Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

17

Թագուհի Պարսամեան

Նուիրատու

Takouhi Barsamian

Takouhi Barsamian
Թագուհի Պարսամեան

[illegible]

~~Rebecca Mahmourian Martovan 19~~

Takouhi Barsamian

[illegible]

I
999

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵԲՐԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

معارف عموميه نظارت جليله‌سنك ١٧ ذى الحجه ٣١٣ و ١٨ مايس
٣١٢ تاريخلى و ١٢٠ نومرولى رخصتنامه‌سيله نشر اولنمشدر

مصارف امريقان بيبل شركتى طرفندن تسويه اولنه‌رق طبع اولنمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՈՅԱՃԵԱՆ

1897

1-999 ամ

ՑԱՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԳԻՐՔ		Գլուխ		Երես
Ծննդոց · · ·	ունի	50	էջ-ին	1
Ելից · · · ·	”	40	”	61
Ղեւտացւոց · ·	”	27	”	111
Թուոց · · ·	”	36	”	148
Երկրորդ Օրինաց	”	34	”	198
Յեսուայ · · ·	”	24	”	242
Դատաւորաց ·	”	21	”	272
Հռութայ · ·	”	4	”	302
Ա. Թագաւորաց	”	31	”	306
Բ. Թագաւորաց	”	24	”	346
Գ. Թագաւորաց	”	22	”	380
Դ. Թագաւորաց	”	25	”	419
Ա. Մնացորդաց	”	29	”	456
Բ. Մնացորդաց	”	36	”	492
Եզրասայ · · ·	”	10	”	535
Նեեմեայ · · ·	”	13	”	547
Եսթերայ · ·	”	10	”	564
Յոբայ · · ·	”	42	”	574
Սաղմոսաց · ·	”	150	”	609
Առակաց · · ·	”	31	”	695
Ժողովողի · ·	”	12	”	725
Երգ Երգոց · ·	”	8	”	735

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

Եսայեայ · · ·	”	66	”	740
Երեմիայ · · ·	”	52	”	801
Ողբք Երեմիայ	”	5	”	871
Եզեկիէլի · ·	”	48	”	877
Դանիէլի · · ·	”	12	”	939
Ովսէայ · · ·	”	14	”	959
Յովէլեայ · ·	”	3	”	968
Ամովսայ · · ·	”	9	”	972
Աբդիու · · ·	”	1	”	979
Յովնանու · ·	”	4	”	980
Միքիայ · · ·	”	7	”	982
Նաւումայ · ·	”	3	”	988
Ամբակումայ · ·	”	3	”	990
Սոփոնիայ · ·	”	3	”	993
Անգեայ · · ·	”	2	”	995
Զաքարիայ · ·	”	14	”	997
Մաղաքիայ · ·	”	4	”	1008

ԱՒԵՏԱՐԱՆ		Գլուխ		Երես
Ըստ Մատթէոսի ·	ունի	28	էջ-ին	5
Ըստ Մարկոսի ·	”	16	”	44
Ըստ Ղուկասու ·	”	24	”	69
Ըստ Յովհաննու ·	”	21	”	111
Գործք Առաքելոց ·	”	28	”	143

ԹՈՒՂԹՔ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Առ Հռովմայեցիս	”	16	”	184
Առ Կորնթացիս Ա.	”	16	”	201
Առ Կորնթացիս Բ.	”	13	”	217
Առ Գաղատացիս	”	6	”	228
Առ Եփեսացիս ·	”	6	”	234
Առ Փիլիպպեցիս ·	”	4	”	239
Առ Կողոսացիս ·	”	4	”	243
Առ Թեսաղոնիկեցիս Ա. · · ·	”	5	”	247
Առ Թեսաղոնիկեցիս Բ. · · ·	”	3	”	251
Առ Տիմոթէոս Ա. ·	”	6	”	253
Առ Տիմոթէոս Բ. ·	”	4	”	257
Առ Տիտոս · ·	”	3	”	261
Առ Փիլիմոն · ·	”	1	”	263
Առ Եբրայեցիս ·	”	13	”	264

ԹՈՒՂԹՔ

Յակոբու Ընդհանրական · · ·	”	5	”	276
Պետրոսի Ա. Ընդհանրական · ·	”	5	”	280
Պետրոսի Բ. Ընդհանրական · ·	”	3	”	285
Յովհաննու Ա. · Ընդհանրական	”	5	”	288
Յովհաննու Բ. ·	”	1	”	292
Յովհաննու Գ. ·	”	1	”	293
Յուդայի Ընդհանրական · ·	”	1	”	293
Յայտնութիւն Յովհաննու · ·	”	22	”	295

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկիզբէն Աստուած երկինքն ու
2 երկիրը ստեղծեց։ Ու երկիրը
անձև ու պարապ էր· և անդունդին
վրայ խաւար կար· և
Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ
3 կը շարժէր։ Եւ Աստուած ըսաւ,
4 Լոյս ըլլայ· ու լոյս եղաւ։ Եւ
Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի
է· ու Աստուած լոյսը խաւարէն
5 զատեց։ Եւ Աստուած լոյսին անունը
Ցորեկ, ու խաւարին անունը
Գիշեր դրաւ· և իրիկուն ու
առտու ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ։
6 Եւ Աստուած ըսաւ, Ջուրերուն
մէջտեղը հաստատութիւն ըլլայ,
որ ջուրերը ջուրերէն զատէ։
7 Եւ Աստուած հաստատութիւնը
ըրաւ, ու հաստատութեանը տակ
եղած ջուրերը՝ հաստատութեանը
վրայ եղած ջուրերէն զատեց· ու
8 այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած հաստատութիւնը
Երկինք կոչեց· և
իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ երկրորդ
օրը եղաւ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ, Երկինքին
տակը եղած ջուրերը մէկտեղ ժողվուին,
ու ցամաքը երևնայ· և
10 այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած ցամաքին
անունը Երկիր դրաւ, ու
ջուրերուն ժողովքը Ծովեր կոչեց·
և Աստուած տեսաւ որ բարի են։
11 Ու ըսաւ Աստուած, Երկիրը կանանչ
խոտ բուսցընէ, սերմ տուող
խոտ, և իր տեսակին պէս պտուղ
տուող պտղաբեր ծառ, որ իր մէջը
իր սերմը ունենայ երկրի վրայ· ու
12 այնպէս եղաւ։ Ու երկիրը կանանչ
խոտ, իր տեսակին պէս սերմ
տուող խոտ, և իր տեսակին պէս
սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ հանեց·
ու Աստուած տեսաւ որ բարի
են։ Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ 13
երրորդ օրը եղաւ։
Եւ ըսաւ Աստուած, Երկնից հաստատութեանը 14
մէջ լուսաւորներ ըլլան,
որ ցորեկը գիշերէն զատեն· և
նշաններու ու տօներու և օրերու
ու տարիներու համար ըլլան·
Ու երկնից հաստատութեանը մէջ 15
լուսաւորներու համար ըլլան, որ
երկրի վրայ լոյս տան· ու այնպէս
եղաւ։ Եւ Աստուած երկու մեծ 16
լուսաւորները ըրաւ· մեծ լուսաւորը
ցորեկին իշխելու համար, ու պզտիկ
լուսաւորը գիշերին իշխելու համար·
աստղերն ալ ըրաւ։ Եւ Աստուած 17
երկնից հաստատութեանը մէջ դրաւ
զանոնք, որ երկրի վրայ լոյս տան,
Եւ ցորեկին ու գիշերին իշխեն, և 18
լոյսը խաւարէն զատեն· ու Աստուած
տեսաւ որ բարի են։ Եւ 19
իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ չորրորդ
օրը եղաւ։
Եւ ըսաւ Աստուած, Ջուրերը 20
կենդանութեան շունչ ունեցող շատ
սողուններ հանեն· և թռչունները
երկրի վրայ՝ երկնից հաստատութեանը
երեսը թռչին։ Եւ Աստուած 21
ստեղծեց մեծամեծ կէտերը,
և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանին՝
որ ջուրերը առատ հանեցին անոնց
տեսակին պէս, ու ամէն թեւաւոր
թռչունը իր տեսակին պէս· և Աստուած
տեսաւ որ բարի են։ Ու 22
Աստուած օրհնեց զանոնք՝ ըսելով,
Աճեցէք ու շատցէք, և ծովերուն
մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք· թռչուններն
ալ երկրի վրայ շատնան։
Եւ իրիկուն ու առտու ըլլալով՝ 23
հինգերորդ օրը եղաւ։

24 Ու ըսաւ Աստուած, Երկիրը
թող հանէ շնչաւոր կենդանի իր
տեսակին պէս, անասուններ, սողուններ
ու երկրի գազաններ՝ իրենց
տեսակին պէս. և այնպէս եղաւ:
25 Ու Աստուած՝ երկրի գազանները
իրենց տեսակին պէս, և ընտանի
անասունները իրենց տեսակին պէս,
ու գետնի ամէն սողունները իրենց
տեսակին պէս ըրաւ. և Աստուած
տեսաւ որ բարի են:

26 Ու ըսաւ Աստուած, Մեր պատկերին
ու մեր նմանութեանը պէս
մարդ ընենք, և ծովու ձուկերուն,
ու երկինքի թռչուններուն, և անասուններուն,
ու բոլոր երկրին,
ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
27 սողուններուն թող իշխէ: Ու Աստուած
իր պատկերովը ստեղծեց մարդը.
Աստուծոյ պատկերովը ստեղծեց
զանիկայ. արու և էգ ստեղծեց
28 զանոնք: Ու Աստուած օրհնեց
զանոնք, և Աստուած անոնց ըսաւ,
Աճեցէ՛ք ու շատցէ՛ք, ու երկիրը
լեցուցէ՛ք, և անոր տիրեցէ՛ք. ու
ծովու ձուկերուն, ու երկինքի
թռչուններուն, և երկրի վրայ սողացող
ամէն կենդանիներուն իշխեցէ՛ք:

29 Ու ըսաւ Աստուած, Ահա՛ ձեզի
տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ամէն
սերմ ունեցող խոտը, ու ամէն
ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող ծառի
պտուղ կայ. ձեզի կերակուր պիտի
30 ըլլայ. Ու երկրի բոլոր գազաններուն,
ու երկինքի բոլոր թռչուններուն,
և երկրի վրայ կենդանութեան
շունչ ունեցող բոլոր սողուններուն՝
ամէն կանանչ խոտը կերակուրի
համար տուի. ու այնպէս
եղաւ:

31 Ու Աստուած իր ամէն ըրածը
տեսաւ, և ահա՛ շատ բարի էր.
Ու իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով
վեցերորդ օրը եղաւ:

ԳԼ. Բ

1 Ու կատարուեցաւ երկինքն ու երկիրը
և անոնց ամէն զօրքերը:
2 Ու Աստուած իր ըրած գործերը
եօթներորդ օրը լմնցուց, ու եօթներորդ
օրը հանգստացաւ իր ըրած
բոլոր գործքերէն: Ու օրհնեց 3
Աստուած եօթներորդ օրը, ու
սրբեց զանիկայ. ինչու որ անոր
մէջ հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝
որ Աստուած ստեղծեց ու
ըրաւ:

Ասոնք են երկնից ու երկրի ծնունդները՝ 4
անոնց ստեղծուած ատենը,
այն օրը որ Տէր Աստուած
երկիրն ու երկինքը ըրաւ, Ու դաշտին 5
բոլոր բոյսերը՝ դեռ երկրի վրայ
չեղած, և դաշտին բոլոր խոտը՝
դեռ չբուսած. ինչու որ Տէր Աստուած
երկրի վրայ տակաւին անձրև
բերած չէր, ու գետինը գործելու
մարդ չկար. Հապա երկրէն շոգի 6
կ'ելլէր, ու գետնի բոլոր երեսը կը
ջրէր: Ու Տէր Աստուած գետնի 7
հողէն շինեց մարդը, և անոր ռնգացը
կենդանութեան շունչ փչեց,
ու մարդը կենդանի հոգի եղաւ:

Ու Տէր Աստուած արևելքին 8
կողմը Եդեմի մէջ պարտէզ տնկեց,
ու իր շինած մարդը հոն դրաւ:
Ու Տէր Աստուած գետնէն տեսնելու 9
հաճելի և ուտելու աղէկ
ամէն ծառը, ու պարտէզին մէջտեղը
կենաց ծառը, և բարիին ու
չարը գիտնալուն ծառն ալ բուսցուց:
Ու պարտէզը ջրելու համար 10
Եդեմէն գետ մը կ'ելլէր, ու
անկէ չորս գլուխ կը բաժնուէր:
Մէկուն անունը Փիսոն է. անիկայ 11
Եւիլայի բոլոր երկիրը կը պտըտի,
ուր որ ոսկի կայ. Ու այն երկրին 12
ոսկին աղէկ է. սուտակ ու եղնգնաքար
կայ հոն: Ու երկրորդ գետին 13
անունը Գեհոն է. անիկայ Քուշի
բոլոր երկիրը կը պտըտի: Ու 14
երրորդ գետին անունը Տիգրիս
է. անիկայ Ասորեստանի արևելեան
կողմը կ'երթայ: Ու չորրորդ
գետը Եփրատ է: Ու Տէր 15
Աստուած առաւ մարդը, ու Եդեմի
պարտէզին մէջը դրաւ, որ զանիկայ
գործէ ու պահէ: Ու Տէր 16
Աստուած պատուիրեց մարդուն՝
ըսելով, Պարտէզին ամէն ծառէն
համարձակ կեր. Բայց բարիի ու 17
չարի գիտութեան ծառէն մի՛ ուտեր.
քանզի անկէ կերած օրդ անշուշտ
պիտի մեռնիս:

18 Ու Տէր Աստուած ըսաւ, Աղէկ
չէ որ Ադամ մինակ ըլլայ. անոր
օգնական մը ընեմ իրեն յարմար:
19 Ու Տէր Աստուած գետնէն բոլոր
գազանները ու երկինքին բոլոր
թռչունները հողէն շինեց, և Ադամին
առջևը բերաւ, որ տեսնէ թէ
անոնց ինչ անուն կը դնէ. և
Ադամ ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր
կենդանիի, այն եղաւ անոր
20 անունը: Ու Ադամ բոլոր անասուններուն,
ու երկինքի թռչուններուն,
և դաշտի բոլոր գազաններուն
անուններ դրաւ. բայց Ադամին
իրեն յարմար օգնական մը չգտնուեցաւ:
21 Ու Տէր Աստուած խորունկ
քուն մը բերաւ Ադամին վրայ. ու
անիկայ քնացաւ. և անոր կողին
ոսկորներէն մէկը առաւ, ու անոր
22 տեղը միս լեցուց. Ու Տէր Աստուած
Ադամէն առած կողին ոսկորը կնիկ
շինեց, ու զանիկայ Ադամին բերաւ:
23 Ու Ադամ ըսաւ, Ասիկա
անիկայ ոսկորէս ոսկոր, ու մարմինէս
մարմին է. անիկայ Կնիկ
կոչուի. քանզի նա էրիկէն առնուեցաւ:
24 Անոր համար էրիկը պիտի
ձգէ իր հայրը ու իր մայրը, և իր
կնկանը պիտի յարի. ու մէկ մարմին
25 պիտի ըլլան: Ու Ադամ ու
իր կնիկը երկուքն ալ մերկ էին,
ու չէին ամչնար:

ԳԼ. Գ

1 Ու Տէր Աստուծոյ ըրած դաշտի
բոլոր գազաններէն աւելի խորամանկ
էր օձը. ու կնկանը ըսաւ,
Իրաւ Աստուած ըսա՞ւ թէ Պարտէզին
ամէն ծառէն պիտի չուտէք:
2 Ու կնիկը օձին ըսաւ, Պարտէզին
ծառերուն պտուղէն կ'ուտենք.
3 Բայց պարտէզին մէջտեղը եղած
ծառին պտուղէն՝ Աստուած ըսաւ,
Անկէ մի՛ ուտէք, և անոր մի՛
4 դպչիք, որ չմեռնիք: Ու օձը
կնկանը ըսաւ, Չէ՛ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք. Քանզի Աստուած
գիտէ թէ այն օրը որ անկէ ուտէք,
աչքերնիդ պիտի բացուի, և աստուածներու
պէս պիտի ըլլաք՝ բարին
ու չարը գիտնալով:

Ու կնիկը տեսնելով որ ծառը 6
աղէկ էր կերակուրի համար, և
հաճելի աչքերուն, ու փափաքելի
իմաստուն ընելու համար, առաւ
անոր պտուղէն ու կերաւ, և իրեն
հետ իր էրիկանն ալ տուաւ, և
անիկայ կերաւ: Ու անոնց երկուքին 7
աչքերը բացուեցան, ու մերկ
ըլլալնին գիտցան. և թզենիի տերևներ
կարեցին ու իրենց ծածկոցներ
ըրին: Ու օրուան զով ատենը 8
պարտէզին մէջ պտըտող Տէր Աստուծոյ
ձայնը լսեցին. և Ադամ ու
իր կնիկը Տէր Աստուծոյ երեսէն
պարտէզին ծառերուն մէջը պահուեցան:
Ու Տէր Աստուած Ադամը 9
կանչեց ու ըսաւ անոր, Ո՞ւր ես:
Ու անիկայ ըսաւ, Պարտէզին մէջ 10
քու ձայնդ լսեցի, ու վախցայ,
ինչու որ մերկ էի, ու պահուեցայ:
Ու Աստուած ըսաւ, Ո՞վ պատմեց 11
քեզի քու մերկ ըլլալդ. արդեօք
կերա՞ր այն ծառէն՝ որուն համար
քեզի պատուիրեցի որ անկէ չուտես:
Ու Ադամ ըսաւ, Այն կնիկը որ 12
ինծի հետ ըլլալու տուիր, ան ինծի
տուաւ ծառէն, ու ես կերայ: Ու 13
Տէր Աստուած ըսաւ կնկանը, Ի՞նչ
է աս քու ըրածդ. և կնիկը ըսաւ,
Օձը զիս խաբեց, ու ես կերայ:
Ու Տէր Աստուած օձին ըսաւ, 14
Աս ըրածիդ համար՝ ամէն անասուններէն
և դաշտին ամէն գազաններէն
անիծեալ ըլլաս. փորիդ վրայ
քալես, ու կենացդ բոլոր օրերը
հող ուտես: Ու քուկին ու կնկանը 15
մէջտեղը, և քու սերունդիդ
ու անոր սերունդին մէջտեղը՝ թշնամութիւն
պիտի դնեմ. ան քու
գլուխդ պիտի ջախջախէ, և դուն
անոր գարշապարը պիտի խայթես:
Ու կնկանը ըսաւ, Քու յղութեանդ 16
ցաւերը խիստ պիտի շատցնեմ.
ցաւով զաւակ ծնանիս,
ու էրկանդ յօժարանդ ըլլայ, ու
անիկայ քու վրադ իշխէ: Ու 17
Ադամին ըսաւ, Որովհետև դուն
քու կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր, և

ան ծառէն կերար, որուն համար
պատուիրեցի քեզի ըսելով, Չուտես
անկէ, երկիրը քու պատճառովդ
անիծեալ ըլլայ. կենացդ բոլոր
օրերուն մէջ նեղութիւնով ուտես
18 անկէ. Եւ փուշ ու տատասկ բուսցընէ
քեզի, և դաշտին խոտը ուտես։
19 Երեսիդ քրտինքովը ուտես
հացդ, մինչև գետինը դառնալդ,
որ անկէ առնուեցար.
քանզի հող էիր դուն, ու հողին
պիտի դառնաս։

20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը
Եւայ դրաւ. ինչու որ ամէն կենդանութիւն
ունեցողներուն մայրը
21 անիկայ էր։ Եւ Տէր Աստուած
Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ
հանդերձներ շինեց, ու անոնց հագցուց։
22 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ,
Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝
բարին ու չարը գիտնալու. և
հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկընցընէ,
ու կենաց ծառէն ալ առնէ, և ուտէ
23 ու յաւիտեան ապրի. Ասոր Տէր
Աստուած Եդեմի պարտէզէն դուրս
ըրաւ զանիկայ, որ երկիրը գործէ,
24 ուսկից որ առնուեցաւ։ Այսպէս
վռնտեց Ադամը. ու Եդեմի պարտէզին
արևելեան կողմէն քերովբէները,
ու ամէն կողմ դարձող
բոցեղէն սուրը դրաւ, կենաց ծառին
ճամբան պահելու համար։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կնիկը,
ու ան յղացաւ, ու Կայէնը
ծնաւ, և ըսաւ, Մարդ ստացայ
2 Տէրոջմէն։ Եւ դարձեալ անոր
Աբէլ եղբայրը ծնաւ. և Աբէլ
ոչխարներու հովիւ եղաւ, բայց
3 Կայէն երկիրը կը գործէր։ Ու
եղաւ որ ժամանակէ մը ետքը՝ Կայէն
երկրի պտուղէն Տէրոջը ընծայ
4 բերաւ։ Եւ Աբէլ ինքն ալ իր
ոչխարներուն առջինեկներէն, ու
անոնց պարարտներէն բերաւ. և
Տէրը Աբէլին ու անոր ընծային
5 նայեցաւ. Բայց Կայէնին ու անոր
ընծային չնայեցաւ. ասոր Կայէն
խիստ բարկացաւ, ու երեսը կախեց.
6 Եւ Տէրը Կայէնին ըսաւ,

Ինչու բարկացար, ու ինչու երեսդ
կախեցիր. Թէ որ աղէկ ընես, 7
ընդունելի չ՞ըլլար. և թէ որ աղէկ
չընես մեղքը դրանը քով պառկած
է. և անիկայ քեզի պիտի
հպատակի, ու դուն անոր պիտի
իշխես։

Եւ Կայէն իր Աբէլ եղբօրը 8
հետ խօսեցաւ. ու եղաւ որ երբ
անոնք դաշտն էին, Կայէն իր Աբէլ
եղբօրը վրայ ելաւ, ու սպաննեց
զանիկայ։ Եւ Տէրը Կայէնին 9
ըսաւ, Ո՞ւր է քու եղբայրդ Աբէլ։
Եւ անիկայ ըսաւ, Չեմ
գիտեր. միթէ ես իմ եղբօրս պահապանն
եմ։ Եւ Տէրը ըսաւ, 10
Ի՞նչ ըրիր. քու եղբօրդ արիւնին
ձայնը գետնէն ինծի կը բողոքէ։
Եւ հիմա դուն անիծեալ ես երկրէն, 11
որ իր բերանը բացաւ եղբօրդ
արիւնը քու ձեռքէդ ընդունելու։
Երբ որ երկիրը գործես, այսուհետև 12
իր արդիւնքը չտայ քեզի.
երկրի մէջ տատանդական ու թափառական
ըլլաս։ Եւ Կայէն ըսաւ 13
Տէրոջը, Իմ մեղքս թողութիւն
գտնելու չափէն աւելի մեծ է։ Ահա 14
զիս այսօր երկրիս երեսէն վռնտեցիր,
ու ես քու երեսէդ պիտի
պահուիմ, ու երկրի մէջ տատանդական
ու թափառական պիտի
ըլլամ. և պիտի ըլլայ որ՝ ով որ
զիս գտնէ, զիս պիտի մեռցընէ։
Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ուրեմն ով 15
որ Կայէնը սպաննէ, անկէ եօթնապատիկ
վրէժ առնուի։ Եւ Տէրը
նշան մը դրաւ Կայէնին, որ զանիկայ
գտնող մէկը չմեռցընէ զանիկայ։

Եւ Կայէն Տէրոջը առջևէն ելաւ, 16
ու Եդեմի արևելեան կողմը՝ Նայիդ
երկիրը բնակեցաւ։ Եւ Կայէն իր 17
կնիկը գիտցաւ, ու անիկայ յղացաւ,
ու Ենովքը ծնաւ. և քաղաք
մը կը շինէր ան ատենը, ու քաղաքին
անունը իր որդւոյն անունին պէս
Ենովք դրաւ։ Ու Ենովք ծնաւ 18
Գայիրադը, և Գայիրադ ծնաւ
Մայիէլը, ու Մայիէլ ծնաւ Մաթուսայէլը,
և Մաթուսայէլ ծնաւ
Ղամէքը։ Եւ Ղամէք իրեն երկու 19

կնիկ առաւ. մէկուն անունը
Ադդա, ու միւսին անունը Սելլա
20 էր։ Եւ Ադդա ծնաւ Յովբէլը,
որ վրանաբնակներուն ու հովիւներուն
21 հայրն էր։ Ու անոր եղբօրը
անունը Յուբաղ էր, որ բոլոր քնարահարներուն
ու սրնգահարներուն
22 հայրն էր։ Եւ Սելլա ալ ծնաւ
Թուբելկայէնը, որ պղնձէ ու երկաթէ
ամէն գործիք կը շինէր. և
Թուբելկայէնին քոյրը Նաամա էր։
23 Եւ Ղամէք իր կնիկներուն՝ Ադդային
ու Սելլային ըսաւ, Ձայնս
լսեցէք՝ ով Ղամէքի կնիկները,
ականջ դրէք իմ խօսքիս. ինչու
որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի
վէրք, ու երիտասարդ մը՝ ինծի հարուածք
24 ըլլալու։ Թէ որ Կայէնին
համար եօթնապատիկ վրէժ առնուի,
Ղամէքին համար ալ եօթանասունևեօթը
անգամ։

25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը
գիտցաւ, ու անիկայ որդի մը ծնաւ,
և անոր անունը Սէթ դրաւ.
քանզի ըսաւ, Աստուած ինծի Կայէնին
մեռցուցած Աբէլին տեղը
26 ուրիշ սերունդ մը տուաւ։ Եւ
Սէթ ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր
անունը՝ Ենովս դրաւ. ան ատենը
սկսուեցաւ Տէրոջը անունը կանչել։

ԳԼ. Ե

1 Աս է Ադամին ազգաբանութեան
գիրքը։ Այն օրը որ Աստուած
մարդը ստեղծեց, Աստուծոյ պատկերովը
2 ըրաւ զանիկայ. Արու և էգ
ստեղծեց զանոնք, և օրհնեց զանոնք,
ու անոնց ստեղծուած օրը
անոնց անունը ադամ դրաւ։

3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի
ապրեցաւ, և իր նմանութեամբը՝
իր պատկերին պէս որդի ծնաւ, և
4 անոր անունը Սէթ դրաւ։ Եւ
Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն
ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ,
և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
5 Եւ Ադամին կենացը բոլոր օրերը
ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ.
ու մեռաւ։

6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի

ապրեցաւ, ու ծնաւ Ենովսը։ Եւ 7
Սէթ՝ Ենովսը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ,
և տղաքներ ու աղջիկներ
ծնաւ։ Եւ Սէթին բոլոր օրերը 8
ինը հարիւր տասնըերկու տարի եղաւ.
ու մեռաւ։

Ու Ենովս իննսուն տարի ապրեցաւ, 9
և Կայնանը ծնաւ։ Ու 10
Ենովս՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝
ութը հարիւր տասնըհինգ տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
ծնաւ։ Ու Ենովսին բոլոր օրերը 11
ինը հարիւր հինգ տարի եղաւ. ու
մեռաւ։

Եւ Կայնան եօթանասուն տարի 12
ապրեցաւ, ու ծնաւ Մաղաղիէլը։
Եւ Կայնան՝ Մաղաղիէլը ծնանելէն 13
ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
ծնաւ։ Եւ Կայնանին բոլոր 14
օրերը ինը հարիւր տասը տարի
եղաւ. ու մեռաւ։

Եւ Մաղաղիէլ վաթսունըհինգ 15
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Յարեդը։
Եւ Մաղաղիէլ՝ Յարեդը 16
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր
երեսուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ
ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Մաղաղիէլին 17
բոլոր օրերը ութը հարիւր
իննսունըհինգ տարի եղաւ. ու
մեռաւ։

Եւ Յարեդ հարիւր վաթսունըերկու 18
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ
Ենովքը։ Եւ Յարեդ՝ Ենովքը 19
ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
ծնաւ։ Եւ Յարեդին բոլոր 20
օրերը ինը հարիւր վաթսունըերկու
տարի եղաւ. ու մեռաւ։

Ու Ենովք վաթսունըհինգ տարի 21
ապրեցաւ, և ծնաւ Մաթուսաղան։
Ու Ենովք՝ Մաթուսաղան 22
ծնանելէն ետքը՝ երեք հարիւր տարի
Աստուծոյ հետ քալեց, և տղաքներ
ու աղջիկներ ծնաւ։ Ու Ենովքին 23
բոլոր օրերը երեք հարիւր
վաթսունըհինգ տարի եղաւ։ Ու 24
Ենովք Աստուծոյ հետ քալեց, և
չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած
առաւ զանիկայ։

25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութսունևեօթը
տարի ապրեցաւ, ու
26 ծնաւ Ղամէքը։ Եւ Մաթուսաղայ՝
Ղամէքը ծնանելէն ետքը՝ եօթը
հարիւր ութսունևերկու տարի
ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
27 ծնաւ։ Եւ Մաթուսաղային
բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսունինը
տարի եղաւ. ու մեռաւ։

28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսունևերկու
տարի ապրեցաւ, ու որդի
29 մը ծնաւ. Եւ անոր անունը Նոյ
դրաւ՝ ըսելով, Ասիկայ մեզ պիտի
հանգստացընէ մեր գործերէն ու
մեր ձեռքերուն աշխատութենէն՝ որ
Տէրոջը անիծած երկրին պատճառաւը
30 կը կրենք։ Եւ Ղամէք՝ Նոյը
ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր իննըսունևհինգ
տարի ապրեցաւ, և
31 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Ղամէքին բոլոր օրերը եօթը հարիւր
եօթանասունևեօթը տարի
եղաւ. ու մեռաւ։

32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան
եղաւ. և Նոյ ծնաւ Սէմը, Քամը
ու Յաբեթը։

ԳԼ. Զ.

1 Եւ եղաւ որ երբ մարդիկ երկրի
վրայ շատնալ սկսեցին, ու իրենց
2 աղջիկներ ծնան, Աստուծոյ որդիքը
մարդոց աղջիկներուն գեղեցիկ ըլլալը
տեսնելով՝ անոնց իրենց ընտրածներէն
իրենց կնիկներ կ'առնէին։
3 Եւ Տէրը ըսաւ, Իմ հոգիս
միշտ մարդուս վրայ պիտի չմնայ.
վասն զի անիկայ մարմին է. բայց
անոր օրերը հարիւր քսան տարի
4 ըլլայ։ Այն օրերը երկրի մէջ հսկաներ
կային. և անկէ ետքն ալ երբոր
Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկներուն
կը մտնէին, որոնք անոնց
զաւակներ կը ծնանէին, ասոնք ի
վաղուց հետէ զօրաւոր ու անուանի
5 մարդիկ էին։ Եւ Տէրը երբոր
տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը
երկրի վրայ կը շատնար, և անոնց
սրտին խորհուրդներուն բոլոր գաղափարները
միայն չար էին ամեն
6 օր, Տէրը երկրի վրայ մարդը
ստեղծելուն զղջաց, ու իր սրտին
մէջ տրտմեցաւ. Եւ Տէրը ըսաւ, 7
Երկրին վրայէն ջնջեմ մարդը՝ որ
ստեղծեցի, մարդէն մինչև անասունները,
և սողունները, ու երկինքին
թռչունները. ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ։
Բայց Նոյ Տէրոջը առջևը շնորհք 8
գտաւ։

Ասիկա է Նոյի պատմութիւնը. Նոյ 9
իր դարուն մարդոց մէջ արդար ու
կատարեալ մարդ մըն էր. Նոյ Աստուծոյ
հետ քալեց։ Եւ Նոյ ծնաւ 10
երեք որդի, Սէմը՝ Քամը ու Յաբեթը։
Ու երկիրը Աստուծոյ 11
առջևը ապականեցաւ, ու երկիրը
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։ Եւ 12
Աստուած երկրի վրայ նայեցաւ, և
ահա՛ ապականած էր. ինչու որ
երկրի վրայ ամեն մարմին իր ճամբան
ապականեր էր։ Եւ Աստուած 13
ըսաւ Նոյին, Բոլոր մարմինին
վերջը հասած է իմ առջևս.
ինչու որ երկիրը անոնց միջոցովը
անիրաւութեամբ լեցուեցաւ. և
ահա ես զանոնք երկրին հետ պիտի
աւրեմ։ Դուն քեզի խէժաւոր 14
փայտէ տապան մը շինէ. տապանին
մէջ խուցեր շինէ, և զանիկայ
ներսէն ու դուրսէն ձիւթով
ծեփէ։ Եւ ասանկ շինես անիկայ. 15
տապանին երկայնութիւնը
երեք հարիւր կանգուն, լայնութիւնը
յիսուն կանգուն, և բարձրութիւնը
երեսուն կանգուն ըլլայ։
Տապանին լուսամուտ շինես, ու 16
զանիկայ մէկ կանգունի չափով
լմնցընես վերէն, և տապանին
դուռը մէկ կողմէն դնես. ներքնատունով,
միջնատունով ու վերնատունով
շինես անիկայ։ Եւ ես 17
ահա՛ երկրի վրայ ջրհեղեղ պիտի
բերեմ, երկինքին տակը կենդանութեան
շունչ ունեցող բոլոր մարմինը
կորսնցընելու համար. երկրի
վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի։
Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի 18
հաստատեմ, ու տապանը պիտի
մտնես, դուն ու քու որդիքդ, և
կնիկդ ու որդւոցդ կնիկները քեզի
հետ։ Եւ ամեն անասուններէն՝ 19

ամեն մարմինէն՝ ամենէն երկերկու
հատ տապանը բերես, որ քեզի
հետ ողջ մնան. արու և էգ ըլլան
20 անոնք։ Թռչուններէն իրենց տեսակին
պէս, և ընտանի անասուններէն
իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր
սողուններէն իրենց տեսակին պէս,
ամենէն երկերկու հատ քեզի պիտի
21 գան՝ ողջ մնալու համար։ Եւ
դուն առ քեզի ամեն ուտելիքներէն՝
որ կ'ուտուին, ու քովդ ժողվէ, որ
22 քեզի ու անոնց ուտելիք ըլլայ։ Եւ
ըրաւ Նոյ՝ Աստուծոյ իրեն բոլոր
պատուիրածին պէս, այնպէս ըրաւ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ Տէրը ըսաւ Նոյին, Դուն քու
բոլոր տունովդ տապանը մտիր.
ինչու որ ասա դարուս մարդոց մէջ
քեզ իմ առջևս արդար տեսայ։
2 Ամեն մաքուր անասուններէն քեզի
եօթնական հատ առնես՝ արու և
էգ. իսկ անմաքուր անասուններէն
3 երկերկու հատ՝ արու և էգ։ Երկինքի
թռչուններէն ալ եօթնական
հատ առնես՝ արու և էգ, բոլոր երկրի
վրայ անոնց սերունդը ողջ պահելու
4 համար։ Ինչու որ եօթը օրէն
ետքը երկրի վրայ քառասուն օր ու
քառասուն գիշեր անձրև պիտի բերեմ,
և ամեն էակը որ ըրի, երկրին
5 վրայէն պիտի ջնջեմ։ Եւ Նոյ՝
Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին
6 պէս ըրաւ։ Եւ ջրհեղեղը երկրի
վրայ եղած ատենը Նոյ վեց հարիւր
7 տարեկան էր։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը,
և իր կնիկը ու իր որդւոցը
կնիկները իր հետը՝ ջրհեղեղին ջուրերուն
պատճառաւը տապանը
8 մտան։ Մաքուր անասուններէն,
ու անմաքուր անասուններէն, և
թռչուններէն, ու երկրի վրայ
9 ամեն սողացողներէն՝ Զոյգ զոյգ
արու և էգ տապանին մէջ Նոյին
գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր։ Եւ եղաւ որ
եօթը օրէն ետքը ջրհեղեղին ջուրերը
11 երկրի վրայ եկան։ Նոյին
կենացը վեց հարիւրերորդ տարին՝
երկրորդ ամիսը՝ ամսուան տասնևեօթներորդ
օրը՝ նոյն օրը մեծ անդունդքին
բոլոր աղբիւրները ճեղքուեցան, ու երկնից պատուհանները
բացուեցան. Ու երկրի վրայ 12
քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
անձրև եկաւ։ Ճիշդ նոյն օրը 13
Նոյ, և Նոյին որդիքը՝ Սէմ ու
Քամ և Յաբեթ, և Նոյին կնիկը,
ու անոր որդւոցը երեք կնիկները
անոնց հետ տապանը մտան. Անոնք, 14
ու բոլոր գազանները իրենց
տեսակին պէս, և բոլոր ընտանի
անասունները իրենց տեսակին պէս,
ու երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողունները իրենց տեսակին պէս, և
բոլոր թռչունները իրենց տեսակին
պէս, ամեն տեսակ թևաւոր թռչուն,
Կենդանութեան շունչ ունեցող 15
ամեն մարմինէն երկերկու հատ
Նոյին քով տապանը մտան։ Եւ 16
տապանը մտնողները արու և էգ մտան
ամեն մարմինէն, ինչպէս որ Աստուած
անոր պատուիրեր էր. և
Տէրը անոր ետևէն տապանը գոցեց։
Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ 17
եղաւ. և ջուրերը շատցան, ու
տապանը վերցուցին, և անիկայ
երկրէն բարձրացաւ։ Եւ ջուրերը 18
զօրացան, ու խիստ շատցան երկրի
վրայ. ու տապանը ջուրերուն երեսին
վրայ կը պտըտէր։ Եւ ջուրերը 19
երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան,
ու բոլոր երկինքին տակը եղող
ամեն բարձր լեռները ծածկուեցան։
Ջուրերը տասնըհինգ կանգուն 20
վեր բարձրացան, և լեռները ծածկուեցան։
Ու երկրի վրայ շարժող 21
ամեն մարմին՝ թէ թռչուն, թէ
անասուն, թէ գազան, և թէ երկրի
վրայ սողացող ամեն սողուն, և
ամեն մարդ մեռաւ։ Ցամաքի վրայ 22
եղող ամենը՝ որ ռնգացը
մէջ կենդանութեան շունչ ունէր,
ամենն ալ մեռաւ։ Ու երկրի երեսին 23
վրայ եղող ամեն էակը ջնջուեցաւ,
մարդէն մինչև անասունը,
սողունէն մինչև երկինքի թռչունը.
անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու միայն
Նոյ մնաց՝ և իրեն հետ տապանին
մէջ եղողները։ Եւ ջուրերը երկրի 24
վրայ հարիւր յիսուն օր բարձրացած
մնացին։

Գլ. Ը.

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր
հետ տապանին մէջ եղած բոլոր
գազանները ու բոլոր անասունները.
և Աստուած երկրի վրայ հով
մը բերաւ, ու ջուրերը նուազեցան։
2 Նաև անդունդին աղբիւրները
ու երկնքին պատուհանները
գոցուեցան, և երկնքէն անձրևը
3 կտրեցաւ։ Ու երթալով ջուրերը
երկրին վրայէն կը քաշուէին,
ու հարիւր յիսուն օրէն ետքը
4 ջուրերը քչցան։ Եւ եօթներորդ
ամիսը՝ ամսուն տասնեւեօթներորդ
օրը՝ տապանը Արարադ լեռներուն
5 վրայ նստաւ։ Եւ ջուրերը երթալով
կը քչնային մինչև տասներորդ
ամիսը. և տասներորդ ամսուն
առաջին օրը լեռներուն գլուխները
երևցան։

6 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն
ետքը, Նոյ իր շինած տապանին
7 պատուհանը բացաւ. Եւ ագռաւը
արձակեց, որ ելաւ ու անդին ասդին
կը պտըտէր՝ մինչև երկրին վրայէն
8 ջուրերուն ցամքիլը։ Աղաւնին ալ
քովէն արձակեց, որ տեսնէ թէ արդեօք
երկրին վրայէն ջուրերը քիչցած
9 են. Բայց աղաւնին իր
ոտքին թաթը դնելու տեղ չգտաւ,
ու դէպ 'ի անոր՝ տապանը
դարձաւ. ինչու որ բոլոր երկրին
երեսը ջուրեր կային. ան ատենը
իր ձեռքը երկընցուց ու առաւ զանիկայ,
և իր քովը տապանին մէջ
10 բերաւ։ Ու եօթը օր ալ սպասեց,
և նորէն աղաւնին տապանէն արձակեց։
11 Ու իրիկուան դէմ աղաւնին
անոր եկաւ, և ահա իր բերանը ձիթենիի
նոր փրցուած տերև մը կար.
ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը
12 երկրին վրայէն քիչցած են։ Եւ
եօթը օր ալ սպասեց, ու նորէն
աղաւնին արձակեց, որ ալ անոր
չդարձաւ։

13 Եւ եղաւ որ Նոյին վեց
հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին
ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկրին
վրայէն ցամքեցան. և Նոյ
տապանին ծածկոյթը վերցուց ու
նայեցաւ, և ահա երկրին երեսը
ցամքեր էր։ Ու երկրորդ ամիսը՝ 14
ամսուն քսանեւեօթներորդ օրը
երկիրը չորցաւ։

Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին, 15
ու ըսաւ, Տապանէն դուրս ելիր, 16
դուն՝ ու քու կնիկդ և քու որդիքդ
և քու որդւոցդ կնիկները քեզի հետ։
Քու հետդ եղող ամէն կենդանին 17
ամէն մարմինէն՝ թէ թռչունները,
թէ անասունները, և թէ երկրի
վրայ սողացող բոլոր սողունները
քու հետդ հանէ, որ երկրի վրայ
բազմանան ու երկրի վրայ աճին
ու շատնան։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը 18
և իր կնիկը ու իր որդւոցը
կնիկները իր հետը ելան. Ամէն 19
անասուն, ամէն սողուն ու ամէն
թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողները
իրենց տեսակին պէս տապանէն
ելան։

Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը, 20
ու ամէն մաքուր անասունէն և
ամէն մաքուր թռչունէն առաւ,
ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մատոյց։
Եւ Տէրը անոյշ հոտը 21
հոտուըտաց, և Տէրը իր սրտին մէջ
ըսաւ, Ալ ասկէ ետև մարդուն
համար նորէն երկիրը պիտի չանիծեմ,
քանզի մարդուն սրտին խորհուրդը
իր մանկութենէն չար է,
ու ալ նորէն պիտի չզարնեմ ամէն
կենդանի հոգինը, ինչպէս որ ըրի։
Քանի որ երկիրը կը մնայ, սերմ 22
ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն,
ամառ ու ձմեռ, և ցորեկ ու գիշեր
պիտի չդադարին։

Գլ. Թ.

Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը՝ ու 1
անոր որդիները, և ըսաւ անոնց,
Աճեցէք ու շատցէք, ու
երկիրը լեցուցէք։ Եւ ձեր վախը ու 2
երկիւղը երկրի բոլոր գազաններուն
վրայ, ու երկնքի բոլոր թռչուններուն
վրայ պիտի ըլլայ.
անոնք երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն
հետ, ու ծովու բոլոր ձուկերուն
հետ ձեր ձեռքը տրուած են։
Ամէն շարժուն կենդանին ձեզի կերակուր 3
ըլլայ. ամէնը ձեզի բանջարի

4 ջուրի պէս տուի։ Բայց միսը
ողջութիւնովը՝ այսինքն անոր արիւնովը
5 չուտէք։ Եւ անշուշտ ձեր
կենացը համար՝ արիւննիդ պիտի
խնդրեմ. ամէն գազանին ձեռքէն՝
ու մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ
զան. մարդուն կեանքը եղբօրը
6 ձեռքէն պիտի խնդրեմ։ Ով որ
մարդու արիւն թափէ, իր արիւնն
ալ մարդէ պիտի թափուի. ինչու
որ Աստուած իր պատկերին պէս
7 ստեղծեց մարդը։ Եւ դուք աճեցէք
ու շատցէք, երկրի վրայ բազմացէք
ու անոր մէջ շատցէք։

8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին՝
ու անոր որդւոցը անոր հետ՝ ըսելով,
9 Եւ ես ահա ձեզի հետ՝ ու
ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ իմ
10 ուխտս պիտի հաստատեմ։ Եւ
ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր
կենդանիին հետ, թէ թռչունին,
թէ անասունին, և թէ ձեզի հետ
եղող երկրի ամէն գազանին հետ,
տապանէն ելածներուն ամենուն
հետ, ու երկրի բոլոր անասուններուն
11 հետ։ Եւ ձեզի հետ իմ
ուխտս պիտի հաստատեմ, որ
մէյմըն ալ ամէն մարմին ջրհեղեղին
ջուրերէն չկորսուի. ոչ ալ նորէն
ջրհեղեղ ըլլայ երկիրը աւրելու
12 համար։ Եւ ըսաւ Աստուած,
Իմ ու ձեր մէջը, և ձեզի հետ եղող
ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջը՝
յաւիտենական դարերու համար
13 ըրած ուխտիս նշանը աս է. Իմ
աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ,
և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի
մէջտեղը եղած ուխտին նշանը։
14 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր երկրի
վրայ ամպ բերեմ, աղեղը ամպին
15 մէջ պիտի տեսնուի. Եւ իմ ու
ձեր մէջտեղը, ու ամէն մարմինէն
ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջտեղը
եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ.
և մէյմըն ալ ամէն մարմինը
կորսընցընելու համար ջուրերը
16 հեղեղ պիտի չըլլան։ Եւ աղեղը
ամպին մէջ պիտի ըլլայ, ու անոր
պիտի նայիմ, որ Աստուծոյ ու
երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն
բոլոր կենդանի անասունին մէջտեղը
եղած յաւիտենական ուխտը
յիշեմ։ Եւ Աստուած Նոյին 17
ըսաւ, Աս է ան ուխտին նշանը՝
որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի
վրայ եղող ամէն մարմինին մէջտեղը։

Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն 18
ելան, Սէմ, Քամ ու
Յաբեթ էին. և Քամ Քանանու
հայրն էր. Աս երեքը Նոյի որդիքն 19
էին, և ասոնցմէ բոլոր երկիրը
տարածուեցան։

Եւ Նոյ սկսաւ երկիրը գործել, 20
ու այգի տնկեց. Եւ գինիէն խմեց, 21
ու գինովցաւ, և իր վրանին մէջը
մերկացաւ։ Ու Քանանու հայրը 22
Քամ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ,
ու դուրս ելաւ իր երկու
եղբայրներուն պատմեց։ Եւ Սէմ 23
ու Յաբեթ հանդերձ առին, և
իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին,
ու ետ ետ երթալով իրենց
հօրը մերկութիւնը ծածկեցին. և
իրենց երեսը ետևնուն դարձած ըլլալով՝
իրենց հօրը մերկութիւնը
չտեսան։ Եւ Նոյ իր գինիէն արթըննալով՝ 24
իր պզտիկ որդւոյն իրեն
ըրածը իմացաւ. Ու ըսաւ, Անիծեալ 25
ըլլայ Քանան. ծառաներու
ծառայ ըլլայ իր եղբայրներուն։
Նաև ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Սեմին 26
Տէր Աստուածը, և Քանան անոր
ծառան ըլլայ։ Աստուած թող 27
ընդարձակէ Յաբեթը, ու Սեմին
վրանները բնակի, և Քանան անոր
ծառան ըլլայ։

Ու Նոյ ջրհեղեղէն ետքը՝ իրեք 28
հարիւր յիսուն տարի ապրեցաւ. Եւ 29
Նոյին բոլոր օրերը ինը հարիւր յիսուն
տարի եղաւ. ու մեռաւ։

Գլ. Ժ.

Եւ Նոյի որդւոցը՝ Սեմին, Քամին 1
ու Յաբեթին ծնունդները ասոնք
են. ու ջրհեղեղէն ետքը անոնց որդիներ
ծնան։

Յաբեթին որդիքը՝ Գամեր, Մագոգ, 2
Մադայ, Յաւան, Թոբէլ,
Մոսոք ու Թիրաս էին։ Եւ Գամերին 3
որդիքը՝ Ասքանազ, Րիփաթ ու
Թորգոմա էին։ Եւ Յաւանին 4

որդիքը՝ Եղիսա, Թարսիս, Կիտացիք
5 ու Դոդանացիք էին։ Ազգաց
կղզիները իրենց երկիրներուն՝ ամէն
մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ
իրենց տոհմերուն ասոնցմէ բաժնուեցան։
6 Եւ Քամին որդիքը՝ Քուշ,
Մեսրայիմ, Փուդ ու Քանան էին։
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Եւիլա,
Սաբաթա, Ռեգմա ու Սաբաթաքա էին։ Եւ Ռեգմային որդիքը՝
8 Սաբա ու Դեդան էին։ Եւ Քուշ
ծնաւ Նեբրովթը․ ասիկա սկսաւ
9 երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ։ Ասիկա Տէրոջը առջեւ զօրաւոր որսորդ
մըն էր․ անոր համար կ'ըսուի,
Տէրոջը առջեւ Նեբրովթին պէս
10 զօրաւոր որսորդ։ Եւ իր թագաւորութեանը սկիզբը Բաբելոն եւ
Արէք ու Աքադ եւ Քաղանէ էր
11 Սենաար երկրին մէջ։ Այն երկրէն
Ասորեստան գնաց, ու Նինուէն,
եւ Ռովովթ քաղաքը ու Քաղան
12 շինեց․ Նինուէին ու Քաղանին
մէջտեղը Ռեսէնն ալ շինեց․ ասիկայ
13 մեծ քաղաք մըն էր։ Եւ Մեսրայիմ ծնաւ Լուդացիները, Անամացիները, Լաբացիները, Նեփթուհացիները,
14 Պաթրուսացիները, ու Քասղուհացիները, (ասոնցմէ որ Փղշտացիք ելան,) ու Կափթորացիներն ալ։
15 Եւ Քանան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը, նաեւ
16 Քետը, Յեբուսացին, Ամորհացին,
17 Գերգեսացին, Խեւացին, Արուկեցին,
18 Ասենացին, Արուադացին, Սամարացին եւ Ամաթացին․ ու
ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարածուեցան։
19 Եւ Քանանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով
մինչեւ Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր,
եւ Ադմա ու Սեբոյիմ, մինչեւ
20 Լասա է։ Քամին որդիքը՝ իրենց
տոհմերուն, իրենց լեզուներուն,
իրենց երկիրներուն ու ազգերուն
մէջ ասոնք են։
21 Եւ Յաբեթին մեծ եղբօրը Սեմին ալ՝ որ Եբերին բոլոր որդւոցը
22 հայրն էր, որդիներ ծնան։ Սեմին
որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Արփաքսադ,
23 Ղուդ ու Արամ էին։ Եւ
Արամին որդիքը՝ Ուս, Ուլ,
Գաթեր ու Մաշ էին։ Եւ Արփաքսադ 24
ծնաւ Սաղան, եւ Սաղայ
ծնաւ Եբերը։ Ու Եբերին երկու 25
որդի ծնաւ․ մէկուն անունը Փաղէկ էր․ քանզի երկիրը անոր օրերը
բաժնուեցաւ․ եւ անոր եղբօրը անունը Յեկտան էր։ Ու Յեկտան 26
ծնաւ Եղմովդադը, Սաղեփը, Ասարմոթը, Յարաքը, Ադորամը, 27
Ուզալը, Դեկղան, Դերաղը, Աբիմայէլը, 28
Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան 29
ու Յոբաբը․ ամէն ասոնք
Յեկտանին որդիքն էին։ Եւ 30
ասոնց բնակութիւնը եղաւ Մեշայէն
մինչեւ Սոփեր՝ արեւելեան լեռը։
Սեմին որդիքը՝ իրենց տոհմերուն, 31
իրենց լեզուներուն, իրենց երկիրներուն մէջ իրենց ազգերուն ասոնք
են։ Նոյի որդւոցը տոհմերը՝ իրենց 32
ծնունդներուն ու ազգերուն
համեմատ ասոնք են․ եւ ջրհեղեղէն
ետքը ազգերը ասոնցմէ տարածուեցան երկրի վրայ։

ԳԼ. ԺԱ.

Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ ու 1
խօսուածքը մէկ էր։ Ու եղաւ 2
որ երբ արեւելքէն կը չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան,
ու հոն բնակեցան։ Եւ իրարու 3
ըսին, Եկէք աղիւսներ շինենք, ու
զանոնք կրակով եփենք։ Եւ
աղիւսները անոնց քարի տեղ եղան,
ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ։
Եւ ըսին, Եկէք մեզի քաղաք մը 4
ու աշտարակ մը շինենք, որ անոր
գլուխը մինչեւ երկինքը հասնի, եւ
մեզի անուն ստանանք, որ չըլլայ թէ
բոլոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ 5
Տէրը մարդոց որդիներուն շինած
քաղաքն ու աշտարակը տեսնելու
իջաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ահա 6
ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու
ամենուն լեզուն մէկ է․ եւ ասիկայ
շինելու սկսեցին․ ու հիմա բնաւ որ
շինել կը խորհին, անոնցմէ պիտի
չարգիլուի։ Եկէք իջնենք, եւ 7
անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ
ամէն մէկը իր ընկերին լեզուն
չհասկընայ։ Եւ Տէրը անկէ 8

բոլոր երկրին երեսը ցրուեց զանոնք․ ու քաղաքը շինելէն դադրեցան։
9 Անոր համար անոր անունը Բաբելոն կոչուեցաւ, քանզի որ
Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն
խառնակեց․ եւ Տէրը անկէ բոլոր
երկրին երեսը ցրուեց զանոնք։
10 Սեմին ծնունդները ասոնք են․
Սէմ հարիւր տարեկան էր երբոր
ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղեղէն երկու
11 տարի ետքը։ Եւ Սէմ Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝ հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ, եւ տղաքներ
12 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Արփաքսադ երեսունհինգ տարի ապրեցաւ,
13 ու ծնաւ Սաղան։ Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան ծնանելէն ետքը՝
չորս հարիւր երեք տարի ապրեցաւ,
եւ տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
14 Եւ Սաղայ երեսուն տարի ապրեցաւ,
15 ու ծնաւ Եբերը։ Եւ Սաղայ՝ Եբերը ծնանելէն ետքը՝ չորս
հարիւր երեք տարի ապրեցաւ, եւ
16 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Ու
Եբեր երեսունչորս տարի ապրեցաւ,
17 եւ ծնաւ Փաղէկը։ Ու
Եբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝
չորս հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, եւ տղաքներ ու աղջիկներ
18 ծնաւ։ Եւ Փաղէկ երեսուն տարի
ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռագաւը։
19 Եւ Փաղէկ՝ Ռագաւը ծնանելէն
ետքը՝ երկու հարիւր ինը տարի
ապրեցաւ, եւ տղաքներ ու աղջիկներ
20 ծնաւ։ Եւ Ռագաւ երեսունեւերկու տարի ապրեցաւ, ու
21 ծնաւ Սերուգը։ Եւ Ռագաւ՝
Սերուգը ծնանելէն ետքը՝ երկու
հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ, եւ
22 տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Սերուգ երեսուն տարի ապրեցաւ,
23 ու ծնաւ Նաքովրը։ Եւ Սերուգ՝
Նաքովրը ծնանելէն ետքը՝ երկու
հարիւր տարի ապրեցաւ, եւ տղաքներ
24 ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Նաքովր քսանըինը տարի ապրեցաւ,
25 ու ծնաւ Թարան։ Եւ
Նաքովր՝ Թարան ծնանելէն ետքը՝
հարիւր տասնըինը տարի ապրեցաւ, եւ տղաքներ ու աղջիկներ
26 ծնաւ։ Եւ Թարայ եօթանասուն
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Աբրամը՝ Նաքովրը եւ Առանը։
Եւ Թարային ծնունդները ասոնք 27
են․ Թարայ ծնաւ Աբրամը, Նաքովրը ու Առանը․ եւ Առան ծնաւ
Ղովտը։ Եւ Առան մեռաւ իր 28
հօրը Թարային առջեւ՝ իր ծննդեան
երկրին՝ Քաղդէացւոց Ուր քաղաքին
մէջ։ Եւ Աբրամ ու Նաքովր իրենց 29
կիներ առին․ Աբրամին
կնոջը անունը Սարայ էր, եւ Նաքովրին կնոջը անունը Մեղքա՝ Առանին աղջիկը, որ Առան Մեղքային ու Յեսքային հայրն էր։ Եւ 30
Սարայ ամուլ էր, ու չէր ծնաներ։
Եւ Թարայ իր որդին Աբրամը՝ ու 31
իր թոռը Առանին որդին Ղովտը՝
եւ իր որդւոյն Աբրամին կինը իր
հարսը Սարան առաւ, ու անոնց
հետ Քաղդէացւոց Ուր քաղաքէն
ելաւ դէպ ՚ի Քանանու երկիրը
երթալու համար․ ու եկան մինչեւ
Խառան, եւ հոն բնակեցան։ Ու 32
Թարային օրերը երկու հարիւր
հինգ տարի եղան․ եւ Թարայ Խառանի մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԺԲ.

Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին, Ելի՛ր 1
երկրէդ, եւ քու ազգականներէդ,
ու քու հօրդ տունէն գնա՛ ան երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ․
Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, ու 2
քեզ պիտի օրհնեմ, եւ քու անունդ
պիտի մեծցընեմ․ ու դուն օրհնեալ
պիտի ըլլաս։ Եւ քեզ օրհնողները 3
պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողները
պիտի անիծեմ․ ու երկրի բոլոր
ազգերը քեզմով պիտի օրհնուին։
Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը 4
անոր ըսեր էր․ Ղովտ ալ անոր
հետը գնաց․ ու Աբրամ եօթանասունըհինգ տարեկան էր երբոր
Խառանէն ելաւ։ Եւ Աբրամ իր 5
կինը Սարան, ու իր եղբօրորդին
Ղովտը, եւ իրենց բոլոր ստացուածքը, եւ Խառանի մէջ իրենց ստացած հոգիները առնելով, ելան որ
Քանանու երկիրը երթան․ եւ Քանանու երկիրը եկան։ Ու Աբրամ 6
ան երկրէն մինչեւ Սիւքեմ

տեղը՝ մինչեւ Մօրէի կաղնին անցաւ. եւ այն ատենը Քանանացիները
7 կային այն երկրին մէջ։ Ու Տէրը
երեւցաւ Աբրամին ու ըսաւ, Քու
սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը։
Ու հոն սեղան մը շինեց Տէրոջը որ
8 իրեն երեւցաւ։ Ու անկէ դէպ 'ի
Բեթէլին արեւելեան կողմը եղող
լեռը չուեց, ու իր վրանը բացաւ, Բեթէլը արեւմտեան կողմը՝
ու Գային արեւելեան կողմը ունենալով. եւ հոն Տէրոջը սեղան մը շինեց, ու Տէրոջը անունը կանչեց։
9 Ու Աբրամ միշտ դէպ 'ի հարաւ կը
չուէր։
10 Ու այն երկրին մէջ սով եղաւ. եւ
Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար. քանզի որ այն
11 երկրին մէջ սովը սաստիկ էր։ Ու
եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս մտնելու
մօտեցաւ, իր կնոջը Սարային ըսաւ, Ահա՛ գիտեմ որ դուն գե-
12 ղեցիկ տեսքով կնիկ մըն ես. Ու
պիտի ըլլայ որ երբ Եգիպտացիք
քեզ տեսնեն, պիտի ըսեն, Ասիկայ
անոր կնիկն է, ու զիս պիտի մեռցընեն, բայց քեզ ողջ թողուն.
13 Շնորհք ըրէ ըսէ թէ դուն իմ
քոյրս ես. որպէս զի քու պատճառովդ ինծի աղէկ ըլլայ, ու քու
14 պատճառովդ իմ անձս ապրի։ Ու
եղաւ որ երբ Աբրամ Եգիպտոս
մտաւ, Եգիպտացիք տեսան կնի-
15 կը, որ շատ գեղեցիկ էր։ Փարաւոնին իշխաններն ալ տեսան, ու
գովեցին զանիկայ Փարաւոնին առջեւը. եւ կնիկը Փարաւոնին տունը
16 առնուեցաւ։ Ու անոր համար
Աբրամին բարիք ըրաւ. ու անիկայ
ոչխարներ, ու արջառներ, եւ էշեր,
ու ծառաներ, եւ աղախիններ, ու
17 էգ էշեր եւ ուղտեր ունեցաւ։ Ու
Տէրը մեծ հարուածներով զարկաւ
Փարաւոնը ու անոր տունը՝ Աբրա-
18 մին կնոջը Սարային համար։ Ու
Փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու
ըսաւ, Աս ի՞նչ է որ ինծի ըրիր.
Ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ անի-
19 կայ քու կնիկդ է. Ինչո՞ւ համար՝
Անիկայ քոյրս է ըսիր. եւ քիչ մնաց
որ անիկայ ինծի կնիկ պիտի առնէի. բայց հիմա ահա կնիկդ՝ առ ու
գնա։ Ու Փարաւոն իր մարդոցը 20
պատուիրեց անոր համար. ու զանիկայ իր կնիկովը ու իր բոլոր
ստացուածքովը խրկեցին։

ԳԼ. ԺԳ.

Ու Աբրամ իր կնիկովը ու իր բո- 1
լոր ունեցածներովը Եգիպտոսէն
դէպ 'ի Քանանու հարաւակողմը ելաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը։ Ու 2
Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով, արծաթով ու ոսկիով։ Ու 3
իր առջի իջեւաններովը գնաց հարաւային կողմէն մինչեւ Բեթէլ,
այն տեղը ուր էր առաջ իր վրանը,
Բեթէլին ու Գայիին մէջտեղը. Այն 4
սեղանին տեղը՝ որ հոն առաջ շիներ
էր. եւ Աբրամ հոն Տէրոջը անունը կանչեց։

Ու Աբրամին հետ գացող 5
Ղովտն ալ ոչխարներ, ու արջառներ, ու վրաններ ունէր։ Ու 6
այն երկիրը բաւական չէր անոնց
որ մէկտեղ բնակին. քանզի որ
անոնց ստացուածքը շատ ըլլալով՝
չէին կրնար մէկտեղ բնակիլ։
Ու Աբրամին անասուններուն հո- 7
վիւներուն ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն մէջտեղը վէճ
կար. եւ այն ատենը Քանանացիները ու Փերեզացիները կը բնակէին այն երկրին մէջ։ Ու Աբ- 8
րամ ըսաւ Ղովտին, Կ'աղաչեմ
քեզի, իմ ու քու մէջտեղդ եւ իմ
հովիւներուս ու քու հովիւներուդ
մէջտեղը վէճ չըլլայ. քանզի որ մենք
եղբայր ենք. Բոլոր երկիրը քու 9
առջեւդ չէ՞. կ'աղաչեմ զատուէ
ինծմէ. թէ որ դուն ձախ կողմը
երթաս, ես աջ կողմը կ'երթամ,
եւ թէ որ աջ կողմը երթաս, ես
ձախ կողմը կ'երթամ։ Ու Ղովտ 10
իր աչքերը վեր վերցուց, ու Յորդանանու ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ
ամէն տեղ ջրուած էր, Տէրը Սոդոմը ու Գոմորը կործանելէն
առաջ մինչեւ Սեգովր Տէրոջը
դրախտին պէս՝ Եգիպտոսի երկրին
պէս էր։ Ու Ղովտ Յորդա- 11
նանու բոլոր կողմը ընտրեց իրեն,
ու Ղովտ դէպ 'ի արեւելք չուեց.
12 եւ իրարմէ զատուեցան. Աբրամ
Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ.
Ղովտն ալ դաշտի քաղաքներուն
մէջ բնակեցաւ, ու իր վրանը Սո-
13 դոմի քով բացաւ։ Ու Սոդոմի
մարդիկը խիստ չար ու մեղաւոր
էին Տէրոջը առջեւը։

14 Ու Տէրը Աբրամին ըսաւ՝
Ղովտ անկէ զատուելէն ետքը.
Հիմա աչքերդ վեր վերցուր, ու
քու եղած տեղէդ դէպ 'ի հիւսիս
ու հարաւ, եւ դէպ 'ի արեւելք ու
15 արեւմուտք նայէ. Ինչու որ աս
բոլոր երկիրը՝ որ կը տեսնես, քեզի
ու քու սերունդիդ պիտի տամ
16 յաւիտեան։ Ու քու սերունդդ
երկրի փոշիին պէս անթիւ պիտի
ընեմ. այնպէս որ՝ եթէ մէկը երկրի
փոշին կրնայ համրել, քու սե-
17 րունդդ ալ համրուի։ Ելի՛ր,
աս երկիրը պտըտէ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը համեմատ. քանզի անիկայ քեզի պի-
18 տի տամ։ Ու Աբրամ վերցուց
իր վրանը, ու եկաւ եւ բնակեցաւ
Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, որ
Քեբրոնին մէջն է, եւ հոն սեղան
շինեց Տէրոջը։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Ու եղաւ որ՝ Սենաարի Ամարփաղ
թագաւորին, Եղղասարի Արիովք թագաւորին, Եղամի Քոդողոգոմոր թագաւորին, եւ Գոյիմի Թադգաղ թագաւորին ժամա-
2 նակները, Ասոնք Սոդոմի Բարա
թագաւորին հետ, եւ Գոմորի Բարսա թագաւորին հետ, Ադմայի Սենաբ թագաւորին հետ, եւ Սեբոյիմի Սիմբոր թագաւորին հետ, ու
Բաղայի (այսինքն Սեգովրի) թա-
3 գաւորին հետ պատերազմեցան։ Ասոնց ամէնը ժողվուեցան Սիդդիմ
4 ձորին մէջ, որ է Աղի ծովը։ Տասներկու տարի Քոդողոգոմորին
ծառայութիւն ըրին, ու երեքտասաներորդ տարին ապստամբ եղան։
5 Ու չորեքտասաներորդ տարին Քոդողոգոմոր ու իր հետը եղող թագաւորները եկան, ու Աստարովթ
կառնայիմի մէջ եղող Ռափայինները, ու Համի մէջ Զուզեցիները,
եւ Շաւէ Կարիաթեմի մէջ
Էմիմները, Ու Քոռեցիները ի- 6
րենց Սեիր լեռանը վրայ՝ մինչեւ
անապատին քովը եղող Էլփառանը
զարկին։ Ու դարձան, ու եկան 7
Էնմիշփաթ՝ այսինքն Կադէս. եւ
Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը, ու
Ասասոնթամարի մէջ բնակող Ամորհացիներն ալ զարկին։ Ու Սոդո- 8
մին թագաւորը, ու Գոմորին թագաւորը, եւ Ադմային թագաւորը,
ու Սեբոյիմին թագաւորը, եւ Բաղային (այսինքն Սեգովրին) թագաւորը ելլելով, Սիդդիմ ձորին մէջ
անոնց հետ պատերազմելու շարուեցան, Այսինքն Եղամի Քոդողոգո- 9
մոր թագաւորին հետ, եւ Գոյիմի
Թադգաղ թագաւորին հետ, ու
Սենաարի Ամարփաղ թագաւորին
հետ, եւ Եղղասարի Արիովք թագաւորին հետ, աս չորս թագաւորը այն հինգին հետ։ Ու Սիդ- 10
դիմ ձորը նաւթի հորերով լեցուն
էր. եւ Սոդոմին ու Գոմորին թագաւորները փախան, եւ հոն ինկան.
ու մնացածները լեռը փախան։
Ու անոնք Սոդոմին ու Գոմորին 11
ամէն բարիքը, ու անոնց բոլոր
պաշարները առին ու գացին։ Ու 12
Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին եղբօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր
բարիքը առին ու գացին։

Ու փախստական մը եկաւ, ու 13
աս բանը Եբրայեցի Աբրամին
պատմեց. եւ անիկայ Եսքողին ու
Աներին եղբօրը Ամորհացի Մամբրէին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր.
Ինչու որ ասոնք Աբրամին հետ դաշնակից էին։ Ու Աբրամ երբոր իր եղ- 14
բօրը գերի առնուիլը լսեց, իր տանը
մէջ ծնած՝ իրեք հարիւր տասնուութը կրթուած ծառաները հանեց,
ու անոնց ետեւէն ինկաւ մինչեւ Դան։
Ու ինքը ու իր ծառաները գիշերով 15
գունդ գունդ անոնց վրայ յարձակեցան, ու զարկին անոնք. եւ քշեցին
անոնք մինչեւ Քոբա, որ Դամասկոսի հիւսիսային կողմն է։
Ու բոլոր բարիքը ետ բերաւ. 16

և իր եղբայրը Ղովտն ալ, ու
անոր բարիքը, և կնիկները, ու
ժողովուրդն ալ ետ բերաւ։
17 Ու թէրը՝ Քոդողոգոմորը ու
անոր հետ եղող թագաւորները
զարնելէն ու դառնալէն ետքը, Սոդոմի թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու ելաւ դէպ 'ի Շաւէ ձորը՝
18 (այսինքն թագաւորի ձորը)։ Ու
Սաղէմի թագաւորը Մելքիսեդեկ
հաց ու գինի հանեց. ու անիկայ
Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան էր։
19 Ու օրհնեց զանիկայ, ու ըսաւ.
Օրհնեալ ըլլայ Աբրամ՝ երկնից ու
երկրի տէրը եղող Բարձրեալ
20 Աստուծմէն։ Ու օրհնեալ ըլլայ
Բարձրեալ Աստուածը՝ որ քու
թշնամիները քու ձեռքդ մատնեց։
Ու անիկայ ամենէն տասանորդ
տուաւ անոր։
21 Ու Սոդոմի թագաւորը ըսաւ
Աբրամին, Անձերը ինծի տուր,
22 ու բարիքը դուն քեզի առ։ Ու
Աբրամ ըսաւ Սոդոմի թագաւորին,
Երկնից ու երկրի տէրը եղող
Բարձրեալ Տէր Աստուծոյ վերցուցի
23 իմ ձեռքս, Որ դերձանէն մինչև
կօշիկին կապը բան մը չառնեմ՝
ինչ որ քուկդ է, որ չըլլայ թէ
Աբրամը ես հարստացուցի ըսես.
24 Բաց 'ի տղաքներուն կերածէն,
ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ այսինքն Անէրին, ու Եշքողին, ու
Մամբրէին բաժիններէն. թող
անոնք իրենց բաժինը առնեն։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Այս բաներէն ետքը տեսիլքի մէջ
Տէրոջ խօսքը Աբրամին եղաւ,
ըսելով. Մի՛ վախնար՝ ով Աբրամ,
ես քեզի վահան եմ, ու քու
վարձքդ խիստ շատ պիտի ըլլայ։
2 Ու Աբրամ ըսաւ, Ով Տէր Եհովայ՝ ինծի ի՞նչ պիտի տաս,
քանի որ առանց զաւակի կը մընամ, և իմ տանս տիրողը աս
3 Դամասկոսցի Եղիազարն է։ Նաև
ըսաւ Աբրամ, Ահաւասիկ ինծի
սերունդ չտուիր, ահա իմ տանս
ծառան ինծի ժառանգ կ'ըլլայ։
4 Ու ահա Տէրոջ խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով. Անիկայ քեզի ժառանգ պիտի չըլլայ. բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝ որ քու
մէջքէդ պիտի ելլէ։ Ու դուրս 5
հանեց զանիկայ, ու ըսաւ, Հիմա դէպ 'ի երկինքը նայէ, ու
աստղերը համրէ, թէ որ զանոնք
համրելու կարող ես. և ըսաւ անոր,
Քու սերունդդ ասանկ պիտի ըլլայ։ Ու անիկայ հաւատաց Տէ- 6
րոջը, որ անոր արդարութիւն սեպուեցաւ։
Ու ըսաւ անոր, Ես եմ Տէրը 7
որ քեզ Քաղդէացւոց Ուր քաղաքէն հանեցի աս երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու համար։
Ու անիկայ ըսաւ, Ով Տէր Ե- 8
հովայ՝ ի՞նչպէս գիտնամ թէ ես
անիկայ պիտի ժառանգեմ։ Ու 9
ըսաւ անոր, Ինծի իրեք տարեկան
երինջ մը, ու իրեք տարեկան այծ
մը, և իրեք տարեկան խոյ մը, ու
տատրակ մը, և աղաւնիի ձագ մը
առ։ Ու անիկայ բոլոր ասոնք ա- 10
ռաւ անոր, ու զանոնք մէջտեղէն
կտրեց, և ամէն մէկ կտորը իր
մասին հետ դիմացը դիմաց դրաւ.
բայց թռչունները չկտրեց։ Ու 11
երբոր դիերուն վրայ գիշատիչ
թռչունները իջան, Աբրամ վռնտեց զանոնք։ Ու երբոր արեւը 12
մարը կը մտնէր, Աբրամին վրայ
խորունկ քուն մը իջաւ, և ահա
անոր վրայ մեծ մթութեան սարսափ մը ինկաւ։ Ու Տէրը ըսաւ 13
Աբրամին, Աղէկ գիտցիր որ քու
սերունդդ իրենցը չեղած երկրի մէջ
պանդուխտ պիտի ըլլան, և ծառայութիւն պիտի ընեն. ու հան
չորս հարիւր տարի պիտի չարչարեն զանոնք։ Բայց ան ազգը՝ 14
որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի
դատեմ. և անկէ ետքը շատ ստացուածքով պիտի ելլեն։ Ու դուն 15
խաղաղութեամբ քու հայրերուդ
պիտի երթաս. աղէկ մը ծերացած
պիտի թաղուիս։ Ու անոնք չոր- 16
րորդ դարուն մէջ հոս պիտի դառնան. ինչու որ Ամօրհացւոց անօրէնութիւնը դեռ լեցուած չէ։
Ու եղաւ որ երբ արեւը մարը մտաւ, 17
ու խաւար եղաւ, ահա մխած ծուխ
մը ու վառած ջահ մը ան կտոր-
18 ներուն մէջտեղէն անցաւ։ Ան
նոյն օրը Տէրը Աբրամին հետ
ուխտ մը ըրաւ՝ ըսելով, Քու
սերունդիդ տուի աս երկիրը՝ Եգիպտոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝
19 այսինքն Եփրատ գետը. Կենեցիները, և Կենեզացիները, ու Կեդ-
20 մոնացիները, Ու Քետացիները,
ու Փերեզացիները, և Ռափայի-
21 ները, Ու Ամօրհացիները, ու
Քանանացիները, և Գերգեսացիները ու Յեբուսացիները։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ու Աբրամին կնիկը Սարա չէր
ծնաներ անոր. ու մէկ Եգիպտացի աղախին մը ունէր, որուն
2 անունը Հագար էր։ Ու Սարա
ըսաւ Աբրամին, Ահա հիմա Տէրը
արգիլեց զիս ծնանելէն. աղաչեմ
աղախինիս մտիր, գուցէ անկէ զաւակ առնեմ։ Ու Աբրամ Սա-
3 րային խօսքը մտիկ ըրաւ։ Ու
Աբրամին կնիկը Սարա իր Եգիպտացի աղախինը Հագարը առաւ,
Աբրամ Քանանու երկրին մէջ տասը տարի բնակելէն ետքը, և զանիկայ իր էրկանը Աբրամին տուաւ՝
4 անոր կնիկ ըլլալու։ Ու ան մտաւ
Հագարին, որ յղացաւ. և երբ իր
յղի ըլլալը իմացաւ, իր տիկինը իր
5 աչքին առջևը անարգուեցաւ։ Ու
Սարա ըսաւ Աբրամին, Ինծի եղած
անիրաւութիւնը քու վրադ ըլլայ.
ես իմ աղախինս գիրկդ տուի, ու
անիկայ երբոր իմացաւ իր յղի ըլլալը, ես անոր աչքին առջևը անարգուեցայ. Տէրը իմ ու քու մէջ-
6 տեղդ դատաստան ընէ։ Ու Աբրամ ըսաւ Սարային, Ահա աղախինդ քու ձեռքդ է, քու աչքերուդ
հաճոյ երևցածին պէս ըրէ անոր.
ու երբոր Սարա նեղեց զանիկայ,
անոր երեսէն փախաւ Հագար։
7 Ու Տէրոջ հրեշտակը գտաւ զանիկայ անապատին մէջ ջուրի աղբիւրի մը քով՝ Սուրի ճանապարհին
8 մէջ եղած աղբիւրին քով։ Ու
ըսաւ, Ով Սարային աղախինը
Հագար, ուսկից կու գաս, և
ո՞ւր կ'երթաս։ Ու անիկայ ըսաւ,
Իմ Սարայ տիկնոջս երեսէն կը
փախչիմ։ Ու Տէրոջ հրեշտակը 9
ըսաւ անոր, Դարձիր քու տիկինոջդ, ու անոր ձեռքին տակը հնազանդ եղիր։ Ու Տէրոջ հրեշ- 10
տակը ըսաւ անոր, Քու սերունդդ
խիստ պիտի շատցնեմ, անանկ որ
շատութենէն չհամրուի։ Ու Տէ- 11
րոջ հրեշտակը ըսաւ անոր, Ահա
դուն յղի ես, ու որդի պիտի ծնանիս, և անոր անունը Իսմայէլ դնես.
ինչու որ Տէրը քու տառապանքդ
լսեց։ Ու անիկայ վայրենի մարդ 12
մը պիտի ըլլայ. անոր ձեռքը ամենուն վրայ, ու ամենուն ձեռքն
ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ. և
անիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առջևը պիտի բնակի։ Ու անիկայ 13
իր հետը խօսող Տէրոջը անունը
կանչեց, ըսելով, Դուն իմ տեսիլքիս
մէջ երևցած Աստուածն ես. քանզի
ըսաւ, Արդեօք հոս ալ տեսայ իմ
տեսիլքէս ետքը։ Անոր համար ան 14
ջրհորին անունը Լահայրոյի ջրհոր
դրուեցաւ. ահա անիկայ Կադէսին ու
Բարադին մէջտեղն է։ Ու Հա- 15
գար որդի մը ծնաւ Աբրամին.
և Աբրամ Հագարին իրեն ծնած
որդւոյն անունը Իսմայէլ դրաւ։
Ու Աբրամ ութսունըվեց տարե- 16
կան էր, երբոր Հագար Իսմայէլը
ծնաւ Աբրամին։

ԳԼ. ԺԷ.

Ու երբ Աբրամ իննսունըինը 1
տարեկան էր, Տէրը Աբրամին
երևցաւ, ու ըսաւ անոր, Ես եմ
Ամենակարող Աստուածը. իմ առջևս քալէ, ու կատարեալ եղիր։
Ու իմ ու քու մէջտեղս իմ ուխտս 2
պիտի դնեմ, ու խիստ պիտի
շատցնեմ քեզ։ Ու Աբրամ իր 3
երեսին վրայ ինկաւ, ու Աստուած
անոր հետ խօսեցաւ ըսելով, Ահա 4
իմ ուխտս քեզի հետ է, և ազգերու բազմութեան հայր պիտի ըլլաս. Ու ասկէ ետքը քու անունդ 5
Աբրամ չըսուի, հապա քու անունդ
Աբրահամ ըլլայ. ինչու որ քեզ

ազգերու բազմութեան հայր ըրի ։ 6 Ու քեզ խիստ պիտի աճեցնեմ, ու քեզ ազգեր պիտի ընեմ․ ու քեզմէ թագաւորներ պիտի ելլեն ։ 7 Ու իմ ու քու մէջտեղդ՝ ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջտեղը իրենց ազգերուն մէջ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ մը, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ Աստուած 8 ըլլամ ։ Ու պիտի տամ քեզի ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւիտենական ժառանգութեան համար ան երկիրը ուր որ պանդուխտ եղար, բոլոր Քանանու երկիրը․ ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ։ 9 Ու Աստուած ըսաւ Աբրահամին, Ուստի դուն ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ իրենց ազգերուն մէջ 10 պահէք իմ ուխտս ։ Աս է իմ ու ձեր մէջտեղը, և քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջտեղը եղած իմ ուխտս որ պիտի պահէք․ ձեզմէ 11 ամէն արուն թլփատուի․ Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատեցէք, ու ասիկայ իմ ու ձեր մէջտեղը եղած ուխտին նշանը ըլլայ ։ 12 Ու ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութօրեան արու զաւակնիդ՝ կամ տունը ծնածը, կամ քու սերունդէդ չեղող բոլոր օտարականներէն ըստակով ծախու առնուածը՝ թլփատ-13 ուի ։ Քու տունդ ծնածը, և ըստակովդ ծախու առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի․ և իմ ուխտս ձեր մարմիններնիդ մէջ յաւիտենական 14 ուխտ մը ըլլայ ։ Ու անթլփատ արուն՝ որուն անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ, ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի․ անիկայ իմ ուխտս աւրած է ։

15 Ու Աստուած ըսաւ Աբրահամին, Քու կնոջդ Սարային անունը Սարայ մի կանչեր, հապա անոր անունը 16 Սարրա ըլլայ ։ Ու զանիկայ պիտի օրհնեմ, նաև անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի․ ու պիտի օրհնեմ զանիկայ, ու ազգերու մայր պիտի ըլլայ․ ժողովուրդներու թագաւոր-17 ներ պիտի ելլեն անկէ ։ Ու Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ, ու խնդաց, և իր սրտին մէջ ըսաւ, Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլա՞յ արդեօք․ և Սարրա՝ որ իննսուն տարեկան է, պիտի ծնանի՞ ։ 18 Ու Աբրահամ ըսաւ Աստուծոյ, Թող Իսմայէլը ապրի քու առջևդ ։ 19 Ու Աստուած ըսաւ, Այո՛ քու կնիկդ Սարրա որդի պիտի ծնանի քեզի, ու անոր անունը Իսահակ պիտի դնես․ և անոր հետ ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ մը ։ 20 Ու Իսմայէլին համար ալ լսեցի քեզի․ ահա օրհնեցի զանիկայ, ու պիտի աճեցնեմ զանիկայ, ու խիստ պիտի շատցնեմ․ անիկայ տասուերկու իշխան պիտի ծնանի, և մեծ ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ ։ 21 Բայց գալ տարի աս ատենս՝ Սարրայէն քեզի ծնանելու Իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ ։

22 Ու անոր հետ խօսիլը լմնցուց, ու Աստուած Աբրահամին քովէն վեր ելաւ ։ 23 Ու առաւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը, ու բոլոր իր տունը ծնածները, և բոլոր ըստակովը ծախու առնուածները՝ Աբրահամին ընտանեացը մէջ գտնուած ամէն արուն, ու նոյն օրը անոնց անթլփատութեան մարմինը թլփատեց, ինչպէս որ Աստուած անոր ըսեր էր ։ 24 Ու Աբրահամ իննսունինը տարեկան էր՝ երբ որ իր անթլփատութեան մարմինը թլփատուեցաւ ։ 25 Ու իր որդին Իսմայէլ տասուերեք տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփատութեան մարմինը թլփատուեցաւ ։ 26 Նոյն օրը թլփատուեցաւ Աբրահամ, ու իր որդին Իսմայէլը ։ 27 Ու իր տանը բոլոր մարդիկը՝ թէ իր տունը ծնած և թէ օտարականներէն ըստակով ծախու առնուած՝ իրեն հետ թլփատուեցան ։

ԳԼ․ ԺԸ․

1 Ու Տէրը երևցաւ անոր Մամբրէի կաղնիներուն մէջը ։ Ու

1 - 999ad

անիկայ օրուան տաք ատենը վրանին դուռը նստեր էր, 2 Ու իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա երեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ․ ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու, ու մինչև գետինը ծռելով խոնարհութիւն ըրաւ, 3 Ու ըսաւ, Տէր իմ, հիմա թէ որ շնորհք գտայ քու առջևդ, կ'աղաչեմ քեզի քու ծառայիդ բնակարանէն մի անցնիր․ 4 Կ'աղաչեմ ձեզի քիչ մը ջուր բերուի, ու ոտքերնիդ լուացէք, ու ծառին տակը 5 հանգստացէք․ Ու պատառ մը հաց բերեմ, ու սրտերնիդ զօրացուցէք, ետքը անցէք․ քանզի ատոր համար ձեր ծառային քովը եկաք ։ Ու անոնք ըսին, Ինչպէս 6 որ ըսիր, անանկ ըրէ ։ Ու Աբրահամ արտորալով դէպ 'ի վրանը՝ Սարրային գնաց, ու ըսաւ, Շուտով երեք գրիւ բարակ ալիւր շաղէ, 7 ու բոքեղներ շինէ ։ Ու Աբրահամ վազեց արջառներուն, ու մատղաշ և աղէկ որթ մը առաւ, ու պատանիի մը տուաւ․ ան ալ շուտով պատրաստեց զանիկայ ։ 8 Ու կոգի ու կաթ՝ ու իր պատրաստած որթը առաւ, և անոնց առջևը դրաւ․ ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնեցաւ, ու 9 անոնք կերան ։ Ու ըսին իրեն, Ո՞ւր է քու Սարրա կնիկդ․ ու ինքը ըսաւ, Ահա վրանին մէջն 10 է ։ Ու Տէրը ըսաւ, Գալ տարի անշուշտ քեզի պիտի դառնամ, և ահա քու կնիկդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ․ և Սարրա մտիկ կ'ընէր վրանին դրանը մէջ՝ 11 որ անոր ետևն էր ։ Ու Աբրահամ ու Սարրա ծերացած էին ու օրերնին անցուցած․ և Սարրայէն պակսած էր կանանց օրէնքին մէջ 12 ըլլալը ։ Ու Սարրա իր մտքին մէջ խնդաց՝ ըսելով․ Ես պառաւելէս ետքը զուարճութի՞ւն պիտի ունենամ, տէրս ալ ծերացած ըլ-13 լալով ։ Ու Տէրը ըսաւ Աբրահամին, Սարրա ինչու խնդաց, ըսելով, Միթէ ես իրաւցնէ պիտի ծնանի՞մ, որ պառաւեր եմ․ 14 Տէրոջը առջևը դժուարին բան կա՞յ արդեօք․ սահմանուած ժամանակին՝ գալ տարի քեզի պիտի դառնամ, ու Սարրա որդի մը պիտի ունենայ ։ 15 Ու Սարրա ուրացաւ ու ըսաւ, Չխնդացի․ ինչու որ վախցաւ ։ Ու Անիկայ ըսաւ, Չէ, խնդացիր ։

16 Ու մարդիկը ելան անկէ, ու երեսնին դէպ 'ի Սոդոմ շինեցին․ և Աբրահամ զանոնք յուղարկելու համար հետերնին գնաց ։ 17 Ու Տէրը ըսաւ, Միթէ Աբրահամէն պահե՞մ ինչ որ ընելու եմ․ 18 Որովհետև Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ըլլայ, ու երկրի բոլոր ազգերը անով պիտի օրհնուին ։ 19 Քանզի գիտեմ զանիկայ, որ իր որդւոցը ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ, և անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար՝ Տէրոջը ճամբան պիտի պահեն․ որպէս զի Տէրը Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ խօսեցաւ ։ 20 Ու Տէրը ըսաւ, Որովհետև Սոդոմին ու Գոմորին աղաղակը շատցաւ, և անոնց մեղքը խիստ ծանրացաւ, 21 Հիմա պիտի իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին ինծի եկած աղաղակի՞ն պէս ըրին․ և թէ որ չէ, գիտնամ ։ 22 Ու ան մարդիկը անկէ ելան, ու դէպ 'ի Սոդոմ գացին․ և Աբրահամ տակաւին Տէրոջը առջևը կայներ էր ։

23 Ու Աբրահամ մօտեցաւ ու ըսաւ, Արդեօք ամբարիշտին հետ արդարն ալ պիտի կորսնցնես․ 24 Դուցէ ան քաղաքին մէջը յիսուն արդար ըլլան․ արդեօք անոր մէջը եղած յիսուն արդարին համար չխնայելով պիտի կորսնցնե՞ս ան տեղը ։ 25 Քաւ լիցի քեզ անանկ բան ընելը՝ որ արդարը ամբարիշտին հետ մեռցնես, ու արդարը ամբարիշտի պէս ըլլայ․ քաւ լիցի քեզ․ միթէ բոլոր երկրին Դատաւորը արդարութիւն պիտի չընէ՞ ։ 26 Ու Տէրը ըսաւ, Թէ որ Սոդոմին մէջ յիսուն արդար գտնեմ քաղաքին մէջը, անոնց համար բոլոր տեղը պի-

27 ին խնայեմ ։ Ու Աբրահամ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա
հիմա՝ ես որ հող ու մոխիր եմ,
28 Տէրոջս հետ խօսելու սկսայ ։ Կա-
րելի է յիսուն արդարներէն հինգ պակաս
ըլլայ, ան հինգին համար բոլոր
քաղաքը պիտի կորսնցնե՞ս ։ Ու
Ըսաւ, Թէ որ հոն քառասուն-
ուհինգ գտնեմ, չեմ կորսնցը-
29 ներ ։ Ու դարձեալ խօսեցաւ անոր
ու ըսաւ, Կարելի հոն քառասուն
գտնուի ։ Ու Ըսաւ, Քառա-
30 սունին համար ալ չեմ ըներ ։ Ու
Ըսաւ, Ո՛հ, Տէրը չբարկա-
նայ, ու խօսիմ. Կարելի հոն երե-
սուն գտնուի ։ Ու Ըսաւ,
Թէ որ հոն երեսուն գտնեմ, չեմ
31 ըներ ։ Ու ըսաւ, Ահա հի-
մա Տէրոջս հետ խօսելու սկսայ.
Կարելի հոն քսան գտնուի ։ Ու
Ըսաւ, Քսանին համար ալ
32 չեմ կորսնցըներ ։ Ու ըսաւ,
Ո՛հ, Տէրը չբարկանայ, ու միայն
աս անգամ խօսիմ. Կարելի հոն
տասը գտնուի ։ Ու Ըսաւ, Տա-
սնին համար ալ չեմ կոր-
33 սնցըներ ։ Ու Տէրը Աբրահա-
մին հետ խօսիլը լմնցնելուն պէս
գնաց. Աբրահամ ալ իր տեղը
դարձաւ ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ու ան երկու հրեշտակները իրի-
կուան դէմ Սոդոմ եկան. ու
Ղովտ Սոդոմին դուռը նստեր էր.
և Ղովտ տեսնելով զանոնք դիմա-
ւորելու ելաւ, ու իր երեսը մինչև
գետինը ծռելով խոնարհութիւն ը-
2 րաւ. Ու ըսաւ, Ահա՛ իմ տէրերս
կ'աղաչեմ, ձեր ծառային տունը
դարձէք, և գիշերը հոն կեցէք,
ու ոտքերնիդ լուացէք. ու առ-
տուանց կանուխ ելէք ու ձեր ճամ-
բան գացէք ։ Ու անոնք ըսին,
Չէ, գիշերը փողոցը կը կենանք ։
3 Ու շատ բռնադատելով զանոնք, ու
անոր դարձան, և անոր տունը
մտան. ու անոնց խնճոյք ըրաւ,
և բաղարջ եփեց, ու կերան ։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ՝
քաղաքին մարդիկը՝ Սոդոմա-
մարդիկ՝ երիտասարդներէն մինչև ծե-
րերը՝ ամէն կողմէն բոլոր ժողո-
վուրդը տունը պատեցին ։ Ու 5
Ղովտը կանչեցին՝ ու անոր ըսին,
Ո՞ւր են ան մարդիկը՝ որ աս գիշեր
քեզի եկան. անոնք դուրս հանէ
մեզի, ու գիտնանք անոնք ։ Ու 6
Ղովտ դրանէն դուրս ելաւ անոնց
քով, ու իր ետևէն դուռը գոցեց,
Ու ըսաւ, Կ'աղաչեմ եղբայրներս՝ 7
ձեզի չարութիւն մի ըներ ։ Ահա 8
հիմա երկու աղջիկ ունիմ, որ էրիկ
մարդ չեն գիտեր, անոնք հիմա
ձեզի դուրս հանեմ, ու ձեր աչքին
առջևը աղէկ երևցածը ըրէք անոնց.
բայց միայն աս մարդոցը բան մը
մի ըներ. քանզի անոր համար իմ
յարկիս շուքին տակը մտան ։ Ու 9
անոնք ըսին, Մէկդի կեցիր. ու
ըսին ալ, Աս մէկը պանդխտութեան
եկաւ, ու դատաւորութիւն ընել կ'ու-
զէ. հիմա քեզի անոնցմէ գէշ կ'ը-
նենք ։ Ու սաստիկ բռնադատե-
ցին մարդը՝ Ղովտը, ու
դուռը կոտրելու մօտեցան ։ Բայց 10
ան մարդիկը ձեռքերնին երկըն-
ցուցին, ու Ղովտը տունը մէջ
քաշեցին իրենց, ու դուռը գո-
ցեցին ։ Ու տանը դուռը կեցած 11
մարդիկը կուրութեամբ զարկին
պզտիկէն մինչև մեծը. անանկ որ
դուռը գտնելէն յոգնեցան ։

Ու մարդիկը ըսին Ղովտին, 12
Հոս ուրիշ մ'ալ ունիս. փեսաներդ
ու որդիներդ և աղջիկներդ, ու
քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս աս
տեղէն հանէ ։ Ինչու որ մենք 13
աս տեղը պիտի կորսնցընենք.
քանզի անոնց աղաղակը Տէրոջը
առջևը մեծ եղաւ. ու Տէրը մեզ
ղրկեց անիկայ կորսնցընելու ։ Ու 14
Ղովտ ելաւ, ու իր աղջիկները
առնող փեսաներուն խօսեցաւ, ու
ըսաւ, Ելէք ու աս տեղէն գա-
ցէք, ինչու որ Տէրը պիտի կոր-
սնցընէ աս քաղաքը. բայց իր
փեսաներուն ծաղր ընող մը երև-
ցաւ ։

Ու առտու եղածին պէս հրեշ- 15
տակները արտորցուցին Ղովտը՝
ըսելով. Ելի՛ր՝ կինդ ու հոս

գտնուած երկու աղջիկդ առ, որ
քաղաքին անօրէնութեանը մէջ
16 չկորսուիս ։ Ու երբոր անիկայ
կը ուշանար, ան մարդիկը բռ-
նեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր կնո-
ջը ձեռքէն՝ և անոր աղջիկնե-
րուն ձեռքերէն՝ Տէրոջը անոր ո-
ղորմելովը, ու հանեցին անիկայ,
և քաղաքին դուրսը դրին զինք ։
17 Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս
հանեցին, Անիկա ըսաւ, Անձդ ա-
զատելու համար փախիր. ետիդ
մի նայիր, և բոլոր դաշտին մէջ
մի կենար. լեռը փախիր, չըլլայ
18 որ կորսուիս ։ Ու Ղովտ ըսաւ
անոնց, Չէ Տէր իմ՝ շնորհք ըրէ.
19 Ահա հիմա ծառադ քու առջևդ
շնորհք գտաւ, ու իմ կեանքս ա-
զատելով ինծի մեծ երախտիք ըրիր.
և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ,
չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի ու
20 մեռնիմ ։ Ահա աս քաղաքը որ
հոն փախչելու մօտ է, ու ան պզտ-
տիկ է. շնորհք ըրէ հոն փախչիմ,
(չէ՞ որ անիկայ պզտիկ է,) և
21 իմ անձս ապրի ։ Ու ըսաւ
անոր, Ահա աս բանին մէջն ալ
քու աղաչանքդ ընդունեցի, որ աս
քաղաքը չկորսնցնեմ՝ որուն հա-
22 մար խօսեցար ։ Շուտ ըրէ հոն
փախիր. քանզի դուն մինչև որ
հոն չհասնիս, ես բան մը չեմ կըր-
նար ընել. անոր համար ան քաղա-
23 քին անունը Սեգովր դրաւ ։ Ա-
րևը երկրի վրայ կը ծագէր, երբ-
24 որ Ղովտ Սեգովր մտաւ ։ Ան
ատենը Տէրը Սոդոմին ու Գոմո-
րին վրայ ծծումբ ու կրակ տեղաց
25 Տէրոջը կողմանէ երկինքէն, Ու
ան քաղաքները, ու բոլոր դաշտը,
և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչ-
ները ու երկրի վրայ բուսածը կոր-
26 սնցուց ։ Ու ետևէն անոր կինը
ետին նայեցաւ, ու աղի արձան եղաւ ։
27 Ու Աբրահամ առտուանց կա-
նուխ ելլելով՝ Տէրոջը առջևը կայ-
28 նած տեղը եկաւ ։ Ու Սոդոմին ու
Գոմորին ու բոլոր դաշտի երկրին
վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ահա ան
երկրէն հնոցի մուխի պէս մուխ
կ'ելլէր ։

Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած 29
ան դաշտին քաղաքները կը կոր-
սնցընէր, Աստուած Աբրահամը
միտքը բերաւ, ու երբոր Ղովտին
բնակած քաղաքները կը կորսնը-
ցընէր, ան կործանումին մէջէն
Ղովտը հանեց ։

Ու Ղովտ Սեգովրէն ելաւ ու 30
լեռը բնակեցաւ, և իր երկու աղ-
ջիկները իր հետը. ինչու որ Սե-
գովրին մէջ բնակելու կը վախնար.
ու մէկ այրի մը մէջ բնակեցաւ՝
ինքը ու իր երկու աղջիկները ։
Ու մեծ աղջիկը պզտիկին ըսաւ. 31
Մեր հայրը ծեր է, ու երկրին մէջ
մէկը չկայ՝ որ ամէն երկրին սովո-
րութեանը պէս մեզի մօտենայ ։ Եկո՛ւր 32
մեր հօրը գինի խմցընենք, ու իր
հետը պառկինք, ու մեր հօրմէն
սերունդ պահենք ։ Ու ան գիշերը 33
իրենց հօրը գինի խմցուցին, ու
մեծ աղջիկը մտաւ, ու իր հօրը հետ
պառկեցաւ. և Ղովտ չիմացաւ
անոր պառկիլը ու ելլելը ։ Ու 34
եղաւ որ հետևեալ օրը մեծ աղջիկը
պզտիկին ըսաւ, Ահա երէկ գիշեր
հօրս հետ պառկեցայ. աս գիշեր ալ
անոր գինի խմցընենք, և մտիր ու
իր հետը պառկէ, ու մեր հօրմէն
սերունդ պահենք ։ Ու ան գիշերն 35
ալ իրենց հօրը գինի խմցուցին,
և պզտիկ աղջիկը ելաւ, ու անոր
հետ պառկեցաւ. և Ղովտ չիմա-
ցաւ անոր պառկիլը ու ելլելը ։ Այս- 36
պէս Ղովտին երկու աղջիկները
իրենց հօրմէն յղի մնացին ։ Ու 37
մեծը որդի մը ծնաւ, ու անոր
անունը Մովաբ դրաւ. ասիկայ Մով-
աբացւոց հայրն է մինչև այսօր ։
Ու պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ, ու 38
անոր անունը Բէնամմի դրաւ.
ասիկայ Ամմոնացւոց հայրն է մին-
չև այսօր ։

ԳԼ. Ի.

Ու Աբրահամ անկէ գնաց 'ի հա- 1
րաւային երկիրը չուեց. և Կա-
դեսին ու Սուրին մէջտեղը բնակե-
ցաւ, ու Գերարայի մէջ պան-
դուխտ եղաւ ։ Ու Աբրահամ իր 2
կնոջը Սառային համար՝ Անիկայ

իմ քոյրս է ըսաւ . եւ Գերարայի
Թագաւորը Աբիմելէք՝ մարդ խըրկելով ,
ու առաւ Սառան ։
3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին
գիշերը երազի մէջ ու ըսաւ անոր ,
Ահա աս կնկանը համար՝ որ
դուն առիր , պիտի մեռնիս . ինչու
4 որ անիկայ էրիկ ունի ։ Բայց Աբիմելէք
անոր մօտեցած չէր . եւ ըսաւ ,
Ո՛վ Տէր՝ արդար ազգ ալ պիտի
5 մեռցընե՞ս ։ Ինքը ինծի Անիկայ իմ
քոյրս է՝ չըսա՞ւ . եւ աս ալ՝ Անիկայ
իմ եղբայրս է՝ ըսաւ . ես աս բանը
ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով
6 ըրի ։ Եւ Աստուած անոր ըսաւ
երազի մէջ , Ես ալ գիտցայ որ
աս բանը ուղիղ սրտով ըրիր , Նաեւ
քեզ ինծի դէմ մեղք գործելէն
ետ պահեցի . անոր համար
քեզ չթողուցի որ անոր մօտենաս ։
7 Բայց հիմա կնիկը իր էրկանը դարձուր
. քանզի անիկայ մարգարէ
է , եւ քեզի համար աղօթք թող
ընէ՝ որ ապրիս . եւ թէ որ դուն
անիկայ ետ չտաս , գիտցի՛ր որ
անշուշտ պիտի մեռնիս , դուն եւ
ամէն քուկիններդ ։
8 Առտուն առտուանց կանուխ ելաւ
Աբիմելէք , ու կանչեց իր բոլոր
ծառաները , եւ բոլոր աս բաները
անոնց պատմեց . ու մարդիկը շատ
9 վախցան ։ Եւ Աբիմելէք կանչեց
Աբրահամը , ու ըսաւ անոր , Մեզի
ի՞նչ ըրիր . ու ես քեզի ի՞նչ
յանցանք ըրի , որ իմ վրաս ու
թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք
մը բերիր . չգործուելու գործեր
10 գործեցիր ինծի ։ Եւ Աբիմելէք
ըսաւ Աբրահամին . Ի՞նչ տեսար
11 որ աս բանը ըրիր ։ Եւ Աբրահամ
ըսաւ . Ես կարծեցի որ իրաւցընէ
աս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ , ու
կնկանս համար զիս կը մեռցընեն ։
12 Եւ տակաւին իրաւցընէ իմ քոյրս
է , հօրս աղջիկն է , բայց մօրս
աղջիկը չըլլալով՝ իմ կնիկս եղաւ ։
13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս
տունէն օտարութեան հանեց , ըսի
անոր , Ինծի ընելու շնորհքդ աս
ըլլայ . ուր որ երթալու ըլլանք , հոն
ինծի համար ըսէ թէ Իմ եղբայրս
է ։ Եւ Աբիմելէք ոչխարներ ու 14
արջառներ , եւ ծառաներ ու աղախիններ
առաւ , եւ Աբրահամին
տուաւ . անոր կնիկը Սառան ալ
անոր ետ տուաւ ։ Եւ Աբիմելէք 15
ըսաւ , Ահա իմ երկիրս քու առջեւդ
է . ուր որ կ'ուզես՝ բնակէ ։ Եւ 16
Սառային ըսաւ , Ահա եղբօրդ
հազար կտոր արծաթ տուի . ահա
ան քեզի աչքերու ծածկոց ըլլայ ,
բոլոր քեզի հետ եղողներուն
առջեւը եւ ամենուն ։ Այսպէս
անիկայ յանդիմանուեցաւ ։ Եւ Աբրահամ 17
աղօթք ըրաւ Աստուծոյ .
եւ Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը ,
ու անոր կնիկը եւ անոր աղախինները ,
ու կը ծնանէին . Քանզի 18
Տէրը Աբրահամին կնոջ Սառային
համար՝ Աբիմելէքին տանը
բոլոր արգանդները գլխովին գոցեր էր ։

Գլ. ԻԱ

Եւ Տէրը իր ըսածին պէս Սառային 1
այցելութիւն ըրաւ . եւ
իր զրուցածին պէս ըրաւ Տէրը Սառային .
Եւ Սառա յղացաւ , ու որդի մը
ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան
ատենը , ան նոյն ժամանակին՝
որ Աստուած ըսեր էր անոր ։
Եւ Աբրահամ իրեն ծնած՝ այսինքն 3
Սառային իրեն ծնած իր որդւոյն
անունը Իսահակ դրաւ ։ Եւ Աբրահամ 4
թլփատեց իր որդին Իսահակը
երբոր ութօրեան եղաւ ,
ինչպէս որ Աստուած իրեն պատուիրեր
էր ։ Եւ Աբրահամ հարիւր 5
տարեկան էր , երբոր իր որդին
Իսահակ ծնաւ իրեն ։ Եւ Սառա 6
ըսաւ , Աստուած զիս խնդացուց .
ամէն լսողը ինծի հետ պիտի խնդայ ։
Նաեւ ըսաւ , Աբրահամին 7
ո՞վ կ'ըսէր , որ Սառան տղաքներ
պիտի սնուցանէ . քանզի իր ծերութեան
ատենը իրեն որդի ծնայ ։
Եւ տղան մեծցաւ , ու կաթէն 8
կտրուեցաւ . եւ Աբրահամ մեծ
խնճոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն
կտրուած օրը ։
Եւ Սառա տեսնելով որ Եգիպտացի 9
Հագարին որդին՝ որն որ

Աբրահամին ծնաւ , ծաղր
10 կ'ընէ , Ըսաւ Աբրահամին , Վռնտէ՛
աս աղախինը ու անոր
որդին . ինչու որ աս աղախինին
որդին իմ որդւոյս Իսահակին հետ
11 ժառանգ պիտի չըլլայ ։ Եւ աս
բանը Աբրահամին շատ գժուար
երեւցաւ՝ իր որդւոյն պատճառաւը ։
12 Եւ Աստուած ըսաւ Աբրահամին ,
Տղուն համար , ու աղախինիդ
համար՝ աս բանը թող քեզի
գժուար չերեւնայ . Սառային քեզի
ըսած բոլոր խօսքը մտիկ ըրէ .
քանզի Իսահակով քեզի սերունդ
13 պիտի կոչուի ։ Եւ աղախինին որդին
ալ ազգ մը պիտի ընեմ .
ինչու որ անիկայ քու սերունդդ է ։
14 Ու Աբրահամ առտուանց կանուխ
ելաւ , եւ հաց ու տիկ մը ջուր
առաւ , ու Հագարին տուաւ՝
անոր ուսին վրայ դնելով , եւ տղան
ալ ——— , ու խրկեց անիկայ .
եւ գնաց անիկայ ու Բերսաբէէի
անապատին մէջ անդին ասդին կը
15 պտըտէր ։ Եւ տիկին ջուրը հատաւ ,
ու մացառներուն մէկուն
16 տակը ձգեց տղան ։ Եւ նետընկեցի
մը չափ հեռու գնաց , ու դիմացը
նստաւ . ինչու որ ըսաւ , Տղուն
մեռնիլը չտեսնեմ . եւ դիմացը նստելով
իր ձայնը վերցուց ու լացաւ ։
17 Եւ Աստուած տղուն ձայնը լսեց .
ու Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն
կանչեց Հագարը , ու անոր ըսաւ ,
Հագար , քեզի ի՞նչ եղաւ . մի՛
վախնար , ինչու որ Աստուած լսեց
տղուն ձայնը՝ անոր եղած տեղէն ։
18 Ելի՛ր , տղան վերցո՛ւր , ու ձեռքովդ
բռնէ՛ անոր . ինչու որ մեծ
19 ազգ մը պիտի ընեմ անիկայ ։ Եւ
Աստուած Հագարին աչքերը բացաւ ,
ու ջրհոր մը տեսաւ . եւ գնաց
ու տիկը ջրով լեցուց , ու տղուն
20 խմցուց ։ Եւ Աստուած տղուն հետ
էր , որ մեծցաւ , ու անապատը
բնակեցաւ , եւ աղեղնաւոր եղաւ ։
21 Ու Փառանի անապատին մէջ բնակեցաւ ,
եւ մայրը անոր կնիկ մը
առաւ Եգիպտոսի երկրէն ։
22 Ու եղաւ որ ան ատենը Աբիմելէք
եւ իր զօրապետը Փիքող
խօսեցան Աբրահամին ըսելով ,
Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի
մէջ ինչ որ գործես . Եւ հիմա 23
հոս ինծի երդում ըրէ Աստուծով ,
որ ինծի , ու իմ զաւակիս , եւ իմ
սերունդիս հետ նենգութեամբ պիտի
չվարուիս . հապա իմ քեզի
ըրած երախտիքիս պէս պիտի ընես
ինծի , ու աս երկրիս՝ որուն մէջ
բնակեր ես ։ Եւ Աբրահամ ըսաւ , 24
Ես երդում կ'ընեմ ։ Ու Աբրահամ 25
յանդիմանեց Աբիմելէքը ջրհորի
մը համար՝ որն որ Աբիմելէքին
ծառաները բռնութեամբ
առած էին ։ Եւ Աբիմելէք ըսաւ , 26
Աս բանը ո՞վ ըրեր ըլլալը չեմ գիտեր .
եւ դուն ալ չիմացուցիր ինծի , ու
ես ալ լսած չէի , բայց միայն
այսօր ։ Եւ Աբրահամ ոչխարներ 27
ու արջառներ առաւ , ու Աբիմելէքին
տուաւ , ու երկուքնին ալ
ուխտ ըրին ։ Եւ Աբրահամ ոչխարներէն 28
եօթը հատ էգ գառներ զատ
դրաւ ։ Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին , 29
Ի՞նչ պէտք ըլլան աս
եօթը էգ գառնուկը՝ որ դուն զատ
դրիր ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Աս 30
եօթը էգ գառնուկը իմ ձեռքէս
առնես , որ անոնք ինծի վկայութիւն
ըլլան՝ թէ աս հորը ես փորեր
եմ ։ Անոր համար ան տեղին 31
անունը Բերսաբէէ կոչեց . ինչու
որ երկուքնին ալ հոն երդում ըրին ։
Եւ Բերսաբէէի մէջ ուխտ 32
ըրին . ան ատենը ելաւ Աբիմելէք
ու անոր զօրապետը Փիքող , եւ
Փղշտացւոց երկիրը դարձան ։
Եւ Աբրահամ ծառեր տնկեց 33
Բերսաբէէի մէջ . ու հոն յաւիտենական
Աստուծոյ՝ Եհովային անունը
կանչեց ։ Եւ Աբրահամ շատ օրեր 34
պանդխտութիւն ըրաւ Փղշտացւոց
երկրին մէջ ։

Գլ. ԻԲ

Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը 1
Աստուած փորձեց Աբրահամը ,
ու ըսաւ անոր , Ո՛վ Աբրահամ .
եւ անիկայ ըսաւ , Ահա ես հոս եմ ։
Եւ անիկայ ըսաւ , Հիմա քու սիրած 2
միակ որդիդ Իսահակը

նա, ու Մօրիայի երկիրը գնա,
և հոն զանիկա ողջակէզ ըրէ լեռ-
ներուն մէկուն վրայ՝ որն որ ես քե-
3 զի պիտի ըսեմ։ Ու Աբրահամ
առտուանց կանուխ ելաւ, ու իր
էշուն համետը դրաւ, և իր հետը
երկու ծառայ, ու իր Իսահակ որ-
դին առաւ. և ողջակէզի համար
փայտ ճեղքեց, ու ելաւ գնաց այն
տեղը՝ որ Աստուած իրեն ըսաւ։
4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչ-
քերը վեր վերցուց, ու հեռուէն տե-
5 սաւ այն տեղը։ Ու Աբրահամ ըսաւ
իր ծառաներուն. Դուք էշուն հետ
հո՛ս մնացէք, և ես ու տղան մինչև
հոն երթանք, ու երկրպագութիւն
ընենք, և նորէն ձեզի դառնանք։
6 Ու Աբրահամ ողջակէզին փայտերը
առաւ, ու իր որդւոյն Իսահակին
վրայ դրաւ, և ինքը իր ձեռքը
առաւ կրակը ու դանակը, ու
7 երկուքին մէկտեղ գացին։ Ու
Իսահակ իր հօրը Աբրահամին խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, Հա՛յր իմ. և
անիկայ ըսաւ, Ահա հոս եմ որ-
դիս։ Ու անիկայ ըսաւ, Ահա՛
կրակը ու փայտը, բայց ողջակէզ
8 ընելու գառը ո՞ւր է։ Ու Աբրա-
համ ըսաւ, Աստուած իրեն ողջա-
կէզ ընելու գառը պիտի պատ-
րաստէ, որդեակ իմ։ Այսպէս
9 երկուքը մէկտեղ գացին։ Ու եկան
այն տեղը՝ որ Աստուած անոր ըսեր
էր. և Աբրահամ հոն սեղան շի-
նեց, ու փայտերը շարեց, և իր
որդին Իսահակը կապեց, ու զա-
նիկայ սեղանը՝ փայտերուն վրայ
10 դրաւ։ Ու Աբրահամ իր ձեռքը
երկնցուց, ու դանակը առաւ
11 որ իր որդին մորթէ։ Ու Տէրոջը
հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց,
ու ըսաւ, Աբրահա՛մ Աբրահամ.
և անիկայ ըսաւ, Ահա հոս եմ։
12 Ու ըսաւ, Տղուն ձեռք մի՛ դպչիր,
և անոր բան մը մի՛ ըներ.
քանզի հիմա գիտցայ որ Աստուծմէ
կը վախնաս. որովհետև քու մէկ-
հատիկ որդիդ ինծմէ չխնայեցիր։
13 Ու Աբրահամ իր աչքերը վեր վեր-
ցուց ու նայեցաւ, և ահա՛ ետևը
խիտ մացառներուն մէջ եղջիւրնե-
րէն բռնուած խոյ մը կար. ու Աբ-
րահամ գնաց, ու խոյը առաւ, և
զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջակէզ
14 մատուց։ Ու Աբրահամ այն տե-
ղին անունը Եհովայիրէ կոչեց, որ
մինչև այսօր կ՚ըսուի, Տէրը լեռանը
15 մէջ պիտի երևնայ։ Ու Տէրոջը
հրեշտակը երկրորդ անգամ երկին-
16 քէն Աբրահամին կանչեց, Ու ըսաւ,
Իմ անձիս վրայ երդում ըրի կ՚ըսէ
Տէրը, որովհետև աս բանը ըրիր,
ու ինծի համար քու մէկհատիկ որ-
17 դիդ չխնայեցիր, Հիրաւի օրհնելով
պիտի օրհնեմ, ու քու սերունդդ
երկինքի աստղերուն, ու ծովեզերքը
եղող աւազին պէս խիստ պիտի
շատցընեմ. և քու սերունդդ իր
թշնամիներուն քաղաքները պիտի
18 ժառանգէ. Ու երկրի բոլոր ազ-
գերը քու սերունդովդ պիտի օրհ-
նուին. որովհետև իմ ձայնիս ա-
19 կանջ դրիր։ Այսպէս Աբրահամ իր
ծառաներուն դարձաւ, ու ելան ու
մէկտեղ Բերսաբէէ գացին. և Աբ-
րահամ Բերսաբէէի մէջ կը բնա-
կէր։

20 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝
Աբրահամին պատմուեցաւ՝ ըսելով,
Ահա՛ Մեղքան՝ ինքն ալ որդիներ
21 ծնաւ քու եղբօրդ Նաքովրին. Ա-
ռաջնեկ որդին Հուսը, և անոր եղ-
բայրը Բուզը, ու Արամին հայրը
22 Կամուէլը, Ու Քասադը, ու Ա-
զաւը, և Փաղդասը, ու Յեդղա-
23 փը, և Բաթուէլը։ Ու Բա-
թուէլ ծնաւ Ռեբեկան. աս ութը
որդիները Մեղքան ծնաւ Աբրահա-
24 մին եղբօրը Նաքովրին։ Ու անոր
հարճը՝ որուն անունը Ռէուման էր,
անիկայ ալ ծնաւ Տեբաղը, և Գա-
ամը, ու Թաքասը, և Մաաքան։

ԳԼ. ԻԳ.

Ու Սառա հարիւր քսանուեօթը 1
տարի ապրեցաւ. այսչափ էին
Սառային կեանքին տարիները։ Ու 2
Սառա մեռաւ Կարիաթարբայի
մէջ, որ է Քեբրոն՝ Քանանու երկ-
րին մէջ. ու Աբրահամ Սառային
համար սուգ ընելու ու լալու
եկաւ։ Ու Աբրահամ իր մեռելին 3
քովէն ելաւ, ու Քետին որդինե-
4 րուն հետ խօսեցաւ, ըսելով, Ես
ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ
եմ. ձեր մէջը ինծի գերեզմանի
ստացուածք տուէք, որ իմ մեռելս
5 աչքէս մէկդի թաղեմ։ Ու Քե-
տին որդիները պատասխան տուին
6 Աբրահամին, ու անոր ըսին, Տէր
իմ մտիկ ըրէ մեզի, դուն մեր
մէջը իշխան Աստուծոյ ես. մեր
ամենէն ընտիր գերեզմաններին մէջը
թաղէ քու մեռելդ. քու մեռելդ
թաղելու համար՝ մեզմէ մէկը չխնա-
յեր իր գերեզմանը քեզի տալու։
7 Ու Աբրահամ ելաւ, ու խոնարհու-
թիւն ըրաւ այն երկրին ժողովուր-
8 դին՝ Քետին որդիներուն. Ու ա-
նոնց պատմեց՝ ըսելով, Թէ որ կը
հաճիք՝ որ ես իմ մեռելս աչքէս
մէկդի թաղեմ, ինծի մտիկ ըրէք,
և ինծի համար Սահառին որդւոյն
9 Եփրոնին հետ խօսեցէք, Որ իր
արտին ծայրը եղած Մակփելայի
այրը ինծի տայ. անիկայ ձեր մէջը
ինծի գերեզմանի ստացուածք ըլլա-
10 լու համար լման գնով տայ։ Ու
Եփրոն՝ Քետին որդւոցը մէջ կը
նստէր. Ու Քետացի Եփրոնը
պատասխան տուաւ Աբրահամին՝
երբոր իր քաղաքին դուռը մտնող
բոլոր Քետին որդիները կը լսէին,
11 ու ըսաւ, Չէ, տէր իմ, ինծի
մտիկ ըրէ. արտը քեզի կու տամ,
և հոն եղած այրն ալ քեզի կու
տամ. իմ ժողովուրդիս որդւոցը
առջևը ան քեզի տուի. թաղէ քու
12 մեռելդ։ Ու Աբրահամ այն երկ-
րին ժողովուրդին առջևը խոնար-
13 հութիւն ըրաւ, Ու Եփրոնին խօ-
սեցաւ, երբոր այն երկրին ժողո-
վուրդը կը լսէին, ու ըսաւ, Բայց
թէ որ դուն ինծի [illegible], կ՚աղա-
չեմ քեզի՝ ինծի մտիկ ըրէ. ես ար-
տին ստակը տամ. առ ինծմէ, ու
14 ես իմ մեռելս հոն թաղեմ։ Ու
Եփրոն պատասխան տուաւ Աբրա-
15 համին ու անոր ըսաւ, Տէր իմ, ըսէ
ինծի. գետինը չորս հարիւր սիկղ
արծաթ կ՚արժէ. իմ ու քու մէջ-
տեղ աս ի՞նչ է. ուրեմն թաղէ
16 քու մեռելդ։ Ու Աբրահամ Եփ-
րոնին մտիկ ըրաւ. ու Աբրահամ
կշռեց արծաթը, ու տուաւ Եփ-
րոնին, ինչպէս որ անիկայ Քետին
որդւոցը առջևը խօսեր էր, այսինքն՝
չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճա-
ռականներուն մէջ անցած գնով։
Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մակփելա- 17
յին մէջ Մամբրէին դիմացն է, ար-
տը՝ ու հոն եղած այրը՝ ու անոր բո-
լորտիքի սահմաններուն մէջ եղած
արտին մէջի բոլոր ծառերը՝ Աբրա- 18
համին ստացուածք ըլլալու համար
հաստատուեցաւ, անոր քաղաքին
դռնէն մտնող բոլոր Քետին որդւո-
ցը առջևը։ Ու անկէ ետքը Աբ- 19
րահամ իր կինը Սառան թաղեց
Մամբրէին դիմացը եղող Մակփե-
լայի արտին այրին մէջը՝ որ է Քեբ-
րոն Քանանու երկրին մէջ։ Ու 20
արտը ու հոն եղած այրը Քետին
որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի
ստացուածք ըլլալու համար հաստա-
տուեցաւ։

ԳԼ. ԻԴ.

Ու Աբրահամ օրերը անցուցած ու 1
ծերացած էր. ու Տէրը ամէն
բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը։ Ու 2
Աբրահամ ըսաւ իր տանը երէց ծա-
ռային՝ որ իր բոլոր ունեցածին վե-
րակացու էր, Կ՚աղաչեմ քեզի
[illegible]

անիկայ իր հրեշտակը քու առջեւդ
պիտի ղրկէ, ու դուն անկէ իմ որ-
8 դւոյս կնիկ պիտի առնես ։ Ու թէ
որ կնիկը քու ետեւէդ գալ չուզէ,
աս իմ երդումէս դուն անպարտ
կ՚ըլլաս. միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես ։ Ու ծառան իր տիրո-
ջը Աբրահամին երանքը տակը
դրաւ իր ձեռքը, ու աս բանին հա-
մար երդում ըրաւ անոր ։
10 Ու ծառան իր տիրոջը ուղտերէն
տասը ուղտ առաւ ու գնաց. քանզի
իր տիրոջը բոլոր բարիքները իր
ձեռքն էր. և ելաւ ու գնաց 'ի Մի-
ջագետք՝ Նաքովրին քաղաքը գնաց ։
11 Ու քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
նստեցուց ջրհորի մը քով իրիկուան
դէմ՝ կնիկներուն ջուր քաշելու ելած
12 ատենը. Ու ըսաւ. Ով Տէր՝ իմ
տիրոջս Աբրահամին Աստուածը,
կ՚աղաչեմ քեզի յաջողէ ինծի այսօր,
և իմ տիրոջս Աբրահամին բարերա-
13 րութիւն ըրէ. Ահա ես ջուրի աղ-
բիւրին քովը կը կայնիմ. և աս քա-
ղաքիս բնակչացը աղջիկները ջուր
14 հանելու կ՚ելլեն ։ Ու ըլլայ թէ
երբոր աղջկանը ըսեմ, Շնորհք
ըրէ սափորդ իջեցուր որ խմեմ. ու
անիկայ ըսէ թէ Խմէ, ու քու ուղ-
տերուդ ալ խմցընեմ, անիկայ ըլ-
լայ քու Իսահակ ծառայիդ համար
սահմանածդ. և ասով գիտնամ որ
իմ տիրոջս բարերարութիւն ըրիր ։
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօսքը
չմընցուցած, ահա Աբրահամին
եղբօրը Նաքովրին կնոջը Մեղքային
որդւոյն Բաթուէլէն ծնած Ռեբեկ-
կան ելաւ, իր ուսին վրայ սափո-
16 րը ունենալով ։ Ու աղջիկը խիստ
գեղեցիկ տեսքով կոյս մըն էր, ու է-
րիկ մարդ մը զանիկայ գիտցած չէր.
և անիկայ իջաւ աղբիւրը, ու իր սա-
17 փորը լեցուց ու կը դառնար ։ Ու
ծառան զանիկայ դիմաւորելու վա-
զեց, ու ըսաւ, Շնորհք ըրէ՝ քու
սափորէդ ինծի քիչ մը ջուր խմցուր ։
18 Ու անիկայ ըսաւ, Խմէ՝ տէր իմ.
ու շուտով սափորը իր ձեռքին վրայ
19 իջեցուց, և խմցուց անոր ։ Ու եր-
բոր անոր խմցուց լմնցուց, ըսաւ,
Ուղտերուդ ալ ջուր քաշեմ, մինչև

որ ամէնքը խմեն ։ Ու շուտով սա- 20
փորը տաշտակին մէջը պարպեց, ու
նորէն հորը վազեց ջուր քաշելու, և
անոր բոլոր ուղտերուն համար ջուր
քաշեց ։ Ու մարդը զարմանալով 21
անոր վրայ՝ լուռ կը մնար, մտածե-
լով թէ արդեօք Տէրը անոր ճամ-
բան յաջողեց, թէ չէ ։ Ու երբոր 22
ուղտերը խմելը լմնցուցին, մարդը
կէս սիկղ ոսկիէ օղակ մը, և անոր
ձեռքերուն համար տասը սիկղ ոսկիէ
երկու ապարանջան հանեց, — անոր
տուաւ — ։ Ու ըսաւ, Դուն որո՞ւն 23
աղջիկն ես, կ՚աղաչեմ ըսէ ինծի.
քու հօրդ տունը մեզի համար գիշե-
րը կենալու տեղ կա՞յ ։ Ու անիկայ 24
ըսաւ անոր, Ես Մեղքային որդւոյն
Բաթուէլին աղջիկն եմ, որն որ
Մեղքա Նաքովրին ծնաւ ։ Նաև 25
ըսաւ անոր, Մենք շատ յարդ ու
ճարակ ունինք, և գիշերը կենալու
տեղ ալ ։ Ու մարդը խոնարհեցաւ, 26
ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ.
Ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ իմ տի- 27
րոջս Աբրահամին Տէր Աստուածը,
որ իմ տէրս իր ողորմութենէն ու իր
ճշմարտութենէն չզրկեց. քանի որ ես
ճամբուն մէջն էի, Տէրը զիս իմ
տիրոջս եղբայրներուն տունը առաջ-
նորդեց ։ Ու աղջիկը վազեց, ու 28
աս բաները իր մօրը տունը պատմ-
մեց ։

Ու Ռեբեկկան եղբայր մը ունէր 29
Լաբան անունով. ու Լաբան դուրս
վազեց դէպ 'ի աղբիւրը մարդուն
քովը. Ինչու որ տեսնելով օղակը, 30
և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
րանջանները, ու լսելով իր քրոջը
Ռեբեկկային խօսքերը, որ կ՚ըսէր
թէ՝ Էն մարդը ասանկ խօսեցաւ
ինծի, մարդուն եկաւ. և ահա
անիկայ ուղտերուն քովը աղբիւրին
քով կայներ էր. Ու ըսաւ անոր, 31
Եկո՛ւր՝ ով Տէրոջը օրհնեալը, ինչու
դուրսը կայներ ես. քանզի տունը
պատրաստեցի, և ուղտերուն համար
տեղ մը ։ Ու մարդը տունը եկաւ. 32
ու ուղտերը քակեց, և ուղտերուն
յարդ ու ճարակ՝ և անոր ոտքերը ու
անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը
լուալու ջուր տուաւ ։ Ու անոր առ- 33

ջեւը կերակուր դրուեցաւ. բայց
անիկայ ըսաւ, Մինչև որ իմ խօս-
քերս չըսեմ, չեմ ուտեր. և
34 Լաբան ըսաւ, Խօսէ ։ Ու
անիկայ ըսաւ, Ես Աբրահամին
35 ծառան եմ. Ու Տէրը մեծապէս
օրհնեց իմ տէրս, ու մեծ մարդ մը
եղաւ. և անոր հօտեր, ու արջառ-
ներ, և արծաթ, ու ոսկի, և
ծառաներ, ու աղախիններ, և ուղ-
36 տեր ու էշեր տուաւ ։ Ու իմ տի-
րոջս կնիկը Սառրան իր պառաւու-
թեան ատենը որդի մը ծնաւ իմ
տիրոջս, որ բոլոր իր ունեցածը
37 անոր տուաւ ։ Ու իմ տէրս ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով, Չըլ-
լայ որ իմ որդւոյս կնիկ առնես
Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց
38 երկիրը որ ես կը բնակիմ. Հապա
իմ հօրս տունը ու իմ ազգատոհմիս
երթաս, ու իմ որդւոյս կնիկ առնես ։
39 Ու ես իմ տիրոջս ըսի, Դուցէ
40 կնիկը իմ ետեւէս չգայ ։ Ու անիկայ
ինծի ըսաւ, Տէրը՝ որուն առջեւը ես
կը քալեմ, իր հրեշտակը քեզի հետ
պիտի ղրկէ, ու քու ճամբադ պիտի
յաջողէ, և իմ որդւոյս՝ իմ ազգա-
տոհմէս ու իմ հօրս տունէն կնիկ
41 պիտի առնես ։ Իսկ դուն ան ատենը
իմ երդումէս անպարտ պիտի ըլլաս,
երբոր իմ ազգատոհմիս երթալով,
քեզի զինք չտան, ան ատենը իմ եր-
42 դումէս անպարտ պիտի ըլլաս ։ Ու
աղբիւրը եկայ այսօր, ու ըսի, Ով
Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Աս-
տուածը, թէ որ հիմա աս իմ եր-
թալու ճամբաս դուն կը յաջողես,
43 Ահա ես ջուրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ. և ըլլայ որ աղջիկը ջուր
քաշելու գայ, և ես անոր ըսեմ թէ՝
Շնորհք ըրէ, ինծի քու սափորէդ
44 քիչ մը ջուր խմցուր, Ու անիկայ
ինծի՝ Դուն ալ խմէ՛, և ուղտերուդ
համար ալ ջուր քաշեմ ըսէ, թող
անիկայ ըլլայ Տէրոջը սահմանած կը-
նիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար ։
45 Ու իմ սրտիս մէջը տակաւին խօսքը
չմընցուցած, ահա Ռեբեկկան կ՚ե-
լլէր սափորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով. և աղբիւրը իջաւ, ու
ջուր քաշեց. և ըսի անոր, Շնորհք

ըրէ՝ ինծի ջուր խմցուր ։ Ու անիկայ 46
շուտով սափորը իր ուսէն վար ա-
ռաւ, ու ըսաւ. Խմէ՛, և ուղ-
տերուդ ալ խմցընեմ. ուստի ես
խմեցի, ու ուղտերուն ալ խմցուց ։
Ու հարցուցի անոր ու ըսի, Դուն 47
որո՞ւն աղջիկն ես. և անիկայ ըսաւ,
Մեղքային Նաքովրին ծնած որդւոյն
Բաթուէլին աղջիկն եմ. ան ատենը
օղակը անոր քիթը, ու ապարանջան-
ները անոր ձեռքերուն վրայ դրի ։ Ու 48
խոնարհեցայ, ու Տէրոջը երկրպա-
գութիւն ըրի, և իմ տիրոջս Աբ-
րահամին Տէր Աստուածը օրհնեցի,
որ իմ տիրոջս եղբօրը աղջիկը իր որ-
դւոյն առնելու համար՝ զիս ուղիղ
ճամբան առաջնորդեց ։ Ու հիմա 49
թէ որ իմ տիրոջս շնորհք ու ճշմար-
տութիւն պիտի ընէք, ինծի պատ-
մեցէ՛ք. և թէ չէ՛ նորէն ինծի
ըսէք, որ ես աջ կողմը կամ ձախ
կողմը դառնամ ։ Ուստի Լաբան 50
ու Բաթուէլ պատասխան տուին ու
ըսին, Աս բանը Տէրոջմէն է, մենք
քեզի գէշ կամ աղէկ չենք կրնար
ըսել ։ Ահա Ռեբեկկան քու առջեւդ 51
է, ա՛ռ ու գնա՛. և Տէրոջը ը-
սածին պէս թող քու տիրոջդ որ-
դւոյն կնիկ ըլլայ ։ Ու եղաւ որ 52
երբոր Աբրահամին ծառան անոնց
խօսքերը լսեց, մինչև գետինը խո-
նարհեցաւ երկրպագութիւն ըրաւ
Տէրոջը ։ Ու ծառան արծաթեղէն 53
զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հան-
դերձներ հանեց, ու Ռեբեկկային
տուաւ. և անոր եղբօրը ու մօրը
պատուական ընծաներ տուաւ ։ Ու 54
կերան ու խմեցին՝ ինքը ու իր հետը
եղող մարդիկը, ու գիշերը հոն
մնացին. և առաւօտուն ելան, ու
ինքը ըսաւ, Զիս իմ տիրոջս ղըր-
կեցէք ։ Ու աղջկանը եղբայրը ու 55
մայրը ըսին, Թող աղջիկը քանի
մը օր՝ գոնէ տասը օր մեր քովը կե-
նայ, ետքը երթայ ։ Ու ինքը 56
ըսաւ անոնց, Զիս մի՛ արգիլէք,
ինչու որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողեց.
թող տուէք զիս որ տիրոջս եր-
թամ ։ Ու անոնք ըսին, Աղջիկը 57
կանչենք ու անոր բերանը հարցը-
նենք ։ Ու կանչեցին Ռեբեկկան, 58

ու ըսին անոր , Այս մարդուն հետ
կ'երթա՞ս . և անիկայ՝ Կ'երթամ՝
59 ըսաւ ։ Ու խրկեց քոյրը Ռեբեկան
ու անոր դայեակը , և Աբրահամին
ծառան ու անոր մարդիկը խրկեցին ։
60 Եւ օրհնեցին Ռեբեկան , ու ըսին
անոր , Դուն մեր քոյրն ես . հազարաւոր
բիւրերու մայր ըլլաս , և
քու սերունդդ իր թշնամիներուն
61 քաղաքները ժառանգէ ։ Եւ Ռեբեկա
ու իր աղախինները ելան և
ուղտերը հեծան , ու այն մարդուն
ետևէն գացին ։ Եւ ծառան առաւ
Ռեբեկան ու գնաց ։
62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի ջրհորէն
դարձած կու գար . քանզի որ անիկայ
63 հարաւային երկիրը կը բնակէր ։ Եւ
Իսահակ իրիկուան դէմ դաշտը ելեր
էր մտածութիւն ընելու . ու իր աչքերը
վերցուց ու նայեցաւ , և ահա
64 ուղտեր կու գային ։ Եւ Ռեբեկա
իր աչքերը վերցուց , ու երբոր Իսահակը
տեսաւ , ուղտէն վար իջաւ .
65 Եւ ըսաւ ծառային , Դաշտին
մէջ դէպ 'ի մեզի եկող մարդը
ով է . և ծառան ըսաւ , Իմ տէրս
է . ու ինքը քողը առաւ ու ծածկուեցաւ ։
66 Եւ ծառան իր բոլոր
ըրած բաները պատմեց Իսահակին ։
67 Եւ Իսահակ զանիկայ իր մօրը Սառրային
վրանը տարաւ , ու առաւ
Ռեբեկան , որ իր կնիկը եղաւ . և
սիրեց զանիկայ ։ Ու Իսահակ
մխիթարուեցաւ իր մօրը վըրայով ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Աբրահամ նորէն կնիկ մը առաւ ,
ու անոր անունը Քետուրա
2 էր ։ Եւ անիկայ Զեմրանը , ու
Յեկսանը , և Մադանը , ու Մադիանը ,
և Յեսբոկը ու Սուէն
3 ծնաւ անոր ։ Եւ Յեկսան ծնաւ
Սաբան ու Դեդանը . և Դեդանին
որդիքը Ասուրիմ , ու Լատուսիմ և
4 Լաումիմ էին ։ Եւ Մադիանին
որդիքը՝ Գեփա , ու Աֆէր , և Ենովք ,
ու Աբիդա և Եղդագա էին .
ասոնք ամէնը Քետուրային որդիներն
էին ։
5 Եւ Աբրահամ իր բոլոր ունեցածը
Իսահակին տուաւ . Բայց Աբրահամին 6
հարճերուն որդւոցը Աբրահամ
պարգևներ տուաւ , և իր
կենդանութեանը ատենը՝ զանոնք իր
որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ 'ի
արևելք՝ արևելեան երկիրը խրկեց ։

Եւ Աբրահամին կենացը տարիներուն 7
օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ ,
հարիւր եօթանասունհինգ տարի
էր ։ Եւ Աբրահամ աղէկ ծերութեամբ 8
ծերացած ու իր օրերը լեցուցած՝
աւանդեց իր հոգին , ու մեռաւ ,
և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ ։
Եւ իր որդիքը՝ Իսահակ ու 9
Իսմայէլ թաղեցին զանիկայ Մակփելայի
այրին մէջը , որ Քետացի
Սահառին որդւոյն Եփրոնին արտին
մէջ Մամբրէին դիմացն է .
Որ այն արտը Աբրահամ՝ Քետին 10
որդիներէն ծախու առած էր . հոն
թաղուեցաւ Աբրահամ , և իր կնիկը
Սառրան ։

Ու եղաւ որ Աբրահամի մեռնելէն 11
ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր
որդին Իսահակը . և Իսահակ Լահայրոյի
ջրհորին քովը բնակեցաւ ։

Եւ ասոնք են Աբրահամի որդւոյն 12
Իսմայէլին ծնունդները , որ
զանիկայ Սառրային Եգիպտացի աղախինը
Հագար ծնաւ Աբրահամին
։ Եւ Իսմայէլին որդւոցը անունները 13
ասոնք են՝ իրենց անուններովը
ու իրենց ծնունդներովը .
Իսմայէլին անդրանիկը՝ Նաբէօթ ,
ետքը Կեդար , Աբդիէլ , Մաբսամ ,
Մասմա , Դումա , Մասսէ , 14
Քոդադ , Թեման , Յետուր , Նափէս 15
ու Կեդմա ։ Ասոնք են Իսմայէլին 16
որդիքը . և իրենց գիւղերովը
ու իրենց դղեակներովը իրենց անունները
ասոնք են . իրենց ազգերուն
համեմատ տասնըերկու իշխաններ
էին ։ Եւ Իսմայէլին կենացը 17
օրերը հարիւր երեսունեօթը տարի
եղան . և իր հոգին աւանդելով մեռաւ ,
ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ ։
Եւ Իսմայէլացիք բընակեցան 18
Եւիլայէն մինչև Սուր ,
որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան
երթալու ճամբուն վրայ է .

բոլոր իր եղբայրներուն առջևը բընակեցաւ ։

19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին
ծնունդները ասոնք են . Աբրահամ
20 ծնաւ Իսահակ ։ Եւ Իսահակ
քառասուն տարեկան էր , երբոր
Միջագետքէն Ասորի Բաթուէլին աղջիկը՝
Ասորի Լաբանին քոյրը Ռեբեկան
21 իրեն կնիկ առաւ ։ Եւ Իսահակ
աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը
համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ .
և Տէրը անոր աղաչանքը
ընդունեց , ու անոր կնիկը Ռեբեկան
22 յղացաւ ։ Եւ տղաքները անոր
արգանդին մէջը կը կռուէին , ու
ըսաւ , Թէ որ այսպէս է , ինչու
եղայ ինծի ասիկայ . և Տէրոջը
23 հարցընելու գնաց ։ Ու Տէրը
ըսաւ անոր , Երկու ազգ կան արգանդիդ
մէջը , և քու որովայնէդ
երկու ժողովուրդ պիտի զատուի .
ու ժողովուրդին մէկը մէկալէն զօրաւոր
պիտի ըլլայ , և մեծը պիտի
24 ծառայէ պզտիկին ։ Ու երբոր անոր
ծնանելու օրերը լեցուեցան ,
ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին
25 մէջը ։ Եւ առջինը ելաւ կարմրագոյն ,
բոլոր մորթովը մազոտ
վերարկուի պէս էր . ու անոր անունը
26 Եսաւ դրին ։ Եւ անկէ
ետքը անոր եղբայրը ելաւ , ու անոր
ձեռքը Եսաւին գարշապարէն
բռներ էր , և անոր անունը Յակոբ
դրին . ու անոնց ծնած ատենը Իսահակ
վաթսուն տարեկան էր ։
27 Եւ մանկունքը մեծցան . ու Եսաւ
դաշտի մարդ՝ վարպետ որսորդ եղաւ .
իսկ Յակոբ հանդարտ բարքով
մարդ էր ու վրաններու մէջ կը
28 բնակէր ։ Եւ Իսահակ կը սիրէր
Եսաւը , քանզի որ անոր որսէն կ'ուտէր .
բայց Ռեբեկան Յակոբը կը
սիրէր ։

29 Օր մը երբոր Յակոբ ապուր կ'եփէր ,
Եսաւ դաշտէն եկաւ և անօթութենէ
30 կը մարէր . Ու Եսաւ
Յակոբին ըսաւ , Շնորհք ըրէ՝
աս շիկաթանէն տուր որ ուտեմ ,
քանզի կը մարիմ . անոր համար
անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ ։
31 Եւ Յակոբ ըսաւ , Ծախէ ինծի
այսօր քու անդրանկութեանդ իրաւունքը
։ Ու Եսաւ ըսաւ , 32
Ահա մեռնելու կը մօտենամ , և
անդրանկութիւնէն ինծի ինչ օգուտ
կայ ։ Եւ Յակոբ ըսաւ , Այսօր 33
ինծի երդում ըրէ . և անիկայ երդում
ըրաւ անոր , ու իր անդրանկութեան
իրաւունքը ծախեց Յակոբին
։ Ան ատենը Յակոբ հաց ու 34
ոսպէ ապուր տուաւ Եսաւին . և
անիկայ կերաւ ու խմեց , ու ելաւ
գնաց . այսպէս Եսաւ իր անդրանկութիւնը
անարգեց ։

ԳԼ. ԻԶ.

Ու երկրին մէջ սով եղաւ , առջի 1
սովէն զատ՝ որ Աբրահամին օրերը
եղեր էր . և Իսահակ Գերարա
գնաց՝ Փղշտացւոց Աբիմելէք թագաւորին
։ Եւ Տէրը երևցաւ անոր 2
ու ըսաւ , Եգիպտոս մի իջներ ,
բնակէ այն երկրին մէջ որն որ քեզի
պիտի ըսեմ . Պանդուխտ եղիր աս 3
երկրին մէջ , ու ես քեզի հետ պիտի
ըլլամ , և քեզ պիտի օրհնեմ .
քանզի որ բոլոր աս երկիրները քեզի
ու քու սերունդիդ պիտի տամ ,
ու քու հօրդ Աբրահամին ըրած
երդումս պիտի հաստատեմ . Եւ 4
քու սերունդդ երկինքի աստղերուն
չափ պիտի շատցընեմ , և բոլոր աս
երկիրները քու սերունդիդ պիտի
տամ . ու երկրի բոլոր ազգերը քու
սերունդովդ պիտի օրհնուին . Քանզի 5
որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ
դրաւ , և իմ հրամաններս ու պատուիրանքներս ,
իմ կանոններս
ու օրէնքներս պահեց ։

Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերարայի 6
մէջ ։ Ու այն տեղին մարդիկը 7
հարցուցին անոր իր կնկանը
համար . և անիկայ ըսաւ , Իմ
քոյրս է . քանզի Իմ կնիկս է՝ ըսելու
վախցաւ . չըլլայ որ՝ ըսաւ ,
աս տեղի մարդիկը զիս մեռցընեն
Ռեբեկային համար . քանզի որ անիկայ
տեսքով գեղեցիկ էր ։ Ու 8
եղաւ որ երբ հոն շատ ատեն կեցաւ ,
Փղշտացւոց թագաւորը Աբիմելէք
պատուհանէն նայեցաւ ու
տեսաւ , և ահա Իսահակ իր կնի-

կնոջը Ռեբեկային հետ կը խաղար ։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու
ըսաւ , Ահա իրաւցընէ անիկայ քու
կինդ է ․ և ի՞նչպէս ըսիր թէ Քոյրս
է ․ ու Իսահակ ըսաւ
անոր , Վասնզի ըսի թէ Չըլլայ
որ անոր պատճառովը մեռնիմ ։
10 Եւ Աբիմելէք ըսաւ , Ի՞նչ է աս
քու մեզի ըրածդ ․ քիչ մնաց որ
ժողովուրդէն մէկը քու կնկանդ
հետ պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք
11 պիտի բերէիր ։ Եւ Աբիմելէք իր
բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով ,
Ով որ աս մարդուն կամ
անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , անշուշտ
պիտի սպաննուի ։
12 Եւ Իսահակ այն երկրին մէջ ցանեց ,
ու այն տարին հարիւրապատիկ
արդիւնք քաղեց ․ և Տէրը օրհնեց զա-
13 նիկայ ։ Ու մարդը բարձրացաւ , ու
երթալով մեծցաւ ․ մինչև որ խիստ
14 մեծ եղաւ ։ Եւ ունեցաւ ոչխարներ ,
ու արջառներ , և շատ ծառաներ ․
ու Փղշտացիք նախանձեցան
15 անոր ։ Եւ իր հօրը Աբրահամին
օրերը իր հօրը ծառաներուն փորած
բոլոր ջրհորները Փղշտացիք գոցեցին ,
ու հողով լեցուցին զանոնք ։
16 Եւ Աբիմելէք ըսաւ Իսահակին ,
Գնա՛ մեզմէ ․ վասնզի որ մեզմէ շատ
17 աւելի զօրաւոր եղար ։ Եւ Իսահակ
գնաց անկէց ու իր վրանները Գերարայի
ձորին մէջ բացաւ , ու հոն
բնակեցաւ ։
18 Եւ Իսահակ նորէն փորեց այն ջրհորները ,
որոնք իր հօրը Աբրահամին
օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին
մեռնելէն ետքը Փղշտացիք գոցեր
էին , և իր հօրը դրած անուններուն
19 պէս անոնց անունները դրաւ ։ Ու
Իսահակին ծառաները այն ձորին
մէջը փորեցին , ու հոն վազուն ջուրի
20 հոր գտան ։ Եւ Գերարայի հովիւները
Իսահակին հովիւներուն
հետ կը կռուէին՝ ըսելով , Ջուրը
մերն է ․ անոր համար այն հորին
անունը Էսեկ դրաւ ․ վասնզի որ անոր
21 հետ կռուեցան ։ Եւ ուրիշ հոր մը
փորեցին ․ ու անոր համար ալ կըռուեցան ․
և անոր անունը Սիտնա
22 դրաւ ։ Ու անկէց ելաւ , և ուրիշ
հոր մը փորեց ․ և անոր համար չըկռուեցան ․
և անոր անունը Ռոոբովթ դրաւ՝ ըսելով ,
Վասնզի հիմա
Տէրը մեզ ընդարձակեց , ու երկրի
մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք ։
Եւ անկէց Բերսաբէէ ելաւ ։ 23
Ու այն գիշերը Տէրը երեւցաւ անոր 24
ու ըսաւ , Ես քու հօրդ Աբրահամին
Աստուածն եմ ․ մի վախնար , վասնզի
որ ես քու հետդ եմ , և իմ ծառայիս
Աբրահամին համար քեզ պիտի օրհնեմ ,
ու քու սերունդդ պիտի շատցընեմ ։
Եւ հոն սեղան մը շինեց , 25
ու Տէրոջը անունը կանչեց , և հոն
իր վրանը բացաւ ․ ու Իսահակին
ծառաները հոր մը փորեցին այն տեղ ։
Եւ Աբիմելէք , ու իր բարեկամը 26
Ոքոզաթ , ու իր սպարապետը Փիքող
Գերարայէն անոր գացին ։ Եւ 27
Իսահակ ըսաւ անոնց , Ի՞նչ պատճառաւ
ինծի եկաք ․ որովհետև զիս
ատեցիք , ու զիս ձեզմէ վռնտեցիք ։
Եւ անոնք ըսին , Աղէկ տեսանք 28
որ Տէրը քեզի հետ է , ու ըսինք ,
Հիմա մեր մէջը՝ այսինքն մեր ու քու
մէջտեղդ երդում մը ըլլայ , և
քեզի հետ ուխտ ընենք , Որ մեզի 29
գէշութիւն չընես , ինչպէս որ մենք
քեզի բան մը չըրինք , միայն թէ
քեզի աղէկութիւն ըրինք , ու քեզ
խաղաղութեամբ յուղարկեցինք ։
Դուն հիմա Տէրոջը օրհնեալն ես ։
Եւ ինքը անոնց խնճոյք ըրաւ ․ ու 30
անոնք կերան ու խմեցին ։ Եւ առ- 31
տուանց կանուխ ելան , ու իրարու
երդում ըրին ․ և Իսահակ յուղարկեց
զանոնք , ու անոնք խաղաղութեամբ
իրմէն գացին ։ Ու եղաւ որ 32
նոյն օրը Իսահակին ծառաները եկան ,
և անոր պատմեցին իրենց փորած
հորին համար , ու անոր ըսին ,
Ջուր գտանք ։ Եւ ինքը անոր 33
անունը Սաբէէ դրաւ ․ անոր համար
մինչև այսօր այն քաղաքին անունը
Բերսաբէէ է ։

Ու Եսաւ քառսուն տարեկան էր՝ 34
երբոր իրեն կնիկ առաւ Քետացի
Բէերիին աղջիկը Յուդիթը , ու
Քետացի Ելոնին աղջիկը Բասեմաթը ։
Եւ ասոնք Իսահակին ու Ռեբեկային 35
սրտի ցաւ եղան ։

ԳԼ. ԻԷ:

1 Ու եղաւ որ երբ Իսահակ ծերացաւ ,
ու իր աչքերը տեսնելու
զօրութենէն ակարացան , իր մեծ
որդին Եսաւը կանչեց , ու ըսաւ
անոր , Որդեակ իմ ․ և անիկայ
2 ըսաւ , Ահա հոս եմ ։ Եւ Իսահակ
ըսաւ , Ահա ես ծերացեր եմ , —
3 մեռնելուս օրը չեմ գիտեր ․ Եւ
հիմա զէնքերդ՝ կապարճդ ու աղեղդ
առ , և դաշտը ելիր ու ինծի որս
4 մը որսա ․ Եւ իմ սիրածիս պէս
ինծի խորտիկներ ըրէ , ու ինծի
բեր որ ուտեմ , որպէս զի մեռնելէս
5 առաջ իմ հոգիս քեզ օրհնէ ։ Եւ
Ռեբեկա լսեց՝ երբոր Իսահակ իր
որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր ․ ու
Եսաւ դաշտը գնաց որս մը որսալու
և բերելու ։
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին
զրուցեց՝ ըսելով , Ահա ես լսեցի երբոր
քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին
7 խօսեցաւ ու ըսաւ , Ինծի որս բեր ,
ու ինծի համար խորտիկներ ըրէ ,
որ ուտեմ , ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջևը օրհնեմ ։ Եւ հիմա
որդեակ իմ ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ ,
իմ խօսքս մտիկ ըրէ ․
9 Հիմա գնա՛ 'ի հօտը գնա , ու անկէց
ինծի երկու աղէկ ուլ բեր այծերէն ,
և զանոնք քու հօրդ համար խորտիկներ
ընեմ իր սիրածին պէս ․ Ու
10 հօրդ տար որ ուտէ , որպէս զի իր
11 մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ ։ Ու
Յակոբ ըսաւ իր մօրը Ռեբեկային ,
Ահա իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ
մըն է , ու ես լերկ մարդ մըն եմ ․
12 Գուցէ հայրս զիս շօշափէ , ու
ես իր աչքին խաբող մը պէս երևնամ ,
և իմ վրաս անէծք բերեմ ,
13 ու չէ թէ օրհնութիւն ։ Եւ իր
մայրը ըսաւ անոր , Որդեակ իմ
քեզի եկողը անէծքը իմ վրաս ըլլայ ․
միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ
14 ըրէ , ու գնա ինծի բեր զանոնք ։ Եւ
անիկայ գնաց , ու առաւ և իր մօրը
բերաւ ․ ու մայրը անոր հօրը սիրածին
15 պէս խորտիկներ ըրաւ ։ Եւ Ռեբեկա
իր մեծ որդւոյն Եսաւին աղնիւ
հանդերձները առաւ՝ որոնք տանը
մէջ իր քովը էին , ու իր պզտիկ
որդւոյն Յակոբին հագցուց ։ Եւ այ- 16
ծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքերուն
ու անոր լերկ պարանոցին վրայ
դրաւ ․ Եւ իր ըրած խորտիկները 17
ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռքը
տուաւ ։ Եւ անիկայ իր հօրը 18
եկաւ , ու ըսաւ , Ով հայր իմ ․ և
անիկայ ըսաւ , Ահա հոս եմ ․ ո՞վ
ես դուն՝ որդեակ իմ ։ Ու Յակոբ 19
իր հօրը ըսաւ , Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ ․ ինծի ըսածիդ
պէս ըրի ․ ձեռքը ելիր , նստէ՛ ,
և իմ որսէս կե՛ր որ քու հոգիդ զիս
օրհնէ ։ Եւ Իսահակ ըսաւ իր որ- 20
դւոյն , Ի՞նչպէս այդչափ շուտով
գտար՝ որդեակ իմ ․ ու անիկայ
ըսաւ , Վասնզի Տէրը քու Աստուածդ
իմ առջևս բերաւ ։ Եւ Իսահակ ը- 21
սաւ Յակոբին , Մօտ եկուր որ քեզ
շօշափեմ , որդեակ իմ , թէ արդեօք
դուն իմ որդիս Եսաւն ես ,
թէ չէ ։ Եւ Յակոբ իր հօրը
Իսահակին մօտեցաւ , որ շօշափեց
զանիկայ , ու ըսաւ , Ձայնը
Յակոբին ձայնն է , բայց ձեռքերը
Եսաւին ձեռքերն է ։ Եւ չճանչ- 23
ցաւ զանիկայ , վասնզի որ անոր ձեռքերը
իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին ․ և օրհնեց զանիկայ ․
Ու ըսաւ , Դո՞ւն ես իմ որդիս Ե- 24
սաւը ․ և անիկայ ըսաւ , Ես եմ ։
Եւ ինքը ըսաւ , Մօտ բեր ինծի , 25
ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ , որ իմ
հոգիս քեզ օրհնէ ․ և մօտեցուց անոր ,
ու կերաւ ․ և գինի բերաւ անոր ,
ու խմեց ։ Եւ անոր հայրը Ի- 26
սահակ ըսաւ անոր , Հիմա մօտեցիր ,
ու զիս համբուրէ , որդեակ իմ ։
Եւ անիկայ մօտեցաւ ու համբու- 27
րեց զանիկայ ․ և անոր հանդերձին
հոտը հոտուըտաց , ու օրհնեց զանիկայ
ու ըսաւ , Ահա իմ որդւոյս
հոտը Տէրոջը օրհնած արտին հոտին
պէս է ։ Աստուած տայ քեզի 28
երկնքի ցօղէն , ու երկրի պարարտութենէն ,
և ցորենի ու գինիի առատութիւն ․
Թո՛ղ ժողովուրդներ 29
քեզի ծառայեն , և ազգեր քեզի
խոնարհութիւն ընեն ․ քու եղբայրներուդ
տէրը եղիր , և քու մօրդ

որդիքդ քեզի խոնարհութիւն ընեն.
քեզ անիծողը անիծեալ ըլլայ, ու
քեզ օրհնողը՝ օրհնեալ։
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ դա-
դարեցաւ Յակոբը օրհնելէն, ու
հազիւ թէ Յակոբ իր հօրը Իսահա-
կին առջեւէն ելեր էր, անոր եղբայրը
31 Եսաւ որսէն եկաւ։ Եւ անիկայ ալ
խորտիկներ ըրաւ, ու իր հօրը բե-
րաւ, և իր հօրը ըսաւ, Թող իմ
հայրս ելլէ, ու իր որդւոյն որսէն
ուտէ, որ քու հոգիդ զիս օրհնէ։
32 Եւ անոր հայրը Իսահակ ըսաւ ա-
նոր, Դուն ո՞վ ես. և անիկայ ըսաւ,
Ես քու որդիդ քու անդրանիկդ
33 Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ շատ
սարսափեցաւ ու ըսաւ, Ո՞վ որսը
բռնող ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ
ես քու գալէդ առաջ ամէնէն կերայ,
և օրհնեցի զանիկայ. ալ անշուշտ
34 անիկայ օրհնեալ պիտի ըլլայ։ Երբ-
որ Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց,
խիստ մեծ ու դառն աղաղակով պո-
ռաց, և իր հօրը ըսաւ, Զի՛ս ա-
35 ալ օրհնէ՝ ո՛վ հայր իմ։ Եւ անիկայ
ըսաւ, Քու եղբայրդ եկաւ նենգու-
թեամբ ու քու օրհնութիւնդ ա-
36 ռաւ։ Եւ Եսաւ ըսաւ, Անոր անու-
նը Յակոբ կոչուելուն համար է որ
աս երկու անգամ զիս խաբեց. իմ
անդրանկութեանս իրաւունքը առաւ,
և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ առաւ։
Նաև ըսաւ, Ինծի համար օրհնու-
37 թիւն մը չթողուցի՞ր։ Եւ Իսա-
հակ պատասխան տուաւ ու ըսաւ
Եսաւին, Ահա զանիկայ քեզի տէր
ըրի, և անոր բոլոր եղբայրները
իրեն ծառաներ ըլլալու տուի, ու
զանիկայ ցորենով ու գինիով հաս-
տատեցի. ալ հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ
38 որդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր հօրը
ըսաւ, Միթէ հայր իմ՝ քու օրհնու-
թիւնդ միայն մէ՞կ մըն է. զիս ա-
ալ օրհնէ՝ ո՛վ հայր իմ. ու Եսաւ
39 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ։ Եւ
իր հայրը Իսահակ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա քու
բնակութիւնդ երկրի պարարտու-
թենէն, ու վերէն երկինքի ցօղէն
40 ըլլայ. Եւ քու սրովդ ապրիս, ու
եղբօրդ ծառայութիւն ընես. և

ըլլայ որ անկէ ազատած ատենդ՝
անոր լուծը քու պարանոցէդ հա-
նես։
Ու Եսաւ ատեց Յակոբը անոր 41
օրհնութեանը համար՝ որով իր հայրը
օրհնեց զանիկայ. ու Եսաւ իր սրտին
մէջ ըսաւ, Իմ հօրս սուգին օրերը
մօտ են, ան ատենը իմ եղբայրս Յա-
կոբը կը մեռցնեմ։ Եւ Ռեբեկային 42
պատմեցաւ իր մեծ որդւոյն Ե-
սաւին խօսքերը. ու իր պզտիկ որ-
դին Յակոբը կանչել տուաւ, ու
ըսաւ անոր, Ահա քու եղբայրդ
Եսաւ քեզ մեռցնելով իրեն քու
վրայիդ վրէժը կը մխիթարէ։
Եւ հիմա, որդեակ իմ՝ իմ խօսքս 43
մտիկ ըրէ, ու ելիր գնա՛ 'ի Խա-
ռան իմ Լաբան եղբօրս փախիր.
Եւ անոր քովը ատեն մը կեցիր, 44
մինչև եղբօրդ բարկութեանը անց-
նիլը. Մինչև որ եղբօրդ բարկու- 45
թիւնը քեզմէ անցնի, ու քու ա-
նոր ըրածդ մոռնայ. ետքը քեզ
անկէց բերել կու տամ. ինչո՞ւ
ձեր երկուքէն ալ մէկ օրուան մէջ
զրկուիմ։
Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին, 46
Քետին աղջիկներուն պատճառաւը
հոգիէս զզուեր եմ. թէ որ Յակոբ
աս երկրին աղջիկներէն՝ ասանց պէս
Քետին աղջիկներէն կնիկ առնէ,
ալ աս կենացս ի՞նչ պէտք է ինծի։

ԳԼ. ԻԸ.

Եւ Իսահակ կանչեց Յակոբը, ու 1
օրհնեց անիկայ, և անոր պատ-
ուիրեց ու ըսաւ, Քանանու աղ-
ջիկներէն կնիկ չառնես։ Ելի՛ր գնա 2
'ի Միջագետք, քու մօրդ հօրը Բաթու-
ելին տունը գնա, և անկէց քու
մօրդ եղբօրը Լաբանին աղջիկներէն
քեզի կնիկ առ. Ու Ամենակարող 3
Աստուածը քեզ օրհնէ, ու քեզ ա-
ճեցընէ, և քեզ շատցընէ. ու շատ
ժողովուրդներու ձօղ ըլլաս. Եւ քե- 4
զի Աբրահամին օրհնութիւնը տայ,
քեզի ու քեզի հետ քու սերունդիդ.
որպէս զի ժառանգես քու պան-
դխտած երկիրդ՝ որն որ Աս-
տուած Աբրահամին տուաւ։ Եւ Ի- 5
սահակ խրկեց Յակոբը, և անիկայ

գնաց դէպ 'ի Միջագետս՝ Ասորի Բա-
թուելին որդւոյն Լաբանին, որ
Յակոբին ու Եսաւին մօրը Ռեբե-
կային եղբայրն էր։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ
օրհնեց Յակոբը, ու խրկեց զա-
նիկայ դէպ 'ի Միջագետս՝ անկէց
իրեն կնիկ առնելու համար, և որ
զանիկայ օրհնած ատենը պատուիրեց
անոր՝ ըսելով, Քանանու աղջիկ-
7 ներէն քեզի կնիկ չառնես, Եւ որ
Յակոբ հնազանդեցաւ իր հօրը ու
իր մօրը, ու Միջագետս գնաց.
8 Նաև Եսաւ տեսնելով որ Քա-
նանու աղջիկները իր հօրը Իսահակին
9 հաճելի չեն, Ան ատենը Եսաւ Իս-
մայէլին գնաց, և իր առջի կնիկ-
ներէն 'ի զատ՝ Աբրահամին որդւոյն
Իսմայէլին աղջիկը Նաբէօթին քոյրը
Մայելէթը իրեն կնիկ առաւ։
10 Եւ Յակոբ Բերսաբէէն ելաւ
11 ու դէպ 'ի Խառան գնաց. Եւ տեղ
մը հասաւ, ու գիշերը հոն մնաց,
ինչու որ արեւը մարը մտած էր.
և ան տեղին քարերէն առաւ, ու իր
գլխուն տակը դրաւ, և ան տեղը
12 պառկեցաւ։ Ու երազ մը տեսաւ,
և ահա սանդուխ մը երկրի վրայ
դրուած էր, որուն գլուխը եր-
կինքը կը հասնէր, և ահա Աս-
տուծոյ հրեշտակները անկէց կ'ել-
13 լէին ու կ'իջնէին։ Եւ ահա Տէրը
կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ, Ես
եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբրահամին
Աստուածը, ու Իսահակին Աս-
տուածը. աս երկիրը՝ որուն վրայ
դուն կը պառկիս, քեզի ու քու
14 սերունդիդ պիտի տամ՝. Եւ քու
սերունդդ երկրի աւազին չափ շատ
պիտի ըլլայ, ու դէպ 'ի արեւմուտք
ու արեւելք, և դէպ 'ի հիւսիս ու
հարաւ պիտի տարածուի. ու երկրի
բոլոր ազգերը քեզմով ու քու սե-
15 րունդովդ պիտի օրհնուին։ Եւ ահա
ես քեզի հետ եմ, ու ամէն տեղ որ
երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու
քեզ աս երկիրը պիտի դարձընեմ.
քանզի մինչև որ իմ քեզի գլուցածս
16 չընեմ, քեզ պիտի չթողում։ Եւ
Յակոբ արթնցաւ իր քունէն ու
ըսաւ, Իրաւցընէ Տէրը աս տեղ

է եղեր, ու ես չգիտցայ։ Եւ վախ- 17
ցաւ ու ըսաւ, Ի՛նչ ահաւոր է
աս տեղը. աս ուրիշ բան չէ՝ բայց
միայն Աստուծոյ տունը, ու աս է
երկինքին դուռը։ Եւ Յակոբ 18
առտուանց կանուխ ելաւ, ու իր
գլխուն տակը դրած քարը առաւ,
և զանիկայ արձան կանգնեցուց, ու
անոր գլուխը եղ թափեց. Եւ 19
ան տեղին անունը Բեթէլ դրաւ.
բայց առաջ ան քաղաքին անունը
Լուզ էր։ Եւ Յակոբ ուխտ ըրաւ 20
ու ըսաւ, Թէ որ Աստուած ինծի
հետ ըլլայ, ու աս երթալու ճամ-
բուս մէջը զիս պահէ, և ինծի ու-
տելու հաց ու հագնելու հանդերձ
տայ, Եւ իմ հօրս տունը խաղաղու- 21
թեամբ դառնամ, Տէրը ինծի
Աստուած ըլլայ. Եւ աս քարը՝ որն 22
որ ես արձան կանգնեցի, Աստուծոյ
տունը ըլլայ. և ան ամէնէն՝ որ
ինծի տաս, քեզի տասանորդ
տամ։

ԳԼ. ԻԹ.

Եւ Յակոբ ճամբայ ելաւ, ու ա- 1
րեւելեան ժողովուրդոց երկիրը ե-
կաւ։ Եւ նայեցաւ, ու ահա դաշ- 2
տին մէջ հոր մը կար, և ահա հոն
անոր քովը ոչխարներու երեք հօտ
պառկեր էր. ինչու որ ան հորէն
կը խմցընէին հօտերը. ու հորին
բերանը մեծ քար մը կար. Եւ 3
բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին.
ու հովիւները հորին բերնէն քարը
մէկդի կը գլորցընէին, ու հօտերը
կը խմցընէին, և քարը նորէն իր
տեղը հորին բերանը կը դնէին։ Եւ 4
Յակոբ ըսաւ անոնց, Ո՛վ եղ-
բայրներս՝ ուրկէց էք դուք. և ա-
նոնք ըսին, Մենք Խառանէն ենք։
Ու ըսաւ անոնց, Նաքովրին որդին 5
Լաբանը կը ճանչնա՞ք. և անոնք
ըսին, Այո ճանչնանք։ Եւ ըսաւ 6
անոնց, Ողջ առո՞ղջ է. և անոնք
ըսին, Ողջ է, և ահա անոր Ռա-
քէլ աղջիկը ոչխարներուն հետ կու
գայ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ահա 7
տակաւին իրիկուն ըլլալու շատ ա-
տեն կայ, և հօտերուն ժողվուելու
ատենը չէ. ոչխարները խմցուցէք,

8 ու գացէք արածեցէք ։ Եւ անոնք
ըսին , Մենք չենք կրնար , մինչև որ
բոլոր հօտերը մէկտեղ չժողվուին ․
ու երբոր հորին բերնէն քարը մէկդի
գլորեցնեն , ան ատենը ոչխարները
9 կը խմցընենք ։ Եւ երբոր տակաւին
անոնց հետ կը խօսէր , Ռաքէլ
իր հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ ․
ինչու որ անիկայ էր անոնց հովիւը ։
10 Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր մօրեղբօրը
Լաբանին Ռաքէլ աղջիկը ,
ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխարները
տեսաւ , ան ատենը Յակոբ մօտեցաւ
, և քարը հորին բերնէն
գլորեց , ու իր մօրեղբօրը Լաբանին
11 ոչխարները խմցուց ։ Եւ Յակոբ
համբուրեց Ռաքէլը , ու ձայնը
12 վերցընելով լացաւ ։ Եւ Յակոբ
պատմեց Ռաքէլին թէ ինքը անոր
հօրը ազգականն է՝ ու Ռեբեկայի որդին
է ․ ան ալ վազեց ու իր հօրը
13 պատմեց ։ Ու երբոր Լաբան իր
քրոջը որդւոյն Յակոբին վրայով
լսեց , զանիկայ դիմաւորելու վազեց ,
և գրկեց ու համբուրեց զանիկայ ,
ու իր տունը տարաւ ․ և անիկայ
պատմեց Լաբանին՝ բոլոր աս բաները
14 ։ Եւ Լաբան ըսաւ անոր ,
Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու մարմինս
ես ․ և անոր հետ ըմսն ամիս
մը կեցաւ ։

15 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին ,
Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ համար
ինծի ձրի՞ պիտի ծառայես ․ ըսէ՛
16 ինծի ի՞նչ ըլլայ քու վարձքդ ։ Եւ
Լաբան երկու աղջիկ ունէր ․ մեծին
անունը Լիա՝ ու պզտիկին անունը
17 Ռաքէլ էր ։ Եւ Լիային աչքերը
տկար էին՝ բայց Ռաքէլ դէմքով ու
18 տեսքով գեղեցիկ էր ։ Եւ Յակոբ
սիրեց Ռաքէլը , ու ըսաւ , Քու
պզտիկ աղջկանդ Ռաքէլին համար
եօթը տարի քեզի կը ծառայեմ ։
19 Եւ Լաբան ըսաւ , Անիկայ քեզի
տալը ուրիշ մարդու մը տալէն աղէկ
20 է ․ բնակէ ինծի հետ ։ Եւ
Յակոբ Ռաքէլին համար եօթը տարի
ծառայեց ․ ու զանիկայ սիրելուն
պատճառաւը իրեն քանի մը
օրի չափ երևցաւ ։

21 Եւ Յակոբ ըսաւ Լաբանին , Իմ
կնիկս տուր ․ ինչու որ օրերս լեցուած
են , որ ես անոր մտնեմ ։ Եւ 22
Լաբան ան տեղին բոլոր մարդիկը
ժողվեց , ու խնջոյք ըրաւ ։ Ու 23
եղաւ որ իրիկունը իր Լիա աղջիկը
առաւ , և անոր բերաւ ․ ու անիկայ
անոր մտաւ ։ Եւ Լաբան իր աղախինը 24
Զելփան իր աղջկանը Լիային
աղախին տուաւ ։ Ու երբոր 25
առտու եղաւ , ահա անիկայ Լիան
էր ․ ու Յակոբ Լաբանին ըսաւ ,
Ի՞նչ է աս քու ինծի ըրածդ ․ ես քեզի
Ռաքէլին համար չծառայեցի՞ ․
ուստի ինչու զիս խաբեցիր ։ Եւ 26
Լաբան ըսաւ , Մեր երկրին մէջ անանկ
բան չըլլար , պզտիկը մեծէն առաջ
տալ ։ Լմնցուր ասոր հարսնիքին 27
շաբաթը , և ինծի եօթը տարի
ալ ծառայելուդ համար՝ ան ալ քեզի
տամ ։ Եւ Յակոբ անանկ ըրաւ , 28
ու Լիային շաբաթը լմնցուց ․ և
Լաբան իր Ռաքէլ աղջիկը անոր
կնիկ ըլլալու տուաւ ։ Ու Լաբան 29
իր Բալլա աղախինը՝ իր աղջկանը
Ռաքէլին աղախին տուաւ ։ Եւ 30
Յակոբ Ռաքէլին ալ մտաւ , ու
Ռաքէլը Լիայէն աւելի սիրեց ․ և
Լաբանին եօթը տարի ալ ծառայեց ։

Եւ Տէրը երբոր Լիային ատելի 31
ըլլալը տեսաւ , անոր արգանդը բացաւ
․ բայց Ռաքէլ ամուլ էր ։ Եւ 32
Լիա յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ ,
և անոր անունը Ռուբէն դրաւ ․
քանզի ըսաւ , Տէրը իմ տառապանքիս
նայելուն համար , ասկէ ետև
էրիկս զիս պիտի սիրէ ։ Եւ նորէն 33
յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ , ու ըսաւ
, Որովհետև Տէրը իմ ատելի
ըլլալս լսեց , անոր համար ինծի աս
որդին ալ տուաւ ․ ու անոր անունը
Շմաւոն դրաւ ։ Եւ դարձեալ 34
յղացաւ , ու որդի մը ծնաւ , ու
ըսաւ , Հիմա աս անգամին էրիկս
ինծի հետ պիտի միաւորի ․ քանզի
իրեք որդի ծնայ իրեն ․ անոր համար
անոր անունը Ղևի դրաւ ։ Եւ 35
մէյմըն ալ յղացաւ , ու որդի մը
ծնաւ , և ըսաւ , Աս անգամ պիտի
գոհանամ Տէրոջմէն ․ անոր համար
անոր անունը Յուդա դրաւ ․ ու
դադարեցաւ ծնանելէն ։

ԳԼ. Լ.

1 Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ինքը
Յակոբին զաւակներ չծնաւ ,
Ռաքէլ իր քրոջը նախանձեցաւ , ու
Յակոբին ըսաւ , Ինծի զաւակներ
2 տուր , եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ ։ Եւ
Յակոբին բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Ռաքէլին դէմ , ու ըսաւ , Միթէ
ես Աստուծոյ տե՞ղն եմ , որ արգանդի
պտուղը քեզմէ արգիլեց ։
3 Եւ անիկայ ըսաւ , Ահա իմ աղախինս
Բալլա՝ անոր մտիր ․ ու անիկայ
իմ ծունկներուս վրայ ծնանի ,
և ես ալ անկէ որդիներ ստանամ ։
4 Ու իր Բալլա աղախինը անոր կնիկ
ըլլալու տուաւ , և Յակոբ անոր
5 մտաւ ։ Ու Բալլա յղացաւ , ու
6 Յակոբին որդի մը ծնաւ ։ Եւ Ռաքէլ
ըսաւ , Աստուած ինծի դատաստան
ըրաւ , ու իմ ձայնս ալ
լսեց , և ինծի որդի մը տուաւ ․ անոր
համար անոր անունը Դան
7 դրաւ ։ Եւ Ռաքէլին աղախինը
Բալլա դարձեալ յղացաւ , ու Յակոբին
երկրորդ որդի մը ծնաւ ։
8 Եւ Ռաքէլ ըսաւ , Իմ քրոջս հետ
մեծ ըմբշամարտութիւնով մարտնչեցայ
, և յաղթեցի ․ ու անոր անունը
Նեփթաղիմ դրաւ ։

9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն
դադարեցաւ , իր աղախինը
Զելփան առաւ , ու Յակոբին կնիկ
10 ըլլալու տուաւ զանիկայ ։ Եւ Լիային
աղախինը Զելփա՝ Յակոբին
11 որդի մը ծնաւ ։ Եւ Լիա ըսաւ ,
Բաղդս յաջողեցաւ ․ ու անոր անունը
12 Գադ դրաւ ։ Եւ Լիային
աղախինը Զելփա՝ երկրորդ որդի
13 մը ծնաւ Յակոբին ։ Եւ Լիան ըսաւ
, Երանելի եմ ես ․ ինչու որ
աղջիկները ինծի երանի պիտի ըսեն ․
ու անոր անունը Ասեր դրաւ ։

14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի հնձոց
օրերը , ու արտին մէջ մանրագորներ
գտաւ , ու իր մօրը Լիային բերաւ ․
ու Ռաքէլ ըսաւ Լիային , Աղաչեմ
տուր ինծի որդւոյդ մանրագորներէն
15 ։ Եւ անիկայ ըսաւ
անոր , Իմ էրիկս առնելդ քի՞չ
եկաւ որ իմ որդւոյս մանրագորներն
ալ պիտի առնես ․ և Ռաքէլ
ըսաւ , Ուստի քու որդւոյդ
մանրագորներուն համար աս գիշեր
քեզի հետ պառկի ։ Եւ իրիկունը 16
երբոր Յակոբ դաշտէն կու գար ,
Լիա զանիկայ դիմաւորելու ելաւ ,
ու ըսաւ , Ինծի պիտի մտնես ․
քանզի իրաւցընէ վարձքով առի
քեզ իմ որդւոյս մանրագորներովը ․
և ան գիշերը անոր հետ պառկեցաւ ։
Եւ Աստուած լսեց Լիային ․ ու յղացաւ 17
, ու Յակոբին հինգերորդ որդի
ծնաւ ։ Եւ Լիա ըսաւ , Աստուած 18
ինծի վարձք տուաւ , որովհետև աղախինս
իմ էրկանս տուի ․ և անոր
անունը Իսաքար դրաւ ։ Եւ Լիա 19
նորէն յղացաւ , ու Յակոբին վեցերորդ
որդի ծնաւ ։ Եւ Լիա ըսաւ 20
, Աստուած ինծի բարի պարգև
մը պարգևեց ․ աս անգամին էրիկս
ինծի հետ պիտի բնակի , ինչու որ
իրեն վեց որդի ծնայ ․ ու անոր անունը
Զաբուղոն դրաւ ։ Եւ անկէ 21
ետև աղջիկ մը ծնաւ , ու անոր անունը
Դինա դրաւ ։

Եւ Աստուած յիշեց Ռաքէլը , ու 22
Աստուած լսեց անոր , և անոր արգանդը
բացաւ ․ Ու յղացաւ , ու 23
որդի մը ծնաւ ․ և ըսաւ , Աստուած
իմ նախատինքս վերցուց ․ Եւ անոր 24
անունը Յովսէփ դրաւ , ու ըսաւ ,
Տէրը ինծի ուրիշ որդի մըն ալ
պիտի աւելցընէ ։

Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յովսէփը 25
ծնաւ , Յակոբ ըսաւ Լաբանին
, Թո՛ղ տուր զիս որ իմ տեղս
ու իմ երկիրս երթամ ․ Իմ կնիկներս 26
ու տղաքներս՝ որոնց համար
քեզի ծառայեցի , տո՛ւր ինծի որ
երթամ ․ ինչու որ քեզի ըրած ծառայութիւնս
դուն գիտես ։ Եւ Լաբան 27
ըսաւ անոր , Թէ որ քու առջևդ
շնորհք գտայ՝ կ'աղաչեմ քեզի ,
կեցի՛ր ․ հմայք փորձով գիտցայ որ
Տէրը քեզի համար զիս օրհնեց ։ Եւ 28
ըսաւ , Քու վարձքդ ինծի իմացո՛ւր
, ու պիտի վճարեմ ։ Եւ անիկայ 29
ըսաւ անոր , Դուն գիտես որ
ես ինչպէս ծառայեցի քեզի , ու քու
անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս ․
Ինչու որ իմ գալէս առաջ քիչ էր 30

քու ունեցածդ, և խիստ շատցաւ,
ու Տէրը քեզ օրհնեց իմ գալովս.
և հիմա ես ալ իմ տանս համար
31 ե՞րբ պիտի աշխատիմ։ Ու անիկայ
ըսաւ, Ի՞նչ տամ քեզ։ Ու Յակոբ
ըսաւ, Ինծի բան մը մի՛ տար. թէ
որ այս բանը ինծի ընես, նորէն քու
հօտերդ կ'արածեմ, կը պահեմ.
32 Այսօր քու բոլոր հօտերուդ
մէջէն անցնիմ, անկից ամէն պիսակ
ու խայտախարիւ ոչխարը, և ամէն
սև ոչխարը, ու խայտախարիւ և
պիսակ այծերը զատեմ, ու իմ
33 վարձքս անոնք ըլլան։ Ու ասկէ ետև
իմ արդարութիւնս քու առջևդ պիտի
յայտնուի, երբոր իմ վարձքիս
հոգ տանիս. իմ քովս գտնուած ամէն
պիսակ ու խայտախարիւ չեղած այծ,
ու սև չեղած ոչխար գողցուած սեպուի։
34 Ու Լաբան ըսաւ, Ահա՛
35 քու ըսածիդ պէս ըլլայ։ Ու այն օրը
զատեց բոլորախայտ ու խայտախարիւ
նոխազները, և բոլոր պիսակ
ու խայտախարիւ էգ այծերը, և ամէն
ճերմակ ունեցողը, ու բոլոր սև
ոչխարները, և իր որդիներուն ձեռքը
36 տուաւ. Ու իր ու Յակոբին
մէջտեղը երեք օրուան ճամբայի միջոց
դրաւ. և Յակոբ՝ Լաբանին մնացած
հօտերը կ'արածէր։

37 Ու Յակոբ իրեն դալար կաղամախի
և նուշի ու սօսի գաւազաններ
առաւ, և անոնց կեղևները տեղ
տեղ հանեց, անանկ որ գաւազաններուն
մէջը եղած ճերմակը կ'երևնար։
38 Ու իր կեղուած գաւազանները ջուր
խմցընելու աւազաններուն մէջը
դրաւ, որ երբ հօտերը ջուր խմելու
գան, այն գաւազանները ոչխարներուն
առջևը ըլլան, և անոնք խմելու
39 եկած ատեննին յղանան։ Ու
ոչխարները գաւազաններուն առջևը
յղանալով բոլորախայտ, պիսակ և
խայտախարիւ գառներ կը ծնանէին։
40 Ու Յակոբ կը զատէր գառները,
ու հօտերուն երեսը Լաբանին հօտերուն
մէջ եղած բոլորախայտ ու ամէն
սև ոչխարներուն կը դարձընէր.
և իր հօտերը զատ դրաւ, ու զանոնք
Լաբանին հօտերուն քովը
41 չդրաւ։ Ու երբոր զօրաւոր ոչխարները
կը յղանային, Յակոբ
այն գաւազանները ոչխարներուն աչքերին
առջևը աւազաններուն մէջը կը
դնէր, որ գաւազաններուն առջևը
յղանան։ Բայց տկար ոչխարներուն 42
չէր դնէր. այսպէս տկարները
Լաբանինը՝ ու զօրաւորները Յակոբինը
կ'ըլլային։ Ու մարդը խիստ 43
հարստացաւ, ու շատ հօտեր, և
աղախիններ, ու ծառաներ, և ուղտեր
ու էշեր ունեցաւ։

ԳԼ. ԼԱ

Ու լսեց Լաբանին որդւոցը զրոյցները, 1
որ կ'ըսէին, Յակոբ
մեր հօրը բոլոր ունեցածը առաւ,
ու բոլոր այս փառքը մեր հօրը ստացուածքէն
առաւ։ Ու Յակոբ 2
Լաբանին երեսը տեսաւ, և ահա
իրեն՝ երէկուան ու միւս օրուան
պէս չէր։ Ու Տէրը ըսաւ Յակոբին, 3
Դու հայրերուդ երկիրը, ու
քու ազգականներուդ դարձիր, ու
ես քեզի հետ պիտի ըլլամ։

Ու Յակոբ մարդ ղրկեց, ու Ռաքէլը 4
և Լիան դաշտը իր հօտերուն
քովը կանչել տուաւ. Ու ըսաւ անոնց, 5
Ահա ձեր հօրը երեսը կը տեսնեմ,
որ ինծի երէկուան ու միւս
օրուան պէս չէ. բայց իմ հօրս
Աստուածը ինծի հետ եղաւ. Ու 6
դուք գիտէք որ ես իմ բոլոր զօրութեամբս
ձեր հօրը ծառայեցի. Ու 7
ձեր հայրը զիս խաբեց, ու իմ վարձքս
տասը անգամ փոխեց. բայց Աստուած
չթողուց զանիկայ որ ինծի
վնաս մը ընէ։ Այսպէս թէ որ անիկայ 8
այսպէս ըսէր, Քու վարձքդ
պիսակները ըլլան, այն ատենը բոլոր
ոչխարները պիսակ կը ծնանէին. և
թէ որ այսպէս ըսէր, Քու վարձքդ
բոլորախայտները ըլլան, այն ատենը
բոլոր ոչխարները բոլորախայտ կը
ծնանէին։ Այսպէս Աստուած ձեր 9
հօրը հօտերը առաւ, ու ինծի տուաւ։
Ու եղաւ որ հօտերուն յղանալու 10
ատենը, աչքերս վերցուցի, ու
երազի մէջ տեսայ, և ահա հօտերուն
հետ զուգաւորող նոխազները
ու խոյերը՝ ամէնն ալ խայտախարիւ,
պիսակ ու գորշախայտ էին։
11 Ու Աստուծոյ հրեշտակը ըսաւ ինծի
երազի մէջ, Ո՛վ Յակոբ. ու ես
12 ըսի, Ահա՛ հոս եմ։ Ու ըսաւ,
Հիմա աչքերդ վեր վերցուր, ու
հօտերուն հետ զուգաւորող նոխազներուն
նայէ. ամէնքը խայտախարիւ,
պիսակ ու գորշախայտ են.
ինչու որ Լաբանին բոլոր քեզի ըրածները
13 տեսայ։ Ես եմ Բեթելին
Աստուածը, որ հոն արձան օծեցիր,
և հոն ինծի ուխտ ըրիր. հիմա
ելիր գնա այս երկրէն, ու քու
ծննդեանդ երկիրը դարձիր։
14 Ու Ռաքէլ ու Լիա պատասխան
տուին ու ըսին անոր, Տակաւին
մեր հօրը տանը մեզի համար
բաժին ու ժառանգութիւն կա՞յ։
15 Անոր օտարականներ չսեպուեցա՞նք
անոր. քանզի մեզ ծախեց, ու մեր
16 ստակն ալ բոլորովին կերաւ. Ինչու
որ բոլոր հարստութիւնը՝ որ
Աստուած մեր հօրմէն վերցուց,
մերն է ու մեր զաւակներունը. և
հիմա ինչ որ Աստուած քեզի ըսաւ,
ըրէ։

17 Ուստի Յակոբ ելաւ, ու իր որդիները
ու կնիկները ուղտերուն վրայ
18 հեծցուց. Ու իր բոլոր անասունները,
ու իր բոլոր ստացուածքը՝ որ
ինքը ստացաւ, իր ստացած անասունները,
որոնք Միջագետքին մէջ
ստացաւ, ճամբայ հանեց Քանանու
երկիրը դէպ 'ի իր Իսահակ հօրը
19 երթալու։ Ու Լաբան իր խաշինքը
ասրակտուր ընելու գացեր էր.
ու Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը գողցաւ։
20 Ու Յակոբ Ասորի Լաբանէն
գաղտուկ փախաւ. ինչու որ իր
21 փախչիլը չյիտցուց անոր։ Այսպէս
անիկայ իր բոլոր ունեցածովը
փախաւ, ու ելաւ ու Գետէն անցաւ,
և իր երեսը դէպ 'ի Գաղաադ
լեռը շիտկեց։
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախ-
23 չիլը Լաբանին պատմուեցաւ։ Ու
անիկայ իր եղբայրները հետը առնելով,
անոր ետևէն եօթը օրուան
ճամբայ գնաց, ու անոր հասաւ
24 Գաղաադ լեռը. Ու Աստուած գիշերուան
երազի մէջ Ասորի Լաբանին
եկաւ, ու ըսաւ անոր, Զգո՛յշ կեցիր
որ Յակոբին աղէկ կամ գէշ չըսես։
Ուստի Լաբան հասաւ Յակոբին. 25
և Յակոբ իր վրանը լեռը
կանգներ էր. ու Լաբան իր եղբայրներուն
հետ Գաղաադ լեռը
իջաւ։

Ու Լաբան ըսաւ Յակոբին, 26
Ի՞նչ է այս քու ըրածդ որ ինծմէ
գաղտուկ փախար, և իմ աղջիկներս
սրով առնուած գերիներու պէս տարիր։
Ինչո՞ւ փախչելդ գաղտուկ 27
պահեցիր, և ինծմէ փախար, ու ինծի
չիմացուցիր, որ ես քեզ ուրախութեամբ
ու երգերով, թմբուկներով
ու քնարներով ղրկէի։
Ու չթողուցիր զիս որ իմ որդիներս 28
ու աղջիկներս համբուրեմ. հիմա
այս բանը անմտութեամբ ըրիր։
Ձեզի չարիք ընելու զօրութիւն ունիմ 29
ձեռքիս մէջ. բայց ձեր հօրը
Աստուածը երէկ գիշեր ինծի խօսեցաւ՝
ըսելով, Զգո՛յշ կեցիր որ
Յակոբին աղէկ կամ գէշ չըսես։
Ու հիմա՝ թէպէտև քու 30
հօրդ տանը շատ փափաքելուդ համար
գացիր, բայց ինչո՞ւ իմ աստուածներս
գողցար։ Ու Յակոբ 31
պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին,
Գաղտուկ փախչելուս պատճառը
այն էր որ վախցայ, քանզի ըսի,
Չըլլայ որ քու աղջիկներդ բռնութեամբ
ինծմէ առնես. Բայց քու 32
աստուածներդ որուն քովը որ գտնես,
թող անիկայ չապրի. մեր
եղբայրներուն առջևը քննէ զանոնք,
թէ որ իմ քովս քու մէկ
բանդ գտնես՝ առ. քանզի Յակոբ
չէր գիտեր որ Ռաքէլ գողցեր էր
զանոնք։ Ու Լաբան Յակոբին 33
վրանը ու Լիային վրանը և երկու
աղախիններուն վրանը մտաւ, բայց
չգտաւ. ետքը Լիային վրանէն ելաւ,
ու Ռաքէլին վրանը մտաւ։
Ու Ռաքէլ առաւ կուռքերը, ու 34
զանոնք ուղտի պատատին մէջը դրաւ,
ու վրան նստաւ. և Լաբան
բոլոր վրանը փնտռեց, բայց չգտաւ։
Ու անիկայ իր հօրը ըսաւ, 35
Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերևնայ,
որ քու առջևդ չեմ կրնար
ոտք ելլել. ինչու որ կանանց սով

վորութեանը մէջն եմ։ Եւ խուզեց
փնտռեց, բայց կուռքերը չըգտաւ։

36 Եւ Յակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կը վիճէր. և Յակոբ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ Լաբանին, Ի՞նչ է իմ յանցանքս,
ի՞նչ է իմ մեղքս, որ տաքութենով
37 ետեւէս ինկար։ Որովհետեւ իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր, քու տանդ ամէն կարասիքէն
ի՞նչ որ գտար, հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը
դիր, որ երկուքնուս մէջտեղը դատաստան
38 կտրեն։ Այս քսան
տարի է որ քեզի հետ եմ. ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին. և
39 քու հօտիդ խոյերը չկերայ. Գազաններէն փրտուածը չբերի քեզի. վնասը ես կը քաշէի. ցորեկը
գողցուածը ու գիշերը գողցուածը
40 իմ ձեռքէս կը պահանջէիր։ Այսպէս էի. ցորեկը տաքը՝ ու գիշերը
ցուրտը կը մաշէր զիս, և աչքերէս
41 քունս կը փախչէր։ Այսպէս եղայ
քսան տարի քու տանդ մէջ. քու
երկու աղջիկներուդ համար տասնուչորս տարի ծառայեցի քեզի, և
հօտերուդ համար վեց տարի ծառայեցի, և իմ վարձքս տասը անգամ
42 փոխեցիր։ Թէ որ իմ հօրս Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը
և Իսահակին Երկիւղը ինծի հետ
չըլլար, իրաւցընէ զիս հիմա դատարկ
կը ղրկէիր. Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքիս աշխատութիւնը տեսաւ, ու երէկ գիշեր քեզ
յանդիմանեց։

43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ,
ու ըսաւ Յակոբին, Այս աղջիկները
իմ աղջիկներս են, և այս որդիները
իմ որդիներս են, և այս հօտերը իմ
հօտերս են, և ամէնը որ կը տեսնես, իմս են. և ի՞նչ ընեմ այսօր
ասոնց իմ աղջիկներուս կամ իրենց
44 ծնած զաւակներուն։ Արդ հիմա
եկուր, ես ու դուն ուխտ ընենք,
որ իմ ու քու մէջտեղ վկայու-
45 թիւն համար ըլլայ։ Եւ Յակոբ
քար մը առաւ, ու արձան կանգնեց
46 զանիկայ։ Եւ Յակոբ իր եղբայրներուն ըսաւ, Քարեր ժողվեցէք.
և անոնք քարեր առին՝ ու դէզ մը
ըրին, և հոն դէզին վրայ հաց կերան։ Ու Լաբան անոր անունը՝ 47
Եգար Սահադութա դրաւ, բայց
Յակոբ անոր անունը Գաղաադ
դրաւ։ Եւ Լաբան ըսաւ, Այս 48
դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մըն
է այսօր. անոր համար անոր անունը Գաղաադ ըսուեցաւ. Եւ Մաս- 49
փա ալ կոչուեցաւ. քանզի ըսաւ,
Մենք իրարմէ զատուած ատեննիս,
իմ ու քու մէջտեղ Տէրը դիտէ։
Թէ որ իմ աղջիկներս չարչարես, 50
և կամ թէ որ իմ աղջիկներուս
վրայ ուրիշ կիներ առնես, հետերնիս մէկը չկայ. ահա իմ ու
քու մէջտեղ վկայ՝ Աստուած է։
Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին, Ահա 51
այս դէզը, և ահա իմ ու քու մէջտեղ իմ կանգնած արձանս. Այս 52
դէզը վկայ՝ ու այս արձանը վկայ է,
որ այս դէզէն չանցնիմ քեզի գալու,
և դուն այս դէզէն ու այս արձանէն
չանցնիս ինծի գալու, չարիք ընելու
համար։ Աբրահամին Աստուածը, 53
և Նաքովրին աստուածը, անոնց
հայրերուն աստուածը մեր մէջը դատաւոր ըլլան։ Եւ Յակոբ իր հօրը Իսահակին Երկիւղովը երդում
ըրաւ։

Եւ Յակոբ զոհեր մատուց լեռանը վրայ, ու իր եղբայրները հաց 54
ուտելու հրաւիրեց. և հաց կերան,
ու գիշերը լեռը մնացին։ Եւ Լա- 55
բան առտուանց կանուխ ելաւ, ու
իր որդիները ու իր աղջիկները
համբուրեց ու օրհնեց զանոնք. և
Լաբան գնաց, ու իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԼԲ

Եւ Յակոբ իր ճամբան գնաց, ու 1
Աստուծոյ հրեշտակները անոր
պատահեցան։ Եւ Յակոբ երբոր 2
տեսաւ զանոնք, ըսաւ, Աս Աստուծոյ բանակն է. և այն տեղին անունը
Մանայիմ դրաւ։

Եւ Յակոբ իր առջեւէն պատգա- 3
մաւորներ ղրկեց իր եղբօրը Եսաւին
դէպ 'ի Սէիր երկիրը՝ Եդովմի դաշ-

4 տը. Եւ պատուիրեց անոնց՝ ըսելով, Իմ տիրոջս Եսաւին սանկ
ըսէք, Քու ծառադ Յակոբը սանկ կ'ըսէ, Լաբանին քով պանդխտութիւն ըրի, ու մինչեւ հիմա
5 ուշացայ. Եւ ունիմ արջառներ ու
էշեր, հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ. և ղրկեցի իմ տիրոջս
իմացընելու, որ քու առջեւդ շնորհք
6 գտնեմ։ Եւ պատգամաւորները
դարձան Յակոբին ու ըսին, Քու
եղբօրդ Եսաւին գացինք, ու անիկայ ալ չորս հարիւր մարդով քեզ
դիմաւորելու կու գայ։

7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու
խռովեցաւ. և իր հետը եղած ժողովուրդը ու հօտերը և արջառները և ուղտերը երկու խումբի
8 բաժնեց, Ու ըսաւ, Թէ որ Եսաւ
մէկ խումբին հասնի, ու զան զարնելու ըլլայ, մէկալ խումբը կ'ա-
9 զատի։ Եւ Յակոբ ըսաւ, Ով
իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը,
ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը,
ով Տէր՝ որ ըսիր ինծի, Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր,
10 ու քեզի բարիք ընեմ. Արժանի
չեմ այն ամէն ողորմութիւններուն և
ամէն հաւատարմութեանը, որ դուն
քու ծառայիդ ցուցուցիր. քանզի որ
իմ գաւազանովս անցայ այս Յորդանանէն, և հիմա երկու խումբի դարձայ։
11 Ազատէ զիս, աղաչեմ,
իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն. քանզի որ ես անկէ կը վախնամ, որ
չըլլայ թէ գայ ու զարնէ զիս, ու
12 մայրը տղաքներովը։ Եւ դուն ըսիր
թէ Անշուշտ քեզի բարիք պիտի
ընեմ, ու քու սերունդդ ծովուն աւազին չափ պիտի ընեմ, որ շատութենէն չհամրուիր։

13 Եւ այն գիշերը հոն կեցաւ. ու իր
ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաստեց,
14 Երկու հարիւր այծ և քսան
նոխազ, երկու հարիւր էգ ոչխար և
15 քսան խոյ, Երեսուն ծիծ տուող
ուղտ իրենց ձագերովը, քառասուն
կով ու տասը ցուլ, քսան էգ էշ
16 և տասը աւանակ։ Եւ ամէն մէկ
հօտը զատ զատ իր ծառաներուն
ձեռքը յանձնեց, ու ըսաւ իր ծառաներուն, Առջեւս անցէք, ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թողուցէք։ Եւ առջինին պատուիրեց ըսելով, Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի, ու
քեզի հարցընէ, ըսելով թէ Դուն
որո՞ւն ես, և ո՞ւր կ'երթաս, և այս
առջեւդ եղածները որո՞ւն են. Դուն 18
ալ ըսէ որ Քու ծառայիդ Յակոբինն է. իմ տիրոջս Եսաւին
ղրկած ընծան է. և ահա ինքն ալ
ետեւնիս է։ Եւ այսպէս երկրորդին, ու երրորդին, և հօտերուն
ետեւէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց ըսելով, Այս խօսքին պէս պիտի ըսէք Եսաւին՝ երբոր զինքը գտնէք.
Եւ ահա քու ծառադ Յակոբն ալ 20
ետեւնիս է՝ ըսէք. քանզի ըսաւ,
Առջեւէս գացող ընծաներով անոր
երեսը կը կակուղցնեմ, և անկէ
ետքը անոր երեսը կը տեսնեմ.
գուցէ զիս ընդունի։ Այսպէս ըն- 21
ծաները անոր առջեւէն գացին. և
ինքը այն գիշերը հոն մնաց բանակին
մէջ։ Եւ այն գիշերը ելաւ, ու իր 22
երկու կիները, և իր երկու աղախինները, ու իր տասնումէկ որդիները առաւ, և Յաբոկին անցքէն անցաւ։ Եւ առաւ զանոնք, 23
ու վտակէն անցուց, և իր բոլոր
ունեցածը անցուց։

Եւ Յակոբ մինակ մնաց, ու 24
մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր հետ
մինչեւ արշալոյս։ Եւ երբ տեսաւ 25
որ իր ուժը անոր չհասաւ, անոր
զիստին ամոլոքին դպաւ, և անոր
հետ գօտեմարտած ատենը՝ Յակոբին
զիստին ամոլոքը խախտեցաւ։ Եւ 26
անիկայ ըսաւ, Թո՛ղ տուր զիս,
քանզի որ արշալոյսը երեւցաւ. և
Յակոբ ըսաւ, Չեմ թողուր քեզ՝
մինչեւ որ զիս չօրհնես։ Եւ անիկայ 27
ըսաւ անոր, Ի՞նչ է անունդ. ան
ալ ըսաւ, Յակոբ է։ Եւ անիկայ 28
ըսաւ, Ալ ասկէ ետքը քու անունդ
Յակոբ չըսուի, հապա Իսրայէլ
ըսուի. քանզի որ Աստուծոյ հետ ու
մարդոց հետ մարտնչեցար, և յաղթեցիր։ Եւ Յակոբ հարցուց ու 29
ըսաւ, Շնորհք ըրէ՝ անունդ ըսէ՛

ըսէ։ Ու անիկայ ըսաւ, Ինչո՞ւ իմ անունս կը հարցընես. և հոն 30 օրհնեց զանիկայ։ Ու Յակոբ այն տեղին անունը Փանուէլ դրաւ. քանզի ըսաւ, Դէմ առ դէմ տեսայ զԱստուած, ու իմ անձս ողջ մնաց։ 31 Ու Փանուէլէն անցածին պէս արեւը անոր վրայ ծագեցաւ. ու իր 32 զստին վրայ կը կաղար։ Անոր համար Իսրայէլի որդիքը զստին վրայի թըմրած ջիղը չեն ուտեր մինչև այսօր. ինչու որ Յակոբին զստին թմրած ջիղին դպաւ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Ու Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ, և ահա Եսաւ կու գար՝ ու անոր հետը չորս հարիւր մարդ. և իր զաւակները Լիային ու Ռաքէլին ու երկու 2 աղախիններուն բաժնեց։ Ու աղախինները իրենց զաւակներովը առջևը դրաւ, և Լիան իր զաւակներովը ետևը, և Ռաքէլը ու Յովսէփը 3 ամենուն ետևը։ Ու ինքը անոնց առջևը անցաւ, ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն, գետնին հաւասար եօթը անգամ խոնարհու-4 թիւն ըրաւ։ Ու Եսաւ զանիկայ դիմաւորելու վազեց, ու գրկեց զանիկայ, և անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու համբուրեց զանիկայ. և լա-5 ցին։ Ու Եսաւ իր աչքերը վեր վերցուց, ու տեսաւ կնիկները ու զաւակները, և ըսաւ, Ասոնք քուկդ ի՞նչդ են. և անիկայ ըսաւ, Աստուծոյ քու ծառայիդ պարգևած զաւակներն են։ 6 Ու աղախինները ու անոնց զաւակները մօտեցան, ու խոնար-7 հութիւն ըրին։ Ու Լիան ալ ու իր զաւակները մօտեցան, ու խոնարհութիւն ըրին. և ետքը Յովսէփ ու Ռաքէլ մօտեցան, ու 8 խոնարհութիւն ըրին։ Ու Եսաւ ըսաւ, Այս քու բոլոր խումբդ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որուն ես պատահեցայ. և Յակոբ ըսաւ, Իմ տիրոջս առջևը 9 շնորհք գտնելու համար է։ Ու Եսաւ ըսաւ, Ես շատ ունիմ եղբայր 10 իմ, քուկինդ քեզի ըլլայ։ Ու Յակոբ ըսաւ, Ոչ, կ'աղաչեմ քեզի թէ որ հիմա քու առջևդ շնորհք գտայ, իմ ձեռքէս ընծաս ընդունէ. ինչու որ քու երեսդ՝ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս տեսայ, և ինծի հաճեցար։ 11 Շնորհք ըրէ, քեզի բերուած ընծաս առ. քանզի Աստուած ողորմեցաւ ինծի, և քանզի ես ամէն բան ունիմ. և ստիպեց անոր, ու 12 ան ալ ընդունեց։ Ու անիկայ ըսաւ, Ելլենք երթանք. ու ես քու առջևէդ 13 կ'երթամ։ Ու Յակոբ ըսաւ անոր, Իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մատղաշ են, ու հետս եղած հօտերը ու արջառները ծծկերով են. և թէ որ մէկ օր մը բռնութիւնով վարեն զանոնք, բոլոր հօտերը պիտի մեռ-14 նին։ Աղաչեմ թող իմ տէրս իր ծառային առջևը անցնի. ու ես կամաց կամաց առջևս եղած անասուններուն ոտքովը ու տղայներուն ոտքովը կ'երթամ, մինչև որ իմ տիրոջս Սէիր հասնիմ։ 15 Ու Եսաւ ըսաւ, Արդ իմ հետս եղող ժողովուրդէն քու քովդ ձգեմ. և անիկայ ըսաւ, Ի՞նչ պէտք է. թող իմ տիրոջս առջևը շնորհք 16 գտնեմ։ Այսպէս Եսաւ այն օրը իր ճամբան դարձաւ դէպ 'ի Սէիր։

17 Ու Յակոբ Սոկքովթ չուեց, ու իրեն տուն մը շինեց, և իր հօտերուն փարախներ շինեց. անոր համար այն տեղին անունը Սոկքովթ ըսուեցաւ։

18 Ու Յակոբ Միջագետքէն դարձած ատենը՝ Սիւքեմացւոց Սաղէմ քաղաքը եկաւ, որ Քանանու երկրին մէջն է, և քաղաքին առջևը բա-19 նակեցաւ։ Ու իր վրանը կանգնած արտին կալուածքը Սիւքեմին հօրը Եմովրին որդիներէն ծախու առաւ 20 հարիւր կտոր ստակի։ Ու հոն սեղան մը շինեց, ու անունը Էլ-էլոհէ-Իսրայէլ դրաւ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ու Լիային Յակոբին ծնած աղջիկը Դինա՝ այն երկրին աղջիկները 2 տեսնելու ելաւ։ Ու այն երկրին իշխանը Խևացի Եմովրին որդին Սիւքեմ տեսաւ զանիկայ, և առաւ ու պառկեցաւ անոր հետ, ու պղծեց

3 զանիկայ։ Ու անոր հոգին Յակոբին Դինա աղջկանը յարեցաւ. ու սիրեց աղջիկը, և աղջկան քաղցրու-4 թիւնով խօսեցաւ։ Ու Սիւքեմ իր հօրը Եմովրին զրուցեց ըսելով, 5 Այս աղջիկը ինծի կնիկ առ։ Ու Յակոբ լսեց որ անիկայ իր Դինա աղջիկը պղծեց. բայց իր որդիները իր հօտերուն հետ դաշտն էին. ու մինչև անոնց գալը Յակոբ լռեցաւ։

6 Ու Սիւքեմին հայրը Եմովր գնաց Յակոբին, որ անոր հետ խօսի։ 7 Ու Յակոբին որդիները լսածնուն պէս՝ դաշտէն եկան. և մարդիկը դժուարեցան, ու խիստ բարկացան. ինչու որ Յակոբին աղջկանը հետ պառկելով՝ Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ըրաւ, որ ատանկ ըլլալու 8 չէր։ Ու Եմովր խօսեցաւ անոնց հետ ըսելով, Իմ Սիւքեմ որդւոյս հոգին ձեր աղջկանը սիրահարեցաւ. կ'աղաչեմ ձեզի, զանիկայ անոր 9 կնութեան տուէք. Ու մեզի հետ խնամութիւն ըրէք. ձեր աղջիկները մեզի տուէք, ու մեր աղջիկները ձե-10 զի առէք։ Ու մեզի հետ բնակեցէք, ու աս երկիրը ձեր առջևը պիտի ըլլայ. անոր մէջ բնակեցէք ու առուտուր ըրէք, և անոր մէջ կա-11 լուածքներ ստացէք։ Ու Սիւքեմ ըսաւ աղջկանը հօրը ու անոր եղբայրներուն, Թո՛ղ ձեր առջևը շնորհք գտնեմ, և ի՛նչ որ ինծի 12 ըսէք, կու տամ։ Խնդրեցէք ինծմէ խիստ շատ օժիտ ու ընծայ, ու ինծի ըսածնուդ պէս պիտի տամ. միայն թէ աղջիկը ինծի տուէք՝ կնիկ ըլլա-13 լու համար։ Ու Յակոբին որդիքը խաբէութիւնով պատասխան տուին Սիւքեմին ու անոր հօրը Եմովրին, ու ըսին, (քանզի անիկայ իրենց 14 Դինա քոյրը պղծեց,) Ու ըսին անոնց, Մենք աս բանը չենք կրնար ընել, որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու մը տանք. ինչու որ աս մեզի 15 ամօթ բան մըն է. Բայց միայն ասով կը հաճինք ձեզի, թէ որ ձեզմէ ամէն արու թլփատուելով՝ մե-16 զի պէս ըլլաք. Այն ատենը մեր աղջիկները ձեզի կու տանք, և ձեր աղջիկները մեզի կ'առնենք, ու ձեզի հետ կը բնակինք, ու ձեզի հետ մէկ 17 ժողովուրդ կ'ըլլանք։ Բայց թէ որ մեզի մտիկ չընելով՝ չթլփատուիք, այն ատենը մենք մեր աղջիկը կ'առնենք 18 ու կ'երթանք։ Ու անոնց խօսքը հաճելի եղաւ Եմովրին, ու Եմովրի 19 որդւոյն Սիւքեմին։ Ու այն պատանին աս բանը ընելու չուշացաւ. քանզի Յակոբին աղջկանը զմայլած էր. և իր հօրը տանը մէջ եղողներուն ամենէն պատուականն էր անիկայ։

20 Ու Եմովր և անոր որդին Սիւքեմ իրենց քաղաքին դուռը եկան, ու իրենց քաղաքին մարդոցը հետ խօ-21 սեցան ըսելով, Այս մարդիկը խաղաղութիւնով կը վարուին մեզի հետ. ուստի թող աս երկրին մէջ բնակին, ու անոր մէջ առուտուր ընեն. ինչու որ ահա երկիրը ընդարձակ է անոնց առջևը. եկէ՛ք անոնց աղջիկները մեզի կնիկներ առնենք, և մեր 22 աղջիկները անոնց տանք։ Բայց այն մարդիկը մեզի հետ բնակելու, մէկ ժողովուրդ ըլլալու համար միայն աս բանով կը հաճին մեզի, որ անոնց թլփատուելուն պէս մեր ամէն արուն 23 թլփատուի։ Անոնց հօտերը, ու անոնց ստացուածքը, և ամէն անասունները մերը չե՞ն ըլլար. միայն թէ մենք անոնց հաճինք, որ մեզի 24 հետ բնակին։ Ու Եմովրին և անոր որդւոյն Սիւքեմին մտիկ ըրին այն ամէնը՝ որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէին. և ամէն արու որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ելլէր, թլփատուեցաւ։

25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր անոնք ցաւին մէջն էին, Յակոբին երկու որդիքը Շմաւոն ու Ղևի Դինային եղբայրները՝ ամէն մէկը իր սուրը առաւ, և համարձակ քաղաքը 26 մտան, ու սպաննեցին ամէն արուն. Ու Եմովրը և անոր որդին Սիւքեմը սուրի բերնէ անցուցին. և Սիւքեմին տունէն առին Դինան, ու դուրս 27 ելան։ Ու Յակոբին որդիքը սպաննուածներուն վրայ եկան, ու քաղաքը կողոպտեցին, իրենց քոյրը 28 պղծելնուն համար. Անոնց հօտերը,

ու անոնց արջառները, ու էշերը, և քաղաքին մէջ եղածը, ու դաշտին մէջ եղածը առին. 29 Ու անոնց բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր տղաքները ու կիները գերի առին, և տուներուն մէջ բոլոր գտնուածը կողոպտեցին: 30 Ու Յակոբ ըսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին, Զիս աս երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը ատելի ընելով՝ զիս փորձանքի մէջ ձգեցիք. և թիւի հետ քիչ մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին, ու զիս պիտի զարնեն, և ես ու իմ տունս պիտի կորսուինք: 31 Ու անոնք ըսին, Հապա մեր քոյրը բոզի պէս գործածել պէ՞տք էր անոր:

ԳԼ. ԼԵ

1 Ու Աստուած ըսաւ Յակոբին, Ելի՛ր՝ վեր գնա՛ 'ի Բեթէլ գնա, ու հոն բնակէ, և հոն սեղան մը շինէ Աստուծոյ՝ որ քեզի երեւցաւ, քու եղբօրդ Եսաւին երեսէն փախած ատենդ: 2 Ու Յակոբ իր ընտանիքին ու բոլոր իրեն հետ եղողներուն ըսաւ. Ձեր մէջը եղող օտար աստուածները վերցուցէք, ու մաքրուեցէք, և հանդերձնիդ փոխեցէք. 3 Ու ելլելով՝ դէպ 'ի Բեթէլ վեր ելնենք. ու հոն սեղան մը շինեմ Աստուծոյ, որ իմ նեղութեանս օրը ինծի լսեց, ու իմ գացած ճամբուս մէջ ինծի հետ էր: 4 Ու իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար աստուածները, ու իրենց ականջները եղած օղերը Յակոբին տուին. և Յակոբ թաղեց զանոնք Սիւքեմի մօտ եղած բեւեկնիին տակը: 5 Ու ճամբայ ելան. և իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ, ու Յակոբին որդւոցը ետեւէն չինկան: 6 Ու Յակոբ Քանանու երկրին մէջ եղող Լուզ այսինքն Բեթէլ եկաւ, ինք ու իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը. 7 Ու հոն սեղան մը շինեց, ու ան տեղին անունը Էլ Բեթէլ դրաւ. քանզի իր եղբօրը երեսէն փախած ատենը՝ Աստուած հոն իրեն երեւցեր էր:

8 Ու Ռեբեկային դայեակը Դեբորան մեռաւ, ու Բեթէլէն վարի կողմը կաղնիին տակը թաղուեցաւ. ու անոր անունը Ալօնպաքութ դրուեցաւ:

9 Ու Աստուած նորէն երեւցաւ Յակոբին՝ երբոր անիկայ Միջագետքէն դարձեր էր, ու օրհնեց զանիկայ: 10 Ու Աստուած ըսաւ անոր, Քու անունդ Յակոբ է. ալ մէյմըն ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի, հապա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ. ու անոր անունը Իսրայէլ դրաւ: 11 Ու Աստուած ըսաւ անոր, Ես Ամենակարող Աստուած եմ. աճէ՛ ու շատցի՛ր. քեզմէ ազգ ու ազգերու բազմութիւն ըլլայ, և քու երանքէդ թագաւորներ ելլեն: 12 Ու ան երկիրը որ Աբրահամին և Իսահակին տուի, քեզի պիտի տամ. ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ պիտի տամ ան երկիրը: 13 Ու Աստուած ան տեղը՝ ուր որ անոր հետ խօսեցաւ, անոր քովէն վեր ելաւ: 14 Ու Յակոբ քարէ արձան մը կանգնեց ան տեղը ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ. և անոր վրան թափելու նուէր մատուց, ու անոր վրան իւղ թափեց: 15 Ու Յակոբ ան տեղին անունը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խօսեցաւ, Բեթէլ դրաւ:

16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան, ու դեռ Եփրաթա հասնելու քիչ մը ճամբայ մնալով՝ Ռաքէլ ծնաւ, և ծընած ատենը շատ դժուարութիւն քաշեց: 17 Ու եղաւ որ երբ իր ծընանելուն շատ դժուարութիւն կը քաշէր, ծնուցիչը ըսաւ անոր, Մի՛ վախնար, ինչու որ աս ալ քեզի որդի է: 18 Ու եղաւ որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր, (քանզի մեռաւ,) անոր անունը Բենօնի դրաւ. բայց անոր հայրը՝ Բենիամին կոչեց զանիկայ: 19 Ու Ռաքէլ մեռաւ, ու թաղուեցաւ Եփրաթայի ճամբան՝ որ Բեթղեհէմ է: 20 Ու Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց, որ մինչև այսօր Ռաքէլին գերեզմանին արձանն է:

21 Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ, և իր վրանը Միգտալ—եդերի անդին կողմը կանգնեց: 22 Ու եղաւ որ

երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բընակէր, Ռուբէն գնաց ու իր հօրը Բալլա հարճին հետ պառկեցաւ. և Իսրայէլ լսեց ——:

Եւ Յակոբին որդիքը տասնըերկու էին: 23 Լիային որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար ու Զաբուղոն. 24 Ռաքէլին որդիքը՝ Յովսէփ ու Բենիամին. 25 Ու Ռաքէլին Բալլա աղախինին որդիքը՝ Դան ու Նեփթաղիմ: 26 Ու Լիային Զելփա աղախինին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր: Ասոնք են Յակոբին որդիքը, որոնք Միջագետքի մէջ ծնան անոր:

27 Ու Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսահակին դէպ 'ի Մամբրէ՝ Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոն, ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պանդխտութեամբ բնակեցան: 28 Ու Իսահակին օրերը հարիւր ութսուն տարի եղան: 29 Ու Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ աւանդեց հոգին ու մեռաւ, և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ. ու անոր որդիքը Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին զանիկայ:

ԳԼ. ԼԶ.

1 Ու ասոնք են Եսաւին ծննդոցները՝ 2 որ է Եդոմ: Եսաւ իրեն կիները առաւ Քանանու աղջիկներէն, Քետացի Էլոնին աղջիկը Ադա, ու Խեւացի Սեբեգոնին աղջկանը Անայի աղջիկը Ողիբամա, 3 Ու Իսմայէլին աղջիկը՝ Նաբէօթին քոյրը Բասեմաթը: 4 Ու Ադա ծնաւ Եսաւին՝ Եղիփազը, ու Բասեմաթ ծնաւ Ռագուէլը, 5 Ու Ողիբամա ծնաւ Յեուսը ու Յեգղոմը և Կորխը. ասոնք են Եսաւին որդիքը՝ որ ծնան իրեն՝ Քանանու երկրին մէջ:

6 Ու Եսաւ առաւ իր կիները ու տղաքները և աղջիկները ու իր տանը բոլոր մարդիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասունները՝ և իր բոլոր ստացուածքը՝ որ Քանանու երկրին մէջ ստացաւ, և իր եղբօրը Յակոբին երեսէն ուրիշ երկիր մը գընաց. 7 Ինչու որ իրենց ստացուածքը շատ ըլլալուն համար՝ չէին կրնար միասին բնակիլ. և իրենց հանդերուն պատճառով՝ իրենց պանդխտութեամբ բնակած երկիրը բաւական չէր իրենց: 8 Ու Եսաւ Սէիր լեռը բնակեցաւ. Եսաւը՝ Եդոմն է:

9 Ու Սէիր լեռը եղող Եդոմայեցւոց հօրը Եսաւին ծննդոցները ասոնք են: 10 Եսաւի որդւոցը անունները ասոնք են. Եսաւին կնկանը Ադայուն որդին Եղիփազ, — Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդին Ռագուէլ: 11 Ու Եղիփազին որդիքը՝ Թեման, Օմար, Սեփով, և Գոթամ ու Կենէզ էին: 12 Ու Թամնա՝ Եսաւին որդւոյն Եղիփազին հարճն էր, որ Եղիփազին՝ Ամաղէկը ծնաւ. Եսաւին կնկանը Ադայուն որդիքը ասոնք էին: 13 Ու Ռագուէլին որդիքը ասոնք են. Նահաթ, Զարա, Սամմա ու Մեզա. ասոնք էին Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդիքը: 14 Ու Եսաւին կնկանը Սեբեգոնի աղջկանը Անայի աղջկանը Ողիբամային որդիքը ասոնք են. և ծնաւ Եսաւին՝ Յեուսը ու Յեգղոմը և Կորխը:

15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները ասոնք են. Եսաւին անդրանկանը Եղիփազին որդիքը՝ Թեման իշխան, Օմար իշխան, Սեփո իշխան, Կենէզ իշխան, 16 Կորխ իշխան, Գոթամ իշխան, Ամաղէկ իշխան. Եդոմի երկրին մէջ Եղիփազէն եղող իշխանները ասոնք են. ասոնք Ադայի որդիքն էին: 17 Ու Եսաւին որդւոյն Ռագուէլին որդիքը ասոնք են. Նահաթ իշխան, Զարա իշխան, Սամմա իշխան, Մեզա իշխան, Եդոմի երկրին մէջ Ռագուէլէն եղող իշխանները ասոնք են. Եսաւին կնկանը Բասեմաթին որդիքը ասոնք էին: 18 Ու Եսաւին կնկանը Ողիբամային որդիքը ասոնք են. Յեուս իշխան, Յեգղոմ իշխան, Կորխ իշխան. Եսաւին կնոջմէն՝ Անային աղջիկը եղող Ողիբամայէն ծնած իշխանները ասոնք են: 19 Ասոնք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին

որդիները, և ասոնք են անոնց իշխանները։
20 Ասոնք են երկրին մէջ բնակող
Քոռեցի Սէիրին որդիքը ասոնք
են. Ղոտան, և Սոբաղ, ու Սեբեգոն,
21 և Անա, Ու Դիսոն, ու Եսեր
և Դիսան. ասոնք էին Քոռեցւոց
իշխանները Սէիրի որդիքը Եդովմի
22 երկրին մէջ։ Եւ Ղոտանին
որդիքը՝ Քոռի ու Հեմամ էին, ու
23 Ղոտանին քոյրը Թամնա։ Եւ Սոբաղին
որդիքը ասոնք են. Գաղուան,
ու Մանահաթ, և Գեբաղ,
24 Սեփո ու Օնամ։ Եւ Սեբեգոնին
որդիքը ասոնք են. Այիա ու Անա.
աս այն Անան է, որ իր հօրը Սեբեգոնին
էշերը արածած ատենը՝ անապատին
մէջ ջերմուկները գտաւ։
25 Եւ Անային որդիքը ասոնք են.
Դիսոն, ու Անային աղջիկը Ողիբամա։
26 Եւ Դիսոնին որդիքը ասոնք
են. Համդան, ու Եսբան, և
27 Յեթրան ու Քառան։ Եսերին
որդիքը ասոնք են. Բաղգան, ու
28 Զաւան և Ական։ Դիսանին
որդիքը ասոնք են. Հուս ու Արան։
29 Քոռեցւոց իշխանները ասոնք են. Ղոտան իշխան, Սոբաղ
30 իշխան, Սեբեգոն իշխան, Անա իշխան,
Դիսոն իշխան, Եսեր իշխան,
Դիսան իշխան. ասոնք են Քոռեցւոց
իշխանները Սէիրի երկրին մէջ՝
իրենց իշխանութեանը գաւառներուն
համեմատ։

31 Եւ ասոնք են այն թագաւորները՝
որ Եդովմի երկրին մէջ թագաւորեցին,
Իսրայէլի որդւոցը վրայ
թագաւոր մը թագաւորելէն առաջ։
32 Եւ Բէովրի որդին Բաղա թագաւորեց
Եդովմի մէջ. ու անոր
քաղաքին անունը Դենաբա էր։
33 Եւ Բաղա մեռաւ, ու անոր տեղը
Բոսրացի Զարային որդին Յոբաբ
34 թագաւորեց։ Եւ Յոբաբ
մեռաւ, ու անոր տեղը Թեմանացւոց
երկրէն Հուսամ թագաւորեց։
35 Եւ Հուսամ մեռաւ, ու անոր
տեղը Բադադին որդին Ադադ
թագաւորեց, որ Մովաբի դաշտին
մէջ Մադիանացիները կոտորեց.
և անոր քաղաքին անունը
Աւիթ էր։ Եւ Ադադ մեռաւ, 36
ու անոր տեղը Մասրեկացի Սամաղան
թագաւորեց։ Եւ Սամաղա 37
մեռաւ, ու անոր տեղը Գետին
քովը Ռոբովթէն եղող Սաւուղը
թագաւորեց։ Եւ Սաւուղ մեռաւ, 38
ու անոր տեղը Աքոբորի որդին
Բաաղանան թագաւորեց։
Եւ Աքոբորի որդին Բաաղանան 39
մեռաւ, ու անոր տեղը Ադադ
թագաւորեց. և անոր քաղաքին
անունը Փոգով էր. ու անոր կնոջը
անունը Մեհետաբէէլ էր, որ
Մեզաաբին աղջկանը Մատրեթին
աղջիկն էր։

Եւ իրենց տոհմերուն՝ ու իրենց 40
տեղերուն համեմատ իրենց անուններովը՝
Եսաւէն եղած իշխաններուն
անունները ասոնք են. Թամնա
իշխան, Գաղուա իշխան, Յեթաթ
իշխան, Ողիբամա իշխան, Էլա իշխան, 41
Փինոն իշխան, Կենեզ իշխան, 42
Թեման իշխան, Մաբսար
իշխան, Մագեդիէլ իշխան, Իրամ 43
իշխան։ Ասոնք են Եդովմի իշխանները
իրենց բնակութեանը համեմատ՝
իրենց ստացուածքին երկրին
մէջ. աս է Եսաւ Եդովմայեցւոց
հայրը։

ԳԼ. ԼԷ.

Եւ Յակոբ իր հօրը պանդխտացած 1
երկրին՝ Քանանու երկրին մէջ
բնակեցաւ։ Ասոնք են Յակոբին 2
ծնունդները. Յովսէփ տասնեւօթը
տարեկան էր, երբոր իր եղբայրներուն
հետ հօտերը կ'արածէր, և
պատանի էր իր հօրը կիներուն
Բալլային որդիներուն հետ ու
Զեղփային որդիներուն հետ էր. և
Յովսէփ անոնց չար լուրը անոնց հօրը
կը բերէր։ Եւ Իսրայէլ իր 3
բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը, ինչու որ իր ծերութեանը
որդին էր անիկայ. և բազմագոյն
պատմուճան մը շինեց անոր։ Եւ 4
անոր եղբայրները տեսնելով որ իրենց
հայրը կը սիրէ զանիկայ իր բոլոր
եղբայրներէն աւելի, ատեցին
զանիկայ, ու խաղաղութեամբ չէին
կրնար խօսիլ անոր հետ։

5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ, ու
իր եղբայրներուն պատմեց. և անոնք
6 աւելի ատեցին զանիկայ։ Ու
ըսաւ անոնց, Կ'աղաչեմ՝ ձեզի,
մտիկ ըրէք աս իմ տեսած երազը.
7 Ահա մենք դաշտին մէջ որաններ կը
կապէինք, և ահա իմ որաս ելաւ,
ու շիտակ կանգնեցաւ. և ահա ձեր
որանները անոր բոլորտիքը կայնեցան,
ու իմ որայիս երկրպագութիւն
8 ըրին։ Եւ անոր եղբայրները
ըսին անոր, Իրաւցընէ մեր
վրայ պիտի թագաւորե՞ս, կամ իրաւցընէ
մեր վրայ պիտի տիրե՞ս.
և անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատեցին զանիկայ։
9 Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ, ու
զանիկայ իր եղբայրներուն պատմեց,
ու ըսաւ, Ահա երազ մըն ալ տեսայ,
և ահա արեւը ու լուսինը՝ ու
տասնըմէկ աստղեր ինծի երկրպագութիւն
10 ըրին։ Եւ իր հօրը ու
իր եղբայրներուն պատմեց. և իր
հայրը յանդիմանեց զանիկայ, ու ըսաւ
անոր, Ի՞նչ է աս քու տեսած
երազդ. միթէ ես ու քու մայրդ և
քու եղբայրներդ իրաւցընէ՞ պիտի
գանք՝ մինչև գետինը քեզի խոնարհութիւն
11 ընելու։ Ու եղբայրները
նախանձեցան անոր. բայց հայրը իր
միտքը պահեց աս խօսքը։
12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ
իրենց հօրը հօտերը Սիւքեմի մէջ
13 արածեն։ Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին,
Քու եղբայրներդ Սիւքեմի
մէջ չե՞ն արածեր ոչխարները. եկո՛ւր
ես քեզ անոնց խրկեմ. ու անիկայ
14 ըսաւ, Ահա ես հոս եմ։ Եւ ըսաւ
անոր, Գնա՝ նայէ թէ քու եղբայրներդ
ողջ առողջ են, և հօտերը ողջ
են, ու ինծի լուր մը բեր. այսպէս
խրկեց զանիկայ Քեբրոնի հովիտէն.
15 և ան ալ Սիւքեմ եկաւ։ Ու մարդ
մը գտաւ զանիկայ, որ դաշտին մէջը
աստին անդին կը պտըտէր. և
ան մարդը հարցուց անոր ըսելով,
16 Ի՞նչ կը փնտռես։ Եւ անիկայ
ըսաւ, Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ.
կ'աղաչեմ ըսէ ինծի, անոնք
17 ո՞ւր կ'արածեն։ Եւ ան մարդը ըսաւ,
Ասկէ ելան. քանզի լսեցի որ
Դոթայիմ երթանք՝ կ'ըսէին։ Եւ
Յովսէփ իր եղբայրներուն ետեւէն
գնաց, ու զանոնք Դոթայիմի մէջ
գտաւ։ Եւ երբ զանիկայ հեռուէն 18
տեսան, դեռ ինքը անոնց չմօտեցած,
զանիկայ մեռցընելու դաւաճանութիւն
ըրին. Ու իրարու ըսին, Ահա 19
այն երազ տեսնողը կու գայ. Ուստի 20
հիմա եկէք մեռցընենք զանիկայ, ու
գուբի մը մէջ նետենք, ու ըսենք
թէ Չար գազան մը կերաւ զանիկայ.
և տեսնենք թէ անոր երազները
ինչ պիտի ըլլան։ Ու Ռուբէն 21
լսածին պէս՝ անոնց ձեռքէն ազատեց
զանիկայ, ըսելով, Չմեռցընենք
զանիկայ։ Եւ Ռուբէն ըսաւ 22
անոնց, Արիւն մի՛ թափէք,
ձգեցէք զանիկայ աս գուբը նետեցէք՝
որ անապատին մէջն է, և անոր
ձեռք մի՛ զարնէք. — Կ'ըսէր՝ որ
կարենայ ազատել զանիկայ անոնց
ձեռքէն՝ իր հօրը դարձընելու համար։

Ու եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայրներուն 23
քովը եկածին պէս՝ մերկացուցին
Յովսէփը իր պատմուճանէն,
այնինչ իր վրայի բազմագոյն
պատմուճանէն. Եւ առին զանիկայ, 24
ու գուբը նետեցին. և գուբը պարապ
էր, մէջը ջուր չկար։ Եւ 25
նստան հաց ուտելու. ու իրենց աչքերը
վերցուցին ու տեսան, և ահա
Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու
գար Գաղաադէն, որ իրենց ուղտերը
համեմներով, և բալասանով,
ու զմուռսով բեռնաւորած՝ Եգիպտոս
տանելու կ'երթային։ Եւ 26
Յուդա ըսաւ իր եղբայրներուն,
Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝ թէ որ մեր եղբայրը
մեռցընենք, ու անոր արիւնը
ծածկենք. Եկէք Իսմայէլացիներուն 27
ծախենք անիկայ, և մեր
ձեռքը անոր չըլլայ. ինչու որ անիկայ
մեր եղբայրը ու մեր մարմինն է.
և անոր եղբայրները հաւնեցան։ Ու 28
երբոր Մադիանացի վաճառականները
կ'անցնէին, Յովսէփը գուբէն
քաշեցին ու դուրս հանեցին [illegible],
և Իսմայէլացիներուն ծախեցին
Յովսէփը քսան կտոր արծաթի. անոնք ալ Յովսէփը Եգիպ-

29 տոս տարին։ Ու Ռուբէն դէպ 'ի
գուբը դարձաւ, և ահա Յովսէփ
գուբին մէջը չէր. ու իր հանդերձները
30 պատռեց։ Ու դարձաւ իր
եղբայրներուն ու ըսաւ. Տղան չկայ.
ու ես ո՞ւր երթամ։
31 Ու առին Յովսէփին պատմուճանը, ու այծերէն նոխազ մը մորթեցին, և պատմուճանը արիւնը
32 թաթխեցին։ Ու խրկեցին բազմագոյն պատմուճանը, ու իրենց հօրը
տարին, ու ըսին, Աս գտանք
մենք. գիտցիր հիմա թէ աս քու որդւոյդ
33 պատմուճանն է թէ չէ։ Ու
անիկայ ճանչցաւ ան, ու ըսաւ,
Իմ որդւոյս պատմուճանն է, չար
գազան մը կերած է զանիկայ. Յովսէփը
34 անշուշտ գիշատուեցաւ։ Ու
Յակոբ պատռեց իր հանդերձները,
ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ. և
իր որդւոյն համար շատ օրեր սուգ
35 ըրաւ։ Ու իր բոլոր որդիները ու
իր բոլոր աղջիկները զինքը մխիթարելու ելան. բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր. ու ըսաւ,
Աս սուգով պիտի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդւոյս քովը։ Այսպէս
անոր հայրը լացաւ անոր համար։
36 Ու Մադիանացիները ծախեցին զանիկայ Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնի
ներքինիին՝ Պետափրէս դահճապետին։

ԳԼ. ԼԸ.

1 Ու եղաւ որ ան ատենը Յուդա իր
եղբայրներուն քովէն իջաւ, ու
Ոդողոմացի մէկու մը քով գնաց,
2 որուն անունը Իրաս էր։ Ու Յուդա Շուա անունով Քանանացիի
մը աղջիկը տեսաւ, ու առաւ զանիկայ,
3 և մտաւ անոր։ Ու անիկայ
յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ. և
4 անոր անունը Էր դրաւ։ Ու նորէն յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ. և
5 անոր անունը Օնան դրաւ։ Ու
դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ, ու
անոր անունը Սելոմ դրաւ. և երբոր զանիկայ ծնաւ՝ Յուդա Քեզիբի մէջ էր։
6 Ու Յուդա իր անդրանիկ տղուն
Էրին կնիկ մը առաւ, որուն անունն էր Թամար։ Ու Յուդային 7
անդրանիկը Էր չար էր Տէրոջը առջևը. ու Տէրը մեռցուց զանիկայ։
Ու Յուդա ըսաւ Օնանին. Մտիր 8
քու եղբօրդ կնկանը, ու տագրութեան իրաւունքը կատարէ անոր, և
քու եղբօրդ սերունդ հանէ։ Ու 9
Օնան գիտցաւ որ սերունդը իրենը
պիտի չըլլար. անոր համար երբոր
իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր, գետինը կը թափէր՝ որ իր եղբօրը
սերունդ չտայ։ Ու աս ըրած բանը Տէրոջը առջին գէշ երևցաւ, ու 10
զանիկայ ալ մեռցուց։ Ու Յուդա 11
իր Թամար հարսին ըսաւ, Որբևայրի նստէ քու հօրդ տունը՝ մինչև որ
իմ Սելոմ որդիս մեծնայ. քանզի
ըսաւ, Չըլլայ որ աս ալ իր եղբայրներուն պէս մեռնի. և Թամար
գնաց ու իր հօրը տունը նստաւ։
Ու շատ օրերէն ետքը մեռաւ 12
Շուային աղջիկը՝ Յուդային կնիկը. և Յուդա մխիթարուեցաւ,
ու Թամնա գնաց իր հօտերը ասրակտուր ընողներուն՝ ինքը ու
իր բարեկամը Ոդողոմացի Իրասը։ Ու գուշակուեցաւ Թամարին ըսելով, Ահա քու սկեսրայրդ 13
դէպ 'ի Թամնա կ'ելլէ՝ իր ոչխարները ասրակտուր ընելու։ Ան ալ 14
իր որբևայրութեան հանդերձները
հանեց իր վրայէն, ու քօղով մը
ծածկուեցաւ ու փաթթուեցաւ, և
Թամնայի ճամբուն մէջը եղող
Ենայիմի մուտքը նստաւ. քանզի
տեսաւ որ Սելոմ մեծցաւ, ու ինքը
անոր կնիկ ըլլալու չտրուեցաւ։
Երբոր Յուդա տեսաւ զանիկայ, 15
բոզ կարծեց, ինչու որ իր երեսը
ծածկեր էր։ Ու ճամբան անոր 16
դարձաւ ու ըսաւ, Շնորհք ըրէ,
քեզի մտնեմ. քանզի չէր գիտեր
թէ անիկայ իր հարսն է։ Ու անիկայ ըսաւ, Ինծի մտնելու համար
ի՞նչ կու տաս ինծի։ Ան ալ ըսաւ, 17
Ես քեզի այծի ուլ մը կը խրկեմ
հօտերէն. և անիկայ ըսաւ, Գրաւ
մը կու տա՞ս մինչև խրկելդ։ Ու 18
Յուդա ըսաւ, Ի՞նչ գրաւ տամ
քեզի. ու անիկայ ըսաւ, Քու
կնիքդ ու ժապաւէնդ և ձեռքիդ

գաւազանը քովդ։ Ան ալ տուաւ
անոր, ու մտաւ անոր, և Թամար
19 անկէ յղի մնաց։ Ու ելաւ ու գնաց,
ու իր վրայէն քօղը հանեց, ու իր
որբևայրութեան հանդերձները
20 հագաւ։ Ու Յուդա իր բարեկամին
Ոդողոմացիին ձեռքովը այծին ուլը
խրկեց, որ կնկանը ձեռքէն գրաւը
21 առնէ. բայց չգտաւ զանիկայ։ Ու
ան տեղի մարդոցը հարցուց ըսելով,
Ճամբուն վրայ Ենայիմի մէջ եղած
բոզը ո՞ւր է. և անոնք ըսին, Հոս
22 բոզ չկար։ Ու դարձաւ Յուդային,
ու ըսաւ, Չգտայ զանիկայ, և ան
տեղի մարդիկն ալ ըսին թէ Հոս
23 բոզ չկար։ Ու Յուդա ըսաւ,
Իրեն թող ըլլայ, որ խայտառակ
չըլլանք. ահա ես աս ուլը խրկեցի,
24 ու դուն չգտար զանիկայ։ Ու եղաւ
որ իրեք ամիսի չափ ետքը Յուդային
պատմուեցաւ՝ ըսելով, Քու հարսդ
Թամար պոռնկեցաւ, նաև ահա
պոռնկութենէն յղի մնաց. և Յուդա ըսաւ, Հանեցէք զանիկայ,
25 ու այրուի։ Երբոր զանիկայ դուրս
կը հանէին, ինքը իր սկեսրայրին խրկեց՝ ըսելով, Ես աս բաներուն տիրոջմէն յղի եմ. նաև ըսաւ,
Շնորհք ըրէ՝ գիտցի՛ր թէ աս կնիքն ու ժապաւէնը և գաւազանը
26 որո՞ւնն են։ Ու Յուդա ճանչցաւ
ու ըսաւ, Անիկայ ինծմէ արդար է.
ինչու որ զանիկայ իմ որդւոյս Սելոմին չտուի. և մէյմըն ալ նորէն
չգիտցաւ զանիկայ։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած ատենը՝
ահա անոր արգանդին մէջ երկուորեակ
28 էին։ Ու եղաւ որ երբ կը
ծնանէր, մէկը ձեռքը երկնցուց.
և մանկաբարձը առաւ՝ ու անոր
ձեռքին վրայ կարմիր դերձան կապեց՝
29 ըսելով, Առաջ աս ելաւ։ Ու
անիկայ իր ձեռքը ետ քաշածին պէս՝
ահա անոր եղբայրը ելաւ. և մանկաբարձը ըսաւ, Ինչո՞ւ ցանգը
պատռեցիր. աս պատառումը քու
վրադ ըլլայ. անոր համար անոր անունը
30 Փարէս դրուեցաւ։ Ու ետքը
ձեռքին վրայ կարմիր դերձան ունեցող եղբայրը ելաւ, և անոր անունը Զարա դրուեցաւ։

ԳԼ. ԼԹ.

Ու Յովսէփը Եգիպտոս իջուցին. 1
և Փարաւոնի ներքինին՝ Եգիպտացի Պետափրէս դահճապետը
ծախու առաւ զանիկայ Իսմայելացիներուն ձեռքէն, որոնք զանիկայ
հոն իջուցին։ Ու Տէրը Յովսէփին 2
հետն էր, ու անիկայ յաջողակ
մարդ մըն էր. ու իր Եգիպտացի
տիրոջը տունն էր անիկայ։ Ու 3
անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր
հետն է. քանզի ինչ որ ընէր,
Տէրը կը յաջողէր անոր ձեռքովը։
Ու Յովսէփ շնորհք գտաւ անոր առջևը, 4
ու կը ծառայէր անոր, որ իր
տանը վրայ վերակացու ըրաւ զանիկայ, և իր բոլոր ունեցածը անոր
ձեռքը յանձնեց։ Ու եղաւ որ զանիկայ 5
իր տանը ու իր բոլոր ունեցածին վրայ վերակացու ըրած
ժամանակէն՝ Տէրը Եգիպտացիին
տունը օրհնեց Յովսէփին համար.
և թէ՛ տանը մէջ և թէ դաշտին
մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ
Տէրոջը օրհնութիւնը եղաւ։ Ու իր 6
բոլոր ունեցածը Յովսէփին ձեռքը
թողուց. ու ինչ որ կար անոր քովը՝ չէր գիտեր, իր կերած հացէն
զատ։ Ու Յովսէփ գեղեցիկ էր դէմքով ու գեղեցիկ տեսքով։
Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ 7
անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկեց
Յովսէփին վրայ, ու ըսաւ. Պառկէ ինծի հետ։ Բայց անիկայ չհաւանեցաւ, 8
ու իր տիրոջը կնկանը
ըսաւ. Ահա իմ տէրս տանը մէջ
իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր. և
իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս յանձնեց. Աս տանը մէջ ինծմէ մեծը 9
չկայ. ու բան մը ինծմէ չարգիլեց
քեզմէ 'ի զատ, ինչու որ դուն
անոր կնիկն ես. ուրեմն ես ի՞նչպէս
աս մեծ չարութիւնը ընեմ, ու
Աստուծոյ դէմ մեղանչեմ։ Ու 10
քանի որ անիկայ օրէ օր Յովսէփին
կը զրուցէր, անիկայ մտիկ չէր
ըներ անոր՝ որ հետը պառկի կամ
հետը ըլլայ։ Ու եղաւ որ օր մը 11
իր գործին համար տուն եկաւ. և
հոն տանը մէջ տանը մարդիկներէն

12 մէկը չկար ։ Ու ինքը բռնեց անոր
հանդերձէն՝ ըսելով, Պառկէ՛ ինծի
հետ. և անիկայ իր հանդերձը անոր
ձեռքը թողուց, ու փախաւ
13 դուրս ելաւ ։ Ու երբոր տեսաւ որ
անիկայ իր հանդերձը թողուց, ու
14 դուրս փախաւ, Իր տանը մարդիկը
կանչեց, և զրուցեց անոնց
ըսելով, Նայեցէ՛ք, մեզի Եբրայեցի
մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ
ընելու համար. անիկայ ինծի եկաւ՝
ինծի հետ պառկելու համար, ու ես
15 բարձր ձայնով պոռացի. Ու երբոր
լսեց իմ բարձր ձայնով պոռալս,
իր հանդերձը քովս թողուց, և
16 փախաւ դուրս ելաւ ։ Ու մինչև
որ անոր տէրը տուն եկաւ, անոր
17 հանդերձը իր քովը պահեց ։ Եւ
խօսեցաւ անոր աս խօսքերուն պէս՝
ըսելով, Այն Եբրայեցի ծառան՝ որ
դուն մեզի բերիր, իս խայտառակ
18 ընելու համար եկաւ ինծի ։ Ու
երբոր իմ ձայնս վերցուցի ու պոռացի,
իր հանդերձը քովս թողուց,
ու դուրս փախաւ ։

19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը
լսեց իր կնկանը խօսքերը՝ որ զրուցեց
իրեն՝ ըսելով, Քու ծառադ ինծի
այսպէս ըրաւ, իր բարկութիւնը
20 բորբոքեցաւ ։ Եւ Յովսէփին տէրը
առաւ զանիկայ ու բանտը դրաւ,
այն տեղը՝ ուր որ թագաւորին բանտարկեալները
կապուած էին. և
21 հոն բանտին մէջ մնաց ։ Բայց
Տէրը Յովսէփին հետ էր ու ողորմութիւն
ցուցուց անոր. և բանտապետին
աչքին շնորհք գտնել
22 տուաւ անոր ։ Ու բանտապետը
Յովսէփին ձեռքը յանձնեց բանտին
մէջ եղած բոլոր բանտարկեալները.
և հոն ամէն գործը տեսնողը անիկայ
23 էր ։ Բանտապետը անոր ձեռքը
եղած մէկ բանին չէր նայեր. ինչու
որ Տէրը անոր հետ էր, և անոր
ամէն ըրածները Տէրը կը յաջողէր ։

ԳԼ. Խ

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ Եգիպտոսի
թագաւորին մատռուակը
ու հացագործը իրենց տիրոջը
Եգիպտոսի թագաւորին դէմ յանցանք
գործեցին ։ Եւ Փարաւոն բարկացաւ 2
իր երկու ներքինիներուն՝ այսինքն
մատռուակապետին ու հացագործապետին.
Եւ զանոնք դահճապետին 3
տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝
ուր որ Յովսէփ բանտարկուած
էր ։ Եւ դահճապետը Յովսէփին 4
ապսպրեց անոնց համար, ու
անիկայ կը ծառայէր անոնց. և անոնք
ատեն մը բանտը մնացին ։

Ու Եգիպտոսի թագաւորին մատռուակը 5
ու հացագործը՝ որոնք
բանտին մէջ կապուած էին, երկուքն
ալ մէկ գիշեր՝ մէյմէկ երազ
տեսան, ամէն մէկուն երազին նշանակութեանը
պէս ։ Եւ Յովսէփ 6
առտուանց անոնց եկաւ, ու տեսաւ
զանոնք որ խռովեր էին ։ Ու իր տիրոջը 7
տանը իր հետը բանտարկուած
Փարաւոնին ներքինիներուն հարցուց
ըսելով, Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները
տրտում են այսօր ։ Եւ անոնք ըսին 8
անոր, Երազ տեսանք, ու զանիկայ
մեկնող չկայ. և Յովսէփ ըսաւ
անոնց, Չէ՞ որ Աստուծոյ կը վերաբերին
մեկնութիւնները. աղէ՛
պատմեցէ՛ք ինծի ։

Եւ մատռուակապետը իր երազը 9
պատմեց Յովսէփին, ու ըսաւ անոր.
Երազիս մէջ տեսայ որ առջևս
որթ մը կար. Եւ որթին վրայ 10
իրեք ոստ կային. և այն բողբոջելուն
պէս՝ ծաղիկ բացաւ, ու անոր ողկոյզները
խաղող հասցուցին. Եւ 11
Փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր.
ու խաղողները առի, և Փարաւոնին
գաւաթին մէջ ճմլեցի, ու գաւաթը
Փարաւոնին ձեռքը տուի ։ Եւ 12
Յովսէփ անոր ըսաւ, Ասոր մեկնութիւնը
աս է. իրեք ոստը՝ իրեք
օր է. Իրեք օրէն ետքը Փարաւոն 13
քու գլուխդ պիտի բարձրացընէ ու
քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի
դարձընէ. և Փարաւոնին գաւաթը
անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մատռուակը
եղածիդ առջի սովորութեանը
պէս ։ Բայց քեզի բարիք 14
եղած ատենը զիս միտքդ բեր, և
կ'աղաչեմ քեզ՝ ինծի բարերարութիւն
ըրէ, և զիս Փարաւոնին առջևը
յիշելով՝ զիս աս տունէն դուրս

15 հանէ. Քանզի իրաւցընէ գողցուեցայ
Եբրայեցւոց երկրէն. և հոս
ալ բան մը չըրի որ իս աս գուբը
նետեն ։

16 Երբոր հացագործապետը տեսաւ
որ աղէկ մեկնութիւն տուաւ, ըսաւ
Յովսէփին. Ես ալ երազիս մէջ
տեսայ՝ որ գլխուս վրայ իրեք ճերմակ
17 սակառ ունէի. Եւ ամենուն վրայի
սակառին մէջ հացագործի շինած
Փարաւոնին ամէն կերակուրներէն
կար. ու թռչունները կ'ուտէին զանոնք
18 գլխուս վրայի սակառէն ։ Եւ
Յովսէփ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ, Ասոր մեկնութիւնը աս է.
19 իրեք սակառը իրեք օր է. Իրեք
օրէն ետքը Փարաւոն վրայէդ պիտի
վերցընէ քու գլուխդ, ու քեզ
ծառէ մը պիտի կախէ. և թռչունները
վրայէդ քու մարմինդ պիտի
ուտեն ։

20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը՝ Փարաւոնին
ծննդեանը օրն էր, և իր
բոլոր ծառաներուն խնճոյք ըրաւ.
և իր ծառաներուն մէջը մատռուակապետին
ու հացագործապետին
21 գլուխները վերցուց. Ու դարձուց
մատռուակապետը իր պաշտօնին, և
անիկայ գաւաթը Փարաւոնին ձեռքը
22 տուաւ. Բայց հացագործապետը
կախել տուաւ, ինչպէս որ Յովսէփ
23 մեկներ էր անոնց ։ Եւ մատռուակապետը
միտքը չբերաւ Յովսէփը,
հապա մոռցաւ զանիկայ ։

ԳԼ. ԽԱ

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն
ետքը՝ Փարաւոն երազին մէջ տեսաւ
որ գետին եզերքը կայներ էր ։
2 Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու
պարարտ մարմնով եօթը երինջներ
ելան, ու մարգագետիններին վրայ կ'արածուէին
3 ։ Եւ ահա անոնց ետևէն՝
գետէն ուրիշ եօթը երինջներ ելան
գէշ տեսքով ու նիհար մարմնով,
ու միւս երինջներուն քովը գետին
4 եզերքը կայնեցան. Եւ գէշ տեսքով
ու նիհար մարմնով երինջները
կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու
պարարտ երինջները ։ Ետքը Փարաւոն
5 արթընցաւ ։ Եւ քնացաւ, ու
երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ՝
որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ
ու աղէկ հասկեր կ'ելլէին ։
Եւ ահա անոնց ետևէն եօթը նիհար 6
ու խորշակահար հասկեր կը բուսնէին.
Եւ այն նիհար հասկերը 7
կլլեցին եօթը պարարտ ու
լեցուն հասկերը ։ Եւ Փարաւոն
արթընցաւ, և ահա երազ էր ։ Ու 8
եղաւ որ առտուանց անոր հոգին նեղացաւ,
ու կանչել տուաւ Եգիպտոսի
բոլոր մոգերը, և այն տեղի
բոլոր իմաստունները. ու Փարաւոն
պատմեց անոնց իր երազները,
բայց մէկը չկար որ զանոնք Փարաւոնին
մեկնէ ։

Այն ատենը մատռուակապետը 9
զրուցեց Փարաւոնին՝ ըսելով, Այսօր
ես իմ յանցանքներս կը յիշեմ ։
Փարաւոն բարկացաւ իր ծառաներուն, 10
ու զիս դահճապետին տանը
բանտը դրաւ, զիս ու հացագործապետը.
Եւ ես ու անիկայ մէկ 11
գիշեր երազ տեսանք. ամէն մէկերնիս
իր երազին նշանակութեանը
պէս երազ տեսանք ։ Եւ հոն մեզի 12
հետ դահճապետին ծառան՝ Եբրայեցի
պատանի մը կար, ու անոր
պատմեցինք, և անիկայ մեկնեց մեզի
մեր երազները. ամէն մէկերնուս՝ իր
երազին պէս մեկնեց ։ Ու ինչպէս 13
որ անիկայ մեզի մեկնեց, անանկ եղաւ.
զիս իմ պաշտօնիս դարձուց,
ու զանիկայ կախեց ։

Այն ատենը Փարաւոն մարդ խրկեց 14
ու կանչեց Յովսէփը, և շուտով
բանտէն հանեցին զանիկայ. և ածիլուեցաւ,
ու իր հանդերձները փոխեց,
ու Փարաւոնին եկաւ ։ Եւ 15
Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Երազ
տեսայ, ու զանիկայ մեկնող մը
չկայ. և քեզի համար լսեցի որ կ'ըսեն,
թէ լսած երազդ կը մեկնես ։
Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ 16
Փարաւոնին ու ըսաւ, Չէ թէ ես.
Աստուած պիտի տայ խաղաղութեան
պատասխան Փարաւոնին ։

Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, 17
Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եզերքը
կայներ էի. Եւ ահա գետէն եօթը 18
երինջներ ելան՝ պարարտ մարմ-

նով ու գեղեցիկ տեսքով, և մարգագետինին
19 վրայ կ'արածուէին։ Ու
անոնց ետևէն ուրիշ եօթը երինջներ
ելան նիհար ու խիստ գէշ
տեսքով և վտիտ մարմնով, որ
անոնց պէս գէշեր բնաւ չտեսայ Եգիպտոսի
20 բոլոր երկրին մէջ։ Ու
նիհար ու գէշեր երինջները կերան
առաջի եօթը պարարտ երինջները.
21 Ու անոնց փորը մտնելէն ետքը՝
չէր գիտցուեր թէ անոնք անոնց փորը
մտան. հապա անոնց տեսքը առաջինին
պէս գէշեր էր։ Ետքը արթնցայ։
22 Ու տեսայ երազիս մէջ
տեսայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վրայ եօթը
լեցուն ու աղէկ հասկեր կ'ելլէին.
23 Ու անոնց ետևէն եօթը
չոր, նիհար ու խորշակահար
24 հասկեր կը բուսնէին. Ու նիհար
հասկերը կլլեցին այն եօթը աղէկ
հասկերը։ Ու պատմեցի մոգերուն,
բայց մէկը չկայ որ ինծի մեկնէ։

25 Ու Յովսէփ ըսաւ Փարաւոնին.
Մէկ է Փարաւոնին երազը. Աստուած
իր ընելիքը յայտնեց Փարաւոնին։
26 Եօթը աղէկ երինջները
եօթը տարի են, և եօթը աղէկ
հասկերը եօթը տարի են. երազը
27 մէկ է։ Ու անոնց ետևէն ելած
եօթը նիհար ու գէշեր երինջները
եօթը տարի է, և եօթը պարապ
— խորշակահար հասկերը եօթը
28 տարուան սով է։ Փարաւոնին
զրուցած խօսքս աս է. Աստուած իր
ընելիքը Փարաւոնին ցուցուցեր է։
29 Ահա բոլոր Եգիպտոսի երկրին մէջ
եօթը տարի մեծ առատութիւն պիտի
30 գայ. Ու անոնց ետևէն եօթը
տարի սով պիտի գայ, ու Եգիպտոսի
երկրին մէջ բոլոր առատութիւնը
պիտի մոռցուի. և սովը պիտի
31 սպառէ երկիրը. Ու երկրին մէջ
առատութիւնը պիտի չճանչցուի
անկէ ետքը գալու սովին պատճառաւը.
ինչու որ խիստ սաստիկ պիտի
32 ըլլայ։ Ու երազը երկու անգամ՝
Փարաւոնին կրկնուելուն պատճառը
աս է որ աս բանը Աստուծմէ
հաստատուեցաւ, և Աստուած շուտով
33 պիտի ընէ ան։ Արդ հիմա
թող Փարաւոն հանճարեղ ու իմաստուն
մարդ մը գտնէ, ու զանիկայ
Եգիպտոսի երկրին վրայ կեցընէ։
34 Թող Փարաւոն աս ընէ,
ու երկրին վրայ գործակալներ դնէ,
ու Եգիպտոսի երկրին արմտիքներէն
առատութեան եօթը տարիներուն
35 մէջ հինգէն մէկը առնէ։ Ու անոնք
գալու աղէկ տարիներուն բոլոր պաշարը
ժողվեն, ու Փարաւոնին ձեռքին
տակը ցորեն դիզեն, և քաղաքներուն
36 մէջ պաշար պահեն։ Ու
Եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլալու եօթը
տարուան սովին դէմ աս պաշարը
երկրին համար պահուի, որ երկիրը
սովէն չկորսուի։

37 Ու աս բանը Փարաւոնին աչքին
ու անոր բոլոր ծառաներուն աչքին
38 աղէկ երևցաւ։ Ու Փարաւոն ըսաւ
իր ծառաներուն, Արդեօ՞ք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր ներսիդին
39 Աստուծոյ Հոգին ունի։ Ու
Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Որովհետև
Աստուած աս ամէնը քեզի
ցուցուց, քեզի պէս հանճարեղ ու
40 իմաստուն չկայ։ Դուն իմ տանս
վրայ կեցիր, և իմ բոլոր ժողովուրդս
քու բերանդ նայի. ես միայն աթոռով
41 քեզմէ մեծ ըլլամ։ Ու
Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, Ահա
քեզ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
42 կեցուցի։ Ու Փարաւոն իր ձեռքէն
մատանին հանեց, ու Յովսէփին
ձեռքը դրաւ, և անոր բեհեզէ հանդերձներ
հագցուց, ու անոր պարանոցը
43 ոսկի մանեակ անցուց։ Ու
զանիկայ իր երկրորդ կառքը հեծցուց.
ու կը պոռային անոր առջևէն,
Ծնրադրութիւն ըրէք. և
Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կեցուց
44 զանիկայ։ Ու Փարաւոն ըսաւ
Յովսէփին, Ես Փարաւոն եմ,
և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռքը
կամ իր ոտքը չվերցնէ Եգիպտոսի
45 բոլոր երկրին մէջ։ Ու Փարաւոն
Յովսէփին անունը Փսոմփթոմփանէ
դրաւ, և Արեգ քաղաքին
Պետափրեայ քուրմին աղջիկը Ասանէթը
անոր կնիկ ըլլալու տուաւ.
ու Յովսէփ Եգիպտոսի երկիրը
պտըտելու ելաւ։

46 Ու Յովսէփ Եգիպտոսի Փարաւոն
թագաւորին առջևը ելած ատենը
երեսուն տարեկան էր։ Ու
Յովսէփ Փարաւոնին առջևէն ելաւ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պըտ-
47 տեցաւ։ Ու առատութեան եօթը
տարիներուն մէջ երկիրը խիստ
48 շատ արդիւնք տուաւ։ Ու Եգիպտոսի
երկրին մէջ եղած եօթը տարիներուն
բոլոր պաշարը ժողվեց,
ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը.
ամէն քաղաքին բոլորտիքը եղած
արտերուն պաշարը նոյն քաղաքին
49 մէջը դրաւ։ Ու Յովսէփ ծովու
աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզեց.
անանկ որ համրելու չըլլալուն
համար չափելը ձգեց։

50 Ու սովին տարիները գալէն առաջ
Յովսէփին երկու որդի ծնաւ, որ
Արեգ քաղաքին Պետափրեայ քուրմին
աղջիկը Ասանէթ ծնաւ անոր։
51 Ու Յովսէփ անդրանիկին անունը
Մանասէ դրաւ. քանզի ըսաւ,
Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր
վիշտերս ու իմ հօրս բոլոր տունը։
52 Ու երկրորդին անունը Եփրեմ
դրաւ. քանզի ըսաւ, Աստուած
իմ տառապանացս երկրին մէջ աճեցուց
զիս։

53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած
առատութեան եօթը տարին ան-
54 ցաւ։ Ու Յովսէփին ըսածին պէս՝
սովին եօթը տարին գալ սկսաւ. և
բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ,
բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
55 հաց կար։ Ու երբոր Եգիպտոսի
բոլոր երկիրը անօթեցաւ, ժողովուրդը
հացի համար Փարաւոնին
աղաղակեց. և Փարաւոն ըսաւ բոլոր
Եգիպտացիներուն, Յովսէփին
գացէք. ինչ որ ձեզի ըսէ, ան
ըրէք։

56 Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ
սով եղաւ. և Յովսէփ բացաւ բոլոր
շտեմարանները, ու Եգիպտացիներուն
պաշար ծախեց. և սովը
սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին
57 մէջ։ Ու բոլոր աշխարհ Եգիպտոս
կու գային՝ Յովսէփէն պաշար
ծախու առնելու. ինչու որ ամէն
երկրի մէջ սովը սաստկացաւ։

ԳԼ. ԽԲ

Ու Յակոբ երբ իմացաւ Եգիպտոսի 1
մէջ պաշար ըլլալը, Յակոբ ըսաւ
իր որդիներուն, Ինչո՞ւ իրարու
կը նայիք։ Ու ըսաւ, Ահա 2
լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար
կայ. հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի համար
ծախու առէք, որ ողջ մնանք
ու չմեռնինք։ Ու Յովսէփին տասը 3
եղբայրները իջան՝ Եգիպտոսէն ցորեն
ծախու առնելու։ Բայց Յակոբ 4
Յովսէփին եղբայրը Բենիամինը
անոր եղբայրներուն հետ չղրկեց.
քանզի ըսաւ, Չըլլայ որ փորձանք
մը պատահի անոր։

Ու Իսրայէլին որդիները հոն գացողներուն 5
հետ պաշար ծախու առնելու
եկան. քանզի Քանանու երկրին
մէջ սով կար։ Ու Յովսէփ 6
այն երկրին իշխանն էր, և ինքը
երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար
կը ծախէր. ու Յովսէփին եղբայրները
եկան, ու իրենց երեսները
մինչև գետինը խոնարհութիւն ըրին
անոր։ Ու Յովսէփ իր եղբայրները 7
տեսածին պէս ճանչցաւ զանոնք,
բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց,
ու անոնց հետ խստութեամբ խօսեցաւ,
և անոնց ըսաւ, Ուստի՞ց
եկաք. և անոնք ըսին, Քանանու
երկրէն կերակուր ծախու առնելու
եկանք։ Ու Յովսէփ իր եղբայրները 8
ճանչցաւ, բայց անոնք զինքը չճանչցան։
Ու Յովսէփ անոնց վրայով 9
իր տեսած երազները միտքը բերաւ,
ու ըսաւ անոնց, Դուք լրտեսներ
էք. երկրին տկարութիւնը տեսնելու
եկած էք։ Ու ըսին անոր, 10
Ոչ, տէր իմ, հապա քու ծառաներդ
կերակուր ծախու առնելու եկանք։
Մենք ամէնքս մէկ մարդու 11
մը որդիներ ենք, մենք շիտակ մարդիկ
ենք. ծառաներդ լրտեսներ չեն։
Ու անիկայ ըսաւ անոնց, Ոչ, հապա 12
երկրին տկարութիւնը տեսնելու
եկած էք։ Ու անոնք ըսին, Մենք 13
քու ծառաներդ Քանանու երկրին
մէջ մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով
տասնևերկու եղբայրներ ենք. և ահա
ամենէն պզտիկը այսօր մեր հօրը քովն

է, ու մէկալը չկայ ։ 14 Ու Յովսէփ ըսաւ անոնց, Այն է որ ձեզի զրուցեցի ըսելով, Թէ դուք լրտեսներ էք ։ 15 Ասով պիտի փորձուիք․ Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք ասկէ պիտի չելլէք, թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը հոս չգայ ։ 16 Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու խրկեցէք, ու դուք բանտը դրուիք, որ ձեր խօսքերը փորձուին, թէ արդեօք ձեր մէջ ճշմարտութիւն կայ․ և թէ չէ, Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք լրտեսներ էք ։ 17 Ու երեք օր բանտը դրաւ զանոնք ։

18 Ու երրորդ օրը Յովսէփ ըսաւ անոնց, Ասանկ ըրէք որ ողջ մնաք․ Ես— որ ես Աստուծմէ կը վախնամ ։ 19 Թէ որ դուք շիտակ մարդիկ էք, ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ արգիլուի․ և դուք գացէք, ձեր տանը անօթութեանը համար ցորեն տարէք․ 20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ ձեր խօսքերը շիտակ ելլեն, ու չմեռնիք ։ Ու անանկ ըրին ։ 21 Ու իրարու ըսին, Իրաւցընէ մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք․ ինչու որ մենք տեսանք անոր հոգւոյն նեղութիւնը՝ երբոր ինքը մեզի աղաչէր, ու մտիկ չըրինք․ անոր համար աս նեղութիւնը վրանիս 22 եկաւ ։ Ու Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով, Ես ձեզի չըսեցի՞, ըսելով թէ, Տղուն դէմ մեղք մի՛ գործէք․ ու դուք մտիկ չըրիք․ և ահա հիմա անոր արիւնը ձեզմէ կը պահանջուի ։ 23 Ու անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ կը հասկընար․ ինչու որ թարգմանով 24 կը խօսէր իրենց հետ ։ Ու անոնցմէ դառնալով լացաւ․ և նորէն անոնց դարձաւ, ու խօսեցաւ անոնց հետ․ և անոնցմէ Շմաւոնը առաւ, ու անոնց աչքին առջևը կապեց զանիկայ ։

25 Ու Յովսէփ հրաման ըրաւ որ անոնց ամանները ցորենով լեցընեն, ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին մէջը դնեն, և անոնց ճամբու պաշար տան ։ Ու անանկ ըրաւ անոնց ։ 26 Ու անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռցուցին ցորենին, ու անկէ գացին ։ 27 Ու անոնցմէ մէկը՝ իջևանին մէջ իր իշուն կեր տալու համար իր քուրձը բացածին պէս՝ իր ստակը տեսաւ, որ ահա իր քուրձին բերանն էր ։ 28 Ու իր եղբայրներուն ըսաւ, Իմ ստակս ետ տըրուեցաւ, և ահա հոս իմ քուրձիս մէջն է․ ու անոնց սիրտը խռովեցաւ, ու վախնալով իրարու ըսին, Ի՞նչ է աս՝ որ Աստուած մեզի ըրաւ ։

29 Ու եկան Քանանու երկիրը իրենց հօրը Յակոբին, և բոլոր իրենց գլուխը եկածները պատմեցին անոր ըսելով, 30 Այն երկրին տէրը եղող մարդը մեզի խստութեամբ խօսեցաւ, ու մեզ երկիրը լրտեսողներու տեղ դրաւ ։ 31 Ու ըսինք անոր, Մենք շիտակ մարդիկ ենք․ լրտեսներ չենք․ 32 Մենք մեր հօրը որդիքը՝ տասնըերկու եղբայրներ ենք․ մէկը չկայ, և ամէնէն պզտիկը Քանանու երկրին մէջ մեր հօրը քովն է այսօր ։ 33 Ու այն երկրին տէրը եղող մարդը ըսաւ մեզի, Ձեր շիտակ մարդիկ ըլլալը ասկէ գիտնամ․ ձեր եղբայրներէն մէկը իմ քովս ձգեցէք, և ձեր ընտանեացը անօթութեանը համար ցորեն առէք, ու գացէք ։ 34 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ գիտնամ թէ դուք լրտեսներ չէք, հապա շիտակ մարդիկ էք․ այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու տամ, ու աս երկրին մէջ առուտուր ընէք ։ 35 Ու եղաւ որ իրենց քուրձերը պարպած ատեննին, ահա ամէն մէկուն ստակին ծրարը իր քուրձին մէջն էր․ և իրենք ու իրենց հայրն ալ ստակին ծրարները տեսածնուն պէս՝ վախցան ։ 36 Ու անոնց հայրը Յակոբ ըսաւ անոնց, Իս անորդի թողուցիք․ Յովսէփը չկայ, Շմաւոնը չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք․ ասոնց ամէնը իմ գլխուս եկաւ ։ 37 Ու Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու ըսաւ, Թէ որ ես զանիկայ քեզի չբերեմ, իմ երկու որդիներս մեռցուր․ զանիկայ իմ ձեռքս յանձնէ, ու ես քեզի ետ կը բերեմ զանիկայ ։

38 Բայց Յակոբ ըսաւ, Իմ որդիս ձեզի հետ չիջնար․ ինչու որ անոր եղբայրը մեռած է, ու անիկայ մինակ մնաց․ և թէ որ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը պատահելու ըլլայ, իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցնէք ։

ԳԼ. ԽԳ

1 Ու սովը սաստկացաւ երկրին մէջ ։ 2 Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն բերած պաշարնին կերան հատցուցին, հայրերնին ըսաւ անոնց, Գացէք նորէն մեզի քիչ մը ուտելիք ծախու առէք ։ 3 Ու Յուդա զրուցեց անոր ըսելով, Այն մարդը մեզի հաստատ վկայութեամբ խօսելով՝ ըսաւ, Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք ։ 4 Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես, կ'իջնենք ու քեզի ուտելիք ծախու կ'առնենք․ 5 Բայց թէ որ չխրկես, չենք իջներ․ ինչու որ այն մարդը ըսաւ մեզի, Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլլայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք ։ 6 Ու Իսրայէլ ըսաւ, Ինչո՞ւ համար չարութիւն ըրիք ինծի՝ այն մարդուն խօսելով թէ ուրիշ եղբայր ունիք ։ 7 Ու անոնք ըսին, Այն մարդը մեզի համար ու մեր ազգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝ ըսելով, Ձեր հայրը տակաւին ո՞ղջ է, ուրիշ եղբայր ունի՞ք․ և մենք աս խօսքերուն համեմատ պատասխան տուինք անոր․ արդեօք մենք կրնայի՞նք գիտնալ, որ անիկայ պիտի ըսէ թէ, Ձեր եղբայրը իջեցուցէք ։ 8 Ու Յուդա իր հօրը Իսրայէլին ըսաւ, Տղան ինծի հետ խրկէ, ու ելլենք երթանք, որ ողջ մնանք ու չմեռնինք, մենք ալ՝ դուն ալ՝ մեր ընտանիքներն ալ ։ 9 Ես երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր համար․ զանիկայ իմ ձեռքէս պահանջէ․ թէ որ անիկայ քեզի չբերեմ, ու քու առջևդ չկայնեցնեմ, յաւիտեան քեզի յանցաւոր ըլլամ ։ 10 Քանզի թէ որ չուշանայինք, մինչև հիմա երկրորդ 11 անգամ դարձած կ'ըլլայինք ։ Ու անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ անոնց, Եթէ այդպէս է, հիմա աս ըրէք․ Ձեր ամաններուն մէջը երկրիս ամէնէն աղէկ պտուղներէն առէք, ու մարդուն ընծայ տարէք, քիչ մը բալասան, և քիչ մը մեղր, համեմներ ու զմուռս, փստաղ ու նուշ․ 12 Ու ձեռքերնիդ կրկնապատիկ ստակ առէք, ու ձեր քուրձերուն բերանը եղած ստակը՝ որ ետ բերուեցաւ, ձեռքերնիդ առած ետ տարէք․ դուցէ սխալմունք եղած էր․ 13 Եղբայրնիդ ալ առէք, ու ելէք նորէն այն մարդուն գացէք․ 14 Ու Ամենակարող Աստուածը ձեզի շնորհք գտնել տայ այն մարդուն առջևը, որ ձեր մէկալ եղբայրը ու Բենիամինը թող տայ ձեզի․ և ես թէ որ անզաւակ մնալու եմ, թո՛ղ անզաւակ մնամ ։

15 Ու մարդիկը առին աս ընծաները, ու ձեռքերնին կրկնապատիկ ստակ առին, նաև Բենիամինը, ու ելան Եգիպտոս իջան, և Յովսէփին առջևը կայնեցան ։ 16 Ու երբ Յովսէփ Բենիամինը անոնց հետ տեսաւ, իր տանը վերակացուին ըսաւ, Տունը տար աս մարդիկը, ու ապրանք կենդանիներ մորթէ, և պատրաստէ․ ինչու որ աս մարդիկը կէսօրին ինծի հետ պիտի ճաշեն ։ 17 Ու այն մարդը Յովսէփին ըսածին պէս ըրաւ․ ու այն մարդը Յովսէփին տունը տարաւ մարդիկը ։ 18 Ու մարդիկը վախցան Յովսէփին տունը տարուելնուն համար, ու ըսին, Առջի անգամին մեր քուրձերուն մէջը դարձած ստակին համար կը տարուինք, որ վրանիս յարձակի, ու մեր վրայ իյնայ, մեզ ծառաներ առնէ ու մեր էշերը ։ 19 Ու Յովսէփին տանը վերակացուն եղող մարդուն մօտեցան, ու տանը դրանը մէջ խօսեցան անոր, 20 Ու ըսին, Ո՛հ տէր, ասկէ առաջ կերակուր ծախու առնելու իջանք ։ 21 Ու եղաւ որ երբ իջևանը եկանք, ու մեր քուրձերը բացինք, ահա ամէն մէկերնուս ստակը իր քուրձին բերանն էր, մեր ստակը լման կշռովը․ և զանիկայ մեր

22 ձեռքով ետ բերինք. Ու ձեռքերնուս մէջ ուրիշ ստակ բերինք՝ կերակուր ծախու առնելու համար. չենք գիտեր թէ ով դրաւ մեր
23 ստակը մեր քուրձերուն մէջ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Խաղաղութիւն ձեզի, մի՛ վախնաք. ձեր Աստուածը և ձեր հօրը Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քուրձերուն մէջ. ես առի ձեր ստակը։ Եւ Շմաւոնը դուրս հանեց անոնց։
24 Ու այն մարդը Յովսէփին տանը տարաւ մարդիկը, և ջուր տուաւ անոնց, ու իրենց ոտքերը լուացին, ու անոնց էշերուն կեր տուաւ։
25 Եւ անոնք ընծաները պատրաստեցին՝ մինչև Յովսէփին կէսօրուան գալը. քանզի իմացան որ իրենք
26 հոն հաց պիտի ուտեն։ Եւ երբ Յովսէփ տունը եկաւ, իրենց ձեռքը եղած ընծաները անոր մատուցին տանը մէջ, ու մինչև գետինը ծռեցան անոր խոնարհութիւն
27 ըրին։ Եւ անոնց ողջութիւնը հարցուց՝ ըսելով, Ձեր ծեր հայրը՝ որուն վրայով խօսեցաք ինծի,
28 աղէ՞կ է. տակաւին ողջ է։ Եւ ըսին, Քու ծառադ մեր հայրը աղէկ է, տակաւին ողջ է. և ծռեցան ու խոնարհութիւն ըրին։
29 Եւ իր աչքերը վերցուց, ու իր մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բենիամինը տեսաւ, և ըսաւ, Ա՞յս է ձեր պզտիկ եղբայրը, որուն վրայով խօսեցաք ինծի. ու ըսաւ Բենիամինին, Աստուած ողորմի՛ քեզի, որ-
30 դեակ իմ։ Եւ Յովսէփ շուտով ելաւ. քանզի իր աղէքը գալարեցան իր եղբօրը վրայ, և լալու տեղ կը փնտռէր. ու ներսի սենեակը
31 մտաւ ու հոն լացաւ։ Եւ լուաց իր երեսը, ու դուրս ելաւ. և զսպեց ինքզինքը, ու ըսաւ, Հա՛ց
32 բերէք։ Եւ իրեն զատ, ու անոնց զատ, և իրեն հետ ուտող Եգիպտացիներուն զատ դրին. քանզի Եգիպտացիները Եբրայեցւոց հետ հաց չէին կրնար ուտել, ինչու որ Եգիպտացիներուն պղծուե-
33 լի էր։ Եւ նստան անոր առջևը, անդրանիկը իր անդրանկութեանը պէս, և պզտիկը իր պզտիկութեանը պէս. և մարդիկը իրարու նայելով կը զարմանային։
34 Եւ անիկայ իր առջևէն բաժիններ ղրկեց անոնց. բայց Բենիամինին բաժինը մէկալներուն բաժինէն հինգ անգամ աւելի էր. և խմեցին, ու անոր հետ մէկտեղ զուարթացան։

ԳԼ. ԽԴ

1 Եւ իր տանը վերակացուին հրաման ըրաւ, ըսելով, Այս մարդոցը քուրձերը տանել կրցածնուն չափ ուտելիք լեցուր, ու ամէն մէկուն ստակը իր քուրձին բերանը
2 դիր։ Եւ ամենէն պզտիկին քուրձին բերանը իմ գաւաթս՝ արծաթ գաւաթը ու իր ցորենին ստակը դիր։ Ու անիկայ Յովսէփին ըսած խօսքին պէս ըրաւ։
3 Եւ առաւօտուն լուսցածին պէս մարդիկը խրկուեցան, իրենք ու
4 իրենց էշերը։ Անոնք քաղաքէն ելլելով դեռ չհեռացած, Յովսէփ իր տանը վերակացուին ըսաւ, Ելի՛ր՝ այն մարդոցը ետևէն վազէ, ու անոնց հասնիս, և ըսէ անոնց, Ինչո՞ւ բարիքին փոխարէն չար հա-
5 տուցիք. Այս այն չէ՞ որուն մէջէն իմ տէրս կը խմէ, ու անով կը հմայէ, ատանկ ընելով՝ գէշութիւն ըրիք։
6 Եւ անիկայ հասաւ անոնց, և ըսաւ
7 անոնց այս նոյն խօսքերը։ Եւ ըսին անոր, Ինչո՞ւ իմ տէրս ասանկ խօսքեր կը զրուցէ. քա՜ւ լիցի որ քու ծառաներդ ասանկ բան մը
8 ընեն։ Ահա՛ մեր քուրձերուն բերանը գտած ստակնիս Քանանու երկրէն քեզի ետ բերինք. ուրեմն ի՞նչպէս քու տիրոջդ տունէն արծաթ
9 կամ ոսկի պիտի գողնանք։ Քու ծառաներուդ որուն քովը որ գըտնուի, թող անիկայ մեռնի, ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառաներ ըլ-
10 լանք։ Եւ անիկայ ըսաւ, Հիմա ձեր ըսածին պէս թող ըլլայ. որուն քովը որ գտնուի, ան ինծի ծառայ ըլլայ, ու դուք անպարտ
11 ըլլաք։ Ուստի ամէն մէկը արտորնօք իր քուրձը գետինը իջեցուց,

ու ամէն մէկը իր քուրձը բացաւ։
12 Եւ անիկայ մեծէն սկսաւ փնտռել, ու մինչև պզտիկը նայեցաւ. և գաւաթը Բենիամինին քուրձին մէջ գտնուեցաւ։
13 Ան ատենը իրենց հանդերձները պատռեցին. և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց, ու քաղաքը դարձան։
14 Եւ Յուդա ու անոր եղբայրները Յովսէփին տանը եկան, և անիկայ տակաւին հոն էր, ու անոր առջևը
15 գետինը ինկան։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց, Այս ի՞նչ բան է որ ըրիք. չէ՞ք գիտեր որ ինծի պէս
16 մարդ մը անշուշտ կը հմայէ։ Եւ Յուդա ըսաւ, Իմ տիրոջս ի՞նչ ըսենք, ի՞նչ խօսինք, կամ ի՞նչպէս արդարացընենք ինքզինքնիս. Աստուած քու ծառաներուդ յանցանքը գտաւ. ահա՛ մենք մեր տիրոջը ծառաներ ենք, մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քովը գաւաթը գտնուեցաւ։
17 Եւ անիկայ ըսաւ, Քա՜ւ լիցի որ ես այդպէս ընեմ. հապա այն մարդը՝ որուն քովը գաւաթը գտնուեցաւ, անիկայ ինծի ծառայ ըլլայ, ու դուք խաղաղութեամբ ձեր հօրը ելէք։
18 Ան ատենը Յուդա մօտեցաւ անոր ու ըսաւ, Ո՜հ տէ՛ր իմ, շնորհք ըրէ՛ թող քու ծառադ խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն, ու ծառայիդ վրայ քու բարկութիւնդ չբորբոքի. ինչու որ դուն փարա-
19 ւոնին պէս ես։ Իմ տէրս իր ծառաներուն հարցուց՝ ըսելով, Հայր
20 կամ եղբայր ունի՞ք։ Եւ մենք ըսինք մեր տիրոջը, Թէ ծեր հայր մը ունինք, և իր ծերութեան ատենը ծնած պզտիկ որդի մը ունի, ու անոր եղբայրը մեռած է, և միայն անիկայ իր մօրմէն մնաց, ու անոր հայրը կը սիրէ զա-
21 նիկայ։ Եւ քու ծառաներուդ ըսիր. Զանիկայ ինծի իջեցուցէք, որ
22 տեսնեմ։ Եւ իմ տիրոջս ըսինք, Տղան իր հայրը չկրնար ձգել. քանզի թէ որ իր հայրը ձգելու ըլլայ,
23 անիկայ պիտի մեռնի։ Եւ քու ծառաներուդ ըսիր, Թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ, իմ երեսս մէյմըն ալ պիտի չտեսնէք։ Ու երբոր քու ծառայիդ իմ 24
հօրս ելանք, իմ տիրոջս խօսքերը պատմեցինք անոր։ Եւ մեր հայրը 25
ըսաւ, Գացէք նորէն, — մեզի քիչ մը կերակուր ծախու առէք։
Եւ մենք ըսինք, Չենք կրնար իջ- 26
նել. թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ, ան ատենը կ'իջնենք. ինչու որ պիտի չկրնանք տեսնել այն մարդուն երեսը, թէ որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հետը չըլլայ։
Եւ քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ 27
մեզի, Դուք գիտէք որ իմ կինս երկու որդի ծնաւ ինծի. Եւ մէկը 28
քովէս ելաւ, ու ես ըսի, Անշուշտ գազանէ մը գիշատուած է, ու մինչև հիմա զինքը չտեսայ։ Եւ 29
թէ որ ասիկայ ալ քովէս առնէք, ու անոր փորձանք մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցընէք։ Ուստի 30
հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ, ու տղան մեր հետը չըլլայ, անոր հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած ըլլալով, Երբոր 31
տեսնէ թէ տղան մեզ հետը չէ, պիտի մեռնի. և ծառաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը ճերմակ մազերը տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցընենք։ Ինչու որ ծառադ 32
տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով, Թէ որ ես անիկայ քեզի չբերեմ, իմ հօրս յաւիտեան յանցաւոր ըլլամ։ Ուստի հիմա 33
կ'աղաչեմ քեզի, տղուն տեղը ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մնայ, և տղան իր եղբայրներուն հետ ելլէ.
Քանզի թէ որ տղան իմ հետս չըլ- 34
լայ, ի՞նչպէս ելլեմ իմ հօրս. չըլլայ որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ։

ԳԼ. ԽԵ

Եւ Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինք- 1
զինքը բոլոր իր քովը կայնողներուն առջևը, ու պոռաց, Բոլո՛ր դո՛ւրս հանեցէք բոլոր մարդիկը. և երբ Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն յայտնեց, քովը մարդ մը
չկեցաւ։ Եւ ձայնը վերցնելով լա- 2
ցաւ. ու Եգիպտացիք լսեցին, ու

3 փարաւոնին տունն ալ լսեց։ Ու
Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն,
Ես Յովսէփն եմ. իմ հայրս տա-
կաւին ո՞ղջ է. ու եղբայրները չէին
կրնար պատասխան տալ անոր. քան-
զի որ անոր առջեւը այլայլած մնա-
4 ցին։ Ու Յովսէփ ըսաւ իր եղ-
բայրներուն, Ինծի մօտ եկէք. ու-
նոնք ալ մօտ եկան. և ըսաւ, Ես
ձեր եղբայրը Յովսէփն եմ, որ Ե-
գիպտոս տարուելու ծախեցիք։
5 Արդ հիմա դուք հոս ծախելնուդ
համար մի՛ վշտանաք, ու ձեզի ծանր
չերեւնայ. քանզի որ Աստուած խրկեց
զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պահելու
6 համար։ Վասնզի երկրիս վրայ սո-
վին երկրորդ տարին է աս. և տա-
կաւին հինգ տարի կայ՝ որ ո՛չ վար-
ուցանք, ո՛չ ալ հունձք պիտի ըլ-
7 լայ։ Ու Աստուած զիս ձեր առ-
ջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի
սերունդ պահէ, և մեծ ազատու-
8 թիւնով ձեզ ապրեցնէ։ Ու հի-
մա զիս հոս խրկողը դուք չէք, հապա
Աստուած է. ու զիս փարաւոնին
հայր՝ և իր բոլոր տանը տէր՝ ու
Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան
9 դրաւ։ Շուտով իմ հօրս եկէք,
ու ըսէք անոր, Այսպէս կ'ըսէ քու
Յովսէփ որդիդ. Աստուած բոլոր
Եգիպտոսին տէր ըրաւ զիս. շու-
10 տով՝ ինծի իջիր. Ու Գեսեմի
երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ
ինծի մօտ ըլլաս, դուն ու քու որ-
դիքդ՝ և քու որդւոցդ որդիքը՝ և
հօտերդ ու արջառներդ՝ և քու բո-
11 լոր ունեցածդ. Ու հոն քեզ պիտի
անուցանեմ. քանզի որ տակաւին
հինգ տարի սով կայ. չըլլայ որ
դուն ու քու տունդ և քու բոլոր
ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք։
12 Ու ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ
13 ձեզի խօսողը իմ բերանս է։ Ու
Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր
փառքս, ու ձեր բոլոր տեսածը
պատմեցէք իմ հօրս. և շուտով իմ
14 հայրս հոս բերեցէք։ Ու իր եղ-
բօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ
ինկաւ ու լացաւ. Բենիամինն ալ
15 անոր պարանոցին վրայ լացաւ։ Ու

իր բոլոր եղբայրները համբուրեց,
ու անոնց վրայ լացաւ. և անկէ ետ-
քը իր եղբայրները իրեն խօսեցան։
Ու աս լուրը փարաւոնին տանը 16
մէջ լսուեցաւ թէ Յովսէփին եղ-
բայրները եկեր են. և փարաւոնին
ու անոր ծառաներուն հաճելի եղաւ։
Ու փարաւոն ըսաւ Յովսէփին, 17
Քու եղբայրներուդ ըսէ, Ասիկա ըրէք.
ձեր անասունները բեռցուցէք, ու
Քանանու երկիրը գացէք. Ու ձեր 18
հայրը ու ձեր ընտանիքները առէք,
ու ինծի եկէք. և Եգիպտոսի երկ-
րին աղէկ տեղը ձեզի տամ, ու երկ-
րին պարարտութենէն ուտէք։ Ու 19
քեզի հրաման եղաւ. աս ըրէք. ձեր
տղայներուն համար ու ձեր կնիկ-
ներուն համար Եգիպտոսի երկրէն
կառքեր առէք ձեզի, և ձեր հայրը
բերէք՝ ու եկէք։ Ու ձեր կարա- 20
սիքին մի՛ նայիք. քանզի որ բոլոր
Եգիպտոսի երկրին բարիքը ձերն է։
Ու Իսրայէլին որդիները անանկ 21
ըրին. և Յովսէփ անոնց կառքեր
տուաւ փարաւոնին խօսքին պէս, ու
ճամբու համար պաշար տուաւ ա-
նոնց։ Անոնց ամէն մէկուն զատ զատ 22
փոխելու հանդերձներ տուաւ, բայց
Բենիամինին իրեք հարիւր կտոր ար-
ծաթ՝ ու հինգ ձեռք փոխելու հան-
դերձ տուաւ։ Ու իր հօրը ասոր 23
պէս բաներ խրկեց. տասը էշ Ե-
գիպտոսի բարիքներով բեռցած՝ և
տասը էգ էշ ցորենով ու հացով և
ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը
ճամբորդութեանը համար։ Այս- 24
պէս իր եղբայրները խրկեց, ու գա-
ցին. և ըսաւ անոնց, Ճամբուն
մէջ չկռուիք։
Ու անոնք Եգիպտոսէն ելան, ու 25
դէպ 'ի Քանանու երկիրը իրենց հօ-
րը Յակոբին գացին. Ու անոր պատ- 26
մեցին ըսելով, Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է, ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին իշխանը անիկայ է։ Ու Յա-
կոբին սիրտը մարեցաւ. քանզի անոնց
չհաւատաց։ Ու անոր պատմեցին 27
Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
ըսեր էր, ու երբոր տեսաւ Յովսէ-
փին խրկած կառքերը զինքը տա-
նելու համար, անոնց հօրը Յակո-

28 բին հոգին ողջացաւ։ Ու Իսրա-
յէլ ըսաւ, Բաւական է. իմ որ-
դիս Յովսէփ տակաւին ողջ է.
երթամ ու մեռնելէս առաջ տես-
նեմ անիկայ։

ԳԼ. ԽԶ.

1 Ու Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը
ճամբայ ելաւ, ու Բերսաբէէ ե-
կաւ. և իր հօրը Իսահակին Աս-
2 տուծոյն զոհեր մատուց։ Ու Աս-
տուած գիշերուան տեսիլքի մէջ խօ-
սեցաւ Իսրայէլին ու ըսաւ, Յա-
կո՛բ՝ Յակոբ. և անիկայ ըսաւ,
3 Ահա ես հոս եմ։ Ու ըսաւ անոր,
Ես եմ Աստուած՝ քու հօրդ Աստուա-
ծը. Եգիպտոս իջնելու մի՛ վախ-
նար, քանզի որ հոն մեծ ազգ մը պի-
4 տի ընեմ քեզ. Ես քեզի հետ Ե-
գիպտոս պիտի իջնեմ, նաև քեզ
անշուշտ պիտի հանեմ, ու Յով-
սէփ պիտի դնէ իր ձեռքը քու աչ-
5 քերուդ վրայ։ Ու Յակոբ ելաւ
Բերսաբէէէն. ու Իսրայէլին որդի-
ները տարին իրենց հայրը Յակոբը՝
ու իրենց տղայները և իրենց կնիկ-
ները ան կառքերով, որոնք որ փա-
րաւոն խրկեց զանիկայ տանելու հա-
6 մար։ Ու առին իրենց անասուն-
ները ու իրենց ստացուածքը՝ որ
Քանանու երկրին մէջ ստացեր էին,
ու Եգիպտոս եկան՝ Յակոբ ու
անոր բոլոր սերունդը իրեն հետ.
7 Իր որդիները ու իր որդւոցը որդի-
ները իր հետը՝ իր աղջիկները ու իր
որդւոցը աղջիկները և իր բոլոր սե-
րունդը իր հետը Եգիպտոս բերաւ։
8 Ու ասոնք են Իսրայէլի որդւոցը
անունները որ Եգիպտոս եկան.
Յակոբ ու անոր որդիքը. Յակո-
9 բին անդրանիկը Ռուբէն. Ու
Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք, ու
Փաղղուս, և Եսրոն ու Քարմի։
10 Ու Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ,
ու Յամին, և Ահոդ, ու Յաքին,
և Սահառ, ու Քանանացի կնկանը
11 որդին Սաւուղ։ Ու Ղեւիին որ-
դիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մե-
12 րարի։ Ու Յուդային որդիքը՝ Էր,
ու Օնան, և Սելոմ, ու Փարէս
և Զարա. բայց Էր ու Օնան

Քանանու երկրին մէջ մեռան. և
փարէսին որդիքը՝ Եսրոն ու Համու-
ւլ։ Ու Իսաքարին որդիքը՝ Թով- 13
ղա, ու Փուա, և Յոբ ու Սամ-
րոն։ Ու Զաբուղոնին որդիքը՝ 14
Սարեդ, ու Ելոն և Յաղէլ։ Աս- 15
ոնք են Լիային որդիքը, որոնք
Միջագետքին մէջ ծնաւ Յակոբին,
ու անոր Դինա աղջիկը. անոր բո-
լոր որդիները ու աղջիկները երեսուն-
ուիրեք հոգի էին։ Ու Գադին 16
որդիքը՝ Սափոն, ու Անգի, Սունի,
և Եսրոն, Էրի, ու Արոդի և Ա-
րիէլի։ Ու Ասերին որդիքը՝ Յեմ- 17
նա, ու Յեսուա, և Յեսուի, ու
Բարիա, և անոնց քոյրը Սարա.
և Բարիային որդիքը՝ Քաբեր ու
Մելքիէլ։ Ասոնք են Զելփային 18
որդիքը՝ որն որ Լաբան իր Լիա
աղջկանը տուաւ. և անիկայ ծնաւ
ասոնք Յակոբին՝ տասնուվեց հոգի։
Յակոբին կնկանը Ռաքէլին որդի- 19
քը՝ Յովսէփ ու Բենիամին։ Ու 20
Յովսէփին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
Մանասէ ու Եփրեմ ծնան, որոնք
Արեգ քաղաքին քուրմը եղող Պե-
տափրային աղջիկը Ասանեթը ծը-
նաւ անոր։ Ու Բենիամինին որ- 21
դիքը՝ Բաղա, ու Բոքոր, և Ասբ-
րէլ, Գերա, ու Նէեման, Էհի,
ու Ռոսմ, Մուփիմ, և Ոփիմ ու
Արադ։ Ասոնք են Ռաքէլին որդի- 22
քը՝ որոնք ծնաւ Յակոբին, ամէնը
տասնուչորս հոգի։ Ու Դանին որ- 23
դիքը՝ Հուսիմ։ Ու Նեփթաղի- 24
մին որդիքը՝ Յասիէլ, ու Գունի,
և Յեսեր ու Սիլեմ։ Ասոնք են 25
Բալլային որդիքը՝ որն որ Լաբան
իր Ռաքէլ աղջկանը տուաւ. ու
անիկայ Յակոբին ասոնք ծնաւ, որ
ամէնը եօթը հոգի էին։ Յակոբին 26
հետ Եգիպտոս եկող բոլոր հոգինե-
րը, որ իրենց մէջքէն ելած էին,
Յակոբին որդւոցը կնիկներէն զատ՝
ամէնը վաթսունուվեց հոգի էին։
Ու Յովսէփին որդիքը՝ որ Եգիպ- 27
տոսի մէջ անոր ծնան, երկու հոգի
էին. Եգիպտոս գացող Յակոբին
տանը բոլոր հոգիները եօթանա-
սուն էին։
Ու անիկայ Յուդան իր առջեւէն 28

խրկեց Յովսէփին, որ Գեսեմը ցուցընէ
իրեն. և անոնք Գեսեմի երկիրը
29 եկան։ Ու Յովսէփ իր կառքը
պատրաստեց, ու իր հայրը Իսրայէլը
դիմաւորելու համար Գեսեմ
ելաւ. և երբ անոր դէմը ելաւ,
անոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու
շատ մը ատեն անոր պարանոցին վըրայ
30 լացաւ։ Ու Իսրայէլ ըսաւ
Յովսէփին, Հիմա քու երեսդ տեսնելէս
ետքը թող մեռնիմ. ինչու
31 որ տակաւին ողջ ես։ Ու Յովսէփ
իր եղբայրներուն ու իր հօրը տանը
ըսաւ, Երթամ, և փարաւոնին պատմեմ,
ու ըսեմ անոր, Իմ եղբայրներս
ու իմ հօրս ընտանիքը՝ որ Քանանու
32 երկրին մէջն էին, ինծի եկան. Ու
այն մարդիկը հովիւներ են, ինչու
որ խաշանց տէր են, և իրենց հօտերը
ու իրենց արջառները և իրենց
33 բոլոր ունեցածը բերին։ Ու
ըլլայ որ երբ փարաւոն ձեզ կանչէ,
ու ըսէ թէ Ի՞նչ է արհեստնիդ.
34 Ըսէք, Քու ծառաներդ մեր մանկութենէն
մինչև հիմա՝ մենք ալ,
մեր հայրերն ալ խաշանց տէր ենք.
որ Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք.
ինչու որ ամէն հովիւ Եգիպտացւոց
առջեւը գարշելի է։

ԳԼ. ԽԷ.

1 Ու Յովսէփ եկաւ ու պատմեց
փարաւոնին ու ըսաւ, Իմ հայրս
ու եղբայրներս, և անոնց հօտերը
ու արջառները, և անոնց բոլոր ունեցածը
եկան Քանանու երկրէն, և
2 ահա Գեսեմի երկիրն են։ Ու իր
եղբայրներուն մէջէն հինգ մարդ առաւ,
ու զանոնք փարաւոնին առջեւը
3 ներկայացուց։ Ու փարաւոն
ըսաւ անոր եղբայրներուն, Ի՞նչ է
ձեր արհեստը. և անոնք փարաւոնին
ըսին, Քու ծառաներդ հովիւներ
ենք, մենք ալ՝ մեր հայրերն
4 ալ։ Նաև ըսին փարաւոնին, Այս
երկրին մէջ պանդխտանալու եկանք.
վասն զի Քանանու երկրին մէջ սովը
սաստկանալուն համար, քու ծառաներուդ
հօտերուն արօտ չկայ.
ուստի հիմա շնորհք ըրէ՝ ծառաներդ
5 Գեսեմի երկրին մէջ բնակին։ Ու
փարաւոն խօսեցաւ Յովսէփին՝ ըսելով,
Քու հայրդ ու եղբայրներդ
քեզի եկան. Եգիպտոսի երկիրը 6
առջեւդ է. քու հայրդ ու եղբայրներդ
երկրին ամենէն աղէկ տեղը
բնակեցուր. Գեսեմի երկրին մէջ
թող բնակին. և թէ որ անոնց մէջը
ճարպիկ մարդիկ ըլլալը գիտես,
զանոնք իմ հօտերուս վրայ վերակացու
ըրէ։

Ու Յովսէփ իր հայրը Յակոբը 7
բերաւ, ու փարաւոնին առջեւը
կեցուց. և Յակոբ օրհնեց փարաւոնը։
Ու փարաւոն ըսաւ 8
Յակոբին, Քու կենացդ տարիներուն
օրերը ո՞րչափ են։ Ու 9
Յակոբ ըսաւ փարաւոնին, Իմ
պանդխտութեանս տարիներուն օրերը
հարիւր երեսուն տարի են. իմ
կենացս տարիներուն օրերը քիչ ու
ցաւով եղան, ու իմ հայրերուս
պանդխտութեան օրերուն մէջ եղած
իրենց կենացը տարիներուն օրերուն
չհասան։ Ու Յակոբ օրհնեց փա- 10
րաւոնը, ու դուրս ելաւ փարաւոնին
առջեւէն։

Ու Յովսէփ Եգիպտոսի երկրին 11
ամենէն աղէկ կողմը՝ Ռամեսէսի երկրին
մէջ բնակեցուց իր հայրը ու
եղբայրները, և անոնց կալուածք
տուաւ, ինչպէս որ փարաւոն
հրամայեր էր։ Ու Յովսէփ իր 12
հայրն ու եղբայրները և իր հօրը
բոլոր տանը՝ անոնց ընտանիքներուն
համեմատ հացով կը սնուցանէր։

Ու բոլոր երկրին մէջ հաց չկար. 13
ինչու որ սովը խիստ սաստկացաւ.
ու Եգիպտոսի երկիրը և Քանանու
երկիրը սովին պատճառովը նուաղեցաւ։
Ու Յովսէփ պաշար ծախու 14
առնողներէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
ու Քանանու երկրին մէջ գտնուած
բոլոր ստակը ժողվեց. և Յովսէփ
փարաւոնին տունը տարաւ ստակը։
Ու երբոր Եգիպտոսի երկրին ու 15
Քանանու երկրին մէջ ստակը հատաւ,
բոլոր Եգիպտացիները եկան
Յովսէփին ու ըսին, Մեզի հաց
տուր. քանզի ստակ չըլլալուն համար
ինչո՞ւ մեռնինք քու առջեւդ։

16 Ու Յովսէփ ըսաւ, Ձեր անասունները
բերէք, և թէ որ ստակ չկայ,
ձեր անասուններուն փոխարէն տամ
17 ձեզի։ Ու անոնք իրենց անասունները
Յովսէփին բերին, և Յովսէփ
հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն
փոխարէն, ու ոչխարներուն փոխարէն,
և արջառներուն փոխարէն,
ու էշերուն փոխարէն. և այն տարին
զանոնք հացով կերակրեց իրենց
բոլոր անասուններուն փոխարէն։
18 Ու երբոր լմնցաւ այն տարին,
հետևեալ տարին եկան անոր ու
ըսին, Մեր տիրոջմէն չենք պահեր
որ ստակը հատաւ, և մեր
անասուններն ալ մեր տիրոջը եղան.
ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը
առջեւը, բայց մեր անձերը ու
19 երկիրը. Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ
առջեւը մեռնինք մենք ու մեր
երկիրը. մեզ ու մեր երկիրը հացով
ծախու առ, և մենք մեր երկիրովը
փարաւոնին ծառաներ ըլլանք.
և սերմ տուր մեզի որ ապրինք ու
չմեռնինք, և երկիրը ամայի չըլլայ։
20 Ու Յովսէփ բոլոր Եգիպտոսի երկիրը
փարաւոնին համար ծախու
առաւ. քանզի Եգիպտացւոց վրայ
սովը սաստիկ ըլլալուն համար անոնց
ամէն մէկը իր արտը ծախեց,
21 ու երկիրը փարաւոնին եղաւ։ Ու
Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը
22 քաղաքէ քաղաք փոխադրեց։ Միայն
քուրմերուն երկիրը ծախու չառաւ.
ինչու որ քուրմերը փարաւոնէն յատուկ
բաժին ունէին, ու կ'ուտէին
իրենց բաժինը, որ փարաւոն կու
տար անոնց. անոր համար իրենց
23 երկիրը չծախեցին։ Ու Յովսէփ
ըսաւ ժողովուրդին, Ահա այսօր
ծախու առի ձեզ ու ձեր երկիրը
փարաւոնին համար. արդ ձեզի
սերմ ահա, ու սերմանեցէք
24 երկիրը. Ու բերքին ատեն հինգէն
մէկը փարաւոնին պիտի տաք,
ու չորս մասը ձերը պիտի ըլլայ, որ
արտին սերմ՝ ու ձեզի և ձեր տանը
մէջ եղողներուն ու ձեր տղաքներուն
25 ուտելիք ըլլայ։ Ու ըսին,
Մեզ ապրեցուցիր. թող մեր տիրոջը
առջեւը շնորհք գտնենք, ու
փարաւոնին ծառաներ ըլլանք։ Ու 26
Յովսէփ այս օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի
երկրին մէջ մինչև այսօր՝
որ հինգէն մէկը փարաւոնին ըլլայ.
բաց 'ի քուրմերուն երկրէն՝ որ փարաւոնինը
չեղաւ։

Ու Իսրայէլ կը բնակէր Եգիպտոսի 27
երկրին մէջ՝ Գեսեմի երկիրը.
ու հոն կալուածք ստացան, և աճեցան
ու խիստ շատցան։

Ու Յակոբ Եգիպտոսի երկրին 28
մէջ տասնըեօթը տարի ապրեցաւ.
ու Յակոբին կենացը տարիներուն
օրերը հարիւր քառասունըեօթը տարի
եղաւ։ Ու երբոր Իսրայէլին 29
մեռնելու օրերը մօտեցան, կանչեց
իր Յովսէփ որդին, ու ըսաւ անոր,
Թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք
գտայ, կ'աղաչեմ քեզի ձեռքդ իմ
երանքիս տակը դիր, և ինծի ողորմութիւն
ու ճշմարտութիւն
ըրէ. կ'աղաչեմ քեզի զիս Եգիպտոսի
մէջ մի թաղեր. Հապա իմ 30
հայրերուս հետ ննջեմ, ու դուն զիս
Եգիպտոսէն հանես, և զիս անոնց
գերեզմանը թաղես։ Ու անիկայ
ըսաւ, Ես քու ըսածիդ պէս պիտի
ընեմ։ Ու ինքը ըսաւ, Ինծի երդում 31
ըրէ. և անիկայ երդում ըրաւ
անոր։ Ու Իսրայէլ անկողնին
գլխուն վրայ երկրպագութիւն
ըրաւ։

ԳԼ. ԽԸ.

Ու եղաւ որ այս բաներէն ետքը 1
Յովսէփին ըսուեցաւ, Ահա
քու հայրդ հիւանդ է. և անիկայ
իր երկու որդիքը Մանասէն ու Եփրեմը
իր հետը առաւ։ Ու Յակոբին 2
պատմեցին ու ըսին,
Ահա քու որդիդ Յովսէփը քեզի
կու գայ. և Իսրայէլ ուժովցաւ
ու անկողնին վրայ նստաւ. Ու 3
Յակոբ ըսաւ Յովսէփին, Ամենակարող
Աստուածը Քանանու երկրին՝
Լուզի մէջ երեւցաւ ինծի,
ու օրհնեց զիս. Ու ըսաւ ինծի, Ահա 4
քեզ պիտի աճեցընեմ ու շատցընեմ,
և քեզ շատ ժողովուրդներու
ժողով պիտի ընեմ. և այս երկիրը

քեզմէ ետքը քու սերունդիդ յաւի-
տենական կալուածք ըլլալու պիտի
5 տամ: Եւ հիմա քու երկու որ-
դիքդ՝ որ ծնան քեզի Եգիպտոսի
երկրին մէջ՝ քեզի Եգիպտոս գալէս
առաջ, իմս են. Եփրեմը ու Մա-
նասէն Ռուբէնին ու Շմաւոնին
6 պէս իմս պիտի ըլլան: Եւ անոնց-
մէ ետքը քու ծնած որդիքդ քուկդ
ըլլան. ու իրենց ժառանգութեանը
մէջ իրենց եղբայրներուն անուանո-
7 վը կոչուին: Եւ ես երբոր Մի-
ջագետքէն կու գայի, Քանանու երկ-
րին մէջ ան ճամբուն վրայ՝ որ տա-
կաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը
տեղ կար, Ռաքէլ մեռաւ իմ քովս.
ու զանիկայ հոն Եփրաթային՝ այ-
սինքն Բեթղեհէմին ճամբուն մէջ
թաղեցի:

8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին
որդիները ու ըսաւ, Ո՞վ են ա-
9 սոնք: Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօրը,
Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս
ինծի տուաւ. եւ անիկայ ըսաւ,
Շնորհք ըրէ՛ ինծի բեր զանոնք,
10 որ օրհնեմ: Ու Իսրայէլին աչքերը
ծերութենէն ծանրացած էին, ա-
նանկ որ չէր կրնար տեսնել. եւ զա-
նոնք մօտեցուց անոր, ու անիկայ
11 համբուրեց զանոնք եւ գրկեց: Ու
Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, Ես
չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ,
եւ ահա Աստուած ինծի քու սե-
12 րունդդ ալ ցուցուց: Եւ Յով-
սէփ հանեց զանոնք անոր ծունկե-
րէն, ու իր երեսը մինչեւ գետինը խո-
13 նարհութիւն ըրաւ: Եւ Յով-
սէփ առաւ անոնց երկուքն ալ՝ Եփ-
րեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ
կողմը՝ եւ Մանասէն իր ձախ ձեռքովը
Իսրայէլին աջ կողմը, ու մօտեցուց
14 անոր: Եւ Իսրայէլ իր աջ ձեռքը
երկնցուց, ու Եփրեմին գլխուն
վրայ դրաւ, որ պզտիկն էր, ու իր
ձախ ձեռքը Մանասէին գլխուն վը-
րայ. անիկայ խորհրդով իր ձեռքե-
րը փոխեց. ինչու որ Մանասէն
15 անդրանիկն էր: Եւ օրհնեց Յով-
սէփը ու ըսաւ, Այն Աստուածը՝ ո-
րուն առջեւը իմ հայրերս Աբրահա-
մը ու Իսահակը քալեցին, ան
Աստուածը՝ որ ծնած ատենէս մին-
չեւ այսօր զիս կերակրեց, Այն Հրեշ- 16
տակը՝ որ զիս ամէն չարիքներէն ա-
զատեց, օրհնէ՛ այս տղաքները, եւ իմ
անունս ու իմ հայրերուս Աբրահա-
մին եւ Իսահակին անունը անոնց
վրայ կանչուի, ու երկրին մէջտեղը
խիստ շատնան: Եւ Յովսէփ երբ 17
տեսաւ որ հայրը իր աջ ձեռքը Եփ-
րեմին գլխուն վրայ դրաւ, իրեն
հաճելի չերեւաւ. եւ իր հօրը ձեռքը
բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլ-
խուն վրայէն Մանասէին գլխուն
վրայ փոխադրէ: Եւ Յովսէփ 18
ըսաւ իր հօրը, Ոչ այդպէս՝ հայր
իմ. ինչու որ անդրանիկը աս է.
քու աջ ձեռքդ անոր գլխուն վրայ
դիր: Եւ իր հայրը չուզեց՝ ու 19
ըսաւ, Գիտեմ՝ որդեակ իմ, գի-
տեմ. անիկայ ալ ժողովուրդ պի-
տի ըլլայ, եւ անիկայ ալ մեծ պիտի
ըլլայ. բայց անոր պզտիկ եղբայրը
անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ, ու
անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պի-
տի ըլլայ: Եւ ան օրը օրհնեց զա- 20
նոնք ու ըսաւ, Իսրայէլ քեզմով
պիտի օրհնէ, "Աստուած քեզ Եփ-
րեմին պէս եւ Մանասէին պէս ընէ"
ըսելով. ու Եփրեմը Մանասէէն ա-
ռաջ դրաւ:

Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, 21
Ահա ես կը մեռնիմ, եւ Աստուած
ձեզի հետ պիտի ըլլայ, ու ձեզ ձեր
հայրերուն երկիրը պիտի դարձնէ:
Եւ ես քու եղբայրներէդ մէկ բա- 22
ժին աւելի տուի քեզի, որն որ
Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրովս
ու աղեղովս առի:

ԳԼ. ԽԹ.

Եւ Յակոբ կանչեց իր որդիները 1
ու ըսաւ, Ժողովուեցէ՛ք, որ
վերջին օրերը ձեր գլխուն գալիքը
պատմեմ ձեզի: Ժողովուեցէ՛ք ու 2
ականջ առէք, ո՛վ Յակոբին որ-
դիները, ու ձեր հօրը Իսրայէլին
մտիկ ըրէք:

Ո՛վ Ռուբէն, իմ անդրանիկս՝ 3
իմ ույժս ու իմ զօրութեանս սկիզ-
բը, յարգութեան կատարելութի-
նը ու զօրութեան կատարելութիւնը

4 գանն ես: Ջուրի պէս եռացիր,
առաջին պիտի չըլլաս. ինչու որ քու
հօրդ անկողինը ելար. ան ատենը
պղծեցիր զանիկայ: (Իմ անկողինս
ելաւ:)

5 Շմաւոն ու Ղեւի եղբայրներ
են. սուրերնին անիրաւութեան
6 գործիքներ են: Իմ հոգիս անոնց
խորհուրդներուն չմտնէ, իմ պա-
տիւս անոնց ժողովքին հետ չմիա-
նայ. ինչու որ իրենց բարկութեամ-
բը մարդ սպաննեցին, եւ իրենց կա-
մապաշտութեամբը ցուլ ջիղ կտրե-
7 ցին: Անիծեալ ըլլայ անոնց բար-
կութիւնը, ինչու որ խիստ էր, ու
անոնց սրտմտութիւնը, ինչու որ
սաստիկ էր. զանոնք Յակոբին մէջ
պիտի բաժնեմ, ու զանոնք Իսրա-
յէլին մէջ պիտի ցրուեմ:

8 Ո՛վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ
քեզ պիտի գովեն. քու ձեռքդ քու
թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլ-
լայ. քու հօրդ որդիքը քեզի երկր-
9 պագութիւն ընեն: Յուդան ա-
ռիւծի ձագ է. որդեակ իմ, որսո-
րսէն ելար: Առիւծի պէս ծունկ
կրկնեց, մատակ առիւծի պէս պառ-
կեցաւ. զանիկայ ո՞վ պիտի ար-
10 թնցնէ: Իշխանութիւնը Յու-
դայէն պիտի չպակսի, ոչ ալ անոր
ոտքերուն մէջտեղէն օրէնսդիրը,
մինչեւ որ Սելովը գայ. ու ժողո-
վուրդները անոր պիտի հնազանդին:
11 Իր յաւանակը որթին պիտի կապէ,
ու իր էգ իշուն ձագը ամէնէն ազնիւ
որթին. իր պատմուճանը գինիով
պիտի լուայ, ու իր հանդերձը խա-
12 ղողի արիւնով: Իր աչքերը գի-
նիէն կարմիր՝ ու իր ակռաները կա-
թէն ճերմակ պիտի ըլլան:

13 Զաբուղոն ծովին եզերքը պիտի
բնակի, ու անիկայ նաւերուն հան-
գիստը պիտի ըլլայ, եւ անոր սահ-
մանը մինչեւ Սիդոն պիտի հասնի:

14 Իսաքար ուժեղ էշ մըն է, որ
15 գոմերուն մէջտեղը կը պառկի. Եւ
տեսնելով որ հանգստութիւնը ա-
ղէկ էր, ու երկիրը՝ որ գեղեցիկ էր,
իր ուսը բեռցնելու խոնարհեցուց,
ու հարկատու ծառայ եղաւ:

16 Դան իր ժողովուրդը պիտի դա-
տէ, Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս:
Դան ճամբու վրայ օձ մը պիտի 17
ըլլայ, ու ճամբու վրայ իժ մը, որ
ձիուն գարշապարը կը խածնէ, ա-
նանկ որ հեծնողը ետեւ կ'իյնայ:

Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ 18
սպասեցի:

Գադին՝ գունդ մը վրան պիտի 19
յարձակի. բայց վերջապէս ինքը
պիտի յարձակի:

Ասերին հացը պարարտ պիտի ըլ- 20
լայ. ու ինքը թագաւորի համադամ
կերակուրներ պիտի տայ:

Նեփթաղիմ գեղեցիկ խօսքեր 21
տուող արձակ թողուած եղջերու մըն
է:

Յովսէփ պտղաբեր ոստ մըն է, 22
աղբիւրի քով՝ պտղաբեր
ոստ մը՝ որուն ճիւղերը պատի
վրայ կ'ելլեն. Աղեղնաւորները վըշ- 23
տացուցին զանիկայ, ու նետաձիգ
եղան անոր, ու ատեցին զանիկայ.
Բայց անոր աղեղը զօրաւոր մնաց, 24
եւ իր ձեռացը բազուկները ուժով-
ցան, Յակոբին հզօր Աստուծոյն
ձեռքերովը: Իսրայէլին վէմը հո-
վիւը անկէ է: Անիկայ քու հօրդ 25
Աստուծմէն է որ քեզի պիտի օգնէ,
եւ Ամենակարողէն՝ որ քեզ պիտի
օրհնէ, վերէն երկինքին օրհնու-
թիւններովը, ու վարը պառկող
խորութեան օրհնութիւններովը, ծի-
ծերուն ու արգանդին օրհնութիւն-
ներովը: Քու հօրդ օրհնութիւն- 26
ները՝ իմ նախնեացս օրհնութիւննե-
րէն մինչեւ յաւիտենական բլուրնե-
րուն գագաթը զօրացան. Յովսէփին
գլխուն վրայ պիտի ըլլան, եւ անոր
գագաթին վրայ՝ որ իր եղբայրներէն
զերազանց է:

Բենիամին յափշտակող գայլ պի- 27
տի ըլլայ. առաւօտեան որսը պիտի
ուտէ, եւ գիշերը կողոպուտը պիտի
բաժնէ:

Ասոնք ամէնքը Իսրայէլի տասներ- 28
կու ցեղերն են. եւ աս է՝ որ անոնց
հայրը խօսեցաւ անոնց, ու օրհնեց
զանոնք. ամէն մէկուն օրհնութեանը
պէս օրհնեց զանոնք: Եւ պատուի- 29
րեց անոնց ու ըսաւ, Ես իմ ժո-
ղովուրդիս պիտի խառնուիմ. իմ

հայրերուս հետ այն այրին մէջ թաղեցէք զիս, որ Քետացի Եփրոնին
30 արտին մէջն է, Այն այրին մէջ՝ որ Քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելայի արտին մէջն է, որն որ Աբրահամ արտին հետ միասին գերեզմանի կալուածքի համար՝ Քետացի Եփրոնէն ծախու ա-
31 ռաւ։ Աբրահամը ու անոր կնիկը Սառրան հոն թաղեցին. Իսահակը ու անոր կնիկը Ռեբեկան հոն թաղեցին. ես ալ Լիան հոն թաղեցի։
32 Այն արտը ու հոն եղած այրը Քետին
33 որդիներէն ծախու առնուեցաւ։ Եւ Յակոբ երբ լմնցուց իր որդւոցը պատուէր տալը, իր ոտքերը անկողնին մէջ ժողվեց, ու հոգին աւանդեց, և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ։

ԳԼ. Ծ

1 Եւ Յովսէփ իր հօրը երեսին վրայ ինկաւ, ու լացաւ անոր վրայ, և
2 համբուրեց զանիկայ։ Եւ Յովսէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրամայեց որ իր հայրը զմռսեն. և բժիշկները
3 զմռսեցին Իսրայէլը։ Եւ անոր քառասուն օրը լմնցաւ. ինչու որ զմռսուածներուն օրերը այսչափ կը լմննար. և Եգիպտացիք անոր համար
4 եօթանասուն օր սուգ բռին։ Եւ երբ անոր սուգին օրերը անցան, Յովսէփ խօսեցաւ Փարաւոնի տանը՝ ըսելով, Թէ որ հիմա ձեր առջեւը շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ ձեզի Փարաւոնին ականջին խօսեցէք ու ը-
5 սէք, Իմ հայրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ ըսելով, Ահա ես կը մեռնիմ. իմ գերեզմանիս մէջը՝ որ ես ինծի համար Քանանու երկիրին մէջ փորեցի, հոն թաղես. և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թաղելու ել-
6 լեմ, ու նորէն գամ՝։ Եւ Փարաւոն ըսաւ, Ելիր ու թաղէ քու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քեզի երդում ընել տուաւ։

7 Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու ելաւ. և Փարաւոնին բոլոր ծառաները՝ անոր տանը ծերերը ու Եգիպտոսի երկիրին բոլոր ծերերը ա-
8 նոր հետ ելան. Նաև Յովսէփին բոլոր տունը ու անոր եղբայրները և անոր հօրը տունը. միայն իրենց ընտանիքները ու իրենց հօտերը և իրենց արջառները Գեսեմի երկիրին մէջ թողուցին։ Եւ անոր հետ 9
կառքեր ու ձիաւորներ ելան, ու շատ մեծ բանակ մը եղաւ։ Եւ եկան 10
Ատադին կալը՝ որ Յորդանանու մէկալ կողմն է. հոն մեծ ու խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին, և իր հօրը համար եօթը օր սուգ բռաւ։
Եւ այն երկիրին մէջ բնակող Քա- 11
նանացիները երբոր տեսան Ատադին կալին մէջի սուգին հանդէսը, ըսին, Այս մեծ սուգ մը ըլլալու է Եգիպտացիներուն. անոր համար անոր անունը Աբէլմիսրայիմ դրին, որ Յորդանանու մէկալ կողմն է։ Եւ 12
անոր որդիքը ըրին անոր՝ ինչպէս որ պատուիրեր էր։ Եւ անոր որդիքը 13
Քանանու երկիրը տարին զանիկայ, ու թաղեցին զանիկայ Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջը, որն որ Աբրահամ գերեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ մէկտեղ Քետացի Եփրոնէն։ Եւ Յով- 14
սէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ Եգիպտոս դարձաւ, ինքն ու իր եղբայրները և այն ամէնը որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու ելան։

Եւ Յովսէփին եղբայրները տես- 15
նելով որ իրենց հայրը մեռաւ, ըսին մէջերնին, Գուցէ Յովսէփ ոխ պահելով՝ պիտի հատուցանէ մեզի այն ամէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն։
Եւ Յովսէփին պատգամաւոր խրկե- 16
ցին՝ ըսելով, Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց մեզի ու ըսաւ, Յովսէփին այսպէս ըսէք, Հիմա շը- 17
նորհք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը ներէ, ինչու որ քեզի չարութիւն ըրին. և հիմա կ'աղաչենք քեզի՝ քու հօրդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը ներէ։ Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր անոնք խօսեցան իրեն։ Եւ անոր եղբայր- 18
ներն ալ գացին, և անոր առջեւը ինկան, ու ըսին, Ահա մենք քու ծառաներդ ենք։ Եւ Յովսէփ ըսաւ 19
անոնց, Մի վախնաք. միթէ ես
20 Աստուծոյ տե՞ղն եմ։ Եւ թէպէտ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք, բայց Աստուած այն աղէկի դարձնել խորհեցաւ. անանկ որ աս օրուան եղածին պէս՝ շատ ժողո-
21 վուրդ ապրեցընէ։ Եւ հիմա մի՛ վախնաք. ես ձեզ ու ձեր ընտանիքները պիտի կերակրեմ։ Այսպէս մխիթարեց զանոնք քաղցրութեամբ խօսելով։

22 Եւ Յովսէփ Եգիպտոս բնակեցաւ՝ ինքը և իր հօրը տունը. և Յովսէփ հարիւր տասը տարի ապ-
23 րեցաւ։ Եւ Յովսէփ Եփրեմին որդիները մինչև երրորդ սերունդը տեսաւ, և Մանասէին որդւոյն Մաքիրին որդիներն ալ Յովսէփին ծունկերուն վրայ ծնան։

Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն 24
ըսաւ, Ահա՛ ես կը մեռնիմ, ու Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու ձեզ աս երկրէն պիտի հանէ դէպ 'ի այն երկիրը՝ որուն համար ինքը երդում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին։ Եւ Յովսէփ Իսրայէլի որ- 25
դւոցը երդում ընել տուաւ՝ ըսելով, Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու իմ ոսկորներս ասկից հանեք։ Եւ Յով- 26
սէփ հարիւր տասը տարեկան ըլլալով մեռաւ. ու զմռսեցին զանիկայ, և տապանի մը մէջ դրին Եգիպտոսի մէջ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Եգիպտոս գացող Իսրայէլի որդւոցը անունները ասոնք են. ամէն մէկը իր տանովը Յակոբին
2 հետ գնաց. Ռուբէն, Շմաւոն,
3 Ղեւի ու Յուդա, Իսաքար, Զաբու-
4 ղոն և Բենիամին, Դան ու Նեփթաղիմ, Գադ ու Ասեր։
5 Եւ Յակոբին երանքէն ելած բոլոր հոգիները եօթանասուն հոգի էին.
6 Յովսէփ ալ Եգիպտոս էր։ Եւ Յովսէփ ու անոր բոլոր եղբայրները
7 և բոլոր այն ազգը մեռան։ Եւ Իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և շատցան ու խիստ զօրացան. և այն երկիրը անոնցմով լեցուեցաւ։

8 Աղդ Եգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագաւոր մը ելաւ, որ Յովսէփը
9 չէր ճանչնար։ Եւ անիկայ ըսաւ իր ժողովուրդին, Ահա Իսրայէլի որդւոցը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են. Եկէք իմաստութիւն բանեցընենք անոնց դէմ, որ չըլլայ թէ շատնան, ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ, անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ միանան, ու մեզի դէմ պատերազմին, և աս երկրէս ելլեն։ Անոր համար 11
գործավարներ դրին անոնց վրայ, որ չարչարեն զանոնք իրենց ծանր գործքերովը. և Փարաւոնին շտեմարանի քաղաքներ՝ Փիթոմը ու Ռամսէսը շինեցին։ Եւ որչափ կը 12
չարչարէին զանոնք, այնչափ ալ աւելի կը շատնային ու կ'աճէին. և անոնք Իսրայէլի որդւոցմէն ձանձրացան։ Եւ Եգիպտացիք բռնու- 13
թեամբ կը ծառայեցընէին Իսրայէլի որդիները։ Եւ անոնց կեանքը 14
ծանր գործով՝ կաւով ու աղիւսներով և դաշտին ամէն գործովը կը դառնացընէին. ինչ ծառայութիւն որ անոնց ընել տային՝ բռնութեամբ էր։

Եւ Եգիպտոսի թագաւորը խօ- 15
սեցաւ Եբրայեցւոց մանկաբարձներուն, որոնց մէկուն անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա էր, Ու ըսաւ, Եբրայեցի կը- 16
նիկներուն տղայ առած ատեննին՝ նստարաններուն վրայ նայեցէք, թէ որ տղայ է՝ մեռցընէք անիկայ, և թէ որ աղջիկ է՝ թող ապրի։ Բայց 17
մանկաբարձները Աստուծմէ վախ-

ցան , ու Եգիպտոսի թագաւորին
իրենց ըսածին պէս չըրին . հապա
18 տղաքը ողջ կը թողուին : Եւ
Եգիպտոսի թագաւորը կանչեց
մանկաբարձները , ու ըսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ աս բանը ըրիք , ու տղաքը
19 ողջ թողուցիք : Եւ մանկաբարձները
ըսին փարաւոնին ,
Քանզի Եբրայեցի կիները Եգիպտացի
կիներուն պէս չեն . ինչու
որ առոյգ են . մանկաբարձը անոնց
20 չգացած՝ կը ծնանին : Ասոր համար
Աստուած մանկաբարձներուն բարիք
ըրաւ . և ժողովուրդը շատցաւ
21 , ու խիստ զօրացաւ : Եւ
եղաւ որ մանկաբարձները Աստուծմէ
վախնալնուն համար , անոնց
22 տուներ շինեց : Եւ փարաւոն իր
բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսելով
, Ամէն ծնած տղան գետը նետեցէք
, և ամէն աղջիկը ողջ թողուցէք
:

ԳԼ. Բ

1 Եւ Ղեւիին տունէն մէկը գնաց ,
ու Ղեւիին մէկ աղջիկը կին առաւ
2 : Եւ կինը յղացաւ , ու որդի
մը ծնաւ . և անոր գեղեցիկ ըլլալը
տեսնելով՝ իրեք ամիս պահեց զանիկայ
3 : Եւ երբ ալ չէր կրնար
պահել զանիկայ , պրտուէղէն տապանակ
մը առաւ անոր համար ,
և կուպրով ու ձիւթով ծեփեց զան ,
և տղան մէջը դրաւ , ու գետին եզերքը
եղած շամբին մէջ ձգեց :
4 Եւ անոր քոյրը հեռուէն կայնեցաւ ,
որ տեսնէ թէ ինչ պիտի պատահի
5 անոր : Եւ փարաւոնին աղջիկը
գետը իջաւ լուացուելու , և անոր
աղախինները գետին եզերքը կը պտըտէին
. և երբ տապանը շամբին
մէջերը տեսաւ , իր
աղախինը ղրկեց , որ բերաւ զանիկայ
6 : Եւ երբոր բացաւ , տղան տեսաւ
, և ահա տղան կու լար . և
խղճաց անոր վրայ , ու ըսաւ , Ասիկայ
Եբրայեցւոց տղաքներէն է :
7 Եւ անոր քոյրը ըսաւ փարաւոնին
աղջկանը , Երթամ ու քեզի
Եբրայեցիներէն ծծմայր կին մը
կանչե՞մ , որ տղան սնուցանէ
քեզի համար : Եւ փարաւոնին 8
աղջիկը ըսաւ անոր , Գնա . և աղջիկը
գնաց , ու տղուն մայրը կանչեց
: Եւ փարաւոնին աղջիկը 9
ըսաւ անոր , Ա՛ռ աս տղան՝ որ սընուցանես
ինծի համար , ու ես քու
վարձքդ կու տամ . և կինը առաւ
տղան ու սնուց անիկայ : Երբոր 10
տղան մեծցաւ , փարաւոնին աղջըկանը
բերաւ զանիկայ , ու անոր
որդին եղաւ . և անոր անունը
Մովսէս դրաւ , ու ըսաւ , Քանզի
ջուրէն հանեցի զանիկայ :
Եւ այն օրերը երբոր Մովսէս 11
մեծցաւ , իր եղբայրներուն ելաւ ,
ու անոնց ծանր գործերուն նայեցաւ
. և տեսաւ Եգիպտացի
մը՝ որ իր Եբրայեցի եղբայրներէն
մէկը կը ծեծէր : Եւ երբ ասդին 12
անդին նայելով՝ տեսաւ որ մէկը
չկայ , մեռցուց Եգիպտացին , ու
աւազին մէջը թաղեց զանիկայ : Եւ 13
հետեւեալ օրը ելաւ , և ահա երկու
Եբրայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու
հետ . և ըսաւ անոր՝ որ իրաւունք
չունէր , Ինչո՞ւ քու ընկերիդ
կը զարնես : Եւ անիկայ 14
ըսաւ , Ո՞վ քեզ մեզի վրայ իշխան
ու դատաւոր դրաւ . Ի՞նչ ալ մեռցընելու
միտք ունիս , ինչպէս որ
Եգիպտացին մեռցուցիր : Եւ
Մովսէս վախցաւ ու ըսաւ , Անշուշտ
աս բանը իմացուած է : Եւ 15
երբ փարաւոն լսեց աս բանը ,
Մովսէսը մեռցընել կ'ուզէր . բայց
Մովսէս փարաւոնին երեսէն փախաւ
, ու Մադիամու երկիրը բընակեցաւ
. և հորի մը քով նստաւ :
Եւ Մադիամու քուրմը եօթը աղջիկ 16
ունէր . ու անոնք եկան՝ և ջուր
քաշեցին , ու իրենց հօրը հօտը
խմցնելու համար աւազանները լեցուցին
: Եւ հովիւները եկան ու 17
վռնտեցին զանոնք . և Մովսէս
ելաւ ու օգնեց անոնց , և անոնց
հօտին ջուր խմցուց : Եւ երբ անոնք 18
իրենց հօրը Ռագուէլին եկան ,
անիկայ ըսաւ , Այսօր ինչո՞ւ շուտ
դարձաք եկաք : Եւ ըսին , 19
Մէկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւներուն
ձեռքէն ազատեց , և մեզի ալ

շատ ջուր քաշեց , ու հօտին խմցուց
20 : Եւ ան ալ ըսաւ իր աղջիկներուն
, Եւ ո՞ւր է անիկայ . ինչո՞ւ այն
մարդը այդպէս թողուցիք . կանչեցէք
21 զանիկայ՝ որ հաց ուտէ : Եւ
Մովսէս հաւանեցաւ այն մարդուն հետ
բնակիլ , ու անիկայ իր Սեփորա
22 աղջիկը Մովսէսին տուաւ : Եւ
Ան որդի մը ծնաւ , և անիկայ
անոր անունը Գերսամ դրաւ .
քանզի ըսաւ , Պանդուխտ եղայ
օտար երկրի մէջ :
23 Եւ եղաւ որ շատ օրերէն ետքը
Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ , և
Իսրայէլի որդիքը ծառայութեան
պատճառաւ հառաչեցին ու աղաղակեցին
. և ծառայութեան համար
անոնց աղաղակը Աստուծոյ ելաւ :
24 Եւ Աստուած անոնց հեծութիւնը
լսեց . ու Աստուած յիշեց իր ուխտը
որ Աբրահամին , Իսահակին ու
25 Յակոբին հետ ըրեր էր : Եւ Աստուած
նայեցաւ Իսրայէլի որդւոցը
վրայ , ու Աստուած գիտցաւ անոնց
վիճակը :

ԳԼ. Գ

1 Եւ Մովսէս Մադիամու քուրմին իր
Յոթոր աներոջը հօտը կ'արածէր
. ու հօտը անապատին ետեւ
քշելով Աստուծոյ լեռը Քորէբ եկաւ
2 : Եւ Տէրոջը հրեշտակը կրակի
բոցով մորենիին մէջէն երեւցաւ
անոր . և անիկայ տեսաւ որ ահա
մորենին կրակով կը վառէր , բայց
3 մորենին չէր այրեր : Եւ Մովսէս
ըսաւ , Երթամ դառնամ ու աս մեծ
տեսարանը տեսնեմ թէ ինչո՞ւ համար
4 մորենին չայրիր : Եւ երբ Տէրը
տեսաւ որ անիկայ տեսնելու դարձաւ
, Աստուած մորենիին մէջէն
կանչեց անոր ու ըսաւ , Մովսէ՛ս
Մովսէս . և անիկայ ըսաւ , Ահա
5 հոս եմ : Եւ Աստուած ըսաւ ,
Հոս մի՛ մօտենար . կօշիկներդ հանէ
քու ոտքերէդ . ինչու որ այն տեղը՝
որուն վրայ դուն կայներ ես ,
6 սուրբ երկիր է : Նաեւ ըսաւ անոր ,
Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Աբրահամին
Աստուածը՝ Իսահակին
Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը
. և Մովսէս իր երեսը պահեց .
ինչու որ Աստուծոյ նայելու վախցաւ
:
Եւ Տէրը ըսաւ , Եգիպտոսի մէջ 7
եղող ժողովուրդիս չարչարանքը յիրաւի
տեսայ . և գործավարներուն
պատճառաւը անոնց ճչացած աղաղակը
լսեցի . ինչու որ անոնց նեղութիւնները
գիտեմ : Եւ զանոնք 8
Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատելու ,
ու զանոնք այն երկրէն մէկ աղէկ ու
լայնարձակ երկիր մը՝ կաթ ու մեղր
բղխող երկիր մը՝ Քանանացւոց ու
Քետացւոց և Ամօրհացւոց ու Փերեզացւոց
և Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց
տեղը հանելու իջայ : Եւ 9
ահա հիմա Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը
ինծի հասած է . ու Եգիպտացիներուն
անոնց բրած հարստահարութիւնն
ալ տեսայ : Արդ 10
եկուր հիմա՝ քեզ փարաւոնին ղրկեմ
, և իմ ժողովուրդս Իսրայէլի
որդիքը Եգիպտոսէն հանես : Եւ 11
Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ , Ես ո՞վ
եմ որ փարաւոնին երթամ , ու
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանեմ
: Եւ ըսաւ , Անշուշտ ես քեզի 12
հետ պիտի ըլլամ . և աս ըլլայ
քեզի նշան՝ որ ես քեզ ղրկեր եմ .
երբոր ժողովուրդը Եգիպտոսէն հանես
, աս լեռանը վրայ պիտի պաշտէք
զԱստուած :
Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ , Ահա 13
ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւոցը
ու կ'ըսեմ անոնց , Ձեր հայրերուն
Աստուածը ձեզի ղրկեց .
և թէ որ ըսեն ինծի թէ Ի՞նչ է անոր
անունը , ի՞նչ ըսեմ անոնց :
Եւ Աստուած ըսաւ Մովսէսին , Ես 14
եմ ՈՐ ԵՄ . և ըսաւ , Այսպէս
պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը , Ես
ՈՐ ԵՄ ղրկեց զիս ձեզի : Եւ դարձեալ 15
Աստուած ըսաւ Մովսէսին ,
Այսպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը
. Ձեր հայրերուն Եհովայ Աստուածը՝
Աբրահամին Աստուածը՝
Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին
Աստուածը ինծի ձեզի ղրկեց . իմ անունս
յաւիտեան աս է , և ազգէ
ազգ իմ յիշատակս աս է : Գնա՛ 16
Իսրայէլի ծերերը մէկտեղ ժողվէ ,

ու ըսէ անոնց, Ձեր հայրերուն Եհովայ
Աստուածը՝ Աբրահամին Իսահակին
ու Յակոբին Աստուածը
երեւցաւ ինծի՝ ըսելով, Արդարեւ
այցելութիւն ըրի ձեզի, ու Եգիպտոսի
17 մէջ ձեր քաշածը տեսայ. Ու
ըսի որ ձեզ Եգիպտոսի չարչարանքէն
դէպ 'ի Քանանացւոց ու Քետացւոց
ու Ամօրհացւոց ու Փերեզացւոց
և Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց
երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը
18 հանեմ։ Ու անոնք քու ձայնիդ
մտիկ պիտի ընեն. և դուն ու Իսրայէլի
ծերերը Եգիպտոսի թագաւորին
պիտի մտնէք, ու ըսէք անոր,
Եբրայեցւոց Աստուածը Եհովան
մեզի հանդիպեցաւ. և հիմա կ'աղաչենք՝
երեք օրուան ճամբայ երթանք
դէպ 'ի անապատը, որ մեր
Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք։
19 Ու ես գիտեմ որ Եգիպտոսի
թագաւորը պիտի չթողու ձեզ
որ երթաք, ո՛չ ալ զօրաւոր ձեռքով։
20 Ու ես ձեռքս պիտի երկընցընեմ,
ու պիտի զարնեմ Եգիպտոսը
իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր
մէջը պիտի ընեմ. և անկէ ետքը
21 ձեզ պիտի թողու որ երթաք։ Ու
այս ժողովուրդին շնորհք պիտի տամ
Եգիպտացւոց առջեւը. ու երբոր
ելլէք, պարապ պիտի չելլէք.
22 Հապա ամէն կնիկ իր դրացիէն ու
իր տանը մէջ բնակող կնիկէն արծաթեղէն
զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր
ու հանդերձներ պիտի խնդրէ,
և զանոնք ձեր որդիներուն ու աղջիկներուն
վրայ պիտի դնէք. ու Եգիպտոսը
պիտի կողոպտէք։

ԳԼ. Դ

1 Ու Մովսէս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ, Բայց ահա անոնք ինծի
պիտի չհաւատան, ո՛չ ալ իմ ձայնիս
մտիկ պիտի ընեն. քանզի պիտի
ըսեն թէ Տէրը քեզի չերեւցաւ։
2 Ու Տէրը ըսաւ անոր, Այս քու
ձեռքինդ ի՞նչ է. և անիկայ ըսաւ,
3 Գաւազան։ Ու ըսաւ անոր, Գետինը
ձգէ զան. և անիկայ գետինը
ձգեց, ու օձ եղաւ. և Մովսէս անոր
4 առջեւէն փախաւ։ Ու Տէրը
ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ երկընցուր
ու պոչէն բռնէ. և անիկայ
իր ձեռքը երկընցուց ու զանիկայ
բռնեց, և գաւազան եղաւ իր ձեռքին
մէջ. Որ հաւատան՝ թէ իրենց 5
հայրերուն Տէր Աստուածը՝ Աբրահամին
Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը
ու Յակոբին Աստուածը
երեւցաւ քեզի։

Ու Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր, 6
Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր. ու
անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ. և
երբոր դուրս հանեց, ահա իր ձեռքը
ձիւնի պէս ճերմակ բորոտ եղաւ։
Ու Տէրը ըսաւ, Ձեռքդ նորէն 7
ծոցդ դիր. և անիկայ նորէն իր
ձեռքը ծոցը դրաւ, և երբոր ծոցէն
հանեց, ահա նորէն իր բնական մարմինին
պէս եղաւ։ Ու ըլլայ որ 8
եթէ քեզի չհաւատան ու առջի
նշանին ձայնին մտիկ չընեն, ետքի
նշանին ձայնին պիտի հաւատան։
Իսկ թէ որ աս երկու նշաններուն 9
ալ չհաւատան, ու քու ձայնիդ ալ
մտիկ չընեն, գետին ջուրէն առ, ու
ցամաք գետինը թափէ. և ան ջուրը՝
որ գետէն առիր, ցամաքին վրայ
արիւն պիտի ըլլայ։

Ու Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Ո՛հ, 10
Տէր իմ, ես ճարտարախօս չեմ,
ո՛չ երէկուընէ ու մէկալ օրուընէ,
ո՛չ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ ետեւ.
հապա ես ծանրախօս ու ծանրալեզու
եմ։ Ու Տէրը ըսաւ անոր, 11
Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան.
կամ ո՞վ ըրաւ համրը կամ խուլը՝
կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը. չէ՞
որ ես Տէրս։ Ուստի գնա հիմա, 12
ու ես քու բերնիդ հետ պիտի ըլլամ,
և քեզի պիտի սորվեցընեմ
ինչ որ պիտի խօսիս։ Ու անիկայ 13
ըսաւ, Ո՛հ, Տէր իմ, կ'աղաչեմ
[illegible] որու ձեռքով խրկել
կ'ուզես՝ խրկէ։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը 14
բորբոքեցաւ Մովսէսին
դէմ, ու ըսաւ, Ղեւտացի Ահարոնը
քու եղբայրդ չէ՞. ես գիտեմ
որ անիկայ ճարտարախօս է. նաև
ահա անիկայ քեզ դիմաւորելու պիտի
ելլէ, և քեզ տեսածին պէս իր
սրտին մէջ պիտի ուրախանայ։ Ու 15

դուն խօսէ անոր, ու անոր բերանը
խօսքեր դիր. և ես քու բերնիդ ու
անոր բերնին հետ պիտի ըլլամ, ու
ձեզի պիտի սորվեցընեմ ինչ որ պիտի
16 ընէք։ Ու քու տեղդ անիկայ թող
խօսի ժողովուրդին. և անիկայ քեզի
բերնի տեղ ըլլայ, ու դուն անոր
17 Աստուծոյ տեղ ըլլաս։ Ու աս գաւազանը
ձեռքդ առ, որ անով նշանները
ընես։

18 Ու Մովսէս գնաց, ու իր Յոթոր
աներին դարձաւ, ու ըսաւ անոր,
Հիմա երթամ, ու Եգիպտոսի մէջ
եղող եղբայրներուս դառնամ, և
նայիմ թէ տակաւին ո՞ղջ են անոնք.
ու Յոթոր ըսաւ Մովսէսին, Գնա
19 խաղաղութեամբ։ Ու Տէրը Մադիամին
մէջ ըսաւ Մովսէսին, Գնա՛
Եգիպտոս դարձիր. ինչու որ քու
կեանքդ փնտռող բոլոր մարդիկը
20 մեռան։ Ու Մովսէս իր կնիկը ու
իր որդիները առաւ, և իշու վրայ
հեծուց զանոնք, ու Եգիպտոսի
երկիրը դարձաւ. և Մովսէս Աստուծոյ
գաւազանը իր ձեռքը առաւ։
21 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Երբոր
դառնաս՝ Եգիպտոս երթաս, նայէ
որ փարաւոնին առջեւը բոլոր հրաշքները
ընես, որոնք քու ձեռքդ դրի.
և ես անոր սիրտը պիտի պնդացընեմ,
ու ժողովուրդը պիտի չթողու։
22 Ու ըսէս փարաւոնին. Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Իսրայէլը իմ որդիս՝
23 իմ անդրանիկս է։ Ու քեզի կ'ըսեմ,
Իմ որդիս թո՛ղ տուր՝ որ ինծի
պաշտէ. բայց թէ որ անիկայ թող
տալ չուզես, ահա ես քու որդիդ՝
[illegible] քու անդրանիկդ կ'սպաննեմ։

24 Ու եղաւ որ ճամբան իջեւան տեղը՝
Տէրը անոր պատահեցաւ, և ուզեց
25 սպաննել զանիկայ։ Ուստի Սեփփորա
սուր քար մը առաւ, ու իր
որդւոյն անթլփատութիւնը թլփատեց,
և անոր ոտքերուն ձգեց,
ու ըսաւ, Իրաւցընէ դուն ինծի արիւնոտ
26 էրիկ մըն ես։ Այսպէս Տէրը
թող տուաւ զանիկայ. անատենը
թլփատութեանը համար Սեփփորա
ըսաւ, Արիւնոտ էրիկ մըն ես։
27 Ու Տէրը ըսաւ Ահարոնին, Գնա
անապատը Մովսէսը դիմաւորելու.
և անիկայ գնաց, ու Աստուծոյ լեռանը
վրայ պատահեցաւ անոր, և
համբուրեց զանիկայ։ Ու Մովսէս 28
պատմեց Ահարոնին՝ Տէրոջը բոլոր
խօսքերը որ խրկեց զինքը, և բոլոր
նշանները որ իրեն պատուիրեց։

Ու Մովսէս ու Ահարոն գացին, 29
ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերերը
ժողվեցին։ Ու Ահարոն Տէրոջը 30
Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը պատմեց
անոնց. ու ժողովուրդին առջեւը
նշանները ըրաւ։ Ու ժողովուրդը 31
հաւատաց. և երբոր լսեցին
թէ Տէրը այցելութիւն ըրած է
Իսրայէլի որդւոցը, և թէ անոնց
չարչարանքներուն նայած է,
խոնարհեցան ու երկրպագութիւն
ըրին։

ԳԼ. Ե

Ու ետքը Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին 1
մտան ու ըսին, Իսրայէլին
Եհովայ Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Իմ ժողովուրդս թո՛ղ
տուր՝ որ անապատին մէջ ինծի
տօնախմբութիւն ընեն։ Ու փարաւոն 2
ըսաւ, Եհովան ո՞վ է, որ
անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ Իսրայէլը
թող տամ. Եհովան չեմ
ճանչնար, և Իսրայէլն ալ չեմ թողուր։
Ու անոնք ըսին, Եբրայեցւոց 3
Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ.
հրաման տուր որ երեք օրուան
ճամբայ անապատը երթանք, ու
մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք,
որ չըլլայ թէ ժանտախտով
կամ սրով մեզի դէմ ելլէ։
Ու Եգիպտոսի թագաւորը 4
ըսաւ անոնց, Ո՛վ Մովսէս ու Ահարոն՝
ինչո՞ւ ժողովուրդը իրենց
գործքերէն ետ կը թողուք. գացէք
աշխատեցէք։ Ու փարաւոն ըսաւ, 5
Ահա հիմա երկրին ժողովուրդը
շատ է, ու դուք կը հանգստացընէք
զանոնք իրենց գործքերէն։

Ու փարաւոն ան օրը ժողովուրդին 6
գործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն
հրամայեց՝ ըսելով,
Երէկուան ու մէկալ օրուան պէս 7

ալ մէյմըն ալ ժողովուրդին յարդ
մի՛ տաք աղիւս շինելու համար.
Թո՛ղ իրենք երթան ու իրենց յարդ
8 ժողվեն։ Եւ աղիւսներուն սակը՝
ինչպէս որ առաջ կը շինէին, անոնց
վրայ դրէք, անկէ մի՛ պակսեցնէք.
ինչու որ ծոյլ են, ատոր
համար կը պոռան ըսելով, Երթանք՝
մեր Աստուծոյն զոհ մատուցանենք։
9 Թո՛ղ գործը աս մարդոցը
վրայ ծանրանայ, որ անով
աշխատին, ու փուճ խօսքերու մտիկ
10 չընեն։ Եւ ժողովուրդին
գործավարները ու վերակացուները
ելան, և ժողովուրդին խօսեցան՝
ըսելով, Փարաւոն աստանկ կ՚ըսէ.
11 Ես ձեզի յարդ չեմ տար. Դուք
գացէք՝ ձեզի յարդ առէք՝ ուր տեղ
որ կրնաք գտնել. բայց ձեր գործէն
12 բան մը պիտի չպակսի։ Ուստի
ժողովուրդը Եգիպտոսի բոլոր երկրին
մէջ ցրուեցան՝ յարդի տեղ
13 խոզան ժողվելու համար։ Եւ գործավարները
կը ստիպէին զանոնք՝
ըսելով, Ձեր ամէն օրուան գործը
լմնցուցէք, ինչպէս երբ որ յարդ
14 ունէիք։ Եւ Փարաւոնին գործավարները
Իսրայէլի որդւոցը վրայ
իրենց դրած վերակացուները ծեծեցին,
ու ըսին, Ձեր վրայ դրուած
աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր
ինչո՞ւ չլմնցուցիք առջինին
պէս։

15 Եւ Իսրայէլի որդւոցը վերակացուները
եկան ու Փարաւոնին բողոքեցին՝
ըսելով, Ինչո՞ւ քու ծառաներուդ
16 աստանկ կ՚ընես։ Քու
ծառաներուդ յարդ չեն տար, ու
մեզի կ՚ըսեն թէ Աղիւսներ շինեցէք.
և ահա քու ծառաներդ ծեծ
կերան, ու յանցանքը քու ժողովուրդինդ
17 է։ Եւ անիկայ ըսաւ,
Ծոյլ էք դուք՝ ծոյլ. անոր համար
կ՚ըսէք թէ Երթանք՝ Տէրոջը
18 զոհ մատուցանենք։ Ուստի գացէք
հիմա բանեցէք, ու ձեզի յարդ
պիտի չտրուի, բայց աղիւսներուն
19 սակը պիտի տաք։ Եւ Իսրայէլի
որդւոցը վերակացուները ինքզինքնին
փորձանքի մէջ տեսան, երբոր
ըսուեցաւ թէ Ամէն օրուան ձեր
վրայ դրուած աղիւսներուն թիւէն
չպակսեցնէք։ Եւ Փարաւոնէն 20
դուրս ելած ատեննին՝ հանդիպեցան
Մովսէսին ու Ահարոնին, որ զիրենք
դիմաւորելու կը սպասէին. Ու ըսին 21
անոնց, Տէրը ձեզի նայի ու
դատէ. ինչու որ գարշելի ըրիք մեր
հոտը Փարաւոնին առջեւը, ու անոր
ծառաներուն առջեւը, մեզ ըսպաննելու
համար անոնց ձեռքը սուր
տալով։

Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու 22
ըսաւ, Ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ աս ժողովուրդը
փորձանքի մէջ ձգեցիր,
և իս ինչո՞ւ խրկեցիր. Վասն զի 23
քանի որ քու անունովդ Փարաւոնին
զրուցելու եկեր եմ, անիկայ
աս ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձըգեց.
ու դուն բնաւ չփրկեցիր քու
ժողովուրդդ։

ԳԼ. Զ.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին 1
ինչ ընելիքս հիմա
պիտի տեսնես. որ հզօր ձեռքով
պիտի թողու զանոնք, ու հզօր ձեռքով
պիտի վռնտէ զանոնք իր երկրէն։
Եւ Աստուած խօսեցաւ Մովսէսին 2
ու ըսաւ անոր, Ես եմ Եհովան.
Եւ Աբրահամին՝ Իսահակին 3
ու Յակոբին՝ Ամենակարող Աստուծոյ
անունով երեւցայ. բայց իմ
Եհովայ անունովս անոնց չյայտնուեցայ։
Նաև անոնց հետ իմ ուխտս 4
հաստատեցի, որ անոնց տամ Քանանու
երկիրը, անոնց պանդխտութեան
երկիրը՝ ուր որ պանդխտացան։
Եւ լսեցի ալ Իսրայէլի 5
որդւոցը հառաչանքը, որ Եգիպտացիները
ծառայեցուցին, ու իմ
ուխտս յիշեցի։ Անոր համար 6
Իսրայէլի որդւոցը ըսէ, Ես եմ
Եհովան. և ես ձեզ Եգիպտացւոց
ծանր գործքերուն տակէն պիտի հանեմ,
ու ձեզ անոնց ծառայութենէն
պիտի ազատեմ, և ձեզ
երկընցած բազուկով ու մեծ դատաստաններով
պիտի փրկեմ. Եւ 7
ձեզ ինծի ժողովուրդ պիտի առնեմ,
ու ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ. և
պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտացւոց

ծանր գործքերուն տակէն հանող
Տէրը՝ ձեր Աստուածը ես եմ։
8 Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ,
զոր որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու
Յակոբին տալու երդում ըրի, ու
ան ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու
9 պիտի տամ. ես եմ Տէրը։ Եւ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը աստանկ
զրուցեց. բայց անոնք հոգիի նեղութենէն
ու գործին ծանրութենէն
մտիկ չըրին Մովսէսին։

10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
11 Մտի՛ր՝ խօսէ Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին՝ որ Իսրայէլի
12 որդիքը իր երկրէն արձակէ։ Եւ
Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը առջեւը՝ ըսելով,
Ահա Իսրայէլի որդիքը
ինծի մտիկ չըրին, հապա Փարաւոն
ինծի ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ.
13 որ ես ծանրալեզու եմ։ Եւ
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին,
ու հրաման ըրաւ անոնց՝
որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին երթան, Իսրայէլի
որդիքը Եգիպտոսի երկրէն
հանելու համար։

14 Ասոնց հայրերուն տուներուն գլուխները
ասոնք են. Իսրայէլին անդրանիկանը
Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք,
Փաղղուս, Եսրոն և Քարմի.
ասոնք են Ռուբէնին տոհմերը։
15 Եւ Շմաւոնին որդիքը՝ Յամուէլ,
Յամին, Աւհադ, Յաքին, Սահառ,
և Քանանացի կնկանը որդին Սաւուղ.
ասոնք են Շմաւոնին տոհմերը։
16 Եւ Ղեւիին որդւոցը անունները
իրենց ծնունդներուն համեմատ
ասոնք են. Գերսոն, Կահաթ
և Մերարի։ Եւ Ղեւիին
կենացը տարիները հարիւր երսունուեօթը
17 տարի եղան։ Գերսոնին
որդիքը իրենց տոհմերուն համեմատ՝
18 Լոբենի ու Սեմէի էին։ Եւ Կահաթին
որդիքը՝ Ամրամ, Իսահառ,
Քեբրոն ու Ոզիէլ։ Եւ Կահաթին
կենացը տարիները հարիւր երսունուերեք
19 տարի եղան։ Եւ Մերարիին
որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի.
Ղեւիին տոհմերը իրենց ծնունդներուն
20 համեմատ ասոնք են։ Եւ Ամրամ
իր հօրաքոյրը Յոքաբեդը իրեն
կնիկ առաւ, որ ծնաւ իրեն Ահարոնը
ու Մովսէսը։ Եւ Ամրամին կենացը
տարիները հարիւր երսունուեօթը
տարի եղան։ Եւ Իսահարին 21
որդիքը՝ Կորխ, Նափեկ և
Զեքրի։ Եւ Ոզիէլին որդիքը՝ 22
Միսայէլ, Եղիսափան և Սեթրի։
Եւ Ահարոն իրեն կնիկ առաւ Ամինադաբին 23
աղջիկը՝ Նաասոնին քոյրը
Եղիսաբեթը, և ծնաւ իրեն Նադաբը
ու Աբիուդը, Եղիազարը ու
Իթամարը։ Եւ Կորխին որդիքը՝ 24
Ասիր, Եղկանա և Աբիասափ. ասոնք
են Կորխեցւոց տոհմերը։ Եւ Ահարոնին 25
որդին Եղիազար Փուտիէլին
աղջիկներէն իրեն կնիկ առաւ.
և ծնաւ իրեն Փենեհէսը. ասոնք են
Ղեւտացւոց հայրերուն գլուխները
իրենց տոհմերուն համեմատ։

Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ 26
որոնց ըսաւ Տէրը, Իսրայէլի
որդիքը իրենց զօրքերովը Եգիպտոսի
երկրէն հանեցէք։ Իսրայէլի որդիքը 27
Եգիպտոսէն հանելու համար՝ Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին
խօսողները ասոնք են. աս Մովսէսը
ու Ահարոնը։

Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ 28
Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ,
Ան ատենը Տէրը Մովսէսին զրուցեց 29
ըսելով, Ես եմ Եհովան. ամէն
ինչ որ քեզի կ՚ըսեմ, Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին խօսէ։ Եւ 30
Մովսէս Տէրոջը առջեւը ըսաւ, Ահա
ես ծանրալեզու եմ, ու Փարաւոն
ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ ինծի։

ԳԼ. Է.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Նայէ, 1
քեզ Փարաւոնին աստուած ըրի,
ու քու եղբայրդ Ահարոնը քու մարգարէդ
ըլլայ. Դուն խօսիս ան ամէնը՝ 2
որ քեզի կը հրամայեմ, և քու
եղբայրդ Ահարոն թո՛ղ խօսի Փարաւոնին՝
որ Իսրայէլի որդիքը իր
երկրէն արձակէ։ Եւ ես Փարաւոնին 3
սիրտը պիտի խստացնեմ, ու
իմ նշանները և հրաշքներս Եգիպտոսի
երկրին մէջ պիտի շատցնեմ։
Եւ Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ. 4
ու ես իմ ձեռքս Եգիպտոսի

վրայ պիտի ձգեմ, և իմ զօրքերս՝
իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը
մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ
5 Եգիպտոսի երկրէն ։ Եւ երբոր
իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկընցնեմ՝
ու Իսրայէլի որդիքը անոնց
մէջէն հանեմ, պիտի գիտնան
Եգիպտացիք թէ ես եմ Տէրը ։
6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը իրենց
պատուիրածին պէս ըրին․ անանկ
7 ըրին ։ Եւ Մովսէս ութսուն
տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունուերեք
տարեկան էր, երբոր փարաւոնին
հետ խօսեցան ։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
9 Ահարոնին՝ ըսելով, Երբոր փարաւոն
ձեզի խօսի ու ըսէ, Ձեզի
համար հրաշք ցուցուցէք․ ան ատենը
Ահարոնին ըսես թէ Գաւազանդ
առ, ու փարաւոնին առջևը նետէ․
10 և անիկայ վիշապ պիտի ըլլայ ։ Եւ
Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին՝
ու Տէրոջը պատուիրածին պէս
ըրին․ և Ահարոն իր գաւազանը
նետեց փարաւոնին առջևը՝ ու անոր
ծառաներուն առջևը, և վիշապ եղաւ
11 ։ Եւ փարաւոն ալ իմաստունները
ու կախարդները կանչեց․
և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ իրենց
կախարդութիւններովը անանկ
12 ըրին․ Եւ ամէն մէկը իր գաւազանը
նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան
․ բայց Ահարոնին գաւազանը
13 անոնց գաւազանները կլլեց ։ Եւ
փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու
անոնց մտիկ չըրաւ, ինչպէս որ Տէրը
զրուցեր էր ։

14 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փարաւոնին
սիրտը խստացաւ․ ժողովուրդը
15 արձակել չուզեր ։ Առտուանց
փարաւոնին գնա․ ահա անիկայ դէպ
՚ի ջուրը կ՚ելլէ․ ու դուն գետին եզերքը
անոր դիմացը կայնէ, և այն
օձ դարձած գաւազանը ձեռքդ առ,
16 Ու ըսէ անոր, Եբրայեցւոց Եհովայ
Աստուածը զիս քեզի ղրկեց՝ ըսելով,
Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ
զիս պաշտեն անապատին մէջ․ և
17 ահա մինչև հիմա մտիկ չըրիր ։ Այսպէս
կ՚ըսէ Տէրը, Ասով գիտնաս
թէ ես եմ Տէրը․ ահա ես իմ ձեռքս
եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրերուն
պիտի զարնեմ, ու արիւն
պիտի դառնան․ Եւ գետին մէջ եղած 18
ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը
պիտի հոտի․ և Եգիպտացիք
պիտի զզուին գետէն ջուր խմելու ։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ 19
Ահարոնին, Գաւազանդ առ, ու
ձեռքդ երկընցուր Եգիպտացւոց ջուրերուն
վրայ, անոնց առուներուն
վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու
անոնց լճերուն վրայ, և անոնց բոլոր
ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն
ըլլան․ ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ՝ փայտէ ու քարէ ամաններուն
մէջի ջուրերը արիւն ըլլան
։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը 20
պատուիրածին պէս ըրին․ և
գաւազանը վերցուց, ու փարաւոնին
առջևը և անոր ծառաներուն
առջևը գետին մէջի ջուրերուն զարկաւ,
և գետին մէջի բոլոր ջուրերը
արիւն դարձան ։ Եւ գետին մէջ 21
եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հոտեցաւ,
և Եգիպտացիք չէին կրնար
գետէն ջուր խմել․ ու Եգիպտոսի
բոլոր երկրին մէջ արիւն կար ։ Եւ 22
Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը
անանկ ըրին․
և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ,
ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ անոնց մտիկ
չըրաւ ։ Եւ փարաւոն դարձաւ՝ ու 23
իր տունը եկաւ, ու ասոր ալ անոր
սրտին չդպաւ ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք 24
գետին բոլորտիքը փորեցին
խմելու ջուրի համար․ ինչու որ գետին
ջուրէն չէին կրնար խմել ։ Եւ 25
Տէրը գետը զարնելէն ետքը՝ եօթը
օրը լմնցաւ ։

ԳԼ. Ը.

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փարաւոնին 1
մտիր, ու ըսէ անոր, Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ, Արձակէ իմ ժողովուրդս
որ պաշտեն զիս ։ Եւ թէ 2
որ դուն արձակել չուզես, ահա ես
քու բոլոր սահմաններդ գորտերով
պիտի զարնեմ ։ Եւ գետը շատ 3
գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք պիտի
ելլեն, ու քու տունդ՝ և անկողնի
սենեակդ՝ ու անկողնիդ՝ և

քու ծառաներուդ տուներուն՝ և քու
ժողովուրդիդ՝ ու քու թոնիրներուդ՝
և խմորի տաշտերուդ մէջ պիտի
4 մտնեն ։ Եւ գորտերը քու վրադ
և ժողովուրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ
վրայ պիտի ելլեն ։

5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ահարոնին
այսպէս ըսէ․ Առուներուն
վրայ՝ գետերուն վրայ ու լճերուն
վրայ ձեռքդ երկընցուր քու գաւազանովդ,
ու Եգիպտոսի երկրին վրայ
6 գորտեր հանէ ։ Եւ Ահարոն երկընցուց
իր ձեռքը Եգիպտոսի ջուրերուն
վրայ․ և գորտերը ելան՝ ու
7 Եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին ։ Եւ
մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը
անանկ ըրին, ու Եգիպտոսի
երկրին վրայ գորտեր հանեցին ։

8 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու
Ահարոնը և ըսաւ, Աղաչեցէք Տէրոջը՝
որ ինծմէ ու իմ ժողովուրդէս վերցընէ
գորտերը, ու ժողովուրդը պիտի
արձակեմ որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն
9 ։ Եւ Մովսէս ըսաւ փարաւոնին,
Ժամանակ մը որոշէ ինծի, թէ
երբ քեզի համար ու ծառաներուդ
համար և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ,
որ քեզմէ ու քու տուներէդ
գորտերը կորսուին, ու միայն գետին
10 մէջը մնան ։ Եւ անիկայ ըսաւ,
Վաղը ։ Եւ ինքը ըսաւ, Քու խօսքիդ
պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ մեր
Եհովայ Աստուծոյն պէս մէկը չկայ․
11 Եւ քեզմէ ու քու տուներէդ՝ և քու
ծառաներէդ ու քու ժողովուրդէդ
գորտերը պիտի վերնան․ միայն գետին
12 մէջը պիտի մնան ։ Եւ Մովսէս
ու Ահարոն փարաւոնին քովէն
ելան․ ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց
այն գորտերուն համար՝ որ փարաւոնին
13 վրայ բերեր էր ։ Եւ Տէրը
Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ․
ու տուներէն, բակերէն և արտերէն
14 գորտերը մեռան ։ Եւ դէզ դէզ
ժողվեցին զանոնք, ու երկիրը հոտեցաւ
15 ։ Բայց երբոր փարաւոն հանգստութիւն
ըլլալը տեսաւ, իր
սիրտը խստացուց, ու անոնց մտիկ
չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս ։

16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ
Ահարոնին, Քու գաւազանդ երկընցուր,
ու երկրի հողին զարկ,
որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
մուն ըլլայ ։ Եւ անանկ ըրին․ 17
քանզի Ահարոն իր գաւազանովը իր
ձեռքը երկընցուց, ու երկրի հողին
զարկաւ, և մարդոց վրայ ու անասուններուն
վրայ մուն եղաւ․ Եգիպտոսի
բոլոր երկրին վրայ երկրին
բոլոր հողը մուն եղաւ ։ Եւ մոգերն 18
ալ իրենց կախարդութիւններովը
այնպէս ըրին՝ որ մուներ հանեն,
բայց չկրցան․ այսպէս մարդոց
ու անասուններուն վրայ մուն եղաւ ։
Եւ մոգերը ըսին փարաւոնին, Աս 19
Աստուծոյ մատն է․ և փարաւոնին
սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ
չըրաւ Տէրոջը ըսածին պէս ։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առտուանց 20
կանուխ ելիր, ու փարաւոնին
առջևը կայնէ․ (ահա անիկայ
դէպ ՚ի ջուրը կ՚ելլէ․) և ըսէ անոր,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ․ Արձակէ
իմ ժողովուրդս որ զիս պաշտեն․
Ապա թէ որ իմ ժողովուրդս չարձակես, 21
ահա ես քու վրադ՝ ու քու
ծառաներուդ վրայ՝ և քու ժողովուրդիդ
վրայ՝ ու քու տուներուդ վրայ
շանաճանճ պիտի ղրկեմ, և Եգիպտացւոց
տուները շանաճանճով պիտի
լեցուին, նաև այն գետինը՝ որուն
վրայ անոնք կեցեր են ։ Եւ 22
այն օրը իմ ժողովուրդիս բնակած
Գեսեմի երկիրը պիտի որոշեմ, ու
հոն շանաճանճ պիտի չըլլայ․ որ
գիտնաս թէ երկրին մէջտեղը ես եմ
Տէրը ։ Եւ իմ ժողովուրդիս ու 23
քու ժողովուրդիդ մէջ խտրութիւն
պիտի դնեմ․ վաղը աս նշանը պիտի
ըլլայ ։ Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ․ 24
ու փարաւոնին տունը և անոր ծառաներուն
տուներուն ու Եգիպտոսի
բոլոր երկրին վրայ շատ շանաճանճ
եկաւ․ ու շանաճանճին պատճառովը
երկիրը աւրուեցաւ ։

Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու 25
Ահարոնը և ըսաւ, Գացէք ձեր Աստուծոյն
զոհ մատուցէք աս երկրին
մէջ ։ Եւ Մովսէս ըսաւ, Արժան 26
չէ անանկ ընել․ ինչու որ Եգիպտացւոց
զարշելի պղծութիւնը Տէրոջը
մեր Աստուծոյն զոհ պիտի մա-

տուցանենք ․ Թէ որ Եգիպտացւոց
գարշելի անասունները իրենց աչքին
առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք ,
27 պիտի չքարկոծե՞ն մեզ ։ Մենք ի-
րեք օրուան ճամբայ պիտի երթանք
անապատին մէջ , ու զոհ պիտի մա-
տուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն ,
ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրէ ։
28 Ու փարաւոն ըսաւ , Ես ձեզ թող
կու տամ որ երթաք անապատին
մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մա-
տուցանէք , միայն թէ շատ հեռու
չերթաք ․ ինծի համար աղաչեցէք ։
29 Ու Մովսէս ըսաւ , Ահա ես քու քո-
վէդ կ՚ելլեմ ու Տէրոջը կ՚աղաչեմ՝ որ
վաղը փարաւոնէն՝ անոր ծառանե-
րէն ու անոր ժողովուրդէն շանա-
ճանճը երթայ ․ բայց փարաւոն մէյ-
մըն ալ թող չխաբէ՝ ժողովուրդը թող
չտալով Տէրոջը զոհ մատուցանելու ։
30 Ու Մովսէս փարաւոնին քովէն ե-
31 լաւ , ու Տէրոջը աղաչեց ։ Ու Տէ-
րը Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ , ու
փարաւոնէն՝ անոր ծառաներէն և ա-
նոր ժողովուրդէն շանաճանճը վեր-
32 ցուց ․ մէկ հատ մըն ալ չմնաց ։ Ու
փարաւոն աս անգամին ալ իր սիր-
տը խստացուց , ու ժողովուրդը չար-
ձակեց ։

ԳԼ․ Թ․

1 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , փա-
րաւոնին մտիր , ու խօսէ անոր ,
Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ ․ Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ
2 ինծի պաշտեն ։ Վասնզի թէ որ չու-
զես արձակել զանոնք , ու տակաւին
3 զանոնք բռնես պահես , Ահա Տէրոջը
ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօ-
տերուդ վրայ ըլլալով , ձիերուն՝ է-
շերուն՝ ուղտերուն՝ արջառներուն ու
ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կո-
4 տորած պիտի ըլլայ ։ Ու Տէրը
Իսրայէլի հօտերուն ու Եգիպտոսի
հօտերուն մէջտեղը պիտի զատէ ․ և
Իսրայէլի որդւոցը մէկ անասունը
5 պիտի չմեռնի ։ Ու Տէրը ժամա-
նակ որոշեց՝ ըսելով , Վաղը Տէրը
աս բանը պիտի ընէ երկրին վրայ ։
6 Ու հետեւեալ օրը Տէրը աս բանը
ըրաւ , ու Եգիպտացւոց բոլոր հօ-
տերը մեռան ․ բայց Իսրայէլի որ-
դւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ ։ Ու 7
փարաւոն մարդ ղրկեց , ու ահա
Իսրայէլի հօտերէն մէկն ալ մեռած
չէր ․ և փարաւոնին սիրտը խստա-
ցաւ , ու ժողովուրդը չարձակեց ։
Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ա- 8
հարոնին , Առէք ձեզի ձեռքերնիդ
լեցուն հնոցի մոխիր , և Մովսէս դէպ
'ի երկինքը ցանէ զան՝ փարաւոնին
առջեւը ։ Ու Եգիպտոսի բոլոր երկ- 9
րին մէջ փոշի պիտի ըլլայ , ու Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց
ու անասուններուն վրայ խաղա-
ւարտներ հանող ուռեցքներ պիտի
ըլլայ ։ Ու հնոցի մոխիրը առին , ու 10
փարաւոնին առջեւը կայնեցան ․ և
Մովսէս դէպ 'ի երկինքը ցանեց զան ,
ու մարդոց և անասուններուն վրայ
խաղաւարտներ հանող ուռեցքներ
եղաւ ։ Ու մոգերը ուռեցքներուն 11
պատճառովը չկրցան կայնիլ Մովսէ-
սին առջեւը ․ ինչու որ ուռեցքները
մոգերուն վրայ ալ՝ ու բոլոր Եգիպ-
տացւոց վրայ ալ եղաւ ։ Ու Տէրը 12
կարծրացուց փարաւոնին սիրտը ․
ու անոնց մտիկ չըրաւ , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին ըսեր էր ։
Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Առ- 13
տուանց կանուխ ելիր , ու փարա-
ւոնին առջեւը կայնէ , ու անոր ըսէ ,
Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը աանկ
կ՚ըսէ ․ Արձակէ իմ ժողովուրդս որ
ինծի պաշտեն ․ Վասնզի աս անգամ 14
իմ բոլոր հարուածներս պիտի
ղրկեմ քու վրադ՝ և քու ծառանե-
րուդ՝ ու քու ժողովուրդիդ վրայ ․
որ գիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ
ինծի պէս մէկը չկայ ։ Վասնզի հիմա 15
իմ ձեռքս պիտի երկընցընեմ՝ որ
քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտա-
մախով զարնեմ , ու երկրէն պիտի
կորսուիս ։ Ու ասոր համար քեզ 16
վերցուցի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզ-
մով ցուցընեմ , ու բոլոր երկրի մէջ
իմ անունս պատմուի ։ Դուն տա- 17
կաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կե-
նալով՝ պիտի չարձակե՞ս զանոնք ։
Ահա ես վաղը աս ատեն խիստ սաս- 18
տիկ կարկուտ պիտի տեղամ , որ
անոր պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝

անոր հաստատուած օրէն մինչև հի-
19 մա ։ Ու հիմա մարդ ղրկէ , ու
ժողվէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ու-
նիս դաշտին մէջ ․ վասնզի ամէն մարդ
ու անասուն որ դաշտին մէջ գըտ-
նուի՝ ու տունները ժողվուած չըլլայ ,
անոնց վրայ կարկուտ պիտի իջնէ ,
20 ու պիտի մեռնին ։ Փարաւոնին
ծառաներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն
կը վախնար՝ իր ծառաները ու հօտե-
21 րը տուներուն մէջ ժողվեց ․ Ու ով
որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն
չըրաւ , իր ծառաները ու իր հօտերը
դաշտին մէջ թողուց ։
22 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Դու
ձեռքդ դէպ 'ի երկինքը երկընցուր ,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
մարդոց ու անասուններուն վրայ՝ և
Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած ար-
տերուն բոլոր խոտին վրայ կարկուտ
23 պիտի գայ ։ Ու Մովսէս իր գա-
ւազանը դէպ 'ի երկինքը երկըն-
ցուց ․ ու Տէրը որոտում և կար-
կուտ ղրկեց , ու երկրին վրայ կրակ
կը վազէր ․ ու Տէրը Եգիպտոսի
24 երկրին վրայ կարկուտ տեղաց ։ Ու
կարկուտ՝ ու կարկուտին մէջտեղը
խառնուած կրակ եկաւ ․ անանկ
սաստիկ էր որ Եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ ազգ ըլլալէն հետէ անոր
25 պէս եղած չէր ։ Ու կարկուտը Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին մէջ՝ դաշտը
եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անա-
սուն զարկաւ ․ և կարկուտը դաշ-
տին բոլոր խոտը զարկաւ , ու դաշ-
26 տին բոլոր ծառերը կոտրեց ։ Մի-
այն Գեսեմի երկրին մէջ՝ ուր որ
Իսրայէլի որդիքը կը բնակէին , կար-
կուտ չեղաւ ։
27 Ու փարաւոն մարդ ղրկեց , ու
կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ը-
սաւ անոնց , Աս անգամ մեղանչե-
ցի ․ Եհովան արդար է , և ես ու
28 իմ ժողովուրդս յանցաւոր ենք ։ Ա-
ղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ որո-
տումները ու կարկուտը դադարին ․
ու ձեզ պիտի արձակեմ , և ալ պի-
29 տի չկենաք ։ Ու Մովսէս ըսաւ ա-
նոր , Քաղաքէն դուրս ելածիս պէս՝
իմ ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկըն-
ցընեմ , ու որոտումները պիտի դա-
դարին , և ալ կարկուտ պիտի չըլ-
լայ ․ որ գիտնաս թէ երկիրը Տէ-
րոջն է ։ Բայց ես գիտեմ որ դուն 30
ու քու ծառաներդ տակաւին Տէր
Աստուծմէն չէք վախնար ։
Ու քթանը ու գարին զարնուե- 31
ցան ․ ինչու որ գարին հասած էր ,
ու քթանը սերմի գացած ։ Բայց 32
ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան ․
ինչու որ ուշ կը բուսնին ։
Ու Մովսէս փարաւոնին քովէն 33
քաղաքէն դուրս ելաւ , ու իր ձեռ-
քերը Տէրոջը երկընցուց ․ և որո-
տումները ու կարկուտը դադարե-
ցան , ու երկրին վրայ անձրեւ չկա-
թեցաւ ։ Ու փարաւոն երբոր 34
անձրեւին ու կարկուտին և որո-
տումին դադարիլը տեսաւ , նորէն
մեղանչեց , ու սիրտը խստացուց
ինքը ու իր ծառաները ։ Այսպէս 35
փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ,
ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը ըսեր էր ։

ԳԼ․ Ժ․

Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Մտիր 1
փարաւոնին ․ ինչու որ ես ա-
նոր սիրտը ու անոր ծառաներուն
սիրտը խստացուցի , որ աս իմ նը-
շանները ցուցընեմ անոնց մէջը ․
Ու որ պատմես քու որդիիդ ու 2
քու որդւոյդ որդիին ականջներուն
ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց մէջ , և
իմ նշանները որ անոնց մէջ ցու-
ցուցի , որ գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը ։
Ու Մովսէս ու Ահարոն մտան 3
փարաւոնին , ու ըսին անոր , Եբ-
րայեցւոց Եհովայ Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ ․ Մինչև ե՞րբ պիտի չը-
կամիս խոնարհիլ իմ առջեւս ․ ար-
ձակէ իմ ժողովուրդս որ ինծի պաշ-
տեն ։ Վասն զի թէ որ իմ ժողո- 4
վուրդս արձակել չուզես , ահա
վաղը քու սահմաններուդ վրայ մա-
րախներ պիտի ղրկեմ ․ Ու երկրին 5
երեսը պիտի ծածկեն , և մէկը պի-
տի չկրնայ տեսնել երկիրը ․ ու
կարկուտէն ազատուած ձեզի մնա-
ցածը պիտի ուտեն , և արտին մէջ

բերած մեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն ։ Ու քու տուներդ՝ ու
քու բոլոր ծառաներուդ տուները՝
և ամէն Եգիպտացւոց տուները
պիտի լեցուին. որ ոչ քու հայ-
րերդ՝ ոչ ալ քու հայրերուդ հայ-
րերը տեսած են՝ իրենց երկրի վրայ
եղած օրէն մինչև այսօր ։ Ու
դարձաւ ու փարաւոնին քովէն
դուրս ելաւ ։

7 Ու փարաւոնին ծառաները ըսին
անոր, Մինչև ե՞րբ աս մարդս մե-
զի որոգայթ պիտի ըլլայ. արձակէ
մարդիկը որ իրենց Եհովայ Աս-
տուածը պաշտեն. տակաւին չե՞ս
գիտեր որ Եգիպտոսը աւրուեցաւ ։
8 Ու Մովսէսը ու Ահարոնը փարաւո-
նին դարձուցին. և անիկայ ըսաւ
անոնց, Գացէք պաշտեցէք ձեր
Եհովայ Աստուածը. բայց որո՞նք
9 են գացողները ։ Ու Մովսէս ը-
սաւ, Մեր մանկտիներովը ու մեր
ծերերովը պիտի երթանք, մեր որ-
դիներովը ու մեր աղջիկներովը,
մեր հօտերովը ու մեր արջառներովը
պիտի երթանք. քանզի տօն պիտի
10 պահենք Տէրոջը ։ Ու ըսաւ ա-
նոնց, Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ,
ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր տղայ-
ները կ'արձակեմ. զգուշացէք,
11 քանզի չարիք կան ձեր առջևը ։ Ա՛չ
այդպէս. հիմա դուք էրիկ մար-
դիկներդ գացէք՝ ու Տէրը պաշտե-
ցէք. ինչու որ դուք անիկայ կ'ու-
զէիք ։ Ու փարաւոնին առջևէն
վռնտուեցան ։

12 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Եր-
կնցուր քու ձեռքդ Եգիպտոսի
երկրին վրայ մարախներուն համար,
որ Եգիպտոսի երկրին վրայ ելլեն,
և երկրին բոլոր խոտը՝ կարկուտէն
13 բոլոր մնացածը ուտեն ։ Ու Մովսէս
երկնցուց իր գաւազանը Եգիպտոսի
երկրին վրայ. ու Տէրը բոլոր այն օրը
ու բոլոր գիշերը երկրին վրայ արե-
ւելեան հով փչել տուաւ. և երբ
առտու եղաւ՝ արևելեան հովը մա-
14 րախները բերաւ ։ Ու մարախ-
ները Եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ
ելան, ու Եգիպտոսի բոլոր սահ-
մաններուն վրայ իջան. խիստ սաստիկ
էին. անոնցմէ առաջ անանկ
մարախ չեղաւ, անոնցմէ ետքն ալ
անանկ պիտի չըլլայ ։ Ու բոլոր 15
երկրին երեսը ծածկեցին, ու եր-
կիրը մթնցաւ, ու երկրին բոլոր
խոտը՝ և կարկուտէն մնացած ծա-
ռերուն ամէն պտուղները կերան,
ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ
եղած ծառերուն վրայ և արտին խո-
տերուն վրայ բնաւ կանանչեղէն
չմնաց ։

Աստի փարաւոն շուտով կանչեց 16
Մովսէսը ու Ահարոնը, և ըսաւ,
Ձեր Տէր Աստուծոյն ու ձեզի դէմ
մեղանչեցի. Ու հիմա շնորհք ը- 17
րէք՝ միայն աս անգամ ներեցէք իմ
յանցանքս, ու ձեր Տէր Աստուծոյն
աղաչեցէք՝ որ իմ վրայէս միայն աս
մահը վերցընէ ։ Ու անիկայ փա- 18
րաւոնին քովէն դուրս ելաւ, ու
Տէրոջը աղաչեց ։ Ու Տէրը խիստ 19
սաստիկ արևմտեան հով մը բերեց,
որ մարախները վերցուց, ու Կար-
միր ծովը քշեց գնաց. Եգիպ-
տոսի բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ
մարախ մը չմնաց ։ Բայց Տէրը 20
կարծրացուց փարաւոնին սիրտը,
ու անիկայ Իսրայէլի որդիները չար-
ձակեց ։

Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ 21
դէպ 'ի երկինքը երկնցո՛ւր, որ Ե-
գիպտոսի երկրին վրայ խաւար ըլլայ,
շօշափելի խաւար մը ըլլայ ։ Ու 22
Մովսէս իր ձեռքը դէպ 'ի երկինքը
երկնցուց, ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ թանձր խաւար եղաւ ի-
րեք օր. Մէկզմէկ չէին տեսներ, և 23
իրեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ. բայց
Իսրայէլի բոլոր որդիները իրենց բը-
նակութեանցը մէջ լոյս ունէին ։

Ու փարաւոն կանչեց Մովսէսը 24
ու ըսաւ, Գացէք՝ պաշտեցէք Եհո-
վան. միայն ձեր հօտերը ու ձեր ար-
ջառները մնան. ձեր ընտանիքներն
ալ ձեզի հետ թող երթան ։ Ու 25
Մովսէս ըսաւ, Պէտք է որ դուն մեր
ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ
տաս, որ մեր Տէր Աստուծոյն մա-
տուցանենք ։ Ու մեր հօտերն ալ 26
մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ
մէկ կճղակ մը չմնալով. ինչու որ
մեր Տէր Աստուածը պաշտելու հա-
մար անոնցմէ պարտինք առնել. ու
մենք մինչև որ հոն չերթանք, չենք
գիտեր թէ ինչո՛վ պիտի պաշտենք
27 Տէրը ։ Ու Տէրը կարծրացուց փա-
րաւոնին սիրտը, որ չուզեց արձա-
28 կել զանոնք ։ Ու փարաւոն ըսաւ
անոր, Քովէս գնա՛. զգուշութիւն
ըրէ քու անձիդ, մէյմըն իմ երեսս
չտեսնես. քանզի այն օրը որ իմ ե-
29 րեսս տեսնես, պիտի մեռնիս ։ Ու
Մովսէս ըսաւ, Աղէկ ըսիր. մէյմըն
ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փարա-
ւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ
հարուած մըն ալ պիտի բերեմ,
անկէ ետև ձեզ ասկէ պիտի արձա-
կէ. և երբոր ջնջել արձակէ, ձեզ
ասկէ բոլորովին դուրս պիտի ընէ ։
2 Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջ-
ներուն, ու ամէն մարդ իր դրացի-
էն՝ և ամէն կնիկ իր դրացիէն արծա-
թեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր
3 խնդրեն ։ Ու Տէրը շնորհք տուաւ
ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջևը.
Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ
փարաւոնին ծառաներուն առջևը ու
ժողովուրդին առջևը խիստ մեծ մարդ
մըն էր ։

4 Ու Մովսէս ըսաւ, Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի
5 մէջտեղը պիտի ելլեմ. Ու Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը
պիտի մեռնի, իր աթոռին վրայ
նստող փարաւոնին առջինեկէն մին-
չև աղացքին ետևը եղող աղախի-
նին առջինեկը՝ և բոլոր անասուննե-
6 րուն առջինեկը ։ Ու Եգիպտոսի բո-
լոր երկրին մէջ մեծ աղաղակ պիտի
ըլլայ, անանկ որ անոր պէս ոչ եղած
7 է, ո՛չ ալ նորէն պիտի ըլլայ ։ Ու Իս-
րայէլի որդւոցը մէկուն դէմ մարդէն
մինչև անասուն՝ շուն մըն ալ պիտի
չշարժէ իր լեզուն. որ գիտնաք թէ
Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջ-
8 տեղը տարբերութիւն կ'ընէ ։ Ու
աս բոլոր քու ծառաներդ ինծի պիտի
իջնեն, ու ինծի խոնարհութիւն
ընեն՝ ըսելով. Դուն ու բոլոր քեզի
հետևող ժողովուրդը ելէք. ու ան-
կէ ետքը պիտի ելլեմ ։ Ու Մովսէս
սաստիկ բարկութեամբ փարաւոնին
քովէն դուրս ելաւ ։

Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, փա- 9
րաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ, որ
իմ հրաշքներս շատցընեմ Եգիպտո-
սի երկրին մէջ ։ Ու Մովսէս ու 10
Ահարոն աս ամէն հրաշքները փա-
րաւոնին առջևը ըրին. և Տէրը
կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, ու
Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չար-
ձակեց ։

ԳԼ. ԺԲ.

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 1
Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին մէջ
ըսելով, Աս ամիսը ձեզի ամիսնե- 2
րուն սկիզբը ըլլայ. ձեզի տարւոյն
ամիսներուն առաջինը ըլլայ ։ Իս- 3
րայէլի բոլոր ժողովքին գրուցեցէք՝
ըսելով, Աս ամսուն տասնին ամէն
մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ իրենց
հայրերուն տանը համեմատ, ամ-
էն տան գլուխ մէյմէկ գառնուկ ։
Ու թէ որ մէկ տունը մէկ գառնու- 4
կին քիչ կու գայ, ան մարդը իր տա-
նը քովը եղած դրացիին հետ՝ հո-
գիներուն համրանքին համեմատ առ-
նէ. գառնուկին վրայով՝ ամէն մէ-
կուն իր կերածին չափ հաշիւ ընէք ։
Ձեր գառնուկը անարատ՝ արու՝ մէկ 5
տարեկան ըլլայ. ոչխարներէն կամ
այծերէն առնէք զան ։ Ու մինչև աս 6
ամսուն չորեքտասաներորդ օրը պա-
հէք զան. ու Իսրայէլի ժողովքին
բոլոր բազմութիւնը մորթեն անի-
կայ իրիկուան դէմ ։ Ու արիւ- 7
նէն առնեն՝ ու տուներուն երկու
կողմի դրանդեաց ու վերի սեմին
վրայ քսեն, ուր որ զանիկայ պիտի
ուտեն ։ Ու միսը այն գիշերը ու- 8
տեն. զանիկայ կրակի վրայ խորո-
ված՝ բաղարջով ու լեղի խոտերով
պիտի ուտեն. Անկէ՝ հում կամ 9
ջուրի մէջ եփած չուտէք, բայց
կրակի վրայ խորոված, անոր գլու-
խը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկ-
տեղ տապկած ։ Ու անկէ բան մը 10
չթողուք մինչև առտու. ու անկէ
ինչ որ առտուան կը մնայ, կրա-

11 կով ուտէք ։ Ու այսպէս պիտի ու-
տէք զան . ձեր գօտիները մէջքեր-
նիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝ և
ձեր ցուպերը ձեռքերնիդ ըլլալով .
փութով պիտի ուտէք . Տէրոջը
12 զատիկն է ան ։ Ու ան գիշերը Ե-
գիպտոսի երկրէն պիտի անցնիմ , ու
Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առ-
ջինեկը՝ մարդէն մինչև անասուն պի-
տի զարնեմ . և Եգիպտոսի բոլոր
աստուածներուն վրայ դատաստան
պիտի կատարեմ . Ես եմ Տէրը ։
13 Ու արիւնը ձեր եղած տուներուն
վրայ նշանի համար ըլլայ , ու երբոր
արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պիտի
անցնիմ . և հարուածը ձեր վրայ
պիտի չգայ ձեզ կորսնցնելու , երբ
որ Եգիպտոսի երկիրը զարնեմ ։
14 Ու ան օրը ձեզի յիշատակի համար
ըլլայ , և զանիկայ Տէրոջը տօն պա-
հէք . ձեր սերունդին մէջ յաւիտե-
նական կանոնով մը տօն պահէք զան ։
15 Եօթը օր բաղարջ ուտէք . նոյն իսկ
առաջին օրը ձեր տուներէն դուրս
հանէք խմորը . ինչու որ առջի օրէն
մինչև եօթներորդ օրը ով որ խմո-
րեալ հաց ուտէ , ան անձը Իսրայէ-
16 լէն պիտի կորսուի ։ Ու առաջին
օրը սուրբ ժողով մը ըլլայ , եօթ-
ներորդ օրն ալ ձեզի սուրբ ժողով
մը ըլլայ . անոնց մէջ բնաւ գործ մը
չգործուի , բայց ամէն մէկուն ուտե-
17 լիքը , ան միայն պատրաստէք ։ Ու
բաղարջներուն տօնը պահէք . քանզի
ան նոյն օրուան մէջ ձեր զօրքերը
Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . ուստի
ձեր սերունդին մէջ յաւիտենական
18 կանոնով մը ան օրը պահէք ։ Ա-
ռաջին ամսուն չորեքտասաներորդ
օրուան իրիկուընէն մինչև ամսուն
քսանմէկերորդ օրուան իրիկունը
19 բաղարջ պիտի ուտէք ։ Եօթը օր
տուներնիդ խմոր չգտնուի . քանզի
ով որ խմորեալ հաց ուտէ , ան ան-
ձը Իսրայէլի ժողովքէն պիտի կոր-
սուի , թէ օտարական ըլլայ և թէ
20 երկրին բնիկը ։ Խմորեալ բան մը
պիտի չուտէք . ձեր բոլոր բնակու-
թեանցը մէջ բաղարջ ուտէք ։
21 Ու Մովսէս կանչեց Իսրայէլի բո-
լոր ծերերը ու ըսաւ անոնց , Ձեր
ընտանեացը համեմատ ընտրեցէք ,
ու առէք ձեզի մէյմէկ գառն , ու
զատիկին համար մորթեցէք ։ Ու 22
զոպայի փունջ մը առէք , ու կոն-
քին մէջ եղած արիւնին թաթխե-
ցէք , և դրանը վրայի սեմին ու եր-
կու քովի դրանդեւացը վրայ կոնքին
մէջ եղած արիւնէն քսեցէք , և մին-
չև առտու ձեզմէ մէկը իր տանը
դռնէն դուրս չելլէ . Քանզի Տէրը 23
Եգիպտացիները զարնելու պիտի
անցնի , և երբ դրանը վրայի սեմին
ու երկու կողմի դրանդեւացը վրայ
արիւնը տեսնէ , Տէրը ան դրանը
վրայէն պիտի անցնի , և պիտի չթո-
ղու սատակիչը՝ որ ձեր տուները մտնէ
ձեզ զարնելու համար ։ Ու ատ 24
բանը քեզի ու քու որդւոցդ կանոն
ըլլալու համար պահէք յաւիտեան ։
Ու ըլլայ թէ երբոր ան երկիրը գաք՝ 25
որն որ Տէրը ձեզի պիտի տայ իր ը-
սածին պէս , աս պաշտօնը պահէք ։
Ու ըլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը ձե- 26
զի ըսեն թէ Աս պաշտօնով ի՞նչ
բան կ'ուզէք . Ըսէք որ Անիկայ 27
Տէրոջը զատիկին զոհն է , որ անիկայ
Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը
տուներուն վրայէն անցաւ՝ երբոր
Եգիպտացիները զարկաւ , ու մեր
տուները ազատեց ։ Ու ժողովուր-
դը խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն
ըրաւ ։ Ու Իսրայէլի որդիքը գա- 28
ցին , ու Տէրոջը Մովսէսին ու Ահա-
րոնին պատուիրածին պէս ըրին .
անանկ ըրին ։

Ու եղաւ որ կէս գիշերին Տէրը 29
Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առ-
ջինեկը զարկաւ , իր աթոռը նստող
Փարաւոնին առջինեկէն մինչև բան-
տի մէջ եղած գերիին առջինեկը՝ և
ամէն անասունին առջինեկը ։ Ու 30
ան գիշերը ելաւ Փարաւոն ու անոր
բոլոր ծառաները և բոլոր Եգիպ-
տացիք , ու Եգիպտոսի մէջ մեծ ա-
ղաղակ մը եղաւ . քանզի տուն մը
չկար որ անոր մէջ մեռեալ չըլ-
լար ։

Ու գիշերով կանչեց Մովսէսը ու 31
Ահարոնը և ըսաւ , Ելէք , ու ելէք
իմ ժողովուրդիս մէջէն դուք ալ և
Իսրայէլի որդիքն ալ , ու գացէք

պաշտեցէք Եհովան՝ ինչպէս որ ը-
32 սիք . Նաև ձեր հօտերը ու ձեր ար-
ջառները առէք՝ ինչպէս որ ըսիք ,
ու գացէք . և ինծի ալ օրհնեցէք ։
33 Ու Եգիպտացիք բռնադատեցին
ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն
դուրս հանեն զանոնք . քանզի ըսին ,
34 Ամէնքս ալ կը մեռնինք ։ Ու ժո-
ղովուրդը իրենց զանգուածը դեռ
չխմորած՝ իրենց խմորի տաշտերը ի-
րենց լաթերովը փաթթած ուսեր-
35 նուն վրայ վերցուցին ։ Ու Իսրա-
յէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս
ըրին , ու Եգիպտացիներէն արծա-
թեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր
36 ու հանդերձներ խնդրեցին ։ Ու
Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ
Եգիպտացւոց առջևը , անանկ որ
Եգիպտացիք անոնց խնդրածը տուին .
ու անոնք կողոպտեցին Եգիպտացի-
ները ։
37 Ու Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն
դէպ'ի Սոկքովթ չուեցին . ընտա-
նիքներէն զատ՝ վեց հարիւր հազարի
չափ հետևակ էրիկ մարդիկ էին ։
38 Ու անոնց հետ խառնիճաղանճ բազ-
մութիւն ալ ելաւ . և ոչխարները
ու արջառները խիստ մեծ հօտ էին ։
39 Ու Եգիպտոսէն իրենց հանած
զանգուածէն անխմոր շօթեր ե-
փեցին , ինչու որ խմորեալ չէր .
քանզի Եգիպտոսէն վռնտուեցան ,
ու չէին կրնար ուշանալ . ու իրենց
պաշար ալ չէին պատրաստեր ։
40 Ու Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի
որդւոցը բնակած ժամանակը չորս
41 հարիւր երսուն տարի էր ։ Ու եղաւ
որ չորս հարիւր երսուն տարիներուն
վերջը՝ ան նոյն օրը Տէրոջը բոլոր
զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն ելան ։
42 Անիկայ Տէրոջը համար պահելու
գիշեր մըն է , ինչու որ զանոնք Ե-
գիպտոսի երկրէն հանեց . աս ան
գիշերն է Տէրոջը համար Իսրայէլի
բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն
մէջ պահուելու ։
43 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ա-
հարոնին , Աս է զատիկին կանոնը .
բնաւ մէկ օտարական մը անկէ պիտի
44 չուտէ . Բայց ամէն մարդուն ստա-
կով ծախու առած ծառան՝ երբոր
զանիկայ թլփատես , ան ատենը թող
ուտէ անկէ ։ Օտարական ու վարձ- 45
կան ծառան անկէ պիտի չուտէ ։
Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան . 46
տունէն դուրս չհանես ան միսէն .
ու անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրէք ։
Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ընէ ան ։ 47
Ու երբ օտարական մը քու քովդ 48
պանդխտանալու ըլլայ , ու Տէրոջը
զատիկ ընելու ըլլայ , անոր ամէն
արուն թող թլփատուի , և ան ա-
տենը ան ընելու մօտենայ , ու ինքը
երկրին բնակին պէս ըլլայ . քանզի
անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի
չուտէ ։ Երկրացիին ու ձեր մէջը 49
բնակող օտարականին մէկ օրէնք
ըլլայ ։ Ու Իսրայէլի բոլոր որդի- 50
քը Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին
պատուիրածին պէս ըրին . անանկ
ըրին ։ Ու եղաւ որ՝ ան նոյն օրը 51
Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իս-
րայէլի որդիքը իրենց զօրքերովը ։

ԳԼ . ԺԳ

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 1
սելով , Սրբէ ինծի ամէն անդ- 2
րանիկը՝ ամէն արգանդ բացողը Իս-
րայէլի որդւոցը մէջ , մարդէն ալ՝
անասունէն ալ . ան իմս է ։ Ու 3
Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին , Յի-
շեցէք աս օրը որ Եգիպտոսէն՝ ծա-
ռայութեան տունէն ելաք . ինչու որ
Տէրը ձեզ ասկից զօրաւոր ձեռքով
հանեց . և խմորեալ հաց պիտի չու-
տուի ։ Դուք այսօր ելաք , Աբիբ 4
ամսուն մէջ ։ Ու ըլլայ որ երբ Տէ- 5
րը տանելու ըլլայ քեզ Քանանա-
ցւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց
ու Խևացւոց և Յեբուսացւոց եր-
կիրը՝ որն որ քեզի տալու համար
քու հայրերուդ երդում ըրաւ , ան
երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ,
աս ամսուն մէջ պիտի կատարես աս
պաշտօնը ։ Եօթը օր բաղարջ պի- 6
տի ուտես , և եօթներորդ օրը տօն
ըլլայ Տէրոջը ։ Ան եօթը օրերուն 7
մէջ բաղարջ պիտի ուտուի . ու
քովդ խմորեալ հաց պիտի չտես-
նուի . ոչ ալ քու քովդ խմոր պիտի
տեսնուի քու բոլոր սահմաններուդ
մէջ ։ Ու ան օրը քու որդւոյդ 8

պիտի պատմես՝ ըսելով. Ասիկա անոր
համար է որ Տէրը ըրաւ ինծի, երբ
9 որ ես Եգիպտոսէն ելայ։ Եւ ասիկայ
քեզի նշանի համար պիտի
ըլլայ ձեռքիդ վրայ, ու քու աչքերուդ
մէջտեղը յիշատակի համար,
որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ
ըլլայ. Ինչու որ Տէրը քեզ զօրաւոր
ձեռքով հանեց Եգիպտոսէն։
10 Ուստի դուն այս կանոնը տարիէ
տարի իր ատենին պիտի պահես։
11 Եւ ըլլայ որ՝ երբ Տէրը քեզ Քանանացւոց
երկիրը տանի՝ ինչպէս որ
քեզի ու քու հայրերուդ երդում
12 ըրաւ, ու զանիկայ քեզի տայ, Ան
ամէնը՝ որ արգանդ կը բանայ, Տէրոջը
համար պիտի զատես. և քու
ունեցած անասուններուդ ամէն առջինեկ
արուները Տէրոջը պիտի ըլլայ։
13 Եւ իշուն ամէն առջինեկը ոչխարով
մը փրկես. և թէ որ չփրկես, անոր
վիզը պիտի կոտրես. ու քու որդւոցդ
մէջ մարդոց ամէն անդրանիկը
14 պիտի փրկես։ Եւ ըլլայ որ երբ
քու որդիդ օր մը քեզի հարցնէ
ըսելով, Ի՞նչ է աս. անոր պիտի
ըսես թէ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն՝
ծառայութեան տունէն զօրաւոր ձեռքով
15 հանեց. Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն
խստացաւ ու մեզ արձակել
չուզեց, Տէրը Եգիպտոսի երկրին
մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու առջինեկէն
մինչև անասունի առջինեկը
մեռցուց. անոր համար ես ամէն
արգանդ բացող արուն Տէրոջը զոհ
կ'ընեմ, ու իմ որդւոցս ամէն առջինեկը
16 կը փրկեմ։ Եւ ասիկայ քու
ձեռքիդ վրայ նշանի համար՝ ու
աչքերուդ մէջտեղը ճակատնոցի համար
ըլլայ. Ինչու որ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն
զօրաւոր ձեռքով հանեց։
17 Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն ժողովուրդը
արձակեց, Աստուած զանոնք
Փղշտացւոց երկրին ճամբայէն
չտարաւ, թէ և ան ճամբան մօտ
էր. քանզի Աստուած ըսաւ,
Զըլլայ որ ժողովուրդը զղջայ՝ երբոր
պատերազմը տեսնէ, ու Եգիպտոս
18 դառնայ. Հապա Աստուած ժողովուրդը
Կարմիր ծովուն անապատին
ճամբայէն պտըտցուց. ու Իսրայէլի
որդիքը գունդ գունդ Եգիպտոսի
երկրէն ելան։ Եւ Մովսէս 19
Յովսէփին ոսկորները իր հետը առաւ.
ինչու որ անիկայ Իսրայէլի
որդւոցը հաստատ երդում ըրնել
տուաւ՝ ըսելով, Անշուշտ Աստուած
ձեզի այցելութիւն պիտի ընէ, ու
իմ ոսկորներս ասկէ հետերնիդ հանեցէք։

Եւ Սոկքովթէն չուեցին, ու 20
Եթամին մէջ անապատին ծայրը
իջևան ըրին։ Եւ Տէրը անոնց առջևէն 21
կ'երթար ցորեկը ամպի սիւնով՝
անոնց ճամբայ ցուցընելու համար,
ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս
տալու համար, որ ցորեկ ու գիշեր
երթան։ Ցորեկը ամպի սիւնը՝ 22
ու գիշերը կրակի սիւնը՝ ժողովուրդին
առջևէն չպակսեցուց։

ԳԼ. ԺԴ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 1
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ 2
որ դառնան ու Փիհաիրօթին առջևը՝
Մագդողին ու ծովուն մէջտեղը բանակ
դնեն. Բէեղսեփոնին առջին՝
անոր դիմացը ծովուն քովը բանակ
դրէք։ Եւ փարաւոն Իսրայէլի 3
որդւոցը համար պիտի ըսէ թէ
Երկրին մէջ մոլորած են, անապատը
անոնց բոլորտիքը պատեց։
Եւ փարաւոնին սիրտը պիտի 4
կարծրացընեմ, ու անոնց ետևէն
պիտի իյնայ. ու ես փարաւոնին
վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ
պիտի փառաւորուիմ, ու Եգիպտացիք
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
Եւ անոնք անանկ ըրին։

Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի 5
թագաւորին թէ ժողովուրդը փախաւ,
և փարաւոնին ու անոր ծառաներուն
սիրտը ժողովուրդին դէմ
դարձաւ՝ ու ըսին, Մենք ինչու
ըրինք աս բանը, որ Իսրայէլը մեզի
ծառայութիւն ընելէն թող
տուինք։ Եւ իր կառքը պատրաստեց, 6
ու իր ժողովուրդը իր հետը առաւ։
Եւ վեց հարիւր ընտիր կառքեր՝ 7
ու Եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և
անոնց ամէն մէկուն վրայ սպարապետներ
առաւ։ Եւ Տէրը Եգիպտոսի 8

փարաւոն թագաւորին սիրտը
կարծրացուց, ու անիկայ Իսրայէլի
որդւոցը ետևէն ինկաւ. և Իսրայէլի
որդիքը բարձր ձեռքով ելան։
9 Բայց Եգիպտացիք անոնց ետևէն
ինկան, փարաւոնին ամէն ձիերը
ու կառքերը՝ և անոր ձիաւորները
ու զօրքերը, և հասան անոնց՝ որ
բանակած էին ծովին մօտ Փիհաիրօթին
քովը՝ Բէեղսեփոնին առջին։

10 Եւ երբ փարաւոն մօտեցաւ,
Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը
վերցուցին, և ահա Եգիպտացիք
իրենց ետևէն կու գային, ու խիստ
վախցան. և Իսրայէլի որդիքը աղաղակեցին
11 Տէրոջը։ Եւ ըսին
Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ գերեզմաններ
չըլլալո՞ւն համար մեզ անապատին
մէջ մեռնելու բերիր.
Ի՞նչ է աս մեզի ըրածդ որ մեզ
12 Եգիպտոսէն հանեցիր։ Ասի չէ՞ր ան
խօսքը՝ որ քեզի զրուցեցինք Եգիպտոսին
մէջ՝ ըսելով, Թող տուր
մեզ՝ որ Եգիպտացւոց ծառայութիւն
ընենք. քանզի աւելի աղէկ է մեզի
Եգիպտացւոց ծառայութիւն ընել,
քան թէ անապատին մէջ մեռնիլ։
13 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին,
Մի՛ վախնար, կայնեցէք, ու տեսէք
Տէրոջը փրկութիւնը՝ որ այսօր պիտի
ընէ ձեզի, ինչու որ այսօրուան
ձեր տեսած Եգիպտացիները մէյմըն
ալ պիտի չտեսնէք յաւիտեան։
14 Տէրը ձեզի համար պիտի պատերազմի,
ու դուք լուռ կեցէք։
15 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ինչո՞ւ
ինծի կ'աղաղակես. ըսէ Իսրայէլի
16 որդւոցը որ չուեն. Եւ դուն
գաւազանդ վերցո՛ւր, ու ձեռքդ ծովուն
վրայ երկընցո՛ւր, ու ճեղքէ
ան. և Իսրայէլի որդիքը ծովուն
17 մէջէն ցամաքով երթան։ Եւ ես
ահա Եգիպտացւոց սիրտը պիտի
կարծրացընեմ, ու անոնց ետևէն
պիտի երթան. և ես փարաւոնին
ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝ անոր
կառքերուն ու անոր ձիաւորներուն
վրայ պիտի փառաւորուիմ։
18 Եւ երբոր ես փարաւոնին ու անոր
կառքերուն և անոր ձիաւորներուն
վրայ փառաւորուիմ, Եգիպտացիք
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ Իսրայէլի 19
բանակին առջևէն կ'երթար,
ելաւ, ու անոնց ետևը գնաց. և
ամպի սիւնը ելաւ անոնց առջևէն՝ ու
անոնց ետևին կայնեցաւ. Եւ Եգիպտացւոց 20
բանակին ու Իսրայէլի բանակին
մէջտեղը եկաւ՝ ու Եգիպտացւոց
ամպ ու խաւար եղաւ, բայց
Իսրայէլացւոց գիշերը լոյս կու տար.
և բոլոր գիշերը իրարու չմօտեցան։

Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ 21
երկընցուց, ու Տէրը սաստիկ արևելեան
հովով ետ դարձուց ծովը
բոլոր գիշերը, և ծովը ցամաք ըրաւ,
ու ջուրերը ճեղքուեցան։ Եւ Իսրայէլի 22
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
քալեցին. ու ջուրերը անոնց
աջ կողմէն ու ձախ կողմէն պարիսպ
եղան։

Եւ Եգիպտացիք անոնց ետևէն 23
ինկան, ու փարաւոնին բոլոր ձիերը՝
կառքերը ու ձիաւորները անոնց
ետևէն ծովուն մէջտեղը գացին։
Եւ եղաւ որ առաւօտեան պահուն 24
Տէրը Եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ
կրակի ու ամպի սիւնէն, ու Եգիպտացւոց
բանակը խռովութեան
մէջ ձգեց. Եւ անոնց կառքերուն անիւները 25
հանեց, ու դժուարութեամբ
վարել տուաւ. անանկ որ
Եգիպտացիք ըսին, փախչինք Իսրայէլին
երեսէն, ինչու որ ահա Եհովան
անոնց համար Եգիպտացւոց
հետ կը պատերազմի։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ 26
ծովուն վրայ երկընցո՛ւր, որ ջուրերը
Եգիպտացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն
ու անոնց ձիաւորներուն վրայ
դառնայ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը 27
ծովուն վրայ երկընցուց, և առտուան
դէմ ծովը իր տեղը դարձաւ,
ու Եգիպտացիք անոր դիմացէն փախան.
և Տէրը թօթափեց Եգիպտացիները
ծովուն մէջ։ Եւ ջուրերը 28
դարձան ու ծածկեցին փարաւոնին
կառքերը ու ձիաւորները և
բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց ետևէն
ծովուն մէջ մտան. ու անոնցմէ
մէկն ալ չմնաց։ Բայց Իսրայէլի 29

որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
կ'երթային , և ջուրերը անոնց աջ
կողմէն ու ձախ կողմէն անոնց պարիսպ
30 էին ։ Ու Տէրը ան օրը Եգիպտացւոց
ձեռքէն ազատեց Իսրայէլը . ու Իսրայէլ մեռած տեսաւ
Եգիպտացիները ծովուն եզերքը ։
31 Ու Իսրայէլ տեսաւ ան մեծ գործը՝
որն որ Տէրը ըրաւ Եգիպտացւոց
վրայ . ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն
, ու հաւատաց Տէրոջը և անոր
ծառային Մովսէսին ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Ան ատենը Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը
աս երգը երգեցին Տէրոջը ,
և խօսեցան ըսելով , Պիտի երգեմ
Տէրոջը , ինչու որ փառքով փառաւորեալ
է . ձին ու անոր հեծնողը
2 ծովը նետեց ։ Տէրն է իմ զօրութիւնս
ու իմ գովութիւնս , և իմ
փրկութիւնս եղաւ . Ասիկայ է իմ
Աստուածս , ու պիտի փառաւորեմ
զանիկայ . իմ հօրս Աստուածն
է , ու պիտի բարձրացընեմ զանիկայ
3 ։ Տէրը հզօր պատերազմող
է . անոր անունը ԵՀՈՎԱՅ է ։
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը
ծովը նետեց . և անոր ընտիր
զօրագլուխները Կարմիր ծովուն
5 մէջ ընկղմեցան ։ Անդունդները
ծածկեցին զանոնք . քարի պէս խորունկը
6 իջան ։ Քու աջ ձեռքդ՝
ո՛վ Տէր , փառաւորեալ է զօրութեամբ
. քու աջ ձեռքդ՝ ո՛վ Տէր ,
7 խորտակեց թշնամին ։ Ու քու փառացդ
մեծութեամբը քեզի դէմ կեցողները
կործանեցիր . քու բարկութիւնդ
խրկեցիր , որ զանոնք յարդի
8 պէս կերաւ ։ Ու քու քթիդ փչելովը
ջուրերը ժողվուեցան . հեղեղները
դէզի պէս կայնեցան . ծովուն
մէջտեղը անդունդները պաղեցան ։
9 Թշնամին ըսաւ , Պիտի հալածեմ ,
պիտի հասնիմ , աւարը պիտի բաժնեմ
. իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ
. իմ սուրս պիտի քաշեմ ,
10 իմ ձեռքս զանոնք պիտի աւրէ ։ Քու
հովդ փչեցիր , ծովը զանոնք ծածկեց
. զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի
11 պէս ընկղմեցան ։ Ո՛վ Տէր ,
աստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՞վ
կայ . սրբութեան մէջ փառաւորեալ
, օրհնութեան մէջ ահաւոր ,
հրաշքներ ընող ո՞վ կայ քեզի նման ։
Քու աջ ձեռքդ երկնցուցիր , երկիրը 12
զանոնք կլլեց ։ Քու ողորմութեամբդ 13
առաջնորդեցիր աս ժողովուրդին՝ որ դուն փրկեցիր . քու
զօրութեամբդ տարիր զանիկայ քու
սուրբ բնակութիւնդ ։ Ժողովուրդները 14
պիտի լսեն ու սարսափին .
Փղշտացւոց երկրին բնակիչները ցաւ
պիտի բռնէ ։ Ան ատենը Եդովմի 15
իշխանները պիտի տագնապին . Մովաբին
զօրաւորները պիտի դողան .
Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի
հալին ։ Անոնց վրայ վախ ու դող 16
պիտի իյնայ . քու բազուկիդ մեծութենէն
քարի պէս պիտի կորսին , մինչև
որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ո՛վ Տէր ,
մինչև որ անցնի աս ժողովուրդը՝ որ
դուն ստացար ։ Պիտի բերես զանոնք 17
, ու քու ժառանգութեանդ լեռը
պիտի տնկես զանոնք , ո՛վ Տէր ,
ան տեղը՝ որն որ քու բնակութեանդ
համար շինեցիր . ո՛վ Տէր , ան
սրբարանին մէջ՝ որն որ քու ձեռքերդ
շինեցին ։ Տէրը պիտի թագաւորէ 18
յաւիտեանս յաւիտենից ։

Ինչու Փարաւոնին ձիերը իր 19
կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը
մտան , և Տէրը ծովուն ջուրերը անոնց
վրայ դարձուց . բայց Իսրայէլի
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
գացին ։

Ու Ահարոնին քոյրը Մարիամ 20
մարգարէուհին թմբուկը իր ձեռքը
առաւ . ու բոլոր կիները թմբուկներով
ու պարերով անոր ետևէն
ելան ։ Ու Մարիամ պատասխան 21
տուաւ անոնց , Երգեցէք Տէրոջը՝
ինչու որ փառքով փառաւորեալ է .
ձին ու անոր հեծնողը ծովը նետեց ։

Ու Մովսէս Կարմիր ծովէն հանեց 22
Իսրայէլը , ու Սուրի անապատը
ելան . և երեք օրուան
ճամբայ գացին անապատին մէջ , ու
ջուր չգտան ։ Ու երբոր Մեռայ եկան 23
, չէին կրնար խմել Մեռային
ջուրերէն , ինչու որ դառն էին . անոր
համար անոր անունը Մեռայ

24 կոչուեցաւ ։ Ու ժողովուրդը
տրտնջեց Մովսէսին դէմ ըսելով ,
25 Ի՞նչ խմենք ։ Ու անիկայ Տէրոջը
աղաղակեց , ու Տէրը անոր փայտ
մը ցուցուց , որն որ ջուրերուն մէջ
դրածին պէս՝ ջուրերը անուշցան ։
Հոն անոնց կանոն ու դատաստան
26 դրաւ , և հոն փորձեց զանոնք , Ու
ըսաւ , Թէ որ Տէրոջը քու Աստուծոյդ
ձայնին ուշադրութեամբ մտիկ
ընես , ու ինչ որ անոր աչքին շիտակ
է՝ ընես , և անոր պատուիրանքներուն
ականջ դնես , ու անոր բոլոր
կանոնները պահես , ան ախտերուն
մէկը քու վրադ պիտի չբերեմ ,
որոնք Եգիպտացւոց վրայ բերի .
ինչու որ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ կը
բժշկեմ ։
27 Ու եկան Եղիմ , ու հոն տասնուերկու
ջուրի աղբիւրներ ու եօթանասուն
արմաւենիներ կային . և հոն
ջուրերուն քովը բանակ դրին ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ու չուեցին Եղիմէն , ու Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովքը եկան
Սին անապատը՝ որ Եղիմին ու Սինային
մէջտեղն է , անոնց Եգիպտոսի
երկրէն ելլելուն երկրորդ ամսուն
2 տասնըհինգերորդ օրը ։ Ու Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովքը անապատին
մէջ Մովսէսին ու Ահարոնին
3 դէմ տրտունջ ըրին . Ու Իսրայէլի
որդիքը ըսին անոնց , Երանի թէ
Տէրոջը ձեռքովը մեռած ըլլայինք
Եգիպտոսի երկրին մէջ , երբոր միսի
կաթսաներուն քովը նստած էինք ,
ու կուշտ հաց կ'ուտէինք . քանզի
մեզ աս անապատը հանեցիք , որ
բոլոր աս ժողովքը անօթութենէն
մեռցընէք ։
4 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահա
ես ձեզի երկինքէն հաց պիտի տեղամ
, և ժողովուրդը պիտի ելլէ
ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան
պէտք եղածը , որ փորձեմ զանոնք՝
թէ իմ օրէնքիս համեմատ պիտի
5 քալեն՝ թէ չէ ։ Ու ըլլայ որ վեցերորդ
օրը բերածնին պատրաստեն ,
և անիկայ ամէն օրուան ժողվածներէն
կրկին ըլլայ ։

Ու Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իսրայէլի 6
բոլոր որդւոցը , Ա՛ն իրիկուն
պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանողը Եհովան է ։ Ու առտուուն 7
պիտի տեսնէք Տէրոջը փառքը
, ինչու որ Տէրոջը դէմ ձեր ըրած
տրտունջը լսեց . և մենք ո՞վ ենք՝
որ մեզի դէմ կը տրտնջէք ։ Ու Մովսէս 8
ըսաւ , Երբոր Տէրը ձեզի իրիկունը
ուտելու միս , ու առտուուն կշտանալու
չափ հաց տայ , պիտի գիտնաք
որ Տէրը լսած է իրեն դէմ ըրած տրտունջնիդ
. և մենք ո՞վ ենք . ձեր
տրտունջը մեզի դէմ չէ , հապա Տէրոջը
դէմ ։ Ու Մովսէս ըսաւ Ահարոնին 9
, Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
ըսէ , Տէրոջը առջևը մօտեցէք
. ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց ։

Ու եղաւ որ երբ Ահարոն Իսրայէլի 10
որդւոցը բոլոր ժողովքին կը
խօսէր , անոնք դէպ 'ի անապատը
նայեցան , և ահա Տէրոջը փառքը
ամպին մէջ երևցաւ ։ Ու Տէրը 11
խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Իսրայէլի 12
որդւոցը տրտունջը լսեցի ,
խօսէ անոնց՝ ըսելով , Իրիկուան
դէմ միս պիտի ուտէք , ու առտուան
հացով պիտի կշտանաք . և
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Եհովայ
ձեր Աստուածը ։

Ու եղաւ որ իրիկունը լորամարգիներ 13
ելան , ու բանակը ծածկեցին
. և առտուանց բանակին բոլորտիքը
ցօղ իջաւ ։ Ու երբոր 14
իջած ցօղը վերցաւ , ահա անապատին
երեսին վրայ մանր թեփանման բան
մը կար՝ եղեամի պէս մանր գետնին
վրայ ։ Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը 15
տեսան , իրարու ըսին , Ի՞նչ է աս .
քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր . ու
Մովսէս ըսաւ անոնց , Ա՛յս է ան հացը՝
որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ ։
Տէրոջը պատուիրած բանը աս է . 16
ժողվեցէք անկէ ամէն մէկերնիդ իր
կերածին չափ . ամէն մէկերնիդ իր
վրանին մէջ եղողներուն համար՝
ձեր հոգիներուն համրանքին նայելով՝
մարդ գլուխ մէկ գոմոր առէք ։
Ու Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին . 17
և ոմն շատ՝ ու ոմն քիչ ժողվեց ։
Ու երբ գոմորով կը չափէին , շատ 18

ունեցողինը չաւելցաւ, ու քիչ ունեցողինը չպակսեցաւ. ամէն մէկը
19 իր կերածին չափ ժողվեց ։ Ու Մովսէս ըսաւ անոնց, Մէկը անկէ
20 մինչև առտու չպահէ ։ Բայց մտիկ չըրին Մովսէսին, հապա ոմանք թողուցին անկէ մինչև առտու, և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ. և Մովսէս
21 բարկացաւ անոնց ։ Ու ամէն առտու կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ. ու արևը տաքցածին պէս կը հալէր ։
22 Ու եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ ուտելիք՝ —ջուխտ— ամէն մէկուն համար երկու ոմէր ժողվեցին. և ժողովքին բոլոր իշխանները եկան ու պատմեցին Մովսէսին ։
23 Ու անիկայ ըսաւ անոնց, Աս է Տէրոջը բանը. Վաղը հանգստութեան սուրբ շաբաթն է Տէրոջը. ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք, և ինչ որ պիտի եռացնէք՝ եռացուցէք, ու ինչ որ կ'աւելնայ՝ ձեզի համար առտուան պահուելու թողու-
24 ցէք ։ Ու անիկայ առտուան թողուցին՝ Մովսէսին հրամայածին պէս. և չի հոտեցաւ, չի ալ անոր մէջը որդ
25 եղաւ ։ Ու Մովսէս ըսաւ, Այսօր կերէք ան, ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը. այսօր դաշտին մէջ անկէ
26 պիտի չգտնէք ։ Վեց օր պիտի ժողվէք անիկայ. բայց եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է, պիտի չգտնուի ։
27 Ու եղաւ որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք ժողվելու ելան, ու
28 չգտան ։ Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Մինչև ե՞րբ չէք ուզեր պահել իմ պատուիրանքներս ու օրէնքներս ։
29 Նայեցէք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը, անոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ. ամէն մէկերնիդ իր տեղը թող նստի. մէկը իր տեղէն չելլէ եօթ-
30 ներորդ օրը ։ Ու ժողովուրդը
31 հանգստացաւ եօթներորդ օրը ։ Ու Իսրայէլի որդիքը անոր անունը Մանն դրին. ու ան գինձի սերմի պէս ճերմակ ու անոր համը մեղրով շինուած գաթայի պէս էր ։
32 Ու Մովսէս ըսաւ, Տէրոջը հրամայած բանը աս է. Անկէ ոմէր մը
լեցուցէք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի. որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անապատին մէջ՝ երբոր ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանեցի ։ Ու Մովսէս ըսաւ 33
Ահարոնին, Աման մը առ, ու անոր մէջը ոմէր մը լեցուն մանանայ դիր. և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջևը
դիր ։ Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին 34
պատուիրեց, անանկ ալ Ահարոն վկայութեան առջևը դրաւ զանիկայ՝
որ պահուի ։ Ու Իսրայէլի որդի- 35
քը քառսուն տարի կերան մանանան, մինչև որ շէն երկիր եկան. մանանան կերան՝ մինչև որ Քանանու
երկրին սահմանը եկան ։ Ու 36
ոմէրը արդուին տասներորդ մասն է ։

ԳԼ. ԺԷ.

Ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո- 1
ղովքը Տէրոջը խօսքին պէս իրենց գնացքին համեմատ Սին անապատէն չուեցին, և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին. ու ժողովուրդին համար
խմելու ջուր չկար ։ Ու ժողո- 2
վուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու ըսաւ, Մեզի ջուր տուր որ խմենք. և Մովսէս ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ ինծի հետ կը վիճիք. ինչո՞ւ Տէրը կը
փորձէք ։ Ու ժողովուրդը հոն ջու- 3
րի համար ծարաւեցաւ. ու ժողովուրդը Մովսէսին դէմ տրտունջ ըրաւ ու ըսաւ, Ինչո՞ւ համար մեզ Եգիպտոսէն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և մեր հօտերը ծարաւութեամբ մեռցընես ։
Ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց 4
ըսելով, Ի՞նչ ընեմ աս ժողովուրդին. գրեթէ պատրաստ են զիս
քարկոծելու ։ Ու Տէրը ըսաւ Մով- 5
սէսին, Ժողովուրդին առջևը անցիր, ու Իսրայէլի ծերերէն քու հետդ առ, և քու գաւազանդ՝ որով գետը զարկիր, ձեռքդ առ ու գնա ։
Ահա Քորեբին մէջ ժայռին վրայ՝ 6
հոն քու առջևդ կը կայնիմ, և ժայռին զարկ, ու անկէ ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը պիտի խմէ ։ Ու Մովսէս անանկ ըրաւ Իսրայէլի
ծերերուն առջևը ։ Ու ան տեղին 7
անունը Մասսա ու Մերիպա դրաւ. ինչու որ Իսրայէլի որդիքը հոն վիճեցան, և Տէրը փորձեցին՝ ըսելով, Արդեօք Տէրը մեր մէ՞ջն է թէ չէ ։
8 Ան ատենը Ամաղէկը եկաւ, ու Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլին հետ
9 պատերազմեցաւ ։ Ու Մովսէս ըսաւ Յեսուին, Մեզի մարդիկ ընտրէ, ու Ամաղէկին հետ պատերազմելու ելիր. վաղը ես բլուրին գլուխը պիտի կայնիմ՝ Աստուծոյ գաւազա-
10 նը ձեռքս առնելով ։ Ու Յեսու Մովսէսին ըսածին պէս ըրաւ, ու Ամաղէկին հետ պատերազմեցաւ, և Մովսէս, Ահարոն ու Ովր բլու-
11 րին գլուխը ելան ։ Ու կ'ըլլար որ՝ երբոր Մովսէս իր ձեռքերը վեր կը վերցընէր, Իսրայէլը կը յաղթէր, ու երբոր իր ձեռքերը վար կ'իջեցը-
12 նէր, Ամաղէկը կը յաղթէր ։ Ու Մովսէսին ձեռքերը ծանրանալուն՝ քար մը առին ու անոր տակը դրին, և ինքը անոր վրան նստաւ. ու Ահարոն և Ովր մէկը մէկ կողմէն ու մէկալը միւս կողմէն՝ անոր ձեռքերը վեր բռնեցին, ու մինչև արևգակին մարը մտնելը անոր ձեռքերը
13 հաստատուն մնացին ։ Ու Յեսու սուրի բերնէ անցուց Ամաղէկը ու
14 անոր ժողովուրդը ։ Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ասիկայ յիշատակի համար գիրքի մէջ գրէ, ու Յեսուին իմացուր՝ որ Ամաղէկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին պիտի
15 ջնջեմ ։ Ու Մովսէս սեղան մը շինեց, ու անոր անունը Եհովանիսի
16 դրաւ, Ու ըսաւ, Քանզի Տէրը երդում ըրաւ ըսելով, թէ Տէրը ազգէ ազգ պիտի պատերազմի Ամաղէկին դէմ ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու Մովսէսին աները՝ Մադիամու քուրմը Յոթոր լսեց ան ամէնը որ Աստուած ըրաւ Մովսէսին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին, և թէ Տէրը
2 Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը ։ Ու Մովսէսին աները Յոթոր առաւ Մովսէսին կնիկը Սեպփորան, անի-
3 կայ ետ ղրկելէն ետքը. Ու անոր երկու որդիքը՝ որոնց մէկուն անունը Գերսամ էր. ինչու որ ինքը ըսեր էր. Օտար երկրի մէջ պան-
դուխտ եմ. Ու մէկալին անունը 4
Եղիազար էր. ինչու որ ըսեր էր, Իմ հօրս Աստուածը իմ օգնականս էր, ու զիս Փարաւոնին սուրէն ա-
զատեց ։ Ու Մովսէսին աները Յո- 5
թոր անոր որդիներովը ու անոր կնիկովը եկաւ Մովսէսին քով՝ ի անապատը՝ ուր որ անիկայ բանակ դրեր էր Աստուծոյ լեռանը քովը.
Ու իմացուց Մովսէսին ըսելով, Ես 6
քու աներդ Յոթոր քեզի կու գամ, նաև քու կնիկդ իր երկու որդիքը
իր հետը ունենալով ։ Ու Մովսէս 7
իր աները դիմաւորելու ելաւ, և անոր խոնարհութիւն ըրաւ ու համբուրեց զանիկայ. և իրարու ողջութիւնը հարցուցին ու վրանը
մտան ։ Ու Մովսէս իր աներոջը 8
պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը ըրաւ Փարաւոնին ու Եգիպտացիներուն՝ Իսրայէլին համար, և ճամբուն մէջ բոլոր իրենց քաշած աշխատութիւնը, ու Տէրոջը զանոնք ազատելը ։
Ու Յոթոր ուրախացաւ բոլոր բա- 9
րութիւններուն համար՝ որ Տէրը ըրաւ Իսրայէլին, փրկելով զանոնք
Եգիպտացւոց ձեռքէն ։ Ու Յո- 10
թոր ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ որ ազատեց ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն՝ ու Փարաւոնին ձեռքէն. ինչու որ ազատեց ժողովուրդը Եգիպ-
տացւոց ձեռքին տակէն ։ Հիմա 11
գիտեմ որ Եհովան բոլոր աստուածներէն մեծ է. քանզի ինչ բանի մէջ որ կը հպարտանային, ա-
նոնցմէ վեր ելաւ ։ Ու Մովսէ- 12
սին աները Յոթոր ողջակեզ ու զոհեր բերաւ Աստուծոյ. և Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը Մովսէսին աներոջը հետ Աստուծոյ առջևը հաց ուտելու եկան ։
Ու եղաւ որ հետևեալ օրը Մով- 13
սէս ժողովուրդը դատելու նստաւ, ու ժողովուրդը առաւօտէն մինչև իրիկուն Մովսէսին քովը կայնեցաւ ։
Ու Մովսէսին աները երբոր տեսաւ 14
ինչ որ կ'ընէր Մովսէս ժողովուրդին, ըսաւ, Ի՞նչ է աս բանը՝ որ դուն կ'ընես ժողովուրդին. ինչո՞ւ

դատ մինակ կը նստիս, ու բոլոր
ժողովուրդը առաւօտէն մինչեւ իրիկուն
15 քու քովդ կը կենայ։ Եւ Մովսէս
ըսաւ իր աներոջը, Վասն զի ժողովուրդը
կու գայ ինծի Աստուծմէ
16 ~~[illegible]~~ հարցնելու։ Երբոր
անոնք բան մը ունենան՝ ինծի կու
գան, և ես անոնց մէջտեղը դատաստան
կ'ընեմ, ու Աստուծոյ կանոնները
ու օրէնքները անոնց կը
17 գիտցընեմ։ Եւ Մովսէսին աները
ըսաւ անոր, Քու ըրածդ աղէկ
18 բան չէ։ Իրաւցընէ դուն պիտի
մաշիս, դուն ալ — քու հետդ եղած
աս ժողովուրդն ալ. Վասն զի
աս բանը քեզի շատ ծանր է. դուն
19 մինակ չես կրնար ընել սա։ Հիմա
մտիկ ըրէ իմ խօսքս, ես քեզի
խրատ տամ, ու Աստուած քեզի
հետ պիտի ըլլայ։ Ժողովուրդին
համար Աստուծոյ առջեւը դուն եղիր,
որ դատերը դուն ներկայացընես
20 Աստուծոյ. Եւ անոնց սորվեցուր
կանոնները ու օրէնքները, և
գիտցուր անոնց իրենց քալելու ճամբան
ու իրենց ընելու գործը։
21 Ասկէ զատ դուն բոլոր ժողովուրդէն
կարող մարդիկ՝ Աստուծմէ վախցող՝
ճշմարտասէր ու ագահութիւնը ատող
մարդիկ ընտրէ, ու զանոնք հազարապետներ՝
հարիւրապետներ՝ յիսնապետներ
ու տասնապետներ դիր
22 անոնց վրայ. Ու ամէն ատեն թող
անոնք դատեն ժողովուրդը. և ամէն
մեծ բանը քեզի ներկայացընեն, ու
ամէն պզտիկ բանը անոնք դատեն.
այսպէս քեզի օգնելով քու վրայէդ
23 բեռը կը թեթեւցընեն։ Եթէ որ
աս բանը ընես, ու Աստուած ալ
քեզի անանկ պատուիրէ, ան ատենը
կարող կ'ըլլաս դիմանալու, և բոլոր
աս ժողովուրդն ալ խաղաղութեամբ
իրենց տեղը կ'երթան։
24 Եւ Մովսէս իր աներոջը խօսքը
մտիկ ըրաւ, ու անոր ամէն ըսածը
25 ըրաւ։ Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլէն
կարող մարդիկ ընտրեց, ու
զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխներ՝
այսինքն հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝
յիսնապետներ ու
26 տասնապետներ կարգեց։ Եւ ամէն
ատեն անոնք կը դատէին ժողովուրդը.
դժուարին բանը Մովսէսին կը
ներկայացընէին, ու ամէն պզտիկ
բանը իրենք կը դատէին։ Եւ 27
Մովսէս իր աները ճամբայ հանեց,
ու անիկայ իր երկիրը գնաց։

ԳԼ. ԺԹ.

Երրորդ ամսուն մէջ՝ Իսրայէլի 1
որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն
ետքը, նոյն օրը Սինայի անապատը
եկան։ Վասն զի Ռափիդիմէն 2
չուեցին, ու Սինայի անապատը
եկան, ու անապատին մէջ
բանակ դրին. և Իսրայէլը հոն
լեռանը դիմացը բանակ դրաւ։ Եւ 3
Մովսէս Աստուծոյ ելաւ, ու Տէրը
լեռնէն կանչեց զանիկայ՝ ըսելով.
Յակոբին տանը ասանկ ըսես, և
Իսրայէլի որդւոցը իմացընես.
Դուք տեսաք ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց. 4
և ինչպէս ձեզ արծուի
թեւերուն վրայ վերցուցի ու քովս
բերի։ Եւ հիմա թէ որ իրաւցընէ 5
իմ ձայնիս հնազանդիք ու իմ ուխտս
պահէք, դուք ինծի սեփհական
ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն ազգերէն.
Վասն զի բոլոր երկիրը իմս
է։ Եւ դուք ինծի քահանաներու 6
թագաւորութիւն ու սուրբ ազգ
մը պիտի ըլլաք. Իսրայէլի որդւոցը
զրուցելու խօսքերդ ասոնք
են։

Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովուրդին 7
ծերերը կանչեց, և Տէրոջը իրեն
պատուիրած աս բոլոր խօսքերը
անոնց առջեւը դրաւ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը 8
միաբերան պատասխանեցին
ու ըսին, Տէրոջը բոլոր ըսածները
պիտի ընենք։ Եւ Մովսէս
ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
դարձուց։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ահա 9
ես քեզի կու գամ թանձր ամպի մը
մէջ, որ ժողովուրդը լսէ երբոր ես
քեզի հետ խօսիմ, ու նաեւ յաւիտեան
քեզի հաւատայ։ Եւ Մովսէս
ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը
պատմեց։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, 10
Գնա ժողովուրդին, և զանոնք
սրբէ այսօր ու վաղը, և թող

11 իրենց լաթերը լուան, Ու երրորդ
օրուան համար պատրաստ ըլլան.
վասն զի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժողովուրդին
աչքին առջեւը Սինայ
12 լեռանը վրայ պիտի իջնէ։ Եւ դուն
ժողովուրդին բոլորտիքը սահման
դնես՝ ըսելով, Զգուշացէք՝ լեռը
ելլելէն՝ կամ անոր ծայրին դպչելէն
զգուշացուցէք. ով որ լեռանը
դպչի, անշուշտ պիտի մեռցուի։
13 Անոր ձեռք չդպչի. վասն զի
~~դպչողը~~ անպատճառ պիտի քարկոծուի,
կամ նետով զարնուի.
թէ անասուն ըլլայ և թէ մարդ՝
պիտի չապրի. երբոր փողին ձայնը
երկար հնչուի, անոնք լեռը պիտի
ելլեն։
14 Եւ Մովսէս լեռնէն վար 'ի ժողովուրդը
իջաւ, ու սրբեց ժողովուրդը.
և անոնք իրենց լաթերը
15 լուացին։ Եւ անիկայ ըսաւ ժողովուրդին,
Երրորդ օրուան համար
պատրաստ եղէք. ձեր կիներուն
մի մերձենաք։
16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց
որոտումներ ու կայծակներ
կ'ըլլային, և թանձր ամպ մը կար
լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ
փողի ձայն մը, և բանակին մէջ
եղած բոլոր ժողովուրդը դողդողեցաւ։
17 Եւ Մովսէս բանակէն
Աստուծոյ առջեւը հանեց ժողովուրդը.
ու անոնք լեռանը տակը կայնեցան։
18 Եւ Սինայ լեռը բոլորովին
կը մխար, վասն զի Տէրը անոր
վրայ կրակով իջաւ. ու անոր
մուխը հնոցի մուխի պէս կ'ելլէր, և
19 բոլոր լեռը սաստիկ կը դողար։ Եւ
քանի որ փողին ձայնը կը սաստկանար,
Մովսէս խօսեցաւ, ու Աստուած
ձայնով մը անոր պատասխան
20 տուաւ։ Եւ Տէրը Սինայ
լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ.
ու Տէրը կանչեց Մովսէսը
լեռանը գլուխը, և Մովսէս ելաւ։
21 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Իջիր՝
ժողովուրդին պատուիրէ, որ չըլլայ
թէ Տէրը տեսնելու համար
սահմանէն անցնին, ու անոնցմէ
22 շատերը կորսուին։ Եւ Տէրոջը
մօտեցող քահանաներն ալ սրբըուին,
որ չըլլայ թէ Տէրը անոնց վրայ
յարձակի։ Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, 23
Ժողովուրդը չկրնար ելլել
Սինայ լեռը. վասն զի դուն մեզի
խօսեցար՝ ըսելով, Սահման դիր
լեռանը, ու անիկայ սրբէ։ Եւ 24
Տէրը ըսաւ անոր, Գնա՛ վար իջիր,
ու Ահարոնին հետ մէկտեղ ելիր.
բայց քահանաները ու ժողովուրդը
Տէրոջը ելլելու համար՝ սահմանէն
չանցնին, որ չըլլայ թէ անոնց վրայ
յարձակի։ Ու Մովսէս ժողովուրդին 25
իջաւ, և այնպէս խօսեցաւ անոնց։

ԳԼ. Ի

Եւ Աստուած աս բոլոր խօսքերը 1
զրուցեց՝ ըսելով,

Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ 2
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան
տունէն հանեցի։

Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ 3
չունենաս։

Դուն քեզի կուռք չշինես, ոչ ալ 4
վերը երկինքի մէջ կամ վարը երկրի
վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն
մէջ եղած բաներուն մէկ նմանութիւնը.
Անոնց երկրպագութիւն չընես, 5
ու զանոնք չպաշտես. վասն զի ես
քու Տէր Աստուածդ նախանձոտ Աստուած
եմ որ կը հատուցանեմ հայրերուն
անօրէնութիւնը որդւոցը
վրայ՝ մինչեւ անոնց երրորդ ու չորրորդ
ազգը՝ որ կ'ատեն զիս. Եւ 6
կ'ողորմիմ անոնց մինչեւ հազար ազգը՝
որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս
կը պահեն։

Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը 7
պարապ տեղը բերանդ չառնես. վասն
զի Տէրը իր անունը պարապ
տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի
չսեպէ։

Հանգստութեան օրը միտքդ 8
բեր՝ անիկայ սուրբ պահելու համար։
Վեց օր պիտի աշխատիս, 9
ու բոլոր գործդ ընես. Բայց եօթներորդ 10
օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ
հանգստութեան օրն է. ան օրը գործ
մը պիտի չգործես, ոչ դուն՝ ոչ քու
որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծառադ
ու աղախինդ՝ ոչ քու անաս-

ասնդ՝ մէջ ալ՝ տանդ մէջ եղած օտարականդ. 11 Վասն զի Տէրը վեց օրուան մէջ ըրաւ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ օրը հանգստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը ու սրբեց զանիկայ։

12 Պատուէ՛ քու հայրդ ու մայրդ, որ քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի։

13 Սպանութիւն մի՛ ըներ։

14 Շնութիւն մի՛ ըներ։

15 Գողութիւն մի՛ ըներ։

16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի՛ ըներ։

17 Քու դրացիիդ տանը մի՛ ցանկար. քու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառային՝ կամ անոր աղախնին՝ կամ անոր եզին՝ կամ անոր էշուն և քու դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի՛ ցանկար։

18 Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէին որոտումները ու կայծակները և փողին ձայնը ու լեռանը մխալը. Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ, ետ քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ. 19 Եւ ըսին Մովսէսին, Դուն խօսէ մեզի հետ, ու մտիկ կ'ընենք. բայց Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝ որ չմեռնինք։ 20 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի՛ վախնաք. ինչու որ Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ, անանկ որ անոր վախը ձեր առջևը ըլլայ, որ չմեղանչէք։ 21 Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ. ու Մովսէս մօտեցաւ այն թանձր խաւարին՝ ուր որ Աստուած էր։

22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Դուք տեսաք որ ձեզի հետ երկինքէն խօսեցայ. 23 Ինծի հետ արծաթէ աստուածներ չշինէք, ոչ ալ ոսկիէ աստուածներ չշինէք ձեզի։ 24 Ինծի հողէ սեղան մը շինես, ու անոր վրայ քու ողջակէզներդ ու խաղաղութեան զոհերդ՝ քու ոչխարներդ ու արջառներդ մատուցանես. Ամէն տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ, քեզի պիտի գամ, ու քեզ պիտի օրհնեմ։ 25 Եւ թէ որ ինծի քարէ սեղան շինելու ըլլաս, տաշած քարէ չշինես. քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթ գործիք վերցընես, կը պղծես զանիկայ։ 26 Եւ աստիճաններով չելլես իմ սեղանս, որ քու մերկութիւնդ չբացուի անոր վրայ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ անոնց առջևը դնելու դատաստանները ասոնք են. 2 Թէ որ Իսրայէլցի ծառայ մը ծախու առնելու ըլլաս, անիկայ վեց տարի պիտի ծառայէ, և եօթներորդ տարին ձրի ազատ պիտի ելլէ։ 3 Թէ որ մինակ մտաւ, մինակ պիտի ելլէ. թէ որ կնիկ ունէր, կնիկն ալ իր հետը պիտի ելլէ։ 4 Թէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ, ու անիկայ իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնած է, կնիկը ու անոր տղաքը տիրոջը պիտի ըլլան, ու ինքը մինակ պիտի ելլէ։ 5 Բայց թէ որ ծառան յայտնի ըսելու ըլլայ թէ Ես կը սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս ու իմ տղաքներս, չեմ ուզեր որ ելլեմ և ազատ ըլլամ. 6 Այն ատենը անոր տէրը դատաւորներուն պիտի տանի զանիկայ, և դրանը կամ դրանդեւայը մօտեցընէ. ու անոր տէրը անոր ականջը հերիւնով պիտի ծակէ, և անիկայ յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ անոր։

7 Եւ թէ որ մէկը իր աղջիկը աղախին ըլլալու համար ծախէ, անիկայ ծառաներուն ելլելուն պէս պիտի չելլէ։ 8 Թէ որ անիկայ հաճելի չըլլայ իր տիրոջը աչքին՝ որ զանիկայ իրեն նշանեց էր, թող փրկել տայ զանիկայ. բայց զանիկայ օտար ազգի ծախելու կարող չըլլայ, ինչու որ խաբէութիւն ըրաւ անոր։ 9 Եւ թէ որ զանիկայ իր որդւոյն նշանած է, աղջիկանց օրէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր։ 10 Թէ որ իրեն ուրիշ մըն ալ առնէ, անոր ուտելիքը՝ հանդերձը ու մերձաւորութիւնը պիտի չկտրէ։ 11 Եւ թէ որ անոր այս երեք բանը չընէ, այն ատենը անիկայ առանց ստակի ձրի պիտի երթայ։

12 Մարդ զարնող մեռցընողը անշուշտ պիտի մեռցուի։ 13 Իսկ թէ որ դարանամուտ չեղաւ, հապա զանիկայ Աստուած մատնեց անոր ձեռքը, քեզի տեղ մը պիտի սահմանեմ, որ անիկայ հոն փախչի։ 14 Բայց թէ որ մէկը իր դրացիին ոխ ունենայ, և զանիկայ նենգութեամբ մեռցընէ, իմ սեղանէս ալ պիտի առնես զանիկայ՝ որ մեռնի։ 15 Եւ իր հօրը կամ մօրը զարնողը անշուշտ պիտի մեռցուի։

16 Եւ մարդ գողցողը՝ թէ զանիկայ ծախած ըլլայ, և թէ իր ձեռքը գտնուի, անշուշտ պիտի մեռցուի։

17 Եւ իր հայրը կամ մայրը անիծողը անշուշտ պիտի մեռցուի։

18 Եւ թէ որ մարդիկ իրարու հետ վէճ ընեն, ու մէկը մէկալին քարով կամ բռունցքով զարնէ, ու անիկայ չմեռնի, հապա անկողինը պառկի, 19 Թէ որ նորէն ելլէ, ու գաւազանով պտըտի, զարնողը անպարտ ըլլայ, միայն անոր կորսնցուցած ժամանակին վարձքը հատուցանէ, ու բոլորովին առողջացընէ զանիկայ։

20 Եւ թէ որ մէկը գաւազանով իր ծառան կամ իր աղախինը զարնէ, ու անիկայ իր ձեռքին տակը մեռնի, անշուշտ անկէ վրէժ պիտի առնուի. 21 Բայց թէ որ օր մը կամ երկու օր ապրի, անկէ վրէժ չառնուի. ինչու որ անիկայ իր ստակն է։

22 Եւ թէ որ մարդիկ կռուին, ու յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր տղան անցընել տան, և ուրիշ վնաս մը չըլլայ, անիկայ անշուշտ այն կնոջն էրկանը իր վրայ դրած տուժը պիտի քաշէ, դատաւորներուն ~~[illegible]~~ պէս հատուցանելով։ 23 Բայց թէ որ վնաս մը ըլլայ, անձի տեղ անձ պիտի տաս, 24 Աչքի տեղ՝ աչք, ակռայի տեղ՝ ակռայ, ձեռքի տեղ՝ ձեռք, ոտքի տեղ՝ ոտք, 25 Խարանի տեղ՝ խարան, վէրքի տեղ՝ վէրք, հարուածի տեղ՝ հարուած։

26 Եւ թէ որ մէկը իր ծառային աչքը կամ իր աղախինին աչքը զարնէ ու կուրցընէ, զանիկայ իր աչքին փոխարէն ազատ պիտի արձակէ։ 27 Եւ թէ որ իր ծառային ակռան կամ իր աղախինին ակռան թափէ, զանիկայ իր ակռային փոխարէն ազատ պիտի արձակէ։

28 Եւ թէ որ եզ մը իր եղջիւրովը մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռցընէ, եզը անշուշտ պիտի քարկոծուի, ու անոր միսը պիտի չուտուի. բայց եզին տէրը անպարտ ըլլայ։ 29 Հապա թէ որ եզը երէկուընէ ի վեր մէկալ օրուընէ զարնող է, և անոր տիրոջն ալ զրուցուած է, ու զանիկայ պահած չէ, թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը մեռցունելու ըլլայ, եզը պիտի քարկոծուի, ու անոր տէրն ալ պիտի մեռցուի։ 30 Թէ որ փրկանք մը դրուի անոր վրայ, անիկայ իր անձին ազատութեանը համար՝ ինչ որ իր վրան դրուի պիտի վճարէ։ 31 Թէ տղայ մը և թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ նէ, աս դատաստանին պէս ըլլայ անոր։ 32 Թէ որ եզը ծառայ մը կամ աղախին մը զարնէ, անոնց տիրոջը երսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ, ու եզը պիտի քարկոծուի։

33 Եւ թէ որ մէկը փոս մը բանայ, կամ մէկը փոս մը փորէ ու չծածկէ, և հոն եզ մը կամ էշ մը իյնալու ըլլայ, 34 Անոր փոսին տէրը պիտի քաշէ, ու անոնց տիրոջը ստակ պիտի տայ, և մեռածը իրը պիտի ըլլայ։

35 Եւ թէ որ մէկու մը եզը իր դրացիին եզը զարնէ մեռցընէ, ողջ եզը պիտի ծախեն, ու անոր ստակը բաժնեն, և մեռածն ալ բաժնեն։ 36 Հապա թէ որ եզին երէկուընէ ի վեր մէկալ օրուընէ զարնող ըլլալը գիտցուած ըլլալով, անոր տէրը զանիկայ պահած չէ, անշուշտ եզին տեղը եզ պիտի հատուցանէ, ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ կամ ծախէ զանիկայ, մէկ արջառին տեղը

հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին տեղը չորս ոչխար պիտի հատուցանէ ։

2 Թէ որ գող մը տուն ծակելու վրայ գտնուի, ու զարնուի մեռնի, անոր 3 համար արիւն չթափուի ։ Թէ որ անոր վրայ արեւը ծագեր էր, անոր համար արիւն պիտի թափուի. անիկայ լման կրնար հատուցանել. թէ որ բան մըն ալ չունենար, անձը իր գողցած բանին համար 4 կրնար ծախուիլ ։ Թէ որ գողցածը իր ձեռքը ողջ գտնուի, թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ ոչխար, կրկինը պիտի հատուցանէ ։

5 Թէ որ մէկը արտի մը կամ այգիի մը վնաս տայ, թող տալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու, իր արտին ամէնէն աղէկ արդիւնքէն ու իր այգիին ամէնէն աղէկ բերքէն պիտի հատուցանէ ։

6 Թէ որ կրակ ցայտէ ու փուշերուն փակչի, և դիզուած որանները կամ չհնձուած ցորենը կամ արտը այրի, կրակը վառողը այրածին արժէքը լման պիտի հատուցանէ ։

7 Թէ որ մէկը իր դրացիին ստակ կամ ամաններ տայ պահելու համար, և ան մարդուն տունէն գողցուի, թէ որ գողը գտնուի, անիկայ կրկինը պիտի հատուցանէ ։

8 Թէ որ գողը չգտնուի, տանուտէրը դատաւորներուն պիտի տարուի, իր ձեռքը իր դրացիին ստացուածքին չդպցնելը ստուգելու համար ։ 9 Ամէն կերպ անիրաւութեան համար, թէ եզի՝ թէ իշու՝ թէ ոչխարի և թէ հանդերձի համար, նաև ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որն որ մէկը կը հաստատէ թէ իրն է, երկու կողմին դատը դատաւորներուն առջեւ տարուի, ու դատաւորները որուն վրայ վճռելու ըլլան, անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ ։

10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը՝ կամ եզ մը՝ կամ ոչխար մը՝ կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ, ու անիկայ մեռնի՝ կամ վնասի՝ կամ թշնամին առնէ տանի 11 ու տեսնող մը չըլլայ, Անոնց երկուքին մէջտեղը Տէրոջը երդումը ըլլայ՝ իր դրացիին ստացուածքին ձեռք չդպցնելուն համար. ու անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը, և ինքը պիտի չհատուցանէ ։ 12 Ու թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուեր է, ինքը անոր տիրոջը պիտի հատուցանէ ։ 13 Թէ որ գազանէ պատառուած է, թող բերէ անիկայ՝ վկայութիւն ըլլալու համար. ու պատառուածին գինը պիտի չհատուցանէ ։

14 Ու թէ որ մէկը իր դրացիէն անասուն փոխ առնէ, ու անիկայ վնասուելու կամ մեռնելու ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով, ինքը անշուշտ պիտի հատուցանէ. 15 Բայց թէ որ անոր տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ. թէ որ վարձքով առնուած էր, վարձքին տեղը սեպուի ։

16 Ու թէ որ մէկը չնշանուած աղջիկ մը խաբէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր օժիտը ինքը տալով զանիկայ իրեն կնիկ պիտի ընէ ։ 17 Թէ որ անոր հայրը ամենեւին չուզէ անոր տալ, անիկայ կոյսերուն օժիտին չափ ստակ պիտի տայ ։

18 Կախարդ կնիկը չապրեցընես ։

19 Ով որ անասունի հետ պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի ։

20 Միայն Տէրոջմէն 'ի զատ՝ ուրիշ աստուածներու զոհ ընողը բոլորովին պիտի կորսուի ։

21 Ու օտարականը մի՛ չարչարեր, ու զանիկայ մի՛ նեղեր. ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք ։ 22 Որբեւայրին ու որբը բնաւ մի՛ չարչարէք ։ 23 Թէ որ զանոնք չարչարէք ինչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք ինծի բողոքելու ըլլան, անշուշտ պիտի լսեմ անոնց աղաղակը. 24 Ու իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի մեռցընեմ. և ձեր կնիկները որբեւայրի ու ձեր տղաքները որբ պիտի ըլլան ։

25 Թէ որ իմ ժողովուրդէս քու քովդ եղած աղքատ մէկու մը փոխ ստակ տաս, վաշխառուի մը պէս մի՛ ըլլար անոր, ու անոր վրան 26 վաշխ մի՛ դներ ։ Թէ որ քու դրացիիդ հանդերձը գրաւ առնես, արեւը մարը չմտած՝ իրեն ետ դարձընես. 27 Ինչու որ ան է միայն անոր ծածկոցը, իր մարմինին հանդերձն է ան. ինչո՞վ պիտի պառկի. և պիտի ըլլայ որ երբոր ինծի աղաղակէ, պիտի լսեմ, քանզի ես ողորմած եմ ։

28 Դատաւորները մի՛ հայհոյեր, և քու ժողովուրդիդ իշխանը մի՛ անիծեր ։

29 Քու արմտիքներուդ ու հնձաններուդ երախայրիները մի՛ ուշացըներ. քու որդւոցդ անդրանիկները ինծի պիտի տաս ։ 30 Քու եզիդ ու ոչխարիդ ալ սանկ պիտի ընես. եօթը օր մօրը հետ պիտի ըլլայ. ութերորդ օրը ան ինծի պիտի տաս ։

31 Ու դուք ինծի սուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք. և դաշտին մէջ գազաններէն գիշատուածին միսը պիտի չուտէք. շուներուն պիտի նետէք ան ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Սուտ լուր չտանիս. անօրէնի հետ ձեռքդ չդնես անիրաւ 2 վկայ ըլլալով ։ Չարութիւն ընելու համար՝ բազմութեանը չհետեւիս. ու դատաստանի մէջ իրաւունքը ծռելու համար շատերուն կողմը խոտորելով՝ խօսք չխօսիս ։

3 Ու աղքատին աչառութիւն չընես իր դատին մէջ ։

4 Թէ որ քու թշնամիիդ մոլորած եզին կամ իշուն հանդիպելու ըլլաս, անշուշտ իրեն դարձընես անիկայ ։ 5 Թէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես, ու զանիկայ ազատելէն հրաժարելու ալ ըլլաս, անշուշտ անոր հետ էշը ազատես ։

6 Քու աղքատիդ դատին մէջ 7 անոր իրաւունքը չծռես ։ Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր. և անմեղը ու արդարը մի՛ մեռցըներ. ինչու որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ ։

8 Ու կաշառ պիտի չառնես. ինչու որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը կուրացընէ, և արդարներուն խօսքերը կը խանգարէ ։

9 Ու օտարականը մի՛ նեղեր. ինչու որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք. որովհետեւ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք ։

10 Ու քու երկիրդ վեց տարի սերմանես, ու անոր արդիւնքը ժողվես. 11 Բայց եօթներորդ տարին անգործ ձգես ու թողուս ան, որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն, և անոնցմէ մնացածը դաշտին անասունները ուտեն. քու այգիիդ ու ձիթաստանիդ ալ սանկ ընես ։ 12 Վեց օր քու գործդ գործէ, ու եօթներորդ օրը հանգստացիր, որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ, և քու աղախինիդ որդին ու օտարականը շունչ առնէ ։ 13 Ու բոլոր ձեզի զրուցածներուս մէջ զգուշաւոր ըլլաք, և ուրիշ աստուածներուն անունը չյիշէք. քու բերնէդ անգամ չլսուի ։

14 Տարին երեք անգամ ինծի տօն 15 պահէ ։ Բաղարջակերաց տօնը պահէ. քեզի պատուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Աբիբ ամսուան մէջ սահմանուած ժամանակին. ինչու որ ան ամսուան մէջ Եգիպտոսէն ելար. և բնաւ մէկը ինծի պարապ չերեւնայ իմ առջեւս. 16 Ու արտին մէջ ցանելու աշխատութեանդ երախայրի պտուղը հնձելու տօնը՝ ու տարւոյն վերջը ժողվելու տօնը պահէ, երբոր արտէն քու աշխատութիւնդ կը ժողվես ։ 17 Տարին երեք անգամ քու ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջեւը պիտի երեւնան ։

18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով չմատուցանես, ու իմ տօնիս ճարպը մինչեւ առտու պիտի չմնայ ։ 19 Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը տանիս ։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես ։

20 Ահա քու առջեւէդ հրեշտակ մը կը ղրկեմ, որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ, ու իմ պատրաստած տեղս տանի քեզ ։ 21 Անկէ զգուշա-

ցէր, ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ,
անոր անհնազանդ մի՛ ըլլար. Ին-
չու որ անիկայ ձեր յանցանքը պիտի
չներէ, քանզի իմ անունս անոր
22 վրայ է։ Բայց թէ որ ուշադրու-
թեամբ անոր խօսքը մտիկ ընես,
ու իմ բոլոր ըսածս ընես, ան ա-
տենը քու թշնամիներուդ թշնամի
պիտի ըլլամ, և քու հակառա-
23 կորդներուդ՝ հակառակորդ։ Վասն
զի իմ հրեշտակս քու առջեւէդ պիտի
երթայ, և քեզ Ամօրհացւոց ու
Քետացւոց և Փերեզացւոց ու
Քանանացւոց, Խեւացւոց ու Յե-
բուսացւոց պիտի տանի, և ես պի-
24 տի ջնջեմ զանոնք։ Անոնց աս-
տուածներուն երկրպագութիւն կամ
ծառայութիւն չընես, ու անոնց
ըրածին պէս չընես. հապա բո-
լորովին կործանես զանոնք, ու
անոնց կուռքերը բոլորովին կո-
25 տըրտես։ Ու ձեր Տէր Աս-
տուածը պաշտէք, ու ինքը քու
հացդ ու ջուրդ պիտի օրհնէ. և
ձեր մէջէն հիւանդութիւնը պիտի
26 վերցընեմ։ Քու երկրիդ մէջ վի-
ժող ու ամուլ պիտի չըլլայ. քու
օրերուդ թիւը պիտի լեցնեմ։
27 Իմ երկիւղս քու առջեւէդ պիտի
խրկեմ, և պիտի կորսնցընեմ այն
բոլոր ժողովուրդը՝ որուն որ դուն
կ'երթաս, ու քու բոլոր թշնամի-
ներուդ կռնակը քեզի պիտի դար-
28 ձընեմ։ Ու քու առջեւէդ իշա-
մեղուն պիտի խրկեմ, որ Խեւացի-
ները՝ Քանանացիները ու Քետա-
ցիները քու առջեւէդ վռնտէ։
29 Անոնք քու առջեւէդ մէկ տարուան
մէջ պիտի չվռնտեմ, որ չըլլայ
թէ երկիրը անապատ ըլլայ ու քու
վրադ դաշտին գազանները շատնան։
30 Անոնք քու առջեւէդ կամաց կամաց
պիտի վռնտեմ, մինչև որ դուն
բազմանաս ու երկիրը ժառանգես։
31 Ու քու սահմաններդ Կարմիր ծո-
վէն մինչև Փղշտացւոց ծովը՝ ու
անապատէն մինչև Եփրատ գետը
պիտի դնեմ. ինչու որ այն երկրին
բնակիչները քու ձեռքդ պիտի
տամ. ու զանոնք քու առջեւէդ
32 վռնտես։ Անոնց հետ ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ
չընես։ Քու երկրիդ մէջ չբնա- 33
կին, որ քեզի մեղք գործել
չտան ինծի դէմ. ինչու որ եթէ
անոնց աստուածները պաշտես,
անշուշտ ան քեզի որոգայթ պի-
տի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԴ

Ու ըսաւ Մովսէսին, Տէրոջը ելիր 1
դուն ու Ահարոն, Նադաբ ու
Աբիուդ՝ և Իսրայէլի ծերերէն
եօթանասուն հոգի, ու հեռուէն
երկրպագութիւն ըրէք։ Ու մի- 2
այն Մովսէս մօտենայ Տէրոջը, ու
անոնք չմօտենան, ոչ ալ ժողո-
վուրդը անոր հետ ելլէ։

Ու Մովսէս եկաւ, ու Տէրոջը 3
բոլոր խօսքերը և բոլոր դատաս-
տանները պատմեց ժողովուրդին. և
բոլոր ժողովուրդը միաձայն պա-
տասխան տուին ու ըսին, Տէրոջը
գրուցած բոլոր խօսքերը պիտի ը-
նենք։ Ու Մովսէս Տէրոջը բոլոր 4
խօսքերը գրեց, ու առտուանց կա-
նուխ ելաւ, ու լեռանը տակը սե-
ղան մը շինեց. ու Իսրայէլին
տասուերկու ցեղերուն համեմատ
տասուերկու արձան կանգնեց։ Ու 5
Իսրայէլի որդւոցմէ պատանիներ
խրկեց, ու ողջակէզներ մատուցին
և խաղաղութեան զոհերու համար
զուարակներ զոհեցին Տէրոջը։ Ու 6
Մովսէս արիւնին կէսը առաւ, ու
կոնքերու մէջ դրաւ. և արիւնին
կէսը սեղանին վրայ սրսկեց։ Ու 7
առաւ ուխտին գիրքը ու ժողովուր-
դին ականջներուն կարդաց. և ա-
նոնք ըսին, Տէրոջը բոլոր ըսածը
պիտի ընենք, ու անոր պիտի հնա-
զանդինք։ Ու Մովսէս առաւ ա- 8
րիւնը, ու ժողովուրդին վրայ սըրս-
կեց, ու ըսաւ, Ահա բոլոր աս
խօսքերուն համեմատ՝ Տէրոջը ձեզի
հետ ըրած ուխտին արիւնը։

Ան ատենը Մովսէս ու Ահարոն՝ 9
Նադաբ ու Աբիուդ՝ և Իսրայէլի
ծերերէն եօթանասուն հոգի ելան.
Ու Իսրայէլի Աստուածը տեսան. 10
ու անոր ոտքերուն տակը աղիւսով
յատակածի պէս շափիւղայ՝ և պայծառութեամբ բուն երկինքին պէս

11 էր։ Ու Իսրայէլի որդւոցը ընտ-
րեալներուն վրայ իր ձեռքը չերկըն-
ցուց. և զԱստուած տեսան, ու
կերան և խմեցին։

12 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Լե-
ռը ելիր ինծի ու հոն կեցիր, և
պիտի տամ քեզի քարեղէն տախ-
տակները ու իմ գրած օրէնքս և պա-
տուիրանքներս՝ որ անոնց սորվեցը-
13 նես։ Ու Մովսէս ու անոր պաշտօ-
նեան Յեսու ելան, և Մովսէս Աս-
14 տուծոյ լեռը ելաւ. Ու ըսաւ ծե-
րերուն, Դուք հոս մեզի սպասե-
ցէք, մինչև որ ձեզի դառնանք. և
ահա Ահարոն ու Ովր ձեր հետ
են. թէ որ մէկը դատ մը ունենայ՝
թող անոնց երթայ։

15 Ու Մովսէս լեռը ելաւ, ու ամպը
16 պատեց լեռը։ Ու Տէրոջը փառքը
Սինայ լեռանը վրայ հանգչեցաւ,
ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր.
և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին մէ-
17 ջէն կանչեց Մովսէսը։ Ու Տէրոջը
փառաց տեսիլքը լեռանը գագաթին
վրայ մաշող կրակի պէս էր Իսրայէ-
18 լի որդւոցը առջեւը։ Ու Մովսէս
ամպին մէջ մտաւ ու լեռը ելաւ,
և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Զրուցէ Իսրայէլի որ-
դւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն. ամէն
յօժար կամքով տուող մարդէն պիտի
3 առնէք իմ ընծաս։ Ու ձեր ա-
նոնցմէ առնելու ընծան աս է. ոս-
4 կի և արծաթ՝ ու պղինձ, Ու կա-
պուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և կրկնակի
կարմիր՝ ու բարակ քթան՝ և այծի
5 մազ, Ու կարմիր ներկուած խոյի
մորթեր՝ ու թէհաշի մորթեր՝ և
6 Սատիմի փայտեր, Լոյսի համար եղ՝
օծման եղի համար ու անուշահոտ
7 խունկի համար համեմներ, Եղնդնա-
քարեր՝ ու եփուտին ու լանջապա-
նակին վրայ զամուելու քարեր։
8 Ու ինծի սրբարան մը շինեն՝ որ
9 իրենց մէջը բնակիմ։ Խորանին օ-
րինակը և անոր բոլոր կարասիքին
օրինակը՝ բոլոր քեզի ցուցուցածիս
պէս՝ ճիշդ անանկ պիտի շինէք։

Ու Սատիմի փայտէ տապանակ 10
մը շինեն. անոր երկայնութիւնը
երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայ-
նութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և
անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն
ու կէս ըլլայ։ Ու անիկայ զուտ 11
ոսկիով պիտի պատես, ներսէն ու
դուրսէն պիտի պատես զան. և անոր
վրան բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
շինես։ Ու անոր համար չորս 12
ոսկի օղակ ձուլես, ու անոր չորս
անկիւնները դնես զանոնք, որ ա-
նոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու
մէկալ կողմը երկու օղակ ըլլայ։
Ու Սատիմի փայտէ ձողեր շի- 13
նես, ու զանոնք ոսկիով պա-
տես։ Ու ձողերը տապանակին 14
քովերը եղած օղակներուն անցը-
նես, որ տապանակը անոնցմով
վերցուի։ Ձողերը տապանակին օ- 15
ղակներուն մէջը մնան. անկէ չհա-
նուին։ Ու տապանակին մէջ դնես 16
վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի
տամ։

Ու զուտ ոսկիէ քաւութիւն մը 17
շինես, անոր երկայնութիւնը եր-
կու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայ-
նութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
ըլլայ։ Ու ոսկիէ երկու քերովբէ- 18
ներ շինես քաւութիւնին երկու
ծայրին վրայ. կռածոյ շինես զա-
նոնք. Ու մէկ քերովբէն մէկ 19
ծայրէն՝ ու միւս քերովբէն մէ-
կալ ծայրէն շինես. քերովբէները
քաւութիւնէն՝ անոր երկու ծայ-
րերուն վրայ շինես։ Ու քերովբէ- 20
ները թեւերնին վերէն տարածե-
լով՝ իրենց թեւերովը քաւութի-
նը պիտի ծածկեն. և անոնց ե-
րեսները իրարու դէմ նային. քե-
րովբէներուն երեսները դէպ 'ի քա-
ւութիւնը պիտի ըլլան։ Ու քա- 21
ւութիւնը տապանակին վրայ պիտի
դնես. և քեզի տալու վկայութի-
նըս տապանակին մէջ դնես։ Ու 22
հոն ես քեզի պիտի հանդիպիմ. ու
քաւութեանը վրայէն՝ վկայութեան
տապանակին վրան եղած երկու քե-
րովբէներուն մէջտեղէն՝ Իսրայէլի

որդւոցը համար բոլոր քեզի պատուիրելու
բաներուս վրայով պիտի
խօսիմ քեզի հետ։
23 Նաև Ատտիմի փայտէ սեղան մը
շինես. անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն՝ և անոր լայնութիւնը
մէկ կանգուն՝ ու անոր
բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու
24 կէս պիտի ըլլայ։ Նաև անիկայ զուտ
ոսկիով պատես. ու անոր բոլորտիքը
ոսկի շրջանակ մը շինես։
25 Նաև անոր չորս մատնաչափ
ապառուած մը շինես. ու ապառուածին
բոլորտիքը ոսկի շրջանակ
26 մը շինես։ Նաև անոր չորս ոսկի
օղակ շինես. ու անոր չորս անկիւնը՝
չորս ոտքին քովը դը-
27 նես օղակները։ Օղակները ապառուածին
քովը պիտի ըլլան,
որ սեղանը վերցնելու համար՝ ձո-
28 ղերուն տեղեր ըլլան։ Նաև ձողերը
Ատտիմի փայտէ շինես, ու
զանոնք ոսկիով պատես. և սեղանը
անոնցմով պիտի վերցուի։
29 Նաև անոր սկուտեղները ու անոր
խնկամանները և բաժակները ու
գաւաթները շինես, որ անոնցմով
թափելու նուէր մատուցուի. զանոնք զուտ ոսկիէ շի-
30 նես։ Նաև սեղանին վրան առաջաւորութեան
հացը դնես միշտ իմ
առջևս։
31 Նաև զուտ ոսկիէ աշտանակ մը
շինես. կռածոյ պիտի շինուի աշտանակը,
ու անոր բունը՝ ճիւղերը՝
սկահակները՝ գնդակները ու
ծաղիկները իրմէն պիտի ըլլան։
32 Նաև անոր քովերէն վեց ճիւղեր ելլեն.
աշտանակին մէկ քովէն իրեք
ճիւղ՝ և աշտանակին միւս
33 քովէն իրեք ճիւղ ելլեն. Մէկ
ճիւղին վրայ նշաձև իրեք սկահակ
ըլլայ՝ գնդակով ու ծաղիկով, և
միւս ճիւղին վրայ նշաձև իրեք
սկահակ՝ գնդակով ու ծաղիկով.
աշտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
34 սանկ պիտի ըլլան։ Նաև աշտանակին
վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի
ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծա-
35 ղիկներովը։ Նաև աշտանակէն ելած
վեց ճիւղերուն՝ երկու ճիւղին տակը
իրմէն մէկ գնդակ՝ ու երկու ճիւղին
տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ և երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ պի-
տի ըլլայ։ Անոնց գնդակները ու 36
ճիւղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը
մէկ կտորէ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ պի-
տի ըլլայ։ Նաև անոր եօթը ճրագ- 37
ները շինես. ու անոր ճրագները
վառուած ատենը լոյսը առ-
ջևէն տան։ Նաև անոր ունելիները 38
ու անոր բազմակալները զուտ ոսկիէ
պիտի ըլլան։ Անիկայ բոլոր աս 39
գործիքներով տաղանդ մը զուտ ոս-
կիէ պիտի շինուի։ Նաև նայէ որ 40
լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս
շինես զանոնք։

ԳԼ. ԻԶ.

Նաև խորանը շինես տասը վա- 1
րագոյրներով՝ մանուած բարակ
քթանէ ու կապուտակէ և ծիրանե-
գոյնէ ու կրկնակի կարմիրէ. վար-
պետի գործ շինես զանոնք քերովբէ-
ներով։ Մէկ վարագոյրին երկայ- 2
նութիւնը քսանութը կանգուն՝ և
մէկ վարագոյրին լայնութիւնը չորս
կանգուն պիտի ըլլայ. բոլոր վարա-
գոյրներուն չափը մէկ ըլլայ։ Հինգ 3
վարագոյրները իրարու պիտի կը-
ցուին, և միւս հինգ վարագոյր-
ները իրարու պիտի կցուին։ Նաև 4
կցուածքին ծայրի մէկ վարագո-
յրին եզերքին վրայ կապուտակեայ
օղակներ շինես. միւս կցուած-
քին ծայրի վարագոյրին եզերքն
ալ անանկ ընես։ Մէկ վարա- 5
գոյրին վրան յիսուն օղակ շինես,
և միւս կցուածքին վրան եղած
վարագոյրին ծայրն ալ յիսուն օ-
ղակ շինես. օղակները դիմացէ դի-
մաց պիտի ըլլան։ Նաև յիսուն 6
կարթաձև ոսկի ճարմանդներ շի-
նես. ու վարագոյրները ճարմանդ-
ներով կցես, և մէկ խորան
պիտի ըլլայ։
Նաև խորանին վրան ծածկոց ըլ- 7
լալու համար այծի մազէ վարա-
գոյրներ շինես. տասնըմէկ վարա-
գոյր ընես անոնք։ Մէկ վարագոյ- 8
րին երկայնութիւնը երսուն կան-
գուն՝ և մէկ վարագոյրին լայնու-

թիւնը չորս կանգուն ըլլայ. տաս-
նըմէկ վարագոյրներուն չափը
9 մէկ ըլլայ։ Նաև հինգ վարա-
գոյրները զատ՝ ու վեց վարա-
գոյրները զատ կցես. և վեցե-
րորդ վարագոյրը խորանին առ-
10 ջևի կողմէն երկպատիկ ընես։ Նաև
կցուածքին ծայրը եղած մէկ վա-
րագոյրին եզերքին վրայ յիսուն օ-
ղակ՝ ու միւս կցուածքին ծայրը
եղած վարագոյրին եզերքին վրայ
11 յիսուն օղակ շինես։ Նաև պղնձէ
յիսուն կարթաձև ճարմանդներ շի-
նես, ու ճարմանդները օղակնե-
րուն անցընես, և վրանը կոճ-
12 կես, ու մէկ ըլլայ։ Նաև վրանին
վարագոյրներէն աւելորդ մնացա-
ծը՝ այսինքն վարագոյրին աւելցած
կէսը՝ խորանին ետևէն կախուած
13 պիտի մնայ։ Նաև վրանին վարա-
գոյրներուն երկայնութենէն մէկ
կանգուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ
կանգուն միւս կողմէն աւելցա-
ծը՝ խորանին քովերը կախուած
մնայ՝ զանիկա մէկ կողմէն ու մէ-
14 կալ կողմէն ծածկելու համար։ Նաև
վրանին համար կարմիր ներկուած
խոյի մորթերէն ծածկոց մը, ու
անոր վրայէն թէհաշի մորթերէն
ծածկոց մը շինես։
15 Նաև խորանին տախտակները Ատ-
տիմի փայտէ շինես որ կանգնած
16 մնան։ Մէկ տախտակին երկայ-
նութիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ
տախտակին լայնութիւնը մէկ ու
17 կէս կանգուն պիտի ըլլայ։ Ամէն
մէկ տախտակը երկերկու ագու-
ցիկ ծայրեր պիտի ունենայ իրա-
րու համեմատ. խորանին բոլոր
18 տախտակներուն ասանկ ընես։ Նաև
խորանին տախտակները շինես.
դէպ 'ի հարաւ՝ հարաւային կողմը
19 քսան տախտակ։ Նաև քսան
տախտակներուն տակը քառասուն
արծաթ խարիսխ շինես. մէկ տախ-
տակին տակը իր երկու ագուցիկ
ծայրը անցընելու համար երկու խա-
րիսխ՝ և միւս տախտակին տակը
իր երկու ծայրը անցընելու հա-
մար երկու խարիսխ պիտի ըլլայ։
20 Նաև խորանին միւս կողմին հա-
մար հիւսիսային կողմը՝ քսան տախ-
տակ, Նաև անոնց քառասուն արծաթ 21
խարիսխները, մէկ տախտակին
տակը երկու խարիսխ՝ ու միւս
տախտակին տակը երկու խարիսխ
ըլլայ։ Նաև խորանին ետևի կող- 22
մին համար արևմտեան կողմը վեց
տախտակ շինես։ Նաև խորանին ան- 23
կիւններուն համար՝ ետևի կողմը
երկու տախտակ շինես։ Նաև վա- 24
րէն պիտի կցուին, ու վերէն մէկ
օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան.
երկուքն ալ ասանկ պիտի ըլլան.
անոնք երկու անկիւններուն համար
պիտի ըլլան. Նաև այսպէս՝ ասոնք 25
ութը տախտակ պիտի ըլլան. ու
անոնց արծաթ խարիսխները տասն-
ըվեց խարիսխ պիտի ըլլան. մէկ
տախտակին տակը երկու խարիսխ՝
ու միւս տախտակին տակը եր-
կու խարիսխ ըլլայ։ Նաև Ատտիմի 26
փայտէ նիգեր շինես. խորանին
մէկ քովի տախտակներուն համար
հինգ նիգ՝ Նաև խորանին միւս քո- 27
վի տախտակներուն համար հինգ
նիգ, ու դէպ 'ի արևմուտք խորա-
նին ետևի կողմի տախտակներուն
համար հինգ նիգ պիտի ըլլայ. Նաև 28
միջնակի նիգը, այսինքն տախտակ-
ներուն միջնակը եղածը՝ մէկ ծայ-
րէն միւս ծայրը պիտի անցնի։
Նաև տախտակները ոսկիով պատես, 29
ու անոնց օղակները՝ այսինքն նի-
գերուն տեղերը ոսկիէ շինես. և
նիգերը ոսկիով պատես։
Նաև խորանը կանգնես իր ձևին 30
համեմատ, ինչպէս որ լեռանը վրայ
քեզի ցուցուեցաւ։
Նաև կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյ- 31
նէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուած բարակ քթանէ վարագոյր
մը շինես. անիկայ վարպետի գործ
քերովբէներով պիտի շինուի։ Նաև 32
անիկայ Ատտիմի չորս ոս-
կեպատ սիւներու վրայ դնես. ա-
նոնց ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան.
ու չորս արծաթ խարիսխներու
վրայ պիտի ըլլան։ Նաև վարագոյ- 33
րը ճարմանդներէն վար կախես,
ու հոն վարագոյրին ներսի կող-
մը վկայութեան տապանակը բե-

րես. և վարագուրը ձեզի պիտի բաժ-
նէ սրբութիւնն՝ ու սրբութեանց
34 սրբութիւնն մէջտեղը : Ու քա-
ւութիւնը վկայութեան տապանա-
կին վրայ՝ սրբութեանց սրբութիւ-
35 նին մէջ դնես : Ու վարագու-
րին դուրսի դին սեղանը, ու
սեղանին դիմացը խորանին հա-
րաւային կողմը՝ աշտանակը դը-
նես. ու սեղանը հիւսիսային կող-
մը դնես :

36 Ու վրանին դրանը համար կա-
պուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և
կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
բարակ քթանէ՝ նկարագործ դրան
37 վարագոյր մը շինես : Ու դրան
վարագուրի համար Սատիմի փայ-
տէ հինգ սիւն շինես, ու զա-
նոնք ոսկիով պատես. և անոնց
ճանկերը ոսկիէ ըլլան. ու ա-
նոնց համար պղնձէ հինգ խարիսխ
ձուլես :

ԳԼ. ԻԷ.

1 Ու զոհի սեղանը Սատիմի փայ-
տէ շինես, երկայնութիւնը հինգ
կանգուն՝ ու լայնութիւնը հինգ
կանգուն. սեղանը քառակուսի ըլ-
լայ. և անոր բարձրութիւնը ի-
2 րեք կանգուն ըլլայ : Ու անոր
եղջիւրները անոր չորս անկիւննե-
րուն վրայ շինես. անոր եղջիւր-
ները իրմէն ըլլան. ու զանիկայ
3 պղնձով պատես : Ու անոր մո-
խիրը ժողվելու համար անոր թա-
ղարները՝ ու անոր թիակները՝ և
անոր կոնքերը՝ ու անոր մաշ-
հանները՝ ու անոր կրակի ամանն-
ները շինես. անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինես : Ու ա-
նոր ցանցակերպ կասկարայ մը շի-
նես պղնձէ. ու ցանցին վրայ
չորս պղնձէ օղակ շինես՝ անոր
5 անկիւններուն վրայ : Ու անիկայ
սեղանին շրջանակին տակը դը-
նես ներքեւէն, որ ցանցը գրեթէ
6 սեղանին մէջտեղը ըլլայ : Ու
սեղանին համար ձողեր շինես.
ձողերը Սատիմի փայտէ ըլ-
լան. ու զանոնք պղնձով պա-
7 տես : Ու անոր ձողերը օղակնե-
րուն պիտի անցուին. ու ձողերը սե-
ղանին երկու քովերը պիտի ըլլան՝
անիկայ վերցնելու համար : Անի- 8
կայ տախտակներէ՝ մէջը պարապ պի-
տի շինես. լեռը քեզի ցուցուածին
պէս՝ անանկ պիտի շինեն զանիկայ :
Ու խորանին սրահը շինես. 9
հարաւային կողմին համար՝ սրահին
վարագոյրները մանուած բարակ քը-
թանէ ըլլալով՝ մէկ քովին երկայ-
նութիւնը հարիւր կանգուն պիտի
ըլլայ : Ու անոր քսան սիւները ու 10
անոնց քսան խարիսխները պղնձէ,
և սիւներուն ճանկերը և անոնց կա-
պերը արծաթէ պիտի ըլլան : Ու 11
նոյնպէս հիւսիսային կողմին համար
սրահին երկայնութեանը նայելով՝
վարագոյրները հարիւր կանգուն եր-
կայն պիտի ըլլան. ու անոր քսան
սիւները և անոնց քսան խարիսխնե-
րը պղնձէ, սիւներուն ճանկերը ու
անոնց կապերը արծաթէ պիտի ըլ-
լան : Ու արեւմտեան կողմին հա- 12
մար սրահին լայնութեանը նայելով՝
վարագոյրները յիսուն կանգուն պի-
տի ըլլան. անոնց սիւները տասը՝ ու
անոնց խարիսխները տասը պիտի ըլ-
լան : Ու սրահին արեւելեան կող- 13
մին համար՝ անոր լայնութիւնը արե-
ւելեան կողմէն յիսուն կանգուն պի-
տի ըլլայ : Ու դրանը մէկ քովին 14
վարագոյրները տասնըհինգ կան-
գուն պիտի ըլլան. անոնց սիւները
իրեք՝ ու անոնց խարիսխները իրեք :
Ու միւս քովին վարագոյրները 15
տասնըհինգ կանգուն պիտի ըլլան.
անոնց սիւները իրեք՝ ու անոնց խա-
րիսխները իրեք : Ու սրահին դրա- 16
նը համար՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մա-
նուած բարակ քթանէ՝ քսան կան-
գունի նկարագործ վարագոյր մը պէ-
տք է ըլլայ. անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց խարիսխները չորս պիտի ըլ-
լան : Սրահին բոլորտիքը եղած 17
բոլոր սիւները արծաթ կապերով՝
ու անոնց ճանկերը արծաթէ և ա-
նոնց խարիսխները պղնձէ պիտի ըլ-
լան : Սրահին երկայնութիւնը հա- 18
րիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը ա-
մէն տեղ յիսուն՝ և բարձրութիւնը

հինգ կանգուն. վարագոյրները մա-
նուած բարակ քթանէ պիտի ըլլան,
ու անոնց խարիսխները պղնձէ պիտի
19 ըլլան : Խորանին բոլոր գործիք-
ները իր ամէն պաշտօնին համար՝ և
անոր բոլոր ցիցերը՝ ու սրահին բո-
լոր ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան :

20 Ու դուն պատուիրես Իսրայէ-
լի որդւոցը՝ որ քեզի ծեծուած մա-
քուր ձէթ բերեն լոյսի համար,
որ կանթեղները միշտ վառին :
21 Ահարոն ու անոր որդիները ժո-
ղովքի խորանին մէջ՝ վկայութեանը
առջեւի վարագուրին դուրսի դին՝
իրիկունէն մինչեւ առտու Տէրոջը
առջեւը ան ճրագը կարգադրեն.
անիկայ անոնց յաւիտենական կանոն
ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէ-
լի որդւոցը կողմանէ :

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ու դուն քեզի մօտեցուր քու
եղբայրդ Ահարոնը ու անոր որ-
դիները իր հետը՝ Իսրայէլի որդւոցը
մէջէն, որ ինծի քահանայութիւն
ընեն. Ահարոնը և Ահարոնին որ-
դիները՝ Նադաբը ու Աբիուդը՝ Ե-
2 ղիազարը ու Իթամարը : Ու քու
եղբօրդ Ահարոնին սուրբ զգեստներ
պիտի շինես պատուոյ ու փառաց
3 համար : Ու դուն ըսէ բոլոր ի-
մաստուն սիրտ ունեցողներուն՝ ո-
րոնք որ ես իմաստութեան հոգիով
լեցուցի, որ Ահարոնին զգեստները
շինեն՝ անիկայ սրբելու համար՝ որ
4 ինծի քահանայութիւն ընէ : Ու
անոնց շինելու զգեստները ասոնք
են. լանջապանակ ու եփուտ և
պատմուճան ու նկարագործ շապիկ
խոյր և գօտի. և սուրբ զգեստներ
շինեն քու եղբօրդ Ահարոնին ու
անոր որդիներուն, որ ինծի քահա-
նայութիւն ընեն :
5 Ու անոնք պիտի առնեն ոսկին ու
կապուտակը և ծիրանեգոյնը ու
կրկնակի կարմիրը և բարակ քթա-
6 նը. Ու ոսկի թելէ կապուտակէ ու
ծիրանեգոյնէ, կրկնակի կարմիրէ և
մանուած բարակ քթանէ վարպետի
7 գործ պիտի շինեն եփուտը : Անոր եր-
կու ծայրերը երկու կցուած վականներ
պիտի ունենայ, որ իրարու միա-
ցած ըլլայ : Ու եփուտին վրայ 8
եղած ժապաւէնը անոր շինուածքին
պէս նոյն բանէն պիտի ըլլայ. ոսկիէ՝
կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկ-
նակի կարմիրէ ու մանուած բարակ
քթանէ պիտի ըլլայ : Ու երկու ե- 9
ղնգնաքարեր առնես, ու անոնց
վրան Իսրայէլի որդւոցը անուննե-
րը փորագրես : Անոնց անուննե- 10
րուն վեցը մէկ քարին վրայ՝ և
մնացած վեց անունները միւս
քարին վրայ անոնց ծնունդներուն
համեմատ [illegible]. Ան երկու 11
քարերուն վրայ Իսրայէլի որդւո-
ցը անունները ակնագործ բանողի
գործով՝ [illegible] կնիք փորագրած-
նուն պէս փորագրես. ոսկի խոր-
շերու մէջ դնես անոնք : Ու եր- 12
կու քարերը եփուտին ուսերուն
վրայ պիտի դնես, որ Իսրայէլի
որդւոցը յիշատակի քարեր ըլլան.
ու Ահարոն անոնց անունները յի-
շատակի համար իր երկու ուսե-
րուն վրայ պիտի կրէ Տէրոջը առ-
ջեւը : Ու ոսկիէ խորշեր պիտի 13
շինես. Ու զուտ ոսկիէ ոլորուած 14
հիւսուած երկու շղթաներ պիտի
շինես, ու հիւսուած շղթաները
խորշերուն անցընես :
Ու դատաստանի լանջապանակը 15
վարպետի գործ շինես. անիկայ
եփուտին շինուածքին պէս շինես.
ոսկիէ կապուտակէ ու ծիրա-
նեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու
մանուած բարակ քթանէ շինես :
Քառակուսի պիտի ըլլայ երկու- 16
քի ծալլուելով. անոր երկայնու-
թիւնը մէկ թիզ՝ ու անոր լայ-
նութիւնը մէկ թիզ պիտի ըլլայ : 17
Ու անոր մէջ [illegible]
չորս կարգ քար [illegible]
[illegible]
[illegible] 18
[illegible]
[illegible] 19
[illegible]
[illegible] 20
[illegible]

21 գամուած պիտի ըլլան։ Եւ քա-
րերը Իսրայէլի որդւոցը անուննե-
րուն պէս տասնըերկու պիտի ըլլան,
անոնց անուններուն համեմատ՝ ամէն
մէկը իր անունովը տասնըերկու ցե-
ղին համեմատ՝ կնիքի փորագրութեան
գործով փորագրուած պիտի ըլլան։
22 Եւ լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ
ոլորուած հիւսուած շղթաներ պի-
23 տի շինես։ Եւ լանջապանակին
վրան երկու ոսկի օղակներ շինես,
ու այն երկու օղակները լանջա-
պանակին երկու ծայրերուն վրայ
24 դնես։ Եւ այն երկու հիւսուած
ոսկի շղթաները լանջապանակին
ծայրը եղած երկու օղակներուն
25 անցընես. Եւ երկու հիւսուած
շղթաներուն միւս երկու ծայրե-
րը այն երկու ճարմանդներուն ան-
ցընես. ու զանոնք եփուտին առ-
ջևի կողմէն ուսերուն վրայ դը-
26 նես։ Եւ երկու ոսկի օղակներ
ալ շինես. ու զանոնք լանջապա-
նակին ներսի կողմէն՝ եփուտին
կցուած եզերքին երկու ծայրը
27 դնես։ Եւ ուրիշ երկու ոսկի օ-
ղակներ շինես, ու զանոնք ե-
փուտին երկու ուսերուն վարէն՝
անոր առջևի կողմի կցուածքին
մօտ՝ եփուտին ժապաւէնին վրա-
28 յէն անցընես։ Եւ լանջապանա-
կը իր օղակներէն՝ կապուտակէ շի-
նուած լարով եփուտին օղակներուն
կապեն, որ եփուտին ժապաւէնին
վրայ ըլլայ, ու լանջապանակը ե-
29 փուտին վրայէն չզատուի։ Եւ Ա-
հարոն երբոր սրբարանը մտնէ,
Իսրայէլի որդւոցը անունները Տէ-
րոջը առջևը յիշատակի համար՝
միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաս-
տանի լանջապանակին վրայ պիտի
30 կրէ։ Եւ դատաստանի լանջապա-
նակին մէջ Ուրիմը ու Թումմի-
մը դնես. և Ահարոնին սրտին
վրայ պիտի ըլլան, երբոր անիկայ
Տէրոջը առջևը երթայ. ու Ահարոն
Տէրոջը առջևը միշտ իր սրտին վրայ
պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դա-
տաստանը։
31 Եւ եփուտին պատմուճանը բո-
լորովին կապուտակէ պիտի շինես։

Եւ անոր մէջտեղը գլուխ անցընելու 32
ծակ մը պիտի ըլլայ. ծա-
կին բոլորտիքը զրահի ծա-
կին պէս հիւսուած եզերք
ունենայ՝ որ չպատռի։ Եւ անոր 33
քղանցքներուն վրայ կապուտակէ
ու ծիրանեգունէ և կրկնակի կար-
միրէ նռներ պիտի շինես քղանցք-
ներուն բոլորտիքը, ու անոնց մէջ-
տեղը չուրջանակի ոսկի զանգակներ։
Պատմուճանին քղանցքին վրայ չուր- 34
ջանակի ոսկի զանգակ մը ու նուռ
մը՝ ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը
պիտի ըլլայ։ Եւ պաշտօնի համար 35
անիկայ Ահարոնին վրան պիտի ըլ-
լայ. ու Տէրոջը առջև սրբարանը
մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը
պիտի լսուի որ չմեռնի։
Եւ զուտ ոսկիէ թիթեղ մը պի- 36
տի շինես, ու անոր վրան կնիքի փո-
րագրութեան պէս ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ
ՏԵԱՌՆ փորագրես։ Եւ կա-
պուտակ ժապաւէն մը անցընես ա- 37
նոր՝ որ խոյրին վրայ գրուի. ու
խոյրին վրան անոր առջևի կողմը
ըլլայ։ Եւ անիկայ Ահարոնին ճա- 38
կատին վրայ պիտի ըլլայ, որ Իս-
րայէլի որդւոցը նուիրած բոլոր
սուրբ ընծաներուն անօրէնութիւնը
Ահարոն կրէ. ու միշտ իր ճակա-
տին վրայ պիտի ըլլայ, որ անոնք
ընդունելի ըլլան Տէրոջը առջևը։
Եւ շապիկը բարակ քթանէ նկա- 39
րէն հիւսես, ու խոյրը բարակ քթա-
նէ պիտի շինես, և գօտին նկարա-
գործ պիտի շինես։
Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ 40
պիտի շինես, ու անոնց գօտիներ
պիտի շինես. և պատուոյ ու փա-
ռաց համար անոնց ապարօշներ պի-
տի շինես։ Եւ զանոնք քու եղ- 41
բօրդ Ահարոնին ու իր հետը իր
որդւոցը պիտի հագցընես. ու զա-
նոնք պիտի օծես, և պիտի օրհնես,
ու սրբես զանոնք՝ որ ինծի քահանա-
յութիւն ընեն։ Եւ անոնց կտաւէ 42
անդրավարտիքներ պիտի շինես ի-
րենց մարմնին մերկութիւնը ծած-
կելու համար. անոնց մէջքերէն մին-
չև ծունկերնին պիտի հասնին։ Եւ 43
անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը

վրայ պիտի ըլլան՝ երբոր Ժողովքի
խորանը մտնեն, կամ երբոր սե-
ղանին մօտենան սրբարանին մէջ
պաշտելու համար, որ չըլլայ թէ
անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին.
ասիկա յաւիտենական կանոն մը
ըլլայ իրեն՝ ու իրմէ ետքը իր սե-
րունդին։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Եւ աս է որ անոնց պիտի ընես՝
զանոնք սրբելու համար, որ
ինծի քահանայ ըլլան. արջառնե-
րէն զուարակ մը ու երկու անա-
2 րատ խոյ առնես, Եւ անխմոր
հաց՝ ու եղով շաղուած անխմոր
շօթեր՝ և եղով օծուած անխմոր
լաւաշներ առնես. ասոնք ցորե-
3 նի բարակ ալիւրէն շինես. Եւ
սակառի մը մէջ դնես. ու անոնք
սակառին մէջ, և զուարակը ու
4 երկու խոյերը մօտեցընես։ Եւ Ա-
հարոն ու անոր որդիները Ժողով-
քի խորանին դրանը մօտեցընես,
5 ու անոնք ջրով լուաս։ Եւ
զգեստները պիտի առնես, ու շա-
պիկը և եփուտին պատմուճանը
ու եփուտը և լանջապանակը Ա-
հարոնին պիտի հագցընես. ու
եփուտին ժապաւէնովը գօտեւորես
6 զանիկայ։ Եւ խոյրը անոր գլու-
խը դնես, ու խոյրին վրայ սուրբ
7 պսակը դնես։ Եւ օծման եղը
առնես, ու անոր գլխուն վրայ
8 թափելով՝ օծես զանիկայ։ Եւ
անոր որդիները մօտեցընես, ու
9 անոնց շապիկներ հագցընես. Եւ
գօտիներով գօտեւորես զանոնք՝
այսինքն Ահարոնը ու անոր որ-
դիները, ու անոնց գլուխը ա-
պարօշներ փաթթես. ու քահա-
նայութիւնը անոնցը ըլլայ յաւի-
տենական կանոնով։ Այսպէս պի-
տի օրհնես Ահարոնը ու անոր որ-
դիները։
10 Եւ զուարակը Ժողովքի խորա-
նին առջևը մօտեցընես, ու Ա-
հարոն և անոր որդիները իրենց
ձեռքը զուարակին գլխուն վրայ
11 դնեն։ Եւ Ժողովքի խորանին
դրանը քով՝ Տէրոջը առջևը մոր-
թես զուարակը։ Եւ զուարակին 12
արիւնէն առնես, ու մատովդ սե-
ղանին եղջիւրներուն վրան դնես.
և մնացած բոլոր արիւնը սեղա-
նին տակը թափես։ Եւ փորո- 13
տիքը ծածկող ամէն ճարպը՝ ու
լեարդին վրան եղած թաղանթը
և երկու երիկամունքը ու անոնց
վրան եղած ճարպը առնես, և սե-
ղանին վրայ այրես։ Բայց զուա- 14
րակին միսը ու անոր մորթը և
անոր աղբը բանակին դուրսը
կրակով այրես. աս մեղքի պա-
տարագ է։
Եւ խոյերուն մէկը առնես, և 15
Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց
ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դը-
նեն։ Եւ այն խոյը մորթես, ու 16
անոր արիւնը առնես, և սեղա-
նին վրայ չուրջանակի սրսկես։
Եւ խոյը կտոր կտոր ընես, ու 17
անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը
լուաս, ու զանոնք անոր կտորնե-
րուն և գլխուն վրայ դնես։ Եւ 18
բոլոր խոյը այրես սեղանին վրայ.
աս ողջակէզ է Տէրոջը. անու-
շահոտ պատարագ մըն է Տէ-
րոջը։
Եւ միւս խոյը առնես. ու Ա- 19
հարոն և անոր որդիքը իրենց ձեռ-
քերը խոյին գլխուն վրայ դնեն։
Եւ խոյը մորթես, ու անոր ա- 20
րիւնէն առնես, և Ահարոնին աջ
ականջին բլթակին վրայ՝ ու ա-
նոր որդւոցը աջ ականջներուն բլ-
թակին վրայ՝ և անոնց աջ ձեռ-
քին մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց
աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դը-
նես. և մնացած արիւնը սեղա-
նին վրայ չուրջանակի սրսկես։ Եւ 21
սեղանին վրայ եղած արիւնէն ու
օծման եղէն առնես, և Ահարո-
նին վրայ ու անոր զգեստներուն
վրայ և անոր հետ իր որդւոցը
վրայ ու իր որդւոցը զգեստներուն
վրայ սրսկես. և անիկայ ու անոր
զգեստները և անոր հետ իր որ-
դիները ու իր որդւոցը զգեստները
սուրբ պիտի ըլլան։ Եւ խոյէն ա- 22
ռնես ճարպը՝ ու դմակը և փորոտիքը
ծածկող ճարպը և լեարդին վրայ

թաղանթը՛ ու երկու երիկամունքը
և անոնց վրայ եղած ճարպը ու աջ
զիստը · Ինչու որ աս քահանայի օրհ-
23 նութեան խոյն է ։ Ու Տէրոջը
առջևը եղած անխմոր հացի սակա-
ռէն մէկ պան հացի՛ ու մէկ եղով
հացի ջօթ՛ և մէկ բաղարջ առ-
24 նէ, Ու ամէնը Ահարոնին ձեռքը
ու անոր որդւոցը ձեռքը դնես,
և զանոնք Տէրոջը առջևը երերցնե-
25 լու ընծայ մատուցանես ։ Ու ա-
նոնց ձեռքէն առնես զանոնք, ու սե-
ղանին վրայ ողջակէզին վրայ այրես
Տէրոջը առջևը անոյշ հոտի համար ·
անիկայ պատարագ մըն է Տէրոջը ։
26 Ու Ահարոնին քահանայ օրհնելուն
համար պատրաստուած խոյէն եր-
բուծը առնես, ու զանիկայ Տէ-
րոջը առջևը երերցնելու ընծայ
մատուցանես · և ան քու բաժի-
27 նըդ ըլլայ ։ Ու Ահարոնին հա-
մար ու անոր որդւոցը համար ե-
ղած քահանայի օրհնութեան խո-
յէն երերցնելու երբուծը ու
բարձրացնելու զիստը սրբես ։
28 Ու անիկայ յաւիտենական կանո-
նով Ահարոնին ու անոր որդւոցը
պիտի ըլլայ՛ Իսրայէլի որդւոցը
կողմանէ · Ինչու որ աս բարձրա-
ցընելու ընծայ է, և պիտի ըլ-
լայ բարձրացնելու ընծայ՛ Իս-
րայէլի որդւոցմէն իրենց խաղաղու-
թեան զոհերէն [illegible] իրենց բարձրա-
ցընելու ընծան Տէրոջը ։
29 Ու Ահարոնին սուրբ զգեստները
իրմէն ետքը իր որդւոցը պիտի ըլ-
լան, որ անոնցմով օծուին, ու ա-
30 նոնցմով օրհնուին ։ Ու անիկայ որ
իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ըլ-
լալով՛ սրբարանին մէջ պաշտօն կա-
տարելու համար ժողովքի խորանը
պիտի մտնէ, զանոնք եօթը օր
31 հագնի ։ Ու քահանայի օրհնու-
թեան խոյը առնես՛ ու անոր միսը
32 սուրբ տեղ մը եփես · Ու Ահարոն
ու անոր որդիքը ժողովքի խորանին
դրանը քով պիտի ուտեն խոյին միսը՛
33 ու սակառին մէջի հացը ։ Ու ա-
նոնք պիտի ուտեն ան բաները՛ որ
իրենց օրհնուելուն ու սրբուելուն
համար անոնցմով քաւութիւն եղաւ,
և օտարական մը անոնցմէ պիտի չու-
տէ · Ինչու որ անոնք սուրբ են ։ Ու 34
թէ որ օրհնութեան միսէն ու հացէն
մինչև առտու մնայ, աս աւելցածը
կրակով այրես · անիկայ պիտի չու-
տուի, Ինչու որ սուրբ է ։
Ու Ահարոնին ու անոր որդւո- 35
ցը ասանկ ընես, բոլոր քեզի ա-
պսպրածիս պէս · եօթը օրուան
մէջ կատարես անոնց օրհնութի-
նը ։ Ու օրը մէկ զուարակ մե- 36
ղքի պատարագ ընես քաւութեան
համար · ու սեղանին համար քա-
ւութիւն ընելու ատենդ մաքրես
զանիկայ, և սուրբ ընելու հա-
մար օծես զանիկայ ։ Սեղանին 37
համար եօթը օր քաւութիւն ը-
նես, ու սուրբ ընես զան · և սե-
ղանը ամէնասուրբ պիտի ըլլայ ·
Ինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պիտի
ըլլայ ։
Ու սեղանին վրայ ընելու զոհդ աս 38
է · միշտ ամէն օր մէկ տարեկան
երկու գառինք · Մէկ գառը ա- 39
ռտուանց մատուցանես, ու մէ-
կալ գառը իրիկուան դէմ մատու-
ցանես ։ Ու մէկ գառին հետ մէկ 40
հիմնի քառորդ ծեծուած ձէթով
շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ա-
լեւր, և թափելու նուէրին համար
մէկ հիմնի քառորդ մը գինի մա-
տուցանես ։ Ու մէկալ գառը ի- 41
րիկուան դէմ զոհես · ու ա-
ռտուան հացի ընծային պէս՛ և ա-
նոր թափելու նուէրին պէս ընես
անոր · աս՛ անուշահոտ պատարագ
մըն է Տէրոջը ։ Ասիկայ ձեր ազգե- 42
րուն մէջ մշտնջենաւոր ողջակէզ
պիտի ըլլայ Տէրոջը առջևը ժողովքի
խորանին դրանը քով, ուր որ ձեզի
պիտի հանդիպիմ՛ քեզի հետ խօ-
սելու ։ Ու հոն Իսրայէլի որդւոցը 43
պիտի հանդիպիմ, ու խորանը իմ
փառքովս սուրբ պիտի ըլլայ ։ Ու 44
ժողովքի խորանը ու սեղանը պիտի
սրբեմ · Ահարոնը ու անոր որդի-
ները ալ պիտի սրբեմ, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն ։ Ու Իս- 45
րայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ,
ու անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ·
Ու պիտի գիտնան թէ անոնց Տէր 46

Աստուածը ես եմ, որ անոնց մէջը
բնակելու համար Եգիպտոսի երկ-
րէն հանեցի զանոնք · ես եմ անոնց
Տէր Աստուածը ։

ԳԼ. Լ.

1 Ու խունկ ծխելու սեղան մը շի-
նես · Սատիմի փայտէ շինես
2 անիկայ · Անոր երկայնութիւնը
կանգուն մը՛ ու անոր լայնութիւ-
նը կանգուն մը՛ քառակուսի պիտի
ըլլայ, և անոր բարձրութիւնը
երկու կանգուն · անոր եղջիւր-
3 ները իրմէն պիտի ըլլան ։ Ու ա-
նոր վրան՛ ու անոր քովերը չուր-
ջանակէ՛ և անոր եղջիւրները զուտ
ոսկիով պատես · ու չուրջանակէ
4 ոսկի պսակ մը շինես անոր ։ Ու
երկու ոսկի օղակներ շինես՛ անոր ·
պսակին տակէն՛ անոր երկու քո-
վերը երկու կողմերէն շինես, որ
անոնցմով վերցուելու համար ձո-
ղերուն անցնելու տեղերը ըլ-
5 լան ։ Ու ձողերը Սատիմի փայ-
տէ շինես, ու անոնք ոսկիով
6 պատես · Ու անիկայ դնես վկա-
յութեանը վրայի քաւութիւնին
առջևը՛ վկայութեան տապանակին
քովը եղած վարագուրին առջևը,
ուր որ ես քեզի պիտի հանդի-
7 պիմ ։ Ու Ահարոն անոր վրայ
անուշահոտ խունկ պիտի ծխէ ·
ամէն առտու ճրագները շինած
8 ատենը խունկ պիտի ծխէ ։ Ու
Ահարոն իրիկուան դէմ ճրագնե-
րը վառած ատենը խունկ պիտի
ծխէ, որ Տէրոջը առջևը մշտըն-
ջենաւոր խունկ ըլլայ ձեր ազգե-
9 րուն մէջ ։ Անոր վրան օտար խունկ,
կամ ողջակէզ, կամ հացի ըն-
ծայ չմատուցանէք · ոչ ալ անոր
10 վրան նուէր թափէք ։ Ու Ահա-
րոն տարին անգամ մը անոր եղջիւր-
ներուն վրայ քաւութիւն պիտի
ընէ · անիկայ քաւութիւններուն
մեղքի պատարագին արիւնովը անոր
վրայ քաւութիւն պիտի ընէ տարին
անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ · ա-
նիկայ ամէնասուրբ է Տէրոջը ։
11 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՛
12 ըսելով, Երբոր Իսրայէլի որդւոցը
գումարը առնելու ըլլաս՛ իրենց
թուոյն նայելով, ան ատենը անոնց
ամէն մէկը իր հոգւոյն փրկանքը պի-
տի տայ Տէրոջը՛ զանոնք համրած
ատենդ, որ անոնց մէջը հարուած
չըլլայ՛ երբոր զանոնք համրես ։ Ա- 13
նոնք աս պիտի տան · ամէն մէկը
որ կ'անցնի կը համրուի, սրբարա-
նին սիկղին համեմատ՛ կէս սիկղ տա-
ծուն [illegible] տայ · մէկ սիկղը քսան
կերա է · Տէրոջը ընծան կէս սիկղ
պիտի ըլլայ ։ Ամէն քսան տարե- 14
կանէն վեր եղողը՛ որ կ'անցնի կը
համրուի, ան ընծան Տէրոջը պիտի
տայ ։ Երբոր ձեր հոգիներուն քա- 15
ւութիւն ընելու համար Տէրոջը ըն-
ծայ տան, կէս սիկղէն ոչ հարուս-
տը աւելի ու ոչ աղքատը պակաս
պիտի տայ ։ Ու Իսրայէլի որդւոց- 16
մէ քաւութեան արծաթը առնես,
ու ժողովքի խորանին պաշտօնին
տաս, որ Տէրոջը առջևը յիշա-
տակ ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը՛ ձեր
հոգիներուն քաւութիւն ընելու
համար ։
Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՛ 17
ըսելով, Նաև պղնձէ աւազան մը 18
շինես լուացուելու համար, ու անոր
խարիսխն ալ պղնձէ ըլլայ · և ժո-
ղովքի խորանին ու սեղանին մէջ-
տեղը դնես ան, ու անոր մէջը
ջուր լեցնես ։ Ու Ահարոն ու ա- 19
նոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտ-
քերը պիտի լուան անկէց ։ Երբոր 20
անոնք ժողովքի խորանը մտնելու
ըլլան, կամ երբոր սեղանին մօ-
տենալու ըլլան՛ պաշտօն կատարե-
լու և կրակով Տէրոջը զոհ մատու-
ցանելու համար, ջրով լուացուին
որ չմեռնին · Այսպէս իրենց ձեռքե- 21
րը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին ·
և ասիկայ իրենց յաւիտենական կա-
նոն պիտի ըլլայ, թէ իրեն և թէ իր
սերունդին իրենց ազգերուն մէջ ։
Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՛ ը- 22
սելով, Առ քեզի պատուական հա- 23
մեմներ, զուտ զմուռս հինգ հարիւր
սիկղ, և անոր կէսին չափ՛ այսինքն
երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշա-
հոտ կինամոն, ու երկու հարիւր յի-
սուն սիկղ անուշահոտ խունկեղէգն,

24 Եւ հինգ հարիւր սիկղ կասիայ
սրբարանին սիկղին համեմատ, ու
25 մէկ հին ձէթ. Եւ սուրբ օծ-
ման եղ շինես ան՝ խնկագործի ար-
հեստով պատրաստուած. անիկայ
26 սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ։ Եւ
անով օծես ժողովքի խորանը, ու
27 վկայութեան տապանակը, Եւ սե-
ղանը ու անոր ամէն անօթները,
և աշտանակը ու անոր գործիք-
28 ները, և խունկին սեղանը, Եւ
ողջակէզին սեղանը իր ամէն գոր-
ծիքներուն հետ մէկտեղ, և աւա-
29 զանը ու անոր խարիսխը։ Եւ
սրբես անոնք, որ ամենասուրբ ըլ-
լան. ինչ որ անոնց դպչի սուրբ
30 պիտի ըլլայ։ Եւ Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը օծես, ու սուրբ ը-
նես անոնք, որ ինծի քահանայու-
31 թիւն ընեն։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը
զրուցես՝ ըսելով, Անիկայ ինծի
սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր
32 ազգերուն մէջ։ Մարդու մարմնի
վրայ պիտի չթափուի ան, և անոր
բաղադրութեանը պէս անոր նմանը
չշինէք. աս սուրբ է, ու ձեզի
33 սուրբ պիտի ըլլայ։ Մէկ որ անոր
նմանը շինէ, կամ մէկ որ անկէ
օտարականի վրայ դնէ, իր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի։

34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ
քեզի անուշահոտ համեմներ, [illegible]
[illegible] ստաշխն ու եղունգն և քաղ-
բան, ու անուշահոտ համեմները
մաքուր կնդրուկով. ամէնը հա-
35 ւասար կշռով պիտի ըլլան. Եւ
զանոնք խնկագործի արհեստով ի-
րար խառնուած բաղադրութիւն
մը՝ խունկ շինես մաքուր ու սուրբ։
36 Եւ անկէ քիչ մը ծեծես շատ բա-
րակ, ու ժողովքի խորանին մէջ
վկայութեանը առջևը դնես, ուր
որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ.
անիկայ ձեզի ամենասուրբ պիտի
37 ըլլայ։ Եւ ան քու շինելու խուն-
կին բաղադրութեանը համեմատ
դո՛ւք ձեզի համար չշինէք. ան քեզի
սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը համար։
38 Մէկ որ հոտոտելու համար անոր
նմանը շինելու ըլլայ, իր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի։

ԳԼ. ԼԱ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով, Ահա Յուդայի ցեղէն Ովրի 2
որդւոյն Ուրիին որդին Բեսելիէլը
անունովը կանչեցի. Եւ Աստուծոյ 3
Հոգիովը՝ իմաստութիւնով ու հան-
ճարով և գիտութիւնով ու ամէն
կերպ ճարտարութիւնով լեցուցի զա-
նիկայ, Որ վարպետի գործեր հնա- 4
րելով՝ ոսկիով ու արծաթով և պղ-
նձով գործէ. Եւ զարդելու հա- 5
մար քարեր բանելով՝ ու փայտեր
քանդակելով՝ ամէն կերպ արհեստ
բանի։ Եւ ահա Դանի ցեղէն Ա- 6
քիսամաքին որդին Ողիաբը տուի
անոր հետ. ու ամէն իմաստուններն
սրտին մէջ իմաստութիւն դրի, որ
բոլոր քեզի պատուիրածս ընեն.
Ժողովքի խորանը՝ և վկայութեան 7
տապանակը ու անոր վրայ եղած
քաւութիւնը. և խորանին բոլոր
կարասիները, Եւ սեղանը ու անոր 8
անօթները՝ և մաքուր աշտանակը իր
բոլոր գործիքներովը՝ և խունկին
սեղանը, Եւ ողջակէզին սեղանը իր 9
բոլոր գործիքներովը՝ և աւազանը
ու անոր խարիսխը, Եւ պաշտօնին 10
զգեստները՝ ու Ահարոն քահանային
սուրբ զգեստները՝ և անոր որդւոցը
զգեստները՝ քահանայութիւն ընելու
համար, Եւ օծման եղը՝ ու սրբարա- 11
նին համար անուշահոտ խունկը՝ բո-
լոր քեզի պատուիրածիս պէս պիտի
ընեն։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 12
ըսաւ, Զրուցէ նաև Իսրայէլի 13
որդւոցը՝ ըսելով, Անշուշտ իմ
շաբաթներս պահէք. ինչու որ
աս նշան մըն է իմ ու ձեր մէջ-
տեղը ձեր ազգերուն մէջ, որ գիտ-
նաք թէ ձեզ սուրբ ընող Տէրը
ես եմ։ Ուստի շաբաթը պահէք. 14
ինչու որ ան ձեզի սուրբ է. ով որ
զանիկայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռ-
նի. քանզի ով որ ան օրը գործ մը
գործէ, ան անձը իր ժողովուրդին
մէջէն պիտի կորսուի։ Վեց օր 15
գործ պիտի գործուի, բայց եօթ-
ներորդ օրը հանգստութեան շաբա-
թը սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը.

ով որ շաբաթ օրը գործ մը գործէ,
16 անշուշտ պիտի մեռցուի։ Անոր
համար Իսրայէլի որդիքը պիտի
պահեն շաբաթը, որ շաբաթը ի-
րենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
17 ուխտ մը ընեն։ Անիկայ յաւի-
տենական նշան մըն է իմ ու Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջտեղը. քանզի
Տէրը վեց օրուան մէջ ստեղծեց
երկինքը ու երկիրը, և եօթներորդ
օրը դադարեցաւ ու հանգստացաւ։
18 Եւ երբոր Սինայ լերանը վրայ
Մովսէսին հետ խօսիլը լմնցուց,
վկայութեան երկու տախտակները
տուաւ անոր, Աստուծոյ մատովը
գրուած՝ քարէ տախտակներ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Եւ ժողովուրդը *տեսնելով որ
Մովսէս ուշացաւ լեռնէն իջնե-
լու, ժողովուրդը Ահարոնին քով
ժողվուեցան ու ըսին անոր, Ելի՛ր,
մեզի աստուածներ շինէ որ մեր առ-
ջևէն երթան. քանզի ան Մովսէսը՝
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող
մարդը, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ
2 անոր։ Եւ Ահարոն ըսաւ անոնց,
Ձեր կնիկներուն, ձեր տղաքնե-
րուն և ձեր աղջիկներուն ականջ-
ները եղած ոսկի օղերը հանեցէք,
3 ու ինծի բերէք։ Եւ բոլոր ժողո-
վուրդը իրենց ականջները եղած
ոսկի օղերը հանեցին ու Ահարոնին
4 բերին։ Եւ անիկայ առաւ անոնց
ձեռքէն, ու տիպով մը շինեց, և
ձուլածոյ որթ մը ըրաւ։ Եւ ը-
սին, Ով Իսրայէլ, ասոնք են քու
աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի
5 երկրէն հանեցին։ Եւ երբ Ահա-
րոն տեսաւ զանիկայ, անոր առջևը
սեղան մը շինեց. և Ահարոն հրա-
տարակել տուաւ ըսելով, Վաղը
6 տօն է Տէրոջը։ Եւ հետևեալ
առաւօտուն կանուխ ելան, ու ող-
ջակէզներ մատուցին, և խաղաղու-
թեան զոհեր բերին. և ժողովուր-
դը ուտելու ու խմելու նստան, ու
խաղալու ելան։

7 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Գնա
իջիր. ինչու որ ապականեցաւ քու
ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
հանեցիր. Անոնք շուտով խոտորե- 8
ցան ան ճամբայէն՝ որն որ իրենց
պատուիրեցի. իրենց ձուլածոյ
որթ շինեցին, և անոր երկրպա-
գութիւն ըրին, ու անոր զոհեր
մատուցին, ու ըսին, Ով Իսրա-
յէլ, ասոնք են քու աստուածներդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
ցին։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, 9
Ես տեսայ աս ժողովուրդը, և ահա
աս խստապարանոց ժողովուրդ մըն
է։ Ուստի հիմա թող տուր ինծի որ 10
իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բոր-
բոքի, ու փճացընեմ զանոնք. և
քեզ մեծ ազգ մը ընեմ։ Եւ Մով- 11
սէս իր Տէր Աստուծոյն առջևը ա-
ղաչեց, ու ըսաւ, Ով Տէր, ին-
չու քու բարկութիւնդ բորբոքի
քու ժողովուրդիդ վրայ, որ Եգիպ-
տոսի երկրէն հանեցիր մեծ զօրու-
թիւնով ու զօրաւոր ձեռքով.
Ինչո՞ւ համար Եգիպտացիք խօսին 12
ու ըսեն թէ Չարութեան համար
հանեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը
մեռցընէ, ու զանոնք երկրի երեսէն
փճացընէ. դարձիր քու սաստիկ
բարկութենէդ, ու դադարէ աս
չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ
բերելէն։ Յիշէ քու ծառաներդ 13
Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէ-
լը, որոնց դուն քու անձովդ եր-
դում ըրիր, ու ըսիր անոնց, Ձեր
սերունդը երկնքին աստղերուն պէս
պիտի շատցընեմ, և բոլոր աս եր-
կիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ, ձեր
սերունդին պիտի տամ, ու ան
պիտի ժառանգեն յաւիտեան։ Եւ 14
Տէրը զղջաց ան չարիքին համար՝ որ
ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին պիտի
ընէ։

Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն 15
իջաւ, ու վկայութեան երկու տախ-
տակները իր ձեռքն էին. տախտակ-
ները իրենց երկու քովերէն գրուած
էին. անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
կողմէն գրուած էին։ Եւ տախ- 16
տակները Աստուծոյ գործքն էին. ու
տախտակներուն վրայ փորագրուած
գիրը Աստուծոյ գրածն էր։ Ու 17
երբոր Յեսու աղաղակող ժողովուր-
դին ձայնը լսեց, ըսաւ Մովսէսին,

Բանակին մէջ պատերազմի ձայն
18 կայ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ան յաղթողներու աղաղակի ձայն չէ, ոչ
ալ յաղթուածներու աղաղակի ձայն
է. հապա խաղի ձայն կը լսեմ ես։
19 Եւ եղաւ որ բանակին մօտենալով՝
որթը ու պար բռնողները տեսածին
պէս, Մովսէսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ. ու տախտակները իր ձեռքէն նետեց, ու լեռանը վարի դին
20 կոտրտեց զանոնք։ Եւ անոնց շինած որթը առաւ, ու կրակով այրեց, ու մանրեց փոշի ըրաւ, և ջուրին վրայ ցանեց, ու Իսրայէլի որդիները խմցուց։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Այս
ժողովուրդը ի՞նչ ըրաւ քեզի, որ
անոնց վրայ այսչափ մեծ մեղք մը
22 բերիր։ Եւ Ահարոն ըսաւ, Թո՛ղ
իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբոքի.
դուն գիտես աս ժողովուրդը՝ որ չարին
23 հակամիտեալ են. Եւ ինծի
ըսին թէ Մեզի աստուածներ շինէ՝
որ մեր առջեւէն երթան, ինչու որ
ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք գիտեր թէ
24 անոր ինչ եղաւ։ Եւ ես ըսի անոնց,
Ով որ ոսկի ունի, թո՛ղ հանէ.
ու բերին ինծի. և կրակը ձգեցի
զան, ու աս որթը ելաւ։
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուրդին
անառակութիւնը տեսաւ, (քանզի
Ահարոն թող տուեր էր զանոնք անառակութիւն ընելու իրենց թշնամիներուն մէջը խայտառակ ըլլալու
26 չափ,) Ան ատենը Մովսէս բանակին
դուռը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ով
որ Տէրոջը կողմէն է, թո՛ղ ինծի
գայ. և Ղեւիին բոլոր որդիները անոր
27 քովը ժողվուեցան։ Եւ ըսաւ անոնց, Իսրայէլին Տէր Աստուածը
ասանկ կ'ըսէ. Ամէն մարդ իր սուրը
թո՛ղ իր մէջքը դնէ, ու բանակին
մէջ դռնէ դուռ անցնին դառնան,
և ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն
մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր
28 դրացին մեռցընէ։ Եւ Ղեւիին որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին.
ու ան օրը ժողովուրդէն իրեք հա-
29 զար մարդու չափ ինկան։ Քանզի
Մովսէս ըսեր էր թէ Այսօր ձեզմէ
ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու իր
եղբօրը վրայ ձեռքերնիդ Տէրոջը նուիրէ, որ ձեր վրայ օրհնութիւն տայ
այսօր։
Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մովսէս 30
ըսաւ ժողովուրդին, Դուք մեծ մեղք
գործեցիք. ու հիմա Տէրոջը պիտի
ելլեմ, գուցէ քաւութիւն մը ընեմ
ձեր մեղքին համար։ Եւ Մովսէս 31
դարձաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ, Ո՜հ, աս
ժողովուրդը մեծ մեղք գործեց, իրեն
ոսկիէ աստուածներ շինելով։ Բայց 32
հիմա թէ որ անոնց մեղքերը կը ներե՛ս՝ ներէ՛, եթէ ոչ՝ կ'աղաչեմ աւրէ զիս քու գրած գիրքէդ։ Եւ Տէ- 33
րը ըսաւ Մովսէսին, Ով որ ինծի
դէմ մեղանչեց, անիկա իմ գիրքէս
պիտի աւրեմ։ Ուստի հիմա գնա՛, 34
ժողովուրդը ան տեղը տա՛ր, որն որ
քեզի ըսի. ահա՛ իմ հրեշտակս քու
առջեւէդ պիտի երթայ. բայց այցելութիւն ընելու օրս՝ անոնց մեղքը
իրենց վրայ պիտի բերեմ։ Եւ 35
Տէրը զարկաւ ժողովուրդը, Ահարոնին շինած որթը շինելնուն համար։

ԳԼ. ԼԳ

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ելի՛ր 1
ասկէ դուն՝ ու ժողովուրդն ալ՝
որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, ու
գնա ան երկիրը՝ որուն համար երդում ըրի Աբրահամին՝ Իսահակին
ու Յակոբին՝ ըսելով, Քու սերունդիդ պիտի տամ ան։ Եւ քու 2
առջեւէդ հրեշտակ մը պիտի ղրկեմ,
ու Քանանացին՝ Ամորհացին՝ Քետացին՝ Փերեզացին՝ Խեւացին ու
Յեբուսացին պիտի վռնտեմ։
Կաթ ու մեղր բղխող երկիրը գնա՛ 3
ելլէ. ինչու որ ես ձեր հետը պիտի
չելլեմ, քանզի դուն խստապարանոց
ժողովուրդ մըն ես. չըլլայ որ քեզ
ճամբուն մէջ բնաջինջ ընեմ։
Ու երբոր ժողովուրդը աս չար 4
խօսքը լսեց, սուգ ըրաւ. և մէկը իր
զարդը իր վրան չդրաւ. Ինչու որ 5
Տէրը ըսած էր Մովսէսին, Ըսէ՛
Իսրայէլի որդւոցը, Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մըն էք. մէկ
րոպէ մը ձեր մէջը ելլելու ըլլամ,

ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ. ուստի
հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք, որ ձեզի ընելիքս գիտնամ։
6 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Քորեբ լեռանը քովը։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը, ու
բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց զան, և անոր անունը
Ժողովքի խորան դրաւ. և ով որ
Տէրը կը խնդրէր, բանակին դուրսի
դին եղած ժողովքի խորանը կ'ել-
8 լէր։ Ու երբոր Մովսէս խորանը
կ'երթար, բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր, ու ամէն մէկը իր վրանին դուռը կը կայնէր, ու Մովսէսին ետեւէն կը նայէր, մինչեւ որ անիկայ
9 խորանը մտնէր։ Եւ Մովսէս խորանը մտածին պէս ամպի սիւնը
կ'իջնէր, ու խորանին դուռը կը
կայնէր, և Տէրը Մովսէսին հետ
10 կը խօսէր։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին
դուռը կը կայնի. ու բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը երկրպագութիւն կ'ը-
11 նէր։ Եւ Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ, ինչպէս որ
մարդ մը իր բարեկամին հետ կը
խօսի. ու Մովսէս նորէն բանակը
կը դառնար. բայց անոր ծառան
Նաւէի որդին Յեսու պատանին
խորանին մէջէն չէր հեռանար։
12 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Նայէ՛
դուն կ'ըսես ինծի, Հանէ՛ աս ժողովուրդը. ու դուն ինծի չյայտնեցիր թէ ո՛վ ինծի հետ պիտի խրկես. ու ըսիր, Քեզ անունովդ
կը ճանչնամ, ու նաեւ իմ առջեւս
13 շնորհք գտար։ Ուստի հիմա կ'աղաչեմ, թէ որ քու առջեւդ շնորհք
գտայ, ինծի ցուցո՛ւր ուրեմն քու
ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ, անանկ
որ քու առջեւդ շնորհք գտնեմ. ու
մի՛տքդ բեր որ աս ազգը քու ժողո-
14 վուրդդ է։ Եւ անիկայ ըսաւ,
Իմ ներկայութիւնս քու հետդ պիտի երթայ, ու քեզ պիտի հանգս-
15 տացընեմ։ Եւ Մովսէս ըսաւ
անոր, Թէ որ քու ներկայութիւնդ մեզի հետ չերթայ, մեզ աս
16 տեղէն մի հաներ։ Քանզի ինչո՞վ պիտի գիտցուի թէ ես ու քու
ժողովուրդդ քու առջեւդ շնորհք գտանք. չէ՞ որ քու մեզի հետ երթալովդ. այսպէս ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած
բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք։
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Աս 17
բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ըսիր, ինչու որ իմ առջեւս շնորհք
գտար, ու ես քեզ անունովդ կը
ճանչնամ։ Եւ անիկայ ըսաւ, 18
Կ'աղաչեմ՝ քու փառքդ ցուցո՛ւր
ինծի։ Եւ Տէրը ըսաւ, Իմ բո- 19
լոր բարութիւնս քու առջեւէդ պիտի
անցընեմ, ու Տէրոջը անունը քու
առջեւդ պիտի կանչեմ, և որո՛ւ որ
պիտի ողորմիմ՝ կ'ողորմիմ՝ ու որո՛ւ
վրայ որ պիտի գթամ՝ կը գթամ։
Ու ըսաւ, Դուն իմ երեսս չես կրնար 20
տեսնել. ինչու որ մարդ չկրնար զիս
տեսնել ու ապրիլ։ Եւ Տէրը ը- 21
սաւ, Ահա՛ քովս տեղ մը կայ, ու
ժայռին վրայ կայնէ. Եւ ըլլայ որ 22
երբ իմ փառքս անցնելու ըլլայ,
քեզ ժայռին խոռոչին մէջը դնեմ,
ու քեզ իմ ձեռքովս ծածկեմ, մինչեւ որ ես անցնիմ. Եւ ետքը իմ ձեռքս 23
պիտի վերցընեմ, ու իմ ետեւս պիտի տեսնես, բայց իմ երեսս պիտի
չերեւնայ։

ԳԼ. ԼԴ

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Քեզի 1
երկու քարէ տախտակներ կոփէ
առջիններուն պէս. ու ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի
տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ
անոնք դուն կոտրտեցիր։ Եւ առ- 2
տուան համար պատրաստ եղիր, ու
առտուանց Սինայ լեռը ելիր, և
հոն լեռանը գլուխը առջեւս կայնէ։
Ու մէկը պիտի չելլէ քեզի հետ, և 3
մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը
վրայ, ոչ ալ աս լեռանը առջեւը
ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի։
Եւ առջիններուն պէս երկու քա- 4
րէ տախտակներ կոփեց. ու Մովսէս
առտուանց կանուխ ելաւ, ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սի-

նայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախտակները իր ձեռքը առաւ։

5 Ու Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն անոր քովը կեցաւ. ու Տէրոջը անու-

6 նը կանչեց։ Ու Տէրը անոր առջեւէն անցաւ, ու կանչեց, Տէր՝ Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարերար՝ երկայնամիտ և առատ ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւնով,

7 Հազարներուն ողորմութիւն ընող, անօրէնութիւնը՝ յանցանքը ու մեղքը ներող, բայց յանցաւորը ամենեւին անպարտ չթողուր. հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ ու որդւոցը որդիներուն վրայ մինչեւ երրորդ ու չորրորդ ազ-

8 գը հատուցանելով։ Ու Մովսէս անձապարելով մինչեւ գետինը խոնարհեցաւ ու երկրպագութիւն ը-

9 րաւ, Ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ, կ'աղաչեմ՝ թող իմ Տէրս մեր հետը երթայ. ինչու որ ասիկայ խըստապարանոց ազգ մըն է. և ներէ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը, և մեզ քու ժառանգութիւնդ ըրէ։

10 Ու Տէրը ըսաւ, Ահա ես ուխտ մը կ'ընեմ. քու բոլոր ժողովուրդիդ առջեւը անանկ սքանչելիքներ պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան. և բոլոր ժողովուրդը՝ որուն մէջն ես գտան, պիտի տեսնեն Տէրոջը գործը. քանզի հիանալի է ան բանը

11 որ քեզի պիտի ընեմ։ Միտքդ պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուիրեմ այսօր. ահա պիտի վռնտեմ քու առջեւէդ Ամօրհացին՝ ու Քանանացին՝ և Քետացին՝ ու Փերեզացին՝ և Խեւացին ու Յեբուսացին։

12 Զգուշացիր քու անձիդ, չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակիչացը հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անիկայ

13 քու մէջտեղդ որոգայթ ըլլայ. Հապա անոնց բագինները կործանեցէք, ու անոնց կուռքերը փշրեցէք, և անոնց Աստարովթները

14 կտրեցէք։ Ինչու որ ուրիշ աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի չընես. քանզի Եհովան՝ Նախանձոտ կը կոչուի, և նախանձոտ Աստուած

է։ Չըլլայ որ ան երկրին բնակ- 15

չացը հետ ուխտ ընես, և անոնք իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ պոռնկութիւն ըրած ատենին ու իրենց աստուածներուն զոհ ըրած ատենին՝ քեզ կանչեն, ու դուն անոնց զոհէն ուտես։ Ու 16

չըլլայ որ անոնց աղջիկներէն քու որդիներուդ կնիկ առնես, ու անոնց աղջիկները իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ պոռնկութիւն ըրած ատենին՝ քու որդիներուդ ալ պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց աստուածներուն ետեւէն քաշքշելով։ Քեզի ձուլածոյ աստուածներ 17

չշինես։

Բաղարջակերաց տօնը պիտի պա- 18

հես. Աբիբ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ քեզի պատուիրածիս պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես. ինչու որ Աբիբ ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար։

Ամէն ինչ արգանդը բացողը իմս 19

է. և քու անասուններուդ մէջ ամէն արու առջինեկը՝ թէ՛ արջառ ըլլայ և թէ ոչխար, իմս է։ Բայց 20

իշուն առջինեկը գառնուկով փրկես. և թէ որ չես փրկեր, ան ատենը անոր վիզը կոտրես։ Քու որդւոցդ ամէն առջինեկը փրկես. ու մէկը իմ առջեւս ձեռնունայն չերեւնայ։

Վեց օր պիտի գործես, ու 21

եօթներորդ օրը հանգստանաս. թէ վարուցան ընելու և թէ հնձելու ատենը հանգստանաս։

Ու շաբաթներուն՝ տօնին ցո- 22

րենի հունձքին երախայրիներուն տօնը, ու տարւոյն վերջը՝ պտուղները ժողվելու տօնը ընես։

Ձեր ամէն արու զաւակը 23

տարին երեք անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Տէրոջը առջեւը երեւնայ։ Ինչու որ քու 24

առջեւէդ ազգերը պիտի վռնտեմ, և քու սահմաններդ պիտի ընդարձակեմ. ու տարին երեք անգամ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը երեւնալու ելած

ատենդ՝ մէկը քու երկիրդ պիտի չցանկայ։

25 Իմ զոհերս խմորեալ հացով չընծայես, ու զատկի տօնին զոհը

26 մինչեւ առտու չմնայ։ Քու երկրիդ երախայրիներուն առջինները քու Տէր Աստուծոյդ տունը բերես։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես։

27 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Գրէ աս խօսքերը. ինչու որ աս խօսքերուն համեմատ քեզի հետ ու Իս-

28 րայէլին հետ ուխտ ըրի։ Ու անիկայ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր. ո՛չ հաց կերաւ՝ ո՛չ ալ ջուր խմեց. և տախտակներուն վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ տասնը պատուիրանքները։

29 Ու եղաւ որ երբ Մովսէս Սինայ լեռնէն իջաւ, վկայութեան երկու տախտակները Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը, ու Մովսէս իր երեսին մորթը լուսաւոր ըլլալը չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետը

30 խօսեցաւ։ Ու Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տեսան Մովսէսը, և ահա անոր երեսին մորթը լուսաւոր էր, ու անոր մօտենալու

31 վախցան։ Ու Մովսէս կանչեց անոնք, ու Ահարոն և ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր, ու

32 Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ։ Ու անկէ ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մօտեցան. ու պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր իրեն

33 հետ Սինայ լեռը։ Ու Մովսէս մինչեւ անոնց հետ խօսիլը լմնցընելը՝

34 իր երեսը քող դրաւ։ Բայց Մովսէս Տէրոջը առջեւը՝ անոր հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչեւ դուրս ելլելը քողը կը վերցնէր. ետքը դուրս կ'ելլէր ու իրեն պատուիրուածը Իս-

35 րայէլի որդւոցը կը խօսէր։ Ու Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին երեսը կը տեսնէին, որ Մովսէսին երեսին մորթը լուսաւոր էր. ու Մովսէս իր երեսը քողով կը ծածկէր՝ մինչեւ Անոր հետ խօսելու մտնելը։

ԳԼ. ԼԵ

Ու Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի որ- 1

դւոցը բոլոր ժողովքը, ու ըսաւ անոնց, Ասոնք են ան բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք ընէք։

Վեց օր գործ գործուի, բայց 2

եօթներորդ օրը սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ շաբաթ հանգստութեան շաբաթ Տէրոջը. ան օրը գործ գործողը պիտի մեռցուի. Շաբաթ օրը 3

ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ կրակ պիտի չվառէք։

Ու Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի 4

որդւոցը բոլոր ժողովքին՝ ըսելով, Տէրոջը պատուիրած բանը աս է. Ձեր մէջէն ընծայ առէք 5

Տէրոջը. ո՛վ որ սրտով կը յօժարի՝ թող անիկայ Տէրոջը ընծան բերէ, ոսկի ու արծաթ և պղինձ, Ու կա- 6

պուտակ և ծիրանեգոյն ու կրկնակի կարմիր և բարակ քթան ու այծի մազ, Ու կարմիր ներկուած խոյի 7

մորթեր ու թէհաշի մորթեր և Սատիմի փայտեր, Ու լոյսի համար 8

եղ և օծման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմներ, Ու եղնգնաքարեր ու եփուտին հա- 9

մար և լանջապանակին համար դնելու քարեր։ Ու ձեր մէջը ա- 10

մէն սրտով իմաստուն եղողները թող գան, ու Տէրոջը բոլոր պատուիրած բաները շինեն. Խորանը՝ 11

անոր վրանը ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները ու անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները և անոր խարիսխները, Տապա- 12

նակը ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը ու ծածկող վարագոյրը, Սեղանը 13

ու անոր ձողերը ու անոր բոլոր անօթները՝ և առաջաւորութեան հացը, Ու լոյսի աշտանակը ու անոր 14

գործիքները և անոր ճրագները ու լոյսի եղը, Ու խունկին սեղանը ու 15

անոր ձողերը՝ ու օծման եղը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին դրան վարագոյրը, Ողջակէզին սեղանը ու 16

անոր պղնձէ ցանցաձեւ կափարիչը՝ անոր ձողերը ու անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարիսխը, Սրահին վարագոյրները՝ ա- 17

նոր սիւները ու խարիսխները , և
18 սրահին դրան վարագոյրը , Խորա-
նին ցիցերը ու սրահին ցիցերը ու ա-
19 նոնց չուանները , Պաշտօնին զգեստ-
ները՝ սրբարանին մէջ պաշտելու
համար , և Ահարոն քահանային սուրբ
զգեստները ու անոր որդւոցը զգեստ-
ները , որ քահանայութիւն ընեն ։
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքը Մովսէսին առջևէն գացին ։
21 Եւ ամէն յօժարասիրտ եղողը ու
ամէն՝ բոլոր հոգւով կամեցողը ե-
կան , ու ժողովքի խորանին գործին
համար՝ և անոր բոլոր պաշտօնին
համար՝ ու սուրբ զգեստներուն հա-
22 մար՝ Տէրոջը ընծան բերին ։ Եւ
եկան էրիկ մարդիկ ու կնիկներ՝ ո՛ր-
չափ որ սրտով կամեցող կային , —
ճարմանդներ և օղեր ու մատնի-
ներ և մանեակներ՝ ամէն տեսակ
ոսկի զարդեր բերին . ամէն ըն-
ծայ բերողը ոսկի ընծայ բերաւ
23 Տէրոջը ։ Եւ ան ամէնը՝ որուն
քովը կը գտնուէր կապուտակ ու
ծիրանեգոյն և կրկնակի կարմիր ու
բարակ քթան և այծի մազ ու
կարմիր ներկուած խոյի մորթեր և
24 թէհաշի մորթեր , բերին ։ Ամէն
արծաթ ու պղինձ ընծայ տուողը
Տէրոջը ընծան բերաւ , և որո՛ւ քով
որ պաշտօնին ամէն գործին պէտքանի
Սատիմի փայտեր կը գտնուէր՝ բե-
25 րաւ ։ Եւ ամէն սրտով իմաստուն
եղող կնիկները իրենց ձեռքերովը
մանեցին , ու իրենց մանած կապու-
տակը՝ ծիրանեգոյնը՝ կրկնակի կար-
միրը ու բարակ քթանը բերին ։
26 Եւ բոլոր սրտով փափաքող և յա-
ջողակութիւն ունեցող կնիկները
27 այծի մազ մանեցին ։ Եւ իշխան-
ները եղնդնաքարեր , ու եփուտին և
լանջապանակին համար զամնելու
28 քարեր բերին , Նաև լոյսի համար՝
ու օծման եղի համար՝ և անուշահոտ
խունկի համար՝ համեմներ ու եղ ։
29 Իսրայէլի որդիքը յօժարակամ ըն-
ծայ բերին Տէրոջը , ամէն մարդ ու
կնիկ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին
բերելու ամէն կերպ գործի համար՝
որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պա-
տուիրեց որ ընեն ։

Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որ- 30
դւոցը , Ահա Տէրը Յուդայի ցե-
ղէն Ովրի որդւոյն Ուրիին որդին
Բեսելիէլը անունովը կանչեց . Ու 31
Աստուծոյ հոգիովը՝ իմաստութիւ-
նով՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝
ու ամէն կերպ ճարտարութիւնով
լեցուց զանիկայ , Որ վարպետի 32
գործեր հնարելով՝ ոսկիի ու արծա-
թի և պղնձի վրայ բանի . Եւ գա- 33
մելու համար քարեր բանելով ,
ու փայտեր քանդակելով ամէն
կերպ վարպետի գործ ընէ ։ Եւ 34
անոր սրտին մէջ սորվեցնելու կա-
րողութիւնը դրաւ , անոր ալ՝ ու
Դանի ցեղէն Աքիսամաքին որդւոյն
Ողիաբին ալ ։ Սրտի իմաստու- 35
թիւնով լեցուց զանոնք , որ ամէն
տեսակ գործ գործող և հնարներ
հնարող քանդակագործի ու արուես-
տաւորի ամէն գործը , նաև կա-
պուտակի ու ծիրանեգոյնի և կրկ-
նակի կարմիրի և բարակ քթանի
վրայ նկարագործողի և ոստայնանկի
գործը ընեն ։

ԳԼ. ԼԶ.

Ան ատենը Բեսելիէլ ու Ողիաբ և 1
ամէն սրտով իմաստուն եղողը՝
որոնց որ Տէրը իմաստութիւն ու
հանճար տուաւ սրբարանին պաշ-
տօնին ամէն կերպ գործերը ընել
գիտնալու համար , Տէրոջը բոլոր
պատուիրածին պէս գործեցին ։ Եւ 2
Մովսէս կանչեց Բեսելիէլը ու Ողի-
աբը և ամէն սրտով իմաստուն ե-
ղողը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը իմաս-
տութիւն դրաւ , այսինքն ան ամէնը՝
որուն սիրտը կը փափաքէր բանելու
համար գործի մօտենալու ։ Եւ ա- 3
նոնք առին Մովսէսէն բոլոր ընծա-
ները՝ որ Իսրայէլի որդիքը բերին
սրբարանին պաշտօնին գործը [illegible]
ընելու համար ։ Ու անոնք
առտուն ամէն առտու կամաւոր
ընծաներ կը բերէին անոր ։

Եւ սրբարանին ամէն գործը բա- 4
նող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝
ամէն մէկը իր բրած գործէն եկան .
Եւ խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով , 5
Ժողովուրդը աւելի կը բերէ՝ քան

որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու
պատուիրած բաներուն գործին հա-
6 մար ։ Եւ Մովսէս պատուիրեց քա-
րոզ կարդալ բանակին մէջ՝ ըսելով ,
Ա՛լ ո՛չ մարդ՝ ո՛չ ալ կնիկ գործ
մը գործէն սրբարանին ընծային հա-
մար ։ Այսպէս ժողովուրդը ընծայ
7 բերելէն դադարեցան ։ Եւ ան
նիւթերը բոլոր գործը շինելու հա-
մար բաւական էր իրենց , ու աւելի
ալ ։

8 Եւ խորանին գործը բանողներէն
բոլոր սրտով իմաստուն եղողները՝
մանուած բարակ քթանէն ու կա-
պուտակէն և ծիրանեգոյնէն ու
կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր
շինեցին . զանոնք վարպետի գործ
9 քերովբէներով շինեցին . Մէկ վա-
րագուրին երկայնութիւնը քսան-
ութը կանգուն՝ ու մէկ վարագու-
րին լայնութիւնը չորս կանգուն էր .
ամէն վարագուրներուն չափը մէկ էր ։
10 Եւ հինգ վարագոյրը իրարու կցեց ,
ու միւս հինգ վարագոյրն ալ իրա-
11 րու կցեց ։ Եւ կցուածքին ծայրի
մէկ վարագուրին եզերքին վրայ կա-
պուտակէ օղակներ շինեց . միւսալ
կցուածքին ծայրի վարագուրին ե-
12 զերքին ալ անանկ ըրաւ ։ Մէկ
վարագուրին վրան յիսուն օղակ
շինեց , և միւսալ կցուածքին վրան
եղած վարագուրին ծայրն ալ յիսուն
օղակ շինեց . օղակները դիմացէ
13 դիմաց էին ։ Եւ յիսուն հատ
կարթաձև ոսկի ճարմանդներ շինեց .
ու վարագուրները ճարմանդներով
իրարու հետ կցեց , անանկ որ
խորանը մէկ եղաւ ։

14 Եւ խորանին վրայի վրանին հա-
մար այծի մազէ վարագուրներ շի-
նեց . զանոնք տասնումէկ վարա-
15 գոյր շինեց ։ Մէկ վարագուրին
երկայնութիւնը երեսուն կանգուն՝ ու
մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս
կանգուն ըլլալով՝ տասնումէկ վա-
16 րագուրին չափը մէկ էր ։ Եւ հինգ
վարագուրները զատ՝ ու վեց վարա-
17 գուրները զատ կցեց ։ Եւ կցուած-
քին ծայրի վարագուրին եզերքին վը-
րայ յիսուն օղակ՝ ու միւսալ կցուած-
քին ծայրէ վարագուրին եզերքին

վրայ յիսուն օղակ շինեց ։ Եւ յի- 18
սուն հատ կարթաձև պղինձ ճար-
մանդներ շինեց , որ վրանը կցէ ,
ու մէկ ըլլայ ։ Եւ վրանին համար 19
կարմիր ներկուած խոյի մորթերէ
ծածկոց մը՝ ու անոր վրայէն թէհաշի
մորթերէ ծածկոց մը շինեց ։

Եւ խորանին համար Սատիմի 20
փայտէ կանգնած տախտակներ շի-
նեց ։ Մէկ տախտակին երկայնու- 21
թիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախ-
տակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
կանգուն էր ։ Ամէն մէկ տախտակ 22
իրարու համեմատ երկերկու ագուցիկ
ծայր ունէր . խորանին բոլոր տախ-
տակներուն անանկ ըրաւ ։ Եւ խո- 23
րանին տախտակները ասանկ շինեց .
դէպ 'ի հարաւ՝ անոր հարաւային
կողմին համար քսան տախտակ շի-
նեց ։ Եւ քսան տախտակներուն 24
տակը՝ քառասուն արծաթ խարիսխ ,
այսինքն մէկ տախտակին տակը իր
երկու ծայրը անցընելու համար եր-
կու խարիսխ՝ ու միւսալ տախտակին
տակը իր երկու ծայրը անցընելու
համար երկու խարիսխ շինեց ։
Եւ խորանին միւսալ կողմին համար 25
դէպ 'ի հիւսիս քսան տախտակ շի-
նեց . Ու անոնց քառասուն արծաթ 26
խարիսխ , մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու միւսալ տախտա-
կին տակը երկու խարիսխ շինեց ։
Եւ խորանին ետևի կողմին համար 27
դէպ 'ի արևմուտք՝ վեց տախտակ
շինեց . Եւ խորանին ետևի կողմի 28
անկիւններուն համար՝ երկու տախ-
տակ շինեց . Եւ անոնք վարէն կը 29
միանային , ու վերէն ալ մէկ օղակով
մէկտեղ կը միանային . երկուքին
ալ երկու անկիւններուն անանկ ը-
րաւ ։ Այսպէս ութը տախտակ էին . 30
ու անոնց արծաթ խարիսխները
տասնուվեց խարիսխ էին , ամէն մէկ
տախտակին տակը երկերկու խա-
րիսխ ըլլալով ։ Եւ Սատիմի փայ- 31
տէ նիգեր շինեց . խորանին մէկ
քովի տախտակներուն համար հինգ՝
Ու խորանին միւսալ քովի տախ- 32
տակներուն համար հինգ նիգ՝ և խո-
րանին դէպ 'ի յարևմուտք եղած ե-
տևի կողմի տախտակներուն համար

33 հինգ նիգ ։ Ու մէջտեղի նիգը
անանկ շինեց, որ տախտակներուն
մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ
34 ծայրը անցնի ։ Ու տախտակները
ոսկիով պատեց. ու անոնց օղակները
ոսկիէ շինեց նիգերուն տեղեր
ըլլալու համար. նիգերն ալ ոսկիով
պատեց ։
35 Ու կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ
և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քթանէ շինեց վարագոյրը,
վարպետի գործ՝ քերովբէներով
36 շինեց զանիկայ ։ Ու Սատիմի
չորս սիւն շինեց անոր.
ու ոսկիով պատեց զանոնք. անոնց
ճանկերը ոսկի էին. և անոնց չորս
37 արծաթ խարիսխ ձուլեց ։ Ու խորանին
դրանը համար կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ
ու մանուած բարակ քթանէ
նկարագործ դրան վարագոյր մը շինեց.
38 Ու անոր հինգ սիւները ու
անոնց ճանկերը շինեց. և անոնց խոյակները
ու անոնց կապերը ոսկիով
պատեց. և անոնց հինգ խարիսխները
պղնձէ էին ։

ԳԼ. ԼԷ։

1 Ու Բեսելիէլ Սատիմի փայտէ շինեց
տապանակը. անոր երկայնութիւնը
երկուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր
լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն՝ և
անոր բարձրութիւնը մէկ ու կէս կանգուն
2 էր ։ Ու ներսէն ու դուրսէն զուտ
ոսկիով պատեց զանիկայ. և անոր բոլորտիքը
3 ոսկի շրջանակ մը շինեց ։ Ու
անոր չորս անկիւններուն համար չորս
ոսկի օղակներ ձուլեց, այսինքն անոր
մէկ կողմին երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմին
4 երկու օղակ ։ Ու Սատիմի փայտէ
ձողեր շինեց, ու զանոնք ոսկիով պատեց
5 ։ Ու ձողերը տապանակին քովերը
եղած օղակներուն անցուց, որ
անանկով տապանակը վերցուի ։
6 Ու քաւութիւնը զուտ ոսկիէ շինեց.
անոր երկայնութիւնը երկուք
ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը
մէկ ու կէս կանգուն էր ։
7 Ու երկու ոսկիէ քերովբէներ շինեց.
զանոնք կռածոյ շինեց քաւութիւնին
8 երկու ծայրերէն. Մէկ քերովբէն
մէկ քովի ծայրէն՝ ու մէկալ քերովբէն
մէկալ քովի ծայրէն ըլլալով,
քերովբէները քաւութիւնէն՝ երկու
ծայրերէն շինեց ։ Ու քերովբէները 9
իրենց թևերը վերէն տարածելով՝ իրենց
թևերովը քաւութիւնը կը
ծածկէին, ու անոնց երեսները իրարու
կը նայէին. քերովբէներուն
երեսները քաւութիւնին վրայ էին ։
Ու սեղանը Սատիմի փայտէ շինեց. 10
անոր երկայնութիւնը երկու
կանգուն, ու լայնութիւնը մէկ
կանգուն, և բարձրութիւնը մէկ ու
կէս կանգուն էր ։ Ու զուտ ոսկիով 11
պատեց զան. ու անոր բոլորտիքը
ոսկի շրջանակ մը շինեց ։ Ու 12
անոր բոլորտիքն ալ չորս մատնաչափ
ապարօշ մը՝ ու ապարօշին
բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
շինեց ։ Ու չորս ոսկի օղակ ձուլեց 13
անոր համար, ու օղակները անոր
չորս ոտքերուն քովը չորս անկիւնները
դրաւ ։ Օղակները ապարօշին 14
քովը ըլլալով՝ սեղանը վերցնելու
համար ձողերուն տեղուանքն
էին ։ Ու սեղանը վերցնելու համար 15
ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց,
ու զանոնք ոսկիով պատեց ։
Ու սեղանին վրայ եղած անօթները, 16
անոր սկուտեղները ու խնկամանները
և նուէր մատուցանելու գաւաթները
ու բաժակները զուտ ոսկիէ շինեց ։
Ու աշտանակը զուտ ոսկիէ շինեց. 17
կռածոյ շինեց աշտանակը.
անոր բունը ու ճիւղերը՝ անոր սկահակները՝
գնդակները ու ծաղիկները
իրմէն էին ։ Ու անոր քովերէն 18
վեց ճիւղեր կ'ելլէին. աշտանակին
մէկ քովէն երեք ճիւղ՝ ու աշտանակին
մէկալ քովէն երեք ճիւղ.
Մէկ ճիւղին վրայ նշաձև երեք սկահակ՝ 19
գնդակով ու ծաղիկով, և մէկալ
ճիւղին վրայ նշաձև երեք սկահակ՝
գնդակով ու ծաղիկով. աշտանակէն
ելած վեց ճիւղերը անանկ
էին ։ Ու աշտանակին վրայ գնդակներով 20
ու ծաղիկներով չորս
նշաձև սկահակ կային ։ Ու անկէ 21
ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու
ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու

երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ
մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային ։ Անոնց գնդակները
ու ճիւղերը իրմէն էին. ամէնը
մէկ՝ զուտ ոսկիէ կռածոյ էին ։
23 Եւ անոր եօթը ճրագները և ունելիները
ու անոր բազմակալները
24 զուտ ոսկիէ շինեց ։ Զանիկայ իր
բոլոր գործիքներովը մէկ տաղանդ
զուտ ոսկիէ շինեց ։
25 Խունկի սեղանը Սատիմի փայտէ
շինեց. անոր երկայնութիւնը կանգուն
մը՝ ու անոր լայնութիւնը
կանգուն մը՝ քառակուսի ըլլալով,
և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն
էր. անոր եղջիւրները իրմէն
26 էին ։ Ու անոր վրան ու չուրջանակի
քովերը և անոր եղջիւրները
զուտ ոսկիով պատեց. և բոլորտիքը
ոսկի շրջանակ մը շինեց անոր ։
27 Ու անոր համար՝ անոր շրջանակին
տակէն՝ անոր երկու քովերը երկու
կողմին երկու ոսկի օղակներ շինեց,
որ անոնք ձողերուն տեղուանքը ըլլալով՝
28 անոնցմով վերցուի ։ Ու
ձողերը Սատիմի փայտէ շինեց, ու
29 զանոնք ոսկիով պատեց ։ Ու
սուրբ օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ
խունկը շինեց իւղագործի
արհեստով ։

ԳԼ. ԼԸ.

1 Եւ ողջակէզի սեղանը Սատիմի
փայտէ շինեց. անոր երկայնութիւնը
հինգ կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը
հինգ կանգուն՝ քառակուսի
էր, և անոր բարձրութիւնը
2 երեք կանգուն ։ Ու անոր եղջիւրները
չորս անկիւններուն վրայ
շինեց. անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին. ու պղնձով պատեց զան ։ Ու
սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն
թաղարները և թիակները ու կոնքերը
և մաշհանները ու կրակի ամանները
շինեց. անոր բոլոր գործիքները
4 պղնձէ շինեց ։ Ու սեղանին
համար անոր շրջանակին տակէն
գրեթէ մէջտեղը պղնձէ ցանցակերպ
5 կասկարայ մը շինեց ։ Ու պղնձէ
կասկարային չորս անկիւնները չորս
օղակներ ձուլեց ձողերուն տեղեր ըլլալու
համար ։ Ու ձողերը Սատիմի 6
փայտէ շինեց, ու զանոնք պղնձով
պատեց ։ Ու ձողերը սեղանին քովերը 7
եղած օղակներուն անցուց, որ
անիկայ անոնցմով վերցուի. զանիկայ
տախտակներով շինեց՝ ու մէջը
պարապ ։
Ու պղնձէ աւազանը ու անոր 8
պղնձէ խարիսխը՝ ժողովքի խորանին
դուռը խումբերով ժողվուող կիներուն
հայելիներէն շինեց ։
Ու սրահը շինեց. հարաւային 9
կողմին համար՝ սրահին վարագոյրները
մանուած բարակ քթանէ ըլլալով՝
հարիւր կանգուն էին. Անոնց 10
սիւները քսան՝ ու անոնց պղնձէ
խարիսխները քսան էին. սիւներուն
ճանկերը ու անոնց կապերը արծաթ
էին ։ Ու հիւսիսային կողմին համար՝ 11
վարագոյրները հարիւր կանգուն,
անոնց քսան սիւները ու անոնց
քսան խարիսխները պղնձէ էին,
սիւներուն ճանկերը ու անոնց կապերը
արծաթ էին ։ Ու արևմտեան 12
կողմին համար՝ վարագոյրները
յիսուն կանգուն էին. անոնց
սիւները տասը՝ ու անոնց խարիսխները
տասը էին. սիւներուն ճանկերը
ու անոնց կապերը արծաթ
էին ։ Ու արևելեան կողմին համար՝ 13
վարագոյրները յիսուն կանգուն
էին ։ Դրանը մէկ կողմին վարագոյրները 14
տասնըհինգ կանգուն՝ անոնց
սիւները երեք՝ ու անոնց խարիսխները
երեք էին. Ու մէկալ 15
կողմին համար ալ՝ այսինքն սրահին
դրանը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն
վարագոյրները տասնըհինգ
կանգուն, անոնց սիւները երեք՝ ու
անոնց խարիսխները երեք էին ։
Սրահին բոլոր վարագոյրները չուրջանակի 16
մանուած բարակ քթանէ
էին ։ Ու սիւներուն խարիսխները 17
պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց
կապերը արծաթէ՝ և անոնց
խոյակները արծաթապատ՝ ու սրահին
բոլոր սիւներն ալ արծաթ կապերով
էին ։ Ու սրահին դրանը 18
վարագոյրը նկարագործ էր, կապուտակէ՝
ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի
կարմիրէ՝ ու մանուած բարակ

քթանէ . երկայնութիւնը քսան
կանգուն՝ և լայնութեանը մէջի
բարձրութիւնը սրահին վարագոյրներուն
համեմատ՝ հինգ կանգուն
19 էր ։ Եւ անոնց սիւները չորս՝ ու
անոնց պղնձէ խարիսխները չորս էին,
անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց
խոյակները արծաթապատ՝ ու կապերը
20 արծաթէ էին ։ Եւ խորանին
ու շուրջանակի սրահին բոլոր
ցիցերը պղնձէ էին ։
21 Ասիկա է խորանին՝ այսինքն վկայութեան
խորանին հաշիւը, որ
Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ Ղևտացւոց
պաշտօնին համար Ահարոն
քահանային որդւոյն Իթամարին
22 ձեռքով հաշուեցաւ ։ Եւ Յուդայի
ցեղէն Ուրի որդւոյն Ուրիին
որդին Բեսելիէլ ըրաւ ան ամէնը՝
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։
23 Եւ փորպետ քանդակագործը՝ և կապուտակով
ու ծիրանեգոյնով և
կրկնակի կարմիրով ու բարակ քթանով
նկարագործողը՝ Դանի ցեղէն
Աքիսամաքի որդին Ոողիաբ անոր
հետն էր ։
24 Ու շինուածքին համար գործածուած
բոլոր ոսկին՝ այսինքն սրբարանին
բոլոր շինուածքին նուիրուած
ոսկին՝ սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ քսանըինը տաղանդ ու
25 եօթը հարիւր երեսուն սիկղ էր ։ Եւ
ժողովքէն համրուողներուն արծաթը՝
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հարիւր տաղանդ ու հազար եօթը
հարիւր եօթանասունըհինգ սիկղ
26 էր ։ Քսան տարեկանէն վեր համբուելու
անցնողներէն ամէն մէկը
պէքա մը՝ այսինքն սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ կէս սիկղ տուաւ,
վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր
27 յիսուն մարդէ ըլլալով ։ Եւ
սրբարանին խարիսխները ու վարագոյրին
խարիսխները ձուլելու
համար՝ հարիւր տաղանդ արծաթ
գնաց . մէկ խարիսխը մէկ տաղանդ
ըլլալով՝ հարիւր տաղանդէն հարիւր
28 խարիսխ եղաւ ։ Եւ հազար եօթը
հարիւր եօթանասունըհինգ սիկղով
սիւներուն ճանկերը շինեց,
ու անոնց խոյակները պատեց, և

զանոնք կապեց ։ Եւ նուիրուած 29
պղինձը եօթանասուն տաղանդ ու
երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
էր ։ Եւ անով ժողովքի խորանին 30
դրանը խարիսխները ու պղնձէ սեղանը
և անոր պղնձէ կասկարան ու
սեղանին բոլոր գործիքները, Եւ 31
շուրջանակի սրահին խարիսխները
ու սրահին դրանը խարիսխները և
խորանին բոլոր ցիցերը ու շուրջանակի
սրահին բոլոր ցիցերը շինեց ։

ԳԼ. ԼԹ.

Եւ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ 1
և կրկնակի կարմիրէ շինեցին
պաշտօնի հանդերձները՝ սրբարանին
մէջ պաշտօն կատարելու համար .
և Ահարոնին համար սուրբ զգեստները
շինեցին, Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ։

Ու եփուտը շինեց ոսկիէ՝ կապուտակէ 2
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ ։ Եւ ոսկին բարակ թիթեղունք 3
ըլլալու ծեծեցին, և թելեր
կտրեցին, որ կապուտակին՝ ծիրանեգոյնին
և կրկնակի կարմիրին ու
բարակ քթանին հետ վարպետութեամբ
գործեն ։ Կոճկուող վականեր 4
շինեցին անոր՝ այսինքն իրարու,
որ երկու ծայրէն կը կոճկուէր ։ Եւ եփուտին վրայ եղած ժապաւէնը 5
նոյն նիւթէն էր՝ անոր
գործքին համեմատ, ոսկիէ՝ կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ ու մանուած բարակ քթանէ
էր, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։

Եւ ոսկի խորշերու մէջ եղնգնաքարերը 6
գամեցին, ու անոնց վրայ
Իսրայէլի որդւոցը անունները կնիք
փորագրելու պէս փորագրեցին ։ Եւ 7
զանոնք եփուտին ուսերուն վրայ
դրաւ, որ յիշատակի քարեր ըլլան
Իսրայէլի որդւոցը, Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ։

Եւ լանջապանակը ճարտարութեամբ 8
եփուտին գործին պէս ոսկիէ՝
կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ
և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բարակ քթանէ շինեց . Քառա- 9

կուսի ու երկուքի ծալլուած շինեցին
լանջապանակը . մէկ թիզ երկայնութեամբ
ու մէկ թիզ լայնութեամբ՝
երկուքի ծալլուած էր .
10 Եւ անոր վրան չորս կարգ քարեր
գամեցին . առ կարգը՝ սարդիոն,
տպազիոն ու զմրուխտ՝ առաջին
11 կարգն էր . Եւ երկրորդ կարգը
կարկեհան, շափիւղայ ու ադամանդ
12 էր . Եւ երրորդ կարգն էր
13 գոհակ, ակատ ու մեղեսիկ . Եւ
չորրորդ կարգն էր ոսկեքար, եղնգնաքար
ու յասպիս . ասոնք ոսկի խորշերու
14 մէջ գամուած էին ։ Եւ քարերը
Իսրայէլի որդւոցը անուններուն
համեմատ՝ անոնց անուններուն
պէս տասուերկուք էին . ամէն մէկուն
անունը տասուերկու ցեղերուն համեմատ՝
կնիք փորագրողի գործով
15 փորագրուած էր ։ Եւ լանջապանակին
վրայ զուտ ոսկիէ ոլորուած
16 հիւսուած շղթաներ շինեցին ։ Եւ
երկու ոսկի խորշ ու երկու ոսկի օղակ
շինեցին . և երկու օղակները լանջապանակին
երկու ծայրերը դրին ։
17 Եւ լանջապանակին ծայրերը եղած
երկու օղակներուն անցուցին երկու
ոսկիէ հիւսուած շղթաները ։
18 Եւ երկու հիւսուած շղթաներուն
միւս երկու ծայրերը երկու խորշերուն
անցուցին, ու զանոնք եփուտին
ուսերուն վրայ՝ անոր առջևի կողմը
19 դրին ։ Եւ ուրիշ երկու ոսկի օղակներ
ալ շինեցին, և զանոնք լանջապանակին
ներսի կողմէն՝ եփուտին
կցուած եզերքին երկու ծայրերը
20 դրին ։ Եւ ուրիշ երկու ոսկի օղակներ
շինեցին, ու զանոնք եփուտին
երկու ուսերուն վարէն՝ անոր առջևի
կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուտին ժապաւէնին
21 վրայէն անցուցին ։ Եւ լանջապանակը
իր օղակներէն՝ կապուտակէ
շինուած լարով եփուտին օղակներուն
կապեցին, որ եփուտին ժապաւէնին
վրայ ըլլայ, ու լանջապանակը
եփուտին վրայէն չզատուի,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
22 Եւ եփուտին պատմուճանը ասըստայնանկի
գործով բոլորովին կա-
23 պուտակէ շինեց ։ Եւ պատմուճանին
մէջտեղը գլուխի ձեղքուածքին
պէս ձեղքուածք մը կար . ու ձեղքուածքին
բոլորտիքը հիւսուած եզերք
ունէր՝ որ չպատռի ։ Եւ պատմուճանին 24
քղանցքներուն վրայ՝ կապուտակէ
ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ ու մանուած բարակ
քթանէ նուռեր շինեցին ։ Եւ զուտ 25
ոսկիէ զանգակներ շինեցին, ու
զանգակները նուռերուն մէջտեղը՝
պատմուճանին քղանցքներուն վրայ
շուրջանակի նուռերուն մէջը դրին ։
Պատմուճանին քղանցքներուն վրայ 26
շուրջանակի զանգակ մը ու նուռ մը՝
զանգակ մը ու նուռ մը կար, պաշտօնին
համար, Տէրոջը Մովսէսին
պատուիրածին պէս ։

Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը 27
համար՝ բարակ քթանէ ասըստայնանկի
գործ շապիկներ շինեցին ։ Եւ 28
խոյրը բարակ քթանէ՝ ու հանդէսի
սաղաւարտները բարակ քթանէ՝ ու
կտաւեղէն անդրավարտիքները մանուած
բարակ քթանէ, Եւ գօտին 29
մանուած բարակ քթանէ՝ կապուտակէ՝
ծիրանեգոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ՝ նկարագործ շինեցին, Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ 30
ոսկիէ շինեցին, ու անոր վրան կնիք
փորագրելու պէս՝ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ
ՏԵԱՌՆ գրեցին . Եւ անոր կա- 31
պուտակ ժապաւէն մը անցուցին,
որ վերէն խոյրին վրայ դրուի, Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ։

Ասանկ խորանին՝ այսինքն ժողովքի 32
վրանին բոլոր գործը լմնցաւ .
և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին
բոլոր պատուիրածին պէս
ըրին . անանկ ըրին ։ Եւ խորանը 33
Մովսէսին բերին, վրանը ու անոր
բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդները՝
անոր տախտակները՝ անոր
նիգերը՝ և անոր սիւները ու խարիսխները,
Եւ կարմիր ներկուած 34
խոյի մորթերէն ծածկոցը՝ ու թեհաշի
մորթերէն եղած ծածկոցը՝ և
ծածկող վարագոյրը, Վկայութեան 35
տապանակը ու անոր ձողերը՝
և քաւութիւնը, Սեղանը ու անոր 36
բոլոր անօթները՝ և առաջաւորու-

37 Թեւան հացը, Զուտ ոսկիէ աշտանակը
իր ճրագներովը՝ այսինքն կարգաւ
դրուած ճրագներովը ու իր
բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը,
38 Ու ոսկի սեղանը ու օծման եղը և
անուշահոտ խունկը ու խորանին
39 դրանը վարագոյրը, Պղնձէ սեղանը
ու անոր պղնձէ կասկարան, անոր
ձողերը և անոր բոլոր գործիքները,
աւազանը ու անոր խարիսխը,
40 Սրահին վարագոյրները, անոր սիւները
ու խարիսխները և սրահին
դրանը վարագոյրը, անոր չուանները
ու ցիցերը և խորանին՝ այսինքն ժողովքի
վրանին պաշտօնին համար
41 Եղած բոլոր կարասիքը, Սրբարանին
մէջ պաշտելու համար՝ պաշտօնին
հանդերձները ու Ահարոն քահանային
սուրբ զգեստները, որ քա-
42 հանայութիւն ընեն: Ան ամենուն
պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց,
անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը
ամէն գործը:
43 Ու Մովսէս բոլոր շինուածքին
նայեցաւ, և ահա Տէրոջը պատուիրածին
պէս ըրին զան. անանկ ըրին.
և Մովսէս օրհնեց զանոնք:

ԳԼ. Խ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Առաջին ամսուն առաջին
օրը կանգնես խորանը՝ այսինքն
3 ժողովքի վրանը: Ու անոր մէջը
դնես վկայութեան տապանակը,
ու վարագոյրով ծածկես տա-
4 պանակը: Ու սեղանը ներս բերես.
ու անոր վրայ շարուելու
հացերը շարես. և աշտանակը
ներս բերես, ու անոր՝ ճրագնե-
5 րը վառես: Ու վկայութեան
տապանակին առջևը դնես խունկին
ոսկի սեղանը. ու խորանին
6 դրանը վարագոյրը դնես: Ու
խորանին՝ այսինքն ժողովքի վրանին
դրանը առջևը՝ ողջակէզի սե-
7 ղանը դնես: Ու ժողովքի վրանին
ու սեղանին մէջտեղը դնես
աւազանը, ու անոր մէջը ջուր դը-
8 նես: Ու շուրջանակի սրահը կանգնես,
ու սրահին դրանը վարագոյ-
րը դնես: Ու օծման եղը առ- 9
նես, ու խորանը և անոր մէջը
եղած ամէն բաները օծես. և անիկայ
ու անոր ամէն անօթները
սրբես, որ սուրբ ըլլայ: Ու ող- 10
ջակէզի սեղանը ու անոր բոլոր
գործիքները օծես, ու սեղանը սըր-
բես. և սեղանը ամենասուրբ պիտի
ըլլայ: Ու աւազանը ու ա- 11
նոր խարիսխը օծես, ու սրբես
անիկայ: Ու Ահարոնը ու անոր 12
որդիքը ժողովքի խորանին դրա-
նը մօտեցընես, ու զանոնք ջրով
լուաս: Ու Ահարոնին հագցընես 13
սուրբ զգեստները, ու օծես անիկայ,
և սրբես անիկայ, որ
ինծի քահանայութիւն ընէ: Ու 14
անոր որդիքն ալ մօտեցընես, ու
անոնց շապիկներ հագցընես: Ու 15
անոնց հայրը օծածիդ պէս օ-
ծես զանոնք, որ ինծի քահանա-
յութիւն ընեն. և անոնց օծումը
իրենց ազգերուն մէջ յաւիտենական
քահանայութեան համար պիտի
ըլլայ:

Ու Մովսէս Տէրոջը իրեն բոլոր 16
պատուիրածին պէս ըրաւ. անանկ
ըրաւ: Ու եղաւ որ երկրորդ տա- 17
րին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը
խորանը կանգնուեցաւ: Ու Մով- 18
սէս կանգնեց խորանը ու անոր
խարիսխները դրաւ, և անոր տախ-
տակները կանգնեց ու անոր նի-
գերը անցուց, ու սիւները կանգ-
նեց: Ու խորանին վրայ տարա- 19
ծեց վրանը, ու վերէն վրանին ծած-
կոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
Ու վկայութիւնը առաւ ու տա- 20
պանակին մէջը դրաւ. և ձողերը
տապանակին վրայ անցուց, ու վե-
րէն տապանակին վրայ քաւութիւ-
նը դրաւ: Ու տապանակը խո- 21
րանին մէջը բերաւ, ու ծածկող
վարագոյրը դրաւ, և վկայութեան
տապանակը ծածկեց, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
Ու ժողովքի վրանին մէջ խորա- 22
նին հիւսիսային կողմը՝ վարագոյ-
րին դուրսի դին դրաւ սեղանը.
Ու անոր վրայ շարուելու հացերը 23

շարեց Տէրոջը առջևը, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
24 Ու ժողովքի վրանին մէջ սեղանին
դիմացը խորանին հարաւային կողմը
25 դրաւ աշտանակը: Ու Տէրոջը
առջևը ճրագները վառեց, ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
26 Ու ժողովքի վրանին մէջ՝ վարա-
գոյրին առջևը դրաւ ոսկի սեղանը.
27 Ու անոր վրայ անուշահոտ խունկ
ծխեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
28 պատուիրեր էր: Ու խորանին
29 դրանը վարագոյրը դրաւ: Ու
խորանին՝ այսինքն ժողովքի վրանին
դրանը քով ողջակէզին սեղանը դը-
րաւ. ու անոր վրայ ողջակէզը ու
հացի ընծան մատուց, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր:
30 Ու ժողովքի վրանին ու սեղանին
մէջտեղը դրաւ աւազանը, և անոր
մէջը՝ լուացուելու համար ջուր դը-
31 րաւ: Ու Մովսէս ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու
32 ոտքերը անկէ կը լուային. Ժո-
ղովքի վրանը մտած ատեննին, և
սեղանին մօտենալու ատեննին կը
լուացուէին, ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեր էր: Ու խո- 33
րանին ու սեղանին բոլորտիքը սրա-
հը կանգնեց, և սրահին դրանը վա-
րագոյրը դրաւ: Այսպէս Մովսէս
բոլոր գործը լմնցուց:

Ու ամպ մը ծածկեց ժողովքի 34
վրանը, և Տէրոջը փառքը լեցուց
խորանը: Ու Մովսէս չէր կրնար 35
մտնել ժողովքի վրանը. ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար, ու Տէ-
րոջը փառքը լեցուցեր էր խորանը:
Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց բոլոր 36
ճամբորդութեանցը մէջ՝ երբոր ամ-
պը խորանին վրայէն վերնար, ան ա-
տենը կը չուէին. Ու թէ որ ամպը 37
չվերնար, մինչև անոր վերնալու օրը
չէին չուեր: Վասնզի ցորեկը Տէ- 38
րոջը ամպը խորանին վրայ էր, և
գիշերը անոր վրայ կրակ կար, Իս-
րայէլի բոլոր ժողովուրդին առջևը՝ ի-
րենց ամէն ճամբորդութեանցը մէջ:

ԳԻՐՔ ՂԵՒՏԱՑՒՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Տէրը կանչեց Մովսէսը, ու
ժողովքի խորանէն խօսեցաւ ա-
2 նոր՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որ-
դւոցը, ու ըսէ անոնց, Թէ որ
ձեզմէ մէկը անասուններէն ընծայ
մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը, ձեր
ընծան արջառներէն կամ հօտերէն
պիտի մատուցանէք:
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն
ողջակէզ է, արու անարատ պիտի
մատուցանէ. ու ժողովքի խորանին
դրանը քով պիտի մատուցանէ զան՝
Տէրոջը առջևը ընդունելի ըլլալու
4 համար: Ու իր ձեռքը ողջակէզին
գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու ան ի-
րեն քաւութիւն ըլլալու համար ըն-
5 դունելի պիտի ըլլայ: Ու զուա-
րակը պիտի մորթէ Տէրոջը առջևը.
ու Ահարոնին որդիքը քահանանե-
րը՝ արիւնը պիտի մօտեցընեն, և
ժողովքի խորանին դրանը քով ե-
ղած սեղանին վրայ շուրջանակի պի-
տի սրսկեն արիւնը: Ու ողջակէ- 6
զին մորթը պիտի հանէ. ու կտոր
կտոր պիտի ընէ զանիկայ: Ու Ա- 7
հարոն քահանային որդիքը սեղանին
վրայ կրակ պիտի դնեն, ու կրակին
վրայ փայտեր շարեն. Ու Ահարո- 8
նին որդիքը քահանաները՝ սեղանը
եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ
պիտի շարեն կտորները՝ գլուխը ու
ճարպը. Բայց անոր փորոտիքը ու 9
ոտքերը ջրով պիտի լուայ, և քա-
հանան պիտի այրէ ամէնը սեղանին
վրայ՝ ողջակէզ մը Տէրոջը անուշա-
հոտ պատարագ ըլլալու համար:

Ու թէ որ անոր ողջակէզի ընծան 10
հօտերէն՝ այսինքն ոչխարներէն կամ

ոչխարներէն է, արու անարատ պիտի
11 մատուցանէ։ Ու պիտի մորթէ զանիկայ
Տէրոջը առջեւ սեղանին հիւսիսային
կողմը. ու Ահարոնին որդիքը
քահանաները՝ սեղանին վրայ
շուրջանակի պիտի սրսկեն անոր
12 արիւնը։ Ու կտոր կտոր պիտի ընէ
զան՝ գլխովը ու ճարպովը. և քահանան
սեղանը եղած կրակին վրայի
փայտերուն վրայ պիտի շարէ անոնք։
13 Ու փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի
լուայ. ու քահանան ամէնը
պիտի բերէ ու սեղանին վրայ այրէ.
ատիկայ ողջակէզ ու անուշահոտ
պատարագ մըն է Տէրոջը։

14 Ու թէ որ ողջակէզի համար Տէրոջը
մատուցանելու ընծան թռչուններէն
է, ան ատենը անիկայ իր ընծան
տատրակներէն կամ աղաւնիի
15 ձագերէն պիտի մատուցանէ։ Ու
քահանան սեղանին մօտ բերէ զան՝
ու անոր գլուխը փրցնէ, և սեղանին
վրայ պիտի այրէ, ու անոր
արիւնը սեղանին մէկ կողմը քամուի։
16 Ու անոր կոնատքը ու աղբը պիտի
զատէ, և սեղանին արեւելեան կողմը
17 եղած մոխրանոցը նետէ։ Ու զանիկայ
թեւերէն պիտի պատռէ առանց
զատելու. ու քահանան պիտի
այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝
կրակին վրայի փայտերուն վրայ.
ատ՝ ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ
մըն է Տէրոջը։

ԳԼ. Բ

1 Ու երբոր մէկը հացի ընծայ մատուցանելու
ըլլայ Տէրոջը, անոր
ընծան բարակ ալիւրէ պիտի ըլլայ.
ու անոր վրան եղ պիտի թափէ, և
2 կնդրուկ դնէ վրան. Ու Ահարոնին
որդւոցը քահանաներուն պիտի բերէ
զան. ու քահանան անկէ իր
ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն
ու եղէն պիտի առնէ բոլոր կնդրուկին
հետ մէկտեղ, և քահանան
յիշատակի համար սեղանին վրայ
այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ
3 ըլլալու համար։ Ու հացի ընծայէն
մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը
պիտի ըլլայ. ատիկայ ամենասուրբ
պատարագ մըն է Տէրոջը։

Ու թէ որ թոնիրի մէջ եփած 4
հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս,
բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր
շօթեր՝ կամ եղով օծուած
անխմոր լաւաշներ պիտի ըլլայ։

Ու թէ որ քու ընծադ տապակի 5
վրայ եփուած հացի ընծայ է, բարակ
ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր
պիտի ըլլայ։ Կտոր կտոր պիտի 6
կոտրես զան, ու վրան եղ
թափես. ատիկայ հացի ընծայ է։

Ու թէ որ քու ընծադ ամանի մէջ 7
եփուած հացի ընծայ է, բարակ ալիւրէ
եղով պիտի շինուի։ Ու անոնցմէ 8
շինուած հացի ընծան Տէրոջը
պիտի բերես, ու քահանային
ներկայացընես, և ինքը սեղանին
մօտեցընէ զան. Ու քահանան ընծայէն 9
անոր յիշատակը պիտի առնէ,
ու սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը
անուշահոտ պատարագ ըլլայ։
Ու ընծայէն մնացածը Ահարոնին 10
ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ. ատիկայ
ամենասուրբ պատարագ մըն է
Տէրոջը։

Հացի ընծան՝ որ դուք Տէրոջը 11
պիտի մատուցանէք՝ բնաւ խմորաւ
պիտի չշինուի. ինչու որ
պատարագի համար ամենևին խմոր
կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը։
Անոնք իբրև երախայրի պտուղ ընծայ 12
մատուցանէք Տէրոջը. բայց
սեղանին վրայ պիտի չայրուին անուշահոտութեան
համար։ Ու քու 13
ամէն հացի ընծայիդ աղ պիտի
դնես, ու քու հացի ընծայէդ քու
Աստուծոյդ ուխտին աղը պակաս չընես.
քու ամէն ընծայովդ աղ ալ
մատուցանես։

Ու թէ որ առջի պտուղներուն 14
ընծան մատուցանելու ըլլաս Տէրոջը,
առջի պտուղներուն ընծային
համար՝ կրակով բոհրած թարմ
հասկերէն ծեծուած ցորեն մատուցանես.
Ու անոր վրան եղ պիտի 15
թափես, ու կնդրուկ դնես վրան.
ատիկայ հացի ընծայ է։ Ու քահանան 16
անոր ծեծուած ցորենէն ու
անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը
անոր յիշատակը պիտի այրէ Տէրոջը
պատարագ ըլլալու համար։

ԳԼ. Գ

1 Ու թէ որ անոր ընծան խաղաղութեան
զոհ է, երբոր արջառներէն
կը մատուցանէ, թէ արու ըլլայ
և թէ էգ, Տէրոջը առջեւ անարատ
2 պիտի մատուցանէ զան։ Ու իր
ձեռքը իր ընծայած անասունին գլխուն
վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի
խորանին դուռը մորթէ զան. և Ահարոնին
որդիքը քահանաները սեղանին
վրայ շուրջանակի պիտի
3 սրսկեն արիւնը։ Ու խաղաղութեան
զոհէն պատարագ պիտի մատուցանէ
Տէրոջը, այսինքն փորոտիքը
ծածկող ճարպը ու փորոտիքին
4 վրայ եղած բոլոր ճարպը, Ու
երկու երիկամունքը ու կուշտին
վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և
լեարդին թաղանթը երիկամունքներով
5 մէկտեղ պիտի փրցընէ. Ու
Ահարոնին որդիքը սեղանը եղած
կրակին վրայի փայտերուն վրայ ողջակէզին
հետ պիտի այրեն զանոնք,
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու
համար։

6 Ու թէ որ խաղաղութեան զոհի
համար Տէրոջը մատուցանելու ընծան
հօտերէն է, թէ արու ըլլայ և
թէ էգ՝ անարատ պիտի մատուցանէ
7 զան։ Թէ որ անիկայ իր ընծային
համար գառն մատուցանէ, Տէրոջը
8 առջեւ պիտի բերէ զան, Ու ձեռքը
իր ընծային գլխուն վրայ պիտի դընէ,
ու ժողովքի խորանին առջեւ
մորթէ զան. և Ահարոնին որդիքը
սեղանին վրայ շուրջանակի պիտի
9 սրսկեն անոր արիւնը։ Ու խաղաղութեան
զոհէն պատարագ պիտի
մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն անոր
ճարպը ու բոլոր դմակը տակէն
փրցընելով, և փորոտիքը ծածկող
ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած
10 բոլոր ճարպը, Ու երկու երիկամունքը՝
ու կուշտին վրայ եղած անոնց
վրայի ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը
երիկամունքներով մէկտեղ
11 պիտի փրցընէ։ Ու քահանան սեղանին
վրայ պիտի այրէ զանոնք՝ Տէրոջը
պատարագ ըլլալու համար։

12 Ու թէ որ անոր ընծան այծ է,
Տէրոջը առջեւ պիտի բերէ զան. Ու 13
իր ձեռքը անոր գլխուն վրայ պիտի
դնէ, ու ժողովքի խորանին առջեւ
մորթէ զան. և Ահարոնին որդիքը
սեղանին վրայ շուրջանակի պիտի
սրսկեն անոր արիւնը։ Ու անիկայ 14
իր ընծայէն պատարագ պիտի մատուցանէ
Տէրոջը, այսինքն փորոտիքը
ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին
վրայ եղած բոլոր ճարպը, Ու երկու 15
երիկամունքը՝ ու կուշտին վրայ
եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին
թաղանթը երիկամունքներով
մէկտեղ պիտի փրցընէ. Ու քահանան 16
սեղանին վրայ պիտի այրէ
զանոնք, անուշահոտ պատարագ ըլլալու
համար. ամէն ճարպը Տէրոջն
է։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր 17
բոլոր բնակարաններուն մէջ յաւիտենական
կանոն ըլլայ, որ ոչ ճարպ
ուտէք՝ ոչ ալ արիւն։

ԳԼ. Դ

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 1
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ, Թէ որ անձ մը սխալմամբ 2
մեղանչէ, ու Տէրոջը բոլոր արգիլած
բաներուն մէկը ընէ, Թէ որ օծուած 3
քահանան ժողովուրդը յանցաւոր
ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ,
իր գործած մեղքին համար արջառներէն
անարատ զուարակ մը
մեղքի պատարագ մատուցանէ Տէրոջը.
Ու ժողովքի խորանին դուռը՝ 4
Տէրոջը առջեւ պիտի բերէ զուարակը,
ու իր ձեռքը զուարակին
գլխուն վրայ դնէ, և Տէրոջը առջեւ
մորթէ զուարակը։ Ու օծուած 5
քահանան զուարակին արիւնէն պիտի
առնէ ու ժողովքի խորանը բերէ։
Ու քահանան իր մատը արիւնը 6
պիտի թաթխէ, ու Տէրոջը
առջեւ՝ սրբարանին վարագոյրին
առջեւ եօթը անգամ սրսկէ արիւնէն։
Ու քահանան արիւնէն քիչ 7
մը պիտի դնէ Տէրոջը առջեւ անուշահոտ
խունկի սեղանին եղջիւրներուն
վրայ, որ ժողովքի խորանին
մէջն է. ու զուարակին մնացած
բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին
դրանը քով եղած ողջակէզի սեղա-

8 նին յատակը թափէ ։ Ու մեղքի
պատարագ եղած զուարակին բոլոր
ճարպը՝ այսինքն փորոտիքը ծածկող
ճարպը՝ ու փորոտիքին վրայ եղած
բոլոր ճարպը անկէ պիտի վերցընէ ․
9 Ու երկու երիկամունքը՝ ու կուշտին
վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և
լեարդին վրայի թաղանթը երիկա-
մունքներուն մէկտեղ պիտի վերցը-
10 նէ , խաղաղութեան զոհին արջա-
ռէն վերցուելուն պէս ․ և քահանան
ողջակէզի սեղանին վրայ պիտի այրէ
11 անոնք ։ Ու զուարակին մորթը՝ ու
անոր բոլոր միսը՝ գլխովը ու ոտքե-
րովը՝ և անոր փորոտիքը ու աղբը ,
12 Այսինքն բոլոր զուարակը բանակին
դուրսի դին մաքուր տեղ մը՝ մոխիր
թափուած տեղը պիտի հանէ , և
փայտերու վրայ կրակով այրէ զան ․
մոխիր թափուած տեղը այրուի ։
13 Ու թէ որ Իսրայէլին բոլոր ժո-
ղովքը անգիտութեամբ սխալին ,
ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն
մէկը ընելով՝ յանցաւոր ըլլան ,
14 Երբոր իմացուի ան ըրած մեղքեր-
նին , ժողովքը մեղքի պատարագի
համար արջառներէն զուարակ մը
պիտի մատուցանէ ․ ու ժողովքի
խորանին առջևը բերէ անիկայ ։
15 Ու ժողովքին ծերերը իրենց ձեռ-
քերը զուարակին գլխուն վրայ պի-
տի դնեն Տէրոջը առջևը ․ ու զուա-
րակը Տէրոջը առջևը պիտի մոր-
16 թուի ։ Ու օծուած քահանան
զուարակին արիւնէն ժողովքի խո-
17 րանը պիտի բերէ ։ Ու քահանան
իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ ,
ու Տէրոջը առջևը՝ վարագոյրին առ-
18 ջևէն եօթը անգամ՝ սրսկէ ։ Ու ա-
րիւնէն ալ իր ժողովքի խորանին
մէջ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին
եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ ․ ու
մնացած բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խո-
րանին դրանը քով եղած ողջակէզի
19 սեղանին յատակը թափէ ։ Ու ա-
նոր բոլոր ճարպը պիտի վերցընէ
20 անկէ , ու սեղանին վրայ այրէ ։ Ու
մեղքի պատարագ եղած զուարակին
ինչպէս որ ըրաւ , աս զուարակին
ալ անանկ պիտի ընէ ․ ու քահա-
նան անոնց համար քաւութիւն ընէ ,
ու անոնց թողութիւն ըլլայ ։ Ու 21
բանակէն դուրս պիտի հանէ զուա-
րակը , ու ինչպէս որ առջի զուա-
րակը այրեց , աս ալ անանկ պիտի
այրէ ․ ժողովքին համար մեղքի
պատարագ մըն է աս ։

Երբոր իշխան մը մեղք գործե- 22
լու ըլլայ , ու իր Տէր Աստուծոյն
արգիլած բաներէն մէկը սխալմամբ
ընելով՝ յանցաւոր ըլլայ , Թէ որ 23
իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի ,
իրեն համար այծերէն արու անա-
րատ նոխազ մը ընծայ պիտի բերէ ․
Ու իր ձեռքը նոխազին գլխուն վրայ 24
պիտի դնէ , ու զանիկայ Տէրոջը
առջևը ողջակէզին մորթուելու տե-
ղը մորթէ ․ մեղքի պատարագ մըն
է աս ։ Ու քահանան մեղքի պա- 25
տարագին արիւնէն իր մատովը պի-
տի առնէ , ու ողջակէզի սեղանին
եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ , և
անոր մնացած արիւնը ողջակէզի սե-
ղանին յատակը թափէ ։ Ու ա- 26
նոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղութեան
զոհին ճարպին պէս՝ սեղանին վրայ
պիտի այրէ ․ ու քահանան անոր
մեղքին համար քաւութիւն ընէ ,
և թողութիւն ըլլայ անոր ։

Ու թէ որ երկրին ժողովուրդէն 27
մէկը սխալմամբ մեղանչէ՝ ու Տէ-
րոջը արգիլած բաներէն մէկը ընե-
լով յանցաւոր ըլլայ , Թէ որ իր 28
ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իր
ըրած մեղքին համար իր ընծան այ-
ծերէն անարատ էգ այծ մը պիտի
բերէ ։ Ու իր ձեռքը մեղքի պա- 29
տարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ ,
ու մեղքի պատարագ եղած անասու-
նը ողջակէզներուն մորթուելու տեղը
մորթէ ։ Ու քահանան իր մա- 30
տովը անոր արիւնէն պիտի առնէ ,
ու ողջակէզի սեղանին եղջիւրնե-
րուն վրան դնէ , և մնացած բոլոր
արիւնը սեղանին յատակը թափէ ։
Ու անոր բոլոր ճարպը՝ խաղաղու- 31
թեան զոհին ճարպը վերցուելուն
պէս պիտի վերցընէ ․ ու քահանան
պիտի այրէ անիկայ սեղանին վրայ
անոյշ հոտի համար Տէրոջը առ-
ջևը ․ և քահանան անոր համար քա-
ւութիւն ընէ , ու անոր թողու-

32 թիւն պիտի ըլլայ ։ Ու թէ որ
մեղքի պատարագի համար գառն
մատուցանելու ըլլայ , անարատ էգ
33 մը պիտի բերէ ․ Ու իր ձեռքը մեղ-
քի պատարագին գլխուն վրայ պի-
տի դնէ , ու ողջակէզներուն մոր-
թուելու տեղը մեղքի պատարագի
34 համար մորթէ զան ։ Ու քահա-
նան իր մատովը մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ , ու ող-
ջակէզի սեղանին եղջիւրներուն վրան
դնէ ․ և մնացած բոլոր արիւնը սե-
35 ղանին յատակը թափէ ։ Ու խա-
ղաղութեան զոհէն գառին ճարպը
վերցուելուն պէս՝ անոր բոլոր ճար-
պը պիտի վերցընէ ․ ու քահանան
սեղանին վրայ պիտի այրէ զան՝ Տէ-
րոջը պատարագներուն հետ ․ և քա-
հանան անոր ըրած մեղքին համար
քաւութիւն ընէ , ու թողութիւն
ըլլայ անոր ։

ԳԼ. Ե

1 Ու թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու
երդումի ձայնը լսելով վկայ ըլ-
լայ , կամ բանը տեսած ըլլայ կամ
գիտցած , թէ որ չիմացընէ , իր
2 յանցանքը պիտի կրէ ։ Կամ
անձ մը անմաքուր բանի մը՝ կամ
անմաքուր գազանի մը դիին՝ կամ
անմաքուր անասունի մը դիին՝ կամ
անմաքուր սողունի մը դիին դպչե-
լու ըլլայ , թէպէտև չգիտնալով ,
անիկայ անմաքուր ու յանցաւոր պի-
3 տի սեպուի ։ Կամ մարդու ան-
մաքրութեան՝ որ և իցէ պիղծ ը-
նող անմաքրութեան դպչելու ըլ-
լայ չգիտնալով , ետքը ան գիտցած
4 ատենը յանցաւոր պիտի ըլլայ ։ Կամ
անձ մը՝ չարիք կամ բարիք ընելու հա-
մար բերնովը անխորհուրդ գոուցելով՝
երդում ընելու ըլլայ , (ինչպէս որ
մարդիկ երդումով անխորհուրդ կը
գոուցեն ,) թէ որ չգիտնալով ըլլայ ,
ետքը ան գիտցած ատենը անոնց մէ-
5 կուն մէջ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։ Ու
թէ որ աս բաներէն մէկուն մէջ յան-
ցաւոր ըլլայ , անոր համար իր մեղք
6 գործելը խոստովանի ․ Ու իր ըրած
մեղքին համար իր յանցանքին պա-
տարագը՝ հօտերէն էգ մը , այսինքն
էգ գառնուկ մը՝ կամ այծերէն էգ
ուլ մը մեղքի պատարագի համար
պիտի բերէ Տէրոջը ․ ու քահանան
քաւութիւն ընէ անոր իր մեղքին
համար ։

Ու թէ որ ոչխար կամ այծ բերե- 7
լու կարող չըլլայ , իր ըրած յան-
ցանքին համար երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագեր պիտի բերէ
Տէրոջը ․ մէկը մեղքի պատարագ ,
և մէկալը ողջակէզ ըլլալու հա-
մար ։ Ու քահանային պիտի բերէ 8
զանոնք , ու անիկայ նախ պիտի
մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի պատա-
րագ է ; և անոր գլուխը իր վիզէն
չզատելով փրցընէ ․ Ու մեղքի պա- 9
տարագին արիւնէն սեղանին մէկ քո-
վը պիտի սրսկէ , ու մնացած արիւնը
սեղանին յատակը պիտի քամուի ․
անիկայ մեղքի պատարագ է ․ Ու 10
մէկալը ըստ օրէնքի ողջակէզ պիտի
ընէ ․ ու քահանան անոր քաւութիւն
ընէ իր ըրած մեղքին համար , և
անոր թողութիւն ըլլայ ։

Ու թէ որ երկու տատրակ կամ 11
աղաւնիի երկու ձագեր բերելու կա-
րող չըլլայ , ան ատենը իր ըրած
մեղքին ընծային համար արդուի մը
տասներորդ մասը բարակ ալիւր պի-
տի բերէ մեղքի պատարագի համար ․
ոչ անոր վրայ եղ պիտի դնէ՝ ոչ
ալ վրան կնդրուկ դնէ ․ ինչու որ
մեղքի պատարագ է ան ։ Ու քա- 12
հանային պիտի բերէ զան , ու քահա-
նան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր
յիշատակին համար առնէ , ու սե-
ղանին վրայ այրէ Տէրոջը պատարագ-
ներուն հետ ․ մեղքի պատարագ է
ան ։ Ու քահանան քաւութիւն 13
պիտի ընէ անոր՝ աս բաներուն մէ-
կուն մէջ ըրած մեղքին համար , ու
անոր թողութիւն ըլլայ ․ և մնա-
ցածը հացի ընծայի պէս քահանային
պիտի ըլլայ ։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 14
սելով , Թէ որ անձ մը յանցանք մը 15
ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ
բաներուն մէջ մեղք գործէ , իր
յանցանքի պատարագին համար սըր-
բարանին սիկղին համեմատ՝ քու
սահմանածդ չափ սիկղի արծա-

թով հօտէն անարատ խոյ մը
16 պիտի բերէ Տէրոջը։ Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր ըրած վնասը պիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցընէ, և քահանային տայ ան. ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր, և թողութիւն ըլլայ անոր։
17 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընէ, թէ և անգիտութեամբ, անիկայ յանցաւոր է, ու իր անօրէ-
18 նութիւնը պիտի կրէ։ Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար հօտէն անարատ խոյ մը պիտի բերէ քահանային. ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ սխալելուն համար. և անոր թողու-
19 թիւն պիտի ըլլայ։ Ասի՛ յանցանքի պատարագ է. անիկայ անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւը։

ԳԼ. Զ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե-
2 լով, Եթէ որ անձ մը մեղանչէ, ու Տէրոջը դէմ յանցանք մը ընէ, և իր դրացիին ստութիւն խօսի աւանդի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բանի մը համար՝ և կամ յափշտակուած բանի մը համար, կամ իր դրացիին խարդախութիւն
3 ըներու ըլլայ, Կամ կորսուած բան մը գտնէ, և ուրանալով՝ սուտ տեղը երդում ընէ, բոլոր այս բաներուն մէկուն մէջ՝ որ մարդ կրնայ
4 ընել, մեղանչելու ըլլայ, Ան ատենը մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ կամ գտած
5 կորուստը ետ պիտի տայ. Կամ ամէն բան՝ որուն համար սուտ տեղը երդում ըրած է, անիկայ լման պիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցընէ, և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ որուն որ կը վերաբերէր՝ անոր պիտի տայ։
6 Եւ իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ, այսինքն հօտէն անարատ խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ, քահանային պիտի բերէ յանցանքի պատարագի համար։ Եւ 7 քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առջեւը. և ինչ բանի համար որ յանցանք ըրած է, թողութիւն պիտի ըլլայ անոր։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե- 8
լով, Պատուիրէ Ահարոնին ու 9
անոր որդւոցը և ըսէ, Ողջակէզին օրէնքը աս է. ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առտու սեղանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ, ու սեղանին կրակը միշտ անոր մէջ վառած պիտի մնայ։ Եւ քահանան իր 10
քթանէ պատմուճանը պիտի հագնի, ու իր քթանէ վարտիքը մարմնին վրայէն հագնի, և կրակով այրուած ողջակէզին մոխիրը սեղանին վրայէն պիտի վերցընէ, ու սեղանին քովը դնէ։ Եւ իր զգեստ- 11
ները պիտի հանէ, և ուրիշ զգեստներ հագնի. ու մոխիրը բանակէն դուրս մաքուր տեղ մը պիտի հանէ։
Եւ սեղանին վրայի կրակը անոր մէջ 12
միշտ վառած պիտի ըլլայ ու պիտի չմարի. և քահանան ամէն առտու անոր վրայ փայտեր այրէ, ու անոր վրան ողջակէզը շարէ, և անոր վրան խաղաղութեան զոհերուն ճարպը պիտի այրէ։ Կրակը սեղանին 13
վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ ու պիտի չմարի։

Եւ հացի ընծային օրէնքը աս է. 14
Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկայ Տէրոջը առջեւը՝ սեղանին առջեւ։ Եւ իր ձեռքը լեցուն 15
անկէ՝ այսինքն հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցընէ, և անոր յիշատակը սեղանին վրայ անոյշ հոտի համար այրէ Տէրոջը։ Եւ անկէ մնացածը 16
Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի ուտեն. անխմոր հացեր թող ըլլան, սուրբ տեղը պիտի ուտուի ան. ժողովքի խորանին սրահին մէջ ուտեն ան։ Խմորով պիտի չեփուի. իմ 17
պատարագներէս անոնց տուի՝ ան իրենց բաժին ըլլալու. անիկայ մեղքի

ու յանցանքի պատարագներուն պէս
18 ամենասուրբ է։ Ահարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան. Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ աս. ամէն անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ։
19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե-
20 լով, Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը՝ Տէրոջը մատուցանելու զոհերնին աս է. արդուի տասներորդ մասը բարակ ալիւր ամէն օր հացի ընծայի համար միշտ մատուցանեն, կէսը առաւօտուն՝ ու կէսը
21 իրիկունը։ Տապակի մէջ եփելու համար՝ եղով պիտի շինուի. բաղադրեալ պիտի բերես ան, ու հացի ընծային եփած կտորուանքները անոյշ հոտի համար Տէրոջը պիտի մատու-
22 ցանես։ Եւ իր որդիներէն իր տեղը օծուելու քահանան պիտի մատուցանէ ան. ասիկայ Տէրոջը յաւիտենական կանոն ըլլալով բոլորո-
23 վին պիտի այրուի։ Եւ քահանային ամէն հացի ընծան բոլորովին պիտի այրուի, պիտի չուտուի։
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսե-
25 լով, Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ, Մեղքի պատարագին օրէնքը աս է. ողջակէզին մորթուած տեղը պիտի մորթուի մեղքի պատարագը Տէրոջը առջեւը.
26 աս ամենասուրբ է։ Մեղքի պատարագը մատուցանող քահանան պիտի ուտէ ան. սուրբ տեղը՝ ժողովքի խորանին սրահը պիտի ու-
27 տուի. Ինչ որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ. և թէ որ անոր արիւնէն հանդերձի մը վրայ ցաթկէ, սուրբ տեղը պիտի լուաս ան՝ որուն
28 վրայ ցաթկեր էր։ Եւ հողէ ամանը՝ որուն մէջ եփուած է ան, պիտի կոտրուի. ու թէ որ պղնձէ ամանի մէջ եփուած ըլլայ, պիտի շփուի ու ջրով լուա-
29 ցուի։ Քահանայից բոլոր արուները պիտի ուտեն անիկայ. աս ա-
30 մենասուրբ է։ Եւ ամէն մեղքի պատարագը՝ որուն արիւնէն ժողովքի խորանը կը բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու համար, պիտի չուտուի, կրակով պիտի այրուի։

ԳԼ. Է.

Եւ յանցանքի պատարագին օրէնքը 1
աս է. աս ամենասուրբ է.
Ողջակէզը մորթած տեղերնին յան- 2
ցանքի պատարագը պիտի մորթեն, և անոր արիւնը սեղանին վրայ չուրջանակի պիտի սրսկէ. Եւ անկէ 3
բոլոր ճարպը՝ այսինքն դմակը ու փորոտիքը ծածկող ճարպը պիտի մատուցանէ. Եւ երկու երիկա- 4
մունքը ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամունքներով մէկտեղ պիտի վերցընէ. Եւ քահա- 5
նան սեղանին վրայ պիտի այրէ անոնք՝ Տէրոջը պատարագ ըլլալու. ասիկայ յանցանքի պատարագ է։
Քահանայից ամէն արուն պիտի ու- 6
տէ ան. սուրբ տեղը պիտի ուտուի, քանզի ամենասուրբ է։ Մեղքի պա- 7
տարագը ինչպէս որ ըլլայ, յանցանքի պատարագն ալ անանկ ըլլայ. անոնց օրէնքը մէկ է. անով քաւութիւն ընող քահանային պիտի ըլլայ ան։ Եւ քահանայ մը 8
որ մէկուն ողջակէզը կը մատուցանէ, ան քահանան իր մատուցած ողջակէզին մորթը իրեն պիտի առնէ։ Եւ բոլոր թոնիրի մէջ ե- 9
փուած՝ ու բոլոր ամանի մէջ և տապակի վրայ շինուած հացի ընծան՝ զանիկայ մատուցանող քահանային պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն եղով շա- 10
ղուած՝ կամ առանց եղի հացի ընծան Ահարոնին բոլոր որդւոցը պիտի ըլլայ. ամէն մէկուն բաժինը հաւասար պիտի ըլլայ։
Եւ Տէրոջը մատուցանելու խա- 11
ղաղութեան զոհին օրէնքը աս է.
Թէ որ շնորհակալութեան համար 12
մատուցանէ ան, ան ատենը շնորհակալութեան զոհին հետ եղով շաղուած անխմոր շօթեր ու եղով օծուած անխմոր լաւաշներ և բարակ ալիւրէ եղով շաղուած՝ բաղադրեալ շօթեր պիտի մատուցանէ։ Շնոր- 13
հակալութեան համար եղած իր խաղաղութեան զոհին շօթերէն զատ՝

խմորուած հացէ ընծայ մը պիտի մատուցանէ ։
14 Ու անկէ՝ այսինքն ամէն
ընծաներէն մէկ հատ բարձրացընելու
ընծայ պիտի մատուցանէ Տէրոջը․
և ատիկայ խաղաղութեան զոհին
արիւնը սրսկող քահանային
15 պիտի ըլլայ ։ Ու շնորհակալութեան
համար՝ իր խաղաղութեան
զոհին միսը մատուցած օրը պիտի
ուտուի․ անկէ մինչև առտու
16 չմնայ ։ Ու թէ որ իր ընծան ուխտի
համար է կամ կամաւոր զոհ
է, զոհը մատուցած օրը պիտի ուտուի,
ու մնացածը հետևեալ օրը
17 պիտի ուտուի․ Ու զոհին միսէն
երրորդ օրուան մնացածը կրակով
18 այրուի ։ Ու թէ որ երրորդ օրը
իր խաղաղութեան զոհին միսէն ուտուելու
ըլլայ, ընդունելի պիտի
չըլլայ, ո՛չ ալ անիկայ մատուցանողին
զոհ պիտի սեպուի․ պղծութիւն
պիտի ըլլայ, ու անկէ ուտող
անձը իր անօրէնութիւնը պիտի
19 կրէ ։ Ու ամէն պիղծ անմաքուր
բանի դպած միսը պիտի չուտուի,
կրակով պիտի այրուի․ սակայն ամէն
մաքուր եղողը պիտի ուտէ խաղաղութեան
20 զոհին միսէն ։ Բայց այն
անձը՝ որ իր անմաքրութիւնը իր
վրան ունենալով, Տէրոջը խաղաղութեան
զոհէն միս ուտէ, այն անձը
իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
21 Ու ամէն պիղծ անմաքուր բանի մը՝
թէ մարդու անմաքրութեան՝ թէ
անմաքուր անասունի՝ և թէ ամէն
կերպ անմաքուր պիղծ բանի մը
դպչող անձը թէ որ Տէրոջը խաղաղութեան
զոհին միսէն ուտելու
ըլլայ, այն անձը իր ժողովուրդէն
պիտի կորսուի ։
22 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ, Բնաւ արջառի կամ ոչխարի
կամ այծի ճարպ չուտէք ։
24 Ու մեռած անասունին
ճարպը ու գիշատուածին ճարպը
ամէն գործի մէջ պիտի գործածուի,
բայց անկէ բնաւ պիտի չուտէք ։
25 Վասն զի ով որ Տէրոջը պատարագ
մատուցանելու անասունին
ճարպէն ուտելու ըլլայ, այն ուտող
անձը իր ժողովուրդէն պիտի կորսուի ։
Ու ձեր ամէն բնակարաններուն 26
մէջ բնաւ արիւն պիտի չուտէք,
թէ թռչունի ըլլայ և թէ
անասունի ։ Ամէն անձ որ ինչ և 27
իցէ արիւն ուտէ, այն անձը իր ժողովուրդէն
պիտի կորսուի ։
Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 28
ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 29
ու ըսէ, Իր խաղաղութեան զոհը
Տէրոջը մատուցանողը՝ իր խաղաղութեան
զոհէն ընծայ մը պիտի բերէ
Տէրոջը ։ Տէրոջը պատարագները իր 30
ձեռքովը պիտի բերէ․ կուրծքով
ճարպը պիտի բերէ, որ կուրծքը
երերցընելու ընծայի համար երերցուի
Տէրոջը առջևը ։ Ու քահանան 31
ճարպը պիտի այրէ սեղանին
վրայ․ բայց կուրծքը Ահարոնին ու
անոր որդւոցը պիտի ըլլայ ։ Ու 32
ձեր խաղաղութեան զոհերէն աջ
զիստը քահանային պիտի տաք՝
բարձրացընելու ընծայի համար ։
Ահարոնի որդւոցմէն՝ խաղաղութեան 33
զոհին արիւնը ու ճարպը ով որ
մատուցանէ, աջ զիստը անոր բաժինը
պիտի ըլլայ ։ Վասն զի անոնց 34
խաղաղութեան զոհերէն երերցընելու
կուրծքը և բարձրացընելու զիստը
Իսրայէլի որդւոցմէն առի, և
անոնք յաւիտենական կանոնով Իսրայէլի
որդւոցմէն Ահարոն քահանային
ու անոր որդւոցը տուի ։ Ասիկայ 35
Տէրոջը պատարագներէն Ահարոնին
և անոր որդւոցը օծման
իրաւունքի համար վճռեցաւ, զանոնք
Տէրոջը քահանայութիւն ընելու
մօտեցուցած օրը, Որ զանոնք 36
օծած օրը Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի
որդւոցմէն իրենց ցեղերուն
մէջ յաւիտենական կանոնով անոնց
տրուի ։
Ողջակէզին՝ հացի ընծային՝ և 37
մեղքի պատարագին՝ և յանցանքի
պատարագին՝ ու օծութիւններուն
և խաղաղութեան զոհին օրէնքը աս
է, Որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին 38
Սինայ լեռը, այն օրը՝ որ Իսրայէլի
որդւոցը պատուիրեց իրենց
ընծաները Տէրոջը մատուցանելու
Սինայի անապատին մէջ ։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Առ Ահարոնը ու անոր
որդիքը իր հետը, և զգեստները
ու օծման եղը և մեղքի պատարագին
զուարակը ու երկու խոյերը և
3 անխմոր հացին սակառը․ Ու ժողվէ
բոլոր ժողովքը մէկտեղ ժողովքի
4 խորանին դուռը ։ Ու Մովսէս
Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս
ըրաւ․ ու ժողովքը մէկտեղ ժողովուեցաւ
ժողովքի խորանին դուռը ։
5 Ու Մովսէս ըսաւ ժողովքին, Աս
է բանը որ Տէրը պատուիրեց
6 ընելու ։ Ու Մովսէս մօտեցուց
Ահարոնը ու անոր որդիքը, և զանոնք
7 ջրով լուաց․ Եւ անոր հագուց
շապիկը, ու անոր մէջքը կապեց
գօտին, և պատմուճանը հագուց
անոր, ու եփուդը անոր վրայ
դրաւ, ու եփուդին ժապաւէնովը
փաթթեց, ու անով գօտևորեց զանիկայ ։
8 Ու լանջապանակը անոր
վրայ դրաւ, ու լանջապանակին մէջ
9 Ուրիմը ու Թումիմը դրաւ․ Ու
խոյրը անոր գլուխը դրաւ, ու խոյրին
վրայ՝ անոր առջևի կողմէն ոսկի
թիթեղը՝ այսինքն սուրբ պսակը
դրաւ, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
10 Եւ Մովսէս օծման եղը առաւ,
ու խորանը և բոլոր անոր մէջի եղածները
օծեց, ու սրբեց անոնք․
11 Եւ անկէ սեղանին վրայ սրսկեց եօթը
անգամ․ և սեղանը ու անոր բոլոր
գործիքները և աւազանը ու անոր
խարիսխը օծեց, զանոնք սրբելու
12 համար ։ Եւ օծման եղէն Ահարոնին
գլխուն վրայ թափելով անիկայ
13 սրբելու համար օծեց ։ Եւ Մովսէս
մօտեցուց Ահարոնին որդիները ու
անոնց շապիկներ հագցուց, և մէջքերնին
գօտի կապեց, ու անոնց
գլուխը ապարօշներ փաթթեց,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս ։
14 Եւ մեղքի պատարագին զուարակը
մօտեցուց․ և Ահարոն ու անոր
որդիքը իրենց ձեռքերը մեղքի
պատարագ ըլլալու զուարակին
գլխուն վրայ դրին ։ Ու մորթեց 15
զանիկայ․ և Մովսէս արիւնը առաւ,
ու իր մատովը սեղանին եղջիւրներուն
վրայ դնելով շուրջանակի,
մաքրեց սեղանը․ ու արիւնը սեղանին
յատակը թափեց, և անոր վրայ
քաւութիւն ընելու համար սրբեց
ան ։ Ու փորոտիքին վրան եղած 16
բոլոր ճարպը և լեարդին թաղանթը
ու երկու երիկամունքը և անոնց
ճարպը առաւ, ու Մովսէս սեղանին
վրայ այրեց զանոնք ։ Բայց 17
զուարակը՝ այսինքն անոր մորթը և
միսը ու անոր աղբը՝ բանակին
դուրսի դին կրակով այրեց, Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ։
Ու ողջակէզին խոյը մօտեցուց․ 18
և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց
ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ
դրին ։ Ու մորթեց զանիկայ․ և 19
Մովսէս շուրջանակի սեղանին վրայ
սրսկեց արիւնը․ Ու խոյը կտոր կտոր 20
ըրաւ․ ու Մովսէս այրեց գլուխը
և կտորները ու ճարպը, Ու փորոտիքը 21
ու ոտքերը ջրով լուաց․ և
Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ
այրեց․ ատիկայ ողջակէզ՝ անուշահոտ
պատարագ մըն էր Տէրոջը,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։
Ու մօտեցուց միւս խոյը, 22
այսինքն օծութեան խոյը․ և Ահարոն
ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը
խոյին գլխուն վրայ դրին․ Եւ մորթեց 23
զանիկայ․ ու Մովսէս անոր
արիւնէն առաւ, և Ահարոնին աջ
ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր
աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ և անոր
աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ ։
Ու Ահարոնին որդիքը մօտեցուց, 24
ու Մովսէս այն արիւնէն
անոնց աջ ականջներուն բլթակներուն
վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքերուն
մեծ մատներուն վրայ՝ և անոնց աջ
ոտքերուն մեծ մատներուն վրայ դրաւ․
և Մովսէս սեղանին վրայ շուրջանակի
սրսկեց մնացած արիւնը ։ Ու 25
ճարպը, դմակը ու փորոտիքին վրան
եղած բոլոր ճարպը և լեարդին
թաղանթը ու երկու երիկամունքը
և անոնց ճարպը ու աջ զիստը ա-

26 առաւ․ Ու Տէրոջը առջեւը եղած ան-
խմոր հացի սակառէն անխմոր շօթ
մը՝ եղով հացի շօթ մը ու բաղարջ
մը առաւ, և ճարպերուն վրայ
27 ու աջ զստին վրայ դրաւ։ Ու ա-
մէնը Ահարոնին ու անոր որդւո-
ցը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը
առջեւը երերցընելու ընծայ մատուց։
28 Ու Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ
զանոնք, ու սեղանին վրայ ողջա-
կէզին վրայ այրեց․ ասոնք օրհնու-
թեան համար անուշահոտ պատա-
29 րագ էին Տէրոջը։ Ու Մովսէս
կուրծքը առաւ, ու Տէրոջը առջեւը
երերցընելու ընծայ մատուց․ ասի-
կայ օրհնութեան խոյէն Մովսէսին
բաժինը եղաւ, Տէրոջը Մովսէսին
30 պատուիրածին պէս։ Ու Մովսէս
օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած
արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ
— անոր հանդերձներուն վրայ՝ և
անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու
անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ
սրսկեց․ և Ահարոնը — անոր հան-
դերձները՝ և անոր հետ անոր որդի-
քը ու անոր որդւոցը հանդերձնե-
րը սրբեց։

31 Ու Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու
անոր որդւոցը, Միսը ժողովքի
խորանին դրանը քով եփեցէք,
և հոն օրհնութեան սակառին մէջի
հացերովը կերէք զանիկայ, ինչպէս
որ ինծի պատուիրուեցաւ ըսելով
թէ Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի
32 ուտեն զանոնք։ Ու միսէն ու հա-
ցէն աւելցածը կրակով այրեցէք։
33 Ու եօթը օր ժողովքի խորանին
դռնէն դուրս մի՛ ելլէք, մինչև ձեր
օրհնութեան օրերուն վերջին օրը․
ինչու որ ձեր օրհնութիւնը եօթը օր
34 կ՚ըլլայ։ Այս օրուան եղածին պէս՝
ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝
Տէրը հրաման ըրաւ ասանկ ընել։
35 Ուստի ցորեկը ու գիշերը եօթը օր
ժողովքի խորանին դրանը քով պի-
տի նստիք, ու Տէրոջը պահպանու-
թիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք․
քանզի ասանկ պատուիրուած է ինծի
36 Տէրոջմէն։ Ու Ահարոն ու անոր
որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը
պատուիրած ամէն բաները ըրին։

ԳԼ. Թ.

Ու եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս 1
կանչեց Ահարոնը ու անոր որդիքը
և Իսրայէլի ծերերը․ Ու ըսաւ Ահա- 2
րոնին, Առ քեզի մեղքի պատարագի
համար արջառներէն զուարակ մը,
ու ողջակէզի համար խոյ մը․ անոնք
անարատ ըլլան․ և Տէրոջը առջեւը
մատուցէ՛ր։ Ու Իսրայէլի որդւոցը 3
պիտի խօսիս՝ ըսելով, Մեղքի պա-
տարագի համար այծերէն նոխազ մը՝
և ողջակէզի համար զուարակ մը ու
գառնուկ մը առէք․ մէկ տարեկան՝
անարատ ըլլան։ Նաև խաղաղու- 4
թեան զոհերուն համար Տէրոջը առ-
ջեւը զոհելու արջառ մը ու խոյ մը
ու եղով շաղուած հացի ընծայ մը-
ն ալ առէք․ ինչու որ այսօր Տէրը
ձեզի պիտի երեւնայ։ Ու Մովսէ- 5
սին պատուիրածը ժողովքի խորա-
նին առջեւը բերին․ ու բոլոր ժո-
ղովքը մօտեցան ու Տէրոջը առջեւը
կայնեցան։ Ու Մովսէս ըսաւ, 6
Աս է Տէրոջը պատուիրած բանը․
աս ըրէք, ու Տէրոջը փառքը ձեզի
պիտի երեւնայ։ Ու Մովսէս ըսաւ 7
Ահարոնին, Սեղանին մօտեցի՛ր, ու
քու մեղքի պատարագդ և ողջակէզդ
ըրէ, և քեզի համար ու ժողովուր-
դին համար քաւութիւն ըրէ․ և
ժողովուրդին ընծան մատուցանե-
լով՝ անոնց համար քաւութիւն ըրէ,
Տէրոջը պատուիրածին պէս։

Ուստի Ահարոն սեղանին մօտե- 8
ցաւ, և իրեն համար եղած մեղքի
պատարագին զուարակը մորթեց։
Ու Ահարոնին որդիքը արիւնը մօ- 9
տեցուցին անոր․ ու անիկայ իր մա-
տը արիւնը թաթխեց․ ու սեղա-
նին եղջիւրներուն վրայ դրաւ․ և
մնացած արիւնը սեղանին յատակը
թափեց․ Բայց մեղքի պատարա- 10
գէն՝ ճարպը ու երիկամունքները և
լեարդին թաղանթը սեղանին վրայ
այրեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեր էր։ Ու միսը ու մոր- 11
թը բանակին դուրսի դին կրակով
այրեց։ Ու ողջակէզը մորթեց․ 12
ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր
բերին, և սեղանին վրայ շուրջա-

13 նակի սրսկեց զան։ Ու ողջակէզը
կտորներովը ու գլուխովը անոր բե-
14 րին, և սեղանին վրայ այրեց։ Ու
փորոտիքը ու ոտքերը լուաց, ու
սեղանին վրայի ողջակէզին վրայ
այրեց։

15 Ու ժողովուրդին ընծան մօտե-
ցուց, ու ժողովուրդին համար մեղ-
քի պատարագ ըլլող նոխազը ա-
ռաւ, և մորթեց անիկայ, ու մեղքի
պատարագ ըրաւ առջինին պէս։
16 Ու ողջակէզը մօտեցուց, ու ըստ
17 օրինի մատուց։ Ու հացի ընծան
մօտեցուց, ու անկէ ձեռքը լեցուց
և սեղանին վրայ այրեց, առտուան
18 ողջակէզէն 'ի զատ։ Ու ժողովուր-
դին խաղաղութեան զոհ ըլլող
արջառը ու խոյը մորթեց․ և Ա-
հարոնին որդիքը արիւնը անոր բե-
րին, ու սեղանին վրայ շուրջանակի
19 սրսկեց զան։ Ու արջառէն՝ ճար-
պերը, ու խոյէն՝ դմակը և փորոտի-
քը ծածկող ճարպը, ու երիկամունք-
ները ու լեարդին թաղանթը [illegible]․
20 Ու ճարպերը կուրծքերուն վրայ
դրին, ու ճարպերը սեղանին վրայ
21 այրեց։ Ու Ահարոն կուրծքերը
ու աջ զիստը Տէրոջը առջեւը երեր-
ցընելու ընծայ մատուց, Մովսէսին
պատուիրածին պէս։

22 Ու Ահարոն իր ձեռքերը ժողո-
վուրդին վրայ վերցուց, ու օրհնեց
զանոնք․ և մեղքի պատարագը ու
ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը
23 մատուցանելէն ետքը իջաւ։ Ու
Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խո-
րանը մտան, և անկէ ելլելով ժողո-
վուրդը օրհնեցին․ և Տէրոջը փառքը
24 բոլոր ժողովուրդին երեւցաւ։ Ու
Տէրոջը առջեւէն կրակ ելաւ, ու սե-
ղանին վրայ եղած ողջակէզը և ճար-
պերը այրեց․ և բոլոր ժողովուրդը
տեսնելով՝ աղաղակեցին, ու երես-
նուն վրայ ինկան։

ԳԼ. Ժ.

1 Ու Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու
Աբիուդ՝ ամէն մէկը իր բուր-
վառը առաւ, ու անոնց մէջը կրակ
դրին, և վրան խունկ դրին, ու
Տէրոջը առջեւը օտար կրակ մատու-
ցին, որ ինքը պատուիրած չէր ա-
նոնց։ Ու Տէրոջը առջեւէն կրակ 2
ելաւ, ու այրեց զանոնք, և Տէ-
րոջը առջեւը մեռան։ Ան ատենը 3
Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Աս է որ
Տէրը խօսեցաւ՝ ըսելով, Ինծի մօ-
տեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սե-
պուիմ, ու բոլոր ժողովուրդին առ-
ջեւը պիտի փառաւորուիմ․ և Ա-
հարոն լուռ կեցաւ։ Ու Մովսէս 4
կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը Ոզիէ-
լին որդիքը Միսայէլը ու Եղիսա-
փանը, և ըսաւ անոնց, Մօտեցէ՛ք,
ձեր եղբայրները սրբարանին առջեւէն
բանակին դուրսի դին վերցուցէք։
Ու անոնք մօտեցան, ու Մովսէսին 5
ըսածին պէս՝ զանոնք իրենց շա-
պիկներովը բանակէն դուրս վեր-
ցուցին։

Ու Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու 6
անոր որդւոցը Եղիազարին և Իթա-
մարին, Գլուխնիդ մի՛ բանաք, ու
հանդերձնիդ մի՛ պատռէք, որ
չմեռնիք, և բոլոր ժողովուրդին
վրայ բարկութիւն չգայ․ բայց ձեր
եղբայրները Իսրայէլի բոլոր տունը՝
Տէրոջը ըրած այրումին վրայ թող
լան։ Ու դուք ժողովքի խորանին 7
դռնէն դուրս մի՛ ելլէք, որ չմեռ-
նիք․ ինչու որ Տէրոջը օծման եղը
վրանիդ է․ և անոնք Մովսէսին ը-
սածին պէս ըրին։

Ու Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝ 8
ըսելով, Երբոր ժողովքի խորանը 9
մտնէք՝ թէ դուն և թէ քու որ-
դիքդ քեզի հետ, գինի կամ օղի
չխմէ՛ք, որ չմեռնիք․ ասիկայ ձեր
ազգերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ․ Որ սուրբին ու անսուր- 10
բին մէջտեղը, և անմաքուրին ու
մաքուրին մէջտեղը տարբերութիւն
ընէք․ Ու որ Իսրայէլի որդւոցը 11
սորվեցընէք բոլոր կանոնները, որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը զրուցած է
անոնց։

Ու Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին 12
ու անոր մնացած որդւոցը Եղիազա-
րին ու Իթամարին, Տէրոջը պա-
տարագներէն աւելցած հացի ընծան
առէք, ու սեղանին քով բաղարջ
կերէք․ ինչու որ անիկայ ամենա-

13 սուրբ է։ Սուրբ տեղը կերէք զանիկայ,
ինչու որ Տէրոջը պատարագներէն
քու իրաւունքդ ու քու որդւոցդ
իրաւունքն է. քանզի ինծի
14 անանկ պատուիրուած է։ Եւ երերցնելու
եռուծը ու բարձրացնելու
զիստը՝ դուն ու քու որդիքդ
և քու աղջիկներդ քու հետդ մաքուր
տեղ մը պիտի ուտէք. ինչու որ
Իսրայէլի որդւոցը խաղաղութեան
զոհերէն քու իրաւունքդ ու քու
որդւոցդ իրաւունքին համար տրուած
15 են։ Բարձրացնելու զիստը ու երերցնելու
եռուծը ճարպին պատարագներովը
Տէրոջը առջեւ երերցնելու
համար պիտի բերեն. և
Տէրոջը պատուիրածին պէս քուկդ
ու քեզի հետ քու որդւոցդ պիտի
ըլլայ յաւիտենական կանոնով։

16 Եւ Մովսէս մեղքի պատարագին
նոխազը զգուշութեամբ փնտռեց,
և ահա այրուած էր. ուստի Ահարոնին
մնացած որդիներուն՝ Եղիազարին
ու Իթամարին բարկացաւ՝
17 ըսելով. Ինչո՞ւ մեղքի պատարագը
սուրբ տեղը չկերաք. քանզի աս ամենասուրբ
է, ու Տէրը տուաւ ձեզի
որ ժողովքին անօրէնութիւնը
վերցնէք՝ — Տէրոջը առջեւ անոնց
18 համար քաւութիւն ընէք։ Ահա
անոր արիւնը սրբարանին մէջ չբերուեցաւ.
դուք զիս պատուիրածիս
պէս անպատճառ սուրբ տեղը
19 ուտելու էիք զան։ Եւ Ահարոն ըսաւ
Մովսէսին, Ահա այսօր իրենց
մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Տէրոջը
առջեւ մատուցին, ու գլխուս
անանկ բաներ եկան. և թէ որ այսօր
մեղքի պատարագը ուտելու ըլլայի,
Տէրոջը առջեւ հաճոյ պիտի ըլլա՞ր
20 արդեօք։ Եւ երբ Մովսէս աս լսեց,
հաւնեցաւ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա-
2 հարոնին՝ ըսելով անոնց, Խօսեցէք
Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէք, Երկրի
վրայ եղած բոլոր անասուններէն ձեր
ուտելու անասունները ասոնք են.
3 Ամէն ճեղքուած կճղակ ունեցող կճղակաւորաւոր
— որոճացող անասունը
պիտի ուտէք։ Բայց որոճացողներէն
կամ կճղակաւորաւորներէն՝ ասոնք
պիտի չուտէք. ուղտը, ինչու որ
անիկայ թէև կ'որոճայ, բայց կճղակաւորաւոր
չէ, անիկայ ձեզի անմաքուր
5 ըլլայ։ Եւ ճագարը, ինչու որ անիկայ
կ'որոճայ, բայց կճղակաւորաւոր
չէ, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ։
6 Եւ նապաստակը, որ թէև կ'որոճայ,
բայց կճղակաւորաւոր չէ, անիկայ
7 ձեզի անմաքուր ըլլայ։ Եւ խոզը,
որ թէև կճղակաւորաւոր է և ճեղքուած
կճղակ ունի, բայց չորոճար,
8 անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ։ Անոնց
միսէն պիտի չուտէք, ու դիերնուն
չդպչիք. ձեզի անմաքուր են։

9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն
ասոնք պիտի ուտէք. ջուրերուն
մէջ՝ թէ ծովերու մէջ և գետերու
մէջ ամէն թև ու թեփ ունեցողը
10 պիտի ուտէք։ Եւ ծովերու մէջ
ու գետերու մէջ եղած բոլոր անթև
ու անթեփ եղածները՝ ջուրերուն
բոլոր պտուղներէն՝ և ջուրերուն մէջ
եղած շունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն՝
11 պիղծ ըլլան ձեզի։ Անոնք
ձեզի պիղծ պիտի ըլլան. անոնց միսէն
պիտի չուտէք, և անոնց դիերէն
12 պիտի զզուիք։ Ջուրերուն մէջ
եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները
ձեզի պիղծ ըլլան։

13 Եւ թռչուններուն մէջ ասոնք
պիղծ պիտի սեպէք. պիտի չուտուին,
պիղծ են. արծիւը՝ և պասկուճը՝
14 ու գետարծիւը, Եւ ցինը՝ ու
15 անգղը իր տեսակին պէս, Եւ ամէն
16 ագռաւը իր տեսակին պէս, Եւ ջայլամը՝
ու բուն՝ և կկուն՝ ու բազէն
17 իր տեսակին պէս, Եւ հաւապտուրը՝
18 ու հողամաղը՝ և քաջահաւը, Ու
կարապը՝ և հաւալուսը՝ ու սև անգղը,
19 Եւ արագիլը՝ — քարադրը իր
տեսակին պէս, և յոպոպը՝ ու չղջիկը։

20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող
թռչող զեռուն ձեզի պիղծ ըլլայ։
21 Սակայն ասոնք պիտի ուտէք. բոլոր
չորս ոտքի վրայ քալող թռչող
զեռուններէն՝ երկրի վրայ ցատկելու
համար ոտքերնուն վրայ սրունք ունեցողները։
22 Անոնցմէ ասոնք պիտի

ուտէք. մարախը՝ իր տեսակին պէս,
ու դրուխը՝ իր տեսակին պէս, և
խարագուլը՝ իր տեսակին պէս, ու
23 ճռճռակը՝ իր տեսակին պէս։ Բայց
ուրիշ բոլոր չորս ոտքով թռչող
24 զեռունները ձեզի պիղծ ըլլան. Եւ
ասոնցմով դուք անմաքուր պիտի ըլլաք.
ամէն անոնց դիերուն դպչողը՝
մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։
25 Եւ ամէն անոնց դիերը վերցնողը՝
իր հանդերձները պիտի
լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
26 պիտի ըլլայ։ Բոլոր անասունները՝
որոնք կճղակաւորաւոր են, բայց կճղակնին
ճեղքուած չէ և չեն որոճար, անմաքուր
են ձեզի. ով որ անոնց դիերուն
դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ։

27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող
անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ
քալողներուն ամէնը անմաքուր ըլլայ
ձեզի. ամէն անոնց դիերուն դպչողը
մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի
28 ըլլայ։ Եւ անոնց դիերը վերցնողը
իր լաթերը պիտի լուայ, ու
մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ.
անոնք անմաքուր են ձեզի։

29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուններուն
մէջ ասոնք անմաքուր ըլլան
ձեզի. աքիսը՝ ու մուկը՝ և մողէսը
30 իր տեսակին պէս, Եւ կոխացիան՝
ու մողէսը՝ և քարաթոշը՝ ու խամէթը
31 և գետնառիւծը։ Բոլոր սողացողներուն
մէջ ձեզի անմաքուր
եղածները ասոնք են. ամէն անոնց
մեռածին դպչողը մինչև իրիկուն
անմաքուր պիտի ըլլայ։
32 Եւ անոնց մէկ մեռածը ինչ բանի
վրայ որ իյնայ, թէ փայտէ աման
ըլլայ՝ կամ հանդերձ կամ մորթ՝
կամ քուրձ՝ ինչ տեսակ գործածական
աման որ ըլլայ, անմաքուր
պիտի ըլլայ. ջուրը պիտի դրուի
ան, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
ըլլայ, և ետքը մաքուր սեպուի։
33 Եւ անոնց մէկը որ հողէ ամանին
մէջ իյնալու ըլլայ, ամէն անոր մէջի
եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ,
34 ու ան ամանը պիտի կոտրէք։ Ամէն
ուտուելու կերակուրը՝ որուն
վրայ ջուր կայ, — ասանկ մէկը մէջը
իյնայ, անմաքուր պիտի ըլլայ. նոյնպէս
ամէն ամանի մէջ եղած բոլոր
խմելու խմելիքը անմաքուր պիտի
35 ըլլայ։ Եւ ամէն բան՝ որուն վրայ
անոնց դիէն կ'իյնայ, անմաքուր պիտի
ըլլայ. թէ՛ թոնիր ըլլայ և թէ
փռատարան՝ պիտի աւրուի. անոնք
անմաքուր են, ու անմաքուր պիտի
36 սեպուին ձեզի։ Բայց աղբիւրը կամ
հորը՝ — որ ժողովուած ջուր կայ,
մաքուր պիտի ըլլայ. սակայն անոնց
դիերուն դպչողը անմաքուր ըլլայ։
37 Եւ թէ որ անոնց դիէն՝ ցանուելու
սերմի մը վրայ իյնայ, մաքուր պիտի
38 ըլլայ ան։ Բայց թէ որ սերմին
վրայ ջուր դրուած ըլլայ՝ ու անոր
վրան անոնց դիէն իյնայ, ան ձեզի
անմաքուր պիտի ըլլայ։

39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդանիներէն
մէկը մեռնի, անոր դիին
դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
40 պիտի ըլլայ։ Եւ անոր դիէն ուտողը
իր հանդերձները պիտի լուայ,
ու մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի
ըլլայ. և անոր դին վերցնողը իր
հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչև
իրիկուն անմաքուր ըլլայ։

41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն
սողունը պիղծ է. պիտի չուտուի
42 ան։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող
սողուններէն ամէն իր փորին վրայ
քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ
պտըտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի
եղածները պիտի չուտէք. ինչու որ
43 պիղծ են։ Բնաւ սողացող սողունով
մը անձերնիդ մի պղծէք. ոչ
ալ անոնցմով պղծուելով անձերնիդ
44 անմաքուր ընէք. Ինչու որ ես
եմ ձեր Տէր Աստուածը. ուստի
սրբեցէք անձերնիդ ու սուրբ եղէք,
ինչու որ ես սուրբ եմ. ու բնաւ
երկրի վրայ մէկ սողացող սողունով
45 մը անձերնիդ մի պղծէք։ Քանզի
ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած
ըլլամ. ուստի սուրբ եղէք, ինչու
որ ես սուրբ եմ։

46 Չորքոտանիներուն՝ և թռչուններուն՝
ու ջուրերուն մէջ շարժող
բոլոր շնչաւոր կենդանիներուն՝ և
երկրի վրայ սողացող ամէն կենդանիներուն
47 օրէնքը աս է. Որ անմա-

քուրին ու մաքուրին մէջտեղը՝ և ուտուելու
անասունին ու չուտուելու
անասունին մէջտեղը տարբերութիւն
ընէք ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդիներուն
ու ըսէ, Թէ որ կնիկ մը սերմ
առնէ ու արու զաւակ ծնանելու ըլլայ,
եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ․
իր դաշտանին համար զատուելու
օրերուն համեմատ անմաքուր
3 պիտի ըլլայ ։ Եւ ութերորդ
օրը տղուն անթլփատութեան մարմինը
4 պիտի թլփատուի ։ Եւ անիկայ
իր մաքրուելուն արիւնովը երեսուն
երեք օր պիտի նստի․ ու
մինչև իր մաքրուելու օրերուն լմննալը՝
ընաւ սուրբ բանի մը պիտի
չդպչի, ո՛չ ալ սրբարանը մտնէ ։
5 Բայց թէ որ անիկայ աղջիկ ծնանելու
ըլլայ, երկու շաբաթ անմաքուր
պիտի ըլլայ իր դաշտանին ժամանակին
պէս, և վաթսունվեց օր իր մաքրուելուն
արիւնովը պիտի նստի ։
6 Եւ երբ տղայ կամ աղջիկ զաւկի
համար իր մաքրուելու օրերը
լմննայ, ժողովքի խորանին դուռը
ողջակէզի համար մէկ տարեկան
գառն՝ ու մեղքի պատարագի համար
աղաւնիի ձագ մը կամ տատրակ
մը պիտի բերէ քահանային,
7 Որ պիտի մատուցանէ զանիկայ Տէրոջը
առջևը՝ ու քաւութիւն ընէ անոր
համար, և անիկայ իր արեանը
աղբիւրէն պիտի մաքրուի ։ Արու
կամ էգ զաւակ ծնանողին օրէնքը
8 աս է ։ Եւ թէ որ գառն բերելու
կարող չէ, երկու տատրակ կամ
աղաւնիի երկու ձագ առնէ, մէկը
ողջակէզի ու մէկալը մեղքի պատարագի
համար, և քահանան քաւութիւն
ընէ անոր համար, ու անիկայ
մաքրուի ։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Մարդու մը
մարմինին մորթին մէջ ուռեցք կամ
քոս կամ պայծառ ըլլալով՝ անոր
մարմինին մորթին մէջ բորոտութեան
ախտին պէս նշան մը երևնալու
ըլլայ, ան ատենը անիկայ Ահարոն
քահանային կամ անոր որդւոցը
քահանաներուն մէկուն պիտի բերուի ։
Եւ քահանան պիտի նայի 3
մարմինին մորթին մէջ եղած ախտին
նշաններուն․ ու թէ որ ախտին
մէջի մազերը ճերմկի դառնալով՝
ախտը մարմինին մորթէն խորունկ
երևնայ, բորոտութեան ախտ է ան․
և քահանան պիտի նայի անոր՝ ու պիտի
ծանուցանէ անոր անմաքուր ըլլալը ։
Հապա թէ որ անոր մարմինին 4
մորթին մէջ պայծառը ճերմակ
է՝ ու մորթէն խորունկ չերևնար,
և մազն ալ ճերմակի դարձած
չէ, ան ատենը քահանան եօթը օր
գոցուած պիտի պահէ ախտաւորը ։
Եւ քահանան եօթներորդ օրը պիտի 5
նայի անոր․ ու թէ որ ախտը
դեռ կը կենայ, ու մորթին
մէջ տարածուած չէ, ան ատենը
քահանան եօթը օր ալ գոցուած
պիտի պահէ զանիկայ ։
Եւ քահանան եօթներորդ օրը 6
նորէն պիտի նայի անոր, ու
թէ որ ախտը շլացած ըլլայ, ու
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ,
քահանան պիտի ծանուցանէ անոր
մաքուր ըլլալը․ անիկայ միայն քոս
մըն է․ և անիկայ իր լաթերը պիտի
լուայ, ու մաքուր ըլլայ ։ Բայց 7
թէ որ իր մաքրուելուն համար քահանային
նայուելէն ետքը՝ քոսը
մորթին մէջ տարածուի, քահանան
նորէն պիտի նայի անոր ։ Եւ 8
քահանային նայած ատենը՝ թէ որ
քոսը մորթին մէջ տարածուած է,
ան ատենը քահանան անոր անմաքուր
ըլլալը պիտի ծանուցանէ․ բորոտութիւն
է ։

Երբոր մարդու մը վրայ բորոտութեան 9
ախտը ըլլայ, անիկայ
քահանային պիտի տարուի․ Եւ 10
քահանան պիտի նայի․ և թէ որ
մորթին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝
ու ճերմակի դարձեր է մազը՝ և ուռեցքին
մէջը ողջ միսի նշան կայ,
Անիկայ անոր մարմինին մորթին 11
մէջ հնցած բորոտութիւն է․ և

քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ, գոցուած չպահէ
զանիկայ, քանզի որ անմաքուր
է ։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մորթին
մէջ տարածուեր է, ու ախտաւորին
բոլոր մորթը գլխէն մինչև
ոտքը, ուր որ քահանային աչքերուն
բոլոր տեսած տեղը բորոտութիւնը
13 պատեր է, Եւ քահանան
տեսնէ որ բորոտութիւնը անոր
բոլոր մարմինը պատած է, ան
ատենը ախտաւորին մաքուր ըլլալը
ծանուցանէ․ ամէնը բոլորովին ճերմակի
դարձաւ, անիկայ մաքուր է ։
14 Բայց երբոր անոր վրայ ողջ միս
տեսնուի, անիկայ անմաքուր պիտի
15 ըլլայ ։ Եւ քահանան պիտի տեսնէ
ողջ միսը, և անոր անմաքուր ըլլալը
ծանուցանէ․ ողջ միսը անմաքուր
16 է․ բորոտութիւն է ։ Իսկ
թէ որ ողջ միսը փոխուի նորէն՝ ու
ճերմակի դառնալու ըլլայ, ան ատենը
17 քահանային պիտի գայ․ Եւ
քահանան պիտի տեսնէ անիկայ․
ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր
է, ան ատենը քահանան ախտաւորին
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ․ անիկայ
մաքուր է ։
18 Եւ թէ որ մարմինին մէջ պալար
19 ըլլայ՝ ու առողջնայ, Եւ պալարին
տեղը ճերմակ ուռեցք՝ կամ քիչ
մը կարմրած ճերմակ պայծառ ըլլայ,
քահանային պիտի ցուցուի
20 ան ։ Եւ երբ քահանան տեսնէ որ
մորթէն ցած կ՚երևնայ, և մազը
ճերմակի դարձած է, քահանան անոր
անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ․
անիկայ պալարէ ելած բորոտութեան
21 ախտ է ։ Եւ թէ որ քահանան
տեսնէ որ ճերմակ մազ չկայ
անոր մէջ, ու մորթէն ցած չէ՝
բայց շլացած է, ան ատենը քահանան
եօթը օր գոցուած պիտի պահէ
22 զանիկայ ։ Եւ թէ որ մորթին
մէջ տարածուած է, ան ատենը
քահանան անոր անմաքուր ըլլալը
23 ծանուցանէ․ ախտ է ան ։ Բայց
թէ որ պայծառը իր տեղը կը կենայ
ու չէ տարածուեր, պալարին սպին
է․ և քահանան անոր մաքուր ըլլալը
պիտի ծանուցանէ ։
Իսկ թէ որ մարմինին մորթին 24
մէջ կրակի այրած ըլլայ, ու այրածին
նշանը քիչ մը կարմրած
ճերմակ՝ կամ բոլորովին ճերմակ
պայծառ ըլլայ, Քահանան անոր 25
նայած ատենը, թէ որ պայծառին
մէջ մազը ճերմակի դարձած է, ու
մորթէն խորունկ կ՚երևնայ, անիկայ
այրածէն յառաջ եկած բորոտութիւն
է․ և քահանան անոր
անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ․ անիկայ
բորոտութեան ախտ է ։ Բայց 26
թէ որ քահանային նայած ատենը՝
պայծառին մէջ մազը ճերմակ չէ,
ու մորթէն խորունկ չէ, հապա
շլացած է, ան ատենը քահանան
եօթը օր գոցուած պիտի պահէ զանիկայ
։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան 27
պիտի նայի անոր․ թէ որ
մորթին մէջ տարածուած է, քահանան
անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ․
անիկայ բորոտութեան
ախտ է ։ Եւ թէ որ պայծառը իր 28
տեղը կը կենայ՝ ու մորթին մէջ
տարածուած չէ, հապա շլացած է,
անիկայ այրածին ուռեցքն է․ և քահանան
անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ․
քանզի որ այրածին սպին
է ։

Եւ թէ որ մարդու մը կամ կնկան 29
մը գլուխը կամ կզակը ախտ մը
ըլլայ, Քահանան պիտի տեսնէ ախտը․ 30
և թէ որ մորթէն խորունկ
երևնայ, ու անոր մէջը բարակ դեղին
մազ ըլլայ, ան ատենը քահանան
անոր անմաքուր ըլլալը պիտի
ծանուցանէ․ անիկայ գոնջութիւն
է, գլուխի կամ կզակի բորոտութիւն
է ։ Եւ թէ որ քահանան 31
գոնջութեան ախտը տեսնէ՝ որ մորթէն
խորունկ չերևնար, ու անոր
մէջը սև մազ չկայ, ան ատենը քահանան
գոնջութեամբ ախտացածը
եօթը օր գոցուած պիտի պահէ ։
Եւ եօթներորդ օրը քահանան ախտաւորին 32
պիտի նայի, ու թէ որ
գոնջութիւնը տարածուած չէ, և
անոր մէջ դեղին մազ չկայ, ու գոնջութիւնը
մորթէն խորունկ չերևնար,
Անիկայ պիտի ածիլուի, բայց 33

գոնչութիւնը պիտի չածիլէ. և քահանան եօթը օր ալ գոցուած պիտի պահէ գոնչութիւն ունեցողը։

34 Ու եօթներորդ օրը քահանան գոնչութիւն ունեցողին պիտի նայի. և թէ որ գոնչութիւնը մորթին մէջ տարածուած չէ, ու մորթէն խորունկ չերեւնար, ան ատենը քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. և անիկայ իր լաթերը պիտի
35 լուայ, ու մաքուր ըլլայ։ Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը գոնչութիւնը մորթին մէջ տարածուի,
36 Ան ատենը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ գոնչութիւնը մորթին մէջ տարածուած է, ան ատենը քահանան՝ աղ գեղին մազ պիտի չփնտռէ. անիկայ անմաքուր
37 է։ Բայց թէ որ գոնչութիւնը եղածին պէս կը կենայ, և անոր մէջ սեւ մազ բուսեր է, գոնչութիւնը բժշկուած է. անիկայ մաքուր է, ու քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ։

38 Ու թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը իր մարմնին մորթին մէջ պայծառ տեղեր՝ այսինքն ճերմակ պայծառ-
39 ներ ունենայ, Ան ատենը քահանան պիտի նայի, և թէ որ անոնց մարմիններուն մորթին մէջի պայծառ տեղերը չլացած ճերմակ ըլլան, անիկայ մորթին մէջ դուրս ելած պիսակ է. անիկայ մաքուր է։

40 Ու թէ որ մարդու մը գլխուն մազը թափելու ըլլայ, անիկայ կնտակ է՝ բայց մաքուր է։
41 Ու թէ որ անոր երեսին կողմէն գլխուն մազերը թափած ըլլայ, անիկայ ճակատը կնտակ է՝ բայց
42 մաքուր է։ Հապա թէ որ կնտակութեան կամ ճակատի կնտակութեան մէջ բիծ մը կարմրորակ ճերմակ վէրք մը ըլլայ, ան՝ անոր կնտակութեանը կամ ճակատի կնտակութեանը մէջ ցայտած բորոտութիւն
43 է։ Ան ատենը քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ անոր կնտակութեանը կամ ճակատի կնտակութեանը մէջ վէրքին ուռեցքը բիծ մը կարմրորակ ճերմակ ըլլայ՝ մարմնին մորթին մէջ եղած
44 բորոտութեան երեւոյթին պէս, Ան մարդը բորոտ է, անմաքուր է. քահանան անպատճառ անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անոր ախտը իր գլուխն է։

45 Ու ախտ ունեցող բորոտին հանդերձը պատռած պիտի ըլլայ, և անոր գլուխը մերկ, ու անոր շրթունքները ծածկուած պիտի ըլլայ, և ձայն պիտի տայ թէ Անմաքուր եմ՝ անմաքուր։
46 Ախտը իր վրան եղած բոլոր օրերը անմաքուր պիտի սեպուի. անիկայ անմաքուր է, մինակ պիտի նստի. անոր բնակութիւնը բանակէն դուրս պիտի ըլլայ։

47 Ու ան հանդերձը՝ որուն մէջ բորոտութեան ախտ կայ, թէ բուրդէ հանդերձ ըլլայ՝ և թէ կտաւէ հանդերձ,
48 Թանձրէն կամ բարակէն ասեղի կամ թելերու մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ,
49 Այսինքն թէ որ հանդերձի կամ մորթի մէջ՝ կամ ասեղի կամ թելերու մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն ինչ բանի մէջ բիծ մը կանանչ կամ կարմրորակ ախտի նշան ըլլայ, բորոտութեան ախտ է, ու քահանային պիտի ցուցուի։
50 Ու քահանան պիտի նայի ախտին՝ ու եօթը օր գոցուած պիտի պահէ ախտացեալ բանը։
51 Ու եօթներորդ օրը ախտացեալ բանին պիտի նայի. թէ որ ախտին նշանը տարածուած է հանդերձի մը մէջ՝ կամ ասեղի կամ թելերու մէջ՝ կամ մորթի մէջ և կամ գործածուելու համար մորթէ շինուած ամէն բանի մէջ, ան ախտը բռնող բորոտութիւն է, անմաքուր է։
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բուրդէն կամ կտաւէն հանդերձը՝ կամ ասեղը կամ թելերը, կամ ամէն ինչ մորթէ շինուած բանը՝ որուն մէջ ան ախտը կայ. քանզի որ բռնող բորոտութիւն է ան, կրակի մէջ պիտի այրուի։
53 Ու թէ որ քահանան տեսնէ որ ախտին նշանը հանդերձին մէջ՝ կամ ասեղին կամ թելերին մէջ՝ կամ ամէն ինչ մորթէ շինուած բանին մէջ տարածուած չէ,
54 Ան ատենը քահանան պիտի հրամայէ որ ան ախտացեալ բանը լուան. ու նորէն եօթը օր գոցուած պիտի
55 պահէ զան։ Ու ախտացեալ բանը լուացուելէն ետքը՝ թէ որ քահանան տեսնէ որ ախտի նշանը իր գոյնը չէ փոխեր, ու ախտը տարածուած ալ չէ, անիկայ անմաքուր է. կրակի մէջ պիտի այրես զան. անոր ասդին կամ վրան փտութիւն
56 կայ։ Ու թէ որ քահանան տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը ախտին նշանը չլացած է, ան ատենը զան պատռելու է հանդերձէն կամ մորթէն՝ կամ ասեղէն և կամ թելերէն։
57 Ու թէ որ ան հանդերձին մէջ՝ կամ ասեղին կամ թելերին մէջ՝ կամ ամէն ինչ մորթէ շինուած բանին մէջ նորէն երեւնալու ըլլայ, անիկայ տարածուած բորոտութիւն է. վրան ախտ ունեցող բանը կրակի մէջ
58 այրես։ Ու ան հանդերձը, կամ ասեղը կամ թելերը, կամ ամէն ինչ մորթէ շինուած բանը՝ որ լուացուելէն ետքը ախտը անկէ գացած է, նորէն պիտի լուաց-
59 ուի, ու մաքուր ըլլայ։ Բուրդէ կամ կտաւէ հանդերձի մէջ՝ կամ ասեղի կամ թելերու մէջ՝ կամ մորթէ շինուած ամէն ինչ բանի մէջ եղած բորոտութեան ախտին օրէնքը աս է, անոր մաքուր կամ անմաքուր ըլլալը ծանուցանելու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Բորոտին օրէնքը աս է իր մաքրուելու օրը. անիկայ քահա-
3 նային պիտի տարուի. Ու քահանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ, ու քահանան պիտի նայի. ու թէ որ բորոտին բորոտութեան ախտը
4 բժշկուած է, Ան ատենը քահանան պիտի հրամայէ որ մաքրուելու համար անոր համար երկու ողջ և մաքուր թռչուն՝ ու եղեւնափայտ ու կերմե-
5 կի կարմիր և զոպայ առնուի։ Ու քահանան պիտի հրամայէ որ թռչուններէն մէկը հողէ ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ մորթուի։
6 Ու ողջ թռչունը ու եղեւնափայտը և կերմեկի կարմիրը ու զոպան պիտի առնէ, և զանոնք ողջ թռչունին հետ կենդանի ջուրին վրայ մորթուած թռչունին արեանը մէջ պիտի թաթխէ. Ու բորոտութենէն
7 մաքրուելու համար վրան եօթը անգամ սրսկէ, ու մաքրէ զանիկայ. և ողջ թռչունը դէպ 'ի դաշտը արձակէ։ Ու մաքրուելու համար
8 իր հանդերձները պիտի լուայ, ու իր բոլոր մազերը ածիլէ, և ջրով պիտի լուացուի, ու մաքրուի. և անկէ ետեւ բանակը պիտի մտնէ, ու եօթը օր իր վրանին դուրսը դիմ պիտի կենայ։ Ու եօթներորդ օրը
9 իր բոլոր մազերը ածիլէ, իր գլուխը ու մօրուքը և յօնքերը՝ այսինքն իր բոլոր մազերը ածիլէ. և իր լաթերը պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջրով լուայ, ու մաքուր ըլլայ։

10 Ու ութերորդ օրը երկու անարատ արու գառն՝ ու մէկ տարեկան մէկ անարատ էգ գառն՝ և հացի ընծայի համար եղով շաղուած երեք տասանորդ բարակ ալիւր՝ ու մէկ
11 ճաշակ եղ պիտի առնէ։ Ու մաքրող քահանան մաքրուելու մարդը առնելով Տէրոջը առջեւը ժողովքի խորանին դուռը պիտի կայնեցնէ։
12 Ու քահանան արու գառին մէկը պիտի առնէ ու մատուցանէ յանցանքի պատարագի համար. ու եղին ճաշակը՝ անոր հետ, և զանոնք Տէրոջը առջեւը երերցնելու ընծայ
13 պիտի ընէ։ Ու գառը պիտի մորթէ մեղքի պատարագին ու ողջակէզին մորթուած տեղը, սուրբ տեղը պիտի մորթէ. քանզի որ յանցանքի պատարագը մեղքի պատարագին պէս քահանայինն է. անիկայ ամենասուրբ է։
14 Ու քահանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ, ու քահանան մաքրուելու մարդուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ պիտի դնէ զան։
15 Ու քահանան եղին ճաշակէն քիչ մը ալ պիտի առնէ, ու իր ձախ ձեռքին մէջը թափէ։
16 Ու քահանան աջ մատը իր ձախ ձեռքին մէջի եղէն եղին պիտի

թաթխէ, ու իր մատովը Տէրոջը
առջեւը եօթը անգամ սրսկէ ան ե-
17 ղէն։ Ու քահանան իր ձեռքին
մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մար-
դուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝
ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին
վրայ՝ և անոր աջ ոտքին մեծ մատին
վրայ՝ յանցանքի պատարագի արիւ-
18 նին վրան պիտի դնէ։ Ու քահա-
նան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը
մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ
պիտի դնէ, ու անոր համար
քաւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը
19 առջեւը։ Նոյնը քահանան մեղքի
պատարագը պիտի մատուցանէ, և
իր անմաքրութենէն մաքրուելու մար-
դուն համար քաւութիւն ընէ, ու
20 անկէ ետև ողջակէզը մորթէ։ Ու
քահանան ողջակէզը ու հացի ընծան
սեղանին վրայ պիտի մատուցանէ,
ու անոր համար քաւութիւն ընէ,
և անիկայ պիտի մաքրուի։

21 Ու թէ որ անիկայ աղքատ ըլլայ
ու այսչափին իր կարողութիւնը չը-
հասնի, ան առնէ անոր քաւու-
թիւն ընելու համար երերցընելու
յանցանքի պատարագի գառնուկ մը՝
և հացի ընծայի համար եղով շա-
ղուած տասանորդ մը բարակ ալիւր
22 ու ձաղչակ մը եղ պիտի առնէ. Ու
երկու տատրակ՝ կամ աղաւնիի եր-
կու ձագ՝ ձեռք որ գտնէ, և մէկը
մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջա-
23 կէզ ըլլայ։ Ու ութերորդ օրը
իր մաքրուելուն համար զանոնք քա-
հանային պիտի բերէ ժողովքի խո-
24 րանին դուռը Տէրոջը առջեւը։ Ու
քահանան պիտի առնէ յանցանքի
պատարագին գառնուկը ու եղին
ձաղչակը, և զանոնք Տէրոջը առջեւը
երերցընելու ընծայ մատուցանէ։
25 Ու յանցանքի պատարագին գառ-
նուկը պիտի մորթէ, ու քահանան
յանցանքի պատարագին արիւնէն
պիտի առնէ, ու մաքրուելու մարդուն
աջ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր
աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու ա-
նոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դնէ
26 ան։ Ու քահանան եղէն իր ձախ
27 ձեռքին մէջը պիտի թափէ։ Ու
քահանան իր աջ մատովը իր ձախ
ձեռքին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առ-
ջեւը եօթը անգամ պիտի սրսկէ։
Ու քահանան իր ձեռքին մէջ եղած 28
եղէն մաքրուելու մարդուն աջ ա-
կանջին բլթակին վրայ՝ ու անոր աջ
ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր
աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յան-
ցանքի պատարագին արիւնը եղած
տեղին վրայ պիտի դնէ։ Ու քա- 29
հանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը
մաքրուելու մարդուն գլխուն վրայ
պիտի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը անոր հա-
մար քաւութիւն ընելով։ Ու 30
տատրակներէն կամ աղաւնիի ձա-
գերէն մէկը՝ ձեռք որ գտնէ. Այն- 31
ինչն որուն որ իր ձեռքը հասնի,
մէկը մեղքի պատարագի համար
և մէկալը ողջակէզի համար՝ հա-
ցի ընծային հետ մէկտեղ պիտի
մատուցանէ. և քահանան մաք-
րուելու մարդուն համար քաւու-
թիւն ընէ Տէրոջը առջեւը։ Բո- 32
րոտութեան ախտ ունեցողին ու
իր մաքրուելուն համար կարո-
ղութիւն չունեցողին օրէնքը աս
է։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 33
Ահարոնին՝ ըսելով, Երբոր մտնէք 34
Քանանու երկիրը՝ որ ձեզի ստա-
ցուածք ըլլալու պիտի տամ. և ձեր
ստացուածքը եղած երկրին մէկ տա-
նը մէջ բորոտութեան հարուածը
տալու ըլլամ, Ան տանը տէրը պի- 35
տի գայ, ու իմացընէ քահանային՝
ըսելով, Ինծի կ'երեւնայ որ տանս
մէջը ախտ կայ։ Ու քահանան պի- 36
տի հրամայէ որ տունը պարպեն,
դեռ ինքը տեսնելու ներս չմը-
տած, որպէս զի տանը մէջ ե-
ղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլ-
լայ. ու անկէ ետև քահանան
տանը տեսնելու պիտի մտնէ.
Ու ախտին նշաններուն պիտի նա- 37
յի, ու թէ որ ախտը տանը պա-
տերուն վրայ քիչ մը կանանչած
կամ կարմըրած փոս տեղուանք
ըրեր է, ու անոնք պատին երե-
սէն խորունկ կ'երեւնան, Ան տանը 38
քահանան տանէն պիտի ելլէ տանը
դուռը. և եօթը օր տունը պիտի
գոցէ։ Ու եօթներորդ օրը քահա- 39
նան նորէն պիտի գայ ու նայի. և

թէ որ ախտը տանը պատերուն վրայ
40 տարածուած է, Ան ատենը քահա-
նան պիտի հրամայէ որ ախտացեալ
քարերը հանեն, և քաղաքին դուրս
անմաքուր տեղ մը նետեն զանոնք։
41 Ու տանը ներսէն չորքանակի քե-
րել պիտի տայ, ու անոնց քերած
հողը քաղաքին դուրսի դին անմա-
42 քուր տեղ մը պիտի թափեն։ Ու
ուրիշ քարեր պիտի առնեն ու ան
քարերուն տեղը պիտի դնեն, և ու-
րիշ հող պիտի առնեն, ու տանը
43 ծեփեն։ Ու թէ որ քարերը հանե-
լէն ետքը ու տանը քերելէն և ծե-
փելէն ետքը՝ ախտը նորէն գայ ու
44 տանը մէջ երեւան ելլէ, Ան ատենը
քահանան պիտի գայ ու նայի. և
թէ որ ախտը տանը մէջ տարա-
ծուած է, տանը մէջ բորբոքած բորո-
տութիւն կայ. անմաքուր է ան։
45 Ու տունը՝ այսինքն անոր քարերը ու
փայտերը՝ ու տանը բոլոր ծեփուած
հողը փլըցնէ, և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանէ։ Ու
ով որ ան տունը մտնէ անոր բոլոր
գոցուած օրերը, մինչև իրիկուն
47 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Ու ան
տանը պառկողը իր հանդերձները
պիտի լուայ. ու ան տանը մէջ հաց
ուտողը իր հանդերձները պիտի
48 լուայ։ Ու թէ որ քահանան գայ
ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետքը
ախտը տանը մէջ տարածուած չէ,
ան ատենը քահանան ան տանը մա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ. ինչու որ
49 ախտը բժշկուած է։ Ու տա-
նը մաքրութեանը համար երկու
թռչուն ու եղեւնափայտ և կրկնակի
50 կարմիր ու զոպայ պիտի առնէ։ Ու
պիտի մորթէ թռչուններէն մէկը հողէ
ամանի մը մէջ կենդանի ջուրի վրայ։
51 Ու եղեւնափայտը ու զոպան և
կրկնակի կարմիրը ու ողջ թռչունը
պիտի առնէ, ու զանոնք մորթուած
թռչունին արեանը և ան կենդանի
ջուրին մէջ պիտի թաթխէ, ու եօ-
52 թը անգամ տանը վրայ սրսկէ. Ու
թռչունին արիւնովը ու ան կենդանի
ջրով և ան ողջ թռչունով ու եղե-
ւնափայտով և զոպայով ու կրկնակի
կարմիրով պիտի մաքրէ տունը.
Ու ողջ թռչունը քաղաքին դուրսի 53
դին դէպ'ի դաշտը պիտի արձակէ,
ու տանը համար քաւութիւն ընէ,
և պիտի մաքրուի ան։

Բոլոր բորոտութեան ախտին ու 54
գոնջութեան, Ու հանդերձի կամ 55
տան մը բորոտութեան, Ու ու- 56
ռեցքի ու քոսի և պաղպաջի օրէնքը
աս է։ Որ՝ թէ ե՛րբ ատեն ան- 57
մաքուր ըլլալը ու որ ատեն անոր
մաքրուիլը սորվեցընելու համար՝ բո-
րոտութեան օրէնքը աս է։

ԳԼ. ԺԵ

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ա- 1
հարոնին՝ ըսելով, Խօսեցէք Իսրա- 2
յէլի որդւոցը ու ըսէք անոնց, Երբոր
մարդու մը մարմնէն ծորում ըլ-
լայ, անոր ծորումը անմաքուր է։ Ու 3
իր ծորումին ժամանակը իր անմաք-
րութիւնը աս պիտի ըլլայ. թէ որ իր
մարմնէն իր ծորումը վազէ, կամ
իր մարմինը իր ծորմանէն գոցուի,
աս է իր անմաքրութիւնը։ Ամէն 4
անկողին՝ որուն վրայ ծորում ունե-
ցողը կը պառկի, անմաքուր է. և
ամէն բան՝ որուն վրայ անիկայ
նստի, անմաքուր պիտի ըլլայ։ Ու 5
անոր անկողինին դպչող մարդը իր
հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը
ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն
անմաքուր ըլլայ։ Ու ծորում ու- 6
նեցողին նստած բանին վրայ նստողը
իր հանդերձները պիտի լուայ, ու
ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրի-
կուն անմաքուր ըլլայ։ Ու ծորում 7
ունեցողին մարմինին դպչողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով
լուացուի, և մինչև իրիկուն անմա-
քուր ըլլայ։ Ու ծորում ունեցողը 8
մաքուր մարդու մը վրայ թքնելու ըլ-
լայ, անիկայ իր հանդերձները պի-
տի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի,
և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
Ու ամէն թամբ՝ որուն վրայ ծորում 9
ունեցողը կը հեծնէ, անմաքուր պի-
տի ըլլայ։ Ու ամէն անոր տակը 10
եղած բանին դպչողը մինչև իրիկուն
անմաքուր պիտի ըլլայ. ու զանոնք
վերցընողը իր հանդերձները պիտի
լուայ, և ինքը ջրով լուացուի, ու

մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
11 Ու ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը
ջուրը չլուացած՝ որուն որ դպչելու
ըլլայ, անիկայ իր հանդերձները պիտի
լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի,
և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։
12 Ու ծորում ունեցողին դպած հողէ
ամանը պիտի կոտրուի, ու ամէն
փայտէ աման ջուրը պիտի թաթխուի ։
13 Ու երբ ծորում ունեցողը իր ծորումէն
մաքրուի, իր մաքրուելուն
համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն,
և իր հանդերձները լուայ, ու իր
մարմինը կենդանի ջուրի մէջ լուայ,
14 և մաքուր պիտի ըլլայ ․ Ու ութերորդ
օրը՝ երկու տատրակ կամ աղաւնիի
երկու ձագ պիտի առնէ իրեն,
ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
խորանին դուռը գայ, և անոնք քահանային
15 տայ ։ Ու քահանան անոնց
մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը
ողջակէզ պիտի ընէ, և քահանան
Տէրոջը առջևը քաւութիւն
ընէ անոր՝ իր ծորումին համար ։

16 Ու թէ որ մարդու մը զուգաւորութեան
սերմը իրմէն ելլելու ըլլայ,
իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի
լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
17 ըլլայ ։ Ու ամէն հանդերձ ու ամէն
մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան
սերմ կայ, ջրով պիտի լուացուի,
ու մինչև իրիկուն անմաքուր
18 ըլլայ ։ Ու երբոր մարդ մը կնկանը
հետ զուգաւորելու համար պառկի,
անոնք երկուքն ալ ջրով պիտի
լուացուին, ու մինչև իրիկուն
անմաքուր ըլլան ։

19 Ու թէ որ կնիկ մը ծորում ունենայ՝
— անոր մարմինէն ծորումը արիւն
է, եօթը օր զատուած պիտի կենայ ․
և ամէն անոր դպչողը մինչև իրիկուն
20 անմաքուր ըլլայ ։ Ու անոր զատուած
ատենը ինչ բանի վրայ որ
պառկի, այն բանը անմաքուր պիտի
ըլլայ, և ինչ բանի վրայ որ նստի,
այն բանը անմաքուր պիտի ըլլայ ։
21 Ու ամէն անոր անկողինին դպչողը
իր հանդերձները պիտի լուայ, ու
ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր ըլլայ ։ Ու ամէն որ
դպչի բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ
նստաւ, իր հանդերձները պիտի
լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ ։ Ու 23
անոր անկողինին դպչողը՝ կամ մէկ
բանի մը՝ որուն վրայ անիկայ կը
նստի, մինչև իրիկուն անմաքուր
պիտի ըլլայ ։ Ու թէ որ մարդ մը 24
անոր հետ պառկի, անանկ որ անոր
պղծութիւնը իրեն դպչի, ան մարդը
եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ, և
ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկայ
պառկի՝ անմաքուր ըլլայ ։

Ու կնիկ մը՝ թէ որ դաշտանին 25
ատենը չեկած, իր արիւնին ծորումը
շատ օրեր վազէ, կամ իր դաշտանէն
աւելի վազելու ըլլայ, իր
անմաքրութեանը ծորումին բոլոր
օրերը իր դաշտանին օրերուն պէս
պիտի ըլլայ ․ անիկայ անմաքուր է ։
Անոր ծորումին բոլոր օրերը՝ ամէն 26
անկողին՝ որուն վրայ անիկայ կը
պառկի, իր դաշտանին անկողինին
պէս պիտի ըլլայ իրեն, և ինչ բանի
վրայ որ կը նստի, իր դաշտանին
անմաքրութեանը պէս անմաքուր
պիտի ըլլայ ։ Ու ամէն անոնց 27
դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ, ու
իր հանդերձները պիտի լուայ, և
ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն
անմաքուր ըլլայ ։ Ու թէ որ 28
իր ծորումէն մաքրուի, այն ատենը
եօթը օր պիտի համրէ իրեն, ու անկէ
ետև մաքուր ըլլայ ․ Ու ութերորդ 29
օրը՝ երկու տատրակ կամ աղաւնիի
երկու ձագ պիտի առնէ իրեն,
ու ժողովքի խորանին դուռը
քահանային պիտի բերէ անոնք ։
Ու քահանան մէկը մեղքի պատարագ 30
ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ ․
և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն
պիտի ընէ անոր՝ իր անմաքրութեանը
ծորումին համար ։

Այսպէս Իսրայէլի որդիքը իրենց 31
անմաքրութիւնէն պիտի զգուշացընէք,
որ իրենց մէջ եղած իմ խորանս
պղծելով՝ իրենց անմաքրութեանը
պատճառով չմեռնին ։ Ծորում 32
ունեցողին՝ և իրմէ զուգաւորութեան
սերմը ելլելով անմաքուր եղողին,
Ու իր դաշտանովը հիւանդ եղող 33
կնկանը՝ և ծորում ունեցող մարդուն
կամ կնկանը՝ ու անմաքուր
կնկան հետ պառկող մարդուն օրէնքը
այս է ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին,
Ահարոնին երկու որդւոցը
մեռնելէն ետքը, որոնք Տէրոջը
2 առջևը մօտեցան ու մեռան ․ Ու
Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Խօսէ
քու եղբօրդ Ահարոնին որ ամէն
ատեն սուրբ տեղը՝ վարագոյրին
ներսի դին՝ տապանակին վրայ
եղած քաւութիւնին առջևը չմտնէ,
որ չմեռնի ․ ինչու որ ամպի մէջ
պիտի երևնամ քաւութիւնին վրայ ։
3 Ահարոն ասանկ ներս պիտի մտնէ
սրբարանը ․ մեղքի պատարագի համար
զուարակով մը, և ողջակէզի
4 համար խոյով մը ։ Կտաւէ սուրբ
շապիկ պիտի հագնի, և իր մարմնոյն
վրայէն կտաւէ վարտիք ունենայ,
ու իր մէջքը կտաւէ գօտի կապէ,
և իր գլուխը կտաւէ խոյր դնէ ․
ասոնք սուրբ զգեստներ են ․ ուստի
իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու
5 զանոնք հագնի ։ Ու Իսրայէլի որդւոցը
ժողովքէն մեղքի պատարագի
համար այծերէն երկու նոխազ՝ ու
ողջակէզի համար մէկ խոյ մը պիտի
6 առնէ ։ Ու Ահարոն իր մեղքի
պատարագին զուարակը պիտի մատուցանէ,
և իրեն համար ու իր
տանը համար քաւութիւն պիտի
7 ընէ ։ Ու երկու նոխազը պիտի
առնէ, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի
8 խորանին դուռը կեցընէ ։ Ու Ահարոն
այն երկու նոխազներուն վրայ
վիճակներ պիտի ձգէ ․ մէկ վիճակը
Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը
ազատ արձակուելու նոխազին համար
9 ։ Ու Ահարոն պիտի մատուցընէ
այն նոխազը որուն վրայ Տէրոջը
վիճակը ելաւ, ու մեղքի պատարագ
10 ընէ զանիկայ ։ Ու այն
նոխազը որուն վրայ ազատ արձակուելու
վիճակը ելաւ, Տէրոջը առջևը
ողջ պիտի կայնեցընէ՝ որ անով
քաւութիւն ընէ, — ազատ արձակելու
համար դէպ 'ի անապատը
խրկէ ։

Ու Ահարոն իր մեղքի պատարագին 11
զուարակը պիտի մատուցանէ,
և իրեն համար ու իր տանը համար
քաւութիւն պիտի ընէ, և իր մեղքի
պատարագին զուարակը մորթէ
։ Ու Տէրոջը առջևը եղած 12
սեղանին վրայէն բուրվառը լեցուն
կրակի կայծեր պիտի առնէ, ու բարակ
ծեծուած անուշահոտ խունկէն
իր ձեռքերը լեցընէ, ու վարագոյրին
ներսի դին բերէ ։ Ու խունկը 13
կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը
առջևը, ու խունկին մուխը վկայութիւնին
վրայի քաւութիւնը պիտի
ծածկէ, որ չմեռնի ։ Ու զուարակին 14
արիւնէն պիտի առնէ, ու իր
մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան
կողմը սրսկէ, և իր մատովը
արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը
անգամ սրսկէ ։

Ու ժողովուրդին համար մեղքի 15
պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի
մորթէ, ու անոր արիւնը վարագոյրին
ներսի դին պիտի բերէ ․ և
զուարակին արիւնովը ըրածին պէս
ընէ անոր արիւնովը, այսինքն քաւութիւնին
վրայ ու քաւութիւնին
առջևը սրսկէ զայն ։ Ու սրբարանին 16
համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի
որդւոցը անմաքրութիւններէն
ու անոնց բոլոր մեղքերուն
յանցանքներէն ազատելու համար ․ ասանկ
պիտի ընէ ժողովքի խորանին
համար ալ, որ անոնց հետ՝ —
անոնց անմաքրութիւններուն մէջ
կը կենայ ։ Ու սրբարանը քաւութիւն 17
ընելու մտած ատենը՝
մինչև որ իրեն համար ու իր տանը
համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
համար քաւութիւն ընէ ու դուրս
ելլէ, ժողովքի խորանին մէջ մարդ
մը պիտի չըլլայ ։ Ետքը Տէրոջը 18
առջևը եղած սեղանը պիտի ելլէ,
ու անոր համար քաւութիւն ընէ ․
և զուարակին արիւնէն ու նոխազին
արիւնէն առնէ, և սեղանին եղջիւրներուն
վրայ չորս կողմը դնէ ։ Ու 19
արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ
անոր վրայ պիտի սրսկէ ․ ու Իսրայէլի
որդւոցը անմաքրութիւններէն
մաքրէ, ու սուրբ ընէ զայն ։

20 Եւ սրբարանին ու ժողովքի խորանին
և սեղանին համար քաւութիւն
ընելը լմնցնելէն ետքը,
21 ողջ նոխազը պիտի մատուցանէ. Եւ
Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին
գլխուն վրայ պիտի դնէ,
ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները
և անոնց բոլոր յանցանքները
և բոլոր մեղքերը պիտի
խոստովանի անոր վրայ. և զանոնք
նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յարմար
մարդու մը ձեռքով անապատը
22 խրկէ։ Եւ նոխազը անոնց բոլոր
անօրէնութիւնները իր վրան առած՝
անբնակ երկիր մը պիտի տանի.
և մարդը անապատին մէջ թող տայ
նոխազը։

23 Եւ Ահարոն ժողովքի խորանը
պիտի մտնէ, ու սրբարանը մտնելու
ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները
հանէ, և զանոնք հոն
24 դնէ։ Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը
ջրով պիտի լուայ, ու իր հանդերձները
հագնի. և ելլէ իր ողջակէզը
ու ժողովուրդին ողջակէզը մատուցանէ,
ու իրեն համար և ժողովուրդին
25 համար քաւութիւն ընէ։ Եւ
մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին
վրայ պիտի այրէ։

26 Եւ նոխազը ազատ արձակելու
տանողը իր հանդերձները պիտի
լուայ, ու իր մարմինը ջրով լուայ,
և ետքը բանակը մտնէ։

27 Եւ այն մեղքի պատարագին զուարակը
ու մեղքի պատարագին նոխազը՝
որոնց արիւնը քաւութիւն ընելու
համար սուրբ տեղը բերուեցաւ,
բանակէն դուրս պիտի հանեն, և
անոնց մորթերը ու անոնց միսերը և
28 անոնց աղբը կրակով այրեն։ Եւ
զանոնք այրողը իր հանդերձները
պիտի լուայ, ու մարմինը ջրով
լուայ, ու ետքը բանակը մտնէ։

29 Եւ աս ձեզի յաւիտենական կանոն
ըլլայ, որ եօթներորդ ամսուն
մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր
անձերը պիտի խոնարհեցընէք, ու
բնաւ գործ մը չգործէք, թէ երկրացին
և թէ ձեր մէջը գտնուող
30 օտարականը։ Քանզի այն օրը քահանան
ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ
ձեզ մաքրելու համար, որ ձեր բոլոր
մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջը առջեւը։
Աս ձեզի հանգստութեան 31
շաբաթ պիտի ըլլայ, և յաւիտենական
կանոնով մը պիտի խոնարհեցընէք
ձեր անձերը։ Եւ իր հօրը 32
տեղը քահանայութիւն ընելու համար
օծուած ու օրհնուած քահանան
քաւութիւնը պիտի ընէ, և հագնի
կտաւէ հանդերձները՝ այսինքն սուրբ
հանդերձները. Եւ ամենասուրբ 33
տեղին համար քաւութիւն պիտի
ընէ, և ժողովքի խորանին համար
ու սեղանին համար քաւութիւն ընէ,
և քահանաներուն ու ժողովքին
բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն
ընէ։ Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտենական 34
կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի
որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն
քաւութիւն ընելու տարին
անգամ մը։ Եւ այնպէս Տէրոջը
Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրաւ։

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 1
Խօսէ Ահարոնին ու անոր 2
որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը,
ու ըսէ անոնց, Աս է որ
Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով. Իսրայէլի 3
տունէն ով որ արջառ մը կամ
ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին
մէջ մորթէ, կամ բանակէն դուրս
մորթէ, Եւ Տէրոջը խորանին առջեւը 4
Տէրոջը ընծայ մատուցանելու համար
ժողովքի խորանին դուռը չբերէ,
արիւն պիտի սեպուի այն մարդուն.
անիկայ արիւն թափած է,
ու այն մարդը իր ժողովուրդին մէջէն
պիտի կորսուի. Որպէս զի Իսրայէլի 5
որդիքը այն զոհերը որ դաշտի
մէջ կը մորթեն, Տէրոջը
բերեն, այսինքն ժողովքի խորանին
դուռը քահանային բերեն,
և խաղաղութեան զոհերու համար
զանոնք Տէրոջը զոհեն։ Եւ քահանան 6
պիտի սրսկէ արիւնը ժողովքի
խորանին դուռը՝ Տէրոջը
սեղանին վրայ, ու ճարպը անոյշ
հոտի համար այրէ Տէրոջը առջեւը։
Եւ իրենց զոհերը ալ չզոհեն 7
դեւերուն՝ որոնց ետեւէն երթալով՝
պոռնկութիւն ըրին. ասիկայ անոնց
յաւիտենական կանոն պիտի
8 ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ։ Եւ
պիտի ըսես անոնց, Իսրայէլի տունէն
կամ ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականներէն մէկ մարդ մը ողջակէզ
կամ զոհ մատուցանելու ըլլայ,
9 Եւ զանիկայ Տէրոջը մատուցանելու
համար ժողովքի խորանին
դուռը չբերէ, այն մարդը իր ժողովուրդին
մէջէն պիտի կորսուի։

10 Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր
մէջը պանդխտացած օտարականներէն
մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն
ուտելու ըլլայ, իմ երեսս այն արիւն
ուտող անձին վրայ պիտի դնեմ,
ու զանիկայ իր ժողովուրդին մէջէն
11 կորսնցընեմ. Ինչու որ մարմնին
կենդանութիւնը արիւնին մէջն է.
և ես ձեզի տուի զան, որ սեղանին
վրայ ձեր հոգիներուն համար քաւութիւն
ընէք. քանզի հոգիին համար
քաւութիւն ընողը արիւնն է։
12 Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ըսի,
Ձեզմէ մէկը արիւն չուտէ. ձեր մէջը պանդխտացած
օտարականն ալ արիւն չուտէ։
13 Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ՝ կամ ձեր
մէջը պանդխտացած օտարականներէն
մէկը՝ ուտուելու անասունի կամ
թռչունի որս որսալու ըլլայ, անոր
արիւնը պիտի թափէ, ու հողով
14 ծածկէ զան։ Ինչու որ ամէն մարմնին
կենդանութիւնը իր արիւնն
է. անիկայ է բուն կենդանութիւնը,
ուստի Իսրայէլի որդւոցը
ըսի, Բնաւ մարմնի մը արիւնը
պիտի չուտէք, քանզի ամէն մարմնին
կենդանութիւնը իր արիւնն
է. ով որ ուտէ զան՝ պիտի կորսուի։

15 Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն՝
դի կամ գիշատուած ուտող
ամէն մարդ իր լաթերը պիտի
լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և
մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ, ու
16 ետքը մաքուր ըլլայ. Բայց թէ որ
չլուայ զանոնք, և իր մարմինը չլուայ,
այն ատենը իր անօրէնութիւնը
պիտի կրէ։

ԳԼ. ԺԸ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 1
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
ու ըսէ անոնց, Ես եմ Եհովայ
ձեր Աստուածը։ Ձեր բնակած 3
Եգիպտոսի երկրին գործերուն պէս
պիտի չընէք. և Քանանու երկրին
գործերուն պէս՝ ուր որ ձեզ պիտի
տանիմ, պիտի չընէք, ու անոնց
կանոններուն համեմատ պիտի չքալէք։
Իմ դատաստաններս պիտի 4
ընէք, և իմ կանոններս պահէք,
որ անոնցմով քալէք. ես եմ Տէրը
ձեր Աստուածը։ Ուստի իմ կանոններս 5
ու իմ դատաստաններս պիտի
պահէք, որ զանոնք կատարող
մարդը անոնցմով պիտի ապրի. ես
եմ Տէրը։

Բնաւ մէկը իր մօտ ազգականին 6
պիտի չմօտենայ՝ անոր մերկութիւնը
բանալու համար. ես եմ Տէրը։
Քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու 7
մօրդ մերկութիւնը չբանաս. անիկայ
քու մայրդ է. անոր մերկութիւնը
չբանաս։ Քու հօրդ 8
կնկանը մերկութիւնը չբանաս.
այն քու հօրդ մերկութիւնն է։
Քու հօրդ աղջկանը կամ քու մօրդ 9
աղջկանը քու քրոջդ մերկութիւնը,
թէ տանը մէջ ծնած ըլլայ
թէ դուրսը ծնած, անոնց
մերկութիւնը չբանաս։ Քու որդւոյդ 10
աղջկանը կամ քու աղջկանդ
աղջկանը մերկութիւնը՝ անոնց
մերկութիւնը չբանաս, ինչու
որ անոնց մերկութիւնը քուկդ
է։ Քու հօրդ կնոջը աղջկանը 11
մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած
քու քոյրդ ըլլալովը՝ անոր մերկութիւնը
չբանաս։ Քու հօրդ քրոջը 12
մերկութիւնը չբանաս. անիկայ
քու հօրդ ազգականն է։ Քու 13
մօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանաս,
ինչու որ անիկայ քու մօրդ ազգականն
է։ Քու հօրդ եղբօրը 14
մերկութիւնը չբանաս, անոր կնկանը
չմօտենաս. անիկայ քու հօրաքոյրդ
կը համարուի։ Քու հարսիդ 15
մերկութիւնը չբանաս. անիկայ
քու որդւոյդ կնիկն է, անոր

16 մերկութիւնը չբանաս ։ Վասն զի եղբօրդ
կնկանը մերկութիւնը չբանաս .
ան քու եղբօրդ մերկութիւնն
17 է ։ Կնկան մը ու անոր
աղջկանը մերկութիւնը չբանաս .
և անոր որդւոյն աղջիկը կամ անոր
աղջկանը աղջիկը չառնես՝
անոնց մերկութիւնը բանալու համար .
անոնք անոր ազգականներն
18 են . անօրէնութիւն է ան ։ Եւ
կնիկ մը իր քրոջը հետ չառնես զանիկայ
իր կենդանութեան ատենը
վշտացնելու համար՝ միւսին մերկութիւնը
բանալով ։
19 Եւ իր անմաքրութեանը ատենը
զատուած կնկան մը չմօտենաս՝
20 անոր մերկութիւնը բանալու ։ Եւ
պղծագործութեան համար՝ քու դրացիիդ
կնկանը հետ չպառկիս, անոր
21 հետ պղծուելով ։ Քու սերունդէդ
Մողոքին համար կրակէ
անցընելու չթողուս, և քու Աստուծոյդ
անունը չպղծես . ես եմ
22 Տէրը ։ Եւ արուի հետ՝ կնկան
հետ պառկելու պէս չպառկիս .
23 պղծութիւն է ան . Եւ բնաւ անասունի
մը հետ չզուգաւորիս, անոր
հետ պղծուելով . ու բնաւ
կնիկ մը անասունի մը առջև չկայնի՝
անոր հետ զուգաւորելու . գարշութիւն
է ան ։

24 Ասոնց մէկովն ալ բնաւ չպղծուիք,
ինչու որ բոլոր ասոնցմով
պղծուեցան այն ազգերը՝ որ ձեր
25 առջևէն պիտի վռնտեմ ։ Եւ այն
երկիրը պղծուելովը՝ անոր անօրէնութիւնը
անոր վրայ պիտի հատուցանեմ,
ու այն երկիրը իր բնակիչները
26 պիտի փսխէ ։ Ասոր համար դուք
իմ կանոններս ու դատաստաններս
պահեցէք, ու աս պղծութիւններէն
մէկն ալ չընէք, ո՛չ երկրացին, ո՛չ
ալ ձեր մէջ պանդխտացող օտարականը .
27 Վասնզի ձեզմէ առաջ եղած
այն երկրին մարդիկը աս բոլոր
պղծութիւնները ըրին, ու այն երկիրը
28 պղծուեցաւ ։ Ասոր զգուշացէ՛ք՝
որ չըլլայ թէ այն երկիրը ձեզ
ալ դուրս փսխէ՝ այն պղծած ատեննիդ,
ինչպէս որ ձեզմէ առաջ եղած
29 ազգերը փսխեց ։ Վասնզի ով որ
աս ամէն պղծութիւններէն մէկը
ընելու ըլլայ, այն ընող անձերը
իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
կորսուին ։ Ասոր համար իմ հրամաններս 30
պահեցէք, որ ձեզմէ առաջ գործուած
պիղծ սովորութիւններէն մէկը չընէք,
ու անոնցմով չպղծուիք . ես
եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

ԳԼ. ԺԹ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 1
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
բոլոր ժողովքին ու ըսէ անոնց,
Դուք սուրբ եղէք, ինչու որ ես ձեր
Եհովայ Աստուածը սուրբ եմ ։

Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր 3
հօրմէն պիտի վախնայ . և իմ շաբաթներս
պիտի պահէք . ես եմ
Տէրը ձեր Աստուածը ։

Կուռքերուն մի՛ դառնաք, և ձեզի 4
ձուլածոյ աստուածներ մի՛ շինէք .
ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

Եւ թէ որ խաղաղութեան զոհ 5
մատուցանէք Տէրոջը, անանկ մատուցէք
որ ընդունելի ըլլայ ։ Զոհը 6
մատուցած օրերնիդ և հետևեալ
օրն ալ պիտի ուտուի . ու երրորդ
օրուան մնացածը կրակով պիտի
այրուի ։ Եւ թէ որ անիկէ երրորդ 7
օրը ուտուելու ըլլայ, ան պիղծ է,
պիտի չընդունուի ։ Եւ զանիկայ 8
ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի
կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը
պղծեց, ու այն անձը իր ժողովուրդէն
պիտի կորսուի ։

Եւ ձեր երկրին հունձքը հնձելու 9
ատեննիդ՝ քու արտիդ եզերքը
լման չհնձես, ու քու հունձքէդ
ինկած հասկերը չժողվես ։
Եւ քու այգիդ ճռաքաղ չընես, 10
այգիիդ մէջ մնացած ողկոյզները
չքաղես . զանոնք աղքատին
և օտարականին համար
թողուս . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

Գողութիւն մի՛ ընէք . սուտ մի՛ 11
զրուցէք, և մէկզմէկ մի՛ խաբէք ։
Եւ իմ անունովս սուտ տեղը երդում 12
մի՛ ընէք, ու ձեր Աստուծոյն
անունը մի՛ պղծէք . ես եմ Տէրը ։

13 Քու դրացիիդ զրկանք մի՛ ըներ, և
յափշտակութիւն մի՛ ըներ . քեզի
վարձքով բանողին օրական վարձքը
մէկ գիշեր մինչև առտու քու
քովդ չմնայ ։
14 Խուլին մի՛ հայհոյեր, ու կոյրին
առջևը գայթակղութիւն մի՛ դներ,
հապա քու Աստուծմէդ վախցիր .
ես եմ Տէրը ։
15 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն
մի՛ ընէք . աղքատին ակնառութիւն
մի՛ ըներ, և մեծը մի՛ շողոմորթեր .
քու դրացիդ արդարութիւնով
դատէ ։
16 Քու ժողովուրդիդ մէջը չարախօսութիւն
ընելու չպտըտիս . քու
ընկերիդ արիւնը չմնես . ես
17 եմ Տէրը ։ Եղբայրդ քու սըրտիդ
մէջը չատես . քու դրացիդ
անպատճառ յանդիմանես,
որ անոր համար մեղք չկրես ։
18 Վրէժ չառնես, և քու ժողովուրդիդ
որդւոցը ոխ չպահես,
հապա քու ընկերդ քու
անձիդ պէս սիրես . ես եմ Տէրը ։
19 Իմ կանոններս պահեցէք .՝ քու
անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ
տեսակին հետ զուգաւորել չտաս .
քու արտիդ մէջ խառնուած սերմ
չցանես . և երկու նիւթէ գործուած
այլախառն հանդերձ չհագնիս ։
20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ
պառկելով՝ զուգաւորութիւն ընէ,
ու անիկայ մէկու մը նշանուած
աղախին է ու փրկուած չէ, ո՛չ ալ
անոր ազատութիւն տրուած, անոնք
պիտի պատժուին . անոնք պիտի
չմեռնին, ինչու որ ինքը ազատ չէր ։
21 Եւ խոյ մը իր յանցանքին պատարագը
Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի
խորանին դուռը, խոյ մը յանցանքի
22 պատարագի համար ։ Եւ քահանան
յանցանքի պատարագին
խոյովը Տէրոջը առջևը քաւութիւն
պիտի ընէ անոր իր ըրած մեղքին
համար . և անոր ըրած մեղքը պիտի
ներուի իրեն ։
23 Ու երբոր այն երկիրը մտնէք, ու
ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտուղ
ուտելու համար, այն ատենը անոր
պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր
պիտի սեպէք . այն ձեզի երեք
տարի չթլփատուածի պէս սեպուելով՝
պիտի չուտուի ։ Եւ չորրորդ 24
տարին՝ անոր բոլոր պտուղը
Տէրը փառաւորելու համար սուրբ
պիտի ըլլայ ։ Եւ հինգերորդ տարին՝ 25
անոր պտուղը պիտի ուտէք,
որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ .
ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
Արիւնով բանի մը չուտէք . 26
չհմայէք, և գուշակութիւն չընէք ։
Ձեր գլուխներուն եզերքի 27
մազերը չկտրէք, ու քու մօրուքիդ
եզերքը չաւրես ։ Եւ մեռելու 28
մը համար ձեր մարմնոյն
վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր
վրան գիրի նշան չընէք . ես եմ
Տէրը ։
Աղջիկդ պոռնիկ ընելով մի՛ պղծեր, 29
որ երկիրը պոռնկութեան մէջ
չիյնայ, ու երկիրը չարութիւնով
չլեցուի ։
Իմ շաբաթներս պահէք, ու 30
իմ սրբարանս յարգէք . ես եմ
Տէրը ։ Վհուկներուն մի՛ նայիք, 31
և հմայողներուն ետև մի՛ հարցընէք,
որ անոնցմով չպղծուիք . ես եմ
Տէրը ձեր Աստուածը ։
Ալևոր ծերունիին առջևը ոտք 32
ելէք, և ծերը պատուէ, ու քու
Աստուծմէդ վախցիր . ես եմ Տէրը ։
Եւ թէ որ օտարական մը ձեր 23
երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու
ըլլայ, չնեղէք զանիկայ ։
Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը 34
ձեր երկրին բնակին պէս ըլլայ
ձեզի, և քու անձիդ պէս սիրես
անիկայ . ինչու որ դուք ալ
Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական
էիք . ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։
Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն 35
չընէք, կանգունի մէջ
կշիռքի մէջ ու չափի մէջ ալ ։
Ձեր կշիռքները լման՝ ձեր կշռոց 36
քարերը լման՝ ձեր արդուն լման ու
հինը լման պիտի ըլլայ . ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանող Տէրը ձեր

37 Աստուածը ես եմ։ Ուստի իմ
բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր
դատաստաններս պահեցէք, և ըրէք
անոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով, «Նաև Իսրայէլի որդւոցը
ըսէ, Իսրայէլի որդւոցմէն
և Իսրայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն
ով որ իր սերունդէն
Մողոքին տայ, անշուշտ պիտի
մեռցուի. այն երկրին ժողովուրդը
քարերով պիտի քարկոծեն զանիկայ։
3 Եւ ես իմ երեսս այն մարդուն
վրայ պիտի դնեմ, ու զանիկայ
իր ժողովուրդին մէջէն կորսընցընեմ,
քանզի որ անիկայ իր
սերունդէն Մողոքին տուած է իմ
սրբարանս պղծելու ու իմ սուրբ
4 անունս անարգելու համար։ Եւ
թէ որ այն մարդը իր սերունդէն
Մողոքին տուած ատենը՝ այն երկրին
ժողովուրդը չտեսնելու գալով՝ զանիկայ
5 չմեռցընեն, Այն ատենը ես
իմ երեսս պիտի դնեմ այն մարդուն
վրայ ու անոր ընտանիքին
վրայ, և անիկայ և Մողոքին հետ
պոռնկութիւն ընելու համար անոր
մարդուն ետևէն բոլոր գացողները
իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի
6 կորսընցընեմ։ Եւ վհուկներուն
ու հմայողներուն ետևէն երթալու
դարձող մարդուն վրայ ալ երեսս
պիտի դնեմ, ու անիկայ իր ժողովուրդին
մէջէն կորսընցընեմ։
7 Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը, ու
սուրբ եղէք, քանզի որ ես եմ Տէրը
8 ձեր Աստուածը։ Եւ իմ կանոններս
պահեցէք, ու ըրէք զանոնք.
ես եմ Տէրը որ ձեզ կը
սրբեմ։

9 Մարդ որ իր հայրը կամ իր մայրը
անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի.
անիկայ իր հայրը կամ իր մայրը
անիծեց, անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ ով որ ուրիշ մարդու
մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր
դրացիին կնկանը հետ շնութիւն
ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի.
շնացողն ալ շնացեալն ալ պիտի
մեռցուին։ Եւ ով որ իր հօրը 11
կնկանը հետ պառկի, իր հօրը մերկութիւնը
բացած է. անշուշտ երկուքն
ալ պիտի մեռցուին, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Եւ թէ 12
որ մարդ մը իր հարսին հետ պառկի,
անշուշտ երկուքն ալ պիտի
մեռցուին. գարշութիւն ըրին, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
Եւ թէ որ մարդ մը՝ կնկան հետ 13
պառկելու պէս արուի հետ պառկի,
երկուքն ալ պղծութիւն ըրին.
անշուշտ պիտի մեռցուին, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։ Եւ թէ 14
որ մարդ մը՝ կնիկ մը ու անոր մայրը
առնէ, անօրէնութիւն է. ան ալ
անոնք ալ կրակով պիտի այրուին,
որ ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։
Եւ թէ որ մարդ մը անասունի հետ 15
պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի,
ու անասունը պիտի սպաննէք։ Եւ 16
թէ որ կնիկ մը որ և իցէ անասունի
հետ զուգաւորելու համար անոր
մօտենայ, կնիկն ալ անասունն ալ
պիտի սպաննես. անոնք անշուշտ
պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը
իրենց վրայ ըլլայ։ Եւ թէ որ մարդ 17
մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը
կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր
մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն
ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն
է. անոնք իրենց ժողովուրդին
աչքին առջևը պիտի կորսուին.
անիկայ իր քրոջ մերկութիւնը
բացաւ. իր անօրէնութիւնը
պիտի կրէ։ Եւ թէ որ մարդ մը 18
իր դաշտանին մէջ եղող կնկան մը
հետ պառկի՝ ու անոր մերկութիւնը
բանայ, ինքը անոր աղբիւրը բացաւ,
կնիկն ալ իր արեան աղբիւրը
բացաւ. երկուքն ալ իրենց
ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուին։
Եւ քու մօրդ քրոջը կամ 19
քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը
չբանաս. քանզի որ եթէ մէկը իր
ազգականին մերկութիւնը բանալու
ըլլայ, երկուքն ալ իրենց անօրէնութիւնը
պիտի կրեն։ Եւ թէ 20
որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը
հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկութիւնը
բացաւ. անոնք իրենց մեղքը
պիտի կրեն. անզաւակ պիտի
21 մեռնին։ Եւ թէ որ մարդ մը իր
եղբօրը կնիկը առնէ, պղծութիւն
է ան. անիկայ իր եղբօրը մերկութիւնը
կը բանայ. անզաւակ պիտի
ըլլան։

22 Ուստի իմ բոլոր կանոններս և
իմ բոլոր դատաստաններս պահեցէք,
ու ըրէք անոնք, որ այն
երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ
հոն բնակելու, դուրս չփսխէ ձեզ։
23 Եւ պիտի չքալէք այն ազգերուն սովորութիւններուն՝
որոնք ձեր առջևէն
պիտի վռնտեմ. քանզի ասոնք
ամէն բաները ըրին անոնք, ու ես
24 զզուեցայ անոնցմէ. Եւ ըսի ձեզի,
Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք,
ու ես անիկայ ձեզի պիտի
տամ ստացուածք ըլլալու, երկիր
մը՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ. ես
եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ ձեզ
25 ազգերէն զատեցի։ Ուստի մաքուր
ու անմաքուր անասուններուն
մէջտեղը՝ և անմաքուր ու մաքուր
թռչուններուն մէջտեղը տարբերութիւն
պիտի ընէք. և ձեր անձերը
չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով
կամ գետնի վրայի բոլոր
սողուններով՝ որոնք ես զատեցի
26 ձեզի իբրև անմաքուր։ Եւ դուք
սուրբ պիտի ըլլաք ինծի. քանզի որ
ես Տէրս սուրբ եմ, ու ձեզ ուրիշ
ազգերէն զատեցի որ իմս ըլլաք։

27 Վհուկ կամ հմայող եղողը՝ թէ
էրիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ
պիտի մեռցուի. քարերով
քարկոծեն զանոնք. անոնց արիւնը
իրենց վրայ ըլլայ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Խօսէ
Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն,
ու ըսէ անոնց, «Ձեզմէ մէկը
մեռելին մահուանը համար անմաքուր
չըլլայ իր ժողովուրդին մէջը.
2 Բայց միայն իր մօտ ազգականին
համար, այսինքն իր մօրը ու
իր հօրը և իր որդւոյն ու իր աղջկանը
3 և իր եղբօրը համար, Եւ իր կոյս
քրոջը համար որ մօտ է իրեն՝ ու էրկան
առնուած չէ, կրնայ անմաքուր
ըլլալ. Անիկայ իր ժողովուրդին 4
մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալով՝ անմաքուր
պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը պղծելով։
Անոնք գլուխնին փետելով 5
կնտակ պիտի չընեն, և իրենց մօրուքին
եզերքը չածիլեն, ու իրենց
մարմիններին վրայ կտրածներ
չընեն. Սուրբ պիտի ըլլան իրենց 6
Աստուծոյն. և իրենց Աստուծոյն
անունը չպղծեն, քանզի որ Տէրոջը
պատարագները՝ ու իրենց Աստուծոյն
հացը անոնք կը մատուցանեն.
ուստի սուրբ պիտի ըլլան։
Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ 7
չառնեն, և իր էրիկէն արձակուած
կնիկ մը չառնեն. քանզի որ քահանան
սուրբ է իր Աստուծոյն։ Ուստի 8
պիտի սրբես զանիկայ, քանզի որ քու
Աստուծոյդ հացը անիկայ կը մատուցանէ.
անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ
քեզի, քանզի ես Տէրս որ ձեզ
կը սրբեմ, սուրբ եմ։ Եւ թէ 9
որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն
ընելով պղծուելու ըլլայ, իր
հայրը կը պղծէ. անիկայ կրակով
պիտի այրուի։

Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող 10
քահանան՝ որուն գլխուն վրայ օծման
իւղը թափուած է, ու զգեստները
հագնելու օծուած, իր գլուխը պիտի
չբանայ, և իր լաթերը չպատռէ,
Եւ մեռած մարդու մը 11
քով չերթայ. ոչ ալ իր հօրը
կամ իր մօրը համար անմաքուր
ըլլայ. Եւ սրբարանէն դուրս 12
չելլէ, ու իր Աստուծոյն սրբարանը
չպղծէ. քանզի որ իր Աստուծոյն
օծման իւղին պսակը իր
վրան է. ես եմ Տէրը։ Եւ անիկայ 13
կոյս մը իրեն կնիկ պիտի
առնէ. Որբևարի կամ արձակուած 14
կամ պղծուած կամ բոզ
չառնէ. հապա կնիկ ըլլալու համար
իր ժողովուրդէն կոյս մը առնէ,
Որ իր սերմը չպղծէ իր ժողովուրդին 15
մէջը, քանզի որ ես եմ
Տէրը՝ որ կը սրբեմ զանիկայ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 16
ըսելով, Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ, 17
«Քու սերունդէդ իրենց ազգերուն
մէջ ով որ իր վրան արատ մը ունի,

Թող չմօտենայ իր Աստուծոյն հացը
18 մատուցանելու ։ Ինչու որ բնաւ
արատ ունեցող մարդ մը պէտք չը-
մօտենայ ։ կոյր մարդը՝ կաղը՝ կամ
կարճունքը՝ կամ իր անդամներուն մէջ
19 աւելորդ բան մը ունեցողը ՝ Կամ
ոտքը կոտրած՝ կամ ձեռքը կոտրած
20 մարդը ՝ Կամ՝ սապատողը՝ կամ
թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ բիծ
ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որ-
21 քինոտը՝ կամ փոշտանկը ։ Ահա-
րոն քահանային սերունդէն արատ
մը ունեցող մարդը Տէրոջը պա-
տարագները մատուցանելու պէտք
չմօտենայ , քանզի արատաւոր ըլլա-
լով՝ իր Աստուծոյն հացը մատուցա-
22 նելու պէտք չմօտենայ ։ Անիկայ
իր Աստուծոյն հացը պէտք ուտէ ,
թէ՛ ամենասուրբ բաներէն և թէ
23 սուրբ բաներէն ։ Միայն վարա-
գուրէն ներս պէտք չմտնէ , և սեղա-
նին չմօտենայ , ինչու որ արատ ու-
նի , ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ ,
քանզի անոնք սրբող Տէրը ես եմ ։
24 Եւ Մովսէս խօսեցաւ ասոնք
Ահարոնին ու անոր որդւոցը և
Իսրայէլի բոլոր որդիներուն ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը՝ որ Իսրայէլի որդւոցը նո-
փրացած սուրբ բաներէն զգուշ կե-
նան , և իմ սուրբ անունս չպղծեն
ան բաներով որ ինծի կը սրբեն ։ Ես
3 եմ Տէրը ։ Ըսէ անոնց , Ձեր
բոլոր սերունդէն ձեր ազգերուն
մէջ՝ ով որ իր անմաքրութիւնը իր
վրան ունենալով մօտենայ այն սուրբ
բաներուն որ Իսրայէլի որդիքը կը
սրբեն Տէրոջը , այն անձը իմ առջևէս
պէտք կորսուի ։ Ես եմ Տէրը ։
4 Ով որ Ահարոնին ցեղէն բորոտ ըլ-
լայ , կամ ծորում ունենայ , սուրբ
բաներէն պէտք չուտէ՝ մինչև իր
մաքրուիլը ։ և ով որ մեռելէ պղծ-
ուած բանի մը դպչի , կամ մարդ
մը՝ որուն զուգաւորութեան սերմը
5 իրմէն ելած է , Կամ ով որ դպչի
որ և իցէ սողունի մը՝ որով կրնայ
անմաքուր ըլլալ , կամ մարդու մը՝
որմէն կրնայ անմաքուր ըլլալ , ով և
իցէ անմաքրութիւն որ անիկայ ու-
6 նենայ , Անոնց դպչող մարդը մինչև
իրիկուն անմաքուր պէտք ըլլայ ,
և սուրբ բաներէն չուտէ , հա-
պա իր մարմինը ջրով լուայ ։
7 Եւ երբ արեգակը մարը մտնէ , մա-
քուր պէտք ըլլայ , ու ետքը սուրբ
բաներէն ուտէ , ինչու որ ան իր
8 հացն է ։ Անիկայ մեռած կամ գա-
զանաբեկ պէտք չուտէ , որ անով
9 չպղծուի ։ Ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ
կարգադրութիւնս պէտք պահեն ,
որ անոր համար մեղք չկրեն , ու ան
պղծելնուն համար չմեռնին ։ Ես եմ
Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ ։

10 Բնաւ օտարական մը սուրբ բանէ
պէտք չուտէ ։ քահանային հիւրը
կամ վարձկանը սուրբ բանէ պէտք
11 չուտէ ։ Բայց քահանային իր ըս-
տակովը ծախու առած անձը ու իր
տանը ծնածը անկէ պէտք ուտէ ։
անոնք անոր կերակուրէն պէտք ու-
12 տեն ։ Թէ որ քահանային աղջիկը
օտարականի մը հետ ամուսնանայ ,
անիկայ նուիրուած սուրբ բաներէն
13 պէտք չուտէ ։ Բայց թէ որ քա-
հանային աղջիկը որբևայրի կամ
արձակուած ըլլայ՝ ու զաւակ չունե-
նայ , և իր հօրը տանը դառնայ ,
ան ատենը իր աղջկութեանը ժամա-
նակին պէս՝ իր հօրը հացէն պէտք
ուտէ ։ սակայն բնաւ օտարական մը
անկէ չուտէ ։

14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտու-
թեամբ սուրբ բանէ մը ուտէ , ա-
նոր վրայ հինգերորդ մաս մը պէտք
աւելցնէ , ու սուրբ բանովը մէկ-
15 տեղ քահանային տայ ։ Եւ Իս-
րայէլի որդւոցը Տէրոջը մատու-
16 ցած սուրբ բաները չպղծեն ։ Ու
իրենց սուրբ բաները ուտելով՝
յանցանաց անօրէնութիւնը իրենց
վրայ չբերեն , ինչու որ ես եմ Տէ-
րը՝ որ զանոնք կը սրբեմ ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
18 սելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւո-
ցը , ու ըսէ անոնց , Իսրայէլի տունէն
կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարա-
կաններէն՝ անոնց ողջակէզի համար
Տէրոջը մատուցածը՝ իրենց բոլոր
ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ըն-
ծաներուն համար , իր զոհը մա-
19 տուցանող ամէն մարդը , Արջառ-
ներէն՝ ոչխարներէն՝ կամ այծերէն՝
անարատ արու մը պէտք մատուցանէ , որ
20 ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։ Բնաւ
արատ մը ունեցողը պէտք չմատու-
ցանէք , ինչու որ ձեզի համար ըն-
21 դունելի չըլլար ։ Եւ ուխտ կատա-
րելու համար կամ կամաւոր ըն-
ծայի համար՝ ով որ արջառներէն
կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղու-
թեան զոհ մատուցանելու ըլլայ ,
անարատ պէտք ըլլայ ան , որ ընդու-
նուի ։ բնաւ արատ պէտք չըլլայ ա-
22 նոր վրայ ։ Կոյր՝ կամ մէկ կողը
կոտրած՝ կամ կտրուած՝ կամ խա-
ղաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ՝ կամ
որքինոտ եղածներէն Տէրոջը պէտք
չմատուցանէք , ո՛չ ալ անոնցմէ
Տէրոջը պատարագի համար սեղանին
23 վրայ պէտք դնէք ։ Բայց անդամնե-
րուն մէջ աւելորդութիւն կամ պա-
կասութիւն ունեցող զուարակը
կամ ոչխարը կամաւոր ընծայի հա-
մար մատուցանես ։ սակայն ուխտի
համար պէտք չընդունուի ան ։
24 Ամորձիքը ճմլուածը՝ կամ ճզմուա-
ծը՝ կամ փրցուածը՝ կամ կտրուա-
ծը չմատուցանէք Տէրոջը , և ձեր
25 երկրին մէջ չընէք ասանկ բաներ ։ Եւ
օտարականի մը ձեռքէն ալ՝ ամէն
ասոնցմէ ձեր Աստուծոյն պատա-
րագ չմատուցանէք , ինչու որ ա-
նոնց մէջ խեղութիւն ու արատ կայ ։
անոնք ձեզի համար ընդունելի պի-
տի չըլլան ։

26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
27 սելով , Երբոր զուարակ կամ ոչխար
կամ այծ ծնանի , եօթը օր իր մօրը
քով պէտք մնայ ։ և ութերորդ օրէն
ու անկէ ետքը Տէրոջը ընդունելի
պէտք ըլլայ պատարագի ընծայի հա-
28 մար ։ Եւ կովը կամ ոչխարը իր
ձագովը մէկտեղ մէկ օրուան մէջ
չմորթէք ։

29 Եւ երբոր գոհութեան զոհ մա-
տուցանէք Տէրոջը , անանկ պէտք
մատուցանէք որ ձեզի համար ըն-
30 դունելի ըլլայ ։ Նոյն օրը պէտք ու-
տուի անիկայ ։ անկէ մինչև առտու
չթողուք ։ Ես եմ Տէրը ։

Ուստի իմ պատուիրանքներս 31
պահէք , և ընէք անոնք ։ Ես եմ
Տէրը ։ Եւ իմ սուրբ անունս 32
չպղծէք , որ ես սրբուիմ Իսրա-
յէլի որդւոցը մէջ ։ Ես եմ Տէ-
րը որ ձեզ կը սրբեմ ։ Որ ձեզի Ա- 33
ստուած ըլլալու համար՝ ձեզ Եգիպ-
տոսի երկրէն հանեցի ։ Ես եմ Տէ-
րը ։

ԳԼ. ԻԳ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ 2
ու ըսէ անոնց , Տէրոջը տօները՝ որ
դուք սուրբ ժողով պէտք կոչէք ,
իմ տօներս ասոնք են ։ Վեց օր գործ 3
գործուի , բայց եօթներորդ օրը
հանգստութեան շաբաթը ըլլալով
սուրբ ժողով է ։ բնաւ գործ պէտք
չգործէք ։ Տէրոջը շաբաթ պէտք ըլ-
լայ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ ։

Տէրոջը տօները՝ որ իրենց ատենին 4
համեմատ սուրբ ժողովներ պէտք
քարոզէք , ասոնք են ։ Առաջին 5
ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրի-
կուան դէմ՝ Տէրոջը զատիկն է ։ Եւ 6
նոյն ամսուն հնգետասաներորդ օրը
բաղարջակերաց տօն է Տէրոջը ։ Եօ-
թը օր բաղարջ պէտք ուտէք ։ Ա- 7
ռաջին օրը սուրբ ժողով պէտք ու-
նենաք ։ բնաւ ծառայութեան գործ
պէտք չգործէք ։ Եւ եօթը օր պա- 8
տարագ պէտք մատուցանէք Տէրոջը ։
եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պէտք
ըլլայ ։ բնաւ ծառայութեան գործ
պէտք չգործէք ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 9
սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու 10
ըսէ անոնց , Երբոր մտնէք այն եր-
կիրը որ ձեզի կու տամ , ու անոր
հունձքը հնձէք , ձեր հունձքէն երա-
խայրիք որայ մը քահանային բե-
րէք ։ Ան ալ Տէրոջը առջևը երեր- 11
ցընելով պէտք մատուցանէ զայն ,
որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։
քահանան շաբաթին հետևեալ օրը
պէտք մատուցանէ ան ։ Եւ որան 12
մատուցած օրերնիդ՝ ողջակէզի հա-
մար մէկ տարեկան անարատ գառ-

13 մը մատուցանէք Տէրոջը․ Եւ անոր
հացի ընծան եղած շաղուած
երկու տասանորդ բարակ ալիւր պիտի
ըլլայ․ ասիկայ անուշահոտ պատարագի
համար է Տէրոջը․ և անոր
թափելու նուէրը հինին չորրորդ
14 մասը գինի պիտի ըլլայ։ Եւ մինչև
ան օրը՝ որ ձեր Աստուծոյն ընծան
կը մատուցանէք, հաց՝ կամ բոհրած
ցորեն՝ կամ թարմ՝ հասկեր
չուտէք․ ձեր ազգերուն մէջ ձեր
բոլոր բնակարաններուն մէջ — ասիկայ
յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ։

15 Եւ շաբաթին հետևեալ օրէն՝ որ
դուք նուիրման որան բերիք, լման
եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձեզի․
16 Մինչև եօթներորդ շաբաթին
հետևեալ օրը յիսուն օր պիտի
համրէք, և նոր հացի ընծայ մատուցանէք
17 Տէրոջը։ Ձեր բնակարաններէն
երերցնելու ընծայի համար՝
երկու հաց պիտի բերէք, որ
անոնք երկու տասանորդ բարակ
ալիւրէ ըլլալով՝ խմորեալ եփած
պիտի ըլլան․ ասոնք երախայրի է Տէրոջը։
18 Եւ հացին հետ՝ մէկ տարեկան
եօթը հատ անարատ գառնուկ,
և արջառներէն մէկ զուարակ մը, ու
երկու խոյ պիտի մատուցանէք Տէրոջը,
որոնք հացի ընծաներուն ու
թափելու նուէրներուն հետ ողջակէզ
— անուշահոտ պատարագ պիտի
19 ըլլան Տէրոջը։ Եւ մեղքի պատարագի
համար այծերէն մէկ նոխազ՝
և խաղաղութեան զոհի համար մէկ
տարեկան երկու գառնուկ պիտի մատուցանէք։
20 Եւ քահանան երախայրի
հացին հետ երերցնելու ընծայի
համար՝ երկու գառները պիտի
մատուցանէ Տէրոջը առջև․ անոնք
սուրբ պիտի ըլլան Տէրոջը, և քահանային
21 ըլլան։ Եւ ան նոյն օրը
պիտի քարոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով
ըլլայ․ բնաւ ծառայութեան
գործ չգործէք․ ասիկայ ձեզի յաւիտենական
կանոն ըլլայ ձեր բոլոր
բնակարաններուն մէջը ձեր ազգերուն
մէջ։

22 Եւ երբոր ձեր երկրին հունձքը
հնձէք, հնձած ատենդ արտին եզերքը
լման չհնձես, ու հունձքիդ
մնացած հասկերը չժողվես․ զանոնք
աղքատին ու օտարականին
թողուս․ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով, 23
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 24
ու ըսէ, Եօթներորդ ամսուն մէջ՝
ամսուն առաջինն օրը ձեզի հանգստութեան
օր՝ փող հնչեցնելու
յիշատակը՝ սուրբ ժողով պիտի ըլլայ։
Բնաւ ծառայութեան գործ 25
պիտի չգործէք, հապա պատարագ
մատուցանէք Տէրոջը։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով, 26
Նաև աս եօթներորդ ամսուն 27
տասներորդ օրը քաւութեան
օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի․ և պիտի խոնարհեցնէք ձեր
հոգիները, ու պատարագ մատուցանէք
Տէրոջը։ Եւ ան օրը բնաւ 28
գործ չգործէք, ինչու որ Տէրոջը
ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի համար
քաւութիւն ընելու՝ օր քաւութեան
է։ Վասնզի ով որ նոյն 29
օրը չխոնարհի իր ժողովուրդին
մէջէն պիտի կորսուի․ Եւ ով որ նոյն 30
օրը գործ մը գործէ, ան անձը իր
ժողովուրդին մէջէն պիտի կործանեցնեմ։
Բնաւ գործ մը պիտի 31
չգործէք․ ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ
ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ
յաւիտենական կանոն ըլլայ։ Ան ձեզի 32
հանգստութեան շաբաթ պիտի
ըլլայ, և ձեր հոգիները պիտի խոնարհեցնէք․
ամսուն իններորդ
օրուան իրիկունը ձեր շաբաթը
պիտի պահէք իրիկունէ մինչև իրիկուն։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 33
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու 34
ըսէ, Այս եօթներորդ ամսուն հնգետասաներորդ
օրը՝ եօթը օր տաղաւարահարաց
տօն է Տէրոջը։ Առաջին 35
օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ․
բնաւ ծառայութեան գործ պիտի
չգործէք․ Եօթը օր պատարագ 36
մատուցանէք Տէրոջը․ և ութերորդ
օրը սուրբ ժողով պիտի
ըլլայ ձեզի, և պատարագ մատուցանէք
Տէրոջը․ տօնախմբութեան

օր է ան․ բնաւ ծառայութեան գործ
37 չգործէք։ Տէրոջը պատարագ, այսինքն
ողջակէզ ու հացի ընծայ՝ զոհ
և թափելու նուէրներ՝ ամէն օրուան
պէտք եղածը մատուցանելու
համար ձեր սուրբ ժողովներ կոչելու
38 Տէրոջը տօները ասոնք են, Տէրոջը
շաբաթներէն զատ՝ և ձեր ընծաներէն
զատ՝ ու ձեր բոլոր ուխտերէն
զատ՝ և ձեր բոլոր Տէրոջը տալու
39 կամաւոր ընծաներէն զատ։ Նաև
եօթներորդ ամսուն հնգետասաներորդ
օրը՝ երկրի արդիւնքը ժողված
ատեննիդ՝ եօթը օր տօն պիտի պահէք
Տէրոջը․ առաջին օրը շաբաթ
և ութերորդ օրը շաբաթ պիտի ըլլայ։
40 Եւ առաջին օրը ձեզի գեղեցիկ
ծառերու պտուղ, արմաւենիի
ոստեր՝ ու տերևախիտ ծառերու ոստեր՝
և ձորի ուռիներու ոստեր պիտի
առնէք, ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն
առջևը եօթը օր ուրախանաք։
41 Եւ աս տօնը տարին եօթը օր պիտի
պահէք Տէրոջը․ ձեր ազգերուն մէջ
յաւիտենական կանոն ըլլայ ան,
եօթներորդ ամսուն մէջ պիտի ընէք
42 ան։ Եօթը օր տաղաւարներու
մէջ պիտի բնակիք․ Իսրայէլի բոլոր
բնիկները տաղաւարներու մէջ
43 բնակին․ Որպէս զի ձեր սերունդները
գիտնան թէ Իսրայէլի որդիքը
Եգիպտոսի երկրէն հանած ատենս՝
տաղաւարներու մէջ բնակեցուցի
զանոնք․ ես եմ Տէրը ձեր
44 Աստուածը։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի
որդւոցը պատմեց Տէրոջը տօները։

ԳԼ․ ԻԴ

46

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ ծեծուած մաքուր ձէթ
բերեն քեզի լոյսի համար, որ միշտ
3 ճրագ վառի։ Ժողովքի խորանին
մէջ՝ վկայութեան վարագուրին
դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի
պատրաստէ զան՝ իրիկունէ մինչև
առտու Տէրոջը առջևը վառելու համար․
ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական
4 կանոն ըլլայ։ Ճրագները
զուտ ոսկի աշտանակին վրայ
Տէրոջը առջևը միշտ պիտի
պատրաստէ։

Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես, 5
ու անով տասուերկու շօթ եփես․
ամէն մէկ շօթը երկու տասանորդէ
պիտի ըլլայ։ Եւ զանոնք Տէրոջը 6
առջևը մաքուր սեղանին վրայ երկու
կարգով պիտի դնես․ ամէն մէկ
կարգը վեց վեց հատ ըլլայ։ Եւ 7
ամէն կարգին վրայ զուտ կնդրուկ
պիտի դնես, որ հացին վրայ պատարագի
յիշատակ ըլլայ Տէրոջը․
Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւիտենական 8
ուխտով ամէն շաբաթ
օր միշտ Տէրոջը առջևը զանիկայ
պիտի կարգադրէ։ Եւ անիկայ 9
Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
ըլլայ, ու սուրբ տեղը ուտեն զանիկայ․
ինչու որ ան՝ Տէրոջը պատարագներէն
յաւիտենական կանոնով ամենասուրբ է անոր։

Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի 10
կնկան մը որդին ելաւ,
որուն հայրը Եգիպտացի էր․ ու
ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Իսրայէլացի
մարդու մը հետ բանակին
մէջ կռուեցաւ․ Եւ ան Իսրայէլացի 11
կնկանը որդին հայհոյեց Տէրոջը
անունը՝ ու անիծեց․ և Մովսէսին
բերին անիկայ․ ու անոր մօրը անունը
Սաղումիթ էր, Դանի ցեղէն՝
Դաբրիի աղջիկը։ Եւ բանտարկեցին 12
զանիկայ, մինչև որ Տէրոջը
հրամանը յայտնուի իրենց։ Եւ 13
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
Ան հայհոյող մարդը բանակէն դուրս 14
հանէ, և բոլոր լսողները ձեռքերնին
անոր գլխուն վրայ դնեն, ու բոլոր
ժողովքը քարկոծեն զանիկայ։ Եւ 15
պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով,
Ով որ իր Աստուածը կ՚անիծէ,
իր մեղքը պիտի կրէ։ Եւ 16
Տէրոջը անունը հայհոյողը անշուշտ
պիտի մեռցուի․ բոլոր ժողովքը
անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկայ․
թէ օտարական ըլլայ և թէ երկրացի,
Տէրոջը անունը հայհոյողը պիտի
մեռցուի։

Եւ ով որ մարդ մը կը սպաննէ, 17
անշուշտ պիտի մեռցուի։ Եւ ան 18
որ անասուն մը կը մեռցնէ, անա-

տունի տեղ՝ անասուն պիտի հատուցանէ։ 19 Եւ թէ որ մարդ մը իր դրացիին խեղութեան պատճառ ըլլայ, իր ըրածին պէս պիտի ըլլայ իրեն. 20 Բեկման տեղ՝ բեկում, աչքի տեղ՝ աչք, ակռայի տեղ՝ ակռայ, ինչպէս որ անիկայ մարդու մը խեղութեան պատճառեր է, անանկ ալ պիտի ըլլայ իրեն։ 21 Եւ անասուն մեռցնողը պիտի հատուցանէ ան. բայց մարդ մեռցնողը պիտի մեռցուի։ 22 Թէ՛ օտարականին համար և թէ երկրացիին համար ձեր օրէնքը մէկ պիտի ըլլայ. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ այն անիծող մարդը բանակէն դուրս հանեն, և քարերով քարկոծեն զանիկայ. ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրին։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայ լերը՝ ըսելով, 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Երբոր այն երկիրը մտնէք՝ որն որ ես ձեզի պիտի տամ, թող այն երկիրը հանգստութեան շաբաթ մը պահէ 3 Տէրոջը։ Վեց տարի քու արտդ պիտի ցանես, և քու այգիդ վեց տարի յօտես, ու անոր արդիւնքը ժողվես. 4 Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար հանգստութեան շաբաթ, այսինքն Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ. քու արտդ պիտի չցանես, և քու այգիդ չյօտես. 5 Քու արտիդ ինքիրմէ բուսածը պիտի չհնձես, և քու չյօտած այգիիդ խաղողները չժողվես. հանգստութեան տարի ըլլայ այն երկրին։ 6 Եւ երկրին շաբաթը ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ, քեզի և քու ծառայիդ և քու աղախինիդ ու քու վարձկանիդ՝ և քու քովդ պանդխտացած օտարականիդ. 7 Եւ քու անասուններուդ ու քու երկրիդ մէջ եղած կենդանիներուն կերակուր ըլլայ անոր բոլոր արդիւնքը։

8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը շաբաթ համրես, այսինքն եօթը անգամ եօթը տարի. ու տարիներուն եօթը շաբաթներուն ժամանակը քառասունըինը տարի պիտի ըլլայ քեզի։ 9 Եւ եօթներորդ ամսուան տասներորդ օրը աղաղակութեան փողը պիտի հնչեցնես, քաւութեան օրը ձեր բոլոր երկրին մէջ պիտի հնչեցնէք փողը։ 10 Եւ յիսուներորդ տարին պիտի սրբէք, ու երկրի վրայ անոր բոլոր բնակիչներուն համար ազատութիւն քարոզ կարդալ տաք. անիկայ ձեզի Յոբելեան տօնը ըլլայ. և ձեզմէ ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր ազգատոհմին դառնայ։ 11 Այն յիսուներորդ տարին Յոբելեան տարի ըլլայ ձեզի. ոչ պիտի ցանէք, ոչ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի հնձէք, և ձեր չյօտած այգիներէն պիտի չժողվէք. 12 Ինչու որ Յոբելեան տօնն է, ան ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ. արտէն անոր արդիւնքը պիտի ուտէք։ 13 Այն Յոբելեան տարին՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր ստացուածքին պիտի դառնայ։

14 Եւ թէ որ քու դրացիիդ բան մը ծախելու ըլլաս, կամ քու դրացիիդ ձեռքէն ծախու առնելու ըլլաս, ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն պիտի չընէ. 15 Յոբելեան տօնէն ետքը եղած տարիներուն համեմատ ծախու պիտի առնես քու դրացիէդ, անիկայ ալ արդիւնքին տարիներուն համեմատ պիտի ծախէ քեզի։ 16 Տարիներուն շատութեանը նայելով՝ պիտի աւելցնես անոր գինը, և տարիներուն քիչութեանը նայելով՝ պիտի պակսեցնես անոր գինը. ինչու որ անիկայ արդիւնքին համեմատ կը ծախէ քեզի։ 17 Եւ ձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն չընէ, ու քու Աստուծմէդ պիտի վախնաս. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

18 Եւ իմ կանոններս պիտի ընէք, ու իմ դատաստաններս պահէք և ընէք անոնք. ու այն երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք։ 19 Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ, ու մինչև կշտանալնիդ պիտի ուտէք. և անոր մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք։ 20 Եւ թէ որ ըսէք թէ Եօթներորդ տարին ի՞նչ պիտի ուտենք. ահա պիտի չցանենք ու մեր արդիւնքները պիտի չժողվենք. 21 Արդէն վեցերորդ տարին ձեր վրայ պիտի ղրկեմ իմ օրհնութիւնս, և երեք տարուան արդիւնք պիտի տայ։ 22 Եւ ութերորդ տարին պիտի ցանէք, ու հին արդիւնքէն պիտի ուտէք մինչև իններորդ տարին. մինչև անոր արդիւնքին հասնիլը՝ հինէն պիտի ուտէք։

23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի մշտնջենապէս. ինչու որ երկիրը իմս է, ու դուք իմ քովս պանդուխտներ 24 ու հիւրեր էք։ Եւ ձեր կալուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք 25 պիտի տաք երկրին համար։ Թէ որ քու եղբայրդ աղքատանայ՝ և իր ստացուածքին մէկ մասը ծախէ, ու թէ որ անոր մօտ ազգականը անոր գայ, անիկայ իր եղբօրը ծախածը 26 պիտի փրկէ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չունի, ու ինքիրմէ կա- 27 րողանայ ան փրկելու, Այն ատենը իր ծախելէն հաշիւ ընէ տարիները, և աւելցածը ետ տայ այն մարդուն՝ որուն ծախած էր, ու իր ստա- 28 ցուածքին դառնայ։ Բայց թէ որ անոր ետ տալու կարող չէ, այն ատենը իր ծախած բանը ծախու առնողին ձեռքը պիտի մնայ մինչև Յոբելեան տարին, և Յոբելեան տօնէն պիտի ելլէ, ու ծախողը իր ստացուածքին պիտի դառնայ։

29 Եւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քաղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծախէ, զանիկայ ծախելէն մինչև լման տարի մը կրնայ փրկել ան. անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի 30 ըլլայ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լմննալուն անիկայ չփրկուի, այն ատենը պարսպաւոր քաղաքին մէջ եղած տունը միշտ ծախու առնողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ. Յոբելեան տօնին ան տունը պիտի 31 չդառնայ։ Բայց բոլորտիքը պարիսպ չեղած գիւղաքաղաքներուն տուները երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին. անոնք կրնան փրկուիլ, ու Յոբելեան տօնին պիտի դառնան։ 32 Իսկ Ղեւտացւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տուները, Ղեւտացիները միշտ կրնան փրկել։ 33 Եւ թէ որ մէկը Ղեւտացիներէն ծախու առնելու ըլլայ, այն ատենը իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջի ծախուած տունը Յոբելեան տօնին պիտի դառնայ. ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղեւտացւոց քաղաքներուն տուները իրենց կալուածքն են։ 34 Բայց իրենց քաղաքաց արուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին, ինչու որ անոնց յաւիտենական կալուածքն է ան։

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռքը տկարանայ, անոր պիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս, որ քու քովդ ապրի։ 36 Անկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես, հապա քու Աստուծմէդ վախնաս, որ եղբայրդ քու քովդ ապրի։ 37 Քու ստակդ վաշխով պիտի չտաս անոր, և քու կերակուրդ տոկոսիքով չտաս։ 38 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձեզի տալու համար, և ձեզի Աստուած ըլլալու համար։

39 Եւ թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ, ու ինքզինքը քեզի ծախէ, անիկայ ծառայի մը պէս պիտի չգործածես. 40 Անիկայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի ըլլայ, ու ծառայէ քեզի մինչև Յոբելեան տարին. 41 Եւ այն ատենը քու քովէդ պիտի ելլէ, ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը, և իր ազգատոհմին դառնայ, ու իր հայրերուն կալուածքին դառնայ։ 42 Քանզի անոնք իմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. անոնք ծառայի ծախուելուն պէս պիտի չծախուին։ 43 Խստութեամբ պիտի չիշխես անոր վրայ, հապա քու Աստուծմէդ վախնաս։ 44 Քու ունենալու ծառադ ու աղախինդ ձեր բոլորտիքը եղած ազգերէն ըլլան. ծառայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծա-

45 խու առնել ։ Նաև ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն, կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են, կրնաք ծախու առնել,
46 որ ձեր ստացուածքը ըլլան · Ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութեան ստացուածք ըլլալու համար թողուք զանոնք, որ միշտ ձեր ծառաները ըլլան · բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլի որդւոցը համար՝ իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չիշխէք ։

47 Ու թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդուխտը հարըստանայ, ու անոր քովը բնակող քու եղբայրդ աղքատանայ, և քու քովդ պանդխտացած օտարականին, կամ օտարականին ընտանեացը մէկ ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլ-
48 լայ, Ինքզինքը ծախելէն ետքը անիկայ կրնայ փրկուիլ · իր եղբայրներէն մէկը կրնայ փրկել զանիկայ ·
49 Անոր հօրեղբայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանիկայ, կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մօտ ազգականներէն մէկը փրկէ զանիկայ · կամ թէ որ կարողանայ, ինքզինքը թող փրկէ-
50 է ։ Ու անիկայ՝ ծախու առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր ծախած տարիէն մինչև Յոբելեան տարին հաշիւ պիտի ընէ, և իր փրկութեան ստակը տարիներուն հաշւովը ըլլայ · անոր ժամանակը վարձկանի ժամանակին
51 պէս հաշուուի · Թէ որ տակաւին շատ տարի կայ, անոնց նայելով իր ծախուած գինէն իր փրկանքը պիտի
52 տայ · Ու թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի մնացեր է, անոր հետ հաշիւ պիտի ընէ, ու իր տարիներուն
53 համեմատ իր փրկանքը տայ ։ Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս պիտի սեպուի · ու ան ալ խստութեամբ չիշխէ անոր վրայ քու առ-
54 ջևդ ։ Ու թէ որ այս կերպերով չփրկուի, Յոբելեան տարին ինքն ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պի-
55 տի ելլեն · Ինչու որ Իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս են · Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս են անոնք · Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

Գլ. ԻԶ.

Դուք ձեզի չաստուածներ ու կուռքեր պիտի չընէք, և ձեզի արձաններ պիտի չկանգնէք, և ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւն ընելու համար · ինչու որ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։ 1

Իմ շաբաթներս պիտի պահէք, ու իմ սրբարանս յարգէք · Ես եմ Տէրը ։ 2

Թէ որ իմ կանոններովս քալէք, և իմ պատուիրանքներս պահէք ու զանոնք 'ի գործ դնէք, Ես ալ ձեզի անձրևը ատենին պիտի տամ, և երկիրը իր արդիւնքը պիտի տայ, ու դաշտին ծառերը իրենց պտուղը պիտի տան · Ու ձեր կալը մինչև այգեկութը պիտի հասնի, ու այգեկութը մինչև ցանելու ժամանակը հասնի · և ձեր հացը կուշտ պիտի ուտէք, ու ձեր երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակիք ։ Ու խաղաղութիւն պիտի տամ երկրին, ու հանգիստ պիտի պառկիք, և վախցընող մը պիտի չըլլայ · ու երկրէն չար գազանները պիտի հատցընեմ, և ձեր երկրէն սուր պիտի չանցնի ։ Ու ձեր թշնամիները պիտի հալածէք, ու անոնք սրով պիտի իյնան ձեր առջևը ։ Ու ձեզմէ հինգ հոգին հարիւրաւորը պիտի հալածէ, և ձեզմէ հարիւր հոգին բիւրաւորը պիտի հալածէ, ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր առջևը ։ Ու ձեզի պիտի նայիմ, ու ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ, ու ձեզի հետ իմ ուխտս հաստատեմ ։ Ու հին պաշարը պիտի ուտէք, ու նորին տեղ ընելու համար հինը դուրս պիտի հանէք ։ Ու իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի չզզուի · Ու ձեր մէջը պիտի քալեմ, ու ձեզի Աստուած ըլլամ, և դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանեցի, որ անոնց ծառայ չըլլաք, ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի, և ձեզ բարձրագլուխ քալեցուցի ։ 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

14 Բայց թէ որ ինծի մտիկ չընէք, ու այս բոլոր պատուիրանքներս չկա-
15 տարէք, Ու իմ կանոններս անարգէք, ու ձեր հոգին իմ դատաստաններէս զզուի, անանկ որ իմ բոլոր պատուիրանքներս չընէք, և
16 իմ ուխտս աւրէք, Ես ալ ձեզի աս պիտի ընեմ, այսինքն ձեր վրայ աչք փճացընող և սիրտ մաշեցընող վախը՝ ծիւրական տապը ու հրատապ տենդը պիտի խրկեմ, և ձեր սերմը պարապ տեղը պիտի սերմանէք · ինչու որ ձեր թշնամի-
17 ները պիտի ուտեն զան · Ու իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ, ու ձեր թշնամիներուն առջևը պիտի սպաննուիք · ձեզ ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ, ու ձեզ հալածող մը չեղած ատենը պիտի փախչիք ։
18 Ու թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք, ան ատենը ձեր մեղքերուն համար ձեզ եօթնպատիկ
19 ալ պիտի պատժեմ ։ Ու ձեր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խորտակեմ, ու ձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր երկիրը պղնձի
20 պէս պիտի ընեմ ։ Ու ձեր ոյժը պարապ տեղը պիտի հատնի, ու ձեր երկիրը իր արդիւնքը պիտի չտայ, և երկրին ծառերը իրենց պտուղը չտան ։

21 Ու թէ որ դուք ինծի հետ հակառակ երթաք՝ ու չուզէք ինծի մտիկ ընել, ան ատենը ձեր մեղքերուն համեմատ եօթնպատիկ հարուածք պիտի աւելցընեմ ձեր վրայ ։
22 Ու ձեր վրայ դաշտի գազանները պիտի խրկեմ, ու ձեզ անզաւակ պիտի ընեն, ու ձեր անասունները ջարդեն, և ձեզ պիտի քիչցընեն · ու ձեր ճամբաները անապատ պիտի
23 դառնան ։ Ու թէ որ ասոնցմով ալ չխրատուիք ինծմէ, ու ինծի
24 հետ հակառակ երթաք, Ան ատենը ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ, և ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթնպատիկ պիտի պատժ-
25 եմ ձեզ ։ Ու ձեր վրայ ուխտիս վրէժը առնող սուրը պիտի խրկեմ, ու ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողվուիք, և ձեր մէջը ժանտախտ պիտի խրկեմ, ու թշնամիին ձեռքը պիտի մատնուիք ։ Ձեր հացին ցուպը կոտրած ատենս, տասը կնիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը, և ձեր հացը կշռով պիտի տրուի ձեզի · ու պիտի ուտէք և չկշտանաք ։ 26

Ու թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք, հապա հակառակ երթաք ինծի հետ, Ան ատենը ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ բարկութեամբ, և ձեր մեղքերուն համար եօթնպատիկ պիտի պատժեմ ձեզ · Ու ձեր տղայներուն միսը պիտի ուտէք, ու ձեր աղջիկներուն միսը ուտէք ։ Ու ձեր բարձր տեղուանքը պիտի աւրեմ, ու ձեր արեգական կուռքերը կոտրտեմ, և ձեր դիերը ձեր կուռքերուն դիերուն վրայ պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս ձեզմէ պիտի զզուի ։ Ու ձեր քաղաքները աւերակ ու ձեր սուրբ տեղերը ամայի պիտի ընեմ, և ձեր անոյշ հոտը պիտի չհոտուըտամ ։ Ու ան երկիրը ամայի պիտի ընեմ, որ հոն բնակող ձեր թշնամիները զարմանան անոր վրայ ։ Ու ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, ու ձեր ետևէն սուր պիտի քաշեմ, և ձեր երկիրը ամայի պիտի ըլլայ, ու ձեր քաղաքները աւերակ ։ Ան ատենը երկիրը իր ամայութեանը բոլոր օրերը՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ, երբոր դուք ձեր թշնամիներուն երկիրը ըլլաք · երկիրը ան ատենը հանգիստ ըլլալով՝ իր շաբաթները պիտի վայելէ · Իր ամայութեանը բոլոր օրերը պիտի հանգստանայ · քանզի ձեր շաբաթներուն մէջ չէր հանգստանար, երբոր անոր վրայ կը բնակէիք ։ Ու ձեզմէ ողջ մնացածներուն սրտին՝ դողում պիտի բերեմ իրենց թշնամեացը երկիրներուն մէջ, ու հովէն քշուած տերևին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք, և սուրի երեսէն փախչողի պէս պիտի փախչին անոնք, ու հալածող մը չեղած ատենը պիտի իյնան ։ Ու հալածող մը չեղած ատենը՝ սուրի երեսէն փախչողի պէս իրարու վրայ պիտի իյնան · և 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37

պիտի չկենաք ձեր թշնամիներուն
38 առջեւ կենալ։ Ու ազգերուն
մէջ պիտի կորսուիք, ու ձեր թշնամիներուն
երկիրը ձեզ պիտի ուտէ։
39 Ու ձեզմէ մնացածները իրենց
անօրէնութիւնովը պիտի հալին
ձեր թշնամեաց երկիրներուն
մէջ. նաև իրենց հարցը անօրէնութիւններովը
անոնց պիտի հալին։
40 Ու թէ որ խոստովանին իրենց
անօրէնութիւնը ու հայրերնուն անօրէնութիւնը՝
ինծի դէմ գործած
իրենց յանցանքներովը, և թէ իրենց
ինծի հետ հակառակ երթալը,
41 Ու նաև իմ անոնց հետ հակառակ
երթալս, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
երկիրը բերելս. թէ որ
ան ատենը անոնց անթլփատ սիրտը
խոնարհի, և իրենց անօրէնութեանը
պատիժը յօժարութեամբ ըն-
42 դունին, Ան ատենը պիտի յիշեմ
Յակոբին հետ ըրած ուխտս, նաև
Իսահակին հետ ըրած ուխտս, և
Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ
պիտի յիշեմ, ու ան երկիրն ալ
պիտի յիշեմ։

43 Ու լքուած ան երկիրը պիտի
հանգչի անոնցմէ, ու իր շաբաթները
պիտի վայելէ, քանի որ անոնցմէ
ամայի մնայ. և անոնք իրենց անօրէնութեանը
պատիժը յօժարութեամբ
պիտի ընդունին. քանզի
իմ դատաստաններս անարգեցին,
ու անոնց հոգիները իմ կանոններէս
44 զզուեցան։ Ասով ամենայնիւ երբ
որ իրենց թշնամիներուն երկիրը ըլլան,
անոնք պիտի չմերժեմ, և
զանոնք բոլորովին կորսնցնելու՝ ու
անոնց հետ ըրած ուխտս քակելու
չափ պիտի չզզուիմ անոնցմէ. քանի
որ Ես եմ Տէրը անոնց Աստուա-
45 ծը։ Բայց անոնց համար պիտի
յիշեմ իրենց նախնեաց ուխտը,
որոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝
ազգաց առջեւ անոնց Աստուած
ըլլալու համար. Ես եմ Տէրը։
46 Ասոնք են ան կանոնները և դատաստանները
ու օրէնքները՝ որ Տէրը
տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը
մէջ Սինայ լերը Մովսէսին
ձեռքով։

ԳԼ. ԻԷ

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 1
սելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւո- 2
ցը ու ըսէ անոնց, Երբոր մէկը
ուխտ ընելու ըլլայ, անձանց գինը
քու սահմանածիդ պէս Տէրոջը
պիտի ըլլայ։ Ու քու կարգածդ 3
գինը այսպէս պիտի ըլլայ. Քսան
տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան
եղող արու մը կարգածդ գինը
սրբարանին սիկղին համեմատ՝ յիսուն
սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ։
Ու թէ որ էգ է, քու կարգածդ 4
գինը երեսուն սիկղ պիտի ըլլայ։
Ու թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև 5
քսան տարեկան է, ան ատենը
արուին համար քու կարգած գինը
քսան սիկղ՝ ու էգին համար տասը
սիկղ պիտի ըլլայ։ Ու թէ որ 6
մէկ ամսականէն մինչև հինգ տարեկան
ըլլայ, ան ատենը արուին
համար կարգելու գինը՝ հինգ սիկղ
արծաթ, ու էգին համար կարգելու
գինը՝ երեք սիկղ արծաթ պիտի
ըլլայ։ Ու թէ որ վաթսուն տարե- 7
կանէն վեր ըլլայ, արուին համար
քու կարգելու գինը տասնըհինգ
սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
պիտի ըլլայ։ Ու թէ որ քու 8
կարգելու գնոյդ անոր կարողութիւնը
չհասնի, անիկայ քահանային առջեւ
պիտի ելլէ, ու անոր գինը քահանան
կարգէ. քահանան ուխտ ընողին
կարողութեանը նայելով՝ անոր
գին պիտի կարգէ։

Ու թէ որ իր ուխտը Տէրոջը պա- 9
տարագ ընելու անասուններէն է,
անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ, սուրբ
պիտի ըլլայ։ Զանիկա պիտի չփոխէ ան, 10
և աղէկը գէշին հետ կամ գէշը աղէկին
հետ չփոխէ. և թէ որ անասունը
անասունի հետ երբէք փոխելու
ըլլայ, ան ատենը ան ընծայուածը
ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի
ըլլայ։ Ու թէ որ իր ուխտը Տէ- 11
րոջը պատարագ ընծայելու անմաքուր
անասուններէն ըլլայ, ան ատենը
քահանային առջեւ պիտի հանէ ան
անասունը։ Ու քահանան անոր ա- 12
ղէկութիւնը կամ գէշութիւնը նայելով՝
գին պիտի կարգէ. քահանան
ինչ գին որ կարգէ, անանկ թող
13 ըլլայ։ Իսկ թէ որ զանիկայ երբէք
փրկելու ըլլայ, ան ատենը քու
կարգած գնոյդ վրայ հինգերորդ մաս
մը պիտի աւելցնէ։
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը
Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար ընծայէ,
ան ատենը քահանան անոր
աղէկութիւնը կամ գէշութիւնը
նայելով՝ գին պիտի կարգէ. քահանան
անոր ինչ գին որ կարգէ, ա-
15 նանկ պիտի կենայ։ Ու թէ որ
ընծայողը իր տունը փրկելու ըլլայ,
քու կարգած գնոյդ ստակին վրայ
հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցընէ,
ու տունը անորը պիտի ըլլայ։
16 Ու թէ որ մարդ մը իր կալուածին
արտէն ընծայելու ըլլայ Տէրոջը,
ան ատենը քու կարգած գինը
անոր սերմին համեմատ պիտի ըլլայ.
մէկ քոռ գարիի սերմի համար՝
յիսուն սիկղ արծաթ ըլլայ։
17 Թէ որ իր արտը Յոբելեան տարիէն
ընծայէ, քու կարգած գնոյդ պէս
18 պիտի կենայ։ Ու թէ որ իր արտը
Յոբելեանէն ետքը ընծայէ,
քահանան անոր հետ ստակը
մինչև Յոբելեան տարին մնացած
տարիներուն նայելով՝ հաշիւ պիտի
ընէ, ու քու կարգած գինէդ վար պիտի
19 իջեցընէ։ Իսկ թէ որ արտը ընծայողը
երբէք փրկելու ըլլայ զանիկայ,
ան ատենը քու կարգած գնոյդ ստակին
վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ,
ու ան արտը պիտի հաստա-
20 տուի անոր։ Ու թէ որ արտը
չփրկէ, կամ արտը մէկ ուրիշի մը
ծախած ըլլայ, ալ նորէն պիտի չը-
21 փրկուի ան. Հապա արտը՝ երբ
որ Յոբելեան տարիին մէջ ազատի,
նուիրուած արտի պէս սուրբ պիտի
ըլլայ Տէրոջը. անոր կալուածքը
քահանայինը պիտի ըլլայ։
22 Ու թէ որ մէկը Տէրոջը ընծայէ
իր ծախու առած արտը, որ իր կա-
23 լուածքին արտէն չէ, Ան ատենը
քահանան անոր հետ քու կարգած
գնոյդ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան
տարին, և ան օրը քու կարգած գինը
սուրբ ըլլալու պէս պիտի տայ Տէրոջը։
Յոբելեան տարին՝ արտը 24
ծախողին՝ այսինքն որուն որ կը վերաբերի
գետնի կալուածքը, անոր
պիտի դառնայ։ Ու քու բոլոր 25
կարգած գիներդ սրբարանին սիկղին
համեմատ պիտի ըլլան. սիկղը քսան
կերա ըլլայ։

Միայն թէ անասուններուն ա- 26
ռաջնեկը՝ որ ծնած ըլլալուն համար
Տէրոջը ըլլալուն, մէկը պիտի չընծայէ
զան. թէ արջառ ըլլայ և թէ
ոչխար, Տէրոջն է։ Ու թէ որ 27
անմաքուր անասուններէն է, քու
կարգած գնոյդ համեմատ պիտի փրկէ
զան, ու անոր վրայ հինգերորդ
մաս մը աւելցընէ. և թէ որ չփրկուի,
քու կարգած գնովդ թող ծախուի։

Բայց մարդու մը իր բոլոր ունե- 28
ցած մարդոցմէն և անասուններէն ու
իր կալուածքին արտէն Տէրոջը նուիրածը
պիտի չծախուի ու չփրկուի.
ամէն նուէր ամենասուրբ է Տէրոջը։
Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը 29
բնաւ պիտի չփրկուի, հապա անշուշտ
պիտի մեռցուի։

Ու երկրին բոլոր տասանորդը՝ 30
թէ երկրին հունտերէն և թէ ծառերուն
պտուղէն՝ Տէրոջն է. անիկայ
սուրբ է Տէրոջը։ Ու թէ որ մարդ 31
մը իր տասանորդներէն երբէք փրկել
ուզէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը
պիտի աւելցընէ։ Ու արջառներուն 32
ու ոչխարներուն ամէն տասանորդը՝
գաւազանին տակէն անցնողին
տասներորդը՝ սուրբ պիտի ըլլայ
Տէրոջը։ Աղէկին ու գէշին մէջտեղը 33
տարբերութիւն պիտի չընէ, ու
չփոխէ զան. և թէ որ երբէք փոխելու
ըլլայ, ան ատենը ան ալ անոր
փոխանակն ալ սուրբ պիտի ըլլայ,
պիտի չփրկուի։

Տէրոջը՝ Իսրայէլի որդւոցը համար 34
Սինայ լերը Մովսէսին պատուիրած
պատուիրանքները ասոնք են։

ԳԻՐՔ ԹՈՒՈՑ

ԳԼՈՒԽ Է

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

46 [illegible]

47 [illegible]

48 [illegible]

49 [illegible]

50 [illegible]

51 [illegible]

52 [illegible]

53 [illegible]

նին բոլորտիքը ղխօր քանակին, որ Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին վրայ բարկութիւն չըլլայ. ու Ղեւտացիները վկայութեան խորանին պահպանութիւնը պահեն։ 54 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջ Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին։

ԳԼ. Բ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 2 Ահարոնին՝ ըսելով. Իսրայէլի որդիքը ամէն մէկը իր դրօշակին քով իրենց հայրերուն տանը նշաններովը [illegible]

3 [illegible] 4 [illegible] 5 [illegible] 6 [illegible] 7 [illegible] 8 [illegible] 9 [illegible] 10 [illegible] 11 [illegible] 12 [illegible]

13 [illegible] 14 [illegible] 15 [illegible] 16 [illegible] 17 [illegible] 18 [illegible] 19 [illegible] 20 [illegible] 21 [illegible] 22 [illegible] 23 [illegible] 24 [illegible] 25 [illegible] 26 [illegible] 27 [illegible]

28 [illegible] 29 [illegible] 30 [illegible] 31 [illegible] 32 [illegible] 33 [illegible] 34 [illegible]

ԳԼ. Գ

1 [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] 5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին [illegible] 6 [illegible]

7 [illegible] 8 [illegible] 9 [illegible] 10 [illegible] 11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին [illegible] 12 [illegible] 13 [illegible]

14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին [illegible] 15 [illegible] 16 [illegible] 17 [illegible] 18 [illegible] 19 [illegible] 20 [illegible]

21 Գերսոնէն՝ Լոբենեանց տունը և
Սեմեեանց տունը եղաւ. Գերսոնեանց
22 տուները ասոնք են։ Ասոնցմէ
համրուածները՝ մէկ ամսականէն
վեր եղող բոլոր արուներուն
թիւոյն համեմատ համրուածները՝
եօթը հազար հինգ հարիւր հոգի
23 էին։ Գերսոնեանց տուները խորանին
ետեւի կողմը դէպ՚ի արեւմուտք
24 իջեւան պիտի ընեն։ Եւ
Գերսոնեանց հօրը տանը իշխանը՝
Լայէլի որդին Եղիասափ պիտի ըլլայ։
25 Եւ ժողովքի խորանին մէջ
Գերսոնին որդւոցը պահպանութեանը
յանձնուած բաները ասոնք են.
խորանը ու վրանը՝ անոր ծածկոցը
և ժողովքի խորանին դրանը վարագոյրը,
26 Խորանին և սեղանին բոլորտիքը
եղած սրահին վարագոյրները,
և սրահին դրանը վարագոյրը,
և անոր ամէն գործին համար
եղած չուանները։
27 Եւ Կահաթէն Ամրամեանց տունը
ու Իսահառեանց տունը և Քեբրոնեանց
տունը ու Ոզիէլեանց տունը
եղաւ. Կահաթեանց տուները
28 ասոնք են. Մէկ ամսականէն վեր եղող
բոլոր արուները իրենց թիւոյն
համեմատ՝ ութը հազար վեց հարիւր
հոգի էին, որ սրբարանին պահպանութիւնը
29 կ՚ընէին։ Կահաթին
որդւոցը տուները խորանին հարաւային
կողմը իջեւան պիտի ընեն։
30 Եւ Կահաթեանց տուներուն հօրը
տանը իշխանը՝ Ոզիէլի որդին Եղիսափան
31 ըլլայ։ Եւ անոնց պահպանութեանը
յանձնուած բաները ասոնք
են. տապանակը՝ ու առաջադրութեան
հացին սեղանը՝ և աշտանակը՝
ու սեղանները՝ և սրբարանին գործիքները՝
որոնցմով պաշտօն կ՚ընեն,
և վարագոյրը ու անոր վերաբերեալ
32 ամէն բաները։ Եւ Ղեւտացւոց
իշխաններուն իշխանը՝ Ահարոն քահանային
որդին Եղիազար պիտի
ըլլայ, որ սրբարանին պահպանութիւնը
ընողներուն վրայ վերակացու
պիտի ըլլայ։
33 Մերարիէն՝ Մոողեանց տունը և
Մուսեանց տունը եղաւ. ասոնք են
34 Մերարիին տուները։ Եւ անոնց
համրուածները մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները իրենց թիւոյն
համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր
հոգի էին։ Եւ Մերարեանց տուներուն 35
հօրը տանը իշխանը՝ Աբիքայէլի
որդին Սուրիէլ ըլլայ. ասոնք
խորանին հիւսիսային կողմը իջեւան
պիտի ընեն։ Եւ Մերարիի որդւոցը 36
պահպանութեանը յանձնուած
բաները ասոնք են. խորանին տախտակները՝
ու անոր նիգերը՝ և սիւները՝
ու խարիսխները՝ և անոր բոլոր
գործիքները՝ ու անոր վերաբերեալ
ամէն բաները, Եւ շուրջանակի 37
սրահին սիւները՝ անոնց խարիսխները՝
և ցիցերը՝ ու անոնց
չուանները։

Եւ խորանին առջեւի կողմը՝ արեւելեան 38
ժողովքի խորանին առջեւը դէպ
՚ի արեւելք իջեւան ընողները՝ Մովսէս
ու Ահարոն և անոր որդիքը
պիտի ըլլան, որ սրբարանին պահպանութիւնը
Իսրայէլի որդւոցը
պահպանութեանը համար պահպանեն.
ու մօտեցող օտարականը պիտի
մեռնի։ Ղեւտացւոց բոլոր 39
համրուածները՝ որոնք իրենց տուներովը
Տէրոջը խօսքին համեմատ՝
Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, մէկ
ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները
քսանուերկու հազար էին։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Իսրայէլի 40
որդւոցը մէկ ամսականէն վեր
բոլոր անդրանիկ արուները համրէ,
ու անոնց անուններուն թիւը առ։
Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրանիկներուն 41
փոխարէն՝ Ղեւտացիները
պիտի առնես ինծի համար. ես եմ
Տէրը. ու Ղեւտացւոց անասունները՝
Իսրայէլի որդւոցը անասուններուն
բոլոր անդրանիկներուն տեղը։ Եւ 42
Մովսէս համրեց Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր անդրանիկները՝ ինչպէս որ Տէրը
իրեն պատուիրեց։ Եւ բոլոր 43
անդրանիկ արուները իրենց անուններուն
թիւոյն համեմատ՝ մէկ ամսականէն
վեր համրուածները քսանուերկու
հազար երկու հարիւր եօթանասունուերեք
հոգի էին։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 44
ըսելով, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն 45

անդրանիկներուն տեղը՝ Ղեւտացիները,
և անոնց անասուններուն
տեղը՝ Ղեւտացւոց անասունները առ,
որ Ղեւտացիները իմս ըլլան. ես եմ
46 Տէրը։ Եւ Ղեւտացւոց թիւէն աւելցած՝
Իսրայէլի որդւոցը երկու
հարիւր եօթանասունուերեք անդրանիկներուն
փրկանք ըլլալու համար,
47 Մարդ գլուխ հինգ սիկղ պիտի առնես.
սրբարանին սիկղին համեմատ
պիտի առնես. մէկ սիկղը քսան կերա
48 է։ Եւ անոնց մէջ աւելցածներուն
փրկանքին ստակը Ահարոնին
49 ու անոր որդւոցը տուր։ Եւ Մովսէս
Ղեւտացիներով փրկուածներուն
աւելցածներէն փրկանքին ստակը
50 առաւ։ Իսրայէլի որդւոցը անդրանիկներէն
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հազար երեք հարիւր վաթսունուհինգ
51 սիկղ արծաթ առաւ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը խօսքին պէս փրկուածներուն
ստակը Ահարոնին ու
անոր որդւոցը տուաւ, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Ղեւիի որդւոցը
մէջէն Կահաթի որդւոցը
գումարը առ՝ իրենց տոհմերուն ու
իրենց հօրերը տուներուն համեմատ.
3 Երեսուն տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն
տարեկանը՝ ժողովքի խորանին
մէջ ծառայութիւն ընելու համար
գունդին մէջ ամէն մտնողը համրէ։
4 Ժողովքի խորանին մէջ Կահաթի
որդւոցը պաշտօնը ամենասուրբ բաները
5 պիտի ըլլայ։ Եւ երբոր բանակը
չուելու ըլլայ, Ահարոն ու
անոր որդիքը պիտի գան, ու ծածկոցին
վարագոյրը իջեցնեն, և անով
վկայութեան տապանակը ծածկեն։
6 Եւ թէհաշի մորթերէ ծածկոցը
անոր վրայ պիտի դնեն, ու անոր
վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ
մը տարածեն, և անոր ձողերը պիտի
7 անցընեն։ Եւ առաջաւորութեան
սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը
տարածեն, ու անոր վրայ սկուտեղները
և խնկամանները ու
գաւաթները և թափելու նուէր
մատուցանելու բաժակները պիտի
դնեն, ու հանապազօրեայ հացերը
անոր վրայ պիտի ըլլան. Եւ անոնց 8
վրայ կրկնակի կարմիրէ լաթ մը
տարածեն, ու թէհաշի մորթերէ
ծածկոցով ծածկեն զան. և անոր
ձողերը անցընեն։ Եւ կապուտակ 9
լաթ մը առնեն, ու
ծածկեն լոյսի աշտանակը՝ և անոր
ճրագները՝ ու անոր ունելիները՝ և
բազմակալները՝ ու անոր բոլոր եղի
ամանները՝ որոնցմով կը ծառայեն
անոր. Եւ զանիկայ իր ամէն գործիքներովը 10
թէհաշի մորթերէ ծածկոցի
մը մէջ դնեն, ու լծակի
մը վրայ դնեն զան։ Եւ ոսկի սեղանին 11
վրայ կապուտակ լաթ մը
տարածեն, ու թէհաշի մորթերէ
ծածկոցով մը ծածկեն զան.
և անոր ձողերը անցընեն։ Եւ 12
սրբարանին պաշտօնին գործածուած
բոլոր գործիքները պիտի
առնեն, ու կապուտակ լաթի մը
մէջ փաթթեն, և թէհաշի մորթերէ
ծածկոցով ծածկեն զանիկայ,
ու լծակի մը վրայ դնեն։ Եւ 13
պղնձէ սեղանէն մոխիրները հանելով՝
անոր վրայ ծիրանեգոյն լաթ
տարածեն, Եւ անոր վրայ պաշտօնին 14
համար գործածուած անոր բոլոր
գործիքները՝ այսինքն կրակի ամանները՝
մսաճանկները՝ ու թիակները՝
և կոնքերը՝ (սեղանին բոլոր
գործիքները՝) անոր վրայ
դնեն, ու անոր վրայ թէհաշի մորթերէ
ծածկոց մը տարածեն. և անոր
ձողերը անցընեն։ Եւ Ահարոն 15
ու անոր որդիքը բանակին չուած
ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին
բոլոր կարասիները ծածկելը լմնցընեն.
ու ետքը Կահաթին որդիքը
զանոնք վերցնելու գան. բայց սուրբ
բաներուն չդպչին՝ որ չմեռնին. Կահաթի
որդւոցը բեռները ասոնք պիտի
ըլլան ժողովքի խորանին մէջ։

Եւ Ահարոն քահանային որդին 16
Եղիազար. լոյսի եղին՝ ու անուշահոտ
խունկին՝ և հանապազօրեայ
հացի ընծային՝ ու օծման եղին վրայ
վերակացու պիտի ըլլայ. և բոլոր
խորանին ու անոր մէջի ամէն

բաներուն, սրբարանին ու անոր
կարասիներուն վրայ վերակացու ըլլայ ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
18 Ահարոնին՝ ըսելով, Ղեւտացւոց մէջէն
Կահաթեանց տոհմերուն ցեղը
19 մի կորսնցնէք ։ Բայց անոնց ասանկ
ըրէք՝ որ ամենասուրբ բաներուն
մօտեցած ատեննին ողջ մնան
ու չմեռնին ։ Ահարոն ու իր որդիքը
գան, ու անոնց ամէն մէկուն
իր պաշտօնը ու իր բեռը որոշեն
20 ։ Ու երբոր սուրբ բաները կը
ծածկեն, անոնք տեսնելու համար
ներս չմտնեն՝ որ չմեռնին ։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
22 Նաեւ Գերսոնի որդւոցը
գումարը առ՝ իրենց հարցը տուներուն
ու իրենց տոհմերուն համեմատ
23 ։ Երեսուն տարեկանէն վեր
մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար՝ գունդին մէջ ամէն մտնողները
24 պիտի համրես ։ Գերսոնեանց
տոհմերուն ծառայելու ու բեռ վերցնելու
25 պաշտօնը աս է ։ Անոնք պիտի
վերցնեն խորանին վարագոյրները՝
ու ժողովքի խորանը՝ անոր
ծածկոցը՝ ու անոր վրայի թէհաշի
ծածկոցը՝ և ժողովքի խորանին դրանը
26 վարագոյրը ։ Եւ խորանին ու
սեղանին բոլորտիքը եղած սրահին
վարագոյրները՝ ու սրահը մտնելու
դրան վարագոյրը՝ ու անոնց չուանները՝
ու անոնց պաշտօնին բոլոր
գործիքները պիտի վերցնեն ։ ու անոնց
հարկաւոր եղած բոլոր սպասաւորութիւնները
պիտի ընեն ։
27 Գերսոնեանց որդւոցը բոլոր պաշտօնը՝
իրենց ամէն բեռներուն ու իրենց
ամէն պաշտօններուն համար՝
Ահարոնին ու անոր որդւոցը հրամանովը
պիտի ըլլայ ։ և անոնց բոլոր
բեռները անոնց պահպանութեանը
28 յանձնէք ։ Գերսոնեանց որդւոցը
տոհմերուն պաշտօնը աս պիտի ըլլայ
ժողովքի խորանին մէջ ։ և անոնց
պահպանութիւնը Ահարոն քահանային
որդւոյն Իթամարին ձեռքին
տակը պիտի ըլլայ ։
29 Մերարիի որդիքն ալ համրես,
իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ ։ Երեսուն 30
տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն
տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծառայութիւնը
ընելու համար գունդին մէջ ամէն մտնողները համրես ։
Եւ ժողովքի խորանին մէջ անոնց 31
ամէն պաշտօններուն համեմատ՝ անոնց
յանձնուած բեռները ասոնք
են ։ խորանին տախտակները, ու
անոր նիգերը, և անոր սիւները ու
խարիսխները, Եւ չուրջնակի սրահին 32
սիւները ու անոնց խարիսխները
և ցիցերը ու չուանները՝ անոնց ամէն
գործիքներովը և անոնց ամէն պաշտօնովը
։ անոնց պահպանութեանը
բեռները եղած գործիքները անուններովը
պիտի յանձնէք անոնց ։
Աս է Մերարիի որդւոցը տոհմերուն 33
պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ՝
իրենց բոլոր պաշտօններուն համեմատ՝
Ահարոն քահանային որդւոյն
Իթամարին ձեռքին տակը ։
Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողովքին 34
իշխանները համրեցին Կահաթեանց
որդիները անոնց տոհմերուն
ու անոնց հարցը տուներուն համեմատ,
Երեսուն տարեկանէն վեր 35
մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
։ Ու անոնց համրուածները իրենց 36
տոհմերովը երկու հազար եօթը
հարիւր յիսուն հոգի էին ։ Ասոնք 37
են ժողովքի խորանին բոլոր ծառայութիւնը
ընող Կահաթեանց տոհմերուն
համրուածները, որ Մովսէս
ու Ահարոն համրեցին, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեր
էր ։
Եւ Գերսոնի որդւոցը համրուածները 38
իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ, Երեսուն 39
տարեկանէն վեր մինչեւ յիսուն
տարեկանը՝ ժողովքի խորանին
մէջ ծառայութիւն ընելու համար
գունդին մէջ ամէն մտնողները
համրուեցան ։ Եւ անոնց համրուածները 40
իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն համեմատ՝ երկու
հազար վեց հարիւր երեսուն հոգի

41 էին ։ Ասոնք են ժողովքի խորանին
մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող
Գերսոնի որդւոցը տոհմերէն համրուածները,
որ Մովսէս ու Ահարոն
համրեցին՝ Տէրոջը պատուիրածին
պէս ։
42 Եւ Մերարիի որդւոցը տոհմերուն
համրուածները իրենց տոհմերուն
ու իրենց հարցը տուներուն
43 համեմատ, Երեսուն տարեկանէն վեր
մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ ծառայութիւն ընելու
համար գունդին մէջ ամէն մտնողները
44 համրուեցան, Եւ անոնց համրուածները
իրենց տոհմերովը երեք
հազար երկու հարիւր հոգի էին ։
45 Ասոնք են Մերարիի որդւոցը տոհմերուն
համրուածները, որ Մովսէս
ու Ահարոն համրեցին, ինչպէս որ
Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը
։
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները՝
որ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի
իշխանները համրեցին իրենց տոհմերուն
ու իրենց հարցը տուներուն
47 համեմատ, Երեսուն տարեկանէն վեր
մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի
խորանին մէջ պաշտօնը ու բեռ
կրելու ծառայութիւնը ընելու ամէն
48 մտնողները, Այսինքն անոնց համրուածները
ութը հազար հինգ հարիւր
49 ութսուն հոգի էին ։ Ասոնք
Տէրոջը պատուիրածին պէս համրուեցան
Մովսէսին ձեռքովը, ամէն
մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռին
նայելով ։ այսպէս համրուեցան անոնք,
ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց
Մովսէսին ։

ԳԼ. Ե

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Հրաման ըրէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ բանակէն դուրս հանեն ամէն
բորոտը՝ և ամէն ծորում ունեցողը՝
ու մեռելէ մը ամէն անմաքուր
3 եղողը ։ Այրն ալ էգն ալ դուրս
հանեցէք ։ բանակէն դուրս պիտի
հանէք անոնք, որ չպղծեն իրենց բանակները՝
որոնց մէջտեղը ես կը բնակիմ
4 ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս
ըրին, ու բանակէն դուրս հանեցին
զանոնք ։ ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
խօսեցաւ, անանկ ըրին Իսրայէլի
որդիքը ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 5
ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ։ 6
Երբոր մարդ մը կամ կին մը մարդոց
ամէն մեղքերէն մէկը գործելով՝
Տէրոջը դէմ մեղանչէ, ու այն
անձը յանցաւոր ըլլայ, Ան ատենը 7
իր ըրած մեղքը պիտի խոստովանի,
և անիկայ իր ըրած վնասը բոլոր պիտի
հատուցանէ, ու անոր վրայ
հինգերորդ մաս մը աւելցընէ, ու
զանիկայ վնասը քաշողին պիտի տայ ։
Եւ թէ որ ան վնաս քաշող մարդուն 8
մէկ ազգական ալ չըլլայ, որուն
ան վնասը հատուցուի, ան տրուած
վնասը Տէրոջը հատուցուելով՝
քահանային պէտք ըլլայ, բաց ՚ի
քաւութեան խոյէն, որով ան յանցաւոր
մարդուն համար քաւութիւն
պիտի ըլլայ ։
Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր 9
սուրբ բաներուն ամէն ընծան որ կը
բերեն քահանային, անոր պիտի ըլլայ
։ Եւ ամէն մէկուն սուրբ բաները 10
անոր պիտի ըլլան ։ ամէն մարդ
ինչ որ տայ քահանային, անոր
ըլլայ ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով, 11
Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու 12
ըսէ անոնց, Թէ որ մարդու մը
կնիկը խոտորի ու անոր անհաւատարմութիւն
ընէ, Եւ մէկը անոր 13
հետ պառկելով պղծուի, ու անոր
էրիկը տեսած չըլլալով՝ ծածուկ
մնայ, և անոր պղծուած
ատենը՝ տեսնող մը չըլլայ, ու կնիկը
չբռնուի, Եւ էրկանը վրայ նախանձաւորութեան 14
ոգի գալով՝ իր
կնկանը պղծուելուն համար նախանձի
։ կամ կնիկը պղծուած չըլլալով՝
էրկանը վրայ նախանձաւորութեան
ոգի գայ՝ ու նախանձի, Ան ատենը 15
ան մարդը իր կնիկը քահանային
պիտի բերէ, և անոր ընծային համար՝
գարիի ալիւրէն արդուին տասներորդ
բաժինը պիտի բերէ ։ եղ
պիտի չթափէ անոր վրան՝ ոչ ալ
կնդրուկ դնէ վրան, ինչու որ նախանձաւորութեան
ընծայ մըն է ան,

յիշատակի ընծայ՝ որ մեղքը կը յիշեցնէ ։
16 Ու քահանան կնիկը
պիտի մօտեցնէ, ու Տէրոջը առջեւը
17 կայնեցնէ ։ Ու քահանան հողէ
ամանով սուրբ ջուր պիտի առնէ.
ու քահանան խորանին յատակը
եղած հողէն պիտի առնէ, և ջուրին
18 մէջը դնէ ։ Ու քահանան Տէրոջը
առջեւը պիտի կայնեցնէ կնիկը, ու
կնկանը գլուխը բանայ, և յիշատակի
ընծան՝ այսինքն նախանձաւորութեան
ընծան անոր ձեռքը պիտի
տայ. ու անէծքին լեղի ջուրը քահանան
իր ձեռքը պիտի ունենայ.
19 Ու քահանան անոր երդում ընել
պիտի տայ, ու ըսէ կնկանը, Թէ
որ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ,
և թէ որ քու էրկանդ անհաւատարմութիւն
ընելով չպղծուեցար,
անէծքին աս լեղի ջուրէն քեզի վնաս
20 մը չըլլայ. Բայց թէ որ քու էրկանդ
անհաւատարմութիւն ընելով՝ պղծուեցար,
և քու էրիկէդ զատ ուրիշ
մարդ մը քեզի հետ պառկե-
21 ցաւ, (Ան ատենը քահանան կնկանը
անէծքի երդում ընել պիտի
տայ, և քահանան կնկանը պիտի
ըսէ,) Տէրը քեզ քու ժողովուրդիդ
մէջտեղը՝ անէծքի ու երդումի
համար պիտի դնէ, երբոր Տէրը
քու զիստդ փտեցնէ՝ ու քու փորդ
22 ուռեցնէ. Ու աս անէծքին ջուրը
քու աղիքներուդ մէջ պիտի երթայ,
որ քու փորդ ուռեցնէ, ու
քու զիստդ փտեցնէ. և կնիկը
23 պիտի ըսէ, Ամէն՝ ամէն ։ Ու
քահանան աս անէծքները գիրքի մը
մէջ պիտի գրէ, ու ան լեղի ջրովը
24 պիտի աւրէ ։ Ու անէծքին լեղի
ջուրը ան կնկանը պիտի խմցնէ.
ու անէծքին ջուրը անոր ներսի
դին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլալու
25 համար ։ Ու քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան ընծան
պիտի առնէ, ու Տէրոջը առջեւը
երերցնէ ընծան, և սեղանին
26 մօտեցնէ զան ։ Ու քահանան ընծայէն
իր ձեռքը լեցուն պիտի առնէ
յիշատակի համար, ու սեղանին
վրայ պիտի այրէ զան. ու ետքը
ան ջուրը կնկանը պիտի խմցնէ ։
Ու ջուրը անոր խմցնելէն 27
ետքը՝ թէ որ անիկայ պղծուած է,
ու իր էրկանը անհաւատարմութիւն
ըրած է, անէծքին ջուրը լեղի ըլլալով՝
երբոր մտնէ անոր ներսի դին,
անոր փորը պիտի ուռենայ, ու անոր
զիստը փտի, և կնիկը իր ժողովուրդին
մէջը անիծեալ պիտի ըլլայ ։
Իսկ թէ որ կնիկը պղծուած 28
չըլլալով մաքուր է, վնաս պիտի
չկրէ, ու զաւակ պիտի ծնանի ։
Նախանձաւորութեան օրէնքը աս է, 29
երբոր կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարմութիւն
ընելով՝ պղծուի,
Կամ երբոր մարդու մը վրայ նախանձաւորութեան 30
ոգի գայ՝ ու իր
կնկանը վրայ նախանձի, Տէրոջը
առջեւը պիտի կայնեցնէ կնիկը, և
քահանան կատարէ աս բոլոր օրէնքը
անոր վրայ ։ Ու ան մարդը ազատ 31
պիտի ըլլայ յանցանքէն, և
կնիկը իր յանցանքը պիտի կրէ ։

ԳԼ. Զ.

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով 1
։ Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
ու ըսէ անոնց, Թէ որ մարդ մը
կամ կնիկ մը Նազիրքը Տէրոջը նուիրելու
համար ուխտաւորի մեծ ուխտ
ընելու ըլլայ, Գինիէն և օղիէն պիտի 3
զգուշանայ. գինիի քացախ կամ
օղիի քացախ չխմէ, և բնաւ խաղողի
օշարակ չխմէ, ու խաղող
կամ չամիչ չուտէ ։ Նազիրքը 4
նուիրուելուն բոլոր օրերը՝ որթէն
եղած բան մը չուտէ, կուտերէն
մինչև կեղեը ։ Նազիրքը նուիրելու 5
ուխտին բոլոր օրերը իր
գլխուն ածելի չդպցնէ. մինչև
Նազիրքը Տէրոջը նուիրուած օրերուն
լմննալը՝ Նազիր սուրբ ըլլայ.
և իր գլխու մազերուն փունջը
թող տայ որ աճի ։ Նազիրքը Տէրոջը 6
նուիրուած բոլոր օրերը՝ մեռած
մարմինի մը չմօտենայ ։ Իր հօրը 7
համար կամ մօրը համար՝ իր
եղբօրը կամ իր քրոջը համար Նազիրքը
պիտի չպղծէ, երբոր անոնք
մեռնին. Քանզի որ իր Աստուծոյն
ուխտը իր գլխուն վրան է ։ Նազիրքը 8

նուիրուելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը ։ Ու թէ որ իր
քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի, ու
իր նուիրած գլուխը պղծուի, իր
մաքրուելու օրը իր գլուխը ածիլէ.
եօթներորդ օրը ածիլէ զան ։
10 Ու ութներորդ օրը ժողովքի խորանին
դուռը երկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագ բերէ
11 քահանային ։ Ու քահանան մէկը
մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ
պիտի մատուցանէ, և մեռելէն
պատճառովը եղած մեղքին
համար քաւութիւն պիտի ընէ անոր.
ու նոյն օրը պիտի սրբէ ա-
12 նոր գլուխը ։ Ու իր ուխտին օրերը
Տէրոջը նուիրէ, ու յանցանքի պատարագի
համար մէկ տարեկան գառնուկ
մը բերէ. և առջի օրերը պիտի
չհամրուին, քանզի որ իր ուխտը
պղծուեցաւ ։
13 Ու ուխտաւորին օրէնքը աս է ։
Երբոր Նազիրքը նուիրելուն օրերը
լմննայ, անիկայ ժողովքի խորանին
14 դուռը պիտի բերուի ։ Ու իր պէնը
Տէրոջը պիտի մատուցանէ, մէկ տարեկան
անարատ արու գառնուկ
մը ողջակէզի համար, ու մէկ տարեկան
անարատ էգ գառնուկ մը
մեղքի պատարագի համար, և մէկ
անարատ խոյ մը խաղաղութեան զո-
15 հի համար. Ու սակառ մը բաղարջ
ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր բլթեր,
ու եղով օծուած անխմոր
լաւաշներ, և անոնց հացի ընծան ու
16 թափելու նուէրը մատուցանէ ։ Ու
քահանան անոր մեղքի պատարագը
ու անոր ողջակէզը Տէրոջը
առջեւը մօտեցնելով պիտի մա-
17 տուցանէ ։ Ու խոյը խաղաղութեան
զոհ պիտի մատուցանէ Տէրոջը՝
անխմոր հացին սակառովը.
ու քահանան անոր հացի ընծան
ու թափելու նուէրը մատուցա-
18 նէ ։ Ու ուխտաւորը իր նուիրած
գլուխը պիտի ածիլէ ժողովքի
խորանին դուռը. ու իր նուիրած
գլխուն մազը առնէ՝ և խաղաղութեան
զոհին տակը եղած կրա-
19 կին մէջը դնէ ։ Ու քահանան խոյէն
եփած թեւը, և սակառէն մէկ
անխմոր շօթ ու մէկ անխմոր լաւաշ
առնէ և ուխտաւորին ձեռքերուն
վրայ դնէ՝ մազերը ածիլուելէն
ետքը ։ Ու քահանան երերցնելու 20
ընծայ մատուցանէ զանոնք
Տէրոջը առջեւը. ասոնք երերցնելու
կուրծքով ու բարձրացնելու զիստով
քահանային համար սուրբ են.
և անկէ ետեւ ուխտաւորը գինի թող
խմէ ։ Ուխտաւորի մը ու անոր 21
նուիրելուն համար Տէրոջը խոստացած
իր ընծային օրէնքը աս է, իր
ձեռքը հասածէն 'ի զատ. անիկայ
իր ըրած խոստմունքը իր նուիրուելուն
օրէնքովը պիտի կատարէ ։
Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով, 22
Խօսէ Ահարոնին ու անոր 23
որդւոցը և ըսէ, Այսպէս պիտի
օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝ ըսելով
անոնց, Տէրը օրհնէ քեզ, և պահէ 24
քեզ. Տէրը պայծառացընէ իր երեսը 25
քու վրադ, ու ողորմի քեզի.
Տէրը իր երեսը քու վրադ վերցնէ, 26
և խաղաղութիւն տայ քեզի ։ Ու 27
իմ անունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ
պիտի դնեն, ու ես պիտի օրհնեմ
զանոնք ։

ԳԼ. Է.

Ու եղաւ որ՝ ան օրը որ Մովսէս 1
լմնցուց խորանը կանգնելը, և
զանիկայ ու անոր բոլոր անօթները
օծեց ու սրբեց, և սեղանը ու անոր
բոլոր գործիքները օծեց, ու զանոնք
սրբեց, Ան ատենը Իսրայէլի իշխանները՝ 2
իրենց հայրերուն տանը
գլուխները՝ ժողովուրդին համրուելուն
վրայ վերակացու եղող ցեղերուն
իշխանները ընծաներ տուին ։
Ու բերին իրենց ընծաները Տէրոջը 3
առջեւը, վեց ծածկուած սայլեր և
տասուերկու եզներ. ամէն երկու
իշխանները մէկ սայլ, և ամէն մէկը
մէյմէկ եզ. և մօտեցուցին զանոնք
խորանին առջեւը ։ Ու Տէրը խօսեցաւ 4
Մովսէսին՝ ըսելով, Անոնցմէ 5
առ ու Ղեւտացւոց տուր զանոնք՝
ամէն մէկուն իր պաշտօնին նայելով,
որ ժողովքի խորանին պաշտօնին
մէջ գործածուին ։ Ու Մովսէս ա- 6
ռաւ սայլերը ու եզները, ու զանոնք

7 Ղևտացւոց տուաւ. Երկու սայլը
ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայելով։
8 Ու չորս սայլը և ութը եզը Մերարիի
որդւոցը տուաւ, Ահարոն քահանային
որդւոյն Իթամարին վերակացութեամբը՝ անոնց պաշտօնին
9 նայելով։ Բայց Կահաթի
որդւոցը չտուաւ. ինչու որ սրբարանին
պաշտօնը անոնց վրայ ըլլալով,
իրենց ուսերովը պիտի վերցնէին։
10 Ու սեղանին օծուած օրը՝ անոր
նուիրման համար իշխանները
ընծաները տարին. և իշխանները
իրենց ընծաները սեղանին առջև
11 մատուցին։ Ու Տէրը ըսաւ
Մովսէսին, Սեղանին նուիրման
համար՝ ամէն մէկ իշխան
մէյմէկ օր իրենց ընծաները մատուցանեն։
12 Ու առաջին օրը իր ընծան մատուցանողը
Յուդայի ցեղէն իշխանը
Ամինադաբի որդին Նաասոն էր։
13 Ու աս էր անոր ընծան. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար իւղով շաղուած բարակ ալիւրով,
14 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
15 խնկաման խունկով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան
16 մէկ գառն ողջակէզի համար, Այծերէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
17 համար, Ու խաղաղութեան զոհի
համար երկու արջառ, հինգ խոյ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք. Ամինադաբի
որդւոյն Նաասոնին ընծան աս էր։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Իսաքարի
իշխանը Սովգարի որդին
19 Նաթանայէլ էր։ Անոր մատուցած
ընծան աս էր. սրբարանին
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար իւղով շաղուած բարակ ալիւրով,
20 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
21 խնկաման խունկով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան

մէկ գառն ողջակէզի համար, Այծերէն 22
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
համար, Ու խաղաղութեան զոհի 23
համար երկու արջառ, հինգ խոյ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք. Սովգարի որդւոյն
Նաթանայէլին ընծան աս էր։

Երրորդ օրը ներկայացնողը՝ Զաբուղոնի 24
որդւոց իշխանը Քելոնի
որդին Եղիաբ էր։ Անոր ընծան 25
աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթ
սկուտեղ, եօթանասուն սիկղ
մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ
լեցուն էին հացի ընծայի համար իւղով
շաղուած բարակ ալիւրով,
Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 26
խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ 27
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ 28
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
Ու խաղաղութեան զոհի համար երկու 29
արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք.
Քելոնի որդւոյն Եղիաբին
ընծան աս էր։

Չորրորդ օրը ներկայացնողը՝ Ռուբէնի 30
որդւոց իշխանը Սեդիուրի
որդին Եղիսուրն էր։ Անոր ընծան 31
աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթ
սկուտեղ, եօթանասուն սիկղ
մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ
լեցուն էին հացի ընծայի համար իւղով
շաղուած բարակ ալիւրով,
Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 32
խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ 33
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ 34
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
Ու խաղաղութեան զոհի համար երկու 35
արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ,
և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք.
Սեդիուրի որդւոյն Եղիսուրին
ընծան աս էր։

Հինգերորդ օրը ներկայացնողը 36
Շմաւոնի որդւոց իշխանը Սուրիսադայի
որդին Սաղամիէլ էր։
Անոր ընծան աս էր. սրբարանին 37
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն

սիկղ մէկ արծաթ կոնք,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար իւղով շաղուած բարակ
38 ալիւրով, Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ
39 խնկաման խունկով լեցուն, Մէկ
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան
40 մէկ գառն ողջակէզի համար, Այծերէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
41 համար, Ու խաղաղութեան զոհի
համար երկու արջառ, հինգ խոյ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Սուրիսադայի որդւոյն
Սաղամիէլին ընծան աս էր։
42 Վեցերորդ օրը ներկայացնողը Գադի
որդւոց իշխանը Դաւուէլի որդին
43 Եղիասափ էր։ Անոր ընծան
աս էր. սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթ
սկուտեղ, եօթանասուն սիկղ
մէկ արծաթ կոնք, երկուքն ալ
լեցուն էին հացի ընծայի համար իւղով
շաղուած բարակ ալիւրով,
44 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման
45 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ,
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
46 ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ
մեղքի պատարագի համար,
47 Ու խաղաղութեան զոհի համար երկու
արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք.
Դաւուէլի որդւոյն Եղիասափին
ընծան աս էր։
48 Եօթներորդ օրը ներկայացնողը
Եփրեմի որդւոց իշխանը Ամիուդի
49 որդին Եղիսամա էր։ Անոր ընծան
աս էր. սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ
մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար իւղով շաղուած բարակ ալիւրով,
50 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման
51 խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ,
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
52 գառն ողջակէզի համար, Այծերէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար,
53 Ու խաղաղութեան զոհի համար
երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ
նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Ամիուդի որդւոյն Եղիսամային
ընծան աս էր։

Ութերորդ օրը ներկայացնողը 54
Մանասէի որդւոց իշխանը Փադասուրի
որդին Գամաղիէլ էր։
Անոր ընծան աս էր. սրբարանին 55
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղ մէկ արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք,
երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի
համար իւղով շաղուած բարակ
ալիւրով, Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ 56
խնկաման խունկով լեցուն, Մէկ 57
զուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան
մէկ գառն ողջակէզի համար, Այծերէն 58
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի
համար, Ու խաղաղութեան զոհի 59
համար երկու արջառ, հինգ խոյ,
հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Փադասուրի որդւոյն
Գամաղիէլին ընծան աս էր։
Իններորդ օրը ներկայացնողը Բենիամինի 60
որդւոց իշխանը Գեդէոնիի
որդին Աբիդան էր։ Անոր 61
ընծան աս էր. սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ
արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
իւղով շաղուած բարակ ալիւրով,
Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 62
խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ, 63
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ 64
նոխազ մեղքի պատարագի համար,
Ու խաղաղութեան զոհի համար 65
երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Գեդէոնիի որդւոյն Աբիդանին
ընծան աս էր։

Տասներորդ օրը ներկայացնողը 66
Դանի որդւոց իշխանը Ամիսադայի
որդին Աքիեզեր էր։ Անոր ընծան 67
աս էր. սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ
արծաթ սկուտեղ, եօթանասուն
սիկղ մէկ արծաթ կոնք, երկուքն
ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար
իւղով շաղուած բարակ ալիւրով,
Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 68
խունկով լեցուն, Մէկ զուարակ 69
մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն
ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նո- 70

խազ մեղքի պատարագի համար , 71 Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ . Ամիսադայի որդւոյն Ահիեզերին ընծան աս էր ։

72 Մետասաներորդ օրը մատուցանողը Ասերի որդւոց իշխանը Եքրանի 73 որդին Փագիէլ էր ։ Անոր ընծան աս էր . սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար իւղով շաղուած բարակ ալիւրով , 74 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 75 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ , մէկ խոյ եւ մէկ տարեկան մէկ գառն 76 ողջակէզի համար , Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար , 77 Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ . Եքրանի որդւոյն Փագիէլին ընծան աս էր ։

78 Երկոտասաներորդ օրը մատուցանողը Նեփթաղիմի որդւոց իշխանը 79 Ենանի որդին Աքիրէ էր ։ Անոր ընծան աս էր . սրբարանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ սկուտեղ , եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կոնք , երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար իւղով շաղուած բարակ ալիւրով , 80 Տասը սիկղ ոսկիէ մէկ խնկաման 81 խունկով լեցուն , Մէկ զուարակ , մէկ խոյ եւ մէկ տարեկան մէկ գառն 82 ողջակէզի համար , Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար , 83 Եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ եւ հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ . Ենանի որդւոյն Աքիրէին ընծան աս էր ։

84 Սեղանին օծուած օրը՝ անոր նուիրման հանդէսին համար Իսրայէլի իշխաններէն նուիրուած ընծաները ասոնք էին . տասներկու արծաթ սկուտեղ , տասներկու արծաթ կոնք , 85 ու տասներկու ոսկի խնկաման , Ամէն մէկ արծաթ սկուտեղը հարիւր երեսուն սիկղ՝ ու ամէն մէկ կոնքը եօթանասուն սիկղ էր . աս ամաններուն բոլոր արծաթը երկու հազար չորս հարիւր սիկղ էր , սրբարանին սիկղին համեմատ . 86 Տասներկու ոսկի խնկաման խունկով լեցուն , ամէն մէկ խնկամանը սրբարանին սիկղին համեմատ՝ տասնական սիկղ ըլլալ , խնկամաններուն բոլոր ոսկին հարիւր քսան սիկղ էր . 87 Ողջակէզի համար բոլոր արջառները տասներկու զուարակ , խոյերը տասներկու , մէկ տարեկան գառները տասներկու էին՝ իրենց հացի ընծայովը . ու մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազները տասներկու . 88 Եւ խաղաղութեան զոհի համար բոլոր արջառները քսանըչորս զուարակ էին , խոյերը վաթսուն , նոխազները վաթսուն , ու մէկ տարեկան գառները վաթսուն էին ։ Աս էր սեղանին նուիրման հանդէսը՝ անոր օծուելէն ետքը ։

89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խորանը կը մտնէր Անոր հետ խօսելու , ան ատենը իրեն խօսողին ձայնը վկայութեան տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն՝ երկու քերովբէներուն մէջտեղէն կը լսէր , ու ինքը Անոր հետ կը խօսէր ։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 2 Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ անոր , Երբոր ճրագները վառես , եօթը ճրագները աշտանակին առջեւի կողմէն լոյս պիտի տան ։ 3 Եւ Ահարոն անանկ ըրաւ . անոր ճրագները աշտանակին առջեւի կողմը վառեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց ։ 4 Եւ աշտանակին շինուածքը ասանկ էր , կռածոյ ոսկիէ էր . անոր բունէն մինչեւ անոր ծաղիկները կռածոյ էր . Տէրոջը Մովսէսին ցուցուցած գաղափարին պէս՝ անանկ շինեց աշտանակը ։

5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 6 Իսրայէլի որդւոցը մէջէն Ղեւտացիները առ , ու մաքրէ զանոնք ։ 7 Եւ անոնք մաքրելու համար ասանկ պիտի ընես անոնց . մաքրութեան ջուր սրսկես անոնց վրայ , ու ածելի իրենց բոլոր մարմինները թող անցընեն , և իրենց հանդերձները լուան ու մաքրուին ։ 8 Ետքը զուարակ մը թող առնեն ու անոր հացի ընծային համար իւղով շաղուած բարակ ալիւր . դուն ալ ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես մեղքի պատարագի համար ։ 9 Ու Ղեւտացիները ժողովքի խորանին առջեւը պիտի մօտեցընես . և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը ժողվես ։ 10 Ու Ղեւտացիները Տէրոջը առջեւը մօտեցընես , ու Իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռքերը Ղեւտացւոց վրայ դնեն ։ 11 Եւ Ահարոն Իսրայէլի որդւոցը կողմէն՝ Ղեւտացիները Տէրոջը առջեւը ընծայ պիտի մատուցանէ , և անոնք Տէրոջը պաշտօնը կատարելու համար ըլլան ։ 12 Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռքերը զուարակներուն գլխուն վրայ պիտի դնեն . ու Ղեւտացւոց քաւութիւն ընելու համար՝ մէկ զուարակը մեղքի պատարագ՝ ու միւսը ողջակէզ մատուցանես Տէրոջը ։ 13 Եւ Ղեւտացիները Ահարոնին ու անոր որդւոցը առջեւը կայնեցընես , ու զանոնք ընծայ մատուցանես Տէրոջը ։ 14 Այսպէս պիտի զատես Ղեւտացիները Իսրայէլի որդւոցը մէջէն , ու Ղեւտացիները իմս պիտի ըլլան ։ 15 Եւ անկէ ետեւ Ղեւտացիները ժողովքի խորանին գործը ընելու մտնեն ։ Այսպէս պիտի մաքրես անոնք , և ընծայ մատուցանես անոնք . 16 Վասնզի անոնք բոլորովին ինծի տրուած են Իսրայէլի որդւոցը մէջէն . Իսրայէլի որդւոցը մէջ մօրը արգանդը բացող բոլոր անդրանիկներուն տեղը ինծի առի զանոնք ։ 17 Ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրանիկները՝ թէ մարդու և թէ անասունի , իմս են . Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր անդրանիկները զարկած օրս՝ զանոնք սրբեցի ինծի համար ։ 18 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրանիկներուն տեղը Ղեւտացիները առի ։ 19 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջէն Ղեւտացիները բոլորովին Ահարոնին ու անոր որդւոցը տուի , որ ժողովքի խորանին մէջ Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը ընեն , և Իսրայէլի որդւոցը համար քաւութիւն ընեն , որ Իսրայէլի որդւոցը վրայ հարուած չըլլայ՝ երբոր Իսրայէլի որդիքը սրբարանին մօտենան ։

20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը՝ Ղեւտացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին Ղեւտացիներուն . Իսրայէլի որդիքը անանկ ըրին անոնց . 21 Ու Ղեւտացիները մաքրուեցան , և իրենց հանդերձները լուացին , և Ահարոն ընծայ մատուց զանոնք Տէրոջը առջեւը . ու Ահարոն անոնց համար քաւութիւն ըրաւ՝ որ զանոնք մաքրէ ։ 22 Եւ անկէ ետեւ Ղեւտացիները ժողովքի խորանին մէջ մտան Ահարոնին ու անոր որդւոցը առջեւը իրենց պաշտօնը ընելու համար . Ղեւտացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս , անանկ ըրին անոնց ։

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 24 Ղեւտացւոց կանոնը աս ըլլայ . Քսանըհինգ տարեկանէն վեր եղողները ժողովքի խորանին պաշտօնը ընելու գունդին մէջ պիտի մտնեն . 25 Եւ յիսուն տարեկան ըլլալէն ետքը՝ պաշտօնին գունդէն պիտի դադարին , ու ալ ծառայելու չեն . 26 Այլ այն ժողովքի խորանին մէջ պահպանութիւնը պահելու պիտի օգնեն իրենց եղբայրներուն , և ծառայութիւն պիտի չընեն . ասանկ պիտի ընես Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւններուն համար ։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ տարին առջի ամսուն մէջ՝ ըսելով , 2 Իսրայէլի որդիքը իր որոշուած ժամանակին թող ընեն զատիկը ։ 3 Աս ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ պիտի ընէք ան՝ իր որոշուած ժամանակին . անոր բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր կարգադրութիւններուն համեմատ պիտի ը-

4 ներ ան ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ
Իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը ընեն ։
5 Եւ անոնք առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ
զատիկը ըրին Սինայի անապատին
մէջ ․ Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը
անանկ ըրին ։

6 Եւ կային անանք՝ որ մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով , ան օրը
չկրցան զատիկը ընել ․ և ան օրը
Մովսէսին ու Ահարոնին առջեւը ե-
7 կան ․ Եւ ան մարդիկը ըսին անոր ,
Մենք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք ․ ինչու համար Իսրայէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին մա-
8 տուցանելէն արգիլուինք ։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց , Կեցէք նայիմ
Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վըրայով ։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
10 սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ , Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր
սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը
պղծուի , կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ , անիկայ ալ
զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը ․
11 Երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ ընեն
զան ․ բաղարջով ու լեղի խոտե-
12 րով ուտեն զան ․ Անկէ մինչեւ առտու բան մը չթողուն , և անոր
ոսկոր մը չկոտրեն ․ զատկին
բոլոր կանոններուն համեմատ ընեն
13 զան ։ Բայց թէ որ մաքուր եղող՝
ու ճամբորդութեան մէջ չեղող
մարդը զատիկը ընելը զանց ընէ , ան
անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
կորսուի ; ինչու որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չըմատույց ․ ան մարդը իր մեղքը պի-
14 տի կրէ ։ Եւ թէ որ օտարական
մը ձեր մէջը պանդխտանայ , ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը , զատկին
կանոնին և անոր կարգադրութեանը համեմատ պիտի ընէ ․ թէ օտարականին և թէ երկրին բնակին համար մէկ կանոն պիտի ունենաք ։

15 Եւ ան օրը՝ որ խորանը կանգնուեցաւ , վկայութեան վրանին
վրայովը ամպը պատեց խորանը ․
ու իրիկունէ մինչեւ առտու խորանին վրայ կրակի երեւոյթով կը կե-
նար ։ Միշտ անանկ էր ․ ցորեկը 16
ամպը կը ծածկէր զան , և գիշերը
կրակին երեւոյթը ։ Ու երբոր ամ- 17
պը խորանէն կը վերնար , անկէ ետեւ
Իսրայէլի որդիքը կը չուէին ․ և
ուր որ ամպը կը կենար , հոն Իսրայէլի որդիքը իջեւան կ'ընէին ։
Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդի- 18
քը կը չուէին , և Տէրոջը հրամանովը իջեւան կ'ընէին ․ ամպը խորանին վրայ որչափ ատեն որ կը կենար , անոնք իրենց վրաններուն մէջ
կը մնային ։ Եւ երբոր ամպը շատ 19
օրեր խորանին վրայ մնար , Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին , ու չէին չուեր ։
Նոյնպէս ալ երբոր ամպը խորանին 20
վրայ քիչ օր կենար ․ Տէրոջը հրամանին համեմատ իջեւան կ'ընէին , ու
Տէրոջը հրամանին համեմատ կը չու-
էին ։ Նոյնպէս ալ երբոր ամպը 21
իրիկունէ մինչեւ առտու մնար , առտուանց ամպին վեր ելած ատենը կը
չուէին ․ թէ ցորեկ ըլլար և թէ
գիշեր՝ ամպին ելած ատենը կը չու-
էին ։ Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ա- 22
միս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը
խորանին վրայ կենալով մնար , Իսրայէլի որդիքը իջեւան կ'ընէին , ու
չէին չուեր ․ բայց երբոր վերնար ,
կը չուէին ։ Տէրոջը հրամանին հա- 23
մեմատ իջեւան կ'ընէին , և Տէրոջը
հրամանին համեմատ կը չուէին ․
Մովսէսին ձեռքովը տրուած Տէրոջը
հրամանին համեմատ՝ Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին ։

ԳԼ․ Ժ․

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Քեզի երկու հատ ար- 2
ծաթէ փող շինէ ․ կռածոյ պիտի
շինես անոնք , որ ժողովքը կանչելու
համար՝ ու բանակներուն չուելուն
համար գործածես ։ Եւ երբոր զա- 3
նոնք հնչեցնեն , բոլոր ժողովքը
քովդ պիտի ժողվուին ժողովքի խորանին դուռը ։ Եւ թէ որ փողին 4
մէկը հնչեցնեն , իշխանները՝ Իսրայէլի հազարապետները քովդ պիտի
5 ժողվուին ։ Եւ երբոր աղաղակութեան համար հնչեցնէք , արեւելքը իջեւան ըրող բանակները պի-
6 տի չուեն ։ Ու երբոր երկրորդ անգամ աղաղակութեան փող հնչեցնէք , հարաւային կողմը իջեւան
ըրող բանակները պիտի չուեն ․ անոնց չուելուն համար աղաղակու-
7 թեան փող պիտի հնչեցնեն ։ Եւ
երբ ժողովուրդը ժողվելու ըլլայ՝
փող պիտի հնչեցնէք , բայց աղաղա-
8 կութիւն պիտի չընէք ։ Եւ փողերը հնչեցնողները Ահարոնին որդիքը քահանաները պիտի ըլլան ․ և
անիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտե-
9 նական կանոն ըլլայ ձեզի ։ Եւ թէ
որ պատերազմելու երթաք՝ ձեր երկրին մէջ ձեզի նեղութիւն տուող
թշնամիին դէմ , փողերով աղաղակութիւն պիտի ընէք ․ ու պիտի յիշուիք Տէրոջը ձեր Աստուծոյն
առջեւը , և ձեր թշնամիներէն ազա-
10 տուիք ։ Եւ ձեր ուրախութեան
օրերուն ու ձեր տօներուն և ձեր
ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի հնչեցնէք ձեր ողջակէզներուն
վրայ , ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ , որ ձեզի յիշատակի համար ըլլան ձեր Աստուծոյն առջեւը ․
ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ։

11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝ վկայութեան խորանին վրայէն ամպը
12 վեր ելաւ ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
իրենց գնացքին համեմատ չուեցին
Սինայի անապատէն ․ ու ամպը Փա-
13 րանի անապատին մէջ կեցաւ ։ Եւ
առաջ՝ Մովսէսին ձեռքովը տրուած
Տէրոջը հրամանին պէս չուեցին ։
14 Եւ առաջ՝ Յուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց՝ իրենց գունդերուն կարգովը ․ ու անոր գունդին վրայ Ամինադաբի որդին Նաա-
15 սոն էր ։ Եւ Իսաքարի որդւոցը
ցեղին գունդին վրայ Սուգարի որ-
16 դին Նաթանայէլ էր ։ Եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին գունդին
վրայ Քելոնի որդին Եղիաբ էր ։
17 Եւ խորանը վար իջեցուցին ․ ու
խորանը վերցնող Գերսոնի որդիքը և Մերարիի որդիքը չուեցին ։
Եւ Ռուբէնի բանակին դրօշակը 18
չուեց իրենց գունդերուն կարգովը ․
ու անոր գունդին վրայ Սեդիուրի
որդին Եղիսուր էր ։ Եւ Շմա- 19
ւոնի որդւոցը ցեղին գունդին
վրայ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ էր ։ Եւ Գադի որդւոցը ցե- 20
ղին գունդին վրայ Դագուէլի որդին Եղիասափ էր ։ Եւ սրբա- 21
րանը վերցնող Կահաթացիները
չուեցին ․ ու խորանը կը կանգնուէր մինչեւ անոնց գալը ։ Եւ 22
Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը
չուեց իրենց գունդերուն կարգովը ․
ու անոր գունդին վրայ Ամիուդի
որդին Եղիսամա էր ։ Եւ Մա- 23
նասէի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ
Փադասուրի որդին Գամաղիէլ
էր ։ Եւ Բենիամինի որդւոցը ցե- 24
ղին գունդին վրայ Գեդէոնիի որ-
դին Աբիդան էր ։ Եւ Դանի որ- 25
դւոցը բանակին դրօշակը իրենց
գունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն ետեւէն չուեց ․ ու անոր
գունդին վրայ Ամիսադայի որդին
Աքիեզեր էր ։ Եւ Ասերի որդւո- 26
ցը ցեղին գունդին վրայ Եքրանի
որդին Փագիէլ էր ։ Եւ Նեփ- 27
թաղիմի որդւոցը ցեղին գունդին
վրայ Ենանի որդին Աքիրէ էր ։
Աս էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն 28
կարգը իրենց գունդերուն համեմատ՝
երբոր կը չուէին ։

Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ այսինքն 29
Մադիանացի Ռագուէլի որդւոյն
Յոբաբին ըսաւ , Մենք կը չուենք
ան տեղը՝ որուն համար Տէրը ըսաւ
որ Ձեզի պիտի տամ ․ մեզի հետ
եկուր , ու բարիք պիտի ընենք քեզի ․ ինչու որ Տէրը Իսրայէլին բարիք խօսեցաւ ։ Եւ անիկայ ը- 30
սաւ անոր , Չեմ երթար , այլ իմ
երկիրս ու իմ ազգականներուս պիտի երթամ ։ Եւ ինքը ըսաւ , 31
Շնորհք ըրէ՝ մեզ մի թողուր ․
քանզի անապատին մէջ մեր իջեւան
ընելու տեղերը գիտես , ու մեզի
առաջնորդ կ'ըլլաս ։ Եւ թէ որ 32
մեզի հետ երթալու ըլլաս , ինչ

բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ,
մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը
կ'ընենք։
33 Ու անոնք Տէրոջը լեռնէն երեք
օրուան ճամբայ քալեցին. ու Տէրոջը
ուխտին տապանակը երեք օրուան
ճամբայով անոնց առջեւէն կ'երթար՝
անոնց հանգստանալու տեղ գտնե-
34 լու համար։ Ու երբ բանակէն կը
քալէին, Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց
վրան էր։
35 Ու տապանակին չուելու ատենը
Մովսէս կ'ըսէր, Ելի՛ր ով Տէր,
ու քու թշնամիներդ թող ցրուին,
ու քեզ ատողները առջեւէդ փախ-
36 չին։ Ու անոր կենալու ատենը
[illegible] կ'ըսէր, Ո՛վ Տէր, Իսրայէ-
լի հազարաւոր բիւրաւորներուն դար-
ձիր։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու ժողովուրդը չարաչար տրտունջ
կ'ընէր Տէրոջը առջեւ. ու Տէրը
լսեց, և իր բարկութիւնը բորբո-
քեցաւ, ու անոնց մէջ Տէրոջը կը-
րակը վառեցաւ, և բանակին ծայ-
2 րերը խանձեց կորսնցուց։ Ու
ժողովուրդը աղաղակեց Մովսէսին.
ու Մովսէս աղօթեց Տէրոջը, և կը-
3 րակը դադարեցաւ։ Ու այն տեղին
անունը Թաբերա դրաւ, Տէրոջը
կրակը անոնց մէջ այրելուն համար։
4 Ու անոնց մէջի խառնիճաղանճ բազ-
մութիւնը շատ ցանկացաւ. ու Իս-
րայէլի որդիներն ալ դարձեալ լացին,
և ըսին, Ո՞վ մեզի ուտելու միս
5 պիտի տայ. Եգիպտոսի մէջ մեր
ձրի կերած ձուկերը՝ վարունգները ու
ձմերուկները և պրասները ու սոխերը և
սխտորները միտքերնիս կու գան.
6 Ու հիմա մեր անձը չորցաւ. մանա-
նայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչ-
7 քերնուս առջեւ։ Ու մանանան
գինձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը
8 սաթի գոյնի պէս էր։ Ժողո-
վուրդը կը պտըտէր ու կը ժողվէր
զան, և աղացքի մէջ կ'աղային, կամ՝
սանդի մէջ կը ծեծէին. և պու-
տուկներու մէջ կ'եփէին, ու անկէ
բլիթներ կը շինէին. և անոր համը
ձէթով գաթաներու համին պէս էր։

Ու գիշերը երբոր բանակին վրայ 9
ցօղ կ'իջնէր, մանանան ալ անոր
վրայ կ'իջնէր։
Ու ատենը Մովսէս լսեց որ ժո- 10
ղովուրդը իրենց տոհմերովը ամէն
մէկը իր վրանին դուռը կու լար.
և Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բոր-
բոքեցաւ, ու Մովսէսին ալ գէշ
երեւցաւ այս բանը։ Ու Մովսէս ը- 11
սաւ Տէրոջը, Ինչո՞ւ քու ծառայդ
չարչարեցիր, ու ինչո՞ւ քու առջեւդ
շնորհք չգտայ, որ այս բոլոր ժողո-
վուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես։
Միթէ ե՞ս եմ յղացեր այս բոլոր 12
ժողովուրդը, կամ ե՞ս եմ ծներ զա-
նոնք, որ ինծի կ'ըսես, Դայեակի մը
կաթնկեր տղան [illegible] տանելուն
պէս անոնք գիրկդ առ, ու տար
մինչեւ այն երկիրը՝ որն որ անոնց
հայրերուն տալու երդում ըրիր։
Ուրկէ՞ց միս պիտի ունենամ, 13
որ այս բոլոր ժողովուրդին տամ.
քանզի իմ բոլորտիքս կու լան ու
կ'ըսեն, Միս տուր մեզի որ ուտենք։
Ես մինակ չեմ կրնար կրել այս բո- 14
լոր ժողովուրդը. ինչու որ աս ինծի
շատ ծանր է։ Ու թէ որ ինծի ա- 15
սանկ պիտի ընես, կ'աղաչեմ մէկէն
մեռցո՛ւր զիս, թէ որ շնորհք գտայ
քու առջեւդ, որ իմ չարիքս չտեսնեմ։
Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ինծի Իս- 16
րայէլին ծերերէն եօթանասուն հոգի
ժողվէ, որոնք որ դուն գիտես թէ
ժողովուրդին ծերերը ու գլխաւոր-
ներն են. և զանոնք ժողովքի խո-
րանը բեր, և հոն քեզի հետ կայ-
նին. Ու ես հոն պիտի իջնեմ ու 17
խօսիմ քեզի հետ. և քու վրադ
եղած Հոգիէն պիտի առնեմ, ու
անոնց վրայ պիտի դնեմ, որ ժողո-
վուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ,
ու դուն մինակ չվերցընես։ Ու 18
ըսէ ժողովուրդին, Վաղուան համար
սրբուեցէք, ու միս պիտի ուտէք.
ինչու որ Տէրոջը ականջներուն լա-
ցիք՝ ըսելով, Ո՞վ մեզի միս պիտի
կերցընէ, քանզի Եգիպտոսի մէջ
աղէկ կ'ապրէինք. ուստի Տէրը ձեզի
միս պիտի տայ, ու դուք պիտի ու-
տէք։ Դուք ոչ թէ մինակ մէկ օր 19
պիտի ուտէք, և ոչ երկու օր՝ ոչ

հինգ օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քսան
20 օր. Հապա մէկ ամիս մինչեւ քթեր-
նէդ դուրս գալը [illegible], ա-
սանկ որ զզուիք. որովհետեւ ձեր
մէջտեղը եղող Տէրը արհամարհեցիք,
և անոր առջեւը լացիք՝ ըսելով,
Ինչո՞ւ մենք Եգիպտոսէն ելանք։
21 Ու Մովսէս ըսաւ, Այս ժողո-
վուրդը՝ որոնց մէջ կը գտնուիմ,
վեց հարիւր հազար հետեւակ հոգի
են, ու դուն ըսիր, Ես անոնց միս
պիտի տամ՝ որ բոլոր մէկ ամիս ու-
22 տեն. Անոնց բաւական ըլլալու հա-
մար՝ միթէ ոչխարները ու ար-
ջառները մորթուի՞ն. կամ անոնց
բաւական ըլլալու համար՝ ծովուն
բոլոր ձուկերը մէկտեղ հաւա-
23 քուի՞ն։ Ու Տէրը ըսաւ Մովսէ-
սին, Միթէ կարճ է Տէրոջը ձեռ-
քը. հիմա կը տեսնես թէ քեզի
ըսածս պէս պիտի ըլլա՞յ թէ ոչ։
24 Ու Մովսէս ելաւ, ու Տէրոջը խօս-
քերը ժողովուրդին պատմեց. և
ժողովուրդին ծերերէն եօթանասուն
հոգի ժողվեց, ու զանոնք խորանին
25 բոլորտիքը կայնեցուց։ Ու Տէրը
ամպի մը մէջ իջաւ, ու անոր հետ
խօսեցաւ, և անոր վրայ եղած Հո-
գիէն առաւ, ու այն եօթանասուն
ծերերուն վրայ դրաւ. և եղաւ որ
Հոգին անոնց վրայ հանգչելուն՝
մարգարէութիւն ըրին, բայց անկէ
26 ետեւ չըրին։ Ու երկու հոգի բա-
նակին մէջ մնացին, մէկուն անունը
Եղդադ էր ու միւսին անունը Մով-
դադ. և Հոգին հանգչեցաւ անոնց
վրայ. ու անոնք այն գրուածներէն
էին, բայց խորանը ելած չէին. և
բանակին մէջ մարգարէութիւն կ'ը-
27 նէին։ Ու պատանի մը վազեց ու
պատմեց Մովսէսին՝ և ըսաւ, Եղ-
դադ ու Մովդադ մարգարէու-
28 թիւն կ'ընեն բանակին մէջ։ Ու
Նաւէի որդին Յեսու՝ Մովսէ-
սին ընտրեալ ծառան պատանեկան
տարու՝ ու ըսաւ, Տէր իմ Մովսէս՝
29 արգիլէ զանոնք։ Ու Մովսէս ըսաւ
անոր, Ինծի՞ համար կը նախան-
ձիս. երանի թէ Տէրոջը բոլոր ժո-
ղովուրդը մարգարէներ ըլլային, և
Տէրը իր Հոգին անոնց վրայ դնէր։

Ու Մովսէս բանակը քաշուեցաւ, 30
ինքը ու Իսրայէլի ծերերը։
Ու Տէրոջմէն հով մը ելաւ, ու 31
ծովուն կողմէն լորամարգիներ բե-
րաւ, ու բանակին վրայ մէկ օրուան
ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան
ճամբայ միւս կողմէն՝ բանակին բո-
լորտիքը տարածեց, երկրի երեսին
վրայէն երկու կանգունի չափ բարձր։
Ու ժողովուրդը այն բոլոր օրը՝ ու 32
բոլոր գիշերը՝ և հետեւեալ բոլոր օրը
ելլելով՝ լորամարգիները ժողվեցին.
քիչ ժողվողը տասը քոռ ժողվեց.
և իրենց համար բանակին բոլորտի-
քը [illegible] փռեցին զանոնք։ Ու 33
երբոր դեռ միսը իրենց ակռաներուն
վրան էր, տակաւին չծամուած՝ Տէ-
րոջը բարկութիւնը ժողովուրդին
վրայ բորբոքեցաւ. ու Տէրը խիստ
մեծ հարուածով զարկաւ ժողո-
վուրդը։ Ու այն տեղին անունը 34
Կիբրոթ Հաթթաւա դրուեցաւ. ին-
չու որ հոն թաղեցին ցանկացող ժո-
ղովուրդը։ Ու Կիբրոթ Հաթթա- 35
ւայէն Ասերովթ չուեց ժողովուրդը,
ու Ասերովթի մէջ մնացին։

6

ԳԼ. ԺԲ.

Ու Մարիամ ու Ահարոն Մովսէ- 1
սին դէմ խօսեցան՝ անոր առած
Եթովպացի կնկանը համար, քան-
զի անիկայ Եթովպացի կնիկ առեր
էր. Ու ըսին, Միթէ Տէրը միայն 2
Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ. չէ՞
որ մեր ձեռքովն ալ խօսեցաւ. և
Տէրը լսեց։ Ու Մովսէս շատ հեզ 3
մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ եղած բո-
լոր մարդոցմէ աւելի։ Ու իսկոյն 4
Տէրը ըսաւ Մովսէսին և Ահարոնին
ու Մարիամին, Դուք երեքդ ալ
ժողովքի խորանը ելէք. և երեքն
ալ ելան։ Ու Տէրը ամպին սիւ- 5
նովը իջաւ, ու խորանին դուռը
կայնեցաւ. և Ահարոնը ու Մա-
րիամը կանչեց, ու անոնք երկուքն
ալ ելան։ Ու ըսաւ, Լսեցէք. Ե- 6
թէ իմ խօսքս մտիկ ընէք. Թէ որ
ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլլայ, ես
Տէրս ինքզինքս տեսիլքի մէջ կը
ճանչցընեմ անոր, երազի մէջ
կը խօսիմ անոր հետ։ Իմ ծառաս 7

Մովսէս ծառան իմ չէ, որ իմ բոլոր
8 տանս մէջ հաւատարիմ է։ Անոր
հետ բերան 'ի բերան յայտնապէս
կը խօսիմ, և ոչ թէ առակով.
ու անիկայ Տէրոջը կերպարանքը կը
տեսնէ. ուստի իմ ծառայիս Մով-
սէսին դէմ խօսելու ինչո՞ւ չվախ-
9 ցաք։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը
անոնց վրայ բորբոքեցաւ. ու ինքը
10 գնաց։ Ու ամպը վերցաւ խորա-
նէն, ու ահա Մարիամ ձիւնի պէս
բորոտ եղաւ. և Ահարոն Մարիա-
մին նայեցաւ, և ահա անիկայ բո-
11 րոտ էր։ Ու Ահարոն ըսաւ Մով-
սէսին, Ո՛հ, տէր իմ, կ'աղաչեմ,
վրանիս մեղք մի՛ դներ. քանզի յի-
մարութիւն ըրինք, ու մեղք գոր-
12 ծեցինք. Թո՛ղ չըլլայ ան մեռած
տղուն՝ որ իր մօրը արգանդէն ելած
ատենը անոր մարմնոյն կէսը սպա-
13 ռուած է։ Ու Մովսէս աղաղակեց
Տէրոջը՝ ըսելով, Կը խնդրեմ քեզ-
մէ, ո՛վ Աստուած, բժշկէ անիկայ։
14 Ու Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Թէ
որ անոր հայրը միայն անոր երեսը
թքնելու ըլլար, եօթը օր պիտի
չամչնա՞ր. թո՛ղ անիկայ եօթը օր
բանակէն դուրս գոցուած պահուի,
15 ու անկէ ետև ընդունուի։ Ու
Մարիամ բանակէն դուրս եօթը օր
գոցուած մնաց. ու ժողովուրդը
չչուեց մինչև Մարիամին ընդու-
նուիլը։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Ու ետքը ժողովուրդը Ասերովթէն
չուեցին, ու Փառանի անապատը
2 իջևան ըրին։ Ու Տէրը խօսեցաւ
3 Մովսէսին՝ ըսելով, Մարդիկ խրկէ
որ լրտեսեն Քանանու երկիրը,
որն որ Իսրայէլի որդւոցը պիտի
տամ. անոնց ամէն մէկը իշխան ըլ-
լալով՝ մէկմէկ մարդ իր հայրերուն
4 ցեղին կողմէն խրկէք։ Ու Մովսէս
Տէրոջը հրամանին համեմատ խրկեց
զանոնք Փառանի անապատէն. բո-
լոր ան մարդիկը Իսրայէլի որդւոցը
5 գլխաւորներն էին, Որոնց անուն-
ները ասոնք են. Ռուբէնի ցեղէն՝
6 Զաքուրի որդին Սամուա, Շմաւոնի ցեղէն՝ Հուրիի որդին Սա-
փատ, Յուդայի ցեղէն՝ Յեփո- 7
նէի որդին Քաղէբ, Իսաքարի 8
ցեղէն՝ Յովսեփի որդին Իգաղ,
Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէի որդին Օ- 9
սէս, Բենիամինի ցեղէն՝ Ռա- 10
փուի որդին Փաղտի, Զաբու- 11
ղոնի ցեղէն՝ Սուդիի որդին Գադ-
դիէլ, Յովսեփի ցեղէն՝ այսինքն 12
Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիի որդին
Գադդի, Դանի ցեղէն՝ Գամաղիի 13
որդին Ամիէլ, Ասերի ցեղէն՝ Մի- 14
քայէլի որդին Սաթուր, Նեփ- 15
թաղիմի ցեղէն՝ Վափսիի որդին
Նաբի, Գադի ցեղէն՝ Մաքիի 16
որդին Գուէլ։
Ասոնք են ան մարդոցը անունне- 17
րը՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտե-
սելու. և Մովսէս Նաւէի որդւոյն
Օսէսին անունը Յեսու դրաւ։ Ու 18
Մովսէս խրկեց զանոնք Քանանու
երկիրը լրտեսելու, ու ըսաւ անոնց,
Աս հարաւային կողմէն դէպ 'ի վեր
երթալով՝ լեռը ելէք. Ու ան երկ- 19
րին ինչպէս ըլլալը՝ ու հոն բնակող
ժողովուրդին զօրաւոր կամ տկար,
քիչ-որ կամ շատ-որ ըլլալը տեսէք.
Ու ան երկիրը՝ ուր որ անոնք կը 20
բնակին՝ ինչպէս է, աղէ՞կ է թէ
գէշ. և ինչպէս են ան քաղաքները՝
ուր որ անոնք կը բնակին. վրան-
ներո՞վ բնակեցած են՝ թէ պարըս-
պաւոր են. Ու երկիրը ինչպէս է, 21
պարարտ է՝ թէ անբեր. մէջը ծա-
ռեր կա՞ն՝ թէ ոչ։ Ու սիրտ եղէք,
ու ան երկրին պտուղէն առէք։ Ու
ան օրերը խաղողին նոր եփած օրերն
էին։ Ու ելան ու ան երկիրը լրտե- 22
սեցին Սին անապատէն մինչև դէպ
'ի Եմաթ երթալու Ռոոբ։ Ու 23
հարաւային կողմէն ելան, ու դէպ 'ի
Քեբրոն եկան. ու հոն էր Ենակի
Ենակի որդիքը Աքիման Սեսի
և Թողմի. ու Քեբրոն Եգիպտոսի
Տանիս քաղաքէն եօթը տարի ա-
ռաջ շինուած էր։ Ու մինչև Եսքո- 24
ղի ձորը եկան, ու անկէ խաղողի
ողկոյզ մը կտրեցին ուռովը մէկ-
տեղ, և երկու հոգի լծակով վեր-
ցուցին անիկայ. և նուռերէն ու
թուզերէն ալ տարին։ Իսրայէլի 25
որդւոցը անկէ կտրած ողկոյզին հա-

մար՝ ան տեղին անունը Եսքողի ձոր
26 դրուեցաւ։ Ու քառասուն օրէն ետ-
քը ան երկիրը լրտեսելէն դարձան.
27 Ու գալով հասան Մովսէսին ու Ա-
հարոնին և Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովքին՝ Փառանի անապատը
Կադէս. և անոնց ու բոլոր ժո-
ղովքին լուր բերին. և երկրին պը-
28 տուղը ցուցուցին անոնց։ Ու
պատմեցին անոր ու ըսին, Մեզ
խրկած երկիրդ գացինք. իրաւցնէ
կաթ ու մեղր կը բղխէ ան, և անոր
29 պտուղը աս է։ Բայց ան երկրին
մէջ բնակող ժողովուրդը զօրաւոր
է, և քաղաքները պարսպաւոր ու
խիստ մեծ են. նաև հոն Ենակին որ-
30 դիքը տեսանք։ Ամաղեկացիք ան
երկրին հարաւային կողմը կը բնա-
կին. ու Քետացիք և Յեբուսացիք
ու Ամորհացիք լեռները կը բնակին,
և Քանանացիք ծովուն քովը ու
Յորդանանու եզերքը կը բնակին։
31 Ու Քաղէբ՝ ժողովուրդը Մովսէսին
առջևը լռեցուց, ու ըսաւ, Ա՛ղէ՛
ելլենք, ու ժառանգենք ան. քան-
զի մենք անշուշտ կարող ենք անոր
32 տիրելու։ Բայց անոր հետ ելլող
մարդիկը ըսին, Մենք ան ժողո-
վուրդին վրայ ելլելու կարող չենք,
ինչու որ անոնք մեզմէ զօրաւոր են։
33 Ու իրենց լրտեսած երկրին համար
գէշ լուր բերին Իսրայէլի որդւոցը՝
ըսելով, Ան երկիրը՝ որուն մէջ-
տեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու
համար, իր բնակիչները ուտող
երկիր մըն է. և անոր մէջի բոլոր
ժողովուրդը որ մենք տեսանք, բարձ-
34 րահասակ մարդիկ են։ Ու հոն
տեսանք հսկաները, Ենակին որ-
դիքը որ հսկաներէն են. անանկ որ
մենք մեր աչքին մարախի պէս երև-
ցանք, և անանկ ալ անոնց աչքին
երևցանք։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Ու բոլոր ժողովքը ձայնը վերցընե-
լով՝ աղաղակեց. և ժողովուրդը
2 լացաւ ան գիշերը։ Ու Իսրայէլի
բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մովսէսին
ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժո-
ղովքը ըսաւ անոնց, Երանի թէ
Եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլ-
լայինք. երանի թէ աս անապատիս
մէջ մեռած ըլլայինք։ Ու ինչո՞ւ 3
համար Տէրը մեզ աս երկիրը բերաւ,
որ սրով իյնանք, և մեր կիներնը
ու մեր որդիքը յափշտակուին.
աղէկ չէ՞ ըլլար մեզի որ Եգիպտոս
դառնանք։ Ու իրարու ըսին, 4
Մէկ մէկ զօրագլուխ մը ընտրենք,
ու Եգիպտոս դառնանք։ Ու Մով- 5
սէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ
ինկան Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
ժողվուած ժողովքին առջևը։ Ու 6
երկիրը լրտեսողներէն՝ Նաւէի որ-
դին Յեսու ու Յեփոնէի որդին
Քաղէբ իրենց հանդերձները պատ-
ռեցին. Ու Իսրայէլի որդւոցը բո- 7
լոր ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով,
Ան երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝
զանիկայ լրտեսելու համար, խիստ
բարի երկիր մըն է։ Թէ որ Տէրը մե- 8
զի հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի տա-
նի, և զանիկայ մեզի պիտի տայ, որ
կաթ ու մեղր բղխող երկիր մըն է։
Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ 9
մի՛ ըլլաք. և ան երկրին ժողովուր-
դէն մի՛ վախնաք. քանզի անոնք մեր
կերակուրն են. անոնց պաշտպանու-
թիւնը գացած է իրենց վրայէն, ու
Տէրը մեզի հետ է. անոնցմէ մի՛
վախնաք։ Ու բոլոր ժողովքը ըսին 10
թէ քարերով քարկոծեն զանոնք.
բայց Տէրոջը փառքը ժողովքի խո-
րանին մէջ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը
երևցաւ։ Ու Տէրը ըսաւ Մով- 11
սէսին, Աս ժողովուրդը մինչև ե՞րբ
զիս պիտի արհամարհէ, և իրենց
մէջը ըրած բոլոր հրաշքներովս ալ
մինչև ե՞րբ պիտի չհաւատան ինծի։
Ու անոնք ժանտախտով պիտի զար- 12
նեմ, ու կորընցընեմ անոնք. և քեզ
անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը
պիտի ընեմ։ Ու Մովսէս ըսաւ 13
Տէրոջը, Ան ատենը Եգիպտացիք
պիտի լսեն. քանզի դուն քու կարո-
ղութեամբդ աս ժողովուրդը անոնց
մէջէն հանեցիր. Ու անոնք պիտի 14
պատմեն աս երկրին բնակիչներուն.
ինչու անոնք լսած են որ դուն՝ ո՛վ
Տէր, աս ժողովուրդին մէջտեղն ես,
որ դուն՝ ո՛վ Տէր, դէմ առ դէմ կը

տեսնուիս , և որ քու ամպդ անոնց
վրայ կը կայնի , և որ ցորեկը ամպի
սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով
15 կը քալես անոնց առջևէն ։ Հիմա
թէ որ աս ժողովուրդը մէկ մարդու
մը պէս մեռցնելու ըլլաս , քու
համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօ-
16 սին՝ ըսելով , Տէրը աս ժողովուր-
դը՝ անոնց երդումով խոստացած
երկիրը տանելու կարող չըլլալուն
համար , անապատին մէջ մեռցուց
17 զանոնք ։ Ու հիմա թող իմ Տէ-
րոջս կարողութիւնը մեծ ըլլայ ,
18 ինչպէս որ խօսեցար՝ ըսելով , Տէրը
երկայնամիտ է , և առատ ողորմու-
թիւնով , անօրէնութիւնը ու յան-
ցանքը ներող ․ բայց յանցաւորը
ամենևին անպարտ չթողուր , հայրե-
րուն անօրէնութիւնը որդիներուն
վրայ մինչև երրորդ ու չորրորդ ազ-
19 գը հատուցանելով ․ Աղաչեմ՝ քու
մեծ ողորմութեանդ համեմատ ներէ
աս ժողովուրդին անօրէնութիւնը ,
ինչպէս որ ներեցիր աս ժողովուրդին
20 Եգիպտոսէն մինչև հոս ։ Ու Տէրը
ըսաւ , Քու խօսքիդ պէս ներեցի ․
21 Բայց կենդանի եմ ես , որ բոլոր
երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լե-
22 ցուի ․ Բայց բոլոր այն մարդիկը որ
Եգիպտոսին մէջ ու անապատի մէջ
իմ փառքս ու իմ ըրած հրաշքներս
տեսան , և մինչև հիմա տասը
անգամ փորձեցին , ու իմ խօսքս
23 մտիկ չըրին , Պիտի չտեսնեն այն
երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն
տալու երդում ըրի ․ իս արհամար-
հողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ
24 զայն ․ Բայց որովհետև իմ ծառաս
Քաղէբ ուրիշ միտք ունեցաւ , ու
ինծի բոլոր սրտով հնազանդեցաւ ,
ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը
պիտի տանիմ , և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ զայն ։ Ու Ամա-
ղէկացիք ու Քանանացիք ձորերու
մէջ կը նստին ․ վաղը դարձէք , և
գնա 'ի անապատը Կարմիր ծովուն
ճամբուն չուեցէք ։

26 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
27 Ահարոնին՝ ըսելով , Մինչև ե՞րբ
աս չար ժողովքին ինծի դէմ տրտ-
նջելուն համբերեմ ․ ես լսեցի Իս-
րայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որ ինծի
դէմ կը տրտնջեն ։ Ըսէ անոնց , 28
Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօ-
սեցաք , անանկ ալ պիտի ընեմ ձե-
զի ․ Ձեր դիակը աս անապատիս 29
մէջ պիտի իյնան ․ և ձեր բոլոր
հաշւին համեմատ՝ ձեզմէ ամէն
համրուածները քսան տարեկանէն
վեր եղողները՝ դուք ամէնքդ որ ինծի
դէմ տրտնջեցիք , Անշուշտ պիտի 30
չմտնէք այն երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ
բնակեցընելու երդում ըրի , բայց 'ի
Յեփոնէի որդին Քաղէբէն՝ ու
Նաւէի որդին Յեսուէն ։ Բայց 31
ձեր տղաքը՝ որոնց համար դուք
ըսիք թէ պիտի յափշտակուին ,
անոնք պիտի տանիմ , և ձեր չհա-
նած երկիրը անոնք պիտի տեսնեն ։
Բայց ձեր դիակը աս անապատին մէջ 32
պիտի իյնան ։ Ու ձեր որդիքը ա- 33
նապատին մէջ քառասուն տարի պի-
տի մոլորին , ու ձեր պոռնկութիւն-
ները կրեն , մինչև որ ձեր դիակը
անապատին մէջ սպառին ։ Ինչ- 34
պէս որ երկիրը քառասուն օրուան մէջ
լրտեսեցիք , անանկ ալ այն օրերուն
թուոյն համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան
տեղը մէյմէկ տարի ․ [illegible] քառա-
սուն տարի պիտի կրէք ձեր անօրէ-
նութիւնները , ու իմ [illegible] հեռա-
նալս ճանչնաք ։ Ես Տէրս ըսի , 35
Ինծի դէմ ժողվուած բոլոր աս չար
ժողովքին անշուշտ պիտի ընեմ աս
բանը ․ անոնք աս անապատին մէջ
պիտի սպառին , ու հոն մեռնին ։
Ու այն մարդիկը՝ որ Մովսէս ղրկեց 36
այն երկիրը լրտեսելու , որոնք դար-
ձան ու երկրին վրայով գէշ լուր
հանելով՝ բոլոր ժողովքը անոր դէմ
տրտնջելու գրգռեցին , Այն մարդի- 37
կը որ այն երկրին վրայով գէշ լուր
հանեցին՝ հարուածով մեռան Տէրո-
ջը առջևը ։ Բայց Նաւէի որդին 38
Յեսու և Յեփոնէի որդին Քաղէ-
բը որ երկիրը լրտեսելու գացող
մարդոցմէն էին , ողջ մնացին ։
Ու Մովսէս աս խօսքերը Իսրայէլի 39
բոլոր որդւոցը զրուցեց , ու ժողո-
վուրդը մեծ սուգ ըրաւ ։ Ու առ- 40
տուանց կանուխ ելան լերան գլուխը ե-

լան՝ ըսելով , Ահա մենք պատրաստ
ենք , և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի
ելլենք ․ ինչու որ մեղք գործեցինք ։
41 Ու Մովսէս ըսաւ , Ինչո՞ւ հիմա
Տէրոջը հրամանէն դուրս կ'ելլէք ․
42 աս բանը պիտի չյաջողի ։ Մի
ելլէք , (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ ,)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը
43 զարնուիք ․ Ինչու որ Ամաղէկացիք
ու Քանանացիք հոն առջևնիդ են ,
և սրով պիտի իյնաք ․ դուք Տէրոջ-
մէն ետ դառնալնուդ համար՝ Տէրը
44 ձեզի հետ պիտի չըլլայ ։ Բայց ա-
նոնք յամառութիւն ընելով՝ լերա-
նը գլուխը ելան ․ սակայն Տէրոջը
ուխտին տապանակը ու Մովսէս
45 բանակին մէջէն չզատուեցան ։ Ան
ատենը այն լերանը վրայ բնակող
Ամաղէկացիք ու Քանանացիք իջան,
և զարկին անոնք , ու հալածեցին
մինչև Հօրմա ։

ԳԼ․ ԺԵ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ,
ու ըսէ անոնց , Երբոր մտնէք ձեր
բնակութեան երկիրը՝ որն որ ձեզի
3 պիտի տամ , Ու Տէրոջը անուշ
հոտ նուիրելու համար՝ արջառներէն
կամ հօտերէն պատարագ պիտի
մատուցանէք Տէրոջը , ողջակէզ՝
կամ ուխտ կատարելու զոհ թէ
կամաւոր ընծայի համար , և թէ
4 ձեր տօներուն մէջ , Ան ատենը
իր զոհը Տէրոջը մատուցանողը՝
հացի ընծայի համար հիմենի մը չոր-
րորդ մասը եղով շաղուած մէկ տա-
սանորդ բարակ ալիւր պիտի մա-
5 տուցանէ ։ Ու ողջակէզին կամ
զոհին հետ՝ մէկ գառի համար՝ հի-
մենի մը չորրորդ մասը գինի թա-
6 փելու նուէր պիտի ընես ․ Կամ
խոյի մը համար՝ հիմենի մը երրորդ
մասը եղով շաղուած երկու տասա-
նորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ
7 պիտի ընես ․ Ու թափելու նուէրի
համար հիմենի մը երրորդ մասը
գինի՝ անոյշ հոտի համար Տէրոջը
8 պիտի մատուցանես ։ Ու երբոր
ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կա-
տարելու զոհի համար՝ կամ խաղա-
ղութեան զոհի համար զուարակ մը
մատուցանես Տէրոջը , Ան ատենը 9
զուարակին հետ կէս հիմէն եղով
շաղուած երեք տասանորդ բարակ
ալիւրէ հացի ընծայ մատուցանես ․
Ու թափելու նուէրի համար կէս 10
հիմէն գինի մատուցանես ․ [illegible]
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մըն
է ։ Ամէն մէկ զուարակի կամ խոյի 11
համար՝ կամ ոչխարի կամ այծի
համար անանկ պիտի ըլլայ ։ Ձեր 12
պատրաստելու թուոյն նայելով՝ ա-
նոնց թուոյն համեմատ՝ ամէն մէ-
կուն անանկ պիտի ընէք ։ Երկրին 13
ամէն բնակը աս բաները անանկ
պիտի ընէ , Տէրոջը անուշահոտ
պատարագ մատուցանելու համար ։
Ու թէ որ ձեր քովը պանդխտացած 14
օտարականը՝ կամ ձեր ազգերուն
մէջ ձեր մէջը [illegible] Տէրոջը ա-
նուշահոտ պատարագ ընելու ըլլայ ,
ձեր ըրածին պէս անիկայ ալ անանկ
պիտի ընէ ։ Ո՛վ ժողովք՝ ձեզի 15
համար և ձեր քով պանդխտացած
օտարականին համար մէկ կանոն
պիտի ըլլայ ․ ձեր ազգերուն մէջ
յաւիտենական կանոնով՝ Տէրոջը
առջևը ինչպէս էք դուք , անանկ
պիտի ըլլայ օտարականն ալ ։ Ձե- 16
զի համար և ձեր քովը պանդխտա-
ցած օտարականին համար՝ մէկ օ-
րէնք ու մէկ կարգադրութիւն պի-
տի ըլլայ ։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 17
սելով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 18
ու ըսէ անոնց , Երբոր այն երկիրը
մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ ,
Ու ըլլայ որ երբ այն երկրին հա- 19
ցէն ուտէք , բարձրացընելու ըն-
ծայ մատուցանէք Տէրոջը ․ Ձեր 20
առջի խմորէն չոթ մը բարձրացընե-
լու ընծայ պիտի մատուցանէք ․ կա-
լէ բարձրացընելու ընծան ինչպէս
որ կ'ընէք , աս ալ անանկ պիտի
բարձրացընէք ։ Ձեր առջի խմո- 21
րէն բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէք Տէրոջը՝ ձեր ազգերուն
մէջ ։

Եւ թէ որ սխալէք ու չընէք աս 22
բոլոր պատուիրանները՝ որ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին , Նա այն ամէնը՝ 23

որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին
ձեռքովը՝ այն օրէն 'ի վեր՝ որ
Տէրը պատուիրեց ձեր ազգերուն
24 մէջ յաւիտեան. Եւ ըլլայ որ՝ եթէ
ժողովքը սխալմամբ յանցանք մը ընէ,
ան ատենը բոլոր ժողովքը՝ Տէրոջը
անուշահոտ ողջակէզի համար՝
մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ
իր օրէնքին համեմատ ընծայովը ու թափելու
նուէրովը, և մեղքի պատարագի
համար այծերէն մէկ նոխազ։
25 Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
համար, ու թողութիւն պիտի
ըլլայ անոնց, ինչու որ սխալմունք
էր, և անոնք իրենց սխալելուն համար
իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ
բերին, ու նաև իրենց մեղքի
26 պատարագը Տէրոջը առջևը. Ուստի
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
ու անոնց մէջը պանդխտացած
օտարականներուն թողութիւն
պիտի ըլլայ. քանզի բոլոր ժողովուրդը
սխալման մէջ էր։
27 Եւ թէ որ անձ մը սխալմամբ
մեղք գործէ, ան ատենը մեղքի
պատարագի համար մէկ տարեկան էգ
28 այծ մը պիտի բերէ. Եւ քահանան
քաւութիւն պիտի ընէ սխալմամբ
մեղք գործող անձին համար. երբոր
Տէրոջը առջևը սխալմամբ մեղք գործէ,
անոր համար քաւութիւն պիտի
ընէ, ու անոր թողութիւն ըլլայ։
29 Սխալմամբ մեղք գործողին համար՝
թէ Իսրայէլի որդւոց մէջի բնակին
համար՝ և թէ անոնց մէջը պանդխտացած
օտարականին համար, մէկ
օրէնք պիտի ունենաք։
30 Բայց այն անձը որ յանդգնութեամբ
բան մը կ'ընէ, թէ երկրին
բնակը ըլլայ՝ և թէ օտարական,
անիկայ Տէրը կը նախատէ. ան
անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի
31 կորսուի։ Տէրոջը խօսքը արհամարհելուն
ու անոր պատուիրանքը
զանց ընելուն համար՝ ան անձը անշուշտ
պիտի կորսուի. անոր անօրէնութիւնը
իր վրան պիտի ըլլայ։
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը անապատն
էին, մարդ մը գտան՝ որ շա-
33 բաթ օրը փայտ կը ժողվէր. Եւ

անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ գըտան
զանիկայ, Մովսէսին ու Ահարոնին
և բոլոր ժողովքին առջևը
բերին։ Եւ բանտարկեցին զանիկայ, 34
ինչու որ անոր ինչ ընելիքնին
ծանուցուած չէր։ Եւ Տէրը ըսաւ 35
Մովսէսին, Ան մարդը անպատճառ
պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովքը
բանակէն դուրս քարերով պիտի
քարկոծեն զանիկայ։ Եւ բոլոր 36
ժողովքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս՝ բանակէն դուրս
հանեցին զանիկայ, և քարերով
քարկոծեցին, ու մեռաւ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 37
ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 38
ու ըսէ անոնց, որ իրենց ծոպեր
շինեն իրենց հանդերձներուն քղանցքներուն
վրայ՝ իրենց ազգերուն
մէջ. ու քղանցքի ծոպերուն վրայ
կապոյտ ժապաւէն մը դնեն. Եւ 39
ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ, որ դուք
տեսնէք զան՝ ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները
միտքերնիդ բերէք,
և ընէք անոնք. ու ձեր սրտերուն և
ձեր աչքերուն ցանկութեանցը չհետևիք՝
որոնց ետևէն դուք կը մոլորիք.
Անանկ որ միտքերնիդ բերէք՝ 40
ու ընէք իմ բոլոր պատուիրանքները,
ու սուրբ ըլլաք ձեր Աստուծոյն
առջևը։ Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, 41
որ ձեզի Աստուած ըլլալու
համար ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի.
Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աստուածը։

ԳԼ. ԺԶ.

Եւ Ղեւիի որդւոյն Կահաթի որդւոյն 1
Իսահառին որդին Կորխ՝
և Ռուբէնի որդւոցմէ Եղիաբի
որդիքը Դաթան ու Աբիրոն և
Փաղեթի որդին Օն ելան, Եւ 2
Իսրայէլի որդւոցմէ երկու հարիւր
յիսուն հոգի ժողովքի խորհրդական
գլխաւորներ՝ ու անուանի մարդիկներ
հետերնին առնելով Մովսէսին
առջևը ելան, Եւ Մովսէսին ու Ահարոնին 3
վրայ ժողվուեցան, ու ըսին
անոնց, Ալ հերիք է ըրածնիդ. ինչու
որ բոլոր ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ
են, և Տէրը անոնց մէջն է. և ինչու

Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք ձեզ
4 կը բարձրացնէք։ Եւ երբ Մովսէս
ասոր լսեց, իր երեսին վրայ ին-
5 կաւ. Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր
բոլոր ժողովքին՝ ըսելով, Վաղը
Տէրը պիտի ցուցնէ թէ ո՛վ է իրը,
և ո՛վ է սուրբը, ու զանիկայ իրեն
պիտի մօտեցնէ. և ո՛վ որ ինքը
կ'ընտրէ, իրեն պիտի մօտեցնէ։
6 Աս ըրէք. առէք ձեզի բուրվառներ,
դուն ալ Կորխ՝ և քու բոլոր
7 ժողովքդ. Եւ վաղը անոնց մէջը
կրակ դրէք, ու Տէրոջը առջևը անոնց
վրայ խունկ դրէք. և սուրբը
անիկայ ըլլայ, ո՛վ որ Տէրը կ'ընտրէ.
ալ հերիք է ըրածնիդ՝ ով Ղեւիի
8 որդիքը։ Եւ Մովսէս ըսաւ Կորխին,
Լսեցէք՝ ով Ղեւիի որդիքը.
9 Պզտի՞կ բան կ'երևնայ ձեզի որ Իսրայէլին
Աստուածը ձեզ իրեն մօտեցնելու
համար՝ Իսրայէլի ժողովքէն
զատեց ձեզ, որ Տէրոջը խորանին
պաշտօնը ընէք, և ժողովքին
առջևը կայնիք՝ անոնց պաշ-
10 տօնութիւնը ընելու. Եւ քեզ
ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ
Ղեւիի որդիքը իրեն մօտեցուց,
ու դուք քահանայութի՞ւն ալ կը
11 փնտռէք։ Ասոր համար դուն ու քու
բոլոր ժողովքդ Տէրոջը դէմ ժողվուեցաք.
և Ահարոն ո՞վ է որ անոր
դէմ դուք տրտունջ կ'ընէք։
12 Եւ Մովսէս՝ Եղիաբին որդիքը Դաթանը
ու Աբիրոնը կանչելու համար
մարդ խրկեց. և անոնք ըսին,
13 Չենք ելլեր. Մեզ անապատին
մէջ մեռցնելու համար՝ կաթ ու
մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելդ
քի՞չ բան է, որ նաև մեր վրայ
14 տիրապետել կ'ուզես։ Եւ մեզ
կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը
չտարիր, ո՛չ ալ մեզի արտի ու
այգիի ժառանգութիւն տուիր.
միթէ աս մարդոցը աչքե՞րը պիտի
հանես. մենք չենք ելլեր։
15 Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ, ու
ըսաւ Տէրոջը, Մի՛ նայիր անոնց
ընծաներուն. անոնցմէ էշ մըն ալ
չառի, և անոնց մէկուն չարիք
16 մը չըրի։ Եւ Մովսէս ըսաւ Կորխին,
Վաղը դուն ու քու բոլըր ժողովքդ Տէրոջը առջևը ներկայանաք,
դուն և անոնք ու Ահարոն.
Եւ առէք ամէն մէկերնիդ 17
ձեր բուրվառները, ու անոնց մէջը
խունկ դրէք, և ամէն մէկը իր
բուրվառը [illegible] երկու
հարիւր յիսուն բուրվառները, և
դուն ալ ու Ահարոն ամէն մէկերնիդ
ձեր բուրվառները Տէրոջը առջևը
մօտեցուցէք։ Եւ ամէն մէկը իր 18
բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կըրակ
դրին, ու անոնց վրայ խունկ
դրին, և ժողովքի խորանին դուռը
կայնեցան Մովսէսին ու Ահարոնին
հետ։ Եւ Կորխ անոնց դէմ ժողովքի 19
խորանին դուռը ժողվեց բոլոր
ժողովքը. ու Տէրոջը փառքը
բոլոր ժողովքին երևցաւ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 20
Ահարոնին՝ ըսելով, Աս ժողովքին 21
մէջէն զատուեցէք, որ շուտով կորսնցընեմ
զանոնք։ Բայց անոնք 22
երեսնուն վրայ ինկան՝ ու ըսին,
Ո՛վ Աստուած՝ բոլոր մարդոց հոգիներուն
Աստուածը, մէկ մարդուն
մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքի՞ն վրայ
պիտի գայ քու բարկութիւնդ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 23
սելով, Խօսէ ժողովքին ու ըսէ, 24
Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին
բնակութեանը բոլորտիքէն հեռացէք։
Եւ Մովսէս ելաւ ու Դաթա- 25
նին և Աբիրոնին գնաց, և Իսրայէլի
ծերերը անոր ետևէն գացին։ Եւ 26
խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով, Աս
չար մարդոցը վրաններուն քովէն
ետ քաշուեցէք, ու անոնց մէկ
բանին ալ մի՛ դպչիք, որ անոնց բոլոր
մեղքերովը չկորսուիք։ Ասոր վրայ 27
անոնք Կորխին՝ Դաթանին ու Աբիրոնին
բնակութեանը բոլորտիքէն
հեռացան. և Դաթան ու Աբիրոն
և անոնց կնիկները ու անոնց որդիքը
և ընտանիքը իրենց վրաններուն
դուռը ելան կայնեցան։ Եւ Մով- 28
սէս ըսաւ, Ասով պիտի գիտնաք
թէ Տէրն է իս ղրկողը բոլոր աս
գործերը ընելու, և ոչ թէ ես ինծմէ
բան մը ըրի. Եթէ որ ա- 29
սոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս
մեռնին, և թէ որ ամէն մարդու

պատահածը անոնց ալ պատահի ,
30 Տէրը քու խրկած չէ ։ Բայց թէ որ
Տէրը հրաշք մը ընէ , և երկիրը իր
բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց
բոլոր ունեցածը կլլէ , ու անոնք
ողջ ողջ գերեզմանը իջնեն , ան
ատենը պիտի գիտնաք որ աս մարդիկը
31 Տէրը անարգեցին ։ Եւ եղաւ
որ աս բոլոր խօսքերը խօսիլը լմնցուցածին
պէս , անոնց տակի գետինը
32 պատռեցաւ ։ Եւ երկիրը իր
բերանը բացաւ , ու զանոնք և անոնց
տուները ու Կորխին ունեցած
բոլոր մարդիկը և բոլոր անոնց ինչքը
33 կլլեց ։ Եւ անոնք ու բոլոր
անոնցները ողջ ողջ գերեզմանը իջան .
և երկիրը ծածկեց զանոնք ,
ու ժողովքին մէջէն կորսուեցան ։
34 Եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր
Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան .
քանզի ըսին , Չըլլայ որ երկիրը
35 մեզ ալ կլլէ ։ Եւ Տէրոջմէն կրակ
ելաւ , ու խունկ մատուցանող երկու
հարիւր յիսուն հոգին սպառեց ։

36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
37 Խօսէ Ահարոն քահանային
որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառները
ան այրուածին մէջէն վերցընէ .
և դուն անոնց մէջի եղած կրակը անդին
ցրուէ . քանզի անոնք սուրբ
38 եղան ։ Ան իրենց հոգիներուն դէմ
մեղք գործողներուն բուրվառներէն
թիթեղներ շինեն՝ սեղանը պատելու
համար . ինչու որ անոնք Տէրոջը
առջևը մատուցանելով՝ սուրբ եղած
են . և Իսրայէլի որդւոցը նշան պիտի
39 ըլլան ։ Ու Եղիազար քահանան
ան այրուած մարդոցը մատուցած
պղնձէ բուրվառները առաւ .
և զանոնք սեղանը պատելու համար
40 թիթեղներ շինեցին . (Իսրայէլի
որդւոցը յիշատակ ըլլալու համար ,
որ Ահարոնի սերունդէն չեղող օտար
մէկը Տէրոջը առջևը խունկ մատուցանելու
չմօտենայ , և Կորխին պէս
ու անոր ժողովքին պէս չըլլայ .)
ինչպէս որ Տէրը ըսաւ անոր՝ Մովսէսին
ձեռքովը ։
41 Եւ հետևեալ օրը Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքը Մովսէսին
դէմ ու Ահարոնին դէմ տրտունջ ըրին՝
ըսելով , Դուք Տէրոջը ժողովուրդը
մեռցուցիք ։ Եւ եղաւ որ 42
երբ ժողովքը Մովսէսին ու Ահարոնին
դէմ ժողվուած էին , դէպ'ի
ժողովքի խորանը նայեցան , և ահա
ամպը ծածկեց զան , ու Տէրոջը փառքը
երևցաւ ։ Եւ Մովսէս ու Ա- 43
հարոն ժողովքի խորանին առջևը
եկան ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ- 44
սին՝ ըսելով , Աս ժողովքին մէջէն 45
ելէք , որ շուտով սպառեմ զանոնք .
և անոնք երեսնուն վրայ ինկան ։

Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին , 46
Բուրվառը առ , ու մէջը սեղանին
վրայէն կրակ դիր , և վրան
խունկ դիր , ու շուտով ժողովքը
գնա , ու անոնց համար քաւութիւն
ըրէ , ինչու որ Տէրոջմէն բարկութիւն
ելաւ . ժանտախտը սկսաւ ։
Եւ Ահարոն Մովսէսին ըսածին պէս 47
բուրվառը առաւ , ու ժողովքին
մէջը վազեց , և ահա ժանտախտը
սկսած էր ժողովուրդին մէջը , և
վրան խունկ դրաւ , ու ժողովուրդին
համար քաւութիւն ըրաւ . Եւ 48
մեռելներուն ու ողջերուն մէջտեղը
կայնեցաւ , ու ժանտախտը դադարեցաւ ։
Եւ ժանտախտէն մեռածները 49
տասնուչորս հազար եօթը հարիւր
հոգի էին , Կորխի բանին համար
մեռածներէն զատ ։ Եւ Ահա- 50
րոն դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի
խորանին դուռը , ու ժանտախտը
դադարեցաւ ։

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե- 1
լով , Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը , 2
ու անոնցմէ իրենց հայրը տուներուն
համեմատ մէյմէկ գաւազան՝ այսինքն
իրենց հայրը տուներուն բոլոր իշխաններէն
տասուերկու գաւազան
առ . ամէն մարդուն անունը իր
գաւազանին վրայ գրէ ։ Եւ Ահա- 3
րոնին անունը Ղևիին գաւազանին
վրայ պիտի գրես . ինչու որ անոնց
հայրերուն տանը իշխանին համար
մէկ գաւազան պիտի ըլլայ . Եւ 4
զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայութիւնին
առջևը դնես , ուր որ ձեզի
5 պիտի հանդիպիմ ։ Եւ պիտի ըլլայ
որ՝ իմ ընտրած մարդուս գաւազանը
պիտի ծաղկի . ու պիտի
դադրեցընեմ ինծմէ Իսրայէլի որդւոցը
տրտունջը՝ որոնք կը տրտնջեն
6 ձեր վրայով ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ
Իսրայէլի որդւոցը . ու անոնց
բոլոր իշխանները իրենց հայրը
տուներուն համեմատ՝ տասուերկու
գաւազան տուին անոր , ամէն մէկ
իշխանին համար մէյմէկ գաւազան ,
և Ահարոնին գաւազանը անոնց գա-
7 ւազաններուն մէջն էր ։ Եւ Մովսէս
գաւազանները Տէրոջը առջևը
դրաւ վկայութեան խորանին մէջ ։
8 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս
վկայութեան խորանը մտաւ . և
ահա Ղևիի տանը կողմէն եղած
Ահարոնին գաւազանը ծաղկեցաւ ,
ու ծլեցաւ , և ծաղիկ բացաւ , ու
9 նուշեր հասցուց ։ Եւ Մովսէս բոլոր
գաւազանները Տէրոջը առջևէն
դուրս հանեց Իսրայէլի բոլոր որդւոցը
առջևը . ու անոնք տեսան ,
և ամէն մէկը իր գաւազանը առաւ ։
10 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Ահարոնին
գաւազանը վկայութիւնին
առջևը ետ դարձուր , որ ապստամբներուն
նշան ըլլալու համար պահուի .
ու անոնց տրտունջը ինծմէ
11 վերցընես , որ չմեռնին ։ Եւ Մովսէս
Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս
12 ըրաւ , անանկ ըրաւ ։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝
ըսելով , Ահա կը մեռնինք , կը
կորսուինք . մենք ամէնքս կը կոր-
13 սուինք . Ամէն ով որ Տէրոջը խորանին
մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս
ալ պիտի մեռնի՞նք ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին , Դուն
ու քեզի հետ քու որդիքդ և
քու հօրդ տունը սրբարանին անօրէնութիւնը
պիտի կրէք . և դուն
ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քահանայութեանը
անօրէնութիւնը
2 պիտի կրէք ։ Եւ քու հօրդ ցեղէն՝
այսինքն Ղևիին ցեղէն եղող քու
եղբայրներդ մօտեցուր , որ քեզի
հետ միանան , ու քեզի սպասաւորութիւն
ընեն . և դուն ու քեզի
հետ քու որդիքդ վկայութեան խորանին
առջևը պիտի ըլլաք ։ Եւ 3
քու պահպանութիւնդ ու բոլոր խորանին
պահպանութիւնը պիտի պահեն .
միայն թէ սրբարանին անօթներուն
ու սեղանին չմօտենան , որ
ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ դուք ։
Եւ անոնք քեզի հետ պիտի միանան , 4
ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը
պիտի պահեն՝ խորանին ամէն
պաշտօնին նայելով . և օտար
մէկը պիտի չմօտենայ ձեզի ։ Եւ 5
սրբարանին պահպանութիւնը ու
սեղանին պահպանութիւնը պիտի
պահէք , որ ալ Իսրայէլի որդւոցը
վրայ բարկութիւն չըլլայ ։ Եւ ա- 6
հա ես Իսրայէլին որդւոցը մէջէն ձեր
եղբայրները Ղևտացիները առի .
անոնք ձեզի Տէրոջը համար պարգև
տրուած են , որ ժողովքի խորանին
պաշտօնը ընեն ։ Եւ դուն ու քե- 7
զի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր
բաներուն համար և վարագուրին
ներսը եղած բաներուն համար
ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք ,
ու պաշտօնը կատարէք . ձեր
քահանայութիւնը իբր պարգևի
պաշտօն տուի , և մօտեցող օտարականը
պիտի մեռցուի ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին , 8
Եւ ես ահա Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս
պահպանութիւնը քեզի տուի . և
անոնք օծման իրաւունքի համար քեզի
և քու որդւոցդ տուի յաւիտենական
կանոնով ։ Ասիկա քուկդ 9
պիտի ըլլայ ամենասուրբ բաներէն՝
որ չեն այրուիր . անոնց ամէն հացի
ընծաներուն՝ անոնց ամէն մեղքի
պատարագներուն՝ և անոնց ամէն
յանցանքի պատարագներուն բոլոր
ընծաները՝ որ ինծի պիտի հատուցանեն ,
ամենասուրբ են քեզի ու
քու որդւոցդ համար ։ Ամենա- 10
սուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես զան .
ամէն արու պիտի ուտէ զան . անիկայ
սուրբ պիտի ըլլայ քեզի ։ Աս 11
ալ քուկդ պիտի ըլլայ . անոնց
պարգևներուն բարձրացընելու ըն-

ծան, և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
երերցընելու ընծաները․ քեզի և
քեզի հետ քու որդւոցդ ու քու
աղջիկներուդ տուի անոնք յաւիտենական
կանոնով․ քու տանդ մէջ
ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ուտէ։
12 Ամենէն աղէկ իւղն և ամենէն
աղէկ գինին ու ցորենին բոլոր
երախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի
13 մատուցանեն, քեզի տուի։ Անոնց
երկրին մէջ եղած ամէն բերքերուն
երախայրիները՝ որ Տէրոջը պիտի
բերեն, քուկդ պիտի ըլլան․ քու
տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անոնէ
14 պիտի ուտէ։ Իսրայէլի մէջ
ամէն նուիրուած բանը քուկդ պիտի
15 ըլլայ։ Ամէն մարմինի ամէն
արգանդ բացողը որ Տէրոջը կ'ընծայեն,
թէ՛ մարդ ըլլայ և թէ՛ անասուն՝
քուկդ պիտի ըլլայ․ միայն թէ
մարդուն անդրանիկը անշուշտ պիտի
փրկես․ և անմաքուր անասուններուն
16 անդրանիկն ալ պիտի փրկես։ Ու
երբոր փրկուելու [illegible] մէկ ամսուան
ըլլան, սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հինգ սիկղ արծաթի
գնով պիտի փրկես․ [illegible] քսան
17 կերա է։ Բայց կովին անդրանիկը
և ոչխարին անդրանիկը կամ այծին
անդրանիկը պիտի չփրկես, անոնք
սուրբ են․ անոնց արիւնը սեղանին
վրայ պիտի սրսկես, ու անոնց ճարպը
պիտի այրես անուշահոտ պատարագ
18 ըլլալու Տէրոջը․ Ու անոնց
միսը քուկդ պիտի ըլլայ, երերցընելու
կուրծքը ու աջ զիստը քուկդ
19 ըլլալուն պէս։ Սուրբ բաներէն
ամէն բարձրացընելու ընծաները՝ որ
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը կը մատուցանեն,
քեզի և քեզի հետ քու
որդիներուդ ու աղջիկներուդ տուի
յաւիտենական կանոնով․ անիկայ
Տէրոջը առջեւը քեզի և քեզի հետ
քու սերունդիդ՝ աղի ուխտ մըն է
20 յաւիտեան։ Ու Տէրը ըսաւ Ահարոնին,
Անոնց երկրին մէջ դուն
ժառանգութիւն պիտի չունենաս,
ու անոնց մէջ բաժին չունենաս․
Իսրայէլի որդւոցը մէջ քու
բաժինդ ու ժառանգութիւնդ ես
եմ։

Ու ահա Իսրայէլի բոլոր տասանորդը 21
Ղեւիի որդւոցը տուի ժառանգութեան
համար՝ իրենց պաշտօնին
փոխարէն, Ժողովքի խորանին
պաշտօնը ընելնուն համար։
Ու Իսրայէլի որդիքը ալ Ժողովքի 22
խորանին պիտի չմօտենան, որ մեղք
չկրեն ու չմեռնին։ Ու Ժողովքի 23
խորանին պաշտօնը Ղեւտացիք պիտի
ընեն, ու իրենց անօրէնութիւնը
իրենք պիտի կրեն․ ասիկայ ձեր ազգերուն
մէջ յաւիտենական կանոն
պիտի ըլլայ, որ անոնք Իսրայէլի որդւոցը
մէջ ժառանգութիւն չունենան։
Քանզի Իսրայէլի որդւոցը 24
տասանորդը՝ որոնք Տէրոջը կ'ընծայեն,
Ղեւտացւոց ժառանգութիւն
տուի․ աս պատճառով անոնց համար
ըսի որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ
ժառանգութիւն չունենան։

Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 25
Ղեւտացւոց խօսէ 26
ու ըսէ անոնց, Երբոր Իսրայէլի
որդւոցմէն տասանորդը առնէք՝ որն
որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառանգութեան
համար տուի, ան ատենը
անկէ՝ տասանորդին տասներորդ մասը
բարձրացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք
Տէրոջը։ Ու ատ ձեր 27
բարձրացընելու ընծան՝ կալի ցորենի
պէս և հնձանի լիութեան պէս պիտի սեպուի
ձեզի։ Այսպէս՝ Իսրայէլի որդւոցմէ 28
ձեր առած բոլոր տասանորդներէն
դուք ալ բարձրացընելու ընծայ
պիտի մատուցանէք Տէրոջը․
և անոնցմէ՝ Տէրոջը բարձրացընելու
ընծան Ահարոն քահանային պիտի
տաք։ Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝ 29
Տէրոջը ամէն բարձրացընելու
ընծան բոլորովին անոր ամենաղէկէն՝
անոր սուրբ մասէն պիտի մատուցանէք։
Ուստի պիտի ըսես 30
անոնց, Երբոր անոր ամենաղէկէն
մատուցանէք, ան ատենը [illegible]
կալի արդիւնքի պէս՝ ու հնձանի արդիւնքի
պէս սեպուի Ղեւտացիներուն։
Ու ամէն տեղ պիտի ուտէք 31
ան, դուք ու ձեր ընտանիքները․
վասն զի Ժողովքի խորանին
մէջ ձեր ըրած պաշտօնին փոխարէն
ձեր վարձքն է ան։ Ու անկէ 32

ամենաղէկը մատուցանելէն ետքը
անոր համար մեղք պիտի չկրէք, ու
Իսրայէլի որդւոցը սուրբ բաները
չպղծէք որ չմեռնիք։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու
2 Ահարոնին՝ ըսելով, Աս է օրէնքին
կանոնը որ Տէրը պատուիրեց՝
ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն
անարատ ու անթիծ՝ որուն վրայ լուծ
3 դրուած չըլլայ։ Ու Եղիազար քահանային
պիտի տաք անիկայ, որ
բանակէն դուրս հանէ, ու իր առջեւը
4 մորթեն անիկայ։ Ու Եղիազար
քահանան իր մատովը անոր արիւնէն
պիտի առնէ, ու դէպ 'ի Ժողովքի
խորանին առջեւի կողմը եօթը
անգամ պիտի սրսկէ անոր արիւնէն։
5 Ետքը իր աչքին առջեւը
պիտի այրեն երինջը․ անոր մորթը
ու միսը և անոր արիւնը աղբովը
6 մէկտեղ պիտի այրեն։ Ու քահանան
պիտի առնէ եղեւնի փայտ՝
զոպայ ու կրկնակի կարմիր, և երինջին
այրուած կրակին մէջը պիտի
7 նետէ։ Ու քահանան իր հանդերձները
ու իր մարմինը ջրով
պիտի լուայ, ու ետքը բանակը
մտնէ․ և քահանան մինչեւ իրիկուն
8 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Ու զանիկայ
այրողը իր հանդերձները ու
իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, և
մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
9 Ու մաքուր մարդ մը երինջին մոխիրը
պիտի ժողվէ, ու բանակին
դուրսի դին մաքուր տեղ մը դնէ․
և Իսրայէլի որդւոցը ժողովքին համար
պիտի պահուի, մեղաց համար
10 մաքրութեան ջուր ըլլալու։ Ու
երինջին մոխիրը ժողվողը իր հանդերձները
պիտի լուայ, ու մինչեւ
իրիկուն անմաքուր ըլլայ․ և ասիկայ
Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց
մէջ պանդխտացող օտարականին
համար յաւիտենական կանոն պիտի
ըլլայ։
11 Ով որ մեռած մարդու մը մարմնին
դպչի, եօթը օր անմաքուր
12 պիտի ըլլայ։ Անիկայ անով ինքզինք

մաքրել պիտի տայ երրորդ օրը,
և եօթներորդ օրը մաքուր պիտի
ըլլայ․ բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ
օրը, եօթներորդ օրը մաքուր
պիտի չըլլայ։ Ով որ մեռած 13
մարդու մը մարմնին դպչի ու ինքզինքը
չմաքրէ, Տէրոջը խորանը կը
պղծէ․ և ան անձը Իսրայէլէն պիտի
կտրուի․ անոր վրայ մաքրութեան
ջուրը չսրսկուելուն համար անիկայ
անմաքուր է․ իր անմաքրութիւնը
տակաւին իր վրան է։
Վրանի մէջ մեռնող մարդուն համար 14
օրէնքը աս է․ ան վրանին մէջ
ամէն մտնողը և ան վրանին մէջ ամէն
եղողը եօթը օր անմաքուր պիտի
ըլլայ։ Ու ամէն բաց ամանը որ 15
իր վրան կապուած խուփ չունի,
անմաքուր պիտի ըլլայ։ Ու ով որ 16
դաշտի վրայ սրով սպաննուածի
մը՝ կամ իր մահովը մեռածի մը՝
կամ մարդու ոսկորի մը՝ և կամ գերեզմանի
մը, եօթը օր անմաքուր
պիտի ըլլայ։ Ու անմաքուր 17
եղողին համար՝ ան մեղաց
համար այրուած երինջին մոխիրէն
առնելով՝ աման մը մէջ վրան կենդանի
ջուր դնեն․ Ու մաքուր մարդ 18
մը զոպայ պիտի առնէ, ու ան ջուրը
թաթէ, և վրանին վրայ ու բոլոր
ամաններուն վրայ և հոն եղած մարդոց
վրայ՝ ու ոսկորի մը կամ սպաննուածի
մը կամ մեռածի մը և կամ
գերեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի
սրսկէ։ Ու մաքուր մարդը պիտի 19
սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը
ու եօթներորդ օրը․ և եօթներորդ
օրը զանիկայ պիտի մաքրէ, ան ալ
իր հանդերձները պիտի լուայ ու
ջրով լուացուի, և իրիկունը մաքուր
ըլլայ։ Բայց ան մարդը՝ որ 20
անմաքուր ըլլալով չմաքրուիր, ան
անձը ժողովքին մէջէն պիտի կտրուի,
ինչու որ Տէրոջը սրբարանը
պղծեց․ անոր վրայ մաքրութեան
ջուրը չսրսկուեցաւ, անիկայ անմաքուր
է։ Ու յաւիտենական կանոն 21
մը ըլլայ անոնց, որ մաքրութեան
ջուրը սրսկողը իր լաթերը
պիտի լուայ․ ու մաքրութեան ջուրին
դպչողը մինչեւ իրիկուն անմա-

22 քուր պիտի ըլլայ ։ Եւ անմաքուր
անձը ինչ բանի որ դպչի՝ ան ալ
անմաքուր պիտի ըլլայ . ու անոր
դպչող մարդը մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ ։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սին անապատը եկան
առջի ամսուն , ու ժողովուրդը
Կադէսի մէջ իջեւան ըրաւ . եւ Մարիամ՝ հոն վախճանեցաւ , ու հոն
թաղուեցաւ ։
2 Եւ ժողովքին խմելու ջուր չկար .
ու Մովսէսին եւ Ահարոնին վրայ
3 հաւաքուեցան ։ Եւ ժողովուրդը
Մովսէսին հետ վիճելով՝ խօսեցան
ու ըսին , Երանի թէ մենք ալ
մեռնէինք՝ երբոր մեր եղբայրները
4 մեռան Տէրոջը առջեւը . Եւ ինչու
Տէրոջը ժողովուրդը այս անապատը
բերիք , որ մենք ու մեր անասունները
5 հոս մեռնինք ։ Եւ ինչու
մեզ Եգիպտոսէն հանեցիք՝ մեզ այս
գէշ տեղը բերելու համար . հոս ոչ
սերմ ցանելու տեղ է , ոչ ալ
թզենիներու ու այգիներու եւ նռնենիներու . խմելու ջուր անգամ
6 չկայ ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքին առջեւէն ելլելով ժողովքի
խորանին դրանը գացին , ու իրենց
երեսին վրայ ինկան . եւ Տէրոջը
փառքը անոնց երեւցաւ ։
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
8 ըսելով , Գաւազանը առ , ու ժողովքը ժողվէ , դուն ու քու եղբայրդ Ահարոն , եւ անոնց աչքերուն առջեւը խօսեցէք ապառաժին , ու իր ջուրը պիտի տայ . եւ
դուն ապառաժէն ջուր պիտի հանես
անոնց , ու ժողովքին եւ անոնց անասուններուն խմցնես ։
9 Եւ Մովսէս առաւ գաւազանը Տէրոջը առջեւէն , ինչպէս որ իրեն պատուիրեց ։
10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքը
ապառաժին առջեւը ժողվեցին . եւ
ըսաւ անոնց , Լսեցէք հիմա՝ ով
ապստամբներ , մեզի այս ապառա-
11 ժէ՞ն ջուր հանենք ։ Եւ Մովսէս իր
ձեռքը վերցուց , ու գաւազանով երկու անգամ՝ ապառաժին զարկաւ .
եւ առատօրէն ջուր ելաւ , եւ ժողովքը ու անոնց անասունները խմեցին ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու 12
Ահարոնին , Որովհետեւ ինծի չհաւատացիք Իսրայէլի որդւոցը աչքերուն առջեւը զիս փառաւորելու , անոր համար այս ժողովուրդը դուք
պիտի չտանիք այն երկիրը՝ որն որ
անոնց տուի ։ Մերիպայի ջուրը աս 13
է . վասն զի Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ՝ վիճեցան . եւ ինքը փառաւորուեցաւ անոնց մէջ ։

Եւ Մովսէս Կադէսէն դեսպաններ 14
խրկեց Եդովմի թագաւորին՝ ըսելու . Այսպէս կ'ըսէ քու եղբայրդ
Իսրայէլ , Մեզի պատահած բոլոր
նեղութիւնը գիտես . Ինչպէս մեր 15
հայրերը Եգիպտոս իջան , եւ բնակեցանք Եգիպտոսի մէջ շատ ատեն .
եւ Եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու
մեր հայրերը ։ Եւ երբ մենք Տէրոջը 16
աղաղակեցինք , լսեց մեր ձայնը . եւ հրեշտակ մը խրկեց , ու մեզ
Եգիպտոսէն հանեց . եւ ահա մենք
քու սահմանիդ ծայրի Կադէս քաղաքին մէջն ենք . Շնորհք ըրէ՛ 17
անցնինք քու երկրէդ . արտերէն ու
այգիներէն պիտի չանցնինք , եւ
հորերէն ջուր պիտի չխմենք . արքունական ճամբայէն պիտի երթանք , աջ կամ ձախ կողմը պիտի
չխոտորինք՝ մինչեւ որ քու սահմանէդ
անցնինք ։ Եւ Եդովմ ըսաւ անոր , 18
Իմ երկրէս պիտի չանցնիս , ապա
թէ ոչ՝ սրով քու դէմդ կ'ելլեմ ։
Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին անոր , 19
Մենք մեծ ճամբայէն կ'անցնինք , եւ
թէ որ ես ու իմ անասուններս քու
ջուրէդ խմենք , անոր գինը կը հատուցանեմ . առանց ուրիշ բան մը
ընելու իմ ոտքերովս կ'անցնիմ ։
Եւ անիկայ ըսաւ , Պիտի չանցնիս . 20
եւ Եդովմ մեծ բազմութիւնով ու
հզօր ձեռքով անոնց դէմը ելաւ ։
Այսպէս Եդովմ իր սահմանէն Իսրայէլին ճամբայ տալ չուզեց . ուստի Իսրայէլ դարձաւ անկէ ։ 21

Եւ Կադէսէն չուեցին , ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը 22
Հոր լեռը եկան ։ Եւ Տէրը խօ- 23

սեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
Հոր լեռը՝ Եդովմի երկրին սահ-
24 մանին քով՝ ըսելով , Ահարոն իր
ժողովուրդին պիտի խառնուի . քանզի Մերիպայի ջուրին քով՝ իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ընելնուդ համար՝ պիտի չմտնէ այն երկիրը՝ որն որ Իսրայէլի որդւոցը տուի ։
25 Ահարոնը ու անոր որդին Եղիազարը առ , ու Հոր լեռը հանէ զա-
26 նոնք . Եւ Ահարոնը իր զգեստներէն
մերկացուր , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուր զանոնք . ինչու
որ Ահարոն իր ժողովուրդին պիտի
27 խառնուի , ու հոն մեռնի ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը պատուիրածին պէս
ըրաւ . ու բոլոր ժողովքին աչքին
28 առջեւը Հոր լեռը ելան ։ Եւ
Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր
զգեստներէն , ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուց զանոնք . եւ Ահարոն հոն լեռանը գլուխը մեռաւ .
ու Մովսէս եւ Եղիազար լեռնէն ի-
29 ջան ։ Եւ երբ բոլոր ժողովքը տեսաւ որ Ահարոն մեռաւ , Իսրայէլի բոլոր տունը Ահարոնին համար
երեսուն օր լացին ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ հարաւային կողմը բնակող Արադի Քանանացի թագաւորը
լսելով որ Իսրայէլ Աթարիմի ճամբայէն կու գայ , Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ , եւ անոնցմէ գերիներ
2 առաւ ։ Եւ Իսրայէլ ուխտ ըրաւ
Տէրոջը ու ըսաւ , Թէ որ այս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես , անոնց
քաղաքները բոլորովին պիտի կոր-
3 սնցնեմ ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին
ձայնը լսեց , ու Քանանացիները
անոր ձեռքը մատնեց . եւ Իսրայէլ
բոլորովին կորսնցուց զանոնք ու
անոնց քաղաքները , եւ այն տեղին
անունը Հորմա դրաւ ։
4 Ու Եդովմի երկրին բոլորտիքէն
անցնելով Հոր լեռնէն Կարմիր
ծովուն ճամբան չուեցին . ու ճամբուն մէջ ժողովուրդին սիրտը նե-
5 ղացաւ ։ Եւ ժողովուրդը Աստուծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ ըսելով , Ինչու մեզ Եգիպ-
տոսէն հանեցիք՝ որ անապատին մէջ
մեռնինք . քանզի հաց չկայ , ջուր
չկայ . եւ այս չնչին հացէն մեր սիրտը
զզուեր է ։ Եւ Տէրը ժողովուրդին 6
վրայ կիզող օձեր խրկեց , ու խածին
ժողովուրդը , անանկ որ՝ Իսրայէլէն
շատ ժողովուրդ մեռաւ ։ Եւ ժողովուրդը Մովսէսին եկան ու ըսին , 7
Տէրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելովնիս մեղանչեցինք . աղօթք ըրէ
Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցնէ . եւ Մովսէս ժողովուրդին համար
աղօթեց ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին , Քեզի կիզող օձ մը շինէ , ու 8
զանիկայ ձողի մը վրայ դիր . եւ ըլլայ
թէ ով որ խածնուի , անոր նայի ու
ապրի ։ Եւ Մովսէս պղնձէ օձ մը 9
շինեց , ու զանիկայ ձողի մը վրայ
դրաւ . եւ եղաւ որ օձ մը երբոր
մարդ մը խածնէր , անիկայ պղնձէ
օձին նայածին պէս կ'առողջանար ։

Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին՝ ու 10
Ովբոթի մէջ իջեւան ըրին ։ Եւ 11
Ովբոթէն չուեցին՝ ու Իյէաբարիմի
մէջ դէպ 'ի արեւելեան կողմը՝ Մովաբին դիմացի անապատին մէջ
իջեւան ըրին ։ Անկէ ալ չուեցին՝ եւ 12
Զարեդ ձորին մէջ իջեւան ըրին ։

Անկէ չուեցին՝ ու իջեւան ըրին 13
Առնոնին մէկալ կողմը այն անապատին մէջ որ Ամորհացւոց սահմանէն
կ'ելլէ . ինչու որ Առնոն Մովաբացւոց սահմանն է , Մովաբացւոց ու
Ամորհացւոց մէջտեղը ։ Անոր հա- 14
մար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին
մէջ կ'ըսուի , Սուփայի մէջ Վահեպը ու Առնոնին գետերը , Եւ Ա- 15
րին կեցած տեղը փռուող ու Մովաբին սահմանը կպչող գետերուն
յորձանքը ։

Եւ անկէ Բէէր գացին . այս այն 16
ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր
էր Մովսէսին , Ժողովուրդը ժողվէ ,
ու ես անոնց ջուր պիտի տամ ։ Այն 17
ատենը Իսրայէլ այս երգը երգեց .
Ո՛վ հոր՝ բղխէ . երգեցէք անոր .
Հորը իշխանները փորեցին , ժողո- 18
վուրդին ազնուականները Օրէնսդրին հրամանովը , իրենց գաւազաններովը փորեցին զան ։

Եւ անապատէն դէպ 'ի Մաթանա ,

19 Ու Մաթանայէն դէպ 'ի Նաաղիէլ,
20 ու Նաաղիէլէն դէպ 'ի Բամօթ, Ու
Բամօթէն Մովաբի դաշտին մէջ
դէպ 'ի Եսիմոն նայող փասգային
գագաթը եղած հովիտը չուեցին։
21 Ու Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց
Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ը-
22 սելով, Թող երկրէդ անցնինք. ար-
տի կամ այգիի մէջ չենք մտներ, հորի
ջուրէ չենք խմեր. մինչև քու սահմա-
նէդ անցնելնիս՝ արքունական ճամ-
23 բայէն կ'երթանք։ Ու Սեհոն իր
սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէ-
լին. հապա Սեհոն իր բոլոր ժողո-
վուրդը ժողվեց, և դէպ 'ի անապատը
Իսրայէլին դէմ ելաւ, ու Յասսա
եկաւ, և Իսրայէլին հետ պատե-
24 րազմեցաւ։ Ու Իսրայէլ սուրի
բերնէ անցուց զանիկայ, ու տիրեց
անոր երկրին, Առնոնէն մինչև Յա-
բոկ մինչև Ամմոնի որդւոց եր-
կիրը. Ինչու որ Ամմոնի որդւոց
25 սահմանը զօրաւորին էր։ Ու Իս-
րայէլ առ բոլոր քաղաքները առաւ.
ու Իսրայէլ Ամօրհացւոց բոլոր քա-
ղաքներուն մէջ բնակեցաւ, Եսեբո-
նի մէջ ու անոր բոլոր գիւղերուն
26 մէջ. Քանզի Եսեբոն Ամօրհացւոց
Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր.
Ինչու որ անիկայ Մովաբի առջի
թագաւորին հետ պատերազմելով,
անոր ձեռքէն անոր բոլոր երկիրը
27 մինչև Առնոն առած էր։ Անոր
համար առակ խօսողները կ'ըսեն,
Եսեբոն եկէք. թող Սեհոնին քա-
ղաքը շինուի ու պատրաստուի.
28 Վասն զի Եսեբոնէն կրակ ելաւ, —
Սեհոնի քաղաքէն բոց. Մովաբին
Արը այրեց, — Առնոնին բարձր
29 տեղերուն տէրերը։ Վա՜յ քեզ Մո-
վաբ, ով Քամովսի ժողովուրդ
կորսուեցար. իր փախած որդի-
քը ու աղջիկները Ամօրհացւոց Սե-
հոն թագաւորին գերութեան տու-
30 աւ. Զանոնք նետերով զարկինք.
Եսեբոն կորսուեցաւ մինչև Դե-
բոն. և կործանեցինք զանոնք մինչև
Մեդաբայի քովը եղած Նոփա։
31 Այսպէս Իսրայէլ Ամօրհացւոց
32 երկիրը բնակեցաւ։ Ու Մովսէս
լրտես խրկեց Յազերը լրտեսելու,
ու անոր գիւղերը առին, և հոն ե-
ղած Ամօրհացիները վռնտեցին։
Ու դարձան ու Բասանի ճամբան 33
ելան. և Բասանի Ովգ թագաւո-
րը՝ ինքն ու իր բոլոր ժողովուրդը
անոնց դէմ Եդրայիի մէջ պատե-
րազմի ելաւ։ Ու Տէրը ըսաւ 34
Մովսէսին, Անկէ մի՛ վախնար.
քանզի քու ձեռքդ մատնեցի զանի-
կայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը,
և անոր երկիրը. և դուն Եսեբոնի
մէջ բնակող Ամօրհացւոց Սեհոն
թագաւորին ըրածիդ պէս պիտի ը-
նես անոր։ Այսպէս զարկին զանի- 35
կայ և անոր որդիքը ու անոր բո-
լոր ժողովուրդը, այնանկ որ մէկն ալ
չմնաց. և անոր երկիրը տիրեցին։

ԳԼ. ԻԲ.

Ու Իսրայէլի որդիքը չուեցին, ու 1
Մովաբի դաշտերուն մէջ Յոր-
դանանու անդիի կողմը Երիքովի
դիմացը բանակ դրին։
Ու Սեպփորի որդին Բաղակ 2
տեսաւ ան ամէնը որ Իսրայէլ ըրաւ
Ամօրհացւոց։ Ու Մովաբ խիստ 3
վախցաւ ժողովուրդէն, ինչու որ
շատուոր էին. ու Մովաբ Իսրա-
յէլի որդւոցը երեսէն տաղնապի
մէջ էր։ Ու Մովաբ Մադիանու 4
ծերերուն ըսաւ, Հիմա աս ժողո-
վուրդը պիտի լզէ մեր բոլորտիքը
եղած ամէնը, ինչպէս որ արջառը
դաշտին խոտը կը լզէ։ Ու Սեպ-
փորի որդին Բաղակ Մովաբի
թագաւորն էր ան ատենը։ Ու 5
Բէովրի որդւոյն Բաղաամին դես-
պաններ խրկեց Փաթուրա —
(որ անոր ժողովուրդին որդւոցը
երկրին Գետոյն եզերքն էր,) զա-
նիկայ կանչելու և ըսելու, Ահա
Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ելաւ.
ահա երկրին երեսը ծածկեց, և իմ
դիմացս կը նստի. Աստի հիմա 6
կ'աղաչեմ եկո՛ւր, ինծի համար ա-
նիծէ աս ժողովուրդը. քանզի ա-
նիկայ ինծմէ զօրաւոր է. գուցէ կա-
րող ըլլամ անիկայ զարնել, ու
երկրէս վռնտեմ զանիկայ. վասն
զի գիտեմ որ քու օրհնածդ օրհնեալ
է, և քու անիծածդ անիծեալ։

7 Ու Մովաբին ծերերը ու Մադի-
անու ծերերը իրենց ձեռքերուն մէջ
հմայութեան վարձքերով գացին.
և Բաղաամին եկան ու Բաղակին
8 խօսքերը ըսին անոր։ Ու անիկայ
ըսաւ անոնց, Աս գիշեր հոս մնա-
ցէք. և Տէրը ինչ որ ինծի խօսե-
լու ըլլայ, անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի. ու Մովա-
բի իշխանները Բաղաամին քով
9 մնացին։ Ու Աստուած Բաղաա-
մին եկաւ ու ըսաւ, Ո՞վ են աս
10 քու քովդ եղած մարդիկը։ Ու
Բաղաամ ըսաւ Աստուծոյ, Մովա-
բի թագաւորը Սեպփորեան Բա-
ղակ ատոնք ինծի խրկեց՝ ըսելով,
11 Ահա Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ե-
լաւ, ու երկրին երեսը ծածկեց.
հիմա եկո՛ւր՝ անիծէ զանիկայ ինծի
համար, որ գուցէ կարող ըլլամ
անոր յաղթել ու զանիկայ վռնտ-
12 ել։ Ու Աստուած ըսաւ Բա-
ղաամին, Անոնց հետ չերթաս,
ժողովուրդը չանիծես. վասն զի ա-
13 նիկայ օրհնեալ է։ Ու Բաղաամ
առաւօտուն ելաւ, ու ըսաւ Բաղա-
կին իշխաններուն, Դուք ձեր եր-
կիրը գացէք. ինչու որ Տէրը ինծի
14 չթողուր ձեզի հետ երթալու։ Ու
Մովաբի իշխանները ելան, ու Բա-
ղակին եկան և ըսին, Բաղաամ
մեզի հետ գալ չուզեց։
15 Ու Բաղակ դարձեալ անոնց-
մէ աւելի շատ և աւելի պա-
16 տուաւոր իշխաններ խրկեց։ Ու ա-
նոնք Բաղաամին եկան ու ըսին ա-
նոր, Սեպփորի որդին Բաղակ
ասանկ կ'ըսէ, Կ'աղաչեմ ինծի
17 գալէն մի՛ հրաժարիր. Քանզի քե-
զի շատ պատիւ պիտի ընեմ, և
ինծի ինչ որ ըսես՝ պիտի ընեմ.
ուստի կ'աղաչեմ եկո՛ւր անիծէ աս
18 ժողովուրդը ինծի համար։ Ու
Բաղաամ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ Բաղակին ծառաներուն, Թէ
որ Բաղակ իր տունը լեցուն ար-
ծաթ ու ոսկի տայ ինծի, իմ Տէր
Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար անց-
նիլ, պզտիկ կամ մեծ բան մը
19 ընելու։ Ու հիմա կ'աղաչեմ աս
գիշեր դուք ալ հոս կեցէք, որ գիտ-
նամ թէ Տէրը ուրիշ ինչ պիտի
ըսէ ինծի։ Ու Աստուած գիշերը 20
Բաղաամին եկաւ ու ըսաւ անոր,
Թէ որ մարդիկը քեզ կանչելու
գան, ելի՛ր՝ անոնց հետ գնա՛. բայց
ինչ որ քեզի խօսիմ, ան պիտի
ընես։

Ու Բաղաամ առաւօտուն ելաւ, ու 21
իր իշուն համետը դրաւ, և Մովաբի
իշխաններուն հետ գնաց։ Ու եր- 22
թալուն համար Աստուծոյ բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ, ու Տէրոջը
հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնեցաւ
իբրև անոր թշնամի մը. և անիկայ
իր իշուն վրայ հեծած էր, ու անոր
երկու ծառաները իր հետն էին։
Ու էշը տեսաւ Տէրոջը հրեշտակը, 23
որ ճամբուն վրայ կայնած էր, ու իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, ու
էշը ճամբայէն դարձաւ և արտը մը-
տաւ. ու Բաղաամ էշը ծեծեց՝ որ
իր ճամբան դարձընէ զանիկայ։
Ու Տէրոջը հրեշտակը այգիներուն 24
նեղ ճամբուն մէջ կայնեցաւ, ուր
որ մէկ կողմէն պատ՝ ու միւս կող-
մէն պատ կար։ Ու երբոր էշը Տէ- 25
րոջը հրեշտակը տեսաւ, պատին
քովը խոթուեցաւ, և Բաղաամին
ոտքը պատին քովը ճնշեց. ան ալ
նորէն ծեծեց զանիկայ։ Ու Տէրո- 26
ջը հրեշտակը առաջ գնաց, ու նեղ
տեղ մը կայնեցաւ, ուր աջ կամ
ձախ կողմը խոտորելու ճամբայ չը-
կար։ Ու երբոր էշը Տէրոջը հրեշ- 27
տակը տեսաւ, Բաղաամին տակը
նստաւ. ու Բաղաամին բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ, և գաւազանով
ծեծեց էշը։ Ու Տէրը իշուն բե- 28
րանը բացաւ, ու անիկայ Բաղաա-
մին ըսաւ, Ի՞նչ ըրի քեզի որ
այսպէս իրեք անգամ զիս ծեծեցիր։
Ու Բաղաամ ըսաւ իշուն, Ինծի ծաղր 29
ընելուդ համար. երանի թէ ձեռքս
սուր մը ըլլար, որ հիմա քեզ մեռ-
ցնէի։ Ու էշը ըսաւ Բաղաամին, 30
Ես ան քու էշդ չե՞մ, որուն վրայ
կը հեծնէիր քու մանկութենէդ մին-
չև այսօր. քեզի ասանկ ընել իմ
սովորութի՞ւնս էր. ու անիկայ ը-
սաւ, Չէ։ Ու ան ատենը Տէրը 31
բացաւ Բաղաամին աչքերը. ու

երբ տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը
ճամբուն վրայ կայնած էր, և իր
ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, իր
երեսին վրայ ինկաւ ու երկրպագու-
32 թիւն ըրաւ։ Եւ Տէրոջը հրեշտա-
կը ըսաւ անոր, Ինչու համար ի-
րեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր.
ահա ես քեզի թշնամութիւն ընե-
լու ելայ. վասն զի քու ճամբադ
33 ուղիղ չէ իմ առջեւ. Եւ էշը զիս
տեսաւ, ու աս իրեք անգամ է որ
իմ առջեւէս մէկդի քաշուեցաւ.
թէ որ անիկայ իմ առջեւէս մէկդի
չքաշուէր, հիմա ես քեզ անշուշտ
մեռցուցեր, ու զանիկայ ողջ թո-
34 ղուցեր էի։ Եւ Բաղաամ ըսաւ
Տէրոջը հրեշտակին, Մեղք գոր-
ծեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ
ինծի դէմ կայներ էիր. ուստի թէ
որ քեզի անհաճոյ կ'երեւնայ՝ ի՛ս ետ-
35 ևոյս, ետ դառնամ։ Եւ Տէրոջը
հրեշտակը ըսաւ Բաղաամին, Գը-
նա՛ աս մարդոցը հետ, բայց ան
խօսքը որ քեզի պիտի զրուցեմ, ան
միայն խօսիս. և Բաղաամ գնաց
Բաղակին իշխաններուն հետ։
36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղ-
աամ կու գայ, զանիկայ դիմա-
ւորելու ելաւ իր սահմանը եղած
Առնոն գետին քովի Մովաբացւոց
մէկ քաղաքը՝ որ սահմանին ծայրն
37 է։ Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին,
Քեզ կանչելու յատկապէս չղրկեցի՞.
ինչու չեկար ինծի. արդեօք քեզի
պատիւ ընելու կարողութիւն չու-
38 նի՞մ։ Եւ Բաղաամ ըսաւ Բա-
ղակին, Ահա ես քեզի եկայ. բայց
ես բնաւ զօրութիւն ունի՞մ բան
մը ըսելու. Աստուած իմ բերանս
ինչ խօսք որ դնէ, ան պիտի խօ-
39 սիմ։ Եւ Բաղաամ Բաղակին
հետ գնաց, ու Կարիաթ Հուսոթ
40 եկան։ Եւ Բաղակ արջառներ ու
ոչխարներ մորթեց, ու Բաղաամին
և անոր հետ եղող իշխաններուն
ղրկեց։
41 Ու երբոր առտու եղաւ, Բաղակ
առաւ Բաղաամը, և Բահաղին
բարձր տեղուանքը հանեց զանի-
կայ. ու անկէ ժողովուրդին ծայրը
տեսաւ։

ԳԼ. ԻԳ.

Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, 1
Հոս ինծի եօթը սեղան շինէ,
ու հոս ինծի եօթը զուարակ և եօ-
թը խոյ պատրաստէ։ Եւ Բա- 2
ղակ Բաղաամին ըսածին պէս ը-
րաւ. և Բաղակ ու Բաղաամ ամեն
մէկ սեղանին վրայ մէկ մէկ զուարակ
ու մէկ մէկ խոյ մատուցին։ Եւ 3
Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Դուն
քու ողջակէզիդ քովը կայնէ, ու ես
երթամ, գուցէ Տէրը իմ դիմացս
ելլէ. և ինչ որ ինծի ցուցնէ,
քեզի պիտի ըսեմ. ու բարձր տեղ
մը ելաւ։ Եւ Աստուած Բաղաա- 4
մին հանդիպեցաւ. ու Բաղաամ ը-
սաւ անոր, Եօթը սեղան պատ-
րաստեցի, ու ամեն մէկ սեղանին
վրայ մէկ մէկ զուարակ ու մէկ մէկ
խոյ մատուցի։ Եւ Տէրը Բաղաա- 5
մին բերանը խօսք դրաւ ու ըսաւ,
Դարձիր Բաղակին և աստանկ խօ-
սէ։ Եւ դարձաւ անոր. և ահա 6
անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ
էր, ինքը ու Մովաբի բոլոր իշ-
խանները։ Եւ իր առակը սկսեց 7
ու ըսաւ,

Մովաբի թագաւորը Բաղակ
զիս Արամէն՝ արեւելեան լեռներէն
բերաւ, ըսելով, Եկո՛ւր՝ Յակոբը
անիծէ ինծի, եկո՛ւր Իսրայէլը նզո-
վէ։ Աստուծոյ չանիծածը ի՞նչ- 8
պէս անիծեմ, կամ Տէրոջը չնզո-
վածը ի՞նչպէս նզովեմ. Վասն զի 9
լեռներուն գլխէն տեսայ անիկայ,
և բլուրներէն կը նայիմ անոր.
ահա աս ժողովուրդը զատ պիտի
բնակի, ու ազգերուն հետ պիտի
չսեպուի։ Յակոբին փոշին ո՞վ 10
կրնայ համրել, և Իսրայէլին քա-
ռորդը ո՞վ կրնայ հաշուել. թող
իմ անձս արդարներուն մահովը
մեռնի, ու իմ վախճանս անոնց
վախճանին պէս ըլլայ։

Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, 11
Աս ի՞նչ ըրիր ինծի. ես քեզ բերի
իմ թշնամիներս անիծելու, և ահա
դուն բոլորովին օրհնեցիր։ Եւ ա- 12
նիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ, ան

խօսելու հոգ տանելու չե՞մ։
13 Եւ Բաղակ նորէն ըսաւ անոր,
Կ'աղաչեմ՝ ինծի հետ ուրիշ տեղ
մը եկո՛ւր, որ անոնք տեսնես անկէ.
անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես, և
անոնց ամէնը պիտի չտեսնես. ու
անկէ անիծէ անոնք ինծի համար։
14 Եւ տարաւ զանիկայ Սոփիմին ար-
տը՝ Փասգային գլուխը, ու եօթը
սեղան շինեց, և ամեն մէկ սեղանին
վրայ մէկ մէկ զուարակ ու մէկ մէկ
15 խոյ մատուց։ Եւ ըսաւ Բաղակին,
Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայ-
նէ, ու ես հոն Տէրը դիմաւորեմ։
16 Եւ Տէրը Բաղաամին դիմացը ելաւ,
և անոր բերանը խօսք դրաւ ու ը-
սաւ, Բաղակին դարձիր ու աստանկ
17 ըսէ։ Եւ երբոր եկաւ անոր, ահա
անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ
էր. Մովաբին իշխաններն ալ անոր
հետն էին. և Բաղակ ըսաւ անոր,
18 Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ։ Եւ անիկայ
իր առակը սկսեց ու ըսաւ,

Ելի՛ր ո՛վ Բաղակ, ու լսէ. ո՛վ
Սեպփորի որդին՝ ինծի մտիկ ըրէ։
19 Աստուած մարդ չէ՛ որ սուտ խօսի,
ո՛չ ալ մարդու որդի՛ որ զղջայ.
ինքը ըսաւ, ու պիտի չընէ՞, կամ
ինքը խօսեցաւ, ու տեղը պիտի
20 չբերէ՞։ Ահա հրաման առի օրհնե-
լու. և ինքը օրհնեց, ու ես չեմ
21 կրնար ետ դարձընել։ Յակոբին
վրայ անօրէնութիւն մը չգտնեց, ո՛չ
ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն
տեսաւ. անոր Տէր Աստուածը իր
հետն է. և անոր մէջը թագաւորի
22 ցնծութեան ձայն կայ։ Զանոնք
Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է.
անիկայ միեղջերուի պէս ոյժ ունի։
23 Քանզի Յակոբին դէմ կախարդու-
թիւն չըլլար. ու Իսրայէլին դէմ
դիւթութիւն չգտնուիր. ու Յակո-
բին ու Իսրայէլին վրայով՝ ժամա-
նակին պիտի ըսուի թէ Աս-
24 տուած ինչե՜ր ըրաւ։ Ահա աս
ժողովուրդը մատակ առիւծի պէս
պիտի ելլէ, ու առիւծի պէս պի-
տի բարձրանայ. — պիտի չպառ-
կի մինչև որ որսը չուտէ, ու
սպաննուածներուն արիւնը չխմէ։
25 Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին,

Ոչ անէծք տուր անոնց՝ ո՛չ ալ
օրհնութիւն։ Ու Բաղաամ պա- 26
տասխան տալով Բաղակին ըսաւ,
Միթէ ես քեզի չխօսեցա՞յ ըսելով,
Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան պիտի ը-
նեմ։

Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, 27
Եկո՛ւր՝ մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ
քեզ. գուցէ Աստուած հաճի, որ
անկէ անիծես զանոնք ինծի համար։
Ուստի Բաղակ տարաւ Բաղաամը 28
Փոգովրին գագաթը, որ դէպ 'ի
Եսիմոն կը նայի։ Ու Բաղաամ 29
ըսաւ Բաղակին, Հոս ինծի եօթը
սեղան շինէ, ու հոս ինծի եօթը
զուարակ ու եօթը խոյ պատրաստէ։
Եւ Բաղակ Բաղաամին ըսածին պէս 30
ըրաւ, ու ամեն մէկ սեղանին վրայ
մէկ մէկ զուարակ ու մէկ մէկ խոյ մա-
տուց։

ԳԼ. ԻԴ.

Երբոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէ- 1
րը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել,
միւս անգամներուն պէս հմայքներ
փնտռելու չգնաց, այլ իր երեսը
դէպ 'ի անապատը դարձուց։ Ու 2
Բաղաամ իր աչքերը վերցնելով
տեսաւ որ Իսրայէլ իր ցեղերուն
կարգովը վրանին մէջ բնակած է.
ու Աստուծոյ Հոգին անոր վրայ ե-
կաւ. Ու իր առակը սկսելով ըսաւ, 3

Բէովրի որդւոյն Բաղաամին
խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօս-
քը, Աստուծոյ խօսքերը լսող, ու 4
Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
[illegible] գետինը ինկող՝ ու
աչքերը բաց եղողին խօսքը աս է։
Ո՛վ Յակոբ՝ քու վրաններդ, ու ո՛վ 5
Իսրայէլ՝ քու խորաններդ ինչ գե-
ղեցիկ են. Ձորերու պէս տարած- 6
ուեցան. գետերու քով եղող պար-
տէզներու պէս, Տէրոջը տնկած հա-
լուէի ծառերուն՝ ու ջուրին եզերքը
եղող եղեւիններուն պէս են։ Անոր 7
դոյլերէն ջուր պիտի վազէ, ու ա-
նոր սերմը առատ ջուրերու մէջ պի-
տի ըլլայ. անոր թագաւորը Ագագէն
աւելի պիտի բարձրանայ, ու թա-
գաւորութիւնը աճի։ Զանիկայ 8
Եգիպտոսէն հանողը Աստուած է.

մինչերուն պէս ոյժ ունի ․ իրեն
թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ,
անոնց ոսկորները պիտի կոտրէ,
ու նետերովը զանոնք պիտի զար-
9 նէ ․ Առիւծի պէս նստաւ պառկե-
ցաւ, ու մատակ առիւծի պէս ․
զանիկայ ո՞վ պիտի արթընցընէ ։
Քեզ օրհնողները օրհնեալ ըլլան,
ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ ։

10 Ու ատենը Բաղակ շատ սրդողե-
ցաւ Բաղաամին, ու ձեռքերը իրա-
րու զարկաւ ․ և Բաղակ ըսաւ Բա-
ղաամին, Ես քեզ կանչեցի որ իմ
թշնամիներուս անէծք տաս, և ահա
աս երեք անգամ է որ անոնց օրհնու-
11 թիւն տուիր ։ Ուստի դուն հիմա
քու տեղդ փախիր ․ քեզի շատ պա-
տիւ ընեմ՝ ըսի, բայց ահա Տէրը
12 քեզ պատիւէ զրկեց ։ Ու Բա-
ղաամ ըսաւ Բաղակին, Ես քու
ղրկած դեսպաններուդ ալ չըսե-
13 ցի՞մ ըսելով, Բաղակ թէ որ ինծի
իր տունովը լեցուն արծաթ ու ոսկի
տայ, ես Տէրոջը խօսքէն չեմ կրնար
անցնիլ, որ իմ կամքէս աղէկ կամ
գէշ բան մը ընեմ ․ Տէրը ինչ որ
14 ըսէ, ան պիտի խօսիմ ։ Ու ահա
ես հիմա իմ ժողովուրդիս կ'երթամ ․
եկուր, քեզի հասկըցընեմ թէ աս
ժողովուրդը ետքի օրերը ինչ պիտի
15 ընէ քու ժողովուրդիդ ։ Ու ատե-
նը իր առակը սկսելով ըսաւ,

Բէովրի որդւոյն Բաղաամին խօս-
քը՝ ու աչքը բաց մարդուն խօսքը,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող՝ և Բարձ-
րելոյն գիտութիւնը գիտցող, ու
Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
և թմրածի պէս գետինը ինկող ու
աչքը բաց եղողին խօսքը աս է ․
17 Զանիկայ պիտի տեսնեմ, բայց հի-
մա չէ ․ զանիկայ պիտի դիտեմ,
բայց մօտէն չէ ․ Յակոբէն մէկ
Աստղ մը պիտի ծագի, ու Իսրայէ-
լէն իշխանութեան գաւազան մը պի-
տի ելլէ, և Մովաբի իշխանները
պիտի զարնէ, ու Սէթի բոլոր որ-
18 դիները բնաջինջ պիտի ընէ ։ Նաև
Եդովմ պիտի նուաճի ․ Սէիր ալ
իր թշնամիներէն պիտի նուաճի ․
բայց Իսրայէլ քաջութիւն պիտի
19 ընէ ։ Ու Յակոբէն ելլող պիտի
իշխէ, ու քաղաքին մէջ մնացորդը
պիտի կորսնցընէ ։

Ետքը Ամաղէկին նայեցաւ, ու իր 20
առակը սկսելով ըսաւ, Ամաղէկ
ազգերուն գլուխն է, բայց վերջը
բոլորովին պիտի կորսուի ։

Ու Կենեցիին նայեցաւ, և իր ա- 21
ռակը սկսելով ըսաւ, Ամրու
քու նստած տեղդ ամուր է, ու
քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրիր ես ․
Բայց Կենեցին պիտի աւրուի, մին- 22
չև որ Ասուր քեզ գերի տանի ։

Ետքը իր առակը սկսելով ըսաւ, 23
Ափսոս, երբոր Աստուած աս բա-
ները ընէ, ո՞վ ողջ պիտի մնայ ։
Ու նաւ Կիտացւոց եզերքներէն նա- 24
ւեր պիտի գան, և Ասուրը պիտի
չարչարեն, ու Եբերը չարչարեն ․
բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի
կորսուին ։

Ետքը Բաղաամ ելաւ գնաց, ու 25
իր տեղը դարձաւ ․ և Բաղակ ալ
իր ճամբան գնաց ։

ԳԼ․ ԻԵ

Ու Իսրայէլ Սատիմի մէջ բնակե- 1
ցաւ, ու ժողովուրդը Մովաբի
աղջիկներուն հետ սկսաւ պոռնկու-
թիւն ընել ։ Ու անոնք ժողովուր- 2
դը հրաւիրեցին իրենց աստուած-
ներուն զոհերուն ․ ու ժողովուրդը
զոհերէն ուտելով անոնց աստուած-
ներուն երկրպագութիւն ըրին ։ Ու 3
Իսրայէլ Բեելփեգովրին յարեցաւ ․
ուստի Տէրոջը բարկութիւնը Իս-
րայէլի վրայ բորբոքեցաւ ։ Ու Տէ- 4
րը Մովսէսին ըսաւ, Ժողովուրդին
բոլոր իշխանները առ, ու զանոնք
Տէրոջը առջևը արևին դէմ կախէ,
որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը
Իսրայէլէն դառնայ ։ Ու Մովսէս 5
Իսրայէլի դատաւորներուն ըսաւ,
Մեռցուցէք ամէն մէկերնիդ ձեր
մարդիկը որ Բեելփեգովրին յարե-
ցան ։ Ու ահա Իսրայէլի որդւոցմէ 6
մէկը եկաւ, ու իր եղբայրներուն
մէջ Մադիանացի կնիկ մը բերաւ՝
Մովսէսին աչքին առջևը, ու Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին առ-
ջևը, երբոր անոնք ժողովքի խորա-
նին դրանը քովը կու լային ։ Ու 7

Ահարոն քահանայի որդւոյն Եղիա-
զարին որդին Փենէհէս աս բանը
տեսնելով՝ ժողովքին մէջէն ելաւ,
8 ու ձեռքը նիզակ մը առաւ, Ու
Իսրայէլացի մարդուն ետևէն սե-
նեակը մտաւ, ու երկուքն ալ՝ այ-
սինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը
փորէն խոցեց ․ ու հարուածը Իս-
9 րայէլի որդւոցմէ դադարեցաւ ։ Ու
հարուածէն մեռածները քսանու-
չորս հազար հոգի էին ։

10 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
11 սելով, Ահարոն քահանայի որ-
դւոյն Եղիազարին որդին Փենէհէս
իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որ-
դւոցմէ դարձուց, որովհետև անի-
կայ ինծի համար նախանձ ունեցաւ
անոնց մէջը ․ այնպէս որ ես իմ նա-
խանձովս Իսրայէլի որդիքը բնա-
12 ջինջ չըրի ։ Ասոր համար ըսէ որ
Ահա ես անոր կու տամ իմ խաղա-
13 ղութեան ուխտս ․ Ու անոր ու ան-
կէ ետքը անոր սերունդին յաւիտե-
նական քահանայութեան ուխտ մը
ըլլայ ․ որովհետև իր Աստուծոյն նա-
խանձը ունեցաւ, ու Իսրայէլի որ-
դւոցը համար քաւութիւն ըրաւ ։
14 Ու Մադիանացի կնկանը հետ զար-
նուող Իսրայէլացի մարդուն անու-
նը Զամբրի էր, որ Սաղուի որդին
ու Շմաւոնեանց մէկ տոհմին իշ-
15 խանն էր ։ Ու զարնուող Մադիա-
նացի կնկանը անունը Քազբի էր,
որ Մադիանու մէջ ազգատոհմի իշ-
խան եղող Սուրին աղջիկն էր ։
16 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով, Մադիանացւոց թշնամու-
թիւն ըրէք, ու անոնք զարկէք ․
18 Քանզի անոնք իրենց ըրած նենգու-
թիւններովը ձեզի թշնամութիւն
ըրին Փեգովրի գործին մէջ՝ ու ի-
րենց քրոջը գործին մէջ՝ այսինքն
Մադիանացի իշխանին աղջկանը
Քազբիին, որ հարուածին օրը զար-
նուեցաւ Փեգովրին համար ։

ԳԼ․ ԻԶ

1 Ու հարուածէն ետքը Տէրը Մով-
սէսին և Ահարոնի որդւոյն Եղիա-
զար քահանային խօսեցաւ ըսելով,
2 Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
գումարը առէք, անոնց հայրը
տուներուն համեմատ, քսան տարե-
կանէն վեր եղողները՝ այսինքն Իս-
րայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները համրեցէք ։ Ուս- 3
տի Մովսէս ու Եղիազար քահանան
Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի
քովը Յորդանանու մօտ անոնց
հետ խօսեցան՝ ըսելով, Քսան տա- 4
րեկանէն վեր եղողները համրեցէ՛ք,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ու Ե-
գիպտոսի երկրէն ելած Իսրայէլի
որդւոցը հրամայեց ։

Ռուբէն՝ Իսրայէլին անդրանի- 5
կը, և Ռուբէնի որդիքը ․ Ենով-
քէն՝ Ենովքեանց տոհմը, Փաղ-
ղուէն՝ Փաղղուեանց տոհմը, Եսա- 6
րոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը, Քար-
միէն՝ Քարմեանց տոհմը յառաջ
եկան ։ Ռուբէնեանց տոհմերը աս- 7
ոնք են ․ ու անոնց համրուածները
քառասուներեք հազար եօթը հա-
րիւր երեսուն հոգի էին ։ Ու Փաղ- 8
ղուին որդին Եղիաբ էր ։ Ու 9
Եղիաբին որդիքը Նամուէլ, Դա-
թան ու Աբիրոն էին ․ աս Դաթա-
նը ու Աբիրոնը ժողովքին մէջ երե-
ւելիներ էին, — ասոնք էին որ Տէ-
րոջը դէմ կեցող Կորխին ժողովքին
մէջ՝ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ
կեցան ․ Ու երկիրը իր բերանը 10
բանալով՝ կլլեց զանոնք ու Կորխն
ալ, ան ժողովքին մեռած ատենը
երբոր կրակը ան երկու հարիւր
յիսուն մարդիկը կերաւ ․ ու ա-
նոնք ամենուն օրինակ եղան ։ Բայց 11
Կորխին որդիքը չմեռան ։

Շմաւոնի որդիքը իրենց տոհ- 12
մերովը ․ Նամուէլէն՝ Նամուէլեանց
տոհմը, Յամինէն՝ Յամինեանց
տոհմը, Յաքինէն՝ Յաքինեանց
տոհմը, Զարայէն՝ Զարայեանց 13
տոհմը, Սաւուղէն՝ Սաւուղեանց
տոհմը յառաջ եկան ։ Շմաւո- 14
նեանց տոհմերը ասոնք են, քսան-
երկու հազար երկու հարիւր հոգի ։

Գադի որդիքը իրենց տոհմերո- 15
վը ․ Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը,
Անգիէն՝ Անգեանց տոհմը, Սու-
նիէն՝ Սունեանց տոհմը, Ազենիէն՝ 16
Ազենեանց տոհմը, Երիէն՝ Երեանց

17 տոհմը, Արոդիէն՝ Արոդեանց տոհ-
մը, Արելիէն՝ Արելեանց տոհմը յա-
18 ռաջ եկան։ Գադի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են. ու անոնց համ-
րուածները քառասուն հազար հինգ
հարիւր հոգի էին։

19 Յուդայի որդիքը Էր ու Օնան
էին. բայց Էր ու Օնան Քա-
20 նանու երկրին մէջ մեռան։ Ու
Յուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը
ասոնք էին. Սելոմէն՝ Սելոմեանց
տոհմը, Փարեսէն՝ Փարեսեանց
տոհմը, Զարայէն՝ Զարայեանց
21 տոհմը յառաջ եկան։ Ու Փարե-
սին որդիքը ասոնք էին. Եսրոնէն՝
Եսրոնեանց տոհմը, Համուլէն
Համուլեանց տոհմը յառաջ եկան։
22 Յուդայի տոհմերը ասոնք են. ա-
նոնց համրուածները եօթանասուն-
ուվեց հազար հինգ հարիւր հոգի
էին։

23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը. Թովլայէն՝ Թովլայեանց
տոհմը, Փուայէն՝ Փուայեանց տոհ-
24 մը, Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհ-
մը, Սամրոնէն Սամրոնեանց տոհմը
25 յառաջ եկան։ Իսաքարի տոհմերը
ասոնք են. անոնց համրուածները
վաթսունըչորս հազար երեք հա-
րիւր հոգի էին։

26 Զաբուղոնի որդիքը՝ իրենց տոհ-
մերովը. Սարեդէն՝ Սարեդեանց
տոհմը, Ելոնէն՝ Ելոնեանց տոհմը,
Յաղելէն Յաղելեանց տոհմը յա-
27 ռաջ եկան։ Զաբուղոնի տոհմե-
րը ասոնք են. անոնց համրուած-
ները վաթսուն հազար հինգ հա-
րիւր հոգի էին։

28 Յովսէփի որդիքը իրենց տոհմե-
րովը՝ Մանասէն ու Եփրեմն էին։
29 Մանասէի որդիքը. Մաքիրէն Մա-
քիրեանց տոհմը յառաջ եկան. ու
Մաքիր ծնաւ Գաղաադը, ու Գա-
ղաադէն Գաղաադեանց տոհմը յա-
30 ռաջ եկան։ Գաղաադին որդիքը
ասոնք են. Իեզերէն՝ Իեզերեանց
տոհմը, Գեղեկէն՝ Գեղեկեանց տոհ-
31 մը, Ու Ասրիելէն՝ Ասրիելեանց տոհ-
մը, ու Սիւքեմէն՝ Սիւքեմեանց տոհ-
32 մը, Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց
տոհմը, ու Ոփերէն Ոփերեանց
տոհմը յառաջ եկան։ Ու Ոփերի 33
որդին Սաղպաադ բնաւ տղաքներ
չունեցաւ, միայն աղջիկներ ունե-
ցաւ. ու Սաղպաադին աղջիկնե-
րուն անունները Մաալա, Նուա,
Եգղա, Մեղքա ու Թերսա էին։
Մանասէի տոհմերը ասոնք են. ու 34
անոնց համրուածները յիսունըեր-
կու հազար եօթը հարիւր հոգի
էին։

Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմե- 35
րովը ասոնք են. Սուտաղայէն՝ Սու-
տաղայեանց տոհմը, Բոքորէն՝ Բո-
քորեանց տոհմը, Թաանէն Թա-
անեանց տոհմը յառաջ եկան։ Ու 36
Սուտաղային որդիքը ասոնք են.
Եդանէն Եդանեանց տոհմը յառաջ
եկան։ Եփրեմի որդւոցը տոհմերը 37
ասոնք են. անոնց համրուածները
երեսունըերկու հազար հինգ հարիւր
հոգի էին։ Յովսէփի որդիքը իրենց
տոհմերովը ասոնք են։

Բենիամինի որդիքը իրենց տոհ- 38
մերովը. Բաղայէն՝ Բաղայեանց
տոհմը, Ասբելէն՝ Ասբելեանց
տոհմը, Աքիրամէն՝ Աքիրամեանց
տոհմը, Սուփամէն՝ Սուփամեանց 39
տոհմը, Ոփիմէն Ոփիմեանց տոհ-
մը յառաջ եկան։ Ու Բաղային 40
որդիքը Արեդ ու Նէեման էին.
Արեդէն՝ Արեդեանց տոհմը, Նէե-
մանէն Նէեմանեանց տոհմը յառաջ
եկան։ Բենիամինի որդիքը իրենց 41
տոհմերովը ասոնք են. ու անոնց
համրուածները քառասունըհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի էին։

Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը 42
ասոնք են. Սուհամէն Սուհա-
մեանց տոհմը յառաջ եկան. Դանի
տոհմերը իրենց տոհմերովը ասոնք
են։ Սուհամեանց բոլոր տոհմե- 43
րուն համրուածները վաթսունը-
չորս հազար չորս հարիւր հոգի էին։

Ասերի որդիքը իրենց տոհմերո- 44
վը. Յեմնայէն Յեմնայեանց տոհ-
մը, Յեսուիէն՝ Յեսուիեանց տոհ-
մը, Բարիայէն՝ Բարիայեանց տոհ-
մը։ Բարիայի որդւոցմէ. Խաբե- 45
րէն՝ Խաբերեանց տոհմը, Մեղքիէ-
լէն Մեղքիէլեանց տոհմը յառաջ
եկան։ Ու Ասերին աղջկանը ա- 46

47 նունը Սարա էր։ Ասերի որդւոցը
տոհմերը ասոնք են. անոնց համ-
րուածները յիսունուերեք հազար
չորս հարիւր հոգի էին։

48 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց տոհ-
մերովը. Յասիէլէն՝ Յասիէլեանց
տոհմը, Գունիէն՝ Գունեանց տոհ-
49 մը, Յասերէն՝ Յասերեանց տոհ-
մը, Սիղեմէն Սիղեմեանց տոհմը
50 յառաջ եկան։ Նեփթաղիմի տոհ-
մերը իրենց տոհմերովը ասոնք են.
ու անոնց համրուածները քառասուն-
ուհինգ հազար չորս հարիւր հոգի
էին։

51 Ա՛ս է Իսրայէլի որդւոցը գումա-
րը. վեց հարիւր ու մէկ հազար
եօթը հարիւր երեսուն։

52 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
53 սելով, Ան երկիրը ժառանգու-
թեան համար ասոնց բաժնուի՝ ի-
րենց անուններուն թուոյն համե-
54 մատ։ Շատուոր եղողին՝ ժառան-
գութիւնը շատ տաս, ու քիչուոր
եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ
տաս. ամէն մէկուն իր համրանքին
համեմատ ժառանգութիւն տրուի։
55 Բայց երկիրը վիճակով բաժնուի,
ու իրենց նահապետաց ցեղերուն ա-
նուններուն համեմատ ժառանգեն։
56 Շատուորի ու քիչուորի մէջ ժա-
ռանգութիւնը վիճակով բաժնուի։

57 Ու Ղեւտացւոց համրուածները ի-
րենց տոհմերովը ասոնք են. Գերսո-
նէն՝ Գերսոնեանց տոհմը, Կահաթէն՝
Կահաթեանց տոհմը, Մերարիէն
Մերարեանց տոհմը յառաջ եկան։
58 Ղեւտացւոց տոհմերը ասոնք են.
Ղոբենեանց տոհմը, Քեբրոնեանց
տոհմը, Մոողեանց տոհմը, Մու-
սեանց տոհմը ու Կորխեանց տոհ-
59 մը։ Ու Կահաթ ծնաւ Ամրամը։
Ու Ամրամին կնկանը անունը Յո-
քաբեդ էր, Ղեւիին աղջիկը, որուն
մայրը զանիկայ Եգիպտոսի մէջ ծնաւ
Ղեւիին. ու անիկայ Ամրամին ծնաւ
Ահարոնը ու Մովսէսը և անոնց
60 քոյրը Մարիամը։ Ու Ահարոնին՝
Նադաբ և Աբիուդ, Եղիազար
61 ու Իթամար ծնան։ Բայց Նա-
դաբ ու Աբիուդ Տէրոջը առջեւ օ-
տար կրակ մատուցած ատեննին մե-
ռան։ Բայց ասոնցմէ համրուած- 62
ները՝ ամսէն մէկ ամսականէն վեր
եղող բոլոր արուները քսանուերեք
հազար հոգի էին. քանզի անոնք
Իսրայէլի որդւոցը հետ չհամրուե-
ցան, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
նոնց ժառանգութիւն չտրուելուն
համար։

Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երի- 63
քովի դիմացը Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշուի անցընող
Մովսէսին ու Եղիազար քահանային
համրածները ասոնք են։ Ու ա- 64
սոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար
Իսրայէլի որդւոցը առջի համրուած-
ներէն՝ որոնք որ Մովսէս ու Ահարոն
քահանան Սինայի անապատին մէջ
համրեցին։ Քանզի Տէրը անոնց 65
համար ըսեր էր որ Անշուշտ անա-
պատին մէջ պիտի մեռնին. ուստի
անոնցմէ մարդ մը չմնաց, բայց ի
Յեփոննեան Քաղեբէն ու Նաւեան
Յեսուէն։

ԳԼ. ԻԷ

Ու Յովսէփի որդւոյն Մանասէին 1
տոհմերէն՝ Մանասէի որդւոյն Մա-
քիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Ո-
փերի որդւոյն Սաղպաադին աղջիկ-
ները մօտեցան. ու աղջիկներուն ա-
նունները ասոնք են. Մաալա, Նուա,
Եգղա, Մեղքա ու Թերսա. Անոնք 2
Մովսէսին և Եղիազար քահանային
ու իշխաններուն և բոլոր ժողովքին
առջեւը կայնեցան ժողովքի խորանին
դրանը, ու ըսին, Մեր հայրը ա- 3
նապատին մէջ մեռաւ. ու անիկայ
Տէրոջը դէմ ժողվուած Կորխի ժո-
ղովքին մէջը չէր. բայց անիկայ իր
մեղքովը մեռաւ, ու տղաքներ չու-
նէր։ Ինչո՞ւ համար մեր հօրը ա- 4
նունը իր տոհմին մէջէն վերնայ
տղայ չունենալուն համար. մեզի
կալուածք տուէք մեր հօրը եղբար-
ցը մէջ։ Ու Մովսէս անոնց դատը 5
Տէրոջը առջեւը դրաւ։ Ու Տէրը 6
խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Սաղ- 7
պաադին աղջիկները շիտակ խօսե-
ցան. անպատճառ անոնց ժառան-
գութեան կալուածք տաս իրենց հօ-
րը եղբարցը մէջ, ու անոնց հօրը

ժառանգութիւնը իրենց վրայ դարձընես։
8 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսէ ու ըսէ, Թէ որ մարդ մը մեռնի, ու տղայ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր աղջկանը վրայ
9 դարձընէք։ Եւ թէ որ անիկայ աղջիկ ալ չունենայ, ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրներուն
10 տաք։ Եւ թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ, ան ատենը անոր ժառանգութիւնը իր հօրեղբայրներուն
11 տաք։ Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազգականին տաք, ու ան ըլլայ անոր ժառանգը։ Եւ ասիկայ Իսրայէլի որդւոցը դատաստանի կանոն ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

12 Ետքը Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Աս Աբարիմի լեռը ելիր ու տես ան երկիրը, որն որ Իսրայէլի որ-
13 դւոցը պիտի տամ։ Եւ ան տեսնելէդ ետքը, դուն ալ քու ժողովուրդիդ պիտի խառնուիս, ինչպէս որ քու եղբայրդ Ահարոն խառ-
14 նուեցաւ։ Որովհետեւ դուք իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ըրիք Սին անապատին մէջ՝ ժողովքին հակառակութիւն ըրած ատենը, ու անոնց առջեւը զիս չսրբացուցիք ան ջուրին քովը։ (Աս է Կադէսի Մերիպայի ջուրը՝ Սին անապատին մէջ։)

15 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու
16 ըսաւ, Տէրը բոլոր մարդոց հոգիներուն Աստուածը աս ժողովուրդիս
17 վրայ մարդ մը կեցնէ, Որ անիկայ անոնց առջեւէն ելլէ ու մտնէ, ու զանոնք հանէ ու մտցընէ, որպէս զի Տէրոջը ժողովքը անհովիւ ոչխարներու պէս չըլլայ։

18 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի Նաւէին որդին Յեսուն՝ որուն վրայ Հոգի կայ, ու անոր
19 վրայ ձեռքդ դիր։ Եւ զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջեւը կայնեցուր։ Եւ անոնց աչքին առջեւը անոր պատուէր
20 տուր։ Ու քու փառքէդ անոր վրայ դիր, որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը անոր հնազանդութիւն ընեն։ Եւ անիկայ Եղիազար 21
քահանային առջեւը պիտի կայնի, ու Տէրոջը առջեւը Ուրիմին կանոնովը անոր պիտի հարցընէ. անոր խօսքովը պիտի ելլեն, ու անոր խօսքովը մտնեն, ինքը և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի որդիքը ու բոլոր ժողովքը։ Եւ Մովսէս անանկ ըրաւ, 22
ինչպէս որ Տէրը անոր հրամայեր էր. առաւ Յեսուն, ու զանիկայ Եղիազար քահանային ու բոլոր ժողովքին առջեւը կայնեցուց։ Եւ իր 23
ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ անոր պատուէր տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր էր։

ԳԼ. ԻԸ.

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Պատուիրէ Իսրայէլի 1 2
որդւոցը ու անոնց ըսէ, Իմ անուշահոտ պատարագներուս ընծայուած հացը՝ որոշուած ատենին ինծի մատուցանելու զգուշութիւն ընէք։ Ու անոնց ըսէ, Ասոնք են 3
ան պատարագները որ Տէրոջը պիտի մատուցանէք. Օրը երկու հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մշտնջենաւոր ողջակէզի համար։
Մէկ գառը առաւօտուն մատուցանես, ու միւս գառը իրիկուան 4
դէմ մատուցանես։ Եւ մէկ արդուին տասներորդ մասը բարակ 5
ալիւրով՝ հացի ընծայ ընես, որ ծեծուած ձէթի ըլլայ հինի մը քառորդ ծեծուած եղով։ Ասիկայ 6
Սինայ լեռանը վրայ սահմանուած մշտնջենաւոր ողջակէզ է, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար։ Ու անոր թափելու նուէրը 7
մէկ գառին համար՝ հինի մը չորրորդ մասը ըլլայ. [illegible] սուրբ տեղին մէջ թափելու նուէր ընես Տէրոջը։ Եւ միւս գառը իրիկուան 8
դէմ մատուցանես. առաւօտուան հացի ընծային ու անոր թափելու նուէրին պէս ընես, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալ։

Բայց շաբաթ օրը՝ մէկ տարեկան 9
երկու անարատ գառներ՝ ու եղով շաղուած երկու տասներորդ բարակ

ալիւր հացի ընծայի համար, ու անոր թափելու նուէրը պէտք է մա-
10 տուցանէք։ Ասիկայ մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր թափելու նուէրէն 'ի զատ, ամէն շաբաթ օրուան ողջակէզը պէտք է ըլլայ։

11 Եւ ձեր ամսագլուխներուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք, երկու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառ-
12 ներ. Եւ ամէն մէկ զուարակին համար եղով շաղուած իրեք տասներորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ, և մէկ խոյին համար եղով շաղուած երկու տասներորդ բարակ ալիւր հա-
13 ցի ընծայ, Ու ամէն մէկ գառին համար եղով շաղուած մէյմէկ տասներորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ մատուցանէք, Տէրոջը ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ ըլլալու։
14 Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ ամէն մէկ զուարակին համար կէս հինէն, ու մէկ խոյին համար հինին երրորդ մասը, և ամէն մէկ գառին համար հինին չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ. ասիկայ տարուան ամիսներուն համար՝ ամէն ամիս մա-
15 տուցանելու ողջակէզն է։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզէն 'ի զատ՝ մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ մը իր թափելու նուէրովը մէկտեղ մատուցուի Տէրոջը։

16 Եւ առաջին ամսուան չորեքտասա-
17 ներորդ օրը զատիկ է Տէրոջը. Ու ան ամսուան հնգետասաներորդ օրը տօն է. եօթը օր բաղարջ ուտուի։
18 Առաջին օրը սուրբ ժողով պէտք ըլլայ. բնաւ ծառայական գործ մը
19 չընէք. Եւ Տէրոջը պատարագ ու ողջակէզ մատուցանէք, երկու զուարակ՝ մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան գառներ. ամէնը անարատ
20 ըլլան ձեզի. Եւ անոնց հացի ընծան եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ. ամէն մէկ զուարակին համար իրեք տասներորդ, ու մէկ խոյին համար երկու տասներորդ մատուցա-
21 նէք. Եօթը գառներէն՝ ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասներորդ
22 մատուցանէք. Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցանէք։
Ասոնք մշտնջենաւոր ողջակէզ եղող 23
առաւօտուան ողջակէզներէն 'ի զատ պիտի մատուցանէք։ Աս եօթը 24
օրերուն ամէն մէկ օրը ասոնց պէս Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ընէք. մշտնջենաւոր ողջակէզէն 'ի զատ ասիկայ ու ասոր թափելու նուէրը պիտի մատուցուի։ Եւ 25
եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառայական գործ մը պիտի չընէք։

Եւ երախայրիներուն օրը՝ երբոր 26
ձեր շաբաթներուն տօնին մէջ Տէրոջը նոր հացի ընծայ կը մատուցանէք, սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառայական գործ մը չընէք.
Ու Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի 27
համար երկու զուարակ, մէկ խոյ ու մէկ տարեկան եօթը հատ գառներ մատուցանէք. Եւ անոնց հացի 28
ընծան՝ ամէն մէկ զուարակին համար իրեք տասներորդ, ու մէկ խոյին համար երկու տասներորդ, Եօթը 29
գառներէն՝ ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասներորդ եղով շաղուած բարակ ալիւր մատուցանէք. Եւ 30
ձեզի քաւութիւն ընելու համար այծերէն մէկ նոխազ մատուցանէք։
Մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու անոր 31
հացի ընծայէն 'ի զատ, ասոնք ալ իրենց թափելու նուէրներովը մատուցանէք. անարատ ըլլան ձեզի։

ԳԼ. ԻԹ.

Եւ եօթներորդ ամսուան մէջ՝ ամսուան առաջին օրը սուրբ ժողով 1
ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառայական գործ մը չընէք. փող հնչեցընելու օր ըլլայ ձեզի։ Եւ Տէրոջը անուշա- 2
հոտ ողջակէզի համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մատուցանէք. Եւ անոնց հացի ընծան՝ 3
մէկ զուարակին համար իրեք տասներորդ, ու մէկ խոյին համար երկու տասներորդ, Եւ եօթը գառ- 4
ներէն՝ ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տասներորդ եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ. Եւ ձեզի քաւու- 5

թիւն ընելու համար այծերէն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագ մատուցա-
6 նէք ։ Ասոնք Տէրոջը անուշահոտ
պատարագ մատուցանէք , ամսա-
մուտի ողջակէզը ու անոր հացի ըն-
ծան , և մշտնջենաւոր ողջակէզը ու
անոր հացի ընծան , և անոնց թա-
փելու նուէրները իրենց կանոնովը
մատուցանելէն 'ի զատ ։
7 Ու այս եօթներորդ ամսուն տաս-
ներորդ օրը սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . ու ձեր անձերը պիտի խո-
նարհեցնէք , ու ամենեւին գործ մը
8 չընէք ։ Ու Տէրոջը անուշահոտ
ողջակէզի համար մէկ զուարակ ,
մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տա-
րեկան գառներ մատուցանէք . ա-
9 նոնք ձեզի անարատ ըլլան . Ու ա-
նոնց հացի ընծան՝ ամէն մէկ զուա-
րակին համար իրեք տասանորդ ,
ու մէկ խոյին համար երկու տասա-
10 նորդ , Եօթը գառներէն ամէն մէկ
գառին համար մէյմէկ տասանորդ
իւղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ .
11 Ու այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պա-
տարագ մատուցանէք . բաց 'ի
քաւութեան օրը մատուցուած մեղ-
քի պատարագէն ու մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն , ու անոնց թափելու նուէր-
ներէն ։
12 Ու եօթներորդ ամսուն հնգետա-
սաներորդ օրը սուրբ ժողով ըլլայ
ձեզի . բնաւ ծառայական գործ մը
չընէք . ու եօթը օր Տէրոջը տօն
13 պահէք ։ Ու Տէրոջը ողջակէզ ու
անուշահոտ պատարագի համար՝
տասնըիրեք զուարակ , երկու խոյ
ու մէկ տարեկան տասնըչորս գառ-
ներ մատուցանէք . անոնք անարատ
14 պիտի ըլլան . Ու անոնց հացի ըն-
ծան՝ տասնըիրեք զուարակներէն ա-
մէն մէկ զուարակին համար իրեք
տասանորդ , ու երկու խոյերէն ամէն
մէկ խոյին համար երկու տասա-
15 նորդ , Ու տասնըչորս գառներէն
ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տա-
սանորդ իւղով շաղուած բարակ ա-
16 լիւր ըլլայ . Ու այծերէն մէկ նոխազ
մեղքի պատարագ մատուցանէք ,
բաց 'ի մշտնջենաւոր ողջակէզէն ու
անոր հացի ընծայէն և թափելու
նուէրէն ։
Ու երկրորդ օրը տասնըերկու 17
զուարակ , երկու խոյ ու մէկ տա-
րեկան տասնըչորս անարատ գառ-
ներ մատուցանէք . Ու անոնց հա- 18
ցի ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու գառ-
ներուն համար , իրենց թուոյն հա-
մեմատ՝ ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու 19
այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
րագ մատուցանէք , բաց 'ի մշտնջե-
նաւոր ողջակէզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն ու թափելու նուէրներէն ։
Ու երրորդ օրը տասնըմէկ 20
զուարակ , երկու խոյ ու մէկ տա-
րեկան տասնըչորս անարատ գառ-
ներ մատուցանէք . Ու անոնց հացի 21
ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակներուն , խոյերուն ու գառ-
ներուն համար , իրենց թուոյն հա-
մեմատ՝ ըստ օրէնի պիտի ըլլան .
Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ 22
մատուցանէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ։
Ու չորրորդ օրը տասը զուա- 23
րակ , երկու խոյ ու մէկ տարեկան
տասնըչորս անարատ գառներ մա-
տուցանէք . Անոնց հացի ընծան 24
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու այծերէն 25
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ։
Ու հինգերորդ օրը՝ ինը զուա- 26
րակ , երկու խոյ ու մէկ տարեկան
տասնըչորս անարատ գառներ մա-
տուցանէք . Ու անոնց հացի ընծան 27
ու թափելու նուէրները՝ զուարակ-
ներուն , խոյերուն ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու մէկ նո- 28
խազ մեղքի պատարագ մատուցա-
նէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր ողջակէ-
զէն և անոր հացի ընծայէն ու
թափելու նուէրէն ։
Ու վեցերորդ օրը ութը զուա- 29
րակ , երկու խոյ ու մէկ տարե-
կան տասնըչորս անարատ գառներ
30 մատուցանէք . Ու անոնց հացի ըն-
ծան ու թափելու նուէրները՝ զուա-
րակներուն , խոյերուն ու գառնե-
րուն համար , իրենց թուոյն համե-
31 մատ՝ ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն և անոր հացի ընծա-
յէն ու թափելու նուէրներէն ։
32 Ու եօթներորդ օրը եօթը զուա-
րակ , երկու խոյ ու մէկ տարե-
կան տասնըչորս անարատ գառներ
33 մատուցանէք . Ու անոնց հացի ըն-
ծան ու թափելու նուէրները՝ զուա-
րակներուն , խոյերուն ու գառնե-
րուն համար , իրենց թուոյն համե-
34 մատ՝ ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու
մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մա-
տուցանէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր
ողջակէզէն , և անոր հացի ընծայէն
ու թափելու նուէրէն ։
35 Ութերորդ օրը ձեզի տօնախմ-
բութիւն ըլլայ . բնաւ ծառայական
36 գործ մը չընէք ։ Ու Տէրոջը ող-
ջակէզ ու անուշահոտ պատարագի
համար՝ մէկ զուարակ , մէկ խոյ ու
մէկ տարեկան եօթը անարատ գառ-
37 ներ մատուցանէք . Ու անոնց հա-
ցի ընծան ու թափելու նուէրները՝
զուարակին , խոյին ու գառներուն
համար , իրենց թուոյն համեմատ՝
38 ըստ օրէնի պիտի ըլլան . Ու մէկ նո-
խազ մեղքի պատարագ մատուցա-
նէք , բաց 'ի մշտնջենաւոր ողջա-
կէզէն և անոր հացի ընծայէն ու
թափելու նուէրէն ։
39 Ձեր տօներուն մէջ ասոնք պիտի
մատուցանէք Տէրոջը , ձեր ուխտե-
րուն ու ձեր կամաւոր ընծաներուն
ողջակէզներէն , հացի ընծաներէն ,
թափելու նուէրներէն ու խաղաղու-
թեան զոհերէն 'ի զատ ։
40 Ու Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատմեց ան ամէնը որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեր էր ։

ԳԼ. Լ.

1 Ու Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը ցե-
ղերու իշխաններուն խօսեցաւ
ըսելով , Տէրոջը պատուիրած բա-
նը աս է . Եթէ որ մէկ մարդ մը 2
Տէրոջը ուխտ ընէ , կամ երդում
ընելով իր անձը կապելու ըլլայ , իր
խօսքը պարապ չհանէ . բոլոր իր
բերնէն ելածին պէս ընէ ։
Ու թէ որ մէկ կնիկ մը Տէրոջը 3
ուխտ ընէ , ու իր մանկութեան ա-
տենը իր հօրը տանը մէջ կապը կա-
պելու ըլլայ , Ու անոր հայրը անոր 4
ուխտը ու անձին վրայ կապած կա-
պը լսէ , և անոր հայրը բան մը չըսէ
անոր , այն ատենը անոր բոլոր ուխ-
տերը պիտի հաստատուին , ու ան-
ձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ
պիտի հաստատուին ։ Բայց թէ որ 5
անոր հայրը իր լսած օրը զանիկայ
արգիլէ , այն ատենը անոր բոլոր
ուխտերը ու անձին վրայ կապած
կապերը անվաւեր պիտի ըլլան . և
Տէրը անոր թողութիւն պիտի տայ .
քանզի անոր հայրը զանիկայ արգի-
լեց ։
Ու թէ որ ուխտ ըրած , կամ իր 6
շրթունքներէն իր անձը կապող ան-
խորհուրդ խօսք մը ելած ըլլալով ա-
մուսնանայ , Ու անոր էրիկը լսէ , և 7
լսած օրը անոր բան մը չըսէ , այն ա-
տենը անոր ուխտերը պիտի հաստա-
տուին , ու իր անձին վրայ կապած կա-
պերն ալ պիտի հաստատուին ։ Բայց 8
թէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը զանի-
կայ արգիլէ , այն ատենը անոր վրայ ե-
ղած ուխտը ու շրթունքներէն ելած
անխորհուրդ խօսքը որով իր անձը
կապեր էր՝ անվաւեր կ'ընէ . և Տէրը
անոր թողութիւն պիտի տայ ։
Բայց որբևայրիի կամ արձակուա- 9
ծի մը ուխտը ու իր անձին վրայ
կապած ինչ և իցէ կապը իր վրայ
հաստատ պիտի մնայ ։ Ու թէ որ 10
անիկայ իր էրկանը տանը մէջ ուխտ
ըրած էր , կամ երդումով իր անձին
վրայ կապ կապեր էր , Ու անոր է- 11
րիկը լսելով բան մը ըսած չէր ա-
նոր , և զանիկայ արգիլած չէր , այն
ատենը անոր բոլոր ուխտերը պիտի
հաստատուին , ու իր անձին վրայ
կապած կապերը հաստատ պիտի
մնան ։ Բայց թէ որ անոր էրիկը 12
իր լսած օրը զանոնք խափանեց , այն

տերը ուխտ ընելու ու իր անձը
կապելու համար անոր բերնէն ելած
բոլոր խօսքերը անվաւեր պիտի ըլ-
լան. քանզի անոր էրիկը խափանեց
զանոնք. և Տէրը անոր թողութիւն
13 պիտի տայ։ Ամէն մէկ ամէն ուխ-
տը ու անձը խոնարհեցնելու հա-
մար ըրած կապող երդումը անոր
էրիկը կրնայ հաստատել, ու անոր
14 էրիկը կրնայ խափանել։ Եւ թէ
որ անոր էրիկը օրէ օր անոր բան մը
չըսէ, այն ատենը անոր ամէն ուխ-
տերը ու վրան եղած կապերը կը
հաստատէ. իր լսած օրը անոր բան
մը չըսելուն համար զանոնք հաստա-
15 տած կ'ըլլայ։ Բայց թէ որ լսած
օրէն ետքը մէկ կերպով մը խափանէ
զանոնք, այն ատենը կնոջը պիտի կրէ
անոր անօրէնութիւնը։

16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ,
և հօր մը ու մանկութեան ատենը
իր հօրը տունը բնակող աղջկանը
մէջ պահուելու կանոնները ասոնք
են, որոնք Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեց։

ԳԼ. ԼԱ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
2 լով, Մադիանացիներէն Իսրա-
յէլի որդւոց վրէժը առնես. ու
ետքը քու ժողովուրդիդ խառնուիս։
3 Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ
ու ըսաւ, Ձեզմէ մարդիկ պատե-
րաստուին պատերազմի համար, ու
Մադիանու վրայ երթան, որ Մա-
դիանէն Տէրոջը վրէժը առնեն.
4 Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէ-
կէն հազարական մարդ պատերազմի
5 ղրկէք։ Եւ Իսրայէլի հազարաւոր-
ներէն ամէն մէկ ցեղէն հազարական
մարդ տրուեցաւ. այսինքն տասներ-
կու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած։ Եւ Մովսէս պա-
տերազմի ղրկեց զանոնք, ամէն մէկ
ցեղէն հազարական մարդ. ու անոնց
հետ Եղիազար քահանային որդին
Փենեհէսը պատերազմի ղրկեց, որուն
ձեռքն էին սուրբ անօթները ու
7 ազդարարութեան փողերը։ Եւ
Մադիանացւոց դէմ պատերազմե-
ցան, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
հրամայեր էր. ու անոնց բոլոր էրիկ
մարդիկը մեռցուցին։ Եւ անոնց 8
սպաննուածներուն հետ Մադիանու
թագաւորներն ալ Եւին, Ռեկեմը,
Սուրը, Ուրը և Ռոբէն՝ Մադիանու
հինգ թագաւորները սպաննեցին,
ու Բէովրի որդին Բաղաամը սրով
մեռցուցին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը 9
Մադիանացւոց կնիկները ու տղաք-
ները գերի առին, ու անոնց բոլոր
անասունները և հօտերը ու ստա-
ցուածքը աւար առին։ Եւ անոնց 10
բնակած բոլոր քաղաքները ու բո-
լոր գիւղերը կրակով այրեցին։
Եւ բոլոր աւարը ու բոլոր կողոպու- 11
տը առին մարդէ մինչև անասուն։
Եւ գերիները ու կողոպուտը և աւա- 12
րը Մովսէսին՝ Եղիազար քահանա-
յին ու Իսրայէլի որդւոցը ժողով-
քին՝ բանակը բերին, որ Երիքովի
դիմաց՝ Յորդանանու մօտ Մովաբի
դաշտերուն մէջն էր։

Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահա- 13
նան՝ և ժողովքին բոլոր իշխանները
բանակէն դուրս ելան զանոնք դի-
մաւորելու։ Եւ Մովսէս պատե- 14
րազմէն դարձող զօրաց իշխաննե-
րուն, հազարապետներուն ու հա-
րիւրապետներուն սրդողեցաւ. Եւ 15
Մովսէս անոնց ըսաւ, Արդեօք բո-
լոր կնիկները ողջ թողուցիք։ Ահա 16
Բաղաամին խրատովը ասոնք պատ-
ճառ եղան, որ Իսրայէլի որդիքը
Տէրոջը դէմ մեղանչեցին Փոգորի
գործին մէջ, և Տէրոջը ժողովքին
վրայ այն հարուածը եկաւ։ Ուստի 17
հիմա տղաքներէն ամէն արուն մեռ-
ցուցէք, ու բոլոր կնիկները որ էրիկ
մարդ գիտցած են արուի հետ պառ-
կելով՝ մեռցուցէք։ Եւ կնիկնե- 18
րէն այն բոլոր մանկահասակ աղջիկ-
ները որ էրիկ մարդ գիտցած չեն ա-
րուի հետ պառկելով՝ ձեզի ողջ թո-
ղուցէք։ Եւ դուք եօթը օր բա- 19
նակին դուրսը մնացէք. ով որ
մարդ մեռցուցեր է, ու ով որ մե-
ռածի դպեր է, երրորդ օրը ու
եօթներորդ օրը թող մաքրուի թէ
դուք և թէ ձեր գերիները։ Եւ 20
ամէն հանդերձ, ու ամէն մորթէ
շինուած աման, և այծի մազէ շի-

նուած ամէն բան, ու ամէն փայտե-
ղէն աման մաքրեցէք։

21 Եւ Եղիազար քահանան պատե-
րազմի գացող զօրքերուն ըսաւ,
Ասիկա է այն օրէնքին կանոնը,
որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց։
22 Միայն ոսկին, արծաթը, պղինձը,
երկաթը, անագը ու կապարը,
23 Ամէն կրակը մտնելու բանը կրակէ
անցընէք, ու մաքուր պիտի ըլլայ,
բայց մաքրութեան ջրով մաքրուի.
սակայն կրակը չմտնող ամէն բան
24 ջուրէ անցընէք։ Ու եօթներորդ օրը
ձեր հանդերձները լուաք և մաքուր
ըլլաք, ու ետքը բանակին մէջ մըտ-
նէք։

25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը-
26 սելով, Դուն Եղիազար քահանային
ու ժողովքին նահապետութեանց իշ-
խաններուն հետ՝ առնուած կողո-
պուտին գումարը առ, մարդէ մին-
27 չև անասուն. Եւ այն կողոպուտը
պատերազմի գացող պատերազմող-
ներուն ու բոլոր ժողովքին հաւասա-
28 րապէս բաժնես։ Եւ պատերազմի
գացող պատերազմողներէն Տէրոջը
հարկ առնես, հինգ հարիւրէն մէ-
կը՝ թէ մարդոցմէն, թէ արջառ-
ներէն, թէ էշերէն և թէ ոչխարնե-
29 րէն։ Ասոր համար անոնց կէս բաժի-
նէն պիտի առնես, ու Եղիազար
քահանային տաս իբրև Տէրոջը ըն-
30 ծայ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս
բաժինէն յիսունէն մէկը առնես,
թէ մարդոցմէն, թէ արջառնե-
րէն, թէ էշերէն, թէ ոչխարներէն,
և բոլոր անասուններէն. ու ա-
նոնք Տէրոջը խորանին պահպանու-
թիւնը ընող Ղևտացիներուն տաս։
31 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահանան
Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին պէս
32 ըրին։ Եւ կողոպուտը՝ այսինքն
պատերազմող զօրքին առած աւա-
րին գումարը աս էր. վեց հարիւր
եօթանասունըհինգ հազար ոչխար,
33 Եօթանասունըերկու հազար ար-
34 ջառ, Ու վաթսունըմէկ հազար
35 էշ. Եւ մարդոցմէն էրիկ մար-
դու անկողին չգիտցող կնիկներուն
ամէնը երեսունըերկու հազար հոգի
էին։

Եւ պատերազմի գացողներուն ե- 36
լած կէս բաժինը [illegible] էր. ոչխար-
ներուն թիւը երեք հարիւր երես-
նուեօթը հազար հինգ հարիւր էր.
Ու ոչխարներէն Տէրոջը հարկը վեց 37
հարիւր եօթանասունըհինգ եղաւ.
Եւ արջառները երեսունըվեց հազար 38
[illegible], անոնցմէ Տէրոջը հարկը՝ եօ-
թանասունըերկու [illegible].
Ու էշերը երեսուն հազար հինգ հա- 39
րիւր [illegible], անոնցմէ Տէրոջը հարկը
վաթսունըմէկ էշ [illegible]. Եւ մար- 40
դիկը տասնըվեց հազար հոգի
[illegible], անոնցմէ Տէրոջը հարկը եր-
եսունըերկու հոգի [illegible]։

Եւ Մովսէս Տէրոջը նուիրուած 41
հարկը Եղիազար քահանային տը-
ւաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
հրամայեր էր։

Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս բա- 42
ժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս պատե-
րազմողներէն զատեր էր՝ Տէրոջը հա-
րը [illegible]։ Եւ ժողովքին կէս բա- 43
ժինը՝ երեք հարիւր երեսունըեօթը
հազար հինգ հարիւր ոչխար, Երե- 44
սունըվեց հազար արջառ, Երեսուն 45
հազար հինգ հարիւր էշ, Ու տաս- 46
նըվեց հազար հոգի էր։ Եւ Մով- 47
սէս՝ Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժի-
նէն՝ թէ մարդէն, թէ անասունէն՝
յիսունէն մէկը առնելով, Տէրոջը
խորանին պահպանութիւնը ընող
Ղևտացիներուն տուաւ, ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր։

Եւ զօրքին հազարաւորներուն 48
վերակացուները՝ այսինքն հազարա-
պետները ու հարիւրապետները
Մովսէսին մօտեցան. Ու Մովսէսին 49
ըսին, Քու ծառաներդ՝ մեր ձեռ-
քին տակը եղող պատերազմողնե-
րուն գումարը առինք, ու մեզմէ
մարդ մը պակաս չէ։ Ուստի ա- 50
մէն մէկերնիս ինչ որ գտանք՝ Տէ-
րոջը ընծայ բերինք, ոսկիէ զար-
դեր, շղթաներ, ապարանջաններ,
մատանիներ, օղեր ու մանեակներ,
որ Տէրոջը առջևը մեր հոգինե-
րուն քաւութիւն ընենք։ Եւ 51
Մովսէս ու Եղիազար քահանան ա-
նոնցմէ ոսկին առին. ամէնն ալ
բանուած բաներ էին։ Եւ հազա- 52

հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն
Տէրոջը մատուցած ընծային բոլոր
ոսկին տասնըվեց հազար եօթը
53 հարիւր յիսուն սիկղ էր։ Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն
54 համար կողոպուտ առեր էր։ Եւ
Մովսէս ու Եղեազար քահանան
հազարապետներէն ու հարիւրապետներէն ոսկին առին, և ժողովքի
խորանը բերին, որ Տէրոջը առջեւը
Իսրայէլի որդւոց յիշատակը
ըլլայ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Եւ Ռուբէնի որդիքը ու Գադի
որդիքը խիստ շատ անասուններ
ունէին. ուստի Յազերի երկիրը ու
Գաղաադի երկիրը տեսնելով՝ որ
ահա այն տեղը անասուն պահելու
2 յարմար տեղ մըն է, Գադի որդիքը
և Ռուբէնի որդիքը գացին, ու
Մովսէսին, Եղեազար քահանային
և ժողովքի իշխաններուն հետ խօսելով՝
3 ըսին, Ատարովթ, Դիբոնը,
Յազեր, Նամրա, Եսեբոնը,
Եղեաղէ, Սեբամա, Նաբաւ
4 ու Բէւոն, Այսինքն Տէրոջը
Իսրայէլի ժողովքին առջեւը զարկած
երկիրը՝ անասուն պահելու յարմար
երկիր մըն է, ու քու ծառաներդ
5 անասուններ ունին. Եւ ըսին, Եթէ
որ մենք քու առջեւդ շնորհք գտանք,
աս երկիրը քու ծառաներուդ կալուածքի
համար տրուի. մեզ Յորդանանէն
մի՛ անցըներ։
6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը և
Ռուբէնի որդւոցը ըսաւ, Ձեր եղբայրները
պատերազմի երթան, ու
7 դուք աս տեղս նստի՞ք։ Եւ ինչու
համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը
կը թուլցնէք, որ չանցնին այն երկիրը
որ Տէրը անոնց տուած
8 է։ Ձեր հայրերն ալ աստանկ ըրին,
երբոր զանոնք Կադէս բառնեայէն
խրկեցի երկիրը լրտեսելու
9 համար։ Վասնզի անոնք մինչեւ Եշքողի
ձորը ելան, ու երկիրը տեսան,
և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը
թուլցուցին, որ չմտնեն այն երկիրը
10 որ Տէրը անոնց տուեր էր։ Եւ
նոյն օրը Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ,
ու երդում ընելով ըսաւ, Եգիպտոսէն ելած մարդիկը՝ 11
քսան տարեկանէն վեր եղողները
բոլոր սրտով ինծի չհնազանդելնուն
համար, բնաւ պիտի չտեսնեն
այն երկիրը, որուն համար Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին
երդում ըրի տալու. Բայց 'ի Կենեզեան 12
Յեփոնէի որդին Քաղէբէն
ու Նաւէի որդին Յեսուէն, որոնք
կատարելապէս Տէրոջը հնազանդ եղան։
Եւ Տէրոջը բարկութիւնը 13
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու
զանոնք քառասուն տարի անապատին
մէջ պտըտցուց, մինչեւ որ Տէրոջը
առջեւը չարութիւն ընող ազգը
բոլորովին սպառեցաւ։ Եւ ահա 14
դուք ձեր հայրերուն տեղը ելաք
մեղաւոր մարդոց զաւակներու ազգ,
որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը
Իսրայէլի վրայ նորէն աւելցնէք։
Վասն զի թէ որ դուք անկէ խոտորիք, 15
ան ալ նորէն աս ժողովուրդը
անապատին մէջ պիտի ձգէ. ու
դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորստեանը
պատճառ պիտի ըլլաք։

Եւ անոնք մօտեցան անոր ու ըսին, 16
Մենք աս տեղս մեր անասուններուն
համար փարախներ, ու մեր
ընտանեացը համար քաղաքներ շինենք.
Բայց մենք զէնքերնիս առնենք, 17
ու շուտով Իսրայէլի որդւոցը
առջեւէն երթանք, մինչեւ որ
զանոնք իրենց տեղերը տանինք. և
մեր ընտանիքը պարսպաւոր քաղաքներու
մէջ բնակին՝ երկրին
բնակչացը պատճառաւ. Ու մինչեւ 18
որ Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր
ժառանգութիւնը չժառանգէ, մենք
մեր տուները չդառնանք։ Իսկ 19
մենք Յորդանանու անդիի կողմը
անոնց հետ ժառանգութիւն պիտի
չառնենք. ինչու որ մեր ժառանգութիւնը
Յորդանանու ասդիի կողմը
դէպ 'ի արեւելք ինկած է։

Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց, Թէ 20
որ աս բանը ընէք, ու Տէրոջը առջեւը
պատերազմի համար վառնիք
զէնք առնէք, Եւ Տէրոջը առջեւը 21
դուք ամէնքդ ալ զէնքերով Յորդանանէն
անցնիք, մինչեւ որ անիկայ
իր թշնամիները իր առջեւէն
22 վռնտէ, Եւ այն երկիրը Տէրոջը
առջեւը նուաճի, անկէ ետեւ երբոր
ետ դառնաք, Տէրոջը առջեւը ու
Իսրայէլին առջեւը անմեղ պիտի ըլլաք.
և աս երկիրը Տէրոջը առջեւը
23 ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ։ Բայց
թէ որ այսպէս չընէք, ահա Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք. ու գիտցէք
որ ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ։
24 Ձեր ընտանեացը համար քաղաքներ,
ու ձեր հօտերուն համար փարախներ
շինեցէք, ու ձեր բերնէն
ելածը ըրէք։
25 Եւ Գադի որդիքը և Ռուբէնի
որդիքը խօսեցան Մովսէսին՝ ըսելով,
Ծառաներդ մեր տիրոջը
պատուիրածին պէս պիտի ընենք։
26 Մեր զաւակները, մեր կնիկները,
մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասունները
հոս Գաղաադի քաղաքներուն
27 մէջ մնան. Բայց ծառաներդ մեր
տիրոջը ըսածին պէս, ամէնքս ալ
գունդ գունդ պատրաստուինք, ու
Տէրոջը առջեւէն անցնինք պատերազմի
համար։
28 Ան ատենը Մովսէս Եղեազար
քահանային, ու Նաւէի որդւոյն
Յեսուին, և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն
նահապետութեանց իշխաններուն
աս պատուէրը տուաւ անոնց
29 վրայով. Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց,
Թէ որ Գադի որդիքը և Ռուբէնի
որդիքը Տէրոջը առջեւը ամէնքն
ալ պատերազմի համար պատրաստուած՝
ձեզի հետ Յորդանանէն
անցնին, ու այն երկիրը ձեր առջեւը
նուաճի, այն ատենը Գաղաադի
երկիրը անոնց կալուածք տաք.
30 Բայց թէ որ պատրաստուած ձեզի
հետ չանցնին, անոնց կալուածքը
ձեզի հետ Քանանու երկրին մէջ
31 ըլլայ։ Իսկ Գադի որդիքը և Ռուբէնի
որդիքը պատասխան տուին
ու ըսին, Տէրը քու ծառաներուդ
ինչպէս որ պատուիրեց, անանկ պիտի
32 ընենք։ Մենք զէնքերնիս առած՝
Տէրոջը առջեւէն Քանանու երկիրը
պիտի անցնինք. բայց մեր
ժառանգութեան կալուածքը Յորդանանու
33 ասդիի կողմը ըլլայ։ Ու Մովսէս
անոնց՝ այսինքն Գադի
որդւոցը, և Ռուբէնի որդւոցը
և Յովսեփեան Մանասէին կէս ցեղին
տուաւ Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորին
թագաւորութիւնը, ու
Բասանի Ովգ թագաւորին թագաւորութիւնը,
երկիրը իր քաղաքներովը
— երկրին քաղաքներուն
բոլորտիքը եղած սահմաններովը։
Եւ Գադի որդիքը պարսպաւոր 34
քաղաքներ շինեցին, այսինքն Դիբոնը,
Ատարովթը ու Արոէրը,
Եւ Ատրոթ սոփանը, Յազերը 35
ու Յեգբէհան, Եւ Բեթնամրան 36
ու Բեթարանը, և հօտերու փարախներ
ալ շինեցին։
Ռուբէնի որդիքն ալ Եսեբոնը, 37
Եղեաղէն ու Կարիաթեմը շինեցին.
Ու Նաբաւը և Բէէլմէոնը, (որ անոնց 38
անունները փոխեցին,) ու Սեբաման.
ու իրենց շինած քաղաքներուն
իրենց անունները դրին։
Եւ Մանասէին Մաքիրին որդիքը 39
Գաղաադ գացին, ու առին
զանիկայ, և անոր մէջը եղող
Ամօրհացիները վռնտեցին։ Եւ 40
Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մանասէին
Մաքիրին, որ հոն բնակեցաւ։
Ու Մանասէին Յայիր 41
գնաց անոնց գիւղաքաղաքները առաւ,
ու զանոնք Աւօթ յայիր
անուանեց։ Եւ Նոբաւ գնաց, 42
ու Կանաթը ու անոր գեղերը առաւ,
և զանոնք իր անունովը Նոբաւ
կոչեց։

ԳԼ. ԼԳ

Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը 1
Եգիպտոսի երկրէն իրենց զօրքերովը
ելող Իսրայէլի որդւոցը
իջեւանները ասոնք են։ Եւ Մովսէս 2
Տէրոջը հրամանովը անոնց իջեւաններուն
համեմատ անոնց գնացքները
գրեց. ու անոնց գնացքներուն
համեմատ անոնց իջեւանները
ասոնք են։ Առաջին ամսուն մէջ՝ 3
այսինքն առաջին ամսուն հնգետասաներորդ
օրը՝ Ռամեսէսէն չուեցին.
զատկին հետեւեալ օրը Իսրայէլի
որդիքը բարձր ձեռքով ելան բոլոր
Եգիպտացւոց աչքերուն առջեւը.

4 Ու Եգիպտացիք իրենց մեռելները կը թաղէին, քանզի Տէրը անոնց բոլոր անդրանիկները զարկեր. և Տէրը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան ըրաւ ։

5 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէսէն չուելով՝ Սոկքովթ իջևան ըրին ։

6 Ու Սոկքովթէն չուելով՝ անապատին ծայրը եղած Եթամը իջևան ըրին ։

7 Եւ Եթամէն չուելով՝ դէպ 'ի Փիհաքիրոթ դարձան, որ Բէեղսեփոնին դիմացն է, ու Մագդողին առջևը իջևան ըրին ։

8 Եւ Փիհաքիրոթին առջևէն չուելով, ու ծովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը ելան, և Եթամի անապատին մէջ իրեք օրուան ճամբայ քալելով՝ Մերրայ իջևան ըրին ։

9 Եւ Մերրայէն չուելով՝ Եղիմ եկան. ու Եղիմի մէջ տասուերկու ջուրի աղբիւր ու եօթանասուն արմաւենի կային. ու հոն իջևան ըրին ։

10 Եւ Եղիմէն չուելով՝ Կարմիր ծովուն քովը իջևան ըրին ։

11 Եւ Կարմիր ծովէն չուելով՝ Սին անապատը իջևան ըրին ։

12 Եւ Սին անապատէն չուելով՝ Դափկա իջևան ըրին ։

13 Եւ Դափկայէն չուելով՝ Եղուս իջևան ըրին ։

14 Ու Եղուսէն չուելով՝ Ռափիդիմ իջևան ըրին. ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար ։

15 Եւ Ռափիդիմէն չուելով՝ Սինայի անապատը իջևան ըրին ։

16 Ու Սինայի անապատէն չուելով՝ Կիբրոթ Հաթթաւա իջևան ըրին ։

17 Եւ Կիբրոթ Հաթթաւայէն չուելով՝ Ասերովթ իջևան ըրին ։

18 Ու Ասերովթէն չուելով՝ Ռաթամա իջևան ըրին ։

19 Եւ Ռաթամայէն չուելով՝ Ռեմոն փարէս իջևան ըրին ։

20 Ու Ռեմոն փարէսէն չուելով՝ Լեբնա իջևան ըրին ։

21 Եւ Լեբնայէն չուելով՝ Ռեսսա իջևան ըրին ։

22 Ու Ռեսսայէն չուելով՝ Կեհելաթա իջևան ըրին ։

23 Եւ Կեհելաթայէն չուելով՝ Սափար լեռը իջևան ըրին ։

Ու Սափար լեռնէն չուելով՝ Քարադա իջևան ըրին ։ 24

Եւ Քարադայէն չուելով՝ Մակեղոթ իջևան ըրին ։ 25

Ու Մակեղոթէն չուելով՝ Թաաթը իջևան ըրին ։ 26

Եւ Թաաթէն չուելով՝ Թարա իջևան ըրին ։ 27

Ու Թարայէն չուելով՝ Մաթկա իջևան ըրին ։ 28

Եւ Մաթկայէն չուելով՝ Հաշմոնա իջևան ըրին ։ 29

Ու Հաշմոնայէն չուելով՝ Մոսերոթ իջևան ըրին ։ 30

Եւ Մոսերոթէն չուելով՝ Բանէ յական իջևան ըրին ։ 31

Ու Բանէ յականէն չուելով՝ Հորգադգադ իջևան ըրին ։ 32

Եւ Հորգադգադէն չուելով՝ Յետեբաթա իջևան ըրին ։ 33

Ու Յետեբաթայէն չուելով՝ Եբրոնա իջևան ըրին ։ 34

Ու Եբրոնայէն չուելով՝ Գասիոն գաբեր իջևան ըրին ։ 35

Եւ Գասիոն գաբերէն չուելով՝ Սին անապատը՝ այսինքն Կադէս իջևան ըրին ։ 36

Եւ Կադէսէն չուելով՝ Հոր լեռը իջևան ըրին, որ Եդովմի երկրին ծայրն է ։ 37 Ու Ահարոն քահանան Տէրոջը հրամանովը Հոր լեռը ելաւ, և հոն մեռաւ, Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասուներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը ։ 38 Եւ Ահարոն Հոր լեռանը վրայ մեռած ատենը հարիւր քսանուիրեք տարեկան էր ։ 39

Եւ Քանանու երկրին հարաւային կողմը բնակող Արադի Քանանացի թագաւորը Իսրայէլի որդւոցը գալը լսեց ։ 40

Եւ Հոր լեռնէն չուելով՝ Սելմոնա իջևան ըրին ։ 41

Ու Սելմոնայէն չուելով՝ Փունոն իջևան ըրին ։ 42

Ու Փունոնէն չուելով՝ Ոբովթ իջևան ըրին ։ 43

Եւ Ոբովթէն չուելով՝ Մովաբի սահմանին մէջ եղող Իյէ աբարիմ իջևան ըրին ։ 44

45 Եւ Իյէ աբարիմէն չուելով՝ Դիբոն գադ իջևան ըրին ։

46 Ու Դիբոն գադէն չուելով՝ Դելմոն դէբլաթէմ իջևան ըրին ։

47 Ու Դելմոն դէբլաթէմէն չուելով՝ Նաբաւին առջևը՝ Աբարիմի լեռները իջևան ըրին ։

48 Եւ Աբարիմի լեռներէն չուելով՝ Երիքովի դիմացը՝ Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին ։ 49 Ուստի անոնք Յորդանանու մօտ Մովաբի դաշտերուն մէջ իջևան ըրին, Բեթեսիմոթէն մինչև Աբէլսատիմ ։

50 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դիմացը Յորդանանու մօտ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,

51 Իսրայէլի որդւոցը խօսէ՛ ու անոնց ըսէ, Երբոր Յորդանանէն Քանանացւոց երկիրը անցնիք, 52 Այն երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջևէն վռնտեցէք, ու անոնց բոլոր պատկերաւոր քարերը՝ և բոլոր թափածու կուռքերը կործանեցէք, ու անոնց բոլոր բարձր տեղերը փլցնէք ։ 53 Եւ այն երկիրը ձեր իշխանութեանը տակը անցընելով՝ անոր մէջը բնակիք. քանզի այն երկիրը ձեզի տուի որ ժառանգէք ։ 54 Եւ այն երկիրը վիճակով ժառանգէք ձեր տոհմերուն համեմատ. շատուոր եղողին ժառանգութիւնը շատ պիտի տաք, ու քիչուոր եղողին ժառանգութիւնը քիչ պիտի տաք. մէկ տեղի մը վիճակը որուն որ ելլէ, անոր ըլլայ իյնածը. ձեր հայրերուն ցեղերուն համեմատ ժառանգէք ։ 55 Բայց թէ որ այն երկրին բնակիչները ձեր առջևէն չվռնտէք, ան ատենը անոնցմէ որ թողուցածնիդ ձեր աչքերուն փուշեր, ու ձեր կողերուն տատասկներ պիտի ըլլան. ու ձեր բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնամութիւն պիտի ընեն ։ 56 Եւ պիտի ըլլայ որ ինչ որ անոնց ընելու մտածեր էի, նոյնը պիտի ընեմ ձեզի ։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 2 Իսրայէլի որդւոցը պատուիրէ ու անոնց ըսէ, Երբոր դուք Քանանու երկիրը մտնէք, ձեզի ժառանգութիւն իյնալու երկիրը աս պիտի ըլլայ, Քանանու երկիրը իր սահմաններովը. 3 Եւ ձեր հարաւային սահմանը Սին անապատէն մինչև Եդովմ ըլլայ, և ձեր հարաւային սահմանը արևելքէն՝ Աղի ծովուն ծայրէն սկսի. 4 Ու ձեր հարաւային սահմանը Ակրաբիմի դէպ 'ի վեր պտըտելով մինչև Սին հասնի, ու անկէ ելլելով Կադէս բառնեայի հարաւային կողմը երթայ, ու Ասար ադդարէն ելլելով Ասեմոն հասնի. 5 Եւ Ասեմոնէն մինչև Եգիպտացւոց ձորը պտըտելով ծովուն մէջ լմըննայ սահմանը ։

6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը մեծ ծովը ըլլայ. ձեզի արևմտեան սահման ան ըլլայ ։

7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի սահմանը աս ըլլայ. մեծ ծովէն մինչև Հոր լեռը նշանակէք. 8 Հոր լեռնէն մինչև Եմաթ նշանակէք, ու անկէ սահմանը մինչև Սեդադ հասնի. 9 Եւ ան սահմանը մինչև Զեփրոն երթայ, ու Ասար Ենանի մէջ լմըննայ. ձեր հիւսիսային սահմանը աս ըլլայ ։

10 Եւ ձեր արևելեան սահմանին համար Ասար Ենանէն մինչև Սեփամ նշանակէք. 11 Ու աս սահմանը Այինի արևելեան կողմէն՝ Սեփամէն Ռեբլա իջնէ, ու աս սահմանը արևելքի կողմէն իջնելով մինչև Քեներեթի ծովուն եզերքը հասնի. 12 Եւ աս սահմանը Յորդանան իջնէ, ու Աղի ծովուն մէջ վերջանայ ։ Երկիրը իր չորս կողմի սահմաններովը ձեզի աս ըլլայ ։

13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ, Ասիկայ է ան երկիրը որ դուք վիճակով պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ Տէրը հրամայեց ինն ու կէս ցեղի տալու անիկայ. 14 Քանզի Ռուբէնի որդւոցը ցեղը իրենց հայրը տուներուն համեմատ, ու Գադի որդւոցը ցեղը իրենց հայրը տուներուն համեմատ, և Մանասէին կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւնը առին ։ 15 Աս երկուք ու կէս ցեղը իրենց ժառանգութիւ-

Որ առին Երիքովին դիմացը Յորդանանու
ասդիի կողմը դէպ 'ի արեւելք :
16 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
17 Ասոնք են այն մարդոցը
անունները՝ որոնք երկիրը ժառանգութեան
համար ձեզի պիտի բաժնեն . Եղիազար քահանան ու Նաւէի
18 որդին Յեսու . Ու ամեն
ցեղէն ալ մէյմէկ իշխան առնէք ,
այն երկիրը ժառանգութեան բաժնելու :
19 Ու այն մարդոցը անունները
ասոնք են . Յուդայի ցեղէն Յեփոնէի
20 որդին Քաղէբ , Շմաւոնի
որդւոց ցեղէն Ամիուդի որդին
21 Սամուէլ , Բենիամինի ցեղէն Քասղոնի
22 որդին Եղդադ , Դանի որդւոց
ցեղէն իշխան՝ Եգղիի որդին
23 Բուկկի , Յովսէփի որդւոցմէ՝ Մանասէի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եփուդի
24 որդին Անիէլ , Ու Եփրեմի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Սափաթանի
25 որդին Կամուէլ , Ու Զաբուղոնի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Փառնակի
26 որդին Եղիսափան , Ու Իսաքարի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Ազանի
27 որդին Փաղտիէլ , Ու Ասերի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Սեղոմիի որդին
28 Աքիուդ , Ու Նեփթաղիմի
որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Ամիուդի
29 որդին Փադայէլ : Ասոնք են անոնք
, որոնց Տէրը հրամայեց
որ Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի
որդւոցը ժառանգութիւն բաժնեն :

ԳԼ. ԼԵ.

1 Ու Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ
Երիքովի դիմացը Յորդանանու
մօտ՝ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
2 Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը , որ
իրենց ժառանգութեան կալուածքէն
Ղեւտացւոց բնակելու քաղաքներ
տան . նաեւ քաղաքներուն բոլորտիքը
եղած արուարձանները Ղեւտացւոց
3 տաք : Ու քաղաքները
բնակութեան համար ըլլան անոնց ,
ու արուարձանները անոնց արջառներուն
, հօտերուն ու բոլոր անասուններուն
4 համար ըլլան : Ու Ղեւտացւոց
տալու քաղաքներնուդ արուարձանները
քաղքին պարիսպէն
դուրս շուրջանակի հազարական կանգուն
[illegible] :
Ու անոր քաղաքին դուրսը արեւելեան 5
կողմէն երկու հազար կանգուն , հարաւային
կողմէն երկու հազար կանգուն
, արեւմտեան կողմէն երկու
հազար կանգուն , ու հիւսիսային կողմէն
երկու հազար կանգուն չափէք .
և քաղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ .
անոնց քաղաքներուն արուարձանները
ասանկ ըլլան : Ու ձեր Ղեւ- 6
տացւոց տալու քաղաքներէն վեցը
ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշէք ,
որ սպաննողը հոն փախչի . ու ասոնցմէ
զատ քառասուներկու քաղաք
տաք : Ղեւտացւոց տալու քա- 7
ղաքներնուդ ամենը քառասունութը
քաղաք ըլլայ . զանոնք իրենց
արուարձաններովը տաք : Ու այն 8
քաղաքները որ Իսրայէլի որդւոցը
կալուածքէն պիտի տաք , շատոր
եղողէն շատ՝ ու քիչոր եղողէն քիչ
առնէք . ամեն մէկը իր առած ժառանգութեանը
չափովը իր քաղաքներէն
Ղեւտացւոց պիտի տայ :
Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ը- 9
սելով , Իսրայէլի որդւոցը խօսէ 10
ու անոնց ըսէ , Երբոր Յորդանանէն
Քանանու երկիրը անցնիք ,
Ձեզի քաղաքներ որոշէք , որոնք ա- 11
պաստանի քաղաքներ ըլլան ձեզի ,
որ սխալմամբ մարդ զարնող սպաննողը
հոն փախչի : Ու այն քաղաք- 12
ները ձեզի ապաստանարան ըլլան
արեան վրէժխնդիրին երեսէն . ու
սպաննողը դատաստանի համար ժողովքին
առջեւը չելլելով չմեռնի .
Ու ձեր տալու քաղաքներէն վեցը 13
ձեզի ապաստանի քաղաք ըլլայ .
Քաղաքներուն երեքը Յորդանանու 14
ասդիի կողմը տաք , ու քաղաքներուն
երեքը Քանանու երկրին մէջ
տաք . ասոնք ապաստանի քաղաքներ
ըլլան : Այս վեց քաղաքները 15
Իսրայէլի որդւոցը ու պանդխտին
և ձեր մէջը բնակող պանդուխտին
ապաստանարան ըլլան . և ով որ
սխալմամբ մարդ մեռցընէ , հոն
փախչի :
Իսկ թէ որ [illegible] մը երկաթէ գոր- 16
ծիքով մէկը զարնէ մեռցընէ , անիկայ

մարդասպան է . մարդասպանը
17 անպատճառ պիտի մեռցուի : Կամ
թէ որ մահաբեր բռնաքարով մը
մէկուն զարնէ , որ մեռնի , անիկայ
մարդասպան է . մարդասպանը
18 անպատճառ պիտի մեռցուի : Կամ
թէ որ ձեռքով գործածուելու փայտէն
մահաբեր գործիքով մը
զարնէ , որ մեռնի , անիկայ մարդասպան
է . մարդասպանը անպատճառ
19 պիտի մեռցուի . Արեան վրէժխնդիրը
պիտի մեռցընէ մարդասպանը
. երբոր անոր հանդիպի՝ թող
20 մեռցընէ զանիկայ : Կամ թէ որ
թշնամութեամբ հրէ մէկը , ու նենգութեամբ
վրան բան մը նետելով՝
21 զանիկայ մեռցընելու ըլլայ , Կամ
թէ թշնամութեան պատճառաւ
ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռնի ,
զարնողը անպատճառ մեռցուի . անիկայ
մարդասպան է . արեան
վրէժխնդիրը երբոր մարդասպանին
հանդիպի , զանիկայ մեռցընէ :
22 Բայց թէ որ յանկարծ ու առանց
թշնամութեան հրէ , կամ թէ առանց
նենգութեան անոր վրայ մէկ
23 գործիք մը նետէ , Կամ թէ առանց
տեսնելու , անոր վրայ ինչ և իցէ
մահաբեր քար մը ձգէ , որ մեռնի ,
և անիկայ անոր թշնամին չէր , ու
24 անոր չարիքը չէր ուզեր , Ան ատեն
ժողովքը սպաննողին ու արեան
վրէժխնդիրին մէջտեղը աս օրէնքներուս
համեմատ դատաստան ընէ .
25 Ու ժողովքը պիտի ազատէ սպաննողը
արեան վրէժխնդիրին ձեռքէն ,
ու ժողովքը զանիկայ նորէն իր ապաւինած
ապաստանի քաղաքը դարձնէ
. ու անիկայ հոն պիտի բնակի
, մինչեւ որ սուրբ եղով օծուած
26 քահանայապետը մեռնի : Բայց թէ
որ սպաննողը իր ապաւինած ապաստանի
քաղաքին սահմանէն դուրս
27 ելլէ , Ու արեան վրէժխնդիրը զանիկայ
իր ապաստանի քաղաքին սահմանէն
դուրս գտնէ , և արեան
վրէժխնդիրը սպաննողը մեռցընելու
28 ըլլայ , մահապարտ չսեպուի . Քանզի
անիկայ իր ապաստանի քաղաքը
նստելու էր , մինչեւ որ քահանայապետը
մեռնէր . բայց քահանայապետին
մեռնելէն ետքը սպաննողը
իր կալուածքին երկիրը դառնայ :
Ասոնք ձեզի դատաստանի կանոններ 29
ըլլան ձեր ազգերուն մէջ ու ձեր բոլոր
բնակութեանցը մէջ :
Ով որ մարդ կը մեռցընէ , ըս- 30
պաննողը վկաներուն բերնովը մեռցուի
. բայց մարդ մը մեռցընելու
համար , մէկ մէկ վկայի վկայութիւնը
բաւական չըլլայ : Ու մա- 31
հապարտ սպաննողին կենացը համար
փրկանք չառնէք . քանզի անիկայ
անպատճառ մեռցուելու է : Ու 32
ապաստանի քաղաքը փախչողին համար
փրկանք չառնէք , որպէս զի անիկայ
իր քաղաքը դառնայ նորէն
քահանայապետին մահէն առաջ :
Ուստի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք 33
. քանզի արիւնը կը պղծէ երկիրը
. ու անոր մէջը թափուած արիւնին
համար երկրին ուրիշ բանով
մը քաւութիւն չըլլար , բայց եթէ
անիկայ թափողին արիւնովը : Ու- 34
րեմն ձեր բնակած երկիրը չպղծէք ,
որուն մէջտեղը ես պիտի բնակիմ .
քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէլի
որդւոց մէջը :

ԳԼ. ԼԶ.

Ու Յովսէփի որդւոցը տոհմերէն 1
Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն
Գաղաադին որդւոց տոհմին
իշխանները մօտեցան , ու Մովսէսին
առջեւը և Իսրայէլի որդւոցը նահապետութեանց
իշխաններուն առջեւը
խօսեցան , Ու ըսին , Տէրը մեր 2
տիրոջը հրամայեց , որ երկիրը Իսրայէլի
որդւոցը վիճակով ժառանգութիւն
տայ . ու Տէրը մեր տիրոջը
հրամայեց , որ մեր եղբօրը
Սալպաադին ժառանգութիւնը անոր
աղջիկներուն տայ . Եթէ 3
որ անոնք Իսրայէլի ուրիշ ցեղի մը
որդւոցը կնիկ ըլլան , անոնց ժառանգութիւնը
մեր հայրերուն ժառանգութենէն
պիտի վերնայ . ու որ
ցեղի մարդոց որ կին ըլլան , այն ցեղին
ժառանգութեանը պիտի խառնուի
, ու մեր ժառանգութեանը
վիճակէն պիտի վերնայ : Ու Իս- 4
րայէլի որդւոցը Յոբելեան տարին ,

անոնց ժառանգութիւնը իրենց եղբայրներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնուի. ու այսպէս անոնց ժառանգութիւնը՝ մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ։

5 Ու Մովսէս Տէրոջը հրամանովը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ, Յովսէփի որդւոց ցեղը ուղիղ կը խօսի։ 6 Սալպաադին աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ու ըսած խօսքը աս է. Անոնց որ կը հաճին անոնք, թող անոնց կնիկ ըլլան, միայն թէ իրենց հօրը ցեղին ազգերուն կնիկ ըլլան. 7 Որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. քանզի Իսրայէլի որդւոց ամէնքն ալ իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի յարին։ 8 Ու ամէն աղջիկ որ Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն մէջ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ'ըլլայ, իր հօրը ցեղին ազգ մէկու մը կնիկ ըլլայ, որ Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր հայրերուն ժառանգութիւնը ժառանգէ. 9 Ու ժառանգութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. բայց Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ամէն մէկը իր ժառանգութեանը յարի։

10 Ու Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց, Սալպաադին աղջիկները անանկ ըրին։ 11 Քանզի Սալպաադին աղջիկները՝ Մաալա, Թերսա, Էգղա, Մեղքա ու Նուա իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ ամուսնացան։ 12 Այսպէս Յովսէփեան Մանասէի որդւոց տոհմերէն եղողներու կնիկ եղան, ու անոնց ժառանգութիւնը իրենց հօրը ցեղին և ազգատոհմին մէջ մնաց։

13 Ասոնք են այն պատուիրանքները ու դատաստանները, որ Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ Երիքովի դիմացը Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեց։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասոնք են այն խօսքերը որ Մովսէս բոլոր Իսրայէլին խօսեցաւ Յորդանանու անդին կողմը անապատին մէջ՝ Սուփին դիմացի դաշտը՝ Փառանի, Տոփէլի, Լոբանի, Ասերօթի ու Տիզահաբի մէջտեղը 2 է։ (Քորեբէն մինչև Կադէս բառնեայ տասնումէկ օր է Սէիր 3 լեռանը ճամբայով։) Եւ քառասներորդ տարին մետասաներորդ ամսուն առաջին օրը՝ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ ինչ որ Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց համար, 4 Եսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը և Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը 5 զարնելէն ետքը. Յորդանանու անդին կողմը Մովաբի երկրին մէջ Մովսէս սկսաւ աս օրէնքը յայտնել, ըսելով,

6 Մեր Տէր Աստուածը Քորեբի վրայ մեզի խօսեցաւ ու ըսաւ, Աս լեռը կենալնիդ հերիք է. 7 Դարձէք չուեցէք ու գացէք Ամորհացւոց լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տեղերը, դաշտերը, լեռները, ու հովիտները, և հարաւային կողմը, ու ծովեզերքը, Քանանացւոց երկիրը ու Լիբանան, մինչև մեծ գետը՝ որ Եփրատ գետն է։ 8 Ահա այն երկիրը ձեր առջևը դրի. գացէք ու ժառանգեցէք այն երկիրը, որ Տէրը ձեր հայրերուն՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ որ տայ անոնց ու անոնցմէ ետքը անոնց զաւակներուն։

9 Ու այն ատենը ես ձեզի խօսեցայ ու ըսի, Ես մինակ չեմ կրնար ձեզ տանիլ. 10 Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ շատցուց, և ահա դուք այսօր երկնքին աստղերուն չափ շատ էք։ 11 Ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեր եղածէն հազարապատիկ աւելցընէ ձեզ, ու ձեզի ըսածին պէս ձեզ 12 օրհնէ։ Ես մինակ ի՞նչպէս կրնամ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բեռը 13 ու հակառակութիւնը կրել։ Դուք ձեր ցեղերէն իմաստուն ու հանճարեղ և անուանի մարդիկ տուէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կեցընեմ։ 14 Իսկ դուք ինծի պատասխան տուիք ու ըսիք, Աս ըսած 15 խօսքդ ընելը աղէկ է։ Ուստի ես ձեր ցեղերուն երևելիները՝ իմաստուն ու անուանի մարդիկը առի, և զանոնք ձեր վրայ իշխաններ կարգեցի, այսինքն ձեր ցեղերուն մէջ հազարապետներ, հարիւրապետներ, յիսնապետներ, տասնապետներ ու ոստիկաններ։

16 Ու այն ատենը ձեր դատաւորներուն պատուիրեցի ըսելով, Ձեր եղբայրներուն դատերը մտիկ ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը՝ թէ իր եղբօրը հետ ըլլայ և թէ օտարականի հետ, արդարութեամբ դատե-17 ցէք. Դատաստանի մէջ աչառութիւն չընէք, պզտիկին մեծի պէս մտիկ ընէք, ոչ մէկ մարդու մը երեսէ չվախնաք. քանզի դատաստանը Աստուծոյ է. ու ձեզի դժուար երևցած դատը ինծի բերէք, որ 18 անիկայ մտիկ ընեմ։ Ու այն ատենը ձեր ամէն ընելու բաները ձեզի պատուիրեցի։

19 Ետքը Քորեբէն չուեցինք, ու ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր, Ամորհացւոց լեռանը ճամբով այն ձեր տեսած բոլոր մեծ ու ահագին անապատէն անցանք, ու մինչև Կադէս բառ-20 նեայ եկանք։ Ու ձեզի ըսի, Դուք Ամորհացւոց լեռը եկաք, զոր որ մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։ 21 Նայէ, քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջևդ դրաւ. ուրեմն ելի՛ր՝ ժառանգէ զանիկայ, ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ըսաւ. մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր։

22 Ու դուք ամէնքդ իմ քովս եկաք, ու ինծի ըսիք, Մեզմէ առաջ մարդիկներ խրկենք, որ երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի դառնան պատմեն թէ ինչ ճամբով հոն պիտի ելլենք, ու ինչ քաղաքներու մէջ պիտի մտնենք։ 23 Ու աս խօսքը ինծի հաճոյ թուելով, ձեզմէ տասնըերկու մարդ առի, ամէն մէկ ցեղէն մէյմէկ մարդ։ 24 Ու անոնք գացին՝ լեռը ելան, ու մինչև Եսքողի ձորը հասան, ու այն երկիրը լրտեսեցին։ 25 Ու այն երկրին պտուղէն ձեռքերնին առնելով մեզի բերին, ու մեզի զրուցեցին ըսելով, Աղէկ է այն երկիրը որ մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։ 26 Բայց դուք չուզեցիք ելլել, ու ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին դէմ դրիք. 27 Ու ձեր վրաններուն մէջ տրտնջելով ըսիք, Տէրը մեզ ատելուն համար Եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց, որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ, ու մեզ կորսնցընէ։ 28 Ո՞ւր պիտի ելլենք. մեր եղբայրները մեր սիրտերը թուլցուցին, որովհետև ըսին, Այն ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է, քաղաքները մեծ, ու մինչև երկինքը պարսպաւոր են, ու հոն նաև Ենակին որդիքը տեսանք։ 29 Ու ձեզի ըսի, Մի՛ զարհուրիք ու անոնցմէ մի՛ վախնաք. 30 Ձեր Տէր Աստուածը որ ձեր առջևէն կ'երթայ, անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի, ինչպէս որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը ձեզի ըրաւ։ 31 Ու անապատին մէջն ալ տեսար, ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզ կրեց, ինչպէս որ մարդ իր տղան կը կրէ, բոլոր ճամբուն մէջ որ գացիք՝ մինչև աս տեղս գալնիդ։ 32 Ու աս բանով ալ ձեր Տէր Աստուծոյն չհաւատացիք, 33 Որ ձեր առջևէն ճամբուն մէջ կ'երթար, ձեզի բանակ տեղ մը փնտռելու համար, գիշերը կրակով՝ որ ձեզի երթալու ճամբան ցուցնէ, ու ցորեկը ամպով։ 34 Ու Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով բար-

հացաւ, ու երդում ըրելով ըսաւ, 35 Ասոնցմէ՝ այս անօրէն ազգէն ոչ մարդ մը պիտի չտեսնէ այն բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տալու երդում ըրի. 36 Բայց միայն Յեփոնէի որդին Քաղէբ պիտի տեսնէ զան, ու անոր կոխած երկիրը իրեն ու իր որդւոցը պիտի տամ. որովհետեւ անիկայ կատարելապէս Տէրոջը հետեւեցաւ։ 37 Չէ՛ թէ Տէրը ձեզի համար ինծի ալ բարկացաւ՝ ու ըսաւ, Դուն ալ հոն պիտի չմտնես. 38 Այլ քու սպասաւորդ Նաւէի որդին Յեսու՝ անիկայ հոն պիտի մտնէ. զօրացո՛ւր զանիկայ, վասն զի ան ԵՐԿԻՐԸ անիկայ պիտի ժառանգեցընէ Իսրայէլին։ 39 Ու ձեր պզտիկ տղաքը՝ որոնց համար կ՚ըսէիք թէ աւար պիտի ըլլան, ու ձեր որդիները որ այսօր աղէկը ու գէշը չեն ճանչնար, անոնք պիտի մտնեն հոն. անոնց պիտի տամ ան ԵՐԿԻՐԸ, ու անոնք պիտի ժառանգեն զան։ 40 Բայց դուք ետ դարձէք, ու Կարմիր ծովուն ճամբայէն դէպ ՚ի անապատը չուեցէք։

41 Նորա դուք պատասխան տուիք ու ինծի ըսիք, Մենք Տէրոջը առջեւ մեղք գործեցինք. մենք պիտի ելլենք պատերազմինք, ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց. ու ամէն մէկերնիդ իր պատերազմական զէնքը առնելով, թեթեւամտութեամբ ուզեցիք լեռը ելլել։ 42 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Անոնց ըսէ, Մի՛ ելլէք ու մի՛ պատերազմիք, քանզի ես ձեր մէջը չեմ. չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը զարնուիք։ 43 Ես ալ ձեզի խօսեցայ, բայց դուք մտիկ չըրիք, հապա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք, և յամառութիւն ընելով լեռը ելաք։ 44 Ու այն լեռանը վրայ բնակող Ամորհացիները մեղուներու պէս ձեր դէմը ելլելով ձեզ հալածեցին, ու Սէիրի մէջ ձեզ զարկին մինչեւ Հորմա։ 45 Ու դառնալով Տէրոջը առջեւը լացիք, սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց, ու ձեզի ականջ չդրաւ։ 46 Ու Կադէսի մէջ շատ օրեր կեցաք, որչափ օրեր որ հոն կեցաք։

ԳԼ. Բ

1 Անկէ ետքը ետ դարձանք ու Կարմիր ծովուն ճամբայէն դէպ ՚ի անապատը չուեցինք, ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր, ու շատ օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտըտեցանք։ 2 Ու Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ, 3 Ալ հերիք է այս լեռանը բոլորտիքը պտըտեցիք. հիւսիսային կողմը դարձէք։ 4 Ու ժողովուրդին պատուիրէ ու ըսէ, Դուք հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբայրը Եսաւի որդւոցը սահմանէն պիտի անցնիք. անոնք ձեզմէ պիտի վախնան, բայց դուք մեծապէս զգուշացէք. 5 Անոնց հետ մի՛ ծեծկուիք. քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաչափ տեղ մըն ալ տալու չեմ, որովհետեւ Սէիր լեռը Եսաւին ժառանգութիւն տուեր եմ։ 6 Կերակուրը ստակով ծախու առնէք անոնցմէ և ուտէք, և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ ու խմէք. 7 Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքերդ ամէն գործերուն մէջ օրհնեց քեզ. անիկայ գիտէ որ դուն այս մեծ անապատին մէջ կը պտըտիս. քու Տէր Աստուածդ այս քառասուն տարին քեզի հետ էր, ու բանի մը պակասութիւն չքաշեցիր։

8 Ուստի մենք մեր եղբայրներուն՝ Եսաւի որդւոցը քովէն որոնք Սէիր կը բնակէին, դաշտի ճամբայէն՝ Ելաթէն ու Գասիոն գաբերէն անցանք. ու ետքը դառնալով Մովաբի անապատին ճամբայէն անցանք։ 9 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Մովաբացւոց թշնամութիւն մի՛ ընէք, ու անոնց հետ պատերազմ մի՛ ընէք. քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ, որովհետեւ Առը Ղովտի որդւոցը ժառանգութիւն տուի։ 10 (Անկէ առաջուց Էմիմները կը բնակէին, որոնք մեծ ու շատուոր ու Ենակիմներուն պէս երկայնահասակ ազգ մըն էին. 11 Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հսկաներ կը սեպուէին. ու Մովաբացիք զանոնք Էմիմ կը կոչէին։ 12 Ու Սէիրը՝ առաջուց Քոռեցիք կը բնակէին, բայց Եսաւի որդիքը զանոնք վռնտելով ու իրենց առջեւէն զանոնք ջարդելով անոնց տեղը բնակեցան. ինչպէս որ Իսրայէլացիք ըրին իրենց ժառանգութեանը երկրին, որն որ Տէրը անոնց տուաւ։) 13 Հիմա ելէք Զարեդ ձորէն անցէք. ու մենք Զարեդ ձորէն անցանք։

14 Մեր պտըտած օրերը՝ Կադէս Բառնեայէն ԵԼԼԵԼՆԻՍ մինչեւ Զարեդ ձորէն անցնելնիս՝ երեսունըութը տարի եղաւ. մինչեւ որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ, ինչպէս որ Տէրը անոնց երդում ըրեր էր։ 15 Ու զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ ընելու համար՝ Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր, մինչեւ որ անոնք հատան։ 16 Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկը՝ ժողովուրդին մէջէն մեռան 17 ու հատան, Տէրը ինծի խօսեցաւ 18 ըսելով, Դուն այսօր Մովաբին սահմանը եղած Առէն պիտի անցնիս, 19 Ու Ամմոնի որդւոցը սահմանին պիտի մօտենաս. անոնց թշնամութիւն մի՛ ըներ, և անոնց հետ մի՛ ծեծկուիր. քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ, որովհետեւ անիկայ Ղովտի որդւոցը ժառանգութիւն 20 տուի։ (Ան ալ հսկաներու երկիր կը սեպուէր. առաջուց ան տեղը հսկաներ կը բնակէին, ու Ամմոնացիք զանոնք Զամզումիմ կը կոչէին. 21 Որոնք Ենակիմներուն պէս մեծ ու շատուոր և երկայնահասակ ազգ մըն էին. բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն, որ վռնտեցին զանոնք, և անոնց տեղը 22 բնակեցան. Ինչպէս որ Սէիր բնակող Եսաւի որդւոցը համար ալ ըրաւ, երբոր Քոռեցիները բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն. և զանոնք վռնտեցին, ու անոնց տեղը 23 բնակեցան մինչեւ այս օրս։ Ու Աւացիները՝ որ մինչեւ Գազա գիւղաքաղաքներու մէջ կը բնակէին, զանոնք ալ Կափթորէն ելլող Կափթորացիք ջարդեցին, ու անոնց տեղը 24 բնակեցան։) Ելէք, չուեցէք, ու Առնոն ձորէն անցէք. ահա Եսեբոնի թագաւորը՝ Ամորհացի Սեհոնը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի. սկսէ ԶԱՆԻԿԱՅ ժառանգելու, ու անոր հետ պատերազմ ըրէ։ 25 Այսօր քու [illegible] վախը ու սոսկումը՝ բոլոր երկինքին տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի սկսիմ դնել, անոնց որ քու համբաւդ լսելնուն քու երեսէդ դողան ու տագնապին։

26 Ու Կադեմոթի անապատէն Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին խաղաղութեան խօսքերով դեսպաններ խըրկեցի ըսելով, 27 Անցնիմ քու երկրէդ. մեծ ճամբայէն պիտի երթամ, ՈՉ աջ կամ ձախ կողմը չեմ խոտորիր։ 28 Կերակուրը ինծի ստակով ծախէ որ ուտեմ, ու ջուրն ԱԼ ինծի ստակով տուր որ խմեմ. միայն թէ ոտքով անցնիմ. 29 Ինչպէս որ Սէիր բնակող Եսաւի որդիքը ու Առ բնակող Մովաբացիք ինծի ըրին. մինչեւ որ ես Յորդանանէն անցնիմ դէպ ՚ի ան երկիրը, որն որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պիտի տայ։ 30 Բայց Եսեբոնի Սեհոն թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք. ինչու որ քու Տէր Աստուածդ անոր հոգին խստացուցեր էր, ու սիրտը կարծրացուցեր էր, որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ, ինչպէս որ այսօր կը ՏԵՍՆԵՍ։ 31 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Ահա Սեհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու. սկսէ ԶԱՆԻԿԱՅ առնելու, որ անոր երկիրը ժառանգես։

32 Ուստի Սեհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը Յասսայի մէջ մեր դէմը ելաւ, որ մեզի հետ պատերազմի։ 33 Ու մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց, ու մենք անիկայ և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովուրդը զարկինք։ 34 Ու նոյն ատենը անոր բոլոր քաղաքները առինք, ու ԱՆՈՆՑ բոլոր քաղաքներուն մէջ եղած էրիկ մարդիկը, կիները ու տղաքները կորսնցուցինք, անոնցմէ մէկ մըն ալ ողջ չթողուցինք։ 35 Միայն անասունները ու առած քաղաքներուն

36 աւարները մեզի առինք ։ Արնոն
ձորին եզերքը եղած Արոերէն՝ ու
ձորին մէջը եղած քաղաքէն մինչեւ
Գաղաադ՝ բնաւ մեզի դէմ դնող
քաղաք մը չեղաւ. մեր Տէր Աս-
տուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը մատ-
37 նեց ։ Միայն թէ Ամմոնի որդւոցը
երկրին, ու բոլոր Յաբոկ ձորին
կողմերուն, եւ լեռնային քաղաքնե-
րուն, ու մեր Տէր Աստուծոյն բո-
լոր մեզի արգիլած տեղերուն չմօտե-
ցար ։

Գլ. Գ

1 Ետքը դարձանք՝ Բասանի ճամբան
ելանք, ու Բասանի Ովգ թագա-
ւորը ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը՝
Եդրայիի մէջ մեր դէմը ելաւ պա-
2 տերազմելու համար ։ Եւ Տէրը
ինծի ըսաւ, Անկէ մի՛ վախնար,
վասն զի անիկայ ու անոր բոլոր ժո-
ղովուրդը ու երկիրը քու ձեռքդ կու
տամ. ու անոր ալ՝ Եսեբոնի մէջ
բնակող Ամօրհացւոց Սեհոն թա-
3 գաւորին ըրածին պէս ընէ ։ Եւ
մեր Տէր Աստուածը Բասանի Ովգ
թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ժո-
ղովուրդը մեր ձեռքը տուաւ. եւ
մենք անանկ զարկեցինք զանոնք,
որ անոնցմէ մէկ մըն ալ ողջ չմնաց ։
4 Եւ նոյն ատենը անոր բոլոր քա-
ղաքները առինք. — քաղաք մըն
ալ չմնաց, որ անոնցմէ առած չըլ-
լանք. վաթսուն քաղաք՝ այսինքն
բոլոր Արգոբի գաւառը՝ Բասանի
մէջ Ովգին թագաւորութիւնը ։
5 Ասոնց ամէնն ալ բարձր պարիսպնե-
րով, դռներով ու դռնափակներով
ամրացած քաղաքներ էին. անպարիսպ
քաղաքներէն 'ի զատ՝ որոնք խիստ
6 շատ էին ։ Եւ զանոնք բնաջինջ
ըրինք, ինչպէս որ Եսեբոնի Սեհոն
թագաւորը ըրինք, ամէն քաղաք-
ներու մէջ մարդիկը, կիները
ու տղաքները կորսնցնելով ։
7 Սակայն բոլոր անասունները ու
քաղաքներուն աւարները մեզի ա-
8 ռինք ։ Եւ այն նոյն ժամանակին՝
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Ամօրհացւոց երկու թագաւորներուն
ձեռքէն առինք երկիրը Արնոն ձորէն
մինչեւ Հերմոն լեռը ։ Սիդոնացիք 9
Հերմոնին՝ Սարիոն կ'ըսէին. բայց
Ամօրհացիք զանիկայ Սանիր կը կո-
չէին ։ Բոլոր դաշտի քաղաքները՝ 10
բոլոր Գաղաադը՝ ու բոլոր Բասա-
նը՝ մինչեւ Սելքա ու Եդրայի՝ Բա-
սանի մէջ եղած Ովգին թագաւո-
րութեանը քաղաքները առինք ։
Վասն զի հսկաներուն մնացորդէն՝ 11
միայն Բասանի Ովգ թագաւորը
մնացեր էր. ահա անոր մահիճը՝ որ
երկաթէ մահիճ մըն է, Ամմոնի
որդւոցը Ռաբբային մէջը չէ՞ որ է.
երկայնութիւնը ինը կանգուն է,
ու լայնութիւնը չորս կանգուն է,
մարդու կանգունով ։

Եւ նոյն ժամանակին մէջ՝ այս մեր 12
առած երկիրը՝ Արնոն ձորին վրայ
եղող Արոերէն մինչեւ Գաղաադ լե-
ռանը կէսը՝ իր քաղաքներովը Ռու-
բէնեանց ու Գադեանց տուի ։ Ու 13
Գաղաադին մնացածը ու բոլոր
Բասանը՝ այսինքն Ովգին թագա-
ւորութիւնը — բոլոր Արգոբի
գաւառը՝ բոլոր Բասանին հետ, որ
հսկայից երկիր կ'ըսուէր, Մանասէի
կէս ցեղին տուի ։ Եւ Մանասեան 14
Յայիրը բոլոր Արգոբի գաւառը
առաւ՝ մինչեւ Գեսուրացւոց ու Մա-
քաթացւոց սահմանը, ու անոնք իր
անունովը մինչեւ այսօր Բասան Հա-
ւօթ Յայիր կոչեց ։ Այսպէս Գա- 15
ղաադը Մաքիրին տուի ։ Եւ Գա- 16
ղաադէն մինչեւ Արնոն ձորը՝ (այս-
ինքն ձորին միջնակողը որ սահմանն
է,) ու մինչեւ Ամմոնի որդւոցը
սահմանը եղած Յաբոկ ձորը Ռու-
բէնեանց ու Գադեանց տուի, Նաեւ 17
դաշտը Յորդանանու սահմանովը
Քեններեթէն մինչեւ դաշտային ծովը՝
այսինքն մինչեւ Աղի ծովը, արեւելեան
կողմը եղած Ասեդովթ Փասգային
տակը ։

Եւ այն ատենը ձեզի պատուիրե- 18
ցի ու ըսի, Ձեր Տէր Աստուածը
այս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն
տուաւ. — [illegible] դուք ամէնքդ որ
կարիճներ էք, զինուորեալ անցէք,
ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայր-
ներուն առջեւը անցէք ։ Բայց ձեր 19
կիները՝ ձեր որդիները ու ձեր ա-

նասունները, (որովհետեւ ձեր անա-
սուններուն շատ ըլլալը գիտեմ,)
թող միայն ձեր քաղաքներուն մէջ՝
20 որոնք ես ձեզի տուի, Մինչեւ որ
Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգստացընէ, ու մինչեւ որ անոնք
ալ ժառանգեն այն երկիրը՝ որն որ
ձեր Տէր Աստուածը Յորդանանու
անդիի կողմը անոնց պիտի տայ. ու
ետքը ձեզմէ ամէն մէկը դառնայ իր
ժառանգութեանը՝ որն որ ես ձեզի
տուի ։

21 Եւ ատենը Յեսուին պատուիրե-
ցի ըսելով, Քու աչքերդ տեսան
ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը այս եր-
կու թագաւորներուն ըրաւ. ա-
նանկ ալ պիտի ընէ Տէրը այն ա-
մէն թագաւորութիւններուն, որոնց
22 վրայ դուն պիտի երթաս ։ Անոնցմէ
չվախնաք. վասն զի ձեր Տէր Աս-
տուածը ինքը կը պատերազմի ձեզի
23 համար ։ Եւ այն ատենը Տէրոջը
24 աղաչեցի ու ըսի, Ո՛վ Տէր Եհո-
վայ, դուն սկսեցիր քու մեծու-
թիւնդ ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու
ծառայիդ ցուցընելու. վասն զի
երկինքի մէջ կամ երկրիս վրայ ո՞վ
է այն աստուածը, որ քու գործքե-
րուդ ու քու զօրութեանդ պէս գործ
25 մը ընելու կարող ըլլայ ։ Աղաչեմ
քեզ որ անցնիմ, ու Յորդանանու
անդիի կողմի բարի երկիրը, այն
բարի լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ ։
26 Բայց Տէրը ձեր պատճառովը ինծի
սրդողելով՝ իմ խնդիրքս չընդու-
նեց. եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Ա՛լ
հերիք է քեզի. մէյմըն ալ այս
27 բանը ինծի չըսես ։ Փասգայի
գագաթը ելիր, ու դէպ 'ի արեւ-
մուտք, հիւսիս, հարաւ ու արեւելք
աչքերդ վերցուր, ու քու աչքերովդ
դիտէ. քանզի դուն այս Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս ։ Ու Յե-
սուին պատուէր տալով անիկայ զօ-
րացուր, ու անոր սիրտ տուր.
քանզի անիկայ պիտի անցնի այս ժո-
ղովուրդին առջեւը, եւ քու տեսնելու
երկիրդ անիկայ պիտի ժառանգեցը-
29 նէ անոնց ։ Ասոր վրայ հովիտին
մէջը, Բեթփեգովրի դիմացը նըս-
տանք ։

Գլ. Դ

Եւ հիմա, ո՛վ Իսրայէլ, իմ քեզի 1
սորվեցուցած կանոններս ու դա-
տաստաններս մտիկ ըրէ, որ զանոնք
ընելով ողջ մնաք, ու մտնէք ժա-
ռանգէք այն երկիրը՝ որն որ ձեր
հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու
տայ ։ Ձեզի պատուիրած խօսքիս 2
վրայ բան մը չաւելցընէք, ու անկէ
բան մը չպակսեցընէք, այլ ձեր
Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները
պահէք, որոնք ես ձեզի կը պա-
տուիրեմ ։ Ձեր աչքերը տեսան 3
ինչ որ Տէրը Բէեղփեգովրին ըրաւ.
վասն զի քու Տէր Աստուածդ Բէեղ-
փեգովրին ետեւէն գացող բոլոր
մարդիկները ձեր մէջէն կորսնցուց ։
Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուծոյն 4
յարեցաք, ամէնքդ այսօր ողջ էք ։
Ահա ձեզի կանոններ ու դատաստա- 5
ններ սորվեցուցի, ինչպէս որ իմ
Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց,
որ զանոնք 'ի գործ դնէք այն երկրին
մէջ, ուր որ պիտի մտնէք ժառան-
գելու համար ։ Ուստի դուք անոնք 6
պահեցէք ու ըրէք. վասն զի ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը այս
պիտի ըլլայ ազգաց առջեւը, որոնք
այս բոլոր կանոնները լսելով պիտի
ըսեն, Իրաւցընէ այս մեծ ազգը
իմաստուն ու հանճարեղ ժողովուրդ
մըն է ։ Վասն զի ո՞ր ազգը այնչափ 7
մեծ է, որ իր աստուածները իրեն
մօտ ըլլան, ինչպէս որ մեր Եհովայ
Աստուածը մեզ մօտ է ամէն բանի
մէջ՝ որ անկէ կը խնդրենք ։ Ու 8
ո՞ր ազգը այնչափ մեծ է՝ որ իմ
այսօր ձեր առջեւը դրած այս բոլոր
օրէնքիս նման արդար կանոններ ու
դատաստաններ ունենայ ։ Միայն 9
քեզ աղէկ նայէ, ու քու հոգիդ
շատ զգուշութեամբ պահէ, որ չըլլայ
թէ աչքերուդ տեսած բաները մոռ-
նաս, եւ չըլլայ թէ կենացդ բոլոր
օրերուն մէջ քու սրտէդ ելլեն. այլ
անոնք քու որդիներուդ ու որ-
դւոցդ որդիներուն սորվեցընես ։
Այն օրը որ դուն Քորեբի քու Տէր 10
Աստուծոյդ առջեւը կեցեր էիր, Տէ-
րը ինծի ըսաւ, Ժողովուրդը ինծի

ժողվէ, ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց, որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը՝ բոլոր օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին, ու իրենց 11 որդիներուն ալ սորվեցընեն։ Ու դուք մօտենալով՝ լերանը տակը կայնեցաք. ու լեռը խաւարով, ամպով ու մառախուղով ծածկուած, մինչև երկինքը կրակով կը 12 բորբոքէր։ Ու Տէրը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ. դուք անոր խօսքերուն ձայնը լսեցիք. ու նմանութիւն մը չտեսաք, բայց միայն ձայն 13 լսեցիք։ Ու իր ուխտը՝ տասը պատուիրանքները ձեզի ծանուցեց, ու պատուիրեց որ անոնք ընէք. և զանոնք երկու հատ քարէ տախտակներու վրայ գրեց։ 14 Ու այն ատենը Տէրը ինծի պատուիրեց, որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցընեմ, որ զանոնք 'ի գործ դնէք այն երկրին մէջ, ուր որ պիտի մըտնէք ժառանգելու համար։

15 Ուրեմն ձեր հոգիներուն աղէկ զգուշութիւն ըրէք. որովհետև այն օրը որ Տէրը Քորեբ լեռը կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ, բնաւ նմանութիւն մը չտեսաք։ 16 Չըլլայ որ անօրինիք՝ ու ձեզի կուռք մը կամ որ և իցէ բանի պատկերը՝ թէ արուի 17 և թէ էգի նմանութիւնը, Կամ երկրի վրայ եղող անասունի մը նմանութիւնը, կամ օդին մէջ թռչող թևաւոր թռչունի մը նմանու- 18 թիւնը, Կամ երկրի վրայ սողացող սողունի մը նմանութիւնը, կամ երկրին տակը ջուրերու մէջ եղող ձուկի մը նմանութիւնը չինէք։ 19 Նաև չըլլայ որ աչքերդ երկինքը վերցընելով, ու արևը կամ լուսինը կամ աստղերը — երկնից բոլոր զօրքը տեսնելով՝ խաբուիս, ու անոնց երկրպագութիւն ընես, և անոնք պաշտես. որովհետև քու Տէր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկնից տակը եղող ազգերուն համար կարգաւորեց։ 20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ, ու ձեզ երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն հանեց, որ իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաք, ինչպէս որ այսօր եղած էք։ 21 Ու Տէրը ձեր պատճառաւ ինծի սրդողելով երդում ըրաւ, որ Յորդանանէն չանցնիմ, ու չմտնեմ այն բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու համար։ 22 Արդ ես աս երկրին մէջ պիտի մեռնիմ, ու Յորդանանէն պիտի չանցնիմ. բայց դուք պիտի անցնիք, ու այն բարի երկիրը պիտի ժառանգէք։ 23 Զգուշ կեցէք, չըլլայ որ ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի հետ ըրած ուխտը մոռնաք, ու ձեզի կուռք մը կամ որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը չինէք, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի արգիլեց։ 24 Քանզի քու Տէր Աստուածդ մաշող կրակ է. նախանձոտ Աստուած է։

25 Երբոր դուք որդիներ ու որդւոց որդիներ ծնանելու ըլլաք, և այն երկրին մէջ շատ ատեն նստելու ըլլաք, այն ատենը թէ որ անօրինիք, և կուռք մը կամ որ և իցէ բանի նմանութիւնը չինէք, ու ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ընէք ու զանիկայ բարկացընէք, 26 Այսօր երկինքը ու երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ, որ դուք անպատճառ շուտով պիտի կորսուիք այն երկրէն, որն որ Յորդանանէն անցնելով պիտի ժառանգէք. այն տեղը կեանքերնիդ երկար պիտի չըլլայ. այլ բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլաք։ 27 Ու Տէրը ձեզ ազգերուն մէջ պիտի ցրուէ. ու նոյն սակաւաթիւ պիտի մնաք այն ազգերուն մէջ, ուր որ Տէրը ձեզ պիտի քշէ։ 28 Ու հոն մարդու ձեռքով շինուած քարէ ու փայտէ աստուածներ պիտի պաշտէք, որոնք ոչ կը տեսնեն՝ ոչ կը լսեն՝ ոչ կ'ուտեն ու ոչ կը հոտոտան։ 29 Ու հոն քու Տէր Աստուածդ պիտի փնտռես. ու թէ որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգւովդ փնտռելու ըլլաս, պիտի գտնես։ 30 Երբոր քու վրադ նեղութիւն գայ, ու աս բոլոր բաները վերջին օրերը քեզի պատահին, թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ դառնաս, ու անոր խօսքը մտիկ ընես, 31 Քու Տէր Աստուածդ՝ ողորմած Աստուած ըլլալուն համար, քեզ պիտի չըթողու, ու քեզ չպիտի կորսընցընէ. ու նաև քու հայրերուդ երդում ըրած ուխտը պիտի չմոռնայ։

32 Արդ քեզմէ առաջ եղած առջի օրերուն համար, այնինչ Աստուած մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն 'ի վեր՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը հարցուր, թէ արդեօք ասոր պէս մեծ բան մը եղա՞ծ է, ու 33 ասոր պէս բան մը լսուա՞ծ է։ Արդեօք մէկ ազգ մը կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը քու լսածիդ պէս լսեր ու ողջ մնացե՞ր է. 34 Կամ թէ Աստուած մէկ ազգը ուրիշ ազգի մը մէջէն իրեն առնելու համար փորձերով, հրաշքներով, զարմանալի գործերով, պատերազմով, զօրաւոր ձեռքով, ու բարձր բազուկով, և մեծ ահարկութիւններով գալ ուզե՞ր է, ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ ձեզի համար աս բոլոր բաները ըրաւ 35 ձեր աչքերուն առջևը։ Ասիկայ քեզի ցուցուեցաւ, որ գիտնաս թէ Եհովան ինքը ճշմ. Աստուած է. 36 անկէ ուրիշ Աստուած չկայ։ Քեզ խրատելու համար իր ձայնը երկինքէն լսել տուաւ քեզի, ու երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի ցուցուց, ու անոր խօսքերը կրակին մէջէն 37 լսեցիր։ Ու քու հայրերդ սիրելուն համար անոնցմէ ետքը անոնց սերունդը ընտրեց, ու իր ներկայութեամբը մեծ զօրութիւնով քեզ 38 Եգիպտոսէն հանեց. Որպէս զի քեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերը քու առջևէդ վռնտէ, ու քեզ տանի անոնց երկիրը քեզի ժառանգութիւն տալու, ինչպէս որ այսօր 39 կը տեսնուի։ Ու այսօր գիտցիր, ու սրտիդ մէջը դիր, որ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրիս վրայ Եհովան ինքը ճշմ. Աստուած է, 40 ուրիշ մը չկայ։ Ուստի անոր կանոնները ու պատուիրանքները պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ, ու նաև քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ մըշտնջենապէս։

41 Այն ատենը Մովսէս Յորդանանու ասդին կողմը՝ դէպ 'ի արևելք երեք քաղաք զատեց. 42 Որպէս զի երէկուընէ ու մէկալ օրուընէ ատելութիւն չունեցող, ու անգիտութեամբ իր դրացին մեռցընող մարդասպանը հոն փախչի, ու աս քաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելով ողջ մնայ։ 43 Ռուբենեանց համար դաշտային երկրի վրայ անապատին մէջ Բոսորը, և Գադեանց համար Գաղաադին մէջ Ռամովթը, ու Մանասեանց համար Բասանին մէջ Գողանը զատեց։

44 Ասիկայ է այն օրէնքը որ Մովսէս 45 Իսրայէլի որդւոց առջևը դրաւ։ Ու ասոնք են այն վկայութիւնները, կանոնները և դատաստանները, որոնք Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ՝ անոնց Եգիպտոսէն ելած 46 ատենը, Յորդանանու ասդին կողմը Բեթփեգովրին դիմացի հովիտին մէջ՝ Եսեբոնի մէջ բնակող Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորին երկրին մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրայէլի որդիքը զարկին իրենց Եգիպտոսէն ելած ատենը. 47 Ու անոր երկիրը ու Բասանի Ովգ թագաւորին երկիրը, Ամօրհացւոց երկու թագաւորներուն երկիրը ժառանգեցին, որոնք Յորդանանու ասդին կողմը արևելեան կողմն էին. 48 Արոէրէն սկսեալ՝ որ Առնոն հեղեղատին եզերքն է, մինչև Սիոն լեռը՝ որ Հերմոն է, 49 Ու Յորդանանու ասդին կողմը՝ արևելեան կողմը բոլոր դաշտը, մինչև դաշտին ծովը Փասգայի ստորոտին տակը։

ԳԼ. Ե

1 Ու Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչեց ու անոնց ըսաւ, Լսէ Իսրայէլ, աս կանոնները ու դատաստանները՝ որ ես այսօր ձեր ականջներուն առջևը կը խօսիմ. ասոնք սորվեցէք, ու զանոնք 'ի գործ դնելու զգուշացէք։ 2 Մեր Տէր Աստուածը Քորեբին մէջ մեզի հետ ուխտ ըրաւ։ 3 Տէրը աս ուխտը մեր հայրերուն

հետ չըրաւ, հապա մեզի հետ, որ
մենք ամէնքս այսօր հոս ողջ ենք։
4 Տէրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն
ձեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ.
5 (Ես ան ատենը Տէրոջը ու ձեր
մէջը կայնեցայ, որ Տէրոջը խօսքերը
ձեզի պատմեմ. վասն զի դուք կրակէն
վախնալով լեռը չելաք.) և
ըսաւ,

6 Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան
տունէն հանեցի։

7 Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ
չունենաս։

8 Դուն քեզի կուռք չշինես, ոչ
ալ վերը երկնքին մէջ՝ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն
մէջ եղած բաներուն մէկ
9 նմանութիւնը. Անոնց երկրպագութիւն
չընես, ու զանոնք չպաշտես.
Ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ՝
նախանձոտ Աստուած եմ, որ կը
հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը
որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց
երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն
10 զիս. Ու կ՚ողորմիմ անոնց
մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն
զիս ու իմ պատուիրանքներս կը
պահեն։

11 Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը
պարապ տեղը բերանդ չառնես. ինչու
որ Տէրը իր անունը պարապ
տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի
չսեպէ։

12 Հանգստութեան օրը՝ պահպանութիւն
ըրէ սուրբ պահելու, ինչպէս
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց։
13 Վեց օր պիտի աշխատիս
14 ու բոլոր գործքդ ընես. Բայց
եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աստուծոյդ
հանգստութեան օրն է. անոր
մէջ գործ մը չգործես, ոչ դուն,
ոչ քու որդիդ, ոչ քու աղջիկդ,
ոչ քու ծառադ ու աղախինդ, ոչ
քու եզդ ու էշդ, ոչ քու ամէն անասունդ,
ոչ ալ քու դռանդ մէջ
եղած օտարականդ, որ քու ծառադ
ու աղախինդ ալ քեզի պէս հանգչին.
15 Ու միտքդ բերես որ դուն
Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր,
ու քու Տէր Աստուածդ զօրաւոր
ձեռքով ու բարձր բազուկով քեզ
անկէ հանեց. անոր համար քու Տէր
Աստուածդ քեզի պատուիրեց որ
հանգստութեան օրը պահես։

Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, 16
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
պատուիրեց, որ քու օրերդ երկար
ըլլան, ու քեզի աղէկ ըլլայ այն երկրին
վրայ, որն որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի կու տայ։

Սպանութիւն մի ըներ։ 17

Ու շնութիւն մի ըներ։ 18

Ու գողութիւն մի ըներ։ 19

Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն 20
մի ըներ։

Ու քու դրացիիդ կնկանը մի 21
ցանկար. ու քու դրացիիդ տանը՝
կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծառային՝
կամ անոր աղախինին՝ կամ
անոր եզին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու
դրացիիդ ամենևին մէկ բանին մի
ցանկար։

Տէրը այս խօսքերը լեռանը վրայ, 22
կրակին՝ ամպին ու մառախուղին մէջէն
բարձր ձայնով ձեր բոլոր ժողովքին
զրուցեց, և ուրիշ բան չաւելցուց.
ու երկու հատ քարէ տախտակի
վրայ գրեց զանոնք, ու ինծի
տուաւ։ Իսկ լեռանը վառած ատենը՝ 23
երբոր խաւարին մէջէն այն
ձայնը լսեցիք, իմ քովս եկաք դուք,
այսինքն ձեր ցեղերուն բոլոր գլխաւորները
և ձեր ծերերը, ու ըսիք,
Ահա մեր Տէր Աստուածը իր փառքը 24
ու մեծութիւնը մեզի ցուցուց,
ու անոր ձայնը կրակին մէջէն լսեցինք.
այսօր տեսանք որ Աստուած
մարդու հետ խօսեցաւ, ու մարդը
ողջ մնաց։ Ու հիմա մենք ինչու 25
մեռնինք. (քանզի այս մեծ կրակը
մեզ պիտի սպառէ.) թէ որ մենք
մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մէյմըն
ալ լսելու ըլլանք, պիտի մեռնինք։
Վասն զի բոլոր մարմիններէն ո՞վ է որ 26
կրակի մէջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն
ձայնը մեզի պէս լսեց ու
ողջ մնաց։ Դուն մօտեցիր և մեր 27
Տէր Աստուծոյն բոլոր ըսելու խօսքերը
լսէ, ու մեր Տէր Աստուածը
քեզի հետ ինչ որ խօսի, դուն մեզի
ըսէ. մենք մտիկ կ՚ընենք ու կը

28 կատարենք։ Ու Տէրը ձեր խօսքերուն
ձայնը լսեց, երբոր դուք
ինծի կը խօսէիք, ու Տէրը ինծի
ըսաւ, Այս ժողովուրդին քեզի ըսած
խօսքերուն ձայնը լսեցի. անոնց ամէն
29 ըսածը շիտակ է։ Երանի թէ
անոնց սիրտն ալ անանկ ըլլար, որ
ինծմէ վախնալով իմ բոլոր պատուիրանքներս
միշտ պահէին, որ իրենց
աղէկ ըլլար ու իրենց որդւոցն
30 ալ յաւիտեան։ Գնա անոնց ըսէ,
31 Դուք ձեր վրանները դարձէք։ Բայց
դուն հոս իմ հետս կեցիր, ու բոլոր
անոնց սորվեցընելու պատուիրանքները,
կանոնները ու դատաստանները
քեզի ըսեմ, որ զանոնք կատարեն
այն երկրին մէջը որն որ ես անոնց
կու տամ ժառանգութեան
համար։

32 Արդ զգոյշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն
ձեզի պատուիրածին պէս
ընելու, ու աջ դին կամ ձախ դին
33 չխոտորիք։ Ձեր Տէր Աստուծոյն
ձեզի պատուիրած բոլոր ճամբաներուն
մէջը քալէք, որ ապրիք ու
ձեզի աղէկ ըլլայ, և ձեր ժառանգելու
երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք։

ԳԼ. Զ.

1 Այս են այն պատուիրանքները,
կանոնները ու դատաստանները,
որ ձեր Տէր Աստուածը ինծի
պատուիրեց ձեզի սորվեցընելու համար,
որ ձեր մտնելու ու ժառանգելու
երկրին մէջ ՚ի գործ դնէք զանոնք.
2 Որպէս զի քու Տէր Աստուծմէդ
վախնաս, ու անոր ամէն կանոնները
ու պատուիրանքները՝ որ ես
քեզի կը պատուիրեմ, քու կենացդ
բոլոր օրերուն մէջ պահես, թէ
դուն, թէ քու որդիդ և թէ քու որդւոյդ
որդին, որ քու օրերդ երկար
3 ըլլան։ Արդ՝ ո՛վ Իսրայէլ, մտիկ
ըրէ, ու զգուշութիւն ըրէ զանոնք
կատարելու, որ քեզի աղէկ ըլլայ,
և կաթ ու մեղր բղխող երկրին վրայ
խիստ շատնաս, ինչպէս որ քու հայրերուդ
Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ։

4 Ո՛վ Իսրայէլ, մտիկ ըրէ. մեր
Տէր Աստուածը մի միայն Տէր է։
Ու քու Տէր Աստուածդ բոլոր 5
սրտովդ, բոլոր հոգիովդ ու բոլոր
զօրութիւնովդ սիրես։ Ու այս 6
խօսքերը որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի,
քու սրտիդ մէջը ըլլան.
Ու անոնք քու որդւոցդ կրկին և 7
կրկին անգամ սորվեցընես. և թէ
տանդ մէջ նստած ատենդ, թէ
ճամբայ քալած ատենդ, և թէ
պառկելու ու ելլելու ատենդ անոնց
վրայով խօսիս. Ու զանոնք նշանի 8
համար ձեռքիդ վրայ կապես, ու ճակատնոցի
համար աչքերուդ մէջտեղը
ըլլան. Նաև անոնք քու 9
տանդ դրանդեացը վրայ և դռներուդ
վրայ գրես։

Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ 10
քեզ տանի այն երկիրը՝ որուն համար
քու հայրերուդ՝ Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ,
որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ
քաղաքներ տայ, որոնք դուն շինած
չէիր, Ու ամէն բարիքներով լեցուած 11
տուներ, որոնք դուն լեցուցած
չէիր, ու փորուած ջրհորներ, որոնք
դուն փորած չէիր, այգիներ ու ձիթենիներ,
որոնք դուն տնկած չէիր.
ու երբոր ուտես ու կշտանաս,
Զգոյշ կեցիր, որ չըլլայ թէ քեզ 12
Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան
տունէն հանող Տէրը մոռնաս։
Քու Տէր Աստուծմէդ վախնաս, 13
ու զանիկայ պաշտես, և անոր անունովը
երդում ընես։ Օտար 14
աստուածներուն՝ ձեր բոլորտիքը եղող
ժողովրդոց աստուածներուն
ետևէն չերթաք. (Վասն զի քու 15
Տէր Աստուածդ որ քու մէջտեղդ
է, նախանձոտ Աստուած է.)
չըլլայ որ քու Տէր Աստուծոյդ բարկութիւնը
քու վրադ բորբոքի,
ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ
ընէ։

Ձեր Տէր Աստուածը չփորձէք, 16
ինչպէս որ Մասայի մէջ փորձեցիք։
Ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները, 17
ու ձեզի պատուիրած վկայութիւնները
ու կանոնները զգուշութեամբ
պահէք։ Ու Տէրոջը 18
աչքին ինչ որ ուղիղ ու հաճելի

է, ան ընես, որ քեզի աղէկ ըլլայ,
ու մտնես ժառանգես այն բարի եր-
կիրը որն որ Տէրը քու հայրերուդ
19 երդում ըրաւ քեզի տալու, Ու քու
ամէն թշնամիներդ քու առջեւէդ
հալածես, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։
20 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի
հարցընէ ու ըսէ թէ Ի՞նչ ըսել
են այն վկայութիւնները՝ կանոն-
ները ու դատաստանները, որոնք որ
մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուի-
21 րեց. Այն ատենը քու որդւոյդ պի-
տի ըսես, Մենք Եգիպտոսի մէջ
փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը
զօրաւոր ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն
22 հանեց. Նաեւ Տէրը մեր աչքերուն
առջեւը Եգիպտոսի վրայ, փարա-
ւոնին վրայ ու անոր բոլոր տանը
վրայ մեծ ու սոսկալի նշաններ
23 ու հրաշքներ ըրաւ. Ու մեզ
անկէ հանեց, որ մեզ տանի ու
մեր հայրերուն երդումով խոստա-
24 ցած երկիրը տայ մեզի։ Ուստի
Տէրը մեզի պատուիրեց, որ այս բո-
լոր կանոնները 'ի գործ դնենք, ու
մեր Տէր Աստուծմէն վախնանք, որ
մեզի աղէկ ըլլայ միշտ, ու ողջ պա-
25 հէ մեզ, ինչպէս որ ենք այսօր։ Ու
թէ որ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը
այս բոլոր պատուիրանքները զգու-
շութեամբ կատարենք, ինչպէս որ
ինքը մեզի պատուիրեց, ան մեզի
արդարութիւն պիտի սեպուի։

ԳԼ. Է

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ տանի
քեզ այն երկիրը, ուր որ պիտի
մտնես ժառանգելու համար, ու քու
առջեւէդ շատ ազգեր հալածէ, այս-
ինքն Քետացիները, Գերգեսա-
ցիները, Ամօրհացիները, Քանա-
նացիները, Փերեզացիները, Խեւա-
ցիները ու Յեբուսացիները, այս
եօթը ազգերը որոնք քեզմէ մեծ ու
2 զօրաւոր են, Ու երբոր քու Տէր
Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ
տայ. զանոնք զարնես ու բոլորովին
կորսնցընես. անոնց հետ ուխտ
3 չընես, ու անոնց չողորմիս. Ոչ
ալ անոնց հետ խնամութիւն ընես,
քու աղջիկդ անոր տղուն չտաս, ու
անոր աղջիկը քու տղուդ չառնես,
4 Վասն զի քու տղաքներդ իմ ծա-
ռայութենէս պիտի դարձընեն օտար
աստուածներու պաշտելու. ու Տէրոջը
բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքե-
լով ձեզ շուտով պիտի կորսնցը-
5 նէ։ Սակայն անոնց ասանկ ըրէք.
Անոնց սեղանները կործանեցէք,
անոնց արձանները խորտակեցէք,
անոնց Աստարովթները կտրեցէք,
ու անոնց քանդակուած կուռքերը
6 կրակով այրեցէք։ Քանզի դուն
քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողո-
վուրդն ես. և քու Տէր Աստուածդ
երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազ-
գերուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ
դուն անոր սեպհական ժողովուրդը
7 ըլլաս։ Տէրը որ ձեզ սիրեց ու
ընտրեց, ամէն ազգերէն շատւոր
ըլլալնուդ համար չէ, քանզի դուք
8 ամէն ազգերէն քիչւոր էիք. Այլ
Տէրը ձեզ սիրելուն համար, ու
ձեր հայրերուն ըրած երդումը պա-
հելու համար, Տէրը ձեզ զօրաւոր
ձեռքով ծառայութեան տունէն հա-
նեց, և Եգիպտացւոց փարաւոն
9 թագաւորին ձեռքէն ազատեց։ Արդ
գիտցէք որ քու Տէր Աստուածդ՝
ինքն է Աստուածը, հաւատարիմ
Աստուածը, որ զինքը սիրողներուն
ու իր պատուիրանքները պահողնե-
րուն մինչեւ հազար ազգը ուխտ ու
10 ողորմութիւն կը պահէ. Ու զինքը
ատողներուն ալ՝ իրենց երեսին դէմ
պատիժը կու տայ, ու զանոնք կը
կորսնցընէ. զինքը ատողին դէմ
չուշացըներ, անոր երեսը կու տայ։
11 Ուրեմն պահէ դուն այն պատուի-
րանքները, կանոնները ու դատաս-
տանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը
պատուիրեմ որ ընես։

12 Ուստի թէ որ այս դատաստան-
ները լսելով անոնք պահես ու 'ի
գործ դնես, քու Տէր Աստուածդ
ալ քեզի համար՝ քու հայրերուդ
երդում ըրած ուխտը ու ողորմու-
13 թիւնը պիտի պահէ. Նաեւ քեզ
պիտի սիրէ և քեզ օրհնէ ու քեզ
պիտի շատցընէ. և քու որովայնիդ
պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու
ցորենդ, քու գինիդ, քու եղդ,

կովերուդ ծնունդը, ու ոչխարնե-
րուդ հօտերը պիտի օրհնէ այն երկ-
րին վրայ որն որ Տէրը քու հայրե-
րուդ երդում ըրաւ քեզի տալու։
14 Դուն ամէն ազգերէն աւելի օրհնեալ
պիտի ըլլաս. ու ձեր մէջը և ձեր
անասուններուն մէջը՝ թէ արունե-
րէն և թէ էգերէն ամուլ պիտի
15 չգտնուի։ Ու Տէրը ամէն հի-
ւանդութիւնները քեզմէ պիտի
վերցընէ. ու այն Եգիպտացւոց գէշ
ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես, բնաւ
քու վրադ պիտի չբերէ. այլ ա-
նոնք քու բոլոր թշնամիներուդ
16 վրայ պիտի բերէ։ Ու դուն պի-
տի սպառես այն բոլոր ազգերը, ո-
րոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու
ձեռքդ պիտի տայ. ու քու աչքդ
անոնց չխնայէ, ու անոնց աստուած-
ները չպաշտես, վասն զի այն քեզի
17 որոգայթ պիտի ըլլայ։ Թէ որ
սրտիդ մէջը ըսես թէ Այս ազգերը
ինծմէ շատւոր են, ես ի՞նչպէս
18 կրնամ անոնք հալածել. Անոնցմէ
մի վախնար, այլ միշտ յիշէ ինչ
որ քու Տէր Աստուածդ ըրաւ փա-
րաւոնին ու բոլոր Եգիպտացինե-
19 րուն, Այն մեծամեծ փորձերը որոնց
դուն ականատես եղար, այն նշան-
ները ու հրաշքները, այն զօրաւոր
ձեռքը ու բարձր բազուկը, ո-
րոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ
հանեց. քու Տէր Աստուածդ ա-
սանկ պիտի ընէ այն բոլոր ազգե-
րուն, որոնցմէ դուն կը վախնաս։
20 Ու նաեւ քու Տէր Աստուածդ անոնց
վրայ իշամեղու պիտի ղրկէ, որ
մնացածները ու քու երեսէդ պա-
21 հուըտողները կորսուին։ Ուստի
անոնց երեսէն մի վախնար. քանզի
քու Տէր Աստուածդ՝ այն զօրաւոր
ու ահարկու Աստուածը ձեր մէջն
22 է։ Ու քու Տէր Աստուածդ այն
ազգերը քու առջեւէդ կամաց կա-
մաց բնաջինջ պիտի ընէ. զանոնք
չես կրնար մէկէն հատցընել, որ
չըլլայ թէ դաշտին գազանները վրադ
23 շատնան։ Ու քու Տէր Աստուածդ
զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնէ,
ու զանոնք մեծ կործանումով պիտի
կործանէ, մինչեւ որ ամէնքը բնա-
ջինջ ըլլան։ Նաեւ անոնց թագա- 24
ւորները քու ձեռքդ պիտի տայ, և
անոնց անունները երկնից տակէն
ոչնչացընես. ու բնաւ մէկը պիտի
չկրնայ քեզի դէմ կենալ, մինչեւ որ
զանոնք կորսնցընես։ Անոնց աս- 25
տուածներուն քանդակուած կուռ-
քերը կրակով այրես. ու անոնց
վրայ եղած ոսկիին ու արծաթին
աչք անկելով՝ անոնք քեզի չառնես,
որ անոնցմով որոգայթի չբռնուիս.
վասն զի անոնք քու Տէր Աստուծոյդ
առջեւը գարշելի են. Արդ գարշելի 26
բան մը տունդ մի տանիր, որ դուն
ալ անոր պէս նզովեալ չըլլաս. ան-
կէ բոլորովին զզուիս, ու զանի-
կայ խիստ գարշելի սեպես, վասն
զի նզովեալ է այն։

ԳԼ. Ը

Ամէն պատուիրանքները որ ես այս- 1
օր կը պատուիրեմ ձեզի զգուշ
եղէք որ ընէք, որպէս զի ապրիք,
ու շատնաք, ու մտնէք ժառանգէք
այն երկիրը որն որ Տէրը ձեր հայ-
րերուն երդումով խոստացաւ։ Ու 2
միտքդ պահէ այն բոլոր ճամբան,
որ քու Տէր Աստուածդ այս քառա-
սուն տարին քեզ անապատին մէջ
պտըտցուց, քեզ խոնարհեցընելու՝
փորձելու ու սրտիդ մէջինը իմանա-
լու համար, թէ արդեօք դուն անոր
պատուիրանքները պիտի պահես,
թէ չէ։ Ու Տէրը քեզ խոնար- 3
հեցուց, անօթեցուց, և մանանա-
յով կերակրեց, որն որ ոչ դուն
կը ճանչնայիր, և ոչ քու հայրերդ,
քեզի իմացընելու համար՝ թէ ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա
մարդը Տէրոջը բերնէն ելած ամէն
խօսքով կ'ապրի։ Այս քառասուն 4
տարին քու վրայէդ լաթերդ չհնցան,
ու ոտքերդ չուռեցան։

Ու սրտիդ մէջը գիտնաս որ ինչ- 5
պէս մարդ մը կը խրատէ իր որդին,
քու Տէր Աստուածդ ալ քեզ անանկ
կը խրատէ։ Ուրեմն քու Տէր Աս- 6
տուծոյդ պատուիրանքները պահես,
որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես,
ու անկէ վախնաս։ Քանզի քու 7
Տէր Աստուածդ մէկ աղէկ երկիր մը

կը տանի քեզ, անանկ երկիր մը՝ որ
դաշտերէ ու լեռներէ բղխող գետա-
րով՝ աղբիւրներով ու խորունկ ջուրերով
8 լեցուն է. Անանկ երկիր մը՝
որ ցորենով, գարիով, այգիներով,
թզենիներով և նռնենիներով
լեցուն է. ձէթ տուող ձիթենիներու
9 ու մեղրի երկիր. Անանկ
երկիր մը՝ որ հոն կարօտ հաց պիտի
ուտես, ու անոր մէջ բնաւ բան մը
պիտի չպակսի քեզի. երկիր մը
որուն քարերը երկաթ են, ու անոր
լեռներէն պղինձ պիտի հանես։
10 Ուստի երբոր ուտես ու կշտանաս,
քու Տէր Աստուածդ օրհնես
այն աղէկ երկիրը քեզի տալուն համար։
11 Քու անձիդ զգուշութիւն
ըրէ, չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնաս, ու չպահես անոր պատուիրանքները,
դատաստանները ու կանոնները,
որոնք ես այսօր քեզի կը
12 պատուիրեմ։ Ու երբոր ուտես ու
կշտանաս, և գեղեցիկ տուներ շինես,
13 ու բնակիս անոնց մէջ, Ու
երբոր արջառներդ և հօտերդ շատնան,
ու նաև արծաթդ ու ոսկիդ
շատնայ, և քու ամէն ունեցածդ
14 շատնայ, Զըլլայ որ սիրտդ հպարտանայ,
և քու Տէր Աստուածդ
մոռնաս, այն որ Եգիպտացւոց երկրէն՝
ծառայութեան տունէն քեզ
15 հանեց, Եւ այն մեծ ու ահագին, և
կիզող օձերով ու կարիճներով լեցուն,
չոր ու անջուր անապատին
մէջ քեզ պտըտցուց, ու քեզի ապառաժ
16 քարէն ջուր հանեց. Եւ
անապատին մէջ քու հայրերուդ չըճանչցած
մանանայովը քեզ կերակրեց,
որ քեզ խոնարհեցընէ ու փորձէ,
17 և վերջը քեզի բարիք ընէ. Եւ
սրտիդ մէջը չըսես թէ Իմ հարստութիւնը
իմ կարողութեամբս ու
իմ ձեռքիս ուժովը վաստըկեցայ.
18 Հապա քու Տէր Աստուածդ յիշես,
քանզի հարստութիւն ստանալու
համար քեզի ոյժ տուողը ան
է, որ քու հայրերուդ իր երդումով
ըրած ուխտը հաստատէ, ինչպէս
որ այսօր կը տեսնես։

19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ
մոռնալով ուրիշ աստուածներու
ետևէ երթաս, զանոնք պաշտես,
ու անոնց երկրպագութիւն ընես,
ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ դուք
20 բոլորովին պիտի կորսուիք՝ Ան ազգերուն
պէս՝ որ Տէրը ձեր առջևէն
պիտի կորսնցընէ, անանկ պիտի
կորսուիք, ինչու որ ձեր Տէր Աստուծոյն
խօսքը մտիկ չըրիք։

ԳԼ. Թ.

1 Ո՛վ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ. Դուն
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս,
որ երթաս քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու մինչև երկինքը պարսպաւոր
մեծ քաղաքներ ժառանգես,
2 Ան մեծ ու երկայնահասակ ազգը՝
Ենակիմներուն որդիները՝ որոնք զուն
կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես թէ
Ենակին որդւոցը ո՛վ կրնայ դէմ
դնել։

3 Արդ դուն այսօր գիտցիր, որ քու
Տէր Աստուածդ ինքը քու առջևդ
կ՚անցնի իբրև մաշող կրակ մը, ու
զանոնք պիտի կորսնցընէ, և քու
առջևէդ զանոնք պիտի նուաճէ,
և դուն անոնք պիտի հալածես, ու
շուտով կորսնցընես, ինչպէս որ
4 Տէրը քեզի ըսաւ։ Երբոր քու Տէր
Աստուածդ զանոնք քու առջևէդ
հալածէ, սրտիդ մէջը չըսես թէ
Տէրը իմ արդարութեանս համար
զիս աս երկիրը բերաւ որ ժառանգեմ.
քանզի Տէրը աս ազգերը իրենց
անօրէնութեանը համար քու
5 առջևէդ կը վռնտէ։ Չէ թէ քու
արդարութեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը
համար կը մտնես անոնց երկիրը
ժառանգելու, այլ քու Տէր
Աստուածդ ան ազգերուն անօրէնութեանը
համար զանոնք քու առջևէդ
կը վռնտէ, որ հաստատէ ան խօսքը՝
որուն համար քու հայրերուդ՝
Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին
6 երդում ըրաւ։ Ուստի գիտցիր
որ քու արդարութեանդ համար
չէ որ քու Տէր Աստուածդ աս
բարի երկիրը քեզի ժառանգել կուտայ.
քանզի դուն խստապարանոց
ժողովուրդ մըն ես։

7 Միտքդ պահէ — մի՛ մոռնար
որ դուն քու Տէր Աստուածդ անապատին
մէջ բարկացուցիր. Եգիպտոսի
երկրէն ելած օրէդ մինչև հոս
եկած օրդ Տէրոջը անհնազանդ եղար։
8 Քորեբի մէջ ալ Տէրը բարկացուցիր.
և Տէրը ձեզ կորսնցընելու
համար ձեզի բարկացաւ։
9 Երբոր ես լեռը ելայ, որ քարեղէն
տախտակները առնեմ, այսինքն Տէրոջը
ձեզի հետ ըրած ուխտին տախտակները,
քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր լեռը կեցայ. ո՛չ հաց կերայ
10 և ո՛չ ջուր խմեցի. Ան ատենը Տէրը
տուաւ ինծի Աստուծոյ մատովը
գրուած երկու քարեղէն տախտակները.
ու անոնց վրայ գրուած էին
բոլոր ան խօսքերը, որոնք ժողովքին
օրը լեռանը վրայ կրակին մէջէն Տէրը
11 ձեզի զրուցեց։ Արդ՝ քառասուն
օրէն ու քառասուն գիշերէն ետքը
Տէրը երկու քարեղէն տախտակները՝
այսինքն ուխտին տախտակները
12 ինծի տուաւ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ.
Ելի՛ր — շուտով ասկէ վար իջի՛ր,
քանզի ապականեցաւ քու ժողովուրդդ՝
որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր.
իմ պատուիրած ճամբայէս
շուտով խոտորեցան. իրենց ձուլածոյ
13 կուռք շինեցին։ Ու նաև Տէրը ինծի
հետ խօսելով ըսաւ. Ես աս ժողովուրդին
նայեցայ, և ահա խստապարանոց
14 ժողովուրդ մըն է ան. Թո՛ղ
տուր զիս որ զանոնք կորսնցընեմ,
ու անոնց անունը երկնից
տակէն բնաջինջ ընեմ, և քեզ անոնցմէ
զօրաւոր ու բազմաթիւ ազգ
մը պիտի ընեմ։

15 Ան ատենը ես դարձայ, լեռնէն
վար իջայ. ու լեռը կրակով կ՚այրէր.
և ուխտին երկու տախտակները
16 երկու ձեռքերուս վրան էին։ Նայեցայ
ու ահա որ ձեր Տէր Աստուծոյն
դէմ մեղք գործելով՝ ձեզի
ձուլածոյ որթ շիներ էիք, Տէրոջը
ձեզի պատուիրած ճամբայէն շուտով
17 խոտորեր էիք. Ան ատենը ան երկու
տախտակները բռնեցի, ու իմ երկու
ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի,
և ձեր աչքերուն առջևը զանոնք
18 կոտրեցի։ Նորէն առջինին պէս
Աստուծոյ առջևը ինկայ քառասուն
օր ու քառասուն գիշեր. ո՛չ հաց կերայ
ո՛չ ալ ջուր խմեցի, ձեր գործած
բոլոր մեղքին համար. վասն զի
Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելով
զանիկայ բարկացուցեր էիք. Քանզի 19
վախցայ ան սաստիկ բարկութենէն՝
որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ
ձեզ կորսնցընելու համար. սակայն
Տէրը ան անգամին ալ ինծի լսեց։
Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բարկացաւ, 20
անանկ որ զանիկայ պիտի կորսընցընէր.
ու նոյն ատենը Ահարոնին
համար ալ աղօթք ըրի։ Եւ 21
ձեր ըրած մեղքը՝ այսինքն որթը առի,
ու զանիկայ կրակով այրեցի.
ետքը զանիկայ ծեծելով՝ լաւ մը
փշրեցի, մինչև որ մանր փոշի եղաւ.
և ան փոշին լեռնէն իջնող առուին
մէջը նետեցի։

Նաև Թաբերայի, Մասսայի ու 22
Կիբրօթ հաթթաւայի մէջ Տէրը
բարկացուցիք։ Ու երբոր Տէրը 23
ձեզ Կադէս բառնեայէն խրկեց, և
ինծի ըսաւ, Ելէ՛ք, ու իմ ձեզի
տուած երկիրս ժառանգեցէք, ան
ատենը ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին
անհնազանդութիւն ըրիք, ու
անոր չհաւատալով՝ անոր խօսքը
մտիկ չըրիք։ Ձեզ ճանչցած օրէս 24
՚ի վեր Տէրոջը անհնազանդ էք։

Ուստի ես քառասուն օր ու քառասուն 25
գիշեր որ աղաչեցի, Տէրոջը
առջևը աղաչեցի, որովհետև Տէրը
ըսաւ որ ձեզ կորսնցընէ։ Եւ 26
ես Տէրոջը աղաչելով ըսի, Ո՛վ
Տէր Եհովայ, մի՛ կորսնցըներ քու
ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝
որն որ քու մեծութեամբդ ազատեցիր,
ու զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսէն
հանեցիր։ Քու ծառաներդ՝ 27
Աբրահամը, Իսահակը ու Յակոբը
յիշէ, և աս ժողովուրդին խստութեանը,
անօրէնութեանը ու մեղքին
մի՛ նայիր. Զըլլայ որ ան 28
երկրին՝ ուսկից որ մեզ հանեցիր,
բնակիչները ըսեն թէ Տէրը կարող
չըլլալով զանոնք տանելու ան
երկիրը որ անոնց խոստացեր էր,
կամ զանոնք ատելով, հանեց զանոնք
որ անապատին մէջ մեռցընէ։
Որովհետև անոնք քու ժողովուրդդ 29
ու ժառանգութիւնդ են, որոնք

գուն քու մեծ զօրութեամբդ ու
բարձր բազուկովդ Եգիպտոսէն հանեցիր ։

ԳԼ. Ժ.

1 Ան ատենը Տէրը ինծի ըսաւ, Քեզի
առջիններուն պէս երկու հատ
քարէ տախտակներ կոփէ, ու լեռը
ինծի ելիր, ու նաեւ քեզի մէկ փայտէ
2 տապանակ մը շինէ ․ Ու տախտակներուն
վրայ՝ քու կոտրած առջի
տախտակներուդ վրայի խօսքերը պիտի
գրեմ, ու զանոնք տապանակին
3 մէջը դնես ։ Ուստի ես սատիմէ
փայտէ տապանակ մը շինեցի, ու
առջիններուն պէս երկու հատ քարէ
տախտակներ կոփեցի, ու ան երկու
տախտակները ձեռքս առնելով լեռը
4 ելայ ։ Ու տախտակներուն վրայ՝
առջի գրուածքին պէս ան տասը
խօսքերը գրեց, որոնք Տէրը ձեզի
լեռանը վրայ կրակին մէջէն խօսեցաւ
ժողովքին օրը ․ և Տէրը զանոնք
5 ինծի տուաւ ։ Անկէ դառնալով
լեռնէն վար իջայ ․ ու տախտակները
շինած տապանակիս մէջը
դրի, որ ան տեղը կենան, ինչպէս
որ Տէրը ինծի պատուիրեց ։

6 Ու Իսրայէլի որդիքը Բերոթբանէ
յականէն Մոսերա չուեցին ․
հոն մեռաւ Ահարոն, ու հոն թաղուեցաւ,
և անոր որդին Եղիազար
7 անոր տեղը քահանայ եղաւ ։ Անկէ
Գադգադ, ու Գադգադէն ջուրի
առուներու երկիրը՝ Յոտեբաթան
չուեցին ։

8 Ան ատենը Տէրը Ղեւին ցեղը
զատեց, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը
կրէ, Տէրոջը առջեւը կենայ
որ անոր ծառայութիւն ընէ,
ու անոր անունովը օրհնէ մինչեւ աս
9 օրս ։ Ասոր համար Ղեւին իր
եղբայրցը հետ բաժին ու ժառանգութիւն
չունի ․ անոր ժառանգութիւնը
Տէրն է, ինչպէս որ քու Տէր
Աստուածդ անոր ըսաւ ։

10 Ու ես առջի օրերուն համեմատ
քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռանը
վրայ կեցայ, ու Տէրը աս անգամին
ալ ինծի մտիկ ընելով չուզեց
քեզ կորսնցնել ․ Ու Տէրը 11
ինծի ըսաւ, Ելի՛ր ու ժողովքին
առջեւէն չուէ, որ մտնեն ու ժառանգեն
ան երկիրը՝ որն որ անոնց
հայրերուն երդում ըրի անոնց տալու
համար ։

Ուրեմն՝ ով Իսրայէլ, հիմա քու 12
Տէր Աստուածդ քեզմէ ինչ կը
պահանջէ, միայն թէ քու Տէր Աստուծմէդ
վախնաս, անոր ամէն
ճամբաներուն մէջը քալես և անիկայ
սիրես, ու նաեւ քու բոլոր սրտովդ
ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր
Աստուածդ պաշտես, Ու Տէրոջը 13
պատուիրանքները ու կանոնները
պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը
պատուիրեմ, որ քեզի աղէկ ըլլայ ։
Ահա երկինքը ու երկնից երկինքը, 14
նաեւ երկիրը ու բոլոր անոր
մէջը եղածը՝ քու Տէր Աստուծոյդ
կը [illegible] ։ Միայն թէ Տէրը 15
քու հայրերուդ հաւնեցաւ ու զանոնք
սիրեց ․ և անոնցմէ ետքը անոնց
զաւակները՝ ձեզ՝ ընտրեց
բոլոր ազգերուն մէջէն, ինչպէս
որ այսօր կը տեսնէք ։ Ուստի 16
ձեր սրտերուն անթլփատութիւնը
թլփատեցէք, ու ձեր պարանոցները
ալ մի՛ խստացնէք ․ Քանզի ձեր 17
Տէր Աստուածը աստուածներուն
Աստուածը ու տէրերուն Տէրն է,
մեծ, հզօր ու ահեղ Աստուած
է, որ աչառութիւն չըներ ու կաշառք
չառներ ․ Անիկայ որբին ու 18
որբեւայրիին իրաւունք կ՚ընէ, պանդուխտը
կը սիրէ, ու անոր հաց ու
հանդերձ կու տայ ։ Ուրեմն պան- 19
դուխտը սիրեցէք, քանզի դուք ալ
Եգիպտացւոց երկրին մէջ պանդուխտ
էիք ։ Քու Տէր Աստուծ- 20
մէդ վախնաս, ու զանիկայ պաշտես,
և անոր յարիս, ու անոր
անունովը երդում ընես ։ Քու 21
պարծանքդ անիկայ է, և քու Աստուածդ
անիկայ է, որ քեզի համար
աս մեծ ու զարհուրելի բաները ըրաւ,
որոնք դուն քու աչքերովդ տեսար ։
Քու հայրերդ եօթանասուն հոգի 22
էին երբոր Եգիպտոս իջան ․ ու
հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզ երկնքի
աստղերուն պէս շատցուց ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ուրեմն դուն քու Տէր Աստուածդ
սիրես, ու միշտ անոր պատուիրած
բաները, կանոնները, դատաստանները
ու պատուիրանքները
2 պահես ։ Ու այսօր գիտցէք, որ
ձեր որդւոցը չէ իմ խօսքս, որովհետեւ
անոնք չեն գիտեր, ու չտեսան
ձեր Տէր Աստուծոյն խրատը, անոր
մեծութիւնը, զօրաւոր ձեռքը ու
3 բարձր բազուկը, Եգիպտոսի մէջ՝
Եգիպտացւոց Փարաւոն թագաւորին
ու անոր բոլոր երկրին վրայ ը-
4 րած նշանները ու գործքերը ․ Ու
ինչ որ ըրաւ Եգիպտացւոց զօրքերուն,
ձիերուն ու կառքերուն ․ ու
երբոր անոնք ձեր ետեւէն ինկան,
ինչպէս Տէրը Կարմիր ծովուն ջուրերը
անոնց վրայ դարձուց, ու զա-
5 նոնք կորսնցուց մինչեւ աս օրս ․ Ու
ինչ որ ըրաւ ձեզի անապատին մէջ
6 մինչեւ ձեր հոս գալը ․ Ու ինչ որ
Ռուբենեան Եղիաբին որդւոցը
Դաթանին ու Աբիրոնին ըրաւ,
ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ,
ու զանոնք իրենց ընտանիքներովը՝
իրենց վրաններովը ու իրենց
ամէն ստացուածքովը բոլոր Իսրա-
7 յէլին մէջէն կլլեց ։ Սակայն Տէրոջը
ըրած բոլոր մեծ գործքերը տես-
8 նողը ձեր աչքերն են ։ Ուրեմն
պահեցէք ան ամէն պատուիրանքները
որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ,
որպէս զի զօրանաք՝ ու
մտնէք ժառանգէք ան երկիրը, ուր
որ կ՚երթաք զանիկայ ժառանգելու ․
9 Ու ձեր օրերը երկար ըլլան ան երկրին
վրայ, որն որ Տէրը ձեր հայրերուն
երդում ըրաւ՝ անոնց և անոնց
սերունդին տալու, անանկ երկիր
մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ ։
10 Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ դուք
պիտի մտնէք անիկայ ժառանգելու
համար, Եգիպտոսի երկրին պէս չէ՝
ուսկից որ ելաք ․ որ հոն երբոր
սերմ կը ցանէիր, բանջարի պարտէզի
պէս ոտքովդ անոր ջուր կու
11 տայիր ․ Այլ ձեր մտնելու ու ժառանգելու
երկիրը լեռներու ու հովիտներու
երկիր մըն է ․ երկնից
անձրեւին ջրովը կը ջրուի ․ Անանկ 12
երկիր մըն է, որն որ քու Տէր Աստուածդ
կը դարմանէ ․ քու Տէր
Աստուծոյդ աչքը տարւոյն սկիզբէն
մինչեւ վերջը միշտ անոր վրայ է ։
Ուստի թէ որ ուշադրութեամբ մը- 13
տիկ ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս,
որ այսօր ձեզի կը պատուիրեմ,
ու ձեր Տէր Աստուածը սիրէք,
և զանիկայ ձեր բոլոր սրտովը
ու բոլոր հոգիովը պաշտէք, Ես ա- 14
տենը ձեր երկրին անձրեւը առջի ու
վերջի անձրեւը իրենց ատենին պիտի
տամ, և քու ցորենդ, քու գինիդ
ու քու եղդ պիտի ժողվես ։ Ու 15
նաեւ քու արտերդ մէջ խոտ պիտի
տամ անասուններուդ համար, որ
ուտես ու կշտանաս ։ Ձեր ան- 16
ձերուն զգուշութիւն ըրէք, չըլլայ
որ ձեր սիրտը խաբուի, ու դուք
շիտակ ճամբայէն խոտորելով օտար
աստուածները պաշտէք, ու անոնց
երկրպագութիւն ընէք ․ Ու Տէրը 17
ձեզի դէմ սաստիկ բարկանալով՝
երկինքը գոցէ, որ անձրեւ չըլլայ,
ու երկիրը իր պտուղը չտայ, և
Տէրոջը ձեզի տուած բարի երկրէն
շուտով կորսուիք ։

Աս իմ խօսքերս ձեր սրտին ու 18
հոգիին մէջ դրէք, ու զանոնք նշանի
համար ձեր ձեռքերուն վրայ կապեցէք,
ու ճակատնոցի համար ձեր
աչքերուն մէջտեղը ըլլան ․ Ու զա- 19
նոնք ձեր տղոցը սորվեցնէք, ու
տունը նստած ատենդ, ճամբան
քալած ատենդ և պառկելու ու
ելլելու ատենդ անոնց խօսիս ․ Ու 20
զանոնք քու տանդ դրանդեացը վրայ
ու դռներուդ վրայ գրես ․ Որպէս 21
զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը ձեր
հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու,
ձեր օրերը ու ձեր որդւոցը օրերը
շատնան՝ իբրեւ երկինքի օրեր
երկրի վրայ ։

Քանզի թէ որ աս իմ ձեզի պա- 22
տուիրած բոլոր պատուիրանքներս
զգուշութեամբ պահէք ու կատարէք,
և ձեր Տէր Աստուածը սիրէք,
ու անոր բոլոր ճամբաներուն
մէջը քալէք և անոր յարիք, Տէրն 23
ալ աս ամէն ազգերը ձեր առջեւէն

պիտի վռնտէ, և դուք ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի

24 տիրէք։ Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը պիտի ըլլայ․ ձեր սահմանը անապատէն ու Լիբանանէն, գետէն՝ Եփրատ գետէն մինչև արևմտեան ծովը պիտի ըլլայ։

25 Մէկը պիտի չկրնայ ձեզի դէմ դնել․ ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն կոխած երկրին վրայ ձեզմէ վախ մը ու սարսափ մը պիտի բերէ, ինչպէս որ ձեզի ըսաւ։

26 Ահա ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ․

27 Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնազանդութիւն ընէք ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն, որոնք ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ․

28 Ու անէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհնազանդիք, ու խոտորիք այն ճամբայէն որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ, ու ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն ետևէն երթաք։

29 Ուստի երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն երկիրը, ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես, օրհնութիւնը Գարիզին լերանը վրայ, ու անէծքը Գեբաղ լերանը վրայ տուր։

30 Ահա անոնք Յորդանանու անդին կողմը արևմտեան ճամբուն վրայ՝ Մօրէի կաղնիներուն մօտ՝ Գաղգաղայի դիմացի հովիտին մէջ բնակող Քանանացւոց երկրին մէջն են։

31 Որովհետև դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ մտնէք ու ժառանգէք այն երկիրը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ, ու զանիկայ պիտի ժառանգէք և անոր մէջ պիտի բնակիք։

32 Ուրեմն ըզգուշութեամբ ՚ի գործ դրէք այն ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ասոնք են այն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք դուք պահելու ու ընելու էք այն երկրին վրայ, որն որ ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու համար, մինչև ժամանակ որ երկրի վրայ ապրիք։

2 Այն բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ ձեր յաղթելու ազգերը՝ բարձր լեռներու վրայ, բլուրներու վրայ ու ամէն տերևալից ծառերու տակ՝ իրենց աստուածները պաշտեր են, բոլորովին կործանեցէք։

3 Նաև անոնց սեղանները փըլցընէք, և անոնց արձանները կոտրտէք, անոնց Աստարովթները կրակով այրէք, ու անոնց աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր ընէք, և անոնց անունները այն տեղէն ոչնչացընէք։

4 Ձեր Տէր Աստուծոյն այսպէս պիտի չընէք․

5 Հապա դուք պիտի փնտռէք այն տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար, ու հոն պիտի երթաք․

6 Ու ձեր ողջակէզները, ձեր զոհերը, ձեր տասանորդները, ձեր բարձրացընելու ընծաները, ձեր ուխտերը, ձեր կամաւոր ընծաները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն անդրանիկները հոն տանիք․

7 Ու հոն ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը ուտէք, և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ թէ դուք և թէ ձեր ընտանիքը։

8 Մի ընէք այն ամէնուն համեմատ, որ մենք այսօր աս տեղը կ'ընենք, այսինքն ամէն մարդ իր աչքերուն հաճոյ երևցածին պէս․

9 Վասնզի մինչև հիմա չհասաք այն հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պիտի տայ։

10 Բայց դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, ու պիտի բնակիք այն երկրին մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն պիտի տայ․ ու ձեր բոլոր չըրջակայ թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգըստացընէ, ու ապահովութեամբ պիտի բնակիք․

11 Ու այն տեղը որ ձեր Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ իր անունը բնակութեան համար, բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն տանիք, ձեր ողջակէզները՝ ձեր

զոհերը՝ ձեր տասանորդները՝ ձեր բարձրացընելու ընծաները ու ձեր բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծաները,

12 որ Տէրոջը պիտի ուխտէք․ Ու ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը ուրախութիւն ընէք, թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքները ու աղջիկները, ձեր ծառաները ու աղախինները, և թէ ձեր դռներէ ներսի Ղևտացին, վասն զի անիկայ ձեզի հետ բաժին ու ժառանգութիւն չունի։

13 Զգուշ կեցիր, չըլլայ որ ամէն տեսած տեղդ քու ողջակէզներդ մատուցանես․

14 Հապա քու ողջակէզներդ այն տեղը մատուցանես, որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։

15 Սակայն քու ամէն քաղաքներուդ մէջ սրտիդ ուզածին պէս անասուններ մորթես, ու միս ուտես, մինչև որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է․ ու զանիկայ մաքուր ու անմաքուր մարդը այծեամի ու եղջերուի պէս ուտեն։

16 Բայց արիւնը չուտէք․ զանիկայ ջուրի պէս գետինը թափէք։

17 Յօրենիդ, գինիիդ ու եղիդ տասանորդները, արջառներուդ ու հօտերուդ անդրանիկները, բոլոր ուխտած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացընելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել․

18 Հապա անոնք քու Տէր Աստուծոյդ առջևը Տէր Աստուծոյդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդ եղող Ղևտացին․ և քու Տէր Աստուծոյդ առջևը քու բոլոր ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս։

19 Զգուշ կեցիր, չըլլայ որ Ղևտացին անտես ընես, քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ։

20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսածին պէս քու սահմանդ մեծցընէ, ու սիրտդ միս ուտել ուզելով՝ Միս ուտեմ ըսես, սրտիդ բոլոր ցանկութեանը պէս միս ուտես։

21 Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ այն տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ, ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութեանը պէս քու քաղաքներուդ մէջ ուտես։

22 Ու այծեամը ու եղջերուն ինչպէս որ կ'ուտուի, անանկ ալ անանկ ուտես․ մաքուր ու անմաքուր մարդը անխտրաբար ուտեն։

23 Բայց աղէկ զգուշացիր որ արիւնը չուտես, վասն զի արիւնը ոգին է․ ու ոգին միսին հետ չուտես․

24 Զանիկայ չուտես, այլ ջուրի պէս գետինը թափես։

25 Զանիկայ մի ուտեր, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ, Տէրոջը առջևը ուղիղ եղածը ընելովդ։

26 Բայց քու նուիրելու բաներդ և ուխտերդ առնես, ու Տէրոջը ընտրած տեղը երթաս։

27 Ու քու ողջակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուծոյդ սեղանին վրայ մատուցանես․ բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուծոյդ սեղանին վրայ թափուի, ու միսը ուտես։

28 Զգուշ եղիր հնազանդելու աս բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի պատուիրեցի, որպէս զի քու Տէր Աստուծոյդ առջևը աղէկ ու հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան աղէկ ըլլայ։

29 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու առջևէդ ջնջէ այն ազգերը, որոնց երկիրը դուն ժառանգելու պիտի երթաս, ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս,

30 Զգուշ կեցիր, չըլլայ որ անոնց քու առջևէդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը՝ անոնց հետևելով որոգայթի մէջ իյնաս, և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցափորձ ընես, ըսելով, Աս ազգերը ինչպէս իրենց աստուածները կը պաշտէին․ ես ալ այնպէս ընեմ։

31 Դուն քու Տէր Աստուծոյդ անանկ չընես, քանզի անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ'ընէին․ որովհետև

անոնք իրենց աստուածներուն պաշ-
տօն ընելու համար մինչև անգամ՝
իրենց տղաքները ու աղջիկները
32 կրակով կ'այրէին ։ Ես քեզի ինչ
որ կը պատուիրեմ, զգուշացիր անոր
ընելու . անոր վրայ բան մը չաւել-
ցնես, ու անկէ բան մը չպակսե-
ցնես ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մարգարէ մը
կամ երազատես մը ելլէ, ու
ձեզի նշան մը կամ հրաշք մը տայ,
2 Ու ձեզի ըսած նշանը կամ հրաշքը
կատարուի, ու ձեզի ըսէ թէ Եր-
թանք օտար աստուածները պաշ-
տենք, որոնք դուք չէք ճանչցած .
3 Այն մարգարէին կամ երազատեսին
խօսքը մտիկ մի՛ ընէք . քանզի ձեր
Տէր Աստուածը ձեզ կը փորձէ, որ
հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր
Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը
4 ու բոլոր հոգիովը կը սիրէ՞ք ։ Ձեր
Տէր Աստուծոյն հետևող ըլլաք ու
անկէ վախնաք, անոր պատուիրանք-
ները պահէք ու անոր խօսքին հնա-
զանդութիւն ընէք, զանիկայ պաշ-
5 տէք ու անոր յարիք ։ Ու այն
մարգարէն կամ երազատեսը պիտի
մեռցուի, վասն զի ձեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանող ու ձեզ ծառայու-
թեան տունէն ազատող ձեր Տէր
Աստուծոյն դէմ ապստամբութիւն
խօսեցաւ, որ ձեզ խոտորեցնէ այն
ճամբայէն որ ձեր Տէր Աստուածը
ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քա-
լէք . այսպէս չարութիւնը ձեր մէ-
ջէն վերցընէք ։
6 Թէ որ քու մօրդ տղան քու եղ-
բայրդ, կամ քու տղադ, կամ աղ-
ջիկդ, կամ ծոցիդ կինիկը, և կամ
քու բարեկամդ որ քու անձիդ պէս
է [illegible], քեզ մոլորեցնել ուզե-
լով ծածկաբար ըսէ, Երթանք և
օտար աստուածները պաշտենք, ո-
րոնք ոչ դուն ճանչցար ոչ ալ քու
7 հայրերդ . Ձեր բոլորտիքը եղող
ազգաց աստուածներէն՝ թէ ձեզի
մօտ ըլլան և թէ ձեզմէ հեռու,
երկրին մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայ-
8 րը, Անոր հաւանութիւն չտաս,
ոչ ալ անոր մտիկ ընես . քու
աչքդ անոր չխնայէ, ոչ ալ անոր
վրայ գութ ունենալով պահես զա-
նիկայ . Այլ անշուշտ մեռցընես . 9
ու զանիկայ մեռցընելու համար
նախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ,
ու ետքը բոլոր ժողովուրդին ձեռ-
քը . Քարերով քարկոծես զանիկայ, 10
որ մեռնի . քանզի ուզեց քեզ ապ-
ստամբեցընել քու Տէր Աստուծմէդ,
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառա-
յութեան տունէն հանեց ։ Ու բո- 11
լոր Իսրայէլը լսելով վախնայ, ու
մէյմըն ալ ձեր մէջը ասոր պէս չա-
րութիւն մը չընեն ։
Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ 12
բնակութեան համար քեզի տուած
քաղաքներուն մէկուն վրայով լսես,
որ կ'ըսեն թէ Ձեր մէջէն քանի մը 13
չար մարդիկներ ելան, ու իրենց
քաղաքին բնակիչները ապստամբե-
ցուցին, ըսելով, Երթանք ձեր չը-
ճանչցած օտար աստուածները պաշ-
տենք, Այն ատենը աղէկ մը քննես 14
ու հարցուփորձ ընես, ու երբոր
տեսնես որ ճշմարիտ բանը ճշմարիտ
ու ստոյգ է, և այն գարշելի բանը
ձեր մէջը եղած է, Այն քաղաքին 15
բնակիչները անպատճառ սուրի բեր-
նէ անցընես, թէ՛ զան և թէ՛ անոր
մէջը եղած բոլոր բաները նզովելով .
անասուններն ալ սուրի բերնէ ան-
ցընես, Ու անոր բոլոր աւարը ա- 16
նոր հրապարակին մէջը ժողվես, ու
այն քաղաքը և անոր բոլոր աւարը
քու Տէր Աստուծոյդ համար բոլո-
րովին կրակով այրես . ու անիկայ
յաւիտեան աւերակ ըլլայ, մէյմըն
ալ չշինուի ։ Ու այն նզովածէն 17
ձեռքիդ մէջը բան մը չփակչի, որ-
պէս զի Տէրը իր սաստիկ բարկու-
թենէն դառնայ, քեզի ողորմու-
թիւն ու գթութիւն ընէ, և քեզ
շատցընէ, ինչպէս որ քու հայրե-
րուդ երդում ըրաւ, Թէ որ դուն 18
քու Տէր Աստուծոյդ ձայնին հնա-
զանդութիւն ընելով անոր բոլոր
պատուիրանքները պահես, որոնք ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ու
Տէր Աստուծոյդ աչքին ուղիղ ե-
ղածը ընես ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Որովհետև դուք ձեր Տէր Աստու-
ծոյն որդիքն էք, մեռելի հա-
մար ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ
չընէք, ու ձեր աչքերուն մէջտեղի
2 մազերը չփետէք . Քանզի դուն
քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողո-
վուրդն ես . և Տէրը երկրի վրայ ե-
ղած բոլոր ժողովուրդներուն մէջէն
քեզ ընտրեց՝ որ իրեն սեպհական
3 ժողովուրդ ըլլաս ։ Բնաւ պիղծ
բան մը չուտես ։
4 Ասոնք են ձեր ուտելու անասուն-
ները . արջառը, ոչխարը ու այծը,
5 Եղջերուն, այծեամը, վիթը, խոյ-
բուղը, այծքաղը, յամոյրը ու ա-
6 նալութը ։ Ու չորքոտանիներուն
մէջ ամէն կճղակաբաշխ ու որոճա-
7 ցող անասունները ուտէք . Բայց
որոճացողներէն կամ կճղակաբաշխ
եղողներէն ասոնք չուտէք . ուղտը,
նապաստակը ու ճագարը . քանզի
անոնք թէպէտ և կ'որոճան, բայց
կճղակաբաշխ չեն . անոնք ձեզի ան-
8 մաքուր ըլլան ։ Ու խոզը՝ որ թէ և
անիկայ կճղակաբաշխ է, բայց չո-
րոճար, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլ-
լայ ։ Անոնց միսը չուտէք, ու ա-
նոնց դիերուն չդպչիք ։
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղած-
ներէն ասոնք ուտէք . ամէն թև
10 ու թեփ ունեցողը ուտէք, Բայց
ամէն թև ու թեփ չունեցողը չու-
տէք . անիկայ ձեզի անմաքուր ըլ-
լայ ։
11 Ամէն մաքուր թռչունը ուտէք ։
12 Ու ձեր չուտելու թռչունները ա-
սոնք են . Արծիւը և պասկուճը ու
13 գետարծիւը, Ու ցինը ու անգղը
14 և ուրուրը՝ իր տեսակին պէս, Ու
ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս,
15 Ու ջայլամը ու բուն և կկուն ու
16 բազէն իր տեսակին պէս, Ու հա-
պաւիրը ու քաջահաւը և կարա-
17 պը, Ու հաւալուսը ու սև անգղը
18 և հողամաղը, Ու արագիլը ու քա-
րադրը իր տեսակին պէս, և յոպո-
19 պը ու չղջիկը ։ Ու ամէն թռչող
զեռունները ձեզի անմաքուր ըլլան .
20 անոնք պիտի չուտուին ։ Ամէն մա-
քուր թռչունները ուտէք ։
Ինքնիրմէ մեռածը բնաւ չուտէք . 21
զանիկայ քու դռներդ եղող պան-
դուխտին տուր որ ուտէ, կամ օ-
տարազգիի մը ծախես . քանզի դուն
քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողո-
վուրդն ես ։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես ։
Տարին տարի քու ցանած սերմիդ 22
արդիւնքէն՝ արտէն ելած ամէն ար-
մտիքներէն անպատճառ տասանորդ
տաս ։ Ու քու ցորենիդ, գինիիդ 23
ու եղիդ տասանորդը, ու արջառ-
ներուդ և ոչխարներուդ անդրանիկնե-
րը քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ու-
տես, այն տեղը որ Անիկա իր անու-
նը բնակութեանը համար պիտի
ընտրէ . որպէս զի միշտ քու Տէր
Աստուծմէդ վախնալ սորվիս ։ Ու 24
թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզ
օրհնելուն համար ճամբան քեզի հե-
ռու ըլլայ, և այն տեղը որ քու
Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր ա-
նունը հոն դնելու համար, քեզմէ
հեռու ըլլալով՝ կարող չըլլաս զա-
նոնք հոն տանելու, Այն ատենը զա- 25
նոնք ստակ ընես, ու ստակը ծրա-
րելով ձեռքդ առնես, և քու Տէր
Աստուծոյդ ընտրելու տեղը երթաս .
Ու այն ստակը սրտիդ բոլոր ցան- 26
կացած բաներուն, արջառներու կամ
ոչխարներու, գինիի կամ օղիի, ու
սրտիդ ամէն ուզած բանին տաս . և
հոն քու Տէր Աստուծոյդ առջևը
ուտես ու ուրախանաս դուն և քու
ընտանիքդ . Ու քու դռներդ եղող 27
Ղևտացին ալ զանց չընես, քանզի
անիկայ քեզի հետ բաժին ու ժա-
ռանգութիւն չունի ։
Ամէն երեք տարուան վերջը այն նոյն 28
տարուան արմտիքներուն բոլոր տա-
սանորդը հանես, և զանիկայ քու
քաղաքներուդ մէջը պահես . Ու 29
Ղևտացին՝ որ քեզի հետ բաժին ու
ժառանգութիւն չունի, և դռներդ
եղող օտարականը, որբը ու որբևա-
րին գան և ուտեն կշտանան . որ-
պէս զի քու Տէր Աստուածդ քեզ
օրհնէ քու ձեռքիդ ըրած ամէն գործ-
քերուն մէջ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ամէն եօթներորդ տարին թողութիւն
2 ընես։ Ու թողութեան
կանոնը աս է. Ամէն պարտատէր
որ իր դրացիին բան մը փոխ տուած
է, անիկայ պիտի թողու. իր դրացիէն
կամ եղբօրմէն պիտի չպահանջէ
զան, վասն զի թողութիւն
3 քարոզուած է Տէրոջը։ Օտարականէն
պիտի պահանջես, բայց քու
եղբօրմէդ առնելիքդ պիտի թողուս.
4 Մինչև որ քու քովդ աղքատ չըգտնուի.
վասն զի Տէրը անշուշտ
քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին մէջ,
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն պիտի տայ որ անոր
5 տիրես։ Միայն թէ որ քու
Տէր Աստուծոյդ խօսքին աղէկ կերպով
հնազանդիս, ու աս բոլոր պատուիրանքները
որ ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ, զգուշութեամբ 'ի
6 գործ դնես, Քու Տէր Աստուածդ ալ
քեզի ըսածին պէս քեզ պիտի օրհնէ,
և դուն շատ ազգերու փոխ պիտի
տաս, բայց դուն փոխ պիտի չառնես,
դուն շատ ազգերու վրայ պիտի
տիրես, բայց անոնք բնաւ քու
վրադ պիտի չտիրեն։

7 Քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած
երկրին մէջ՝ քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ՝ թէ որ եղբայրներուդ
մէկը աղքատ ըլլայ, խստասրտութիւն
չընես, ու աղքատ եղբօրդ
8 ձեռքդ չգոցես. Հապա առատաձեռն
ձեռքդ պիտի բանաս անոր,
ու անոր կարօտութեանը բաւական
ըլլալու չափ անոր փոխ տաս։
9 Զգուշէ կեցիր չըլլայ որ սրտիդ մէջէն
չար խորհուրդ մը անցընես,
ու Եօթներորդ տարին՝ թողութեան
տարին մօտ է՝ ըսելով, աղքատ
եղբօրդ վրայ անգութ աչքով
նայիս, ու անոր բան չտաս. և ան
ալ քեզի դէմ Տէրոջը աղաղակէ,
10 ու դուն մեղքի տէր ըլլաս։ Անպատճառ
անոր պիտի տաս, ու անոր
տալու ատենդ բնաւ սիրտդ չնեղի.
վասն զի քու Տէր Աստուածդ
աս պատճառաւ քու ամէն գործքերուդ
ու ամէն ձեռք զարկած բաներուդ
մէջ քեզ պիտի օրհնէ։ Որովհետև 11
երկրին մէջէն աղքատ պակաս
պիտի չըլլայ, անոր համար քեզի
կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ,
Քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ
ու չքաւոր եղբօրդ ձեռքդ բաց ըլլայ։

Եւ թէ որ քու եղբայրներէդ 12
Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը
քեզի ծախուի, անիկայ վեց տարի
քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ, ու
եօթներորդ տարին զանիկայ քու
քովէդ ազատ պիտի արձակես։ Եւ 13
քու քովէդ ազատ արձակելու ատենդ
զանիկայ պարապ չարձակես.
Քու ոչխարներէդ, քու կալէդ և 14
քու հնձանէդ անպատճառ պարգև
տաս անոր. քու Տէր Աստուածդ
ինչպէս որ քեզ օրհնեց, անանկ
պիտի տաս անոր։ Եւ միտքդ բերես 15
որ դուն ալ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Աստուածդ
քեզ անկէ ազատեց. աս
պատճառով այսօր քեզի կը պատուիրեմ
աս բանը։ Բայց թէ որ 16
քեզ և քու տունդ սիրելուն համար,
ու անիկայ քու քովդ հանգիստ ըլլալուն
համար, Քովէդ չեմ ելլեր՝ ըսէ,
Ան ատենը հերիւն մը առնես, ու 17
անոր ականջը դրանը վրայ ծակես,
և անիկայ քեզի յաւիտեան ծառայ
ըլլայ. աղախինիդ ալ այսպէս
ընես։ Զանիկայ քու քովէդ ազատ 18
արձակելդ դժուար չերևնայ քեզի.
վասն զի քեզի վեց տարի ծառայութիւն
ըրաւ, որ վարձկանի մը
վարձքին կրկնապատիկ արժէքը ունի.
ու քու Տէր Աստուածդ ամէն
գործքերուդ մէջ քեզ պիտի
օրհնէ։

Քու արջառներէդ ու հօտերէդ 19
ծնած ամէն արու անդրանիկները քու
Տէր Աստուծոյդ պիտի նուիրես.
արջառներուդ անդրանիկներովը չգործես,
ու անդրանիկ ոչխարներուդ
բուրդը չխուզես։ Տարիէ տարի 20
քու Տէր Աստուծոյդ առջևը՝ Տէրոջը
ընտրած տեղը պիտի ուտես զանոնք
դուն և քու ընտանիքդ։ Բայց թէ 21
որ անոնք արատաւոր ըլլան, կաղ
կամ կոյր ըլլան, կամ ինչ և իցէ
ուրիշ գէշ արատ մը ունենան, զանոնք
քու Տէր Աստուծոյդ չզոհես.
22 Զանոնք քու քաղաքներուդ մէջ
պիտի ուտես. մաքուր ու անմաքուր
եղողները անխտրաբար ուտեն այծեամի
23 ու եղջերուի պէս։ Միայն
անոր արիւնը չուտես, ջուրի պէս
գետինը թափես զան։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Աբիբ ամսուն զգուշութիւնով նայէ,
որ զատիկը ընես քու Տէր
Աստուծոյդ. վասն զի քու Տէր Աստուածդ
Աբիբ ամսուն մէջ գիշերով
հանեց քեզ Եգիպտոսէն։
2 Զատիկին համար քու Տէր Աստուծոյդ
ոչխարներ ու արջառներ մորթես
ան տեղը՝ որ Տէրը պիտի
ընտրէ իր անուանը բնակութեան
3 համար. Անոր հետ խմորեալ հաց
չուտես, եօթը օր նեղութեան
անխմոր հաց պիտի ուտես անոր
հետ. վասն զի Եգիպտոսի երկրէն
տագնապով ելար. որ քու կենացդ
բոլոր օրերուն մէջ Եգիպտոսի երկրէն
4 ելած օրդ միտքդ բերես։ Եւ
քու բոլոր սահմաններուդ մէջ եօթը
օր բնաւ խմոր չերևնայ քովդ. ու
առջի օրուան իրիկուանը մորթած միսէդ
5 մինչև առտու չմնայ։ Քու Տէր
Աստուծոյդ քեզի տուած քու քաղաքներուդ
մէկուն մէջ բնաւ կարող
6 չըլլաս զատիկը մորթել. Հապա
միայն ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ
պիտի ընտրէ իր անուանը
բնակութեան համար, հոն պիտի
մորթես զատիկը իրիկուան դէմ
արևը մտած ատենը, Եգիպտոսէն
7 ելած ժամանակդ։ Եւ քու Տէր
Աստուծոյդ ընտրած տեղը անիկայ
եփես և ուտես. և առաւօտուց
8 դառնաս տունդ երթաս։ Վեց օր
բաղարջ ուտես. ու եօթներորդ
օրը քու Տէր Աստուծոյդ համար
տօնախմբութեան օր ըլլայ, և գործ
մը չընես։

9 Դուն քեզի եօթը շաբաթ համրես.
ու աս եօթը շաբաթը հունձքերուն
մէջը մանգաղ դրած ատենէդ
10 պիտի սկսիս համրել։ Ետքը
քու Տէր Աստուծոյդ շաբաթներուն
տօնը ընելով քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ՝
ձեռքէդ եկած կամաւոր ընծան
պիտի տաս. Եւ ան տեղը որ քու 11
Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր
անուանը բնակութեան համար,
հոն քու Տէր Աստուծոյդ առջևը
ուրախութիւն ընես, դուն ու քու
տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ ու
աղախինդ, ու քու քաղաքներդ եղող
Ղևտացին, և ձեր մէջը գտնուած
օտարականը, որբը ու որբևայրին։
Ու Եգիպտոսի մէջ ծառայ 12
ըլլալդ միտքդ բերելով՝ աս կանոնները
զգուշութեամբ 'ի գործ դընես։

Քու կալիդ ու հնձանիդ բերքը 13
ժողվելէն ետքը եօթը օր տաղաւարահարաց
տօնը պահես։ Եւ տօնիդ 14
մէջը ուրախութիւն ընես՝ դուն
ու քու տղադ և աղջիկդ, քու ծառադ
ու աղախինդ, և քաղաքներդ
եղող Ղևտացին, օտարականը, որբը
ու որբևայրին։ Քու Տէր Աստուածդ 15
քու բոլոր բերքերդ ու
ձեռքիդ բոլոր գործքերը օրհնելուն
համար, Տէրոջը ընտրած տեղը քու
Տէր Աստուծոյդ եօթը օր տօն պահելով
ուրախութիւն ընես։

Տարին երեք անգամ՝ այսինքն բաղարջակերաց 16
տօնին, շաբաթներու
տօնին ու տաղաւարահարաց տօնին՝
քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուծոյդ
առջևը պիտի երևնան ան
տեղը որն որ ինքը պիտի ընտրէ.
ու մէկը Տէրոջը առջևը ձեռքը պարապ
չերևնայ։ Ամէն մէկը քու 17
Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած օրհնութեանը
համեմատ, ձեռքէն եկածին
չափ ընծայ բերէ։

Քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած 18
ամէն քաղաքներուդ մէջ, քու
ցեղերուդ համեմատ քեզի դատաւորներ
ու ոստիկաններ կարգես,
ու անոնք արդար դատաստանով
ժողովուրդը դատեն։ Իրաւունքը 19
չխոտորեցնես, աչառութիւն չընես ու
կաշառք չառնես. վասն զի կաշառքը
իմաստուններուն աչքը կը կուրցընէ,
ու արդարներուն խօսքը
ծուռ կը հանէ։ Արդարութեան 20

արդարութեան միայն հետեւող ըլլաս,
որ ողջ մնաս և քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տալու երկիրը ժառանգես ։
21 Քու Տէր Աստուծոյդ համար շինելու
սեղանիդ քովը ինչ և իցէ
22 ծառէ անտառ չտնկես քեզի · Արձան
ալ չկանգնես քեզի, ուսկից որ
քու Տէր Աստուածդ կը զզուի ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Արատ մը կամ ինչ և իցէ պակասութիւն
մը ունեցող արջառը
կամ ոչխարը քու Տէր Աստուծոյդ
զոհ չմատուցանես · վասն զի ան
բանը քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը
պիղծ է ։
2 Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
տուած քաղաքներուն մէկուն մէջ
ձեզմէ անանկ մարդ մը կամ կնիկ մը
գտնուի, որ քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը
չարութիւն ընելով ու անոր
3 ուխտը չպահելով, Իմ հրամանիս
դէմ՝ երթայ ուրիշ աստուածներու,
արեգակին կամ լուսնին և կամ
երկնքի որ և իցէ զօրքերուն ծառայութիւն
ու երկրպագութիւն ընէ ·
4 Ու այս բանը քեզի պատմուի,
ու դուն լսելէդ ետքը աղէկ մը քըննութիւն
ընես, և ահա բանը ճըշմարիտ
ու ստոյգ է, որ Իսրայէլի
մէջ անանկ պղծութիւն մը եղած
5 է · Այն ատենը այս չարութիւնը ընող
մարդը կամ կնիկը դուռներդ
հանես, և ան մարդը կամ կնիկը
քարերով քարկոծես, ու մեռնի ։
6 Ու ան մահապարտը երկու կամ
երեք վկայի բերնովը մեռնի · մէկ
7 վկայի բերնովը չմեռնի ։ Զանիկայ
մեռցընելու համար, առաջ վըկաներուն
ձեռքը անոր վրայ պիտի
ըլլայ, ու անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին
ձեռքը · այս կերպով չարութիւնը
ձեր մէջէն վերցընես ։
8 Երբոր զանազան տեսակ արիւնհեղութիւններու,
դատերու կամ
վէրքերու վրայով քու քաղաքներուդ
մէջ եղած վէճերուն վճռահատութիւնը
խիստ դժուար երեւնայ քեզի,
ան ատենը ելլես և քու Տէր
Աստուծոյդ ընտրած տեղը երթաս,
9 Ու Ղեւտացի քահանաներուն և ան
ժամանակի դատաւորին մօտենալով
խորհուրդ հարցընես · ու անոնք դատաստանին
վճիռը քեզի պիտի ըսեն ·
10 Ու պիտի ընես ան վճռոյն
համեմատ որ Տէրոջը ընտրած տեղը
քեզի կ'ըսեն, ու ինչ որ քեզի
սորվեցընեն, զգուշութեամբ 'ի գործ
11 դնես · Անոնց քեզի սորվեցուցած օրէնքը
ու քեզի զրուցած դատաստանը
պիտի կատարես · անոնց քեզի
յայտնած խօսքէն չխոտորիս ո՛չ
12 աջ դին և ոչ ձախ դին ։ Բայց
թէ որ մէկ մարդ մը հպարտութիւն
ընելով՝ քու Տէր Աստուածդ պաշտելու
կեցող քահանային՝ կամ դատաւորին
խօսքը մտիկ չընէ, ան
մարդը պիտի մեռնի, ու չարութիւնը
13 Իսրայէլէն վերցընես ։ Ու
բոլոր ժողովուրդը լսելով վախնայ,
ու մէկմըն ալ յանդգնութիւն
չընէ ։
14 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
տուած երկիրը մտնես, ու անոր
տիրելով՝ հոն բնակիս, ու ըսես,
Իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն
պէս ես ալ իմ վրաս թագաւոր
15 մը դնեմ · Անպատճառ քու Տէր
Աստուծոյդ ընտրած մարդը վրադ
թագաւոր դնես · քու եղբայրներէդ
մէկը վրադ թագաւոր դնես · քու
եղբայրդ չեղող օտարականը դնելու
16 կարող չըլլաս ։ Սակայն չըլլայ որ
անիկայ իրեն համար ձիեր շատցընէ ·
ո՛չ ալ շատ ձիեր ժողվելու համար՝
ժողովուրդը Եգիպտոս դարձընէ · որովհետեւ
Տէրը ձեզի ըսաւ որ Մէկմըն
17 ալ ան ճամբան չդառնաք ։ Ու
նաեւ անիկայ իրեն կնիկներ չշատցընէ,
որ սիրտը չխոտորի · ու իրեն
համար խիստ շատ արծաթ ու
18 ոսկի չժողվէ ։ Ու իր թագաւորութեանը
աթոռին վրայ նստածին
պէս, այս օրինաց գրքին օրինակը
Ղեւտացի քահանաներուն քովը եղած
օրինակէն՝ իրեն համար մէկ
19 գիրքի մը մէջ գրէ ։ Ու անիկայ
իր քովը մնայ, ու իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ կարդայ · որպէս
զի իր Տէր Աստուծմէն վախնալ
սորվի, և այս օրէնքին բոլոր խօսքերը

ու այս կանոնները զգուշութեամբ
20 'ի գործ դնէ · Որ իր սիրտը
իր եղբայրներուն վրայ չհպարտանայ,
ու այս պատուիրանքներէն
աջ դին կամ ձախ դին չխոտորի ·
որ իր թագաւորութեանը վրայ
երկար կեանք մը վայելէ Իսրայէլի
մէջ թէ ինքը և թէ իր որդիները ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին
բոլոր ցեղը Իսրայէլին հետ
բաժին ու ժառանգութիւն չունենան
· Տէրոջը պատարագները ու անոր
ժառանգութիւնը ուտեն ։
2 Ասոր համար անոնք իրենց եղբայրներուն
մէջ ժառանգութիւն չունենան
· անոնց ժառանգութիւնը
Տէրը ինքն է, ինչպէս որ անոնց
ըսաւ ։
3 Ու այս պիտի ըլլայ քահանայից
իրաւունքը ժողովուրդին կողմէն
երբոր զոհ կը մատուցանեն, թէ
արջառ ըլլայ ան և թէ ոչխար ·
թիկը, ծնօտները ու քաղիրթը
4 քահանային պիտի տան ։ Քու ցորենիդ,
գինիիդ ու եղիդ երախայրիները,
ու նաեւ ոչխարներուդ առջի
5 բուրդը անոր պիտի տաս · Վասն
զի քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր
ցեղերուդ մէջէն զանիկայ ընտրեց,
որ Տէրոջը անունովը ծառայութիւն
ընելու միշտ կենայ ինքն ու իր
որդիքը ։
6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու
քաղաքներուդ մէկէն՝ այսինքն բոլոր
Իսրայէլի մէջ իր պանդխտացած
տեղէն ելլէ՝ ու իր սրտին բոլոր
փափաքովը Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ, Այն ատենը հոն Տէրոջը
առջեւը կեցող բոլոր իր Ղեւտացի
եղբայրներուն պէս իր Տէր Աստուծոյն
անունովը ծառայութիւն
8 ընէ · Ու միւսներուն հետ հաւասար
բաժին պիտի ուտէ, իր
հայրենական ~~ժառանգութեանը~~ գիներէն
զատ ։
9 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
տուած երկիրը մտնես, ան ազգերուն
գարշելի գործերուն պէս
10 ընել չսորվիս ։ Ձեր մէջը չգտնուի
անանկ մարդ մը, որ իր տղան կամ
աղջիկը կրակէ անցընէ, կամ բաղդ
նայի, կամ գուշակութիւն, կամ
հմայութիւն և կամ դիւթութիւն
11 ընէ, Նաեւ կախարդ, կամ վհուկ,
կամ նշանագէտ, կամ մեռելահարցմայ
12 չգտնուի · Վասն զի ո՛վ որ այս բաները
կ'ընէ՝ Տէրոջը առջեւը գարշելի
է · ու այս գարշելի բաներուն համար
քու Տէր Աստուածդ քու առջեւէդ
13 կը հալածէ զանոնք ։ Քու Տէր
Աստուծոյդ առջեւը կատարեալ ըլլաս
14 · Վասն զի ան ազգերը որոնց
դուն պիտի տիրես, գուշակներուն
ու բաղդ նայողներուն մտիկ կ'ընեն ·
բայց քու Տէր Աստուածդ քեզի
այսպէս ընելու հրաման չտուաւ ։
15 Քու Տէր Աստուածդ քու եղբայրներուդ
մէջէն ինծի պէս մարգարէ
մը պիտի հանէ քեզի · անոր
16 մտիկ ըրէք · Ինչպէս որ Քորեբ
լեռը ժողովքին օրը քու Տէր Աստուծմէդ
խնդրեցիր, ըսելով, Իմ
Տէր Աստուծոյս ձայնը մէկմըն ալ
չլսեմ, ու այս մեծ կրակը մէկմըն
17 ալ չտեսնեմ, որ չմեռնիմ · Ու
Տէրը ինծի ըսաւ, Ըսած խօսքերնին
18 աղէկ է · Քեզի պէս մարգարէ
մը պիտի հանեմ անոնց իրենց եղբայրներուն
մէջէն, և իմ խօսքերս
անոր բերանը պիտի դնեմ · ու ինչ
որ անոր պատուիրեմ, անոնց պիտի
19 զրուցէ ։ Ու ո՛վ որ մտիկ չընէ իմ
խօսքերս, որ անիկայ իմ անունովս
պիտի խօսի, ան մարդէն ես վրէժ
պիտի խնդրեմ ։
20 Իսկ թէ որ մարգարէ մը յանդգնի
իմ չպատուիրած խօսքս իմ անունովս
զրուցելու, կամ օտար աստուածներու
անունով բան մը զըրուցելու,
ան մարգարէն պիտի
21 մեռնի ։ Ու թէ որ դուն քու սըրտիդ
մէջ ըսես թէ Տէրոջը չխօսած
22 բանը ի՞նչպէս գիտնանք · Թէ որ
մէկ մարգարէ մը Տէրոջը անունովը
բան մը ըսէ, ու ան բանը իրօք չըկատարուի,
Տէրոջը չըսած խօսքը
ան է · ան մարգարէն յանդգնութեամբ
զրուցեր է ան · անկէ չըվախնաս ։

Գլ. ԺԹ

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ բնաջինջ ընէ ան ազգերը՝ որոնց երկիրը քու Տէր Աստուածդ քեզի պիտի տայ, և դուն անոնք ժառանգելով՝ անոնց քաղաքներուն ու
2 տուներուն մէջ բնակիս, Քեզի իրեք քաղաք զատես քու երկրիդ մէջ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
3 քեզի կու տայ ժառանգելու. Քեզի ճամբայ պատրաստես, և քու Տէր Աստուծոյդ քեզի ժառանգութեան համար տուած քու երկրիդ սահմանը իրեք բաժնես. որպէս զի ամէն մարդասպան հոն փախչի։
4 Ու հոն փախչելու ու ողջ մնալու մարդասպանին կանոնը աս է. Ան մարդը որ երէկուընէ ու միւսօրուընէ թշնամութիւն չունենալով՝ անգիտութեամբ իր դրացին մեռցը-
5 նէ. Օրինակ՝ թէ որ մէկը իր դրացիին հետ անտառը երթայ փայտ կտրելու համար, ու իր ձեռքովը տապարը փայտ կտրելու վերցուցած ատենը երկաթը կոթէն դուրս ցատկելով դրացիին հանդիպի, և զանիկայ մեռցնէ. անիկայ աս քաղաքներէն մէկուն մէջ փախչի,
6 որ ապրի, Չըլլայ որ արեան վրէժխնդիրը սիրտը տաքնալուն համար մարդասպանին ետևէն իյնայ, և ճամբան հեռու ըլլալով անոր հասնի ու զանիկայ մեռցնէ, թէպէտ և մեռնելու արժանի չէր, որովհետև երէկուընէ ու միւսօրուընէ անոր
7 դէմ թշնամութիւն չունէր։ Անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ, որ քեզի իրեք քաղաք զատես։

8 Ու թէ որ քու Տէր Աստուածդ քու հայրերուդ երդում ըրածին պէս՝ քու սահմաններդ ընդարձակէ, ու քու հայրերուդ խոստացած բո-
9 լոր երկիրները քեզի տայ, Եթէ որ պահես ու կատարես աս բոլոր պատուիրանքները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, և քու Տէր Աստուածդ սիրես ու միշտ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ան ատենը աս իրեք քաղաքին վրայ ուրիշ
իրեք քաղաք ալ աւելցընես. Որ- 10
պէս զի քու երկրիդ մէջ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն պիտի տայ, անմեղ արիւն չթափուի. ու դուն արեան պարտական չըլլաս։

Բայց թէ որ մէկ մարդ մը իր 11
դրացիին ոխ ունենալով անոր դարանամուտ ըլլայ, ու անոր դէմ ելլելով անիկայ զարնէ մեռցնէ, ու ետքը աս քաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելու ըլլայ, Ան ատենը իր 12
քաղաքին ծերերը մարդ ղրկեն, ու զանիկայ անկէ առնեն, և արեան վրէժխնդրին ձեռքը տան, որ մեռնի։ Քու աչքդ անոր չխնայէ. 13
ու Իսրայէլի մէջէն անմեղ արիւնը վերցընես, որ քեզի աղէկ ըլլայ։

Քու կալուածքիդ մէջ՝ որն որ 14
քու Տէր Աստուծոյդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ պիտի ժառանգես, չըլլայ որ փոխես քու դրացիիդ սահմանը՝ որ առջի նախահայրերդ հաստատեցին։

Մէկ մարդու մը որ և իցէ անօ- 15
րէնութեանը ու մեղքին համար՝ որով կրնայ յանցաւոր ըլլալ, մէկ վկայ մը բաւական չսեպուի. երկու կամ իրեք վկաներու բերնով հաստատուի ամէն բան։

Թէ որ մէկ մարդու մը դէմ սուտ 16
վկայ մը ելլէ, ու անոր վրայովը անօրէնութեան մը համար վկայէ, Ան 17
ատենը ան երկու մարդիկը՝ որոնց մէջ — հակառակութիւնը կայ, Տէրոջը առջևը — ան ժամանակի քահանաներուն ու դատաւորներուն առջևը կայնին. Ու դատաւորները 18
աղէկ մը քննեն. և թէ որ ան վկան սուտ վկայ ըլլալով իր եղբօրը դէմ սուտ վկայութիւն ըրեր է, Ան ա- 19
տենը՝ ինչպէս որ անիկայ իր եղբօրը ընել խորհեցաւ, նոյնը ըրէք անոր, ու չարութիւնը ձեր մէջէն վերցուցէք. Ու ուրիշներն ալ լսելով 20
վախնան, ու մէյմըն ալ ձեր մէջը անանկ գէշ բան մը չընեն։ Քու 21
աչքդ չխնայէ. անձի տեղ անձ, աչքի տեղ աչք, ակռայի տեղ ակռայ, ձեռքի տեղ ձեռք, ու ոտքի տեղ ոտք պիտի տրուի։

Գլ. Ի

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես, ու ձիեր և կառքեր ու քեզմէ շատ ժողովուրդ տեսնես, անոնցմէ չվախնաս. վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող քու Տէր Աստուածդ քու-
2 հետդ է։ Ու երբոր պատերազմի մօտենաս, քահանան մօտենալով՝
3 ժողովուրդին պիտի խօսի, Ու անոնց ըսէ, Ով Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ. այսօր դուք ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք. սրտերնիդ չթուլնայ, մի վախնաք, մի զարհուրիք, ու անոնց երեսէն
4 մի դողաք. Վասն զի ձեր Տէր Աստուածը ձեզի հետ կ՚երթայ, ձեզի համար ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու և ձեզ ազատելու։

5 Ան ատենը ոստիկանները ժողովուրդին խօսելով պիտի ըսեն, Ով որ նոր տուն շիներ է, ու անոր նաւակատիքը չէ ըրեր, երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ մէկը
6 նաւակատիքը ընէ. Ու ով որ այգի տնկեր է, ու անոր պտուղէն դեռ չէ կերած, երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու անոր առջի պտուղը ու-
7 րիշ մարդ մը ուտէ։ Ու ով որ կնկան մը նշանուած է, ու զանիկայ չէ առած, երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու զանիկայ մէկ ուրիշ
8 մարդ մը առնէ։ Ու ոստիկանները իրենց խօսքը շարունակելով պիտի ըսեն ժողովուրդին, Ով որ վախկոտ ու թուլասիրտ է, թող երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր
9 սրտին պէս թուլցընէ։ Ու երբոր ոստիկանները ժողովուրդին առջևը իրենց խօսքը լմնցընեն, ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կարգեն։

10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր հետ պատերազմելու համար, զանիկայ խաղաղութեան հրա-
ւիրէ։ Թէ որ քեզի խաղաղու- 11
թեան պատասխան տալու ըլլայ, ու դռները քեզի բանայ, մէջը գըտնուած բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկատու ըլլան, ու քեզի ծառայութիւն ընեն։ Բայց թէ որ 12
քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չուզէ ու պատերազմ ընէ, ան ատենը անիկայ պաշարես. Ու երբոր 13
քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնէ զանիկայ, անոր բոլոր արուները սուրի բերնէ անցընես. Բայց կնիկները, տղաքները ու ա- 14
նասունները և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը, անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես. և քու Տէր Աստուծոյդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես։ Ասանկ 15
պիտի ընես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քաղաքներուն, որ աս ազգերուն քաղաքներէն չեն։ Սակայն քու Տէր Աստուծոյդ քեզի 16
ժառանգութիւն տուած աս ազգերուն քաղաքներուն մէջ՝ բնաւ շունչ ունեցող մը ողջ չթողուս. Վասն 17
զի Քետացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Խևացիները ու Յեբուսացիները բոլորովին պիտի կորսընցընես, ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց. Որպէս զի ձեզի չսոր- 18
վեցընեն իրենց բոլոր գարշութիւններուն համեմատ ընել, ինչպէս որ անոնք իրենց աստուածներուն կ՚ընեն. ու դուք Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջևը մեղք չգործէք։

Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պա- 19
տերազմիս, ու զանիկայ առնելու համար երկար ժամանակ պաշարելու ըլլաս, անոր ծառերուն տապար չզարնես ու զանոնք չկտրես, ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես. ուրեմն անոնք չկտրես. քանզի դաշտին ծառը մարդ է որ քու երեսէդ պաշարման մէջ մտնէ։ Բայց ան ծառերը 20
որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու պտուղ չեն բերեր, անոնք աւրես ու կտրես, և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դիմացը ամրացած պատնէշներ շինես, մինչև որ անիկայ նուաճի։

ԳԼ. ԻԱ

1 Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
ժառանգութիւն տուած երկրին
մէջ դաշտի վրայ ինկած ու մեռ-
ցուած մարդ մը գտնուի, ու անի-
2 կայ զարնողը չգիտցուի. Ան ատենը
քու ծերերդ ու դատաւորներդ ել-
լեն, և մեռցուած մարդուն բոլոր-
տիքն մինչև չրջակայ քաղաքները
3 չափեն. Ու մեռցուածին մօտ եղող
քաղաքին ծերերը արջառներէն չգոր-
ծածուած ու լուծի տակ չմտած
4 երինջ մը առնեն. Ու ան քաղաքին
ծերերը երինջը մէկ չհերկուած ու
չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցը-
նեն, ու ան ձորին մէջ երինջին վիզը
5 կտրեն։ Ու Ղեւիին որդիքը քա-
հանաները մօտենան. վասն զի քու
Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց
իրեն ծառայութիւն ընելու, ու
Տէրոջը անունովը օրհնելու համար.
և ամէն վէճ ու ամէն վէրք անոնց
6 խօսքովը պիտի դատուի։ Ու ան
մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին
բոլոր ծերերը ձորին մէջ վիզը կըտ-
րած երինջին վրայ ձեռքերնին լուան,
7 Ու պատասխան տալով ըսեն, Մեր
ձեռքերը չթափեցին աս արիւնը,
8 ու մեր աչքերը չտեսան. Ով Տէր,
քաւէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ,
որն որ դուն փրկեցիր, ու անմեղ
արիւնը քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ
մի՛ սեպեր. այսպէս ան արեանը
համար քաւութիւն պիտի ըլլայ ա-
9 նոնց. Իսկ դուն Տէրոջը առջևը
ուղիղ եղածը ընելով՝ անմեղ ա-
րիւնը քեզմէ վերցընես։

10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ
պատերազմի ելլես, և քու Տէր Աս-
տուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ, ու
11 անոնցմէ գերիներ առնես, Ու գե-
րիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով
կնիկ մը տեսնես, ու զանիկայ սիրե-
լով քեզի կնիկ առնելու ըլլաս,
12 Զանիկայ քու տունդ տանիս, և
անիկայ իր գլուխը ածիլէ ու իր
13 եղունգները կտրէ. Ու իր վրայէն
գերութեան լաթերը հանէ, ու քու
տունդ նստի, և ամբողջ ամիս մը իր
հօրը ու մօրը համար լայ. ու անկէ
ետև անոր մօտենաս, և դուն անոր
էրիկը ըլլաս, ան ալ քու կնիկդ
ըլլայ։ Թէ որ անկէ գոհ չըլլաս, 14
անիկայ ազատ պիտի արձակես.
բայց ստակով բնաւ չծախես, ու
ալ ծառայեցընես, որովհետև լլկե-
ցիր զանիկայ։

Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ 15
ունենայ, ու մէկը սիրելի և միւսը
ատելի ըլլայ. ու սիրելին ալ և ա-
տելին ալ անոր զաւակներ ծնանին,
և թէ որ անդրանիկ զաւակը ատելի
կնիկէն ծնած է, Իր ստացուածքը 16
որդւոցը բաժնելու օրը կարող չըլ-
լայ սիրելիին զաւակը անդրանիկցը-
նելու, ու ատելիէն ծնած անդրա-
նիկը երեսէ ձգելու. Հապա ատե- 17
լիին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով՝
բոլոր իր ձեռքը գտնուածէն երկու
բաժին տայ անոր. վասն զի իր զօ-
րութեանը սկիզբը անիկայ է. անդ-
րանկութեան իրաւունքը անոր կը
վերաբերի։

Թէ որ մէկ մարդ մը ստամբակ ու 18
անհնազանդ տղայ մը ունենայ, որ իր
հօրը ու իր մօրը խօսքը բնաւ մտիկ
չըներ, ու երբոր զանիկայ խրատեն,
անոնց չհնազանդիր. Ան ատենը ա- 19
նոր հայրը ու մայրը զանիկայ բռնե-
լով, քաղաքին ծերերուն ու անոր
բնակած տեղին դուռը հանեն. Ու 20
քաղաքին ծերերուն ըսեն, Աս մեր
տղան ստամբակ ու անհնազանդ է,
մեր խօսքը մտիկ չըներ, որկրա-
մոլ ու գինեմոլ է. Ան ատենը ա- 21
նոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քա-
րերով քարկոծեն զանիկայ որ մեռ-
նի. ու չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցընես. և բոլոր Իսրայէլը լսե-
լով վախնան։

Ու երբոր մարդ մը մահու ար- 22
ժանի մեղք մը գործէ, և զանիկայ
մեռցընելու համար ծառէ մը կա-
խես, Անոր մարմինը ծառին վրայ 23
գիշերը չմնայ, հապա նոյն օրը ան-
պատճառ թաղես անիկայ. վասն
զի կախուածը Աստուծոյ անիծած
է. ու չպղծես ան երկիրը որն որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ
ժառանգելու համար։

ԳԼ. ԻԲ

1 Երբոր անասուն որ եղբօրդ եզը կամ
ոչխարը իր ճամբայէն խոտորեր
է, անանկ անտես չընես. անպատ-
ճառ զանոնք քու եղբօրդ պիտի դար-
2 ձընես։ Բայց թէ որ քու եղբայրդ
քեզի մօտ չէ, կամ զանիկայ չես
ճանչնար, ան ատենը քու տունդ
տանես ան, ու մինչև քու եղբօրդ
զանիկայ փնտռելը քու քովդ թող
կենայ. ետքը զանիկայ անոր դար-
3 ձընես։ Անոր էշուն ալ ասանկ
ընես, զգեստին ալ ասանկ ընես.
նաև եղբօրդ ամէն կորսուած բանը
որ դուն կը գտնես, ասանկ ընես.
չըլլայ որ զանոնք անտես ընես։

4 Երբոր անասուն որ եղբօրդ էշը
կամ եզը ճամբուն վրայ ինկեր է,
անանկ անտես չընելով անպատճառ
անոր հետը վերցընես։

5 Կնիկան մը վրայ էրիկ մարդու հա-
գուստ չըլլայ, ու էրիկ մարդը կնի-
կան հագուստ չհագնի. քանզի ով
որ ասանկ կ՚ընէ, քու Տէր Աստու-
ծոյդ առջևը պիղծ է։

6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ
կամ գետնի վրայ ձագերով կամ
հաւկիթներով թռչունի մը բոյն
հանդիպի քու առջևդ, ու մայրը
ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ
նստած ըլլայ, մայրը իր ձագերովը
7 մէկտեղ չառնես. Անպատճառ մայ-
րը արձակես, ու ձագերը քեզի առ-
նես. որպէս զի աղէկ ըլլայ քեզի,
ու կենացդ երկայն ըլլայ։

8 Նոր տուն շինած ատենդ տանի-
քիդ չորս կողմը շրջանակ մը շինես,
որ չըլլայ թէ մէկը անկէ վար իյ-
նայ, ու քու տանդ արեան պար-
տական ընես։

9 Այգիիդ մէջ այլ և այլ սերմեր
չցանես, որ ցանած սերմիդ ար-
դիւնքը ու այգիիդ բերքը չպղծ-
10 ուի։ Եզ մը ու էշ մը մէկտեղ
հերկելու չգործածես։

11 Բուրդով ու քթանով գործուած
այլայլախառն հանդերձ չհագնիս։

12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայրը
ծոպեր շինես։

13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առ-
նէ, ու անոր մօտենալէն ետքը զա-
նիկայ ատէ, Ու անոր վրայ զրպար- 14
տութեան խօսքեր գնելով անոր ա-
նունը գէշ հանէ, ու ըսէ, Աս աս
կնիկը առի, բայց երբոր անոր մօ-
տեցայ, անոր վրայ կուսութիւն
չգտայ. Ան ատենը աղջկանը հայ- 15
րը ու մայրը աղջկան կուսութեան
նշանը առնեն, և դուռը հանեն քա-
ղաքին ծերերուն առջևը. Ու աղ- 16
ջկան հայրը ծերերուն պիտի ըսէ,
Իմ աղջիկս աս մարդուն կնիկ տուի,
ու ատելով զանիկայ, Ահա անոր 17
վրայ զրպարտութեան խօսքեր կը
դնէ, ըսելով թէ Աս քու աղջը-
կանդ վրայ կուսութիւն չգտայ.
բայց ահա իմ աղջկանս կուսու-
թեան նշանը. և լաթը քաղաքին
ծերերուն առջևը պիտի փռեն.
Ու ան քաղաքին ծերերը ան 18
մարդը առնեն ու զանիկայ պատ-
ժեն, Ու Իսրայէլացի կոյս աղջկան 19
անունը աւրելուն համար անկէ հա-
րիւր սիկղ արծաթ տոյժ առնեն, ու
աղջկանը հօրը տան. և անիկայ
անոր կնիկը ըլլայ. ու իր բոլոր
կենացը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ
արձակելու։ Բայց թէ որ աս բա- 20
նը ստոյգ է, ու աղջկանը վրայ կու-
սութիւն չէ գտնուեր, Ան ատենը 21
աղջիկը իր հօրը տանը դուռը հա-
նեն, ու անոր քաղաքին մարդիկ-
ները քարերով քարկոծեն զանիկայ,
որ մեռնի. որովհետև Իսրայէլի մէջ
անզգամութիւն ընելով իր հօրը
տանը պոռնկութիւն ըրեր է. աս
կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցընես։

Թէ որ մէկը՝ էրիկ ունեցող կնի- 22
կան մը հետ պառկած գտնուի,
ան ատենը երկուքն ալ մեռնին, թէ
ան կնիկանը հետ պառկող մարդը և
թէ ան կնիկը. ու Իսրայէլէն չա-
րութիւնը վերցընես։

Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը մար- 23
դու մը նշանած ըլլայ, ու մէկ մարդ
մը քաղաքի մէջ գտնելով զանիկայ՝
անոր հետը պառկի, Երկուքն ալ ան 24
քաղաքին դուռը հանէք, ու զա-
նոնք քարերով քարկոծէք որ
մեռնին. աղջիկը՝ քանզի քաղաքին

մէջ գտնուելով չպոռալուն համար. և
մարդը՝ քանզի իր դրացիին կնիկը
լլկեց. ու չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցընես։
25 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը նշանուած
աղջիկ մը դաշտի մէջ գտնէ,
ու զանիկայ բռնադատելով անոր
հետ պառկի, ան ատենը անոր հետ
26 պառկող մարդը միայն մեռնի։ Իսկ
աղջկանը բան մը չընես. աղջիկը
մահու արժանի յանցանք մը չունի.
վասն զի ինչպէս որ մէկը իր դրացիին
վրայ կը յարձակի ու զանիկայ
կը մեռցընէ, աս դիպուածն ալ
27 այնպէս է։ Վասն զի դաշտի մէջ
գտաւ զանիկայ. ու թէ և նշանած
աղջիկը կանչըռտեց, բայց զինքը
ազատող մը չկար։
28 Թէ որ մէկ մարդ մը չնշանուած
կոյս աղջիկ մը գտնէ, և զանիկայ
բռնադատելով անոր հետ պառկի,
29 ու բանը իմացուի. Ան ատենը անոր
հետ պառկող մարդը աղջկանը
հօրը յիսուն սիկղ արծաթ պիտի
տայ, ու անիկայ իր կնիկը ըլլայ.
որովհետև լլկեց զանիկայ, իր բոլոր
կենացը մէջ զանիկայ արձակելու
կարող չըլլայ։
30 Չըլլայ որ մէկ մարդ մը իր հօրը
կնիկը առնէ, ու իր հօրը քղանցքը
բանայ։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Ամորձիքը ճզմուած կամ կտրուած
մարդը՝ Տէրոջը ժողովքը չմտնէ։
2 Պոռնկորդին Տէրոջը ժողովքը
չմտնէ, ու անոր սերունդը մինչև
տասներորդ ազգը Տէրոջը ժողովքը
չմտնէ։
3 Ամմոնացին ու Մովաբացին Տէրոջը
ժողովքը չմտնէ, ու մինչև
անոնց տասներորդ ազգը անոնց սերունդը
Տէրոջը ժողովքը չմտնէ յաւիտեան.
4 Վասն զի երբոր դուք Եգիպտոսէն
ելաք, ճամբուն մէջ հացով
ու ջրով ձեզ չդիմաւորեցին. ու
Միջագետքին Փաթօր քաղաքէն
Բէովրի որդին Բաղաամը վարձքով
բերել տուին, որ քեզ անիծէ.
5 Բայց քու Տէր Աստուածդ չուզեց
Բաղաամին մտիկ ընել, հապա քու
Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհնութեան
դարձուց, որովհետև քու
Տէր Աստուածդ քեզ սիրեց։ 6 Քու
բոլոր կենացդ մէջ անոնց խաղաղութիւնը
ու աղէկութիւնը չփնտռես
յաւիտեան։
7 Չըլլայ որ Եդովմայեցին ատես,
քանզի անիկայ քու եղբայրդ է.
Եգիպտացին ալ չատես, քանզի
անոր երկրին մէջը պանդուխտ էիր։
8 Անոնց ծնած զաւակներուն երրորդ
ազգը Տէրոջը ժողովքը թող մտնեն։
9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով
կ'երթաս, ամէն չար բանէն
10 զգուշացիր։ Թէ որ ձեր մէջը մէկ
մարդ մը երազախաբութեան պատճառաւը
մաքուր չէ, թող բանակէն
դուրս ելլէ, ու բանակին մէջը
11 չմտնէ. Իսկ իրիկուան դէմ ջրով
լուացուի, ու արևը մտածին պէս
12 բանակին մէջը մտնէ։ Նաև բանակէն
դուրս մէկ տեղ մը ունենաս,
13 որ հոն դուրս ելլես. Ու զէնքերուդ
մէջը ցից մը ունենաս, որ երբոր
դուրսը նստելու ըլլաս՝ անով փորես,
ու դառնաս քու յաւելուածդ
14 ծածկես։ Վասն զի քու Տէր Աստուածդ
քեզ ազատելու համար,
ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ
մատնելու համար՝ քու բանակիդ մէջը
կը քալէ. ուստի քու բանակդ
մաքուր ըլլայ, որ անիկայ քու վրադ
աղտեղութիւն մը տեսնելով քեզմէ
ետ չդառնայ։
15 Ծառայ մը որ տիրոջմէն փախչելով
քու քովդ ապաստանեալ է, իր
16 տիրոջը ձեռքը չմատնես. Թող
քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը
քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ
ուր որ ինքը կ'ուզէ, և զանիկայ
չնեղես։
17 Իսրայէլի աղջիկներէն բոզ չըլլայ,
ու Իսրայէլի տղոցմէն իգացեալ
18 չըլլայ։ Որ և իցէ ուխտի համար
բոզի վարձքը կամ շունի գինը
քու Տէր Աստուծոյդ տունը չտանիս.
քանզի քու Տէր Աստուծոյդ
առջևը երկուքն ալ պիղծ են։
19 Ստակը կամ ուտելիքը և կամ
որ և իցէ բանը՝ որ շահով կրնայ

տրուիլ, քու եղբօրդ շահով չըտաս։
20 Օտարականէն շահ առնես,
բայց քու եղբօրմէդ շահ չառնես,
որ քու Տէր Աստուածդ քու ամէն
ձեռք զարկած գործերուդ մէջ
քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ, ուր որ
պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու
համար։
21 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ ուխտ
մը ընես, առանց ուշացընելու կատարես.
քանզի քու Տէր Աստուածդ
անպատճառ անիկայ քեզմէ
պիտի պահանջէ, ու մեղքի տէր
22 պիտի ըլլաս. Բայց թէ որ ուխտ
ընել չուզես, ան քեզի մեղք չըլլար։
23 Ինչ որ բերնովդ կը խօսիս,
ու քու կամքովդ քու Տէր
Աստուծոյդ կ'ուխտես, քու շրթունքներէդ
ելածը զգուշութեամբ
կատարես։
24 Երբոր քու դրացիիդ այգին կը
մտնես, ուզածիդ չափ խաղող ուտես
ու կշտանաս, բայց ամանիդ
25 մէջը չդնես։ Երբոր քու դրացիիդ
հունձքին մէջը կը մտնես, ձեռքովդ
հասկերը փրցընես, բայց դրացիիդ
հունձքին մանգաղ չզարնես։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Թէ որ մէկը կնիկ մը առնէ ու
անոր էրիկը ըլլայ, և անոր վրայ
անարգութեան բան մը գտնելուն
համար անիկայ իր աչքին հաճոյ
չըլլայ, ան ատենը անոր արձակման
թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը
2 տայ, և իր տունէն ճամբէ։ Ու
երբոր անիկայ անոր տունէն ելլելով,
երթայ ուրիշ էրկան մը կին
3 ըլլայ, Թէ որ ետքի էրիկն ալ զանիկայ
ատելով, արձակման թուղթ
մը գրէ, ու անոր ձեռքը տալով՝ իր
տունէն ճամբէ, կամ թէ որ անոր
հետ կարգուած ետքի էրիկը մեռնի,
4 Առջի էրիկը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր,
կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն
կնիկ առնել, անոր պղծուելէն
ետքը. քանզի Տէրոջը առջևը
պղծութիւն է աս բանը. և այսպէս
դուն մեղքով չմեղցընես ան երկիրը,
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն կու տայ։

5 Նոր ամուսնացած մարդը պատերազմի
չերթայ, ու անոր բնաւ պաշտօն
մը չտրուի. տարի մը իր տանը
մէջ ազատ թող նստի, ու իր
առած կնիկը ուրախացընէ։
6 Չըլլայ որ ձեռքի աղօրիքը կամ
անոր վերի քարը գրաւ առնէ. քանզի
իր ընկերին կեանքը գրաւ առած
կ'ըլլայ։
7 Թէ որ մարդ մը գտնուի, որ իր
եղբայրներուն, այսինքն Իսրայէլի
որդւոցը մէկը գողնալով՝ զանիկայ
ծառայեցուցեր է կամ ծախեր է, ան
գողը թող մեռնի. ու ձեր մէջէն
չարութիւնը վերցընես։
8 Բորոտութեան ախտին համար
զգուշութիւն ըրէք, Ղևտացի քահանաներուն
բոլոր ձեզի սորվեցուցած
բաները ճշդիւ պահելու և ընելու.
ինչ որ անոնց պատուիրեր
եմ, զգուշութեամբ ի գործ դնէք։
9 Միտքդ բեր ինչ որ քու Տէր Աստուածդ
Մարիամին ըրաւ ճամբուն
մէջ, Եգիպտոսէն ելած ատեննիդ։
10 Երբոր քու դրացիիդ մէկ բան մը
փոխ տաս, գրաւը առնելու համար
11 անոր տունը չմտնես. Դուրսը կայնիս,
ու փոխ առնող մարդը գրաւը
12 քեզի դուրս բերէ։ Իսկ թէ որ
ան մարդը աղքատ է, անոր գրաւովը
13 չպառկիս. Արևը մտածին
պէս անպատճառ անոր գրաւը ետ
տաս, որ անիկայ իր հանդերձովը
պառկի ու քեզ օրհնէ. և քու Տէր
Աստուծոյդ առջևը աս բանը քեզի
արդարութիւն սեպուի։
14 Աղքատ ու կարօտ վարձկանին
զրկանք չընես, ինք՝ քու եղբայրներէդ,
և թէ քու երկրիդ մէջ քու
քաղաքներդ գտնուող օտարականներէն
15 ըլլայ։ Նոյն օրը արևը
չմտած անոր վարձքը հատուցանես.
քանզի անիկայ աղքատ է, ու անոր
խելքը միտքը անոր վրայ է. չըլլայ
որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ, ու
մեղքի տէր ըլլաս։
16 Տղոց յանցանքին համար հայրերը
չմեռցուին, ու հայրերուն յանցանքին
համար տղաքը չմեռցուին. ամէն
մարդ իր յանցանքին համար պիտի
մեռցուի։

17 Օտարականին ու որբին իրաւունքը չծռես, ու որբևայրիին
18 հանդերձը գրաւ չառնես։ Ու միտքդ բեր որ դուն Եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։

19 Երբոր քու արտիդ մէջ հունձքդ հնձես, ու արտին մէջը մէկ որայ մը մոռցած ըլլաս, զանիկայ առնելու համար ետ չդառնաս. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևայրիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքերուդ ամէն
20 գործերին մէջ քեզ օրհնէ։ Ձիթենիդ թօթվելէդ ետքը ճղան ծայրեները ասդէ աս չփնտռես. անիկայ օտարականին, որբին ու որբևայրիին
21 թող ըլլայ։ Ու այգիիդ խաղողները ժողվելէդ ետքը ճռաքաղ չընես. անիկայ օտարականին, որբին
22 ու որբևայրիին թող ըլլայ։ Ու միտքդ բեր որ Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։

ԳԼ. ԻԵ

1 Երբոր մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ, և դատաստանի երթան, դատաւորները անոնց դատը մտիկ ընելով իրաւունք ունեցողը արդարացընեն, ու յանցաւորը դատապարտեն։
2 Ու յանցաւորը եթէ ծեծի արժանի է, դատաւորը զանիկայ պառկեցընէ, ու անոր յանցանքին համեմատ իր առջևը ծեծել
3 տայ զանիկայ թուով. Քառասունէն աւելի զարնել չըլլայ. չըլլայ որ ասկէ աւելի զարնելովը, եղբայրդ քու աչքիդ առջևը անարգուի։

4 Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը չկապես։

5 Երբոր եղբայրներ միասին բնակին, ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի, մեռնողին կնիկը օտար մարդու հետ չկարգուի. տագրը անոր մօտենայ, և զանիկայ իրեն կնիկ առնէ, ու տագրութեան պարտաւորութիւնը անոր հատուցանէ.
6 Ու անոր ծնած առջինեկ տղան մեռնող եղբօրը անուանովը կանչուի, որ չըլլայ թէ անոր անունը Իսրայէլէն ջնջուի։
7 Ու թէ որ ան մարդը իր հարսը առնել չուզէ, ան ատենը հարսը դուռը ելլէ ծերերուն ու ըսէ, Իմ տագրս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հաստատելէն կը հրաժարի. տագրութեան պարտաւորութիւնը ինծի հա-
8 տուցանել չուզեր։ Ան ատենը անոր քաղաքին ծերերը զանիկայ պիտի կանչեն, ու անոր խօսին. և թէ որ անիկայ հաստատ կենալով ըսէ թէ Զանիկայ չեմ ուզեր առնել,
9 Ան ատենը հարսը անոր պիտի մօտենայ ծերերուն առջևը՝ և անոր ոտքէն կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը թքնէ, և խօսելով պիտի ըսէ, Իր եղբօրը տունը շինել չուզող
10 մարդուն աանկ կ'ըլլայ։ Ու անոր անունը Իսրայէլի մէջ՝ Կօշիկը հանուած մարդուն տունը ըսուի։

11 Երբոր երկու մարդիկ իրարու հետ կը ծեծկուին, և մէկուն կնիկը զարնողին ձեռքէն իր էրիկը ազատելու համար մօտենայ, ու ձեռքը երկընցընելով անոր ամօթոյքը բռնէ,
12 Ան ատենը անոր ձեռքը կտրես, և քու աչքդ բնաւ անոր չխնայէ։

13 Մախաղիդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ կշիռք քարեր չըլլայ։
14 Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մեծ ու պզտիկ արդուներ չըլլայ։
15 Քու կշռքիդ քարը լման ու արդար ըլլայ, քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, որ քու օրերդ երկար ըլլան ան երկրին վրայ, զոր որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ։
16 Քանզի ամէն աս բաները ընողը, ամէն անիրաւութիւն ընողը քու Տէր Աստուծոյդ առջևը պիղծ է։

17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ ճամբան Ամաղէկին քեզի ըրածը միտքդ
18 պահէ. Ճամբուն մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու ետևէդ եղող բոլոր տկարները կոտորեց, երբոր դուն աշխատած ու յոգնած էիր, ու Աս-
19 տուծմէ չվախցաւ։ Աւասիկ երբոր քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր շրջակայ թշնամիներէդ քեզ հանգստացընէ ան երկրին մէջ, զոր որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, ան ատենը Ամաղէկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին վերցընես. չըլլայ որ մոռնաս։

ԳԼ. ԻԶ

1 Երբոր մտնես ան երկիրը զոր որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ, և զանիկայ
2 ժառանգես, ու հոն բնակիս, Ան ատենը երկրին ամէն պտուղներուն երախայրիներէն պիտի առնես, զորոնք քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրէն ժողվեր ես, ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով երթաս ան տեղը՝ զոր քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու հա-
3 մար. Ու ան օրերը եղող քահանային երթաս ըսես, Ես այսօր քու Տէր Աստուծոյդ առջևը կը խոստովանիմ որ ես մտայ ան երկիրը, որուն համար Տէրը մեր հայրերուն երդում ըրեր էր մեզի տալու։
4 Ու քահանան կողովը քու ձեռքէդ առնելով զանիկայ քու Տէր Աստուծոյդ սեղանին առջևը պիտի
5 դնէ. Ու դուն պատասխան տալով քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ըսես, Իմ հայրս թափառական Ասորի մը ըլլալով, Եգիպտոս իջաւ, ու հոն քիչ հոգիներով պանդխտութիւն ընելով՝ մէկ մեծ, զօրաւոր ու շատ-
6 ւոր ազգ մը եղաւ. Ու Եգիպտացիք մեզ չարչարեցին, մեզ նեղեցին և մեր վրայ ծանր ծառայու-
7 թիւններ դրին. Ու մենք մեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն աղաղակեցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը, աշխատութիւնը
8 ու մեզի եղած զրկանքը տեսաւ. Ու Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազուկով, մեծ ահարկութիւններով, նշաններով ու հրաշքներով
9 մեզ Եգիպտոսէն հանեց. Ու մեզ աս տեղս բերաւ, ու մեզի աս երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը
10 տուաւ։ Ու արդ՝ ով Տէր, ինծի տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիները բերի։ Ու անոնք քու Տէր Աստուծոյդ առջևը դնելով՝ Տէր Աստուծոյդ առջևը երկրպագութիւն ընես.
11 Ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես, դուն ալ՝ Ղևտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն ալ։

12 Երրորդ տարին տասանորդի տարի ըլլալով, երբոր դուն քու արդիւնքներուդ բոլոր տասանորդները տալու լմնցընես, և անոնք Ղևտացիին, օտարականին, որբին ու որբևայրիին տաս, որ անոնք ալ քու քաղաքներուդ մէջը ուտեն կշտա-
13 նան։ Ան ատենը քու Տէր Աստուծոյդ առջևը ըսես, Սուրբ եղած բանը բոլորովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր հրամայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղևտացիին, օտարականին, որբին ու որբևայրիին տուի. քու պատուիրանքներդ զանց չըրի, ու զա-
14 նոնք չմոռցայ. Սուգիս օրերուն մէջ անկէ չկերայ, ու անմաքուր բանի մը չգործածեցի, և անկէ մեռելի համար չտուի. իմ Տէր Աստուծոյս խօսքը մտիկ ըրի. ինծի ինչ որ պատուիրեցիր, անոր համեմատ ը-
15 րի. Նայէ՛ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ, ու ան երկիրը որ տուիր մեզի, ինչպէս որ մեր հայրերուն երդում ըրած էիր տալու, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ։

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պատուիրէ որ աս կանոնները ու դատաստանները 'ի գործ դնես. ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ պահես ու կատարես զանոնք։
17 Դուն այսօր Տէրոջը խօսք կու տաս, որ անիկայ քեզի Աստուած ըլլայ, ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես, և անոր կանոնները, պատուիրանքները ու դատաստանները պահես, ու խօսքը մտիկ ընես.
18 Տէրն ալ այսօր քեզի խօսք կու տայ, որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս, ինչպէս որ քեզի

ըսաւ , որ անոր բոլոր պատուի-
19 րանքները պահես . Եւ բոլոր իր
ստեղծած ազգերէն գերազանց ընէ
քեզ , գովութիւնով հռչակաւոր ու
փառքով , որ սուրբ ժողովուրդ մը
ըլլաս քու Տէր Աստուծոյդ՝ իր ըսա-
ծին պէս :

ԳԼ. ԻԷ.

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն
հետ ժողովուրդին պատուիրե-
լով ըսաւ , Պահեցէք այն բոլոր
պատուիրանքները որոնք ես այսօր
2 ձեզի կը պատուիրեմ : Ու Յոր-
դանանէն քու Տէր Աստուծոյդ քե-
զի տուած երկիրը անցած օրդ՝ քեզի
մեծ քարեր կանգնես , ու զանոնք
3 կիրով ծեփես . Եւ այս օրէնքին բո-
լոր խօսքերը անոնց վրայ գրես ,
երբոր անցնիս ու մտնես այն երկիրը՝
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
կու տայ , երկիր մը որ կաթ ու
մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ քու հայ-
րերուդ Տէր Աստուածը քեզի ը-
4 սաւ : Ուստի երբոր Յորդանանէն
անցնիս , այս օրուան քեզի պատուի-
րածիս պէս՝ այս քարերը Գեբաղ
լեռան վրայ կանգնես , ու զանոնք
5 կիրով ծեփես : Եւ հոն քու Տէր
Աստուծոյդ մէկ սեղան մը շինես ,
քարերէ չտաշուած սեղան մը . անոնց
6 վրայ երկաթ չդպցնես . Սակայն
քու Տէր Աստուծոյդ սեղանը ամ-
բողջ քարերէ շինես , ու անոր վրայ
քու Տէր Աստուծոյդ ողջակէզներ
7 մատուցանես . Եւ խաղաղութեան
զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես ,
ու քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ու-
8 րախանաս . Եւ այս օրէնքին բոլոր
խօսքերը քարերուն վրայ խիստ
պարզ կերպով մը գրես :
9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանա-
ներուն հետ՝ բոլոր Իսրայէլին խօսե-
լով ըսաւ , Ո՛վ Իսրայէլ , լռու-
թիւն ըրէ ու մտիկ ըրէ . դուն այսօր
քու Տէր Աստուծոյդ ժողովուրդը
10 եղար . Ուստի քու Տէր Աստուծոյդ
խօսքը մտիկ ընելով՝ 'ի գործ դնես
անոր պատուիրանքները ու կանոն-
ները , որոնք ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ :

Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդին 11
պատուիրելով ըսաւ , Երբոր Յոր- 12
դանանէն անցնիք , ժողովուրդը
օրհնելու համար Գարիզին լեռան
վրայ ասոնք թող կայնին . Շմաւոն ,
Ղեւի , Յուդա , Իսաքար ,
Յովսէփ ու Բենիամին . Եւ անէծ- 13
քի համար Գեբաղ լեռան վրայ ա-
սոնք թող կայնին . Ռուբէն ,
Գադ , Ասեր , Զաբուղոն , Դան
ու Նեփթաղիմ :

Ու Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր 14
մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայ-
նով պիտի ըսեն ,

Անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ ա- 15
րուեստաւորի ձեռագործ՝ ու Տէրոջը
առջեւը պիղծ եղող փորուած
կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ , ու
գաղտուկ տեղ մը կը դնէ . և բո-
լոր ժողովուրդը պատասխան տա-
լով՝ Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր հօրը 16
կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ'ը-
նէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն
պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր դրա- 17
ցիին սահմանը կը փոխէ . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ կոյրը իր 18
ճամբայէն կը խոտորեցնէ . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ պանդուխ- 19
տին , որբին ու որբեւայրիին իրա-
ւունքը կը ծռէ . և բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր հօրը 20
կնկանը հետ կը պառկի . քանզի
իր հօրը ծածկոցը կը բանայ . և
բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ը-
սէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ ո՛ և իցէ 21
անասունի հետ կը պառկի . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր հօրը 22
աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը եղող
իր քրոջը հետ կը պառկի . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր զոքան- 23
չին հետ կը պառկի . և բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ իր դրա- 24

ցին գաղտուկ կը մեռցնէ . և բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ :
25 Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ անմեղ
մարդը մեռցնելու համար կաշառք
կ'առնէ . և բոլոր ժողովուրդը Ամէն
պիտի ըսէ :
26 Անիծեալ ըլլայ այն՝ որ այս օրէն-
քիս ամէն խօսքերուն մէջ չկենար՝
որ զանոնք կատարէ . և բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէն պիտի ըսէ :

ԳԼ. ԻԸ.

1 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ
խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ
ընելով՝ զգուշութեամբ 'ի գործ դը-
նես անոր բոլոր պատուիրանքները՝
որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
րեմ , քու Տէր Աստուածդ երկրիս
բոլոր ազգերէն գերազանց պիտի ընէ
2 քեզ : Եւ թէ որ քու Տէր Ա-
ստուծոյդ խօսքին հնազանդիս , այս
բոլոր օրհնութիւնները քու վը-
րադ գալով քեզի պիտի հասնին :
3 Քաղաքի մէջ օրհնեալ , ու դաշ-
4 տի մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս . Քու
որովայնիդ պտուղը , քու երկրիդ
պտուղը , քու անասուններուդ պը-
տուղը , կովերուդ ծնունդը ու ո-
չխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 ըլլան . Քու կողովդ ու տաշտդ
6 օրհնեալ պիտի ըլլան . Մտած ա-
տենդ օրհնեալ , ու ելած ատենդ
7 օրհնեալ պիտի ըլլաս . Տէրը քու
առջեւէդ հարուածել պիտի տայ քու
վրադ ելլող թշնամիներդ . անոնք
քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի ել-
լեն , և քու առջեւէդ եօթը ճամ-
8 բով պիտի փախչին : Տէրը քու
շտեմարաններուդ ու ամէն ձեռք
զարնելու բաներուդ օրհնութիւն
պիտի ղրկէ քեզի . և քու Տէր Ա-
ստուծոյդ քեզի տուած երկրին մէջ
9 քեզ պիտի օրհնէ : Թէ որ քու Տէր
Աստուծոյդ հրամանները պահելով՝
անոր ճամբաներուն մէջը քալես ,
Տէրը քեզի երդուած ըլլալուն պէս՝
քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ պիտի
10 հաստատէ . Ու երկրիս ամէն ժո-
ղովուրդները պիտի տեսնեն որ Տէ-
րոջը անունը քու վրադ կը կոչուի ,
11 ու քեզմէ պիտի վախնան : Եւ
Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լե-
ցնէ , քու որովայնիդ պտուղը ,
քու անասուններուդ պտուղը ու
քու երկրիդ պտուղը շատցնելով՝ այն
երկրին վրայ , որն որ Տէրը քու
հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի տա-
լու : Տէրը իր բարութեան գան- 12
ձը՝ այսինքն երկինքը քեզի պիտի
բանայ , որ քու երկրիդ անձրեւը
ատենին տայ , ու քու ձեռքիդ ա-
մէն գործը օրհնէ . և դուն շատ
ազգերու փոխ պիտի տաս , բայց
դուն փոխ պիտի չառնես : Տէրը 13
[illegible] գլուխ պիտի ընէ
քեզ , և ոչ թէ պոչ . դուն միշտ
վրայ պիտի ելլես , ու բնաւ վար
պիտի չիյնաս , թէ որ քու Տէր
Աստուծոյդ պատուիրանքները մը-
տիկ ընելով պահես ու կատարես ,
որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
րեմ , Եւ ուրիշ աստուածներուն 14
ետեւէն երթալու համար , ու անոնց
ծառայութիւն ընելու համար , աջ
կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս
այն բոլոր խօսքերէն , որոնք ես այ-
սօր քեզի կը պատուիրեմ :

Բայց թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ 15
խօսքին չհնազանդիս , և չպահես ու
չընես անոր բոլոր պատուիրանքները
ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ , այն ատենը այս
ամէն անէծքները քու վրադ գալով
քեզի պիտի հասնին : Քաղաքի 16
մէջ անիծեալ , ու դաշտի մէջ ա-
նիծեալ պիտի ըլլաս . Քու կողովդ 17
ու տաշտդ անիծեալ պիտի ըլլայ .
Քու որովայնիդ պտուղը , երկրիդ 18
պտուղը , կովերուդ ծնունդը ու ո-
չխարներուդ հօտերը անիծեալ պի-
տի ըլլան . Քու մտած ատենդ ա- 19
նիծեալ՝ ու քու ելած ատենդ անի-
ծեալ պիտի ըլլաս : Եւ Տէրը քու 20
ամէն ձեռք զարկած գործքիդ մէջը
անէծք , տագնապանք ու յանդիմա-
նութիւն պիտի ղրկէ քեզի քու չար
գործքերուդ ու զիս ձգելուդ հա-
մար , մինչև որ շուտով բնաջինջ
ըլլաս ու կորսուիս : Տէրը քեզի 21
ժանտախտը պիտի փակցնէ , մինչև
որ քեզ հատցնէ այն երկրին վրա-
յէն , ուր որ դուն կը մտնես անի-

22 կոյ ժառանգելու ։ Եւ Տէրը քեզ
պիտի զարնէ ծիւրախտ ախտով,
հրատապտապ տենդով, ջերմով ու
այրող տապութիւնով, երաշտութեամբ,
խորշակահարութեամբ ու
[illegible] գալուկով ։ Եւ ասոնք պիտի
հալածեն քեզ մինչեւ որ կորսուիս ։
23 Եւ գլխուդ վրայի երկինքը պղնձէ, ու
տակդ եղած երկիրը երկաթէ պիտի
24 ըլլայ ։ Տէրը անձրեւի տեղ հող ու
փոշի պիտի տայ քու երկրիդ ։ —
երկինքէն քու վրադ պիտի իջնեն,
մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։
25 Տէրը քու թշնամիներուդ առջեւը
քեզ ջարդել պիտի տայ ։ անոնց
դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես, եւ
անոնց առջեւէն եօթը ճամբով պիտի
փախչիս ։ ու երկրիս բոլոր թագաւորութեանց
մէջ թափառական
26 պիտի ըլլաս ։ Եւ քու մարմինդ
երկինքին բոլոր թռչուններուն ու
երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի
ըլլայ ։ եւ զանոնք վռնտող մը
27 պիտի չըլլայ ։ Տէրը Եգիպտոսի
պալարներով, թութքով, քոսոտութեամբ
ու եղծով պիտի զարնէ
քեզ, որ անոնցմէ չկարենաս բժշկուիլ ։
28 Տէրը ապշութիւնով,
կուրութիւնով ու սրտադողով պիտի
29 զարնէ քեզ ։ Եւ ինչպէս որ
կոյրը խաւարի մէջ ձեռքով կը
խարխափէ, դուն ալ կէսօրուան
ատենը անանկ պիտի խարխափես,
ու գործերուդ մէջ բարեբաղդութիւն
պիտի չունենաս ։ եւ միշտ
զրկանք ու յափշտակութիւն պիտի
կրես, ու ո՛չ ազատող պիտի
30 չըլլայ ։ Դուն կնկան մը պիտի
նշանուիս, ու անոր հետ ուրիշ
պիտի պառկի ։ տուն պիտի շինես,
ու անոր մէջը դուն պիտի չբնակիս ։
այգի պիտի տնկես, ու անոր խաղողը
31 պիտի չժողվես ։ Քու եզդ քու
աչքիդ առջեւը պիտի մորթուի,
բայց դուն անկէ պիտի չուտես ։
քու էշդ քու առջեւէդ պիտի յափշտակուի,
ու քեզի ետ պիտի չդառնայ ։
հօտերդ քու թշնամիներուդ
պիտի մատնուին, ու զանոնք քեզի
32 ազատող պիտի չըլլայ ։ Քու տղաքներդ
ու աղջիկներդ մէկ ուրիշ
ժողովուրդի մը պիտի տրուին, եւ
աչքերդ պիտի տեսնեն ու բոլոր
օրը անոնց համար [illegible] [illegible]
պիտի նուաղին ։ եւ
ձեռքդ պիտի չհասնի [illegible] ։ Քու 33
երկրիդ արդիւնքը ու քու բոլոր
աշխատութիւնդ քեզի անծանօթ եղած
ժողովուրդ մը պիտի ուտէ ։
եւ դուն ամէն օր միայն զրկանք ու
ճնշում պիտի կրես ։ Եւ աչքերուդ 34
տեսած բաներէն պիտի խենդենաս ։ Տէրը քու ծունկերդ ու 35
սրունքներդ, — ոտքիդ թաթէն
մինչեւ գլխուդ գագաթը գէշ պալարներով
պիտի զարնէ, ու պիտի
չկրնաս բժշկութիւն գտնել ։ Տէրը 36
պիտի տանի քեզ՝ եւ քու վրադ
դրած թագաւորդ անանկ ազգի մը՝
որ ո՛չ դուն ճանչցած ես, ո՛չ ալ
քու հայրերդ ։ եւ հոն օտար աստուածներու՝
փայտի ու քարի ծառայութիւն
պիտի ընես ։ Եւ դուն 37
զարմանքի ու առակի եւ կատակի
ենթակայ պիտի ըլլաս ան բոլոր
ժողովուրդներուն մէջը, ուր որ
Տէրը քեզ պիտի տանի ։ Արտիդ 38
մէջը շատ սերմ պիտի հանես, ու
քիչ [illegible] պիտի ժողվես ։ քանզի
մարախները պիտի ուտեն զանիկայ ։
Այգիներ պիտի տնկես ու 39
գործածես, բայց գինին պիտի չխմես,
ու խաղողը պիտի չժողվես ։
քանզի անոնց որդերը պիտի ուտեն ։
Քու ամէն սահմաններուդ 40
մէջ ձիթենիներ պիտի ունենաս,
բայց իւղով պիտի չօծուիս ։ քանզի
քու ձիթենիներդ իրենց պտուղը
պիտի թափեն ։ Տղաքներ ու աղջիկներ 41
պիտի ծնանիս, բայց քուկդ
պիտի չըլլան ։ քանզի անոնք գերութեան
պիտի երթան ։ Բոլոր 42
ծառերդ ու երկրիդ պտուղները
խառնիճը պիտի ուտէ ։ Ձեր մէջը 43
եղող օտարականը քեզմէ վերագոյն
պիտի ըլլայ, եւ շատ պիտի
բարձրանայ, ու դուն շատ վար պիտի
իջնես ։ Անիկայ քեզի փոխ պիտի 44
տայ, բայց դուն անոր փոխ պիտի չտաս ։
անիկայ գլուխ պիտի ըլլայ,
բայց դուն պոչ պիտի ըլլաս ։ Եւ 45
աս բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի

գան, քեզ պիտի հալածեն, ու
քեզի պիտի հասնին, մինչեւ որ
դուն բնաջինջ ըլլաս ։ որովհետեւ
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին հնազանդութիւն
չըրիր, եւ քեզի հրամայած
պատուիրանքները ու կանոնները
46 չպահեցիր ։ Եւ անոնք քու
վրադ ու քու սերունդիդ վրայ նշան
ու հրաշք պիտի ըլլան յաւիտեան ։
47 Որովհետեւ դուն ամէն բանին առատութեանը
համար՝ ուրախութեամբ
եւ յօժար սրտով քու Տէր
Աստուծոյդ ծառայութիւն չըրիր,
48 Անոր համար դուն անօթութիւնով,
ծարաւով, մերկութիւնով,
ու ամէն բանի կարօտութիւնով
ծառայութիւն պիտի ընես քու թշնամիներուդ,
որոնք Տէրը քու վրադ
պիտի ղրկէ ։ եւ քու պարանոցիդ
վրայ երկաթէ լուծ պիտի դնէ,
49 մինչեւ որ բնաջինջ ընէ քեզ ։ Տէրը
քու վրադ հեռուէն՝ երկրիս ծայրէն
արծիւի թռչելուն պէս մէկ
ազգ մը պիտի բերէ, անանկ ազգ
մը որուն լեզուն դուն չես հասկնար,
50 Պինտերես ազգ մը, որ
ծերոց պատիւ պիտի չընէ, ու տղայոց
վրայ գութ պիտի չունենայ ։
51 Եւ անիկայ քու անասուններուդ
պտուղը ու երկրիդ պտուղը պիտի
ուտէ մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։
որովհետեւ քեզի ցորեն, գինի,
եղ, կովերուդ ծնունդները ու
ոչխարներուդ հօտերը պիտի չթողու,
մինչեւ որ քեզ բնաջինջ ընէ ։
52 Եւ անիկայ քու բոլոր քաղաքներուդ
մէջ քեզ պիտի պաշարէ,
մինչեւ որ կործանին քու բարձր ու
ամուր պարիսպներդ, որոնց դուն
ապաւինէր ես քու բոլոր երկրիդ
մէջ ։ եւ քեզ պիտի պաշարէ քու
ամէն քաղաքներուդ մէջ — քու բոլոր
երկրիդ մէջ, որն որ քու Տէր
53 Աստուածդ քեզի կու տայ ։ Ու
պաշարման ատենը եւ քու թշնամիդ
քեզ նեղը ձգած ատենը՝ քու
որովայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի տուած քու տղաքներուդ
եւ աղջիկներուդ միսը
54 պիտի ուտես ։ Ձեր մէջը քնքուշ
ու խիստ փափուկ մարդը իր եղբօրը
ու իր ծոցի կնկանը եւ իր ողջ
թողուցած որդւոցը ծուռ աչքով
պիտի նայի ։ Որպէս զի իր ուտելու 55
որդւոցը միսէն անոնց մէկուն
չտայ ։ քանզի պաշարման ատենը՝
ու քու թշնամիդ ամէն քաղաքներուդ
մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝
ուրիշ բան մը պիտի չմնայ անոր ։
Ձեր մէջը խիստ քնքուշ ու փափուկ 56
եղող կինը՝ որ իր փափկութենէն
ու քնքուշ ըլլալէն՝ ոտքը
գետնի վրայ կոխելու սորված չէր,
իր ծոցի էրկանը, իր տղուն, իր
աղջկանը, Եւ իր ոտքերուն մէջտեղէն 57
ելլող տղու ընկերքին, ու իր
ծնած զաւակներուն ծուռ աչքով
պիտի նայի ։ քանզի պաշարման ատենը՝
ու քու թշնամիդ քու քաղաքներուդ
մէջ քեզ նեղը ձգած
ատենը՝ ամէն բանին պակսելուն
համար՝ զանոնք ծածկաբար պիտի
ուտէ ։

Թէ որ դուն աս գրքիս մէջ 58
գրուած աս օրէնքիս ամէն խօսքերը
զգուշութեամբ չկատարես, եւ
աս՝ ՔՈՒ ԵՀՈՎԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԴ
պատուական ու ահաւոր
անուանէն չվախնաս, Տէրն ալ անսովոր 59
հարուածներով, մեծ ու երկարատեւ
հարուածներով, գէշ ու
երկայն հիւանդութիւններով պիտի
զարնէ քեզ եւ քու սերունդդ ։ Ու 60
Եգիպտոսի բոլոր հիւանդութիւնները՝
որոնցմէ դուն կը վախնաս, քու
վրադ պիտի դարձընէ ։ ու անոնք
քեզի պիտի փակչին ։ Նաեւ աս 61
օրինաց գրքին մէջը չգրուած ամէն
հիւանդութիւնը ու ամէն հարուածը
Տէրը քու վրադ պիտի բերէ,
մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս ։ Եւ 62
քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին հնազանդութիւն
չընելուդ համար, դուք
որ շատութեան կողմանէ երկինքի
աստղերուն պէս էիք, խիստ սակաւաթիւ
պիտի մնաք ։ Եւ ինչպէս 63
որ Տէրը ձեզի աղէկութիւն ընելով
ու ձեզ շատցընելով՝ ձեր վրայ ուրախացաւ,
անանկ ալ ձեզ կորսնցընելով
ու բնաջինջ ընելով՝
ձեր վրայ պիտի ուրախանայ, եւ պիտի
ջնջուիք ան երկրին վրայէն, ուր որ

հիմա կ'երթաք զանիկայ ժառանգելու ։
64 Ու Տէրը երկրիս մէկ ծայրէն
մինչև միւս ծայրը բոլոր ժողովուրդներուն
մէջ պիտի ցրուէ քեզ,
ու հոն ծառայութիւն պիտի ընես
օտար աստուածներու՝ փայտի ու
քարի, որոնք ո՛չ դուն ճանչցեր
65 էիր՝ ո՛չ ալ քու հայրերդ ։ Ու այն
ազգերուն մէջը հանգստութիւն պիտի
չգտնես, ու ոտքիդ թաթին
հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ ։ և
հոն Տէրը քեզի դողացող սիրտ,
աչքի նուաղում, ու հոգիի տըխրութիւն
66 պիտի տայ ։ Ու քու
կեանքդ քու առջևդ կախման մէջ
պիտի ըլլայ, ու գիշեր ցորեկ պիտի
վախնաս, և քու կեանքիդ վրայ ապահով
67 պիտի չըլլաս ։ Ու սրտիդ
ահուդողէն, և աչքերուդ տեսած
բաներէն, առաւօտուն պիտի ըսես՝
Երանի թէ իրիկուն ըլլար, ու իրիկունն
ալ պիտի ըսես՝ Երանի թէ
68 առաւօտ ըլլար ։ Ու Տէրը նաւերով
Եգիպտոս պիտի դարձընէ քեզ
այն ճամբայով, որուն համար քեզի
ըսի թէ անիկայ մէյմըն ալ պիտի
չտեսնես ։ և հոն ծառաներ ու աղախիններ
ըլլալու պիտի ծախուիք
ձեր թշնամիներուն ։ և ծախու առնող
պիտի չըլլայ ։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Ասոնք են այն ուխտին խօսքերը, որ
Տէրը Մովսէսին հրամայեց Իսրայէլի
որդւոցը հետ ընելու Մովաբի
երկրին մէջ, անոնց հետ Քորեբի
վրայ ըրած ուխտէն զատ ։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրայէլը
կանչելով՝ անոնց ըսաւ ։ Դուք տեսաք
այն ամէնը, որ Տէրը ձեր աչքերուն
առջևը Եգիպտոսի երկրին մէջ
ըրաւ Փարաւոնին, և անոր բոլոր
ծառաներուն, ու անոր բոլոր երկրին
3 ։ Այն մեծ փորձութիւնները,
նշանները ու մեծ հըրաշքները,
որոնք դուն քու աչքերովդ
4 տեսար ։ Ու Տէրը մինչև այսօր
չտուաւ ձեզի անանկ սիրտ մը որ իմանաք,
և ո՛չ աչքեր որ տեսնէք,
5 ո՛չ ալ ականջներ որ լսէք ։ Ու
ես քառասուն տարի անապատին մէջ
ձեզ պտըտցուցի ։ Ձեր վրայի լաթերը
չհնցան, ու ոտքերուդ կօշիկները
չմաշեցան ։ Հաց չկերաք 6
ու գինի կամ օղի չխմեցիք, որ
գիտնաք թէ ես ձեր Տէր Աստուածն
եմ ։ Ու երբոր աս տեղը եկաք՝ Եսեբոնի 7
Սեհոն թագաւորը և Բասանի
Ովգ թագաւորը մեր առջևը ելան՝
մեզի հետ պատերազմելու, ու մենք
զարկինք անոնք ։ Ու անոնց երկիրը 8
առինք, ու զանիկայ Ռուբենեանց,
Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին
ժառանգութիւն տուինք ։ Ուստի 9
աս ուխտին խօսքերը պահեցէք ու կատարեցէք,
որ ձեր ամէն գործքին մէջ
յաջողութիւն գտնէք ։

Այսօր դուք ամէնքդ ձեր Տէր Աստուծոյն 10
առջևը կը կայնիք ։ Ձեր
ցեղերուն իշխանները, ձեր ծերերը,
ձեր ոստիկանները — բոլոր Իսրայէլի
մարդիկը, Ձեր տղայքները, 11
ձեր կնիկները, և քու բանակիդ
մէջը եղող օտարականդ, քու
փայտ կտրողէդ մինչև քու ջրկիրդ ։
Որ քու Տէր Աստուծոյդ ուխտին ու 12
անոր երդումին մէջ մտնես, որն որ
այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի
հետ կ'ընէ, Որպէս զի քեզ այսօր 13
իրեն ժողովուրդ հաստատէ, և ի՛նք
քեզի Աստուած ըլլայ, ինչպէս
որ քեզի ըսաւ, ու ինչպէս որ քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին
ու Յակոբին երդում ըրաւ ։
Ու ես աս ուխտը և աս երդումը 14
մինակ ձեզի հետ չեմ ըներ, Հապա 15
այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն
առջևը հոս կայնողներուն հետը, և
այսօր մեզի հետ հոս չեղողներուն
հետն ալ ։ Քանզի դուք գիտէք 16
թէ ինչպէս բնակեցանք Եգիպտոսի
երկրին մէջ, և ինչպէս անցանք այն
ազգերուն մէջէն որ դուք անցաք ։
Ու անոնց քով եղած անոնց գարշելի 17
բաները, և անոնց փայտէ՝ քարէ՝
արծաթէ ու ոսկիէ կուռքերը
տեսաք ։ Չըլլայ որ ձեր մէջը էրիկ 18
մարդ կամ կնիկ մարդ կամ տըդաստան
կամ ցեղ մը գտնուի,
որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Աստուծմէն
խոտորեցնելով, երթայ
այն ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն

ընէ ։ Չըլլայ որ ձեր մէջը
թոյն ու դառնութիւն բերող արմատ
19 մը գտնուի ։ Ու չըլլայ որ մէկը
աս անէծքին խօսքերը լսելով՝
սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տալով
ըսէ, Թէ և իմ սրտիս յամառութեանը
մէջ քալեմ, ինծի խաղաղութիւն
կ'ըլլայ, և այսպէս անիկայ
իր ծարաւութեանը վրայ գինովութիւն
20 աւելցընէ ։ Տէրը պիտի
չհաճի անոր խնայելու, հապա այն
ատենը Տէրոջը բարկութիւնը ու
նախանձը այն մարդուն վրայ պիտի
բորբոքի, և աս գրքիս մէջը գրուած
ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ,
ու Տէրը անոր անունը երկնքին
տակէն բնաջնջ պիտի ընէ ։
21 Ու Տէրը աս օրինաց գրքիս մէջը
գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն
համեմատ անոր վրայ չարիք հասցընելու
համար՝ զանիկայ Իսրայէլին
22 բոլոր ցեղերէն պիտի զատէ, Ու
պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ այսինքն
ձեզմէ ետքը եղող զաւակնեերնիդ ու
հեռու երկրէ եկող օտարականը,
երբոր տեսնեն այն երկրին հարուածները
ու անոր հիւանդութիւններ ը,
որոնցմով Տէրը զանիկայ պի-
23 տի նեղէ ։ Ու — երբոր տեսնեն թէ այն
բոլոր երկիրը ծծումբ, աղ ու այրած
ըլլալով, հոն բան մը չցանուիր,
ու պտուղ մը չբերեր և խոտ մը
չբուսնիր, Սոդոմին, Գոմորին,
Ադամային ու Սեբոյիմին աւերմանը
պէս, որոնք Տէրը իր բարկութեամբը
ու սրտմտութեամբը ըը-
24 նաջնջ ըրաւ ։ Նաև ամէն ազգերը
պիտի ըսեն, Ինչո՞ւ համար Տէրը
աս երկրին այսպէս ըրաւ ։ աս մեծ
սրտմտութեան ու բարկութեան
25 պոռթկումը ի՞նչ է ։ Ու անոնք
պիտի ըսեն, Պատճառը աս է որ
անոնք մերժեցին իրենց հայրը Տէր
Աստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց
հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտոսէն
26 հանած ատենը, Ու գացին օտար
աստուածներու ծառայեցին, ու անոնց
երկրպագութիւն ըրին, անանկ
աստուածներու՝ որ իրենք ըը-
նաւ չէին ճանչցած, և որ Տէրը աբաժնած
27 չէր անոնց ։ Ուստի Տէրոջը
բարկութիւնը այն երկրին դէմ բորբոքեցաւ,
որ աս գրքիս մէջը գրուած
ամէն անէծքները անոր վրայ բերէ ։
Ու Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմտու- 28
թեամբ ու մեծ զայրացմամբ զանոնք
իրենց երկրէն արմատախիլ ընելով՝
մէկ ուրիշ երկիր մը նետեց, ինչպէս
որ այսօր կը տեսնուի ։ Ծածուկ 29
բաները մեր Տէր Աստուծոյն
կը վերաբերին, բայց յայտնուած
բաները մեզի ու մեր որդւոցը տըրուած
են յաւիտեան, որ աս օրէնքին
ամէն խօսքերը կատարենք ։

ԳԼ. Լ.

Ու երբոր աս քեզի ցուցուցած բաներս՝ 1
թէ անէծքը և թէ օրհնութիւնը
քու վրադ գան, ու դուն
անոնք քու սրտիդ մէջը նորէն յիշես
այն բոլոր ազգերուն մէջը, ուր որ
քու Տէր Աստուածդ քեզ պիտի
վռնտէ, Ու դուն քու Տէր Աս- 2
տուծոյդ դառնաս, և բոլոր սրտովդ
ու բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին հնազանդիս,
թէ դուն և թէ քու որդիքդ,
ինչպէս որ ես այսօր քեզի
պատուիրեցի, Քու Տէր Աստուածդ 3
ալ քեզ գերութենէն դարձընելով
պիտի ողորմի քեզի, ու նորէն պիտի
ժողվէ քեզ այն ամէն ազգերէն,
որոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ
քեզ ցրուեր էր ։ Թէ որ մինչև 4
երկինքին ծայրը վռնտուած ալ ըլլաս,
քու Տէր Աստուածդ քեզ
անկէ պիտի ժողվէ, ու անկէ
պիտի առնէ քեզ ։ Ու քու Տէր 5
Աստուածդ քու հայրերուդ ժառանգած
երկիրը պիտի դարձընէ քեզ,
ու զանիկայ պիտի ժառանգես, և
քեզի աղէկութիւն ընելով քու
հայրերէդ աւելի պիտի շատցընէ
քեզ ։ Ու քու Տէր Աստուածդ 6
քու սիրտդ և քու որդւոցդ սիրտը
պիտի թլփատէ, որպէս զի քու
Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու
բոլոր հոգիովդ սիրես, որ ապրիս ։
Ու քու Տէր Աստուածդ աս բոլոր 7
անէծքները քու թշնամիներուդ վըրայ,
քեզ ատողներուն ու հալածողներուն
վրայ պիտի դարձընէ ։
Ու դուն պիտի դառնաս, ու Տէրո- 8

չը խօսքին հնազանդիս, ու կատարես
անոր բոլոր պատուիրանքները՝
որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ:
9 Եւ քու Տէր Աստուածդ
քու ձեռացդ բոլոր գործերը՝ որովայնիդ
պտուղը՝ անասուններուդ
պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատցընելով
քեզի յաջողութիւն պիտի
տայ. քանզի Տէրը աղէկութիւն
ընելով նորէն պիտի ուրախանայ
քու վրադ, ինչպէս որ քու հայրերուդ
10 վրայ ուրախացաւ, Երբոր
դուն քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին
հնազանդիս, ու աս օրինաց գրքին
մէջը գրուած անոր պատուիրանքները
ու կանոնները պահես, և բոլոր
սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու Տէր
Աստուծոյդ դառնաս:

11 Քանզի աս պատուիրանքը որ ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ, քեզի
անիմանալի չէ, ու քեզմէ հեռու ալ
12 չէ: Անիկայ երկինքը չէ, որ ըսես
թէ Մեզի համար ո՞վ պիտի ելլէ
երկինքը, և անիկայ մեզի պիտի
13 բերէ, որ լսենք ու ընենք. Եւ անիկայ
ծովուն անդիի կողմն ալ չէ,
որ ըսես թէ Մեզի համար ծովուն
անդիի կողմը ո՞վ պիտի անցնի, ու
զանիկայ մեզի պիտի բերէ, որ լսենք
14 ու ընենք. Քանզի աս խօսքը քեզի
շատ մօտ է, քու բերնիդ ու սրտիդ
մէջն է, որ դուն անիկայ կատարես:

15 Նայէ, ես այսօր կեանքը ու բարին,
մահը ու չարը քու առջեւդ դրի.
16 Որովհետեւ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ
որ քու Տէր Աստուածդ
սիրես, անոր ճամբաներուն մէջը
քալես, ու անոր պատուիրանքները,
կանոնները ու դատաստանները պահես,
որ ապրիս ու շատնաս, և քու
Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան
երկրին մէջը, ուր որ կ'երթաս ժառանգելու
17 համար: Բայց թէ որ
քու սիրտդ դառնայ, ու հնազանդութիւն
չընես, հապա մոլորելով
ուրիշ աստուածներու երկրպագութիւն
ընես ու զանոնք պաշտես,
18 Ձեզի այսօր կը ծանուցանեմ որ
անշուշտ պիտի կորսուիք, — երկար
կեանք պիտի չունենաք ան երկրին
վրայ, ուր որ մտնելու ու անիկայ
ժառանգելու համար Յորդանանէն
կ'անցնիք: Այսօր երկինքը ու 19
երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի, որ
կեանքը ու մահը, օրհնութիւնը ու
անէծքը ձեր առջեւը դրի. ուրեմն
կեանքը ընտրէ որ ապրիս դուն և քու
սերունդդ. Քու Տէր Աստուածդ 20
սիրելով, անոր խօսքին հնազանդութիւն
ընես, ու անոր յարիս, (վասն
զի քու կեանքդ ու օրերուդ երկայնութիւնը
ան է,) որ դուն բնակիս
ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու
հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին
ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց
տալու:

ԳԼ. ԼԱ

Եւ Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին 1
խօսեցաւ աս խօսքերը. Ու անոնց 2
ըսաւ, Ես այսօր հարիւր քսան
տարեկան եմ. ալ ելլելու ու
մտնելու կարողութիւն չունիմ. և
Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն աս Յորդանանէն
պիտի չանցնիս. Քու Տէր 3
Աստուածդ ինքը քու առջեւդ պիտի
անցնի, ու աս ազգերը քու առջեւէդ
ինքը պիտի կորսնցընէ, և դուն անոնց
ժառանգութիւնը պիտի առնես.
— Տէրոջը ըսածին պէս Յեսու
պիտի անցնի քու առջեւդ: Եւ Տէրը 4
անոնց այնպէս պիտի ընէ, ինչպէս որ
Ամօրհացւոց Սեհոնին ու Ովգ թագաւորներուն
և անոնց երկրին ըրաւ,
զանոնք բնաջինջ ընելով. Եւ Տէրը 5
զանոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ, ու իմ
ձեզի բոլոր պատուիրածիս պէս պիտի
ընէք անոնց: Ուժովցէք ու 6
քաջ եղէք, մի՛ վախնաք ու անոնց
երեսէն մի՛ զարհուրիք. քանզի քու
Տէր Աստուածդ ինքը քու հետդ
կ'երթայ. անիկայ քեզ չթողուր
ու քեզ երեսէ չձգեր:

Եւ Մովսէս Յեսուն կանչեց, ու 7
բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոր ըսաւ,
Ուժովցի՛ր ու քաջ եղիր. քանզի
աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս
ան երկիրը, որն որ Տէրը անոնց
հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու.
ու զանիկայ դուն պիտի ժառանգեցընես
անոնց: Եւ քու առջեւէդ 8

գացողը նոյն ինքն Տէրն է, անիկայ
քու հետդ պիտի ըլլայ, անիկայ
քեզ պիտի չթողու ու քեզ
երեսէ պիտի չձգէ. մի՛ վախնար
ու մի՛ զարհուրիր:

9 Եւ Մովսէս աս օրէնքը գրեց,
և զանիկայ Տէրոջը ուխտին տապանակը
վերցընող Ղեւտացի քահանաներուն,
ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն
10 տուաւ. Եւ Մովսէս անոնց
պատուիրելով ըսաւ, Ամէն եօթներորդ
տարին՝ թողութեան տարւոյն
ատենը՝ տաղաւարահարաց տօնին,
11 Երբոր բոլոր Իսրայէլ կուգայ
քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը երեւնալու՝
անոր ընտրած տեղը, ան
ատենը բոլոր Իսրայէլին առջեւը աս
օրէնքը պիտի կարդաս, որ լսեն:
12 Ժողվեցէք ժողովուրդը, էրիկները՝
կնիկները՝ տղաքները ու քաղաքներդ
եղող օտարականդ, որ լսեն, և սորվելով՝
ձեր Տէր Աստուծմէն վախնան,
ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը
13 պահեն ու կատարեն. Եւ անոնց
չգիտցող տղաքները լսելով, ձեր
Տէր Աստուծմէն վախնալ սորվին,
բոլոր ան օրերուն մէջը, որչափ որ
պիտի ապրիք ան երկրին վրայ, որն
որ ժառանգելու համար Յորդանանէն
կ'անցնիք:

14 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ահա
մեռնելու օրերդ մօտեցան. Յեսուն
կանչէ, ու ժողովքի խորանին մէջը
ներկայացէք, որ անոր պատուէր
տամ: Ուստի Մովսէս ու Յեսու
գացին ժողովքի խորանին մէջը ներկայացան:
15 Եւ Տէրը ամպի սիւնով
խորանին մէջը երեւցաւ, ու ամպի
սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնեցաւ:
16 Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ,
Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պիտի
ննջես, ու աս ժողովուրդը պիտի
ելլէ, ու իր գացած երկրին օտար
աստուածներուն ետեւէն երթալով՝
անոր մէջ շնութիւն պիտի ընէ, և
զիս պիտի թողու, ու իրեն հետ ըրած
17 ուխտս պիտի խափանէ: Եւ
ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց
վրայ բորբոքելով՝ զանոնք պիտի
մերժեմ, ու երեսս անոնցմէ պիտի
ծածկեմ, ու բնաջինջ պիտի ըլլան.
և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու
հանդիպելով ան օրը պիտի
ըսեն, Մեր Աստուածը մեր մէջը
չըլլալուն համար չէ՞ որ մենք աս չարիքները
կը կրենք: Եւ ան օրը 18
ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ
անոնց ըրած բոլոր չարութիւնը
համար, որովհետեւ ուրիշ աստուածներու
դարձան: Ուստի հիմա 19
աս երգը գրեցէք, ու Իսրայէլի
որդւոցը սորվեցուցէք, զանիկայ անոնց
բերանը դնելով, որպէս զի աս
երգը Իսրայէլի որդւոցը մէջ ինծի
վկայութեան համար ըլլայ: Քանզի 20
անոնք պիտի տանիմ ան կաթ ու
մեղր բղխող երկիրը, որուն համար
ես անոնց հայրերուն երդում ըրի.
և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան
և գիրնան. ու դարձեալ ուրիշ աստուածներու
դառնալով և անոնց
ծառայութիւն ընելով, զիս պիտի
արհամարհեն, ու իմ ուխտս պիտի
խափանեն: Իսկ երբոր անոնք շատ 21
չարիքներու ու նեղութիւններու
հանդիպին, աս երգը անոնց առջեւը
վկայութիւն պիտի տայ. որովհետեւ
անոնց զաւակներուն բերնէն պիտի
չմոռցուի. վասն զի գիտեմ անոնց
խորհուրդը՝ որ այսօր կ'ընեն, քանի
որ դեռ իմ երդումով խոստացած
երկիրս տարած չեմ զանոնք: Ուստի 22
Մովսէս նոյն օրը աս երգը գրեց,
ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց
անիկայ:

Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Յեսուին 23
պատուիրելով ըսաւ, Զօրացի՛ր
ու քաջ եղիր. քանզի Իսրայէլի
որդիքը դուն պիտի տանիս
ան երկիրը, որուն համար անոնց
երդում ըրի. ու ես քու հետդ պիտի
ըլլամ:

Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքիս բոլոր 24
խօսքերը մէկ գրքի մը մէջ գրեց
լմնցուց, Տէրոջը ուխտին տապանակը 25
վերցընող Ղեւտացիներուն
պատուիրեց Մովսէս ու ըսաւ, Աս 26
օրէնքիս գիրքը առէք, ու զանիկայ
ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտի տապանակին
քովը դրէք, որ հոն քեզի
դէմ վկայութեան համար ըլլայ.
Քանզի ես քու ապստամբութիւնդ 27

ու քու պարանոցիդ խստութիւնը
գիտեմ․ ահա այսօր որ տակաւին
ես ձեզի հետ ողջ եմ դուք Տէրոջը
դէմ ապստամբութիւն կ՚ընէք․ ուր
մնաց իմ մեռնելէս ետքը։
28 Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը ու ձեր
ատենականները իմ առջեւս ժողվեցէք,
որ անոնց աս խօսքերը պատմեմ, որ
լսեն․ և երկինքը ու երկիրը վկայ
29 բռնեմ անոնց․ Քանզի գիտեմ որ
իմ մեռնելէս ետքը դուք անշուշտ
անօրէնութիւն պիտի ընէք, ու իմ
ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի
խոտորիք․ ու ետքի օրերը չարիք-
ներու պիտի հանդիպիք․ որովհետեւ
Տէրոջը առջեւ չարութիւն պիտի
ընէք, ու ձեր ձեռքերուն գործերո-
վը զանիկայ պիտի սրդողեցնէք։
30 Ասոր Մովսէս աս երգին խօսքերը
Իսրայէլի բոլոր ժողովքին ականջնե-
րուն ամբողջ պատմեց։

ԳԼ. ԼԲ.

1 Ով երկինք՝ ականջ դրէք, որ խօ-
սիմ․ ու երկիրը իմ բերնիս
2 խօսքերը թող մտիկ ընէ։ Իմ
խրատս անձրեւի պէս պիտի կաթի․
իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ․
անձրեւի պէս կանանչեղէնի վրայ, ու
առատ անձրեւներու պէս խոտի վրայ․
3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կան-
չեմ․ մեր Աստուծոյն պատիւ
4 տուէք։ Աստուծոյ գործը կատարեալ
է․ քանզի անոր ամէն ճամբաները
իրաւունք են․ Աստուած հաւատա-
րիմ է, ու անիրաւութիւն չունի․
5 անիկայ արդար և ուղիղ է։ Անոնք
ապականեցան․ իրենց արատը անոր
որդւոցը չէ․ անիկայ մէկ խոտորած
6 ու ծռած ազգ մըն է։ Տէրոջը բրած
հատուցումնիդ ասիկա՞յ է, ով յի-
մար ու անմիտ ժողովուրդ․ անիկայ
քու Հայրդ չէ՞, որ քեզ ստացաւ,
քեզ ստեղծեց ու քեզ հաստատեց։
7 Հին օրերը միտքդ բեր, անցած
դարերուն տարիները մտածէ․ քու
հօրդ հարցո՛ւր, ու թո՛ղ քեզի
պատմէ․ քու ծերերուդ հարցո՛ւր,
8 ու թո՛ղ քեզի ըսեն․ Երբոր Բարձ-
րեալը ազգերուն ժառանգութիւն
բաժնեց, ու Ադամի որդիները տա-
րածեց, ազգերուն սահմանները Իս-
րայէլի որդւոց թուովը դրաւ․
Քանզի Տէրոջը բաժինը իր ժողո- 9
վուրդն է, — իր ժառանգութեան
վիճակը Յակոբն է։ Զանիկայ 10
անապատի երկրի մէջ, անկոխ — ահա-
գին անապատի մէջ գտաւ․ զանի-
կայ պաշտպանեց, խրատեց, — իր
աչքին բիբին պէս պահեց։
Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը 11
գրգռէ, կը շարժի իր ձագերուն
վրայ, իր թեւերը կը տարածէ,
զանոնք վրան կառնէ — թեւերուն
կը վերցնէ, Նոյնպէս Տէրը միայն 12
զանիկայ առաջնորդեց, ու անոր հետ
օտար աստուած չկար։ Զանիկայ 13
երկրին բարձր տեղերուն վրայ հա-
նեց, որ արտերուն պտուղը ուտէ․
ու անոր՝ վէմէն մեղր, ու ապառաժ
վէմէն եղ ծծել տուաւ․ Կո- 14
վերու իւղ ու ոչխարներու կաթ
ճարպով, գառներու ու Բասանի
խոյերու և նոխազներու ճարպով
ու ցորենի բնտիր ալիւրով․ և խա-
ղողին արիւնը՝ գինի խմեցիր։
Ու Իսրայէլ գիրնալով աքացեց․ 15
(գիրցար, հաստցար, եղ կապե-
ցիր․) ու իր Ստեղծող Աստուածը
թողուց, և իր փրկութեան Վէմը
արհամարհեց։ Օտար աստուած- 16
ներով անոր նախանձը գրգռեցին,
ու գարշելի բաներով զանիկայ
սրդողեցուցին։ Դեւերուն զոհ մա- 17
տուցին, և ոչ Աստուծոյ, իրենց
չճանչցած աստուածներուն, նոր —
մօտերս եկողներուն, որ ձեր հայրերը
անոնցմէ չվախցան։ Դուն քեզ 18
ծնանող Վէմը մոռցար, ու քեզ
ստեղծող Աստուածը միտքէդ հա-
նեցիր։
Ու Տէրը տեսնելով զզուեցաւ, 19
որովհետեւ իր տղաքները ու աղջիկ-
ները զինքը սրդողեցուցին․ Ու ըսաւ, 20
Անոնցմէ երեսս ծածկեմ, — տես-
նեմ թէ անոնց վերջը ինչ պիտի
ըլլայ․ վասն զի անոնք ծուռ ազգ
մըն են, անհաւատ որդիներ են․
Անոնք չաստուածներով իմ նա- 21
խանձս գրգռեցին, — իրենց սնոտի
բաներովը զիս սրդողեցուցին․ ես ալ
անազնուան ժողովուրդով մը անոնց

նախանձը պիտի գրգռեմ, — ան-
միտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդ-
22 ղողցնեմ․ Քանզի իմ բարկութե-
նէս կրակ վառեցաւ, ու դժոխքին
մինչեւ ներքին տեղուանքը պիտի այ-
րէ․ երկիրը և անոր արմտիքը
պիտի ուտէ, ու լեռներուն հիմերը
23 պիտի բոցկցնէ։ Անոնց վրայ
չարիքներ պիտի դիզեմ, իմ նե-
տերս անոնց վրայ ծախսել պիտի
24 հատցնեմ։ Անօթութեամբ պի-
տի մաշին, ու հրատապ տեն-
դով և դառն ժանտախտով պիտի
հատնին, ու անոնց վրայ գազաննե-
րուն ակռաները, ու գետնի վրայ
սողուններուն թոյնը պիտի խրկ-
25 եմ։ Դուրսէն սուրը ու ներսէն
վախը՝ երիտասարդները ու կոյս
աղջիկները, կաթնկեր տղաքները
ու ալեւոր ծերերը պիտի ջնջեն։
26 Ըսի որ զանոնք [illegible] ամէն կող-
մը ցրուեմ, անոնց յիշատակը մար-
27 դոց մէջէն վերցնեմ, Միայն թէ
թշնամին բարկութենէն վախցայ․
չըլլայ որ անոնց հակառակորդները
ուրանան․ չըլլայ որ ըսեն թէ
Մեր բոլոր բանը ըրողը մեր բարձր
28 ձեռքն է, և ոչ թէ Տէրը։ Քան-
զի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մըն
են, ու անոնց մէջ խմաստութիւն
չկայ։
29 Երանի թէ իմաստուն ըլլային,
— աս բանը հասկընային, և իրենց
30 վախճանը մտածէին։ Մէկ մարդ
մը հազարը ի՞նչպէս կը հալածէր,
ու երկու մարդ տասը հազարը
ի՞նչպէս կրնար փախցընել, թէ
որ անոնց Վէմը զանոնք չծախէր,
31 ու Տէրը զանոնք չմատնէր։ Քան-
զի անոնց վէմը մեր Վէմին պէս չէ,
ու մեր թշնամիները — իրենք դա-
32 տաւոր ըլլան։ Ինչու որ անոնց
որթը Սոդոմի որթէն է, ու Գո-
մորի արտէն է․ անոնց խաղողները
թունաւոր խաղողներ են, — անոնց
33 ողկոյզները դառն են․ Անոնց գի-
նին վիշապներուն բարկութիւնը՝
ու իժերուն մահաբեր թոյնն է։
34 Ասիկայ իմ քովս պահուած, — իմ
շտեմարաններուս մէջ կնքուած չէ՞
35 արդեօք․ Իմս է վրէժխնդրութիւնը
ու հատուցումը․ անոնց ոտքը սահե-
լու ժամանակին պիտի գլորի․
ինչու որ անոնց կորստեան օրը մօտ
է, ու անոնց գլխուն գալիքները
կ՚արտորան։
Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը 36
պիտի դատէ, ու իր ծառաներուն
վրայ պիտի գթայ, որովհետեւ պիտի
տեսնէ անոնց տկարութիւնը, երբոր
գոցուած ու ձգուած չկայ․ Ու պի- 37
տի ըսէ, Ո՞ւր են անոնց աստ-
ուածները, այն վէմը, որուն վրայ
իրենց յոյսը դրեր էին, Անոնց զո- 38
հերուն ճարպը ուտողները, ու թա-
փելու նուէրներուն գինին խմողները․
թող ելլեն ու ձեզի օգնեն և ձեզի
պաշտպան ըլլան։ Հիմա նայե- 39
ցէք, որ միայն ԵՍ ԵՄ, ու ինծմէ
ուրիշ Աստուած չկայ․ ես կը մեռ-
ցնեմ ու ես կ՚ապրեցնեմ․ ես
կը զարնեմ ու ես կը բժշկեմ,
ու իմ ձեռքէս ազատող մը չկայ։
Քանզի ձեռքս երկինք վերցնելով 40
կ՚ըսեմ, Ես յաւիտեան կենդանի
եմ․ Եթէ որ փայլակի պէս սուրս 41
սրեմ, ու ձեռքս դատաստանի եր-
կընցնեմ, իմ թշնամիներուս վրէ-
ժխնդրութիւն պիտի ընեմ, և
զիս ատողներուն հատուցում ընեմ։
Սպաննուածներուն ու գերիներուն 42
արիւնէն՝ թշնամեաց իշխաններուն
գլխէն իմ նետերս արիւնով պիտի
արբեցնեմ, ու իմ սուրս միս պի-
տի ուտէ։
Ո՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուրդին 43
ուրախակից եղէք, քանզի իր ծառա-
ներուն արեան վրէժը պիտի խնդրէ․
իր թշնամիներէն վրէժ պիտի առ-
նէ, և իր երկրին — ժողովուրդին
քաւութիւն պիտի ընէ։
Ասոր Մովսէս Նաւեան Յեսու- 44
ուին հետը եկաւ, ու աս երգին
բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ա-
կանջներուն պատմեց։ Ու երբոր 45
Մովսէս աս ամէն խօսքերը բոլոր
Իսրայէլին պատմեց լմնցուց, Ա- 46
նոնց ըսաւ, Ձեր սրտին մէջ դրէք
աս ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր ձեզի
վկայութիւն բերի, որ անոնք ձեր
տղաքը պատուիրէք, որ աս օրէնքիս
ամէն խօսքերը պահեն ու կատա-

47 ընեն։ Քանզի ատիկա ձեզի պարապ
բան մը չէ. որովհետեւ ձեր
կեանքն է, ու ատ բանով երկայնակեաց
պիտի ըլլաք այն երկրին
վրայ, որուն համար Յորդանանէն
կ'անցնիք անիկա ժառանգելու։
48 Եւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
49 ըսելով, Ասա Աբարիմ լեռը
ելիր՝ Մովաբի երկրին մէջ եղող
Երիքովին դիմացի Նաբաւ լեռը,
ու տես Քանանու երկիրը, որն որ
Իսրայէլի որդւոցը կալուածք պիտի
50 տամ. Եւ դուն այն քու ելած լեռանդ
վրայ մեռնիս, ու քու ժողովուրդիդ
խառնուիս, ինչպէս որ
քու եղբայրդ Ահարոն Հովր լեռանը
վրայ մեռաւ, ու իր ժողովուրդին
51 խառնուեցաւ. Որովհետեւ Իսրայէլի
որդւոցը մէջ՝ Սին անապատը՝
Կադեսի հակառակութեան ջուրերուն
վրայ ինծի անհնազանդ եղաք.
քանզի Իսրայէլի որդւոցը մէջ զիս
52 չփառաւորեցիք։ Ուստի այն երկիրը
հեռուէն պիտի տեսնես, բայց
դուն հոն պիտի չմտնես, այն երկիրը
որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Եւ աս է այն օրհնութիւնը՝ որով
Աստուծոյ մարդը Մովսէս իր
մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդիները
2 օրհնեց. Ու ըսաւ,
Տէրը Սինայէն եկաւ, ու Սէիրէն
անոնց երեցաւ, և Փառանայ լեռնէն
փայլեցաւ, ու բիւրաւոր սուրբերով
եկաւ. անոր աջ ձեռքէն օրինաց
3 կրակը ելաւ անոնց։ Այո՛, անիկայ
ժողովուրդները կը սիրէ. բոլոր
սուրբերը քու ձեռքդ են. ու
անոնք քու խօսքերդ ընդունելու
համար քու ոտքերուդ քովը կը
4 նստին։ Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը,
Յակոբի ժողովքին ժառանգութիւնը։
5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխաւորները
Իսրայէլի ցեղերուն հետ մէկտեղ ժողվուեցան,
Ինքը Իսրայէլի մէջ իշխան եղաւ։
6 Ռուբէն թող ապրի ու չմեռնի,
և անոր ժողովուրդը շատւոր
ըլլան.

Եւ Յուդային համար աս բանը 7
ըսաւ, Ո՛վ Տէր՝ Յուդային ձայնը
լսէ, ու զանիկայ իր ժողովուրդին
տար. անոր ձեռքերը իրեն բաւական
ըլլան, և անոր թշնամեացը
դէմ օգնական եղիր։

Ու Ղեւիին համար ըսաւ, Քու 8
Թումմիմդ և Ուրիմդ քու սուրբ
մարդուդ ըլլայ, որ զանիկայ Մասայի
մէջ փորձեցիր, ու Մերիպայի
ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար։
Ան որ իր հօրը ու մօրը համար 9
Զանիկայ չտեսայ՝ ըսաւ, և իր
եղբայրները չճանչցաւ, ու իր որդիքը
չգիտցաւ. քանզի անոնք քու
խօսքիդ զգուշութիւն ըրին ու քու
ուխտդ պահեցին։ Քու դատաստաններդ 10
Յակոբին, ու քու օրէնքդ
Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցնեն.
քու առջեւդ խունկ պիտի մատուցանեն,
ու քու սեղանիդ վրայ
ողջակէզ։ Ո՛վ Տէր՝ անոր զօրութիւնը 11
օրհնէ, ու անոր ձեռքին
գործքը ընդունէ. անոր վրայ ելլողներուն
ու անոր թշնամիներուն
մէջքը կոտրէ, որ մէյմըն ալ չելլեն։

Բենիամինին համար ըսաւ, Տէրոջը 12
սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ
բնակի. Աստուած միշտ
զանիկայ պաշտպանէ, ու անոր ուսերուն
մէջը բնակի։

Ու Յովսէփին համար ըսաւ, Անոր 13
երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ,
երկինքին ընտիր պարգեւներովը,
ցօղովը, ու վարը պառկող անդունդներովը,
Եւ արեգակէն յառաջ 14
եկած ընտիր բերքերովը, ու
ամիսներուն ընտիր արդիւնքներովը,
Եւ հին լեռներուն ընտիր պտուղներովը, 15
ու մշտնջենաւոր բլուրներուն
ընտիր պարգեւներովը, Եւ երկրի 16
ու անոր առատութեանը ընտիր
պարգեւներովը, ու մորենիին մէջ
բնակողին բարեհաճութեամբը. ասոնք
Յովսէփին գլխուն վրայ, իր
եղբարցը մէջ երեւելի եղողին գագաթին
վրայ թող գան։ Անիկայ 17
իր ցուլին առջինեկին պէս գեղեցկութիւն
ունի, ու իր եղջիւրները
միեղջերուի եղջիւրներու կը նմանին.
անոնցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները
մինչեւ երկրիս ծայրերը. ասոնք
են Եփրեմին բիւրաւորները,
ու Մանասէին հազարաւորները։
18 Եւ Զաբուղոնին համար ըսաւ,
Ուրախացիր ո՛վ Զաբուղոն՝ քու
ելած ատենդ, ու դուն՝ ո՛վ Իսաքար՝
19 քու վրաններուդ մէջ։ Ժողովուրդները
լեռը հրաւիրելով՝ հոն
արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն.
քանզի անոնք ծովերուն
առատութիւնը ու աւազին ծածուկ
գանձերը պիտի ծծեն։
20 Ու Գադին համար ըսաւ, Գադը
ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ.
մատակ առիւծի պէս կը նստի, ու
թեւեր և գլուխներ կը գիշատէ.
21 Եւ անիկայ՝ երկրին առաջին մասը
իրեն յարմար տեսաւ. քանզի հոն
օրէնսդիրին պատած բաժինին մէջ
պահուեցաւ, և ժողովուրդին գլխաւորներովը
գալով՝ Տէրոջը արդարութիւնը
ու անոր դատաստանները
Իսրայէլի հետ ՚ի գործ դրաւ։
22 Եւ Դանին համար ըսաւ, Դան
առիւծի ձագ է. անիկայ Բասանէն
պիտի ցատկէ։
23 Ու Նեփթաղիմին համար ըսաւ,
Նեփթաղիմ Աստուծոյ շնորհքովը
կշտացած, և Տէրոջը օրհնութիւնովը
լցուած, արեւմուտքը ու հարաւը
պիտի ժառանգէ։
24 Ու Ասերին համար ըսաւ, Ասեր
որդւոցմէ օրհնուի. իր եղբայրներուն
հաճոյ ըլլայ, ու ոտքը եղի
25 մէջ թաթխէ։ Քու կօշիկներդ
երկաթէ ու պղնձէ ըլլան, և քու
ոյժդ քու օրերուդ չափ ըլլայ։
26 Իսրայէլի Աստուծոյն պէս չկայ.
անիկայ քեզի օգնութիւն ընելու
համար, իր մեծվայելչութեամբը
երկինքներու ու ամպերու վրայ կը
27 նստի։ Յաւիտենական Աստուածը
քեզի ապաւէն է, ու անոր յաւիտենական
բազուկները քեզի պաշտպան
են. քանզի թշնամիները քու առջեւէդ
պիտի վռնտէ, ու Զանոնք
28 կոտրէ, պիտի ըսէ։ Եւ Իսրայէլը
ապահովութեամբ առանձին պիտի
բնակի. Յակոբին աղբիւրը ցորենի
ու գինիի երկրին մէջ պիտի

ըլլայ, ու անոր երկինքներն ցող պիտի
կաթի։ Երանի քեզ՝ ո՛վ Իսրայէլ. 29
ո՞վ ժողովուրդը քեզի պէս
Տէրոջը ձեռքովը փրկուած է. հոն
որ քու օգնութեանդ վահանը ու
յաղթութեանդ սուրը անիկայ է.
քու թշնամիներդ քեզի պիտի խոնարհին,
ու անոնց բարձր տեղուանքը
պիտի կոխես։

ԳԼ. ԼԴ

Եւ Մովսէս Մովաբու դաշտերէն՝ 1
Նաբաւ լեռանը վրայ Երիքովի
դիմացի Փասգային գագաթը ելաւ.
և Տէրը անոր ցուցուց բոլոր Գաղաադու
երկիրը մինչեւ Դան,
Նաեւ բոլոր Նեփթաղիմը, ու Եփրեմի 2
և Մանասէի երկիրը, ու Յուդայի
բոլոր երկիրը մինչեւ արեւմըտեան
ծովը, Եւ հարաւային կողմը, 3
ու Երիքովի հովիտին դաշտը, Արմաւենեաց
քաղաքը մինչեւ Սեգովր։
Եւ Տէրը անոր ըսաւ, 4
Աս է այն երկիրը՝ որուն համար Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին
երդում ըրի՝ ըսելով, Քու սերունդիդ
պիտի տամ անիկայ. ահա՛
քու աչքերուդ ցուցուցի, բայց
դուն հոն պիտի չանցնիս։
Ուստի Տէրոջը ծառան Մովսէս 5
հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը
բանին պէս մեռաւ. Եւ զանիկայ 6
Բեթփեգովրին դիմացը՝ Մովաբի
երկիրը ձորի մը մէջ թաղեց. ու
մինչեւ աս օրս անոր գերեզմանը
մարդ մը չգիտցաւ։ Եւ Մովսէս իր 7
մեռած ատենը հարիւր քսան տարեկան
էր. անոր աչքերը չտկարացան,
ու անոր ոյժը չգնաց։ Եւ 8
Իսրայէլի որդիքը Մովաբու դաշտերուն
մէջ՝ Մովսէսին համար երեսուն
օր լացին. ու Մովսէսին համար
սուգի լացին օրերը լմնցան։
Եւ Նաւէի որդին Յեսու իմաստութեան 9
հոգիով լցուեցաւ, որովհետեւ
Մովսէս իր ձեռքերը անոր
վրայ դրեր էր. ու Իսրայէլի որդիքը
անոր հնազանդութիւն ըրին, և Տէրը
ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր
էր, անանկ ըրին։
Եւ անկէ ետեւ Տէրոջը երես առ 10

երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Իսրայէլի մէջ մարգարէ մը չելաւ, 11 Ան բոլոր նշաններով ու հրաշքներով, որ Տէրը ղրկեց զանիկայ Եգիպտոսի երկրին մէջ ընելու փարաւոնին ու անոր ամէն ծառաներուն և անոր բոլոր երկրին, 12 Ու ան բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ ահաւորութեամբ՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչքին առջևը:

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յեսուին 2 հետ խօսեցաւ ըսելով, Իմ ծառաս Մովսէս մեռաւ. հիմա ել — անցիր աս Յորդանանէն՝ դուն և աս բոլոր ժողովուրդը՝ ան երկիրը, որն որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ: 3 Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ, ինչպէս որ Մով4սէսին ըսի. Անապատէն ու աս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ գետը, Քետացւոց բոլոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արևմտեան կողմը՝ ձեր սահմանը ըլլայ: 5 Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դընել. ինչպէս որ Մովսէսին հետ էի, քեզի հետ ալ անանկ պիտի ըլլամ. քեզ պիտի չթողում ու 6 քեզ անտես պիտի չընեմ: Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր. քանզի աս ժողովուրդին դուն պիտի ժառանգեցընես ան երկիրը, որուն համար անոնց հայրերուն երդում 7 ըրի անոնց տալու: Միայն թէ զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր, որ իմ ծառայիս Մովսէսին բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու ընես. անկէ աջ կամ ձախ կողմը չխոտորիս, որ քու ամէն երթալու 8 տեղդ յաջողութիւն գտնես: Աս օրինաց գիրքը քու բերնէդ չպակսի, հապա գիշեր ցորեկ անոր վրայ մտածես, որ բոլոր անոր մէջի գրուածները պահես ու կատարես. քանզի ան ատենը քու գործերդ առաջ կը տանիս, և ան ատենը յաջողութիւն կը գտնես: 9 Ահա քեզի կը պատուիրեմ, զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր. քանզի քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է:

10 Անկէ ետքը Յեսու ժողովուրդին առաջնորդներուն պատուիրելով՝ ըսաւ, 11 Բանակին մէջէն անցէք, ու ժողովուրդին պատուիրելով ըսէք, Ձեզի պաշար պատրաստեցէք. քանզի երեք օրէն ետև դուք աս Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ երթաք ժառանգէք ան երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ:

12 Իսկ Ռուբէնեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին Յեսու խօսեցաւ ու ըսաւ, 13 Միտքերնիդ բերէք ան խօսքը, որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանգստացուց, ու աս երկիրը ձեզի տուաւ: 14 Ձեր կնիկները, ձեր տղաքները և ձեր անասունները թող ըլլան ան երկրին մէջը, որ Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ասդին կողմը. բայց դուք ամէնքդ որ ուժով կտրիճներ էք՝ պատրաստուելով ձեր եղբայրներուն առջևը անցնելով՝ անոնց օգնութիւն ընէք, 15 Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանգստացընէ, և անոնք ալ ժառանգեն ան երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ. ու ետքը ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք, և ժառանգէք զանիկայ, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանու ասդին կողմը դէպ 'ի արևելք:

16 Ու անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու ըսին, Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ ղրկես պիտի երթանք: 17 Ինչպէս որ Մովսէսին հնազանդութիւն կ'ընէինք, անանկ ալ քեզի հնազանդութիւն պիտի ընենք. միայն թէ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետն 18 էր: Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես, քու խօսքերդ մտիկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր:

ԳԼ. Բ

1 Ու Նաւէի որդին Յեսու Սատիմէն երկու մարդ ղրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու համար, ու անոնց ըսաւ, Գացէք՝ ան երկիրը ու Երիքովը տեսէք. և անոնք գացին ու Ռախաբ անունով պոռնիկ կնկան մը տունը մտան, և հոն մնա2ցին: Ան ատենը Երիքովի թագաւորին լուր տրուեցաւ՝ ըսելով, Ահա աս գիշեր երկիրը լրտեսելու համար Իսրայէլի որդւոցմէ մարդիկներ եկեր 3 են հոս: Ու Երիքովի թագաւորը Ռախաբին լուր ղրկեց ըսելով, Քեզի եկող ու տունդ մտնող մարդիկը դուրս հանէ. քանզի անոնք — բոլոր երկիրը լրտեսելու 4 եկեր են: Ու կնիկը ան երկու մարդը առաւ պահեց, ու ըսաւ, Իրաւ ան մարդիկը ինծի եկան, 5 բայց ուրկից ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռներուն գոցուելու ատենը մութին ան մարդիկը դուրս ելան. և ան մարդիկներուն ուր երթալը չեմ գիտեր. շուտով անոնց ետևէն 6 ինկէք, որ անոնց հասնիք: Իսկ ինքը տանիքը հանելով զանոնք պահեր էր քթանի եղէգներուն մէջը՝ որ տանիքին վրայ դիզուած ունէր: 7 Ու անոնց մարդիկը Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը անոնց ետևէն ինկան, և անոնց ետևէն ինկողները դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցեցին:

8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած կնիկը տանիքին վրայ անոնց քովը ելաւ, 9 Ու մարդոցը ըսաւ, Ես գիտեմ որ Տէրը — երկիրը ձեզի տուաւ, ու ձեր վախը մեր վրայ ինկաւ, և ձեր պատճառաւը — երկրիս բոլոր բնակիչները հալեցան. 10 Քանզի մենք լսեցինք թէ ինչպէս Տէրը ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը Կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամքեցուց. Նաև ինչ որ դուք ըրիք Յորդանանու անդին կողմը եղող Ամօրհացւոց երկու թագաւորներուն Սեհոնին ու Ովգին՝ որոնք բնաջինջ ըրիք: 11 Ասոր — բանիս լսածնուս պէս սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երեսէն ժողովուրդին մէկու մը վրայ համարձակութիւն չմնաց. քանզի ձեր Եհովայ Աստուածը վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրիս վրայ Աստուած անիկայ է: 12 Հիմա կ'աղաչեմ, Տէրոջմով երդում ըրէք ինծի, որ ես ձեզի ողորմութիւն ընելուս համար, դուք ալ իմ հօրս տանը ողորմութիւն ընէք. և ինծի ճշմարիտ նշան մը տուէք, 13 Որ իմ հայրս, մայրս, եղբայրներս, քոյրերս ու բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ պիտի թողուք, և մեր անձը մահուանէ պիտի ազատէք: 14 Ու ան մարդիկը անոր ըսին, Թէ որ աս մեր բանը չյայտնէք, ձեր տեղը մեր անձերը մեռնին. ու երբոր Տէրը — երկիրը մեզի տայ, քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն պիտի ընենք: 15 Ետքը զանոնք մէկ չուանով մը պատուհանէն վար իջեցուց. (քանզի իր տունը բերդին պարսպին վրայ էր, ու ինքը պարսպին վրայ կը բնակէր.) 16 Ու անոնց ըսաւ, Լեռը գացէք, չըլլայ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու հոն երեք օր պահուեցէք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամբան գացէք: 17 Ու ան մարդիկը անոր ըսին, Ահա՛ մենք աս մեզի ընել տուած երդումէդ — ինչպէս անպարտ կ'ըլլանք. 18 Երբոր մենք — երկիրը մտնենք, աս կարմիր դերձանէ չուանը ան պատուհանին վրայ կապես, ուրկէց որ մեզ իջեցուցիր. և քու հայրդ, մայրդ, եղբայրներդ,

ու քու հօրդ բոլոր տունը քու քովդ
19 աս տանը մէջ ժողվես ։ Ու անանկ-
ով որ քու տանդ դռնէն դուրս ել-
լէ , անոր արիւնը իր գլխուն վրայ
ըլլայ . մենք անպարտ ենք . բայց
քու քովդ աս տանը մէջ բոլոր եղող-
ներուն թէ որ ձեռք մը դպչի , ա-
նոնց արիւնը մեր գլխուն վրայ ըլ-
20 լայ ։ Ու թէ որ աս մեր բանը
մէջտեղ յայտնես , ան ատենը քու
մեզի ըրել տուած երդումէդ ան-
21 պարտ կ'ըլլանք ։ Ու կինը ըսաւ ,
Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ թող
ըլլայ . և թողուց զանոնք , ու անոնք
գացին . և ան կարմիր չուանը պա-
տուհանին վրայ կապեց ։

22 Ու անոնք անկէ լեռնակողմը գա-
ցին , ու հոն երեք օր նստան , մինչև
որ հալածողները ետ դարձան . ու
հալածողները զանոնք ամէն ճամբու
23 մէջ փնտռեցին , բայց չգտան ։ Ան
ատենը ան երկու մարդիկը ետ
դառնալով՝ լեռնէն վար իջան , և
անցնելով Նաւէի որդւոյն Յեսուին
գացին , ու իրենց պատահած բոլոր
24 բաները անոր պատմեցին . Ու Յե-
սուին ըսին , Իրաւցընէ Տէրը ան
բոլոր երկիրը մեր ձեռքը տուաւ .
ու ան երկրին բոլոր բնակիչները
մեր երեսէն հալեցան ։

ԳԼ. Գ

1 Ու Յեսու առտուանց կանուխ ե-
լաւ . և ինքը ու բոլոր Իսրայէլի
որդիքը Սատիմէն չուեցին , ու
մինչև Յորդանան եկան . և անց-
2 նելէն առաջ հոն իջևան ըրին ։ Ու
երեք օրէն ետքը տանուտէրները բա-
3 նակին մէջէն անցան . Ու ժողո-
վուրդին պատուիրելով ըսին , Երբ-
որ ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտին
տապանակը տեսնէք , ու Ղևտացի
քահանաները՝ որ զանիկայ կը տա-
նին , դուք ալ ձեր տեղերէն ելէք ,
4 ու անոր ետևէն գացէք . Բայց ձեր
ու անոր մէջտեղը երկու հազար
կանգունի չափ միջոց պիտի ըլլայ .
անոր չմօտենաք , որ երթալու ճամ-
բանիդ գիտնաք . քանզի ասկէ ա-
ռաջ աս ճամբայէն անցած չէք ։
5 Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ ,

Սրբեցէք ձեր անձերը . քանզի Տէրը
վաղը ձեր մէջը հրաշքներ պիտի ը-
նէ ։ Անկէ ետև Յեսու քահանա- 6
ներուն խօսեցաւ ըսելով , Ուխտին
տապանակը վերցուցէք , ու ժողո-
վուրդին առջևը անցէք ։ Ու անոնք
ուխտին տապանակը վերցու-
ցին , ու ժողովուրդին առջևէն գա-
ցին ։

Ու Տէրը ըսաւ Յեսուին , Այս- 7
օր պիտի սկսիմ բոլոր Իսրայէլին
աչքին առջևը քեզ մեծցընելու , որ
գիտնան թէ ինչպէս որ Մովսէսին
հետ էի , քեզի հետ ալ այնպէս պի-
տի ըլլամ ։ Դուն ալ ուխտին 8
տապանակը վերցընող քահանանե-
րուն պատուիրելով ըսէ , Երբոր
Յորդանանու ջուրին եզերքը հաս-
նիք , Յորդանանու մէջը կայնե-
ցէք ։

Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ը- 9
սաւ , Հոս մօտեցէք , և ձեր Տէր
Աստուծոյն խօսքերը մտիկ ըրէք ։
Ու Յեսու ըսաւ , Ասով պիտի գի- 10
տնաք , որ կենդանի Աստուածը ձեր
մէջն է , ու ձեր առջևէն Քանանա-
ցիները , Քետացիները , Խևացի-
ները , Փերեզացիները , Գերգե-
սացիները , Ամօրհացիները ու Յե-
բուսացիները բոլորովին պիտի հա-
լածէ . Ահա բոլոր երկրիս Տէրոջը 11
ուխտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ .
Ու հիմա դուք Իսրայէլի ցեղերէն 12
տասուերկու մարդ առէք՝ ամէն ցե-
ղէն մէկմէկ մարդ . Ու երբոր բո- 13
լոր երկրիս Աստուծոյ Տէրոջը տապա-
նակը վերցընող քահանայից ոտքերը
Յորդանանու ջուրին մէջը մտնեն ,
Յորդանանու ջուրը պիտի կտրի ,
ու վերէն իջնող ջուրը կարկառա-
կոյտ մը պէս պիտի կայնի ։

Ու երբոր ժողովուրդը Յորդա- 14
նանէն անցնելու համար իրենց վը-
րաններէն չուեցին , ուխտին տապա-
նակը վերցընող քահանաները ժո-
ղովուրդին առջևէն կ'երթային . Ու 15
տապանակը վերցընողները մինչև
Յորդանան հասնելով՝ տապանակը
վերցընող քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եզերքը մտածին պէս՝

(ինչու որ հունձքի բոլոր ժամանա-
կը Յորդանանու ջուրը տարածա-
նալով իր բոլոր եզերքները կը կո-
16 խէ ,) Ան ատենը վերէն իջնող ջու-
րը կայնեցաւ , ու Սարթանին քովը
եղող Ադամ քաղաքէն շատ հեռու
կարկառակոյտ մը պէս բարձրա-
ցաւ . ու դաշտի ծովը՝ այսինքն Աղի
ծովը իջնողը լմնցաւ կտրեցաւ . և
ժողովուրդը Երիքովի դիմացը ան-
17 ցաւ ։ Ու Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը վերցընող քահանաները
Յորդանանու մէջը ցամաքի վրայ
հաստատ կայնեցան . ու բոլոր Իս-
րայէլը ցամաքով անցաւ , մինչև որ
բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն
անցնիլը լմնցաւ ։

ԳԼ. Դ

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին Յոր-
դանանէն անցնիլը լմնցաւ , Տէ-
րը խօսեցաւ Յեսուին ու ըսաւ ,
2 Ժողովուրդէն տասուերկու մարդ
առէք , ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ ,
3 Ու անոնց պատուիրելով ըսէք ,
Ասկէ Յորդանանու մէջէն՝ քահա-
նայից ոտքերուն ամուր կեցած տեղէն՝
ձեզի տասուերկու քար վերցուցէք ,
և զանոնք ձեր հետը տարէք , ու դը-
րէք ան տեղը՝ ուր որ աս գիշեր ի-
4 ջևան պիտի ընէք ։ Ու Յեսու
Իսրայէլի որդւոցմէ իր որոշած տա-
սուերկու մարդիկը կանչեց , ամէն
5 ցեղէն մէկմէկ մարդ . Ու Յեսու
անոնց ըսաւ , Յորդանանու մէջը
ձեր Տէր Աստուծոյն տապանակին
առջևը անցէք , ու Իսրայէլի որ-
դւոցը ցեղերուն թուովը՝ ամէն մէ-
կերնիդ ձեր ուսերուն վրայ մէկմէկ
6 քար վերցուցէ՛ք անկէ . Որ ասիկայ
ձեր մէջը նշան ըլլայ . ու երբոր վաղը
ձեր որդիքը ձեզի հարցընելու ըլլան
ու ըսեն թէ Աս քարերը ինչ
7 պէտք են ձեզի . Անոնց ըսէք ,
Քանզի Տէրոջը ուխտի տապանակին
առջևէն Յորդանանու ջուրերը
կտրեցան . երբոր անիկայ Յորդա-
նանէն կ'անցնէր Յորդանանու ջու-
րը կտրեցաւ . ու աս քարերը Իսրա-
յէլի որդւոց մէջ յիշատակի համար
8 պիտի ըլլան յաւիտեան ։ Ու Իս-

րայէլի որդիքը Յեսուին պատուի-
րածին պէս ըրին . ու Յորդանա-
նու մէջէն տասուերկու քար ա-
ռին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն
թուովը , ինչպէս որ Տէրը Յեսուին
հրամայեր էր , և զանոնք իրենց հետը
իջևանի տեղը տարին , ու հոն դրին ։
Ու Յեսու ուրիշ տասուերկու քա- 9
րեր ալ կանգնեց Յորդանանու
մէջը , ուխտին տապանակը վերցը-
նող քահանայից ոտքերուն կեցած
տեղը , ու մինչև աս օրս հոն են ։
Ու տապանակը վերցընող քահա- 10
նաները Յորդանանու մէջը կայնե-
ցան , մինչև որ լմնցաւ ան բո-
լոր խօսքը , որն որ Տէրը Յե-
սուին պատուիրեց ժողովուրդին ը-
սելու , ինչպէս որ Մովսէս Յեսուին
պատուիրեր էր . և ժողովուրդը
արտորալով անցաւ ։ Ու երբոր 11
բոլոր ժողովուրդին անցնիլը լմն-
ցաւ , ան ատենը Տէրոջը տապանա-
կը ու քահանաները ժողովուրդին
առջևը անցան ։

Ու Ռուբէնի որդիքը ու Գադի 12
որդիքը և Մանասէի կէս ցեղը սպա-
ռազինեալ՝ Իսրայէլի որդւոցը
առջևը անցան , ինչպէս որ Մովսէս
անոնց ըսեր էր . Քառասուն հա- 13
զարի չափ պատրաստուած զօրք
Տէրոջը առջևը պատերազմի համար
Երիքովի դաշտը անցան ։

Նոյն օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին 14
աչքերուն առջևը Յեսուն մեծցուց ,
ու անոր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ՝ Մովսէսէն վախցածնուն պէս
անկէ կը վախնային ։ Ու Տէրը 15
խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսելով , Վկա- 16
յութեան տապանակը վերցընող
քահանաներուն հրաման ըրէ որ
Յորդանանէն ելլեն ։ Ու ասոր Յե- 17
սու քահանաներուն հրամայեց ու
ըսաւ , Յորդանանէն ելէք ։ Ու 18
երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը
վերցընող քահանաները Յորդա-
նանու մէջէն ելան , և քահանայից
ոտքերուն թաթերը ցամաքի վրայ
կոխեցին , Յորդանանու ջուրը իր
տեղը դարձաւ , ու առջինին պէս իր
բոլոր եզերքներուն վրայ քալեց ։
Ու առաջին ամսուն տասներորդ 19

օրը՝ ժողովուրդը Յորդանանէն
դուրս ելլելով, Գաղգաղայի մէջ
Երիքովի արեւելեան կողմը բանակ
20 ըրին։ Եւ այն տասուերկու քարը՝
որ Յորդանանէն առեր էին, Յեսու
21 Գաղգաղայի մէջ կանգնեց. Եւ Իսրայէլի
որդւոցը խօսեցաւ ըսելով,
Վաղը թէ որ ձեր որդիքը իրենց
հայրերուն հարցընելու ըլլան ու ըսեն
թէ Աս քարերը ինչ են.
22 Ձեր տղոցը իմացընէք ըսելով,
Իսրայէլ աս Յորդանանէն ցամաքով
23 անցաւ. Որովհետեւ ձեր Տէր
Աստուածը ձեր առջեւէն Յորդանանու
ջուրերը ցամքեցուց մինչեւ որ
դուք անցաք, ինչպէս որ ձեր Տէր
Աստուածը Կարմիր ծովուն մէջն
ալ ըրաւ, որն որ ցամքեցուց մեր
առջեւէն մինչեւ որ մենք անցանք.
24 Որպէս զի երկրիս ամէն ազգերը
գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր
է, և դուք ձեր Տէր Աստուծմէն
միշտ վախնաք։

ԳԼ. Ե.

1 Եւ երբոր լսեցին Ամօրհացւոց բոլոր
թագաւորները, որոնք Յորդանանու
այդին արեւմտեան կողմը
կը բնակէին, ու Քանանացւոց բոլոր
թագաւորները, որոնք ծովեզերքին
քով կը բնակէին, թէ Տէրը Իսրայէլի
որդւոցը առջեւէն մինչեւ անոնց
անցնիլը Յորդանանու ջուրերը
ցամքեցուցեր է, անոնց սիրտը հալեցաւ,
ու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն
անոնց վրայ համարձակութիւն
չմնաց։
2 Այն ատենը Տէրը Յեսուին ըսաւ,
Քեզի գայլախազէ դանակներ շինէ,
ու դարձեր Իսրայէլի որդիքը նորէն
3 թլփատէ։ Եւ Յեսու իրեն գայլախազէ
դանակներ շինեց, ու Բլուր
անթլփատութեանց ըսուած տեղը
4 Իսրայէլի որդիքը թլփատեց։ Եւ աս է
պատճառը, որուն համար Յեսու
զանոնք թլփատեց. Եգիպտոսէն ելած
բոլոր ժողովուրդին արուները՝
ամէն պատերազմող մարդիկը Եգիպտոսէն
ելլելէն ետքը անապատին
5 մէջ ճամբան մեռան. Եւ բոլոր
ելած ժողովուրդը թլփատուած
էր. բայց Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը
անապատին մէջ ճամբան ծնած
բոլոր ժողովուրդը չթլփատեցին։
Քանզի Իսրայէլի որդիքը քառասուն 6
տարի անապատին մէջը պտըտեցան,
մինչեւ որ Տէրոջը խօսքին հնազանդութիւն
չընող բոլոր ազգը՝
այսինքն պատերազմական մարդիկը
սպառեցան. որովհետեւ Տէրը անոնց
երդում ըրաւ որ բնաւ անոնց
չցուցընէ այն երկիրը՝ այն կաթ ու
մեղր բղխող երկիրը, որն որ Տէրը
անոնց հայրերուն երդում ըրեր էր
մեզի տալու։ Ուստի անոնց տեղը 7
անոնց զաւակները հանեց, ու զանոնք
թլփատեց Յեսու. քանզի անթլփատ
էին, որովհետեւ ճամբուն
մէջ թլփատուած չէին զանոնք։ Եւ 8
երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփատուիլը
լմնցաւ, բանակին մէջ իրենց
տեղը նստան, մինչեւ որ ողջացան։
Այն ատենը Տէրը Յեսուին 9
ըսաւ, Այսօր Եգիպտոսի
նախատինքը ձեր վրայէն վերցուցի.
ուստի այն տեղին անունը մինչեւ աս
օրս Գաղգաղա ըսուեցաւ։ Եւ 10
Իսրայէլի որդիքը Գաղգաղայի մէջ
բանակեցան. ու ամսուն չորեքտասաներորդ
օրը իրիկուան դէմ Երիքովի
դաշտերուն մէջ զատիկը
ըրին։ Եւ զատկին հետեւեալ օրը 11
այն երկրին պտուղէն բաղարջ կերան,
ու նոյն օրը բոհրած ցորեն ալ
կերան։

Եւ հետեւեալ օրը երբոր այն երկրին 12
պտուղէն կերան, մանանան դադարեցաւ.
ու անկէ ետքը Իսրայէլի
որդւոցը համար՝ ալ մանանայ չէր
գտնուեր. և այն տարին Քանանու
երկրին պտուղէն կերան։

Եւ երբոր Յեսու Երիքովի քով 13
էր, աչքերը վերցընելով տեսաւ որ
ահա իր դիմացը մէկ մարդ մը կայներ
էր, և անոր ձեռքը մերկ սուր
մը կար. ու Յեսու անոր մօտենալով
անոր ըսաւ, Մեզմէ՞ ես, թէ մեր
թշնամիներէն ես. Եւ անիկայ ըսաւ, 14
Ոչ, այլ ես Տէրոջը զօրավարն
եմ, աս հիմա եկայ։ Եւ
Յեսու երեսի վրայ գետինը ինկաւ
ու երկրպագութիւն ըրաւ, և անոր

ըսաւ, Իմ տէրս իր ծառային ի՞նչ
15 կը հրամայէ։ Եւ Տէրոջը զօրավարը
Յեսուին ըսաւ, Ոտքերէդ կօշիկներդ
հանէ, քանզի կայնած տեղդ
սուրբ է. և Յեսու այնպէս ըրաւ։

ԳԼ. Զ.

1 Եւ Երիքով Իսրայէլի որդւոցը
պատճառաւ ամուր կերպով մը
փակուած էր. ելլող ու մտնող
2 չկար։ Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ,
Նայէ, Երիքովը ու անոր թագաւորը
և զօրաւոր կտրիճները քու
3 ձեռքդ տուի։ Ուստի ամէն պատերազմական
մարդիկը՝ քաղաքին
բոլորտիքը դառնալով, մէկ անգամ
քաղաքին բոլորտիքը պտըտիք.
4 վեց օր ասանկ ըրէք։ Եւ
տապանակին առջեւը եօթը քահանայ
եօթը Յոբելեան փողերը առնեն.
ու եօթներորդ օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտըտիք,
և քահանաները փողերը հնչեցնեն.
5 Եւ երբոր Յոբելեան եղջիւրները
երկար հնչեցնեն, և դուք
փողերուն ձայնը լսէք, բոլոր ժողովուրդը
մեծ աղաղակ մը հանէ. և
քաղաքին պարիսպները վար պիտի
իյնան, ու ժողովուրդին ամէն մէկը
շիտակ առաջ իր դիմացը ներս պիտի
մտնէ։
6 Եւ Նաւէի որդին Յեսու քահանաները
կանչեց ու անոնց ըսաւ,
Ուխտին տապանակը վերցուցէք,
ու Տէրոջը տապանակին առջեւէն
եօթը քահանայ եօթը Յոբելեան
7 փողեր առնեն։ Եւ ժողովուրդին
ըսաւ, Անցէք ու քաղաքին
բոլորտիքը պտըտեցէք, և
զինուորները Տէրոջը տապանակին
8 առջեւը անցնին։ Եւ երբոր Յեսու
ժողովուրդին պատուիրեց, եօթը
քահանաները, որ եօթը Յոբելեան
փողերը ունէին, Տէրոջը առջեւը
անցնելով փողերը հնչեցուցին, ու
Տէրոջը ուխտին տապանակը անոնց
ետեւէն կ'երթար։
9 Եւ զինուորները փողերը հնչեցընող
քահանաներուն առջեւէն կ'երթային,
բայց վերջապահները՝ տապանակին
ետեւէն. ու քահանաները
փողերը հնչեցընելով կ'երթային։
Եւ Յեսու ժողովուրդին պատուիրելով 10
ըսաւ, Դուք աղաղակ մի
հանէք, և ձայներնիդ չլսուի, ու
ձեր բերնէն խօսք մը չելլէ, մինչեւ
այն օրը որ ես ձեզի ըսեմ թէ Աղաղակ
հանեցէք. այն ատենը աղաղակեցէք։
Ուստի Տէրոջը տապանակը 11
քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ
պտըտելէն ետեւ բանակը դարձան,
ու գիշերը բանակին մէջը
մնացին։

Եւ Յեսու առտուանց կանուխ 12
ելաւ, ու քահանաները Տէրոջը
տապանակը վերցուցին։ Եւ եօթը 13
Յոբելեան փողերը կրող եօթը քահանաները
Տէրոջը տապանակին առջեւէն
կ'երթային՝ փողերը հնչեցընելով,
ու զինուորները անոնց առջեւէն
կ'երթային, ու վերջապահները
Տէրոջը տապանակին ետեւէն. և քահանաները
փողերը հնչեցընելով կ'երթային։
Երկրորդ օրն ալ քաղաքին 14
բոլորտիքը մէկ անգամ պտըտելով՝
բանակը դարձան. վեց օր
այսպէս ըրին։ Եւ եօթներորդ օրը 15
կանուխ ելան՝ արշալոյսին ծագած
ատենը, ու քաղաքին բոլորտիքը
եօթը անգամ պտըտեցան նոյն կերպով.
միայն թէ այն օրը քաղաքին
բոլորտիքը եօթը անգամ պտըտեցան։
Եւ եօթներորդ անգամին 16
երբոր քահանաները փողերը հնչեցուցին,
Յեսու ժողովուրդին ըսաւ,
Աղաղակեցէք, քանզի Տէրը
աս քաղաքը ձեր ձեռքը տուաւ։
Եւ քաղաքը ու բոլոր անոր մէջ 17
եղածը Տէրոջմէ նզովեալ ըլլան.
միայն Ռախաբ պոռնիկը մեր ղրկած
լրտեսները պահելուն համար
ողջ մնայ, թէ ինքը և թէ իրեն
հետ տանը մէջ բոլոր եղողները։
Բայց դուք ամէն կերպով զգուշանաք 18
նզովածէն. չըլլայ որ նզովածէն
առնելով դուք ալ նզովեալ ըլլաք,
ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ
ձգելով, զանիկայ նեղութեան հանդըպցընէք։
Եւ բոլոր արծաթը 19
ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ ամանները
Տէրոջը համար սուրբ ըլլան.
Տէրոջը գանձը մտնեն։

20 Ուստի ժողովուրդը աղաղակեց, որովհետեւ փողերը հնչեցին. ու երբոր ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց, ու ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց, պարիսպները վար ինկան. և ժողովուրդին ամէն մէկը շիտակ առաջ քաղաքը մտնելով՝ 21 քաղաքը առին. Ու բոլոր քաղաքին մէջ եղածը՝ այր և կին, երիտասարդ և ծեր, արջառ, ոչխար ու էշ, սուրի բերնէ անցընելով կորսնցուցին. 22 Ու Յեսու ան երկիրը լրտեսող երկու մարդոցն ըսաւ, Ան պոռնիկ կնկանը տունը գացէք, ու ինչպէս որ անոր երդում ըրիք, կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը անկէ դուրս հանեցէք։ 23 Ուստի ան լրտես երիտասարդները գացին, ու Ռախաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները և անոր ամէն ունեցածը դուրս հանեցին, ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հանեցին, և զանոնք Իսրայէլի բանակին դուրսը կեցուցին։ 24 Ու քաղաքը և բոլոր անոր մէջ եղածը կրակով այրեցին. միայն արծաթը ու ոսկին և պղինձ ու երկաթէ ամանները Տէրոջը տանը գանձին մէջ դրին։ 25 Եւ այսպէս Յեսու ողջ պահեց Ռախաբ պոռնիկը ու անոր հօրը տունը և անոր ամէն ունեցածը. ու անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր. քանզի անիկայ պահեց ան լրտեսները՝ որոնք Յեսու խրկեր էր Երիքովը լրտեսելու համար։

26 Ու ան ատենը Յեսու երդում ընելով ըսաւ, Տէրոջը առջեւը անիծեալ ըլլայ ան մարդը՝ որ կելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ. իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ, ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ։

27 Ու Տէրը Յեսուին հետ էր, ու անոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ։

ԳԼ. Է.

1 Բայց Իսրայէլի որդիքը նզովքի վրայով յանցանք գործեցին. քանզի Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքար նզովածէն առաւ, ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ։

2 Ու Յեսու Երիքովէն մարդիկ խրկեց դէպ'ի Գայի, որ Բեթաւանին մօտ է, Բեթէլին արեւելեան կողմը, և խօսեցաւ անոնց ըսելով, Ելէք ու ան երկիրը լրտեսեցէք. և ան մարդիկը ելան ու Գային լրտեսեցին։ 3 Ու Յեսուին դարձան ու անոր ըսին, Բոլոր ժողովուրդը չելլէ, հապա երկու կամ երեք հազար մարդու չափ ելլեն, ու Գային զարնեն. բոլոր ժողովուրդը հոն տանելով մի յոգնեցըներ. քանզի անոնք քիչուոր են։ 4 Ուստի ժողովուրդէն երեք հազարի չափ մարդ հոն ելան, բայց Գայի մարդոցը առջեւէն փախան. 5 Ու Գայի մարդիկը անոնցմէ երեսուն-ու-վեց մարդու չափ զարկին, քանզի զանոնք դրանը առջեւէն մինչև Սեբարիմ հալածեցին, ու զառ'ի վայրին վրայ զանոնք զարկին. ուստի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ։

6 Ու Յեսու իր հանդերձները պատռելով Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսին վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն, թէ ինքը և թէ Իսրայէլի ծերերը, ու իրենց գլխուն վրայ հող ցանեցին. 7 Ու Յեսու ըսաւ, Ո՜հ, Տէր Եհովայ, ինչո՞ւ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու աս դիի կողմը անցուցիր, որ մեզ Ամորհացւոց ձեռքը մատնես, ու մեզ կորսնցընես. երանի թէ Յորդանանու անդիի կողմը գոհ ըլլալով մնայինք։ 8 Ո՜հ Տէր, Իսրայէլ իր թշնամիներուն առջեւը կռնակ դարձընելէն ետեւ՝ ալ ես ի՞նչ ըսեմ. 9 Որովհետեւ Քանանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշարեն, ու մեր անունը երկրիս վրայէն բոլորովին պիտի վերցընեն. ան ատենը դուն մեծ անուանդ ի՞նչ պիտի ընես։

10 Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, Ոտքի վրայ ելիր. ինչո՞ւ համար այսպէս

երեսիդ վրայ ինկեր ես. 11 Իսրայէլ մեղք գործեց, և իմ անոնց հրամայած ուխտս զանց ըրին. քանզի նզովածէն առին, ու գողութիւն ըրին, և սուտ զրուցեցին, ու նաև իրենց 12 կարասիներուն մէջ դրին. Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջեւը կենալ. իրենց թշնամիներուն առջեւը կռնակ պիտի դարձընեն, քանզի նզոված եղան. և ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ, թէ որ դուք նզովածը ձեր 13 մէջէն բնաջինջ չընէք։ Ելի՛ր ժողովուրդը սրբէ, ու ըսէ, Վաղուան համար սրբուեցէք, քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ Իսրայէլ, ձեր մէջը նզոված կայ. մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք, դու թշնամիներուդ առջեւը պիտի չկրնաս կենալ։ 14 Ուստի առտուանց ձեր ցեղերովը մօտենաք, ու Տէրը ո՛ր ցեղը վիճակով բռնելու ըլլայ, անիկայ իր ազգատոհմերովը մօտենայ. և Տէրը ո՛ր ազգատոհմը բռնելու ըլլայ, անիկայ իր տուներովը մօտենայ. ու Տէրը ո՛ր տունը բռնելու ըլլայ, անիկայ 15 իր մարդիկներովը մօտենայ. Ու ա՛ն որ նզովածով բռնուի, կրակով պիտի այրուի, թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ, ու Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն ըրաւ։

16 Ուստի Յեսու առտուանց կանուխ ելաւ, ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց, և Յուդայի ցեղը բռնուեցաւ. 17 Ու Յուդայի ազգատոհմերը մօտեցընելուն, Զարայեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ. ու Զարայեանց տոհմը մարդիկներովը մօտեցընելուն, Զաբդին բռնուեցաւ. 18 Եւ անոր տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն, Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Աքարը բռնուեցաւ։ 19 Ան ատենը Յեսու Աքարին ըսաւ, Որդիս, հիմա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն փառք տուր, ու անոր խոստովանէ, և քու ըրածդ հիմա ինծի յայտնէ, ինծմէ մի պահեր։ 20 Ու Աքար պատասխան տուաւ Յեսուին և ըսաւ, Իրաւցընէ ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցի, ու ասանկ ասանկ բան մը ըրի. 21 Աւարին մէջ մէկ աղէկ բաբելոնի վերարկու մը, ու երկու հարիւր սիկղ արծաթ, և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը տեսայ, ու անոնց ցանկալով առի. և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին տակը պահուած են, ու արծաթը անոր տակն է։ 22 Ուստի Յեսու լրաբերներ խրկեց. ու անոնք վրանը վազեցին. և ահա վրանին մէջը պահուած էր ան, ու արծաթը անոր տակն էր. 23 Ու զանոնք վրանին մէջէն առնելով Յեսուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին, և զանոնք Տէրոջը առջեւը դրին։

24 Ան ատենը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Զարայեան Աքարը ու ան արծաթը և վերարկուն ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը, աղջիկները, արջառները, էշերը, ոչխարները, վրանը ու անոր ամէն բանը առին, և զանոնք Աքովրի ձորը հանեցին։ 25 Ու Յեսու ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր. Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ. ուստի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ քարերով քարկոծեցին, ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետեւ կրակով այրեցին։ 26 Եւ անոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին, որ կը կենայ մինչև աս օրս. Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադարեցաւ. աս պատճառաւ ան տեղին անունը Աքովրի ձոր ըսուեցաւ մինչև աս օրս։

ԳԼ. Ը.

1 Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, Մի՛ վախնար, ու մի՛ զարհուրիր. բոլոր պատերազմող մարդիկները հետդ առ, ու ելի՛ր դէպ'ի Գայի գնա. ահա Գայի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի. 2 Ու Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս, Գային ու անոր թագաւորին ալ ընես, միայն թէ

անոր աւարը ու անասունները ձե-
զի առնէք ։ Քաղաքին ետեւի կող-
3 մէն դարաններ պատրաստէս ։ Ուս-
տի Յեշու ու բոլոր պատերազմող
մարդիկը ոտք ելան , որ Գայիի
վրայ երթան . և Յեշու երեսուն հա-
զար զօրաւոր մարդ ընտրեց , ու զա-
4 նոնք գիշերով խրկեց . Եւ անոնց
պատուիրելով ըսաւ , Նայեցէք ,
դուք քաղաքին ետեւէն անոր քաղա-
քին համար դարանի մէջ պիտի
նստիք . քաղաքէն շատ մի հեռա-
նաք , և ամէնքնիդ ալ պատրաստ
5 ըլլաք . Ու ես իմ հետս եղող բո-
լոր ժողովուրդով քաղաքին պիտի
մօտենամ . ու երբ որ անոնք առջի
անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն ,
անոնց առջեւէն պիտի փախչինք .
6 Ու անոնք մեր ետեւէն պիտի ելլեն ,
մինչև որ զանոնք քաղաքէն զա-
տենք . որովհետև անոնք պիտի ը-
սեն թէ Մեր առջեւէն փախան
առջի անգամին պէս . ու մենք ա-
7 նոնց առջեւէն պիտի փախչինք ։ Ան
ատենը դուք դարանէն ելլէք , ու
քաղաքը առնէք . քանզի ձեր Տէր
Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը պի-
8 տի տայ ։ Ու երբոր քաղաքը առ-
նէք . քաղաքը կրակով այրէք .
Տէրոջը խօսքին պէս ընէք . ահա
9 ձեզի պատուիրեցի ։ Եւ Յեշու
զանոնք խրկեց , ու անոնք գացին
դարանը նստան Բեթէլի ու Գայիի
մէջտեղը , Գայիի արեւմտեան կող-
մէն . և Յեշու այն գիշերը ժողո-
վուրդին մէջը մնաց ։

10 Ու Յեշու առտուանց կանուխ
ելաւ ու ժողովուրդը աչքէ ան-
ցուց , և ինքը Իսրայէլի ծերերուն
հետ ժողովուրդին առջեւէն դէպ 'ի
11 Գայի գնաց . Եւ իր հետը եղող
բոլոր պատերազմական մարդիկներն
ալ ելան , ու մօտենալով քաղա-
քին առջեւը գացին , ու Գայիի
հիւսիսային կողմը բանակեցան . և
անոնց ու Գայիի մէջտեղը մէկ ձոր
12 մը կար ։ Եւ հինգ հազարի չափ
մարդ առաւ , ու զանոնք դարանի
մէջ նստեցուց Բեթէլի ու Գայիի
մէջտեղը քաղաքին արեւմտեան կող-
13 մը ։ Ու ժողովուրդը քաղաքին
հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր բա-
նակը , ու քաղաքին արեւմտեան
կողմը դարանը . և Յեշու այն գի-
շերը ձորին մէջը գնաց ։

Ու երբոր Գայիի թագաւորը 14
զանիկայ տեսաւ , քաղաքին մար-
դոցմովը շուտով ու կանուխ դուրս
ելաւ , որ ինքը ու իր բոլոր ժողո-
վուրդը որոշ ժամանակով մը դաշ-
տի վրայ Իսրայէլի դէմ պատերազ-
մին , ու չէր գիտեր որ քաղաքին
ետեւը իրեն համար դարան դրը-
ւած էր ։ Եւ Յեշու ու բոլոր 15
Իսրայէլ անոնց առջեւը զիրենք
զարնուածի պէս ցուցնելով՝ ան-
ապատին ճամբան փախան ։ Ու քա- 16
ղաքին մէջը եղող բոլոր ժողովուր-
դը ժողվուեցաւ որ զանոնք հալա-
ծեն , ու Յեշուին ետեւէն իյնալով
քաղաքէն զատուեցան ։ Եւ Գայիի 17
ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ
Իսրայէլին ետեւէն չելլէ . ուստի
քաղաքը բաց թողուցին , ու Իս-
րայէլին ետեւէն ինկան ։

Եւ Տէրը Յեշուին ըսաւ , Ձեռքդ 18
եղած նիզակը դէպ 'ի Գայի երկըն-
ցու'ր . քանզի զանիկայ քու ձեռքդ
պիտի տամ . և Յեշու ձեռքը եղած
նիզակը դէպ 'ի քաղաքը երկըն-
ցուց . Ու դարանակալները շու- 19
տով իրենց տեղէն ելան , և անիկայ
իր ձեռքը երկընցուցածին պէս ,
վազեցին քաղաքը մտան ու առին
անիկայ , և շուտով մը քաղաքը
կրակով բռնկցուցին ։ Ու Գայիի 20
բնակիչները ետեւնին դարձան տե-
սան որ ահա քաղաքին ծուխը մին-
չև երկինքը կ'ելլէր . և անոնք հոս
կամ հոն փախչելու կարողութիւն
չունէին . ու անապատը փախչող
ժողովուրդն ալ իր ետեւէն ինկողնե-
րուն վրայ դարձաւ ։ Եւ Յեշու ու 21
բոլոր Իսրայէլ երբոր տեսան որ
դարանակալները քաղաքը առին ,
ու քաղաքին ծուխը վեր կ'ելլէր ,
իրենք ալ ետ դարձան , ու Գայիի
մարդիկը զարկին ։ Միւսներն 22
ալ քաղաքէն անոնց դէմը ելան .
ուստի մէկ կողմանէ ասոնք ու
միւս կողմանէ ալ անոնք ըլլալով ,
Գայիի մարդիկը Իսրայէլացւոց

մէջտեղը մնացին . ու զանոնք զար-
կին մինչև որ անոնցմէ մարդ մը
23 ողջ չմնաց ու չազատեցաւ ։ Եւ
Գայիի թագաւորը ողջ բռնեցին , ու
զանիկայ Յեշուին բերին ։

24 Ու երբոր Իսրայէլացիք Գայիի
բոլոր բնակիչները՝ զիրենք հալա-
ծողները դաշտին ու անապատին
մէջ ջարդեցին , ու անոնց ամէնքն
ալ սուրի բերնէ իյնալով հատան ,
բոլոր Իսրայէլացիք Գայի դարձան ,
ու զանիկայ սուրի բերնէ անցուցին ։
25 Եւ այն օրը ինկածներուն ամէնը՝
թէ էրիկ մարդ և թէ կնիկ մարդ ,
տասնուերկու հազար էր , այսինքն
26 Գայիի բոլոր մարդիկը ։ Ու
Յեշու նիզակով երկընցուցած ձեռ-
քը ետ չքաշեց մինչև որ Գայիի
բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ ։
27 Բայց Իսրայէլացիք անասունները
ու քաղաքին աւարը իրենց առին ,
Տէրոջը Յեշուին հրամայած խօսքին
28 համեմատ ։ Եւ Յեշու Գային այ-
րեց , ու զանիկայ մշտնջենաւոր ա-
ւերակներու դէզ ըրաւ մինչև այս-
29 օր ։ Եւ Գայիի թագաւորը ծառէ
մը կախեց մինչև իրիկուն . ու ա-
րեւը մտնելուն՝ Յեշու հրամայեց որ
անոր մեռած մարմինը ծառէն վար
իջեցնեն . և զանիկայ քաղաքին
դրանը առջեւը նետեցին , ու անոր
վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզե-
ցին , որ կը մնայ մինչև այսօր ։

30 Ան ատենը Յեշու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն սեղան մը շինեց Գեբաղ
31 լեռան վրայ , Ինչպէս որ Տէրոջը
ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
պատուիրեր էր . — Մովսէսին օրի-
նաց գրքին մէջի գրուածին պէս՝
Յեշու — սեղանը ամբողջ քարերէ
շինեց , որոնց վրայ երկաթ չէր դը-
պած . և անոր վրայ Տէրոջը ողջա-
կէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
32 մատուցին ։ Եւ հոն այն քարերուն
վրայ գրեց Մովսէսին օրինաց կրկին
օրինակը , որն որ Իսրայէլի որդւոցը
33 առջեւը գրեց ։ Ու բոլոր Իսրայէլ
և անոնց ծերերը ու ոստիկանները
և դատաւորները տապանակին մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն՝ Տէրոջը
ուխտին տապանակը վերցնող Ղե-
ւացի քահանաներուն առջեւէն կ'եր-
թային , թէ օտարականները և թէ
բնակները . անոնց կէսը Գարիզին
լեռանը կողմը՝ ու կէսն ալ Գեբաղ
լեռանը կողմը կայնեցան , ինչպէս որ
Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր
էր առաջ որ Իսրայէլի ժողովուրդը
օրհնեն ։ Եւ անկէ ետև օրէնքին բոլոր 34
խօսքերը կարդաց , թէ օրհնութիւն-
ները և թէ անէծքները , ինչ որ
գրուած էր օրինաց գրքին մէջը ։
Մովսէսին բոլոր պատուիրածներէն 35
բնաւ խօսք մը չմնաց , որ զանիկայ
Յեշու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
և անոնց կնիկներուն ու տղաքներուն
և անոնց մէջը պտըտող օտարակա-
նին առջեւը չկարդայ ։

ԳԼ. Թ.

Ու երբոր Յորդանանու ասդին 1
կողմը եղող բոլոր թագաւորնե-
րը՝ որոնք լեռան վրայ , դաշտի վրայ
ու մեծ ծովուն բոլոր եզերքը մինչև
Լիբանանին դիմացը կը բնակէին ,
այսինքն Քետացիք , Ամօրհացիք ,
Քանանացիք , Փերեզացիք , Խևա-
ցիք ու Յեբուսացիք — զասիկա
լսեցին , Միաբանութեամբ ժող- 2
վուեցան՝ որ Յեշուին ու Իսրայէլին
դէմ պատերազմին ։

Բայց Գաբաւոնի բնակիչները 3
երբոր լսեցին ինչ որ Յեշու Երի-
քովին ու Գայիին ըրեր էր , Իրենք 4
ալ վարպետութիւն մը բանեցու-
ցին . գացին պաշարներ պատրաս-
տեցին , ու իրենց էշերուն վրայ հին
քուրձեր , ու հին՝ պատռած ու
կարկըտած գինիի տիկեր դրին , Եւ 5
իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած
ու կարկըտած էին , ու վրանին ալ
հին լաթեր առին . և բոլոր իրենց
պաշար առած հացը չորցած ու
մգլած էր . Ու բանակը գացին Յե- 6
շուին Գաղգաղայի մէջ , և անոր
ու Իսրայէլի մարդոցը ըսին ,
Մենք հեռու երկրէ կու գանք .
ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակ-
ցութիւն ըրէք ։ Ան ատենը Իս- 7
րայէլի մարդիկը այն Խևացիներուն
ըսին , Գուցէ դուք մեր մէջը կը

բնակիք , ու ձեզի հետ ի՞նչպէս
8 դաշնակցութիւն ընենք : Բայց ա-
նոնք Յեսուին ըսին , Մենք քու
ծառաներդ ենք : Եւ Յեսու անոնց
ըսաւ , Դուք ո՞վ էք , և ո՞ւրկէց
9 կու գաք : Ու անոր ըսին , Քու
ծառաներդ խիստ հեռու երկրէ ե-
կած են քու Աստուծոյդ Տէրոջ ա-
նուանը համար , քանզի անոր համ-
բաւը ու Եգիպտոսի մէջ բոլոր ը-
10 րածները լսեցինք . Ու նաև Յոր-
դանանու անդին կողմը եղող Ա-
մօրհացւոց երկու թագաւորներուն՝
Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին ու
Աստարովթ եղող Բասանի Ովգ
թագաւորին դէմ բոլոր ըրած բա-
11 ները լսեցինք : Ու մեր ծերերը ու
մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի
խօսեցան ու ըսին , Ձեռքերնիդ
ճամբու համար պաշար առէք , և
զանոնք դիմաւորելու գացէք , ու ա-
նոնց ըսէք , Մենք ձեր ծառաներն
ենք , հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
12 թիւն ըրէք : Այս մեր հացը որ մենք
ելանք ձեզի գալու համար , տաք պա-
շարի հացերնիս մեր տուներէն առեր
առինք , և ահա հիմա չորցած ու
13 մգլած են . Այս ալ գինիի տիկերը
նոր էին , երբոր լեցուցինք , բայց
ահա պատռած են . ու աս մեր հան-
դերձները և կօշիկները ճամբուն
խիստ երկայնութեանը համար հին-
14 ցան : Ու անոնց պաշարէն նայե-
լով՝ ան մարդիկը ընդունեցին ,
15 ու Տէրոջը չհարցուցին : Ու Յե-
սու անոնց հետ խաղաղութիւն ը-
րաւ , ու անոնց ուխտեց որ զանոնք
ապրեցընէ . և ժողովքին իշխաններն
ալ անոնց երդում ըրին :

16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն
ընելէն երեք օր ետքը լսեցին որ ա-
նոնք իրենց դրացիներն են , ու իրենց
17 մէջը կը բնակին : Ու Իսրայէլի
որդիքը չուելով՝ երրորդ օրը անոնց
քաղաքները մտան . ու անոնց քա-
ղաքները Գաբաւոն , Կեփիրա , Բէ-
18 րովթ և Կարիաթարիմ էին : Ու
Իսրայէլի որդիքը զանոնք չզարկին .
քանզի ժողովքին իշխանները Իս-
րայէլի Տէր Աստուծոյն անունով ա-
նոնց երդում ըրեր էին . բայց բոլոր
ժողովքը իշխաններուն դէմ տրտըն-
ջեցին :

Այս ատեն իշխանները բոլոր ժո- 19
ղովքին ըսին , Մենք Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անունով անոնց երդում
ըրինք , ու հիմա չենք կրնար անոնց
դպչիլ : Անոնց այսպէս ընենք . 20
զանոնք ողջ թողունք , որ մեր վրայ
բարկութիւն չգայ անոնց երդում
ընելնուս համար : Ուստի իշխան- 21
ները անոնց ըսին , Թող ողջ մնան ,
բայց բոլոր ժողովքին փայտակոտր-
ներ ու ջրկիրներ ըլլան . և փայտա-
կոտրներ ու ջրկիրներ եղան , ինչպէս
որ իշխանները անոնց ըսին :

Այսպէս Յեսու զանոնք կանչեց , ու 22
անոնց խօսեցաւ ըսելով , Ինչո՞ւ
համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ
Ձեզմէ շատ հեռու ենք , ու դուք մեր
մէջը կը բնակիք . Ուրեմն դուք հի- 23
մա անիծեալ էք , ու իմ Աստուծոյս
տանը համար ձեզմէ ծառայ , փայ-
տակոտր ու ջրկիր չպակսի : Ու 24
անոնք Յեսուին պատասխան տուին
ու ըսին , Քանզի քու ծառաներդ
ստուգիւ իմացան , որ քու Աստուածդ
Տէրը իր ծառային Մովսէսին
հրամցեր է որ բոլոր երկիրը ձեզի
տալու , ու աս երկրին բոլոր բնակիչ-
ները ձեր առջևէն բնաջինջ ընելու .
ուստի մենք ձեր պատճառաւը մեր
անձերուն համար շատ վախցանք , ու
աս բանը ըրինք : Ու ահա հիմա 25
քու ձեռքդ ենք . քեզի ինչ որ հա-
ճոյ ու արդար կ'երևնայ , ան ըրէ
մեզի : Ուստի անոնց այնպէս ըրաւ , 26
և զանոնք Իսրայէլի որդւոցը ձեռքէն
ազատեց , ու զանոնք չմեռցուցին :
Ու Յեսու նոյն օրը փայտակոտր 27
ու ջրկիր ըրաւ զանոնք ժողովքին ու
Տէրոջը սեղանին համար , որ Տէրը
ընտրելու տեղը ծառայեն մինչև աս
օրս :

ԳԼ. Ժ.

Ու երբոր Երուսաղէմի Ադոնիսե- 1
դեկ թագաւորը լսեց թէ Յե-
սու Գային առաւ ու զանիկայ բո-
լորովին կործանեց , և ինչ որ
Երիքովին ու անոր թագաւորին ը-
րաւ , Գային ու անոր թագաւորին
ալ այնպէս ըրաւ . և թէ Գաբաւո-
նի բնակիչները Իսրայելացւոց հետ
հաշտութիւն ըրին , ու անոնց մէջը
2 մնացին , Շատ վախցան ինք ու իր
ժողովուրդը . քանզի Գաբաւոնը
թագաւորանիստ քաղաքի մը պէս
մեծ քաղաք մըն էր , ու անիկայ Գա-
յէն մեծ էր , և անոր բոլոր մար-
3 դիկը զօրաւոր էին : Անոր հա-
մար Երուսաղէմի Ադոնիսեդեկ թա-
գաւորը՝ Քեբրոնի Ովհամ թա-
գաւորին , Յերիմութի Փիրամ թա-
գաւորին , ու Լաքիսի Յափիէ թա-
գաւորին , ու Եգղոնի Դաբիր թա-
գաւորին մարդ խրկեց՝ ըսելով ,
4 Ինծի ելէք ու ինծի օգնութիւն
ըրէք որ Գաբաւոնը զարնենք .
քանզի Յեսուին հետ ու Իսրայէլի
որդւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ :
5 Ուստի Ամօրհացւոց հինգ թագա-
ւորները՝ Երուսաղէմի թագաւորը ,
Քեբրոնի թագաւորը , Յերիմութի
թագաւորը , Լաքիսի թագաւորը
ու Եգղոնի թագաւորը ժողվուե-
ցան , և իրենք ու իրենց բոլոր բա-
նակները ելան , և Գաբաւոնին
քովը բանակ դրին , ու անոր դէմ
պատերազմ ըրին :

6 Ու Գաբաւոնի բնակիչները
Գաղգաղայի մէջ բանակը Յեսուին
մարդ խրկեցին՝ ըսելով , Քու ծա-
ռաներէդ ձեռքդ մի քաշեր , շու-
տով մեզի ել , մեզ ազատէ ու
մեզի օգնութիւն ըրէ . քանզի լեռ-
նաբնակ Ամօրհացւոց բոլոր թագա-
7 ւորները մեր վրայ ժողվուեցան : Ու
Յեսու՝ ինքը ու իրեն հետ բոլոր
պատերազմական մարդիկը և զօրքին
բոլոր զօրաւորները Գաղգաղայէն
8 ելան : Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ ,
Անոնցմէ մի վախնար , քանզի զա-
նոնք քու ձեռքդ տուի . բնաւ ա-
նոնցմէ մէկը պիտի չկարենայ քու
9 առջևդ կայնիլ : Ու Յեսու Գաղ-
գաղայէն բոլոր գիշերը քալելով՝
յանկարծակի անոնց վրայ հասաւ :
10 Ու Տէրը խռովեցուց զանոնք Իս-
րայէլին առջևը , և զանոնք Գա-
բաւոնի մէջ մեծ կոտորածով մը
կոտորեց , ու զանոնք Բեթորոն ել-
լելու ճամբուն վրայ հալածեց , և
զանոնք մինչև Ազեկա ու Մակեդա
զարկաւ : Ու երբոր անոնք Իսրա- 11
յէլին առջևէն կը փախչէին , ու
Բեթորոնէն վար կ'իջնէին , Տէրը
անոնց վրայ երկինքէն խոշոր մեծ
քարեր նետեց մինչև Ազեկա , ու
մեռան . կարկուտին քարերէն մեռ-
նողները Իսրայէլի որդւոցը սրով
մեռցուցածներէն շատ էին :

Այն ատենը Յեսու Տէրոջը հետ 12
խօսեցաւ , ան օրը որ Տէրը Ամօր-
հացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը
տուաւ , ու Իսրայէլին առջևը ը-
սաւ , Արև , դուն Գաբաւոնին
դիմացը կայնէ . լուսին , դուն ալ
Այեղոնի ձորին դիմացը կեցիր :
Ու արևը կայնեցաւ , և լուսինը իր 13
տեղը մնաց , մինչև որ ժողովուրդը
իր թշնամիներէն վրէժ առաւ :
Միթէ անիկայ Ուղղին գրքին
մէջը գրուած չէ՞ . ուստի արևը
երկինքին մէջտեղը կայնեցաւ , ու
լման մէկ օրի մը չափ մտնելու
չաճապարեց : Անոր պէս օր մը չե- 14
ղաւ , ո՛չ առաջ ու ո՛չ ետքը , որ
Տէրը մարդու ձայնը լսեց . քանզի
Տէրը Իսրայէլի համար պատերազ-
մեցաւ :

Ետքը Յեսու ու անոր հետ բոլոր 15
Իսրայէլ Գաղգաղա բանակը դար-
ձան : Ու հինգ թագաւորները 16
փախան , ու Մակեդայ այրին մէջ
պահուեցան : Ու Յեսուին պատ- 17
մուեցաւ ըսելով , Այն հինգ թա-
գաւորները Մակեդայ այրին մէջ
պահուած գտնուեցան : Ու Յե- 18
սու ըսաւ , Այրին բերանը մեծ
քարեր գլորեցէք , ու անոր վրայ
մարդիկներ դրէք՝ որ պահպանու-
թիւն ընեն . Բայց դուք մի կայ- 19
նիք , ձեր թշնամիները հալածե-
ցէք , ու անոնց ետևինները զար-
կէք , և անոնց թող մի տաք որ
իրենց քաղաքները մտնեն . քանզի
ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր
ձեռքը մատնեց : Ու երբոր Յեսու 20
Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք
խիստ մեծ կոտորածով մը կոտորեց ,
ու զանոնք հատցուց լմնցուց , և
անոնց փախստականները պարսպա-
ւոր քաղաքներուն մէջ մտան , Բոլոր 21

ժողովուրդը խաղաղութեամբ Մակեդա՝
բանակը Յեսուին դարձաւ.
— Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ
մէկը իր լեզուն չշարժեց։
22 Ան ատենը Յեսու ըսաւ, Այրին
բերանը բացէք, ու այրէն ան հինգ
թագաւորները հանեցէք ինծի բերէք։
23 Ու այնպէս ըրին, ու այրէն
ան հինգ թագաւորները՝ այսինքն
Երուսաղէմի թագաւորը, Քեբրոնի
թագաւորը, Յերիմութի թագաւորը,
Լաքիսի թագաւորը ու
Եգղոնի թագաւորը հանեցին անոր
24 քովը։ Ու երբոր աս թագաւորները
Յեսուին առջեւը հանեցին,
Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկները
կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմիկ
զօրագլուխներուն ըսաւ,
Մօտեցէք ու ձեր ոտքերը աս թագաւորներուն
պարանոցներուն վրայ
դրէք. և անոնք մօտեցան ու իրենց
ոտքերը անոնց պարանոցներուն
25 վրայ դրին։ Ու Յեսու անոնց ըսաւ,
Մի վախնաք ու մի զարհուրիք,
ուժովցէք և քաջասիրտ եղէք.
քանզի Տէրը ասանկ պիտի
ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն, որոնց
հետ որ դուք պիտի պատերազմիք։
26 Ու անկէ ետև Յեսու
զանոնք զարկաւ մեռցուց, ու զանոնք
հինգ ծառէ կախեց, և ծառերուն
վրայ մինչև իրիկուն կախուած
27 մնացին։ Ու արեւը մտնելուն Յեսու
հրամայեց, ու զանոնք ծառերուն
վրայէն իջեցուցին, և իրենց
պահուած այրին մէջը նետեցին զանոնք,
ու այրին բերանը մեծ քարեր
դրին, որ կը կենան մինչև այսօր։
28 Ու Յեսու նոյն օրը Մակեդան
ալ առաւ. ու զանիկայ սուրի բերնէ
անցուց, և անոր թագաւորը
ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
կորսնցուց, — մէկը ողջ չթողուց.
ու Մակեդայի թագաւորին
ալ անանկ ըրաւ, ինչպէս որ
Երիքովի թագաւորին ըրած էր։
29 Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր
Իսրայէլ Մակեդայէն Լեբնա անցան,
ու Լեբնային դէմ պատերազմեցան.
30 Ու Տէրը զանիկայ ալ անոր
թագաւորովը Իսրայէլին ձեռքը
մատնեց, և զանիկայ ու անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին, — մէկը ողջ չթողուցին.
և անոր թագաւորին
անանկ ըրին, ինչպէս որ Երիքովի
թագաւորին ըրած էին։
Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր 31
Իսրայէլ Լեբնայէն Լաքիս անցան,
և անոր քովը բանակելով
անոր դէմ պատերազմեցան. Ու 32
Տէրը Լաքիսը Իսրայէլին ձեռքը
մատնեց, և զանիկայ երկրորդ օրը
առնելով, զանիկայ ու անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լեբնային
ըրած էին։
Ան ատենը Գազերի Հօրամ 33
թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն
ընելու ելաւ. և Յեսու զանիկայ
ու անոր ժողովուրդը կոտորեց, անանկ
որ անոնցմէ մէկը ողջ չմնաց։
Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր 34
Իսրայէլ Լաքիսէն Եգղոն անցան,
և անոր քովը բանակելով, անոր
դէմ պատերազմ ըրին. Ու զանիկայ 35
նոյն օրը առնելով սուրի բերնէ
անցուցին. ու Յեսու նոյն օրը անոր
մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
կորսնցուց, ինչպէս որ Լաքիսին
ըրած էր։
Ետքը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր 36
Իսրայէլ Եգղոնէն Քեբրոն ելան,
ու անոր դէմ պատերազմ ըրին.
Ու զանիկայ առնելէն ետքը՝ սուրի 37
բերնէ անցուցին զանիկայ ու անոր
թագաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները
ու անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները, — մէկը ողջ չթողուցին,
ինչպէս որ Եգղոնին ըրին.
այսպէս զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կորսնցուց։
Ետքը Յեսու և իրեն հետ բոլոր 38
Իսրայէլ Դաբիր դարձաւ, ու անոր
հետ պատերազմեցաւ. Ու զանիկայ 39
ու անոր թագաւորը և անոր
բոլոր քաղաքները առին, ու զանոնք
սուրի բերնէ անցուցին. և անոր
մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
կորսնցուցին, — մէկը ողջ չթողուցին.
ինչպէս որ Քեբրոնին ըրաւ,
և ինչպէս որ Լեբնային ու անոր
թագաւորին ըրաւ, անանկ ալ
Դաբիրին ու անոր թագաւորին ըրաւ։
40 Ու Յեսու բոլոր լեռնային, հարաւային,
դաշտային ու լեռներուն
տակը եղած երկիրները և անոնց
բոլոր թագաւորները զարկաւ,
— մէկը ողջ չթողուց, հապա ամէն
շնչաւորը մեռցուց, ինչպէս որ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը պատուիրեր
41 էր։ Ու Յեսու Կադէս Բառնեայէն
մինչև Գազա, ու բոլոր Գոսոմի
երկիրը մինչև Գաբաւոն զանոնք
42 զարկաւ։ Ու աս բոլոր թագաւորները
ու անոնց երկիրը Յեսու
մէկէն առաւ. քանզի Իսրայէլին
համար Իսրայէլի Տէր Աստուածը
43 պատերազմ կ՚ընէր։ Ու Յեսու
ու իրեն հետ բոլոր Իսրայէլ Գաղգաղա
բանակը դարձան։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու Հասորի Յաբին թագաւորը
երբոր աս բաները լսեց, Մադոնի
Յոբաբ թագաւորին, և Սամերոնի
թագաւորին ու Աքսաֆի թագաւորին,
2 Ու հիւսիսային լեռները,
ու Քենէրեթի հարաւային
դաշտը ու հովիտը և արեւմտեան
կողմը՝ Դորի գաւառներուն մէջը
3 եղող թագաւորներուն՝ Արևելեան
ու արևմտեան կողմը եղող Քանանացիներուն,
Ամօրհացիներուն,
Քետացիներուն, Փերեզացիներուն
ու լեռնաբնակ Յեբուսացիներուն,
և Հերմոնի տակը Մասփայի երկիրը
եղող Խեւացիներուն լուր խրկեց։
4 Ու ասոնք իրենց բոլոր
բանակներովը — շատ ժողովուրդով
ելան, որ ծովուն եզերքը եղող աւազին
չափ բազմութիւն էին, և ձիերնին
խիստ շատ ձիեր ու կառքեր
5 ունէին։ Ու աս բոլոր թագաւորները
միաբանելով՝ մէկտեղ գացին
Մերոմի ջուրին քովը բանակեցան,
որ Իսրայէլին հետ պատերազմին։
6 Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, Անոնց
երեսէն մի վախնար, քանզի վաղը
աս ատենս ես անոնց ամէնը Իսրայէլին
առջեւը կոտորուելու պիտի
մատնեմ. անոնց ձիերուն ջիղերը
պիտի կտրես, ու անոնց կառքերն
ալ կրակով այրես։ Ուստի Յեսու 7
և իրեն հետ բոլոր պատերազմական
ժողովուրդը յանկարծակի
Մերոմի ջուրին քովը անոնց դէմ
երթալով վրանին յարձակեցան։
Ու Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը 8
տուաւ, ու զանոնք զարկին, և մինչև
մեծ Սիդոն ու Մասրեփոթ Մայիմ,
և մինչև Մասփայի հովիտը
դէպ՚ի արեւելք հալածեցին, ու զանոնք
զարկին՝ մինչև որ անոնցմէ մէկը
չազատեցաւ։ Ու Յեսու անոնց 9
այնպէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն
ըսեր էր. անոնց ձիերուն ջիղերը
կտրեց, ու անոնց կառքերը
կրակով այրեց։
Ու նոյն ատենը Յեսու դարձաւ՝ 10
Հասորը առաւ, ու անոր թագաւորը
սրով մեռցուց. քանզի Հասոր
առաջուց աս բոլոր թագաւորութիւններուն
գլուխն էր. Ու անոր 11
մէջ գտնուած բոլոր հոգիները
սուրի բերնէ անցուցին, ու բնաջինջ
ըրին. բնաւ մէկ շնչաւոր մը
չմնաց. ու Հասորը կրակով այրեց։
Ուստի Յեսու աս թագաւորներուն 12
բոլոր քաղաքները ու անոնց
բոլոր թագաւորները առաւ,
և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով
բնաջինջ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրոջը
ծառան Մովսէս պատուիրեր էր։
Բայց Իսրայէլ չայրեց ան քաղաքները 13
որոնք իրենց հողաբլուրներուն
վրայ կը կենային, բայց միայն Հասորը՝
զոր Յեսու այրեց։ Ու աս քաղաքներուն 14
բոլոր աւարը ու անասունները
Իսրայէլի որդիքը իրենց
առին, բայց բոլոր մարդիկները
սուրի բերնէ անցուցին, մինչև որ
զանոնք բնաջինջ ըրին, — բնաւ մէկ
շնչաւոր մը չթողուցին։ Ինչպէս 15
որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր
էր, անանկ ալ Մովսէս
Յեսուին պատուիրեց, ու Յեսու
ալ այնպէս ըրաւ. — ինչ որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր, բնաւ
անոնց մէկը զանց չըրաւ։
Ուստի Յեսու ան բոլոր երկիրը 16
առաւ, լեռնակողմը ու բոլոր

հարաւային կողմը և բոլոր Գոսենի երկիրը, հովիտը ու դաշտը, և Իսրայէլի լեռը ու անոր հովիտը, 17 Սեիր ելլող Քաղակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռան տակը Լիբանանու հովտին մէջ եղող Բաաղգադ, և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց, 18 ու զանոնք զարկաւ մեռցուց։ Յեսու աս բոլոր թագաւորներուն հետ 19 շատ օրեր պատերազմ ըրաւ։ Գաբաւոնի մէջ բնակող Խևացիներէն 'ի զատ՝ Իսրայէլի որդւոցը հետ հաշտութիւն ընող քաղաք մը չեղաւ. ամէնն ալ պատերազմով առին. 20 Քանզի անոնց սրտերն կարծրանալը, ու պատերազմով Իսրայէլին դէմ ելլելնին Տէրոջմէն եղաւ, որ անոնց ողորմութիւն չըլլալով զանոնք կորսնցընէ ու բնաջինջ ընէ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։

21 Նաև այն ատենը Յեսու գնաց ու լեռներէն՝ Քեբրոնէն, Դաբիրէն, Անաբէն ու Յուդայի բոլոր լեռներէն, և Իսրայէլի բոլոր լեռներէն Ենակիմները կոտորեց. Յեսու զանոնք իրենց քաղաքներովը մէկտեղ 22 կորսնցուց։ Նաև Իսրայէլի որդւոցը երկրին մէջ Ենակիմներէն մէկը չմնաց, բայց միայն Գազայի, Գեթի ու Ազովտի մէջ մնացին։

23 Ու Յեսու բոլոր երկիրը առաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, և Յեսու զանիկայ Իսրայէլին ժառանգութիւն տուաւ, անոնց ցեղերուն բաժիններուն համեմատ. ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ասոնք են այն երկրին թագաւորները՝ զորոնք Իսրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց երկիրները առին, Յորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արևելք, Առնոն ձորէն մինչև Հերմոն լեռը՝ արևելեան կողմն 2 բոլոր դաշտովը. Եսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորը, որ անիկայ Առնոն ձորին եզերքը եղող Արոերէն, և ձորին մէջտեղէն, ու Գաղաադի կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմանը եղող Յաբոկ ձորը, 3 Նաև դաշտին, արևելեան կողմն մինչև Քեներեթի ծովը, ու արևելեան կողմն Բեթեսիմոթի ճամբան, ու հարաւային կողմն Ասեդովթ փասգային տակը մինչև դաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի ծովը կը տիրէր։ 4 Ու հսկաներուն մնացորդէն Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը, որ անիկայ Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը բնակէր, 5 Նա կը տիրէր Հերմոն լեռանը, ու Սեղքայի և բոլոր Բասանի մինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու մինչև Գաղաադի կէսը, որ Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին սահմանն էր։ 6 Ասոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու անոնց երկիրները Տէրոջը ծառան Մովսէս Ռուբենեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն տուաւ։

7 Նաև ասոնք են երկրին թագաւորները, որ Յեսու ու Իսրայէլի որդիքը զարկին Յորդանանու ասդիի կողմը դէպ 'ի արևմուտք, Լիբանանու հովտին մէջ եղող Բաաղգադէն մինչև Քաղակ լեռը, որ Սեիր կ'ելլէ. և Յեսու անոնց երկիրները Իսրայէլի ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակներուն համեմատ. 8 Լեռներուն ու հովիտներուն և դաշտերուն մէջ, ու լեռներուն ստորոտները և անապատը, ու հարաւային կողմը եղող Քետացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Խևացիները ու Յեբուսացիները՝ 9 Երիքովի թագաւորը մէկ, Բեթէլի քով եղող Գայիի թագաւորը մէկ, 10 Երուսաղէմի թագաւորը մէկ, Քեբրոնի թագաւորը մէկ, 11 Յերիմովթի թագաւորը մէկ, Լաքիսի թագաւորը մէկ, 12 Եգղոնի թագաւորը մէկ, Գազերի թագաւորը մէկ, 13 Դաբիրի թագաւորը մէկ, Գադերի թագաւորը մէկ, 14 Հորմայի թագաւորը մէկ, Արադի թագաւորը մէկ, 15 Լեբնայի թագաւորը մէկ, Ոդողամի թագաւորը մէկ, 16 Մակեդայի թագաւորը մէկ, Բեթէլի թագաւորը մէկ, 17 Թափուայի թագաւորը մէկ, Ոփերի թագաւորը մէկ, 18 Ափեկի թագաւորը մէկ, Լասարոնի թագաւորը մէկ, 19 Մադոնի թագաւորը մէկ, Հասորի թագաւորը մէկ, 20 Սամրոն մարոնի թագաւորը մէկ, 21 Աքսափի թագաւորը մէկ, Թանաքի թագաւորը մէկ, Մակեդդովի 22 թագաւորը մէկ, Կադեսի թագաւորը մէկ, Կարմեղոս եղած Յեկնամի 23 թագաւորը մէկ, Դովրի գաւառին մէջ՝ Դովրի թագաւորը մէկ, Գաղգաղային Գոյիմի թագաւորը մէկ, 24 Թերսայի թագաւորը մէկ. — թագաւորներուն ամէնը երեսունըմէկ էին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու երբոր Յեսու ծերացաւ ու տարիքը առաւ, Տէրը անոր ըսաւ. Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր. և տակաւին խիստ շատ երկիր մնաց 2 ժառանգելու։ Մնացած երկիրը ասիկայ է. Փղշտացւոց ամէն սահմանները, ու բոլոր Գեսուրը, 3 Եգիպտոսին դիմացը եղող Սիովրէն մինչև Քանանացւոց սեպուած Ակկարոնի սահմանին հիւսիսային կողմը, Փղշտացւոց հինգ նախարարութիւնները, այսինքն Գազացւոց, Ազովտացւոց, Ասկաղոնացւոց, Գեթացւոց, ու Ակկարոնացւոց, 4 Նաև Եւացւոց երկիրը. Հարաւային կողմն՝ Քանանացւոց բոլոր երկիրը՝ ու Սիդոնացւոց Մէարան, մինչև Աֆէկ — մինչև 5 Ամորհացւոց սահմանը. Նաև Գաբաղացւոց երկիրը՝ ու արևելեան կողմն բոլոր Լիբանան, Հերմոն լեռան տակը եղող Բաաղգադէն 6 մինչև Եմաթի մուտքը, Բոլոր լեռնաբնակները՝ Լիբանանէն մինչև Մասրեփոթ Մայիմ, բոլոր Սիդոնացիները. զանոնք Իսրայէլի որդւոցը առջևէն ես պիտի վռնտեմ. միայն թէ դուն Իսրայէլին ժառանգութեան բաժնէ ան երկիրը, ինչպէս որ քեզի պատուիրեցի։

7 Նաև հիմա աս երկիրը ժառանգութեան բաժնէ ինը ցեղին, ու Մանասէի կէս ցեղին. 8 Քանզի Ռուբենեանք ու Գադեանք անոր հետ իրենց ժառանգութիւնը, որն որ Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արևելք անոնց տուաւ, Տէրոջը ծառային Մովսէսին տուածին պէս. 9 Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն, ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ Մեդաբայի բոլոր դաշտովը՝ մինչև Դեբոն. 10 Ու Եսեբոնի մէջ թագաւորող՝ Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր քաղաքները՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմանը. 11 Նաև Գաղաադը ու Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը՝ և բոլոր Հերմոն լեռը ու բոլոր Բասանը մինչև Սեղքա. 12 Բասանի մէջ Ովգին բոլոր թագաւորութիւնը՝ որ Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը թագաւորէր. և հսկաներուն մնացորդէն անիկայ մնացեր էր. բայց Մովսէս զանոնք զարկաւ ու վռնտեց. 13 Նաև Իսրայէլի որդիքը Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները չվռնտեցին. և Գեսուրացիները ու Մաքաթացիները մինչև այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան. 14 Միայն Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ. անոր ժառանգութիւնը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հրակէզ պատարագներն են, ինչպէս որ անոր ըսեր էր։

15 Նաև Մովսէս Ռուբէնի որդւոցը ցեղին՝ անոնց ազգատոհմերուն համեմատ ժառանգութիւն տուաւ. 16 Ու անոնց սահմանը ասիկայ եղաւ. Առնոն ձորին եզերքին վրայ եղող Արոերէն ու ձորին մէջը եղող քաղաքէն, Մեդաբայի քովը եղող 17 բոլոր դաշտը, Եսեբոն ու անոր բոլոր դաշտային քաղաքները, Դեբոն, Բամոթ Բահաղ ու Բեթբէէլմեոն, 18 Նաև Յասսա, ու Կադեմոթ, 19 ու Մեփաաթ, Նաև Կարիաթեմ, ու Սաբամա, և Սարեթ Սահար Եմակ լեռան վրայ, 20 Ու Բեթփեգովր, և Ասեդովթ փասգա, ու Բեթեսիմոթ, 21 Նաև

դաշտին ամէն քաղաքները, ու Եսեբոնի մէջ թագաւորող Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը, որ զանիկայ ու Մադիանու իշխանները՝ Եւին, Ռեկոմը, Սուրը, Ուրը ու Ռոբէն, որ երկրին մէջ բնակող Սեհոնին նախարարները Մովսէս զարկաւ։ 22 Եւ Իսրայէլի որդիները Բէովրեան Բաղաամ հմայողն ալ սրով մեռցուցին ասոնց սպաննուածներուն հետ։ 23 Ու Ռուբէնի որդւոց սահմանը Յորդանան և անոր սահմանը եղաւ. Ռուբէնի որդւոց ազգատոհմերուն ժառանգութիւնը ասիկայ է, այս քաղաքները ու ասոնց գիւղերը։

24 Եւ Մովսէս Գադի ցեղին՝ Գադի որդւոցը՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ ժառանգութիւն տուաւ։ 25 Ու անոնց սահմանը ասիկայ եղաւ. Յազեր ու բոլոր Գաղաադի քաղաքները, և Ամմոնի որդւոցը երկրին կէսը՝ մինչև Արոէր, որ Ռաբբայի դիմացն է։ 26 Ու Եսեբոնէն մինչև Ռամաթայի Մասփաթը ու Բոտանիմ, և Մանայիմէն մինչև Դաբիրի սահմանը. 27 Ու հովիտի մէջ՝ Բեթարամ ու Բեթնամրա, Սոկքոթ ու Սափոն՝ Եսեբոնի Սեհոն թագաւորին թագաւորութեանը մնացորդը, Յորդանան ու անոր սահմանը, մինչև Քեներեթի ծովուն եզերքը՝ Յորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արևելք։ 28 Գադի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց ազգատոհմերուն համեմատ ասիկայ է, այս քաղաքները ու ասոնց գիւղերը։

29 Եւ Մովսէս Մանասէի կէս ցեղին ալ ժառանգութիւն տուաւ, որ Մանասէի որդւոցը կէս ցեղին եղաւ՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ։ 30 Ու անոնց սահմանը ասիկայ եղաւ. Մանայիմէն՝ Բասանի Ովգ թագաւորին բոլոր թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բասան, ու Բասանի մէջ եղող Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաքները՝ 31 վաթսուն քաղաք. Ու Գաղաադին կէսը և Աստարովթ ու Եդրայի, Բասանի մէջ Ովգին թագաւորութեանը քաղաքները Մանասէեան Մաքիրին որդւոցը եղաւ, այսինքն Մաքիրի որդւոցը կէսին՝ իրենց ազգատոհմերուն համեմատ։

32 Ասոնք են այն բաժինները, որ Մովսէս Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի դիմացը Յորդանանու անդիի կողմը դէպ 'ի արևելք ժառանգութիւն տուաւ։ 33 Բայց Մովսէս Ղևիի ցեղին ժառանգութիւն չտուաւ. անոնց ժառանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է, ինչպէս որ անոնց ըսաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդիները ժառանգած տեղերը ասոնք են, որ Եղիազար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետութեան իշխանները ժառանգեցուցին անոնց։ 2 Իննը ու կէս ցեղերուն վիճակով տրուեցաւ անոնց ժառանգութիւնը, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր էր։ 3 Քանզի Մովսէս երկուք ու կէս ցեղերուն Յորդանանու անդիի կողմը ժառանգութիւն տուեր էր. բայց անոնց մէջը՝ Ղևտացիներուն ժառանգութիւն տուած չէր. 4 Որովհետև Յովսէփի որդիքը երկու ցեղ էին, Մանասէ ու Եփրեմ. ու երկրին մէջ Ղևտացւոց բաժին չտուին, բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար, ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշինքը և ստացուածոցը համար։ 5 Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին, ու երկիրը բաժնեցին։

6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յեսուին մօտեցան, ու Կենեզեան Յեփոնէին որդին Քաղէբ անոր ըսաւ, Դուն գիտես այն խօսքը՝ որն որ Տէրը Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ ինծի ու քեզի համար։ 7 Երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս զիս Կադէս բառնեայէն իրենց երկիրը լրտեսելու համար ղրկեց, ես քառասուն տարեկան էի. ու սրտիս մէջ եղածին պէս անոր լուր բերի. 8 Սակայն իմ հետս ելլող եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը թուլցուցին. բայց ես իմ բոլոր սրտովս իմ Տէր Աստուծոյս հնազանդեցայ։ 9 Եւ նոյն օրը Մովսէս երդում ըրաւ՝ ըսելով, Այն քու ոտքիդ կոխած երկիրը անպատճառ քեզի ու քու որդւոցդ յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ. որովհետև իմ Տէր Աստուծոյս քու բոլոր սրտովդ 10 հնազանդութիւն ըրիր։ Արդ ահա Տէրը իր ըսածին պէս այս քառասունըհինգ տարին իմ կեանքս պահեց, այն ժամանակէն 'ի վեր՝ որ Տէրը այս խօսքը Մովսէսին ըսաւ, քանի որ Իսրայէլ անապատին մէջ կը պտըտէր. և ահա ես այսօր ութ-11 սունըհինգ տարեկան եմ. Եւ այսօր տակաւին ուժով եմ, ինչպէս որ էի Մովսէսին զիս ղրկած օրը. այն ատենի զօրութիւնս ինչպէս էր, հիմակուան զօրութիւնս ալ անանկ է, պատերազմելու, և ել-12 լելու ու մտնելու կողմանէ։ Ուստի հիմա ինծի տուր այն լեռը, որուն համար Տէրը այն օրը խօսեցաւ. քանզի դուն այն օրը լսեցիր որ Ենակիմները հոն են եղեր, ու մեծ պարսպաւոր քաղաքներ ունին. գուցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչպէս որ Տէրը 13 ըսաւ։ Եւ Յեսու զանիկայ օրհնեց, ու Յեփոնեան Քաղէբին Քեբրոնը 14 ժառանգութիւն տուաւ։ Ասոր համար Քեբրոն Կենեզեան Յեփոնէի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչև այսօր, որովհետև Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բո-15 լոր սրտով հնազանդութիւն ըրաւ։ Ու Քեբրոնին անունը առաջուց Կարիաթ արբա էր. — այն Արբան Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր։

Ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ մինչև Եդովմայեցւոց սահմանը կը հասնէր. հարաւային կողմէն Սին անապատը՝ անոր հարաւային ծայրն էր։

2 Եւ անոնց հարաւային սահմանը աղի ծովուն ծայրէն՝ այսինքն հարաւակողմը նայող ծոցէն 3 սկսեր էր, Ու հարաւային կողմէն Ակրաբիմի զառ 'ի վեր ելլելով՝ Սին կ'անցնի, ու հարաւային կողմէն Կադէս բառնեայ ելլելով՝ Եսրոն կ'անցնի. ետքը դէպ 'ի Ադդար ելլելով՝ Կարկայի կողմը 4 կը դառնայ. Ետքը Ասեմնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հեղեղատը կ'ելլէ, ու այն սահմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ. ձեր հարաւային սահմանը աս է։

5 Եւ արևելեան սահմանը Աղի ծովն է, մինչև Յորդանանու ծայրը։

Ու հիւսիսային կողմի սահմանը, Յորդանանու ծայրը եղող ծոցէն 6 էր սկսեր. Եւ այն սահմանը մինչև Բեթագլա կ'ելլէ, ու Բեթարաբայի հիւսիսային կողմէն կը պտըտի. և այն սահմանը մինչև Ռուբէնեան Բոհանին քարը կ'ելլէ. 7 Ետքը այն սահմանը Աքովրի ձորէն Դաբիր կ'ելլէ, ու հիւսիսային կողմէն Գաղգաղա կը դառնայ, որ այն ձորին հարաւակողմը եղող Ադոմմիմի զառ 'ի վերին դիմացն է. և այն սահմանը Ենսամէսի ջուրէն կ'անցնի, ու Ռովգելի աղբիւրը կը վերջանայ. 8 Եւ այն սահմանը Ենովմի որդւոյն ձորը՝ հարաւային կողմէն Յեբուսեայի՝ այսինքն Երուսաղէմին քովը կ'ելլէ. ետքը այն սահմանը մինչև այն լերանը գլուխը կ'ելլէ, որ արևմտեան կողմէն Ենովմի ձորին դիմացն է, ու հիւսիսային կողմէն Ռափայնոց ձո-9 րին ծայրն է. Եւ այն սահմանը լերանը գլխէն մինչև Նեփթովայի ջուրերուն աղբիւրը կը հասնի, ու Եփրոն լերանը քաղաքները կ'ելլէ. ետքը այն սահմանը մինչև Բաաղա՝ այսինքն Կարիաթարիմ կը հասնի. 10 Եւ այն սահմանը Բաաղայէն դէպ 'ի արևմուտք Սէիր լեռը կը պտըտի, ու հիւսիսային կողմէն Յարիմ լե-

սարը քովէն կ'անցնի , որ անիկայ
Քեսաղոն է . անկէ Բեթսամիւս
11 կ'իջնէ , ու Թամնա կ'անցնի . Եւ
այս սահմանը Ակկարոնի քովէն կ'ել-
լէ դէպ 'ի հիւսիս , ու այս սահմանը
Սեքրոն հասնելով Բաաղա լեռ-
նէն կ'անցնի , ու Յաբնէլ կ'ելլէ .
և այս սահմանը ծովուն մէջ կը վեր-
ջանայ :

12 Ու արևմտեան սահմանը մեծ ծո-
վուն եզերքն է : Յուդայի որդւոցը
սահմանը շուրջանակի իրենց տոհմե-
րուն համեմատ ասիկայ է :

13 Եւ Յեփոնեան Քաղէբին Յու-
դայի որդւոցը մէջ Ենակի հօրը
Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քեբրո-
նը բաժին տուաւ , ինչպէս որ Տէրը
14 Յեսուին հրամայեր էր : Եւ Քա-
ղէբ անկէ Ենակին երեք որդիները՝
Սեսին ու Աքիմանը և Թոլմին
15 Ենակին որդիքը վռնտեց . Եւ
անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ գը-
նաց . (ու Դաբիրին անունը ա-
ռաջուց Կարիաթսեփեր էր .)
16 Եւ Քաղէբ ըսաւ . Ով որ Կարիա-
թսեփերը զարնէ ու առնէ , իմ
Աքսա աղջիկս անոր կնութեան պի-
17 տի տամ : Եւ Քաղէբին եղբայրը
Կենեզին որդին Գոթոնիէլ առաւ ,
զանիկայ . ու Քաղէբ իր Աքսա
աղջիկը անոր կնութեան տուաւ :
18 Ու երբոր անոր կ'երթար , զանիկայ
յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ ագա-
րակ մը ուզէ . և իշուն վրայէն վար
իջաւ . ու Քաղէբ անոր ըսաւ ,
19 Ինչ կ'ուզես ինծի . Եւ աղջիկը ը-
սաւ , Ինծի օրհնութիւն տուր . ո-
րովհետև ինծի հարաւային երկիր
մը տուիր , ինծի ջուրի աղբիւրներ
ալ տուր . ուստի անոր՝ վերի աղ-
բիւրները ու վարի աղբիւրները
տուաւ :

20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժա-
ռանգութիւնը իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է :

21 Ու Եդովմի սահմանին քովը
հարաւային կողմը Յուդայի որդւո-
ցը ցեղին վերջին քաղաքները ասո-
նք են . Կաբսէէլ , Եդեր , Յագուր ,
22 Կինա , Դիմոնա , Ադադա ,
23 Կադէս , Հասոր , Յեթնան ,
Զիփ , Տելէմ , Բաաղոթ , 24
Հասոր Ադադա , Կարիոթ , Եսրո- 25
նոն որ է Հասոր , Ամամ , Սամա , 26
Մոլադա , Ասեր գադդա , Եսեմոն , 27
Բեթփաղէդ , Ասեր սուաղ , Բեր- 28
սաբէէ , Բազիոթիա , Բաաղա , 29
Իյիմ , Ասէմ , Եղթուլադ , Քե- 30
սիլ , Հորմա , Սիկելակ , Մադմա- 31
նա , Սանսաննա , Լաբաովթ , Սե- 32
լէմ , Ային , ու Ռեմոն . ամենը
քսանըինը քաղաք է , ու անոնց
գեղերը :

Դաշտավայրի մէջ՝ Եսթաւող , 33
Սարաա , Ասնա , Զանոյ , Են- 34
գաննիմ , Թափուա , Ենայիմ ,
Յերիմութ , Ադուղամ , Սովով , 35
Ազեկա , Սադարիմ , Ադիթայիմ 36
և Գադերա , (ու Գադերոթա-
յիմ .) տասնըչորս քաղաք ու ա-
նոնց գեղերը : Սենան , Ադասա , 37
Մագդաղգադ , Դաղաան , Մաս- 38
փա , Յեկթոհէլ , Լաքիս , Բասղ- 39
կաթ , Եգղոն , Քաբբան , Լահմաս , 40
Քիթլիս , Գադերոթ , Բեթդա- 41
գոն , Նաամա , ու Մակեդա . տասն-
ուվեց քաղաք և անոնց գեղերը :
(42) Լեբնա , Եթեր , Ասան , Յեփ- 43
թա , Ասնա , Նեսիբ , Կեի-
լա , Աքզիբ , և Մարեսա . 44
ինը քաղաք ու անոնց գեղերը :
Ակկարոն իր գիւղաքաղաքներովը ու 45
գեղերովը . Ակկարոնէն մինչև ծովը , 46
Ազոտոսին քովի բոլոր քաղաք-
ները իրենց գեղերովը . Ազովտ 47
իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերո-
վը . Գազա իր գիւղաքաղաքներո-
վը ու գեղերովը մինչև Եգիպտոսի
հեղեղատը ու մինչև մեծ ծովը իր
սահմաններովը :

Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր , 48
Յաթիր , Սոքով , Դաննա , Կա- 49
րիաթ սաննա՝ այսինքն Դաբիր , 50
Անաբ , Եսթեմով , Անիմ , Գո- 51
սամ , Քողոն ու Գիղոն . տասն-
ումէկ քաղաք ու անոնց գեղերը :
(52) Երեբ , Դումա , Եսան , Յա- 53
նում , Բեթթափուա , Աֆեկա ,
Քամմատա , Կարիաթ արբա՝ այս- 54
ինքն Քեբրոն , ու Սիոր . ինը
քաղաք և անոնց գեղերը : Մաոն , 55
Կարմեղոս , Զիփ , Յետա , Յեզ- 56

րայէլ , Յեկդաամ , Զանով ,
57 Կային , Գաբաա ու Թամնա .
տասը քաղաք ու անոնց գեղերը :
58 Ալհուլ , Բեթսուր , Գեդոր ,
59 Մաարաթ , Բեթանովթ ու Եղ-
թեկոն . վեց քաղաք ու անոնց գե-
60 ղերը : Կարիաթ բաաղ՝ այսինքն
Կարիաթարիմ ու Արեբբա . երկու
քաղաք ու անոնց գեղերը :
61 Անապատին մէջ Բեթարաբա ,
62 Մադդին , Սեքաքա , Նեբսան ,
Աղի քաղաքը ու Ենգադդի . վեց
քաղաք ու անոնց գեղերը :
63 Բայց Յուդայի որդիքը կարող
չեղան Երուսաղէմի մէջ բնակող
Յեբուսացիները վռնտելու . ուս-
տի Յեբուսացիները Յուդայի որ-
դւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ կը
բնակին մինչև այսօր :

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ Յովսէփի որդւոցը վիճակը
ասանկ ելաւ . անոնց սահմանը
Երիքովին դիմաց Յորդանանէն
Երիքովի ջուրին արևելեան կողմէն
ան անապատը կ'երթայ , որ Երի-
քովէն լեռնակողմը՝ Բեթէլ կ'ելլէ ,
2 Ու Բեթէլէն Լուզ կ'ելլէ , և Ար-
քի Ատարոթի սահմանէն կ'անցնի ,
3 Ու արևմտեան կողմէն Յեփաղթի
սահմանը կ'իջնէ , մինչև վարի Բե-
թորոնին սահմանը ու մինչև Գա-
զէր , և ծովուն մէջ կը վերջանայ :
4 Եւ Յովսէփին որդիքը՝ Մանասէ
ու Եփրեմ ժառանգութիւն ա-
ռին :

5 Ու Եփրեմի որդւոցը սահմանը
իրենց տոհմերուն համեմատ այս ե-
ղաւ . այսինքն անոնց ժառանգու-
թեան սահմանը արևելեան կողմէն
Ատարոթ ադար եղաւ մինչև վե-
6 րի Բեթորոն . Եւ այս սահմանը
հիւսիսային կողմէն դէպ 'ի Մաքմե-
թաթ ծովը կ'ելլէ , ու այս սահ-
մանը արևելեան կողմէն մինչև
Թանաթսելով կը դառնայ , ու հոն-
կէ արևելեան կողմէն Յանովէ կը
7 հասնի , Եւ Յանովէն Ատարոթ
ու Նաարա կ'իջնէ , ու Երիքովին
քովէն անցնելով Յորդանան կ'ել-
8 լէ . Եւ այս սահմանը Թափուայէն
Կանա հեղեղատը կ'երթայ արև-
մտեան կողմէն , ու ծովուն մէջ կը
վերջանայ : Եփրեմի որդւոցը ցե-
ղին ժառանգութիւնը իրենց տոհ-
մերուն համեմատ ասիկայ է . Նաև 9
Եփրեմի որդւոցը համար զատուած
քաղաքները Մանասէի որդւոցը
ժառանգութեանը մէջ է , բոլոր
քաղաքները իրենց գեղերովը :
Եւ անոնք Գազերի մէջ բնակող 10
Քանանացիները չվռնտեցին . ու
Քանանացիները մինչև այսօր Եփ-
րեմի մէջ բնակելով հարկատու
ծառաներ եղան :

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ ասիկայ եղաւ Մանասէի ցեղին 1
վիճակը . քանզի անիկայ Յովսէ-
փին անդրանիկն էր . Մանասէին
անդրանիկը Մաքիր՝ Գաղաադին
հայրը պատերազմող մարդ մը ըլ-
լալուն համար , Գաղաադ ու Բա-
սան անորը եղաւ . Եւ Մանա- 2
սէին միւս որդիքն ալ՝ Աբիեզերին
որդիքը , Քեղեկին որդիքը , Աս-
րիէլին որդիքը , Սիւքեմին որդի-
քը , Ոփերին որդիքը , ու Սեմի-
դային որդիքը իրենց տոհմերուն
համեմատ ժառանգաբաժին ունեցան .
Յովսէփեան Մանասէին արու զա-
ւակները իրենց տոհմերուն համե-
մատ ասոնք էին : Եւ Մանասէի 3
որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Ոփերին որդին Սալպաադ
տղաներ չունէր , բայց միայն աղ-
ջիկներ , ու անոր աղջիկներուն ա-
նունները ասոնք են . Մաալա ,
Նուա , Եգղա , Մեղքա ու Թեր-
սա : Ասոնք Եղիազար քահանային 4
առջևը , Նաւեան Յեսուին ա-
ռջևը , ու իշխաններուն առջևը մօ-
տենալով ըսին . Տէրը Մովսէսի
հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ մեզի
ժառանգութիւն տրուի : Եւ Յե-
սու Տէրոջը հրամանովը անոնց հօ-
րը եղբարցը մէջ անոնց ժառան-
գութիւն տուաւ : Եւ Մանասէին 5
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Գաղաադի ու Բասանի երկրէն 'ի
զատ տասը բաժին ինկաւ . Քանզի 6
Մանասէին աղջիկները անոր տղոցը

մէջ ժառանգութիւն առին, ու
Գաղաադու երկիրը Մանասէին
միւս որդւոցը եղաւ ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը այսպէս
եղաւ. Ասերէն մինչեւ Միքմեթաթը,
որ Սիւքեմի դիմացն է, ու
այն սահմանը աջ կողմը գնալով՝
մինչեւ Թափուայի աղբիւրին մօտ
8 բնակողներուն կը հասնի ։ Թափուայի
երկիրը Մանասէին եղաւ.
ու Մանասէի սահմանին մէջը եղող
Թափուա քաղաքը Եփրեմի որդւոցը
9 եղաւ ։ Եւ այն սահմանը Կանայ
հեղեղատը կ'իջնէ, հեղեղատին
հարաւային կողմն ։ Մանասէի
քաղաքներուն մէջը ասոնք Եփրեմին
քաղաքներն են. և Մանասէին սահմանը
հեղեղատին հիւսիսային կողմն
է, ու ծովուն մէջ կը վերջանայ ։
10 Հարաւային կողմը Եփրեմին, ու
հիւսիսային կողմը Մանասէին ըլլալով,
անոնց սահմանը ծովն եղաւ.
և հիւսիսային կողմէն Ասերին, ու
արեւելեան կողմէն Իսաքարին հետ
11 կը միանան ։ Եւ Իսաքարին ու
Ասերին սահմաններուն մէջ՝ Բեթսանն
ու անոր գիւղաքաղաքները,
և Յեբղաամ ու անոր գիւղաքաղաքները,
և Դորի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Ենդորի
բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները,
և Թանաքի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները,
Մակեդդովի բնակիչները ու
անոր գիւղաքաղաքները, այս իրեք
12 գաւառը Մանասէին եղաւ ։ Եւ
Մանասէի որդիքը չկրցան այն քաղաքներուն
բնակիչները դուրս վռնտել.
ու Քանանացիները համառութեամբ
այն երկրին մէջ բնակեցան ։
13 Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր
զօրացան, հարկատու ըրին
Քանանացիները, բայց զանոնք չվռնտեցին
իսպառ ։
14 Եւ Յովսէփի որդիքը Յեսուին
հետ խօսեցան ու ըսին. Ինչու
համար ինծի միայն մէկ վիճակ մը ու
մէկ բաժին մը ժառանգութիւն
տուիր, ու ես բազմութիւն ժողովուրդ
մըն եմ. քանզի Աստուած
15 մինչեւ հիմա զիս օրհնեց ։ Եւ Յեսու
անոնց ըսաւ. Թէ որ դուն
բազմութիւն ժողովուրդ ես, անտառը
ելիր ու զանիկայ կտրէ, և
Փերեզացւոց ու Ռափայնոց երկրին
մէջը քեզի տեղ ըրէ, որովհետեւ
Եփրեմի լեռը քեզի նեղ կու գայ ։
16 Եւ Յովսէփի որդիքը ըսին, Լեռը
մեզի համար չէ. ու հովիտի
երկրին մէջ՝ Բեթսանի մէջ ու
անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և
Յեզրայէլի հովիտին մէջ բնակող
բոլոր Քանանացիները երկաթէ
17 կառքեր ունին ։ Ու Յեսու Յովսէփին
տանը՝ այսինքն Եփրեմին ու
Մանասէին հետ խօսելով ըսաւ,
Դուն բազմութիւն ժողովուրդ ես, ու
շատ ոյժ ունիս. քեզի միայն մէկ
18 վիճակ մը չըլլայ, Լեռը քուկդ ըլլայ.
և որովհետեւ անիկայ անտառ
է, զանիկայ կտրէ, ու մինչեւ ծայրը
քուկդ ըլլայ. քանզի դուն Քանանացիները
անկէ պիտի վռնտես,
թէ և անոնք երկաթէ կառքեր ունենան
ու զօրաւոր ըլլան ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովի մէջ ժողովուեցան,
և հոն ժողովքի խորանը կանգնեցին,
ու երկիրը անոնց առջեւը նուաճուեցաւ ։

2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ եօթը
ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց
3 ժառանգութիւնը առած չէին ։ Եւ
Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ,
Մինչեւ ե՞րբ անհոգութիւն պիտի
ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու
այն երկիրը, որն որ ձեր հայրերուն
Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ ։
4 Ձեզմէ ամէն ցեղէն իրեք մարդ
ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ
ելլեն այն երկրին մէջը պտըտին,
ու զանիկայ իրենց ժառանգութեանը
համեմատ գրեն, ու ետքը ինծի
5 դառնան ։ Եւ զանիկայ եօթը մասերու
բաժնեն. Յուդա իր սահմանին
մէջը հարաւային կողմը կենայ,
ու Յովսէփին տունը իրենց
սահմաններուն մէջը հիւսիսային
6 կողմը կենան ։ Եւ դուք երկիրը
եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս

ինծի բերէք, և մեր Տէր Աստուծոյն
առջեւը հոս ձեզի համար վիճակ
7 ձգեմ. Քանզի Ղեւտացիները ձեր
մէջը բաժին չունին, որովհետեւ
անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը
քահանայութիւնն է. և Գադ
ու Ռուբէն և Մանասէին կէս
ցեղը Յորդանանու անդին կողմը
դէպ 'ի արեւելք՝ իրենց ժառանգութիւնները
առին, որոնք Տէրոջը
ծառան Մովսէս անոնց տուաւ ։
8 Եւ այն մարդիկը ելան գացին.
ու Յեսու այն երկիրը գրելու գացողներուն
պատուիրեց՝ ըսելով,
Գացէք, և այն երկրին մէջը պտըտելով
զանիկայ գրեցէք. ետքը
ինծի դարձէք, որ հոս Սելովի մէջ
Տէրոջը առջեւը ձեզի համար վիճակ
9 ձգեմ ։ Եւ այն մարդիկը գացին,
ու այն երկրին մէջը պտըտեցան,
և զանիկայ իր քաղաքներովը
եօթը բաժին ընելով գիրքի մը վրայ
գրեցին, ու Սելով բանակը եկան
10 Յեսուին ։ Եւ Յեսու Սելովի մէջ
Տէրոջը առջեւը անոնց համար վիճակ
ձգեց. ու Յեսու հոն երկիրը բաժնեց
Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն
համեմատ ։
11 Եւ նախ Բենիամինի որդւոցը ցեղին
վիճակը ելաւ իրենց տուներուն
համեմատ. ու իրենց վիճակին սահմանը
Յուդայի որդւոցը ու Յովսէփի
12 որդւոցը մէջտեղը ելաւ ։ Եւ
անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը
Յորդանանէն եղաւ. ու այն սահմանը
հիւսիսային կողմէն Երիքովին
քովը կ'ելլէ, և դէպ 'ի արեւմուտք
լեռը վեր կ'ելլէ, ու Բեթաւանի
13 անապատին մէջ կը վերջանայ. Եւ
սահմանը անկէ երթալով Լուզին
կ'անցնի, Լուզին՝ այսինքն Բեթելին
հարաւային կողմէն. ետքը այն
սահմանը Ատարոթ Ադար կ'իջնէ,
որ վարի Բեթորոնին հարաւային
14 կողմը եղող լերանը քովն է ։ Եւ
այն սահմանը արեւմտեան ծայրը
համնելով՝ դէպ 'ի հարաւ կը դառնայ
հարաւային կողմէն Բեթորոնին
դիմացի լեռնէն, ու կը վերջանայ
Կարիաթբաաղի մէջ՝ որ է Կարիաթարիմ,
Յուդայի որդւոց քաղաքը ։ Արեւմտեան ծայրը ասիկայ
15 է ։ Եւ հարաւային կողմը Կարիաթարիմի
ծայրէն սկսելով, սահմանը
դէպ 'ի արեւմուտք կ'երթայ,
ու Նեփթովայի ջուրերու աղբիւրը
16 կ'ելլէ ։ Եւ այն սահմանը Ռափայնոց
հովիտին մէջը՝ հիւսիսային
կողմը եղող Ենովմի որդւոյն ձորին
դիմացի լերանը եզերքը կ'իջնէ,
ու Յեբուսին քովէն դէպ 'ի հարաւ
Ենովմի ձորէն իջնելով Ռոգելի
17 աղբիւրը կ'իջնէ. Եւ հիւսիսային
կողմէն նըլան կորելով Ենսամիս
կ'ելլէ, ու անկէ Ադումմինի զառ'ի
վերին դիմացը եղող Գալիլովթ
կ'ելլէ, և Ռուբինեան Բոհանին
18 վէմը կ'իջնէ. Ետքը Արաբային դիմացի
կողմէն դէպ 'ի հիւսիս անցնելով
19 Արաբա կ'իջնէ. Ետքը այն
սահմանը դէպ 'ի հիւսիս Բեթաղղային
քովէն կ'անցնի, ու այն սահմանը
Աղի ծովուն հիւսիսային ծոցը
ու Յորդանանու հարաւային ծայրը
կը վերջանայ ։ Հարաւային սահմանը
20 ասիկայ է ։ Եւ արեւելեան կողմի
սահմանը Յորդանանն է ։ Բենիամինի
որդւոցը ժառանգութիւնը
շուրջանակի իր սահմաններովը անոնց
տուներուն համեմատ ասիկայ է ։

21 Եւ ասոնք են Բենիամինի որդւոցը
ցեղին քաղաքները իրենց տուներուն
համեմատ. Երիքով, Բեթաղղա,
22 Էմեկկասիս, Բեթարաբա,
23 Սեմարիմ, Բեթէլ, Աւիմ,
24 Փառա, Եփրա, Քեփարամմոնա,
Ափնի ու Գաբա. տասնըերկու
25 քաղաք և անոնց գիւղերը ։ Գաբաւոն,
26 Ռամա, Բերովթ, Մասփա,
27 Կեփիրա, Մոսա, Ռեկեմ,
28 Յերփայէլ, Թարալա, Սելա,
Ելեփ, Յեբուս՝ այսինքն Երուսաղէմ,
Գաբաաթ ու Կարիաթ.
տասնըչորս քաղաք և անոնց գիւղերը ։
Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը
իրենց տուներուն համեմատ
ասիկայ է ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ու երկրորդ վիճակը Շմաւոնին ելաւ, Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տուներուն համեմատ.

ու անոնց ժառանգութիւնը՝ Յու-
դայի որդւոցը ժառանգութեան մէ-
2 ջը եղաւ։ Եւ իրենց ժառանգու-
թեանը մէջ աս քաղաքները ունե-
ցան. Բերսաբէէ, (Սաբէէ,) Մո-
3 լադա, Ասեր սուաղ, Բաղա,
4 Ասեմ, Եղթուղադ, Բաթուղ,
5 Հորմա, Սիկելագ, Բեթմարքա-
6 բոթ, Ասեր սուսա, Բեթլաբա-
ոթ և Սարուհէն. տասնըերեք
7 քաղաք ու անոնց գիւղերը։ Ային,
Ռեմմոն, Եթեր և Ասան. չորս
8 քաղաք ու անոնց գիւղերը, Եւ աս
քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բո-
լոր գիւղերը՝ մինչև Բաաղեթ բէ-
եր — Հարաւային Ռամաթ։ Շը-
մաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգու-
թիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ
9 ասիկայ է։ Շմաւոնի որդւոցը ժա-
ռանգութիւնը Յուդայի որդւոցը
բաժինէն եղաւ. քանզի Յուդայի
որդւոցը բաժինը շատ էր իրենց.
անոր համար Շմաւոնի որդիքը ա-
նոնց ժառանգութեանը մէջ ժա-
ռանգութիւն առին։

10 Ու երրորդ վիճակը Զաբուղոնի
որդւոցը ելաւ իրենց տոհմերուն
համեմատ. և անոնց ժառանգու-
թեանը սահմանը մինչև Սարիդ
11 եղաւ. Ու անոնց սահմանը դէպ ՚ի
ծովը ու Մարաղա կ՚ելլէ, և Դա-
բասեթ կը հասնի, ու Յեկնամի
12 դիմացը եղող ձորը կը հասնի, Եւ
Սարիդէն դէպ ՚ի արևելեան կողմը՝
Քասաղոթ Թաբորին սահմանը կը
դառնայ, ու Դաբրաթէն ելլելով՝
13 վեր Յափիէ կ՚ելլէ, Եւ անկէ դէպ
՚ի արևելք անցնելով՝ Գեթե-
փեր և Իթակասին կ՚անցնի, ու
Ռեմոն Մեթոար և Նուա կ՚ել-
14 լէ. Եւ ետքը աս սահմանը հիւ-
սիսային կողմէն Անաթոն կը
պտըտի, ու Յեփթայէլի ձորին
15 մէջ կը վերջանայ. Եւ Կատտաթ,
ու Նաաղոլ, և Սամրոն, ու Յա-
դալա և Բեթլեհեմ. տասնըեր-
կու քաղաք ու անոնց գիւղերը։
16 Զաբուղոնի որդւոցը ժառանգու-
թիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ
ասիկայ է, աս քաղաքները ու ա-
նոնց գիւղերը։

Չորրորդ վիճակը Իսաքարին ե- 17
լաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց տոհ-
մերուն համեմատ. Ու անոնց սահ- 18
մանը ասիկայ եղաւ. Յեզրայէլ,
ու Քասաղոթ, և Սունամ, Ու 19
Ափերեմ, և Սիոն, ու Անահերաթ,
Եւ Ռաբբիթ, ու Կեսիոն, ու Ա- 20
բես, Եւ Ռամաթ ու Ենգանիմ, 21
և Ենադդա, ու Բեթփասէս. Եւ 22
աս սահմանը Թաբոր, Սասիմա
ու Բեթսամէս կը հասնի, ու ա-
նոնց սահմանը Յորդանանու մէջ
կը վերջանայ. տասնըվեց քաղաք
ու անոնց գիւղերը։ Իսաքարի որ- 23
դւոցը ցեղին ժառանգութիւնը ի-
րենց տոհմերուն համեմատ ասիկայ
է, աս քաղաքները ու անոնց գի-
ւղերը։

Եւ հինգերորդ վիճակը Ասերի 24
որդւոցը ցեղին ելաւ իրենց տոհմե-
րուն համեմատ։ Ու անոնց սահ- 25
մանը ասիկայ եղաւ. Քեղկաթ, ու
Աղի, և Բետէն, ու Աքսաֆ, Եւ 26
Ալամելէք, ու Ամադ, և Մասաղ.
ու արևմտեան կողմէն մինչև Կար-
մեղոս և Սիոր լեբնաթ կը հասնի,
Ու արևելեան կողմէն դէպ ՚ի Բեթ- 27
դագոն կը դառնայ, ու հիւսիսային
կողմէն Զաբուղոն, Յեփթայէլի
ձորը, Բեթէմէկ ու Նէիէլ կը
հասնի, և ձախ կողմէն Քաբուղ
կ՚ելլէ, Ու Եբրոն, և Ռոոբ, ու 28
Համմոն, և Կանա, մինչև մեծ
Սիդոն. Եւ ետքը աս սահմանը Ռա- 29
մա կը դառնայ, մինչև Տիւրոս՝ ա-
մուր քաղաքը, և աս սահմանը
Ոսա դառնալով՝ ծովուն մէջ՝ Ա-
քզիբի վիճակին մէջ կը վերջա-
նայ. Ու Ամմա, և Աֆէկ, ու Ռոոբ. 30
քսաներկու քաղաքներ ու անոնց
գիւղերը։ Ասերի որդւոցը ցեղին 31
ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է, աս քաղաքնե-
րը ու անոնց գիւղերը։

Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի 32
որդւոցը ելաւ, այսինքն Նեփթա-
ղիմի որդւոցը իրենց տոհմերուն
համեմատ։ Ու անոնց սահմանը 33
ասիկայ եղաւ. Հելեփէն — Ալոնէն
մինչև Սաանանիմ, ու Ադամի Նա-
կեբ, և Յաբնէէլ մինչև Լա-

կում, ու սահմանը Յորդանանու
34 մէջ կը վերջանայ։ Եւ աս սահ-
մանը արևմտեան կողմէն Ազանոթ
Թաբոր կը դառնայ, ու անկէ
Հուկոկ կ՚ելլէ. և հարաւային
կողմէն մինչև Զաբուղոն կը հաս-
նի, ու արևմտեան կողմէն մինչև
Ասեր, և արևելեան կողմէն մինչև
Յուդա ու Յորդանան կը հասնի.
35 Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Ասե-
դիմ, Սէր, Ամաթ, Ռեկկաթ,
36 Քեններեթ, Ադամա, Ռամա,
37 Հասոր, Կադէս, Եդրայի, Են-
38 հասոր, Յարոն, Մակդաղէլ,
Հորէմ, Բեթանաթ ու Բեթսա-
մէս. տասնըինը քաղաք և անոնց
39 գիւղերն են։ Նեփթաղիմի որդւո-
ցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց
տոհմերուն համեմատ ասիկայ է, աս
քաղաքները ու անոնց գիւղերը։

40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որ-
դւոցը ցեղին ելաւ իրենց տոհմե-
41 րուն համեմատ։ Եւ անոնց ժա-
ռանգութեան սահմանը ասիկայ ե-
ղաւ. Սարաա, ու Եսթաւուղ, և
42 Իրսամէս, Ու Սաղաբին, և Այա-
43 ղոն, ու Յեթլա, Եւ Եղոն, ու
44 Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու Ել-
թեկէ, և Գաբաթոն, ու Բաաղաթ,
45 Ու Եհուդ, և Բանէ բարակ, ու
46 Գեթռեմոն, Եւ Մէարկոն ու Ռակ-
կոն, Յոպպէին դիմացը եղած սահ-
47 մանովը մէկտեղ։ Եւ Դանի որ-
դւոցը սահմանը՝ իրենց պզտիկ ելաւ.
ուստի Դանի որդիքը վեր ելան, ու
Լեսեմի հետ պատերազմեցան և զա-
նիկայ առնելէն ետքը սուրի բերնէ
անցուցին, ու անիկայ ժառանգելով
անոր մէջը բնակեցան, և Լեսեմը
իրենց հօրը Դանին անունովը Դան
48 կոչեցին։ Դանի որդւոցը ցեղին
ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն
համեմատ ասիկայ է, աս քաղաք-
ները ու անոնց գիւղերը։

49 Ու երկիրը իր սահմաններովը
բաժնելը լմնցընելէն ետքը, Իս-
րայէլի որդիքը Նաւեան Յեսուին
իրենց մէջը ժառանգութիւն տուին.
50 Տէրոջը հրամանաւ անոր ուզած
քաղաքը Թամնաթ սարան իրեն
տուին՝ Եփրեմի լեռանը վրայ. ու
անիկայ քաղաքը շինեց, և անոր մէջ
բնակեցաւ։

Ասոնք են ան ժառանգութիւննե- 51
րը՝ որ Եղիազար քահանան և
Նաւեան Յեսու, ու Իսրայէլի
որդւոցը ցեղերուն նահապետները
Սելովի մէջ Տէրոջը առջևը՝ Վկայու-
թեան խորանին դրանը քովը վիճակով
բաժնեցին. ու երկիրը բաժնելը
լմնցուցին։

ԳԼ. Ի

Եւ Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսե- 1
լով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 2
ու ըսէ, Մովսէսին ձեռքովը ան ձե-
զի ըսած ապաստանի քաղաքները
ձեզի համար որոշեցէք. Որպէս զի 3
սխալմամբ — անգիտութեամբ մարդ
զարնող սպաննողը հոն փախչի. ու
անոնք ձեզի ապաստանարան ըլլան
արեան վրէժխնդիրէ եղողէն։ Եւ 4
[illegible] սպաննողը ան քա-
ղաքներուն մէկուն մէջը թող փախ-
չի, ու քաղաքին դուռը կայնի,
և ան քաղաքին ծերերուն իր իրա-
ւունքը խօսի, որ լսեն. ու անոնք
զանիկայ քաղաքին մէջը իրենց քո-
վը առնելով՝ անոր մէկ տեղ մը
տան, որ իրենց հետ բնակի։ Ու 5
երբոր արեան վրէժխնդիրը անոր
ետևէն իյնայ, սպաննողը անոր
ձեռքը չտան. քանզի անիկայ իր
դրացին անգիտութեամբ մեռցու-
ցեր է, և առաջուց անոր դէմ թըշ-
նամութիւն մը չունէր։ Եւ անի- 6
կայ ան քաղաքին մէջը պիտի բնա-
կի, մինչև որ դատաստանի համար
ժողովքին առջևը կայնի, — մինչև
որ ան օրերը եղող քահանայապետը
մեռնի. ետքը սպաննողը թող
դառնայ, իր քաղաքը ու իր տունը
երթայ, այսինքն ան քաղաքը ուս-
կից որ փախեր էր։

Ուստի Գալիլեայի մէջ Կադէսը 7
զատեցին Նեփթաղիմի լեռնակող-
մը, Սիւքեմը Եփրեմի լեռնակող-
մը, և Կարիաթ արբոն՝ այսինքն
Քեբրոնը Յուդայի լեռնակողմը։
Ու Երիքովի դիմացը Յորդանանու 8
անդիի կողմը դէպ ՚ի արևելք՝ Ռու-
բէնի ցեղէն՝ անապատին դաշտին

մէջ Բոսորը, և Գադի ցեղէն՝
Գաղաադու մէջ Ռամովթը, ու
Մանասէի ցեղէն Բասանի մէջ
9 Գողանը տուին։ Ասոնք Իսրա-
յէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը
բնակող օտարականին համար որո-
շուած քաղաքներն են, որ-
պէս զի ամէն մէկ որ սխալմամբ
մարդ մեռցընէ, հոն փախչի, ու
արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռ-
նի, մինչև որ դատաստանի համար
ժողովքին առջևը չկայնի։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու Ղևտացւոց նահապետները Ե-
ղիազար քահանային, Նաւեան
Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցե-
ղերուն նահապետներուն մօտեցան,
2 Ու Քանանու երկրին Սելովի մէջ
խօսեցան անոնց՝ ըսելով, Տէրը
Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց որ
մեզի բնակելու համար քաղաքներ,
ու մեր անասուններուն համար ա-
3 նոնց արուարձանները տրուին։ Ու
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հրամա-
նաւ իրենց ժառանգութիւններէն
աս քաղաքները ու անոնց արուար-
ձանները Ղևտացւոց տուին։
4 Ու առաջին վիճակը Կահաթեանց
ազգատոհմներուն ելաւ. ու Ղև-
տացիներէն Ահարոն քահանային որ-
դւոցը՝ վիճակով տասներեք քաղաք
ելաւ, Յուդայի ցեղէն, Շմաւոնի
5 ցեղէն ու Բենիամինի ցեղէն։ Ու
Կահաթին միւս որդւոցը՝ Եփրեմի
ցեղին ազգատոհմներէն ու Դանի
ցեղէն և Մանասէի կէս ցեղէն
վիճակով տասը քաղաք տրուեցաւ։
6 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի
ցեղին ազգատոհմներէն և Ասերի
ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն և
Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս
ցեղէն վիճակով տասներեք քաղաք
7 տրուեցաւ։ Մերարիի որդւոցը
իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռու-
բէնի ցեղէն, Գադի ցեղէն ու
Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու
8 քաղաք տրուեցաւ։ Ու Իսրայէլի
որդիքը աս քաղաքները ու անոնց
արուարձանները վիճակով Ղևտա-
ցւոց տուին, ինչպէս որ Տէրը
պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռ-
քովը։

9 Ու Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու
Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն աս ի-
րենց անուանովը յիշուած քաղաքները
10 տուին, Ու Ահարոնի որդւոցը ե-
ղան, որոնք Ղևիի որդւոցմէ եղող
Կահաթեանց ազգատոհմներէն էին.
քանզի առաջին վիճակը անոնցն էր։
11 Ու անոնց՝ Յուդայի լեռանը վրայ
Ենակի հօրը Արբոյին քաղաքը՝ որ-
ինքն Քեբրոնը տուին, անոր շրջա-
կայ արուարձաններովը. Ու քա-
12 ղաքին ագարակները ու գեղերը
Յեփոնեան Քաղէբին կալուածք
13 տուին։ Ուստի Ահարոն քահանա-
յին որդւոցը՝ սպաննողի համար ա-
պաստանի քաղաք ըլլալու որոշուած
Քեբրոնը տուին իր արուարձան-
ներովը, նաև Լեբնան իր արուար-
14 ձաններովը, Ու Յաթիրը իր ա-
րուարձաններովը, ու Եսթեմովը
15 իր արուարձաններովը, Ու Քօղոնը
իր արուարձաններովը, ու Դաբիրը
16 իր արուարձաններովը, Ու Այինը
իր արուարձաններովը, ու Յետա-
տան իր արուարձաններովը, և
Բեթսամիւսը իր արուարձաններո-
վը. աս երկու ցեղէն ինը քաղաք
17 տուին։ Ու Բենիամինի ցեղէն՝
Գաբաւոնը իր արուարձաններովը,
18 Գաբաան իր արուարձաններովը, Ա-
նաթովթը իր արուարձաններովը,
ու Գաղմոնը իր արուարձաններովը.
19 չորս քաղաք տուին։ Ահարոնի որ-
դւոցը քահանաներուն բոլոր քա-
ղաքները տասներեք քաղաք էին՝ ու
անոնց արուարձանները։

20 Ու Կահաթի որդւոցմէ մնացած
Ղևտացի Կահաթեանց ազգատոհմ-
ներին ալ Եփրեմի ցեղէն վիճակով
21 քաղաքներ տրուին. Ու անոնց՝ Եփ-
րեմի լեռնակողմը սպաննողի համար
ապաստանի քաղաք ըլլալու որո-
շուած Սիւքեմը տուին իր արուար-
ձաններովը, նաև Գազերը իր ա-
22 րուարձաններովը, Ու Կաբսեմը իր
արուարձաններովը, ու Բեթորոնը
իր արուարձաններովը, չորս քաղաք
23 տուին։ Ու Դանի ցեղէն Ելթե-
24 կէն իր արուարձաններովը, Գա-

բաթոնը իր արուարձաններովը, Ա-
յիղոնը իր արուարձաններովը, ու
Գեթրեմոնը իր արուարձաններովը,
25 չորս քաղաք տուին։ Ու Մանա-
սէի կէս ցեղէն՝ Թանաքը իր ա-
րուարձաններովը, ու Գեթրեմոնը
իր արուարձաններովը, երկու քա-
26 ղաք տուին։ Կահաթի որդւոցը
մնացած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին, և անոնց ա-
րուարձանները։

27 Ու Ղևտացւոց ազգատոհմներէն
եղող Գերսոնի որդւոցը՝ Մանա-
սէի կէս ցեղէն սպաննողի համար
ապաստանի քաղաք ըլլալու որոշուած
Բասանի մէջ Գողանը իր արուար-
ձաններովը, նաև Բեեստարան իր
արուարձաններովը, երկու քաղաք
28 տուին։ Ու Իսաքարի ցեղէն՝ Կե-
սիոնը իր արուարձաններովը, Դա-
բըրաթը իր արուարձաններովը,
29 Յերիմութը իր արուարձաններովը,
Էնգաննիմը իր արուարձաններովը,
30 չորս քաղաք տուին։ Ու Ասերի
ցեղէն՝ Մասաղը իր արուարձանն-
երովը, Աբդոնը իր արուարձանն-
31 երովը, Քեղկաթը իր արուարձան-
ներովը, և Ռոոբը իր արուարձան-
32 ներովը, չորս քաղաք տուին։ Ու
Նեփթաղիմի ցեղէն՝ սպաննողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ըլլալու ո-
րոշուած Գալիլեայի մէջ Կադէսը
իր արուարձաններովը, նաև Եմաթ-
դովրը իր արուարձաններովը, ու
Կարթանը իր արուարձաններովը,
33 երեք քաղաք տուին։ Գերսո-
նեանց բոլոր քաղաքները անոնց
ազգատոհմներուն համեմատ տա-
սուերեք քաղաք էին՝ ու անոնց ա-
րուարձանները։

34 Ու մնացած Ղևտացիներուն՝
այսինքն Մերարիի որդւոցը ազգա-
տոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն՝
Յեկնամը իր արուարձաններովը,
Կարթան իր արուարձաններովը,
35 Դեմնան իր արուարձաններովը,
ու Նաալոլը իր արուարձաններովը,
36 չորս քաղաք տուին։ Ու Ռուբէնի
ցեղէն՝ Բոսորը իր արուարձանն-
երովը, ու Յասսան իր արուարձան-
37 ներովը, Կադեմոթը իր արուար-
ձաններովը, ու Մեփայաթը իր
արուարձաններովը, չորս քաղաք
38 տուին։ Ու Գադի ցեղէն սպան-
նողի համար ապաստանի քաղաք
ըլլալու որոշուած Գաղաադի մէջ
Ռամովթը իր արուարձաններովը,
նաև Մանայիմը իր արուարձանն-
39 երովը, Եսեբոնը իր արուարձանն-
երովը, ու Յազերը իր արուարձան-
ներովը, ամէնը չորս քաղաք տու-
40 ին։ Ղևտացւոց ազգատոհմներէն
մնացած Մերարիի որդւոցը բոլոր
քաղաքները իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ իրենց վիճակովը տասներ-
41 կու քաղաք եղաւ։ Իսրայէլի որ-
դւոցը կալուածքներուն մէջ Ղև-
տացւոց բոլոր քաղաքները քառա-
սունութը քաղաք էին, ու անոնց
42 արուարձանները։ Աս քաղաքնե-
րուն ամէն մէկը իր բոլորտիքը
արուարձաններ ունէր. աս քաղաք-
ներուն ամէնն ալ այնպէս էր։

43 Ու Տէրը Իսրայէլին տուաւ ան
բոլոր երկիրը, որն որ անոնց հայ-
րերուն տալու երդում ըրեր էր. և
զանիկայ ժառանգեցին ու անոր
44 մէջ բնակեցան։ Ու Տէրը զանոնք
ամէն կողմէն հանգստացուց, ինչպէս
որ անոնց հայրերուն երդում ըրեր
էր. ու անոնց բոլոր թշնամիներէն
բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց դէմ դը-
նել. քանզի Տէրը անոնց ամէն թշը-
նամիները անոնց ձեռքը տուաւ։
45 Ու Տէրը Իսրայէլի տանը համար
ըրած բարի խօսքէն որ ըսեր էր,
անոնցմէ բան մը չպակսեցաւ. ա-
մէնն ալ կատարուեցաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ան ատենը Յեսու կանչեց
Ռուբենեանները, Գադեանն-
2 երը ու Մանասէի կէս ցեղը, Ու
անոնց ըսաւ, Տէրոջը ծառան Մովսէս
ինչ որ ձեզի հրամայեր էր, դուք
անոնց ամէնն ալ պահեցիք. ու իմ
խօսքս մտիկ ըրիք ամէն բանի մէջ
3 որ ձեզի պատուիրեցի։ Ասչափ
շատ օրեր մինչև աս օրս ձեր եղբայր-
ները չթողուցիք, և ձեր Տէր Աս-
տուծոյն պատուիրանքները ամբողջ
4 պահեցիք։ Ու հիմա ձեր Տէր Աս-

տուածը ձեր եղբայրները հանգըստացուց, ինչպէս որ անոնց խօսք տուեր էր. հիմա դարձէք, ձեր վրաններնիդ — ձեր կալուածոց երկիրը գացէք, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Յորդանանու անդիի կողմը
5 ձեզի տուաւ։ Միայն թէ աղէկ զգուշութիւն ընէք 'ի գործ դնելու պատուիրանքը ու օրէնքը, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց, որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէք, ու անոր պատուիրանքները պահէք, և անոր յարիք, ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգիովը
6 զանիկայ պաշտէք։ Ու Յեսու օրհնեց զանոնք և արձակեց. ու անոնք իրենց վրանները գացին։
7 (Եւ Մանասէի կէս ցեղին Մովսէս ժառանգութիւն տուեր էր Բասանի մէջ, ու միւս կէսին Յեսու անոնց եղբայրներուն հետ Յորդանանու աս-դիի կողմը տուաւ դէպ 'ի արևմուտք։) Ու երբոր Յեսու զանոնք իրենց վրանները խրկեց, զանոնք
8 օրհնեց. Եւ անոնց խօսեցաւ ըսելով, Շատ հարստութիւնով ու խիստ շատ անասուններով, արծաթով, ոսկիով, պղինձով, երկաթով ու խիստ շատ հանդերձներով ձեր վրանները դարձէք, — ձեր թշնամեաց աւարը ձեր եղբայրներուն հետ բաժնեցէք։

9 Ասոր Ռուբէնի որդիքը, Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը Քանանու երկիրը Սելովի մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ զատուելով գացին, որ իրենց ժառանգութեան երկիրը՝ այսինքն Գաղաադու երկիրը երթան, որն որ Մովսէսին ձեռքովը Տէրոջը հրամանաւ առեր էին։

10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ աւզուտները եկան, ան կողմը որ Քանանու երկրին մէջն է, Ռուբէնի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու Մանասէին կէս ցեղը հոն Յորդանանու քովը մէկ սեղան մը շինեցին, երե-
11 ւութով մեծ սեղան մը։ Ու Իսրայէլի որդիքը լսեցին որ ահա Ռուբէնի որդիքը՝ Գադի որդիքը և Մանասէին կէս ցեղը Քանանու երկրին կողմը Յորդանանու մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը անցեր էին, սեղան մը շիներ են. Ու եր- 12
բոր Իսրայէլի որդիքը լսեցին, Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Սելովի մէջ ժողվուեցան, որ անոնց վրայ երթան պատերազմելու համար։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռու- 13
բէնեանց՝ Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղաադու երկիրը խրկեցին Եղիազարի որդին Փենէհէս քահանան, Եւ անոր հետ 14
տասը իշխան, այսինքն Իսրայէլի ամէն ցեղերուն նահապետներէն մէկ մէկ իշխան, որոնց ամէն մէկը Իսրայէլի հազարաւորներուն նահապետութեանց իշխաններն էին.
Եւ անոնք Գաղաադու երկիրը գա- 15
ցին Ռուբէնի որդւոցը՝ Գադի որդւոցը ու Մանասէի կէս ցեղին, և
անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով, Տէ- 16
րոջը բոլոր ժողովքը այսպէս կ'ըսէ, Աս ի՞նչ մեղք է, որ դուք Իսրայէլի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Տէրոջմէ խոտորելով, և այսօր Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն ընելու համար ձեզի սեղան շինե-
ցիք։ Միթէ Փոգորայի անօրէնու- 17
թիւնը պզտի՞կ բան մըն է մեզի, որ անկէ՝ մինչև աս օրս չմաքրուեցանք, ու Տէրոջը ժողովքին վրայ
ան հարուածը եկաւ. Եւ դուք 18
այսօր Տէրոջմէ խոտորեցաք. ասոր թէ որ դուք այսօր Տէրոջմէ ապստամբիք, ան ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ պիտի բարկա-
նայ։ Անկայն թէ որ ձեր կա- 19
լուածոց երկիրը անմաքուր է համարէք, Տէրոջը կալուածոց երկիրը անցէք, ուր որ Տէրոջը խորանը կանգնած է, ու մեր մէջը ժառանգութիւն առէք. և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն 'ի զատ ձեզի սեղան շինելով Տէրոջը ապստամբ մի ըլլաք, ու մեզմէ ալ մի ապստամ-
բիք։ Երբոր Զարայեան Աքար 20
նզովածէն առնելով մեղք գործեց, միթէ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վրայ չեկա՞ւ, ու ան մարդը իր անօրէնութեանը

մէջ միմինակ չմեռաւ։

21 Եւ Ռուբէնի որդիքը Գադի որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին, ու Իսրայէլի հա-
22 զարապետներուն ըսին, Աստուածներուն Աստուածը, աստուածներուն Աստուածը ինքը գիտէ. ու Իսրայէլն ալ թող գիտնայ, թէ որ աս բանը ապստամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը դէմ յանցանք գործելու համար ը-
23 րինք, մեզ այսօր չազատես. Թէ որ մեզի սեղան շինեցինք Տէրոջմէ ետ դառնալու համար, կամ անոր վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու համար, և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զոհեր ընելու համար, Տէրը ինքը խնդրութիւն
24 ընէ։ Ապա մենք աւելի մեր վախէն շինեցինք, մտածելով որ գուցէ վաղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը խօսին՝ ու ըսեն թէ Դուք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ ի՞նչ ունիք.
25 Ահա Ռուբէնեանք ու Գադեանք, Տէրը մեր ու ձեր մէջը Յորդանանը սահման դրաւ, դուք Տէրոջմէն բաժին չունիք. և աս կերպով ձեր որդիքը մեր որդւոցմէ Տէրոջը եր-
26 կիւղը վերցընեն. Ասոր պատճառաւ ըսինք, Հիմա մեզի մէկ սեղան մը շինենք, բայց ոչ թէ ողջակէզի հա-
27 մար, ոչ ալ զոհի համար, Ապա որպէս զի անիկայ մեր ու ձեր մէջը և մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն մէջը վկայութիւն ըլլայ, որ մեր ողջակէզներովը, մեր պատարագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը Տէրոջը ծառայութիւնը Անոր առջևը ընենք, ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը չըսեն թէ Դուք Տէ-
28 րոջմէ բաժին չունիք։ Ու ըսինք, Թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը աս բանը ըսելու ըլլան, պիտի ըսենք թէ Տեսէք Տէրոջը սեղանին օրինակը՝ որն որ մեր հայրերը շինեցին, ոչ թէ ողջակէզի համար կամ զոհի համար, հապա մեր ու ձեր մէջը վկայութիւն մը ըլլալու հա-
29 մար։ Քաւ լիցի որ մենք Տէրոջմէ ապստամբինք, ու այսօր Տէրոջմէ ետ դառնալով, խորանին առջևը եղող մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն 'ի զատ՝ ողջակէզի համար, հացի ընծայի համար և զոհի համար սեղան շինենք։

Ու երբոր Փենէհէս քահանան և 30
անոր հետ եղող ժողովքին իշխանները, ու Իսրայէլին հազարապետները Ռուբէնի որդւոցը, Գադի որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը ըսած խօսքերը լսեցին, իրենց հաճոյ երևցաւ. Ու Եղիազարի որդին 31
Փենէհէս քահանան Ռուբէնի որդւոցը, Գադի որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը ըսաւ, Այսօր գիտցանք որ Տէրը մեր մէջն է, որովհետև դուք Տէրոջը դէմ աս յանցանքը չգործեցիք, և Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք։

Ապա Եղիազարի որդին Փենէ- 32
հէս քահանան և իշխանները Ռուբէնի որդւոցը ու Գադի որդւոցը քովէն՝ Գաղաադու երկրէն Քանանու երկիրը Իսրայէլի որդւոցը դարձան, և անոնց լուր բերին։
Ու աս բանը Իսրայէլի որդւոցը 33
հաճոյ երևցաւ, և Իսրայէլի որդիքը զԱստուած օրհնեցին, ու Ռուբէնի որդւոցը և Գադի որդւոցը բնակած երկիրը կործանելու համար անոնց վրայ երթանք պատերազմելու չըսին։ Եւ Ռուբէնի որ- 34
դիքը ու Գադի որդիքը ան սեղանին անունը Վկայարան դրին, որովհետև ըսին, Անիկայ մեր մէջը վկայ է, որ Տէր Աստուածը Աստուածն է։

ԳԼ. ԻԳ

Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը 1
հանգստացուցեր էր Իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներէն, Յեսու ծերացած ու տարիքը առած էր։ Եւ Յեսու կան- 2
չեց բոլոր Իսրայէլը՝ անոր ծերերը, իշխանները, դատաւորները ու սպարապետները, և անոնց ըսաւ, Ես ծերացայ — տարիքս առի. Եւ 3
դուք տեսաք ան ամէնը, որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր առջևը ըրաւ աս բոլոր ազգերուն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար

4 պատերազմ ըրաւ ։ ˚Նայեցէք, ես ձեզի աս մնացած բոլոր ազգերը վիճակով ժառանգութիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ, Յորդանանէն՝ իմ կոտրած բոլոր ազգերովս մէկտեղ մինչեւ մեծ ծովը դէպ 'ի
5 արեւմուտք ։ Նաեւ ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեր առջեւէն պիտի հալածէ զանոնք ու պիտի վռընտէ, եւ անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ ձեր Տէր
6 Աստուածը ձեզի ըսաւ ։ Ուստի խիստ մեծ եղէք, որ Մովսէսին օրէնքին գրքին մէջ գրուած բոլոր բաները զգուշութեամբ 'ի գործ դնէք, ու անկէ աջ կողմը կամ ձախ կողմը
7 չխոտորիք ։ Որպէս զի ձեր քովը մնացած աս ազգերուն հետ չխառնուիք, ու անոնց աստուածներուն անունները չյիշէք, եւ անոնցմով երդում չընէք, ու անոնց երկրպագութիւն չընէք ։
8 Հապա ձեր Տէր Աստուծոյն յարիք, ինչպէս որ մին-
9 չեւ աս օրս ըրիք ։ Նաեւ Տէրը ձեր առջեւէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր վռընտեց, ու մինչեւ աս օրս բնաւ մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դնել ։
10 Ձեզմէ մէկը անոնց հազարը պիտի հալածէ, քանզի ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը պատերազմի, ինչպէս որ ձեզի ըսաւ ։
11 Ուստի ձեր անձերուն աղէկ զգուշութիւն ընէք, որ ձեր Տէր Աս-
12 տուածը սիրէք ։ Ապա թէ որ անդին դառնալու ըլլաք, ու ձեր քովը մնացած աս ազգերուն մնացորդին յարիք, եւ անոնց հետ խնամութիւն ընէք, ու դուք անոնց հետ խառնուիք, եւ անոնք ալ ձեզի հետ,
13 Աղէկ գիտցէք որ ձեր Տէր Աստուածը մէյմըն ալ աս ազգերը ձեր առջեւէն պիտի չվռընտէ. հապա անոնք ձեզի որոգայթ ու գայթակղութիւն պիտի ըլլան, եւ ձեր կողերուն խթաններ, ու ձեր աչքերուն փուշեր, մինչեւ որ բնաջինջ ըլլաք աս բարի երկրէն վրայէն, որն որ ձեր
14 Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ ։ Նաեւ ես այսօր ամէն երկրին ճամբան կ'երթամ, ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը գիտէք որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի համար որչափ բարի խօսքեր որ ըսաւ, անոնցմէ բան մը չպակսեցաւ. անոնց ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ. անոնցմէ բնաւ մէկ խօսք մը գետինը չինկաւ ։ Ու ինչպէս որ ձեր 15 Տէր Աստուծոյն ձեզի համար ըսած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կատարուեցաւ, նոյնպէս ալ Տէրը ամէն չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ, մինչեւ որ բնաջինջ ընէ ձեզ աս բարի երկրէն վրայէն, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի տուաւ ։
Թէ որ ձեր Տէր Աստուծոյն ձեզի 16 պատուիրած ուխտը զանց ընէք, ու երթաք օտար աստուածներ պաշտէք, եւ անոնց երկրպագութիւն ընէք, Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պիտի բորբոքի, ու ան ձեզի տուած բարի երկրէն վրայէն շուտով պիտի կորսուիք ։

ԳԼ. ԻԴ.

Նաեւ Յեսու Իսրայէլի ամէն ցեղերը 1 Սիւքէմի մէջ ժողվեց, ու Իսրայէլի ծերերը, իշխանները, դատաւորները եւ ոստիկանները կանչեց. ու անոնք Աստուծոյ առջեւը կայնեցան ։ Նաեւ Յեսու բոլոր ժո- 2 ղովուրդին ըսաւ, Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Առաջ ձեր հայրերը՝ Աբրահամին հայրը ու Նաքովրին հայրը Թարա Գետին անդիի կողմը բնակեցան, եւ օտար աստուածներ պաշտեցին ։ Ու ես 3 ձեր հայրը Աբրահամը Գետին անդիի կողմէն առի, ու զանիկայ Քանանու բոլոր երկրին մէջը պտըտցուցի, եւ անոր սերունդը շատցուցի, ու Իսահակը անոր տուի. Նաեւ Իսա- 4 հակին Յակոբը ու Եսաւը տուի. ու Եսաւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի. եւ Յակոբ ու անոր որդիները Եգիպտոս իջան ։ Նաեւ 5 Մովսէսը ու Ահարոնը խրկելով՝ Եգիպտոսը զարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը ըրի,) ետքը ձեզ հանեցի ։ Ուստի ես ձեր հայրերը Ե- 6 գիպտոսէն հանեցի, եւ դուք ծովը եկաք. ու Եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչեւ Կարմիր ծովը ձեր հայրերուն ետեւէն ին-

7 կան ։ Ու անոնք Տէրոջը աղաղակեցին, եւ անիկայ ձեր ու Եգիպտացւոց մէջտեղը խաւար դրեց, ու ծովը անոնց վրայ բերելով զանոնք ծածկեց. եւ ձեր աչքերը Եգիպտոսի մէջ ըրած բաներս տեսան. ու շատ ժամանակ անապա-
8 տին մէջը բնակեցաք ։ Ետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդիի կողմը բնակող Ամօրհացւոց երկիրը, ու ձեզի հետ պատերազմ ըրին. եւ զանոնք ձեր ձեռքը տուի, ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք. եւ զանոնք
9 ձեր առջեւէն բնաջինջ ըրի ։ Ետքը Մովաբի թագաւորը Սեպփորեան Բաղակ ելաւ, ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ ըրաւ, եւ մարդ խրկեց Բէովրեան Բաղաամը կանչելու, որ
10 ձեզ նզովէ. Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել. ու անիկայ ձեզ բոլորովին օրհնեց, եւ անոր
11 ձեռքէն ձեզ ազատեցի ։ Ետքը Յորդանանէն անցնելով Երիքով եկաք, ու Երիքովի բնակիչները, Ամօրհացիները, Փերեզացիները, Քանանացիները, Քետացիները, Գերգեսացիները, Խեւացիները ու Յեբուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ ըրին, ու զանոնք ձեր ձեռքը
12 տուի. Նաեւ ձեր առջեւէն իշամեղուները խրկեցի, որ զանոնք՝ այսինքն Ամօրհացւոց երկու թագաւորները ձեր առջեւէն վռընտեցին. ո՛չ քու սրովդ եւ ո՛չ քու աղեղովդ վռըն-
13 տուեցան. Ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի, որ դուք անոր մէջը չաշխատեցաք, եւ քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք, ու անոնց մէջը կը բնակիք. ու կ'ուտէք ան այգիներէն ու ձիթենիներէն, որ դուք չտնկեցիք ։
14 Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն վախցէք, եւ անոր հաւատարմութեամբ ու ճշմարտութեամբ ծառայութիւն ըրէք, եւ ան աստուածները՝ որոնց ձեր հայրերը Գետին անդիի կողմը ու Եգիպտոսի մէջ ծառայութիւն ըրին, մէկդի ձգե-
15 ցէք, եւ Տէրը պաշտեցէք ։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծառայութիւն ընելը ձեզի հաճոյ չերեւնար, ձեզի ընտրեցէք այսօր թէ ո՛վ պիտի պաշտէք, Գետին անդիի կողմը ձեր հայրերուն պաշտած աստուածնե՞րը, թէ Ամօրհացւոց աստուածները որ դուք անոնց երկրին մէջը կը բնակիք. բայց ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք ։

Նաեւ ժողովուրդը պատասխան 16 տուաւ ու ըսաւ, Քա՛ւ լիցի, որ մենք Եհովան թողունք ու օտար աստուածներ պաշտենք. Քանզի Ե- 17 հովան ինքն է մեր Աստուածը, որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց, եւ ինքը մեր աչքերուն առջեւը աս մեծ նշանները ըրաւ, ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջ եւ ամէն ազգերուն մէջ, որոնց մէջէն որ անցանք ։ Ու Եհովան 18 բոլոր ազգերը ու ան երկրին մէջ բնակող Ամօրհացիները մեր առջեւէն վռընտեց. մենք ալ Եհովան պիտի պաշտենք, որովհետեւ մեր Աստուածը ինքն է ։

Նաեւ Յեսու ժողովուրդին ըսաւ, 19 Դուք չէք կրնար Եհովան պաշտել, քանզի անիկայ սուրբ Աստուած է. ու անիկայ նախանձոտ Աստուած ըլլալով՝ ձեր յանցանքները ու մեղքերը չներեր. Քանզի երբոր Ե- 20 հովան թողուք ու օտար աստուածները պաշտէք, ան ատենը պիտի դառնայ, ու ձեզի բարիք ընելուն ետեւը ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ ։

Նաեւ ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ, 21 Չէ. հապա մենք Եհովան պիտի պաշտենք ։

Ու Յեսու ժողովուրդին ըսաւ, 22 Դուք ձեր անձանց վկայ էք, որ դուք ձեզի Եհովան ընտրեցիք՝ զանիկայ պաշտելու համար. (ու անոնք ըսին, Վկայ ենք.) Ուրեմն 23 հիմա ձեր մէջը եղած օտար աստուածները վերցուցէք, եւ ձեր սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձուցէք ։ Ու ժողովուրդը Յեսուին 24 ըսաւ, Մենք մեր Տէր Աստուածը պիտի պաշտենք, ու անոր խօսքը մտիկ ընենք ։

25 Եւ նոյն օրը Յեսու ժողովուրդին հետ ուխտ ըրաւ, ու Սիւքեմի մէջ անոր կանոն ու դատաստան դրաւ:

26 Եւ Յեսու աս խօսքերը Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջ գրեց, ու մեծ մեծ քար մը առաւ, և զանիկայ Տէրոջ սրբարանին քովը եղած բեւեկնիին տակը կանգնեց։

27 Ու Յեսու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Ահա աս քարը մեզի վկայ ըլլայ. քանզի անիկայ Տէրոջ մեզի հետ խօսած բոլոր խօսքերը լսեց. ասոր համար անիկայ ձեզի վկայ ըլլայ, որ չըլլայ թէ ձեր Աստուածը ուրանաք:

28 Ետքը Յեսու ժողովուրդը արձակեց, ամէն մարդ իր ժառանգութեանը գնաց:

29 Եւ աս բաներէն ետքը Տէրոջ ծառան Նաւեան Յեսու մեռաւ, հարիւր տասը տարեկան ըլլալով.

30 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ Գաաս լերանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լերը Թամնաթ սարայի մէջ թաղեցին:

31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջը ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝ և Իսրայէլի համար Տէրոջ ըրած ամէն գործերը գիտցող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջը՝ Իսրայէլ Տէրոջ ծառայութիւն ըրաւ:

32 Եւ Յովսէփին ոսկորները՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հաներ էին, Սիւքեմի մէջ թաղեցին այն արտին մասին մէջ, որն որ Յակոբ Սիւքեմի հօրը Եմովրին որդիներէն հարիւր հատ արծաթի ծախու առեր էր. ու անիկայ Յովսէփի որդւոցը ժառանգութիւն եղաւ:

33 Ահարոնի որդին Եղիազար ալ մեռաւ, ու զանիկայ Եփրեմի լերը՝ անոր որդւոյն Փենէհէսին տրուած բլուրին վրայ թաղեցին:

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Յեսուին մեռնելէն ետքը Իսրայէլի որդիքը Տէրոջ հարցուցին ու ըսին, Մեզի համար Քանանացւոց վրայ առաջ ո՞վ ելլէ՝ անոնց հետ պատերազմելու:

2 Եւ Տէրը ըսաւ, Յուդա թող ելլէ. ահա երկիրը անոր ձեռքը տուի:

3 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին ըսաւ, Ինծի հետ իմ վիճակս ելիր, ու Քանանացւոց հետ պատերազմինք, և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ. ու Շմաւոն անոր հետ գնաց:

4 Եւ Յուդա ելաւ, ու Տէրը Քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ. ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ տասը հազար մարդ կոտորեցին:

5 Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան, ու Քանանացիները և Փերեզացիները զարկին:

6 Եւ Ադոնիբեզեկ փախաւ. բայց անոնք անոր ետեւէն իյնալով զանիկայ բռնեցին, ու անոր ձեռքերուն ու ոտքերուն մեծ մատները կտրեցին:

7 Եւ Ադոնիբեզեկ ըսաւ, Ձեռքերնուն ու ոտքերնուն մեծ մատները կտրած եօթանասուն թագաւորներ իմ սեղանիս տակը ինկած փշրանքները կը ժողվէին. ես ինչպէս որ ըրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս հատուցում ըրաւ: Եւ զանիկայ Երուսաղէմ տարին, ու հոն մեռաւ:

8 Եւ Յուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ պատերազմ ընելով զանիկայ առին, ու սուրի բերնէ անցընելով՝ քաղաքը կրակով այրեցին:

9 Անկէ ետեւ Յուդայի որդիքը վար իջան, որ լեռնակողմը ու հարաւային կողմը ու դաշտի մէջ բնակող Քանանացւոց դէմ պատերազմին:

10 Եւ Յուդա Քեբրոնի մէջ բնակող Քանանացիներուն վրայ գնաց. (ու Քեբրոնին անունը առաջուց Կարիաթ արբա էր.) և անոնք Սեսին, Ախիմանը ու Թողմին զարկին:

11 Եւ անկէ Դաբիրի բնակիչներուն վրայ գնաց. (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթ սեփեր էր.)

12 Եւ Քաղէբ ըսաւ, Ով որ Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան անոր կնութեան պիտի տամ:

13 Ուստի Քաղէբին պզտիկ եղբօրը Կենեզի որդին Գոթոնիէլ [illegible] առաւ զանիկայ. և Քաղէբ իր աղջիկը Աքսան անոր կնութեան տուաւ:

14 Ու երբոր աղջիկը անոր կ'երթար, զանիկայ յորդորեց որ իր հօրմէն ագարակ մը ուզէ, և էշէն վար իջաւ. ու Քաղէբ ըսաւ անոր, Քեզի ի՞նչ եղաւ:

15 Եւ աղջիկը անոր ըսաւ, Ինծի օրհնութիւն տուր. որովհետեւ ինծի հարաւային երկիր մը տուիր, ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր: Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները տուաւ անոր:

16 Եւ Մովսէսին աներոջը Կենեցիին որդիքը Յուդայի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Արադի հարաւային կողմը եղող Յուդայի անապատը ելան, ու գացին ժողովուրդին հետ բնակեցան:

17 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գնաց. ու Սեփաթի մէջ բնակող Քանանացիները զարկին, և զանիկայ նզովեցին, ու անոր քաղաքին անունը Հորմա կոչեցին:

18 Ետքը Յուդայեանք Գազան ու անոր սահմանը, և Ասկաղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու անոր սահմանը առին:

19 Եւ Տէրը Յուդային հետն էր, ու անիկայ լեռանը տիրեց. բայց հովիտներուն բնակիչները չկրցաւ վռնտել, քանզի անոնք երկաթէ կառքեր ունէին:

20 Ու Քեբրոնը Քաղէբին տուին, ինչպէս որ Մովսէս ըսեր էր. ու անկէ Ենակին երեք որդիները վռնտեց:

21 Եւ Բենիամինի որդիքը Երուսաղէմի մէջ բնակող Յեբուսացիները չվռնտեցին. ու Յեբուսացիք Բենիամինի որդւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ բնակեցան մինչեւ աս օրս:

22 Եւ Յովսէփին տունն ալ Բեթէլի վրայ ելաւ, ու Տէրը անոնց հետն էր:

23 Եւ Յովսէփին տունը Բեթէլը լրտեսեցին. (ու այն քաղաքին անունը առաջուց Լուզ էր.)

24 Եւ պահապանները մարդ մը տեսան որ այն քաղաքէն կ'ելլէր, ու անոր ըսին, Շնորհք ըրէ, քաղաքը մտնելու կողմը մեզի ցուցուր, ու քեզի ողորմութիւն կ'ընենք:

25 Եւ անիկայ քաղաքը մտնելու կողմը ցուցուց անոնց. ու քաղաքը սուրի բերնէ անցուցին, բայց այն մարդը և անոր բոլոր ազգատոհմը թող տուին.

26 Ու այն մարդը Քետացւոց երկիրը գնաց, և հոն մէկ քաղաք մը շինեց, ու անոր անունը Լուզ կոչեց, և մինչեւ աս օրս անոր անունը աս է:

27 Ու Մանասէ Բեթսանը և անոր գիւղաքաղաքները, Թանաքը ու անոր գիւղաքաղաքները, Դովրի բնակիչները և անոր գիւղաքաղաքները, Յեբղաամի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Մակեդդովի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները չվռնտեց. և Քանանացիք կամակորութեամբ աս երկրին մէջ բնակեցան:

28 Ու երբոր Իսրայէլ ուժովցաւ, Քանանացիները հարկատու ըրաւ, բայց զանոնք բոլորովին չվռնտեց:

29 Եփրեմ ալ Գազերի մէջ բնակող Քանանացիները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոր հետ Գազերի մէջ բնակեցան:

30 Զաբուղոն Կիթրոնի բնակիչները և Նաաղոլի բնակիչները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոնց մէջ բնակեցան, հարկատու եղան:

31 Ասեր Ակքոյի բնակիչները, ու Սիդոնի, Ահաղաբի, Աքզիբի, Հեղբայի, Ափեկի ու Ռոոբի բնակիչները չվռնտեց.

32 Հապա Ասերեանք երկրին բնակիչ Քանանացւոց մէջ բնակեցան, որովհետեւ զանոնք չվռնտեցին:

33 Նեփթաղիմ Բեթսամուսի բնակիչները ու Բեթանաթի բնակիչները չվռնտեց, հապա երկրին բնակիչ Քանանացւոց մէջ բնակեցաւ. ու Բեթսամուսի ու

Բեթանաթի բնակիչները անոր
հարկատու եղան։
34 Եւ Ամօրհացիք Դանի որդիները
լեռան վրայ նեղը ձգեցին. քանզի
անոնց թող չտուին որ հովիտները
35 իջնեն։ Ու Ամօրհացիք կամակորութեամբ
Հարէս լեռը, Այեղոնի
ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան. բայց
երբոր Յովսէփին տանը ձեռքը ուժովցաւ,
անոնք հարկատու եղան։
36 Եւ Ամօրհացւոց սահմանը Ակրաբիմի
զառ'ի վերէն Սէլէն 'ի վեր էր։

ԳԼ. Բ.

1 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղայէն
Բոքիմ ելաւ, ու ըսաւ,
Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի, և ձեզ
ան երկիրը բերի, որուն համար ձեր
հայրերուն երդում ըրեր էի. ու ըսի
որ Ձեզի հետ ըրած ուխտս յաւիտեան
2 պիտի չաւրեմ. Եւ դուք աս
երկրին բնակչացը հետ դաշնակցութիւն
մի՛ ընէք, անոնց սեղանները
փլցուցէք. բայց դուք իմ խօսքիս
հնազանդութիւն չըրիք. ինչո՞ւ համար
3 աս բանը ըրիք։ Ես ալ ըսի.
Զանոնք ձեր առջեւէն պիտի չվռնտեմ,
հապա անոնք ձեզի թշնամի,
ու անոնց աստուածներն ալ ձեզի
4 որոգայթ պիտի ըլլան։ Ու երբոր
Տէրոջը հրեշտակը բոլոր Իսրայէլի
որդւոցը աս խօսքերը ըսաւ, ժողովուրդը
ձայնը վերցընելով լացաւ։
5 Եւ ան տեղին անունը Բոքիմ կոչեցին.
ու հոն Տէրոջը զոհ մատուցին։
6 Ու երբոր Յեսու ժողովուրդը արձակեց,
Իսրայէլի որդիները ամեն
մէկը իր կալուածքը գնաց, երկիրը
7 ժառանգելու համար։ Եւ ժողովուրդը՝
Յեսուին բոլոր օրերուն
մէջ, ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացող՝
և Իսրայէլի համար Տէրոջը ըրած
ամեն մեծ գործերը տեսնող
ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրոջը
8 ծառայութիւն ըրին։ Եւ Տէրոջը
ծառան Յեսու Նաւեան հարիւր
9 տասը տարեկան մեռաւ. Ու
զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին
մէջ Գաաս լեռանը հիւսիսային
կողմը՝ Եփրեմի լեռը Թամնաթ
հարեսին մէջ թաղեցին։

Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկները 10
իրենց հայրերուն խառնուեցան. ու
անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ ազգ մը
ելաւ, որ Տէրը ու Իսրայէլի համար
անոր ըրած գործերը չճանչցան։

Եւ Իսրայէլի որդիները Տէրոջը 11
առջեւը չարութիւն ըրին ու Բահաղիմը
պաշտեցին. Եւ թողուցին 12
իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը,
որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հաներ
էր, ու օտար աստուածներու
ետեւէ գացին, այսինքն իրենց բոլորտիքը
եղող ազգաց տանէն աստուածներուն,
ու անոնց երկրպագութիւն
ըրին, և Տէրը սրդողեցուցին։
Ուստի Տէրը թողուցին 13
և Բահաղը ու Աստարովթը պաշտեցին։
Եւ Տէրոջը բարկութիւնը 14
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու
զանոնք կողոպտիչներու ձեռքը
մատնեց, ու զանոնք կողոպտեցին.
և զանոնք չորս կողմի թշնամիներուն
ծախեց, ու ալ չէին կրնար իրենց
թշնամեաց առջեւը կայնիլ։ Ո՛ւր 15
որ երթային, Տէրոջը ձեռքը անոնց
վրայ էր չարիք ընելու համար, ինչպէս
որ Տէրը ըսեր էր, և ինչպէս
որ անոնց երդում ըրեր էր. ու խիստ
մեծ նեղութեան մէջ էին։

Եւ Տէրը դատաւորներ հանեց, 16
որոնք կողոպտիչներուն ձեռքէն ազատեցին
զանոնք։ Սակայն իրենց 17
դատաւորներուն ալ մտիկ չըրին, ու
օտար աստուածներու ետեւէ երթալով
պոռնկութիւն ըրին, ու անոնց
երկրպագութիւն ըրին. շուտով
խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որուն
մէջ իրենց հայրերը կը քալէին Տէրոջը
հրամաններուն հնազանդելով,
բայց ասոնք այնպէս չըրին։ Ու 18
երբոր Տէրը անոնց դատաւորներ կը
հանէր, Տէրը դատաւորին հետը ըլլալով՝
դատաւորին բոլոր օրերը
զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն
կ'ազատէր. քանզի անոնց նեղութիւն
տուողներուն ու չարչարողներուն
երեսէն անոնց հեծութիւններուն
համար Տէրը կը զղջար։
Ու երբոր ան դատաւորը մեռնէր, 19
կը դառնային նորէն օտար աստուածներու

ետեւէ կ'երթային, զանոնք կը պաշտէին
և անոնց երկրպագութիւն
կ'ընէին, ու իրենց
հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ'ընէին.
իրենց չար գործերէն ու
իրենց ծուռ ճամբայէն չէին դառնար։
20 Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը
Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ըսաւ,
Որովհետեւ աս ազգը իրենց
հայրերուն պատուիրած ուխտս զանց
ընելով՝ իմ ձայնիս հնազանդութիւն
21 չըրին, Ես ալ այսուհետեւ անոնց
առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ
ան ազգերէն, որոնք Յեսու իր
22 մեռած ատենը թողուց. Որպէս զի
անոնցմով Իսրայէլը փորձեմ, թէ
արդեօք իրենց հայրերուն պէս զգուշութիւն
պիտի ընեն Տէրոջը ճամբան
23 քալելու, թէ ոչ։ Ուստի Տէրը
աս ազգերը թող տուաւ, և շուտով
չվռնտեց, ու զանոնք Յեսուին
ձեռքը չմատնեց։

ԳԼ. Գ.

1 Եւ ասոնք են ան ազգերը որոնք
Տէրը թող տուաւ, որ անոնցմով
Իսրայէլը՝ այսինքն Քանանացւոց
բոլոր պատերազմները ամեն
2 չգիտցողները փորձէ. (Միայն ասոր
համար՝ որ Իսրայէլի որդւոց սերունդը՝
մանաւանդ առաջուց չգիտցողները
պատերազմ սորվին ու գիտնան.)
3 Փղշտացւոց հինգ նախարարութիւնները,
և բոլոր Քանանացիները
ու Սիդոնացիները, Լիբանան
լեռը բնակող Խեւացիները,
Բաաղհերմոն լեռնէն մինչև Եմաթի
4 մուտքը։ Անոնցմով պիտի փորձէր
Իսրայէլը որ գիտնայ թէ արդեօք
պիտի հնազանդին Տէրոջը պատուիրաններուն,
որոնք Մովսէսին ձեռքովը
անոնց հայրերուն հրամայեր
էր։

5 Եւ Իսրայէլի որդիքը Քանանացւոց,
Քետացւոց, Ամօրհացւոց,
Փերեզացւոց, Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց
6 մէջը բնակեցան. Եւ
անոնց աղջիկները իրենց կնիկ առին,
ու իրենց աղջիկներն ալ անոնց
տղոցը տուին, և անոնց աստուածները
7 պաշտեցին։ Ու Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը առջեւը չարութիւն
ըրին, և իրենց Տէր Աստուածը
մոռնալով Բահաղիմը ու
Աստարովթը պաշտեցին։ Եւ Տէրոջը 8
բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ
բորբոքեցաւ, ու զանոնք Միջագետքի
Քուսարսաթեմ թագաւորին ձեռքը
մատնեց. և Իսրայէլի որդիքը ութը
տարի ծառայութիւն ըրին Քուսարսաթեմին։

Երբ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը 9
աղաղակեցին. ու Տէրը Իսրայէլի
որդւոցը փրկիչ մը հանեց, Քաղեբին
պզտիկ եղբօրը Կենեզին որդին
Գոթոնիէլը, որ զանոնք ազատեց։
Եւ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով 10
Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն
կ'ընէր. ու երբոր պատերազմի ելաւ,
Տէրը Միջագետքի Քուսարսաթեմ
թագաւորը անոր ձեռքը
տուաւ, և անոր ձեռքը Քուսարսաթեմին
վրայ զօրացաւ։ Ու 11
երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ.
և Կենեզեան Գոթոնիէլ
մեռաւ։

Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը 12
առջեւը չարութիւն ըրին. և
Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելնուն
համար Տէրը Մովաբի Եգղոն թագաւորը
Իսրայէլին դէմ ուժովցուց.
Եւ անիկայ Ամմոնի ու Ամաղէկի 13
որդիքը իր քովը ժողվեց, և գնաց
Իսրայէլը զարկաւ. ու Արմաւենեաց
քաղաքին տիրեց։ Եւ Իսրայէլի 14
որդիքը Մովաբի Եգղոն թագաւորին
տասնըութը տարի ծառայութիւն
ըրին։

Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին, 15
և Տէրը անոնց մէկ
փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան
Գերայի որդին Աւովդը՝ որ ահեկագործ
էր. ու Իսրայէլի որդիքը անոր
ձեռքովը Մովաբի Եգղոն թագաւորին
ընծայ ղրկեցին։ Եւ 16
Աւովդ մէկ կանդնաչափ երկայնութեամբ
երկսայրի սուր մը շինեց
իրեն, ու զանիկայ լաթերուն տակէն
իր աջ ազդրին վրայ կապեց։
Եւ ընծան Մովաբի Եգղոն թագաւորին 17
տարաւ. (ու Եգղոն խիստ
գէր մարդ մըն էր.) Ու երբոր ըն- 18

ծան տալու լմնցուց , ընծան կրող մարդիկները
19 ետ խրկեց . Եւ ինքը
Գաղգաղայի մօտ եղած քարահանքներէն
ետ դարձաւ ու ըսաւ , Ո՛վ
թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք
մը ունիմ . Եւ անիկայ ըսաւ , Լո՛ւռ
կեցէք . Ու բոլոր անոր քովը եղողները
20 դուրս ելան ։ Եւ Աւովդ անոր
քովը մտաւ , ու անիկայ
նստեր էր իրեն յատկացեալ ամառնային
վերնատանը մէջ . Եւ
Աւովդ անոր ըսաւ , Քեզի Աստուծոյ
կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ . Ու
21 անիկայ աթոռէն վեր ելաւ ։ Եւ
Աւովդ իր ձախ ձեռքը երկնցընելով
սուրը իր աջ ազդրին վրայէն
քաշեց , ու անոր փորը խոթեց ,
22 Այնպէս որ երկաթին ետեւէն կոթն
ալ ներս մտաւ . Ու ճարպը երկաթը
բռնեց , անանկ որ սուրը անոր
փորէն չկրցաւ հանել , ու աղբը
23 դուրս ելաւ ։ Եւ Աւովդ սրահէն
ելաւ , ու վերնատանը դռները
անոր վրայէն գոցեց ու կղպեց .
24 Եւ ինքը ելաւ գնաց ։ Ու անոր
ծառաները գալէն նայեցան որ ահա
վերնատանը դռները կղպուած էին .
Ու ըսին , Անիկայ անտարակոյս իր
ամառնային սենեակին մէջը հարկաւորութեան
25 գացած է ։ Եւ
անոնք սպասեցին , մինչեւ որ ամչցան
, բայց ահա վերնատանը դռները
չէր բանար . Ու բանալին առին
բացին . Եւ ահա իրենց տէրը գետնի
26 վրայ ինկած մեռած էր ։ Ու մինչ
որ անոնք կը սպասէին , Աւովդ
փախաւ , եւ քարահանքէն անցնելով
ողջ առողջ Սեիրա հասաւ ։

27 Ու երբոր հասաւ , Եփրեմի լեռանը
վրայ փող հնչեցուց , Եւ Իսրայէլի
որդիքը անոր հետ անկէ լեռնէն
վար իջան , ու ինքը անոնց առջեւէն
28 քալեց ։ Եւ անոնց ըսաւ , Իմ
ետեւէս եկէք , քանզի Տէրը ձեր
թշնամիները՝ Մովաբացիները ձեր
ձեռքը տուաւ . Ու անոր ետեւէն
իջան , եւ Մովաբին առջեւէն Յորդանանու
անցքերը բռնեցին , ու
թող չտուին որ մարդ մը անցնի ։
29 Եւ այն ժամանակը Մովաբէն տասը
հազարի չափ մարդ կոտորեցին ,
որոնց ամէնն ալ յաղթանդամ ու
զօրաւոր մարդիկներ էին . Եւ մէկը
չկրցաւ փախչիլ ։ Ու այն օրը Մովաբ 30
Իսրայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ .
Ու երկիրը ութսուն տարի
հանգստացաւ ։

Եւ անկէ ետեւ Անաթի որդին 31
Սամեգար ելաւ , ու եզնարած խթանով
մը Փղշտացիներէն վեց
հարիւր մարդ կոտորեց . Եւ անիկայ
ալ Իսրայէլը ազատեց ։

ԳԼ. Դ

Եւ Աւովդին մեռնելէն ետքը Իս- 1
րայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւ
նորէն չարութիւն ըրին . Ու Տէ- 2
րը մատնեց զանոնք Քանանացւոց
Յաբին թագաւորին ձեռքը , որ
Ասորի մէջ կը թագաւորէր . Եւ
անոր զօրագլուխը Սիսարա էր , ու
ազգաց Հարոսեթի մէջ կը բնա-
կէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէ- 3
րոջը աղաղակեցին . քանզի անիկայ
ինը հարիւր երկաթէ կառքեր ու-
նէր , ու անիկայ քսան տարի Իս-
րայէլի որդիքը սաստիկ նեղեց ։

Եւ այն ատենը Դեբորա մարգա- 4
րէուհին՝ Ղափիդոթի կինը Իս-
րայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ը-
նէր ։ Ու անիկայ Եփրեմի լեռա- 5
նը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի մէջ-
տեղը Դեբորայի արմաւենիին տա-
կը կը բնակէր . Եւ Իսրայէլի որ-
դիքը դատաստանի համար անոր
կ՚ելլէին ։ Ու Դեբորա մարդ խր- 6
կեց , եւ Նեփթաղիմի Կադեսէն Ա-
բինէամի որդին Բարակը կանչեց ,
ու անոր ըսաւ , Իսրայէլին Տէր
Աստուածը չհրամայե՞ց՝ ըսե-
լով , Գնա՛ Թաբոր լեռը ելիր , ու
Նեփթաղիմի որդւոցմէ եւ Զաբու-
ղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը
հազար մարդ առ . Ու ես Յաբինին 7
զօրագլուխը Սիսարան , եւ անոր
կառքերը ու զօրքին բազմութիւնը
քու դիմացդ պիտի հանեմ Կիսոն
հեղեղատին քովը , ու զանիկայ քու
ձեռքդ պիտի մատնեմ ։ Եւ Բա- 8
րակ անոր ըսաւ , Թէ որ դուն ալ
իմ հետս երթաս , կ՚երթամ , բայց
թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ եր-

9 թար ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Անշուշտ
ես քու հետդ պիտի երթամ ,
բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ
դուն փառք մը չես առնար , քանզի
Տէրը Սիսարան մէկ կնկան մը ձեռքը
պիտի մատնէ ։ Ու Դեբորա
ելաւ Բարակին հետը Կադէս գը-
10 նաց ։ Եւ Բարակ Զաբուղոնը
ու Նեփթաղիմը Կադէսի մէջ ժողվեց
, եւ տասը հազար մարդով ելաւ
. Դեբորա ալ անոր հետը
ելաւ ։

11 (Ու Մովսէսին աներոջը Յոբաբին
որդիներէն Կենեցի Քաբերը
Կենեցիներէն զատուեր էր , ու իր
վրանը Կադէսի մօտ Սանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր ։)

12 Ան ատենը Սիսարային իմացուցին
, որ Աբինէամի որդին Բարակ
13 Թաբոր լեռը ելեր է ։ Եւ Սիսարա
իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր
երկաթէ կառքերը , ու իր հետը
եղող բոլոր զօրքը ազգաց Հարոսեթէն
Կիսոն հեղեղատը ժողվեց ։

14 Եւ Դեբորա ըսաւ Բարակին ,
Ո՛տք ելիր , քանզի Տէրը այսօր Սիսարան
քու ձեռքդ մատնեց . Միթէ
Տէրը քու առջեւէդ չելա՞ւ ։ Ու
Բարակ Թաբոր լեռնէն իջաւ , եւ իր
հետը տասը հազար մարդ կար ։
15 Ու Տէրը Սիսարան եւ բոլոր կառքերը
ու բոլոր բանակը Բարակին
առջեւը սուրի բերնով խռովեց .
Եւ Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու
16 ոտքով փախաւ ։ Եւ Բարակ կառքերը
ու բանակը մինչեւ ազգաց Հարոսեթը
հալածեց , ու Սիսարային
բոլոր բանակը սուրի բերնով ինկաւ
, ու մարդ մը չմնաց ։

17 Եւ Սիսարա ոտքով Կենեցի Քաբերին
կնկանը Յայելին վրանը փախաւ
. քանզի Ասորի Յաբին թագաւորին
ու Կենեցի Քաբերին տանը
մէջտեղը խաղաղութիւն կար ։
18 Ու Յայել Սիսարան դիմաւորելու
ելաւ , ու անոր ըսաւ , Տէր
իմ՝ դարձիր , ինծի դարձիր , մի՛
վախնար ։ Ու անիկայ դէպ ՚ի
վրանը անոր դարձաւ , եւ կինիկը զա-
19 նիկայ վերմակով մը ծածկեց ։ Ու
անիկայ կնկանը ըսաւ , Շնորհք
ըրէ՛ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ
խմեմ , քանզի ծարաւած եմ ։ Ան
ալ կաթին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . Ետքը զանիկայ ծածկեց ։
Եւ անիկայ կնկանը ըսաւ , Վրանին 20
դուռը կեցիր , ու թէ որ մարդ մը
գայ , քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ
Հոս ներսը մարդ կա՞յ , Չկայ ըսէ ։
Ու Քաբերին կինը Յայել վրա- 21
նին մէկ ցիցը առաւ , եւ մուրճն ալ
ձեռքը բռնելով կամացուկ մը անոր
քովը գնաց , ու ցիցը անոր ծամե-
լիքը մխելով մինչեւ գետինը գա-
մեց , եւ անիկայ յոգնած ըլլալուն
համար խորունկ քնոյ մէջ էր . Այս-
պէս մեռաւ ։ Եւ ահա Բարակ 22
Սիսարային ետեւէն կը վազէր , եւ
Յայել զանիկայ դիմաւորելու ելաւ
ու անոր ըսաւ , Եկո՛ւր , քու փնտռ-
ռած մարդդ քեզի ցուցընեմ . Ու
անիկայ կնկանը հետ ներս մտաւ , եւ
ահա Սիսարան մեռած պառկեր
էր , ու ցիցը անոր ծամելիքին մէջն
էր ։

Եւ Աստուած այն օրը Քանանա- 23
ցւոց Յաբին թագաւորը Իսրայէլի
որդւոց առջեւը կործանել տուաւ ։
Ու Քանանացւոց Յաբին թագա- 24
ւորին դէմ Իսրայէլի որդւոց ձեռքը
օրէ օր կը զօրանար , մինչեւ որ Քա-
նանացւոց Յաբին թագաւորը բնա-
ջինջ ըրին ։

ԳԼ. Ե

Եւ այն օրը Դեբորա ու Աբինէամի 1
որդին Բարակ երգեցին ու ը-
սին ,

Իսրայէլի զօրավարացը առաջնոր- 2
դելուն , ու ժողովուրդին յօժարա-
կամ անձնանուէր ըլլալուն համար՝
Տէրը օրհնեցէք ։

Ո՛վ թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք , 3
ո՛վ նախարարներ՝ ականջ դրէք .
Ես Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն սաղմոս պիտի ը-
սեմ ։

Ո՛վ Տէր՝ երբոր դուն Սէի- 4
րէն ելար , ու Եդովմի դաշտէն
չուեցիր , երկիրը շարժեցաւ , եր-
կինքը անձրեւ տեղաց , ամպերն ալ
ջուր կաթեցուցին ։ Տէրոջը երեսէն 5

լեռները հալեցան, Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն երեսէն Սինայ ալ հա-
լեցաւ։
6 Անաթի որդւոյն Սամեգարին օ-
րերը՝ Յայելին օրերը մեծ ճամբա-
ները անկոխ էին, ու ճամբորդ-
հորդները խոտորնակ ճամբաներէ
7 կ'երթային։ Իսրայէլի մէջ գիւղա-
ցիները չմնացին, չմնացին, մինչև
որ ես Դեբորաս ելայ, մինչև որ ելայ
Իսրայէլի մէջ մայր ըլլալու։
8 Նոր աստուածներ ընտրեցին. ան
ատենը իրենց դռներուն մէջ պատե-
րազմ եղաւ. արդեօք Իսրայէլի
քառասուն հազար զօրքին մէջ վա-
9 հան կամ նիզակ երևցա՞ւ։ Իմ
սիրտս Իսրայէլի իշխաններուն վրայ
է. ով ժողովուրդին անձնանուէր
10 եղողներ, Տէրը օրհնեցէք։ Ճեր-
մակ էշերու վրայ հեծնողներ, դա-
տաստանի աթոռը նստողներ, ու
ճամբու վրայ պտըտողներ՝ պատմե-
11 ցէք։ Աղեղնաւորներուն ձայնէն ա-
զատուած՝ ջուր հանելու տեղերուն
մէջ, հոն Տէրոջը արդարութիւնե-
րը, Իսրայէլի մէջ անոր գիւղա-
ցիներուն արդարութիւնները պատ-
մեն. ան ատենը Տէրոջը ժողովուր-
դը դռները իջաւ։
12 Արթնցիր, արթնցիր, ով Դեբո-
րա, արթնցիր, արթնցիր, ու երգ
ըսէ. ով Բարակ ելիր. ով Ա-
բինէամի որդի՝ քու գերութիւնդ
13 գերի ըրէ։ Ան ատենը փախստա-
կաններ ժողովուրդին զօրաւորնե-
րուն յաղթեցին. Տէրը ինծի
հետ զօրաւորներուն դէմ իջաւ։
14 Եփրեմի արմատէն եղողները Ա-
մաղէկին վրայ եկան. Բենիամին
քու ետևէդ քու ժողովուրդիդ մէջ
էր. Մաքիրէն իշխաններ, ու
Զաբուղոնէն գրիչ գրել բռնող-
15 ներ իջան։ Եւ Իսաքարի զօրա-
վարները Դեբորային հետ, ու Իսա-
քար ալ Բարակին պէս էր ոտքե-
րովը հովիտը խրկուեցաւ. Ռու-
բէնի առուներուն մէջ մեծ յուզմունք
16 կար. Ինչո՞ւ համար փարախներուն
մէջը նստար, որ հօտերուն մայելը
լսես. Ռուբէնի առուներուն մէջը
17 մեծ տարակուսանք կար։ Գաղաադ
Յորդանանու անդիի կողմը կը
բնակէր, ու Դան ինչո՞ւ համար
նաւերու մէջ պանդուխտ մնաց.
Ասեր ծովուն եզերքը կը նստէր,
ու իր նաւահանգիստներուն քովը
կը բնակէր։ Զաբուղոն ու 18
Նեփթաղիմ այնպիսի ժողովուրդ
մըն է, որ դաշտին բարձր տեղերու-
նը վրայ մահուան վտանգի մէջ
կը դնէ։
Թագաւորները եկան, պատե- 19
րազմ ըրին. ան ատենը Քանա-
նացւոց թագաւորները Մակեդդովի
ջուրին քովը Թանաքի մէջ պատե-
րազմ ըրին. ստակ չշահեցան։
Երկինքէն պատերազմ ըրին. 20
աստղերը իրենց ճամբաներէն Սի-
սարային դէմ պատերազմ ըրին։
Կիսոն հեղեղատը՝ այն հին հեղեղա- 21
տը՝ Կիսոն հեղեղատը զանոնք քշեց
տարաւ։ Ո՛վ իմ անձս՝ անոնց զօ-
րութիւնը կոխեցիր։ Ան ատենը 22
ձիերուն սմբակները սաստիկ վազե-
նուն համար կոտր կոտր եղան, զօ-
րաւորներուն վազքերնուն։ Տէրոջը 23
հրեշտակը ըսաւ, Մերովզը նզովե-
ցէք, անոր բնակիչները սաստիկ
նզովեցէք. քանզի Տէրոջը օգնու-
թեանը՝ զօրաւորներուն դէմ
Տէրոջը օգնութեանը չեկան։ Կի- 24
նեցի Քաբերին կինը Յայէլ կնիկ-
ներուն մէջը ամէնէն աւելի օրհնեալ
ըլլայ. վրաններու մէջ բնակող կը-
նիկներէն աւելի օրհնեալ ըլլայ։
Անիկա ջուր ուզեց. կաթ տուաւ. 25
իշխաններու ամանովը կոգի մատուց։
Անիկայ իր ձեռքը ցիցին, ու իր 26
աջ ձեռքը հիւսնի ուռին երկըն-
ցուց, և Սիսարային զարնելով՝
գլուխը ճզմեց. ու ծակեց անոր
ծամիկները մխելով խոցեց։ Անի- 27
կայ ծնկցաւ, Յայէլին ոտքերուն մէ-
ջը ինկաւ փռուեցաւ, ոտքերուն
մէջը ծնկցաւ ինկաւ. ուր որ ծնկ-
ցաւ, հոն մեռած ինկաւ։
Սիսարային մայրը պատուհանէն 28
նայեցաւ, ու վանդակին ետևէն
աղաղակեց. Ինչո՞ւ համար անոր
կառքը կ'ուշանայ գալու, ինչո՞ւ
անոր կառքերուն քայլերը ետ կը
մնան։ Անոր իմաստուն օրիորդները 29

անոր պատասխան տուին, ինքն ալ
իր խօսքերուն պատասխանը իրեն
30 կու տար, Չէ՞ որ անոնք աւար
գտան, զանիկայ բաժնելու վրայ են.
ամէն կտրիճի համար մէկ կամ եր-
կու աղջիկ, իսկ Սիսարային համար
գունագոյն աւար մը, գունագոյն նկա-
րագործ աւար մը, երկու կողմը
բանուած ու գունագոյն վզնոցներ ա-
ւար առնողին վզին ըլլան։
31 Ո՛վ Տէր, քու բոլոր թշնամի-
ներդ ասանկ կորսուին. իսկ զԱ-
նիկայ սիրողները իր զօրութեամբը
ելլող արևուն պէս ըլլան։
Ու երկիրը քառասուն տարի հան-
գստացաւ։

ԳԼ. Զ.

1 Եւ Իսրայէլի որդիները Տէրոջը ա-
ռջև չարութիւն ըրին, ու Տէ-
րը զանոնք եօթը տարի Մադիանա-
2 ցւոց ձեռքը մատնեց։ Եւ Մա-
դիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ
զօրացաւ. — Իսրայէլի որդիները
Մադիանացւոց պատճառաւ իրենց
համար լեռներու մէջ խոռոչներ,
քարայրներ և ամրոցներ շինեցին։
3 Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը
ցանէին, Մադիանացիք անոնց վրայ
կ'ելլէին. և Ամաղէկացիք ու ա-
րևելքի բնակիչներն ալ կ'ելլէին.
4 Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով
գետնին բերքը կ'աւրէին մինչև
Գազա, ու Իսրայէլին ապրուստ մը
չէին թողուր, ոչ ոչխար, ոչ ար-
5 ջառ և ոչ էշ. Քանզի անոնք ի-
րենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ել-
լէին, և մարախի պէս բազմու-
թեամբ կու գային. թէ՛ անոնք և
թէ՛ անոնց ուղտերը չէին համրուեր.
ու Իսրայէլի երկիրը կու գային զա-
6 նիկայ աւրելու համար։ Եւ Իս-
րայէլ Մադիանացւոց պատճառաւ
շատ աղքատացաւ. ու Իսրայէլի
որդիները Տէրոջը աղաղակեցին։
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիները Տէ-
րոջը աղաղակեցին Մադիանացւոց
8 պատճառաւ, Տէրը Իսրայէլի որ-
դւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց. ու
անիկայ ըսաւ անոնց, Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ, Ես
ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ
ծառայութեան տունէն դուրս բե-
րի. Ես ձեզ Եգիպտացւոց ձեռ- 9
քէն, ու բոլոր ձեզի նեղութիւն
տուողներուն ձեռքէն ազատեցի, և
զանոնք ձեր առջևէն վռնտելով ա-
նոնց երկիրը ձեզի տուի. Ու ձեզի 10
ըսի, Ես եմ ձեր Եհովայ Աս-
տուածը. մի՛ վախնաք Ամորհացւոց
աստուածներէն, որոնց երկրին մէջ
կը բնակիք. բայց դուք իմ խօսքս
մտիկ չըրիք։
Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ, ու 11
Աբիեզերեան Յովասին բևեկնին
տակը նստաւ, որ Եփրայի մէջ
էր. ու անոր որդին Գեդէոն հնձա-
նին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիա-
նացւոց երեսէն փախցնելու հա-
մար։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը անոր 12
երևցաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ զօրաւոր
կտրիճ, Տէրը քու հետդ է։ Եւ 13
Գեդէոն անոր ըսաւ, Ո՛հ Տէր
իմ, թէ որ Տէրը մեր հետն է,
ինչո՞ւ համար այս բոլոր բաները մեր
գլուխը եկան. և ո՞ւր են անոր ա-
մէն հրաշքները, որոնք մեր հայրերը
մեզի կը պատմէին՝ ըսելով թէ Տէ-
րը մեզ Եգիպտոսէն հանեց. բայց
հիմա Տէրը մեզ երեսէ ձգեց, ու
մեզ Մադիանացւոց ձեռքը մատ-
նեց։ Եւ Տէրը անոր նայեցաւ, 14
ու ըսաւ, Այս քու զօրութիւնովդ
գնա՛, որ Իսրայէլը Մադիանացւոց
ձեռքէն ազատես. չէ՞ որ ես քեզ
խրկեցի։ Ու անիկայ անոր ըսաւ, 15
Ո՛հ Տէր իմ, Իսրայէլը ինչո՞վ ա-
զատեմ. ահա իմ ազգատոհմս
Մանասէի ցեղին մէջ աղքատն է,
ու ես իմ հօրս տանը մէջ պզտիկն
եմ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ, Ես 16
անշուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ,
ու Մադիանը մէկ մարդու մը պէս
պիտի զարնես։ Եւ անիկայ անոր 17
ըսաւ, Աղաչեմ, թէ որ ես քու
աչքիդ առջև շնորհք գտայ, ինծի
նշան մը ցուցուր, որ
ինծի հետ խօսողը դուն ես։ Աղա- 18
չեմ որ ասկէ չերթաս, մինչև որ
ես քեզի գամ, իմ ընծաս բերեմ
ու քու առջևդ դնեմ։ Եւ անիկայ
ըսաւ, Ես կը սպասեմ, մինչև որ

19 դուն դառնաս։ Ու Գեդէոն ներս
մտաւ, այծերէն ուլ մը և մէկ արդու
ալիւրէ բաղարջ հացեր պատրաստեց.
միսը սակառի մը մէջ
դրաւ, ու արգանակն ալ պտուկի
մը մէջ դրաւ, և անոր առջևը հանեց
բևեկնիին տակը ու անոր մատոյց։
20 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը
անոր ըսաւ, Միսը ու բաղարջ
հացերը առ, ու այս վէմին վրայ դիր,
21 ու արգանակը թափէ։ Եւ անիկայ
անանկ ըրաւ։ Ետքը Տէրոջ
հրեշտակը իր ձեռքի գաւազանին
ծայրը երկնցուց, ու միսին և բաղարջ
հացերուն դպաւ. ու վէմէն
կրակ ելլելով միսը և բաղարջ հացերը
այրեց. ու Տէրոջ հրեշտակը
22 անոր աչքերուն առջևէն գնաց։ Եւ
Գեդէոն տեսաւ որ անիկայ Տէրոջ
հրեշտակն է. ու Գեդէոն ըսաւ,
Ո՜հ Տէր Եհովայ, որ Տէրոջ հրեշտակը
23 երես առ երես տեսայ։ Բայց
Տէրը անոր ըսաւ, Խաղաղութիւն
ըլլայ քեզի. մի՛ վախնար, պիտի
չմեռնիս։

24 Եւ Գեդէոն հոն Տէրոջը սեղան
մը շինեց, ու անոր անունը Եհովա-շալոմ
կոչեց, որ մինչև այս օրս Աբիեզերեանց
Եփրայի մէջ կեցած
է։

25 Եւ այն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ,
Քու հօրդ զուարակը, եօթը տարեկան
երկրորդ զուարակը առ, և
քու հօրդ ունեցած Բահաղի սեղանը
փլցուր, ու քովի Աստարովթը
26 կտրէ. Եւ այս ապառաժ քարին
գլուխը օրինաւոր կերպով քու
Տէր Աստուծոյդ սեղան մը շինէ,
ու երկրորդ զուարակը առ, և քու
կտրած Աստարովթիդ փայտերովը
27 ողջակէզ ըրէ։ Ու Գեդէոն իր ծառաներէն
տասը մարդ առաւ, և
Տէրոջը իրեն ըսածին պէս ըրաւ,
ու իր հօրը տանէն, և քաղաքին
մարդիկներէն վախնալով այս բանը
ցորեկը ընելու՝ գիշերը ըրաւ։

28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկները
առտուանց կանուխ ելան, տեսան որ
Բահաղին սեղանը փլած, և անոր քովի
Աստարովթը կտրած, ու երկրորդ
զուարակը շինուած սեղանին վրայ
ողջակէզ եղած էր։ Ուստի իրարու 29
ըսին, Այս բանը ո՞վ ըրաւ.
և փնտռեցին ու քննեցին. ու ըսուեցաւ
թէ Այս բանը Յովասին որդին
Գեդէոն ըրաւ։ Եւ քաղաքին 30
մարդիկները Յովասին ըսին,
Որդիդ դո՛ւրս հանէ՛ որ մեռնի,
քանզի Բահաղին սեղանը փլցուցեր,
ու անոր քովի Աստարովթը
կտրեր է։ Եւ Յովաս իր վրան 31
ելող բոլոր մարդիկներուն ըսաւ,
Միթէ Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք
պիտի պաշտպանէք, կամ թէ զանիկայ
դո՞ւք պիտի ազատէք. ով
որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ,
թող մեռցուի մինչև առտու. թէ
որ անիկայ աստուած է, թող ինքը
իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր դէմ,
իր սեղանը փլցնելուն համար։ Եւ 32
նոյն օրը զանիկայ Յերոբաաղ անուանեց.
քանզի ըսաւ, Թող Բահաղ
իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
դէմ, իր սեղանը փլցնելուն
համար։

Եւ բոլոր Մադիանացիները, 33
Ամաղեկացիները ու արևելքի բնակիչները
մէկտեղ ժողվուեցան, ու
Յորդանանէն անցնելով՝ Յեզրայէլի
հովիտին մէջ բանակեցան։ Եւ Տէրոջը 34
Հոգին Գեդէոնին վրայ հանգչեցաւ,
ու անիկայ փող հնչեց,
և Աբիեզերեանք անոր ետևէն ժողվուեցան։
Ու բոլոր Մանասէին 35
պատգամաւորներ խրկեց, ան ալ անոր
ետևէն ժողվուեցաւ. և Ասերին,
Զաբուղոնին ու Նեփթաղիմին ալ
պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնք
եկան զանոնք դիմաւորելու։

Եւ Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ, 36
Թէ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը իմ
ձեռքովս ազատելու ես, Ահա ես 37
կալին մէջը բուրդի գզաթ մը կը
դնեմ. թէ որ միայն գզաթին վրայ
ցօղ՝ ու բոլոր գետնին վրայ չորութիւն
ըլլայ, այն ատենը պիտի
գիտնամ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը
իմ ձեռքովս պիտի ազատես։ Եւ 38
այնպէս եղաւ. վասն զի առտուանց
կանուխ ելաւ, ու գզաթը քամեց,
և գզաթէն ցօղը հանեց, որ կոնք մը
լեցուն ջուր եղաւ։ Ան ատենը 39
Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ, Քու
բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի,
ու միայն այս անգամ ալ խօսիմ.
միայն այս անգամ՝ գզաթովը փորձեմ.
հիմա միայն գզաթին վրայ
չորութիւն, ու բոլոր գետնին վրայ
40 ցօղ ըլլայ։ Եւ այն գիշերը Աստուած
այնպէս ըրաւ. միայն գզաթին
վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր
գետնին վրայ ցօղ եղաւ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ Յերոբաաղ՝ այսինքն Գեդէոն
ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը
կանուխ ելան, Հարոդի
աղբիւրին քովը բանակեցան. ու
Մադիանու բանակը անոր հիւսիսային
կողմը՝ դէպ 'ի Մօրէի բլուրը՝
2 հովիտին մէջն էր։ Եւ Տէրը ըսաւ
Գեդէոնին, Քու հետդ եղող ժողովուրդը
շատ է. չեմ տար Մադիանը
անոնց ձեռքը, չըլլայ
որ Իսրայէլ ինծի դէմ պարծենայ
ու ըսէ թէ Իմ ձեռքս զիս ազատեց։
3 Ուստի հիմա քարոզ կարդալ տուր՝
որ ժողովուրդը լսէ, ու ըսես, Ով
որ վախկոտ ու երկչոտ է՝ թող
ետ դառնայ, և շուտով Գաղաադ
լեռնէն երթայ. ու ժողովուրդէն
քսանուերկու հազար հոգի ետ դարձան,
ու տասը հազար մնացին։
4 Եւ Տէրը ըսաւ Գեդէոնին, Ժողովուրդը
տակաւին շատ է. ջուրին
քովը իջեցուր զանոնք, ու հոն
քեզի համար զանոնք փորձեմ. և
որուն համար քեզի ըսեմ թէ Ասիկայ
քու հետդ երթայ, անիկայ քու
հետդ թող երթայ, ու որուն համար
քեզի ըսեմ թէ Ասիկայ քու
հետդ չերթայ, անիկայ թող չերթայ։
5 Ուստի ժողովուրդը ջուրին
քովը իջեցուց. և Տէրը Գեդէոնին
ըսաւ, Ով որ շունի լափելուն պէս
ջուրը լեզուովը լափէ, անիկայ զատ
կայնեցընես, ու ով որ խմելու համար
իր ծունկերուն վրայ ծռի, անիկայ
6 ալ զատ կայնեցընես։ Եւ ձեռքով
բերաննին տանելով լափողներուն
թիւը երեք հարիւր մարդ էր, և
բոլոր մնացած ժողովուրդը իրենց
ծունկերուն վրայ ծռեցան ջուր խմելու
համար։ Ու Տէրը Գեդէոնին 7
ըսաւ, Այն երեք հարիւր մարդիկներովը՝
որոնք ջուրը լափեցին, ձեզ
պիտի ազատեմ, և Մադիանը քու
ձեռքդ պիտի մատնեմ. ու բոլոր
մնացած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր
տեղը երթայ։ Ուստի ժողովուրդը 8
իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց
փողերն ալ։ Եւ Գեդէոն Իսրայէլի
բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր
վրանը խրկեց, բայց այն երեք հարիւր
մարդը իր քովը պահեց. ու
Մադիանու բանակը անոր տակը
հովիտին մէջ էր։

Եւ նոյն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ, 9
Մօտ ելիր, [illegible] բանակը
իջիր, քանզի զանիկայ քու
ձեռքդ մատնեցի։ Եւ թէ որ դուն 10
իջնելու կը վախնաս, նախ դուն
քու ծառայիդ Փուրային հետ բանակը
իջիր. Եւ պիտի լսես թէ անոնք 11
ինչ կը խօսին. անկէ ետև քու
ձեռքերդ պիտի ուժովնան, որ բանակը
իջնես։ Ուստի ինքը և իր
ծառան Փուրա բանակին մէջի զինուորներուն
ծայրը իջան։ Ու Մադիանը 12
և Ամաղէկ ու բոլոր արևելցիները
մարախներու պէս բազմութեամբ
հովիտին մէջ պառկեր էին,
և անոնց ուղտերը անթիւ էին,
ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ
շատ էին։ Եւ Գեդէոն հոն երթալով՝ 13
ահա որ մէկ մարդ մը իր ընկերին
երազ կը պատմէր ու կ՚ըսէր,
Ես երազ մը տեսայ, և ահա մէկ
գարիէն հաց մը դէպ 'ի Մադիանու
բանակը կը գլորուէր և վրանին
հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ, որ
ինկաւ, ու գլխիվայր դարձուց, և
վրանը ինկաւ։ Ու անոր ընկերը 14
պատասխան տուաւ և ըսաւ, Ասիկայ
ուրիշ բան չէ, բայց միայն
Իսրայէլացի Յովասի որդւոյն Գեդէոնին
սուրը. Աստուած Մադիանը
ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը
մատներ է։

Ու երբոր Գեդէոն երազին պատմութիւնը 15
ու անոր մեկնութիւնը
լսեց, Տէրոջ երկրպագութիւն ըրաւ,
և Իսրայէլին բանակը դարձաւ
ու ըսաւ, Մօտ ելէք, քան-

գի Տէրը Մադիանու բանակը ձեր
16 ձեռքը տուեր է։ Եւ այն երեք հարիւր մարդը երեք գունդի բաժնելով՝
ամենուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ, և սափորներուն մէջն
17 ալ ջահեր դրաւ։ Ու անոնց ըսաւ.
Ինծի նայեցէք և անանկ ըրէք. ու
երբոր բանակին եզերքը հասնիմ,
ես ինչպէս որ ընեմ, դուք ալ այն-
18 պէս ըրէք։ Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները փողը հնչեցընենք, այն ատենը դուք ալ բոլոր
բանակին չորս կողմը փողերը հնչեցուցէք, և ըսէք, Տէրոջը ու Գե-
19 դէոնին սուրը։ Եւ Գեդէոն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս
գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր
պահապանները նոր դրած էին, բանակին եզերքը հասան, և փողերը
հնչեցընելով ձեռքերնուն մէջը եղած
20 սափորները կոտրեցին։ Եւ անոնք երեք գունդն ալ փողերը հնչեցուցին ու սափորները կոտրեցին,
ու ձախ ձեռքով ջահերը, և աջ
ձեռքով փողերը բռնելով հնչեցընելու համար, կը պոռային ու
կ'ըսէին, Տէրոջը ու Գեդէոնին սու-
21 րը։ Եւ ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը իր տեղը կայներ էր. ու
բոլոր բանակը վազելով և աղաղա-
22 կելով կը փախչէին։ Ու երբոր այն
երեք հարիւր մարդը իրենց փողերը
հնչեցուցին, Տէրը բոլոր բանակին
մէջ ամէն մարդուն սուրը իր ընկերին վրայ դարձուց. և զօրքը մինչև
Բեթսետա դէպ ՚ի Սարերա,
ու մինչև Աբէլմէուլային սահմանը
և Տաբէթ փախաւ։

23 Ու Իսրայէլացիք՝ Նեփթաղիմէն, Ասերէն և բոլոր Մանասէէն
ժողվուեցան, ու Մադիանացւոց
24 ետևէն ինկան։ Եւ Գեդէոն Եփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց, ըսելով, Մադիանացիներուն դիմաւորելու իջէք,
և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէք
մինչև Բեթբարա, նաև Յորդանանը։ Ուստի Եփրեմի բոլոր մարդիկները ժողվուեցան, ու ջուրերը
բռնեցին մինչև Բեթբարա, նաև
25 Յորդանանը։ Եւ Մադիանու երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը
բռնեցին. Օրէբը Օրէբի վէմին
քովը մեռցուցին, ու Զէբը Զէբի հնձանին քովը մեռցուցին. և
Մադիանացիները հալածեցին, ու
Օրէբին և Զէբին գլուխները Գեդէոնին բերին Յորդանանու անդին
կողմէն։

ԳԼ. Ը.

Ու Եփրեմեանք անոր ըսին, Այս
մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որ Մադիանու դէմ պատերազմելու գացիր, և մեզ չկանչեցիր. ու անոր հետ սաստիկ վէճ
ըրին։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ, 2
Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի.
Եփրեմին խաղողաքաղութիւնը Աբիեզերի այգեկութէն լաւագոյն չէ՞ արդեօք։ Աստուած Մադիանու իշ- 3
խանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեր
ձեռքը տուաւ. ես ձեզի պէս ի՞նչ
բան կրցայ ընել։ Այս խօսքը ըսածին պէս՝ անոր վրայով անոնց
սիրտը հանդարտեցաւ։

Եւ Գեդէոն Յորդանան եկաւ, 4
ու ինքը և իր հետը եղող երեք հարիւր մարդիկը անցան. թէպէտ և
նուաղած էին, բայց թշնամին կը հա-
լածէին։ Ու Սոկքոթի մարդիկ- 5
ներուն ըսաւ, Շնորհք ըրէք,
ետևէս եկող ժողովուրդին հացի
նկանակներ տուէք, քանզի նուաղած են. ու ես Մադիանու թագաւորներուն՝ Զեբէէին ու Սաղմանային ետևէն ինկեր կը հալածեմ։
Եւ Սոկքոթի իշխանները ըսին, 6
Միթէ Զեբէէին ու Սաղմանային
ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէ՞ջն է,
որ մենք քու զօրքիդ հաց տանք։
Ու Գեդէոն ըսաւ, Ուրեմն երբոր 7
Տէրը Զեբէէն ու Սաղմանան իմ
ձեռքս տայ, ձեր մարմինները անապատին փուշերովը ու տատասկներովը պիտի ծեծեմ։ Եւ անկէ 8
Փանուէլ ելաւ, ու անոնց ալ այնպէս ըսաւ. բայց Փանուէլի մարդիկները Սոկքոթի մարդիկներուն
տուած պատասխանին պէս պատասխան տուին։ Ու Փանուէլի մար- 9
դիկներուն ալ խօսեցաւ, ըսելով,

Երբոր խաղաղութեամբ դառնամ,
այս աշտարակը պիտի փլցընեմ։

10 Եւ Զեբէէ ու Սաղմանա և անոնց հետ անոնց բանակը, — արևելքի բնակիչներուն բոլոր բանակէն
մնացած մօտ՝ տասնըհինգ
հազարի չափ մարդ Կարկարի մէջ
էին. ու ինկած մեռածները հարիւր
քսան հազար սուսերամերկ մարդիկ-
11 ներ էին։ Եւ Գեդէոն Նոբայի
ու Յեգբէհայի արևելեան կողմէն՝
վրանաբնակներուն ճամբովը ելաւ,
ու բանակը զարկաւ, քանզի բա-
12 նակը անհոգ կը կենար։ Եւ Զեբէէ ու Սաղմանա փախան. ու
Գեդէոն անոնց ետևէն իյնալով՝
Մադիանու երկու թագաւորները՝
Զեբէէն ու Սաղմանան բռնեց,
ու բոլոր բանակը տակնուվրայ ըրաւ։

13 Եւ Յովասին որդին Գեդէոն
արևը չելած պատերազմէն ետ դար-
14 ձաւ. Ու Սոկքոթի մարդիկներէն
երիտասարդ մը բռնեց, և անոր
հարցուց. ու անիկայ Սոկքոթի
իշխանները ու ծերերը՝ եօթանասունևեօթը մարդ գրեց՝ ——— ա-
15 նոր։ Եւ Գեդէոն Սոկքոթի բնակիչներուն եկաւ, ու ըսաւ, Ահա
Զեբէէն ու Սաղմանան՝ որոնց համար զիս նախատեցիք՝ ըսելով, Միթէ Զեբէէին ու Սաղմանային ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէ՞ջն է,
որ մենք քու նուաղած մարդիկնե-
16 րուդ հաց տանք։ Ուստի քաղաքին ծերերը առաւ, և անապատին
փուշեր ու տատասկներ առնելով, և
անոնցմով Սոկքոթի մարդիկները
17 պատժեց։ Ու Փանուէլի աշտարակը փլցուց, և քաղաքին մարդիկները կոտորեց։

18 Ու Զեբէէին և Սաղմանային ըսաւ, Թաբորի մէջ մեռցուցած մարդիկներնիդ ի՞նչպէս մարդիկներ էին։
Ու անոնք ըսին, Ինչպէս ես դուն,
անոնք ալ այնպէս էին. ամէն մէկը
19 թագաւորի տղու կը նմանէր։ Եւ
անիկայ ըսաւ, Անոնք իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն էին. կենդանի է Տէր, թէ որ դուք զանոնք ողջ
թողուիք, ես ձեզ չէի մեռցըներ։
Ու իր անդրանիկ տղուն՝ Յեթերին 20
ըսաւ, Ելի՛ր, զանոնք մեռցուր։
Բայց պատանին իր սուրը չքաշեց.
քանզի մանկահասակ ըլլալով վախ-
ցաւ։ Ուստի Զեբէէ ու Սաղ- 21
մանա ըսին, Դուն ելիր որ մեզ
զարնես, քանզի մարդուս զօրը իր
հասակին համեմատ կ'ըլլայ. և Գեդէոն ոտք ելաւ, ու Զեբէէն և
Սաղմանան մեռցուց. ու անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մահիկները առաւ։

Եւ Իսրայէլի մարդիկները Գե- 22
դէոնին ըսին, Մեր վրայ թագաւորէ, դուն ու քու որդիդ և քու
որդւոյդ որդին, որովհետև մեզ
Մադիանու ձեռքէն ազատեցիր։ Ու 23
Գեդէոն անոնց ըսաւ, Ես ձեր վրայ
չեմ թագաւորեր, ու ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ.
ձեր թագաւորը Տէրը ըլլայ։

Նաև Գեդէոն անոնց ըսաւ, 24
Ձեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ.
ամէն մարդ իր աւարին օղերը ինծի
տայ. (քանզի անոնք Իսմայէլացի
ըլլալով ոսկիէ օղեր ունէին։) Ու 25
անոնք ըսին, Յօժար սրտով կու
տանք. ուստի լաթ մը փռեցին, ու
ամէն մարդ իր աւարին օղերը հոն
ձգեց։ Եւ այն իր ուզած ոսկի օղե- 26
րուն կշիռքը հազար եօթը հարիւր
սիկղ ոսկի եղաւ, մահիկներէն,
գինդերէն ու Մադիանու թագաւորներուն վրայի ծիրանի պատմուճաններէն, և անոնց ուղտերուն
պարանոցին վրայ եղած մանեակնե-
րէն ՚ի զատ։ Ու Գեդէոն անոնց- 27
մով եփուտ մը շինեց, և իր Եփրա
քաղաքին մէջը դրաւ. ու բոլոր Իսրայէլ հոն անոր ետևէն երթալով
պոռնկեցաւ. և Գեդէոնին ու անոր
տանը որոգայթ եղաւ։

Այսպէս Մադիամ Իսրայէլի որ- 28
դւոց առջևը նուաճեցաւ, և անիկայ չկրցաւ գլուխ վերցընել.
ու Գեդէոնին օրերը երկիրը քառասուն տարի հանդարտեցաւ։

Եւ Յովասի որդին Յերոբաաղ 29
գնաց, ու իր տանը մէջ նստաւ։
Եւ Գեդէոն եօթանասուն տղայ ու- 30
նէր իր երանքէն ելած, քանզի շատ

31 կիններ ունէր ։ Եւ Սիւքէմի մէջ
ունեցած հարճէն ալ անոր տղայ մը
ծնաւ , և անոր անունը Աբիմելէք
32 դրաւ ։ Եւ Յովասի որդին Գեդէոն
բարի ծերութեամբ մեռաւ ,
և Աբիեզերեանց Եփրայի մէջ իր
հօրը Յովասին գերեզմանը թաղուեցաւ ։

33 Եւ Գեդէոն մեռնելէն ետքը Իսրայէլի
որդիքը դարձան ու Բահաղիմին
ետևէն երթալով պոռնկեցան ,
ու Բահաղ բերիթը իրենց աստուած
34 ըրին ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
չյիշեցին իրենց Տէր Աստուածը
, որ զիրենք ազատեր էր
իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներուն
35 ձեռքէն ։ Եւ Յերոբաաղին
(այսինքն Գեդէոնին) տանը՝
անոր Իսրայէլին ըրած բոլոր
բարութեանը համեմատ , գթութիւն
չըրին ։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ Յերոբաաղին որդին Աբիմելէքը
Սիւքէմ իր մօրը եղբայրներուն
գնաց . և անոնց հետ ու իր
մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ
2 խօսեցաւ , ըսելով , Շնորհք ըրէք՝
Սիւքէմի բոլոր բնակչացը ականջներուն
զրուցեցէք թէ Ձեզի
ո՞րը աղէկ է . Յերոբաաղին բոլոր
որդւոցը՝ եօթանասուն մարդոց ձեր
վրայ թագաւորե՞լը , թէ մէկ մարդուն
ձեր վրայ թագաւորելը . և
միտքերնիդ բերէք , որ ես ձեր ոսկորն
3 ու ձեր մարմինն եմ ։ Եւ անոր
իր մօրը եղբայրները անոր վրայով
ամէն աս խօսքերը Սիւքէմի
բոլոր բնակչացը ականջներուն զրուցեցին
. ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին
դարձաւ . քանզի ըսին թէ
4 Մեր եղբայրն է ։ Եւ Բահաղ
բերիթին տունէն եօթանասուն
կտոր արծաթ տուին անոր , ու Աբիմելէք
անոնցմով դատարկակներ
ու սրիկայ մարդիկներ վարձքով
բռնեց , և անոր ետևէն գացին ։
5 Եւ Եփրայի մէջ իր հօրը տունը մըտաւ
, և իր եղբայրները Յերոբաաղին
որդիքը՝ եօթանասուն հոգին
մէկ քարի մը վրայ սպաննեց . բայց
Յերոբաաղին պզտիկ տղան Յովաթամ
պահուըտելով ողջ մնաց ։ Ետքը 6
բոլոր Սիւքէմի բնակիչները , և Մելոյին
բոլոր տունը մէկտեղ ժողվուեցան
, ու գացին Սիւքէմի մէջ
պահապանաց կաղնիին քովը Աբիմելէքը
թագաւոր ըրին ։

Եւ երբոր աս բանը Յովաթամին 7
իմացուցին , անիկայ գնաց Գարիզին
լեռանը գլուխը կայնեցաւ , և ձայնը
վերցնելով պոռաց ու անոնց ըսաւ ,
Մտիկ ըրէք ինծի Սիւքէմի բնակիչներ՝ ,
որ Աստուած ձեզի մտիկ
ընէ ։ Ծառերը գացին որ իրենց 8
համար թագաւոր մը օծեն , ու ձիթենիին
ըսին , Մեր վրայ թագաւոր
եղիր ։ Բայց ձիթենին անոնց 9
ըսաւ , Իմ պարարտութիւնս թողում
, որ ինծմով զԱստուած ու
մարդիկները կը պատուեն , ու երթամ
ծառերուն վրայ իշխան ըլլամ ։ Եւ ծառերը թզենիին ըսին , 10
Դուն եկուր մեր վրայ թագաւոր
եղիր ։ Եւ թզենին անոնց ըսաւ , 11
Իմ քաղցրութիւնս ու աղէկ պըտուղս
թողում , ու երթամ ծառերուն
վրայ իշխան ըլլամ ։ Ետքը 12
ծառերը որթին ըսին , Դուն
եկուր մեր վրայ թագաւոր եղիր ։
Որթն ալ անոնց ըսաւ , զԱստուած 13
ու մարդիկները ուրախացընող գինիս
թողում , ու երթամ ծառերուն
վրայ իշխան ըլլամ ։ Ետքը ամէն 14
ծառերը փշենիին ըսին , Դուն
եկուր մեր վրայ թագաւոր եղիր ։
Եւ փշենին ծառերուն ըսաւ , Թէ 15
որ դուք իրաւցընէ զիս ձեր վրայ
թագաւոր կ՚օծէք , եկէք իմ հովանիիս
տակը նստէք , եթէ ոչ՝ փշենիէն
կրակ թող ելլէ , ու Լիբանանու
եղեւինները այրէ ։ Եւ հիմա 16
թէ որ դուք Աբիմելէքը թագաւոր
ընելով՝ ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ
վարուեցաք , և թէ որ
Յերոբաաղին ու անոր տանը բարութիւն
ըրիք , և թէ որ անոր գործքերուն
համեմատ անոր հատուցում
ըրիք . (Քանզի իմ հայրս ձեզի 17
համար պատերազմ ըրաւ , ու իր
անձը վտանգի մէջ դրաւ , և ձեզ
Մադիանու ձեռքէն ազատեց . Իսկ 18

դուք այսօր իմ հօրս տանը դէմ ոտք
ելաք , ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն
մարդ մէկ քարի մը վրայ սպաննեցիք
, ու անոր աղախինին
տղան Աբիմելէքը՝ ձեր եղբայրը ըլլալուն
համար՝ Սիւքէմի բնակչացը
19 վրայ թագաւոր ըրիք .) Արդ թէ
որ այսօր Յերոբաաղին ու անոր տանը
վրայով ճշմարտութեամբ ու արդարութեամբ
վարուեցաք , Աբիմելէքին
վրայ ուրախացէք , ան ալ
20 ձեր վրայ թո՛ղ ուրախանայ . Այլապէս
թէ ոչ՝ թո՛ղ Աբիմելէքէն կրակ ելլէ
, և Սիւքէմի բնակիչները ու
Մելոյի տունը այրէ . և Սիւքէմի
բնակիչներէն ու Մելոյի տունէն
կրակ ելլէ , և Աբիմելէքը այրէ ։
21 Ետքը Յովաթամ փախաւ ազատեցաւ
, ու Բէէր գնաց , և իր Աբիմելէք
եղբօրմէն վախնալուն համար
հոն բնակեցաւ ։

22 Եւ Աբիմելէք Իսրայէլի վրայ իրեք
23 տարի թագաւորեց ։ Եւ Աստուած
Աբիմելէքին և Սիւքէմի
բնակիչներուն մէջ չար ոգի մը խըրկեց
, ու Սիւքէմի բնակիչները Աբիմելէքին
հետ նենգութեամբ վարուեցան
24 . Որպէս զի Յերոբաաղին
եօթանասուն որդւոցը եղած անիրաւութիւնը
գայ՝ և անոնց թափած
արիւնը անոնց եղբօրը Աբիմելէքին
վրայ հասնի , որ զանոնք
սպաններ էր , ու Սիւքէմի բնակչացը
վրայ՝ որոնք անոր ձեռքերը ուժովցուցեր
էին իր եղբայրները սպաննելու
25 ։ Արդ Սիւքէմի բնակիչները
լեռներուն գլուխները անոր
դարաններ պատրաստեցին , և ճամբան
իրենց քովէն ամէն անցնողները
կը թալլէին . ու աս բանը Աբիմելէքին
26 իմացուցին ։ Եւ Աբեդի որդին
Գաաղ ու անոր եղբայրները
եկան՝ Սիւքէմի մէջ մտան . և Սիւքէմի
բնակիչները անոր ապաւինեցան
27 . Եւ դաշտը ելլելով իրենց
այգիներուն խաղողները քաղեցին ,
և կոխելով ուրախութիւն ըրին , ու
իրենց աստուծոյն տունը մտնելով՝
կերան ու խմեցին , և Աբիմելէքը
28 անիծեցին ։ Եւ Աբեդեան Գաաղ
ըսաւ , Աբիմելէք ո՞վ է , և Սիւքէմ
ո՞վ է՝ որ մենք անոր ծառայ
ըլլանք . անիկայ Յերոբաաղին տղան
չէ՞ , ու Զեբուղ անոր փոխանորդը
չէ՞ ։ Սիւքէմի հօրը՝ Եմովրին
մարդիկներուն ծառայութիւն ըրէք
. ու մենք ինչո՞ւ համար անոր
պիտի ծառայենք ։ Երանի թէ աս 29
ժողովուրդը իմ ձեռքիս տակը ըլլային
, ու ես Աբիմելէքը վերցընէի .
և Աբիմելէքին ըսաւ , Զօրքերդ
շատցո՛ւր ու ելի՛ր ։

Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ 30
երբոր Աբեդեան Գաաղին խօսքերը
լսեց , խիստ բարկացաւ . Եւ ծածուկ 31
կերպով մը Աբիմելէքին պատգամաւորներ
խրկեց , ըսելով , Ահա
Աբեդեան Գաաղ ու իր եղբայրները
Սիւքէմ եկան , և ահա անոնք
քաղքը քեզի դէմ կը հանեն ։
Արդ հիմա դուն գիշերով ելիր , 32
ու քու հետդ եղող ժողովուրդով
դաշտը դարանի մէջ նստէ . Եւ առտուանց 33
արևը ծագածին պէս
կանուխկեկ ելիր , ու եկո՛ւր քաղաքին
վրայ յարձակէ . և ահա անիկայ
ու անոր հետ եղող ժողովուրդը
քեզի դէմ պիտի ելլեն .
ան ատենը ձեռքէդ եկածը ընէ անոր
։

Արդ Աբիմելէք և անոր հետը 34
եղող բոլոր ժողովուրդը գիշերով
ելան , ու չորս գունդի բաժնուելով
Սիւքէմի դէմ դարանի մէջ նստան ։
Եւ Աբեդեան Գաաղ ելաւ , ու 35
քաղաքին դրանը առջին կայնեցաւ .
և Աբիմելէք իր հետը եղող ժողովուրդով
դարաններէն դուրս ելաւ ։
Եւ Գաաղ ան ժողովուրդը տեսնելով 36
Զեբուղին ըսաւ , Ահա լեռներուն
գլխէն ժողովուրդ կ՚իջնէ ։
Եւ Զեբուղ անոր ըսաւ , Լեռներուն
շուքը քեզի մարդոց պէս կ՚երևնայ
։ Եւ Գաաղ դարձեալ խօսեցաւ 37
ու ըսաւ , Ահա երկրին
բարձր տեղուանքներէն ժողովուրդ
կ՚իջնէ , և մէկ գունդ մըն ալ
Մէօնենիմի կաղնիին ճամբովը կու
գայ ։ Եւ Զեբուղ անոր ըսաւ , 38
Ո՞ւր է ան քու բերանդ , որով
կ՚ըսէիր թէ Աբիմելէք ո՞վ է որ
մենք անոր ծառայութիւն ընենք .

քու վրդ զարկած ժողովուրդդ առիկայ
չէ՞ . հիմա ելիր ու անոր հետ
39 պատերազմ ըրէ : Ու Գաաղ
Սիւքէմի բնակիչներուն առջևէն ելլելով
Աբիմելէքի հետ պատերազմ
40 ըրաւ : Ու Աբիմելէք զանիկայ հալածեց,
ու անիկայ անոր առջևէն
փախաւ . ու մինչև դրանը առջին
41 շատերը մեռած ինկան : Ու Աբիմելէք
Արումայի մէջ նստաւ, ու
Զեբուղ Գաաղը և անոր եղբայրները
վռնտեց, որ ալ Սիւքէմի
42 մէջ չբնակին : Ու հետևեալ
օրը ժողովուրդը դաշտը ելաւ . ու
43 երբոր Աբիմելէք իմացաւ, Ու ժողովուրդը
առաւ՝ իրեք գունդի բաժնեց,
և դաշտին մէջը դարանամուտ
եղաւ . ու երբ տեսաւ որ ժողովուրդը
քաղաքէն դուրս կ'ելլէ, անոնց
վրայ յարձակելով զանոնք զարկաւ :
44 Ու Աբիմելէք ու անոր հետ եղող
գունդը յարձակելով՝ քաղաքին դըրանը
առջին կեցան . ու երկու
գունդերը բոլոր դաշտի մէջ եղողներուն
վրայ յարձակելով՝ զանոնք
45 զարկին : Ու Աբիմելէք ան բոլոր
օրը քաղաքին հետ պատերազմեցաւ
ու քաղաքը առաւ, և մէջը
եղող մարդիկները կոտորեց, ու քաղաքը
փլուց, և հոն աղ ցանեց :

46 Ու Սիւքէմի աշտարակին բոլոր
բնակիչները երբոր ասոր համար լսեցին,
Բերիթ աստուծոյն տանը
47 բերդը մտան : Ու Աբիմելէքին իմացուցին
թէ Սիւքէմի աշտարակին
բոլոր բնակիչները ժողվուեր են :
48 Ու ատենը Աբիմելէք իր հետը եղող
բոլոր ժողովուրդով Սելմոն
լեռը ելաւ . ու Աբիմելէք տապարը
ձեռքը առնելով ծառի ոստ մը
կտրեց, ու զանիկայ վերցուց իր ուսին
վրայ դրաւ, և իր հետը եղող
ժողովուրդին ըսաւ . Ինչ տեսաք
ինչ որ ես ըրի, շուտով դուք ալ
49 նոյն պէս ըրէք : Ու ամէն ժողովուրդին
ամէնն ալ մէյմէկ ոստ
կտրեցին, ու Աբիմելէքին ետևէն
գացին, և ոստերը բերդին քովը
դրին, ու անոնցմով բերդը կրակով
այրեցին . այնպէս Սիւքէմի
աշտարակին բոլոր մարդիկներն ալ՝
որոնք հազարի չափ էրիկ ու կնիկ
մարդիկ էին, մեռան :

Ու Աբիմելէք Թեբէս գնաց, ու 50
Թեբէսը պաշարեց, ու զանիկայ
առաւ : Ու քաղաքին մէջտեղը 51
մէկ ամուր աշտարակ մը կար . ու
քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ թէ
էրիկ և թէ կնիկ մարդիկները հոն
փախան, դուռը նորանց գոցեցին,
ու աշտարակին տանիքը ելան : Ու 52
Աբիմելէք մինչև աշտարակը գնաց,
ու անոր հետ պատերազմ ըրաւ, և
աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ զանիկայ
կրակով այրէ : Ու կնիկ մը 53
Աբիմելէքին գլխուն վրայ երկանաքարի
կտոր մը նետեց, և անոր
գանգաթը կոտրեց : Ու անիկայ 54
շուտով իր զէնքերը կրող երիտասարդը
կանչեց՝ և անոր ըսաւ,
Սուրդ քաշէ, ու զիս մեռցուր .
չըլլայ որ ինծի համար ըսեն թէ
Զանիկայ մէկ կնիկ մը մեռցուց :
Ու երիտասարդը զանիկայ առձ
խոցեց, ու մեռաւ : Ու Իսրայէլի 55
մարդիկները Աբիմելէքին մեռնիլը
տեսնելով, ամէն մարդ իր տեղը
գնաց :

Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին 56
գլուխը դարձուց ան չարութիւնը,
որն որ անիկայ իր հօրը ըրեր էր, իր
եօթանասուն եղբայրները սպաննելով
: Ու Սիւքէմի մարդոցը բոլոր 57
չարութիւնը Աստուած անոնց գլուխը
դարձուց . ու Յերոբաաղի որդւոյն
Յովաթամին անէծքը անոնց
վրայ եկաւ :

ԳԼ. Ժ.

Ու Աբիմելէքէն ետքը Իսաքարեան 1
Դովդայի որդւոյն Փուայի որդին
Թովլա ելաւ՝ Իսրայէլը ազատելու
համար . ու անիկայ Եփրեմի
լեռը՝ Սամիրի մէջ կը բնակէր :
Ու Իսրայէլի մէջ քսանուերեք տարի 2
դատաւորութիւն ըրաւ . ու մեռաւ,
և Սամիրի մէջ թաղուեցաւ :

Ու անկէ ետև Գաղաադացի Յայիր 3
ելաւ, և Իսրայէլի մէջ քսանուերկու
տարի դատաւորութիւն
ըրաւ : Ու անիկայ երեսուն որդի 4
ունէր, որոնք երեսուն աւանակի վրայ
կը հեծնէին . և անոնք Գաղաադու
երկրին մէջ երեսուն քաղաք ունէին,
որոնք մինչև այս օրս Յայիրի գիւ-
5 ղաքաղաքները կ'ըսուին : Ու Յայիր
մեռաւ, ու Կամոնի մէջ թաղուեցաւ :

6 Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը
առջևը չարութիւն ըրին, ու
Բաահաղիմը և Աստարովթը, ու
Ասորւոց աստուածները, և Սիդոնի
աստուածները, ու Մովաբի աստուածները,
և Ամմոնի որդւոցը
աստուածները, ու Փղշտացւոց
աստուածները պաշտեցին . և Տէրը
թողուցին ու անոր ծառայութիւն
7 չըրին : Ու Տէրոջը բարկութիւնը
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք
Փղշտացւոց ձեռքը ու Ամմոնի
8 որդւոց ձեռքը մատնեց : Ու անոնք
ան տարիէն մինչև տասնուութը
տարի Իսրայէլի որդիքը նեղեցին
ու հարստահարեցին, այսինքն
բոլոր Իսրայէլի որդիքը, որոնք
Յորդանանու անդին կողմը Գաղաադու
մէջ՝ Ամորհացւոց երկրին
9 մէջը կը բնակէին : Նաև Ամմոնի
որդիքը Յորդանանէն անցան, որ
Յուդայի հետ, Բենիամինի հետ
ու Եփրեմի տանը հետ ալ պատերազմ
ընեն . ու Իսրայէլ խիստ
մեծ նեղութեան մէջ էր :

10 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին
ու ըսին, Քեզի դէմ
մեղք գործեցինք . քանզի մեր Աստուածը
թողուցինք ու Բաահաղիմը
11 պաշտեցինք : Ու Տէրը Իսրայէլի
որդւոցը ըսաւ, Չէ՞ որ ես ձեզ ազատեցի
Եգիպտացիներէն, Ամորհացիներէն,
Ամմոնի որդւոցմէն ու
12 Փղշտացիներէն . Նաև երբոր Սիդոնացիները,
Ամաղեկացիները ու
Մաոնացիները ձեզ նեղեցին, ու
դուք ինծի աղաղակեցիք, ես ձեզ
13 անոնց ձեռքէն ազատեցի : Բայց
դուք զիս թողուցիք, և ուրիշ աստուածներու
ծառայութիւն ըրիք .
անոր համար ես մէյմըն ալ ձեզ
14 պիտի չազատեմ : Գացէք ձեր
ընտրած աստուածներուն աղաղակեցէք
. ձեր նեղութեան ատենը
թող անոնք ձեզ ազատեն : Ու 15
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ըսին,
Մեղք գործեցինք . քու աչքիդ առջևը
ինչ որ հաճելի է, ան ըրէ մեզի
. բայց միայն կ'աղաչենք, ազատէ
մեզ այսօր : Ու անոնք իրենց մէ- 16
ջէն օտար աստուածները վերցուցին,
ու Տէրոջը ծառայութիւն ըրին
. և Անոր սիրտը ինչաւ Իսրայէլի
նեղութեանը համար :

Ու Ամմոնի որդիքը ժողվուեցան, 17
ու Գաղաադու մէջ բանակեցան .
Իսրայէլի որդիքն ալ ժողվուեցան,
ու Մասփայի մէջ բանակեցան : Ու 18
ժողովուրդը — Գաղաադու իշխանները
իրարու ըսին, Ով որ Ամմոնի
որդւոցը հետ պատերազմ ընելու
սկսի, անիկայ Գաղաադու
բոլոր բնակչացը գլուխ ըլլայ :

ԳԼ. ԺԱ.

Ու Գաղաադացի Յեփթայէն զօ- 1
րաւոր ու կտրիճ մարդ մըն էր,
ու անիկայ պոռնիկ կնկան մը զաւակ
էր . ու Յեփթայէին հայրը Գաղաադ
էր : Ու Գաղաադին կնիկը 2
անոր զաւակներ ծնաւ . ու երբոր
կնկանը զաւակները մեծցան, Յեփթայէն
վռնտեցին, ու անոր ըսին,
Դուն մեր հօրը տանը մէջ ժառանգութիւն
պիտի չունենաս, քանզի
դուն օտար կնկան մը զաւակ ես :
Ու Յեփթայէ իր եղբայրը երեսէն 3
փախչելով Տովբի երկրին մէջ բնակեցաւ
. և Յեփթայէին քովը սրիկայ
մարդիկներ ժողվուեցան, ու անոր
հետ կը պտըտէին :

Ու եղաւ որ ատենէ մը ետքը 4
Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ
ըրին : Ու երբոր Ամմոնի 5
որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ
կ'ընէին, Գաղաադու ծերերը գացին
որ Յեփթայէն Տովբի երկրէն
առնեն : Ու Յեփթայէին ըսին, 6
Եկո՛ւր մեզի զօրագլուխ եղիր, որ
Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ
ընենք : Ու Յեփթայէ Գաղաադու 7
ծերերուն ըսաւ, Ահա դուք
զիս ատեցիք, և իմ հօրս տունէն
զիս վռնտեցիք, ու հիմա որ նեղութեան
մէջ էք, ինչո՞ւ համար

8 ինծի եկաք։ Ու Գաղաադու ե-
րէցը Յեփթայէին ըսին, Անոր հա-
մար քեզի դարձանք, որ մեզի հետ
երթաս ու Ամմոնի որդւոցը դէմ
պատերազմ ընես, և մեզի Գաղա-
ղաադու բոլոր բնակչացը գլուխ ըլ-
9 լաս։ Ու Յեփթայէ Գաղաադու
երէցներուն ըսաւ, Թէ որ դուք զիս
դարձնէք Ամմոնի որդւոցը դէմ
պատերազմ ընելու համար, ու Տէ-
րը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ, ես
10 ձեզի գլուխ ըլլա՞մ։ Ու Գաղաա-
դու երէցը Յեփթայէին ըսին,
Տէրը մեր մէջ վկայ ըլլայ, որ ը-
11 սածիդ պէս պիտի ընենք։ Ու
Յեփթայէ Գաղաադու երէցներուն
հետ գնաց. և ժողովուրդը զանի-
կայ իրենց վրայ գլուխ ու զօրագլուխ
դրին. ու Յեփթայէ Մասփայի մէջ
Տէրոջը առջեւ իր բոլոր խօսքերը
զրուցեց։

12 Ու Յեփթայէ Ամմոնի որդւոցը
թագաւորին պատգամաւորներ խրր-
կեց, ըսելով, Դուն ինծի հետ
ի՞նչ բան ունիս, որ ինծի եկար
իմ երկրիս մէջ պատերազմ ընելու
13 համար։ Ու Ամմոնի որդւոց թա-
գաւորը Յեփթայէին պատգամա-
ւորներուն ըսաւ, Որովհետև Իս-
րայէլ Եգիպտոսէն ելած ատենը
Առնոնէն մինչև Յաբոկ ու մինչև
Յորդանան իմ երկիրս առաւ.
հիմա զանիկայ խաղաղութեամբ ետ
14 դարձուր։ Ու Յեփթայէ Ամմոնի
որդւոցը թագաւորին նորէն պատ-
15 գամաւորներ խրկեց, Ու անոր ը-
սաւ, Յեփթայէ այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլ Մովաբի երկիրը ու Ամ-
16 մոնի որդւոց երկիրը չառաւ. Քան-
զի Եգիպտոսէն ելած ատենը Իս-
րայէլ մինչև Կարմիր ծովը անա-
պատէն գնաց, ու Կադէս եկաւ.
17 Ու Իսրայէլ Եդովմի թագաւորին
դեսպաններ խրկեց ըսելով, Շը-
նորհք ըրէ, քու երկրէդ անցնիմ.
բայց Եդովմի թագաւորը մտիկ չը-
րաւ. անանկ ալ Մովաբի թա-
գաւորին խրկեց. ան ալ թող չը-
տուաւ. ու Իսրայէլ Կադէսի մէջ
18 մնաց։ Ու անապատին մէջէն գը-
նաց, ու Եդովմի երկիրն ու Մովա-
բի երկրին բոլորտիքը պտըտեցաւ,
և Մովաբի երկրին արևելեան կող-
մէն երթալով՝ Առնոնի անդին
կողմը բանակեցաւ. բայց Մովաբի
սահմանին մէջը չմտաւ, քանզի Մո-
վաբի սահմանը Առնոնն էր։ Ու 19
Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամո-
րհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ (որ
Եսեբոնի թագաւորն էր,) և Իս-
րայէլ անոր ըսաւ, Շնորհք ըրէ,
քու երկրէդ անցնիմ, որ իմ տեղս
երթամ։ Բայց Սեհոն Իսրայէ- 20
լին հրաման չտուաւ որ իր սահմա-
նէն անցնի. ու Սեհոն իր բոլոր
ժողովուրդը ժողվեց, և Յասսայի
մէջ բանակեցան. ու անիկայ Իս-
րայէլի դէմ պատերազմ ըրաւ։ Ու 21
Իսրայէլի Տէր Աստուածը Սեհոնը
ու անոր բոլոր ժողովուրդը Իսրա-
յէլին ձեռքը մատնեց, ու զանոնք
զարկին. և Իսրայէլ ան երկրին
մէջը բնակող Ամորհացւոց բոլոր
երկիրը առաւ։ Ու Իսրայէլ Ա- 22
մորհացւոց բոլոր սահմանը՝ Առնո-
նէն մինչև Յաբոկ, ու անապա-
տէն մինչև Յորդանան ժառան-
գեց։ Ուստի հիմա որ Իսրայէլի 23
Տէր Աստուածը Ամորհացիները իր
Իսրայէլ ժողովուրդին առջևէն վը-
տարեր է, դո՞ւն պիտի ժառանգես
ան երկիրը։ Քու աստուծոյդ Քա- 24
մովսին քեզի ժառանգութիւն տուա-
ծը դուն չե՞ս ժառանգեր. մենք ալ
մեր Եհովայ Աստուծոյն մեր առջևէն
վտարած ազգերուն երկիրը կը ժա-
ռանգենք։ Ու հիմա դուն Մո- 25
վաբի թագաւորէն՝ Սեպփորեան
Բաղակէն աւելի աղէ՞կ ես. մի-
թէ անիկայ բնաւ Իսրայէլի հետ
ծեծկուեցա՞ւ, կամ անոնց հետ պա-
տերազմ ըրա՞ւ։ Իսրայէլ Եսե- 26
բոնի ու անոր գեղերուն մէջը, Ա-
րոէրի ու անոր գեղերուն մէջը, և
Առնոնի եզերքին վրայ եղող բոլոր
քաղաքներուն մէջը երեք հարիւր
տարի է որ կը բնակի. և ինչո՞ւ
համար զանոնք այնչափ ատենի մէջ
չազատեցիք։ Ուստի ես քեզի դէմ 27
յանցանք մը չեմ ըրած, և դուն
ինծի հետ պատերազմ ընելով ինծի
չարութիւն կ'ընես. այսօր Իսրա-
յէլի որդւոց ու Ամմոնի որդւոց մէ-
ջը Դատաւոր եղող Տէրը թո՛ղ
28 դատաստան ընէ։ Բայց Ամմոնի
որդւոց թագաւորը Յեփթայէին
խրկած խօսքերը մտիկ չըրաւ։

29 Ան ատենը Յեփթայէին վրայ
Տէրոջը Հոգին եկաւ. ու անիկայ
Գաղաադէն ու Մանասէէն անցաւ,
և Գաղաադու Մասփայէն ալ ան-
ցաւ, ու Գաղաադու Մասփայէն՝
30 Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց։ Ու
Յեփթայէ Տէրոջը ուխտ ըրաւ ու
ըսաւ, Թէ որ Ամմոնի որդիքը
31 բոլորովին իմ ձեռքս մատնես, Ու
Ամմոնի որդւոցմէ խաղաղութեամբ
ետ դառնամ, ան ատենը իմ տանս
դռնէն զիս դիմաւորելու ելլողը Տէ-
րոջը թող ըլլայ, ու զանիկայ ող-
32 ջակէզ մատուցանեմ։ Ու Յեփ-
թայէ Ամմոնի որդւոցը վրայ գնաց,
որ անոնց հետ պատերազմ ընէ. ու
Տէրը անոր ձեռքը մատնեց զանոնք։
33 Ու Արոերէն մինչև Մննիթ՝ քսան
քաղաք, ու մինչև Աբէլքերամիմ
սաստիկ կոտորածով ջարդեց զա-
նոնք. ու Ամմոնի որդիքը Իսրայէ-
լի որդւոց առջևը նուաճեցան։

34 Ու Յեփթայէ Մասփա իր տունը
եկաւ. ու ահա անոր աղջիկը թըմ-
բուկներով և պար բռնելով զանի-
կայ դիմաւորելու կ'ելլէր. և անի-
կայ անոր մէկ հատիկ զաւակն էր,
ու անկէ 'ի զատ տղայ կամ աղջիկ
35 չունէր։ Ու Յեփթայէ երբոր զա-
նիկայ տեսաւ, իր լաթերը պատ-
ռեց, ու ըսաւ, Ո՜հ աղջիկս, դուն
զիս բոլորովին նկուն ըրիր, և դուն
ինծի իմ նեղիչներուս մէկը եղար.
քանզի ես բերանս բացի Տէրոջը, ու
36 չեմ կրնար ետ դարձնել։ Ու
աղջիկը անոր ըսաւ, Ո՛վ հայր
իմ, եթէ որ Տէրոջը բերանդ բա-
ցիր, բերնէդ ելածը ըրէ ինծի.
քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ
Ամմոնի որդւոցմէն քեզի համար
37 վրէժխնդրութիւն ըրաւ։ Ու իր
հօրը ըսաւ, Այսչափ ան բանը ըրէ
ինծի. զիս երկու ամիս թո՛ղ
տուր, որ լեռներուն վրայ ելլեմ ու
իջնեմ. ու ես իմ ընկերներովս
38 իմ կուսութեանս վրայ լամ։ Ու
անիկայ ըսաւ, Գնա՛. ու զանիկայ
երկու ամիս թող տուաւ. և անի-
կայ իր ընկերներովը գնաց, ու լեռ-
ներուն վրայ իր կուսութիւնը լա-
ցաւ։ Ու երկու ամսուը լմննալէն 39
ետքը իր հօրը դարձաւ. ու անի-
կայ իր ըրած ուխտը անով կատա-
րեց. և անիկայ էրիկ մարդ չճան-
չցաւ։ Ու Իսրայէլի մէջ սովորու-
թիւն եղաւ, Որ տարին տարին Իս- 40
րայէլի աղջիկները երթան, ու Գա-
ղաադացի Յեփթայէին աղջկանը
համար տարին չորս օր լան։

ԳԼ. ԺԲ.

Ու Եփրեմի մարդիկները ժողվուե- 1
ցան, և դէպ 'ի հիւսիսային կող-
մը անցան, ու Յեփթայէին ըսին,
Ինչո՞ւ համար Ամմոնի որդւոցը
հետ պատերազմելու գացած ատենդ
մեզ չկանչեցիր, որ քու հետդ եր-
թայինք. հիմա մենք ալ քու
տունդ քու վրադ կրակով պիտի
այրենք։ Ու Յեփթայէ անոնց ը- 2
սաւ, Ես ու իմ ժողովուրդս Ամ-
մոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ
ունեցանք, և ձեզ կանչեցի, բայց
դուք զիս անոնց ձեռքէն չազատե-
ցիք։ Ես ալ երբոր տեսայ որ 3
դուք զիս չէք ազատեր, հոգիս ձեռ-
քիս մէջը դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը
վրայ գացի, ու Տէրը զանոնք իմ
ձեռքս մատնեց. և ինչո՞ւ համար
դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ
ընելու եկաք։ Ու Յեփթայէ Գա- 4
ղաադու բոլոր մարդիկները ժողվե-
լով՝ Եփրեմի հետ պատերազմ ը-
րաւ. և Գաղաադու մարդիկը Եփ-
րեմեանները զարկին. քանզի ըսեր
էին թէ Դուք Գաղաադացիք Եփ-
րեմի մէջ — Մանասէի մէջ
Եփրեմի փախստականներն էք։ Ու 5
Գաղաադացիք Եփրեմին առջևէն
Յորդանանու անցքերը բռնեցին.
ու երբոր Եփրեմի փախստական մը
Թո՛ղ տուէք անցնիմ՝ ըսէր, Գա-
ղաադու մարդիկները անոր կ'ըսէ-
ին, Եփրեմեա՞ն ես. ու անիկայ
Ոչ կ'ըսէր. Ու անոնք անոր կ'ը- 6
սէին, Ուրեմն Շիբբողէթ ըսէ.
ու անիկայ Սիբբողէթ կ'ըսէր,

(քանզի չէր կրնար շիտակ արտաբերել.) ուստի զանիկայ կը բռնէին, և Յորդանանու անցքերուն մէջ կը սպաննէին. ու ան ատենը Եփրեմէն քառասուներկու հազար մարդ ինկաւ։

7 Ու Յեփթայէ Իսրայէլի մէջ վեց տարի դատաւորութիւն ըրաւ. ու Գաղաադացի Յեփթայէ մեռաւ, և Գաղաադու քաղաքներուն մէկուն մէջ թաղուեցաւ։

8 Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ Բեթլեհեմացի Աբեսան դատաւորութիւն ըրաւ։ 9 Ու անիկայ երեսուն տղայ ունէր, ու երեսուն աղջիկ որոնք դուրս տուաւ, ու դուրսէն ալ իր տղոցը երեսուն աղջիկ ներս առաւ. ու Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։ 10 Ու Աբեսան մեռաւ, ու Բեթլեհեմի մէջ թաղուեցաւ։

11 Ու անկէ ետև Զաբուղոնացի Եղոն Իսրայէլի դատաւոր եղաւ. ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։ 12 Ու Զաբուղոնացի Եղոն մեռաւ, ու Զաբուղոնի երկիրը՝ Այեղոնի մէջ թաղուեցաւ։

13 Ու անկէ ետև Փարաթոնացի Հելլէլի որդին Աբդոն Իսրայէլի դատաւոր եղաւ։ 14 Ու անիկայ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր, որոնք եօթանասուն աւանակներու վրայ կը հեծնէին. և Իսրայէլի մէջ ութը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։ 15 Ու Փարաթոնացի Հելլէլի որդին Աբդոն մեռաւ, և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թաղուեցաւ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին. ու Տէրը զանոնք քառասուն տարի Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց։

2 Ու Դանի ցեղէն Մանուէ անունով Սարաացի մարդ մը կար, ու անոր կնիկը ամուլ էր և զաւակ չէր ծնաներ։ 3 Ու Տէրոջը հրեշտակը ան կնկանը երևցաւ, և անոր ըսաւ, Ահա դուն հիմա ամուլ ես, ու չես ծնանիր. բայց պիտի յղանաս, ու որդի մը ծնանիս։ 4 Արդ հիմա զգուշ կեցիր, չըլլայ որ գինի կամ օղի խմես, ու ոչ ալ անմաքուր բան մը ուտես. 5 Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս, և որդի մը ծնանիս, ու անոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ. քանզի ան տղան իր մօրը արգանդէն՝ Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ. և անիկայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն ազատելու պիտի սկսի։ 6 Ու կնիկը գնաց, և իր էրկանը պատմեց ըսելով. Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ, ու անոր դէմքը Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խիստ ահարկու էր. և անոր ուրկէց ըլլալը չհարցուցի, ու ոչ ալ անիկայ իր անունը ինծի յայտնեց. 7 Ու ինծի ըսաւ, Ահա դուն պիտի յղանաս, ու որդի մը ծնանիս. և հիմա գինի ու օղի չխմես, ու անմաքուր բան մը չուտես. քանզի ան տղան իր մօրը արգանդէն մինչև իր մահուան օրը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ։

8 Ու Մանուէ Տէրոջը աղաչելով ըսաւ, Աղաչեմ՝ ով Տէր, ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն ղրկեցիր, նորէն մեզի գայ, ու մեզի սորվեցընէ թէ ան ծնանելու տղուն ինչ ընենք։ 9 Ու Աստուած Մանուէին ձայնը լսեց. ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ, երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր. ու անոր էրիկը Մանուէ անոր հետը չէր։ 10 Ու կնիկը շուտով վազեց, ու իր էրկանը պատմեց, և անոր ըսաւ, Ահա ան օրը ինծի եկող մարդը նորէն ինծի երևցաւ։ 11 Ու Մանուէ ելաւ՝ իր կնկանը ետևէն գնաց, և ան մարդուն քովը մօտեցաւ, ու անոր ըսաւ, Կնկանը հետ խօսող մարդը դուն ես. ու անիկայ ըսաւ, Ես եմ։ 12 Ու Մանուէ ըսաւ, Երբոր քու ըսածդ ըլլայ, տղուն պէտք եղածը ինչ է, ու ինչ ընելու է։ 13 Ու Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ, Կնիկը ամէն ըսածէս թող զգուշանայ. 14 Որթէն ելած բան մը բնաւ չուտէ, և գինի ու օղի չխմէ, և անմաքուր բան մը բնաւ չուտէ, ու իմ ամէն պատուիրածս պահէ։

15 Ու Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ, Աղաչեմ, քիչ մը մեր քովը նստէ, ու այծերէն ուլ մը պատրաստենք ու քու առջևդ դնենք։ 16 Ու Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին ըսաւ, Թէ քու քովդ նստիմ ալ, քու հացէդ պիտի չուտեմ. բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես, զանիկայ Տէրոջը ընծայէ. քանզի Մանուէ չգիտցաւ թէ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է։ 17 Ու Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին ըսաւ, Անունդ ինչ է. որպէս զի երբոր խօսքդ կատարուի, քեզ պատուենք։ 18 Ու Տէրոջը հրեշտակը անոր ըսաւ, Իմ անունս ինչու համար կը հարցընես, որովհետև անիկայ սքանչելի է։ 19 Ու Մանուէ ուլը ու հացի ընծան առաւ, և ապառաժին վրայ Տէրոջը ընծայեց. ու Հրաշագործը Մանուէին և անոր կնկանը աչքերուն առջևը հրաշք մը ըրաւ. 20 Քանզի երբոր բոցը սեղանէն դէպ 'ի երկինք վեր կ'ելլէր, Տէրոջը հրեշտակն ալ սեղանին բոցովը վեր ելաւ. և Մանուէ ու իր կնիկը կը նայէին, 21 ու երեսի վրայ գետինը ինկան։ Ու Տէրոջը հրեշտակը մէյմըն ալ Մանուէին ու անոր կնկանը չերևցաւ. ան ատենը Մանուէ հասկցաւ որ 22 անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է։ Ու Մանուէ իր կնկանը ըսաւ, Անշուշտ պիտի մեռնինք, քանզի զԱստուած 23 տեսանք։ Ու կնիկը անոր ըսաւ, Թէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ուզէր, մեր ձեռքէն ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ընդունէր, ու աս բոլոր բաները մեզի չէր ցուցըներ, և աս միջոցիս մէջը ասանկ խօսքեր մեզի լսել չէր տար։

24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ, և անոր անունը Սամփսոն կոչեց. ու տղան մեծցաւ, և Տէրը զանիկայ 25 օրհնեց։ Ու Տէրոջը Հոգին Սարաայի ու Եսթաւողի մէջ՝ Դանի բանակին մէջը՝ սկսաւ անոր վրայ գալ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու Սամփսոն Թամնաթա իջաւ, ու Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը տեսաւ. 2 Ու նորէն իր տունը ելաւ, ու իր հօրը և մօրը պատմեց ու ըսաւ, Թամնաթայի մէջ Փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը տեսայ. ու հիմա զանիկայ ինծի կնիկ առէք։ 3 Ու անոր հայրը ու մայրը անոր ըսին, Միթէ քու եղբօրցդ աղջիկներուն մէջը, ու իմ բոլոր ժողովուրդիս մէջը կնիկ չկա՞յ՝ որ դուն անթլփատ Փղշտացիներէն կնիկ առնելու պիտի երթաս. բայց Սամփսոն իր հօրը ըսաւ, Զանիկա՛յ ինծի առ, քանզի իմ աչքերուս անիկայ հաճելի է։ 4 Ու անոր հայրը ու մայրը չէին գիտեր որ աս բանը Տէրոջմէն է, քանզի անիկայ Փղշտացիներէն մէկ առիթ մը կը փնտռէր. ու ան ատենը Փղշտացիները Իսրայէլի վրայ կ'իշխէին։

5 Ու Սամփսոն իր հօրը ու մօրը հետ Թամնաթա իջաւ, ու մինչև Թամնաթայի այգիները եկան. և ահա առիւծի կորիւն մը մռնչելով անոր դէմը ելաւ։ 6 Ու Տէրոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ճղքելու պէս զանիկայ ճղքեց, ու ձեռքին մէջ բան մը չկար. և ըրած բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց։ 7 Ու իջաւ ու կնկանը հետ խօսեցաւ. և կնիկը Սամփսոնին աչքերուն հաճելի երևցաւ։

8 Ու ժամանակէ մը ետքը երբոր դարձաւ կնիկը առնելու, առիւծին դին տեսնելու համար իր ճամբայէն խոտորեցաւ. և ահա առիւծին դիին մէջ մեղուներու գունդ ու մեղր կար. 9 Ու զանիկայ ձեռքը առաւ, և ուտելով կ'երթար. ու իր հօրը ու մօրը գնաց, և անոնց ալ տուաւ, ու կերան. բայց անոնց չըսաւ թէ մեղրը առիւծին դիէն հանեց։

10 Ու անոր հայրը ան կնկանը քովը իջաւ. ու Սամփսոն հոն խնճոյք մը ըրաւ, քանզի երիտասարդները այսպէս կ'ընէին։ 11 Ու երբոր զանիկայ

տեսան, երեսուն ընկեր բերին, որ անոր հետը ըլլան։

12 Եւ Սամփսոն անոնց ըսաւ, Հիմա ձեզի մէկ հանելուկ մը պիտի ըսեմ. թէ որ զանիկայ սա խնճոյքին եօթը օրուանը մէջ ինծի բացատրէք ու գտնէք, ես ալ ձեզի երեսուն շապիկ ու երեսուն ձեռք փոխելու հանդերձ կու տամ. 13 Բայց թէ որ չկարենաք զանիկայ ինծի բացատրել, դուք ալ տուէք ինծի երեսուն սաւան ու երեսուն ձեռք փոխելու հանդերձ տալք. և անոր ըսին, Ըսէ հանելուկդ, մեզի ըսէ որ լսենք։ 14 Ան անոնց ըսաւ, Ուտողէն կերակուր ելաւ, ու հզօրէն անոյշ ելաւ։ Եւ անոնք — հանելուկը իրեք օրուան մէջ չկրցան բացատրել։ 15 Ու եօթներորդ օրը Սամփսոնին կնկանը ըսին, Էրիկդ խաբէ որ հանելուկը մեզի բացատրէ, որ չըլլայ թէ քեզ ու քու հօրդ տունը կրակով այրենք. մեզ թալլելու՞ համար կանչեցիք. անանկ չէ՞։ 16 Եւ Սամփսոնին կնիկը անոր քովը լալով ըսաւ, Անշուշտ դուն զիս ատեցիր ու զիս չսիրեցիր. իմ ժողովուրդիս որդւոցը մէկ հանելուկ մը ըսիր, ու ինծի չբացատրեցիր։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Ահա իմ հօրս ու մօրս չյայտնեցի, ու քեզի՞ պիտի յայտնեմ։ 17 Եւ իրենց խնճոյքին եօթը օրուանը մէջ անոր քովը լացաւ. ու եօթներորդ օրը անոր բացատրեց, քանզի իրեն նեղութիւն կու տար. անիկայ ալ իր ժողովուրդին որդւոցը բացատրեց հանելուկը։ 18 Եւ քաղաքին մարդիկները եօթներորդ օրը արեւը մտնելէն առաջ անոր ըսին, Մեղրէն անոյշ՝ ու առիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց, Թէ որ դուք իմ երինջովս չհերկէիք, իմ հանելուկս չէիք կրնար գտնել։ 19 Ու Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ, և անիկայ Ասկաղոն իջաւ, ու անոնցմէ երեսուն մարդ մեռցուց, և անոնց հանդերձները առաւ, ու հանելուկը բացատրողներուն տուաւ, և սաստիկ բարկանալով իր հօրը տունը ելաւ։ 20 Ու Սամփսոնին կնիկը անոր բարեկամը եղող ընկերին տրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԵ.

Եւ եղաւ որ ժամանակէ մը ետքը ցորենի հնձոց օրերը Սամփսոն այծերէն ուլ մը առաւ, ու իր կնկանը այցելութեան գնաց ու ըսաւ, Սենեակին մէջ կնկանս քովը մտնեմ. բայց կնկանը հայրը զանիկայ չթողուց որ մտնէ։ 1

Եւ անոր հայրը ըսաւ, Իրաւցընէ կարծեցի որ դուն զանիկայ բոլորովին ատեցիր, ու զանիկայ քու ընկերիդ տուի. ահա անոր պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է. հիմա անոր տեղը անիկայ քեզի ըլլայ։ 2 Եւ Սամփսոն անոնց համար ըսաւ, Այս անգամ Փղշտացիներէն անպարտ պիտի ըլլամ, թէ որ անոնց չարութիւն մը ընեմ։ 3 Ու Սամփսոն գնաց իրեք հարիւր աղուէս բռնեց, և ջահեր առաւ ու աղուէսները պոչ պոչի դարձուց, ու երկու պոչերուն մէջտեղը ջահ մը դրաւ կապեց։ 4 Եւ ջահերը կրակով բռնկցնելէն ետքը՝ զանոնք Փղշտացւոց հունձքերուն մէջը ձգեց, ու դիզուած և չկտրուած հունձքերը ու մինչև անգամ այգիները — ձիթենիները այրեց։ 5 Եւ Փղշտացիք ըսին, Ասիկա ո՞վ ըրաւ։ Ու ըսին, Թամնացիին փեսան Սամփսոն. քանզի անոր կնիկը առաւ, և անոր ընկերին տուաւ։ Ու Փղշտացիք ելան, և կնիկը ու անոր հայրը կրակով այրեցին։ 6 Իսկ Սամփսոն անոնց ըսաւ, Թէև դուք այսպէս ըրիք, բայց ես վրէժ պիտի առնեմ ձեզմէ, ու ետքը պիտի դադարիմ։ 7 Եւ զանոնք սրունքէն մինչև երանքը մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու իջաւ՝ Ետամ ապառաժին խոռոչը բնակեցաւ։ 8

Եւ Փղշտացիք ելան, ու Յուդայի մէջ բանակեցան, ու Լեքիի մէջ տարածուեցան։ 9 Եւ Յուդայեանք ըսին, Ինչո՞ւ համար մեր վրայ ելաք։ Անոնք ալ ըսին, Սամփսոնը կապելու ելանք, որ մեզի ըրածին պէս մենք ալ անոր ընենք։ 10 Ու 11 Յուդայէն իրեք հազար մարդ Ետամ ապառաժին խոռոչը իջան, և Սամփսոնին ըսին, Չե՞ս գիտեր որ Փղշտացիք մեր վրայ կ'իշխեն. ինչո՞ւ համար սա բանը մեզի ըրիր։ Ու անիկայ անոնց ըսաւ, Անոնք ինծի ինչպէս որ ըրին, ես ալ անոնց այնպէս ըրի։ 12 Եւ անոր ըսին, Մենք իջանք որ քեզ կապենք, ու Փղշտացւոց ձեռքը տանք։ Եւ Սամփսոն անոնց ըսաւ, Ինծի երդում ըրէք, որ դուք զիս պիտի չմեռցընէք։ 13 Եւ անոնք անոր հետ խօսեցան ու ըսին, Չէ. բայց հիմա քեզ պիտի կապենք, ու անոնց ձեռքը տանք, և քեզ պիտի չմեռցընենք. ու զանիկայ երկու նոր չուաններով կապեցին, և ապառաժէն դուրս հանեցին։

14 Երբոր անիկայ մինչև Լեքի եկաւ, Փղշտացիք աղաղակելով՝ զանիկայ դիմաւորեցին. և Տէրոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝ անոր թեւերուն վրայ եղող չուանները կրակով այրած քթանի պէս եղան, ու կապերը 15 ձեռքերէն քակուեցան։ Եւ մէկ իշու ծնօտ մը գտաւ՝ որ դեռ չորցած չէր, ու ձեռքը երկընցուց զանիկայ առաւ, և անով հազար մարդ մեռ-16 ցուց։ Ու Սամփսոն ըսաւ, Իշու ծնօտով դէզ դէզ [illegible] [illegible]. իշու ծնօտով հազար մարդ մեռ-17 ցուցի։ Ու երբոր իր խօսքը լմնցուց, ծնօտը ձեռքէն նետեց, և ան տեղին անունը Ռամաթ Լեքի կոչեց։

18 Եւ խիստ շատ ծարաւելով Տէրոջը աղաղակեց ու ըսաւ, Դուն քու ծառայիդ ձեռքովը սա մեծ փրկութիւնը յաջողեցիր. և հիմա ծարաւո՞վ մեռնիմ, ու անթլփատներուն ձե՞ռքը իյնամ։ 19 Եւ Աստուած Լեքիին մէջ եղած փոսը բացաւ, ու անկէ ջուր ելաւ. և Սամփսոն խմեց, ու ոգին իրեն դարձաւ, և ապրեցաւ. անոր համար անոր անունը Ենգորէ ըսուեցաւ, որ Լեքիին մէջ է մինչև սա օրս։

20 Ու անիկայ Փղշտացւոց օրերը Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

Եւ Սամփսոն Գազա գնաց, ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ, և անոր մտաւ։ 1 Ու Գազացւոց ըսուեցաւ թէ Սամփսոն հոս եկեր է։ 2 Եւ պաշարեցին՝ ու բոլոր գիշերը անոր դարանակալ եղան քաղաքին դրանը քովը, ու բոլոր գիշերը լուռ կեցան և ըսին, Առաւօտուն կանուխ զանիկայ կը մեռցընենք։ Ու Սամփսոն մինչև կէս գիշեր քնացաւ, և կէս գիշերուն ելաւ, ու քաղաքին դրանը փեղկերը երկու սեմերովը բռնեց, և զանոնք նիգովը մէկտեղ փրցուց, ու կռնակը առնելով զանոնք Քեբրոնին դիմացի լեռանը գլուխը հանեց։ 3

Եւ անկէ ետքը Սորեկ հեղեղատին [illegible] բնակող մէկ կնիկ մը սիրեց, ու անոր անունը Դալիլա էր։ 4 Եւ Փղշտացւոց նախարարները անոր քովը ելան, ու անոր ըսին, Զանիկայ խաբէ, ու տե՛ս հասկցի՛ր, թէ անոր մեծ զօրութիւնը ինչէն է, և թէ ինչո՞վ կրնանք անոր յաղթել, որ զանիկայ կապենք ու հնազանդեցընենք. և մենք քեզի ամէն մէկերնիս հազար հարիւր կտոր արծաթ կու տանք։ 5 Ու Դալիլա Սամփսոնին ըսաւ, Աղաչեմ, յայտնէ ինծի, թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէն է, և քեզ հնազանդեցընելու համար ինչ բանով կապել պէտք է։ 6 Ու Սամփսոն անոր ըսաւ, Թէ որ զիս եօթը հատ չչորցած թարմ ջիլերով կապեն, կը տկարանամ, և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլլամ։ 7 Ու Փղշտացւոց նախարարները անոր եօթը հատ չչորցած թարմ ջիլեր բերին. ու զանիկայ անոնցմով կապեց։ 8 Եւ անոր ներքին սենեակին մէջը դարանակալներ նստեր էին։ 9 Ու ինքը անոր ըսաւ, Ո՛վ Սամփսոն, Փղշտացիք քու վրադ են. ան ատենը անիկայ ջիլերը կրակի հոտէն բռնուած խծուծէ լարի մը պէս փրցուց, ու անոր ոյժը չհասկցուեցաւ։ Եւ Դալիլա ըսաւ Սամփսոնին, Ահա զիս խաբեցիր. 10

ու ինծի սուտ խօսեցար․ հիմա
կ'աղաչեմ՝ յայտնէ ինծի, թէ ին-
11 չո՛վ կը կապուիս ։ Ու անոր ը-
սաւ, Թէ որ զիս նոր ու չգործա-
ծուած չուաններով աղէկ մը կա-
պեն, ան ատենը կը տկարանամ,
և ուրիշ մարդոց մէկուն պէս կ'ըլ-
12 լամ ։ Ու Դալիլա նոր չուաններ
առաւ, և անոնցմով զանիկայ կա-
պեց, ու անոր ըսաւ, Ո՛վ Սամփ-
սոն՝ փղշտացիք քու վրադ են գան․
(և դարանակալները ներքին սե-
նեակին մէջը նստեր էին․) ան ա-
տենը զանոնք իր թեւերէն մէկ դեր-
13 ձանի մը պէս փրցուց ։ Ու Դա-
լիլա ըսաւ Սամփսոնին, Մինչև
հիմա զիս խաբեցիր, և ինծի սուտ
խօսեցիր․ ըսէ ինծի թէ ինչո՛վ
կը կապուիս ։ Ու անիկայ անոր
ըսաւ, Թէ որ գլխուս եօթը բա-
14 ժին մազերը ոստայնով հիւսես ։ Ու
անիկայ այնպէս ըրաւ, — ծոփա-
քանին ցիցովը ամրցուց, ու անոր
ըսաւ, Ո՛վ Սամփսոն՝ փղշտացիք
քու վրադ են գան ։ Ու անիկայ
քունէն արթնցաւ, ու ոստայնին
ցիցը ազբովը մէկտեղ քաշեց տա-
15 րաւ ։ Ան ատենը Դալիլա անոր
ըսաւ, Դուն ինչպէս կ'ըսես թէ Քեզ կը
սիրեմ․ հիմա աս երեք անգամ է
որ զիս խաբեցիր, ու ինծի չըսե-
ցիր թէ քու մեծ զօրութիւնդ ին-
16 չէն է ։ Ու օրուհետէ ամէն օր իր
խօսքերովը անոր նեղութիւն կու-
տար, ու զանիկայ կը բռնադա-
տէր, անանկ որ անոր սիրտը մինչև
17 մահուան աստիճան նեղացաւ, Բո-
լոր իր սրտին մէջ եղածը անոր
զրուցեց, ու ըսաւ անոր, Իմ գըլ-
խուս վրայ ածելի չէ ելած․ քան-
զի իմ մօրս որովայնէն ես Աստուծոյ
ուխտաւոր եմ․ թէ որ ածիլուիմ,
իմ ոյժս ինծմէ կ'երթայ ու կը
տկարանամ, և ամէն մարդոց պէս
18 կ'ըլլամ ։ Ու երբոր Դալիլա տե-
սաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէ-
ջը եղածը իրեն զրուցեց, փղշտա-
ցւոց նախարարները կանչել տուաւ,
ու ըսաւ, Աս անգամ եկէք․ քան-
զի բոլոր իր սրտին մէջ եղածը ին-
ծի զրուցեց ։ Ան ատենը փղշտա-
ցւոց նախարարները անոր քովը ե-
լան, ու արծաթն ալ հետերնին
բերին ։ Ու Դալիլա զանիկայ իր 19
ծունկերուն վրայ քնացուց, ու մարդ
մը կանչեց, և անոր գլխուն եօթը
բաժին մազերը ածիլել տուաւ, ու
սկսաւ զանիկայ նեղել․ և անոր ոյ-
ժը իրմէն գնաց ։ Ու ետքը ըսաւ, 20
Ո՛վ Սամփսոն՝ փղշտացիք քու վը-
րադ են գան․ և անիկայ քունէն
արթննալով՝ ըսաւ, Ելլեմ, ու
առջի անգամներուն պէս թօթ-
վուիմ․ և անիկայ չէր գիտեր որ
Տէրը իրմէ գացեր է ։ Ու փղշտա- 21
ցիք զանիկայ բռնեցին, և անոր
աչքերը փորեցին, ու զանիկայ Գա-
զա իջեցուցին, և ոտնակապերով
կապեցին․ ու բանտին մէջը աղօ-
րիքի քար կը դարձնէր ։
Ու անոր գլխուն մազը ածիլուե- 22
լէն ետքը՝ բուսնիլ սկսաւ ։ Ու 23
փղշտացւոց նախարարները ժողը-
վուեցան, որ իրենց աստուծոյն Դա-
գոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ու-
րախութիւն ընեն․ ու ըսին, Մեր
աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր
թշնամին Սամփսոնը ։ Ու ժողո- 24
վուրդը զանիկայ տեսնելով՝ իրենց
աստուածը գովեցին․ քանզի ըսին,
Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց
մեր թշնամին, մեր երկիրը աւրող
և մեր մեռելները շատցընողը ։
Ու երբոր անոնց սիրտը ուրախ էր, 25
ըսին, Սամփսոնը կանչեցէք որ
մեր առջևը խաղայ ։ Ուստի Սամփ-
սոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց
առջևը խաղաց․ և զանիկայ սիւնե-
րուն մէջտեղը կայնեցուցին ։ Ու 26
Սամփսոն իր ձեռքէն բռնող տղա-
յուն ըսաւ, Թո՛ղ տուր ինծի,
որ աս տանը վերցընող սիւները
բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթընիմ ։
Ու տունը էրիկ ու կնիկ մարդիկնե- 27
րով լեցուն էր․ ու փղշտացւոց բո-
լոր նախարարները հոն էին․ և
տանիքին վրայ իրեք հազարի չափ
մարդիկներ ու կնիկներ կային, ո-
րոնք Սամփսոնին խաղալը կը դի-
տէին ։ Ու Սամփսոն Տէրոջը ա- 28
ղաղակելով ըսաւ, Ո՛վ Տէր Ե-

հովա, կ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ․ ո՛վ
Աստուած, միայն աս անգամ ալ
զիս ուժովցուր, որ փղշտացիներէն
իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկէն
29 առնեմ ։ Ու Սամփսոն ան տանը
վերցընող երկու միջին սիւները՝
մէկը աջ ձեռքովը ու մէկալը ձախ
ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վրայ կըռ-
30 թընեցաւ․ Ու Սամփսոն ըսաւ, Իմ
անձս փղշտացիներուն հետը մեռնի․
ու բոլոր ուժովը ծռեցաւ․ և տունը
նախարարներուն ու մէջը եղող բո-
լոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ․ և իր
մեռած ատենը մեռցուցածները իր
կենդանութեան ատենը մեռցու-
31 ցածներէն աւելի էին ։ Ու անոր
եղբայրները և բոլոր հօրը տունը
իջան, ու զանիկայ վերցուցին․ և
հանեցին իր հօրը Մանուէին գե-
րեզմանը թաղեցին զանիկայ Սա-
րաայի ու Եսթաւողի մէջտեղը․
Ու անիկայ Իսրայէլի մէջ քսան
տարի դատաւորութիւն ըրաւ ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա անու-
2 նով մարդ մը կար ։ Ու անի-
կայ իր մօրը ըսաւ, Քեզմէ առնուած
ան հազար հարիւր կտոր արծաթը՝
որուն համար անէծք տուիր, ու իմ
ականջիս խօսեցար, ահա ան արծա-
թը իմ քովս է, զանիկայ ես առի․
ու մայրը անոր ըսաւ, Որդեակ
3 իմ, Տէրը քեզ օրհնէ ։ Ու ա-
նիկայ հազար հարիւր կտոր արծա-
թը իր մօրը դարձուց․ բայց անոր
մայրը ըսաւ, Ես ան արծաթը իմ
ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի
իմ տղուս համար, անով քանդա-
կած ու թափծու կուռք շինելու
համար․ ուստի հիմա զանիկայ
4 քեզի ետ կու տամ ։ Իսկ Միքա
ան արծաթը իր մօրը դարձուց․
և մայրը երկու հարիւր կտոր ար-
ծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերի-
չին տուաւ․ ան ալ անոնցմով
քանդակած ու թափծու կուռք շի-
նեց․ և անոնք Միքայի տանը
5 դրուեցան ։ Ու աս մարդը Միքա
աստուածներու տուն մը ունեցաւ․
ու եփուտ և թերափիմ շինեց, ու
իր տղոցը մէկը օծեց, որ իրեն
քահանայ եղաւ ։ Ան օրերը Իս- 6
րայէլի մէջ թագաւոր չկար․ ամէն
մարդ իր աչքին հաճելի եղածը
կ'ընէր ։
Ու Յուդայի ազգատոհմէն — 7
Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ պատա-
նի մը կար․ և անիկայ Ղևտացի
էր, ու հոն կը բնակէր պանդուխտի
պէս ։ Ու աս մարդը Յուդայի 8
Բեթլեհէմ քաղաքէն ելաւ, որ
ուրիշ գտած տեղը պանդխտու-
թիւն ընէ, ու ճամբորդութիւն
ընելով՝ մինչև Եփրեմի լեռը —
մինչև Միքայի տունը եկաւ ։ Ու 9
Միքա անոր ըսաւ, Ո՞ւրկէ կու
գաս ։ Ու անիկայ անոր ըսաւ,
Ես Ղևտացի եմ, — Յուդայի
Բեթլեհեմէն կու գամ, և ուրիշ
գտած տեղս պանդխտանալու կ'եր-
թամ ։ Ու Միքա անոր ըսաւ, 10
Իմ քովս բնակէ, և ինծի հայր ու
քահանայ եղիր․ և ես քեզի տա-
րուէ տարի տասը կտոր արծաթ,
ձեռք մը փոխելու հանդերձ, ու քու
ուտելիքդ կու տամ ։ Ու Ղևտա-
ցին հոն գնաց ։ Ու Ղևտացին ան 11
մարդուն հետը բնակելու հաւանու-
թիւն տուաւ․ և աս պատանին ա-
նոր որդւոցը մէկուն պէս եղաւ ա-
նոր ։ Ու Միքա Ղևտացին օրհ- 12
նեց, և պատանին անոր քահանան
եղաւ, ու Միքայի տանը կը բը-
նակէր ։ Ու Միքա ըսաւ, Հիմա 13
աղէկ գիտեմ որ Տէրը ինծի բարիք
պիտի ընէ, քանզի աս Ղևտացին
իմ քահանաս եղաւ ։

ԳԼ. ԺԸ.

Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր 1
չկար․ ու ան օրերը Դանի ցեղը
իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտը-
ռէր բնակելու համար․ քանզի մինչև
ան օրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջը
անոր բաժին ժառանգութիւն ին-
կած չէր ։ Ու Դանի որդիքը իրենց 2
ազգատոհմերէն — իրենց սահման-
ներէն՝ Սարաայէն ու Եսթաւողէն
հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին, որ
երկիրը լրտեսեն ու քննեն․ և ա-
նոնց ըսին, Գացէք երկիրը քննե-

ցէք ։ Ու անոնք Եփրեմի լեռը մինչեւ Միքայի տունը եկան, եւ գիշերը հոն մնացին ։ 3 Ու երբոր անոնք Միքայի տանը քովն էին, Ղեւտացի պատանիին ձայնը ճանչցան, եւ հոն գացին ու ըսին. Ո՞վ քեզ հոս բերաւ, եւ դուն հոս ի՞նչ կ'ընես, ու 4 ինչո՞ւ համար հոս կեցեր ես ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Միքա ինծի ասանկ ասանկ ըրաւ, ու զիս վարձքով բռնեց, որ անոր քահանայ ըլլամ ։ 5 Ու անոր ըսին . Հիմա Աստուծոյ հարցուր, որ գիտնանք թէ արդեօք մեր գացած ճամբան յաջող պիտի 6 ըլլա՞յ ։ Ու քահանան անոնց ըսաւ, Խաղաղութեամբ գացէք . ձեր երթալու ճամբան Տէրոջը առջեւը հաճոյ է ։

7 Ու ան հինգ մարդիկը գացին՝ Լայիս մտան, եւ անոր մէջը բնակող ժողովուրդը տեսան՝ որ Սիդոնացւոց պէս անհոգութեամբ հանդարտ ու ապահով կը բնակէին, եւ այն երկրին մէջ մեծ իշխան մը չկար՝ որ խռովէր անոնց քնոյ . ու Սիդոնացիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ գործ չունէին ։ 8 Ու ան հինգ մարդը Սարաա ու Եսթաւող դարձան իրենց եղբայրներուն . եւ անոնց եղբայրները անոնց 9 ըսին, Դուք ի՞նչ ըրիք ։ Ու անոնք ըսին, Ելէք, անոնց վրայ երթանք . քանզի մենք երկիրը տեսանք, եւ ահա շատ աղէկ է . ու դուք թմբլ կը կենաք . երթալու ու երկիրը ժառանգելու համար հոն մտնելու 10 անհոգութիւն մի՛ ընէք ։ Երբոր հոն մտնէք, մէկ անհոգ ժողովուրդի մը ու շատ ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մտնէք, որ Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը տուեր է . ու անանկ տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող բաներուն մէկը պակաս չէ ։

11 Ու Դանի ազգատոհմէն, անկէ՝ այսինքն Սարաայէն ու Եսթաւողէն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկ 12 գացին ։ Ու ելան Յուդայի Կարիաթարիմը բանակեցան . անոր համար այն տեղը մինչեւ այս օրս Մահանէդան կ'ըսուի . ահա անիկայ 13 Կարիաթարիմին ետեւն է ։ Ու անկէ Եփրեմի լեռը անցան, ու մինչեւ Միքայի տունը եկան ։ Եւ Լա- 14 յիսի երկիրը լրտեսելու գացող այն հինգ մարդը պատասխան տալով՝ իրենց եղբայրներուն ըսին, Գիտէ՞ք որ այս տուներուն մէջը եփուտ, թերափիմ եւ քանդակած ու թափածոյ կուռք կայ . ու հիմա ձեր ընելու բանը գիտցէք ։ Ու անոնք անկէ 15 դէպ 'ի հոն դառնալով՝ այն Ղեւտացի պատանիին տունը՝ Միքային տունը մտան, ու անոր ողջութիւնը հարցուցին ։ Եւ Դանի որդւոց- 16 մէ եղող այն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկները դրանը բերանը կայնեցան ։ Ու երկիրը լրտեսելու 17 գացող այն հինգ մարդիկները հոն մտան, ու քանդակած կուռքը, եփուտը, թերափիմը ու թափածոյ կուռքը առին . եւ քահանան այն վեց հարիւր սպառազինեալ մարդիկներուն հետ դրանը բերանը կայներ էր ։ Ու երբոր անոնք Միքայի 18 տունը մտան, եւ քանդակած կուռքը, եփուտը, թերափիմը ու թափածոյ կուռքը առին, քահանան անոնց ըսաւ, Դուք ի՞նչ կ'ընէք ։ Ու անոնք ըսին անոր, Լուռ կեցիր, 19 ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր, ու մեր հետ եկուր, եւ մեզի հայր ու քահանայ եղիր . քեզի մէկ մարդու մը տանը քահանայ ըլլա՞լը աղէկ է՝ թէ Իսրայէլի մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհմին քահանայ ըլլալը ։ Ու 20 քահանան սրտին մէջը ուրախանալով՝ եփուտը, թերափիմը եւ քանդակած կուռքը առաւ, ու ժողովուրդին մէջը մտաւ ։ Ու անոնք 21 դարձան գացին, ու ընտանիքները եւ անասունները ու թանկագին կարասիները իրենց առջեւը դրին ։

Երբոր անոնք Միքայի տունէն 22 հեռացան, Միքայի տանը մօտ եղող տուներուն մարդիկը ժողվուեցան, ու Դանի որդւոցը ետեւէն հասան . Ու Դանի որդւոցը ետեւէն 23 կանչեցին, որոնք երեսնին դարձուցին ու Միքայի ըսին, Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ ասանկ բազմութիւնով կու գաս ։ Ու անիկայ 24 ըսաւ, Իմ շինած աստուածներս ու քահանան առիք գացիք, եւ ասկէ ետեւ ինծի ի՞նչ կը մնայ . ու ինծի ինչո՞ւ համար կ'ըսէք թէ Քեզի 25 ի՞նչ եղաւ ։ Ու Դանի որդիքը անոր ըսին . Մեր մէջը քու ձայնդ չլսուի . չըլլայ որ բարկացած մարդիկները ձեր վրայ յարձակին, ու քու կեանքդ ու քու ընտանեացդ 26 կեանքը կորսնցնես ։ Ու Դանի որդիքը իրենց ճամբան գացին . եւ Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն զօրաւոր են, դարձաւ իր տունը գնաց ։

27 Ու անոնք Միքայի շինածները եւ անոր քահանան առին, ու Լայիսի վրայ՝ հանդարտ եւ անհոգ կեցող ժողովուրդի մը վրայ գացին, ու զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝ քա- 28 ղաքը կրակով այրեցին ։ Ու անոնք Սիդոնէն հեռու ըլլալնուն, ու մարդու մը հետ գործ չունենալնուն համար, [illegible] ազատող մը չկար . եւ ան քաղաքը Բեթրոոբի հովիտին մէջն էր . ու քաղաքը շինեցին, եւ 29 անոր մէջը բնակեցան ։ Ու քաղաքին անունը իրենց հօրը Իսրայէլէն ծնած Դանին անունովը՝ Դան կոչեցին . բայց քաղաքին անունը ա- 30 ռաջուց Լայիս էր ։ Ու Դանի որդիքը քանդակած կուռքը կանգնեցին իրենց . ու Մանասէի որդւոյն Գերսամին որդին Յովնաթան, ինքը ու իր որդիքը մինչեւ երկրին գերութեան օրը Դանի ցեղին քա- 31 հանաները էին ։ Ուստի անոնք Միքայի շինած կուռքը իրենց պահեցին, որչափ ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սելովի մէջ էր ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ եղաւ որ՝ (այն օրերը որ Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար,) Եփրեմի լեռանը կողմերը բնակող մէկ պանդուխտ Ղեւտացի մը կար . ու անիկայ Յուդայի Բեթլեհէմէն 2 մէկ հարճ մը առաւ իրեն ։ Ու անոր հարճը շնութիւն ընելով՝ անկէ իր հօրը տունը՝ Յուդայի Բեթլեհէմը գնաց, ու չորս ամիս չափ 3 հոն կեցաւ ։ Ու էրիկը ելաւ անոր ետեւէն գնաց, որ քաղցրութեամբ խօսի անոր հետ՝ ու զանիկայ ետ բերէ . եւ իր հետը [illegible] էր իր ծառան ու երկու էշ . ու կինը զանիկայ իր հօրը տունը տարաւ . եւ աղջկան հայրը երբոր զանիկայ տեսաւ, ուրախութեամբ զանիկայ դիմաւորեց ։ Ու աղջկան հայրը ա- 4 նոր աները զանիկայ ներս առաւ . եւ իրեք օր անոր հետը նստաւ . կերան խմեցին ու գիշերները հոն մնացին ։

Ու չորրորդ օրը երբոր առաւօ- 5 տուն կանուխ ելան, անիկայ ալ ելաւ որ երթայ . բայց աղջկան հայրը իր փեսային ըսաւ, Հաց մը կեր, որ սիրտդ ուժովնայ, ու ետքը կ'երթաք ։ Ու նստան ու երկուքը 6 մէկտեղ կերան եւ խմեցին . ու աղջկան հայրը ան մարդուն ըսաւ, Կ'աղաչեմ, այս գիշեր ալ հոս կեցիր, ու սիրտդ զուարճանայ ։ Ու 7 ան մարդը ելաւ որ երթայ . բայց անոր աները զանիկայ բռնադատելուն համար, դարձաւ գիշերը հոն մնաց ։ Ու հինգերորդ օրը առա- 8 ւօտուն կանուխ ելաւ որ երթայ . եւ աղջկան հայրը ըսաւ, Կ'աղաչեմ, սիրտդ ուժովցուր . եւ ուշացան մինչեւ կէս օրը անցնիլը, ու երկուքը մէկտեղ կերան ։ Ու ան մարդը ելաւ, ին- 9 քը՝ իր հարճը ու իր ծառան՝ ճամբայ երթալու համար . բայց անոր աները՝ աղջկան հայրը ըսաւ անոր, Ահա օրը իրիկուն ըլլալու վրայ է . կ'աղաչեմ, գիշերը հոս մնացէք . ահա օրը կ'իջնէ, գիշերը հոս կեցիր, ու սիրտդ զուարճանայ . եւ վաղը կանուխ ճամբայ ելէք ու ձեր վրանը գացէք ։ Ու ան մարդը գի- 10 շերը մնալ չուզեց, ու ելաւ գնաց, ու մինչեւ Յեբուսի՝ այսինքն Երուսաղէմին դիմացը եկաւ, եւ իր հետը երկու համետուած էշ ունէր, ու իր հարճն ալ իր հետն էր ։

Ու երբոր Յեբուսին մօտեցան, 11 օրը շատ անցած ըլլալուն համար, ծառան իր տիրոջը ըսաւ, Եկո՛ւր այս Յեբուսացւոց քաղաքը խոտորինք, ու գիշերը հոն մնանք ։ Բայց 12 տէրը անոր ըսաւ, Իսրայէլի որդւոցմէ չեղող օտարազգիներուն

քաղաքը չմտնենք․ հապա մինչև
13 Գաբաա անցնինք։ Ու իր ծառային
ըսաւ, Եկո՛ւր ան տեղերուն
մէկուն մօտենանք, ու գիշերը Գաբաայի
կամ Ռամայի մէջ մնանք։
14 Ու անցան գացին․ ու երբոր Բենիամինի
Գաբաային մօտեցան, արեւը
15 մտաւ։ Ու հոն դարձան, որ
Գաբաա մտնեն ու գիշերը հոն մնան․
և գնաց քաղաքին հրապարակին
մէջը նստաւ․ ու մարդ մը
չկար որ զանոնք իր տունը առնէ՝
գիշերը անցընելու համար։
16 Ու ահա իրիկունը արտէն մէկ
ծեր մարդ մը կու գար՝ իր գործէն
դառնալով․ ու անիկայ Եփրեմի
լեռնէն էր, և Գաբաայի մէջ պանդխտացեր
էր․ ու ան տեղին բնակիչները
17 Բենիամինեանք էին։ Ու
երբոր անիկայ աչքերը վերցուց, և
ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապարակին
մէջը տեսաւ, ծեր մարդը ըսաւ,
Ո՞ւր կ՚երթաս, և ուրկէ՞ց
18 կու գաս։ Ու անիկայ ըսաւ, Մենք
Յուդայի Բեթլէհեմէն մինչև Եփրեմի
լեռանը կողմերը կ՚անցնինք․
ես ան տեղացի եմ, ու մինչև Յուդայի
Բեթլէհեմը գացի, և հիմա
Տէրոջը տունը կ՚երթամ․ ու զիս
իր տունը ընդունող մարդ մը չկայ․
19 Բայց մեր էշերուն համար յարդ ու
ճարակ կայ․ և ինծի համար, քու
աղախինիդ համար, ու քու ծառայիդ
հետ եղող մանչուն համար
հաց ու գինի ունիմ․ բնաւ մէկ
20 բան մը պակաս չէ։ Ու ան ծեր
մարդը ըսաւ, Խաղաղութիւն քեզի․
քու ամէն պակասութեանդ հոգը
իմ վրաս ըլլայ․ բայց գիշերը հրապարակին
21 մէջ մի՛ մնար։ Ու զանիկայ
իր տունը տարաւ, և էշերուն
կեր տուաւ․ ու անոնք ոտքերնին
լուալէն ետքը կերան և խմեցին։
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը
զուարճանար, ահա քաղաքին բնակիչներէն
չար մարդիկներ տանը
չորս կողմը պաշարեցին, ու դուռը
ձեռք առին․ և տանը տիրոջ՝ ան
ծեր մարդուն հետ խօսեցան ու ըսին,
Տունդ եկող մարդը հանէ,
23 որ զանիկայ գիտնանք։ Ու ան տանուտէր
մարդը անոնց ելաւ, ու անոնց
ըսաւ, Չէ, եղբայրներս․
կ՚աղաչեմ, գէշութիւն մի՛ ընէք․
աս մարդը իմ տունս մտնելէն ետքը,
աս անզգամութիւնը մի՛ ընէք։
Ահա իմ կոյս աղջիկս, ու 24
ան մարդուն հարճը հիմա ձեզի հանեմ,
և զանոնք լլկեցէք, ու ձեր
ուզածը ըրէք անոնց, և աս մարդուն
աս անզգամութեան գործը
մի՛ ընէք։ Բայց ան մարդիկները 25
չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել․
ու ան մարդը իր հարճը բռնեց
դուրս հանեց անոնց․ և անոնք զանիկայ
գիտցան, ու բոլոր գիշերը
զանիկայ լլկեցին մինչև առտու․
ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ,
զանիկայ թող տուին որ երթայ։
Ու ան կնիկը առտուան դէմ գնաց, 26
ու ինկաւ ան մարդուն տանը դրանը
առջևը, ուր որ իր տէրը կը
կենար․ ու մինչև որ լուսացաւ,
հոն մնաց։ Ու անոր տէրը առաւօտուն 27
ելաւ, տանը դռները բացաւ,
որ ելլէ իր ճամբան երթայ․
և ահա կնիկը՝ իր հարճը տանը
դրանը առջին ինկեր էր, և ձեռքերը
սեմին վրայ էր։ Ու անոր 28
ըսաւ, Ելի՛ր երթանք․ բայց պատասխան
տուող չկար։ Ան ատենը
զանիկայ իր իշուն վրայ դրաւ,
ու մարդը ելաւ իր տեղը գնաց։
Ու երբոր իր տունը հասաւ, դանակ 29
մը առաւ, ու իր հարճը բռնեց
և զանիկայ ոսկորներովը տասուերկու
կտորի բաժնեց, ու Իսրայէլին
ամէն սահմանները ղրկեց։
Ու ամէն տեսնողները կ՚ըսէին թէ 30
Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն
ելած օրէն մինչև աս օրս ասանկ
բան մը ո՛չ եղեր է, ո՛չ ալ տեսնուեր
է․ ասոր վրայ մտածեցէք,
խորհուրդ ըրէք ու խօսեցէք։

ԳԼ. Ի

Ան ատենը բոլոր Իսրայէլի որդիքը 1
ելան, ու ժողովքը մէկ մարդու
մը պէս Դանէն մինչև Բերսաբէէ
և Գաղաադու երկիրը Մասփայի
մէջ Տէրոջը առջև ժողվուեցան։
Ու բոլոր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի 2

բոլոր ցեղերուն գլխաւոր մարդիկները
չորս հարիւր հազար սուր քաշող
հետևակ զօրք ըլլալով՝ Աստուծոյ
ժողովուրդին ժողովքին մէջ
3 ներկայացան։ Ու Բենիամինի որդիքը
լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը
Մասփա ելեր են։ Ու Իսրայէլի
որդիքը ըսին, Մեզի պատմեցէք,
թէ աս չարութիւնը ի՞նչպէս եղաւ։
4 Ու ան Ղևտացի մարդը՝
մեռցուած կնկանը էրիկը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Ես ու իմ
հարճս Բենիամինի Գաբաան եկանք,
5 որ գիշերը հոն մնանք․ Ու
Գաբաայի բնակիչները ինծի դէմ
ոտք ելան, ու գիշերով իմ եղած
տունս պաշարեցին, և զիս մեռցընել
կ՚ուզէին, ու իմ հարճս լլկեցին,
6 և մեռաւ․ Ու ալ իմ հարճս
առի, ու զանիկայ կտոր կտոր ըրի,
և Իսրայէլի ժառանգութեանը բոլոր
երկիրը ղրկեցի․ քանզի անոնք
Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու անզգամութիւն
7 ըրին։ Ահա դուք ամէնքդ
ալ Իսրայէլի որդիք էք, հոս
ձեր մէջը խօսեցէք ու խորհուրդ ըրէք։
8 Ու բոլոր ժողովուրդը մէկ
մարդու մը պէս ոտք ելաւ, ու ըսաւ,
Մեզմէ բնաւ մէկը իր վրանը
պիտի չերթայ, ու բնաւ մէկը իր
9 տունը չդառնայ։ Ու հիմա Գաբաային
ընելու բաներնիս ասիկայ
է․ անոր վրայ վիճակով ելլենք․
10 Ու Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ հարիւրէն
տասը, և հազարէն հարիւր,
ու տասը հազարէն հազար
մարդ առնենք, որ ժողովուրդին
պաշար տանին․ անոնք ալ Բենիամինի
Գաբաան մտնելով, անոր բնակչացը
Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր
անզգամութեանը փոխարէնը հա-
11 տուցանեն։ Ու ան քաղաքին վրայ
ելլելու համար՝ Իսրայէլի բոլոր
մարդիկները մէկ մարդու մը պէս
միաբանութեամբ ժողվուեցան։
12 Ու Իսրայէլի ցեղերը Բենիամինին
բոլոր ցեղին մարդիկներ ղրկեցին,
ու ըսին, Աս ի՞նչ չարու-
13 թիւն է որ ձեր մէջը եղաւ։ Ու
հիմա Գաբաայի մէջ եղող ան չար
մարդիկները տուէք, որ զանոնք
մեռցընենք, ու չարութիւնը Իսրայէլէն
վերցընենք։ Բայց Բենիամինեանք
իրենց եղբայրը՝ Իսրայէլի
որդւոց խօսքը մտիկ ընել չուզեցին․
Ու Բենիամինի որդիքը Իսրայէլի 14
որդւոցը դէմ պատերազմ
ընելու համար՝ իրենց քաղաքներէն
Գաբաայի մէջ ժողվուեցան։ Ու 15
ան օրը իրենց քաղաքներէն եկող
Բենիամինի որդիքը համրուեցան․
քսանուվեց հազար սուր քաշող
մարդ գտնուեցան, բաց 'ի Գաբաայի
բնակիչներէն՝ որոնք եօթը
հարիւր ընտիր մարդիկ համրուեցան։
Աս բոլոր ժողովուրդին մէ- 16
ջը եօթը հարիւր ընտրուած ահեկազուրկ
մարդիկներ կային, որոնց
ամէնն ալ պարսատիկով մազի վրայ
քար կը նետէին առանց վրիպելու։
Ու Իսրայէլի մարդիկներն ալ համրուեցան․ 17
— Բենիամինէն 'ի զատ
չորս հարիւր հազար սուր քաշող
մարդ գտնուեցան․ ասոնք ամէնն
ալ պատերազմող մարդիկներ էին։
Ու գացին Բեթէլ ելան․ և 18
Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ հարցուցին
ու ըսին, Բենիամինի հետ
պատերազմելու համար ո՞վ մեզի
առաջնորդ ըլլայ․ և Տէրը ըսաւ,
Յուդան առաջնորդ ըլլայ։ Ու 19
Իսրայէլի որդիքը առաւօտուն ելան,
և Գաբաայի դիմացը բանակեցան։
Ու Իսրայէլացիք Բենիամինի 20
հետ պատերազմ ընելու ելան․
և Իսրայէլացիք Գաբաային քով
անոնց դէմ շարուեցան պատերազմի
համար։ Ու Բենիամինի որդիքը 21
Գաբաայէն ելան, և ան օրը Իսրայէլէն
քսանուերկու հազար մարդ
գետինը փռեցին։ Ու ժողովուրդը՝ 22
այսինքն Իսրայէլացիք նորէն ուժովցան,
և գացին պատերազմելու համար
շարուեցան նոյն տեղը, ուր որ
առջի օրը շարուեր էին։ (Ու Իսրայէլի 23
որդիքը ելան, և Տէրոջը
առջևը մինչև իրիկուն լացին, ու
Տէրոջը հարցընելով ըսին, Մեր
եղբօրը Բենիամինին հետ պատերազմելու
համար նորէն ելլե՞նք․
և Տէրը ըսաւ, Անոր դէմ ելէք։)
Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը 24

Բենիամինի որդւոցը մօտեցան ։
25 Ու երկրորդ օրը Բենիամինեանք
Գաբաայէն անոնց դէմ ելան պա-
տերազմելու համար . և Իսրայէլի
որդւոցմէ նորէն տասնըութը հա-
զար մարդ գետինը փռեցին . ասոնց
ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ
էին ։
26 Ան ատենը բոլոր Իսրայէլի որ-
դիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը
ելան Բեթէլ գացին , ու հոն Տէ-
րոջը առջևը նստան լացին , և ան
օրը մինչև իրիկուն ծոմ պահեցին ,
ու Տէրոջը առջևը ողջակէզներ և
խաղաղութեան զոհեր մատուցին ։
27 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը հար-
ցուցին . (ու ան օրերը Աստուծոյ
28 ուխտին տապանակը հոն էր . Եւ
ան օրերը անոր առջևը Ահարոնեան
Եղիազարին որդին Փենէհէս կը
կայնէր .) ու ըսին , Մեր եղբօրը
Բենիամինին որդւոցը հետ պատե-
րազմելու համար նորէն մէ՞կ ալ
ելլե՞նք , թէ ետ քաշուինք ։ Եւ
Տէրը ըսաւ , Ելէք , քանզի վաղը
զանոնք ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ ։
29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաայի բո-
30 լորտիքը դարանակալներ դրին ։ Եւ
Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը Բե-
նիամինի որդւոցը վրայ գացին , ու
մէկալ անգամներուն պէս Գաբաա-
31 յին դիմացը շարուեցան ։ Ան ա-
տենը Բենիամինի որդիքը ժողո-
վուրդին դէմը ելան , և քաղաքէն
զատուեցան , ու առջի անգամներուն
պէս սկսան ժողովուրդը զարնել ,
ու երեսունի չափ Իսրայէլացի մեռ-
ցուցին ան ճամբաներուն մէջը՝ որոնց
մէկը Բեթէլ կ'ելլէր , ու մէկալը
32 դաշտի Գաբաան ։ Եւ Բենիամի-
նի որդիքը ըսին , Ահա անոնք մեր
առջևը առջի անգամներուն պէս կը
կոտորուին ։ Ու Իսրայէլի որդիքը
ըսին , Փախչինք ու զանոնք քա-
ղաքէն դուրս ճամբաները հանենք ։
33 Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները
իրենց տեղէն ելան , ու Բաալթա-
մարին առջևը շարուեցան ։ Եւ
Իսրայէլի դարանակալները յան-
կարծ իրենց տեղէն՝ Գաբաայի դաշ-
34 տէն դուրս ելան ։ Ու Գաբաայէն

առջևը բոլոր Իսրայէլէն տասը հա-
զար ընտրուած մարդ եկան . և պա-
տերազմը սաստկացաւ . ու անոնք
չէին գիտեր որ իրենց վրայ չարիք
հասեր է ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին 35
առջևը Բենիամինը զարկաւ . ու
ան օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիա-
մինէն քսանըհինգ հազար հարիւր
մարդ կոտորեցին . անոնց ամէնն ալ
սուր քաշող մարդիկներ էին ։ Եւ 36
Բենիամինի որդիքը իրենց յաղ-
թուիլը տեսան . քանզի Իսրայէլա-
ցիք Գաբաայի բոլորտիքը դը-
րած դարանակալներուն ապաւինե-
լով՝ Բենիամինեանց տեղ տուին ։
Եւ դարանակալները շուտով Գա- 37
բաայի վրայ յարձակեցան , ու դա-
րանակալները շուտ խօլը տարածուե-
ցան , և բոլոր քաղաքը սուրի բեր-
նէ անցուցին ։ Ու Իսրայէլացիք 38
դարանակալներուն հետ նշանակ
մը որոշեր էին , որ քաղաքէն մեծ
կրակով ծուխ հանեն ։ Ան ատենը 39
Իսրայէլի մարդիկը պատերազմին
մէջը փախուստ ցուցուցին . ու Բե-
նիամինեանք սկսան Իսրայէլացինե-
րը զարնել , ու երեսուն մարդու
չափ մեռցուցին . քանզի ըսին թէ
Ստուգապէս անոնք մեր առջևը առ-
ջի պատերազմին պէս կը կոտորուին ։
Բայց երբոր քաղաքէն կրակին ծու- 40
խը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ ,
Բենիամինեանք ետևնին դառնալով՝
նայեցան որ քաղաքին հրդեհը եր-
կինքը կ'ելլէր ։ Ու երբոր Իսրա- 41
յէլացիները նորէն ետ դարձան ,
Բենիամինեանք ապշեցան մնացին ,
քանզի տեսան որ չարիքը իրենց
վրայ հասեր էր ։ Ուստի անոնք 42
Իսրայէլացւոց առջևէն դէպ՚ի ա-
նապատին ճամբան դարձան . բայց
պատերազմը անոնց հասաւ . ու
քաղաքներէն ելլողները զանոնք ի-
րենց մէջը մեռցուցին ։ Այսպէս 43
Բենիամինեանները պաշարեցին ,
զանոնք հալածեցին , ու զանոնք
դիւրութեամբ մինչև Գաբաայի
դիմացը արևելեան կողմէն զար-
կին ։ Եւ Բենիամինէն տասնը- 44
ութը հազար մարդ ինկաւ . անոնց
ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։

45 Ու մնացածները դարձան դէպ՚ի ա-
նապատը Ռեմմոնի վէմը փախան .
անոնցմէ ճամբաներուն մէջը հինգ
հազար մարդ ճռաքաղ ըրին . և
զանոնք մինչև Գեդոմ հալածելով՝
անոնցմէ երկու հազար մարդ զար-
46 կին ։ Ու Բենիամինէն ան օրը
բոլոր ինկածները քսանըհինգ հա-
զար սուր քաշող մարդ էր . անոնց
ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկներ էին ։
47 Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան , ու
անապատը Ռեմմոնի վէմը փախան ,
ու Ռեմմոնի վէմը չորս ամիս կեցան ։
48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որ-
դւոցը դառնալով , զանոնք սուրի
բերնէ անցուցին , քաղաքներուն մէ-
ջի մարդիկներէն մինչև անասուննե-
րը , ու ինչ որ գտնուեցաւ . ու
բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կը-
րակով այրեցին ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ Իսրայէլի մարդիկները Մաս-
փայի մէջ երդում ըրեր էին ,
ու ըսեր էին թէ Մեզմէ բնաւ մէկ
մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
2 կնիկ ըլլալու չտայ ։ Եւ ժողո-
վուրդը Բեթէլ երթալով՝ հոն Աս-
տուծոյ առջևը մինչև իրիկուն նըս-
տան , ու ձայներնին վերցնելով՝
3 մեծ լացով մը լացին , Եւ ըսին ,
Ով Իսրայէլի Տէր Աստուածը ,
ինչո՞ւ համար աս բանը Իսրայէլի
մէջ պատահեցաւ , որ այսօր Իս-
4 րայէլէն ցեղ մը պակսի ։ Ու հե-
տևեալ օրը ժողովուրդը կանուխ ե-
լաւ , և հոն սեղան մը շինեցին ,
ու ողջակէզներ և խաղաղութեան
զոհեր մատուցին ։
5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին , Իս-
րայէլի ամէն ցեղերէն ժողովուր-
դին հետ Տէրոջը առջևը չելլողը ո՞վ
է . քանզի Տէրոջը առջևը Մասփա
չելլող մարդուն համար մեծ երդում
ըրեր էին , ըսելով թէ Անիկայ ան-
6 պատճառ պիտի մեռնի ։ Ան ատե-
նը Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբօրը
Բենիամինին համար ցաւելով ը-
սին , Այսօր Իսրայէլէն մէկ ցեղ մը
7 բնաջինջ եղաւ ։ Ան մնացածնե-
րուն ի՞նչ ընենք , որ անոնց կնիկ-

ներ տանինք . քանզի մենք Տէրոջը
անունովը երդում ըրինք որ մեր աղ-
ջիկներէն անոնց կնիկ չտանք ։ Ու 8
ըսին , Իսրայէլի ցեղերէն ո՞վ է որ
Տէրոջը առջևը Մասփա չելաւ . և
ահա Գաղաադու Յաբիսէն բնաւ
մարդ մը եկած չէր բանակը — ժո-
ղովքը ։ Ու ժողովուրդը աչքէ 9
անցուցին . և ահա անոնց մէջը
Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներէն
մարդ մը չգտնուեցաւ ։ Ան ատե- 10
նը ժողովքը խիստ զօրաւորներէն
հոն տասնըերկու հազար մարդ խրը-
կեցին , ու անոնց պատուիրելով ը-
սին , Գացէք , և Գաղաադու Յա-
բիսին բնակիչները սուրի բերնէ
անցուցէք , կնիկներն ալ ու տղաք-
ներն ալ ։ Եւ ձեր ընելու բանը 11
աս է . ամէն էրիկ մարդը ու էրիկ
մարդու անկողինը գիտցող ամէն
կնիկը կորսնցուցէք ։ Եւ Գա- 12
ղաադու Յաբիսի բնակիչներուն մէ-
ջը չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գը-
տան , որ անոնք արուի հետ պառ-
կած չէին , ու էրիկ մարդ չէին գի-
տեր , և զանոնք Քանանու երկրին
մէջ Սելովի բանակը բերին ։ Ու 13
բոլոր ժողովքը մարդ խրկելով ,
Ռեմմոնի վէմը եղող Բենիամինի որ-
դւոցը խօսեցան , և զանոնք խաղա-
ղութեան հրաւիրեցին ։ Ու ան 14
ատենը Բենիամինեանք դարձան . և
անոնց ան կնիկները տուին , որ
Գաղաադու Յաբիսի կնիկներէն
ողջ թողուցեր էին . բայց անոնց
բաւական չեղան ։ Եւ ժողովուրդը 15
Բենիամինի համար ցաւեցաւ . քան-
զի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ
խրամատութիւն ըրաւ ։
Ու ժողովքին ծերերը ըսին , Մը- 16
նացածներուն ի՞նչ ընենք կնիկներ
տալու համար . որովհետև Բենիա-
մինի ցեղին կնիկները կորսուեցան ։
Եւ ըսին , Ողջ մնացող Բենիամի- 17
նեանց ժառանգութիւն [illegible] ,
որ Իսրայէլէն ցեղ մը բնաջինջ չըլ-
լայ ։ Ու մենք անոնց մեր աղջիկ- 18
ներէն կնիկ չենք կրնար տալ . քան-
զի Իսրայէլի որդիքը երդում ընե-
լով ըսին թէ Բենիամինի կնիկ
տուողը անիծեալ ըլլայ ։ Եւ ը- 19

սին . Ահա տարուէ տարի Տէրոջը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սելովի մէջ, — ան տեղը որ Բեթելի հիւսիսային կողմը, ու Բեթելէն Սիւքեմ ելլող ճամբուն արեւելեան կողմը, և Լեբոնայի հարաւային
20 կողմը կ՚իյնայ ։ Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով ըսին, Գացէք՝ այգիներուն մէջը պահուեցէք .
21 Ու երբոր տեսնէք որ Սելովի աղջիկները պար բռնելով խաղալու ելեր են, ան ատենը այգիներէն ելէք, և ամէն մէկերնիդ Սելովի աղջիկներէն ձեզի մէյմէկ կնիկ յափշտակեցէք, ու Բենիամինի երկիրը
22 գացէք ։ Ու թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով՝ գանգատ ընեն, անոնց կ՚ըսենք թէ Մեր սիրոյն համար շնորհք ըրէք անոնց . քանզի մենք պատերազմին մէջ՝ անոնց ամենուն մէյմէկ կնիկ չպահեցինք, ու հիմա դուք չտուիք անոնց, որ յանցաւոր ըլլաք ։ Ու
23 Բենիամինի որդիքը անանկ ըրին, ու իրենց թուոյն չափ՝ պար բռնողներէն կնիկներ յափշտակելով առին ու գացին իրենց ժառանգութիւնը դարձան, ու քաղաքները շինեցին, և անոնց մէջը բնակեցան ։ Ու ան
24 ատենը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգատոհմին գնաց . և ամէն մարդ անկէ իր ժառանգութեանը ելաւ ։ Ան
25 օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար . ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր ։

ԳԻՐՔ ՀՌՈՒԹԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դատաւորաց կառավարութեան օրերը երկրին վրայ սով եղաւ . և Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ մարդ մը իր կնիկովը ու երկու որդիներովը Մովաբի երկիրը պանդխտանալու
2 գնաց . Ու ան մարդուն անունը Եղիմելէք, ու կնկանը անունը Նոեմի, ու երկու որդւոցը անունները Մաալոն ու Քելիոն էին . անոնք Եփրաթացի էին՝ Յուդայի Բեթլեհեմէն, և Մովաբի երկիրը
3 գացին ու հոն բնակեցան ։ Ու Նոեմիին էրիկը Եղիմելէք մեռաւ . ու անիկայ իր երկու որդիներովը
4 մնաց, Որոնք իրենց Մովաբացի կնիկներ առին . մէկուն անունը Որփա, ու միւսին անունը Հռութ էր . և անոնք հոն տասը տարիի չափ
5 նստան ։ Ու Մաալոն և Քելիոն երկուքն ալ մեռան . և կնիկը իր երկու որդւոցմէն ու էրիկէն զուրկ մնաց ։
6 Ու անիկայ իր երկու հարսերովը ելաւ, որ Մովաբի երկրէն դառնայ . քանզի Մովաբի երկրին մէջ լսեր էր որ Տէրը իր ժողովուրդին այցելութիւն ըրեր է՝ անոնց հաց տալով ։
7 Ու անիկայ իր եղած տեղէն իր երկու հարսերուն հետը ելաւ . և Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ՚ընէին ։ Ու
8 Նոեմի իր երկու հարսերուն ըսաւ, Գացէք, և ամէն մէկերնիդ թող իր մօրը տունը դառնայ . — Տէրը ձեզի ողորմութիւն ընէ, ինչպէս որ դուք մեռածներուն ու ինծի ըրիք .
9 Տէրը ձեզի տայ որ ամէն մէկերնիդ իր էրկանը տունը հանգստութիւն գտնէք . ու զանոնք համբուրեց ; և անոնք ձայներնին վերցնելով լա-
10 ցին . Ու անոր ըսին, Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ կը դառնանք ։ Բայց Նոեմի
11 ըսաւ, Ա՛լ իմ աղջիկներս՝ ետ դարձէք . ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք . միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ տղաքներ կա՞ն, որ
12 ձեզի էրիկ ըլլան ։ Ետ դարձէք իմ աղջիկներս, — գացէք . քանզի ես պառւեր եմ, ու նորէն պիտի չկարգուիմ . թէ որ յոյս ունիմ ըսելով՝ ես գիշեր կարգուելու ըլլայի, ու տղաքներ ալ ծնանէի,
13 Դուք մինչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէի՞ք, և դուք անոր համար պիտի չկարգուէիք ու առանձին պիտի մնայիք . չէ աղջիկներս, քանզի ձեզի համար շատ կը ցաւիմ . որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս ծանրացաւ ։
14 Ու անոնք նորէն ձայներնին վերցնելով լացին ։ Ու Որփա իր կեսուրը համբուրեց . բայց Հռութ
15 անկէ չզատուեցաւ ։ Սակայն Նոեմի ըսաւ, Ահա քու ներդ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ . դուն ալ ներոջդ ետևէն
16 ետ դարձիր ։ Ու Հռութ ըսաւ, Իմ վրաս մի՛ ինդրեր որ քեզ թողում, ու քեզմէ դառնամ . քանզի ուր որ երթաս, հոն պիտի երթամ, և ուր որ մնաս, հոն պիտի մնամ . քու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու քու Աստուածդ
17 իմ Աստուածս ըլլայ . Ուր որ մեռնիս, ես ալ հոն պիտի մեռնիմ, ու հոն թաղուիմ . Տէրը ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ զիս քեզմէ մահուանէ զատ բան մը զա-
18 տէ ։ Երբոր Նոեմի տեսաւ որ անիկայ միտքը դրեր է իր հետը գալու, ալ չխօսեցաւ անոր ։
19 Ու երկուքը միասին գացին, մինչև որ Բեթլեհէմ հասան . ու երբոր Բեթլեհէմ մտան, անոնց պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ՚ըսէին, Արդեօք Նոեմին ասի-
20 կա՞ է ։ Ու անիկայ անոնց ըսաւ, Զիս Նոեմի մի՛ կանչէք, զիս Մառա կանչեցէք . քանզի Ամենակարողը դառնութեամբ լեցուց զիս .
21 Ես լեցուն գացի, ու Տէրը զիս պարապ դարձուց . ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք . քանզի Տէրը ինծի դէմ վկայութիւն տուաւ, ու Ամե-
22 նակարողը զիս վշտացուց ։ Այսպէս Նոեմի իր հարսին Մովաբացի Հռութին հետ Մովաբի երկրէն ետ դարձաւ . ու գարիի հնձոց սկիզբը Բեթլեհէմ հասան ։

ԳԼ. Բ

1 Ու Նոեմի իր էրկանը կողմանէ մէկ ազգական մը ունէր . անիկայ Եղիմելէքի ազգատոհմէն էր, ու շատ հարուստ մարդ մըն էր, և անոր անունը Բոոս էր ։ Ու Մո-
2 վաբացի Հռութ Նոեմիին ըսաւ, Արտերը երթամ, և որուն աչքին առջևը ողորմութիւն գտնելու ըլլամ, անոր ետևէն երթամ — հասկեր ժողվեմ ։ Ու անիկայ ըսաւ անոր, Գնա՛ աղջիկս ։ Ու անի-
3 կայ գնաց . և արտի մը մէջ հնձողներուն ետևէն հասկ կը ժողվէր . ու այնպէս պատահեցաւ որ անիկայ Եղիմելէքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գտնուեցաւ ։
4 Ու ահա Բոոս Բեթլեհեմէն եկաւ, ու հնձողներուն ըսաւ, Տէրը ձեր հետը ըլլայ ։ Ու անոնք ըսին,
5 Տէրը քեզ օրհնէ ։ Ու Բոոս հնձողներուն վրայ կեցող իր մանչուն
6 ըսաւ, Աս աղջիկը որո՞ւնն է ։ Ու հնձողներուն վերակացու մանչը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Նոեմիին հետ Մովաբի երկրէն դարձող
7 Մովաբացի աղջիկն է . Ու ինք ըսաւ, Կ՚աղաչեմ, որաներուն մէջը հնձողներուն ետևէն հասկ քաղեմ ու ժողվեմ . ու անիկայ առտուընէ եկաւ, ու մինչև հիմա կեցաւ, միայն քիչ մը տունը նստաւ ։
8 Ու Բոոս ըսաւ Հռութին, Մտիկ ըրէ՛ աղջիկս . հասկ ժողվելու համար ուրիշին արտը չերթաս, ու աս տեղէն ալ չզատուիս, հապա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս .
9 Քու աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ ըլլան, ու անոնց ետևէն գնա . ահա մանչերուն ապսպրեր եմ որ քեզի չդպչին . ու երբոր ծարւիս, ամաններուն քովը գնա, ու մանչերուն քաշած ջուրէն խմէ ։ Ու ան-
10 իկայ երեսի վրայ ինկաւ, ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով անոր ըսաւ, Ինչո՞ւն է որ ես քու աչքերուդ առջևը շնորհք կը գտնեմ, ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես . որովհետև ես մէկ օտար կնիկ
11 մըն եմ ։ Ու Բոոս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը՝ դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր, բոլորն ալ

պատմեցին ինծի, և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր, ու եկար ան ժողովուրդին՝ որն որ առաջուց չէիր
12 ճանչնար։ Քու գործքիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ, և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս տրուի. քանզի դուն եկար որ անոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը գտնես։
13 Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ, քու աչքերուդ առջևը շնորհք գըտնեմ. քանզի դուն զիս մխիթարեցիր, ու քու աղախինիդ քաղցրութեամբ խօսեցար, թէպէտ և ես քու աղախիններուդ մէկուն պէս ալ
14 չեմ։ Ու Բոոս կերակուրի ատենը անոր ըսաւ, Հոս եկուր, ու հացէն կեր, և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ։ Ուստի անիկայ հնձողներուն քովը նստաւ. ու անոր բոհրած ցորեն տուաւ. ան ալ կերաւ կշտացաւ և աւելցածը պա-
15 հեց։ Ու երբոր հասկ ժողվելու ելաւ, Բոոս իր մանչերուն պատուիրելով ըսաւ, Թող որաներուն մէջէն ալ ժողվէ, ու զանիկայ մի
16 ամչցնէք. Ու խուրձերէն ալ անոր համար գետինը ձգեցէք, ու թող առնէ որ ժողվէ, և զանիկայ մի
17 յանդիմանէք։ Ու անիկայ մինչև իրիկուան ան արտին մէջը մնաց՝ հասկեր ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ծեծեց, մէկ արդուի չափ
18 գարի եղաւ։ Ու զանիկայ առաւ, ու քաղաքը մտաւ. և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ. ու Հռութ հանեց ան իր կշտացածէն աւելցածը անոր տուաւ։

19 Ու կեսուրը անոր ըսաւ, Այսօր ո՞ւրկից հասկ ժողվեցիր, և ո՞ւր բանեցար. քեզի ճանչցողութիւն ընողը օրհնեալ ըլլայ։ Ան ատենը անիկայ իր կեսուրին իմացուց թէ որուն քովը բաներ է, ու ըսաւ, Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր բանե-
20 ցայ, Բոոս կը կոչուի։ Ու Նոեմի իր հարսին ըսաւ, Անիկայ Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ, որ կենդանիներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չզրկեց. և Նոեմի անոր ըսաւ, Ան մարդը մեր ազգատոհմէն է. անիկայ մօտ ազգական է մեզի։
21 Ու Մովաբացի Հռութ ըսաւ, Անիկայ նաև ինծի ըսաւ թէ Իմ մանչերուս քովէն չզատուիս, մինչև որ անոնք իմ բոլոր հունձքս լմնցընեն։
22 Ու Նոեմի իր հարսին՝ Հռութին ըսաւ, Աղէկ է՛ աղջիկս, որ դուն անոր աղջիկներուն հետը ելլես, ու քեզ ուրիշ արտի մը մէջ չտեսնեն։
23 Ու անիկայ Բոոսին աղջիկներէն չզատուեցաւ. ու մինչև գարիին հնձոցը և ցորենին հնձոցը լմննալը հասկ ժողվեց, ու իր կեսուրին քովը կը բնակէր։

ԳԼ. Գ

1 Ու անոր կեսուրը Նոեմի անոր ըսաւ, Աղջիկս, քեզի հանգստութիւն չփնտռե՞մ, որ քեզի
2 աղէկ ըլլայ։ Հիմա Բոոս մեր ազգականը չէ՞, որ դուն անոր աղջիկներուն քովը կեցար. ահա անիկայ աս գիշեր կալին մէջը գարին կը
3 հաւէ։ Ու դուն լուացուէ, ու իւղով օծուէ, և լաթերդ հագիր, ու կալը իջիր. և մինչև որ ուտելը ու խմելը չլմնցընէ, ան մարդուն
4 մի յայտնուիր։ Ու երբոր քնանայ, անոր պառկած տեղը իմացիր, և գնա անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բաց ու պառկէ, և անիկայ քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընե-
5 լու ես։ Ու Հռութ անոր ըսաւ, Ամեն ինծի ապսպրածներդ պիտի ընեմ։

6 Ու կալը իջաւ, ու կեսուրին ա-
7 մէն ապսպրածին պէս ըրաւ։ Ու Բոոս ուտելէն, խմելէն ու սիրտը զուարճանալէն ետքը՝ դիզուած ցորենին եզերքը պառկելու գնաց. և Հռութ ալ կամացուկ մը գնաց, ու անոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը
8 բացաւ և պառկեցաւ։ Ու կէս գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծըռելով դարձաւ ու ահա իր ոտքերուն
9 քովը կնիկ մը պառկեր էր։ Ու ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես քու աղախինդ Հռութն եմ. և քու քղանցքդ քու աղախինիդ վրայ տարածէ. քանզի

10 դուն մօտ ազգական ես։ Ան ալ ըսաւ, Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս՝ աղջիկս. քու ետքի աղէկութիւնդ առջինէն մեծ է. որովհետև աղքատ կամ հարուստ երիտասարդ-
11 ներուն ետևէն չգացիր։ Ու հիմա ո՛վ աղջիկս՝ մի վախնար, դուն ինծի ինչ որ ըսես, քեզի պիտի ընեմ. քանզի իմ քաղաքիս բոլոր ժողովուրդը գիտէ որ դուն առաքի-
12 նի կնիկ մըն ես։ Ու հիմա իրաւցընէ ես քու ազգականդ եմ, բայց ինծմէ մօտ ուրիշ ազգական մըն ալ կայ։
13 Աս գիշեր հոս կեցիր, ու թէ որ անիկայ առաւօտուն իր ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հատուցանել ուզէ, աղէկ, թող հատուցանէ. բայց թէ որ անիկայ ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հատուցանել չուզէ, ան ատենը ես կը հատուցանեմ, կենդանի է Տէր. մինչև առաւօտ հոս պառկէ։

14 Ուստի մինչև առաւօտ անոր ոտքերուն քովը պառկեցաւ. ու ծագած, երբոր մարդիկ դեռ չէին կրնար մէկզմէկ ճանչնալ, ելաւ. և Բոոս ըսաւ, Մարդ չգիտնայ որ
15 կալին մէջը կնիկ մտեր է։ Նաև ըսաւ, Վրայի ծածկոցդ բեր, ու զանիկայ բռնէ։ Ու Հռութ զանիկայ բռնեց. ու անոր վեց չափ գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռնաւորեց. և անիկայ քաղաքը գը-
16 նաց։ Ու Հռութ իր կեսուրին դարձաւ, որ անոր ըսաւ, Ո՛վ աղջիկս՝ ի՞նչպէս ես. ու անիկայ անոր պատմեց ինչ որ ան մարդը ըրաւ
17 իրեն. Ու ըսաւ, Ինծի աս վեց չափ գարին տուաւ, ըսելով, Քու
18 կեսուրիդ պարապ չերթաս։ Ու Նոեմի ըսաւ, Աղջիկս՝ նստէ, մինչև որ գիտնաս թէ աս գործը ինչպէս պիտի լմննայ. քանզի ան մարդը մինչև որ աս գործը այսօր չլմնցընէ, չհանգստանար։

ԳԼ. Դ

1 Ու Բոոս դուռը ելաւ, ու հոն նստաւ. և ահա ան Բոոսին ըսած ազգականը կ'անցնէր. ու Բոոս անունովը կանչեց զանիկայ, ու ըսաւ, Ե՛կուր՝ հոս նստէ. և
2 անիկայ դարձաւ ու նստաւ։ Ան ատենը անիկայ քաղաքին ծերերէն տասը մարդ առաւ, ու անոնց ըսաւ, Աս տեղս նստեցէք. և անոնք նըս-
3 տան։ Ետքը ան ազգականին ըսաւ, Մովաբի երկրէն դարձող Նոեմին մեր եղբօրը Եղիմելէքին արտին բաժինը ծախելու վրայ է.
4 Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացընեմ, ու ըսեմ, Զանիկայ աս նստողներուն առջևը ու իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջևը ծախու առ. թէ որ ազգականութեան իրաւունքով զանիկայ ծախու առնել կ'ուզես, ծախու առ. բայց թէ որ ծախու առնել չես ուզեր, ինծի իմացուր որ գիտնամ. քանզի քեզմէ 'ի զատ ազգականութեան իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ, ու քեզմէ ետքը ես եմ։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես ազգականութեան իրաւունքը
5 կը կատարեմ։ Ու Բոոս ըսաւ, Դուն Նոեմիին ձեռքէն արտը ծախու առած օրդ՝ մեռնողին կնիկէն՝ Մովաբացի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես, որ մեռնողին անունը պահես իր ժառանգութեանը մէջ։
6 Ու ազգականը ըսաւ, Ես իմ ազգականութեանս իրաւունքը չեմ կրնար կատարել, չըլլայ որ իմ ժառանգութիւնս աւրեմ. իմ ունեցած ազգականութեանս իրաւունքը դուն կատարէ. քանզի ես չեմ
7 կրնար կատարել։ (Ու Իսրայէլի մէջ առաջուց աս սովորութիւնը կար փրկելու ու ծախու առնելու գործքերուն մէջ՝ ամէն բան հաստատելու համար. մարդը իր կօշիկը կը հանէր, ու իր ընկերին կու տար. և ասիկայ Իսրայէլի մէջ վկայու-
8 թիւն կ'ըլլար։) Ուստի ազգականը Բոոսին ըսաւ, Դո՛ւն ծախու առ. ու իր կօշիկը հանեց։

9 Ու Բոոս ծերերուն ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Դուք այսօր վըկայ էք, որ ես Եղիմելէքին բոլոր ստացուածքը, ու Քելեոնին և Մաալոնին բոլոր ստացուածքը Նոե-
10 միին ձեռքէն ծախու առի. Ու Մա-

լոնին կնիկը՝ Մովաբացի Հռութն ալ ինծի կնիկ առի, որ մեռնողին անունը պահեմ իր ժառանգութեանը մէջ, ու մեռնողին անունը իր եղբայրներէն ու իր բնակարանին դռնէն չջնջուի. դուք աս բանին
11 համար այսօր վկայ էք։ Ու ամէնը դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը ու ծերերը ըսին, Վկայ ենք. Տէրը քու տունդ մտնող կնիկը Ռաքէլին ու Լիային պէս ընէ, որ անոնց երկուքը Իսրայէլին տունը շինեցին. և դուն Եփրաթայի մէջ ուժովցիր, ու Բեթլէհէմի մէջ անուն վաստըկէ։
12 Ու քու տունդ Փարէսին տանը պէս ըլլայ, որն որ Թամար ծնաւ Յուդային, այն սերունդով՝ որ Տէրը պիտի տայ քեզի աս նորահասակ կնիկէն։
13 Ու Բոոս Հռութը առաւ, որ իրեն կնիկ եղաւ, ու անոր մտաւ. և Տէրոջը ողորմութեամբը յղացաւ,
14 ու որդի մը ծնաւ։ Ու կնիկները Նոեմիին ըսին, Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ այսօր քեզ առանց մօտ ազգականի չթողուց, որ անոր անունը Իսրայէլի մէջ յիշուի։ Ու 15
անիկայ քու հոգւոյդ մխիթարութիւնը՝ և ծերութեանդ դարմանը ըլլայ. քանզի զանիկայ քեզ սիրող հարսդ ծնաւ, որ քեզի եօթը որդիէ
աղէկ է։ Ու Նոեմի տղան առաւ, իր գիրկը դրաւ, և անոր դայեակը եղաւ։ Ու դրացի կնիկները 16
17 անոր անուն դրին, ըսելով, Նոեմիին որդի մը ծնաւ. և անոր անունը Ովբէդ կոչեցին. անիկայ Դաւիթին հօրը Յեսսէին հայրն էր։

Ու Փարէսին ծնունդները ասոնք 18
են. Փարէս ծնաւ Եսրոնը, Ու 19
Եսրոն ծնաւ Արամը, և Արամ ծնաւ
Ամինադաբը, Ու Ամինադաբ ծնաւ 20
Նաասոնը, և Նաասոն ծնաւ Սաղմոնը, Ու Սաղմոն ծնաւ Բոոսը, 21
և Բոոս ծնաւ Ովբէդը, Ու Ովբէդ 22
ծնաւ Յեսսէն, և Յեսսէ ծնաւ Դաւիթը։

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

կամ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Արիմաթեմ Սոփիմէն Եղկանա անունով Եփրաթացի մարդ մը կար, որ Սուփի որդւոյն Թոհուի որդւոյն Եղիուի
2 որդւոյն Յերոբամին որդին էր։ Ու անիկայ երկու կնիկ ունէր. մէկուն անունը Աննա, ու միւսին անունը Փենաննա էր. ու Փենաննա զաւակներ ունէր. բայց Աննա զաւակ
3 չունէր։ Ու աս մարդը տարուէ տարի իր քաղաքէն կ՚ելլէր, որ Սիլովի մէջ զօրութեանց Տէրոջը երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ. և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենէհէս Տէրոջը քահանա-
4 ներն էին։ Ու Եղկանա իր զոհ մատուցած օրը իր կնկանը Փենաննային և անոր աղջիկներուն ու տղաքներուն մէկ մէկ բաժին տալու.
իսկ Աննային կրկին բաժին տալու, 5
քանզի անիկայ Աննան կը սիրէր. բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր
էր։ Ու անոր նախանձորդը Փենանա զանիկայ կսկծցընելու համար խիստ վշտացուց. որովհետև Տէրը 6
անոր արգանդը գոցեր էր։ Ու Աննա տարուէ տարի Տէրոջը տունը ելած 7
ատենը՝ Եղկանա այնպէս կ՚ընէր. Փենանա ալ այնպէս Աննան կը վշտացընէր. ու անիկայ կու լար
և չէր ուտեր։ Ու երիկը Եղկանա անոր ըսաւ, Աննա՝ ինչո՞ւ կուլաս, և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու ինչո՞ւ համար սիրտդ այդչափ տրտում է. միթէ ես քեզի տասը որդիէ աղէկ չե՞մ։ 8

9 Ու Աննա Սիլովի մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը ոտք ելաւ. (Ու Հեղի քահանան Տէրոջը տաճարին սեմոցը քովը աթոռի մը վրայ նստեր
10 էր.) Ու տրտմալից հոգւով Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ ու
11 խիստ շատ լացաւ։ Ու ուխտ ընելով՝ ըսաւ, Ո՛վ Տէր զօրութեանց, թէ որ քու աղախնոյդ նեղութեանը նայիս ու զիս յիշես, և քու աղախինդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ արու զաւակ մը տաս, զանիկայ Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու անոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ։
12 Ու երբոր անիկայ Տէրոջը առջևը իր աղօթքը շատցուց, Հեղի անոր
13 բերնին կը նայէր։ Ու Աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր. միայն անոր շրթունքները կը շարժէին, բայց ձայնը չէր լսուէր. անոր համար Հեղի զանիկայ գինով կարծեց։
14 Ու Հեղի անոր ըսաւ, Մինչև ե՞րբ գինովութիւն պիտի ընես. քու
15 գինիէդ հրաժարէ։ Ու Աննա պատասխան տալու ու ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ, այդպէս չէ. ես վշտացած սրտով կնիկ մըն եմ, և գինի կամ օղի չեմ խմած. այլ այն Տէրոջը
16 առջևը իմ սիրտս բացի։ Քու աղախինդ չար կնիկ մը մի կարծեր, քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս շատութեանը համար մինչև հիմա
17 խօսեցայ։ Ան ատենը Հեղի պատասխան տալով ըսաւ, Գնա խաղաղութեամբ, և Իսրայէլին Աստուածը քու խնդրուածքդ քեզի տայ՝
18 ինչ որ անկէ խնդրեցիր։ Ու անիկայ ըսաւ, Քու աղախինդ թող քու առջևդ շնորհք գտնէ. և կնիկը իր ճամբան գնաց, ու կերաւ, ու երեսը մէյմըն ալ չտրտմեցաւ։

19 Ու անոնք առտուանց կանուխ ելան, ու Տէրոջը առջևը երկրպագութիւն ըրին, և Ռամա դարձան ու իրենց տունը գացին։ Ու Եղկանա իր Աննա կնկանը մօտեցաւ. և Տէրը
20 զանիկայ յիշեց. Ու Աննա յղացաւ, և ժամանակը հասնելուն՝ տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով, Քանզի
զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի։ Ու 21
անոր երիկը Եղկանա իր բոլոր ընտանիքովը Սիլով ելաւ, որ Տէրոջը առջևը տարեկան զոհը մատուցանէ,
ու իր ուխտը կատարէ։ Բայց Աննա 22
չգնաց, քանզի իր երկանը ըսաւ, Մինչև տղան կաթէ կտրուի կը նստիմ. ետքը զանիկայ կը տանիմ, որ Տէրոջը առջևը երևնայ,
ու միշտ հոն կենայ։ Ու երիկը 23
Եղկանա անոր ըսաւ, Աչքերուդ հաճելի եղածը ըրէ, մինչև որ զանիկայ կաթէն կտրես, նստէ. միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ. ուստի կնիկը նստաւ, ու մինչև իր տղան կաթէն կտրելը՝ զանիկայ կը մնուցանէր։

Ու զանիկայ կաթէն կտրածին 24
պէս՝ իր հետը առաւ, ու երեք զուարակով, մէկ արդու ալիւրով ու մէկ տիկ գինիով զանիկայ Տէրոջը տունը տարաւ, որ Սիլովի մէջ էր.
ու տղան պզտիկ էր։ Ու մէկ 25
զուարակը մորթեցին, ու տղան
Հեղիին տարին։ Ու Աննա ըսաւ, 26
Ո՛հ տէր իմ, քու անձդ կենդանի է. ես այն կնիկն եմ, որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը աղօթք ընելու համար. Աս տղուն համար 27
աղօթք ըրի, ու Տէրը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ, ինչ որ
անկէ խնդրեցի։ Հիմա ես ալ 28
զանիկայ Տէրոջը փոխ կու տամ, անիկայ իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոջը փոխ տրուած ըլլայ. ու անիկայ հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ։

ԳԼ. Բ

Ու Աննա աղօթք ըրաւ ու ըսաւ, 1
Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ. իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ. բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ, քանզի քու
փրկութիւնովդ ուրախացայ։ Տէ- 2
րոջը պէս սուրբ չկայ, քանզի քեզմէ ուրիշ չկայ, ու մեր Աստուծոյն
պէս վէմ չկայ։ Ալ աւելի եւս 3
հպարտութիւնով մի՛ պարծենաք, ու ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն

ջիլ. քանզի Տէրը գիտութեանց
Աստուածն է, ու անիկայ անձանց
4 գործքը կը կշռէ։ Զօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան, ու տկարները
5 ոյժ հագան։ Կուշտերը հացի համար վարձկան եղան, և անօթի եղողները կշտացան
— թողուցին. մինչև որ ամուլը
եօթը զաւակ ծնաւ, ու շատ զաւակ
6 ունեցողը տկարացաւ։ Մեռցնողը
ու ողջացնողը, գերեզմանը իջեցնողը ու վեր հանողը Տէրն է։
7 Աղքատացնողը ու հարստացնողը,
ցածցնողը ու բարձրացնողը Տէրն
8 է։ Անիկայ աղքատը փոշիէն կը
վերցնէ, ու կարօտը աղբիւսէն կը
հանէ, որ իշխաններուն հետը նստեցնէ, ու փառաց աթոռը անոնց
ժառանգեցնէ. քանզի երկրիս հիմերը Տէրոջն են, ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց։
9 Անիկայ իր
սուրբերուն ոտքերը կը պահէ, ու
չարագործները մութին մէջ պիտի
կորսուին. քանզի մարդը իր ուժովը
10 յաղթող չըլլար։ Տէրոջը դէմ հակառակողները պիտի կոտրուին, երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ.
Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ,
և իր թագաւորին ոյժ պիտի տայ,
ու իր օծեալին եղջիւրը պիտի բարձրացնէ։

11 Ու Եղկանան Սամուէլ իր տունը
գնաց. և Սամուէլ մանուկը Հեղիին քահանային առջևը Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր։
12 Ու Հեղիին
որդիքը չար մարդիկներ էին։
13 Տէրը չէին ճանչնար։ Ու քահանայից սովորութիւնը աս էր, որ
երբոր ժողովուրդէն մէկը զոհ մատուցանէր, միսին եփած ատենը՝
քահանային սպասաւորը ձեռքը երեքժանի մաշան մը առած կու
14 գար. Ու զանիկայ կաթսային, կամ՝
ամանին, կամ եփարանին, կամ պղնձին մէջ կը խոթէր, ու մաշանը ինչ որ հանելու ըլլար, քահանան զանիկայ իրեն կ'առնէր։ Ասանկ Սելովի մէջ՝ բոլոր հոն եկող
Իսրայէլացիներուն այսպէս կ'ընէին։
15 Նաև ճարպը այրելէն առաջ՝ քահանային սպասաւորը կու գար, ու զոհ
ընող մարդուն կ'ըսէր, Քահանային համար խորովելու միս տուր.
քանզի անիկայ քեզմէ եփած միս
չառներ, այլ հում միս կ'ուզէ։
Ու այն մարդը երբոր ըսէր թէ 16
Թող հիմա ճարպը այրեն, ու ետքը սրտիդ ուզածին չափ առ. այն
ատենը կ'ըսէր, Ոչ՛ հիմա տուր,
եթէ ոչ՝ բռնի կ'առնեմ։ Այսպէս 17
այն երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջև շատ մեծ էր, քանզի
մարդիկները Տէրոջը զոհը կ'արհամարհէին։

Ու Սամուէլ մանուկը քթանէ 18
եփուտ հագած՝ Տէրոջը առջև ծառայութիւն կ'ընէր։ Ու անոր մայ- 19
րը պզտիկ պատմուճան կը
շինէր անոր, ու տարուէ տարի երբոր իր երկանը հետ տարեկան զոհը
ընելու կ'ելլէր, անոր կը տանէր։
Ու Հեղի Եղկանան ու անոր կինը 20
օրհնելով ըսաւ, Տէրը քեզի այս
կնիկէն զաւակներ տայ, Տէրոջը խնդրուած փոխին տեղը. ու անոնք իրենց
տեղը գացին։ Ու Տէրը այցելու- 21
թիւն ըրաւ Աննային, որ յղացաւ,
ու երեք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ. Ու Սամուէլ մանուկն ալ Տէրոջը առջև մեծցաւ։

Ու Հեղի խիստ ծերացեր էր. 22
ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին
բոլոր Իսրայէլին, և ինչպէս անոնք
ժողովքի խորանին առջև խումբերով ժողվուած կիներուն հետ կը
պառկէին, ամէնն ալ կը լսէր։
Ու անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար ա- 23
սանկ բաներ կ'ընէք. քանզի ես աս
բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի
համար գէշ խօսքեր կը լսեմ։ Մի 24
ընէք՝ տղաքս, քանզի աղէկ չէն ան
լուրերը որ ես կը լսեմ. դուք Տէրոջը ժողովուրդը կը մոլորցնէք։
Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք 25
գործէ, անոր դատաւորը Աստուած կը կոչէ. բայց թէ որ մարդ
մը Տէրոջը դէմ մեղք գործէ, անոր
համար ո՞վ աղաչանք պիտի ընէ։
Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը
մտիկ չէին ըներ, քանզի Տէրը զանոնք մեռցնել կ'ուզէր։ Ու Սա- 26
մուէլ մանուկը օրէ օր կը մեծնար.

և Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր։
27 Ու Աստուծոյ մէկ մարդը Հեղիին
եկաւ, ու անոր ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու հօրդ տանը յայտնապէս երևցայ, երբոր անոնք Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնին տանը ծառայ
28 էին. Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
զանիկայ ինծի քահանայ ընտրեցի,
որ իմ սեղաններուս վրայ զոհ մատուցանէ, խունկ ծխէ, ու իմ առջևս եփուտ հագնի. և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր պատարագները քու
29 հօրդ տանը տուի. Ա՛լ իմ տանս
համար պատուիրած զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'անարգէք, և քու
որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր զոհերովը ձեզ գիրցը-
30 նէք։ Ասոր համար Իսրայէլին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Իրաւցընէ ըսեր էի որ քու տունդ ու քու
հօրդ տանը յաւիտեան իմ առջևս
պտըտին. բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ,
Քաւ լիցի. քանզի ես զիս փառաւորողները պիտի փառաւորեմ, ու
զիս արհամարհողները պիտի անար-
31 գուին։ Ահա օրեր պիտի գան,
որ քու թևդ ու քու հօրդ տանը
թևը պիտի կտրեմ, որ քու տանդ
32 մէջ ծեր չգտնուի։ Ու Իսրայէլ
ամէն տեսակ բարութիւն վայելած
ատենը, դուն իմ տանս մէջ գժբաղդութիւն պիտի տեսնես, ու քու
տանդ մէջ բնաւ ծեր պիտի չգտ-
33 նուի։ Ու քու ազգականներէդ մնացած
մարդը որ իմ սեղանէս չեմ կտրեր,
քու աչքերդ նուաղեցընելու ու քու
սիրտդ վշտացնելու համար պիտի
մնայ. և քու տանդ բոլոր զաւակները երիտասարդութեան մէջ պի-
34 տի մեռնին։ Ու քու երկու որդւոցդ Ոփնիին ու Փենեհէսին գլուխը գալիքը քեզի նշան ըլլայ, այսինքն երկուքին ալ մէկ օրուան մէջ
35 մեռնիլը։ Ու ինծի մէկ հաւատարիմ քահանայ մը պիտի հանեմ, որ
բոլոր իմ սրտիս ու հոգւոյս մէջի եղածը կատարէ, և անոր մէկ հաւատարիմ տուն մը պիտի շինեմ. ու
միշտ իմ օծեալիս առջևը պիտի
36 պտըտի։ Ու քու տունէդ ով որ
մնայ, կտոր մը արծաթի համար՝ ու
նկանակ մը հացի համար պիտի գայ
անոր երկրպագութիւն ընէ, ու ըսէ.
Կ'աղաչեմ, զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը վրայ դիր, որ պատառ մը հաց ուտեմ։

ԳԼ. Գ

Ու Սամուէլ մանուկը Հեղիին 1
առջև Տէրոջը ծառայութիւն
կ'ընէր. և այն օրերը Տէրոջը խօսքը
հազուագիւտ էր, — յայտնի տեսիլք չկար։ Ու օր մը Հեղի իր 2
տեղը պառկեր էր. (և անոր աչքերը սկսեր էին ծանրանալ, ու չէր
կրնար տեսնել.) Ու Աստուծոյ 3
կանթեղը տակաւին մարած չէր, ու
Սամուէլ Տէրոջը տաճարին մէջը կը
քնանար, ուր որ Աստուծոյ տապանակը կար։ Ու Տէրը կանչեց Սա- 4
մուէլը. ու անիկայ՝ Հոս եմ, ըսաւ. Ու Հեղիին վազելով՝ ըսաւ, 5
Ահա հոս եմ. ինչու որ զիս կանչեցիր։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես չկանչեցի. դարձիր պառկէ։ Ան
ալ գնաց պառկեցաւ։ Ու Տէ- 6
րը մէյ մըն ալ՝ Սամուէլ,
կանչեց. ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին
գնաց, ու ըսաւ, Ահա հոս եմ.
ինչու որ զիս կանչեցիր։ Ու անիկայ ըսաւ, Որդեակ իմ՝ ես չկանչեցի. դարձիր պառկէ։ Ու Սա- 7
մուէլ տակաւին Տէրոջը ձայնը չէր
ճանչնար. ու Տէրոջը խօսքը դեռ
անոր յայտնուած չէր։ Ու նորէն 8
երրորդ անգամ Տէրը կանչեց, Սամուէլ. ու Սամուէլ ելաւ Հեղիին գնաց, ու ըսաւ, Ահա հոս
եմ. ինչու որ զիս կանչեցիր։ Ու
Հեղի իմացաւ որ մանուկը կանչողը Տէրն է։ Ու Հեղի Սամուէլին 9
ըսաւ, Գնա՛ պառկէ, ու թէ որ
մէյ մըն ալ քեզ կանչէ, ըսէ,
Ո՛վ Տէր՝ խօսէ, քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ։ Ու Սամուէլ
գնաց իր տեղը պառկեցաւ։ Ու 10
Տէրը եկաւ կայնեցաւ. ու առջի
անգամներուն պէս Սամուէլ, Սամուէլ՝ կանչեց. ու Սամուէլ ըսաւ,
Խօսէ Տէր, քանզի քու ծառադ
մտիկ կ'ընէ։ Ու ատենը Տէրը 11

Սամուէլին ըսաւ, Ահա ես Իսրայէլի մէջ անանկ բան մը պիտի ընեմ, որ զանիկայ ամէն լսողին երկու ականջները պիտի խօսին։ 12 Այն օրը Հեղիին վրայ պիտի կատարեմ ամէն ինչ որ անոր տանը վրայով խօսեր եմ. պիտի սկսիմ ու պիտի լմնցնեմ։ 13 Ու իրեն իմացուցեր եմ որ անոր տունը պիտի դատեմ մինչեւ յաւիտեան, իր գիտցած անօրէնութեանը համար. քանզի անոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեն, ու անիկայ չյանդիմանեց զանոնք։ 14 Այս պատճառաւ Հեղիին տանը համար երդում ըրի, որ Հեղիին տանը անօրէնութիւնը՝ զոհերով ու ընծաներով յաւիտեան քաւութիւն չըլլայ։

15 Ու Սամուէլ մինչեւ առաւօտ պառկեցաւ, ու Տէրոջը տանը դռները բացաւ. և Սամուէլ վախցաւ այն տեսիլքը Հեղիին պատմելու։ 16 Բայց Հեղի Սամուէլը կանչեց ու ըսաւ, Որդեակ իմ Սամուէլ. ու անիկայ ըսաւ, Ահա հոս եմ։ 17 Ու անիկայ ըսաւ, Քեզի ըսած խօսքը ինչ է. ինծմէ մի պահեր. Աստուած քեզի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ քեզի ըսուած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք մը ինծմէ պահես։ 18 Ու Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց, ու անկէ չպահեց։ Ու Հեղի ըսաւ, Անիկայ Տէրն է. իր աչքերուն հաճոյ երեւցածը թող ընէ։

19 Ու Սամուէլ մեծցաւ, ու Տէրը անոր հետն էր, և իր ըսած խօսքերէն մէկը գետինը չձգեց։ 20 Ու Դանէն մինչեւ Բերսաբէէ բոլոր Իսրայէլ իմացաւ, որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը մարգարէ ըլլալու։ 21 Ու Տէրը Սելովի մէջ նորէն երեւցաւ. քանզի Տէրը Սելովի մէջ Սամուէլին կը յայտնուէր Տէրոջը խօսքովը։ Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր։

ԳԼ. Դ

1 Ու Իսրայէլ պատերազմելով Փղշտացիներուն դիմաւորելու ելաւ, ու Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ. ու Փղշտացիք ալ Աֆեկի մէջ բանակեցան։ 2 Ու Փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը շարուեցան. ու պատերազմը տարածուեցաւ. և Իսրայէլ յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջեւը, որոնք պատերազմի դաշտին մէջ չորս հազար մարդու չափ կոտորեցին։ 3 Ու ժողովուրդը բանակը դարձաւ. և Իսրայէլի ծերերը ըսին, Ինչու համար Տէրը Փղշտացւոց առջեւը կոտորեց մեզ այսօր. Տէրոջը ուխտին տապանակը Սելովէն մեր քովը առնենք, ու մեր մէջը գալով, մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն ձեռքէն։ 4 Ուստի ժողովուրդը մարդ ղրկեց դէպ 'ի Սելով, և քրովբէներուն վրայ նստող զօրութեանց Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին. ու Հեղիին երկու որդիքը Ոփնի ու Փենէհէս հոն Աստուծոյ ուխտի տապանակին հետն էին։ 5 Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ, բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը աղաղակեց, ու գետինը ձայն տուաւ։ 6 Ու Փղշտացիք այն աղաղակին ձայնը լսելով՝ ըսին, Եբրայեցւոց բանակին մէջ այս բարձրաձայն աղաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ. ու իմացան որ Տէրոջը տապանակը բանակը եկեր է։ 7 Ու Փղշտացիք վախցան, քանզի ըսին, Աստուած բանակին մէջը եկաւ. ու նաեւ ըսին, Վա՜յ մեզի. քանզի մինչեւ հիմա անանկ բան եղած չէ։ 8 Վա՜յ մեզի, այս զօրաւոր Աստուածներուն ձեռքէն ո՞վ մեզ պիտի ազատէ. ասոնք այն Աստուածներն են, որ Եգիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին անապատին մէջ։ 9 Զօրացէ՛ք ու կտրի՛ճ եղէք՝ ով Փղշտացիք, չըլլայ որ Եբրայեցւոց ծառայ ըլլաք, ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ եղան. ուստի կտրի՛ճ եղէք՝ և անոնց հետ պատերազմեցէք։ 10 Ու երբոր Փղշտացիք պատերազմեցան, Իսրայէլ յաղթուեցաւ, և ամէն մարդ իր վրանը փախաւ, ու շատ մեծ կոտորած եղաւ, և Իսրայէլէն երեսուն հազար հետեւակ զօրք ինկաւ. 11 Նաեւ Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ. և Հեղիին երկու որդիքը՝ Ոփնի ու Փենէհէս մեռան։

12 Ու Բենիամինեան մարդ մը բանակէն վազելով՝ նոյն օրը Սելով հասաւ, ու իր լաթերը պատռեր էր, և իր գլխուն վրայ հող դրեր էր։ 13 Ու երբոր հոն հասաւ, ահա Հեղի աթոռով մը ճամբուն քովը նստած՝ կը սպասէր. քանզի Աստուծոյ տապանակին համար սիրտը կը դողար։ Ու երբոր այն մարդը քաղաքը մտնելով՝ — բանը պատմեց, բոլոր քաղաքը աղաղակեց։ 14 Ու Հեղի այն աղաղակին ձայնը լսելով՝ ըսաւ, Աս աղմուկին ձայնը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Ու այն մարդը շուտով վազեց եկաւ, ու եղած բաները Հեղիին պատմեց։ 15 Ու Հեղի իննսունըութը տարեկան էր, ու աչքերը այնպէս տկարացած էին, որ չէր կրնար տեսնել։ 16 Ու այն մարդը Հեղիին ըսաւ, Զօրքին մէջէն եկողը ես եմ, և պատերազմէն այսօր փախայ. ու անիկայ ըսաւ, Որդեա՛կ ի՞նչ եղաւ։ 17 Ու լուր բերողը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Իսրայէլը Փղշտացւոց առջեւէն փախաւ, ու ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած եղաւ, և քու երկու որդիքդ՝ Ոփնի ու Փենէհէս մեռան, ու Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ։ 18 Ու երբոր անիկայ Աստուծոյ տապանակը յիշեց, Հեղի աթոռէն կռնակի վրայ ինկաւ դրանը քովը, և վիզին ոսկորը կոտրեցաւ, ու մեռաւ. քանզի ծեր ու ծանրացած մարդ մըն էր. և անիկայ Իսրայէլի մէջ քառասուն տարի դատաւորութիւն ըրած էր։

19 Ու անոր հարսը՝ Փենէհէսին կինը յղի ու ծնանելու մօտ ըլլալով, երբոր Աստուծոյ տապանակին առնուելուն և իր կեսրայրին ու էրկանը մեռնելուն լուրը լսեց, ծունկ ծռելով ծնաւ. քանզի ցաւերը անոր վրայ կոխեցին։ 20 Ու երբոր կը մեռնէր, քովը կայնող կիները անոր ըսին, Մի՛ վախնար, ինչու որ քու ծնածդ տղայ է. բայց անիկայ պատասխան չտուաւ և ուշադրութիւն չըրաւ։ 21 Ու տղուն անունը Իքաբոդ կոչեց, ըսելով, Իսրայէլէն փառքը վերցաւ. (քանզի Աստուծոյ տապանակը առնուեցաւ, և անոր կեսրայրը ու էրիկը մեռան։) 22 Անոր համար ըսաւ, Աստուծոյ տապանակը առնուելուն համար Իսրայէլէն փառքը վերցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Ու Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին, ու զանիկայ Աբենեզերէն Ազովտոս տարին։ 2 Ու Փղշտացիք Աստուծոյ տապանակը առին, ու զանիկայ Դագոնի տունը տարին, և Դագոնին քովը դրին։ 3 Ու հետեւեալ օրը Ազովտացիք առաւօտուն կանուխ ելլելով, տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր. ու անոնք Դագոնը վերցուցին իր տեղը դրին։ 4 Ու հետեւեալ օրը դարձեալ առաւօտուն կանուխ ելան, ու տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր, և Դագոնին գլուխը ու ձեռքերուն երկու թաթերը կտրած՝ — սեմին վրայ ինկած էր, և միայն Դագոնին մարմինը մնացեր էր։ 5 (Աս պատճառաւ Դագոնի քուրմերը ու Դագոնի տունը բոլոր մտնողները մինչեւ աս օրս Ազովտոս եղող Դագոնի սեմին վրայ չեն կոխեր։) 6 Անկէ ետեւ Տէրոջը ձեռքը Ազովտացւոց վրայ ծանրացաւ, ու զանոնք կորսնցուց, և զանոնք Ազովտոսի ու անոր սահմաններուն մէջ թանչքի ուռեցքներով զարկաւ։

7 Ու Ազովտոսի բնակիչները ասանկ ըլլալը տեսնելով, ըսին. Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը մեր քովը չկենայ. քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ ու մեր աստուծոյն Դագոնին վրայ ծանրացաւ։ 8 Ու մարդ ղրկեցին, ու Փղշտացւոց բոլոր նախարարները իրենց քով ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը ի՞նչ ընենք. ու ըսին, Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ փոխադրուի. Ու Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը Գէթ

9 փոխադրեցին ։ Ու զանիկայ հոն
փոխադրելէն ետքը, Տէրոջը ձեռքը
ան քաղաքին վրայ եղաւ՝ մեծ
խռովութիւն հանելով. ու քաղաքին
մարդիկը պզտիկէն մինչեւ մեծը
զարկաւ. և անոնց վրայ թանչքի
ուռեցքներ ելեցան ։
10 Ու Աստուծոյ տապանակը Ակկարոն
խրկեցին. ու երբոր Աստուծոյ
տապանակը Ակկարոն մտաւ,
Ակկարոնացիք կանչըռտելով ըսին.
Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը
մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր
11 ժողովուրդը մեռցընեն ։ Ու մարդ
խրկելով՝ Փղշտացւոց բոլոր նախարարները
ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի
Աստուծոյն տապանակը թող
տանիք երթայ, և իր տեղը դառնայ,
որ մեզ ու մեր ժողովուրդը
չմեռցընէ. քանզի բոլոր քաղաքին
մէջը մահաբեր տագնապ մը կար,
— հոն Աստուծոյ ձեռքը խիստ ծանր
12 բացեր էր ։ Ու չմեռած մարդիկները
թանչքի ուռեցքներով զարնուեցան,
ու քաղաքին աղաղակը
երկինքը ելաւ ։

ԳԼ. Զ.

1 Ու Տէրոջը տապանակը Փղշտացւոց
երկրին մէջը եօթը ամիս
2 մնաց ։ Ու Փղշտացիք իրենց քուրմերը
ու բաղդ նայողները կանչեցին
ու ըսին, Տէրոջը տապանակին
ի՞նչ ընենք. մեզի խրատեցէք թէ
զանիկայ ինչո՞վ իր տեղը խրկենք ։
3 Անոնք ալ ըսին, Թէ որ Իսրայէլի
Աստուծոյն տապանակը խրկէք,
զանիկայ պարապ չխրկէք. հապա
անպատճառ յանցանքի պատարագ
տուէք անոր. ան ատենը կը բժշկուիք,
ու մեզի յայտնի կ'ըլլայ թէ
ինչու համար անոր ձեռքը մեր վրայէն
4 չերթար ։ Ու անոնք ըսին,
Անոր ի՞նչ տեսակ պատարագ մատուցանենք ։
Ու անոնք ըսին,
Փղշտացւոց նախարարներուն թուովը
հինգ ոսկեղէն թանչքի ուռեցքներ
ու հինգ ոսկի մուկ ընծայ
տուէք. քանզի մեր ամենուն վրայ
և մեր նախարարներուն վրայ մի և
5 նոյն հարուածը եղաւ ։ Ու հիմա
ձեր թանչքի ուռեցքներուն պատկերները,
ու ձեր երկիրը աւրող
մուկերուն պատկերները շինեցէք, ու
Իսրայէլի Աստուծոյն փառք տուէք.
կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրայէն,
ձեր աստուածներուն վրայէն ու ձեր
երկրին վրայէն վերցընէ ։ Ու ինչու 6
համար ձեր սիրտերը կը խստացընէք,
ինչպէս որ Եգիպտացիք
ու Փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին.
չէ՞ որ Աստուած անոնց
մէջը հրաշալի գործքեր ընելէն ետքը՝
զանոնք թող տուին որ երթան ։
Հիմա մէկ նոր սայլ մը շինեցէք, 7
ու երկու հատ կաթնտու երինջ առէք,
որ անոնց վրայ բնաւ լուծ
դրուած չըլլայ. ու երինջները սայլին
լծեցէք, և անոնց ձագերը անոնց
ետեւէն տուն դարձուցէք ։ Ու 8
Աստուծոյն տապանակը առէք, և
զանիկայ սայլին վրայ դրէք, ու ան
ոսկեղէն պատկերները՝ որ դուք յանցանքի
համար անոր ընծայ պիտի
տաք, պզտիկ արկղով մը անոր մէկ
կողմը դրէք, ու զանիկայ ետ խրկեցէք
որ երթայ ։ Ու նայեցէք, թէ 9
որ իր սահմանին ճամբովը Բեթսամիւս
ելլէ, ան մեծ չարիքը մեզի
ըրողը անիկայ է. ապա թէ ոչ՝
գիտնանք որ անոր ձեռքը բնաւ մեզի
դպած չէ, հապա ան բանը դիպուածով
պատահեր է մեզի ։
Ու ան մարդիկները այնպէս ըրին. 10
երկու հատ կաթնտու երինջ
առին, ու զանոնք սայլին լծեցին,
և անոնց ձագերը տան մէջ գոցեցին ։
Ու Տէրոջը տապանակը, և 11
ոսկի մուկերուն ու իրենց թանչքի
ուռեցքներու պատկերներուն պզտիկ
արկղը սայլին վրայ դրին ։ Ու 12
երինջները շիտակ Բեթսամիւսի
ճամբան բռնեցին, ու մեծ ճամբայէն
բառաչելով կ'երթային, և աջ
կամ ձախ կողմը չխոտորեցան. ու
Փղշտացւոց նախարարները մինչեւ
Բեթսամիւսի սահմանը անոնց
ետեւէն գացին ։ Ու Բեթսամիւսացիք 13
հովիտին մէջ ցորենի հունձք
կը քաղէին, ու իրենց աչքերը վերցընելով
տապանակը տեսան, ու
տեսնելնուն համար ուրախացան ։

14 Ու սայլը Բեթսամիւսացի Յեսուին
արտը մտաւ, ու հոն կայնեցաւ,
ուր որ մեծ քար մը կար. ու սայլին
փայտերը ճեղքեցին, և ան երինջները
Տէրոջը ողջակէզ մատուցին ։
15 Ու Ղեւտացիք Տէրոջը տապանակը,
և անոր հետ եղող ոսկի
պատկերներուն պզտիկ արկղը վար
իջեցուցին, ու ան մեծ քարին վրայ
դրին. և ան օրը Բեթսամիւսի
մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու
16 զոհեր մատուցին ։ Ու Փղշտացւոց
հինգ նախարարները — ծանիրը
տեսնելէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկարոն
17 դարձան ։ Ու ան ոսկեղէն թանչքի
ուռեցքները՝ որ Փղշտացիք
յանցանքի համար Տէրոջը ընծայ
տուին, ասոնք էին. Մէկ հատ մը՝
Ազովտոսի համար, մէկ հատ մը՝
Գազայի համար, մէկ հատ մը՝ Ասկաղոնի
համար, մէկ հատ մը՝ Գեթի
համար, — մէկ հատ մը՝ Ակկարոնի
18 համար ։ Ու ոսկի մուկերը
Փղշտացւոց հինգ նախարարութիւններուն
բոլոր քաղաքներուն թուովն
էին, պարսպաւոր քաղաքէն մինչեւ
անպարիսպ գեղը, ու մինչեւ ան մեծ
քարը՝ որուն վրայ Տէրոջը տապանակը
դրուեցաւ. — մինչեւ աս
օրս ան քարը Բեթսամիւսացի Յեսուին
արտին մէջը կը կենայ ։
19 Ու Տէրը Բեթսամիւսի մարդիկները
զարկաւ. քանզի անոնք Տէրոջը
տապանակին մէջը նայեցան. ու ժողովուրդէն
յիսուն հազար եօթանասուն
մարդ զարկաւ. և Տէրը
ժողովուրդին մէջը մեծ կոտորած ընելուն
համար ժողովուրդը սուգ
20 բռնեց ։ Ու Բեթսամիւսի մարդիկը
ըսին, Այս սուրբ Տէր Աստուծոյն
առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ.
21 ու մեր քովէն որո՞ւն երթայ ։ Ու Կարիաթարիմի
բնակիչներուն պատգամաւորներ
խրկեցին՝ ըսելով,
Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը ետ
բերին. իջէք, ու զանիկայ ձեր
քովը հանեցէք ։

ԳԼ. Է.

1 Ու Կարիաթարիմի մարդիկը գացին,
ու Տէրոջը տապանակը
առին հանեցին, և զանիկայ տարին
Աբինադաբին տունը՝ որ բլուրին
վրայ էր. ու անոր որդին Եղիազարը
օծեցին որ Տէրոջը տապանակին
պահպանութիւնը ընէ ։ Ու տապանակը 2
Կարիաթարիմի մէջ դրուած
օրէն ետքը շատ օրեր անցան,
ու քսան տարի եղաւ, և Իսրայէլի
բոլոր տունը Տէրոջը ետեւէն հառաչեցին ։
Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի 3
բոլոր տանը խօսեցաւ՝ ըսելով, Թէ
որ դուք ձեր բոլոր սրտովը Տէրոջը
դարձեր էք, ձեր մէջէն օտար աստուածները
ու Աստարովթը վերցուցէք,
և ձեր սիրտերը Տէրոջը
պատրաստեցէք, ու միայն զանիկայ
պաշտեցէք. ու անիկայ Փղշտացւոց
ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ ։ Ու 4
Իսրայէլի որդիքը Բահաղիմը ու
Աստարովթը վերցուցին, ու միայն
Տէրոջը ծառայութիւն ըրին ։ Ու 5
Սամուէլ ըսաւ, Բոլոր Իսրայէլը
Մասփայի մէջ ժողվեցէք, ու ձեզի
համար Տէրոջը աղօթք ընեմ ։ Ու 6
Մասփայի մէջ ժողվուեցան. ու
ջուր քաշեցին և Տէրոջը առջեւը
թափեցին. ու ան օրը ծոմ բռնեցին,
և հոն ըսին. Տէրոջը դէմ
մեղք գործեցինք ։ Ու Սամուէլ
Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդւոցը
դատաւորութիւն ըրաւ ։
Ու երբոր Փղշտացիք լսեցին որ 7
Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ
ժողվուեր են, Փղշտացւոց նախարարները
Իսրայէլին դէմ ելան. ու
Իսրայէլի որդիքը — լսելով, Փղշտացւոց
երեսէն վախցան ։ Ու Իսրայէլի 8
որդիքը Սամուէլին ըսին,
Անդադար մեր Տէր Աստուծոյն աղաղակէ
մեզի համար, որ մեզ
Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ ։ Ու 9
Սամուէլ մէկ կաթնկեր գառնուկ
մը առաւ, ու զանիկայ բոլորովին
ողջակէզ ըրաւ Տէրոջը. և Սամուէլ
Իսրայէլի համար Տէրոջը աղաղակելով
աղօթք ըրաւ. ու Տէրը անոր
պատասխան տուաւ ։
Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը 10
մատուցանէր, Փղշտացիք մօտեցան
որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ը-

ներ. և Տէրը նոյն օրը Փղշտացւոց վրայ մեծ ձայնով մը որոտաց, ու զանոնք խռովեցուց. ու Իսրայէլին առջև զարնուեցան։ 11 Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայէն ելլելով Փղշտացիները հալածեցին, ու մինչև Բեթքարի տակը զանոնք կոտրեցին։ 12 Ու Սամուէլ մէկ քար մը առաւ, և Մասփային ու Սենին միջևը կանգնեց, ու անոր անունը Աբենեզեր կոչեց, ըսելով, Տէրը մինչև աս տեղս մեզի օգնեց։ 13 Եւ Փղշտացիք կոտրուելով եկան, ու ա՛լ Իսրայէլի սահմաններէն մէջ չմտան. և Սամուէլին բոլոր օրերը Տէրոջ ձեռքը Փղշտացւոց 14 վրայ էր։ Ու Փղշտացիք Իսրայէլէն առած քաղաքները որ առեր էին, Ակկարոնէն մինչև Գէթ, դարձան Իսրայէլին ետ տրուեցան. ու Իսրայէլ անոնց սահմանները Փղշտացւոց ձեռքէն ազատեց. և Իսրայէլի ու Ամորհացւոց միջևը խաղաղութիւն կար։

15 Եւ Սամուէլ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց։ 16 Ու տարուէ տարի Բեթէլ, Գաղգաղա ու Մասփա կ'երթար կը պտըտէր, և բոլոր այն տեղուանքը 17 Իսրայէլը կը դատէր։ Ու անկէ Ռամա կը դառնար, քանզի իր տունը հոն էր. և հոն կը դատէր Իսրայէլը. ու հոն Տէրոջ սեղան շինեց։

ԳԼ. Ը.

1 Ու երբոր Սամուէլ ծերացաւ, իր որդիները Իսրայէլի վրայ դա- 2 տաւոր դրաւ։ Եւ իր անդրանիկ որդւոյն անունը Յովէլ, ու երկրորդին անունը Աբիա էր, — Բեերսաբէէի մէջ դատաւորութիւն կ'ը- 3 նէին։ Եւ անոր որդիքը անոր ճամբաներուն մէջը չքալեցին, հապա ագահութեան ետևէ ինկալով՝ կաշառք կ'առնէին, և իրաւունքը 4 կը ծռէին։ Ու Իսրայէլի ամէն ծերերը ժողվուեցան, ու Ռամա 5 Սամուէլին գացին, Եւ անոր ըսին, Ահա դուն ծերացեր ես, ու քու որդիքդ քու ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր. ասոր համար հիմա մեր վրայ թագաւոր մը դիր, որ ամէն ազգերուն պէս մեզ կառավարէ։ 6 Ու աս բանը Սամուէլին առջևը գէշ երևցաւ, որ ըսին թէ Մեզի մէկ թագաւոր մը տուր, որ մեզ կառավարէ. ու Սամուէլ Տէրոջը աղօթք ըրաւ։ 7 Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ, Ժողովուրդին խօսքը ու անոնց քեզի ամէն ըսածը մտիկ ըրէ. քանզի անոնք քեզ չեն մերժեր, այլ զիս կը մերժեն, որ անոնց վրայ չթագաւորեմ։ 8 Զանոնք Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս օրս ինչ որ ըրին՝ զիս թող տալով և ուրիշ աստուածներու ծառայութիւն ընելով, նոյնը քեզի ալ կ'ընեն։ 9 Ու հիմա դուն անոնց խօսքը մտիկ ըրէ. բայց անոնց յայտնի վկայութիւն ըրէ, ու անոնց վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը անոնց իմացուր։

10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօսքերը իրմէն թագաւոր ուզող ժողովուրդին պատմեց։ 11 Ու ըսաւ, Ձեր վրայ իշխելու թագաւորին վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ. ձեր տղաքը պիտի առնէ, ու զանոնք իրեն համար իր կառքերուն ու ձիերուն վրայ պիտի դնէ. և իր կառքերուն առջևէն պիտի վազեն։ 12 Ու իրեն հազարապետներ ու յիսնապետներ պիտի ընէ, և իր արտերը պիտի հերկեն, ու հունձքերը ժողվեն, և իր պատերազմական զէնքերը ու կառքերուն գործիքները շինեն։ 13 Եւ ձեր աղջիկները պիտի առնէ, որ իւղագործ, խոհարար ու հացեփներ ըլլան։ 14 Եւ ձեր ընտիր արտերը, այգիները ու ձիթենիները առնելով՝ իր ծառաներուն պիտի տայ։ 15 Եւ ձեր հունձերուն ու ձեր այգիներուն տասանորդը պիտի առնէ, ու զանիկայ իր ներքինիներուն ու ծառաներուն պիտի տայ։ 16 Եւ ձեր ծառաները ու աղախինները, ու ձեր ընտիր աղէկ կորիճները, և ձեր էշերը պիտի առնէ ու իր ծառայութեանը գործածէ։ 17 Ձեր հօտերուն տասանորդը պիտի առնէ, ու դուք անոր ծառաներ պիտի ըլ-

լաք։ 18 Ան օրը դուք ձեր ընտրած թագաւորին պատճառաւը պիտի աղաղակէք, բայց Տէրը ան օրը ձեզի պատասխան պիտի չտայ։

19 Սակայն ժողովուրդը Սամուէլին խօսքը մտիկ ընել չուզելով ըսին, Չէ, անպատճառ մեր վրայ թա- 20 գաւոր մը ըլլայ։ Ու մենք ալ բոլոր ազգերուն պէս ըլլանք, և մեր թագաւորը մեզ կառավարէ. անիկայ մեր առջևէն ելլէ, ու մեր պատերազմներուն մէջ առաջնոր- 21 դութիւն ընէ։ Եւ Սամուէլ ժողովուրդին բոլոր խօսքերը լսեց, ու զանոնք Տէրոջը ականջներուն պա- 22 տմեց։ Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ, Անոնց խօսքը մտիկ ըրէ, ու անոնց վրայ թագաւոր մը դիր։ Ան ատենը Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկներուն ըսաւ, Ամէն մարդ իր քաղաքը երթայ։

ԳԼ. Թ.

1 Ու Բենիամինի որդւոցմէ Կիս անունով զօրաւոր մարդ մը կար. ու անիկայ Բենիամինեան Աֆիայի որդւոյն Բեքորաթի որդւոյն Սերո- 2 րի որդւոյն Աբիէլին որդին էր։ Եւ անիկայ որդի մը ունէր, որուն անունը Սաւուղ էր. անիկայ կորիճ ու գեղեցիկ էր, ու Իսրայէլի որդւոց մէջ անկէ գեղեցիկ մարդ չկար. բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր երկայն էր։

3 Եւ Սաւուղին հօրը Կիսին էշերը կորսուեցան, ու Կիս իր որդւոյն Սաւուղին ըսաւ, Մանչերուն մէկը հետդ առ, ու ելիր գնա էշերը 4 փնտռէ։ Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ, և Սաղիսա երկրէն ալ անցնելով, չգտան. ետքը Սաղիմի երկրէն անցան, ու հոն ալ չէին. անկէ Բենիամինեանց երկիրը անցնելով, հոն ալ չգտան։ 5 Ու երբոր անոնք Սուփի երկիրը եկան, Սաւուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ, Եկուր ետ դառնանք, չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու, ու մեզի համար հոգայ։ 6 Բայց անիկայ անոր ըսաւ, Ահա աս քաղաքիս մէջ Աստուծոյ մարդը կայ, ու անիկայ պատուաւոր մարդ մըն է, անոր ամէն ըսածը անշուշտ կը կատարուի. հիմա հոն երթանք, գուցէ մեր երթալու ճամբան մեզի իմացընէ։ 7 Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ, Բայց թէ որ երթալու ըլլանք, ան մարդուն ի՞նչ տանինք. քանզի մեր ամաններէն հացը պակսեցաւ, ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք. քովերնիս ի՞նչ ունինք։ 8 Եւ մանչը նորէն Սաւուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա իմ քովս մէկ սիկղի չորրորդ մասը արծաթ կայ. զանիկայ Աստուծոյ մարդուն կու տամ, որ մեր ճամբան մեզի իմացընէ։ 9 (Առաջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ'երթար, այսպէս կ'ըսէր, Եկուր տեսանողին երթանք. քանզի այսօր մարգարէ ըսուածը առաջուց տեսանող կ'ըսուէր։) 10 Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ, Աղէկ ըսիր, եկուր երթանք. ու Աստուծոյ մարդուն բնակած քաղաքը գացին։ 11 Ու երբոր անոնք դար 'ի վերէն դէպ 'ի քաղաքը կ'ելլէին, քանի մը աղջիկներ գտան, որ ջուր հանելու ելեր էին, ու անոնց ըսին, Տեսանողը հո՞ս է։ 12 Եւ աղջիկները անոնց պատասխան տուին ու ըսին, Հոս է, ահա քու առջևդ է. հիմա շուտ ըրէ, քանզի ժողովուրդը այսօր բարձր տեղւոյն վրայ զոհ ընելուն համար, անիկայ այսօր քաղաքը եկաւ։ 13 Քաղաքը մտնելնուդ պէս զանիկայ հոն կը գտնէք, քանի որ անիկայ բարձր տեղը ելած չէ կերակուր ուտելու համար. քանզի մինչև անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չուտեր, որովհետև անիկայ կ'օրհնէ զոհը, ու անկէ ետքը հրաւիրուածները կ'ուտեն. հիմա ելէք, քանզի հիմա կը գտնէք զանիկայ։ 14 Եւ անոնք քաղաքը ելան, ու երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին, ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ անոնց դէմը ելաւ։

15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը առաջ Տէրը Սամուէլին յայտներ էր, ու 16 ըսեր էր թէ Վաղը աս ատենս

Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ
մը պիտի խրկեմ, և զանիկայ
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ
իշխան օծես, որ անիկայ իմ ժողովուրդս
Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ.
քանզի ժողովուրդիս նեղութեանը
նայեցայ, որովհետև անոր
17 աղաղակը ինծի հասաւ։ Ու երբոր
Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ, Տէրը
անոր ըսաւ. Ահա ան է քեզի ըսած
մարդս. անիկայ իմ ժողովուրդիս
18 վրայ պիտի իշխէ։ Եւ Սաւուղ
դրանը մէջտեղը Սամուէլին մօտեցաւ,
ու ըսաւ. Տեսանողին տունը
ո՞ւր է, կ'աղաչեմ ինծի ցուցուր։
19 Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ
Սաւուղին ու ըսաւ. Տեսանողը ես
եմ. իմ առջևէս բարձր տեղը ելէք,
քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր
պիտի ուտէք. և վաղը քեզ կը
խրկեմ, ու բոլոր սրտիդ մէջի եղածը
20 քեզի կը պատմեմ։ Եւ
քուկին իրեք օրուընէ 'ի վեր կորսուած
էշերուդ համար մի հոգար,
քանզի անոնք գտնուած են. ու Իսրայէլի
բոլոր փափաքը որո՞ւն է.
քեզի ու քու հօրդ բոլոր տանը չէ՞։
21 Եւ Սաւուղ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ. Ես Իսրայէլի ցեղերուն
ամենէն պզտիկէն Բենիամինեան
չե՞մ, ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի
ցեղին բոլոր ազգատոհմերուն
պզտիկը չէ՞. ուստի ինչո՞ւ համար
ինծի ասանկ խօսք զրուցեցիր։
22 Եւ Սամուէլ առաւ Սաւուղը ու
անոր ծառան, ու զանոնք ճաշարանը
տարաւ, և զանոնք կոչնականներուն
գլուխը նստեցուց, որոնք
23 երեսուն մարդու չափ էին։ Ու
Սամուէլ խոհարարին ըսաւ. Տո՛ւր
ան բաժինը, որն որ քեզի տուի,
ու քեզի պատուիրեցի որ զանիկայ
24 քովդ պահես։ Եւ խոհարարը
ազդրը վրայի հետը վերցընելով,
զանիկայ Սաւուղին առջևը դրաւ.
Եւ Սամուէլ ըսաւ. Ահաւասիկ
մնացածը, զանիկայ առջևդ դի՛ր
ու կեր. քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը
հրաւիրեր եմ, ան վայրկեանէն
'ի վեր անիկայ քեզի համար
պահուած է. ու ան օրը Սաւուղ
Սամուէլին հետ կերաւ։ Եւ բարձր 25
տեղէն քաղաքը իջան, ու Սամուէլ
իր տանը տանիքին վրայ Սաւուղին
հետ խօսեցաւ։ Եւ առաւօտուն 26
կանուխ ելան, ու լուսցածին
պէս Սամուէլ Սաւուղը
տանիքը կանչեց ու ըսաւ. Ելի՛ր
ու քեզ պիտի խրկեմ։ Եւ Սաւուղ
ելաւ, ու երկուքը և Սամուէլ
մէկտեղ դուրս ելան։ Երբոր անոնք 27
քաղաքին ծայրը կ'իջնէին,
Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին. Ծառայիդ
ըսէ որ մեր առջևը անցնի.
(և անիկայ անցաւ.) ու հիմա դուն
հոս կեցիր որ Աստուծոյ պատգամը
քեզի իմացընեմ։

ԳԼ. Ժ.

Եւ Սամուէլ եղին շիշը առաւ, ու 1
անոր գլխուն վրայ թափեց, և
զանիկայ համբուրեց, ու ըսաւ.
Չէ՞ որ Տէրը քեզ իր ժառանգութեանը
վրայ իշխան օծեց։ Այսօր 2
ինծմէ գացած ատենդ Բենիամինի
սահմանը՝ Սելսաղի մէջ՝ Ռաքէլին
գերեզմանին քովը երկու մարդ պիտի
գտնես, ու քեզի պիտի ըսեն.
Կորսուեցած ան էշերը՝ որոնք փնտռելու
գացած էիր. և ահա քու
հայրդ էշերուն հոգը թողուց, ու
ձեզի համար կը հոգայ, ու կ'ըսէ.
Տղուս համար ի՞նչ ընեմ։ Ու 3
երբոր անկէ անդին երթաս, և
Թաբորի կաղնին հասնիս, հոն իրեք
մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց
մէկը իրեք ուլ, մէկը իրեք հացի
նկանակ ու մէկն ալ տիկ մը գինի
տանելով՝ Աստուծոյ կ'ելլեն դէպ 'ի
Բեթէլ։ Ու քու ողջութիւնդ 4
հարցընելով, քեզի երկու հաց պիտի
տան. դուն ալ անոնց ձեռքէն
պիտի առնես։ Անկէ ետքը Աստուծոյ 5
բլուրը պիտի երթաս, ուր
որ Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կը
գտնուին. ու երբոր հոն քաղաքը մտանես,
բարձր տեղէն իջնող մարգարէից
գունդի մը պիտի հանդիպիս,
որոնք իրենց առջևէն տաւիղ, թմբուկ,
սրինգ ու քնար ածելով՝
մարգարէութիւն պիտի ընեն։ Եւ 6
քու վրադ Տէրոջը Հոգին պիտի

գայ, ու անոնց հետ մարգարէութիւն
պիտի ընես. և դուն պիտի
փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի
7 ըլլաս։ Ու երբոր աս նշանները
քու վրադ գան, ձեռքդ եկածը ըրէ.
քանզի Աստուած քու հետդ
8 է։ Եւ ինծմէ առաջ Գաղգաղա
իջնես. և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ,
ողջակէզներ ու խաղաղութեան
զոհեր մատուցանելու համար. և
դուն եօթը օր սպասես, մինչև որ ես
քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ
քեզի իմացընեմ։
9 Ու երբոր անիկայ իր կռնակը
դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալու
համար, Աստուած անոր մէկ
ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նոյն օրը
աս բոլոր նշանները կատարուեցան։
10 Ու երբոր հոն բլուրը եկան, ահա
մարգարէից գունդ մը անոր առջևը
ելաւ. և անոր վրայ Աստուծոյ Հոգին
եկաւ, ու անոնց մէջ մարգարէութիւն
11 ըրաւ։ Եւ ամէն անոնք
որ զանիկայ առաջուց կը ճանչնային,
երբոր տեսան որ անիկայ մարգարէներուն
հետը մարգարէութիւն կ'ընէ,
ժողովուրդը իրարու ըսին. Աս
ի՞նչ բան է որ Կիսին որդւոյն հանդիպեր
է. միթէ Սաւուղ ալ մարգարէներուն
12 մէջն է։ Եւ ան տեղի
մարդիկներուն մէկը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ. Հապա անոնց
հայրը ո՞վ է։ Անոր համար առակաց
մէկ առակ մը եղաւ. Միթէ
Սաւո՞ւղ ալ մարգարէներուն մէջն
13 է։ Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը
լմնցուց, բարձր տեղը եկաւ։

14 Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը անոր
ու անոր ծառային ըսաւ. Ո՞ւր գացիք։
Ու անիկայ ըսաւ. Էշերը
փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ
15 չկան, Սամուէլին գացինք։ Եւ
Սաւուղին հօրեղբայրը ըսաւ. Սամուէլ
ձեզի ի՞նչ զրուցեց, պատմէ՛
16 ինծի։ Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը
ըսաւ. Էշերուն գտնուիլը մեզի
յայտնապէս իմացուց։ Բայց թագաւորութեան
վրայով Սամուէլին
ըսած խօսքը անոր չյայտնեց։
17 Եւ Սամուէլ ժողովուրդը Մասփայի
մէջ Տէրոջը առջևը ժողվեց։
Ու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. Իսրայէլին 18
Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն
հանեցի, ու ձեզ Եգիպտացւոց
ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող
բոլոր թագաւորներուն ձեռքէն ազատեցի։
Ու դուք այսօր ձեր Աստուածը 19
մերժեցիք, որ ձեր ամէն
չարիքներէն ու նեղութիւններէն
ձեզ ազատեց, ու անոր ըսիք. Ո՛չ,
պատճառ մեր վրայ մէկ թագաւոր
մը դիր։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը
ու հազարաւորներովը Տէրոջը
առջևը կայնեցէք։ Ու երբոր 20
Սամուէլ Իսրայէլին ամէն ցեղերը
մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին
ելաւ։ Եւ Բենիամինի ցեղը 21
ազգատոհմերովը մօտեցուց, ու
վիճակը Մատրիին ազգատոհմին ելաւ.
ետքը Կիսի որդւոյն Սաւուղին
ելաւ. բայց երբոր զանիկայ
փնտռեցին, անիկայ չգտնուեցաւ։
Եւ նորէն Տէրոջը հարցուցին, թէ 22
Արդեօք ան մարդը հոս կու գա՞յ.
ու Տէրը ըսաւ. Ահա անիկայ կարասիներուն
մէջտեղը պահուած է։
Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին, 23
ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցաւ.
և բոլոր ժողովուրդէն՝ ուսէն
վեր երկայն էր։ Ու Սամուէլ բոլոր 24
ժողովուրդին ըսաւ. Տէրոջը
ընտրած մարդը տեսա՞ք, որ բոլոր
ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ.
և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց ու
ըսաւ, Կեցցէ՛ արքայ։ Եւ Սամուէլ 25
թագաւորութեան կանոնները
ժողովուրդին զրուցեց, ու զանոնք
գիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէրոջը
առջևը դրաւ. և Սամուէլ
բոլոր ժողովուրդը արձակեց, որ ամէն
մարդ իր տունը երթայ։ Սաւուղ 26
ալ Գաբաա իր տունը գնաց.
ու խումբ մը մարդիկ անոր հետը
գացին, որոնց սիրտը Աստուած
դպեր էր։ Բայց չար մարդիկները 27
ըսին, Ասիկայ մեզ ի՞նչպէս
պիտի ազատէ. ու անոր զանիկայ
արհամարհեցին, ու անոր ընծայ մը
չտարին. բայց անիկայ լուռ կեցաւ։

ԳԼ. ԺԱ ⅄

1 Եւ Ամմոնացի Նաաս ելաւ, ու
Գաղաադու Յաբիսի դէմ բա-
նակեցաւ. և Յաբիսի բոլոր բնա-
կիչները Նաասին ըսին, Մեզի հետ
դաշնակցութիւն ըրէ, ու քեզի ծա-
2 ռայենք։ Բայց Ամմոնացի Նաաս
անոնց ըսաւ, Ձեզի հետ աս պայ-
մանով դաշնակցութիւն կ'ընեմ,
որ ձեր ամենուն աջ կողմի աչքը
փորեմ, ու աս բանը բոլոր Իսրա-
3 յէլին վրայ նախատինք դնեմ։ Եւ
Յաբիսի ծերերը անոր ըսին, Մե-
զի եօթը օր ժամանակ տուր, որ
Իսրայէլին բոլոր սահմանները պատ-
գամաւորներ խրկենք, ու թէ որ
մեզ ազատող չըլլայ, ան ատենը
քեզի անձնատուր կ'ըլլանք։
4 Ուստի պատգամաւորները Սա-
ւուղին Գաբաան գացին, և ժողո-
վուրդին ականջներուն աս խօսքերը
զրուցեցին. ու բոլոր ժողովուրդը
5 ձայներնին վերցնելով լացին։ Եւ
ահա Սաւուղ արտէն կու գար իր
եզներուն ետևէն. ու Սաւուղ ը-
սաւ, Ժողովուրդին ինչ եղաւ որ
կու լան. ու Յաբիսի բնակչացը
6 խօսքերը անոր պատմեցին։ Եւ աս
խօսքերը որ լսեց, Աստուծոյ Հո-
գին Սաւուղին վրայ եկաւ, ու անոր
բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ։
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ, ու զանոնք
կտոր կտոր ըրաւ, ու պատգամա-
ւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր
սահմանները խրկեց՝ ըսելով, Ով
որ Սաւուղին ետևէն ու Սամուէլին
ետևէն չերթայ, անոր եզներուն այս-
պէս պիտի ըլլայ։ Եւ ժողովուր-
դին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ, ու
ամէնքը մէկ մարդու մը պէս ելան։
8 Եւ Սաւուղ Բեզեկի մէջ համրեց
զանոնք, ու Իսրայէլի որդիքը երեք
հարիւր հազար, և Յուդայի մար-
9 դիկը երեսուն հազար էին։ Ու
եկող պատգամաւորներուն ըսին,
Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներուն
այսպէս ըսէք. Վաղը երբոր արևը
տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի
ըլլայ։ Ուստի երբոր պատգամա-
ւորները գացին, և Յաբիսի բնա-
կիչներուն աս բանը իմացուցին, ա-
նոնք ուրախացան։ Ու Յաբիսի 10
բնակիչները ըսին Ամմոնացիներուն,
Վաղը ձեզի անձնատուր կ'ըլլանք,
ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի
ըլլայ, ան ըրէք մեզի։ Եւ հետե- 11
ւեալ օրը Սաւուղ ժողովուրդը ե-
րեք գունդի բաժնեց, ու առաւօ-
տեան պահուն բանակին մէջ մը-
տան. ու մինչև որ օրը տաքցաւ,
Ամմոնացիները զարկին. և մնա-
ցածները այնպէս ցրուեցան՝ որ ա-
նոնցմէ երկու հոգի միասին չմնաց։
Ան ատենը ժողովուրդը Սամուէ- 12
լին ըսաւ, Սաւո՞ւղ մեր վրայ թա-
գաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ո՞վ է.
ան մարդիկները տուէք որ մեռցը-
նենք։ Ու Սաւուղ ըսաւ, Այսօր 13
մարդ մը չմեռցուի. քանզի այսօր
Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն
ըրաւ։

Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ը- 14
սաւ, Եկէք Գաղգաղա երթանք,
ու հոն թագաւորութիւնը նորէն
հաստատենք։ Ուստի բոլոր ժողո- 15
վուրդը Գաղգաղա գացին, ու հոն
Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջևը
Սաւուղը թագաւոր ըրին, և հոն
Տէրոջը առջևը խաղաղութեան զո-
հեր մատուցին. ու Սաւուղ և բո-
լոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ու-
րախութիւն ըրին։

⅄ ԳԼ. ԺԲ

Եւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ը- 1
սաւ, Ահա ձեր բոլոր ինչ որ
զրուցեցիք, ես ձեր խօսքը մտիկ ը-
րի, ու ձեր վրայ թագաւոր դրի։
Եւ ահա հիմա ձեր առջևէն թագա- 2
ւորը կ'երթայ. բայց ես ծերացայ
ու մազերս ճերմըկցան, և ահա իմ
որդիքս ձեզի հետ են. ու ես իմ
մանկութենէս մինչև աս օրս ձեր
առջևը քալեցի։ Ահա ես հոս 3
եմ. Տէրոջը առջևը ու անոր
օծեալին առջևը ինծի համար յայտ-
նապէս զրուցեցէք, թէ ես որո՞ւն
եզը առի, ու որո՞ւն էշը առի, ո-
րո՞ւն զրկանք կամ անիրաւութիւն
ըրի, ու որո՞ւն ձեռքէն կաշառք
առի, և անով իմ աչքերս գոցեցի.
4 ու ես ձեզի ետ դարձնեմ։ Եւ ը-
սին, Մեզի զրկանք կամ անիրա-
ւութիւն ըրած չես, ու բնաւ մար-
5 դու ձեռքէ բան մը առած չես։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոնց, Այսօր Տէրը
ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան,
որ դուք իմ ձեռքիս մէջը բան մը
6 չգտաք։ Եւ անոնք ըսին, Վկայ
ըլլան։ Ան ատենը Սամուէլ ժո-
ղովուրդին ըսաւ, Մովսէսը ու Ա-
հարոնը ընտրողը, և ձեր հայրերը
Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է։
7 Ու հիմա առաջ եկէք, և ձեզի հետ
Տէրոջը առջևը քննեմ ան բոլոր
արդարութիւնները՝ որ Տէրը ձեզի
8 ու ձեր հայրերուն ըրաւ։ Երբոր
Յակոբ Եգիպտոս գնաց, հոն ձեր
հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին. և
Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խըր-
կեց, որոնք ձեր հայրերը Եգիպտո-
սէն դուրս հանեցին, ու զանոնք աս
9 տեղս բնակեցուցին։ Բայց անոնք
իրենց Տէր Աստուածը մոռցան. ա-
նիկայ ալ զանոնք Հասորի զօրա-
գլուխը եղող Սիսարային ձեռքը
ու Փղշտացւոց ձեռքը և Մովաբի
թագաւորին ձեռքը մատնեց, ու
10 անոնց հետ պատերազմ ըրին։ Եւ
Տէրոջը աղաղակելով ըսին, Մենք
մեղք գործեցինք, քանզի Տէրը
թողուցինք, և Բաաղիմին ու Ա-
ստարովթին ծառայութիւն ըրինք.
և հիմա մեզ մեր թշնամիներուն
ձեռքէն ազատէ, ու քեզի ծառա-
11 յութիւն պիտի ընենք։ Ուստի Տէ-
րը Յերոբաաղը, Բեդանը, Յեփ-
թայէն ու Սամուէլը խրկեց, և ձեր
շրջակայ թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ
ազատեց. ու ապահովութեամբ բը-
12 նակեցաք։ Ու երբոր տեսաք որ
Ամմոնացւոց թագաւորը Նաաս ձեր
վրայ կու գայ, ինծի ըսիք, Չէ,
անպատճառ մեր վրայ թագաւոր մը
ըլլայ. թէպէտ և ձեր թագաւորը
13 ձեր Տէր Աստուածն էր։ Եւ հիմա
ահա ան թագաւորը, որն որ ընտ-
րեցիք և ուզեցիք. ահա Տէրը
14 ձեր վրայ թագաւոր մը դրաւ։ Թէ
որ Տէրոջմէ վախնաք, ու անոր ծա-
ռայութիւն ընէք, և անոր խօսքին
հնազանդ ըլլաք, ու Տէրոջը պա-
տուիրանքին դէմ չկենաք, ան ա-
տենը թէ դուք և թէ ձեր թագա-
ւորը՝ որ ձեր վրայ կը թագաւորէ,
ձեր Տէր Աստուծոյն ետևէն պիտի
երթաք։ Բայց թէ որ Տէրոջը 15
խօսքին հնազանդութիւն չընէք, ու
Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք, ան
ատենը Տէրոջը ձեռքը ձեր վրայ ու
ձեր հայրերուն վրայ պիտի ըլլայ։
Եւ հիմա կայնեցէք ու տեսէք ան 16
մեծ բանը որ Տէրը ձեր աչքերուն
առջևը պիտի ընէ։ Այսօր ցորենի 17
հունձքի ժամանակ չէ՞. ես Տէրոջը
պիտի աղաղակեմ, և անիկայ որո-
տում ու անձրև պիտի խրկէ, որ
հասկընաք ու տեսնէք թէ դուք Տէ-
րոջը առջևը մեծ չարութիւն ըրիք՝
ձեզի թագաւոր մը ուզելով։

Ան ատենը Սամուէլ Տէրոջը ա- 18
ղաղակեց, ու Տէրը նոյն օրը որո-
տում ու անձրև տուաւ. և բոլոր
ժողովուրդը Տէրոջմէն ու Սամուէ-
լէն խիստ վախցաւ։ Ու բոլոր ժո- 19
ղովուրդը Սամուէլին ըսաւ, Քու
Տէր Աստուծոյդ աղօթք ըրէ քու
ծառաներուդ համար որ չմեռնինք.
քանզի մեր ամէն մեղքերուն վրայ
աս չարութիւնն ալ աւելցուցինք՝
որ մեզի թագաւոր ուզեցինք։ Եւ 20
Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ, Մի՛
վախնաք. դուք ճիշդ աս բոլոր չա-
րութիւնը ըրիք, սակայն Տէրոջմէ
մի՛ խոտորիք, ու բոլոր սրտովնիդ
Տէրոջը ծառայութիւն ըրէք։ Եւ 21
անոր մի՛ խոտորիք. քանզի ունայն
բաներու ետևէ գացած կ'ըլլաք, որ
անոնք ինչ օգուտ մը ընելու ու ինչ
ազատելու կարող չեն. ինչու որ
անոնք ունայն են։ Քանզի Տէրը իր 22
մեծ անունին համար իր ժողովուր-
դը չթողուր. որովհետև Տէրը ու-
զեց ձեզ իրեն ժողովուրդ ընել։
Բայց ես, քաւ լիցի որ Տէրոջը դէմ 23
մեղք գործեմ, ձեզի համար աղօթք
ընելէն ետ կենալով. հապա ես ձե-
զի աղէկ ու շիտակ ճամբան պիտի
սորվեցընեմ։ Միայն թէ Տէրոջ- 24
մէն վախցէք, և ճշմարտութեամբ
ու բոլոր սրտովնիդ անոր ծառայու-
թիւն ըրէք. քանզի տեսաք որ ա-
նիկայ ձեզի համար ինչ մեծ բաներ

25 ըրէք։ Իսկ թէ որ չարութիւն ընելը շարունակէք, թէ դուք և թէ ձեր թագաւորը պիտի կորսուիք։

ԳԼ. ԺԳ.

1 [illegible], Սաւուղ մէկ տարուան թագաւոր էր. ու երբոր Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ, 2 Սաւուղ Իսրայէլէն իրեք հազար մարդ ընտրեց իրեն համար. երկու հազարը Սաւուղին հետ Միքմաս ու Բեթէլի լեռն էին, և հազարն ալ Յովնաթանին հետ Բենիամինի Գաբաան էր. ու մնացած ժողովուրդը ամէն մարդ իր վրանը խրկեց։

3 Ու Յովնաթան Գաբայի մէջ եղող փղշտացւոց պահապան զօրքերը զարկաւ, ու փղշտացիք լսեցին։ Ան ատենը Սաւուղ բոլոր երկրին մէջը փող հնչեցընել տուաւ, ըսելով. Եբրայեցիները թող լսեն։

4 Ու բոլոր Իսրայէլ լսեց որ Սաւուղ փղշտացւոց պահապան զօրքերը զարկաւ, և Իսրայէլ փղշտացւոց առջևը ատելի եղաւ. ու ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ Սաւուղին քովը ժողվուեցան։ 5 Ու փղշտացիք ալ ժողվուեցան, որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ ընեն. և երեսուն հազար կառք ու վեց հազար ձիաւոր ունէին, և ժողովուրդը ծովուն եզերքը եղող աւազին չափ շատ էր. ու ելան և Բեթաւանին արևելեան կողմը Միքմասի մէջ բանակեցան։ 6 Ու Իսրայէլի մարդիկները իրենք նեղութեան մէջ տեսան. և ժողովուրդը տագնապած ըլլալով՝ այրերու, թուփերու, ժայռերու, աշտարակներու ու փոսերու մէջ պահուեցան։ 7 Ու Եբրայեցիք Յորդանանէն Գադի ու Գաղաադի երկիրը անցան. բայց Սաւուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ էր. ու բոլոր ժողովուրդը դողալով անոր ետևէն կ՚երթային։

8 Ու անիկայ Սամուէլին որոշած ժամանակին չափ եօթը օր սպասեց. բայց Սամուէլ Գաղգաղա չեկաւ, ու ժողովուրդը անոր քովէն ցրուեցաւ։ 9 Ու Սաւուղ ըսաւ, Ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը ինծի մօտ բերէք. ու ինքը ողջակէզը մատուց։ 10 Ու երբոր անիկայ ողջակէզը մատուցանելը լմնցուց, ահա տեսնը Սամուէլ եկաւ. և Սաւուղ ելաւ զանիկայ դիմաւորելու ու բարևելու։ 11 Ու Սամուէլ ըսաւ, Ի՞նչ ըրիր։ Ու Սաւուղ ըսաւ, Տեսայ որ ժողովուրդը իմ քովէս կը ցրուի, ու դուն ալ որոշած օրերուդ մէջ չեկար, ու փղշտացիք Միքմասի մէջ ժողվուած են, 12 Ու ըսի, Փղշտացիք հիմա իմ վրաս Գաղգաղա պիտի իջնեն, ու ես Տէրոջը առջևը աղօթք ըրած չեմ. ուստի համարձակութիւն ընելով ողջակէզը մատուցի։ 13 Ու Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին, Յիմարութիւն ըրիր, որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատուիրած պատուիրանքները չպահեցիր. քանզի հիմա Տէրը քու թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վրայ մինչև յաւիտեան պիտի հաստատէր. 14 Բայց հիմա քու թագաւորութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ. Տէրը իրեն համար իր սրտին համեմատ մարդ մը կը փնտռէ, որն որ Տէրը իշխան պիտի կարգէ իր ժողովուրդին վրայ. քանզի դուն Տէրոջը քեզի պատուիրած հրամանը չպահեցիր։

15 Ու Սամուէլ ելաւ, ու Գաղգաղայէն Բենիամինի Գաբաան գնաց։ Ու Սաւուղ իր քովը գտնուող ժողովուրդը համրեց, ու վեց հարիւրի չափ մարդ էին։ 16 Ու Սաւուղ և անոր որդին Յովնաթան ու անոնց հետ գտնուող մարդիկները Բենիամինի Գաբաան կը նստէին. ու փղշտացւոց բանակը Միքմասի մէջ էր։

17 Ու փղշտացւոց բանակէն իրեք գունդ աւարառու ելաւ. գունդերէն մէկը դէպ 'ի Եփրայի ճամբան Սուաղի երկիրը դարձաւ. 18 Ու գունդին մէկը դէպ 'ի Բեթորոնի ճամբան դարձաւ. ու գունդերէն մէկն ալ դէպ 'ի անապատը դարձաւ, որ Սեբոյիմի հովիտը նայող սահմանին ճամբան բռնեց։

19 Ու Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ մէկ դարբին մը չէր գտնուէր. քանզի փղշտացիք ըսեր էին թէ Չըլլայ որ Եբրայեցիք սուր կամ նիզակ շինեն։ 20 Ու բոլոր Իսրայէլացիք՝ ամէն մէկը իր բրիչը, խոփը, տապարը ու բահը սրելու համար փղշտացւոց երկիրը կ՚իջնէին։ 21 Բայց բրիչներուն, խոփերուն, եռաժանի գործիքներուն ու տապարներուն համար, և խթանները սրելու համար խարտոցներ ունէին։ 22 Ուստի անանկ եղաւ որ պատերազմին օրը Սաւուղին ու Յովնաթանին հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ձեռքը սուր կամ նիզակ չէր գտնուէր. միայն Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին քովը կը գտնուէր։

23 Ու փղշտացւոց պահապան զօրքը Միքմասի կիրճը ելան։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը Սաւուղին որդին Յովնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ, Եկուր, անդիի կողմը փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք. բայց իր հօրը չիմացուց։ 2 Ու Սաւուղ Գաբայի ծայրը՝ Միգրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր. և անոր հետ եղող ժողովուրդը վեց հարիւր մարդու չափ էր։ 3 Ու Հեղիի որդւոյն Փենէհէսի որդւոյն Իքաբոդին եղբօրը Աքիտուբին որդին Աքիա Սելովի մէջ Տէրոջը քահանան էր, որ եփուտ կը հագնէր. ու ժողովուրդը Յովնաթանին երթալը չէր գիտեր։ 4 Ու ան կիրճերուն մէջը, ուսկից որ Յովնաթան փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ՚ուզէր, մէկ կողմանէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու միւս կողմանէ մէկ քարաժայռ մը կար, որոնց մէկուն անունը Բոզէս՝ ու միւսին անունը Սենա էր։ 5 Եւ քարաժայռերուն մէկը հիւսիսային կողմը՝ Միքմասին դիմացը ցցուած էր, ու միւսը հարաւային կողմը՝ Գաբաային դիմացը։ 6 Ու Յովնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին ըսաւ, Եկուր աս անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք, կարելի է որ Տէրը մեր ձեռքովը բան մը ընէ. քանզի շատ մարդով կամ քիչ մարդով ազատելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէրոջը առջևը։ 7 Ու իր զէնքերը կրողը անոր ըսաւ, Բոլոր քու սրտիդ մէջինը ըրէ. առաջ գնա. ես քեզի հետ եմ քու ուզածիդ պէս։ 8 Ու Յովնաթան ըսաւ, Ահա մենք ան մարդիկներուն անցնինք, ու անոնց երևնանք. 9 Եթէ որ մեզի այսպէս ըսեն, Կայնեցէք՝ մինչև որ մենք ձեզի գանք, ան ատենը մեր տեղը կայնինք, ու անոնց չելլենք։ 10 Բայց թէ որ այսպէս ըսեն, Մեզի եկէք, ան ատենը ելլենք. քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է. ու ասիկայ մեզի նշան ըլլայ։ 11 Ու երբոր երկուքնին մէկտեղ փղշտացւոց պահապան զօրքին երևցան, փղշտացիք ըսին, Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուըտած ծակերէն դուրս կ՚ելլեն։ 12 Ու պահապան զօրքերը Յովնաթանին ու անոր զէնքերը կրողին պատասխան տուին ու ըսին, Մեզի եկէք, ու ձեզի մէկ բան մը խմացընենք. և Յովնաթան իր զէնքերը կրողին ըսաւ, Իմ ետևէս եկուր. քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը տուաւ։ 13 Ու Յովնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը վեր ելաւ, և անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն. ու Յովնաթանին առջևը ինկան. անոր զէնքերը կրողն ալ անոր ետևէն կը մեռցընէր։ 14 Ու Յովնաթան ու անոր զէնքերը կրողը աս առաջին կոտորածին մէջ՝ քսան մարդու չափ մեռցուցին կէս լծաւորի չափ գետնի վրայ։ 15 Ու բանակին մէջ՝ դաշտին մէջ ու բոլոր ժողովուրդին մէջ խռովութիւն եղաւ. պահապան զօրքերը ու աւարառուներն ալ դողդողեցան, ու երկիրը դողաց, անանկ որ անոնց վրայ Աստուծոյ կողմանէ վախ մը ինկաւ։

16 Ու Բենիամինի Գաբաայէն Սաւուղին դէտերը տեսան որ ահա ան բազմութիւնը մեծ շփոթութեան մէջ է, ու երթալով կը ցրուի։ 17 Ու Սաւուղ իր հետը եղող ժողո-

վուրդին ըսաւ . Աչքէ անցուցէք ,
ու նայեցէք որ մեզմէ ո՞վ գացեր
է . ուստի անոնք աչքէ անցուցին ,
և ահա Յովնաթան ու անոր զէն-
18 քերը կրողը չկար ։ Ան ատենը
Սաւուղ Աքիային ըսաւ , Աստուծոյ
տապանակը մօտեցուր . քանզի ան
ատենը Աստուծոյ տապանակը Իս-
19 րայէլի որդւոցը հետն էր ։ Ու
երբոր Սաւուղ քահանային հետ կը
խօսէր , փղշտացւոց բանակին մէջի
աղմուկը երթալով կը շատնար . և
Սաւուղ քահանային ըսաւ , Ձեռքդ
20 քաշէ ։ Ու Սաւուղ և իր հետը
եղող բոլոր ժողովուրդը մէկտեղ
ժողվուեցան , ու մինչև պատերազ-
մին տեղը գացին . և ահա ամէն
մարդ իր սուրը իր ընկերին վրայ
դարձուցեր էր , ու շատ մեծ խառ-
21 նակութիւն մը կար ։ Ու ան Եբրա-
յեցիները որ առաջուց փղշտացւոց
հետ էին , ու շրջակայ տեղերէն
անոնց հետ բանակը ելեր էին , ա-
նոնք ալ Սաւուղին ու Յովնաթա-
նին հետ եղող Իսրայէլին հետ
22 միացան ։ Ու Եփրեմի լեռանը
վրայ պահուըտած Իսրայէլի բոլոր
մարդիկները փղշտացւոց փախչիլը
լսելով , անոնք ալ անոնց ետևէն
23 պատերազմին մէջը մտան ։ Ու ան
օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը . ու
պատերազմը Բեթաւան անցաւ ։
24 Ու ան օրը Իսրայէլի մարդիկնե-
րը տաղնապեցան . քանզի Սաւուղ
ժողովուրդին երդում ընել տուեր
էր՝ ըսելով , Ով որ մինչև իրիկուան
հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ . որպէս
զի իմ թշնամիներէս վրէժ առնեմ .
ու բոլոր ժողովուրդը բերանը հաց
25 չդրաւ ։ Ու բոլոր ժողովուրդը
մէկ անտառ մը մտաւ , ու գետնի
26 երեսին վրայ մեղր կար ։ Ու երբոր
ժողովուրդը անտառը մտաւ , ա-
հա ուր մեղր կը վազէր . բայց ձեռ-
քը բերնին մօտեցնող չկար . քան-
զի ժողովուրդը երդումէն վախցաւ ։
27 Ու Յովնաթան չլսեց , երբոր իր
հայրը ժողովուրդին երդում ընել
տուաւ . ուստի իր ձեռքի գաւազա-
նին ծայրը երկնցուց , ու զանիկայ
մեղրին խորիսխին մէջը խոթեց . ու

իր ձեռքը բերանը տանելով , աչ-
քերը բացուեցան ։ Ան ատենը ժո- 28
ղովուրդէն մէկը պատասխան տուաւ
ու ըսաւ , Քու հայրդ ժողովուրդին
մեծ երդում ընել տուաւ՝ ըսելով ,
Այսօր հաց ուտող մարդը անիծեալ
ըլլայ ։ Ու ժողովուրդը նուաղած
էր ։ Ու Յովնաթան ըսաւ , Իմ 29
հայրս ժողովուրդը նեղութեան մէջ
ձգեց . նայեցէք , աս մեղրէն քիչ մը
ուտելուս պէս՝ աչքերս բացուեցան .
Ալ որչափ աւելի՝ թէ որ ժողովուր- 30
դը այսօր իր թշնամիներէն գտած
աւարը կշտանալով ուտէր . քանզի
հիմա փղշտացւոց մէջ աւելի մեծ
կոտորած կ՚ըլլար ։
Ու ան օրը անոնք փղշտացինե- 31
րը Մաքմասէն մինչև Այեղոն զար-
կին . ու ժողովուրդը խիստ նուաղե-
ցաւ ։ Ու ժողովուրդը աւարին վրայ 32
ինկաւ . ու ոչխարները , արջառնե-
րը , և որթերը առին , ու գետնի վրայ
մորթեցին . ու ժողովուրդը արիւ-
նովը կերաւ ։ Ու Սաւուղին խա- 33
բար տուին ու ըսին , Ահա ժողովուրդը
Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ , քանզի
արիւնով կ՚ուտէ ։ Ու անիկայ ը-
սաւ , Անօրէնութիւն ըրիք . հիմա
ինծի մէկ մեծ քար մը գլորեցէք ։
Ու Սաւուղ ըսաւ , Ժողովուրդին 34
մէջը ցրուեցէք , և անոնց ըսէք ,
Ամէն մարդ իր արջառը ու իր ոչ-
խարը ինծի մօտեցընէ , ու հոս մոր-
թէ և ուտէ , ու արիւնով ուտե-
լով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ ։
Ուստի բոլոր ժողովուրդը՝ ամէն
մարդ իր ձեռքովը ան գիշերը իր
արջառը մօտեցուց , ու հոն մոր-
թեց ։ Ու Սաւուղ Տէրոջը սեղան 35
շինեց . աս էր Տէրոջը համար Սա-
ւուղին շինած առջի սեղանը ։
Ու Սաւուղ ըսաւ , Գիշերով 36
փղշտացւոց ետևէն իջնենք , ու մին-
չև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք թալ-
լենք , ու անոնցմէ մարդ մը չթո-
ղունք . և անոնք ըսին , Քու աչ-
քերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ ։
Ու քահանան ըսաւ , Հոս Աստու-
ծոյ մօտենանք ։ Ու Սաւուղ 37
Աստուծոյ հարցուց՝ Իջնե՞մ , փղշտա-
ցւոց ետևէն իջնե՞մ . զանոնք Իս-

րայէլին ձեռքը պիտի տա՞ս ։ Բայց
ան օրը պատասխան չտուաւ անոր ։
38 Ան ատենը Սաւուղ ըսաւ . Հոս
մօտեցէք՝ ժողովուրդին բոլոր իշ-
խանները , և հասկցէք ու տեսէք
թէ այսօր աս մեղքը որո՞ւն է ։
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող Տէրը
կենդանի է որ՝ թէ և իմ որդւոյս
Յովնաթանին ալ ըլլայ , անպատ-
ճառ պիտի մեռնի . ու բոլոր ժո-
ղովուրդին մէջը անոր պատասխան
40 տուող մը չկար ։ Ան ատենը ա-
նիկայ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ , Դուք
մէկ կողմը կայնեցէք , ու ես և իմ
որդիս Յովնաթան միւս կողմը
կայնինք . ու ժողովուրդը Սաւու-
ղին ըսաւ , Աչքերուդ հաճոյ երևցա-
41 ծը ըրէ ։ Ու Սաւուղ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն ըսաւ , Ճշմարտու-
թիւնը յայտնէ . և Յովնաթան
ու Սաւուղ վիճակով բռնուեցան ,
42 ու ժողովուրդը ազատ մնաց ։ Ու
Սաւուղ ըսաւ , Իմ վրաս ու իմ
որդւոյս Յովնաթանին վրայ վիճակ
ձգեցէք . ու Յովնաթան բռ-
43 նուեցաւ ։ Ու Սաւուղ Յովնա-
թանին ըսաւ , Ինծի իմացուր թէ
ի՞նչ ըրիր . ու Յովնաթան անոր
իմացուց ու ըսաւ , Ձեռքիս գա-
ւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կե-
րեր եմ . ահա ես պիտի մեռ-
44 նիմ ։ Ու Սաւուղ ըսաւ , Աս-
տուած ինծի այսպէս ու աւելի աւելին
ընէ՛ որ անշուշտ պիտի մեռնիս ,
45 Յովնաթան ։ Բայց ժողովուրդը
Սաւուղին ըսաւ , Յովնաթա՞նը
պիտի մեռնի , ան որ այսօր Իսրա-
յէլի մէջ աս մեծ փրկութիւնը ը-
րաւ . քա՛վ լիցի , կենդանի է Տէրը
որ անոր գլխուն մէկ մազը գետինը
պիտի չիյնայ . քանզի այսօր Աս-
տուծով յաջողութիւն ըրաւ ։ Այս-
պէս ժողովուրդը Յովնաթանը ա-
46 զատեց , ու անիկայ չմեռաւ ։ Ու
Սաւուղ փղշտացիներուն ետևէն դար-
ձաւ , ու փղշտացիք իրենց տեղը
գացին ։
47 Ուստի Սաւուղ առաւ Իսրայէլի
վրայ թագաւորելը . ու բոլոր շըր-
ջակայ թշնամիներուն հետ՝ Մովաբին
հետ և Ամմոնի որդւո-

ցը հետ , Եդովմի հետ , Սուբայի
թագաւորներուն հետ ու փղշտա-
ցւոց հետ պատերազմ ըրաւ . և ուր
կողմը որ դարձաւ , յաղթութիւն
ըրաւ ։ Ու քաջութիւն ընելով Ամա- 48
ղեկը զարկաւ , և ազատեց Իսրա-
յէլը իր կողոպտիչներուն ձեռքէն ։
Ու Սաւուղին որդիքը Յովնա- 49
թան , Յեսուի ու Մելքիսուէ
էին . և անոր երկու աղջիկներուն
անունները՝ առջինին անունը Մե-
րոբ , ու պզտիկին անունը Մեղ-
քող էր ։ Ու Սաւուղին կնկանը 50
անունը Աքինուամ էր՝ Աքիմաասին
աղջիկը , ու անոր զօրավարին ա-
նունը Աբենէր էր՝ Սաւուղին հօր-
եղբօրը Ների որդին ։ Ու Կիս՝ 51
Սաւուղին հայրը , ու Աբեններին
հայրը Ներ Աբիէլի որդիքն էին ։
Ու Սաւուղին բոլոր օրերը փղ- 52
շտացւոց դէմ սաստիկ պատերազմ
կար . ու Սաւուղ ամէն տեսած
զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր
երիտասարդ իր քովը կը ժողվէր ։

ԳԼ. ԺԵ.

Ու Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին , 1
Տէրը զիս իր Իսրայէլ ժողո-
վուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծե-
լու ղրկեց . ու հիմա Տէրոջը խօս-
քերուն ձայնը մտիկ ըրէ ։ Զօրաց 2
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ , Միտքս բերի
ինչ որ Ամաղէկ ըրաւ Իսրայէլին ,
անոր Եգիպտոսէն ելած ատենը
ճամբուն մէջ անոր դէմ դնելով ։
Հիմա գնա՛ ու Ամաղէկը զարկ , և 3
անոր բոլոր ունեցածը նզովքի պէս
բնաջինջ ըրէ ու անոր չխնայես .
և երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը
ու տղայէն մինչև կաթնկերը , ար-
ջառէն մինչև ոչխարը և ուղտէն
մինչև էշը մեռցուր ։
Ուստի Սաւուղ ժողովուրդը 4
կանչեց , ու Տեղայիմի մէջ զանոնք
համրեց , որ երկու հարիւր հազար
հետևակ զօրք էին , ու Յուդայէն
ալ տասը հազար ։ Ու Սաւուղ 5
մինչև Ամաղեկացւոց մէկ քաղաքը
գնաց , ու հեղեղատին մէջ դարան
նստաւ ։ Ու Սաւուղ Կե- 6
նեցիներուն ըսաւ , Գացէք , դար-

տուեցէք ու Ամաղեկացւոց մէջէն
ելէք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ
մէկտեղ ջնջեմ. քանզի դուք բո-
լոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն
ըրիք, անոնց Եգիպտոսէն ելած ա-
տենը։ Ուստի Կենեցիները Ամա-
7 ղեկացւոց մէջէն զատուեցան։ Եւ
Սաւուղ Եւիլայէն մինչեւ Եգիպ-
տոսին դիմացի Սուրը Ամաղէկը
8 զարկաւ. Ու Ամաղէկին թագա-
ւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու բոլոր
ժողովուրդը սուրի բերնով ջար-
9 դեց։ Բայց Սաւուղ ժողովուրդին
հետ՝ Ագագը և ոչխարներուն ու
արջառներուն աղէկները ու գէրե-
րը և գառները ու ամէն պա-
տուական բաները խնայեցին, և
չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա
բոլոր անարգ ու անպիտան անա-
սունները ջարդեցին։

10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին ե-
11 ղաւ, ըսելով, Սաւուղը թագա-
ւոր ընելուս զղջացի. քանզի ինծմէ
ետ դարձաւ ու իմ խօսքերս չկա-
տարեց։ Եւ Սամուէլ տրտմե-
ցաւ, ու բոլոր գիշերը Տէրոջը ա-
12 ղաղակեց։ Ու Սամուէլ առաւօ-
տուն կանուխ ելաւ, որ երթայ Սա-
ւուղը դիմաւորէ. և Սամուէլին ի-
մացուցին ու ըսին, Սաւուղ Կար-
մեղոս եկաւ, և ահա իրեն համար
յաղթութեան նշան կանգնեց, ու
անկէ դառնալով անցաւ ու Գաղ-
գաղա իջաւ։

13 Եւ Սամուէլ Սաւուղին քովը
գնաց. ու Սաւուղ անոր ըսաւ,
Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս.
14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի։ Եւ
Սամուէլ ըսաւ, Հապա աս ոչ-
խարներուն ձայնը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝
որ իմ ականջիս կու գայ, ու ար-
ջառներուն ձայնը որ ես կը լսեմ։
15 Եւ Սաւուղ ըսաւ, Զանոնք Ա-
մաղեկացիներէն բերին. քանզի ժո-
ղովուրդը պինտ աղէկ ոչխարները
ու արջառները ողջ թողուցին, որ
զանոնք քու Տէր Աստուծոյդ զոհ
մատուցանեն. ուրիշ մնացածները
16 ջարդեցինք։ Ան ատենը Սամուէլ
ըսաւ Սաւուղին, Կեցիր որ քեզի
պատմեմ ինչ որ Տէրը աս գիշեր
ինծի խօսեցաւ։ Ան ալ անոր ը-
սաւ, Խօսէ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ 17
Սաւուղին, Երբ դուն որ քու ա-
չքերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իսրա-
յէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ ե-
ղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ
թագաւոր օծեց. Եւ Տէրը քեզ 18
մէկ ճամբայ մը խրկեց՝ ըսելով,
Գնա, ու ան մեղաւոր Ամաղեկա-
ցիները նզովածի պէս ջարդէ, և
անոնց դէմ պատերազմ ըրէ, մինչեւ
որ զանոնք բնաջինջ ընես. Իսկ 19
դուն ինչո՞ւ համար Տէրոջը ձայնին
հնազանդութիւն չըրիր, ու աւարին
վրայ խուժելով Տէրոջը առջեւը չա-
րութիւն ըրիր։ Եւ Սաւուղ ըսաւ 20
Սամուէլին, Ես ես Տէրոջը ձայ-
նին հնազանդութիւն ըրի, ու Տէրը
զիս ան ճամբան որ խրկեց, ան ճամ-
բան գացի, և Ամաղէկի թագաւորը
Ագագը բերի, ու Ամաղէկը նզո-
վածի պէս բնաջինջ ըրի։ Սակայն 21
ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ
ու արջառներ առաւ, նզովածներէն
պինտ աղէկները՝ որ զանոնք Գաղ-
գաղայի մէջ քու Տէր Աստուծոյդ
զոհ ընեն։ Եւ Սամուէլ ըսաւ, 22
Միթէ Տէրոջը առջեւը ողջակէզները
ու զոհերը Տէրոջը ձայնին հնազան-
դութիւն ընելու չափ հաճոյ է.
ահա հնազանդութիւնը՝ զոհէն, ու
խօսք մտիկ ընելը խոյերուն ճարպէն
աղէկ է. Քանզի ապստամբութիւ- 23
նը կախարդութեան մեղքին պէս,
ու կամակորութիւնը կռապաշտու-
թեան պէս է. որովհետեւ դուն
Տէրոջը խօսքը մերժեցիր, անիկայ
ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլ-
լաս։

Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէլին, 24
Մեղք գործեցի, որ Տէրոջը հրա-
մանները ու քու խօսքերդ զանց ը-
րի. քանզի ժողովուրդէն վախնա-
լուս համար անոնց խօսքը մտիկ
ըրի։ Ու հիմա կաղաչեմ, իմ 25
յանցանքս ներէ, և իմ հետս դար-
ձիր, որ Տէրոջը երկրպագութիւն
ընեմ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սա- 26
ւուղին, Քու հետդ չեմ դառ-
նար. քանզի դուն Տէրոջը խօսքը
մերժեցիր, Տէրն ալ քեզ մերժեց՝

որ Իսրայէլի վրայ թագաւոր չըլլաս։
27 Ու Սամուէլ դարձաւ որ Սաւու-
ղին քովէն երթայ. բայց անիկայ ա-
նոր վերարկուին ծայրէն բռնեց, որ
28 պատռեցաւ։ Ան ատենը Սամուէլ
անոր ըսաւ, Տէրը այսօր քու վը-
րայէդ Իսրայէլին թագաւորութիւ-
նը պատռեց, ու զանիկայ քեզմէ
29 աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ։ Եւ
Իսրայէլին Յաղթողը սուտ չըլլա-
ցեր ու չզղջար. քանզի անիկայ
30 մարդ չէ որ զղջայ։ Եւ Սաւուղ
ըսաւ, Մեղք գործեցի. կ'աղաչեմ,
հիմա իմ ժողովուրդիս ծերերուն
առջեւը ու Իսրայէլին առջեւը զիս
պատուէ, և իմ հետս դարձիր, որ
քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
31 թիւն ընեմ։ Ու Սամուէլ Սա-
ւուղին ետեւէն դարձաւ, և Սաւուղ
Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ։

32 Ետքը Սամուէլ ըսաւ, Ամա-
ղէկին թագաւորը Ագագը ինծի
բերէք. ու Ագագ քնքշութեամբ
անոր մօտեցաւ. և Ագագ ըսաւ,
Անշուշտ մահուան դառնութիւնը
33 անցած է։ Բայց Սամուէլ ըսաւ,
Ինչպէս որ քու սուրդ կիները
անզաւակ թողուց, նոյնպէս ալ
քու մայրդ կիներուն մէջը անզա-
ւակ մնայ։ Ու Սամուէլ Գաղգա-
ղայի մէջ Տէրոջը առջեւը կտոր կտոր
ըրաւ Ագագը։

34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց, ու
Սաւուղ իր տունը՝ Սաւուղին Գա-
35 բաան ելաւ։ Եւ Սամուէլ մին-
չեւ իր մահուան օրը մէյմըն ալ
Սաւուղը չտեսաւ. բայց Սամուէլ
Սաւուղին համար սուգ կ'ընէր. և
Տէրը Սաւուղը Իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր ընելուն զղջաց։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ, Մին-
չեւ ե՞րբ Սաւուղին համար սուգ
կ'ընես. որովհետեւ ես զանիկայ
մերժեցի, որ Իսրայէլի վրայ չթա-
գաւորէ. եղջիւրդ եղով լեցուր,
ու եկուր քեզ Բեթղեհեմացի Յես-
սէին խրկեմ. քանզի անոր որդւոցը
մէկը ինծի թագաւոր ընտրեցի։
Ու Սամուէլ ըսաւ, Ի՞նչպէս եր- 2
թամ. թէ որ Սաւուղ լսէ, զիս
կը մեռցնէ. և Տէրը ըսաւ, Հետդ
մէկ երինջ մը առ, ու ըսէ թէ
Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. Եւ Յես- 3
սէն զոհին հրաւիրէ. ու քու ընե-
լու բանդ ես քեզի կը հասկըցնեմ.
և ինծի ճշդաւ օծես ան մարդը՝ որ
քեզի պիտի ըսեմ։

Ու Սամուէլ Տէրոջը ըսածը ը- 4
րաւ, ու Բեթղեհեմ գնաց։ Եւ
քաղաքին ծերերը դողալով զանի-
կայ դիմաւորեցին, ու ըսին, Ա-
ղէկ խաղաղութեամբ եկար։ Եւ 5
անիկայ ըսաւ, Խաղաղութեամբ.
Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. սրբուե-
ցէք՝ ու իմ հետս զոհի եկէք. և
Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել
տուաւ, և զանոնք զոհի հրաւիրեց։
Ու երբոր անոնք եկան, Եղիաբը 6
տեսնելով՝ ըսաւ, Իրաւ որ Տէ-
րոջը օծեալը իր առջեւն է։ Բայց 7
Տէրը Սամուէլին ըսաւ, Անոր երե-
սին ու հասակին երկայնութեա-
նը մի նայիր, քանզի ես զանիկայ
անարգեցի. որովհետեւ մարդուն
նայելը չըլլար. քանզի մարդը երե-
սին կը նայի, բայց Տէրը սրտին
կը նայի։ Եւ Յեսսէ Աբինա- 8
դաբը կանչեց, ու զանիկայ Սա-
մուէլին առջեւէն անցուց. և Սա-
մուէլ ըսաւ, Տէրը ասիկայ ալ
չընտրեց։ Ու Յեսսէ Սամման 9
անցուց. և Սամուէլ ըսաւ, Տէրը
ասիկայ ալ չընտրեց։ Ու երբոր 10
Յեսսէ Սամուէլին առջեւէն իր եօթը
որդիները անցուց, Սամուէլ Յես-
սէին ըսաւ, Տէրը ասոնցմէ մէկը
չընտրեց։ Եւ Սամուէլ Յեսսէին 11
ըսաւ, Տղաներդ լմնցա՞ծ են.
Ու անիկայ ըսաւ, Տակաւին պինտ
պզտիկը մնաց, և ահա անիկայ ոչ-
խարները կ'արածէ։ Ու Սամուէլ
Յեսսէին ըսաւ, Մարդ խրկէ ու
զանիկայ բերել տուր. քանզի մին-
չեւ որ անիկայ հոս չգայ, մենք սեղան
պիտի չնստինք։ Ուստի մարդ խրկե- 12
ց, ու զանիկայ բերել տուաւ.
և անիկայ կարմիր էր, ու աղուոր
աչքեր ունէր, ու դէմքն ալ գեղեցիկ
էր։ Ան ատենը Տէրը ըսաւ, Ե-

լեր, ասիկայ օծէ, քանզի ասիկայ
13 է։ Եւ Սամուէլ եղին եղջիւրը առաւ, ու զանիկայ իր եղբայրներուն մէջ օծեց. ու այն օրէն ետքը Տէրոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ. ու Սամուէլ ելաւ Ռամա գնաց։

14 Եւ Տէրոջը Հոգին Սաւուղէն հեռացաւ. ու Տէրոջը կողմանէ չար ոգի մը անոր նեղութիւն կու տար։
15 Եւ Սաւուղին ծառաները անոր ըսին. Ահա Աստուծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզի նեղութիւն կու տայ.
16 Մեր տէրը իր առջեւը եղող ծառաներուն հրամայէ՝ որ աղէկ քնարահար մը փնտռեն, ու երբոր Աստուծոյ կողմանէ այն չար ոգին քու վրադ գայ, անիկայ իր ձեռքովը նուագը զարնէ, ու դուն հանգստանաս։
17 Եւ Սաւուղ իր ծառաներուն ըսաւ, Հիմա ինծի մէկ աղէկ քնարահար մը գտէք, ու զանիկայ ինծի բե-
18 րէք։ Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա Բեթղեհեմացի Յեսսէին մէկ տղան տեսայ, որ քնար զարնելը գիտէ, ու անիկայ զօրաւոր, պատերազմող, ճարտարախօս, ու գեղեցիկ տեսքով կտրիճ մըն է, եւ Տէրը անոր հետ
19 է։ Ու Սաւուղ Յեսսէին պատգամաւորներ խրկեց ու ըսաւ, Ոչխարներուն քովը գտնուող տղադ
20 Դաւիթը ինծի խրկէ։ Եւ Յեսսէ էշ մը հաց, տիկ մը գինի, ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ իրեն վրայ բեռնաւորեց, ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին ձեռքովը Սաւուղին խըր-
21 կեց։ Եւ Դաւիթ Սաւուղին եկաւ, ու անոր առջեւը կայնեցաւ։ Եւ Սաւուղ զանիկայ շատ սիրեց, ու Դաւիթ անոր կապարճակիրը եղաւ։
22 Եւ Սաւուղ Յեսսէին մարդ խրկեց ըսելով, Դաւիթը թող իմ առջեւս կայնի. քանզի անիկայ իմ
23 առջեւս շնորհք գտաւ։ Ու երբոր Աստուծմէ չար ոգին Սաւուղին վրայ կու գար, Դաւիթ քնարը կ'առնէր, ու իր ձեռքովը կը զարնէր. եւ Սաւուղ կը հանգստանար ու կը զուարճանար, եւ չար ոգին անոր վրայէն կ'երթար։

ԳԼ. ԺԷ։

Եւ Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին պատերազմելու համար, ու Յուդայի Սոքովին մէջ ժողվուեցան. եւ Սոքովի ու Ազեկայի միջեւ եղող Եփեսդոմիմին բանակեցան։ 1
Եւ Սաւուղ ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան, ու Էլայի հովիտին մէջ բանակեցան. եւ Փղշտացւոց դէմ պատերազմ ընելու համար կարգաւ շարուեցան։ 2
Ու Փղշտացիք մէկ կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին, ու Իսրայէլացիք միւս կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին. ու հովիտը անոնց մէջն էր։ 3
Եւ Փղշտացւոց բանակէն Գողիաթ անունով՝ վեց կանգուն ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գեթացի ախոյեան մը ելաւ։ 4
Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ կար, ու հիւսուած զրահ մը հագեր էր. ու անոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը հինգ հազար սիկղ էր։ 5
Եւ ոտքերուն վրայէն պղնձէ սռնապաններ, եւ ուսոցը մէջ պղնձէ գեղարդ մը ունէր։ 6
Անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր, ու նիզակին տէգը վեց հարիւր սիկղ երկաթէ էր. եւ անոր վահանը կրողը անոր առջեւէն կ'երթար։ 7
Անիկայ ելաւ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդերուն կանչելով՝ անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուք ելեր պատերազմ ընելու ելեր էք, ու գունդերով շարուեր էք. միթէ ես Փղշտացի չե՞մ, ու դուք Սաւուղին ծառաները չէ՞ք. ձեր մէջէն մարդ մը ընտրեցէք, որ իջնէ ինծի հետ մենամարտի։ 8
Եթէ որ կրնայ ըլլայ ինծի հետ ծեծկուելու, ու զիս մեռցնէ, այն ատենը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք. բայց թէ որ ես յաղթեմ՝ ու զանիկայ մեռցնեմ, այն ատենը դուք մեզի ծառայ ըլլաք ու մեզի ծառայութիւն ընէք։ 9
Եւ այն Փղշտացին ըսաւ, Ես այսօր Իսրայէլի գունդերը նախատեցի. ինծի մէկ մարդ մը տուէք, որ իրարու հետ ծեծկուինք։ 10
Ու երբոր Սաւուղ ու բոլոր Իսրայէլ Փղշտացիին աս խօսքերը լսեցին, զարհուրեցան ու խիստ վախցան։ 11

12 Եւ Դաւիթ Եփրաթացի այսինքն Յուդայի Բեթղեհեմացի Յեսսէ անունով մարդու մը որդի էր. անիկայ ութը որդի ունէր, ու անիկայ Սաւուղին օրերը մարդոց մէջ
13 ծեր մարդ կը սեպուէր։ Եւ Յեսսէին իրեք մեծ որդիները իր քովէն ելլելով՝ Սաւուղին ետեւէն պատերազմի գացեր էին. եւ պատերազմի գացող իրեք որդւոցը անունները՝ անդրանիկը Եղիաբ, երկրորդինը Աբինադաբ, եւ երրորդինը Սամաա
14 էր. Ու Դաւիթ անոր ամէնէն պզտիկն էր. եւ իրեք մեծերը Սաւու-
15 ղին ետեւէն գացին. Բայց Դաւիթ Սաւուղին քովէն ելլելով՝ Բեթղեհէմ դարձեր էր, որ իր հօրը ոչ-
16 խարները արածէ։ Եւ այն Փղշտացին քառասուն օր առտու ու իրիկուն կը մօտենար, ու զանոնք մենամարտութեան հրաւիրելով կը կայնէր։
17 Եւ Յեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին ըսաւ, Առ եղբայրներուդ համար աս մէկ արդու բոհրած ցորենը ու աս տասը հացը առ, բանակը վազէ
18 եղբայրներուդ տար։ Եւ աս տասը պանիրը անոնց հազարապետին տար, ու նայէ որ եղբայրներդ ողջ առո՞ղջ են, ու անոնցմէ նշան
19 առ։ Եւ Սաւուղ ու անոնք ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները Էլայի հովիտին մէջը Փղշտացւոց հետ պատերազմ կ'ընէին։
20 Եւ Դաւիթ առտուանց կանուխ ելաւ, ոչխարները պահապան մէկու մը թողուց, ու ան բաները առաւ գնաց, ինչպէս որ Յեսսէ իրեն ապսպրեր էր. ու երբոր կառքերուն տեղը հասաւ, զօրքերը կարգաւ կը շարուէին, ու պատերազմի համար բարձր ձայնով կ'աղաղակէին.
21 Քանզի Իսրայէլ ու Փղշտացիք զօրք զօրքի դէմ գունդեր շարեր
22 էին։ Եւ Դաւիթ իր վրայէն ամանները վար առնելով ամաններու պահապանին ձեռքը յանձնեց, եւ դէպ 'ի գունդը վազեց, ու գնաց իր եղբայրներուն ողջութիւնը հար-
23 ցուց։ Ու երբոր անիկայ անոնց հետ կը խօսէր, ահա այն Փղշտացի ախոյեանը Գողիաթ անունով՝ որ Գէթ քաղաքէն էր, Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ, եւ այն առջի խօսքերուն պէս զրուցեց. ու Դաւիթ լսեց։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները երբոր այն մարդը տեսան, անոր երեսէն փախան ու զարհուրեցան։ 24
Եւ Իսրայէլի մարդիկները ըսին, Աս ելլող մարդը տեսա՞ք, որ Իսրայէլը նախատելու կ'ելլէ. ով որ զանիկայ մեռցնէ, թագաւորը մեծ հարստութիւնով պիտի հարստացնէ զանիկայ, ու իր աղջիկը անոր պիտի տայ, եւ անոր հօրը տունը Իսրայէլի մէջ ազատ պիտի ընէ։ 25
Ու Դաւիթ իր քովը եղող մարդիկներուն հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Աս Փղշտացին մեռցնող եւ Իսրայէլէն նախատինքը վերցնող մարդուն ի՞նչ պիտի ըլլայ. քանզի աս անթլփատ Փղշտացին ո՞վ է որ կենդանի Աստուծոյն զօրքերը նախատէ։ 26
Ու ժողովուրդը նոյն խօսքերը զրուցեց անոր ու ըսաւ, Զանիկայ մեռցնող մարդուն այնպէս պիտի ըլլայ։ 27
Եւ անոր մեծ եղբայրը Եղիաբ երբոր լսեց անոր խօսիլը այն մարդիկներուն հետ, սաստիկ բարկութեամբ Դաւիթին սըրդողեցաւ Եղիաբ, ու ըսաւ, Դուն ինչո՞ւ հոս եկար, եւ այն քիչ ոչխարները անապատին մէջը որո՞ւն ձգեցիր. ես քու հպարտութիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գիտեմ. անտարակոյս դուն պատերազմը տեսնելու իջեր ես։ 28
Եւ Դաւիթ ըսաւ, Հիմա ի՞նչ ըրի. աս խօսք չէ՞։ 29
Ու անոր քովէն մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ, եւ նոյն խօսքերը զրուցեց, ու ժողովուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս պատասխան տուին անոր։ 30

Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լսուեցան. ու երբոր Սաւուղին առջեւը պատմեցին, Սաւուղ իր քովը բերել տուաւ զանիկայ։ 31
Եւ Դաւիթ Սաւուղին ըսաւ, Անոր պատճառաւը բնաւ մէկ մարդու մը սիրտը չկտրի. քու ծառադ պիտի երթայ, ու այն Փղշտացիին հետ ծեծ- 32

33 կռուի ։ Ու Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ,
Դուն չես կրնար այն փղշտացիին
վրայ երթալ, ու անոր հետ
ճակատիլ, քանզի դուն մանուկ ես,
ու անիկայ իր մանկութենէն 'ի վեր
34 պատերազմող մարդ մըն է։ Ու
Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին, Քու
ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները
կ'արածէր, ու առիւծ կամ արջ կու
գար, և հօտերէն ոչխար կը տանէր,
35 Ես անոր ետևէն երթալով՝
զանիկայ կը զարնէի, ու անոր բերնէն
կ'ազատէի. ու երբոր անիկայ
իմ վրաս յարձակէր, զանիկայ մօրուքէն
կը բռնէի, կը զարնէի ու
36 կը մեռցնէի։ Քու ծառադ առիւծ
ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ.
ու աս անթլփատ փղշտացին ալ
անոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ.
քանզի կենդանի Աստուծոյն զօրքերը
37 նախատեց։ Ու Դաւիթ ըսաւ,
Առիւծին ու արջին ձեռքէն
զիս ազատող Տէրը աս փղշտացիին
ձեռքէն ալ պիտի ազատէ։ Ու
Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ, Գնա,
38 ու Տէրը քու հետդ ըլլայ։ Ու
Սաւուղ իր հանդերձները Դաւիթին
հագցուց, ու անոր գլուխը պղնձէ
սաղաւարտ մը դրաւ, ու անոր
39 զրահ ալ հագցուց։ Ու Դաւիթ
հանդերձներուն վրայէն Սաւուղին
սուրը մէջքը կապեց, ու սկսաւ քալել,
քանզի սովրած չէր. ու Դաւիթ
Սաւուղին ըսաւ, Ասոնցմով
չեմ կրնար քալել, քանզի սովրած
չեմ. ուստի Դաւիթ զանոնք իր
վրայէն հանեց։

40 Ու իր ցուպը ձեռքը առաւ, ու
հեղեղատէն իրեն համար հինգ հատ
ողորկ քար ընտրեց, ու զանոնք
իր հովուական ամանին՝ այսինքն
մախաղին մէջը դրաւ, ու
պարսը ձեռքը բռնելով՝ փղշտացիին
41 մօտեցաւ։ Ու փղշտացին ալ եկաւ
ու Դաւիթին մօտեցաւ. և
անոր վահանը վերցնող մարդը անոր
42 առջևն էր։ Ու երբոր փղշտացին
նայեցաւ ու Դաւիթը
տեսաւ, զանիկայ արհամարհեց.
քանզի անիկայ կարմիր գունով ու
գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր։
Ու փղշտացին ըսաւ Դաւիթին, 43
Միթէ ես շո՞ւն եմ՝ որ իմ վրաս
ցուպով կու գաս. ու փղշտացին
իր աստուածներովը Դաւիթը նզովեց։
Ու փղշտացին ըսաւ Դաւիթին, 44
Եկուր ինծի, ու քու մարմինդ
երկնքի թռչուններուն ու
դաշտի գազաններուն տամ։ Ու 45
Դաւիթ ըսաւ փղշտացիին, Դուն
ինծի սրով, նիզակով ու վահանով
կու գաս. բայց ես զօրութեանց
Տէրոջը՝ քու նախատած
Իսրայէլի զօրքերուն Աստուծոյն անունովը
քեզի կու գամ։ Այսօր 46
Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի մատնէ.
ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ,
ու վրայէդ գլուխդ պիտի առնեմ.
և փղշտացւոց բանակին դիակները
այսօր երկնքի թռչուններուն ու
երկրի գազաններուն պիտի տամ.
որպէս զի բոլոր երկիրը գիտնայ որ
Իսրայէլի մէջ Աստուած կայ։ Ու 47
աս բոլոր ժողովքը գիտնան որ Տէրը
սրով ու նիզակով չազատեր.
քանզի պատերազմը Տէրոջն է. ու
անիկայ ձեզ մեր ձեռքը պիտի մատնէ։
Ու երբոր փղշտացին ելաւ, 48
ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ, Դաւիթ
ալ շուտով պատերազմի ասպարէզը
վազեց փղշտացին դիմաւորելու։
Ու Դաւիթ իր ձեռքը 49
իր մախաղին մէջը խոթեց, ու անկէ
քար մը առաւ, և զանիկայ պարսով
նետեց, ու փղշտացիին ճակատը
զարկաւ. և քարը անոր ճակատին
մէջը մտաւ. ու անիկայ երեսի վրայ
գետինը ինկաւ։ Այսպէս Դաւիթ 50
պարսով ու քարով փղշտացին
յաղթեց. և զարկաւ փղշտացին,
ու մեռցուց զանիկայ. բայց Դաւիթին
ձեռքը սուր չկար։ Ու 51
Դաւիթ վազելով փղշտացիին վրան
կայնեցաւ. ու անոր սուրը առաւ,
պատեանէն հանեց, ու զանիկայ
մեռցնելէն ետքը գլուխը անով
կտրեց։ Ու փղշտացիք իրենց զօրաւոր
մարդուն մեռնիլը տեսնելով՝
փախան։ Ան ատենը Իսրայէլ ու 52
Յուդայի մարդիկները ելան, և աղաղակներով
մինչև հովիտը ու մինչև
Ակկարոնի դռները փղշտացիները
հալածեցին. և փղշտացւոց
մեռուածները Սագարիմի ճամբուն
վրայ, ու մինչև Գեթ ու Ակկարոն
53 ինկան։ Ու Իսրայէլի որդիքը
փղշտացիները հալածելէն ետ
դարձան, ու անոնց բանակը կողոպտեցին։
54 Ու Դաւիթ փղշտացիին
գլուխը առաւ, ու զանիկայ
Երուսաղէմ տարաւ. բայց անոր
զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ։

55 Ու երբոր Սաւուղ Դաւիթը
տեսաւ, որ փղշտացիին դէմ ելեր
է, իր զօրավարին Աբեններին ըսաւ,
Ո՛վ Աբեններ, աս պատանին որո՞ւն
տղան է։ Ու Աբեններ ըսաւ,
Կենդանի է քու անձդ, ո՛վ
56 թագաւոր, որ չեմ գիտեր։ Ու
թագաւորը ըսաւ, Հարցո՛ւր թէ
57 աս պատանին որո՞ւն տղան է։ Ու
երբոր Դաւիթ փղշտացին մեռցնելէն
ետ դարձաւ, Աբեններ առաւ
զանիկայ, ու Սաւուղին առջևը
տարաւ. ու փղշտացիին գլուխը
58 անոր ձեռքն էր։ Ու Սաւուղ
ըսաւ անոր, Որո՞ւն տղան ես դուն՝
պատանի։ Ու Դաւիթ ըսաւ,
Քու ծառայիդ Բեթլեհեմացի Յեսսէին
տղան եմ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու երբոր Սաւուղին հետ խօսիլը
լմնցուց, Յովնաթանին սիրտը
Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ.
ու Յովնաթան իր անձին պէս սիրեց
2 զանիկայ։ Ու նոյն օրը Սաւուղ
զանիկայ առաւ, ու թող չտուաւ
որ իր հօրը տունը դառնայ։
3 Ու Յովնաթան Դաւիթին հետ
ուխտ ըրաւ. քանզի իր անձին պէս
4 կը սիրէր զանիկայ։ Ու Յովնաթան
իր վրայի վերարկուն հանեց,
և զանիկայ ու իր հանդերձները, մինչև
իր սուրը, իր աղեղը ու իր գօտին
5 Դաւիթին տուաւ։ Ու Դաւիթ
ամէն տեղ կ'երթար, ուր որ Սաւուղ
զանիկայ կը ղրկէր. ու իմաստութեամբ
կը վարուէր. և
Սաւուղ զանիկայ պատերազմական
մարդիկներուն վրայ կեցուց, ու բոլոր
ժողովուրդին ու Սաւուղին ծառաներուն
ալ հաճոյ եղաւ։

Ու երբոր Դաւիթ փղշտացին 6
մեռցնելէն կը դառնար, ու զօրքերը
կու գային, Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն
կիները երգելով ու
պար բռնելով, թմբուկներով,
ուրախութեամբ ու ծնծղաներով
Սաւուղ թագաւորը դիմաւորելու
ելան։ Ու պար բռնող կիները 7
պատասխան տալով կ'երգէին ու
կ'ըսէին, Սաւուղ իր հազարաւորները
զարկաւ, ու Դաւիթ իր բիւրաւորները։
Ու Սաւուղ խիստ 8
բարկացաւ, ու աս խօսքին համար
դժուարեցաւ, ու ըսաւ, Բիւրաւորները
Դաւիթին տուին, ու հազարաւորները
ինծի տուին. ու հիմա
թագաւորութենէ զատ ի՞նչ
պակաս մնաց անոր։ Ու ան օրէն 9
'ի վեր Սաւուղ ծուռ աչքով կը
նայէր Դաւիթին։

Ու հետևեալ օրը Սաւուղին վրայ 10
Աստուծմէ չար ոգի եկաւ, ու տանը
մէջ մարգարէութիւն ըրաւ. և
Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր
ձեռքովը քնար կը զարնէր. ու Սաւուղին
ձեռքը նիզակ կար։ Ու 11
Սաւուղ նիզակը նետեց՝ ըսելով,
Դաւիթը պատին վրայ պիտի գամեմ.
բայց Դաւիթ անոր երեսէն
երկու անգամ մէկդի քաշուեցաւ։
Ուստի Սաւուղ Դաւիթին երեսէն 12
կը վախնար. քանզի Տէրը անոր
հետն էր, բայց Սաւուղէն հեռացեր
էր։ Ու Սաւուղ զանիկայ իր քովէն 13
հեռացուց, ու զանիկայ հազարապետ
ըրաւ. ու անիկայ ժողովուրդին
առջևը կ'ելլէր կը մտնէր։
Ու Դաւիթ իր ամէն ճամբաներուն 14
մէջ իմաստութեամբ կը վարուէր.
ու Տէրը անոր հետն էր։ Ու Սաւուղ 15
անոր այնքան իմաստութեամբ
վարուիլը տեսնելով, անոր երեսէն
կը վախնար։ Ու բոլոր Իսրայէլ 16
և Յուդա Դաւիթը կը սիրէին,
քանզի անոնց առջևը անիկայ կ'ելլէր
կը մտնէր։

Ու Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ, 17
Ահա իմ մեծ աղջիկս Մերոբը քեզի
կնիկ պիտի տամ. միայն թէ
դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր,
ու Տէրոջը պատերազմները պատե-

բազմէ. քանզի Սաւուղ ըսաւ, Անոր վրայ իմ ձեռքս չըլլայ, այլ Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ։ 18 Եւ Դաւիթ Սաւուղին ըսաւ, Ես ո՞վ եմ, ու իմ կեանքս կամ իմ հօրս ազգատոհմը Իսրայէլի մէջ ի՞նչ է՝ 19 որ թագաւորին փեսայ ըլլամ։ Եւ Սաւուղին աղջիկը Մերոբը Դաւիթին տրուելու ատենը՝ Մաուլացի Ադրիէլին տրուեցաւ։

20 Ու Սաւուղին Մեղքող աղջիկը կը սիրէր Դաւիթը. ու երբոր Սաւուղին իմացուցին, աս բանը անոր 21 աչքերուն հաճոյ երեւցաւ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Ես զանիկայ անոր տամ՝ որ անոր որոգայթ ըլլայ, ու Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ։ Ուստի Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ, [illegible] այսօր երկրորդ փեսայ եղիր։ 22 Եւ Սաւուղ իր ծառաներուն հրամայեց, որ Դաւիթին հետ ծածկաբար խօսին, ու ըսեն, Ահա թագաւորը քեզի հաճելի է, ու անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն. ուստի հիմա թագաւորին փեսայ 23 եղիր։ Եւ Սաւուղին ծառաները աս խօսքերը Դաւիթին ականջներուն զրուցեցին. ու Դաւիթ ըսաւ, Թագաւորի փեսայ ըլլալը ձեր աչքին պզտի՞կ բան կ'երեւնայ. քանզի ես աղքատ ու անարգ մարդ մըն 24 եմ։ Եւ Սաւուղին ծառաները անոր իմացուցին ու ըսին, Դաւիթ 25 այսպէս խօսեցաւ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Դաւիթին այսպէս ըսէք, Թագաւորը ուրիշ օժիտ չուզեր, բայց միայն Փղշտացւոց հարիւր անթլփատութիւնը, որպէս զի թագաւորին թշնամիներէն վրէժ առնուի. (ու Սաւուղ կը խորհէր Դաւիթը Փղշտացւոց ձեռքը մատ-26 նել։) Ու երբոր անոր ծառաները աս խօսքերը Դաւիթին իմացուցին, աս բանը Դաւիթին աչքերուն աղէկ երեւցաւ որ թագաւորին փեսայ ըլլայ։ Ուստի օրերը լմննալէն 27 առաջ՝ Դաւիթ ելաւ, ու իր մարդիկներովը գնաց, և Փղշտացիներէն երկու հարիւր մարդ մեռցուց. ու Դաւիթ անոնց անթլփատութիւնները բերաւ, ու զանոնք լման թագաւորին տուին, որ թագաւորին փեսայ ըլլայ։ Ու Սաւուղ իր Մեղքող աղջիկը կնիկ տուաւ 28 անոր։ Եւ Սաւուղ երբոր տեսաւ ու հասկցաւ որ Տէրը Դաւիթին հետն է, ու Սաւուղին Մեղքող 29 աղջիկը զանիկայ կը սիրէ, Սաւուղ՝ ալ աւելի վախցաւ Դաւիթէն. և Սաւուղ շարունակ Դաւիթին թշնամութիւն կ'ընէր։ 30 Ու Փղշտացւոց իշխանները ելան, և անոնց ելլելէն ետքը՝ Դաւիթ Սաւուղին ամէն ծառաներէն աւելի իմաստութեամբ կը վարուէր. ու անոր անունը շատ հռչակաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Սաւուղ իր որդւոյն Յովնաթանին ու իր ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցնեն։ 2 Բայց Սաւուղին որդին Յովնաթանը Դաւիթը շատ կը սիրէր. ու Յովնաթան Դաւիթին իմացուց ու ըսաւ, Իմ հայրս Սաւուղ քեզ մեռցնել կ'ուզէ. ուրեմն հիմա մինչև առտու զգոյշ կենաս, ու մէկ ծածուկ տեղ մը նստէ ու պահուէ. 3 Ու ես ելլեմ, և քու նստած արտին մէջը հօրս քովը կայնիմ, ու քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ, և ինչ որ իմանամ, քեզի պատմեմ։ 4 Ու Յովնաթան Դաւիթին վրայ աղէկ խօսք զրուցեց իր հօրը Սաւուղին, և անոր ըսաւ, Մ'ըլլայ թագաւոր՝ քու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մը գործէր. քանզի անիկայ քեզի դէմ մեղք մը չըրաւ, ու անոր գործքերը քեզի շատ աղէկ են։ 5 Ինչու որ իր հոգին ձեռքին մէջ դրաւ, ու Փղշտացին զարկաւ. և Տէրը բոլոր Իսրայէլին մեծ փրկութիւն մը շնորհեց. դուն տեսար և ուրախացար. և ինչո՞ւ համար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցնելով՝ անմեղ արիւնի մեղք 6 պիտի մտնես։ Եւ Սաւուղ Յովնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ. ու Սաւուղ երդում ըրաւ՝ ըսելով, Տէրը կենդանի է որ անիկայ պիտի 7 չմեռցուի։ Եւ Յովնաթան Դաւիթը կանչեց. ու Յովնաթան աս

բոլոր խօսքերը անոր պատմեց. և Յովնաթան Դաւիթը Սաւուղին տարաւ, ու անիկայ առջինին պէս անոր առջեւը կը կենար։

8 Եւ նորէն պատերազմ եղաւ. ու Դաւիթ ելաւ Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ, ու անոնց մէջը մեծ կոտորած մը ըրաւ. և անոնք 9 անոր առջեւէն փախան։ Ու Սաւուղին վրայ Տէրոջմէ չար ոգի եկաւ. և անիկայ իր տունը կը նստէր, ու նիզակը իր ձեռքն էր. Դաւիթն ալ իր ձեռքովը նուագա-10 րանը կը զարնէր։ Եւ Սաւուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ, ու պատին վրայ գամէ. բայց անիկայ Սաւուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ, և Սաւուղ նիզակը պատին զարկաւ. ու Դաւիթ փախաւ, և ան գիշերը ազատեցաւ։ 11 Բայց Սաւուղ Դաւիթին տունը մարդիկներ խրկեց, որ զանիկայ պաշարեն, ու առաւօտուն մեռցընեն։ Սակայն Դաւիթին կնիկը Մեղքող անոր իմացուց ու ըսաւ, Թէ որ աս գիշեր քու անձդ չազատեցընես, վաղը քեզ պիտի մեռ-12 ցընեն։ Ուստի Մեղքող Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց. և անիկայ գնաց՝ փախաւ ու ազա-13 տեցաւ։ Ու Մեղքող մէկ արձան մը առաւ, և զանիկայ անկողինին մէջը դրաւ, ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ, և զա-14 նիկայ ծածկոցով մը ծածկեց։ Ու երբոր Սաւուղ մարդիկներ խրկեց Դաւիթը բռնելու համար, անիկայ 15 ըսաւ, Հիւանդ է։ Եւ Սաւուղ նորէն մարդիկներ խրկեց Դաւիթը տեսնելու համար, ու ըսաւ, Զանիկայ անկողինովը ինծի բերէք, որ 16 մեռցընեմ։ Ուստի ան մարդիկները եկան. և ահա անկողինին մէջը մէկ արձան մը կար, ու գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը։ 17 Եւ Սաւուղ Մեղքողին ըսաւ, Ինծի ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր, ու իմ թշնամիս թող տուիր, ու ազատեցաւ։ Ու Մեղքող Սաւուղին ըսաւ, Անիկայ ինծի ըսաւ, Թող տուր զիս որ երթամ. ինչո՞ւ մեռցընեմ քեզ։

18 Այսպէս փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ, և Ռամա գնաց Սամուէլին քովը, ու անոր պատմեց ան ամէնը որ Սաւուղ ըրեր էր իրեն։ Ետքը անիկայ Սամուէլին հետ գնաց, ու Նաւաթի մէջ բնակեցան։ 19 Եւ Սաւուղին իմացուցին ու ըսին, Ահա Դաւիթ Ռամայի Նաւաթին մէջ է։ 20 Ան ատենը Սաւուղ մարդիկներ խրկեց որ Դաւիթը բռնեն, ու անոնք մարգարէութիւն ընող մարգարէներուն ժողովքը՝ և անոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբոր տեսան, Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին խրկած մարդիկներուն վրայ եկաւ, ու անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին։ 21 Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին, ուրիշ մարդիկներ խրկեց, և անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին։ Ու Սաւուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկներ խրկեց, և անոնք ալ մարգարէութիւն ըրին։ 22 Ան ատենը ինքն ալ Ռամա գնաց, ու մինչև Սոկոթի մեծ ջրհորը գալով, հարցուց ու ըսաւ, Սամուէլ ու Դաւիթ ո՞ւր են։ Եւ [illegible] մէկը ըսաւ, Ահա 23 անոնք Ռամայի Նաւաթին են։ Ուստի Ռամայի Նաւաթը գնաց. և անոր վրայ ալ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու մինչև Ռամայի Նաւաթը հասնիլը՝ ճամբան երթալով մարգարէութիւն կ'ընէր։ 24 Եւ անիկայ ալ իր լաթերը հանեց, ու Սամուէլին առջեւը անիկայ ալ մարգարէութիւն կ'ընէր. և ան բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը մերկ ինկաւ [illegible]. անոր համար կ'ըսեն թէ Սաւո՞ւղն ալ մարգարէներուն մէջն է։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն փախաւ, ու գնաց Յովնաթանին առջեւը ըսաւ, Ես ի՞նչ ըրեր եմ, յանցանքս ի՞նչ է, ու ի՞նչ մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջեւը, որ անիկայ զիս մեռցնել կ'ուզէ։ 2 Եւ Յովնաթան ըսաւ անոր, Քա՛ւ լիցի, դուն պիտի չմեռնիս. ահա իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը

չընէր առանց ինծի յայտնելու . ու
իմ հայրս ինչո՞ւ համար աս բանը
ինծմէ պիտի պահէ . ատանկ բան
3 չկայ : Եւ Դաւիթ երդում ալ
ըրաւ ու ըսաւ , Քու հայրդ աղէկ
գիտէ որ ես քու առջեւդ շնորհք գը-տեր
եմ . անոր համար կ'ըսէ թէ
Յովնաթան աս բանը չգիտնայ ,
չըլլայ որ վշտանայ . բայց կենդանի
է Տէր , ու կենդանի է քու անձդ ,
որ իմ ու մահուան միջեւնիս միայն
4 մէկ քայլ մը մնացեր է : Եւ Յովնաթան
ըսաւ Դաւիթին , Սիրտդ
ուզած բանը ինծի ըսէ , ու ես քեզի
5 ընեմ : Եւ Դաւիթ ըսաւ Յովնաթանին
, Ահա վաղը ամսագլուխ
է , ու պէտք է որ ես թագաւորին
հետ կերակուր ուտելու համար նըստիմ
. ուրեմն զիս թող
տուր , որ մինչեւ երրորդ օրուան իրիկունը
դաշտին մէջը պահուիմ .
6 Թէ որ քու հայրդ զիս փնտռելու
ըլլայ , ըսէ որ Դաւիթ ինծի շատ
աղաչեց որ արտօնեմ իր քաղաքը
Բեթլէհէմ երթայ . քանզի հոն իր
բոլոր ազգատոհմին տարեկան զոհը
7 կ'ըլլայ : Թէ որ այսպէս ըսէ՝ Աղէկ
, քու ծառայիդ խաղաղութիւն
է . բայց թէ որ խիստ բարկանայ ,
գիտցիր որ անիկայ որոշեր է ինծի
8 չարութիւն ընելու : Եւ ծառայիդ
ողորմութիւն ըրէ . քանզի դուն
քու ծառայիդ հետ Տէրոջը առջեւ
ուխտ ըրիր . ու թէ որ իմ վրաս
մէկ յանցանք մը կայ , դուն մեռցուր
զիս . ինչո՞ւ համար զիս քու
9 հօրդ տանիս : Եւ Յովնաթան
ըսաւ , Քա՛ւ լիցի , որ ես ստոյգ
գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ
քեզի համար չարիք որոշուած է ,
10 քեզի չիմացընեմ : Ու Դաւիթ ըսաւ
Յովնաթանին , Հապա թէ որ
քու հայրդ քեզի խստութեամբ պատասխան
տայ , ինծի ո՞վ պիտի իմացընէ
11 : Եւ Յովնաթան ըսաւ
Դաւիթին , Եկո՛ւր՝ դաշտը ելլենք .
ու երկուքնին դաշտը ելան :
12 Եւ Յովնաթան ըսաւ Դաւիթին ,
Ահա Իսրայէլին Տէր Աստուածը . թէ որ վաղը աս ատենը
կամ մէկալ օր իմ հայրս քննելով
տեսնեմ թէ Դաւիթին համար աղէկութիւն
մը կայ , և նոյն ատենը
մարդ չղրկեմ ու քեզի չյայտնեմ ,
Տէրը Յովնաթանին այսպէս ու 13
աւելի աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ
հայրս քեզի չարութիւն մը ընել
ուզէ , զանիկայ ալ քեզի պիտի յայտնեմ
, ու քեզ պիտի արձակեմ , որ
խաղաղութեամբ երթաս , ու Տէրը
քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ
հօրս հետն էր : Եւ ո՛չ միայն իմ 14
կենդանութեանս ատենը դուն ինծի
Տէրոջը ողորմութիւնը ընես՝ որ ես
չմեռնիմ , Այլ յաւիտեան քու ողորմութիւնդ 15
իմ տանէս յաւիտեան չըկտրես
, ո՛չ ալ ան ատենը՝ երբոր
Տէրը Դաւիթին բոլոր թշնամիները
երկրի վրայէն վերցընէ : Եւ 16
Յովնաթան Դաւիթին տանը հետ
դաշնակցութիւն ըրաւ , ու ըսաւ ,
Տէրը Դաւիթին թշնամիներէն վրէժ
առնէ : Ու Յովնաթան Դաւիթին 17
նորէն երդում ընել տուաւ՝
զանիկայ սիրելուն համար . քանզի
զանիկայ իր անձին պէս կը սիրէր :
Եւ Յովնաթան անոր ըսաւ , Վաղը 18
ամսագլուխ է , ու դուն պիտի փնտռուիս
, քանզի քու տեղդ պարապ
պիտի մնայ : Ու երրորդ օրը շուտով 19
իջնես , և գաս ան տեղը՝ ուր
որ գործին օրը պահուեցար , ու
Եզէլի քարին քովը նստիս : Ու 20
ես անոր քովը՝ նշանի մը նետելու
պէս՝ իրեք նետ պիտի նետեմ : Եւ 21
ահա մանչը պիտի խրկեմ՝ ըսելով ,
Գնա՛ նետերը գտիր . ու թէ որ
մանչուն ըսեմ , Ահա նետերը քեզմէ
աս դին են , զանոնք առ . ան ատենը
գաս . քանզի քեզի խաղաղութիւն
է , և Տէրը կենդանի է որ
բան մը չկայ . Բայց թէ որ մանչուն 22
այսպէս ըսեմ , Ահա նետերը
քեզմէ անդին է . ան ատենը երթաս
; քանզի Տէրը քեզ կը խրկէ :
Ու աս խօսքիս համար որ ես ու 23
դուն խօսեցանք , ահա Տէրը իմ ու
քու մէջ յաւիտեան վկայ ըլլայ :
Ուստի Դաւիթ դաշտին մէջը 24
պահուեցաւ . և ամսագլուխը հասնելով՝
թագաւորը կերակուր ուտելու
համար սեղան նստաւ : Եւ թագաւորը 25
իր սովորութեանը պէս իր
աթոռը՝ պատին կռթընած աթոռը
նստաւ . ու Յովնաթան ոտք ելաւ ,
և Սաւուղին քովը Աբեններ նըստաւ
, ու Դաւիթին տեղը պարապ
26 մնաց : Եւ Սաւուղ ան օրը բան
մը չխօսեցաւ , քանզի ըսաւ , Անոր
բան մը պատահեր է . անիկայ մաքուր
չէ ; անտարակոյս մաքուր պիտի
27 չըլլայ : Ու հետեւեալ օրը՝ ամսուն
երկրորդ օրն ալ Դաւիթին
տեղը պարապ էր . ուստի Սաւուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին ըսաւ ,
Յեսսէին որդին ինչո՞ւ համար երէկ
28 ու այսօր սեղանը չեկաւ : Եւ Յովնաթան
Սաւուղին պատասխան
տուաւ , Դաւիթ ինծի շատ աղաչեց
29 որ Բեթլէհէմ երթայ , Ու ըսաւ
, Շնորհք ըրէ , զիս խրկէ ,
քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազգատոհմը
զոհ կ'ընէ . ու իմ եղբայրս
ինծի պատուիրած է . և թէ
որ քու աչքերուդ առջեւը շնորհք
գտեր եմ , կ'աղաչեմ՝ զիս թող
տուր որ երթամ , ու եղբայրներս
տեսնեմ . աս պատճառաւ թագաւորին
30 սեղանը չեկաւ : Եւ Սաւուղին
բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Յովնաթանին դէմ , ու անոր ըսաւ
, Ո՛վ ապստամբ ու չար զաւակ
. ես չե՞մ գիտեր որ դուն
Յեսսէին որդին ընտրեցիր քեզ ու
մօրդ խայտառակելու համար .
31 Քանզի քանի որ Յեսսէին որդին
երկրիս վրայ ողջ է , դուն պիտի
չհաստատուիս , ո՛չ ալ քու թագաւորութիւնդ
. ուստի հիմա մա՛րդ
խրկէ , ու զանիկայ ինծի բեր ,
քանզի անիկայ մահու արժանի է :
32 Եւ Յովնաթան իր հօրը Սաւուղին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ինչո՞ւ
համար պիտի մեռցուի , անիկայ
33 ի՞նչ ըրաւ : Եւ Սաւուղ նիզակը
նետեց անոր , որ զանիկայ զարնէ .
ան ատենը Յովնաթան իմացաւ որ
իր հայրը որոշեր է Դաւիթը մեռցընել
34 : Ու Յովնաթան սաստիկ
բարկութեամբ սեղանէն ելաւ , ու
ամսուն երկրորդ օրը կերակուր չկերաւ
. քանզի Դաւիթին համար
սիրտը կոտրեցաւ , որովհետեւ իր
հայրը զանիկայ անարգեց :
Եւ Յովնաթան առաւօտուն դաշտը 35
ելաւ , ինչպէս որ Դաւիթին
հետ ժամանակ որոշեր էր , ու իր
հետը պզտիկ մանչ մը կար : Եւ 36
իր մանչուն ըսաւ , Վազէ , ու աս
իմ նետելու նետերս գտիր . ու
մանչուն վազած ատենը՝ անիկայ նետը
անկէ անդին նետեց : Ու երբոր 37
մանչը Յովնաթանին նետած նետին
տեղը գնաց , Յովնաթան մանչուն
ետեւէն կանչելով ըսաւ , Ահա
նետը քեզմէ անդին է : Եւ Յովնաթան 38
մանչուն ետեւէն կանչեց ,
Շուտ ըրէ , արտորցիր մի կենար :
Ու Յովնաթանին մանչը նետերը
ժողվեց , իր տիրոջը եկաւ : Բայց 39
մանչը բան մը չէր գիտեր . աս բանը
միայն Յովնաթանը ու Դաւիթը
գիտէին : Եւ Յովնաթան իր 40
գործիքները իր մանչուն տուաւ , ու
անոր ըսաւ , Գնա՛ քաղաքը տար :
Եւ մանչը գացածին պէս՝ Դաւիթ 41
հարաւային կողմէն ելաւ , ու երեսի
վրայ գետինը ինկաւ , ու իրեք անգամ
երկրպագութիւն ըրաւ . և
մէկզմէկ համբուրեցին , ու իրարու
վրայ լացին , մինչեւ որ Դաւիթ
չափէ դուրս լացաւ : Եւ Յովնաթան 42
Դաւիթին ըսաւ , Գնա՛ խաղաղութեամբ
, ինչպէս որ երկուքնիս
ալ Տէրոջը անունովը երդում
ըրինք ու ըսինք , Տէրը իմ ու քու
մէջ և իմ սերունդիս ու քու սերունդիդ
մէջը վկայ ըլլայ մինչեւ յաւիտեան
: Եւ Դաւիթ ելաւ գնաց . 43
Յովնաթան ալ քաղաքը մտաւ :

ԳԼ. ԻԱ

Ու Դաւիթ Նոբ գնաց Աքիմելէք 1
քահանային . և Աքիմելէք դողդողալով
Դաւիթը դիմաւորեց , ու
անոր ըսաւ , Ինչո՞ւ համար մինակ
ես , ու հետդ մարդ չկայ : Եւ 2
Դաւիթ Աքիմելէք քահանային ըսաւ
, Թագաւորը ինծի բան մը
հրամայեց , ու ինծի ըսաւ , Մարդ
մը չգիտնայ ան բանը՝ որուն համար
որ քեզ կը խրկեմ , ու ինչ որ քեզի
հրամայեցի . ու ես մանչերուն
մէկմէկ տեղ որոշեր եմ : Հիմա 3

Ի՞նչ կայ ձեռքիդ տակը՝ ինծի հինգ հաց տուր, կամ ինչ որ կը գտնուի։ 4 Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ձեռքիս տակը հասարակ հաց չկայ, միայն սուրբ հաց կայ. թէ որ մանչերը գոնէ կիներէ զգուշացած են՝ 5 (ուտեն)։ Եւ Դաւիթ քահանային պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Իրաւցընէ կիները մեզմէ հեռու են իմ ճամբայ ելած օրէս, ինչպէս երէկուընէ ու մէկալ օրուընէ. և մանչերուն ամանները մաքուր են. և ասս ալ հասարակ ճամբայ կընայ սեպուիլ, մանաւանդ որ այսօր ամաններուն մէջը ուրիշ հաց կը սրբ-6 ացուի։ Ուստի քահանան սուրբ հացը տուաւ անոր. քանզի հոն ուրիշ հաց չկար, բայց միայն առաջաւորութեան հացը, որ Տէրոջը առջևէն կը վերցուէր, որ վերցուած օրը տաք հաց կը դրուէր։ 7 Եւ այն օրը Սաւուղին ծառաներէն մէկը հոն Տէրոջը առջևը արգիլուած էր, ու անոր անունը Եդովմայեցի Դովէկ էր. անիկայ Սաւուղին հովիւներուն գլուխն էր։ 8 Եւ Դաւիթ Աքիմելէքին ըսաւ, Հոս ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ. քանզի թագաւորին գործը աճապարանքով ըլլալուն համար իմ սուրս ու զէնքերս հետս չառի։ 9 Եւ քահանան ըսաւ, Ահա Փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ Եղայի հովիտին մէջը մեռցուցիր, անիկայ եփուտին ետևը լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ. թէ որ կ'ուզես զանիկայ առնել, առ. քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ. ու Դաւիթ ըսաւ, Անոր նմանը չկայ. զանիկայ ինծի տուր։

10 Եւ այն օրը Դաւիթ ելաւ, ու Սաւուղին երեսէն փախաւ, և Գեթի Աքիւս 11 թագաւորին գնաց։ Ու Աքիւսին ծառաները անոր ըսին, Երկրին թագաւորը Դաւիթ ասիկայ չէ՞. ասոր համար չէ՞ր որ պարերուն մէջ իրարու պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին, Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ, ու Դաւ-12 իթ իր բիւրաւորները։ Եւ Դաւիթ այս խօսքերը իր սրտին մէջ դրաւ, ու Գեթի թագաւորին Աքիւսին երեսէն շատ վախցաւ։ 13 Եւ անոնց առջևը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը զինքը խենդ ձևացուց. դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր, ու լորձունքները մօրուքին վրայ կը վազցընէր։ 14 Եւ Աքիւս իր ծառաներուն ըսաւ, Ահա այս մարդուն խենդ ըլլալը կը տեսնէք. զանիկայ ինչո՞ւ համար ինծի բերիք։ 15 Միթէ ես խենդերու կարօ՞տ եմ, որ ասիկայ իմ առջևս բերիք խենդութիւն ընելու համար. ասիկայ իմ տո՞ւնս մտնէ։

ԳԼ. ԻԲ

Եւ Դաւիթ անկէ գնաց, ու ազատեցաւ Ոդողոմի քարայրը հասաւ. ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին, ու հոն անոր իջան։ 2 Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող՝ պարտք ունեցող ու սիրտը վիրաւորուած մարդիկները անոր քով ժողվուեցան, և անիկայ անոնց վրայ զօրագլուխ եղաւ. ու անոր քով չորս հարիւրի չափ մարդ եղան։

3 Եւ Դաւիթ անկէ Մովաբի Մասփան գնաց, ու Մովաբի թագաւորին ըսաւ, Կ'աղաչեմ, իմ հայրս ու մայրս ձեր քով կենան, մինչև որ գիտնամ՝ թէ Աստուած ինծի ինչ պիտի ընէ։ 4 Ու զանոնք Մովաբի թագաւորին առջևը բերել տուաւ. և անոնք անոր քով բնակեցան, որչափ ժամանակ որ Դաւիթ բերդին մէջ կեցաւ։

5 Եւ Գադ մարգարէն Դաւիթին ըսաւ, Բերդին մէջ մի նստիր. ելիր Յուդայի երկիրը գնա։ Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ։

6 Եւ Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկները գտնուեր են. ու Սաւուղ Գաբաայի մէջ Ռամայի ծառին տակը նստեր էր, ու նիզակը իր ձեռքն էր, և իր ամէն ծառաները ալ իր բոլորտիքը կայներ էին։ 7 Ու Սաւուղ իր քովը կայնող ծառաներուն ըսաւ, Մտիկ ըրէք Բենիամինի մարդիկ ըսէք. Միթէ Յեսսէի որդին ամէնուդ ալ արտեր ու այգինե՞ր պիտի տայ, ամէնքնիդ ալ հազարապետներ ու 8 հարիւրապետնե՞ր պիտի ընէ, Որ ամէնքդ ինծի դէմ միաբաներ էք. ու Յեսսէի որդւոյն իմ որդւոյս հետ ըրած դաշնակցութիւնը իմ ականջիս բացող մը չկայ. և ձեր մէջ մարդ մը չկայ որ ինծի համար ցաւի, ու ինծի յայտնէ թէ իմ որդիս իմ ծառաս ինծի դէմ ասոր հանեց, որ դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ հիմա այսօր կը տեսնէք։

9 Եւ Սաւուղին ծառաներուն վերակացուն Եդովմայեցի Դովէկ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Յեսսէի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ Աքիտովբի որդւոյն Աքիմելէքին. 10 Ու անիկայ անոր համար Տէրոջը հարցուց, ու անոր պաշար տուաւ, և անոր Փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ։

11 Ու թագաւորը մարդ խրկեց, ու Աքիտովբի որդին Աքիմելէք քահանան, ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քահանաները կանչեց. ու ամէնքն ալ թա-12 գաւորին եկան։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Ո՛վ որդի Աքիտովբայ՝ մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ, Ահա հոս 13 եմ՝ տէր իմ։ Եւ Սաւուղ անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու Յեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանեցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր տուիր, և անոր համար Աստուծոյ հարցուցիր, որ անիկայ ելլէ ինծի դարանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ այսօր 14 կ'ընէ։ Եւ Աքիմելէք պատասխան տուաւ թագաւորին ու ըսաւ, Քու բոլոր ծառաներուդ մէջ ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս, որ թագաւորին փեսայ, քու ատեաններդ վերակացուն, ու քու տանդ մէջ 15 պատուաւոր է։ Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցընելու. քաւ լիցի. թագաւորը իր ծառային վրայ, ու իմ հօրս բոլոր տանը վրայ բան մը չդնէ. քանզի քու ծառադ այս բոլոր բաներէն պզտիկ կամ մեծ բան մը չէր գիտեր։ 16 Եւ թագաւորը ըսաւ, Ո՛վ Աքիմելէք՝ անպատճառ պիտի մեռնիս, թէ դուն և թէ քու հօրդ բոլոր տունը։ 17 Ու թագաւորը իր քովը կայնող սուրհանդակներուն ըսաւ, Դարձէք՝ Տէրոջը քահանաները մեռցուցէք. քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետ է, և անոր փախչիլը գիտնալով՝ ինծի չյայտնեցին. բայց թագաւորին ծառաները չուզեցին իրենց ձեռքը երկնցընել՝ Տէրոջը քահանաները զարնելու։ 18 Եւ թագաւորը Դովէկին ըսաւ, Դո՛ւն դարձիր, ու քահանաները զարկ։ Ու Եդովմայեցի Դովէկ դարձաւ, և քահանաները զարկաւ, ու այն օրը անիկայ ութսունըհինգ մարդ մեռցուց, որ քթանէ եփուտ կը հագնէին։ 19 Եւ քահանաներուն Նոբ քաղաքը սուրի բերնէ անցուց. էրիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը, տղայէն մինչև կաթնկեր մանուկը, ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը սուրի բերնէ անցուց։

20 Եւ Աքիտովբեան Աքիմելէքին մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիաթար էր, ազատեցաւ, ու փախաւ Դաւիթին ետևէն գնաց։ 21 Եւ Աբիաթար Դաւիթին պատմեց թէ Սաւուղ Տէրոջը քահանաները մեռցուց։ 22 Եւ Դաւիթ Աբիաթարին ըսաւ, Ես այն օրը գիտէի որ Եդովմայեցի Դովէկ հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սաւուղին պիտի պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր մարդիկներուն մահուանը ես պատճառ եղայ։ 23 Իմ քովս նստէ, մի վախնար. քանզի իմ հոգիս փնտռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ. բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ԳԼ. ԻԳ

Եւ Դաւիթին իմացուցին, ըսելով, Ահա փղշտացիք Կէիլայի հետ պատերազմ կ'ընեն, ու կալերը կը կողոպտեն։ 2 Եւ Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Երթամ այս փղշտացիները զարնե՞մ։ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ, Գնա փղշտացիները զարկ, ու Կէիլան ազատէ։ 3 Եւ Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին, Ահա մենք հոս Յուդայի մէջ կը վախնանք. ալ որչափ աւելի թէ որ Կէիլա երթանք Փղշտացւոց զօրքերուն դէմ։ 4 Ու Դաւիթ նորէն մէյ մըն ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ելի՛ր Կէիլա իջի՛ր. քանզի ես Փղշտացիները քու ձեռքդ կու տամ։ 5 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէիլա գնաց, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ. ու անոնց անասունները տարաւ, և զանոնք մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու Դաւիթ Կէիլայի բնակիչները ազատեց։ 6 Եւ Աքիմելէքին որդին Աբիաթար Դաւիթին քովը Կէիլա փախած ատենը՝ եփուտը ձեռքը բռնած իջաւ։

7 Ու երբոր Սաւուղին իմացուցին, թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է, Սաւուղ ըսաւ, Աստուած իմ ձեռքս մատներ է զանիկայ. քանզի դռներ ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ մտեր գոցուեր է։ 8 Եւ Սաւուղ բոլոր ժողովուրդը պատերազմի կանչեց, որ Կէիլա իջնէ, ու Դաւիթը 9 և անոր մարդիկները պաշարէ։ Իսկ Դաւիթ իմացաւ որ Սաւուղ իրեն համար գաղտուկ չարութիւն մը կը լարէ, ու Աբիաթար քահանային 10 ըսաւ, Եփուտը մօտեցո՛ւր։ Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, քու ծառադ ստոյգ լսեց որ Սաւուղ Կէիլայի վրայ գալ կ՚ուզէ, որ քաղաքը իմ պատճառովս 11 աւրէ։ Արդեօք Կէիլայի բնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնե՞ն, ու ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաւուղ հոս պիտի իջնէ՞. ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ։ Եւ 12 Տէրը ըսաւ, Պիտի իջնէ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Կէիլայի բնակիչները զիս ու իմ մարդիկներս Սաւուղին ձեռքը պիտի մատնե՞ն։ Եւ 13 Տէրը ըսաւ, Պիտի մատնեն։ Ասոր վրայ Դաւիթ ու անոր մարդիկները վեց հարիւր մարդու չափ ելան՝ Կէիլայէն գացին, և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային. ու երբոր Դաւիթին Կէիլայէն ելլելը Սաւուղին իմացուցին, ան երթալէն ետ կեցաւ։

14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տեղուանքը կը նստէր. ու Զիփի անապատին մէջ լեռան մը վրայ նստաւ։ Եւ Սաւուղ ամէն օր զանիկայ կը փնտռէր. բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց զանիկայ։ 15 Ու Դաւիթ տեսաւ որ Սաւուղ իր անձը փնտռելու ելեր է. և Դաւիթ Զիփի անապատը անտառի մը մէջ էր։

16 Ու Սաւուղի որդին Յովնաթան ելաւ՝ անտառը գնաց Դաւիթին, ու անոր ձեռքը Աստուծով 17 զօրացուց։ Եւ անոր ըսաւ, Մի՛ վախնար, քանզի իմ հօրս Սաւուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ, ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս, ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ. և աս բանը իմ հայրս Սաւուղն ալ գիտէ։ 18 Ու երկուքին Տէրոջը առջեւը ուխտ ըրին. և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց, բայց Յովնաթան իր տունը գնաց։

19 Ու Զիփացիք Գաբաա ելան Սաւուղին, ու ըսին, Ահա Դաւիթ մեր քովը ամուր տեղուանքը անտառին մէջ՝ Եքելա բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պահուած է։ 20 Հիմա՛ ո՛վ թագաւոր, ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի, իջի՛ր, ու զանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի մնայ։ 21 Ու Սաւուղ ըսաւ, Դուք Տէրոջմէն օրհնեա՛լ ըլլաք, որ ինծի ցաւակից եղաք։ 22 Արդէն գացէք, ու աւելի աղէկ գիտցէք, և անոր ոտքին կոխած տեղը գիտցէք ու տեսէք, և ո՛վ զանիկայ հոն տեսեր է, քանզի ինծի ըսած են թէ անիկայ շատ խորամանկ է։ 23 Ուստի նայեցէք, ու անոր բոլոր պահուըտելու տեղուանքը իմացէք, և ստուգելով ինծի դարձէք, և ձեզի հետ երթամ. ու թէ որ անիկայ այն երկրին մէջն է, զանիկայ Յուդայի բոլոր հազարաւորներուն մէջէն աղէկ մը պիտի փնտռեմ։ 24 Ու անոնք ելան, և Սաւուղին առջեւէն Զիփ գացին. ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը 25 նստեր էր։ Եւ Սաւուղ իր մարդիկներովը զանիկայ փնտռելու գնաց. ու երբոր Դաւիթին իմացուցին, վէմը իջաւ, և Մաոնի անապատին մէջ նստաւ. ու Սաւուղ լսեց, ու Դաւիթին ետեւէն Մաոնի 26 անապատը վազեց։ Եւ Սաւուղ լեռանը աս կողմէն կ՚երթար, Դաւիթ ալ իր մարդիկներովը լեռանը անդիի կողմէն կ՚երթար. ու Դաւիթ կը փութար որ Սաւուղին երեսէն փախչի. բայց Սաւուղ ու իր մարդիկները Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պատե27 ցին, որ զանոնք բռնեն։ Եւ լրաբեր մը եկաւ Սաւուղին ու ըսաւ, Շուտո՛վ եկուր, քանզի Փղշտա28 ցիք երկիրը կոխեցին։ Ասոր համար Սաւուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ գնաց, որ Փղշտացւոց դէմ գնէ. անոր համար ան տեղին անունը Սելա Մահլեկոթ ըսուեցաւ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Դաւիթ անկէ ելաւ, ու Էնգադդիի ամուր տեղուանքը նստաւ։ 2 Ու երբոր Սաւուղ Փղշտացիներէն ետ դարձաւ, անոր իմացուցին ու ըսին, Ահա Դաւիթ Էն3 գադդիի անապատին մէջն է։ Եւ Սաւուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ, ու գնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները փնտռէ այծեամներուն ժայռե4 րուն վրայ։ Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախները եկաւ, ու հոն մէկ քարայր մը կար. ու Սաւուղ հարկաւորութեան համար ներս մտաւ. և Դաւիթ իր մարդիկներովը քարայրին ներսի դին 5 նստեր էր։ Ու Դաւիթին մարդիկները անոր ըսին, Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է, թէ Քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ, և քու աչքերուդ հաճոյ երեւցածը ըրէ անոր։ Ու Դաւիթ ելաւ, և Սաւուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ կտրեց։ 6 Բայց անկէ ետքը Դաւիթին սիրտը խղճաց, Սաւուղին վերարկուին ծայրը կտրելուն վրայ։ 7 Ու իր մարդիկներուն ըսաւ, Աստուած չընէ որ Տէրոջը օծեալին՝ իմ տիրոջս աս բանը ընեմ, ձեռքս անոր վրայ երկնցնելով. քանզի անիկայ Տէրոջը օծեալն է։ 8 Եւ Դաւիթ աս խօսքերով իր մարդիկները զսպեց, ու զանոնք չթողուց որ Սաւուղին վրայ յարձակին։ Եւ Սաւուղ քարայրէն դուրս ելաւ, ու իր ճամբան գնաց։

9 Անկէ ետև Դաւիթ ալ քարայրէն դուրս ելաւ, ու Սաւուղին ետեւէն կանչելով ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ թագաւոր։ Ու երբոր Սաւուղ ետին նայեցաւ, Դաւիթ երեսը գետինը ծռելով երկրպագութիւն ըրաւ։ 10 Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաւուղին, Ինչո՞ւ համար մարդոց խօսքը մտիկ կ՚ընես, որ [illegible] կ՚ըսեն թէ Ահա Դաւիթ քեզի չարութիւն ընելու կը փնտռէ։ 11 Ահա այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն, որ Տէրը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատնեց. ու ըսին որ քեզ մեռցնեմ, բայց ես քեզի խնայեցի, ու ըսի, Ես իմ ձեռքս իմ տիրոջս վրայ չեմ երկնցըներ, քանզի անիկայ Տէրոջը օծեալն է։ 12 Ու տե՛ս, հայրս իմ, տե՛ս, քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքիս մէջն է. ու ես քու վերարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չմեռցուցի. ատկէ հասկցի՛ր ու տե՛ս, որ իմ ձեռքիս մէջ չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ, ու քեզի յանցանք մը չեմ ըրած, բայց դուն զիս մեռցնելու կ՚աշխատիս։ 13 Տէրը դատաստան ընէ իմ ու քու մէջ, ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ առնէ. բայց իմ ձեռքս քու վրադ չըլլայ։ 14 Ինչպէս որ հին առակը կ՚ըսէ, Անօրէններէն անօրէնութիւն կ՚ելլէ. բայց իմ ձեռքս քու վրադ չըլլայ։ 15 Իսրայէլի թագաւորը որո՞ւն ետեւէն ելեր է, և դուն որո՞ւն ետեւէն կը հալածես. մեռած շան մը ետեւէ, լուի մը ետեւէ՞։ 16 Ուստի Տէրը դատաւոր ըլլայ, և իմ ու

քու մէջ դատաւորն ըլլայ ․ և տեսնէ ու պաշտպանէ զիս, և քու ձեռքէդ ազատէ ։

17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքերը Սաւուղին խօսիլը լմնցուց, Սաւուղ ըսաւ ․ Որդեակս իմ Դաւիթ, ասիկա՞ քու ձայնդ է ․ և Սաւուղ 18 իր ձայնը վերցուց ու լացաւ ․ Ու Դաւիթին ըսաւ ․ Դուն ինծմէ արդար ես ․ վասն զի դուն ինծի բարիք հատուցիր, բայց ես քեզի չարիք 19 հատուցի ։ Ու դուն այսօր քու ինծի ըրած աղէկութիւնդ յայտնեցիր, որովհետև Տէրը զիս քու ձեռքդ մատնեց, ու դուն զիս չսպան20նեցիր ։ Վասն զի մէկ մարդ մը իր թշնամին գտնելու ըլլայ, զանիկայ թող կու տայ որ խաղաղութեամբ երթայ ․ ուստի այսօր քու ինծի ըրածիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա21րիք հատուցանէ ։ Եւ հիմա աղէկ գիտեմ որ դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս ․ ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ մէջ 22 պիտի հաստատուի ։ Եւ հիմա Տէրոջմով ինծի երդում ըրէ՛ թէ ինծմէ ետքը իմ սերունդս պիտի չջնջես, ու իմ հօրս տունէն իմ ա23նունս բնաջնջես պիտի չընես ։ Եւ Դաւիթ Սաւուղին երդում ըրաւ ։ Եւ Սաւուղ իր տունը գնաց, ու Դաւիթ իր մարդիկներովը ամուր տեղը ելան ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Սամուէլ մեռաւ, ու բոլոր Իսրայէլը ժողվուեցան ու անոր համար սուգ ըրին ․ ու զանիկայ Ռամայի մէջ իր տունը թաղեցին ։ Եւ Դաւիթ ելաւ Փառանի անապատը իջաւ ։

2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար, ու անոր գործը Կարմեղոսի մէջ էր ․ և անիկայ խիստ մեծ մարդ էր, ու երեք հազար ոչխար և հազար այծ ունէր ․ ու իր ոչխարները ասրակտուր ընելու համար Կարմեղոսի մէջ 3 կը գտնուէր ։ Եւ ան մարդուն անունը Նաբաղ էր, ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա ․ և կինը խոհեմամիտ ու գեղեցկադէմ էր, բայց էրիկը խստասիրտ ու չարագործ էր, ու անիկայ Քաղեբեան էր ։

4 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ լսեց որ Նաբաղ իր ոչխարները ասրակտուր կ՚ընէ ։ 5 Ու Դաւիթ տասը մանչ ղրկեց, և Դաւիթ մանչերուն ըսաւ, Կարմեղոս ելէք, ու Նաբաղին գացէք, և իմ անունովս անոր ողջութիւնը հարցուցէք ․ 6 Ու անոր այսպէս ըսէք, Ո՛ղջ կեցիր ․ քեզի և քու տանդ ու քու բոլոր ստացուածքիդ խաղաղութիւն 7 ըլլայ ։ Եւ հիմա լսեցի որ ոչխարներդ ասրակտուր կ՚ընես ․ քու հովիւներդ մեր հետն էին, անոնց վնաս մը չտուինք, ու անոնք Կարմեղոսի մէջ որչափ ատեն որ կեցան, անոնց մէկ բանը չկորսուեցաւ ։ 8 Քու մանչերուդ հարցուր, ու քեզի թող ըսեն ․ ուստի աս մանչերը քու աչքերուդ առջևը շնորհք թող գտնեն, վասն զի բարի օր եկանք ․ ինչ որ հնար է քու ծառաներուդ ու քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռքդ եկածը տուր ։ 9 Եւ Դաւիթին մանչերը գացին, ու աս բոլոր խօսքերուն համեմատ Դաւիթին անունովը Նաբաղին զրուցեցին, ու կեցան ։ 10 Եւ Նաբաղ Դաւիթին ծառաներուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Դաւիթը ո՞վ է, ու Յեսսէի որդին ո՞վ է ․ աս օրերս իրենց տէրերուն երեսէն փախչող ծառաները շատցեր են ։ 11 Եւ իմ հացս, ջուրս ու ասրակտուր ընողներուս համար մորթած անասուններս առնեմ՝ ու անո՞նք մարդիկներուն տամ, որոնց ուսկից ըլլալը չեմ գիտեր ։ 12 Եւ Դաւիթին մանչերը իրենց ճամբան դարձան, ու գացին աս բոլոր խօսքերը անոր պատմեցին ։ 13 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն ըսաւ, Ամեն մարդ իր սուրը մէջքը կապէ ․ ու ամեն մարդ իր սուրը մէջքը կապեց ․ և Դաւիթ ալ իր սուրը մէջքը կապեց ․ ու Դաւիթին ետևէն չորս հարիւրի չափ մարդ ելաւ, ու երկու հարիւր մարդ ալ կարասիներուն քովը մնացին ։

14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբաղին

կնկանը Աբիգեային իմացուց ու ըսաւ, Ահա Դաւիթ անապատէն մարդիկներ ղրկեց մեր տէրը ողջունելու համար ․ իսկ անիկայ խստախօսեցաւ անոնց հետ ։ 15 Բայց ան մարդիկները մեզի հետ շատ աղէկ էին, ու մեզի վնաս մը չտուին ․ և դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց հետ պտըտեցանք, մեզմէ բան մը 16 չկորսուեցաւ ։ Անոնք մեզի պարիսպ էին թէ գիշերը և թէ ցորեկը, որչափ ատեն որ անոնց քովը ոչխար17ները կ՚արածէինք ։ Ու հիմա գիտցիր ու տե՛ս թէ ինչ պիտի ընես, վասն զի մեր տիրոջը վրայ և անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը հասած է ․ որովհետև անիկայ այնպէս չար մարդ մըն է, որ անոր հետ մարդ չկրնար խօսիլ ։

18 Եւ Աբիգեա շուտով երկու հարիւր հաց, ու երկու տիկ գինի, և հինգ եփած ոչխար, ու հինգ գրիւ բոհրած ցորեն, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու երկու հարիւր չորցած թուզ առաւ, ու զանոնք էշերու վրայ դրաւ ։ 19 Եւ իր ծառաներուն ըսաւ, Առջևս անցէք ․ ահա ես ձեր ետևէն կու գամ ․ բայց իր էրկանը Նաբաղին չիմացուց ։ 20 Ու երբոր էշին վրայ հեծած՝ լերանը գաղտնի տեղէն կ՚իջնէր, ահա Դաւիթ ու անոր մարդիկները անոր առջևը կ՚իջնէին ․ ու անիկայ անոնց հանդիպեցաւ ։ 21 Եւ Դաւիթ ըսեր էր, Արդարև անապատին մէջ աս մարդուն բոլոր ունեցած բաները պարապ տեղը պահեր եմ ․ ու անոր բոլոր ունեցածէն բան մը չկորսուեցաւ ․ և անիկայ ինծի աղէկութեան փոխարէն գէշութիւն ըրաւ ։ 22 Աստուած Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու աւելի ալ ընէ, թէ որ մինչև վաղը առտու անոր մարդիկներէն մէկ էրիկ մարդ մը ողջ թողում ։

23 Ու Աբիգեա Դաւիթը տեսածին պէս շուտով իշուն վրայէն իջաւ, և Դաւիթին առջևը երեսի վրայ ինկաւ, մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ ։ 24 Ու անոր ոտքը ինկաւ ու ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ, յանցանքը իմ վրաս ըլլայ ․ բայց հրաման տուր՝ որ քու աղախինդ քու առջևդ խօսի, և քու աղախնոյդ խօսքերը մտիկ ըրէ ։ 25 Կ՚աղաչեմ՝ որ իմ տէրս աս չար մարդուն՝ Նաբաղին համար իր սրտին մէջ բան մը չդնէ ․ վասն զի իր անունին պէս ինքն ալ անանկ է ․ անոր անունը Նաբաղ է, ու անզգամութիւնը իր հետն է ․ բայց ես քու աղախինդ իմ տիրոջս ղրկած մանչերը չտեսայ ։ 26 Եւ հիմա, ո՛վ տէր իմ, Տէրը կենդանի է, ու քու հոգիդ ալ կենդանի է, որ Տէրը քեզ չթողուց որ արիւն թափես, ու քու վրէժդ քու ձեռքովդ առնես ․ և հիմա քու թշնամիներդ ու իմ տիրոջս գէշութիւն ուզողները Նաբաղին պէս ըլլան ։ 27 Ու հիմա աս ընծան որ քու աղախինդ իմ տիրոջս բերաւ, թո՛ղ իմ տիրոջս ետևէն եկող մանչերուն տրուի ։ 28 Կ՚աղաչեմ, քու աղախնիդ յանցանքը ներէ ․ վասն զի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատուն տուն պիտի շինէ ․ որովհետև իմ տէրս Տէրոջը պատերազմները պատերազմեցաւ, ու քու օրերուդ մէջ քու վրադ չարութիւն մը չգտնուեցաւ ։ 29 Բայց թէ և քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ փնտռելու համար մէկ մարդ մը ոտք ելած է, իմ տիրոջս հոգին քու Տէր Աստուծոյդ առջևը՝ կենաց ծրարին մէջը ծրարուած պիտի ըլլայ ․ բայց անիկայ քու թշնամիներուդ հոգիները պարսատիկի մէջէն նետած քարի պէս պիտի նետէ ։ 30 Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար ըսած աղէկութիւնները իմ տիրոջս ընէ, ու քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնէ, 31 Անիկայ քեզի գայթակղութիւն մը ու իմ տիրոջս սրտին խիղճ մը չըլլայ, թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր, կամ թէ իմ տէրս իր վրէժը ինքը առաւ ․ ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ, քու աղախինդ միտքդ բերես ։

32 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեային, Օրհնեա՜լ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը, որ այսօր քեզ ղրկեց զիս դիմաւորելու ․ 33 Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ, և դուն ալ

օրհնեալ ըլլաս , որ այսօր զիս ար-
գիլեցիր որ արիւն չթափեմ , ու իմ
34 վրէժս ձեռքովս չառնեմ : Բայց
Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ զիս
արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն ,
կենդանի է , թէ որ դուն շուտով
չգայիր ու առջեւս չելլէիր , մինչեւ
լոյսը առաւօտուն 'Նաբաղին մէկ երիկ
35 մարդը չէր մնար : Ու Դաւիթ
անոր բերած ընծաները անոր ձեռքէն ա-
ռաւ , ու անոր ըսաւ , Խաղաղու-
թեամբ տունդ գնա · ահա խօսքդ
մտիկ ըրի ու քու խնդիրքդ ըն-
դունեցի :

36 Ու Աբիգեա 'Նաբաղին գնաց ,
ու ահա անիկայ իր տանը մէջ թա-
գաւորական կոչունքի պէս կոչունք
կ'ընէր · և 'Նաբաղին սիրտը զուար-
թացեր էր , ու անիկայ շատ գի-
նովցեր էր · ատոր համար մինչեւ ա-
ռաւօտեան լոյսը պզտիկ կամ մեծ
37 բան մը չպատմեց անոր : Ու ա-
ռաւօտուն երբոր 'Նաբաղ գինիէն
զգաստացաւ , ան ատեն անոր կի-
նը աս բաները անոր պատմեց · ու
անոր սիրտը իր ներսի դին մեռաւ ,
38 ու քարի պէս եղաւ : Ու տասը
օրի չափ անցնելէն ետեւ , Տէրը զար-
կաւ 'Նաբաղը , որ մեռաւ :

39 Ու Դաւիթ 'Նաբաղին մեռնիլը
լսելով ըսաւ , Օրհնեալ է Տէրը ,
որ 'Նաբաղին ձեռքէն եղած նա-
խատինքիս դատաստանը ինքը դա-
տեց , ու իր ծառան չարութենէ ետ
պահեց · և Տէրը 'Նաբաղին չարու-
թիւնը անոր գլուխը դարձուց : Ու
Դաւիթ մարդ խրկեց՝ և Աբիգեային
խօսեցաւ , որ զանիկայ իրեն կնիկ
40 առնէ : Ու Դաւիթին ծառաները
Կարմեղոս գացին Աբիգեային , ու
անոր հետ խօսեցան ու ըսին , Դա-
ւիթ մեզ քեզի խրկեց , որ քեզ ի-
41 րեն կնիկ առնէ : Ու անիկայ ե-
լաւ ու երեսի վրայ մինչեւ գետինը
երկրպագութիւն ըրաւ , ու ըսաւ ,
Ահա քու աղախինդ իմ տիրոջս ծա-
ռաներուն ոտքերը լուալու համար
42 աղախին թող ըլլայ : Ու Ա-
բիգեա շուտով ոտք ելաւ , ու իրեն
սպասաւորութիւն ընող հինգ աղ-
ջիկներուն հետ էշը հեծաւ , ու Դա-
ւիթին պատգամաւորներուն ետեւէն
գնաց , և անոր կնիկը եղաւ :

Ու Դաւիթ Յեզրայէլէն ալ Ա- 43
քինոամը առաւ · ու անոնց երկուքն
ալ անոր կնիկները եղան : Բայց 44
Սաւուղ իր Միքող աղջիկը՝ որ
Դաւիթին կնիկն էր՝ Գաղիմցի
Լայիսի որդւոյն Փաղտիէլին տուաւ :

ԳԼ. ԻԶ.

Ու Զիփացիք Գաբաա գացին 1
Սաւուղին , ու ըսին , Ահա
Դաւիթ Յեսիմոնի դիմացը Եքե-
ղայի բլուրին վրայ պահուած է :
Ու Սաւուղ ելաւ Զիփի անապա- 2
տը իջաւ Իսրայէլի երեք հազար
ընտրուած մարդիկներով , որ Զի-
փի անապատին մէջ Դաւիթը
փնտռէ : Ու Սաւուղ Յեսիմոնի 3
դիմացը Եքեղայի բլուրը՝ ճամբուն
վրայ բանակեցաւ : Դաւիթ ալ
անապատին մէջը նստեր էր · ու
երբոր տեսաւ որ Սաւուղ իր ե-
տեւէն անապատը կու գայ , Դաւիթ 4
լրտեսներ խրկեց , ու Սաւուղին
ստոյգ գալը իմացաւ :

Ու Դաւիթ [illegible] ելաւ , և 5
Սաւուղին բանակ դրած տեղը ե-
կաւ · ու Դաւիթ Սաւուղն ու
անոր զօրավարին՝ Ներեան Աբեննե-
րին պառկած տեղը տեսաւ · Բայց
Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը պառ-
կեր էր , ու ժողովուրդը անոր բո-
լորտիքը բանակեր էին : Ու Դա- 6
ւիթ պատասխան տուաւ , ու Քե-
տացի Աքիմելէքին ու Յովաբին
եղբօրը՝ Շարուհեան Աբեսսային ը-
սաւ , Ո՞վ ինծի հետ Սաւուղին
քովը բանակը կ'իջնէ : Ու Աբես-
սա ըսաւ , Ես քեզի հետ կ'իջնեմ :
Ու Դաւիթ Աբեսսային հետ գիշե- 7
րով ժողովուրդին մէջը մտաւ · և
ահա Սաւուղ կառքերուն մէջտեղը
պառկեր կը քնանար · անոր նիզա-
կը գլխուն քովը գետինը ցցուած
էր , և Աբեններ ու ժողովուրդը
անոր բոլորտիքը պառկեր էին :
Ու Աբեսսա Դաւիթին ըսաւ , 8
Աստուած այսօր քու թշնամիդ քու
ձեռքդ մատնեց · ու հիմա թող
տուր որ նիզակով մէկ անգամին

գետինը ցցեմ զանիկայ , ու չկրկ-
9 նեմ հարուածը : Բայց Դաւիթ
Աբեսսային ըսաւ , Զանիկայ մի
մեռցըներ · քանզի Տէրոջը օծեալին
ձեռք կրնայ մէկը երկնցընել ու ան-
10 մեղ ըլլալ : Ու Դաւիթ ըսաւ ,
Տէրը կենդանի է որ զանիկայ Տէրը
պիտի զարնէ , կամ անոր օրը
պիտի գայ ու մեռնի , կամ թէ պա-
տերազմի մէջ պիտի մտնէ ու մեռ-
11 նի : Աստուած չընէ որ Տէրոջը օ-
ծեալին դէմ ձեռքս երկնցընեմ ·
միայն թէ հիմա անոր գլխուն քովի
նիզակը ու ջուրին կուժը առ ու
12 երթանք : Ու Դաւիթ Սաւուղին
գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին
կուժը առաւ ու գացին , և տե-
սնող չկար , իմացող չկար ու արթըն-
ցող չկար · որովհետեւ ամէնքը կը
քնանային · քանզի Տէրոջը կողմանէ
անոնց վրայ խորունկ քուն մը ինկեր
էր :

13 Ու Դաւիթ անդիի կողմը ան-
ցաւ , ու լեռանը գլխուն վրայ հե-
ռուանց կայնեցաւ , ու անոնց մէջը
14 մեծ միջոց կար : Ու Դաւիթ ժո-
ղովուրդին ու Ներեան Աբեններին
կանչելով ըսաւ , Ա՛յ Աբեններ ,
պատասխան չե՞ս տար · ու Աբեն-
ներ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Դուն ո՞վ ես , որ թագաւորին կը
15 կանչես : Ու Դաւիթ Աբեններին
ըսաւ , Դուն երիկ մարդ չե՞ս · ու
Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ ·
ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թա-
գաւորին պահպանութիւն չըրիր ·
քանզի ժողովուրդէն մէկը քու տէրդ
16 թագաւորը մեռցընելու եկաւ : Աս
քու ըրած բանդ աղէկ չէ · կենդա-
նի է Տէրը՝ որ դուք մեռնելու ար-
ժանի էք , քանզի Տէրոջը օծեալին՝
ձեր տիրոջը պահպանութիւն չը-
րիք · ու հիմա նայէ , թագաւորին
նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջու-
17 րին կուժը ո՞ւր է : Ան ատենը
Սաւուղ Դաւիթին ձայնը ճանչ-
ցաւ ու ըսաւ , Որդեակ իմ Դա-
ւիթ՝ ասիկայ քու ձայնդ է · ու
Դաւիթ ըսաւ , Ա՛յ տէր իմ թա-
18 գաւոր , իմ ձայնս է : Ու ըսաւ ,
Իմ տէրս ինչո՞ւ համար այսպէս իր
ծառային ետեւէն ինկեր է · քանզի
ինչ ըրի , ու ձեռքիս մէջ ինչ
չարութիւն կայ : Ու հիմա իմ 19
տէրս թագաւորը իր ծառային խօս-
քերը թող մտիկ ընէ · թէ որ
Տէրը քեզ իմ վրաս ոտք հանեց ,
թող զոհ մը ընդունի · բայց թէ
որ մարդոց որդիքը ոտք հաներ են ,
անոնք Տէրոջը առջեւը անիծեալ ըլ-
լան · քանզի զիս այսօր վռնտեցին՝
որ Տէրոջը ժառանգութեանը հետ
չմիանամ , ու ինծի ըսին , Գնա՛
օտար աստուածներու ծառայու-
թիւն ըրէ : Ու հիմա Տէրոջը 20
առջեւը իմ արիւնս գետինը չիյնայ ·
քանզի Իսրայէլի թագաւորը մէկ
լու մը փնտռելու եկաւ , ինչպէս որ
մէկ մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւի
մը ետեւէ կ'իյնայ :

Ու Սաւուղ ըսաւ , Մեղք գոր- 21
ծեցի · դարձի՛ր՝ որդեակ իմ Դա-
ւիթ · իմ հոգիս այսօր քու աչքի-
րուդ պատուական երեւնալուն հա-
մար՝ քեզի մէյմըն ալ չարութիւն
պիտի չընեմ · ահա յիմարութիւն
ըրի , ու մեծապէս սխալեցայ : Ու 22
Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ , Ահա թագաւորին նիզակը ·
մանչերուն մէկը թող գայ ու զա-
նիկայ առնէ : Ու Տէրը ամէն մար- 23
դուն իր արդարութեանը ու իր հա-
ւատարմութեանը փոխարէնը հա-
տուցանէ · որովհետեւ Տէրը քեզ
այսօր իմ ձեռքս տուաւ , բայց ես
Տէրոջը օծեալին ձեռքս երկնցընել
չուզեցի : Ու ահա ինչպէս որ քու 24
հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պա-
տուական երեւցաւ , իմ հոգիս ալ
Տէրոջը առջեւը այնպէս պատուական
երեւնայ , ու զիս ամէն նեղութենէ
ազատէ : Ու Սաւուղ Դաւիթին 25
ըսաւ , Որդեակ իմ Դաւիթ , օրհ-
նեալ ըլլաս · քու գործերուդ մէջ
յաջողութիւն պիտի գտնես , ու
նաեւ յաղթող պիտի ըլլաս : Ու
Դաւիթ իր ճամբան գնաց , ու Սա-
ւուղ իր տեղը դարձաւ :

ԳԼ. ԻԷ.

Ու Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ , 1
Վերջապէս մէկ օր մը Սաւուղին

[illegible]

ԳԼ. ԻԸ.

[illegible]

[illegible]

ԳԼ. ԻԹ.

[illegible]

հազարներովը կ'անցնէին. և Դաւիթ
ու իր մարդիկները անոնց
ետևէն Աքիւսին հետ կ'անցնէին։
3 Ու փղշտացւոց իշխաններն ըսին, Այս Եբրայեցիները ի՞նչ
պիտի ըլլան։ Եւ Աքիւս փղշտացւոց
իշխաններուն ըսաւ, Իսրայէլի
թագաւորին Սաւուղին
ծառան Դաւիթը չէ՞, որ այսչափ
օրեր՝ կամ՛ մանաւանդ այսչափ
տարիներէ՝ի վեր իմ քովս է. ու
ինծի ինկած օրէն մինչև այս օրս անոր
վրայ յանցանք մը
4 չգտայ։ Եւ փղշտացւոց իշխանները
անոր սրդողեցան, ու փղշտացւոց
իշխանները անոր ըսին, Այս
մարդը ետ իրկէ, ու երթայ իր
տեղը, ուր որ զանիկայ դրիր. ու
մեր հետ պատերազմի մէջ չմտնէ.
չըլլայ որ պատերազմին մէջ մեզի
թշնամութիւն ընէ. քանզի անիկայ
ինչո՞վ պիտի հաշտուի իր տիրոջը
հետ, չէ՞ որ այս մարդոց գլուխներովը։
5 Անիկայ այն Դաւիթը չէ՞,
որուն համար ինքնինքնին պար բռնելով
ու պատասխան տալով կ'ըսէին,
Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ,
ու Դաւիթ իր բիւրաւորները։
6 Եւ Աքիւս Դաւիթը կանչեց,
ու անոր ըսաւ, Տէրը կենդանի
է որ դուն շիտակ մարդ մըն ես.
և իմ հետս բանակին մէջը մտնելդ
ու ելլելդ իմ աչքիս աղէկ կ'երևնայ.
քանզի ինծի եկած օրէդ մինչև
այս օրս քու վրադ չարութիւն մը
չգտայ. բայց դուն նախարարներուն
7 աչքին աղէկ չես երևնար. Ասոր
համար դարձիր և խաղաղութեամբ
գնա, ու փղշտացւոց նախարարներուն
աչքին գէշ երևցածը մի ըներ։
8 Եւ Դաւիթ Աքիւսին ըսաւ, Բայց ես ի՞նչ ըրի, ու քու
առջևդ կեցած օրէս մինչև այս օրս
ծառայիդ վրայ ի՞նչ գտար, որ ես
չերթամ՝ ու իմ տիրոջս թագաւորին
թշնամիներուն հետ պատերազմ
9 չընեմ։ Եւ Աքիւս պատասխան
տուաւ ու Դաւիթին ըսաւ, Գիտեմ
որ դուն իմ աչքերուս Աստուծոյ
հրեշտակին պէս աղէկ կ'երևնաս.
բայց փղշտացւոց իշխանները
ըսին թէ Անիկայ մեր հետը պատերազմի
չելլէ։ Ասոր համար առտուանց 10
կանուխ ելիր դուն ու քու տիրոջդ
ծառաները որոնք քու հետդ եկան.
առտուանց կանուխ ելէք ու լուսցածին
պէս գացէք։ Եւ Դաւիթ 11
ինքը ու իր մարդիկները առտուանց
կանուխ ելան որ երթան, ու
փղշտացւոց երկիրը դառնան. իսկ
փղշտացիք Յեզրայէլ ելան։

ԳԼ. Լ.

Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները 1
երրորդ օրը Սիկեղակ մտան,
ահա Ամաղեկացիք հարաւային երկիրն
ու Սիկեղակին վրայ յարձակեր
էին. և Սիկեղակը զարնելով՝ զանիկայ
կրակով այրեր էին. Ու հոն 2
եղած կիները գերի առեր էին.
պզտիկէն մինչև մեծը մարդ մը չէին
մեռցուցեր, հապա զանոնք իրենց հետը
առնելով՝ ճամբանին գացեր էին։
Ու երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկները 3
քաղաքը հասան, ահա անիկայ
կրակով այրուած էր. ու իրենց կիները,
տղաքները ու աղջիկները գերի
առնուած էին։ Ասոր համար Դաւիթ 4
ու իր հետը եղող ժողովուրդը ձայներնին
վերցուցին ու լացին, մինչև
որ անոնց վրայ ոյժ չմնաց լալու։
Եւ Դաւիթին երկու կիները՝ 5
Յեզրայելացի Աքինաամ՝ ու Կարմելացի
Նաբաղին կինը Աբիգեա
գերի առնուած էին։ Եւ Դաւիթ 6
մեծ տագնապի մէջ էր, քանզի
ժողովուրդը զանիկայ քարկոծել
կ'ուզէր. որովհետև բոլոր ժողովուրդին
ամէն մէկուն սիրտը կը
կսկծար իր տղոցը ու աղջիկներուն
համար. բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծովը
զօրացաւ։ Եւ Դաւիթ 7
Աքիմելէքի որդւոյն Աբիաթար քահանային
ըսաւ, Եփուտը մօտեցուր
ինծի. ու Աբիաթար եփուտը Դաւիթին
մօտեցուց։ Եւ Դաւիթ 8
Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ, Այս
գունդին ետևէն իյնա՞մ. անոնց կը
հասնի՞մ. ու Տէրը ըսաւ անոր,
Անոնց ետևէն իյնէ, քանզի անշուշտ
պիտի հասնիս ու ամէն բանը պիտի
ազատես։

9 Եւ Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը
եղող վեց հարիւր մարդիկները գացին,
ու մինչև Բոսոր հեղեղատը
եկան. ու ետ մնացողները հոն կեցան։
10 Եւ Դաւիթ չորս հարիւր
մարդով քշեց հալածեց. (առջի
երկու հարիւր մարդիկը շատ
յոգնած ըլլալնուն համար՝ Բոսոր
հեղեղատին անդին կողմը մնացին,
11 ու չկրցան անցնիլ։) Ու դաշտին
մէջ Եգիպտացի մարդ մը գտան,
և զանիկայ Դաւիթին բերին.
ու անոր հաց տուին, ու կերաւ,
ու անոր ջուր խմցուցին.
12 Եւ անոր չոր թուզի կտոր մը ու
երկու ողկոյզ չամիչ տուին, որ
կերաւ ու ոգին վրան եկաւ. քանզի
իրեք օր ու իրեք գիշեր հաց չէր կերած
13 ու ջուր չէր խմած։ Եւ Դաւիթ
անոր ըսաւ, Դուն որո՞ւն
մարդն ես, և ո՞ւրկից ես։ Եւ
անիկայ ըսաւ, Ես Եգիպտացի պատանի
մըն եմ, — Ամաղեկացի
մարդու մը ծառայ. ու հիմա իրեք
օր է որ հիւանդ ըլլալուս համար,
14 իմ տէրս զիս հոս թողուց. Մենք
Քերեթի հարաւային կողմը՝ Յուդայի
կողմերը ու Քաղէբի հարաւային
կողմերը յարձակեցանք, ու
15 Սիկեղակը կրակով այրեցինք։ Եւ
Դաւիթ անոր ըսաւ, Զիս այն գունդին
կրնա՞ս իջեցնել։ Ու անիկայ
ըսաւ, Դուն ինծի Աստուծով երդում
ըրէ որ զիս պիտի չմեռցընես,
ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չմատնես,
ես ալ քեզ այն գունդին
կ'իջեցընեմ։
16 Եւ զանիկայ հոն իջեցուց, ու ահա
անոնք բոլոր գետնին երեսին
վրայ ցրուած էին. կ'ուտէին ու կը
խմէին, և փղշտացւոց երկրէն ու
Յուդայի երկրէն առած այն բոլոր
մեծ աւարին համար ուրախութիւն
17 կ'ընէին։ Եւ Դաւիթ արշալոյսէն
մինչև հետևեալ օրուան իրիկունը
զանոնք զարկաւ, ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ, բայց միայն չորս հարիւր
երիտասարդներ՝ որոնք ուղտերու
18 վրայ հեծան ու փախան։ Եւ
Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած բոլոր
բաները ազատեց. ու Դաւիթ իր
երկու կիներն ալ ազատեց։ Եւ 19
իրենց մէկ բանը պակաս չէր պզտիկէն
մինչև մեծը, թէ՛ տղայ, թէ՛
աղջիկ, և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին. Դաւիթ ամէնն
ալ ետ բերաւ։ Ու Դաւիթ բոլոր 20
ոչխարները ու արջառները առաւ,
և զանոնք իրենց հօտերուն
առջևէն կը տանէին, ու կ'ըսէին,
Դաւիթին աւարը ասիկայ է։
Եւ Դաւիթ այն երկու հարիւր 21
մարդիկներուն եկաւ, որոնք շատ
յոգնած ըլլալնուն համար չէին կրցեր
Դաւիթին ետևէն երթալ, ու զանոնք
Բոսոր հեղեղատը նստեցուցեր
էր. և անոնք ելան Դաւիթը ու
անոր հետ եղող ժողովուրդը դիմաւորելու.
ու Դաւիթ երբոր ժողովուրդին
մօտեցաւ, անոնց ողջութիւնը
հարցուց։ Եւ Դաւիթին 22
հետը գացող մարդիկներէն բոլոր
չար ու անզգամ մարդիկները պատասխան
տուին ու ըսին, Անոնք
մեր հետը չգալնուն համար, մենք
ալ անոնց մեր ազատած աւարէն
չենք տար. ամէն մարդ միայն իր
կինը ու տղաքները առնէ ու երթայ։
Բայց Դաւիթ անոնց ըսաւ, 23
Այդպէս մի՛ ընէք՝ եղբայրներս, որովհետև
Տէրը մեզի տուաւ ասիկայ,
և ինքը մեզ պահեց, ու մեր
վրայ եկող գունդը մեր ձեռքը մատնեց.
Եւ այս բանիս մէջ ո՞վ ձեզի 24
մտիկ կ'ընէ. քանզի կարասիներուն
քովը նստողներուն բաժինը պատերազմի
գացողներուն բաժինին հետ
հաւասար պիտի ըլլայ. հաւասարապէս
պիտի բաժնեն։ Եւ այն օրէն 25
'ի վեր ասիկայ Իսրայէլի մէջ կանոն
ու օրէնք դրաւ, որ կայ մինչև
այս օրս։

Եւ Դաւիթ Սիկեղակ եկաւ, ու 26
այն աւարէն Յուդայի ծերոց՝ իր
բարեկամներուն խրկեց՝ ըսելով,
Ահա ձեզի Տէրոջը թշնամիներուն
աւարէն ընծայ կը խրկեմ. Այսինքն 27
Բեթէլի մէջ եղողներուն, հարաւային
Ռամովթի մէջ եղողներուն,
Յաթիրի մէջ եղողներուն, Արոէրի 28
մէջ եղողներուն, Սեփամովթի մէջ
եղողներուն, Եսթեմովի մէջ եղող-

29 ներուն, Ռաքաղի մէջ եղողներուն,
Յերամէլեաններու քաղաքներուն մէջ
եղողներուն, Կենեցիներու քաղաքներուն
30 մէջ եղողներուն, Հորմայի
մէջ եղողներուն, Քորասանի մէջ
եղողներուն, Աթաքի մէջ եղողներուն,
31 Քեբրոնի մէջ եղողներուն,
և այն ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ
իր մարդիկներովը պտըտեր էր։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Ու Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ
կ'ընէին. և Իսրայէլի
մարդիկները Փղշտացիներու առջևէն
փախան, ու Գեղբուէ լեռանը վրայ
2 վիրաւորուած ինկան։ Եւ Փղշտացիք
Սաւուղին ու անոր որդւոցը
ետևէն հասան, ու Փղշտացիք Սաւուղին
որդիքը Յովնաթանը, Աբինադաբը
ու Մելքիսուան զարկին։
3 Եւ պատերազմը Սաւուղին
վրայ սաստկացաւ, ու աղեղնաւորները
զանիկայ գտան. ու աղեղնաւորներէն
սաստիկ վիրաւորուեցաւ։
4 Եւ Սաւուղ իր կապարճակիրին ըսաւ,
Սուրդ քաշէ, ու անով զիս
խոցէ. չըլլայ որ աս անթլփատները
գան ու զիս խոցեն, և զիս ծաղր
ընեն. բայց կապարճակիրը չուզեց,
քանզի շատ վախցաւ։ Եւ
Սաւուղ սուրը առաւ, ու անոր
5 վրայ ինկաւ։ Եւ անոր կապարճակիրը
Սաւուղին մեռնիլը տեսնելով՝
ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ,
6 ու անոր հետ մեռաւ։ Եւ Սաւուղ
ու անոր իրեք որդիքը, ու կապարճակիրը
և անոր բոլոր մարդիկները
նոյն օրը միասին մեռան։
Ու հովիտին անդիի կողմը և 7
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Իսրայէլի մարդիկները Իսրայէլացւոց
փախչիլը ու Սաւուղին և անոր
որդւոցը մեռնիլը տեսնելով, քաղաքները
թողուցին ու փախան. և
Փղշտացիք եկան ու անոնց մէջը
բնակեցան։
Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան, 8
որ մեռելները մերկացնեն.
ու Սաւուղը և անոր իրեք որդիները
Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գտան։
Ան ատենը անոր գլուխը կտրեցին, 9
ու անոր զէնքերը հանեցին. և
Փղշտացւոց երկրին չորս կողմը իրենց
կռատուններուն ու ժողովուրդին՝
— բանը աւետիք տալու
համար մարդ խրկեցին։ Եւ անոր 10
զէնքերը Աստարովթի տունը դրին,
ու անոր մարմինը Բեթսանի
պարիսպէն կախեցին։
Եւ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչները 11
երբոր լսեցին ինչ որ Փղշտացիք
Սաւուղին ըրած էին,
Բոլոր ուժի տէր մարդիկները ոտք 12
ելան, ու բոլոր գիշերը գացին,
ու Բեթսանի պարիսպէն Սաւուղին
մարմինը ու անոր որդւոցը մարմինները
առին և Յաբիս եկան, ու
հոն զանոնք այրեցին։ Եւ անոնց 13
ոսկորները առին ու Յաբիսի մէջ
ծառին տակը թաղեցին, ու եօթը
օր ծոմ պահեցին։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

կամ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Սաւուղին մեռնելէն ետքը՝ երբոր
Դաւիթ Ամաղեկացիները
զարնելէն դարձեր էր, ու երկու օր
Սիկելակի մէջ նստեր էր, Երրորդ 2
օրը ահա բանակէն Սաւուղին քովէն
մէկը եկաւ, որուն հանդերձները
պատռուած էին, ու գլխուն վրայ հող
կար. և անիկայ Դաւիթին քովը

գալով՝ գետինը ինկաւ ու երկրպա-
3 գութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ
անոր, Ո՞ւրկէց կու գաս։ Ու
անիկայ ըսաւ անոր, Ես Իսրայէլի
4 բանակէն փախայ։ Եւ Դաւիթ
ըսաւ անոր, Բանը ի՞նչպէս եղաւ,
պատմէ՛ ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ,
Ժողովուրդը պատերազմէն փախաւ,
ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ ինկան
մեռան. նաև Սաւուղ ու անոր որ-
5 դին Յովնաթան մեռան։ Եւ
Դաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին
ըսաւ, Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Յովնաթանին մեռնիլը ո՞ւսկից
6 գիտես։ Ու անոր լուր բերող
պատանին ըսաւ, Դիպուածով
Գեղբուէ լեռան վրայ գտնուեցայ,
և ահա Սաւուղ իր նիզակին վրայ
կոթըներ էր, ու կառքերը և ձիաւորները
անոր վրայ կը հասնէին։
7 Ան ատենը ետևը դառնալով՝ զիս
տեսաւ, ու զիս կանչեց. ես ալ
8 ըսի, Ահա՛ հոս եմ։ Եւ անիկայ
ինծի ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ես
ալ անոր ըսի թէ Ամաղեկացի եմ։
9 Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Կ'աղաչեմ
իմ վրաս ելիր ու զիս մեռցուր.
քանզի վրաս թմրութիւն մը եկաւ,
10 բայց տակաւին հոգիս վրաս է։ Ես
ալ անոր վրայ ելայ, ու զանիկայ
մեռցուցի. քանզի ես հասկցայ որ
անիկայ ինկնալէն ետքը պիտի չապրի.
ու անոր գլխուն վրայի թագը
և անոր թևին վրայ եղած ապարանջանը
առի, ու զանոնք հոս իմ տէ-
11 րոջս բերի։ Ան ատենը Դաւիթ
իր հանդերձները բռնեց պատռեց,
նոյնպէս ալ անոր հետը եղող բոլոր
12 մարդիկները։ Եւ անոնք Սաւուղին
համար, ու անոր որդւոյն Յովնաթանին
համար, և Տէրոջը ժողովուրդին
համար, ու Իսրայէլի տանը
համար սուգ ըրին ու լացին,
ու մինչև իրիկուն ծոմ պահեցին անոնց
սրով ինկնալուն համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լուր բերող
պատանիին ըսաւ, Դուն ո՞ր տեղացի
ես։ Ու անիկայ ըսաւ, Ես
մէկ պանդուխտ Ամաղեկացիի մը
14 տղան եմ։ Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ,
Ի՞նչպէս չվախցար ձեռքդ
երկընցնելու և Տէրոջը օծեալը
մեռցնելու։ Եւ Դաւիթ մանչերուն 15
մէկը կանչեց ու ըսաւ, Մօտեցիր՝
անիկայ մեռցուր. և զանիկայ
զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու Դաւիթ 16
անոր ըսաւ, Քու արիւնդ քու
գլուխդ ըլլայ. քանզի քու բերանդ
քեզի համար վկայութիւն տուաւ,
ըսելով, Տէրոջը օծեալը ես մեռցուցի։
Ու Դաւիթ Սաւուղին վրայ ու 17
անոր որդւոյն Յովնաթանին վրայ աս
ողբը ըսաւ. Ու պատուիրեց որ Ա- 18
ղեղ Յուդայի որդւոցը սորվեցունեն.
ահա անիկայ Ուղղին գըրքին
մէջը գրուած է։
Ով Իսրայէլ, փառքդ քու 19
բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած
ինկաւ. զօրաւորները ի՞նչպէս ինկան։
Գեթի մէջ մի պատմէք, Աս- 20
կաղոնի ճամբաներուն մէջ աւետիս
մի տաք. չըլլայ որ Փղշտացւոց
աղջիկները ուրախանան, չըլլայ որ
անթլփատներուն աղջիկները ցնծութիւն
ընեն։
Ով Գեղբուէի լեռները, ձեր 21
վրայ ո՛չ ցօղ գայ և ո՛չ անձրև, ու
երախայրիք ընծաներու անդաստաններ
չըլլան. քանզի զօրաւորներուն
վահանը հոն ձգուեցաւ. Սաւուղին
վահանը իբրև թէ եղով չէր օծուած։
Սպանուածներուն արիւնէն — 22
զօրաւորներուն ճարպէն Յովնաթանին
աղեղը ետ չդարձաւ,
ու Սաւուղին սուրը պարապ չդարձաւ։
Սաւուղ ու Յովնաթան իրենց 23
կենդանութեան ատենը շատ սիրելի
ու հաճելի ըլլալով, իրենց մահուան
ժամանակն ալ իրարմէ չզատուեցան.
արծիւներէն աւելի
թեթևաշարժ ու առիւծներէն աւելի
զօրաւոր էին։
Ով Իսրայէլի աղջիկները, լա- 24
ցէք Սաւուղին համար, որ ձեզի
վայելուչ կարմիրներ կը հագցընէր,
ու ձեր հանդերձներուն վրայ ոսկի
զարդեր կը դնէր։
Պատերազմին մէջ զօրաւորները 25

Ի՜նչպէս ինկան . ով Յովնաթան՝
քու բարձր տեղերուդ վրայ մեռցուեցար ։

26 Քեզի համար շատ կը ցաւիմ ,
ով եղբայր իմ Յովնաթան . դուն
ինծի խիստ սիրելի էիր . քու սէրդ
ինծի զարմանալի էր , կանանց սէրէն
աւելի էր ։

27 Զօրաւորները ի՜նչպէս ինկան ,
ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ ասկէ ետեւ Դաւիթ Տէրոջը
հարցուց ու ըսաւ , Յուդայի
քաղաքներուն մէկը ելլե՞մ ։ Եւ
Տէրը անոր ըսաւ , Ելի՛ր ։ Ու
Դաւիթ ըսաւ , Ո՞ւր ելլեմ ։ Եւ
2 Տէրը ըսաւ , Քեբրոն ։ Եւ Դաւիթ
իր երկու կիները՝ Յեզրայելացի
Աքինոամը ու Կարմեղացի
Նաբաղին կինը Աբիգեան
3 իր հետը առնելով՝ հոն ելաւ ։ Եւ
Դաւիթ իր հետը եղող մարդիկները
ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը
տարաւ . ու Քեբրոնի քաղաքներուն
4 մէջ բնակեցան ։ Եւ
Յուդայի մարդիկները եկան , ու
հոն Դաւիթը Յուդայի տանը վրայ
թագաւոր օծեցին ։ Եւ Դաւիթին
պատմեցին ու ըսին թէ՝ Գաղաադու
Յաբիսի բնակիչները Սաւուղը
5 թաղեցին ։ Եւ Դաւիթ Գաղաադու
Յաբիսի բնակիչներուն պատգամաւորներ
խրկեց , ու անոնց ըսաւ ,
Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք , որ
ձեր տիրոջը Սաւուղին այս ողորմութիւնը
ըրիք , ու զանիկայ թաղեցիք
6 ։ Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն
ու ճշմարտութիւն ընէ .
ու այս բանը ըրելնուդ համար , ես
ալ ձեզի այս աղէկութեան փոխարէնը
7 պիտի հատուցանեմ ։ Եւ
հիմա ձեր ձեռքը ուժովնայ , ու զօրաւոր
կտրիճներ եղէք . քանզի ձեր
տէրը Սաւուղ մեռաւ , և Յուդայի
տանը զիս իրենց վրայ թագաւոր
օծեցին ։

8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներեան
Աբեններ Սաւուղին որդին
Յեբուսթէն առաւ , ու զանիկայ
Մանայիմ անցուց , Եւ զանիկայ 9
Գաղաադու վրայ , Ասուրիի վրայ ,
Յեզրայէլի վրայ , Եփրեմի
վրայ , Բենիամինի վրայ ու բոլոր
Իսրայէլին վրայ թագաւոր
ըրաւ ։ Երբոր Սաւուղին որդին 10
Յեբուսթէ Իսրայէլի վրայ թագաւոր
եղաւ , քառասուն տարեկան էր ,
ու երկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ . միայն Յուդայի տանը Դաւիթին
հպատակ եղաւ ։ Եւ Յու- 11
դայի տանը վրայ Քեբրոնի մէջ
Դաւիթին թագաւորութիւն ըրած
ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս
էր ։

Ու Ներեան Աբեններ և Սա- 12
ւուղին որդւոյն Յեբուսթէին ծառաները
Մանայիմէն Գաբաւոն ելան
։ Եւ Շարուհեայի որդին 13
Յովաբ ու Դաւիթին ծառաները
Քեբրոնէն ելան , ու Գաբաւոնի
աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան
. և ասոնք աւազանին մէկ կողմը
ու անոնք աւազանին միւս կողմը
նստան ։ Եւ Աբեններ Յովաբին 14
ըսաւ , Թո՛ղ կտրիճները ելլեն ու
մեր առջեւը խաղան ։ Եւ Յովաբ
ըսաւ , Թող ելլեն ։ Ասոր ա- 15
նոնք թուով ելան , ու Բենիամինէն
ու Սաւուղին որդւոյն Յեբուսթէին
կողմէն տասուերկու հոգի , և Դաւիթին
ծառաներէն տասուերկու
հոգի անցան . Ու ամէն մէկը իր 16
ընկերին գլխէն բռնեց , և իր սուրը
իր ընկերին կողը խոթեց , ու մէկտեղ
ինկան . ու այն տեղին անունը Քեղկաթ
ասուրիմ կոչուեցաւ , որ Գաբաւոնի
մէջ է ։

Եւ այն օրը խիստ սաստիկ պա- 17
տերազմ եղաւ . ու Աբեններ Իսրայէլի
մարդիկներուն հետ՝ Դաւիթին
ծառաներուն առջեւը յաղթուեցաւ
։ Եւ Շարուհեայի ե- 18
րեք որդիքը՝ Յովաբ , Աբեսսա ու
Ասայէլ հոն էին . ու Ասայէլ դաշտի
այծեամի մը պէս ոտքով թեթեւ
էր ։ Եւ Ասայէլ Աբեններին ե- 19
տեւէն ինկաւ , ու Աբեններին ետեւէն
աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ ։
Եւ Աբեններ ետեւը դարձաւ ու ը- 20
սաւ , Ասայէ՛լ դո՞ւն ես ։ Ու ա-

21 նիկայ ըսաւ , Այո եմ ։ Եւ Աբեններ
անոր ըսաւ , Դուն աջ կամ ձախ
կողմդ խոտորէ , ու կտրիճներուն
մէկը բռնէ , ու անոր զէնքերը
քեզի առ . բայց Ասայէլ անոր ե-
22 տեւէն դառնալ չուզեց ։ Եւ Աբեններ
նորէն մէյմըն ալ Ասայէլին ըսաւ ,
Ետեւէս դարձի՛ր . քեզ ինչու
համար գետինը զարնեմ . ան
ատենը ի՞նչպէս երեսս վերցնեմ
23 քու եղբօրդ Յովաբին նայիմ ։ Բայց
անիկայ անոր ետեւէն դառնալ չուզեց
։ Ու Աբեններ նիզակին ետեւի
ծայրովը անակուշտէն զարկաւ զանիկայ
, ու նիզակը անոր կռնակէն ելաւ
. և հոն ինկաւ ու նոյն տեղը
մեռաւ . և ով որ Ասայէլին ինկած
ու մեռած տեղը կու գար , կանգ
24 կ'առնէր ։ Եւ Յովաբ ու Աբեսսա
Աբեններին ետեւէն ինկած կը հալածէին
զանիկայ . ու երբոր անոնք
Գիայի դիմացը՝ Գաբաւոնի անապատին
ճամբան եղող Ամմայի բլուրը
եկան , արեւը մտաւ ։

25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբեններին
ետեւէն ժողվուեցան , գունդ
մը եղան , ու մէկ բլուրի մը գլու-
26 խը կայնեցան ։ Եւ Աբեններ Յովաբին
պոռալով ըսաւ , Միթէ
սուրը անդադար պիտի ուտէ . չե՞ս
գիտեր որ ատոր վերջը դառն կ'ըլլայ
. մինչեւ ե՞րբ ժողովուրդին պիտի
չհրամայես , որ իրենց եղբայր-
27 ները հալածելէն ետ դառնան ։ Ու
Յովաբ ըսաւ , Կենդանի է Աստուած
, թէ որ դուն չխօսած ըլլայիր
, ժողովուրդին ամէնն ալ առտուընէ
'ի վեր իր եղբայրները հալածելէն
ետ պիտի դառնար ։

28 Ան ատենը Յովաբ փող հնչեցուց
. ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ , ու ալ Իսրայէլին ետեւէն
չինկան , ու մէյմըն ալ պատերազմ
29 չըրին ։ Եւ Աբեններ ու անոր մարդիկները
այն բոլոր գիշերը դաշտին
մէջէն երթալով՝ Յորդանանէն անցան
, ու բոլոր Բեթրոնը քալելով՝
30 Մանայիմ եկան ։ Եւ Յովաբ Աբեններէն
դարձաւ , ու բոլոր ժողովուրդը
ժողվեց . և Դաւիթին ծառաներէն
տասնուինը մարդ ու Ա-
սայէլ կը պակսէին . Բայց Դա- 31
ւիթին ծառաները Բենիամինէն ու
Աբեններին մարդիկներէն երեք հարիւր
վաթսուն մարդ զարկին , որոնք
մեռան ։ Եւ Ասայէլը վերցուցին , 32
ու զանիկայ Բեթլեհեմի մէջ իր հօրը
գերեզմանը թաղեցին ։ Ու
Յովաբ և անոր բոլոր մարդիկները
բոլոր գիշերը քալեցին , ու արշալոյսին
Քեբրոն հասան ։

ԳԼ. Գ

Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւիթին 1
տանը մէջ երկայն պատերազմ
եղաւ . ու Դաւիթ երթալով կը
զօրանար , բայց Սաւուղին տունը
երթալով կը տկարանար ։

Եւ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին որ- 2
դիներ ծնան . ու անոր անդրանիկը
Յեզրայելացի Աքինոամէն ծնած Ամնոնն
էր , Եւ անոր երկրորդը Կար- 3
մեղացի Նաբաղին կնիկէն Աբիգեայէն
ծնած Քիլաբն էր , ու երրորդը
Գեսուրի թագաւորին Թողմիին
աղջկանը Մաաքայէն որդին Աբիսողոմն
էր , Եւ չորրորդը Անգիթին 4
որդին Ադոնիան էր , ու հինգերորդը
Աբիտալին որդին Սափատիան
էր , Ու վեցերորդը Դաւիթին 5
կնիկէն Եգղայէն ծնած Յեթրամն
էր . Քեբրոնի մէջ Դաւիթին ասոնք
ծնան ։

Եւ Սաւուղին տանը ու Դաւի- 6
թին տանը մէջ քանի որ պատերազմ
կար , Աբեններ Սաւուղին
տանը թիկունքն էր ։ Եւ Սաւուղ 7
մէկ հարճ մը ունէր , որուն անունը
Ռեսփա էր , — Այիային աղջիկն
էր ։ Ու Յեբուսթէ Աբեններին
ըսաւ , Իմ հօրս հարճին ինչո՞ւ մօ-
տեցար ։ Եւ Աբեններ Յեբուսթէին 8
խօսքերուն համար խիստ բարկացաւ
, ու ըսաւ , Միթէ ես շան
գլո՞ւխ եմ որ Յուդայի դէմ՝ քու
հօրդ Սաւուղին տանը , անոր եղբայրներուն
ու բարեկամներուն այսօր
ողորմութիւն ըրի , ու քեզ
Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի , և
դուն այսօր աս կնկանը համար զիս
կը մեղադրես ։ Աստուած Աբեննե- 9
րին այսպէս ու աւելի աւելի ընէ ,

թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ
10 Տէրը անոր երդում ըրաւ. Թագաւորութիւնը
Սաւուղին տունէն վերցընեմ, ու Դաւիթին
աթոռը Իսրայէլի վրայ և
Յուդայի վրայ հաստատեմ՝ Դանէն
11 մինչև Բերսաբէէ։ Ու Յեբոսթէ
մէկ խօսք ալ չկրցաւ Աբեններին պատասխան
տալ, անոր վախնալուն
համար։

12 Ու Աբեններ իր կողմանէ Դաւիթին
պատգամաւորներ ղրկեց ըսելով,
Այս երկիրը որո՞ւնն է. ու
ըսաւ, Դուն հետս դաշնակցութիւն
ըրէ, և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ
պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի
13 դարձնելու համար։ Ու անիկայ
ըսաւ, Աղէկ, ես քեզի հետ դաշնակցութիւն
կ՚ընեմ. բայց քեզմէ
բան մը կը պահանջեմ, որ իմ երեսս
տեսնելու եկած ատենդ՝ թէ որ
Սաւուղին աղջիկը Մեղքողը չբերես,
14 չբերես, իմ երեսս չտեսնես։ Ու
Դաւիթ Սաւուղին որդւոյն Յեբոսթէին
պատգամաւորներ ղրկեց՝ ըսելով,
Իմ կինս Մեղքողը ինծի
տուր, որն որ փղշտացւոց հարիւր
15 անթլփատութիւններովը առի։ Ու
Յեբոսթէ մարդ ղրկեց, ու զանիկայ
անոր էրիկէն Լայիսեան Փաղտիէլէն
16 առաւ։ Ու անոր էրիկը
լալով մինչև Բաւուրիմ անոր ետևէն
գնաց։ Ու Աբեններ անոր ըսաւ,
Գնա՛ դարձիր. ու անիկայ
դարձաւ։

17 Ու Աբեններ Իսրայէլի ծերերուն
հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Դուք առաջուց
ալ կ՚ուզէիք որ Դաւիթ ձեր
18 վրայ թագաւոր ըլլայ. Ուրեմն հիմա
ըրէք. քանզի Տէրը Դաւիթին համար
խօսեցաւ ըսելով, Իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը փղշտացւոց ձեռքէն
ու անոր բոլոր թշնամիներուն
ձեռքէն՝ իմ ծառայիս Դաւիթին
19 ձեռքովը պիտի ազատեմ։ Ու
Աբեններ նոյն խօսքը Բենիամինին
ալ ըսաւ. անկէ ետքը Աբեններ
Քեբրոն գնաց, որ Իսրայէլի ու
Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ երեւցածը
Դաւիթին ալ պատմէ։
20 Ու Աբեններ Քեբրոն եկաւ Դաւիթին,
իր հետը քսան մարդ առնելով։
Ու Դաւիթ Աբեններին
ու անոր հետ՝ եղող մարդիկներուն
խնճոյք ըրաւ։ Ու Աբեններ Դաւիթին 21
ըսաւ, Ելլեմ երթամ, և
բոլոր Իսրայէլը իմ տիրոջս Թագաւորին
քովը ժողվեմ, որ քեզի հետ
դաշնակցութիւն ընեն. ու դուն
սրտիդ ամէն ուզածին պէս Թագաւորութիւն
ընես։ Ու Դաւիթ
Աբենները ղրկեց, որ խաղաղութեամբ
գնաց։

Ու ահա Դաւիթին ծառաները 22
ու Յովաբ ասպատակութենէ մը եկան
դարձան, ու իրենց հետը խիստ
շատ աւար բերին. բայց Աբեններ
Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ
չէր. քանզի Դաւիթ զանիկայ ղրկեր
էր, ու անիկայ խաղաղութեամբ
գացեր էր։ Ու երբոր Յովաբ և անոր 23
հետ եղող բոլոր զօրքը եկան,
Յովաբին պատմեցին ու ըսին,
Ներեան Աբեններ Թագաւորին եկաւ.
ան ալ զանիկայ ղրկեց, ու
խաղաղութեամբ գնաց։ Ան ատենը 24
Յովաբ Թագաւորին գնաց ու
ըսաւ, Ի՞նչ ըրիր. ահա Աբեններ
քեզի եկեր է. ինչո՞ւ համար զանիկայ
թող տուիր, ու ան ալ
գացեր է. Դուն չե՞ս գիտեր որ 25
Ներեան Աբեններ քեզ խաբելու,
քու ելլելու ու մտնելու տեղը հասկընալու,
ու քու ամէն գործդ իմանալու
համար եկաւ։ Ու Յովաբ 26
Դաւիթին քովէն ելաւ, ու Աբեններին
ետևէն պատգամաւորներ
ղրկեց. ու զանիկայ Սիրայի ջրհորէն
ետ դարձուցին. և Դաւիթ չէր
գիտեր։ Ու երբոր Աբեններ Քեբրոն 27
դարձաւ, Յովաբ զանիկայ դըրանը
ներսի դին քաշեց՝ անոր հետ
ծածուկ խօսակցութիւն ընելու համար,
ու զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը
Ասայէլին արեանը համար՝ փորուշէն
զարկաւ, ու անիկայ մեռաւ։

Ու անկէ ետև Դաւիթ լսեց, ու 28
ըսաւ, Ես ու իմ Թագաւորութիւնս
Ներեան Աբեններին արիւնէն
յաւիտեան անպարտ ենք Տէրոջը
առջևը. Յովաբին գլխուն վըրայ, 29
ու անոր հօրը բոլոր տանը վըրայ
հասնի. ու Յովաբին տունէն
սերմնահոսէ, բորոտ, ցուպի կռթընող,
սրով ինկող ու հացի կարօտ
30 պակաս չըլլայ։ Այսպէս Յովաբ
ու անոր եղբայրը Աբեսսա Աբենները
մեռցուցին, քանզի անիկայ անոնց
եղբայրը Ասայէլը պատերազմի
ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռցուցեր
էր։

31 Ու Դաւիթ Յովաբին ու անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ըսաւ,
Հանդերձներնիդ պատռեցէք,
ու քուրձեր հագէք, և Աբեններին
առջևէն լացէք։ Ու Դաւիթ Թագաւորը
դագաղին ետևէն գնաց։
32 Ու Աբենները Քեբրոնի մէջ Թաղեցին.
ու Թագաւորը ձայնը վերցուց
ու Աբեններին գերեզմանին
վրայ լացաւ. բոլոր ժողովուրդն ալ
լացաւ։

33 Ու Թագաւորը Աբեններին համար
ողբաց ու ըսաւ, Միթէ Աբեններ
անմիտի պէս մեռաւ, ինչպէս որ
անզգամ մարդ մը կը մեռնի։
34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին, ու
ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին.
անօրէններուն առջևը ինկողի
մը պէս ինկար։ Ու բոլոր ժողովուրդը
նորէն անոր վրայ լացաւ։
35 Ու քանի որ ցորեկ էր, բոլոր ժողովուրդը
եկաւ, որ Դաւիթին հաց
կերցընեն. բայց Դաւիթ երդում
ըրաւ ու ըսաւ, Աստուած ինծի
այսպէս ու աւելի աւելին ընէ, թէ որ
արևը մտնելէն առաջ հաց կամ
36 ուրիշ բան մը ճաշակեմ։ Ու բոլոր
ժողովուրդը ուշադրութիւն ըրաւ,
ու աս բանը իրենց աչքին հաճոյ
երևցաւ, ինչպէս որ Թագաւորին
ամէն ըրածը բոլոր ժողովուրդին
աչքերուն հաճոյ կ՚երևնար։
37 Ու ան օրը բոլոր ժողովուրդը ու
բոլոր Իսրայէլ հասկըցաւ որ Ներեան
Աբեններին մեռցուիլը Թա-
38 գաւորէն չէր։ Ու Թագաւորը իր
ծառաներուն ըսաւ, Չէ՞ք գիտեր
որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ զօ-
39 րավար մը ինկաւ. Ու ես այսօր
տկար եմ, թէպէտև Թագաւոր օծուեցայ.
ու աս մարդիկները՝ Շարուհեայի
որդիքը ինծմէ խիստ են.
Տէրը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝
անոր չարութեանը համեմատ։

ԳԼ. Դ

Ու Սաւուղին որդին Յեբոսթէ 1
երբոր Աբեններին Քեբրոնի մէջ
մեռնիլը լսեց, ձեռքերը թուլցան,
ու բոլոր Իսրայէլ տագնապեցաւ։
Ու Սաւուղին որդին երկու զօրապետ 2
ունէր, մէկուն անունը Բաանա՝
ու միւսին անունը Ռեքաբ էր.
ասոնք Բենիամինի ցեղէն Բերովթացի
Ռեմմոնին որդիքն էին.
(քանզի Բերովթ ալ Բենիամինեանց
ժառանգը կը սեպուէր, Ու 3
Բերովթացիները Գեթթայիմ փախան,
և հոն մինչև աս օրս պանդուխտի
պէս բնակեցան։) Ու 4
Սաւուղին որդին Յովնաթանն ոտքերը
կաղ տղայ մը ունէր, որ
երբոր Սաւուղին ու Յովնաթանին
մահուան լուրը Յեզրայէլէն եկաւ,
անիկայ հինգ տարեկան էր. և անոր
դայեակը զանիկայ առաւ ու փախաւ.
ու երբոր փախչելու կը փութար,
տղան ինկաւ կաղ եղաւ. և
անոր անունը Մեմփիբոսթէ էր։
Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը 5
Ռեքաբ ու Բաանա գացին, ու ցորեկուան
տաք ատենը Յեբոսթէին
տունը մտան, և անիկայ կէսօրուան
ատենը պառկեր կը քնանար. Ու 6
անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան,
իբր թէ ցորեն պիտի առնէին. և
զանիկայ աճուկէն զարկին, ու
Ռեքաբ և անոր եղբայրը Բաանա
անկէ փախան։ Ան կերպով տանը 7
մտան. ու երբոր անիկայ ներքին
սենեակը իր անկողնին մէջ կը քընանար,
զանիկայ զարկին մեռցուցին,
և անոր գլուխը կտրեցին, ու
գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը
դաշտին ճամբովը գացին։ Ու 8
Յեբոսթէին գլուխը Քեբրոն տարին
Դաւիթին, ու Թագաւորին
ըսին, Ահա քու թշնամիիդ՝ քու
կեանքդ փնտռող Սաւուղին որդւոյն
Յեբոսթէին գլուխը. և Տէրը
Սաւուղէն ու անոր սերունդէն այսօր

վրէժխնդրութիւն առաւ մեր թագաւոր տիրոջ : 9 Եւ Դաւիթ Բերովթացի Ռեմմոնի որդւոցը՝ Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ , Իմ հոգիս ամէն նեղութենէ ազատող Տէրը կենդանի է , 10 Որ ան որ ինծի պատմեց ու ըսաւ թէ Սաւուղ մեռաւ , կարծելով թէ աւետիս տուող մը պիտի երեւնայ ինծի , զանիկա բռնեցի , ու Սիկելակի մէջ զանիկա մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին վարձքը աս եղաւ . 11 Որչափ աւելի նոյն [illegible] չար մարդիկներուն , որոնք արդար մարդ մը իր տանը մէջ՝ իր անկողինին վրայ մեռցուցին . և հիմա անոր արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն պիտի պահանջեմ , ու ձեզ երկրէս վերցնեմ : 12 Ու առաւ Դաւիթ իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտրեցին , ու Քեբրոնի աւազանին վրայ կախեցին : Իսկ Յեբոսթէին գլուխը առին , ու Քեբրոնի մէջ Աբեններին գերեզմանը թաղեցին :

ԳԼ. Ե

1 Եւ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Քեբրոն եկան Դաւիթին , ու անոր ըսին , Ահա մենք քու ոսկորդ ու 2 քու մարմինդ ենք : Եւ առջի առաջ ալ երբոր Սաւուղ մեր վրայ թագաւոր էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր . և Տէրը քեզի ըսաւ , Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն հովուես , ու Իսրայէլի վրայ իշխան ըլլաս : 3 Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քեբրոն եկան թագաւորին . ու Դաւիթ թագաւորը Քեբրոնի մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին :

4 Եւ Դաւիթ երեսուն տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ , ու քառասուն տարի թագաւորութիւն 5 ըրաւ : Քեբրոնի մէջ Յուդայի վրայ եօթը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ , ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի ու Յուդայի վրայ երեսուներեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ :

6 Եւ թագաւորը իր մարդիկներովը Երուսաղէմ գնաց՝ ան երկիրը բնակող Յեբուսացիներուն վրայ . ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով , Թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես , հոս պիտի չմտնես . կարծելով թէ Դաւիթ չկրնար հոն մտնել : 7 Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը , (որ Դաւիթին քաղաքը կ'ըսուի :) 8 Եւ Դաւիթ ան օրը ըսաւ , Ով որ Յեբուսացիները զարնէ , ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին անձէն ատելի եղող կաղերը ու կոյրերը [illegible] , անիկա գլխաւոր ու [illegible] պիտի ըլլայ . անոր համար կ'ըսեն , Կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ : 9 Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը նստաւ , ու զանիկա Դաւիթին քաղաքը անուանեց . և Դաւիթ անոր բոլոր կողմը Մելոնէն դէպ 'ի ներս [illegible] շինեց : 10 Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէր Աստուածը անոր հետ էր :

11 Եւ Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց , նաեւ եղեւնափայտեր ու հիւսներ ու որմնադիրներ՝ որոնք Դաւիթին տուն շինեցին : 12 Եւ առաւ Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց , ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին համար իր թագաւորութիւնը բարձրացուց : 13 Եւ Դաւիթ Քեբրոնէն գալէն ետքը՝ Երուսաղէմէն ուրիշ հարճեր ու կիներ ալ առաւ . ու Դաւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ ալ ծնան : 14 Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անունները ասոնք են . Սամուա , Սովբաբ , Նաթան , Սողոմոն , 15 Յեբաար , Եղիսուա , Նափէկ , Յափիէ , 16 Եղիսամա , Եղիադա ու Եղիփաղէտ :

17 Եւ փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը լսելով , բոլոր փղշտացիք ելան որ Դաւիթը փնտռեն . երբոր Դաւիթ աս բանը լսեց , բերդը իջաւ : 18 Ու

փղշտացիք եկան և Ռափայնոց հովիտին մէջ տարածուեցան : 19 Ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ , Փղշտացւոց դէմը ելլե՞մ , զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս : Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ , Ելիր , քանզի փղշտացիները անշուշտ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ : 20 Եւ առաւ Դաւիթ Բաաղփարասիմ գնաց . ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ , ու ըսաւ , Տէրը իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատռեց , ինչպէս որ ջուրերը [illegible] կը պատռեն . անոր համար ան տեղւոյն անունը 21 Բաաղփարասիմ ըսուեցաւ : Եւ փղշտացիք հոն թողուցին իրենց կուռքերը . ու Դաւիթ և իր մարդիկները զանոնք առին :

22 Ու փղշտացիք նորէն մէյմըն ալ ելան , և Ռափայնոց հովիտին մէջը 23 տարածուեցան : Ու երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց , անոր ըսաւ , Չելլես . հապա դէպ 'ի անոնց ետեւի կողմը դառնալով՝ թթենիներուն 24 կողմէն անոնց վրայ երթաս . Ու երբոր թթենիներուն գլուխը քալուածքի մը ձայն լսես , ան ատենը շարժիս . քանզի ան ատենը Տէրը քու առջեւդ պիտի ելլէ փղշտացւոց 25 բանակը զարնելու համար : Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը իրեն հրամայեց . ու Գաբաւոնէն մինչեւ Գազեր փղշտացիները զարկաւ :

ԳԼ. Զ

1 Եւ Դաւիթ նորէն Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկները ժողվեց , 2 որոնք երեսուն հազար հոգի էին : Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ՝ և Յուդայի Բաաղը գնաց , որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հանէ , որ անոր վրայ քերովբէներու վրայ նստող զօրութեանց 3 Տէրոջը անունը կոչուած է : Եւ Աստուծոյ տապանակը մէկ նոր սայլի մը վրայ դրին , ու զանիկա բլրոյի Աբինադաբին տունէն վերցուցին . ու Աբինադաբին որդիքը՝ Օզա ու Աքիով ան նոր սայլը կը 4 վարէին : Եւ զանիկա Աստուծոյ տապանակին հետ բլրոյի Աբինադաբին տունէն հանեցին . ու Աքիով տապանակին առջեւէն կ'երթար : 5 Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ շինուած ամէն տեսակ նուագարաններով , քնարներով , տաւիղներով , թմբուկներով , դափերով ու ծնծղաներով Տէրոջը առջեւը կը խաղային :

6 Ու երբոր Նաքոնին կալը եկան , Օզա իր ձեռքը Աստուծոյ տապանակին երկնցուց , ու զանիկա բռնեց , քանզի եզները [illegible] ծռեր էին : 7 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ Օզային դէմ , ու Աստուած զանիկա հոն աս յանցանքին համար զարկաւ . և նոյն տեղը Աստուծոյ տապանակին քովը մեռաւ : 8 Ու Դաւիթ տրտմեցաւ . քանզի Տէրը հարուածով Օզան զարկաւ . ու ան տեղին անունը մինչեւ աս օրս Փարէզ Օզա ըսուեցաւ : 9 Եւ Դաւիթ ան օրը Տէրոջմէն վախցաւ , ու ըսաւ , Տէրոջը տապանակը ինչպէս ինծի պիտի մտնէ : 10 Եւ Դաւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չուզեց տանիլ . ու Դաւիթ զանիկա Գեթացի Աբեդեդոմին տունը խոտորցուց : 11 Եւ Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբեդեդոմին տունը երեք ամիս մնաց . ու Տէրը Աբեդեդոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց :

12 Եւ Դաւիթ թագաւորին պատմեցին ու ըսին , Աստուծոյ տապանակին համար Տէրը Աբեդեդոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհնեց : Եւ Դաւիթ գնաց , ու Աստուծոյ տապանակը Աբեդեդոմին տունէն ուրախութեամբ Դաւիթին քաղաքը հանեց : 13 Ու երբոր Տէրոջը տապանակը վերցնողները վեց քայլ առաջ գացին , արջառներ ու պարարտ [illegible] զոհեց : 14 Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւը բոլոր ուժովը կը խաղար , ու Դաւիթ քթանէ եփուտ հագեր էր : 15 Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ ու փողերու ձայներով կը տանէին : 16 Ու երբոր Տէրոջը տապանակը Դա-

ւիթին քաղաքը եկաւ, Սաւուղին աղջիկը Մեղքող պատուհանէն նայելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագաւորը Տէրոջ առջեւ ցատկելով կը խաղայ, ու զանիկայ իր սրտին
17 մէջ անարգեց։ Եւ Տէրոջ տապանակը բերին, ու զանիկայ իր տեղը դրին այն վրանին մէջ, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Դաւիթ Տէրոջ առջեւ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մա-
18 տուց։ Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմնցուց, զօրաց Տէրոջը անունովը ժողովուրդը օրհնեց։
19 Եւ Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝ էրիկ մարդէն մինչեւ կնիկ մարդը, բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն՝ մէկ նկանակ, կտոր մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց. ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց։

20 Եւ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար, ու Սաւուղին աղջիկը Մեղքող Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ. Իսրայէլի թագաւորը այսօր ի՛նչ փառաւոր էր, որ անիկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առջեւ ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս որ սրիկաներէն մէկը ինքզինքը կը մեր-
21 կացընէ։ Եւ Դաւիթ Մեղքողին ըսաւ. Ես ան Տէրոջ առջեւ խաղցի, որ զիս քու հօրմէդ ու անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց, ու զիս Տէրոջ ժողովուրդին Իսրայէլին վրայ իշխան դրաւ. այո, ես ան Տէրոջ առջեւ կը խաղամ.
22 Նաեւ զիս ասկէ ալ աւելի անարգ երեւցընելով՝ իմ աչքերուս առջեւ նուաստ պիտի ըլլամ. իսկ ան քու ըսած աղախիններուդ առջեւ պիտի
23 փառաւորուիմ։ Եւ Սաւուղին աղջիկը Մեղքող մինչեւ իր մահուան օրը զաւակ չծնաւ։

ԳԼ. Է.

1 Ու երբոր թագաւորը իր տանը նստաւ, ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղող ամէն թշնամինե-
2 րէն ազատելով հանգստացուց, թագաւորը Նաթան մարգարէին ըսաւ, Ահա ես եղեւնափայտէ շինուած տան մը մէջ կը բնակիմ, ու Աստուծոյ տապանակը վրանի մէջ կեցեր է։ Եւ Նաթան ըսաւ թա- 3
գաւորին, Գնա՛ բոլոր սրտիդ մէջ եղածը ըրէ. քանզի Տէրը քեզի հետ է։

Ու նոյն գիշերը Տէրոջ խօսքը 4
Նաթանին եղաւ՝ ըսելով, Գնա՛, 5
իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դո՞ւն ինծի բնակելու համար տուն պիտի շինես. Որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը 6
Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչեւ աս օրս տան մէջ չբնակեցայ, այլ վրաններով ու խորաններով պտըտեցայ։ Իսրայէլի բոլոր որդւոցը 7
հետ պտըտած տեղս որ պտըտեցայ, միթէ բան մը խօսեցա՞յ Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն հետ, որուն իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու հրաման տուեր էի, ու ըսի՞ թէ Ինչո՞ւ համար ինծի եղեւնափայտէ տուն մը չշինեցիք։ Եւ հիմա իմ 8
ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսէ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն ետեւէն առի, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդիս վրայ առաջնորդ ըլլաս. Եւ ուր որ կ՚երթայիր, քու հետդ 9
էի. և քու առջեւէդ բոլոր թշնամիներդ կոտորեցի. ու երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուանը պէս քու անունդ մեծցուցի։ Եւ իմ ժողո- 10
վուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ, ու զանիկայ պիտի տնկեմ. ու իր տեղը պիտի բնակի, ալ պիտի չշարժի. և անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս մէյմըն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ, Ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրա- 11
յէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս ՚ի վեր եղաւ. ու քեզ քու ամէն թշնամիներէդ պիտի հանգստացընեմ։ Եւ Տէրը քեզի կ՚իմացընէ որ Տէրը քեզի տուն պիտի շինէ։ Երբոր քու օրերդ լցուին, ու դուն 12
քու հայրերուդ հետ քնանաս, քեզմէ ետքը՝ քու երանքէդ ելլող զաւակդ պիտի բարձրացընեմ, ու անոր թագաւորութիւնը պիտի հաս-
13 տատեմ։ Անիկայ իմ անուանս տուն պիտի շինէ. ու անոր թագաւորութեան աթոռը յաւիտեան
14 պիտի կանգնեմ. Ես անոր հայր պիտի ըլլամ, ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ. թէ որ անիկայ անիրաւութիւն ընէ, ես զանիկայ մարդոց գաւազանովը ու մարդոց որդիներուն հարուածներովը պիտի պատ-
15 ժեմ. Բայց իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չվերցընեմ, ինչպէս որ Սաւուղէն վերցուցի, ու զանիկայ
16 քու առջեւէդ վռնտեցի։ Եւ քու տունդ ու քու թագաւորութիւնդ քու առջեւդ յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլան. քու աթոռդ յաւի-
17 տեան հաստատ պիտի մնայ։ Եւ Նաթան աս բոլոր խօսքերը ու աս բոլոր տեսիլքը մի բառ միւս Դաւիթին զրուցեց։

18 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց, Տէրոջ առջեւ նստաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր Եհովայ, ես ո՞վ եմ, ու իմ տունս ի՞նչ է, որ զիս մինչեւ
19 հոս բերիր. Սակայն ասիկայ ալ քու աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ, ո՛վ Տէր Եհովայ, ու քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակին համար ալ խօսեցար. մարդոց սովորութիւնը ասիկա՞յ է արդեօք, ո՛վ
20 Տէր Եհովայ։ Եւ Դաւիթ նորէն մէյմըն ալ քեզի ի՞նչ զրուցէ. քանզի դուն՝ ո՛վ Տէր Եհովայ, քու
21 ծառադ կը ճանչնաս։ Ա՛յս բոլոր մեծ բաները քու խօսքիդ համար՝ ու քու սրտիդ պէս ըրիր, որ ծա-
22 ռայիդ գիտցընես։ Ասոր համար մեծ երեւցար, ո՛վ Տէր Աստուած. քանզի քեզի պէս ուրիշ մէկը չկայ, ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ, մեր ականջներովը բոլոր լսածներնուս
23 համեմատ։ Եւ ո՞ր ազգը երկրիս վրայ քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս է, որուն համար նոյն ինքն Աստուած եկաւ զանիկայ փրկելու, իրեն ժողովուրդ ընելու, ու իրեն մեծ անուն վաստըկելու, և քու երկրիդ մէջը — մեծ ու ահաւոր բաները ընելու, քեզի համար Եգիպտոսէն ազատած ժողովուրդիդ առջեւէն ազգերը ու անոնց աստուածները վռնտելով. Եւ քու 24
ժողովուրդդ Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ հաստատեցիր, ու դուն ո՛վ Տէր՝ անոնց Աստուած եղար։ Եւ հիմա, ո՛վ Տէր Աս- 25
տուած, քու ծառայիդ համար ու անոր տանը համար ըսած խօսքդ յաւիտեան հաստատէ, ու ըսածիդ պէս ըրէ. Եւ քու անունդ յաւի- 26
տեան մեծ ճանչցուի, ու ըսեն թէ Զօրութեանց Տէրը Իսրայէլին վրայ Աստուած է. ու քու ծառայիդ Դաւիթին տունը քու առջեւդ հաստատ մնայ։ Քանզի դուն՝ ո՛վ 27
Տէր զօրութեանց Աստուած Իսրայէլի, քու ծառայիդ յայտնեցիր ու ըսիր, Քեզի տուն պիտի շինեմ. ասոր համար քու ծառադ իր սրտին մէջ համարձակութիւն գտաւ աս աղօթքը քեզի ընելու։ Եւ հիմա՝ 28
ո՛վ Տէր Եհովայ, դուն Աստուածը դուն ես, ու քու խօսքերդ ճշմարիտ են, և քու ծառայիդ աս աղէկութիւնը խոստացար։ Արդ հիմա 29
հաճէ ըրէ քու ծառայիդ տունը օրհնելու, որ յաւիտեան քու առջեւդ ըլլայ. քանզի, ո՛վ Տէր Եհովայ, դուն զրուցեցիր, ու քու օրհնութեամբդ ծառայիդ տունը յաւիտեան օրհնեալ ըլլայ։

ԳԼ. Ը.

Անկէ ետեւ Դաւիթ Փղշտացիները 1
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց. և Դաւիթ Փղշտացւոց ձեռքէն Մեթեկամմա առաւ. Նաեւ Մովաբը 2
զարկաւ, ու գետինը պառկեցընելով զանոնք լարով չափեց. երկու լարով մեռցընելու չափեց, ու մէկ ամբողջ լարով ապրեցընելու. ու Մովաբացիք Դաւիթին հարկատու ծառաներ եղան։ Եւ Դաւիթ 3
Սուբայի թագաւորը Ռոոբի որդին Ադրաազարը զարկաւ, երբոր Եփրատ գետին վրայ իր իշխանութիւնը հաստատելու կ՚երթար։ Ու Դա- 4
ւիթ անկէ հազար եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետեւակ զօրք բռնեց. և Դաւիթ բոլոր կառքի ձիերուն ջիլերը կտրեց, ու

անոնցմէ միայն հարիւր կառքի համար պահեց։ 5 Եւ Դամասկոսի Ասորիները՝ Սուբայի թագաւորին Ադրաազարին օգնութիւն ընելու եկան. ու Դաւիթ Ասորիներէն քսանըերկու հազար մարդ զարկաւ։ 6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան. ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաղթութիւն կու տար։ 7 Եւ Դաւիթ Ադրաազարին ծառաներուն ոսկիէ վահանները առաւ, ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ։ 8 Եւ Ադրաազարին քաղաքներէն՝ Բեթաքէն ու Բերոթայէն Դաւիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ։

9 Եւ Եմաթի թագաւորը Թովու երբոր լսեց որ Դաւիթ Ադրաազարին 10 բոլոր զօրքերը զարկեր է, Թովու իր որդին Յովրամը Դաւիթ թագաւորին ղրկեց, որ անոր բարեւ տայ ու զանիկայ օրհնէ, Ադրաազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ զարնելուն համար. (քանզի Ադրաազար Թովուին հետ պատերազմներ կ'ընէր։) Եւ Յովրամին ձեռքը արծաթէ անօթներ, ոսկիէ անօթներ ու պղնձէ անօթներ կային։ 11 Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց, նոյնպէս նուիրած արծաթին ու ոսկիին հետ, որոնք բոլոր իր յաղթած ազգերէն 12 առեր էր. Ասորիներէն, Մովաբէն, Ամմոնի որդիներէն, Փղշտացիներէն, Ամաղեկէն, և Սուբայի թագաւորին՝ Ռոոբի որդւոյն Ադրաազարին 13 աւարէն։ Եւ Դաւիթ՝ երբոր Աղի ձորին մէջ տասնըութը հազար Ասորիները կոտրեց ու ետ դարձաւ, մեծ անուն վաստըկեցաւ։ 14 Եւ Եդովմի մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. բոլոր Եդովմի երկրին մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ. և բոլոր Եդովմայեցիք Դաւիթին ծառայ եղան. ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաղթութիւն կու տար։

15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընէր։ 16 Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր. ու Աքիղուդի որդին Յովսափատ յիշատակագիր էր։ 17 Եւ Աքիտովբի որդին Սադովկ ու Աբիաթարի որդին Աքիմելէք քահանաներ էին. ու Սարայիա ատենադպիր էր։ 18 Եւ Յովիադայի որդին Բանէա Քերեթիներուն ու Փելեթիներուն վրայ էր. ու Դաւիթին որդիները նախարարներ էին։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Արդեօք Սաւուղին տունէն մնացած մարդ մը կա՞յ, որ Յովնաթանին սիրոյն համար անոր բարերարութիւն ընեմ։ 2 Եւ Սաւուղին տունէն Սիբա անունով ծառայ մը կար, ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին. և թագաւորը անոր ըսաւ. Սիբան դո՞ւն ես. ու անիկայ ըսաւ. Ծառադ եմ։ 3 Եւ թագաւորը ըսաւ. Սաւուղին տունէն մնացած մարդ մը չկա՞յ, որ անոր Աստուծոյ ողորմութիւնը ընեմ։ Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին, Յովնաթանին տակաւին կաղ որդի մը մնայ։ 4 Եւ թագաւորը անոր ըսաւ. Անիկայ ո՞ւր է։ Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին. Ահա անիկայ Լոդաբարի մէջ Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին տունն է։ 5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մարդ ղրկեց, ու զանիկայ Լոդաբարէն Ամիէլի որդւոյն Մաքիրին տունէն առաւ։ 6 Եւ Սաւուղին որդւոյն Յովնաթանին որդին Մեմփիբոսթէ երբոր Դաւիթին եկաւ, երեսի վրայ ինկաւ ու խոնարհութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ. Մեմփիբոսթէ. ու անիկայ ըսաւ. Ահա քու ծառադ։ 7 Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ. Մի վախնար. քանզի քու հօրդ Յովնաթանին սիրոյն համար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի ընեմ, ու քու հօրդ Սաւուղին բոլոր արտերը քեզի պիտի դարձընեմ. ու դուն միշտ իմ սեղանէս հաց պիտի ուտես։ 8 Եւ անիկայ խոնարհութիւն ըրաւ ու ըսաւ. Քու ծառադ ո՞վ է, որ ինծի պէս մեռած շան մը վրայ նայեցար։ 9 Եւ թագաւորը Սաւուղին ծառան Սիբան կանչեց, ու անոր ըսաւ. Սաւուղին ու անոր տանը բոլոր ստացուածքը քու տիրոջդ որդւոյն տուի։ 10 Եւ դուն ու քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար երկիրը գործէք, ու անոր պտուղը ներս բերէք, որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ. և քու տիրոջդ որդին Մեմփիբոսթէ միշտ իմ սեղանէս հաց պիտի ուտէ։ Եւ Սիբա տասնըհինգ որդի ու քսան 11 ծառայ ունէր։ Եւ Սիբա ըսաւ թագաւորին, Իմ թագաւոր տէրս քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց, քու ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Իսկ Մեմփիբոսթէն (ըսաւ Դաւիթ,) թագաւորին որդւոցը մէկուն պէս իմ սեղանս հաց պիտի 12 ուտէ։ Եւ Մեմփիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր, ու անոր անունը Միքա էր. և Սիբային տանը բոլոր բնակողները Մեմփիբոսթէին 13 ծառաներն էին։ Եւ Մեմփիբոսթէ Երուսաղէմի մէջ բնակեցաւ, քանզի միշտ թագաւորին սեղանը հաց կ'ուտէր. ու անիկայ իր երկու ոտքերովը կաղ էր։

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ անկէ ետև Ամմոնի որդւոց թագաւորը մեռաւ. ու անոր որդին Անոն անոր տեղը թագաւոր եղաւ։ 2 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ, ինչպէս որ անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր ծառաները անոր ղրկեց, որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի 3 որդւոց երկիրը գացին։ Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները իրենց տէրոջ Անոնին ըսին, Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու աչքիդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ ղրկեց. չէ՞ որ Դաւիթ իր ծառաները քեզի ղրկեց, որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն, որ ետքը զանիկայ կոր4ծանեն։ Եւ Անոն Դաւիթին ծառաները առաւ, ու անոնց մօրուքին կէսը ածիլել տուաւ, ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչև նստելու տեղը կտրել տուաւ, և անոնք 5 ղրկեց զանոնք։ Եւ երբոր ասիկա Դաւիթին պատմեցին, զանոնք դիմաւորելու մարդ ղրկեց. քանզի այն մարդիկները շատ ամաչեր էին. ու թագաւորը ըսաւ, Երիքովի մէջ նստեցէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի, ու ետքը դարձէք։

6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ ատելուեցան, Ամմոնի որդիքը մարդ ղրկելով, Բեթռոոբի Ասորիներէն և Սուբայի Ասորիներէն քսան հազար հետևակ, ու Մաաքայի թագաւորէն հազար մարդ, և Իստովբէն տասնըերկու հազար մարդ վարձքով բռնեցին։ 7 Եւ երբոր Դաւիթ ասիկա լսեց, Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը 8 ղրկեց։ Եւ Ամմոնի որդիքը ելան, ու քաղաքին դրանը առջևը կարգաւ պատերազմի շարուեցան. բայց Սուբայի և Ռոոբի Ասորիները, ու Իստովբ ու Մաաքա դաշտի մէջ 9 զատ կայներ էին։ Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջևէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի, Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց, ու Ասորւոց դէմ 10 պատերազմի շարեց. Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային յանձնեց, որ Ամմոնի որդւոցը դիմացը 11 շարէ. Եւ ըսաւ, Թէ որ Ասորիները ինծի յաղթելու ըլլան, դուն ինծի օգնութեան հասնիս. և թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզի յաղթելու ըլլան, ես քեզի օգնութեան պիտի հասնիմ. 12 Քաջասիրտ եղիր, ու մեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք, ու Տէրը իր աչքին հաճոյ երևցածը թող ընէ։ 13 Եւ Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ, որ անոնց դէմ պատերազմ ընէ. ու անոնք անոր 14 առջևէն փախան։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով, անոնք ալ Աբեսսային

առջեւէն փախան ու քաղաքը մտան։
Ու Յովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ,
ու Երուսաղէմ եկաւ։
15 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք
Իսրայէլին առջեւը կոտրուեցան,
16 միաբան ժողովուեցան։ Ու
Ադրաազար մարդ ղրկեց, և Գետին
անդիի կողմը եղող Ասորիները դուրս
հանեց. ու Եղամ եկան. և անոնց
առջեւէն Ադրաազարին զօրագլուխը
17 Սովբակ կ՚երթար։ Ու երբոր Դաւիթին
պատմեցին, անիկայ բոլոր
Իսրայէլը ժողվելով, Յորդանանէն
անցաւ ու Եղամ հասաւ. և Ասորիները
Դաւիթին դիմացը պատերազմով
շարուեցան, ու անոր հետ պատերազմ
18 ըրին։ Ու Ասորիները Իսրայէլին
առջեւէն փախան. ու Դաւիթ
Ասորիներէն եօթը հարիւր
կառք ու քառասուն հազար ձիաւոր
կոտորեց, ու անոնց զօրագլուխը Սովբակը
19 զարկաւ, որ հոն մեռաւ։ Ու
Ադրաազարին հպատակ եղող բոլոր
թագաւորները երբոր տեսան որ
Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան,
Իսրայէլին հետ հաշտութիւն ըրին,
ու անոր ծառայ եղան. և Ասորիները
անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը
օգնելու կը վախնային։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու հետեւեալ տարին՝ թագաւորներուն
պատերազմի ելլելու ատենը,
Դաւիթ Յովաբը ու անոր հետ
իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը
ղրկեց. որոնք Ամմոնացիները կոտորեցին,
ու Ռաբբան պաշարեցին.
բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր։
2 Ու հեղ մը իրիկուան դէմ
Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պալատին
տանիքին վրայ կը պտըտէր,
և տանիքին վրայէն մէկ կին մը
տեսաւ որ կը լուացուէր, ու այն
կինը տեսքով խիստ գեղեցիկ էր։
3 Ու Դաւիթ մարդ ղրկեց, ու այն
կնկանը համար հարցուց. ու մէկը
ըսաւ. Ասիկայ Քետացի Ուրիային
կինը՝ Եղիամին աղջիկը Բերսաբէն
4 է։ Ու Դաւիթ պատգամաւորներ
ղրկեց, ու զանիկայ առաւ, ու երբոր
կինը անոր եկաւ, Դաւիթ անոր
հետ պառկեցաւ. ու անիկայ իր անմաքրութենէն
դեռ նոր մաքրուած
էր, ետքը կինը իր տունը գնաց։
Ու կինը յղացաւ, ու Դաւիթին 5
լուր ղրկեց ըսելով. Ես յղի եմ։
Ու Դաւիթ Յովաբին հրաման ղրկեց, 6
ու ըսաւ. Քետացի Ուրիան
ինծի ղրկէ։ Յովաբ ալ Ուրիան
Դաւիթին ղրկեց։ Ու երբոր 7
Ուրիա անոր եկաւ, Դաւիթ
Յովաբին ողջութիւնը ու զօրքին
ողջութիւնը ու պատերազմին յաջողութիւնը
հարցուց։ Ու Դաւիթ Ուրիային 8
ըսաւ. Տունդ իջիր, ու ոտքերդ
լուա։ Ու Ուրիա թագաւորին
պալատէն ելածին պէս, անոր
ետեւէն թագաւորէն պարգեւ գնաց։
Բայց Ուրիա իր տէրոջը բոլոր ծառաներուն 9
հետ պալատին դրանը
պառկեցաւ, ու իր տունը չիջաւ։
Ու Դաւիթին պատմեցին ու ըսին 10
թէ Ուրիան իր տունը չիջաւ։ Ու
Դաւիթ Ուրիային ըսաւ. Դուն
ճամբայէ չե՞ս եկեր, ինչո՞ւ համար
քու տունդ չես իջներ։ Ու Ուրիա 11
ըսաւ Դաւիթին. Տապանակը ու
Իսրայէլ ու Յուդա վրաններու
մէջ կը նստին, և իմ տէրս Յովաբ
ու իմ տիրոջս ծառաները բաց
դաշտի մէջ կը բանակին, ու ես
ուտելու ու խմելու և կնկանս հետ
պառկելու համար իմ տո՞ւնս երթամ.
դուն կենդանի ես, ու քու
հոգիդ կենդանի է՝ որ ես աս բանը
չեմ ըներ։ Ու Դաւիթ Ուրիային 12
ըսաւ. Այսօր ալ հոս մնացիր, ու
վաղը քեզ ղրկեմ։ Ու Ուրիա այն
օրը ու հետեւեալ օրը Երուսաղէմի
մէջ մնաց։ Ու Դաւիթ հրաւիրեց 13
զանիկայ, որ անոր առջեւը կերաւ
խմեց. ու Դաւիթ զանիկայ գինովցուց.
իսկ Ուրիա իրիկունը ելաւ՝
ու իր տիրոջը ծառաներուն քով իր
անկողինին մէջ պառկեցաւ. բայց
իր տունը չիջաւ։ Ու առտուն 14
Դաւիթ նամակ մը գրեց Յովաբին,
և Ուրիային ձեռքովը ղրկեց։ Ու 15
նամակին մէջը գրեց ու ըսաւ. Ուրիան
խիստ սաստիկ պատերազմին
դիմացը դրէք, ու անոր ետեւէն քաշուեցէք,
որ զարնուի ու մեռնի։ Ու 16

երբոր Յովաբ քաղաքը պաշարեց,
Ուրիան այնպիսի տեղ մը դրաւ՝ որ
հոն զօրաւոր մարդիկներ ըլլալը
17 գիտէր։ Ու քաղաքին մարդիկները
ելան, ու Յովաբին հետ պատերազմ
ըրին. և զօրքէն՝ Դաւիթին ծառաներէն
ինկան, ու Քետացի Ուրիան
18 ալ մեռաւ։ Ու Յովաբ
պատգամաւոր մը ղրկեց, ու պատերազմին
բոլոր պարագաները Դաւիթին
19 իմացուց։ Ու պատգամաւորին
պատուիրելով ըսաւ. Պատերազմին
բոլոր դիպուածները
20 թագաւորին պատմելէդ ետքը, թէ
որ թագաւորին բարկութիւնը ելլէ,
ու քեզի ըսէ թէ Ինչո՞ւ պատերազմելու
համար քաղաքին մօտեցաք.
չէի՞ք գիտեր որ պարսպէն նետ կը
21 նետեն. Յերոբաաղին որդին Աբիմելէքը
ո՞վ մեռցուց. չէ՞ որ մէկ
կին մը պարսպին վրայէն երկանաքարի
կտոր մը նետեց անոր վրայ,
որ անիկայ Թեբեսի մէջ մեռաւ.
պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք. այն ատենը
դուն ըսէ. Քու ծառադ
22 Քետացի Ուրիան ալ մեռաւ։ Ու
պատգամաւորը գնաց, ու Յովաբին
բոլոր իրեն պատուիրածը Դաւիթին
23 պատմեց։ Ու պատգամաւորը
Դաւիթին ըսաւ. Այն մարդիկները
մեր վրայ ուժովցան, ու
մեզի դէմ դաշտը ելան. բայց մենք
մինչեւ քաղաքին դուռը հալածեցինք
24 զանոնք. Ու աղեղնաւորները
պարսպին վրայէն քու ծառաներուդ
նետեր նետեցին, ու թագաւորին
ծառաներէն մէկ քանիները մեռան,
և քու ծառադ Քետացի Ուրիան
25 ալ մեռաւ։ Այն ատենը Դաւիթ
պատգամաւորին ըսաւ. Յովաբին
այսպէս ըսէ. Այս բանը քու աչքիդ
գէշ չերեւնայ. քանզի սուրը
երբեմն ասիկայ կ՚ուտէ ու երբեմն
անիկայ. քաղաքին վրայ պատերազմը
սաստկացուր, և զանիկայ փլցուր.
ու դուն ալ քաջալերէ զանիկայ։
26 Ու Ուրիային կինը իր
էրկանը Ուրիային մեռնիլը լսելով՝
27 իր էրկանը համար սուգ ըրաւ։ Ու
երբոր սուգը անցաւ, Դաւիթ մարդ
ղրկեց, ու զանիկայ իր տունը առաւ.
և անիկայ անոր կինը եղաւ.
ու անոր որդի մը ծնաւ։ Բայց
Դաւիթին այս ըրած բանը Տէրոջը
աչքերուն գէշ երեւցաւ։

ԳԼ. ԺԲ.

Ու Տէրը Նաթանը Դաւիթին 1
ղրկեց. ու անոր եկաւ ու անոր
ըսաւ. Մէկ քաղաքի մը մէջ
երկու մարդ կար, մէկը հարուստ
ու մէկալը աղքատ։ Հարուստը 2
խիստ շատ հօտեր ու արջառներ ունէր.
Բայց աղքատը ուրիշ բան մը 3
չունէր, միայն թէ էգ գառնուկ մը,
որ ծախու առեր էր, ու կը սնուցանէր.
և գառնուկը անոր հետ ու
անոր տղոցը հետ մէկտեղ մեծցաւ.
անոր պատառէն կ՚ուտէր, ու անոր
գաւաթէն կը խմէր, և անոր ծոցը
կը պառկէր, ու անոր՝ աղջկան մը
պէս էր։ Ու ճամբորդ մը եկաւ 4
այն հարուստ մարդուն. ան ալ
խնայելով իր հօտերէն ու արջառներէն
առնելու, որ իրեն եկող ճամբորդին
ճաշ պատրաստելու,
հապա այն աղքատ մարդուն էգ գառնուկը
առաւ, ու զանիկայ իրեն եկող
մարդուն համար պատրաստեց։
Այն ատենը Դաւիթին բարկութիւնը 5
այն մարդուն դէմ սաստիկ
բորբոքեցաւ, ու Նաթանին ըսաւ.
Տէրը կենդանի է որ աս բանը ընող
մարդը մեռնելու արժանի է։
Ու այն գառնուկը չորեքպատիկ 6
պիտի հատուցանէ. քանզի աս
բանը ըրաւ ու գութ չունեցաւ։
Այն ատենը Նաթան Դաւիթին 7
ըսաւ. Այն մարդը դուն ես. Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ ես
թագաւոր օծեցի, ու քեզ Սաւուղին
ձեռքէն ես ազատեցի. Ու 8
տիրոջդ տունը քեզի ու տիրոջդ
կիները քու ծոցդ տուի, և Իսրայէլի
ու Յուդայի տունը քեզի
տուի. ու թէ որ քիչ էր ատիկա,
քեզի աւելցած աւելի բաներ կու
տայի։ Ու ինչո՞ւ համար Տէրոջը 9
խօսքը անարգեցիր, անոր աչքերուն
առջեւը չարութիւն ընելով. Քետացի
Ուրիան սրով մեռցուցիր, ու

անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր, ու
զանիկայ Ամմոնի որդւոց սրովը
10 սպաննեցիր։ Եւ հիմա զիս անար-
գելուդ համար, ու Քետացի Ու-
րիայի կնիկը քեզի կնիկ առնելուդ
համար, քու տունէդ սուրը յաւի-
11 տեան պակաս պիտի չըլլայ։ Եւ
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քու
տունէդ քեզի դէմ չարիք մը պիտի
հանեմ. ու քու աչքերուդ առջեւ
քու կիներդ պիտի առնեմ, և զա-
նոնք քու դրացիիդ պիտի տամ. ու
անիկայ աս արեգակին առջեւ քու
կիներուդ հետ պիտի պառկի։
12 Վասնզի դուն ծածկաբար ըրիր.
բայց ես աս բանը բոլոր Իսրայէլին
առջեւ ու արեգակին առջեւ պիտի
13 ընեմ։ Եւ Դաւիթ Նաթանին ը-
սաւ, Տէրոջը դէմ մեղք գործեցի.
ու Նաթան Դաւիթին ըսաւ,
Տէրն ալ քու մեղքդ ներեց. պի-
14 տի չմեռնիս։ Բայց որովհետեւ աս
բանով Տէրոջը թշնամիներուն հայ-
հոյութիւն ընելու առիթ տուիր,
անոր համար աս քեզի ծնած տղան
անշուշտ պիտի մեռնի։

15 Ու Նաթան իր տունը գնաց։
Եւ Տէրը զարկաւ այն մանուկը՝ որն
որ Ուրիայի կնիկը Դաւիթին ծներ
էր, ու սաստիկ հիւանդացաւ։
16 Եւ Դաւիթ մանուկին համար Աս-
տուծոյ աղաչեց. ու Դաւիթ ծոմ
պահեց, ու գնաց բոլոր գիշերը
17 գետնի վրայ պառկեցաւ։ Եւ անոր
տանը ծերերը անոր քովը գացին,
որ զանիկայ գետնէն վերցնեն.
բայց անիկայ չուզեց, ու անոնց հետ
18 հաց չկերաւ։ Ու եօթներորդ օրը
մանուկը մեռաւ. և Դաւիթին ծա-
ռաները մանուկին մեռնիլը անոր
իմացընելու վախցան. քանզի ըսին,
Ահա քանի որ մանուկը ողջ էր, ա-
նոր զրուցեցինք, ու անիկայ մեր
խօսքը մտիկ չըրաւ. և ի՞նչպէս ա-
նոր ըսենք թէ Մանուկը մեռաւ,
19 որ գէշ բան մը ընէ։ Բայց Դաւ-
իթ իր ծառաներուն շշունչը տես-
նելով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր
է. ու Դաւիթ իր ծառաներուն ը-
սաւ. Մանուկը մեռա՞ւ. ու անոնք
20 ըսին, Մեռաւ։ Եւ տունէն Դաւ-
իթ գետնէն ելաւ, լուացուեցաւ,
օծուեցաւ, հանդերձները փոխեց,
ու Տէրոջը տունը մտնելով՝ երկրպա-
գութիւն ըրաւ. ետքը իր տու-
նը գնաց. և ուզեց, ու անոր
առջեւը հաց դրին, ու կերաւ։ Եւ 21
ծառաները անոր ըսին, Աս ըրած
բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ. քանի որ
մանուկը ողջ էր, անոր համար ծոմ
պահեցիր ու լացիր. երբ մանուկը
մեռածին պէս ելար հաց կերար։
Եւ Դաւիթ ըսաւ, Քանի որ մանու- 22
կը ողջ էր, ծոմ պահեցի ու լացի.
քանզի ըսի, Ո՞վ գիտէ, թերեւս
Աստուած ինծի ողորմի, ու մանու-
կը առողջանայ։ Բայց հիմա անի- 23
կայ մեռած է, ինչո՞ւ համար ծոմ
պահեմ. միթէ ես կրնամ զանիկայ
ետ դարձընել. ես անոր պիտի եր-
թամ, բայց անիկայ ինծի պիտի
չդառնայ։ Եւ Դաւիթ իր կնիկը 24
Բերսաբէն մխիթարեց. ու անոր
քովը մտաւ, և անոր հետ պառկե-
ցաւ. ու անիկայ որդի մը ծնաւ. ու
անոր անունը Սողոմոն դրաւ. և
Տէրը զանիկայ սիրեց։ Ու Նա- 25
թան մարգարէին ձեռքովը պատգամ
ղրկեց. և անոր անունը Տէրոջը
համար Յեդիդիա կոչեց։

Ու Յովաբ Ամմոնի որդւոցը 26
Ռաբբայի դէմ պատերազմ ըրաւ,
ու թագաւորանիստ քաղաքը ա-
ռաւ։ Եւ Յովաբ Դաւիթին 27
պատգամաւորներ ղրկեց, ու ըսաւ,
Ռաբբայի դէմ պատերազմ ըրի,
ու ջուրերուն քաղաքը առի. Եւ 28
հիմա մնացած ժողովուրդը ժողվէ,
ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր,
և զանիկայ առ. չըլլայ որ քաղաքը
ես առնեմ, ու անոր վրայ իմ ա-
նունս դրուի։ Ուստի Դաւիթ 29
բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, ու
Ռաբբա գնաց, և անոր դէմ պա-
տերազմելով՝ զանիկայ առաւ։ Ու 30
անոնց թագաւորին գլխէն թագը
առաւ, որ տաղանդ մը ոսկիի ծան-
րութիւն ունէր պատուական քա-
րերով [illegible]. և անիկայ
Դաւիթին գլուխը դրուեցաւ. ու
Դաւիթ քաղաքէն խիստ շատ աւար
առաւ։ Եւ անոր մէջը եղած ժողո- 31

վուրդը հանեց, ու զանոնք սղոցնե-
րու ու երկաթէ կամնասայլներու ու
երկաթէ տապարներու տակ դրաւ,
և զանոնք աղիւսի փուռէ անցուց.
ու Ամմոնի որդւոցը բոլոր քաղաք-
ներուն այսպէս ըրաւ. ու Դաւիթ
բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ
դարձաւ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու անկէ ետքը՝ Դաւիթին որդւոյն
Աբիսողոմին մէկ գեղեցիկ քոյրը
կար, որուն անունը Թամար էր.
ու զանիկայ Դաւիթին որդին Ամ-
2 նոն սիրեց։ Եւ Ամնոն իր քրոջը
Թամարին սիրոյն համար հիւանդա-
նալու չափ նեղացաւ. քանզի անի-
կայ կոյս աղջիկ ըլլալուն համար,
անոր բան մը ընելը՝ Ամնոնին աչ-
3 քերուն դժուար կ'երեւնար։ Եւ
Ամնոն Յովնադաբ անունով բարե-
կամ մը ունէր, որ անիկայ Դաւ-
ւիթին եղբօրը Սամայի որդին
էր. ու Յովնադաբ խիստ խորա-
4 գէտ մարդ մըն էր։ Եւ անոր ը-
սաւ, Ով թագաւորի տղայ, դուն
ինչո՞ւ համար այսպէս օրէ օր կը հիւ-
ծիս. [illegible] ինծի չե՞ս յայտ-
ներ։ Ու Ամնոն անոր ըսաւ, Ես
իմ եղբօրս Աբիսողոմին քրոջը Թա-
5 մարին սիրահարուած եմ։ Եւ Յով-
նադաբ անոր ըսաւ, Անկողինիդ
մէջը պառկէ, ու քեզ հիւանդ
ձեւացուր. ու երբոր քու հայրդ քեզ
տեսնելու գայ, անոր ըսէ, Կ'ա-
ղաչեմ որ իմ քոյրս Թամար ինծի
գայ, ու ինծի հաց կերցընէ, ու
իմ աչքերուս առջեւը կերակուր շի-
նէ, որ տեսնեմ ու անոր ձեռքէն
6 ուտեմ։ Եւ Ամնոն պառկեցաւ,
ու ինքզինքը հիւանդ ձեւացուց. ու
երբոր թագաւորը զանիկայ տեսնե-
լու եկաւ, Ամնոն թագաւորին ը-
սաւ, Կ'աղաչեմ, իմ քոյրս Թա-
մար թող գայ, ու իմ աչքերուս
առջեւը երկու բլիթ շինէ, ու անոր
7 ձեռքէն ուտեմ։ Եւ Դաւիթ
Թամարին մարդ ղրկեց տունը՝ ըսե-
լով, Ամնոն եղբօրդ տունը գնա,
8 ու անոր կերակուր շինէ։ Եւ
Թամար իր եղբօրը Ամնոնին տունը
գնաց. ու անիկայ պառկած էր.
և աղջիկը խմորը առաւ շաղեց, ու
անոր աչքերուն առջեւը բլիթներ
շինեց ու եփեց. Եւ տապակը ա- 9
ռաւ ու անոր առջեւը պարպեց.
բայց անիկայ ուտել չուզեց. ու
Ամնոն ըսաւ, Բոլոր ամէն մարդը
դուրս հանեցէք. ու ամէն մարդ
անոր քովէն դուրս ելան։ Եւ Ամ- 10
նոն Թամարին ըսաւ, Կերակուրը
սենեակը ներս բեր, որ ձեռքէդ
ուտեմ։ Ու Թամար շինած բլիթ-
ները առաւ, ու իր եղբօրը Ամ-
նոնին՝ սենեակը տարաւ. Եւ անոր 11
մօտեցուց, որ ուտէ։ Իսկ Ամնոն
զանիկայ բռնեց ու անոր ըսաւ, Ե- 12
կո՛ւր քոյրս՝ ինծի հետ պառկէ։ Եւ
անիկայ ըսաւ անոր, Ոչ, եղ-
բայրս՝ զիս մի բռնադատեր. քան-
զի Իսրայէլի մէջ այսպէս բան չըլ-
լար. աս անզգամութիւնը մի ը-
ներ։ Ու ես իմ նախատինքս ո՞ւր 13
տանիմ. դուն ալ Իսրայէլի մէջ
անզգամներուն մէկուն պէս պիտի
ըլլաս. և հիմա կ'աղաչեմ՝ թա-
գաւորին զրուցէ, ու անիկայ զիս
քեզմէ չարգիլեր։ Բայց Ամնոն ա- 14
նոր խօսքը մտիկ ընել չուզեց.
հապա անկէ զօրաւոր ըլլալով, զա-
նիկայ բռնադատեց, ու անոր հետ
պառկեցաւ։ Ու ետքը Ամնոն զա- 15
նիկայ խիստ շատ ատեց. անանկ որ
ունեցած ատելութիւնը առջի ու-
նեցած սէրէն աւելի մեծ էր. և
Ամնոն անոր ըսաւ, Ե՛լ գնա։ Ու 16
անիկայ անոր ըսաւ, Պատճառ
չկայ. զիս վռնտելուդ չարու-
թիւնը միւս ինծի ըրածէդ աւելի
մեծ է. բայց Ամնոն անոր մտիկ ընել
չուզեց։ Եւ իրեն ծառայութիւն 17
ընող մանչը կանչեց ու ըսաւ, Ա-
սիկայ քովէս դուրս հանէ, ու ե-
տեւէն դուռը կղպէ։ (Եւ աղջը- 18
կան վրայ բազմագոյն պատմուճան
մը կար, քանզի թագաւորին կոյս
աղջիկները անանկ պատմուճան կը
հագնէին.) Ու անոր ծառան զա-
նիկայ դուրս հանեց, ու ետեւէն
դուռը կղպեց։ Եւ Թամար մոխիր 19
առաւ — իր գլխուն վրայ ցանեց,
ու իր վրայի բազմագոյն պատմու-

ճանը պատռեց, և ձեռքը իր գլխուն
20 վրայ դրաւ ու լալով գնաց։ Եւ
անոր եղբայրը Աբիսողոմ անոր ըսաւ.
Միթէ եղբայրդ Ամնոն քեզի
հետ եղա՞ւ. ու հիմա քոյրս՝
լուռ կեցիր. անիկա քու եղբայրդ է.
ասիկայ սիրտդ մի՛ դներ. և Թամար
իր եղբօրը Աբիսողոմին տանը
21 անմխիթար կը նստէր։ Ու Դաւիթ
թագաւորը աս ամէն բաները
22 լսելով, խիստ բարկացաւ։ Եւ
Աբիսողոմ Ամնոնին հետ աղէկ կամ
գէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քանզի
Աբիսողոմ Ամնոնը կ'ատէր՝ իր քոյրը
Թամարը լլկելուն համար։
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը,
երբոր Աբիսողոմին ոչխարները Եփրեմի
մօտ եղած Բաաղասորին մէջ
ասրակտուր կ'ընէին, Աբիսողոմ՝
թագաւորին բոլոր որդիները հրաւիրեց։
24 Եւ Աբիսողոմ՝ թագաւորին
գնաց ու անոր ըսաւ, Ահա քու
ծառայիդ ոչխարները ասրակտուր
կ'ընեն. շնո՛րհք ըրէ, թագաւորը
ու անոր ծառաները քու ծառայիդ
25 հետ երթան։ Եւ թագաւորը Աբիսողոմին
ըսաւ, Չէ, որդիս,
ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ
ծանրութիւն չըլլանք. ու զանիկայ
ստիպեց. բայց Դաւիթ երթալ
26 չուզեց, ու զանիկայ օրհնեց։ Եւ
Աբիսողոմ ըսաւ, Եթէ ոչ՝ գոնէ
իմ եղբայրս Ամնոն մեր հետը գայ.
ու թագաւորը անոր ըսաւ, Ինչո՞ւ
27 քու հետդ երթայ։ Բայց
Աբիսողոմ զանիկայ ստիպելուն համար՝
Ամնոնը ու թագաւորին բոլոր
28 որդիները անոր հետը ղրկեց։ Եւ
Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուիրեց
ու ըսաւ, Նայեցէք, երբոր
Ամնոնին սիրտը գինիէն զուարթանայ,
ու ես ձեզի Ամնոնը զարկէք
ըսեմ, զանիկայ մեռցուցէք. մի՛
վախնաք. չէ՞ որ ես ձեզի հրամայեցի.
քաջասիրտ ու զօրաւոր կտրիճներ
29 եղէք։ Եւ Աբիսողոմին
մանչերը Աբիսողոմին պատուիրածին
պէս ըրին Ամնոնին. ու թագաւորին
բոլոր որդիքը ոտք ելան,
և ամէն մէկը իր ջորիին հեծնելով՝
30 փախան։ Ու անոնք դեռ ճամբան

ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին, Աբիսողոմ՝ թագաւորին բոլոր
որդիները մեռցուց, ու անոնցմէ
մէկը չմնաց։ Եւ թագաւորը ոտք 31
ելաւ, իր հանդերձները պատռեց,
ու գետինը պառկեցաւ. ու անոր
բոլոր ծառաները հանդերձնին պատռած
անոր բոլորտիքը կը կենային։
Ու Դաւիթին եղբօրը Սամաայի 32
որդին Յովնադաբ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Իմ տէրս չկարծէ
որ բոլոր երիտասարդները թագաւորին
որդիները մեռցուցին. քանզի
միայն Ամնոն մեռած է. վասն զի
աս բանը Աբիսողոմին բերնովը որոշուած
էր, անոր քոյրը Թամարը
լլկած օրէն 'ի վեր։ Ու հիմա իմ 33
թագաւոր տէրս իր սրտին մէջ աս
բանը չդնէ, կարծելով թէ թագաւորին
բոլոր որդիքը մեռան.
քանզի միայն Ամնոն մեռած է։
Եւ Աբիսողոմ փախաւ։ Ու երբոր 34
Դաւիթին պահապանին՝ դէտը աչքերը
վերցուց նայեցաւ, ահաւասիկ
իր ետևէն լերանը քովէն խիստ շատ
ժողովուրդ կու գար։ Ան ատենը 35
Յովնադաբ թագաւորին ըսաւ,
Ահա թագաւորին որդիքը կու գան.
ծառայիդ խօսքը եղաւ։ Եւ անիկայ 36
իր խօսքը լմնցուցածին պէս,
ահա թագաւորին որդիքը եկան,
ու ձայներնին վերցուցին ու լացին.
և թագաւորն ալ ու անոր բոլոր
ծառաները խիստ մեծ լացով մը լացին։
Իսկ Աբիսողոմ փախաւ ու 37
Գեսուրի թագաւորին՝ Ամիուդի որդւոյն
Թողմիին գնաց. բայց Դաւիթ
ամէն օր իր որդւոյն համար
սուգ կ'ընէր։ Եւ Աբիսողոմ փախաւ 38
ու Գեսուր գնաց, ու հոն
երեք տարի մնաց։ Եւ Դաւիթ 39
թագաւորը Աբիսողոմին երթալու կը
փափաքէր. քանզի մեռնող Ամնոնին
վրայով մխիթարուեր էր։

ԳԼ. ԺԴ

Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբ 1
իմացաւ որ թագաւորին սիրտը
Աբիսողոմին վրայ է։ Ու Յովաբ 2
Թեկուէ մարդ ղրկեց, և անկէ իմաստուն
կին մը բերել տուաւ, ու անոր

նոր ըսաւ, Կ'աղաչեմ, քեզ սգաւոր
ձևացուր, ու սուգի հանդերձներ
հագիր, եղով մի՛ օծուիր, ու
մեռելի մը համար շատոնցմէ սուգ
3 բռնող կնկան մը պէս եղիր. Եւ
թագաւորին մտիր, ու անոր աս
կերպով խօսէ. և Յովաբ անոր
4 բերանը խօսքեր դրաւ։ Ու աս
Թեկուացի կինը թագաւորին մտաւ
խօսելու համար, ու երեսի
վրայ գետինը իյնալով՝ անոր խոնարհութիւն
ըրաւ, ու ըսաւ,
5 Ո՛վ թագաւոր՝ օգնէ ինծի։ Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ, Ինչ
ի՞նչ եղաւ։ Ու կինը ըսաւ,
Ո՛հ, ես մէկ որբևայրի կին մըն
6 եմ, ու իմ էրիկս մեռած է. Եւ
քու աղախինդ երկու որդի ունէր.
ու երկուքը դաշտին մէջ իրարու հետ
ծեծկուեցան. և անոնց մէջը հաշտեցընող
մը չըլլալուն համար, մէկը
միւսը զարկաւ, ու զանիկայ
7 մեռցուց։ Եւ ահա բոլոր ազգատոհմը
քու աղախինիդ դէմ ոտք
ելան, ու ըսին, Իր եղբայրը մեռցընողը
տուր, որ զանիկայ մեռցընենք՝
իր մեռցուցած եղբօրը կենացը
համար, ու ժառանգն ալ կորսնցընենք.
և ինծի մնացած կայծը
պիտի մարեն, երկրի վրայ էրկանս
անունը ու մնացորդը չթողլով։
8 Եւ թագաւորը կնկանը ըսաւ,
Տո՛ւնդ գնա, ու ես քեզի համար
9 կը պատուիրեմ։ Ու Թեկուացի
կինը թագաւորին ըսաւ, Ո՛վ
տէր իմ թագաւոր՝ մեղքը իմ վրաս
ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ, բայց
թագաւորը ու անոր աթոռը անպարտ
10 ըլլայ։ Եւ թագաւորը ըսաւ,
Թէ որ քեզի բան մը ըսող
ըլլայ, անիկայ ինծի բեր, ու մէյմըն
11 ալ քեզի չդպչիր։ Եւ անիկայ
ըսաւ, Թագաւորը շնորհք ընէ,
իր Տէր Աստուածը յիշէ, ու
չթողու որ արեան վրէժխնդիրները
շատնան ապականելու, որ իմ որդիս
մեռցընեն։ Եւ անիկայ ըսաւ,
Տէրը կենդանի է որ քու որդւոյդ
գլխէն մազ մը գետինը պիտի չիյնայ։
12 Ու ան ատենը կինը ըսաւ,
Թո՛ղ քու աղախինդ իմ տիրոջս

թագաւորին մէկ խօսք մը ըսէ.
ու անիկայ՝ Խօսէ՛ ըսաւ։ Եւ 13
կինը ըսաւ, Ուրեմն Աստուծոյ
ժողովուրդին վրայ ինչո՞ւ համար
այդպիսի բան կը մտածես. որովհետև
թագաւորը քանի որ իր աքսորածը
ետ չդարձընէ, աս խօսքերը
խօսելով յանցաւորի պէս կ'ըլլայ.
Քանզի մենք 'ի հարկէ պիտի մեռնինք, 14
ու գետինը թափած ջուրին
կը նմանինք, որ մէյմըն ալ մէկտեղ
չժողվուիր. և Աստուած մէկ մարդուն
հոգին չառներ, հապա միջոցներ
կը հնարէ, որ աքսորուածը
իրմէ աքսորուած չմնայ։ Ու հիմա 15
ես անոր համար իմ թագաւոր տիրոջս
աս խօսքը ըսելու եկայ, քանզի
ժողովուրդը զիս վախցուց. ու
քու աղախինդ ըսաւ, Հիմա թագաւորին
հետ խօսիմ, գուցէ թագաւորը
իր աղախինին խօսքը կատարէ.
Որովհետև թագաւորը մտիկ 16
ընելով՝ իր աղախինը պիտի ազատէ
ան մարդուն ձեռքէն, որ զիս ու իմ
որդիս մէկտեղ Աստուծոյ ժառանգութենէն
ջնջել կ'ուզէ։ Եւ քու 17
աղախինդ ըսաւ, Իմ թագաւոր
տիրոջս խօսքը մխիթարութիւն պիտի
ըլլայ. քանզի իմ թագաւոր
տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս
է, որ բարիին ու չարը կը հասկընայ.
և քու Տէր Աստուածդ քու
հետդ ըլլայ։ Ու թագաւորը պատասխան 18
տուաւ ու կնկանը ըսաւ,
Ինչ որ հարցընելու բանս ինծմէ մի՛
պահեր։ Ու կինը ըսաւ, Իմ
թագաւոր տէրս թող զրուցէ։ Եւ 19
թագաւորը ըսաւ, Արդեօք աս ամէն
բանիս մէջ Յովաբին ձեռքը
քեզի հետ է. ու կինը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Ո՛վ տէր
իմ թագաւոր, քու անձդ կենդանի
է որ իմ թագաւոր տիրոջս ըսած
բոլոր խօսքերէն՝ բնաւ մէկը աջ դին
կամ ձախ դին չիյնար խօսածէդ.
քանզի քու ծառադ Յովաբն է ինծի
պատուիրողը. ու աս բոլոր
խօսքերը քու աղախինիդ բերանը
դնողը անիկայ է։ Աս խօսքին ձևը 20
դարձընելու համար՝ քու ծառադ
Յովաբ աս բանը ըրաւ. ու իմ

տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս իմաստուն է՝ բոլոր երկրին վրայ եղած բաները գիտնալու ։

21 Եւ թագաւորը Յովաբին ըսաւ, Ահա հիմա աս բանը ըրի. գնա՛, Աբիսողոմ պատանին ետ դարձուր ։ 22 Ու անոր Յովաբ երեսի վրայ գետինը ինկաւ, ու անոր խոնարհութիւն ըրաւ, ու օրհնեց թագաւորը. և Յովաբ ըսաւ, Քու ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքիդ առջեւ շնորհք գտայ, ո՛վ տէր իմ թագաւոր. քանզի թագաւորը իր ծառային խօսքը կատարեց ։ 23 Ու Յովաբ ելաւ՝ Գեսուր գնաց, ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ բերաւ ։ 24 Եւ թագաւորը ըսաւ, Թող իր տունը դառնայ, ու իմ երեսս չտեսնէ ։ Եւ Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ, ու թագաւորին երեսը չտեսաւ ։

25 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար. անոր ոտքին թաթէն մինչեւ գլխուն գագաթը արատ մը չունէր ։ 26 Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր, (որովհետեւ տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն կ'ըլլար,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, — թագաւորական կշիռքով երկու հարիւր սիկղ կու գար ։ 27 Եւ Աբիսողոմին երեք տղայ՝ ու Թամար անունով մէկ աղջիկ մը ծնաւ. անիկայ տեսքով գեղեցիկ կին մըն էր ։

28 Եւ Աբիսողոմ Երուսաղէմի մէջ լման երկու տարի նստաւ, ու թագաւորին երեսը չտեսաւ ։ 29 Եւ Աբիսողոմ Յովաբին մարդ ղրկեց, որ զանիկա թագաւորին ղրկէ. բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ ։ Ու նորէն երկրորդ անգամ մարդ ղրկեց. ու անիկայ երթալ չուզեց ։ 30 Ու անոր Աբիսողոմ իր ծառաներուն ըսաւ. Տեսէք Յովաբին արտը՝ որ իմ արտիս մօտն է, ու անիկայ հոն գարի ունի. գացէ՛ք զանիկայ կրակով այրեցէք ։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները այն արտը կրակով այրեցին ։ 31 Ու Յովաբ ելաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց, և անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին ։ 32 Ու Աբիսողոմ Յովաբին ըսաւ, Ահա քեզի մարդ ղրկեցի ու ըսի, Հոս եկուր, քեզ թագաւորին ղրկեմ, որ ըսես թէ Գեսուրէն ինչո՞ւ եկայ. իմ հոն ըլլալս ինծի աղէկ էր. և հիմա թագաւորին երեսը տեսնեմ. ու թէ որ իմ վրաս յանցանք մը կայ, թող զիս մեռցնէ ։ 33 Եւ Յովաբ թագաւորին գնաց, ու այս բանը անոր իմացուց. և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց. ու թագաւորին քովը գնաց, և թագաւորին առջեւ երեսի վրայ ինկաւ, — մինչեւ գետինը խոնարհութիւն ըրաւ. ու թագաւորը Աբիսողոմը համբուրեց ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմ իրեն համար կառքեր, ձիեր ու իր առջեւէն վազող յիսուն մարդ պատրաստեց ։ 2 Եւ Աբիսողոմ կանուխ կ'ելլէր ու դրանը ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր. և Աբիսողոմ ամէն դատ ունեցող ու դատաստանի համար թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ'ըսէր, Դուն ո՞ր քաղաքէն ես. ու երբոր անիկայ՝ Ծառադ Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ'ըսէր, 3 Աբիսողոմ անոր կ'ըսէր, Նայէ, քու դատդ բարի ու ուղիղ է. բայց թագաւորին կողմանէ քեզի մտիկ ընող չկայ ։ 4 Եւ Աբիսողոմ կ'ըսէր, Երանի թէ զիս այս երկրին վրայ դատաւոր դնէին. ու ամէն վէճ կամ դատ ունեցող մարդը ինծի գար, և անոր իրաւունք ընէի ։ 5 Ու երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր խոնարհութիւն ընելու, անիկայ ձեռքը կ'երկնցնէր, զանիկայ կը բռնէր ու կը համբուրէր ։ 6 Եւ Աբիսողոմ՝ դատաստանի համար թագաւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով, Իսրայէլի մարդոց սիրտը իրեն գողցաւ ։

7 Ու քառասուն տարիէն ետքը՝ Աբիսողոմ թագաւորին ըսաւ. Շնորհք ըրէ, երթամ ու Տէրոջը ըրած ուխտս Քեբրոնի մէջ կատարեմ. 8 Քանզի ծառադ երբոր Ասորւոց Գեսուրը կը բնակէի, ուխտ ըրի ու ըսի, Թէ որ Տէրը զիս Երուսաղէմ դարձնէ, Տէրոջը ծառայութիւն ընեմ ։ 9 Եւ թագաւորը անոր ըսաւ, Գնա՛ խաղաղութեամբ ։ Ու անիկայ ելաւ Քեբրոն գնաց ։ 10 Եւ Աբիսողոմ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտեսներ ղրկեց, ու ըսաւ, Փողին ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսողոմ Քեբրոնի մէջ թագաւոր եղաւ, ըսէք ։ 11 Ու Աբիսողոմին հետ Երուսաղէմէն երկու հարիւր մարդ գնաց հրաւիրուած. անոնք միամտութեամբ գացին, ու ամենեւին բան մը չէին գիտեր ։ 12 Եւ Աբիսողոմ զոհերը ըրած ատենը՝ Դաւիթին խորհրդականը Գեղոնացի Աքիտոփէլը իր Գեղոն քաղաքէն կանչել տուաւ. և դաւաճանութիւնը զօրացաւ, ու ժողովուրդը երթալով կը շատնար Աբիսողոմին քովը ։

13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը եկաւ ու ըսաւ, Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը Աբիսողոմին հետ մէկ եղաւ ։ 14 Ու անոր Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ իր հետը եղող բոլոր ծառաներուն ըսաւ, Ելէք փախչինք. քանզի Աբիսողոմին երեսէն մեզի ազատութիւն չկայ. շուտ ըրէք՝ գացէք, չըլլայ որ անիկայ շուտով մեզի հասնի, ու մեր վրայ չարիք հասցնէ, ու քաղաքը սուրի բերնէ անցընէ ։ 15 Եւ թագաւորին ծառաները թագաւորին ըսին, Ահա մեր տէր թագաւորը ինչ որ արժան համարի, ահա քու ծառաներդ պատրաստ ենք ընելու ։

16 Ու թագաւորը և անոր ետեւէն անոր բոլոր տունը ելաւ. ու թագաւորը իր հարճերէն տասը կնիկ թողուց, որ տանը մէջ պահպանութիւն ընեն ։ 17 Եւ թագաւորը ու անոր ետեւէն բոլոր ժողովուրդը ելաւ, ու անոնք հեռու տեղ մը կայնեցան ։ 18 Եւ անոր բոլոր ծառաները ու բոլոր Քերեթիները և բոլոր Փելեթիները անոր քովէն կ'անցնէին. ու անոր հետը Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց հարիւր մարդ թագաւորին առջեւէն կ'անցնէին ։ 19 Եւ թագաւորը Գեթացի Եթթիին ըսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ալ մեզի հետ պիտի երթաս. դարձիր, ու թագաւորին հետը նստէ, քանզի դուն օտարական ես, ու նաեւ եղած տեղդ պանդուխտ ես ։ 20 Դուն երէկ եկար, ու այսօր ես քեզ տեղէդ խախտե՞մ, որ ինծի հետ երթաս. ահա ես կ'երթամ ուր որ պիտի երթամ. դուն դարձիր ու քու եղբայրներդ ալ դարձուր. ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու հետդ ըլլայ ։ 21 Ու Եթթի թագաւորին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Տէրը կենդանի է, ու իմ թագաւոր տէրս ալ կենդանի է, որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլլայ, թէ մահուան մէջ և թէ կենդանութեան մէջ՝ քու ծառադ ալ հոն պիտի ըլլայ ։ 22 Եւ Դաւիթ Եթթիին ըսաւ, Առջեւ եկո՛ւր անցիր. ու Գեթացի Եթթին իր հետը եղող բոլոր մարդիկներովը ու բոլոր ընտանիքներովը անցաւ ։ 23 Եւ բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար. ու բոլոր ժողովուրդը կ'անցնէր. և թագաւորը Կեդրոն հեղեղատէն կ'անցնէր. ու բոլոր ժողովուրդը դէպ'ի անապատին ճամբան կ'անցնէին ։

24 Եւ ահա Սադովկ ալ ու անոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը կը տանէին. և Աստուծոյ տապանակը կայնեցուցին, ու մինչեւ որ բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն ելաւ լմնցաւ, Աբիաթար զոհ կը մատուցանէր ։ 25 Եւ թագաւորը Սադովկին ըսաւ, Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դարձուր. թէ որ Տէրոջը աչքին շնորհք գտնեմ, ան ատենը զիս ետ պիտի դարձնէ, ու զանիկայ ու անոր բնակարանը ինծի պիտի ցուցնէ ։ 26 Բայց թէ որ ինծի այսպէս ըսէ ։ Քեզի չեմ հաւնիր. ահա ես հոս եմ, իր աչքին հաճոյ երեւցածին պէս թող ընէ ինծի ։ 27 Եւ թագաւորը Սադովկ քահանային ըսաւ, Դուն տեսանող չե՞ս. խաղաղութեամբ քաղաքը դարձիր, ու

քու որդիդ Աքիմաաս ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան՝ ձեր 28 երկու որդիները ձեզի հետ։ Ահա ես անապատին դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ, մինչև որ ձեզմէ լուր մը առնեմ։ 29 Ուստի Սադովկ ու Աբիաթար Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դարձուցին, ու անոնք հոն մնացին։

30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ'ելլէր, ու ելլելով կու լար. և գլուխը ծածկեր էր, ու անիկայ բոկոտն կը քալէր. և անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ամէնքը իրենց գլուխը ծածկեր էին, ու 31 լալով կ'ելլէին։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու ըսին, Աքիտոփէլ Աբիսողոմին հետ դաւաճանութիւն ընողներուն մէջն է։ Ու Դաւիթ ըսաւ. Ով Տէր՝ կ'աղաչեմ, Աքի-32 տոփէլին խորհուրդը խափանէ։ Ու երբոր Դաւիթ այն բլուրը հասաւ, ուր որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրաւ, ահա Արաքացի Քուսին հանդերձը պատռած ու գլխուն վրայ հող դրած՝ զանիկայ դիմաւորեց։ 33 Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ. Թէ որ ինծի հետ գաս, ինծի բեռ մը կ'ըլլա-34 աս. Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս, ու Աբիսողոմին ըսես, Ով թագաւոր՝ ես քու ծառադ պիտի ըլլամ. առաջուց քու հօրդ ծառան էի, ու հիմա քու ծառադ եմ. այն ատենը Աքիտոփէլին խորհուրդը ինծի 35 համար կրնաս ցրուել։ Եւ ահա Սադովկ ու Աբիաթար քահանաները հոն քեզի հետ են. ու թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներուն պատ-36 մէ։ Ահա հոն անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին որդին Աքիմաաս ու Աբիաթարին որդին Յովնաթան իրենց հետ են. ու ամէն լսած խօսքերնիդ անոնց ձեռքովը ինծի 37 պիտի ղրկէք։ Եւ Դաւիթին բարեկամը Քուսի քաղաքը մտաւ. ու Աբիսողոմ ալ Երուսաղէմ մտաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ու երբոր Դաւիթ լեռան գլուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա Մեմփիբոսթէին ծառան Սիբա զանիկայ դիմաւորեց, հետը երկու էշ սանձուած, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հարիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր ամառնային պտուղ, ու տիկ մը գինի բեռցուած էր։ 2 Ու թագաւորը Սիբային ըսաւ, Ասոնք ինչ պիտի ընես։ Ու Սիբա ըսաւ, Էշերը թագաւորին տանը համար են, որ անոնց վրայ հեծնեն. և հացը ու ամառնային պտուղները մանչերուն համար են, որ ուտեն. ու գինին ալ անապատին մէջ նուաղողներուն համար է, որ խմեն։ 3 Եւ թագաւորը ըսաւ, Հապա քու տիրոջդ որդին ուր է։ Ու Սիբա թագաւորին ըսաւ, Ահա անիկայ Երուսաղէմ կը նստի. քանզի ըսաւ թէ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պիտի դարձնէ։ 4 Ան ատենը թագաւորը Սիբային ըսաւ, Ահա Մեմփիբոսթէին ամէն ունեցածը քեզի ըլլայ։ Ու Սիբա ըսաւ, Ով տէր իմ թագաւոր՝ շնորհակալ եմ. թող քու առջևդ շնորհք գտնեմ։

5 Եւ Դաւիթ թագաւորը մինչև Բաւուրիմ եկաւ. և ահա անկէ Սաւուղին տանը ազգատոհմէն Գերայի որդին Սեմէի անունով մարդ մը ելաւ, ու ելլելով կ'անիծէր, 6 Եւ Դաւիթին ու Դաւիթ թագաւորին բոլոր ծառաներուն քար կը նետէր. ու բոլոր ժողովուրդը, ու բոլոր զօրաւոր մարդիկները թագաւորին աջ դին ու ձախ դին կեցան։ 7 Եւ Սեմէի անոր անիծած ատենը այսպէս կ'ըսէր. Ելիր, ելիր ով արիւնահեղ մարդ, 8 ով անօրէն մարդ. Տէրը Սաւուղին տանը բոլոր արիւնը քու վրադ դարձուց, որ անոր տեղը թագաւոր եղար. ու Տէրը թագաւորութիւնը քու որդւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ. և ահա քու չարիքդ քեզի հասաւ, քանզի դուն արիւնահեղ մարդ մըն ես։ 9 Եւ Շարուհեայի որդին Աբեսսա թագաւորին ըսաւ, Այս մեռած շունը ինչու համար իմ տիրոջս թագաւորին անէծք տայ. թող երթամ անցնիմ ու 10 անոր գլուխը առնեմ։ Բայց թագաւորը ըսաւ, Ով Շարուհեայի որդիք, դուք ինծի հետ ինչ բան ունիք. թո՛ղ տուէք որ այսպէս անէծք տայ, քանզի Տէրը ըսաւ անոր, Դաւիթը անիծէ. ու ո՞վ կրնայ ըսել թէ Ինչո՞ւ համար 11 այսպէս ըրիր։ Եւ Դաւիթ Աբիսային ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ, Ահա իմ երանքէս ելլող որդիս իմ հոգիս կը փնտռէ, ո՞ւր մնաց աս Բենիամինեանը. թո՛ղ տուէք զանիկայ, որ անիծէ, քան-12 զի Տէրը ըսաւ անոր։ Գուցէ Տէրը իմ նեղութեանս նայի, ու այսօրուան անոր տուած անէծքին տեղը Տէրը ինծի բարիք հատուցանէ։ 13 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն հետ ճամբան կ'երթար, ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար, և անէծք տալով՝ քարեր նետելով՝ ու 14 հող ցանելով կ'երթար։ Եւ թագաւորը ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան ու հոն հանգչեցան։

15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողովուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը Երուսաղէմ մտան. ու Աքիտոփէլ անոր 16 հետն էր։ Ու երբոր Դաւիթին բարեկամը Արաքացի Քուսին Աբիսողոմին քովը գնաց, Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին, Կեցցէ արքայ, կեցցէ 17 արքայ։ Եւ Աբիսողոմ Քուսիին ըսաւ, Բարեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ասիկա՞յ է. ինչո՞ւ բարեկա-18 միդ հետ չգացիր։ Եւ Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին, Ոչ, հապա Տէրոջը ու աս ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտրածը ով որ ըլլայ, ես անորը պիտի ըլլամ ու անոր հետ պիտի նստիմ։ 19 Երկրորդ ալ՝ ես որո՞ւն ծառայութիւն պիտի ընեմ. անոր որդւոյն չէ՞. ինչպէս որ քու հօրդ առջևը ծառայեցի, անանկ ալ քու առջևդ պիտի ըլլամ։

20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Աքիտոփէլին, Խորհուրդ ըրէք թէ ինչ ը-21 նելու ենք։ Ու Աքիտոփէլ ըսաւ Աբիսողոմին, Քու հօրդ հարճերուն մտիր, որոնք անիկայ տանը պահպանութիւնը ընելու համար թողուց. ու երբոր բոլոր Իսրայէլ լսէ որ դուն քու հօրդ ատելի եղար, այն ատենը բոլոր քեզի հետ եղողներուն ձեռքերը պիտի զօրանան։ 22 Ուստի տանիքին վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնեցին. և Աբիսողոմ բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջևը իր հօրը հարճերուն մտաւ։ 23 Ու այն օրերը Աքիտոփէլին տուած խորհուրդը այնպէս էր, ինչպէս որ մէկը Աստուծոյ խօսքը հարցընէր. Աքիտոփէլին ամէն խորհուրդը թէ Դաւիթին քով և թէ Աբիսողոմին քով այնպէս էր։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ Աքիտոփէլ ըսաւ Աբիսողոմին. Հիմա տասուերկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ, և աս գիշեր Դաւիթին ետևէն իյնամ։ 2 Ու անիկայ քանի որ յոգնած ու ձեռքերը թուլցած է, անոր վրայ հասնիմ, ու վախցընեմ զանիկայ, որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախչի. ու միմիայն թագաւորը զարնեմ։ 3 Այսպէս բոլոր ժողովուրդը քեզի պիտի դարձընեմ. քանզի քու փնտռած մարդդ [illegible] [illegible] ամէնքը ձեռքդ անցած կը սեպուի. ու բոլոր ժողովուրդը խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ։ 4 Եւ աս խօսքը Աբիսողոմին աչքին ու Իսրայէլի բոլոր ծերերուն աչքին հաճոյ երևցաւ։

5 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ, Հիմա Արաքացի Քուսին ալ կանչեցէք, որ անոր խորհուրդն ալ լսենք։ 6 Ու երբոր Քուսի Աբիսողոմին քովը եկաւ, Աբիսողոմ անոր հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Աքիտոփէլ աստանկ բան մը ըսաւ. արդեօք անոր խօսքը ընե՞նք՝ թէ չէ, դո՛ւն խօսէ։ 7 Եւ Քուսի Աբիսողոմին ըսաւ, Աքիտոփէլին տուած խորհուրդը աս անգամ աղէկ չէ։ 8 Եւ Քուսի ըսաւ, Դուն գիտես որ քու հայրդ ու անոր մարդիկները զօրաւոր են. ու սրտերնին այրած է, դաշտի մէջ ձագերը կորսնցուցած արջու պէս. և քու հայրդ պատերազմող մարդ մըն է, ու գիշերը ժողովուրդին հետ

9 ցինենար։ Եւ հիմա անիկա կամ
փոսի մը մէջ՝ կամ ուրիշ տեղ մը
պահուած է. ու թէ որ առջի անգամ
ատոնցմէ ինկողներ ըլլան, ամէն
լսողը պիտի ըսէ թէ Աբիսողոմին
հետեւող ժողովուրդը կոտորուեր
10 է. Եւ ամէնը առիւծի պէս
սիրտ ունեցող զօրաւոր մարդը անգամ
բոլորովին պիտի թուլնայ.
քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ որ քու
հայրդ զօրաւոր է, ու անոր հետ
եղողները ուժի տէր մարդիկներ են։
11 Աս պատճառաւ ես քեզի խորհուրդ
կու տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլ Դանէն
մինչեւ Բերսաբէէ՝ ծովեզերքը
եղող աւազին պէս բազմութեամբ
քու քովդ ժողվուին. դուն ալ անձամբ
անոնց մէջը պատերազմի երթաս։
12 Եւ այսպէս անոր վրայ երթանք՝
անիկայ ուր տեղ որ գտնուի,
ու անոր վրայ հասնինք՝ ինչպէս որ
ցօղը գետնի վրայ կ'իյնէ, և զանիկայ
ու անոր հետ եղող մարդիկներէն
13 մէկը ալ չթողունք։ Եւ թէ
որ քաղաքի մը մէջ քաշուի, ան
քաղաքը բոլոր Իսրայէլ չուաններ
առնէ. ու զանիկայ մինչեւ հեղեղատը
քաշենք. այնպէս որ հոն մէկ
14 պզտիկ քար մը անգամ չմնայ։ Եւ
Աբիսողոմ ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները
ըսին, Արաքացի Քուսիին
խորհուրդը Աքիտոփէլին խորհուրդէն
աղէկ է։ Քանզի Տէրը
Աքիտոփէլին աղէկ խորհուրդը ցրուելու
հրաման տուեր էր, որ Տէրը
Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցնէ։

15 Եւ Քուսի Սադովկին ու Աբիաթար
քահանաներուն ըսաւ, Աքիտոփէլ
Աբիսողոմին ու Իսրայէլի
ծերերուն այս ինչ խորհուրդը
տուաւ, ես ալ այս ինչ խորհուրդը
16 տուի. Հիմա շուտով մարդ խրկեցէք,
ու Դաւիթին իմացուցէք
ու ըսէք, Գիշերը անապատին
դաշտերուն մէջ մի կենար, հապա
շուտով անցիր. չըլլայ որ թագաւորը
ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը
յանկարծ զարնուին։
17 Եւ Յովնաթան ու Աքիմաաս Ռովգելի
աղբիւրին քովը կայներ էին,
քանզի չէին կրնար քաղաքը մտնել
ու երեւնալ. և աղախինը գնաց ու
անոնց պատմեց, և անոնք գացին ու
Դաւիթ թագաւորին իմացուցին։
Եւ պատանի մը տեսաւ զանոնք ու 18
Աբիսողոմին պատմեց. բայց անոնք
երկուքը մէկտեղ շուտով գացին,
ու Բահուրիմ մէկ մարդու մը տունը
մտան. և անիկայ իր գաւիթին մէջը
ջրհոր մը ունէր, ու անոնք հոն
իջան։ Եւ կնիկը մէկ ծածկոց մը 19
առաւ ջրհորին բերնին վրայ փռեց,
ու անոր վրայ ձաւար տարածեց, ու
բանը չհասկցուեցաւ. Եւ Աբիսողոմին 20
ծառաները ան կնկանը
տունը մտան ու ըսին, Աքիմաասը
ու Յովնաթանը ո՞ւր են։ Եւ
կնիկը անոնց ըսաւ, Ջուրին անդին
կողմը անցան։ Եւ անոնք
փնտռեցին ու չգտան, ու Երուսաղէմ
դարձան։ Եւ անոնց երթալէն 21
ետքը ջրհորէն ելան, ու գացին
Դաւիթ թագաւորին իմացուցին.
և Դաւիթին ըսին, Ելէք, ու շուտով
ջուրէն անցէք. քանզի Աքիտոփէլ
ձեզի համար ասանկ խորհուրդ
մը ըսաւ։ Եւ Դաւիթ ու 22
անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը
ելան ու Յորդանանէն անցան. ու
մինչեւ առաւօտեան լոյսը Յորդանանէն
չանցած մարդ մը չմնաց։

Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ 23
իր խորհուրդը չկատարուեցաւ, իր
իշուն համետը դրաւ, ու ելաւ իր
քաղաքը ու իր տունը գնաց. և իր
տանը համար պատուէր տուաւ, ու
ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ, և իր
հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ։

Եւ Դաւիթ Մանայիմ հասաւ։ 24
Աբիսողոմ ալ բոլոր Իսրայէլի մարդիկներուն
հետ Յորդանանէն անցաւ։
Եւ Աբիսողոմ Յովաբին 25
տեղը Ամասան դրաւ զօրքին վրայ.
ու Ամասայի Յեթեր անունով
Իսրայէլացիի մը որդի էր, ու անիկայ
Յովաբին մօրը Շարուհեային
քրոջը՝ Նաասին աղջիկը Աբիգեան
առեր էր։ Եւ Իսրայէլ Աբիսողոմին 26
հետ Գաղաադու երկրին մէջ
բանակեցաւ։

Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմ 27

եկաւ, Ամմոնի որդւոցը Ռաբբայէն
Նաասի որդին Սոբի, ու Լոդաբարէն
Ամիէլի որդին Մաքիր, և
Ռովգելիմէն Գաղաադացի Բերզելի՝
28 Անկողիններ, կոնքեր, հողէ ամաններ,
ցորեն, գարի, ալիւր, ու
բոհրած ցորեն, ու բակլայ, և ոսպ,
29 ու բոհրած սիսեռ, Ու մեղր, և կագի,
ու ոչխարներ, և կովու պանիր
Դաւիթին ու անոր հետ եղող ժողովուրդին
բերին որ ուտեն. քանզի
ըսին, Ժողովուրդը անապատին
մէջ անօթի յոգնած ու ծարաւած է։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ Դաւիթ իր հետը եղող զօրքը
համրեց, ու անոնց վրայ հազարապետներ
ու հարիւրապետներ
2 դրաւ։ Եւ Դաւիթ զօրքին երրորդ
մասը՝ Յովաբին ձեռքը, ու
երրորդ մասը՝ Յովաբին եղբօրը
Շարուհեան Աբեսային ձեռքը,
ու երրորդ մասը Գեթացի Եթթիին
ձեռքը յանձնեց. և թագաւորը
ժողովուրդին ըսաւ, Անշուշտ
ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ։
3 Բայց ժողովուրդը ըսաւ, Մի ելլեր.
քանզի թէ որ մենք փախչելու
ըլլանք, անոնք մեզի համար հոգ չեն
ըներ. ու թէ և կէսերնիս մեռնի,
անոնք զանիկայ բանի մը տեղ չեն
դներ. բայց դուն մեր տասը հազարին
չափ ես. ու հիմա աղէկը
ան է որ, դուն մեզի քաղաքէն օգ-
4 նութիւն ընես։ Եւ թագաւորը
անոնց ըսաւ, Ձեր աչքերուն հաճոյ
երեւցածը պիտի ընեմ. ու թագաւորը
դրանը քով կայնեցաւ, և բոլոր
զօրքը հարիւրներով ու հազարնե-
5 րով կ'ելլէին։ Ու թագաւորը
Յովաբին և Աբեսային ու Եթթիին
պատուիրելով ըսաւ, Ինծի համար
Աբիսողոմ պատանիին խնայեցէք։
Ու երբոր թագաւորը Աբիսողոմին
համար բոլոր զօրավարներուն
պատուիրեց, բոլոր զօրքերը
լսեցին։

6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իսրայէլին
դէմ գնալու համար. ու պատերազմը
Եփրեմի անտառին մէջ ե-
7 ղաւ։ Եւ հոն Իսրայէլին զօրքերը
Դաւիթին ծառաներուն առջեւը յաղթուեցան.
ու հոն ան օրը մեծ կոտորած
եղաւ, ու քսան հազար մարդ
ինկաւ։ Եւ հոն պատերազմը բոլոր 8
երկրին վրայ տարածուեցաւ, ու
ան օրը անտառը սուրին ջարդածէն
աւելի ժողովուրդ ջարդեց։ Եւ 9
Աբիսողոմ Դաւիթին ծառաներուն
հանդիպեցաւ. ու Աբիսողոմ ջորիի
վրայ հեծեր էր. և ջորին մէկ մեծ
բեւեկնիի մը թաւ ոստերուն տակը
մտաւ. ու անոր գլուխը բեւեկնիէն
բռնուեցաւ, ու երկինքի ու երկրի
մէջ կախուած մնաց. և ջորին տակէն
անցաւ գնաց։ Ու մէկ մարդ 10
մը զանիկայ տեսնելով՝ Յովաբին
պատմեց ու ըսաւ, Ահա Աբիսողոմը
բեւեկնիէ մը կախուած տեսայ։
Եւ Յովաբ իրեն լուր բերող մարդուն 11
ըսաւ, Արդ՝ հիմա զանիկայ
տեսար, ինչու համար զանիկայ հոն
գետինը չզարկիր. ան ատենը քեզի
տասը սիկղ արծաթ ու մէկ գօտի
մը կու տայի։ Եւ ան մարդը 12
Յովաբին ըսաւ, Թէ որ իմ ափս
հազար սիկղ կշռելով ալ արծաթ
դրուէր, թագաւորին որդւոյն ձեռքս
չէի երկընցըներ. քանզի մենք լսեցինք,
երբոր թագաւորը քեզի ու
Աբեսային ու Եթթիին պատուիրեց՝
ըսելով, Ամէն մէկերնիդ Աբիսողոմ
պատանիին հոգ տարէք.
Եթէ ոչ՝ պարապ տեղը իմ կեանքս 13
վտանգի մէջ պիտի դնէի. քանզի
բնաւ բան մը թագաւորէն գաղտուկ
չմնար. ու դուն ալ ինծի դէմ պիտի
կենայիր։ Եւ Յովաբ ըսաւ, 14
Ես քու առջեւդ այսպէս ժամանակ
չեմ անցըներ. ու իր ձեռքը երեք
նետ առաւ, ու անոնցմով Աբիսողոմին
սիրտը խոցեց, որ անիկայ
տակաւին բեւեկնիին վրայ ողջ էր։
Եւ Յովաբին զինակիրները տասը 15
պատանի չորս կողմը պաշարելով՝
Աբիսողոմը զարկին, ու զանիկայ
մեռցուցին։ Եւ Յովաբ փող հնչեցուց, 16
ու զօրքը Իսրայէլը հալածելէն
ետ դարձաւ. քանզի Յովաբ
զօրքը զսպեց։ Ու Աբիսողոմը առին 17
և զանիկայ անտառին մէջը
մէկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին, ու

անոր վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը
դիզեցին . և բոլոր Իսրայէլ փա-
խաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը ։
18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանութեան
ատենը մէկ արձան մը առեր էր , ու
կանգնեցուց իրեն համար Թագաւորի
հովիտին մէջը կանգներ էր , ըսելով
Թէ Որդի չունիմ որ իմ անունս
յիշատակը պահէ . ու այն արձանը
իր անունովը կոչեր էր , որ անիկայ
մինչև այս օրս Աբիսողոմին արձանը
կ'ըսուի ։
19 Եւ Սադովկայ որդին Աքիմաաս
ըսաւ , Հիմա վազեմ ու Թագա-
ւորին աւետիս տանիմ , որ Տէրը
անոր իրաւունքը ըրաւ , ու զանիկայ
իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատեց ։
20 Ու Յովաբ անոր ըսաւ , Դուն այս-
օր աւետիս տանելու մարդ չես . դուն
մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար ,
բայց այսօր աւետիս մի՛ տանիր .
քանզի Թագաւորին որդին մեռաւ ։
21 Եւ Յովաբ Քուշիին ըսաւ , Գնա՛
տեսածդ Թագաւորին պատմէ՛ . ու
Քուշի՝ Յովաբին խոնարհութիւն
22 ըրաւ , և վազելով գնաց ։ Ու
Սադովկայ որդին Աքիմաաս նորէն
Յովաբին ըսաւ , Ինչ և ըլլայ հրա-
մանս տուր՝ որ ես ալ Քուշիին ե-
տևէն վազեմ ։ Ու Յովաբ ըսաւ ,
Ինչո՞ւ վազես՝ որդիս , որովհետև
23 աւետիս մը չունիս տանելու ։ Եւ
անիկայ ըսաւ , Ինչ և ըլլայ վազեմ .
ու անոր ըսաւ , Վազէ ։ Եւ Ա-
քիմաաս դաշտին ճամբովը վազեց ,
24 ու Քուշիէն անցաւ ։ Եւ Դաւիթ
երկու դռներուն մէջը կը նստէր .
ու դէտը դրանը տանիքին վրայ
դէպ 'ի պարիսպը գնաց , և աչքերը
վերցնելով տեսաւ որ ահա մէկ
25 մարդ մը մինակ կը վազէր ։ Ու ա-
տենը դէտը բարձր ձայնով Թագա-
ւորին իմացուց . ու Թագաւորը ը-
սաւ , Եթէ որ մինակ է , անոր բե-
րանը աւետիս կայ ։ Ու անիկայ
26 կու գար ու կը մօտենար ։ Եւ դէ-
տը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տե-
սաւ . ու դէտը դռնապանին բարձր
ձայնով ըսաւ , Ահա մէկ ուրիշ
մարդ մըն ալ մինակ կը վազէ ։ Եւ
Թագաւորը ըսաւ , Ան ալ աւե-
տաւոր է ։ Ու դէտը ըսաւ , Ա- 27
ռջինին ընթացքը Սադովկայ որդւոյն
Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'երե-
նայ ինծի ։ Եւ Թագաւորը ըսաւ ,
Անիկայ բարի մարդ է , ու բարի ա-
ւետիսով կու գայ ։ Եւ Աքիմաաս 28
պոռալով ըսաւ Թագաւորին , Ող-
ջոյն . ու երեսի վրայ գետինը ին-
կաւ խոնարհութիւն ըրաւ Թագա-
ւորին , ու ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ
քու Տէր Աստուածդ , որ իմ տէ-
րոջս Թագաւորին դէմ ձեռք վերցը-
նողները քու ձեռքդ մատնեց ։ Եւ 29
Թագաւորը ըսաւ , Աբիսողոմ պա-
տանին ո՞ղջ է ։ Ու Աքիմաաս ը-
սաւ , Երբոր Յովաբ՝ Թագաւորին
ծառան ու զիս քու ծառադ ղրկեց ,
մէկ մեծ խռովութիւն մը տեսայ , բայց
ինչ ըլլալը չիմացայ ։ Եւ Թագա- 30
ւորը ըսաւ , Դարձիր ու հոս կայ-
նէ ։ Ու անիկայ դարձաւ ու կայ-
նեցաւ ։ Եւ ահա Քուշի եկաւ . 31
ու Քուշի ըսաւ , Իմ տէրոջս Թա-
գաւորին աւետիս կու տամ , որ ը-
լոր քու վրադ ելլողներուն ձեռքէն
Տէրը այսօր քեզ ազատեց , ու քեզի
իրաւունք ըրաւ ։ Եւ Թագաւորը 32
Քուշիին ըսաւ , Աբիսողոմ պա-
տանին ո՞ղջ է ։ Ան ատենը Քու-
շի ըսաւ , Իմ տէրոջս Թագաւո-
րին թշնամիները ու չարութեան
համար քու վրադ ելլողները ան
պատանիին պէս ըլլան ։ Եւ Թա- 33
գաւորը խռովեցաւ , ու դրան
վերնատունը ելաւ ու լացաւ . և
քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր , Որդեա՛կ
իմ Աբիսողոմ , որդեա՛կ իմ , որ-
դեա՛կ իմ Աբիսողոմ , երանի թէ
քու տեղդ ես մեռնէի . Աբիսողո՛մ
որդեակ իմ , որդեա՛կ իմ ։

ԳԼ. ԺԹ.

Եւ Յովաբին պատմեցին թէ 1
Ահա Թագաւորը Աբիսողոմին
համար կու լայ ու սուգ կ'ընէ ։ Եւ 2
այն օրը յաղթութիւնը սուգի դար-
ձաւ բոլոր զօրքին առջև . քանզի
զօրքը լսեց որ Թագաւորը իր որ-
դւոյն համար կը ցաւի ։ Ու այն 3
օրը զօրքը գողի պէս քաղաքը կը
մտնէր , պատերազմէն փախած ու

4 ամչցած զօրքի պէս ։ Եւ Թագա-
ւորը իր երեսը ծածկեց . ու Թա-
գաւորը մեծ ձայնով մը կը կանչէր ,
Որդեա՛կ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողո՛մ
որդեակ իմ , որդեա՛կ իմ ։
5 Եւ Յովաբ ներս մտաւ Թագա-
ւորին քովը , ու ըսաւ , Այսօր քու
կեանքդ , ու քու տղաքներուդ ու
աղջիկներուդ կեանքը , և քու կը-
նիկներուդ ու հարճերուդ կեանքը
ազատող ամէն ծառաներուդ երեսը
6 այսօր ամօթով ըրիր . Քանզի քեզ
ատողները կը սիրես , ու քեզ սի-
րողները կ'ատես . վասն զի այսօր
յայտնեցիր որ քու իշխաններդ ու
ծառաներդ բանի մը տեղ չես դներ .
և այսօր աղէկ հասկցայ որ , եթէ
այսօր Աբիսողոմը ողջ մնար , ու
մենք ամէնքս մեռնէինք , ան ատենը
քու աչքերուդ հաճոյ պիտի երև-
7 նար ։ Եւ հիմա ոտք ելիր ու
դուրս ելիր , ու քու ծառաներուդ
հետ քաղցրութեամբ խօսէ . քանզի
Տէրոջմով երդում կ'ընեմ որ ե-
թէ դուրս չելլես , աս գիշեր
քովդ մարդ մը պիտի չմնայ . ու
անիկայ քեզի քու տղայութենէդ
մինչև հիմա գլուխդ եկած ամէն
ձախորդութիւններէն աւելի գէշ
8 կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը ելաւ ու
դուռը նստաւ . ան ատենը բոլոր
զօրքին պատմեցին ու ըսին , Ահա
Թագաւորը դուռը նստեր է . ու
բոլոր զօրքը Թագաւորին առջևը
եկան ։ բայց Իսրայէլի մարդիկը ի-
րենց վրաններնին փախեր էին ։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն
մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին
ու կ'ըսէին , Մեր թշնամիներուն
ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն է ,
ու Փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազա-
տողը անիկայ է . և հիմա Աբիսողո-
մին պատճառովը աս երկրէս փա-
10 խաւ . Ու Աբիսողոմ՝ որն որ մեր
վրայ Թագաւոր օծեցինք , պատե-
րազմի մէջ մեռաւ . և հիմա դուք
Թագաւորը ետ դարձնելու վրայով
ինչո՞ւ բան մը չէք խօսիր ։
11 Ու Դաւիթ Թագաւորը Սադովկ
ու Աբիաթար քահանաներուն լուր
խրկեց՝ ըսելով , Յուդայի ծերե-
րուն հետ խօսեցէք ու ըսէք , Թա-
գաւորը իր տունը դարձնելու ին-
չո՞ւ ետ կը մնաք . քանզի բոլոր
Իսրայէլին խօսքը Թագաւորին հա-
սաւ՝ մինչև անոր տունը ։ Դուք 12
իմ եղբայրներս , ոսկորս ու մարմինս
էք . ու Թագաւորը իր տունը դար-
ձնելու ինչո՞ւ ետ կը մնաք ։ Եւ 13
Ամասայիին ըսէք , Դուն իմ ոսկորս
ու մարմինս չե՞ս . Աստուած ինծի
այսպէս ու աւելի աւելի ընէ , եթէ որ
Յովաբին տեղը միշտ իմ առջևս
զօրագլուխ չըլլաս ։ Եւ Յուդայի 14
մարդիկներուն սիրտը մէկ մարդու
պէս իրեն դարձուց . ու Թա-
գաւորին պատգամ խրկեցին՝
ըսելով , Դարձիր , թէ դուն և թէ
քու ամէն ծառաներդ ։ Ան ատե- 15
նը Թագաւորը դարձաւ , ու մինչև
Յորդանան եկաւ . Յուդա ալ
մինչև Գաղգաղա եկաւ , որ Թա-
գաւորը դիմաւորէ ու Թագաւորը
Յորդանանէն անցընէ ։
Ու Գերայի որդին Բահուրիմցի 16
Բենիամինեան Սեմէին արտորալով՝
Յուդայի մարդիկներուն հետ Դա-
ւիթ Թագաւորը դիմաւորելու ի-
ջաւ , Եւ անոր հետ Բենիամինէն 17
հազար մարդ կար . ու Սաւուղին
տանը ծառան Սիբա իր տասնը-
հինգ որդիներովը և քսան ծառանե-
րովը իջաւ . ու Թագաւորին առջևը
Յորդանան հասան ։ Եւ Թա- 18
գաւորին տունը անցընելու համար ,
ու անոր աչքերուն հաճոյ երևցածը
ընելու համար մէկ նաւակ մը ան-
ցաւ . ու երբոր Թագաւորը Յոր-
դանանէն անցաւ , Գերայի որդին
Սեմէի Թագաւորին առջևը ին-
կաւ , Եւ Թագաւորին ըսաւ , Իմ 19
տէրս ինծի յանցանք չսեպէ , ու իմ
Թագաւոր տիրոջս Երուսաղէմէն ե-
լած օրը՝ ծառայիդ ըրած անօրէնու-
թիւնը չյիշէ , ու Թագաւորը զա-
նիկայ իր սրտին մէջը չդնէ . Քանզի 20
քու ծառադ գիտցայ որ մեղք գոր-
ծեցի . և ահա այսօր Յովսէփին
բոլոր տունէն առաջ ես եկայ , որ
իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու
իջնեմ ։ Ու Շարուհեայի որդին 21
Աբեսսա պատասխան տուաւ ու ը-

ռաւ , Միթէ Սեմէի ասոր համար
պիտի չմեռնի՞ , որ Տէրոջ օծեալը
22 անիծեց ։ Բայց Դաւիթ ըսաւ ,
Դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք
ով Շարուհեայի որդիք , որ այսօր
ինծի թշնամութիւն կ'ընէք . միթէ
այսօր Իսրայէլէն մարդ մը պիտի
մեռնի՞ . որովհետեւ գիտեմ որ ես
այսօր Իսրայէլի վրայ թագաւոր եմ ։
23 Եւ թագաւորը Սեմէին ըսաւ ,
Պիտի չմեռնիս . ու թագաւորը անոր
երդում ըրաւ ։
24 Եւ Սաւուղի որդին Մեմփիբոսթէ
թագաւորը դիմաւորելու իջաւ
. ու անիկայ թագաւորին գացած
օրէն մինչեւ անոր խաղաղութեամբ
եկած օրը , ոտքերը չէր
դարմաներ , ու մօրուքը չէր շտկեր ,
25 և լաթերը չէր լուացեր ։ Ու երբոր
թագաւորը դիմաւորելու համար
Երուսաղէմ եկաւ , թագաւորը անոր
ըսաւ , Ո՛վ Մեմփիբոսթէ ,
26 ինչո՞ւ ինծի հետ չեկար ։ Եւ անիկայ
ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր
, իմ ծառաս զիս խաբեց . քանզի
քու ծառադ ըսաւ , Էշը պատրաստեմ
, որ վրան հեծնեմ , ու
թագաւորին հետը երթամ . քանզի
27 ծառադ կաղ է ։ Եւ անիկայ
քու ծառադ իմ թագաւոր տիրոջս
առջեւը բամբասեց . բայց իմ թագաւոր
տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը
պէս է . ուստի քու աչքերուդ հաճոյ
28 եղածը ըրէ ։ Քանզի թէպէտ
և իմ հօրս բոլոր տունը իմ
թագաւոր տիրոջս առջեւը միայն
մեռնելու մարդիկներ էին , բայց
դուն քու ծառադ քու սեղանդ կերակուր
ուտողներուն կարգը դրիր .
ուստի ալ ասկէ ետեւ ի՞նչ իրաւունք
ունիմ թագաւորին բողոքելու
29 ։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ ,
Ալ ինչո՞ւ քու բաներուդ վրայ կը
խօսիս . ես ըսի որ դուն ու Սիբան
30 արտերը մէջերնիդ բաժնէք ։ Ու
Մեմփիբոսթէ ըսաւ թագաւորին ,
Թող անիկայ ամէնն ալ առնէ ,
որովհետեւ իմ թագաւոր տէրս խաղաղութեամբ
իր տունը եկաւ ։
31 Եւ Գաղաադացի Բերզելի Ռովգելիմէն
իջաւ , ու թագաւորին հետ
Յորդանանէն անցաւ , որ զանիկայ
Յորդանանէն յուղարկէ ։ Ու Բերզելի 32
խիստ ծեր էր , ութսուն տարեկան
մարդ ըլլալով . և որչափ
ժամանակ որ թագաւորը Մանայիմի
մէջ կեցաւ , զանիկայ ինքը կերակրեց
. քանզի խիստ մեծ մարդ մըն
էր ։ Ու թագաւորը Բերզելիին 33
ըսաւ , Ինծի հետ անցիր , և քեզ
իմ քովս Երուսաղէմի մէջ կերակրեմ
։ Ու Բերզելի թագաւորին 34
ըսաւ , Իմ կենացս տարիներուն
օրերը ո՞րչափ պիտի ըլլան՝ որ թագաւորին
հետ Երուսաղէմ ելլեմ .
Ես այսօր ութսուն տարեկան եմ . 35
միթէ աղէկը ու գէշը կրնա՞մ որոշել
. միթէ ծառադ իր կերածին ու
խմածին համը կրնայ առնել . և
ասկէ ետքը խաղ կանչող մարդիկներուն
կամ կնիկներուն ձայնը կըրնա՞մ
լսել . ու քու ծառադ՝ իմ
թագաւոր տիրոջս ինչո՞ւ համար
բեռ ըլլայ ։ Քու ծառադ թագաւորին 36
հետ քիչ մը Յորդանանէն
պիտի անցնի . ու թագաւորը ինչո՞ւ
ինծի այսպէս փոխարէն մը հատուցանէ
։ Թող ծառադ դառնամ 37
, ու իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս
ու մօրս գերեզմանին քով մեռնիմ .
ահա քու ծառադ Քամաամ իմ
տիրոջս թագաւորին հետ անցնի .
ու քու աչքերուդ հաճոյ եղածը
ըրէ անոր ։ Եւ թագաւորը ըսաւ , 38
Թող Քամաամ ինծի հետ անցնի ,
ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եղածը
պիտի ընեմ անոր . և ինծմէ
ինչ որ խնդրես , քեզի պիտի ընեմ ։
Ու բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն 39
անցաւ . թագաւորն ալ անցաւ ։
Եւ թագաւորը Բերզելին համբուրեց
ու զանիկայ օրհնեց . ան ալ
իր տեղը դարձաւ ։ Եւ թագաւորը 40
Գաղգաղա անցաւ , ու Քամաամ
անոր հետ անցաւ . այսպէս
Յուդայի բոլոր ժողովուրդը ու
Իսրայէլին ալ կէս ժողովուրդը
թագաւորը անցուցին ։
Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկները 41
թագաւորին եկան , ու թագաւորին
ըսին , Ինչո՞ւ համար մեր
եղբայրները՝ Յուդայի մարդիկը քեզ

գողցան , ու թագաւորը և անոր
տունը ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր
մարդիկները Յորդանանէն անցուցին
42 ։ Եւ Յուդայի բոլոր մարդիկը
Իսրայէլի մարդոցը պատասխան
տուին ու ըսին , Քանզի թագաւորը
մեզի մօտ ազգական է , ու
ատ բանիս համար ինչո՞ւ այսպէս կը
նեղանաք . միթէ թագաւորէն բան
մը կերա՞նք , կամ թէ անիկայ մեզի
43 պարգեւ մը տուա՞ւ ։ Եւ Իսրայէլի
մարդիկը Յուդայի մարդոցը
պատասխան տուին ու ըսին , Մենք
թագաւորին քովը տասը բաժին
ունինք , ու նաեւ Դաւիթին վրայ
մենք ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք .
և ինչո՞ւ համար մեզ անարգեցիք ,
ու մեր թագաւորը ետ դարձնելու
համար առաջ մեզմէ խորհուրդ չըհարցուցիք
. բայց Յուդայի մարդիկներուն
խօսքը Իսրայէլի մարդիկներուն
խօսքէն աւելի խիստ էր ։

ԳԼ. Ի

1 Եւ հոն Բենիամինի ցեղէն Բոքորեան
Սաբէէ անունով անօրէն
մարդ մը գտնուեցաւ . և անիկայ
փող հնչեցուց ու ըսաւ , Մենք Դաւիթին
քովը բաժին՝ ու Յեսսէի
որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք
. ով Իսրայէլ՝ ամէն մարդ իր
2 վրանը թող երթայ ։ Ուստի Իսրայէլի
բոլոր մարդիկները Դաւիթէն
զատուեցան , ու Բոքորեան Սաբէէին
ետեւէն գացին . բայց Յուդայի
մարդիկները Յորդանանէն
մինչեւ Երուսաղէմ իրենց թագաւորին
յարեցան ։
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր տունը
եկաւ . ու թագաւորը իր տունը
պահպանութեանը համար թողուցած
տասը հարճերը առաւ , ու զանոնք
մէկ տան մը մէջ պահել տըւաւ
, և զանոնք կը կերակրէր . բայց
անոնց չմօտեցաւ . և անոնք մինչեւ
իրենց մեռնելու օրը պահուած մնացին
, ու որբեւարիի պէս ապրեցան ։
4 Եւ թագաւորը Ամեսային ըսաւ ,
Մինչեւ երեք օր Յուդայի մարդիկները
ինծի կանչէ , ու դուն ալ հոս
5 ներկայ եղիր ։ Ուստի Ամեսայի
Յուդան կանչելու գնաց . ու դըրուած
ատենէն աւելի ուշացաւ
։ Ու ատենը Դաւիթ Աբեսային 6
ըսաւ , Հիմա Բոքորեան Սաբէէ
Աբիսողոմէն աւելի չարութիւն
պիտի ընէ մեզի . առ դուն քու
տիրոջդ ծառաները քու հետդ առ ,
ու անոր ետեւէն ինկիր . չըլլայ որ
իրեն պարսպաւոր քաղաքներ գտնէ ,
ու մեր աչքէն անյայտ ըլլայ ։ Ապա 7
Յովաբին մարդիկները ու Քերեթիները
ու Փելեթիները և բոլոր
զօրաւորները անոր ետեւէն ելան , ու
Բոքորեան Սաբէէն հալածելու համար
Երուսաղէմէն ելան ։
Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ եղող 8
մեծ քարին քովն էին , Ամեսայի
անոնց դիմացը ելաւ . և Յովաբ
իր հագած հանդերձը գօտեւորած
էր , ու անոր վրայէն առէջ
գօտիով՝ մէջքը սուր մը կապած էր
պատեանովը մէկտեղ . ու երբոր
անիկայ կ'երթար , սուրը դուրս ելնելով
ինկաւ ։ Եւ Յովաբ Ամեսային 9
ըսաւ , Եղբայրս՝ ողջ առո՞ղջ
ես . ու Յովաբ Ամեսային համբուրելու
համար՝ աջ ձեռքովը անոր մօրուքէն
բռնեց ։ Եւ Ամեսայի Յովաբին 10
ձեռքը եղած սուրէն չզգուշացաւ
. ու անով Յովաբ անոր փորին
զարկաւ զանիկայ , և անոր աղիքները
գետինը թափեց , ու անոր
երկու անգամ չզարկաւ . ու անիկայ
մեռաւ ։ Եւ Յովաբ ու անոր
եղբայրը Աբեսա Բոքորեան Սաբէէին
ետեւէն ինկան ։ Ու ատենը 11
Յովաբին պատանիներուն մէկը անոր
քովը կայնեցաւ ու ըսաւ , Ով որ
Յովաբը կը սիրէ՝ ու ով որ Դաւիթին
կողմէն է , Յովաբին ետեւէն
թող երթայ ։ Եւ Ամեսայի ճամբուն վրայ 12
իր արեանը մէջ կը թաւալէր ։ Ու
ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր
ժողովուրդը կայնեցաւ հոն , Ամեսային
ճամբու վրայէն վերցուց ու արտի
մը մէջ ձգեց , և անոր վրայ լաթ մը
ծածկեց . քանզի տեսաւ որ ամէն
անոր քովը եկողը կանգ կ'առնէ ։
Ու զանիկայ ճամբուն վրայէն վերցուցածին 13
պէս՝ ամէն մարդ Յովաբին
ետեւէն գնաց՝ Բոքորեան Սա-

14 րէն հալածելու համար։ (Բայց անիկայ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն մինչեւ Աբէլ ու Բեթմաաքա անցեր էր բոլոր Բերացիներուն հետ, որոնք անոր քովը ժողվուելով՝ անոր
15 ետեւէն գացեր էին։) Ու անոնք եկան, ու Բեթմաաքայի Աբէլին մէջ զանիկայ պաշարեցին. ու քաղաքին առջեւ հողաբլուր մը շինեցին, որ պարսպին մօտ կանգնեցաւ. և Յովաբին հետ եղող բոլոր ժողովուրդը պարիսպը փլցնելու կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ իմաստուն կին մը քաղաքէն կանչեց, Լսեցէք, լսեցէք. Յովաբին ըսէք, Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ խօ-
17 սիմ։ Ան Յովաբ անոր մօտեցաւ. ու կինը ըսաւ, Յովաբը դո՞ւն ես։ Ան ալ ըսաւ, Ես եմ։ Ու կինը անոր ըսաւ, Քու աղախինիդ խօսքերը մտիկ ըրէ. ու անիկայ ըսաւ, Ահա՛ մտիկ կ'ընեմ։
18 Ու կինը խօսեցաւ ու ըսաւ, Առջի ատենը առակաբար կ'ըսէին, Թող Աբէլին երթան խորհուրդ հարցը-
19 նեն, ու անանկ լմնցընեն։ Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղարար ու հաւատարիմ քաղաք մըն եմ. ու դուն կը ջանաս աւրել մէկ քաղաք մը՝ որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է. Տէրոջը ժառանգութիւնը ին-
20 չո՞ւ բնաջինջ կ'ընես։ Ու Յովաբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Քա՛ւ լիցի, քա՛ւ լիցի, որ ես բնա-
21 ջինջ ընեմ կամ աւրեմ. Բանը այդպէս չէ. հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքորեան Սաբէէ անուանեալ մարդ մը իր ձեռքը Դաւիթ թագաւորին դէմ վերցուց. միայն անիկայ տուէք, ու ես քաղաքէն երթամ։ Ու կինը Յովաբին ըսաւ, Ահա անոր գլուխը պարսպին
22 վրայէն քեզի պիտի նետուի։ Ու կինը բոլոր ժողովուրդին գնաց իր իմաստութեամբը խօսեցաւ. և Բոքորեան Սաբէէին գլուխը կտրեցին, ու Յովաբին նետեցին։ Ան ատենը անիկայ փող հնչեց. ու ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քաշուեցաւ. Յովաբ ալ Երուսաղէմ թագաւորին դարձաւ։

Ու Յովաբ Իսրայէլի բոլոր զօրքերուն վրայ էր. ու Յովիադայի որդին Բանեա Քերեթիներուն ու Փելեթիներուն վրայ էր. Ու Ադորամ հարկերուն վրայ. ու Աքիլուդի որդին Յովսափատ յիշատակագիր էր. Ու Սուսա ատենադպիր էր. ու Սադովկ ու Աբիաթար քահանաներ էին։ Ու Յայիրացի Իրաս ալ Դաւիթին նախարարն էր։ 23 24 25 26

ԳԼ. ԻԱ

Ու Դաւիթին օրերը երեք տարի՝ տարիէ տարի սով եղաւ. ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց։ Ու Տէրը ըսաւ, Այս Սաւուղին ու անոր արիւնահեղ տանը համար է, քանզի անիկայ Գաբաւոնացիները մեռցուց։ Ու թագաւորը Գաբաւոնացիները կանչեց, ու անոնց խօսեցաւ. (և Գաբաւոնացիք Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, այլ Ամօրհացւոց մնացորդէն էին. ու Իսրայէլի որդիները անոնց երդում ըրեր էին. բայց Սաւուղ Իսրայէլի ու Յուդայի որդւոցը համար նախանձաւորութիւն ընելով, զանոնք զարնել ուզեր էր։) Ու Դաւիթ Գաբաւոնացիներուն ըսաւ, Ձեզի ի՞նչ ընեմ, ու ի՞նչով քաւութիւն ընեմ, որ Տէրոջը ժառանգութիւնը օրհնէք։ Ու Գաբաւոնացիք անոր ըսին, Սաւուղէն ու անոր տունէն արծաթ կամ ոսկի չենք ուզեր, ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռցընել չենք ուզեր։ Ու անիկայ ըսաւ, Դուք ի՞նչ որ ըսէք, ձեզի պիտի ընեմ։ Ու անոնք թագաւորին ըսին, Այն մարդը որ մեզ ջարդեց, ու մեզ անանկ կորսնցընել ուզեց, որ մենք Իսրայէլի սահմաններուն մէջ չմնանք, Անոր որդիներէն մեզի եօթը մարդ տրուի, ու զանոնք Տէրոջը ընտրեալ Սաւուղին Գաբաւոնին մէջ Տէրոջը համար կախենք։ Ու թագաւորը՝ Կու տամ, ըսաւ։ 1 2 3 4 5 6

Բայց թագաւորը Սաւուղին Յովնաթանին որդւոյն Մեմփիբոսթէին խնայեց, Սաւուղին որդւոյն Յովնաթանին ու Դաւիթին մէջ- 7

տեղը եղած Տէրոջը երդումին հա-
8 մար։ Բայց թագաւորը Այիային աղջկանը Ռեսփային երկու որդիները, որոնք Սաւուղին ծներ էր, Արմոնին ու Մեմփիբոսթէն, և Սաւուղին աղջկանը Մեղքողին հինգ որդիները՝ որոնք Մաուլացի Բերզէլլիին որդւոյն Ադրիէլին ծներ
9 էր, առաւ, Ու զանոնք Գաբաւոնացւոց ձեռքը տուաւ. ու զանոնք Տէրոջը առջեւ լեռանը վրայ կախեցին, ու եօթն ալ մէկտեղ մեռան. և զանոնք հնձոց առջի օրերը՝ գարիի հնձոց սկիզբը մեռցուցին։
10 Ու Այիային աղջիկը Ռեսփա քուրձ մը առաւ, ու զանիկայ իրեն համար ապառաժի մը վրայ փռեց, հնձոց սկիզբէն մինչեւ անոնց վրայ երկինքէն անձրեւ գալը. ու ցորեկը երկինքին թռչունները՝ ու գիշերը անապատին գազանները չէր
11 թողուր որ անոնց դպչին։ Ու Սաւուղին հարճին՝ Այիային աղջկանը Ռեսփային ըրածը Դաւիթին
12 պատմեցին։ Ու Դաւիթ գնաց, և Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները առաւ Գաղաադու Յաբիսի բնակիչներէն, որոնք Բեթսանի հրապարակէն զանոնք գողցեր էին. ուր որ Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր էին ան օրը՝ որ Փղշտացիք Գեղբուէի վրայ
13 Սաւուղը մեռցուցեր էին. Ու Սաւուղին ոսկորները ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները անկէ վերցուց. ու կախուածներուն ոսկորներն
14 ալ ժողվեցին։ Ու Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները Բենիամինի երկիրը՝ Սելայի մէջ անոր հօրը Կիսին գերեզմանը թաղեցին. ու թագաւորին բոլոր պատուիրածը ըրին. ու անկէ ետքը Աստուած երկրին համար եղած աղօթքը ընդունեց։
15 Ու Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին. և Դաւիթ ու իր ծառաները իր հետը իջան, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրին. ու Դաւիթ ուժէ կտրեցաւ։
16 Ու Յեսբիբենոբ՝ որ Ռափայի որդիներէն էր, ու երեք հարիւր սիկղ ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը ունէր, ու մէջքը նոր սուր մը կապեր էր, ուզեց որ Դաւիթը զարնէ։

Բայց Շարուհեայի որդին Աբիսա անոր օգնութեան հասաւ, ու Փղշտացին զարկաւ, ու զանիկայ մեռցուց։ Ան ատենը Դաւիթին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին, Ասկէ ետքը դուն մեզի հետ պատերազմի չելլես, որ Իսրայէլին ճրագը չմարես։ 17

Ու անկէ ետքը նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գոբի մէջ. ան ատենը Ուսացի Սոբոքայ՝ Ռափայի որդւոցմէ եղող Սեփփան մեռցուց։ 18

Ու նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գոբի մէջ. ու Բեթլեհեմացի Արիովրգիմին որդին Եղեանան Գեթացի Գողիաթին եղբայրը զարկաւ, ու անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր։ 19

Ու նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որ անոր ձեռքերուն մատները ու ոտքերուն մատները վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր. անիկայ ալ Ռափայի որդւոցմէ էր։ Ու անիկայ Իսրայէլը նախատեց. Բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայի որդին Յովնաթան զանիկայ զարկաւ։ Աս չորսը Գեթի մէջ Ռափայէն ծներ էին. և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան։ 20 21 22

ԳԼ. ԻԲ

Ու Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաւուղին ձեռքէն ազատեց, աս երգին խօսքերը Տէրոջը խօսեցաւ։ Ու ըսաւ, 1 2

Տէրը իմ վէմս, ամրութիւնս, ու փրկիչս է. Իմ Աստուածս իմ պարիսպս է, ես անոր կը յուսամ. անիկայ իմ վահանս, ու իմ փրկութեանս եղջիւրը, իմ աշտարակս, իմ ապաւէնս ու ազատիչս է։ Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես։ 3

4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ, ու
5 իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ։ Որովհե-
տեւ մահուան ալիքները իմ բոլոր-
տիքս առին, ու անօրէնութեան
6 հեղեղները զիս վախցուցին. Գե-
րեզմանին լարերը իս պաշարեցին,
ու մահուան որոգայթները իմ առ-
7 ջեւս առին։ Իմ նեղութեանս մէջ
Տէրոջը կանչեցի, ու իմ Աստուծոյս
աղաղակեցի. որ իր տաճարէն իմ
ձայնս լսեց, ու իմ աղաղակս անոր
8 ականջներուն հասաւ։ Այն ատենը
երկիրը սասանեցաւ ու դողաց. եր-
կինքին հիմերը շարժեցան ու սա-
սանեցան. քանզի Անիկայ բարկա-
9 ցաւ։ Անոր քիթէն ծուխ ելաւ,
ու բերնէն մաշող կրակ. անկէ կայ-
10 ծակներ բոցեցան։ ✗ Ու անիկայ
երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ.
և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ
11 կար. Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ
ու թռաւ. և հովին թեւերուն վրայ
12 երեւցաւ։ Ու խաւարը ու թանձր
ջուրերը — երկինքին ամպերը իր
13 բոլորտիքը վարագոյր քաշեց։ Ա-
նոր առջեւը եղող ճառագայթէն կը-
14 րակի կայծակներ բոցեցան։ Տէ-
րը երկինքէն որոտաց, ու Բարձ-
15 րեալը իր ձայնը լսել տուաւ։ Ու
նետեր ձգեց ու զանոնք ցրուեց.
կայծակներ ղրկեց ու զանոնք խռո-
16 վեցուց։ Ու Տէրոջը յանդիմանու-
թիւնովը — անոր բարկութեան
հովին փչելովը, ծովին յատակները
երեւցան, — աշխարհիս հիմերը
յայտնուեցան։

17 Բարձրէն ձգեց — զիս բռնեց,
18 — շատ ջուրերէն զիս հանեց։ Իմ
զօրեղ թշնամիէս — զիս ատողնե-
րէն ազատեց զիս. վասն զի ինծմէ
19 զօրաւոր էին։ Իմ նեղութեանս
օրը իմ առջեւս առին. բայց Տէրը
ինծի հաստատութեան գաւազան ե-
20 ղաւ. Ու զիս լայնարձակ տեղ մը
հանեց, ու զիս ազատեց, ինչու որ
21 ինծի հաճեցաւ։ Տէրը իմ ար-
դարութեանս պէս ինծի փոխարէն
կու տայ. իմ ձեռացս մաքրութեա-
նը համեմատ հատուցում կ'ընէ
22 ինծի. Վասն զի Տէրոջը ճամբանե-
րը պահեցի, ու իմ Աստուծոյս դէմ
ամբարշտութիւն չըրի։ Քանզի 23
անոր բոլոր դատաստանները իմ
առջեւս էին, ու անոր օրէնքներէն
չհեռացայ։ Ու անոր առջեւը կա- 24
տարեալ եղայ, ու իմ անօրէնու-
թենէս զգուշացայ։ Ու Տէրը ինծի 25
հատուցում ըրաւ, իմ արդարու-
թեանս համեմատ. իմ ձեռացս
մաքրութեանը համեմատ, որ անոր
աչքերուն առջեւն է։

Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլ- 26
լաս, կատարեալ մարդուն հետ կա-
տարեալ կ'ըլլաս։ Մաքուրին հետ 27
մաքուր կ'ըլլաս, ու ծուռին հետ
կը ծռիս։ Ու վշտացած ժողո- 28
վուրդը դուն կ'ազատես. ու քու
աչքերդ ամբարտաւաններուն վրայ
են որ զանոնք ցածցընես։ Քանզի իմ 29
ճրագս դուն ես, ով Տէր. ու իմ
խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ։
Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ 30
կը վազեմ, — իմ Աստուծովս պա-
րիսպէ կ'անցնիմ։ Աստուծոյ ճամ- 31
բան կատարեալ է. Տէրոջը խօս-
քերը փորձուած են. անիկայ ամէն
իրեն յուսացողներուն ասպար է։
Քանզի Տէրոջմէն զատ ով է Աս- 32
տուած, կամ մեր Աստուծմէն զատ
ով է վէմ։

Իմ զօրաւոր բերդս Աստուած 33
է, ու իմ ճամբաս կատարեալ
կ'ընէ։ Իմ ոտքերս եղջերուի ոտ- 34
քերուն պէս կ'ընէ, ու իմ բարձր
տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ։
Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ, 35
ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը
լարեն։ Ինծի նաեւ քու փրկու- 36
թեանդ վահանը տուիր, ու քու
քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց։ Իմ 37
քայլերս ճամբաս ներքեւս լայնցու-
ցիր, ու իմ ոտքիս յօդուածները
չսասանեցան։ Իմ թշնամիներս 38
հալածեցի, ու զանոնք ջարդեցի.
ու ետ չդարձայ մինչեւ որ զանոնք
հատցուցի։ Ու զանոնք հատցու- 39
ցի, զարկի, որ չկանգ-
նին. անոնք իմ ոտքերուս տակը
ինկան։ Ու պատերազմի համար 40
ինծի զօրութիւն հագցուցիր. և իմ
վրաս ելլողները տակս ձգեցիր։ Ու 41
իմ թշնամիներուս կռնակը ինծի

դարձնել տուիր, որ զիս ատողները
42 ջարդեմ։ Աղաղակեցին, բայց ա-
զատող չկար. Տէրոջը աղաղակեցին,
բայց անոնց պատասխան չտուաւ։
43 Այն ատենը զանոնք երկրի փոշիին
պէս մանրեցի. զանոնք փողոցներուն
44 ցեխին պէս կոխեցի — ճզմեցի։ Ու
իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ա-
զատեցիր. — զիս պահեցիր, որ
ազգերուն գլուխ ըլլամ. — իմ չճա-
նչցած ժողովուրդս ինծի ծառա-
45 յեց։ Օտարները ինծի խոնար-
հութիւն ըրին. իրենց ականջներովը
լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդե-
46 ցան։ Օտարները տկարացան, ու
իրենց պահուըտած տեղերէն դողա-
ցին։

47 Տէրը կենդանի է, ու իմ Վէմս
օրհնեալ ըլլայ. և իմ փրկութեանս
48 վէմը Աստուած բարձր ըլլայ։ Աս-
տուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ,
ու ժողովուրդները ինծի կը հը-
49 պատակեցնէ։ Իմ թշնամիներէս
զիս հանելով՝ զիս իմ վրաս ելլողնե-
րէն աւելի բարձրացուցիր, — բռնա-
50 ւոր մարդէն ազատեցիր։ Անոր
համար՝ ով Տէր՝ ազգերուն մէջ
քեզ պիտի գովեմ, ու քու ա-
51 նուանդ սաղմոս պիտի երգեմ։ Իր
թագաւորին փրկութիւնները մեծ-
ցընողը՝ ու իր օծեալին՝ Դաւիթին
ու անոր սերունդին յաւիտեան ո-
ղորմութիւն ընողը Ան է։

ԳԼ. ԻԳ

1 Ու Դաւիթին վերջին խօսքերը ա-
սոնք են։

Յեսսէի որդին Դաւիթ կ'ըսէ, ու
այն մարդը որ բարձրացաւ, Յակո-
բայ Աստուծոյն օծեալը, ու Իսրա-
յէլի վայելուչ երգերը շարադրողը
2 կ'ըսէ. Տէրոջը Հոգին ինծմով խօ-
սեցաւ, ու անոր խօսքը իմ լեզուիս
3 վրայ էր։ Իսրայէլին Աստուածը
ըսաւ, — Իսրայէլին Վէմը ինծի
խօսեցաւ, ըսելով. Մարդոց վրայ
իշխողը արդար ըլլայ, ու Աստուծոյ
4 վախովը իշխէ։ Ան ատենը անիկայ
առաւօտեան լոյսին կը նմանի, որ
արեւուն ծագած ատենը կ'ըլլայ,
անամպ առաւօտի մը որ առանց ամ-
պի է, ու [illegible] ճառագայթին,
որ անձրեւէն ետքը գետնէն կանանչ
խոտը կը բուսցնէ։ Թէեւ իմ 5
տունս Աստուծոյ քով այնպէս չէ,
սակայն ինծի հետ յաւիտենական
ուխտ մը ըրաւ, որ ամէն բանի մէջ
պատրաստ ու հաստատ է. քանզի
իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր
բաղձանքս Ան է. ու պիտի չբուս-
ցընէ՞ Ան։ Բայց բոլոր անօրէն- 6
ները՝ դուրս նետուած փուշերու պէս
պիտի ըլլան. քանզի անոնք ձեռքով
չեն բռնուիր։ Ու անոնց դպչելու 7
մարդը երկաթը ու նիզակին բունը
իրեն զէնք պիտի ընէ. ու իրենց ե-
ղած տեղը՝ բոլորովին կրակի մէջ
պիտի այրին։

Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը ա- 8
նունները ասոնք են. Յասէբ Բա-
սեբեթ Թաքեմոնացին, որ զօրա-
վարներուն գլխաւորն էր. անիկայ
է Ադինացի Ադինոն, որ անգամ մը ու-
թը հարիւր մարդը մէկէն մեռ-
ցուց։ ✗

Ու անկէ ետքը Աքովքայի Դոդ- 9
դային որդին Եղիազարը՝ որ Դաւի-
թին հետ եղող երեք զօրաւորնե-
րուն մէկն էր, երբոր անոնք պատե-
րազմելու համար հոն ժողվուած
Փղշտացիները նախատեցին, ու Իս-
րայէլի մարդիկը փախան, Անիկայ 10
ելաւ, ու Փղշտացիները զարկաւ,
մինչեւ որ ձեռքը յոգնեցաւ, ու
ձեռքը իր սուրին վրայ փակաւ, և
Տէրը այն օրը մեծ փրկութիւն ը-
րաւ. ու ժողովուրդը անոր ետեւէն
դարձաւ, միայն կողոպուտը առնե-
լու համար։

Ու անկէ ետքը Արարացի Ագէին 11
որդին Սամմա էր. ու Փղշտացիք
գունդ մը կազմեցին. ու հոն ոս-
պով լեցուն արտ մը կար. և
ժողովուրդը Փղշտացւոց առջեւէն
փախաւ. Բայց անիկայ արտին 12
մէջտեղը կայնեցաւ, զանիկայ պաշտ-
պանեց, ու Փղշտացիները զարկաւ.
և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ։

Ու երեսուն զօրավարներուն երեքը 13
իջան, և հնձերի ատեն Ոդողամի
քարայրը՝ Դաւիթին եկան. ու
Փղշտացւոց մէկ գունդը Ռափայնոց

14 հովիտին մէջը բանակեր էր ։ Եւ
ան ատենը Դաւիթ բերդին մէջն
էր . ու ան ատենը Փղշտացիք
Բեթղեհէմի մէջ բերդապահ զօրք
15 ունէին ։ Եւ Դաւիթ փափաքելով
ըսաւ , Բեթղեհէմին դրանը եղող
ջրհորէն ո՞վ ինծի ջուր կը խմցընէ ։
16 Ան ատենը աս երեք քաջերը
Փղշտացւոց բանակը ճեղքելով անցան ,
ու Բեթղեհէմի դրանը եղող
ջրհորէն ջուր քաշեցին , ու առին
Դաւիթին տարին . բայց անիկայ
չուզեց անկէ խմել , հապա զանիկայ
թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց .
17 Ու ըսաւ , Ո՛վ Տէր , քաւ լիցի
որ ես աս բանը ընեմ . իրենց
կեանքը վտանգի մէջ դնելով գացող
մարդիկներուն արի՞ւնը խմեմ .
ու անկէ խմել չուզեց ։ Ասոնք են
ան երեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները ։

18 Եւ Շարուհեան Յովաբին եղբայրը
Աբեսսա ան երեք մարդոց
գլխաւորն էր . ու անիկայ իր նիզակը
երեք հարիւր մարդոց վրայ
վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք . ու
անիկայ երեքին մէջը անուանի էր ։
19 Եւ անիկայ երեքէն աւելի համբաւ
ունենալուն համար , անոնց
գլուխ եղաւ . բայց առջի երեքին
աստիճանին չհասաւ ։

20 Ու մեծ գործերը գործող Կաբսէէլցի
զօրաւոր մարդու մը որդւոյն
Յովիադայի որդին Բանեա
Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները
մեռցուց . նաև ձիւնի ժամանակ
իջաւ՝ ու գուբին մէջը առիւծը
21 մեռցուց ։ Անիկայ երևելի Եգիպտացի
մարդ մըն ալ մեռցուց . ու
Եգիպտացիին ձեռքը մէկ նիզակ մը
կար , բայց Բանեա ցուպով մը անոր
վրայ իջաւ , ու Եգիպտացիին
ձեռքէն նիզակը յափշտակեց , և
զանիկայ անոր նիզակովը մեռցուց ։
22 Յովիադայի որդին Բանեա աս
բաները ըրաւ , ու երեք զօրաւորներուն
23 մէջը անուանի եղաւ . Երեսունէն
աւելի պատիւ ունէր , բայց
առջի երեքին աստիճանին չհասաւ .
ու Դաւիթ զանիկայ իր առանձին
վերակացու դրաւ ։

Յովաբի եղբայրը Ասայէլ երեսունէն 24
էր . նաև Բեթղեհէմցի
Դոդոյի որդին Եղեհանան , Հարոդացի 25
Սամմա , Հարոդացի Եղիկա ,
Փելտացի Հելլէս , Թեկուացի 26
Իկկէսի որդին Իրա , Անաթոթցի 27
Աբիեզեր , Ուսացի
Մեբունայ , Ահովացի Սելմոն , 28
Նետոփաթացի Մահարայ , Նետոփաթացի 29
Բաանայի որդին Աղէբ ,
Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն
Ռիբայի որդին Իթթի , Փարաթոնացի 30
Բանեա , Գաասի ձորերէն
Հեդդայի , Արբաթացի Աբիալբոն , 31
Բարհումեցի Ազմաւեթ , Սաղաբոնացի 32
Եղիաբա , Յասենի որդիներէն
Յովնաթան , Արարացի Սամմա , 33
Արարացի Սարարի որդին Ահիամ ,
Մաաքաթիի որդւոյն Ահասբայի որդին 34
Եղիփաղետ , Գելոնացի Աքիտոփելի
որդին Եղիամ , Կարմեղցի 35
Ասրէ , Արբացի Փաարայ , Սուբացի 36
Նաթանի որդին Իգաղ ,
Գադացի Բանի , Ամմոնացի Սելեկ 37
, Շարուհեան Յովաբին կապարճակիրը
Բերոթացի Նաարա ,
Յեթերացի Իրա , Յեթերացի 38
Գարեբ , Քետացի Ուրիա . ամէնը 39
երեսունևեօթն են ։

ԳԼ. ԻԴ.

Եւ Տէրոջը բարկութիւնը նորէն 1
Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ . ու
Դաւիթը անոնց դէմ գրգռեց , ըսելով
, Գնա Իսրայէլը ու Յուդան
համրէ ։ Եւ թագաւորը իր քովը 2
եղող Յովաբ զօրապետին ըսաւ ,
Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջ՝ Դանէն
մինչև Բերսաբէէ պտըտէ , ու
ժողովուրդը համրեցէք , որ ժողովուրդին
թիւը գիտնամ ։ Եւ Յովաբ 3
ըսաւ թագաւորին , Քու Տէր
Աստուածդ՝ ժողովուրդը որչափ որ
է , հարիւրապատիկ աւելցնէ , ու
իմ թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն
. բայց իմ թագաւոր տէրս ինչո՞ւ
համար աս բանիս կը ցանկայ ։
Ու երբոր թագաւորին խօսքը Յովաբին 4
ու զօրավարներուն վրայ
սաստկացաւ , Յովաբ զօրավարներուն
հետ թագաւորին առջևէն

ելաւ , որ Իսրայէլի ժողովուրդը
5 համրէ ։ Եւ Յորդանանէն անցան ,
ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին
աջ կողմը՝ Արոէր բանակեցան
6 . ետքը Յազէր , Եւ Գաղաադ
ու Թաշթիմոդսի երկիրը
եկան . անկէ Դանեական , ու Սիդոնի
7 շրջակաները եկան ։ Եւ անկէ
Տիւրոսի ամրոցը ու Խեւացւոց ու
Քանանացւոց ամէն քաղաքները գացին
. և Յուդայի հարաւային կողմը
8 Բերսաբէէն ելան ։ Ու բոլոր
երկիրը պտըտեցան . և ինը ամիսէն
ու քսան օրէն ետքը Երուսաղէմ
9 դարձան ։ Եւ Յովաբ ժողովուրդին
համրանքին ցուցակը թագաւորին
տուաւ ։ Ու Իսրայէլի մէջ
ութը հարիւր հազար սուր քաշող
պատերազմական մարդ կար . և
Յուդայինները հինգ հարիւր հազար
մարդ էին ։

10 Եւ Դաւիթ ժողովուրդը համրելէն
ետքը՝ իր խղճմտանքը զինքը
գրգռեց . ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ ,
Աս ընելովս մեծ մեղք գործեցի . ո՛վ
Տէր՝ հիմա քու ծառայիդ աս մեղքը
ներէ . քանզի մեծ յիմարութիւն
11 ըրի ։ Ու երբոր Դաւիթ առտուն
ելաւ , Տէրոջը խօսքը Դաւիթին
տեսանողին՝ Գադ մարգարէին
12 եղաւ , ըսելով , Գնա՛ ու Դաւիթին
ըսէ , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ես
քեզի երեք բան կ՚առաջարկեմ . անոնցմէ
մէկը ընտրէ որ քեզի ընեմ ։
13 Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր
պատմեց , ու անոր ըսաւ , Եօթը
տարի քու երկրիդ վրայ սով ըլլա՞յ ,
կամ երեք ամիս քու թշնամիներուդ
երեսէ՞ն փախչիս , ու անոնք քեզ
հալածեն , կամ թէ երեք օր քու
երկրիդ վրայ ժանտախտ ըլլա՞յ . հիմա
մտածէ ու տե՛ս՝ թէ ինչ պատասխան
14 տանիմ զիս ղրկողին ։ Եւ
Դաւիթ Գադին ըսաւ , Խիստ մեծ
նեղութեան մէջ եմ . հիմա Տէրոջը
ձեռքը իյնանք , քանզի անոր ողորմութիւնը
շատ է , ու մարդու ձեռք
չիյնամ ։

15 Եւ Տէրը ան առաւօտէն մինչև
որոշուած ժամանակը Իսրայէլին
վրայ ժանտախտ ղրկեց . ու Դանէն
մինչև Բերսաբէէ ժողովուրդէն եօթանասուն
հազար մարդ մեռաւ ։
Եւ Աստուծոյ հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին 16
վրայ երկընցուց որ
զանիկայ ջնջէ . ու աս չարիքին վրայ
Տէրոջը սիրտը իջաւ , ու ժողովուրդը
ջնջող հրեշտակին ըսաւ , Հերիք
է . ալ ձեռքդ քաշէ . ու Տէրոջը
հրեշտակը Յեբուսացի Ոռնային
կալին քովն էր ։ Եւ Դաւիթ 17
ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով
, Տէրոջը ըսաւ , Ահա ես մեղանչեցի
ու ես անօրէնութիւն ըրի
, բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին
. կ՚աղաչեմ քու ձեռքդ իմ
վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ
։

Եւ նոյն օրը Գադ Դաւիթին եկաւ 18
, ու անոր ըսաւ , Ելի՛ր՝ Յեբուսացի
Ոռնային կալին մէջ Տէրոջը
սեղան մը կանգնէ ։ Եւ Դաւիթ 19
Գադին ըսածին համեմատ վեր
ելաւ , ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր
էր ։ Ու Ոռնա նայեցաւ , ու երբոր 20
տեսաւ որ թագաւորը և անոր
ծառաները դէպ ՚ի իրեն կու գան ,
Ոռնա ելաւ , ու երեսը մինչև գետինը
խոնարհութիւն ըրաւ թագաւորին
։ Եւ Ոռնա ըսաւ , Աղէկ 21
ի՞նչ պատճառով իմ թագաւոր
տէրս իր ծառային եկաւ ։ Ու
Դաւիթ ըսաւ , Աս կալը քեզմէ
ծախու առնելու , ու Տէրոջը սեղան
մը շինելու համար , որ ժողովուրդին
վրայէն հարուածը վերնայ ։ Եւ 22
Ոռնա ըսաւ Դաւիթին , Իմ թագաւոր
տէրս զանիկայ առնէ , ու իր
աչքերուն հաճոյ երևցածին պէս զոհ
ընէ . ահա եզները ողջակէզի համար
, կամնասայլերը ու եզներուն
գործիքները փայտի համար ըլլան ։
Ասոնց ամէնը Ոռնա թագաւորի 23
մը պէս թագաւորին տուաւ . ու
Ոռնա թագաւորին ըսաւ , Քու
Տէր Աստուածդ քեզ ընդունի ։
Բայց թագաւորը Ոռնային ըսաւ , 24
Չէ . հապա ես անշուշտ քեզմէ անգին
ստակով ծախու պիտի առնեմ , ու ձրի
առածս իմ Տէր Աստուծոյս ողջակէզ
պիտի չմատուցանեմ ։ Եւ Դաւիթ
կալը ու եզները յիսուն սիկղ ար-

25 ծաթի ծախու առաւ : Ու Դաւիթ հոն Տէրոջը սեղան շինեց , ու անոր վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց : Ու Տէրը լսեց անոր աղօթքը երկրին համար , ու Իսրայէլի վրայէն հարուածը վերցուեցաւ :

ԵՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

կամ

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Դաւիթ թագաւորը ծերացած
ու տարիքը առած ըլլալով , զանիկայ
հանդերձներով կը ծածկէին ,
2 բայց չէր տաքնար : Ու ծառաները
անոր ըսին , Մեր թագաւոր
տիրոջը համար կոյս աղջիկ մը
փնտռենք որ թագաւորին առջեւը
կայնի , զանիկայ գարմանէ , ու անոր
ծոցը պառկի , որ մեր թագաւոր
3 տէրը տաքնայ : Ու Իսրայէլի
բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ գեղեցիկ
աղջիկ մը փնտռեցին . և
Սունամացի Աբիսակը գտան , ու
4 զանիկայ թագաւորին բերին : Ու
այն աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր . ու
անիկայ թագաւորը կը գարմանէր ,
ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէր .
բայց թագաւորը զանիկայ չգիտցաւ :

5 Ու Անգիթի որդին Ադոնիա
հպարտացաւ ու ըսաւ , Ես
թագաւոր ըլլամ . և իրեն համար
կառքեր ու ձիաւորներ պատրաստեց ,
և յիսուն մարդ , որ իր առջեւէն
6 վազեն : Ու անոր հայրը անոր
կենացը մէջ ամենեւին յանդիմանած
չէր զանիկայ , ըսելով թէ
Ինչո՞ւ այդպէս ըրիր . և անիկայ
խիստ գեղեցիկ էր . ու անոր մայրը
զանիկայ Աբիսողոմէն ետքը ծներ
7 էր : Ու անիկայ խօսքը մէկ ըրաւ
Շարուհեայի որդւոյն Յովաբին
հետ ու Աբիաթար քահանային
հետ , որոնք Ադոնիային հետեւելով՝
8 անոր օգնութիւն կ'ընէին : Բայց
Սադովկ քահանան , ու Յովիադայի
որդին Բանեա , և Նաթան մարգարէն ,
ու Սեմէի , և Ռէի , ու
Դաւիթին զօրաւոր մարդիկները
Ադոնիային հետ չէին : Ու Ադոնիա 9
Ռովգէլի աղբիւրին մօտ եղող
Զօհելէթի քարին քով՝ ոչխարներ ,
արջառներ ու գէր անասուններ մորթեց .
և իր ամեն եղբայրները՝ թագաւորին
որդիքը , ու Յուդայի բոլոր
մարդիկները՝ թագաւորին ծառաները
հրաւիրեց . Բայց Նաթան 10
մարգարէն ու Բանեան և զօրաւորները
ու իր Սողոմոն եղբայրը
չհրաւիրեց :

Ու Նաթան Սողոմոնին մօրը 11
Բերսաբէին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ ,
Չլսեցի՞ր որ Անգիթի որդին
Ադոնիա թագաւոր եղաւ , ու մեր
տէրը Դաւիթ չգիտցաւ : Ուրեմն 12
հիմա եկո՛ւր քեզի խրատ մը տամ ,
որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ Սողոմոնին
կեանքը ազատես : Գնա՛ 13
Դաւիթ թագաւորին քովը գնա ,
ու անոր ըսէ , Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝
դուն քու աղախինիդ երդում
չըրի՞ր ու չըսի՞ր որ Իմմէ
ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր
պիտի ըլլայ , և իմ աթոռս
անիկայ պիտի նստի . ու ինչո՞ւ համար
Ադոնիա թագաւոր եղաւ :
Ահա դուն հոն տակաւին թագաւորին 14
հետ խօսած ատենդ՝ ես ալ ետեւէդ
կու գամ , ու քու խօսքերդ կը
լմնցնեմ :

Ու Բերսաբէ ներքին սենեակը 15
մտաւ թագաւորին քովը . և թագաւորը
շատ ծերացած էր ; ու
Սունամացի Աբիսակը թագաւորին

16 սպասաւորութիւն կ'ընէր : Ու
Բերսաբէ գլուխը ծռեց ու թագաւորին
խոնարհութիւն ըրաւ :
Ու թագաւորը ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես
17 : Ու անիկայ ըսաւ անոր ,
Ո՛վ տէր իմ , դուն քու աղախինիդ
քու Տէր Աստուծոյդ անունովը
երդում ըրիր , ըսելով , Իմմէ
ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր
պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս
18 ան պիտի նստի . Ու ահա հիմա
Ադոնիա թագաւոր եղած է , ու
դուն չգիտցար , ո՛վ տէր իմ թագաւոր
19 . Ու անիկայ շատ արջառներ
ու գէր անասուններ ու ոչխարներ
մորթեց , և թագաւորին բոլոր
որդիները ու Աբիաթար քահանան
և Յովաբ զօրապետը հրաւիրեց ,
բայց քու ծառադ Սողոմոնը
20 չհրաւիրեց : Հիմա , ո՛վ տէր
իմ թագաւոր , բոլոր Իսրայէլին
աչքերը քու վրադ են , որ անոնց
իմացընես թէ իմ թագաւոր տիրոջս
աթոռը իրմէ ետքը ո՛վ պիտի
21 նստի . Ապա թէ ոչ՝ երբոր իմ թագաւոր
տէրս իր հայրերուն հետ քնանայ ,
ես ու իմ որդիս Սողոմոն
յանցաւոր պիտի սեպուինք :

22 Ու երբոր անիկայ թագաւորին
հետ կը խօսէր , Նաթան մարգարէն
23 եկաւ : Ու թագաւորին իմացուցին
ու ըսին թէ Ահա Նաթան
մարգարէն դուռն է . ու անիկայ
ներս մտաւ թագաւորին առջեւը ,
ու երեսը մինչեւ գետինը ծռելով՝
թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ
24 . Ու Նաթան ըսաւ , Ո՛վ
տէր իմ թագաւոր , դո՞ւն ըսիր որ
Իմմէ ետքը Ադոնիա թագաւոր
պիտի ըլլայ , ու իմ աթոռս անիկայ
25 պիտի նստի . Քանզի անիկայ այսօր
իջաւ , և շատ արջառներ ու գէր
անասուններ ու ոչխարներ մորթեց .
և թագաւորին բոլոր որդիները ,
զօրավարները ու Աբիաթար քահանան
հրաւիրեց . և ահա անոնք
անոր առջեւը կ'ուտեն , կը խմեն ու
կ'ըսեն , Կեցցէ արքայ Ադոնիա :
26 Բայց զիս քու ծառադ ու Սադովկ
քահանան և Յովիադայի որդին
Բանեան ու քու ծառադ Սողոմոնը
չհրաւիրեց : Այս բանը արդեօք 27
իմ թագաւոր տիրոջս հրամանո՞վ եղաւ ,
ու քու ծառայիդ չիմացուցիր
թէ քեզմէ ետքը իմ թագաւոր տիրոջս
աթոռը ո՛վ պիտի նստի :

Ու Դաւիթ թագաւորը պատասխան 28
տուաւ ու ըսաւ , Բերսաբէն
ինծի կանչեցէք : Ու անիկայ
թագաւորին առջեւը եկաւ ու թագաւորին
առջեւը կայնեցաւ : Ու 29
թագաւորը երդում ըրաւ ու ըսաւ ,
Իմ անձս ամեն նեղութենէ
ազատող Տէրը կենդանի է որ ,
Ինչպէս որ քեզի Իսրայէլին Տէր 30
Աստուծովը երդում ըրի ու ըսի թէ
Քեզմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն
թագաւոր պիտի ըլլայ , ու իմ տեղս
իմ աթոռիս վրայ անիկայ պիտի
նստի , այսօր այնպէս պիտի
ընեմ : Այն ատենը Բերսաբէ երեսը 31
մինչեւ գետինը ծռելով՝ թագաւորին
խոնարհութիւն ըրաւ ու
ըսաւ , Իմ տէրս Դաւիթ թագաւորը
յաւիտեան ողջ կենայ :

Ու Դաւիթ թագաւորը ըսաւ , 32
Սադովկ քահանան ու Նաթան
մարգարէն և Յովիադայի որդին
Բանեան ինծի կանչեցէք :
Անոնք թագաւորին առջեւը եկան
: Ու թագաւորը անոնց ըսաւ 33
, Ձեր տիրոջը ծառաները ձեզի
հետ առէք , ու իմ որդիս Սողոմոնը
իմ ջորիիս վրայ հեծցուցէք ,
ու զանիկայ Գեհոն իջեցուցէք .
Ու Սադովկ քահանան ու Նաթան 34
մարգարէն հոն զանիկայ Իսրայէլի
վրայ թագաւոր օծեն . ու փող հնչեցուցէք
ու ըսէք , Կեցցէ արքայ
Սողոմոն . Ու անոր ետեւէն ելէք , 35
ու անիկայ թող գայ ու իմ աթոռս
նստի , և իմ տեղս անիկայ թագաւոր
ըլլայ . քանզի ես հրաման տուի
որ անիկայ Իսրայէլի վրայ ու Յուդայի
վրայ իշխան ըլլայ : Այն ատենը 36
Յովիադայի որդին Բանեա թագաւորին
պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ամէն . իմ թագաւոր տիրոջս
Տէր Աստուածն ալ այսպէս ըսէ
: Ինչպէս որ Տէրը իմ թագաւոր 37
տիրոջս հետ էր , Սողոմոնին հետ
ալ այնպէս ըլլայ , ու անոր աթոռը

իմ տիրոջս Դաւիթ թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ։ Ու Սադովկ քահանան, Նաթան մարգարէն ու Յովիադայի որդին Բանեա, և Քերեթիներն ու Փելեթիները իջան, ու Սողոմոնը Դաւիթ թագաւորին ջորիին վրայ հեծցուցին, ու զանիկայ Գեհոն տարին։
39 Ու Սադովկ քահանան խորանէն իւղին եղջիւրը առաւ ու Սողոմոնը օծեց. և փողը հնչեցուցին, ու բոլոր ժողովուրդը կ'ըսէր, Կեցցէ
40 արքայ Սողոմոն։ Ու բոլոր ժողովուրդը անոր ետևէն կ'ելլէին. ու ժողովուրդը սրինգներ հնչեցնելով մեծ ուրախութեամբ մը կ'ուրախանային. այնպէս որ անոնց ձայնէն գետինը կը դղրդէր։
41 Ու Ադոնիա ու անոր բոլոր բազմականները լսեցին. ու անոնք կերակուրնին կեր էին. և Յովաբ փողին ձայնը լսելով՝ ըսաւ, Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս դղրդման ձայնը որ
42 քաղաքէն կ'ելլէ։ Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ահա Աբիաթար քահանային որդին Յովնաթան եկաւ. ու Ադոնիա ըսաւ, Եկո՛ւր, քանզի դուն քաջ մարդ մըն ես, ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս։ Ու Յովնաթան պատասխան տուաւ ու Ադոնիային ըսաւ, Ճիշդը այս է որ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը Սողոմոնը թագաւոր ըրաւ.
44 Ու թագաւորը Սադովկ քահանան և Նաթան մարգարէն ու Յովիադայի որդին Բանեան, և Քերեթիներն ու Փելեթիները անոր հետ ղրկեց. ու զանիկայ թագաւորին ջորիին վրայ
45 հեծցուցին. Ու Սադովկ քահանան ու Նաթան մարգարէն զանիկայ Գեհոնի մէջ թագաւոր օծեցին, ու անկէ ուրախութեամբ ելան, ու քաղաքը դղրդեցաւ. և ձեր լսած
46 ձայնը այն է։ Նաև Սողոմոն թագաւորութեան աթոռին վրայ նստաւ.
47 Ու թագաւորին ծառաներն ալ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը օրհնելու եկան, ու ըսին, Քու Աստուածդ Սողոմոնին անունը քու անունէդ աւելի մեծցնէ, ու անոր աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձրացնէ։ Ու թագաւորը իր անկողինին վրայ երկրպագութիւն ըրաւ։
48 Նաև թագաւորը այսպէս ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլլայ, որ այսօր իմ աթոռիս վրայ նստող մը տուաւ, ու իմ աչքերս տեսան։
49 Ու Ադոնիային բոլոր հրաւիրուածները զարհուրեցան, ու ելան և ամէն մէկերնին իրենց ճամբան գացին։

50 Ու Ադոնիա Սողոմոնին երեսէն վախցաւ, ու ելաւ գնաց ու սեղանին եղջիւրները բռնեց։
51 Ու Սողոմոնին պատմեցին ու ըսին, Ահա Ադոնիա Սողոմոն թագաւորէն վախցաւ, և ահա անիկայ սեղանին եղջիւրները բռնեց, ու ըսաւ, Սողոմոն թագաւորը այսօր ինծի երդում ընէ որ իր ծառան սրով պիտի չմեռցնէ։
52 Ու Սողոմոն ըսաւ, Թէ որ անիկայ առաքինի ըլլայ, անոր մէկ մազը գետինը պիտի չիյնայ. բայց թէ որ անոր վրայ չարութիւն գտնուի, ան ատենը պիտի մեռնի։
53 Ու Սողոմոն թագաւորը մարդ ղրկեց, ու զանիկայ սեղանէն վար իջեցուցին։ Ու անիկայ եկաւ, ու Սողոմոն թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ. ու Սողոմոն անոր ըսաւ, Տունդ գնա։

ԳԼ. Բ.

1 Ու երբոր Դաւիթին մեռնելու օրերը մօտեցան, իր որդւոյն Սողոմոնին պատուէր տուաւ՝ ըսելով,
2 Ես ամէն երկրի ճամբան կ'երթամ. դուն զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր.
3 Ու քու Տէր Աստուծոյդ պահպանութիւնը պահէ, որ անոր ճամբաներուն մէջ քալես, ու անոր կանոնները, պատուիրանքները, դատաստանները ու վկայութիւնները պահես, ինչպէս որ Մովսէսին օրէնքին մէջ գրուած է. որպէս զի ինչ որ ընես, և ուր որ երթաս, յաջողութիւն գտնես.
4 Որպէս զի Տէրը իր խօսքը հաստատէ, որն որ ինծի համար խօսեցաւ՝ ըսելով, Թէ որ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն, ու իմ առջևս բոլոր սրտով, բոլոր հոգիով ու ճշմարտութեամբ քալեն, Իսրայէլի աթոռին վրայէն քեզմէ մարդ պակաս պիտի չըլլայ։
5 Ու դուն գիտես ինչ որ Շարուհեայի որդին Յովաբ ինծի ըրաւ, այն ինչ որ Իսրայէլին երկու զօրավարներուն՝ Ներեան Աբեններին ու Յեթերեան Ամասային ըրաւ. քանզի զանոնք մեռցուց, ու խաղաղութեան ատենը պատերազմի արիւն թափեց, և իր մէջքի գօտիին ու ոտքի կօշիկներուն վրայ պատերազմի
6 արիւն սրսկեց։ Ուրեմն դուն քու իմաստութիւնդ ի գործ դնես, ու անոր ճերմակ մազերը խաղաղութեամբ գերեզմանը չիջեցնես։
7 Բայց Գաղաադացի Բերզելիին որդւոցը ողորմութիւն ընես, ու քու սեղանէդ ուտողներուն հետ ըլլան. քանզի երբոր քու եղբօրդ Աբիսողոմին երեսէն փախայ, ինծի այնպէս
8 մօտեցան։ Ու ահա Բահուրիմացի Բենիամինեան Գերայի որդին Սեմէի քու քովդ է. ու անիկայ Մանայիմ գացած օրս ինծի ծանր անէծք տուաւ. բայց երբոր անիկայ զիս դիմաւորելու համար Յորդանան իջաւ, Տէրոջմով երդում ըրի անոր՝ ու ըսի, Քեզ սրով չեմ
9 մեռցըներ։ Ու հիմա զանիկայ անմեղ չսեպես. քանզի դուն խելացի մարդ ես, ու անոր ինչ ընելիքդ գիտես. և անոր ճերմակ մազերը արիւնով գերեզմանը իջեցնես։
10 Ու Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու Դաւիթի քաղաքին
11 մէջ թաղուեցաւ։ Ու Դաւիթին Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի էր. եօթը տարի Քեբրոնի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ, ու երեսուներեք տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ։
12 Ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին աթոռը նստաւ, ու անոր թագաւորութիւնը շատ հաստատուն եղաւ։
13 Ու Ագիթի որդին Ադոնիա Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին գնաց. ու Բերսաբէ անոր ըսաւ, Արդեօք խաղաղութեա՞մբ մը եկար. ու անիկայ ըսաւ, Խաղաղութեամբ.
14 Ու ըսաւ, Քեզի մէկ խօսք մը ունիմ. ու անիկայ ըսաւ, Խօսէ.
15 Ու անիկայ ըսաւ, Դուն աղէկ գիտես որ թագաւորութիւնը իմս էր, ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր, որ թագաւոր ըլլամ. բայց թագաւորութիւնը դարձաւ, ու իմ եղբօրս եղաւ, քանզի անոր Տէրոջմէ եղաւ։
16 Ու հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ. ինծի չէ չըսես։ Ու Բերսաբէ անոր ըսաւ, Խօսէ։
17 Ու անիկայ ըսաւ, Կ'աղաչեմ, Սողոմոն թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ քեզի չէ չըսեր,) որ Սունամացի Աբիսակը ինծի կնիկ տայ։
18 Ու Բերսաբէ ըսաւ, Աղէկ, ես քեզի համար թագաւորին կը խօսիմ։

19 Ու Բերսաբէ Սողոմոն թագաւորին գնաց, որ Ադոնիային համար անոր հետ խօսի. ու թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու համար ոտք ելաւ, ու անոր խոնարհութիւն ըրաւ. ու երբոր իր աթոռը նստաւ, թագաւորին մօրը համար ալ աթոռ դնել տուաւ. և անիկայ անոր աջ կողմը նստաւ.
20 Ու ըսաւ, Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդիրք մը կը խնդրեմ. ինծի չէ չըսես։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Խնդրէ մայր իմ, քանզի քեզի չէ պիտի չըսեմ։
21 Ու անիկայ ըսաւ, Սունամացի Աբիսակը եղբօրդ Ադոնիային կնիկ տրուի։
22 Ու Սողոմոն թագաւորը պատասխան տուաւ ու իր մօրը ըսաւ, Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Սունամացի Աբիսակը կը խնդրես. անոր համար թագաւորութիւնն ալ խնդրէ, (քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է,) անոր ու Աբիաթար քահանային և Շարուհեան Յովաբին համար։
23 Ու Սողոմոն թագաւորը Տէրոջմով երդում ըրաւ, ու ըսաւ, Աստուած ինծի այնպէս ու անկէ աւելի ընէ, որ Ադոնիա այս խօսքը իր կեանքին դէմ խօսեր է։
24 Ու հիմա զիս հաստատողը, ու զիս իմ հօրս Դաւիթին աթոռը նստեցնողը, և իր ը-

տանը մէջ ինծի տուն շինող Տէրը
կենդանի է, որ Ադոնիա այսօր
25 պիտի մեռնի։ Եւ Սողոմոն թագաւորը
Յովիադայի որդին Բանեան
խրկեց. ու զարկաւ զանիկայ,
որ մեռաւ։

26 Եւ թագաւորը Աբիաթար քահանային
ըսաւ, Անաթոթ՝ քու
ագարակդ գնա. քանզի դուն մեռնելու
արժանի ես, բայց այսօր քեզ
չեմ մեռցըներ. որովհետեւ իմ հօրս
Դաւիթին առջեւը Տէր Եհովային
տապանակը վերցուցիր. ու իմ հօրս
ամէն քաշած նեղութիւններուն
27 մասնակից եղար։ Եւ Սողոմոն Աբիաթարը
Տէրոջը քահանայութենէն
հանեց. որ Սելովի մէջ Հեղիին
տանը համար Տէրոջը ըսած
խօսքը կատարէ։

28 Եւ աս լուրը մինչեւ Յովաբին
հասաւ. (քանզի Յովաբ թէպէտ
և Աբիսողոմին հետեւող չէր, բայց
Ադոնիային հետեւող եղաւ.) ու ան
ատենը Յովաբ Տէրոջը խորանը
փախաւ, ու սեղանին եղջիւրները
29 բռնեց։ Եւ Սողոմոն թագաւորին
իմացուցին թէ Յովաբ Տէրոջը խորանը
փախաւ, և ահա անիկայ սեղանին
քովն է. ու Սողոմոն Յովիադայի
որդին Բանեան խրկեց,
ու ըսաւ, Գնա՛ անիկայ զարկ։
30 Եւ Բանեա Տէրոջը խորանը Յովաբին
գնաց, ու անոր ըսաւ, Թագաւորը
այսպէս կ'ըսէ, Դուրս ելիր.
ու անիկայ ըսաւ, Չէ, ես
հոս պիտի մեռնիմ. ու Բանեա
թագաւորին պատմեց ու ըսաւ,
Յովաբ այսպէս ըսաւ, ու ինծի
31 այսպէս պատասխան տուաւ։ Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ, Անոր ըսածին
պէս ըրէ, ու զանիկայ մեռցուր,
և զանիկայ թաղէ. որ իմ
վրայէս ու իմ հօրս տանը վրայէն
Յովաբին թափած անմեղ արիւնը
32 վերցընես։ Եւ Տէրը անոր թափած
արիւնը անոր գլուխը դարձընէ.
որովհետեւ անիկայ առանց իմ հօրս
Դաւիթին գիտութեանը երկու իրմէ
արդար ու աղէկ մարդիկներուն,
Իսրայէլի զօրապետին՝ Ներեան
Աբեններին, ու Յուդայի զօրապետին՝
Յեթերեան Ամասայիին վրայ
յարձակեցաւ, ու զանոնք սրով մեռցուց։
Ուստի անոնց արիւնը Յովաբին 33
գլուխը ու անոր սերունդին
գլուխը դառնայ յաւիտեան. բայց
Դաւիթին ու անոր սերունդին և
անոր տանը ու անոր աթոռին՝ Տէրոջը
կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն
ըլլայ։ Եւ Յովիադայի որդին 34
Բանեա ելաւ ու անոր վրայ
յարձակեցաւ, ու զանիկայ մեռցուց.
և անիկայ անապատին մէջ՝
իր տանը թաղուեցաւ։ Եւ թագաւորը 35
անոր տեղը զօրքերուն վրայ
Յովիադայի որդին Բանեան դրաւ.
ու թագաւորը Սադովկ քահանան
Աբիաթարին տեղը դրաւ։

Եւ թագաւորը մարդ խրկեց, 36
Սեմէին կանչեց ու անոր ըսաւ,
Քեզի Երուսաղէմի մէջ տուն մը շինէ
ու հոն նստէ, ու անկէ ասդին
կամ անդին չելլես. Քանզի աղէկ 37
գիտնաս որ եթէ ելլես, ու Կեդրոն
հեղեղատը անցնիս, նոյն օրը
անպատճառ պիտի մեռնիս. ու քու
արիւնդ քու գլխուդ պիտի ըլլայ։
Եւ Սեմէի թագաւորին ըսաւ, Աս 38
խօսքդ բարի է. իմ թագաւոր
տէրս ինչպէս որ ըսաւ, քու ծառադ
այնպէս պիտի ընէ։ Ուստի Սեմէի
շատ օրեր Երուսաղէմի մէջ նստաւ։

Ու երեք տարիէն ետքը Սեմէիին 39
երկու ծառաները Գեթի թագաւորին՝
Մաաքայի որդւոյն Աքիսին
քովը փախան. ու Սեմէիին իմացուցին՝
ըսելով, Ահա քու ծառաներդ
Գեթի մէջ են։ Եւ Սեմէի 40
ելաւ, ու իր իշուն համետը դրաւ,
ու իր ծառաները փնտռելու համար
Գէթ գնաց Աքիսին քովը. և Սեմէի
գնաց ու իր ծառաները Գեթէն
բերաւ։ Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղէմէն 41
Գէթ երթալը ու դառնալը
Սողոմոնին պատմեցին, Ան ատենը 42
թագաւորը մարդ խրկեց, ու Սեմէին
կանչեց, ու անոր ըսաւ, Չէ՞
որ քեզի Տէրոջմով երդում ընել
տուի, և քեզի վկայութիւն ըրի ու
ըսի թէ Աղէկ գիտնաս որ Երուսաղէմէն
ելած ու ասդին կամ անդին

գացած օրդ՝ անպատճառ պիտի մեռնիս.
ու դուն ինծի Լսած խօսքս
43 բարի է ըսիր. Ուրեմն ինչո՞ւ համար
Տէրոջը երդումին ու քեզի
տուած պատուէրիս հնազանդութիւն
44 չըրիր։ Եւ թագաւորը Սեմէիին
ըսաւ, Դուն իմ հօրս Դաւիթին
դէմ քու ըրած բոլոր չարութիւնդ
գիտես, որուն քու սիրտդ ալ կը
վկայէ. ուստի Տէրը քու չարութիւնդ
քու գլուխդ պիտի դարձընէ.
45 Բայց Սողոմոն թագաւորը օրհնեալ,
ու Դաւիթին աթոռը Տէրոջը
առջեւը յաւիտեան հաստատ
46 պիտի ըլլայ։ Եւ թագաւորը Յովիադայի
որդւոյն Բանեային հրաման
տուաւ, ու անիկայ ելաւ, ու
զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։ Եւ
թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին
մէջ հաստատուեցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սողոմոն Եգիպտոսի փարաւոն
թագաւորին հետ խնամութիւն
ըրաւ, ու փարաւոնին աղջիկը
առաւ, ու զանիկայ Դաւիթին
քաղաքը բերաւ, մինչեւ որ իր
տունը ու Տէրոջը տունը ու Երուսաղէմին
շրջակայ պարիսպը շինեց
2 լմնցուց։ Սակայն ժողովուրդը
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը
մատուցանէր. քանզի մինչեւ ան օրերը
Տէրոջը անուանը տուն շինուած
չէր։

3 Եւ Սողոմոն Տէրը կը սիրէր, ու
իր հօրը Դաւիթին կանոններովը
կը քալէր. միայն թէ բարձր տեղերու
վրայ զոհ կը մատուցանէր ու
4 խունկ կը ծխէր։ Եւ թագաւորը
Գաբաւոն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ.
քանզի մեծ բարձր տեղը
անիկայ էր. Սողոմոն ան սեղանին
5 վրայ հազար ողջակէզ զոհեց։ Ու
Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին
երեւցաւ գիշերուան երազով. և
Աստուած ըսաւ, Բան մը խնդրէ,
6 որ քեզի տամ։ Ու Սողոմոն ըսաւ,
Դուն քու ծառայիդ իմ հօրս
Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր,
ինչպէս որ անիկայ քու առջեւդ ճըշմարտութեամբ,
արդարութեամբ և
ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու
անոր՝ աս մեծ ողորմութիւնը պահեցիր,
ու իր աթոռը նստող որդի
մը տուիր անոր, ինչպէս որ այսօր
կ'երեւնայ։ Եւ հիմա ով Տէր Աստուած 7
իմ, դուն քու ծառադ իմ
հօրս Դաւիթին տեղը թագաւոր
ըրիր. բայց ես պզտիկ տղայ մըն
եմ, ելլել ու մտնել չեմ գիտեր.
Ու քու ծառադ քու ընտրած ժողովուրդիդ 8
մէջն է, որ անիկայ շատւոր,
անթիւ ու անհամար ժողովուրդ
մըն է։ Ուստի քու ծառայիդ 9
խմաստուն սիրտ տուր, որ քու
ժողովուրդդ դատէ, ու բարին ու
չարը որոշէ. քանզի աս քու մեծ
ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ դատել։
Եւ աս խօսքը՝ այսինքն Սողոմոնին 10
աս բանը խնդրելը՝ Տէրոջը աչքերուն
հաճոյ երեւցաւ։ Ու Աստուած 11
անոր ըսաւ. Որովհետեւ աս
բանը խնդրեցիր, ու քեզի շատ օրեր
չխնդրեցիր, ու քեզի հարստութիւն
չխնդրեցիր, ու քու թշնամիներուդ
հոգին չխնդրեցիր,
հապա իրաւունքը իմանալու իմաստութիւն
խնդրեցիր. Ահա քու 12
խօսքիդ պէս ըրի. ահա քեզի իմաստուն
ու հանճարեղ սիրտ տուի,
այնպէս որ քեզմէ առաջ քեզի պէս
մէկը եղած չէ, ու քեզմէ ետքն ալ
քու նմանդ պիտի չելլէ։ Նաեւ 13
քու չխնդրածդ ալ քեզի տուի,
թէ հարստութիւն և թէ փառք.
այնպէս որ քու կենացդ բոլոր օրերուն
մէջ թագաւորաց մէջ քեզի
պէս մէկը չգտնուի։ Եւ թէ որ 14
իմ ճամբաներուս մէջը քալես՝ իմ
հրամաններս ու պատուիրանքներս
պահելով, ինչպէս որ քու հայրդ
Դաւիթ քալեց, ան ատենը քու
օրերդ պիտի շատցընեմ։ Ու Սողոմոն 15
արթնցաւ, և ահա երազ
էր. ու Երուսաղէմ գնաց, ու Տէրոջը
ուխտին տապանակին առջեւը
կայնեցաւ, և ողջակէզներ մատուց
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ, ու
իր բոլոր ծառաներուն կոչունք ըրաւ։

Ան ատենը երկու պոռնիկ կնիկներ 16
թագաւորին եկան, ու անոր

17 առջեւը կայնեցան : Ու կիներէն
մէկը ըսաւ , Ո՛վ տէր իմ , աղաչեմ
քեզի . ես ու աս կինը մէկ տան մը
մէջ կը բնակինք . ու նոյն տանը
մէջ անոր քովը տղայ մը ծնայ :
18 Ու իմ ծնանելէս երրորդ օրը աս
կինն ալ տղայ մը ծնաւ . ու մենք
միասին էինք . տանը մէջ մեր հետը
օտար մարդ չկար , հապա տանը
մէջ մենք երկուքնիս միայն էինք :
19 Ու աս կնկանը տղան գիշերով մեռաւ ,
քանզի անիկայ անոր վրայ
20 պառկեցաւ . Ու կէս գիշերուն ելաւ ,
և քու աղախինդ քնացած
ատենը՝ իմ տղաս քովէս առաւ ու
զանիկայ իր ծոցը պառկեցուց , ու
իր մեռած տղան իմ ծոցս պառկեցուց :
21 Ու երբոր առաւօտուն ելայ ,
որ տղաս ծիծ տամ , ահա անիկայ
մեռած էր . ու առաւօտուն
մտադրութեամբ անոր նայեցայ , և
ահա անիկայ իմ ծնած տղաս չէր :
22 Իսկ միւս կինը ըսաւ , Ոչ , հապա
ողջ եղողը իմ տղաս է , ու մեռածը
քու տղադ է : Ու անիկայ
ըսաւ , Ոչ , հապա մեռածը քու
տղադ է , ու ողջ եղողը իմ տղաս
է . ու թագաւորին առջեւը այսպէս
23 կը խօսէին : Ան ատենը թագաւորը
ըսաւ , Ասիկայ կ՚ըսէ՝ Իմ
տղաս աս ողջ եղածն է , ու մեռածը
քու տղադ է . ու անիկայ կ՚ըսէ՝
Ոչ , հապա մեռածը քու տղադ է ,
24 ու ողջ եղողը իմ տղաս է . Ու թագաւորը
ըսաւ , Ինծի մէկ սուր մը
բերէք , ու թագաւորին առջեւը
25 սուր մը բերին : Ու թագաւորը
ըսաւ , Ողջ եղող տղան կտրեցէք ,
երկու կտոր ըրէք . ու կէսը մէկուն ,
ու կէսն ալ միւսին տուէք :
26 Ան ատենը ողջ տղուն մայրը եղող
կինը թագաւորին պատասխան
տուաւ , ու իր տղուն վրայ աղիքը
գալարուելուն համար , աստնկ ըսաւ .
Ո՛վ տէր իմ , աղաչեմ քեզի . ողջ
տղան անոր տուէք , ու զանիկայ
մի՛ մեռցնէք : Բայց միւսը ըսաւ .
Ոչ ինծի ըլլայ , ոչ քեզի .
27 զանիկայ ճեղքեցէք : Ու թագաւորը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Ողջ տղան աս կնկանը տուէք ,
ու չըլլայ որ զանիկայ մեռցնէք ,
քանզի անոր մայրը անիկայ է : Ու 28
բոլոր Իսրայէլ թագաւորին ըրած
դատաստանը լսելով՝ թագաւորէն
վախցան . քանզի տեսան որ
անոր վրայ Աստուծոյ իմաստութիւնը
կայ դատաստան ընելու համար :

ԳԼ. Դ

Ու Սողոմոն թագաւորը բոլոր 1
Իսրայէլի վրայ թագաւոր էր :
Ու անոր իշխանները ասոնք էին . 2
Սադովկի որդին Ազարիա քահանայ
էր . Սիսայի որդիները Եղիորեփ 3
ու Աքիա ատենադպիրներ էին .
և Աքիղուդի որդին Յովսափատ
յիշատակաց դպիր էր . Ու 4
Յովիադայի որդին Բանեա զօրքերուն
վրայ էր . և Սադովկ ու
Աբիաթար քահանաներ էին . Ու 5
Նաթանի որդին Ազարիա վերակացու
գործակալներուն վրայ էր . ու Նաթանի
որդին Զաբուդ նախարար
ու թագաւորին բարեկամն էր .
Ու Աքիսար տանը հրամանատարն 6
էր . ու Աբդայի որդին Ադոնիրամ
հարկերուն վրայ էր :
Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ 7
տասներկու գործակալներ ունէր ,
ու անոնք թագաւորը ու անոր տունը
կը կերակրէին . ու կերակրելը
ամէն մէկուն տարին մէկ ամիս
կ՚իյնար : Ու անոնց անունները 8
ասոնք են . Եփրեմի լեռան մէջ՝
Բենովր . Մակասի , Սաղաբիմի , 9
Բեթսամիսի ու Ելոն Բեթանանի
մէջ՝ Բենդակար . Արաբոթի 10
մէջ՝ Բենհեսեդ , որուն էր Սոքով
ու բոլոր Եփերի երկիրը .
Բոլոր Դորի գաւառին 11
մէջ՝ Բենաբինադաբ . Սողոմոնին
աղջիկը Տափաթ անոր կինն էր :
Թաանաքի ու Մակեդդովի մէջ , ու 12
Յեզրայելի տակը՝ Սարթանի
քով եղող բոլոր Բեթսանի մէջ՝
ու Բեթսանէն մինչեւ Աբելմաուլա ,
— մինչեւ Յեկմաամի անդիի կողմը ,
Աքիղուդի որդին Բաանա : Ու 13
Ռամոթ Գաղաադի մէջ՝ Բենգաբեր .
Գաղաադի մէջ եղող Մանասէի
Յայիրին գիւղաքաղաքները , ու

Բասանի մէջ եղող Արգովբի նահանգը ,
վաթսուն մեծ պարսպաւոր
ու պղնձանիգ քաղաքներ անոր
14 [illegible] : Մանայիմի մէջ՝ Ադդովի
15 որդին Աքինադաբ . Նեփթաղիմի մէջ՝ Աքիմաաս . անիկայ
ալ Սողոմոնին աղջիկը Բասեմաթը
16 կնիկ առաւ . Ասերի ու Բաալոթի
մէջ՝ Քուսիի որդին Բաանա .
17 Իսաքարի մէջ՝ Փարուայի որդին
18 Յովսափատ . Բենիամինի մէջ՝
19 Իլայի որդին Սեմէի . Գաղաադի
երկիրը ու Ամորհացւոց Սեհոն
թագաւորին ու Բասանի Ովգ թագաւորին
երկիրը՝ Ուրիի որդին
Գաբեր . ու ան երկրին մէջ՝ մինակ
մէկ գործակալ մը կար :
20 Յուդա ու Իսրայէլ շատութեան
կողմանէ ծովուն եզերքը եղող
աւազին չափ շատ էին . կ՚ուտէին ,
կը խմէին և ուրախութիւն
21 կ՚ընէին : Ու Սողոմոն Եփրատ
գետէն մինչեւ Փղշտացւոց երկիրը ,
ու մինչեւ Եգիպտոսի սահմանը ,
բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ
կ՚իշխէր . և անոնք ընծաներ կը բերէին ,
ու Սողոմոնին ծառայութիւն
կ՚ընէին՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ :
22 Ու Սողոմոնին մէկ օրուան ռոճիկը
այս էր . երեսուն քոռ նաշիհ , ու
23 վաթսուն քոռ ալիւր , Տասը գէր
արջառ , ու քսան արօտական արջառ ,
ու հարիւր ոչխար . բաց ՚ի
եղջերուներէն , այծեամներէն , վիթերէն
ու գիրցուցած թռչուններէն :
24 Վասնզի անիկայ Գետին
բոլոր ասդիի կողմին՝ Թափսայէն
մինչեւ Գազա՝ Գետին ասդիի կողմը
եղող բոլոր թագաւորներուն վրայ
կ՚իշխէր . ու իր բոլորտիքը եղողներուն
հետ խաղաղութիւն ունէր :
25 Ու Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝
Յուդա ու Իսրայէլ՝ Դանէն մինչեւ
Բերսաբէէ , իւրաքանչիւր մարդ
իր որթին տակը ու իր թզենիին
տակը ապահովութեամբ կը նստէր :
26 Ու Սողոմոն իր կառքի ձիերուն
համար քառասուն հազար ախոռ ունէր ,
ու տասներկու հազար ձիաւոր :
Ու ան գործակալները՝ ամէն 27
մէկը իր ամսուն մէջ՝ Սողոմոն թագաւորը
ու Սողոմոն թագաւորին
սեղանը բոլոր մօտեցողները կը կերակրէին՝
մէկ բան մը պակաս չընելով .
Նաեւ ձիերուն ու երիվարներուն 28
համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ամէն
մէկը իր վրայ դրուած հարկին
չափովը գարի ու յարդ կը բերէին :
Ու Աստուած Սողոմոնին իմաստութիւն 29
ու խիստ շատ հանճար և
սրտի լայնութիւն տուաւ , ծովուն
եզերքը եղող աւազին չափ : Ու 30
Սողոմոնին իմաստութիւնը բոլոր
արեւելցիներուն իմաստութենէն ու
Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութենէն
աւելի էր : Ու անիկայ ամէն մարդէն 31
իմաստուն էր . Եզրահացի
Եթանէն , ու Մահուլի որդիներէն
Եմանէն , Քաղքաղէն ու Դարդայէն
իմաստուն էր . ու բոլոր չորս կողմի
ազգերուն մէջ անուանի եղաւ : Ու 32
անիկայ երեք հազար առակ խօսեցաւ ,
ու անոր ըրած երգերը
հազար ու հինգ էին : Ու անիկայ 33
ծառերուն վրայ խօսեցաւ , Լիբանանի
եղեւնէն մինչեւ պատի վրայ
բուսնող զոպան . ու նաեւ անասնոց
վրայ , թռչուններու վրայ , սողուններու
վրայ ու ձուկերու վրայ խօսեցաւ :
Ու ամէն ժողովուրդներէն , 34
— անոր իմաստութեանը
համբաւը լսող երկրիս բոլոր թագաւորներէն՝
Սողոմոնին իմաստութիւնը
մտիկ ընելու կու գային :

ԳԼ. Ե

Ու Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը 1
իր ծառաները Սողոմոնին խրկեց .
քանզի լսեր էր որ անոր հօրը
տեղը զանիկայ թագաւոր օծեր են .
վասն զի Քիրամ միշտ Դաւիթը
կը սիրէր : Սողոմոն ալ Քիրամին 2
խօսք խրկեց , ու ըսաւ , Դուն գիտես 3
որ իմ հայրս Դաւիթ չկրցաւ
իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն
շինել , ան պատերազմներուն պատճառաւ՝
որոնք անոր բոլորտիքը
պատեր էին , մինչեւ որ Տէրը զանոնք
անոր ոտքին թաթերուն տակը
դրաւ : Բայց հիմա իմ Տէր Աս- 4

տուածս ամէն կողմանէ ինծի հանգստութիւն
տուաւ. թշնամի չկայ,
ու ձախորդ պատահար մը չկայ։
5 Ու ահա ես կ'ըսեմ որ իմ Տէր Աստուծոյս
անուանը տուն մը շինեմ,
ինչպէս որ Տէրը իմ հօրս Դաւիթին
հետ խօսեցաւ՝ ըսելով, Որդիդ՝
որ քու տեղդ քու աթոռիդ
վրայ պիտի նստեցընեմ, անիկայ իմ
6 անուանս տուն պիտի շինէ։ Ու
հիմա հրաման ըրէ, որ ինծի համար
Լիբանանէն եղեւիններ կտրեն. ու
իմ ծառաներս քու ծառաներուդ
հետ ըլլան. և քու ծառաներուդ
վարձքը քու ամէն ըսածիդ պէս քեզի
կու տամ. քանզի դուն գիտես
որ մեր մէջը Սիդոնացւոց պէս փայտ
կտրող վարպետ մարդ չկայ։
7 Ու երբոր Քիրամ Սողոմոնին
խօսքերը լսեց, շատ ուրախացաւ,
ու ըսաւ, Այս մեծ ժողովուրդին
վրայ Դաւիթին իմաստուն որդի
տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ։
8 Ու Քիրամ Սողոմոնին մարդ խրկելով՝
ըսաւ, Ինծի խրկած խօսքդ
լսեցի. ես եղեւնափայտի ու մայրի
փայտի համար քու ամէն կամքդ
9 պիտի կատարեմ։ Իմ ծառաներս
Լիբանանէն ծովը իջեցընեն. ու ես
զանոնք լաստեր շինելով, մինչև ինծի
ցուցուցած տեղդ ծովէն տանիմ, և
հոն զանոնք քակեմ, ու դուն վերցընես.
դուն ալ իմ տանս պաշար
10 տալով՝ իմ կամքս կատարես։ Ու
Քիրամ Սողոմոնին ուզածին չափ
եղեւնափայտ ու մայրի փայտ կու
11 տար։ Ու Սողոմոն Քիրամին տանը
համար քսան հազար քոռ ցորեն,
ու երկու հարիւր մար մաքուր
եղ պաշար կու տար. Սողոմոն
Քիրամին տարուէ տարի ասանկ
12 կու տար։ Ու Տէրը Սողոմոնին
իմաստութիւն տուաւ, ինչպէս որ
անոր խոստացեր էր. ու Քիրամին
ու Սողոմոնին մէջտեղը խաղաղութիւն
կար, ու երկուքին դաշնակցութիւն
ըրին։
13 Ու Սողոմոն թագաւորը բոլոր
Իսրայէլէն մարդ ժողվեց, ու ժողվածը
երեսուն հազար մարդ եղաւ։
14 Ու զանոնք յաջորդաբար՝ ամիսը
տասնական հազար հոգի Լիբանան
կը խրկէր, որոնք մէկ ամիս Լիբանան
կը կենային, ու երկու ամիս
իրենց տունը. ու Ադոնիրամ տամարդահարկին
վրայ էր։ Ու Սո- 15
ղոմոն եօթանասուն հազար բեռնակիր,
ու լեռը ութսուն հազար
փայտ կտրող ունէր, Բաց 'ի Սո- 16
ղոմոնին երեք հազար երեք հարիւր
գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք
գործը բանող ժողովուրդին վրայ
կ'իշխէին։ Ու թագաւորը հրա- 17
մայեց որ մեծ ու պատուական քարեր
կտրեն, որ տանը հիմը տաշուած
քարերով դնեն։ Ու Սողո- 18
մոնին վարպետները ու Քիրամին
վարպետները և Գեբաղացիք փայտերը
ու քարերը տաշեցին ու պատրաստեցին՝
տանը շինութեանը համար։

ԳԼ. Զ.

Ու Իսրայէլի որդւոց Եգիպտոսէ 1
ելլելէն ետքը չորս հարիւր
ութսուներորդ տարին, — Սողոմոնին
Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն
չորրորդ տարին, Զիւ ամսուն՝
այսինքն երկրորդ ամսուն մէջ Տէրոջը
տանը շինել սկսաւ։
Ու Սողոմոն թագաւորին Տէրոջը 2
համար շինած տանը երկայնութիւնը
վաթսուն կանգուն, լայնութիւնը
քսան, ու բարձրութիւնը երեսուն
կանգուն էր։ Ու տանը տա- 3
ճարին առջևի սրահը քսան կանգուն
երկայնութիւն ունէր, որ տանը
լայնութեանը չափ էր. ու անոր
լայնութիւնը տանը առջևէն տասը
կանգուն էր։ Ու տանը վանդա- 4
կապատ պատուհաններ շինեց։ Ու 5
տանը պատին բոլորտիքը տանը
պատին կցուած դաստիկաններ շինեց,
թէ տաճարին և թէ դաբիրին բոլորտիքը,
և չորս կողմէ շուրջանակի
սենեակներ շինեց։ Վարի կարգին 6
լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու
միջինին լայնութիւնը վեց
կանգուն, ու երրորդին լայնութիւնը
եօթը կանգուն էր. քանզի
դուրսէն տանը բոլորտիքը միջնորմներ
ձգեց գերանները հենեցընելու համար,

7 որ տանը պատին մէջը չմտնեն։ Ու
երբոր տունը կը շինուէր, քարահանքին
մէջ պատրաստուած քարերով
կը շինուէր, այնպէս որ անոր
շինուած ատենը մուրճի կամ տապարի
և կամ ուրիշ երկաթէ գործիքի
մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ։
8 Միջին կարգին դուռը տանը աջ
կողմն էր. ու շրջանակաւոր սանդուխներով
միջին կարգը, ու միջին
կարգէն երրորդ կարգը կ'ելլէին։
9 Ու տունը շինեց ու զանիկայ լմնցուց.
ու տանը ձեղունը եղևնափայտի
տախտակներով դրուագազարդ
10 շինեց։ Ու բոլոր տանը վրայ
սենեակներուն կարգը հինգ կանգուն
բարձրութեամբ շինեց, ու եղևնափայտերով
տանը կցուած էր։
11 Ու Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին ե-
12 ղաւ՝ ըսելով, Հիմա որ դուն աս
տունը կը շինես, թէ որ իմ կանոններովս
քալես, ու իմ դատաստաններս
'ի գործ դնես, և իմ բոլոր
պատուիրանքներս պահես՝ անոնց
մէջը քալելով, ան ատենը քու
վրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝
որ քու հօրդ Դաւիթին խօսեր եմ.
13 Ու Իսրայէլի որդւոց մէջ պիտի
բնակիմ, ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլը
պիտի չթողում։
14 Ու Սողոմոն տունը շինեց ու
15 զանիկայ լմնցուց։ Ու տանը
պատերը անոր ներսի դիէն՝ յատակէն
մինչև պատերուն վերի ծայրը,
եղևնափայտի տախտակներով շինեց.
այսպէս ներսի դին փայտով
ծածկեց. ու տանը յատակը մայրի
փայտի տախտակներով պատեց։
16 Ու տանը ետևի կողմին քսան կանգունը՝
յատակէն մինչև պատին
ծայրը, եղևնափայտի տախտակներով
շինեց. ու ան ներսի միջոցը
դաբիրին՝ այսինքն սրբութեանց սր-
17 բութիւնին համար շինեց։ Բայց
տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը
18 քառասուն կանգուն էր։ Ու տանը
մէջ եղող եղևնափայտերուն վրայ
գնդակներ ու բացուած ծաղիկներ
փորագրուած էր. ու ամէնը եղևնափայտէ
ըլլալով, ամենևին քար
19 մը չէր երևնար։ Ու դաբիրը
ներքին տանը մէջ պատրաստեց, որ
հոն Տէրոջը ուխտին տապանակը
դնէ։ Ու դաբիրին երեսը քսան 20
կանգուն երկայն էր, և անոր լայնութիւնը
քսան կանգուն, ու
բարձրութիւնը քսան կանգուն էր.
և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց.
եղևնափայտէ սեղանն ալ պատեց։
Ու ասոր Սողոմոն տանը ներսի կողմը 21
մաքուր ոսկիով պատեց. ու դաբիրին
առջևը ոսկի շղթաներով մէջ
ձողափակ մը անցուց, և զանիկայ
ոսկիով պատեց։ Ու բոլոր տունը 22
ոսկիով պատեց առանց տեղ մը
ձգելու. և դաբիրին քովի բոլոր
սեղանն ալ ոսկիով պատեց։
Ու Դաբիրին մէջը ձիթենի փայտէ 23
երկու քերովբէներ շինեց. — անոնց
երկայնութիւնը տասը կանգուն էր։
Ու քերովբէին մէկ թևը հինգ կան- 24
գուն. ու քերովբէին միւս թևը
հինգ կանգուն էր. մէկ թևին ծայրէն
մինչև միւս թևին ծայրը տասը
կանգուն էր։ Ու միւս քերով- 25
բէին ալ տասը կանգուն էր. երկու
քերովբէներուն չափը ու ձևը
մէկ էր։ Մէկ քերովբէին բարձ- 26
րութիւնը տասը կանգուն էր. ու
միւս քերովբէին ալ նոյնչափ էր։
Ու քերովբէները ներքին տանը 27
մէջ դրաւ. ու քերովբէները իրենց
թևերը կ'երկընցընէին. մէկուն
թևը մէկ պատին կը դպչէր. ու
միւս քերովբէին թևը միւս պատին
կը դպչէր. և անոնց միւս
թևերը տանը մէջտեղը թև թևի կը
դպչէին։ Ու քերովբէները ոսկիով 28
պատեց։
Ու տանը բոլոր պատերուն վրայ 29
քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած
ծաղիկներ քանդակաձև փորագրեց,
թէ ներսի կողմը և թէ
դուրսի կողմը։ Ու տանը ներսի 30
ու դուրսի յատակը ոսկիով պատեց։
Ու Դաբիրին դրանը ձիթենի փայ- 31
տէ փեղկեր շինեց, որոնք դրանդիներով
մէկտեղ պատին հինգերորդ մասն
էին։ Ու ձիթենի փայտէ շինուած եր- 32
կու փեղկերուն վրայ քերովբէներ,
արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ

փորագրեց, և զանոնք ոսկիով պատեց, քերովբէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին տարածելով։
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դրանը համար ձիթենիի փայտէ դրանդիքներ շինեց, որոնք պատին չորրորդ մասն էին։
34 Ու դրանը երկու փեղկերը մայրի փայտէ էին. մէկ փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը ծալլուէր, ու միւս փեղկը երկու կտորէ ըլլալով՝ կը
35 ծալլուէր։ Ու անոնց վրայ քերովբէներ, արմաւենիներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրեց. և գծուածներուն վրայ յարմարցուած ոսկիով պատեց։
36 Ու ներքին գաւիթը երեք կարգ տաշուած քարերով, ու մէկ կարգ եղեւնափայտէ հեծաններով շինեց։
37 Տէրոջը տանը հիմը չորրորդ տարին, Զիւ ամսուան մէջ դրուեցաւ.
38 Ու տասնըմէկերորդ տարին Բուլ ամսուան՝ այսինքն ութերորդ ամսուան մէջ՝ տունը իրեն վերաբերեալ ամէն բաներովը լմնցաւ։ Այսպէս եօթը տարուան մէջ շինեց անիկայ։

ԳԼ. Է։

1 Ու Սողոմոն իր տունը տասուերեք տարուան մէջ շինեց, ու անոր լմնցուց իր բոլոր տունը։
2 Ու Լիբանանի անտառին տունն ալ շինեց. երկայնութիւնը հարիւր կանգուն, ու լայնութիւնը յիսուն կանգուն, ու բարձրութիւնը երեսուն կանգուն. չորս կարգ եղեւնափայտէ սիւներու վրայ շինեց, ու սիւներուն վրայ եղեւնափայտէ հեծաններ
3 դրաւ. Ու նաև եղեւնափայտէ յարկ մը շինեց այն գերաններուն վրայ, որոնք քառասունըհինգ սիւներու վրայ էին. ու ամէն կարգը տասն-
4 ըհինգ էր։ Ու երեք կարգ իրարու դիմացէ դիմաց շարուած վանդակաւոր պատուհաններ կային։
5 Ու բոլոր դռները ու դրանդիքները քառակուսի էին. և վանդակաւոր պատուհանները իրարու դիմացէ դիմաց երեք կարգ էին։
6 Ու սիւներուն սրահը շինեց, երկայնութիւնը յիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը երեսուն կանգուն, ու անոնց առջևը սրահ մը՝ ու անոնց առջևը սիւներ ու սանդուխ մը կար։
7 Նաև աթոռին սրահը շինեց, ուր որ դատաստան կ՚ընէր, ու անիկայ ատեանի սրահ կ՚ըսուէր. ու անիկայ յատակէն մինչև ձեղունը եղեւնափայտով ծածկուած էր։
8 Ու իր նստած տանը առջևը ուրիշ գաւիթ մը կար, տանը ու սրահին մէջտեղը. ու փարաւոնին աղջկանը համար՝ որն որ Սողոմոն իրեն կին առեր էր, այս սրահին պէս տուն մը շինեց։
9 Ասոնց ամէնը՝ ներսէն ու դուրսէն, և հիմէն մինչև տանիքը, ու դուրսի կողմէն մինչև մեծ գաւիթը տաշուած քարերու չափով՝ սղոցուած ազնիւ քարերով շինուած էր։
10 Հիմն ալ թանկագին քարերէ էր, մեծ քարերէ՝ տասը կանգուն քարերէ, և ութը կանգուն քարերէ էր։
11 Ու վերը տաշուած քարերուն չափովը ազնիւ քար ու եղեւնափայտ էր։
12 Ու մեծ գաւիթին չորս կողմը ու Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը և տանը սրահը երեք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ կարգ եղեւնափայտէ հեծաններով շինուած էր։
13 Ու Սողոմոն թագաւորը մարդ խրկեց, ու Տիւրոսէն Քիրամը բերել տուաւ։
14 Անիկայ Նեփթաղիմի ցեղէն որբևայրի կնկան մը որդի էր, ու անոր հայրը Տիւրոսցի պղնձագործ մըն էր. և այս մարդը պղնձէ ամէն տեսակ գործերը գործելու մեծ հմտութիւն, իմաստութիւն ու գիտութիւն ունէր. և Սողոմոն թագաւորին եկաւ, ու անոր ամէն գործքը կատարեց։
15 Ու անիկայ պղնձէ երկու սիւն ձուլեց. մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնըութը կանգուն, ու շրջապատը տասներկու կանգուն էր. այնպէս էր երկ-
16 րորդ սիւնինն ալ։ Ու սիւներուն գլուխը դնելու համար պղնձէ երկու խոյակ ձուլեց. մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն, ու միւս խոյակին բարձրութիւնը հինգ
17 կանգուն էր։ Ու սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն համար՝ մէկ

խոյակին համար եօթը՝ ու միւս խոյակին համար եօթը ցանցակերպ ու շղթայագործ հիւսուած գօտիներ
18 շինեց։ Այսպէս սիւները շինեց. ու մէկ ցանցակերպ գօտիին վրայ շուրջանակի երկու կարգ նուռեր շարեց, որ սիւնին գլուխը եղած խոյակը նուռերով ծածկուի. միւս խոյա-
19 կին ալ այնպէս ըրաւ։ Ու սրահին մէջի սիւներուն գլուխը եղող խոյակները չորս կանգուն էին շուշա-
20 նաձև շինուածքով։ Ու երկու սիւներուն վրայի խոյակներուն, ու ցանցակերպ գօտիին մօտ եղող փորին վրայէն ալ նուռեր կար. ու երկու խոյակներուն վրայ կարգով շարուած երկու հարիւր նուռ կար։
21 Ու սիւները տաճարին սրահին մէջը կանգնեց. ու աջ կողմի սիւնը կանգնելով, անոր անունը Յաքին կոչեց, ու ձախ կողմի սիւնը կանգնելով, անոր անունը Բոոս կոչեց։
22 Ու սիւներուն գլխուն վրայ շուշանաձև գործ կար. այսպէս սիւներուն գործը լմնցաւ։
23 Ու ծովը ձուլածոյ շինեց. ու մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը տասը կանգուն էր, ու բոլորաձև էր. և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն, ու անոր շրջապատը եր-
24 եսուն կանգուն էր։ Ու անոր շրթունքին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն գնդակներ շարուած էին. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական գնդիկներ կային. ու գնդակները երկու կարգ էին, որոնք ծովը ձուլած ատենին ձուլեր
25 էին։ Անիկայ տասուերկու եզներու վրայ կը կենար. որոնց երեքը դէպ ՚ի հիւսիս, երեքը դէպ ՚ի արևմուտք, երեքը դէպ ՚ի հարաւ, ու երեքը դէպ ՚ի արևելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամենուն ետևի կողմը դէպ ՚ի ներս
26 դարձած էր։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթունքի պէս էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ շինուած էր. երկու հազար մար կ՚առնէր։
27 Ու պղնձէ տասը մեքենայթ շինեց. ամէն մէկ մեքենայթին երկայնութիւնը չորս կանգուն, ու լայնութիւնը չորս կանգուն, և բարձրութիւնը երեք կանգուն էր։ Ու 28
մեքենայթները այսպէս շինուած էին. անոնք պատուածներ ունէին, և պատուածները եզերքներուն մէջտեղն էին։ Ու եզերքներուն մէջ- 29
տեղը եղող պատուածներուն վրայ առիւծներ, եզներ ու քերովբէներ կային. ու եզերքներուն վրայ վերի կողմը խարիսխ էր. ու առիւծներուն ու եզներուն տակը կախուած զարդեր կային։ Ու ամէն 30
մէկ մեքենայթը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ունէր, ու չորս ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու ամէն կախուած զարդին քովը աւազանին տակը ձուլածոյ ուսեր կային։ Ու անոր բերանը խոյակին 31
մէջէն դէպ ՚ի վեր մէկ կանգուն էր. ու անոր բերանը խարիսխի գործքի պէս բոլորաձև էր, ու մէկ ու կէս կանգուն էր. և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու պատուածներ կային, քառակուսի և ոչ բոլորաձև։
Ու պատուածներուն տակը չորս 32
անիւ կար. և անիւներուն առանցքները մեքենայթին վրայ հաստատուած էին, ու ամէն մէկ անիւին բարձրութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։ Ու անիւներուն շի- 33
նուածքը կառքի անիւներուն շինուածքին պէս էր. ու անոնց առանցքները, շրջանակները, շառաւիղները ու գունդերը՝ բոլորը ձուլածոյ էին։ Ու ամէն մէկ մե- 34
քենայթին չորս անկիւններուն վրայ չորս ուս կար, և ուսերը նոյն ինքն մեքենայթէն էին։ Ու մեքենայ- 35
թին գլուխը կէս կանգուն բարձրութեամբ բոլորակ մը կար. ու մեքենայթին գլխուն վրայ եղող եզերքը ու պատուածները իրմէ էին։ Ու եզերքներուն տախտակ- 36
ներուն վրայ ու պատուածներուն վրայ քերովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ամէն մէկ տեղին յարմարութեանը համեմատ, ու անոնց բոլորտիքը կախուած զարդեր կար։ Տասը 37

մեքենաւորութիւններն ալ այսպէս ըրաւ.
ամենուն ձուլուածքը, չափը ու
ձեւը մէկ էր։
38 Եւ տասը հատ պղնձէ աւազան
շինեց, ամէն մէկ աւազանը քառա-
սուն մարով կը լեցուէր, ու ամէն
մէկ աւազանը չորս կանգուն էր,
ու տասը մեքենաւորութիւններուն վրայ
39 մէյմէկ աւազան կար։ Եւ հինգ
մեքենաւորթը տանը աջ կողմը՝ ու
հինգ մեքենաւորը տանը ձախ կողմը
դրաւ. ու ծովը տանը աջ կողմը
հարաւային դէմ՝ դէպ 'ի արեւելք
դրաւ։
40 Եւ Քիրամ աւազանները,
թիակները ու կոնքերը շինեց. ու
Քիրամ կատարեց այն բոլոր գործ-
քերը՝ որ Տէրոջը տանը համար
Սողոմոն թագաւորին կը շինէր.
41 Այսինքն երկու սիւները, ու սիւ-
ներուն գլուխը եղող խոյակներուն
երկու գունտերը, և սիւներուն
գլուխը եղող խոյակներուն երկու
գունտերը ծածկելու համար երկու
42 ցանցակերպ զարդերը, Ու երկու
ցանցակերպ զարդերուն չորս հա-
րիւր նուռերը, այսինքն սիւներուն
վրայի խոյակներուն երկու գունտե-
րը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ
ցանցակերպ զարդին վրայ երկու
43 կարգ նուռեր։ Եւ տասը մեքե-
նաւորթիւնները, ու մեքենաւորթիւններուն
44 վրայի տասը աւազանները, Ու մէկ
ծովը, ու ծովին տակի տասուերկ-
45 կու եզները, Եւ կաթսաները, ու
թիակները, ու կոնքերը. և այս
բոլոր կարասիները որ Քիրամ Սո-
ղոմոն թագաւորին շինեց Տէրոջը
տանը համար, փայլուն պղնձէ էին։
46 Թագաւորը զանոնք Յորդանանու
դաշտին մէջ թանձր հողի մը վրայ
ձուլել տուաւ Սոկքոթի ու Սար-
47 թանի մէջտեղը։ Եւ Սողոմոն աս
կարասիները առանց կշռելու ձգեց,
վասն զի խիստ շատ էին, անհուն-
ի պղնձին կշիռքը համրանքի չէր
գար։
48 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տանը բոլոր
կարասիները շինեց. խունկին ոսկի
սեղանը, ու վրան առաջաւորու-
թեան հացը դրուելու ոսկի սեղա-
նը, Եւ դբիրին առջեւի զուտ ոս- 49
կիէ աշտանակները, որոնց հինգը
աջ կողմն էին ու հինգը ձախ կող-
մը. և ոսկիէ ծաղիկները, ու ճը-
րագները, և ունելիները, Եւ զուտ 50
ոսկիէ գաւաթները, բազմակալնե-
րը, կոնքերը, խնկամանները և
բուրվառները, ու ներքին տանը՝
այսինքն սրբութեանց սրբութիւնին
դռներուն ու տանը՝ այսինքն տա-
ճարին դռներուն ոսկի ծղխնիները։
Այսպէս Տէրոջը տաճարին համար 51
Սողոմոն թագաւորին բոլոր շինած
գործքերը լմնցան. ու Սողոմոն իր
հօրը Դաւիթին նուիրած բաները՝
արծաթը ու ոսկին ու անօթները
տարաւ, Տէրոջը տանը գանձերուն
մէջը դրաւ։

ԳԼ. Ը.

Ան ատենը Սողոմոն Իսրայէլի ծե- 1
րերը ու ցեղերուն բոլոր իշ-
խանները, Իսրայէլի որդւոց նահա-
պետները Սողոմոն թագաւորին
քով Երուսաղէմ ժողվեց, որ Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը Դաւի-
թին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն հա-
նեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկ- 2
ները եօթներորդ ամսուն՝ Եթանիմ
ամսուն մէջ՝ տօնին ատենը Սողոմոն
թագաւորին քով ժողվուեցան։
Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան, 3
ու քահանաները տապանակը վեր-
ցուցին։ Եւ Տէրոջը տապանակը 4
ու ժողովքի խորանը, և խորանին
մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները
հանեցին. ու զանոնք քահանաները
ու Ղեւտացիները հանեցին։ Եւ 5
Սողոմոն թագաւորը ու անոր քով
ժողվուած Իսրայէլին բոլոր ժողով-
քը անոր հետ տապանակին առջեւը
ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ
կը զոհէին այնչափ շատ որ անթիւ
ու անհամար էին։ Եւ քահանա- 6
ները Տէրոջը ուխտին տապանակը
ներս տարին իր տեղը՝ տանը դբի-
րը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, ա-
քերովբէներուն թեւերուն տակը դը-
րին. Քանզի քերովբէները տապա- 7
նակին տեղւոյն վրայ իրենց թեւերը
կը տարածէին, ու քերովբէները
վերէն կը ծածկէին տապանակը ու
8 անոր ձողերը։ Եւ ձողերը երկըն-
ցուցին, այնպէս որ ձողերուն ծայ-
րերը սրբութիւնէն կ'երեւնային դա-
բիրին առջեւը, բայց դուրսէն չէին
երեւնար. ու մինչեւ այս օրս հոն են։
9 Տապանակին մէջը ուրիշ բան չը-
կար, բայց միայն երկու քարէ
տախտակները՝, որ Մովսէս Քորեբի
մէջ հոն դրաւ. որոնցմով Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը հետ՝ անոնց Ե-
գիպտոսի երկրէն ելած ատենը
10 ուխտ ըրաւ։ Ու երբոր քահա-
նաները սրբութիւնէն ելան, ամ-
11 պը լեցուց Տէրոջը տունը. Եւ
ամպին պատճառաւը քահանաները
չէին կրնար հոն կենալ, որ իրենց
պաշտօնը կատարեն, վասն զի Տէ-
րոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցու-
ցեր էր։
12 Ան ատենը Սողոմոն ըսաւ, Տէ-
րը ըսաւ որ ինքը մառախուղի մէջ
13 կը բնակի։ Ահա քեզի բնակու-
թեան համար տուն, ու յաւիտեան
քու նստելուդ համար տեղ շինեցի։
14 Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց,
ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց.
ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի
15 վրայ կայներ էին. Եւ անիկայ ը-
սաւ. Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր
Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս
Դաւիթին խօսք տուաւ, ու իր
ձեռքովը կատարեց. քանզի ըսաւ.
16 Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը Եգիպ-
տոսէն հանած օրէս 'ի վեր՝ Իսրայէլի
բոլոր ցեղերէն բնաւ մէկ քաղաք մը
չընտրեցի տուն շինելու համար, որ
իմ անունս հոն ըլլայ. բայց Դաւի-
թը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին վրայ իշխան ըլլայ։
17 Եւ իմ հայրս Դաւիթ միտք ունէր
որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ա-
18 նուանը տուն մը շինէ. Բայց Տէրը
իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ. Որով-
հետեւ դուն միտքդ դրիր որ իմ
անուանս տուն շինես, աղէկ ըրիր
19 որ ատ բանը միտքդ դրիր. Սակայն
տունը դուն պիտի չշինես, հապա
քու որդիդ, որ քու երանքէդ պի-
տի ելլէ, անիկայ իմ անուանս տուն
20 պիտի շինէ։ Եւ հիմա Տէրը իր ը-
սած խօսքը կատարեց, ու ես իմ
հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի,
ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ Իսրայէլի
աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն անուանը աս տունը շի-
նեցի. Եւ հոն տեղ մը պատրաս- 21
տեցի տապանակին համար, որուն
մէջը կեցած է Տէրոջը ուխտը, որն
որ մեր հայրերուն հետ ըրաւ, երբ-
որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս
հանեց։
Եւ Սողոմոն Տէրոջը սեղանին 22
առջեւը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին
դիմացը կայնելով, ձեռքերը դէպ
'ի երկինքը տարածեց, Ու ըսաւ. 23
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, վե-
րը երկինքը ու վարը երկրի վրայ
քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու
առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող
ծառաներուդ հետ ուխտ ու ողոր-
մութիւն կը պահես. Դուն քու 24
ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած
խոստմունքդ պահեցիր, ու բերնովդ
ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչ-
պէս որ այսօր կ'երեւնայ։ Եւ հիմա՝ 25
ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, պա-
հէ այն խոստմունքդ, որն որ քու
ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ը-
րիր, ու ըսիր. Իմ առջեւս Իսրա-
յէլի աթոռին վրայ նստող մարդ
քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. միայն
թէ քու որդիքդ իրենց ճամբանե-
րուն զգուշութիւն ընեն ու իմ առ-
ջեւս քալեն, ինչպէս որ դուն իմ
առջեւս քալեցիր։ Եւ հիմա՝ ո՛վ 26
Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծա-
ռայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած
խօսքդ հաստատուի։
Բայց միթէ Աստուած իրաւցնէ 27
երկրիս վրայ պիտի բնակի՞. ահա
երկինքը ու երկինից երկինքը քեզ
չեն կրնար պարունակել. ո՛ւր կը
մնայ՝ աս իմ շինած տունս։ Սա- 28
կայն ո՛վ Տէր Աստուած իմ, քու
ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուած-
քին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր
քու առջեւդ ըրած պաղատանքը ու
աղօթքը լսես. Որպէս զի աս տա- 29
նը վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ
բաց ըլլան, այն տեղւոյն վրայ՝ ո-
րուն համար ըսիր թէ Իմ անունս

հան պիտի ըլլայ. այնպէս որ այս
տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը
30 լսես։ Ուրեմն քու ծառայիդ և քու
ժողովուրդիդ Իսրայէլին այս տեղը
ըրած աղօթքները լսէ. ալ քու
բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լսես,
ու լսած ատենդ ներես։

31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ
մեղանչէ, ու ան ալ երդում ընել
տալու համար՝ անոր երդում առաջարկէ,
ու երդումը այս տունը քու
32 սեղանիդ առջևը գայ, Ան ատենը
դուն երկինքէն լսես ու կատարես,
ու քու ծառաներդ դատես, և յանցաւորը
դատապարտես, ու անոր
ըրածը անոր գլուխը բերես. և արդարը
արդարացընես, ու անոր
արդարութեանը չափովը անոր հատուցում
ընես։

33 Եւ թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլ
քեզի դէմ մեղանչելնուն համար
իրենց թշնամիներուն առջևը
յաղթուին, ու քեզի դառնան և
քու անունդ փառք տան, ու այս
տանս մէջ քեզի աղօթք ու աղաչանք
34 ընեն, Ան ատենը դուն երկինքէն
լսես, և քու ժողովուրդիդ
Իսրայէլին մեղքը ներես, ու անոնց
հայրերուն տուած երկիրդ զանոնք
դարձընես։

35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք
գործելուն համար երկինքը գոցուի,
ու անձրև չգայ. ու անոնք այս տեղս
քեզի աղօթք ընեն, և քու անունդ
փառք տան, ու զանոնք նեղելուդ
համար իրենց մեղքերէն դառնան,
36 Ան ատենը դուն երկինքէն լսես, և
քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ
Իսրայէլին մեղքը ներես,
որ անոնց սորվեցընես ան աղէկ ճամբան,
որուն մէջը պիտի քալեն. ու
քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն
տուած երկրիդ վրայ անձրև տաս։

37 Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ
ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն,
կամ արմտեաց գալուկ, կամ
մարախ, կամ գրուիճ ըլլայ, կամ
անոնց թշնամիները զանոնք իրենց
բնակած երկրին մէջը նեղեն, կամ
ինչ և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն
38 ըլլայ, Քու բոլոր ժողովուրդէդ
Իսրայէլէն ով և իցէ մարդ
աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու
ըլլայ, ու իւրաքանչիւր մարդ
իր սրտին ախտը ճանչնալով՝ ձեռքերը
դէպ 'ի այս տունը երկընցընէ,
Ան ատենը դուն երկինքէն՝ քու 39
բնակութեանդ տեղէն լսես, ու ներես
ու ընես. և ամէն մարդու
իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ
հատուցում ընես՝ անոր սիրտը
գիտնալուդ համար. վասն զի բոլոր
մարդոց որդիներուն սիրտը մինակ
դուն գիտես. Որպէս զի քեզմէ 40
վախնան իրենց բոլոր օրերուն մէջ՝
որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն
տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին։

Ու քու ժողովուրդէդ Իսրայէլէն 41
չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քու
անունդ համար եկող օտարականին
ալ՝ (Վասն զի քու մեծ անունդ 42
ու զօրաւոր ձեռքդ ու երկընցած
բազուկդ պիտի լսեն,) Թէ որ գայ
ու այս տանս մէջ աղօթք ընէ, Դուն 43
երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն
լսես, և օտարականին քեզի ըրած
ամէն խնդրուածքը կատարես,
որ երկրի ամէն ժողովուրդները
քու անունդ ճանչնան, ու քու ժողովուրդիդ
Իսրայէլին պէս քեզմէ
վախնան, և գիտնան թէ այս իմ
շինած տանս վրայ քու անունդ կոչուած
է։

Երբոր քու ժողովուրդդ իր թշնամիին 44
դէմ պատերազմի երթայ
ան ճամբով՝ որ դուն պիտի ղրկես
զանոնք, թէ որ անոնք այս քու ընտրած
քաղաքիդ, ու քու անունդ
համար այս իմ շինած տանս կողմը
նայելով՝ Տէրոջը աղօթք ընեն, Երկինքէն 45
անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը
լսես, և անոնց իրաւունքը
ընես։

Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն, 46
(քանզի մեղք չգործող մարդ չկայ,)
ու անոնց բարկանալով զանոնք
թշնամիին ձեռքը մատնես, ու
անոնց գերիվարողները թշնամիին հեռու
կամ մօտ երկիրը գերի տանին
զանոնք, Թէ որ ան իրենց գերութեան 47
երկրին մէջ զգաստի գան ու

դառնան, և իրենց գերիվարողներուն
երկրին մէջ քեզի աղաչեն ու ըսեն,
Մեղք գործեցինք, անօրէնութիւն
ու անիրաւութիւն ըրինք.
48 Եւ իրենց զանոնք գերի տանող
թշնամիներուն երկրին մէջ՝ իրենց
բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգիովը
քեզի դառնան, ու իրենց
երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր,
և քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու
անունդ համար իմ շինած տանս
կողմը նայելով՝ քեզի աղօթք ընեն,
49 Դուն երկինքէն քու բնակութեանդ
տեղէն անոնց աղօթքը
ու խնդրուածքը լսես, ու անոնց
50 իրաւունքը ընես, Եւ քու ժողովուրդիդ
քեզի դէմ ըրած մեղքը ու
բոլոր յանցանքը ներես. ու այնպէս
ընես որ անոնց գերիվարողները անոնց
վրայ գթան, և անոնց ողորմութիւն
51 ընեն. Քանզի անոնք քու
ժողովուրդդ ու քու ժառանգութիւնդ
են, որ զանոնք Եգիպտոսէն՝
երկաթի հնոցին մէջէն հանեցիր։
52 Եւ քու ծառայիդ խնդրուածքին
ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին
խնդրուածքին քու աչքդ
ու ականջդ բաց ըլլայ, որ անոնց
քեզի ըրած ամէն աղաղակը լսես։
53 Քանզի երկրին ամէն ժողովուրդներէն
դուն զատեցիր անոնք, որ քու
ժառանգութիւնդ ըլլան. ինչպէս
որ քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը
խօսեցար, երբոր մեր հայրերը Եգիպտոսէն
հանեցիր, ով Տէր Եհովայ։

54 Երբոր Սողոմոն այս բոլոր աղօթքը
ու խնդրուածքը Տէրոջը ըրաւ
լմնցուց, Տէրոջը սեղանին առջևէն
ելաւ, ուր որ ձեռքերը դէպ 'ի երկինքը
երկընցուցած ծունկի եկեր
55 էր, Ու ոտքի վրայ կայնելով, Իսրայէլին
բոլոր ժողովքը բարձր ձայնով
56 օրհնեց, ու ըսաւ. Օրհնեալ
ըլլայ Տէրը, որ իր բոլոր ըսածին
համեմատ իր Իսրայէլ ժողովուրդին
հանգստութիւն տուաւ, ու իր
ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած
ամէն բարի խօսքերէն բնաւ մէկ
57 խօսք մը գետինը չինկաւ։ Մեր
Տէր Աստուածը մեզի հետ ըլլայ,
ինչպէս որ մեր հայրերուն հետ էր.
ու մեզ չթողու, ու մեզ երեսէ
չձգէ, Եւ մեր սիրտը իրեն դարձընէ, 58
որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը
քալենք, ու պահենք իր պատուիրանքները,
կանոնները ու իրաւունքները,
որոնք մեր հայրերուն պատուիրեց։
Եւ Տէրոջը առջևը մաղթած 59
այս պաղատանքի խօսքերս
գիշեր ու ցորեկ մեր Տէր Աստուծոյն
մօտենան, որ օրէ օր պատահած
գործերուն մէջ իր ծառային ու իր
Իսրայէլ ժողովուրդին իրաւունք
ընէ. Որ երկրի ամէն ժողովուրդները 60
գիտնան թէ Եհովայ ինքն է
Աստուած, և ուրիշ մը չկայ։
Ու ձեր սիրտը մեր Տէր Աստուծոյն 61
առջևը ուղիղ ըլլայ, որ այս օրուան
պէս անոր կանոններուն մէջը քալէք,
ու անոր պատուիրանքները
պահէք։

Եւ թագաւորը ու բոլոր Իսրայէլ 62
անոր հետ Տէրոջը առջևը զոհեր
մատուցին։ Եւ Սողոմոն Տէրոջը 63
մատուցած խաղաղութեան զոհին
համար՝ քսանուերկու հազար
արջառ ու հարիւր քսան հազար
ոչխար զոհ ըրաւ. և թագաւորը ու
բոլոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
տանը նաւակատիքը ըրին։ Ան 64
օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջևը
եղող գաւիթին մէջտեղը սրբեց.
քանզի հոն ողջակէզները,
հացի ընծաները ու խաղաղութեան
զոհերուն ճարպերը հոն մատուց,
վասն զի Տէրոջը առջևի պղնձէ սեղանը
պզտիկ կու գար այս ողջակէզները,
հացի ընծաները ու խաղաղութեան
զոհերուն ճարպերը ընդունելու։

Եւ ան ատենը Սողոմոն ու անոր 65
հետ բոլոր Իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժողով
մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև
Եգիպտոսի հեղեղատը մեր Տէր Աստուծոյն
առջևը եօթը օր ու եօթը
օր ալ՝ այսինքն տասնուչորս օր տօն
ըրին։ Եւ Սողոմոն ութերորդ օրը 66
ժողովուրդը արձակեց, որոնք թագաւորը
օրհնեցին, ու իրենց վրաններնին
գացին, զուարթ սրտով մը
ուրախանալով ան բոլոր բարիքներ-

րուն համար, որ Տէրը իր Դաւիթ
ծառային ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին
ըրաւ:

ԳԼ. Թ.

1 Երբոր Սողոմոն Տէրոջը տունը,
ու թագաւորական տունը, և
իր ուզածը բոլոր ուզած բաները շինել
2 լմնցուց, Տէրը Սողոմոնին
նորէն երեւցաւ, ինչպէս որ Գաբաւոնի
3 մէջ երեւցեր էր: Եւ Տէրը
անոր ըսաւ. Իմ առջեւս ըրած աղօթքդ
ու պաղատանքդ լսեցի. Ես
աս շինած տունդ սրբեցի, որ իմ
անունս յաւիտեան հոն դնեմ. ու
իմ աչքերս ու սիրտս միշտ հոն պիտի
4 ըլլան: Եւ թէ որ դուն իմ
առջեւս քու հօրդ Դաւիթին քալածին
պէս, կատարեալ սրտով և ուղղութեամբ
քալես, ու բոլոր քեզի
պատուիրածներս ընես ու իմ կանոններս
ու դատաստաններս պահես,
5 Ես ալ քու թագաւորութեանդ
աթոռը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան
պիտի հաստատեմ, ինչպէս որ քու
հօրդ Դաւիթին խօսեցայ՝ ըսելով,
Իսրայէլի աթոռին վրայ նստելու
6 մարդ պակաս պիտի չըլլայ: Բայց
որ դուք կամ ձեր որդիքը ինծմէ
խոտորիք, ու ձեր առջեւը դրած
պատուիրաններս ու կանոններս չըպահէք,
ու երթաք ուրիշ աստուածներու
ծառայութիւն ընէք,
և անոնց երկրպագութիւն ընէք,
7 Ես անոնց Իսրայէլը պիտի ջնջեմ
այն երկրին վրայէն, որն որ իրենց
տուի. ու իմ անուանս համար աս
սրբած տունս երեսէս պիտի ձգեմ.
և Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ առակ
8 ու կատակ պիտի ըլլայ: Եւ աս
բարձր տունը համար անկէ քովէն
անցնողը պիտի զարմանայ, ու սուլելով
պիտի ըսէ. Տէրը ինչու
համար աս երկրիս ու աս տանս այսպէս
9 ըրաւ: Եւ պիտի ըսեն. Անոր
որ անոնք իրենց Տէր Աստուածը
թողուցին, որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի
երկրէն հանեց էր, և ուրիշ
աստուածներու յարեցան, և անոնց
երկրպագութիւն ու ծառայութիւն
ըրին. աս պատճառաւ Տէրը
անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները
բերաւ:

Եւ Սողոմոն երկու տունը՝ Տէրոջը 10
տունը ու թագաւորական տունը
քսան տարուան մէջ շինելէն ետքը,
Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ եղենափայտերով, 11
մայր փայտերով ու
ոսկիով, անոր ամէն ուզածին համեմատ
Սողոմոնին օգնութիւն ըրելուն
համար, Սողոմոն թագաւորն
ալ այն ատենը Քիրամին քսան
քաղաք տուաւ Գալիլեայի երկրին
մէջ: Ու Քիրամ Տիւրոսէն ելաւ, 12
որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները
տեսնէ. և իր աչքերուն հաճոյ
չերեւցան. Ու ըսաւ. Եղբայր, 13
աս ի՞նչ քաղաքներ են՝ որ ինծի
տուիր. ու անոնց անունը Քաբուղի
երկիր կոչեց մինչեւ աս օրս: Եւ 14
Քիրամ՝ թագաւորին հարիւր քսան
տաղանդ ոսկի ղրկեց:

Ու Սողոմոն թագաւորին գրած 15
հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը
տունը, իր տունը, ու Մելօն,
ու Երուսաղէմի պարիսպը, Ասորը,
Մակեդդովը ու Գազերը շինէ:
(Փարաւոն Եգիպտոսի թագաւ- 16
որ թագաւորը ելլելով Գազերը
առեր, ու զանիկայ կրակով այրեր
էր, և այն քաղաքին մէջը բնակող
Քանանացիները մեռցնելով, զանիկայ
իր աղջկանը՝ Սողոմոնին կնկանը
օժիտ տուեր էր:) Ու Սողոմոն 17
Գազերը ու վարի Բեթորոնը
շինեց, Նաև Բաաղաթը ու Թադ- 18
մորը երկրին անապատին մէջ, Եւ 19
Սողոմոնին բոլոր շտեմարանի քաղաքները,
ու կառքերուն քաղաքները,
ու ձիաւորներուն քաղաքները,
և այն բոլոր շէնքերը, որ Սողոմոն
ուզեց շինել Երուսաղէմի
մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր իշխանութեանը
բոլոր երկրին մէջ:

Ու բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ա- 20
մորհացիներէն, Քետացիներէն,
Փերեզացիներէն, Խեւացիներէն ու
Յեբուսացիներէն մնացեր էին, և
Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, Այսինքն 21
անոնց զաւակները, որ անոնցմէ
ետքը այն երկրին մէջ մնացեր էին,
ու Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր
զանոնք բնաջինջ ընել, Սողոմոն
զանոնք հարկատու ծառայ ըրաւ
22 մինչեւ ցայսօր: Բայց Սողոմոն
Իսրայէլի որդիներէն իրեն ծառայ
չըրաւ. հապա անոնք էին պատերազմական
մարդիկները, իր պալատականները,
իշխանները, զօրավարները,
ու իր կառքերուն ու
ձիաւորներուն վերակացուներն էին:
23 Սողոմոնին գործքին վրայ հինգ հարիւր
յիսուն գլխաւոր իշխաններ
կային, որոնք բանւոր ժողովուրդին
վրայ կ'իշխէին:
24 Իսկ Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին
քաղաքէն ելաւ, — գնաց իր
տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար
շիներ էր. այն ատենը Մելօնը շինեց:
25 Եւ Սողոմոն տարին իրեք անգամ
Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ
ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
կը մատուցանէր, և Տէրոջը
առջեւի սեղանին վրայ խունկ կը ծխէր:
26 Ու երբոր տունը լմնցուց, Սողոմոն
թագաւորը Եդովմի երկրին
մէջ Կարմիր ծովուն եզերքը՝ Եղովթին
քովը եղող Գասիոնգաբերի
27 մէջ նաւեր շինեց: Եւ Քիրամ
Սողոմոնին ծառաներուն հետ, ծովու
ճամբորդութեան հմուտ եղող իր
նաւավար ծառաները այն նաւերով
28 ղրկեց: Ու անոնք Ոփիր գացին,
և անկէ չորս հարիւր քսան տաղանդ
ոսկի առին, ու Սողոմոն թագաւորին
բերին:

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ Սաբայի թագուհին Սողոմոնին
համբաւը ու Տէրոջը անունը
լսեց, ու եկաւ որ խրթին հարց-
2 մունքներով զանիկայ փորձէ: Եւ
անիկայ Երուսաղէմ եկաւ խիստ
շատ հանդէսով, և խունկերու խիստ
շատ ոսկի ու պատուական քարեր
բեռցած ուղտերով. և Սողոմոնին
քովը գնաց, ու բոլոր իր սրտին
3 մէջը եղածը անոր զրուցեց: Եւ
Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները
բացատրեց. ու բնաւ անանկ մէկ
խօսք մը չկար, որ թագաւորը ըս-
հասկընայ ու չբացատրէ անոր: Եւ 4
Սաբայի թագուհին Սողոմոնին բոլոր
իմաստութիւնը, ու անոր շինած
տունը, Եւ անոր սեղանին կերա- 5
կուրները, ու անոր ծառաներուն
բնակարանները, և սպասաւորներուն
կայնուածքը, ու անոնց հագուստները,
և անոր մատռուակները,
ու Տէրոջը տունը ելլելու սանդուխը
տեսնելով, խելքը գլխէն
գնաց. Եւ թագաւորին ըսաւ, Քու 6
գործքերուդ ու իմաստութեանդ վրայով
իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս
ճշմարիտ են եղեր. Բայց ես ան 7
խօսքերուն չհաւատացի, մինչեւ որ
անձամբ եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ.
և ահա ինծի անոր կէսը չըպատմեցին.
քու իմաստութիւնդ ու
երջանկութիւնդ իմ լսած համբաւէս
աւելի է: Երանի քու մար- 8
դիկներուդ՝ երանի աս քու ծառաներուդ՝
որոնք միշտ քու առջեւդ
կայնելով քու իմաստութիւնդ կը
լսեն: Քու Եհովայ Աստուածդ 9
օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաւնեցաւ,
ու քեզ Իսրայէլի աթոռին վրայ
դրաւ. Եհովան Իսրայէլը յաւիտեան
սիրելուն համար, քեզ թագաւոր
ըրաւ, որ իրաւունք ու արդարութիւն
ընես: Եւ թագաւո- 10
րին հարիւր քսան տաղանդ ոսկի,
ու խիստ շատ խունկեր, ու պատուական
քարեր տուաւ: Այն անկէ
ետեւ այնչափ շատ խունկ չեկաւ,
որչափ որ Սաբայի թագուհին Սողոմոն
թագաւորին տուաւ:

Եւ Քիրամին նաւերը՝ որ Ոփի- 11
րէն ոսկի կը բերէին, Ոփիրէն խիստ
շատ ալմուկ փայտեր ու պատուական
քարեր ալ բերին: Եւ թագաւո- 12
րը ալմուկ փայտէն յենարաններ շինեց՝
Տէրոջը տանը ու թագաւորական
տանը համար, և քնարներ ու
տաւիղներ՝ երգեցողներուն համար.
անանկ ալմուկ փայտ բնաւ չեկաւ
ու չերեւցաւ մինչեւ ցայսօր:

Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի 13
թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդրած
բաները տուաւ, Սողոմոն թագաւորը
իր առատաձեռնութեամբը
անոր տուածէն 'ի զատ: Եւ անի-

կայ իր ծառաներուն հետ դարձաւ
իր երկիրը գնաց ։
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռքը վեց հարիւր
վաթսունըվեց տաղանդ ոսկի էր ․
15 Առուտուր ընողներէն, ու վաճառականներէն, և Արաբացւոց բոլոր
թագաւորներէն, ու երկրին նախարարներէն առածէն 'ի զատ ։
16 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռածոյ
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց ․
— ամէն մէկ վահանին համար վեց
17 հարիւր սիկղ ոսկի գնաց ։ Կռածոյ
ոսկիէ իրեք հարիւր ասպար ալ շինեց, — ամէն մէկ ասպարին իրեք
մնաս ոսկի գնաց ․ ու թագաւորը
Լիբանանի անտառին տունը դրաւ
զանոնք ։
18 Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շինեց, ու զուտ ոսկիով
19 պատեց զանիկայ ․ Այս աթոռը վեց
աստիճան ունէր ․ ու աթոռին վերի
ծայրը ետևէն բոլորչի էր, և նստելու
տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն
բռնարաններ ունէր, ու բռնարաններուն քովը երկու առիւծներ կը
20 կայնէին ։ Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն տասուերկու առիւծներ կը
կայնէին ․ բոլոր թագաւորութիւններու մէջ ասանկ բան մը շինուած
չէր ։
21 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր
խմելիքի ամանները ոսկի էին ․ և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամանները զուտ ոսկի էին, արծաթէ չկար ․ Քանզի անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սե-
22 պուէր ։ Վասն զի թագաւորը ծովուն վրայ Քիրամին նաւերուն հետ
Թարսիսի նաւեր ունէր ․ Թարսիսի նաւերը իրեք տարին անգամ
մը ոսկիով, արծաթով, փղոսկրով և կապիկներով ու սիրամարգներով բեռնաւորուած կու գային ։
23 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարստութեան ու իմաստութեան կողմանէ երկրիս բոլոր թագաւորներէն
24 մեծ եղաւ ։ Ու բոլոր երկիրը կը
փափաքէր Սողոմոնին երեսը տեսնելու և անոր իմաստութիւնը լսելու,
որն որ Աստուած անոր սրտին մէջ
դրեր էր ։ Ու անոնց ամէնը տա- 25
րուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին, այսինքն արծաթէ ամաններ,
ոսկիէ ամաններ, հանդերձներ, զէնքեր, խունկեր, ձիեր ու ջորիներ ։
Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր- 26
ներ ժողվեց, ու անիկայ հազար չորս
հարիւր կառք ու տասուերկու հազար ձիաւոր ունեցաւ ․ ու զանոնք
կառքերու քաղաքներուն մէջը, ու
Երուսաղէմի մէջ թագաւորին քովը
տեղաւորեց ։ Եւ թագաւորը Ե- 27
րուսաղէմի մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ բան մը ըրաւ, ու եղեւնափայտը շատութենէն՝ դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
ըրաւ ։ Եւ Սողոմոնին ձիերը Ե- 28
գիպտոսէն կու գային ․ ու թագաւորին վաճառականներուն կարաւանը մէկ որոշուած գնով մը ձիերու
երամակներ ծախու կ'առնէին ։ Ու 29
Եգիպտոսէն մէկ կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հարիւր արծաթով վեր
կու գար, ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծաթով ․ ու Քետացւոց
բոլոր թագաւորներուն համար, և
Ասորւոց թագաւորներուն համար
ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին ։

ԳԼ. ԺԱ

Եւ Սողոմոն թագաւորը փարա- 1
ւոնին աղջիկէն 'ի զատ շատ օտարազգի կիներ, այսինքն Մովաբացի, Ամմոնացի, Եդովմայեցի,
Սիդոնացի ու Քետացի կիներ
սիրեց ․ Այն ազգերէն՝ որոնց համար 2
Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր,
Անոնց քովը մի՛ մտնէք, ու անոնք
ալ ձեր քովը չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձընեն, Սողոմոն սիրով անոնց յա-
րեցաւ ։ Եւ անիկայ եօթը հարիւր 3
իշխանազուն կնիկ, ու իրեք հարիւր
հարճ ունէր ․ ու անոր կիները
անոր սիրտը խոտորեցուցին ։ Եւ 4
Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը
անոր կիները անոր սիրտը օտար
աստուածներու դարձուցին, ու անոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ
իր հօրը Դաւիթին սրտին պէս
5 կատարեալ չէր ։ Եւ Սողոմոն
Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին ետևէն, ու Ամմոնացւոց գարշելի Մելքոմին ետևէն գնաց ։
6 Եւ Սողոմոն Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Տէրոջը ետևէն իր
հօրը Դաւիթին պէս կատարեալ
7 սրտով չգնաց ։ Այն ատենը Սողոմոն Երուսաղէմին դիմացը եղող
լեռանը վրայ Մովաբացւոց գարշելի
Քամովսին համար բարձր տեղ մը
շինեց, ու Ամմոնացւոց գարշելի Մո-
8 ղոքին համար ալ ։ Եւ իր բոլոր
օտարազգի կիներուն համար ալ
այնպէս ըրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու
զոհ կը մատուցանէին ։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ,
վասն զի անիկայ իր սիրտը խոտորցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, ան
որ երկու անգամ իրեն երևցաւ,
10 Ու աս բանիս համար պատուիրեց որ
ուրիշ աստուածներու ետևէ չերթայ ․ բայց անիկայ Տէրոջը պա-
11 տուէրը չպահեց ։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ ․ Որովհետև դուն
ասանկ ըրիր, և իմ ուխտս ու քեզի
պատուիրած կանոններս չպահեցիր,
— թագաւորութիւնդ անշուշտ
քեզմէ պիտի պատռեմ, ու զանիկայ
12 քու ծառայիդ պիտի տամ ։ Միայն
թէ աս բանը քու օրերուդ մէջ չեմ
ըներ, քու հօրդ Դաւիթին համար ․
Բայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռ-
13 քէն պիտի պատռեմ ։ Սակայն
բոլոր թագաւորութիւնը պիտի
չպատռեմ ․ հապա իմ ծառայիս
Դաւիթին համար, ու իմ ընտրած
Երուսաղէմիս համար քու որդւոյդ
մէկ ցեղ մը պիտի տամ ։
14 Եւ Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ
թշնամի մը հանեց, այսինքն Եդովմի թագաւորին սերունդէն Եդով-
15 մայեցի Ադադը ․ Վասն զի Դաւիթ
Եդովմի մէջ եղած ատենը, երբոր
Յովաբ զօրապետը մեռցուածները
թաղելու համար ելաւ, ու Եդովմի
մէջ բոլոր արուները մեռցուց ․
16 (Որովհետև Յովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ հոն վեց ամիս նստաւ,
մինչև որ Եդովմայեցւոց բոլոր արուները մեռցուց ։) Այն ատենը Ա- 17
դադ իր հօրը քանի մը Եդովմայեցի
ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ ․ ու Ադադ դեռ պզտիկ
տղայ էր ։ Եւ անոնք Մադիամէն 18
ելան ու Փառան եկան, և Փառանէն իրենց հետ մարդիկներ առին,
ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, որ անոր տուն
տուաւ, ու անոր ռոճիկ կարգեց,
ու անոր երկիր տուաւ ։ Եւ Ադադ 19
փարաւոնին առջևը շատ շնորհք
գտաւ ․ ու փարաւոն իր կնկանը
քոյրը՝ Թաքփենէս թագուհիին քոյ-
րը անոր կնիկ տուաւ ։ Եւ Թաք- 20
փենէսին քոյրը Ադադին որդի մը
ծնաւ, որ Գանեբաթ կոչուեցաւ ․
ու Թաքփենէս զանիկայ փարաւոնին տանը մէջ մեծցուց ․ ու Գանեբաթ փարաւոնին տանը՝ փա-
րաւոնին որդւոցը մէջն էր ։ Ու 21
երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց
թէ Դաւիթ իր հայրերուն հետ քընացեր է, ու Յովաբ զօրապետը
մեռեր է, Ադադ փարաւոնին ըսաւ ․ Արձակէ զիս, որ իմ երկիրս
երթամ ։ Եւ փարաւոն անոր ը- 22
սաւ ․ Իմ քովս քու ի՞նչդ պակաս
է, որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես ։
Ու անիկայ ըսաւ ․ Ոչ, բանի մը կարօտութիւն չունիմ, բայց անպատճառ արձակէ զիս ։
Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ 23
ալ թշնամի մը հանեց, այսինքն
Եղիադայի որդին Ռազոնը, որ իր
տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար թա-
գաւորին քովէն փախեր էր ։ Ու 24
անիկայ իր քովը մարդիկներ ժողվեց, և գնդապետ եղաւ ․ ու երբոր
Դաւիթ զանոնք կոտորեց, Դամասկոս գացին ու հոն բնակեցան, ու
Դամասկոսի մէջ թագաւորութիւն
ըրին ։ Ռազոն Սողոմոնին 25
բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին թըշնամի եղաւ, Ադադին ըրած չարութենէն 'ի զատ ․ ու Իսրայէլին նեղութիւն կու տար, և Ասորւոց վրայ
կը թագաւորէր ։
Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Նաբա- 26

գայէն Եփրեմեացի Նաբատի որդին
Յերոբովամին ալ, որուն մայրը
որբևարի կնիկ մըն էր Սարուա անունով,
թագաւորին դէմ ձեռք
27 վերցուց ։ Եւ թագաւորին դէմ
ձեռք վերցընելուն պատճառը աս
էր․ երբոր Սողոմոն Մելոնը շինեց,
և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին
28 փլած տեղը գոցեց, Յերոբովամ
խիստ ուժով մարդ մը ըլլալով,
ու Սողոմոն տեսնելով որ անիկայ
գործունեայ կտրիճ մըն է, զանիկայ
Յովսէփի տանը բոլոր բեռներուն
29 վրայ դրաւ ։ Եւ եղաւ որ այն ժամանակը
Յերոբովամ Երուսաղէմէն
դուրս ելաւ, ու ճամբուն մէջ Սիլոնացի
Աքիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ․
և անիկայ նոր վերարկու
մը հագեր էր, ու դաշտին մէջը
30 երկուքնին մինակ էին ։ Եւ Աքիա
անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց,
ու զանիկայ տասուերկու կտոր պատռեց
31 ։ Եւ Յերոբովամին ըսաւ,
Տասը կտորը քեզի առ․ քանզի
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ․ Ահա Սողոմոնին ձեռքէն
թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ,
ու տասը ցեղը քեզի պիտի
32 տամ ։ Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին
համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր
ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս
համար՝ մէկ ցեղ մը անոր
33 ըլլայ․ Որովհետև զիս թողուցին,
ու Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին,
և Մովաբացւոց աստուծոյն
Քամովսին, ու Ամմոնի որդւոցը
աստուծոյն Մելքոմին երկրպագութիւն
ըրին, և իմ ճամբաներուս
մէջը չքալեցին, որ իր հօրը
Դաւիթին պէս՝ իմ առջևս ուղիղ
եղածը, ու իմ կանոններս ու դատաստաններս
34 'ի գործ դնեն ։ Սակայն
անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը
պիտի չառնեմ, ու զանիկայ
իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
իշխան պիտի թողում, իմ պատուիրանքներս
ու կանոններս պահող
իմ ընտրած ծառայիս Դաւիթին
35 համար ։ Բայց անոր որդւոյն
ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի
առնեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի
տամ ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ 36
ցեղ մը պիտի տամ, որ իմ ծառաս
Դաւիթ իմ առջևս միշտ մէկ
ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին
մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս
հոն դնելու համար ։ Եւ քեզ 37
պիտի առնեմ, և սրտիդ բոլոր ուզածին
պէս թագաւորութիւն պիտի
ընես, ու Իսրայէլի վրայ թագաւոր
պիտի ըլլաս ։ Եւ թէ որ իմ 38
բոլոր քեզի պատուիրածներուս հնազանդութիւն
ընես, ու իմ ճամբաներուս
մէջը քալես, և իմ ծառայիս
Դաւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս
ու պատուիրանքներս պահելով
իմ առջևս ուղիղ եղածը ընես, ան
ատենը ես քեզի հետ պիտի ըլլամ,
ու քեզի հաստատուն տուն պիտի շինեմ,
ինչպէս որ Դաւիթին շինեցի,
ու Իսրայէլը քեզի պիտի տամ ։
Եւ ասոր համար Դաւիթին սերունդը 39
պիտի չարչարեմ, բայց ոչ
թէ միշտ ։ Եւ Սողոմոն Յերոբովամը 40
մեռցընել ուզեց, բայց
Յերոբովամ ելաւ Եգիպտոս փախաւ,
— Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին
քովը գնաց, ու մինչև Սողոմոնին
մեռնիլը Եգիպտոս մնաց ։
Եւ Սողոմոնին մնացորդ պատմութիւնը 41
ու անոր բոլոր ըրածները,
ու անոր իմաստութիւնը,
ահա Սողոմոնին պատմութեանը
գրքին մէջ գրուած են ։ Եւ Սողոմոնին 42
Երուսաղէմի մէջ բոլոր
Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն
ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ ։
Եւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ, 43
և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին
մէջը թաղուեցաւ․ ու անոր
որդին Ռոբովամ անոր տեղը թագաւոր
եղաւ ։

ԳԼ. ԺԲ.

Եւ Ռոբովամ Սիւքէմ գնաց․ 1
վասն զի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ
թագաւոր ընելու համար Սիւքէմ
գացեր էր ։ Եւ Նաբատեան Յերոբովամ՝ 2
որ Սողոմոն թագաւորին
երեսէն փախած Եգիպտոս կը բնակէր,
դեռ Եգիպտոսի մէջ էր երբոր
աս բանը լսեց ։ Եւ մարդ ղրկելով 3
զանիկայ կանչեցին․ ու Յերոբովամ
և Իսրայէլի բոլոր ժողովքը
եկան, ու Ռոբովամին հետ
4 խօսեցան ու ըսին, Քու հայրդ մեր
վրայ ծանր լուծ մը դրաւ․ դուն
հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը
ու մեր վրայ դրած ծանր
լուծը թեթևցուր, ու քեզի ծառայութիւն
5 ընենք ։ Եւ անիկայ ըսաւ
անոնց, Գացէք՝ ու երեք օրէն
ետքը նորէն դարձէք․ ու ժողովուրդը
գնաց ։
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ
հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայնէին
երբոր անիկայ ողջ էր, ու ըսաւ,
Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու
տաք, որ աս ժողովուրդին պատասխան
7 տամ ։ Եւ անոր խօսեցան ու
ըսին, Թէ որ դուն այսօր աս ժողովուրդին
ծառայ ըլլաս, ու անոնց
ծառայութիւն ընես, և անոնց բարի
խօսքեր ըսելով պատասխան տաս,
ան ատենը անոնք քեզի միշտ ծառայ
8 կ'ըլլան ։ Բայց անիկայ ծերերուն
իրեն տուած խորհուրդը մերժեց,
ու իր առջևը կայնող — իր հետը
մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ
9 հարցուց․ Եւ անոնց ըսաւ,
Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու տաք, որ
աս ժողովուրդին պատասխան տանք․
քանզի անոնք ինծի խօսեցան ու ըսին,
Քու հօրդ մեր վրայ դրած
10 լուծը թեթևցուր ։ Եւ անոր հետ
մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան
ու ըսին, Քու հայրդ մեր
լուծը ծանրացուց, ու դուն մեր
վրայէն թեթևցուր՝ ըսող ժողովուրդին
այսպէս խօսէ, ու անոնց
այսպէս ըսէ․ Իմ պզտիկ մատս
11 իմ հօրս մէջքէն հաստ է․ Իմ
հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է,
բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ․ իմ հայրս ձեզ խարազաններով
խրատեր է, բայց ես
ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։

12 Եւ Յերոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը
երրորդ օրը Ռոբովամին եկան,
ինչպէս որ թագաւորը ըսեր
էր թէ Երրորդ օրը ինծի եկէք ։
Եւ թագաւորը ժողովուրդին խստութեամբ 13
պատասխան տուաւ, և
ծերերուն իրեն տուած խրատը մերժելով,
Երիտասարդներուն խորհուրդին 14
պէս անոնց հետ խօսեցաւ
ու ըսաւ, Իմ հայրս ձեր լուծը
ծանրացուցեր է, բայց ես ձեր լուծը
աւելի պիտի ծանրացընեմ․ իմ
հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
է, բայց ես ձեզ կարիճներով
պիտի խրատեմ ։ Եւ թագաւորը 15
ժողովուրդին խօսքը մտիկ չըրաւ․
վասն զի աս բանը Տէրոջմէն եղաւ,
որ Տէրը Սիլոնացի Աքիային ձեռքովը
Նաբատեան Յերոբովամին
ըսած խօսքը հաստատէ ։ Եւ երբոր 16
բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագաւորը
իրենց մտիկ չըրաւ, ժողովուրդն
ալ թագաւորին պատասխան
տուին ու ըսին, Մենք Դաւիթին
քով ի՞նչ բաժին ունինք,
ու Յեսսէի որդւոյն քով ժառանգութիւն
չունինք․ ով Իսրայէլ՝
ձեր վրանները դարձէք․ ով Դաւիթ՝
հիմա դուն քու տունդ հոգա․
ու Իսրայէլ իրենց վրանները գացին
։ Բայց Յուդայի քաղաքներուն 17
մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոցը
վրայ Ռոբովամ թագաւոր եղաւ
։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը 18
երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադորամը
ղրկեց, բոլոր Իսրայէլ զանիկայ
քարերով քարկոծեցին, ու
մեռաւ ։ Եւ Ռոբովամ թագաւորը
արտորալով կառքը հեծաւ,
որ Երուսաղէմ փախչի ։ Այսպէս 19
Իսրայէլ Դաւիթի տունէն ապըստամբեցաւ
մինչև աս օրս ։
Եւ բոլոր Իսրայէլ Յերոբովամին 20
դառնալը լսելով՝ մարդ ղրկեցին,
ու զանիկայ ժողովքին մէջ
կանչեցին, և զանիկայ բոլոր Իսրայէլի
վրայ թագաւոր դրին, ու
Յուդայի ցեղէն 'ի զատ Դաւիթին
տանը ուրիշ հետևող մը չմնաց ։
Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ մտաւ, 21
ու բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիամինի
ցեղէն հարիւր ութսուն
հազար ընտիր պատերազմողներ ժողովեց,
որ Իսրայէլի տանը հետ պատերազմին,
ու թագաւորութիւնը

Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դարձնեն ։
22 Ու Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային
Աստուծոյ խօսքը եղաւ՝ ըսելով ։
23 Սողոմոնի որդւոյն Յուդայի
Ռոբովամ թագաւորին ու բոլոր
Յուդայի տանը ու Բենիամինին
և մնացորդ ժողովուրդին խօսէ, ու
24 ըսէ ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի
ելլէք, ու Իսրայէլի որդւոցը՝ ձեր
եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք.
ամէն մարդ թող իր տունը
դառնայ. վասն զի այս բանը ինծմէ
եղաւ ։ Ու Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրին, ու Տէրոջը բանին պէս ետ
դարձան ։
25 Ու Յերոբովամ Եփրեմի լեռանը
վրայ Սիւքեմը շինեց ու հոն բնակեցաւ.
և անկէ ելաւ, Փանուէլը
26 շինեց ։ Ու Յերոբովամ իր սրտին
մէջը ըսաւ. Հիմա թագաւորութիւնը
Դաւիթին տանը պիտի
27 դառնայ ։ Եթէ որ այս ժողովուրդը
Երուսաղէմ Տէրոջը տանը ելլէ զոհ
ընելու համար, ան ատենը այս ժողովուրդին
սիրտը իրենց տիրոջը
Յուդայի Ռոբովամ թագաւորին
պիտի դառնայ, և զիս պիտի մեռցնեն,
ու Յուդայի Ռոբովամ
28 թագաւորին պիտի դառնան ։ Ու
թագաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու
երկու հատ ոսկիէ որթ շինեց. ու
անոնց ըսաւ. Ասկէ ետև ձեզի Երուսաղէմ
ելլել պէտք չէ. ով
Իսրայէլ, ահա քու աստուածներդ՝
որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին
29 ։ Ու մէկը Բեթէլի մէջ դրաւ,
ու միւսն ալ Դանի մէջ
30 դրաւ ։ Ու այս բանը մեղքի պատճառ
եղաւ. վասն զի ժողովուրդը
մինչև Դան կ'երթար այն որթերէն
մէկուն առջևը երկրպագութիւն ընելու
31 համար ։ Ու բարձր տեղերու
վրայ կռատուններ շինեց. և ժողովուրդին
ցած մարդիկներէն քուրմեր
ըրաւ, որոնք Ղևիի որդւոցմէ չէին ։
32 Ու Յերոբովամ ութերորդ ամսուն
մէջ՝ ամսուն տասնևհինգերորդ
օրը, Յուդայի մէջ եղածին պէս տօն
հաստատեց, ու սեղանին
վրայ զոհեր մատուց. Բեթէլի մէջ
այսպէս ըրաւ, ու իր շինած որթերուն
զոհեր մատուց. և բարձր տեղերուն
համար ըրած քուրմերը Բեթէլի
մէջ դրաւ ։ Ու իր մտքէն 33
հնարած ամսուն մէջ՝ այսինքն ութերորդ
ամսուն տասնևհինգերորդ
օրը Բեթէլի մէջ իր շինած սեղանին
վրայ զոհեր մատուց, ու Իսրայէլի
որդւոցը տօն հաստատեց, ու սեղանին
վրայ զոհեր մատուցանելով՝
խունկ ծխեց ։

ԳԼ. ԺԳ.

Ու երբոր Յերոբովամ խունկ ծխելու 1
համար սեղանին քովը կը կայներ,
ահա Աստուծոյ մարդ մը Տէրոջը
խօսքովը Յուդայէն Բեթէլ եկաւ ։
Ու Տէրոջը խօսքովը սեղանին 2
կանչեց ու ըսաւ. Ով սեղան, ով
սեղան, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
Դաւիթին տանը որդի մը պիտի
ծնանի Յովսիա անունով, և քու
վրադ խունկ ծխող բարձր տեղերուն
քուրմերը քու վրադ պիտի զոհէ,
ու քու վրադ մարդոց ոսկորներ պիտի
այրեն ։ Ու նոյն օրը նշան մը 3
տալով՝ ըսաւ. Տէրոջը խօսածին
նշանը այս է. ահա սեղանը պիտի
պատռի, ու վրայի մոխիրը պիտի
թափի ։
Ու երբոր թագաւորը Աստուծոյ 4
մարդուն Բեթէլի մէջ սեղանին համար
կանչած խօսքը լսեց, Յերոբովամ
սեղանին վրայէն ձեռքը երկնցուց,
ու ըսաւ. Ան մարդը
բռնեցէք. և անոր վրայ երկնցուցած
ձեռքը չորցաւ, ու զանիկայ
իրեն դարձնելու կարող չեղաւ
։ Ու Աստուծոյ մարդուն 5
Տէրոջը խօսքովը տուած նշանին
պէս՝ սեղանը պատռեցաւ, ու մոխիրը
սեղանէն թափեցաւ ։ Ու 6
թագաւորը Աստուծոյ մարդուն պատասխան
տուաւ ու ըսաւ. Քու
Տէր Աստուծոյդ առջևը աղաչէ, ու
ինծի համար աղօթք ըրէ, որ ձեռքս
ինծի դառնայ ։ Ան ատենը Աստուծոյ
մարդը Տէրոջը առջևը աղաչեց.
և թագաւորին ձեռքը իրեն
դարձաւ ու առջինին պէս եղաւ ։
Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն 7

ըսաւ. Ինծի հետ տուն եկուր, և
քիչ մը կերակուր կեր, ու քեզի
8 պարգև տամ ։ Ու Աստուծոյ
մարդը թագաւորին ըսաւ. Եթէ որ
ինծի քու տանդ կէսն ալ տաս,
քեզի հետ պիտի չերթամ, ու այս
տեղս հաց պիտի չուտեմ, ոչ ալ
9 ջուր խմեմ. Վասն զի Տէրը իր
խօսքովը ինծի այսպէս պատուիրեց
ու ըսաւ. Հաց չուտես ու ջուր
չխմես, ու գացած ճամբայէդ չդառնաս
10 ։ Ուստի ուրիշ ճամբով գնաց, ու Բեթէլ գացած
ճամբովը չդարձաւ ։
11 Ու Բեթէլի մէջ ծեր մարգարէ
մը կը բնակէր. ու անոր որդիքը
եկան, ու Աստուծոյ մարդուն նոյն
օրը Բեթէլի մէջ բոլոր ըրած գործքերը
անոր պատմեցին, և անիկայ
թագաւորին ինչ խօսքեր որ զրուցեր
էր, զանոնք ալ իրենց հօրը
12 պատմեցին ։ Ու անոնց հայրը անոնց
ըսաւ, Ո՞ր ճամբայէն գնաց ։
Ու անոր որդիքը Յուդայէն եկող
Աստուծոյ մարդուն գացած ճամբան
13 տեսեր էին ։ Ու իր որդւոցը ըսաւ,
Էշը պատրաստեցէք ինծի.
և անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին,
ու անիկայ վրան հեծաւ.
14 Ու Աստուծոյ մարդուն ետևէն գնաց,
ու զանիկայ բևեկնիի մը տակ
նստած գտաւ, ու անոր ըսաւ,
Յուդայէն եկող Աստուծոյ մարդը
դո՞ւն ես. և անիկայ ըսաւ, Ես
15 եմ ։ Ու անոր ըսաւ, Ինծի հետ
16 տուն եկուր, ու հաց կեր ։ Ու
անիկայ ըսաւ. Քեզի հետ չեմ կրնար
դառնալ ու քու տունդ մտնել.
ո՛չ ալ այս տեղս քեզի հետ
հաց պիտի ուտեմ, ու ո՛չ ջուր խմեմ
17 ։ Վասն զի Տէրոջը խօսքովը
ինծի ըսուեցաւ. Հոն հաց չուտես,
ջուր ալ չխմես, ու գացած ճամբայէդ
18 չդառնաս ։ Բայց անիկայ
ըսաւ անոր. Ես ալ քեզի պէս
մարգարէ եմ, ու մէկ հրեշտակ մը
ինծի հետ Տէրոջը խօսքովը խօսեցաւ
ու ըսաւ. Զանիկայ քեզի հետ
քու տունդ դարձուր՝ որ հաց ուտէ,
ու ջուր խմէ ։ Ասիկայ սուտ զրուցեց
անոր ։
Ան ատենը անոր հետը դարձաւ, 19
և անոր տունը հաց կերաւ ու ջուր
խմեց ։ Ու երբոր անոնք սեղանը 20
նստեր էին, Տէրոջը խօսքը զանիկայ
դարձնող մարգարէին եղաւ. Ու 21
անիկայ Յուդայէն եկող Աստուծոյ
մարդուն կանչելով՝ ըսաւ. Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն
Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն
ըրիր, ու քու Տէր Աստուծոյդ
քեզի պատուիրած պատուէրը չպահեցիր,
Ու դարձար, ու հաց կերար 22
ու ջուր խմեցիր ան տեղը՝ որուն
համար քեզի ըսած էր որ հաց չուտես
ու ջուր չխմես, քու մարմինդ
քու հայրերուդ գերեզմանը պիտի
չմտնէ ։
Ու հաց ուտելէն ու ջուր խմելէն 23
ետքը անիկայ իր ետ դարձուցած
մարգարէին էշը պատրաստեց. Ան 24
ալ գնաց. ու ճամբուն մէջ մէկ առիւծ
մը գտաւ զանիկայ ու մեռցուց.
և անոր մարմինը ճամբուն վրայ
փռուած մնաց, ու էշը անոր քովը
կայներ էր, առիւծն ալ մարմինին
քովը կայներ էր ։ Ու ահա անցնող 25
մարդիկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ
փռուած մարմինը ու մարմինին
քովը կայնող առիւծը տեսան.
ու գացին ան ծեր մարգարէին
բնակած քաղաքին մէջը պատմեցին.
Ու զանիկայ ճամբայէն դարձնող 26
մարգարէն երբոր լսեց, ըսաւ. Անիկայ
Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն
ընող Աստուծոյ մարդն է.
ու Տէրը զանիկայ առիւծին տուեր
է, որ զանիկայ պատառելով մեռցուցեր
է, Տէրոջը անոր ըսած խօսքին
համեմատ ։ Ու իր որդւոցը 27
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ինծի համար
էշը պատրաստեցէք. ու անոնք
պատրաստեցին ։ Ու գնաց անոր 28
մարմինը գտաւ, որ ճամբուն վրայ
փռուած էր. ու էշը ու առիւծը
մարմինին քովը կայներ էին. առիւծը
մարմինը կերած չէր, ո՛չ ալ էշը
պատառեր էր ։ Ու ան մարգարէն 29
Աստուծոյ մարդուն մարմինը վերցուց,
ու զանիկայ իշուն վրայ դրաւ, ու
զանիկայ դարձուց. և ծեր մարգարէն
քաղաքը մտաւ, որ ողբ ընէ ու զա-

30 նիկայ թաղէ։ Իսկ անոր մարմինը իր
գերեզմանին մէջը դրաւ. ու Վայ եղբայրս
ըսելով, անոր վրայ ողբ ըրին։
31 Ու զանիկայ թաղելէն ետքը իր որդւոցը
խօսեցաւ ու ըսաւ. Երբոր
ես մեռնիմ, զիս Աստուծոյ մարդուն
թաղուած գերեզմանին մէջը թաղեցէք.
իմ ոսկորներս անոր ոսկորներուն
32 քովը դրէք. Վասն զի Բեթելի
մէջ եղող սեղանին համար,
ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ
եղող ամէն բարձր տեղերու կռատուններուն
համար՝ անոր Տէրոջը
խօսքովը կանչած խօսքը անպատճառ
պիտի կատարուի։
33 Աս բանէն ետքը Յերոբովամ իր
չար ճամբայէն չդարձաւ. հանապազ
նորէն ժողովուրդին ցած մարդիկներէն
բարձր տեղերուն քուրմեր կ'ըներ.
ամէն ուզողը կ'օծէր. ու
անիկայ բարձր տեղերուն քուրմ
34 կ'ըլլար։ Ու աս բանը Յերոբովամին
տանը մեղքի պատճառ եղաւ,
նաեւ անոր երկրիս երեսէն կորսուելուն
ու բնաջինջ ըլլալուն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ան ատենը Յերոբովամին որդին
2 Աբիա հիւանդացաւ։ Ու Յերոբովամ
իր կնկանը ըսաւ. Ելիր,
կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ
Յերոբովամին կնիկը ըլլալդ չգիտցուի,
ու Սելով գնա. ահա Աքիա
մարգարէն հոն է. անիկայ էր՝ որ
ինծի համար ըսաւ թէ աս ժողովուրդին
վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
3 լամ։ Ու ձեռքդ տասը հաց, և
բլիթներ, ու մէկ սափոր մեղր առ,
ու անոր գնա. անիկայ քեզի պիտի
պատմէ ինչ որ տղուն պիտի պատահի։
4 Ու Յերոբովամին կնիկը
այնպէս ըրաւ. ու ելաւ Սելով գնաց,
ու Աքիային տունը մտաւ.
բայց Աքիային աչքերը ծերութենէն
տկարացեր էին, ու չէր կրնար տեսնել։

5 Ու Տէրը Աքիային ըսաւ. Ահա
Յերոբովամին կնիկը իր տղուն համար
քեզի բան հարցընելու կու գայ,
վասն զի անիկայ հիւանդ է. անոր
այսպէս ու այսպէս խօսէ. ու անի-
կայ գալու ատենը անծանօթ կերպարանքով
պիտի գայ։ Ու երբոր 6
անիկայ դռնէն ներս կը մտնէր, Աքիա
անոր ոտքերուն ձայնը լսածին
պէս, ըսաւ. Մտի՛ր Յերոբովամին
կնիկը՝ եկուր. ինչո՞ւ ատանկ
անծանօթ կերպարանքի մտեր ես.
բայց ես քեզի խիստ լուր մը տալու
ղրկուեցայ։ Գնա՛, Յերոբովամին 7
ըսէ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ քեզ
ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի,
ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
վրայ իշխան ըրի, Ու թագաւորութիւնը 8
Դաւիթին տունէն պատռեցի,
ու զանիկայ քեզի տուի. ու
դուն՝ իմ պատուիրանքներս պահող,
ու իմ առջեւս ուղղութիւն
ընելու համար իր բոլոր սրտովը ինծի
հետեւող եղող իմ Դաւիթ ծառայիս
պէս չեղար. Ու հանապազ 9
բոլոր քեզմէ առաջ եղողներէն աւելի
չարութիւն ըրիր, ու զիս բարկացընելու
համար՝ գացիր քեզի
ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ
կուռքեր շինեցիր, ու զիս ետիդ նետեցիր.
Անոր համար ահա Յերո- 10
բովամին տանը վրայ չարիք պիտի
բերեմ, ու Յերոբովամին ամէն երիկ
մարդիկները — նաեւ Իսրայէլի
մէջ գոցուածը ու ձգուածը — պիտի
կոտորեմ, և Յերոբովամին տանը
պիտի աւլեմ, ինչպէս որ աղբը
կ'աւլեն, մինչեւ որ հատնի։ Յե- 11
րոբովամէն քաղաքի մէջ մեռնողը
շուները պիտի ուտեն, ու դաշտի
մէջ մեռնողը երկինքի թռչունները
պիտի ուտեն. քանզի Տէրը խօսեցաւ։
Ու դուն ելիր, քու տունդ 12
գնա. ու քու ոտքերդ քաղաքին մէջ
մտած ատենը տղան պիտի մեռնի.
Ու բոլոր Իսրայէլ ողբալով զանիկայ 13
պիտի թաղեն. վասն զի Յերոբովամէն
միայն անիկայ գերեզման
պիտի մտնէ. որովհետեւ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն առջեւը Յերոբովամին
տանը մէջ բարի բան մը
անոր վրայ գտնուեցաւ։ Ու Տէրը 14
իրեն համար Իսրայէլի վրայ մէկ
թագաւոր մը պիտի հանէ, որ անիկայ
նոյն օրը Յերոբովամին տու-

նը պիտի կոտորէ. ու ալ ի՞նչ
ծոյ. գրեթէ հիմա պիտի կոտորուի
15 աս բանը։ Ու Տէրը ջուրերու մէջ
եղող շամբուն եղէգի պէս Իսրայէլը
պիտի զարնէ, ու Իսրայէլը պիտի
խլէ աս բարի երկրիս երեսէն, որն
որ անոնց հայրերուն տուեր էր, ու
զանոնք Գետին անդիի կողմը պիտի
ցրուէ, որովհետեւ Տէրը բարկացընելով՝
իրենց Աստարովթի կուռ-
16 քեր շինեցին. Ու Իսրայէլը երեսէ
պիտի ձգէ, Յերոբովամին ըրած
մեղքերուն համար ու Իսրայէլին
ալ մեղանչել տալուն համար։
17 Ան ատենը Յերոբովամին կնիկը
ելաւ գնաց, ու Թերսա մտաւ. ու
անիկայ տանը դռնէն ներս մտածին
18 պէս, տղան մեռաւ։ Ու զանիկայ
թաղեցին, ու բոլոր Իսրայէլ անոր
վրայ ողբացին Տէրոջը խօսքին համեմատ՝
որ իր ծառային Աքիա մարգարէին
ձեռքովը խօսեր էր։
19 Ու Յերոբովամին մնացորդ պատմութիւնը՝
թէ ինչպէս պատերազմ
ըրաւ, և թէ ինչպէս թագաւորեց,
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է։
20 Ու Յերոբովամին թագաւորութեան
ըրած օրերը քսանըերկու տարի եղաւ,
ու իր հայրերուն հետ քնացաւ.
ու անոր տեղը անոր որդին
Նադաբ թագաւոր եղաւ։
21 Ու Սողոմոնին որդին Ռոբովամ
Յուդայի մէջ թագաւորեց. Ռոբովամ
քառասունումէկ տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ. և տասնըեօթը
տարի թագաւորութիւն
ըրաւ Երուսաղէմի մէջ, այնինչ ան
քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլին
ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը
հոն դնելու համար. ու անոր
մայրը Ամմոնացի էր Նաամա անու-
22 նով։ Ու Յուդայեանք ալ Տէրոջը
առջեւը չարութիւն ըրին. ու իրենց
ըրած մեղքերովը իրենց հայրերուն
բոլոր ըրածէն աւելի զանիկայ
23 բարկացուցին։ Ու անոնք ալ ամէն
բարձր բլուրներուն վրայ, ու ամէն
կանանչ ծառերուն տակը բարձր
տեղեր ու արձաններ և Աստա-
24 րովթի կուռքեր շինեցին։ Ու երկ-
րին մէջ Սոդոմական մեղք ալ գործողներ
կային, ու Տէրոջը Իսրայէլի
որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն
բոլոր գարշելի բաները կ'ընէին։

Ու Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ 25
տարին Եգիպտոսի Սիսակ
թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ելաւ.
Ու Տէրոջը տանը գանձերը ու թա- 26
գաւորին տանը գանձերը առաւ.
ամէնն ալ առաւ. Սողոմոնին շինած
բոլոր ոսկիէ ասպարներն ալ
առաւ։ Ու Ռոբովամ թագաւո- 27
րը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ
շինեց, ու զանոնք թագաւորական
տանը դուռը պահպանութիւն ընող
սուրհանդակաց սարիկաններուն
ձեռքը յանձնեց։ Ու երբոր թա- 28
գաւորը Տէրոջը տանը կ'երթար,
սուրհանդակները զանոնք կը կրէին,
ու ետքը զանոնք սուրհանդակներուն
խուցը կը դարձընէին։

Ու Ռոբովամին մնացորդ պատ- 29
մութիւնը ու անոր ամէն ըրածը
ահա Յուդայի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
Ու Յերոբովամին և Ռոբովամին 30
մէջտեղը միշտ պատերազմ կար։
Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ 31
քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ.
և անոր մայրը Ամմոնացի էր
Նաամա անունով. ու անոր տեղը
անոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԵ

Ու Նաբատեան Յերոբովամին 1
թագաւորութեանը տասնըութերորդ
տարին Աբիա Յուդայի
վրայ թագաւորեց։ Անիկայ Երու- 2
սաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. ու անոր մօրը անունը
Մաաքա էր — Աբիսողոմին
աղջիկն էր։ Ու անիկայ իրմէ ա- 3
ռաջ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերուն
հետեւեցաւ. ու անոր սիրտը
իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ
չէր, իր հօրը Դաւիթին սրտին
պէս։ Բայց Դաւիթին սիրոյն հա- 4
մար անոր Տէր Աստուածը Երու-

սաղէմի մէջ անոր մէկ ճրագ մը տալու, անկէ ետքը անոր որդին հաստատելով, ու Երուսաղէմը հաստատելով . 5 Որովհետեւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւ ուղղութիւն ըրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ, Քետացի Ուրիային բանէն 'ի զատ ։ 6 Եւ Ռոբովամին ու Յերոբովամին մէջտեղը պատերազմ կար՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ ։

7 Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնը եւ անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է . ու Աբիային ու Յերոբովամին մէջտեղը 8 պատերազմ կար ։ Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ . ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին . եւ անոր տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր եղաւ ։

9 Իսրայէլի Յերոբովամ թագաւորին քսաներորդ տարին՝ Ասա Յուդայի 10 վրայ թագաւոր եղաւ . Ու Երուսաղէմի մէջ քառասունըմէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ . եւ անոր մօրը անունը Մաաքա էր — 11 Աբիսողոմին աղջիկն էր ։ Եւ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս Տէրոջը 12 առջեւ ուղղութիւն ըրաւ ։ Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, եւ իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնաջինջ ը-13 րաւ ։ Ու իր մայրը Մաաքան տիկնութենէ հանեց, քանզի անիկա Աստարովթի կուռք մը շիներ էր . եւ Ասա անոր կուռքը կոտրեց ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց ։ 14 Բայց բարձր տեղուանքը չվերցուեցան . սակայն Ասային սիրտը իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջը հետ կա-15 տարեալ էր ։ Եւ իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները Տէրոջը տունը տարաւ ։

16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա թագաւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր 17 օրերուն մէջ պատերազմ կար ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը Բաասա Յուդայի դէմ ելաւ, եւ Ռաման շինեց, որ Յուդայի Ասա թագաւորին ելող մտնող մարդ մը չթողու ։ 18 Ուստի Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջ ու թագաւորական տանը գանձերուն մէջ մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, եւ իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա թագաւորը Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Եզիոնի որդւոյն Տաբրեմոնի որդւոյն Բենադադին ղրկեց զանոնք, ու ըսաւ ։ 19 Իմ ու քու մէջ, եւ իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ . ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ ղրկեցի . եկուր Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ ըրած դաշնակցութիւնդ աւրէ, որ անիկա իմ վրայէս ետ քաշուի ։ 20 Ու Բենադադ Ասա թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ . եւ իր զօրքերուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ ղրկեց . ու Այոնը, Դանը, Աբէլբեթմաաքան ու բոլոր Քեներեթը ու բոլոր Նեփթաղիմի երկիրը զարկաւ ։ 21 Եւ Բաասա — բանը լսելով, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ ու Թերսայի մէջ նստաւ ։ 22 Ան ատենը Ասա թագաւորը բոլոր Յուդայի մարդիկները կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Բաասային շինած Ռամային քարերը ու փայտերը վերցուցին . եւ Ասա թագաւորը անոնցմով Բենիամինի Գաբան ու Մասփան շինեց ։

23 Եւ Ասային բոլոր մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը ու բոլոր ըրածը, եւ անոր շինած քաղաքները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են . բայց անիկա իր ծերութեան ատենը ոտքերու ցաւ ունէր ։ 24 Ու Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, եւ իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ ։

25 Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երկրորդ տարին Յերոբովամի որդին Նադաբ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու անիկա Իսրայէլի

վրայ երկու տարի թագաւորութիւն 26 ըրաւ . Եւ Տէրոջը առջեւ չարութիւն ըրաւ, ու իր հօրը ճամբուն մէջ քալեց, ու անոր ըրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել 27 տուաւ ։ Եւ Իսաքարի տունէն Աքիայի որդին Բաասա անոր դէմ գլուխ վերցուց . ու Բաասա զանիկա Փղշտացւոց Գաբաթոնին քովը զարկաւ, երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլի հետ Գաբաթոնը պաշարեր 28 էր . Եւ Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին Բաասա մեռցուց զանիկա, ու անոր տեղը թա-29 գաւոր եղաւ . Եւ ինքը թագաւոր եղածին պէս Յերոբովամին բոլոր տունը զարկաւ . ու Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Սիլոնացի Աքիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր, Յերոբովամէն բնաւ մէկ շնչաւոր մը ողջ չթողուց, ու զանիկա 30 բնաջինջ ըրաւ՝ Յերոբովամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր էր, ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր, Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացընելով ։

31 Եւ Նադաբին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։ 32 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա թագաւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ պատերազմ կար ։

33 Յուդայի Ասա թագաւորին երրորդ տարին Աքիայի որդին Բաասա Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, — քսանըչորս տարի թագաւորութիւն ըրաւ ։ 34 Եւ անիկա Տէրոջը առջեւ չարութիւն ըրաւ, ու Յերոբովամին ճամբուն մէջ քալեց, եւ անոր մեղքին մէջ՝ որով անիկա Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ Բաասային համար Տէրոջը խօսքը Անանիի որդւոյն Յէուին ե-2 ղաւ՝ ըսելով . Որովհետեւ քեզ փոշիէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան ըրի, եւ դուն Յերոբովամին ճամբուն գացիր, ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլին մեղանչել տուիր, ու անոնց մեղքերովը զիս բարկացուցիր, 3 Ահա ես Բաասան ու անոր տունը բնաջինջ պիտի ընեմ, եւ քու տունդ Նաբատեան Յերոբովամին տանը 4 պէս պիտի ընեմ ։ Բաասայէն քաղաքին մէջ մեռնողը շուները պիտի ուտեն, ու դաշտին մէջ մեռնողը երկնքի թռչունները պիտի ուտեն ։

5 Եւ Բաասային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր ըրածը, ու զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին 6 մէջ գրուած է ։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ քնացաւ ու Թերսայի մէջ թաղուեցաւ . եւ անոր տեղը անոր որդին Էլա թագաւոր 7 եղաւ ։ Նաեւ Անանիի որդւոյն Յէու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր տանը վրայ այն ամէն չարիքներուն համար, որ ինքը Տէրոջը առջեւ ըրած էր, զանիկա իր ձեռքերուն գործքովը բարկացընելով, — Յերոբովամին տանը պէս ըլլալով, նաեւ զանիկա մեռցընելուն համար ։

8 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանըվեցերորդ տարին Բաասայի որդին Էլա Թերսայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, — երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ ։ 9 Անիկա երբոր Թերսայի մէջ Թերսայի տանը հազարապետին Արսային տանը խմեր ու գինովցեր էր, անոր ծառան Զամբրի՝ որ անոր կառքերուն կէսին վրայ իշխան էր, անոր 10 դէմ գլուխ վերցուց . Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկա զարկաւ մեռցուց, եւ անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ, Յուդայի Ասա թագաւորին քսանըեօթներորդ տարին ։ 11 Ու երբոր թագաւոր եղաւ, ու իր աթոռը նստաւ, իսկոյն Բաասային բոլոր տունը՝ թէ անոր ազգականները եւ թէ բարեկամները մեռցուց, ու անոր մէկ էրիկ մարդը՝ 12 ողջ չթողուց . Եւ Զամբրի Բաասային բոլոր տունը բնաջինջ ըրաւ, Բաասային վրայով Յէու մարգա-

րէին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին
13 համեմատ, Բաասայի բոլոր մեղքերուն
համար ու անոր որդւոյն
Էլայի մեղքերուն համար, որոնցմով
իրենք մեղանչեցին և Իսրայէլն
մեղանչել տուին, ու իրենց
ունայնութիւններովը Իսրայէլին
Տէր Աստուածը բարկացուցին։
14 Ու Էլայի մնացորդ պատմութիւնը
և անոր բոլոր ըրածը՝ ահա
Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է։
15 Յուդայի Ասա թագաւորին քսանուեօթներորդ
տարին Զամբրի
Թերսայի մէջ եօթը օր թագաւորութիւն
ըրաւ. բայց ժողովուրդը
փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ բանակեր
16 էր։ Եւ բանակին մէջ եղող
ժողովուրդը լսելով որ Զամբրի
գլուխ վերցուցեր է, ու նաև
թագաւորը մեռցուցեր է, նոյն օրը
բոլոր Իսրայէլ բանակին մէջ Ամրի
զօրավարը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
17 ըրին։ Եւ Ամրի ու անոր հետ
բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն ելան,
18 ու Թերսան պաշարեցին։ Ու երբոր
Զամբրի քաղաքին առնուիլը
տեսաւ, թագաւորական տանը ներսի
կողմը մտաւ, և իր վրայ թագաւորական
տունը կրակով այրեց, ու
19 մեռաւ, Իր գործած մեղքերուն
համար՝ որոնցմով Տէրոջը առջևը
չարութիւն ըրաւ, ու քալեց Յերոբովամին
ճամբուն մէջ ու անոր ըրած
մեղքին մէջ, որով անիկայ
Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր։
20 Եւ Զամբրիին մնացորդ պատմութիւնը
ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց՝ գրքին
մէջ գրուած է։
21 Այն ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը
երկուքի բաժնուեցաւ. ժողովուրդին
կէսը Գինաթի որդւոյն Թաբնիին
ետևէն գնաց, որ զանիկայ
թագաւոր դնէն. ու կէսն ալ Ամրիին
22 ետևէն գնաց։ Եւ Ամրիին
ետևէն գացող ժողովուրդը Գինաթեան
Թաբնիին ետևէն գացող
ժողովուրդին զօրաւոր գտնուեցաւ.
ու Թաբնի մեռաւ, և Ամրի թագաւոր

եղաւ։ Յուդայի Ասա թագաւորին 23
երեսունըմէկերորդ տարին
Ամրի Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ,
ու տասուերկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. վեց տարի Թերսայի
մէջ թագաւորութիւն ըրաւ. Ու 24
Սամերէն երկու տաղանդ արծաթով
Սամարիայի լեռը ծախու առաւ,
ու լեռանը վրայ տուներ շինեց.
և շինած քաղաքին անունը ան լեռանը
տիրոջը Սամերին անունովը
Սամարիա կոչեց։

Ու Ամրի Տէրոջը առջևը չարութիւն 25
ըրաւ, և բոլոր իրմէ առաջ
եղողներէն աւելի չար եղաւ. Քանզի 26
անիկայ Նաբատեան Յերոբովամին
բոլոր ճամբուն մէջ քալեց, ու
անոր մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին
մեղանչել տուաւ. անանկ որ իրենց
ունայնութիւններովը Իսրայէլին
Տէր Աստուածը բարկացուցին։

Եւ Ամրիին ըրած գործերուն 27
մնացորդ պատմութիւնը ու անոր
ըրած զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
մէջ գրուած է։ Եւ Ամրի իր հայրերուն 28
հետ քնացաւ ու Սամարիայի
մէջ թաղուեցաւ. ու անոր
տեղը անոր որդին Աքաաբ թագաւոր
եղաւ։

Եւ Ամրիին որդին Աքաաբ 29
Յուդայի Ասա թագաւորին երեսնըութերորդ
տարին Իսրայէլի վրայ
թագաւոր եղաւ. ու Ամրիի որդին
Աքաաբ Իսրայէլի վրայ Սամարիայի
մէջ քսանըերկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ։ Եւ Ամրիի 30
որդին Աքաաբ բոլոր իրմէ առաջ
եղողներէն աւելի Տէրոջը առջևը
չարութիւն ըրաւ։ Ու Նաբատեան 31
Յերոբովամին մեղքերուն մէջ
քալելը անոր առջևը պզտիկ բան մը
սեպուելով, Սիդոնացւոց Եթբաաղ
թագաւորին աղջիկը՝ Յեզաբէլը
կնիկ առաւ, և գնաց Բահաղին
ծառայութիւն ըրաւ, ու անոր
երկրպագութիւն ըրաւ։ Եւ 32
Սամարիայի մէջ իր շինած Բահաղի
տանը մէջ Բահաղին սեղան մը
կանգնեց։ Ու Աքաաբ Աստարովթի 33
կուռք մը շինեց. և Աքաաբ

իր ըրած գործերովը իրմէ առաջ
եղող Իսրայէլի բոլոր թագաւորներէն
աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուածը
բարկացուց։
34 Անոր օրերը Բեթելացի Յիէլ
Երիքովը շինեց. ու իր անդրանիկ
տղովը Աբիրոնով անոր հիմը դըրաւ,
և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով
անոր դռները կանգնեց, Նաւեան
Յեսուին ձեռքովը Տէրոջը ըսած
խօսքին համեմատ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ Գաղաադու բնակիչներէն
Թեսբացի Եղիա Աքաաբին ըսաւ.
Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝
որուն առջևը կը կայնիմ, կենդանի
է, որ աս տարիներուս մէջ ցօղ
ու անձրև պիտի չըլլայ, բայց եթէ
իմ խօսքովս։
2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
3 ըսելով. Ասկէ գնա, ու դէպ 'ի
արևելք դառնալով՝ Յորդանանու
դիմացը եղող Քերիթ հեղեղատին
4 քովը պահուէ. Դուն ան հեղեղատէն
ջուր պիտի խմես. ու ագռաւներուն
հրամայեր եմ, որ հոն քեզ
5 կերակրեն։ Եւ անիկայ գնաց ու
Տէրոջը ըսածին պէս ըրաւ. ու գընաց
Յորդանանու դիմացը եղող
Քերիթ հեղեղատին քովը նստաւ։
6 Եւ ագռաւները առտուանց անոր
հաց ու միս՝ ու իրիկուան ալ հաց
ու միս կը բերէին, ու անիկայ հեղեղատէն
7 ջուր կը խմէր։ Եւ ժամանակէ
մը ետքը հեղեղատը ցամքեցաւ.
վասն զի երկրի վրայ անձրև
չեկաւ։
8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
9 ըսելով. Ելիր, Սիդոնացւոց Սարեփթան
գնա, ու հոն նստէ. ահա
հոն մէկ որբևարի կնկան մը հրամայեր
10 եմ որ քեզ կերակրէ։ Եւ
անիկայ ելաւ Սարեփթա գնաց. ու
քաղաքին դուռը հասնելով՝ տեսաւ
որ մէկ որբևարի կնիկ մը փայտ կը
ժողվէր. ու զանիկայ կանչեց ու
ըսաւ. Կ'աղաչեմ՝ ինծի ամանով
11 քիչ մը ջուր բեր որ խմեմ։ Ու
երբոր անիկայ բերելու գնաց, Եղիա
անոր ետևէն կանչեց ու ըսաւ.

Ձեռքդ պատառ մըն ալ հաց —
— ինծի բեր։ Եւ կնիկը ըսաւ. 12
Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ
նկանակ չունիմ, բայց միայն կարասին
մէջը մէկ բուռ չափ ալիւր
կայ, ու կուժին մէջն ալ քիչ մը
եղ կայ. և ահա երկու կտոր փայտ
կը ժողվեմ, որ երթամ զանիկայ
ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ,
և ուտենք, ու ետքը մեռնինք։ Ու 13
Եղիա անոր ըսաւ. Մի վախնար.
գնա ըսածիդ պէս ըրէ. բայց անկէ
նախ ինծի համար մէկ պզտիկ բլիթ
մը շինէ ու ինծի բեր, և քեզի ու
քու տղուդ համար ետքը շինէ.
Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը 14
այսպէս կ'ըսէ. Կարասէն ալիւրը
պիտի չհատնի, ու կուժէն եղը պիտի
չպակսի՝ մինչև ան օրը որ Տէրը
երկրի վրայ անձրև տայ։ Եւ կինը 15
գնաց, ու Եղիային ըսածին պէս
ըրաւ. ու անիկայ և ինքը ու իր
ընտանիքը շատ մը ատեն կերան։
Կարասէն ալիւրը չհատաւ, ու կուժէն 16
եղը չպակսեցաւ, Տէրոջը
Եղիային ձեռքովը գրուցած խօսքին
համեմատ։

Եւ եղաւ որ աս բաներէն ետքը 17
տանը տիրոջը տղան հիւանդացաւ,
ու անոր հիւանդութիւնը շատ ծանր
էր, այնպէս որ անոր վրայ շունչ
չմնաց։ Եւ կինը Եղիային ըսաւ. 18
Մարդ Աստուծոյ, ինծի հետ ինչ
ունիս. միթէ իմ մեղքս յիշեցնելու,
ու իմ տղաս մեռցընելու՞ համար
ինծի եկար։ Ու անիկայ անոր 19
ըսաւ. Տուր ինծի տղադ. ու զանիկայ
անոր ծոցէն առաւ, և իր
բնակած վերնատունը հանեց, ու
զանիկայ իր անկողինին մէջը պառկեցուց,
Եւ Տէրոջը աղաղակելով 20
ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած իմ,
իրաւցընէ աս որբևարի կնիկն ալ՝
որուն քովը ես պանդխտութեամբ
կը բնակիմ, չարչարեցի՞ր, անոր
տղան մեռցընելով։ Ու տղուն 21
վրայ իրեք անգամ երկննալով՝
ու Տէրոջը աղաղակելով ըսաւ.
Ո՛վ Տէր Աստուած իմ, կ'աղաչեմ
որ աս տղուն հոգին իր մարմինին
դառնայ։ Եւ Տէրը Եղիային ձայ- 22

նը լսեց, ու տղուն հոգին իր մարմինին
դարձաւ, և անիկայ կենդանացաւ։
23 Ու Եղիա տղան առաւ,
ու զանիկայ վերնատունէն տունը
իջեցուց, և անոր մօրը տուաւ. ու
Եղիա ըսաւ, Նայէ, տղադ կենդանի է։
24 Ու կինը Եղիային ըսաւ,
Ահա աս գիտցայ որ դուն
Աստուծոյ մարդն ես, ու քու բերնիդ
մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու շատ օրեն անցնելէն ետքը
Տէրոջը խօսքը երրորդ տարին
Եղիային եղաւ՝ ըսելով, Գնա Աքաաբին
երեւցիր, ու երկրի վրայ
անձրեւ պիտի տամ։ 2 Ու Եղիա Աքաաբին
երեւնալու գնաց. և Սամարիայի
մէջ սաստիկ սով կար։

3 Ու Աքաաբ իր տանը տնտեսը
Աբդիան կանչեց. (ու Աբդիա Տէրոջմէն
շատ կը վախնար. 4 Ու երբոր
Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները
ջարդեց, Աբդիա հարիւր մարգարէ
առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն՝
քարայրներու մէջ պահեց, ու զանոնք
հացով ու ջրով կերակրեց։)
5 Ու Աքաաբ ըսաւ Աբդիային. Եկուր
աս երկրին մէջ եղած բոլոր
ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հեղեղատներուն
քովերը պտըտէ. կարելի
է որ խոտ գտնենք, և ձիերը
ու ջորիները ապրեցընենք, ու բոլոր
անասունները չկորսնցընենք։
6 Ու անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժնեցին՝
պտըտելու համար. Աքաաբ
մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբդիա
մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ
գնաց։

7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն
էր, ահա Եղիա անոր դիմացը ելաւ.
ու Աբդիա զանիկայ ճանչնալով
իր երեսին վրայ ինկաւ ու
ըսաւ, Արդեօք իմ տէրս Եղիան
դո՞ւն ես։ 8 Ու Եղիա անոր ըսաւ,
Ես եմ. գնա քու տիրոջդ ըսէ,
թէ Ահա Եղիան հոս է։ 9 Ու անիկայ
ըսաւ, Ես ի՞նչ մեղք գործեցի,
որ դուն քու ծառադ Աքաաբին
ձեռքը կը մատնես, որ զիս
մեռցընէ։ 10 Քու Տէր Աստուածդ
կենդանի է որ մէկ ազգ մը կամ
թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր
որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար
մարդ խրկած չըլլայ. ու երբոր Չկայ
ըսին, այն թագաւորութեանը կամ
այն ազգին երդում ընել տուաւ՝ որ
քեզ գտած չեն։ 11 Ու հիմա դուն
կ'ըսես, Գնա քու տիրոջդ ըսէ թէ
Ահա Եղիան հոս է։ 12 Ու կըլլայ
որ ես քու քովէդ երթալէս
ետքը՝ Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չգիտցած
տեղս փոխադրէ, ու ես
գացած Աքաաբին պատմած ըլլալով՝
երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի
մեռցընէ. ու ես քու ծառադ տղայութենէս
'ի վեր Տէրոջմէ կը վախնամ։
13 Իմ ըսածս իմ տիրոջս չպատմուեցա՞ւ,
թէ երբոր Յեզաբէլ
Տէրոջը մարգարէները սպաննեց,
ես Տէրոջը մարգարէներէն
հարիւր մարդ՝ յիսուն յիսուն քարայրներու
մէջ պահեցի, ու զանոնք
հացով ու ջրով կերակրեցի։ 14 Ու
հիմա դուն կ'ըսես, Գնա ու տիրոջդ
ըսէ թէ Ահա Եղիան հոս է. ու
անիկայ զիս պիտի մեռցընէ։ 15 Ու
Եղիա ըսաւ, Զօրութեանց Տէրը
որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի
է, որ այսօր անոր պիտի երեւնամ։

16 Ու Աբդիա Աքաաբին առջեւը ելաւ,
ու անոր պատմեց. ու Աքաաբ
Եղիային դիմաւորելու գնաց։
17 Ու Աքաաբ Եղիան տեսածին պէս,
Աքաաբ անոր ըսաւ, Իսրայէլը նեղութեան
մէջ ձգողը դո՞ւն ես։
18 Ու անիկայ ըսաւ, Իսրայէլը ես
նեղցուցի, հապա դուն ու քու հօրդ
տունը. քանզի Տէրոջը պատուիրանքները
թողուցիք, ու Բահաղիմին
ետեւէն գացիք։ 19 Ու հիմա
մարդ խրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և
Բահաղին չորս հարիւր յիսուն մարգարէները,
ու Յեզաբէլին սեղանէն
ուտող Աստարովթի չորս հարիւր
մարգարէները Կարմեղոս լերան վրայ
իմ քովս ժողվէ։ 20 Ու Աքաաբ բոլոր
Իսրայէլի որդւոցը մարդ խրկեց,
ու մարգարէները Կարմեղոս լեռը
ժողվեց։

21 Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին մօտեցաւ,
ու ըսաւ, Դուք մինչեւ

ե՞րբ երկու մտքի վրայ կը կաղաք.
թէ որ Եհովան Աստուած է, անոր
ետեւէն գացէք, իսկ թէ որ Բահաղը
Աստուած է, անոր ետեւէն գացէք.
և ժողովուրդը բնաւ պատասխան
մը չտուաւ անոր։ 22 Ու Եղիա
ժողովուրդին ըսաւ, Տէրոջը մարգարէն՝
ես միայն մնացի, և Բահաղին
մարգարէները չորս հարիւր յիսուն
մարդիկ են։ 23 Ուրեմն մեզի երկու
զուարակ տրուի. ու զուարակին
մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն,
ու կտոր կտոր ընեն, և զանիկայ
փայտերու վրայ դնեն, բայց կրակ
չդնեն. ու միւս զուարակը ես
պատրաստեմ, ու զանիկայ փայտերու
վրայ դնեմ, բայց կրակ չդնեմ։
24 Ու դուք ձեր աստուծոյն անունը
կանչեցէք, ես ալ Եհովային անունը
կանչեմ. ու կրակով պատասխան
տուող աստուածը՝ Աստուած
անիկայ է. և բոլոր ժողովուրդը
պատասխան տուին ու ըսին, Աս
խօսքը բարի է։

25 Ու Եղիա Բահաղին մարգարէներուն
ըսաւ, Ձեզի զուարակներուն
մէկը ընտրեցէք, ու առաջ
դուք ըրէք. վասն զի դուք շատ
էք. ու ձեր աստուծոյն անունը
կանչեցէք, բայց կրակ մի դնէք։
26 Ու անոնք իրենց տրուած զուարակը
առին ու պատրաստեցին. և առաւօտէն
մինչեւ կէս օր Բահաղին
անունը կանչեցին, ու ըսին, Ո՛վ
Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր.
բայց ձայն չկար, ու պատասխան
տուող չկար. և անոնք իրենց շինած
սեղանին քովը կը ցատկըռտէին։
27 Ու երբոր կէս օր եղաւ, Եղիա
զանոնք ծաղր ընելով ըսաւ,
Բարձր ձայնով կանչեցէք. քանզի
անիկայ աստուած է, գուցէ խօսակցութիւն
մը ունի, կամ զբաղած
է, կամ ճամբորդութիւն կ'ընէ,
կամ գուցէ քնացած է, ու պէտք
է որ արթըննայ։ 28 Ու անոնք բարձր
ձայնով կը պոռային. ու իրենց
սովորութեանը պէս՝ դանակներով
ու գեղարդներով իրենց մարմինները
կը կտրէին, մինչեւ որ իրենց
վրայէն արիւն կը վազէր։ 29 Ու երբոր
կէս օրը անցաւ, մինչեւ իրիկուան
զոհին ատենը մարգարէութիւն ըրին.
ու ձայն չկար, ու պատասխան
տուող չկար, ու մտիկ ընող
չկար։

30 Այն ատենը Եղիա բոլոր ժողովուրդին
ըսաւ, Ինծի մօտեցէք.
ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտեցաւ.
և անիկայ Տէրոջը փլած սեղանը
նորոգեց։ 31 Ու Եղիա տասնըերկու
քար առաւ Յակոբին որդւոցը
ցեղերուն թուովը, որուն
Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով, Քու
անունդ Իսրայէլ ըլլայ։ 32 Ու այն
քարերով Տէրոջը անունովը սեղան
շինեց, ու սեղանին բոլորտիքը մէկ
փոս մը բրաւ, որ երկու գրիւի չափ
հունտ կ'առնէր։ 33 Ու փայտերը
շարեց, ու զուարակը կտոր կտոր
ըրաւ, և փայտերուն վրայ դրաւ.
34 Ու ըսաւ, Չորս սափոր լեցուն
ջուր բերէք, և ողջակէզին վրայ ու
փայտերուն վրայ թափեցէք. ու ըսաւ,
Երկրորդ անգամ անանկ ըրէք.
ու երկրորդ անգամ անանկ
ըրին. ու ըսաւ, Երրորդ անգամ
անանկ ըրէք. ու երրորդ անգամ
անանկ ըրին։ 35 Ու ջուրը սեղանին
բոլորտիքը քալեց, ու փոսն ալ
ջրով լեցուեցաւ։

36 Ու իրիկուան զոհին մատուցանելու
ատենը Եղիա մարգարէն մօտեցաւ
ու ըսաւ, Ո՛վ Եհովայ Աստուած
Աբրահամու, Իսահակայ և
Իսրայէլի, այսօր գիտցուի որ Իսրայէլի
մէջ Աստուած դուն ես, ու
ես քու ծառադ եմ, և աս բոլոր
բաները քու խօսքովդ ըրի. 37 Ինծի
պատասխան տուր՝ ո՛վ Տէր, ինծի
պատասխան տուր. ու աս ժողովուրդը
գիտնայ թէ դուն ես Աստուած,
ո՛վ Տէր, և թէ անոնց
սիրտը ետ դարձընողը դուն ես։
38 Այն ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ, և
ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու
հողը այրեց, ու փոսին մէջի ջուրն
ալ լափեց։ 39 Ու բոլոր ժողովուրդը
աս բանը տեսնելով՝ երեսի վրայ ինկան,
ու ըսին, Եհովան է Աստուած,
Եհովան է Աստուած։

40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ, Բահաղ-

զին մարգարէները բռնեցէք, — անոնցմէ մարդ մը չազատի. և զանոնք բռնեցին, ու Եղիա զանոնք Կիսոն հեղեղատը իջեցուց, և հոն զանոնք մորթեց։

41 Եւ Եղիա Աքաաբին ըսաւ. Վե՛ր ելիր, կե՛ր ու խմէ՛. վասն զի անձրեւի առատութիւն կայ։ 42 Եւ Աքաաբ ուտելու ու խմելու ելաւ, ու Եղիա Կարմեղոսի գլուխը ելաւ, ու գետինը ծռեցաւ, ու երեսը ծունկերուն մէջը դրաւ։ 43 Եւ իր ծառային ըսաւ. Հիմա ելի՛ր, — դէպ ՚ի ծովակողմը նայէ. և անիկայ ելաւ նայեցաւ, ու ըսաւ. Բան մը չկայ. ու Եղիա եօթը անգամ՝ Նորէն 44 գնա՛ ըսաւ։ Եւ եօթներորդ անգամին ըսաւ. Ահա ծովէն մարդու թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ. ու անիկայ ըսաւ. Ելի՛ր, Աքաաբին ըսէ. Կառքդ լծէ ու իջի՛ր, 45 որ անձրեւէն չբռնուիս։ Եւ մինչեւ այդին անդին — երկինքը ամպերով մթնցաւ, և հով կար, 46 ու մեծ անձրեւ եղաւ։ Եւ Աքաաբ հեծաւ, Յեզրայէլ գնաց։ Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղիային հետ եղաւ. ու անիկայ իր մէջքը պնդեց, ու մինչեւ Յեզրայէլի մուտքը Աքաաբին առջեւէն վազեց։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ Աքաաբ Եղիային բոլոր ըրածը, ու անոր՝ բոլոր մարգարէները սրով մեռցնելը Յեզաբէլին 2 պատմեց։ Եւ Յեզաբէլ պատգամաւոր մը խրկեց Եղիային՝ ըսելով. Աստուածները այսպէս ու աւելի ալ ընեն ինծի, թէ որ վաղը այս ատենս քու անձդ անոնց մէկուն անձին պէս չընեմ։

3 Եւ Եղիա ասիկա տեսնելով՝ ելաւ իր անձին ազատութեանը համար գնաց, և Յուդայի Բերսաբէէն եկաւ, ու իր ծառան հոն թողուց։ 4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օրուան ճամբայ գնաց, ու գիհիի մը տակ նստաւ. և իրեն մեռնիլ ուզեց, ու ըսաւ. Ալ հերիք է, ով Տէր, առ իմ հոգիս, քանզի ես իմ հայրերէս աղէկ չեմ։ 5 Եւ գիհիի մը տակ պառկեցաւ, քնացաւ. և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դպաւ, ու անոր ըսաւ. Ելի՛ր կե՛ր։ 6 Եւ Եղիա նայեցաւ, և ահա գլխուն քովը մոխիրի տակ եփուած հաց մը ու մէկ կուժ ջուր կար. ու կերաւ խմեց, ու նորէն պառկեցաւ։ 7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձաւ երկրորդ անգամ անոր դպաւ, ու անոր ըսաւ. Ելի՛ր կե՛ր, քանզի քու երթալու ճամբադ շատ է։ 8 Եւ անիկայ ելաւ, կերաւ ու խմեց. և այն կերակուրին ուժովը քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց, — մինչեւ Քորեբ՝ Աստուծոյ լեռը հասաւ։

9 Եւ հոն քարայրը մտաւ ու գիշերը հոն մնաց. և ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով. Ո՛վ Եղիա՛, հոս ի՞նչ բան ունիս։ 10 Եւ անիկայ ըսաւ. Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ, քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ փլցուցին ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին. ու մինակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցնեն։ 11 Եւ անոր ըսաւ. Ելի՛ր, ու լեռը Տէրոջը առջեւը կայնէ։ Եւ ահա Տէրը կ՚անցնէր. ու Տէրոջը առջեւէն լեռները քակող ու ապառաժները կոտրող մեծ ու սաստիկ հով եղաւ. բայց Տէրը այն հովին մէջը չէր. և հովին ետեւէն գետնաշարժ եղաւ. բայց Տէրը գետնաշարժին մէջը չէր. 12 Եւ գետնաշարժին ետեւէն կրակ եղաւ. բայց Տէրը կրակին մէջը չէր. և կրակին ետեւէն մեղմ ու բարակ ձայն մը կը լսուէր։ 13 Եւ Եղիա զանիկայ լսածին պէս իր վերարկուովը երեսը ծածկեց, ու ելաւ քարայրին բերանը կայնեցաւ. և ահա անոր մէկ ձայն մը եկաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Եղիա՛, հոս ի՞նչ բան ունիս։ 14 Եւ անիկայ ըսաւ. Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ, քանզի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ փլցուցին ու քու մարգարէներդ սրով

մեռցուցին. ու մինակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ 15 զանիկայ վերցնեն։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Գնա՛ քու ճամբադ դարձիր, և Դամասկոսի անապատին ճամբայէն երթալով՝ Ազայէլը 16 Ասորւոց վրայ թագաւոր օծէ. Եւ Նամեսիի որդին Յէուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծէ. ու Աբէլմաուլայէն եղող Սափատի որդին Եղիսէն քու տեղդ մարգարէ օծէ։ 17 Եւ պիտի ըլլայ թէ ով որ Ազայէլին սուրէն ազատի, Յէու պիտի մեռցնէ զանիկայ, ու ով որ Յէուին սուրէն ազատի, Եղիսէ պիտի 18 մեռցնէ զանիկայ։ Բայց ես Իսրայէլէն եօթը հազար հոգի պահեցի, այսինքն բոլոր անոնք որ Բահաղին առջեւը ծունկ կրկնած չեն, ու զանիկայ բերնով պագած չեն։

19 Եւ անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսէն գտաւ, որ արտ կը վարէր, իր առջեւը տասնըերկու զոյգ եզներ առնելով, ու ինքը երկոտասաներորդին հետն էր. ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերար-20 կուն անոր վրայ ձգեց։ Ան ատենը Եղիսէ եզները թողուց, ու Եղիային ետեւէն վազեց, ու ըսաւ. Հրամա՛ն տուր որ երթա՛մ հայրս ու մայրս համբուրեմ, ու քու ետեւէդ գամ. ու Եղիա անոր ըսաւ. Գնա՛ ետ դարձիր, քանզի ես քեզի ի՞նչ 21 ըրի։ Եւ անոր քովէն դարձաւ, ու եզներուն մէկ զոյգը բռնեց մորթեց, ու եզներուն գործիքներովը անոնց միսը եփեց, և ժողովուրդին տուաւ, ու կերան. և ինքը ելաւ Եղիային ետեւէն գնաց, ու անոր ծառայութիւն կ՚ընէր։

ԳԼ. Ի.

1 Եւ Ասորւոց Բենադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց, և իր հետը երեսունըերկու թագաւոր կար. ու ձիերով ու կառքերով ելաւ Սամարիան պաշարեց, և անոր 2 հետ պատերազմ ըրաւ։ Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին դես-3 պաններ խրկեց քաղաքին մէջ, Եւ անոր ըսաւ. Բենադադ այսպէս կ՚ըսէ. Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմս է, ու քու կիներդ ու գեղեցիկ որդիներդ իմս են։ 4 Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ քու ըսածիդ պէս ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ։

5 Եւ դեսպանները նորէն եկան ըսին. Բենադադ այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի մարդ խրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ, քու ոսկիդ, քու կիներդ ու քու որդիներդ ինծի 6 տուր. Բայց վաղը այս ատենս իմ ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ, և քու տունդ ու քու ծառաներուդ տուները աղէկ մը աչքէ պիտի անցընեն. և քու աչքերուդ առջեւը պատուական երեւցած բոլոր բաները ձեռքերնին պիտի առնեն։ 7 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը երկրին բոլոր ծերերը կանչեց ու ըսաւ. Հիմա գիտցէք ու տեսէք, որ ասիկայ չարութիւն կ՚ուզէ ընել. վասն զի իմ կիներուս ու որդիներուս, ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի մարդ խրկեց, ու ես անոր չէ՛ չըսի։ 8 Եւ բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին. Ականջ մի՛ դներ, ու յանձնառու մի՛ ըլլար։ 9 Անիկայ ալ Բենադադին դեսպաններուն ըսաւ. Իմ թագաւոր տիրոջս ըսէք. Առջի անգամին քու ծառայիդ ինչ հրաման որ խրկեցիր, անիկայ պիտի ընեմ, բայց այս բանը չեմ կրնար ընել. ու դեսպանները գացին և այս պատասխանը տարին անոր։

10 Եւ Բենադադ մարդ խրկեց անոր ու ըսաւ. Աստուածները ինծի այսպէս ու աւելի ալ ընեն, թէ որ Սամարիայի հողը իմ ետեւէս եկող բոլոր զօրաց ափերուն օգնէ։ 11 Եւ Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Անոր այսպէս ըսէք. Իր զէնքը մէջքը կապողը զէնքը մէջքէն հանողի պէս չպարծի։ 12 Եւ անիկայ իր հետը եղող թագաւորներուն հետ վրաններու մէջ կը խմէր, և այս խօսքը լսածին պէս իր ծառաներուն ըսաւ. Պատերազմի՛ շարուեցէք, ու քաղաքին դիմացը

պատերազմի շարուեցան։

13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին մօտեցաւ ու ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ, այս մեծ բազմութիւնը տեսա՞ր. ահա ես այսօր անիկայ քու ձեռքդ պիտի տամ, որ գիտնաս թէ Տէրը ես եմ։ 14 Եւ Աքաաբ ըսաւ. Որո՞ւն ձեռքով. ու անիկայ ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գաւառաց իշխաններուն մանչերուն ձեռքով։ Եւ ըսաւ. Պատերազմը ո՞վ սկսի. 15 ու անիկայ ըսաւ. Դուն։ Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց, ու երկու հարիւր երեսուներկու հոգի էին. և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր Իսրայէլի որդիքը համրեց, ու եօթը հազար 16 հոգի էին։ Եւ կէսօրին ելան. բայց Բենադադ ինքը ու անոր օգնական թագաւորները, այն երեսուներկու թագաւորները, վրաններուն մէջ խմելով կը գինով-17 նային։ Եւ առաջ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան. ու Բենադադ լրտեսներ խրկեց, որոնք անոր պատմեցին թէ Սամարիայէն 18 մարդիկներ ելան։ Ու անիկայ ըսաւ, Թէ որ անոնք խաղաղութեան համար ելան, զանոնք ողջ բռնեցէք, ու թէ որ պատերազմելու ե-19 լան, զանոնք ողջ բռնեցէք։ Եւ այս գաւառաց իշխաններուն մանչերը ու անոնց ետևէն գացող զօրքը քա-20 ղաքէն դուրս ելան. Եւ ամէն մարդ իր դիմացը ելլողը զարկաւ, ու Ասորիները փախան. և Իսրայէլ զանոնք հալածեց. ու Ասորւոց Բենադադ թագաւորը ձիու վրայ հեծած՝ քանի մը ձիաւորներով ազատեցաւ։ 21 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ելաւ, ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ, ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ։

22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի թագաւորին մօտեցաւ, ու անոր ըսաւ. Գնա՛ զօրացի՛ր, ու գիտցի՛ր ու տե՛ս թէ ինչ պիտի ընես. վասն զի եկող տարի Ասորւոց թագաւորը քու վրադ պիտի ելլէ։

23 Եւ Ասորւոց թագաւորին ծառաները անոր ըսին. Անոնց աստուածները լեռներու աստուածներ են, անոր համար մեզի յաղթեցին. բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք, անտարակոյս անոնց կը յաղթենք։ 24 Ուրեմն սա բանը ըրէ. թագաւորները ամէն մէկը իր տեղէն հանէ, ու անոնց տեղը նախարարներ դիր. 25 Եւ դուն քեզի կորսուած զօրքին չափ զօրք, ու ձիերուն չափ ձիեր, ու կառքերուն չափ կառքեր պատրաստէ քեզի, և անոնց հետ դաշտի մէջ պատերազմինք. անտարակոյս անոնց կը յաղթենք. ու անիկայ անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այնպէս ըրաւ։ 26 Ու հետևեալ տարին Բենադադ Ասորիները համրեց, ու Ափեկ ելաւ Իսրայէլի հետ պատերազմելու համար։ 27 Իսրայէլի որդիքն ալ համրուեցան ու պատրաստուեցան, ու զանոնք դիմաւորելու գացին. և Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը այծերու երկու երամակներու պէս բանակ կոխեցին. բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին։

28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ, ու Իսրայէլի թագաւորին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Ասորիները ըսին թէ Եհովան լեռներու Աստուած է, ու հովիտներու Աստուած չէ, ասոր համար բոլոր այս մեծ բազմութիւնը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ, որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։ 29 Եւ իրարու դէմ եօթը օր բանակեցան. ու եօթներորդ օրը պատերազմ եղաւ, և Իսրայէլի որդիքը մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն հարիւր հազար հետևակ զօրք զարկին. 30 Ու մնացածները Ափեկ քաղաքը փախան. և հոն մնացած քսանևեօթը հազար մարդիկներուն վրայ պարիսպը ինկաւ։ Ու Բենադադ փախաւ, ու քաղաքին մէջ սենեակէ սենեակ մտաւ։

31 Եւ անոր ծառաները անոր ըսին. Ահա մենք լսեր ենք որ Իսրայէլի տանը թագաւորները ողորմած թագաւորներ են. հիմա մէջքերնիս քուրձեր, ու գլուխնիս չուաններ գնենք, և Իսրայէլի թագաւորին առջևը ելլենք, գուցէ քու անձդ ապրեցնէ։ 32 Ու մէջքերնին քուրձեր, ու գլուխնին չուաններ կապեցին, և Իսրայէլի թագաւորին գացին ու ըսին. Քու ծառադ Բենադադ կ'ըսէ. Կ'աղաչեմ, թող անձս ապրի։ Ու անիկայ ըսաւ, Տակաւին ո՞ղջ է. անիկայ իմ եղբայրս է։ 33 Եւ այն մարդիկները անիկայ յաջողութիւն սեպելով՝ անոր բերնէն այս խօսքը առածնուն պէս, շուտով պատասխան տուին. Քու եղբայրդ Բենադադ հոս է։ Ու անիկայ ըսաւ. Գացէք զանիկայ բերէք։ Ու երբոր Բենադադ անոր եկաւ, զանիկայ իր կառքին մէջ առաւ։ 34 Ու Բենադադ անոր ըսաւ, Իմ հայրս քու հօրմէդ առած քաղաքները ետ տամ, ու դուն Դամասկոսի մէջ քեզի համար հրապարակներ ունենաս, ինչպէս որ իմ հայրս Սամարիայի մէջ ունեցաւ։ Ու Աքաաբ ըսաւ, Ես ալ այս դաշինքով քեզ կ'արձակեմ. ու անոր հետ դաշնակցութիւն ըրաւ, ու զանիկայ արձակեց։

35 Եւ մարգարէից որդիներուն մէկը Տէրոջը խօսքովը իր ընկերին ըսաւ, Շնո՛րհք ըրէ, զիս զարկ. ու այն մարդը զանիկայ զարնել չուզեց։ 36 Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Տէրոջը խօսքին հնազանդութիւն չընելուդ համար, ահա իմ քովէս գացածիդ պէս, քեզ մէկ առիւծ մը պիտի մեռցնէ։ Ու անիկայ անոր քովէն գնաց, ու մէկ առիւծ մը զանիկայ գտաւ, ու մեռցուց։ 37 Ետքը անիկայ մէկ ուրիշ մարդ մը գտաւ, ու անոր ըսաւ, Շնո՛րհք ըրէ, զիս զարկ. ու այն մարդը զանիկայ զարկաւ, ու զարնելով վիրաւորեց։ 38 Եւ այն մարգարէն գնաց ճամբուն վրայ թագաւորին սպասեց, ու չճանչցուելու համար աչքերուն վրայ ծածկոց մը դրաւ։ 39 Ու երբոր թագաւորը անկէ կ'անցնէր, թագաւորին աղաղակելով ըսաւ. Քու ծառադ պատերազմին մէջը գնաց, և ահա մէկ մարդ մը [illegible] գերի ելլելով, ինծի մարդ մը բերաւ, ու ըսաւ. Այս մարդը պահէ. թէ որ անիկայ մէկ կերպով մը կորսուելու ըլլայ, քու անձդ անոր անձին տեղը պիտի ըլլայ, կամ տաղանդ մը արծաթ պիտի վճարես։ 40 Ու երբոր ծառադ հոս ու հոն գործով զբաղած էր, անիկայ կորսուեցաւ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը անոր ըսաւ. Քու դատաստանդ այսպէս է, ինչպէս որ դուն ինքնիդ վճռեցիր։ 41 Ու անիկայ շուտով մը ծածկոցը աչքերուն վրայէն հանեց. ու Իսրայէլի թագաւորը ճանչցաւ որ անիկայ մարգարէներէն մէկն է։ 42 Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն իմ նզոված մարդս քու ձեռքէդ ազատ արձակեցիր, անոր համար քու անձդ անոր անձին տեղը, ու քու ժողովուրդդ անոր ժողովուրդին տեղը պիտի ըլլայ։ 43 Եւ Իսրայէլի թագաւորը տրտում կտրած ու նեղացած՝ իր տունը դարձաւ, ու Սամարիա եկաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ այս բաներէն ետքը՝ Յեզրայելացի Նաբովթ Սամարիայի Աքաաբ թագաւորին պալատին քովը Յեզրայէլի մէջ այգի մը ունէր։ 2 Ու Աքաաբ Նաբովթին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. Քու այգիդ ինծի տուր, որ ինծի բանջարի պարտէզ ըլլայ, քանզի իմ տանս մօտ է. և անոր տեղը անկէ աղէկ այգի մը տամ քեզի. կամ թէ որ կ'ուզես, անոր գինը արծաթով վճարեմ քեզի։ 3 Ու Նաբովթ Աքաաբին ըսաւ, Տէրը ինծի չցուցնէ որ իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի տամ։

4 Եւ Աքաաբ Յեզրայելացի Նաբովթին ըսած խօսքին համար՝ որ ըսաւ թէ Իմ հայրերուս ժառանգութիւնը քեզի չեմ տար, տրտում կտրած ու նեղացած իր տունը գնաց, և իր անկողինին վրայ պառկեցաւ ու երեսը դարձուց ու հաց չկերաւ։ 5 Եւ անոր կինը Յեզաբէլ անոր քովը գնաց ու ըսաւ. Ինչո՞ւ համար հոգիդ այսպէս նեղացած է, ու հաց չես ու-

6 տեր։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր,
Վասն զի Յեզրայէլացի Նաբովթին
հետ խօսեցայ ու անոր ըսի, Քու
այգիդ ինծի ստակով տուր, կամ
թէ որ կը հաճիս, անոր տեղը քեզի
ուրիշ այգի մը տամ. բայց անի-
կայ՝ Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝ ը-
7 սաւ։ Ու անոր կինը Յեզաբէլ
անոր ըսաւ, Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ այսպէ՞ս թագաւո-
րութիւն պիտի ընես. ելի՛ր՝ հաց
կեր, ու սիրտդ թող զուարճա-
նայ. Յեզրայէլացի Նաբովթին
այգին ես քեզի տամ։
8 Եւ անիկայ Աքաաբին անունովը
նամակներ գրեց, ու զանոնք անոր
կնիքովը կնքեց, և այն նամակները
Նաբովթին քաղաքակից ծերերուն
9 ու ազնուականներուն խրկեց։ Ու
նամակներուն մէջը այսպէս գրեր էր.
Ծոմապահութիւն քարոզեցէք, ու
Նաբովթը ժողովուրդին գլուխը
10 նստեցուցէք. Եւ անոր դիմացը
երկու անօրէն մարդիկներ նստեցու-
ցէք, որոնք անոր համար վկայու-
թիւն տան ու ըսեն թէ, Դուն Աս-
տուծոյ ու թագաւորին դէմ հայ-
հոյութիւն ըրիր. ու զանիկայ հա-
նեցէք ու քարկոծեցէք որ մեռ-
նի։

11 Եւ անոր քաղաքակիցները՝ անոր
քաղաքին մէջը բնակող ծերերը ու
ազնուականները Յեզաբէլին իրենց
առաքածին պէս ըրին, ինչպէս որ
անոր խրկած նամակներուն մէջը
12 գրուած էր։ Ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին, և Նաբովթը
ժողովուրդին գլուխը նստեցուցին։
13 Ու երկու անօրէն մարդիկներ գացին
անոր դիմացը նստան. և այն անօ-
րէն մարդիկները ժողովուրդին առ-
ջևը Նաբովթին համար վկայու-
թիւն տուին ու ըսին թէ, Նա-
բովթ Աստուծոյ ու թագաւորին դէմ
հայհոյութիւն ըրաւ. ուստի զանի-
կայ քաղաքէն դուրս հանեցին, և
քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։
14 Ու Յեզաբէլին լուր խրկեցին՝ ըսե-
լով, Նաբովթ քարկոծուեցաւ
ու մեռաւ։
15 Ու երբոր Յեզաբէլ Նաբովթին
քարկոծուիլը ու մեռնիլը լսեց,
Յեզաբէլ Աքաաբին ըսաւ, Ելի՛ր
ժառանգէ Յեզրայէլացի Նաբով-
թին այգին, որն որ ինծի քեզի
ստակով տալ չուզեց. քանզի Նա-
բովթ ողջ չէ, հապա մեռաւ։
Ու երբոր Աքաաբ Նաբովթին 16
մեռնիլը լսեց, Աքաաբ ելաւ
որ Յեզրայէլացի Նաբովթին այ-
գին իջնէ, ու զանիկայ ժառանգէ։
Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Ե- 17
ղիային եղաւ՝ ըսելով, Ելի՛ր, Սա- 18
մարիա բնակող Իսրայէլի Աքաաբ
թագաւորը դիմաւորելու իջիր.
ահա անիկայ Նաբովթին այգիին
մէջն է, ուր որ իջեր է զանիկայ
ժառանգելու համար. Ու անոր խօ- 19
սիս ու ըսես, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Սպանեցիր ու կը ժառանգե՞ս ալ.
ու նորէն անոր ըսես, Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Ան տեղը՝ որ շուները Նա-
բովթին արիւնը լափեցին, հոն
շուները քու արիւնդ ալ պիտի լա-
փեն։ Եւ Աքաաբ Եղիային ը- 20
սաւ, Ա՛լ զիս թշնամիս, գտա՞ր.
ու անիկայ ըսաւ, Գտայ.
որովհետև դուն քեզ ծախեցիր
Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելու
համար. Ահա ես քու վրադ չարիք 21
պիտի բերեմ, ու քեզ հալածելով
պիտի ջնջեմ, և Աքաաբէն [illegible]
երիկ մարդիկները ու Իսրայէլի մէջ
գոցուածը ու ձգուածը պիտի կոր-
սնցընեմ. Եւ քու տունդ Նա- 22
բատի որդւոյն Յերոբովամին տա-
նը պէս, ու Աքիայի որդւոյն Բաա-
սային տանը պէս պիտի ընեմ. ո-
րովհետև զիս բարկացուցիր, ու
Իսրայէլին մեղք գործել տուիր։
Եւ Տէրը Յեզաբէլին համար ալ 23
խօսեցաւ ու ըսաւ, Յեզաբէլը
Յեզրայէլի պարսպին քովը շուները
պիտի ուտեն։ Աքաաբէն՝ քաղաքի 24
մէջ մեռնողը շուները պիտի ուտեն,
ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի
թռչունները պիտի ուտեն։
Բայց Աքաաբին պէս բնաւ նմա- 25
նը եղած չէր, որ զինքը ծա-
խէ Տէրոջը առջևը չարութիւն ընե-
լու համար, որն որ անոր կինը
Յեզաբէլ գլխէ հանեց։ Ու անի- 26

կայ կուռքերուն ետևէն երթալով
շատ գարշելի եղաւ, ու բոլոր Ա-
մօրհացւոց ըրածները ըրաւ, որոնք
Տէրը՝ Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
վռնտեց։
27 Եւ Աքաաբ այս խօսքերը լսածին
պէս՝ իր հանդերձները պատռեց, ու
մարմնոյն վրայէն քուրձ հագաւ, ու
ծոմ պահեց. և քուրձով կը պառ-
28 կէր, ու կամաց կը քալէր։ Եւ
Տէրոջը խօսքը Թեզբացի Եղիային
եղաւ՝ ըսելով, Կը տեսնե՞ս որ Ա-
քաաբ իմ առջևս խոնարհութիւն
կ՚ընէ. անոր իմ առջևս խոնար-
հութիւն ընելուն համար՝ անոր օրե-
րուն մէջ այն չարիքը պիտի չբերեմ.
անոր որդւոյն օրերը այն չարիքը ա-
նոր տանը վրայ պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ երեք տարի անցաւ, որ Ասորի-
ներուն ու Իսրայէլին մէջը պատե-
2 րազմ չեղաւ։ Ու երրորդ տարին
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը
3 Իսրայէլի թագաւորին իջաւ։ Եւ
Իսրայէլի թագաւորը իր ծառանե-
րուն ըսաւ, Գիտէ՞ք որ Ռամովթ
Գաղաադ մերն է, ու մենք զանի-
կայ Ասորւոց թագաւորին ձեռքէն
4 առնելու հոգ չենք տանիր։ Եւ
Յովսափատին ըսաւ, Ինծի հետ
Ռամովթ Գաղաադ պատերազմե-
լու կ՚երթա՞ս։ Ու Յովսափատ
Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Ես
քեզի պէս եմ. իմ ժողովուրդս՝
քու ժողովուրդիդ պէս, ու իմ
ձիերս քու ձիերուդ պէս են։
5 Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թա-
գաւորին ըսաւ, Հիմա Տէրոջը
6 խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի թա-
գաւորը մարգարէները ժողվեց, որոնք
չորս հարիւրի չափ մարդիկ էին, ու
անոնց ըսաւ, Ռամովթ Գաղաադի
վրայ պատերազմելու երթա՞մ, թէ
ես կենամ. ու անոնք ըսին, Գնա՛,
վասն զի Տէրը զանիկայ թագաւորին
7 ձեռքը պիտի տայ։ Եւ Յովսա-
փատ ըսաւ, Աս տեղը Տէրոջը ու-
րիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ, որ անոր
հարցընենք։ Ու Իսրայէլի թագա-
ւորը Յովսափատին ըսաւ, Կայ
մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն
միջնորդովը կրնանք Տէրոջը հարցընել,
բայց ես զանիկայ կ՚ատեմ. քանզի
ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն
չըներ, հապա գէշ. անիկայ Յեմղայի
որդին Միքիան է։ Եւ Յովսա- 8
փատ ըսաւ, Թագաւորը այդպէս
չզրուցէ։
Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքի- 9
նի մը կանչեց ու ըսաւ, Յեմղայի
որդին Միքիան շուտով հոս բեր։
Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յու- 10
դայի Յովսափատ թագաւորը Սա-
մարիայի դրանը առջևի հրապարա-
կին մէջ՝ ամեն մէկը թագաւորական զգ-
եստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ
նստեր էր. ու բոլոր մարգարէները
անոնց առջևը մարգարէութիւն կ՚ը-
նէին։ Եւ Քանանայի որդին Սե- 11
դեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ
շինեց, ու ըսաւ, Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Ասորիները ասոնցմով պիտի
զարնես, մինչև որ զանոնք բնաջինջ
ընես։ Բոլոր մարգարէներն ալ 12
այնպէս կը մարգարէանային ու կ՚ը-
սէին, Ռամովթ Գաղաադ ելի՛ր,
ու յաջողութիւն պիտի ունենաս,
և Տէրը զանիկայ թագաւորին ձեռքը
պիտի տայ։
Ու Միքիան կանչելու գացող 13
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով, Ա-
հա ամէն մարգարէները մէկ բերնով
թագաւորին համար բարութիւն
խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ
անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ, ու
բարութիւն խօսէ։ Իսկ Միքիա 14
ըսաւ, Տէրը կենդանի է որ Տէրը
ինծի ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօ-
սիմ։
Ու երբոր անիկայ թագաւորին 15
եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ,
Միքիա, Ռամովթ Գաղաադ
պատերազմելու երթա՞նք, թէ ետ
կենանք։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր,
Ելի՛ր, ու յաջողութիւն պիտի ու-
նենաս, ու Տէրը զանիկայ թագա-
ւորին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ թա- 16
գաւորը անոր ըսաւ, Մինչև քանի՞
անգամ երդմնեցընեմ քեզ, որ Տէ-
րոջը անունովը ճշմարիտը միայն խօ-
սիս ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ, 17

Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չունեցող
ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցը-
րուած տեսայ. և Տէրը ըսաւ, Ա-
սոնք տէր չունին. ամէն մարդ խա-
ղաղութեամբ թող իր տունը դառ-
18 նայ: Եւ Իսրայէլի թագաւորը
Յովսափատին ըսաւ, Քեզի չըսի՞
որ անիկայ ինծի համար աղէկ մար-
գարէութիւն չըներ, հապա գէշ:
19 Ու Միքիա ըսաւ, Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ. Տէրը իր աթո-
ռին վրայ նստած տեսայ, ու եր-
կնքի բոլոր զօրքերը անոր բոլոր-
տիքը՝ աջ կողմը ու ձախ կողմը կայ-
20 ներ էին. Եւ Տէրը ըսաւ, Աքաա-
բը ո՞վ կրնայ խաբել, որ Ռամովթ
Գաղաադ ելլէ ու իյնայ. ու մէ-
կը այսպէս՝ ու միւսը այնպէս ը-
21 սաւ: Ու մէկ ոգի մը ելաւ, և Տէրոջը
առջևը կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ես զա-
22 նիկայ ես կը խաբեմ: Ու Տէրը
անոր ըսաւ, Ի՞նչ միջոցով: Եւ
անիկայ ըսաւ, Կ'ելլեմ, ու անոր
բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ
ոգի կըլլամ. ու Տէրը անոր ըսաւ,
Դուն զինքը խաբես, ու զինքը յաղ-
23 թես. ելիր ու այնպէս ըրէ: Եւ
հիմա ահա Տէրը աս քու բոլոր մար-
գարէներուդ բերանը՝ սուտ ոգի դը-
րեր է, բայց Տէրը քեզի համար
չարիք խօսեցաւ:
24 Ան ատենը Քանանայի որդին
Սեդեկիա մօտեցաւ, ու Միքիային
ծնօտին զարկաւ ու ըսաւ, Տէրո-
ջը Հոգին ի՞նչ ճամբով ինծմէ ելաւ՝
25 քեզի հետ խօսելու համար: Եւ
Միքիա ըսաւ, Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու հա-
մար սենեակէ սենեակ մտնես:
26 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ,
Միքիան առ, ու զանիկայ Ամոն քա-
ղաքապետին և թագաւորին որդւոյն
27 Յովասին տար, Ու ըսէ,
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ասի-
կայ բանտը դրէք, ու մինչև որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ, զանի-
կայ նեղութեան հացով ու նեղու-
28 թեան ջրով կերակրեցէք: Եւ
Միքիա ըսաւ, Թէ որ դուն խա-
ղաղութեամբ դառնաս, Տէրը ինծ-
մով խօսած չըլլայ. ու ըսաւ, Ո՛վ
ժողովուրդներ՝ ամէնքդ լսեցէք:
Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յու- 29
դայի Յովսափատ թագաւորը Ռա-
մովթ Գաղաադ ելան: Ու Իս- 30
րայէլի թագաւորը Յովսափատին
ըսաւ, Կերպարանքս պիտի փոխեմ,
ու այնպէս պատերազմի պիտի մըտ-
նեմ. բայց դուն քու հագուստդ
հագիր. և Իսրայէլի թագաւորը
իր կերպարանքը փոխեց, ու պա-
տերազմին մէջը մտաւ: Եւ Ա- 31
սորւոց թագաւորը իր երեսուներկու
հրամանատարներուն պատուիրեց ու ը-
սաւ, Պզտիկի կամ մեծի հետ մի
պատերազմիք, բայց միայն Իսրա-
յէլի թագաւորին հետ: Ու երբոր 32
հրամանատարները Յովսափատը տե-
սան, Իսրայէլի թագաւորը անիկայ
է ըսելով, անոր վրայ պատերազ-
մելու գացին. և Յովսափատ աղա-
ղակեց: Ու երբոր հրամանատարները 33
տեսան որ անիկայ Իսրայէլի թագա-
ւորը չէ, անկէ ետ դարձան: Եւ մար- 34
դուն մէկը առանց դիտելու իր աղե-
ղը քաշեց, ու Իսրայէլի թագաւորը
զրահին օղակներուն մէջէն զարկաւ.
ան ատենը անիկայ իր կառավարին
ըսաւ, Ձեռքդ դարձուր, ու զիս
բանակէն հանէ. քանզի վիրաւո-
րուեցայ: Եւ ան օրը պատերազմը 35
սաստկացաւ, ու թագաւորը Ա-
սորւոց դիմացը իր կառքին մէջ
կեցաւ, և իրիկուան դէմ մեռաւ.
ու վէրքին արիւնը կառքին մէջ
վազեց: Ու երբոր արևը կը մտ- 36
նէր, բանակին մէջ մունետիկ պը-
ռացաւ ու ըսաւ, Ամէն մարդ իր
քաղաքը ու ամէն մարդ իր երկիրը
դառնայ: Եւ թագաւորը մեռաւ, 37
ու Սամարիա բերուեցաւ. ու թա-
գաւորը Սամարիայի մէջ թաղեցին:
Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին 38
քովը լուացին, ու շուները անոր
արիւնը լափեցին. անոր զէնքերն ալ
հոն լուացին Տէրոջը ըսած խօսքին
համեմատ:
Եւ Աքաաբին մնացորդ պատ- 39
մութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը,
և փղոսկրով շինած տունը ու բո-
լոր շինած քաղաքները՝ ահա Իսրա-
յէլի թագաւորներուն յիշատակաց

40 գրքին մէջ գրուած են: Եւ Ա-
քաաբ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
ու անոր տեղը անոր որդին Ոքո-
զիա թագաւոր եղաւ:
41 Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւո-
րին չորրորդ տարին Յուդայի վրայ
Ասայի որդին Յովսափատ թագա-
42 ւոր եղաւ: Յովսափատ երեսուն-
ուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թա-
գաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ
քսանուհինգ տարի թագաւորու-
թիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը
Ազուբա էր, — Սաղէի աղջիկն
43 էր: Ու անիկայ իր հօրը Ասային
բոլոր ճամբուն մէջ քալեց, անկէ
չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը առջևը
44 ուղղութիւն ըրաւ: Բայց բարձր
տեղուանքը չվերցան. ու ժողովուր-
դը տակաւին բարձր տեղերու վրայ
զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ
45 կը ծխէր: Եւ Յովսափատ Իս-
րայէլի թագաւորին հետ խաղաղու-
թիւն ըրաւ:
46 Եւ Յովսափատին մնացորդ պատ-
մութիւնը և անոր ըրած քաջու-
թիւնը ու պատերազմները՝ ահա
Յուդայի թագաւորներուն յիշա-
տակաց գրքին մէջ գրուած են:
47 Եւ անիկայ իր հօրը Ասային ժամա-
նակէն մնացած՝ Սոդոմական մեղք
գործողները երկրէն բնաջինջ ըրաւ:
Ան ատենը Եդովմի մէջ թագա- 48
ւոր չկար, մէկ փոխարքայ մը կար:
Ու Յովսափատ Թարսիսի նա- 49
ւեր շինեց, որ Ոփիր երթան ոսկիի
համար, բայց չգացին. քանզի նա-
ւերը Գասիոնգաբերի մէջ կոտր
կոտր եղան: Ան ատենը Աքաաբի 50
որդին Ոքոզիա Յովսափատին ը-
սաւ, Իմ ծառաներս քու ծառա-
ներուդ հետ նաւերով երթան.
բայց Յովսափատ չհաւանեցաւ: Եւ 51
Յովսափատ իր հայրերուն հետ քը-
նացաւ, ու իր հայրերուն հետ իր հօ-
րը Դաւիթին քաղաքին մէջ թա-
ղուեցաւ. և անոր տեղը անոր որ-
դին Յովրամ թագաւոր եղաւ:
Յուդայի Յովսափատ թագաւո- 52
րին տասնուեօթներորդ տարին Իս-
րայէլի վրայ Աքաաբի որդին Ոքո-
զիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի
մէջ, ու Իսրայէլի վրայ երկու տա-
րի թագաւորութիւն ըրաւ: Եւ 53
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ,
ու իր հօրը ճամբան և իր մօրը
ճամբան ու Իսրայէլին մեղանչել
տուող Նաբատեան Յերոբովամին
ճամբան բռնեց: Ու Բահաղին ծա- 54
ռայութիւն ըրաւ ու անոր երկր-
պագութիւն ըրաւ, և իր հօրը բո-
լոր ըրածին պէս ըրաւ՝ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը բարկացուց:

ՉՈՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Կամ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Աքաաբին մեռնելէն ետքը
Մովաբ Իսրայէլին դէմ ապըս-
տամբեցաւ:
2 Ու Ոքոզիա՝ Սամարիայի մէջ իր
վերնատանը վանդակապատէն վար
ինկաւ ու հիւանդացաւ. ու պատ-
գամաւորներ խրկեց՝ անոնց ըսելով.
Գացէք Ակկարոնի Բահաղ Ճանճիկ
աստուածոյն հարցուցէք, թէ արդեօք
աս հիւանդութենէս պիտի առող-
ջանա՞մ: Եւ Տէրոջը հրեշտակը 3
Թեսբացի Եղիային ըսաւ. Ելիր,
Սամարիայի թագաւորին պատգա-
մաւորները դիմաւորելու գնա, ու
անոնց ըսէ, Միթէ Իսրայէլի մէջ
Աստուած չկա՞յ, որ դուք Ակկարոնի
Բահաղ Ճանճիկ աստուածոյն հար-
ցնելու կ'երթաք. Անոր համար 4

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն ելած
անկողինէդ վար պիտի չիջնես, հապա
անշուշտ պիտի մեռնիս. ու
Եղիա գնաց։
5 Ու պատգամաւորները անոր
դարձան. ու Ոքոզիա անոնց ըսաւ,
6 Ինչո՞ւ համար ետ դարձաք։ Ու
անոր ըսին, Մեր դիմացը մարդ
մը ելաւ, ու մեզի ըսաւ, Գացէք
ձեզ ղրկող թագաւորին դարձէք,
ու անոր ըսէք, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած
չկա՞յ, որ Ակկարոնի Բաաղզեբուղ
աստուծոյն հարցնելու կը
ղրկես. անոր համար դուն ելած
անկողինէդ վար պիտի չիջնես, հապա
7 անշուշտ պիտի մեռնիս։ Ու
անիկայ ըսաւ անոնց, Ձեզ դիմաւորող
ու աս խօսքերը ձեզի զրուցող
8 մարդը ի՞նչպէս մարդ էր։ Ու
անոր ըսին, Անիկայ մազոտ մարդ
մըն էր, ու մէջքը մաշկեղէն գօտի
մը կապեր էր։ Ու Ոքոզիա
ըսաւ, Անիկայ Թեզպացի Եղիան
է։
9 Ու անոր՝ յիսուն հոգիով մէկ
յիսնապետ մը ղրկեց, և անիկայ
Եղիային քովը ելաւ. ու Եղիա լերանը
գլուխը նստած էր. և յիսնապետը
անոր ըսաւ, Աստուծոյ
մարդ, թագաւորը կ'ըսէ որ վար
10 իջնես։ Ու Եղիա պատասխան
տուաւ ու յիսնապետին ըսաւ,
Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ,
երկինքէն կրակ թող իջնէ, և քեզ
ու քու յիսուն հոգիդ ուտէ։ Ու
երկինքէն կրակ իջաւ, և զանիկայ ու
անոր յիսուն հոգիները կերաւ։
11 Ու անոր՝ նորէն յիսուն հոգիով
մէկ ուրիշ յիսնապետ մը ղրկեց.
ու անիկայ խօսեցաւ ու անոր ըսաւ,
Աստուծոյ մարդ, թագաւորը այսպէս
կ'ըսէ. Շուտով վար իջիր։
12 Ու Եղիա պատասխան տուաւ ու
անոնց ըսաւ, Թէ որ ես Աստուծոյ
մարդն եմ, երկինքէն կրակ թող
իջնէ, և քեզ ու քու յիսուն հոգիդ
ուտէ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ
կրակը իջաւ, և զանիկայ ու անոր
յիսուն հոգիները կերաւ։
13 Ու նորէն յիսուն հոգիով մէկ

երրորդ յիսնապետ մը ղրկեց. ու
ան երրորդ յիսնապետը վեր ելաւ,
ու գնաց Եղիային առջեւը ծունկ
կրկնեց, և անոր աղաչեց ու ըսաւ,
Աստուծոյ մարդ, թող իմ հոգիս
ու աս յիսուն ծառաներուդ հոգիները
քու աչքերուդ առջեւը պատուական
սեպուին. Ահա երկինքէն 14
կրակ իջաւ, ու ան առջի երկու
յիսնապետները և անոնց յիսուն
հոգիները կերաւ. բայց հիմա իմ
հոգիս քու աչքիդ առջեւը թող
պատուական սեպուի։
Ու Տէրոջը հրեշտակը Եղիային 15
ըսաւ, Անոր հետ իջիր, անոր երեսէն
մի՛ վախնար. ու Եղիա ելաւ
անոր հետ թագաւորին իջաւ։ Ու 16
անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Որովհետեւ Ակկարոնի Բաաղզեբուղ
աստուծոյն հարցնելու համար
պատգամաւորներ ղրկեցիր, իբր
թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ,
որ անոր բան հարցնէիր, անոր համար
աս քու ելած անկողինէդ վար
պիտի չիջնես, հապա անշուշտ պիտի
մեռնիս։
Ու անիկայ մեռաւ, Տէրոջը խօսքին 17
համեմատ՝ որն որ Եղիան խօսեր
էր. և որովհետեւ անիկայ որդի
չունէր, անոր տեղը Յովրամ թագաւոր
եղաւ, Յուդայի Յովսափատեան
Յովրամ թագաւորին երկրորդ
տարին։ Ու Ոքոզիային ըրած 18
գործքերուն մնացորդ պատմութիւնը
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջ
գրուած է։

ԳԼ. Բ

Ու երբոր Տէրը Եղիան մրրիկով 1
երկինք պիտի վերցընէր, Եղիա
ու Եղիսէ Գաղգաղայէն գացին։
Ու Եղիա ըսաւ Եղիսէին, Դուն 2
հոս նստէ, քանզի Տէրը զիս Բեթէլ
ղրկեց։ Ու Եղիսէ ըսաւ,
Տէրը կենդանի է, ու քու անձդ
կենդանի է, որ ես քեզ չեմ թողուր.
ու Բեթէլ իջան։ Ու Բեթէլի 3
մէջ գտնուող մարգարէից որդիքը
Եղիսէին ելան, ու անոր ըսին,
Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու

տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ։ Ու
անիկայ ըսաւ, Ես ալ գիտեմ,
4 լռե՛ցէք։ Ու Եղիա անոր ըսաւ,
Եղիսէ, դուն հոս նստէ,
քանզի Տէրը զիս Երիքով ղրկեց։
Ու անիկայ ըսաւ, Տէրը կենդանի
է, ու քու անձդ կենդանի է, որ ես
քեզ չեմ թողուր. ու Երիքով
5 գացին։ Ու Երիքովի մէջ գտնուող
մարգարէից որդիքը Եղիսէին
մօտեցան, ու անոր ըսին, Գիտե՞ս
որ այսօր Տէրը քու տէրդ քու գլխէդ
պիտի առնէ։ Ու անիկայ ըսաւ,
Ես ալ գիտեմ, լռե՛ցէք։
6 Ու Եղիա անոր ըսաւ,
Դուն հոս նստէ, քանզի Տէրը զիս
Յորդանան ղրկեց։ Ու անիկայ
ըսաւ, Տէրը կենդանի է, ու քու
անձդ կենդանի է, որ ես քեզ չեմ
թողուր. ու երկուքնին գացին։
7 Ու մարգարէից որդիներէն յիսուն
մարդ գացին դիմացը՝ հեռուանց
կայնեցան. ու անոնք երկուքը Յորդանանու
8 քովը կայնեցան։ Ու Եղիա
իր վերարկուն առաւ ծալեց,
և ջուրերուն զարկաւ, ու մէկ կողմը
ու միւս կողմը բաժնուեցան, ու
երկուքնին ցամաքով անցան։
9 Ու երբոր անոնք անցան, Եղիա
ըսաւ Եղիսէին, Խնդրէ ինչ ընեմ
քեզի, քանի որ քեզմէ վերցուած
չեմ։ Ու Եղիսէ ըսաւ, Քու
ոգիիդ կրկնապատիկը ունենամ։
10 Ու անիկայ ըսաւ, Դժուար բան
խնդրեցիր. բայց թէ որ քեզմէ
վերցուելու ատենս զիս տեսնես,
քեզի այնպէս ըլլայ, ապա թէ ոչ՝
չըլլայ։
11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային,
ահա հրեղէն կառք մը և
հրեղէն ձիեր երեւցան, ու զանոնք
իրարմէ զատեցին. ու Եղիա մրրիկով
12 երկինքը ելաւ։ Ու Եղիսէ կը
տեսնէր, ու աղաղակեց, Հա՛յր
իմ, հա՛յր իմ, Իսրայէլի կառքը
ու անոր ձիաւորները. ու ալ չտեսաւ
զանիկայ. և իր հանդերձները
բռնեց, ու զանոնք երկու կտորի
13 պատռեց։ Ու Եղիային վրայէն ինկած
վերարկուն վերցուց, և դարձաւ
Յորդանանու եզերքը կայնեցաւ։

Ու Եղիային վրայէն ինկած 14
վերարկուն առաւ, ջուրերուն զարկաւ,
և ըսաւ, Եղիային Տէր Աստուածը
ո՞ւր է հիմա. ու երբոր
ջուրերուն զարկաւ, մէկ կողմը ու
միւս կողմը բաժնուեցան, ու Եղիսէ
անցաւ։
Ու Երիքովի մարգարէից որդիքը 15
զանիկայ դիմացէն տեսնելով՝ ըսին,
Եղիային ոգին Եղիսէին վրայ հանգչեցաւ.
և զանիկայ դիմաւորելու
գացին, ու գետնէն անոր խոնարհութիւն
ըրին. Ու անոր ըսին, 16
Ահա քու ծառաներուդ հետ յիսուն
զօրաւոր մարդիկներ կան, թող
երթան՝ ու քու տէրդ փնտռեն.
կարելի է որ Տէրոջը Հոգին զանիկայ
վերցուց, ու մէկ լեռան մը վըրայ,
կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց.
ու անիկայ ըսաւ, Մի՛ ղրկէք։
Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկայ, 17
մինչեւ որ ամչցաւ, ու ըսաւ,
Ղրկեցէք։ Ու յիսուն մարդ
ղրկեցին, որոնք երեք օր փնտռեցին,
բայց զանիկայ չգտան. Ու 18
անոր դարձան. և անիկայ Երիքով
կը նստէր. ու անոնց ըսաւ, Ես
ձեզի չըսի՞ որ մի՛ երթաք։
Ու քաղաքին մարդիկները Եղիսէին 19
ըսին, Ահա քաղաքիս բնակութիւնը
աղէկ է, ինչպէս որ մեր
տէրը կը տեսնէ, բայց ջուրերը
գէշ՝ ու երկիրը անպտուղ է։ Ու 20
անիկայ ըսաւ, Ինծի մէկ նոր կժուճ
մը բերէք, ու մէջը աղ դրէք. ու
անոր բերին։ Ու անիկայ ջուրերուն 21
աղբիւրը ելաւ, ու հոն աղ
նետեց, ու ըսաւ, Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Աս ջուրերը բժշկեցի, մէյմըն
ալ ասկէ մահ ու անպտղութիւն
չըլլայ։ Ու ան ջուրերը 22
բժշկուեցան մինչեւ աս օրս, Եղիսէին
ըսած խօսքին համեմատ։
Ու անկէ Բեթէլ ելաւ. ու երբոր 23
ճամբայէն վեր կ'ելլէր, քաղաքէն
պզտիկ տղաքներ ելան, և զանիկայ
ծաղր կ'ընէին ու կ'ըսէին, Ելի՛ր
կնտակ, ելի՛ր կնտակ։ Ու ետին 24
դարձաւ ու զանոնք տեսաւ, և Տէրոջը
անունովը զանոնք անիծեց.
Ու անտառէն երկու մատակ արջ ե-

ելան, ու անոնցմէ քառասուներկու տղայ պատառեցին։ 25 Եւ անկէ Կարմեղոս լեռը գնաց, ու անկէ Սամարիա դարձաւ։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Աքաաբի որդին Յովրամ Յուդայի Յովսափատ թագաւորին տասնըութերորդ տարին Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու տասներկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ։ 2 Եւ անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, բայց ոչ իր հօրը ու իր մօրը պէս, քանզի անիկայ իր հօրը շինած Բահաղի կուռքը կործանեց։ 3 Բայց Իսրայէլը մեղանչեցնող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերուն յարեցաւ, ու անոնցմէ չզատուեցաւ։

4 Եւ Մովաբի Մեսա թագաւորը հօտերու տէր ըլլալով, Իսրայէլի թագաւորին հարիւր հազար գառն, ու հարիւր հազար գեղմնաւոր խոյ կու տար։ 5 Բայց Աքաաբին մեռնելէն ետքը Մովաբի թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին դէմ ապստամբեցաւ։ 6 Եւ այն օրը Յովրամ թագաւորը Սամարիայէն ելաւ, ու բոլոր Իսրայէլը համրեց, 7 Ու գնաց, և Յուդայի Յովսափատ թագաւորին լուր ղրկեց՝ ըսելով, Մովաբի թագաւորը ինծի դէմ ապստամբեցաւ. ինծի հետ Մովաբի վրայ պատերազմելու կու գա՞ս։ Ու անիկայ ըսաւ, Կու գամ. ես քեզի պէս եմ, իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս, ու ձիերս քու ձիերուդ պէս են։ 8 Եւ անիկայ ըսաւ, Ո՞ր ճամբայէն երթանք։ Ան ալ ըսաւ, Եդովմի անապատին ճամբայէն։ 9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը Յուդայի թագաւորը ու Եդովմի թագաւորը գացին, ու եօթը օրուան ճամբայ պտըտեցան. և անոնց հետ եղող բանակին ու անասուններուն համար ջուր չկար։

10 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ, Ափսո՜ս, Տէրը այս երեք թագաւորները Մովաբին ձեռքը տալու կանչեր է։ 11 Եւ Յովսափատ ըսաւ, Հոս տեղս Տէրոջը մարգարէ մը չկա՞յ, որ անոր միջոցաւ Տէրոջը հարցնենք։ Ու Իսրայէլի թագաւորին ծառաներէն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Եղիայի ձեռքերուն ջուր լեցնող Սափատեան Եղիսէն հոս է։ 12 Եւ Յովսափատ ըսաւ, Անոր քովը Տէրոջը խօսքը կայ. ու Իսրայէլի թագաւորը և Յովսափատ ու Եդովմի թագաւորը անոր իջան։ 13 Ու Եղիսէ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս. գնա քու հօրդ մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն գնա։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը անոր ըսաւ, Չէ. վասն զի Տէրը այս երեք թագաւորը Մովաբին ձեռքը մատնելու կանչեր է։ 14 Ու Եղիսէն ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի է որ, եթէ Յուդայի Յովսափատ թագաւորին վրայ համարում չունենայի, ընաւ քու երեսդ պիտի չնայէի, ու քեզ պիտի չտեսնէի։ 15 Եւ հիմա ինծի մէկ նուագածու մը բերէք. ու երբոր նուագածուն նուագարանը կը զարնէր, անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ. 16 Ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Այս հեղեղատը փոս փոս ըրէք. 17 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Հով պիտի չտեսնէք, ու անձրեւ պիտի չտեսնէք. բայց այս հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի, և պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը ու ձեր անասունները։ 18 Ասիկայ ալ Տէրոջը առջեւը պզտիկ բան մը ըլլալով, Մովաբն ալ ձեր ձեռքը պիտի մատնէ. 19 Եւ ամէն պարսպաւոր քաղաքը ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք, և ամէն աղէկ ծառերը կտրէք, ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք, ու ամէն ընտիր արտերը քարերով աւրէք։ 20 Եւ առաւօտուն զոհը մատուցուած ատենը, ահա Եդովմի ճամբայէն ջուրեր կու գային, ու երկիրը ջրով լեցուեցաւ։

21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք լսեցին որ թագաւորները ելեր են իրենց հետ պատերազմելու, ամէն զէնք կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողվուեցան, ու սահմանագլուխը կայնեցան։ 22 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան, ու արեւուն ճառագայթները ջուրերուն վրայ զարկած ըլլալով, Մովաբացիք դիմացէն ան ջուրերը արիւնի պէս կարմիր տեսան, 23 Ու ըսին, Ասիկայ արիւն է. անտարակոյս թագաւորները իրարու հետ կռուեր են, ու մէկզմէկ զարկեր են. հիմա ո՛վ Մովաբացիք, աւարը ժողվեցէք։ 24 Եւ երթալով անոնք Իսրայէլի բանակը գացին, ու Իսրայէլացիք ելան Մովաբացիները զարկին, որոնք անոնց երեսէն փախան. ու Իսրայէլացիք Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց երկիրը մտան. 25 Եւ քաղաքները կործանեցին, ու ամէն ընտիր արտերու մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց, ու զանոնք լեցուցին, և ամէն ջուրի աղբիւրները գոցեցին, ու ամէն աղէկ ծառերը կտրեցին. այնպէս որ միայն Կիրհարեսեթին քարերը թողուցին. ու պարսաւորները զանիկայ պաշարեցին ու զարկին։ 26 Եւ Մովաբի թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ, իր հետը եօթը հարիւր սուսերամերկ զօրք առաւ, որ մինչեւ Եդովմի թագաւորը՝ ճեղքելով անցնին. բայց չկրցան։ 27 Ուստի առաւ իր անդրանիկ որդին՝ որ իր տեղը պիտի թագաւորէր, ու զանիկայ պարսպին վրայ ողջակէզ ըրաւ. և Իսրայէլացւոց դէմ մեծ բարկութիւն եղաւ. ու անոր վրայէն ետ քաշուեցան, ու իրենց երկիրը դարձան։

ԳԼ. Դ

1 Ու մարգարէից որդւոցը կիներէն մէկ կին մը Եղիսէին աղաղակելով ըսաւ, Քու ծառադ էրիկս մեռաւ. ու դուն քու ծառայիդ աստուածավախ ըլլալը գիտես. և պարտատէրը եկաւ որ իմ երկու որդիներս իրեն ծառայ առնէ։ 2 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Քեզի ի՞նչ ընեմ. ըսէ ինծի, տունդ ի՞նչ ունիս։ Եւ անիկայ ըսաւ, Քու աղախինդ տանը մէջ աման մը իւղէն 'ի զատ ուրիշ բան մը չունի։ 3 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Գնա՛ դուրսէն քու բոլոր դրացիներէդ քեզի պարապ ամաններ ուզէ, ու քիչ մի՛ ուզեր. 4 Եւ տուն մտիր՝ քու վրայէդ ու քու որդւոցդ վրայէն դուռը գոցէ, և այն իւղը այն բոլոր ամաններուն մէջ պարպէ, ու լեցուածը վերցո՛ւր։ 5 Եւ անիկայ անոր քովէն գնաց, ու իր վրայէն ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գոցեց. անոնք անոր կը մատուցանէին, ու անիկայ կը լեցնէր։ 6 Ու երբոր այն ամանները լեցուեցան, իր որդւոյն ըսաւ, Ինծի ուրիշ աման մատուցէ. ու անիկայ ըսաւ անոր, Ուրիշ աման չկայ. ան ատենը իւղը կայնեցաւ։ 7 Եւ եկաւ գնաց Աստուծոյ մարդուն պատմեց. ու անիկայ ըսաւ, Գնա՛ իւղը ծախէ ու պարտքդ վճարէ, և աւելցածովը դուն ու քու որդիքդ ապրեցէք։

8 Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ Սունամէն կ՚անցնէր, հոն մէկ երեւելի կին մը կար, որ զանիկայ հաց ուտելու ստիպեց. ու ետքը քանի որ անկէ կ՚անցնէր, հաց ուտելու համար հոն կ՚իջնէր։ 9 Եւ այն կինը իր էրկանը ըսաւ, Ահա գիտեմ որ ասիկայ Աստուծոյ մէկ սուրբ մարդն է, որ միշտ մեր քովէն կ՚անցնի. 10 Անոր մէկ պզտիկ վերնատուն մը շինենք պատին վրայ, ու հոն անոր համար անկողին, սեղան, աթոռ ու աշտանակ դնենք, որ երբոր մեզի գայ՝ հոն իջնէ։ 11 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անիկայ հոն եկաւ, ու վերնատունը մտաւ ու հոն պառկեցաւ. 12 Եւ իր ծառային Գէեզիին ըսաւ, Սունամացի կինը կանչէ. ու զանիկայ կանչեց. և անոր առջեւը կայնեցաւ։ 13 Ու անիկայ իր ծառային ըսաւ, Անոր ըսէ, ահա դուն մեզի համար այս բոլոր աշխատանքը քաշեցիր, քեզի ի՞նչ ընեմ. թագաւորին կամ զօրագլուխին բանի մը ունի՞ս. և անիկայ ըսաւ, Ես իմ ժողովուրդիս մէջը կը բնակիմ։ 14 Ու Եղիսէ ըսաւ, Անոր ի՞նչ ընելու է. ու Գէեզի ըսաւ, Ի-

բայցնէ անիկայ զաւակ չունի , ու
15 անոր էրիկը ծերացեր է ։ Ու Եղիսէ
ըսաւ , Զանիկայ կանչէ ․ և
զանիկայ կանչեց ․ ու դրանը մէջ
16 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ ,
Գալ տարի աս ատենս գիրկդ որդի
մը պիտի ունենաս ։ Ու անիկայ
ըսաւ , Ոչ , ով տէր իմ՝ մարդ
Աստուծոյ , քու աղախնիդ սուտ
17 մի՛ խօսիր ։ Ու կնիկը յղացաւ ,
ու հետեւեալ տարին նոյն ատենը
որդի մը ծնաւ , ինչպէս որ Եղիսէ
անոր ըսեր էր ։

18 Ու տղան մեծցաւ , ու մէկ օր մը
իր հօրը գնաց հնձողներուն քովը ։
19 Ու իր հօրը ըսաւ , Գլուխս՝ գլուխս ․ ան ալ մանչուն ըսաւ ,
20 Ասիկայ իր մօրը տար ։ Ու զանիկայ վերցուց , ու անոր մօրը տարաւ ․
և անիկայ մինչև կէս օր անոր ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մեռաւ ։
21 Ու կնիկը վեր ելաւ , ու զանիկայ
Աստուծոյ մարդուն անկողնին մէջ
պառկեցուց, ու դուռը վրայէն գոցեց
22 ու ելաւ ․ Ու իր էրիկը կանչեց ու
ըսաւ , Աղաչեմ ինծի մանչերուն
մէկուն հետ էշ մը ղրկէ , որ շուտով մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը
23 երթամ ու ետ դառնամ ։ Ու
անիկայ ըսաւ , Ի՞նչ կայ որ դուն
այսօր անոր պիտի երթաս ․ ամսագլուխ չէ , շաբաթ չէ ։ Ու անիկայ
24 ըսաւ , Ողջութիւն ։ Ու էշը պատրաստել տուաւ , և մանչուն ըսաւ ,
Քշէ գնա՛ , ու մինչև որ քեզի չըսեմ , քշելէն ետ մի՛ կենար ինծի
25 համար ։ Ու Կարմեղոս լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն քովը
գնաց ։ Ու երբոր Աստուծոյ մարդը դիմացէն զանիկայ տեսաւ , իր
մանչուն Գէեզիին ըսաւ , Ահա Սու-
26 նամացի կնիկը հոն է ․ Հիմա
վազէ դիմաւորէ զանիկայ , ու անոր
ըսէ , Ողջ առո՞ղջ ես , էրիկդ ողջ
առո՞ղջ է , տղան ողջ առո՞ղջ է ։
Ու անիկայ ըսաւ , Ողջ առողջ
27 են ։ Ու երբ լեռը Աստուծոյ
մարդուն եկաւ , և անոր ոտքերուն
փաթթուեցաւ ․ ու Գէեզի մօտեցաւ որ զանիկայ ետ քաշէ , բայց
Աստուծոյ մարդը ըսաւ , Թո՛ղ
տուր զանիկայ , քանզի անոր սիրտը
ցաւած է ․ ու Տէրը ինծմէ պահեց ,
ու ինծի չյայտնեց ։ Ու կինը ըսաւ , Ես իմ տէրոջմէս որդի խնդրեցի՞ ․ ես չըսի՞ որ , Զիս մի՛ խաբեր ։ 28
Ու անիկայ Գէեզիին ըսաւ , 29
Մէջքդ գօտի կապէ , և իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա՛ ․ և թէ որ
մարդու մը հանդիպիս , անոր բարեւ
մի՛ տար , ու թէ որ մէկ մարդ մը
քեզի բարեւ տայ , պատասխան մի՛
տար , և իմ գաւազանս տղուն երեսին վրայ դիր ։ Իսկ տղուն մայրը 30
ըսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու
անձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի
չթողում ։ Ու Եղիսէ ելաւ անոր
ետեւէն գնաց ։ Իսկ Գէեզի անոնց 31
առջեւը անցաւ , ու գաւազանը տղուն երեսին վրայ դրաւ , սակայն
ոչ ձայն կար , և ոչ զգայուն ․
ուստի զանիկայ դիմաւորելու դարձաւ , և անոր պատմեց ու ըսաւ ,
Տղան չարթընցաւ ։ Ու երբոր Ե- 32
ղիսէ տունը մտաւ , ահա տղան մեռած ու իր անկողնին վրայ պառկած էր ։ Ու ներս մտնելով , եր- 33
կուքին վրայէն դուռը գոցեց , և
Տէրոջը աղօթք ըրաւ ․ Ու ելաւ 34
տղուն վրայ պառկեցաւ ․ և իր բերանը անոր բերնին վրայ , ու իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ , ու իր
թաթերը անոր թաթերուն վրայ
դրաւ , և անոր վրայ երկնցաւ , ու
տղուն մարմինը տաքցաւ ։ Ու 35
դարձաւ տանը մէջ մէյմը աս կողմը
ու մէյմը ան կողմը պտըտեցաւ , ու
ելաւ անոր վրայ երկնցաւ ․ և տղան
եօթը անգամ փռնգտաց , ու տղան
աչքերը բացաւ ։ Ան ատենը Գէե- 36
զին կանչեց ու ըսաւ , Սունամացի
կնիկը կանչէ ․ ու զանիկայ կանչեց ․
և անոր եկաւ ․ ու Եղիսէ անոր ըսաւ , Տղադ առ ։ Ու կինը ներս 37
մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ , ու
գետնէն խոնարհութիւն ըրաւ , և
իր տղան առնելով դուրս ելաւ ։

Ու Եղիսէ Գաղգաղա դարձաւ ․ 38
և ան երկրին մէջ սով կար , ու
մարգարէից որդիքը անոր առջեւը
կը նստէին ․ ու անիկայ իր ծառային
ըսաւ , Մեծ կաթսան օջախին վրայ

դիր , և մարգարէից որդիներուն
39 ապուր եփէ ։ Ու մէկը դաշտը ելաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ վայրենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հանդերձը լեցուն վայրենի վարունգ
ժողվեց , ու եկաւ՝ զանոնք ապուրին կաթսային մէջը մանրեց , քանզի
40 չէին ճանչնար ։ Ու ան մարդիկներուն առջեւը դրին որ ուտեն ․ ու
երբոր ան ապուրէն կերան , աղաղակելով ըսին , Կաթսային մէջը մահ
կայ՝ ով մարդ Աստուծոյ ․ ու չկրցան ուտել ։ Ու անիկայ ըսաւ ,
41 Ալիւր բերէք ․ ու զանիկայ կաթսային մէջը նետեց , ու ըսաւ , Ժողովուրդին առջե՛ւը դիր որ ուտեն ․
ան ատենը կաթսային մէջ վնասակար բան մը չկար ։

42 Ու Բահաղ-Սաղիսայէն մարդ մը
եկաւ , ու Աստուծոյ մարդուն՝ երախայրիներէ ընծայ հացեր՝ քսան
հատ գարիէն հաց , ու թարմ հասկեր բերաւ իր պարկովը ։ Ու անիկայ ըսաւ , Ժողովուրդին տուր
43 որ ուտեն ։ Ու անոր ծառան ըսաւ , Աս ի՞նչ է որ հարիւր մարդոց առջեւը դնեմ ․ բայց անիկայ
ըսաւ , Ժողովուրդին տո՛ւր որ ուտեն , քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ․
Պիտի ուտեն ու պիտի աւելնայ ։
44 Ու անոնց առջեւը դրաւ , ու կերան , և Տէրոջը ըսածին պէս աւելցաւ ։

ԳԼ․ Ե

1 Ու Ասորւոց թագաւորին զօրագլուխը Նէեման իր տէրոջը առջեւը մեծ ու յարգելի մարդ մըն էր ,
քանզի Տէրը անոր ձեռքովը Ասորւոց փրկութիւն տուեր էր ․ ու աս
մարդը զօրաւոր կտրիճ մըն էր , բայց
2 բորոտ էր ։ Ու Ասորւոց գունդերը
ելլելով՝ Իսրայէլի երկրէն մէկ պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին , ու
անիկայ Նէեմանին կնկանը քովն
3 էր ։ Ու անիկայ իր տիկնոջը ըսաւ , Երանի թէ իմ տէրս Սամարիա եղող մարգարէին առջեւը ըլլար , ան ատենը զանիկայ իր բորոտութենէն կը բժշկէր ։
4 Ու Նէեման գնաց իր տէրոջը պատմեց , ու
ըսաւ , Իսրայէլի երկրէն եղող աղջիկը այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ ։
Ու Ասորւոց թագաւորը ըսաւ , 5
Գնա՛ ուրեմն , ես Իսրայէլի թագաւորին նամակ կը ղրկեմ ։ Ու անիկայ գնաց , և իր ձեռքը տասը
տաղանդ արծաթ , ու վեց հազար
ոսկի , ու տասը ձեռք փոխելու հանդերձ առաւ ։ Ու Իսրայէլի թա- 6
գաւորին բերաւ նամակը , որ այսպէս գրուած էր ․ Արդ երբոր աս
նամակը քեզի հասնի , գիտցած ըլլաս որ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի
կը ղրկեմ , որ զանիկայ իր բորոտութենէն բժշկես ։ Ու երբոր Իս- 7
րայէլի թագաւորը նամակը կարդաց , իր հանդերձները պատռեց ,
ու ըսաւ , Միթէ ես մեռցնելու ու
ապրեցընելու [illegible]
Աստուածն եմ , որ ասիկայ ինծի
մարդ մը ղրկեր է իր բորոտութենէն բժշկելու համար ․ ուստի աղէկ
գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ ։

Ու երբոր Աստուծոյ մարդը Եղի- 8
սէն լսեց՝ որ Իսրայէլի թագաւորը
իր հանդերձները պատռեր է , թագաւորին մարդ ղրկեց ու ըսաւ ,
Ինչո՞ւ հանդերձներդ պատռեցիր ․
թող անիկայ ինծի գայ , ու գիտնայ
թէ Իսրայէլի մէջ մարգարէ կայ ։
Ու Նէեման իր ձիերովը ու կառ- 9
քովը գնաց , ու Եղիսէին տանը
դուռը կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէն 10
մարդ մը ղրկեց անոր՝ ըսելով ,
Գնա՛ Յորդանանու մէջ եօթը անգամ լուացուէ , և մարմինդ քեզի
կը դառնայ , ու կը մաքրուիս ։ Ու 11
Նէեման բարկացաւ ու գնաց՝ ըսելով , Ահա ես կ՚ըսէի որ անիկայ
անտարակոյս իմ քովս պիտի գայ
ու կայնի , և իր Տէրոջը Աստուծոյն անունը պիտի կանչէ , ու ձեռքը ան տեղւոյն վրայ պիտի երերցընէ , ու բորոտութիւնը բժշկէ ։
Դամասկոսի Աբանա ու Փարփար 12
գետերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն
աղէկ չե՞ն ․ միթէ չե՞մ կրնար անոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ ․
և դարձաւ բարկութիւնով գնաց ։
Իսկ անոր ծառաները մօտեցան , ու 13

անոր խօսելով ըսին. Ո՛վ հայր,
եթէ մարգարէն քեզի մեծ բան
մը ըսէր, պիտի չընէի՞ր. մանաւանդ
որ անիկայ քեզի՝ Լուացուէ
14 ու պիտի մաքրուիս՝ ըսաւ։ Ան ատենը
անիկայ իջաւ, ու Աստուծոյ
մարդուն խօսքին համեմատ եօթը
անգամ Յորդանանու մէջ լուացուեցաւ.
ու անոր մարմինը պզտիկ
տղու մը մարմինին պէս եղաւ, ու
մաքրուեցաւ։

15 Ու անիկայ իր բոլոր բանակովը
Աստուծոյ մարդուն դարձաւ, ու
գնաց անոր առջեւը կայնեցաւ, ու
ըսաւ. Ահա հիմա գիտցայ որ բոլոր
երկրի վրայ Աստուած չկայ,
բայց միայն Իսրայէլի մէջ. ուստի
հիմա կ'աղաչեմ, քու ծառայէդ ընծայ
16 մը ընդունէ։ Բայց անիկայ
ըսաւ. Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ,
կենդանի է որ պիտի չընդունիմ.
ու զանիկայ ստիպեց որ ընդունի.
բայց անիկայ չհաւնեցաւ։
17 Ու Նէեման ըսաւ. Ուրեմն քու
ծառայիդ — [illegible] — հողէն երկու
ջորիի բեռ չտրուի՞. քանզի քու
ծառադ մէյմըն ալ ուրիշ աստուածներու
ողջակէզ կամ զոհ պիտի
չընէ, բայց միայն Եհովային։
18 Տէրը աս բանիս համար քու ծառայիդ
թողութիւն տայ, այսինքն երբոր
իմ տէրս Ռեմմոնի տունը մտնէ
հոն երկրպագութիւն ընելու համար
եւ անոր իմ ձեռքիս վրայ կըռթնելովը,
ես ալ Ռեմմոնի տանը
մէջ ծռիմ, աս բանիս՝ այսինքն Ռեմմոնի
տանը մէջ իմ ծռելուս համար
Տէրը քու ծառայիդ թողու-
19 թիւն տայ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ.
Գնա խաղաղութեամբ. եւ
անիկայ անոր քովէն գնաց — քիչ
մը ճամբայ ——։

20 Ու Աստուծոյ մարդուն Եղիսէին
ծառան Գէեզի ըսաւ, Ահա իմ տէրս
աս Ասորի Նէեմանին խնայեց, ու
անոր ձեռքէն անոր բերածը չառաւ.
Տէրը կենդանի է որ ես անոր
ետեւէն կը վազեմ, եւ անկէ բան մը
21 կ'առնեմ։ Ու Գէեզի Նէեմանին
ետեւէն վազեց. ու Նէեման երբոր
տեսաւ որ անիկայ իր ետեւէն կը վազէ,
իր կառքէն իջաւ զանիկայ դիմաւորելու,
ու ըսաւ. Ողջութի՞ւն
է։ Ան ալ անիկայ ըսաւ. Ողջութիւն 22
է. իմ տէրս զիս ղրկեց ու կ'ըսէ,
Ահա հիմա Եփրեմի լեռնէն մարգարէից
որդիներէն երկու պատանիներ եկան
ինծի, շնորհք ըրէ, անոնց համար
տաղանդ մը արծաթ, ու երկու
ձեռք փոխելու հանդերձ տուր։ Ու 23
Նէեման ըսաւ, Շնորհք ըրէ երկու
տաղանդ առ. եւ զանիկայ ըռնադատեց.
ու երկու պարկի մէջ
երկու տաղանդ արծաթ կապեց, ու
երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ
ծրարեց, եւ իր ծառաներէն երկուքին
տուաւ, որ անոր առջեւէն տարին։
Ու երբոր բլուրը եկաւ, 24
անոնց ձեռքէն առաւ ու տանը մէջ
պահեց, եւ ան մարդիկները ճամբեց,
ու գացին։ Ան ալ ներս 25
գնաց իր տիրոջը առջեւը կայնեցաւ.
ու Եղիսէ անոր ըսաւ. Ո՛վ Գէեզի
ուսկի՞ց — կու գաս —. եւ անիկայ ըսաւ.
Ծառադ մէկ տեղ մը չգնաց։ Ու 26
Եղիսէ անոր ըսաւ. Երբոր ան մարդը
իր կառքէն քեզ դիմաւորելու
դարձաւ, միթէ իմ հոգիս հոն չըգնա՞ց.
— հիմա արծաթ առնելու,
եւ հանդերձներ ու ձիթենիներ եւ
այգիներ ու ոչխարներ եւ արջառներ
ու ծառաներ ու աղախիններ
առնելու ատե՞նն է։ Ուրեմն Նէեմանին 27
բորոտութիւնը քեզի ու քու
սերունդիդ փակչի յաւիտեան։ Ան ալ
անիկայ անոր առջեւէն ձիւնի պէս
բորոտեալ ելաւ։

ԳԼ. Զ.

Ու մարգարէից որդիքը Եղիսէին 1
ըսին, Ահա աս տեղը՝ ուր որ
մենք քու առջեւդ կը նստինք, մեզի
նեղ է։ Երթանք ուրեմն մինչեւ 2
Յորդանան, ու ան տեղէն ամէն
մէկերնիս մէյմէկ գերան առնենք,
ու հոն մեզի բնակելու տեղ շինենք։
Ու անիկայ ըսաւ. Գացէ՛ք։ Ու 3
անոնցմէ մէկը ըսաւ. Շնորհք ըրէ,
քու ծառաներուդ հետ եկուր։
Եւ անիկայ՝ Ես գամ՝ ըսաւ։ Ու 4
անոնց հետ գնաց. եւ Յորդանան
հասնելով՝ ծառեր կտրեցին։ Ու 5
երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր,
տապարին երկաթը ջուրին մէջը ինկաւ.
ուստի անիկայ աղաղակելով ըսաւ,
Ո՛հ, տէր իմ, ան ալ փոխ
6 առնուած էր։ Ու Աստուծոյ մարդը
ըսաւ. Ո՞ւր ինկաւ. ու անիկայ
ան տեղը ցուցուց անոր։ Ու
Եղիսէ փայտ մը կտրեց ու հոն նետեց,
ու երկաթը ջուրին երեսը
7 ելաւ։ Ու անոր ըսաւ. Զանիկայ
վերցո՛ւր. ան ալ ձեռքը երկնցուց
ու զանիկայ առաւ։

8 Ու Ասորւոց թագաւորը Իսրայէլի
դէմ պատերազմ կ'ընէր, ու իր
ծառաներուն հետ խորհուրդ ըրաւ
ու ըսաւ. Այս ինչ կամ այն ինչ
9 տեղը բանակ դնեմ։ Ու Աստուծոյ
մարդը Իսրայէլի թագաւորին լուր
ղրկեց ըսելով. Զգուշացի՛ր որ
ան տեղէն չանցնիս, վասն զի Ասորիները
10 հոն իջած են։ Ու Իսրայէլի
թագաւորը Աստուծոյ մարդուն
ըսած տեղը լուր ղրկելով՝ տեղեկացաւ,
ու անկէ զգուշացաւ շատ
11 անգամ։ Ու աս բանիս համար
Ասորւոց թագաւորին սիրտը նեղանալով՝
իր ծառաները կանչեց ու
անոնց ըսաւ. Չէ՞ք յայտներ ինծի,
թէ մեզմէններէն ո՛վ կայ որ Իսրայէլի
12 թագաւորին կողմն է։ Ու
ծառաներուն մէկը ըսաւ. Չկայ
մէկը՝ ո՛վ տէր իմ թագաւոր.
հապա Իսրայէլի մէջ եղող Եղիսէ
մարգարէն քու պառկելու սենեակիդ
մէջը խօսած խօսքերդ Իսրայէլի
13 թագաւորին կը յայտնէ։ Ու անիկայ
ըսաւ. Գացէ՛ք ու անոր
ուր ըլլալը տեսէք, որ զանիկայ
բռնել տամ։ Ու անոր պատմեցին
ու ըսին. Ահա անիկայ Դոթայիմի
մէջ է։

14 Ուստի անիկայ ձիեր ու կառքեր
ու բազմաթիւ զօրքեր ղրկեց
հոն, որոնք գիշերով գացին եւ
15 քաղաքը պաշարեցին։ Ու Աստուծոյ
մարդուն ծառան առտուանց
կանուխ ելաւ ու դուրս գնաց.
եւ ահա զօրքեր, ձիեր ու
կառքեր քաղաքը պաշարեր էին.
ու ծառան անոր ըսաւ. Ո՛հ, տէր
16 իմ, ի՞նչ ընենք։ Ու Եղիսէ ըսաւ.
Մի՛ վախնար, քանզի մեզի
հետ եղողները անոնց հետ եղողներէն
շատուոր են։ Ու Եղիսէ աղօթք 17
ըրաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր, ասոր
աչքերը բաց որ տեսնէ։ Ու Տէրը
ծառային աչքերը բացաւ. ու տեսաւ
որ ահա լեռը Եղիսէին չորս
կողմը հրեղէն ձիերով ու կառքերով
լեցուած էր։ Ու երբոր անոնք 18
Եղիսէին քովը իջան, Եղիսէ Տէրոջը
աղօթք ըրաւ. ու ըսաւ. Կ'աղաչեմ,
աս ազգը կուրութեամբ
զարկ. եւ Տէրը զանոնք կուրութեամբ
զարկաւ Եղիսէին խօսքին
համեմատ։ Ան ատենը Եղիսէ անոնց 19
ըսաւ. Ճամբան աս չէ ու
քաղաքը ասիկայ չէ, ետեւէս եկէք
որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն տանիմ.
եւ զանոնք Սամարիա տարաւ։
Ու երբոր Սամարիա եկան, 20
Եղիսէ ըսաւ. Ո՛վ Տէր, ասոնց
աչքերը բաց որ տեսնեն։ Ու Տէրը
անոնց աչքերը բացաւ, ու տեսան,
եւ ահա Սամարիայի մէջ էին։

Ու Իսրայէլի թագաւորը զանոնք 21
տեսնելով՝ Եղիսէին ըսաւ.
Ո՛վ հայր իմ, զարնե՞մ, զարնե՞մ։
Ու անիկայ ըսաւ. Մի՛ 22
զարներ. միթէ քու սրովդ ու աղեղովդ
գերի բռնածներդ կը զարնե՞ս.
անոնց առջեւը հաց ու ջուր
դիր, որ ուտեն խմեն ու իրենց
տիրոջը երթան։ Ու անոնց մէկ 23
մեծ կոչունք մը ըրաւ, ու կերան
խմեցին, ու զանոնք ետ ղրկեց, ու
իրենց տիրոջը գացին. եւ Ասորւոց
գունդերը մէյմըն ալ Իսրայէլի երկիրը
չեկան։

Ու անկէ ետքը Ասորւոց Բենադադ 24
թագաւորը իր բոլոր բանակը
ժողվեց, ու ելաւ Սամարիան պաշարեց։
Ու Սամարիայի մէջ մեծ սով 25
եղաւ, քանզի զանիկայ պաշարեր
էին, այնպէս որ մէկ իշու գլուխը՝
ութսուն —սիկղ— արծաթի, ու մէկ
կապիճին չորրորդ մասը աղաւնիի
աղբը հինգ —սիկղ— արծաթի ծախուեցաւ։
Ու երբոր Իսրայէլի թագաւորը 26
պարսպին վրայէն կ'անցնէր,
մէկ կին մը անոր աղաղակեց ու
ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր,

27 օգնէ՛ ինծի։ Ու անիկայ ըսաւ, Թէ որ Տէրը քեզի չօգնէ, ես քեզի ո՞ւրկից օգնեմ, կալէ՞ն թէ հնձանէն։ 28 Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Քեզի ի՞նչ եղաւ։ Ու անիկայ ըսաւ, Այս կինը ինծի ըսաւ որ Քու տղադ տո՛ւր, ու այսօր զանիկայ ուտենք, և իմ տղաս վաղը ուտենք։ 29 Ուստի իմ տղաս եփեցինք և զանիկայ կերանք. ու երկրորդ օրը անոր ըսի, Տղադ տո՛ւր որ ուտենք. բայց անիկայ իր տղան պահեց։ 30 Ու թագաւորը այն կնոջը խօսքը լսածին պէս իր հանդերձները պատռեց, ու պարսպին վրայէն անցած ատենը՝ ժողովուրդը տեսաւ որ ահա ներքեւն անոր մարմնոյն վրայ քուրձ կար։ 31 Ու անիկայ ըսաւ, Աստուած ինծի այսպէս ու աւելի ալ ընէ, թէ որ այսօր Սափատեան Եղիսէին գլուխը իր վրայ մնայ։ 32 Ու Եղիսէ իր տունը կը նստէր, ու ծերերը անոր հետ կը նստէին. և թագաւորը իր առջեւէն մարդ մը ղրկեց անոր. ու պատգամաւորը դեռ չեկած՝ Եղիսէ ծերերուն ըսաւ, Կը տեսնէ՞ք որ այս մարդասպանին որդին գլուխս առնելու համար ղրկեց. նայեցէք, այն մարդը եկածին պէս դուռը գոցեցէք, ու զանիկայ դրանը քով բռնեցէք. միթէ անոր տիրոջը ոտքերուն ձայնը անոր ետեւէն չէ՞։ 33 Ու երբոր անոնց հետ կը խօսէր, ահա այն պատգամաւորը անոր քովը իջաւ. ու ըսաւ, Ահա այս չարիքը Տէրոջմէն է. ալ ասկէ ետեւ Տէրոջմէ ի՞նչ պիտի յուսամ։

ԳԼ. Է.

1 Ու Եղիսէ ըսաւ, Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Վաղը այս ատենս Սամարիայի դրանը մէջ մէկ գրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ արծաթի, ու երկու գրիւ գարին մէկ սիկղի պիտի ծախուի։ 2 Ու այն զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ թագաւորը կը կռթնէր, Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ չինէ, միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ բան է։ Ու անիկայ ըսաւ, Դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, բայց անկէ պիտի չուտես։

3 Ու դրանը առջեւը չորս բորոտ մարդիկներ կային, և անոնք իրարու ըսին, Ինչո՞ւ հոս նստինք մինչեւ որ մեռնինք. 4 Թէ որ ըսենք թէ քաղաքը մտնենք, քաղաքին մէջ սով կայ, ու հոն պիտի մեռնինք. և թէ որ հոս մնանք, նոյնպէս պիտի մեռնինք. ուրեմն եկէք Ասորւոց բանակը իյնանք. թէ որ մեզ ողջ թողուն՝ կ'ապրինք, ու թէ որ մեզ մեռցնեն՝ կը մեռնինք։ 5 Ու մութ ատեն ելան որ Ասորւոց բանակը երթան. ու մինչեւ Ասորւոց բանակին ծայրը գացին, և ահա հոն մարդ մը չկար. 6 Քանզի Տէրը Ասորւոց բանակին մէջ կառքերու ձայն ու ձիերու ձայն՝ մէկ մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ. և իրարու ըսին, Ահա Իսրայէլի թագաւորը Քետացւոց թագաւորները ու Եգիպտացւոց թագաւորները վարձքով բռնեց որ մեր վրայ գան։ 7 Ու ելան մութին փախան, և իրենց վրանները ու ձիերը ու էշերը՝ և բանակը եղածին պէս թողուցին, ու իրենց անձը ազատելու համար փախան։ 8 Ու այս բորոտները մինչեւ բանակին ծայրը գացին, ու մէկ վրան մը մտնելով՝ կերան ու խմեցին. և անկէ արծաթ ու ոսկի ու հանդերձներ վերցուցին, ու գացին պահեցին. ու ետ դառնալով՝ մէկ ուրիշ վրան մը մտան, և անկէ ալ վերցուցին ու գացին պահեցին։ 9 Ետքը իրարու ըսին, Աղէկ չէ մեր ըրածը. այս օրս աւետեաց օր է, ու մենք լուռ կեցեր ենք. թէ որ մինչեւ առաւօտեան լոյսը սպասենք, մեր անօրէնութեանը պատիժ մը պիտի կրենք. ուստի հիմա եկէք երթանք ու թագաւորին տանը պատմենք։ 10 Ու գացին քաղաքին դռնապանին պոռացին, ու անոնց պատմեցին ու ըսին, Մենք Ասորւոց բանակը մտանք, և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ, բայց միայն ձիերը կապուած ու էշերը կապուած, ու վրանները ալ այնպէս ինչպէս էին։ 11 Ու դռնապանները պոռացին, ու թագաւորին տանը ներսը իմացուցին։

12 Ու թագաւորը գիշերով ելաւ և իր ծառաներուն ըսաւ, Ասորիներուն մեզի ըրած բանը ես ձեզի պատմեմ. անոնք մեր անօթի ըլլալը գիտնալով՝ բանակէն ելած են, ու դաշտին մէջը պահուած են՝ ըսելով, Երբոր անոնք քաղաքէն դուրս ելլեն, զանոնք ողջ բռնենք ու քաղաքը մտնենք։ 13 Ու անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Թո՛ղ մնացած ձիերուն հինգը առնեն, որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան, [որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան,] որ հատնելու վրայ է. և հոն ղրկենք ու տեսնենք։ 14 Ու երկու կառք առին իրենց ձիերովը. և թագաւորը Ասորւոց բանակին ետեւէն ղրկեց ու ըսաւ, Գացէք նայեցէք։ 15 Ու անոնք մինչեւ Յորդանան անոնց ետեւէն գացին. և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու ամաններով որոնք Ասորիները արտորալով փախած ատեննին ձգեր էին։ Ու պատգամաւորները ետ դարձան ու թագաւորին պատմեցին։

16 Ան ատենը ժողովուրդը ելաւ ու Ասորւոց բանակը կողոպտեց. ու Տէրոջը խօսքին համեմատ մէկ գրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ արծաթի, ու երկու գրիւ գարին մէկ սիկղի ծախուեցաւ։ 17 Ու թագաւորը դրանը վերակացու դրաւ այն զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթընէր. ու ժողովուրդը դրանը մէջ զանիկայ կոխկռտեցին, ու մեռաւ, Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ որ խօսեր էր՝ թագաւորը անոր քով իջած ատենը։ 18 Ու եղաւ՝ ինչպէս որ Աստուծոյ մարդը թագաւորին խօսեր էր՝ ըսելով, Վաղը այս ատենս Սամարիայի դրանը մէջ երկու գրիւ գարին՝ մէկ սիկղ արծաթի, ու մէկ գրիւ բարակ ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի. 19 Ու այն զօրապետը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուեր ու ըսեր էր, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ չինէ, միթէ ատիկայ ըլլալո՞ւ բան է. ու Աստուծոյ մարդը ըսեր էր, Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, բայց անկէ պիտի չուտես. 20 Այնպէս եղաւ անոր. քանզի ժողովուրդը զանիկայ դրանը մէջ կոխկռտեցին, ու մեռաւ։

ԳԼ. Ը.

1 Ու Եղիսէ խօսեցաւ այն կնկանը, որուն տղան ողջընցուցեր էր, ու ըսաւ, Ելի՛ր դուն քու ընտանիքովդ գնա՛, և ո՛ւր որ կրնաս, հոն պանդխտութիւն ըրէ. վասն զի Տէրը սով կանչեց. և ահա կու գայ եօթը տարի այս երկրին վրայ ձգուի։ 2 Ու այն կինը ելաւ ու Աստուծոյ մարդուն ըսածին պէս ըրաւ. և ինքը իր ընտանիքովը գընաց ու Փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ըրաւ։

3 Ու եօթը տարին լմննալէն ետքը այն կինը Փղշտացւոց երկրէն դարձաւ, և իր տանը համար ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց։

4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ծառային Գէեզիին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ գործերը ինծի պատմէ՛։ 5 Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը պատմէր, թէ ինչպէս անիկայ մեռած տղան ողջընցուց, ահա այն կինը՝ որուն տղան ողջընցուցեր էր, իր տանը համար և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքէր. ու Գէեզի ըսաւ, Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ աս է այն կինը, ու աս է անոր տղան՝ որն որ Եղիսէն ողջընցուց։ 6 Ու թագաւորը կնկանը հարցուց, ու անիկայ անոր պատմեց։ Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր, ու ըսաւ, Անոր ամէն ստացուածքը, նաև երկիրը թողած օրէն մինչեւ հիմա իր արտին բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուր։

7 Ու Եղիսէ Դամասկոս՝ գնաց։ Եւ Ասորւոց Բենադադ թագաւորը հիւանդացեր էր. ու անոր պատմեցին ու ըսին թէ Աստուծոյ մարդը հոս եկաւ։

8 Եւ թագաւորը Ազայէլին ըսաւ, Ձեռքդ ընծայ առ ու գնա Աստուծոյ մարդը գտնելու, ու անոր միջնորդի Տէրոջը հարցուր թէ արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ։

9 Եւ Ազայէլ զանիկայ գտնելու գնաց. ու ձեռքը ընծայ առաւ, այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած, ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ ու ըսաւ, Քու որդիդ Ասորւոց Բենադադ թագաւորը զիս քեզի ղրկեց՝ ըսելով, Արդեօք աս հիւանդութենէս պիտի առողջանամ։

10 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ, Գնա անոր ըսէ, Անշուշտ պիտի առողջանաս. բայց Տէրը ինծի յայտնեց, որ անիկայ անշուշտ պիտի մեռնի։

11 Եւ աչքերը անթարթափ կերպով տընկեց՝ մինչև որ անիկայ ամչցաւ.

12 ու Աստուծոյ մարդը լացաւ։ Եւ Ազայէլ ըսաւ, Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ։ Ու անիկայ ըսաւ, Անոր համար որ Իսրայէլի որդւոցը ընելու չարութիւնդ գիտեմ. անոնց ամրոցները կրակով պիտի այրես, ու անոնց կտրիճները սրով պիտի մեռցնես, և անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնես, ու յղի կիները պիտի ճեղքես։

13 Եւ Ազայէլ ըսաւ, Քու ծառադ ի՞նչ շուն է, որ աս մեծ բաները ընէ։ Ու Եղիսէ ըսաւ, Տէրը ինծի յայտնեց, որ դուն Ասորւոց վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս։

14 Եւ անիկայ Եղիսէին քովէն ելաւ ու իր տիրոջը գնաց. ու անիկայ անոր ըսաւ, Եղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ. և անիկայ ըսաւ, Ինծի ըսաւ որ անշուշտ պիտի առողջանաս։

15 Ու հետևեալ օրը անիկայ հաստ լաթ մը առաւ, ջուրը թաթխեց ու անոր երեսին վրայ փռեց. և անիկայ մեռաւ, ու Ազայէլ անոր տեղը թագաւոր եղաւ։

16 Եւ Իսրայէլի թագաւորին Աքաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին՝ երբոր Յովսափատ դեռ Յուդայի վրայ կը թագաւորէր, Յուդայի Յովսափատ թագաւորին որդին Յովրամ թագաւոր եղաւ։

17 Անիկայ երեսուներկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թագաւորութիւն ըրաւ։

18 Եւ անիկայ Աքաաբին տանը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբան բռնեց. քանզի Աքաաբին աղջիկը անոր կնիկ եղաւ. ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։

19 Սակայն Տէրը Յուդան կորսնցունել չուզեց՝ իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար, ինչպէս որ անոր խոստացեր էր, որ ինք անոր և անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ։

20 Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքէն ապստամբեցան, ու իրենց վրայ թագաւոր մը դրին։

21 Ու Յովրամ իր բոլոր կառքերը հետը առաւ ու Սայիր անցաւ. և գիշերով ելաւ, ու իր չորս կողմը առնող Եդովմայեցիները ու կառքերուն իշխանները զարկաւ. և ժողովուրդը իրենց վրանները փախաւ։

22 Բայց Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքէն ապստամբեցան մինչև աս օրս։ Էն ատենը Լեբնա ալ ապստամբեցաւ։

23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը ու բոլոր ըրածները ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։

24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ. և անոր որդին Ոքոզիա անոր տեղը թագաւոր եղաւ։

25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յովրամ թագաւորին երկոտասաներորդ տարին Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ոքոզիա թագաւոր եղաւ։

26 Ոքոզիա քսանուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր, որ Իսրայէլի Ամրի թագաւորին աղջիկն էր։

27 Եւ անիկայ Աքաաբին տանը ճամբուն մէջ քալեց, ու Աքաաբին տանը պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ. քանզի Աքաաբին տանը փեսան էր։

28 Եւ անիկայ Աքաաբեան Յովրամին հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամովթ Գաղաադ գնաց պատերազմելու համար, և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին։

29 Եւ Յովրամ թագաւորը դարձաւ որ Յեզրայէլի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը. ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Ոքոզիա Յեզրայէլ իջաւ, Աքաաբին որդին Յովրամը տեսնելու համար. քանզի անիկայ հիւանդ էր։

ԳԼ. Թ.

1 Ու Եղիսէ մարգարէն մարգարէից որդիներուն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ, Գօտիդ մէջքդ կապէ, ու աս եղին շիշը ձեռքդ առ, և Ռամովթ Գաղաադ գնա։

2 Ու երբոր հոն երթաս, Նամեսեան Յովսափատին որդին Յէուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ ներքին սենեակ մը տար։

3 Ու եղին շիշը առ և անոր գլուխը թափէ, ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի. ու դուռը բանա ու փախչելու չուշանաս։

4 Եւ ան պատանին ան նորահասակ մարգարէն Ռամովթ Գաղաադ գնաց։

5 Ու երբոր հոն հասաւ՝ ահա զօրաց իշխանները նստեր էին. և անիկայ ըսաւ, Ով իշխան, քեզի խօսք մը ունիմ. ու Յէու ըսաւ, Մեր ամենէն որո՞ւն. ու անիկայ ըսաւ, Քեզի՝ ով իշխան։

6 Եւ Յէու ելաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլուխը թափեց, ու անոր ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ թագաւոր օծեցի.

7 Եւ քու տիրոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին համար Յեզաբէլէն վրէժ առնեմ։

8 Ու Աքաաբին բոլոր տունը բնաջինջ պիտի ըլլայ. և Աքաաբին քովէ երիկ մարդիկները, ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու թողուածը պիտի կորսնցնեմ։

9 Եւ Աքաաբին տունը Նաբատի որդւոյն Յերոբովամին տանը պէս՝ ու Աքիայի որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ։

10 Ու Յեզաբէլը Յեզրայէլի ագարակին մէջ շուները պիտի ուտեն, ու զանիկայ թաղող պիտի չըլլայ։ Եւ անիկայ դուռը բացաւ ու փախաւ։

11 Եւ Յէու իր տիրոջը ծառաներուն ելաւ, ու անոր ըսին, Ողջութի՞ւն է. աս անմիտը ինչո՞ւ քեզի եկաւ։ Եւ անիկայ անոնց ըսաւ, Դուք ան մարդը ու անոր խօսքերը գիտէք։

12 Եւ անոնք ըսին, Սուտ է. պատմէ՛ մեզի հիմա. ան ալ ըսաւ, Անիկայ ինծի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի։

13 Ան ատենը շուտով ամէն մարդ իր հանդերձը առաւ, ու աստիճաններուն գլխուն վրայ՝ անոր տակը դրին, ու փող հնչեցնելով՝ ըսին, Յէու թագաւոր եղաւ։

14 Այսպէս Նամեսեան Յովսափատին որդին Յէու Յովրամին դէմ գլուխ վերցուց։ (Եւ Յովրամ բոլոր Իսրայէլի հետ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին երեսէն Ռամովթ Գաղաադը կը պահպանէր.

15 Սակայն Յովրամ թագաւորը՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը՝ Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու համար Յեզրայէլ դարձեր էր։) Եւ Յէու ըսաւ, Թէ որ կը հաճիք, փախստական մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ, որ երթայ աս բանը Յեզրայէլի մէջ պատմէ։

16 Եւ Յէու հեծաւ ու Յեզրայէլ գնաց, քանզի Յովրամ հոն պառկած էր. և Յուդայի Ոքոզիա թագաւորը Յովրամը տեսնելու իջեր

17 էր։ Ու Յեզրայէլի մէջ աշտարակին
վրայ դէտ մը կայներ էր, որ
Յէուի գունդին գալը տեսնելով՝
ըսաւ, Ես մէկ գունդ մը կը տեսնեմ,
և Յովրամ ըսաւ, Մէկ
ձիաւոր մը առ ու անոնց դիմացը
ղրկէ, ու թող ըսէ, Խաղաղութի՞ւն
18 է։ Ու ձիաւորը զանիկայ
դիմաւորելու գնաց, ու ըսաւ,
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն
է. ու Յէու ըսաւ,
Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի
ընես. ետեւս անցիր։ Ու դէտը
պատմեց ու ըսաւ, Պատգամաւորը
մինչև անոնց քովը գնաց, բայց
19 չդարձաւ։ Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր
մը ղրկեց. անիկայ ալ անոնց գնաց
ու ըսաւ, Թագաւորը այսպէս
կ'ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։
Ու Յէու ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը
ի՞նչ պիտի ընես. ետեւս
20 անցիր։ Ու դէտը պատմեց ու ըսաւ,
Մինչև անոնց քովը գնաց,
բայց չդարձաւ. և աս ընթացքը
Նամեսեան Յէուին ընթացքին կը
նմանի, քանզի կատաղաբար կը
քշէ։

21 Ան ատենը Յովրամ ըսաւ,
Կառքը պատրաստէ. ու անոր կառքը
պատրաստեցին, և Իսրայէլի
թագաւորը Յովրամ, ու Յուդայի
թագաւորը Ոքոզիա՝ ամէն մէկը իր
կառքովը Յէուն դիմաւորելու ելան,
ու զանիկայ Յեզրայելացի Նաբովթին
22 ագարակին մէջը գտան։ Ու
Յովրամ Յէուն տեսնելուն պէս
ըսաւ, Ո՛վ Յէու՝ խաղաղութի՞ւն
է. ու անիկայ ըսաւ, Ի՞նչպէս խաղաղութիւն
ըլլայ, քանի որ քու
մօրդ Յեզաբէլին պոռնկութիւնները
ու կախարդութիւնները կը
23 շատնան։ Ու Յովրամ ձեռքերը
դարձուց ու փախաւ, ու Ոքոզիային
ըսաւ, Ո՛վ Ոքոզիա՝ դաւաճանութիւն
24 կայ։ Ու Յէու իր աղեղը ուժով քաշեց, ու Յովրամը
թեւերուն մէջտեղէն զարկաւ, ու
նետը անոր սրտէն ելաւ, և անիկայ
25 իր կառքին մէջը ինկաւ։ Ու
Յէու իր զօրագլուխին Բադեկարին
ըսաւ, Զանիկայ վերցո՛ւր, Յեզրայելացի
Նաբովթին կալուածքի ագարակին
մէջ ձգէ. քանզի միտքդ
բեր որ երբոր ես ու դուն անոր հօրը
Աքաաբին ետեւէն ձիերու վրայ հեծած՝
քովէքով կ'երթայինք, Տէրը
անոր դէմ աս վճիռը տուաւ. Տէ- 26
րը կ'ըսէ որ Իրաւցընէ երէկ Նաբովթին
արիւնը ու անոր որդւոցը
արիւնը տեսայ, ու քեզի աս ագարակին
մէջը պիտի հատուցանեմ,
կ'ըսէ Տէրը։ Արդ հիմա հիմա
վերցո՛ւր զանիկայ աս ագարակին
մէջ ձգէ՝ Տէրոջը ըսածին համեմատ։

Ու Յուդայի Ոքոզիա թագաւորը աս բանը տեսնելով՝ պարտէզի 27
տանը ճամբայէն փախաւ. ու Յէու
անոր ետեւէն իյնալով՝ ըսաւ, Զանիկայ
ալ կառքին վրայ զարկէք, —
Յեբղաամի քովը եղող Գուր
բլուրին վրայ. ու Մակեդդով
փախաւ, ու հոն մեռաւ։
Ու անոր ծառաները զանիկայ կառ- 28
քով Երուսաղէմ տարին, ու զանիկայ
Դաւիթին քաղաքը իր գերեզմանին
մէջ իր հայրերուն հետ թաղեցին։

Ու Ոքոզիա Աքաաբի որդւոյն 29
Յովրամին մետասաներորդ տարին
Յուդայի վրայ թագաւոր եղեր էր։

Ու Յէու Յեզրայէլ եկաւ. ու 30
երբոր Յեզաբէլ լսեց՝ իր աչքերուն
ծարիր դրաւ և իր գլուխը
զարդարեց, ու պատուհանէն կը
նայէր։ Ու երբոր Յէու դռնէն 31
ներս կը մտնէր, անիկայ ըսաւ,
Մի՞թէ իր տէրը մեռցընող Զամբրին
խաղաղութիւն եղա՞ւ։ Ու 32
Յէու իր երեսը դէպ 'ի պատուհանը
վերցուց, ու ըսաւ, Ինծի հետ
ո՞վ կայ, ո՞վ. ու երկու երեք ներքինիներ
անոր նայեցան։ Ան ա- 33
լ ըսաւ, Զանիկայ վար նետեցէք.
ու զանիկայ վար նետեցին,
և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն
վրայ ցաթկեց. ու կոխկռտեց զանիկայ։
Ու ինքը ներս մտաւ, ու 34
կերաւ խմեց, ու ըսաւ, Հիմա աս
անիծած կնկանը հոգ տարէք, ու
զանիկայ թաղեցէք, քանզի թագաւորի
աղջիկ է։ Ու զանիկայ թաղելու 35

գացին. բայց անոր գագաթէն
ու ոտքերէն ու ձեռքերուն
թաթերէն 'ի զատ ուրիշ բան մը
36 չգտան։ Ու դարձան անոր պատմեցին.
ու անիկայ ըսաւ, Աս է
Տէրոջը խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզբացի
Եղիային ձեռքովը խօսեցաւ՝
ըսելով, Յեզաբէլին մարմինը
Յեզրայէլի ագարակին մէջ շուները
37 պիտի ուտեն. Ու Յեզաբէլին դիակը
Յեզրայէլի ագարակին մէջ՝ արտի
երեսի վրայ եղող աղբի պէս պիտի
ըլլայ, այնպէս որ չըսուի թէ
Անիկայ Յեզաբէլն է։

ԳԼ. Ժ.

1 Ու Աքաաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն
որդի ունէր. ու
Յէու նամակ մը գրեց, և Սամարիա
ղրկեց Յեզրայէլի իշխաններուն
ու ծերերուն և Աքաաբին
որդւոցը հոգաբարձուներուն՝
2 ու ըսաւ, Երբոր աս նամակս ձեզի
հասնի, ահա ձեր տիրոջը որդիքը
ձեր քովն են. ու կառքեր
ու ձիեր և պարսպաւոր քաղաք
3 ու զէնքեր ալ ունիք. Ուրեմն
ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ աղէկ
ու յարմար կը գտնէք, զանիկայ
իր հօրը աթոռին վրայ նստեցուցէք,
ու ձեր տիրոջը տանը
4 համար պատերազմ ըրէք։ Ու
անոնք խիստ շատ վախցան, ու ըսին,
Ահա երկու թագաւորներ
չկրցան անոր առջեւը կայնիլ, ու
5 մենք ի՞նչպէս պիտի կայնինք։ Ու
պալատին հոգաբարձուն ու քաղաքապետը
ու ծերերը և հոգաբարձուները
Յէուին լուր ղրկեցին
ու ըսին, Մենք քու ծառաներդ
ենք, ու մեզի ինչ որ հրամայես՝
պիտի ընենք. բնաւ մէկը թագաւոր
պիտի չընենք. քու աչքերուդ
աղէկ երեւցածը ըրէ։
6 Ու անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝
ըսելով, Թէ որ դուք իմ հետս
էք ու իմ խօսքս մտիկ կ'ընէք,
ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները առէք,
ու վաղը աս ատեն ինծի
Յեզրայէլ եկէք. ու թագաւորին
որդիքը եօթանասուն հոգի էին, ու
զանոնք մեծցընող քաղաքի մեծերուն
քովն էին։ Ու նամակը ա- 7
նոնց հասածին պէս՝ թագաւորին
որդիները բռնեցին, ու եօթանասուն
հոգի մորթեցին, և անոնց
գլուխները կողովներու մէջ դրին,
ու անոր ղրկեցին Յեզրայէլ։ Ու 8
լրաբեր մը եկաւ, ու անոր պատմեց՝
ըսելով, Թագաւորին որդւոցը
գլուխները բերին։ Ու անիկայ ըսաւ,
Զանոնք մինչև առտու դրանը
քովը դրէք երկու դէզ ընելով։
Ու առտուանց դուրս ելաւ կայնե- 9
ցաւ, և բոլոր ժողովուրդին ըսաւ,
Դուք արդար էք. ահա ես իմ տիրոջս
դէմ գլուխ վերցուցի ու զանիկայ
մեռցուցի, բայց ասոնք ամէնը
ո՞վ մեռցուց։ Հիմա գիտցէք 10
որ Տէրոջը խօսքէն բնաւ մէկ բան մը
գետինը պիտի չիյնայ, որն որ Տէրը
Աքաաբին տանը համար խօսեցաւ.
ու Տէրը իր ծառային Եղիային ձեռքովը
ըսածը ըրաւ։ Ու Յէու 11
Յեզրայէլի մէջ Աքաաբին տունէն
բոլոր մնացածները, ու անոր բոլոր
մեծ նախարարները և մտերիմ բարեկամները,
ու քուրմերը մեռցուց,
այնպէս որ անոր մնացորդ մը
չթողուց։

Անկէ ելաւ Սամարիա գնաց. 12
ու ճամբուն վրայ հովիւներու Բեթակադին
հասնելով, Յէու Յու- 13
դայի Ոքոզիա թագաւորին եղբայրները
գտաւ, ու անոնց ըսաւ, Դուք
ո՞վ էք։ Ու անոնք ըսին, Ոքոզիային
եղբայրներն ենք, ու թագաւորին
որդիները ու թագուհիին որդիները
ողջունելու իջանք։ Ան ա- 14
տենը անիկայ ըսաւ, Ասոնք ո՛ղջ
բռնեցէք. ու զանոնք ողջ բռնեցին,
և Բեթակադի ջրհորին քովը մեռցուցին
զանոնք, որ քառասուներկու
հոգի էին. ու անոնց մէկը ողջ
չթողուց։

Ու անկէ գնաց. ու իր դիմացը 15
եկող Ռեքաբի որդին Յովնադաբը
գտաւ, ու անոր բարեւ տուաւ ու
ըսաւ, Ինչպէս որ իմ սիրտս քու
սրտիդ հետ շիտակ է, արդեօք քու
սիրտդ ալ այնպէս ուղի՞ղ է. և
Յովնադաբ ըսաւ, Այո՛։ Ուրեմն

ձեռքդ տուր : Ու անիկայ ձեռքը
տուաւ . ու զանիկայ կառքին մէջ
16 իր քովը առաւ , Եւ ըսաւ , Ինծի
հետ եկուր , ու Տէրոջը համար ունեցած
նախանձաւորութիւնս տես .
այսպէս անոր կառքը հեծցուցին զանիկայ :
17 Եւ Սամարիա գնաց , ու
Սամարիայի մէջ Աքաաբէն բոլոր
մնացածները զարկաւ , մինչև որ
զանիկայ բնաջինջ ըրաւ , ան խօսքին
համեմատ որ Տէրը Եղիային խօսեր
էր :

18 Եւ Յէու բոլոր ժողովուրդը ժողվեց ,
ու անոնց ըսաւ , Աքաաբ
Բահաղին քիչ ծառայութիւն ըրաւ ,
Յէու անոր շատ ծառայութիւն
19 պիտի ընէ : Եւ հիմա Բահաղին
բոլոր մարգարէները , բոլոր
ծառաները ու բոլոր քուրմերը ինծի
կանչեցէք , ու մարդ մը պակաս
չըլլայ . քանզի Բահաղին մեծ զոհ
պիտի ընեմ . ամէն հոն չգտնուողը
պիտի չապրի . — բայց Յէու խաբէութեամբ
ըրաւ , որ Բահաղին
ծառայութիւն ընողները բնաջինջ
20 ընէ : Եւ Յէու ըսաւ , Բահաղին
համար տօնախմբութիւն մը սահմանեցէք .
ու ծանուցում ըրին :
21 Եւ Յէու բոլոր Իսրայէլին պատգամաւորներ
խրկեց , ու Բահաղին բոլոր
ծառայութիւն ընողները եկան ,
ու չեկող մարդ չմնաց . և Բահաղին
տունը եկան , ու Բահաղին
տունը ծայրէ 'ի ծայր լեցուեցաւ :
22 Եւ հանդերձապետին ըսաւ ,
Բահաղին բոլոր ծառայութիւն ընողներուն
պատմուճաններ հանէ .
ու պատմուճանները հանեց անոնց :
23 Եւ Յէու Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին
հետ Բահաղին տունը
մտաւ , ու Բահաղին ծառայութիւն
ընողներուն ըսաւ , Փնտռեցէք նայեցէք ,
չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Տէրոջը
ծառաներէն մէկը գտնուի ,
բայց միայն Բահաղին ծառայութիւն
24 ընողները : Եւ զոհեր ու
ողջակէզներ ընելու մտան . ու Յէու
իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ
կայնեցուց , ու անոնց ըսաւ , Ո՛վ
որ ձեր ձեռքը տուած մարդիկներէն
մէկը ազատէ , իր անձը անոր անձին
տեղը պիտի ըլլայ : Ու երբոր ողջակէզը 25
ըրաւ լմնցուց , Յէու սուրհանդակներուն
ու զօրապետներուն
ըսաւ , Գացէք , զանոնք մեռցուցէք .
մարդ մը դուրս չելլէ : Ու
զանոնք սուրէ անցուցին . և սուրհանդակները
ու զօրապետները դուրս
նետեցին . ու երթալ Բահաղին
տանը քաղաքը մտան . Եւ Բահաղին 26
տանը արձանները հանեցին , ու
զանոնք կրակով այրեցին : Եւ Բահաղին 27
արձանը կործանեցին , ու
Բահաղին տունը փլցուցին , ու զանիկայ
արտաքնոց ըրին մինչև աս
օրս : Այսպէս Յէու Իսրայէլէն 28
բնաջինջ ըրաւ Բահաղը : Սակայն 29
Յէու՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող
Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն՝
այսինքն Բեթէլի ու Դանի մէջ
եղող ոսկիէ որթերէն ետ չկեցաւ :

Եւ Տէրը Յէուին ըսաւ , Որովհետև 30
դուն իմ աչքերուս առջևը
ուղիղ եղածը 'ի գործ դնելով աղէկ
ըրիր , — Աքաաբին տանը
բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին համեմատ
ըրիր , քու որդիքդ մինչև
չորրորդ ազգը Իսրայէլի աթոռին
վրայ պիտի նստին : Բայց Յէու 31
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին
մէջը բոլոր սրտով քալելու զգուշութիւն
չըրաւ , — Իսրայէլին մեղանչել
տուող Յերոբովամին մեղքերէն
ետ չկեցաւ :

Այն օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը 32
կտրել . և Ազայէլ Իսրայէլացւոց
բոլոր սահմաններուն մէջը զանոնք
զարկաւ , Յորդանանէն դէպ 'ի արևելք 33
բոլոր Գաղաադու երկիրը ,
այսինքն Գադեանները , Ռուբէնեանները
ու Մանասէանները՝
Առնոն ձորին վրայ եղող Արոերէն
մինչև Գաղաադ ու Բասան :

Եւ Յէուին մնացորդ պատմութիւնը 34
ու ամէն ըրածը ու բոլոր
զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց գիրքին
մէջը գրուած է : Եւ Յէու 35
իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու
զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին .
և անոր որդին Յովաքազ
անոր տեղը թագաւոր եղաւ : Ու 36

Յէուին Իսրայէլի վրայ Սամարիայի
մէջ թագաւորութիւն ըրած օրերը
քսանըութը տարի էր :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ Ոքոզիայի մայրը Գոթողիա
իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով ,
ելաւ բոլոր թագաւորական սերունդը
2 բնաջինջ ըրաւ : Բայց Յովրամ
թագաւորին աղջիկը՝ Ոքոզիային
քոյրը Յոսաբէէ Ոքոզիային
որդին Յովասը առաւ , ու թագաւորին
սպաննուած որդւոցը մէջէն
գողցաւ զանիկայ ու անոր դայեակը .
և Գոթողիային երեսէն անկողիններու
սենեակին մէջը պահեցին
զանիկայ , ու չմեռցուեցաւ :
3 Եւ անիկայ անոր հետ վեց տարի
Տէրոջը տանը մէջ պահուեցաւ . ու
երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն
կ'ընէր :
4 Ու եօթներորդ տարին Յովիադա
մարդ խրկեց , և հարիւրապետները ,
թիկնապահները ու սուրհանդակները
կանչեց , և զանոնք իր
քովը Տէրոջը տանը բերաւ , ու անոնց
հետ ուխտ ըրաւ , ու Տէրոջը
տանը մէջ անոնց երդում ընել
տուաւ , ու թագաւորին որդին անոնց
5 ցուցուց : Եւ անոնց պատուիրելով
ըսաւ , Ձեր ընելու
բանը աս է . ձեր երրորդ մասը՝
որ շաբաթ օրը պիտի մտնէ , թագաւորին
տանը պահպանութիւն ընէ .
6 Ու երրորդ մասը՝ Սուրի
դուռը , ու երրորդ մասն ալ սուրհանդակաց
ետևի դուռը կենան . և
այսպէս տանը պահպանութիւնը ընէք
7 որ մարդ մը չմտնէ : Ու ձեզմէ
երկու գունդը՝ այսինքն ան ամէնը որ
շաբաթ օրը պիտի ելլեն , թագաւորին
բոլորտիքը Տէրոջը տանը
8 պահպանութիւն ընեն : Եւ ամէն
մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝ թագաւորին
չորս կողմը առնէք . ու կարգերէն
ներս մտնողը սպաննուի . ու
թագաւորին հետը ըլլաք՝ անոր ելած
ու մտած ատենը :
9 Եւ հարիւրապետները Յովիադա
քահանային բոլոր պատուիրածները
ըրին . ու ամէն մէկը իր մարդիկները
առաւ՝ թէ շաբաթ օրը մտնողները
և թէ շաբաթ օրը ելլողները ,
ու Յովիադա քահանային
քովը եկան : Եւ քահանան՝ Տէ- 10
րոջը տանը եղած Դաւիթ թագաւորին
նիզակները ու վահանները
հարիւրապետներուն տուաւ : Ու 11
սուրհանդակները ամէն մարդ իր
զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն
մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը
քովը թագաւորին բոլորտիքը
կայնեցան : Եւ թագաւորին որ- 12
դին հանեց , ու անոր վրայ թագը
ու վկայութիւնը դրաւ . և զանիկայ
թագաւոր ըրին ու օծեցին , ու
ծափ զարնելով ըսին , Կեցցէ թագաւոր :

Եւ Գոթողիա երբոր վազող ժողովուրդին 13
ձայնը լսեց , Տէրոջը
տանը ժողովուրդին եկաւ . Ու 14
տեսաւ որ ահա թագաւորը ըստ
սովորութեան սիւնին քովը կայներ
էր , և զօրապետները ու փողերը
թագաւորին քովն էին , ու երկրին
բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով
փողեր կը հնչեցնէին . ան ատենը
Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց
ու պոռաց , Դաւաճանութի՜ւն
է , դաւաճանութի՜ւն : Եւ 15
Յովիադա քահանան զօրքերուն վրայ
եղող հարիւրապետներուն հրամայեց ,
ու անոնց ըսաւ , Անիկայ
կարգերուն մէջէն հանեցէք , ու անոր
ետևէն գացողը սրով մեռցուցէք .
(քանզի քահանան ըսեր էր
որ Տէրոջը տանը մէջ չմեռցուի .)
Եւ անոր վրայ ձեռքերնին երկընցուցին . 16
ու երբոր անիկայ թագաւորական
տանը մտնող ձիերուն ճամբայէն
կ'երթար , հոն մեռցուեցաւ :

Եւ Յովիադա Տէրոջը ու թագաւորին 17
ու ժողովուրդին միջևը
ուխտ ըրաւ , որ Տէրոջը ժողովուրդը
ըլլան . նաև թագաւորին ու
ժողովուրդին միջևը : Ու երկրին 18
բոլոր ժողովուրդը Բահաղին
տանը մտան , և զանիկայ կործանեցին ,
և անոր սեղանները ու կուռքերը
կտոր կտոր ըրին , և Բահաղին
քուրմը Մաթանը սեղաններուն
առջևը սպաննեցին . ու քահանան

Տէրոջը տանը մէջ պաշտօնեաներ
19 դրաւ ։ Ու հարիւրապետները ,
Քերեթացիները ու սուրհանդակները , ու երկրին բոլոր ժողովուրդը
առաւ , և թագաւորը Տէրոջը տունէն իջեցուցին , ու սուրհանդակաց
դրանը ճամբայէն թագաւորին տունը մտան . և անիկայ թագաւորներուն
20 աթոռին վրայ նստաւ ։ Ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ , ու քաղաքը հանդարտութեան
մէջ էր . խոկ Գոթողիան թագաւորական տանը քով սրով
21 մեռցուցին ։ Յովաս եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յէուին եօթներորդ տարին Յովաս
թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի
մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ . ու անոր մօրը անունը
Սաբիա էր՝ Բերսաբէէ քաղաքէն ։
2 Ու Յովաս Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ իր բոլոր օրերուն մէջ՝
որ Յովիադա քահանան անոր կը
3 սորվեցընէր ։ Բայց բարձր տեղուանքը չվերցան . ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ
կը մատուցանէին ու խունկ կը
ծխէին ։
4 Ու Յովաս քահանաներուն ըսաւ , Տէրոջը տանը բերուած սուրբ
բաներուն բոլոր ստակը , համրուած մարդոց ստակը , գինը կտրուած
անձերուն ստակը , և այն
բոլոր ստակը՝ որ մարդ մը Տէրոջը
5 տանը բերելու համար կ՚ընէ , Քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց ծանօթներէն
առնեն , ու տանը փլած
տեղուանքը իրենք նորոգեն , ուր որ
փլած տեղ մը գտնուի ։
6 Սակայն Յովաս թագաւորին քսանուերեքերորդ տարին քահանաները
տանը փլած տեղուանքը չնորոգե-
7 ցին ։ Ու Յովաս թագաւորը Յովիադա քահանան ու
միւս քահանաները , և անոնց ըսաւ ,
Տանը փլած տեղուանքը ինչու չէք
նորոգեր . ու հիմա ձեր ծանօթներէն
ստակ մի առնէք , հապա զանիկայ տանը փլած տեղերուն
համար տուէք ։ Ու քահանաները հաւանութիւն տուին , որ 8
իրենք ստակ չառնեն ժողովուրդէն ,
ո՛չ ալ տանը փլած տեղուանքը նորոգեն ։ Ու Յովիադա քահանան 9
մէկ սնտուկ մը առաւ , ու անոր վրան ծակ մը ծակեց , ու զանիկայ
սեղանին քով՝ Տէրոջը տանը մտնողներուն աջ կողմը դրաւ . և դուռը
պահող քահանաները Տէրոջը
տանը բերուած բոլոր ստակը հոն
կը դնէին ։ Ու երբոր կը տեսնէին 10
որ սնտուկին մէջ ստակը շատցեր է , թագաւորին դպիրը ու
մեծ քահանան կ՚ելլէին , ու Տէրոջը
տանը գտնուած ստակը համրելով
կը ծրարէին . Ու պատրաստուած 11
ստակը Տէրոջը տանը գործին վրայ
դրուած բանուորներուն ձեռքը կու
տային , որ անոնք Տէրոջը տանը մէջ
գործող հիւսներուն ու շինողներուն
Ու որմնադիրներուն ու քարահատներուն վճարեն . Նաև Տէրոջը 12
տանը փլած տեղուանքը նորոգելու համար փայտեր ու տաշուած
քարեր ծախու առնեն , և
տանը նորոգութեանը համար բոլոր
պէտք եղած բաներուն ծախք ընեն ։
Բայց Տէրոջը տանը բերուած ստակէն՝ 13
Տէրոջը տանը համար արծաթէ
գաւաթներ , բազմակալներ , կոնքեր ,
փողեր ու ոսկիէ ամաններ կամ
արծաթէ ամաններ չէին շինուեր . Հապա բանուորներուն կու 14
տային զանիկայ , որ անով Տէրոջը
տանը նորոգեն ։ Ու որոնց ձեռքը 15
որ կը յանձնէին այն ստակը՝ բանուորներուն տալու համար , անոնցմէ
հաշիւ չէին առներ . քանզի անոնք
հաւատարմութեամբ կ՚աշխատէին ։
Յանցանքի ստակը ու մեղքի ստա- 16
կը Տէրոջը տանը չէր մտներ , անիկայ քահանաներուն կ՚ըլլար ։
Այն ատենը Ասորւոց Ազայէլ թա- 17
գաւորը ելաւ՝ Գեթի դէմ պատերազմ ըրաւ , ու զանիկայ առաւ .
ետքը Ազայէլ իր երեսը դարձուց ,
որ Երուսաղէմի վրայ երթայ ։ Ու 18
Յուդայի թագաւորը Յովաս իր
հայրերուն Յուդայի թագաւորներուն՝ Յովսափատին ու Յովրամին
և Ոքոզիային նուիրած բոլոր
սուրբ բաները , ու իր նուիրածը ,
և Տէրոջը տանը ու թագաւորական
տանը գանձերուն մէջը գտնուած
բոլոր ոսկին առաւ , ու Ասորւոց
Ազայէլ թագաւորին խրկեց . այսպէս անիկայ Երուսաղէմի վրայէն ետ
քաշուեցաւ ։
19 Ու Յովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։
20 Ու անոր ծառաները ոտք ելան , ու
անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին .
ու Յովասը զարկին Մելլոյի տանը
մէջ , որ Սիլլայի զառ 'ի վայրին
21 վրայ է ։ Ու անոր ծառաները՝ Սամաթի որդին Յովզաքար ու Սովմերի որդին Յովզաբադ՝ զանիկայ
զարկին , ու մեռաւ . և զանիկայ իր
հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին
մէջը թաղեցին . ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յուդայի թագաւորին՝ Ոքոզիայի
որդւոյն Յովասին քսանուերեքերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յէուի
որդին Յովաքազ թագաւոր եղաւ
Սամարիայի մէջ , ու տասնուեօթը
2 տարի թագաւորեց ։ Ու Տէրոջը
առջեւը չարութիւն ըրաւ , ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերուն հետեւող եղաւ , անոնցմէ ետ չկեցաւ ։
3 Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի
վրայ բորբոքեցաւ , ու զանոնք՝ շարունակ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին ձեռքը ու Ազայէլի որդւոյն
Բենադադին ձեռքը մատնեց ։
4 Ու Յովաքազ Տէրոջը աղօթք ըրաւ , ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ .
քանզի տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը , որով Ասորւոց թագաւորը զանոնք նեղեց ։
5 Ու Տէրը Իսրայէլին
մէկ փրկիչ մը տուաւ , ու Ասորւոց
ձեռքին տակէն ելան . և Իսրայէլի
որդիքը երէկուան ու մէկալ օրուան
պէս իրենց վրաններուն մէջը կը
6 նստէին ։ Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուող Յերոբովամին տանը
մեղքերէն ետ չկեցան , հապա անոնց
մէջը քալեցին . ու Աստարովթի
կուռքն ալ Սամարիայի մէջ կը կենար ։ Իսկ Յովաքազին ուրիշ զօրք 7
չթողուց , բայց միայն յիսուն ձիաւոր , տասը կառք ու տասը հազար հետեւակ զօրք . վասն զի Ասորւոց թագաւորը զանոնք բնաջինջ
ըրեր էր , ու զանոնք կոխուած հողի
պէս ըրեր էր ։
Ու Յովաքազին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը , 8
ու զօրութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է ։ Ու Յովաքազ իր 9
հայրերուն հետ ննջեց , ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին . և
անոր տեղը անոր որդին Յովասը
թագաւոր եղաւ ։
Յուդայի Յովաս թագաւորին երեսունուեօթներորդ տարին Իսրայէլի 10
վրայ Յովաքազի որդին Յովաս
թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ ,
ու տասնուվեց տարի թագաւորեց ։
Ու Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ , ու Իսրայէլին մեղանչել տուող 11
Նաբատեան Յերոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ , հապա
անոնց մէջը քալեց ։
Ու Յովասին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը , և 12
Յուդայի Ամասիա թագաւորին հետ
պատերազմ ըրած ատենը իր քաջութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
գրուած է ։ Ու Յովաս իր հայրերուն 13
հետ ննջեց , և անոր աթոռը Յերոբովամ նստաւ . ու Յովաս Իսրայէլի թագաւորներուն հետ
Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ ։
Ու Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ , և Իս- 14
րայէլի թագաւորը Յովաս անոր իջաւ , ու անոր երեսին վրայ լացաւ
ու ըսաւ , Հա՛յր իմ , հա՛յր իմ ,
Իսրայէլին կառքը ու անոր ձիաւորները ։ Ու Եղիսէ անոր ըսաւ , 15
Մէկ աղեղ մը ու նետեր առ ։ Ու
անիկայ աղեղ մը ու նետեր առաւ ։
Ու Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , 16

Ձեռքդ աղեղին վրայ հեծուր, և
անիկա ձեռքը հեծուց. ու Եղիսէ
իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքերուն
17 վրայ դրաւ, Ու ըսաւ. Արևելեան
կողմի պատուհանը բաց, ան
ալ բացաւ. ու Եղիսէ ըսաւ, Նետէ.
ան ալ նետեց։ Ան ատենը
Եղիսէ ըսաւ, Տէրոջը փրկութեան
նետը, ու Ասորւոց դէմ փրկութեան
նետը. քանզի Ասորիները
Ափեկի մէջ պիտի զարնես մինչև որ
18 հատցընես։ Նաև ըսաւ, Նետերը
առ. ու անիկա առաւ. և Իսրայէլի
թագաւորին ըսաւ, Գետինը
զարկ. ու անիկա երեք անգամ
գետինը զարկաւ ու կեցաւ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը անոր բարկանալով
ըսաւ, Թէև որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր, ան ատենը Ասորիները
պիտի զարնէիր, ու պիտի
հատցընէիր. բայց հիմա Ասորիները
միայն երեք անգամ պիտի զարնես։

20 Ու Եղիսէ մեռաւ, և զանիկա
թաղեցին։ Ու հետևեալ տարին
Մովաբացւոց գունդերը երկիրին վըրայ
21 եկան։ Ու երբոր մարդ մը կը
թաղէին, ահա գունդ մը տեսան,
ու մարդը Եղիսէին գերեզմանը
նետեցին. և ան մարդը Եղիսէին
ոսկորներուն դպածին պէս կենդանացաւ
ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ։

22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը
Յովաքազին բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը
23 նեղեց։ Բայց Տէրը Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին
հետ իր ըրած ուխտին համար՝ անոնց
ողորմեցաւ ու գթութիւն ըրաւ, և
անոնց նայեցաւ. զանոնք կորսնցընել
չուզեց, ու զանոնք դեռ իր երեսէն
չմերժեց։

24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորը
մեռաւ, ու անոր տեղը անոր որդին
25 Բենադադ թագաւոր եղաւ։ Եւ
Յովաքազին որդին Յովաս Ազայէլի
որդւոյն Բենադադին ձեռքէն ետ
առաւ ան քաղաքները, որ Ազայէլ
անոր հօրը Յովաքազին ձեռքէն
պատերազմով առեր էր. Յովաս
զանիկա երեք անգամ զարկաւ,
ու Իսրայէլին քաղաքները ետ առաւ։

ԳԼ. ԺԴ

Իսրայէլի թագաւորին Յովաքազեան 1
Յովասին երկրորդ տարին
Յուդայի թագաւորին Յովասի
որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ։
Անիկա քսանուհինգ տարեկան էր 2
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. և անոր մօրը
անունը Յովադան էր, — Երուսաղէմացի
էր։ Ու Տէրոջը առջևը 3
ուղղութիւն ըրաւ, բայց ոչ իր
հօրը Դաւիթին պէս. իր հօրը
Յովասին բոլոր ըրածներուն համեմատ
ըրաւ։ Միայն բարձր տեղերը 4
չվերցան. ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ
կը մատուցանէին ու խունկ կը
ծխէին։ Ու երբոր թագաւորութիւնը 5
անոր ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ՝
իր ծառաները մեռցուց,
որոնք իր հայրը թագաւորը սպաններ
էին։ Բայց սպաննողներուն 6
որդիքը չմեռցուց, ինչպէս որ Մովսէսին
օրէնքին գրքին մէջ գրուած
է, որ Տէրը պատուիրեց ըսելով.
Տղոց յանցանքին համար հայրերը
չմեռցուին, ու հայրերուն յանցանքին
համար տղաքը չմեռցուին, հապա
ամէն մարդ իր յանցանքին համար
պիտի մեռցուի։ Անիկա Աղի ձորին 7
մէջ տասը հազար Եդովմայեցի
զարկաւ, ու Սէլը պատերազմով
առաւ, և անոր անունը Յեկթոէլ
կոչեց մինչև այս օրս։

Ան ատենը Ամասիա Իսրայէլի 8
թագաւորին՝ Յէուի որդւոյն Յովաքազի
որդւոյն Յովասին դեսպաններ
խրկեց՝ ըսելով, Եկուր,
երես երեսի տեսնուինք։ Եւ Իսրայէլի 9
Յովաս թագաւորը Յուդայի
Ամասիա թագաւորին մարդ
խրկեց ու ըսաւ, Լիբանանի փուշը
Լիբանանի եղևնափայտին պատգամ
խրկեց՝ ըսելով, Քու աղջիկդ
իմ տղուս կնիկ տուր. բայց Լիբանանի
մէջ եղող դաշտի գազանը
անցաւ, ու փուշը կոխկըռեց։

10 Իրաւ Եդովմայեցիները
զարկեր, ու քու սիրտդ քեզ հըպարտացուց.
քու փառքովդ գոհ
եղիր, ու տանդ նստէ. քանզի
ինչո՞ւ համար չարութեան խառնուիս,
որ իյնաս դուն ու քեզի հետ
11 Յուդան ալ։ Բայց Ամասիա մըտիկ
չըրաւ։ Ուստի Իսրայէլի
Յովաս թագաւորը ելաւ, և ինքը
ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը
Յուդայի Բեթսամիւսին մէջ երես
12 երեսի տեսնուեցան։ Եւ Յուդա
Իսրայէլին առջևը յաղթուեցաւ,
ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ։
13 Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը՝
Ոքոզիայի որդւոյն Յովասին որդին
Ամասիան Յուդայի թագաւորը
Բեթսամիւսի մէջ բռնեց, ու Երուսաղէմ
եկաւ, ու Եփրեմի դռնէն
մինչև Անկեան դուռը Երուսաղէմի
պարիսպին չորս հարիւր կանգունը
14 փլցուց. Եւ բոլոր ոսկին ու արծաթը՝
ու Տէրոջը տանը մէջ ու թագաւորին
տանը գանձերուն մէջ գըտնուած
բոլոր ամանները առաւ, և
պատանդներ ալ ——, ու Սամարիա
դարձաւ։

15 Եւ Յովասին գործերուն մնացորդ
պատմութիւնը ու անոր զօրութիւնը
և Յուդայի Ամասիա
թագաւորին հետ ըրած պատերազմը,
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։
16 Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ,
և Իսրայէլի թագաւորներուն
հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ.
ու անոր տեղը անոր որդին Յերոբովամ
թագաւոր եղաւ։

17 Եւ Յուդայի թագաւորը՝ Յովասի
որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի
թագաւորին Յովաքազի որդւոյն
Յովասին մեռնելէն ետքը տասնուհինգ
18 տարի ապրեցաւ։ Ու Ամասիային
մնացորդ պատմութիւնը ահա
Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է։
19 Անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն
ըրին. և անիկա
Լաքիս փախաւ. բայց անոր ետևէն
Լաքիս մարդ խրկեցին, ու զանիկա
20 հոն մեռցուցին։ Եւ զանիկա
ձիերով վերցուցին, ու Երուսաղէմ
իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին
մէջը թաղուեցաւ։ Եւ բոլոր 21
Յուդայի ժողովուրդը Ազարիան
առին, որ տասնուվեց տարեկան էր,
ու զանիկա իր հօրը Ամասիային
տեղը թագաւոր դրին։ Անիկա 22
Եղաթը շինեց, ու թագաւորը իր
հայրերուն հետ քնանալէն ետքը զանիկա
Յուդային ետ դարձուց։

Յուդայի թագաւորին՝ Յովասի 23
որդւոյն Ամասիային տասնուհինգերորդ
տարին Իսրայէլի Յովաս թագաւորին
որդին Յերոբովամ Սամարիայի
մէջ թագաւոր եղաւ, —
քառասունումէկ տարի թագաւորեց։
Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, 24
— Իսրայէլին մեղանչել տուող
Նաբատեան Յերոբովամին բոլոր
մեղքերէն ետ չկեցաւ։ Անիկա 25
Իսրայէլին սահմանը Եմաթի մուտքէն
մինչև դաշտի ծովը ետ դարձուց՝
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
խօսքին համեմատ, որ իր ծառային
Գեթոփերացի Ամաթեան Յովնան
մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր։
Քանզի Տէրը տեսաւ Իսրայէլին 26
խիստ սաստիկ տառապանքը, որ
ոչ գոցուած ու ոչ ձգուած կար,
ու Իսրայէլ օգնական ալ չունէր։
Եւ Տէրը չըսաւ որ Իսրայէլին անունը 27
երկինքին տակէն բնաջինջ ընէ.
ուստի Յովասեան Յերոբովամին
ձեռքովը զանոնք ազատեց։

Ու Յերոբովամին մնացորդ պատմութիւնը, 28
և անոր բոլոր ըրածը,
ու պատերազմական քաջութիւնը,
և Դամասկոսը ու Եմաթը Յուդային
ետ դարձնելը Իսրայէլի մէջ,
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է։
Ու Յերոբովամ իր հայրերուն՝ Իսրայէլի 29
թագաւորներուն հետ քնացաւ.
և անոր տեղը անոր որդին
Զաքարիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԵ

Իսրայէլի Յերոբովամ թագաւորին 1
քսանուեօթներորդ տարին Յուդայի
Ամասիա թագաւորին որդին
Ազարիա թագաւոր եղաւ։ Անի- 2

կայ տասնուվեց տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունըերկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Յեքելիա էր, — Երուսաղէմցի էր։ 3 Ու անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ՝ իր հօրը Ամասիայի բոլոր ըրածին պէս։ 4 Բայց բարձր տեղուանքը չվերցան. ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին։ 5 Ու Տէրը թագաւորը զարկաւ, ու մինչև իր մահուան օրը բորոտած էր, և զատ տան մը մէջ կը բնակէր. ու պալատին վրայ իշխող թագաւորին որդին Յովաթամ էր, ու անիկայ կը դատէր երկրին ժողովուրդը։

6 Ու Ազարիայի մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 7 Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը անոր որդին Յովաթամ թագաւոր եղաւ։

8 Յուդայի Ազարիա թագաւորին երեսունըութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յերոբովամին որդին Զաքարիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — վեց ամիս թագաւորեց։ 9 Ու անիկայ իր հայրերուն ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ 10 Ու Յաբիսի որդին Սեղղում անոր դէմ գլուխ վերցուց, և զանիկայ ժողովուրդին առջևը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

11 Ու Զաքարիայի մնացորդ պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 12 Ասիկայ Տէրոջը խօսքն է՝ որ Յէուին խօսեր էր ըսելով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քու որդիքդ մինչև չորրորդ ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ։

13 Յաբիսի որդին Սեղղում Յուդայի Ոզիա թագաւորին երեսունըիններորդ տարին թագաւոր եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ ամիս թագաւորութիւն ըրաւ։ 14 Ու Գադդիի որդին Մանայեմ Թերսայէն ելաւ ու Սամարիա եկաւ. և Սամարիայի մէջ Յաբիսի որդին Սեղղումը զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

15 Ու Սեղղումին մնացորդ պատմութիւնը ու ըրած դաւաճանութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 16 Ան ատենը Մանայեմ Թափսան ու բոլոր անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զարկաւ մինչև Թերսա, և չբանալուն համար զարկաւ — հոն եղող բոլոր յղի կիները ճեղքեց։

17 Յուդայի Ազարիա թագաւորին երեսունըիններորդ տարին Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին Մանայեմ թագաւոր եղաւ, — Սամարիայի մէջ տասը տարի թագաւորեց։ 18 Ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — իր բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։

19 Ու Ասորեստանի Փուղ թագաւորը երկրին վրայ եկաւ. ու Մանայեմ հազար տաղանդ արծաթ տուաւ Փուղին, որ անիկայ իրեն օգնական ըլլայ, թագաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ հաստատելու համար։ 20 Ու Մանայեմ այս արծաթը Ասորեստանի թագաւորին տալու համար՝ Իսրայէլի բոլոր հարուստներուն վրայ հարկ դրաւ, — ամէն մէկէն յիսունական սիկղ արծաթ — . և Ասորեստանի թագաւորը ետ դարձաւ ու ան երկրին մէջ չկեցաւ։

21 Ու Մանայեմին մնացորդ պատմութիւնը և անոր ամէն ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 22 Ու Մանայեմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Փակէիա թագաւոր եղաւ։

23 Յուդայի Ազարիա թագաւորին յիսուններորդ տարին Իսրայէլի վրայ Մանայեմին որդին Փակէիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — երկու տարի թագաւորեց։ 24 Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ 25 Ու անոր զօրապետը Ռոմելիայի որդին Փակէէ անոր դէմ գլուխ վերցուց, ու իր հետը Արգոբը ու Արիէն, ու Գաղաադացիներէն յիսուն մարդ ———, և Սամարիայի մէջ թագաւորին տանը ներսի կողմը զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ։

26 Ու Փակէիայի մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

27 Յուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունըերկուերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ռոմելիայի որդին Փակէէ թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — քսան տարի թագաւորեց։ 28 Ու Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։ 29 Իսրայէլի Փակէէ թագաւորին օրերը Ասորեստանի Թագղաթփաղասար թագաւորը եկաւ, ու Այօնը և Աբէլբեթմաաքան ու Յանովէն և Կադէսը ու Հասորը և Գաղաադը ու Գալիլեան և Նեփթաղիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց բնակիչները Ասորեստան գերի տարաւ։ 30 Ու Էլայի որդին Ովսէէ Ռոմելիայի որդւոյն Փակէէին դէմ դաւաճանութիւն ըրաւ, և զանիկայ զարկաւ մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ Ոզիայի որդւոյն Յովաթամին քսաներորդ տարին։

31 Ու Փակէէին մնացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։

32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Ռոմելիայի որդւոյն Փակէէին երկրորդ տարին Յուդայի թագաւորը Ոզիայի որդին Յովաթամ թագաւոր եղաւ։ 33 Անիկայ քսանուհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Յերուսա էր, — Սադովկին աղջիկն էր։ 34 Ու անիկայ Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ, իր հօրը Ոզիային բոլոր ըրածին պէս ըրաւ։ 35 Բայց բարձր տեղուանքը չվերցան. ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին։ Անիկայ Տէրոջը տանը ամէնէն բարձր դուռը շինեց։

36 Ու Յովաթամին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 37 Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին թագաւորը ու Ռոմելիայի որդին Փակէէն Յուդայի վրայ ղրկելու սկսաւ։ 38 Ու Յովաթամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Աքազ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ռոմելիայի որդւոյն Փակէէին տասնուեօթներորդ տարին Յուդայի թագաւորին Յովաթամին որդին Աքազ թագաւոր եղաւ։ 2 Աքազ քսան տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջևը ուղղութիւն չըրաւ։ 3 Հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց. ու իր որդին ալ կրակէ անցուց ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն վռնտեց։ 4 Ու բարձր տեղուանքը ու բլուրներու վրայ և ամէն կանանչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր։

5 Ան ատենը Ասորւոց Ռասին թա-

գաւորը ու Իսրայէլի Թագաւորը՝ Ռոմելիայի որդին Փակէէ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու ելան, ու Աքազը պաշարեցին, բայց պատերազմը յաղթահարելու կարող չեղան։ 6 Այն ատենը Ասորւոց Ռասին Թագաւորը Ելաթը Ասորիներուն դարձուց, և Հրէաստանները Ելաթէն վռնտեց, ու Ասորիք Ելաթ եկան ու հոն բնակեցան մինչեւ աս օրս։ 7 Եւ Աքազ Ասորեստանի Թագլաթ փաղասար Թագաւորին դեսպաններ խրկեց ու ըսաւ, Ես քու ծառադ ու որդիդ եմ. ելիր ու զիս ազատէ Ասորւոց Թագաւորին ձեռքէն, ու Իսրայէլի Թագաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս ելեր են։ 8 Եւ Աքազ Տէրոջը տանը մէջ ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ, և Ասորեստանի Թագաւորին ընծայ խրկեց։ 9 Ու Ասորեստանի Թագաւորը անոր մտիկ ըրաւ, և Ասորեստանի Թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց ու զանիկայ առաւ, և անոր բնակիչները Կիր գերի տարաւ, ու Ռասինը մեռցուց։

10 Եւ Աքազ Թագաւորը Ասորեստանի Թագլաթ փաղասար Թագաւորը դիմաւորելու համար Դամասկոս գնաց, ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ. և Աքազ Թագաւորը այն սեղանին օրինակը ու ձեւը անոր բոլոր շինուածքին համեմատ Ուրիա քահանային խրկեց։ 11 Եւ Ուրիա քահանան Աքազ Թագաւորին Դամասկոսէն խրկած օրինակին նման սեղան մը շինեց. մինչեւ Աքազ Թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահանան այնպէս ըրաւ։ 12 Ու երբոր Թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ, Թագաւորը սեղանը տեսաւ, և Թագաւորը սեղանին մօտեցաւ, ու անոր վրան ողջակէզ մատուց. 13 Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց ու նուէրը թափեց, և իր խաղաղութեան զոհերուն արիւնը այն սեղանին վրայ սրսկեց։ 14 Ու Տէրոջը առջեւը եղող պղնձէ սեղանը տանը առջեւէն՝ այսինքն նոր սեղանին ու Տէրոջը տանը միջոցէն քաշեց, ու զանիկայ նոր սեղանին քովը դրաւ դէպ 'ի հիւսիս։ 15 Եւ Աքազ Թագաւորը Ուրիա քահանային հրամայեց ըսելով, Այս մեծ սեղանին վրայ առտուան ողջակէզը ու իրիկուան հացի ընծան, և Թագաւորին ողջակէզը ու անոր հացի ընծան, ու երկրին բոլոր ժողովուրդին ողջակէզը և անոնց հացի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես. ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը, և զոհերուն բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես. ու պղնձէ սեղանը ինծի ըլլայ հարցընելու համար։ 16 Եւ Ուրիա քահանան Աքազ Թագաւորին բոլոր հրամայածին պէս ըրաւ։ 17 Ու Աքազ Թագաւորը մեքենաներուն տախտակները կտրեց, ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց, ծովն ալ իր տակը եղող պղնձէ եզներուն վրայէն իջեցուց, ու զանիկայ քարայատակի մը վրայ դրաւ։ 18 Եւ Տէրոջը տանը մէջ շինուած շաբաթին ծածկոցը ու Թագաւորին դուրսի ճամբան Ասորեստանի Թագաւորին պատճառաւը Տէրոջը տանը դարձուց։

19 Եւ Աքազին գործերուն մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ 20 Եւ Աքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ, և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիա Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Յուդայի Աքազ Թագաւորին երկոտասաներորդ տարին Իսրայէլի վրայ Էլայի որդին Ովսէէ Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ու ինը տարի թագաւորեց։ 2 Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, բայց ոչ իրմէ առաջ եղող Իսրայէլի Թագաւորներուն պէս։ 3 Անոր դէմ ելաւ Ասորեստանի Սաղմանասար Թագաւորը, և Ովսէէ անոր ծառայ եղաւ ու անոր հարկ կուտար։

4 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը Ովսէէին վրայ նենգութիւն գտաւ, որովհետեւ անիկայ Եգիպտոսի Սովա Թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր, ու Ասորեստանի Թագաւորին ամէն տարուան պէս հարկ վճարած չէր. անոր համար Ասորեստանի Թագաւորը զանիկայ բռնեց ու բանտի մէջ կապեց։ 5 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը բոլոր երկրին վրայ ելաւ. Սամարիայի վրայ ալ ելաւ, ու զանիկայ իրեք տարի պաշարեց։

6 Ովսէէին իններորդ տարին Ասորեստանի Թագաւորը Սամարիան առաւ, ու Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, և զանոնք Գոզան գետին քովը Քաղաղի ու Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն մէջ բնակեցուց։ 7 Քանզի Իսրայէլի որդիքը զիրենք Եգիպտոսի երկրէն՝ Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին ձեռքէն հանող իրենց Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցին, և ուրիշ աստուածներէն վախցան. 8 Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն կանոններուն համեմատ, և Իսրայէլի Թագաւորներուն ըրած կանոններուն համեմատ քալեցին։ 9 Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղիղ չեղած բաները գաղտնի ըրին, և իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ՝ պահապանաց աշտարակէն մինչեւ պարսպաւոր քաղաքը իրենց բարձր տեղեր շինեցին։ 10 Ու անոնք ամէն բարձր բլուրներու վրայ, և ամէն կանանչ ծառերու տակ իրենց արձաններ ու Աստարովթի կուռքեր կանգնեցին. 11 Եւ հոն ամէն բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջեւէն վռնտած ազգերուն պէս, ու չար գործեր ըրին ու Տէրը բարկացուցին. 12 Եւ կուռքերու ծառայութիւն ըրին, որոնց համար Տէրը անոնց ըսեր էր թէ Աս բանը մի՛ ընէք։

13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր տեսանողներուն ձեռքովը Իսրայէլին ու Յուդային վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր. Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք, և իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահեցէք, այն ամէն օրէնքին համեմատ՝ որն որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի, ու իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն ձեռքովը ձեզի խրկեցի։ 14 Բայց անոնք մտիկ չըրին. հապա իրենց պարանոցը իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատացող իրենց հայրերուն պարանոցին պէս խստացուցին. 15 Եւ անոր կանոնները, ու իրենց հայրերուն հետ անոր ըրած ուխտը, և անոր տուած վկայութիւնները մէկդի ձգեցին, ու ունայնութեան ետեւէ գացին ու ունայն եղան, և իրենց չորս կողմը գտնուած ազգերուն հետեւող եղան, որոնց համար Տէրը իրենց պատուիրեր էր որ անոնց պէս չընեն։ 16 Բայց իրենց Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները թողուցին, և իրենց երկու հատ ձուլածոյ որթ շինեցին, ու Աստարովթի կուռք շինեցին, ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն ըրին, և Բահաղին ծառայեցին. 17 Ու իրենց տղաքները ու աղջիկները կրակէ անցուցին, և կախարդութիւն ու հմայութիւն ըրին, և զիրենք ծախեցին Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու՝ զանիկայ բարկացընելու։ 18 Ուստի Տէրը Իսրայէլին խիստ բարկացաւ, ու զանոնք իր երեսէն ձգեց. անանկ որ ուրիշ չմնաց, բայց միայն Յուդայի ցեղը։

19 Յուդա ալ իր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքները չպահեց, հապա Իսրայէլին ըրած կանոններովը քալեց։ 20 Եւ Տէրը Իսրայէլին բոլոր սերունդը մերժեց, ու զանոնք չարչարեց, և զանոնք յափշտակողներուն ձեռքը մատնեց, մինչեւ որ զանոնք բոլորովին իր երեսէն ձգեց. 21 Քանզի Իսրայէլը Դաւիթի տունէն պատռեց. անոնք ալ Նաբատեան Յերոբովամը Թագաւոր ըրին. ու Յերոբովամ Իսրայէլը Տէրոջը հետեւելէն արգիլեց, ու անոնց մեծ մեղք գործել տուաւ. 22 Եւ Իսրայէլի որդիքը Յերոբովամին բոլոր ըրած մեղքերուն մէջը քալեցին,

23 անոնցմէ ետ չկեցան, Մինչեւ որ
Տէրը Իսրայէլը իր առջեւէն վերցուց. ինչպէս որ իր բոլոր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր։ Այսպէս Իսրայէլ իր երկրէն Ասորեստան փոխադրուեցաւ մինչեւ այս օրս։

24 Ու Ասորեստանի թագաւորը Բաբելոնէն, Քութայէն, Աւայէն, Եմաթէն ու Սեփարուիմէն մարդիկներ բերաւ, ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ Իսրայէլի որդւոց տեղը բնակեցուց. եւ անոնք Սամարիան ժառանգեցին, ու անոր քա-
25 ղաքներուն մէջը բնակեցան։ Ու
երբոր անոնք սկսան հոն բնակիլ, Տէրոջմէ չէին վախնար. ու Տէրը անոնց մէջը առիւծներ ղրկեց, որ
26 զանոնք կը մեռցնէին։ Եւ Ասո-
րեստանի թագաւորին խօսեցան ու ըսին, Այն ազգերը որ դուն փոխադրեցիր՝ ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջը բնակեցուցիր, այն երկրին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր. ու անիկայ անոնց մէջը առիւծներ ղրրկեր է, եւ ահա զանոնք կը մեռցընեն՝ այն երկրին Աստուծոյն կրօնքը
27 չգիտնալնուն համար։ Այն ատենը
Ասորեստանի թագաւորը հրաման ըրաւ՝ ըսելով, Ձեր անկէ գերի առած քահանաներուն մէկը հոն տարէք, ու երթան հոն բնակին, ու անիկայ այն երկրին Աստուծոյն կրօնքը թող անոնց սորվեցնէ։
28 Եւ Սամարիայէն գերի առնուած
քահանաներուն մէկը գնաց Բեթէլի մէջ բնակեցաւ, ու անոնց կը սորվեցնէր թէ ինչպէս Տէրոջմէ վախ-
29 նալու էին։ Եւ ամէն մէկ ազգ
իր աստուածները կը շինէր, ու Սամարացւոց շինած բարձր տեղերուն տուները կը դնէր ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջ։ Եւ
Բաբելոնցիք Սոքքոթ Բանովթը շինեցին, ու Քութացիք Ներգաղը շինեցին, ու Եմաթացիք Ասիմա-
31 թը շինեցին, Եւ Աւացիք Նեբա-
ազը ու Թարթակը շինեցին, ու Սեփարուիմացիք իրենց տղաքը Սեփարուիմացւոց աստուածներուն՝ Ադրամելէքին ու Անամելէքին համար կրակով կ'այրէին։ Ուստի 32
Տէրոջմէ կը վախնային, ու իրենց պիտոյացած մարդիկներէն բարձր տեղերուն քուրմեր կ'ընէին, որոնք անոնց համար բարձր տեղերաց տուները զոհ կ'ընէին։ Անոնք Տէրոջմէ 33
կը վախնային, ու նաեւ իրենց աստուածներուն ծառայութիւն կ'ընէին այն ազգերուն սովորութիւններովը՝ որոնց մէջէն փոխադրուած էին։

Անոնք մինչեւ այս օրս առջի սովո- 34
րութիւններուն պէս կ'ընեն. ոչ Տէրոջմէ կը վախնան, եւ ոչ իրենց կանոնները ու դատաստանները կը կատարեն, ոչ ալ այն օրէնքը ու պատուիրանքը, որ Տէրը Յակոբին որդւոցը տուաւ, որուն անունը Իսրայէլ դրեր էր։ Եւ Տէրը ա- 35
նոնց հետ ուխտ ըրեր էր, ու անոնց պատուիրեր էր ըսելով, Օտար աստուածներէն չվախնաք, ու անոնց երկրպագութիւն չընէք, եւ անոնց ծառայութիւն չընէք, ու անոնց զոհ չմատուցանէք. Հապա ձեզ Եգիպ- 36
տոսի երկրէն մեծ զօրութիւնով ու բարձր բազուկով հանող Տէրոջմէն վախնաք, եւ անոր երկրպագութիւն ընէք, ու անոր զոհ մատուցանէք.
Եւ ձեզի համար գրած կանոնները, 37
դատաստանները, օրէնքը ու պատուիրանքը միշտ զգուշութեամբ 'ի գործ դնէք, եւ օտար աստուածներէն չվախնաք. Ու ձեզի հետ ը- 38
րած ուխտս չմոռնաք, եւ օտար աստուածներէն չվախնաք. Հապա ձեր 39
Տէր Աստուծմէն վախնաք, ու անիկայ ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ։ Բայց ա- 40
նոնք հնազանդութիւն չըրին, հապա իրենց առջի սովորութիւններուն պէս կ'ընէին։ Այս ազգերն ալ նոյնպէս 41
Տէրոջմէ կը վախնային, բայց իրենց կուռքերուն ալ ծառայութիւն կ'ընէին. նաեւ անոնց որդիքը ու անոնց որդւոցը որդիքը մինչեւ այս օրս իրենց հայրերուն ըրածին պէս կ'ընեն։

ԳԼ. ԺԸ.

Եւ Իսրայէլի թագաւորին՝ Եղայի 1
որդւոյն Ովսէէին երրորդ տարին Յուդայի Աքազ թագաւորին որդին Եզեկիա թագաւոր եղաւ։
2 Քսանուհինգ տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քսանուինը տարի թագաւորութիւն ըրաւ. եւ անոր մօրը անունը Աբիա էր, — Զաքարիայի
3 աղջիկն էր։ Եւ իր հօրը Դաւի-
թին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը
4 առջեւը ուղղութիւն ըրաւ։ Անի-
կայ բարձր տեղուանքը վերցուց, ու արձանները կոտրեց, եւ Աստարովթի կուռքերը կտրեց, ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կտոր կտոր ըրաւ, (քանզի մինչեւ այն օրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին,) ու զանիկայ Նէեսթան
5 կոչեց։ Անիկայ Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուծոյն ապաւինեցաւ. եւ անկէ ետքը Յուդայի բոլոր թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ, ոչ ալ անկէ առաջ եղողներուն մէջ.
6 Ու Տէրոջը յարեցաւ և անոր ե-
տեւէն չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած պատուի-
7 րանքները պահեց։ Եւ Տէրը անոր
հետն էր, եւ ուր որ կ'երթար, յաջողութիւն կը գտնէր։ Եւ Ասորեստանի թագաւորէն ապստամբեցաւ, ու անոր ծառայութիւն չը-
8 րաւ։ Անիկայ Փղշտացիները զար-
կաւ մինչեւ Գազա ու անոր սահմանները, պահապանաց աշտարակէն մինչեւ պարսպաւոր քաղաքը։
9 Եւ եղաւ որ Եզեկիա թագաւո-
րին չորրորդ տարին, որ Իսրայէլի թագաւորին Եղայի որդւոյն Ովսէէին եօթներորդ տարին էր, Ասորեստանի Սաղմանասար թագաւորը Սամարիայի վրայ ելաւ, ու զանիկայ
10 պաշարեց. Եւ իրեք տարիէն ետքը
զանիկայ առաւ. Սամարիա Եզեկիայի վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի թագաւորին Ովսէէին ին-
11 ներորդ տարին) առնուեցաւ։ Ու
Ասորեստանի թագաւորը Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, եւ զանոնք Գոզան գետին քով՝ Քաղաղի ու Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քա-
12 ղաքներուն մէջ դրաւ. Վասն զի
անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ չըրին, ու անոր ուխտը զըլացին, եւ Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մտիկ չըրին ու 'ի գործ չըրին։

Ու Եզեկիա թագաւորին չորեք- 13
տասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վըրայ ելաւ, ու զանոնք առաւ։ Եւ 14
Յուդայի Եզեկիա թագաւորը Լաքիս մարդ ղրկեց Ասորեստանի թագաւորին՝ ըսելով, Մեղայ, վըրայէս ետ դարձիր. ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ։ Ու Ասորեստանի թագաւորը Յուդայի Եզեկիա թագաւորին վրայ իրեք հարիւր տաղանդ արծաթ ու երեսուն տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ։ Ու 15
Եզեկիա Տէրոջը տանը մէջ եւ թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր արծաթը տուաւ։
Այն ատենը Եզեկիա Տէրոջը տաճա- 16
րին դռներուն ու դրանդիքներուն վրայի ոսկին քակեց, որ ինքը Յուդայի Եզեկիա թագաւորը զանոնք պատեր էր ու Ասորեստանի թագաւորին տուաւ։

Եւ Ասորեստանի թագաւորը 17
Տարթանը Ռաբսարիսը ու Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ ղրկեց Եզեկիա թագաւորին. անոնք ալ ելան Երուսաղէմ եկան, ու հոն հասնելով՝ թափիչի ագարակին ճամբուն եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայ-
նեցան, Ու թագաւորը կանչեցին. 18
եւ Քեղկեայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սեբնա ատենադպիրը ու յիշատակաց դըպիր Ասափի որդին Յովաք անոնց ելան։

Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ, Ե- 19
զեկիային ըսէք, Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ինչ է այս յոյսը՝ որուն դուն կ'ապաւինիս. Դուն ըսիր, 20
Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ, բայց ասիկայ խօսքեր են. հիմա որուն ապաւինելով ինծմէ ապստամբեցար։ Ա- 21
հա դուն այն ջախջախուած եղէգէ ցու-

պին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ
եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթընի,
անոր ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ
պիտի ծակէ. Եգիպտոսի փարաւոն
թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն
22 այնպէս է։ Բայց թէ որ
ինծի ըսէք թէ Մենք մեր Եհովայ
Աստուծոյն կ'ապաւինինք, անիկայ
ան չէ՞, որուն բարձր տեղերը ու սեղանները
Եզեկիա վերցուց, և
Յուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ,
Միայն աս սեղանին առջևը Երուսաղէմի
մէջ երկրպագութիւն ըրէք։
23 Ու հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի
թագաւորին հետ հաշտուէ,
ու քեզի երկու հազար ձի
տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ
անոնց վրայ հեծնողներ դնելու կարող
24 ես։ Ու իմ տիրոջս պզտիկ
ծառաներէն մէկ կուսակալին
ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն
կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին
25 կ'ապաւինիս։ Հիմա ես
երկրիս վրայ աւրելու առանց Եհովայի
հրամանի՞ն եկեր եմ՝ զանիկայ
աւրելու համար. ինծի Եհովան ըսաւ,
Այն երկրին վրայ ելիր ու
զանիկայ աւրէ։

26 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ
և Սեբնա ու Յովաք Ռաբսակին
ըսին, Կ'աղաչենք որ քու
ծառաներուդ հետ Ասորերէն խօսիս,
քանզի մենք կը հասկընանք, ու
մեզի հետ Եբրայեցերէն մի՛ խօսիր
որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը
27 լսէ։ Բայց Ռաբսակ անոնց
ըսաւ, Միթէ աս խօսքերը խօսելու
համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ
ու քեզի՞ ղրկեց. չէ՞ որ աս
մարդիկներուն ալ՝ որոնք պարսպին
վրայ կը նստին, ձեզի հետ իրենց
աղբը ուտելու ու իրենց մէզը խմելու։

28 Ու Ռաբսակ ոտք ելաւ, ու մեծ
ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց,
ու խօսեցաւ ըսելով, Մեծ
թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին
29 խօսքը մտիկ ըրէք. Թագաւորը
այսպէս կ'ըսէ. Եզեկիա ձեզ
չխաբէ. քանզի անիկայ չկրնար ձեզ
30 անոր ձեռքէն ազատել. Ու Եզեկիա
ձեզ Եհովայի չյուսացնէ՝
ըսելով, Եհովան մեզ անշուշտ պիտի
ազատէ, ու աս քաղաքը Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքը պիտի
չտրուի։ Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք. 31
քանզի Ասորեստանի թագաւորը
այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հետ
հաշտութիւն ըրէք ու ինծի ելէք.
և ամէն մարդ իր որթէն ու ամէն
մարդ իր թզենիէն ուտէ, և ամէն
մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ,
Մինչև որ ես գամ, ու ձեզ ձեր 32
երկրին պէս մէկ երկիր մը՝ ցորենի
ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու
երկիր մը՝ իւղ տուող ձիթենիներու
ու մեղրի երկիր մը տանիմ,
որ ապրիք ու չմեռնիք. ու
Եզեկիային մտիկ մի՛ ընէք, քանզի
ձեզ գլխէ կը հանէ՝ ըսելով, Եհովան
մեզ պիտի ազատէ։ Միթէ 33
ազգաց աստուածները Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր
երկիրը կրցա՞ւ ազատել։ Ուր են 34
Եմաթի ու Արփաթի աստուածները.
ուր են Սեփարուիմի, Անայի ու Աւայի
աստուածները. միթէ անոնք
Սամարիան իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն.
Երկիրներուն ամէն աստուածներէն 35
ո՞վ իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց,
որ Եհովան Երուսաղէմը իմ
ձեռքէս ազատէ։

Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ, 36
և անոր պատասխան մը չտուաւ.
քանզի թագաւորը հրաման ըրեր
էր ըսելով, Անոր պատասխան մի՛
տաք։

Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ 37
պալատին հազարապետը և Սեբնա
ատենադպիրը ու յիշատակագիր
Ասափի որդին Յովաք՝ հանդերձնին
պատռած՝ Եզեկիային գացին,
ու Ռաբսակին խօսքերը անոր
պատմեցին։

ԳԼ. ԺԹ.

Ու երբոր Եզեկիա թագաւորը լսեց, 1
իր հանդերձները պատռեց
ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը տունը
մտաւ. Ու Եղիակիմ՝ պալատին 2
հազարապետը և Սեբնա ատենադպիրը
ու քահանաներուն ծերերը
քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն
Եսայի մարգարէին ղրկեց։
3 Ու անոր ըսին, Եզեկիա այսպէս
կ'ըսէ. Աս օր նեղութեան, յանդիմանութեան
ու նախատանաց օր է.
քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վիճակին
հասան, բայց ծնանելու ոյժ
4 չկայ։ Կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ
Ռաբսակին բոլոր խօսքերը
լսէ, որն որ իր տէրը Ասորեստանի
թագաւորը ղրկեց՝ կենդանի Աստուածը
նախատելու համար, ու
քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած
խօսքերուն համար յանդիմանութիւն
տայ. ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին
5 համար աղօթք ըրէ։ Ու
Եզեկիա թագաւորին ծառաները
6 Եսայիին գացին։ Ու Եսայի անոնց
ըսաւ, Ձեր տիրոջը անանկ ըսէք,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի՛
վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով
Ասորեստանի թագաւորին
7 ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա
ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը ղրկեմ,
ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր
երկիրը պիտի դառնայ. ու զանիկայ
իր երկրին մէջ սրով պիտի կործանեմ։

8 Ու Ռաբսակ դարձաւ, ու Ասորեստանի
թագաւորը գտաւ, որ
Լեբնայի հետ կը պատերազմէր,
վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն չուեր
9 է։ Ու Սենեքերիմ Եթէովպացւոց
Թիրհակա թագաւորին համար լսեց,
որ կ'ըսէին, Ահա անիկայ
քեզի հետ պատերազմելու ելեր է.
ու նորէն Եզեկիային դեսպաններ
10 ղրկեց՝ ըսելով, Յուդայի Եզեկիա
թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք.
Քու Աստուածդ՝ որուն
դուն ապաւիներ ես, թող քեզ
չխաբէ ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքը պիտի
11 չտրուի։ Ահա դուն լսեցիր
ինչ որ Ասորեստանի թագաւորները
բոլոր երկիրներուն ըրին, ու
ինչպէս զանոնք բոլորովին կործանեցին,
ու հիմա դո՞ւն պիտի ազատիս։
12 Միթէ իմ հայրերուս կործանած
ազգերուն՝ այսինքն Գոզանին,
Խառանին, Ռեսեփին, ու
Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը
աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն։
Ո՞ւր է Եմաթի թագաւորը 13
ու Արփաթի թագաւորը,
ու Սեփարուիմ քաղաքին՝ Անայի
և Աւայի թագաւորը։

Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն 14
ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ.
ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը բացաւ
զանիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը 15
առջևը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ,
Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, որ
քերովբէներուն վրայ կը նստիս,
երկրիս ամէն թագաւորութիւններուն
վրայ Աստուած միայն դուն
ես. երկինքը ու երկիրը դուն ստեղծեցիր։
Ո՛վ Տէր, ականջդ խոնարհեցուր 16
ու լսէ. ո՛վ Տէր, աչքերդ
բաց ու նայէ. և լսէ Սենեքերիմին
խօսքերը, որ ղրկեց կենդանի
Աստուածը նախատելու համար։
Ո՛վ Տէր, իրաւցընէ Ասորեստանի 17
թագաւորները ազգերը
ու անոնց երկիրը աւրեցին, Ու անոնց 18
աստուածները կրակի տուին,
վասն զի անոնք Աստուած չէին,
հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու
քար էին. անոր համար զանոնք կորսընցուցին։
Ու հիմա դուն՝ ո՛վ 19
Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ
անոր ձեռքէն, որպէս զի երկրիս բոլոր
թագաւորութիւնները գիտնան,
որ Տէր Աստուած միայն դուն ես։

Ու Ամովսի որդին Եսայի Եզեկիային 20
մարդ ղրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլի
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին
համար ինծի ըրած աղօթքդ
լսեցի։ Անոր վրայով Տէրոջը 21
ըսած խօսքը աս է.

Սիօնի կոյս աղջիկը քեզ անարգեց,
քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսաղէմի
աղջիկը քու ետևէդ գլուխ
շարժեց։ Դուն ո՞վ նախատեցիր 22
ու հայհոյեցիր, ու որո՞ւն վրայ ձայնդ
վերցուցիր. և աչքերդ Իսրայէլի
Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր։ Քու 23
դեսպաններուդ ձեռքովը Տէրը նախատելով
ըսիր, Իմ կառքերուս
շատութիւնովը լեռներուն բարձրու-

թիւնը՝ Լիբանանու կողերը ելայ ,
ու անոր բարձր եղեւնները և ընտիր
մայրերը պիտի կտրեմ . ու անոր
վերջին բնակութիւնը՝ անոր Կարմեղեան
անտառը պիտի մտնեմ ։
24 Ես փորեցի ու օտար ջուրերը խըմեցի
, ու պաշարուած տեղերուն
բոլոր գետերը ոտքերուս թաթերովը
25 ցամքեցուցի ։ Միթէ լսած չե՞ս
որ ատիկայ շատոնցմէ ես կազմեցի ,
ու առջի օրերէն 'ի վեր ձեւակերպեցի
. հիմա հասուցի , որ դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակ հողակոյտերու
26 դարձնես ։ Ուստի
անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ
ըլլալուն համար զարհուրեցան ու
ամչցան . անոնք դաշտի խոտի պէս
և կանանչ բանջարի պէս , ու տանիքի
խոտի պէս և դեռ չհասած
ու խորշակէն զարնուած հունձքի
27 պէս եղան ։ Բայց ես քու բնակութիւնդ
, ելլելդ ու մտնելդ , և ինծի
ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ ։
28 Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ
ու քու ամբարտաւանութիւնդ
իմ ականջներուս ելաւ , ես
ալ իմ կարթս քու քիթդ՝ և իմ
սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ ,
ու քու եկած ճամբայէդ քեզ ետ
պիտի դարձնեմ ։
29 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ , այս
տարի ինքնիրմէ բուսածը , ու երկրորդ
տարին՝ ինկած հատերէն բուսածը
պիտի ուտէք . ու երրորդ
տարին ցանեցէք ու հնձեցէք , և
այգիներ տնկեցէք ու անոնց պըտուղը
30 կերէք ։ Եւ Յուդայի տանը
ազատուած մնացորդը վարէն
արմատ պիտի արձակէ , ու վերէն
31 պտուղ պիտի տայ ։ Վասնզի Երուսաղէմէն
մնացորդ , ու Սիոն լեռնէն
ազատուած պիտի ելլէ . ասիկայ
զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի
ընէ ։
32 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին
վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ
. Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ , ու անոր նետ պիտի չնետէ ,
և անոր առջևը վահանով պիտի չըգայ
, ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
33 չկանգնէ . Իր եկած ճամբայէն ետ
պիտի դառնայ , ու աս քաղաքը
պիտի չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը ։ Եւ 34
աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ,
ու զանիկայ ազատեմ ինծի համար
ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար
։

Եւ եղաւ որ ան գիշերը Տէրոջը 35
հրեշտակը ելաւ , և Ասորեստանի
բանակին մէջը հարիւր ութսունըհինգ
հազար հոգի զարկաւ . ու
երբոր առաւօտուն կանուխ ելան ,
ահա անոնց ամէնը մեռած մարմիններ
էին ։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ 36
թագաւորը չուեց գնաց , ու
դարձաւ Նինուէի մէջ նստաւ ։ Եւ 37
երբոր անիկայ իր աստուծոյն Նեսրաքին
տանը մէջ երկրպագութիւն
կ'ընէր , անոր որդիքը Ադրամելէք
ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին
, ու Արարատի երկիրը փախան .
և անոր տեղը անոր որդին Ասորդան
թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. Ի

Ան օրերը Եզեկիա մահուան աս- 1
տիճանը հիւանդացաւ ։ Ու Ամովսի
որդին Եսայի մարգարէն անոր
եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ , Տանդ համար պատուէր
տուր . քանզի դուն մեռնելու
ես , ու պիտի չապրիս ։ Եւ 2
անիկայ իր երեսը պատին դարձուց ,
ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ՝ ըսելով ,
Ո՛վ Տէր , կ'աղաչեմ , քու առջևդ 3
ճշմարտութեամբ ու կատարեալ
սրտով քալելս՝ և քու աչքիդ առջևը
բարի եղածը ընելս յիշէ . ու
Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ ։
Եւ Եսայի տակաւին միջին գաւիթէն 4
չելած՝ Տէրոջը խօսքը անոր
եղաւ ըսելով , Դարձիր , ու իմ 5
ժողովուրդիս իշխանին՝ Եզեկիային
ըսէ , Քու հօրդ Դաւիթին Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Քու աղօթքդ
լսեցի , քու արցունքդ
տեսայ . ահա քեզ պիտի բժշկեմ ,
— երրորդ օրը Տէրոջը տունը պիտի
ելլես . Եւ քու օրերուդ վրայ տասնուհինգ 6
տարի պիտի աւելցնեմ ,
ու քեզ ու աս քաղաքը Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ
, և աս քաղաքին պաշտպանութիւն
պիտի ընեմ ինծի համար
ու իմ ծառայիս Դաւիթին
7 համար ։ Եւ Եսայի ըսաւ , Քանի
մը չոր թուզ առէք . ու առին
և վէրքին վրայ դրին , ու առողջացաւ ։
8 Եւ Եզեկիա Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը
զիս բժշկելուն՝ ու երրորդ օրը
Տէրոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
9 ըլլայ ։ Եւ Եսայի ըսաւ , Ասիկայ
քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ թէ Տէրը
իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ .
Ստուերը կամ տասը աստիճան առաջ
երթայ կամ տասը աստիճան
10 ետ դառնայ ։ Եւ Եզեկիա ըսաւ ,
Ստուերին տասը աստիճան առաջ
երթալը դիւրին է . ոչ , հապա
ստուերը տասը աստիճան ետ դառնայ
11 ։ Եւ Եսայի մարգարէն Տէրոջը
աղաղակեց . ու տասը աստիճան
ետ դարձուց ստուերը ան աստիճաններէն
որ Աքազին արեւու ժամացոյցին
վրայ իջած էր ։
12 Ան ատենը Բաբելոնի թագաւորը՝
Բաղադանի որդին Մերոդաք
բաղադան նամակներ ու ընծաներ
ղրկեց Եզեկիային , քանզի Եզեկիային
հիւանդ ըլլալը լսեր էր ։
13 Եւ Եզեկիա անոնց մտիկ ըրաւ , և
թանկագին բաներուն բոլոր տունը՝
արծաթը ու ոսկին ու խունկերը
և պատուական եղը , ու իր
զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն
մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց
. ու իր տանը մէջ և իր բոլոր
տէրութեանը մէջ բան մը չմնաց ,
որ Եզեկիա անոնց չցուցնէ ։
14 Եւ Եսայի մարգարէն Եզեկիա
թագաւորին եկաւ , ու անոր ըսաւ
, Աս մարդիկները ի՞նչ ըսին ,
և ո՞ւրկից եկան քեզի . ու Եզեկիա
ըսաւ , Հեռու տեղէ՝ Բաբելոնէն
15 եկան ։ Եւ անիկայ ըսաւ , Քու
տանդ մէջ ի՞նչ տեսան . ու Եզեկիա
ըսաւ , Տանս մէջ ինչ որ կար՝
տեսան , — գանձերուս մէջ անոնց
16 չցուցուցած բան չմնաց ։ Ան ատենը
Եսայի Եզեկիային ըսաւ , Տէրոջը
17 խօսքը մտիկ ըրէ . Ահա օրեր
կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ
կայ , ու քու հայրերդ մինչև աս օրս
ինչ որ ժողվեցին , Բաբելոն պիտի
տարուի . մէկ բան մը պիտի չմնայ ,
կ'ըսէ Տէրը . Ու քեզմէ ելլելու՝ 18
քու ծնանելու որդիներէդ պիտի
առնեն , և անոնք Բաբելոնի թագաւորին
պալատին մէջը ներքինիներ
պիտի ըլլան ։ Եւ Եզեկիա 19
Եսայիին ըսաւ , Տէրոջը խօսքը՝ որ
դուն ըսիր , բարի է . նաև ըսաւ ,
Ինչո՞ւ չէ՞ , որովհետև իմ օրերուս
մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն
պիտի ըլլայ ։

Եւ Եզեկիային մնացորդ պատ- 20
մութիւնը , և անոր բոլոր զօրութիւնը
, ու շինած աւազանը ու
ջրմուղը , և քաղաքը բերած ջուրը՝
ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է ։
Եւ Եզեկիա իր հայրերուն հետ քը- 21
նացաւ , և անոր տեղը անոր որդին
Մանասէ թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԻԱ

Մանասէ տասներկու տարեկան 1
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու
Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ , ու անոր
մօրը անունը Եփսիբա էր ։ Եւ 2
անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը
առջևէն վռնտած ազգերուն գարշելի
գործերուն պէս՝ Տէրոջը առջևը
չարութիւն ըրաւ ։ Եւ անի- 3
կայ իր հօրը Եզեկիային կործանած
բարձր տեղուանքը նորէն շինեց ու
Բահաղին սեղաններ կանգնեց , և
Աստարովթի կուռք մը շինեց , Իսրայէլի
Աքաաբ թագաւորին ըրածին
պէս . ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն
երկրպագութիւն ըրաւ
և անոնց ծառայութիւն ըրաւ
. Եւ սեղաններ շինեց Տէրոջը 4
տանը մէջ , որուն համար Տէրը ըսած
էր թէ Իմ անունս Երուսաղէմի
մէջ պիտի դնեմ ։ Եւ Տէ- 5
րոջը տանը երկու գաւիթներուն
մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն
սեղաններ շինեց . Եւ իր տղան 6
կրակէ անցուց , և գուշակութիւն
ու հմայութիւն կ'ընէր , և վհուկներ
ու նշանագէտներ ունէր . և Տէրոջը
առջևը շատ չարութիւն ըրաւ

7 ու զանիկայ բարկացուց։ Ու իր
շինած Աստարովթի կուռքը այն
տանը մէջ դրաւ, որուն համար
Տէրը Դաւիթին ու անոր որդւոյն
Սողոմոնին ըսեր էր, Իմ անունս
այս տանը մէջ, ու Իսրայէլի բոլոր
ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմին
8 մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան. Ու
Իսրայէլին ոտքը մէյմըն ալ պիտի
չշարժեմ այն երկրէն, որն որ անոնց
հայրերուն տուի. միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրանքներս
ու իմ Մովսէս ծառայիս անոնց պատուիրած
բոլոր օրէնքը զգուշութեամբ
9 'ի գործ դնեն։ Բայց անոնք
մտիկ չըրին, ու Մանասէ այնպէս
մոլորեցուց զանոնք, որ Տէրոջը
Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն կորսնցուցած
ազգերէն աւելի չարութիւն
ըրին։

10 Ու Տէրը իր ծառաներուն' մարգարէներուն
ձեռքով խօսեցաւ' ըսելով,
11 Որովհետեւ Յուդայի Մանասէ
թագաւորը այս գարշութիւնները
ըրելով' իրմէ առաջ եղող Ամորհացւոց
բոլոր ըրածներէն աւելի չարութիւն
ըրաւ, ու իր կուռքերովը
Յուդան ալ մեղք գործել
12 տուաւ, Անոր համար Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես Երուսաղէմի վրայ ու Յուդայի
վրայ անանկ չարիք մը պիտի
բերեմ, որ ամէն լսողին երկու ականջը
13 պիտի խօսի։ Ու Երուսաղէմին
վրայ Սամարիայի լարը եւ
Աքաաբին տանը գնտակը պիտի
երկընցընեմ, ու Երուսաղէմը պիտի
սրբեմ. ինչպէս որ մէկը աման
մը կը սրբէ, ու սրբելէն ետեւ երեսն
14 'ի վար կը դարձնէ։ Ու իմ
ժառանգութեանս մնացորդը պիտի
մերժեմ, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի տամ, ու
անոնք իրենց բոլոր թշնամիներուն
աւար ու յափշտակութիւն պիտի
15 ըլլան. Որովհետեւ իմ առջեւս չարութիւն
ըրին, ու իրենց հայրերուն
Եգիպտոսէն ելած օրէն մինչեւ այս
16 օրս զիս բարկացուցին։ Նաեւ Մանասէ
խիստ շատ անմեղ արիւն թափեց,
այնպէս որ Երուսաղէմը ծայրէ
'ի ծայր լեցուց. բայց 'ի մէկ իր
մեղքէն' որով Տէրոջը առջեւը Յուդային
մեղանչելուն ու չարութիւն
ընելուն պատճառ եղաւ։

Ու Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը 17
ու ամէն ըրածը եւ անոր
գործած մեղքը' ահա Յուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
մէջ գրուած է։ Ու Մանասէ իր 18
հայրերուն հետ քնացաւ, եւ իր տանը
պարտէզին մէջ' Ոզայի պարտէզին
մէջը թաղուեցաւ. ու անոր
տեղը անոր որդին Ամոն թագաւոր
եղաւ։

Ամոն քսանըերկու տարեկան էր 19
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ երկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. ու անոր մօրը
անունը Մեսողամեթ էր, Յետեբացի
Արուսին աղջիկն էր։ Ու 20
անիկայ իր հօրը Մանասէին ըրածին
պէս Տէրոջը առջեւ չարութիւն ըրաւ.
Ու իր հօրը քալած բոլոր 21
ճամբուն մէջը քալեց, եւ իր հօրը
պաշտած կուռքերը պաշտեց, ու անոնց
երկրպագութիւն ըրաւ։ Ու 22
իր հայրերուն Տէր Աստուածը թողուց,
ու Տէրոջը ճամբուն մէջը չքալեց։

Ու Ամոնին ծառաները անոր դէմ 23
դաւաճանութիւն ըրին, ու թագաւորը
իր տանը մէջ մեռցուցին։ Ու 24
երկրին ժողովուրդը Ամոն թագաւորին
դէմ դաւաճանութիւն ընողներուն
ամէնը մեռցուցին. ու երկրին
ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան
անոր տեղը թագաւոր դրին։

Ու Ամոնին ըրած գործերուն 25
մնացորդ պատմութիւնը ահա Յուդայի
թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջ գրուած է։ Ու զանիկայ 26
Ոզայի պարտէզը իր գերեզմանին
մէջը թաղեցին. եւ անոր տեղը
անոր որդին Յովսիա թագաւոր
եղաւ։

ԳԼ. ԻԲ

Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր 1
թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ երեսունըմէկ տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. եւ անոր մօրը ա-

նունը Յեդիդա էր, որ Բասկաթցի
2 Ադայիային աղջիկն էր։ Ու
անիկայ Տէրոջը առջեւ ուղղութիւն
ըրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին բոլոր
ճամբուն մէջը քալեց, ու աջ կամ
ձախ կողմը չխոտորեցաւ։

3 Ու Յովսիա թագաւորին տասնըութերորդ
տարին թագաւորը
Մեսուղամի որդւոյն Եսելիային որդին
Սափան դպիրը Տէրոջը տանը
4 ղրկեց' ըսելով, Քեղկիա քահանայապետին
գնա, ու անիկայ Տէրոջը
տանը բերուած արծաթը թող համրէ,
որն որ դրան պահապանները
5 ժողովուրդէն ժողվեցին. Ու զանիկայ
Տէրոջը տանը գործին վրայ դրուած
բանուորներուն տան, ու տանը
փլած տեղուանքը շինելու համար'
Տէրոջը տանը մէջի գործը բանողներուն
6 տան զանիկայ, Հիւսներուն,
շինողներուն ու որմնադիրներուն.
Նաեւ փայտ ու տաշուած քարեր
ծախու առնեն տանը նորոգելու
7 համար։ Բայց անոնց ձեռքը տրուած
արծաթին համար չէին համրեր,
քանզի անոնք հաւատարմութեամբ
8 կը գործէին։ Ու Քեղկիա քահանայապետը
Սափան դպիրին ըսաւ, Տէրոջը
տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ,
ու Քեղկիա այն գիրքը Սափանին
տուաւ, ու
9 զանիկայ կարդաց։ Ու Սափան
դպիրը թագաւորին եկաւ, ու թագաւորին
պատասխան բերաւ ու
ըսաւ. Քու ծառաներդ տանը մէջ
գտնուած արծաթը հանեցին, ու Տէրոջը
տանը գործին վրայ դրուած
10 բանուորներուն ձեռքը տուին։ Ու
Սափան դպիրը թագաւորին պատմեց
ու ըսաւ, Քեղկիա քահանան
ինծի մէկ գիրք մը տուաւ. եւ Սափան
զանիկայ թագաւորին առջեւը
11 կարդաց։ Ու թագաւորը օրինաց
գրքին խօսքերը լսածին պէս իր
12 հանդերձները պատռեց։ Ու թագաւորը
Քեղկիա քահանային, ու
Սափանի որդւոյն Աքիկամին, ու
Միքիայի որդւոյն Աքոբորին, եւ
Սափան դպիրին, ու թագաւորի
ծառային' Ասայիային պատուիրեց ու
13 ըսաւ, Գացէք' ինծի համար ու
ժողովուրդին համար ու բոլոր
Յուդային համար' այս գտնուած
գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը
հարցուցէք. քանզի մեր վրայ Տէրոջը
մեծ բարկութիւնը բորբոքեր
է, որովհետեւ մեր հայրերը այս գրքին
խօսքերուն հնազանդութիւն չըրին,
ու մեզի համար ամէն գրուած
բաները 'ի գործ չդրին։

Ու Քեղկիա քահանան եւ Աքիկամ 14
ու Աքոբոր եւ Սափան
ու Ասայիա, Արաայի որդւոյն
Թեկուայի որդւոյն Սեղղումին
հանդերձապետին կնկանը Ողդամ
մարգարէին գացին. ու անիկայ
Երուսաղէմ' Մասնայի մէջ կը
բնակէր, ու անոր հետ խօսեցան։
Ու անիկայ ըսաւ անոնց, Իսրայէլին 15
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Զեզ ինծի ղրկող մարդուն
ըսէք, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 16
Ահա ես այս տեղիս ու անոր բնակիչներուն
վրայ չարիք պիտի բերեմ,
այսինքն Յուդայի թագաւորին կարդացած
գրքին ամէն խօսքերը. Որովհետեւ 17
զիս թողուցին, եւ ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխեցին, որ
իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը
զիս բարկացընեն. ասոր համար այս
տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի
բորբոքի ու պիտի չմարի։ Բայց 18
Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ
ղրկող Յուդայի թագաւորին աւանիկ
ըսէք. Իսրայէլի Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ լսած խօսքերուդ
համար. Որովհետեւ քու սիրտդ 19
կակղցաւ, ու Տէրոջը առջեւը խոնարհեցար'
երբոր լսեցիր իմ խօսքերս,
թէ այս տեղիս վրայ ու անոր
բնակիչներուն վրայ աւերում ու անէծք
պիտի ըլլայ, եւ քու հանդերձներդ
պատռեցիր ու իմ առջեւս
լացիր. ես ալ լսեցի, կ'ըսէ Տէրը։
Անոր համար ահա ես քեզ 20
քու հայրերուդ պիտի խառնեմ,
ու խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ
մէջ պիտի ամփոփուիս. եւ այս
տեղիս վրայ իմ բերելու բոլոր չարիքներս
քու աչքերդ պիտի չտեսնեն։
Ու անոնք թագաւորին պատասխան
բերին։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ թագաւորը մարդ ղրկեց. ու Յուդայի ու Երուսաղէմի բոլոր ծերերը անոր քովը ժողվուեցան։

2 Եւ թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկները ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները, ու քահանաները և մարգարէները, ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը ելան. և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր խօսքերը անոնց ականջը կարդաց։

3 Եւ թագաւորը սիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջևը ուխտ ըրաւ, որ այն գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար Տէրոջը ետևէն երթայ, և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ. և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաւանութիւն տուաւ։

4 Ու թագաւորը Քեղկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և դրան պահապաններուն հրամայեց, որ Բահաղին համար ու Աստարովթին համար ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն համար շինուած գործիքներուն ամէնը Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն. ու զանոնք Երուսաղէմէն դուրս Կեդրոնի դաշտավայրին մէջ այրեց, ու անոնց մոխիրը Բեթէլ տարաւ։

5 Եւ Յուդայի թագաւորներուն՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ խունկ ծխող քուրմերը, և Բահաղին — արեգակին ու լուսնին և աստղերուն — կենդանակերպներուն ու երկինքին բոլոր զօրութիւններուն խունկ ծխողները վերցուց։

6 Եւ Աստարովթի կուռքը Տէրոջը տունէն Երուսաղէմէն դուրս Կեդրոն հեղեղատը հանեց, ու զանիկա Կեդրոն հեղեղատին մէջ այրեց, ու ծեծեց փոշի ըրաւ, ու փոշին ժողովուրդին որդւոցը գերեզմաններուն վրայ ցանեց։

7 Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող սոդոմականներուն տուները փլցուց, ուր որ կիները Աստարովթին վարագոյրներ կը գործէին։

8 Ու Յուդայի քաղաքներէն բոլոր քահանաները Երուսաղէմ բերաւ, ու Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ պղծեց այն բարձր տեղուանքը, որոնց մէջը քահանաները խունկ կը ծխէին. և քաղաքի իշխանին Յեսուին դրանը բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ կողմը եղող դռներուն բարձր տեղուանքը փլցուց։

9 Բայց բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին ելլեր, հապա իրենց եղբայրներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին։

10 Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթը պղծեց, որ մարդ մը իր տղան կամ աղջիկը Մողոքին համար կրակէ չանցընէ։

11 Ու նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրանը առջևէն այն ձիերը, որ Յուդայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին, և անոնք Փարուրիմ եղող Նաթանմելէք ներքինիին սենեակին քովն էին. ու արեգակին կառքերը կրակով այրեց։

12 Եւ Աքազին վերնատանը տանիքին վրայ Յուդայի թագաւորներուն շինած սեղանները, ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները թագաւորը փլցուց, ու անկէ բնաջինջ ըրաւ, և անոնց հողը Կեդրոն հեղեղատը նետեց։

13 Ու Երուսաղէմի դիմացը Ապականութեան լերան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորին Սիդոնացւոց գարշելիքին՝ Աստարովթին համար, ու Մովաբացւոց գարշելիքին՝ Քամոսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիքին՝ Մեղքոմին համար շինած բարձր տեղուանքը թագաւորը պղծեց։

14 Եւ արձանները խորտակեց ու Աստարովթի կուռքերը կտրտեց, ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց։

15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ, — Իսրայէլը մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբովամին շինած բարձր տեղը՝ (այն սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց ու փոշի դարձուց, ու Աստարովթի կուռքը այրեց։

16 Եւ Յովսիա դարձաւ, ու հոն լերանը վրայի գերեզմանները տեսաւ, և մարդ ղրկեց՝ գերեզմաններուն մէջի ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով՝ զանիկա պղծեց՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որն որ այս բաները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայնով խօսեր էր։

17 Եւ հարցուց ըսաւ, Ի՞նչ արձան է այդ իմ տեսածս. ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին, Զանիկա Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ այս քու ըրած բաներդ խօսեցաւ։

18 Եւ հարցուց ըսաւ, Զանիկա թողուցէք, անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ. ուստի անոր ոսկորները Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորներուն հետ թող տուին։

19 Ու Յովսիա Սամարիայի քաղաքներուն մէջի բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորները զանոնք շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին, ու Բեթէլի մէջ բոլոր ըրածին պէս անոնց ալ ըրաւ։

20 Եւ հոն գտնուած բարձր տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ մորթեց, ու անոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց. ետքը Երուսաղէմ դարձաւ։

21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց ըսելով. Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ ըրէք, ինչպէս որ այս ուխտի գրքին մէջը գրուած է։

22 Վասնզի Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն 'ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Յուդայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ՝ այս զատկին պէս եղած չէր.

23 Բայց Յովսիա թագաւորին տասնըութերորդ տարին այս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի մէջ։

24 Ու նաև Յովսիա վհուկները, նշանագէտները ու թերափիմները ու կուռքերը, և Յուդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ երևցած բոլոր գարշութիւնները վերցուց, որ Քեղկիա քահանային Տէրոջը տանը գտած գրքին մէջը գրուած օրէնքին խօսքերը հաստատէ։

25 Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ. ոչ ալ անկէ ետքը անոր նմանը ելաւ։

26 Բայց Տէրը Յուդայի վրայ բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ այն բոլոր չար գործքերուն համար, որոնցմով Մանասէ զանիկա բարկացուցեր էր։

27 Եւ Տէրը ըսաւ, Յուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձգեմ, ինչպէս որ Իսրայէլը ձգեցի. ու պիտի մերժեմ այս քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմը, ու այս տունը՝ որուն համար ըսի թէ Իմ անունս հոն ըլլայ։

28 Եւ Յովսիայի մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է։

29 Անոր օրերը Եգիպտոսի թագաւորը Փարաւոն Նեքաւով Ասորեստանի թագաւորին վրայ Եփրատ գետը ելաւ. ու Յովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց, ու անիկայ Յովսիան տեսածին պէս՝ զանիկայ մեռցուց Մակեդդովի մէջ։

30 Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդդովէն կառքով Երուսաղէմ բերին, ու զանիկայ իր գերեզմանին մէջը թաղեցին. ու երկրին ժողովուրդը Յովսիայի որդին Յովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։

31 Յովաքազ քսանըերեք տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր, — Լեբնացի Երեմիայի աղջիկն էր։

32 Եւ անիկայ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։

33 Ու Փարաւոն Նեքաւով զանիկայ Եմաթի երկիրը՝ Ռեբղայի մէջ բանտարկեց, որ Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու երկրին վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ ու տաղանդ մը ոսկի հարկ

34 դրաւ ։ Եւ փարաւոն Նեքաւով
Յովսիայի որդին Եղիակիմը՝ անոր
հօրը Յովսիային տեղը թագաւոր
դրաւ, ու անոր անունը փոխեց՝
Յովակիմ կոչեց. բայց Յովաքազը
առաւ Եգիպտոս տարաւ. ու անիկա
35 հոն մեռաւ ։ Եւ Յովակիմ
ան արծաթը ու ոսկին փարաւոնին
տուաւ, բայց երկրին վրայ հարկ
դրաւ՝ ան արծաթը փարաւոնին
պատուիրածին պէս տալու համար.
ու երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն
վրայ դրուած հարկին համեմատ՝
արծաթը ու ոսկին առաւ, որ
փարաւոն Նեքաւովին տայ ։
36 Երբոր Յովակիմ թագաւոր եղաւ
քսանըհինգ տարեկան էր, ու
Երուսաղէմի մէջ տասնըմէկ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Զեբիդա էր, Ռումայեցի Փադայիային աղջիկն էր ։
37 Եւ անիկայ՝ իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջեւ չարութիւն ըրաւ ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Անոր օրերը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ելաւ. ու
Յովակիմ երեք տարի անոր ծառայ
եղաւ. ու ետքը դարձաւ, անոր դէմ
2 ապստամբեցաւ ։ Եւ Տէրը անոր
վրայ Քաղդէացւոց գունդերը, ու
Ասորւոց գունդերը, և Մովաբացւոց գունդերը ու Ամմոնի որդւոց
գունդերը ղրկեց. զանոնք Յուդայի վրայ ղրկեց, որ զանիկայ կործանէ Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որն
որ իր ծառաներուն մարգարէներուն
3 ձեռքովը խօսեր էր ։ Իրաւցընէ ասիկայ Տէրոջը հրամանովը եղաւ Յուդային, որ զանիկայ իր առջեւէն մերժէ՝ Մանասէին ըրած բոլոր մեղքերուն
4 համար, Ու նաև անոր թափած անմեղ արիւնին համար, քանզի Երուսաղէմը անմեղ արիւնով
լեցուց. ու Տէրը չուզեց որ ներէ ։
5 Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր ըրածը՝
Յուդայի թագաւորներուն ժամանակաց գրքին մէջը գրուած է ։
6 Ու Յովակիմ իր հայրերուն հետ
ննջեց, և անոր տեղը անոր որդին Յովաքին թագաւոր եղաւ ։

7 Ու Եգիպտոսի թագաւորը անկէ
ետքը մէյմըն ալ իր երկրէն չելաւ,
քանզի Բաբելոնի թագաւորը Եգիպտոսի հեղեղատէն մինչև Եփրատ
գետը Եգիպտոսի թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր ։

8 Յովաքին տասնըութը տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Նեհուսթա էր, Երուսաղէմացի Եղնաթանին աղջիկն էր ։
9 Եւ անիկայ իր հօրը բոլոր ըրածին
պէս Տէրոջը առջեւ չարութիւն
ըրաւ ։

10 Ան ատենը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառաները Երուսաղէմ ելան, ու քաղաքը պաշարուեցաւ ։ Եւ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին 11
վրայ եկաւ, երբոր անոր ծառաները
զանիկայ պաշարեր էին ։ Ու Յուդայի թագաւորը Յովաքին իր մօրը 12
ու ծառաներուն և իշխաններուն ու
ներքինիներուն հետ Բաբելոնի թագաւորին ելաւ. ու Բաբելոնի թագաւորը իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին զանիկայ բռնեց ։
Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը, ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց. ու կոտրեց ան ամէն 13
ոսկեղէն անօթները, որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը
տաճարին համար շիներ էր՝ Տէրոջը
ըսածին համեմատ ։ Եւ բոլոր Երուսաղէմը ու ամէն իշխանները 14
և ամէն զօրաւոր մարդիկները՝ տասը հազար գերի, ու ամէն հիւսները
ու դարբինները քշեց տարաւ. երկրին ժողովուրդը աղքատներէն 'ի
զատ մարդ մը չմնաց ։ Եւ Յովաքինը Բաբելոն փոխադրեց, ու 15
թագաւորին մայրը ու թագաւորին կիները և անոր ներքինիները ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբելոն գերի տարաւ ։
Եւ բոլոր զօրաւոր մարդիկը եօթը 16
հազար մարդ, ու հազար հիւս ու
դարբին, որոնց ամէնն ալ պատերազմող կտրիճներ էին, Բաբելոնի
թագաւորը զանոնք Բաբելոն գերի
17 տարաւ ։ Եւ Բաբելոնի թագաւորը անոր տեղը անոր հօրեղբայրը Մաթանիան թագաւոր դրաւ,
ու անոր անունը Սեդեկիայի փոխեց ։
18 Սեդեկիա քսանըմէկ տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնըմէկ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր, Լեբնացի Երեմիային աղջիկն էր ։
19 Եւ անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջեւ չարութիւն
20 ըրաւ ։ Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմի ու Յուդայի
վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա
Բաբելոնի թագաւորէն ապստամբեցաւ ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու եղաւ որ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին տասներորդ ամսոյն՝ ամսուն տասներորդ
օրը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր դէմ
չորս դին պատնէշներ շինեցին.
2 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին
մետասաներորդ տարին քաղաքը
3 պաշարման մէջ էր ։ Եւ ամսուն
իննին քաղաքին մէջը սաստիկ սով
կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց
4 չունէր. Եւ քաղաքին պարիսպը
ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին
մէջի դռանը ճամբայէն փախան. ու
Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը
կեցեր էին. ու թագաւորը դաշտին
5 ճամբայէն գնաց ։ Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին ետեւէն
ինկան, ու Երիքովի դաշտերուն
մէջը անոր հասան. և անոր բոլոր
6 զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ. Ու
թագաւորը բռնեցին ու զանիկայ
Ռեբղա տարին Բաբելոնի թագաւորին, և անոր դատաստանը տեսան ։ Ու Սեդեկիային տղաքը 7
իր աչքերուն առջեւ մորթեցին, ու
Սեդեկիային աչքերը կուրցուցին,
և զինքը շղթաներով կապեցին ու
Բաբելոն տարին ։

Եւ Բաբելոնի թագաւոր Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տասնըիններորդ տարին հինգերորդ ամսոյն՝ ամսուն եօթներորդ օրը Բաբելոնի թագաւորին ծառան Նաբուզարդան դահճապետը Երուսաղէմ 8
եկաւ, Ու Տէրոջը տունը և 9
թագաւորին տունը այրեց, ու Երուսաղէմին բոլոր տուները ու
ամէն մեծ տուները կրակով այրեց ։
Եւ դահճապետին հետը եղող 10
Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երուսաղէմին չորս կողմի պարիսպները
փլցուցին ։ Ու քաղաքին մէջը 11
մնացած ժողովուրդին մնացորդը,
ու Բաբելոնի թագաւորին իյնող
փախստականները, ու մնացած
բազմութիւնը՝ Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ ։ Եւ դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց՝ այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար ։ 12

Եւ Քաղդէացիք Տէրոջը տանը 13
մէջ եղող պղնձէ սիւները ու մեքենաները, ու Տէրոջը տանը մէջ
եղող պղնձէ ծովը կտոր կտոր ըրին,
ու անոնց պղինձը Բաբելոն տարին ։
Եւ թաղարները ու թիակները և 14
բազմակալները ու խնկամանները
ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթները առին ։ Եւ 15
դահճապետը ոսկիէ ու արծաթէ
բուրվառները ու կոնքերը առաւ.
Նաև Սողոմոնին՝ Տէրոջը տանը 16
համար շինած երկու սիւները, մէկ
ծովը ու մեքենաները. բոլոր աս
գործիքներուն պղինձը կշռելի չէր
գար ։ Մէկ սիւնին բարձրութիւնը տասնըութը կանգուն էր, և 17
անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար, ու
խոյակին բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և խոյակին վրայ չորս դին
ցանցակերպ զարդ ու նուռեր
կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. ու
միւս սիւնն ալ ցանցակերպ զարդով անանկ էր ։

18 Եւ դահճապետը առաջին քահանան
Սարայիան՝ ու երկրորդ քահանան
Սոփոնիան՝ ու երեք դռնապանները
19 առաւ . Եւ քաղաքէն մէկ
ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող
մարդիկներուն զօրագլուխն
էր . ու թագաւորին առջեւը
կայնողներէն քաղաքին մէջ
գտնուած հինգ մարդ, ու երկրին
ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝
զօրքին մեծ դպրապետը, եւ քաղաքին
մէջ գտնուած երկրին ժողովուրդէն
20 վաթսուն մարդ ———։ Ու Նաբուզարդան
դահճապետը զանոնք
առաւ, ու Բաբելոնի թագաւորին
21 Ռեբղա տարաւ։ Եւ Բաբելոնի
թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու
Եմաթի երկրին Ռեբղային մէջ զանոնք
մեռցուց։ Այսպէս Յուդա
22 իր երկրէն գերի տարուեցաւ։ Բայց
Յուդայի երկրին մէջ մնացած ժողովուրդը՝
որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը հոն թողուցեր
էր, անոնց վրայ Սափանեան Աքիկամին
որդին Գոդողիան կուսակալ
դրաւ։

23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց
մարդիկներովը երբոր լսեցին որ
Բաբելոնի թագաւորը Գոդողիան
կուսակալ ըրեր է, Գոդողիային՝
Մասփա եկան, այսինքն Նաթանիայի
որդին Իսմայէլ, Կարէի որդին
Յոհանան, ու Թանհումեթի
որդին Նետոփաթացի Սարայիա,
ու Մաաքաթիի որդին Յեզոնիա,
թէ իրենք եւ թէ իրենց մարդիկները։
24 Ու Գոդողիա անոնց ու անոնց մարդիկներուն
երդում ըրաւ, ու անոնց
ըսաւ. Քաղդէացիներուն ծառայութենէն
մի՛ վախնաք. ան
երկրին մէջ բնակեցէք, եւ Բաբելոնի
թագաւորին ծառայութիւն ըրէք,
ու ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ։

Եւ եղաւ որ եօթներորդ ամսուն 25
թագաւորաց սերունդէն եղող Եղիսամայի
որդւոյն Նաթանիային որդին
Իսմայէլ տասը մարդով եկաւ.
ու Գոդողիան զարկին, ու
մեռաւ, նոյնպէս ալ անոր հետ
Մասփա եղող Հրէաները ու Քաղդէացիները։
Եւ բոլոր ժողովուրդը 26
պզտիկէն մինչեւ մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները ելան Եգիպտոս գացին,
քանզի Քաղդէացիներէն վախցան։

Ու եղաւ որ Յուդայի Յովաքին 27
թագաւորին գերութեանը երեսունեօթներորդ
տարին երկոտասաներորդ
ամսուն՝ ամսուն քսանեւեօթներորդ
օրը, Բաբելոնի Եւիլմերովդաք
թագաւորը՝ իր թագաւոր եղած
տարին, Յուդայի Յովաքին
թագաւորին գլուխը բարձրացուց,
ու զանիկայ բանտէն հանեց. Եւ անոր 28
հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ,
ու անոր աթոռը Բաբելոնի մէջ իր
հետը եղող թագաւորներուն աթոռէն
վեր դրաւ. Եւ անոր բանտի 29
լաթերը փոխեց, ու անիկայ իր
կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ միշտ անոր
առջեւը հաց կ'ուտէր։ Եւ անոր 30
ռոճիկը մշտական ռոճիկ ըլլալով,
անոր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր
կը տրուէր։

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ադամ, Սէթ, Ենովս, (2) Կայնան,
Մաղաղիէլ, Յարեդ,
3 Ենովք, Մաթուսաղա, Ղամէք,
4 Նոյ. Սեմ, Քամ ու Յաբեթ.
5 Յաբեթին որդիքը Գամեր, Մագոգ,
Մադայ, Յաւան, Թոբէլ,
Մոսոք ու Թիրաս էին։ Եւ Գամերին 6
որդիքը Ասքանազ, Րիփաթ
ու Թորգոմա էին։ Եւ Յաւանին 7
որդիքը՝ Եղիսա, Թարսիս, Կիտացիք
ու Դոդացիք էին։
Քամին որդիքը Քուշ, Միսրայիմ, 8
Փուդ ու Քանան էին.
Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Եւիլա, 9

Սաբաթա, Ռեգմա ու Սեբեթաքա
էին։ Եւ Ռեգմայի որդիքը
10 Սաբա ու Դեդան էին։ Եւ
Քուշ ծնաւ Նեբրովթը. անիկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ։
11 Եւ Միսրայիմ ծնաւ Լուդացիները,
Անամացիները, Լաբացիները,
12 Նեփթուքացիները, Պաթրուսացիները
ու Քասղուքացիները,
(ասոնցմէ որ Փղշտացիք ելան,)
13 ու Կափթորացիներն ալ։ Եւ Քանան
ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը,
14 նաեւ Քետը, Յեբուսացին, Ամօրհացին,
15 Գերգեսացին, Խեւացին,
16 Արուկեցին, Ասենացին, Արուադացին,
Սամարացին ու Եմաթացին։
17 Սեմին որդիքը Եղամ, Ասուր,
Արփաքսադ, Լուդ, Արամ, Հուս,
Հուլ, Գաթեր ու Մոսոք էին։
18 Եւ Արփաքսադ ծնաւ Սաղան, եւ
19 Սաղա ծնաւ Եբերը. Ու Եբերին
երկու որդի ծնան. մէկուն անունը
Փաղէկ էր, քանզի երկիրը անոր օրերը
բաժնուեցաւ. եւ անոր եղբօրը
20 անունը Յեկտան էր։ Ու Յեկտան
ծնաւ Եղմովդադը, Սաղեփը, Ասարմոթը,
21 Յարաքը, Ադորամը,
22 Ուզալը, Դեկղան, Գեբաղը, Աբիմայէլը,
23 Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան
ու Յոբաբը. ամէն ասոնք
Յեկտանին որդիքն էին։
24 Սեմ, Արփաքսադ, Սաղայ,
25 Եբեր, Փաղէկ, Ռագաւ,
26 Սերուգ, Նաքովր, Թարայ,
27 Աբրամ՝ այսինքն Աբրահամ։
28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ ու
29 Իսմայէլ էին։ Ասոնց ծնունդները
ասոնք են. Իսմայէլին անդրանիկը՝
Նաբէօթ, ետքը Կեդար, Ադբեէլ,
30 Մաբսամ, Մասմա, Դումա, Մասսէ,
31 Քոդադ, Թեմա, Յետուր,
Նափէս ու Կեդմա. Իսմայէլին որդիքը
ասոնք էին։
32 Եւ Աբրահամին հարճին Քետուրային
որդիքը. անիկայ ծնաւ
Զեմրանը, Յեկշանը, Մադանը,
Մադիանը, Յեսբոկը ու Սուէն։
Ու Յեկշանին որդիքը Սաբա ու
33 Դեդան էին։ Եւ Մադիանին որդիքը
Գեփա, Աֆեր, Ենովք,
Աբիդա ու Եղդաա էին. ասոնք
ամէնը Քետուրային որդիքն էին։

Եւ Աբրահամ ծնաւ Իսահակը։ 34
Իսահակին որդիքը Եսաւ ու Իսրայէլ
էին։ Եսաւին որդիքը Եղիփազ, 35
Ռագուէլ, Յեուս, Յեգղոմ
ու Կորխ էին։ Եղիփազին 36
որդիքը Թեման, Օմար, Սեփոյ,
Գոթամ, Կենէզ, Թամնա ու
Ամաղէկ էին։ Ռագուէլին որդիքը՝ 37
Նահաթ, Զարա, Սամմա ու
Մեզա էին։ Ու Սէիրին որդիքը 38
Լոտան, Սոբաղ, Սեբեգոն,
Անա, Դիսոն, Եսեր ու Դիսան
էին։ Եւ Լոտանին որդիքը Քոռի 39
ու Հեմամ էին. եւ Թամնա
Լոտանին քոյրն էր։ Սոբաղին որդիքը 40
Գաղուան, Մանաքաթ, Գեբաղ,
Սեփոյ ու Օնամ էին։ Ու
Սեբեգոնին որդիքը Այիա ու Անա
էին։ Անային որդին Դիսոն. ու 41
Դիսոնին որդիքը Ամրան, Եսբան,
Յեթրան ու Քառան էին։ Եսերին 42
որդիքը Բաղղան, Զաւան
ու Յաական էին։ Դիսանին որդիքը
Հուս ու Արան էին։

Եւ ասոնք են այն թագաւորները՝ 43
որ Եդովմի երկրին մէջ թագաւորեցին,
Իսրայէլի որդւոցը վրայ թագաւոր
մը թագաւորելէն առաջ.
Բէովրի որդին Բաղա. ու անոր
քաղաքին անունը Դենաբա էր։
Եւ Բաղա մեռաւ, ու անոր տեղը 44
Բոսրացի Զարայի որդին Յոբաբ
թագաւորեց։ Եւ Յոբաբ մեռաւ, 45
ու անոր տեղը Թեմանացւոց
երկրէն Հուսամ թագաւորեց։
Եւ Հուսամ մեռաւ, ու անոր 46
տեղը Բադադին որդին Ադադ
թագաւորեց, որ Մովաբի դաշտին
մէջ Մադիանացիները կոտորեց. եւ
անոր քաղաքին անունը Աւիթ էր։
Եւ Ադադ մեռաւ, ու անոր տեղը 47
Մասրեկացի Սամաղա թագաւորեց։
Եւ Սամաղա մեռաւ, ու անոր տեղը 48
Գետին քովը Ռոբովթէն եղող
Սաւուղը թագաւորեց։ Եւ Սաւուղ 49
մեռաւ, ու անոր տեղը Աքոբորի
որդին Բաաղանան թագաւորեց։
Եւ Բաաղանան մեռաւ, 50
ու անոր տեղը Ադադ թագաւորեց.
եւ անոր քաղաքին անունը Փոգաւ

էր ։ ու անոր կնկանը անունը Մէ-
հետաբէէլ էր, որ Մէզաաբին աղջկա-
նը Մատրեթին աղջիկն էր ։
51 Ու Ադադին մեռնելէն ետքը՝ Ե-
դովմի իշխանները եղան, Թամնա
իշխան, Գաղուա իշխան, Յեթեթ
52 իշխան, Ողիբամա իշխան, Էլա իշ-
53 խան, Փինոն իշխան, Կենեզ իշ-
խան, Թեման իշխան, Մաբսար իշ-
54 խան, Մագեդիէլ իշխան, Իրամ
իշխան ։ Եդովմին իշխանները ասոնք
էին ։

ԳԼ. Բ

1 Իսրայէլի որդիքը ասոնք են. Ռու-
բէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա,
2 Իսաքար, Զաբուղոն, Դան, Յով-
սէփ, Բենիամին, Նեփթաղիմ,
Գադ ու Ասեր ։
3 Յուդային որդիքը Էր, Օնան ու
Սելոմ էին. ասոնք իրեն Քանանացի
Շուային աղջիկէն ծնան անոր. ու
Յուդային անդրանիկը Էր Տէրոջը
առջեւը չար ըլլալուն համար Տէրը
4 զանիկայ մեռցուց ։ Ու անոր հար-
սը Թամար Փարէսը ու Զարան
ծնաւ անոր ։ Յուդային բոլոր որ-
դիքը հինգ էին ։
5 Փարէսին որդիքը Եսրոն ու
6 Համուլ էին ։ Ու Զարային որ-
դիքը՝ Զամրի, Եթան, Եման,
Քաղքոլ ու Դարա. ամէնը հինգ
7 էին ։ Ու Քարմիին որդին Աքար
էր, որ նզովուածով մեղք գործեց, ու
Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգեց ։
8 Ու Եթանին որդին Ազարիա էր ։
9 Ու Եսրոնին որդիքը՝ որոնք անոր
ծնան, Յերամէլ, Արամ ու Քելու-
պայ էին ։
10 Ու Արամ ծնաւ Ամինադաբը, ու
Ամինադաբ ծնաւ Յուդային որդւոց
11 իշխանը Նաասոնը, Ու Նաասոն
ծնաւ Սաղմոնը, ու Սաղմոն ծնաւ
12 Բոոսը, Ու Բոոս ծնաւ Ովբէդը,
13 ու Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն, Ու Յես-
սէ ծնաւ իր անդրանիկը Եղիաբը,
ու երկրորդը Աբինադաբը, ու եր-
14 րորդը Սամաան, Չորրորդը Նա-
թանայէլը, հինգերորդը Ռադդա-
15 յին, Վեցերորդը Ասոմը ու եօթ-
16 ներորդը Դաւիթը ։ Ու անոնց

քոյրերը Շարուհիա ու Աբիգեա
էին ։ Ու Շարուհիային որդիքը
երեք էին. Աբեսսա, Յովաբ ու Ա-
սայէլ ։ Ու Աբիգեա ծնաւ Ամե- 17
սային ։ ու Ամեսայի հայրը Իսմա-
յէլացի Յեթերն էր ։
Ու Եսրոնի որդին Քաղէբ իր կնի- 18
կէն Ազուբայէն ու Յերիոթէն որդի-
ներ ծնաւ. և ասոր որդիքը ասոնք
են. Յասեր, Սովաբ ու Արդոն ։ Ու 19
երբոր Ազուբա մեռաւ, Քաղէբ
իրեն Եփրաթը կին առաւ, որ ա-
նոր ծնաւ Ովրը ։ Ու Ովր ծնաւ 20
Ուրին, և Ուրի ծնաւ Բեսելիէլը ։
Ու անկէ ետքը Եսրոն Գաղաա- 21
դու հօրը Մաքիրին աղջկանը մը-
տաւ ու զանիկայ առաւ, և ինքը
վաթսուն տարեկան էր. ու անիկայ
Սեգուբը ծնաւ անոր ։ Ու Սե- 22
գուբ ծնաւ Յայիրը. ու անիկայ
Գաղաադու երկրին մէջ քսանու-
երեք քաղաք ունէր ։ Ու Գեսուրը 23
ու Արամը, Յայիրի գիւղաքաղաք-
ները, Կանաթը ու անոր գեղերը՝
վաթսուն քաղաք առաւ անոնցմէ.
ասոնց ամէնը Գաղաադու հօրը
Մաքիրին որդւոցն էր ։ Ու Եսրոն 24
Քաղէբ Եփրաթայի մէջ մեռնելէն
ետքը, Եսրոնին կինը Աբիա ա-
նոր ծնաւ Թեկուէին հայրը Աս-
քուրը ։
Ու Եսրոնին անդրանկանը Յե- 25
րամէլին որդիքը ասոնք էին. անդ-
րանիկը Ռամ, Բունա, Օրէն,
Ասոմ ու Աքիա ։ Ու Յերամէլ 26
մէկ ուրիշ կին մը ունէր, ու անոր
անունը Ատարա էր. անիկայ Օնա-
մի մայրը եղաւ ։ Ու Յերամէլին 27
անդրանկանը Ռամին որդիքը ա-
սոնք էին. Մաաս, Յամին ու Ա-
կոր ։ Ու Օնամի որդիքը Սամա- 28
յի ու Յադայ էին ։ Ու Սամայիի
որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին ։
Ու Աբիսուրի կնկանը անունը Ա- 29
բիհայիլ էր, որ անոր ծնաւ Ա-
բանը ու Մօլիդը ։ Ու Նադա- 30
բի որդիքը Սաղադ ու Ափփիմ
էին. ու Սաղադ անորդի մեռաւ ։
Ու Ափփիմի որդին Յեսի, ու 31
Յեսիի որդին Սեսան, ու Սե-
սանի որդին Աղայի էր ։ Ու Սա- 32

մայիի եղբօրը Յադային որդիքը
Յեթեր ու Յովնաթան էին. ու
33 Յեթեր անորդի մեռաւ ։ Ու
Յովնաթանի որդիքը Փաղէթ ու
Զազա էին ։ Յերամէլի որդիքը
ասոնք էին ։
34 Ու Սեսան տղաքներ չունեցաւ,
բայց միայն աղջիկներ ։ Ու Սեսան
Յարքա անունով Եգիպտացի ծա-
35 ռայ մը ունէր. Ու Սեսան իր աղ-
ջիկը իր Յարքա ծառային կնիկ
առաւ. որ անոր Եթթին ծնաւ ։
36 Ու Եթթի ծնաւ Նաթանը, և
37 Նաթան ծնաւ Զաբադը, Ու
Զաբադ ծնաւ Ափղաղը, և Ափղաղ
38 ծնաւ Ովբէդը, Ու Ովբէդ ծնաւ
Յէուն, և Յէու ծնաւ Ազարիան,
39 Ու Ազարիա ծնաւ Քեղղէսը, և
40 Քեղղէս ծնաւ Եղէասան, Ու Ե-
ղէասա ծնաւ Սասամէն, և Սասամէ
41 ծնաւ Սեղղումը, Ու Սեղղում ծը-
նաւ Յեկամիան, և Յեկամիա ծը-
նաւ Եղիսաման ։
42 Ու Յերամէլին եղբօրը Քաղէբի
որդիքը. անոր անդրանիկը Մեսա՝
Զիփի հայրն էր, ու Քեբրոնի
43 հայրը Մարեսայի որդին էր ։ Ու
Քեբրոնի որդիքը Կորխ ու Թա-
փուա և Ռեկոմ ու Սեմա էին ։
44 Ու Սեմա ծնաւ Ռաամը՝ Յոր-
կաամի հայրը, ու Ռեկոմ ծնաւ
45 Սամային ։ Ու Սամայիի որդին
Մաոն էր. ու Մաոն Բեթսուրի
46 հայրն էր ։ Ու Քաղէբին հարճը
Գեփա ծնաւ Առանը, Մոսան ու
Գազէզը. և Առան ծնաւ Գազէզը ։
47 Ու Յադայիի որդիքը Ռագեմ,
Յովաթամ, Գեսան, Փաղէտ,
48 Գեփա ու Սաղափ էին ։ Ու Քա-
ղէբին հարճը Մաաքա ծնաւ Սե-
49 բերը ու Թարանան. Նաև ծնաւ
Մադմանայի հայրը Սաղափը, ու
Մաքբենայի հայրը ու Գաբաայի
հայրը Շաւան. և Քաղէբին աղ-
ջիկը Աքսա էր ։
50 Եփրաթի անդրանկանը Ովրի որ-
դւոյն Քաղէբին որդիքը ասոնք էին.
Կարիաթարիմի հայրը Սոբաղ,
51 Բեթղեհեմի հայրը Սաղմոն, Բեթ-
52 գադերի հայրը Առեփ ։ Ու Կա-
րիաթարիմի հօրը Սոբաղին որդի-

քը Հարոէ ու Մանաքաթացւոց
կէսն էին ։ Ու Կարիաթարիմի 53
տոհմերը Յեթերացիք, Փութա-
ցիք, Սամաթացիք ու Մասրա-
ցիք էին. Սարաացիք ու Եսթա-
ւուղացիք ասոնցմէ ելան ։ Սաղ- 54
մոնի որդիքը Բեթղեհէմ, Նե-
տոփաթացիք, Ատարօթ, Յովա-
բին տունը ու Մանաքաթացւոց
կէսը ու Սարացիք էին ։ Ու 55
Գաբեսի մէջ բնակող դպիրներուն
տոհմերը Թարգաթացիք, Սամա-
թացիք, Սուքաթացիք. ասոնք
Ռեքաբի տանը հօրմէն Եմաթէն
եկող Կենեցիք էին ։

ԳԼ. Գ

Ու Դաւիթին Քեբրոնի մէջ ծնած 1
որդիքը ասոնք էին. անդրա-
նիկը Ամնոն՝ Յեզրայէլացի Աքի-
նոամէն, երկրորդը Դանիէլ՝ Կար-
մելացի Աբիգեայէն, Երրորդը Ա- 2
բիսողոմ՝ Գեսուրի թագաւորին
Թողմիին աղջկանը Մաաքային որ-
դին, չորրորդը Ադոնիա՝ Ագիթին
որդին, Հինգերորդը Սափատիա՝ 3
Աբիտաղէն, վեցերորդը Յեթրամ,
իր կնիկէն՝ Եգղայէն ։ Այս վեցը ա- 4
նոր ծնան Քեբրոնի մէջ. և հոն
եօթը տարի ու վեց ամիս թագա-
ւորութիւն ըրաւ. ու Երուսաղէմի
մէջ երեսունուերեք տարի թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։
Ու Երուսաղէմի մէջ ասոնք ծնան 5
անոր. Սամաա, Սովբաբ, Նա-
թան ու Սողոմոն. այս չորսը Ամի-
էլի աղջիկէն՝ Բեթսաբէէն ծնած էին.
Ու Յեբաար, ու Եղիսամա, ու 6
Եղիփաղէտ, Ու Նոգա, ու Նա- 7
փեկ, և Յափիէ, Ու Եղիսամա, 8
ու Եղիադա ու Եղիփաղէտ. ասոնք
ինն էին ։ Ամէնն ալ Դաւիթին որ- 9
դիներն էին, հարճերուն որդինե-
րէն ու անոնց քրոջմէն՝ Թամարէն
'ի զատ ։
Ու Սողոմոնի որդին Ռոբովամ 10
էր. անոր որդին Աբիա, անոր որ-
դին Ասա, անոր որդին Յովսա-
փատ, Անոր որդին Յովրամ, անոր 11
որդին Ոքոզիա, անոր որդին Յո-
վաս, Անոր որդին Ամասիա, անոր 12

որդին Ազարիա, անոր որդին Յովաթամ,
13 Անոր որդին Աքազ, անոր որդին Եզեկիա, անոր որդին
14 Մանասէ, Անոր որդին Ամոն, անոր
15 որդին Յովսիա։ Եւ Յովսիային որդիքը՝ անդրանիկը Յօհանան, երկրորդը Յովակիմ, երրորդը Սեդեկիա, չորրորդը Սեղ-
16 ղում էր։ Ու Յովակիմին որդիքը՝ անոր որդին Յեքոնիա, անոր որդին
17 Սեդեկիա էր։ Ու Յեքոնիային որդիքը՝ Ասիր, անոր որդին Սաղա-
18 թիէլ. Նաև Մեղքիրամ, Փադայիա, Սանէսար, Յեկամիա,
19 Ովսամա ու Նադաբիա էին։ Եւ Փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ ու Սեմէի էին. ու Զօրաբաբէլին որդիքը Մեսուղամ ու Անանիա. ու անոնց քոյրը Սաղոմիթ էր.
20 Նաև Ասուբա ու Ողոլ և Բարաքիա ու Ասադիա և Յովսաբէ-
21 սէդ՝ հինգ էին։ Եւ Անանիային որդիքը Փաղատիա ու Եսայի էին. Ռափայիային որդիքը, Որնային որդիքը, Աբդիային որդիքը, Սե-
22 քենիային որդիքը։ Ու Սեքենիային որդին Սեմայիա էր. ու Սեմայիային որդիքը՝ Քետտուս, և Իգաղ, ու Բերիա, և Նաարիա
23 ու Սափատ՝ վեց էին։ Եւ Նաարիային որդիքը՝ Եղիովենայի ու Եզեկիա ու Եզրիկամ՝ երեք էին։
24 Ու Եղիովենայիին որդիքը՝ Ովդուիա ու Եղիասիբ և Փաղայիա ու Ակկուբ և Յօհանան ու Դաղայիա և Անանի՝ եօթն էին։

ԳԼ. Դ

1 Յուդային որդիքը Փարէս, Եսրոն ու Քարմի և Ովր ու Սովբաղ
2 էին։ Եւ Սովբաղին որդին Ռէայիա Յեթը ծնաւ. ու Յեթ Աքիմային ու Լաադը ծնաւ. Սա-
3 րաթացւոց ազգերը ասոնք են։ Ու Եդամի հօրմէն ասոնք եղան. Յեզրայէլ ու Յեսմա ու Յեդբաս. և անոնց քրոջը անունը Եսելեփոն էր։
4 Ու Գեդորին հայրը Փանուէլ, և Ովսայի հայրը Եզեր էր. ասոնք Բեթլեհեմի հօրը՝ Եփրաթին անդրանիկին Ովրին որդիքն էին։

Ու Թեկուէի հայրը Ասքուր երկու կին ունէր, Եղաա ու Նաարա. 5
Եւ Նաարա անոր ծնաւ Ոքոզամը, Ոփերը, Թեմանը ու Ահասթարին. Նաարային որդիքը 6
ասոնք էին։ Ու Եղաային որդիքը Սարեթ, Սահառ ու Եթնան էին։ 7
Եւ Կոզ ծնաւ Անովը, Սոբեբան, ու Հարումի որդւոյն Ահարհէլին ազգերը։ 8

Եւ Գաբէս իր եղբայրներէն պատուոր էր. ու անոր մայրը անոր անունը Գաբէս դրաւ, ըսելով. Զանիկայ տրտմութեամբ ծնայ։ 9
Եւ Գաբէս Իսրայէլի Աստուծոյն աղաղակեց ու ըսաւ. Երանի թէ ամէն կերպով զիս օրհնես, ու իմ սահմանս մեծցնես, և քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու զիս չարէն ազատես, որ ինծի տրտմութիւն չըլլայ։ Եւ Աստուած անոր խնդիրքը կատարեց։ 10

Ու Սուհայի եղբայրը Քելուբ Մաքիրը ծնաւ, որ անիկայ Եսթոնի 11
հայրն էր։ Եւ Եսթոն ծնաւ Բեթռափան ու Փասէն և Իրնաասին հայրը Թեհնան. ասոնք Ռեկայի 12
մարդիկներն էին։ Ու Կենեզի որդիքը Գոթոնիէլ ու Սարայիա էին. և Գոթոնիէլի որդին Ա- 13
թաթ էր։ Ու Մաանաթայի ծնաւ Եփրան. և Սարայիա ծնաւ Յովաբը՝ Գեհարասիմի հայրը. (քանզի անոնք արհեստաւորներ էին։) 14
Ու Յեփոննեան Քաղէբին որդիքը Իրու, Եղա ու Նաամ էին. ու 15
Եղային որդին Կենեզ էր։ Եւ 16
Յաղէլէլի որդիքը Զիփ, Զիփա, Թիրիա ու Ասարէլ. Ու Եզրային 17
որդիքը Յեթեր, Մերադ, Եփեր ու Յաղոն էին. ու ասոր Բեթիա ծընաւ Մարիամը և Սամային ու Եսթեմովի հայրը Յեսբան. Եւ 18
անոր կինը Յուդիա ծնաւ Գեդորի հայրը Յարեդը, Սոքովի հայրը Քաբերը ու Զանովի հայրը Յեկթիէլը. և Մերադին առած փարաւոնի աղջկանը՝ Բեթիային որդիքը ասոնք էին։ Ու անոր կը- 19
նոջը Նաեմին քրոջը՝ Ովդիային որդիքը՝ Կէիլային հայրը Գարմին,

ու Մաքաթացի Եսթեմովը էր։
20 Եւ Սիմոնի որդիքը՝ Ամնոն, Հռինա, Բենհանան ու Թիլոն էին. ու Յեսիին որդիքը Զոհեթ ու Բենզոհեթ էին։
21 Եւ Յուդայի որդւոյն Սելոմին որդիքը՝ Ղեկայի հայրը Էր, ու Մարեսայի հայրը Լաադա, և Աբէայի տանը՝ բեհեզագործներուն
22 տանը ազգերն են. Նաև Յովակիմը և Քոզեբայի մարդիկները ու Յովասը և Սարափը՝ որոնք Մովաբի մէջ ստացուածք ունեցան, ու Յասուբի լէհէմ. բայց ասոնք հին
23 բաներ են։ Ասոնք բրուտներ էին և Նետայիմի ու Գադերայի մէջ կը բնակէին. թագաւորին քովը անոր գործքին համար հոն կը բնակէին։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Նամուէլ, Յամին, Յարիբ, Զարա ու
25 Սաւուղ. Անոր որդին Սեղղում, անոր որդին Մաբսամ, անոր որդին
26 Մասմա։ Ու Մասմային որդիքը, անոր որդին Ամուէլ, անոր որդին Զաքուր, անոր որդին Սեմէի։
27 Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր. բայց անոր եղբայրները շատ տղաքներ չունէին. ու անոնց բոլոր ազգերը Յուդայի որ-
28 դւոցը չափ չշատցան։ Եւ անոնք Բերսաբէէի, ու Մոլադայի, ու Ա-
29 սերսուաղի, Եւ Բաղայի, ու Ա-
30 սեմի, և Թուղադի, Ու Բաթուէլի,
31 ու Հորմայի, և Սիկեղակի, Ու Բեթմարքաբոթի, և Ասերսուսիմի, ու Բեթբարէիի և Սաարիմի մէջ բնակեցան. մինչև Դաւիթին թագաւոր եղած ատենը ասոնք էին ա-
32 նոնց քաղաքները, Ու անոնց գեղերը՝ Նաև Եթամ, Այն, Ռեմոն, Թոքեն ու Ասան, հինգ քա-
33 ղաք. Եւ աս քաղաքներուն բոլորտիքը եղած բոլոր գեղերը մինչև Բաաղ. անոնց բնակութիւնները
34 ու վիճակները ասոնք էին։ Ու Մոսոբաբ, և Յամլէք, ու Ամասիային
35 որդին Յօսա, Եւ Յովէլ, ու Ասիէլի որդւոյն Սարայիայի որդւոյն
36 Յոսաբիային որդին Յէուն, Ու Եղիովենայի, ու Յեկոբա, և Յասուփա, ու Ադայիա, և Ադիէլ, ու

Յեսիմիէլ, ու Բանեա, Եւ Սեմա- 37
յիայի որդւոյն Սամրիի որդւոյն Յեդայիայի որդւոյն Աղոնի որդւոյն Սեփէիի որդին Զիզա։ Ասոնք ա- 38
նուններովը յիշուածները իրենց ազգերուն մէջ իշխաններ էին, ու անոնց ազգատոհմերը խիստ շատցան։ Եւ իրենց անասուններուն 39
համար արօտ փնտռելով՝ Գեդովրի մուտքը գացին մինչև ձորին արևելեան կողմը. Եւ առատ ու աղէկ 40
արօտ գտան. ու այն երկիրը ընդարձակ էր, և խաղաղութեամբ ու հանդարտութեան մէջ էր. քանզի առաջ Քամէն եղողները հոն կը բնակէին։ Եւ աս անուններովը 41
գրուածները Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը գացին, ու անոնց վրանները և հոն գտնուած բնակարանները զարկին, ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև աս օրս, և անոնց տեղը բնակեցան. վասն զի հոն իրենց հօտերուն համար արօտ կար։ Ու անոնցմէ՝ այսինքն Շը- 42
մաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սէիր լեռը գացին, իրենց վըրայ Յեսիի որդիքը՝ Փաղատիան, Նաարիան, Ռափայիան ու Ոզիէլը իշխան ունենալով. Եւ Ամաղէ- 43
կին փախստական մնացորդները զարկին, ու մինչև աս օրս հոն բընակեցան։

ԳԼ. Ե

Եւ Իսրայէլին անդրանիկին Ռու- 1
բէնին որդիքը. (քանզի անդրանիկը անիկայ էր. բայց իր հօրը անկողինը պղծելուն համար՝ իր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն՝ Յովսէփին որդւոցը տրուեցաւ. ու ազգահամարին մէջ անդրանիկի պէս չգրուեցաւ։ Իսկ 2
Յուդա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ, ու անկէ իշխաններ ելան, բայց անդրանկութեան իրաւունքը Յովսէփինն էր։) Իսրայէլին անդ- 3
րանիկին Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք, Փաղղուս, Եսրոն ու Քարմի էին։ Յովէլին որդիքը՝ անոր 4
որդին Սեմայիա, անոր որդին Գոգ,

5 անոր որդին Սեմէի, Անոր որդին
Միքա, անոր որդին Ռէայիա, անոր
6 որդին Բահաղ, Անոր որդին Բէէրա,
որն որ Ասորեստանի Թագղաթ-
փաղասար թագաւորը գերի տարաւ.
անիկայ Ռուբէնեանց իշխանն էր։
7 Եւ անոր եղբայրները՝ իրենց տոհմերովը
երբոր ազգահամարին մէջ
գրուեցան, անոնց գլխաւորը Յէիէլ
8 էր, ետքը Զաքարիա, Եւ
Յովէլի որդւոյն Սեմայի որդւոյն
Ազազին որդին Բաղա. անիկայ
Արոերի մէջ, ու անկէ մինչև Նաբաւ
9 ու Բէէլմէոն բնակեցաւ. Եւ
արևելեան կողմը՝ Եփրատ գետէն
մինչև անապատը բնակեցաւ, քանզի
անոնց անասունները Գաղաադու
10 երկրին մէջ շատցեր էին։ Ու Սաւուղին
օրերը անոնք պատերազմ
ըրին Հագարացւոց հետ, որոնք
իրենց ձեռքը ինկան. ու Գաղաադու
բոլոր արևելեան կողմերը անոնց
վրաններուն մէջը բնակեցան։

11 Եւ Գադի որդիքը անոնց դիմացը
Բասանու երկրին մէջ բնակեցան
12 մինչև Սեղքա. Գլխաւորը՝
Յովէլ, ու երկրորդը՝ Սափամ,
ետքը Յանայի, ու Սափատ՝ Բասանի
13 մէջ։ Եւ անոնց եղբայրները
իրենց ազգատոհմերուն համեմատ՝
Միքայէլ, Մեսուղամ, Սաբէէ,
Յովրէ, Յաքան, Զիա ու Եբեր՝
14 եօթն էին։ Ասոնք Բուզի
որդւոյն Յահդոյի որդւոյն Յեսիսայի
որդւոյն Միքայէլի որդւոյն
Գաղաադի որդւոյն Յարուայի որդւոյն
Հուրիի որդւոյն Աբիքայիլին
15 որդիքն էին. Անոնց ազգատոհմերուն
իշխանը՝ Գունիի որդւոյն Աբդիէլին
16 որդին Ահի էր։ Եւ անոնք
Գաղաադու մէջ, Բասանի ու
անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, ու
Սարոնի բոլոր արուարձաններուն
մէջ՝ մինչև անոնց սահմանները բնակեցան։
17 Ասոնք ամէնքը Յուդայի
Յովաթամ թագաւորին օրերը, ու
Իսրայէլի Յերոբովամ թագաւորին
օրերը ազգահամարին մէջ գրուեցան։

18 Ռուբէնի որդիքը ու Գադեանք
ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քառասունչորս հազար եօթը հարիւր
վաթսուն զօրաւոր, վահան ու
սուր կրող, և աղեղ քաշող, պատերազմ
սորված, ու պատերազմի
ելլող մարդիկներ էին։ Եւ անոնք 19
Հագարացւոց, Յետուրացւոց,
Նափիսացւոց ու Նոդաբացւոց
հետ պատերազմ ըրին, Եւ 20
անոնց յաղթեցին. ու Հագարացիք
և բոլոր անոնց հետ եղողները
անոնց ձեռքը տրուեցան. քանզի
անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ
աղաղակեցին, ու անոնց լսեց. վասն
զի անոր ապաւինեցան։ Եւ անոնց 21
անասունները՝ յիսուն հազար ուղտ,
ու երկու հարիւր յիսուն հազար ոչխար,
ու երկու հազար էշ, և հարիւր
հազար մարդ գերի ըրին.
(Քանզի շատերը մեռած ինկան. 22
ինչու որ այս պատերազմը Աստուծմէ
էր.) ու մինչև գերութիւնը անոնց
տեղը բնակեցան։

Եւ Մանասէի որդւոցը կէս ցեղը 23
այն երկրին մէջ բնակեցան, Բասանէն
մինչև Բաաղհերմոն, Սանիրը
ու Հերմոն լեռը. ասոնք բազմաթիւ
էին։ Եւ անոնց ազգատոհմերուն 24
իշխանները ասոնք էին.
Եփեր, Յեսի, Եղիէլ, Եզրիէլ,
Երեմիա, Ովդուիա ու Յադիէլ,
որոնք զօրաւոր, քաջ ու անուանի
մարդիկներ էին, ու իրենց ազգատոհմերուն
իշխաններն էին։

Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն 25
դէմ ապստամբեցան, ու այն երկրին
ազգացը աստուածներուն ետևէն էրթալով
պոռնկեցան, որ Աստուած
զանոնք անոնց առջևէն բնաջինջ ըրած
էր։ Եւ Իսրայէլին Աստուածը 26
Ասորեստանի Փուղ թագաւորին
հոգին՝ ու Ասորեստանի Թագղաթ-
փաղասար թագաւորին հոգին
գրգռեց, ու Ռուբէնեանները, Գադեանները
ու Մանասէին կէս ցեղը
գերի ըրաւ, և զանոնք Քաղա ու
Քաբոռը ու Հարա ու Գոզան
գետը տարաւ մինչև այս օրս։

ԳԼ. Զ.

Ղևիի որդիքը Գերսոն, Կահաթ 1
ու Մերարի էին։ Եւ Կահաթին 2
որդիքը Ամրամ, Իսահառ,
3 Քեբրոն ու Ոզիէլ էին։ Եւ Ամրամին
որդիքը Ահարոն, Մովսէս
ու Մարիամ էին։ Ու Ահարոնին
որդիքը Նադաբ, Աբիուդ, Եղիազար
4 ու Իթամար էին։ Եղիազար
ծնաւ Փենեհէսը, ու Փենեհէս ծնաւ
5 Աբիսուան, Եւ Աբիսուա ծնաւ
Բուկկին, ու Բուկկի ծնաւ Ոզին,
6 Եւ Ոզի ծնաւ Զարիան, ու Զարիա
7 ծնաւ Մարիոթը, Ու Մարիոթ
ծնաւ Ամարիան, և Ամարիա
8 ծնաւ Աքիտոբը, Ու Աքիտոբ
ծնաւ Սադովկը, ու Սադովկ ծնաւ
9 Աքիմաասը, Եւ Աքիմաաս ծնաւ
Ազարիան, ու Ազարիա ծնաւ Յոհանանը,
10 Եւ Յոհանան ծնաւ Ազարիան.
(անիկայ էր որ Սողոմոնին
Երուսաղէմ շինած տաճարին մէջ
11 քահանայութիւն ըրաւ.) Ու Ազարիա
ծնաւ Ամարիան, և Ամարիա
12 ծնաւ Աքիտոբը, Ու Աքիտոբ
ծնաւ Սադովկը, ու Սադովկ ծնաւ
13 Սեղղումը, Եւ Սեղղում ծնաւ
Քեղկիան, ու Քեղկիա ծնաւ Ազարիան,
14 Եւ Ազարիա ծնաւ Սարայիան,
ու Սարայիա ծնաւ Յովսեդեկը։
15 Եւ Յովսեդեկ գերի գնաց,
երբոր Տէրը Յուդան ու Երուսաղէմը
Նաբուգոդոնոսորին ձեռքովը
փոխադրեց։

16 Ղևիի որդիքը Գերսոն, Կահաթ
17 ու Մերարի էին։ Ու Գերսոնին որդւոցը
անունները ասոնք էին, Ղոբենի
18 ու Սեմէի։ Եւ Կահաթին
որդիքը Ամրամ, Իսահառ, Քեբրոն
19 ու Ոզիէլ էին։ Մերարիին
որդիքը Մոողի ու Մուսի էին. և
ասոնք են Ղևտացւոց տոհմերը իրենց
հայրերուն համեմատ։

20 Գերսոնին որդիքը. անոր որդին
Ղոբենի, անոր որդին Յեթ, անոր
21 որդին Զամմա, Անոր որդին Յովաք,
անոր որդին Ադդով, անոր
որդին Զարա, անոր որդին Յաթերի
էր։

22 Կահաթին որդիքը. անոր որդին
Ամինադաբ, անոր որդին Կորխ,
23 անոր որդին Ասիր, Անոր որդին
Եղկանա, անոր որդին Աբիասափ,
24 անոր որդին Ասիր, Անոր որդին
Թաաթ, անոր որդին Ուրիէլ,
անոր որդին Ոզիա ու անոր որդին
Սաւուղ էր։ Ու Եղկանայի որդիքը 25
Ամասայի, Աքիմոթ Ու 26
Եղկանա էին. Եղկանայի որդիքը.
անոր որդին Սուփի, ու անոր
որդին Նահաթ, Անոր որդին Եղիաբ, 27
անոր որդին Յերովամ, անոր
որդին Եղկանա էր։ Ու Սամուէլին 28
որդիքը, անոր անդրանիկը
Յովէլ, ու երկրորդը Աբիա էր։

Մերարիին որդիքը՝ Մոողի, անոր 29
որդին Ղոբենի, անոր որդին
Սեմէի, անոր որդին Ոզա, Անոր 30
որդին Սամաա, անոր որդին Անգիա,
անոր որդին Ասայիա էր։

Եւ ասոնք են որ Դաւիթ երգեցողութեան 31
պաշտօնին վրայ դրաւ
Տէրոջը տանը մէջ տապանակին
հանգստանալէն ետքը. Ու անոնց 32
պաշտօնը ժողովքի խորանին առջևը
օրհնութիւն երգել էր, մինչև որ
Սողոմոն Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը
տունը շինեց. ու իրենց կարգին
համեմատ իրենց պաշտօնին վրայ կը
կենային։ Եւ իրենց որդիներովը 33
կեցողները ասոնք են. Կահաթեանց
որդիներէն երգող Եմանը՝ Յովէլին
որդին, որ էր Սամուէլին որդին,
Որ էր Եղկանայի որդին, որ 34
էր Յերովամին որդին, որ էր Եղիէլին
որդին, որ էր Թովայի որդին,
Որ էր Սուփիին որդին, որ 35
էր Եղկանայի որդին, որ էր Մաաթին
որդին, որ էր Ամասայիին որդին,
Որ էր Եղկանայի որդին, 36
որ էր Յովէլին որդին, որ էր Ազարիայի
որդին, որ էր Սոփոնիային
որդին, Որ էր Թաաթին որդին, 37
որ էր Ասիրին որդին, որ
էր Աբիասափին որդին, որ էր
Կորխին որդին, Որ էր Իսահառին 38
որդին, որ էր Կահաթին որդին,
որ էր Ղևիին որդին, որ էր Իսրայէլին
որդին էր. Եւ անոր աջ 39
կողմը կայնողը իր եղբայրը Ասափն
էր. այս Ասափ՝ Բարաքիայի որդին,
որ էր Սամայի որդին, Որ 40
էր Միքայէլին որդին, որ էր Բաասիայի
որդին, որ էր Մեղքիայի
որդին, Որ էր Եթանիին որդին, 41

որ ան Զարայի որդին, որ ան Ա-
42 դայիայի որդին, Որ ան Եթանին
որդին, որ ան Զամմայի որդին,
43 որ ան Սեմէիին որդին, Որ ան Յե-
թին որդին, որ ան Գերսոնին որ-
44 դին, որ ան Ղեւիին որդին էր։ Ու
անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որ-
դիքը ձախ կողմը կը կենային. Ե-
թան՝ Կիսայի որդին, որ ան Աբ-
դիին որդին, որ ան Մաղուքին որ-
45 դին, Որ ան Ասաբիայի որդին, որ
ան Ամասիայի որդին, որ ան Քեղ-
46 կիայի որդին, Որ ան Ամասիին
որդին, որ ան Բանիին որդին, որ
47 ան Սամերին որդին, Որ ան Մո-
ղիին որդին, որ ան Մուսիին որ-
դին, որ ան Մերարիին որդին, որ
48 ան Ղեւիին որդին էր։ Ու անոնց
եղբայրները՝ Ղեւտացիք Աստուծոյ
տանը խորանին ամէն ծառայու-
թեանը նուիրուած էին։

49 Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը
ողջակէզի սեղանին վրայ ողջակէզ՝
ու խունկի սեղանին վրայ խունկ
կը մատուցանէին, սրբութեանց
սրբութիւնին ամէն գործը կա-
տարելով, ու Իսրայէլին համար
քաւութիւն ընելով, ան ամենուն
համեմատ որ Աստուծոյ ծառան
50 Մովսէս պատուիրեր էր։ Եւ Ա-
հարոնին որդիքը ասոնք էին. Անոր
որդին Եղիազար, անոր որդին Փե-
51 նեհես, անոր որդին Աբիսուա, Ա-
նոր որդին Բոկկի, անոր որդին Ո-
52 զի, անոր որդին Զարեիա, Անոր
որդին Մարիոթ, անոր որդին Ա-
մարիա, անոր որդին Աքիտոբ,
53 Անոր որդին Սադովկ, անոր որդին
Աքիմաաս։

54 Եւ Կահաթի տոհմին՝ Ահարոնի
որդւոցը բնակութիւնները ասոնք
էին, իրենց գիւղերովը ու իրենց
սահմաններովը. քանզի ան վիճակը
55 անոնց եղաւ։ Եւ Յուդայի երկ-
րին մէջ Քեբրոնը ու անոր չորս-
կողմի արուարձանները անոնց տուին.
56 Բայց ան քաղաքին արտերը ու ա-
նոր գիւղերը Յեփոննեան Քաղէբին
57 տուին։ Եւ Յուդայի քաղաքնե-
րէն Ահարոնի որդւոցը Քեբրոնը
տուին (որ ապաստանի տեղ էր),
ու Լեբնան իր արուարձաններովը,
և Յաթիրը ու Եսթեմովը իր ա-
58 րուարձաններովը, Եւ Քիլէնը իր
արուարձաններովը, ու Դաբիրը իր
59 արուարձաններովը, Եւ Ասանը իր
արուարձաններովը, ու Բեթսամիւ-
60 սը իր արուարձաններովը. Եւ Բե-
նիամինի ցեղէն Գաբաան իր արուա-
րձաններովը, ու Գաղեմեթը իր
արուարձաններովը, և Անաթովթը
իր արուարձաններովը. անոնց տոհ-
մերուն ամէն քաղաքները տասնը-
երեք քաղաք էին։

61 Ու ան ցեղին տոհմերէն մնացած
Կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս
ցեղէն վիճակով տասը քաղաք տը-
րուեցաւ։

62 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց
տոհմերուն համեմատ Իսաքարի ցե-
ղէն, Ասերի ցեղէն ու Նեփթա-
ղիմի ցեղէն ու Բասանի մէջ եղո-
ղ Մանասէի ցեղէն տասնըերեք
քաղաք տրուեցաւ։

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհ-
մերուն համեմատ Ռուբէնի ցեղէն
ու Գադի ցեղէն և Զաբուղոնի
ցեղէն վիճակով տասնըերկու քաղաք
տրուեցաւ։

64 Ու Իսրայէլի որդիքը աս քա-
ղաքները իրենց արուարձաններովը
65 Ղեւտացիներուն տուին։ Եւ Յու-
դայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւո-
նի որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի
որդւոցը ցեղէն վիճակով՝ աս անու-
նով կոչուած քաղաքները տուին։
66 Եւ Կահաթի որդւոցը մնացած տոհ-
մերուն կալուածքի քաղաքները Եփ-
67 րեմի ցեղէն էր։ Ու անոնց Եփրեմի
լեռանը վրայ Սիւքեմը տուին, (որ
ապաստանի քաղաքներէն էր,) ու
անոր արուարձանները, և Գազե-
68 րը իր արուարձաններովը, Ու Յեկ-
մաամը իր արուարձաններովը, և Բե-
69 թորոնը իր արուարձաններովը, Ու
Այլոնը իր արուարձաններովը, և
Գեթռեմոնը իր արուարձաններովը։
70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն Անէրը իր
արուարձաններովը, և Յեբղաամը
իր արուարձաններովը Կահաթի որ-
դւոցը մնացած տոհմին տուին։

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս

ցեղին տոհմէն Բասանի մէջ Գող-
անը իր արուարձաններովը, ու
Աստարովթը իր արուարձաններո-
72 վը. Եւ Իսաքարի ցեղէն Կադէսը
իր արուարձաններովը, Դաբրա-
73 թը իր արուարձաններովը, Ու
Ռամովթը իր արուարձաններովը,
և Անամը իր արուարձաններովը.
74 Ու Ասերի ցեղէն Մասաղը իր ա-
րուարձաններովը, և Աբդոնը իր ա-
75 րուարձաններովը, Ու Հուկոկը իր
արուարձաններովը, և Ռոոբը իր
76 արուարձաններովը. Ու Նեփթա-
ղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կադէ-
սը իր արուարձաններովը, և Համ-
մոնը իր արուարձաններովը, ու Կա-
րիաթեմը իր արուարձաններովը
տուին։

77 Եւ մնացածներուն՝ այսինքն Մե-
րարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն
Ռեմմոնը իր արուարձաններովը,
Թաբորը իր արուարձաններովը.
78 Ու Երիքովի Յորդանանու անդիի
կողմը՝ Յորդանանու արեւելեան կող-
մը՝ Ռուբէնի ցեղէն անապատի մէջ
Բոսորը իր արուարձաններովը, ու
79 Յասսան իր արուարձաններովը, Եւ
Կադեմոթը իր արուարձաններովը,
ու Մեփայաթը իր արուարձաննե-
80 րովը. Եւ Գադի ցեղէն Գաղաադի
մէջ Ռամովթը իր արուարձաննե-
րովը, ու Մանայիմը իր արուար-
81 ձաններովը, Ու Եսեբոնը իր ա-
րուարձաններովը, և Յազէրը իր
արուարձաններովը տուին։

ԳԼ. Է։

1 Եւ Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա
ու Փուա և Յասուբ ու Սամ-
2 րոն՝ չորս էին։ Եւ Թովղայի որ-
դիքը՝ Ոզի ու Հռափայիա և
Յերիէլ ու Յեմայի և Յեբսամ
ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղա-
յին տանը իշխանները, — իրենց
ազգին մէջ զօրաւոր կտրիճներ էին.
Դաւիթին օրերը անոնց թիւը քը-
սանըերկու հազար վեց հարիւր էր։
3 Եւ Ոզիին որդիքը Յեզրիա ու
Յեզրիայի որդիքը՝ Միքայէլ և
Աբդիա ու Յովէլ — Յեսիա
հինգ էին, և ամէնն ալ իշխաններ
էին. 4 Ու անոնց հետ անոնց ցեղին
ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի
զօրուոր երեսունվեց հազար զօրք
կար. քանզի անոնց կիները ու
որդիները շատ էին։ 5 Եւ անոնց
եղբայրները Իսաքարին բոլոր տոհ-
մերուն մէջ զօրաւոր կտրիճներ ըլ-
լալով՝ իրենց ազգահամարին համե-
մատ ամէնը ութսունըեօթը հա-
զար էին։

6 Բենիամինի որդիքը՝ Բելա, Բե-
7 քոր ու Յեդիէլ՝ երեք էին։ Եւ
Բելայի որդիքը՝ Եսեբոն, Ոզի,
Ոզիէլ, Յերիմովթ ու Իրի իրենց
ազգատոհմին իշխանները ու զօրա-
ւոր կտրիճները՝ հինգ էին. և անոնց
ազգահամարին մէջ գրուածները
քսանըերկու հազար երեսունըչորս
8 հոգի էին։ Ու Բեքորի որդիքը
Զամիրա, Յովաս, Եղիազար,
Եղիովենայի, Ամրի, Յերիմովթ,
Աբիա, Անաթովթ ու Գաղեմեթ
էին. ասոնք ամէնը Բեքորին որ-
9 դիքն էին։ Եւ անոնց ազգահա-
մարին մէջ՝ իրենց ազգատոհմերուն
իշխանները — զօրաւոր կտրիճներ
ըլլալով՝ քսան հազար երկու հարիւր
10 հոգի կար։ Եւ Յեդիէլի որդին՝
Բաղաան, ու Բաղաանին որդիքը
Յեուս, Բենիամին, Աւովդ, Քա-
նանա, Զեթան, Թարսիս ու Ա-
11 քիսաար էին։ Ասոնք ամէնը Յե-
դիէլին որդիքը՝ իրենց տոհմերուն
իշխանները — զօրաւոր կտրիճներ
էին. — տասնըեօթը հազար երկու
հարիւր պատերազմի ելլող հոգիներ
12 էին։ Եւ Սուփիմ ու Ոփիմ Իրիին
որդիքն էին, Հուսիմ ալ Աքերի
որդին էր։

13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Յասիէլ,
Գունի, Յասեր ու Սեղղում՝ Բաղ-
ղայի որդիքն էին։

14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ, որ
զանիկայ իր կինը ծնաւ, — անոր
Ասորի հարճը՝ Գաղաադին հայրը
15 Մաքիրը ծնաւ։ Եւ Մաքիր իրեն
կնիկ առաւ Ոփիմին ու Սուփիմին
քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր,
— ու երկրորդին անունը Սաղպա-
աղ էր. և Սաղպաադին աղջիկներ
16 ծնան։ Ու Մաքիրին կնիկը Մաա-

քա որդի մը ծնաւ, և անոր անու-
նը Փարէս կոչեց. ու անոր եղբօրը
անունը Սարէս էր, և անոր որդի-
17 ները Ուղամ ու Ռեկեմ էին։ Եւ
Ուղամին որդին Բեդան էր. Մա-
նասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն
Գաղաադին որդիքը ասոնք էին։
18 Ու անոր քոյրը Ամողէքեթ ծնաւ
Իսուդը, Աբիեզերը ու Մաալան։
19 Եւ Սեմիդային որդիքը Ահիան,
Սիւքեմ, Լեկէի ու Անիամ էին։
20 Ու Եփրեմին որդիքը՝ Սուտաղա,
(և անոր որդին Բարադ, ու անոր
որդին Թահաթ, ու անոր որդին
Եղեադա, և անոր որդին Թահաթ,
21 Ու անոր որդին Զաբադ, և անոր
որդին Սուտաղա,) նաև Եզեր, ու
Եղեադ էին. ու զանոնք այն երկրին
մէջ ծնած Գեթացիք մեռցուցին.
քանզի անոնց անասունները առնե-
22 լու իջան։ Եւ անոնց հայրը Եփ-
րեմ՝ շատ օրեր սուգ ըրաւ. ու
անոր եղբայրները զանիկայ մխիթա-
23 րելու գացին։ Եւ անիկայ իր կըն-
կանը մտաւ, ու անիկայ յղանալով՝
որդի մը ծնաւ. և անոր անունը
Բարիա կոչեց. վասն զի իր տանը
24 վրայ չարիք եկած էր։ Ու անոր
աղջիկը Սէերա էր. անիկայ վարի
ու վերի Բեթորոնը ու Ուզան Սէէ-
25 րան շինեց։ Եւ անոր որդին Ռէ-
փահ ու Ռեսէփ, ու անոր որ-
դին Թաղէ, և անոր որդին Թաա-
26 ան, Անոր որդին Լադան, անոր
որդին Ամիուդ, անոր որդին Եղի-
27 սամա, Անոր որդին Նաւէ, — ա-
28 նոր որդին Յեսու էր։ Եւ անոնց
կալուածքները ու բնակութիւնները
ասոնք էին. Բեթէլ ու անոր գիւ-
ղերը, ու արևելեան կողմէն Նաա-
րան, և արևմտեան կողմէն Գա-
զեր ու անոր գիւղերը, և Սիւքեմ
ու անոր գիւղերը, մինչև Գազա ու
29 անոր գիւղերը. Եւ Մանասէի որ-
դւոցը սահմաններուն քով Բեթ-
սան ու անոր գիւղերը, Թաանաք
ու անոր գիւղերը, Մակեդդով ու
անոր գիւղերը, Դովր ու անոր գիւ-
ղերը. Իսրայէլի որդւոյն Յովսէփին
որդիքը ասոնց մէջ կը բնակէին։
30 Ասերի որդիքը՝ Յեմնա, Յե-
սուա, Յեսուի ու Բարիա, և անոնց
քոյրը Սարա էր։ Ու Բարիային 31
որդիքը Քաբեր ու Մեղքիէլ էին.
անիկայ Բարզայիթի հայրն էր. Ու 32
Քաբեր ծնաւ Յափաղէթը, Սոմե-
րը և Քովթամը ու անոնց
քոյրը Սուղան։ Եւ Յափաղէթին 33
որդիքը Փասաք, Բամեյէլ ու Ա-
սուաթ էին. Յափաղէթի որդիքը
ասոնք էին։ Եւ Սոմերի որդի- 34
քը Ահի, Ռոհագա, Ուբա ու Ա-
րամ էին։ Ու անոր եղբօրը Հե- 35
լեմին որդիքը Սոփա, Յամնա,
Սեղէս և Ամաղ էին։ Սոփային 36
որդիքը՝ Սուա, Առնափար, Սու-
աղ, Բարի, Յեմրա, Բասար, 37
Ովդ, Սամմա, Սաղիսա, Յեթրան
և Բէերա։ Ու Յեթերի որդիքը 38
Յեփոնէ, Փասփա և Արա էին։
Ու Ուղայի որդիքը Արահ, Անիէլ 39
ու Ռեսիա էին։ Ասոնք ամէնը
Ասերի որդիքն էին, ու իրենց ազ-
գատոհմներուն իշխաններն էին,
ընտիր ու զօրաւոր կտրիճներ և
գլխաւոր իշխաններ էին. ու անոնց
ազգահամարին մէջ պատերազմական
զօրաց թիւը քսանուվեց հազար
մարդ էր։

ԳԼ. Ը.

Ու Բենիամին ծնաւ իր անդրանիկը 1
Բաղան, երկրորդը Աշբէլը,
երրորդը Ահրան, Չորրորդը Նո- 2
վան, ու հինգերորդը Ռափան։
Եւ Բաղային որդիքը Ադար, Գե- 3
րա, Աբիուդ, Աբիսուա, Նէե- 4
ման, Ահովէ, Գերա, Սեփան և 5
Քիրամ էին։ Ու Աւուդի որդիքը 6
ասոնք էին, — Գաբայի բնակչաց
իշխանները ասոնք էին, ու զանոնք
Մանաքաթ փոխադրեցին. Եւ 7
Նէեման ու Ահիա. ու զանոնք
փոխադրողը Գերան. անիկայ Ոզան
ու Ահիուդը ծնաւ։ Եւ Սաարիմ 8
զանոնք խրկելէն ետքը՝ Մովաբի
երկրին մէջ զաւակներ ծնաւ, —
անոր կիները Հուսիմ ու Բաա-
րա էին։ Եւ իր կնիկէն Հոդեսէն՝ 9
Յոբաբը, Սաբիան, Մեսան,
Մեղքամը, Յեուսը, Սաքիան ու 10
Մարման ծնաւ. ասոնք անոր որդիքը

11 — տոհմերու իշխաններ էին։ Եւ
Հուսիմէն Աբիտովբը ու Եղփաաղը
12 ծնաւ։ Ու Եղփաաղին որդիքը՝
Եբեր, Միսաամ ու Սամեր, (ա-
նիկայ Ովնոյը, Լոդը ու անոր գիւ-
13 ղերը շինեց,) Եւ Բարիա ու Սե-
մա էին. ասոնք Այեղոն բնակող
տոհմերուն իշխաններն էին, — ա-
սոնք վռնտեցին Գեթի բնակիչնե-
14 րը։ Եւ Ահիով, Սովսէկ, Յե-
15 րիմովթ, Զաբադիա, Արադ,
16 Եդեր, Միքայէլ, Յեսփա ու
Յովխա Բարիային որդիքն էին։
17 Եւ Զաբադիա, Մեսուղամ, Ե-
18 զեկի, Քաբեր, Յեսամարի, Յեզ-
ղիա և Յոբաբ Եղփաաղի որդիքն
19 էին։ Եւ Յակիմ, Զեքրի, Զաբ-
20 դի, Եղիէնայի, Սաղթի, Եղիէլ,
21 Ադայիա, Բարիա և Սամարաթ
22 Սեմէի որդիքն էին։ Ու Յես-
23 փան, Եբեր, Եղիէլ, Աբդոն,
24 Զեքրի, Անան, Անանիա, Եղամ,
25 Անաթոթիա, Յեփադիա ու
Փանուէլ Սովսէկի որդիքն էին։
26 Եւ Սամսարի, Սաարիա, Գո-
27 թողիա, Յարասիա, Եղիա և
Զեքրի Յերովամի որդիքն էին։
28 Ասոնք իրենց տոհմերուն համեմատ՝
նահապետներ — իշխաններ էին, ու
Երուսաղէմի մէջ կը բնակէին։
29 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը կը բնակէր. ու անոր կնկանը
30 անունը Մաաքա էր. Եւ անոր
անդրանիկ որդին Աբդոն էր. ետքը
Սուր, Կիս, Բաաղ, Նադաբ,
31 Գեդովր, Ահիով ու Զաքար էին։
32 Եւ Մակեղոթ ծնաւ Սամաան. ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դի-
մացը՝ Երուսաղէմի մէջ իրենց եղ-
բայրներուն հետ բնակեցան։
33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս
ծնաւ Սաւուղը, և Սաւուղ ծնաւ
Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Ա-
34 բինադաբը ու Եսբաաղը։ Եւ
Յովնաթանի որդին Մերիբաաղ
էր. ու Մերիբաաղ ծնաւ Միքան։
35 Եւ Միքային որդիքը Փիթոն,
Մելէք, Թարէ ու Աքազ էին։
36 Եւ Աքազ ծնաւ Յովադան, ու
Յովադա ծնաւ Ալեմեթը, Ազմա-
ւեթը ու Զամրին. և Զամրի
ծնաւ Մոսան. Ու Մոսա ծնաւ 37
Բանաան. անոր որդին Ռափա,
անոր որդին Եղեասա, — անոր որ-
դին Եսէլ էր։ Ու Եսէլ վեց որ- 38
դի ունէր, և անոնց անունները ա-
սոնք են. Եզրիկամ, Բոքերու,
Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու
Անան. ասոնք ամէնը Եսէլի որ-
դիքն էին։ Եւ անոր եղբօրը Ե- 39
սեկին որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ,
երկրորդը Յեուս, երրորդը Եղի-
փաղէտ էր։ Եւ Ուղամին որդիքը 40
զօրաւոր կտրիճներ — աղեղնաւոր-
ներ էին, և անոնք շատ որդիներ ու
թոռներ ունէին, հարիւր յիսուն
հոգի. ասոնք ամէնը Բենիամինի
որդւոցմէ էին։

ԳԼ. Թ.

Ասկէ զատ բոլոր Իսրայէլացիք ար- 1
ձանագրուած էին. և ահա Իս-
րայէլի ու Յուդայի թագաւորաց
գրքին մէջ գրուած էին. — իրենց
անօրէնութեանը համար Բաբելոն
գերի տարուեցան։
Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ՝ 2
անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ բը-
նակողները Իսրայէլացիներէն, քա-
հանաներէն, Ղեւտացիներէն և Նա-
թանայիններէն ասոնք էին։ Ու 3
Երուսաղէմի մէջ Յուդայի որդւոց-
մէ, Բենիամինի որդւոցմէ, Եփ-
րեմի ու Մանասէի որդւոցմէ բնա-
կեցան. Յուդայի որդւոյն Փարէ- 4
սին որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն Իմ-
րիի որդւոյն Ամրիի որդւոյն Ամիու-
դին որդին Ութային։ Եւ Սելո- 5
մեաններէն՝ անոր անդրանիկը Ասա-
յիա ու անոր որդիքը։ Եւ Զա- 6
րայի որդւոցմէ՝ Յեւէլ, ու անոնց
եղբայրները՝ վեց հարիւր իննսուն
հոգի։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝ 7
Ասանուայի որդւոյն Ովդուիայի որ-
դւոյն Մեսուղամին որդին Սաղու։
Եւ Յերովամի որդին Յերոնիա, ու 8
Միքրիի որդւոյն Ոզիին որդին Ե-
ղա, ու Յերոնիայի որդւոյն Ռա-
գուէլի որդւոյն Սափատիային որդին
Մեսուղամ, Եւ անոնց եղբայրնե- 9
րը իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր յիսունուվեց հոգի. ասոնք բո-

ըր մարդիկները իրենց տոհմերուն
նահապետներն էին ։
10 Ու քահանաներէն՝ Յեդայիա,
11 Յովարիբ, ու Յաքին, Եւ Աստուծոյ
տանը վերակացու՝ Աքիտովբի որդւոյն Մարիոթի որդւոյն
Սադովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Քեղկիայի որդին Ազարիան,
12 Ու Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի
որդւոյն Յերովամին որդին Ադայիա, ու Իմմերի որդւոյն Մեսսաղամոթի
որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եզերայի որդւոյն Ադիէլին որդին
13 Մասէ, Եւ անոնց եղբայրները
իրենց տոհմերուն իշխանները՝ հազար եօթը հարիւր վաթսուն զօրաւոր
կտրիճներ՝ Աստուծոյ տանը
գործքին ծառայութեանը մէջ էին ։
14 Ու Ղևտացիներէն՝ Մերարիի որդւոցմէն՝ Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի
որդւոյն Ասուբին որդին Սեմայիա,
15 Եւ Բակբակար ու Հերէս
և Գաղաղ, ու Ասափի որդւոյն
Զիքրիի որդւոյն Միքային որդին
16 Մաթանիա, Եւ Իդիթունի որդւոյն
Գաղաղի որդւոյն Սեմայիային
որդին Աբդիա, ու Եղկանայի որդւոյն
Ասային որդին Բարաքիա,
որ Նետոփաթացւոց գիւղերուն մէջ
17 կը բնակէր ։ Ու դռնապանները՝
Սեղղում, Ակկուբ, Տեղմոն և
Ահիման ու անոնց եղբայրները ․
անոնց վերակացուն Սեղղում էր ։
18 Մինչև հոս թագաւորին դուռը կը
կենէին՝ որ արևելեան կողմն է ․ ասոնք
Ղևիի որդւոցը բանակներուն
19 դռնապաններն էին ։ Եւ Կորխի
որդւոյն Աբիասափի որդւոյն Կորխին
որդին Սեղղում, ու անոր
եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն եղող
Կորխացիները՝ ծառայութեան
գործքին վրայ էին, ու խորանին սեմերուն
պահպանութիւնը կ՚ընէին ․
և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին
մէջ դրան պահպանութիւնը կ՚ընէին ։
20 Ու Եղիազարի որդին Փենեհէս
առաջ անոնց վրայ իշխան
21 էր, — Տէրը անոր հետ էր ։ Մասեղամիայի
որդին Զաքարիա ժողովքի
խորանին դրանը պահապանն
22 էր ։ Դռներուն մէջ պահպանութեան
ընտրուած համար բոլոր դռնապան
ընտրուածները երկու հարիւր տասնըերկու
հոգի էին ․ ասոնք իրենց
գիւղերուն մէջը ազգահամարի մէջ
գրուեցան ․ Դաւիթ ու Սամուէլ
տեսանողը զանոնք իրենց պաշտօնին
վրայ դրին ։ Եւ անոնք ու անոնց 23
որդիքը Տէրոջը տանը՝ այսինքն խորանին
տանը դռներուն քովը փոխանակաւ
պահպանութիւն կ՚ընէին ։
Դռնապանները չորս կողմը կը 24
կայնէին՝ արևելեան, արևմտեան,
հիւսիսային ու հարաւային կողմերը ։
Եւ գիւղերու մէջ եղող անոնց 25
եղբայրները ատեն ատեն կու
գային, ու եօթնական օր անոնց
հետ կը կենային ։ Քանզի ան Ղևտացիները՝ 26
ան չորս գլխաւոր դռնապանները
միշտ իրենց պաշտօնին մէջ՝
սենեակներուն վրայ ու Աստուծոյ
տանը գանձերուն վրայ էին ․ Ու 27
գիշերը Աստուծոյ տանը բոլորտիքը
կը կենային ․ քանզի պահպանութիւնը
անոնց վրայ էր ․ և ամէն
առտու զանիկայ անոնք պիտի բանային ։
Ու պաշտօնի անօթներուն 28
վերակացուները անոնցմէ էին ․ քանզի
զանոնք համրանքով ներս կը բերէին,
ու համրանքով դուրս կը
հանէին ։ Եւ ուրիշ անօթներուն, 29
ու սրբարանին բոլոր գործիքներուն,
և նաշիհին, ու գինիին, ու
իւղին, և կնդրուկին, ու համեմներուն
վերակացուները անոնցմէ էին ։
Եւ համեմներուն բաղադրութեամբը 30
եղը շինողները՝ քահանայից որդիներէն
էին ։ Ու Ղևտացիներէն՝ 31
Կորխացի Սեղղումին անդրանիկը
Մատաթիա տապակի գործքին
վերակացուն էր ։ Եւ առաջաւորութեան 32
հացին վերակացուները
անոնց եղբայրներէն՝ Կահաթացւոց
որդիներէն էին, որ զանիկայ
շաբաթէ շաբաթ պատրաստեն ։

Ու ասոնք՝ այսինքն Ղևտացւոց 33
տոհմերուն իշխանները երգեցողներ
էին ․ և սենեակներուն մէջը կը
նստէին, և ուրիշ գործ մը չունէին ․
քանզի ցորեկ ու գիշեր ան
պաշտօնով զբաղած էին ։ Եւ Ղևտացւոց 34
տոհմերուն իշխանները իրենց
ցեղերուն համեմատ իշխաններ
էին ․ անոնք Երուսաղէմի մէջ կը
բնակէին ։

35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի
հայրը Յէիէլ կը բնակէր ․ ու անոր
կնկանը անունը Մաաքա էր ․
36 Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն
էր ․ ետքը Սուր, Կիս, Բաաղ,
37 Ներ, Նադաբ, Գեդովր, Ահիով,
Զաքարիա և Մակեղոթ էին ։
38 Ու Մակեղոթ ծնաւ Սամաամը ․ ու
ասոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝
Երուսաղէմի մէջ իրենց եղբայրներուն
հետ բնակեցան ։

39 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս
ծնաւ Սաւուղը, և Սաւուղ ծնաւ
Յովնաթանը, Մեղքիսուէն, Աբինադաբը
40 ու Եսբաաղը ։ Եւ
Յովնաթանի որդին Մերիբաաղ
էր ․ ու Մերիբաաղ ծնաւ Միքան ։
41 Եւ Միքայի որդիքը Փիթոն,
Մելէք, Թարէա ու Ահազ
42 էին ։ Եւ Ահազ ծնաւ Յովադան,
ու Յովադա ծնաւ Գաղեմեթը,
Ազմաւեթը ու Զամրին ․ և Զամրի
43 ծնաւ Մոսան ․ Ու Մոսա ծնաւ
Բանաան ․ անոր որդին Ռափայիա,
անոր որդին Եղէասա, ու անոր որդին
44 Ասէլ էր ։ Ու Ասէլ վեց որդի
ունէր, և անոնց անունները ասոնք
են ․ Եզրիկամ, Բոքերու,
Իսմայէլ, Սարիա, Աբդիա ու
Անան ․ Ասէլին որդիքը ասոնք
էին ։

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ Փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ
ըրին ․ ու Իսրայէլի
մարդիկները Փղշտացւոց առջևէն
փախան, ու Գեղբուէ լեռանը վրայ
2 սպաննուած ինկան ։ Եւ Փղշտացիք
Սաւուղին ու անոր որդւոցը
ետևէն հասան ․ ու Փղշտացիք Սաւուղին
որդիքը՝ Յովնաթանը, Աբինադաբը
ու Մեղքիսուէն զարկին ։
3 Եւ պատերազմը Սաւուղին
վրայ սաստկացաւ ․ ու աղեղնաւորները
զանիկայ գտան, ու աղեղնաւորներէն
4 վիրաւորուեցաւ ։ Եւ
Սաւուղ իր կապարճակիրին ըսաւ,
Սուրդ քաշէ ու անով զիս խոցէ ․
չըլլայ որ աս անթլփատները գան
ու զիս ծաղր ընեն ․ բայց կապարճակիրը
չուզեց, քանզի շատ վախցաւ ։
Եւ Սաւուղ սուրը առաւ
ու անոր վրայ ինկաւ ։ Եւ անոր 5
կապարճակիրը Սաւուղին մեռնիլը
տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ
ինկաւ ու մեռաւ ։ Այսպէս մեռաւ 6
Սաւուղ ու անոր իրեք որդիքը ․
անոր բոլոր տունն ալ միասին մեռաւ ։

Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր 7
Իսրայէլի մարդիկները անոնց փախչիլը
և Սաւուղին ու անոր որդւոցը
մեռնիլը տեսնելով, իրենց քաղաքները
թողուցին փախան ․ և Փղշտացիք
եկան ու անոնց մէջը
բնակեցան ։

Եւ հետևեալ օրը Փղշտացիք եկան, 8
որ մեռելները մերկացնեն ․
ու Սաւուղը և անոր որդիները
Գեղբուէ լեռան վրայ ինկած գտան ․
Ու զանիկայ մերկացուցին և անոր 9
գլուխը ու զէնքերը առին ․ ու Փղշտացւոց
երկրին չորս կողմը՝ իրենց
կուռքերուն ու ժողովուրդին՝ —
[illegible] աւետիսը տալու համար
մարդ խրկեցին ։ Եւ անոր զէնքերը 10
իրենց աստուծոյն տունը դրին,
ու անոր գլուխը Դագոնի տանը մէջ
գամեցին ։

Եւ Գաղաադու Յաբիսի բոլոր 11
բնակիչները երբոր լսեցին ան ամէնը՝
որ Փղշտացիք Սաւուղին ըրած էին,
Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք ելան, 12
և Սաւուղին մարմինը ու անոր
որդւոցը մարմինները վերցուցին,
և զանոնք Յաբիս բերին ․ և
անոնց ոսկորները Յաբիսի մէջ բեւեկնիին
տակը թաղեցին, ու եօթը
օր ծոմ պահեցին ։

Այսպէս մեռաւ Սաւուղ Տէրոջը 13
դէմ ըրած ապստամբութեան մեղքին
համար ․ որովհետև Տէրոջը
խօսքը չպահեց, ու նաև վհուկ
փնտռեց անոր հարցնելու համար,
Ու Տէրոջը չհարցուց ․ ասոր Տէրը 14
զանիկայ մեռցուց, ու թագաւորութիւնը
Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին
դարձուց ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ ժողվուեցան, ու ըսին, Ահա մենք քու ոսկորդ 2 ու քու մարմինդ ենք։ Ու առջի օրերը Սաւուղ թագաւոր էր, Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր. ու քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսաւ, Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը դուն պիտի հովուես, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դուն իշխան պիտի ըլ- 3 լաս։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քեբրոն եկան թագաւորին. ու Դաւիթ Քեբրոնի մէջ Տէրոջը առջեւ անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ. ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին, ինչպէս որ Տէրը Սամուէլին ձեռքովը խօսեր էր։

4 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Յեբուս գնաց. ու հոն այն երկրին բնակիչնե- 5 րը՝ Յեբուսացիք էին։ Ու Յեբուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին, Հոս պիտի չմտնես. բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը, (որ Դաւիթին քաղաքը է եղեր։)

6 Ու Դաւիթ ըսաւ, Ով որ Յեբուսացիները առաջ զարնէ, անիկայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ. և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբ ելաւ, ու անիկայ զօրավար 7 եղաւ։ Ու Դաւիթ այն բերդին մէջը բնակեցաւ. անոր համար անիկայ Դաւիթին քաղաքը կոչուե- 8 ցաւ։ Ու Դաւիթ քաղաքը շինեց չորս կողմանէն՝ այսինքն Մելոնը ու անոր շրջակայ տեղուանքը. ու Յովաբ քաղաքին մնացորդը նորոգեց։ 9 Ու Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէրը անոր հետն էր։

10 Ու ասոնք են Դաւիթին գլխաւոր զօրաւորները, որոնք անոր թագաւորութեանը համար անոր օգնութիւն ըրին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ թագաւոր հաստատեն, Տէրոջը Իսրայէլի վրայով ըրած խօսքին հա- 11 մեմատ։ Ու Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը ասիկայ է. Հաքմոնիի որդին Յեսբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը, որ իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վերցուց, ու մէկէն զանոնք մեռցուց։

12 Ու անկէ ետքը Ահոխացի Դոդոյի որդին Եղիազար՝ որ երեք 13 զօրաւորներէն էր։ Ասիկայ երբոր Ափեսդոմիմի մէջ Դաւիթին հետ էր, Փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար, և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր. ու ժողովուրդը Փղշտացւոց երեսէն 14 փախաւ։ Իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան, և զանիկայ ազատեցին ու Փղշտացիները զարկին. և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ։

15 Ու երեսուն զօրավարներուն երեքը Ոդոլոմի քարայրը Դաւիթին քովը վէմը իջան. և Փղշտացւոց բանակը Ռափայիմեանց հովիտին մէջը բա- 16 նակեր էր։ Ու այն ատենը Դաւիթ բերդին մէջն էր. ու այն ատենը Փղշտացիք Բեթղեհեմի մէջ բեր- 17 դապահ զօրք ունէին։ Ու Դաւիթ փափաքելով ըսաւ, Բեթղեհեմի դրանը եղող ջրհորէն ո՞վ ինծի 18 ջուր կը խմցնէ։ Ան ատենը այս երեք մարդիկը Փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան, ու Բեթղեհեմի դրանը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին, և առին Դաւիթին տարին. բայց Դաւիթ զանիկայ խմել չուզեց, հապա զանիկայ թափելով՝ Տէրոջը 19 նուիրեց, Ու ըսաւ, Իմ Աստուածս չըլլայ ինծի որ ես աս բանը ընեմ. միթէ ես այն մարդիկներուն արիւնը իրենց կեանքո՞վը պիտի խմեմ. վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը աս ջուրը բերին. ու անիկէ խմել չուզեց։ Ասոնք են այն երեք զօրաւոր մարդիկներուն ըրածները։

20 Ու Յովաբին եղբայրը Աբեսսա այն երեք հոգւոց գլխաւորն էր. ու անիկայ իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վերցնելով՝ զանոնք զարկաւ. ու անիկայ երեքին մէջը ա- 21 նուանի էր. Ու երեքին երկուքէն աւելի հարգուած ըլլալուն համար, անոնց գլուխ եղաւ. բայց առջի երեքին աստիճանին չհասաւ։

22 Ու մեծ գործեր գործող Կաբսէելցի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յովիադայի որդին Բանեա Մովաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց. նաև ձիւնի ժամանակ իջաւ ու գուբին մէջը առիւծը մեռ- 23 ցուց։ Անիկայ Եգիպտացի մարդը՝ այն հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց. ու Եգիպտացիին ձեռքը ոստայնանկաց գլանին պէս նիզակ մը կար. բայց Բանեա ցուպով մը անոր վրայ իջաւ, ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց, և զանի- 24 կայ անոր նիզակովը մեռցուց։ Յովիադայի որդին Բանեա աս բաները ըրաւ, ու երեք զօրաւորներուն 25 մէջը անուանի եղաւ։ Անիկայ ահա երեսունէն աւելի պատուական էր, բայց առջի երեքին աստիճանին չհասաւ. ու Դաւիթ զանիկայ իր ատեանին վերակացու դրաւ։

26 Ու զօրքերուն զօրաւորները ասոնք են. Յովաբին եղբայրը Ասայէլ, Բեթղեհեմցի Դոդոյի որ- 27 դին Եղէանան, Արովրացի Սամոթ, 28 Փելոնացի Քելղէս, Թեկուացի Իկկեսի որդին Իրաս, Անաթով- 29 թացի Աբիեզեր, Ուսացի Սովբաք, 30 Ահոխացի Իղէ, Նետոփաթացի Մաարայ, Նետոփաթացի Բաանայի 31 որդին Խլեդ, Բենիամինի որդւոցը Գաբաայէն Ռիբայի որդին Իթթի, 32 Փարաթոնացի Բանեա, Գաաշի ձորերէն Հուրայ, Արաբաթացի 33 Աբիէլ, Բարուհմացի Ազմաւէթ, Սա- 34 ղաբոնացի Եղիաբա, Գեզոնացի Հասեմի որդիները, Արարացի Սա- 35 գէի որդին Յովնաթան, Արարացի Սաքարի որդին Աքիամ, Ուրի որ- 36 դին Եղիփաղ, Մեքերաթացի Ո- 37 փեր, Փելոնացի Աքիա, Կարմեղացի Ասրէ, Ազբայի որդին Նաա- 38 րայ, Նաթանի եղբայրը Յովէլ, 39 Ագարայի որդին Մաբար, Ամմոնացի Սելէկ, Շարուհեան Յովաբին զինակիրը Բերովթացի Նաա- 40 րա, Յեթերացի Իրաս, Յեթերա- 41 ցի Գարեբ, Քետացի Ուրիա, Ա- 42 ղայիի որդին Զաբադ, Ռուբէնեանց գլուխը՝ Ռուբէնեան Սիզայի որդին Ադինա, ու անոր հետ՝ երեսուն հոգի կար. 43 Մաաքայի որդին Անան, Միթնացի Յովսափատ, 44 Աշտարովթացի Ոզիա, Արոերացի Քովթամի որդիքը Սամա ու Յէիէլ, 45 Սամրիի որդին Յեդիէլ ու անոր եղբայրը Թիսացի Յովքա, 46 Մահաւացի Եղիէլ, Եղնաամի որդիքը Յարիբայի և Յոսաւիա, Մովաբացի Յեթմա, 47 Եղիէլ, Ովբէդ ու Մեսովբացի Յասիէլ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու ասոնք են որ Սիկղակ եկան Դաւիթին քովը՝ երբոր անիկայ դեռ Կիսեան Սաւուղին երեսէն պահուած էր, ու ասոնք զօրաւորներէն էին՝ պատերազմի մէջ օգ- 2 նութիւն կ'ընէին։ Աղեղնաւոր էին, ու պարսաւ քարերը, ու աղեղով նետերը նետելու՝ թէ աջ և թէ ձախ ձեռքերնին կը գործածէին. անոնք Սաւուղին եղբայրներէն Բենիամինեաններէն էին։ 3 Անոնց գլուխը Աքիեզեր էր, ետքը Յովաս՝ Գաբաացի Սամաայի որդիքը, և Յեզիէլ ու Փաղէտ՝ Ազմաւէթի որդիքը, և Բարաքա ու 4 Անաթովթացի Յէու, Ու երեսունին մէջը զօրաւոր՝ ու երեսունին վերակացուն Գաբաւոնացի Իսմայիա, ու Երեմիա ու Յազիէլ և Յովհանան ու Գադերացի Յովզա- 5 բադ, Եղուզայ ու Յերիմովթ և Բաաղիա ու Սամարիա և Յա- 6 րուփացի Սափատիա, Եղկանա, Յեսիա, Ազարիէլ, Յովեզեր ու 7 Յեսբաամ՝ Կորխացիք, Ու Գեդովրացի Յերովամին որդիքը Յովէլա ու Զաբադիա։

8 Ու Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը՝ անապատին մէջ բերդը քաշուեցան զօրաւոր, քաջ, պատերազմական, վահան ու նիզակ գործածող մարդիկներ. անոնց դէմքը առիւծի դէմքի պէս էր, ու լեռներու վրայի այծեամներուն պէս թե- 9 թեւաքայլ էին։ Առաջինը Եզեր, երկրորդը Աբդիա, երրորդը Եղի- 10 աբ, Չորրորդը Մասմանա, հին- 11 գերորդը Երեմիա, Վեցերորդը Եթթի, եօթներորդը Եղիէլ,

12 Ութերորդը Յօհանան, իններոր-
13 դը Եզաբադ, Տասներորդը Երե-
միա, մետասաներորդը Մաքբա-
14 նայ էր։ Ասոնք Գադի որդւոցմէ
զօրքին իշխաններն էին. պզտիկնե-
րուն մէկը՝ հարիւրի վրայ, ու մե-
ծերուն մէկը հազարի վրայ էր։
15 Ասոնք են որ առաջին ամսուն մէջ
Յորդանանէն անցան՝ երբոր ջուրը
իր բոլոր եզերքները կոխեր էր, և
դէպ ՚ի արևելք ու արևմուտք բոլոր
հովիտի բնակիչները փախցուցին։
16 Ու բերդը Դաւիթին քովը Բե-
նիամինի ու Յուդայի որդւոցմէ ալ
17 եկան։ Եւ Դաւիթ անոնց առջևը
ելաւ ու պատասխան տուաւ՝ ա-
նոնց ըսելով. Թէ որ խաղաղու-
թեամբ ինծի օգնութիւն ընելու ե-
կեր էք, իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի
ըլլայ. բայց թէ որ խաբէութեամբ
զիս իմ թշնամեացս ձեռքը մատնե-
լու համար եկեր էք, (որ իմ ձեռ-
քերուս մէջ անօրէնութիւն մը չը-
կայ,) մեր հայրերուն Աստուածը
18 տեսնէ ու յանդիմանէ։ Եւ իշ-
խաններուն գլուխը Ամասայի հո-
գւով լեցուեցաւ, — ըսաւ, Մենք
քուկդ ենք, ով Դաւիթ, ու քե-
զի հետ պիտի ըլլանք, ով Յեսսէի
որդի. խաղաղութիւն, խաղաղու-
թիւն քեզի, ու քու օգնականնե-
րուդ խաղաղութիւն ըլլայ. քանզի
քու Աստուածդ քեզի օգնական է։
Ան ատենը Դաւիթ զանոնք ընդու-
նեց, ու զանոնք իր գունդին իշ-
խաններուն մէջը դրաւ։

19 Մանասէէն ալ Դաւիթին ան-
ցան, երբոր անիկայ Փղշտացւոց
հետ Սաւուղի վրայ պատերազմելու
գնաց, բայց անոնց օգնութիւն չը-
րին. քանզի Փղշտացւոց նախարար-
ները խորհրդով զանիկայ ետ ղրկե-
ցին՝ ըսելով, Անիկայ մեր գլուխ-
ներուն հետովը իր տիրոջը Սաւու-
20 ղին պիտի անցնի։ Երբոր անիկայ
Սիկելակ կ՚երթար, Մանասէէն՝
Մանասէին հազարապետները՝ Եդ-
նա, Յոզաբադ, Յեդիէլ,
Միքայէլ, Յոզաբադ, Եղիու
21 ու Սաղթի անոր անցան. Եւ
ասոնք Դաւիթին օգնութիւն ըրին
ապստամբներուն գունդին վրայ յար-
ձակելով. քանզի ամէնքն ալ զօրա-
ւոր կտրիճներ էին, ու զօրաց իշ-
խաններ եղան. Վասն զի ան ատենը 22
օրէ օր Դաւիթին կու գային՝ անոր
օգնութիւն ընելու համար, մինչև
որ Աստուծոյ բանակին պէս մեծ
մեծ բանակ մը եղաւ։

Եւ ասոնք են ան սպառազինեալ 23
զօրքերուն համրանքները՝ որոնք
Քեբրոն եկան Դաւիթին, որ Տէ-
րոջը խօսքին համեմատ անոր դար-
ձընեն Սաւուղին թագաւորութիւ-
նը. Յուդայի որդւոցմէ վահան 24
ու նիզակ կրող վեց հազար ութը
հարիւր սպառազինեալ զօրք. Շը- 25
մաւոնի որդւոցմէ՝ եօթը հազար հա-
րիւր պատերազմական զօրաւոր կտրի-
ճներ. Ղևիի որդւոցմէ չորս հա- 26
զար վեց հարիւր. Եւ Ահարոնեան- 27
ներուն առաջնորդը Յովիադա, ու
անոր հետ երեք հազար եօթը հա-
րիւր հոգի. Եւ զօրաւոր կտրիճ 28
Սադովկ երիտասարդը, ու անոր
հօրը տունէն քսանուերկու իշխան.
Եւ Սաւուղին եղբայրներէն՝ Բենի- 29
ամինի որդւոցմէ երեք հազար հո-
գի. քանզի մինչև ան ատենը ա-
նոնց շատը Սաւուղին տանը պահ-
պանութիւնը կ՚ընէին. Ու Եփրեմի 30
որդւոցմէ անոնց ազգատոհմներուն
անուանի մարդիկները քսան հազար
ութը հարիւր զօրաւոր կտրիճներ.
Եւ Մանասէին կէս ցեղէն տասնու- 31
ութը հազար հոգի, որոնք իրենց
անուններովը որոշուեցան երթալու
ու Դաւիթը թագաւոր դնելու.
Եւ Իսաքարի որդւոցմէ երկու հա- 32
րիւր իմաստուն իշխաններ, որոնք
ժամանակներուն համեմատ գիտէին
թէ Իսրայէլը ինչ ընելու է. ու
անոնց բոլոր եղբայրները անոնց ը-
սածը կը նայէին. Զաբուղոնէն 33
պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ
պատերազմական գործիքներով պա-
տերազմող յիսուն հազար հոգի,
որոնք մէկ սրտով կարգաւ կը շա-
րուէին. Ու Նեփթաղիմէն հազար 34
իշխան, և անոնց հետ երեսունեօ-
թը հազար վահանաւոր ու նիզա-
կաւոր հոգի. Ու Դանեաններէն 35

քսանըութը հազար վեց հարիւր
36 պատերազմական հոգի. Եւ Ասե-
րէն քառասուն հազար պատերազմի
37 գացող զօրք. Ու Յորդանանու
անդիի կողմէն՝ Ռուբէնեաններէն ու
Գադեաններէն և Մանասէի կէս
ցեղէն՝ ամէն տեսակ պատերազմա-
կան գործիքներով պատերազմող
38 հարիւր քսան հազար հոգի. Բո-
լոր ասոնք գունդով շարուող պատե-
րազմական մարդիկները անկեղծ սըր-
տով Քեբրոն եկան՝ Դաւիթը բո-
լոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու
համար. ու Իսրայէլին բոլոր մնա-
ցորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դաւիթը
39 թագաւոր ընելու։ Եւ հոն Դա-
ւիթին հետ ուտելով ու խմելով
երեք օր կեցան. քանզի անոնց եղ-
բայրները անոնց համար պատրաս-
40 տութիւն տեսեր էին։ Եւ անոնց
մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անգամ
Իսաքար, Զաբուղոն ու Նեփ-
թաղիմ՝ էշերով, ուղտերով, ջո-
րիներով ու եզներով հաց բերին.
նաև ուտելիքի համար շատ ալիւր,
չոր թուզ, չամիչ, գինի, եղ,
ոչխարներ ու արջառներ. քանզի
Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու
հարիւրապետներուն և բոլոր իշ-
խաններուն հետ խորհուրդ ըրաւ։
2 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողով-
քին ըսաւ. Թէ որ ձեզի հաճոյ
կ՚երևնայ, ու աս բանը մեր Տէր
Աստուծմէն է, Իսրայէլի բոլոր եր-
կիրներուն մէջը մնացած մեր եղ-
բայրներուն, ու անոնց հետ քահա-
նաներուն ու Ղևտացիներուն՝ ի-
րենց քաղաքները ու արուարձանները
լուր ղրկենք, որ մեր քովը ժող-
3 վուին. Եւ մեր Աստուծոյն տա-
պանակը մեր քովը փոխադրենք.
քանզի Սաւուղին օրերը զանիկայ
4 չխնդրեցինք։ Ու բոլոր ժողովքը
այսպէս ընելու հաճութիւն տուաւ,
քանզի աս խօսքը բոլոր ժողովուր-
5 դին աչքերուն ուղիղ երևցաւ։ Եւ
Դաւիթ Եգիպտոսի Սիովրէն մին-
չև Եմաթի մուտքը բոլոր Իսրայէլը
ժողվեց, Աստուծոյ տապանակը Կա-
րիաթարիմէն բերելու համար։ Ու 6
Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Բա-
ալ՝ այսինքն Յուդայի Կարիաթարի-
մը ելաւ, որ անկէ քերովբէից վրայ
նստող Եհովայ կոչուած Աստուծոյն
տապանակը վեր հանէ։ Եւ Աս- 7
տուծոյ տապանակը Աբինադաբին
տունէն հանելով մէկ նոր սայլի մը
վրայ դրին. ու Ոզա ու Աքիով ան
սայլը կը վարէին։ Եւ Դաւիթ ու 8
բոլոր Իսրայէլ բոլոր ուժով Աս-
տուծոյ առջևը կը խաղային օրհնու-
թիւններով, քնարներով, տաւիղ-
ներով, թմբուկներով, ծնծղանե-
րով ու փողերով։

Ու մինչև Քիդոնի կալը եկան. 9
և Ոզա իր ձեռքը երկընցուց որ տա-
պանակը բռնէ. քանզի եզները ա-
նիկայ ծռեր էին։ Ու Տէրոջը բար- 10
կութիւնը Ոզայի դէմ բորբոքե-
ցաւ, և ձեռքը տապանակին եր-
կընցընելուն համար զանիկայ զար-
կաւ. ու անիկայ հոն Աստուծոյ
առջևը մեռաւ։ Եւ Դաւիթ 11
տրտմեցաւ, քանզի Տէրը հարուա-
ծով Ոզան զարկաւ. ու ան տեղին
անունը մինչև աս օրս Փարէս Ոզա
ըսուեցաւ։ Եւ Դաւիթ ան օրը 12
Աստուծմէ վախցաւ, ու ըսաւ, Աս-
տուծոյ տապանակը ի՞նչպէս քովս
բերեմ։ Ու Դաւիթ տապանակը 13
իր քովը՝ Դաւիթին քաղաքը չբե-
րաւ. հապա զանիկայ Գեթացի Աբ-
դեդոմին տունը խոտորցուց։ Եւ 14
Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին
քովը՝ անոր տանը մէջ երեք ամիս
մնաց. ու Տէրը Աբդեդոմին տու-
նը ու անոր բոլոր ստացուածքը
օրհնեց։

ԳԼ. ԺԴ

Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը 1
Դաւիթին դեսպաններ ղրկեց,
ու եղևնափայտեր, որմնադիրներ
ու հիւսներ, որ անոր տուն շինեն։
Ան ատենը Դաւիթ իմացաւ որ Տէ- 2
րը զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
հաստատեց. վասն զի իր ժողովուր-
դին Իսրայէլին համար անոր թա-
գաւորութիւնը բարձրացաւ։

3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ
ուրիշ կիներ ալ առաւ, ու Դաւ-
իթ ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ
4 ալ ծնաւ։ Եւ Երուսաղէմի մէջ
անոր ծնած տղոցը անունները ա-
սոնք են. Սամուա, Սոբաբ,
5 Նաթան, Սողոմոն, Յեբահար,
6 Եղիսուա, Եղիփաղէտ, Նոգա,
7 Նափեկ, Յափիէ, Եղիսամա,
Բաաղիադա ու Եղիփաղէտ։
8 Եւ Փղշտացիք երբոր լսեցին
Դաւիթին բոլոր Իսրայէլի վրայ
թագաւոր օծուիլը, բոլոր Փղշտա-
ցիք ելան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր Դաւիթ ասիկա
9 լսեց՝ անոնց դիմացը ելաւ։ Եւ
Փղշտացիք եկան ու Ռափայնոց
10 հովիտին մէջ տարածուեցան։ Եւ
Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց ու ը-
սաւ, Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ, ու
զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս։
Եւ Տէրը անոր ըսաւ, Ելի՛ր, ու
զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնեմ։
11 Եւ անոնք Բաաղփարասիմ ելան,
ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ.
ու Դաւիթ ըսաւ, Աստուած իմ
թշնամիներս իմ ձեռքովս պատռե-
ց, ինչպէս որ ջուրերը ճեղքելով
կը պատռեն. անոր համար այն
տեղւոյն անունը Բաաղփարասիմ կո-
12 չեցին։ Եւ Փղշտացիք հոն թողու-
ցին իրենց աստուածները. ու Դաւ-
իթ հրամայեց, ու զանոնք կրակով
այրեցին։
13 Եւ Փղշտացիք նորէն մէյմըն ալ
14 հովիտին մէջ տարածուեցան։ Եւ
Դաւիթ նորէն Աստուծոյ հարցուց.
և Աստուած անոր ըսաւ, Անոնց ե-
տևէն չելլե՛ս. հապա անոնց բոլոր-
տիքը պտըտելով՝ թթենիներուն
15 կողմէն անոնց վրայ եկո՛ւր։ Եւ
երբոր թթենիներուն գլուխը քա-
լուածքի մը ձայն լսես, այն ատենը
պատերազմելու ելլես. քանզի Ա-
ստուած քու առջևդ պիտի ելլէ
Փղշտացւոց բանակը զարնելու հա-
16 մար։ Եւ Դաւիթ այնպէս ը-
րաւ՝ ինչպէս որ Աստուած իրեն
հրամայեց. ու Գաբաւոնէն մինչև
Գազեր Փղշտացւոց բանակը զար-
17 կին։ Եւ Դաւիթին անունը ամէն
երկիրներու մէջ տարածուեցաւ, և
Տէրը ամէն ազգերուն վրայ անոր
վախը ձգեց։

ԳԼ. ԺԵ

Եւ անիկայ իրեն համար Դաւիթի 1
քաղաքին մէջ տուներ շինեց,
ու Աստուծոյ տապանակին համար
տեղ մը պատրաստեց, և անոր հա-
մար վրան մը կանգնեց։ Այն ատենը 2
Դաւիթ ըսաւ, Աստուծոյ տապա-
նակը վերցնելը ուրիշ մէկուն ի-
րաւունք չէ, բայց միայն Ղևտա-
ցիներուն. քանզի Տէրը զանոնք
ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը
վերցնեն, ու յաւիտեան անոր ծա-
ռայութիւն ընեն։
Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլը Ե- 3
րուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը
տապանակը անոր համար պատրաս-
տուած տեղը հանէ։ Եւ Դաւիթ 4
Ահարոնի որդիները ու Ղևտացի-
ները ժողվեց. Կահաթի որդւոցմէ 5
Ուրիէլ իշխանը, ու անոր եղբայր-
ները հարիւր քսան հոգի. Մերա- 6
րիի որդւոցմէ Ասայիա իշխանը ու
անոր եղբայրները երկու հարիւր
քսան հոգի. Գերսոնի որդւոցմէ 7
Յովէլ իշխանը ու անոր եղբայր-
ները հարիւր երեսուն հոգի. Եղիսա- 8
փանի որդւոցմէ Սեմայիա իշխանը
ու անոր եղբայրները երկու հարիւր
հոգի. Քեբրոնի որդւոցմէ Եղիէլ 9
իշխանը, ու անոր եղբայրները
ութսուն հոգի. Ոզիէլի որդւոցմէ 10
Ամինադաբ իշխանը ու անոր եղ-
բայրները հարիւր տասներկու հոգի։
Եւ Դաւիթ՝ Սադովկ ու Աբիա- 11
թար քահանաները, ու Ղևտացի-
ներէն՝ Ուրիէլը, Ասայիան, Յովէ-
լը, Սեմայիան, Եղիէլը ու Ամինա-
դաբը կանչեց, Եւ անոնց ըսաւ, 12
Դուք Ղևտացւոց տոհմերուն իշխան-
ներն էք. ուստի դուք ու ձեր եղ-
բայրները սրբուեցէք, որ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն տապանակը հանէք
ան տեղը՝ որ ես անոր համար պատ-
րաստեր եմ։ Վասն զի դուք առջի 13
անգամին հոն չգտնուելնուդ համար,
մեր Տէր Աստուածը մեր մէջը հա-
րուած ըրաւ, քանզի զանիկայ կա-

14 նոնաւոր կերպով չխնդրեցինք։ Եւ
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տապանա-
կը հանելու համար քահանաները
15 ու Ղևտացիները սրբուեցան։ Եւ
Ղևտացւոց որդիքը Աստուծոյ տա-
պանակը ձողերովը իրենց ուսերուն
վրայ վերցուցին, ինչպէս որ Մով-
սէս Տէրոջը խօսքովը պատուիրեր
էր։
16 Եւ Դաւիթ Ղևտացւոց իշխան-
ներուն պատուիրեց որ իրենց եղ-
բայրներէն՝ նուագարաններով, տա-
ւիղներով, քնարներով ու ծնծղա-
ներով երգեցողները կայնեցնեն,
որ ուրախութեան ձայներ վերցնե-
17 լով հնչեցնեն։ Ասոր Ղևտացի-
ները՝ Յովէլի որդին Եմանը, և ա-
նոր եղբայրներէն Բարաքիայի որդին
Ասափը, ու անոնց եղբայրներէն
Մերարիի որդւոցմէ Կիսայեայ որդին
18 Եթանը կայնեցուցին. Եւ անոնց
հետ երկրորդ դասէն՝ անոնց եղբայր-
ները դռնապանները՝ Զաքարիան,
Բենը, Յազիէլը, Սեմիրամովթը,
Յեքիէլը, Ունին, Եղիաբը, Բա-
նեան, Մաասիան, Մատաթիան,
Եղիփաղէն, Մակենիան, Աբեդեդո-
19 մը ու Յէիէլը։ Արդ Եման, Ա-
սափ ու Եթան երգեցողները պղն-
20 ձէ ծնծղաներ կը զարնէին. Եւ
Զաքարիա, Ազիէլ, Սեմիրա-
մովթ, Յեքիէլ, Ունի, Եղիաբ,
Մաասիա ու Բանեա տաւիղներով
21 Աղամոթի եղանակին վրայ էին։ Եւ
Մատաթիա, Եղիփաղէ, Մակե-
նիա, Աբեդեդոմ, Յէիէլ ու Ազա-
զիա քնարներով Շեմինիթի եղա-
22 նակով կ'առաջնորդէին։ Եւ Քե-
նանիա Ղևտացիներուն երգեցողու-
թեան առաջնորդը ըլլալով՝ ուրիշները
երգելու կը վարժէր, որովհետև
23 հանճարեղ էր։ Եւ Բարաքիա
ու Եղկանա տապանակին դռնա-
24 պաններն էին։ Եւ Սեբանիա ու
Յովսափատ և Նաթանայէլ ու
Ամասայի և Զաքարիա ու Բա-
նեա ու Եղիազար քահանաները
Աստուծոյ տապանակին առջևը փո-
ղեր կը հնչեցնէին. և Աբեդեդոմ
ու Յէիա տապանակին դռնապան-
ներն էին։

Այսպէս Դաւիթ և Իսրայէլի 25
ծերերը ու հազարապետները Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը Աբեդեդո-
մին տունէն ուրախութեամբ հանե-
լու գացին։ Եւ երբոր Աստուած 26
Տէրոջը ուխտին տապանակը վեր-
ցնող Ղևտացիներուն օգնութիւն
ըրաւ, եօթը զուարակ ու եօթը
խոյ զոհ ըրին։ Եւ Դաւիթ բե- 27
հեզէ պատմուճան հագեր էր. նոյն-
պէս ալ տապանակը վերցնող բո-
լոր Ղևտացիները ու երգեցողնե-
րը ու երգեցողներուն երգոց իշխա-
նը Քենանիա. և Դաւիթին վրայ
քթանէ եփուտ կար։ Եւ բոլոր 28
Իսրայէլ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը ուրախութեան աղաղակով,
շեփորի ձայնով, փողերով ու
ծնծղաներով, տաւիղներ ու քնար-
ներ զարնելով վեր կը հանէին։
Եւ երբոր Տէրոջը ուխտին տապա- 29
նակը մինչև Դաւիթին քաղաքը ե-
կաւ, Սաւուղին աղջիկը Մեղքող
պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ
թագաւորին կաքաւելը ու խաղալը
տեսնելով՝ զանիկայ իր սրտին մէջ
անարգեց։

ԳԼ. ԺԶ

Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին, 1
ու զանիկայ այն վրանին մէջը
դրին, որն որ Դաւիթ անոր համար
կանգներ էր. և Աստուծոյ առջևը
ողջակէզներ ու խաղաղութեան զո-
հեր մատուցին։ Եւ Դաւիթ երբ- 2
որ ողջակէզները ու խաղաղութեան
զոհերը մատուցանելը լմնցուց,
Տէրոջը անունով ժողովուրդը օրհ-
նեց։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկ- 3
ներուն՝ երիկ մարդէն մինչև կնիկ
մարդը՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ
հաց, կտոր մը միս ու կարկանդակ
մը բաժնեց։
Եւ Տէրոջը տապանակին առջևը 4
Ղևտացիներէն պաշտօնեաներ դրաւ.
Իսրայէլի Տէր Աստուածը յիշելու,
օրհնելու ու փառաւորելու համար.
Գլխաւորը Ասափ էր, ու անոր 5
երկրորդը Զաքարիա, նաև Յէի-
էլ, Սեմիրամովթ, Յեքիէլ,
Մատաթիա, Եղիաբ, Բանեա,

Աբդեդոմ, ու Յէիէլ տաւիղներով ու քնարներով. նուագարաններ էր զարնէին. բայց Ասափ ծնծղաներ 6 կը զարնէր : Եւ Բանեա ու Յաազիէլ քահանաները Աստուծոյ ուխտի տապանակին առջեւ միշտ փողեր կը հնչեցնէին :

7 Եւ այն նոյն օրը Դաւիթ առջի անգամ — [illegible] — Ասափին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը, որ Տէրոջը գոհութիւն տան :

8 Գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչեցէք, անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջ պատմեցէք : 9 Երգեցէք անոր, սաղմոս ըսէք անոր, պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները : 10 Անոր սուրբ անունովը պարծեցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը 11 թող ուրախ ըլլայ : Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէք, ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռե- 12 ցէք. Յիշեցէք անոր ըրած հրաշքները, անոր նշանները ու բերնին 13 դատաստանները : Ով անոր ծառային Իսրայէլին սերունդը, ով Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալ- 14 ները. Նոյն ինքն է մեր Աստուածը, անոր դատաստանները 15 բոլոր երկրի մէջն են : Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէք, անոր պատուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ. 16 Այն ուխտը որ Աբրահամին հետ ըրաւ, ու իր երդումը որ Իսահակին 17 ըրաւ. Յակոբին ալ հաստատեց զանիկայ օրէնք մը ըլլալու, ու Իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ 18 մը, Ըսելով, Քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգու- 19 թեան վիճակը. Երբոր դուք սակաւաթիւ էիք, և քիչ մը ու պանդուխտ 20 անոր մէջ : Եւ անոնք մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին, ու մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուր- 21 դի. Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ. թագաւորներ ալ 22 յանդիմանեց անոնց համար, Ըսելով, Իմ օծեալներուս մի դպչիք, ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք :

23 Երգեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր երկիր, օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք : 24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէք, — անոր հրաշքները՝ ամէն ժողովուրդներու մէջ. 25 Քանզի Տէրը մեծ է ու խիստ գովելի, անիկայ ամէն աստուածներուն վրայ ահաւոր է : 26 Ինչու որ ազգերուն ամէն աստուածները կուռքեր են, բայց Նոյն ինքն երկինքը ստեղծեց : 27 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջեւ, զօրութիւն և ուրախութիւն անոր բնակութեանը մէջ. 28 Տէրոջը տուէք՝ ով ժողովուրդներու տոհմերը, Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն : 29 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը. ընծայ առէք ու անոր առջեւը եկէք. սուրբ հանդերձով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք : 30 Ով բոլոր երկիր, անոր երեսէն վախցէք. աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի ու պիտի չսասանի : 31 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ, և ազգերուն մէջ ըսեն թէ Տէրը կը թագաւորէ : 32 Ծովը իր լեցուածքովը թող գոռայ, դաշտը ու բոլոր անոր մէջի եղածները թող ուրախանան : 33 Այն ատենը անտառին ծառերը Տէրոջը առջեւ ցնծան, քանզի երկիրը դատելու կու գայ : 34 Գոհացէք Տէրոջմէն, Ինչու որ բարի է, Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է :

35 Նաեւ ըսէք, Ով մեր փրկութեան Աստուածը, մեզ փրկէ, ու մեզ ժողվէ և մեզ ազգերէն ազատէ՝, որ քու սուրբ անունդ գոհութիւն մատուցանենք, ու քու օրհնութիւնովդ պարծենանք : 36 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտենէ յաւիտեան :

Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ըսելով՝ Տէրը օրհնեցին :

37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առջեւ Ասափը ու անոր եղբայրները թողուց, որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատարեն տապանակին առջեւը : 38 Եւ Աբդեդոմը ու անոր վաթսունըութը եղբայրները՝ և Իդիթունի որդին Աբդեդոմը և Ոսան դռնապաններ դրաւ : 39 Եւ Սադոկ քահանան ու անոր քահանայ եղբայրները՝ Գաբաւոնի բարձր տեղւոյն վրայ Տէ- 40 րոջը խորանին առջեւ թողուց, Որ միշտ առտու ու իրիկուն ողջակէզի սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանեն, ու Տէրոջը Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին մէջի ամէն գը- 41 րուածը 'ի գործ դնեն : Եւ անոնց հետ դրաւ Եմանը ու Իդիթունը և ուրիշ ընտրուածները՝ որոնք անունով յիշուեցան որ Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեն, քանզի անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. 42 Եւ անոնց՝ տուաւ Եմանին ու Իդիթունին հետ նուագածուներուն փողեր ու ծնծղաներ զարնելու, նաեւ Աստուծոյ երգերուն նուագարանները. ու Իդիթունի որդիքը 43 դրանը դռնապանութիւն ըրին : Եւ բոլոր ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը իր տունը. Դաւիթ ալ իր տունը օրհնելու դարձաւ :

ԳԼ. ԺԷ.

1 Ու երբոր Դաւիթ իր տանը մէջ բնակեցաւ, Դաւիթ Նաթան մարգարէին ըսաւ, Ահա ես եղեւնափայտէ շինուած տան մէջ կը բնակիմ, բայց Տէրոջը ուխտին տապա- 2 նակը վրանի տակ է : Եւ Նաթան Դաւիթին ըսաւ, Բոլոր սրտիդ մէջինը ըրէ՛, քանզի Աս- 3 տուած քու հետդ է : Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօսքը Նաթանին 4 եղաւ ըսելով, Գնա՛, իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ՛, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ բնակելու տունս դուն 5 պիտի չշինես. Քանզի Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչեւ այս օրս տան մէջ չբնակեցայ, հապա վրանէ վրան ու խորանէ խորան պը- 6 տըտեցայ : Բոլոր Իսրայէլին հետ ծրրած տեղս որ պտըտեցայ, միթէ բան մը խօսեցա՞յ Իսրայէլի դատաւորներուն մէկուն հետ՝ որոնց իմ ժողովուրդս հովուելու հրաման տուեր էի, ու ըսի՞ թէ Ինչո՞ւ համար ինծի եղեւնափայտէ տուն մը չշինե- 7 ցիք : Եւ հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ ըսէ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզ փարախէն՝ ոչխարներուն ետեւէն առի, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդիս առաջնորդ 8 ըլլաս. Եւ ուր որ կ'երթայիր՝ քու հետդ էի, և քու առջեւէդ բոլոր թշնամիներդ կոտրեցի. ու քու անունդ երկրի վրայ եղող մեծերուն 9 անուանը պէս ըրի : Եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ ու զանիկայ պիտի տնկեմ, ու իր տեղը պիտի բնակի, ալ պիտի չշարժի. և անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս մէյմըն ալ պիտի չնեղեն զանիկայ, 10 Ինչպէս որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս 'ի վեր եղաւ. ու քու ամէն թշնամիներդ պիտի նուաճեմ. ու քեզի կ'իմացնեմ որ Տէրը քեզի տուն 11 պիտի շինէ : Ու երբոր քու օրերդ լեցուին և քու հայրերուդ խառնուիս, քեզմէ ետքը քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ մէկը պիտի բարձրացնեմ, ու անոր թագաւորութիւնը 12 պիտի հաստատեմ : Անիկայ ինծի տուն պիտի շինէ. ու անոր աթոռը յաւիտեան պիտի կանգ- 13 նեմ. Ես անոր հայր պիտի ըլլամ, ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ. ու իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չվերցընեմ, Ինչպէս որ քեզմէ ա- 14 ռաջ եղողէն վերցուցի : Եւ զանիկայ յաւիտեան իմ տանս մէջ ու իմ թագաւորութեանս մէջ պիտի հաստատեմ, ու անոր աթոռը յա- 15 ւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ : Եւ Նաթան աս բոլոր խօսքերը ու աս բոլոր տեսիլքը մի առ մի Դաւիթին զրուցեց :

16 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց՝ Տէրոջը առջեւը նստաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ Տէր Աստուած, ես ո՞վ եմ, ու իմ տունս ի՞նչ է, որ զիս մինչեւ 17 հոս բերիր : Սակայն ասիկայ քու աչքերուդ պզտիկ երեւցաւ, ով Աստուած, ու քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի համար խօսեցար, ու զիս, ով Տէր Աստուած, բարձր աստիճանի մարդու 18 պէս նայեցար : Եւ քու ծառայիդ փառքին համար Դաւիթ ալ աւելի ի՞նչ խօսի. զուն քու ծառադ կը

19 ձանչնաս։ Ո՛վ Տէր՝ քու ծառա-
յիդ սիրոյն համար՝ ու քու սրտիդ
ուզածին պէս՝ աս բոլոր մեծ բաները
ըրիր, որ աս բոլոր մեծ բաները
20 գիտցնես։ Ո՛վ Տէր, քեզի պէս
մէկը չկայ, ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ, մեր ականջներովը
21 բոլոր լսածներուս համեմատ։ Եւ
երկրիս վրայ ո՞ր ազգը քու ժողո-
վուրդիդ Իսրայէլին պէս է, որուն
համար նոյն ինքն Աստուած եկաւ ըզ-
նիկա փրկելու, իրեն ժողովուրդ ը-
նելու. որ Եգիպտոսէն ազատած
ժողովուրդիդ առջեւէն ազգեր վռնտ-
ելովդ՝ քեզի մեծ ու ահեղ անուն
22 ստացար։ Եւ քու ժողովուրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողո-
վուրդ ըրիր, ու դուն, ո՛վ Տէր, ա-
23 նոնց Աստուած եղար։ Եւ հիմա,
ո՛վ Տէր, քու ծառայիդ ու անոր
տանը համար ըսած խօսքդ թող
յաւիտեան հաստատուի, ու ըսա-
24 ծիդ պէս ըրէ. Թող հաստատուի,
ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ձանչցուի, ու ըսեն թէ Զօրու-
թեանց Տէրը Իսրայէլին Աստուածն
է, Աստուած Իսրայէլի. ու քու
ծառայիդ Դաւիթին տունը քու
25 առջեւդ հաստատ ըլլայ։ Վասնզի
դուն՝ ո՛վ Աստուած իմ, քու ծա-
ռայիդ յայտնեցիր, որ անոր տուն
պիտի շինես. անոր համար քու ծա-
ռադ իր սրտին մէջ համարձակութիւն
գտաւ քու առջեւդ աս աղօթքը ընե-
26 լու։ Եւ հիմա, ո՛վ Տէր, դուն Աս-
տուածը դուն ես, ու քու ծառա-
յիդ աս աղէկութիւնը խոստացար։
27 Եւ հիմա հաճէ՛ ըրէ քու ծառայիդ
տունը օրհնելու, որ յաւիտեան քու
առջեւդ ըլլայ. քանզի դուն օրհնե-
ցիր, ո՛վ Տէր, ու յաւիտեան օրհ-
նեալ է։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Անկէ ետև Դաւիթ Փղշտացիները
զարկաւ ու զանոնք նուաճեց,
և Գէթը ու անոր գիւղերը Փղշտա-
2 ցւոց ձեռքէն առաւ։ Մովաբն ալ
զարկաւ, ու Մովաբացիք
Դաւիթին հարկատու ծառաներ ե-
3 ղան։ Եւ Դաւիթ Սուբայի Ադ-
րազար թագաւորը Եմաթի կողմե-
րը զարկաւ, երբոր Եփրատ գետին
վրայ իր իշխանութիւնը հաստատե-
լու կ'երթար։ Եւ Դաւիթ անկէ 4
հազար կառք ու եօթը հազար ձիա-
ւոր ու քսան հազար հետեւակ զօրք
բռնեց. և Դաւիթ բոլոր կառքի
ձիերուն ջիղերը կտրեց, ու անոնց-
մէ միայն հարիւր ձի ինքնին համար պա-
հեց։ Եւ Դամասկոսի Ասորիները 5
Սուբայի թագաւորին Ադրազարին
օգնութիւն ընելու եկան. ու Դաւիթ
Ասորիներէն քսանուերկու հազար
մարդ զարկաւ։ Եւ Դաւիթ Դա- 6
մասկոսի Ասորւոց մէջ պահապան
զօրքեր դրաւ, ու Ասորիները Դա-
ւիթին հարկատու ծառայ եղան. ու
Դաւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը
անոր յաղթութիւն կու տար։ Եւ 7
Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն
վրայ եղող ոսկիէ վահանները առաւ,
ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ։ Եւ 8
Ադրազարին քաղաքներէն՝ Տեբա-
թէն ու Քունէն Դաւիթ խիստ
շատ պղինձ առաւ. անկէ շինեց Սո-
ղոմոն պղնձէ ծովը ու սիւները ու
պղնձէ գործիքները։

Ու Եմաթի թագաւորը Թովու 9
երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի
Ադրազար թագաւորին բոլոր զօր-
քերը ջարդեր է, Իր որդին Ադո- 10
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց,
որ անոր բարեւ ընէ ու զանիկայ
օրհնէ, Ադրազարին դէմ պատե-
րազմ ընելուն ու զանիկայ զարնե-
լուն համար. (քանզի Ադրազար
Թովուին հետ պատերազմներ կ'ը-
նէր.) ու անոր՝ ամէն տեսակ ոսկիէ,
արծաթէ ու պղնձէ անօթներ խրկեց։
Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ 11
Տէրոջը նուիրեց՝ այն արծաթով ու
ոսկիով մէկտեղ որ ամէն ազգերէն՝
Եդովմէն, Մովաբէն, Ամմոնի որ-
դիներէն, Փղշտացիներէն ու Ամա-
ղէկէն առեր էր։ Եւ Շարուհեա- 12
յի որդին Աբեսսա Աղի ձորին մէջ
տասնութը հազար Եդովմայեցի
զարկաւ։

Ու Եդովմի մէջ բերդապահ զօր- 13
քեր դրաւ, և բոլոր Եդովմայեցիք
Դաւիթին ծառայ եղան. ու Դա-
ւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր
յաղթութիւն կու տար։

14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վը-
րայ թագաւորութիւն ըրաւ, ու իր
բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու
15 արդարութիւն կ'ընէր։ Եւ Շա-
րուհեայի որդին Յովաբ զօրքե-
րուն վրայ էր. ու Աքիղուդի որդին
Յովսափատ յիշատակաց դպիր
16 էր. Եւ Աքիտոբի որդին Սադովկ
ու Աբիաթարի որդին Աբիմելէք
քահանաներ էին. և Սուսա ատե-
17 նադպիր էր. Ու Յովիադայի որ-
դին Բանեա Քերեթիներուն ու
Փելեթիներուն վրայ էր. և Դա-
ւիթին որդիքը թագաւորին քովը
նախարարներ էին։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ անկէ ետև Ամմոնի որդւոց
թագաւորը Նաաս մեռաւ, ու
անոր տեղը անոր որդին թագաւոր
2 եղաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ, Նաասի
որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն
ընեմ, քանզի անոր հայրը ինծի մար-
դասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ
դեսպաններ խրկեց որ զանիկայ իր
հօրը վրայով միխիթարեն. ու Դա-
ւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց
երկիրը Անոնին գացին՝ զանիկայ
3 միխիթարելու համար։ Եւ Ամմո-
նի որդւոց իշխանները Անոնին ը-
սին, Միթէ Դաւիթ քու հայրդ
քու առջեւդ պատուելո՞ւ համար քե-
զի միխիթարիչներ խրկեց. միթէ
անոր ծառաները աս երկիրը քննե-
լու, տակնուվրայ ընելու ու լրտե-
4 սելու համար չեկա՞ն քեզի։ Եւ
Անոն Դաւիթին ծառաները բռնե-
ց, ու զանոնք ածիլեց, և անոնց
հանդերձներուն ալ կէսը մինչև
նստոյ տեղը կտրել տուաւ, և անանկ
5 խրկեց զանոնք։ Ու գացին՝ այն
մարդիկներուն գլուխը եկածը Դա-
ւիթին պատմեցին. ան ալ զանոնք
դիմաւորելու մարդ խրկեց, քանզի
այն մարդիկները շատ անարգուեր
էին. ու թագաւորը ըսաւ, Երի-
քովի մէջ նստեցէք մինչև որ մօրուք-
նիդ աճի, ու ետքը դարձէք։
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ
Դաւիթին հետ աւրուեցան, Անոնը
ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ
արծաթ խրկեցին, որ Միջագետաց
Ասորիներէն ու Մաաքայի Ասորի-
ներէն ու Սուբայէն վարձքով կառ-
քեր ու ձիաւորներ բռնեն։ Եւ 7
անոնք իրենց վարձքով բռնեցին եր-
եսունուերկու հազար կառք, ու Մաա-
քայի թագաւորը և անոր զօրքը,
որոնք գացին Մեդաբայի առջեւը
բանակեցան. Ամմոնի որդիքն ալ
իրենց քաղաքներէն ժողվուեցան,
ու պատերազմելու գացին։

Ու երբոր Դաւիթ աս լսեց, Յո- 8
վաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
խրկեց։ Եւ Ամմոնի որդիքը ե- 9
լան ու քաղաքին դրանը առջեւը
կարգաւ պատերազմի շարուեցան,
ու օգնական եկող թագաւորները
դաշտին մէջ զատ կայներ էին։ Եւ 10
Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազ-
մը առջեւէն ու ետեւէն իր վրայ կը
հասնի, Իսրայէլէ բոլոր ընտրուած
մարդիկներէն ընտրեց, ու Ասորւոց
դէմ պատերազմի շարեց. Եւ մնա- 11
ցած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային
յանձնեց. ու անոնք Ամմոնի որ-
դւոցը դիմացը շարուեցան. Եւ ը- 12
սաւ, Թէ որ Ասորիները ինծի յաղ-
թելու ըլլան, ինծի օգնութեան
հասնիս. ու թէ որ Ամմոնի որդիքը
քեզի յաղթելու ըլլան, ես քեզի
օգնութեան պիտի հասնիմ. Քա- 13
ջասիրտ եղիր, ու մեր ժողովուրդին
համար և մեր Աստուծոյն քաղաքնե-
րուն համար ուժով պատերազմինք.
և Տէրը իր աչքին հաճոյ երևցածը
թող ընէ։ Ու Յովաբ իր հետը 14
եղող զօրքով Ասորիներուն մօտե-
ցաւ, որ անոնց դէմ պատերազմ ը-
նէ. ու անոնք անոր առջեւէն փա-
խան։ Եւ Ամմոնի որդիքը Ասո- 15
րւոց փախչիլը տեսնելով՝ իրենք ալ
անոր եղբօրը Աբեսսային առջեւէն
փախան, ու քաղաքը մտան։ Եւ
Յովաբ Երուսաղէմ եկաւ։

Երբոր Ասորիները տեսան որ ի- 16
րենք Իսրայէլին առջեւը կոտրուե-
ցան, դեսպաններ խրկեցին, ու
Գետին անդին կողմը եղող Ասորի-
ները դուրս հանեցին. և անոնց առ-

քէն Ադրաազարին զօրագլուխը Սովփ-
17 աք կ՚երթար ։ Ու երբոր Դա-
ւթին պատմեցին, անիկայ բոլոր
Իսրայէլը ժողվելով՝ Յորդանանէն
անցաւ, ու անոնց վրայ գնաց, և
անոնց դէմ գունդերը շարեց. ու
երբոր Դաւիթ Ասորիներուն պատե-
րազմով դիմաւորելու համար գուն-
դեր շարեց, անոնք անոր հետ պա-
18 տերազմ ըրին ։ Ու Ասորիները
Իսրայէլին առջեւէն փախան. ու
Դաւիթ՝ Ասորիներէն եօթը հազար
կառքի մարդ, ու քառասուն հազար
հետեւակ զօրք կոտորեց, ու Սովփաք
19 զօրագլուխն ալ մեռցուց ։ Ու Ադ-
րաազարին ծառաները երբոր տեսան
որ Իսրայէլին առջեւ յաղթուեցան,
Դաւթին հետ հաշտութիւն ըրին,
ու անոր ծառայ եղան. և Ասորի-
ները անկէ ետեւ Ամմոնի որդւոցը
օգնել չուզեցին ։

ԳԼ. Ի

1 Ու հետեւեալ տարին՝ թագաւոր-
ներուն պատերազմի ելլելու ատե-
նը՝ Յովաբ զօրքերուն ուժը գուն-
դերը հանեց, և Ամմոնի որդւոցը
երկիրը աւրեց, ու գնաց Ռաբբան
պաշարեց. բայց Դաւիթ Երուսա-
ղէմ կը նստէր. ու Յովաբ Ռաբ-
բան զարկաւ ու զանիկայ կործա-
2 նեց ։ Ու Դաւիթ անոնց թագա-
ւորին թագը անոր գլխուն վրայէն
առաւ, ու զանիկայ գտաւ որ տա-
ղանդ մը ոսկի ծանրութիւն ունէր,
և անոր վրայ պատուական քարեր
կար. ու Դաւթին գլուխը դրուե-
ցաւ. և Դաւիթ քաղաքէն խիստ
3 շատ աւար առաւ ։ Ու անոր մէջ
եղած ժողովուրդը հանեց, ու զա-
նոնք սղոցներով, երկաթէ կամնա-
սայլերով ու տապարներով կտրեց.
և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցը բոլոր
քաղաքներուն այսպէս ըրաւ. ու
Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երու-
սաղէմ դարձաւ ։

4 Ու անկէ ետեւ՝ Գազերի մէջ
Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ.
այն ատենը Ուսաթացի Սոբոքայ Սա-
փայի որդւոցմէ եղող Սեփփան մեռ-
ցուց, ու անոնք նուաճեցան ։

Ու նորէն Փղշտացւոց հետ պա- 5
տերազմ եղաւ. ու Յայիրի որդին
Եղեհանան Գեթացի Գողիաթին
եղբայրը Ղեհմին զարկաւ, որուն
նիզակին բունը ոստայնանկաց գլա-
նին պէս էր ։

Ու նորէն Գեթի մէջ պատերազմ 6
եղաւ. ու մեծ երկայնահասակ մարդ
մը կար, որուն մատները վեց վեց
ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր.
անիկայ ալ Ռափայի որդւոցմէ էր ։
Ու անիկայ Իսրայէլը նախատեց. 7
բայց Դաւթին եղբօրը Սամեային
որդին Յովնաթան զանիկայ զար-
կաւ ։ Ասոնք Գեթի մէջ Ռափային 8
ծնած էին. և Դաւթին ձեռքովը
ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ին-
կան ։

ԳԼ. ԻԱ

Ու Սատանան Իսրայէլին դէմ ե- 1
լաւ, ու Դաւիթը գրգռեց որ
Իսրայէլը համրէ ։ Ու Դաւիթ 2
Յովաբին ու ժողովուրդին իշխան-
ներուն ըսաւ, Գացէք Իսրայէլը
համրեցէք Բերսաբէէն մինչեւ
Դան, ու հաշիւը ինծի բերէք որ
գիտնամ ։ Ու Յովաբ ըսաւ, 3
Տէրը իր ժողովուրդը որչափ որ է
հարիւրապատիկ աւելցնէ. ով
տէր իմ թագաւոր, միթէ անոնց
ամէնքը իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն.
իմ տէրս ինչո՞ւ այս բանը կը փն-
տռէ. ինչո՞ւ համար ասիկա Իս-
րայէլին յանցանքի պատճառ ըլլայ ։
Բայց երբոր թագաւորին խօսքը 4
Յովաբին վրայ տիրեց, Յո-
վաբ ելաւ ու բոլոր Իսրայէլի մէջ
պտըտեցաւ, ու Երուսաղէմ եկաւ ։
Ու Յովաբ ժողովուրդին համրան- 5
քին թիւը Դաւթին տուաւ.
ու Իսրայէլին ամէնը հազար անգամ
հազար ու հարիւր հազար սուր քա-
շող մարդ էր, և Յուդան չորս
հարիւր եօթանասուն հազար սուր
քաշող մարդ էր ։ Սակայն Ղե- 6
ւտացիները ու Բենիամինեանները
անոնց մէջ չհամրեց. քանզի թա-
գաւորին այս հրամանը Յովաբին
զզուելի էր ։

Ու այս բանը Աստուծոյ աչքին 7

գէշ երեւցաւ, անոր համար Իսրայէլը
8 զարկաւ ։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ
ըսաւ, Ես այս բանը ընելովս մեծ մեղք
գործեցի. ու հիմա կ՚աղաչեմ՝ քու
ծառայիդ մեղքը ներէ, քանզի մեծ
յիմարութիւն ըրի ։
9 Ու Տէրը Դաւթին տեսանողին՝
10 Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ, Գնա՛
ու Դաւթին խօսէ՝ ըսելով, Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի երեք բան
կ՚առաջարկեմ, անոնցմէ մէկը ընտ-
11 րէ որ քեզի ընեմ ։ Ու Գադ
Դաւթին եկաւ ու անոր ըսաւ,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընտրէ քեզի՝
12 Կամ երեք տարուան սով, կամ ե-
րեք ամիս քու թշնամիներուդ երե-
սէն փախչիլ, ու քու թշնամինե-
րուդ սուրը քեզ հասնի, և կամ
երեք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն
ժանտախտ ըլլայ երկրին մէջ, ու
Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր
սահմաններուն մէջ կոտորած ընէ.
և հիմա տես, գիտցիր թէ ինծի
13 ղրկողին ինչ պատասխան տամ ։ Ու Դաւիթ
Գադին ըսաւ, Խիստ մեծ նեղու-
թեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռ-
քը իյնամ, քանզի անոր ողորմու-
թիւնը խիստ շատ է, ու մարդու
14 ձեռք չիյնամ ։ Ու Տէրը Իսրայէ-
լին վրայ ժանտախտ ղրկեց, ու
Իսրայէլէն եօթանասուն հազար
15 մարդ ինկաւ ։ Ու Աստուած հրե-
շտակ մը ղրկեց Երուսաղէմ, որ
զանիկայ կործանէ. ու երբոր կը
կործանէր՝ Տէրը նայեցաւ ու
այդ չարիքին վրայ զղջաց, և
կոտորած ընող հրեշտակին ըսաւ,
Հերիք է, ալ ձեռքդ քաշէ. ու
Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացի Ոռ-
16 նային կալին քովը կայներ էր ։ Ու
Դաւիթ իր աչքերը վերցուց ու
Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, որ երկ-
րին ու երկնքին միջակը կայներ
էր, ու ձեռքը մերկ սուր մը կար,
որ Երուսաղէմի վրայ երկնցուցեր
էր. ան ատենը Դաւիթ ու ծերերը
քուրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ ին-
17 կան ։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ ը-
սաւ, Չէ՞ որ ես պատուիրեցի որ ժո-
ղովուրդը համրեն, ու ես եմ որ
մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն ը-
րի. բայց այս ոչխարները ի՞նչ ը-
րին. ով Տէր Աստուած իմ, քու
ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը
վրայ ըլլայ. բայց քու ժողովուրդիդ
վրայ չըլլայ զանոնք բնաջինջ ընե-
լու համար ։

Ու Տէրոջը հրեշտակը Գադին 18
ըսաւ, Դաւթին ըսէ որ ելլէ,
ու Յեբուսացի Ոռնային կալին
մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ ։
Ու Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէ- 19
րոջը անունովը ըսած խօսքին համե-
մատ ։ Ու Ոռնան դարձաւ ու 20
հրեշտակը տեսաւ, և իր չորս որ-
դիները իր հետը պահուըտեցան. (քան-
զի Ոռնան ցորեն կը ծեծէր ։) Ու 21
Դաւիթ Ոռնային եկաւ. և Ոռնան
նայեցաւ, ու Դաւիթը տեսնելով՝
կալէն ելաւ, ու երեսը մինչեւ գե-
տինը Դաւթին երկրպագութիւն
ըրաւ ։ Ան ատենը Դաւիթ Ոռ- 22
նային ըսաւ. Այս կալին տեղը
տուր, որ հոն Տէրոջը սեղան մը շի-
նեմ, (զանիկայ լեցուն գնով ինծի
տուր,) ու ժողովուրդին վրայէն հա-
րուածը դադրի ։ Ու Ոռնան Դա- 23
ւթին ըսաւ, Զանիկայ քեզի առ,
ու իմ տէրս թագաւորը իր աչքին
աղէկ երեւցածը թող ընէ. ահա
եզները ողջակէզի համար, ու կամ-
նասայլերը փայտի համար, ու ցո-
րենը հացի ընծայի համար կու տամ,
ամէնն ալ կու տամ ։ Ու Դաւիթ 24
թագաւորը Ոռնային ըսաւ, Չէ,
հապա զանիկայ լեցուն գնով
ծախու պիտի առնեմ. քանզի
քուկդ եղածը Տէրոջը համար պիտի
չառնեմ, ոչ ալ ձրի ողջակէզներ մա-
տուցանեմ ։ Ու Դաւիթ այն 25
տեղւոյն համար կշռելով
վեց հարիւր սիկղ ոսկի տուաւ Ոռ-
նային ։ Ու Դաւիթ հոն Տէրոջը 26
սեղան շինեց, ու անոր վրայ ողջա-
կէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
մատոյց, և Տէրոջը աղաղակեց. ու
երկնքէն կրակով ողջակէզի սեղա-
նին վրայ անոր պատասխան տուաւ ։
Ու Տէրը հրեշտակին հրամայեց, 27
ու անիկայ սուրը իր պատեանը
դարձուց ։

Ան ատենը Դաւիթ տեսնելով որ 28

Տէրը Յեբուսացի Որնանին կալին մէջ իրեն պատասխան տուաւ, ան ատենը զոհեր մատուց: 29 Իսկ Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած Տէրոջը խորանը ու ողջակէզի սեղանը ան ատենը Գաբաւոնի բարձր տեղը էր. 30 Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հարցնելու համար չկրցաւ անոր առջեւը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշտակին սուրին երեսէն վախցաւ:

ԳԼ. ԻԲ.

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ասիկայ է Տէր Աստուծոյն տունը, ու ասիկայ է Իսրայէլի ողջակէզին սեղանը: 2 Եւ Դաւիթ հրամայեց որ Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուող օտարազգիները ժողվեն. ու Աստուծոյ տունը շինելու համար քարահատներ դրաւ, որ տաշուած քարեր պատրաստեն: 3 Եւ Դաւիթ դրան փեղկերուն բեւեռներուն համար ու [illegible] համար խիստ շատ երկաթ պատրաստեց, և այնչափ շատ պղինձ որ կշիռքի չէր գար. 4 Ու պատուական եղեւնափայտերուն համրանքը չկար, քանզի Սիդոնացիք և Տիւրացիք Դաւիթին շատ եղեւնափայտեր կը բերէին:

5 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Իմ որդիս Սողոմոն փափուկ տղայ մըն է, ու Տէրոջը շինուելու տունը մեծ, բարձր, ու ամէն երկիրներուն մէջ անուանի ու փառաւոր պիտի ըլլայ. հիմա անոր համար պատրաստութիւն տեսնեմ. և Դաւիթ իր մեռնելէն առաջ խիստ շատ պատրաստութիւն տեսաւ: 6 Կանչեց իր որդին Սողոմոնը, ու անոր պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուն շինէ:

7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ. Որդեակ իմ, սրտիս մէջ ունէի որ իմ Տէր Աստուծոյս անուանը տուն շինեմ. 8 Բայց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Դուն շատ արիւն թափեցիր ու մեծ պատերազմներ ըրիր. դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես, քանզի իմ առջեւս գետնի վրայ շատ արիւն թափեցիր. 9 Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի. անիկայ հանգստութեան մարդ պիտի ըլլայ, և զանիկայ իր ամէն շրջակայ թշնամիներէն պիտի հանգչեցընեմ. քանզի անոր անունը Սողոմոն պիտի ըլլայ. ու անոր օրերուն մէջ Իսրայէլին խաղաղութիւն ու հանդարտութիւն պիտի տամ: 10 Անիկայ իմ անուանս տուն պիտի շինէ. ու անիկայ ինծի որդի պիտի ըլլայ, ու ես անոր հայր պիտի ըլլամ. և անոր թագաւորութեան աթոռը Իսրայէլի մէջ յաւիտեան պիտի հաստատեմ: 11 Արդ հիմա, որդեակ իմ, Տէրը քու հետդ ըլլայ, ու յաջողութիւն գտնես և քու Տէր Աստուծոյդ տուն շինես, ինչպէս որ քեզի համար խօսեցաւ: 12 Միայն թէ Տէրը քեզի իմաստութիւն ու հանճար տայ, և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստատէ, որ քու Տէր Աստուծոյդ օրէնքը պահես: 13 Ան ատենը յաջողութիւն կը գտնես, երբոր զգուշութեամբ ՚ի գործ դնես ան կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար. զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի վախնար ու մի զարհուրիր: 14 Եւ ահա ես իմ նեղութիւններուս մէջ Տէրոջը տանը համար՝ հարիւր հազար տաղանդ ոսկի ու հազար անգամ հազար տաղանդ արծաթ պատրաստեցի. իսկ պղինձը ու երկաթը շատութեանը համար կշիռքի չգար. փայտեր ու քարեր ալ պատրաստեցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելցընես: 15 Եւ քու քովդ խիստ շատ արուեստաւորներ, քարահատներ, որմնադիրներ, հիւսներ ու ամէն գործքի համար ամէն տեսակ վարպետ մարդիկները ունիս: 16 Ոսկիին, արծաթին, պղնձին ու երկաթին համրանքը չկայ. ելիր ու աս գործին ձեռք զարկ, ու Տէրը քու հետդ ըլլայ:

17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն պատուիրեց, որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլլան. 18 Ու ըսաւ, Ահա ձեր Տէր Աստուածը ձեր հետն է, և անիկայ ձեզ ամէն կողմանէ հանգստացուց. որովհետեւ աս երկրիս բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ, ու երկիրը Տէրոջը առջեւը ու անոր ժողովուրդին առջեւը նուաճեցաւ: 19 Եւ հիմա ձեր սիրտը ու ձեր հոգին ձեր Տէր Աստուածը խնդրելու տուէք, ու ելէք Տէր Աստուծոյն սրբարանը շինեցէք, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ սուրբ անօթները Տէրոջը անուանը համար շինուած տունը տանիք:

ԳԼ. ԻԳ.

1 Եւ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած ըլլալով, իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ: 2 Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխանները նաեւ քահանաները ու Ղեւտացիները ժողվեց: 3 Ու Ղեւտացիները՝ երեսուն տարեկանէն վեր եղող երիկ մարդիկները մէկիկ մէկիկ համրուելով, անոնց թիւը երեսունութը հազար էր: 4 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ասոնցմէ քսանըչորս հազարը՝ Տէրոջը տանը գործքին վրայ, ու վեց հազարը ատենակալներ ու դատաւորներ ըլլան: 5 Ու չորս հազարը՝ դռնապաններ, ու չորս հազարը՝ օրհնելու համար շինած նուագարաններովս Տէրոջը օրհնիչները ըլլան: 6 Եւ Դաւիթ զանոնք բաժնեց, Ղեւիի որդւոցը՝ Գերսոնին, Կահաթին ու Մերարիին դասակարգութիւնները որոշելով:

7 Գերսոնեաններէն Ղադան ու Սեմէի էին: 8 Ղադանին որդիքը՝ առջինը Յեքիէլ, ետքը Զեթամ ու Յովէլ՝ երեք էին: 9 Սեմէիին որդիքը՝ Սաղոմիթ, Ազիէլ ու Առան՝ երեք էին. ասոնք Ղադանին տուներուն իշխաններն էին: 10 Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Յեթ, Զիզա, Յեուս ու Բարիա էին. ասոնք Սեմէիին որդիքը չորս հոգի էին: 11 Եւ առջինը Յեթ, ու երկրորդը Զիզա էր. բայց Յեուս ու Բարիա շատ որդիներ չունենալնուն համար մէկ ազգատոհմ համրուեցան:

12 Կահաթին որդիքը՝ Ամրամ, Իսահառ, Քեբրոն ու Ոզիէլ՝ չորս էին: 13 Ամրամին որդիքը Ահարոն ու Մովսէս էին. և Ահարոն ինքը ու իր որդիքը յաւիտեան որոշուեցան՝ ամենասուրբ բաներուն նուիրումը կատարելու, Տէրոջը առջեւը խունկ ծխելու, անոր ծառայութիւն ընելու ու անոր անուանովը յաւիտեան օրհնելու համար: 14 Եւ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին որդիքը Ղեւիի ցեղին հետ համրուեցան: 15 Մովսէսին որդիքը Գերսամ ու Եղիազար էին: 16 Գերսամին որդիքը՝ առջինը Սուբայէլ էր. 17 Ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Ռաաբիա էր. ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր. բայց Ռաաբիային որդիքը խիստ շատցան: 18 Իսահառին որդիքը՝ առջինը Սաղոմիթ էր: 19 Քեբրոնին որդիքը՝ առջինը Յերիա, երկրորդը Ամարիա, երրորդը Յաղիէլ, չորրորդը Յեկամամ էր: 20 Ոզիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը Յեսիա էր:

21 Մերարիի որդիքը Մոողի ու Մուսի էին. Մոողիին որդիքը Եղիազար ու Կիս էին: 22 Ու Եղիազար մեռաւ. անիկայ որդիներ չունէր, հապա միայն աղջիկներ ունէր. ու զանոնք՝ իրենց եղբայրները Կիսին որդիքը առին: 23 Մուսիին որդիքը՝ Մոողի, Եդեր ու Յերիմովթ երեք էին:

24 Ասոնք Ղեւիի որդիքն էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու անունով մէկիկ մէկիկ համրուած քսան տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը ծառայութիւնը կատարողներուն առաջնորդներն էին: 25 Քանզի Դաւիթ ըսեր էր, Իսրայէլի Տէր Աստուածը իր ժողովուրդը հանգստացուց, ու յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի. 26 Ու Ղեւտացիք ալ խորանը ու անոր պաշտամանը ամէն անօթները՝ ալ [illegible] պիտի չկրեն: 27 Քանզի Դաւիթին վերջին խօսքերովը Ղեւիի որդւոցմէ քսան տարեկանէն վեր եղողները համրուեցան. 28 Որովհետեւ անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծա-

ռայութեանը մէջ Ահարոնի որդւոցը
օգնութիւն ընել, գաւիթներուն ու
սենեակներուն վերակացու ըլլալ,
բոլոր սուրբ բաները մաքրել ու
Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը
29 կատարել էր. Նաև առաջաւորութեան
հացին, ու հացի ընծայի նաշիհին,
և անխմոր լաւաշներուն, ու
տապակի մէջ եփած և տապկուած
բաներուն, ու բոլոր չափերուն վերակացութիւնը
30 ընել, Եւ ամէն
առտու ու իրիկուն Տէրը օրհնելու ու
գովելու համար տեղի վրայ կայնիլ,
31 Ու շաբաթ օրերը և ամսագլուխները
ու մեծ տօներու մէջ Տէրոջը
բոլոր ողջակէզները՝ իրենց թւովը
ու իրենց օրէնքովը՝ միշտ Տէրոջը
32 առջևը մատուցանել, Ու Տէրոջը
տանը ծառայութեանը համար ժողովքի
խորանին պահպանութիւնը,
և սրբարանին պահպանութիւնը,
ու իրենց եղբայրներուն՝ Ահարոնի
որդւոցը պահպանութիւնը ընել
էր։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու Ահարոնի որդւոցը դասակարգութիւնները
ասոնք են. Ահարոնի
որդիքը՝ Նադաբ, Աբիուդ,
2 Եղիազար ու Իթամար էին։ Ու
Նադաբ ու Աբիուդ իրենց հօրը
առջևը մեռան, ու անոնք որդիներ
չունէին. ու Եղիազար ու Իթամար
3 քահանայ եղան։ Ու Դաւիթ ու
Եղիազարի որդիներէն Սադովկ ու
Իթամարի որդիներէն Աքիմելէք
զանոնք բաժնեցին անոնց համեմատ
4 քովը անոնց պաշտօնին համար։ Ու
Եղիազարի որդւոցը մէջ գտնուած
իշխանները Իթամարի որդւոցը մէջ
գտնուածներէն շատ էին. ու զանոնք
այսպէս բաժնեցին. Եղիազարի
որդւոցը համար տասնուվեց իշխան՝
իրենց ազգատոհմներուն համեմատ,
ու Իթամարի որդւոցը
համար ութը իշխան՝ իրենց ազգատոհմներուն
5 համեմատ։ Ու ասոնք
ու անոնք վիճակով բաժնուեցան,
քանզի սրբարանին իշխանները ու
Աստուծոյ տանը իշխանները Եղիազարի
որդիներէն ու Իթամարի որդիներէն
էին։ Ու Ղևտացիներէն 6
Նաթանայէլի որդին Սեմայիա դպիրը՝
թագաւորին ու իշխաններուն,
և Սադովկ քահանային ու
Աբիաթարի որդւոյն Աքիմելէքին,
և քահանայից ու Ղևտացւոց նահապետներուն
առջևը՝ մէկ ազգատոհմ
մը Եղիազարէն առնելով ու
մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝
զանոնք գրեց։

Ու առաջին վիճակը Յովարիբին 7
ելաւ, երկրորդը Յեդայիային, Երրորդը 8
Քարիմին, չորրորդը Սէորիմին,
հինգերորդը Մեղքիային, 9
վեցերորդը Միամինին, Եօթներորդը 10
Ակկոսին, ութերորդը
Աբիային, Իններորդը Յեսուին, 11
տասներորդը Սեքենիային, Մետասաներորդը 12
Եղիասիբին, երկոտասաներորդը
Յակիմին, Երեքտասաներորդը 13
Ոփփային, չորեքտասաներորդը
Յեսբաաբին, Հնգետասաներորդը 14
Բելգային, վեշտասաներորդը
Եմմերին, Եօթնուտասաներորդը 15
Եզիրին, ութուտասաներորդը
Ափսէսին, Իննուտասաներորդը 16
Փեթաքիային, քսաներորդը
Եզեկիէլին, Քսանումէկերորդը 17
Յաքինին, քսանուերկուերորդը
Գամուլին, Քսանուերեքերորդը 18
Դաղայիային, քսանուչորսերորդը
Մաազիային։ Ասիկա է անոնց 19
կարգադրութիւնը իրենց պաշտօնմանցը
համար — Տէրոջը տունը
մտնելու համար՝ իրենց հօրը Ահարոնին
ձեռքովը իրենց տրուած օրէնքին
համեմատ, ինչպէս որ Իսրայէլին
Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր
էր։

Ու Ղևիի որդւոցը մնացորդները 20
ասոնք են. Ամրամի որդիներէն՝
Սուբայէլ. Սուբայէլին որդիներէն՝
Յաղդիա. Ռաաբիային՝ այսինքն 21
Ռաաբիային որդիներէն առջինը
Յեսիա. Իսահառի որդիներէն՝ Սաղոմիթ. 22
Սաղոմիթին որդիներէն՝
Յահաթ. Ու Քեբրոնին որդիներէն 23
առջինը Յերիա, երկրորդը Ամարիա,
երրորդը Յազիէլ, չորրորդը
Յեկամիամ. Ոզիէլի որդիներէն՝ Միքա. 24
Միքային որդիներէն՝ Սամիր.

25 Միքային եղբայրը՝ Յեսիա. Յեսիային
26 որդիներէն՝ Զաքարիա։ Մերարիին
որդիքը Մոողի ու Մուսի էին.
27 Յաազիայի որդին Բենով. Մերարիին
որդիքը Յաազիային՝ Բենով, Սօհամ,
28 Զաքուր ու Իբրի էին։ Մոողիէն
Եղիազար ծնաւ, ու անիկայ որդիներ
29 չունէր։ Կիսէն՝ այսինքն Կիսին
30 որդիներէն Յերամէլ էր։ Մուսիին
որդիքը Մոողի, Եդեր ու
Յերիմոթ էին։ Ղևտացւոց որդիները
իրենց տոհմերուն համեմատ
31 ասոնք էին։ Ու ասոնց համար ալ
իրենց եղբարցը Ահարոնի որդւոցը
պէս՝ Դաւիթ թագաւորին ու Սադովկին
ու Աքիմելէքին և քահանայից
ու Ղևտացւոց տոհմապետներուն
առջևը վիճակ ձգեցին, թէ
տոհմապետներուն և թէ անոնց
պզտիկ եղբայրներուն համար։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու Դաւիթ ու զօրքին իշխանները
Ասափին, Հեմանին ու Իդիթունին
որդիներէն՝ քնարներով, տաւիղներով
ու ծնծղաներով մարգարէութիւն
ընողները որոշեցին —
պաշտօնի համար. ու իրենց պաշտօնին
համեմատ՝ այս ծառայութիւնը
ընող մարդիկներուն համրանքը
2 ասիկայ էր։ Ասափի որդիներէն՝
թագաւորին քովը մարգարէութիւն
ընող Ասափին ձեռքին տակը Ասափի
որդիքը՝ Զաքուր, Յովսէփ,
3 Նաթանիա և Ասարելա էին։ Իդիթունէն՝
Իդիթունի որդիքը՝ Գոդողիա,
Եզերի, Եսայի, Ասաբիա,
Մատաթիա վեց էին. ու
ասոնք իրենց հօրը Իդիթունին ձեռքին
տակն էին, որ քնարով Տէրոջը
գոհութիւն ու օրհնութիւն երգելով
4 մարգարէութիւն կ՚ընէր։ Հեմանէն՝
Հեմանին որդիքը՝ Բոկկիա, Մաթանիա,
Ոզիէլ, Սուբայէլ, Յերիմոթ,
Անանիա, Անանի, Եղիաթա,
Գեդդաղթի, Ռոմամթիեզեր,
Յեսբակասա, Մաղղոթի,
5 Յոթիր — Մաքիոթ էին։ Ասոնց
ամէնը Հեմանի որդիքն էին, որ
թագաւորին տեսանողն էր՝ Աստուծոյ
խօսքերուն մէջ եղջիւրը վերցընելու.
ու Աստուած Հեմանին տասնուչորս
տղայ ու իրեք աղջիկ տուեր
էր։ Ասոնք ամէնը Աստուծոյ տանը 6
պաշտօնին համար ծնծղաներով,
տաւիղներով ու քնարներով՝ իրենց
հօրը ձեռքին տակը Տէրոջը տանը
երգերը կ՚երգէին. իսկ Ասափ, Իդիթուն
ու Հեման թագաւորին ձեռքին
տակն էին։ Ու անոնց թիւը՝ 7
Տէրոջը երգերը սորված իրենց եղբայրներուն
հետ, այսինքն բոլոր
հմտացողներուն թիւը երկու հարիւր
ութսունըութ էր։

Ու իրենց յաջորդական պաշտօնին 8
համար՝ պզտիկը ու մեծը, վարժապետը
ու աշակերտը մէկտեղ վիճակ
ձգեցին։ Ու առաջին վիճակը Ասափի 9
ազգէն Յովսէփին ելաւ.
երկրորդը Գոդողիային, որ ինք
ու իր եղբայրները ու որդիքը տասներկու
հոգի էին. Երրորդը 10
Զաքուրին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Չորրորդը Եզերին, որ իր որդիներովը 11
ու եղբայրներովը տասներկու
հոգի էր. Հինգերորդը Նաթանիային, 12
որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Վեցերորդը Բոկկիային, որ իր որդիներովը 13
ու եղբայրներովը տասներկու
հոգի էր. Եօթներորդը Յեսարելային, 14
որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Ութերորդը Եսայիին, որ իր որդիներովը 15
ու եղբայրներովը տասներկու
հոգի էր. Իններորդը Մաթանիային, 16
որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
տասներկու հոգի էր.
Տասներորդը Սեմէիին, որ իր որդիներովը 17
ու եղբայրներովը տասներկու
հոգի էր. Մետասաներորդը 18
Ազարիէլին, որ իր որդիներովը ու
եղբայրներովը տասներկու հոգի էր.
Երկոտասաներորդը Ասաբիային, որ 19
իր որդիներովը ու եղբայրներովը
տասներկու հոգի էր. Երեքտասաներորդը 20
Սուբայէլին, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասներկու
հոգի էր. Չորեքտասաներորդը 21
Մատաթիային, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասներկու

22 էր · Հնգետասաներորդը Յերիմովթին,
որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
23 Վեշտասաներորդը Անանիային, որ
իր որդիներովը ու եղբայրներովը
24 տասուերկու հոգի էր · Եօթնու-
տասաներորդը Յեսբակասային, որ
իր որդիներովը ու եղբայրներովը
25 տասուերկու հոգի էր · Ութուտասա-
ներորդը Անանիին, որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուերկու
26 հոգի էր · Իննուտասաներորդը Մեղիթիին,
որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
27 Քսաներորդը Եղիաթային, որ իր
որդիներովը ու եղբայրներովը տասու-
28 երկու հոգի էր · Քսանումէկե-
րորդը Յովթիրին, որ իր որդինե-
րովը ու եղբայրներովը տասուերկու
29 հոգի էր · Քսանուերկուերորդը
Գեդդաղթիին, որ իր որդիներովը
ու եղբայրներովը տասուերկու հոգի
30 էր · Քսանուերեքերորդը Մահաղիովթին,
որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու հոգի էր ·
31 Քսանուչորսերորդը Ռոմամթիեզերին,
որ իր որդիներովը ու եղբայր-
ներովը տասուերկու հոգի էր ։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Դռնապաններուն դասակարգու-
թիւնները ասոնք են ։ Կորխի
որդիներէն Կորէին որդին Մասե-
2 ղեմիա էր ։ Ու Մասեղեմիայի
որդիները՝ անդրանիկը Զաքարիա,
երկրորդը Յեդիէլ, երրորդը
Զաբադիա, չորրորդը Յաթ-
3 նիէլ, Հինգերորդը Եղամ, վե-
ցերորդը Յովհանան, եօթներորդը
4 Եղիովէնայի էին ։ Եւ Աբեդեդոմի
որդիները՝ անդրանիկը Սեմայիա, երկ-
րորդը Յովզաբադ, երրորդը Յո-
վահ, չորրորդը Սաքար, հինգե-
5 րորդը Նաթանայէլ, վեցերորդը
Ամիէլ, եօթներորդը Իսաքար,
ութերորդը Փեղաթի · քանզի Աս-
6 տուած զանիկա օրհներ էր ։ Ու
անոր որդւոյն Սեմայիային որդիներ
ծնան, որոնք իրենց հօրը տանը իշ-
խաններ եղան, քանզի անոնք զօրա-
7 ւոր կտրիճներ էին ։ Սեմայիային
որդիքը՝ Ոթնի, Ռափայէլ, Ով-
բէդ, Եղզաբադ, Աքիով, Բեն-
հայէլ, Եղիու ու Սամաքիա էին ։
Ասոնք ամէնը Աբեդեդոմի որդիներէն 8
էին, — իրենք ու իրենց որդիքը և
իրենց եղբայրները՝ ծառայութեան
համար զօրաւոր ու կտրիճ մարդիկ-
ներ՝ Աբեդեդոմէն վաթսունուերկու
էին ։ Եւ Մասեղեմիա տասն- 9
ուութը զօրաւոր որդիներ ու եղ-
բայրներ ունէր ։ Ու Մերարիի որ- 10
դւոյն Ոսա որդիներ ունէր ·
գլխաւորը Սամրի էր · քանզի
թէպէտ և անիկայ անդրանիկ չէր,
բայց անոր հայրը զանիկայ գլուխ
ըրաւ · Երկրորդը Քեղկիա, եր- 11
րորդը Տաբաղիա, չորրորդը Զա-
քարիա էր · Ոսային բոլոր որդի-
ները ու եղբայրները տասուերեք
էին ։ Դռնապաններուն դասա- 12
կարգութիւնները ասոնց առաջնորդ
եղող գլխաւոր մարդիկներու, որ ի-
րենց եղբայրներուն հետ պաշտօնու-
թիւն ընէին՝ Տէրոջը տանը մէջ
ծառայելն ։ Եւ պզտիկը ու մեծը 13
հաւասարապէս վիճակ ձգեցին իրենց
ազգատոհմերուն համեմատ՝ ամէն
մէկ դրան համար ։ Եւ արևելեան 14
կողմին վիճակը Սեղեմիային ելաւ ·
ետքը անոր որդւոյն՝ խելացի ու
խորհրդական Զաքարիային համար
վիճակ ձգեցին, ու անոր վիճակը
հիւսիսային կողմը ելաւ ։ Աբդե- 15
դոմին՝ հարաւային կողմը, ու անոր
որդւոցը՝ Եսթասուփիմ ։ Սու- 16
փիմին և Ոսային արևմտեան կող-
մը եղաւ Սալեքեթին դրանը քով՝
վեր ելլող ճամբուն վրայ · ու մէկ
պահպանութիւնը միւս պահպա-
նութեանը դիմացն էր ։ Արևելեան 17
կողմը վեց Ղևտացի, հիւսիսային
կողմը օրը չորս, հարաւային կող-
մը օրը չորս, ու Եսուփիմի կողմը
երկերկու էին ։ Փարպարին կող- 18
մը դէպ 'ի արևմուտք վեր ելլող
ճամբուն՝ չորս, — Փարպար եր-
կու պահապան կար ։ Կորխի որ- 19
դիներէն ու Մերարիի որդիներէն
եղող դռնապաններուն դասակար-
գութիւնները ասոնք էին ։

Ու Ղևտացիներէն Աստուծոյ տա- 20

նը գանձերուն ու նուիրական գան-
21 ձերուն վրայ Աքիա էր ։ Գեր-
սոնացի Ղադանի ազգատոհմերուն
իշխաններէն՝ Գերսոնացի Ղադանին
22 որդիներէն՝ Յեքիէլ էր ։ Յեքիէ-
լին որդիքը՝ Զեթամ ու անոր
եղբայրը Յովէլ Տէրոջը տանը գան-
23 ձերուն վրայ էին ։ Ու Ամրամեան-
ներէն, Իսահարեաններէն, Քեբրո-
նեաններէն ու Ոզիէլեաններէն ա-
24 սոնք էին · Մովսէսի որդւոյն Գեր-
սամին որդին Սուբայէլ գանձերուն
25 վերակացու էր ։ Եւ անոր եղբայր-
ները Եղիազարին որդիքը · անոր
որդին Ռաաբիա, անոր որդին Ե-
սայի, անոր որդին Յովրամ, անոր
որդին Զեքրի, ու անոր որդին
26 Սաղոմիթ էր ։ Այս Սաղոմիթը ու
անոր եղբայրները Դաւիթ թագա-
ւորին ու տոհմից իշխաններուն
ու հազարապետներուն և հարիւ-
րապետներուն ու զօրաց իշխաննե-
րուն նուիրած ամէն սուրբ գանձե-
27 րուն վրայ էին, Որոնց պատերազմ-
ներէն ու աւարէն Տէրոջը տանը
շինութեանը համար նուիրեր էին ·
28 Նաև Սամուէլ տեսանողին ու
Կիսեան Սաւուղին ու Ներեան
Աբեններին և Շարուհեան Յո-
վաբին նուիրած բոլոր նուէրները
Սաղոմիթին ու անոր եղբայրներուն
ձեռքին տակն էին ։

29 Իսահարեաններէն Քենենիա ու
անոր որդիքը արտաքին գործքերու
համար Իսրայէլի վրայ ատենականներ
30 ու դատաւորներ էին ։ Քեբրո-
նեաններէն Ասաբիա ու անոր եղ-
բայրները՝ հազար եօթը հարիւր
զօրաւոր մարդիկներ՝ Յորդանանու
ասդին կողմը դէպ 'ի արևմուտք
Տէրոջը ամէն գործքին համար ու
թագաւորին ծառայութեանը հա-
մար Իսրայէլի վրայ վերակացու
31 էին ։ Քեբրոնեաններէն Քեբրո-
նեաններուն ազգատոհմին իշխանը
Յերիա էր · Դաւիթին թագաւո-
րութեանը քառասներորդ տարին
անոնք համրուեցան, ու Գաղաա-
դու Յազերի մէջ անոնցմէ զօրաւոր
32 կտրիճներ գտնուեցան ։ Եւ անոր
եղբայրները երկու հազար եօթը
հարիւր զօրաւոր մարդիկներ ա-
տոհմերու իշխաններ էին · և Դա-
ւիթ թագաւորը զանոնք Ռուբէ-
նեանց, Գադեանց ու Մանա-
սեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ Աս-
տուծոյ և թագաւորին ամէն գործ-
քին համար ։

ԳԼ. ԻԷ.

Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համ- 1
րանքովը՝ ազգատոհմի նահա-
պետներէն ու հազարապետներէն
և հարիւրապետներէն ու անոնց
ատենականներէն՝ դասակարգութեանց
ամէն գործքին մէջ թագաւորին
ծառայութիւն ընողներուն, և տա-
րւոյն ամէն ամիսներուն մէջ ամէն
ամիս մտնողներուն ու ելլողներուն
ամէն մէկ դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր ։ Առաջին ամսուան համար 2
առաջին դասին վրայ Զաբդիէլի
որդին Յեսբաամ էր, ու անոր
դասը քսանուչորս հազար հոգի էր ։
Առաջին ամսուան ամէն զօրավարնե- 3
րուն իշխանը Փարեսին որդիներէն
էր ։ Ու երկրորդ ամսուան դասին 4
վրայ Աքովքացի Դովդիա էր · ու
Մակեղովթ անոր դասին իշխանն էր ·
անոր դասն ալ քսանուչորս հազար
հոգի էր ։ Երրորդ ամսուան համար եր- 5
րորդ զօրավարը Յովիադա քահա-
նային որդին Բանեա գլխաւորն էր,
ու անոր դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր ։ Այս Բանեան երեսունէն 6
զօրաւոր էր ու երեսունին վրայ էր,
և անոր որդին Ամիզաբադ անոր
դասին մէջն էր ։ Չորրորդ ամսուան 7
համար չորրորդ զօրապետը Յովա-
բին եղբայրը Ասայէլ, ու անկէ
ետքը անոր որդին Զաբադիա էր,
և անոր դասը քսանուչորս հազար
հոգի էր ։ Հինգերորդ ամսուան հա- 8
մար հինգերորդ զօրավարը Յեզ-
րացի Սամաովթ էր, ու անոր
դասը քսանուչորս հազար հոգի էր ։
Վեցերորդ ամսուան համար վեցերորդ 9
զօրապետը Թեկուացի Իկկեսի որ-
դին Իրաս էր, ու անոր դասը քսա-
նուչորս հազար հոգի էր ։ Եօթ- 10
ներորդ ամսուան համար եօթներորդ
զօրապետը Եփրեմի որդւոցմէ Փե-

լոնացի Քեղղէս էր, ու անոր դասը
քսանըչորս հազար հոգի էր։
11 Ութերորդ ամսուն համար ութերորդ
զօրագլուխը Զարայեանց Ուշացի
Սոբոքայ էր, ու անոր դասը
12 քսանըչորս հազար հոգի էր։ Իններորդ
ամսուն համար իններորդ
զօրագլուխը Բենիամինեաններէն Անաթովթացի
Աբիեզեր էր, և անոր
դասը քսանըչորս հազար հոգի էր։
13 Տասներորդ ամսուն համար տասներորդ
զօրագլուխը Զարայեանց Նետոփաթացի
Մաարա էր, ու անոր
դասը քսանըչորս հազար հոգի էր։
14 Մետասաներորդ ամսուն համար մետասաներորդ
զօրագլուխը Եփրեմի
որդւոցմէ Փարաթոնացի Բանեա
էր, և անոր դասը քսանըչորս
15 հազար հոգի էր։ Երկոտասաներորդ
ամսուն համար երկոտասաներորդ
զօրագլուխը Գոթոնիէլի սերունդէն
Նետոփաթացի Եղդա
էր, ու անոր դասը քսանըչորս
հազար հոգի էր։

16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ ասոնք
էին. Ռուբէնի ցեղին իշխան՝
Զեքրիի որդին Եղիազար, Շմաւոնի
ցեղին՝ Մաաքայի որդին Սափատիա,
17 Ղեւիի ցեղին՝ Կամուէլի
որդին Ասաբիա, Ահարոնի սերունդէն՝
18 Սադովկ, Յուդայի ցեղին՝ Դաւիթին
եղբայրներէն Եղիուս, Իսաքարի
ցեղին՝ Միքայէլի որդին Ամրի,
19 Զաբուղոնի ցեղին՝ Աբդիայի որդին
Իսմայիա, Նեփթաղիմի ցեղին՝ Եզրիէլի
20 որդին Երիմովթ, Եփրեմի
որդւոցը՝ Ազազիայի որդին Ովսէէ,
Մանասէի կէս ցեղին՝ Փադայիայի
21 որդին Յովէլ, Գաղաադ եղող
Մանասէի կէս ցեղին՝ Զաքարիայի
որդին Յեդդով, Բենիամինի ցեղին՝
Աբենների որդին Յասիէլ,
22 Դանի ցեղին՝ Յերովամի որդին Ազարիէլ.
Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները
ասոնք էին։

23 Եւ Դաւիթ քսան տարեկանէն
վար եղողները չհամրեց, վասն զի
Տէրը ըսեր էր որ Իսրայէլը երկինքին
աստղերուն չափ պիտի շատցընէ։
24 Շարուհեայի որդին Յովաբ սկսաւ
համրել՝ բայց չլմնցուց. ու
անոր համար Իսրայէլի վրայ բարկութիւն
եկաւ. և այն համրանքը
Դաւիթ թագաւորին ժամանակաց
գրքին մէջ չմտաւ։

Ու թագաւորին գանձերուն վրայ 25
Ադիէլի որդին Ազմովթ էր. և
գաւառը ու քաղաքները և գեղերը
ու աշտարակները եղող շտեմարաններուն
վրայ Ոզիայի որդին Յովնաթան
էր. Եւ արտը բանող 26
երկրագործներուն վրայ Քելուբի
որդին Եզրի էր. Ու այգիներուն 27
վրայ Ռամաթացի Սեմէի էր. ու
այգիներուն բերքերուն — գինիի
շտեմարաններուն վրայ Սեփամացի
Զաբդի էր. Եւ դաշտը եղող 28
ձիթենիներուն ու մոլաթզենիներուն
վրայ Գադերացի Բաաղանան էր.
ու եղի շտեմարաններուն վրայ Յովաս
էր. Ու Սարոնի մէջ եղող 29
արօտական արջառներուն վրայ Սարոնացի
Սետրա էր. ու հովիտներուն
մէջ եղող արջառներուն վրայ
Ադղիի որդին Սափատ էր. Եւ 30
ուղտերուն վրայ Իսմայէլացի Ուբիլ
էր. ու էշերուն վրայ Մերոնաթացի
Յադայիա էր. Եւ հօտերուն 31
վրայ Հագարացի Յազիզ էր։
Ասոնք ամէնը Դաւիթ թագաւորին
ստացուածոցը վերակացուներն
էին։

Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Յովնաթան 32
խորհրդական էր. անիկայ
խելացի ու դպրութեան մարդ էր.
և Աքամոնիի որդին Յեքիէլ թագաւորին
որդւոցը հետ էր. Ու 33
Աքիտոփէլ՝ թագաւորին խորհրդականը,
և Արաքացի Քուսի
թագաւորին բարեկամն էր. Ու 34
Աքիտոփէլէն ետքը Բանեայի որդին
Յովիադա ու Աբիաթար էին.
ու թագաւորին զօրագլուխը Յովաբ
էր։

ԳԼ. ԻԸ.

Եւ Դաւիթ Իսրայէլին բոլոր իշխանները, 1
ցեղերուն իշխանները
ու թագաւորին ծառայութիւն
ընող դասերուն իշխանները, և
հազարապետները ու հարիւրապետները,
և թագաւորին ու անոր

որդւոցը բոլոր ստացուածոց ու ընչից
վերակացուները, ներքինիները,
զօրաւորները ու զօրքին բոլոր
կտրիճները Երուսաղէմի մէջ ժողվեց։
2 Եւ Դաւիթ թագաւորը
ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ,
Ո՛վ իմ եղբայրներս ու իմ ժողովուրդս,
ինծի մտիկ ըրէք. Իմ
սրտիս մէջը ունեցայ որ Տէրոջը
ուխտին տապանակին, ու մեր Աստուծոյն
ոտքերը պատուանդանի համար
մէկ հանգստեան տուն մը շինեմ,
ու շինելու պատրաստութիւն
3 տեսայ. Բայց Աստուած ինծի ըսաւ,
Դուն իմ անուանս տուն պիտի
չշինես, քանզի դուն պատերազմի
մարդ ես ու շատ արիւն
4 թափեցիր։ Եւ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն
զիս ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին
վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի
առաջնորդը՝ Յուդայէն, ու
Յուդայի տունէն իմ հօրս տունը
ընտրեց. ու իմ հօրս որդւոցը մէջէն
ինծի հաճեցաւ, որ զիս բոլոր
5 Իսրայէլի վրայ թագաւոր ընէ։ Եւ
իմ բոլոր որդիներէս (որովհետև
Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,)
իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ
Իսրայէլի վրայ Տէրոջը թագաւորութեան
6 աթոռը նստի. Ու ինծի
ըսաւ, Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը
պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս,
քանզի զանիկայ ինծի որդի
ընտրեցի, ու ես անոր հայր պիտի
7 ըլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը
յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
թէ որ ան օրուան պէս իմ
հրամաններս ու դատաստաններս ՚ի
8 գործ դնելու մէջ յարատևէ։ Ու
հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովքին
առջևը ու մեր Աստուծոյն
լսելովը ձեզի կ'ըսեմ, Ձեր Տէր Աստուծոյն
բոլոր պատուիրանքները
պահեցէք ու զգուշութեամբ որոնեցէք,
որ այս բարի երկիրը ժառանգէք,
ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը
ժառանգութիւն թողուք յաւիտեան։

9 Եւ դուն, որդեակ իմ Սողոմոն,
քու հօրդ Աստուածը ճանչցիր,
ու անոր կատարեալ սրտով ու յօժար
կամքով ծառայութիւն ըրէ.
քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը
քննէ, ու ամէն մտաց խորհուրդները
կը ճանչնայ. թէ որ զանիկայ
փնտռես՝ պիտի գտնես, և թէ որ
զանիկայ թողուս՝ ան ալ քեզ յաւիտեան
պիտի մերժէ։ Հիմա նայէ 10
որ Տէրը քեզ ընտրեց իր սրբարանին
համար տուն մը շինելու. զօրացիր
ու ան գործը կատարէ։

Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին՝ 11
սրահին, ու անոր սենեակներուն,
և անոր գանձարաններուն,
ու անոր վերնատուններուն, և անոր
ներքին շտեմարաններուն, ու
քաւութիւնին տանը գաղափարը
տուաւ. Եւ Հոգիին ազդեցութեամբը 12
իրեն յայտնուած բոլոր
բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն,
ու բոլորտիքը եղող ամէն
սենեակներուն, և Աստուծոյ տանը
շտեմարաններուն, ու նուիրուած
բաներուն գանձարաններուն գաղափարը
տուաւ. Նաև քահանայից 13
ու Ղևտացւոց դասակարգութիւններուն
համար, ու Տէրոջը տանը
պաշտամանը ամէն գործքին համար,
և Տէրոջը տանը ծառայութեանը
ամէն անօթներուն համար պատուէր
տուաւ. Ու ամէն պաշտամունքներուն 14
ամէն ոսկի անօթներուն կշիռքը,
ու ամէն արծաթէ անօթներուն ու
ամէն պաշտամունքի անօթներուն ալ
կշիռքը, Եւ ամէն ոսկիէ աշտանակներուն 15
ու անոնց ամէն ոսկիէ
ճրագներուն կշիռքը, և ամէն արծաթէ
աշտանակին ու անոր ճրագներուն,
ամէն մէկ աշտանակին
գործածութեանը համեմատ կշիռքը
տուաւ. Եւ առաջաւորութեան 16
սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝
ոսկիին կշիռքը, ու արծաթէ
սեղաններուն համար՝ արծաթին կշիռքը,
Եւ մաքուր ոսկիէ մսաքաշներուն 17
ու կոնքերուն և բաժակներուն
ու ոսկիէ տաշտերուն համար
ամէն մէկ տաշտին կշիռքը, և
արծաթէ տաշտերուն համար ամէն
մէկ տաշտին կշիռքը տուաւ. Ու 18
խունկի սեղանին համար կշռուած

մաքուր ոսկի, և իրենց թեւերը տարածող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող քերովբէներուն կառքին գաղափարին համար ոսկի որոշեց։
19 Ասոնք բոլորը, ըսաւ, այս գաղափարին
բոլոր գործերը՝ Տէրը իր ձեռքին
գրովը ինծի յայտնեց՝ ըսաւ։
20 Ու Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին ըսաւ, Զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, ու այս գործը կատարէ. մի՛ վախնար ու մի՛ զարհուրիր. քանզի Տէր Աստուած՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. անիկայ քեզ պիտի չթողու ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործերը
21 լմնցնես։ Ու ահա քահանայից
ու Ղեւտացւոց դասերը Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայութեանը համար են. ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ ամէն յօժարակամ խնամողները քեզի հետ են. և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ կը նային։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Ու Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովքին ըսաւ, Իմ որդիս Սողոմոն՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց, փափուկ տղայ մըն է, ու գործը մեծ է. քանզի այս պալատը մարդու համար չէ, հապա Տէր Աս-
2 տուծոյ համար է։ Ուստի ես իմ
բոլոր կարողութեամբս՝ իմ Աստուծոյս տանը համար՝ ոսկիէ շինուելիքներուն համար ոսկի, ու արծաթեղէններուն համար արծաթ, և պղնձեղէններուն համար պղինձ, ու երկաթեղէններուն համար երկաթ, և փայտեղէններուն համար փայտ, ու եղնգնաքարեր, և գամելու քարեր, ու զարդի համար գոյնզգոյն քարեր, և ամէն տեսակ պատուական քարեր, ու մարմարիոն քարեր
3 առատօրէն պատրաստեցի։ Ու-
նաև իմ Աստուծոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար, սրբարանին տանը համար ամէն պատրաստած բաներէս 'ի զատ, իմ յատուկ գանձիս մէջը եղած ոսկին ու արծաթն ալ իմ Աստուծոյս տանը
համար տուի, Ոփիրի ոսկիէն երեք 4
հազար տաղանդ ոսկի, ու եօթը հազար տաղանդ մաքուր արծաթ՝ որ տուներուն որմերը պատեն. Ոսկիէ շինուելիքներուն հա- 5
մար ոսկի, ու արծաթեղէններուն համար արծաթ, ու արուեստաւորներուն ձեռքովը շինուելու ամէն տեսակ գործքին համար ձօնելու պատրաստ եմ. և այսօր ձեռքը իր կամքովը Տէրոջը ընծայ տալու ո՞վ կայ։

Ու տանը առաջին իշխանները 6
ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները, և հազարապետները ու հարիւրապետները, և թագաւորին գործքին վերակացուները յօժար կամքով ըն-
ծայ ըրին, Ու Աստուծոյ տանը 7
գործքին համար հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ ոսկի, ու տասը հազար տաղանդ արծաթ, և տասնութը հազար տաղանդ պղինձ, ու հարիւր հազար տաղանդ
երկաթ տուին։ Ու որուն քով 8
որ քարեր գտնուեցաւ, Գերսոնացի Յեքիէլին ձեռքովը Տէրոջը տանը
գանձին ընծայեցին։ Ու ժողո- 9
վուրդը անոնց կամաւոր ընծաները մատուցանելուն համար ուրախացաւ, քանզի կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը. ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ։

Ու Դաւիթ բոլոր ժողովքին առ- 10
ջևը Տէրը օրհնեց. ու Դաւիթ ըսաւ, Ո՛վ Տէր, մեր հօրը Իսրայէլին Աստուածը, յաւիտենից մինչև յաւիտեանս օրհնեալ ես,
Ո՛վ Տէր, մեծութիւնը, զօրու- 11
թիւնը, փառքը, յաղթութիւնը ու վեհութիւնը քուկդ է. քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի վրայ եղածը քուկդ է. ո՛վ Տէր, թագաւորութիւնը քուկդ է, ու դուն իբրև գլուխ ամենէն բարձրացեալ ես։
Ու հարստութիւնը ու փառքը քեզ- 12
մէ է, ու ամենուն իշխանը դուն ես. և զօրութիւնը ու կարողութիւնը քու ձեռքիդ մէջն է. և ամէնը մեծցնելը և ուժովցնելը քու ձեռքդ
է։ Ու հիմա, ո՛վ մեր Աստուածը, 13

քեզի գոհութիւն կու տանք, ու քու փառաւորեալ անունդ կ'օրհնենք։
14 Բայց ես ո՞վ եմ, ու իմ ժողովուրդս ո՞վ է, որ այսպէս կամաւոր ընծայ տալու կարող ըլլանք. քանզի ամէն բան քեզմէ է, ու քուկին-
15 ներէդ քեզի տուինք։ Վասն զի
մենք քու առջևդ մեր բոլոր հայրերուն պէս՝ օտարականներ ու պանդուխտներ ենք. երկրի վրայ մեր օրերը շուքի պէս է, ու մնալու բան
16 մը չկայ։ Ո՛վ Տէր Աստուած մեր,
քեզի քու սուրբ անունդ շինուելու տանը համար այս մեր պատրաստած բազմութիւնը բոլոր առատութիւնը քու ձեռքէդ է, ու ամէնն ալ քուկդ է.
17 Ու գիտեմ, ո՛վ Աստուած իմ, որ
դուն սիրտերը կը փորձես, և ուղղութիւնը կը սիրես. ասանկ ամէնը ես ուղիղ սրտով ու յօժար կամքով ընծայ ըրի. ու հիմա հոս գտնուած ժողովուրդդ ուրախութեամբ տեսայ, որ քեզի կամաւոր ընծայ կը
18 մատուցանեն։ Ո՛վ մեր հայրերուն
Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուածը, ասիկայ յաւիտեան քու ժողովուրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ, ու
19 անոնց սիրտը քեզի ուղղէ։ Ու
իմ որդւոյս Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր, որ քու պատուիրանքներդ ու վկայութիւններդ ու կանոններդ պահէ, և ամէնը 'ի գործ դնէ, ու շինէ այն պալատը՝ որուն համար պատրաստութիւն տեսեր եմ։

20 Ու Դաւիթ բոլոր ժողովքին ըսաւ, Հիմա ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին, և ծռելով՝ Տէրոջը ու թագա-
21 ւորին երկրպագութիւն ըրին։ Ու
հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը, հազար զուարակ, հազար խոյ, հազար գառն՝ անոնց թափելու նուէրներովը. ու բոլոր Իսրայէլին համար շատ
զոհեր նուիրեցին։ Ու այն օրը Տէ- 22
րոջը առջևը մեծ ուրախութեամբ կերան խմեցին, ու Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն թագաւոր ըրին. Օծեցին Տէրոջը համար թագաւոր, ու Սադովկը քահանայ օ-
ծեցին։ Ու Սողոմոն իր հօրը 23
Դաւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին վրայ թագաւոր նստաւ, ու յաջողութիւն գտաւ. և բոլոր Իսրայէլ
անոր հնազանդեցաւ։ Ու ամէն իշ- 24
խանները ու զօրաւորները, և Դաւիթ թագաւորին բոլոր որդիներն ալ Սողոմոն թագաւորին հնազան-
դեցան։ Ու Տէրը բոլոր Իսրայէ- 25
լին առջևը Սողոմոնը խիստ մեծցուց, և անոր այնպէս թագաւորութեան փառք տուաւ, որ անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղողի մը ամենևին եղած չէր։

Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ 26
բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորու-
թիւն ըրաւ. Ու անոր Իսրայէլի 27
վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ. Քեբրոնի մէջ եօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսուներեք տարի թագաւորութիւն ը-
րաւ։ Ու բարի ծերութեամբ մե- 28
ռաւ, կենդանի՝ մեծութենէն ու փառքէն իր բաժինը առած. և անոր տեղը անոր որդին Սողոմոն
թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ 29
թագաւորին առաջին ու վերջին գործերը ահա Սամուէլ տեսանողին գրքին մէջ, ու Նաթան մարգարէին գրքին մէջ, և Գադ տեսանողին գրքին մէջ գրուած են,
Նաև անոր բոլոր թագաւորութիւ- 30
նը ու քաջութիւնը, ու թէ անոր, թէ Իսրայէլին և թէ ամէն երկիրներուն ամէն թագաւորութեանցը պատահած դիպուածները։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր
թագաւորութեանը մէջ զօրա-
ցաւ. ու անոր Տէր Աստուածը ա-
նոր հետ էր, ու զանիկայ խիստ
2 մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իս-
րայէլին՝ այսինքն հազարապետնե-
րուն, հարիւրապետներուն, դա-
տաւորներուն ու բոլոր Իսրայէլին
ամէն տոհմապետներուն խօսեցաւ։
3 Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը ա-
նոր հետ Գաբաւոնի բարձր տեղը
գացին. քանզի Տէրոջը ծառային
Մովսէսին անապատին մէջ շինած՝
Աստուծոյ ժողովքի խորանը հոն
4 էր. Միայն թէ Դաւիթ Աստու-
ծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն
իր պատրաստած տեղը հաներ էր.
քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վը-
5 րան մը կանգներ էր. Սակայն Ու-
րիան Ուրիին որդւոյն Բեսելիէլին
շինած պղնձէ սեղանը հոն Տէրոջը
խորանին առջեւն էր. եւ Սողոմոն ու
6 ժողովքը զանիկայ փնտռեցին։ Եւ
Սողոմոն հոն Տէրոջը առջեւը ժո-
ղովքի խորանին պղնձէ սեղանին քո-
վը ելաւ, ու անոր վրայ հազար ող-
ջակէզ մատուց։

7 Այն գիշերը Աստուած Սողոմոնին
երեւցաւ ու անոր ըսաւ, Խնդրէ՛,
8 քեզի ի՞նչ տամ։ Եւ Սողոմոն
Աստուծոյ ըսաւ, Դուն իմ հօրս
Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր,
ու զիս անոր տեղը թագաւոր ըրիր.
9 Հիմա՛ ո՛վ Տէր Աստուած՝ իմ հօրս
Դաւիթին ըրած խոստմունքդ հաս-
տատ ըլլայ. քանզի դուն զիս եր-
կրի հողին չափ շատ ժողովուրդի
10 վրայ թագաւոր ըրիր։ Հիմա ին-
ծի իմաստութիւն ու գիտութիւն
տուր, որ այս ժողովուրդիս առջեւը
ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի այս քու
մեծ ժողովուրդդ ո՞վ կրնայ դա-
11 տել։ Եւ Աստուած Սողոմոնին
ըսաւ, Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկայ եղաւ, ու հարստութիւն,
ստացուածք, փառք, ու քու թշնա-
միներուդ հոգին չխնդրեցիր, ու եր-
կա՛ր կեանք ալ չխնդրեցիր, հապա
քեզի իմաստութիւն ու գիտութիւն
խնդրեցիր, որ դատես իմ ժողո-
վուրդս՝ որուն վրայ քեզ թագաւոր
ըրի, Ահա իմաստութիւն ու գի- 12
տութիւն տրուի քեզի, եւ հարըս-
տութիւն, ստացուածք ու փառք ալ
պիտի տամ քեզի. անանկ որ քեզմէ
առաջ եղող թագաւորներուն այն-
պէս եղած չէ, ու քեզմէ ետքը եկո-
ղներուն ալ այնպէս պիտի չըլլայ։
Եւ Սողոմոն Գաբաւոնի բարձր տե- 13
ղէն՝ ժողովքի խորանին առջեւէն Ե-
րուսաղէմ դարձաւ, ու Իսրայէլի
վրայ թագաւորութիւն ըրաւ։

Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւոր- 14
ներ ժողվեց. ու անիկայ հազար չորս
հարիւր կառք ու տասնըերկու հա-
զար ձիաւոր ունեցաւ, եւ զանոնք
կառքի քաղաքներուն մէջը, ու թա-
գաւորին քովը Երուսաղէմի մէջ տե-
ղաւորեց։ Եւ թագաւորը Երու- 15
սաղէմի մէջ արծաթը ու ոսկին քա-
րերու պէս ըրաւ, ու եղեւնափայտը
շատութենէն՝ դաշտի մէջ եղող մո-
լաթզենիներուն պէս ըրաւ։ Եւ 16
Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու-
գային. ու թագաւորին վաճառա-
կաններուն կարաւանը մէկ որոշուած
գնով մը ձիերու երամակներ ծախու
կ'առնէին. Ու Եգիպտոսէն մէկ 17
կառք մը դուրս ելլելուն՝ վեց հա-
րիւր արծաթով վեր կը հանէին,
ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծա-
թով. ու Քետացւոց բոլոր թագա-
ւորներուն համար եւ Ասորւոց բո-
լոր թագաւորներուն համար ալ ա-
նոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ. Բ

Եւ Սողոմոն միտքը դրաւ որ Տէ- 1
րոջը անուանը տուն՝ ու իր թա-
գաւորութեանը տուն շինէ։ Ու 2
Սողոմոն եօթանասուն հազար բեռ-
նակիր՝ ու լերան մէջ քար կտրող ութ-

սուն հազար մարդ ընտրեց, եւ անոնց
վրայ երեք հազար վեց հարիւր վե-
րակացու դրաւ։
3 Ու Սողոմոն Տիւրոսի թագաւո-
րին Քիրամին մարդ ղրկեց ու ը-
սաւ, Ինչպէս որ իմ հօրս Դաւի-
թին ըրիր, ու անոր եղեւնափայտեր
ղրկեցիր որ իրեն բնակելու համար
4 տուն շինէ, Ահա ես իմ Տէր Ա-
ստուծոյս անուանը տուն կը շինեմ,
որ անոր նուիրուի, անոր առջեւը
անուշահոտ խունկ ծխուի, ու միշտ
առաջաւորութեան հացը դրուի, եւ
առտու ու իրիկուն, շաբաթներուն
եւ ամսագլուխներուն ու մեր Տէր Ա-
ստուծոյն տօներուն ողջակէզներ
մատուցուին. ասիկայ Իսրայէլին
յաւիտենական պարտաւորութիւնն
5 է։ Եւ այս տունը որ ես կը շինեմ,
մեծ ըլլալու է. քանզի մեր Ա-
ստուածը ամէն աստուածներէն մեծ
6 է. Ու անոր տուն շինելու ո՞վ
կարող է. քանզի երկինքը ու
երկինքներու երկինքը չեն կրնար պարու-
նակել զանիկայ. ու ես ո՞վ
եմ, որ անոր տուն շինեմ. միայն
թէ անոր առջեւը խունկ ծխելու հա-
7 մար տեղ մը պիտի պատրաստեմ։ Եւ
հիմա ինծի մէկ իմաստուն մարդ մը
ղրկէ, որ ոսկին, արծաթը, պղին-
ձը, երկաթը, ծիրանեգոյնը, կար-
միրը ու կապուտակը բանել գիտ-
նայ, ու քանդակագործութիւն ալ
գիտնայ, որ իմ քովս Յուդայի
ու Երուսաղէմի մէջ եղող՝ իմ հօրս
Դաւիթին պատրաստած իմաստու-
8 ներուն հետ ըլլայ։ Եւ ինծի Լի-
բանանէն եղեւնափայտեր, մայր փայ-
տեր ու ալմուկ փայտեր ղրկէ. քան-
զի ես գիտեմ որ քու ծառաներդ
Լիբանանէն փայտ կտրելը գիտեն.
եւ ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 ներուդ հետ ըլլան, Որ ինծի խիստ
շատ փայտեր պատրաստեն, քանզի
իմ շինելու տունս մեծ ու փառաւոր
10 ըլլալու է։ Եւ ահա ես քու ծա-
ռաներուդ՝ փայտ կտրող բանուորնե-
րուն՝ քսան հազար քոռ ծեծուած
ցորեն, ու քսան հազար քոռ գա-
րի, ու քսան հազար մար գինի
ու քսան հազար մար եղ կու տամ։
Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագաւորը 11
Սողոմոնին նամակ ղրկեց ու ըսաւ,
Տէրը իր ժողովուրդը սիրելուն հա-
մար քեզ անոնց վրայ թագաւոր
դրաւ։ Եւ Քիրամ ըսաւ, Եր- 12
կինքը ու երկիրը ստեղծող Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլ-
լայ, որ Դաւիթ թագաւորին խո-
հեմութիւն ու գիտութիւն ունեցող
իմաստուն որդի մը տուաւ, որ ա-
նիկայ Տէրոջը տուն, ու իր թագա-
ւորութեանը տուն պիտի շինէ։
Եւ հիմա իմ վարպետս Քիրամը կը 13
ղրկեմ, որ հանճարեղ ու իմաս-
տուն մարդ մըն է. Անիկայ Դանի 14
աղջիկներէն եղող կնկան մը որդի
է, ու անոր հայրը Տիւրացի է. ա-
նիկայ ոսկի, արծաթ, պղինձ, եր-
կաթ, քարեր ու փայտեր, նաեւ
ծիրանեգոյնի, կապուտակի, բեհե-
զի եւ կարմիրի վրայ բանելու կըր-
նայ, ու ամէն տեսակ քանդակը
քանդակելու կողմանէ յաջողակ է.
եւ քու իմաստուններուդ հետ, ու
քու հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս
իմաստուններուն հետ իրեն ամէն
առաջարկուած բանին հնարքը կը
գտնէ։ Եւ հիմա իմ տէրս իր ը- 15
սած ցորենը ու գարին, եղը ու գի-
նին իր ծառաներուն թող ղրկէ.
Ու մենք Լիբանանէն քեզի հարկաւոր 16
եղածին չափ փայտեր կը կտրենք, եւ
զանոնք ծովէն լաստեր շինելով Յոպ-
պէ կը բերենք քեզի, ու դուն զա-
նոնք Երուսաղէմ հանէ։

Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէ- 17
ջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկ-
ները՝ իր հայրը Դաւիթին համրելէն
ետքը համրեց. եւ անոնք հարիւր
յիսունըերեք հազար վեց հարիւր
մարդ գտնուեցան. Ու անոնցմէ եօ- 18
թանասուն հազար բեռնակիր, ու
լերան մէջ քար կտրող ութսուն հազար,
ու զանոնք բանեցնելու համար ե-
րեք հազար վեց հարիւր վերակացու
ըրաւ։

ԳԼ. Գ

Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը 1
շինել Երուսաղէմի մէջ Մորիա
լերանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր

Հօրը Դաւիթին երեցեր էր, ան
տեղը՝ որն որ Դաւիթ Յեբուսացի
Ոռնանին կալին մէջը պատրաստեր
2 էր։ Եւ իր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն
երկրորդ օրը սկսաւ [illegible] շինել։
3 Ու Աստուծոյ տանը շինելու համար
Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ էր․
առջի չափով վաթսուն կանգուն
երկայն, ու քսան կանգուն լայն էր։
4 Եւ դիմացը եղող սրահին երկայնութիւնը՝
տանը լայնութեանը
քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը
հարիւր քսան կանգուն էր․ ու զանիկայ
ներսէն մաքուր ոսկիով պա-
5 տեց։ Եւ մեծ տանը մայր փայտով
ծածկեց, ու զանիկայ մաքուր
ոսկիով պատեց, ու անոր վրայ արմաւենիներ
ու շղթաներ փորագրեց։
6 Եւ զարդարութեան համար տանը
պատուական քարերով զարդարեց․
7 ու ոսկին Փարուիմի ոսկի էր։ Եւ
տանը գերանները, սեմերը, պատերը
ու դռները ոսկիով պատեց․
ու պատերուն վրայ քերովբէներ
քանդակեց։

8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին
տունը շինեց․ անոր երկայնութիւնը
տանը լայնութեանը պէս՝ քսան
կանգուն, ու լայնութիւնը քսան
կանգուն էր․ և զանիկայ վեց հարիւր
տաղանդի չափ մաքուր ոսկիով
9 պատեց։ Ու բևեռներուն կշիռքը
յիսունական սիկղ ոսկի էր․ ու
վերնատուններն ոսկիով պատեց։
10 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տանը
մէջ երկու քանդակագործ քերովբէներ
շինեց, ու զանոնք ոսկիով
11 պատեց․ Եւ քերովբէներուն թևերը
քսան կանգուն երկայնութիւն
ունէին․ մէկ թևը հինգ կանգուն
էր ու տանը պատին կը դպչէր,
և միւս թևը հինգ կանգուն էր ու
միւս քերովբէին թևին կը դպչէր։
12 Միւս քերովբէին ալ մէկ թևը
հինգ կանգուն էր ու տանը պատին
կը դպչէր, ու միւս թևը հինգ
կանգուն էր ու միւս քերովբէին
13 թևին կցուած էր։ Այս քերովբէներուն
տարածուած թևերուն երկայնութիւնը
քսան կանգուն էր․ ու

անոնք իրենց ոտքերուն վրայ կայնած
էին, ու անոնց երեսը դէպ 'ի տունը
կը նայէր։

Եւ վարագոյրը կապուտակէ, 14
ծիրանիէ, կարմիրէ ու բեհեզէ շինեց,
ու անոր վրայ քերովբէներ
գործեց։

Եւ տանը առջևը երեսունըհինգ 15
կանգուն երկայնութեամբ երկու
սիւն շինեց, ու ամէն մէկուն վրայի
խոյակը հինգ կանգուն էր։ Եւ 16
դաբիրին մէջի շղթաներու պէս շղթաներ
շինեց, ու սիւներուն վրայ
դրաւ․ և հարիւր նուռ շինեց ու
շղթաներուն անցուց։ Եւ սիւնե- 17
րը տաճարին առջևը կանգնեց, մէ-
կը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կող-
մէն․ և աջ կողմը եղողին անունը
Յաքին, ու ձախ կողմը եղողին ա-
նունը Բոոզ կոչեց։

ԳԼ. Դ

Ու պղնձէ սեղան մը շինեց, երկայ- 1
նութիւնը քսան կանգուն, և
լայնութիւնը քսան կանգուն ու
բարձրութիւնը տասը կանգուն։

Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց․ ու մէկ 2
շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը
տասը կանգուն էր, ու բոլորակ
էր, և անոր բարձրութիւնը հինգ
կանգուն էր, ու անոր շրջապատը
երեսուն կանգուն էր․ Եւ անոր տա- 3
կը չորս դին ամէն կողմէն եզնե-
րու նմանութիւններ կային․ ծովուն
բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական
եզներ կար․ ու եզները եր-
կու կարգ էին, որոնք ծովը ձուլած
ատենները ձուլեր էին։ Անիկայ տա- 4
սուերկու եզներու վրայ կը կենար,
որոնց երեքը դէպ 'ի հիւսիս, երե-
քը դէպ 'ի արևմուտք, երեքը դէպ
'ի հարաւ, ու երեքը դէպ 'ի ա-
րևելք կը նայէին, ու ծովը անոնց
վրայ էր, և անոնց ետևի կողմը
դէպ 'ի ներս դարձած էր։ Ու ա- 5
նոր թանձրութիւնը չորս մատնա-
չափ էր, և շրթունքը գաւաթի շրթ-
թունքի պէս էր, ու շուշանի
ծաղիկներով զարդարուած էր, ու երեք հա-
զար մար կ'առնէր։

Եւ տասը աւազան շինեց, ու 6

հինգը աջ կողմը ու հինգն ալ ձախ
կողմը դրաւ լուացման համար․ ող-
ջակէզները անոնց մէջը կը լուային․
բայց ծովը քահանայից համար էր,
որ հոն լուացուին։
7 Եւ տասը ոսկեղէն աշտանակները
շինեց իրենց օրինակին համեմատ,
ու զանոնք տաճարին մէջը դրաւ,
հինգը աջ կողմը ու հինգը ձախ
կողմը։
8 Եւ տասը սեղան շինեց, ու զա-
նոնք տաճարին մէջը դրաւ․ հինգը
աջ կողմը ու հինգը ձախ կողմը․
ու հարիւր ոսկեղէն կոնքեր շինեց։
9 Եւ քահանայից գաւիթը, ու
մեծ գաւիթը, և գաւիթին դռնե-
րը շինեց, ու անոնց փեղկերը պղն-
10 ձով պատեց։ Եւ ծովը աջ կողմը
հարաւային դէմ դէպ 'ի արևելք դը-
րաւ։
11 Ու Քիրամ կաթսաները, թիակ-
ները ու կոնքերը շինեց․ և Քիրամ
կատարեց ան բոլոր գործքերը՝ որ
Աստուծոյ տանը համար Սողոմոն
12 թագաւորին կը շինէր․ Երկու սի-
ւները ու գունդերը ու եր-
կու սիւներուն գլուխը եղող խոյակ-
ները, և սիւներուն գլուխը եղող
խոյակներուն երկու գունդերը ծած-
կելու համար երկու ցանցակերպ
13 գործքերը, Ու երկու ցանցակերպ
գործքերուն չորս հարիւր նուռերը,
այսինքն սիւներուն վրայի խոյակնե-
րուն երկու գունդերը ծածկելու հա-
մար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ գործքին
14 վրայ երկու կարգ նուռեր․ Եւ մե-
քենաները շինեց, ու մեքենաներ-
ներուն վրայի աւազանները շինեց․
15 Մէկ ծովը ու անոր տակի տասուեր-
16 կու եզները․ Եւ կաթսաները, ու
թիակները, ու մսաքաշները, և ա-
նոնց բոլոր գործիքները՝ Տէրոջը տա-
նը համար Սողոմոն թագաւորին՝
փայլուն պղնձէ շինեց անոր վարպե-
17 տը Քիրամ։ Թագաւորը զանոնք
Յորդանանու դաշտին մէջ թանձր
հողի մը վրայ ձուլել տուաւ Սոկ-
քոթի ու Սարեդայի մէջտեղը։
18 Եւ Սողոմոն աս բոլոր կարասիները
խիստ շատ շինեց, քանզի պղնձին
19 կշիռքի չէր գար։ Ու Սողոմոն Աս-

տուծոյ տանը բոլոր կարասիները
շինեց․ նաև խորանին ոսկի սեղանը,
ու ան սեղանները՝ որոնց վրայ առա-
ջաւորութեան հացը կը դրուէր,
Եւ մաքուր ոսկիէ աշտանակները, 20
ու անոնց ճրագները՝ դաբիրին առ-
ջևը վառելու համար ըստ սովո-
րութեան, Եւ զուտ ոսկիէ ծա- 21
ղիկները, ու ճրագները, և ունե-
լիները, Ու մաքուր ոսկիէ բաժա- 22
կները, տաշտերը, խնկամաննե-
րը, ու բուրվառները․ և տանը
դռները՝ այսինքն սրբութեանց սրբու-
թիւնին ներսի դրանը փեղկերը,
և տանը՝ այսինքն տաճարին դրանը
փեղկերը ոսկիէ էին։

ԳԼ. Ե

Եւ Սողոմոնին Տէրոջը տանը հա- 1
մար շինած բոլոր գործը լմնցաւ․
ու Սողոմոն իր հօրը Դաւի-
թին նուիրած բաները, և ար-
ծաթը ու ոսկին ու բոլոր ա-
նօթները տարաւ, և Աստուծոյ
տանը գանձերուն մէջ դրաւ։

Ան ատենը Սողոմոն՝ Իսրայէլի 2
ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշ-
խանները, Իսրայէլի որդւոց նա-
հապետները Երուսաղէմի մէջ ժող-
վեց, որ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն
Սիոնէն հանեն։ Եւ Իսրայէլի բո- 3
լոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն
տօնին ատենը թագաւորին քով
ժողվուեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր 4
ծերերը եկան․ ու Ղևտացիները
տապանակը վերցուցին։ Եւ տա- 5
պանակը ու ժողովքի խորանը
և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ
անօթները հանեցին․ զանոնք քա-
հանաները — Ղևտացիները հանե-
ցին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը ու 6
անոր քով ժողվուած Իսրայէլին
բոլոր ժողովքը տապանակին առջևը
ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ
կը զոհէին, այնչափ շատ որ անթիւ
ու անհամար էին։ Եւ քահանա- 7
ները Տէրոջը ուխտին տապանակը
ներս տարին իր տեղը՝ տանը դաբի-
րը՝ սրբութիւն սրբութեանցը, —
քերովբէներուն թևերուն տակը դը-

8 րին ։ Ու քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ իրենց թեւերը կը տարածէին, և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն կը ծածկէին ։ 9 Եւ ձողերը երկընցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն գաւիթին առջեւը կ'երեւնային, բայց դուրսէն չէին երեւնար. ու մինչեւ այսօր հոն է ։ 10 Տապանակին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Մովսէս Քորեբի մէջ հոն դրաւ, որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ ըրաւ, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը ։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան, (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին, չէ թէ իրենց կարգերուն 12 կարգը պահելով. Ու երգեցող Ղեւտացիներուն բոլորը՝ Ասափին, Եմանին ու Իդիթունին և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով սեղանին արեւելեան կողմը կայնեցան. և անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը հնչեցնէին.) 13 Ու երբոր փող հնչեցնողները ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գովէին, և փողերով, ծնծղաներով ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցնելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըսելով՝ Գոհացէ՛ք Տէրոջը, քանզի որ բարի է, քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. այն ատենը Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցաւ ։ 14 Եւ ամպին պատճառաւը քահանաները չէին կրնար հոն կենալ, որ իրենց պաշտամը կատարեն. քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր ։

ԳԼ. Զ.

1 Այն ատենը Սողոմոն ըսաւ, Տէրը ըսաւ որ ինքը մառախուղի մէջ 2 կը բնակի ։ Բայց ես քեզի բնակութեան համար տուն՝ ու յաւիտեան քու նստելուդ համար տեղ 3 շինեցի ։ Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց. ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էր ։ 4 Եւ անիկայ ըսաւ, Օրհնեա՛լ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց. 5 քանզի ըսաւ, Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս 'ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն բնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան ըլլայ. 6 Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ. ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլայ ։ 7 Եւ իմ հայրս Դաւիթ միտք ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուանը տուն մը շինէ. 8 Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ, Որովհետեւ դուն միտքդ դրիր որ իմ անուանս տուն շինես, աղէկ ըրիր որ այս բանը միտքդ դրիր. 9 Սակայն տունը դուն պիտի չշինես. հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ անուանս՝ տունը պիտի շինէ ։ 10 Եւ հիմա Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Տէրոջը ըսածին պէս Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անուանը՝ այս տունը շինեցի ։ 11 Եւ հոն դրի տապանակը՝ որուն մէջն է Տէրոջը ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ ըրաւ ։

12 Ու Տէրոջը սեղանին առջեւը՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով, ձեռքերը տարածեց. 13 (Քանզի Սողոմոն պղնձէ խարիսխ մը շինելով՝ զանիկայ գաւիթին մէջտեղը դրեր էր. անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին առջեւը ծունկ կրկնեց, ու ձեռքերը դէպ 'ի երկինքը տարածեց.) 14 Եւ ըսաւ, Ո՛վ Տէր Աստուած

Իսրայէլի, երկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու ողորմութիւն կը պահես. 15 Դուն քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստմունքդ պահեցիր, ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւնայ ։ 16 Եւ հիմա՛ ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ՛ այն խոստմունքդ, որն որ քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին ըրիր, ու ըսիր, Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն, ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ 17 դուն իմ առջեւս քալեցիր ։ Եւ հիմա՛ ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, թո՛ղ քու ծառայիդ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստատուի ։

18 * Բայց միթէ Աստուած իրաւցնէ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞. ահա երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել, ո՛ւր կը մնայ այս իմ շինած 19 տունս ։ Սակայն, ո՛վ Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ՛, որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ ըրած 20 պաղատանքը ու աղօթքը լսես. Որպէս զի այս տանը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղւոյն վրայ՝ որուն համար ըսիր թէ քու անունդ հոն պիտի դնես. այնպէս որ այս տեղը քու ծառայիդ 21 ըրած աղօթքը լսես ։ Ուրեմն քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին այս տեղը ըրած աղօթքները լսես. այո՛, քու բնակութեանդ տեղէն՝ երկինքէն լսես, ու լսած ատենդ ներես ։

22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու ան ալ երդում ընել տալու համար անոր երդում առաջարկէ, ու երդումը այս տանը քու 23 սեղանիդ առջեւը գայ, Այն ատենը դուն երկինքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառաներդ դատես, և յանցաւորը դատապարտես, ու անոր ըրածը անոր գլուխը բերես. և արդարը արդարացընես, ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես ։

24 Եւ թէ որ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին, ու ետ դառնան և քու անուանդ փառք տան, ու այս տանս մէջ քու առջեւդ աղօթք ու աղաչանք ընեն, 25 Այն ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես. ու անոնց և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձընես զանոնք ։

26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ. ու անոնք այս տեղս քեզի աղօթք ընեն և քու անուանդ փառք տան, ու զանոնք նեղելուդ համար իրենց մեղքերէն դառնան, 27 Այն ատենը դուն երկինքէն լսես, և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, որ անոնց սորվեցընես այն աղէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն. ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս ։

28 Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն, կամ արմտոց դալուկ, կամ մարախ, կամ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած երկրին մէջ նեղեն, կամ ո՛ր և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ, 29 Քու բոլոր ժողովուրդդ Իսրայէլէն ո՛ր և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ, ու իւրաքանչիւր մարդ իր ախտը ու ցաւը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ 'ի այս տանը երկընցընէ, 30 Այն ատենը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես. և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես, անոր սիրտը գիտնալուդ համար. վասն զի մարդոց որդիներուն սիրտը միմիայն դուն գիտես. 31 Որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու ճամբաներուդ մէջը քալեն բոլոր իրենց օրերուն մէջը, որչափ ժամանակ որ մեր

հայրերուն տուած երկրին վրայ պիտի
ապրին ։
32 Ու քու ժողովուրդէդ Իսրայէլէն
չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը՝ քու
մեծ անուանդ համար և զօրաւոր
ձեռքիդ համար ու բարձր
բազուկիդ համար եկող օտարականն ալ
թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք
33 ընէ , Դուն երկինքէն քու
բնակութեանդ տեղէն լսես , և
օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը
կատարես , որ երկրիս ամէն
ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան ,
ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս
քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս
իմ շինած տանս վրայ քու անունդ
կոչուած է ։
34 Երբոր քու ժողովուրդդ իր
թշնամիին դէմ պատերազմի
երթայ անոր ճամբով՝ որ դուն պիտի
խրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս
քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու
անուանդ համար աս իմ շինած
տանս կողմը նայելով քեզի աղօթք
35 ընեն , Երկինքէն անոնց աղօթքը
ու խնդրուածքը լսես , և անոնց
իրաւունքը ընես ։
36 Երբոր քեզի դէմ մեղք գործեն ,
(քանզի մեղք չգործող մարդ
չըկայ ,) ու անոնց բարկանալով՝
զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու
անոնց գերեվարողները հեռու կամ
մօտ երկիր մը գերի տանին զանոնք ,
37 Թէ որ ան իրենց գերութեան
երկրին մէջ խելքի գան ու դառնան ,
և իրենց գերութեան երկրին մէջ
քեզի աղաչեն ու ըսեն , Մեղք
գործեցինք , անօրէնութիւն ու
38 անիրաւութիւն ըրինք · Ու թէ որ
անոնք իրենց գերութեան երկրին
մէջ ուր որ գերի տարուած են ,
իրենց բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր
հոգիովը քեզի դառնան , ու իրենց
երկրին՝ որ իրենց հայրերուն տուիր ,
և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու
անուանդ համար իմ շինած տանս
39 կողմը նայելով աղօթք ընեն , Դուն
երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն
անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը
լսես , ու անոնց իրաւունքը ընես , և
քու ժողովուրդիդ քեզի դէմ ըրած
մեղքը ներես ։ Հիմա , Ով 40
Աստուած իմ , աս տեղը մատուցուած
աղօթքին թող քու աչքերդ բաց
ըլլան , ու քու ականջներդ մտիկ
ընեն ։ Ու հիմա , Ով Տէր 41
Աստուած , քու հանգստութեանդ
տեղը ելիր դուն ու քու
զօրութեանդ տապանակը · Ով Տէր
Աստուած , քու քահանաներդ
փրկութիւն հագնին , և քու սուրբերդ
բարութիւնով ուրախանան ։ Ով 42
Տէր Աստուած , քու օծեալիդ երեսը
մի՛ դարձըներ · հապա քու ծառայիդ
Դաւիթին ըրած ողորմութիւններդ
յիշէ ։

ԳԼ. Է.

Ու երբոր Սողոմոն իր աղօթքը 1
լմնցուց , երկինքէն կրակ իջաւ ,
ու ողջակէզները և զոհերը
սպառեց · ու Տէրոջը փառքը տունը
լեցուց ։ Ու քահանաները չէին 2
կրնար Տէրոջը տունը մտնել ,
քանզի Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը
լեցուցեր էր ։ Ու բոլոր Իսրայէլի 3
որդիները կրակին իջնալը՝ և տանը
վրայ Տէրոջը փառքին հանգչիլը կը
տեսնէին · ու երեսի վրայ գետինը
ինկալով՝ քարայատակին վրայ
երկրպագութիւն ըրին , ու Տէրը
օրհնեցին , որ բարի է , որ անոր
ողորմութիւնը յաւիտեան է ։ Ու 4
թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը
Տէրոջը առջևը զոհեր կը
մատուցանէին ։ Ու Սողոմոն թագաւորը 5
քսանուերկու հազար արջառ , ու
հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ
ըրաւ · այսպէս թագաւորը ու բոլոր
ժողովուրդը Աստուծոյ տանը
նաւակատիքը ըրին ։ Ու քահանաները 6
իրենց պաշտօնութեանը
համեմատ կը կայնէին , ու
Ղևտացիները՝ Տէրոջը երգոց
նուագարաններովը՝ որոնք Դաւիթ թագաւորը
շիներ էր Տէրը գովելու համար , որ
անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ,
երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը
Տէրը օրհնեց · ու քահանաները անոնց
դիմացը փողերը կը հնչեցնէին · ու
բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ կայներ
էր ։

7 Ու Սողոմոն Տէրոջը տանը
առջևը եղող գաւիթին մէջ տեղը
սրբեց · քանզի ողջակէզները ու
խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը
հոն մատուց · որովհետև
Սողոմոնին շինած պղնձէ սեղանը
ողջակէզները ու հացի ընծաները ու
ճարպերը չէր կրնար պարունակել ։
8 Ու ան ատենը Սողոմոն ու անոր
հետ բոլոր Իսրայէլը՝ խիստ մեծ
ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչև
Եգիպտոսի հեղեղատը եօթը օր
9 տօն ըրին ։ Ու ութերորդ օրը մեծ
ժողով ըրին · քանզի եօթը օր
սեղանին նաւակատիքը՝ ու եօթը օր
10 տօնը կատարեցին ։ Ու եօթներորդ
ամսուն քսանուերեքերորդ օրը
ժողովուրդը արձակեց , որ իրենց
վրանները երթան , զուարթ սրտով
մը ուրախանալով ան բարիքներուն
համար՝ որ Տէրը Դաւիթին ,
Սողոմոնին ու իր Իսրայէլ
ժողովուրդին ըրեր էր ։
11 Ու Սողոմոն Տէրոջը տունը ու
թագաւորական տունը լմնցուց ·
ու Տէրոջը տանը մէջ և իր տանը
մէջ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ
շինել ուզեց , ամէնն ալ
յաջողեցաւ ։
12 Ու Տէրը գիշերով Սողոմոնին
երևցաւ և անոր ըսաւ , Քու
աղօթքդ լսեցի , ու աս տեղս
ընտրեցի , որ ինծի զոհի տուն ըլլայ ։
13 Թէ որ երկինքը գոցեմ՝ որ անձրև
չըլլայ , և թէ որ մարախին
պատուիրեմ որ երկիրը ուտէ , կամ
թէ որ իմ ժողովուրդիս մէջը
14 ժանտախտ խրկեմ · Ու իմ անունովս
կոչուած ժողովուրդս թէ որ
խոնարհին ու աղօթք ընեն , ու իմ
երեսս խնդրեն , և իրենց չար
ճամբաներէն դառնան , ես ալ երկինքէն
պիտի լսեմ , ու անոնց մեղքը
ներեմ , ու անոնց երկիրը պիտի
15 բժշկեմ ։ Հիմա աս տեղս
մատուցուող աղօթքին իմ աչքերս բաց՝
ու ականջներս մտիկ ընող պիտի
16 ըլլան ։ Ու հիմա աս տունը
ընտրեցի ու սրբեցի , որ իմ անունս
յաւիտեան հոն ըլլայ · ու իմ
աչքերս ու սիրտս ամէն ատեն հոն
պիտի ըլլայ ։ Ու թէ որ դուն իմ 17
առջևս քու հօրդ Դաւիթին քալածին
պէս քալես , ու բոլոր քեզի
պատուիրածներս ընես , և իմ
կանոններս ու դատաստաններս պահես ,
Ես ալ քու թագաւորութեանդ 18
աթոռը պիտի հաստատեմ , ինչպէս
որ քու հօրդ Դաւիթին հետ ուխտ
ըրի ըսելով , Քեզմէ Իսրայէլի
վրայ իշխող մարդ պակաս պիտի
չըլլայ ։ Բայց թէ որ դառնաք , ու 19
ձեր առջևը դրած կանոններս ու
պատուիրանքներս թողուք , ու
երթաք օտար աստուածներու
ծառայութիւն ընէք , և անոնց
երկրպագութիւն ընէք , Ես ալ ձեզ 20
արմատաքի պիտի խլեմ ան երկրին
վրայէն՝ որն որ ձեզի տուի · և աս
տունը՝ որ իմ անուանս համար
սրբեցի , երեսէս պիտի ձգեմ , ու
զանիկայ բոլոր ազգաց մէջ առակ ու
կատակ պիտի ընեմ ։ Ու աս բարձր 21
տանը համար ամէն քովէն անցնողը
պիտի զարմանայ , ու պիտի ըսէ ,
Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու
աս տանս այսպէս ըրաւ ։ Ու պիտի 22
ըսեն , Վասն զի իրենց հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցին , որ
զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր ,
և օրիշ աստուածներու յարեցան ,
և անոնց երկրպագութիւն ու
ծառայութիւն ըրին · աս պատճառով
անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները
բերաւ ։

ԳԼ. Ը.

Ու Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր 1
տունը քսան տարուան մէջ
շինելէն ետքը , Սողոմոն ան քաղաքները 2
ալ շինեց , որոնք Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր , ու հոն
Իսրայէլի որդիները բնակեցուց ։ Ու 3
Սողոմոն Սուբայի Եմաթը գնաց ,
ու անոր տիրեց ։ Ու անապատին 4
մէջ Թադմորը շինեց , ու ան բոլոր
շտեմարանի քաղաքները՝ որոնք
Եմաթի երկրին մէջ շինեց · Ու վերի 5
Բեթորոնը և վարի Բեթորոնը՝
պարիսպներով , դռներով ու
նիգերով ամրացած քաղաքներ շինեց ·
Նաև Բաաղէթը , ու Սողոմոնին 6

բոլոր շտեմարանի քաղաքները, ու
կառքերուն բոլոր քաղաքները, ու
ձիաւորներուն քաղաքները, և ան
բոլոր ըղձերը՝ որ Սողոմոն ուզեց
շինել Երուսաղէմի մէջ, Լիբանանի
մէջ, ու իր տէրութեանը բոլոր
երկրին մէջ։

7 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Քետացիներէն,
Ամորհացիներէն, Փերեզացիներէն,
Խեւացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին, և Իսրայէլի
8 [illegible] չէին, Այսինքն
անոնց զաւակները՝ որ անոնցմէ ետքը
ան երկրին մէջ մնացեր էին,
ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք բոլորովին
կորսնցուցած չէին, Սողոմոն
զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև այսօր։
9 Իսկ Սողոմոն իր գործքին համար
Իսրայէլի որդիներէն ծառաներ
չըրաւ. հապա անոնք պատերազմական
մարդիկներ ու իր զօրավարներուն
իշխանները և իր կառքերուն
ու ձիաւորներուն վերակացուներն
10 էին։ Իսկ Սողոմոն թագաւորին
գլխաւոր իշխանները երկու հարիւր
յիսուն հոգի էին, որոնք ժողովուրդին
վրայ կ'իշխէին։

11 Ու Սողոմոն Փարաւոնին աղջիկը
Դաւիթի քաղաքէն՝ անոր համար
շինած տունը հանեց. վասն զի ըսաւ,
Իմ կնիկս Իսրայէլի թագաւորին՝
Դաւիթին տունը չնստի.
ինչու որ Տէրոջը տապանակին մտած
տեղուանքը սուրբ են։

12 Ան ատենը Սողոմոն սրահին առջեւը
շինած Տէրոջը սեղանին վրայ
13 ողջակէզներ մատուց Տէրոջը։ Իսկ
Մովսէսին պատուիրանքին համեմատ
ամէն օրուան որոշուածը՝ շաբաթներու,
ամսագլուխներու ու հանդիսաւոր
տօներուն մէջ՝ տարին երեք
անգամ՝ այսինքն բաղարջակերաց
տօնին, շաբաթներու տօնին ու
տաղաւարահարաց տօնին կը մատուցանէր։
14 Իսկ իր հօրը Դաւիթին
կանոնաւորը՝ քահանաներուն դասերը
իրենց պաշտամանցը վրայ, ու
Ղևտացիները իրենց պահպանութեանցը
վրայ՝ ամէն օրուան որոշուածին
պէս՝ քահանաներուն առջևը
օրհնելու ու սպասաւորութիւն
ընելու համար, և դռնապաններն
ալ իրենց դասերուն կարգովը ամէն
մէկ դրան վրայ. քանզի այսպէս
էր Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին
հրամանը։ Ու քահանաներուն ու 15
Ղևտացիներուն համար և գանձարաններուն
համար՝ ամէն բանի մէջ
թագաւորին հրամանէն դուրս չելան։
Ու Սողոմոնին ամէն գործքը՝ 16
Տէրոջը տանը հիմը դրուած օրէն
մինչև անոր լմննալը՝ պատրաստուած
էր։ Այսպէս կատարուեցաւ
Տէրոջը տունը։

Ան ատենը Սողոմոն Եդովմի երկրին 17
մէջ՝ ծովեզերքը եղող Գասիոնգաբերը
ու Ելաթը գնաց։ Իսկ 18
Քիրամ իր ծառաներուն ձեռքովը
նաւեր ու ծովու ճամբորդութեան
հմուտ եղող ծառաներ խրկեց անոր.
ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր
գացին, և անկէ չորս հարիւր
յիսուն տաղանդ ոսկի առին, ու
Սողոմոն թագաւորին բերին։

ԳԼ. Թ.

Իսկ Սաբայի թագուհին Սողոմոնին 1
համբաւը լսեց, ու Սողոմոնը
խրթին հարցմունքներով փորձելու
համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ
հանդերձով, և խունկեր ու շատ ոսկի
և պատուական քարեր բեռցած
ուղտերով. և Սողոմոնին քովը գնաց,
ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին
վրայով անոր հետ խօսեցաւ։
Իսկ Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները 2
բացատրեց. ու բնաւ անանկ
մէկ խօսք մը չկար, որ Սողոմոն
չհասկնայ ու չբացատրէ անոր։ Իսկ 3
Սաբայի թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը,
ու անոր շինած
տունը, Իսկ անոր սեղանին կերակուրները, 4
ու անոր ծառաներուն
բնակարանները, և սպասաւորներուն
կայնուածքը, ու անոնց հագուստները,
և անոր մատռուակները,
ու անոնց հագուստները, ու
Տէրոջը տանը ելլելու սանդուխը
տեսնելով, խելքը գլխէն գնաց.
Իսկ թագաւորին ըսաւ. Քու վիճակիդ 5
ու իմաստութեանդ վրայով
իմ երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ

6 են եղեր. Բայց ես ան խօսքերուն
չհաւատացի, մինչև որ ինքս
եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ. և
ահա քու իմաստութեանդ շատութեանը
կէսը ինծի չպատմուեցաւ.
դուն գերազանց ես քու համբաւէդ՝
7 որ ես լսեցի։ Երանի քու մարդիկներուդ՝
ու երանի աս քու ծառաներուդ՝
որոնք միշտ քու առջևդ
կայնելով քու իմաստութիւնդ կը
8 լսեն։ Քու Եհովայ Աստուածդ
օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաճեցաւ,
ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ,
որ քու Տէր Աստուծոյդ համար
թագաւոր ըլլաս. քու Աստուածդ
Իսրայէլը սիրելուն համար ու զանիկայ
յաւիտեան հաստատելու համար,
քեզ անոնց վրայ թագաւոր
դրաւ, որ իրաւունք ու արդարութիւն
9 ընես։ Իսկ թագաւորին հարիւր
քսան տաղանդ ոսկի ու խիստ
շատ խունկեր և պատուական քարեր
տուաւ. ու Սաբայի թագուհիին՝
Սողոմոն թագաւորին տուած
խունկերուն պէս չկար։

10 Իսկ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին
ծառաները՝ որոնք Ոփիրէն
ոսկի կը բերէին, ալմուկ փայտեր
ու պատուական քարեր ալ բերին։
11 Իսկ թագաւորը ալմուկ փայտէն՝ Տէրոջը
տանը ու թագաւորական տանը
սանդուխներ, ու երգեցողներուն
համար՝ քնարներ ու տաւիղներ
շինեց. և անոնց պէս՝ անկէ առաջ
Յուդայի երկրին մէջը չէր երևցած։

12 Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի
թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդրած
բաները տուաւ, ան բաներէն
'ի զատ՝ որ անիկայ թագաւորին բերաւ.
և անիկայ իր ծառաներուն
հետ դարձաւ իր երկիրը գնաց։

13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին
եկած ոսկիին կշիռքը վեց հարիւր
վաթսունըվեց տաղանդ ոսկի էր,
14 Առևտուր ընողներուն, ու վաճառականներուն,
և Արաբացւոց բոլոր
թագաւորներուն, ու երկրին
նախարարներուն Սողոմոնին բերած
ոսկիէն ու արծաթէն 'ի զատ։

15 Իսկ Սողոմոն թագաւորը կռանած
ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց.
ու ամէն մէկ վահանին համար վեց
հարիւր սիկղ կռանած ոսկի գնաց։
Կռանած ոսկիէ երեք հարիւր ասպար 16
ալ շինեց. ու ամէն մէկ ասպարին
երեք հարիւր սիկղ ոսկի գնաց. ու
թագաւորը Լիբանանի անտառին
տունը դրաւ զանոնք։

Իսկ թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ 17
մը շինեց, ու զանիկայ մաքուր
ոսկիով պատեց։ Իսկ աթոռը 18
վեց աստիճան ու ոսկիէ պատուանդան
մը ունէր, որոնք աթոռին
կից էին. և նստելու տեղը մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն յենարաններ
ունէր, ու յենարաններուն քովը
երկու առիւծներ կը կայնէին։
Իսկ հոն վեց աստիճաններուն վրայ՝ 19
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն տասներկու
առիւծներ կը կայնէին.
բնաւ մէկ թագաւորութեան մէջ
ասանկ բան մը շինուած չէր։

Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր 20
խմելիքի ամանները ոսկի էին. և
Լիբանանի անտառին տանը բոլոր
ամանները զուտ ոսկի էին, արծաթէ
չկար. ինչու որ անիկայ Սողոմոնին
օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուէր։
Քանզի թագաւորին նաւերը 21
Քիրամին ծառաներուն հետ
Թարսիս կ'երթային. Թարսիսի
նաւերը երեք տարին անգամ մը
ոսկիով, արծաթով, փղոսկրով,
կապիկներով ու սիրամարգներով
բեռնաւորուած կու գային։

Իսկ Սողոմոն թագաւորը հարստութեան 22
ու իմաստութեան կողմանէ
երկրիս բոլոր թագաւորներէն
մեծ եղաւ։ Ու երկրի բոլոր 23
թագաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին
երեսը տեսնելու, և անոր
իմաստութիւնը լսելու, որն որ Աստուած
անոր սրտին մէջ դրեր էր։
Ու անոնց ամէնը տարուէ տարի իրենց 24
ընծաները կը բերէին, այսինքն
արծաթէ ամաններ, ոսկիէ ամաններ,
հանդերձներ, զէնքեր, խունկեր,
ձիեր ու ջորիներ։

Իսկ Սողոմոն ձիերու ու կառքերու 25
համար չորս հազար ախոռ ունէր,
ու տասներկու հազար ձիաւոր, ու

զանոնք կառքերու քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորին
26 քովը տեղաւորեց ։ Եւ Եփրատ
գետէն մինչև Փղշտացւոց երկիրը
ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը՝
բոլոր թագաւորներուն վրայ
27 կ'իշխէր ։ Եւ թագաւորը Երուսաղէմի
մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ բան մը ըրաւ, ու եղեւնափայտը
շատութենէն դաշտի
մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս
28 ըրաւ ։ Եւ Սողոմոնին համար
Եգիպտոսէն ու ամէն երկիրներէն
ձիեր կը հանէին ։
29 Եւ Սողոմոնին առաջին ու վերջին
պատմութիւնը Նաթան
մարգարէին գրքին մէջ, ու Սիլօնացի
Աքիայի մարգարէութեանը
մէջ, և Ադդով տեսանողին՝ Նաբատեան
Յերոբովամին վրայով եղած
տեսիլքներուն մէջ գրուած են ։
30 Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին վրայ
Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի
31 թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Սողոմոն
իր հայրերուն հետ քնացաւ,
ու զանիկայ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին
մէջ թաղեցին. և անոր տեղը
անոր որդին Ռոբովամ թագաւոր
եղաւ ։

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ Ռոբովամ Սիւքէմ գնաց. վասն
զի բոլոր Իսրայէլ զանիկայ
թագաւոր ընելու համար Սիւ-
2 քէմ գացեր էր ։ Եւ Նաբատեան
Յերոբովամ որ Սողոմոն թագաւորին
երեսէն փախած՝ Եգիպտոս
կը բնակէր, այս բանը լսելով Ե-
3 գիպտոսէն դարձաւ ։ Եւ մարդ
խրկելով՝ զանիկայ կանչեցին. ու
Յերոբովամ և բոլոր Իսրայէլ եկան,
ու Ռոբովամին հետ խօսեցան
4 ու ըսին, Քու հայրդ մեր վրայ
ծանր լուծ մը դրաւ. ու հիմա դուն
հօրդ խիստ ծառայութիւնը ու
մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթեւցուր,
ու քեզի ծառայութիւն
5 ընենք ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց,
Երեք օրէն ետքը նորէն դարձէք. ու
ժողովուրդը գնաց ։
6 Եւ Ռոբովամ թագաւորը խորհուրդ
հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր
հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին
երբոր անիկայ ողջ էր, ու ըսաւ,
Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու
տաք, որ այս ժողովուրդին պատասխան
7 տամ ։ Եւ անոնք խօսեցան ու
ըսին, Թէ որ այս ժողովուրդին հետ
քաղցրութեամբ վարուիս, ու անոնց
հաճելի ըլլաս, ու անոնց բարի
խօսքեր զրուցես, ան ատենը անոնք
8 միշտ քեզի ծառայ կ'ըլլան ։ Բայց
անիկայ ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը
մերժեց, ու իր առջեւը կայնող
ու իր հետը մեծցած երիտասարդներուն
խորհուրդ հարցուց ։
9 Եւ անոնց ըսաւ, Դուք ի՞նչ խորհուրդ
կու տաք, որ այս ժողովուրդին
պատասխան տամ. քանզի անոնք
ինծի խօսեցան ու ըսին,
Քու հայրդ մեր վրայ դրած լուծը
10 թեթեւցուր ։ Եւ անոր հետ մեծցած
երիտասարդները անոր խօսեցան
ու ըսին, Քու հայրդ մեր լուծը
ծանրացուց, ու դուն մեր վրայէն
թեթեւցուր՝ ըսող ժողովուրդին այսպէս
խօսիս, ու անոնց այսպէս ըսես.
Իմ պզտիկ մատս իմ հօրս
11 մէջքէն հաստ է. Եւ հիմա իմ
հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր
է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի
ծանրացընեմ. իմ հայրս ձեզ խարազաններով
խրատեր է, բայց ես
կարիճներով պիտի խրատեմ ։
12 Եւ Յերոբովամ ու բոլոր ժողովուրդը
երրորդ օրը Ռոբովամին եկան,
ինչպէս որ թագաւորը ըսեր էր
թէ Երրորդ օրը ինծի դարձէք ։
13 Եւ թագաւորը անոնց խստութեամբ
պատասխան տուաւ, և Ռոբովամ
թագաւորը ծերերուն խորհուրդը
14 մերժելով, Երիտասարդներուն խորհուրդին
պէս անոնց հետ խօսեցաւ
ու ըսաւ, Իմ հայրս ձեր լուծը
ծանրացուցեր է, բայց ես զանիկայ
աւելի պիտի ծանրացընեմ. իմ
հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
է, բայց ես կարիճներով պիտի
15 խրատեմ ։ Եւ թագաւորը ժողովուրդին
խօսքը մտիկ չըրաւ. վասն
զի այս բանը Աստուծմէ եղաւ, որ
Տէրը Սիլօնացի Աքիային ձեռքովը

Նաբատեան Յերոբովամին ըսած
խօսքը հաստատէ ։
16 Եւ երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ
որ թագաւորը իրենց մտիկ չըրաւ,
ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան
տուին ու ըսին, Մենք
Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք.
ու Յեսսէի որդւոյն քովը
ժառանգութիւն չունինք. ո՛վ Իսրայէլ՝
թո՛ղ ամէն մարդ իր վրանը
երթայ. ո՛վ Դաւիթ՝ հիմա դուն
քու տունդ հոգա. ու բոլոր Իսրայէլ
իրենց վրանները գացին ։
17 Բայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ
բնակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ
18 Ռոբովամ թագաւոր եղաւ ։ Եւ
Ռոբովամ թագաւորը երբոր հարկերուն
վրայ եղող Ադորամը խրկեց,
Իսրայէլի որդիքը զանիկայ քարերով
քարկոծեցին, ու մեռաւ ։ Եւ
Ռոբովամ թագաւորը արտորալով
կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ
19 փախչի ։ Այսպէս Իսրայէլ Դաւիթի
տունէն ապստամբեցաւ մինչև
այս օրս ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ եկաւ,
ու Յուդայի ու Բենիամինի
տունէն հարիւր ութսուն հազար
ընտիր պատերազմողներ ժողվեց,
որ Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն,
ու թագաւորութիւնը Ռոբովամին
2 դարձընեն ։ Բայց Աստուծոյ մարդուն
Սեմայիային Տէրոջը խօսքը
3 եղաւ՝ ըսելով, Սողոմոնի որդւոյն
Յուդայի Ռոբովամ թագաւորին,
ու Յուդայի ու Բենիամինի մէջ
եղող բոլոր Իսրայէլացիներուն խօսէ
4 ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մի՛ ելլէք ու ձեր եղբայրներուն
հետ մի՛ պատերազմիք. ամէն մարդ
թո՛ղ իր տունը դառնայ, վասն զի
այս բանը ինծմէ եղաւ ։ Եւ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրին, ու Յերոբովամին
վրայ երթալէն ետ կեցան ։
5 Եւ Ռոբովամ Երուսաղէմ բնակեցաւ,
ու Յուդայի մէջ պարսպաւոր
6 քաղաքներ շինեց ։ Բեթղեհէմը,
Եթամը, Թեկուէն,
7 Բեթսուրը, Սոքովը, Ոդողամը,
8 Գէթը, Մարեսան, Զիփը,
9 Ադորայիմը, Լաքիսը, Ազեկան,
10 Սարաան, Այեղոնը ու Քեբրոնը
շինեց, որոնք Յուդայի ու Բենիամինի
մէջ պարսպաւոր քաղաքներ
11 են ։ Եւ պարիսպները ամրացուց,
ու անոնց մէջ զօրապետներ, և կերակուրի
ու եղի ու գինիի շտեմարաններ,
12 Եւ ամէն՝ մէկ քաղաքին
մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ,
և զանոնք խիստ շատ ամրացուց,
ու Յուդան ու Բենիամինը անոր
հպատակ էին ։
13 Եւ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող
քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց
բոլոր սահմաններէն անոր քովը
14 ժողվուեցան. (Քանզի Ղեւտացիք
իրենց արուարձանները ու կալուածքները
թողուցին, և Յուդայի երկիրը
ու Երուսաղէմ գացին. վասն զի
Յերոբովամ ու անոր որդիքը զանոնք
Տէրոջը քահանայութենէն մերժեցին.
15 Եւ անիկայ բարձր տեղերուն
համար ու դիւաց համար
ու իր շինած որթերուն համար իրեն
16 քուրմեր դրաւ ։) Եւ անոնց ետեւէն
Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի
Տէր Աստուածը որոնող
փնտռողները իրենց հայրերուն Տէր
Աստուծոյն զոհ ընելու համար Երուսաղէմ
17 կ'երթային ։ Եւ Յուդայի
թագաւորութիւնը զօրացուցին,
և Սողոմոնի որդին Ռոբովամը
երեք տարուան մէջ ուժովցուցին.
քանզի երեք տարի Դաւիթին
ու Սողոմոնին ճամբովը քալեցին ։
18 Եւ Ռոբովամ Դաւիթի որդւոյն
Յերիմովթի աղջիկը Մաալէթը
իրեն կին առաւ. նաև Յեսսէի
որդւոյն Եղիաբին աղջիկը Աբիխայիլը.
19 Եւ անիկայ որդիներ ծնաւ անոր,
Յեուսը, Սամարիան ու Զահամը.
20 Եւ անկէ ետքը Աբիսողոմին աղջիկը
Մաաքան առաւ, որ անոր ծնաւ Աբիան,
Եթթին, Զիզան ու Սաղոմիթը ։
21 Եւ Ռոբովամ Աբիսողոմին աղջիկը
Մաաքան իր բոլոր
կիներէն ու հարճերէն աւելի կը
սիրէր. (վասն զի անիկայ տասնըութը
կին ու վաթսուն հարճ ա-

ռեր էր . և քսանըութը տղայ ու վաթսուն աղջիկ ծնաւ .) 22 Ու Ռոբովամ Մաաքայի որդին Աբիան գլուխ դրաւ, այսինքն իր եղբայրներուն վրայ իշխան . քանզի զանիկայ թագաւոր ընելու միտք ունէր ։ 23 Ու խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի գաւառներուն մէջ՝ բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ անցուց, և անոնց առատ պաշար կու տար . ու շատ կիներ փնտռեց ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ու երբոր Ռոբովամին թագաւորութիւնը հաստատուեցաւ, ու ինք զօրացաւ, Տէրոջը օրէնքը թողուց, ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլն ալ ։

2 Ու Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տարին Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ելաւ . (քանզի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն ըրեր էին .) 3 Անիկայ հազար երկու հարիւր կառքով ու վաթսուն հազար ձիաւորով եկաւ . ու անոր հետ Եգիպտոսէն եկած ժողովուրդը անթիւ էր, այսինքն Լիբէացիք, Սուքիէացիք ու Եթովպացիք . 4 Ու Յուդայի պարսպաւոր քաղաքները առաւ, ու մինչև Երուսաղէմ եկաւ ։ 5 Ու Սեմայիա մարգարէն եկաւ Ռոբովամին ու Յուդայի իշխաններուն՝ որոնք Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժողվուեր էին, ու անոնց ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Դուք զիս թողուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսակին ձեռքը կը թողում ։ 6 Ու Իսրայէլի իշխանները ու թագաւորը խոնարհեցան ու ըսին, Տէրը արդար է ։ 7 Ու երբոր Տէրը անոնց խոնարհիլը տեսաւ, Տէրոջը խօսքը Սեմայիային եղաւ՝ ըսելով, Անոնք խոնարհեցան, պիտի չկորսնցընեմ զանոնք . հապա անոնց քիչ մը ազատութիւն պիտի տամ, ու իմ բարկութիւնս Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վրայ պիտի չթափի . 8 Սակայն անոր ծառաները պիտի ըլլան, որ իմ ծառայութեանս ու երկրի թագաւորներուն ծառայութեանը տարբերութիւնը գիտնան ։ 9 Ու Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի վրայ ելաւ, և Տէրոջը տանը գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ, ամէնն ալ առաւ . Սողոմոնին շինած ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ ։ 10 Ու Ռոբովամ թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ շինեց, ու զանոնք թագաւորական տանը դուռը պահպանութիւն ընող սուրհանդակաց ապետներուն ձեռքը յանձնեց ։ 11 Ու երբոր թագաւորը Տէրոջը տունը կ՚երթար, սուրհանդակները կու գային զանոնք կը կրէին, ու ետքը զանոնք սուրհանդակներուն խուցը կը դարձընէին ։ 12 Ուստի անոր խոնարհելուն համար Տէրոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ, ու անիկայ բոլորովին չկորսնցուց . նաև Յուդայի մէջ աղէկ բաներ կային ։

13 Ու Ռոբովամ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ զօրացաւ, ու թագաւորութիւն ըրաւ . ու երբոր Ռոբովամ թագաւորեց, քառասունումէկ տարեկան էր, ու տասնըեօթը տարի թագաւորութիւն ըրաւ Երուսաղէմի մէջ, այսինքն այն քաղաքին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն դնելու համար . ու անոր մայրը Ամմոնացի էր՝ Նաամա անունով ։ 14 Ու անիկայ չարութիւն ըրաւ, քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Տէրը փնտռէ ։ 15 Ու Ռոբովամին առաջին ու վերջին գործերը ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին մէջ ու Ադդով տեսանողին ազգաբանութեանը մէջ գրուած են ։ Ու Ռոբովամին ու Յերոբովամին մէջտեղը միշտ պատերազմ կար ։ 16 Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ . ու անոր տեղը անոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Յերոբովամ թագաւորին տասնըութերորդ տարին Յուդայի

վրայ Աբիա թագաւորեց ։ 2 Անիկայ Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և անոր մօրը անունը Միքայիա էր, որ Գաբաացի Ուրիէլին աղջիկն էր . և Աբիային ու Յերոբովամին մէջտեղը պատերազմ կար ։ 3 Ու Աբիա զօրաւոր ու պատերազմող զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդիկներով պատերազմելու պատրաստուեցաւ . Յերոբովամ ալ անոր դիմացը ելաւ ութը հարիւր հազար ընտիր, զօրաւոր ու պատերազմող մարդիկներով ։

4 Ու Աբիա Եփրեմի լեռնակողմը Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ ու ըսաւ, Ո՛վ Յերոբովամ ու բոլոր Իսրայէլ, ինծի մտիկ ըրէք . 5 Դուք գիտնալու չէ՞ք որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը Իսրայէլի վրայ թագաւորելը յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է աղի ուխտով ։ 6 Ու Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին ծառան Նաբատեան Յերոբովամ ոտք ելաւ, ու իր տիրոջմէն ապստամբեցաւ . 7 Ու անոր քովը դատարկակներ ու անօրէն մարդիկներ ժողվուեցան, ու Սողոմոնի որդւոյն Ռոբովամին դէմ կեցան . քանզի Ռոբովամ մանկահասակ ու փափկասիրտ ըլլալով՝ անոնց դէմ չդրաւ ։ 8 Ու հիմա դուք զօրաւոր ըլլալնուդ համար, ու Յերոբովամին ձեզի շինած աստուածները՝ ան ոսկիէ որթերը ձեր քովը ըլլալուն համար, Դաւիթին որդւոցը ձեռքը եղող Տէրոջը թագաւորութեանը դէմ կենալ կը մտածէք ։ 9 Միթէ դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները դուրս չըրի՞ք, և ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոցը պէս ձեզի քուրմեր չըրի՞ք . ան բոլոր մարդիկները, որոնք մէկ զուարակով ու եօթը խոյերով կու գային զիրենք նուիրելու, որ չաստուածներու քուրմ ըլլան ։ 10 Բայց մեր Աստուածը Եհովան է, ու մենք զանիկայ չթողուցինք . և Տէրոջը ծառայութիւն ընող քահանաները Ահարոնի որդիքն են . ու Ղեւտացիները իրենց պաշտօնին վրայ են . 11 Ու ամէն առտու ու ամէն իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն, ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն, ու մաքուր սեղանին վրայ առաջաւորութեան հացերը կը շարեն, և ամէն իրիկուն վառելու համար՝ ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագները կը պատրաստեն . քանզի մենք մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք, բայց դուք զանիկայ մերժեցիք ։ 12 Ու ահա Աստուած ինքը մեր հետն է մեզ իշխանը ըլլալու . նաև անոր քահանաները ազդարարութեան փողերով, որ ձեզի դէմ հնչեցընեն . ուրեմն, ո՛վ Իսրայէլի որդիք, ձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի պատերազմիք . քանզի դուք յաջողութիւն պիտի չգտնէք ։

13 Բայց Յերոբովամ դարանակալները դարձուց, որ անոնց ետևէն գան . ու Իսրայէլացիք Յուդայեանց առջևն էին, ու դարանակալները անոնց ետևն էին ։ 14 Ու Յուդայեանք դարձան նայեցան որ պատերազմը իրենց առջևէն ու ետևէն էր, ու Տէրոջը աղաղակեցին, և քահանաները փողերը հնչեցուցին . 15 Ու Յուդայի մարդիկը աղաղակ վերցուցին . ու երբոր Յուդայի մարդիկը աղաղակեցին, Աստուած Յերոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը Աբիային ու Յուդային առջևը զարկաւ ։ 16 Ու Իսրայէլի որդիքը Յուդային առջևէն փախան, ու Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց զանոնք ։ 17 Ու Աբիա ու իր զօրքը մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջը . ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ սպաննուած ինկան ։ 18 Ան ատենը Իսրայէլի որդիքը նուաստցան, ու Յուդայի որդիքը իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն ապաւինելնուն համար ոյժ գտան ։ 19 Ու Աբիա Յերոբովամը հալածեց, ու անկէ քաղաքներ առաւ, այսինքն Բեթէլը ու անոր գեղերը, և Յեսանան ու անոր գեղերը, ու Եփրոնը ու անոր գեղերը ։ 20 Ու Յերոբովամ Աբիային օրերուն մէջը մէյմըն ալ չզօրացաւ

ոյժ գտնել. ու Տէրը զանիկայ զարկաւ,
ու մեռաւ։
21 Ու Աբիա ուժովցաւ, ու իրեն
տասնըչորս կնիկ առաւ, և քսանըերկու
տղայ ու տասնըվեց աղջիկ
22 ծնաւ։ Ու Աբիայի մնացորդ
պատմութիւնը, և անոր գործերը
ու խօսքերը Ադդով մարգարէին
յիշատակարանին մէջ գրուած է։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Ու Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ,
ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին. և անոր
տեղը անոր որդին Ասա թագաւոր
եղաւ. անոր օրերը երկիրը տասը
2 տարի հանդարտութիւն գտաւ։ Ու
Ասա իր Տէր Աստուծոյն աչքին բարի
3 և ուղիղ եղածը ըրաւ. Ու օտար աստուածներուն սեղանները ու բարձր
տեղերը վերցուց, և արձանները
կոտրեց, ու Աստարովթի կուռ-
4 քերը կտոր կտոր ըրաւ. Ու Յուդային հրամայեց որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը փնտռեն, ու
օրէնքը ու պատուիրանքները կատարեն։
5 րեն։ Ու Յուդային ամէն քաղաքներէն բարձր տեղերը ու արևային կուռքերը վերցուց. ու իր
աչքին թագաւորութիւնը հանգիստ
6 էր։ Ու անիկայ Յուդայի մէջ
պարսպաւոր քաղաքներ շինեց. քանզի ան տարիներուն մէջ երկիրը
հանդարտութիւն կը վայելէր, ու անոր հետ պատերազմ ընող չկար.
վասն զի Տէրը անոր հանգստութիւն
7 տուաւ։ Ու Ասա Յուդային ըսաւ. Աս երկիրը քանի որ մեր իշխանութեանը տակն է, աս քաղաքները շինենք, ու զանոնք պարիսպներով՝ աշտարակներով՝ դռներով ու
նիգերով շրջապատենք. քանզի մենք
մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք, —
փնտռելնուս համար ամէն կողմանէ
մեզի հանգստութիւն տուաւ։ Ու
զանոնք շինեցին ու յաջողութիւն
8 գտան։ Ու Ասա՝ Յուդայէն վահան ու նիզակ կրող իրեք հարիւր
հազար զօրք, ու Բենիամինէն ասպար կրող ու աղեղ քաշող երկու
հարիւր ութսուն հազար զօրք ունէր. ասոնք ամէնը զօրաւոր կտրիճներ էին։

Ու Եթովպացի Զարան հազար 9
անգամ հազար զօրքով ու իրեք հարիւր կառքով անոնց վրայ ելաւ, ու
մինչև Մարեսա եկաւ։ Ու Ասա 10
անոր դիմացը ելաւ, ու Մարեսայի
Սեփաթա ձորին մէջ պատերազմի
շարուեցան։ Ու Ասա իր Տէր Աս- 11
տուծոյն աղաղակեց ու ըսաւ. Ո՛վ
Տէր, քու առջևդ տարբերութիւն մը
չկայ թէ՛ շատով և թէ քիչով օգնութիւն ընելու մէջ. մեզի օգնութիւն ըրէ, ո՛վ Տէր Աստուած մեր,
որովհետև քեզի ապաւինեցանք, ու
աս բազմութեանս վրայ քու անուանովդ եկանք. ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը դուն ես. մի՛ թողուր որ
մարդը քեզի դէմ զօրանայ։ Ու 12
Տէրը Եթովպացիները Ասային ու
Յուդային առջևը զարկաւ. ու Եթովպացիք փախան։ Ու Ասա 13
ու անոր հետ եղող ժողովուրդը
զանոնք մինչև Գերարա հալածեցին.
ու Եթովպացիք ինկան, և անոնց
վրայ կենդանութիւն չմնաց. քանզի
Տէրոջը առջևը ու անոր բանակին
առջևը խորտակեցան. ու խիստ շատ
աւար առին։ Ու Գերարային բո- 14
լորտիքը եղող ամէն քաղաքները
զարկին. քանզի անոնց վրայ Տէրոջը
վախը ինկաւ. ու ամէն քաղաքները
կողոպտեցին. վասն զի անոնց մէջը
շատ աւար կար։ Ու հօտերուն 15
վրաններն ալ զարկին, ու խիստ
շատ ոչխար և ուղտ առին ու Երուսաղէմ դարձան։

ԳԼ. ԺԵ.

Ու Օդեդի որդւոյն Ազարիային 1
վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ.
Ու Ասային առջևը ելլելով՝ ըսաւ 2
անոր. Ո՛վ Ասա ու բոլոր Յուդա ու Բենիամին, ինծի մտիկ ըրէք. Տէրը ձեզի հետ կ՚ըլլայ,
քանի որ դուք անոր հետ էք. ու
թէ որ զանիկայ փնտռէք, զանիկայ
կը գտնէք. բայց թէ որ զանիկայ
թողուք, անիկայ ալ ձեզ պիտի
թողու։ Ու Իսրայէլ երկար ժա- 3

մանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ,
առանց սորվեցընող քահանայի, ու
4 առանց օրէնքի մնացեր էր. Բայց
իրենց նեղութեանը մէջ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն դարձան, ու զանիկայ
5 փնտռելով գտան։ Ու ան ատենները ելլողին ու մտնողին ապահովութիւն չկար, քանզի երկիրներուն
բոլոր բնակչացը մէջ շատ
6 խռովութիւններ կար. Ու ազգ
ազգի հետ ու քաղաք քաղաքի
հետ կը զարնուէր. ինչու որ
Աստուած ամէն նեղութիւններով
7 զարհուրեցուց զանոնք։ Ու հիմա
դուք զօրացէք, ու ձեռքերնիդ չըթուլնայ. վասն զի ձեր գործքին
վարձքը կայ։
8 Ու Ասա աս խօսքերը ու Օդեդ
մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով զօրացաւ, և Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն, ու Եփրեմի
լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց, ու Տէրոջը
տաճարին սրահին առջևը եղող Տէ-
9 րոջը սեղանը նորոգեց. Ու բոլոր
Յուդան ու Բենիամինը, ու Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւոնէն
անոնց քովը գտնուած պանդուխտները ժողվեց. քանզի Իսրայէլէն
շատ մարդիկ անոր կողմը անցան,
տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը
10 անոր հետ է։ Ու անոնք Ասայի
թագաւորութեանը տասնըհինգերորդ տարւոյն երրորդ ամիսը Ե-
11 րուսաղէմի մէջ ժողվուեցան. Ու
ան օրը իրենց բերած աւարէն Տէրոջը զոհ ըրին եօթը հարիւր ար-
12 ջառ ու եօթը հազար ոչխար. Ու
ուխտ ըրին որ իրենց հայրերուն Տէր
Աստուածը բոլոր սրտով ու բոլոր
13 հոգիով խնդրեն. Ու ով որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չփնտռէ,
թէ պզտիկ և թէ մեծ, թէ էրիկ
մարդ և թէ կնիկ ըլլայ՝ մեռցուի։
14 Ու մեծ ձայնով և ցնծութեան աղաղակով ու փողերով ու շեփոր-
15 ներով Տէրոջը երդում ըրին։ Ու
բոլոր Յուդա ան երդումին վրայ ուրախացաւ. քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին, ու իրենց բոլոր
կամքովը խնդրելով գտան զանիկայ. ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք։

Ու Ասա թագաւորը իր մայրը 16
Մաաքան ալ թագուհութենէ հանեց,
վասն զի անիկայ Աստարովթին կուռք
շիներ էր. իսկ Ասա անոր կուռքը
կոտրեց ու փշրեց, ու Կեդրոն հեղեղատին մէջ այրեց։ Բայց բարձր 17
տեղուանքը Իսրայէլէն չվերցուան.
սակայն Ասայի սիրտը իր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ ուղիղ էր։ Ու 18
իր հօրը նուիրած ու իր նուիրած
բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու
անօթները Աստուծոյ տունը տարաւ։ Ու մինչև Ասայի թագա- 19
ւորութեանը երեսունըհինգերորդ
տարին պատերազմ չեղաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

Ասայի թագաւորութեանը երե- 1
սունըվեցերորդ տարին Իսրայէլի Բաասա թագաւորը Յուդայի
դէմ ելաւ, ու Ռաման շինեց, որ
Յուդայի Ասա թագաւորին ելլող
մտնող մարդ մը չթողու։ Ու Ասա 2
Տէրոջը տանը ու թագաւորին տանը գանձերէն արծաթ ու ոսկի հանեց, ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց
թագաւորին՝ Բենադադին խրկեց՝
ըսելով. Իմ ու քու մէջ, և 3
իմ հօրս ու քու հօրդ մէջ դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ. Եկո՛ւր,
Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ
ունեցած դաշնակցութիւնդ աւրէ,
որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի։
Ու Բենադադ Ասա թագաւորին 4
խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն
վրայ խրկեց. ու Այոնը, Դանը,
Աբէլմայիմը ու Նեփթաղիմի բոլոր շտեմարանի քաղաքները զարկին։ Ու Բաասա աս բանը լսե- 5
լով՝ Ռամային շինելէն ետ կեցաւ, ու
գործը դադրեցուց։ Ուստի Ասա 6
թագաւորը բոլոր Յուդան առաւ,
ու Բաասային շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին. ու
անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց։
Ու ան ատենը Անանի տեսանողը 7

Յուդայի Ասա թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Որովհետեւ դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար, ու քու Տէր Աստուծոյդ չապաւինեցար, անոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքէդ ազատեցաւ։
8 Միթէ Եթովպացիք ու Ղիբեացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով բազմաթիւ զօրք չէի՞ն. բայց որովհետեւ դուն Տէրոջը ապաւինեցար, զանոնք քու ձեռքդ մատնեց։
9 Քանզի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն, որ իրեն ուղիղ սրտով յարողներուն օգնութիւն ընէ. դուն աս բանիս մէջ անմտութիւն ըրիր, ասկէ ետքը պատերազմներ պիտի ունենաս։
10 Եւ Ասա ան տեսանողին սրդողեցաւ ու զանիկայ բանտը դրաւ. վասն զի աս բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր. ու ան ատենը Ասա ժողովուրդէն մէկ քանիները հարստահարեց։

11 Եւ Ասայի առաջին ու վերջին պատմութիւնը ահա Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջ գրուած է։
12 Եւ Ասա իր թագաւորութեանը երեսունըիններորդ տարին ոտքի ցաւով հիւանդացաւ, ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ. և իր հիւանդութեանը մէջ ալ Տէրը չփնտռեց, հապա բժիշկները փնտռեց։
13 Եւ Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու անիկայ իր թագաւորութեանը քառասունմէկերորդ տարին մեռաւ։
14 Ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ իրեն համար փորած գերեզմանը թաղեցին. և զանիկայ խունկերով ու խնկագործի արուեստին պատրաստած զանազան քաղցրութիւններով լեցուած անկողինի մը մէջ պառկեցուցին, ու անոր վրայ խիստ շատ խունկեր ծխեցին։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ անոր տեղը անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ, ու
2 Իսրայէլի դէմ զօրացաւ։ Եւ Յուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ զօրքեր դրաւ, ու Յուդայի երկրին մէջ ու անոր հօրը Ասայի առած Եփրեմի քաղաքներուն մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ։
3 Եւ Տէրը Յովսափատին հետ էր. քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջ քալեց, ու Բահաղիմը չփնտռեց,
4 Հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց, անոր պատուիրանքներուն մէջ քալելով, և ոչ թէ Իսրայէլին ըրածին պէս ընելով։
5 Եւ Տէրը թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստատեց. ու բոլոր Յուդա Յովսափատին ընծաներ կու տար, և անոր հարստութիւնը ու փառքը շատցաւ։
6 Ու անոր սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ. և անիկայ բարձր տեղերը ու Աստարովթի կուռքերն ալ Յուդայէն վերցուց։

7 Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր իշխանները՝ Բենհայիլը, Աբդիան, Զաքարիան, Նաթանայէլը ու Միքիան ղրկեց, որ Յուդայի քաղաքներուն մէջը սորվեցնեն։
8 Եւ անոնց հետ էին Սեմայիա, Նաթանիա, Զաբադիա, Ասայէլ, Սեմիրամովթ, Յովնաթան, Ադոնիա, Տուբիա ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները. նաեւ անոնց հետ՝ Եղիսամա ու Յովրամ քահանաները։
9 Ու Յուդայի մէջ կը սորվեցնէին, ու Տէրոջը օրէնքի գիրքը անոնց հետն էր, և Յուդային ամէն քաղաքները կը պտըտէին ու ժողովուրդին կը սորվեցնէին։

10 Եւ Յուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ, ու Յովսափատին հետ պատերազմ չըրին։
11 Եւ Փղշտացիներէն ալ Յովսափատին ընծաներ ու հարկի արծաթ կը բերէին. և Արաբացիներն ալ հօտերէն եօթը հազար եօթը հարիւր խոյ, ու եօթը հազար եօթը հարիւր նոխազ կը բերէին անոր։
12 Եւ Յովսափատ երթալով խիստ մեծցաւ, ու Յուդայի մէջ բերդեր ու շտեմարանի քաղաքներ շինեց։
13 Եւ անիկայ Յուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործքեր ունէր, ու Երուսաղէմի մէջ զօրաւոր կտրիճներ ու պատերազմող մարդիկներ ունէր։
14 Եւ աս էր անոնց թիւը իրենց ազգատոհմերուն համեմատ. Յուդայի հազարապետներէն՝ Եդնա իշխան, ու անոր հետ երեք հարիւր հազար զօրաւոր կտրիճներ։
15 Եւ անկէ ետքը Յոհանան իշխան, ու անոր հետ երկու հարիւր ութսուն հազար հոգի։
16 Եւ անկէ ետքը Զիքրիի որդին Ամասիան, որ Տէրոջը ուխտաւորն էր, ու անոր հետ երկու հարիւր հազար զօրաւոր կտրիճներ։
17 Ու Բենիամինէն՝ զօրաւոր կտրիճ Եղիադան, և անոր հետ երկու հարիւր հազար աղեղնաւոր ու վահանաւոր հոգիներ։
18 Եւ անկէ ետքը Յովզաբադ, ու անոր հետ հարիւր ութսուն հազար պատրաստական հոգիներ։
17 Ասոնք էին թագաւորին ծառայութիւն ընողները, բաց ի ան մարդիկներէն՝ որոնք թագաւորը բոլոր Յուդային պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ Յովսափատ խիստ շատ հարստութիւն ու փառք ունեցաւ. և Աքաաբին հետ խնամութիւն ըրաւ։
2 Ու մէկ քանի տարիէն ետքը Սամարիա իջաւ Աքաաբին. և Աքաաբ անոր ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ շատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց, ու զանիկայ համոզեց որ Ռամովթ Գաղաադ ելլէ։
3 Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Յուդայի Յովսափատ թագաւորին ըսաւ. Ինծի հետ Ռամովթ Գաղաադը կ'երթա՞ս. ու անիկայ անոր ըսաւ. Ես քեզի պէս եմ, ու իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս է. ու քեզի հետ պատերազմի կ'երթանք։

4 Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ, Հիմա Տէրոջը
5 խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց, որոնք չորս հարիւր հոգի էին, ու անոնց ըսաւ. Ռամովթ Գաղաադի վրայ պատերազմելու երթա՞նք, թէ ես կենամ. ու անոնք ըսին, Գնա. վասն զի Աստուած զանիկայ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։
6 Եւ Յովսափատ ըսաւ. Հոս ասկէ Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ, որ անոր հարցընենք։
7 Ու Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ, Դեռ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն միջոցով կրնանք Տէրոջը հարցընել. բայց ես զանիկայ կ'ատեմ. քանզի ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ, հապա միշտ գէշ. անիկայ Յեմլայի որդին Միքիան է։ Եւ Յովսափատ ըսաւ. Թագաւորը այդպէս չըսէ։

8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց, ու ըսաւ. Յեմլայի որդին Միքիան շուտով հոս բեր։
9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յովսափատ թագաւորը՝ Սամարիայի դրանը առջեւի հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը թագաւորական զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր. ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն կ'ընէին։
10 Եւ Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց, ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ասորիները ասոնցմով պիտի զարնես, մինչև որ զանոնք բնաջինջ ընես։
11 Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին, Ռամովթ Գաղաադ ելիր, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, և Տէրը զանիկայ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։

12 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով, Ահա ամէն մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ, ու բարութիւն խօսէ։
13 Իսկ Միքիա ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ իմ Աստուածս ինչ բան որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ։

14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ. Միքիա, Ռամովթ Գաղաադ պատերազմելու երթա՞նք, թէ ես կենամ։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ելէք,

ու յաջողութիւն պիտի ունենաք .
15 ու անոնք ձեր ձեռքը պիտի տրուին ։ Եւ
թագաւորը անոր ըսաւ , Մինչեւ
քանի՞ անգամ երդմնցընեմ քեզ , որ
Տէրոջը անունովը ճշմարիտը միայն
16 խօսիս ինծի ։ Ու անիկայ ըսաւ , Բոլոր
Իսրայէլը հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցրուած տեսայ . և Տէրը ըսաւ , Ասոնք տէր չունին , ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր տունը դառնայ ։
17 Եւ Իսրայէլի թագաւորը
Յովսափատին ըսաւ , Քեզի չըսի՞
որ անիկայ ինծի համար աղէկ մարգարէութիւն չըներ , հապա գէշ ։
18 Ու Միքիա ըսաւ , Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք . Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ , ու երկնքի բոլոր զօրքերը անոր աջ կողմը
19 ու ձախ կողմը կայներ էին . Եւ
Տէրը ըսաւ , Իսրայէլի Աքաաբ
թագաւորը ո՞վ կրնայ խաբել , որ
Ռամովթ Գաղաադ ելլէ ու կոտրուի . և մէկը այսպէս ու միւսը
20 այնպէս ըսաւ ։ Ու մէկ ոգի մը ելաւ և Տէրոջը առջեւը կայնեցաւ ,
ու ըսաւ , Ես անիկայ կը խաբեմ ։
Եւ Տէրը անոր ըսաւ , Ի՞նչ միջոցով ։
21 Ու անիկայ ըսաւ , Ելլեմ ,
ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ . և Տէրը
անոր ըսաւ , Դուն պիտի խաբես
ու պիտի յաջողիս . ելիր ու այնպէս
22 ըրէ ։ Եւ հիմա ահա Տէրը աս
քու մարգարէներուդ բերանը սուտ
ոգի դրեր է . բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ ։

23 Եւ ատենը Քանանայի որդին
Սեդեկիա մօտեցաւ , ու Միքիային
ծնօտին զարկաւ , ու ըսաւ , Տէրոջը
հոգին ի՞նչպէս իմ քովէս ելաւ՝
24 քեզի հետ խօսելու համար ։ Եւ
Միքիա ըսաւ , Դուն ալ պիտի
տեսնես ան օրը որ պահուելու համար սենեակէ սենեակ մտնես ։

25 Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ ,
Միքիան առէք , ու զանիկայ Ամոն
քաղաքապետին և թագաւորի որդւոյն
26 Յովասին տարէք , Ու ըսէք ,
Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ . Ասիկա բանտը դրէք . ու մինչեւ որ ես
խաղաղութեամբ դառնամ , զանիկայ նեղութեան հացով ու նեղութեան ջրով կերակրեցէք ։ Եւ 27
Միքիա ըսաւ , Եթէ երբեք խաղաղութեամբ դառնաս , Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ . ու ըսաւ , Ո՛վ
ժողովուրդներ ամէնքդ ալ լսեցէք ։

Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու 28
Յուդայի Յովսափատ թագաւորը
Ռամովթ Գաղաադ ելան ։ Ու 29
Իսրայէլի թագաւորը Յովսափատին ըսաւ , Կերպարանքս պիտի
փոխեմ , ու այնպէս պատերազմի
պիտի մտնեմ . բայց դուն քու հագուստդ հագիր . և Իսրայէլի թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց ,
ու պատերազմին մէջ մտաւ ։ Եւ 30
Ասորւոց թագաւորը իր կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ , Պզտիկի կամ մեծի հետ մի պատերազմիք , բայց միայն Իսրայէլի թագաւորին հետ ։ Ու երբոր կառապետները 31
Յովսափատը տեսան ,
Իսրայէլի թագաւորը ասիկայ է ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու
գացին . և Յովսափատ աղաղակեց .
ու Տէրը անոր օգնութիւն ըրաւ , և
Աստուած զանոնք անկէ դարձուց ։
Ու երբոր կառապետները տեսան որ 32
անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ ,
անկէ ետ դարձան ։ Եւ մարդուն մէկը 33
առանց դիտելու իր աղեղը քաշեց ,
ու Իսրայէլի թագաւորը զրահին
օղակներուն մէջէն զարկաւ . ան
ատենը անիկայ իր կառավարին ըսաւ , Ձեռքդ դարձուր ու զիս
բանակէն հանէ , քանզի վիրաւորուեցայ ։ Եւ ան օրը պատերազմը 34
սաստկացաւ . ու Իսրայէլի թագաւորը մինչեւ իրիկուն Ասորւոց դիմացը իր կառքին մէջ կեցաւ , ու
արեւուն մտած ատենը մեռաւ ։

ԳԼ . ԺԹ .

Եւ Յուդայի Յովսափատ թագաւորը 1
խաղաղութեամբ Երուսաղէմ իր տունը դարձաւ ։ Ու Անանիի 2
որդին Յէու տեսանողը անոր
դիմացը ելաւ , ու Յովսափատ
թագաւորին ըսաւ , Պէ՞տք էր որ
ամբարիշտին օգնէիր , ու Տէրը ատողները սիրէիր . ասոր համար Տէրոջը երեսէն քու վրադ բարկութիւն
3 կայ ։ Բայց քու վրադ
բարի բաներ գտնուեցան . քանզի
Աստարովթի կուռքերը երկրէն բնաջինջ ըրիր , ու քու սիրտդ Աստուած խնդրելու պատրաստեցիր ։

4 Եւ Յովսափատ Երուսաղէմի մէջ
կը բնակէր . ու նորէն ելաւ ժողովուրդին մէջը Բերսաբէէն մինչեւ Եփրեմի լեռը , ու
զանոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն
5 դարձուց ։ Ու երկրին մէջ
քաղաք քաղաք դատաւորներ դրաւ ,
Յուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն
6 մէջը ։ Եւ դատաւորներուն ըսաւ , Նայեցէք ի՞նչ կ՚ընէք . քանզի ձեր տեսնելու դատաստանը մարդու չվերաբերիր , հապա
Տէրոջը՝ որ դատաստանի մէջ ձեզի
7 հետ է . Ուրեմն Տէրոջը վախը ձեր
վրայ ըլլայ . զգուշութեամբ բան
տեսէք , քանզի մեր Տէր Աստուծոյն
քովը անիրաւութիւն , ակնառութիւն ու կաշառք առնել չկայ ։

8 Եւ Յովսափատ Երուսաղէմի մէջ
ալ Ղեւտացիներէն ու քահանաներէն ու Իսրայէլի նահապետներէն դրաւ՝ Տէրոջը իրաւունքին համար ու դատերու համար . ու Երուսաղէմ
9 դարձան ։ Եւ անոնց
պատուէր տուաւ ու ըսաւ , Այսպէս ընէք Տէրոջը վախովը , հաւատարմութեամբ և ուղիղ սրտով ։
10 Ու երբոր իրենց քաղաքներուն մէջը
բնակող ձեր եղբայրներէն դատ մը
գայ ձեր առջեւը՝ ի՛նչ արեան և արեան մէջտեղը , ի՛նչ օրէնքի ու պատուիրանքի մէջտեղը , և ի՛նչ կանոններու ու դատաստաններու մէջտեղը , անոնց խրատ տուէք , որ
Տէրոջը դէմ յանցանք չգործեն .
որպէս զի ձեր վրայ ու ձեր եղբայրներուն վրայ բարկութիւն չգայ .
այսպէս ըրէք որ յանցաւոր չըլլաք ։
11 Եւ ահա Տէրոջը ամէն գործքին համար Ամարիա մեծ քահանան ձեր
վրայ առաջնորդ է , ու թագաւորին
ամէն գործքին համար՝ Յուդայի
տանը իշխանը Իսմայէլի որդին
Զաբադիա , ու ձեր առջեւէն Ղեւտացիները սատիկաններ են . զօրացէք ու այնպէս ըրէք , և Տէրը
բարիին հետ ըլլայ ։

ԳԼ . Ի .

Եւ ասկէ ետքը Մովաբի որդիքը 1
ու Ամմոնի որդիքը , ու անոնց
հետ Ամմոնացիներէն ալ Յովսափատին վրայ պատերազմելու ելան ։
Ու եկան ու Յովսափատին 2
պատմեցին ու ըսին , Քու վրադ
ծովուն անդիի կողմէն Ասորւոց մէջէն մեծ բազմութիւն կու գայ . և
ահա անոնք Ասասոնթամարի (այսինքն Ենգադդիի) մէջ են ։ Ու 3
Յովսափատ վախցաւ , ու Տէրը
փնտռելու երեսէ ելաւ . և բոլոր
Յուդայի մէջ ծոմապահութիւն քարոզեց ։ Ու Յուդայեանք ժողվուեցան 4
որ Տէրոջմէ օգնութիւն խնդրեն . ու Յուդայի բոլոր քաղաքներէն ալ Տէրը խնդրելու եկան ։
Եւ Յովսափատ՝ Տէրոջը տանը մէջ 5
նոր գաւիթին առջեւը՝ Յուդայի ու
Երուսաղէմի ժողովքին մէջ կայնեցաւ , Ու ըսաւ , Ո՛վ մեր հայրերուն 6
Տէր Աստուածը , դուն ան
Աստուածը չէ՞ս որ երկինքը կը
բնակիս , ու բոլոր ազգաց թագաւորութիւններուն վրայ կը տիրես ,
և քու ձեռքիդ մէջ անանկ մեծ
զօրութիւն և ոյժ մը կայ , որ բնաւ
մէկը չկրնար քեզի դէմ դնել .
Չէ՞ որ դուն , ո՛վ մեր Աստուածը , 7
աս երկրիս բնակիչները քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ առջեւէն վերցընեցիր , ու զանիկայ յաւիտեան
քու սիրելւոյդ Աբրահամին սերունդին տուիր ։ Եւ անոնք հոն բնակեցան , 8
ու հոն քու անուանդ համար քեզի սրբարան մը շինեցին ,
ու ըսին , Եթէ որ մեր վրայ չարիք 9
սուր՝ դատաստան՝ ժանտախտ կամ
սով գայ , մենք աս տանս առջեւը
ու քու առջեւդ կայնինք , (վասն զի
աս տանս մէջ քու անունդ կայ ,)
ու մեր նեղութեան ատենը քեզի
աղաղակենք , ան ատենը լսես ու
փրկես ազատես ։ Եւ հիմա ահա 10
Ամմոնի ու Մովաբի որդիքը ու
Սէիր լեռանը բնակիչները՝ որոնց մէջը

մտնելու հրաման չտուիր Իսրայէլի որդիներուն իրենց Եգիպտոսէն ելած
ատենը, հապա անոնցմէ խոտորեցան
ու զանոնք չկորսնցուցին,
11 Ահա անոնք մեզի հատուցում ընելու
համար կու գան մեզ վռնտելու
քու ժառանգութենէդ, որն որ
12 մեզի տուիր: Ո՛վ մեր Աստուածը,
անոնց դատաստան չե՞ս ըներ.
քանզի մեր վրայ եկող այս մեծ
բազմութեանը դէմ դնելու զօրութիւն
չունինք, ու չենք գիտեր ինչ
ընելու ենք. հապա մեր աչքերը
13 քու վրադ են: Եւ բոլոր Յուդայեանք
իրենց տղաքներովը,
կիներովը ու զաւակներովը Տէրոջը
առջեւը կայներ էին:
14 Ան ատենը Ասափի որդիներէն
Մատթանիայի որդւոյն Յէհիէլի
որդւոյն Բանեայի որդւոյն
Զաքարիայի որդւոյն Յաղիէլին վըրայ
Տէրոջը Հոգին եկաւ ժողովքին
15 մէջը. Ու անիկայ ըսաւ. Ո՛վ բոլոր
Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ,
ու դուն Յովսափատ թագաւոր,
մտի՛կ ըրէք, Տէրը ձեզի
այսպէս կ'ըսէ. Դուք մի՛ վախնաք,
ու այս մեծ բազմութեանը երեսէն
մի՛ զարհուրիք. քանզի պատերազմը
ձերը չէ, հապա Աստուծոյ է:
16 Վաղը անոնց վրայ իջէք. ահա անոնք
Սիսի զառ 'ի վերը պիտի ելլեն.
ու զանոնք հեղեղատին ծայրը
Յերուէլի անապատին առջեւը պիտի
17 գտնէք: Այս պատերազմին մէջ դուք
պիտի չպատերազմիք. դուք երեցէք
ու կայնեցէք, որ Տէրոջը ձեզի
ըրած փրկութիւնը տեսնէք, ո՛վ
Յուդա ու Երուսաղէմ, մի՛ վախնաք
ու մի՛ զարհուրիք. վաղը անոնց
դիմացը ելէք, ու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ: Ան ատենը
Յովսափատ երեսը գետինը ծռեց.
ու բոլոր Յուդան ու Երուսաղէմի
բնակիչները Տէրոջը առջեւը երեսի
վրայ ինկան, ու Տէրոջը երկրպագութիւն
19 ըրին: Եւ Կահաթեանց
որդիներէն ու Կորխեանց որդիներէն
եղող Ղեւտացիները Իսրայէլի
Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով
գովելու ելան:

Եւ առաւօտուն կանուխ ելան 20
ու Թեկուէի անապատը գացին.
ու անոնց ելած ատենը Յովսափատ
կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ո՛վ
Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ,
ինծի մտի՛կ ըրէք. Ձեր Տէր Աստուծոյն
հաւատացէք ու ապահով
պիտի ըլլաք. անոր մարգարէներուն
հաւատացէք ու յաջողութիւն պիտի
ունենաք: Եւ ժողովուրդին 21
հետ խորհուրդ ըրաւ, ու Տէրոջը
երգեցողներ որոշեց, որ զօրքին առջեւէն
ելլեն, ու Տէրոջը սուրբ փառքը
օրհնեն ու ըսեն, Գոհացէք
Տէրոջմէն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը
յաւիտեան է:

Ու երբոր անոնք ցնծութեան երգը 22
ու օրհնութիւնը սկսան, Յուդայի
վրայ եկող Ամմոնի ու Մովաբի
որդիներուն ու Սէիր լեռանը
բնակիչներուն դէմ Տէրը դարանակալներ
հանեց, և անոնք կոտրուեցան.
Քանզի Ամմոնի ու Մովաբի 23
որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն
վրայ ելան, որ զանոնք ջարդեն ու
բնաջինջ ընեն. ու երբոր Սէիրի
բնակիչները հատցուցին, մէկզմէկ
կոտրելու ելան: Եւ Յուդայեանք 24
անապատին մէջ եղող դիտանոցը
հասնելով, այն բազմութեանը նայեցան,
և ահա անոնց դիերը գետնի
վրայ փռուած էին, ու ազատուած
մը չկար: Ան ատենը Յովսափատ 25
ու անոր ժողովուրդը անոնց աւարը
ժողվելու գացին. ու դիերուն մէջը
շատ ապրանք ու պատուական ամաններ
գտան, ու իրենց համար
կողոպտեցին, մինչեւ որ ալ չէին
կրնար տանիլ. ու աւարը իրեք օր
ժողվեցին, վասն զի խիստ շատ էր:

Եւ չորրորդ օրը Օրհնութեան 26
հովիտը ժողվուեցան, քանզի հոն
Տէրը օրհնեցին. անոր համար ան
տեղւոյն անունը Օրհնութեան հովիտ
կոչեցին մինչեւ այս օրս: Եւ 27
բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի
մարդիկները ու անոնց առաջնորդը
Յովսափատ ուրախութեամբ
Երուսաղէմ դարձան. քանզի Տէրը
զանոնք իրենց թշնամիներէն ազատելով
ուրախացուցեր էր: Եւ առա- 28

սրինգներով, քնարներով ու փողերով
Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գացին:
29 Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութեանցը
վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ,
երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի
թշնամիացը հետ պատերազ-
30 մեցաւ: Եւ Յովսափատին թագաւորութիւնը
խաղաղ էր. ու անոր
Աստուածը զանիկայ ամէն կողմանէ
հանգստացուց:
31 Եւ Յովսափատ Յուդայի վրայ
թագաւորութիւն ըրաւ. երեսունեհինգ
տարեկան էր երբոր թագաւոր
եղաւ, ու քսանուհինգ տարի Երուսաղէմի
մէջ թագաւորեց. և
անոր մօրը անունը Ազուբա էր, ու
32 Սաղիի աղջիկն էր: Եւ անիկայ
իր հօրը Ասայի ճամբուն մէջ քալեց,
ու անկէ չխոտորեցաւ, Տէրոջը
33 առջեւը ուղղութիւն ընելով: Բայց
բարձր տեղուանքը չվերցան. ու
ժողովուրդը տակաւին սիրտերնին
չէին ուղղած իրենց հարցը Աստու-
34 ծոյն: Եւ Յովսափատին մնացորդ
պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝
ահա Իսրայէլի թագաւորներուն
գրքին մէջը յիշուած Անանիի
որդւոյն Յէուին պատմութեանը
մէջ գրուած է:
35 Եւ անկէ ետքը Յուդայի Յովսափատ
թագաւորը չարութիւն ընող
Իսրայէլի Ոքոզիա թագաւո-
36 րին հետ միաբանեցաւ, Ու անոր
հետ ընկերութիւն ըրաւ, որ Թարսիս
երթալու նաւեր շինեն. ու
Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր շինե-
37 ցին: Եւ Մարեսացի Դոդիայի
որդին Եղիազար Յովսափատին
վրայ մարգարէութիւն ըրաւ ու ըսաւ,
Որովհետեւ դուն Ոքոզիային
հետ ընկերացար, Տէրը քու գործդ
աւրեց: Ու նաւերը խորտակեցան
ու չկրցան Թարսիս երթալ:

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ Յովսափատ իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ.
և անոր տեղը անոր որդին
2 Յովրամ թագաւոր եղաւ: Ու
անոր եղբայրները՝ Յովսափատի որդիքը՝
Ազարիա, Յեքիէլ, Զաքարիա,
Ազարիու, Միքայէլ ու
Սափատիա էին. ասոնք ամէնը Իսրայէլի
թագաւորին Յովսափատին
որդիքն էին: Եւ անոնց հայրը 3
արծաթ ու ոսկի ու թանկագին բաներ՝
շատ պարգեւներ տուաւ անոնց,
նաեւ Յուդայի մէջ պարսպաւոր
քաղաքներ. բայց թագաւորութիւնը
Յովրամին տուաւ, քանզի
անդրանիկը ան էր: Ու երբոր 4
Յովրամ իր հօրը թագաւորութեանը
աթոռը նստաւ ու զօրացաւ,
իր բոլոր եղբայրները ու Իսրայէլի
իշխաններէն մէկ քանիները
սրով մեռցուց:

Յովրամ երեսունեւերկու տարեկան 5
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու
Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թագաւորութիւն
ըրաւ: Եւ անիկայ 6
Աքաաբին տանը ըրածին պէս Իսրայէլի
թագաւորներուն ճամբուն
մէջ քալեց, (քանզի Աքաաբին
աղջիկը անոր կինն էր.) ու Տէրոջը
առջեւը չարութիւն ըրաւ: Բայց 7
Տէրը Դաւիթին հետ ըրած ուխտին
համար, և անոր ու անոր որդւոցը
միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստմունքին
համար, Դաւիթին տունը
կորսնցընել չուզեց: 8

Անոր օրերը Եդովմայեցիք Յուդայի
ձեռքին տակէն ապստամբեցան,
ու իրենց վրայ թագաւոր մը
դրին: Եւ Յովրամ իր իշխաններովը 9
ու բոլոր կառքերովը գնաց, ու
գիշերով ելաւ, և իր շուրջ կողմը
առնող Եդովմայեցիները ու կառքերու
իշխանները զարկաւ: Բայց 10
Եդովմայեցիք Յուդայի ձեռքին
տակէն ապստամբեցան մինչեւ այս
օրս. ան ատենը Լեբնա ալ անոր
ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ,
քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր
Աստուածը թողուցեր էր: Անիկայ 11
Յուդայի լեռներուն վրայ բարձր
տեղեր ալ շինեց. ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն պոռնկութիւն ընել
տուաւ, և Յուդան գլխէ հանեց:

Ու Եղիա մարգարէէն անոր 12
թուղթ եկաւ, որ կ'ըսէր, Քու
հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը

այսպէս կ'ըսէ · Որովհետեւ քու հօրդ Յովսափատին ճամբաներովը, ու Յուդայի Ասա թագաւորին ճամբաներովը չքալեցիր, 13 հապա Իսրայէլի թագաւորներուն ճամբաներովը քալեցիր, և Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն՝ Աքաաբին տանը պոռնկութիւններուն պէս՝ պոռնկութիւն ընել տուիր, ու նաև քեզմէ աղէկ եղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ որդիները մեռցուցիր, 14 Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ, քու որդիներդ ու կիներդ, և քու բոլոր ստացուածքդ մեծ հարուածով պիտի զարնէ · 15 Ու դուն չարաչար պիտի հիւանդանաս փորի հիւանդութիւնով, մինչև որ փորոտիքդ դուրս պիտի թափի անհիւանդութեանը պատճառաւը, [illegible] օրէ օր [illegible] ։

16 Ու Տէրը Յովրամին դէմ գրգռեց Փղշտացիները, ու Եթէովպացւոց մօտերը բնակող Արաբացիները · 17 Ու անոնք Յուդայի վրայ ելան ու զանիկայ կոտորեցին · և թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը, ու անոր որդիները ու կիներն ալ քշեցին տարին · ու անոր որդիներէն մինակ անոր պզտիկ որդին Յովաքազ մնաց ։

18 Ու աս բոլոր բաներէն ետքը՝ Տէրը զանիկայ անանկ մէկ փորի հիւանդութեամբ մը զարկաւ, որ անբժշկելի էր ։ 19 Ու շատ մը օրեր ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր հիւանդութենէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ, ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ ։ Ու ժողովուրդը անոր վրայ խունկեր չծխեցին, ինչպէս որ անոր հայրերուն վրայ ծխեր էին ։ 20 Անիկայ թագաւոր եղած ատենը երեսուներկու տարեկան էր, և ութը տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ · և անիկայ մեռաւ առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն · ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին, բայց ոչ թէ թագաւորաց գերեզմաններուն մէջ ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ու Երուսաղէմի բնակիչները անոր տեղը անոր պզտիկ որդին Ոքոզիան թագաւոր ըրին · քանզի Արաբացւոց հետ բանակը եկող գունդերը բոլոր մեծերը մեռցուցեր էին · այսպէս Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ոքոզիա թագաւորեց ։ 2 Ոքոզիա քառասուներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ · և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր, ու Ամրիին աղջիկն էր ։ 3 Անիկայ ալ Աքաաբին տանը ճամբաներուն մէջ քալեց, քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ կու տար անոր ։ 4 Ու անիկայ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ Աքաաբին տանը պէս · վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը անոնք էին իր խորհրդականները իր կործանմանը համար ։ 5 Ու անիկայ անոնց խորհրդովը գնաց · ու Աքաաբեան Յովրամին՝ Իսրայէլի թագաւորին հետ՝ Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին վրայ Ռամովթ Գաղաադ պատերազմելու գնաց · ու Ասորիք Յովրամը զարկին ։ 6 Ու անիկայ դարձաւ որ Յեզրայէլի մէջ բժշկուի այն վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ, Ասորւոց Ազայէլ թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը · ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Ազարիա Յեզրայէլ իջաւ՝ Աքաաբի որդին Յովրամը տեսնելու, վասն զի անիկայ հիւանդ էր ։ 7 Ու Ոքոզիային կործանումը Աստուծմէ եղաւ, Յովրամին քովը երթալովը · վասն զի երբոր անիկայ հոն գնաց, Յովրամին հետ Նամեսեան Յէուն դիմաւորելու ելաւ, զոր որ Տէրը օծեր էր՝ Աքաաբին տունը բնաջինջ ընելու համար ։ 8 Ու երբոր Յէու Աքաաբին տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը 'ի գործ կը դնէր, Յուդայի իշխանները, և Ոքոզիային ծառայութիւն ընող Ոքոզիային եղբօրորդիները գտաւ, ու զանոնք մեռցուց · 9 Ու Ոքոզիան ալ փնտռեց, որ Սամարիայի մէջ պահուած էր · ու զանիկայ բռնեցին և Յէուին բերելով մեռցուցին, ու զանիկայ թաղեցին, քանզի ըսին, Անիկայ Տէրը բոլոր սրտով խնդրող Յովսափատին որդին է ։ Ու Ոքոզիային տունէն մէկը չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ ։

10 Իսկ Ոքոզիային մայրը Գոթողիա իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով՝ ելաւ, ու Յուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնաջինջ ըրաւ ։ 11 Բայց թագաւորին աղջիկը Յոսաբէէ Ոքոզիային որդին Յովասը առաւ, ու թագաւորին սպաննուած որդւոցը մէջէն գողցաւ զանիկայ, և անոր դայեակին հետ անկողիններու սենեակին մէջ դրաւ զանիկայ · ու այսպէս Յովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Յովիադա քահանային կնիկը Յոսաբէէ Ոքոզիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթողիային երեսէն պահեց · որ զանիկայ չմեռցուց ։ 12 Ու Յովաս անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ · ու երկրին վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Ու եօթներորդ տարին Յովիադա ուժովցաւ, դաշնադրութեամբ իր հետը առնելով հարիւրապետները, Յերովամի որդին Ազարիան, և Յօհանանի որդին Իսմայէլը, ու Ովբեդի որդին Ազարիան, և Ադայիայի որդին Մաասիան, ու Զեքրիի որդին Եղիսափատը ։ 2 Ու անոնք Յուդայի մէջ պտըտեցան · ու Յուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները ու Իսրայէլի տոհմերուն իշխանները ժողվեցին, ու Երուսաղէմ եկան ։ 3 Ու բոլոր ժողովքը Աստուծոյ տանը մէջ թագաւորին հետ դաշնակցութիւն ըրին, ու Յովիադա անոնց ըսաւ, Ահա թագաւորին որդին թագաւոր պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Դաւիթին որդւոցը համար ըսաւ ։ 4 Ձեր ընելու բանը աս է · ձեր երրորդ մասը թէ քահանաներէն և թէ Ղեւտացիներէն շաբաթօրը մտնողները՝ դռներուն պահպանութիւնը ընեն · 5 Ու մէկ երրորդ մասը՝ թագաւորին տանը, ու երրորդ մասը հիմանց դուռը ըլլան · բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը գաւիթներուն մէջը կենայ · 6 Իսկ Տէրոջը տանը քահանաներէն ու ծառայութիւն ընող Ղեւտացիներէն 'ի զատ ուրիշ մարդ չմտնէ · անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են · և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը պահպանութիւնը պահեն · 7 Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին, ու տանը մտնողը մեռցուի · և թագաւորին հետը ըլլաք անոր մտած ու ելած ատենը ։ 8 Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Յուդա Յովիադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին · և ամէն մէկը իր մարդիկները առաւ, թէ շաբաթ օրը մտնողները և թէ շաբաթ օրը ելլողները · քանզի Յովիադա քահանան զատակարգութիւնները չարձակեց ։ 9 Ու Յովիադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները, ասպարները ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, հարիւրապետներուն տուաւ · 10 Ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քով թագաւորին բոլորտիքը կայնեցուց ։ 11 Ու թագաւորին որդին հանեցին, ու անոր վրայ դրին թագը ու վկայութիւնը, ու զանիկայ թագաւոր ըրին · և Յովիադա ու անոր որդիքը զանիկայ օծեցին, ու ըսին, Կեցցէ արքայ ։

12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին ու թագաւորը կ'օրհնէին, Տէրոջը տանը ժողովուրդին եկաւ · 13 Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը մուտքը կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը հնչեցնէին, ու երգեցողները երգի նուագարաններով, և երամշտապետները օրհնութիւններ կ'երգէին · ան ատենը Գոթողիա իր

հանդերձները պատռեց ու ըսաւ, Դաւաճանութի՜ւն է, դաւաճանութի՜ւն։
14 Ու Յովիադա քահանան զօրքին վրայ եղող հարիւրապետները հանեց, ու անոնց ըսաւ, Զանիկա կարգերուն մէջէն հանեցէք, ու ասոր ետևէն գացողը սրով մեռցուցէք. Վասն զի քահանան ըսեր էր, Զանիկա Տէրոջ տանը
15 մէջ մի մեռցնէք։ Ու անոր վրայ ձեռքերնին երկնցուցին, ու երբոր անիկա թագաւորական տանը ձիերու դռնէն ներս մտաւ, զանիկա հոն մեռցուցին։
16 Ու Յովիադա իրեն ու բոլոր ժողովուրդին ու թագաւորին մէջ ուխտ դրաւ, որ
17 Տէրոջ ժողովուրդ ըլլան։ Ու [illegible]

[illegible]

21 [illegible] Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախացաւ, և քաղաքը հանդարտութեան մէջ էր. ու Գոթողիան սրով մեռցուցին։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Յովաս եօթը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քառասուն տարի թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Սաբիա էր, Բերսաբէէ տեղացի։
2 Ու Յովաս Յովիադա քահանային բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջ առջև ուղղութիւն ըրաւ։
3 Ու Յովիադա անոր երկու կին առաւ. ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
4 Ու ասկէ ետքը Յովաս ուզեց որ Տէրոջ տունը նորոգէ։
5 Ու քահանաները ու Ղևտացիները ժողվեց, և անոնց ըսաւ, [illegible]

[illegible]

12 ժողվեցին. Ու թագաւորը ու Յովիադա զանիկա Տէրոջ տանը ծառայութեան գործը ընողներուն կու տային, ու անոնք Տէրոջ տանը նորոգելու համար քարկոփ քարտաշներ ու հիւսներ կը բռնէին, ու Տէրոջ տանը ամրացնելու համար երկաթագործներուն ու պղնձագործներուն ալ խոս տային։
13 Ու բանւորները կ'աշխատէին, ու նորոգութեան գործը անոնց ձեռ- [illegible]

[illegible]

ներու, ու անոնց ըսաւ. Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինչո՞ւ համար Տէրոջ պատուիրանքներէն կը խոտորիք. դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք. քանզի դուք Տէրը թողուցիք, ան ալ ձեզ պիտի թողու։
21 Ու անոնք անոր դէմ դաւաճանեցին, ու զանիկա թագաւորին հրամանովը Տէրոջ տանը գաւիթին մէջ քարկոծելով քարկոծեցին։
22 Ու Յովաս թագաւորը անոր հօրը [illegible]

[illegible]

Գլ. ԻԵ.

1 Ամասիա քսանըհինգ տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ քսանըինը տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Յովադան էր, ու
2 Երուսաղէմացի էր։ Եւ Տէրոջը
աչքին ուղղութիւն ըրաւ, բայց ոչ
կատարեալ սրտով։
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը ա-
նոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր ծա-
ռաները մեռցուց, որոնք իր հայրը
4 թագաւորը սպաններ էին։ Բայց
անոնց որդիքը չմեռցուց, ինչպէս
որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ
գրուած է, որ Տէրը պատուիրեց՝
ըսելով. Տղայ յանցանքին համար
հայրերը չմեռցուին, ու հայրերուն
յանցանքին համար տղաքը չմեռ-
ցուին, հապա ամէն մարդ իր յան-
ցանքին համար պիտի մեռցուի։
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց,
ու անոնց ազգերուն վրայ հազարա-
պետներ ու հարիւրապետներ դրաւ
բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի մէջ,
և զանոնք քսան տարեկանէն վեր
համրեց, ու պատերազմի ելլող և
նիզակ ու վահան կրող երեք հարիւր
6 հազար ընտիր մէջ գտաւ։ Ու ա-
նիկայ հարիւր տաղանդ արծաթով
Իսրայէլէն հարիւր հազար զօրաւոր
7 կտրիճ վարձքով բռնեց։ Եւ Ա-
ստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր ու ը-
սաւ. Ով թագաւոր, Իսրայէլի զօր-
քը քեզի հետ չերթայ. քանզի Տէ-
րը Իսրայէլի հետ՝ այսինքն բոլոր Եփ-
8 րեմի որդւոցը հետ չէ։ Բայց թէ
որ դուն երթալ կ'ուզես՝ անանկ
ըրէ, ու պատերազմի համար ու-
ժովցիր, բայց Աստուած թշնամիին
առջեւ պիտի կործանէ քեզ. քանզի
օգնելու ու կործանելու զօրու-
9 թիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։ Եւ
Ամասիա Աստուծոյ մարդուն ըսաւ,
Հապա ինչպէս ընելու է այն հա-
րիւր տաղանդը՝ որ ես Իսրայէլի
զօրքին տուի. ու Աստուծոյ մար-
դը ըսաւ. Տէրը քեզի անկէ ա-
10 ւելին կրնայ տալ։ Եւ Ամասիա
Եփրեմէն իրեն եկող զօրքերը զա-
տեց, որ իրենց տեղը երթան. ու
անոնք Յուդայի վրայ խիստ սրդո-
ղեցան, ու սաստիկ բարկութեամբ
իրենց տեղը դարձան։

Եւ Ամասիա ուժովցաւ ու իր 11
զօրքը հանեց, ու Աղի ձորը գնաց.
և Սէիրի որդւոցմէ տասը հազարը
զարկաւ. Ու տասը հազարն ալ 12
Յուդայի որդիքը ողջ գերի առին,
և քարաժայռին գլուխը տարին, ու
զանոնք քարաժայռին գլխէն վար
ձգեցին, ու ամէնքն ալ կտոր կտոր
եղան։

Եւ այն զօրքերը՝ որոնք Ամասիա 13
ետ ղրկեց, որ իրեն հետ պատե-
րազմի չերթան, Յուդայի քաղաք-
ներուն վրայ յարձակեցան, Սամա-
րիայէն մինչեւ Բեթորոն, ու անոնց-
մէ երեք հազար հոգի մեռցուցին,
և շատ աւար առին։

Ու երբոր Ամասիա Եդովմայեցի- 14
ները զարկելէն դարձաւ, Սէիրի
որդւոցը աստուածները բերաւ. ու
զանոնք կանգնեց, որ իրեն աս-
տուածներ ըլլան. և անոնց առջեւ
երկրպագութիւն կ'ընէր ու անոնց
խունկ կը ծխէր։ Ու Տէրոջը բար- 15
կութիւնը Ամասիայի վրայ բոր-
բոքեցաւ, և անոր մէկ մարգարէ մը
ղրկեց՝ ըսելով. Դուն ինչու փնտռե-
ցիր այն ժողովուրդին աստուած-
ները՝ որոնք չկրցան իրենց ժողո-
վուրդը քու ձեռքէդ ազատել։ Ու 16
երբոր անոր հետ կը խօսէր, Թագա-
ւորը ըսաւ անոր. Միթէ քեզ
թագաւորի խորհրդակա՞ն դրին.
ետ կեցիր. ինչո՞ւ որ քեզ զար-
նեն։ Եւ մարգարէն ետ կեցաւ ու ը-
սաւ. Գիտեմ որ Աստուած
որոշեր է քեզ կորսնցընելու. ո-
րովհետեւ իմ խրատիս մտիկ չընելով՝
աս բանը ըրիր։

Եւ Յուդայի Ամասիա թագաւորը 17
խորհուրդ ըրաւ, ու Իսրայէլի թա-
գաւորին՝ Յէուի որդւոյն Յովաքազի
որդւոյն Յովասին մարդ ղրկեց՝ ըսե-
լով. Եկո՛ւր, երես երեսի տեսնուինք։
Եւ Իսրայէլի Յովաս թագաւորը 18
Յուդայի Ամասիա թագաւորին մարդ
ղրկեց ու ըսաւ. Լիբանանի փուշը
Լիբանանի եղեւնափայտին պատգամ

ղրկեց՝ ըսելով. Քու աղջիկդ իմ
տղուս կնիկ տուր. բայց Լիբանանի
մէջ եղող վայրի գազանը անցաւ,
19 ու փուշը կոխկռտեց։ Դուն՝ Ա-
հա Եդովմը զարկի՛ ըսիր, ու քու
սիրտդ քեզ բարձրացընելով հպար-
տացուց. հիմա քու տունդ նստէ.
քանզի ինչու համար չարութեան
խառնուիս, որ իյնաս դուն ու քեզի
20 հետ Յուդան ալ։ Բայց Ամասիա
մտիկ չըրաւ. քանզի ասիկայ Ա-
ստուծմէ եղաւ, որ զանոնք իրենց
թշնամիներուն ձեռքը մատնէ, Եդով-
մայեցւոց աստուածները փնտռել-
21 նուն համար։ Ուստի Իսրայէլի Յո-
վաս թագաւորը ելաւ, և ինքը ու
Յուդայի Ամասիա թագաւորը Յու-
դայի Բեթսամիւսին մէջ իրարու երե-
22 սի տեսնուեցան։ Եւ Յուդա Իս-
րայէլէն առջեւ յաղթուեցաւ, ու
23 ամէն մարդ իր վրանը փախաւ։ Եւ
Իսրայէլի Յովաս թագաւորը Յո-
վաքազի որդւոյն Յովասին որդին
Ամասիան՝ Յուդայի թագաւորը
Բեթսամիւսի մէջ բռնեց, ու զա-
նիկայ Երուսաղէմ տարաւ. ու Եփ-
րեմի դռնէն մինչեւ Անկեան դուռը
Երուսաղէմի պարիսպին չորս հարիւր
24 կանգունը փլցուց։ Եւ բոլոր ոս-
կին ու արծաթը, և Աստուծոյ տա-
նը մէջ գտնուած՝ Աբեդեդոմին քովի
բոլոր ամանները, ու թագաւո-
րին տանը գանձերը և պատանդներ
ալ առաւ, ու Սամարիա դար-
ձաւ։
25 Եւ Յուդայի թագաւորը Յո-
վասի որդին Ամասիա՝ Իսրայէլի
թագաւորին Յովաքազի որդւոյն
Յովասին մեռնելէն ետքը՝ տասնը-
26 հինգ տարի ապրեցաւ։ Ու Ամա-
սիայի մնացորդ պատմութիւնը՝ ա-
ռաջինը ու վերջինը՝ ահա Յուդայի
ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին
27 մէջ գրուած է։ Եւ Ամասիա երբոր
Տէրոջը հետեւելէն խոտորեցաւ, անոր
դէմ Երուսաղէմի մէջ դաւաճանու-
թիւն ըրին. ու անիկայ Լաքիս փա-
խաւ. բայց անոր ետեւէն Լաքիս
մարդ ղրկեցին, և զանիկայ հոն
28 մեռցուցին։ Ու ձիերով վերցու-
ցին, ու զանիկայ իր հայրերուն հետ
Յուդայի քաղաքին մէջ թաղե-
ցին։

Գլ. Ի.Զ.

Եւ բոլոր Յուդայի ժողովուրդը 1
Ոզիան առին, որ տասնուվեց
տարեկան էր, ու զանիկայ իր հօրը
Ամասիայի տեղը թագաւոր դրին։
Անիկայ Եղաթը շինեց, ու թագա- 2
ւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն
ետքը՝ զանիկայ Յուդային ետ դար-
ձուց։ Ոզիա տասնըվեց տարեկան 3
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ յիսունըերկու տա-
րի թագաւորութիւն ըրաւ. և ա-
նոր մօրը անունը Յեքելիա էր, ու
Երուսաղէմացի էր։ Եւ անիկայ 4
Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ,
իր հօրը Ամասիայի բոլոր ըրածին
պէս։ Ու Աստուծոյ տեսիլքներուն 5
հմուտ եղող Զաքարիային օրերը
զԱստուած կը խնդրէր. և Տէրը
խնդրած օրերը Աստուած անոր յա-
ջողութիւն կու տար։ Ու ելաւ 6
Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ.
և Գէթի պարիսպը, Յաբնէի պա-
րիսպը ու Ազովտոսի պարիսպը
փլցուց. և Ազովտոսի գաւառին
մէջ ու Փղշտացւոց ալ երկիրնե-
րուն մէջ քաղաքներ շինեց։ Եւ 7
Աստուած անոր օգնութիւն ըրաւ
Փղշտացւոց դէմ ու Գուրբաաղ բնա-
կող Արաբացւոց դէմ ու
Մաոնացւոց դէմ։ Եւ Ամմոնա- 8
ցիք Ոզիային ընծաներ կու տային.
ու անոր անունը մինչեւ Եգիպտոսի
մուտքը տարածուեցաւ, քանզի ա-
նիկայ խիստ ուժովցաւ։ Եւ Ոզիա 9
Երուսաղէմի մէջ Անկեան դրանը
վրայ ու Ձորին դրանը վրայ և
պարսպին դարձուածքին վրայ աշտա-
րակներ շինեց, ու զանոնք ամրա-
ցուց։ Եւ անապատին մէջ աշտա- 10
րակներ շինեց, ու շատ ջրհորներ
փորեց. քանզի անիկայ դաշտի մէջ
ու հովիտի մէջ շատ անասուններ,
ու լեռնակողմը նաև Կարմեղոս լե-
ռը երկրագործներ ու այգեգործներ
ունէր. քանզի երկրագործութիւնը
կը սիրէր։ Եւ Ոզիա Յէհիէլ դպրա- 11
պետին ու Մաասիա ոստիկանին

Մաասիայի համրուած թուոյն համեմատ,
թագաւորին իշխաններէն Անանիայի
ձեռքին տակ գունդով
պատերազմի ելլող զօրքեր ունէր։
12 Բոլոր զօրաւոր կտրիճներուն տոհմապետներուն
թիւը երկու հազար
13 վեց հարիւր էր։ Եւ անոնց ձեռքին
տակ երեք հարիւր եօթը հազար
հինգ հարիւր պատերազմող
մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը
պատերազմէին, ու թշնամիին դէմ
թագաւորին օգնութիւն կ՚ընէին։
14 Եւ Ոզիա անոնց բոլոր զօրքին համար՝
վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտներ,
զրահներ, աղեղներ, ու քարերու
համար պարսեր պատրաստեց։
15 Ու անիկայ Երուսաղէմի
մէջ արուեստաւորներուն ճարտարութեամբը
մեքենաներ շինեց, որ
նետեր ու մեծ քարեր նետելու համար
աշտարակներուն վրայ և անկիւններուն
վրայ կենան. ու անոր
անունը հեռու տեղուանք տարածուեցաւ.
վասն զի անիկայ զարմանալի
օգնութիւններ գտաւ մինչև
16 որ ուժովցաւ։ Բայց երբոր ուժովցաւ,
անոր սիրտը հպարտանալով
կորուստին ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն
դէմ յանցանք գործեց. ու
Տէրոջը տաճարը մտաւ, որ խունկի
17 սեղանին վրայ խունկ ծխէ։ Եւ
անոր ետևէն Ազարիա քահանան
մտաւ, ու անոր հետ Տէրոջը ութսուն
քահանաները՝ որոնք զօրաւոր
18 մարդիկ էին։ Եւ անոնք Ոզիա թագաւորին
դէմ կեցան, ու անոր ըսին.
Ով Ոզիա, քեզի չիյնար որ
Տէրոջը խունկ ծխես, հապա Ահարոնեան
քահանաներուն՝ որոնք խունկ
ծխելու համար սրբուած են. սրբարանէն
դուրս ելիր, քանզի յանցանք
գործեցիր. ու աս բանին համար
Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի
19 չառնես։ Եւ Ոզիա բարկացաւ.
ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու համար
բուրվառ կար. ու երբոր քահանաներուն
բարկացաւ, քահանաներուն
առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ
խունկի սեղանին քովը՝ անոր ճակատին
վրայ բորոտութիւն ելաւ։
20 Եւ Ազարիա քահանայապետը ու

բոլոր քահանաները անոր նայեցան,
և ահա անոր ճակատին վրայ բորոտութիւն
կար. ու զանիկայ շուտով
անկէ հանեցին. ու անիկայ ալ ելլելու
արտորաց, քանզի Տէրը զանիկայ
զարկեր էր։ Եւ Ոզիա թագաւորը 21
մինչև իր մահուան օրը բորոտած
էր, ու զատ տան մը մէջ
բորոտած կը նստէր, վասն զի Տէրոջը
տունէն արգիլուեցաւ. ու անոր
որդին Յովաթամ՝ թագաւորին
տանը վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողովուրդը
կը դատէր։
Եւ Ոզիային մնացորդ պատմութիւնը՝ 22
առաջինը ու վերջինը՝ Ամովսի
որդին Եսայի մարգարէն գրեց։
Եւ Ոզիա իր հայրերուն հետ 23
քնացաւ. ու զանիկայ իր հայրերուն
հետ թագաւորաց գերեզմաններուն
դաշտին մէջ թաղեցին. վասն զի
ըսին. Անիկայ բորոտ է։ Եւ անոր
որդին Յովաթամ անոր տեղը
թագաւորեց։

ԳԼ. ԻԷ.

Յովաթամ քսանըհինգ տարեկան 1
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու
Երուսաղէմի մէջ տասնըվեց տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Յերուսա էր, ու
Սադովկին աղջիկն էր։ Եւ իր 2
հօրը Ոզիային բոլոր ըրածին պէս
Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ,
բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ. ու ժողովուրդը
տակաւին ապականած էր։
Անիկայ Տէրոջը տանը ամենէն բարձր 3
դուռը շինեց, ու Ոփաղի պարսպին
վրայ շատ բաներ շինեց։
Եւ Յուդայի լեռնակողմը քաղաքներ, 4
ու անտառներու մէջ բերդեր
ու աշտարակներ շինեց։ Եւ անիկայ 5
Ամմոնի որդւոցը թագաւորին
հետ պատերազմ ըրաւ, ու զանոնք
յաղթեց. և նոյն տարին Ամմոնի
որդիները հարիւր տաղանդ արծաթ,
ու տասը հազար քոռ ցորեն, և
տասը հազար քոռ գարի տուին անոր.
այսպէս երկրորդ ու երրորդ
տարին ալ Ամմոնի որդիները բերին
անոր։ Եւ Յովաթամ զօրացաւ, 6

վասն զի իր ճամբաները իր Տէր Աստուծոյն
առջևը շտկեց։
7 Ու Յովաթամին մնացորդ պատմութիւնը
ու անոր բոլոր պատերազմները
ու ճամբաները՝ ահա
Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորաց
8 գրքին մէջ գրուած է։ Անիկայ
թագաւոր եղած ատենը քսանըհինգ
տարեկան էր, ու տասնըվեց
տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն
9 ըրաւ։ Եւ Յովաթամ
իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու
զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ
թաղեցին. և անոր որդին Աքազ
անոր տեղը թագաւորեց։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Աքազ քսան տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ տասնըվեց տարի թագաւորութիւն
ըրաւ. և իր հօրը
Դաւիթին պէս Տէրոջը առջևը
2 ուղղութիւն չըրաւ։ Հապա Իսրայէլի
թագաւորաց ճամբաներուն
մէջ քալեց, ու Բահաղիմին ձուլածոյ
3 կուռքեր շինեց։ Եւ անիկայ
Ենովմի որդւոյն ձորին մէջ
խունկ կը ծխէր, ու իր որդիները
կրակով այրեց, այն ազգերուն գարշելի
ատելութիւններուն համեմատ,
որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
4 վռնտեց։ Եւ բարձր տեղուանքը
ու բլուրներու վրայ և
ամէն կանանչ ծառերու տակ զոհ կը
մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր։
5 Եւ անոր Տէր Աստուածը զանիկայ
Ասորւոց թագաւորին ձեռքը
մատնեց. ու զանիկայ զարկին, և
անկէ խիստ շատ գերիներ առին
ու Դամասկոս տարին. նաև Իսրայէլի
թագաւորին ձեռքը մատնուեցաւ,
որ զանիկայ մեծ հա-
6 րուածով զարկաւ։ Եւ Ռոմելիայի
որդին Փակէէ մէկ օրուան մէջ
Յուդայէն հարիւր քսան հազար
հոգի մեռցուց, որոնք ամէնն ալ
զօրաւոր կտրիճներ էին. քանզի իրենց
հայրերուն Տէր Աստուածը
7 թողուցեր էին։ Ու Եփրեմէն
Զիքրի անունով զօրաւոր մարդ մը
թագաւորին որդին Մաասիան, և

պալատին հազարապետը Եզրիկամը
ու թագաւորին փոխանորդը
Եղկանան մեռցուց։ Եւ Իսրայէլի 8
որդիները իրենց եղբայրներէն՝ կիններ
ու տղաներ ու աղջիկներ՝
երկու հարիւր հազար գերի առին.
և անոնցմէ շատ աւարներ առին ու
աւարը Սամարիա տարին։
Եւ հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն 9
կար Ոդեդ անունով, որ Սամարիա
եկող զօրքին դիմացը ելաւ,
ու անոնց ըսաւ. Ահա ձեր հայրերուն
Տէր Աստուածը Յուդայի վրայ
բարկանալուն համար զանոնք ձեր
ձեռքը մատնեց. ու մեռցուցիք զանոնք
այնպիսի բարկութեամբ որ
մինչև երկինքը հասաւ։ Եւ հիմա 10
կը մտածէք որ Յուդայի ու Երուսաղէմի
որդիները ձեզի ծառաներ ու
աղախիններ ընէք. չէ՞ որ ձեր Տէր
Աստուծոյն առջևը միայն դուք յանցաւոր
կ՚ըլլաք։ Ու հիմա ինծի 11
մտիկ ըրէք, ու ետ դարձուցէք այն
գերիները որոնք ձեր եղբայրներէն
առիք. քանզի Տէրոջը սաստիկ
բարկութիւնը ձեր վրայ է։ Ու 12
Եփրեմի որդւոցը իշխաններէն Յովհանանի
որդին Ազարիա, Մեսողամոթի
որդին Բարաքիա, Եզեկիայի
որդին Եզեկիա ու Ադղայի
որդին Ամասա պատերազմէն
եկողներուն դէմ կեցան, Եւ անոնց 13
ըսին. Գերիները հոս մի բերէք.
քանզի մենք Տէրոջը առջևը յանցաւոր
ըլլալով՝ դուք կ՚ուզէք աւելցնել
մեր մեղքերուն ու մեր յանցանքներուն
վրայ աւելցնել. Վասն որ
մեր յանցանքը շատ է, ու Իսրայէլի
վրայ սաստիկ բարկութիւն կայ։
Ան ատենը պատերազմիկները 14
իշխաններուն ու բոլոր ժողովքին
առջևը թողուցին գերիները ու աւարը։
Եւ իրենց անուններովը 15
յիշուած մարդիկները ելան, ու
գերիները առին, ու բոլոր մերկ
եղողները աւարէն հագցուցին. անոնց
հանդերձներ ու կօշիկներ հագցուցին,
զանոնք կերցուցին խմցուցին
ու եղով օծեցին, և բոլոր տկարները
էշերու վրայ հեծցնելով՝
Արմաւենեաց քաղաքը՝ Երիքով

[illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

ԳԼ. ԻԶ.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

[illegible]

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

ԳԼ. ԼԲ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

ԳԼ. Խ.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 ժամանակագրութեանը մէջ գրուած
են։ Ու Մանասէ իր հայրերուն հետ
քնացաւ. ու զանիկա իր տանը մէջ
թաղեցին, և անոր տեղը անոր որդին
Ամոն թագաւոր եղաւ։
21 Ամոն քսանըերկու տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ երկու տարի թագաւորութիւն
22 ըրաւ։ Ու Տէրոջը առջևը
չարութիւն ըրաւ իր հօրը Մանասէին
ըրածին պէս. և իր հօրը
Մանասէին շինած բոլոր կուռքերուն
Ամոն զոհ մատոյց, ու անոնց ծառայութիւն
23 ըրաւ։ Բայց Տէրոջը
առջևը չխոնարհեցաւ, ինչպէս որ
իր հայրը Մանասէ խոնարհեր էր.
մանաւանդ աս Ամոնը աւելի յանցանք
24 գործեց։ Ու իր ծառաները
դաւաճանութիւն ըրին իրեն դէմ,
ու զանիկա իր տանը մէջ մեռցուցին։
25 Ու երկրին ժողովուրդը Ամոն
թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն
ընողներուն ամէնը մեռցուցին.
ու երկրին ժողովուրդը անոր
որդին Յովսիան անոր տեղը թագաւոր
ըրին։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ երեսունըմէկ տարի թագաւորեց։
2 Ու անիկա Տէրոջը առջևը
ուղղութիւն ըրաւ, ու իր հօրը Դաւիթին
ճամբաներուն մէջը քալեց,
ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։
3 Ու իր թագաւորութեանը ութերորդ
տարին երբոր դեռ
պատանի էր, իր հօրը Դաւիթին
Աստուծոյն խնդրել սկսաւ. ու երկոտասաներորդ
տարին Յուդան ու
Երուսաղէմը բարձր տեղերէն, Աստարովթի
կուռքերէն, և քանդակած
ու ձուլածոյ կուռքերէն մաքրել
4 սկսաւ։ Ու Բահաղիմի սեղանները
անոր առջևը կործանեցին. ու
անոնց վրայի արևգալեան կուռքերը
կոտրեց, և Աստարովթի կուռքերը
ու քանդակած ու ձուլածոյ
կուռքերը մանրեց ու փշրեց, ու
անոնց զոհ մատուցանողներուն գերեզմաններուն
վրայ ցանեց։ Ու 5
քուրմերուն ոսկորները անոնց սեղաններուն
վրայ այրեց, ու Յուդան
ու Երուսաղէմը մաքրեց։ Ու Մանասէի 6
ու Եփրեմի ու Շմաւոնի
քաղաքներուն մէջը մինչև Նեփթաղիմ,
և անոնց բոլորտիքը եղած
աւերակ տեղերը նոյնպէս ըրաւ։
Ու սեղանները և Աստարովթի 7
կուռքերը կործանեց. ու քանդակած
կուռքերը մանրեց ու փշրեց, և
Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ եղած
բոլոր արևգալեան կուռքերը կոտրտեց,
ու Երուսաղէմ դարձաւ։
Ու իր թագաւորութեանը տասնութերորդ 8
տարին երբոր երկիրը
ու իր տունը մաքրեց, Եսելիայի
որդին Սափանը ու քաղաքին
իշխանը Մաասիան ու Յովաքազի
որդին Յովաքը՝ յիշատակագիրը
խրկեց, որ իր Տէր Աստուծոյն տունը
նորոգեն։ Ու անոնք Քեղկիա 9
քահանայապետին եկան, ու Աստուծոյ
տանը բերուած ստակը տուին,
որն որ Ղևտացիները՝ դրան
պահապանները Մանասէի ու Եփրեմի
ձեռքէն և Իսրայէլի բոլոր
մնացորդէն ու բոլոր Յուդայէն
ու Բենիամինէն ու Երուսաղէմի
բնակիչներէն ժողվեր էին։ Ու Տէ- 10
րոջը տանը գործին վրայ դրուած
վերակացուներուն ձեռքը տուին. անոնք
ալ Տէրոջը տանը մէջ գործող
բանւորներուն տուին զանիկա,
տանը նորոգելու ու շինելու համար,
Այսինքն հիւսներուն ու շինողներուն 11
տուին որ Յուդայի թագաւորներուն
աւրած տուները շինելու համար
տաշուած քարեր, ու գերաններու
համար փայտեր ծախու առնեն։
Ու այն մարդիկները գործը հաւատարմութեամբ 12
կը բանէին. ու գործին
առաջ տանելու համար անոնց վրայ
կեցողները՝ Մերարիի որդիներէն՝
Ղևտացի Յեթ ու Աբդիա, և
Կահաթեանց որդիներէն Զաքարիա
ու Մեսուղամ էին. նաև Ղևտացիները՝
երգոց նուագարաններուն
աղէկ տեղեակ եղողներուն ամէնը։
Նաև բեռնակիրներուն ու 13
ամէն տեսակ գործը բանողներուն

վերակացուներն էին. և դպիրները,
ատենակալները ու դռնապանները
Ղևտացիներէն էին։
14 Ու երբոր Տէրոջը տանը բերուած
ստակը կը հանէին, Քեղկիա քահանան
Մովսէսին ձեռքովը տրուած
15 Տէրոջը օրինաց գիրքը գտաւ։ Ու
Քեղկիա պատասխան տուաւ ու
Սափան դպիրին ըսաւ, Տէրոջը տանը
մէջ օրինաց գիրք մը գտայ։ ու
Քեղկիա այն գիրքը Սափանին տըւաւ։
16 Ու Սափան գիրքը թագաւորին
տարաւ, ու թագաւորին
պատասխան բերաւ ըսելով, Քու
ծառաներդ իրենց յանձնուած բոլոր
17 գործը կը կատարեն։ Ու Տէրոջը
տանը մէջ գտնուած ստակը հանեցին,
ու զանիկա վերակացուներուն
ձեռքը ու գործը բանողներուն
18 ձեռքը տուին։ Ու Սափան դպիրը
թագաւորին պատմեց ու
ըսաւ. Քեղկիա քահանան ինծի
մէկ գիրք մը տուաւ. ու
Սափան անոր մէջէն թագաւորին
19 առջևը կարդաց։ Ու թագաւորը
օրինաց խօսքերը լսածին պէս իր
20 հանդերձները պատռեց։ Ու թագաւորը՝
Քեղկիային, ու Սափանի
որդւոյն Աքիկամին, ու Միքիայի
որդւոյն Աբդոնին, և Սափան դպիրին,
ու թագաւորին ծառային՝ Ասայիային
պատուիրեց ու ըսաւ.
21 Գացէք ինծի համար, և Իսրայէլի
ու Յուդայի մնացորդներուն համար
աս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով
Տէրոջը հարցուցէք. վասն զի
մեր հայրերը Տէրոջը խօսքը չպահելնուն
համար, և աս գրքին մէջը
բոլոր գրուածները չկատարելնուն
համար մեր վրայ թափուած Տէրո-
22 ջը բարկութիւնը մեծ է։ Ու Քեղկիա
ու թագաւորին մարդիկները
Ասրայի որդւոյն Թեկուայի որդւոյն
Սեղղում հանդերձապետին կնկանը՝
Ողդա մարգարէին գացին. և անիկայ
Երուսաղէմ Միշնայի մէջ կը բընակէր.
ու անոր հետ այնպէս խօսեցան։
23 Ու անիկայ անոնց ըսաւ. Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեզ ինծի խրկող մարդուն
ըսէք, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա 24
ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն
վրայ չարիք պիտի բերեմ.
այսինքն այն բոլոր անէծքները՝ որ
Յուդայի թագաւորին առջևը կարդացուած
գրքին մէջ գրուած է.
Որովհետև զիս թողուցին և ուրիշ 25
աստուածներու խունկ ծխեցին, որ
իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը
զիս բարկացընեն. ուստի աս տեղիս
վրայ իմ բարկութիւնս պիտի թափի
ու պիտի չմարի։ Բայց Տէ- 26
րոջը հարցընելու համար ձեզ խըրկող
Յուդայի թագաւորին ասանկ
ըսէք. Իսրայէլի Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ լսած խօսքերուդ
համար. Որովհետև քու սիրտդ 27
կակղցաւ, ու Աստուծոյ առջևը
խոնարհեցար, երբոր աս տեղիս
վրայ ու անոր բնակչացը վրայ անոր
ըրած խօսքերը լսեցիր, և իմ առջևս
խոնարհեցար, ու հանդերձներդ
պատռեցիր ու իմ առջևս լացիր,
ես ալ լսեցի՝ կ'ըսէ Տէրը։ Ահա 28
ես քեզ քու հայրերուդ պիտի
խառնեմ, ու խաղաղութեամբ քու
գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս.
և աս տեղիս վրայ ու անոր
բնակչացը վրայ իմ բերելու բոլոր
չարիքներս քու աչքերդ պիտի չըտեսնեն։
Ու անոնք թագաւորին
պատասխան բերին։
Ու թագաւորը մարդ խրկեց, ու 29
Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր
ծերերը ժողվեց։ Ու թագաւորը 30
ու Յուդային բոլոր մարդիկները,
ու Երուսաղէմին բնակիչները, և
քահանաները, ու Ղևտացիները,
ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև
պզտիկը Տէրոջը տանը ելան. և
Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի
գրքին բոլոր խօսքերը անոնց առջևը
կարդաց։ Ու թագաւորը իր տեղը 31
ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու Տէրոջը
առջևը ուխտ ըրաւ, որ այն գրքին
մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու
համար՝ Տէրոջը ետևէն երթայ,
և անոր պատուիրանքները
ու վկայութիւնները ու կանոնները
բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով պահէ։
Ու Երուսաղէմի և Բենիա- 32

մինի մէջ բոլոր գտնուողները կայ-
նեցուց . ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ները Աստուծոյ իրենց հայրը Աս-
33 տուծոյն ուխտին պէս ըրին ։ Եւ
Յովսիա Իսրայէլի որդւոցը ամէն
երկիրներէն բոլոր գարշութիւնները
վերցուց , ու բոլոր Իսրայէլի մէջ
գտնուողներուն իրենց Տէր Աստու-
ծոյն ծառայութիւն ընել տուաւ .
անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ ի-
րենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չը-
խոտորեցան ։

ԳԼ. ԼԵ

1 Եւ Յովսիա Երուսաղէմի մէջ Տէ-
րոջը զատիկ ըրաւ . ու զատի-
կը առաջին ամսուն չորեքտասնե-
2 րորդ օրը մորթեցին ։ Եւ քահա-
նաները իրենց պաշտօնութեանը
վրայ կայնեցուց , ու զանոնք Տէրո-
ջը տանը ծառայութեանը զօրա-
3 քաջալերեց ։ Եւ բոլոր Իսրայէլին
սորվեցնող — Տէրոջը նուիրուած
Ղեւտացիներուն ըսաւ . Սուրբ տա-
պանակը Իսրայէլի թագաւորին
Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին շինած
տանը դրէք . ձեր ուսերուն վրայ
բեռ չըլլայ . — հիմա ձեր Տէր Աս-
տուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իս-
4 րայէլին ծառայութիւն ըրէք . Եւ
ձեր ազգատոհմներովը ու ձեր դասե-
րովը՝ Իսրայէլի թագաւորին Դաւի-
թին գրածին պէս ու անոր որդւոյն
Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստ
5 եղէք ։ Եւ ձեր եղբայրներուն՝ ժո-
ղովուրդին որդւոցը տոհմերուն որոշ-
մունքներուն համեմատ ու Ղեւ-
տացւոց ազգատոհմներուն բաժան-
մունքներուն համեմատ՝ սրբարանին
6 մէջ կայնեցէք . Եւ զատիկը մոր-
թեցէք ու սրբուեցէք , ու զանի-
կա ձեր եղբայրներուն համար պատ-
րաստեցէք , որ անոնք Տէրոջը Մով-
սէսին ձեռքովը խօսած խօսքին պէս
7 ընեն ։ Եւ Յովսիա բոլոր հոն
գտնուող ժողովուրդին որդւոցը՝
հօտերէն երեսուն հազար գառն ու
ուլ [illegible] պարգեւեց , ամէնն ալ
զատիկի համար . նաեւ երեք հազար
արջառ . ասոնք թագաւորին ստա-
8 ցուածքէն էին ։ Իր իշխաններն ալ
ժողովուրդին , քահանաներուն ու
Ղեւտացիներուն յօժարութեամբ
պարգեւ տուին . Աստուծոյ տանը
իշխանները՝ Քեղկիա , Զաքարիա
ու Յեքիէլ՝ զատկի համար երկու
հազար վեց հարիւր գառն ու ե-
րեք հարիւր արջառ քահանաներուն
տուին ։ Եւ Քոնենիա ու անոր 9
եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթա-
նայէլ , ու Ղեւտացւոց իշխանները՝
Ասաբիա , Յեիէլ և Յովզաբադ՝
զատկի համար Ղեւտացիներուն հինգ
հազար գառն ու հինգ հարիւր ար-
ջառ պարգեւեցին ։

Եւ պաշտօնը պատրաստուեցաւ . 10
ու թագաւորին հրամայածին պէս՝
քահանաները իրենց կարգին համե-
մատ ու Ղեւտացիները իրենց դա-
սերուն համեմատ կայնեցան . Եւ 11
զատիկը կը մորթէին , ու քահա-
նաները անոնց ձեռքէն արիւնը առ-
նելով կը սրսկէին . իսկ Ղեւտացի-
ները մորթը կը հանէին , Եւ ող- 12
ջակէզ ըլլալու համար կը զատէին ,
ու զանոնք ժողովուրդին որդւոցը
ազգատոհմներուն համեմատ կը
բաժնէին , որ Տէրոջը մատուցանեն՝
Մովսէսին գրքին մէջ գրուածին
պէս . արջառներուն ալ անանկ ը-
րին ։ Եւ զատիկը ըստ սովորու- 13
թեան կրակով խորովեցին . բայց
նուիրուած բաները կաթսաներով ,
ամաններով ու տապակներով եփեցին ,
ու շուտով բաժնեցին՝ բոլոր
ժողովուրդին որդւոցը ։ Եւ իրենց 14
ու քահանայից համար ետքը պատ-
րաստեցին . քանզի Ահարոնի որդի-
քը՝ քահանաները մինչեւ գիշերը ող-
ջակէզները ու ճարպերը մատուցա-
նելու զբաղած էին . ասոր Ղեւ-
տացիները իրենց համար և Ահարոնի
որդւոցը քահանաներուն համար
պատրաստեցին ։ Իսկ Ասափի որ- 15
դիքը՝ երգեցողները Դաւիթին ու
Ասափին ու Եմանին և թագա-
ւորին տեսանող Իդիթունին
պատուիրածին համեմատ իրենց տե-
ղը՝ ու դռնապանները ամէն մէկ դու-
ռը կայնած էին . պէտք չէր որ ի-
րենց պաշտօնէն զատուին , վասն զի
անոնց համար անոնց եղբայրները

Ղեւտացիները կը պատրաստէին ։
16 Եւ Յովսիա թագաւորին հրամայա-
ծին պէս այն օրը Տէրոջը ամէն պաշ-
տօնը կարգի դրուեցաւ , զատիկը ը-
նելու ու ողջակէզները Տէրոջը սեղա-
17 նին վրայ մատուցանելու համար ։ Եւ
այն ատենը՝ հոն գտնուող Իսրայէլի
որդիքը զատիկը ու բաղարջակերաց
18 տօնը եօթը օր ըրին ։ Եւ Սամուէլ
մարգարէին օրերէն 'ի վեր Իսրայէ-
լի մէջ ասոր պէս զատիկ մը չեղաւ .
ու Յովսիային , ու քահանաներուն ,
ու Ղեւտացիներուն , և բոլոր հոն
գտնուող Յուդային , ու Իսրայէ-
լին , ու Երուսաղէմի բնակչացը
ըրած զատկին պէս Իսրայէլի բոլոր
19 թագաւորները ըրած չէին ։ Այս
զատիկը Յովսիայի թագաւորու-
թեանը տասնուութերորդ տարին
եղաւ ։

20 Այս ամէն բաներէն ետքը՝ ու Յով-
սիային՝ տաճարին կարգադրութիւնը
հաստատելէն ետքը , Եգիպտոսի
Նեքաւով թագաւորը Եփրատին
քովը Քարքամիս տեղւոյն դէմ պա-
տերազմելու ելաւ . ու Յովսիա զա-
21 նիկայ դիմաւորելու գնաց ։ Իսկ
անիկայ դեսպաններ խրկեց անոր ու
ըսաւ . Ով Յուդայի թագաւոր ,
դուն ինծի հետ ի՞նչ գործ ունիս .
ես այսօր քեզի դէմ չեկած չեմ , հա-
պա ինծի հետ պատերազմ ընող
տանը դէմ . ու Աստուած ինծի
հրամայեց որ շուտով ընեմ . իմ
հետս եղող Աստուծմէն ետ կեցիր ,
22 որ քեզ չկործանէ ։ Բայց Յով-
սիա իր երեսը անկէ չդարձուց , հա-
պա անոր հետ պատերազմելու հա-
մար իր հագուստը փոխեց , ու մտիկ
չըրաւ Նեքաւոյին խօսքը որ Աս-
տուծոյ բերնէն էր , ու Մակեդ-
դովի հովիտը պատերազմելու գը-
23 նաց ։ Եւ աղեղնաւորները Յովսիա
թագաւորը նետով զարկին , ու
թագաւորը իր ծառաներուն ըսաւ ,
Զիս վերցուցէք ասկէ , վասն զի
24 սաստիկ վիրաւորուեցայ ։ Եւ իր
ծառաները զանիկայ կառքէն հանե-
ցին , ու իր երկրորդ կառքը հեծ-
ցընելով՝ Երուսաղէմ տարին . և
անիկայ մեռաւ ու իր հայրը գե-
րեզմաններուն մէջը թաղուեցաւ .
և բոլոր Յուդա ու Երուսաղէմ
Յովսիային վրայ սուգ ըրին ։ Ու 25
Երեմիա Յովսիային վրայ ողբ ը-
սաւ . ու բոլոր երգեցողները արք
և կանայք մինչեւ այս օրս իրենց ող-
բերուն մէջ Յովսիան կը յիշեն ,
ու զանոնք [illegible] սովորութիւնը
Իսրայէլի մէջ մնացուցին . և ահա
ողբերուն մէջը գրուած են ։

Ու Յովսիային մնացորդ պատ- 26
մութիւնը , ու անոր՝ Տէրոջը օրէն-
քին մէջ գրուածին համեմատ՝ ըրած
բարեգործութիւնը , Եւ անոր ա- 27
ռաջին ու վերջին պատմութիւնը՝
ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թա-
գաւորներուն գրքին մէջ գրուած
է ։

ԳԼ. ԼԶ.

Ու երկրին ժողովուրդը Յովսիային 1
որդին Յովաքազը առին , և
զանիկայ իր հօրը տեղը Երուսա-
ղէմի մէջ թագաւոր դրին ։ Յո- 2
վաքազ քսանուերեք տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ , ու Երուսա-
ղէմի մէջ երեք ամիս թագաւո-
րութիւն ըրաւ ։ Ու Եգիպտոսի 3
թագաւորը զանիկայ Երուսաղէմի
մէջ աթոռէն վար առաւ , ու երկրին
վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ ու
մէկ տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ ։
Ու Եգիպտոսի թագաւորը անոր 4
եղբայրը Եղիակիմը Յուդայի ու
Երուսաղէմի վրայ թագաւոր դրաւ ,
և անոր անունը Յովակիմի փոխեց .
ու Նեքաւով անոր եղբայրը Յո-
վաքազը առաւ ու Եգիպտոս տա-
րաւ ։

Յովակիմ քսանուհինգ տարեկան 5
էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու Ե-
րուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ . և անի-
կայ իր Տէր Աստուծոյն առջեւ չա-
րութիւն ըրաւ ։ Անոր վրայ Բաբե- 6
լոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
ելաւ , ու զանիկայ Բաբելոն տանե-
լու համար ոտնակապերով կապեց ։
Եւ Նաբուգոդոնոսոր Տէրոջը տա- 7
նը անօթներէն առաւ ու Բաբելոն
տարաւ . ու զանոնք Բաբելոն իր

8 տաճարին մէջը դրաւ։ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր ըրած գարշութիւնները և անոր վրայ գտնուածը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորներուն գրքին մէջը գրուած են. ու անոր տեղը անոր որդին Յովակինը թագաւոր եղաւ։

9 Յովակին տասնըութը տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս ու տասը օր թագաւորեց. և անիկայ Տէրոջը
10 առջևը չարութիւն ըրաւ։ Ու հետևեալ տարին Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ղրկեց, ու զանիկայ Տէրոջը տաճարին պատուական ամաններովը Բաբելոն բերել տուաւ. և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ անոր հօրը եղբայրը Սեդեկիան թագաւոր դրաւ։

11 Սեդեկիա քսանումէկ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի
12 թագաւորութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ իր Տէր Աստուծոյն առջևը չարութիւն ըրաւ. — Տէրոջը բերնէն խօսող Երեմիա մարգարէին
13 առջևը չխոնարհեցաւ. Ու նաև ապստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորէն, որ անոր երդում ընել տուեր էր Աստուծոյ անունովը, և իր պարանոցը խստացուց ու իր սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն չդառնայ։

14 Քահանաներուն բոլոր իշխանները ու ժողովուրդն ալ ազգերուն բոլոր գարշութիւններուն հետևելով՝ խիստ շատ անօրէնութիւններ ըրին, ու Տէրոջը Երուսաղէմի մէջ սրբած
15 տունը պղծեցին։ Ու անոնց հայրերուն Տէր Աստուածը իր ժողովուրդին ու իր բնակարանին խնայելուն համար, իր պատգամաւորներուն ձեռքովը մեծ փութով [illegible]
16 կը խրկէր. Բայց անոնք Աստուծոյ խօսած պատգամաւորները կ'անարգէին, անոր խօսքերը կ'արհամարհէին ու անոր մարգարէները ծաղր կ'ընէին. մինչև որ Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ, անանկ որ ալ բժշկութիւն չմնաց։

17 Ու անոնց վրայ Քաղդէացւոց թագաւորը հանեց. անիկայ ալ անոնց երիտասարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռցուց. ու երիտասարդին ու կոյսին, ծերին ու ալևորին չխնայեց. ամենն ալ Տէրը անոր ձեռքը մատնեց։
18 Ու Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու պզտիկ անօթները, ու Տէրոջը տանը գանձերը, և թագաւորին ու անոր իշխաններուն գանձերը՝ ամենն ալ
19 Բաբելոն տարաւ։ Ու Աստուծոյ տունը այրեցին, ու Երուսաղէմին պարիսպը փլցուցին, ու անոր ամեն պալատները կրակով այրեցին, ու բոլոր գեղեցիկ բաները աւրեցին։
20 Ու սուրէն փախած մնացորդները Բաբելոն գերի տարաւ. ու մինչև Պարսից թագաւորութեանը հաստատուիլը, անոր և անոր որդւոցը
21 ծառաներ եղան. Որպէս զի Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը կատարուի, մինչև որ երկիրը իր շաբաթները վայելէ։ Իր աւերմանը բոլոր օրերը շաբաթ պահեց, մինչև եօթանասուն տարին լմննալը։

22 Ու Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը կատարուելուն համար, Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց. ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ, ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով.

23 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պարսից թագաւորը. Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ. ու անիկայ ինծի պատուիրեց, որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Եհովայ Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու թող ելլէ։

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տարին՝ Երեմիային բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը կատարուելու համար, Տէրը Պարսից Կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց. ու անիկայ իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակել տուաւ, ու նաև հրովարտակ գրեց՝ ըսելով.

2 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւորը. Երկնից Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները ինծի տուաւ. ու անիկայ ինծի պատուիրեց, որ Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր տուն
3 մը շինեմ։ Ձեր մէջը ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու Յուդայի Երուսաղէմը ելլէ, և Իսրայէլի Եհովայ Աստուծոյն ան Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տունը
4 շինէ։ Ու անոր քաղաքացիները՝ այսինքն բոլոր մնացողները իրենց պանդխտութեանը տեղէն արծաթով, ոսկիով, ապրանքով ու անասուններով անոր օգնութիւն ընեն, Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տանը համար տրուած կամաւոր ընծաներէն 'ի զատ։

5 Ան ատենը Յուդայի ու Բենիամինի տոհմերուն իշխանները, և քահանաները ու Ղևտացիները ոտք ելան ան բոլոր մարդիկներուն հետ, որոնց հոգին Աստուած արթընցուցեր էր, որ ելլեն ու Երուսաղէմ
6 եղող Տէրոջը տունը շինեն։ Ու անոնց բոլորտիքը եղողներուն ամենը բոլոր կամաւոր ընծաներէն 'ի զատ՝ արծաթէ ամաններով, ոսկիով, ապրանքով ու անասուններով և պատուական պարգևներով անոնց օգնութիւն ըրին։

7 Ու Կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը անօթները հանեց, որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը դրեր
8 էր. Պարսից Կիւրոս թագաւորը զանոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը հանել տուաւ, ու զանոնք համրանքով Յուդայի Սասբասար
9 նախարարին յանձնեց։ Ու աս էր անոնց թիւը. երեսուն ոսկեղէն կոնք, հազար արծաթեղէն կոնք, քսանուինը
10 դանակ, Երեսուն ոսկեղէն տաշտ, ու չորս հարիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կարգէն, և հազար
11 ուրիշ անօթներ։ Բոլոր ոսկիէ ու արծաթէ ամանները հինգ հազար չորս հարիւր էին։ Ասոնց ամենը Սասբասար Բաբելոնի գերութենէն Երուսաղէմ ելլողներուն հետը հանեց։

ԳԼ. Բ

1 Ու Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբելոն տարած գերիներէն ելլող գաւառի բնակիչները ասոնք էին, որոնք Երուսաղէմ ու Յուդա դարձան, ամեն մէկը
2 իր քաղաքը. Ու Զօրաբաբէլին, Յեսուին, Նեեմիային, Սարայիային, Ռէելայիային, Մուրթքէին, Բաղսանին, Մասփարին, Բագուէին, Ռէումին ու Բաանային հետը եկան։ Ու աս է Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոցը թի-
3 ւը. Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար
4 հարիւր եօթանասունըերկու. Սափատիայի որդիքը՝ երեք հարիւր
5 եօթանասունըերկու. Արահի որդիքը՝ եօթը հարիւր եօթանասուն-
6 ըհինգ. Փաաթ Մովաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ութը հարիւր տասն-
7 ըերկու. Եղամի որդիքը՝ հազար եր-
8 կու հարիւր յիսունըչորս. Զաթուի որդիքը՝ ինը հարիւր քառա-
9 սունըհինգ. Զաքքայի որդիքը՝
10 եօթը հարիւր վաթսուն. Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասուն-
11 ըերկու. Բեբայիի որդիքը՝ վեց հա-

12 րիւր քսանուերեք · Ազգադի որդիքը՝
հազար երկու հարիւր քսանուերկու ·
13 Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց
14 հարիւր վաթսունվեց · Բագուէի
որդիքը՝ երկու հազար յիսունվեց ·
15 Ադինի որդիքը՝ չորս հարիւր
16 յիսունչորս · Ատերի որդիքը՝ Եզեկիայէն
17 իննսունութը · Բեսէի
որդիքը՝ երեք հարիւր քսանուերեք ·
18 Յորայի որդիքը՝ հարիւր տասնուերկու ·
19 Հասումի որդիքը՝ երկու հարիւր
20 քսանուերեք · Գաբերի որդիքը՝
21 իննսունհինգ · Բեթլեհէմի
22 որդիքը՝ հարիւր քսանուերեք · Նետոփայի
23 մարդիկը՝ յիսունվեց · Անաթոթի
մարդիկը՝ հարիւր քսանուութը ·
24 Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասունուերկու ·
25 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի
ու Բերովթի որդիքը՝ եօթը
26 հարիւր քառասունուերեք · Ռամայի
ու Գաբայի որդիքը՝ վեց հարիւր
27 քսանումէկ · Միքմասի մարդիկը՝
28 հարիւր քսանուերկու · Բեթէլի ու
Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քսանուերեք ·
29 Նաբաւի որդիքը՝ յիսունուերկու ·
30 Մակբիսի որդիքը՝
31 հարիւր յիսունվեց · Միւս Եղամին
որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
32 յիսունչորս · Հարիմի որդիքը՝
33 երեք հարիւր քսան · Ղոդի, Ադիդի
ու Ովնոյի որդիքը՝ եօթը
34 հարիւր քսանուհինգ · Երիքովի որդիքը՝
երեք հարիւր քառասունհինգ ·
35 Սենաայի որդիքը՝ երեք հազար
վեց հարիւր երեսուն ։

36 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն
Յեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր
37 եօթանասունուերեք · Եմմերի որդիքը՝
38 հազար յիսունուերկու · Փասուրի
որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
39 քառասունուեօթը · Հարիմի որդիքը՝
հազար տասնուեօթն էին ։

40 Ղեւտացիները՝ Ովդուիայի որդիներէն՝
Յեսուի ու Կադմիէլի որդիքը՝
եօթանասունուչորս էին ։

41 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝
հարիւր քսանուութ էին ։

42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սեղղումի
որդիքը, Ատերի որդիքը,
Տելմոնի որդիքը, Ակկուբի որդիքը,
Ատիտայի որդիքը, Սովբայի
որդիքը՝ ամէնը հարիւր երեսունըինը
էին ։

Նաթանայիմները ասոնք են · 43
Սիհայի որդիքը, Հասուփայի որդիքը,
Տաբաօթի որդիքը, Կերոսի 44
որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի
որդիքը, Լեբանայի որդիքը, Ագաբայի 45
որդիքը, Ակկուբի որդիքը,
Ագաբի որդիքը, Սաղմայի 46
որդիքը, Անանի որդիքը, Գեդդելի 47
որդիքը, Գաարի որդիքը,
Ռէայիայի որդիքը, Ռասինի որդիքը, 48
Նեկոդայի որդիքը, Գազամի
որդիքը, Ոզայի որդիքը, 49
Փասէի որդիքը, Բեսիի որդիքը,
Ասնայի որդիքը, Մէունիմի որդիքը, 50
Նեփուսիմի որդիքը, Բակբուկի 51
որդիքը, Ակուփայի որդիքը,
Արուրի որդիքը, Բասղութի որդիքը, 52
Մեհիդայի որդիքը, Արշայի
որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի 53
որդիքը, Թամայի որդիքը,
Նեսիայի որդիքը, Ատիփայի 54
որդիքը · Սողոմոնի ծառաներուն 55
որդիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերաթի
որդիքը, Փերիդայի որդիքը,
Յեղայի որդիքը, Դերկոնի 56
որդիքը, Գեդդելի որդիքը, Սափատիայի 57
որդիքը, Ատտիլի որդիքը,
Փոքերեթ Ասեբայիմի որդիքը,
Ամիի որդիքը · Բոլոր Նաթանայիմները 58
ու Սողոմոնի ծառաներուն
որդիքը երեք հարիւր իննսունուերկու
էին ։

Ու Թելմելայէն, Թելհարսայէն, 59
Քերուբէն, Ադդանէն ու Եմմերէն
ելլողները ասոնք են, և իրենց
հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝
թէ Իսրայէլէն ըլլալնին
ցուցնելու կարող չեղան · Դալայիայի 60
որդիքը, Տուբիայի որդիքը
— Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
հարիւր յիսունուերկու հոգի ։ Ու 61
քահանայից որդիներէն՝ Աբայիայի
որդիքը, Ակկոսի որդիքը, Բերզելլիի
որդիքը՝ որ Գաղաադացի
Բերզելլիին աղջիկներէն կնիկ
առնելով՝ անոնց անունովը կոչուեցաւ ։
Ասոնք իրենց ազգաբանութեան 62
գիրքը փնտռեցին, բայց
չկրցան գտնել · ու անմաքուր սեպուելով՝
քահանայութենէ արգիլուեցան ։
63 Ու Աթարսաթա անոնց
ըսաւ՝ Մինչեւ որ Ուրիմով
ու Թումմիմով քահանայ մը չելլէ,
անոնք ամենասուրբ բաներէն չուտեն ։

64 Բոլոր ժողովքը մէկտեղ քառասունուերկու
հազար երեք հարիւր
65 վաթսուն հոգի էր · Բաց ՛ի անոնց
ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք
եօթը հազար երեք հարիւր
երեսունուեօթն էին · ու անոնց մէջը
երկու հարիւր այր և կին երգեցողներ
66 կային ։ Անոնց ձիերը՝ եօթը
հարիւր երեսունուվեց, ջորիները՝
երկու հարիւր քառասունուհինգ,
67 Ուղտերը չորս հարիւր երեսունհինգ
— էշերը վեց հազար եօթը
հարիւր քսան էին ։

68 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք
երբոր Երուսաղէմ եղող Տէրոջը
տունը գացին, Աստուծոյ տունը
կամաւոր ընծաներ տուին, որ զանիկա
69 իր տեղը հաստատեն ։ Անոնք
իրենց կարողութեանը չափ
վաթսունումէկ հազար դրամ ոսկի,
ու հինգ հազար մնաս արծաթ ու
հարիւր քահանայական պատմուճան
տուին գործաւորութեան գանձին ։
70 Ու քահանաները ու Ղեւտացիները,
ու ժողովուրդէն եղողները
երգեցողները, դռնապանները
և Նաթանայիմները՝ իրենց քաղաքներուն
մէջ, ու բոլոր Իսրայէլ
իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան ։

ԳԼ. Գ

1 Ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ,
Իսրայէլի որդիքը իրենց
քաղաքներուն մէջն էին · ու ժողովուրդը
մէկ մարդու մը պէս Երու-
2 սաղէմ մէջ ժողվուեցան ։ Ու
Յովսեդեկեան Յեսու, ու անոր
քահանայ եղբայրները, և Սաղաթիելեան
Զօրաբաբէլ ու անոր
եղբայրները ելան, ու Իսրայէլի
Աստուծոյն սեղանը շինեցին, որ
անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն,
ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն
Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած
է ։ Ու սեղանը իր տեղը 3
շինեցին · վասն զի ան երկիրներուն
ժողովուրդներէն կը վախնային · և
անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցին,
առաւօտեան ու երեկոյեան
ողջակէզները ։ Ու տաղաւարահարաց 4
տօնը գրուածին պէս կատարեցին ·
ու ամէն օրուան ողջակէզները
իրենց թուովը օրէ օր հրամայուածին
պէս մատուցին ։ Ու 5
անկէ ետքը մշտնջենաւոր ողջակէզը,
ու ամսագլուխներու ու Տէրոջը
ամէն սուրբ տօներուն ողջակէզները
մատուցին · նաև ան կամաւոր ընծաները՝
որ ամէն մարդ յօժար սրտով
Տէրոջը կը մատուցանէր ։
Եօթներորդ ամսուան առաջին օրէն 6
Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանելու
սկսան · բայց Տէրոջը տաճարին հիմը
տակաւին դրուած չէր ։ Ու 7
քարահատներուն ու հիւսներուն ըստակ,
ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց
ուտելիք ու խմելիք ու եղ տուին,
որ Լիբանանէն ծովով եղեւնափայտեր
Յոպպէ բերեն, ինչպէս որ
Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց
արտօնութիւն տուեր էր ։

Ու անոնց Երուսաղէմ՝ Աստուծոյ 8
տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ
ամսուն մէջ, Սաղաթիելեան
Զօրաբաբէլ, ու Յովսեդեկեան
Յեսու, և անոնց միւս եղբայրները
քահանաները ու Ղեւտացիները, ու
գերութենէ բոլոր Երուսաղէմ դարձողները
գործը սկսան, և
քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները
Տէրոջը տանը գործքին
վրայ վերակացու դրին ։ Ու Յեսու 9
և անոր որդիքը ու եղբայրները, և
Կադմիէլ ու անոր որդիքը, Յուդայի
որդիքը — Ենադադի որդիքը
— անոնց որդիքը ու եղբայրները
Ղեւտացիները գործաւորներուն
վրայ վերակացութեան ըլլալու
մէկ մարդու մը պէս ։

Ու երբոր շինողները 10
Տէրոջը տաճարին հիմը դրին, քահանաները
իրենց զգեստները հագած՝
փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասափի
որդիքը ծնծղաներով՝ Տէրը
օրհնելու համար կայնեցուցին, Իս-

րայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգադրութեանը համեմատ.

11 Եւ փոփոխակի կ'երգէին՝ Տէրոջը գոհանալով ու անոր շնորհակալութիւն մատուցանելով՝ Ինչու որ բարի է, Ինչու որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է. ու բոլոր ժողովուրդը մեծաձայն աղաղակելով Տէրը օրհնեցին, Տէրոջը տանը հիմը դրուելուն համար.

12 Եւ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով Տէրոջը առջի տունը տեսած էին, երբոր իրենց աչքերին առջեւը աս տանը հիմը դրուեցաւ, մեծ ձայնով լացին, ու շատերը իրենց ուրախութենէն ձայներնին վերցնելով

13 աղաղակեցին. Ու ժողովուրդը ուրախութեան աղաղակին ձայնը ու տրտմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել. քանի որ ժողովուրդը մեծ ցնծութեան ձայնով կ'աղաղակէր, ու ձայներնին մինչեւ հեռու տեղերը կը լսուէր.

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յուդայի ու Բենիամինի թըշնամիները երբոր լսեցին որ գերութենէ եկողները Իսրայէլի Տէր

2 Աստուծոյն տաճարը կը շինեն, Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան, ու անոնց ըսին. Մենք ալ ձեզի հետ շինենք. քանզի մենք ալ ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խնդրենք, ու մեզ հոս բերող Ասորեստանի Ասորդան թագաւորին օրերէն 'ի վեր անոր զոհ կը մատուցանենք.

3 Բայց Զօրաբաբէլ ու Յեսու ու Իսրայէլի միւս նահապետները անոնց ըսին. Չ'իյնար ձեզի ու մեզի որ մեր Աստուծոյն տուն շինենք. հապա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տունը մինակ մենք պիտի շինենք, ինչպէս որ Պարսից թագաւորը՝ Կիւրոս թագաւորը մեզի

4 հրամայեց. Եւ այն երկրին ժողովուրդը Յուդայի ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէին, ու զա-

5 նոնք՝ շինելէն կը խափանէին. Եւ անոնց խորհուրդը խափանելու համար վարձով անոնց դէմ խորհրդականներ բռնեցին, Պարսից Կիւրոս թագաւորին բոլոր օրերը, ու մինչեւ Պարսից Դարեհ թագաւորին թագաւորութեանը ժամանակը.

6 Եւ Ասուերոսին թագաւորութեան ատենը՝ անոր թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակչաց դէմ ամբաստանութեան գիր գրեցին.

7 Եւ Արտաշէսին օրերը՝ Բեսղամ, Միթրիդատ, Տաբէէլ, ու անոնց ուրիշ ընկերները Պարսից Արտաշէս թագաւորին գրեցին. ու նամակին գիրը Ասորերէն գրուած էր ու մեկնութիւնը Ասորերէն էր.

8 Ռէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը Երուսաղէմի դէմ աս կերպով նամակ մը գրեցին Արտաշէս թագաւորին.

9 Ան ատենը Ռէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը և անոնց ուրիշ ընկերները Դինացիք, Աբարսաթաքացիք, Տարփաղացիք, Աբարսացիք, Արքուեցիք, Բաբելոնացիք, Շուշանացիք, Դաւեա-

10 ցիք, Եղամացիք, Եւ միւս ազգերը որոնք մեծ ու պատուական Ասենափարը փոխադրեց ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ բնակեցուց, ու միւսները՝ որ Գետին ասդին կողմը կը գտնուին, և այլն.

11 Աս է ան նամակին օրինակը՝ որ Արտաշէս թագաւորին խրկեցին.

Գետին ասդին կողմը բնակող քու ծառաներդ, և այլն.

12 Թագաւորին յայտնի ըլլայ որ քեզմէ մեզի վեր եկող Հրեաները Երուսաղէմ եկան, ու պարիսպներ կանգնելով ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ քաղաքը կը շինեն.

13 Հիմա թագաւորին յայտնի ըլլայ, որ եթէ աս քաղաքը նորէն շինուի, ու անոր պարիսպները կանգնուին, անոնք հարկ, տուրք ու մաքս պիտի չտան. և աս պատճառով թագաւորներուն վնաս տուած պիտի ըլլայ.

14 Ու մեր ապրուստը պալատէն ըլլալուն համար՝ մեզի չվայլեր որ թագաւորին վնասը

տեսնենք. անոր համար աս նամակը խրկեցինք ու թագաւորին իմացուցինք.

15 Որ քու հայրերուդ յիշատակաց գրքին մէջ փնտռուի, որ ան յիշատակաց գրքին մէջ գտնես ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապստամբ՝ և թագաւորներուն և գաւառներուն վնասակար քաղաք մը եղած է, և թէ հին ատենը անոր մէջ դաւաճանութիւն ըրած են, ու անոր համար աս քաղաքը կործանուեր է.

16 Մենք թագաւորին կ'իմացընենք որ եթէ աս քաղաքը շինուի, ու անոր պարիսպները հաստատուին, աս պատճառով Գետին ասդին կողմը բաժին պիտի չունենաս.

17 Իսկ թագաւորը Ռէում հրամանատարին և Սամսայ դպիրին ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց մնացած ընկերներուն ու Գետին անդին կողմը եղող մնացածներուն հրովարտակ խրկեց աս խօսքով.

18 Ողջոյն, և այլն. Մեզի խրկած նամակնիդ իմ առջեւս յայտնապէս կարդացուեցաւ.

19 Ու ես հրաման ըրի, ու փնտռեցին և գտան որ աս քաղաքը հին ատենէն 'ի վեր թագաւորներու դէմ ելեր է, ու անոր մէջ ապստամբութիւն ու

20 դաւաճանութիւն եղեր է. Ու Երուսաղէմի մէջ զօրաւոր թագաւորներ եղած են, որ բոլոր Գետին անդին կողմը եղողներուն վրայ կը տիրէին. ու անոնց հարկ, տուրք ու մաքս կը տրուէր.

21 Հիմա պատուէր տուէք որ ան մարդիկները արգիլեն. ու աս քաղաքը չշինուի, մինչեւ որ իմ կողմանէս ալ հրովարտակ մը տրուի.

22 Եւ զգուշ եղէք որ աս բանիս անհոգութիւն չընէք. ինչո՞ւ որ չարութիւնը շատնայ, ու թագաւորներուն վնաս տայ.

23 Ու երբոր Արտաշէս թագաւորին նամակին օրինակը Ռէումին ու Սամսայ դպիրին և անոնց ընկերներուն առջեւը կարդացուեցաւ, արտորնօք Երուսաղէմ գացին Հրեաներուն, և զանոնք բռնութեամբ

24 ուժով արգիլեցին. Ան ատենը Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը գործը արգիլուեցաւ. ու մինչեւ Պարսից Դարեհ թագաւորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին արգիլուած մնաց.

ԳԼ. Ե

1 Եւ Անգէ մարգարէն ու Ադդովի որդին Զաքարիա մարգարէն Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն ըրին Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող Հրեաներուն.

2 Ան ատենը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ ու Յովսեդեկեան Յեսու ելան, ու Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը շինելու սկսան. և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետ ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ'ընէին.

3 Ան ատենը Եփրատ գետին ասդին կողմի իշխանը Թաթանայ ու Սաթարբուզան իրենց ընկերներովը անոնց եկան, և այսպէս ըսին. Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք, ու աս պարիսպները

4 կանգնէք. Ան ատենը անոնց ըսինք թէ աս շէնքը շինող մարդիկներուն անունները ինչ են.

5 Բայց Հրեից ծերերուն վրայ իրենց Աստուծոյն աչքը ըլլալով զանոնք չարգիլեցին, մինչեւ որ բանը Դարեհին հասնի, ու անկէ աս բանիս համար հրովարտակ բերել տան.

6 Աս է ան նամակին օրինակը որ Գետին ասդին կողմի իշխանը Թաթանայ ու Սաթարբուզան, ու Գետին ասդին կողմը եղող անոնց ընկերները Աբարսաքացիք

7 Դարեհ թագաւորին խրկեցին. Եւ իրենց անոր խրկած նամակին մէջ այսպէս գրուած էր.

Դարեհ թագաւորին շատ բարեւ.

8 Թագաւորին յայտնի ըլլայ որ Հրէաստանի գաւառը՝ մեծ Աստուծոյն տանը գացինք. ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի, և անոր պատերուն մէջ փայտեր կը դրուի. ու գործը շուտով կը բանուի, ու

9 անոնց ձեռքովը կը յաջողի. Եւ ան ծերերուն հարցուցինք, ու անոնց այսպէս ըսինք. Ո՞վ ձեզի

հրաման տուաւ որ աս տունը շինէք,
ու աս պարիսպները կանգնէք։
10 Ու գրելու համար
անոնց անուններն ալ հարցուցինք,
որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց
11 անունները քեզի գրենք։ Եւ անոնք
մեզի այսպէս պատասխան տուին
ու ըսին, Մենք երկնից ու երկրի
Աստուծոյն ծառաներն ենք. ու շատ
տարիներէ առաջ շինուած տունը
կը շինենք, որ զանիկա Իսրայէլին
մէկ մեծ թագաւորը շինեց ու լմընցուց։
12 Բայց մեր հայրերը երկնիքին
Աստուածը բարկացընելնուն
համար, զանոնք Բաբելոնի թագաւորին՝
Քաղդէացի Նաբուգոդոնոսորին
ձեռքը մատնեց. ան ալ
աս տունը աւրեց, ու ժողովուրդը
13 Բաբելոն գերի տարաւ։ Բայց
Բաբելոնի Կիւրոս թագաւորին առջի
տարին Կիւրոս թագաւորը աս
Աստուծոյ տանը շինելու հրաման
14 տուաւ։ Եւ Աստուծոյ տանը ոսկեղէն
ու արծաթեղէն անօթներն
ալ՝ որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմի
տաճարէն հանելով,
Բաբելոնի տաճարը տարեր էր,
Կիւրոս թագաւորը Բաբելոնի տաճարէն
հանեց, ու Սասաբասար անունով
մէկու մը յանձնեց, որն որ
15 նախարար ըրաւ, Ու անոր ըսաւ.
Այս անօթները առ, գնա՛ զանոնք
Երուսաղէմ եղող տաճարը տար.
ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շինուի։
16 Ան ատենը Սասաբասար եկաւ,
ու Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ
տանը հիմը դրեց. և ան ատենէն
մինչև հիմա կը շինուի, բայց
17 չէ լմընցած։ Ու հիմա թէ որ
թագաւորը կը հաճի, հոն Բաբելոն
եղող թագաւորին գանձատանը
մէջ փնտռուի, թէ արդեօք Կիւրոս
թագաւորը հրաման տուե՞ր է
որ Երուսաղէմի մէջ աս Աստուծոյ
տունը շինուի. ու թագաւորը աս
բանիս վրայով իր կամքը մեզի հաղորդէ։

ԳԼ. Զ.

1 Ան ատենը Դարեհ թագաւորը
հրաման ըրաւ. ու հոն Բաբելոնի
գիւանին մէջ փնտռեցին, ուր
որ գանձերը կը պահուէին։ Եւ 2
Մարաց գաւառին մէջ եղող Եկբատանայի
պալատին մէջ տոմս մը
գտնուեցաւ, որուն մէջ աս կերպով
գրուած յիշատակարան մը
կար։

Կիւրոս թագաւորին առջի տարին, 3
Կիւրոս թագաւորը Երուսաղէմի
մէջ եղող Աստուծոյ տանը
համար հրաման տուաւ, որ ան տունը
շինուի, ուր որ զոհ կը մատուցանեն.
և անոր հիմերը ամուր
ըլլան. անոր բարձրութիւնը վաթսուն
կանգուն, ու լայնութիւնը
վաթսուն կանգուն, Երեք կարգ 4
մեծ քարերէ, ու մէկ կարգ նոր
փայտէ ըլլայ. ու անոր ծախքը
թագաւորին տունէն տրուի. Եւ 5
Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղէմի
տաճարէն հանած ու Բաբելոն բերած՝
Աստուծոյ տանը ոսկեղէն ու
արծաթեղէն անօթներն ալ ետ
տրուին, ու Երուսաղէմ եղող տաճարը՝
իրենց տեղը տարուին ու Աստուծոյ
տանը դրուին։

Եւ հիմա՝ Գետին անդիի կողմի 6
իշխանը Թաթանայի, Սաթրաբուզան,
ու Գետին անդիի կողմը
եղող անոնց ընկերները Ափարսաքացիք,
անկէ հեռու քաշուեցէք. Աս 7
Աստուծոյ տանը գործքը թող
տուէք. Հրէից նախարարը ու Հրէից
ծերերը աս Աստուծոյ տանը
թող իր տեղը շինեն։ Եւ ես 8
հրամանը կու տամ, որ [illegible] թէ
Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք
աս Աստուծոյ տանը շինութեանը
համար, այսինքն արքունի գանձէն՝
Գետին անդիի կողմէն ժողոված
հարկէն ան մարդիկներուն ծախքը
շուտով տրուի, որ արգելք մը չունենան։
Եւ անոնց ինչ որ պէտք 9
ըլլայ, թէ զուարակներ, թէ խոյեր
և թէ գառներ՝ երկնից Աստուծոյն
ողջակէզներու համար, ցորեն,
աղ, գինի ու եղ ամէն օր
անոնց տրուի անպակաս, Երուսաղէմի
մէջ եղող քահանաներուն
խօսքովը, Որ երկնից Աստուծոյն 10
անուշահոտ զոհեր մատուցանեն, և

թագաւորին ու անոր որդւոցը կենացը
11 համար աղօթք ընեն։ Ու ես
կը հրամայեմ որ՝ ով որ աս խօսքիս
դէմ կենայ, անոր տունէն փայտ մը
քակելով տնկեն, ու ան մարդը
անոր վրայ կախեն. ու աս բանիս
համար անոր տունը աղբանոց ըլլայ։
12 Եւ ան Աստուածը՝ որ իր անունը
հոն դրեր է, թող կործանէ ամէն
թագաւորը ու ժողովուրդը, որ
ձեռք կ'երկնցընէ աս հրամանիս դէմ
կենալու, ու Երուսաղէմի մէջ եղող
Աստուծոյ տունը աւրելու։ Ես
Դարեհս աս հրամանը ըրի, թող
շուտով՝ի գործ դրուի։

13 Ան ատենը Գետին ասդիի կողմի
իշխանը Թաթանայի, Սաթրաբուզան,
և անոնց ընկերները
Դարեհ թագաւորին խրկած հրամանը
14 շուտով կատարեցին։ Եւ
Հրէից ծերերը կը շինէին ու կը
յաջողէին, Անգէ մարգարէին ու
Ադդովի որդւոյն Զաքարիայի
մարգարէութիւնովը. ու անոնք
Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը
և Պարսից Կիւրոս ու Դարեհ ու
Արտաշէս թագաւորին հրամանովը
15 շինեցին լմնցուցին։ Եւ աս տունը
Ադար ամսուն երրորդ օրը՝ Դարեհ
թագաւորին թագաւորութեանը
վեցերորդ տարին լմնցաւ։

16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահանաները
ու Ղեւտացիները ու
միւս գերութենէ եկողները ուրախութեամբ
Աստուծոյ տանը նաւակատիքը
17 ըրին։ Եւ Աստուծոյ տանը
նաւակատիքին համար՝ հարիւր
զուարակ, երկու հարիւր խոյ, չորս
հարիւր գառն, ու բոլոր Իսրայէլին
մեղքի պատարագ ըլլալու համար
Իսրայէլի ցեղերուն թուովը այծերէն
տասնուերկու նոխազ մատուցին։
18 Ու Երուսաղէմի մէջ Աստուծոյ
սպասաւորութեանը վրայ
քահանաները իրենց կարգերուն մէջ
ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն
մէջ կայնեցուցին, ինչպէս որ Մովսէսին
գրքին մէջ գրուած է։

19 Ու գերութենէ եկողները առաջին
ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
20 զատիկը ըրին. Քանզի քահանաները
ու Ղեւտացիները մէկտեղ
սրբուեցան, ու ամէնքն ալ մաքուր
եղան. ու բոլոր գերութենէ եկողներուն
համար, և իրենց եղբայրը
քահանաներուն համար, ու իրենց
համար զատիկը մորթեցին. Ու 21
գերութենէ դարձող Իսրայէլի որդիքը,
ու Իսրայէլի Տէր Աստուածը
փնտռելու համար անոնց
[illegible], որ ան երկրին ազգերուն
պղծութենէն զատուեր էին՝ ամէնն
ալ կերան։ Եւ եօթը օր բաղարջակերաց 22
տօնը կատարեցին ուրախութեամբ.
վասն զի Տէրը զանոնք
ուրախացուց. ու Ասորեստանի թագաւորին
սիրտը անոնց դարձուց, որ
Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն
տանը գործին մէջ անոնց ձեռքը
ամրացընէ։

ԳԼ. Է.

Եւ աս բաներէն ետքը՝ Պարսից 1
թագաւորին Արտաշէսին թագաւորութեանը
ատենը, Եզրաս՝
Սարայիայի որդին, որ ան Ազարիայի
որդին, որ ան Քեղկիայի
որդին, Որ ան Սեղղումի որդին, որ 2
ան Սադովկի որդին, որ ան Աքիտովբի
որդին, Որ ան Ամարիայի 3
որդին, որ ան Ազարիայի որդին,
որ ան Մերայօթի որդին, Որ ան 4
Զարայիայի որդին, որ ան Ոզիի որդին,
որ ան Բոկկիի որդին, Որ ան 5
Աբիսուայի որդին, որ ան Փենէհեսի
որդին, որ ան Եղիազարի որդին,
որ ան մեծ քահանային Ահարոնին
որդին էր, Ան Եզրասը Բաբելոնէն 6
ելաւ. ու անիկա Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն տուած Մովսէսին օրէնացը
արագագիր դպիրն էր, ու իր
Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր վրայ ըլլալուն
համար՝ ամէն խնդրածը թագաւորը
անոր կու տար։ Եւ Արտաշէս 7
թագաւորին եօթներորդ տարին՝
Իսրայէլի որդիներէն, քահանաներէն
ու Ղեւտացիներէն և
երգեցողներէն և դռնապաններէն
ու Նաթանայիմներէն ոմանք Երուսաղէմ
ելան։ Եւ անիկա հինգերորդ 8
ամսուն մէջ՝ թագաւորին
եօթներորդ տարին Երուսաղէմ ե-

9 կաւ. Քանզի առաջին ամսուն առաջին
օրը Բաբելոնէն ելլել սկսաւ. ու Աստուծոյ բարի ձեռքը
անոր վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն
առաջին օրը Երուսաղէմ ե-
10 կաւ։ Վասն զի Եզրաս իր սիրտը
պատրաստեց՝ որ Տէրոջը օրէնքը
քննէ ու կատարէ, ու Իսրայէլի
մէջ օրէնք ու դատաստան սորվեցընէ։

11 Ու սաիկայ է այն նամակին օրինակը՝ որն որ Արտաշէս թագաւորը
տուաւ Եզրաս քահանային ու դպիրին, որ Տէրոջը Իսրայէլին տուած
պատուիրանաց և օրինաց խօսքերուն
գիտուն էր։

12 Թագաւորաց թագաւորը Արտաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ երկնից Աստուծոյն օրինացը կատարեալ դպի-
13 րին, և այլն։ Հրաման կու տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջ եղող Իսրայէլի ժողովուրդէն, ու
անոր քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը Երուսաղէմ ելլել ուզողները քեզի
14 հետ ելլեն. Վասն զի դուն թագաւորին ու անոր եօթը խորհրդականներուն կողմանէ կը խրկուիս,
որ քու ձեռքդ եղող քու Աստուծոյդ օրէնքովը Հրէաստանի ու Երու-
15 սաղէմը քննես, Ու տանիս այն արծաթը ու ոսկին, որն որ թագաւորը ու անոր խորհրդականները
իրենց կամքովը ընծայ տուին Իսրայէլի Աստուծոյն՝ որուն բնակու-
16 թիւնը Երուսաղէմի մէջ է. Նաև
Բաբելոնի բոլոր գաւառին մէջ գըտած բոլոր արծաթդ ու ոսկիդ,
որն որ ժողովուրդը ու քահանաները Երուսաղէմի մէջ եղող իրենց
Աստուծոյն տանը համար կամաւոր
ընծայի պէս պիտի մատուցանեն,
17 Որ այն ստակով անյապաղ զուարակներ, խոյեր, գառներ, ու անոնց հացի ընծաները ու թափելու
նուէրները ծախու առնես, ու զանոնք Երուսաղէմ եղող ձեր Աստուծոյն տանը սեղանին վրայ մատու-
18 ցանես. Ու մնացած արծաթով
ու ոսկիով՝ քեզի ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատշաճ կ'երևնայ ընել, ձեր Աստուծոյն կամացը համեմատ ընէք։ Ու այն անօթները, 19
որ քու Աստուծոյդ տանը պաշտօնին
համար քեզի տրուեցան, զանոնք
Երուսաղէմի Աստուծոյն առջևը
տար յանձնէ։ Ու ուրիշ ինչ որ 20
քու Աստուծոյդ տանը համար պէտք
ըլլայ, որ քեզի կը վայլէ տալ,
զանիկայ թագաւորին գանձատունէն տուր։ Ու ես Արտաշէս թա- 21
գաւորս ինքս՝ Գետին անդիի կողմը
եղող բոլոր գանձապետներուդ հրաման կու տամ, որ Եզրաս քահանան՝ երկնից Աստուծոյն օրինացը
դպիրը ինչ որ ձեզմէ ուզէ, անմիջապէս տրուի. Մինչև հարիւր 22
տաղանդ արծաթ, մինչև հարիւր
քոռ ցորեն ու մինչև հարիւր մար
գինի ու հարիւր մար եղ, ու առանց չափը որոշելու։ Երկնից 23
Աստուածը ինչ որ կը հրամայէ,
ջանով 'ի գործ դրուի երկնից Աստուծոյն տանը համար, որ չըլլայ
թէ թագաւորին ու անոր որդւոցը
թագաւորութեանը վրայ բարկութիւն գայ։ Ու ձեզի յայտնի ըլ- 24
լայ, որ բոլոր քահանաներէն,
Ղեւտացիներէն, երգեցողներէն,
դռնապաններէն, ու Նաթանայիմներէն, և այս Աստուծոյ տանը
սպասաւորներէն՝ հարկ, տուրք ու
մաքս առնելու հրաման չկայ։ Ու 25
դուն, ով Եզրաս, քու Աստուծոյդ
իմաստութեամբը՝ որ դուն ունիս,
դատաւորներ ու իշխաններ դիր,
որ Գետին անդիի կողմը եղող բոլոր ժողովուրդը՝ այսինքն քու Աստուծոյդ օրէնքը ամէն գիտցողները
դատեն. ու չգիտցողներուն սորվեցուցէք։ Ու ով որ քու Աստու- 26
ծոյդ օրէնքին համեմատ ու թագաւորին օրէնքին համեմատ չընէ, անյապաղ անոր դատաստանը 'ի գործ
դրուի, կամ մահուամբ, կամ
աքսորով, կամ տուգանքով և կամ
բանտարկութեամբ։

Մեր հայրերուն Տէր Աստուածը 27
օրհնեալ ըլլայ, որ Երուսաղէմի մէջ
եղող Տէրոջը տունը փառաւորելու
համար՝ ասանկ բանը թագաւորին սըրտին մէջ դրաւ, Ու թագաւորին 28
ու անոր խորհրդականներուն ու
թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշխաններուն առջևը ինծի շնորհք գտնել
տուաւ. և իմ Տէր Աստուծոյս
ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար
զօրացայ, ու Իսրայէլէն իշխաններ
ժողվեցի, որ ինծի հետ ելլեն։

ԳԼ. Ը.

1 Ու Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեանը ատենը՝ ինծի հետ
Բաբելոնէն ելլողներուն տոհմապետները, ու համրանքը ասոնք են։
2 Փենեհէսի որդիներէն՝ Գերսոն, Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ,
Դաւիթի որդիներէն՝ Քետտուս,
3 Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա, ու անոր հետ
հարիւր յիսուն էրիկ մարդ համ-
4 րուեցան. Փաաթ Մովաբի որդիներէն՝ Զարեայի որդին Եղիովէնայի,
ու անոր հետ երկու հարիւր էրիկ
5 մարդ. Սեքենիայի որդիներէն՝ Յազիէլի որդին, ու անոր հետ երեք
6 հարիւր էրիկ մարդ. Ու Ադինի
որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Եբեդ, ու անոր հետ յիսուն էրիկ
7 մարդ. Ու Եղամի որդիներէն՝ Գոթողիայի որդին Եսայի, ու անոր
8 հետ եօթանասուն էրիկ մարդ. Ու
Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայէլի
որդին Զաբադիա, ու անոր հետ
9 ութսուն էրիկ մարդ. Յովաբի որդիներէն՝ Յեքիէլի որդին Աբդիա,
ու անոր հետ երկու հարիւր տասն-
10 ութը էրիկ մարդ. Ու Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յովսեփիայի որդին,
ու անոր հետ հարիւր վաթսուն էրիկ
11 մարդ. Ու Բեբայի որդիներէն՝
Բեբայի որդին Զաքարիա, ու անոր հետ քսանըութը էրիկ մարդ.
12 Ու Ազգադի որդիներէն՝ Աքատանի
որդին Յօհանան, ու անոր հետ հա-
13 րիւր տասը էրիկ մարդ. Ու Ադոնիկամի որդիներէն վերջինները՝ որոնց անունները ասոնք են. Եղիփաղէտ, Յեհիէլ ու Սեմայիա, և
անոնց հետ վաթսուն էրիկ մարդ.
14 Ու Բագուէի որդիներէն՝ Ութայի
ու Զաբուդ, ու անոնց հետ եօթանասուն էրիկ մարդ։

Ու զանոնք Ահավա վազող գետին 15
եզերքը ժողվեցի, ու հոն իրեք օր
իջևան ըրինք. և ժողովուրդը ու
քահանաները աչքէ անցուցի, ու
հոն Ղեւտացւոց որդիներէն մէկը չըգտայ։ Ան ատենը Եղիազար, 16
Արիէլ, Սեմայիա, Եղնաթան,
Յարիբ, Եղնաթան, Նաթան,
Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխանները, ու Յովարիբ ու Եղնաթան
իմաստունները կանչել տուի. Ու 17
զանոնք՝ Քասիփիա ըսուած տեղը
եղող Ադդով իշխանին՝ պատուէրներով խրկեցի, ու Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադդոյին, ու
անոր եղբայրըը՝ Նաթանայիմներուն
զրուցելու խօսքերը անոնց բերանը դրի, որ մեր Աստուծոյն տանը
համար մեզի պաշտօնեաներ բերեն։
Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր 18
վրայ ըլլալուն համար, Իսրայէլեան
Ղեւիին որդւոյն Մոողիին որդիներէն մէկ հանճարեղ մարդ մը, այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները
ու եղբայրները՝ տասնըութը մարդ
բերին մեզի. Նաև Ասաբիան, ու 19
անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝
Եսայիին ու անոր եղբայրները, ու
անոնց որդիները՝ քսան մարդ. Ու 20
Նաթանայիմներէն, որ Դաւիթ ու
իշխանները Ղեւտացւոց ծառայութեանը տուեր էին, ամէնը իրենց
անուններովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նաթանայիմներ։

Ու հոն Ահավայի գետին քովը 21
ծոմապահութիւն քարոզեցի, որ
խոնարհինք մեր Տէր Աստուծոյն առջևը, ու անկէ յաջող ճանապարհորդութիւն խնդրենք՝ մեզի ու մեր ընտանեացը և մեր բոլոր ստացուածքին
համար. Վասն զի ճամբուն մէջ 22
մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու
համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու ամչցայ. որովհետև
թագաւորին ըսեր էինք թէ Մեր
Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ
փնտռողներուն վրայ է բարութեամբ,
ու անոր զօրութիւնը ու բարկութիւնը ամէն անոնց վրայ՝ որ զանիկայ կը թողուն։ Ուստի ծոմ պահե- 23
ցինք, ու ասոր համար մեր

Աստուծմէն օգնութիւն խնդրեցինք .
ու անիկայ մեր խնդրուածքը ընդունեց ։
24 Ու քահանայից իշխաններէն տասներկու մարդ զատեցի , այսինքն
Սարաբիան ու Հասաբիան ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տասը
25 մարդ , Ու արծաթը ու ոսկին
ու անօթները , նաև թագաւորին
ու անոր խորհրդականներուն ու
իշխաններուն , և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլին մեր Աստուծոյն տանը
համար տուած ընծաները կշռելով
26 անոնց յանձնեցի ։ Ու վեց
հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ ,
և հարիւր տաղանդ արծաթէ ամաններ , ու հարիւր տաղանդ ոսկի ,
27 Ու քսան ոսկի տաշտ հազար
դրամի , ու մաքուր ու փայլուն և
ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու աման՝ կշռելով անոնց յանձնեցի ,
28 Ու անոնց ըսի , Դուք Տէրոջը
նուիրուած էք , ու անօթներն ալ
նուիրուած են . և արծաթը ու ոսկին ձեր հարցը Տէր Աստուծոյն կամաւոր
29 ընծայ մըն է . Արթուն կեցէք ու պահեցէք , մինչև որ զանոնք Երուսաղէմ Տէրոջը տանը սենեակներուն մէջ՝ քահանայից ու
Ղևտացւոց իշխաններուն ու Իսրայէլի տոհմապետներուն առջևը
30 կշռէք ։ Ու քահանաները ու Ղևտացիները արծաթը ու ոսկին ու
ամանները կշռելով առին , որ Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը
տանին ։

31 Ու առաջին ամսուն երկոտասաներորդ օրը Ահաւայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ երթալու համար ,
ու մեր Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ
էր , ու մեզ ճամբան թշնամիին ու
դարանակալին ձեռքէն ազատեց .
32 Ու Երուսաղէմ եկանք և հոն երեք
33 օր նստանք ։ Ու չորրորդ օրը արծաթը ու ոսկին ու անօթները՝
մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա
քահանային որդւոյն Մերամովթին
ձեռքովը կշռեցին , որուն հետ էր
Փենեհէսի որդին Եղիազար . ու
անոնց հետ Յեսուի որդին Յովզաբադ , ու Բանուիի որդին Նովադիա
Ղևտացիները կային ։ Համրելով 34
ու կշռելով յանձնուեցաւ .
ու այն ատենը բոլոր կշիռը գրուեցաւ ։

Գերութեան որդիքը՝ որոնք գերութենէ դարձած էին , Իսրայէլի 35
Աստուծոյն ողջակէզներ մատուցին .
բոլոր Իսրայէլին համար տասներկու զուարակ , իննսունուվեց խոյ ,
եօթանասունուեօթը գառն , ու
մեղքի պատարագի համար՝ տասներկու նոխազ . ասոնց ամէնը Տէրոջը ողջակէզ մատուցին ։ Ու ա- 36
նոնք թագաւորին հրամանները՝
Գետին ասդին կողմը եղող՝ թագաւորին փոխանորդներուն ու իշխաններուն տուին . անոնք ալ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տանը ձեռնտու եղան ։

ԳԼ. Թ.

Ու երբոր ասոնք կատարուեցան , իշխանները ինծի մօտեցան ու ըսին , Իսրայէլի ժողովուրդը ու քահանաները ու 1
Ղևտացիները այս երկիրներուն ժողովուրդներէն չզատուեցան , հապա
Քանանացւոց , Քետացւոց , Փերեզացւոց , Յեբուսացւոց , Ամմոնացւոց , Մովաբացւոց , Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծութիւններուն պէս կ'ընեն . Վասն զի իրենց 2
համար ու իրենց որդւոցը համար
անոնց աղջիկներէն կիներ առին . և
սուրբ սերունդը այս երկիրներուն ժողովուրդը հետ խառնուեցաւ . ու իշխանները ու աւագները այս մեղքը
գործելու մէջ առաջինները եղան ։
Ու այս բանը լսածիս պէս հանդերձս 3
ու վերարկուս պատռեցի , և գլխուս
ու մօրուքիս մազերը փետտեցի ու
ապշած նստայ ։ Ու այն ատենը գե- 4
րութենէ դարձողներուն յանցանքին պատճառաւը՝ Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ քովս ժողվուեցան . ու ես մինչև իրիկուան զոհին ատենը ապշած
նստայ ։ Ու իրիկուան զոհին ատե- 5
նը տառապանքէս ելայ , ու պատռած հանդերձներովս ու վերարկուովս ծունկի վրայ եկայ , ու ձեռքերս իմ Տէր Աստուծոյս առջևը
6 տարածեցի , Ու ըսի , Ով Աստուած իմ , կ'ամչնամ , ու իմ երեսս քեզի վերցնելու չեմ համարձակիր , ով Աստուած իմ . վասն
զի մեր անօրէնութիւնները մեր
գլխէն վեր բարձրացան , ու մեր
յանցանքը մինչև երկինքը ելաւ ։
7 Մեր հայրերուն օրերէն 'ի վեր մենք
մեծ յանցանքի մէջ ենք մինչև այս
օրս . ու մեր անօրէնութիւններուն
համար՝ մենք , մեր թագաւորները
և մեր քահանաները՝ երկիրներու
թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի ,
գերութեան , յափշտակութեան ու
երեսի ամօթութեան տրուեցանք , ինչ-
8 պէս որ այսօր կ'երևնայ ։ Ու հիմա
քիչ մը ատեն մեր Տէր Աստուծմէն
ողորմութիւն եղաւ , որ մեզի փրկութիւն շնորհէ , ու իր սրբութեանը տեղին մէջ մեզ հաստատէ ,
որ մեր Աստուածը մեր աչքերը
լուսաւորէ , ու մեր ծառայութեանը
մէջ մեզի քիչ մը հանգստութիւն
9 տայ ։ Վասն զի մենք ծառայ էինք ,
բայց մեր Աստուածը մեզ երեսէ
չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ .
հապա մեզի հանգստութիւն տալու , ու մեր Աստուծոյն տունը
կանգնելու , և անոր աւերակները
նորոգելու , ու մեզի Յուդայի մէջ
ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ
տեղ մը տալու համար , Պարսից
թագաւորներուն առջևը մեզի շնորհք գտնել տուաւ ։ Ու հիմա ,
10 ով Աստուած մեր , ասկէ ետքը ի՞նչ
ըսենք . քանզի քու պատուիրանքներդ թողուցինք , Որ քու ծառաներուդ մարգարէներուն ձեռքովը
11 պատուիրեցիր ըսելով , Այն երկիրը
որ պիտի մտնէք զանիկայ ժառանգելու համար , պղծալի երկիր մըն
է , երկիրներու ազգերուն պղծալի
պղծութիւններովը լեցուած . որովհետև զանիկայ ծայրէ 'ի ծայր իրենց
անմաքրութեամբը լեցուցեր են ։
12 Ուրեմն ձեր աղջիկները անոնց որդւոցը չտաք , ու անոնց աղջիկները
ձեր որդւոցը համար չառնէք , և
յաւիտեան անոնց խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը չփնտռէք , որպէս զի զօրանաք ու այն
երկրին բարիքը ուտէք , ու զանիկայ ձեր որդւոցը յաւիտենական
ժառանգութիւն թողուք ։ Ու մեր 13
չար գործերուն համար , ու մեր
մեծ յանցանքին համար՝ այս բոլոր
բաները մեր վրայ գալէն ետքը
(թէպէտ և դուն՝ ով Աստուած մեր ,
դուն չպատժեցիր մեր մեղացը չափ ,
հապա մեզի այսպէս փրկութիւն
տուիր ,) Պէ՞տք էր որ նորէն քու 14
պատուիրանքներդ զանց ընէինք ,
և այս պղծալի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք . միթէ դուն
մեզի պիտի չբարկանայի՞ր , ու մեզ
պիտի չսպառէի՞ր , մինչև որ ոչ մէկ
մնացորդ ու ազատուած մը չմնար ։
Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի , դուն 15
արդար ես . վասն զի մենք մինչև այս
օրս ողջ մնացինք . ահա մենք մեր
յանցանքովը քու առջևդ ենք , թէպէտ և այս պատճառաւ քու առջևդ
չենք կրնար կայնիլ ։

ԳԼ. Ժ.

Ու երբոր Եզրաս լալով ու Աստուծոյ տանը առջևը գետինը ին- 1
կած՝ այս աղօթքը ու խոստովանութիւնը կ'ընէր , Իսրայէլէն խիստ
շատ բազմութիւն՝ էրիկ ու կնիկ
մարդիկ ու տղաքներ անոր քովը
ժողվուեցան . և ժողովուրդը խիստ
շատ լացաւ ։ Ու Եղամի որդիներէն 2
Յեքիէլի որդին Սեքենիա Եզրասին պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Մենք մեր Աստուծոյն դէմ
մեղք գործեցինք , ու երկրին ժողովուրդներէն օտար կիներ առինք . բայց հիմա այս բանիս մէջն
ալ Իսրայէլի համար յոյս կայ ։ Ու 3
հիմա մեր Աստուծոյն առջևը ուխտ
ընենք , որ բոլոր կիները ու անոնցմէ ծնածները իմ տիրոջս ու
մեր Աստուծոյն հրամանէն վախցողներուն խրատովը հանենք , և թող
օրէնքին համեմատ թող ըլլայ ։ Ելիր , վասն զի այս գործը 4
քեզի կ'իյնայ . մենք ալ քեզի հետ
կ'ըլլանք , զօրացիր ու ըրէ ։
Ու Եզրաս ելաւ , և քահանայից 5

իշխաններուն, Ղեւտացիներուն ու
բոլոր Իսրայէլին երդում ընել
տուաւ, որ այս խօսքին պէս ընեն.
6 և անոնք երդում ըրին։ Ու Եզրաս
Աստուծոյ տանը առջեւէն ելաւ,
ու Եղիասիբի որդւոյն Յօհանանին
սենեակը գնաց. և հոն մտնելով
հաց չկերաւ ու ջուր չխմեց, վասն
զի գերութենէ եկածներուն յանցանքին
համար սուգ կը բռնէր։
7 Ու Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ
մունետիկ կանչել տուին, որ բոլոր
գերութենէ եկածները Երուսաղէմ
8 ժողվուին. Ու մինչև երեք օր մէկ
որ չգայ՝ իշխաններուն ու ծերերուն
հրամանին համեմատ, անոր բոլոր
ստացուածքը նզովուած պիտի ըլլայ,
ու ինքը գերութենէ դարձողներուն
9 ժողովքէն պիտի զատուի։ Ու
Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկները
այն երեք օրուան մէջ՝
այսինքն իններորդ ամսուն քսաներորդ
օրը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան.
և բոլոր ժողովուրդը ու
գործին համար՝ ու սաստիկ անձրեւներուն
համար դողալով նստան
Աստուծոյ տանը հրապարակին մէջ։
10 Ու Եզրաս քահանան ելաւ ու անոնց
ըսաւ. Դուք մեղք գործեցիք,
և օտար կնիկներ առնելով՝ Իսրայէլին
11 յանցանքը աւելցուցիք։ Ու
հիմա ձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն
առջեւ ձեր մեղքը խոստովանեցէք,
և անոր հաճոյ եղածը ըրէք,
ու երկրին ժողովուրդներէն ու օտար
կնիկներէն զատուեցէք։
12 Ու ամէնը բոլոր ժողովքը պատասխան
տուին ու բարձր ձայնով
ըսին. Մեր պարտքն է որ անանկ
13 քու ըսածիդ պէս ընենք. Բայց ժողովուրդը
շատ է ու ժամանակը
անձրեւոտ է, ու դուրս ոտք չենք
կրնար կայնիլ. և ասիկայ մէկ օրուան
կամ երկու օրուան գործ չէ,
քանզի շատերնիս այս բանին մէջ
14 յանցաւոր ենք։ Հիմա մեր իշխանները
բոլոր ժողովքին համար
կայնին, ու մեր քաղաքներուն մէջ
բոլոր օտար կնիկ առնողները որոշուած
ժամանակներու մէջ գան. և
ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւորները
անոնց հետ ըլլան,
մինչև որ այս բանին համար մեր
Աստուծոյն սաստիկ բարկութիւնը
մեզմէ դառնայ։
Միայն Ասայէլի որդին Յովնաթան, 15
ու Թեկուայի որդին Յազիա
այս գործին վրայ կայնեցան,
ու Մեսուղամ ու Ղեւտացի Սաբեթա
անոնց օգնութիւն ըրին։
Ու գերութենէ եկածները այնպէս 16
ըրին. ու Եզրաս քահանան ու
քանի մը տանուտէրներ իրենց տաներուն
համեմատ (ամէնն ալ իրենց
անուններովը) ընտրուեցան. ու
տասներորդ ամսուն առաջին օրը այս
գործը քննելու նստան. Ու բոլոր 17
օտար կնիկ առնող մարդիկներուն
գործը առաջին ամսուն առաջին օրը
լմնցուցին։
Ու քահանայից որդիներէն օտար 18
կնիկ առնողներ ասոնք գտնուեցան.
Յովսեդեկեան Յեսուին որդիներէն
ու եղբայրներէն՝ Մաասիա, Եղիազար,
Յարիբ ու Գոդողիա. Ու 19
իրենց կնիկները արձակելու խօսք
տուին. ու յանցաւոր ըլլալով՝ իրենց
յանցանքին համար հօտերէն
մէկ մէկ խոյ տուին։ Ու Եմմերի 20
որդիներէն՝ Անանի ու Զաբադիա.
Ու Հարիմի որդիներէն՝ Մաասիա, 21
Եղիա, Սեմայիա, Յեքիէլ ու Ոզիա.
Ու Փասուրի որդիներէն՝ Եղիովէնայի, 22
Մաասիա, Իսմայէլ,
Նաթանայէլ, Յովզաբադ ու Եղեասա.
Ու Ղեւտացիներէն՝ Յովզաբադ, 23
Սեմէի, Կովլիա, այսինքն
Կովլիտա, Փեթայիա, Յուդա
ու Եղիազար. Ու երգեցողներէն՝ 24
Եղիասիբ. ու դռնապաններէն՝
Սեղղում, Տելէմ և Ուրի. Ու Իսրայէլէն՝ 25
Փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա,
Յեզիա, Մեղքիա, Միամին,
Եղիազար, Մեղքիա ու Բանեա.
Ու Եղամի որդիներէն՝ Մաթանիա, 26
Զաքարիա, Յեքիէլ,
Աբդի, Յերիմովթ ու Եղիա. Ու 27
Զաթուի որդիներէն՝ Եղիովէնայի,
Եղիասիբ, Մաթանիա, Յերիմովթ,
Զաբադ ու Ազիզա. Ու 28
Բեբայիի որդիներէն՝ Յօհանան,
Անանիա, Զաբբայ ու Աթայի.

29 Ու Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ,
Մալուք, Ադայիա, Յասուբ, Սաաղ
30 ու Րամովթ. Ու Փաաթ Մովաբի
որդիներէն՝ Եդնա, Քաղէլ,
Բանեա, Մաասիա, Մաթանիա,
Բեսաղիէլ, Բանուի ու Մանասէ.
31 Ու Հարիմի որդիներէն՝ Եղիազար,
Յեսիա, Մեղքիա, Սեմայիա,
32 Շմաւոն, Բենիամին, Մալուք ու
33 Սամարիա. Հասումի որդիներէն՝
Մաթանայ, Մաթաթա, Զաբադ,
Եղիփաղէտ, Յերեմի, Մանասէ
34 ու Սեմէի. Բանիի որդիներէն՝
35 Մաադայ, Ամրամ, Ուէլ, Բանեա,
Բադայիա, Քելուհայ, Ուանիա, 36
Մերամովթ, Եղիասիբ, Մաթանիա, 37
Մաթանայ, Յասաւ,
(38) Բանի, Բանուի, Սեմէի, Սեղեմիա, 39
Նաթան, Ադայիա, Մաքնադբայ, 40
Սասայ, Սարայ, Ազարէէլ, 41
Սեղեմիա, Սամարիա, Սեղղում, 42
Ամարիա ու Յովսէփ. Նաբաւի 43
որդիներէն՝ Յեիէլ, Մաաթաթիա,
Զաբադ, Զեբինա, Յադայի,
Յովէլ ու Բանեա։ Ասոնք 44
ամէնը օտար կնիկներ առեր էին. ու
անոնցմէ ոմանք զաւակ ծնած կիներ
ունէին։

ԳԻՐՔ ՆԷԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աքաղիայի որդւոյն Նէեմիայի
խօսքերը.
Ու եղաւ որ Քասղեւ ամսուն մէջ՝
Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ
տարին՝ երբոր ես Շուշան մայրաքաղաքն
2 էի, Անանի անունով եղբայրներէս
մէկը, ու քանի մը Յուդայի
մարդիկներ ինծի եկան. և
անոնց՝ գերութենէ ազատուած ու
մնացած Հրեաներուն վրայով ու
Երուսաղէմին վրայով հարցուցի։
3 Ու ինծի ըսին. Գերութենէ ազատուած
մնացածները հոն գաւառին
մէջ մեծ նեղութեան ու անարգութեան
մէջ են, ու Երուսաղէմին
պարիսպը փլած, և անոր
դռները կրակով այրուած են։
4 Ու երբոր ես այս խօսքերը լսեցի,
նստայ լացի. ու քանի մը օր սուգ
բռնեցի, և ծոմ պահելով երկնից
Աստուծոյն առջեւը աղօթք ըրի,
5 Ու ըսի. Ո՛հ, Տէր Աստուած
երկնից, որ մեծ ու ահեղ Աստուած
ես, ու քեզ սիրողներուն
և քու պատուիրանքներդ պահողներուն
ուխտ ու ողորմութիւն կը
6 պահես. Ականջդ, քու ականջներդ
թող մտիկ ընեն ու աչքերդ
բաց ըլլան, որ լսես քու ծառայիդ
աղօթքը, որն որ քու ծառաներուդ
Իսրայէլի որդւոցը համար հիմա ցորեկ
ու գիշեր քեզի կը մատուցանեմ,
խոստովանելով Իսրայէլի որդւոցը
մեղքը, որով քեզի դէմ
մեղանչեցինք. քանզի թէ ես և
թէ իմ հօրս տունը մեղք գործեցինք։
Յիրաւի մենք քու առջեւդ 7
անօրէնութիւններ ըրինք, ու քու
ծառայիդ Մովսէսին տուած պատուիրանքներդ,
կանոններդ ու դատաստաններդ
չպահեցինք։ Աղէ՛ 8
կ'աղաչեմ՝ յիշէ այն խօսքը, որ
քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրեցիր
ըսելով. Թէ որ յանցանք
ընէք, ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի
ցրուեմ. Իսկ թէ որ ինծի դառնաք, 9
ու իմ պատուիրանքներս պահէք
ու զանոնք կատարէք, ձեզմէ
ցրուածները թէ և երկրին ծայրը
ըլլան, զանոնք անկէ պիտի ժողվեմ,
ու այն տեղը պիտի տանիմ՝
որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն
դնելու համար։ Ու հիմա անոնք 10
քու մեծ ուժովդ ու զօրաւոր ձեռքովդ
ազատած ծառաներդ ու ժողովուրդդ
են։ Ո՛հ, Տէր, հիմա 11
քու ծառայիդ աղօթքը, ու քու
անունէդ վախնալու փափաք ունեցող
ծառաներուդ աղօթքը քու ականջդ
թող ըլլայ. և այսօր քու

ծառայիդ յաջողութիւն տուր , ու
այս մարդուն առջեւը ինծի շնորհք
գտնել տուր ։ Վասն զի ես թա-
գաւորին մատռուակն էի ։

ԳԼ. Բ.

1 Եւ եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝
Արտաշէս թագաւորին քսանե-
րորդ տարին՝ անոր առջեւը գինի
կար , և գինին առի ու թագաւո-
րին տուի . ու անոր առջեւը բնաւ
2 տրտում չէի եղեր ։ Եւ թա-
գաւորը ինծի ըսաւ , Ինչո՞ւ ե-
րեսդ տրտում է , որովհետեւ հի-
ւանդ չես . ասիկա ուրիշ բան չէ ,
բայց եթէ սրտի տրտմութիւն . ու
3 ես խիստ շատ վախցայ ։ Ու թա-
գաւորին ըսի . Թագաւորը
յաւիտեան ողջ կենայ . ինչպէս
իմ երեսս տրտում չըլլայ , որ իմ
հարցս գերեզմաններուն տեղը եղող
քաղաքը աւերակ՝ ու անոր դռները
4 կրակով այրած են ։ Եւ թագա-
ւորը ինծի ըսաւ , Դուն ինծմէ ի՞նչ
կը խնդրես աս բանիս վրայով ։
Ու առենը երկնից Աստուծոյն ա-
5 ղօթք ըրի . Ու թագաւորին ըսի ,
Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւ-
նայ , ու թէ որ քու ծառադ քու
առջեւդ շնորհք գտաւ , զիս Հրէ-
աստան խրկես իմ հարցս գերեզման-
ներուն քաղաքը , որ զանիկայ շի-
6 նեմ ։ Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ ,
(ու թագուհին անոր քովը նստեր
էր .) Քու ճամբորդութիւնդ մի՞ն-
չեւ առեն պիտի քշէ , ու ե՞րբ
պիտի դառնաս . և թագաւորին
հաճոյ երեւցաւ որ զիս խրկէ , ես ալ
7 անոր ժամանակ որոշեցի ։ Ու թա-
գաւորին ըսի , Թէ որ թագաւորին
հաճոյ կ'երեւնայ , ինծի նամակներ
տրուի Գետին միւս կողմը եղող
իշխաններուն որ զիս անցընեն ,
8 մինչեւ որ Հրէաստան երթամ , Ու
նաեւ նամակ մը Ասափին՝ որ թագա-
ւորական անտառին պահապանն է ,
որպէս զի ինծի փայտ տայ , Աստու-
ծոյ տանը աշտարակին դռները և
քաղաքին պարիսպը ու մտնելու
տանս շինելու համար ։ Եւ թա-
գաւորը ինծի տուաւ . վասն
զի իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ
վրաս էր ։

Ու Գետին միւս կողմը եղող 9
իշխաններուն գացի , ու թագաւո-
րին նամակները անոնց տուի . և
թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
ու ձիաւորներ խրկեց ։ Ու երբոր 10
Սանաբաղատ Որոնացին ու Ամմո-
նացի ծառան Տուբիա լսեցին ,
շատ նեղացան , որ Իսրայէլի որդւո-
ցը աղէկութիւնը փնտռելու համար
մարդ մը եկաւ ։ Ու Երուսաղէմ 11
եկայ և հոն երեք օր մնացի ։

Ու ես քանի մը մարդոց հետ 12
գիշերով ելայ . ու ինչ որ իմ Աս-
տուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երու-
սաղէմին համար ընելու , զանիկայ
մարդու մը չըսեցի , և ինծի հետ
իմ հեծած անասունէս 'ի զատ ու-
րիշ անասուն մը չկար ։ Եւ գի- 13
շերով Ձորի դռնէն՝ Վիշապի աղ-
բիւրին առջեւէն Աղբից դուռը ելայ ,
ու Երուսաղէմին փլած պարիսպնե-
րը ու կրակէն այրած դռները դննե-
ցի ։ Եւ Աղբիւրի դուռը ու թա- 14
գաւորին աւազանը անցայ , ու տակս
եղող անասունին անցնելու տեղ
չկար ։ Եւ գիշերով հեղեղատէն 15
վեր ելայ ու պարիսպը դննեցի . ու
դարձայ Ձորի դռնէն մտայ , ու այս-
պէս նորէն ետ եկայ ։ Եւ իշ- 16
խանները իմ ո՛ւր երթալս ու ինչ
ընելս չգիտցան . ու Հրէաներուն ,
կամ՝ քահանաներուն , կամ՝ ազ-
նուականներուն , կամ՝ իշխաննե-
րուն , և կամ՝ ուրիշներուն՝ որոնք
գործը կ'ընէին , մինչեւ հիմա չյայտ-
նեցի ։

Ետքը անոնց ըսի , Դուք կը 17
տեսնէք աս թշուառութիւնը՝ որուն
մէջը կը գտնուինք , և թէ ինչպէս
Երուսաղէմ աւերակ , ու անոր
դռները կրակով այրուած են . եկէք
Երուսաղէմին պարիսպը շինենք , որ
այսուհետեւ նախատինք չըլլանք ։
Եւ իմ Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ 18
վրաս ըլլալը , ու թագաւորին ինծի
ըսած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի .
ու անոնք ըսին , Ելլենք շինենք . և
իրենց ձեռքերը ուժովցուցին աս
բարի գործին համար ։

19 Բայց Որոնացի Սանաբաղատ
ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա և
Արաբացի Գեսամ լսելով՝ մեզ
ծաղր ըրին , ու մեզ քամահրելով՝
ըսին , Աս ձեր ըրած գործը ի՞նչ
պիտի ըլլայ . միթէ դուք թագա-
20 ւորէն ապստամբի՞լ կ'ուզէք ։ Եւ
անոնց պատասխան տուի ու ըսի ,
Երկնից Աստուածը ինքը մեզի յա-
ջողութիւն պիտի տայ , ու մենք որ
անոր ծառաներն ենք , պիտի ելլենք
ու շինենք , բայց դուք Երուսաղէմի
մէջ բաժին , իրաւունք ու յիշատակ
չունիք ։

ԳԼ. Գ.

1 Ու մեծ քահանան Եղիասիբ և
անոր քահանայ եղբայրները ե-
լան ու Ոչխարաց դուռը շինեցին .
անոնք զանիկայ նուիրեցին և անոր
փեղկերը կանգնեցին . ու զանիկայ
մինչեւ Մէայի աշտարակը , մինչեւ
Անանայէլի աշտարակը նուիրեցին ։
2 Եւ անոր քովը Երիքովի մարդիկը
շինեցին , ու անոնց քովը Իմրիի
3 որդին Զաքուր շինեց ։ Եւ Ձը-
կանց դուռը Ասենայի որդիքը շի-
նեցին . անոնք զանիկայ շինեցին ,
ու անոր փեղկերը , փականքը ու
4 նիգերը անցուցին ։ Եւ անոնց
քովը Ակովսի որդւոյն Ուրիայի
որդին Մերամովթ նորոգեց . ու
անոնց քովը Մասիզեբելի որդւոյն
Բարաքիայի որդին Մեսուղամ
նորոգեց . և անոնց քովը Բաանայի
5 որդին Սադովկ նորոգեց ։ Ու
անոնց քովը Թեկուացիք նորոգե-
ցին . բայց անոնց մեծերը իրենց
Տէրոջը գործքին իրենց վիզը չծռե-
6 ցին ։ Եւ Հին դուռը Փասեքի
որդին Յովիադա ու Բասոդիայի
որդին Մեսուղամ նորոգեցին .
անոնք զանիկայ շինեցին , ու անոր
փեղկերը , փականքը ու նիգերը
7 անցուցին ։ Եւ անոնց քովը Գա-
բաւոնացի Մելատիա ու Մերո-
նոթացի Յադոն և Գաբաւոնի
ու Մասփայի մարդիկները շինեցին ,
մինչեւ Գետին աս կողմը եղող իշ-
8 խանին աթոռը ։ Անոր քովը
ոսկերիչներէն Հարհայիայի որդին
Ուզիէլ նորոգեց . ու անոր քովը
դեղագործներուն որդին Անանիա
նորոգեց . ու Երուսաղէմը մինչեւ
լայն պարիսպը թողուցին ։ Եւ 9
անոնց քովը Երուսաղէմի կէս մա-
սին իշխանը՝ Ովրի որդին Ռափա-
յիա նորոգեց ։ Եւ անոնց քովը 10
ու իր տանը դիմացը Հարումափի
որդին Յեդայիա նորոգեց . ու
անոր քովը Ասաբանիայի որդին
Քետտուս նորոգեց ։ Միւս բաժի- 11
նը ու փուռերու աշտարակը
Հարիմի որդին Մեղքիա ու
Փառաթ Մովաբի որդին Ասուբ
նորոգեցին ։ Եւ անոր քովը Ե- 12
րուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝ Ա-
լօհէսի որդին Սեղղում՝ ինքը ու իր
աղջիկները նորոգեցին ։ Ձորի դու- 13
ռը Անուն ու Զանովի բնակիչ-
ները նորոգեցին . անոնք զանիկայ
շինեցին , ու անոր փեղկերը , փա-
կանքը ու նիգերը անցուցին . ու
պարիսպէն հազար կանգուն շինեցին
մինչեւ Աղբից դուռը ։ Եւ Աղբից 14
դուռը Բեթաքարամայի կողմանց իշ-
խանը՝ Ռեքաբի որդին Մեղքիա
նորոգեց . զանիկայ ան շինեց , ու
անոր փեղկերը , փականքը ու նիգե-
րը անցուց ։ Եւ Աղբիւրի դուռը 15
Մասփայի կողմանց իշխանը՝ Քողո-
զէի որդին Սեղղում նորոգեց .
զանիկայ ան շինեց ու ծածկեց . և
անոր փեղկերը , փականքը ու նի-
գերը անցուց . ու թագաւորի պար-
տէզին մօտ եղող Սիլովայի աւազա-
նին պարիսպը մինչեւ Դաւիթի
քաղաքէն իջնող սանդուխները
շինեց ։ Անկէ ետքը Բեթսուրի կէս 16
մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին
Նեեմիա նորոգեց , մինչեւ Դաւի-
թին գերեզմաններուն դիմացը , ու
մինչեւ շինուած աւազանը , ու մինչեւ
Հզօրներուն տունը ։ Անկէ ետքը 17
Ղեւտացիք նորոգեցին , Բանիի որ-
դին Ռէում . անոր քովը Կէի-
լայի կէս մասին իշխանը Ասաբիա
իր տեղուանքը նորոգեց ։ Անկէ 18
ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի
կէս մասին իշխանը՝ Յենադադի որ-
դին Բաւայի նորոգեց ։ Եւ անոր 19
քովը Մասփայի իշխանը՝ Յեսուի

որդին Եզեր միւս բաժինը նորո-
գեց, այսինքն պարսպին դարձուածքը,
որ զինարանը ելլելու ճամբուն դի-
20 մացն է։ Անկէ ետքը միւս բաժի-
նը' պարսպին դարձուածքէն մինչեւ
մեծ քահանային Եղիասիբին տանը
դուռը' Զաբբայի որդին Բարուք
21 փութով նորոգեց։ Անկէ ետքը
միւս բաժինը' Եղիասիբին տանը
դրանէն մինչեւ Եղիասիբին տանը
ծայրը' Ակկուսի որդւոյն Ուրիային
22 որդին Մերամովթ նորոգեց։ Ա-
նկէ ետքը քահանաները' դաշտի
23 բնակիչները նորոգեցին։ Ու անկէ
ետքը Բենիամին ու Ասուբ ի-
րենց տուներուն առջեւը նորոգեցին.
անկէ ետքը Անանիայի որդւոյն՝
Մաասիայի որդին Ազարիա իր
24 տանը քովը նորոգեց։ Անկէ
ետքը միւս բաժինը' Ազարիայի տու-
նէն մինչեւ պարսպին դարձուածքը՝
մինչեւ անկիւնը, Հենադադի որդին
25 Բաննուի նորոգեց։ Եւ Ուզայի
որդին Փաղաղ պարսպին դարձուա-
ծքին դիմացը ու բանտի գաւ-
թին քովը եղող թագաւորին վերի
պալատէն դուրս աշտարակը դիմաց.
ու անոր ետեւէն Փարոսի որդին
26 Փադայիա դիմաց։ Եւ Նաթա-
նայիմները' որոնք Ոփաղ կը բնակէ-
ին, մինչեւ արեւելեան կողմը եղող
Ջուրի դրանը դիմացը ու դուրս
27 աշտարակը նորոգեցին։ Անկէ ետքը
միւս բաժինը' դուրս ելած աշտարա-
կին դիմացէն մինչեւ Ոփաղի պարիս-
28 պը' Թեկուացիք նորոգեցին։ Ձիե-
րու դրանէն վեր քահանաները նո-
րոգեցին' ամէն մէկը իր տանը դի-
29 մացը։ Անկէ ետքը Եմմերի որ-
դին Սադովկ իր տանը դիմացը
նորոգեց. ու անկէ ետքը արեւե-
լեան դրանը պահապանը' Սեքե-
նիայի որդին Սեմայիա նորոգեց։
30 Անկէ ետքը միւս բաժինը Սելե-
միայի որդին Անանիա ու Սելեփի
վեցերորդ որդին Անոն նորոգեց.
անկէ ետքը Բարաքիայի որդին
Մեսուղամ իր սենեակին դիմացը
31 նորոգեց։ Անկէ ետքը Սարեփիի
որդին Մեղքիա մինչեւ Նաթա-
նայիմներուն ու վաճառականաց
տանը Մափկաթի դրանը դիմացը
ու մինչեւ անկիւնը ելլելու տեղը
նորոգեց։ Եւ անկիւնը ելլելու 32
տեղէն մինչեւ Ոչխարաց դուռը ոս-
կերիչները ու վաճառականները նո-
րոգեցին։

ԳԼ. Դ

Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց որ 1
մենք պարիսպը կը շինենք, սիր-
տը նեղացաւ, ու շատ սրդողելով'
Հրեաները ծաղր ըրաւ։ Եւ իր 2
եղբայրքը ու Սամարիայի զօրքին
առջեւը խօսեցաւ ու ըսաւ, Այս տը-
կար Հրեաները ի՞նչ կը շինեն. մի-
թէ թողութիւն կ'ըլլա՞յ անոնց.
միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու այսօ՞ր
լմնցընեն. միթէ այրած քարերը
փոշիի դէզերէ՞ն պիտի կենդանա-
ցընեն։ Եւ Ամմոնացի Տուբիան 3
անոր քովն էր, ու ըսաւ, Թէեւ որ
աղուէս մըն ալ ելլէ անոնց շինածին
վրայ, անոնց քարէ պարիսպը պիտի
փլցնէ։

Ո՛վ մեր Աստուածը, լսէ՛, վասն 4
զի նախատուեցանք. ու անոնց նա-
խատինքը իրենց գլխուն դարձուր,
ու զանոնք գերութեան երկրի մէջ
աւար ըլլալու մատնէ. Եւ անոնց 5
անօրէնութիւնը մի՛ ծածկեր, ու
քու առջեւէդ անոնց մեղքը մի՛ ջնջուիր.
քանզի շինողներուն առջեւը քեզ
բարկացուցին։

Եւ պարիսպը շինեցինք, ու բո- 6
լոր պարիսպը մինչեւ կէսը հասաւ,
վասն զի ժողովուրդը գործելու սիրտ
ունէր։

Ու երբոր Սանաբաղատ ու Տու- 7
բիա և Արաբացիք ու Ամմոնա-
ցիք ու Ազովտացիք լսեցին, որ
Երուսաղէմին պարիսպներուն նորո-
գութիւնը առաջ կ'երթայ, ու փըլ-
լած տեղուանքը սկսեր են շինուիլ,
շատ սրդողեցան։ Եւ ամէնքը մէկ- 8
տեղ խօսք ըրին, որ գան Երուսա-
ղէմին դէմ պատերազմ ընեն, ու
անոր վնաս տան։ Բայց մենք մեր 9
Աստուծոյն աղօթք ըրինք, ու ա-
նոնցմէ պահպանուելու համար ցորեկ
ու գիշեր անոնց դէմ պահապաններ
դրինք։ Եւ Յուդան ըսաւ, Բեռ- 10

նակիրներուն ոյժը հատաւ, ու հո-
ղը շատ է. մենք պիտի չկրնանք
11 պարիսպը շինել։ Ու մեր թշնա-
միները կ'ըսէին, Չգիտնան ու
չտեսնեն, մինչեւ որ մենք անոնց մէջը
մտնենք ու զանոնք մեռցընենք, և
12 անոնց գործը խափանենք։ Ու ե-
ղաւ որ անոնց քովը բնակող Հրե-
աները մեզի եկան, և տասը անգամ
մեզի ըսին թէ Ամէն կողմանէ ձեր
որ դառնաք, մեր վրայ պիտի յար-
ձակին։
13 Ուստի ցած տեղուանքը' պարըս-
պին ետեւը, ու բարձր տեղուանքը
ժողովուրդը իրենց ազգատոհմնե-
րուն համեմատ թուրերով կայնեցու-
ցի, ու իրենց սուրերով, նիզակ-
ներով ու աղեղներով կայնեցուցի։
14 Եւ նայեցայ, ու ելայ, և իշխան-
ներուն ու ատեանականներուն ու մնա-
ցած ժողովուրդին ըսի, Անոնց ե-
րեսէն մի՛ վախնաք. յիշեցէք Տէրը
որ մեծ ու ահեղ է, և ձեր եղբայր-
ներուն, տղաքներուն, աղջիկնե-
րուն, կիներուն ու տուներուն
համար պատերազմ ըրէք։
15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսե-
ցին որ մենք իմացեր ենք, և Աստուած
անոնց խորհուրդը ցրուեց, մենք
ամէնքս պարիսպը շինելու դարձանք,
16 ամէն մէկը իր գործին։ Եւ ան
օրէն 'ի վեր իմ մարդիկներուս կէսը
կ'աշխատէին, ու կէսն ալ նիզակ-
ներ, վահաններ, աղեղներ ու զը-
րահներ կը բռնէին. ու իշխանները
Յուդայի բոլոր ազգատոհմներուն
17 ետեւը կը կայնէին։ Պարիսպը շի-
նողները ու բեռնակիրները ու
բեռցընողները' ամէն մէկը իր մէկ
ձեռքովը կը բանէր, ու միւս ձեռ-
18 քովը զէնքը կը բռնէր։ Եւ շինող-
ներուն ամէն մէկը իր սուրը մէջքը
կապած կը գործէր, ու փողահարը
19 իմ քովս էր։ Եւ ազնուականներ-
ուն ու ատեանականներուն ու մնա-
ցած ժողովուրդին ըսի, Այս գործը
մեծ ու ընդարձակ է, ու մենք
պարսպին վրայ ցրուած ենք, ու ի-
20 րարմէ հեռու ենք. Ուստի փողին
ձայնը ուր տեղ որ լսէք, հոն մեր
քովը ժողվուեցէք. մեզի համար մեր
Աստուածը պատերազմ պիտի ընէ։
Ու մենք այսպէս մեր գործը կ'ը- 21
նէինք. և անոնց կէսը արշալու-
սին ծագած ատենէն մինչեւ աստղե-
րուն երեւցած ատենը նիզակներ
բռնած կը կենային։ Եւ ան ա- 22
տենը ժողովուրդին ըսի, Ամէն մարդ
իր ծառային հետ գիշերները Երու-
սաղէմի մէջ մնայ, որ գիշերը մեզի
համար պահպանութիւն ընէ ու
ցորեկը գործէ։ Ու ես ու իմ 23
եղբայրներս և իմ ծառաներս ու
իմ ետեւէս եկող պահապան մար-
դիկները' ամէնքնիս մեր հանդերձ-
ները չէինք հաներ, լուացուելու
ատենէն 'ի զատ։

ԳԼ. Ե

Եւ ժողովուրդը ու անոնց կնիկ- 1
ները իրենց եղբայրը Հրեանե-
րուն դէմ մեծ գանգատ ըրին։ Եւ 2
ոմանք կ'ըսէին, Մենք մեր տղաք-
ներովը ու աղջիկներովը շատ որ
ենք. և ուտելիք ծախու առնենք, որ
ուտենք ու ապրինք։ Ոմանք ալ 3
կ'ըսէին, Մենք մեր արտերը, այ-
գիները ու տուները գրաւ կը
դնենք, որ սովի համար ուտելիք
ծախու առնենք։ Եւ ոմանք կ'ը- 4
սէին, Թագաւորին հարկ տալու
համար մեր արտերուն ու այգինե-
րուն վրայ ստակ փոխ առինք։ Ու 5
հիմա մեր մարմինը մեր եղբայրնե-
րուն մարմինին պէս է, ու մեր որ-
դիքը' անոնց որդւոցը պէս. և ահա
մենք մեր տղաքները ու աղջիկները
ծառայութեան կը ծախենք. և ար-
դէն մեր աղջիկներէն աղախին ըլլա-
լու ծախուածներ կան, ու մեր ձեռ-
քը կարողութիւն չկայ. որովհետեւ
մեր արտերը ու այգիները ուրիշնե-
րուն ձեռքն են։

Ու երբոր ես անոնց աղաղակը ու 6
աս խօսքերը լսեցի, խիստ զայրա-
ցայ։ Եւ մտքիս մէջ խորհելէն 7
ետեւ' ազնուականները ու ատեան-
կանները յանդիմանեցի, ու անոնց
ըսի, Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղ-
բայրներէն վաշխ կ'առնէք. ու ա-
նոնց դէմ մեծ ժողով ըրի։ Եւ 8
անոնց ըսի, Մենք հեթա-

նոսներու ծախուած մեր Հրէայ եղբայրները մեր կարողութեանը չափ ծախու առինք, ու հիմա դուք ձեր եղբայրնե՞րը կը ծախէք, կամ անոնք մեզի ծախուին. Եւ անոնք լռեցին ու չկրցան պատասխան տալ։ 9 Ու ըսի. Ձեր ըրածը աղէկ բան չէ. պէտք չէ՞ որ մեր Աստուծոյ վախովը քալէք, որ մեզի թշնամի եղող ազգերուն նախատինքը չըլլայ։ 10 Ես ալ ու իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ ստակ ու ցորեն փոխ տուած ենք անոնց. բայց հիմա աս պարտքը անոնց թողունք։ 11 Հիմա ձեզի կ'աղաչեմ, որ այսօր անոնց ետ դարձնէք անոնց արտերը, այգիները, ձիթենիները ու տուները. նաև ստակին, ցորենին, գինիին ու եղին հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը պահանջէք։ 12 Եւ անոնք ըսին. Ետ պիտի դարձնենք ու անոնցմէ բան մը պիտի չպահանջենք. ինչպէս որ ըսիր, այնպէս պիտի ընենք։ Ես ալ քահանաները կանչեցի, ու անոնց երդում ընել տուի որ աստանկ ընեն։ 13 Նաև հանդերձս թօթուեցի ու ըսի. Ո՛վ որ աս բանը չկատարէ, իր տունէն ու իր վաստակէն Աստուած այսպէս թօթուէ, ու այսպէս թօթուած ու պարապ ըլլայ։ Եւ բոլոր ժողովքը Ամէն ըսին ու Տէրը օրհնեցին. ու ժողովուրդը աս բանը կատարեց։

14 Եւ Յուդայի երկրին մէջ անոնց իշխանը եղած օրէս՝ Արտաշէս թագաւորին քսաներորդ տարիէն մինչև երեսունուերկուերորդ տարին՝ տասնուերկու տարի՝ թէ ես և թէ իմ եղբայրներս իշխանութեան ռոճիկը չառինք։ 15 Բայց ինծմէ առաջ եղող նախորդ իշխանները ժողովուրդին բեռ կ'ըլլային, ու անոնցմէ հաց ու գինի կ'առնէին, քառասուն սիկղ արծաթէն 'ի զատ. անոնց ծառաներն ալ ժողովուրդին բռնութիւն կ'ընէին. բայց ես Աստուծմէ վախնալով այնպէս չըրի։ 16 Ու նաև աս պարսպին գործին մէջ աշխատեցայ. ու մենք արտ ծախու չառինք. և իմ բոլոր ծառաներս հոն ժողվուած էին աս գործին համար։ 17 Ու Հրէաներէն ու առաջնորդներէն հարիւր յիսուն մարդ, ու չորս կողմ եղող ազգերէն մեզի եկողները իմ սեղանէս կ'ուտէին։ 18 Եւ ամէն օրուան ծախքս աս էր. արջառ մը ու վեց ընտիր ոչխար. և ինծի համար թռչուններ ալ կը պատրաստուէր. ու տասը օրը անգամ մը առատութեամբ ամէն տեսակ գինիէն կ'ըլլար. այսու ամենայնիւ իշխանութեան ռոճիկը չպահանջեցի, վասն զի աս ժողովուրդին վրայ եղած ծառայութիւնը ծանր էր։ 19 Ո՛վ Աստուած իմ, աս ժողովուրդին բոլոր ըրածներուս համեմատ զիս 'ի բարին յիշէ։

ԳԼ. Զ.

1 Ու երբոր Սանաբաղատ, Տուբիա ու Արաբացի Գեսամ, ու մեր միւս թշնամիները լսեցին, որ ես պարիսպը շինեցի, ու հոն փլած տեղ մը չմնաց, (թէպէտ և մինչև ան ատենը դռներուն փեղկերը դրած չէի,) 2 Սանաբաղատ ու Գեսամ ինծի լուր խրկեցին ու ըսին. Եկո՛ւր, Ոնոյի դաշտին գիւղերուն մէջ իրարու հետ տեսնուինք. բայց անոնք ինծի չարութիւն ընել կը խորհէին։ 3 Ես անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու ըսի. Ես մեծ գործով մը զբաղած եմ ու չեմ կրնար իջնել. ինչո՞ւ համար գործը դադարի, երբոր զանիկայ թողում ու ձեզի իջնեմ։ 4 Եւ անոնք ինծի չորս անգամ աստանկ խօսքեր խրկեցին. ես ալ անոնց նոյն պատասխանը տուի։ 5 Ու հինգերորդ անգամին Սանաբաղատ նոյն խօսքով իր մանչը ինծի խրկեց, ձեռքը մէկ բաց թուղթով մը՝ 6 Որուն մէջը այսպէս գրուած էր. Ազգաց մէջը լսուեցաւ, ու Գեսամ կ'ըսէ որ դուն ու Հրէաները ապստամբիլ կը խորհիք. դուն անոր համար կը շինես պարիսպը, որ անոնց թագաւոր ըլլաս, ինչպէս որ կ'ըսուի։ 7 Ու նաև Երուսաղէմի մէջ մարգարէներ հաստատեցիր, որ քարոզեն ու քեզի համար ըսեն, թէ Նէեմիա

Հրէաստանի թագաւոր է. ու հիմա աս խօսքերը թագաւորին ականջը պիտի հասնի. ուրեմն եկո՛ւր որ մէկտեղ խորհուրդ ընենք։ 8 Բայց ես անոր լուր խրկեցի ու ըսի. Բանը քու ըսած խօսքերուդ պէս չէ. հապա ատոնք դուն քու սրտէդ հնարեցիր։ 9 (Վասն զի անոնք ամէնը մեզ կը վախցընէին՝ ըսելով, Թո՛ղ անոնց ձեռքը ան գործէն թուլնայ, որ չկատարուի։ Ու հիմա՛ ո՛վ Տէր, իմ ձեռքերս ուժովցուր։)

10 Ու ես Մետաբէէլի որդւոյն Դալայիայի որդւոյն Սեմայիային տունը մտայ. և անիկայ փակը մէջ գոցուած էր, ու ըսաւ. Եկո՛ւր մէկտեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին մէջը երթանք, ու տաճարին դռները գոցենք. վասն զի քեզ մեռցընելու կու գան. ու անոնք գիշերով պիտի գան քեզ մեռցընելու։ 11 Ու ես ըսի. Միթէ ինծի պէս մարդը կը փախչի՞. և ո՞վ կայ ինծի պէս որ տաճարը մտնէ ապրելու համար. չեմ մտներ։ 12 Ու աղէկ հասկցայ որ զանիկայ Աստուած խրկած չէր, հապա իմ վրաս աս մարգարէութիւնը խօսեցաւ. վասն զի Տուբիա ու Սանաբաղատ զանիկայ վարձքով բռներ էին։ 13 Եւ ատոր համար վարձքով բռներ էին զանիկայ, որ ես վախնամ, ու աստանկ ընելով մեղանչեմ, որ զիս բամբասելու ու իմ անունս աւրելու պատճառ մը ունենան։ 14 Ո՛վ Աստուած իմ, Տուբիան ու Սանաբաղատը աս իրենց գործքերը համեմատ, ու Նովադիա մարգարէուհին ու զիս վախցընող միւս մարգարէները յիշէ՛։

15 Եւ պարիսպը Եղուլ ամսուն քսանուհինգերորդ օրը՝ յիսունուերկու օրուան մէջ լմնցաւ։ 16 Ու երբոր մեր ամէն թշնամիները լսեցին, մեր բոլորտիքը եղող ամէն ազգերը վախցան ու շատ ամչցան, ու իմացան որ աս գործը մեր Աստուծոյն օգնականութեամբը կատարուեցաւ։

17 Եւ ան օրերը Յուդայի ազնուականներէն Տուբիային շատ նամակներ կ'երթար, Տուբիայէն ալ անոնց կու գար. 18 Վասն զի Յուդայէն շատ մարդիկները անոր հետ երդումով միաբաններ էին. քանզի անիկայ Արահեան Սեքենիային փեսան էր, ու անոր որդին Յօհանան Բարաքիայի որդւոյն Մեսուղամին աղջիկը առեր էր։ 19 Նաև իմ առջևս անոր աղէկութիւնները կը զրուցէին, ու իմ խօսքերս անոր կը հասցընէին. և Տուբիա ինծի նամակներ կը խրկէր զիս վախցընելու համար։

ԳԼ. Է.

1 Ու երբոր պարիսպը լմնցաւ, և դռներուն փեղկերը անցուցի, ու դռնապաններ, երգեցողներ ու Ղևտացիներ դրուեցան, 2 Իմ եղբայրս Անանին, ու պալատին իշխանը Անանիան (որ հաւատարիմ, ու շատերէն աւելի Աստուծմէ վախցող մարդ մըն էր,) Երուսաղէմի վրայ դրի, 3 Ու անոնց ըսի, Մինչև որ արևը չտաքնայ, Երուսաղէմին դռները չբացուին. և իրենց ներկայութեամբը դռները գոցեն ու նիգերը դնեն, ու Երուսաղէմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն, ամէն մէկը իր պահպանութեանը մէջ, ու ամէն մէկը իր տանը դիմացը։

4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր. բայց մէջի ժողովուրդը քիչ էր, ու տուներ շինուած չէր։ 5 Եւ իմ Աստուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ, որ ազնուականները, առաջնորդները ու ժողովուրդը ժողվեմ որ արձանագրուին. ու առջի անգամ վերադարձողներուն մէկ ազգաբանութեան գիրքը գտայ. ու անոր մէջը այսպէս գրուած գտայ.

6 Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին տարած գերիներէն եղող գաւառի բնակիչները ասոնք են, որոնք Երուսաղէմ ու Յուդա դարձան, ամէն մէկը իր քաղաքը. 7 Ու Զօրաբաբէլին, Յեսուին, Նէեմիային, Ազարիային, Ռաամիային, Նաեմանիին, Մուրթքէին, Բաղսանին, Մասփարա-

թին, Բաղուէին, Նաւումին ու Բաանային հետ եկան։ Ասիկա էր Իսրայէլի ժողովուրդին մարդոց թիւը. 8 Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր եօթանասունուերկու. 9 Սափատիայի որդիքը՝ երեք հարիւր եօթանասունուերկու. 10 Արահի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսունուերկու. 11 Փաաթ Մովաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու հազար ութ հարիւր տասնըութ. 12 Եղամի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր յիսունուչորս. 13 Զաթուի որդիքը՝ ութ հարիւր քառասունուհինգ. 14 Զաքքայի որդիքը՝ եօթը հարիւր վաթսուն. 15 Բանուիի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունուութ. 16 Բեբայի որդիքը՝ վեց հարիւր քսանուութ. 17 Ազգադի որդիքը՝ երկու հազար երեք հարիւր քսանուերկու. 18 Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց հարիւր վաթսունուեօթը. 19 Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար վաթսունուեօթը. 20 Ադինի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսունուհինգ. 21 Ատերի որդիքը Եզեկիայէն՝ իննսունուութ. 22 Հասումի որդիքը՝ երեք հարիւր քսանուութ. 23 Բեսէիի որդիքը՝ երեք հարիւր քսանուչորս. 24 Արիփի որդիքը՝ հարիւր տասնըերկու. 25 Գաբաւոնի որդիքը՝ իննսունուհինգ. 26 Բեթլեհէմի ու Նետոփայի մարդիկը՝ հարիւր ութսունուութ. 27 Անաթոթի մարդիկը՝ հարիւր քսանուութ. 28 Ազմաւեթի տանը մարդիկները՝ քառասունուերկու. 29 Կարիաթարիմի, Կեփիրայի ու Բերովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր քառասունուերեք. 30 Ռամայի ու Գաբայի մարդիկը՝ վեց հարիւր քսանումէկ. 31 Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր քսանուերկու. 32 Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ հարիւր քսանուերեք. 33 Միւս Նաբաւին մարդիկը՝ յիսունուերկու. 34 Միւս Եղամին որդիքը՝ հազար երկու հարիւր յիսունուչորս. 35 Հարիմի որդիքը՝ երեք հարիւր քսան. 36 Երիքովի որդիքը՝ երեք հարիւր քառասունուհինգ. 37 Ղոդի, Ադիդի ու Ովնոյի որդիքը՝ եօթը հարիւր քսանումէկ. 38 Սենաայի որդիքը՝ երեք հազար ինը հարիւր երեսուն։

39 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն Յեդայիայի որդիքը՝ ինը հարիւր եօթանասունուերեք. 40 Եմմերի որդիքը՝ հազար յիսունուերկու. 41 Փասուրի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր քառասունուեօթը. 42 Հարիմի որդիքը՝ հազար տասնըեօթն էին։

43 Ղեւտացիները՝ Ովդուիայի որդիներէն՝ Յեսուի ու Կադմիէլի որդիքը՝ եօթանասունուչորս էին։

44 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը՝ հարիւր քառասունուութ էին։

45 Դռնապանները՝ Սեղղումի որդիքը, Ատերի որդիքը, Տեղմոնի որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ատիտայի որդիքը, Սուբայի որդիքը՝ հարիւր երեսունուութն էին։

46 Նաթանայիմները ասոնք էին. Սիայի որդիքը, Ասուփայի որդիքը, Տաբաովթի որդիքը, 47 Կերոսի որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի որդիքը, 48 Ղաբանայի որդիքը, Ագաբայի որդիքը, Սաղամի որդիքը, 49 Անանի որդիքը, Գեդդէլի որդիքը, 50 Գաարի որդիքը, Ռէայիայի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նեկոդայի որդիքը, 51 Գազամի որդիքը, Ոզայի որդիքը, Փասէի որդիքը, 52 Բասիի որդիքը, Մոմանիմի որդիքը, Նեփուսիմի որդիքը, 53 Բակբուկի որդիքը, Ակուփայի որդիքը, Արուրի որդիքը, 54 Բասաղթի որդիքը, Մեհիդայի որդիքը, Արսայի որդիքը, 55 Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի որդիքը, Թամայի որդիքը, 56 Նեսիայի որդիքը, Ատիփայի որդիքը. 57 Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերեթի որդիքը, Փերիդայի որդիքը, 58 Յեղայի որդիքը, Դերկոնի որդիքը, Գեդդէլի որդիքը, 59 Սափատիայի որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փոքերեթ Սեբայիմի որդիքը, Ամոնի որդիքը. 60 Բոլոր Նաթանայիմները ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ երեք հարիւր իննսունուերկու էին։

61 Ու Թելմեղայէն, Թելհարսայէն, Քերուբէն, Ադդանէն ու Իմմերէն ելլողները ասոնք էին, և իրենց

հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ որ Իսրայէլէն ըլլալնին ցուցնելու կարող չեղան. 62 Դալայիայի որդիքը, Տուբիայի որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունուերկու մարդ։ 63 Ու քահանաներէն՝ Ագաբիայի որդիքը, Ակկուսի որդիքը, Բերզելիի որդիքը՝ որ Գաղաադացի Բերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունով կոչուեցաւ։ 64 Ասոնք իրենց ազգաբանութեան գիրքը փնտռեցին, բայց չգտան. ու անմաքուր սեպուելով քահանայութենէ արգիլուեցան։ 65 Ու Աթարսաթան անոնց ըսաւ, Մինչեւ որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասուրբ բաներէն չուտեն։

66 Բոլոր ժողովքը մէկտեղ քառասունուերկու հազար երեք հարիւր վաթսուն հոգի էր. 67 Բաց ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք եօթը հազար երեք հարիւր երեսունուեօթն էին. ու անոնց մէջ երկու հարիւր քառասունուհինգ այր և կին երգեցողներ կային։ 68 Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երեսունուվեց, ջորիները երկու հարիւր քառասունուհինգ, 69 Ուղտերը չորս հարիւր երեսունուհինգ, ու էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին։

70 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործին համար ընծայ տուին. Աթարսաթան՝ հազար դրամ ոսկի, յիսուն սկուտեղ ու հինգ հարիւր երեսուն քահանայական պատմուճան տուաւ գանձին։ 71 Ու տոհմերու իշխաններէն ոմանք գործաւորութեան գանձին քսան հազար դրամ ոսկի ու երկու հազար երկու հարիւր մնաս արծաթ տուին։ 72 Ու մնացած ժողովուրդին տուածները քսան հազար դրամ ոսկի ու երկու հազար մնաս արծաթ ու վաթսունուեօթը քահանայական պատմուճան էր։ 73 Ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և դռնապանները, ու երգեցողները, և ժողովուրդէն եղողները, ու Նաթանայիմները, և բոլոր Իսրայէլ՝ իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան. ու երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին։

ԳԼ. Ը.

1 Ու բոլոր ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս՝ Ջուրի դրանը առջեւը եղող հրապարակին մէջ ժողովուեցան, ու Եզրաս դպիրին ըսին, որ Մովսէսին օրէնքի գիրքը բերէ, որը Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր։ 2 Ու եօթներորդ ամսուն առջի օրը՝ Եզրաս քահանան օրէնքը ժողովքին առջեւը բերաւ, որ էրիկ ու կնիկ մարդիկներէ, ու ամէն լսելու ու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ բաղկացած էր. 3 Ու զանիկայ՝ Ջուրի դրանը առջեւը եղող հրապարակին մէջ առտուընէ մինչեւ կէս օր էրիկ ու կնիկ մարդիկներուն ու հասկցողներուն առջեւը կարդաց. և բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները օրէնքի գրքին տուեր էին։ 4 Ու Եզրաս դպիրը յատուկ իրեն համար շինուած փայտեղէն բեմին վրայ կայնեցաւ. ու անոր քովը աջ կողմը՝ Մատաթիա, Սեմա, Անայիա, Ուրիա, Քեղկիա ու Մաասիա, և ձախ կողմը՝ Փադայիա, Միսայէլ, Մեղքիա, Հասում, Ասբադանա, Զաքարիա ու Մեսուղամ կայնեցան։ 5 Ու Եզրաս գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջեւը. վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն բարձր էր. ու զանիկայ բացածին պէս բոլոր ժողովուրդը ոտքի վրայ ելաւ։ 6 Ու Եզրաս Եհովայ մեծ Աստուածը օրհնեց. ու բոլոր ժողովուրդը ձեռքերնին վերցուցին, ու Ամէն, Ամէն ըսին. և իրենց երեսին վրայ գետինը ծռելով՝ Տէրոջը երկրպագութիւն ըրին։ 7 Ու Յեսու, Բանի, Սարաբիա, Յամին, Ակկուբ, Սաբեթա, Ովդիա, Մաասիա, Կեղիտա, Ազարիա, Յովզաբադ, Անան, Փեղայիա, ու Ղեւտացիք օրէնքը ժողովուրդին կը հասկըցընէին. և ժողովուրդը իրենց կայ-

8 տեղը կեցեր էին ։ Անոնք Աստուծոյ
օրինաց գիրքը յստակ կերպով
կարդացին, ու մեկնութիւնը տալով
կարդացուածները հասկցուցին ։
9 Ու Նէեմիա Աթիրսաթան ու
Եզրաս քահանան ու դպիրը, և
ժողովուրդին հասկցընող Ղևտացիները
բոլոր ժողովուրդին ըսին.
Այս օրս մեր Տէր Աստուծոյն սուրբ
օր մըն է. սուգ մի ընէք ու մի
լաք. վասն զի բոլոր ժողովուրդը
կու լային երբոր օրէնքին խօսքերը
10 կը լսէին ։ Ու անոնց ըսաւ, Գացէք
պարարտ բաներ կերէք ու անոյշ
բաներ խմեցէք ու պատրաստութիւն
չունեցողներուն բաժիններ
ղրկեցէք. քանզի այս օրս
մեր Տէրոջը սուրբ օր մըն է, ու
մի տրտմիք. վասն զի Տէրոջը
ուրախութիւնը ձեր զօրութիւնն
11 է ։ Ու ասոնք Ղևտացիք բոլոր
ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով,
Լռեցէք, քանզի այսօր
12 սուրբ օր է, ու մի տրտմիք ։ Ու
բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու
ու բաժիններ ղրկելու և մեծ
ուրախութիւն ընելու գացին. վասն
զի իրենց բացատրուած խօսքերը
հասկցան ։

13 Ու երկրորդ օրը բոլոր ժողովուրդին
տանուտէրները, քահանաները
ու Ղևտացիները Եզրաս
դպիրին քով ժողվուեցան, որ օրէնքին
14 խօսքերը հասկընան ։ Ու
օրինաց գրքին մէջ գրուած գտան որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր
է, որ եօթներորդ ամսուան տօնին
ատենը Իսրայէլի որդիները տաղաւարներու
15 մէջ բնակին, Նաև
իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ ու
Երուսաղէմի մէջ հրատարակեն ու
քարոզեն ըսելով, Լեռը ելէք, ու
ձիթենիի ոստեր, իւղի ծառի ոստեր
ու մրտենիի ոստեր և արմաւենիի
ոստեր ու տերևախիտ ծառերու ոստեր
բերէք, որ տաղաւարներ շինէք,
16 ինչպէս որ գրուած է ։ Ու
ժողովուրդը ելաւ ու բերաւ. ու
ամէն մարդ իր տանիքին վրայ ու իր
գաւիթին մէջ, և Աստուծոյ տանը
գաւիթներուն մէջ, ու Ջուրի դրանը հրապարակին մէջ, ու Եփրեմի
դրանը հրապարակին մէջ
իրենց տաղաւարներ շինեցին ։ Ու 17
գերութենէ դարձողներուն բոլոր
ժողովքը տաղաւարներ շինեցին,
ու տաղաւարներու մէջ նստան.
վասն զի Իսրայէլի որդիները Նաւեան
Յեսուին օրերէն մինչև այն օրը
այնպէս ըրած չէին. ու խիստ մեծ
ուրախութիւն եղաւ ։ Ու առջի 18
օրէն մինչև վերջի օրը՝ ամէն օր Աստուծոյ
օրինաց գիրքը կարդացուեցաւ.
ու եօթը օր տօն ըրին, և
ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով
եղաւ, ինչպէս որ հրամայուած էր ։

ԳԼ. Թ.

Ու այս ամսուան քսանըչորսերորդ 1
օրը՝ Իսրայէլի որդիները ծոմով,
քուրձերով, ու վրանին հող ցանած
միասին ժողվուեցան ։ Ու Իսրայէլի 2
որդիները բոլոր օտարազգիներէն
զատուեցան. ու Աստուծոյ առջևը
կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց
հայրերուն անօրէնութիւնները խոստովանեցան
։ Ու իրենց տեղը կայնելով՝ 3
օրուան չորրորդ մասը՝ իրենց
Տէր Աստուծոյն օրինաց գրքէն կարդացին,
ու չորրորդ մասը՝ իրենց
Տէր Աստուծոյն խոստովանութիւն
ու երկրպագութիւն ըրին ։

Ու Յեսու, Բանի, Կադմիէլ, 4
Սեբանիա, Բունի, Սերեբիա,
Բանի ու Քենանի Ղևտացիները
բեմին վրայ ելան, ու իրենց Տէր
Աստուծոյն բարձր ձայնով աղաղակեցին
։ Ու Յեսու, Կադմիէլ, 5
Բանի, Ասաբանիա, Սերեբիա,
Ոդիա, Սեբանիա ու Փեթաքիա
Ղևտացիները ըսին, Ելէք, մեր
Տէր Աստուածը յաւիտենէ յաւիտեանս
օրհնեցէք ։

Օրհնեա՛լ ըլլայ քու փառաւորեալ
անունդ, ու ամէն օրհնութենէ
ու գովութենէ բարձր ըլլայ ։
Դուն՝ միայն դուն Տէր ես. երկինքը, 6
երկնից երկինքը և անոր բոլոր
զօրքերը, երկիրը ու բոլոր
անոր վրայ եղածը, ծովերը ու բոլոր
անոնց մէջ եղածը դուն ստեղծեցիր.
և ամենուն դուն կենդանութիւն կու տաս, ու երկնից
զօրքերը քեզի երկրպագութիւն
7 կ'ընեն ։ Դուն ես այն Տէր Աստուածը
որ Աբրամը ընտրեցիր, և
զանիկայ Քաղդէացւոց Ուր քաղաքէն
հանեցիր, ու անոր անունը
8 Աբրահամ դրիր ։ Ու անոր սիրտը
քու առջևդ հաւատարիմ գտար,
ու անոր հետ ուխտ ըրիր որ Քանանացւոց,
Քետացւոց, Ամորհացւոց,
Փերեզացւոց, Յեբուսացւոց
ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին
տաս. ու քու խօսքդ հաստատեցիր,
վասն զի արդար ես ։

9 Ու Եգիպտոսի մէջ մեր հայրերուն
նեղութիւնը նայեցար, ու
Կարմիր ծովուն վրայ անոնց աղաղակը
10 լսեցիր ։ Ու Փարաւոնին
ու անոր բոլոր ծառաներուն ու անոր
երկրին բոլոր ժողովուրդին
նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր,
վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ
հպարտացան. ու այս օրուան պէս
11 քեզի անուն վաստըկեցար ։ Ու ծովը
անոնց առջևը պատռեցիր, ու
անոնք որ ծովուն մէջէն ցամաքով
անցան, և զանոնք հալածողները
խորունկ ջուրերու մէջ նետուած
քարի պէս անդունդը նետեցիր ։
12 Ու ցորեկը ամպի սիւնով, ու գիշերը
անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու
համար՝ կրակի սիւնով առաջնորդեցիր
անոնց ։

13 Նաև Սինայի լեռանը վրայ իջար,
ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար.
և անոնց ուղիղ դատաստաններ,
ճշմարիտ օրէնքներ ու բարի կանոններ
ու պատուիրանքներ տուիր.
14 Ու քու սուրբ շաբաթդ անոնց գիտցուցիր,
ու քու ծառայիդ Մովսէսին
ձեռքովը անոնց պատուիրանքներ,
կանոններ ու օրէնքներ հրամայեցիր
15 ։ Ու երբոր անօթեցան,
անոնց երկինքէն հաց տուիր, ու
երբոր ծարւեցան, անոնց ապառաժէն
ջուր հանեցիր. և անոնց ըսիր
որ մտնեն ու ժառանգեն այն երկիրը՝
որուն որ անոնց տալու համար ձեռքդ
վերցուցիր ։

16 Բայց անոնք՝ այսինքն մեր հայրերը
հպարտացան ու իրենց պարանոցը
խստացուցին, և քու պատուիրանքներուդ
հնազանդութիւն չըրին,
Ու չուզեցին մտիկ ընել, և անոնց 17
մէջը ըրած հրաշքներդ չյիշեցին.
հապա իրենց պարանոցը խստացուցին,
ու իրենց ապստամբութեանը
իրենց ծառայութեանը դառնալու
գլուխ դրին. բայց դուն ներող՝
ողորմած՝ գթած՝ երկայնամիտ
և բազմողորմ Աստուած ըլլալով
զանոնք երեսէ չձգեցիր ։ Մանաւանդ 18
երբոր անոնք իրենց ձուլածոյ
որթ շինեցին, ու Քեզ Եգիպտոսէն
հանող Աստուածդ ասիկայ
է՝ ըսելով, քեզ մեծապէս անարգեցին,
Դուն քու մեծ ողորմութեամբդ 19
զանոնք անապատին մէջ
երեսէ չձգեցիր. ճամբան անոնց առաջնորդութիւն
ընելու համար՝ ցորեկը
ամպի սիւնը, ու գիշերը անոնց
գացած ճամբան լուսաւորելու
համար կրակի սիւնը անոնց վրայէն
չվերցուցիր ։ Նաև զանոնք խրատելու 20
համար քու բարի Հոգիդ
տուիր, ու անոնց բերնէն քու
մանանադ չպակսեցուցիր, ու ծարւած
ատեննին անոնց ջուր տուիր ։
Ու զանոնք քառասուն տարի անապատին 21
մէջը կերակրեցիր. անոնց
բան մը չպակսեցաւ, անոնց հանդերձները
չմաշեցան ու անոնց
ոտքերը չուռեցան ։ Ու անոնց 22
թագաւորութիւններ ու ժողովուրդներ
տուիր, ու անոնց սահմանները
որոշեցիր. ու Սեհոնին երկիրը՝ այսինքն
Եսեբոնի թագաւորին երկիրը,
ու Բասանի Ովգ թագաւորին երկիրը
ժառանգեցին ։ Ու անոնց 23
որդիները երկնից աստղերուն չափ
շատցուցիր. ու տարիր զանոնք այն
երկիրը՝ որուն որ անոնց հայրերուն
խոստացեր էիր, թէ անոնք հոն պիտի
մտնեն ու ժառանգեն ։ Ու անոնց 24
որդիքը մտան ու այն երկիրը
ժառանգեցին. և այն երկրին մէջ
բնակող Քանանացիները անոնց
առջևը նուաճեցուցիր, ու զանոնք
ու անոնց թագաւորները, ու երկրին
ժողովուրդը անոնց ձեռքը տուիր,
որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
հետ ։ Ու պարսպաւոր քաղաքներ, 25

ու պտղաբեր երկիր մը առին . ու
ամէն բարիքով լեցուն տուներ ,
փորուած ջրհորներ , այգիներ , ձի-
թենիներ ու պտղաբեր ծառեր ա-
ռատօրէն ժառանգեցին . ու կերան ,
կշտացան ու գիրցան , և քու մեծա-
մեծ բարիքներովդ զուարճացան ։
26 Սակայն քեզի անհնազանդութիւն
ու ապստամբութիւն ըրին , և քու
օրէնքդ ետևնին ձգեցին , ու քու
մարգարէներդ ալ մեռցուցին , որ
զանոնք քեզի դարձնելու համար
անոնց վկայութիւն կու տային . և
27 քեզ մեծապէս անարգեցին ։ Ու
զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը
մատնեցիր որ զանոնք նեղեցին . ու
երբոր իրենց նեղութեան ատենը
քեզի աղաղակեցին , դուն երկինքէն
լսեցիր , և քու առատ ողորմու-
թեանդ համեմատ անոնց ազատիչ-
ներ տուիր . ու ազատեցին զանոնք
28 իրենց թշնամիներուն ձեռքէն ։ Բայց
երբոր հանգստութիւն գտան , նո-
րէն քու առջևդ չարութիւն ըրին .
ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
ձեռքը թողուցիր որ անոնց վրայ
տիրեցին . ու երբոր նորէն քեզի ա-
ղաղակեցին , դուն երկինքէն լսեցիր ,
և քու ողորմութեանդ համեմատ
շատ անգամ զանոնք ազատեցիր .
29 Ու քու օրէնքիդ դարձնելու հա-
մար անոնց վկայութիւն ըրիր . բայց
անոնք հպարտացան , ու քու հրա-
մաններուդ հնազանդութիւն չըրին ,
և քու դատաստաններուդ դէմ
մեղք գործեցին , (որ զանոնք պա-
հող մարդը անոնցմով կ'ապրի ,)
ու իրենց ուսերը չխոնարհեցուցին ,
հապա իրենց պարանոցը խստացու-
ցին , ու հնազանդութիւն չըրին ։
30 Ու շատ տարիներ անոնց երկայնմը-
տութիւն ըրիր , ու քու Հոգիովդ
քու մարգարէներուդ ձեռքովը ա-
նոնց վկայութիւն ըրիր , բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին . ուստի զանոնք
երկիրներուն ժողովրդոցը ձեռքը
31 մատնեցիր ։ Սակայն քու առատ
ողորմութեամբդ զանոնք բոլորովին
չփճացուցիր ու չմերժեցիր ,
վասն զի դուն ողորմած ու գթած
Աստուած ես ։

Ու հիմա , ո՛վ Աստուած մեր , որ 32
ուխտ ու ողորմութիւն պահող՝ մեծ ,
զօրաւոր ու ահեղ Աստուած ես ,
Ասորեստանի թագաւորներուն օրե-
րէն մինչև այս օր՝ մեզի , մեր թա-
գաւորներուն , մեր իշխաններուն ,
մեր քահանաներուն , մեր մարգա-
րէներուն , մեր հայրերուն և քու
բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պատա-
հած նեղութիւնները քու առջևդ
քիչ չերևնան ։ Սակայն բոլոր մե- 33
զի պատահած բաներուն մէջ դուն
արդար ես . քանզի դուն ճշմարտու-
թեամբ ըրիր , բայց մենք անօրէ-
նութիւն ըրինք ։ Ու մեր թա- 34
գաւորները , իշխանները , քահա-
նաները ու հայրերը քու օրէնքդ
չպահեցին , ու քու պատուիրան-
ներդ ու անոնց ըրած վկայութիւն-
ներդ մտիկ չըրին ։ Ու անոնք ի- 35
րենց թագաւորութեան ատենը , ու
անոնց շատ բարիքներ տուած ա-
տենդ և ան ընդարձակ ու պարարտ
երկրին մէջ՝ որ անոնց տուիր , քե-
զի ծառայութիւն չըրին ու իրենց
չար գործքերէն չդարձան ։ Ահա 36
մենք այսօր ծառայ ենք . մանաւանդ
ան երկրին մէջ՝ որն որ մեր հայրե-
րուն տուիր որ անոր պտուղները
ու բարիքները ուտեն , ահա մենք
հոն ծառայ ենք ։ Ու ան երկիրը 37
շատ պտուղ կու տայ ան թագաւոր-
ներուն , որոնք մեր մեղացը համար
մեր վրայ դրիր , ու անոնք մեր մարմ-
նոյն վրայ ու մեր անասուններուն
վրայ իրենց ուզածին պէս կը տիրեն .
ու մենք մեծ նեղութեան մէջ ենք ։
Ու աս ամենուն համար մենք հաս- 38
տատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը գրենք ,
ու մեր իշխանները , մեր Ղևտացի-
ները ու մեր քահանաները զանիկայ
կը կնքեն ։

ԳԼ . Ժ .

Ու կնքողները ասոնք են . Աքա- 1
ղիայի որդին՝ Նէեմիա Աթար-
սաթան , Սեդեկիա , Սարայիա , 2
Ազարիա , Երեմիա , Փասուր , Ա- 3
մարիա , Մելքիա , Քետտուս , 4
Սեբանիա , Մալուք , Հարիմ , 5
Մերամովթ , Աբդիա , Դանիէլ , 6

7 Կանաթան , Բարուք , Մեսուղամ ,
8 Աբիա , Միամին , Մաազիա , Բեղ-
գա ու Սեմայիա . ասոնք քահանա-
9 ներն էին ։ Ու Ղևտացիները՝ Ա-
զանիայի որդին Յեսու , Բանուի ,
ու Ենադադի որդիներէն՝ Կադ-
10 միէլ . Ու անոնց եղբայրները՝ Սա-
բանիա , Ոդիա , Կելիտա , Փա-
11 ղայիա , Անան , Միքա , Ռոոբ ,
12 Ասաբիա , Զաքուր , Սարաբիա ,
13 Սաբանիա , Ոդիա , Բանի ու
14 Բանինու ։ Ժողովուրդին իշխա-
ները՝ Փարոս , Փաաթ Մովաբ , Ե-
15 ղամ , Զաթու , Բանի , Բուննի ,
16 Ազգադ , Բեբայի , Ադոնիա , Բա-
17 գուէ , Ադին , Ատեր , Եզեկիա ,
18 Ազուր , Ոդիա , Հասում , Բե-
19 սէի , Արիփ , Անաթովթ , Նովբայ ,
20 Մագփիաս , Մեսուղամ , Եզիր ,
21 Մասիզբէէլ , Սադովկ , Յադդուա ,
22 Փաղատիա , Անան , Անանիա ,
23 Ովսէէ , Անանիա , Ասուբ , (24) Ա-
25 ղոէս , Պիղա , Սոբէկ , Հռէում ,
26 Ասաբանա , Մաասիա , Աքիա ,
27 Անան , Օնան , Մալուք , Հարիմ
ու Բաանա ։
28 Ու մնացած ժողովուրդը՝ քահա-
նաները , Ղևտացիները , դռնա-
պանները , երգեցողները , Նաթա-
նայիմները , ու երկիրներու ժողո-
վուրդներէն Աստուծոյ օրէնքը բռ-
նելու համար բոլոր զատուողները ,
իրենց կիները , տղաքները ու աղ-
ջիկները՝ այսինքն ամէն անոնք որ
29 կրնային հասկնալ , Իրենց երևելի
եղբայրներուն հետ միաբանեցան ,
ու անէծքով երդում ըրին , որ Աս-
տուծոյ ծառային Մովսէսին ձեռքովը
տրուած Աստուծոյ օրէնքին մէջը քա-
լեն , ու մեր Եհովայ Տէրոջը բոլոր
պատուիրանքները ու դատաստան-
ները և կանոնները պահեն ու կա-
30 տարեն ։ Ու խօսք տուինք որ մեր
աղջիկները երկրին ժողովուրդնե-
րուն չտանք , և անոնց աղջիկները
31 մեր տղոցը չառնենք ։ Ու երկրին
ժողովուրդներուն շաբաթ օրը ծա-
խելու համար բերած ապրանքները
և ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ
օրը կամ սուրբ օրերը անոնցմէ
չառնենք . ու եօթներորդ տարին

ու ամէն պարտքի պահանջմունքը
թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք , 32
որ մեր Աստուծոյն տանը ծառայու-
թեանը համար ամէն տարի մէկ սիկ-
ղին երրորդ մասը տանք , Առաջա- 33
ւորութեան հացին համար , մշտըն-
ջենաւոր հացի ընծային համար ,
մշտնջենաւոր ողջակէզին համար ,
շաբաթներուն համար , ամսագլուխ-
ներուն համար , տօներու համար ,
սուրբ բաներու համար , ու Իսրայէ-
լին քաւութիւն ըլլալու մեղքի պա-
տարագներուն համար , ու մեր Աս-
տուծոյն տանը ամէն գործքին հա-
մար . (Ու փայտի ընծային համար 34
քահանաներուն , Ղևտացիներուն
ու ժողովուրդին վիճակ ձգեցինք ,
որ Եհովայ մեր Տէր Աստուծոյն սե-
ղանին վրայ վառելու համար , տա-
րուէ տարի որոշուած ատենները
ըստ ազգատոհմից մեր Աստուծոյն
տանը բերենք , ինչպէս որ օրէնքին
մէջ գրուած է .) Ու մեր երկրին 35
առաջին պտուղները , և ամէն ծա-
ռին ամէն առաջին պտուղները տա-
րուէ տարի Տէրոջը տանը տանինք ։
Ու մեր որդիներուն ու մեր անա- 36
սուններուն առջինեկները՝ ինչպէս որ
օրէնքին մէջը գրուած է , ու մեր
արջառներուն ու ոչխարներուն ա-
ռջինեկները մեր Աստուծոյն տանը
տանինք՝ մեր Աստուծոյն տանը
մէջ պաշտօն կատարող քահանանե-
րուն . Ու մեր խմորներուն երախայ- 37
րիները , և մեր ընծաները՝ այսինքն
ամէն ծառի պտուղը , գինի ու եղ
տանինք քահանաներուն՝ մեր Աս-
տուծոյն տանը սենեակները , ու մեր
երկրին տասանորդը Ղևտացիներուն
տանք , ու Ղևտացիները մեր բոլոր
երկրագործութեան քաղաքներուն
մէջ տասանորդները առնեն ։ Ու 38
Ահարոնի որդին քահանան Ղևտա-
ցւոց տասանորդին մէջը՝ Ղևտացւոց
մասնակից ըլլայ , ու Ղևտացիք
տասանորդին տասանորդը մեր Աս-
տուծոյն տանը՝ գանձատանը սե-
նեակները տանին . Վասն զի Իս- 39
րայէլի որդիքը ու Ղևիի որդիքը
ցորենին ու գինիին ու եղին ընծան
ան սենեակները պիտի տանին , ուր

որ սրբարանին անօթները ու պաշտօն
կատարող քահանաները ու
դռնապանները ու երգեցողները
կը կենան. ու մեր Աստուծոյն տանը
վրայ անհոգ պիտի չըլլանք։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի
մէջ բնակեցան. ու
մնացած ժողովուրդը վիճակ ձգեցին,
որ տասնէն մէկը բերեն Երուսաղէմ
սուրբ քաղաքը բնակելու.
ու միւս ինը բաժինը ուրիշ
2 քաղաքներու մէջ բնակին։ Եւ ժողովուրդը
օրհնեց այն ամէն մարդիկները՝
որոնք յօժար կամքով իրենց
անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ
3 բնակելու։ Ու Երուսաղէմի մէջ
բնակող գաւառին իշխանները ասոնք
էին. (սակայն Յուդայի քաղաքներուն
մէջ՝ Իսրայէլը, քահանաները,
Ղեւտացիները, Նաթանայիմները
ու Սողոմոնին ծառաներուն
որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց
կալուածքին մէջ՝ իրենց քաղաքներուն
4 մէջը բնակեցան։ Ու Երուսաղէմի
մէջ՝ Յուդայի որդիներէն
ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան։)

Յուդայի որդիներէն՝ Մաղաղայէլի
որդւոյն Սափատիայի որդւոյն Ամարիայի
որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն
Ոզիային որդին Աթայիա, որ Փարէսի
5 որդիներէն էր, Եւ Սելոնիի
որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Յովարիբի
որդւոյն Ադայիայի որդւոյն
Ազայիայի որդւոյն Քողոզէի որդւոյն
6 Բարուքին որդին Մաասիա։ Երուսաղէմի
մէջ բնակող Փարէսի
որդիներուն ամէնը չորս հարիւր
վաթսունութը զօրաւոր մարդիկ
էին։

7 Ու Բենիամինի որդիքը ասոնք
էին. Եսայիի որդւոյն Իթիէլի որդւոյն
Մաասիայի որդւոյն Կողիայի
որդւոյն Փադայիայի որդւոյն Յովէդի
որդւոյն Մեսուղամի որդին
8 Սաղու։ Եւ անկէ ետքը՝ Գեբբի,
Սելլի, և այլք, ինը հարիւր քսանութը
9 հոգի։ Ու անոնց վրայ
իշխան՝ Զեքրիի որդին Յովէլ էր.
ու Սենուայի որդին Յուդա քաղաքին
վրայ տեղակալ էր։

10 Քահանաներէն՝ Յովարիբի որդին
11 Յեդայիա, Յաքին, Աստուծոյ
տանը վերակացուն՝ Աքիտովբի
որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սադովկի
որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն
Քեղկիայի որդին Սարայիա, Եւ 12
անոնց եղբայրները՝ որ Աստուծոյ
տանը գործը կը բռնէին, ութը
հարիւր քսանըերկու էին. ու
Մելքիայի որդւոյն Փասքուրի որդւոյն
Զաքարիայի որդւոյն Ամսիի
որդւոյն Փաղաղիայի որդւոյն Յերովամին
որդին Ադայիա, Ու անոր 13
եղբայրները՝ տոհմապետները երկու
հարիւր քառասունըերկու էին. ու
Եմմերի որդւոյն Մեսիղամօթի որդւոյն
Ահզայի որդւոյն Ազարիէլի
որդին Ամասայի, Եւ անոնց եղբայրները 14
հարիւր քսանըութը զօրաւոր
կտրիճներ էին. ու անոնց
վրայ իշխան՝ Ագեդողիմի որդին
Զաբդիէլ էր։

Ու Ղեւտացիներէն՝ Բուննիի որդւոյն 15
Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի
որդւոյն Ասուբին որդին Սեմայիա,
Նաև Սաբեթա ու Յովզաբադ՝ 16
որոնք Ղեւտացւոց իշխաններէն էին,
Աստուծոյ տանը արտաքին գործքին
վրայ էին։ Եւ Ասափի որդւոյն 17
Զաբդիի որդւոյն Միքայի որդին
Մաթանիա գոհաբանութեան գլխաւորն
էր, ու աղօթքներուն գոհութիւնները
նախ անիկայ կը սկսէր
ընելու. և անոր եղբայրներէն Բակբուկիա
երկրորդն էր. ու անկէ
ետքը Յեդիթունի որդւոյն Գաղաղի
որդւոյն Սամուային որդին Աբդա
էր։ Սուրբ քաղաքին մէջ բնակող 18
բոլոր Ղեւտացիները երկու հարիւր
ութսունըչորս էին։

Եւ դռնապանները՝ Ակկուբ ու 19
Տեղմոն, ու անոնց եղբայրները՝
դռներուն պահապանները հարիւր
եօթանասունըերկու էին։

Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն 20
ու Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Յուդայի
բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն
մարդ իր ժառանգութեանը մէջ
էր։ Բայց Նաթանայիմները Ոփէլի 21

մէջ կը բնակէին. և Սիհա ու
Գեսփա Նաթանայիմներուն վրայ
22 էին։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացւոց
վերակացուն Միքայի որդւոյն
Մաթանիայի որդւոյն Ասաբիայի
որդւոյն Բանիի որդին Ոզի
էր, Ասափի որդիներէն երգեցողներէն,
որոնք Աստուծոյ տանը գործքին
23 վրայ էին. Վասն զի անոնց
համար թագաւորը հրաման տուեր
էր, որ երգեցողներուն օրէ օր ռոճիկ
24 տրուի։ Եւ Յուդայեան Զարային
որդիներէն Մասեզեբէլի որդին
Փեթայիա ժողովուրդին ամէն
գործքին մէջ թագաւորին գործակալն
էր։

25 Ու Յուդայի որդիներէն գիւղերու
ու արտերու մէջ բնակեցան, այսինքն
Կարիաթ արբային ու անոր
գիւղերուն մէջ, Դիբոնին ու անոր
գիւղերուն մէջ, Կաբսէէլին ու
26 անոր գիւղերուն մէջ, Ու Յեսուային,
ու Մողադային, ու Բեթփաղեթին,
27 Եւ Ասեր սուաղին, ու
Բերսաբէէին ու անոր գիւղերուն
28 մէջ, Եւ Սիկեղակին, ու Մեքոնային
29 և անոր գիւղերուն մէջ, Ու
Ենռեմոնին, Սարայային, Յերիմութին,
30 Զանովին, Ոդողոմին ու
անոնց գիւղերուն մէջ, Լաքիսին
ու անոր արտերուն մէջ, Ազեկային
ու անոր գիւղերուն մէջ, ու
Բերսաբէէէն մինչև Ենովմի ձորը
բնակեցան։

31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբայէն
մինչև Միքմաս, Այիա, ու
Բեթէլ ու անոր գիւղերուն մէջ,
32 Անաթովթ, Նոբ, Անանիա,
33 Հասոր, Ռամա, Գեթթայիմ,
34 Հադիդ, Սեբոյիմ, Նեբաղատ,
35 Ղոդ, Ոնով ու Գեհարաշիմ
բնակեցան։

36 Ու Ղեւտացիներէն ոմանք՝ Յուդայի
ու Բենիամինի մէջ բաժնուած
էին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին
ու Յեսուին հետ ելող քահանաները
ու Ղեւտացիները ասոնք
են. Սարայիա, Երեմիա, Եզրաս,
Ամարիա, Մաղուք, Քետտուս, 2
Սեքենիա, Ռէհում, Մերամովթ, 3
Ադդով, Գանաթոն, Աբիա, 4
Միամին, Մովադիա, Բեղգա, 5
Սեմայիա, Յովարիբ, Յեդայիա, 6
Սաղու, Ամոկ, Քեղկիա, Յեդայիա. 7
Յեսուին օրերը ասոնք էին
քահանաներուն իշխանները իրենց
եղբայրներուն։

Ու Ղեւտացիք՝ Յեսու, Բաննուի, 8
Կադմիէլ, Սարաբիա, Յուդա
ու Մաթանիա. անիկայ իր
եղբայրներուն հետ գոհութեան վրայ
էր. Եւ անոնց եղբայրները 9
Բակբուկիա և Ուննի անոնց դիմացը
իրենց կարգին մէջ կը կայնէին։

Ու Յեսու ծնաւ Յովակիմը, և 10
Յովակիմ ծնաւ Եղիասիբը, ու
Եղիասիբ ծնաւ Յովիադան, Եւ 11
Յովիադա ծնաւ Յովնաթանը, ու
Յովնաթան ծնաւ Յադդուան։

Եւ Յովակիմին օրերը տոհմապետ 12
քահանաները ասոնք էին. Սարայիայէն՝
Մարայիա, Երեմիայէն՝
Անանիա, Եզրասէն՝ Մեսուղամ, 13
Ամարիայէն՝ Յոհանան, Մաղուքէն՝ 14
Յովնաթան, Սեբանիայէն՝ Յովսէփ,
Հարիմէն՝ Եդնա, Մարիովթէն՝ 15
Քեղկիա, Ադդովէն՝ Զաքարիա, 16
Գանաթոնէն՝ Մեսուղամ, Աբիայէն՝ 17
Զեքրի, Մինիամինէն՝ Մովադիայէն՝
Փաղտի, Բեղգայէն՝ Սամուա, 18
Սեմայիայէն՝ Յովնաթան,
Յովարիբէն՝ Մաթանայ, Յեդայիայէն՝ 19
Ոզի, Սաղուէն՝ Կաղլայ, 20
Ամոկէն՝ Եբեր, Քեղկիայէն՝ Ասաբիա, 21
Յեդայիայէն՝ Նաթանայէլ։

Եղիասիբին, Յովիադային, Յոհանանին 22
ու Յադդուային օրերը
Ղեւտացիք այսինքն անոնց տոհմապետները
գրուեցան. նաև քահանաները՝
մինչև Պարսից Դարեհին
թագաւորութիւնը։ Ղեւիի որդւոցը 23
տոհմապետները մինչև Եղիասիբեան
Յովհանանին օրերը ժամանակագրութեան
գրքին մէջ գրուեցան։
Ու Ղեւտացւոց իշխանները՝ 24
Ասաբիա, Սերեբիա, ու
Կադմիէլի որդին Յեսու էին. և
անոնց եղբայրները՝ անոնց առջևը

կը խօսէին դաս դասի դէմ, որ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հրամայածին պէս օրհնութիւն ու գոհութիւն մատուցանեն: 25 Մաթանիա, Բակբուկիա, Աբդիա, Մեսուղամ, Տելմոն ու Ակկուբ դրան շտեմարաններուն մէջ պահպանութիւն ընող դռնապաններ էին: 26 Յովսեդեկեան Յեսուին որդւոյն Յովակիմին օրերը ու Նէեմիա կառավարիչին ու Եզրաս քահանային ու դպիրին օրերը ասոնք էին:

27 Ու Երուսաղէմի պարսպին նաւակատիքին ատենը Ղեւտացիները փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն, որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն, ու նաւակատիքը ուրախութեամբ, գոհութեամբ, օրհնութիւններով, ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով կատարեն: 28 Ու երգեցողներուն որդիքը՝ Երուսաղէմին շրջակայ տեղերէն, ու Նետոփաթացւոց գիւղերէն, 29 Ու Գաղգաղայի տունէն, ու Գաբայի գաւառներէն, ու Ազմաւեթէն ժողվուեցան. վասն զի երգեցողները Երուսաղէմին բոլորտիքը իրենց գիւղեր շիներ էին: 30 Ու քահանաները ու Ղեւտացիները սրբուեցան, ու ժողովուրդը ու դռները ու պարիսպը սրբեցին:

31 Ու Յուդայի իշխանները պարսպին վրայ հանեցի, ու գոհութիւն երգող երկու մեծ դաս կարգեցի. մէկը պարսպին վրայ աջ կողմը դէպ 'ի 32 Աղբոյ դուռը կ'երթար. Ու անոր ետեւէն Ովսէիա ու Յուդայի իշ- 33 խաններուն կէսը գացին. Նաեւ Ազարիա, Եզրաս, Մեսուղամ, 34 Յուդա, Բենիամին, Սեմէիա 35 ու Երեմիա. Ու փողերով՝ քահանայից որդիներէն՝ Ասափի որդւոյն Զաքուրի որդւոյն Միքիայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Յովնաթանին որդին 36 Զաքարիա. Ու անոր եղբայրները Սեմայիա, Ազարիէլ, Միլալայ, Գիլալայ, Մաայ, Նաթանայէլ, Յուդա ու Անանի՝ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին երգոց նուագարաններովը կ'երթային. ու 37 անոնց առջեւէն Եզրաս դպիրը. Ու իրենց առջեւը եղող Աղբիւրի դուռը ելան, ու Դաւիթի քաղաքին սանդուխներէն պարսպին սանդուխը ելան, Դաւիթի տանը վրայէն դէպ 'ի արեւելք մինչեւ Ջուրի դուռը:

38 Ու գոհութիւն երգողներուն միւս դասը դիմացէն կ'երթային. ու ես ժողովուրդին կէսին հետ պարսպին վրայ՝ փուռերուն աշտարակէն մինչեւ լայն պարիսպը, 39 Ու Եփրեմի դրանը վրայէն, եւ Հին դրանը վրայ, ու Ձկանց դրանը եւ Անանայէլի աշտարակին ու Մէայի աշտարակին վրայ, մինչեւ Ոչխարաց դուռը անոնց ետեւէն կ'երթայի. ու Բանտի դուռը կայնեցան. 40 Ու գոհութիւն երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը մէջ կայնեցան. նոյնպէս ալ ես ու ատենականներուն կէսը՝ որոնք իմ հետս էին. 41 Նաեւ քահանաները՝ Եղիակիմ, Մաասիա, Մինիամին, Միքիա, Եղիովէնայի, Զաքարիա ու Անանիա՝ փողերով. 42 Ու Մաասիա, Սեմայիա, Եղիազար, Ոզի, Յովհանան, Մեղքիա, Եղամ ու Եզեր: Ու ատենը երգեցողները իրենց վերակացուին Յեզրիայի հետ ձայներնին վերցուցին: 43 Ու այն օրը մեծ զոհեր մատուցին եւ ուրախութիւն ըրին. վասն զի Աստուած մեծ ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք. ու կնիկները ու տղաքներն ալ ուրախութիւն ըրին, ու Երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչեւ հեռու տեղուանք լսուեցաւ:

44 Ու այն օրը սենեակներուն վրայ՝ գանձերուն համար, ընծաներուն համար, երախայրի պտուղներուն համար ու տասանորդներուն համար մարդիկներ որոշուեցան, որ քաղաքներուն ագարակներէն՝ քահանայից ու Ղեւտացւոց օրինաւոր բաժինները հոն ժողվեն. քանզի Յուդան կայնող քահանայից ու Ղեւտացւոց վրայ ուրախացաւ. 45 Ինչու որ անոնք իրենց Աստուծոյն հրամանը ու սրբութեան հրամանը կը պահէին, նոյնպէս ալ երգեցողները եւ դռնապանները՝ Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին պա-

46 տուիրածին համեմատ. Վասն զի առաջ Դաւիթին ու Ասափին օրերը երգեցողներու գլխաւորներ կար, եւ զԱստուած օրհնելու ու գովելու 47 երգեր: Ու բոլոր Իսրայէլ Զօրաբաբելին օրերը ու Նէեմիային օրերը՝ երգեցողներուն ու դռնապաններուն օրէ օր ռոճիկ կու տային. ու սուրբ բաները Ղեւտացւոց կու տային, Ղեւտացիք ալ Ահարոնի որդւոցը կու տային:

ԳԼ. ԺԳ.

1 Այն օրը Մովսէսին գիրքէն կարդացուեցաւ ու ժողովուրդը լսեց, ու հոն գրուած գտնուեցաւ որ Ամմոնացիք ու Մովաբացիք Աստուծոյ ժողովքին մէջ յաւիտեան չմտնեն. 2 Որովհետեւ անոնք Իսրայէլի որդիները հացով ու ջրով չդիմաւորեցին. հապա Բաղաամը անոնց դէմ վարձքով բռնեցին, որ զանոնք անիծէ. բայց մեր Աստուածը անէ- 3 ծքը օրհնութեան դարձուց: Ու երբոր օրինաց խօսքը լսեցին, բոլոր խառնուած ժողովուրդները Իսրայէլէն զատեցին:

4 Բայց ասկէ առաջ մեր Աստուծոյն տանը սենեակներուն վերակացու՝ Եղիասիբ քահանան Տուբիային 5 հետ ազգական եղեր էր, Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը շիներ էր ան տեղը՝ ուր որ առաջ հացի ընծաները, կնդրուկը ու անօթները, ու Ղեւտացիներուն, երգեցողներուն եւ դռնապաններուն համար որոշուած ցորենին, գինիին ու եղին տասանորդները, ու քահանաներուն վերցուած ընծաները կը դը- 6 նէին. Ու այս ամէն բաներուն ատենը ես Երուսաղէմի մէջ չէի. վասն զի Բաբելոնի Արտաշէս թագաւորին երեսուներկուերորդ տարին թագաւորին գացի: Ու ժամանակէ մը ետքը թագաւորէն հրա- 7 ման առի, Ու Երուսաղէմ գալով՝ Եղիասիբին ըրած չարութիւնը իմացայ, որ Աստուծոյ տանը գաւիթին մէջ Տուբիային համար սենեակ 8 մը շիներ էր: Ու շատ գէշ սեպեցայ, ու Տուբիային բոլոր կարասիները սենեակէն դուրս նետեցի. 9 Ու հրաման ըրի, ու սենեակները մաքրեցին, եւ Աստուծոյ տանը անօթները ու հացի ընծան եւ կնդրուկը նորէն հոն տարի: 10 Ու նաեւ իմացայ որ Ղեւտացւոց բաժինները տրուած չէին. վասն զի պաշտօնութիւն ընող Ղեւտացիները ու երգեցողները ամէնքն ալ իրենց ագարակները փախեր էին: 11 Անոր համար ատենականներուն հետ վիճեցայ ու ըսի, Աստուծոյ տունը ինչու պատճառաւ թողուած է. ու Ղեւտացիները ժողվեցի, ու զանոնք իրենց պաշտօններուն մէջը հաստատեցի: 12 Ու բոլոր Յուդան ցորենին, գինիին ու եղին տասանորդները գանձարանները տարին: 13 Ու գանձարաններուն վրայ Սեղեմիա քահանան ու Սադովկ դպիրը, ու Ղեւտացիներէն Փադայիան գանձապետ կարգեցի. ու անոնց քովը Մաթանիայի որդւոյն Զաքուրին որդին Անան էր. վասն զի անոնք հաւատարիմ կը սեպուէին, ու անոնց գործը իրենց եղբայրներուն բաժին տալ էր: 14 Ո՛վ Աստուած իմ, ասոր համար զիս յիշէ, ու իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու անոր ծառայութեանը մէջ իմ ըրած բարեգործութիւններս մի ջնջեր:

15 Այն օրերը Հրէաստանի մէջ տեսայ որ շաբաթ օրը հնձան կը կոխէին, ու ցորենի որաններ կը բերէին, ու էշերու վրայ բեռ կը բեռցընէին. նաեւ գինի, խաղող, թուզ ու ամէն տեսակ բեռ ալ, որ զանոնք շաբաթ օրը Երուսաղէմ կը բերէին. ու ես ուտելիք ծախած օրերնին զանոնք յանդիմանեցի: 16 Ու հոն բնակող Տիւրացիք ձուկ ու ամէն ապրանք կը տանէին, ու շաբաթ օրը Յուդայի որդիներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն կը ծախէին: 17 Ու Յուդայի ազնուականներուն հետ վիճեցայ ու անոնց ըսի, Աս ինչ գէշ բան է որ դուք կ'ընէք, ու շաբաթ օրը կը պղծէք: 18 Ահա ձեր հայրերն ալ այսպէս ըրին, ու մեր Աստուածը մեր վրայ ու աս քաղաքին վրայ աս

բոլոր չարիքները բերաւ. և դուք
շաբաթը պղծելով՝ Իսրայէլին վրայ
19 բարկութիւնը կ'աւելցնէք։ Ուստի
շաբաթէն առաջ՝ Երուսաղէմին
դռներուն ստուերը քաշուածին պէս,
հրամայեցի որ դռները գոցուին.
նաև հրամայեցի որ շաբաթը չանցած՝ չբացուին. ու դռները իմ
ծառաներէս կայնեցուցի, որ շաբաթ
20 օրը ներսը բեռ չմտնէ։ Ու վաճառականները ու ամէն տեսակ
ապրանք ծախողները մէկ երկու
անգամ Երուսաղէմին դուրսը անցուցին գիշերը։
21 Ու ես զանոնք յանդիմանեցի ըսելով, Դուք ինչո՞ւ համար պարսպին քով գիշերը
կ'անցընէք. թէ որ մէյմըն ալ
այդպէս ընէք, ձեռքս վրանիդ կը
դնեմ։ Անկէ ետևը 'ի վեր մէյմըն
22 ալ շաբաթ օրը չեկան։ Ու Ղևտացիներուն ըսի որ զիրենք սրբեն,
ու շաբաթ օրը սրբելու համար երթան դռները պահպանութիւն ընեն։ Ո՛վ Աստուած իմ, ասոր
համար ալ զիս յիշէ, ու քու մեծ
ողորմութեանդ համեմատ ինծի ողորմէ։

23 Նաև ան օրերը Հրեաներ տեսայ,
որ Ազովտացի, Ամմոնացի ու Մո-
24 վաբացի կիներ առեր էին։ Ու
անոնց տղաքը Հրեարէն խօսիլը աղէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովտացւոց լեզուն կը խօսէին, նմանապէս ուրիշ ազգերուն լեզուները։
25 Ես պատճառաւ անոնց հետ վէճ ըրի ու զանոնք նզովեցի, և անոնցմէ
մէկ քանին ծեծեցի, ու մազերնին
փետտեցի, և Աստուծոյ անունով
զանոնք երդմնցուցի, ըսելով, Ձեր
աղջիկները անոնց տղոցը չտաք, ու
անոնց աղջիկներէն ձեր տղոցը կամ
ձեզի կին չառնէք։ Չէ՞ որ այս պատ- 26
ճառաւ էր, որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց. ու թէպէտ և շատ ազգերու մէջ անոր պէս
թագաւոր չկար, և իր Աստուծոյն
սիրելի էր, ու Աստուած զանիկայ
բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ, սակայն օտարազգի կիները
անոր ալ մեղանչել տուին։ Ու 27
ձեզի՞ մտիկ ընենք, որ այս բոլոր
մեծ չարութիւնը ընէք, ու օտարազգի կիներ առնելով մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործէք։ Ու 28
մեծ քահանային Եղիասիբին որդւոյն
Յովիադային որդիներէն մէկը Որոնացի Սանաբաղատին փեսան էր.
անոր համար զանիկայ քովէս վռնտեցի։ Ո՛վ Աստուած իմ, զա- 29
նոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և
քահանայից ու Ղևտացւոց ուխտը
պղծելնուն համար։ Այսպէս զա- 30
նոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի, ու քահանաներուն ու Ղևտացիներուն դասերը հաստատեցի,
անոնց ամէն մէկը իր պաշտօնին վրայ
դնելով. Նաև որոշուած ժամա- 31
նակներուն փայտի ընծային համար, ու երախայրիքներուն համար հոգ տարի։ Ո՛վ
Աստուած իմ, զիս 'ի բարին յիշէ։

ԳԻՐՔ ԵՍԹԵՐԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու եղաւ որ Ասուերոսին օրերը՝
(այսինքն ան Ասուերոսին՝ որ
Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա
հարիւր քսանևեօթը գաւառի վը-
2 րայ թագաւորութիւն կ'ընէր,) Ան
օրերը, երբոր Ասուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր
թագաւորութեանը աթոռին վրայ կը
նստէր, Իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն 3
ու ծառաներուն կոչունք ըրաւ. և
Պարսից ու Մարաց մեծերը, նախարարները ու գաւառաց իշխանները անոր առջևն էին։ Ան ատենը 4
շատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր՝ իր թագաւորութեանը

փառաւոր հարստութիւնը ու իր
մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց։

5 Ու երբոր ան օրերը լմնցան,
թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւիթին մէջ եօթը օր կոչունք ը-
6 րաւ։ Ճերմակ բեհեզէ, կերպասէ
ու կապուտակէ ճօճանակները՝ բարակ քթանէ և ծիրանեգոյնէ չուաններով ու արծաթէ օղակներով
մարմարիոն սիւներէ վար կախուած
էին, և որփիրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, աղաբաստրէ ու սև
մարմարիոնէ յատակի վրայ ոսկիէ
ու արծաթէ նստարաններ դրուած
7 էին։ Ու խմելիքները ոսկիէ ամաններով ու տեսակ տեսակ ամաններով կու տային. ու թագաւորական գինին առատ էր, ինչպէս
8 որ թագաւորին կը վայլէր։ Ու
խմելիքը կանոնաւոր էր, բռնադատող չկար. վասն զի թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր տանը
բոլոր վերակացուներուն, որ ամէն
9 մէկուն ուզածին պէս ընեն։ Նաև
Վաշթի թագուհին ալ Ասուերոս
թագաւորին պալատին մէջ կիներուն կոչունք ըրաւ։

10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր
էր, իր առջևը ծառայութիւն ընող
եօթը ներքինիներուն՝ Մէհումանին, Բիզթային, Արբոնային,
Բիգթային, Աբագթային, Զեթարին ու Քարքասին ըսաւ,
11 Որ Վաշթի թագուհին իր արքայական
թագովը թագաւորին առջևը բերեն, որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գեղեցկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկայ խիստ գեղե-
12 ցիկ էր։ Բայց Վաշթի թագուհին
ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին հրամանին համեմատ երթալ չուզեց, ու թագաւորը խիստ
սրդողեցաւ ու իր բարկութիւնը
բորբոքեցաւ։
13 Ան ատենը թագաւորը ժամանակները գիտցող իմաստուններուն
ըսաւ (վասն զի թագաւորը ամէն
օրէնք ու իրաւունք գիտցողներուն
այսպէս խորհուրդ կը հարցնէր.
Ու Պարսից ու Մարաց եօթը իշ- 14
խանները՝ Կարշենա, Սեթար,
Ադմաթա, Թարսիս, Մերէս,
Մարսենա ու Մեմուքան՝ որ անոր
մօտ էին, ու թագաւորին երեսը
կը տեսնէին, թագաւորութեան
առջին խորհրդականները էին.)
Օրէնքին համեմատ ի՞նչ պէտք է 15
ընել Վաշթի թագուհիին. որովհետև Ասուերոս թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռքովը եղած հրամանը
չկատարեց։

Ան ատենը Մեմուքան՝ թագա- 16
ւորին ու իշխաններուն առջևը ըսաւ, Վաշթի թագուհին ոչ միայն
թագաւորին դէմ, հապա բոլոր
իշխաններուն դէմ, ու Ասուերոս
թագաւորին բոլոր գաւառներուն
մէջ եղող բոլոր ժողովուրդներուն
դէմ յանցանք ըրաւ. Վասն զի 17
թագուհիին ըրածը բոլոր կանանց
մէջ տարածուելով, անոնք իրենց
էրիկները պիտի անարգեն, ըսելով
թէ Ասուերոս թագաւորը հրամայեց որ Վաշթի թագուհին իր առջևը բերեն, բայց անիկայ չեկաւ։
Ու այս օրուան օրս թագուհիին ը- 18
րածը լսող Պարսից ու Մարաց տիկինները թագաւորին բոլոր իշխաններուն այսպէս պիտի խօսին.
ու խիստ շատ անարգանք ու հակառակութիւն պիտի ըլլայ։ Եթէ 19
որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ, իր կողմանէ հրովարտակ տրուի, և Պարսից ու Մարաց
օրէնքներուն մէջ գրուի որպէս զի
ետ չդառնայ, որ Վաշթին նորէն
ալ Ասուերոս թագաւորին առջևը
չգայ. ու թագաւորը անոր թագուհիութիւնը անկէ աղէկ եղող մէկ ուրիշ
կնկան մը տայ։ Ու երբոր թագա- 20
ւորին ըրած հրամանը լսուի իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ՝ որ շատ
ընդարձակ է, բոլոր կիները՝ մեծէն
մինչև պզտիկը՝ իրենց էրիկները
պիտի պատուեն։

Ու այս խօսքը թագաւորին ու 21
իշխաններուն հաճոյ երևցաւ, ու

թագաւորը Մեմուքանին բանին
22 պէս ըրաւ։ Ու թագաւորին բոլոր
գաւառներուն՝ ամէն մէկ գաւառին
իր գրովը, ու ամէն մէկ ժողովուրդին
իր լեզուովը նամակներ խրկեց,
որ ամէն մարդ իր տանը մէջ տէր
ըլլայ, ու իր ժողովուրդին լեզուովը
խօսի։

ԳԼ. Բ

1 Այս բաներէն ետքը՝ երբոր Ասուերոս
թագաւորին բարկութիւնը իջաւ,
Վաշթին ու անոր ըրածը ու
անոր դէմ եղած վճիռը յիշեց։
2 Ու թագաւորին ծառայութիւն ընող
սպասաւորները ըսին, Թագաւորին
համար գեղեցիկ կոյս աղջիկներ
3 փնտռեն։ Ու թագաւորը
իր թագաւորութեանը բոլոր գաւառներուն
մէջ վերակացուներ դնէ,
որ ամէն գեղեցիկ կոյս աղջիկը
ընտրեն, ու Շուշան մայրաքաղաքը
կանանց տունը թագաւորին
ներքինիին՝ կանանց պահապան Հեգէին
ձեռքին տակը ժողվեն,
ու անոնց մաքրութեանը համար
պէտք եղած բաները տրուի։
4 Ու թագաւորին աչքին հաճոյ երեւցած
աղջիկը Վաշթիին տեղը թագուհի
ըլլայ։ Ու այս խօսքը թագաւորին
աչքին հաճելի եղաւ, ու
այնպէս ըրաւ։

5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ
Հրեայ մարդ մը կար, որուն անունը
Մուրթքէ էր, ու Բենիամինեան
Կիսի որդւոյն Սեմէիի որդւոյն Յայիրին
6 որդին էր։ Ասիկայ Երուսաղէմէն
գերի տարուած էր այն
գերիներուն հետ՝ որոնք Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին գերի
տարած Յուդայի Յեքոնիա թագաւորին
7 հետ տարուեցան։ Ու
անիկայ իր հօրեղբօրը աղջիկը Եդասան՝
այսինքն Եսթերը կը մեծցնէր,
վասն զի անիկայ հայր ու
մայր չունէր. ու այս աղջիկը խիստ
գեղեցիկ դէմք ու խիստ վայելուչ
կերպարանք մը ունէր. և անոր հօրը
ու մօրը մեռնելէն ետքը Մուրթքէ
զանիկայ իրեն աղջիկ առեր էր
իրեն։

Ու երբոր թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը լսուեցաւ, և 8
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հեգէին
ձեռքին տակը շատ աղջիկներ
ժողվուեցան, Եսթերն ալ թագաւորին
պալատը կանանց պահապան
եղող Հեգէին պահպանութեանը
յանձնուեցաւ։ Ու աղջիկը անոր 9
հաճելի եղաւ ու անոր աչքին
շնորհք գտաւ, և շուտով անոր
մաքրութեան համար պէտք եղած
բաները ու անոր բաժինը, ու
թագաւորին պալատէն անոր տրուելու
համար պատրաստուած եօթը
աղախինները տուաւ անոր, և
զանիկայ իր աղախիններուն հետ
կանանց տանը ամէնէն աղէկ տեղը
փոխադրեց։ Եսթեր իր ազգը ու 10
ծնունդը չյայտնեց, վասն զի
Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ
չյայտնէ։ Ու Մուրթքէ ամէն օր 11
կանանց տանը գաւիթին առջեւը կը
պտըտէր, որ Եսթերին առողջութիւնը
ու անոր ինչ ըլլալիքը իմանայ։

Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան 12
կարգը կու գար Ասուերոս թագաւորին
քովը երթալու՝ կանանց սովորութեանը
պէս տասներկու ամիսը
լմննալէն ետքը, (որովհետեւ անոնց
մաքրութեան օրերը աս կերպով՝
այսինքն վեց ամիս զմուռսի
եղով, ու վեց ամիս անուշահոտ
խունկերով, ու կանանց մաքրութեանը
վերաբերեալ բաներովը կը
լմննար,) Այն ատենը աղջիկը 13
թագաւորին քովը այսպէս կու գար.
անիկայ ինչ որ ուզէր, անոր կը
տրուէր, որ իր հետը կանանց տունէն
թագաւորին պալատը երթայ։
Անիկայ իրիկունը կ'երթար, ու առաւօտուն 14
կանանց միւս տունը՝
հարճերուն պահապանը եղող թագաւորին
ներքինիին Սաասգազին
ձեռքին տակը կը դառնար. անիկայ
մէյմըն ալ թագաւորին քովը
չէր երթար, բայց միայն թէ որ
թագաւորը անոր հաւնէր, ու անիկայ
անունով կանչուէր։

Ու թագաւորին քովը երթալու 15
կարգը Մուրթքէին հօրեղբօրը Աբիհայիլին
աղջկանը՝ Եսթերին գալով,
(որն որ Մուրթքէ իրեն աղջիկ
ըրեր էր,) անիկայ կանանց
պահապանը եղող թագաւորին Հեգէ
ներքինիին ըսածէն ՚ի զատ ուրիշ
բան չխնդրեց. ու Եսթեր բոլոր
զինքը տեսնողներուն առջեւը շնորհք
16 գտաւ։ Ու Եսթեր Ասուերոս
թագաւորին քովը՝ անոր թագաւորական
պալատը տարուեցաւ տասներորդ
ամիսը, այսինքն Թեբեթ
ամսուան մէջ, անոր թագաւորութեանը
17 եօթներորդ տարին։ Ու
թագաւորը Եսթերը ամէն կիներէն
աւելի սիրեց, ու անիկայ անոր
առջեւը ամէն աղջիկներէն աւելի
սէր ու շնորհք գտաւ. և թագաւորական
թագը անոր գլուխը դրաւ,
ու զանիկայ Վաշթիին տեղը թագուհի
18 ըրաւ։ Ու թագաւորը իր
բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն
մեծ կոչունք ըրաւ, այսինքն
Եսթերի կոչունք. ու գաւառներուն
հանգստութիւն շնորհեց, և
թագաւորի վայելուչ պարգեւներ
տուաւ։
19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղջիկներ
ժողվեցին, Մուրթքէ
թագաւորին դուռը կը նստէր։
20 Եսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը
յայտնած չէր, ինչպէս որ Մուրթքէ
անոր պատուիրեր էր. վասն զի
Եսթեր Մուրթքէին ըսածը կ'ընէր,
անոր քովը մեծցած ատենին
պէս։
21 Այն օրերը երբոր Մուրթքէ թագաւորին
դուռը կը նստէր, դրան
պահապաններէն Բիգթան ու Թառէս
անունով՝ թագաւորին երկու
ներքինիները սրդողելով, Ասուերոս
թագաւորին վրայ ձեռք երկընցնել
22 խորհեցան։ Ու Մուրթքէ այս
բանը իմանալով՝ Եսթեր թագուհիին
յայտնեց. ու Եսթեր Մուրթքէին
անունովը թագաւորին պատմեց։
23 Ու այս բանը քննուելով
Ճշմարիտ գտնուեցաւ. ու անոնց
երկուքն ալ ծառի վրայ կախուեցան.
ու թագաւորին առջեւը ժամանակագրութեան
գիրքին մէջ գրուեցաւ։

ԳԼ. Գ

Ու աս բաներէն ետքը՝ Ասուերոս 1
թագաւորը Ագագացի Ամադաթային
որդին Համանը մեծցուց,
ու զանիկայ բարձրացուց ու անոր
աթոռը իր հետը եղող բոլոր իշխաններուն
վերի կողմը դրաւ։ Ու 2
թագաւորին դուռը եղող թագաւորին
բոլոր ծառաները ծնրադրութեամբ
երկրպագութիւն կ'ընէին
Համանին. վասն զի թագաւորը
անոր համար այսպէս հրամայեր
էր. բայց Մուրթքէ ծնրադրութիւն
ու երկրպագութիւն
չըրաւ։ Ու թագաւորին դուռը 3
եղող՝ թագաւորին ծառաները
Մուրթքէին ըսին. Ինչո՞ւ համար
դուն թագաւորին հրամանէն դուրս
կ'ելլես։ Ու անոնք ամէն օր անոր 4
կը զրուցէին. ու երբոր անոնց մտիկ
չըրաւ, ան ատենը Համանին
իմացուցին, որ տեսնեն թէ Մուրթքէին
բանը ուր պիտի կայանայ.
վասն զի անիկայ իր Հրեայ ըլլալը
անոնց զրուցեր էր։ Ու երբոր 5
Համան տեսաւ որ Մուրթքէ իրեն
ծնրադրութիւն ու երկրպագութիւն
չըներ, Համան խիստ բարկացաւ։
Ու միայն Մուրթքէին ձեռք զարնելը 6
անոր աչքին ցած բան մը երեւցաւ.
և որովհետեւ Մուրթքէին
ազգը անոր իմացուցեր էին, Համան
Մուրթքէին ազգը՝ այսինքն Ասուերոսին
բոլոր թագաւորութեանը
մէջ եղող բոլոր Հրեաները
կորսնցընել խորհեցաւ։

Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան 7
ամսուան մէջ, Ասուերոս թագաւորին
երկոտասաներորդ տարին մինչև
երկոտասաներորդ ամիսը՝ այսինքն
Ադար ամիսը, օրէ օր ու ամսէ ամիս
Համանին առջեւը Փուր՝ այսինքն
վիճակ ձգեցին։

Ու Համան Ասուերոս թագաւորին 8
ըսաւ, Քու թագաւորութեանդ
բոլոր գաւառներուն մէջ՝
ժողովուրդներուն մէջը ցրուած ու
տարածուած ազգ մը կայ. ու անոնց
օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն

օրէնքներէն տարբեր են, ու թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր. ուստի չվայլեր որ թագաւորը անոնց 9 թողլութիւն ընէ։ Եթէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ, հրաման տրուի որ զանոնք կորսնցընեն, ու ես պաշտօնատարներուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը բերելու համար՝ տասը հազար տաղանդ 10 արծաթ կը կշռեմ։ Ու թագաւորը իր ձեռքէն իր մատանին հանեց, ու զանիկայ Հրէից թշնամիին Ագագացի Համադաթային 11 որդւոյն Համանին տուաւ։ Ու թագաւորը Համանին ըսաւ, Այդ արծաթը քեզի կու տամ, ու այդ ազգն ալ, որ քու աչքիդ հաճոյ երեւցածը ընես անոնց։

12 Ու առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը թագաւորին դպիրները կանչուեցան, ու թագաւորին նախարարներուն ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը Համանին բոլոր հրամայածին պէս գրուեցաւ. Ասուերոս թագաւորին անունովը գրուեցաւ ու թագաւո- 13 րին մատանիովը կնքուեցաւ։ Ու սուրհանդակներու ձեռքով թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ խրկուեցան, որ մէկ օրուան մէջ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ բոլոր Հրեաները՝ երիտասարդներէն մինչև ծերերը, նաև տղաքները ու կնիկները կոտորեն, մեռցընեն ու կորսնցընեն. և անոնց ստացուածը իբրև աւար յա- 14 փշտակեն։ Այս հրովարտակին պատճէնը աս էր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջ հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն յայտարարուի, որ ան օրուան համար 15 պատրաստ գտնուին։ Սուրհանդակները թագաւորին հրամանէն աճապարելով ճամբայ ելան, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ հրատարակուեցաւ. և թագաւորը ու Համանը խմելու նստան. սակայն Շուշան քաղաքը շփոթութեան մէջ էր։

ԳԼ. Դ

1 Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղածները իմացաւ, Մուրթքէ իր հանդերձները պատռեց և քուրձ հագաւ, ու վրան մոխիր ցանեց, ու քաղաքին հրապարակը ելլելով, մեծ ու դառնալի ձայնով աղաղակեց։ 2 Ու մինչև թագաւորին դրանը առջևը եկաւ կայնեցաւ. վասն զի քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար թագաւորին դռնէն ներս մտնել։ 3 Ու ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրեաները մեծ սուգ կ'ընէին, ծոմ կը պահէին, կու լային ու կ'ողբային. և շատերը քուրձի ու մոխիրի վրայ կը պառկէին։

4 Ու Եսթերին աղախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և թագուհին մեծապէս խռովեցաւ, ու հանդերձներ խրկեց որ Մուրթքէին հագցընեն, ու անոր վրայէն քուրձը հանեն. բայց անիկայ չընդունեց։ 5 Ու Եսթեր Հաթաքը կանչեց, որ թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ թագաւորը անոր սպասաւոր սահմաներ էր,) ու անոր հրամայեց որ Մուրթքէին հասկընայ թէ աս ի՞նչ պիտի ըլլայ ու ինչո՞ւ համար է։ 6 Ու Հաթաք Մուրթքէին գնաց, որ թագաւորին դրանը առջևն եղող քաղաքին հրապարակին մէջն էր։ 7 Ու Մուրթքէ բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին սակարկութիւնը՝ որով թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրեաներուն համար, որ զանոնք կորսնցընէ։ 8 Ու զանոնք կորսնցընելու համար՝ Շուշանի մէջ հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, որ Եսթերին ցուցընէ ու հասկըցընէ, և անոր պատուիրէ որ թագաւորին քովը երթայ, և անոր աղաչէ, ու անոր առջևը իր ազգին համար ողորմութիւն խնդրէ։ 9 Ու Հաթաք գնաց ու Մուրթքէին խօսքերը Եսթերին պատմեց։

10 Ու Եսթեր Հաթաքին հետ խօսեցաւ, ու հրամայեց որ Մուրթքէին 11 այսպէս պատասխան տանի. Թագաւորին բոլոր ծառաները, ու թագաւորին գաւառներուն ժողովուրդները աղէկ գիտեն որ մէկ էրիկ կամ կնիկ մարդ մը թէ որ չկանչուած՝ թագաւորին ներքին գաւիթը մտնէ, զանիկայ մեռցընելու համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անիկայ միայն կ'ապրի տրուն որ թագաւորը իր ոսկի գաւազանը կ'երկնցընէ. և հիմա երեսուն օր է որ ես թագաւորին քովը մտնելու կան- 12 չուած չեմ։ Ու Եսթերին խօսքերը Մուրթքէին պատմեցին։ 13 Ու Մուրթքէ ըսաւ որ Եսթերին այսպէս պատասխան տանին. Դուն մի կարծեր որ թագաւորին տունը ըլլալդ՝ բոլոր Հրեաներէն դուն 14 միայն պիտի ազատիս։ Վասն զի աս ժամանակիս մէջ թէ որ դուն լռես, Հրեաներուն մէկ ուրիշ տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ. բայց դուն ու քու հօրդ տունը կը կորսուիք. և ո՞վ գիտէ, գուցէ դուն անանկ մէկ ատենի մը համար թագուհի եղար։

15 Ու Եսթեր ըսաւ որ Մուրթքէին 16 այսպէս պատասխան տանին. Գնա՛ Շուշանի մէջ եղող բոլոր Հրեաները ժողվէ, ու ինծի համար ծոմ պահեցէք, գիշեր ցորեկ երեք օր մի՛ ուտէք ու մի՛ խմէք. նոյնպէս ալ ես իմ աղախիններովս ծոմ կը պահեմ, ու այնպէս թագաւորին առջևը կ'ելլեմ, թէպէտ և օրէնքի դէմ է. ու թէ որ մեռնիմ՝ 17 թող մեռնիմ։ Ու անկէ Մուրթքէ գնաց, ու ըրաւ ան ամենուն համեմատ՝ որ Եսթեր իրեն պատուիրեր էր։

ԳԼ. Ե

1 Ու եղաւ որ երրորդ օրը Եսթեր իր թագաւորական զգեստները հագաւ, ու թագաւորին տանը ներքին գաւիթին մէջ՝ թագաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ. և թագաւորը թագաւորական պալատին մէջ՝ պալատին դրանը դիմացը իր թագաւորական աթոռին վրայ նստեր էր։ 2 Ու երբոր թագաւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ՝ որ գաւիթին մէջը կը կայնէր, Եսթեր շնորհք գտաւ անոր առջևը, և թագաւորը իր ձեռքը եղած ոսկի գաւազանը Եսթերին երկնցուց. ու Եսթեր մօտեցաւ ու գաւազանին ծայրին դպաւ։ 3 Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Ի՞նչ Եսթեր թագուհի, քեզի ի՞նչ եղաւ, և ուզածդ ի՞նչ է. մինչև թագաւորութեանը կէսը քեզի տրուի։ 4 Ու Եսթեր ըսաւ, Եթէ որ թագաւորը կը հաճի, այսօր թագաւորը Համանին հետ իրեն ըրած կոչունքիս գայ։ 5 Ու թագաւորը ըսաւ, Շուտով Համանը կանչեցէք, որ Եսթերին ըսածը կատարէ. ու թագաւորը Համանին հետ Եսթերին ըրած կոչունքին գնաց։

6 Ու երբոր գինի կը խմէին թագաւորը Եսթերին ըսաւ, Ի՞նչ է քու խնդիրքդ. ըսէ՛, ու քեզի պիտի տրուի. և ի՞նչ է քու աղաչանքդ. մինչև թագաւորութեանը կէսը պիտի կատարուի։ 7 Ու Եսթեր պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Իմ աղաչանքս ու խնդիրքս աս է. 8 Եթէ որ թագաւորին առջևը շնորհք գտայ, ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս տալու ու իմ աղաչանքս կատարելու, թող թագաւորը ու Համանը նորէն իրենց համար ընելու կոչունքիս գան, ու վաղը թագաւորին խօսքին պէս կ'ընեմ։

9 Ու Համան ան օրը զուարթ և ուրախ սրտով դուրս ելաւ. բայց երբոր Համան թագաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ, որ իրեն առջև չէր ելլեր ու իր տեղէն չէր շարժեր, Համանին սիրտը շատ նեղացաւ Մուրթքէին վրայ։ 10 Բայց Համան ինքզինքը զսպելով՝ իր տունը գնաց. ու մարդ խրկեց՝ իր բարեկամները ու իր կնիկը Զէրեշը կանչել տուաւ։ 11 Ու Հա-

ման պատմեց անոնց իր հարստութեանը
փառքը, ու իր որդւոցը
շատութիւնը, և ան ամէն բաները՝
որոնցմով թագաւորը զինքը մեծցուցեր
էր, և թէ ինչպէս իշխաններէն
ու թագաւորին ծառաներէն
12 աւելի բարձրացուցեր էր: Ու
Համան ըսաւ, Նաև Եսթեր թագուհին
թագաւորին հետ ինծմէ
զատ մէկը չհրաւիրեց իր ըրած կոչունքին.
ու վաղուան համար ալ
զիս թագաւորին հետ հրաւիրեց:
13 Բայց աս ամէնէն բնաւ գոհ չեմ,
քանի որ Հրեայ Մուրթքէն թագաւորին
դուռը նստած կը տեսնեմ:
14 Ու անոր կինը Զերէս
ու անոր բոլոր բարեկամները անոր
ըսին, Յիսուն կանգուն բարձրութեամբ
փայտ մը թող շինուի,
ու էգուց առտու թագաւորին ըսէ,
որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի.
և դուն թագաւորին հետ ուրախ
սրտով կոչունքը գնա: Աս
խօսքը Համանին հաճոյ երեւցաւ,
ու փայտը պատրաստեց:

Գլ. Զ.

1 Այն գիշերը թագաւորին քունը
փախաւ, ու հրամայեց որ դիպուածները
պատմող յիշատակաց
գիրքը բերեն. ու թագաւորին առջեւ
2 կարդացուեցաւ: Ու գրուած
գտնուեցաւ որ Մուրթքէ դրանը
պահապանութիւն ընող թագաւորին
երկու ներքինիներուն Բիգթանին
ու Թարէսին համար իմացուցեր
էր, թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին
վրայ ձեռք երկնցընել ուզեր
3 էին: Ու թագաւորը ըսաւ, Ասոր
փոխարէն ինչ պատիւ կամ
մեծութիւն տրուեցաւ Մուրթքէին.
ու թագաւորին ծառայութիւն ընող
պատանիները ըսին, Անոր բան մը
4 չեղաւ: Ու թագաւորը ըսաւ, Գաւիթը
ով կայ. (ու Համան թագաւորին
պալատին դուրսի գաւիթը
եկեր էր թագաւորին խօսելու, որ
Մուրթքէն կախէ ան փայտին վըրայ,
որ ինքը անոր համար պատրաստեր
5 էր.) Ու թագաւորին պատանիները
անոր ըսին, Ահա Համան
գաւիթը կը սպասէ. ու թագաւորը
ըսաւ, Թող ներս գայ:

Ու երբոր Համան ներս մտաւ, 6
թագաւորը անոր ըսաւ, Ի՞նչ ընել
պէտք է ան մարդուն, որուն
որ թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ:
Ու Համան իր սրտին մէջը
ըսաւ, Թագաւորը ինծմէ ուրիշ
որո՞ւն պատիւ ընել պիտի ուզէ:
Ու Համան ըսաւ թագաւորին, 7
Ան մարդուն համար՝ որուն որ թագաւորը
պատիւ ընել կ'ուզէ, Թագաւորին 8
հագած թագաւորական
զգեստը, ու թագաւորին հեծած
ձին, ու անոր գլուխը դրուած թագաւորական
թագը բերեն. Ու 9
զգեստը ու ձին թագաւորին խիստ
պատուաւոր իշխաններէն մէկուն
ձեռքը տրուի. ու հագցընեն ան
մարդուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ
ընել կ'ուզէ. ու ձիուն վրայ
հեծցընեն, և քաղաքին փողոցին
մէջէն անցընեն, ու առջեւէն կանչեն
ու ըսեն, Այսպէս պիտի ըլլայ ան
մարդուն, որուն որ թագաւորը
պատիւ տալ կ'ուզէ: Ան ատենը 10
թագաւորը Համանին ըսաւ, Շուտով
ըսածիդ պէս զգեստը ու ձին
առ, ու թագաւորին դուռը նստող
Հրեայ Մուրթքէին այնպէս ըրէ.
քու ըսածէդ բնաւ մէկ բան մը պակաս
չըլլայ:

Ու Համան զգեստը ու ձին առաւ, 11
ու զգեստը Մուրթքէին հագցընելով՝
զանիկայ ձիուն վրայ հեծցուց,
և քաղաքին փողոցէն անցուց,
ու առջեւէն կը կանչէր,
Այսպէս պիտի ըլլայ ան մարդուն,
որուն որ թագաւորը պատիւ տալ
կ'ուզէ: Ու Մուրթքէ թագաւորին 12
դուռը դարձաւ. բայց Համան
տրտում ու գլուխը ծածկած՝ շուտով
իր տունը փութացաւ: Ու 13
Համան իր կնկանը Զերէսին ու
բոլոր բարեկամներուն պատմեց ամէն
ինչ որ իր գլուխը եկած էր.
և անոր իմաստունները ու անոր
կինը Զերէս անոր ըսին, Թէ
որ Մուրթքէն (որուն առջեւը դուն
իյնալու սկսար,) Հրեից ազգէն
է, դուն անոր պիտի չյաղթես.
հապա անոր առջեւը անշուշտ պիտի
14 իյնաս: Երբոր անոնք տակաւին
անոր հետ կը խօսէին, թագաւորին
ներքինիները հասան, որ Համանը
շուտով Եսթերին պատրաստած կոչունքին
տանին:

Գլ. Է.

1 Ու թագաւորը Համանին հետ՝
Եսթեր թագուհիին քովը կոչունքի
2 գնաց: Ու թագաւորը երկրորդ
օրն ալ գինի խմելու ատենը
Եսթերին ըսաւ, Ո՛վ Եսթեր թագուհի,
ի՞նչ է քու խնդիրքդ.
[illegible], ու քեզի պիտի տրուի. և
ի՞նչ է քու աղաչանքդ. մինչև
թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի
կատարուի:

3 Ու Եսթեր թագուհին պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Թէ որ քու
առջեւդ շնորհք գտայ՝ ով թագաւոր,
ու թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ,
խնդիրքովս իմ հոգիս՝ ու
աղաչանքովս իմ ազգս ինծի տրուի.
4 Վասն զի թէ ես և թէ իմ ազգս
կոտորուելու, մեռնելու ու բնաջինջ
ըլլալու ծախուեցանք. ու թէ որ
ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք,
բան մը չէի խօսեր.
թէպէտ և թշնամին թագաւորին
քաշած վնասը չէր կրնար հատուցանել:

5 Ու Ասուերոս թագաւորը խօսեցաւ
ու Եսթեր թագուհիին ըսաւ,
Ո՞վ է անիկայ, և ո՞ւր է
անիկայ, որ աս բանը ընելու համարձակեցաւ:
6 Ու Եսթեր ըսաւ,
Հակառակորդը ու թշնամին աս
չար Համանն է. ու Համան թագաւորին
ու թագուհիին երեսէն
խիստ վախցաւ:

7 Ու թագաւորը գինի խմելէն
բարկութեամբ ելաւ, պալատին
պարտէզը գնաց. բայց Համան հոն
մնաց, որ իր անձին համար Եսթեր
թագուհիին աղաչէ. վասն զի տեսաւ
որ իր վրայ չարիքը հասած է
թագաւորէն:

8 Ու թագաւորը երբոր պալատին
պարտէզէն կոչունքին սենեակը դարձաւ,
Համան Եսթերին եղած
բազմոցին վրայ ինկած էր. ու թագաւորը
ըսաւ, Միթէ իմ տանս
մէջ իմ քովս թագուհի՞ն ալ պիտի
բռնադատէ. աս խօսքը թագաւորին
բերնէն ելածին պէս Համանին
երեսը ծածկեցին: Ան ատենը 9
Արբոնա անունով ներքինիներուն
մէկը թագաւորին առջեւը
ըսաւ, Ահա ան յիսուն կանգուն
բարձր փայտը, որ Համան՝ թագաւորին
բարերարութիւն ընող
Մուրթքէին համար պատրաստեց,
Համանին տանը մէջ կը կենայ:
Ու թագաւորը ըսաւ, Զանիկայ
անոր վրայ կախեցէք: Ու Համանը 10
Մուրթքէին համար պատրաստած
փայտին վրայ կախեցին:
Ան ատենը թագաւորին բարկութիւնը
իջաւ:

Գլ. Ը.

Այն օրը Ասուերոս թագաւորը 1
Հրեից թշնամիին Համանին
տունը Եսթեր թագուհիին պարգեւեց.
ու Մուրթքէ թագաւորին
առջեւը եկաւ. վասն զի Եսթեր
թագաւորին յայտներ էր թէ անիկայ
իրեն ինչ ազգական էր: Ու թագաւորը 2
առաւ իր մատանին որ
Համանէն հաներ էր, ու զանիկայ
Մուրթքէին տուաւ, ու Եսթեր
Համանին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն:

Ու Եսթեր նորէն թագաւորին 3
առջեւը խօսեցաւ, ու անոր ոտքերը
ինկաւ, և լալով անոր աղաչեց որ
Ագագացի Համանին չարութիւնը
ու Հրեից դէմ անոր հնարած հնարքը
խափանէ: Ու թագաւորը 4
ոսկի գաւազանը Եսթերին երկընցուց.
ու Եսթեր ելաւ ու թագաւորին
առջեւը կայնեցաւ, Ու 5
ըսաւ, Թէ որ թագաւորին հաճոյ
կ'երեւնայ, ու ես քու առջեւդ շընորհք
գտայ, ու թէ որ աս բանը
թագաւորին առջեւը ուղիղ կ'երեւնայ,
ու ես քու աչքերուդ հաճոյ
եմ, թող գրուի որ Ագագացի
Ամադաթային որդւոյն Համանին
հնարքը՝ այսինքն թագաւորին բոլոր
գաւառներուն մէջը եղող Հրեանե-

րը կորսնցընելու համար անոր գրուած
հրովարտակները խափանուին ։
6 Վասն զի իմ ժողովուրդիս վրայ
գալու չարիքը ի՞նչպէս կրնամ
տեսնել. իմ ազգականներուս կորուստը
ի՞նչպէս կրնամ տեսնել ։
7 Եւ Ահասուերոս թագաւորը Եսթեր
թագուհիին ու Հրեայ Մուրթքէին
ըսաւ, Ահա Համանին տունը Եսթերին
պարգեւեցի. ու զանիկայ
փայտի վրայ կախեցին՝ Հրեից վրայ
8 ձեռք երկնցընելուն համար ։ Եւ
դուք Հրեից համար ձեզի հաճոյ
երեւածը թագաւորին անունովը
գրեցէք ու թագաւորին մատանիովը
կնքեցէք. վասն զի թագաւորին անունովը
գրուած ու թագաւորին
մատանիովը կնքուած հրովարտակը
չխափանուիր ։
9 Եւ այն ատենը երրորդ ամսուն՝
այսինքն Սիվան ամսուն քսանըերեքերորդ
օրը թագաւորին դպիրները
կանչուեցան, ու Հրէաներուն
ու Հնդկաստանէն մինչեւ Եթովպիա
եղող գաւառներուն՝ հարիւր
քսանըեօթը գաւառաց նախարարներուն
եւ կուսակալներուն
ու իշխաններուն, ամէն գաւառին
իր գրովը ու ամէն ազգին իր լեզուովը,
ու Հրէաներուն իրենց
գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ,
Մուրթքէին բոլոր հրամայածին
10 պէս ։ Եւ Ահասուերոս թագաւորին
անունովը գրեց, ու թագաւորին
մատանիովը կնքեց. եւ ձիերու, ուղտերու
ու մատակ ձիերու քուռակ
ջորիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով
հրովարտակներ խրկեց,
11 Որոնցմով թագաւորը ամէն
քաղաքներու Հրէաներուն հրաման
տուաւ որ ժողվուին ու իրենց
կեանքը պաշտպանեն, եւ իրենց վրայ
յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր
զօրքերը, տղաքները ու
կիները կոտորեն, ջնջեն ու
կորսնցընեն, եւ անոնց աւարը
12 յափշտակեն Մէկ օրուան մէջ՝ Ահասուերոս
թագաւորին բոլոր գաւառներուն
մէջ, երկոտասաներորդ ամսուն՝
այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ
13 օրը ։ Հրովարտակին
պատուէրը տա՝ որ հրամանը ամէն
մէկ գաւառին մէջ հրատարակուի,
ու ամէն ժողովուրդներուն
բացայայտուի, որ Հրէաները նոյն
օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու
պատրաստ ըլլան ։ Սուրհանդակները 14
ուղտերու ու ջորիներու
վրայ հեծած, ու թագաւորին
հրամանէն ստիպուելով արտորագին
ճամբայ ելան. ու հրովարտակը
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հրատարակուեցաւ ։

Եւ Մուրթքէ ելաւ թագաւորին 15
առջեւէն կապուտակ ու ճերմակ
բեհեզէ թագաւորական զգեստով
եւ ոսկիէ մեծ թագով, ու բեհեզէ
ու ծիրանի պատմուճանով.
եւ Շուշան քաղաքը ուրախացաւ
ու ցնծութիւն ըրաւ ։ Հրէաները 16
լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն
ու պատիւ ունեցան ։ Եւ ամէն 17
գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու
մէջ՝ ուր որ թագաւորին
հրամանը ու հրովարտակը կը
հասնէր, Հրէաները ուրախութիւն
ու ցնծութիւն ունեցան, եւ կոչունք
ու տօնախմբութեան օր ըրին. ու
երկրին ժողովուրդներէն շատերը
Հրեայ եղան, վասն զի անոնց վրայ
Հրէաներուն վախը ինկաւ ։

ԳԼ. Թ.

Ու երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն 1
Ադար ամսուն երեքտասաներորդ
օրը՝ թագաւորին խօսքը
ու հրամանը կատարուելու ժամանակը
հասնելով՝ այն օրը որ Հրէից
թշնամիները կը յուսային անոնց
վրայ տիրել, ներհակը պատահեցաւ.
վասն զի Հրէաները իրենց
թշնամիներուն վրայ տիրեցին ։ Ահասուերոս 2
թագաւորին բոլոր գաւառներուն
մէջ Հրէաները իրենց քաղաքներուն
մէջ ժողվուեցան, որ
իրենց չարիք ուզողներուն վրայ
ձեռք երկնցընեն. ու ամենեւին
մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ,
վասն զի անոնց վախը ամէն ժողովուրդներուն
վրայ ինկեր էր ։ Եւ 3
գաւառներուն բոլոր իշխանները
ու նախարարները եւ կուսակալները

ու թագաւորին գործակալները
Հրէաներուն ձեռնտու էին,
ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին
4 վախը ինկեր էր ։ Քանզի Մուրթքէ
թագաւորին պալատին մէջ
մեծ էր, ու անոր համբաւը բոլոր
գաւառները տարածուեր էր. վասն
զի Մուրթքէ երթալով կը մեծնար ։
5 Եւ Հրէաները իրենց բոլոր թըշնամիները
սրով զարկին, ու
խիստ մեծ կոտորած ըրին, ու զիրենք
ատողներուն իրենց ուզածին
6 պէս ըրին ։ Եւ Հրէաները Շուշան
մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր
մարդ մեռցընելով կորսնցուցին
7 ։ Նաեւ Փարշանդաթան, Դաղփոնը,
8 Ասփաթան, Փորաթան, Ադալիան,
9 Արիդաթան, Փարմաշթան,
Արիսայի, Արիդայի ու
10 Վայեզաթան՝ Հրէից թշնամիին
Ամադաթեայի որդւոյն Համանին տասը
տղաքները մեռցուցին. բայց աւարին
11 ձեռք չերկնցուցին ։ Այն օրը
Շուշան մայրաքաղաքին մէջ մեռցուածներուն
համարը թագաւորին
առջեւը եկաւ ։

12 Եւ թագաւորը Եսթեր թագուհիին
ըսաւ, Հրէաները Շուշան
մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր
մարդ, ու Համանին տասը տղաքը
մեռցընելով կորսնցուցին. թագաւորին
միւս գաւառներուն մէջը
ի՞նչեր ըրած պիտի ըլլան. հիմա
ի՞նչ է խնդիրքդ. պիտի տրուի
քեզի. ու ի՞նչ աղաչանք ունիս.
13 պիտի կատարուի ։ Ու Եսթեր ըսաւ,
Թէ որ թագաւորը կը հաճի,
Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն
հրաման տրուի, որ վաղն ալ
ասօրուան հրովարտակին համեմատ
ընեն, ու Համանին տասը տղաքը
14 փայտի վրայ կախուին ։ Եւ թագաւորը
ըսաւ որ այնպէս ըլլայ. ու
Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ,
ու Համանին տասը
15 տղաքը կախուեցան ։ Եւ Շուշանի
մէջ եղող Հրէաները Ադար
ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ
ժողվուեցան, ու Շուշանի մէջ իրեք
հարիւր մարդ մեռցուցին. բայց
16 աւարին ձեռք չերկնցուցին ։ Եւ
թագաւորին գաւառներուն մէջ եղող
միւս Հրէաները ժողվուեցան,
ու իրենց կեանքը պաշտպանեցին, եւ
իրենց թշնամիներէն հանգստացան,
ու զիրենք ատողներէն եօթանասունուհինգ
հազար մարդ մեռցուցին.
բայց աւարին ձեռք չերկնցուցին ։
Ասիկայ Ադար ամսուն երեքտասաներորդ 17
օրը եղաւ, եւ անոր չորեքտասաներորդ
օրը հանգստացան, ու
զանիկայ կոչունքի եւ ուրախութեան
օր ըրին ։ Իսկ Շուշանի մէջ եղող 18
Հրէաները անոր երեքտասաներորդ
ու չորեքտասաներորդ
օրը ժողվուեցան. ու անոր տասնուհինգերորդ
օրը հանգստացան,
եւ զանիկայ կոչունքի եւ ուրախութեան
օր ըրին ։ Ասոր համար 19
գեղացի Հրէաները՝ անպարիսպ
գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները՝
Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ
օրը ուրախութեան, կոչունքի
ու տօնախմբութեան օր կ՚ընեն, ու
ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին
ընծաներ կը խրկէ ։

Եւ Մուրթքէ այս բաները գրեց, 20
ու Ահասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն
մէջ մօտ ու հեռու եղող
բոլոր Հրէաներուն թուղթեր խրկեց,
Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի 21
Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ
օրը ու անոր հնգետասաներորդ օրը
տօն կատարեն, (Այն օրերուն համեմատ 22
որ Հրէաները իրենց թշնամիներէն
հանգստացան, եւ այն ամսուն
համեմատ որ անոնց տրտմութիւնը
ուրախութեան, ու անոնց
սուգը բարի օրուան դարձաւ,)
զանոնք կոչունքի եւ ուրախութեան
օրեր ընեն, որոնց մէջ ամէն մարդ
իր բարեկամին ընծաներ, ու աղքատներուն
պարգեւներ խրկեն ։ Եւ 23
Հրէաները խօսք տուին որ իրենց
սկսածին պէս ու Մուրթքէին իրենց
գրածին պէս ընեն ։ Վասն զի բոլոր 24
Հրէաներուն թշնամին Ագագացի
Ամադաթեայի որդին Համանը
Հրէաները կորսնցընել խորհեցաւ
ու զանոնք բնաջինջ ընելու
ու կորսնցընելու համար փուր
այսինքն վիճակ ձգեց ։ Բայց երբոր 25

[illegible]

ԳԼ. Ժ.

[illegible]

ԳԻՐՔ ՅՈԲԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

[illegible]

[illegible]

ԳԼ. Բ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մարը կը սպաննէ, ու նախանձը անմիտը կը մեռցընէ։

3 Ես յիմարին արմատանալը տեսայ, բայց շուտ մը անոր բնակութիւնը անիծեցի։

4 Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են. անոնք դրանը մէջ կը խորտակուին, և ազատող մը չըգտնուիր։

5 Անօթի եղածը կ'ուտէ անոր հունձքը, ու փուշերու ցանկին մէջէն կը յափշտակէ. ու անոնց ստացուածքը ծարաւները կը կլլեն։

6 Որովհետեւ չարիքը հողէն չելլեր, ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսնիր.

7 Հապա մարդը թշուառութեան համար կը ծնանի, ինչպէս որ կրակին կայծերը վեր կը թռչին։

8 Բայց ես Աստուծոյ պիտի դիմէի, ու իմ գործս Աստուծոյ պիտի յանձնէի,

9 Որ անանկ մեծ բաներ կ'ընէ որ խորքը չկրնար քննել, ու անանկ սքանչելիքներ կ'ընէ որ չափ չէ համրել զանոնք։

10 Անիկայ երկրին վրայ անձրեւ կու տայ, ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ.

11 Ցած եղածները կը բարձրացընէ, ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեն։

12 Անիկայ խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ, որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործերը գլուխ հանելու.

13 Իմաստունները իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ, ու նենգաւորներուն խորհուրդը շուտով կը խափանուի։

14 Ցորեկը մութի կը բռնուին, ու կէսօրին գիշերուան պէս խարխափելով կը քալեն։

15 Բայց աղքատը սուրէն, անոնց բերնէն ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ։

16 Ասանկով աղքատը յոյս կ'ունենայ, ու անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ։

17 Ահա երանելի է այն մարդը՝ որուն որ Աստուած կը խրատէ. ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի՛ անարգեր։

18 Ինչու որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ, կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկեն։

19 Վեց նեղութիւններէ քեզ պիտի ազատէ, ու եօթներորդին քեզի չարիք պիտի չդպչի։

20 Սովի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ, ու պատերազմի մէջ՝ սուրին ձեռքէն։

21 Լեզուի խարազանէն ապահով պիտի ըլլաս, ու կործանման գալու ատենը անկէ չվախնաս։

22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս, ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս։

23 Վասն զի դաշտի քարերուն հետ դաշինք պիտի ունենաս, ու դաշտի գազանները քու հետդ խաղաղութեամբ պիտի վարուին։

24 Ու պիտի գիտնաս որ վրանիդ մէջ խաղաղութիւն կայ. և քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ընես, ու բան մը պակաս պիտի չգտնես։

25 Ու պիտի գիտնաս որ քու զաւակներդ շատուոր, ու քու սերունդդ երկրի խոտերուն պէս պիտի ըլլան։

26 Աղէկ մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես, ցորենի խուրձերուն դէզին պէս՝ որ իր ժամանակին կը դիզուի։

27 Ահա մենք աս բանը քննեցինք, ասանկ է. մտիկ ըրէ անոր, ու քու անձիդ համար գիտցիր զանիկայ։

ԳԼ. Զ.

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ.

2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս աղէկ կշռուէր, ու իմ թշուառութիւնս միասնեղ կշիռքի մէջ դրուէր։

3 Վասն զի հիմա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր կ'ըլլար. անոր համար իմ խօսքերս կը հատնին։

4 Որովհետեւ Ամենակարողին նետերը իմ ներսս են, որոնց թոյնը իմ հոգիս կը խմէ. Աստուծոյ սարսափները ինծի դէմ պատերազմի շարուած են։

5 Միթէ վայրենի էշը խոտին քով կը զռնչէ՞. կամ եզը իր մսուրին քով կը բառաչէ՞։

6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞. հաւկիթի ճերմկուցին մէջ համ կա՞յ արդեօք։

7 Այն բաները՝ որոնց անձս չէր ուզեր դպչիլ, իմ զզուելի կերակուրս եղան։

8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր, ու տար Աստուած այն բանը որուն կը սպասեմ։

9 Ախորժի թէ Աստուած զիս ճնշելու հաճէր, ու ձեռքը երկնցընելով զիս կործանէր։

10 Բայց տակաւին աս մխիթարութիւնը պիտի ունենամ, և անողորմ ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ, որ ես Սուրբին խօսքերը չուրացայ։

11 Ոյժս ի՞նչ է որ դիմանամ, ու վախճանս ի՞նչ է որ կեանքս երկնցընեմ։

12 Միթէ իմ ոյժս քարերու՞ ոյժ է, կամ թէ մարմինս պղնձեղէ՞ն է։

13 Չէ՞ որ օգնութենէ զուրկ եմ, ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է ինծմէ։

14 Թշուառութեան մէջ եղողին իր բարեկամին կարեկցութիւնը պէտք է. բայց անիկայ Ամենակարողին վախը մէկդի թողուց։

15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս խաբէութիւն ըրին ինծի, ձորերու հեղեղատներու պէս՝ որ կ'անցնին.

16 Որոնք սառէն պղտորած են, որ անոնց մէջ ձիւնը կը ծածկուի.

17 Տաքը սաստկանալուն պէս կը ցամքին. խիստ տաք ատենը իրենց տեղէն անհետացած կ'ըլլան։

18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն, բայց դատարկ ելլելով կը կորսուին։

19 Թեմայի կարաւանները նայեցան. Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացին.

20 Յուսալնուն համար ամչցան, հոն գացած ատեննին կարմրեցան։

21 Յիրաւի ինծի անօգուտ եղաք. թշուառութիւնս տեսաք ու սոսկացիք։

22 Ես ձեզի ըսի՞ որ ինծի բերէք, ու ձեր ստացուածքէն ընծայ տուէք ինծի.

23 Կամ թէ զիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք, ու բռնաւորներուն ձեռքէն զիս փրկեցէք։

24 Սորվեցուցէք ինծի ու լուռ պիտի կենամ. ու հասկըցուցէք ինծի թէ ինչ բանի մէջ սխալեր եմ։

25 Ուղիղ խօսքերը որչափ զօրաւոր են. բայց ձեր յանդիմանութիւնը ի՞նչ կը նշանակէ։

26 Արդեօք խօսքե՞ր յանդիմանել կը մտածէք. յուսահատին խօսքերը հով են։

27 Անմտաբար՝ որբին համար որոգայթ կը լարէք, ու ձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք։

28 Հիմա հաճեցէք ինծի նայելու. թէ որ սուտ կը խօսիմ, յայտնի է ձեզի։

29 Դարձէք՝ կ'աղաչեմ, ու անիրաւութիւն չըլլայ. այո՛ դարձէք. քանզի ատով իմ արդարութիւնս կը յայտնուի։

30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրաւութիւն կա՞յ. միթէ իմ քիմքս չար բաները չի՞ կրնար զանազանել։

ԳԼ. Է.

1 Միթէ մարդս երկրի վրայ պատերազմի պայման մը չունի՞, ու անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն։

2 Ինչպէս ծառան շուքի կը փափաքի, ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ,

3 Ասանկ ալ ունայնութեան ամիսներ ինծի բաժին ինկան, ու թշուառութեան գիշերներ ինծի համար որոշուեցան։

4 Պառկած ատենս կ'ըսեմ, Ե՞րբ պիտի ելլեմ, ու գիշերը պիտի անցնի. ու մինչեւ առտու դեգերելով կշտացած եմ։

5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով պատուած է. մորթս ճաքեցաւ ու զզուելի եղաւ։

6 Օրերս ոստայնանկին մաքոքէն ալ աւելի արագ կ'անցնին, ու առանց յոյսի կը սպառին։

7 Յիշէ որ կեանքս հովի պէս է. աչքս այսուհետեւ բարիք պիտի չտեսնէ։

8 Զիս տեսնողին աչքերը նորէն զիս պիտի չտեսնեն. քու աչքերդ ինծի վրայ են, ու ես բնաջինջ կ'ըլլամ։

9 Ինչպէս որ ամպը կը ցրուի կ'երթայ, անանկ ալ գերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ.

10 Ալ անիկայ իր տունը պիտի չդառնայ, ու իր բնակարանը ալ զանիկայ պիտի չճանչնայ։

11 Ասոր համար ես իմ բերանս պիտի չգոցեմ. հոգիիս նեղութեանը պիտի խօսիմ, սրտիս դառնութեանը պիտի գանգատիմ։

12 Միթէ ես ծո՞վ եմ, կամ կէտ, որ իմ վրաս պահապաններ կը դնես։

13 Երբոր ես կ'ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ, մահիճս իմ գանգատներս պիտի պակսեցնէ,

14 Զիս երազներով կը վախցնես, ու տեսիլներով կը զարհուրեցնես։

15 Անանկ որ անձս կ'ընտրէ խեղդուիլ ու մեռնիլ, քան թէ իմ ոսկորներուս պահպանուիլը։

16 Ես ձանձրացած եմ ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ. ինծմէ ետ կեցիր. ինչու որ իմ օրերս ունայնութիւն է։

17 Մարդը ի՞նչ է որ զանիկայ մեծ բան մը համարիս, ու անոր համար հոգ տանիս.

18 Ու ամէն առտու զանիկայ դիտես, ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես։

19 Մինչեւ ե՞րբ ինծմէ ետ չես կենար. թուքս կլլելու չափ ալ թող չես տար։

20 Մեղանչեցի, քեզի ի՞նչ ընեմ, ով մարդիկներու Պահող. ինչո՞ւ համար զիս քեզի նշան առիր, ու ես ինծի բեռ եղայ։

21 Ու ինչո՞ւ իմ մեղքս չես ներեր, ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցըներ. որովհետեւ հիմա հողին մէջ պիտի պառկիմ, ու առտուանց թէ որ զիս փնտռես, պիտի չգտնուիմ։

ԳԼ. Ը.

1 Ան ատենը Բաղդատ Սաւքեցին պատասխան տալով ըսաւ,

2 Մինչեւ ե՞րբ ասոնք պիտի խօսիս, ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի ըլլան։

3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞, կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞։

4 Եթէ քու տղաքդ անոր դէմ մեղանչեր են, և ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք.

5 Եթէ դուն առտուընէ կանուխ զԱստուած փնտռես, ու Ամենակարողէն շնորհք խնդրես,

6 Եթէ դուն մաքուր ու շիտակ ըլլաս, հիմա անշուշտ անիկայ քեզի համար պիտի արթննայ, ու քու արդարութեանդ բնակարանին յաջողութիւն պիտի տայ.

7 Թէեւ քու սկիզբդ փոքր ըլլայ, բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ։

8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն, ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն ըրէ.

9 (Ինչու որ մենք երէկուաններն ենք, ու բան մը չենք գիտեր. քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ շուքի մըն է.)

10 Ահա անոնք քեզի պիտի սորվեցնեն, քեզի պիտի խօսին, ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն։

11 Միթէ պրտուն առանց տիղմի կը բուսնի՞. կնիւնը առանց ջուրի կ'աճի՞.

12 Անիկայ դեռ իր դալարութեանը մէջ ու չկտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ կը չորնայ։

13 Անանկ պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաները՝ որ զԱստուած կը մոռնան. ու կեղծաւորին յոյսը պիտի կորսուի.

14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կտրուի, ու անոր վստահութիւնը սարդի ոստայնին պէս պիտի ըլլայ։

15 Անիկայ իր տանը պիտի կռթնի, բայց ան հաստատութիւն պիտի չունենայ. իր ձեռքովը զանիկայ պիտի բռնէ, բայց ան կանգնած պիտի չմնայ։

16 Արեւը չծագած դալար է, ու անոր ճիւղերը իր ծառին պարտէզին վրայ կ'ելլէ։

17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթթուին, ու քարերուն տեղը կը տեսնէ։

18 Թէ որ մէկը զանիկայ իր տեղէն խլէ, տեղը պիտի ուրանայ զանիկայ՝ ըսելով. Ես քեզ չտեսայ։

19 Ահա անոր ճամբուն ուրախութիւնը աս է, ու հողէն ուրիշներ պիտի ելլեն։

20 Ահա Աստուած արդար մարդը չմերժեր, ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ,

21 Մինչեւ որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ, ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով։

22 Քեզ ատողները ամօթով պիտի ըլլան. ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Թ.

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ. ու մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւ։

3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ, հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան տալ։

4 Անիկայ սրտով իմաստուն է ու ուժով կարող է. ո՞վ անոր դէմ իր ողնը խստացուցեր ու յաջողութիւն գտեր է։

5 Անիկայ լեռները կը տեղափոխէ, ու անոնք չեն գիտեր. իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ։

6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ, ու անոր սիւները կը դողան։

7 Արեւին հրաման կ'ընէ, ու անիկայ չծագիր. ու աստղերը կը կնքէ։

8 Ինքը մինակ երկինքը կը տարածէ, ու ծովուն ալիքներուն վրայ կը քալէ։

9 Անիկայ ըրաւ Արջը, Հայկը ու Բազմաստեղը, ու հարաւին շտեմարանները։

10 Անիկայ անքննելի մեծագործութիւններ ու անթիւ սքանչելիքներ կ'ընէ։

11 Ահա անիկայ քովէս կ'անցնի, ու ես չեմ տեսներ. առաջ կ'անցնի, ու չեմ իմանար։

12 Թէ որ յափշտակէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ արգիլել. ո՞վ կարող է ըսել անոր թէ Ի՞նչ կ'ընես։

13 Աստուած իր բարկութիւնը ետ չդարձըներ. ու հպարտ օգնականները անոր տակը կը խոնարհին։

14 Ո՞ւր մնաց որ ես անոր պատասխան տամ, ու անոր դէմ վիճելու համար խօսքերս ընտրեմ.

15 Որովհետեւ արդար ալ ըլլամ, պատասխան պիտի չտամ. իմ Դատաւորէս շնորհք պիտի խնդրեմ։

16 Թէ որ ես զանիկայ կանչէի, ու ինծի պատասխան ալ տար, պիտի չհաւատայի թէ անիկայ իմ ձայնս լսած է։

17 Որովհետեւ փոթորիկով զիս կը ճնշէ, ու առանց պատճառի իմ վէրքերս աւելցուց։

18 Զիս չթողուր որ շունչ առնեմ, հապա դառնութեամբ զիս կը լեցնէ։

19 Թէ որ զօրութեան վրայ է, ահա անիկայ զօրաւոր է. իսկ թէ որ դատաստան՝ ո՞վ զիս ատեանը պիտի կանչէ։

20 Թէ որ անձս արդարացընեմ, իմ բերանս զիս կը դատապարտէ. Եթէ որ զիս կատարեալ երեւցնեմ, զիս յանցաւոր կը հանէ։

21 Թէեւ որ զիս կատարեալ երեւցնեմ, իմ անձս չեմ ճանչնար, իմ կեանքս կ'արհամարհեմ։

22 Ամէնը մէկ է. անոր համար ըսի թէ Անիկայ արդարը ու ամբարիշտը միասին բնաջինջ կ'ընէ։

23 Թէ որ հարուածը յանկարծ մեռցընէ, անիկայ անմեղին պատահած փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի։

24 Երկիրը ամբարիշտին ձեռքը տրուեցաւ. Անիկայ անոր դատաւորներուն երեսը կը ծածկէ. եթէ ոչ՝ ո՞վ է անիկայ։

25 Արդ իմ օրերս սուրհանդակէն արագ են. փախան ու բարութիւն չտեսան։

26 Արագագնաց նաւերու պէս՝ որսի

[illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

ԳԼ. ԺԶ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

ԳԼ. ԺԷ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

ԳԼ. ԺԸ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

ձեր, ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ'առնէ ։

12 Խոհեմութիւնը ծերերուն քովն է, ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ ։

13 Անոր քովն է խոհեմութիւնը ու զօրութիւնը. հանճարը ու խոհեմութիւնը Անորն է ։

14 Ահա Ան կը փլցնէ, ու ալ չշինուիր. եթէ մէկուն վրայ գոցէ, ալ չբացուիր ։

15 Ահա Անիկայ ջուրերը կ'արգիլէ ու կը ցամքին, ու զանոնք թող կու տայ, ու երկիրը տակնուվրայ կ'ընեն ։

16 Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են. խաբուողը ու խաբողը անորն են ։

17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պտըտցընէ, ու դատաւորները կը յիմարեցընէ ։

18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ, ու մէջքերնին գօտի կը կապէ ։

19 Նախարարները կողոպտուած կը պտըտցընէ, ու զօրաւորները կը կործանէ ։

20 Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պապանձեցընէ, ու ծերերուն խելքը կ'առնէ ։

21 Իշխաններուն վրայ անարգութիւն կը թափէ, ու հզօրներուն գօտին կը թուլցնէ ։

22 Խորունկ բաները խաւարէն հանելով կը յայտնէ, ու մահուան ստուերը 'ի լոյս կը հանէ ։

23 Ազգերը կը շատցընէ ու զանոնք կը կորսնցընէ. ազգերը ասդին անդին կը տարածէ ու զանոնք ետ կը դարձընէ ։

24 Երկրի ժողովուրդին առաջնորդներուն խելքը կ'առնէ, ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք ։

25 Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խարխափելով կ'երթան. ու գինովներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք ։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Ահա ասոնք ամէնը իմ աչքս տեսաւ, ականջս լսեց զանոնք ու իմացաւ ։

2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ. ես ձեզմէ նուաստ չեմ ։

3 Բայց ես Ամենակարողին խօսիլու ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացընելու կը փափաքիմ ։

4 Սակայն դուք սուտ խօսք կը հնարէք, ամէնքդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք ։

5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք. և աս բանը ձեզի իմաստութիւն պիտի սեպուէր ։

6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք, ու շրթունքներուս փաստերուն ականջ դրէք ։

7 Աստուծոյ համար անիրաւութի՞ւն կը զրուցէք, ու անոր համար նենգութի՞ւն կը խօսիք ։

8 Միթէ աչառութի՞ւն կ'ընէք անոր, կամ Աստուծոյ դատը կը պաշտպանէք ։

9 Աղէ՞կ է որ անիկայ ձեզ քննէ. պիտի խաբէ՞ք զանիկայ մարդ խաբելու պէս ։

10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք, անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ ։

11 Միթէ անոր փառքը ձեզ չի՞ վախցըներ, ու անոր ահը ձեր վրայ չի՞ իյնար ։

12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են, ձեր պատնէշները կաւէ պատնէշներու պէս են ։

13 Լռեցէք իմ առջևս, ու ես խօսիմ. և ինչ որ ըլլայ՝ թող պատահի ինծի ։

14 Ինչո՞ւ համար մարմինս ակռաներուս մէջը կ'առնեմ, ու հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ ։

15 Ահա և անիկայ զիս սպաննէ, ես անոր պիտի յուսամ. միանգամայն իմ ճամբաներս անոր առջևը պիտի պաշտպանեմ ։

16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է. բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջևը պիտի չգայ ։

17 Աղէ՛կ մտիկ ըրէք իմ խօսքս, ու իմ ըսելիքս ձեր ականջներուն հասնի ։

18 Ահա հիմա իմ դատս կարգի դրած եմ, գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։

19 Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ, պիտի մեռնիմ ։

20 Միայն թէ այս երկու բանը մի՛ ըներ ինծի, այն ատենը քու երեսէդ պիտի չպահուըտիմ ։

21 Ձեռքդ վրայէս վերցո՛ւր, ու քու երկիւղդ զիս չզարհուրեցընէ ։

22 Ետքը դուն կանչէ, ու ես պատասխան տամ. կամ թէ ես խօսիմ, ու դուն ինծի պատասխան տուր ։

23 Ո՞րչափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս. իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացո՛ւր ։

24 Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես, ու զիս քեզի թշնամի կը սեպես ։

25 Հովէն քշուած տերևի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս, կամ թէ չոր մղե՞ղ մը պիտի հալածես ։

26 Որովհետև դառնութեան վճիռ կու տաս ինծի, ու իմ երիտասարդութեանս անօրէնութիւնները ինծի կը ժառանգեցընես ։

27 Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես, ու բոլոր ճամբաներս կը դիտես, և իմ ոտքերուս ջուիղներուն նշան կը դընես ։

28 Ու աս մարմինս փտած բանի պէս ու ցեցէն կերուած լաթի պէս կը մաշի ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Կնիկէ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի, ու թշուառութիւնով լեցուն է ։

2 Ծաղիկի պէս կ'ելլէ, ու կը կտրուի, ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։

3 Բայց անո՞ր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս, ու զիս քու հետդ դատաստանի կը բերես ։

4 Անմաքուրէն ո՞վ կրնայ մաքուր հանել. բնաւ մէկը չկրնար ։

5 Որովհետև անոր օրերը որոշուած են, անոր ամիսներուն թիւը քու քովն է. դուն անոր սահման դրիր, ու անիկայ չկրնար անդին անցնիլ ։

6 Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ, որ անիկայ հանգչի, մինչև որ վարձկանի պէս իր օրը լմնցընէ ։

7 Վասն զի թէ որ ծառը կտրուի, դեռ յոյս կայ, որ վերստին ծլի ու շառաւիղը պակաս չըլլայ ։

8 Թէև անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ, ու անոր բունը հողին մէջը մեռած,

9 Անիկայ ջուրին հոտէն կը ծաղկի, ու նոր տնկուած տունկի պէս ճիւղեր կ'արձակէ ։

10 Բայց մարդը կը մեռնի ու կ'երթայ. մարդը իր հոգին կ'աւանդէ, ու ետքը ո՞ւր տեղ է ։

11 Ինչպէս որ ջուրերը ծովէն կը պակսին, ու գետը կը չորնայ ու կը ցամքի,

12 Անանկ ալ մարդը ետքը կը պառկի ու չելլեր. մինչև որ ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն, ու իրենց քունէն պիտի չարթըննան ։

13 Երանի թէ մինչև քու բարկութեանդ անցնիլը՝ գերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս. ինծի ժամանակ մը որոշէիր, ու ետքը զիս միտքդ բերէիր ։

14 Թէ որ մարդը մեռնի, պիտի կենդանանա՞յ արդեօք. պատերազմիս բոլոր օրերը պիտի սպասեմ, մինչև որ իմ փոխուելու հերթս գայ ։

15 Պիտի կանչես, ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ. քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս ։

16 Որովհետև հիմա քայլերս կը համրես, մեղքս չե՞ս քններ ։

17 Իմ յանցանքս քսակի մէջ կնքուած է, ու իմ անօրէնութեանս վրայ կարեցիր ։

18 Իրաւ որ լեռը իյնալով կը կործանի, ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։

19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը, յորդած ժամանակնին գետնին հողերը կը քշեն կը տանին. դուն ալ մարդուն յոյսը անանկ կը կորսնցընես ։

20 Դուն բոլորովին յաղթող կ'ըլլաս անոր վրայ, ու անիկայ կ'երթայ. անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկայ կը վռնտես ։

21 Անոր տղաքը պատիւ կ'առնեն, ու ինքը չգիտնար. անոնք անարգ կ'ըլլան, ու ինքը անոնց վրայօք չիմանար ։

22 Միայն թէ իր վրայի մարմինը ցաւ պիտի կրէ, ու իր հոգին պիտի սգայ իր անձին վրայ ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ան ատենը Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Միթէ իմաստուն մարդը հովի պէս խօսքերով պատասխան պիտի տայ, ու իր փորը արեւելեան հովով պիտի լեցնէ՞ .

3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞, ու անանկ զրոյցներով՝ որոնք օգուտ մը չունին ։

4 Անտարակոյս դուն երկիւղը կը խափանես, ու Աստուծոյ մատուցանելու աղօթքը կ'արգիլես ։

5 Որովհետեւ բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը յայտնէ . ու նենգաւորաց լեզուն ընտրեցիր ։

6 Քու բերանդ քեզ պիտի դատապարտէ, ու ոչ՛ թէ ես, և քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն ։

7 Առջի ծնած մարդը դո՞ւն ես . կամ բլուրներէն առաջ ստեղծուեցա՞ր ։

8 Աստուծոյ գաղտնեացը ունկնդիր եղա՞ր . և իմաստութիւնը միայն քեզի՞ պահեցիր ։

9 Ի՞նչ գիտես դուն որ մենք չենք գիտեր . ի՞նչ բանի տեղեկութիւն ունիս, որ մենք չունինք ։

10 Մէջերնիս ճերմակ մազերով ու խիստ ծեր մարդիկ ալ կան, որոնք տարիքով քու հօրմէդ աւելի մեծ են ։

11 Միթէ քի՞չ կը թուին քեզի Աստուծոյ մխիթարութիւնները ու քեզի ըսուած մեղմ խօսքերը .

12 Քու սիրտդ ո՞ւր կը տանի քեզ, ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն,

13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձնելով՝ բերնէդ ասանկ խօսքեր կը հանես .

14 Մարդը ի՞նչ է որ մաքուր ըլլայ, ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարանայ ։

15 Ահա Աստուած իր սուրբերուն չհաւատար . ու երկինքը անոր աչքերուն առջեւ մաքուր չէ .

16 Ո՞ւր կը մնայ գարշելի ու պիղծ մարդը՝ որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ ։

17 Քեզի իմացընեմ, մտիկ ըրէ ինծի, ու տեսածս պատմեմ քեզի .

18 Ինչ որ իմաստունները յայտնեցին, ու բնաւ չծածկեցին իրենց հայրերէն առածնին .

19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ, ու անոնց մէջէն օտարական մը չանցաւ ։)

20 Չարը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ, ու բռնաւորին թիւ տարիներ պահուած են ։

21 Ահաւոր ձայնը անոր ականջն է . խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կործանիչը պիտի գայ .

22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ . ու անիկայ սուրի պահուած է ։

23 Հացը ուր է ըսելով թափառական կը պտըտի . գիտէ որ մութ օրը պատրաստ է և իր ձեռքն է ։

24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկայ կը վախցընեն, ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յաղթող կ'ըլլան ։

25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց, ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ ։

26 Անոր վրայ կը յարձակի գոռոզութեամբ ու իր ասպարներուն թանձր գմբեթներովը ։

27 Որովհետեւ իր երեսը ճարպով ծածկեց, ու երիկամունքները պարարտութիւնով գոցեց ։

28 Ու անիկայ աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ, ու կործանելու մօտեցած անչէն տուներու մէջ ։

29 Անիկայ պիտի չհարստանայ, ու անոր ստացուածքները հաստատ պիտի չըլլան, ու անոնց շատութիւնը երկրի վրայ պիտի չտարածուի ։

30 Մութէն պիտի չզատուի . բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը, ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի ոչնչանայ ։

31 Խաբուելով՝ ունայնութեան չվստահի . վասն զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ ։

32 Օրերը չլմնցած պիտի կտրուի, ու ճիւղերը նորէն պիտի չկանանչին .

33 Որթի պէս իր աղխը պիտի թափէ, ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ ։

34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամուլ պիտի ըլլայ, ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակը պիտի այրէ ։

35 Անոնք թշուառութիւն կը յղանան, անօրէնութիւն կը ծնանին, ու որովայնին խաբէութիւն կը պատրաստէ ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Ես ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ . ամէնքդ ալ ձանձրութիւն տուող մխիթարիչներ էք ։

3 Պարապ խօսքերը ծայր ունի՞ն . եթէ ոչ՝ ի՞նչ բանէ գրգռուած պատասխան կու տաս ։

4 Ես ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ . թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար, կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել, ու ձեզի դէմ գլուխս երերցնել ։

5 Սակայն իմ բերնովս ձեզ կը զօրացընէի, ու շրթունքներուս շարժումը ձեր տրտմութիւնը կը փարատէր ։

6 Եթէ որ խօսիմ՝ տրտմութիւնս չփարատիր, և թէ որ լռեմ, ի՞նչ կը պակսի ինծմէ ։

7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց . բոլոր տունս ամայի ըրիր .

8 Նաև զիս բռնեցիր, ու ասիկայ ինծի դէմ վկայութիւն մըն է . ու իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ ելլելով՝ երեսիս վրայ վկայութիւն կ'ընէ ։

9 Անոր բարկութիւնը զիս պատռեց, ու ինծի թշնամի եղաւ . ակռաները իմ վրաս կրճտեց . թշնամիս սուր աչքերով ինծի նայեցաւ ։

10 Բերաննին վրաս բացին, ու զիս նախատելու համար ծնօտներուս ապտակ զարկին . մէկտեղ վրաս ժողվուեցան ։

11 Աստուած զիս ամբարիշտին յանձնեց, ու անօրէններուն ձեռքը ձգեց ։

12 Հանգիստ էի, ու զիս ճզմեց, ու վիզէս բռնելով՝ զիս ջախջախեց, ու զիս իրեն նշան դրաւ ։

13 Անոր աղեղնաւորները իմ բոլորտիքս առին . երիկամունքներս կը խոցէ, ու ինծի չխնայեր . լեղիս գետինը կը թափէ ։

14 Աւերածի վրայ աւերած ընելով՝ զիս կոտրեց . իմ վրաս զօրաւորի մը պէս յարձակեցաւ ։

15 Մորթիս վրայ քուրձ կարեցի, ու եղջիւրս հողով աղտոտեցի ։

16 Երեսս լալէն ուռեցաւ . ու աչքիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ .

17 Թէև ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն չկայ, ու աղօթքս մաքուր է ։

18 Ո՛վ երկիր, իմ արիւնս մի ծածկեր, ու աղաղակիս տեղ չըլլայ ։

19 Հիմա ալ ահա իմ վկաս երկինքին մէջն է, ու փաստաբանս բարձր տեղերուն է ։

20 Զիս ծաղր ընողները իմ բարեկամներս են . աչքերս Աստուծոյ առջեւ արցունք կը թափեն ։

21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ, ինչպէս մարդը իր ընկերին հետ ։

22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝ անանկ ճամբայ մը պիտի երթամ, ուսկից որ ալ պիտի չդառնամ ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Շունչս կը նուաղի, օրերս կը մարին, գերեզմանը ինծի կը սպասէ ։

2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս . ու աչքս անոնց վիճաբանութիւնովը գիշերը կ'անցընէ ։

3 Արդ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր . ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ ։

4 Ինչու որ դուն իմաստութիւնը անոնց սրտէն ծածկեցիր . անոր համար պիտի չբարձրացընես զանոնք ։

5 Ո՛վ որ իր բարեկամները կողոպտելու կը մատնէ, անոր տղոց աչքերը պիտի նուաղին ։

6 Զիս ժողովուրդներուն առակ ը-

բառ ․ անոնց առջեւը զզուելի եղայ :

7 Ու աչքերս տրտմութենէն չորցան, ու մարմնոյս բոլոր անդամները շուքի պէս եղան :

8 Ուղիղները աս բանիս վրայ պիտի զարմանան, և անմեղները պիտի արթննան կեղծաւորին դէմ :

9 Ու արդարը հաստատ պիտի կենայ իր ճամբուն մէջ, և մաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ :

10 Բայց դուք ամէնքդ ալ դարձէք ու եկէք ․ ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն մը չեմ գտներ :

11 Իմ օրերս անցան, իմ դիտաւորութիւններս ու սրտիս խորհուրդները խափանեցան :

12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ, ու լոյսը խաւարին մօտեցաւ :

13 Միայն գերեզմանին կը սպասեմ, որ իմ տունս պիտի ըլլայ ․ անկողինս մթութեան մէջ փռեցի :

14 Ապականութեանը աղաղակեցի ըսելով, Դուն իմ հայրս ես ․ և որդերուն՝ Դուք իմ մայրս ու քոյրս էք :

15 Ու հիմա ո՞ւր է իմ յոյսս ․ իմ յոյսս ո՞վ պիտի տեսնէ :

16 Գերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի իջնէ, երբոր միասին հողին մէջը հանգստանանք :

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու անոր Բաղդատ Սաւքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Մի՞նչեւ երբ աս խօսքերը պիտի հատցնէք ․ հասկըցէք ու անկէ ետքը խօսինք :

3 Ինչու համար անասնոց պէս համարուինք, ու աչքերնուդ առջին անմաքուր սեպուինք :

4 (Իր բարկութիւնովը զինքը կը պատառէ ․) միթէ երկիրը քեզի համար երեսի վրայ պիտի ձգուի՞, ու ապառաժը իր տեղէն պիտի փոխադրուի՞ :

5 Անշուշտ ամբարշտին լոյսը պիտի մարի, ու անոր կրակին բոցը լոյս պիտի չտայ ․

6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի խաւարի, ու անոր ճրագը անոր վրայ պիտի մարի :

7 Անոր զօրութեանը քայլերը նեղութիւն պիտի կրեն, ու անոր խորհուրդը զանիկայ գետինը պիտի զարնէ :

8 Ինչու որ իր ոտքերովը ուռկանի մէջ պիտի բռնուի ու ցանցի վրայ պիտի քալէ :

9 Վարմը անոր գարշապարը պիտի բռնէ, ու աւարառուն անոր պիտի յաղթէ :

10 Անոր համար գետնին մէջը թակարդ պահուած է ու անոր ճամբուն վրայ որոգայթ :

11 Արհաւիրքը զանիկայ ամէն կողմէն պիտի պաշարէ, ու զանիկայ իր ոտքերովը ասդին անդին պիտի վազցնէ :

12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօթենայ, ու կորուստը անոր քովը պատրաստ է ,

13 Ու անոր մորթին ոյժը պիտի ուտէ, մահուան առջինեկը պիտի ուտէ անոր ոյժը :

14 Անոր ապահովութիւնը իր վրանէն պիտի կտրուի, ու անիկայ դէպ 'ի զարհուրանաց թագաւորը պիտի քշուի :

15 Անոր վրանին մէջը զարհուրանք պիտի բնակի, որ անիկա իրը պիտի չըլլայ ․ ու անոր բնակարանին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի :

16 Անոր արմատները տակէն պիտի չորնան, ու վերէն ճիւղերը պիտի կտրուին :

17 Անոր յիշատակը երկրէն պիտի կորսուի, ու անոր անունը հրապարակներուն մէջը պիտի չյիշուի :

18 Անիկայ լոյսէն խաւարը պիտի քշուի, ու անիկայ աշխարհէն պիտի վռնտուի :

19 Իր ժողովուրդին մէջ ոչ զաւակ պիտի ունենայ և ոչ թոռ, ու անոր բնակութիւններուն մէջ մէկը պիտի չմնայ :

20 Ետքինները անոր օրուանը վրայ պիտի զարմանան, ու առաջինները պիտի սոսկան :

21 Արդարեւ ամբարշտին բնակարանները ասանկ պիտի ըլլան, ու զԱստուած չճանչցողին տեղը ասանկ է :

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Մինչեւ ե՞րբ հոգիս պիտի վշտացնէք, ու զիս խօսքերով պիտի ճնշէք :

3 Արդէն տասը անգամ է որ զիս կը մեղադրէք ․ չէք ամչնար որ զիս կ'ապշեցնէք :

4 Ու թէ որ յիրաւի ես սխալեր եմ, իմ սխալմունքս իմ քովս կը մնայ :

5 Թէ որ անպատճառ ամբարտաւանութեամբ խօսիլ կ'ուզէք ինծի դէմ ու ամօթս երեսս զարնել ,

6 Գիտցէք ուրեմն որ զիս Աստուած կործանեց ու իր ցանցը իմ վրաս դարձուց :

7 Ահա ինծի եղած անիրաւութեանը համար կ'աղաղակեմ, ու պատասխան տուող չկայ ․ կը բողոքեմ, բայց դատաստան չկայ :

8 Անիկայ իմ ճամբաս գոցեց, ասանկ որ չեմ կրնար անցնիլ ․ իմ շաւիղներուս վրայ խաւար դրաւ :

9 Զիս իմ փառքէս մերկացուց ու գլխէս թագը վերցուց :

10 Զիս ամէն կողմէն աւրեց, ու ես գացի, ու իմ յոյսս ծառի մը պէս արմատէն խլեց :

11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս բորբոքեցաւ, ու զիս իր թշնամիներուն կարգը դրաւ :

12 Անոր գունդերը մէկտեղ եկան, ու ճամբանին ինծի դէմ պատրաստեցին ու վրանիս բոլորտիքը բանակեցան :

13 Անիկայ իմ եղբայրներս ինծմէ հեռացուց, ու յիրաւի ծանօթներս օտարացան ինծմէ :

14 Ազգականներս ալ թողուցին, ու իմ ճանչուորներս զիս մոռցան :

15 Իմ տունս բնակողները ու աղախիններս զիս անծանօթ մէկ մը սեպեցին ․ ու անոնց աչքին առջեւը օտարական եղայ :

16 Ծառաս կանչեցի, ու անիկայ պատասխան չտուաւ, թէ և բերնովս անոր աղաչեցի :

17 Իմ շունչս աւելի եղաւ կնոջս, ու իմ աղաչանքներս՝ իմ մօրս որովայնին որդւոցը :

18 Փոքր տղաքն ալ զիս կ'անարգեն, ու երբոր կ'ելլեմ, ինծի դէմ կը խօսին :

19 Բոլոր մտերիմ բարեկամներս ինծմէ զզուեցան, ու իմ սիրականներս ինծի դէմ դարձան :

20 Ոսկորներս մորթիս ու մարմնոյս փական ․ միայն ակռաներուս կաշիովը ազատեցայ :

21 Ով իմ բարեկամներս՝ դուք ողորմեցէք ինծի, ողորմեցէք ինծի ․ քանզի Աստուծոյ ձեռքը ինծի դպաւ :

22 Ինչու Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք, ու մարմինէս չէք կշտանար :

23 Երանի թէ հիմա խօսքերս գրուէին ․ երանի թէ գիրքի մը մէջ քանդակուէին ․

24 Երկաթէ գրիչով կապարի վրայ ու քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին :

25 Վասն զի գիտեմ որ իմ փրկիչս ողջ է, ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի ելլէ երկրի վրայ :

26 Ու թէ և մորթէս ետքը աս ալ փճանայ, բայց իմ մարմինովս զԱստուած պիտի տեսնեմ ,

27 Որն որ ես ինծի համար պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկայ, և ոչ թէ ուրիշները ․ երիկամունքներս իմ ներսիդիս կը հալին :

28 Պէտք էր ըսէիք ՝ Ինչու կը հալածենք զանիկայ ․ որովհետեւ բանին արմատը իմ վրաս գտնուեցաւ :

29 Սուրէն վախցէք ․ ինչու որ բարկութեան պատիժը սուրն է, որ գիտնաք թէ դատաստան կայ :

ԳԼ. Ի.

1 Ու անոր Սոփար Նաամացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,

2 Անոր համար իմ խորհուրդներս ինծի պատասխան տալ կուտան, ու ասոր համար կ'աճապարեմ :

3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի ․ բայց իմ հոգիս՝ իմացած իմաստութենէս պատասխան տալ կը ստիպէ զիս :

4 Դուն ատիկայ գիտե՞ս՝ որ 'ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուելէն 'ի վեր ,
5 Ամբարշտին յաղթանակը քիչ ժամանակ կը տեւէ , ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է ։
6 Թէ և անոր բարձրութիւնը մինչև երկինքը ելլէ , ու գլուխը ամպերուն հասնի ,
7 Իր աղբին պէս յաւիտեան պիտի ոչնչանայ , ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն , Ո՞ւր է անիկայ ։
8 Երազի պէս պիտի թռչի ու պիտի չգտնուի , ու գիշերուան տեսիլքի պէս պիտի փախչի ։
9 Զանիկայ տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ , ու անոր բնակած տեղը ալ պիտի չնայի անոր ։
10 Անոր զաւակները աղքատներէն շնորհք պիտի խնդրեն , ու անոր ձեռքերը իր յափշտակածը ետ պիտի տան .
11 Անոր ոսկորները իր երիտասարդութեան մեղքերուն պատիժովը լեցուն է , ու անոր հետ հողին մէջ պիտի պառկի ։
12 Թէ որ անզգամութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է , և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ ,
13 Թէ որ զանիկայ խնայէ ու չթողու , որ իր քիմքը մէջ պահէ զանիկայ ,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի , անոր ներսի դին քարբի լեղի պիտի ըլլայ ։
15 Անիկայ հարստութիւններ կուլ տուաւ , բայց պիտի փսխէ զանոնք . — Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հանէ զանոնք ։
16 Անիկայ քարբին թոյնը պիտի ծծէ , — զանիկայ իժի լեզուն պիտի մեռցնէ ։
17 Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները , մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը ։
18 Իր աշխատանքով վաստկածը ետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ , ու ետ տուածը իր հարստութեանը չափ պիտի ըլլայ , ու անոր վրայ պիտի չուրախանայ ։
19 Որովհետեւ աղքատները ճնշեց , ու երեսի վրայ թողուց , ու իր չշինած տունը յափշտակեց .
Անշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգտնէ , ու ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել ։ 20
Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ , անոր համար անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ ։ 21
Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ . թշուառութեան մէջ եղողներուն ամէն հարուածը անոր վրայ պիտի գայ ։ 22
Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ , Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի ղրկէ . ու անձրեւի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ կերակուր ուտելու ատենը ։ 23
Երկաթէ զէնքին առջեւէն փախած ատենը՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի խոցէ ։ 24
Անոր դէմ արձակուածը մարմինը պիտի թափանցէ , ու փայլուն տեղը անոր մաղձէն դուրս ելլէ . անոր վրայ արհաւիրքը պիտի գայ ։ 25
Բոլոր խաւարը անոր գաղտուկ տեղուանքը պիտի պահուի . չփչուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ , անոր վրանը մնացողը ապերջանիկ պիտի ըլլայ ։ 26
Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ , երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ ։ 27
Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի , ամէն բան պիտի անցնի Աստուծոյ բարկութեան օրը ։ 28
Անիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը որ Աստուծմէ պիտի առնէ , և ատիկայ է այն ժառանգութիւնը որ Աստուած անոր համար սահմաներ է ։ 29

ԳԼ. ԻԱ

Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ , 1
Խօսքս աղէկ մտիկ ըրէք , ու աս ըլլայ ձեր մխիթարութիւնը ։ 2
Ինծի համբերեցէք ու ես խօսիմ , ու խօսելէս ետքը ծաղր ըրէք ։ 3
Միթէ ես մարդու հետ կը վիճիմ . և ինչու համար հոգիս չըտրտմի ։ 4

5 Ինծի նայեցէք ու զարմացէք , ու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։
6 Ես ալ միտքս բերելով կը զարհուրիմ , ու մարմինս կը սկսի դողալ ։
7 Ամբարիշտները ինչու կ'ապրին , կը ծերանան ու խիստ կ'ուժովնան ։
8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց առջեւը , և անոնց զաւակները աչքերնուն առջեւն ։
9 Տուներնին խաղաղութեան մէջ է , — վախէն ազատ . և Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ ։
10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու դատարկ չըլլար . կովը [illegible] կը ծնանի ու չվիժեր ։
11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կը հանեն , ու անոնց տղաքը ոստոստելով կը ցատկըռտեն .
12 Թմբուկով ու քնարով ձայն կը վերցընեն , ու սրինգին ձայնովը ուրախ կ'ըլլան ։
13 Անոնք օրերնին զուարճութիւնով կ'անցընեն , ու մէկ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ'իջնեն ։
14 Եւ Աստուծոյ կ'ըսեն , Քաշուէ՛ մեզմէ , ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր .
15 Ամենակարողը ո՞վ է որ անոր ծառայենք . ու թէ որ անոր աղօթք ընենք , ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք ։
16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ . ամբարիշտին խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։
17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՛ անգամ կը մարի , ու տառապանքը անոնց վրայ կու գայ . Աստուած իր բարկութեամբը անոնց ցաւեր կը բաժնէ ։
18 Հովէն առջեւը եղած յարդին պէս ու մրրկին յափշտակած փոշիին պէս կ'ըլլան ։
19 Աստուած անոր անիրաւութիւնը անոր որդւոցը կը պահէ , անոր փոխարէնը պիտի հատուցանէ , ու ան ալ պիտի գիտնայ ։
20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի տեսնեն , ու Ամենակարողին բարկութենէն պիտի խմէ ։
Անիկայ ի՞նչ զուարճութիւն պիտի ունենայ իրմէ ետքը մնացած տանը , որովհետեւ իր ամիսներուն թիւը կիսուած է ։ 21
Միթէ Աստուծոյ գիտութիւն սորվեցընել պէտք է , անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ ։ 22
Մէկը կը մեռնի իր առողջութեանը մէջ բոլորովին հանդարտ և հանգիստ . 23
Անոր կողերը ճարպով լեցուն են , ու ոսկորներուն ծուծը թարմ է . 24
Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով ու առանց բարիքով կշտանալու . 25
Անոնք երկուքն ալ մէկտեղ հողին մէջ կը պառկին , ու որդերը կը ծածկեն զանոնք ։ 26
Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները , ու ինծի դէմ չարաչար անիրաւութիւնները ։ 27
Ինչու որ կ'ըսէք , Ո՞ւր է իշխանին տունը , և ո՞ւր է ամբարիշտներուն բնակած վրանը ։ 28
Ճամբորդներուն չհարցուցի՞ք , ու անոնց նշանները չէ՞ք ճանչնար ։ 29
Ինչու որ չարը կորուստին օրուան կը պահուի ու բարկութեան օրուան կը տարուի ։ 30
Անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի յանդիմանէ անոր ճամբան , և անոր ըրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի հատուցանէ ։ 31
Բայց ան ալ գերեզմանը պիտի տարուի , ու տապանին մէջը պիտի մնայ ։ 32
Ձորին հողի կոշտերը անոր անոյշ պիտի գան , ու ամէն մարդ անոր ետեւէն պիտի երթայ . իսկ անոր առջեւէն գացողներուն համարը չկայ ։ 33
Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ մխիթարութիւններ կու տաք ինծի . որովհետեւ ձեր պատասխաններուն մէջ ստութիւն կայ ։ 34

ԳԼ. ԻԲ

Ու անոր Եղիփազ Թեմանացին պատասխան տալով ըսաւ , 1

2 Միթէ մարդը կրնա՞յ Աստուծոյ օգտակար ըլլալ. խելացի մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ։

3 Ամենակարողին հաճութիւն մը կ'ըլլա՞յ, թէ որ արդար ըլլաս, կամ միթէ շահ մը՞ թէ որ քու ճամբաներդ շիտկես։

4 Միթէ քեզմէ վախնալո՞վ քեզի հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ՞. քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞։

5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ է, ու անօրէնութիւններդ անհամար են։

6 Որովհետեւ եղբայրներէդ առանց պատճառի գրաւ առիր, ու մերկերուն հանդերձները յափշտակեցիր.

7 Յոգնածին ջուր չխմցուցիր, ու հացը անօթիէն խնայեցիր.

8 Բայց երկիրը զօրաւորինն էր, ու անոր մէջ պատուաւորը կը բնակէր։

9 Որբեւայրի կիները դատարկ խրկեցիր, ու որբերուն թեւերը կոտրեցան։

10 Անոր համար քու բոլորտիքդ որոգայթներ լեցուած են, ու յանկարծահաս վախը քեզ կը վրդովեցընէ։

11 Կամ՝ անանկ խաւար մը քեզ պատեր է որ չես կրնար տեսնել. ու ջուրերուն յառատութիւնը քեզ կը ծածկէ։

12 Աստուած երկինքին խիստ բարձր տեղը չէ՞. հիմա աստղերուն բարձրութեանը նայէ, որչափ բարձր են։

13 Ու դուն ըսիր, Ի՞նչ գիտէ Աստուած. մառախուղին մէջէն դատաստա՞ն պիտի ընէ.

14 Ամպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են ու չտեսներ. և անիկայ երկնից կամարին վրայ կը պտըտի։

15 Ու զգուշութիւն ըրի՞ր ան հին ճամբային, որ անօրէն մարդիկը պըտըտեցան.

16 Որոնք յանկարծակի յափշտակուեցան, ու անոնց հիմերը հեղեղը ընկղմեց։

17 Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ, Հեռացիր մեզմէ. ու Ամենակարողը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ.

18 Թէեւ անոնց տուները բարութիւնով լեցուցեր էր։ Անզգամներուն խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ։

19 Արդարները պիտի տեսնեն և ուրախ ըլլան. և անմեղները զանոնք ծաղր պիտի ընեն, ըսելով,

20 Միթէ թշնամիները կորսուած չե՞ն, ու անոնց մնացորդը կրակը չկերա՞ւ։

21 Աղէ անոր հետ բարեկամ եղիր, ու խաղաղութիւն ունեցիր. ու անով քեզի օգուտ կ'ըլլայ։

22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ, ու անոր խօսքերը սիրտդ դիր։

23 Թէ որ Ամենակարողին դառնաս, դուն պիտի հաստատուիս. անօրէնութիւնը քու վրաններէդ հեռացուր.

24 Ու ոսկին հողին վրայ պիտի դնես, ու Ոփիրի ոսկին՝ հեղեղատներու քարերուն վրայ.

25 Ու Ամենակարողը քու ոսկիդ ըլլալով, քու զօրութեանդ արծաթը պիտի ըլլայ։

26 Ինչու որ ան ատենը Ամենակարողէն ուրախութիւն պիտի ունենաս, ու երեսդ դէպ 'ի Աստուած պիտի վերցընես.

27 Անոր պիտի աղաչես, ու քեզի պիտի լսէ. և քու ուխտերդ պիտի կատարես։

28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ունենաս, քեզի պիտի յաջողի. ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճառագայթէ։

29 Երբոր Գէշը ցածնայ, ու դուն ըսես, Թող բարձրանայ, ան ատենը պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ աչքերով խոնարհած էր։

30 Անմեղ չեղողն ալ պիտի ազատէ. ու քու ձեռքերուդ մաքրութիւնովը պիտի ազատուի։

ԳԼ․ ԻԳ․

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Այսօր ալ իմ գանգատս դառն է, հարուածս հառաչանքէս ծանր է։

3 Երանի թէ կարող ըլլայի գտնել զանիկայ. մինչեւ անոր աթոռը կ'երթայի։

4 Իմ դատս անոր առջեւը կը տարածէի, ու բերանս փաստերով կը լեցընէի։

5 Կը գիտնայի թէ ինծի ինչ պատասխան կու տար, ու կը լսէի ինչ որ ինծի կ'ըսէր։

6 Միթէ ուժին շատութիւնովը ինծի հետ պիտի վիճէ՞ր. ոչ. հապա ինքը զիս պիտի զօրացընէր։

7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճաբանիլ անոր հետ. ու ես յաւիտեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի։

8 Բայց ահա դէպ 'ի արեւելք կ'երթամ, ու անիկայ չերեւնար, և դէպ 'ի արեւմուտք, ու զանիկայ չեմ նշմարեր.

9 Դէպ 'ի հիւսիս՝ ձախ կողմ, ուր որ ինքը կը գործէ, բայց զանիկայ չեմ կրնար գտնել. հարաւային կողմը կը պահուի, ու չեմ կրնար տեսնել զանիկայ։

10 Իսկ անիկայ գիտէ իմ ճամբաս. երբոր զիս փորձէ, ոսկիի պէս պիտի ելլեմ։

11 Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաստատուեցաւ. անոր ճամբան պահելով չխոտորեցայ։

12 Անոր շրթունքներուն պատուիրանքներէն չզատուեցայ. անոր բերնին խօսքերը իմ պիտոյքէս աւելի պահեցի։

13 Բայց անիկայ մէկ մտքի վրայ է, և ո՞վ կրնայ զանիկայ դարձընել. ու սիրտին ուզածը կ'ընէ։

14 Ուրեմն ինծի համար սահմանուածը պիտի կատարէ. ու ասոր պէս շատ բաներ կան անոր քովը։

15 Անոր համար անոր ներկայութենէն կը շփոթիմ, ու երբոր կը մտածեմ, անկէ կը վախնամ։

16 Ինչու որ Աստուած սիրտս կը կակուղցընէ, ու Ամենակարողը զիս կը շփոթէ։

17 Որովհետեւ ես [illegible] խաւարէն առաջ չմեռայ, ու մութը առջեւէս չծածկեց։

ԳԼ․ ԻԴ․

1 Քանի որ Ամենակարողէն պահուած չեն ժամանակները, ի՞նչպէս զանիկայ ճանչցողները անոր օրերը չեն տեսներ։

2 Չարերը սահմաններ կը փոխեն, հօտեր կը յափշտակեն, ու զանոնք կ'արածեն.

3 Որբերուն էշերը կ'առնեն կը տանին, որբեւայրիին եզը գրաւ կ'առնեն.

4 Աղքատները ճամբայէն կը մոլորեցընեն, ու երկրին տնանկները մէկտեղ կը պահուին։

5 Ահա անոնք անապատի վայրենի էշերուն պէս իրենց գործքին կ'ելլեն, կանուխ որս փնտռելու կ'երթան. անապատը անոնց տղոցը հաց կու տայ։

6 Իրենցը չեղած արտը կը հնձեն, ու անիրաւութեամբ այգի կ'աւրեն։

7 Գիշերը առանց հանդերձի կը պառկեցընեն մերկը, ու ցուրտ ժամանակին առանց ծածկոցի կը թողուն։

8 Անոնք լեռներուն սաստիկ անձրեւներէն կը թրջուին, ու ապաստանարան մը չունենալնուն համար ժայռերը կը գրկեն։

9 Որբը ծիծէն կը փրցընեն, ու աղքատէն գրաւ կ'առնեն։

10 Մերկերը առանց հանդերձի կը պտըտցընեն. ու անօթիները անոնց ցորենի խուրձերը կը կրեն։

11 Իրենց պատերուն մէջը եղ հանողները ու հնձաններուն մէջ գինի կոխողները ծարաւ կը մնան։

12 Քաղաքին մէջէն մարդիկները կը հեծեն, ու վիրաւորուածներուն հոգին կ'աղաղակէ. բայց Աստուած անոնց ըրածը անզգամութիւն չհամարիր։

13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են. անոր ճամբաները չեն գիտեր, ու անոր շաւիղներուն մէջը չեն կենար։

14 Մարդասպանը լուսնալուն պէս կ'ելլէ, աղքատը ու տնանկը կը սպաննէ, ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ։

15 Շնացողին աչքն ալ իրիկուան մութին կը սպասէ՝ ըսելով, Զիս աչք չտեսնէ. ու երեսին ծածկոյթ կը դնէ։

16 Մութ ատեն կը ծակեն ան տուները՝ որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան դրած են. անոնք լոյսը չեն ճանչնար։

17 Ինչու որ առաւօտն լոյսը մահուան շուքի պէս է անոնց. որովհետեւ մահուան շուքին երկիւղներուն սորված են։

18 Անիկայ ջուրերուն երեսին վրայ թեթեւ է, անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է. ու այգիներուն ճամբան չդառնար։

19 Չորութիւնը ու տաքութիւնը ձիւնին ջուրը կը հատցընեն, — գերեզմանը՝ մեղք գործողները։

20 Արգանդը զանիկայ պիտի մոռնայ, որդերը պիտի ուտեն զանիկայ անուշ բանի պէս, ալ անիկայ պիտի չյիշուի. անիրաւութիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտրուի։

21 Անիկայ զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ, ու որբեւայրիին աղէկութիւն չըներ։

22 Անիկայ իր ուժովը զօրաւորներն ալ վեր կը քաշէ. ելլէ երբոր ելլէ, մէկուն կեանքը ապահով չէ։

23 Աստուած անոր ապահովութիւն կու տայ, որ անոր վստահի, բայց իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ է։

24 Քիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան. ամենուն պէս կոխուելով ընկղմեցան, ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան։

25 Եթէ որ այնպէս չէ, ո՞վ զիս սուտ կը հանէ, և իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցընէ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու Բաղդատ Սաւքեցին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Իշխանութիւնը ու վախը Անոր քովն են, իր բարձր տեղերուն մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ։

3 Անոր զօրքերուն համրանքը կա՞յ արդեօք. ու անոր լոյսը որո՞ւն վրայ չծագիր։

4 Ուրեմն մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Աստուծոյ առջեւ, ու կնիկէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլլալ։

5 Ահա լուսինն ալ լոյս չտար, ու Անոր աչքերուն առջին աստղերն ալ մաքուր չեն։

6 Ու քի՞չ կը մնայ մարդը՝ որ մէկ որդ մըն է, ու մարդու որդին՝ որ մէկ ճճի մըն է։

ԳԼ. ԻԶ

1 Ան ատենը Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,

2 Տկարին ի՞նչ լաւ օգնութիւն ըրիր. և ուժ չունեցող բազուկը ի՞նչպէս զօրացուցիր։

3 Անխելքին ի՞նչ խրատ տուիր, ու ի՞նչ լաւ իմաստութիւն ցուցուցիր։

4 Դուն որո՞ւն ըսիր այս խօսքերը, ու որո՞ւն շունչը ելաւ քեզմէ։

5 Ոգիները վարէն կը դողան, նաեւ ջուրերը ու անոնց բնակիչները։

6 Դժոխքը բաց է Անոր առջին, ու կորուստը անծածկոյթ է։

7 Անիկայ հիւսիսը պարապ տեղին վրայ կը տարածէ, ու երկիրը ոչինչին վրայ կը կախէ։

8 Ջուրերը իր մութ ամպերուն մէջը կը ծրարէ. ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր։

9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ, անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ։

10 Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահմաններ դրաւ, մինչեւ լոյսին ու խաւարին ծայրը։

11 Երկինքին սիւները կը դողան, ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին։

12 Իր զօրութեամբը ծովը կը խաղաղեցնէ, ու իր գիտութեամբը հպարտութիւնը կը զարնէ։

13 Իր Հոգիովը երկինքը զարդարեց. անոր ձեռքը փախչող Վիշապը ստեղծեց։

14 Ահա ասոնք են անոր ճամբաներուն ծայրերը. բայց անոր վրայով լսածնիս ո՜րչափ քիչ է. և ո՞վ կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը որոտումը։

ԳԼ. ԻԷ

1 Ու Յոբ դարձեալ իր առակը սկսելով ըսաւ,

2 Իմ իրաւունքս մերժող Աստուածը, ու հոգիս դառնութեամբ լեցնող Ամենակարողը կենդանի է.

3 Քանի որ շունչս վրաս է ու ռնգացս մէջ Աստուծոյ հոգին կայ,

4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չզրուցեն, ու լեզուս նենգութիւն պիտի չխօսի։

5 Քա՛ւ լիցի ինծի որ ձեզ արդարացընեմ. մինչեւ մեռնիլս իմ ուղղութիւնս ձեռքէ պիտի չձգեմ։

6 Իմ արդարութիւնս հաստատ բռներ եմ, ու զանիկայ պիտի չթողում, — կեանքիս մէջ սիրտս բնաւ պիտի չյանդիմանէ զիս։

7 Իմ թշնամիս ամբարշտի պէս ըլլայ, ու ինծի դէմ ելլողը անզգամի պէս։

8 Քանզի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է, (թէ և հարստութիւն ալ դիզած ըլլայ,) երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ.

9 Միթէ Աստուած անոր աղաղակը պիտի լսէ՞, երբոր անոր վրայ փորձանք գայ։

10 Անիկայ Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախանա՞յ. ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ՞։

11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի սորվեցընեմ. Ամենակարողին քովը եղածը պիտի չծածկեմ։

12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք, ու ինչո՞ւ այդպէս բոլորովին ունայնացեր էք։

13 Ասիկայ է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Աստուծոյ առջին, ու բռնաւորներուն՝ Ամենակարողէն առնելու ժառանգութիւնը.

14 Եթէ անոր տղաքը շատնան, սուրի համար է. ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ։

15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին, բայց անոր որբեւայրիները պիտի չլան։

16 Թէ և հողի պէս արծաթ դիզէ ու տիղմի պէս հանդերձներ պատրաստէ,

17 Անիկայ պիտի պատրաստէ, բայց արդարը պիտի հագնի, ու անմեղը արծաթը պիտի բաժնէ.

18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս ու այգիի պահապանին շինած խրճիթին պէս։

19 Հարուստը կը պառկի ու չհաւաքուիր. աչքերը կը բանայ ու ոչինչ կ'ըլլայ։

20 Արհաւիրքը ջուրերու պէս անոր պիտի հասնի, գիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկայ։

21 Արեւելեան հովը պիտի քշէ զանիկայ, ու ան պիտի երթայ. ու փոթորիկի պէս զանիկայ իր տեղէն պիտի վերցընէ։

22 Ամենակարողը նետերը անոր դէմ պիտի նետէ ու պիտի չխնայէ. ան ալ անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ։

23 Անոր համար ծափ պիտի զարնեն, ու անոր իր տեղէն անոր դէմ պիտի սուլեն։

ԳԼ. ԻԸ

1 Արդարեւ արծաթը իր երակը ունի, ու ոսկին իր զտուելու տեղը։

2 Երկաթը հողէն կ'առնուի, հանքը կը հալի — պղինձ կ'ելլէ։

3 Մարդը խաւարին վախճան կը դնէ, ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ, մթին ծածուկ պահուած քարերը՝ որ մահուան ստուերին մէջն են։

4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ. ոտք չկոխած՝ կը կախուին — մարդոցմէ հեռու կ'երերան։

5 Երկիրէն հաց կ'ելլէ, ու անոր տակը կրակի նման բաներ կը դառնուին.

6 Անոր քարերը շափիւղաներու տեղ են, ու հոն ոսկիի աւազ կայ։

7 Յափշտակող թռչունը անոր շաւիղը չճանչնար, ու անգղին աչքը զանիկայ չտեսաւ։

8 Վայրենի գազանները հոն ոտք կոխած չեն, առիւծը անկէ անցած չէ։

9 Մարդը իր ձեռքը կ'երկընցընէ ապառաժներուն, ու լեռները հիմէն կը տապալէ.

10 Ապառաժները ճեղքելով՝ անոնց մէջէն վտակներ կ'անցընէ. ու ամէն թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ։

11 Գետերը վազելէն կ'արգիլէ, ու գաղտուկ եղածը երեւան կը հանէ։

12 Բայց իմաստութիւնը ո՞ւր կը գտնուի, ու հանճարին տեղը ո՞ւր է։

13 Մարդը անոր յարգը չգիտեր. ու կենդանեաց երկրին մէջ չգտնուիր։

14 Անդունդը կ'ըսէ. Անիկայ իմ մէջս չէ. ու ծովը կ'ըսէ. Իմ քովս չէ։

15 Զուտ ոսկիով ծախու չառնուիր, ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր։

16 Օփիրի ոսկիով կը փոխուի, ո՛չ ալ պատուական եղնգնաքարով ու շափիւղայով։

17 Ոսկին ու ադամանդը չեն կրնար անոր հաւասարիլ, ու զուտ ոսկիէ ամանները անոր փոխանակ չեն ըլլար։

18 Բուստն ու բիւրեղը անոր հետ չեն յիշուիր, ու իմաստութեան գինը մարգրիտներու գինէն աւելի բարձր է։

19 Եթովպիայի տպազիոնին գինը անոր հաւասար չըլլար, ու զուտ ոսկիով չփոխուիր։

20 Ուրեմն իմաստութիւնը ուրկէց կու գայ, ու հանճարին տեղը ո՞ւր է.

21 Որովհետեւ բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծածկուած՝ ու երկնքի թռչուններէն պահուած է։

22 Կորուստը ու մահը կ'ըսեն. Անոր համբաւը մեր ականջներովը լսեր ենք։

23 Անոր ճամբան Աստուած կը հասկնայ, ու անոր տեղը ինքը գիտէ.

24 Վասն զի մինչեւ երկրիս ծայրերը կը նայի, ու բոլոր երկնից տակը եղածը կը տեսնէ։

25 Երբոր հովին կշիռ կը դնէր, ու ջուրերը չափով կը չափէր,

26 Երբոր անձրեւին օրէնք՝ ու որոտումներուն փայլակին ճամբայ կ'որոշէր,

27 Այն ատենը տեսաւ զանիկայ ու յայտնեց. պատրաստեց զանիկայ ու նաեւ քննեց։

28 Ու մարդուն ըսաւ. Ահա Տէրոջը վախն է իմաստութիւնը, ու չարութենէ հեռու քաշուիլը հանճարն է։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Ու Յոբ նորէն իր առակը սկսելով ըսաւ,

2 Երանի թէ առջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ զիս պահած օրերուն պէս ըլլայի.

3 Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս կու տար, ու ես խաւարի մէջ անոր լուսովը կը քալէի.

4 Երիտասարդութեանս օրերը եղածիս պէս՝ երբոր Աստուծոյ մտերմութիւնը իմ վրանիս մէջն էր.

5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր, ու տղաքս իմ բոլորտիքս էին։

6 Երբոր իմ ճամբաներս կոգիով կը թրջէի, ու ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վազէին.

7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ'ելլէի, ու աթոռս հրապարակին մէջ կը դնէի,

8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին, ու ծերերը ոտք կ'ելլէին կը կայնէին.

9 Իշխանները խօսելէն կը դադարէին, ու ձեռքերնին իրենց բերնին վրայ կը դնէին.

10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին, անոնց լեզուն իրենց քիմքը կը փակչէր.

11 Ինծի մտիկ ընող ականջը Երանի կ'ըսէր ինծի, ու զիս տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար ինծի.

12 Ինչու որ ես աղաղակող աղքատը և որբը ու օգնութիւն չունեցողը կ'ազատէի։

13 Կորսուելու վրայ եղողին օրհնութիւնը վրաս կու գար, ու որբեւայրիին սիրտը կ'ուրախացնէի։

14 Արդարութիւն կը հագնէի, անիկայ էր իմ հանդերձս, ու դատաստանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր։

15 Կոյրին աչքեր էի ու կաղին ոտքեր.

16 Աղքատին հայր էի, ու չգիտցած դատաստանը կը քննէի։

17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի, ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի.

18 Ու կ'ըսէի, Բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ, ու օրերս աւազի պէս պիտի շատցնեմ։

19 Արմատս դէպ 'ի ջուրերը կը տարածուէր, ու ցօղը բոլոր գիշերը ոստերուս վրայ էր։

20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր, ու աղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժովնար։

21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին, ու երբոր իմ խորհուրդս կ'ըսէի, լուռ կը կենային։

22 Իմ զրուցելէս ետքը անոնք չէին կրկներ, ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր։

23 Անձրեւի սպասելու պէս ինծի կը սպասէին, ու ետքի անձրեւին սպասելու պէս բերաննին կը բանային։

24 Թէ որ անոնց վրայ խնդայի, չէին հաւատար, ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել։

25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշխան կը նստէի, և իբր զօրքին մէջը եղող թագաւորի մը պէս ու սգաւորներուն մխիթարիչի մը պէս կը բնակէի։

ԳԼ. Լ.

1 Բայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղողները զիս ծաղր կ'ընեն, որոնց հայրերը հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի հաւներ.

2 Նաեւ անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի ի՞նչ օգուտ ունէր. անոնց առոյգութիւնը կորսուած էր։

3 Զրկութենէ ու անօթութենէ նիհարցեր էին, ու անապատը՝ մթին աւերակ ու վայրի տեղերը կը փախչէին։

4 Իրենց կերակուրին համար մացառներուն քովի մոլոխները կը քաղէին, ու գիհիի արմատ կը ծամէին։

5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին. ու անոնց ետեւէն գողի ետեւէ պոռալու պէս կը պոռային։

6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնակէին, հողի ու ապառաժներու ծակերուն մէջը։

7 Մացառներուն մէջը կը կանչըռտէին, եղինճներուն տակը կը ժողվուէին։

8 Յիմար ու անզգամ մարդոց զաւակներ ըլլալով՝ երկրէն կը վռնտուէին։

9 Ու հիմա ես անոնց խաղը նաեւ անոնց առակը եղեր եմ։

10 Ինծմէ զզուելով կը հեռանան ինծմէ, ու երեսիս թուքը չեն խնայեր։

11 Որովհետեւ իմ կապս թուլցնելով զիս նեղեց, անոնք իմ առջիս երասանակը թող տուին։

12 Աջ կողմէս լակոտներ կ'ելլեն. անոնք ոտքերս կը հրեն, ու ինծի դէմ իրենց կորստեան ճամբաները կը պատրաստեն։

13 Անոնք շաւիղներս կ'աւրեն, վիշտս կ'աւելցնեն. ու անոնց դէմ ինծի օգնութիւն ընող մը չկայ։

14 Լայն խրամատէ մը հեղեղի պէս կը յարձակին. աւերակներուն տակէն վրաս կը գլորին։

15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան, ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն. ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ։

16 Ու հիմա հոգիս իմ ներսի զիս կը հալի. տրտմութեան օրերը զիս պաշարեցին։

17 Իմ ցաւս գիշերանց ոսկորներս ծակեց, ու ջիղերս հանգստութիւն չունեցան։

18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս փոխեց, ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց զիս։

19 Զիս ցեխին մէջը նետեց, ու ես հողի ու մոխիրի նմանեցայ։

20 Ես քեզի կ'աղաղակեմ, ու ինծի պատասխան չես տար. կը կայնիմ, ու դուն ինծի ուշադրութիւն չես ըներ։

21 Դուն ինծի անգութ եղար. ձեռքիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վարուիս ինծի հետ։

22 Զիս վերցնելով հովին վրայ կը հեծցնես, ու զիս բոլորովին կը հալեցնես։

23 Վասն զի գիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս, ու ամէն ապրողներուն համար սահմանուած տունը։

24 Բայց Անիկայ աւերակներու վրայ ձեռք պիտի չերկնցնէ, թէ որ

կորստեան ատենը անոնք աղաղէն ։

25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին համար չէ՞ի լար . աղքատին համար հոգիս չէ՞ր նեղուեր ։

26 Բայց երբոր ես բարիք կը յուսայի, չարիքը հասաւ . ու երբոր լոյսին կը սպասէի, խաւարը եկաւ ։

27 Փորոտիքս եռաց ու չհանդարտեցաւ . թշուառութեան օրերը ինծի հասան ։

28 Սեւցած պտըտեցայ, բայց ոչ արեւէն, ելայ ու ժողովքին մէջ աղաղակեցի ։

29 Չագալներուն եղբայր ու ջայլամներուն ընկեր եղայ ։

30 Մորթս վրաս սեւցաւ ու ոսկորներս տաքութենէն այրեցան ։

31 Ասոր համար իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ, ու իմ սրինգս՝ լալկաններու ձայնի ։

ԳԼ. ԼԱ

1 Աչքերուս հետ ուխտ ըրի . ուրեմն ի՞նչպէս կոյսի վրայ մտածեմ ։

2 Վասնզի վերէն՝ Աստուծմէ ի՞նչ բաժին կ'ըլլայ ինծի, ու բարձր տեղուանքէն՝ Ամենակարողէն ի՞նչ ժառանգութիւն ։

3 Արդեօք անիրաւներուն համար կործանում չէ՞, ու տարօրինակ պատիժը անօրէնութիւն գործողներուն համար ։

4 Միթէ Ինքն իմ ճամբաներս չ՞տեսներ, ու ամէն քայլերս չ՞համրեր ։

5 Եթէ որ սնոտիութեան մէջ քալեցի, կամ իմ ոտքս նենգութեան արագացաւ,

6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշիռքով, ու Աստուած իմ անմեղութիւնս գիտնայ ։

7 Եթէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ, ու սիրտս աչքերուս ետեւէն գնաց, ու ձեռքերուս արատ մը փակաւ,

8 Թող ես սերմանեմ, ու ուրիշը ուտէ . ու բուսցածս արմատէն փրցուին ։

9 Եթէ որ սիրտս կնկան մը համար մոլորեցաւ, կամ թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ,

10 Իմ կինս ուրիշի մը համար աղօրիքի քար դարձնէ, ու ուրիշները անոր վրայ ծռին ։

11 Ինչու որ ատ պղծագործութիւն է, ու դատաւորներէն պատժուելու անօրէնութիւն .

12 Որովհետեւ մինչեւ իսկ կորսնցնելը լափող կրակ մըն է, ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։

13 Եթէ որ ծառայիս կամ աղախինիս իրաւունքը ընել չուզեցի, երբոր ինծի հետ վէճ ունեցան .

14 Ես ի՞նչ պիտի ընեմ, երբոր Աստուած ելլէ . ու երբոր քննէ, ի՞նչ պատասխան պիտի տամ անոր ։

15 Չէ՞ որ զիս որովայնի մէջ ստեղծողը զանոնք ալ ստեղծեց . ու մեզ ամէնքս ալ արգանդին մէջ ձեւակերպողը մէկ չէ՞ ։

16 Եթէ որ աղքատին ցանկացածը չտուի, ու որբեւայրիին աչքերը մարեցուցի .

17 Եթէ որ պատառս մինակ կերայ, ու անկէ որբն ալ չկերաւ .

18 (Ինչու որ երիտասարդութենէս 'ի վեր հօր պէս մեծցուցի զանիկայ, ու մօրս արգանդէն անոր խնամք տարի ։)

19 Եթէ որ հանդերձ չունեցող մը կորսուելու վրայ, կամ ծածկոց չունեցող չքաւոր մը տեսայ,

20 Ու թէ որ անոր երիկամունքը չօրհնեցին զիս, ու իմ ոչխարներուս բուրդէն չտաքցաւ .

21 Եթէ որ ձեռքս որբին դէմ վերցուցի, երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ինծի օգնականներ կան,

22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ, ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։

23 Ինչու որ Աստուծոյ դատաստանէն կը վախնայի, ու անոր մեծափառութեանը առջեւ չէի կրնար կենալ ։

24 Եթէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնելով, զուտ ոսկիին ըսի թէ Իմ վստահութիւնս դուն ես .

25 Եթէ որ ստացուածքիս շատ ըլլալէն ու ձեռքս շատ գտնելէն ուրախացայ .

26 Եթէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիստ փայլելու եղած ատենը, կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին,

27 Ու սիրտս գաղտնի խաբուելով՝ բերանս ձեռքս պագաւ,

28 (Ասիկա ալ դատուելու անօրէնութիւն մըն է . որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրացած կ'ըլլայի .)

29 Եթէ որ զիս ատողին թշուառութեանը վրայ ուրախացայ, կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար խնդացի .

30 (Լեզուիս ալ մեղք գործելու թող չտուի, անէծքով անոր մեռնիլը ուզելով .)

31 Եթէ որ վրանիս մարդիկները չըսին, Ո՞րը անոր մսէն չենք կշտանար .

32 (Օտարը երբեք գիշերը դուրսը չէր մնար . ճանապարհորդին դուռս կը բանայի .)

33 Եթէ որ յանցանքներս Ադամին պէս ծածկեցի, ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի,

34 Շատ բազմութենէ վախնալով, ու ազգերուն անարգութիւնը զիս վախցնելով, ալ չխօսիմ ու դրանէն չելլեմ ։

35 Երանի թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար, (ահա աս է իմ փափաքս՝ որ Ամենակարողը ինծի պատասխան տայ .) ու իմ դատախազս գրուածք մը գրէր .

36 Անշուշտ զանիկայ իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի, ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի .

37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի պատմէի, իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր ։

38 Եթէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ, ու անոր ակօսները կու լան,

39 Եթէ որ անոր արդիւնքը առանց ստակի կերայ, կամ անոր տէրերուն հոգին հանեցի,

40 Ցորենին տեղը փուշ ու գարիին տեղը որոմ բուսցնէ ։

Յոբին խօսքերը լմնցան ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Ան ատենը աս երեք մարդիկը Յոբին պատասխան տալէն դադրեցան, ինչու որ անիկայ իր աչքերուն առջեւը արդար կ'երեւնար ։ 2 Ու Ռամի ազգատոհմէն Բուզացի Բարաքիէլի որդւոյն Եղիուին բարկութիւնը բորբոքեցաւ . անոր բարկութիւնը Յոբին դէմ բորբոքեցաւ, ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինքզինքը կ'արդարացընէր ։ 3 Նաեւ իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր երեք բարեկամներուն դէմ . որովհետեւ պատասխան չգտան, ու սակայն Յոբը յանցաւոր հանեցին ։ 4 Ու Եղիու Յոբին խօսքերուն վերջանալուն սպասեր էր, որովհետեւ անոնք իրմէ ծեր էին ։ 5 Բայց երբոր Եղիու տեսաւ, որ ան երեք մարդոց բերանը ալ պատասխան չմնաց, իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։ 6 Ան ատենը Բուզացի Բարաքիէլի որդին Եղիու պատասխան տալով ըսաւ ,

Ես տարիքով պզտիկ եմ, ու դուք շատ ծեր էք . անոր համար ես կեցայ, ու գիտցածս ձեզի յայտնելու վախցայ .

7 Ըսի թէ Երկար կեանքը թող խօսի, ու տարիներուն շատութիւնը թող իմաստութիւնը գիտցընէ .

8 Բայց մարդուն ներսի դին հոգի կայ, ու Ամենակարողին շունչը անոնց հանճար կու տայ ։

9 Աշխարհի մեծերը իմաստուն չեն, ու ծերերը դատաստան չեն հասկընար ։

10 Անոր համար ըսի, Ինծի մտիկ ըրէ, որ ես ալ իմ գիտցածս ցուցնեմ ։

11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի, ձեր փաստերուն ականջ դրի, մինչեւ որ դուք խօսքերը քննեցիք ։

12 Ես ձեզի աղէկ ուշադրութիւն ըրի, և ահա ձեզմէ մէկը չկայ, որ Յոբը յանդիմանէ ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ .

13 Չըլլայ որ ըսէք թէ Իմաստութիւն գտանք . Աստուած է որ զանիկայ կը յաղթէ ու ոչ թէ մարդ ։

14 Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաստեց, ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պատասխան պիտի չտամ։

15 Անոնք ապշեցան, ալ պատասխան չտուին, անոնց խօսքերը հատան։

16 Ու ես սպասեցի, մինչեւ որ ալ բան մը չըսին, հապա կեցան ու ալ չխօսեցին։

17 Ես ալ իմ կողմէս պատասխան տամ. ես ալ իմ գիտցածս յայտնեմ։

18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ, իմ ներսիդիս եղած հոգին զիս կը ստիպէ։

19 Ահա որովայնս չբացուած գինիի պէս է, նոր տիկերու պէս պատռելու վրայ է։

20 Խօսիմ որ շունչ առնեմ, շրթունքներս բանամ ու պատասխան տամ։

21 Աղէ մէկու մը աչառութիւն չընեմ, ու մարդու մը շողոքորթութիւն չընեմ։

22 Քանզի չեմ գիտեր շողոքորթութիւն ընելը. զիս Արարիչս շուտով զիս պիտի վերցնէր։

ԳԼ. ԼԳ.

1 Բայց աղէ՛ ով Յոբ իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ամէն բառերուս ականջ դիր։

2 Ահա հիմա բերանս կը բանամ, ու լեզուս քիմքիս հետ կը խօսի։

3 Խօսքերս սրտիս ուղղութեանը պէս պիտի ըլլան, ու շրթունքներս զուտ իմաստութիւն պիտի խօսին։

4 Զիս Աստուծոյ Հոգին ստեղծեց, ու Ամենակարողին շունչը ինծի կեանք տուաւ։

5 Թէ որ կրնաս՝ պատասխան տուր ինծի, պատրաստուելով դիմացս կայնէ։

6 Ահա ես քու բառիդ համեմատ Աստուծոյ համար եմ. ես ալ հողէն առնուեցայ։

7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չզարհուրեցնէ, ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ։

8 Արդարեւ ականջիս ըսիր, ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի, որ կ'ըսէիր.

9 Ես մաքուր եմ առանց յանցանքի. ես անարատ եմ, ու իմ վրաս անօրէնութիւն չկայ։

10 Ահա Անիկայ վրաս պատճառներ կը գտնէ, զիս իրեն թշնամի կը սեպէ։

11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ, իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ։

12 Ահա քեզի պատասխան կու տամ, որ ասոր բանին մէջ իրաւունք չունիս. ինչու որ Աստուած մարդէն մեծ է։

13 Անոր հետ ինչո՞ւ կը վիճիս. որովհետեւ անիկայ ընաւ իր բաներուն համար պատասխան չտար։

14 Յիրաւի Աստուած մէկ անգամ կամ երկու անգամ կը խօսի, (թէեւ մարդը ուշադրութիւն չըներ,)

15 Երազի մէջ՝ գիշերուան տեսիլքի մէջ՝ երբոր խորունկ քուն մը կ'իյնայ մարդոց վրայ, ու անոնք իրենց անկողիններուն մէջ կը քնանան։

16 Այն ատենը մարդոց ականջները կը բանայ, ու անոնց խրատը կը կնքէ,

17 Որ մարդը իր գործէն դարձնէ, ու մարդէն հպարտութիւնը ծածկէ։

18 Անոր հոգին գերեզմանէն կը պահէ, ու կեանքը՝ որ սրով չմեռնի։

19 Նաեւ ցաւերով իր անկողինին մէջ ցաւով կը պատժուի, և իր բոլոր ոսկորները սաստիկ ցաւով.

20 Այն ատենը անոր անձը հացէն կը զզուի, և անոր հոգին՝ փափաքելի կերակուրէն։

21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի, որ ալ չերեւնար. ու անոր չերեւցած ոսկորները դուրս կ'ելլեն։

22 Անոր անձը գերեզմանին կը մօտենայ, ու անոր կեանքը՝ կորստեան։

23 Եթէ անոր քով թարգման պատգամաւոր մը ըլլայ, հազարէն մէկը, որ անոր ուղղութիւնը մարդուն իմացընէ,

24 Այն ատենը անոր ողորմելով պիտի ըսէ, Ազատէ զանիկայ որ գերեզման չիջնէ. ես քաւութիւն մը գտայ։

25 Անոր մարմինը տղու մարմինէն աւելի փափուկ պիտի ըլլայ, — անիկայ իր մանկութեան օրերուն պիտի դառնայ։

26 Աստուծոյ պիտի աղօթէ. ու Աստուած զանիկայ պիտի ընդունի. ու Անոր երեսը ուրախութեամբ պիտի տեսնէ. քանզի Անիկայ պիտի հատուցանէ մարդուն՝ անոր արդարութեանը համեմատ։

27 Անիկայ մարդոց վրայ կը նայի. ու թէ որ մէկը ըսէ, Մեղք գործեցի ու իրաւունքը աւրեցի, ու ասիկայ ինծի օգտակար չեղաւ,

28 Այն ատենը անոր հոգին կ'ազատէ, որ գերեզմանը չիջնէ. ու անոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ։

29 Ահա Աստուած ասոր ամէն բաները երկու երեք անգամ մարդուն կ'ընէ,

30 Որ անոր հոգին գերեզմանէն դարձնէ, որ ապրողներուն լուսովը լուսաւորուի։

31 Ականջ դիր, ով Յոբ, ինծի մտիկ ըրէ, լուռ կեցիր որ ես խօսիմ։

32 Թէ որ ըսելիք ունիս՝ ինծի պատասխան տուր. զրուցէ, ինչու որ քեզ արդարացընելու կը փափաքիմ։

33 Եթէ ոչ՝ ինծի մտիկ ըրէ. լուռ կեցիր, որ ես քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Այն ատենը Եղիուս իր խօսքը շարունակելով ըսաւ.

2 Ով իմաստուններ, իմ խօսքերս մտիկ ըրէք, և դուք՝ ով գիտուններ, ինծի ականջ դրէք։

3 Քանզի ականջը խօսքերը կ'որոշէ, ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ'առնէ։

4 Իրաւունքը մեզի ընտրենք. մեր մէջերնիս գիտնանք, թէ ի՞նչ բանը աղէկ է։

5 Որովհետեւ Յոբ ըսաւ, Ես արդար եմ, բայց Աստուած իմ իրաւունքս մէկդի դրեց։

6 Միթէ իմ իրաւունքիս պիտի ստե՞մ. իմ վէրքս անհնարին է, թէ և յանցանք չունիմ։

7 Յոբին պէս մարդ ո՞վ կայ, որ հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ.

8 Որ անօրէնութիւն գործողներուն հետ ընկերութեամբ կը պտըտի, ու անզգամ մարդոց հետ կը քալէ։

9 Ինչու որ ըսաւ, Աստուծոյ հաճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը չըլլար։

10 Ասոր համար ինծի մտիկ ըրէք, ով իմաստուններ, քա՜ւ լիցի որ Աստուծոյ քով չարութիւն, ու Ամենակարողին քով անօրէնութիւն ըլլայ։

11 Որովհետեւ Անիկայ մարդուն բանին համեմատ կը հատուցանէ, ու ամէն մարդուն իր ճամբուն համեմատ գտնել կու տայ։

12 Արդարեւ Աստուած անօրէնութիւն չըներ, ու Ամենակարողը դատաստան չծռեր։

13 Երկիրը ո՞վ յանձնեց անոր, ու բոլոր աշխարհքը ո՞վ կարգի դրաւ։

14 Թէ որ իր սիրտը անանկ ուղղելու ըլլայ, ժողովելու հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվէ։

15 Այն ատենը ամէն մարմին մէկէն կը մեռնի, ու մարդը հող կը դառնայ։

16 Քեզի թէ որ ըմբռնողութիւն կայ, ասիկայ մտիկ ըրէ. խօսքերուս ձայնին ականջ դիր։

17 Միթէ արդարութիւնը ատողը կրնա՞յ իշխել, կամ արդար Հզօրը յանցաւոր կրնա՞ս հանել,

18 Ան որ թագաւորին կ'ըսէ թէ Անօրէնագործ ես, — ու ազնուականներուն՝ թէ Չար մարդիկ էք.

19 Ան որ իշխաններուն աչառութիւն չըներ, ու հարուստը աղքատէն աւելի չճանչեր. որովհետեւ անոնք ամէնն ալ իր ձեռացը գործն են։

20 Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի մեռնին. ու կէս գիշերուան ատենը ժողովուրդը խռովութեան մէջ իյնալով պիտի անցնին. ու զօրաւորները պիտի վերցուին՝ առանց ձեռք մը ձեռքը դպչելու։

21 Ինչու որ Անոր աչքերը մարդուն ճամբաներուն վրայ են, ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ։

22 Ո՛չ խաւար կայ և ո՛չ մահուան

շուք՝ որ անօրէնութիւն գործողները հոն պահուին :

23 Ինչու որ մարդուս վրայ երկար քննութիւն չըներ, երբոր անիկայ Աստուծոյ առջեւը դատաստանի կ'երթայ :

24 Անքննելի կերպով զօրաւորները կը կոտրէ, ու անոնց տեղը ուրիշները կը հաստատէ :

25 Քանզի անոնց գործերը գիտէ, ու զանոնք գիշերով տակնուվրայ կ'ընէ, ու կը խորտակուին :

26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն համար՝ ամենուն առջեւը զանոնք կը զարնէ :

27 Որովհետեւ անոր հետեւելէն մէկդի քաշուեցան, ու անոր ճամբաները բնաւ չմտածեցին .

28 Անանկ որ աղքատին աղաղակը անոր հասցուցին . ու անիկայ զրկեալներուն աղաղակը լսեց :

29 Թէ որ անիկայ հանդարտութիւն տայ, ո՞վ կրնայ նեղութիւն տալ . ու թէ որ անիկայ երեսը պահէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ տեսնել . — ասանկ է թէ ազգի մը եւ թէ մէկ մարդու մը .

30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չթագաւորէ, ու ժողովուրդին որոգայթ չըլլայ :

31 Արդարեւ պէտք է Աստուծոյ ըսել, Պատիժ կրեցի, ալ չարութիւն չեմ ըներ .

32 Չտեսածս դուն ինծի սորվեցուր, եթէ ամբարշտութիւն գործեցի՝ ալ չեմ գործեր :

33 Արդեօք քու ուզածիդ պէս պիտի հատուցանէ՞, որ հակառակ կը կենաս . քանզի դուն ընտրելու ես ու չէ թէ ես . ուրեմն ինչ որ գիտես՝ խօսէ՛ :

34 Իմաստունները պիտի ըսեն ինծի հետ . (ու գիտուն մարդը որ ինծի մտիկ կ'ընէ ,)

35 Յոբ խելացութիւնով չխօսեցաւ, ու անոր խօսքերը իմաստութեամբ չեն :

36 Իմ փափաքս այս է, որ Յոբ մինչեւ վերջը փորձուի . ինչու որ ամբարիշտ մարդոց պէս պատասխաններ տուաւ :

Քանզի իր մեղքին վրայ ապստամբութիւն կ'աւելցնէ . մէջերնիս ծափ կը զարնէ, ու Աստուծոյ դէմ իր խօսքերը կը շատցնէ : 37

ԳԼ. ԼԵ

Դարձեալ Եղիուս իր խօսքը շարունակելով ըսաւ , 1

Արդեօք իրաւունքով ըլլալ կը կարծես ասիկայ, որ ըսիր թէ Ես Աստուծմէ աւելի արդար եմ : 2

Քանզի դուն ըսիր, Քեզի ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ . մեղքէս աւելի ի՞նչ կը վաստըկիմ : 3

Ահա ես քեզի պատասխան կու տամ, նաեւ քեզի հետ քու բարեկամներուդ : 4

Երկինքը նայէ ու տես . ամպերը դիտէ՝, որ անոնք քեզմէ աւելի բարձր են : 5

Թէ որ դուն մեղք գործես, Անոր դէմ ի՞նչ ըրած կ'ըլլաս, ու երբոր քու անօրէնութիւններդ շատնան, Անոր ի՞նչ կ'ընես : 6

Թէ որ արդար ես, Անոր ի՞նչ կու տաս, կամ Անիկայ քու ձեռքէդ ի՞նչ կ'առնէ : 7

Քու ամբարշտութիւնդ քեզի պէս մարդուն՝ ու արդարութիւնդ մարդու որդիին կը դպչի : 8

Անիրաւութիւններուն շատութենէն կը բողոքեն . բռնաւորներուն բազուկին համար կ'աղաղակեն : 9

Բայց մէկը չըսեր որ Զիս ստեղծող Աստուածը ո՞ւր է, ան որ գիշերուան մէջ երգեր կու տայ . 10

Ան որ մեզ երկրի անասուններէն աւելի գիտուն, ու երկնքի թռչուններէն աւելի իմաստուն կ'ընէ : 11

Հոն չարերուն հպարտութեանը համար կ'աղաղակեն, բայց Աստուած պատասխան չտար : 12

Արդարեւ Աստուած ունայնութիւն մտիկ չըներ, ու Ամենակարողը անոր չնայիր 13

Ու թէ եւ կ'ըսես թէ Զանիկայ չես տեսներ . բայց դատաստան կայ անոր առջեւը, ու անոր յուսա՛ : 14

Իսկ հիմա իր բարկութեամբը ըրածը բան մը չէ, ու անօրէնութիւնը աղէկ քննած չէ . 15

16 Ուստի Յոբ իր բերանը զուր տեղը բանալով, անգիտութեամբ խօսքեր կը շատցնէ :

ԳԼ. ԼԶ.

1 Ու Եղիուս շարունակելով ըսաւ ,

2 Քիչ մը համբերէ ինծի, ու ես քեզի յայտնեմ, որ Աստուծոյ համար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ :

3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի առնեմ, ու արդարութիւնը Ստեղծողիս ընծայեմ :

4 Իրաւցընէ իմ խօսքերս սուտ չեն . գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը քու քովդ է :

5 Ահա Աստուած հզօր է, բայց մէկը չարհամարհեր, անիկայ հզօր է իր սրտին զօրութեամբը :

6 Անիկայ ամբարիշտը չապրեցըներ, ու նեղեալներուն իրաւունք կ'ընէ .

7 Արդարներուն վրայէն աչքերը չվերցըներ, ու զանոնք թագաւորներուն հետ աթոռին վրայ կը դնէ . զանոնք յաւիտեան կը նստեցնէ, ու կը բարձրանան :

8 Ու անոնք թէ որ շղթաներով կապուած՝ թշուառութեան կապերուն մէջ բռնուին ,

9 Ան ատենը անոնց կը յայտնէ իրենց գործերը, ու իրենց յանցանքներուն շատնալը :

10 Նաեւ անոնց ականջը կը բանայ, որ խրատ ընդունին, եւ անանց կը պատուիրէ, որ անօրէնութենէ դառնան :

11 Թէ որ անոնք հնազանդելով՝ անոր ծառայութիւն ընեն, օրերնին բարութիւնով՝ ու տարիներնին ուրախութիւնով կ'անցընեն :

12 Բայց թէ որ անոնք հնազանդութիւն չընեն, սուրէ պիտի անցնին, ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին :

13 Իսկ անոնք որ սրտով կեղծաւոր են, իրենց վրայ բարկութիւն կը դիզեն . երբոր զանոնք կապէ, անոր չեն աղաղակեր :

14 Անոնց անձը երիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի, ու անոնց կեանքը պիղծերուն մէջը պիտի հատնի :

Աղքատը կ'ազատէ իր թշուառութեանը ատենը . ու նեղութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ : 15

Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր, ու անանկ ընդարձակութեան բերէր, ուր որ նեղութիւն չկայ . ու քու սեղանդ դրուածը պարարտութեամբ լեցուն պիտի ըլլար : 16

Բայց ինչ որ դուն չարին փաստը պաշտպանեցիր, իրաւունքն ու դատաստանը քեզ պիտի բռնեն : 17

Որովհետեւ բարկութիւն կայ, զգուշացիր որ հարուածով մը քեզ վերցընէ . ան ատենը մեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել : 18

Միթէ անիկայ քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞ . ո՛չ ոսկին ու ո՛չ մեծ գանձերը բան մը կը համարէ : 19

Մի՛ փափաքիր ան գիշերին՝ որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն աներեւոյթ կ'ըլլան : 20

Զգուշացիր անօրէնութեան դառնալէն . ինչու որ դուն ասիկայ թշուառութենէն աւելի ընտրեցիր : 21

Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը բարձրացեալ է . ո՞վ կրնայ անոր պէս սորվեցնել : 22

Անոր քալելու ճամբան ո՞վ որոշեց անոր . եւ ո՞վ ըսաւ անոր թէ Դուն անիրաւութիւն գործեցիր : 23

Միտքդ պահէ որ մեծարես անոր գործերը՝ որոնք մարդիկները կը տեսնեն : 24

Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք . իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ : 25

Ահա Աստուած մեծ է, ու մենք չենք գիտեր . եւ անոր տարիներուն համրանքը անքննելի է : 26

Ինչու որ ջուրերուն կաթիլները կը քաշէ . անոնք իր գոլորշիէն անձրեւ կը թափեն , 27

Որն որ ամպերը վազցընելով մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն : 28

Բայց բնաւ մէկը ամպերուն տարածուիլը՝ — Անոր վրանին դղրդումը կրնա՞յ հասկընալ : 29

30 Ահա անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ, ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ։

31 Ժողովուրդները աս բաներով կը դատէ, ու առատօրէն կերակուր կու տայ։

32 Ափովը կայծակը կը ծածկէ, ու անոր հրաման կու տայ, թէ ուր պիտի զարնէ։

33 Անոր կը ցուցնէ իր բարեկամը․ անօրէնութեան դէմ բարկութիւն կը դիզուի։

ԳԼ. ԼԷ։

1 Ասոր համար ալ սիրտս կը դողայ, ու իր տեղէն կ'երերայ։

2 Անոր ձայնին որոտումը ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ըրէք։

3 Բոլոր երկնից տակը կը խրկէ զանիկայ, ու անոր լոյսը՝ մինչև երկրին ծայրերը։

4 Անոր ետևէն մէկ մեծ ձայն մը կ'ելլէ, իր վեհափառութեան ձայնովը կ'որոտայ, ու իր ձայնը լսուելէն ետև չուշացըներ զանոնք։

5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ'որոտայ, ու անանկ մեծ բաներ կ'ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկընալ։

6 Ինչու որ անիկայ կ'ըսէ ձիւնին՝ Երկրի վրայ եղիր, նաև սաստիկ անձրևին, ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրևներուն։

7 Ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ, որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկները հասկընան։

8 Գազանները որջերնին կը մտնեն, ու այրերնուն մէջ կը բնակին։

9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ, ու հիւսիսէն ցուրտ։

10 Աստուծոյ շունչէն սառնամանիք կը տրուի, ու ջուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ։

11 Նաև պարզութիւնը մէգը կը փարատէ, անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ։

12 Անոր խորհրդովը տեղէ տեղ կը փոխադրուին, որ աշխարհքին երեսը՝ երկրի վրայ անոր բոլոր հրաման ըրածը կատարեն։

13 Զանոնք կը բերէ՝ թէ խրատի համար, թէ իր երկրին համար և թէ շնորհքի համար։

14 Ո՛վ Յոբ, աս բանս մտիկ ըրէ․ կայնէ՛ ու Աստուծոյ սքանչելիքներուն վրայով մտածէ։

15 Գիտե՞ս թէ Աստուած ինչպէս կը կարգաւորէ զանոնք, և իր ամպէն լոյս կը փայլեցնէ։

16 Գիտե՞ս ամպերուն հաւասարակշռութիւնը, ու իմաստութեամբ կատարեալ եղողին սքանչելիքները։

17 Երկիրը հարաւային հովէն հանգստացած ժամանակը, գիտե՞ս թէ ինչու համար քու հանդերձներդ կը տաքնան։

18 Անոր հետ մէկտե՞ղ տարածեցիր երկինքը, որ ամուր է թափծու հայելիի պէս։

19 Սորվեցուր մեզի թէ ինչ պիտի ըսենք անոր․ ինչու որ մթութեան պատճառովը չենք կրնար մեր խօսքը կարգաւորել։

20 Թէ որ ես խօսելու ըլլամ, պիտի պատմուի՞ Անոր, եթէ մէկը զրուցէ, անշուշտ պիտի կլլուի։

21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ, երբոր երկինքը կը փայլատակէ, բայց հովը կ'անցնի ու զանիկայ կը սրբէ։

22 Ահա հիւսիսէն ոսկիի պէս լոյս կու գայ․ Աստուծոյ քովը ահաւոր փառաւորութիւն կայ։

23 Անիկայ Ամենակարող է, չենք կրնար հասկընալ զանիկայ․ մեծ է զօրութեամբ, դատաստանով ու շատ արդարութեամբ, ու մէկուն զրկանք չըներ։

24 Անոր համար մարդիկ կը վախնան անկէ․ սրտով իմաստուններուն բնաւ չնայիր։

ԳԼ. ԼԸ.

1 Ան ատենը Եհովայ փոթորիկին մէջէն պատասխան տալով Յոբին ըսաւ.

2 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ անիմաստ խօսքերով խորհուրդը կը նսեմացնէ։

3 Հիմա կորիճի պէս մէջքդ պնդէ․ քեզի հարցնեմ, և դուն գիտցածդ ինծի իմացուր։

4 Ո՞ւր էիր դուն՝ երբոր ես երկրին հիմերը կը դնէի․ ըսէ՛ ինծի՝ թէ որ իմաստութեան տեղեկութիւն ունիս։

5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ՛․ Ո՞վ դրաւ անոր չափերը, կամ թէ անոր վրայ լարը ո՞վ քաշեց։

6 Անոր հիմերը ինչի՞ վրայ հաստատուած են, կամ թէ անոր անկիւնին քարը ո՞վ դրաւ,

7 Երբոր առաւօտեան աստղերը մէկտեղ փառաբանութիւն կ'ընէին, ու երբոր Աստուծոյ բոլոր որդիները ցնծութեամբ կ'աղաղակէին։

8 Նաև ծովը որովայնէն յարձակելով ելած ժամանակը՝ ո՞վ գոցեց զանիկայ դռներով,

9 Երբոր ամպը անոր հանդերձ դրի, ու մէգը խանձարուր․

10 Եւ անոր վրայ իմ հրամանս հաստատելով՝ անոր փականք ու դռներ դրի,

11 Ու ըսի անոր, Մինչև հոս գաս՝ ու անդին չանցնիս, և քու ալիքներուդ հպարտութիւնը հոս դադարի։

12 Կեանքիդ մէջը երբեք առաւօտուն հրաման ըրի՞ր, արշալոյսին իր ծագելու տեղը ցուցուցի՞ր,

13 Որ երկրին ծայրերը բռնէ, ու չարագործները անկէ թօթափուին։

14 Երկիրը նոր ձև մը կ'առնէ, կնքուած կաւի պէս, և ամէն բան հանդերձով զարդարուածի պէս կ'երևնայ։

15 Ամբարիշտներէն կ'արգիլուի իրենց լոյսը․ ու բարձր բազուկը կը խորտակի։

16 Ծովուն աղբիւրները մտա՞ր ես, ու անդունդին ծածուկ տեղուանքը պտըտա՞ր ես։

17 Մահուան դռները յայտնուեցա՞ն քեզի, ու մահուան շուքին դռները տեսա՞ր։

18 Երկրին լայնութեանը խելքդ հասա՞ւ․ թէ որ ամէնը գիտես, զրուցէ՛։

19 Լոյսին բնակարանը ո՞ւր է, ու խաւարին տեղը ո՞ւր է,

20 Որ զանիկայ տանիս իր սահմանը [illegible], ու անոր տանը շաւիղները իմանաս։

21 Գուն ան ատենը ծնած ըլլալո՞ւդ համար, ու քու օրերուդ համրանքը շատ ըլլալո՞ւն համար գիտես։

22 Ձիւնին շտեմարանները մտա՞ր ես, ու կարկուտին գանձերը տեսա՞ր ես,

23 Որ ես կը պահեմ նեղութեան ժամանակին, ու կռիւի ու պատերազմի օրուան համար։

24 Ի՞նչ ճամբով լոյսը կը բաժնուի, և ի՞նչպէս արևելեան հովը երկրի վրայ կը տարածուի։

25 Հեղեղներուն համար անցք՝ ու որոտումներուն փայլակին համար ճամբայ ո՞վ բացաւ,

26 Որ անձրև տայ ան երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ չկայ, անապատին վրայ՝ ուր տեղ մէկը չբնակիր,

27 Որ անապատները ու անշէն տեղերը կշտացընէ, ու կանանչ խոտին ընձիւղը բուսցընէ։

28 Անձրևը հայր ունի՞․ կամ թէ ցօղին կաթիլները ո՞վ ծնաւ։

29 Սառը որո՞ւն արգանդէն կ'ելլէ․ ու երկնից եղեամը ո՞վ ծնաւ։

30 Ջուրերը քարի պէս [illegible] կը պահուին, ու անդունդին երեսը կը սառի։

31 Բազմաստեղին կապերը կրնա՞ս կապել, կամ թէ Հայկին կապերը կրնա՞ս քակել։

32 Մազարոթը ժամանակին կրնա՞ս հանել, ու Արջին և իր զաւակները առաջնորդել։

33 Երկինքին կանոնները գիտե՞ս․ անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ս դնել։

34 Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ս վերցընել, որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ։

35 Կայծակները կրնա՞ս խրկել որ երթան, ու քեզի՝ Ահա պատրաստ ենք՝ ըսեն։

36 Երիկամունքներուն մէջ ո՞վ իմաստութիւն դրաւ, կամ սրտին ո՞վ հանճար տուաւ։

37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել, ու երկնից տիկերը պառկեցընել,

38 Երբոր փոշին թրջուելով զանգուած մը կ'ըլլայ, ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին։

39 Առիւծին համար որս կրնա՞ս որսալ, ու կորիւններուն ախորժակը կրնա՞ս կշտացընել,

40 Երբոր անոնք իրենց այրերուն մէջ կը կծկուին, ու դարանի համար որջերնուն մէջ կը կենան:

41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը, երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ'աղաղակեն, ու ուտելիք չունենալնուն համար կը թափառին:

ԳԼ. ԼԹ.

1 Ժայռի այծեամներուն ծնանելու ժամանակը գիտե՞ս. եղնիկներուն ծնանիլը դիտեցի՞ր:

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնա՞ս համրել, ու ծնանելու ժամանակնին գիտե՞ս:

3 Անոնք ծռելով ձագերնին կը ծնանին, ու ցաւերնին կ'անցընեն:

4 Անոնց ձագերը կը զօրանան, դաշտի մէջ կը մեծնան. կ'երթան ու նորէն անոնց չեն դառնար:

5 Վայրի էշը ո՞վ համարձակ թողուց, ու վայրենի իշուն կապերը ո՞վ քակեց,

6 Որուն՝ դաշտը տուի տունի համար, ու անապատը՝ անոր բնակութեանը համար:

7 Անիկայ քաղաքին աղմուկը ծաղր կ'ընէ, ու բանեցընողին պոռալը չլսեր.

8 Անոր պտըտած լեռները իր արօտն է, ու ամէն դալար խոտը կը փնտռէ:

9 Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞, կամ քու մսուրիդ քովը գիշերը կը մնա՞յ:

10 Արտ վարելու համար միեղջերուն կրնա՞ս չուանով կապել, կամ թէ քու ետեւէդ հովիտները կը տափանէ՞:

11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն համար անոր կը վստահի՞ս, ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս:

12 Կը հաւատա՞ս անոր թէ քու արմտիքդ պիտի բերէ և քու կալդ ժողվէ:

13 Ջայլամին թեւը ցնծութեամբ կը զարնէ. արդեօք արագիլին թեւերուն ու փետուրներուն կը նմանի՞:

14 Անիկայ իր հաւկիթները գետինը կը ձգէ, ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցնէ,

15 Ու միտքը չըներ որ ձեռք մը ոտքը կը կոտրէ զանոնք, կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ'ընեն:

16 Անիկայ անգութ է իր ձագերուն իրենը չըլլալներուն պէս. իր աշխատութիւնը պարապ ըլլալուն վախ չունի.

17 Ինչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ըրաւ զանիկայ, ու հանճարէն անոր բաժին չտուաւ:

18 Անիկայ բարձրը ելած ժամանակը՝ ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ'ընէ:

19 Ձիուն դո՞ւն ոյժ տուիր. անոր պարանոցին բաշը դո՞ւն հագցուցիր:

20 Զանիկայ մարախի պէս կրնա՞ս ցատկեցընել. անոր փռնչելուն փառաւոր ձայնը ահաւոր է:

21 Հովիտի մէջ գետինը կը փորէ, ու իր զօրութեամբը կը ցնծանայ. սպառազէնը դիմաւորելու կ'ելլէ.

22 Երկիւղը ծաղր կ'ընէ, բան մը չվախնար, ու սուրին երեսէն ետ չդառնար:

23 Նետերը անոր վրայ կը սուլեն, նաեւ փայլուն նիզակը ու գեղարդը.

24 Սաստկութեամբ ու բարկութեամբ գետինը կը կլլէ, ու փողին ձայնը լսելուն չկրնար ինքզինքը զսպել:

25 Քանի որ փողը կը հնչուի, Աղէ՛ կ'ըսէ. հեռուէն կ'առնէ պատերազմին հոտը, զօրագլուխներուն որոտումը ու աղաղակութիւնը կը լսէ:

26 Բազէն քու իմաստութիւնովդ կը թռչի, ու թեւերը դէպ ի հարաւ կը բանայ:

27 Արծիւը քու հրամանովդ կը բարձրանայ, ու բոյնը բարձրը կը հաստատէ:

28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի գագաթներու վրայ ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ.

29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ, անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն:

30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն. և ուր որ դիակ ըլլայ, անիկայ հոն է:

ԳԼ. Խ.

1 Ու Տէրը Յոբին խօսելով ըսաւ.

2 Ամենակարողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցընէ՞. Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ:

3 Ու Յոբ Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ.

4 Ահա ես նուաստ եմ, քեզի ի՞նչ պատասխան տամ. ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ:

5 Մէկ անգամ խօսեցայ, ալ պատասխան պիտի չտամ. երկու անգամ ալ, բայց պիտի չկրկնեմ:

6 Այն ժամանակը Տէրը մրրիկէն Յոբին պատասխան տալով ըսաւ.

7 Հիմա կտրիճի պէս մէջքդ պնդէ, քեզի հարցնեմ, ու դուն քու գիտցածդ ինծի իմացուր:

8 Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ս. քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւո՞ր պիտի հանես:

9 Աստուծոյ պէս բազուկ ունի՞ս, և քու ձայնովդ կրնա՞ս անոր պէս որոտալ:

10 Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ, և պատուով ու փառքով հագուէ:

11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ, և ամէն հպարտին նայէ ու զանիկայ խոնարհեցո՛ւր:

12 Ամէն հպարտին նայէ ու զանիկայ նուաստէ, ու ամբարիշտները իրենց տեղը կոխկրտէ:

13 Անոնց ամէնն ալ հողին մէջը աներեւոյթ ըրէ, երեսնին գաղտուկ տեղ պահէ:

14 Այն ատենը ես ալ քեզի կը խոստովանիմ, որ աջ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել:

15 Ահա Բեհեմովթը որ քեզի հետ ստեղծեցի, անիկայ արջառի պէս խոտ կ'ուտէ:

16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է, և ոյժը փորին մկաններուն մէջ:

17 Պոչը կ'երկնցնէ եղեւնիի պէս. ազդրերուն ջիղերը հիւսուած են:

18 Անոր ոսկորները պղնձէ խողովակներ են. անոր ոսկորները երկաթէ նիգերու պէս են:

19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկայ է. զանիկայ ստեղծողը իր սուրը կրնայ անոր մօտեցընել:

20 Արդարեւ անոր պաշար կը բերեն լեռները, ուր որ դաշտի բոլոր գազանները կը խաղան:

21 Անիկայ հովանաւոր ծառերուն տակը՝ եղէգներուն շուքը ու ճահիճներուն մէջը կը պառկի:

22 Հովանաւոր ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկայ. հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են:

23 Թէեւ որ գետը սաստկանայ, անիկայ չվախնար. թէ և Յորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու ըլլայ, հանդարտ կը կենայ:

24 Միթէ անիկայ քաղանի կը բռնուի՞. որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել:

ԳԼ. ԽԱ.

1 Լեւիաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել, ու անոր լեզուն լարով կրնա՞ս կապել:

2 Անոր քիթին չուան անցընելով՝ ծնօտը կրնա՞ս փուշով ծակել:

3 Միթէ անիկայ քեզի շատ աղաչանքներ կ'ընէ՞, քեզի մեղմ խօսքեր կ'ըսէ՞:

4 Անիկայ քեզի հետ ուխտ կ'ընէ՞. զանիկայ մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնա՞ս առնել:

5 Թռչունի հետ խաղալու պէս անոր հետ կրնա՞ս խաղալ, կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկայ կրնա՞ս կապել:

6 Ընկերները անոր վրայ հացկերոյթ կրնա՞ն ընել. անիկայ վաճառականներուն մէջը կը բաժնուի՞:

7 Անոր մորթը շամփուրներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի տէգերով կրնա՞ս լեցընել:

8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր, պատերազմը յիշէ, ու նորէն պիտի չընես զանիկայ:

9 Ահա անոր բռնողին յոյսը պարապ է · զանիկայ տեսնելով ալ մարդ չը՞ գլորուիր ։

10 Չկայ քաջասիրտ մէկը որ զանիկայ արթնցընէ · հապա իմ առջևս ո՞վ կրնայ կայնիլ ։

11 Ո՞վ ինծի առաջուց տուաւ , որ ես անոր հատուցանեմ · բոլոր երկինքին տակը եղածը իմս է ։

12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը , նաև գեղեցիկ կարգաւորութեանը վրայով խօսելու պիտի չլռեմ ։

13 Անոր հանդերձին երեսը ո՞վ կրնայ բանալ · անոր երկու կզակներուն մէջը ո՞վ կրնայ մտնել ։

14 Անոր երեսին դռները ո՞վ կրնայ բանալ · ահը անոր ակռաներուն բոլորտիքն է ։

15 Անոր ամուր վահանները իր հըպարտութիւնն են , պինդ կնքուածի պէս գոց են ։

16 Անոնք իրարու քովէ քով յարուած են , որ անոնց մէջէն քամի չկրնար մտնել ։

17 Իրարու կցուած են , մէկզմէկ կը բռնեն ու բնաւ չեն զատուիր ։

18 Անոր փռնգտալէն լոյս կը փայլի · ու աչքերը արշալոյսին արտեւանունքներուն կը նմանին ։

19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն , ու կրակի կայծեր կը ցայտեն ։

20 Քիթին ծակերէն ծուխ կ'ելլէ եռացող ամանի կամ կաթսայի պէս ։

21 Անոր շունչէն կրակի կայծեր կը բորբոքին ու բերնէն բոց կ'ելլէ ։

22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի · ու երկիւղը անոր առջևէն կը խաղայ ։

23 Անոր մսին ծալուածքները փակած են , անոր վրան հաստատուելով չեն երերար ։

24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է , ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է ։

25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան ու երկիւղէն կը շփոթին ։

26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չը կենար , ոչ ալ նիզակը , գեղարդը ու զրահը ։

27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջեւը , ու պղինձը փտած փայտի պէս ։

28 Աղեղին նետը զանիկայ չփախցըներ , պարսաքարերը անոր դէմ մղեղի կը դառնան ։

29 Մահակները չոր եղէգի տեղ կը սեպէ , տէգին շառաչելը ծաղր կ'ընէ ։

30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կտորուանք կան , ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ ։

31 Անդունդը ամանի մը պէս կ'եռացընէ , ու ծովը օծանելիքի կաթսային նման կ'ընէ ։

32 Իր ետևէն ճամբան պայծառ կ'երեւցընէ · անդունդը ճերմկած մազերու կը նմանի ։

33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ , որ առանց վախի ստեղծուած ըլլայ ։

34 Ամեն բարձր բաներու վրայ կը նայի , բոլոր հպարտութեան որդւոցը թագաւորն է ։

ԳԼ. ԽԲ

1 Ան ատենը Յոբ Տէրոջը պատասխան տալով ըսաւ ,

2 Գիտեմ որ ամեն բանի կարող ես , ու քու դիտաւորութիւնդ բնաւ չարգիլուիր ։

3 Ո՞վ է ասիկայ որ տգիտութեամբ խորհուրդը կը նսեմացընէ · յիրաւի կը դաւանէի , բայց չէի հասկընար · ինծի սքանչելի բաներ ըլլալով չէի իմանար ։

4 Աղաչեմ մտիկ ըրէ որ ես զրուցեմ · քեզի հարցընեմ , ու ինծի սորվեցուր ։

5 Ես քու վրայովդ ականջի լուր լսեր էի , բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ ։

6 Անոր համար ես անձս կ'արհամարհեմ , հողի ու մոխիրի վրայ կը զղջամ ։

7 Երբ Տէրը այս խօսքերը Յոբին զրուցելէն ետքը՝ Տէրը Եղիփազ Թեմանացիին ըսաւ , Քու վրադ ու երկու ընկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ , ինչու որ ինծի համար իմ Յոբ ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։ 8 Ուստի հիմա ձեզի եօթը զուարակ ու եօթը խոյ առէք , ու Յոբ ծառայիս երթալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէք , և իմ Յոբ ծառաս ձեզի համար աղօթք ընէ , որ ես ալ անոր աղօթքը ընդունելով՝ ձեր անմտութեանը պէս չընեմ ձեզի · ինչու որ իմ առջևս Յոբ ծառայիս պէս շիտակ չխօսեցաք ։

9 Ան ատենը Եղիփազ Թեմանացին ու Բաղդատ Սաւքեցին և Սոփար Նաամացին երթալով՝ Տէրոջը իրենց ըսածին պէս ըրին · և Տէրը Յոբին աղօթքը ընդունեց ։

10 Ու Տէրը գերութենէ ազատեց Յոբը՝ իր բարեկամներուն համար աղօթք ըրած ատենը · նաև Տէրը Յոբին բոլոր ստացուածոցը կրկնապատիկը տուաւ ։ 11 Ու անոր բոլոր եղբայրները ու բոլոր քոյրերը և զանիկայ առաջուց ճանչցողներուն բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ , ու անոր համար ցաւելով՝ Տէրոջը անոր բերած բոլոր փորձանքին համար անոր մխիթարութիւն տուին · և ամէն մէկերնին մէյմէկ կտոր ստակ ու մէյմէկ ոսկի օղ տուին անոր ։ 12 Ու Տէրը Յոբին վերջը առջինէն աւելի օրհնեց · անանկ որ տասնուչորս հազար ոչխար ու վեց հազար ուղտ և հազար լուծ եզ ու հազար մատակ էշ ունեցաւ ։ 13 Ու անոր եօթը տղայ ու երեք աղջիկ եղաւ ։ 14 Ու մէկ աղջկան անունը Յամիմա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրորդին անունը Կերէն հապուք դրաւ ։ 15 Ու բոլոր երկրին վրայ Յոբին աղջիկներուն պէս գեղեցիկ կիներ չէր գտնուիր · ու հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայրներուն մէջ ։

16 Ու ասկէ ետքը Յոբ հարիւր քառասուն տարի ապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդւոցը որդիները մինչև չորրորդ ազգը ։ 17 Ու Յոբ ծերացած ու օրերը լեցուած մեռաւ ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

1 Երանելի է այն մարդը որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չըքալեր , ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար , և ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստիր ·

2 Հապա անոր հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին մէջ է , և ցորեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ ։

3 Ու անիկայ ջուրի ճամբաները տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ , որ իր ժամանակին իր պտուղը կու տայ · ու անոր տերևը պիտի չթափի , և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջողի ։

4 Անանկ չեն ամբարիշտները , հապա մղեղի պէս՝ որ հովը կը ցրուէ ։

5 Անոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ , ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ ։

6 Վասն զի Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան · բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ. Բ

1 Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն , ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտածեն ։

2 Երկրի թագաւորները ինքզինքնին կը հաստատեն , ու իշխանները մէկտեղ խորհուրդ կ'ընեն Տէրոջը դէմ ու անոր Օծեալին դէմ ,

3 Ըսելով , Կտրենք անոնց կապերը , ու մեզմէ ձգենք անոնց լուծը ։

4 Երկինքը բնակողը անոնց վրայ պիտի ծիծաղի · Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանոնք ։

5 Ան ատենը իր բարկութիւնովը պիտի խօսի անոնց , և իր սրտմտութիւնովը պիտի խռովեցընէ զանոնք , ըսելով ,

6 Ես օծեցի իմ թագաւորս իմ սուրբ լեռանս՝ Սիոնին վրայ.

7 Հրամանը պիտի պատմեմ. Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ.

8 Խնդրէ ինծմէ, ու հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ, ու երկրին ծայրերը՝ քեզի ստացուածք.

9 Զանոնք երկաթէ գաւազանով պիտի կոտրես, բրուտի ամանի պէս պիտի փշրես զանոնք.

10 Ուստի հիմա՝ ով թագաւորներ, միտքերնիդ առէք, երկրի դատաւորներ, խրատուեցէք.

11 Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէք, ու դողալով [illegible].

12 Որդին համբուրեցէք որ չբարկանայ, ու ճամբուն մէջ չկորսուիք, երբոր անոր բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի. Երանի ան ամենուն որ անոր կը յուսան.

ՍԱՂՄ. Գ

Սաղմոս Դաւթի, իր որդւոյն Աբիսողոմին երեսէն փախած ժամանակը.

1 Ով Տէր, իմ թշնամիներս որչափ շատցան. իմ վրաս ելլողները շատուոր են.

2 Շատերը իմ անձիս համար կ'ըսեն թէ Անոր փրկութիւն չկայ Աստուծմէն. (Սէլա.)

3 Բայց դուն Տէր, դուն ես իմ ապաւէնս, իմ փառքս, ու իմ գլուխս բարձրացնողը.

4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի, ու իր սուրբ լեռնէն ինծի պատասխանեց. (Սէլա.)

5 Ես պառկեցայ ու քնացայ. արթնցայ, վասն զի Տէրը զիս պաշտպանեց.

6 Ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն՝ որոնք իմ չորս կողմս պատեցին.

7 Ելի՛ր ով Տէր, զիս փրկէ, ով իմ Աստուածս, վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներուս ծնօտը. ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր.

8 Փրկութիւնը Տէրոջն է. քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ է. (Սէլա.)

ՍԱՂՄ. Դ

Դպրապետին երաժշտին, Նեկինոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի.

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխան տուր, ով իմ արդարութեանս Աստուածը. նեղութեան մէջ զիս ընդարձակեցիր. ողորմէ ինծի ու լսէ իմ աղօթքս.

2 Մարդոց որդիներ, մինչեւ ե՞րբ իմ փառքս ամօթի պիտի դարձնէք, ու ունայնութիւն պիտի սիրէք, ու ստութիւն փնտռէք. (Սէլա.)

3 Բայց գիտցէք որ Տէրը իրեն նուիրուած մարդը որոշեց. Տէրը պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս.

4 Դողացէք ու մեղք մի գործէք. խօսեցէք սրտերնուդ հետ անկողիններնուդ վրայ ու լռեցէք. (Սէլա.)

5 Արդարութեան զոհեր մատուցէք, ու Տէրոջը յուսացէք.

6 Շատերը կ'ըսեն թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցնէ. ով Տէր, քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ.

7 Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր, անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի.

8 Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ, վասն զի դուն միայն ով Տէր, զիս ապահովութեամբ կը բնակեցնես.

ՍԱՂՄ. Ե

Դպրապետին երաժշտին, Նեհիլոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի.

1 Ով Տէր՝ ականջ դիր իմ խօսքերուս, միտ դիր իմ աղաղակս.

2 Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ ըրէ՝ ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս, վասն զի ես քեզի կ'աղօթեմ.

3 Ով Տէր, առտուանց պիտի լսես իմ ձայնս. առտուանց պատրաստ պիտի ըլլամ քեզի ու սպասեմ.

4 Վասն զի դուն անօրէնութիւն

ուզող Աստուած չես. չարը քու քովդ պիտի չբնակի.

5 Հպարտները քու աչքերուդ առջեւ պիտի չկենան. բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես.

6 Սուտ խօսողները կը կորսնցընես. Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի.

7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութենովը քու տունդ պիտի մտնեմ. քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ քու սուրբ տաճարիդ մէջը.

8 Ով Տէր, քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար. քու ճամբադ շիտկէ իմ առջեւս.

9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ. անոնց ներսիդին չարութիւն է. անոնց կոկորդը բաց գերեզման է. իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան.

10 Ով Աստուած, յանցաւոր համարէ զանոնք. իրենց խորհուրդներովը թող իյնան. անոնց շատ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ զանոնք. վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան.

11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները թող ուրախ ըլլան. յաւիտեան թող ցնծան, ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես. և քու անունդ սիրողները թող քեզմով պարծենան.

12 Վասն զի դուն պիտի օրհնես արդարը, ով Տէր, բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պիտի պատես, որպէս թէ վահանով մը.

ՍԱՂՄ. Զ

Դպրապետին երաժշտին, Նեկինոթի վրայ, Շեմինիթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի.

1 Ով Տէր, քու սրտմտութեամբդ զիս մի յանդիմաներ, և քու բարկութեամբդ զիս մի խրատեր.

2 Ով Տէր, ողորմէ ինծի վասն զի տկար եմ ես. զիս բժշկէ, ով Տէր, վասն զի ոսկորներս կը սարսափին.

3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ. և դուն՝ ով Տէր մինչեւ ե՞րբ.

4 Դարձիր, ով Տէր, փրկէ իմ անձս. քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ.

5 Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չկայ. գերեզմանին մէջ ով քեզի խոստովանութիւն պիտի ընէ.

6 Հառաչանքս յոգնեցայ. ամէն գիշեր արտասուքով կը լուամ իմ անկողինս. արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս.

7 Իմ աչքս մաշեցաւ արտմութենէն. իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ.

8 Ինծմէ ետ կեցէք ամէնդ ալ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք. վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը լսեց.

9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց. Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի.

10 Թող ամչնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս. ետ դառնան ու յանկարծ թող ամչնան.

ՍԱՂՄ. Է

Շիկկայոն Դաւթի. որ երգեց Տէրոջը՝ Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար.

1 Ով իմ Տէր Աստուածս, քեզի կը յուսամ. փրկէ զիս իմ ամէն հալածիչներէս ու ազատէ զիս,

2 Չըլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս գիշատէ, ու պատառէ, և ազատող մը չըլլայ.

3 Ով իմ Տէր Աստուածս, թէ որ ասանկ բան ըրի, կամ թէ իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն կայ,

4 Թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի, ու յափշտակեցի զանիկայ՝ որ առանց պատճառի իմ թշնամիս էր,

5 Թող թշնամին հալածէ իմ անձս ու հասնի անոր. ու երկրի վրայ կոխկռտէ իմ կեանքս, և իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ. (Սէլա.)

6 Ելի՛ր, ով Տէր, քու բարկութեամբդ, իմ թշնամեացս կատաղութիւններուն դէմ բարձր եղիր, և քու հրամայած դատաստանիդ ինծի համար արթնցիր.

7 Ու ժողովուրդներուն ժողովքը քու

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

թող ելլէ ։ քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն ։

3 Իմ սիրտս փորձեցիր ։ գիշեր ատեն քննեցիր ։ զիս կրակով փորձեցիր ու բան մը չգտար ։ միտքս դրի որ բերանս պատուիրանազանց չըլլայ ։

4 Մարդոց գործերուն նայելով՝ քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես բռնաւորին ճամբաներէն զգուշացայ ։

5 Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ , որ իմ գնացքներս չսասանին ։

6 Ես քեզի կանչեցի , քանզի որ դուն ինծի պատասխան պիտի տաս , ով Աստուած ։ խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ խօսքս ։

7 Սքանչելի կերպով քու ողորմութիւններդ ցուցուր , դուն որ քեզի յուսացողները աջ ձեռքովդ կ'ազատես հակառակ կեցողներէն ։

8 Աչքի բիբի պէս զիս պահէ , թեւերուդ հովանաւորութեանը տակ զիս ծածկէ ։

9 Ինծի աւարառու ամբարիշտներուն երեսէն ։ Իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին ։

10 Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան , իրենց բերանովը ամբարտաւանութեամբ խօսեցան ։

11 Հիմա քայլերնուս չորս կողմը պատելով՝ աչքերնին մեր վրայ սեւեռեցին գետինը զարնելու համար ,

12 Առիւծի պէս՝ որ կը փափաքի գիշատելու , առիւծի կորիւնի պէս՝ որ դարանակալ կ'ըլլայ ։

13 Ելի՛ր , ով Տէր , անոր առջեւը ելի՛ր ընդդիմացի՛ր անոր ։ զանիկա գետինը զարկ ։ քու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,

14 Քու ձեռքովդ մարդիկներէն , ով Տէր , աշխարհիս մարդիկներէն՝ որոնց բաժինը այս կեանքին մէջն է , ու անոնց փորերը գանձերովդ կը լեցնես ։ անոնց որդիքն ալ կը կշտանան , ու իրենց աւելցածը իրենց տղոցը կը թողուն ։

15 Իսկ ես արդարութեամբ պիտի տեսնեմ՝ քու երեսդ ։ Երբոր արթըննամ՝ քու դէմքովդ պիտի կշտանամ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԺԸ.

Գլխաւոր երաժշտին ։ Տէրոջը՝ ծառային Դաւիթին Սաղմոսը , որ ըսաւ Տէրոջը՝ այս երգին խօսքերը այն օրը՝ որ Տէրը ազատեց զանիկա իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաւուղին ձեռքէն ։ ու ըսաւ ,

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս , քեզ պիտի սիրեմ ։

2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է ։ Իմ Աստուածս իմ զօրութիւնս է , ես անոր կը յուսամ ։ անիկայ իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղջիւրը ու իմ բարձր աշտարակս է ։

3 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ , ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ ։

4 Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին , ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցուցին ։

5 Դժոխքին լարերը զիս պաշարեցին , ու մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին ։

6 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի , ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի ։ Անիկայ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց , ու իմ աղաղակս անոր առջեւ՝ անոր ականջը հասաւ ։

7 Այն ատենը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց , ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան , քանզի Անիկայ բարկացաւ ։

8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ , ու բերնէն մաշող կրակ ։ անկէ կայծակներ բորբոքեցան ։

9 Ու անիկայ երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ , և անոր ոտքերուն տակը մառախուղ կար ։

10 Ու քերովբէի մը վրայ ելաւ ու թռաւ , ու հովին թեւերուն վրայ սլացաւ ։

11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ ըրաւ , ու իր բոլորտիքը իրեն բնակարան թանձր ջուրերը ու երկինքի ամպերը ըրաւ ։

12 Անոր առջեւը եղող պայծառութենէն՝ անոր ամպերը անցան կարկուտով ու կրակի կայծակներով ։

13 Ու Տէրը երկինքին մէջ որոտաց , և Բարձրեալը իր ձայնը տուաւ կարկուտով ու կրակի կայծակներով ։

14 Ու իր նետերը ղրկեց ու զանոնք ցրուեց ։ և շատ կայծակներ նետեց , ու զանոնք խռովեցուց ։

15 Ու քու յանդիմանութիւնովդ , ով Տէր , քու բարկութեանդ հովին փչելովը ջուրերուն յատակները երեւցան , ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան ։

16 Բարձրէն ղրկեց ու զիս բռնեց , և շատ ջուրերէն զիս հանեց ։

17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ատողներէն ազատեց զիս ։ վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին ։

18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս առին ։ բայց Տէրը ինծի հաստատ պատուանդան եղաւ ։

19 Ու զիս ընդարձակ տեղ մը հանեց ու զիս ազատեց , քանզի որ ինծի հաճեցաւ ։

20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կու տայ , իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ հատուցում կ'ընէ ինծի ։

21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի , ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի ։

22 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առջեւս էին , ու անոր օրէնքները ինծմէ չհեռացուցի ։

23 Նաեւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ , ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ ։

24 Ու Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ իմ արդարութեանս համեմատ , իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է ։

25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս , կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս ։

26 Անարատին հետ մաքուր կ'ըլլաս , ու ծուռին հետ կը ծռիս ։

27 Վասն զի դուն վշտացած ժողովուրդը կ'ազատես , ու ամբարտաւան աչքերը կը ցածցնես ։

28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վառես ։ իմ Տէր Աստուածս իմ խաւարս կը լուսաւորէ ։

29 Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ , ու իմ Աստուծովս պարիսպէ կ'անցնիմ ։

30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է ։ Տէրոջը խօսքերը փորձուած են ։ Անիկայ ամէն իրեն յուսացողներուն ասպար է ։

31 Քանզի Տէրոջմէն զատ ո՞վ է Աստուած , կամ մեր Աստուծմէն զատ ո՞վ է վէմ ։

32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն կը հագցնէ , ու իմ ճամբաս կատարեալ կ'ընէ ։

33 Իմ ոտքերս եղջերուի ոտքերուն պէս կ'ընէ , ու իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցնէ ։

34 Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ , ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը լարեն ։

35 Ինծի նաեւ քու փրկութեանդ ասպարը տուիր ։ և քու աջ ձեռքդ զիս զօրացուց , ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց ։

36 Իմ քայլերուս ճամբան ներքեւս լայնցուցիր ։ ու իմ ոտքիս յօդուածները չսասանեցան ։

37 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու անոնց հասայ , ու ետ չդարձայ՝ մինչեւ որ զանոնք հատցուցի ։

38 Զանոնք գետինը զարկի , ու կանգնելու կարող չեղան ։ անոնք իմ ոտքերուս տակը ինկան ։

39 Ու պատերազմի համար ինծի զօրութիւն հագցուցիր ։ իմ վրաս ելլողները տակս ձգեցիր ։

40 Ու իմ թշնամիներուս կռնակը ինծի դարձնել տուիր , որ զիս ատողները կորսնցնեմ ։

41 Աղաղակեցին , բայց ազատող չեղաւ ։ Տէրոջը աղաղակեցին , բայց անոնց պատասխան չտուաւ ։

42 Ու զանոնք հովին առջեւէն փոշիի պէս մանրեցի , և փողոցներուն ցեխին պէս մէկդի ձգեցի զանոնք ։

43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս ազատեցիր , ու զիս ազգերու գլուխ ըրիր ։ իմ չճանչցած ժողովուրդս ինծի ծառայեց ։

44 Իրենց ականջներովը լսածնուն պէս՝ ինծի հնազանդեցան ։ օտարները ինծի խոնարհութիւն ըրին ։

45 [illegible]

46 [illegible]

47 [illegible]

48 [illegible]

49 [illegible]

50 [illegible]

ՍԱՂՄ. ԺԸ

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

ՍԱՂՄ. ԺԹ

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

[illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

ՍԱՂՄ. Ի

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

ՍԱՂՄ. ԻԱ

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

2 Ո՛վ Տէր, զիս՝ փորձէ ու քննէ. փորձէ իմ երիկամունքներս ու սիրտս.

3 Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջին է, ու քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեցի։

4 Անօրէն մարդիկներուն հետը չնստայ, ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ։

5 Չարերուն ժողովքը ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետը պիտի չնստիմ։

6 Անմեղութիւնով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտըտիմ, ո՛վ Տէր,

7 Որ գոհութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ։

8 Ո՛վ Տէր, սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը։

9 Մի՛ կորսնցըներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդիկներուն հետ,

10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջ անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։

11 Բայց ես իմ անպարտութիւնովս պիտի քալեմ, զիս փրկէ ու ինծի ողորմէ։

12 Իմ ոտքս շիտակութեան մէջ կը կենայ. ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ։

ՍԱՂՄ. ԻԷ.

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրը իմ լոյսս ու իմ փրկութիւնս է, ես ո՞ւմէն պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՞ւմէն պիտի դողամ։

2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցած ատեննին՝ իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան։

3 Թէ որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ, սիրտս պիտի չվախնայ. Թէ որ վրաս պատերազմի պատրաստութիւն ըլլայ, անով ալ ես վստահ պիտի ըլլամ։

4 Բան մը կը խնդրեմ Տէրոջմէն, զանիկայ կ՚աղաչեմ, որ կեանքիս բոլոր օրերը Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ, Տէրոջը վայելչութիւնը տեսնելու, ու անոր տաճարին մէջ զինքը խնդրելու համար։

5 Վասն զի չար օրուան մէջ՝ իր բնակարանին մէջը զիս պիտի պահէ, իր վրանին ծածկոյթովը զիս պիտի ծածկէ. վէմի վրայ պիտի վերցընէ զիս։

6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ. ու անոր վրանին մէջը ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ. պիտի երգեմ, ու սաղմոս պիտի ըսեմ Տէրոջը։

7 Ո՛վ Տէր, ձայնս լսէ կանչելու ատենս, ու ողորմէ՛ և պատասխան տուր ինծի։

8 Իմ երեսս փնտռեցէ՛ք՝ ըսիր, իմ սիրտս քեզի ըսաւ, Քու երեսդ պիտի փնտռեմ, ո՛վ Տէր։

9 Քու երեսդ ինծմէ մի՛ ծածկեր. բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի՛ ձգեր. ինծի օգնական եղար, զիս մի՛ մերժեր, և զիս մի՛ թողուր, ո՛վ իմ փրկութեանս Աստուածը։

10 Թէև հայրս ու մայրս զիս թողուն, բայց Տէրը զիս պիտի ընդունի։

11 Ո՛վ Տէր, քու ճամբադ ինծի սորվեցուր, ու շիտակ ճամբուն մէջ ինծի առաջնորդէ թշնամիներուս համար։

12 Զիս իմ թշնամիներուս կամացը մի՛ մատներ, ինչու որ իմ վրաս սուտ վկաներ ու անիրաւութիւն փչողներ ելան։

13 Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու կենդանիներուն երկրին մէջ։

14 Տէրոջը սպասէ. զօրացիր, ու սիրտդ թող զօրանայ. ալ Տէրոջը սպասէ։

ՍԱՂՄ. ԻԸ.

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ. ո՛վ իմ Վէմս, մի՛ լռեր ինծի. չըլլայ որ ինծի լռելովդ գերեզմանը իջնողներուն նմանիմ։

2 Լսէ իմ խնդրուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի կ՚աղաչեմ. երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ դէպ ՚ի քու սուրբ դաւիրդ։

3 Զիս մի՛ կորսնցըներ ամբարիշտներուն հետ, ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ, որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղութիւն կը խօսին, բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ։

4 Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն պէս, ու իրենց ըրածներուն չարութեանը պէս. իրենց ձեռացը գործքերուն պէս տո՛ւր անոնց, հատուցո՛ւմ ըրէ անոնց։

5 Որովհետև անոնք Տէրոջը ըրածներուն ու անոր ձեռացը գործքերուն մտադրութիւն չեն ըներ, պիտի կործանէ զանոնք, ու ալ պիտի չշինէ։

6 Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրը, որ լսեց իմ աղօթքիս ձայնը։

7 Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ ասպարս է. իմ սիրտս անոր յուսացաւ, ու ես օգնութիւն գտայ. ուստի սիրտս ուրախացաւ, և ես իմ երգովս զանիկայ պիտի գովեմ։

8 Տէրը անոնց ոյժն է, ու իր օծեալին փրկութեանը պարիսպն է։

9 Փրկէ՛ քու ժողովուրդդ, ու օրհնէ՛ քու ժառանգութիւնդ. նաև հովուէ՛ զանոնք ու յաւիտեան բարձրացո՛ւր։

ՍԱՂՄ. ԻԹ.

Սաղմոս Դաւթի։

1 Տէրո՛ջը տուէք, ո՛վ հզօրաց որդիքը, Տէրո՛ջը տուէք փառք ու զօրութիւն։

2 Տէրո՛ջը տուէք իր անուանը փառքը, Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք սրբութեան զարդարանքով։

3 Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է. փառաց Աստուածը կ՚որոտայ. Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է։

4 Տէրոջը ձայնը ուժով է. Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է։

5 Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ, ու Տէրը կը կոտրէ Լիբանանի եղևինները.

6 Զանոնք կը ցատկեցնէ որթուկի պէս, Լիբանանը ու Սարիոնը միեղջերուներուն ձագին պէս։

7 Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ։

8 Տէրոջը ձայնը կը դողացնէ անապատը. Տէրը Կադէսի անապատը կը դողացնէ։

9 Տէրոջը ձայնը եղնիկները կը ծընեցնէ, ու անտառները կը մերկացնէ. անոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին անոր փառքը։

10 Տէրը ջրհեղեղին վրայ կը նստի. Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի։

11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ. Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի օրհնէ։

ՍԱՂՄ. Լ.

Սաղմոս Դաւթի. տանը նաւակատեաց երգը։

1 ~~Ո՛վ Տէր, կը բարձրացընեմ քեզ~~, ~~վասն զի զիս ազատեցիր, ու թշնամիներս իմ վրաս չուրախացուցիր~~։

2 Ո՛վ իմ Տէր ~~Աստուածս, քեզի կանչեցի~~, ու դուն զիս բժշկեցիր։

3 Ո՛վ Տէր, իմ անձս գերեզմանէն հանեցիր. գուբը իջնողներուն մէջէն զիս ապրեցուցիր։

4 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը, ո՛վ անոր սուրբերը, ու անոր սրբութիւնը յիշելով գոհունակա՛լ եղէք։

5 Վասն զի մէկ բոպէ մը իր բարկութեանը մէջ է, բայց իր հաճութեանը մէջ է մեր բոլոր կենացը ատենը. իրիկունը լաց կայ, բայց առտուն ուրախութիւն։

6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի, Թէ յաւիտեան պիտի չսասանիմ։

7 Ո՛վ Տէր, քու հաճութեամբդ իմ լեռս հաստատուն ըրիր. երեսդ ծածկեցիր, ու ես խռովեցայ։

8 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ, ու Տէրոջը աղաչանք կ՚ընեմ։

9 Իմ արիւնէս ինչ օգուտ կ՚ըլլայ, թէ որ ես գուբը իջնեմ. միթէ հողը քեզ պիտի գովէ՞, կամ

անիկայ պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։

10 Լսէ՛, ո՛վ Տէր, ու ողորմէ ինծի. ո՛վ Տէր, ինծի օգնական եղիր ։

11 Իմ սուգս պարի փոխեցիր, քուրձս ինծմէ հանեցիր, և ինծի ուրախութիւն հագցուցիր.

12 Որպէս զի իմ փառքս սաղմոս երգէ քեզի, ու չլռէ. ո՛վ իմ Տէր Աստուած, յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ ։

ՍԱՂՄ · ԼԲ

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ո՛վ Տէր, քեզի յուսացայ, յաւիտեան չամչնամ. քու արդարութեամբդ զիս ազատէ՛ ։

2 Քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր. շուտով զիս ազատէ. ինծի ամրութեան վէմ մը եղիր, և զիս ապրեցնելու համար ապաստանի տուն մը.

3 Վասն զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես. և քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կառավարէ՛ ։

4 Որոգայթէն զիս հանէ՛, որ ինծի համար գաղտուկ լարեր են, ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։

5 Իմ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ. ո՛վ Եհովայ Աստուած ճշմարտութեան, դուն զիս փրկեցիր ։

6 Ատեցի ունայնութիւններ պահողները. բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։

7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ և ուրախ ըլլամ. ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար, — իմ անձս տառապանքներու մէջ գիտցար.

8 Ու զիս թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր, հապա իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանգնեցուցիր ։

9 Ո՛վ Տէր, ողորմէ ինծի, վասն զի նեղութեան մէջ եմ. տրտմութենէն մաշեցաւ իմ աչքս, իմ անձս ու իմ փորս ։

10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն ու տարիներս հառաչանքէ ընդհատեցան սպառեցան. իմ ոյժս թշուառութենէս տկարացաւ, ոսկորներս ալ մաշեցան ։

11 Իմ բոլոր թշնամիներուս՝ մանաւանդ դրացիներուս առջևը նախատինք եղայ, ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ. իս դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։

12 Մեռածի պէս սիրտէ մոռցուած եղայ, կորսուած ամանի նմանեցայ ։

13 Վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի. չորս կողմս վախ կար. երբոր անոնք ինծի համար մէկտեղ ժողվուեցան, խորհուրդ կ'ընէին որ հոգիս առնեն ։

14 Բայց ես քեզի յուսացայ, ո՛վ Տէր. ըսի թէ Դուն ես իմ Աստուածս.

15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են. փրկէ՛ զիս թշնամիներուս ձեռքէն՝ ու զիս հալածողներէն ։

16 Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր. քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ՛ ։

17 Ո՛վ Տէր, չամչնամ, վասն զի քեզի կանչեցի. ամբարիշտները թո՛ղ ամչնան, — գերեզմանին մէջ թող լուռ կենան ։

18 Թո՛ղ պապանձին սուտխօս շրթունքները, որոնք հպարտութեամբ և նախատանօք ամբարտաւանութիւն կը խօսին արդարին դէմ ։

19 Որչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝ որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր, — քեզի յուսացողներուն համար ըրիր, մարդոց որդիներուն առջևը ։

20 Զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծածկես մարդոց դաւաճանութիւններէն. խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք լեզուներուն հակառակութենէն ։

21 Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրը, վասն զի իր ողորմութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի պարսպաւոր քաղաքի մէջ ։

22 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ Կտրուեցայ ես քու աչքերուդ առջևէն. սակայն դուն իմ աղօթքիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի աղաղակեցի ։

23 Տէրը սիրեցէ՛ք, ո՛վ անոր բոլոր սուրբերը. Տէրը հաւատացեալները կը պահէ, ու ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատապէս հատուցում կ'ընէ ։

24 Կարի՛ճ եղէք ու ձեր սիրտը թո՛ղ զօրանայ, դուք ամէնքդ որ Տէրոջը կը յուսաք ։

ՍԱՂՄ · ԼԳ

Դաւիթին երգը ։

1 Երանի՜ անոր՝ որուն յանցանացը թողութիւն եղաւ, — անոր մեղքերը ծածկուեցան ։

2 Երանի՜ այն մարդուն՝ որ Տէրը անօրէնութիւն չսեպեր անոր, ու անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չըկայ ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մաշեցան իմ ամէն օր աղաղակելուս.

4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ. իմ թացութիւնս ամառուան չորութեան դարձաւ ։ (Սէլա՛ ։)

5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի, ու իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի. ըսի թէ Տէրոջը պիտի խոստովանիմ յանցանքներս. ու դուն թողուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւնը ։ (Սէլա՛ ։)

6 Ասոր համար ամէն աստուածապաշտ աղօթք պիտի ընէ քեզի քու գտնուելու ժամանակդ. միայն շատ ջուրերուն հեղեղներուն առջևը անոր պիտի չմօտենան ։

7 Դուն ես իմ ապաստանարանս, նեղութենէն զիս պիտի պահես. դուն զիս պիտի պատես ազատութեան երգերով ։ (Սէլա՛ ։)

8 Քեզի պիտի սորվեցնեմ, ու երթալու ճամբադ պիտի ցուցնեմ քեզի. քեզ պիտի խրատեմ, իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ ։

9 Ձիի պէս — ջորիի պէս մի՛ ըլլաք, որ միտք չունին, — իրենց սանձին ու պախուրցին զարդովը կապելու է, որ քեզի չմօտենան ։

10 Ամբարիշտին տանջանքները շատ պիտի ըլլան. սակայն Տէրոջը յուսացողին չորս կողմը ողորմութիւնը պիտի պատէ ։

11 Ո՛վ արդարներ, Տէրոջմով ուրախ եղէք ու ցնծացէք, ցնծութեամբ երգեցէք դուք ամէնքդ որ սրտով ուղիղ էք ։

ՍԱՂՄ · ԼԴ

1 Ո՛վ արդարներ, Տէրոջմով ցնծացէք. ուղիղներուն կը վայլէ օրհնութիւն երգել ։

2 Գովեցէք Տէրը քնարով, տասը լարով տաւիղով սաղմոս երգեցէք անոր ։

3 Նոր երգ մը երգեցէք անոր. վարպետութեամբ նուագարանները զարկէք ցնծութեան ձայնով ։

4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ է, ու անոր բոլոր գործքերը ճշմարտութեամբ են ։

5 Անիկայ արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ. Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուն է ։

6 Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղծուեցաւ, ու իր բերանին հոգիովը անոր բոլոր զօրքը ։

7 Ծովուն ջուրերը դէզի մը պէս կը ժողվէ, անդունդները շտեմարաններուն մէջ կը դնէ ։

8 Բոլոր երկիրը թո՛ղ Տէրոջմէն վախնայ, — անկէ դողան աշխարհի բոլոր բնակիչները ։

9 Վասն զի անիկայ ըսաւ, ու եղաւ. ինքը հրամայեց, ու հաստատուեցաւ ։

10 Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց խորհուրդները. փուճը կը հանէ ժողովրդոց դիտաւորութիւնները ։

11 Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, — անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգէ մինչև ազգ ։

12 Երանի՜ այն ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն է. — այն ժողովուրդին՝ որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց ։

13 Տէրը երկինքէն կը նայի, բոլոր մարդոց որդիները կը տեսնէ.

14 Իր բնակութեանը տեղէն աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ ։

15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս ինքը ստեղծեց. անոնց բոլոր ըրածները կ'իմանայ ։

16 Թագաւոր մը զօրքի շատութիւնով չազատիր · ոչ ալ զօրաւոր մարդ մը ուժի շատութիւնով կը փրկուի ։

17 Ձին ազատութեան համար պարապ բան է, ու իր ուժին շատութիւնովը չկրնար ազատել ։

18 Ահա Տէրոջը աչքը իրմէ վախցողներուն — իր ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է,

19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու, ու սովի ժամանակ զանոնք ապրեցընելու համար ։

20 Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ · մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկայ է ։

21 Վասն զի մեր սիրտերը անով կ'ուրախանան · քանզի որ անոր սուրբ անուանը յուսացինք ։

22 Ո՛վ Տէր, քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ, ինչպէս որ քեզի կը յուսանք ։

ՍԱՂՄ · ԼԴ

Սաղմոս Դաւթի, այն ատենը որ Աբիմելէքին առջին յիմար ձեւացաւ · ան ալ դուրս ըրաւ զանիկայ որ գնաց ։

1 Ամէն ժամանակ Տէրը պիտի օրհնեմ · անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի ըլլայ ։

2 Իմ անձս Տէրոջմով պիտի պարծի · խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան ։

3 Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք, ու միասին բարձրացընենք անոր անունը ։

4 Տէրը խնդրեցի, ու ինծի պատասխան տուաւ, և իմ ամէն երկիւղներէս զիս փրկեց ։

5 Անոր նայեցան ու լոյս առին, և անոնց երեսները չամչցան ։

6 Այս աղքատը աղաղակեց, ու Տէրը լսեց անոր, և զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց ։

7 Տէրոջը հրեշտակը իր բանակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ, ու զանոնք կ'ազատէ ։

8 Ճաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է · երանի այն մարդուն որ անոր կը յուսայ ։

9 Տէրոջմէ վախցէք, ո՛վ անոր սուրբերը · վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար ։

10 Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն · սակայն Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ ։

11 Եկէք որդիք, մտիկ ըրէք ինծի, Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ ։

12 Ո՞վ է այն մարդը որ ապրիլ կ'ուզէ, — լաւ օրեր կը սիրէ, բարութիւն տեսնելու համար ։

13 Քու լեզուդ չարութենէ պահէ, ու շրթունքներդ նենգութիւն խօսելէն ։

14 Չարութենէ հեռացիր ու բարութիւն ըրէ · խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետեւէն գնա ։

15 Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են, ու անոր ականջները անոնց աղաղակին ։

16 Տէրոջը երեսը չարագործներուն դէմ է, անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու համար ։

17 Արդարները կ'աղաղակեն, ու Տէրը կը լսէ, ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ զանոնք ։

18 Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիրտը կոտրած է, ու հոգիով խոնարհածները կ'ապրեցնէ ։

19 Արդարին նեղութիւնները շատ են · բայց Տէրը ամէնէն կը փրկէ զանիկայ ։

20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ · անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։

21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ, ու արդարը ատողները պիտի դատապարտուին ։

22 Տէրը իր ծառաներուն անձը կը փրկէ · և իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի չդատապարտուի ։

ՍԱՂՄ · ԼԵ

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր, ինծի հետ հակառակողներուն հետ հակառակէ՛, ինծի հետ պատերազմողներուն հետ պատերազմէ՛ ։

2 Ասպարը ու վահանը առ, ու ելիր ինծի օգնութիւն ընելու ։

3 Նաեւ նիզակը քաշէ՛, ու ճամբան գոցէ՛ իմ հալածողներուն դէմ · ըսէ՛ անձիս թէ Քու փրկութիւնդ ես եմ ։

4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտառակ ըլլան · ետ դառնան ու ամչնան անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին ։

5 Հովին առջեւը եղած մղեղին պէս ըլլան անոնք · և Տէրոջը հրեշտակը փախցընէ զանոնք ։

6 Անոնց ճամբան խաւար ու սահեցընող ըլլայ, և Տէրոջը հրեշտակը հալածէ զանոնք ։

7 Վասն զի զուր տեղը իրենց որոգայթը փոսի մէջ ինծի համար ծածկեցին, — զուր տեղը փոս փորեցին անձիս համար ։

8 Թող անոր վրայ յանկարծ աւերում գայ · և իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ, նոյն աւերմանը մէջ իյնայ ։

9 Սակայն իմ անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ, անոր փրկութիւնովը ուրախ պիտի ըլլայ ։

10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի ըսեն, Տէ՛ր, ո՞վ քեզի նման է, որ աղքատը կ'ազատես անկէ՝ որ կը զօրանայ անոր վրայ, ու աղքատը և տնանկը իր յափշտակողէն ։

11 Սուտ վկաներ ելան, չգիտցածներս կը հարցընէին ինծի ։

12 Աղէկութեան փոխարէն ինծի գէշութիւն ըրին՝ կողոպտելով իմ անձս ։

13 Բայց ես անոնց հիւանդութեան ատենը քուրձ կը հագնէի, իմ անձս ծոմով կը չարչարէի, ու իմ աղօթքս իմ ծոցս պիտի դառնայ ։

14 Ինչպէս իմ ընկերիս կամ եղբօրս հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը վարուէի, իր մօրը համար սուգ ընողի մը պէս տրտմութեամբ կը ցածնայի ։

15 Բայց անոնք իմ կաղութեանս ատենը խնդացին ու ժողվուեցան · զարնողները իմ վրաս ժողվուեցան, ու ես բան մը չէի գիտեր · կը ճեղքէին ու չէին դադարեր ·

16 Խնճոյքի կեղծաւոր խեղկատակներուն հետ ակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին ։

17 Ո՛վ Տէր, մինչեւ ե՞րբ պիտի նայիս · ազատէ՛ իմ անձս անոնց աւերումներէն, իմ կեանքս՝ առիւծի կորիւններէն ։

18 Մեծ ժողովքի մէջ քեզ պիտի գովեմ · շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ ։

19 Զուր տեղը ինծի թշնամի եղողները թող իմ վրաս չխնդան · առանց պատճառի զիս ատողները աչքով նշան թող չընեն ։

20 Քանզի որ խաղաղութիւն չեն խօսիր, հապա երկրի մէջ հանդարտներուն դէմ նենգութիւն կը խորհին,

21 Ու իրենց բերանը ինծի դէմ կը լայնցընեն՝ ըսելով, Ա՜հ, ա՜հ, մեր աչքերը տեսան ։

22 Ո՛վ Տէր, դուն տեսար, լուռ մի՛ կենար · ո՛վ Տէր, ինծմէ մի՛ հեռանար ։

23 Արթնցի՛ր, ո՛վ իմ Աստուածս ու Տէրս, ու իմ դատաստանիս ու դատիս ելիր ։

24 Քու արդարութեանդ համեմատ իրաւունք ըրէ ինծի, ո՛վ իմ Տէր Աստուածս, և իմ վրաս թող չխնդան ։

25 Իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ Ահա՜ մեր կամքը եղաւ, — թող չըսեն թէ Կլլեցինք զանիկայ ։

26 Թող ամչնան ու միասին խայտառակ ըլլան անոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը խնդան · իմ վրաս հպարտացողները ամօթ ու խայտառակութիւն հագնին ։

27 Թող ցնծան և ուրախանան անոնք որ իմ արդարութիւնս կ'ուզեն, ու միշտ թող ըսեն թէ Աստուած մեծնայ, որ իր ծառային խաղաղութիւնը կ'ուզէ ։

28 Ու իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի խօսի, — ամէն օր քու գովութիւնդ ։

ՍԱՂՄ · ԼԶ

Գլխաւոր երաժշտին · Սաղմոս Դաւթի Տէրոջը ծառային ։

1 Ամբարշտին չարութեանը վրայով սրտիս մէջի խօսքը աս է · Ա-

աստուծոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջին :

2 Ինչու որ Թիզնիզը կը շողոքորթէ իր աչքերուն առջին՝ իր անօրէնութեանը գտնուելուն ու ատելի ըլլալուն վրայով :

3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու նենգութիւն են . բարի ընելու համար իմաստուն ըլլալը մէկդի ձգեց :

4 Իր անկողնին մէջը անօրէնութիւն կը մտածէ , — կը կենայ անանկ ճամբու մէջ որ աղէկ չէ , և չարէն չզզուիր :

5 Ո՛վ Տէր , քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը կը հասնի , — քու ճշմարտութիւնդ՝ մինչև ամպերը :

6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռներու պէս է . քու իրաւունքդ մեծ անդունդ մըն է . մարդիկը ու անասունները դուն կ՚ապրեցընես , ով Տէր :

7 Ո՛վ Աստուած , ի՜նչ գերազանց է քու գթութիւնդ , որ մարդոց որդիքը քու թեւերուդ հովանաւորութեանը կ՚ապաւինին :

8 Անոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի կշտանան . ու քու հաճութիւններուդ գետէն պիտի խմցընես անոնց :

9 Ինչու որ կենաց աղբիւրը քու քովդ է . քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք :

10 Քու գթութիւնդ քեզ ճանչցողներուն շարունակէ՛ , ու քու արդարութիւնդ սրտով ուղիղներուն :

11 Ամբարտաւանութեան ոտքը թող իմ վրաս չգայ , ու չարերուն ձեռքը զիս չշարժէ :

12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գործողները . գետինը զարնուեցան ու չկրցան վեր ելլել :

ՍԱՂՄ. ԼԷ.

Սաղմոս Դաւթի :

1 Չարերուն համար մի՛ նեղանար , անօրէնութիւն գործողներուն մի՛ նախանձիր .

2 Վասն զի անոնք խոտի պէս շուտով պիտի կտրուին , ու կանանչ խոտի պէս պիտի չորնան :

3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն ըրէ , երկրի վրայ բնակէ ու ճշմարտութեան մէջ արածուէ :

4 Ու Տէրոջմով ուրախացիր . և անիկայ կու տայ քեզի քու սրտիդ խնդրուածքները :

5 Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ , ու անոր յուսա , և անիկայ պիտի կատարէ .

6 Ու դուրս պիտի հանէ քու արդարութիւնդ լոյսի պէս , ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս :

7 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր սպասէ՛ , և մի՛ նեղանար իր ճամբան յաջողութեամբ գացողին համար , — խարէութիւն ընող մարդուն համար :

8 Դադարէ՛ բարկութենէն , ու սրդողիլը վերջ ըրէ . մի՛ նեղանար , որ չարութիւն ընես :

9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին , սակայն Տէրոջը համբերողները երկիրը պիտի ժառանգեն :

10 Վասն զի քիչ ժամանակէ ետև ամբարիշտը պիտի չըլլայ , և անոր տեղը պիտի փնտռես , ու հոն պիտի չգտնուի :

11 Սակայն հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը , ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ պիտի ըլլան :

12 Ամբարիշտը արդարին դէմ չար կը խորհի , ու անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ :

13 Տէրը ծաղր պիտի ընէ զանիկայ , վասն զի անոր օրը հասնելու վրայ կը տեսնէ :

14 Ամբարիշտները թուր քաշեցին , — աղեղնին լարեցին , աղքատը ու տնանկը վար ձգելու համար , ուղիղ ճամբու մէջ քալողները սպաննելու համար :

15 Անոնց թուրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ , ու անոնց աղեղները պիտի կոտրուին :

16 Արդարին քիչ բանը շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն աղէկ է :

17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի կոտրուին . բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է :

18 Արդարներուն օրերը գիտէ Տէրը . և անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական պիտի ըլլայ .

19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան , ու սովի օրերը պիտի կշտանան :

20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին , ու Տէրոջը թշնամիները գառնուկներու ճարպին պէս պիտի սպառին , մուխի պէս պիտի սպառին :

21 Ամբարիշտը փոխ կ՚առնէ ու չվճարեր , սակայն արդարը կ՚ողորմի ու կու տայ :

22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառանգեն երկիրը . բայց անոր անիծուածները պիտի կորսուին :

23 Բարի մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստատուին . ու Անիկայ անոր ճամբուն կը հաճի :

24 Թէև իյնայ , պիտի չկործանի . վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ :

25 Տղայ էի ու ծերացայ , բայց արդարը անտէր եղած չտեսայ , կամ անոր զաւակը հաց մուրացող :

26 Ամէն օր կ՚ողորմի ու փոխ կու տայ . և անոր սերունդը օրհնուած է :

27 Չարութենէ ետ կեցիր ու բարութիւն ըրէ , և յաւիտեան պիտի մնաս .

28 Ինչու որ Տէրը կը սիրէ իրաւունքը , և իր սուրբերը երեսէ չձգեր . յաւիտեան կը պահուին անոնք . բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կորսուի :

29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը , ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին :

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի , ու անոր լեզուն իրաւունք կը զրուցէ :

31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է , և անոր քայլերը պիտի չսահին :

32 Ամբարիշտը արդարը կը դիտէ , և զանիկայ մեռցընելու ետևէ կ՚իյնայ :

33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկայ , և անոր դատաստանը տեսնուած ատենը պիտի չդատապարտէ զանիկայ :

34 Տէրոջը համբերէ՛ ու անոր ճամբան պահէ՛ , և անիկայ քեզ կը բարձրացընէ որ երկիրը ժառանգես . ամբարիշտներուն կոտորածը պիտի տեսնես :

35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ , ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս տարածուած .

36 Բայց ան անցաւ , ու ահա չկար . և զանիկայ փնտռեցի , բայց չգտնուեցաւ :

37 Արդարը նկատէ և ուղիղին նայէ , վասն զի խաղաղարար մարդը բարի վախճան պիտի ունենայ :

38 Իսկ անօրէնները մէկտեղ պիտի կորսուին . ամբարիշտներուն վախճանը կորուստ պիտի ըլլայ :

39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է , նեղութեան ժամանակ Ինքը անոնց ապաւէնն է :

40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց , և պիտի ազատէ զանոնք . ամբարիշտներէն պիտի ազատէ ու պիտի փրկէ զանոնք , վասն զի անոր կը յուսան :

ՍԱՂՄ. ԼԸ.

Սաղմոս Դաւթի , յիշատակի համար :

1 Ո՛վ Տէր , քու սրտմտութեամբդ զիս մի՛ յանդիմաներ , ու բարկութեամբդ զիս մի՛ խրատեր :

2 Վասն զի քու նետերդ իմ ներսի զիս մխուեցան , և քու ձեռքդ իմ վրաս կ՚իջնէ :

3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ քու բարկութեանդ համար , — ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ իմ մեղքիս համար :

4 Ինչու որ անօրէնութիւններս գլխէս վեր բարձրացան . ծանր բեռի պէս իմ վրաս ծանրացան են :

5 Վէրքերս հոտեցան — փտեցան իմ յիմարութեանս պատճառովը :

6 Նուաստացայ — խիստ ծռեցայ , ամէն օր տրտում կը պտըտիմ .

7 Վասն զի աղէքներս ջերմութիւնով լեցուեցան , ու մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ :

8 Տկարացայ ու խիստ ճնշուեցայ . սրտիս հեծութենէն մռնչեցի :

9 Ո՛վ Տէր, իմ ամէն բաղձանքս քու առջեւդ է, ու իմ հեծութիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ։

10 Սիրտս կը բաբախէ, ոյժս զիս թող տուաւ, ու իմ աչքերուս լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ։

11 Սիրականներս ու բարեկամներս իմ չարչարանքէս հեռու կը կենան, ազգականներս ալ հեռու կը կենան.

12 Ու անձս փնտռողները ինծի որոգայթ կը լարեն, ու ինծի չարիք ուզողները անօրէնութիւն կը խօսին, և ամէն օր նենգութիւն կը մտածեն։

13 Սակայն ես խուլի պէս չեմ լսեր, ու բերանը չբացող համրի մը պէս եմ։

14 Ու ես անանկ մարդու մը պէս եմ՝ որ չլսեր, ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը։

15 Վասն զի՛ ո՛վ Տէր, քեզի կը յուսամ, դուն պիտի պատասխանես, ո՛վ իմ Տէր Աստուածս։

16 Ինչու որ ըսի, Թո՛ղ չխնդան իմ վրաս. ոտքիս սահած ժամանակը ինծի դէմ մեծմեծ կը մեծցընեն։

17 Վասն զի ես կաղ ըլլալու պատրաստ եմ, ու իմ ցաւս ամէն ատեն առջեւս է։

18 Ինչու որ անօրէնութիւնս պիտի պատմեմ, ու մեղքիս համար հոգ պիտի ընեմ։

19 Բայց թշնամիներս ողջ են, ու զօրացան. զիս զուր ատողները շատցան.

20 Ու աղէկութեան փոխարէն գէշութիւն ընողները ինծի դէմ կը կենան, վասն զի ես աղէկութեան ետեւէ կ'երթամ։

21 Զիս մի՛ թողուր, ո՛վ Տէր, ո՛վ իմ Աստուածս, ինծմէ մի՛ հեռանար։

22 Ինծի օգնութիւն ընելու արտորա՛ցիր, ո՛վ Տէր, իմ փրկութիւնս։

ՍԱՂՄ. ԼԹ.

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթութին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ըսի թէ ճամբաներուս զգուշութիւն ընեմ, որ լեզուովս մեղք չգործեմ. բերանս սանձով պահեմ՝ ամբարիշտը իմ առջեւս եղած ատենը։

2 Մունջ եղայ լռութիւնով, աղէկութեան վրայով ալ լռեցի, ու ցաւս շարժեցաւ։

3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսիդիս, խորհելու մէջ կրակ վառեցաւ. ան ատենը լեզուովս խօսեցայ։

4 Ծանո՛ւց ինծի, ո՛վ Տէր, իմ վերջս, և օրերուս չափը որչափ է, որ գիտնամ թէ ինչպէս անցաւոր եմ։

5 Ահա իմ օրերս թիզերու չափ դրեր, ու իմ կեանքս ոչինչի պէս է քու առջեւդ. իրաւ ամէն մարդ թէև հաստատուած ըլլայ, բոլորովին ունայնութիւն է։ (Սելա՛.)

6 Ստուգիւ մարդը ստուերի մը պէս կը պտըտի, արդարև զուր տեղը անհանգիստ կ'ըլլայ. կը դիզէ, բայց չգիտեր թէ ո՛վ պիտի առնէ զանոնք։

7 Ու հիմա ի՞նչ բանի սպասեմ, ո՛վ Տէր, իմ յոյսս քեզի է.

8 Փրկէ՛ զիս իմ բոլոր յանցանքներէս, ու յիմարներուն նախատինք զիս մի՛ դներ։

9 Մունջ եղայ ու բերանս չբացի, վասն զի դուն ըրիր։

10 Քու հարուածդ հեռացո՛ւր ինծմէ. ձեռքիդ զարնելովը ես կորսուեցայ։

11 Անօրէնութեան համար յանդիմանութիւններով կը խրատես մարդը՝ ցեցի մը պէս կը հալեցնես անոր ցանկալի բաները. իրաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է։ (Սելա՛.)

12 Ո՛վ Տէր, լսէ՛ իմ աղօթքս, ու ականջ դի՛ր աղաղակիս. արցունքներուս մի՛ լռեր, ինչու որ քու առջեւդ պանդուխտ մըն եմ ես, հիւր մը՝ իմ բոլոր նախնիքներուս պէս։

13 Թո՛յլ տուր ինծի որ զուարթանամ, քանի որ չեմ գացեր ան տեղը՝ որ ալ պիտի չգտնուիմ։

ՍԱՂՄ. Խ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Սպասելով սպասեցի Տէրոջը, ու ծռեցաւ ինծի ու լսեց իմ աղաղակս.

2 Ու զիս կորուստի փոսէն՝ տղմալից կաւէն հանեց, ու ոտքերս վէմի վրայ ամրացուց, ու քայլուածքս հաստատեց.

3 Ու բերանս դրաւ մէկ նոր երգ մը՝ մեր Աստուծոյն գովութիւնը։ Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի վախնան, ու Տէրոջը պիտի յուսան։

4 Երանի՜ ան մարդուն՝ որ իր յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ, ու չնայիր հպարտներուն ու ստութեան դարձողներուն։

5 Շատ են սքանչելիքներդ՝ որ դուն ըրեր ես, ո՛վ իմ Տէր Աստուածս, ու մեր վրայ ունեցած խորհուրդներդ մէկը չկրնար կարգաւ պատմել քու առջեւդ. պիտի պատմէի ու խօսէի, բայց համրանքէն աւելի շատ են։

6 Զոհի ու ընծայի չհաճեցար, հապա իմ ականջներս բացիր. ողջակէզ ու մեղքի պատարագ չխնդրեցիր։

7 Ան ատենը ըսի թէ Ահա կուգամ ես. գիրքի տոմարին մէջ ինծի համար գրուած է։

8 Ո՛վ իմ Աստուածս, քու կամքդ կատարելու փափաքեցայ, ու քու օրէնքդ իմ ներսիդիս է։

9 Արդարութիւն քարոզեցի շատ ժողովքի մէջ. ահա շրթունքներս չգոցեցի. ո՛վ Տէր, դուն գիտես։

10 Սրտիս մէջը չծածկեցի քու արդարութիւնդ. հաւատարմութիւնդ ու փրկութիւնդ պատմեցի. քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ շատ ժողովքէն չծածկեցի։

11 Դուն ո՛վ Տէր, քու գթութիւնդ ետ մի՛ պահեր ինծմէ. քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ժամանակ պահպանեն զիս։

12 Վասն զի անթիւ չարիքներ զիս պատեցին. անօրէնութիւններս ինծի հասան, ու ես չեմ կրնար տեսնել. գլխուս մազէն շատ են. ու սիրտս զիս թողուց։

13 Ո՛վ Տէր, զիս փրկելու հաճէ՛ ըրէ. ո՛վ Տէր, ինծի օգնելու արտորա՛ցիր։

14 Թո՛ղ ամչնան ու մէկտեղ խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները զանիկայ կորսնցընելու համար. ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինծի չարութիւն ուզողները։

15 Թո՛ղ ամչնալով կործանին անոնք՝ որ ինծի Վա՜շ վա՜շ կ'ըսեն։

16 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով թո՛ղ ցնծան և ուրախանան. քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թո՛ղ ըսեն, Տէրը մեծանայ։

17 Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ, սակայն Տէրը հոգ կը տանի ինծի. իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես, ո՛վ իմ Աստուածս՝ մի՛ ուշանար։

ՍԱՂՄ. ԽԱ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Երանի՜ անոր որ աղքատին հոգ կը տանի. նեղութեան օրը Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ։

2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցընէ զանիկայ. երանելի պիտի ըլլայ երկրի վրայ. ու թշնամիներուն կամքին պիտի չմատնես զանիկայ։

3 Տէրը անոր ոյժ պիտի տայ անկողնութեան անկողինին մէջ. անոր ամէն անկողինը պիտի դարձընես անոր հիւանդութեան ատենը։

4 Ես ըսի, Ո՛վ Տէր, ողորմէ՛ ինծի, բժշկէ՛ իմ անձս, ինչու որ ես քեզի դէմ մեղանչեցի։

5 Թշնամիներս գէշ կը խօսին իմ վրայովս, Ե՞րբ պիտի մեռնի ու անունը կորսուի։

6 Թէ որ մէկը ինծի գալու ըլլայ տեսնելու համար, ունայնութիւն կը խօսի. իր սիրտը անօրէնութիւն կը ժողվէ իրեն համար, ու դուրս ելլելով գրուցէ։

7 Ինծի դէմ մէկտեղ կը փսփսան ամէն իմ ատողներս. իմ վրայովս չարութիւն կը խորհին.

8 Կ'ըսեն թէ Չարութեան բան մը անոր վրայ թափեցաւ. ու հիմա որ պառկած է, ալ պիտի չելլէ։

9 Մինչև անգամ իմ բարեկամս՝ որուն ապաւիներ էի, իմ հացս ուտողը ինծի դէմ կրունկ վերցուց։

10 Սակայն՝ ո՛վ Տէր, դուն ողորմէ ինծի ու կանգնեցո՛ւր զիս, ու ես փոխարէնը տամ անոնց։

11 Անկէ գիտեմ որ զիս կը հաւնիս, որ թշնամիս իմ վրաս չյաղթենար։
12 Ես զիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես, ու յաւիտեան քու առջիդ կը կայնեցընես։
13 Օրհնեա՜լ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը յաւիտենէ յաւիտենից։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ · ԽԲ

Գլխաւոր երաժշտին · Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ինչպէս որ եղջերուն ջուրի վտակներուն կը փափաքի, անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի, ով Աստուած։
2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ կենդանի Աստուծոյն. Ե՞րբ պիտի գամ ու երեւնամ Աստուծոյ առջին։
3 Ցորեկ ու գիշեր արցունքներս ինծի հաց եղան, որովհետեւ ամէն օր ինծի կ'ըսեն թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ։
4 Աս բաները միտքս կը բերեմ, ու հոգիս կը թափեմ իմ ներսիդիս, վասնզի որ բազմութեան հետ երթամ, անոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնեմ ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով, տօնախմբող բազմութեան հետ։
5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Աստուծմէ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ իր երեսին փրկութեանը համար։
6 Ո՛վ իմ Աստուածս, հոգիս իմ ներսիդիս կը ցածնայ. անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն ու Հերմոններէն — փոքր լեռնէն։
7 Անդունդը անդունդին կը կանչէ քու յորձանքներուդ ձայնովը. քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան։
8 Ցորեկը Տէրը պիտի պատուիրէ իր ողորմութիւնը. ու գիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլլայ. — աղօթքս իմ կենացս Աստուծոյն ըլլայ։
9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ Վէմիս. Ինչո՞ւ զիս մոռցեր ես, ինչո՞ւ տրտում պտըտիմ թշնամիին հարստահարութիւնէն։
10 Ոսկորներս կոտրելու չափ թշնամիներս զիս կը նախատեն ամէն օր ինծի ըսելով թէ Ո՞ւր է քու Աստուածդ։
11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Աստուծմէ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ. Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ · ԽԳ

1 Ինծի դատաստան ըրէ՛ ով Աստուած, ու իրաւունքս պաշտպանէ՛ անուրբ ցեղէ մը ազգէն. նենգաւոր ու անօրէն մարդէն զիս ազատէ։
2 Քանզի դուն ես իմ ամրութեանս Աստուածը. ինչո՞ւ զիս կը մերժես, ինչո՞ւ տրտում պտըտիմ թշնամիին հարստահարութիւնէն։
3 Քու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ ղրկէ. անոնք առաջնորդեն ինծի, ու զիս հանեն քու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ։
4 Ու Աստուծոյ սեղանին քովը պիտի երթամ, իմ ուրախութեանս ու ցնծութեանս Աստուծոյն առջին. ու քեզ քնարով պիտի գովեմ, ով Աստուած՝ իմ Աստուածս։
5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս ով իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ ներսիդիս անհանգիստ ես. Աստուծմէ յուսա. ինչու որ անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի գովեմ. Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ · ԽԴ

Գլխաւոր երաժշտին · Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ո՛վ Աստուած, մեր ականջներովը լսեցինք, հայրերնիս մեզի պատմեցին այն գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակը։
2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր, ու զանոնք տնկեցիր. ժողովուրդները չարչարեցիր ու տարածեցիր զանոնք։
3 Քանզի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը, ու չէ թէ իրենց բազուկը զիրենք փրկեց. հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը. վասն զի անոնց հաճեցար։
4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս, ով Աստուած, հրամմէ տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար։
5 Քենմով թշնամիներնիս գետինը պիտի զարնենք. մեր վրայ ելլողները քու անուանովդ ոտքի տակ պիտի առնենք։
6 Վասն զի աղեղիս չեմ յուսար, ու թուրս զիս չկրնար ազատել.
7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն, ու մեզ ատողները ամօթով կ'ընես։
8 Ամէն օր Աստուծմով կը պարծենանք, ու յաւիտեան քու անուանդ պիտի գովենք։ (Սէլա։)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր, ու մեր զօրքերուն հետը չելլար։
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր, ու մեզ ատողները մեզ կողոպտեցին իրենց համար։
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտուելու տուիր, ու հեթանոսներուն մէջ մեզ ցրուեցիր։
12 Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր, ու չաւելցուցիր քու հարստութիւնդ անոնց գիներովը։
13 Դրացիներնուս առջեւ մեզ խայտառակ ըրիր, մեր բոլորտիքը եղողներուն՝ ծաղր ու կատակ։
14 Մեզ հեթանոսներուն մէջ առակ ըրիր, — ժողովուրդներուն մէջ գլուխնին երերցնելու պատճառ։
15 Ամէն օր իմ նախատինքս առջեւս է, ու երեսիս ամօթը զիս կը ծածկէ,
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայնէն, թշնամիին ու վրէժխնդրին երեսէն։
17 Աս ամէնը մեր վրայ եկաւ. սակայն մենք քեզ չմոռցանք, և քու ուխտիդ սուտ չելանք.
18 Սիրտերնիս ետ չդարձաւ, ու քայլուածքնիս քու ճամբայէդ դուրս չելաւ.
19 Թէեւ շնագայլներուն եղած տեղը մեզ ճզմեցիր, ու մահուան ըստուերովը մեզ ծածկեցիր։
20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք, կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկընցուցեր ենք,
21 Միթէ Աստուած աս բանը պիտի չփնտռէ՞, որովհետեւ ինքը սրտին գաղտնիքները գիտէ։
22 Բայց ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք, մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք։
23 Արթնցիր ով Տէր, ինչո՞ւ կը քնանաս, ելիր, մի՛ մերժեր մեզ յաւիտեան։
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես, մեր աղքատութիւնը ու տառապանքը կը մոռնաս։
25 Ինչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ, մեր փորը գետինը փակաւ։
26 Ելիր մեր օգնութեանը, ու ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

Գլխաւոր երաժշտին, Շօշաննիմի վրայ · Կորխի որդւոցը քերթուածը · երգ սիրոյ։

1 Իմ սրտես բարի խօսք կը բղխի, շինածներս թագաւորին համար կը խօսիմ. իմ լեզուս արագագիր դպիրին գրչին պէս է։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես. քու շրթունքդ վրայ շնորհք թափուած է, անոր համար Աստուած քեզ օրհնեց յաւիտեան։
3 Ով Զօրաւորդ, մէջքդ կապէ քու փառքովդ ու վայելչութիւնովդ։
4 Ու քու վայելչութիւնովդ յաջողէ՛, ճշմարտութեան ու հեզութեան և արդարութեան համար հեծիր. ու քու աջ ձեռքդ քեզի ահաւոր բաներ պիտի սորվեցնէ։
5 Քու նետերդ սրուած են, — թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջը մխուած են. ժողովուրդները քու տակդ պիտի իյնան։
6 Ո՛վ Աստուած, քու աթոռդ յա-

ւիտեան յաւիտենից է ։ Քու թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղութեան գաւազան է ։

7 Արդարութիւնը կը սիրես ու անօրէնութիւնը կ'ատես. անոր համար՝ ո՛վ Աստուած, քու Աստուածդ ուրախութեան իւղով քեզ օծեց քու ընկերներէդ աւելի ։

8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ և կասիա են հոտին, փղոսկրէ պալատներէն նուագարաններուն լարերը քեզ ուրախացուցին ։

9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուականներուդ մէջն են. թագուհին քու աջ կողմդ կը կենայ Ոփիրի ոսկիով զարդարուած ։

10 Մտի՛կ, աղջի՛կ, լսէ՛ ու տե՛ս, և քու ականջդ ծռէ՛. մոռցիր քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տունը ։

11 Ան ատենը թագաւորը պիտի ցանկայ քու գեղեցկութեանդ, ինչու որ ան է քու տէրդ, ու անոր երկրպագութիւն ըրէ ։

12 Ու Տիւրոսին աղջիկը — ժողովուրդին հարուստները ընծայով պիտի խնդրեն քու երեսդ ։

13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին փառաւոր է ներսը, ոսկի թելով հիւսուած է իր հանդերձը ։

14 Նկարակերպած հանդերձով պիտի բերուի թագաւորին. անոր ետևէն եկող աղջիկ ընկերները քեզի պիտի բերուին ։

15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւնով պիտի բերուին, թագաւորին պալատը պիտի մտնեն ։

16 Քու հայրերուդ տեղը որդիքդ պիտի ըլլան, բոլոր երկրին մէջ իշխաններ պիտի ընես զանոնք ։

17 Քու անունդ յիշեցնել պիտի տամ ազգէ ազգ. անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գովեն յաւիտեանս յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ. ԽԶ

Դպրաց երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը Աղամօթի վրայ ։

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է. նեղութիւններուն մէջ շատ օգնական կը գտնուի ։

2 Անոր համար պիտի չվախնանք, թէ և երկիրը փոխուի, ու լեռները ծովուն մէջտեղը ձգուին ։

3 Թէև անոր ջուրերը գոռան ու պղտորին, լեռները դողան անոր ուռենալէն ։ (Սէլա ։)

4 Գետի վտակները պիտի ուրախացընեն Աստուծոյ քաղաքը՝ Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները ։

5 Աստուած անոր մէջն է, անիկայ պիտի չսասանի. Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։

6 Հեթանոսները կը խռովին, թագաւորութիւնները կը շարժին. Բարձրեալը իր ձայնը կու տայ, երկիրը կը հալի ։

7 Զօրաց Տէրը մեզի հետ է, Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)

8 Եկէք ու տեսէք Տէրոջը գործերը, որ աւերումներ ըրաւ երկրի մէջ ։

9 Պատերազմները կը դադարեցնէ մինչև երկրի ծայրը. աղեղը կը կոտրէ ու նիզակը կը ջարդէ, կառքերը կրակով կ'այրէ ։

10 Հանգստացէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած. հեթանոսներուն մէջը պիտի բարձրանամ, երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։

11 Զօրաց Տէրը մեզի հետ է. Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)

ՍԱՂՄ. ԽԷ

Դպրաց երաժշտին. Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Ծափ զարկէք ամէն ժողովուրդներ, ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ աղաղակեցէք ։

2 Վասն զի Տէրը Բարձրեալ և Ահարկու է, բոլոր երկրի վրայ մեծ Թագաւոր է ։

3 Ժողովուրդները մեզի կը հպատակեցընէ, ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։

4 Ընտրեց մեզի մեր ժառանգութիւնը, Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ զինք սիրեց ։ (Սէլա ։)

5 Աստուած ցնծութիւնով վեր ելաւ, Տէրը փողի ձայնով ։

6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք. սաղմոս երգեցէք մեր Թագաւորին, սաղմոս երգեցէք ։

7 Վասն զի բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր Աստուած է, Երգ երգեցէք անոր ։

8 Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ, Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։

9 Ժողովուրդներուն իշխանները ժողվուեցան Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ. վասն զի երկրի վահանները Աստուծոյն են, ինք շատ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄ. ԽԸ

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոսը ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝ իր սուրբ լերանը վրայ ։

2 Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝ բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ հիւսիսային կողմերը եղող Սիոն լեռն է, մեծ Թագաւորին քաղաքը ։

3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ ապաւէն գիտցուած է ։

4 Վասն զի ահա թագաւորները ժողվուեցան, — մէկտեղ անցան ։

5 Անոնք տեսածնուն պէս զարմացան, զարհուրեցան — շուտով փախան ։

6 Հոն դողումը բռնեց զանոնք, — ցաւը՝ ծնանողի ցաւին պէս ։

7 Արևելեան հովով Թարսիսի նաւերը կը կոտրտես ։

8 Ինչպէս որ լսեցինք, անանկ ալ տեսանք զօրութեանց Տէրոջը քաղաքին մէջ, մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ. Աստուած անիկայ պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլա ։)

9 Ո՛վ Աստուած, քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք քու տաճարիդ մէջ ։

10 Քու գովութիւնդ, ո՛վ Աստուած, քու անունիդ պէս մինչև երկրին ծայրերն է. արդարութիւնով լեցուն է քու աջ ձեռքդ ։

11 Սիոն լեռը թող ուրախանայ, — Հուդայի աղջիկները թող ցնծան քու դատաստաններուդ համար ։

12 Սիոնին չորս կողմը պտըտեցէք, ու անոր բոլորտիքը շրջեցէք — աշտարակները համրեցէք ։

13 Ուշադրութեամբ դիտեցէք անոր պարիսպները. անոր պալատները քննեցէք, որ գալու ազգին պատմէք ։

14 Վասն զի աս Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեանս յաւիտենից. անիկայ պիտի առաջնորդէ մեզ մինչև 'ի մահ ։

ՍԱՂՄ. ԽԹ

Դպրաց երաժշտին. Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Լսեցէք ասիկայ, ո՛վ բոլոր ազգեր, ականջ դրէք, աշխարհի բոլոր բնակիչները ։

2 Ռամիկներ ու ազնուականներ, հարուստներ ու աղքատներ մէկտեղ ։

3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի, ու սրտիս խորհուրդները՝ հանճար ։

4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ, խրթնաբանութիւնս քնարով պիտի բանամ ։

5 Ինչո՞ւ վախնամ չար օրերուն մէջ, երբոր գարշապարներուս անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ ։

6 Իրենց զօրութեանը յուսացողներուն ու իրենց հարստութեանը շատութիւնովը պարծեցողներուն

7 Մէկը բնաւ չկրնար փրկել իր եղբայրը, ոչ ալ անոր փրկանքը Աստուծոյ հատուցանել ։

8 (Քանզի սուղ է անոնց անձին փրկութեան գինը. ու յաւիտեան պիտի դադարի ։)

9 Որ ալ ապրի յաւիտեան, — ապականութիւն չտեսնէ ։

10 Ինչու որ կը տեսնէ թէ իմաստունները կը մեռնին, յիմարը ու անխելքը մէկտեղ կը կորսուին, ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։

11 Անոնց խորհուրդը [illegible]

իրենց տուները յաւիտեան պիտի մնան, — իրենց բնակարանները ազգէ մինչև ազգ․ երկիրները իրենց անուններովը կը կոչեն ։

12 Բայց մարդը պատուոյ մէջ չմընար, անասուններուն նման է որ կը կորսուին ։

13 Անոնց այս ճամբան իրենց յիմարութիւն է․ սակայն անոնց ետևէն եկողները անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սելա ։)

14 Անոնք ոչխարներու պէս գերեզմանը կը դրուին, մահը պիտի հովուէ զանոնք․ և ուղիղները անոնց վրայ պիտի տիրեն առտուանց․ ու անոնց գեղը գերեզմանը պիտի մաշեցնէ իրենց բնակարանէն ։

15 Սակայն Աստուած գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս, ինչու որ զիս պիտի ընդունի ։ (Սելա ։)

16 Մի՛ վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ, ու անոր տանը փառքը շատնայ ։

17 Վասն զի մեռնելու ատենը ամենևին բան մը իր հետը պիտի չտանի, — իր փառքը իր ետևէն պիտի չիջնէ ։

18 Թէպէտև իր անձը օրհնեց իր կենդանութեան ատենը, (ու քեզ կը գովեն երբոր դուն քու անձիդ աղէկութիւն կ'ընես,)

19 Անիկա իր նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ․ մինչև յաւիտեան լոյս պիտի չտեսնեն ։

20 Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու իմաստութիւն չունի, անասուններուն կը նմանի որ կը կորսուին ։

ՍԱՂՄ․ Ծ

Սաղմոս Ասափայ․

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ, ու երկիրը կանչեց արևելքէն մինչև արևմուտք ։

2 Սիոնէն՝ գեղեցկութեան կատարելութենէն Աստուած փայլեցաւ ։

3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չլռէ․ անոր առջին մաշող կրակ, ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ ։

Երկինքը պիտի կանչէ վերէն, ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար ։ 4

Ինծի ժողվեցէք իմ սուրբերս, — ինծի հետ զոհով ուխտ ընողները ։ 5

Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն, վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է ։ (Սելա ։) 6

Լսէ՛ ո՛վ իմ ժողովուրդս, ու խօսիմ․ ո՛վ Իսրայէլ, ու քեզի վկայութիւն ընեմ, որ ես եմ Աստուած՝ քու Աստուածդ ։ 7

Չէ թէ քու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ, ու քու ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջևս են ։ 8

Քու տունէդ զուարակ չեմ առներ, ո՛չ ալ քու գոմերէդ նոխազներ ։ 9

Ինչու որ իմս են անտառին բոլոր գազանները, հազարաւոր լեռներուն անասունները ։ 10

Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները, ու դաշտի գազանները իմ քովս են ։ 11

Թէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ․ վասն զի աշխարհքը ու անոր լիութիւնը իմս է ։ 12

Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտե՞մ, կամ նոխազներու արիւն կը խմե՞մ ։ 13

Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ, ու քու ուխտերդ կատարէ Բարձրելոյն ․ 14

Ու նեղութեան օրը ինծի կանչէ․ ես քեզ պիտի ազատեմ, ու դուն զիս պիտի փառաւորես ։ 15

Սակայն Աստուած ամբարիշտին կ'ըսէ, Քեզի ի՞նչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես, ու իմ ուխտըս բերանդ կ'առնես ։ 16

Վասն զի դուն խրատը ատեցիր, ու իմ խօսքերս ետևդ ձգեցիր ․ 17

Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար, ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար ․ 18

Քու բերանդ չարութեան տուիր, ու քու լեզուդ նենգութիւն կը ճարէ ․ 19

20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս, մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես ։

21 Ասոնք ըրիր ու ես լռեցի, կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ․ բայց քեզ պիտի յանդիմանեմ, ու աչքերուդ առջևը պիտի շարեմ քու ըրածդ ։

22 Ասիկա իմացէ՛ք արդ, ո՛վ դուք Աստուած մոռցողներ, չըլլայ որ ձեզ պատառեմ, և ազատող մը ալ չըգտնուի ։

23 Շնորհակալութիւն մատուցանողը զիս կը փառաւորէ․ ու իր ճամբուն զգուշացողին պիտի ցուցնեմ Աստուծոյ փրկութիւնը ։

ՍԱՂՄ․ ԾԱ

Գլխաւոր երաժշտին․ Սաղմոս Դաւթի, անոր Բերսաբէէն քովը մտնելէն ետքը, Նաթան մարգարէին անոր եկած ժամանակը ։

1 Ողորմէ՛ ինծի, ո՛վ Աստուած, քու ողորմութեանդ համեմատ, քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս ։

2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին զիս լուա, ու իմ մեղքէս զիս սրբէ ։

3 Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս, ու իմ մեղքս միշտ իմ առջևս է ։

4 Քեզի՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի, և քու աչքերուդ առջևը չարութիւն ըրի․ որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ, ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ ։

5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծընայ, ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս ։

6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես երիկամունքներու մէջ․ ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի ։

7 Զոպայի մշտիկով մաքրէ՛ զիս, ու մաքուր ըլլամ․ զիս լուա, ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ ։

8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լըսել տուր ինծի․ թո՛ղ ցնծան այն ոսկորները որ կոտրեցիր ։

9 Իմ մեղքերէս երեսդ ծածկէ՛, ու բոլոր անօրէնութիւններս ջնջէ ։

Ո՛վ Աստուած, իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ, և իմ ներսիդիս ուղիղ հոգի նորոգէ ։ 10

Զիս երեսէդ մի՛ ձգեր, ու քու Սուրբ Հոգիդ ինծմէ մի՛ հաներ ։ 11

Քու փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի ետ դարձուր, ու կամաւոր հոգի մը թո՛ղ հաստատէ զիս ։ 12

Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու ճամբաներդ, ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։ 13

Ո՛վ Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը, փրկէ՛ զիս արիւնհեղութենէն․ լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով ։ 14

Ո՛վ Տէր, իմ շրթունքներս բաց, ու բերանս պիտի պատմէ քու գովութիւնդ ։ 15

Վասն զի զոհի չես հաճիր որ ունէի՝ մատուցանէի․ դուն ողջակէզի ալ չես հաճիր ։ 16

Աստուծոյ զոհը կոտրած հոգին է․ կոտրած ու խոնարհ սիրտը՝ ո՛վ Աստուած, դուն չես անարգեր ։ 17

Քու բարեհաճութեամբդ Սիոնին բարիք ըրէ, Երուսաղէմին պարիսպները շինէ՛ ։ 18

Այն ատենը պիտի հաճիս արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն․ այն ատենը քու սեղանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։ 19

ՍԱՂՄ․ ԾԲ

Գլխաւոր երաժշտին․ Դաւիթին երգը, երբոր Դովեկ Եդովմայեցին եկաւ ու զրուցեց Սաւուղին, ու անոր ըսաւ, Թէ Դաւիթ Աքիմելէքին տունը մտեր է ։

Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս, ո՛վ զօրաւոր․ Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։ 1

Լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ, սուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ ․ 2

Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես, — ստութիւնը 3 արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սէլա ։)

4 Ամէն կործանման խօսքերը — նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։

5 Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ, քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ — բնակարանէդ, ու քեզ արմատէդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն ։ (Սէլա ։)

6 Արդարները պիտի տեսնեն ու վախնան, ու անոր վրայ պիտի ծիծաղին՝ ըսելով,

7 Ահա այն մարդը՝ որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ, հապա իր շատ հարստութեանը վստահացաւ, — իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։

8 Անկէ ես Աստուծոյ տանը մէջ կանանչ ձիթենիի պէս եմ ։ Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեանս յաւիտենից ։

9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտեան, որ դու ըրիր կատարեցիր ։ ու քու անուանդ պիտի յուսամ, վասն զի բարի է սուրբերուդ առջին ։

ՍԱՂՄ. ԾԲ.

Գլխաւոր երաժշտին, Մահաղաթին վրայ ։ Դաւիթին երգը ։

1 Անզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ ։ ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին ։ մէկ մը չկայ որ աղէկութիւն ընէ ։

2 Աստուած երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ, որ տեսնէ թէ կա՞յ արդեօք խելացի մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։

3 Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան ։ աղէկութիւն ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ չկայ ։

4 Միթէ չե՞ն հասկնար անօրէնութիւն գործողները, որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն, — Աստուծոյ չեն կանչեր ։

5 Անոնք հոն սաստիկ շատ վախցան՝ ուր վախ չկար ։ Քանզի որ քեզ պաշարողներուն ոսկորները ցրուեց Աստուած ։ ամչցուցիր զանոնք, վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։

6 Երանի թէ Սիոնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը ։ Աստուած իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը Յակոբ պիտի ցնծայ, — Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ ։

ՍԱՂՄ. ԾԳ.

Գլխաւոր երաժշտին, Նէգինոթի վրայ ։ Դաւիթին երգը, այն ատենը որ Զիփացիք եկան ու ըսին Սաւուղին, Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է ։

Ով Աստուած, քու անուանովդ զիս ազատէ, ու քու զօրութիւնովդ իրաւունքս ըրէ ինծի ։ 1

Ով Աստուած, լսէ իմ աղօթքս, բերնիս խօսքերուն ականջ դիր ։ 2

Վասն զի օտարները իմ վրաս ելան, ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս, — զԱստուած իրենց առջեւ չդրին ։ (Սէլա ։) 3

Ահա Աստուած ինծի օգնական է ։ Տէրը իմ հոգիիս պաշտպաններուն հետն է ։ 4

Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձնէ ։ քու ճշմարտութեամբդ կորսնցուր զանոնք ։ 5

Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ ։ ով Տէր, քու անունդ պիտի գովեմ, քանզի որ բարի է ։ 6

Վասն զի ամէն նեղութենէ զիս փրկեց, ու իմ աչքս թշնամիներուս [illegible] տեսաւ ։ 7

ՍԱՂՄ. ԾԴ.

Գլխաւոր երաժշտին, Նէգինոթի վրայ ։ Դաւիթին երգը ։

Ով Աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքիս, ու իմ խնդրուածքէս քու երեսդ մի ծածկեր ։ 1

Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ ինծի ։ իմ գանգատովս կը մռլտիմ ու կը խռովիմ, 2

Թշնամիին ձայնէն — ամբարիշտին նեղութիւն տալէն ։ Քանզի որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն, ու բարկութիւնով զիս կը հալածեն ։ 3

Սիրտս գալարեցաւ իմ ներսի դին, ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան ։ 4

5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս, ու սարսափը զիս ծածկեց ։

6 Ու ըսի, Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի, որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի ։

7 Ահա հեռուն կը փախչէի, անապատին մէջ կը բնակէի ։ (Սէլա ։)

8 Սաստիկ հովէն ու փոթորիկէն իմ փախչիլս կ՚արտորցնէի ։

9 Ով Տէր, կործանէ՛, անոնց լեզուները բաժնէ, վասն զի քաղքին մէջը բռնութիւն ու կռիւ տեսայ ։

10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պըտըտին ։ անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը ։

11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ ։ և բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր ։

12 Քանզի որ թշնամին չէր իս նախատողը, որ համբերէի ։ իմ ատողը չէր իմ վրաս հպարտացողը, որ անկէ պահուէի ։

13 Հապա դուն՝ ով մարդ, իմ հաւասարս, իմ ընկերս ու ծանօթս,

14 Որ իրարու հետ անոյշ խորհրդակցութիւն կ՚ընէինք, — բազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ՚երթայինք ։

15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի, — ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն ։ վասն զի իրենց բնակարաններուն — իրենց մէջը չարութիւն կայ ։

16 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ, ու Տէրը զիս պիտի փրկէ ։

17 Իրիկունը՝ առտուն ու կէսօրը պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ, և անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս ։

18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն, քանզի որ շատերը կան իմ քովս ։

19 Աստուած պիտի լսէ, ու յաւիտենականութեան մէջ բնակողը պիտի ցածցընէ զանոնք ։ (Սէլա ։) որովհետեւ չեն փոխուիր անոնք, ու Աստուծմէ չեն վախնար ։

Ձեռքը իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկնցուց ։ իր ուխտը աւրեց ։ 20

Անոր բերնին խօսքերը կարագէն կակուղ են, բայց անոր սրտին մէջը պատերազմ կայ ։ անոր խօսքերը իւղէն կակուղ են, բայց մերկ սուրեր են ։ 21

Քու հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ, ու ան քեզ պիտի խնամէ ։ անիկայ յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։ 22

Բայց դուն, ով Աստուած, անոնք ապականութեան գուբին մէջը պիտի իջեցնես ։ արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկ օրերնուն կէսին պիտի չհասնին, սակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։ 23

ՍԱՂՄ. ԾԵ.

Գլխաւոր երաժշտին, Յոնաթ էլէմ րէհոքիմին վրայ ։ Դաւիթին երգը, երբոր Փղշտացիք Գեթի մէջ բռնեցին զանիկայ ։

Ով Աստուած, ողորմէ ինծի, վասն զի մարդը կ՚ուզէ զիս կլլել ։ ամէն օր պատերազմ ընելով զիս կը նեղէ ։ 1

Թշնամիներս ամէն օր կ՚ուզեն զիս կլլել, վասն զի շատ մարդիկ ամբարտաւանութիւնով ինծի հետ կը մարտնչին ։ 2

Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։ 3

Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը ։ Աստուծոյ կը յուսամ, պիտի չվախնամ ։ մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։ 4

Ամէն օր իմ խօսքերուս վրայ կու լան ։ իմ վրայովս անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։ 5

Կը ժողվուին ու կը պահուին, իմ շաւիղներս կը դիտեն, վասն զի իմ անձս կը սպասեն ։ 6

Միթէ անօրէնութիւնով անոնց փրկութիւն կ՚ըլլա՞յ ։ բարկութիւնով ժողովուրդները վար ձգէ, ով Աստուած ։ 7

Իմ թափառական պտըտիլս համրեցիր, արցունքներս քու տիկի- 8 մէջ դիր․ միթէ անոնք քու գրքիդ մէջը գրուած չե՞ն ։

9 Երբ կանչեմ օրս ետ պիտի դառնան իմ թշնամիներս․ ասիկայ գիտեմ, ինչու որ Աստուած ինծի հետ է ։

10 Աստուծմով պիտի գովեմ իր խօսքը, Տէրոջմով պիտի գովեմ իր խօսքը ։

11 Աստուծոյ կը յուսամ, պիտի չվախնամ․ մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ո՛վ Աստուած, քու ուխտերդ իմ վրաս են․ քեզի գոհաբանութիւններ պիտի հատուցանեմ ։

13 Որովհետեւ իմ անձս մահուանէ ազատեցիր, ոտքերս ալ գայթակղելէն չե՞ս ազատեր, որ Աստուծոյ առջեւը քալեմ կենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄ․ ԾԷ

Գլխաւոր երաժշտին․ Ալթաշխեթ, Դաւիթին երգը, Սաւուղին երեսէն դէպ 'ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ողորմէ՛ ինծի, ո՛վ Աստուած, ողորմէ՛ ինծի, վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ․ ու քու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ, մինչեւ որ թշուառութիւնները անցնին ։

2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ, ինծի համար գործող Աստուծոյն ։

3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս, [illegible] զիս կլլել ուզողը պիտի նախատէ․ (Սէլա․) Աստուած պիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։

4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է․ բոց փչող մարդոց որդիներուն մէջ կը պառկիմ, որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են, և անոնց լեզուները սուր թուրեր են ։

5 Ո՛վ Աստուած, երկինքէն վեր բարձրացիր․ քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին․ անձս վար ծռեցաւ․ փոս փորեցին առջեւս, ու իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլա ։)

7 Սիրտս պատրաստ է, ո՛վ Աստուած, սիրտս պատրաստ է․ պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ ։

8 Արթնցիր, ո՛վ իմ փառքս․ արթնցիր ո՛վ տաւիղ ու քնար․ ես կանուխ պիտի արթննամ ։

9 Ո՛վ Տէր, ժողովրդոց մէջ քեզ պիտի գովեմ․ սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջ ։

10 Վասն զի մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչեւ երկինքը, ու քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը ։

11 Երկինքէն վեր բարձրացիր, ո՛վ Աստուած, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ ։

ՍԱՂՄ․ ԾԸ

Գլխաւոր երաժշտին․ Ալ թաշխէթ, Դաւիթին երգը ։

1 Իրաւցնէ՛ [illegible] արդարութի՞ւն կը խօսիք․ ուղղութեամբ դատաստա՞ն կը տեսնէք, ո՛վ մարդոց որդիները ։

2 Յիրաւի սրտով անօրէնութիւններ կը գործէք․ երկրի վրայ ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէք ։

3 Ամբարիշտները իրենց մօրը արգանդէն խոտորեցան․ որովայնէն կը մոլորին սուտ խօսելով ։

4 Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է, խուլ իժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները,

5 Որ չլսէ թովիչներուն ձայնը, թէ և փորձառութեամբ կախարդութիւն կ՚ընեն ։

6 Ո՛վ Աստուած, անոնց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ․ ո՛վ Տէր, առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրէ՛ ։

7 Թող անոնք հալին ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն․ երբ իրենց աղեղները կը լարեն, թող կոտրտուին ։

8 Խխունջի պէս որ քալած ատենը կը հալի, կնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւ չտեսնեն ։

9 Չեր կաթսաները փուշերուն կրակը զգալէն առաջ, թէ՛ թարմ և թէ այրուող՝ [illegible] փոթորիկով պիտի ցրուէ ։

10 Արդարը պիտի ուրախանայ, երբ որ վրէժխնդրութիւնը տեսնէ, իր ոտքերը ամբարշտին արեանը մէջ պիտի լուայ ։

11 Ու մարդը պիտի ըսէ թէ Իրաւցնէ արդարին համար վարձք կայ․ իրաւցնէ Աստուած կայ, որ երկրի վրայ դատաւոր է ։

ՍԱՂՄ․ ԾԹ

Գլխաւոր երաժշտին․ Ալ թաշխէթ, Դաւիթին երգը, այն ատենը՝ որ Սաւուղ մարդեր խրկեց, ու տունը պահեցին, որ մեռցընեն զանիկայ ։

1 Թշնամիներէս ազատէ՛ զիս, ո՛վ իմ Աստուածս․ իմ վրաս ելլողներէն զիս վեր վերցուր ։

2 Անօրէնութիւն գործողներէն զիս ազատէ՛, ու արիւնահեղ մարդիկներէն զիս փրկէ՛ ։

3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան․ զօրաւոր մարդիկ իմ վրաս ժողվուեցան, ոչ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համար, ո՛վ Տէր ։

4 Մեղք չունեցած ատենս [illegible] վազեցին ու պատրաստուեցան․ արթնցիր զիս դիմաւորելու ու նայէ՛ ։

5 Ո՛վ Տէր Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, արթնցիր բոլոր հեթանոսները քննելու․ չար անօրէններուն բնաւ մի՛ ողորմիր ։ (Սէլա ։)

6 Անոնք իրիկուան ետ կը դառնան, շան պէս կ՚ոռնան, ու քաղքին չորս կողմը կը պտըտին ։

7 Ահա իրենց բերնէն [illegible] դուրս կը թափեն․ անոնց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան․ ինչու որ կ՚ըսեն թէ Ո՞վ պիտի լսէ ։

8 Բայց դուն՝ ո՛վ Տէր, անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս․ բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես ։

9 Ո՛վ իմ զօրութիւնս՝ քեզի պիտի սպասեմ ։ Վասն զի Աստուած է իմ ապաւէնս ։

10 Ողորմութեանս Աստուածը ինծի պիտի հասնի․ Աստուած պիտի ցուցնէ ինծի թշնամիներուս կորուստը ։

11 Զանոնք մի՛ մեռցըներ, որ ժողովուրդս չմոռնայ․ զանոնք ցրուցան ըրէ քու զօրութեամբդ, ու վար ձգէ զանոնք՝ ո՛վ Տէր՝ մեր վահանը ։

12 Անոնց իրենց բերաններուն մեղքին — շրթունքներուն խօսքին համար՝ իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնուին․ նաեւ անէծքին ու ստին համար՝ որ կը խօսին ։

13 Կորսնցո՛ւր բարկութիւնով, կորսնցո՛ւր զանոնք՝ որ ոչնչանան, ու գիտնան թէ Աստուած կը տիրէ Յակոբին վրայ մինչեւ երկրի ծայրերը ։ (Սէլա ։)

14 Անոնք իրիկուան ետ պիտի դառնան, շան պէս պիտի ոռնան, ու քաղքին չորս կողմը պտըտին ․

15 Ուտելիքի համար պիտի թափառին․ թէ որ չկշտանան՝ գիշերը հոն անցընեն ։

16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ, ու առտուանց քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ․ վասն զի դուն ինծի պաշտպան եղար, ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը ։

17 Ո՛վ իմ զօրութիւնս, քեզի սաղմոս պիտի երգեմ․ ինչու որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝ իմ ողորմութեանս Աստուածը ։

ՍԱՂՄ․ Կ

Գլխաւոր երաժշտին․ Շուշան Եդութի վրայ․ Դաւիթին երգը, սորվեցընելու համար․ այն ատենը որ պատերազմեցաւ Միջագետի Ասորւոց ու Սուբայի Ասորւոց հետ, ու Յովաբ ետ դառնալով Եդովմայեցիներէն տասներկու հազար հոգի զարկաւ Աղի ձորին մէջ ։

1 Ո՛վ Աստուած, մեզ երեսէ ձգեցիր, մեզ ցրուեցիր — բարկացար․ մեզի դարձիր ։

2 Երկիրը դողացուցիր, անիկայ պատռեցիր․ անոր փլած տեղուանքը նորոգէ՛, ինչու որ կ՚երերայ ։

3 Քու ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր, մեզի թմրութեան գինի խմցուցիր։

4 Քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր, ճշմարտութեան համար վեր ըլլալու։ (Սէլա։)

5 Որ քու սիրելիներդ փրկուին. աջ ձեռքովդ ազատեցուր ու պատասխան տուր ինծի։

6 Աստուած իր սրբութիւնովը խօսեցաւ. Ես պիտի ցնծամ, Սիւքէմը պիտի բաժնեմ, ու Սոկքոթի հովիտը պիտի չափեմ։

7 Իմս է Գաղաադը, ու իմս է Մանասէն. Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է. Յուդան իմ օրէնսդիրս է.

8 Մովաբը իմ լուացուելու աւազանս է. Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ կօշիկս. ո՛վ Փղշտացիք, ինծի համար ձայնով ցնծացէք։

9 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը. ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչեւ Եդովմ։

10 Չէ՞ որ դուն, ո՛վ Աստուած, որ երեսէ ձգեցիր մեզ, ու մեր զօրքերուն հետը չելլար, ո՛վ Աստուած։

11 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր, վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը։

12 Աստուծմով քաջութիւն պիտի ընենք. ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ. ԿԱ

Գլխաւոր երաժշտին, Նեգինոթի վրայ. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ո՛վ Աստուած, լսէ իմ աղաղակս, ու մտիկ ըրէ իմ աղօթքս։

2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ, երբոր սիրտս մարելու ատենը. Ինծմէ բարձր եղած վէմին առաջնորդէ ինծի։

3 Վասն զի դուն ինծի ապաւէն մը եղար, ամուր աշտարակ մը՝ թշնամիին երեսէն։

4 Քու խորանիդ մէջ պիտի բնակիմ յաւիտեան. քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակ պիտի ապաւինիմ։ (Սէլա։)

5 Վասն զի դուն՝ ո՛վ Աստուած, լսեցիր իմ ուխտերս. քու անունիդ վախցողներուն ժառանգութիւնը ինծի տուիր։

6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես. անոր տարիները ազգէ մինչեւ ազգ պիտի ըլլան։

7 Յաւիտեան Աստուծոյ առջեւ պիտի նստի. ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն։

8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անունդ յաւիտեան, որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ։

ՍԱՂՄ. ԿԲ

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթունին վրայ. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Յիրաւի իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ, անկէ է իմ փրկութիւնս.

2 Յիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս. իմ ապաւէնս է, շատ պիտի չսասանիմ։

3 Մինչեւ երբ մարդու վրայ կը յարձակիք. դուք ամէնքդ պիտի կոտորուիք՝ ծռած պատի ու խախտած ցանկի պէս։

4 Անգամ իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն, ստութիւն կը սիրեն. իրենց բերնովը կ'օրհնեն, բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն։ (Սէլա։)

5 Ո՛վ իմ անձս, միայն Աստուծոյ սպասէ, վասն զի անկէ է իմ յոյսս։

6 Յիրաւի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս. իմ ապաւէնս է, պիտի չսասանիմ։

7 Աստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս. իմ զօրութեանս վէմը — իմ ապաւէնս Աստուած է։

8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք, ո՛վ ժողովուրդ. անոր առջեւ սրտերնիդ թափեցէք. Աստուած ապաւէն է մեզի։ (Սէլա։)

9 Անշուշտ ռամիկ մարդիկը փուճ են, ազնուական մարդիկը սուտ են. թէ որ կշիռքի մէջ դրուելու ըլլան, ամէնքն ալ ունայնութենէն թեթեւ են։

10 Հարստահարութեան մի՛ յուսաք, ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի՛ դնէք. հարստութիւնը թէ որ շատնայ, անոր վրայ սիրտ մի՛ դնէք։

11 Մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած. երկու անգամ լսեցի ասիկայ, թէ զօրութիւնը Աստուծոյ է։

12 Ողորմութիւնն ալ քուկդ է, ո՛վ Տէր, ինչու որ ամէն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցում կ'ընես։

ՍԱՂՄ. ԿԳ

Սաղմոս Դաւիթի, երբոր ինքը Յուդայի անապատին մէջ էր։

1 Ո՛վ Աստուած, դուն ես իմ Աստուածս, ես առտուանց քեզ կը փնտռեմ. հոգիս կը ծարաւի քեզի, ու մարմինս քեզի կը փափաքի չոր ու ծարաւ երկրը, ուր որ ջուր չկայ։

2 Քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար, ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջ։

3 Որովհետեւ քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է, իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն։

4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ իմ կենացս մէջ. ու քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ։

5 Իբր թէ ճարպով ու պարարտութիւնով պիտի կշտանայ իմ անձս, ու ցնծութեան շրթունքներով պիտի գովէ զքեզ իմ բերանս.

6 Երբոր անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ, գիշերուան պահերուն մէջ քու վրայովդ կը մտածեմ.

7 Վասն զի ինծի օգնական եղար, ու քու թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը պիտի ցնծամ։

8 Իմ անձս քեզի հետեւելով կը յարի. քու աջ ձեռքդ զիս կը պահէ։

9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն անիկայ կորսնցնելու համար, գետնին խորունկ տեղերը պիտի մտնեն.

10 Սուրի պիտի մատնուին, աղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան։

11 Բայց թագաւորը Աստուծմով պիտի ուրախանայ. անով երդում ընողներուն բոլորը պիտի պարծին. իսկ ստախօսներուն բերանը պիտի գոցուի։

ՍԱՂՄ. ԿԴ

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ո՛վ Աստուած, լսէ իմ ձայնս իմ գանգատելու ատենս. թշնամիին վախէն իմ կեանքս պահպանէ։

2 Ծածկէ զիս չարերուն ժողովքէն, անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն,

3 Որոնք իրենց լեզուները թուրի պէս կը սրեն, իրենց նետերը կը քաշեն, որ լեղի խօսքեր են,

4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետելու համար. յանկարծակի անոր կը նետեն ու չեն վախնար։

5 Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաստատեն. գաղտնի որոգայթներ դնելու համար կը խօսին, կ'ըսեն թէ Անոնք ո՞վ պիտի տեսնէ։

6 Անօրէնութիւն կը փնտռեն. Կ'ըսեն թէ Աւարտեցինք մեր խորհած խորհուրդը. մարդուն ներսը և սիրտը խորունկ է։

7 Բայց Աստուած անոնք պիտի զարնէ նետով. անոնք յանկարծ պիտի վիրաւորուին։

8 Ու իրենց լեզուն իրենց վրայ պիտի հանդիպցընեն. ամէն անոնք տեսնողները պիտի փախչին։

9 Ու բոլոր մարդիկ պիտի վախնան, ու Աստուծոյ գործքը պատմեն, ու անոր ըրածին ուշադրութեամբ պիտի նային։

10 Արդարը Տէրոջմով պիտի ուրախանայ, և անոր պիտի յուսայ. և ամէն ուղիղ սրտով եղողները պիտի պարծին։

ՍԱՂՄ. ԿԵ

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը — երգը։

1 Քեզի կը սպասէ օրհնութիւնը, ո՛վ Աստուած, Սիոնի մէջ, ու քեզի ուխտը պիտի կատարուի։

2 Ո՛վ աղօթքի լսող, քեզի պիտի գայ ամէն մարմին։

3 Անօրէնութիւնները իմ՛ վրաս զօրացան. մեր մեղքերը դուն պիտի քաւես։

4 Երանի անոր որ կ'ընտրես, ու մօտ կը մօտեցնես, որ բնակի քու սրահներուդ մէջ. պիտի լեցուինք քու տանդ՝ քու սուրբ տաճարիդ բարութիւնէն։

5 Ահաւոր բաներով՝ արդարութիւնով պիտի պատասխանես մեզի, ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը, որ երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջ հեռու եղողներուն յոյսն ես։

6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր, կարողութիւնով գօտի կապուեցար։

7 Որ կը ցածցնես ծովուն ձայնը, անոր ալիքներուն ձայնը ու ազգերուն խռովութիւնը։

8 Ու երկրի ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ. առաւօտուն ու իրիկուան ելքը դուն կ'ուրախացնես։

9 Երկիրն այցելութիւն կ'ընես ու զանիկայ կը ջրես, շատ կը հարըստացնես զանիկայ. Աստուծոյ գետը ջրով լեցուն է. անոնց ցորեն կը պատրաստես, վասն զի ասանկ պատրաստեցիր զանիկայ։

10 Անոր ակօսները կը խմցնես, ու անոր փոսերը կը ճխլես. անձրեւներով կը կակուղցնես զանիկայ, կ'օրհնես անոր բոյսը։

11 Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ, ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը կաթեցնեն։

12 Անապատի արօտներուն վրայ կը կաթեցնեն. ու բլուրները ուրախութիւնով պատած են։

13 Արօտները հօտերով հագուած են, ու հովիտները ցորենով ծածկուած են. ցնծութեամբ կ'աղաղակեն ու կ'երգեն։

ՍԱՂՄ. ԿԶ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս՝ երգ։

1 Ո՛վ բոլոր երկիր, ցնծութիւնով Աստուծոյ աղաղակեցէք։

2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը փառքին. փառաւոր ըրէք անոր օրհնութիւնը։

3 Աստուծոյ ըսէք թէ՝ Ինչպէս ահաւոր են քու գործքերդ. քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի խոնարհութիւն պիտի ընեն։

4 Բոլոր երկիրը երկրպագութիւն պիտի ընէ քեզի. սաղմոս պիտի երգեն քեզի, սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ։ (Սէլա։)

5 Եկէ՛ք ու տեսէ՛ք Աստուծոյ բաները. Անիկա իր գործքովը մարդոց որդիներուն վրայ ահաւոր է։

6 Ծովը ցամաքի դարձուց, գետէն ոտքով անցան. հոն անով ուրախացանք։

7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ. Անոր աչքերը ազգերը կը դիտեն. ապստամբները թող չբարձրանան։ (Սէլա։)

8 Ո՛վ ժողովուրդներ, օրհնեցէ՛ք մեր Աստուածը, ու լսել տուէք անոր գովութեան ձայնը։

9 Անիկայ մեր հոգին կենդանի կը պահէ, ու ոտքերնուս սասանիլ չի տար։

10 Ինչու որ դուն փորձեցիր մեզ, ո՛վ Աստուած. փորձեցիր մեզ, ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի։

11 Մեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր, ծանր բեռ դրիր մեր կռնակին վրայ։

12 Մեր գլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր. կրակը ու ջուրը մտանք, սակայն մեզ առատութեան տեղ հանեցիր։

13 Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ, քեզի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս,

14 Որ շրթունքներս խօսեցան, ու նեղութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ։

15 Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով. զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազներու հետ։ (Սէլա։)

16 Եկէ՛ք, լսեցէ՛ք դուք ամէնքդ որ Աստուծմէ կը վախնաք, ու պատմեմ ինչ որ ըրաւ իմ անձիս։

17 Բերնովս անոր աղաղակեցի, ու լեզուովս զանիկայ բարձրացուցի։

18 Եթէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի, Տէրը պիտի չլսէր։

19 Սակայն Աստուած լսեց, իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ։

20 Օրհնեա՜լ ըլլայ Աստուած, որ իմ աղօթքս չմերժեց, ու իր ողորմութիւնը ինծմէ ետ չդարձուց։

ՍԱՂՄ. ԿԷ.

Գլխաւոր երաժշտին, Նեգինոթի վրայ. Սաղմոս՝ երգ։

1 Աստուած ողորմի մեզի ու օրհնէ մեզ, երեսը փայլեցնէ մեր վրայ, (Սէլա,)

2 Որ երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի, ու ամէն ազգաց մէջ՝ քու փրկութիւնդ։

3 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն, ո՛վ Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։

4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան. վասն զի ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես, ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես։ (Սէլա։)

5 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն, ո՛վ Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։

6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ. — Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ։

7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան։

ՍԱՂՄ. ԿԸ.

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը՝ երգը։

1 Թող ելլէ Աստուած, անոր թշնամիները թող ցրուին, ու զանիկայ ատողները իր երեսէն թող փախչին։

2 Ծուխին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք. ինչպէս որ մոմը կրակին առջին կը հալի, այսպէս թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։

3 Բայց արդարները թո՛ղ ուրախանան, Աստուծոյ առջին թո՛ղ ցնծան, և ուրախութիւնով զուարճանան։

4 Երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք անոր անուանը. ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հեծնողին, որուն անունը Եահ է, ու ցնծացէք անոր առջին։

5 Որբերուն հայրը ու որբեւայրիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ է։

6 Աստուած միինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցնէ, կապուածները յաջողութեան կը հանէ. բայց ապստամբները չոր տեղ կը բնակին։

7 Ո՛վ Աստուած, քու ժողովուրդիդ առջևէն գացած ատենդ, անապատէն անցած ատենդ, (Սէլա,)

8 Երկիրը շարժեցաւ, երկինքն ալ շաղ կաթեցուց Աստուծոյ երեսէն. Սինայ ալ շարժեցաւ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առջևէն։

9 Ո՛վ Աստուած, քու ժառանգութեանդ առատօրէն անձրև տալով, երբոր յոգնած էր՝ դուն հաստատեցիր զանիկայ։

10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բնակեցաւ. քու քաղցրութեամբդ աղքատին համար պատրաստեցիր, ո՛վ Աստուած։

11 Տէրը պատգամ տուաւ. աւետիս տուողները մեծ բազմութիւն են։

12 Զօրքերուն թագաւորները կը փախչին, կը փախչին, ու տան մէջ բնակող կինը աւարը կը բաժնէ։

13 Թէև դամբաններուն մէջտեղը պառկած ըլլաք, աղաւնիի թեւերուն պէս պիտի ըլլաք արծաթով պատած, ու անոր փետուրները դեղին ոսկիով։

14 Ամենակարողը հոն երկրին վրայ թագաւորները ցրուած ատենը՝ երկիրը Սելմոնին մէջի ձիւնին պէս ճերմկեցաւ։

15 Աստուծոյ լեռը Բասանի լեռն է, բազմագագաթ լեռը Բասանի լեռն է։

16 Ո՛վ բազմագագաթ լեռներ, ինչու նախանձով կը նայիք. — սա այն լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ անոր մէջը բնակելու. յիրաւի Տէրը հոն պիտի բնակի յաւիտեան։

17 Աստուծոյ կառքերը երկու անգամ տասը հազար են, հազար հազարաց. Տէրը անոնց մէջն է, իր սուրբ տեղն է ինչպէս Սինայի մէջ։

18 Բարձր տեղը ելար, գերութիւնը գերի բռնեցիր, պարգեւներ առիր մարդոց համար, ու ապստամբներուն համար ալ, որ Տէր Աստուած անոնց մէջ բնակի։

19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ օրէ օր. թէ որ մէկը բեռ մը դնէ մեր վրայ, Աստուած է մեր փրկիչը։ (Սէլա։)

20 Աստուած մեզի փրկութեան Աստուած է, ու մահուանէ ազատութիւնը Տէր Եհովայէն է։

21 Անշուշտ Աստուած պիտի փշրէ իր թշնամիներուն գլուխը, Նաեւ իր անօրէնութիւններուն մէջ պտըտողին գիսաւոր գագաթը։

22 Տէրը ըսաւ, Բասանէն կը դարձընեմ, ծովուն անդունդներէն կը դարձընեմ.

23 Որպէս զի ոտքդ արեան մէջ թաթխուի, շուներուդ լեզուն թշնամիներէն իր բաժինը առնէ։

24 Քու քալուածքներդ տեսան, ո՛վ Աստուած, իմ Աստուծոյս՝ իմ թագաւորիս քալուածքները սուրբ տեղին մէջ։

25 Առջեւէն երգեցողները գացին, ետեւէն նուագածուները, թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը։

26 Ժողովքներուն մէջ օրհնեցէք զԱստուած, Տէրը՝ ո՛վ Իսրայէլի աղբիւրէն եղողներ։

27 Հոն անոնց է փոքր Բենիամինը անոնց տիրապետողը, Յուդայի իշխանները իրենց բազմութեամբը, Զաբուղոնի իշխանները ու Նեփթաղիմի իշխանները։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց. զօրացուր, ո՛վ Աստուած, ան բանը որ մեզի համար ըրիր։

29 Երուսաղէմի եղած տաճարիդ համար թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն։

30 Եղէգներու մէջ բնակող գազանները, ու ցուլերուն ժողովքը ժողովուրդներուն հորթերուն հետը սաստէ՛, որ խոնարհին՝ արծաթի կտորուանք բերելով. պատերազմ սիրող ժողովուրդները ցրուէ։

31 Եգիպտոսէն աւագանիներ պիտի գան. Եթովպիա իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկնցընէ։

32 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ, երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս ըսէք Տէրոջը, (Սէլա.)

33 Անոր՝ որ 'ի յաւիտենից երկինքներուն երկինքին վրայ կը նստի. ահա անիկայ իր ձայնովը զօրաւոր ձայն կու տայ։

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ. անոր մեծվայելչութիւնը Իսրայէլին վրայ է, ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է։

35 Ահաւոր ես, ո՛վ Աստուած, քու սուրբ տեղերուդ մէջ. Իսրայէլին Աստուածը ինքը կու տայ իր ժողովուրդին ոյժ ու կարողութիւն. Աստուած օրհնեալ ըլլայ։

ՍԱՂՄ. ԿԹ.

Գլխաւոր երաժշտին, Շօշանիմի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ազատէ՛ զիս, ո՛վ Աստուած, վասն զի ջուրերը մինչեւ անձիս հասան։

2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ, ուր որ կայնելու տեղ չկայ. ջուրերուն խորունկ տեղերը մտայ, ու յորձանքները զիս ընկղմեցին։

3 Յոգնեցայ ես կանչելէս, կոկորդս ցամքեցաւ, աչքերս նուաղեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն։

4 Առանց պատճառի զիս ատողները գլխուս մազերէն շատ են. զիս փուճ տեղը կորընցընող թշնամիներս զօրացան. ան բանը որ չէի յափշտակեր, ան ատենը վճարեցի։

5 Ո՛վ Աստուած, իմ յիմարութիւնս դուն գիտես, ու յանցանքներս քեզմէ ծածկուած չեն։

6 Քեզի համբերողները իմ պատճառովս չամչնան, ո՛վ Տէր՝ զօրաց Տէրը. քեզ փնտռողները իմ պատճառովս ամօթով չըլլան, ո՛վ Իսրայէլին Աստուածը։

7 Վասն զի քեզի համար նախատինքի համբերեցի. ամօթը ծածկեց իմ երեսս.

8 Եղբայրներուս օտար՝ ու մօրս որդւոցը անծանօթ եղայ։

9 Ինչու որ քու տանդ նախանձը զիս կերաւ, ու քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան։

10 Իմ անձիս ծոմ պահելովը լացի, ու աս ինծի նախատինք սեպուեցաւ։

11 Եւ իմ հանդերձս քուրձ ըրի, ու անոնց առակ եղայ։

12 Դրան նստողները իմ վրայովս կը խօսին, ու արբեցողներուն խաղը եղայ։

13 Բայց ես իմ աղօթքս կ'ընեմ քեզի՝ ո՛վ Տէր, ընդունելի ժամանակին. ո՛վ Աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ, քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը ինծի պատասխան տուր։

14 Հանէ՛ զիս ցեխէն, ու չընկղմիմ. զիս ատողներէն, ու խորունկ ջուրերէն ազատուիմ։

15 Ջուրերուն յորձանքը թող զիս չընկղմէ, ու անդունդը զիս չկլլէ, ու ջրհորը իր բերանը վրաս չգոցէ։

16 Պատասխան տուր ինծի, ո՛վ Տէր, վասն զի քու ողորմութիւնդ քաղցր է. քու առատ գթութեանդ համեմատ նայէ՛ ինծի։

17 Ու երեսդ մի՛ ծածկեր քու ծառայէդ. վասն զի ես նեղութեան մէջ եմ, շուտով պատասխան տուր ինծի։

18 Իմ անձիս մօտեցի՛ր ու զանիկայ փրկէ՛. իմ թշնամիներուս համար զիս ազատէ՛։

19 Դուն գիտես իմ նախատինքս, եւ իմ ամօթս ու իմ խայտառակութիւնս. քու առջեւդ են բոլոր իմ նեղողները։

20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու հիւանդ եղայ. վշտակից եղողի մը նայեցայ, բայց չկար, ու մխիթարութիւն տուողներուն՝ բայց չգտայ։

21 Հապա կերակուրի տեղ թոյն տուին ինծի. ու ծարաւած ատենս քացախ խմցուցին ինծի։

22 Անոնց սեղանը իրենց առջեւ որոգայթ, ու խաղաղութեան տեղ վարմ ըլլայ։

23 Անոնց աչքերը մթնան որ չտեսնեն. ու անոնց մէջքերը միշտ դողացո՛ւր։

24 Քու սրտմտութիւնդ անոնց վրայ թափէ՛, ու սաստիկ բարկութիւնդ անոնց վրայ հասնի։

25 Անոնց բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոնց վրաններուն մէջ բնակող չգտնուի։

26 Վասն զի ան որ դուն զարկիր, անոնք կը հալածեն, և քու վիրաւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին։

27 Անոնց անօրէնութեանը վրայ անօրէնութիւն դիր, և քու արդարութեանդ չհասնին։

28 Կենաց գրքէն թող ջնջուին, ու արդարներուն հետ չգրուին։

29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած եմ. ո՛վ Աստուած, քու փրկութիւնդ թող զիս պաշտպանէ։

30 Աստուծոյ անունը պիտի գովեմ երգով, ու պիտի բարձրացընեմ զանիկայ գոհութիւնով։

31 Ու ասիկայ եզներէն — կճղակաւոր եղջերաւոր — զուարակէն աւելի ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը։

32 Հեզերը պիտի տեսնեն ու ուրախանան. ո՛վ Աստուած փնտռողներ, ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի։

33 Վասն զի Տէրը աղքատներուն կը լսէ, ու իր կապուածները չանարգեր։

34 Թող գովեն զանիկայ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր անոր մէջ շարժողները։

35 Ինչու որ Աստուած Սիոնը պիտի փրկէ, ու Յուդայի քաղաքները պիտի շինէ. և հոն պիտի բնակին ու ժառանգեն անիկայ։

36 Եւ իր ծառաներուն սերունդը պիտի ժառանգէ անիկայ. ու իր անունը սիրողները անոր մէջ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ. Հ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի, յիշատակի համար։

2 Ո՛վ աղօթքի լսող, քեզի պիտի գայ ամէն մարմին։

3 Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան. մեր մեղքերը դուն պիտի քաւես։

4 Երանի անոր որ կ'ընտրես, ու քեզի կը մօտեցնես, որ բնակի քու սրահներուդ մէջ. պիտի լեցուինք քու տանդ՝ քու սուրբ տաճարիդ բարութիւնէն։

5 Սքանչելի բաներով՝ արդարութիւնով պիտի պատասխանես մեզի, ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը, որ երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը հեռու եղողներուն յոյսն ես։

6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր, կարողութիւնով գօտի կապուեցար։

7 Որ կը ցածցնես ծովուն ձայնը, անոր ալիքներուն ձայնը ու ազգերուն խռովութիւնը։

8 Ու երկրի ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ. առաւօտուան ու իրիկուան ելքը դուն կ'ուրախացնես։

9 Երկիրն այցելութիւն կ'ընես ու զանիկայ կը ջրես, շատ կը հարստացնես զանիկայ. Աստուծոյ գետը ջրով լեցուն է. անոնց ցորենը կը պատրաստես, վասն զի ասանկ պատրաստեցիր զանիկայ։

10 Անոր ակօսները կը խմցնես, ու անոր փոսերը կը շիտկես. անձրեւներով կը կակուղցնես զանիկայ, կ'օրհնես անոր բոյսը։

11 Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ, ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը կաթեցնեն։

12 Անապատի արօտներուն վրայ կը կաթեցնեն. ու բլուրները ուրախութիւնով պատած են։

13 Արօտները հօտերով հագուած են, ու հովիտները ցորենով ծածկուած են. ցնծութեամբ կ'աղաղակեն ու կ'երգեն։

ՍԱՂՄ. ԿԶ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս երգ։

Ո՛վ բոլոր երկիր, ցնծութիւնով Աստուծոյ աղաղակեցէք։ 1

Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը փառքին. փառաւոր ըրէք անոր օրհնութիւնը։ 2

Աստուծոյ ըսէք թէ՝ Ինչպէս ահաւոր են քու գործքերդ. քու մեծ զօրութեանդ համար թշնամիներդ քեզի խոնարհութիւն պիտի ընեն։ 3

Բոլոր երկիրը երկրպագութիւն պիտի ընեն քեզի. սաղմոս պիտի երգեն քեզի, սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ։ (Սէլա՛։) 4

Եկէ՛ք ու տեսէ՛ք Աստուծոյ գործերը. Անիկայ իր գործքովը մարդոց որդիներուն վրայ ահաւոր է։ 5

Ծովը ցամաքի դարձուց, գետէն ոտքով անցան. հոն իրմով ուրախացանք։ 6

Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ. Անոր աչքերը ազգերը կը դիտեն. ապստամբները թող չբարձրանան։ (Սէլա՛։) 7

Ո՛վ ժողովուրդներ, օրհնեցէ՛ք մեր Աստուածը, ու լսել տուէք անոր գովութեան ձայնը։ 8

Անիկայ մեր հոգին կենդանի կը պահէ, ու ոտքերնուս սասանիլ չտար։ 9

Ինչու որ դուն քննեցիր մեզ, ո՛վ Աստուած. փորձեցիր մեզ, ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի։ 10

Մեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր, ծանր բեռ դրիր մեր կռնակին վրայ։ 11

Մարդիկ գլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր. կրակը ու ջուրը մտանք, սակայն մեզ առատութեան տեղ հանեցիր։ 12

Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ, քեզի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս, 13

Որ շրթունքներս խոստացան, ու նեղութեանս մէջ բերանս խօսեցաւ։ 14

Պարարտ ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով, զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազներու հետ։ (Սէլա՛։) 15

Եկէ՛ք, լսեցէ՛ք դուք ամէնքդ որ Աստուծմէ կը վախնաք, ու պատմեմ ինչ որ ըրաւ իմ անձիս։ 16

17 Բերնովս անոր աղաղակեցի, ու լեզուովս անիկայ բարձրացուցի։

18 Թէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի, Տէրը պիտի չլսէր։

19 Սակայն Աստուած լսեց, իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ։

20 Օրհնեա՜լ ըլլայ Աստուած, որ իմ աղօթքս չմերժեց, ու իր ողորմութիւնը ինծմէ ետ չդարձուց։

ՍԱՂՄ. ԿԷ.

Գլխաւոր երաժշտին, Նեգինօթի վրայ. Սաղմոս ու երգ։

1 Աստուած ողորմի մեզի ու օրհնէ մեզ, երեսը փայլեցնէ մեր վրայ, (Սէլա՛,)

2 Որ երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի, ու ամէն ազգաց մէջ՝ քու փրկութիւնդ։

3 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն, ո՛վ Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։

4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան. վասն զի ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես, ու երկրի ազգերուն դուն պիտի առաջնորդես։ (Սէլա՛։)

5 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն ո՛վ Աստուած, բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն։

6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ. ու Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ։

7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան։

ՍԱՂՄ. ԿԸ.

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը ու երգը։

1 Թող ելլէ Աստուած, անոր թշնամիները թող ցրուին, ու զանիկայ ատողները իր երեսէն թող փախչին։

2 Ծուխին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք. ինչպէս որ մոմը կրակին առջեւ կը հալի, այնպէս թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։

Բայց արդարները թող ուրախանան, Աստուծոյ առջեւ թող ցնծան, և ուրախութիւնով զուարճանան։ 3

Երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք անոր անուանը. ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հեծնողին, որուն անունը Եահ է, ու ցնծացէք անոր առջեւ։ 4

Որբերուն հայրը ու որբեւայրիներուն դատաւորը Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ է։ 5

Աստուած միինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցնէ, կապուածները յաջողութեան կը հանէ. բայց ապստամբները չոր տեղ կը բնակին։ 6

Ո՛վ Աստուած, քու ժողովուրդիդ առջեւէն գացած ատենդ, անապատէն անցած ատենդ, (Սէլա՛,) 7

Երկիրը շարժեցաւ, երկինքն ալ ջուր կաթեցուց Աստուծոյ երեսէն. Սինան ալ շարժեցաւ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առջեւէն։ 8

Ո՛վ Աստուած, քու ժառանգութեանդ առատօրէն անձրեւ տալով, երբոր յոգնած էր՝ դուն հաստատեցիր անիկայ։ 9

Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բնակեցաւ. քու քաղցրութեամբդ աղքատին համար պատրաստեցիր, ո՛վ Աստուած։ 10

Տէրը պատգամ տուաւ. աւետիս տուողները մեծ բազմութիւն են։ 11

Զօրքերուն թագաւորները կը փախչին, կը փախչին, ու տան մէջ բնակող կինը աւարը կը բաժնէ։ 12

Թէեւ և գոմերուն մէջերը պառկած ըլլաք, աղաւնիի թեւերուն պէս պիտի ըլլաք՝ արծաթով պատած, ու անոր փետուրները դեղին ոսկիով։ 13

Ամենակարողը ան երկրին վրայ թագաւորները ցրուած ատենը՝ Երկիրը Սեղմոնին մէջի ձիւնին պէս ճերմկցաւ։ 14

Աստուծոյ լեռը Բասանի լեռն է, բազմագագաթ լեռը Բասանի լեռն է։ 15

Ո՛վ բազմագագաթ լեռներ, ինչու նախանձով կը նայիք. ան այն լեռն է՛ որ Աստուած հաճեցաւ անոր մէջը բնակելու. յիրաւի Տէրը հոն պիտի բնակի յաւիտեան։ 16

17 Աստուծոյ կառքերը երկու անգամ տասը հազար են, հազար հազարներ. Տէրը անոնց մէջն է, ինչպէս սուրբ տեղը է Սինայի մէջ։

18 Բարձր տեղը ելար, գերութիւնը գերի բռնեցիր, պարգեւներ առիր մարդոց համար, ու ապստամբներուն համար ալ, որ Տէր Աստուած անոնց մէջ բնակի։

19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ օրէ օր. թէ որ մէկը բեռ մը դնէ մեր վրայ, Աստուած է մեր փրկիչը։ (Սելա։)

20 Աստուած մեզի փրկութեան Աստուած է, ու մահուանէ ազատութիւնը Տէր Եհովայինն է։

21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ իր թշնամիներուն գլուխը, նաև իր անօրէնութիւններուն մէջ պտըտողին գիսաւոր գագաթը։

22 Տէրը ըսաւ, «Բասանէն ետ դարձնեմ, ծովուն անդունդներէն ետ դարձնեմ».

23 Անանկ որ ոտքդ արեան մէջ թաթխուի, շուներուդ լեզուն թշնամիներէն իր բաժինը առնէ։

24 Քու քալուածքներդ տեսան, ով Աստուած, իմ Աստուծոյս՝ իմ թագաւորիս քալուածքները սուրբ տեղին մէջ։

25 Առջևէն երգեցողները գացին, ետևէն նուագածուները, թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը։

26 Ժողովքներուն մէջ օրհնեցէք զԱստուած, Տէրը՝ ով Իսրայէլի աղբիւրէն եղողներ։

27 Հոն տեղն է փոքր Բենիամինը անոնց առաջնորդը, Յուդայի իշխանները իրենց բազմութեամբը, Զաբուղոնի իշխանները ու Նեփթաղիմի իշխանները։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց. զօրացո՛ւր, ով Աստուած, ան բանը որ մեզի համար ըրիր։

29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ համար թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն։

30 Եղէգներու մէջ բնակող գազանները, ու զուարակներուն ժողովքը ժողովուրդներուն հորթերուն հետը սաստէ՛, որ խոնարհին՝ արծաթի կտորուանք բերելով. պատերազմ սիրող ժողովուրդները ցրուէ։

31 Եգիպտոսէն մեծաւորներ պիտի գան. Եթովպիա իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկնցընէ։

32 Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ, երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս ըսէք Տէրոջ, (Սելա.)

33 Անոր՝ որ 'ի յաւիտենից երկինքներուն երկինքին վրայ կը նստի. ահա անիկայ իր ձայնովը զօրաւոր ձայն կու տայ։

34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ. անոր մեծվայելչութիւնը Իսրայէլին վրայ է, ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է։

35 Ահաւոր ես, ով Աստուած, քու սուրբ տեղերուդ մէջ. Իսրայէլին Աստուածը ինքը կու տայ ժողովուրդին ոյժ ու կարողութիւն. Աստուած օրհնեալ ըլլայ։

ՍԱՂՄ. ԿԹ.

Գլխաւոր երաժշտին, Շօշանիմի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ազատէ՛ զիս, ո՛վ Աստուած, վասն զի ջուրերը իմ անձիս հասան։

2 Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ, ուր որ կայնելու տեղ չկայ. ջուրերուն խորունկ տեղերը մտայ, ու յորձանքները զիս ընկղմեցին։

3 Յոգնեցայ ես կանչելէս, կոկորդս ցամքեցաւ, աչքերս նուաղեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն։

4 Առանց պատճառի զիս ատողները գլխուս մազերէն շատ են. զիս փճացնել ուզող թշնամիներս զօրացան. ան բանը որ չէի յափշտակեր, ան ատենը վճարեցի։

5 Ո՛վ Աստուած, իմ յիմարութիւնս դուն գիտես, ու յանցանքներս քեզմէ ծածկուած չեն։

6 Քեզի համբերողները իմ պատճառովս չամչնան, ով Տէր զօրաց Տէրը. քեզ փնտռողները իմ պատճառովս ամօթով չըլլան, ով Իսրայէլին Աստուածը։

7 Վասն զի քեզի համար նախատինքի համբերեցի. ամօթը ծածկեց իմ երեսս.

8 Եղբայրներուս օտար՝ ու մօրս որդւոցը անծանօթ եղայ։

9 Ինչու որ քու տանդ նախանձը զիս կերաւ, ու քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան։

10 Իմ անձիս ծոմ պահելովը լացի, ու ան ինծի նախատինք սեպուեցաւ։

11 Եւ իմ հանդերձս քուրձ ըրի, ու անոնց առակ եղայ։

12 Դրանը նստողները իմ վրայովս կը խօսին, ու արբեցողներուն խաղը եղայ։

13 Բայց ես իմ աղօթքս կ'ընեմ քեզի՛ ով Տէր, ընդունելի ժամանակին. ով Աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ, քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը ինծի պատասխան տուր.

14 Հանէ՛ զիս ցեխէն, ու չընկղմիմ. զիս ատողներէն, ու խորունկ ջուրերէն ազատուիմ։

15 Ջուրերուն յորձանքը թող զիս չընկղմէ, ու անդունդը զիս չկլլէ, ու հորը իր բերանը վրաս չգոցէ։

16 Պատասխան տուր ինծի, ով Տէր, վասն զի քու ողորմութիւնդ բարի է. քու առատ գթութեանդ համեմատ նայէ՛ ինծի.

17 Ու երեսդ մի՛ ծածկեր քու ծառայէդ. վասն զի ես նեղութեան մէջ եմ, շուտով պատասխան տուր ինծի։

18 Իմ անձիս մօտեցիր ու զանիկայ փրկէ՛. իմ թշնամիներուս համար զիս ազատէ՛։

19 Դուն գիտես իմ նախատինքս, և իմ ամօթս ու իմ խայտառակութիւնս. քու առջևդ են բոլոր իմ նեղողները։

20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու հիւանդ եղայ. վշտակից եղողի մը նայեցայ, բայց չկար, ու մխիթարութիւն տուողներուն՝ բայց չգտայ։

21 Հացիս կերակուրի տեղ թոյն տուին ինծի. ու ծարաւած ատենս քացախ խմցուցին ինծի։

22 Անոնց սեղանը իրենց առջին որոգայթ, ու յաջողութեան տեղ վորմ ըլլայ։

23 Անոնց աչքերը մթանան որ չտեսնեն. ու անոնց մէջքերը միշտ դողացուր։

24 Քու սրտմտութիւնդ անոնց վրայ թափէ՛. ու սաստիկ բարկութիւնդ անոնց վրայ հասնի։

25 Անոնց բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոնց վրաններուն մէջ բնակող չգտնուի։

26 Վասն զի ան որ դուն զարկիր, անոնք կը հալածեն, և քու վիրաւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին։

27 Անոնց անօրէնութեանը վրայ անօրէնութիւն դիր, և քու արդարութեանդ չհասնին։

28 Կենաց գրքէն թող ջնջուին, ու արդարներուն հետ չգրուին։

29 Բայց ես աղքատ ու վշտացած եմ. ով Աստուած, քու փրկութիւնդ թող զիս պաշտպանէ։

30 Աստուծոյ անունը պիտի գովեմ երգով, ու պիտի բարձրացընեմ զանիկայ գոհութիւնով։

31 Ու ասիկայ եղջերաւոր — կճղակաւոր եզէն — զուարակէն աւելի ընդունելի պիտի ըլլայ Տէրոջը։

32 Հեզերը պիտի տեսնեն ու ուրախանան. ով Աստուած փնտռողներ, ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի։

33 Վասն զի Տէրը աղքատներուն կը լսէ, ու իր կապուածները չանարգեր։

34 Թող գովեն զանիկայ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր անոր մէջ շարժողները։

35 Ինչու որ Աստուած Սիօնը պիտի փրկէ, ու Յուդայի քաղաքները պիտի շինէ. և հոն պիտի բնակին ու ժառանգեն անիկայ։

36 Եւ իր ծառաներուն սերունդը պիտի ժառանգէ անիկայ. ու իր անունը սիրողները անոր մէջ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ. Հ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի, յիշատակի համար։

1 Ով Աստուած, իմ փրկելու հաճէ՛. ով Տէր, ինծի օգնելու արտորայցի՛ր։

2 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտռողները. ետ դառնան ու ամօթով ըլլան ինծի չարիք ուզողները։

3 Թող ամչնալով ետ դառնան անոնք որ ինծի Ա՜հ, ա՜հ, կ՚ըսեն։

4 Ամէն քեզ փնտռողները քեզմով թող ցնծան եւ ուրախանան. եւ քու փրկութիւնդ սիրողները ամէն ժամանակ թող ըսեն, Աստուած մեծնայ։

5 Բայց ես աղքատ ու տնանկ եմ. ով Աստուած, շուտով հասիր ինծի. իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես. ով Տէր, մի ուշանար։

ՍԱՂՄ. ՀԱ

1 Ով Տէր, քեզի յուսացայ, չամչնամ յաւիտեան։

2 Քու արդարութեամբդ զիս ապրեցո՛ւր ու ազատէ զիս. ականջդ ծռէ ինծի ու փրկէ զիս։

3 Ինծի ապաւինութեան վէմ եղիր, որ միշտ հոն երթամ. դուն հրաման տուիր իմ փրկելուս, ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես։

4 Ով իմ Աստուածս, ամբարշտին ձեռքէն, անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն զիս փրկէ.

5 Վասն զի իմ ակնկալութիւնս դուն ես, ով Տէր Եհովայ. մանկութենէս 'ի վեր իմ յոյսս դուն ես.

6 Ես քեզի հաստատուեցայ արգանդէն, մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես. իմ գովութիւնս միշտ քու վրադ է։

7 Զարմանալի բանի մը պէս եղայ շատերուն, բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես։

8 Բերանս քու գովաբանութիւնովդ լցուի, ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ։

9 Ծերութեանս ատենը զիս մի՛ մերժեր, ոյժս պակսած ատենը զիս մի թողուր։

10 Ինչու որ թշնամիներս ինծի համար կը խօսին, ու իմ անձս պահողները մէկտեղ խորհուրդ կ՚ընեն,

11 Ըսելով, Աստուած թողուց անիկայ. հալածեցէք ու բռնեցէք անիկայ, վասն զի ազատող մը չկայ։

12 Ով Աստուած, ինծմէ մի՛ հեռանար. ով իմ Աստուածս, ինծի օգնելու արտորայցի՛ր։

13 Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները. նախատինքով ու ամօթով թող ծածկուին ինծի չարութիւն ուզողները։

14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ, եւ քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ։

15 Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ, ամէն օր քու փրկութիւնդ. ինչու որ ես անոնց համարը չեմ գիտեր։

16 Պիտի քալեմ Տէր Եհովային զօրութիւնովը. քու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ։

17 Ով Աստուած, մանկութենէս 'ի վեր սորվեցուցիր ինծի. ու մինչեւ հիմա քու հրաշալի գործքերդ պատմեցի։

18 Ու հիմա մինչեւ ծերութեան ու ալեւորութեան ատենս զիս մի՛ ձգեր, ով Աստուած, մինչեւ որ պատմեմ քու կարողութիւնդ գալու ազգին, եւ քու զօրութիւնդ ան ամէնուն՝ որ պիտի գան։

19 Քու արդարութիւնդ ալ շատ բարձր է, ով Աստուած, որ դուն մեծամեծ բաներ ըրիր. քեզի պէս ով կայ, ով Աստուած։

20 Դուն որ շատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի, նորէն զիս պիտի կենդանացընես, ու երկրին անդունդներէն նորէն զիս պիտի հանես։

21 Իմ մեծութիւնս պիտի շատցընես, ու դառնալով զիս պիտի մխիթարես։

22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ տաւիղով քու ճշմարտութեանդ համար, ով իմ Աստուածս. սաղմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով, ով Իսրայէլին Սուրբը։

23 Քեզի սաղմոս երգած ատենս՝ իմ շրթունքներս պիտի ցնծան, ու իմ հոգիս՝ որ դուն փրկեցիր։

24 Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի. ինչու որ ինծի չարիք ուզողները ամչցան ու խայտառակ եղան։

ՍԱՂՄ. ՀԲ

Սողոմոնին համար։

1 Ով Աստուած, քու դատաստաններդ թագաւորին տուր, ու արդարութիւնդ թագաւորին որդւոյն։

2 Անիկայ արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ, ու աղքատներդ իրաւունքով։

3 Լեռները խաղաղութիւն պիտի բուսցընեն ժողովուրդին, ու բլուրներն ալ՝ արդարութիւնով։

4 Ժողովուրդին աղքատներուն իրաւունք պիտի ընէ, տնանկին զաւակները պիտի ազատէ, ու բռնաւորը պիտի ջարդէ։

5 Քեզմէ պիտի վախնան քանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան, ազգէ մինչեւ ազգ։

6 Հնձուած խոտի վրայ իջած անձրեւի պէս պիտի իջնէ, տարափներու պէս՝ որ երկիրը կը թրջեն։

7 Անոր օրերուն մէջ արդարը պիտի ծաղկի. ու շատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ, մինչեւ որ ալ լուսին չըլլայ։

8 Ու ծովէն մինչեւ ծով պիտի տիրէ անիկայ, ու գետէն մինչեւ երկրի ծայրերը։

9 Անոր առջին անապատին բնակիչները ծունկ պիտի կրկնեն, ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն։

10 Թարշիշի ու կղզիներուն թագաւորները ընծայ պիտի մատուցանեն. Շաբայի ու Սաբայի թագաւորները պարգեւ պիտի բերեն։

11 Ու բոլոր թագաւորները անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն. բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն։

12 Վասն զի աղքատը պիտի փրկէ աղաղակելու ատենը, խեղճն ալ, ու անիկայ ալ որ օգնութիւն չունի։

13 Պիտի խղճայ աղքատին ու տնանկին, եւ տնանկներուն անձերը պիտի ազատէ։

14 Հարստահարութենէ ու բռնութենէ պիտի փրկէ անոնց անձը, եւ անոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ անոր առջին։

15 Ու պիտի ապրի, եւ Շաբայի ոսկիէն անոր պիտի տրուի. ու ամէն ատեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր համար. ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկայ։

16 Ցորենի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ, լեռներուն գլուխը. անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի շարժի. ու գետնի խոտին պէս պիտի ծաղկին քաղաքացիները։

17 Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ. քանի որ արեգակը կը մնայ, անոր անունն ալ պիտի մնայ. ու մարդիկ անով պիտի օրհնուին, ամէն ազգերը երանութիւն պիտի տան անոր։

18 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին Աստուածը. միայն ինքն է հրաշքներ ընողը։

19 Ու օրհնեա՛լ ըլլայ յաւիտեան անոր փառաւոր անունը, ու բոլոր երկիրը թող լցուի անոր փառքովը։ Ամէն ու ամէն։

20 Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լմնցան։

ՍԱՂՄ. ՀԳ

Սաղմոս Ասափայ։

1 Յիրաւի Աստուած բարի է Իսրայէլին, այսինքն սրտով մաքուր եղողներուն։

2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռէին, ու քիչ մնաց որ իմ քայլերս գայթակղէին։

3 Վասն զի նախանձեցայ հպարտներուն, երբոր ամբարիշտներուն յաջողութիւնը տեսայ։

4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամանակին ալ ցաւեր չունին. մարմիննին ալ պարարտ է։

5 Անոնք մարդոց նեղութեանը մէջ չեն, եւ ուրիշ մարդոց պէս չեն տանջուիր։

6 Անոր համար վզնոցի պէս ամբարտաւանութիւնը զանոնք կը շրջապատէ. բռնութիւնը հանդերձի պէս զանոնք կը ծածկէ ։

7 Անոնց աչքերը պարարտութենէն դուրս կ'ելլեն. անոնք սրտի խորհուրդներէն աւելի կ'ունենան ։

8 Ծաղր կ'ընեն ու չարութիւնով կը խօսին բռնութեան համար. հպարտութիւնով կը խօսին ։

9 Իրենց բերաննին երկինքին դէմ կը դընեն, ու իրենց լեզուն երկրին մէջը կը պտըտի ։

10 (Անոր համար իր ժողովուրդը հոս պիտի դառնայ, ու առատութիւնով ջուր պիտի քամուի անոնց ։)

11 Ու կ'ըսեն, Աստուած ինչո՞ւ գիտէ. ու Բարձրելոյն քովը գիտութիւն կա՞յ ։

12 Ահա ասոնք են ամբարիշտները որ միշտ յաջողութիւն ունին, — հարստութիւն կ'աւելցընեն ։

13 Յիրաւի զուր տեղը իմ սիրտս մաքրեցի, ու իմ ձեռքերս անմեղութիւնով լուացի.

14 Որովհետեւ ամէն օր կը տանջուիմ, ու ամէն առտու կը խրատուիմ ։

15 Թէ որ ըսէի թէ ես ասանկ խօսիմ, ահա քու որդւոցդ ազգին նենգութիւն ըրած պիտի ըլլայի ։

16 Երբոր խորհեցայ ասիկայ իմանալու, դժուար եկաւ իմ աչքերուս.

17 Մինչեւ որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ, ու անոնց վերջը իմացայ ։

18 Իրաւ որ դուն անոնք սահելու տեղերը դրեր ես. կործանման մէջ ինկցուցիր զանոնք ։

19 Ինչպէս յանկարծակի աւերմանքի մէջ ինկան, հատան. ու փախերով կորսուեցան ։

20 Ինչպէս երազ մը մարդուն արթննալէն ետքը, ով Տէր, քաղաքին մէջ անոնց պատկերը [illegible] պիտի անարգես ։

21 Բայց իմ սիրտս ցաւեցաւ, ու իմ երիկամունքներէս խոցուեցայ ։

22 Ու ես յիմար էի ու չէի իմանար, քու առջեւդ անասուններու պէս էի ։

23 Անկէ ետ միշտ քեզի հետ եմ. դուն իմ աջ ձեռքէս կը բռնես ։

24 Դուն պիտի առաջնորդես զիս քու խորհրդովդ, ու վերջը փառքով զիս պիտի ընդունիս ։

25 Ո՞վ ունիմ ես երկինքի մէջ. երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր ։

26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին. բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու իմ բաժինս է յաւիտեան ։

27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին. դուն կը սատկեցընես ամէնը որ շնութիւն կ'ընեն՝ քեզմէ հեռանալով ։

28 Բայց Աստուծոյ մօտենալը բարի է ինծի. յոյսս դրեր եմ Տէր Եհովային վրայ, որ քու բոլոր գործերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄ. ՀԴ.

Խրատ Ասափայ ։

1 Ո՛վ Աստուած ինչո՞ւ մեզ բոլորովին մերժեցիր, — բարկութիւնդ կը մխայ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։

2 Յիշէ՛ քու ժողովուրդդ որ ստացեր ես, քու ժառանգութեանդ ցեղը որ փրկեր ես, — այս Սիոն լեռը ուր որ բնակեր ես ։

3 Բարձրացո՛ւր քու քայլերդ դէպ 'ի բոլորովին աւերածներուն, — սուրբ տեղին մէջ թշնամիին ըրած բոլոր գէշ գործերուն ։

4 Քու թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը. իրենց նշանները նշանի տեղ կը դնեն ։

5 Անիկայ անտառի ծառերուն վրայ կացիններ վերցընողի մը պէս գիտցուեցաւ.

6 Ու հիմա անոր քանդակագործ գործերը, ամէնը մէկէն կացիններով ու մուրճերով կը կոտրեն ։

7 Կրակով այրեցին քու սրբարանդ, մինչեւ գետինը կործանեցին քու անուանդ բնակարանը ։

8 Իրենց սրտերուն մէջ ըսին թէ Կործանենք զանոնք ամէնը մէկտեղ. երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։

9 Մեր նշանները չենք տեսներ. ալ մարգարէ չկայ. ու քովերնիս մէկը ալ չկայ, որ գիտնայ թէ ասիկայ մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ ։

10 Ո՛վ Աստուած, մինչեւ ե՞րբ նախատինք պիտի ընէ նեղիչը. թշնամին մինչեւ յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ՞ ։

11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ. ծոցէդ հանէ՛ — կորսնցո՛ւր անոնք ։

12 Բայց սկիզբէն իմ թագաւորս Աստուած է, որ փրկութիւններ կ'ընէ երկրին մէջ ։

13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատռեցիր, վիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։

14 Դուն ջախջախեցիր Լեւիաթանին գլուխները. անիկայ կերակուր ըլլալու տուիր անապատին մէջի ժողովուրդին ։

15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու հեղեղը, դուն չորցուցիր մշտնջենաւոր գետերը ։

16 Քուկդ է ցորեկը եւ քուկդ է գիշերը. լոյսը ու արեւը դուն պատրաստեցիր ։

17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները. ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։

18 Յիշէ՛ ասիկայ՝ որ թշնամին նախատինք ըրաւ Տէրոջը, ու յիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց ։

19 Մի՛ մատներ գազանին քու տատրակիդ անձը. մի՛ մոռնար յաւիտեան քու աղքատներուդ կեանքը ։

20 Նայէ՛ քու ուխտիդ, ինչու որ երկրին խաւար տեղուանքը բռնութեան բնակարաններով լեցուած են ։

21 Թող խեղճը ետ չդառնայ ամօթով. թող աղքատը ու տնանկը օրհնեն քու անունդ ։

22 Ելի՛ր՝ ո՛վ Աստուած, քու դատդ պաշտպանէ. յիշէ՛ այն նախատինքը՝ որ անզգամը ամէն օր քեզի կ'ընէ ։

23 Մի՛ մոռնար քու թշնամիներուդ ձայնը. քեզի դէմ ելլողներուն խռովութիւնը ամէն ժամանակ կը բարձրանայ ։

ՍԱՂՄ. ՀԵ.

Գլխաւոր երաժշտին. Ալ թաշհէթ, Ասափին Սաղմոսը — երգը ։

1 Կը գովենք քեզ, ո՛վ Աստուած, կը գովենք, եւ քու անունդ մօտ է. քու հրաշքներդ կը պատմուին ։

2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ունենամ, ուղիղ դատաստան պիտի ընեմ ։

3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան. անոր սիւները ես կը հաստատեմ ։ (Սելա ։)

4 Ըսի հպարտներուն թէ Հպարտութիւն մի՛ ընէք. ու ամբարիշտներուն թէ Եղջիւր մի՛ վերցնէք ։

5 Ձեր եղջիւրները վեր մի՛ վերցնէք. ամբարտաւան պարանոցով մի՛ խօսիք ։

6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արեւելքէն է, եւ ոչ արեւմուտքէն՝ ոչ ալ անապատէն,

7 Հապա դատաւորը Աստուած է. մէկը կը ցածցընէ ու միւսը կը բարձրացընէ ։

8 Ինչու որ Տէրոջը ձեռքը բաժակ կայ, ու գինին կարմիր է. անիկայ խառնուածքով լեցուն է, ու անկէ կը թափէ. եւ իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները անոր մրուրները քամելով պիտի խմեն ։

9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ. Յակոբին Աստուծոյն սաղմոս պիտի երգեմ ։

10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղջիւրները պիտի փշրեմ. արդարին եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ. ՀԶ.

Գլխաւոր երաժշտին, Նէկինոթի վրայ. Ասափին Սաղմոսը — երգը ։

1 Աստուած Յուդայի մէջ ճանչցուած է. անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է ։

2 Ու անոր խորանը Սաղէմի մէջ է, և անոր բնակարանը Սիոնի մէջ է։

3 Հոն անիկա կոտրեց աղեղին նետերը, վահանը, սուրը ու պատերազմը։ (Սէլա։)

4 Դուն լուսաւոր ես․ յափշտակութեան լեռներէն աւելի գերազանց ես։

5 Սրտով զօրաւորները յափշտակուեցան, քուներնին քնացան․ ու բոլոր զօրեղ մարդիկները ձեռքերնին չգտան։

6 Ո՛վ Յակոբին Աստուածը, քու յանդիմանելէդ կառքը ու ձին անզգայ պառկեցան։

7 Դուն, ո՛վ Տէր, դուն ահաւոր ես, և ո՞վ կրնայ կայնիլ քու առջեւդ՝ քու բարկութեանդ ատենը։

8 Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը․ երկիրը վախցաւ ու լռեց,

9 Երբոր Աստուած դատաստան ընելու ելաւ՝ որ երկրին բոլոր հեզերը փրկէ։ (Սէլա։)

10 Իրաւցընէ մարդուն բարկութիւնը քեզ պիտի գովէ․ — Մնացած բարկութիւնը դուն պիտի զսպես։

11 Ուխտ ըրէք ու կատարեցէք ձեր Տէր Աստուծոյն․ անոր բոլորտիքը եղողներուն ամէնը թող ընծաներ բերեն Ահաւորին։

12 Անիկա իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ․ ահաւոր է երկրի թագաւորներուն։

ՍԱՂՄ․ ՀԷ

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթունին վրայ․ Ասափին Սաղմոսը։

1 Իմ ձայնս Աստուծոյ է, ու ես կ'աղաղակեմ․ իմ ձայնս Աստուծոյ է, ու ան ինծի պիտի լսէ։

2 Իմ նեղութեանս օրը Տէրը փնտռեցի․ գիշերը տարածուած էր իմ ձեռքս ու չէր թուլնար․ իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր։

3 Աստուած յիշեցի ու անհանգիստ եղայ․ խորհեցայ ու իմ հոգիս մարեցաւ։ (Սէլա։)

4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր․ խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ։

5 Մտքես բերի առջի օրերը, հին ժամանակներուն տարիները։

6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ իմ երգս, իմ սրտիս հետ կը խօսիմ, ու իմ հոգիս քննութիւն կ'ընէ։

7 Արդեօք Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞, ու ալ բնաւ պիտի չհաճի՞։

8 Միթէ անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցա՞ւ, — Իր խոստումը վերջացա՞ւ ազգէ մինչև ազգ։

9 Միթէ Աստուած գթութիւն ընելը մոռցա՞ւ, միթէ բարկութիւնով արգիլե՞ց իր ողորմութիւնը։ (Սէլա։)

10 Ուստի ըսի, Աս է իմ տկարութիւնս, Բարձրեալին աջ ձեռքին փոփոխութիւնը։

11 Տէրոջը գործերը պիտի յիշեմ․ յիրաւի քու առջի հրաշքներդ պիտի յիշեմ,

12 Բոլոր գործերուդ վրայ պիտի խորհիմ, ու քու բրածներուդ վրայ պիտի մտածեմ։

13 Ո՛վ Աստուած, քու ճամբադ սրբութեան մէջ է․ Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ։

14 Հրաշքներ ընող Աստուածը դուն ես․ քու զօրութիւնդ ժողովուրդներուն մէջը ցուցուցիր։

15 Բազուկովդ փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝ Յակոբին ու Յովսէփին որդիները։ (Սէլա։)

16 Ջուրերը քեզ տեսան, ո՛վ Աստուած, ջուրերը քեզ տեսան ու դողացին․ անդունդներն ալ սարսափեցան։

17 Ամպերը ջուր թափեցին․ երկինքները ձայն հանեցին․ նետերդ ալ գացին։

18 Քու որոտումներուդ ձայնը երկինքին էր․ փայլակները լոյս տուին աշխարհքին․ երկիրը տատանեցաւ ու դողաց։

19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջ է, և քու ճամբադ մեծ ջուրերուն մէջ է․ ու քու շաւիղներդ չեն գիտցուիր։

20 Հօտի պէս քու ժողովուրդդ առաջնորդեցիր Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը։

ՍԱՂՄ․ ՀԸ

Խրատ Ասափայ։

1 Ո՛վ իմ ժողովուրդս, մտիկ ըրէք իմ օրէնքս, խոնարհեցուցէք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն։

2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս, — հին ժամանակի խորհրդաբանութիւնները պիտի խօսիմ,

3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք, և մեր հայրերը մեզի պատմեցին։

4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն․ եկող ազգին պիտի պատմենք Տէրոջը գովութիւնները ու անոր զօրութիւնը և անոր ըրած հրաշքները։

5 Վասն զի վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ, ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ, որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն, որ սորվեցնեն իրենց որդւոցը․

6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու տղաքը զանոնք իմանան, — ելլեն իրենց որդւոցը պատմեն․

7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնելով՝ չմոռնան Աստուծոյ գործերը, հապա անոր պատուիրանքները պահեն․

8 Ու իրենց հայրերուն պէս կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան, անանկ ազգ մը՝ որ իրենց սիրտը չեն շիտկած, ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ։

9 Եփրեմի որդիները՝ որ սպառազինեալ աղեղնաւորներ էին, պատերազմին օրը ետ դարձան․

10 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին, ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել․

11 Ու մոռցան անոր գործերը, և անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր։

12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշքներ ըրաւ, Եգիպտոսի երկրին՝ Տանիսի դաշտին մէջ։

13 Ծովը պատռեց ու անոնք անցուց․ և ջուրերն ալ դէզի պէս կանգնեցուց։

14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց, և բոլոր գիշերը կրակի լոյսով։

15 Վէմերը պատռեց անապատին մէջ, ու խմցուց անոնց իբր թէ մեծ անդունդէ մը։

16 Ու առուներ հանեց վէմէն, ու ջուրերը գետերու պէս իջեցուց։

17 Բայց անոնք նորէն մեղքերնին աւելցուցին անոր դէմ, — բարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ․

18 Ու իրենց սրտերուն մէջ Աստուած փորձեցին, կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար․

19 Ու Աստուծոյ դէմ խօսեցան — ըսին, Միթէ կարո՞ղ է Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստել․

20 Ահա վէմին զարկաւ, ու ջուրերը դուրս բղխեցին, ու առուներ վազեցին․ արդեօք հաց ալ կրնա՞յ տալ․ արդեօք միս կը պատրաստէ՞ իր ժողովուրդին համար։

21 Ուստի Տէրը լսեց ու բարկացաւ․ և կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ, ու նաև բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ․

22 Վասն զի Աստուծոյ չհաւատացին, ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չըրին․

23 Թէպէտ ինքը վերէն հրաման ըրեր էր ամպերուն, ու երկինքին դռները բացեր էր,

24 Ու կերակուրի համար անոնց վրայ մանանայ տեղացեր էր, ու երկինքի ցորենը տուեր էր անոնց,

25 Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան․ կշտանալու չափ պաշար խրկեց անոնց։

26 Երկինքի մէջ արևելեան հովը հանեց, և իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ,

27 Ու անոնց վրայ փոշիի պէս միս տեղաց, ու ծովու աւազին չափ թևաւոր թռչուններ,

28 Ու անոնց բանակին մէջը՝ անոնց վրաններուն չորս կողմը ինկցուց։

29 Ու կերան և աղէկ կշտացան․ ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ․

30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չէին մնացեր. և քանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր,

31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ, ու սպաննեց անոնց պարարտներէն, ու գետնը զարկաւ Իսրայէլի ընտիրները։

32 Այս բոլոր բաներուն վրայ նորէն մեղանչեցին, ու չհաւատացին անոր հրաշքներուն։

33 Ու ունայնութեան մէջ սպառեց անոնց օրերը, և ահի մէջ՝ անոնց տարիները։

34 Երբոր կը սպաննէր զանոնք, զինք կը խնդրէին. ու ետ կը դառնային, և զԱստուած կանուխ կը փնտռէին։

35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց Վէմն էր. և Բարձրեալ Աստուածը իրենց Փրկիչն էր։

36 Սակայն իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ'ընէին անոր, ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր.

37 Ու իրենց սիրտը ուղիղ չէր անոր առջևը, ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ։

38 Բայց ինքը ողորմած ըլլալով՝ անոնց անօրէնութիւնը կը քաւէր, ու չէր կործանէր զանոնք. և շատ անգամ կը դարձնէր իր բարկութիւնը, ու չէր բորբոքեցնէր իր բոլոր սրտմտութիւնը։

39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք մարմին են, հովի մը պէս՝ որ կ'երթայ ու ետ չդառնար։

40 Քանի՜ անգամ անիկայ սրդողեցուցին անապատին մէջ, — բարկացուցին անիկայ անջրդի տեղին մէջ,

41 Ու դարձան Աստուած փորձեցին, ու Իսրայէլին Սուրբը նեղացուցին։

42 Չյիշեցին անոր ձեռքը, — այն օրը՝ որ զիրենք թշնամիէն փրկեց.

43 Ու թէ ինչպէս իր նշանները ըրաւ Եգիպտոսին մէջ, ու իր հրաշքները Տանեոսին դաշտին մէջ.

44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը, և անոնց առուները, որ չկրցան խմել.

45 Շանաճանճներ խրկեց անոնց վրայ, որ կերան զանոնք, ու գորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք.

46 Ու անոնց բերքը զռուխին տուաւ, և անոնց վաստակը մարախին.

47 Անոնց որթերը փճացուց կարկուտով, ու անոնց ժանտաթզենիները խոշոր կարկուտով.

48 Ու անոնց անասունները կարկուտին մատնեց, ու անոնց հօտերը կայծակին։

49 Իր սաստիկ բարկութիւնը խրկեց անոնց վրայ, սրտմտութիւն ու բարկութիւն ու նեղութիւն, չար հրեշտակները խրկելով։

50 Իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ, անոնց անձը մահուանէ չխնայեց, հապա անոնց կեանքը ժանտախտի մատնեց.

51 Ու զարկաւ ամէն անդրանիկը Եգիպտոսի մէջ, և առջինեկները Քամի վրաններուն մէջ.

52 Ու իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց, ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին մէջէն.

53 Ու անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց, ու չվախցան. բայց անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց.

54 Ու զանոնք տարաւ իր սրբութեան սահմանը, այն լեռը որն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր.

55 Ու անոնց առջևէն ազգեր վռնտեց, և չափով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց, ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջը բնակեցուց։

56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրդողեցուցին Բարձրեալ Աստուածը, ու չպահեցին անոր վկայութիւնները.

57 Ու իրենց հայրերուն պէս ետ դարձան ու նենգութիւն ըրին. խաբեբայ աղեղի պէս խոտորեցան։

58 Ինչու որ զանիկայ սրդողեցուցին իրենց բարձր տեղերովը, ու նախանձի շարժեցին զանիկայ իրենց կուռքերովը։

59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ, և շատ անարգեց Իսրայէլը.

60 Ու Սելովի խորանը մերժեց, այն վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր.

61 Ու իր զօրութիւնը գերութեան մատնեց, ու իր փառքը՝ թշնամիներուն ձեռքը.

62 Ու իր ժողովուրդը սուրի մատնեց, ու իր ժառանգութեանը վրայ բարկացաւ.

63 Անոր երիտասարդները կրակը կերաւ. ու անոր աղջիկները սուգ չըրին։

64 Անոր քահանաները սրով ինկան. ու անոր որբևարիները չլացին։

65 Բայց Տէրը արթնցաւ որպէս թէ քունէն, գինիէն զթափած զօրաւոր մարդու մը պէս,

66 Ու իր թշնամիները ետևնուն զարկաւ. յաւիտենական նախատինք տուաւ անոնց։

67 Ու Յովսէփին վրանը մերժեց, ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց.

68 Հապա Յուդային ցեղը ընտրեց, — Սիոն լեռը՝ որն որ սիրեց.

69 Ու իր սրբարանը շինեց բարձր տեղերու պէս, երկրին պէս՝ որ յաւիտեան հաստատեց։

70 Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց, և զանիկայ ոչխարի փարախներէն առաւ.

71 Ծիծ տուող ոչխարներուն ետևէն բերաւ զանիկայ, որ իր Յակոբ ժողովուրդը ու իր Իսրայէլ ժառանգութիւնը հովուէ։

72 Անիկայ ալ հովուեց զանոնք իր սրտին անմեղութեամբը. ու իր ձեռքերուն յաջողակութեամբը առաջնորդեց անոնց։

ՍԱՂՄ. ՀԹ.

Սաղմոս Ասափայ։

1 Ո՛վ Աստուած, հեթանոսները քու ժառանգութեանդ մէջը մտան. քու սուրբ տաճարդ պղծեցին, Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին։

2 Քու ծառաներուդ դիերը երկինքի թռչուններուն կերակուր տուին, քու սուրբերուդ մարմինը՝ երկրի գազաններուն.

3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թափեցին Երուսաղէմին բոլորտիքը, ու մէկը չկար որ զանոնք թաղէր։

4 Մեր դրացիներուն նախատինք եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր բոլորտիքը եղողներուն։

5 Մինչև ե՞րբ, ո՛վ Տէր. միշտ պիտի բարկանա՞ս. քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։

6 Թափէ՛ քու բարկութիւնդ այն ազգերուն վրայ՝ որ քեզ չեն ճանչնար, ու այն թագաւորութիւններուն վրայ՝ որ քու անունդ չեն կանչեր։

7 Ինչու որ Յակոբը կերան, ու անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին։

8 Մի՛ յիշեր մեզի դէմ առջի անօրէնութիւնները. թող շուտով հասնի մեզի քու ողորմութիւններդ. ինչու որ խիստ թշուառացանք։

9 Քու անուանդ փառքին համար օգնէ՛ մեզի, ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը. և քու անուանդ համար փրկէ՛ մեզ, ու մեր մեղքերը քաւէ՛։

10 Ինչո՞ւ ըսեն հեթանոսները, թէ Ո՞ւր է անոնց Աստուածը. թող յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր աչքերուն առջևը քու ծառաներուդ թափուած արիւնին վրէժը։

11 Կապուածին հառաչանքը քու առջևդ թող ելլէ. քու զօրութեանդ մեծութիւնովը մահուան մատնուածները ապրեցո՛ւր.

12 Ու եօթնպատիկ հատուցո՛ւմ ըրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին մէջը՝ այն իրենց նախատինքին փոխարէնը, որով քեզ անարգեցին, ո՛վ Տէր։

13 Բայց մենք քու ժողովուրդդ ու քու արօտիդ ոչխարները՝ յաւիտեան քեզ պիտի գովենք, — քու փառքդ պիտի պատմենք ազգէ մինչև ազգ։

ՍԱՂՄ. Ձ.

Գլխաւոր երաժշտին, Շօշանիմ էտութին վրայ. Ասափին Սաղմոսը։

1 Ականջ դիր, ո՛վ Իսրայէլին հովիւը, որ Յովսէփին՝ հօտի պէս կ'առաջնորդես. դուն որ քերովբէից վրայ կը նստիս, պայծառացի՛ր։

2 Եփրեմին ու Բենիամինին և Մանասէին առջին արթընցուր քու զօրութիւնդ, ու եկուր մեզ փրկելու։

3 Ո՛վ Աստուած, մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

4 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած, մինչև ե՞րբ կը բարկանաս քու ժողովուրդիդ աղօթքին դէմ։

5 Արտասուքի հաց կը կերցընես անոնց, ու մեծ չափով արտասուք կը խմցընես անոնց։

6 Մեզ կռուի պատճառ կ'ընես մեր դրացիներուն, ու մեր թշնամիները մեզ ծաղր կ'ընեն իրենց մէջը։

7 Ո՛վ զօրաց Աստուած, մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

8 Եգիպտոսէն մէկ որթ մը փոխադրեցիր, հեթանոսները վռնտեցիր, ու զանիկայ տնկեցիր։

9 Անոր առջևէն տեղ պատրաստեցիր, ու անոր արմատները հաստատեցիր․ և անիկայ երկիրը լեցուց։

10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը, ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղևիններուն պէս եղան։

11 Իր ճիւղերը երկընցուց մինչև ծովը, ու իր բողբոջները մինչև Գետը։

12 Ինչո՞ւ փլուցիր անոր ցանկերը, որ ճամբայէն բոլոր անցնողները անիկայ փրցընեն։

13 Անտառին խոզը ապականեց անիկայ, ու դաշտի գազանները կերան անիկայ։

14 Ո՛վ զօրաց Աստուած, կ'աղաչեմ դարձիր․ նայէ երկինքէն ու տես, ու այցելէ՛ այս որթին,

15 Ու այն տունկին՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեց, ու որդիին՝ որ քեզի համար հաստատեցիր։

16 Կրակով այրուած ու կտրուած է․ քու երեսիդ սաստէն կը կորսուին։

17 Թո՛ղ քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ ըլլայ, այն մարդու որդիին վրայ՝ որուն որ քեզի համար հաստատեցիր։

18 Անկէ ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ․ կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի կանչենք։

19 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած, մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄ․ ՁԱ

Գլխաւոր երաժշտին, Գիթթիթի վրայ․ Ասափին Սաղմոսը։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջին, որ մեր զօրութիւնն է, ուրախութեամբ աղաղակեցէք Յակոբին Աստուծոյն։

2 Սաղմոս առէք ու թմբուկը բերէք, հաճոյ քնարը տաւիղին հետ։

3 Փո՛ղ հնչեցուցէք ամսու գլխուն, նաև լուսնի լրման ատենը մեր տօնին օրը․

4 Վասն զի ասիկայ Իսրայէլին կանոն մըն է, Յակոբին Աստուծոյն հրամանն է։

5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկայ Յովսէփին մէջ, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը․ ուր օտար լեզու մը լսեցի որ չէի գիտեր։

6 Անոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն, անոր ձեռքերը հանգչեցան կողովէն։

7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի․ պատասխան տուի քեզի որոտման ծածկոցին մէջէն․ փորձեցի քեզ Մերիբայի ջուրին քով։ (Սէլա։)

8 Լսէ՛, ո՛վ իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի․ ո՛վ Իսրայէլ, թէ որ ինծի մտիկ ընես,

9 Օտար Աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։

10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն․ լայն բաց քու բերանդ, ու զանիկայ պիտի լեցընեմ։

11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս, ու Իսրայէլը զիս չուզեց։

12 Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։

13 Երանի՛ թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր, ու Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր․

14 Շուտով պիտի խոնարհեցընէի անոնց թշնամիները, ու ձեռքս պիտի դարձընէի անոնց նեղիչներուն վրայ։

15 Տէրը ատողները խոնարհութիւն պիտի ընէին իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար․

16 Ան պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով․ ու վէմէն ելած մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄ․ ՁԲ

Ասափին Սաղմոսը։

1 Աստուած կայնած է Աստուծոյ ժողովքին մէջը, աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ։

2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք, ու ամբարիշտներուն աչառութիւն պիտի ընէք։ (Սէլա։)

3 Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին․ խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք։

4 Փրկեցէք աղքատը ու տնանկը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։

5 Չեն իմանար ու միտք չեն առներ, խաւարի մէջ կը պտըտին․ երկրին բոլոր հիմերը շարժեցան։

6 Ես ըսի թէ Դուք աստուածներ էք, ու դուք ամենքդ Բարձրելոյն որդիներն էք․

7 Բայց մարդոց պէս պիտի մեռնիք, ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք։

8 Ելի՛ր, ո՛վ Աստուած, դատէ՛ երկիրը․ ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես։

ՍԱՂՄ․ ՁԳ

Ասափին երգը — Սաղմոսը։

1 Ո՛վ Աստուած, լուռ մի կենար․ անձայն մի ըլլար, ու հանդարտ մի կենար, ո՛վ Աստուած։

2 Ինչու որ ահա քու թշնամիներդ կը գոռան, ու քեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն․

3 Խորամանկութեամբ խորհուրդ կը դնեն քու ժողովուրդիդ դէմ, ու խորհուրդ կ'ընեն քու պահպանածներուդ դէմ։

4 Կ'ըսեն թէ Եկէ՛ք, կորսնցընենք զանոնք որ ազգ չըլլան, ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը։

5 Ինչու որ միաբան խորհուրդ ըրին, ու քեզի դէմ դաշնակցութիւն ըրին

6 Եդովմի վրանները ու Իսմայէլացիք, Մովաբ ու Հագարացիք,

7 Գեբաղ ու Ամմոն և Ամաղէկ, Փղշտացիք Տիւրոսի բնակիչներուն հետ։

8 Նաև Ասուր անոնց հետ միաբանեցաւ, Ղովտին որդւոցը ձեռնտու եղան։ (Սէլա։)

9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Մադիանին, ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին Կիսոն հեղեղատին քով․

10 Անոնք Ենդովրի մէջ աւերուեցան, աղբի պէս եղան երկրի վրայ։

11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զեբին պէս, ու անոնց բոլոր երևելիները Զեբէէին ու Սաղմանային պէս ըրէ․

12 Որոնք ըսին թէ Աստուծոյ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար։

13 Ո՛վ իմ Աստուածս, անոնք մղեղի պէս, հովին առջև եղող յարդի պէս ըրէ։

14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ'այրէ, ու բոցը լեռները կը բորբոքէ,

15 Անանկ ալ հալածէ՛ զանոնք քու մրրիկովդ, ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ։

16 Լեցուր անոնց երեսները անարգանքով, որ քու անունդ խնդրեն, ո՛վ Տէր։

17 Թո՛ղ ամչնան ու խռովին յաւիտեան, և ամօթով ըլլան ու կորսուին․

18 Որ գիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու անունդ Եհովայ է, Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ։

ՍԱՂՄ․ ՁԴ

Գլխաւոր երաժշտին, Գիթթիթի վրայ․ Կորխի որդւոցը Սաղմոսը։

1 Ինչպէս սիրելի են քու բնակարաններդ, ո՛վ զօրաց Տէր։

2 Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մարի Տէրոջը սրահներուն համար. իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ'աղաղակեն կենդանի Աստուծոյն։

3 Ճնճղուկն ալ տուն գտաւ, ու ծիծեռնակը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար, քու սեղաններուդ քովը ո՛վ զօրաց Տէր, իմ թագաւորս ու Աստուածս։

4 Երանի անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին. անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն։ (Սէլա։)

5 Երանի այն մարդոյն որուն զօրութիւնը քեզմէ է. ու իրենց սրտին մէջ [illegible] [illegible] ճամբաները կան։

6 Արտասուաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի պէս կ'ընեն անիկայ. առջի անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զանիկայ։

7 Անոնք զօրութենէ զօրութիւն կ'երթան, մինչև որ Սիոնի մէջ Աստուծոյ առջին երևնան։

8 Ո՛վ Տէր, զօրաց Աստուածը, լսէ իմ աղօթքս. ականջ դիր, ո՛վ Յակոբին Աստուածը։ (Սէլա։)

9 Ո՛վ մեր վահանը Աստուած, տե՛ս, ու քու օծեալիդ երեսը նայէ։

10 Ինչու որ քու սրահներուդ մէջը մէկ օրը հազարէն աղէկ է. աւելի ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ, քան թէ ամբարշտաց վրաններուն մէջը բնակիլ։

11 Վասն զի Տէր Աստուած արև ու վահան է. Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ. բարութիւն մը պիտի չպակսեցնէ ուղղութեամբ քալողներէն։

12 Ո՛վ զօրաց Տէր, երանի է քեզի յուսացող մարդը։

ՍԱՂՄ · ՁԵ

Գլխաւոր երաժշտին. Կորխի որդւոցը Սաղմոս։

1 Ո՛վ Տէր, դուն հաճեցար քու երկրիդ, Յակոբին գերութիւնը դարձուցիր.

2 Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր, անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր։ (Սէլա։)

3 Ետացուցիր քու բոլոր սրտմտութիւնդ. ետ դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ։

4 Մեզ դարձուր, ո՛վ մեր փրկութեան Աստուածը, և քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է դադրեցուր։

5 Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանաս մեզի. քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի երկընցընե՞ս։

6 Միթէ ետ պիտի չդառնաս ու մեզ կենդանացընես, որ քու ժողովուրդդ քեզմով ուրախ ըլլայ։

7 Ցուցուր մեզի, ո՛վ Տէր, քու ողորմութիւնդ. և քու փրկութիւնդ մեզի տուր։

8 Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած. ինչու որ խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժողովուրդին ու իր սուրբերուն. ու յիմարութեան չդառնան անոնք։

9 Արդարև իր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախցողներուն, որ մեր երկրին մէջը փառք բնակի։

10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պատահեցան. արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը իրար համբուրեցին։

11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսնի, ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի։

12 Նաև Տէրը բարութիւն պիտի տայ, ու մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ։

13 Արդարութիւնը անոր առջևէն պիտի երթայ, ու իր գնացքները ճամբու պիտի դնէ։

ՍԱՂՄ · ՁԶ

Աղօթք Դաւիթի։

1 Ո՛վ Տէր, խոնարհեցուր քու ականջդ. պատասխան տուր ինծի, ինչու որ աղքատ ու տնանկ եմ։

2 Պահէ իմ անձս, ինչու որ ես սուրբ եմ. ո՛վ իմ Աստուածս, քեզի յուսացող ծառադ դուն փրկէ։

3 Ողորմէ ինծի, ո՛վ Տէր, ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր։

4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը, ինչու որ դէպ 'ի քեզի կը վերցընեմ իմ անձս, ո՛վ Տէր։

5 Վասն զի դուն, ո՛վ Տէր, բարի ու ներող ես, և խիստ ողորմած ան ամենուն՝ որ քեզի կը կանչեն։

6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս, ո՛վ Տէր, ու մտիկ ըրէ իմ աղաչանքներուս ձայնը։

7 Նեղութեանս օրը քեզի կ'աղաղակեմ, ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նման մէկը չկայ, ո՛վ Տէր, և քու գործքերուդ պէս չկայ։

9 Բոլոր ազգերը՝ որ դուն ստեղծեցիր, պիտի գան ու երկրպագութիւն ընեն քու առջիդ, ո՛վ Տէր, և քու անուանդ փառք պիտի տան։

10 Վասն զի դուն մեծ ու հրաշքներ գործող ես, Աստուած միայն դուն ես։

11 Ո՛վ Տէր, սորվեցուր ինծի քու ճամբադ, որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ. միացուր իմ սիրտս, որ քու անունէդ վախնայ։

12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ, ո՛վ Տէր՝ իմ Աստուածս, ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ։

13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս. ու դուն փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն։

14 Ո՛վ Աստուած, ամբարտաւաններ ինծի դէմ ելան, ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին, և քեզ իրենց առջևը չդրին։

15 Բայց դուն՝ ո՛վ Տէր, գթած ու ողորմած Աստուած ես, երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես։

16 Նայէ ինծի ու ողորմէ ինծի. քու զօրութիւնդ տուր քու ծառայիդ, ու քու աղախինիդ որդին փրկէ։

17 Բարութեան նշան մը ըրէ ինծի, որ իս ատողները տեսնեն ու ամչնան. ինչու որ դուն, ո՛վ Տէր, ինծի օգնեցիր ու զիս մխիթարեցիր։

ՍԱՂՄ · ՁԷ

Կորխի որդւոցը Սաղմոսը — երգը։

1 Անոր հիմերը սուրբ լեռներուն վրայ են։

2 Տէրը Սիոնին դռները Յակոբին բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ։

3 Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար, ո՛վ Աստուծոյ քաղաքը։ (Սէլա։)

4 Ռահաբը ու Բաբելոնը պիտի յիշեմ իմ ճանչցողներուն. ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին հետ. ասոնք ալ հոն ծնան։

5 Ու Սիոնին համար պիտի ըսուի թէ սա մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ. և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ։

6 Տէրը ազգերը գրած ժամանակը պիտի ըսէ թէ ասիկայ հոն ծնաւ։ (Սէլա։)

7 Ու երգեցողները, նոյնպէս ալ սրնգահարները պիտի ըսեն. Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են։

ՍԱՂՄ · ՁԸ

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոս. Գլխաւոր երաժշտին՝, Մահալաթ լէաննոթի վրայ. Եմանի Եզրահացիին երգը։

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ փրկութեանս Աստուածը, ցորեկը կ'աղաղակեմ, ու գիշերը քու առջևդ եմ։

2 Իմ աղօթքս քու առջևդ թող ելլէ. խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս։

3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ, ու իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ։

4 Գուբը իջնողներուն հետ սեպուեցայ, ոյժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ։

5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝ գերեզմանի մէջ պառկող մեռուածներուն պէս, որոնք ալ չես յիշեր, ու քու ձեռքէդ մերժուած են։

6 Դուն զիս ամենէն խորունկ գու-

րին մէջ դրիր, խաւարային անդունդներուն մէջ ։

7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս, և քու բոլոր ալիքներովդ զիս չարչարեցիր ։ (Սէլա ։)

8 Իմ ծանօթներս ինծմէ հեռացուցիր, զիս գարշելի ըրիր անոնց առջին . գոցուեցայ ու դուրս չեմ ելլեր ։

9 Տառապանքէն աչքերս վատնեցան . ամէն օր քեզի աղաղակեցի, ով Տէր, ձեռքերս քեզի երկնցուցի ։

10 Միթէ մեռելներո՞ւն հրաշք պիտի ընես . միթէ մեռածնե՞րը պիտի ելլեն ու քեզ գովեն ։ (Սէլա ։)

11 Միթէ կը պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ գերեզմանին մէջ, ու քու ճշմարտութիւնդ կորստեան մէջ ։

12 Միթէ կը ճանչցուի՞ն քու հրաշքներդ խաւարին մէջ, ու քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկրին մէջ ։

13 Բայց ես, ով Տէր, քեզի աղաղակեցի, ու իմ աղօթքս առտուանց քու առջիդ պիտի ելլէ ։

14 Ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ իմ անձս կը մերժես, ու քու երեսդ կը ծածկես ինծմէ ։

15 Ես խեղճ եմ ու մանկութենէս 'ի վեր մեռնելու վրայ եմ . քու ահերդ քաշեցի ու խռովեցայ ։

16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս իջաւ, և քու զարհուրանքներդ զիս կորսնցուցին ։

17 Ամէն օր ջուրի պէս զիս պատեցին, միասին չորս կողմս առին ։

18 Հեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը, իմ ծանօթներս խաւարի մէջ են ։

ՍԱՂՄ. ՁԹ.

Եթան Եզրահեցիին երգը ։

1 Տէրոջը ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի երգեմ . քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ազգէ ազգ պիտի պատմեմ ։

2 Վասն զի ըսի թէ Ողորմութիւնը յաւիտեան պիտի շինուի . երկինքի մէջ պիտի հաստատես քու հաւատարմութիւնդ ։

3 Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ ըրի, իմ Դաւիթ ծառայիս երդում ըրի, ըսելով,

4 Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ, և ազգէ ազգ պիտի շինեմ քու աթոռդ ։ (Սէլա ։)

5 Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ, ով Տէր, և քու հաւատարմութիւնդ սուրբերուն ժողովքին մէջ ։

6 Վասն զի ո՞վ կայ երկինքի մէջ Տէրոջը հաւասար . ու հզօրաց որդիներուն մէջ ո՞վ կը նմանի Տէրոջը ։

7 Աստուած խիստ զարհուրելի է սուրբերուն ժողովքին մէջ, և ահաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն ։

8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուած, ո՞վ է քեզի պէս հզօր Տէր . որ քու հաւատարմութիւնդ քու բոլորտիքդ է ։

9 Դուն կը տիրես ծովուն հպարտութեանը վրայ . երբոր անոր ալիքները կը բարձրանան, դուն կը հանդարտեցընես անոնք ։

10 Դուն ճնշեցիր Ռահաբը խոցուածի պէս . քու զօրութեանդ բազուկովը ցրուեցիր քու թշնամիներդ ։

11 Քուկդ է երկինքը, ու քուկդ է երկիրը . դուն հիմնեցիր աշխարհքը ու անոր լիութիւնը ։

12 Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ստեղծեցիր . Թաբօր ու Հերմոն քու անունովդ կը ցնծան ։

13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունիս . քու ձեռքդ ուժով է, քու աջ ձեռքդ բարձրացած է ։

14 Արդարութիւնը ու իրաւունքը քու աթոռիդ հիմն է, ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու երեսիդ առջեւէն կ'երթան ։

15 Երանի այն ժողովուրդին՝ որ գիտէ ազդարարութեան փողերուն ձայնը . ով Տէր, անոնք քու երեսիդ լուսովը պիտի քալեն ։

16 Քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան, ու քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան ։

17 Վասն զի դուն ես անոնց զօրութեանը փառքը, և քու հաճութեամբդ պիտի բարձրանայ մեր եղջիւրը ։

18 Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն է, ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուրբին է ։

19 Այն ժամանակը տեսիլքով խօսեցար քու սուրբիդ հետ, ու ըսիր, Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ, ժողովուրդէն ընտրուածը բարձրացուցի ։

20 Իմ ծառաս Դաւիթը գտայ, իմ սուրբ եղովս օծեցի զանիկայ .

21 Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաստատուի, ու իմ բազուկս պիտի զօրացընէ զանիկայ ։

22 Թշնամին պիտի չհարստահարէ զանիկայ, ու անօրէնութեան որդին պիտի չչարչարէ զանիկայ ։

23 Եւ անոր թշնամիները իր առջեւէն պիտի կոտրեմ, ու զանիկայ ատողները պիտի զարնեմ ։

24 Եւ իմ հաւատարմութիւնս ու ողորմութիւնս անոր հետ պիտի ըլլայ . ու անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձրանայ ։

25 Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ, ու անոր աջ ձեռքը գետերուն մէջ ։

26 Անիկայ ինծի պիտի կանչէ թէ Դուն ես իմ Հայրս, իմ Աստուածս, ու իմ փրկութեանս Վէմը .

27 Ու ես զանիկայ անդրանիկ պիտի ընեմ, երկրի թագաւորներէն աւելի բարձր ։

28 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ անոր համար, ու իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի ըլլայ ։

29 Եւ անոր սերունդը յաւիտեան, ու անոր աթոռը երկինքի օրերուն չափ պիտի ընեմ ։

30 Թէ որ անոր որդիքը իմ օրէնքս թողուն, ու իմ իրաւունքներովս չքալեն,

31 Թէ որ իմ կանոններս անարգեն, ու իմ պատուիրանքներս չպահեն,

32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց յանցանքը, ու հարուածներով՝ անոնց անօրէնութիւնը ։

33 Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի չվերցնեմ անկէ, ու իմ հաւատարմութիւնս սուտ պիտի չհանեմ ։

34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ, ու շրթունքներէս ելածը պիտի չփոխեմ ։

35 Անգամ մը երդում ըրի իմ սրբութիւնովս, որ սուտ պիտի չխօսիմ Դաւիթին .

36 Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի մնայ, ու անոր աթոռը իմ առջեւս արեգակին չափ .

37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի հաստատուի, ու երկինքին մէջ հաւատարիմ վկայի պէս ։ (Սէլա ։)

38 Բայց դուն երեսէ ձգեցիր ու անարգեցիր, քու օծեալիդ բարկացար .

39 Քու ծառայիդ ուխտը մերժեցիր . անոր թագը գետնին հաւասար պղծեցիր .

40 Անոր բոլոր պարիսպները փլցուցիր . անոր բերդերը աւերակ ըրիր ։

41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կողոպտեցին զանիկայ . նախատինք եղաւ իր դրացիներուն ։

42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը բարձրացուցիր, անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր ։

43 Անոր սուրին բերանն ալ դարձուցիր, ու զինքը պատերազմին մէջ չկայնեցուցիր ։

44 Անոր փառքը դադրեցուցիր, ու անոր աթոռը գետինը զարկիր ։

45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կարճեցուցիր, զանիկայ ամօթով ծածկեցիր ։ (Սէլա ։)

46 Մինչև ե՞րբ, ով Տէր . քու անձդ միշտ պիտի պահե՞ս . քու սրտմտութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ։

47 Յիշէ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը . ինչ ունայնութեան համար ստեղծեցիր մարդոց բոլոր որդիները ։

48 Ո՞վ է այն մարդը որ ապրի ու մահ չտեսնէ, և իր անձը դժոխքին ձեռքէն փրկէ ։ (Սէլա ։)

49 Ո՛վ Տէր, ո՞ւր են քու առջի ողորմութիւններդ, որ երդում ըրիր

Դաւիթին քու հաւատարմութիւնովդ :

50 Ո՛վ Տէր, յիշէ՛ քու ծառաներուդ նախատինքը, որ իմ ծոցիս մէջ կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն .

51 Որ անով քու թշնամիներդ անարգեցին, ո՛վ Տէր, որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին :

52 Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրը յաւիտեան : Ամէն ու ամէն :

ՍԱՂՄ · Ղ

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին աղօթքը :

1 Ո՛վ Տէր, դուն մեզի ապաւէն եղար ազգէ մինչեւ ազգ :

2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ, ու երկրի եւ աշխարհի ստեղծուելէն առաջ, յաւիտենից մինչեւ յաւիտեանս դուն ես Աստուած :

3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես, ու կ'ըսես, Ե՛տ դարձէք, մարդոց որդիներ :

4 Վասն զի հազար տարին քու աչքիդ երէկուան օրին պէս է որ անցաւ, կամ գիշերուան պահու մը պէս :

5 Կ'ընկղմես անոնք, երազի պէս կ'ըլլան . առտուանց կանանչցած խոտի պէս կ'ըլլան .

6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ, իրիկուընը կը կտրուի ու կը չորնայ :

7 Ինչու որ քու բարկութենէդ կը մաշինք, և քու սրտմտութենէդ կը խռովինք :

8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջեւդ, — մեր ծածուկ մեղքերը քու երեսիդ լոյսին մէջ դրիր :

9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութիւնովդ կ'անցնին . մեր տարիները ձայնի մը պէս կ'անցընենք :

10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են . ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան, անոնց փառքը աշխատանք ու ցաւ է . ինչու որ անոնք շուտով կ'անցնին, ու մենք կը թռչինք :

11 Ո՛վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը, և քու սրտմտութիւնդ քու վախիդ համեմատ :

12 Անանկ սորվեցուր մեզի մեր օրերը համրել, որ սրտի իմաստութիւն ստանանք :

13 Դարձիր, ո՛վ Տէր, մինչեւ ե՞րբ . ու գթութիւն ըրէ քու ծառաներուդ :

14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ, որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջ :

15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը, որ տրտմեցուցիր . ան տարիներուն չափովը, որ չարիք տեսանք :

16 Թող երեւնայ քու գործդ քու ծառաներուդ, և քու փառքդ անոնց որդիներուն :

17 Ու մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ . և ձեռքերնուս գործքը հաստատէ մեր վըրայ . մեր ձեռքերուն գործքը հաստատէ՛ :

ՍԱՂՄ · ՂԱ

1 Բարձրելոյն ծածկոցին տակը բնակողը Ամենակարողին հովանաւորութեանը տակը պիտի հանգչի :

2 Տէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ Իմ ապաւէնս ու իմ ամրոցս է . իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ :

3 Արդարեւ ան պիտի փրկէ քեզ որսորդին որոգայթէն, ապականիչ ժանտամահէն :

4 Քեզ իր փետուրներովը պիտի ծածկէ, ու իր թեւերուն տակը պիտի ապաստանիս . անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար մը պիտի ըլլայ քեզ :

5 Պիտի չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն, — ցորեկը թռչող նետէն,

6 Ո՛չ ալ մութ տեղը պտըտող ժանտամահէն, — կէս օրուան ատենը աւերկեցընող հարուածէն :

7 Հազար հոգի քու քովէդ, ու տասը հազար քու աջ կողմէդ պիտի իյնան . բայց քեզի մօտաւոր չը պիտի չմօտենայ :

8 Միայն քու աչքերովդ պիտի նայիս, ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տեսնես :

9 Որովհետեւ դուն Տէրը իմ Ապաւէնս՝ Բարձրեալը քեզի ապաստանարան ըրիր,

10 Քեզի չարիք պիտի չհանդիպի, և քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմօտենայ :

11 Ինչու որ իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար, որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ քեզ պահեն :

12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես :

13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես . առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկըռտես :

14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ, անոր համար ես պիտի փրկեմ անիկայ . անոր ամրութիւն պիտի ըլլամ, ինչու որ անիկայ իմ անունս գիտցաւ :

15 Ինծի պիտի կանչէ, ու ես անոր պատասխան պիտի տամ . նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ . պիտի ազատեցընեմ ու փառաւորեմ անիկայ .

16 Երկայն օրերով պիտի կշտացընեմ անիկայ, ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ :

ՍԱՂՄ · ՂԲ

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս — երգ :

1 Բարի է գոհանալ Տէրոջմէն, ու սաղմոս ըսել քու անուանդ, ո՛վ Բարձրեալ,

2 Առտուանց քու ողորմութիւնդ, ու գիշերները քու հաւատարմութիւնդ պատմել,

3 Տասը լար ունեցող նուագարանով ու սաւիղով ու քնարի ձայնով :

4 Վասն զի դուն, ո՛վ Տէր, քու գործքովդ զիս ուրախացուցիր . քու ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցնծամ :

5 Ո՛վ Տէր, ի՜նչ մեծ են քու գործքերդ . շատ խորունկ են քու խորհուրդներդ :

Անմիտ մարդը անիկայ չգիտեր, ու յիմարը չհասկընար : 6

Ամբարիշտներուն խոտի պէս բուսնիլը, ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղկիլը, իրենց յաւիտենական կորստեանը կը տանի : 7

Բայց դուն, ո՛վ Տէր, յաւիտեան բարձր ես : 8

Վասն զի ահա քու թշնամիներդ, ո՛վ Տէր, վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կորսուին . բոլոր անօրէնութիւն գործողները պիտի ցրուին : 9

Բայց իմ եղջիւրս միեղջիւրին պէս պիտի բարձրացընես . ես նոր իւղով օծուեցայ . 10

Եւ իմ աչքերս թշնամիներուս կորուստը պիտի տեսնեն . իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործներուն կորուստը պիտի լսեն : 11

Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի, Լիբանանի եղեւնիի պէս պիտի մեծնայ : 12

Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները մեր Աստուծոյն գաւիթներուն մէջը պիտի ծաղկին . 13

Ծերութեան ատենն ալ պտուղ պիտի տան, պարարտ ու կանանչ պիտի ըլլան, 14

Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է . Անիկայ իմ Վէմս է, ու անիրաւութիւն չկայ անոր քովը : 15

ՍԱՂՄ · ՂԳ

Տէրը կը թագաւորէ, մեծափառութիւն հագած է . Տէրը զօրութիւն հագած — գօտեւորած է . աշխարհքն ալ հաստատուած է որ չսասանի : 1

Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է, 'ի յաւիտենից ես դուն : 2

Ո՛վ Տէր, գետերը բարձրացուցին, գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը, գետերը կը բարձրացընեն իրենց չառաչիւնը : 3

Շատ ջուրերուն ձայնէն — ծովուն զօրաւոր ալիքներէն աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ : 4

Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են . ո՛վ Տէր, սրբու- 5 թիւնը քու տանդ կը վայլէ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՂԴ

1 Ո՛վ Տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուած, ո՛վ վրէժխնդրութեանց Աստուած, յայտնուէ՛ ։

2 Ելի՛ր, ո՛վ երկրին Դատաւորը, ամբարտաւաններուն հատուցո՛ւմ ըրէ ։

3 Ո՛վ Տէր, մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները, մինչեւ ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան ։

4 Գոռոզութեամբ բարբառելով խօսին, — բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան ։

5 Ո՛վ Տէր, անոնք քու ժողովուրդդ կը հարստահարեն, ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն ։

6 Որբեւայրն ու պանդուխտը կը սպաննեն, և որբերը կը մեռցնեն ։

7 Ու կ՚ըսեն, Տէրը չտեսներ, և Յակոբին Աստուածը չիմանար ։

8 Իմացէ՛ք, ո՛վ ժողովուրդին անմիտները, ու դո՛ւք՝ ո՛վ յիմարներ, ե՞րբ միտք պիտի առնէք ։

9 Միթէ ականջը տնկողը չի՞ լսեր, կամ թէ աչքը ստեղծողը չի՞ տեսներ ։

10 Միթէ ազգերը խրատողը չի՞ յանդիմաներ. միթէ մարդուս գիտութիւն սորվեցնողը չի՞ գիտեր ։

11 Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ որ ունայնութիւն են ։

12 Երանի՜ այն մարդուն՝ որուն որ դուն կը խրատես, ո՛վ Տէր, և քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցնես,

13 Որ չարութեան օրերուն մէջ անոր հանգչեցնես, մինչեւ որ ամբարշտին համար հոր փորուի ։

14 Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ, ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ ։

15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ, ու ամէն սրտով ուղիղները անոր ետեւէն պիտի երթան ։

16 Ո՞վ ինծի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ, ո՞վ ինծի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի ։

17 Թէ որ Տէրը ինծի օգնական չըլլար, քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան տեղը բնակէր ։

18 Երբոր կ՚ըսէի թէ իմ ոտքս կը սասանի, ո՛վ Տէր, քու ողորմութիւնդ զիս կը հաստատէր ։

19 Իմ ներսի դիս հոգերս շատցած ատենը՝ քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ՚ուրախացնէին ։

20 Միթէ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ անօրէնութեան աթոռը, որ օրէնքին դէմ չարիք կը պատրաստէ ։

21 Արդարին անձին դէմ կը ժողվուին, ու անմեղ արիւնը կը դատապարտեն ։

22 Բայց Տէրը իմ ամրութիւնս է, ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը ։

23 Ու անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձնէ, ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ. մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք ։

ՍԱՂՄ · ՂԵ

1 Եկէք ցնծութիւն ընենք Տէրոջը առջեւը, աղաղակենք մեր փրկութեան Վէմին ։

2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջեւը գանք, սաղմոսներով աղաղակենք անոր ։

3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է, ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ Թագաւոր է ։

4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի խորունկ տեղերը, ու լեռներուն բարձրութիւնները անորն են ։

5 Իրն է ծովը, ու ինք շինեց զանիկայ. և իր ձեռքերը ստեղծեցին ցամաքը ։

6 Եկէ՛ք երկրպագութիւն ընենք ու ծռինք. ծունկ կրկնենք մեզ ըստեղծող Տէրոջը առջեւն ։

7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը, ու մենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք. այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք,

8 Ձեր սրտերը մի՛ խստացնէք ինչպէս Մերիպային մէջ, անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պէս,

9 Ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին. քննեցին զիս ու իմ գործքերս տեսան ։

10 Քառասուն տարի զզուեցայ այն ազգէն, ու ըսի. Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են, իմ ճամբաներս չճանչցան ։

11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ երդում ըրի, թէ անոնք իմ հանգիստս պիտի չմտնեն ։

ՍԱՂՄ · ՂԶ

1 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը. ո՛վ բոլոր երկիր, երգեցէք Տէրոջը ։

2 Երգեցէ՛ք Տէրոջը, օրհնեցէ՛ք անոր անունը. օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։

3 Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք, — անոր հրաշքները՝ բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ։

4 Քանզի Տէրը մեծ է ու խիստ գովելի. անիկայ բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է ։

5 Ինչու որ ազգերուն բոլոր աստուածները կուռքեր են. բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց ։

6 Փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջեւ, զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ ։

7 Տէրո՛ջը տուէք, ո՛վ ժողովրդոց տոհմերը, Տէրո՛ջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։

8 Տէրո՛ջը տուէք իր անուանը փառքը. ընծայ առէք ու անոր սրահներուն մէջ մտէք ։

9 Սուրբ հանդերձով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք. վախցէ՛ք անոր երեսէն, ո՛վ բոլոր երկիր ։

10 Ազգերուն մէջ ըսէք թէ Տէրը կը թագաւորէ. աշխարհն ալ հաստատուած է որ չսասանի. անիկայ պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ. ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ ։

12 Դաշտը ու բոլոր անոր մէջի եղողները թող ուրախանան. ան ատենը անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան

13 Տէրոջը առջեւը, ինչու որ կու գայ, ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու. պիտի դատէ աշխարհը արդարութիւնով, ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնովը ։

ՍԱՂՄ · ՂԷ

1 Տէրը կը թագաւորէ, երկիրը թող ցնծայ. շատ կղզիներ թող ուրախանան ։

2 Անոր բոլորտիքը ամպ ու մառախուղ կայ, արդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են ։

3 Անոր առջեւէն կրակ կ՚երթայ, ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ՚այրէ ։

4 Անոր փայլակները աշխարհը կը լուսաւորեն. երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ ։

5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն, բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն ։

6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը, ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը ։

7 Թող ամչնան այն ամէնը որ կուռքերուն կը ծառայեն, որ ունայնութիւններով կը պարծենան. ո՛վ բոլոր աստուածներ, անո՛ր երկրպագութիւն ըրէք ։

8 Սիոնը լսեց և ուրախացաւ, և Յուդայի աղջիկները ցնծացին քու իրաւունքներուդ համար, ո՛վ Տէր ։

9 Վասն զի դուն, ո՛վ Տէր, բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ. շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ ։

10 Ո՛վ Տէրը սիրողներ, չարութիւնը ատեցէք. անիկայ իր սուրբերուն անձերը կը պահէ, ամբարիշտներուն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք ։

11 Արդարին համար լոյս ցանուեցաւ, ու սրտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն ։

12 Տէրոջմով ուրախացէ՛ք, ո՛վ արդարներ, ու անոր սրբութիւնը յիշելով գոհութիւն ըրէք ։

ՍԱՂՄ. ՂԸ.

Սաղմոս ։

1 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը, ինչու որ հրաշքներ ըրաւ. իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը իրեն փրկութիւն տուաւ ։

2 Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը, ազգերուն առջին յայտնեց իր արդարութիւնը ։

3 Յիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը Իսրայէլին տանը համար. երկրին ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան ։

4 Ցնծացէք Տէրոջը առջեւ, ով բոլոր երկիր. ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք ու սաղմոս ըսէք ։

5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով, քնարով ու սաղմոսի ձայնով.

6 Փողերով ու եղջիւրի ձայնով աղաղակեցէք Տէր Թագաւորին առջեւ ։

7 Թող գոչէ ծովը ու անոր լիութիւնը, աշխարհքը ու անոր բնակիչները ։

8 Գետերը թող ծափ զարնեն, ու լեռները միասին թող ցնծան

9 Տէրոջը առջեւ, ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու. անիկայ պիտի դատէ աշխարհքը արդարութիւնով, ու ժողովուրդները ուղղութիւնով ։

ՍԱՂՄ. ՂԹ.

1 Տէրը կը թագաւորէ, ժողովուրդները թող սարսափին. Քրովբէից վրայ կը նստի, երկիրը թող շարժի ։

2 Տէրը մեծ է Սիոնի մէջ, ու բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն վրայ ։

3 Թող գովեն քու մեծ ու ահաւոր անունդ. անիկայ սուրբ է ։

4 Ու թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը սիրէ. ուղղութիւն հաստատեցիր, իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր Յակոբին մէջ ։

5 Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր ոտքերուն պատուանդանին. անիկայ սուրբ է ։

6 Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ, և Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջ, Տէրոջը կ'աղաղակէին, ու անիկայ պատասխան կու տար անոնց.

7 Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ. անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները, ու ան հրամանը որ իրենց տուաւ ։

8 Ո՛վ Տէր՝ մեր Աստուածը, դուն կը լսէիր անոնց. դուն անոնց ներող Աստուած էիր, թէպէտ վրէժխնդիր եղար անոնց գործերուն ։

9 Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը, ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռանը վրայ. ինչու որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է ։

ՍԱՂՄ. Ճ.

Գոհութեան Սաղմոս ։

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը, ով բոլոր երկիր ։

2 Ծառայեցէք Տէրոջը ուրախութեամբ. անոր առջին եկէք ցնծութեամբ ։

3 Ճանչցէք որ Եհովան է Աստուած. անիկայ ստեղծեց մեզ, ու չէ թէ մենք. մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին ոչխարներն ենք ։

4 Մտէք անոր դռներէն գոհութեամբ, ու անոր սրահները օրհնութեամբ. գոհացէք անկէ ու օրհնեցէք անոր անունը ։

5 Վասն զի Տէրը բարի է. անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ ։

ՍԱՂՄ. ՃԱ.

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ. ով Տէր, քեզի սաղմոս պիտի ըսեմ ։

2 Խոհեմութիւնով պիտի քալեմ կատարելութեան ճամբուն մէջ. Ե՞րբ ինծի պիտի գաս. իմ տանս մէջ սրտիս կատարելութիւնովը պիտի քալեմ ։

3 Աչքերուս առջին չար բան մը պիտի չդնեմ. մոլորածներուն գործը կ'ատեմ. թող անիկայ ինծի չփակչի ։

4 Ծուռ սիրտը թող զատուի ինծմէ. չարը պիտի չճանչնամ ։

5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ, պիտի ջնջեմ. ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբարտաւան, անոր պիտի չհամբերեմ ։

6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ պիտի ըլլան, որ ինծի հետ բնակին. կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն պիտի ընէ ։

7 Նենգաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ. սուտ խօսողը աչքերուս առջին պիտի չհաստատուի ։

8 Առաւօտուց կանուխ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր ամբարիշտները, որ Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն գործողները կորսնցնեմ ։

ՍԱՂՄ. ՃԲ.

Վշտացեալին աղօթքը՝ երբոր ոյժը կը մարի ու իր գանգատը Տէրոջը առջին կը թափէ ։

1 Ո՛վ Տէր, լսէ իմ աղօթքս. ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի ։

2 Քու երեսդ մի ծածկեր ինծմէ իմ նեղութեանս օրը. խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ. շուտով պատասխան տուր ինծի այն օրը որ քեզ կը կանչեմ ։

3 Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան, և իմ ոսկորներս խուխի պէս այրեցան ։

4 Սիրտս զարնուեցաւ ու խոտի պէս չորցաւ, անանկ որ իմ հացս ուտելու մոռցայ ։

5 Հառաչանքիս ձայնէն ոսկորներս մարմնիս փակեցան ։

6 Անապատին մէջի հաւալուսին նմանեցայ, աւերակներուն բուին պէս եղայ ։

7 Անքուն մնացի, ու նման եղայ տանիքին վրայ մինակ եղող ճնճղուկին ։

8 Ամէն օր իմ թշնամիներս կը նախատեն, իմ վրաս սաստիկ բարկացողները ինծի դէմ երդում կ'ընեն ։

9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ, ու խմելիքս արցունքով խառնեցի

10 Քու բարկութեանդ ու սրտմտութեանդ համար, ինչու որ իս վերցուցիր ու նետեցիր ։

11 Իմ օրերս երկընցած ստուերի պէս են. ու ես խոտի պէս չորցայ ։

12 Բայց դուն, ով Տէր, յաւիտեան կը կենաս, և քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ ։

13 Դուն պիտի ելլես ու Սիոնին ողորմիս. ինչու որ ժամանակ է անոր ողորմելու, ինչու որ որոշուած ժամանակը հասաւ ։

14 Վասն զի քու ծառաներդ անոր քարերուն կը հաւնին ու անոր հողին կը գթան ։

15 Ու հեթանոսները պիտի վախնան Տէրոջը անունէն, ու երկրի բոլոր թագաւորները՝ քու փառքէդ ։

16 Ինչու որ Տէրը պիտի շինէ Սիոնը. իր փառքովը պիտի երեւնայ ։

17 Տնանկներուն աղօթքը մտիկ պիտի ընէ, ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ ։

18 Ասի պիտի գրուի գալու ազգին համար. ու ստեղծուելու ժողովուրդը Տէրոջը գոհութիւն պիտի տայ ։

19 Վասն զի իր սրբութեանը բարձրութենէն նայեցաւ. Տէրը երկինքէն երկրին վրայ նայեցաւ.

20 Որ կապուածին հառաչանքը լսէ, ու մահու որդիները արձակէ,

21 Որ Սիոնի մէջ Տէրոջը անունը պատմեն, ու անոր գովութիւնը Երուսաղէմի մէջ,

22 Երբոր ժողովուրդները միասին ժողվուին, ու թագաւորութիւնները՝ Տէրոջը ծառայելու համար ։

23 Անիկայ զօրութիւնս տկարացուց ճամբուն մէջ, ու իմ օրերս կարճեցուց ։

24 Ես ըսի, Ո՛վ իմ Աստուածս, իմ օրերուս կէսին մէջը զիս մի վերցըներ. քու տարիներդ ազգէ մինչեւ ազգ են ։

25 Սկիզբէն երկրին հիմը դրիր,

ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է ։

26 Անոնք պիտի կորսուին, բայց դուն պիտի կենաս. ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին. հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք, ու պիտի փոխուին ։

27 Բայց դուն նոյն ինքն ես, և քու տարիներդ պիտի չվերջանան ։

28 Քու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին, ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու առջեւդ ։

ՍԱՂՄ · ՃԳ

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ իմ անձս, օրհնէ՛ Տէրը, ու ան ամէնը որ իմ ներսի դին է՝ անոր սուրբ անունը ։

2 Ո՛վ իմ անձս, օրհնէ՛ Տէրը, և անոր բոլոր բարերարութիւնները մի՛ մոռնար ։

3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ, — կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ ։

4 Որ կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն, և կը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գթութիւնով ։

5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով. — քու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նորոգուի ։

6 Տէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ կ՚ընէ բոլոր զրկուածներուն ։

7 Անիկայ իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց, — իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդիներուն ։

8 Բարեգութ ու ողորմած է Տէրը, երկայնամիտ ու առատ ողորմութիւնով ։

9 Անիկայ մինչև վերջը չհակառակիր, և յաւիտեան ոխ չպահեր ։

10 Անիկայ մեր մեղքերուն համեմատ չըրաւ մեզի, ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հատուցում չըրաւ մեզի ։

11 Հապա՛ որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է, — այնչափ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողներուն վրայ զօրաւոր է ։

12 Որչափ որ արևելք արևմուտքէն հեռու է, այնչափ հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները ։

13 Ինչպէս որ հայր մը կը գթայ իր որդւոցը վրայ, այնպէս ալ Տէրը կը գթայ իրմէն վախցողներուն վրայ ։

14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը, կը յիշէ որ մենք հող ենք ։

15 Մարդուն օրերը խոտի պէս են. ինչպէս դաշտի ծաղիկը, անանկ կը ծաղկի ։

16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կանցնի ու ան կ՚ոչնչանայ, և ալ անոր տեղը չճանչնար զանիկայ ։

17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտենէ յաւիտենից իրմէն վախցողներուն վրայ է, ու անոր արդարութիւնը որդւոց որդիներուն վրայ.

18 Անոնց վրայ է՝ որ կը պահեն անոր ուխտը, և կը յիշեն անոր պատուիրանքները, ու կը կատարեն ։

19 Տէրը իր աթոռը երկինքի մէջ հաստատեց. ու անոր թագաւորութիւնը ամէնուն վրայ կը տիրէ ։

20 Օրհնեցէ՛ք Տէրը, ո՛վ անոր հրեշտակները, որ ուժով զօրաւոր էք, որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր հրամանը կը կատարէք ։

21 Օրհնեցէ՛ք Տէրը, ո՛վ անոր բոլոր զօրքերը, անոր կամքը կատարող պաշտօնեաները ։

22 Օրհնեցէ՛ք Տէրը, ո՛վ անոր բոլոր գործքերը անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ. օրհնէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս ։

ՍԱՂՄ · ՃԴ

1 Օրհնէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս. ո՛վ Տէ՛ր իմ Աստուածս, դուն խիստ մեծ ես. փառք ու վայելչութիւն հագած ես ։

2 Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնիս, երկինքը վարագոյրի պէս կը տարածես ։

3 Անիկայ իր վերնատուները ջուրերուն վրայ կը շինէ, ամպերը իրեն կառք կ՚ընէ, հովին թեւերուն վրայ կը պտըտի ։

4 Իր հրեշտակները հովեր կ՚ընէ, — իր պաշտօնեաները կրակի բոց ։

5 Անիկայ հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ, որ յաւիտեանս յաւիտենից չխախտի ։

6 Զանիկայ անդունդով ծածկեցիր՝ իբր թէ հանդերձով. ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան ։

7 Քու սաստելէդ փախան. քու որոտմունքիդ ձայնէն արտորալով փախան ։

8 Լեռներուն վրայ ելան, — հովիտներուն մէջ իջան, ան տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց համար ։

9 Սահման դրիր որ չանցնին, ու նորէն երկիրը չծածկեն ։

10 Ձորերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ. ջուրերը լեռներուն մէջէն կ՚երթան ։

11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցնեն. — վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ՚անցընեն ։

12 Անոնց քովը երկինքի թռչունները կը բնակին, ոստերուն մէջէն ձայն կու տան ։

13 Անիկայ իր վերնատուներէն լեռները կը ջրէ. քու գործքերուդ պտուղէն երկիրը կը կշտանայ ։

14 Անիկայ անասուններուն համար խոտ կը բուսցնէ, ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս, որ կերակուր հանէ երկրէն,

15 Ու գինի որ կ՚ուրախացնէ մարդուն սիրտը, և իւղ՝ որ անոր երեսը կը փայլեցնէ, ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը ։

16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են, Լիբանանի եղեւինները՝ որ ինքը տնկեց ։

17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն, — արագիլին բնակարանը մայրիներուն վրայ է ։

18 Բարձր լեռները այծեամներուն ապաւէն են, — վէմերը՝ ճագարներուն ։

19 Ժամանակներու համար լուսինը ստեղծեց. արեգակը իր մարը մտնելը կը ճանչնայ ։

20 Խաւարը կը դնես, ու գիշեր կ՚ըլլայ, որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը պտըտին ։

21 Առիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշտակութեան համար, ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն ։

22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողվուին, և իրենց որջերուն մէջը կը պառկին ։

23 Մարդը մինչև իրիկուն իր գործքին ու իր ծառայութեանը կ՚երթայ ։

24 Ո՛վ Տէր, որչափ շատ են քու գործքերդ. անոնց բոլորը իմաստութիւնով ըրիր. երկիրը լեցուած է քու ստեղծածներովդ ։

25 Այս ծովը մեծ ու խիստ լայն է, հոն անթիւ սողացողներ, պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան ։

26 Հոն նաւերը կը քալեն, — Լեւիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու համար ստեղծեցիր ։

27 Անոնց ամէնը քեզի կը սպասեն, որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս ։

28 Դուն անոնց կու տաս, — անոնք կը ժողվեն. ձեռքդ կը բանաս, — բարութիւնով կը կշտանան ։

29 Երբոր քու երեսդ կը ծածկես, կը խռովին. երբոր անոնց հոգին կ՚առնես, կը մեռնին և իրենց հողը կը դառնան ։

30 Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին, ու երկրին երեսը կը նորոգես ։

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ. Տէրը իր գործքերուն վրայ ուրախանայ ։

32 Երկրին վրայ կը նայի, ու ան կը դողայ. լեռներուն կը դպչի, և անոնք կը մխան ։

33 Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կենացս մէջ. սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ողջ եմ ։

34 Անոր վրայօք իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ. ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ ։

35 Մեղաւորները աշխարհքէն թող պակսին, ու ամբարիշտները ոչնչանան ։ Օրհնէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԵ

1 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն, անոր անունը կանչեցէ՛ք, անոր գործքերը

ժողովուրդներուն մէջ պատմեցէք։

2 Երգեցէք անոր. սաղմոս ըսէք անոր. պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները։

3 Անոր սուրբ անունովը պարծենցէք. Տէրը խնդրողներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ։

4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէ՛ք. ամէն ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէ՛ք։

5 Յիշեցէ՛ք անոր ըրած հրաշքները, անոր նշանները ու բերնին դատաստանները,

6 Ո՛վ անոր ծառային Աբրահամին սերունդը, ո՛վ Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները.

7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը. անոր դատաստանները բոլոր երկրի մէջ են։

8 Անիկայ իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ, — իր պատուիրած խօսքը մինչեւ հազար ազգ.

9 Այն ուխտը՝ որ Աբրահամին հետ ըրաւ, ու իր երդումը՝ որ Իսահակին ըրաւ.

10 Յակոբին ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք մը ըլլալու, — Իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ մը,

11 Ըսելով, Քեզի պիտի տամ Քանանու երկիրը՝ ձեր ժառանգութեան վիճակը.

12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին, քիչ մը ու պանդուխտ անոր մէջը,

13 Ու մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին, մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի.

14 Անիկայ մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ. թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,

15 Ըսելով, Իմ օծեալներուս մի՛ դպչիք, ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի՛ ընէք։

16 Ու սով կանչեց երկրին վրայ. հացին բոլոր զօրութիւնը կոտրեց։

17 Անոնց առջեւէն մարդ խրկեց, Յովսէփը՝ որ ծառայութեան ծախուեցաւ։

18 Անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին. անոր անձը երկաթի մէջ գրուեցաւ.

19 Մինչեւ այն ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ, Տէրոջը խօսքը փորձեց զանիկայ։

20 Թագաւորը խրկեց ու արձըկեց զանիկայ. ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց զանիկայ։

21 Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկայ, և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող.

22 Որ անոր իշխանները իր ուզածին պէս կապէ, ու անոր ծերերը իմաստուն ընէ։

23 Ու Իսրայէլ Եգիպտոս եկաւ, ու Յակոբ պանդուխտ եղաւ Քամի երկրին մէջ։

24 Ու Տէրը իր ժողովուրդը խիստ շատցուց, ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր ըրաւ։

25 Անոնց սիրտը դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն, ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն։

26 Իր ծառան Մովսէսը խրկեց, և իր ընտրած Ահարոնը,

27 Որոնք անոնց մէջը իր նշանները ըրին, ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ.

28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց. և անոր խօսքին դէմ չկեցան։

29 Անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց, ու անոնց ձուկերը սպաննեց։

30 Անոնց երկիրը առատօրէն գորտեր դուրս բերաւ, մինչեւ անոնց թագաւորներուն ներքին սենեակներուն մէջը։

31 Ըսաւ, ու շանաճանճը և մուները անոնց բոլոր սահմաններուն մէջը եկան։

32 Անձրեւի տեղ կարկուտ տուաւ անոնց, — կրակի բոցեր՝ անոնց երկրին մէջ։

33 Անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ, և անոնց սահմաններուն ծառերը կոտրեց։

34 Ըսաւ, ու եկաւ մարախը, և ջորեակը՝ առանց համրանքի.

35 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր խոտը կերան, և անոնց արտերուն պտուղը կերան։

36 Ու անոնց երկրին մէջի բոլոր անդրանիկները, — անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ։

37 Ու զանոնք արծաթով ու ոսկիով հանեց. ու անոնց ցեղերուն մէջ տկար մարդ չկար։

38 Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց դուրս ելլելուն, քանզի որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր։

39 Ցորեկը հովանի ըլլալու համար ամպը, ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տարածեց։

40 Խնդրեցին, ու լորամարգիներ բերաւ, ու երկինքի հացով կշտացուց զանոնք։

41 Վէմը պատռեց, ու ջուրերը վազեցին. գետի պէս քալեցին չոր տեղերուն մէջ։

42 Քանզի որ իր սուրբ խօսքը յիշեց, այն որ իր Աբրահամ ծառային հետ ըրեր էր։

43 Ու իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց, և իր ընտրածները ուրախութիւնով.

44 Ու հեթանոսաց երկիրները անոնց տուաւ. և ժողովրդոց վաստակները ժառանգեցին անոնք.

45 Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն, ու անոր օրէնքները կատարեն։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԵ.

1 Ալէլուիա։ Գոհացէք Տէրոջմէն, քանզի որ բարի է, քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

2 Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործերը. ո՞վ պիտի իմացընէ անոր ամէն գովութիւնը։

3 Երանի անոնց՝ որ իրաւունքը կը պահեն, — ամէն ժամանակ արդարութիւն կ՚ընեն։

4 Յիշէ զիս՝ ո՛վ Տէր, քու ժողովուրդիդ վրայ ունեցած հաճութեանդ համեմատ, զիս այցելութիւն ըրէ քու փրկութիւնովդ.

5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ, քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ. քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ։

6 Մենք մեր հայրերուն հետ մեղանչեցինք. անօրէնութիւն ըրինք, ամբարշտութիւն գործեցինք։

7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ չիմացան քու հրաշքներդ, չյիշեցին քու ողորմութեանդ շատութիւնը. հապա ապստամբեցան ծովուն քովը, Կարմիր ծովուն քովը։

8 Բայց զանոնք իր անուանը համար փրկեց, որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցընէ։

9 Ու Կարմիր ծովուն սաստեց, ու ցամքեցաւ. ու անդունդներուն մէջէն քալել տուաւ անոնց իբր թէ անապատին մէջէն։

10 Ու զանոնք փրկեց ատողին ձեռքէն, ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն։

11 Ու ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին. անոնցմէ մէկը չմնաց։

12 Այն ատենը հաւատացին անոր խօսքին, և անոր օրհնութիւն երգեցին։

13 Շուտով մոռցան անոր գործերը, — անոր խրատին չսպասեցին։

14 Ու անապատին մէջ խիստ ցանկացան. ու զԱստուած փորձեցին անջուր տեղին մէջ։

15 Ու անոնց տուաւ իրենց ուզածը, թէպէտ և վատուժութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ։

16 Ու Մովսէսին նախանձեցան բանակին մէջ, — Տէրոջը սուրբին՝ Ահարոնին։

17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը, ու Աբիրոնին ժողովքը ծածկեց։

18 Ու կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին մէջ. բոցը այրեց ամբարիշտները։

19 Որթ շինեցին Քորեբի մէջ, ու երկրպագութիւն ըրին ձուլածոյ պատկերին։

20 Ու իրենց փառքը խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխեցին։

21 Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝ որ մեծամեծ գործքեր ըրաւ Եգիպտոսի մէջ,

22 Ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ, և ահաւոր բաներ՝ Կարմիր ծովուն մէջ։

23 Ուստի ըսաւ որ զանոնք կորսնցընէ, թէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս մէջտեղը անոր առջեւ կայնած չըլլար, անոր բարկութիւնը ետ դարձընելու համար՝ որ չսատկեցընէ։

24 Նաեւ այն ցանկալի երկիրը անար-

գեցին, ու անոր խօսքին չհաւատացին։

25 Եւ իրենց վրաններուն մէջ տրտնջեցին. Տէրոջը ձայնը չլսեցին։

26 Ուստի անոնց համար երդում ըրաւ, որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ,

27 Եւ անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ, ու զանոնք երկիրներու մէջ ցրուէ։

28 Եւ անոնք Բէեղփեգովրին յարեցան, ու մեռածներուն զոհերը կերան.

29 Եւ իրենց գործերովը Տէրը բարկացուցին. ու անոնց վրայ ժանտամահ հասաւ։

30 Նոյն Փենեհէս ելաւ ու դատաստան ըրաւ, և ժանտամահը դադարեցաւ։

31 Ու աս բանը անոր արդարութիւն սեպուեցաւ, ազգէ մինչև ազգ յաւիտեան։

32 Նաև բարկացուցին զԱնիկայ Մերիբայի ջուրերուն վրայ. ու անոնց համար Մովսէսին գէշ եղաւ.

33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին, ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը։

34 Չկորսնցուցին այն ազգերը, որ Տէրը ըսեր էր անոնց.

35 Հապա հեթանոսներուն հետ խառնուեցան, ու անոնց գործերը սորվեցան.

36 Եւ անոնց կուռքերուն ծառայեցին, ու անոնք իրենց որոգայթ եղան։

37 Եւ իրենց տղաքները ու աղջիկները դևերուն զոհեցին.

38 Ու անմեղ արիւն թափեցին, իրենց տղաքներուն ու աղջիկներուն արիւնը, որոնք որ զոհեցին Քանանու կուռքերուն. ու երկիրը պղծուեցաւ արիւնով։

39 Եւ իրենց գործերովը պղծուեցան, ու իրենց ըրածներովը պոռնկութիւն ըրին։

40 Ուստի Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ իր ժողովուրդին վրայ, ու զզուեցաւ իր ժառանգութենէն.

41 Եւ զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց. ու զանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ։

42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք. ու անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան։

43 Շատ անգամ փրկեց զանոնք. բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին Անիկայ, ու նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար։

44 Սակայն անիկայ նայեցաւ անոնց նեղութեանը, երբոր անոնց աղաղակը լսեց.

45 Ու անոնց համար իր ուխտը յիշեց, և իր մեծ ողորմութեանը համեմատ զղջացաւ.

46 Ու անոնց բոլոր գերեվարներուն առջին գթութիւն գտնել տուաւ անոնց։

47 Փրկէ՛ մեզ, ո՛վ Տէր մեր Աստուածը, ու ժողվէ՛ մեզ հեթանոսներուն մէջէն, որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք, ու քու օրհնութեամբդ պարծենանք։

48 Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը յաւիտենէ յաւիտենից. ու բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ՝ Ամէն։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԷ։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

2 Թող ասանկ ըսեն Տէրոջը փրկածները, որոնք փրկեց թշնամիին ձեռքէն,

3 Ու ժողվեց անոնք երկիրներէն, արևելքէն ու արևմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն։

4 Անոնք մոլորեցան անապատին մէջ՝ անջուր ճամբու մէջ, բնակելու քաղաք չգտան։

5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով, հոգիներնին իրենց ներսի դին կը մարէր։

6 Ու Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ, և անիկայ փրկեց զանոնք իրենց տառապանքներէն.

7 Ու անոնց ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդեց, որ բնակելու քաղաք երթան։

8 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար, ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար.

9 Ինչու որ անիկայ ծարաւած հոգին կը յագեցընէ, ու անօթեցածը բարութիւնով կը լեցընէ։

10 Անոնք խաւարի ու մահուան շուքի մէջ կը նստէին, տառապանքով ու երկաթով կապուած էին.

11 Ինչու որ Աստուծոյ խօսքերուն հակառակ կեցան, ու Բարձրեալին խորհուրդը անարգեցին։

12 Ուստի անիկայ ալ նեղութիւնով խոնարհեցուց անոնց սիրտը. ինկան, ու օգնական մը չկար։

13 Եւ Տէրոջը աղաղակեցին իրենց նեղութեանը մէջ, ան զանոնք փրկեց իրենց տառապանքներէն։

14 Զանոնք խաւարէն ու մահուան շուքէն հանեց, ու անոնց կապանքները կտրտեց։

15 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար, ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար.

16 Ինչու որ պղնձէ դռները փշրեց, ու երկաթէ նիգերը կոտրեց։

17 Յիմարները իրենց չար ճամբուն համար ու իրենց անօրէնութիւններուն համար նեղութիւն կը կրեն.

18 Անոնց անձը ամէն կերակուրէ կը զզուի. ու մինչև մահուան դռներուն կը մօտենան։

19 Եւ Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց նեղութեանը մէջ, ան կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն։

20 Իր խօսքը կը ղրկէ ու կը բժշկէ զանոնք, ու կ'ազատէ զանոնք իրենց կործանումէն։

21 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար, ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար.

22 Եւ գոհութեան պատարագներ մատուցանեն, ու անոր գործերը ցնծութեամբ պատմեն։

23 Նաւերով ծովը իջնողները ան մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողները,

24 Անոնք Տէրոջը գործերը ու անոր հրաշքները կը տեսնեն անդունդին մէջ։

25 Վասն զի ան կ'ըսէ ու մրրկալից հովը կը հանէ, որ անոր ալիքները կը բարձրացընէ։

26 Երկինքը կ'ելլեն ու անդունդը կ'իջնեն. անոնց անձերը նեղութենէ կը հալին.

27 Գինով մարդու պէս կը դողդըղան ու կ'երերան, և անոնց բոլոր իմաստութիւնը կը հատնի։

28 Ան ատենը Տէրոջը կ'աղաղակեն իրենց նեղութեանը մէջ, ու կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն։

29 Մրրիկը հանդարտութեան կը դարձընէ, ու ալիքները կը դադրին։

30 Իրենք ալ կ'ուրախանան որ դադրեցան. և կ'առաջնորդէ անոնց՝ իրենց ուզած նաւահանգիստը։

31 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը համար, ու մարդոց որդիներուն իր ըրած հրաշքներուն համար.

32 Եւ թող բարձրացընեն զանիկայ ժողովուրդին ժողովքին մէջը, ու ծերոց ատեանին մէջը գովեն զանիկայ։

33 Գետերը անապատի կը դարձընէ, ու ջուրերուն գնացքները չոր երկրի,

34 Ու պտղաբեր երկիրը աղի երկրի, անոր բնակիչներուն չարութեանը համար։

35 Անապատը ջուրերու լճի կը փոխէ, ու չոր երկիրը ջուրերու գնացքի.

36 Եւ անօթիները հոն կը բնակեցընէ, որ բնակելու քաղաք հաստատեն,

37 Ու արտեր ցանեն և այգիներ տնկեն, որ արմտիքի պտուղ բերեն։

38 Զանոնք կ'օրհնէ, և անոնք խիստ կը բազմանան, ու անոնց անասունները չպակսեցըներ։

39 Նորէն կը պակսին ու կը ցածնան բռնութենէ, նեղութենէ ու տրտմութենէ։

40 Անարգանք կը թափէ իշխաններ-

րուն վրայ, ու զանոնք ճամբայ չունեցող անապատի մէջ կը մոլորցընէ։

41 Բայց աղքատը խեղճութենէն կը բարձրացընէ, և անոր տունները ոչխարներու հօտի պէս կ'ընէ։

42 Ուղիղները պիտի տեսնեն և ուրախանան. ու ամէն անօրէնութիւն իր բերանը պիտի գոցէ։

43 Ո՞վ է իմաստուն որ աս բաները պահէ. անիկայ Տէրոջը ողորմութիւնները պիտի հասկընայ։

ՍԱՂՄ. ՃԸ.

Դաւիթին երգը — Սաղմոս։

1 Իմ սիրտս պատրաստ է, ո՛վ Աստուած. պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ իմ փառքովս ալ։

2 Արթընցիր՝ ո՛վ տաւիղ ու քնար. ես կանուխ պիտի արթըննամ։

3 Ո՛վ Տէր, ժողովուրդոց մէջը քեզ պիտի գովեմ, ու սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջը.

4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ է — երկնքերէն վեր, և քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը։

5 Երկնքի վրայ բարձրացիր, ո՛վ Աստուած, ու քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։

6 Որ քու սիրելիներդ փրկուին. աջ ձեռքովդ ապրեցուր ու պատասխան տուր ինծի։

7 Աստուած իր սրբութիւնովը խօսեցաւ. Ես պիտի ցնծամ, Սիքէմը պիտի բաժնեմ, ու Սոկքոթի հովիտը պիտի չափեմ։

8 Իմս է Գաղաադը, — իմս է Մանասէն. և Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է. Յուդան իմ օրէնսդիրս է.

9 Մովաբը իմ լուացուելու աւազանս է. Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս. Փղշտացիներուն վրայ ձայնով պիտի ցնծամ։

10 Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւոր քաղաքը. ո՛վ պիտի առաջնորդէ զիս մինչև Եդովմ։

11 Չէ՞ որ դուն, ո՛վ Աստուած, որ երեսէ ձգեցիր մեզ, ու մեր զօրքերուն հետ չելար, ո՛վ Աստուած։

12 Նեղութեան մէջէն մեզի օգնութիւն տուր, վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը։

13 Աստուծով քաջութիւն պիտի ընենք. ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ. ՃԹ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ո՛վ իմ օրհնութեանս Աստուածը, լուռ մի կենար.

2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս. ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։

3 Ատելութեան խօսքերով ալ զիս պատեցին, և ինծի հետ անիրաւ տեղը կռուեցան։

4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին ինծի, բայց ես աղօթք կ'ընէի։

5 Նաև բարիին տեղը չար հատուցին, ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն։

6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր, և Սատանան թող կայնի անոր աջ կողմը.

7 Երբոր դատուի, յանցաւոր ելլէ, ու անոր աղօթքը մեղք ըլլայ։

8 Անոր օրերը պակսին, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ.

9 Անոր որդիները որբ ըլլան, ու անոր կինը որբևայրի։

10 Եւ անոր որդիները թափառական ըլլան ու մուրան, և իրենց աւերակներէն ելլելով՝ հաց փնտռեն։

11 Փոխ տուողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը, ու օտարները յափշտակեն անոր վաստակածը։

12 Չըլլայ մէկը գթութիւն ընէ անոր, ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։

13 Անոր զաւակները կորսուելու մատնուին. անոնց անունը գալու ազգին մէջ ջնջուի։

14 Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջին յիշուի, և անոր մօրը մեղքը չջնջուի։

15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջին ըլլան, որ անոնց յիշատակը երկրէն վերցընէ։

16 Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չյիշեց, հապա խեղճը ու աղքատը հալածեց, որ սիրտը կոտրածը սպաննէ։

17 Նաև անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ, և օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հեռու ըլլայ։

18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ. և անիկայ ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ, ու ձէթի պէս անոր ոսկորներուն մէջ։

19 Հագնելու հանդերձի պէս, ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր։

20 Ինծի հակառակ կեցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն։

21 Բայց դուն, ո՛վ Տէր Եհովայ, օգնէ՛ ինծի քու անուանդ համար. փրկէ՛ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն համար։

22 Ինչու որ ես խեղճ ու աղքատ եմ. ու իմ սիրտս ներսի դիս խոցուած է։

23 Ես երկընցող ստուերի պէս անցայ. մարախի պէս թօթուեցայ։

24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան, ու մարմինս իր պարարտութենէն մաշեցաւ։

25 Ու ես անոնց նախատինք եղայ. երբոր զիս կը տեսնեն, գլուխնին կը շարժեն։

26 Օգնէ՛ ինծի, ո՛վ Տէր իմ Աստուածս. փրկէ՛ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ.

27 Ու գիտնան թէ քու ձեռքդ է աս, և դուն ըրիր զանիկայ, ո՛վ Տէր։

28 Անոնք թող անիծեն՝ բայց դուն օրհնէ. երբոր ինծի դէմ ելլեն՝ թող ամչնան. բայց քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ.

29 Իմ թշնամիներս թող նախատինք հագնին, ու իրենց ամօթը պատմուճանի պէս վրանին առնեն։

30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս, ու շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ զանիկայ։

31 Ինչու որ ինքը աղքատին աջ կողմը կը կայնի, որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄ. ՃԺ.

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ՛ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։

2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիօնէն պիտի ղրկէ. քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ՛։

3 Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ սրբութեան զարդարանքներով. քու երիտասարդներդ արշալուսին արգանդի ցօղէն աւելի պիտի ըլլան քեզի։

4 Տէրը երդում ըրաւ, ու պիտի չզղջայ, դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ ես։

5 Տէրը քու աջ կողմդ է, անիկայ իր բարկութեան օրը թագաւորները պիտի ջարդէ։

6 Անիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի ընէ, մեռելներով պիտի լեցընէ, շատ երկիրներու վրայ գլուխ եղողները պիտի ջարդէ։

7 Ճամբուն մէջ գետէն պիտի խմէ. անոր համար գլուխ պիտի վերցընէ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԱ.

1 Ալէլուիա։ Բոլոր սրտով Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը։

2 Տէրոջը գործերը մեծ են, անոնք սիրողներուն բոլորէն կը քննուին։

3 Անոր գործը փառաւոր ու վայելուչ է, և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։

4 Յիշել տուաւ իր հրաշքները. Տէրը ողորմած ու գթած է։

5 Կերակուր տուաւ իրմէն վախցողներուն. իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ։

6 Իր գործերուն զօրութիւնը ցուցուց իր ժողովուրդին, անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը։

7 Անոր ձեռքերուն գործերը ճշ-

ճշմարտութիւն ու իրաւունք են . անոր բոլոր պատուիրանքները հաւատարիմ են .

8 Յաւիտեանս յաւիտենից հաստատուած են, ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են ։

9 Փրկութիւն ղրկեց իր ժողովուրդին, իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց . սուրբ ու ահաւոր է անոր անունը ։

10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է . բարի խոհեմութիւն ունին ան ամէնը՝ որ անոնք կ՚ընեն . անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԲ

1 Ալէլուիա ։ Երանի՜ այն մարդուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ, ու անոր պատուիրանքներուն շատ կը հաւնի ։

2 Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ . ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի ։

3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ անոր տանը մէջ, ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ ։

4 Խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն . ողորմած ու գթած ու արդար է ։

5 Բարի մարդը կ՚ողորմի ու փոխ կու տայ . իր բաները իրաւունքով կը կատարէ ։

6 Յիրաւի անիկայ յաւիտեան պիտի չսասանի . արդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ .

7 Անիկայ գէշ լուրէն չվախնար . անոր սիրտը հաստատ է, ու Տէրոջը կը յուսայ ։

8 Անոր սիրտը հաստատուած է, չվախնար, մինչև որ իր թշնամիներուն [illegible] տեսնէ ։

9 Տարածեց՝ աղքատներուն տուաւ . անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ . անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ ։

10 Ամբարիշտը պիտի տեսնէ ու բարկանայ, իր ակռաները պիտի կրճտէ ու պիտի հալի . ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կորսուի ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԳ

1 Ալէլուիա ։ Օրհնեցէ՛ք, ո՛վ Տէրոջը ծառաները, օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը ։

2 Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրոջը անունը ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։

3 Արևելքէն մինչև արևմուտք օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրոջը անունը ։

4 Տէրը բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ . անոր փառքը երկինքէն վեր է ։

5 Մեր Տէր Աստուծոյն պէս ո՞վ կայ, որ բարձրութեան մէջ կը բնակի .

6 Որ երկինքի ու երկրի մէջ եղած բաները տեսնելու համար կը խոնարհի .

7 Որ աղքատը փոշիէն վեր կը վերցնէ, ու տնանկը աղբանոցէն կը բարձրացնէ,

8 Որ զանիկա նստեցնէ իշխաններուն հետ՝ իր ժողովուրդին իշխաններուն հետը .

9 Որ ամուլ կինը տանը կը բնակեցնէ, ու որդիներու ուրախ մայր կ՚ընէ ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԴ

1 Երբոր Իսրայէլ Եգիպտոսէն դուրս ելաւ, ու Յակոբին տունը օտարալեզու ժողովուրդին մէջէն,

2 Յուդա անոր սրբարանը՝ ու Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ ։

3 Ծովը տեսաւ ու փախաւ, Յորդանան ետ դարձաւ ։

4 Լեռները խոյերու պէս ցատկըռտեցին, ու բլուրները գառնուկներու պէս ։

5 Քեզի ի՞նչ եղաւ, ո՛վ ծով, որ փախար, և դուն Յորդանան, որ ետ դարձար ։

6 Ո՛վ լեռներ, ինչո՞ւ խոյերու պէս ցատկըռտեցիք, ու դուք՝ բլուրներ, գառնուկներու պէս ։

7 Սարսափէ՛, ո՛վ երկիր, Տէրոջը երեսէն՝ Յակոբին Աստուծոյն երեսէն,

8 Որ վէմը ջուրերու լճակի դարձուց, ու ապառաժը ջուրերու աղբիւրի .

ՍԱՂՄ. ՃԺԵ

1 Ոչ թէ մեզի, ո՛վ Տէր, ոչ թէ մեզի, հապա քու անուանդ փառք տուր, քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար ։

2 Ինչո՞ւ համար հեթանոսները ըսեն թէ Ո՞ւր է հիմա անոնց Աստուածը ։

3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն է . անիկայ իր բոլոր ուզածը ըրաւ ։

4 Անոնց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են . մարդու ձեռքի գործեր են .

5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր . աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ .

6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր, քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ .

7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշափեր . ոտքեր ունին՝ բայց չեն քալեր, ու իրենց կոկորդովը ձայն չեն հաներ ։

8 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք շինողները ու բոլոր անոնց յուսացողները ։

9 Ո՛վ Իսրայէլ, Տէրոջը յուսա . ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը ։

10 Ո՛վ Ահարոնի տունը, Տէրոջը յուսացէք . ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը ։

11 Ո՛վ Տէրոջմէ վախցողներ, Տէրոջը յուսացէք . ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը ։

12 Տէրը մեզ կը յիշէ ու պիտի օրհնէ, Իսրայէլի տունը պիտի օրհնէ, Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ .

13 Տէրոջմէ վախցողները պիտի օրհնէ, պզտիկները մեծերուն հետ ։

14 Տէրը ձեզի [illegible] պիտի աւելցնէ, ձեզի ու ձեր որդիներուն ։

15 Օրհնեա՜լ էք դուք Տէրոջմէն, ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց ։

16 Երկինքին երկինքը Տէրոջն է, բայց երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ ։

17 Մեռելները Տէրը չեն օրհներ . ո՛չ ալ ան ամէնը, որ գերեզմանը կ՚իջնեն ։

18 Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ. ՃԺԶ

1 Ուրախ եմ ես, ինչու որ Տէրը իմ ձայնս ու աղաչանքս լսեց .

2 Ինչու որ անիկայ իր ականջը ինծի խոնարհեցուց . ու իմ օրերուս մէջ անոր պիտի կանչեմ ։

3 Մահուան լարերը զիս պատեցին, ու գերեզմանին վիշտերը զիս գտան . նեղութիւն ու տրտմութիւն գտայ ։

4 Բայց ես Տէրոջը անունը կանչեցի, կ՚աղաչեմ, ո՛վ Տէր, փրկէ՛ իմ անձս ։

5 Ողորմած ու արդար է Տէրը, և մեր Աստուածը գթած է ։

6 Տէրը միամիտները կը պահէ . ես խեղճ եղայ, ու անիկայ զիս ազատեց ։

7 Ո՛վ իմ անձս, դարձիր քու հանգստութեանդ, ինչու որ Տէրը քեզի բարիք ըրաւ ։

8 Վասն զի դուն իմ անձս մահուանէ փրկեցիր, իմ աչքերս արցունքէն, ու իմ ոտքերս գայթակղելէն ։

9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ կենդանիներուն երկրին մէջը ։

10 Հաւատացի՛ անոր համար խօսեցայ . ես խիստ թշուառացայ ։

11 Իմ շփոթութեանս մէջ ըսի թէ Ամէն մարդ սուտ է ։

12 Ի՞նչ հատուցանեմ Տէրոջը՝ անոր բոլոր ինծի ըրած բարութեանը փոխարէն ։

13 Փրկութեան բաժակը պիտի առնեմ, ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ ։

14 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջին ։

15 Պատուական է Տէրոջը առջին իր սուրբերուն մահը ։

16 Կ՚աղաչեմ, ո՛վ Տէր, ինչու որ ես քու ծառադ եմ, ես քու ծառադ եմ, ու քու աղախինիդ որդին . դուն իմ կապերս արձակեցիր ։

17 Գոհութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ քեզի, ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ ։

18 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ իր բոլոր ժողովուրդին առջին,

19 Տէրոջը տանը սրահներուն մէջը, քու մէջդ, ով Երուսաղէմ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԺԷ.

1 Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր, գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժողովուրդներ.

2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է, ու Տէրոջ ճշմարտութիւնը յաւիտեան է։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԺԸ.

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

2 Իսրայէլը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

3 Ահարոնին տունը թող ըսէ թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն թէ Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

5 Նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի, և Տէրը պատասխան տուաւ ինծի, լայնարձակ տեղ մը հանելով։

6 Տէրը իմ հետս է, չեմ վախնար. մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել։

7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ մէկտեղ իմ հետս է, ու ես իմ թշնամիներուս կործանումը պիտի տեսնեմ։

8 Աղէկ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ մարդոց ապաւինիլ։

9 Աղէկ է Տէրոջը յուսալ, քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ։

10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին. բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։

11 Իմ բոլորտիքս առին, և զիս պաշարեցին. բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։

12 Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս առին. փուշերու կրակի պէս մարեցան. բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։

13 Սաստիկ հրեցիր զիս, որ վար իյնամ. բայց Տէրը օգնեց ինծի։

14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղմոսս է, ու իմ փրկութիւնս եղաւ։

15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։

16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է. Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։

17 Պիտի չմեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ, ու Տէրոջը գործերը պատմեմ։

18 Տէրը զիս շատ խրատեց, բայց մահուան չմատնեց զիս։

19 Բացէք ինծի արդարութեան դռները. անոնց մէջը պիտի մտնեմ, ու Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ։

20 Աս է Տէրոջը դուռը, արդարները ասկէ պիտի մտնեն։

21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր, ու ինծի փրկութիւն եղար։

22 Այն քարը որ շինողները անարգեցին, անկիւնին գլուխը եղաւ։

23 Ասիկայ Տէրոջմէն եղաւ. զարմանալի է ասիկայ մեր աչքերուն։

24 Աս այն օրն է, որ Տէրը ստեղծեց. ցնծանք և ուրախ ըլլանք անոր մէջը։

25 Հիմա կ'աղաչեմ, ով Տէր, փրկէ, հիմա կ'աղաչեմ, ով Տէր, յաջողէ։

26 Օրհնեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ. օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն։

27 Տէրը Աստուած է, և լոյս կը ցուցընէ մեզի. զոհի անասունները չուաններով կապեցէք, — սեղանին եղջիւրներուն մօտեցուցէք։

28 Դուն ես իմ Աստուածս, ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ. ով իմ Աստուածս, քեզ պիտի բարձրացընեմ։

29 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄ. ՃԺԹ.

ԱԼԵՓ

1 Երանի՜ ճամբով անբիծներուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն։

2 Երանի՜ անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն — և բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն,

3 Ու անօրէնութիւն չեն ըներ, հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։

4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ զգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք։

5 Երանի՜ թէ իմ ճամբաներս յաջողէին, որ քու կանոններդ պահեմ։

6 Այն ատենը պիտի չամչնամ, երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ զգուշութիւն ընեմ։

7 Պիտի գովեմ քեզ ուղիղ սրտով, երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ։

8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ. զիս բոլորովին մի՛ թողուր։

ԲԷԹ

9 Երիտասարդը ինչո՞վ մաքրէ իր ճամբան. քու խօսքիդ համեմատ անոր զգուշութիւն ընելով։

10 Իմ բոլոր սրտովս խնդրեցի քեզ, մի՛ թողուր զիս որ քու պատուիրանքներէդ մոլորիմ։

11 Իմ սրտիս մէջը պահեցի քու խօսքերդ, որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։

12 Օրհնեալ ես դուն, ով Տէր. սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։

13 Իմ շրթունքներովս պատմեցի քու բերնիդ բոլոր դատաստանները։

14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ, որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով։

15 Քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ, և քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ։

16 Քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ, — քու խօսքդ պիտի չմոռնամ։

ԳԻՄԵԼ

17 Բարութիւն ըրէ քու ծառայիդ, որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ։

18 Բաց իմ աչքերս, որ քու օրէնքիդ հրաշքները տեսնեմ։

19 Պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ. մի՛ ծածկեր ինձմէ քու պատուիրանքներդ։

20 Իմ անձս կը նեղուի ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցանկալէն։

21 Դուն սաստեցիր անիծեալ ամբարտաւանները, քու պատուիրանքներէդ մոլորողները։

22 Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինձմէ, ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի։

23 Իշխաններ ալ կը նստէին ու ինծի դէմ կը խօսէին. բայց քու ծառադ քու կանոններուդ վրայով կը մտածէր։

24 Քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս — իմ խորհրդականներս են։

ԴԱԼԷԹ

25 Իմ անձս հողին կը փակչի. կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ։

26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր. սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։

27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր, և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ։

28 Իմ անձս տրտմութենէն կը հալի. հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ։

29 Սուտութեան ճամբան հեռացուր ինձմէ, ու քու օրէնքդ շնորհէ ինծի։

30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի, և քու դատաստաններդ իմ առջևս դրի։

31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ, ով Տէր, զիս մի՛ ամչցըներ։

32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբուն մէջ պիտի վազեմ. ինչու որ դուն իմ սիրտս պիտի լայնցընես։

ՀԷ

33 Ո՛վ Տէր, սորվեցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան. ու մինչև վերջը պիտի պահեմ անիկայ։

34 Իմաստութիւն տուր ինծի, որ քու օրէնքդ պահեմ, ու բոլոր սրտով անիկայ 'ի գործ դնեմ։

35 Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ, ինչու որ անոր հաւնեցայ։

36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններ-

բուդ յօժարեցուր , ու չէ թէ ագահութեան ։

37 Ե՛տ դարձուր իմ աչքերս , որ մնոտի բան չտեսնեն ․ և զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր ։

38 Հաստատէ՛ քու խօսքդ քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ ։

39 Ե՛տ դարձուր ինծմէ իմ նախատինքս , ուսկից որ կը վախնամ , ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են ։

40 Ահա ցանկացայ քու հրամաններուդ ․ քու արդարութեանդ մէջ կենդանացուր զիս ։

ՎԱՎ

41 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ , և քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ ։

42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իմ նախատողին ․ վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ ։

43 Ու ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի՛ հեռացըներ իմ բերնէս , ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ ։

44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ յաւիտեանս յաւիտենից ․

45 Ու լայնարձակ տեղ մէջ պիտի քալեմ , քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի ։

46 Ու քու վկայութիւններդ թագաւորներուն առջին պիտի խօսիմ , և պիտի չամչնամ ։

47 Ու պիտի ուրախանամ քու պատուիրանքներովդ , որոնք սիրեցի ։

48 Ու ձեռքերս դէպ 'ի քու պատուիրանքներուդ պիտի վերցընեմ , որոնք սիրեցի , ու քու կանոններուդ վրայով պիտի մտածեմ ։

ԶԱՅԻՆ

49 Յիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խօսքը , որուն վրայ ինծի յուսալ տուիր ։

50 Իմ նեղութեանս մէջ մխիթարութիւնս աս է ․ վասն զի քու խօսքդ զիս կենդանացուց ։

51 Ամբարտաւանները խիստ շատ ծաղր ըրին զիս ․ բայց ես քու օրէնքէդ չխոտորեցայ ։

52 Ո՛վ Տէր , քու առջի դատաստաններդ յիշեցի , ու մխիթարուեցայ ։

53 Սոսկումը ինծի բռնեց ան ամբարիշտներուն համար , որ քու օրէնքդ կը թողուն ։

54 Քու կանոններդ ինծի երգեր եղան իմ պանդխտութեանս տանը մէջ ։

55 Ո՛վ Տէր , գիշերը քու անունդ յիշեցի , ու քու օրէնքդ պահեցի ։

56 Աս եղաւ ինծի , ինչու որ քու հրամաններդ կը պահեմ ։

ԽԷԹ

57 Դուն իմ բաժինս ես , ո՛վ Տէր ․ ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ ։

58 Բոլոր սրտով քու երեսդ խնդրեցի ․ ողորմէ՛ ինծի քու խօսքիդ համեմատ ։

59 Իմ ճամբաներուս վրայով մտածեցի , և իմ ոտքերս քու վկայութիւններուդ դարձուցի ։

60 Քու պատուիրանքներդ պահելու արտորացի ու չուշացայ ։

61 Ամբարիշտներուն խումբերը զիս պատեցին , բայց ես քու օրէնքդ չմոռցայ ։

62 Կէս գիշերին կ'ելլեմ քեզի գոհութիւն մատուցանելու քու արդար դատաստաններուդ համար ։

63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ քեզմէ կը վախնան , ու քու հրամաններդ կը պահեն ։

64 Ո՛վ Տէր , երկիրը լեցուն է քու ողորմութեամբդ , սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։

ՏԷԹ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ , ո՛վ Տէր , քու խօսքիդ համեմատ ։

66 Բարի իմաստութիւն ու գիտութիւն սորվեցուր ինծի , ինչու որ քու պատուիրանքներուդ հաւատացի ։

67 Քանի որ վշտացած չէի , կը սխալէի ․ բայց հիմա քու խօսքդ կը պահեմ ։

68 * Բարի ես դուն ու բարերար ․ սորվեցուր ինծի քու կանոններդ ։

69 Ամբարտաւանները սուտութիւն հընարեցին ինծի դէմ ․ բայց ես բոլոր սըրտով քու հրամաններդ պիտի պահեմ ։

70 Անոնց սիրտը ճարպի պէս պարարտացաւ ․ բայց ես քու օրէնքովդ ուրախացայ ։

71 Աղէկ եղաւ ինծի որ վշտացայ , որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ ։

72 Ինծի հազարաւոր ոսկիէ ու արծաթէ աւելի աղէկ է քու բերնիդ օրէնքը ։

ՅՕՏ

73 Զիս քու ձեռքերդ ըրին ու ըստեղծեցին ․ իմաստուն ըրէ զիս , որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ ։

74 Քեզմէ վախցողները զիս պիտի տեսնեն և ուրախանան ․ ինչու որ քու խօսքիդ յուսացայ ։

75 Գիտեմ , ո՛վ Տէր , որ քու դատաստաններդ արդարութիւնով են ․ ու իրաւունքով զիս վշտացուցիր ։

76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ ինծի մխիթարութիւն ըլլայ քու ծառայիդ տուած խօսքիդ համեմատ ։

77 Թող քու գթութիւններդ իմ վրաս գան որ ապրիմ ․ վասն զի քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է ․

78 Ամբարտաւանները պիտի ամչնան ․ ինչու որ առանց պատճառի անիրաւութիւն ըրին ինծի դէմ ․ բայց ես քու հրամաններուդ վրայ պիտի մտածեմ ։

79 Թող ինծի դառնան քեզմէ վախցողները և քու վկայութիւններդ ճանչցողները ։

80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլլայ քու կանոններուդ մէջը , անանկ որ չամչնամ ։

ՔԱՓ

81 Իմ անձս քու փրկութեանդ կը կարօտի , — ես քու խօսքիդ կը յուսամ ․

82 Իմ աչքերս քու խօսքիդ համար կը նուաղին , ըսելով թէ Ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս ։

83 Ինչու որ ես ծուխի մէջ դրուած տիկի պէս եղայ ․ բայց քու կանոններդ չմոռցայ ։

84 Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրերը ․ իմ հալածողներուն ե՞րբ դատաստան պիտի ընես ։

85 Ամբարտաւանները փոսեր փորեցին ինծի համար , որ քու օրէնքիդ պէս չեն ։

86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարիտ են ․ զուր տեղը զիս կը հալածեն , օգնէ՛ ինծի ։

87 Քիչ մնաց որ զիս կորսնցընէին երկրին մէջ ․ բայց ես քու հրամաններդ չթողուցի ։

88 Քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացուր զիս , և քու բերնիդ վկայութիւնը պիտի պահեմ ։

ԼԱՄԷՏ

89 Ո՛վ Տէր , քու խօսքդ յաւիտեան հաստատ է երկինքի մէջ ։

90 Քու հաւատարմութիւնդ ազգէ մինչև ազգ կը մնայ ․ դուն հաստատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։

91 Քու հրամաններուդ պէս կը կենան մինչև այսօր , ինչու որ բոլորը քու ծառաներդ են ։

92 Թէ որ քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս չըլլար , ան ատենը կորսուած պիտի ըլլայի իմ տրտմութեանս մէջ ։

93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու հրամաններդ , քանզի անոնցմով կենդանացուցիր զիս ։

94 Ես քուկդ եմ , փրկէ՛ զիս ․ ինչու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։

95 Ամբարիշտները ինծի սպասեցին , որ զիս կորսնցընեն ․ բայց ես քու վկայութիւններդ միտքս պիտի բերեմ ։

96 Ամէն կատարելութեան վերջը տեսայ ․ քու պատուիրանքդ շատ ընդարձակ է ։

ՄԷՄ

97 Ո՛րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ ․ ան է ամէն օր իմ մտածութիւնս ։

98 Քու պատուիրանքներովդ զիս իմ թշնամիներէս իմաստուն ըրիր ․ քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։

99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի հանճարեղ եղայ ․ ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ մտածութիւնս են ։

100 Ծերերէն աւելի իմաստուն եղայ, վասն զի քու հրամաններդ պահեցի։

101 Ամէն գէշ ճամբայէն իմ ոտքերս ետ քաշեցի, որ քու խօսքդ պահեմ։

102 Քու դատաստաններէդ չխոտորեցայ, ինչու որ դուն սորվեցուցիր ինծի։

103 Ո՜րչափ քաղցր է քու խօսքդ իմ քիմքիս, մեղրէն աւելի անոյշ է իմ բերնիս։

104 Քու հրամաններովդ իմաստուն եղայ, անոր համար ստութեան ամէն ճամբան ատեցի։

ՆՈՒՆ

105 Քու խօսքդ իմ ոտքերուս ճրագ է, ու իմ շաւիղներուս լոյս։

106 Երդում ըրի ու պիտի կատարեմ, որ քու արդար դատաստաններդ պահեմ։

107 Շատ նեղուեցայ, ո՛վ Տէր, կենդանացո՛ւր զիս քու խօսքիդ համեմատ։

108 Հիմա իմ բերնիս կամաւոր զոհերը ընդունէ, ո՛վ Տէր, ու քու դատաստաններդ սորվեցո՛ւր ինծի։

109 Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ափիս մէջն է. բայց քու օրէնքդ չեմ մոռնար։

110 Ամբարիշտները որոգայթ լարեցին ինծի համար. բայց ես քու հրամաններէդ չմոլորեցայ։

111 Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ինծի ժառանգութիւն առի. ինչու որ անոնք իմ սրտիս ցնծութիւնն են։

112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս, որ քու կանոններդ կատարեմ յաւիտեան մինչեւ վերջը։

ՍԱՄԷԽ

113 Երկմիտ խորհուրդները ատեցի, բայց քու օրէնքդ սիրեցի։

114 Իմ ապաւէնս ու ասպարս դուն ես, քու խօսքիդ յուսացայ։

115 Ե՛տ քաշուեցէք ինծմէ, ո՛վ չարագործներ, ինչու որ ես իմ Աստուծոյս պատուիրանքները պիտի պահեմ։

116 Պահպանէ՛ զիս քու խօսքիդ համեմատ, որ ապրիմ. և զիս իմ յոյսէս մի՛ ամչցըներ։

117 Զօրացո՛ւր զիս որ ապրիմ, ու միշտ քու կանոններուդ ուշադրութիւն ընեմ։

118 Անարգեցիր ան ամէնը՝ որ քու կանոններէդ խոտորեցան. քանզի անոնց նենգութիւնը սուտ է։

119 Դուն մետաղներու կղկղանք կը համարիս երկրի բոլոր ամբարիշտները. անոր համար ես քու վկայութիւններդ կը սիրեմ։

120 Իմ մարմինս քու ահէդ դողաց, ու ես քու դատաստաններէդ վախցայ։

ԱՅԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի. զիս իմ նեղիչներուս մի՛ մատներ։

122 Քու ծառայիդ բարութեան համար երաշխաւո՛ր եղիր, որ ամբարտաւանները չհարստահարեն զիս։

123 Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար, ու քու արդարութեանդ խօսքին համար։

124 Ըրէ՛ քու ծառայիդ քու ողորմութեանդ համեմատ, և քու կանոններդ սորվեցո՛ւր ինծի։

125 Ես քու ծառադ եմ, իմաստո՛ւն ըրէ զիս, որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ։

126 Տէրոջը բան ընելու ժամանակն է. ինչու որ քու օրէնքդ խափանեցին։

127 Անոր համար քու պատուիրանքներդ ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի։

128 Ասոր ամէն բանի վրայով պատուիրանքդ ու բոլոր հրամաններդ ուղիղ կը համարիմ, ու ստութեան ամէն ճամբան կ'ատեմ։

ՓԷ

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են. անոր համար իմ անձս անոնք կը պահէ։

130 Քու խօսքերուդ յայտնուիլը լոյս կու տայ, ու միամիտները իմաստուն կ'ընէ։

131 Իմ բերանս բացի ու հեւացի, վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկացայ։

132 Ինծի նայէ ու ողորմէ՛ ինծի, ինչպէս որ սովորաբար կ'ընես քու անունդ սիրողներուն։

133 Իմ գնացքներս հաստատէ՛ քու խօսքիդ մէջ, ու բնաւ անօրէնութիւն մը չտիրէ ինծի։

134 Փրկէ՛ զիս մարդոց բռնութենէն, և քու հրամաններդ պիտի պահեմ։

135 Երեսդ փայլեցո՛ւր քու ծառայիդ վրայ, ու սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններդ։

136 Ջուրերու առուներ կ'իջնեն իմ աչքերէս, ինչու որ մարդիկ քու օրէնքներդ չպահեցին։

ՑԱՏԷ

137 Արդար ես դուն, ո՛վ Տէր, և քու դատաստաններդ ուղիղ են։

138 Քու պատուիրած վկայութիւններդ արդար ու խիստ ճշմարիտ են։

139 Իմ նախանձս զիս մաշեց. ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան։

140 Քու խօսքդ խիստ մաքուր է, անոր համար քու ծառադ անիկայ կը սիրէ։

141 Ես ցած ու անարգուած եմ, բայց քու հրամաններդ չմոռցայ։

142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է, ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է։

143 Նեղութիւնը ու ցաւը զիս գտան. բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են։

144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտենական է. իմաստո՛ւն ըրէ զիս, ու պիտի ապրիմ։

ԳՕՓ

145 Բոլոր սրտով աղաղակեցի. ո՛վ Տէր, պատասխան տուր ինծի. ու քու կանոններդ պիտի պահեմ։

146 Քեզի աղաղակեցի, փրկէ՛ զիս, և քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ։

147 Կանուխ ելայ արշալոյսին, ու աղաղակեցի. քու խօսքիդ յուսացայ։

148 Գիշերուան պահերէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար։

149 Իմ ձայնս լսէ՛ քու ողորմութեանդ համեմատ. ո՛վ Տէր, քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս։

150 Անօրէնութեան հետեւողները մօտեցան. անոնք քու օրէնքէդ հեռացան։

151 Ո՛վ Տէր՝ դուն մօտ ես, ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են։

152 Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններէդ, որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր։

ՌԷՇ

153 Տե՛ս իմ խղճութիւնս, ու զիս փրկէ՛. ինչու որ քու օրէնքդ չմոռցայ։

154 Իմ իրաւունքս պաշտպանէ՛ ու փրկէ՛ զիս. քու խօսքիդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս։

155 Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն. վասն զի քու կանոններդ չխնդրեցին։

156 Ո՛վ Տէր, քու գթութիւններդ շատ են. քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս։

157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս. բայց ես քու վկայութիւններէդ չխոտորեցայ։

158 Անօրէնները տեսայ ու զզուեցայ. ինչու որ անոնք քու խօսքդ չեն պահեր։

159 Նայէ՛ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ. ո՛վ Տէր, քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացո՛ւր զիս։

160 Քու խօսքիդ սկիզբը ճշմարտութիւն է, ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտենական են։

ՇԻՆ

161 Իշխանները զուր տեղը զիս հալածեցին. բայց իմ սիրտս քու խօսքէդ վախցաւ։

162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ շատ աւար գտնողի պէս։

163 Ստութիւնը ատեցի ու անար-

գծցի, բայց քու օրէնքդ սիրեցի։

164 Օրը եօթը անգամ կ'օրհնեմ քեզ, քու արդար դատաստաններուդ համար։

165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ խաղաղութիւն կայ. ու անոնց գայթակղութիւն չըլլար։

166 Ո՛վ Տէր, քու փրկութեանդ սպասեցի, և քու պատուիրանքներդ կատարեցի։

167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց, ու ես անոնք շատ կը սիրեմ։

168 Քու հրամաններդ և քու վկայութիւններդ պահեցի. քանզի որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առջևդ են։

ԹԱՒ

169 Ո՛վ Տէր, թող իմ աղաղակս քու առջևդ մօտենայ. քու խօսքիդ համեմատ իմաստուն ըրէ զիս։

170 Թող իմ աղաչանքս քու առջևդ ելլէ. քու խօսքիդ համեմատ փրկէ զիս։

171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն պիտի բղխեն. վասն զի քու կանոններդ սորվեցուցիր ինծի։

172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի պատմէ. քանզի որ քու բոլոր պատուիրանքներդ արդար են։

173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնական ըլլայ. քանզի որ քու հրամաններդ ընտրեցի։

174 Ո՛վ Տէր, քու փրկութեանդ ցանկացայ, ու քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է։

175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ, և քու դատաստաններդ օգնեն ինծի։

176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ. փնտռէ քու ծառադ, քանզի որ քու պատուիրանքներդ չմոռցայ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻ

Աստիճաններուն երգը։

1 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը աղաղակեցի, ու անիկայ ինծի պատասխան տուաւ։

Ո՛վ Տէր՝ փրկէ՛ իմ անձս սուտ շրթունքներէն, ու նենգաւոր լեզուէն։ 2

Ո՛վ նենգաւոր լեզու, քեզի ի՞նչ տրուի, և քեզի ի՞նչ աւելցուի։ 3

Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը ու գիհիին կայծերը։ 4

Վա՜յ ինծի որ Մոսոքի մէջ պանդուխտ եղայ, և Կեդարի վրաններուն քովերը բնակեցայ։ 5

Շատ ժամանակ իմ անձս բնակեցաւ խաղաղութիւնը ատողներուն հետ։ 6

Ես խաղաղասէր էի. բայց երբոր կը խօսէի, անոնք կռիւ կ'ընէին։ 7

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԱ

Աստիճաններուն երգը։

Աչքերս դէպ 'ի լեռները պիտի վերցընեմ, ուսկից որ իմ օգնութիւնս պիտի գայ։ 1

Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է, ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց։ 2

Անիկայ քու ոտքդ չսողացըներ, — քու Պահապանդ չքնանայ։ 3

Ահա Իսրայէլի Պահապանը պիտի չմրափէ ու պիտի չքնանայ։ 4

Տէրը քու պահապանդ է. Տէրը քու աջ ձեռքիդ քովը քու հովանիդ է։ 5

Ցորեկը արեգակը քեզ պիտի չզարնէ, ոչ ալ գիշերը լուսինը։ 6

Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահպանէ, քու անձդ պիտի պահպանէ։ 7

Տէրը քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի պահպանէ, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։ 8

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԲ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

Կ'ուրախանայի երբոր ինծի կ'ըսէին, Տէրոջը տունը երթանք։ 1

Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջը կայնեցան, ով Երուսաղէմ։ 2

Երուսաղէմ՝ անանկ քաղաքի մը պէս շինուած է, որ իրարու միաւորուած է. 3

Ուր ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը հոն 4 կ'ելլեն՝ Իսրայէլին պատուիրանքին պէս, Տէրոջը անունը գոհութիւն մատուցանելու համար։

5 Ինչու որ հոն դրուած են դատաստանի աթոռները, Դաւիթին տանը աթոռները։

6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը խնդրեցէք. թող յաջողին անոնք որ քեզ կը սիրեն։

7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու պարիսպներուդ մէջը, ու յաջողութիւն՝ քու պալատներուդ մէջը։

8 Իմ եղբայրներուս ու ընկերներուս համար հիմա պիտի ըսեմ. Խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ։

9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝ քեզի բարութիւն պիտի ուզեմ։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԳ

Աստիճաններուն երգը։

1 Քեզի կը բարձրացընեմ իմ աչքերս, ո՛վ երկինքի մէջ բնակող։

2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տէրոջը ձեռքին կը նային, — ինչպէս որ աղախինին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին, անանկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն վրայ կը նային, մինչև որ մեզի ողորմի։

3 Ողորմէ մեզի ո՛վ Տէր, ողորմէ մեզի, քանզի որ խիստ լեցուեցանք անարգանքով։

4 Խիստ լեցուած է մեր անձը հանգիստ վայելողներուն նախատինքովը, — ամբարտաւաններուն անարգանքովը։

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԴ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, հիմա Իսրայէլ թող ըսէ,

2 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար, երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան.

3 Այն ատենը ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ, երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր.

4 Այն ատենը ջուրերը մեզ պիտի ընկղմէին, հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր.

Այն ատենը հպարտացած ջուրերը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին։ 5

Օրհնեա՜լ ըլլայ Տէրը, որ մեզ անոնց ակռաներուն որս չտուաւ։ 6

Մեր անձերը ձնճղուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան. որոգայթը կոտրեցաւ, ու մենք ազատեցանք։ 7

Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է, ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց։ 8

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԵ

Աստիճաններուն երգը։

Տէրոջը յուսացողները Սիոն լեռանը պէս են, որ չսասանիր, հապա յաւիտեան կը մնայ։ 1

Ինչպէս որ Երուսաղէմ լեռներով պատած է, անանկ ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է, ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։ 2

Ինչու որ ամբարիշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ, որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկընցընեն։ 3

Ո՛վ Տէր, բարիք ըրէ բարիներուն, ու սրտով ուղիղներուն։ 4

Սակայն անոնք որ իրենց ծուռ ճամբաներուն մէջ կը մոլորին, Տէրը պիտի կորսնցընէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։ 5

ՍԱՂՄՈՍ · ՃԻԶ

Աստիճաններուն երգը։

Երբոր Տէրը Սիոնին գերութիւնը դարձուց, երազ տեսնողներու պէս եղանք։ 1

Այն ժամանակը մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն ցնծութիւնով. ան ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ Տէրը ասոնց համար մեծ բաներ ըրաւ։ 2

Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ, — մենք ուրախացանք։ 3

Ո՛վ Տէր, դարձուր մեր գերութիւնը հարաւին առուներուն պէս։ 4

5 Անոնք որ արցունքով կը ցանեն, ցնծութիւնով կը հնձեն։

6 Ան որ լալով կ'երթայ ցանելու սերմը տանելով, անշուշտ ցնծութեամբ նորէն պիտի դառնայ իր ցորենի խուրձերը բերելով։

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

Սողոմոնի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը, զուր տեղը կ'աշխատին անոր շինողները. Թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը, զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։

2 Պարապ բան է ձեզի համար կանուխ ելլելը, և ուշ հանգչիլը, ցաւով հաց ուտելը. քանզի իր սիրելիին քուն կու տայ։

3 Ահա տղաքը Տէրոջը ժառանգութիւնն են. որովայնին պտուղը անոր պարգևն է։

4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին ձեռքին մէջը, այնպէս են երիտասարդներուն տղաքը։

5 Երանի այն մարդուն որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց. երբոր դրանը մէջ թշնամիներու հետ խօսելու ըլլան, պիտի չամչնան։

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

Աստիճաններուն երգը։

1 Երանի այն ամենուն որ Տէրոջմէն կը վախնան, — անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։

2 Վասն զի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես. երանի է քեզի, ու քեզի բարի պիտի ըլլայ։

3 Քու կինդ պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ քու տանդ ներքին կողմերը, — քու որդիներդ ձիթենիի տունկերու պէս քու սեղանիդ չորս կողմը։

4 Ահա Տէրոջմէն վախցող մարդը աստանկ պիտի օրհնուի։

5 Տէրը քեզ Սիօնէն օրհնէ, ու Երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջը։

6 Ու քու որդւոցդ որդիները տեսնես։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

Աստիճաններուն երգը։

1 Շա՛տ Իսրայէլ թող ըսէ, իմ մանկութենէս 'ի վեր շատ անգամ զիս նեղեցին.

2 Իմ մանկութենէս 'ի վեր շատ անգամ զիս նեղեցին, բայց ինծի չյաղթեցին։

3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին, — իրենց ակօսները երկնցուցին։

4 Տէրը արդար է. ամբարիշտներուն չուանները կտրեց։

5 Սիօնը ատողներուն ամէնը պիտի ամչնան ու ետ դառնան.

6 Տանիքի վրայի խոտին պէս պիտի ըլլան, որ դեռ չփրցուած կը չորնայ։

7 Որ հնձողը չկրնար անով իր ձեռքը լեցնել, ո՛չ ալ խուրձ կապողը իր գոգը.

8 Ու անցնողները չեն ըսեր թէ Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ. — ձեզ Տէրոջը անունովը կ'օրհնենք։

ՍԱՂՄ · ՃԼ

Աստիճաններուն երգը։

1 Խորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի ո՛վ Տէր։

2 Ո՛վ Տէր, իմ ձայնս լսէ. քու ականջներդ թող մտիկ ընեն իմ աղօթքիս ձայնը։

3 Ո՛վ Տէր, թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս, Տէ՛ր ո՛վ կրնայ կենալ։

4 Բայց քու քովդ է թողութիւնը, որ քեզմէ վախնան։

5 Ես Տէրոջը կը սպասեմ, իմ անձս կը սպասէ, ու անոր խօսքին կը յուսամ։

6 Առաւօտուան սպասողներէն՝ առաւօտուան սպասողներէն աւելի իմ անձս Տէրոջը կը սպասէ։

7 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ, ինչու որ Տէրոջը քովը ողորմութիւն կայ. ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ.

8 Ու անիկայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բոլոր անօրէնութիւններէն։

ՍԱՂՄ · ՃԼԱ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Ո՛վ Տէր, իմ սիրտս չհպարտացաւ, և իմ աչքերս չբարձրացան. ու ես մեծամեծ բաներու մէջ և ինծմէ բարձր բաներու մէջ չքալեցի։

2 Յիրաւի իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանդարտացուցի իր մօրը կաթէն կտրուած տղու մը պէս. իմ անձս կաթէն կտրուած տղու մը պէս է։

3 Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ ասկէ ետև մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄ · ՃԼԲ

Աստիճաններուն երգը։

1 Դաւիթին համար յիշէ, ո՛վ Տէր, անոր բոլոր նեղութիւնը.

2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը, և ուխտ ըրաւ Յակոբին Զօրաւորին,

3 Ըսելով. Թէ Իմ տանս բնակարանը չմտնեմ, ու իմ փռած անկողինիս վրայ չելլեմ,

4 Թէ իմ աչքերուս քուն և արտևանունքներուս նիրհում չտամ,

5 Մինչև որ Տէրոջը համար տեղ մը գտնեմ, — Յակոբին Զօրաւորին համար բնակարան։

6 Ահա անոր վրայով լսեցինք Եփրաթայի մէջ, և գտանք զանիկայ անտառի դաշտերուն մէջը։

7 Մտնենք անոր բնակարանները, — երկրպագութիւն ընենք անոր պատուանդանին քովը։

8 Քու հանգստութեանդ տե՛ղը ելիր, ո՛վ Տէր, դուն ու քու զօրութեանդ տապանակը։

9 Քահանաներդ թող արդարութիւն հագնին, և քու սուրբերդ ցնծան։

10 Քու Դաւիթ ծառայիդ համար անդին մի դարձըներ քու օծեալիդ երեսը։

11 Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին ճշմարտութեամբ, — ետ չդառնար անկէ, Թէ Քու որովայնիդ պտուղէն քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ։

12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ ուխտս ու վկայութիւններս որ անոնց պիտի սորվեցընեմ, ան ատենը անոնց որդիներն ալ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան։

13 Ինչու որ Տէրը Սիօնը ընտրեց, և զանիկա իրեն բնակութեան համար ուզեց,

14 Ըսելով. Աս է յաւիտեան իմ հանգիստս. ասոր մէջը պիտի բնակիմ, ինչու որ ասիկայ ուզեցի։

15 Անոր պաշարը առատապէս պիտի օրհնեմ, — անոր աղքատները հացով պիտի կշտացընեմ։

16 Ու անոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի հագցընեմ. ու անոր սուրբերը ուրախութեամբ պիտի ցնծան։

17 Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պիտի բուսցընեմ, — ճրագ պիտի պատրաստեմ իմ օծեալիս համար։

18 Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցընեմ, բայց անոր վրայ իր թագը պիտի ծաղկի։

ՍԱՂՄ · ՃԼԳ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Ահա ո՜րչափ բարի ու ո՜րչափ վայելուչ է որ եղբայրները իրարու հետ միաբանութեամբ բնակին։

2 Ան ազնիւ իւղին պէս է, որ գլուխին վրայէն մօրուքին վրայ՝ Ահարոնին մօրուքին վրայ վազեց, — մինչև անոր զգեստներուն ծայրը իջաւ։

3 Սիօնի լեռներուն վրայ իջած Հերմոնին ցողին պէս է. ինչու որ Տէրը հոն հաստատեց օրհնութիւնը — կեանքը մինչև յաւիտեան։

ՍԱՂՄ · ՃԼԴ

Աստիճաններուն երգը։

1 Ահա՛ օրհնեցէք Տէրը, ո՛վ Տէրոջը բոլոր ծառաները, որ Տէրոջը տունը կը կենաք գիշերները։

2 Սուրբ տեղը ձեռքերնիդ վերցուցէ՛ք, ու օրհնեցէ՛ք Տէրը։

3 Երկինքը ու երկիրը ստեղծող Տէրը թող օրհնէ քեզ Սիոնէն։

ՍԱՂՄ․ ՃԼԵ

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը, օրհնեցէ՛ք, ո՛վ Տէրոջը ծառաները,

2 Որ Տէրոջը տանը կը կենաք, մեր Աստուծոյն տանը սրահներուն մէջ։

3 Օրհնեցէ՛ք Տէրը, քանզի որ Տէրը բարի է․ սաղմո՛ս ըսէք անոր անունը, քանզի որ քաղցր է։

4 Վասն զի Տէրը իրեն համար ընտրեց Յակոբը, — Իսրայէլը իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլալու։

5 Վասն զի ես գիտեմ, որ Եհովան մեծ է, ու մեր Տէրը բոլոր աստուածներէն։

6 Տէրը ամէն բան որ ուզեց ըրաւ, երկինքի ու երկրի մէջ, ծովերուն ու բոլոր անդունդներուն մէջ։

7 Երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ, անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ, — հովը կը հանէ իր շտեմարաններէն։

8 Եգիպտոսի առջնեկները զարկաւ մարդէ մինչեւ անասուն․

9 Նշաններ ու հրաշքներ խրկեց քու մէջդ, ո՛վ Եգիպտոս, Փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն վրայ․

10 Շատ ազգեր զարկաւ, ու զօրեղ թագաւորներ սպաննեց,

11 Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորը, Բասանի Ովգ թագաւորը, և Քանանու բոլոր թագաւորութիւնները․

12 Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ, իր Իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութիւն։

13 Ո՛վ Տէր, քու անունդ մինչեւ յաւիտեան է․ ո՛վ Տէր, քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ։

14 Քանզի որ Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ, և իր ծառաներուն կ՚ողորմի։

15 Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են․ մարդու ձեռքի գործքեր են․

16 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր․ աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ․

17 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր, ու շունչ չկայ անոնց բերնին մէջ։

18 Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք շինողները — բոլոր անոնց յուսացողները։

19 Ո՛վ Իսրայէլի տունը, օրհնեցէ՛ք Տէրը․ ո՛վ Ահարոնի տունը, օրհնեցէ՛ք Տէրը․

20 Ո՛վ Ղեւիի տունը, օրհնեցէ՛ք Տէրը․ ո՛վ Տէրոջմէն վախցողներ, օրհնեցէ՛ք Տէրը։

21 Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը Սիոնէն, ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ․ ՃԼԶ

1 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն, քանզի որ բարի է․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

2 Գոհացէ՛ք աստուածներուն Աստուծմէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

3 Գոհացէ՛ք տէրերուն Տէրոջմէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

4 Մինակ մեծ հրաշքներ ընողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

5 Երկինքը իմաստութեամբ ստեղծողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

6 Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

7 Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

8 Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

10 Եգիպտացւոց անդրանիկները զարնողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

11 Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն հանողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

12 Զօրեղ ձեռքով ու տարածուած բազուկով․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

13 Կարմիր ծովը երկուքի բաժնողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

14 Ու Իսրայէլը անոր մէջէն անցընողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

15 Եւ Փարաւոնը ու անոր զօրքը Կարմիր ծովուն մէջը թօթվողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

16 Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտըտցընողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

17 Մեծ թագաւորներ զարնողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

18 Ու զօրեղ թագաւորներ սպաննողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

19 Ամօրհացւոց Սեհոն թագաւորը․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

20 Ու Բասանի Ովգ թագաւորը․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

21 Եւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

22 Իր Իսրայէլ ծառային ժառանգութիւն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

23 Մեր խոնարհութեանը մէջ մեզ յիշողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

25 Բոլոր մարմինի հաց տուողէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է․

26 Գոհացէ՛ք երկնից Աստուծմէն․ քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄ․ ՃԼԷ

1 Բաբելոնի գետերուն քով՝ հոն կը նստէինք, ու Սիոնը միտքերնիս բերելով կու լայինք։

2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ կախեցինք մեր քնարները։

3 Քանզի որ մեզ գերի ընողները հոն մեզմէ երգ մը խնդրեցին, ու մեր կողոպտիչները ուրախութիւն, ըսելով, Երգեցէ՛ք մեզի Սիոնին երգերէն։

4 Տէրոջը երգը ի՞նչպէս երգենք օտար երկրի մէջ։

5 Ո՛վ Երուսաղէմ, թէ որ քեզ մոռնամ, թող իմ աջ ձեռքս իր գործը մոռնայ․

6 Թող իմ լեզուս իմ քիմքիս փակչի, թէ որ քեզ չյիշեմ, թէ որ Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախութենէս աւելի մեծ չհամարիմ։

7 Յիշէ՛ ո՛վ Տէր, Եդովմի որդիները Երուսաղէմի օրուանը մէջ, որ կ՚ըսէին, Փլցուցէ՛ք՝ փլցուցէ՛ք մինչեւ անոր հիմը։

8 Ո՛վ Բաբելոնի աւերող աղջիկը, երանի անոր՝ որ քեզի կը հատուցանէ մեզի ըրած գործքերուդ փոխարէնը․

9 Երանի անոր՝ որ քու տղաքներդ կը բռնէ ու քարի կը զարնէ։

ՍԱՂՄ․ ՃԼԸ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բոլոր սրտովս․ աստուածներուն առջին քեզի սաղմոս պիտի երգեմ։

2 Երկրպագութիւն պիտի ընեմ դէպ 'ի քու սուրբ տաճարդ, և քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ համար․ քանզի որ քու բոլոր անունէդ վեր մեծցուցիր քու խօսքդ։

3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի, իմ անձիս մէջ զօրութիւնով զիս ուժովցուցիր։

4 Ո՛վ Տէր, երկրին բոլոր թագաւորները քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեն, երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն․

5 Ու Տէրոջը ճամբաներուն մէջը պիտի երգեն․ քանզի որ Տէրոջը փառքը մեծ է։

6 Թէպէտ Տէրը բարձր է, բայց ցածը երկրը կը տեսնէ, ու բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչնայ։

7 Թէ որ նեղութեան մէջ ալ քալեմ, դուն զիս պիտի կենդանացընես. իմ թշնամիներուս բարկութեանը դէմ քու ձեռքդ պիտի երկնցընես, և քու աջ ձեռքդ զիս պիտի փրկէ։

8 Տէրը պիտի գործէ ինծի համար. ով Տէր, քու ողորմութիւնդ յաւիտենական է. քու ձեռացդ գործերը երեսէ մի՛ ձգեր։

ՍԱՂՄ. ՃԼԹ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, զիս քննեցիր ու ճանչցար։

2 Դուն գիտես իմ նստիլս ու ելլելս. իմ խորհուրդս հեռուանց կ'իմանաս։

3 Իմ շաւիղս ու պառկիլս կը քննես, ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես։

4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ լեզուիս վրայ, ահա, ով Տէր, դուն ամէնը գիտես։

5 Իմ ետեւէս ու առջեւէս զիս պաշարեցիր, և քու ձեռքդ իմ վրաս դրիր։

6 Այս գիտութիւնը ինծի խիստ զարմանալի է. բարձր է — չեմ կրնար հասկընալ անիկայ։

7 Ո՞ւր երթամ քու Հոգիէդ, և քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ։

8 Թէ որ երկինքը ելլեմ, դուն հոն ես. թէ որ դժոխքը անկողին ընեմ, ահա դուն հոն ես.

9 Թէ որ առաւօտուն թեւերը առնեմ ու ծովուն վերջի ծայրերը բնակիմ,

10 Հոն ալ քու ձեռքդ ինծի պիտի առաջնորդէ, ու քու աջ ձեռքդ զիս պիտի բռնէ։

11 Թէ որ ըսեմ, Իրաւցընէ խաւարը զիս պիտի ծածկէ, ան ատենը գիշերն ալ լոյս կ'ըլլայ իմ բոլորտիքս։

12 Մութն ալ քեզի խաւար չէ. հապա գիշերը ցորեկի պէս լուսաւոր կ'ըլլայ. խաւարը և լոյսը մի և նոյն բան է քու առջեւդ։

13 Ինչու որ դուն ստեղծեցիր իմ երիկամունքներս, — իմ մօրս որովայնին մէջ դուն զիս ծածկեցիր։

14 Կը գոհանամ քեզմէ, որ ահաւոր — զարմանալի կերպով ստեղծուեցայ. քու գործերդ զարմանալի են, ու իմ անձս աղէկ գիտէ։

15 Իմ գոյութիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ, երբոր գաղտուկ տեղը շինուեցայ, երկրի խորութեանցը մէջ ճարտարութեամբ կազմուեցայ։

16 Քու աչքերդ իմ անկատար կազմուածքս տեսան. ու անդամներս բոլորը քու գրքիդ մէջ գրուած էին, որ ժամանակին պիտի կազմուէին, երբոր դեռ անոնցմէ մէկը չկար։

17 Որչափ պատուական են ինծի քու խորհուրդներդ, ով Աստուած. որչափ մեծ է անոնց թիւը։

18 Թէ որ համրեմ զանոնք, աւազէն շատ են. երբոր արթննամ, դեռ քեզի հետ եմ։

19 Իրաւցընէ ամբարիշտը պիտի սպաննես, ով Աստուած. ուրեմն ով արիւնահեղ մարդիկ, հեռացէք ինծմէ։

20 Անոնք քեզի դէմ նենգութեամբ կը խօսին. և քու թշնամիներդ — անունդ պարապ տեղը կ'առնեն։

21 Քեզ ատողները չե՞մ ատեր, ով Տէր, ու քեզի դէմ ելլողներէն չե՞մ զզուիր։

22 Զանոնք կատարեալ ատելութեամբ կ'ատեմ, և ինծի թշնամի կը համարիմ։

23 Փորձէ՛ զիս, ով Աստուած, ու գիտցի՛ր իմ սիրտս. զիս քննէ՛ ու գիտցի՛ր իմ մտածմունքներս,

24 Ու նայէ՛ թէ արդեօք չար ճամբու մէջ եմ, և զիս դէպ 'ի յաւիտենական ճամբան առաջնորդէ։

ՍԱՂՄ. ՃԽ.

Գլխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, չար մարդէն զիս փրկէ՛, — բռնաւոր մարդէն զիս պահէ՛,

2 Որ անոնք սրտերնուն մէջ չար բաներ կը մտածեն, — ամէն օր կռիւներու համար կը ժողվուին։

3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին. իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը։ (Սէլա։)

4 Ո՛վ Տէր, զիս ամբարիշտին ձեռքէն պահէ՛. զիս բռնաւոր մարդէն պահպանէ՛, որոնք իմ գնացքներս խափանելու խորհուրդ ըրին։

5 Ամբարտաւանները ինծի համար գաղտնի որոգայթ ու չուաններ լարեցին. ուռկան մը փռեցին ի՛ ճամբուս վրայ. վարմեր դրին ինծի համար։ (Սէլա։)

6 Ըսի Տէրոջը. Դուն ես իմ Աստուածս, ով Տէր՝ լսէ՛ իմ աղաչանքիս ձայնը։

7 Ո՛վ Տէր Եհովա, իմ փրկութեանս զօրութիւնը, դուն իմ գլխուս հովանի եղար պատերազմին օրը։

8 Ո՛վ Տէր, ամբարիշտին ցանկութիւնները մի՛ տար. անոր չար խորհուրդը մի՛ յաջողեր, որ չըլլայ թէ բարձրանան։ (Սէլա։)

9 Իմ պաշարողներուն գլուխը՝ իրենց շրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ։

10 Կայծակ ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ, կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք, — խորունկ փոսերու մէջ, որ բնաւ վեր չելլեն։

11 Չարախօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի. թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը, որ զանիկայ կործանէ։

12 Գիտեմ որ Տէրը դատաստան պիտի ընէ խեղճին, — իրաւունք՝ աղքատներուն։

13 Ստուգիւ արդարները քու անունդ պիտի գովեն. ուղիղները քու առջեւդ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ. ՃԽԱ.

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր, քեզի կը կանչեմ, շուտով հասիր ինծի. ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ։

2 Թող իմ աղօթքս խունկի պէս քեզի ընդունուի. և իմ ձեռքերուս վեր վերցնելը իրիկուան պատարագին պէս։

3 Ո՛վ Տէր, պահապան դիր իմ բերնիս. — իմ շրթունքներուս դուռը պահպանէ՛։

4 Իմ սիրտս չար բանի ետեւէ խոտորելու մի՛ թողուր, որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ գէշ գործեր չընեմ, ու անոնց համադամ կերակուրներէն չուտեմ։

5 Արդարը թող զիս զարնէ՛. — ան ողորմութիւն է. և զիս յանդիմանէ. — ան գլխու իւղ է. իմ գլուխս չմերժէ զանիկայ. ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի աղօթեմ։

6 Երբոր անոնց դատաւորները — ապառաժներու մէջ ձգուին, ան ատենը իմ խօսքերս պիտի լսեն, ինչու որ քաղցր են։

7 Ինչպէս որ հերկողը ու ճեղքողը [illegible] երկրի վրայ, անանկ ալ մեր ոսկորները գերեզմանին բերանը ցրուեցան եղան։

8 Սակայն, ով Տէր Եհովա, իմ աչքերս դէպ 'ի քեզի են. քեզի յուսացայ, իմ հոգիս մի՛ մերկացըներ։

9 Ինծի համար լարուած որոգայթէն, ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմերէն զիս պահէ՛։

10 Ամբարիշտները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան, երբոր ես բոլորովին անցնիմ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԲ.

Դաւիթին երգը — աղօթքը՝ երբոր ինքը այրին մէջն էր։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաղակեմ. իմ ձայնովս Տէրոջը կ'աղաչեմ։

2 Իմ գանգատս անոր առջեւ կը թափեմ. իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ։

3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մարէր, դուն իմ շաւիղս գիտցար. իմ քալած ճամբուս մէջ ինծի համար գաղտուկ որոգայթ լարեցին։

4 Նայէ աջ կողմը ու տես որ բնաւ զիս ճանչցող մը չկայ. ապաւէնը ինծ-

մէ կորսուեցաւ. բնաւ մէկը չկայ՝ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ ։

5 Ո՛վ Տէր, քեզի աղաղակեցի, ու ըսի, Դուն ես իմ ապաւէնս, եւ իմ վիճակս կենդանեաց երկրին մէջ ։

6 Ականջ դիր իմ աղաղակիս, ինչու որ շատ նուաստացայ. ազատէ՛ զիս իմ հալածիչներէս, ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են ։

7 Իմ անձս բանտէն հանէ՛, որ քու անունդ գոհութիւն մատուցանեմ. արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն, երբոր ինծի բարութիւն ընես ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԲ

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Ո՛վ Տէր, լսէ՛ իմ աղօթքս, ականջ դիր իմ աղաչանքիս. պատասխանէ՛ ինծի քու ճշմարտութիւնովդ, ու քու արդարութիւնովդ ։

2 Ու քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի՛ մտներ, ինչու որ բնաւ կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջեւդ ։

3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց. իմ կեանքս գետինը զարկաւ, զիս շատոնցուընէ մեռածներուն պէս մութը նստեցուց ։

4 Ու իմ հոգիս ներսիդիս մարեցաւ, իմ սիրտս ներսիդիս խռովեցաւ ։

5 Առջի օրերը կը յիշեմ, քու բոլոր գործերուդ վրայ կը մտածեմ. քու ձեռացդ ըրածներուն վրայ կը խորհիմ ։

6 Ձեռքերս դէպ 'ի քեզի կ'երկընցընեմ. իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի կը ծարաւի ։ (Սէլա ։)

7 Շուտով պատասխանէ ինծի, ո՛վ Տէր. իմ հոգիս մարեցաւ. քու երեսդ մի՛ ծածկեր ինծմէ, որ գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ ։

8 Առաւօտուն քու ողորմութիւնդ ինծի լսել տուր, ինչու որ քեզի յուսացայ. իմ երթալու ճամբաս ինծի ցուցուր, վասն զի իմ անձս դէպ 'ի քեզի վերցուցի ։

9 Ո՛վ Տէր, փրկէ՛ զիս իմ թշնամիներէս. ինչու որ քեզի իմ ապաւէնս ըրի ։

10 Սորվեցուր ինծի որ քու կամքդ ընեմ, քանզի դուն ես իմ Աստուածս. թող քու բարի Հոգիդ զիս ուղիղ երկիրը առաջնորդէ ։

11 Ո՛վ Տէր, քու անունիդ համար կենդանացուր զիս. քու արդարութեանդ համար իմ անձս նեղութենէ հանէ՛.

12 Ու քու ողորմութեամբդ սատկեցուր իմ թշնամիներս, ու կորսնցուր բոլոր իմ անձս նեղացընողները, ինչու որ ես քու ծառադ եմ ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԳ

Սաղմոս Դաւթի ։

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ իմ Վէմս, որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ, ու իմ մատներս պատերազմելու ։

2 Անիկայ է իմ ողորմութիւնս ու պարիսպս, իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս, իմ վահանս, և ես անոր կը յուսամ, որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցընէ ։

3 Ո՛վ Տէր, մարդը ի՞նչ է որ զանիկայ կը ճանչնաս, ու մարդու որդին՝ որ զանիկայ կը յարգես ։

4 Մարդը ունայնութեան պէս է, անոր օրերը անցնող շուքի պէս են ։

5 Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու երկինքդ ու վար իջիր. լեռներուն դպչէ՛ ու պիտի մխան ։

6 Փայլակը նետէ՛ ու ցրուէ՛ զանոնք. քու նետերդ խրկէ՛ ու զանոնք խռովեցուր ։

7 Քու ձեռքդ վերէն խրկէ՛ և ազատէ՛ զիս. փրկէ՛ զիս մեծ ջուրերէն ու օտարներուն ձեռքէն,

8 Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի, և անոնց աջ ձեռքը սուտութեան աջ ձեռք է ։

9 Ո՛վ Աստուած, քեզի նոր երգ պիտի երգեմ. տասը լար ունեցող տաւիղով սաղմոս պիտի ըսեմ քեզի ։

10 Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը, ու իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է ։

11 Զիս ազատէ՛ ու օտարներուն ձեռքէն փրկէ՛, որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի, և անոնց աջ ձեռքը սուտութեան աջ ձեռք է.

12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասարդութեանը մէջ տունկերու պէս մեծնան, ու մեր աղջիկները պալատի շէնքին համար փորագրուած անկիւնի քարերու պէս ըլլան.

13 Որ մեր ամբարները լեցուին, և ամէն տեսակ [illegible] բղխեն. ու մեր ոչխարները հազարաւոր և բիւրաւոր ծնանին մեր արտերուն մէջը.

14 Որ մեր արջառները բազմածին ըլլան, ու ամենեւին բռնութեամբ մտնել ու ելլել չըլլայ, ո՛չ ալ աղաղակ՝ մեր հրապարակներուն մէջը ։

15 Երանի՜ սանկ վիճակի մէջ եղող ժողովուրդին. երանի՜ այն ժողովուրդին՝ որուն Աստուածը Եհովան է ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԴ

Օրհնութիւն Դաւթի ։

1 Քեզ պիտի բարձրացընեմ, ո՛վ իմ Աստուածս, որ Թագաւոր ես, ու քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի օրհնեմ ։

2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ յաւիտեանս յաւիտենից պիտի գովեմ ։

3 Մեծ ու խիստ գովելի է Տէրը, ու անոր մեծութիւնը անքննելի է ։

4 Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործքերդ, և քու զօրութիւններդ պիտի պատմէ ։

5 Քու փառացդ մեծութեանը վայելչութիւնը ու քու հրաշալի գործքերդ պիտի զրուցեմ ։

6 Ու քու ահաւոր գործքերդ պիտի խօսին, ու ես քու մեծութիւնդ պիտի պատմեմ ։

7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պիտի հրատարակեն, և քու արդարութեամբդ պիտի ցնծան ։

8 Ողորմած ու գթած է Տէրը, երկայնամիտ և բազումողորմ է ։

9 Տէրը ամենուն բարի է. ու անոր ողորմութիւնները իր բոլոր գործքերուն վրայ է ։

10 Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր գործքերդ քեզ պիտի գովեն, և քու սուրբերդ քեզ պիտի օրհնեն ։

11 Քու թագաւորութեանդ փառքը պիտի խօսին, ու քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն.

12 Որ անոր զօրաւոր գործքերը ու անոր թագաւորութեանը փառաւոր մեծութիւնը մարդոց որդիներուն գիտցընեն ։

13 Քու թագաւորութիւնդ յաւիտենական թագաւորութիւն է, ու քու տէրութիւնդ ազգէ մինչև ազգ ։

14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնալու վրայ եղողները, և բոլոր վար ծռածները կը կանգնեցընէ ։

15 Ամենուն աչքերը քեզի կը սպասեն, ու ժամանակին անոնց կերակուրը դուն անոնց կու տաս ։

16 Քու ձեռքդ կը բանաս, ու ամէն կենդանիին փափաքը կը լեցընես ։

17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ, ու ողորմած է իր բոլոր գործքերուն մէջ ։

18 Տէրը մօտ է այն ամենուն որ զինքը կը կանչեն, այն ամենուն՝ որ ճշմարտութեամբ զինքը կը կանչեն ։

19 Անիկայ իրմէն վախցողներուն փափաքը կը լեցընէ, և անոնց աղաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զանոնք ։

20 Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը պահէ, սակայն բոլոր ամբարիշտները կը կորսնցընէ ։

21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը պիտի խօսի, ու ամէն մարմին անոր սուրբ անունը օրհնէ յաւիտեանս յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԵ

1 Ալէլուիա ։ Օրհնէ՛ Տէրը, ո՛վ իմ անձս ։

2 Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս մէջ, քանի որ ողջ եմ՝ իմ Աստուծոյս սաղմոս պիտի ըսեմ ։

3 Մի՛ յուսաք իշխաններուն, մարդու որդիին՝ որուն քովը փրկութիւն չկայ ։

4 Անոր հոգին կ'ելլէ, անիկա իր հողը կը դառնայ. նոյն օրը անոր խորհուրդները կը կորսուին։

5 Երանի անոր՝ որուն օգնականը Յակոբին Աստուածն է, ու անոր յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է,

6 Ան որ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղծեց, ճշմարտութիւնը կը պահէ յաւիտեան,

7 Իրաւունք կ'ընէ զրկուածներուն, ու հաց կու տայ անօթիներուն. Տէրը կ'արձակէ կապուածները։

8 Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը. Տէրը կը կանգնեցնէ վար ծռածները. Տէրը կը սիրէ արդարները.

9 Տէրը կը պահէ պանդուխտները, կը հաստատէ որբը ու որբեւայրին, բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ։

10 Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան, քու Աստուածդ, ո՛վ Սիոն, ազգէ մինչեւ ազգ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽԷ.

1 Գովեցէք Տէրը, քանզի որ բարի է մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսելը. քանզի որ քաղցր ու վայելուչ է օրհնութիւնը։

2 Տէրը կը շինէ Երուսաղէմը, Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ.

3 Սրտով կոտրածները կը բժշկէ, ու անոնց խոցերը կը փաթթէ.

4 Աստղերուն թիւը կը համրէ, անոնց ամէնն ալ իրենց անուններովը կը կանչէ։

5 Մեծ է մեր Տէրը, ու իր զօրութիւնը շատ է. անոր իմաստութիւնը անհուն է։

6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը, ու ամբարիշտները մինչեւ հողը կը խոնարհեցնէ։

7 Երգեցէ՛ք Տէրոջը գոհութիւնով. մեր Աստուծոյն սաղմոս ըսէք քնարով.

8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ, անձրեւ կը պատրաստէ երկրին համար, խոտ կը բուսցնէ լեռներուն վրայ.

9 Որ անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ, ու ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'աղաղակեն։

10 Անիկա ձիուն զօրութեանը չհաճիր, մարդուն սրունքներուն չհաւնիր։

11 Տէրը կը հաճի իրմէն վախցողներուն ու իր ողորմութեանը յուսացողներուն։

12 Ո՛վ Երուսաղէմ, գովէ՛ Տէրը. օրհնէ՛ քու Աստուածդ, ո՛վ Սիոն։

13 Քանզի որ անիկա քու դռներուդ նիգերը ամրացուց, և քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց։

14 Անիկա քու սահմաններուդ խաղաղութիւն կու տայ, ու պարարտ ցորենով քեզ կը կշտացնէ։

15 Անիկա իր խօսքը երկրին մէջ կը ղրկէ. իր խօսքը շուտով կը վազէ։

16 Անիկա բուրդի պէս ձիւն կու տայ, ու եղեամը մոխիրի պէս կը ցանէ։

17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ. անոր ցուրտին դէմ ո՞վ կրնայ կենալ։

18 Անիկա իր խօսքը կը ղրկէ, ու կը հալեցնէ զանոնք. իր հովը փչել կու տայ, ու ջուրեր կը վազեն։

19 Անիկա իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին, և իր կանոնները ու դատաստանները՝ Իսրայէլին։

20 Ուրիշ մէկ ազգի մը ասանկ չըրաւ, ու անոնք անոր դատաստանները չգիտցան։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽԸ.

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէ՛ք Տէրը երկինքէն. օրհնեցէ՛ք անիկա բարձր տեղերուն մէջ։

2 Օրհնեցէ՛ք անիկա, ո՛վ անոր բոլոր հրեշտակները. օրհնեցէ՛ք անիկա, ո՛վ անոր բոլոր զօրքերը։

3 Օրհնեցէ՛ք անիկա, ո՛վ արեգակ ու լուսին. օրհնեցէ՛ք անիկա, ո՛վ բոլոր փայլուն աստղեր։

4 Օրհնեցէ՛ք անիկա, ո՛վ երկնից երկինքը ու երկինքէն վեր եղող ջուրեր։

5 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն. քանզի որ ինքը հրամայեց, ու անոնք ստեղծուեցան։

6 Եւ զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաստատեց. կանոն դրաւ, որ չխափանուիր։

7 Օրհնեցէ՛ք Տէրը երկրէն, ո՛վ վիշապներ ու բոլոր անդունդներ,

8 Կրակ և կարկուտ, ձիւն ու շոգի, և անոր խօսքը կատարող մրրկալից հով,

9 Լեռներ ու բոլոր բլուրներ, պտղատու ծառեր ու եղեւիններ,

10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ, սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ,

11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր, իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ,

12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ, ծերեր ու տղաքներ.

13 Թող Տէրոջը անունը օրհնեն. քանզի որ միայն անոր անունը բարձր է, անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է։

14 Անիկա բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը, իր բոլոր սուրբերուն, իրեն մօտ եղող ժողովուրդին, Իսրայէլի որդւոցը օրհնութիւնը։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽԹ.

1 Ալէլուիա։ Տէրոջը նոր երգ երգեցէք ու անոր օրհնութիւնը սուրբերուն ժողովքին մէջը։

2 Իսրայէլ թող ուրախանայ իր Ստեղծողին վրայ. Սիոնի որդիքը թող ցնծան իրենց Թագաւորին վրայ։

3 Թող անոր անունը պարով օրհնեն, թմբուկով ու քնարով սաղմոս թող ըսեն անոր։

4 Քանզի որ Տէրը իր ժողովուրդին կը հաճի, խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ։

5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով, ու իրենց անկողիններուն մէջը ցնծան։

6 Աստուծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը թող ըլլայ, ու երկսայրի սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը,

7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն, ու ժողովուրդները պատժեն,

8 Որ անոնց թագաւորները շղթաներով կապեն, ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով,

9 Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն. աս անոր բոլոր սուրբերուն փառքն է։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԾ.

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբարանին մէջ. օրհնեցէք անիկա իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ։

2 Օրհնեցէք անիկա իր զօրաւոր գործերուն համար. օրհնեցէք անիկա իր մեծափառութեանը համեմատ։

3 Օրհնեցէք անիկա փողի ձայնով. օրհնեցէք անիկա սաւիղով ու քնարով։

4 Օրհնեցէք անիկա թմբուկով ու պարով. օրհնեցէք անիկա լար ունեցող նուագարաններով ու սրինգով։

5 Օրհնեցէք անիկա մեծաձայն ծնծղաներով. օրհնեցէք անիկա ցնծութեան ծնծղաներով։

6 Ամէն շունչ ունեցողը թող Տէրը օրհնէ։ Ալէլուիա։

ԳԻՐՔ ԱՌԱԿԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին առակները։

2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու համար, հանճարին խօսքերը հասկընալու համար.

3 Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար, այսինքն արդարութիւնը, դատաստանը և ուղղութիւնը.

4 Միամիտներուն որամտութիւն տալու համար, ու երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար։

5 Իմաստունը թող լսէ, ու իր իմաստութիւնը աւելցնէ, ու հանճարեղ մարդը խոհեմութիւն ստանայ,

6 Առակը ու նմանութիւնը հասկընալու համար, նաև իմաստուններուն խօսքերը, ու անոնց խրթնաբանութիւնները։

7 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է, բայց յիմարները իմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ'անարգեն։

8 Որդեակ իմ, քու հօրդ խրատը մտիկ ըրէ, ու քու մօրդ օրէնքը մի՛ մերժեր.

9 Վասնզի անոնք քու գլխուդ՝ շնորհաց պսակ, և քու պարանոցդ՝ մանեակներ պիտի ըլլան։

10 Որդեակ իմ, թէ որ մեղաւորները քեզ գլխէ հանել ուզեն, դուն անոնց հաւանութիւն մի՛ տար։

11 Թէ որ ըսեն, Մեզի հետ եկուր, արեան համար դարանամուտ ըլլանք, անմեղ մարդուն համար առանց պատճառի ծածուկ տեղ բռնենք.

12 Զանոնք գերեզմանի պէս ողջ ողջ՝ և գուբը իջնողներուն պէս ամբողջ կլլենք.

13 Ամէն տեսակ պատուական ստացուածք գտնենք, ու մեր տուները աւարով լեցընենք.

14 Դուն վիճակդ մեր մէջ ձգէ. ամենքս մէկ քսակ ունենանք.

15 Որդեակ իմ, անոնց հետ ճամբայ մի՛ երթար. անոնց շաւիղէն քու ոտքերդ ետ պահէ.

16 Վասնզի անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն, և արիւն թափելու կ'արտորան։

17 Յիրաւի ամէն թռչունի աչքերուն առջևը պարապ տեղը վարմը կը լարուի.

18 Բայց անոնք իրենց արեանը համար դարան կը դնեն, — իրենց կենացը համար ծածուկ տեղ կը սպասեն։

19 Ամէն ագահներուն ճամբաները ասանկ են. ագահութիւնը իրեն անձնատուր եղողները կը մեռցնէ։

20 Իմաստութիւնը դուրսը բարձրաձայն կ'աղաղակէ, — հրապարակներու մէջ իր ձայնը կու տայ։

21 Ամէնէն բազմութիւն եղած տեղերուն գլուխը՝ և դռներուն մուտքերուն մէջ կ'աղաղակէ, — քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի, — ըսէ.

22 Ո՛վ անմիտներ, մինչև ե՞րբ անմտութիւնը պիտի սիրէք. մինչև ե՞րբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով պիտի զուարճանան, ու յիմարները գիտութիւնը ատեն։

23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք. ահա իմ հոգիս ձեր վրայ պիտի թափեմ. իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցընեմ։

24 Որովհետև ես կանչեցի, ու դուք չուզեցիք գալ. ձեռքս երկընցուցի, ու մտիկ ընող չեղաւ.

25 Հապա իմ բոլոր խրատներս մերժեցիք, և իմ յանդիմանութիւնս չուզեցիք.

26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի ծիծաղիմ, ու ձեր վախը հասնելուն, ծաղր պիտի ընեմ.

27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս հասնի, ձեր թշուառութիւնը մրրիկի պէս պատահի, և ձեր վրայ նեղութիւն ու տառապանք գայ,

28 Այն ատենը ինծի պիտի աղաղակեն, ու պատասխան պիտի չտամ. զիս պիտի փնտռեն, ու պիտի չկրնան գտնել.

29 Որովհետև գիտութիւնը ատեցին, ու Տէրոջը վախը չընտրեցին.

30 Իմ խրատներս չուզեցին. — բոլոր յանդիմանութիւնս անարգեցին.

31 Ուրեմն անոնք իրենց ճամբուն պտուղէն պիտի ուտեն, ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան։

32 Վասն զի անմիտներուն խոտորիլը զիրենք պիտի մեռցընէ, և յիմարներուն անհոգութիւնը զիրենք պիտի կորսնցընէ։

33 Բայց ինծի մտիկ ընողը ապահովութեամբ պիտի բնակի, ու չարիքներու վախէն հանդարտ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Բ

1 Որդեակ իմ, թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս, ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես,

2 Այնպէս որ ականջդ իմաստութեան տաս, — սիրտդ հանճարին բանաս,

3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը ետևէ կանչես, և քու ձայնդ հանճարին ուղղես,

4 Թէ որ զանիկայ արծաթի պէս փնտռես, ու ծածուկ գանձերու պէս խնդրես,

5 Այն ատենը Տէրոջը վախը պիտի հասկընաս, և Աստուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես.

6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կու տայ. գիտութիւնը ու հանճարը անոր բերնէն է։

7 Անիկայ ուղիղներուն համար փրկութիւն կը պահէ. անիկայ ուղղութեամբ քալողներուն վահանն է,

8 Որ արդարութեան ճամբաները պաշտպանէ, ու իր սուրբերուն ճամբան պահէ։

9 Այն ատենը արդարութիւնը, դատաստանը և ուղղութիւնը, ամէն աղէկ ճամբան պիտի հասկընաս։

10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը մտնէ, և գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի ըլլայ,

11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ, — հանճարը քեզ պիտի պաշտպանէ,

12 Որ քեզ չար մարդուն ճամբայէն, նենգութիւններ խօսող մարդէն ազատէ.

13 Անոնցմէ՝ որ ուղիղ ճամբան թողուցեր են, որ խաւար ճամբաներու մէջ քալեն.

14 Չարութիւն ընելով կ'ուրախանան, և չարին նենգութիւններովը կը ցնծան.

15 Որոնց ճամբաները ծուռ են, ու անոնց ընթացքը խոտորնակ է։

16 Որ նաև քեզ ազատէ օտար կնիկէն, շողոքորթութիւն խօսող օտար կնիկէն.

17 Այն որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը թողու, և իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ.

18 Վասնզի անոր տունը մահուան կը տանի, ու անոր շաւիղները մեռելներուն։

19 Անոր գացողները ետ չեն դառնար, և կենաց ճամբաներուն չեն հասնիր։

20 Որպէս զի բարի մարդոց ճամբան երթաս, ու արդարներուն շաւիղները պահես։

21 Վասնզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին, և կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան։

22 Բայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կորսուին, ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին։

ԳԼ. Գ

1 Որդեակ իմ, մի՛ մոռնար իմ օրէնքս, հապա քու սիրտդ թող իմ պատուիրանքներս պահէ.

2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր, ու կենդանութեան տարիներ, և խաղաղութիւն պիտի աւելցընեն։

3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չթողուն. զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ. քու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք։

4 Այսպէս Աստուծոյ և մարդոց առջևը՝ շնորհք ու բարի համարում պիտի գտնես։

5 Քու բոլոր սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ, և քու իմաստութեանդ մի՛ վստահիր։

6 Քու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկայ ճանչցիր. ու անիկայ քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ։

7 Դուն քու աչքիդ առջևը իմաստուն մի՛ ըլլար. Տէրոջմէ վախցիր, ու չարութենէ ետ քաշուէ։

8 Անիկայ քու ջիղերուդ առողջութիւն, և քու ոսկորներուդ պարարտութիւն կ'ըլլայ։

9 Տէրոջը պատուէ քու ստացուածքէդ, և քու բոլոր բերքերուդ երախայրիներէն.

10 Ու քու շտեմարաններդ առատութեամբ պիտի լեցուին, ու հնձաններէդ նոր գինին դուրս պիտի թափի։

11 Որդեակ իմ, Տէրոջը խրատը մի՛ անարգեր, ու անոր յանդիմանութենէն մի՛ թուլնար։

12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ, ինչպէս որ հայր մը իր սիրական զաւակին կ'ընէ։

13 Երանի՜ այն մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ, ու այն մարդուն՝ որ հանճար կը ստանայ.
14 Վասն զի անոր շահը արծաթի շահէն աղէկ է, ու անոր արդիւնքը մաքուր ոսկիէն.
15 Ակնեղէն քարերէն պատուական է. և քու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ.
16 Անոր աջ ձեռքին մէջ՝ օրերու երկայնութիւն, և ձախ ձեռքին մէջ՝ հարստութիւն ու փառք կայ.
17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են, և անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են.
18 Անիկայ իրեն յարողներուն կենաց ծառ է. ու զինքը բռնողները երջանիկ կ'ըլլան.
19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը, և հանճարով հաստատեց երկինքը.
20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռին, ու ամպերը ցօղ կը կաթեցնեն.
21 Որդեակ իմ, ասոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան. իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը [illegible] պահէ.
22 Ու քու հոգւոյդ կեանք՝ ու քու պարանոցիդ զարդ ըլլան.
23 Այն ատենը ճամբադ ապահովութեամբ պիտի քալես, և քու ոտքդ պիտի չսահի.
24 Թէ որ պառկիս՝ պիտի չվախնաս, ու թէ որ քնանաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլլայ.
25 Պիտի չվախնաս յանկարծահաս վախէն, ո՛չ ալ ամբարիշտներուն կործանումէն՝ երբոր գայ.
26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ, և քու ոտքդ պիտի պահէ, որ չբռնուի.
27 Երբոր ձեռքեդ աղէկութիւն ընել կու գայ, կարօտ եղողէն մի՛ արգիլեր զանիկայ.
28 Քու դրացիիդ ընաւ մի՛ ըսեր, Գնա ու դարձեալ եկուր, կամ վաղը կու տամ, երբոր քու քովդ կայ.
29 Քու դրացիիդ դէմ չարութիւն մի՛ մտածեր, քանի որ անիկայ վստահութեամբ քեզի հետ կը բնակի.

Առանց պատճառի մարդու հետ մի՛ վիճիր, երբոր անիկայ քեզի չարութիւն մը ըրած չէ. 30
Բռնաւոր մարդուն մի՛ նախանձիր, ու անոր ճամբաները բնաւ մի՛ ընտրեր. 31
Վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջևը պիղծ է. բայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է. 32
Ամբարիշտ մարդուն տանը մէջ՝ Տէրոջը անէծքը կայ. բայց արդարներուն բնակարանը Անիկայ կ'օրհնէ. 33
Յիրաւի Անիկայ ծաղր ընողները ծաղր կ'ընէ, բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ. 34
Իմաստունները փառք պիտի ժառանգեն. բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ. 35

ԳԼ. Դ.

Որդիք, հօր խրատը լսեցէք, ու մտիկ ըրէք՝ որ իմաստութիւնը ճանչնաք. 1
Վասն զի ձեզի աղէկ կրթութիւն կու տամ. իմ օրէնքս մի՛ թողուք. 2
Քանզի ես իմ հօրս տղան էի, փափուկ ու սիրելի՝ իմ մօրս առջևը. 3
Անիկայ զիս կը սորվեցնէր ու կ'ըսէր, Քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ՛. իմ պատուիրանքներս պահէ՛ ու ապրէ՛. 4
Իմաստութիւն ստացիր, խոհեմութիւն ստացիր. մի՛ մոռնար, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիր. 5
Զանիկայ մի՛ թողուր, ու անիկայ քեզ պիտի պահէ. զանիկայ սիրէ՛, ու անիկայ քեզ պիտի պահպանէ. 6
Ամէն բանէն գլուխը իմաստութիւնն է. իմաստութիւն ստացիր. ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր. 7
Զանիկայ մեծարէ՛, ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացնէ. թէ որ զանիկայ գրկես, քեզ պիտի պատուէ. 8
Անիկայ քու գլխուդ շնորհաց 9 զարդ պիտի տայ. քեզի փառաց պսակ պիտի պարգևէ.

10 Մտիկ ըրէ, որդեակ իմ, ու իմ խօսքերս ընդունէ՛. և քու կենացդ տարիները պիտի շատնան.
11 Քեզի իմաստութեան ճամբուն մէջ [illegible] սորվեցուցի. քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պտըտցուցի.
12 Որ քալելու ատենդ ոտքիդ քայլերը չնեղնան, ու վազելու ատենդ չսահիս.
13 Ամուր բռնէ խրատը, ու բնաւ մի՛ թողուր. զանիկայ պահէ՛. վասն զի քու կեանքդ անիկայ է.
14 Ամբարիշտներուն ճամբան մի՛ երթար, ու չարերուն ճամբուն մէջ մի՛ քալեր.
15 Անկէ զգուշացիր, անոր քովէն մի՛ անցնիր, անկէ խոտորէ՛, ու անցիր.
16 Վասն զի անոնք մինչև որ չարութիւն չընեն, չեն քնանար. ու թէ որ մէկը չկործանեն, քուներնին կը փախչի.
17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ուտեն, ու անիրաւութեան գինին կը խմեն.
18 Բայց արդարներուն ճամբան՝ ծագող լոյսին պէս է, որ երթալով կը լուսաւորուի, մինչև որ կատարեալ օր ըլլայ.
19 Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է, ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սահի.
20 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ խօսքերս, քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր.
21 Անոնք քու աչքերուդ առջևէն չերթան, զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ.
22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են, և անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն.
23 Ամէն զգուշութիւնով քու սիրտդ պահէ՛. քանզի կենաց աղբիւրները անկէ են.
24 Ծուռ բերանը քեզմէ մէկդի ըրէ, ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր.

Քու աչքերդ ուղիղ նային, ու արտևանունքներդ շիտակ դէպ 'ի առջևդ ըլլան. 25
Ոտքերուդ շաւիղները շիտկէ՛, և քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին. 26
Աջ կամ ձախ կողմը մի՛ խոտորիր. ոտքդ չարութենէ դարձուր. 27

ԳԼ. Ե.

Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս, և քու ականջդ իմ հանճարիս տուր, 1
Որ խոհեմութիւն պահես, ու քու շրթունքներդ գիտութիւն պահեն. 2
Վասն զի օտար կնկան շրթունքներէն խորիսխի մեղր կը կաթի, և անոր քիմքը եղէն կակուղ է. 3
Բայց անոր վախճանը օշինդրի պէս դառն, ու երկսայրի սուրի պէս սրած է. 4
Անոր ոտքերը մահուան կ'իջնեն, ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին. 5
Անոր ճամբաները փոփոխական են, ու չես կրնար զանոնք գիտնալ, որ չըլլայ թէ կենաց ճամբան մտածես. 6
Ու հիմա ով որդիք, ինծի մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի՛ խոտորիք. 7
Անկէ ճամբադ հեռացուր, ու անոր տանը դրանը մի՛ մօտենար. 8
Չըլլայ որ քու փառքդ ուրիշներու, և տարիներդ անողորմ մարդու տաս. 9
Չըլլայ որ օտարները քու զօրութենէդ կշտանան, ու քու վաստակդ օտարներուն տանը մնայ. 10
Ու քու վերջէն ատենդ հառաչես, երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մաշին, 11
Ու ըսես, Ես ի՛նչպէս խրատը ատեցի, ու իմ սիրտս յանդիմանութիւնը անարգեց. 12
Ու իմ սորվեցնողներուս խօսքը մտիկ չըրի, ու իմ ականջս զիս վարժեցնողներուն չտուի. 13
Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ 14

գրեթէ ամէն տեսակ թշուառութեան հանդիպեցայ ։

15 Դուն քու ջրամբարէդ ջուր խմէ, և քու ջրհորիդ մէջը վազող ջուրէն ։

16 Քու աղբիւրներդ դուրսը տարածուին, Եւ ջուրերու վտակները հրապարակներուն մէջ ։

17 Անոնք միայն քուկդ ըլլան, ու չէ թէ քուկդ և օտարներունը ։

18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ. և քու երիտասարդութեանդ կնկանը հետ ուրախ եղիր ։

19 Անիկայ սիրելի եղնիկի պէս, և շնորհալի այծեամի պէս ըլլայ. ամէն ատեն անոր ստինքները քեզ կշտացընեն, — միշտ անոր սիրովը զմայլիս ։

20 Ու ինչո՞ւ, որդեակ իմ, դուն օտար կնկան մը սիրովը զմայլիս, ու օտար կնկան ծոցը գրկես ։

21 Վասն զի մարդուն ճամբաները Տէրոջը աչքերուն առջևն են. ու անոր ամէն քայլերը ինք կը կշռէ ։

22 Ամբարիշտը՝ իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն. ու անիկայ իր մեղքին չուաններովը պիտի բռնուի ։

23 Անիկայ առանց խրատի պիտի մեռնի, ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի ։

ԳԼ. Զ.

1 Որդեակ իմ, թէ որ քու բարեկամիդ համար երաշխաւոր եղար, կամ օտար մարդու համար քու ձեռքդ տուիր,

2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար, բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար ։

3 Որդեակ իմ, չուտով ասանկ ըրէ որ ազատիս. որովհետև դուն քու բարեկամիդ ձեռքը մտար, գնա քու բարեկամիդ խոնարհէ՛, ու զանիկայ թախանձէ՛ ։

4 Աչքերուդ քուն՝ ու արտևանունքներուդ նիրհում մի՛ տար.

5 Քեզ ազատէ՛ ինչպէս որ այծեամը որսորդին ձեռքէն, կամ թռչունը հաւորսին ձեռքէն կ'ազատի ։

6 Ո՛վ ծոյլ, մրջիւնին գնա. անոր ճամբաները տես, ու իմաստուն եղիր.

7 Վասն զի անիկայ ոչ իշխան, ոստիկան, կամ տիրող չունի,

8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ, իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ ։

9 Ո՛վ ծոյլ, մինչև ե՞րբ կը պառկիս. քունէդ ե՞րբ պիտի արթըննաս ։

10 Քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու համար.

11 Ան ատենը քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, ու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մարդու պէս ։

12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ բերնով կը շրջի.

13 Անիկայ իր աչքերովը ակնարկութիւն կ'ընէ, ոտքերովը կը խօսի, ու մատներովը բան կը սորվեցընէ.

14 Անոր սրտին մէջը ծռութիւն կայ, միշտ չարութիւն կը հնարէ, — կռիւներ կը հանէ ։

15 Անոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ. անիկայ յանկարծ պիտի կոտրուի, ու անոր դարման պիտի չգտնուի ։

16 Տէրը աս վեց բանէն կը զզուի, ու անոր հոգւոյն առջևը եօթը բան պիղծ է.

17 Ամբարտաւան աչքեր, ստախօս լեզու, և անմեղ արիւն թափող ձեռքեր,

18 Չար խորհուրդներ հնարող սիրտ, չարութիւն ընելու համար չուտ վազող ոտքեր,

19 Ստութիւն խօսող անիրաւ վկայ, ու եղբարց մէջ կռիւներ ցանող մարդ ։

20 Որդեակ իմ, քու հօրդ պատուիրանքը պահէ՛, և քու մօրդ օրէնքը մի՛ մերժեր ։

21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ. զանոնք քու պարանոցդ կախէ ։

22 Քալած ատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն, քնացած ատենդ քեզ պահպանեն, ու արթընցած ատենդ քեզի հետ խօսակցին ։

23 Քանզի պատուիրանքը ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ է.

24 Որ քեզ գէշ կնիկէն՝ օտար կնկան շողոքորթող լեզուէն պահէ ։

25 Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկութեանը մի՛ ցանկար. և քեզ իր արտևանունքներովը չբռնէ ։

26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւը մարդ մինչև պատառ մը հացի կարօտ կ'ըլլայ. և շնացող առնակինը պատուական հոգին կ'որսայ ։

27 Կրնա՞ր է որ մէկը իր ծոցը կրակ դնէ, ու հանդերձները չայրին.

28 Կրնա՞ր է որ մէկը կրակի կայծերու վրայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայրին ։

29 Անոր պէս է իր դրացիին կնկանը քով գացողը ալ. ով որ անոր դպչի, անմեղ չըլլար ։

30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ, չեն քամահրեր զանիկայ ։

31 Սակայն թէ որ գտնուի, եօթնապատիկ կը հատուցանէ. իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ ։

32 Կնկան հետ շնութիւն ընողին խելքը պակաս է. աս բանը ընողը իր հոգին կը կորսնցընէ ։

33 Անիկայ վէրք ու անարգանք կը գտնէ, և անոր նախատինքը անջնջելի է ։

34 Քանզի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է. ու անիկայ վրէժխնդրութեան օրը՝ չխնայեր.

35 Անիկայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չնայիր. կաշառք ալ շատցընելու ըլլաս անիկայ չհաւնիր ։

ԳԼ. Է.

1 Որդեակ իմ, պահէ՛ իմ խօսքերս, ու իմ պատուիրանքներս քու քովդ ծածկէ՛ ։

2 Իմ պատուիրանքներս պահէ՛ որ ապրիս, ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ ։

3 Զանոնք մատներուդ վրայ կապէ. զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ ։

4 Իմաստութեան ըսէ՛, Դուն իմ քոյրս ես. ու խոհեմութեան՝ ծանօթ կանչէ՛,

5 Որ քեզ օտար կնիկէն՝ շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահեն ։

6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝ իմ վանդակէս նայեցայ.

7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ, երիտասարդներուն մէջը պակասամիտ պատանի մը գտայ,

8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը տանը անկիւնին քովէն կանցնէր, ու անոր տանը ճամբան բռնեց,

9 Երեկոյ իրիկուն եղաւ, օրը տարաժամեցաւ, ու գիշերուան մութը տիրեց.

10 Եւ ահա անոր առջևը կնիկ մը ելաւ, անիկայ պոռնիկի կերպարանք՝ ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր.

11 Անիկայ աղաղակող ու անզգամ էր, — անոր ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար.

12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները, և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլլար.

13 Զանիկայ բռնեց համբուրեց, ու լիրբ երեսով անոր ըսաւ,

14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան, ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.

15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ ։

16 Իմ անկողինս ծածկոյթներով զարդարեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.

17 Անկողինիս վրայ զմուռս, հալուէ ու կինամոն ցաներ եմ.

18 Եկո՛ւր մինչև առտու սիրով զուարճանանք, ու ցանկութիւններով զբօսնունք.

19 Վասն զի էրիկս տունը չէ, անիկայ հեռու ճամբայ գնաց.

20 Ստակին քսակը իր հետը առաւ, և լուսնի լրման օրը իր տունը պիտի դառնայ ։

21 Այսպէս իր շատ խօսքերովը զանիկայ հրապուրեց, ու իր շրթունքներուն շողոքորթութիւնովը զանիկայ ստիպեց ։

22 Ան ալ շիտակ՝ կնկանը ետեւէն՝ սպանդանոցը գացող արջառի պէս, պատժուելու համար կապուած յիմարի մը պէս կ'երթայ.

23 Մինչեւ որ նետը անոր լեարդը ծակէ. ինչպէս որ թռչուն մը արտորալով դէպ 'ի ծուղակը կ'երթայ, ու չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն համար լարուած է:

24 Ու հիմա ով որդիք, ինծի մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք:

25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի, և անոր շաւիղներուն մէջ չմոլորիս.

26 Վասն զի անիկայ շատերը խոցոտեց ու կործանեց. ու անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկները զօրաւոր էին:

27 Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է. անոնք մահուան շտեմարաններուն կ'իջնեն:

ԳԼ. Ը.

1 Ահա իմաստութիւնը կը կանչէ, ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ:

2 Անիկայ բարձր տեղերու գլուխը, ճամբու վրայ, — շաւիղներու մէջ կը կայնի:

3 Անիկայ դռներուն քով՝ քաղաքներուն բերանը, — դռներուն մուտքը աղաղակելով կ'ըսէ,

4 Ո՛վ մարդիկ, ձեզի կը կանչեմ. և իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է:

5 Ո՛վ տղէտներ, իմաստութիւն սորվեցէք. ով անմիտներ, իմացող սիրտ ունեցէք:

6 Լսեցէք, վասն զի աղէկ բաներ պիտի խօսիմ, ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ խօսելու համար:

7 Քանզի իմ քիմքս ճշմարտութիւն պիտի խօսի. բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի:

8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են, — անոնց մէջ խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ:

9 Ամէնն ալ հասկցողին ուղիղ են, ու գիտութիւն գտնողներուն շիտակ են:

10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթ. ու ընտիր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ընտրեցէք:

11 Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն աղէկ է. և բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ:

12 Ես իմաստութիւնս զգաստութեան հետ կը բնակիմ, և ճարտարութեանց գիտութիւնը կը գտնեմ:

13 Տէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է. ես հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան ու նենգաւոր բերանը կ'ատեմ:

14 Խորհուրդը և խոհականութիւնը իմս է. ես եմ հանճարը՝ ու զօրութիւնը իմս է:

15 Թագաւորները ինծմով կը թագաւորեն. ու նախարարները ինծմով արդարութեան կանոններ կը դնեն:

16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները, ազնուականները — երկրիս բոլոր դատաւորները:

17 Ես կը սիրեմ զիս սիրողները, և զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն:

18 Իմ քովս հարստութիւն ու փառք, ընտիր ստացուածք, և արդարութիւն կայ:

19 Իմ պտուղս ոսկիէն՝ ու մաքուր ոսկիէն, և իմ արդիւնքս ընտիր արծաթէն աղէկ է:

20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ, իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը քալեմ,

21 Որ զիս սիրողներուն ստացուածք ժառանգեցընեմ. ու անոնց գանձերը պիտի լեցընեմ:

22 Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝ իր վաղեմի գործերէն առաջ զիս ստացեր էր:

23 Ես յաւիտենէն՝ երկրիս սկիզբէն առաջ օծուեցայ:

24 Անդունդները չեղած՝ տակաւին ջուրերուն աղբիւրները չեղած ես ծնած էի:

25 Լեռները չհաստատուած՝ բլուրներէն առաջ ես ծնած էի:

26 Տակաւին երկիրը, ու բաց տեղուանքը, և աշխարհիս հողերուն առջինը չստեղծած՝,

27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր, ու անդունդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր, ես հոն էի:

28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժովցընէր, և անդունդոց աղբիւրները կը հաստատէր,

29 Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր, որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն, — երբոր երկրիս հիմերը կը ձգէր,

30 Ան ատենը ես անոր քովը ճարտարապետ էի, և ամէն օր անոր զուարճութիւնն էի, — միշտ անոր առջեւը կ'ուրախանայի:

31 Ես աշխարհիս մէջ, — անոր երկրին վրայ կ'ուրախանայի, ու իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն հետ էր:

32 Ու հիմա՝ ով որդիք, ինծի մտիկ ըրէք. վասն զի իմ ճամբաներս պահողները երջանիկ կ'ըլլան:

33 Խրատ մտիկ ըրէք, ու իմաստուն եղէք, ու զանիկայ մի մերժէք:

34 Երանի այն մարդուն՝ որ ինծի մտիկ կ'ընէ, ամէն օր իմ դռներուս քովը կը հսկէ, և իմ դրանդիքներուս կը դիտէ:

35 Ինչու որ զիս գտնողը կեանք կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ:

36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը իր հոգւոյն անիրաւութիւն կ'ընէ, — բոլոր զիս ատողները մահը կը սիրեն:

ԳԼ. Թ.

1 Իմաստութիւնը իր տունը շինեց, — իր եօթը սիւները կանգնեց.

2 Իր անասունները մորթեց, իր գինին խառնեց, ու իր սեղանը պատրաստեց:

3 Անիկայ իր աղախինները ղրկեց, — քաղաքին բարձր տեղերուն վրայ կը կանչէ.

4 Ո՛վ որ պարզամիտ է, թող հոս գայ. ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ:

5 Եկէք իմ հացէս կերէք, ու խառնած գինիէս խմեցէք.

6 Յիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք, ու խոհեմութեան ճամբուն մէջ քալեցէք:

7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը խրատողը իրեն արատ կը վաստըկի:

8 Ծաղր ընողը մի յանդիմաներ, որ չըլլայ թէ քեզի թշնամի ըլլայ. իմաստունը յանդիմանէ, ու քեզ պիտի սիրէ:

9 Իմաստունին խրատ տուր, և աւելի իմաստուն պիտի ըլլայ. արդար մարդուն սորվեցուր, ու իր իմաստութիւնը պիտի աւելցընէ:

10 Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է, ու Ամենասուրբին գիտութիւնը հանճար է:

11 Վասն զի քու օրերդ ինծմով պիտի շատնան, և քեզի կենաց տարիներ պիտի աւելնան:

12 Թէ որ իմաստուն ես, քեզի իմաստուն ես, ու թէ որ ծաղր ընող ես, անոր պատիժը մինակ դուն պիտի կրես:

13 Անզգամ կինիկը աղաղակող կ'ըլլայ. անիկայ անմիտ է, ու բան մը չգիտեր:

14 Ու քաղաքին բարձր տեղուանքը՝ իր տանը դրանը աթոռի վրայ կը նստի,

15 Որ իրենց ճամբան շիտակ գացող անցաւորները կանչէ.

16 Ո՛վ որ պարզամիտ է, թող հոս գայ. ու պակասամիտ եղողին կ'ըսէ,

17 Գողցուած ջուրերը անոյշ են, և գաղտուկ հացը համով կ'ըլլայ:

18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ան տեղը մեռելներ կան, — անոր հրաւիրած մարդիկները դժոխքին անդունդներուն մէջն են:

ԳԼ. Ժ.

Սողոմոնին առակները.

1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ. բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է:

2 Անօրէնութեան գանձերը օգուտ

չեն ըներ · բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։

3 Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր · բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խափանէ ։

4 Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ'ըլլայ · բայց ժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը բերէ ։

5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է · հունձքի ատեն քնացողը՝ ամօթոյ պատճառ եղող տղայ է ։

6 Արդարին գլխուն վրայ օրհնութիւններ կան · բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

7 Արդարներուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ · բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։

8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները կը բռնէ · բայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

9 Կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ կը քալէ · բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։

10 Աչքով ակնարկութիւն ընողը նեղութիւն կու տայ · ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։

11 Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է · բայց բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը կը գոցէ ։

12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ · բայց սէրը ամէն յանցանքները կը ծածկէ ։

13 Իմաստունին շրթունքին վրայ իմաստութիւն կը գտնուի · բայց պակասամիտ եղողին կռնակին համար գաւազան պէտք է ։

14 Իմաստունները գիտութիւն կը գանձեն · բայց յիմարին բերանը կործանման մօտ է ։

15 Հարուստին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է · բայց տնանկներուն աղքատութիւնը՝ իրենց կործանումն է ։

16 Արդարին գործը կենաց համար է · իսկ ամբարշտին արդիւնքը մեղաց համար է ։

17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է · բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մոլորի ։

18 Ատելութիւնը ծածկողը՝ սուտ շրթունք ունի, ու բամբասանք հանողը անմիտ է ։

19 Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ · բայց իր շրթունքները զսպողը խելացի է ։

20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ է · ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի ։

21 Արդարին շրթունքները՝ շատերուն առաջնորդութիւն կ'ընեն · բայց յիմարները խելքի պակասութենէն կը մեռնին ։

22 Տէրոջը օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կու տայ, ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ ։

23 Չարութիւն ընելը յիմարին զբօսանքն է · բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ։

24 Չար մարդուն վախցածը իր վրայ կու գայ · բայց արդարներուն փափաքը կը լցուի ։

25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝ ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ · բայց արդարը յաւիտենական հիմ ունի ։

26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն, և ծուխը աչքերուն, ծոյլն ալ զինքը խրկողներուն այնպէս է ։

27 Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցնէ · բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի կարճնան ։

28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է · բայց ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պիտի կորսուի ։

29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է · բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործանում է ։

30 Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան · բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չբնակին ։

31 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխէ · բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի ։

32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն · բայց ամբարիշտներուն բերանը ծուռ նենգութիւն ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Նենգութեան կշիռքը Տէրոջը առջևը պիղծ է · բայց ուղիղ կշռոց քարը անոր հաճոյ է ։

2 Երբոր հպարտութիւնը գայ, անարգութիւնն ալ կու գայ · բայց իմաստութիւնը խոնարհներուն հետ է ։

3 Ուղիղներուն շիտակութիւնը անոնց առաջնորդութիւն կ'ընէ · բայց անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք բնաջինջ կ'ընէ ։

4 Բարկութեան օրը հարստութիւնը օգուտ մը չըներ · բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։

5 Կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամբան կը շիտկէ · բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյնայ ։

6 Ուղիղներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ազատէ · բայց անօրէնները իրենց չարութեանը մէջ կը բռնուին ։

7 Երբոր չար մարդը մեռնի, անոր ակնկալութիւնը կը կորսուի · և անօրէններուն յոյսը կը կորսուի ։

8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի, ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ ։

9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կործանէ · բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին ։

10 Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղաքը կ'ուրախանայ · ու երբոր չարերը կորսուին, ցնծութեան ձայն կը լսուի ։

11 Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը բարձրանայ · բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի ։

12 Պակասամիտ եղողը իր դրացին կ'արհամարհէ · բայց խոհեմ մարդը կը լռէ ։

13 Բանսարկութեամբ պտըտողը գաղտնիքը կը յայտնէ · բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը ծածկէ ։

14 Ժողովուրդը առանց խոհականութեան կը կործանի · բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փրկութիւն կ'ըլլայ ։

15 Օտարականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չարիքի կը հանդիպի · բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է ։

16 Շնորհալի կինը պատիւ կ'ըստանայ · և զօրաւոր մարդիկները հարստութիւն կը ստանան ։

17 Ողորմած մարդը իր անձին աղէկութիւն կ'ընէ · բայց անողորմ մարդը իր մարմնոյն նեղութիւն կու տայ ։

18 Չար մարդը սնոտի գործ կը գործէ · բայց արդարութիւն ցանողը ապահով վարձք կ'ունենայ ։

19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կենաց կ'առաջնորդէ, նոյնպէս ալ չարութեան հետևողը իր մահուանը կ'երթայ ։

20 Ծուռ սիրտ ունեցողները Տէրոջը առջևը պիղծ են · բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր հաճոյ են ։

21 Անօրէնները թէև ձեռք ձեռքի տուած միաբանին, անպատիժ պիտի չմնան · բայց արդարներուն սերունդը պիտի ազատի ։

22 Գեղեցիկ կինը՝ որ խոհեմութիւն չունի, խոզին քիթը դրուած ոսկի օղակին կը նմանի ։

23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարութիւն է · բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը բարկութիւն պիտի ըլլայ ։

24 Մարդ կայ որ իր ստացուածքը ցրուելով՝ կ'աւելցնէ, ու մարդ կայ որ չափէն դուրս կը խնայէ, բայց կարօտութեան կը հասնի ։

25 Բարերար անձը պիտի գիրնայ · և ան որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի ոռոգուի ։

26 Ցորենը պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու տայ · բայց զանիկայ ծախողին գլխուն վրայ օրհնութիւն կ'ըլլայ ։

27 Աղէկութեան համար փոյթ ունեցողը շնորհք կը ստանայ · բայց ան որ գէշութիւն կը փնտռէ, անիկայ իրեն պիտի հանդիպի ։

28 Իր հարստութեանը վրայ յոյսը դնողը պիտի իյնայ · բայց արդարները կանանչ տերևի պէս պիտի ծաղկին ։

29 Իր տանը նեղութիւն տուողը հով պիտի ժառանգէ · ու յիմարը իմաստուն սիրտ ունեցողին ծառայ պիտի ըլլայ ։

30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ է · և հոգիները վաստըկողը իմաստուն է ։

31 Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ · ո՞ր մնաց ամբարիշտը ու մեղաւորը ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Խրատը սիրողը գիտութիւնը կը սիրէ · ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է ։

2 Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք կը առնէ · բայց Աստուած նենգաւոր մարդը պիտի դատապարտէ ։

3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատութիւն չունենար · բայց արդարներուն արմատը չշարժիր ։

4 Առաքինի կնիկը իր էրկանը պսակ է · բայց նախատինք բերողը անոր ոսկորներուն մէջի փտութեանը պէս է ։

5 Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են · բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են ։

6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են · բայց ուղիղներուն բերանը զանոնք կ'ազատէ ։

7 Ամբարիշտները կը կործանին, ու բնաջինջ կ'ըլլան · բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի ։

8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի · բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի ։

9 Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի, զինքը մեծցընող ու հացի կարօտ եղողէն աղէկ է ։

10 Արդարը իր անասուններուն կենացը համար հոգ կը տանի · բայց ամբարիշտներուն աղիքները անգութ են ։

11 Իր երկիրը գործողը հացով կը կշտանայ · բայց դատարկ մարդիկներուն հետևողը պակասամիտ է ։

12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը փափաքի · բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ ։

13 Չարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթը կ'իյնայ · բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ ։

14 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի · ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառնայ ։

15 Յիմարին ճամբան՝ իր աչքերուն շիտակ է · բայց խրատ մտիկ ընողը իմաստուն է ։

16 Յիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը · բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է ։

17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ · իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն ։

18 Մարդիկներ կան՝ որ իրենց շատախօսութեամբը սուրի պէս կը խոցեն · բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է ։

19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ · բայց ստախօս լեզուն վայրկենական է ։

20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջ նենգութիւն կ'ըլլայ · բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան ։

21 Արդարին բնաւ չարիք չհանդիպիր · բայց ամբարիշտները թշուառութիւններով կը լեցուին ։

22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը գարշելի է · բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են ։

23 Խոհեմ մարդը իր գիտցածը կը ծածկէ · բայց յիմարներուն սիրտը յիմարութիւն կը հրատարակէ ։

24 Ժիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ, ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ ։

25 Մարդուն սրտին մէջ եղող վիշտը զանիկայ կը ճնշէ · բայց աղէկ խօսքը կ'ուրախացընէ զանիկայ ։

26 Արդարը իր ընկերին ճամբայ կը ցուցընէ · բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցընէ ։

27 Ծոյլը իր որսը չեփեր · բայց ժիր մարդուն ստացուածքը պատուական է ։

28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ · և անոր շաւիղներուն ճամբուն մէջ մահ չկայ ։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը մտիկ կ'ընէ · բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չըներ ։

2 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարութիւն կ'ուտէ · բայց անօրէններուն հոգին՝ բռնութիւն ։

3 Իր բերանը պահողը իր անձը կը պահէ · բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի ։

4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ, ու բան մը չունի · բայց ժրաջան մարդոց հոգին կը գիրնայ ։

5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է · բայց ամբարիշտը ամօթալից ու խայտառակ վարք ունի ։

6 Արդարութիւնը կատարելութեամբ քալողները կը պահպանէ · բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ ։

7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցընեն, ու բան մը չունին, և կան որ զիրենք աղքատ կը ցուցընեն, ու շատ հարստութիւն ունին ։

8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է · բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր ։

9 Արդարներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ · բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի ։

10 Յիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի · բայց խրատ մտիկ ընողներուն քովը իմաստութիւն կայ ։

11 Անիրաւութեամբ ժողվուած հարստութիւնը պիտի պակսի · բայց իր աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ ։

12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ · բայց փափաքին հասնիլը կենաց ծառ մըն է ։

13 Խօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի · բայց պատուիրանքէն վախցողը վարձք պիտի առնէ ։

14 Իմաստունին օրէնքը կենաց աղբիւր է, մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար ։

15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կու տայ · բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է ։

16 Ամէն խելացի իմաստութեամբ կը գործէ · բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ ։

17 Չար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'իյնայ · բայց հաւատարիմ պատգամաւորը բժշկութիւն է ։

18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը կրէ · բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ ։

19 Փափաքին կատարուիլը հոգիին անոյշ է · ու չարագործութենէ ետ կենալը յիմարներուն գարշելի է ։

20 Իմաստուններուն հետ քալողը իմաստուն կ'ըլլայ · բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը չար կ'ըլլայ ։

21 Մեղաւորներուն ետևէն ձախորդութիւն կ'երթայ · բայց արդարներուն բարիք կը հատուցուի ։

22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու · բայց մեղաւորին ստացուածքը արդարին համար կը պահուի ։

23 Աղքատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ · բայց [illegible] կայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի ։

24 Գաւազանին խնայողը իր որդին կ'ատէ · բայց զանիկայ սիրողը կանուխէն կը խրատէ ։

25 Արդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ'ուտէ · բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Իմաստուն կնիկները իրենց տունը կը շինեն · բայց յիմար կնիկը զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ ։

2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ · բայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկայ կ'անարգէ ։

3 Յիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ · բայց իմաստուններուն շրթունքները զիրենք կը պահեն ։

4 Ուր որ արջառ չկայ, մսուրը մաքուր կը մնայ · իսկ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն առաջ կու գայ ։

5 Ճշմարտութեան վկան սուտ չխօսիր · բայց անիրաւ վկան ստութիւններ կը թափէ բերնէն ։

6 Ծաղր ընողը իմաստութիւն կը փնտռէ, ու չգտներ. բայց իմաստուններուն համար գիտութիւնը դիւրին է։

7 Յիմար մարդէն հեռացիր, երբոր կ'իմանաս որ իմաստուն շրթունքներ չունի։

8 Խելացի մարդուն իմաստութիւնը իր ճամբան հասկընալն է. բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է։

9 Յիմարները յանցանքը ծաղր կ'ընեն. բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ։

10 Մարդուն սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ. ու անոր ուրախութեանը՝ ուրիշը մասնակից չըլլար։

11 Ամբարիշտներուն տունը պիտի կործանի. բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի։

12 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երեւնայ, բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է։

13 Ծիծաղելու ատենն ալ մարդուն սիրտը տրտմութիւն կը զգայ, և ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ։

14 Ապականած սիրտը իր ճամբաներէն ու բարի մարդը ինքիրմէն պիտի կշտանայ։

15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ. բայց խելացին՝ իր քայլերը կը քննէ։

16 Իմաստունը կը վախնայ, ու չարութենէ կը փախչի. բայց անմիտը կը հպարտանայ, ու յանձնապաստան կ'ըլլայ։

17 Շուտ բարկացողը՝ յիմարութիւն կ'ընէ. ու նենգամիտ մարդը ատելի է։

18 Անխոհեմները անմտութիւն կը ժառանգեն. բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին։

19 Չարերը բարիներուն առջեւ կը խոնարհին, և ամբարիշտները արդարներուն դրանը քով։

20 Աղքատը մինչեւ անգամ իր ընկերին ատելի է. բայց հարուստին բարեկամները շատ են։

21 Իր ընկերը անարգողը մեղք կը գործէ. բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ։

22 Ահա չարութիւն մտածողները կը մոլորին. բայց բարութիւն մտածողներուն՝ ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն կ'ըլլայ։

23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ. բայց դատարկաբանութիւնը՝ միայն կարօտութեան կը տանի մարդը։

24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պսակն է. բայց անմիտներուն բարձրութիւնը յիմարութիւն է։

25 Ճշմարտախօս վկան հոգիներ կ'ազատէ. բայց խաբեբայը ստութիւններ դուրս կու տայ։

26 Տէրոջը վախին մէջ հաստատ վստահութիւն կայ. ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան։

27 Տէրոջը վախը կենաց աղբիւր է, մահուան որոգայթներէն ազատ մնալու համար։

28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պատիւն է. բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին կործանումն է։

29 Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է. իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ'ընէ։

30 Հանդարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է. բայց նախանձը ոսկորներուն փտութիւն է։

31 Աղքատին զրկանք ընողը անոր Ստեղծիչը կ'անարգէ. բայց անանկին ողորմութիւն ընողը՝ զԱնիկայ կը պատուէ։

32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռնտուի. բայց արդարը իր մահուան ատենը ապաւէն կ'ունենայ։

33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն կը հանգչի. իսկ յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի։

34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ. բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է։

35 Խոհեմ ծառային՝ թագաւորը կը հաճի. բայց նախատինք բերող ծառային կը բարկանայ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մեղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ'իջեցնէ. բայց խիստ խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ։

2 Իմաստուններուն լեզուն գիտութիւնը հաճոյ կ'երեւցնէ. բայց անմիտներուն բերանը յիմարութիւն կը բղխէ։

3 Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ չարերը ու բարիները կը դիտեն։

4 Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է. բայց խոտորեալ լեզուն սիրտ կը կոտրէ։

5 Յիմարը իր հօրը խրատը կ'անարգէ. բայց յանդիմանութեան հնազանդողը խելացի կ'ըլլայ։

6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ. բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռովութիւն կայ։

7 Իմաստուններուն շրթունքները գիտութիւն կը տարածեն. բայց յիմարներուն սիրտը այնպէս չէ։

8 Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը առջեւը պիղծ է. բայց ուղիղներուն աղօթքը անոր ընդունելի է։

9 Տէրը ամբարշտին ճամբայէն կը զզուի, բայց արդարութեան հետեւողը կը սիրէ։

10 Ուղիղ ճամբան մերժողին դէշ պատիժ կ'ըլլայ. ու յանդիմանութիւնը ատողը պիտի մեռնի։

11 Դժոխքը ու կորուստը Տէրոջը առջեւն է. որչափ աւելի մարդոց որդիներուն սիրտերը։

12 Ծաղր ընողը իր յանդիմանիչը չսիրեր, ու իմաստուններուն քովը չերթար։

13 Ուրախ սիրտը երեսը կը զուարթացնէ. բայց սրտին տրտմութենէն հոգին կը ճնշուի։

14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ. բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ կը սնանի։

15 Վշտացեալ մարդուն ամէն օրերը դէշ են. բայց ուրախ սիրտը մշտընջենաւոր կոչունքի մէջ է։

16 Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը վախովը, քան թէ մեծ գանձը խռովութիւնով։

17 Աւելի աղէկ է սէր եղած տեղը խոտեղէն կերակուրը, քան թէ գէր զուարակը ատելութիւնով։

18 Բարկացոտ մարդը վէճ կը հանէ. բայց երկայնամիտը կռիւը կը դադրեցնէ։

19 Ծոյլին ճամբան փշեղէն ցանկի պէս է. բայց ուղիղներուն ճամբան բանուկ է։

20 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացնէ. բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ'անարգէ։

21 Պակասամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է. բայց իմաստուն մարդը կ'ուղղէ իր ընթացքը։

22 Առանց խորհուրդի դիտաւորութիւնները կը ցրուին. բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին։

23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ'ուրախանայ. ու ատենովը ըսուած խօսքը որչափ գեղեցիկ է։

24 Կենաց ճամբան խոհեմ մարդը դէպ 'ի վեր կը տանի, որ վարի դժոխքէն հեռանայ։

25 Տէրը հպարտներուն տունը կը կործանէ. բայց որբեւայրիին սահմանը կը հաստատէ։

26 Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը առջեւը պիղծ են. բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են։

27 Ագահութեան անձնատուր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ. բայց կաշառքներէ զզուողը պիտի ապրի։

28 Արդարին սիրտը՝ տալու պատասխանը կը մտածէ. բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ։

29 Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է. բայց արդարներուն աղօթքը կը լսէ։

30 Աչաց լոյսը սիրտը կ'ուրախացնէ. բարի լուրը ոսկորները կը գիրցնէ։

31 Կենաց յանդիմանութիւնը լսող ականջը իմաստուններուն մէջը կը բնակի։

32 Խրատ մերժողը իր հոգին կ'անարգէ. բայց յանդիմանութիւն մտիկ ընողը խելք կը վաստըկի։

33 Տէրոջը վախը իմաստութեան

խրատն է, ու փառաց առջեւէն խոնարհութիւնը կ'երթայ ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Սրտին տրամադրութիւնները մարդուն են վերաբերեալ ․ բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է ։

2 Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն աչքին մաքուր կ'երեւնան ․ բայց Տէրը հոգիները կը կշռէ ։

3 Քու գործերդ Տէրոջը յանձնէ, և քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին ։

4 Տէրը ամէն բան իր նպատակին համար ստեղծեց, ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար ։

5 Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջեւ պիղծ են, ու ձեռք ձեռքի տուեր միաբանին, անպատիժ պիտի չմնան ։

6 Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի, ու Տէրոջը վախովը մարդ չարութենէ կը հեռանայ ։

7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի, մինչև անոր թշնամիները կը հաշտեցընէ անոր հետ ։

8 Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ, քան թէ մեծ եկամուտներ՝ անիրաւութեամբ ։

9 Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը ծրագրէ ․ բայց անոր քայլերը Տէրը կ'ուղղէ ։

10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ Աստուածային ազդեցութիւն կայ ․ անոր բերանը դատաստանի մէջ չսխալիր ։

11 Ուղիղ կշռոցը և կշիռքը Տէրոջն է ․ մախաղին ամէն կշիռի քարերը անոր գործքն են ։

12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն զզուելի է ․ վասն զի աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի ։

13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են ․ ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։

14 Թագաւորին բարկութիւնը մահուան դեսպաններու պէս է ․ բայց իմաստուն մարդը զանիկա կ'իջեցընէ ։

15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է ․ ու անոր հաճութիւնը վերջի անձրեւին ամպին պէս է ։

16 Իմաստութիւն ստանալը ոսկիէն որչափ աղէկ է ․ և հանճար ստանալը արծաթէն աւելի ընտիր է ։

17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան չարութենէ հրաժարիլն է ․ իր ճամբուն զգուշութիւն ընողը իր հոգին կը պահէ ։

18 Կորուստին առջեւէն հպարտութիւն, ու կործանումին առջեւէն ամբարտաւանութեան ոգին կ'երթայ ։

19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը՝ հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն աղէկ է ։

20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ ․ ու Տէրոջը ապաւինողը երանելի է ։

21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ'ըսուի ․ և շրթանց քաղցրութիւնը գիտութիւն կ'աւելցընէ ։

22 Խոհեմութիւնը՝ ունեցողին կենաց աղբիւր է ․ բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է ։

23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ, ու իր շրթունքներուն գիտութիւն կ'աւելցընէ ։

24 Անուշ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է ․ հոգիին քաղցր՝ ու ոսկորներուն բժշկութիւն է ։

25 Ճամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ'երեւնայ ․ բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է ։

26 Աշխատող անձը իրեն համար կ'աշխատի ․ քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ ։

27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ, ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ այրող կրակ մը կայ ։

28 Ծուռ մարդը կռիւ կը հանէ, և քսուն մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

29 Անօրէն մարդը իր ընկերը կը խաբէ, ու զանիկա գէշ ճամբաներ կը տանի ։

30 Նենգութիւններ մտածելու համար աչքերը կը գոցէ, և շրթունքները խածնելով չարութիւնը կը կատարէ ։

31 Մազի ճերմկութիւնը փառաց պսակ է, եթէ որ անիկա արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի ։

32 Երկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն աղէկ է, ու իր ոգին զսպողը՝ քաղաք առնողէն ։

33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի ․ բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէն է ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Աղէկ է պատառ մը չոր հաց խաղաղութիւնով, քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր կռիւով ։

2 Խոհեմ ծառան՝ նախատինք բերող որդիին կ'իշխէ, ու եղբայրց մէջ ժառանգութեան բաժին կ'առնէ ։

3 Արծաթի համար հալոց, և ոսկիի համար քուրայ կայ ․ բայց սրտերը փորձողը Տէրն է ։

4 Չար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ'ընէ, — ստախօսը վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ ։

5 Աղքատը ծաղր ընողը՝ անոր Արարիչը կ'անարգէ, և ձախորդութեան վրայ ուրախացողը անպատիժ պիտի չմնայ ։

6 Որդւոց որդիները՝ ծերերուն պսակն է, և որդւոց պարծանքը իրենց հայրերն են ։

7 Ընտիր խօսք անզգամին չվայլեր ․ որչափ աւելի ստախօս շրթունքը ազնուականին ։

8 Պարգեւը՝ գործածողին առջեւ պատուական գոհարի պէս է, ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ ։

9 Յանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փնտռէ ․ բայց զանիկա պատմողը մտերիմ բարեկամները կը զատէ ։

10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ մէկ յանդիմանութիւնը, քան թէ հարիւր հարուած՝ յիմարին ։

11 Չար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փնտռէ, ու անոր խիստ պատգամաւոր կը ղրկուի ։

12 Աւելի աղէկ է ձագերը կորսնցուցած արջուն առջեւը ելլել, քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան ատենը ։

13 Ով որ աղէկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ, չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ ։

14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը ջուրին արձակելը կը նմանի ․ ուրեմն վէճը չսրընկած՝ ետ քաշուէ ։

15 Ամբարիշտը արդարացընողը և արդարը ամբարիշտ հանողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առջեւ պիղծ են ։

16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու գինը՝ Ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը, որովհետեւ խելք չունի ։

17 Բարեկամը ամէն ատեն կը սիրէ, ու եղբայրը նեղութեան օրերու համար ծնած է ։

18 Պակասամիտ մարդը ձեռքը կու տայ, ու իր բարեկամին համար երաշխաւոր կ'ըլլայ ։

19 Կռիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ ․ իր դուռը բարձրացընողը՝ իր կործանումը կը փնտռէ ։

20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկութիւն չգտներ, ու նենգաւոր լեզուով մարդը չարիքի մէջ կ'իյնայ ։

21 Յիմարը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ, և անզգամին հայրը չուրախանար ։

22 Ուրախ սիրտը դեղի պէս օգտակար է ․ բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ ։

23 Անօրէն մարդը ծոցէն կաշառք կ'առնէ, որ արդարութեան ճամբաները ծռէ ։

24 Իմաստութիւնը խոհեմ մարդուն առջեւն է ․ բայց յիմարին աչքերը՝ երկրին ծայրերն են ։

25 Յիմար տղան իր հօրը տրտմութիւն, ու զինքը ծնանողին դառնութիւն կ'ըլլայ ։

26 Աղէկ չէ արդարին տուգանք առնելը, ո՛չ ալ իշխանները ծեծելը՝ իրաւունքը ըսելնուն համար ։

27 Իր խօսքերը զսպողը իմաստուն է, ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է ։

28 Յիմարը անգամ թէ որ լուռ կենայ, իմաստուն՝ — իր շրթունքները գոցողը հանճարեղ կը սեպուի ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցանկութիւնը կը փնտռէ և ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ։

2 Յիմարը խոհեմութենէ չախորժեր. հապա իր սրտին մէջ եղածը յայտնել կ'ուզէ։

3 Երբոր ամբարիշտը գայ, անարգութիւն ալ կու գայ, ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն։

4 Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր են. իմաստութեան աղբիւրը առատաբուղխ գետ է։

5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ հանելու համար, ամբարշտին աչառութիւն ընելը աղէկ չէ։

6 Անմիտ մարդուն շրթունքները կռիւի մէջ կը մտնեն, ու անոր բերանը ծեծը կը կանչէ։

7 Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանում է, և անոր շրթունքները իր անձին որոգայթ է։

8 Քսու մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են, ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջնեն։

9 Ան որ իր գործքին մէջ թոյլ է, շռայլ մարդուն եղբայրն է։

10 Տէրոջը անունը ամուր աշտարակ է. արդարը անոր կը դիմէ, ու ապահով ապաստանարան կ'ունենայ։

11 Հարուստին ստացուածքը իր ամուր քաղաքն է, ու անոր երևակայութեանը մէջ բարձր բերդի պէս է։

12 Կործանումէն առաջ մարդուն սիրտը կը հպարտանայ. բայց փառքէն առջևէն խոնարհութիւնը կ'երթայ։

13 Ան որ բան մը չլսած պատասխան կու տայ, յիմարութիւն ու նախատինք է անոր։

14 Մարդուն հոգին իր հիւանդութեանը կը համբերէ. բայց վիրաւորուած հոգին ո՞վ կրնայ մխիթարել։

15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը վաստըկի. և իմաստուններուն ականջը գիտութիւն կը փնտռէ։

16 Մարդուն ընծան անոր ճամբայ կը բանայ, ու զանիկայ մեծերուն առջևը կը տանի։

17 Իր դատը առաջ սկսողը իրաւունք ունեցող կ'երևնայ. բայց երբոր իր ընկերը գայ, զանիկայ կը քննէ։

18 Վիճակը վէճերը կը դադրեցնէ, ու զօրաւորներուն մէջտեղը որոշում կ'ընէ։

19 Վշտացած եղբայր մը ամուր քաղաքէն դժուարին է, և անոր վէճերը բերդի մը նիգերուն կը նմանին։

20 Մարդը իր բերնին պտուղէն իր փորը կը կշտացնէ, ու իր շրթունքներուն արդիւնքէն կը կշտանայ։

21 Մահը ու կեանքը լեզուին ձեռքն է, և զանիկայ սիրողները անոր պտուղը կ'ուտեն։

22 Առաքինի կնիկ գտնողը բարիք կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք մը կ'առնէ։

23 Աղքատը աղաչելով կը խօսի, բայց հարուստը խիստ պատասխան կու տայ։

24 Բարեկամներ ունեցող մարդը բարեկամութիւն ընելու է. ու եղբօրմէ աւելի հաւատարիմ բարեկամ կայ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Իր կատարելութեանը մէջ քալող աղքատը նենգաւոր շրթունք ունեցող յիմարէն աղէկ է։

2 Հոգիին ագիտութիւնը աղէկ չէ, ու ոտքերով արտորացողը կը սահի։

3 Մարդուն յիմարութիւնը անոր ճամբան կ'աւրէ, և անոր սիրտը Տէրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէ։

4 Հարստութիւնը շատ բարեկամներ կ'աւելցնէ. բայց աղքատը իր բարեկամէն կը զատուի։

5 Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի չազատի։

6 Շատերը առատաձեռն մարդուն հաճութիւնը կը փնտռեն, ու ամէն մէկը պարգևատու մարդուն բարեկամ կ'ըլլայ։

7 Աղքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զզուին. անոր բարեկամները՝ ալ աւելի անկէ կը հեռանան. անիկայ ոչինչ խօսքերու ետևէ կ'իյնայ։

8 Խելք ստացողը իր հոգին կը սիրէ. իմաստութիւն պահողը բարիք պիտի գտնէ։

9 Սուտ վկան անպատիժ պիտի չմնայ, ու ստութիւններ խօսողը պիտի կորսուի։

10 Յիմարին փափկութիւն չվայլեր. որչափ աւելի ծառայի մը՝ իշխաններու վրայ իշխել։

11 Մարդուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւնը կը զսպէ, և յանցանք ներելը՝ անոր պարծանքն է։

12 Թագաւորին բարկութիւնը առիւծի մռնչիւնին կը նմանի, իսկ անոր հաճութիւնը խոտի վրայի ցօղին պէս է։

13 Անմիտ տղան իր հօրը թշուառութիւնն է, ու կնկան կռիւները շարունակ կաթիլներու պէս են։

14 Տունը ու ստացուածքը հայրերէն ժառանգութիւն է. բայց խոհեմ կնիկը Տէրոջմէ է։

15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ, և թոյլ մարդը անօթի կը մնայ։

16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ. իր ճամբաները անարգողը պիտի մեռնի։

17 Աղքատին ողորմութիւն ընողը Տէրոջը փոխ կու տայ. ու անիկայ անոր հատուցում պիտի ընէ։

18 Քանի որ յոյս կայ՝ տղուդ խրատէ, և անոր մահուանը կամակից մի՛ ըլլար։

19 Խիստ բարկացող մարդը վնաս կը կրէ. վասն զի թէ որ անգամ մը ազատես՝ նորէն ընելու ես։

20 Խրատը լսէ, և կրթութիւնը ընդունէ, որ քու ետքի ատենդ իմաստուն ըլլաս։

21 Մարդուն սրտին մէջ շատ դիտաւորութիւններ կան. բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ։

22 Մարդուն ողորմածութիւնը իր փառքն է. ու աղքատը ստախօսէն աղէկ է։

23 Տէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ է, և զանիկայ ունեցողը կուշտ կը պառկի, ու ձախորդութեան չհանդիպիր։

24 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջ կը թաղէ, ու զանիկայ իր բերանը անգամ չդարձներ։

25 Ծաղրողը ծեծէ, ու միամիտը խելացի կ'ըլլայ. և թէ որ իմաստունը յանդիմանես, հանճարը կը հասկընայ։

26 Իր հայրը կործանողը, ու իր մայրը վռնտողը ամօթ ու նախատինք բերող տղայ մըն է։

27 Որդեակ իմ, ետ կեցիր ան խրատը մտիկ ընելէն, որ քեզ իմաստութեան խօսքերէն կը խոտորեցնէ։

28 Չար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ, ու ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ։

29 Ծաղրողներուն համար դատաստաններ, և անմիտներուն կռնակին համար՝ ծեծեր պատրաստուած են։

ԳԼ. Ի.

1 Գինին ծաղր ընող է, ու օղին կռիւ հանող, և ով որ անոնց անձնատուր կ'ըլլայ, իմաստուն չըլլար։

2 Թագաւորին ահը առիւծի մռնչիւնին պէս է, ու զանիկայ բարկացնողը իր անձին վնաս կ'ընէ։

3 Կռիւէն ետ կենալը մարդուն փառք է. բայց ամէն յիմար կռուասէր է։

4 Ծոյլը՝ Ձմեռ է ըսելով՝ չհերկեր. ատոր համար հունձքի ատենը պիտի մուրայ, ու բան մը պիտի չունենայ։

5 Մարդու մը սրտին մէջի խորհուրդը խորունկ ջուրերու պէս է. բայց խելացի մարդը զանիկայ կը հանէ։

6 Մարդոցմէ շատերը իրենց բարերարութիւնը կը հրատարակեն. բայց հաւատարիմ մարդ մը ո՞վ կրնայ գտնել։

7 Իր անարատութեանը մէջ քա-

[illegible] արդար է · անոր որդիները իր ետեւէն երջանիկ պիտի ըլլան ։

8 Դատաստանի աթոռը նստող Թագաւորը իր աչքերովը ամէն չարիք կը ցրուէ ։

9 Ո՞վ կրնայ ըսել, Թէ Իմ սիրտս սրբեցի, իմ մեղքերէս մաքրուեցայ ։

10 Երկու տեսակ կշիռք քար, երկու տեսակ չափ հաւասարապէս Տէրոջը առջեւ պիղծ են ։

11 Մինչեւ անգամ տղայ մը վարքին մաքրութիւնը եւ ուղղութիւնը անոր գործերէն կը հասկցուի ։

12 Լսող ականջը ու տեսնող աչքը' երկուքն ալ Տէրը ստեղծեր է ։

13 Քունը մի սիրեր, որ չըլլայ թէ աղքատանաս · աչքերդ բաց, որ հացով կշտանաս ։

14 Գնողը' Գէշ է, գէշ է, կ'ըսէ · բայց երբոր երթայ, ան ատենը կը պարծենայ ։

15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի · բայց գիտութեան շրթունքները մեծագին զարդեր են ։

16 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ, եւ օտար կնկան համար երաշխաւոր եղողին գրաւ առ ։

17 Սուտութեան հացը մարդուն ախորժելի է · բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի ։

18 Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի · ուստի խոհեմութեամբ պատերազմ ըրէ ։

19 Բամբասելութեամբ պտըտողը գաղտնիքը կը յայտնէ · ուրեմն շրթունքներովը շողոքորթութիւն ընողին հետ հաղորդակցութիւն մի ըներ ։

20 Ով որ իր հայրը ու մայրը կ'անիծէ, անոր ճրագը մութ խաւարի մէջ պիտի մարի ։

21 Այն ժառանգութիւնը որ սկիզբը արտորնօք կ'առնուի, բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի ։

22 Չարութեան փոխարէնը հատուցանեմ' մի ըսեր · Տէրոջը սպասէ, ու անիկայ քեզ պիտի ազատէ ։

23 Երկու տեսակ կշիռք քարը Տէրոջը առջեւ պիղծ է, ու նենգաւոր կշիռքը աղէկ չէ ։

24 Մարդուն քայլերը Տէրոջմէն է · ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկընայ ։

25 Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը, եւ ուխտ ընելէն ետքը քննութիւն ընելը մարդուն որոգայթ մըն է ։

26 Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցրուէ, ու անիւը անոնց վրայ կը դարձնէ ։

27 Մարդուն հոգին Տէրոջը ճրագն է, որուն բոլոր շտեմարանները կը քննէ ։

28 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը թագաւորը կը պահեն · անիկայ ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաստատէ ։

29 Երիտասարդներուն զարդը անոնց ոյժն է, եւ ծերոց փառքը ալեւորութիւնն է ։

30 Վէրքի նշանները ու փորի շտեմարանները հատնող հարուածները չար մարդուն մաքրողական դեղ են ։

ԳԼ. ԻԱ

1 ~~Թագաւորին սիրտը ջուրի վտակներու պէս է Տէրոջը ձեռքին մէջ · զանիկայ ուր կողմը ուզէ կը~~ դարձնէ ։

2 Մարդուն ամէն ճամբան իրեն ուղիղ կ'երեւնայ · բայց Տէրը սիրտերը կը կշռէ ։

3 Արդարութիւն եւ իրաւունք գործելը զոհէն աւելի ընդունելի է Տէրոջը ։

4 Աչաց ամբարտաւանութիւնը եւ սրտի հպարտութիւնը եւ ամբարըշտաց ճրագը մեղք է ։

5 Աշխատասէր մարդուն խորհուրդները միայն առատութիւն կը բերեն · բայց ամէն արտորացող միայն կարօտութիւն կը բերէ ։

6 Սուտ լեզուով գանձեր վաստըկիլը մահը փնտռողներուն հալածուած ունայնութիւնն է ։

7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի կործանէ · վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր ։

8 Յանցաւոր մարդուն ճամբան ծուռ է, կը խոտորի · բայց մաքուր եղողին գործքը ուղիղ է ։

9 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան թէ կռուասէր կնկան հետ մեծ տան մէջ ։

10 Ամբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ, — անոր ընկերը անոր առջեւ շնորհք չգտնար ։

11 Թէ որ ծաղր ընողը տուգանքի հանդիպի, միամիտը իմաստուն կ'ըլլայ, եւ թէ որ իմաստունը խրատուի, գիտութիւն կը ստանայ ։

12 Արդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը կը դիտէ, ինչպէս ամբարիշտները չարութեան համար կը կործանին ։

13 Ով որ աղքատին աղաղակը չլսելու համար իր ականջը կը գոցէ, ինքն ալ պիտի աղաղակէ, ու իրեն լսող պիտի չըլլայ ։

14 Գաղտնի պարգեւը բարկութիւնը կ'իջեցնէ, եւ ծոցը դրուած ընծան սաստիկ կատաղութիւնը կը դադրեցնէ ։

15 Իրաւունք ընելը արդարին ուրախութիւն է · բայց անիրաւութիւն ընողներուն տանջանք է ։

16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը' մեռելներուն ժողովքին մէջ կ'իջնէ ։

17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ կ'իյնայ · գինին ու եղը սիրողը չհարստանար ։

18 Ամբարիշտը արդարին համար, ու անօրէնը ուղիղներուն համար փրկանք կ'ըլլայ ։

19 Աղէկ է անապատ տեղ մը բնակիլ' քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ ։

20 Իմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ ու եղ կը գտնուի · բայց անմիտ մարդը իր ունեցածը կը կլլէ ։

21 Արդարութեան ու ողորմութեան հետեւողը' կեանք, արդարութիւն եւ փառք պիտի գտնէ ։

22 Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ'ելլէ, եւ անոնց ապաւինած ամրութիւնը կը փլցնէ ։

23 Իր բերանը ու լեզուն պահողը' իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ ։

24 Հպարտութեամբ եւ բարկութեամբ վարուող մարդուն անունը' հպարտ եւ յանդուգն ծաղր ընող կ'ըսուի ։

25 Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկայ կը մեռցնէ · վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր ։

26 Անիկա ամէն օր սաստիկ կը ցանկայ · իսկ արդարը կու տայ, ու չխնայեր ։

27 Ամբարիշտներուն զոհը պիղծ է, մանաւանդ երբոր զանիկայ չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանեն ։

28 Սուտ վկան պիտի կորսուի · բայց լսող մարդը հաստատութեամբ պիտի խօսի ։

29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պնդացնէ · բայց ուղիղը իր ճամբաները կը շտկէ ։

30 Իմաստութիւն, հանճար կամ խորհուրդ մը չկայ, որ Տէրոջը դէմ կենայ ։

31 Պատերազմի օրուան համար ձին կը պատրաստուի · բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Բարի անունը շատ հարստութենէն աւելի ընտիր է · ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն աղէկ է ։

2 Հարուստը ու աղքատը իրարու կը հանդիպին · անոնց ամէնը ստեղծողը' Տէրն է ։

3 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ, ու կը զգուշանայ · բայց միամիտները առաջ կ'անցնին, ու վնաս կը կրեն ։

4 Խոնարհութեան եւ Տէրոջը երկիւղին վարձքը հարստութիւն, փառք ու կեանք է ։

5 Ծուռ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր ու որոգայթներ կան · իր հոգին պահողը' անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ ։

6 Կրթէ' մանուկը իր ճամբուն սկըսած ատենը, որ իր ծերութեան ատենն ալ անկէ չխոտորի ։

7 Հարուստը աղքատներուն վրայ կը տիրէ, ու փոխ առնողը փոխ տուողին ծառայ կ'ըլլայ ։

8 Չարութիւն ցանողը ունայնու-

թիւն կը հնձէ. և անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի կորսուի։

9 Առատ աչք ունեցողը օրհնեալ կ'ըլլայ. վասն զի իր հացէն աղքատին կու տայ։

10 Ծաղր ընողը թէ որ վռնտես, կռիւը կ'անցնի, ու վէճը և անարգանքը կը դադարի։

11 Սրտի մաքրութիւն սիրողին շրթունքներուն վրայ շնորհք կայ, ու թագաւորը անոր բարեկամ կ'ըլլայ։

12 Տէրոջը աչքերը գիտութիւնը կը պահպանեն, և նենգաւորին խօսքերը կ'աւրէ։

13 Ծոյլը կ'ըսէ, Դուրսը առիւծ կայ, հրապարակին մէջ պիտի մեռցուիմ։

14 Օտար կիներուն բերանը խորունկ փոս է. Տէրոջը առջև ատելի եղողը հոն կ'իյնայ։

15 Մանուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կապուած է. զանիկայ խրատի գաւազանը կը հեռացնէ անկէ։

16 Իր ստացուածքը շատցնելու համար աղքատին զրկանք ընողը, ու հարուստին տուողը՝ անշուշտ կարօտութեան կը հասնի։

17 Ականջդ ծռէ ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ, և քու սիրտդ իմ գիտութեանս տուր.

18 Վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես, հաճելի բան է. անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին։

19 Ես քեզի այս բաները այսօր խօսեցայ. որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ։

20 Միթէ ես քեզի երեք անգամ խրատներով, ու գիտութեամբ չգրեցի՞։

21 Որ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն ստուգութիւնը սորվեցնեմ, որ քեզի հարցնողներուն ճշմարիտ խօսքերով պատասխան տաս։

22 Աղքատը մի կողոպտեր իր աղքատութեանը համար, ու տնանկը դատաստանի մէջ մի կեղեքեր.

23 Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ, և զանոնք կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ։

24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի ըներ, ու ցասկոտ մարդուն հետ մի երթար.

25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս, և քու հոգւոյդ որոգայթ վաստկիս։

26 Ձեռք տուողներէն մի ըլլար, ու պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն.

27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս, ինչու համար տակէդ քու անկողինդ առնեն։

28 Չըլլայ որ առջին վերցնես ան վաղեմի սահմանին նշանը, որ քու հայրերդ դրեր են։

29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնե՞ս, անիկայ թագաւորներուն առջևը պիտի կայնի. անարժան մարդոց առջևը պիտի չկայնի։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս, առջևդ դրուածը աղէկ նայէ.

2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր մարդ ես, կոկորդիդ վրայ դանակ դիր։

3 Անոր ախորժելի կերակուրներուն մի ցանկար. վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են։

4 Հարուստ ըլլալու մի աշխատիր. քու խորհուրդէդ ետ կեցիր։

5 Աչքդ պիտի տնկե՞ս ան բանին՝ որ ոչինչ է. անիկայ անշուշտ իրեն թևեր կը շինէ, ու արծիւի պէս օդը կը թռչի։

6 Չար աչք ունեցողին հացը մի ուտեր, և անոր ախորժելի կերակուրներուն մի ցանկար.

7 Վասն զի անիկայ իր սրտին մէջը ինչպէս որ կը մտածէ, այնպէս է. Կեր ու խմէ՛ կ'ըսէ քեզի, բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ։

8 Կերած պատառդ պիտի փսխես, ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսնցնես։

9 Յիմարին ականջներուն մի խօսիր. քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ'անարգէ։

10 Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն մի վերցըներ, ու որբերուն արտերը մի մտներ.

11 Քանզի անոնց Վրէժխնդիրը զօրաւոր է, և քեզի դէմ անոնց իրաւունքը անիկայ պիտի պաշտպանէ։

12 Քու սիրտդ խրատի տուր, ու ականջներդ գիտութեան խօսքերուն։

13 Տղայէն խրատը մի կտրեր. վասն զի թէ որ զանիկայ գաւազանով ծեծես, չմեռնիր։

14 Դուն անիկայ գաւազանով կը ծեծես, բայց անոր հոգին դժոխքէն կ'ազատես։

15 Որդեակ իմ, թէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ, իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ.

16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին, իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան։

17 Քու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի. հապա ամէն օր Տէրոջը վախին մէջ եղիր.

18 Վասն զի իրաւցընէ վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։

19 Որդեակ իմ, լսէ ու իմաստուն եղիր, և քու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ շիտկէ։

20 Մի ընկերանար գինեմոլներուն հետ, ու իրենց մարմինը մսխողներուն հետ.

21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը աղքատ կ'ըլլան. և քունը պատռտած հանդերձներ կը հագցընէ։

22 Հնազանդութիւն ըրէ հօրդ՝ որ քեզ ծներ է, ու մի անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառւի։

23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ, ու զանիկայ մի ծախեր. նմանապէս իմաստութիւնը, խրատը ու հանճարը։

24 Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ, և իմաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ պիտի ուրախանայ։

25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուրախանան, ու քեզ ծնանողը թող ցնծայ։

26 Որդեակ իմ, քու սիրտդ ինծի տուր, և քու աչքերդ թող իմ ճամբաներս դիտեն.

27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է, ու օտար կինը նեղ ջրհոր է.

28 Ու անիկայ գողի պէս դարանը կը մտնէ, ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ'աւելցընէ։

29 Որո՞ւն է վայը. որո՞ւն է ահը. որո՞ւն են կռիւները. որո՞ւն են տրտունջները. որո՞ւն են առանց պատճառի վէրքերը. որո՞ւն է աչաց կարմրութիւնը։

30 Գինիին քովը ուշացողներուն, խառնած գինին փնտռելու գացողներուն։

31 Մի նայիր գինիին կարմրութեանը՝ գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցնելուն ու շիտակ վազելուն.

32 Անիկայ ետքը օձի պէս կը խածնէ, ու քարբի պէս կը խայթէ։

33 Անկէ ետքը քու աչքերդ օտար կիներու պիտի նային, և քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի.

34 Ու ծովուն մէջը պառկողի պէս, ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս։

35 Ու պիտի ըսես, Զիս զարնեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի, ծեծի զարկին, ու ես բան մը չիմացայ. Ե՞րբ պիտի արթննամ, որ զանիկայ նորէն փնտռեմ։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Չար մարդոց մի նախանձիր, ու անոնց հետ կենալու մի ցանկար.

2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց շրթունքները վնասներու վրայով կը խօսին։

3 Տունը իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով կը հաստատուի.

4 Ու շտեմարանները գիտութեամբ՝ ամէն թանկ պատուական ու վայելուչ գանձերով կը լեցուին։

5 Իմաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ, ու գիտութիւն ունեցողը ոյժը կ'աւելցընէ։

6 Վասն զի պատերազմդ հնարագիտութեամբ կ'ընես. և ազատութիւնը խորհրդականներու շատութիւնով կ'ըլլայ։

7 Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է. անիկայ դրանը մէջ իր բերանը չբանար։

8 Ան որ չարութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ նենգամիտ պիտի ըսուի։

9 Յիմարութեան խորհուրդը մեղք է, և ծաղր ընողը մարդոց գարշելի է։

10 Թէ որ նեղութեան օրը թուլնաս, ոյժդ քիչ է։

11 Ազատէ զանոնք որ մեռցուելու կը տարուին, ու սպաննուելու վրայ եղողները ազատելէն ետ մի՛ կենար։

12 Թէ որ ըսես թէ Մենք ասիկայ չգիտցանք, ահա սրտերը կշռողը ինքը կը հասկնայ. ու քու հոգիդ պահպանողը ինքը գիտէ, և ամէն մարդուն իր գործերուն չափովը պիտի հատուցանէ։

13 Որդեակ իմ, մեղր կեր, որ աղէկ է, և մեղրախորիսխ կեր, որ քիմքիդ քաղցր է։

14 Իմաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիիդ այնպէս քաղցր պիտի ըլլայ, թէ որ զանիկայ գտնես, և վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։

15 Ով չար, արդարին տանը դարանակալ մի՛ ըլլար. անոր բնակարանը մի՛ աւրեր։

16 Վասն զի արդարը թէ և եօթը անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի. բայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի իյնան։

17 Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր ոտքը սահի, քու սիրտդ թող չցնծայ.

18 Չըլլայ որ Տէրը տեսնէ, ու իրեն անհաճոյ երեւնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձնէ։

19 Չարագործներուն համար մի՛ սրտմտիր, ու ամբարիշտներուն մի՛ նախանձիր.

20 Վասն զի չար մարդը բարի վախճան չունենար. ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի.

21 Որդեակ իմ, Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և խռովարար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր։

22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատուհասը ո՞վ գիտէ։

23 Ասոնք ալ իմաստուններուն յատուկ է. դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ չէ։

24 Ով որ ամբարիշտին կ'ըսէ թէ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, ու ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։

25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն հաճոյք կ'ըլլայ, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։

26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքներ կը համբուրէ։

27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ՛, և զանիկայ քու արտիդ մէջ կարգի դիր, ու տունդ ետքը շինէ։

28 Քու դրացիիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ըներ, և քու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր։

29 Մի՛ ըսեր թէ Անիկայ ինծի ինչպէս որ ըրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն իր գործերուն համեմատ հատուցում պիտի ընեմ։

30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն անցայ.

31 Ու ահա ամէնուն մէջը փուշեր բուսեր էին, ու անոնց երեսը եղինջներ ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր.

32 Ու երբոր զանիկայ տեսայ, մտքիս մէջը պահեցի, անոր նայեցայ, ու անկէ խրատ առի.

33 Թէ որ քիչ մը քնանաս, քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես նստելու համար,

34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի գայ, և քու կարօտութիւնդ սպառազինեալ մարդու պէս։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ասոնք ալ Սողոմոնին առակներն են, որ Յուդայի Եզեկիա թագաւորին մարդիկները օրինակեցին։

2 Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է. բայց թագաւորներուն փառքը բանը քննելն է։

3 Երկնից բարձրութիւնը ու երկրին խորութիւնը և թագաւորներուն սիրտը չքննուիր։

4 Վերցուր արծաթէն կեղտերը, ու ոսկերիչին համար յստակ անօթ կ'ելլէ.

5 Վերցուր թագաւորին առջեւէն ամբարիշտը, ու անոր աթոռը արդարութեամբ կը հաստատուի։

6 Թագաւորին առջեւը մի՛ պարծիր, և մեծերուն տեղը մի՛ կենար.

7 Վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն թէ Հոս ելիր, քան թէ քու աչքերուդ տեսած իշխանին առջեւը վար իջեցընեն քեզ։

8 Կռիւի համար շուտով դուրս մի՛ ելլեր. չըլլայ թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ, դուն վերջը ինչ ընելիքդ չգիտնաս։

9 Ընկերիդ հետ քու դատդ վարէ՛, բայց գաղտնիքը ուրիշին մի՛ յայտներ.

10 Չըլլայ որ լսողը քեզ անարգէ, ու գէշ անունդ անջնջելի մնայ։

11 Յարմարութեամբ ըսուած խօսքը՝ արծաթէ զարդերու մէջ դրուած ոսկիէ խնձորներու կը նմանի։

12 Իմաստունին յանդիմանութիւնը՝ մտիկ ընող ականջին ոսկիէ օղ ու մաքուր ոսկիէ մանեակ է։

13 Հաւատարիմ դեսպանը՝ զինք խրկողներուն հունձքի ատենի ձիւնին զովութեանը պէս է, և իր տիրոջը հոգին կը զուարճացընէ։

14 Սուտ առատաձեռնութեան վրայ պարծեցողը անանձրեւ ամպերու ու հովի պէս է։

15 Համբերութեամբ՝ իշխանին սիրտը կը շինուի, և անոյշ լեզուն ոսկորները կը կոտրէ։

16 Թէ որ մեղր գտնես, քեզի բաւական եղածին չափ կեր, չըլլայ որ անով կշտանաս, ու զանիկայ փսխես։

17 Քու ոտքդ դրացիիդ տունը յաճախ չկոխէ, չըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ, ու քեզ ատէ։

18 Իր դրացիին համար սուտ վկայութիւն ընողը ուռի, սուրի և սրած նետի պէս է։

19 Նեղութեան օրը անհաւատարիմ մարդու ապաւինիլը փտտած ակռայի և գլորած ոտքի ապաւինելու պէս է։

20 Տրտում մարդուն առջեւը երգեր երգողը ցուրտ օրը իր զգեստը հանողին, կամ բորակի վրայ թափուած քացախին կը նմանի։

21 Թէ որ թշնամիդ անօթի է, անոր հաց կերցուր, ու թէ որ ծարաւ է, անոր ջուր խմցուր.

22 Քանզի ասանկ ընելով անոր գլխուն վրայ կրակի կայծեր կը դիզես, և Տէրը քեզի հատուցում պիտի ընէ։

23 Հիւսիսային հովը անձրեւը կը ցրուէ, ու խռոված դէմքը՝ չարախօս լեզուն։

24 Աղէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան թէ կռուարար կնկան հետ մեծ տան մէջ։

25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն՝ ասանկ ալ է հեռու երկրէ եկած բարի լուրը։

26 Չար մարդուն առջեւը իյնող արդարը պղտորուած աղբիւրի, ու աւրուած ակի կը նմանի։

27 Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ, և մարդուն իր փառքը փնտռելը փառք չէ։

28 Իր ոգին չզսպող մարդը փլած ու անպարիսպ քաղաքի պէս է։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն, և հունձքի ատեն անձրեւ, այնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայլեր։

2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պտըտի, ու ծիծեռնակը կը թռչի, այնպէս ալ առանց պատճառի անէծքը չըգար։

3 Ձիուն խարազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յիմարներուն կռնակին գաւազան պէտք է։

4 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան մի՛ տար, չըլլայ որ դուն ալ անոր նման ըլլաս։

5 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան տուր, չըլլայ որ անիկայ զինքը իմաստուն կարծէ։

6 Յիմարին ձեռքովը խօսք խրկողը

իր ոտքերը կը կտրէ, — վնաս կը քաշէ։

7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերը կ'երերան, այնպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը։

8 Յիմարին պատիւ տուողը՝ քարակոյտի մը մէջ պատուական քարերու ծրար դնողին կը նմանի։

9 Առակը յիմարին բերնին մէջ՝ գինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է։

10 Մեծ է ամէն բան Ստեղծողը, որ յիմարին վարձք կու տայ, և յանցաւորներուն վարձք կու տայ։

11 Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ, այնպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ։

12 Զինքը իմաստուն կարծող մարդ մը տեսա՞ր․ աւելի յոյս կայ յիմարին՝ քան թէ անկէ։

13 Ծոյլը կ'ըսէ թէ Ճամբուն մէջ առիւծ կայ, հրապարակներուն մէջ առիւծ։

14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղխնիներուն վրայ կը դառնայ, այնպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ։

15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջ կը խոթէ, — բերանը անգամ տանելու դժուարութիւն կը զգայ։

16 Ծոյլը իր աչքերուն՝ խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի իմաստուն կ'երեւնայ։

17 Իրենը չեղած դատին համար բարկացող անցաւորը շունը ականջներէն բռնողին պէս է։

18 Ինչպէս կատղած մարդը՝ որ կրակի կայծեր, նետեր ու մահ կը ցանէ,

19 Այնպէս է այն մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ, ու Խաղ կ'ըսէ, Ես կատակ ըրի։

20 Առանց փայտի կրակը կը մարի, և թէ որ քսու չըլլայ, կռիւը կը դադարի։

21 Ինչպէս ածուխը կայծերուն, ու փայտը կրակին, այնպէս է կռուասէր մարդը վէճ բորբոքելու։

22 Քսու մարդուն խօսքերը՝ քաղցր պատառներու պէս են, ու անոնք մինչև փորին շտեմարանները կ'իջնեն։

23 Եռանդուն շրթունքները և չար սիրտը՝ արծաթի կղկղանքով ծեփուած հողէ ամանի կը նմանին։

24 Ատեցողը իր շրթունքներովը կը կեղծէ, ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ․

25 Անոր քաղցրիկ խօսքերուն չհաւատաս․ վասն զի անոր սրտին մէջը եօթը պղծութիւն կայ։

26 Ան որ իր ատելութիւնը նենգութեամբ կը ծածկէ, անոր չարութիւնը ժողովքի մէջ պիտի յայտնուի։

27 Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ, և ան որ քար կը գլորէ, իրեն պիտի դառնայ։

28 Ստախօս լեզուն իր ծեծածները կ'ատէ, ու շողոքորթող բերանը կործանում կ'ընէ։

ԳԼ. ԻԷ.

1 ~~Վաղուան համար մի պարծիր․ վասն զի չես գիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի։~~

2 ~~Քեզ ուրիշը գովէ և ոչ թէ քու բերանդ, օտարը՝ և ոչ թէ քու շրթունքներդ։~~

3 Քարը ծանրութիւն, ու աւազը բեռ ունի․ բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ ծանր է։

4 Բարկութիւնը անողորմ է, ու սրտմտութիւնը խիստ է․ բայց նախանձին առջևը ո՞վ կրնայ կենալ։

5 Յայտնի յանդիմանութիւնը ծածուկ սէրէն աղէկ է։

6 Բարեկամին տուած վէրքերը հաւատարիմ են․ բայց թշնամիին համբոյրները առատ են։

7 Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհամարհէ․ բայց անօթի մարդուն ամէն լեղի բան անոյշ կու գայ։

8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝ իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին պէս է։

9 Իւղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացնեն․ նմանապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խորհրդով։

10 Քու բարեկամդ, ու քու հօրդ բարեկամը մի թողուր, և քու նեղութեանդ ատենը քու եղբօրդ տունը մի երթար․ մօտ դրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է։

11 Որդեակ իմ, իմաստուն եղիր, ու սիրտս ուրախացուր, որ զիս անարգողին պատասխան տամ։

12 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ, — կը զգուշանայ․ բայց միամիտները առաջ կ'անցնին — վնաս կը կրեն։

13 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը առ, և օտար կնկան համար երաշխաւոր եղողէն գրաւ առ։

14 Ան որ մէկը առաւօտուն կանուխ ելլէ, ու իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ, անիկայ անոր անէծք կը սեպուի։

15 Անձրևոտ օրուան շարունակ կաթիլը ու կռուազան կինը իրարու կը նմանին․

16 Զանիկայ ծածուկ պահողը հովը կը պահէ, և աջ ձեռքին մէջ դրած եղը ինքը կը յայտնէ։

17 Երկաթը երկաթով կը սրուի, ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ։

18 Թզենիին հող տանողը անոր պտուղը կ'ուտէ, և իր տէրը պահպանողը՝ պատիւ կը գտնէ։

19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին, նոյնպէս ալ սիրտը մարդը մարդուն կը ցուցնէ։

20 Դժոխքը ու կորուստը չեն կշտանար․ մարդուն աչքերն ալ չեն կշտանար։

21 Ինչպէս հալոցը արծաթը՝ և քուրան ոսկին կը փորձէ, այնպէս ալ մարդը զինքը գովող բերանը կը փորձէ։

22 Յիմարը ցորենի հետ սանդին մէջ սանդաւաճով ծեծես ալ, անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար։

23 Քու ոչխարներուդ վիճակը աղէկ գիտցիր, և քու հօտերուդ աղէկ նայէ․

24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չմնար, ու թագը դարէ 'ի դար չմնար։

25 Խոտը կը բուսնի, խոտը կ'երևնայ, և լեռներուն խոտերը կը ժողվուին։

26 Գառները քու հագուստիդ համար են․ ու նոխազները դաշտերուն գինն են։

27 Քու կերակուրիդ համար, և քու տանդ կերակուրին համար, ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար բաւական այծի կաթ պիտի ունենաս։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ամբարիշտը առանց մէկու մը հալածելուն կը փախչի․ բայց արդարները առիւծի պէս քաջասիրտ կ'ըլլան։

2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխանները շատ կ'ըլլան․ բայց անոր վիճակը իմաստուն ու գիտուն մարդուն ձեռքովը շատ ատեն կը դիմանայ։

3 Աղքատները զրկող աղքատ մարդը հացի կորսուութիւն բերող յորդահոս անձրևի պէս է։

4 Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գովեն․ բայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կենան։

5 Չար մարդիկները իրաւունքը չեն հասկընար․ բայց Տէրը փնտռողները ամէն բան կը հասկընան։

6 Իր կատարելութեանը մէջ քալող աղքատը ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է։

7 Օրէնքը պահողը իմաստուն որդի է․ բայց շուայտներուն բարեկամ եղողը իր հայրը կ'ամչցնէ։

8 Իր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով աւելցնողը զանիկայ աղքատին ողորմութիւն ընողին համար կը ժողվէ։

8 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն ետ կը դարձնէ իր ականջը, անոր աղօթքը անգամ պիղծ է։

10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մոլորեցնողը իր փոսին մէջը պիտի իյնայ․ սակայն արդարները բարիք պիտի ժառանգեն։

11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն իմաստուն կ'երևնայ․ բայց հանճարեղ աղքատը զանիկայ կը քննէ։

12 Երբոր արդարները ուրախանան, մեծ փառք կ'ըլլայ․ բայց երբոր

ամբարիշտները բարձրանան, մարդ կը փնտռուի ։

13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չգտներ · բայց զանոնք խոստովանողը ու մէկդի ձգողը ողորմութիւն կը գտնէ ։

14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է · բայց իր սիրտը խստացնողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ ։

15 Աղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը մռնչող առիւծի ու անյագ արջու կը նմանի ։

16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկողութիւններ կ'ընէ · բայց ագահութենէ ատողը իր կեանքը կ'աւելցնէ ։

17 Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախչի · թող մէկը չպաշտպանէ զանիկայ ։

18 Ամբողջութեամբ քալողը փրկութիւն կը գտնէ · բայց ծուռ մարդը որ երկու ճամբով կը քալէ, անոնց մէկուն մէջ կ'իյնայ ։

19 Իր երկիրը գործողը հացով պիտի կշտանայ, ու դատարկ մարդոց հետևողը աղքատութեամբ պիտի լեցուի ։

20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ'առնէ · բայց հարուստ ըլլալու աճապարողը պիտի չարդարանայ ։

21 Աչառութիւն ընելը աղէկ չէ · վասն զի պատառ մը հացի համար մարդ յանցանք կը գործէ ։

22 Չար աչք ունեցող մարդը հարուստ ըլլալու կ'աճապարէ, ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պիտի գայ ։

23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը գտնէ՝ քան լեզուով շողոքորթութիւն ընողէն աւելի ։

24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ, ըսելով թէ Յանցանք չէ, անիկայ ապականարար մարդուն ընկերն է ։

25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ · բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գիրնայ ։

26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է · բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի ։

27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար · բայց անկէ երես դարձնողը շատ անէծքներ կ'առնէ ։

28 Թէ որ ամբարիշտները բարձրանան, մարդիկները կը պահուին · բայց թէ որ անոնք կորսուին, արդարները կը շատնան ։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Շատ անգամ յանդիմանուած մարդը՝ որ իր պարանոցը կը խստացնէ, յանկարծ պիտի կոտրուի, ու բժշկութիւն պիտի չգտնէ ։

2 Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը կ'ուրախանայ · բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ունենայ, ժողովուրդը կը հեծէ ։

3 Իմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ուրախացնէ · բայց պոռնիկներուն ընկեր եղողը ստացուածքը կը ցրուէ ։

4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ իր երկիրը · բայց կաշառք առնողը զանիկայ կը կործանէ ։

5 Իր ընկերին շողոքորթութիւն ընող մարդը անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ ։

6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որոգայթ կայ · բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան մէջ պիտի ըլլայ ։

7 Արդարը աղքատներուն դատը գիտէ · բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար ։

8 Ծաղր ընող մարդիկները քաղաքը կը բորբոքեցընեն · բայց իմաստունները բարկութիւնը կը դադրեցընեն ։

9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճաբանութիւն կ'ընէ, թէ սրդողի և թէ ծիծաղի, հանգիստ չըլլար ։

10 Արիւնահեղ մարդիկները արդարը կ'ատեն · բայց ուղիղները անոր որպիսութիւնը կը հարցընեն ։

11 Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ · բայց իմաստունը զանիկայ ուրիշ ատենի կը պահէ ։

12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան ։

13 Աղքատը ու բռնաւորը իրարու հանդիպեցան · երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է ։

14 Աղքատները ճշմարտութեամբ դատող թագաւորին աթոռը յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ ։

15 Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստութիւն կու տայ · բայց իր կամքը ձգուած տղան իր մայրը կ'ամչցնէ ։

16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը շատնայ · բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տեսնեն ։

17 Խրատէ՛ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացնէ, և քու հոգիդ զուարճացնէ ։

18 Առանց մարգարէութեան ժողովուրդը կը խռովի, բայց օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ ։

19 Հակառակող ու պատասխան չտուող ծառան խօսքերով չխրատուիր ։

20 Իր խօսքերուն մէջ արտորացող մարդ մը տեսա՞ր · աւելի յոյս կայ յիմարէն՝ քան թէ անկէ ։

21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափկութեամբ կը մեծցնէ, վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլլայ ։

22 Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ ։

23 Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործանէ · բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վաստըկի ։

24 Գողին ընկեր եղողը իր հոգին կ'ատէ · անիկայ երդումը կը լսէ, ու իր գողցածը չյայտներ ։

25 Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ · բայց Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ ։

26 Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն · բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է ։

27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է, և ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուելի է ։

ԳԼ. Լ.

1 Յակէի որդւոյն Ագուրին խօսքերը, այսինքն պատգամը՝ որ անիկայ Իթիէլին խօսեցաւ, Իթիէլին և Ուքաղին ։

2 Յիրաւի ես ամէն մարդէ թանձրամիտ եմ, ու ես մարդկային խոհեմութիւն չունիմ ։

3 Ես իմաստութիւն չսորվեցայ, ու Ամենասուրբին գիտութիւնը չեմ գիտեր ։

4 Երկինքը ո՞վ ելաւ ու իջաւ · հովը իր ձեռքերուն մէջը ո՞վ ժողվեց · ջուրերը իր հանդերձին մէջ ո՞վ ամփոփեց · երկրիս բոլոր ծայրերը ո՞վ հաստատեց · անոր անունը ի՞նչ է, ու անոր որդւոյն անունը ի՞նչ է · թէ որ գիտես, ըսէ՛ ։

5 Աստուծոյ ամէն խօսքերը մաքուր են · անիկայ իրեն ապաւինողներուն ասպար է ։

6 Անոր խօսքերուն վրայ բան մի՛ աւելցըներ, որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ, ու դուն ստախօս երևնաս ։

7 Երկու բան կը խնդրեմ · մեռնելէս առաջ զանոնք ինծմէ մի՛ արգիլեր ։

8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հեռացուր · ինծի աղքատութիւն կամ հարստութիւն մի՛ տար · իմ սովորական հացովս զիս կերակրէ՛ ։

9 Չըլլայ որ կշտանամ և քեզ ուրանամ, ու Տէրը ո՞վ է, ըսեմ · և չըլլայ որ աղքատանամ ու գողութիւն ընեմ, և իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը բերանս առնեմ ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստանութիւն մի՛ ընէր, չըլլայ որ քեզ անէծք տայ, ու դուն յանցաւոր գտնուիս ։

11 Ցեղ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ, և իր մայրը չօրհներ ։

12 Ցեղ կայ որ իր աչքին առջև մաքուր է, սակայն իր աղտեղութենէն լուացուած չէ ։

13 Ցեղ կայ որ անոր աչքերը խիստ ամբարտաւան են, ու անոր արտևանունքները բարձրացած են ։

14 Ցեղ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են, և անոր ժանիք-

ները դանակներու պէս են, աղքատները երկրիս վրայէն՝ ու տնանկները մարդոց մէջէն ուտելու համար։

15 Տզրուկը երկու աղջիկ ունի. Տո՛ւր, տո՛ւր, կ՚ըսեն։ Աս երեքը չեն կշտանար, — չորս բան կայ որ Հերիք է՝ չեն ըսեր.

16 Գերեզմանը, ամուլ արգանդը, երկիրը՝ որ ջրով չկշտանար, ու կրակը՝ որ Հերիք է՝ չըսեր։

17 Այն աչքը որ իր հայրը ծաղր կ՚ընէ, և իր մօրը հնազանդիլը կ՚անարգէ, ձորերուն ագռաւները պիտի փորեն, ու զանիկայ արծիւներուն ձագերը պիտի ուտեն։

18 Աս երեք բանը ինծի զարմանալի կ՚երևնայ, և չորս բան կայ որ չեմ գիտեր.

19 Օդին մէջ արծիւին ճամբան, ապառաժի վրայ օձին ճամբան, ծովուն մէջ նաւուն ճամբան, ու աղջկան քով երիկ մարդուն ճամբան։

20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է. կ՚ուտէ ու բերանը կը սրբէ, և Չարութիւն չըրի՝ կ՚ըսէ։

21 Երեք բանի համար երկիրը կը դողայ, ու չորս բան կայ, որոնք չկրնար տանիլ.

22 Ծառան երբոր թագաւորէ, յիմարը երբոր հացով կշտանայ,

23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի, և աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ.

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ՝ որ պզտիկ են, բայց անոնք շատ խելացի են.

25 Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն, բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստեն.

26 Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են, բայց իրենց տուները վէմերու մէջ կը շինեն.

27 Մարախները թագաւոր չունին, սակայն ամէնը գունդ գունդ դուրս կ՚ելլեն.

28 Մողէսը իր ձեռքերովը պատերուն կը փակչի, ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գտնուի։

29 Աղէկ քալող երեք բան կայ. և չորս բան կայ՝ որ գեղեցիկ քալուածք ունի։

Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է, ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար. 30

Մէջքը կապած ձին ու նոխազը, և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է։ 31

Թէ որ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր, կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր, ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր. 32

Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես, կոգի կ՚ելլէ, թէ որ քիթը ճմլես, արիւն կ՚ելլէ. նոյնպէս թէ որ բարկութիւնը գրգռես, կռիւ կ՚ելլէ։ 33

ԳԼ. ԼԱ

Լամուէլ թագաւորին խօսքերը՝ այսինքն պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց։ 1

Ի՞նչ ըսեմ, ո՛վ որդեակ իմ, ի՞նչ ըսեմ, ո՛վ իմ որովայնիս որդին. ի՞նչ ըսեմ, ո՛վ իմ ուխտերուս որդին։ 2

Քու զօրութիւնդ կիներուն մի՛ տար, ո՛չ ալ քու ճամբաներդ թագաւորներ բնաջնջողներուն։ 3

Ո՛վ Լամուէլ, թագաւորներուն չվայլեր, գինի խմելը թագաւորներուն չվայլեր, և օղի խմելը իշխաններուն չվայլեր. 4

Չըլլայ որ խմեն ու օրէնքը մոռնան, և տառապեալներէն մէկուն դատաստանը ծռեն։ 5

Օղին կորսուելու վրայ եղողին, ու գինին դառնահոգիներուն տուէք, 6

Որ անոնք խմեն, ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան, և իրենց նեղութիւնը մէյմըն ալ չյիշեն։ 7

Բա՛ց քու բերանդ համր մարդուն համար, — բոլոր անխնամ մնացածներուն դատին համար։ 8

Բա՛ց քու բերանդ, արդարութեամբ դատէ, և աղքատին ու տնանկին դատաստանը տես։ 9

Առաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գտնել. անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է։ 10

Անոր էրկանը սիրտը անոր վրայ վստահ է, ու աւարի կարօտ չըլլար։ 11

12 Անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ, և ո՛չ թէ չարիք։

13 Բուրդ ու քթան կը փնտռէ, և ուզածը ձեռքովը կը գործէ։

14 Անիկայ վաճառականի նաւերուն կը նմանի. իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ։

15 Նաև անիկայ գիշերով կ՚ելլէ, ու տանը մարդիկներուն կերակուր, և իր աղախիններուն բաժին կու տայ։

16 Արտի մը վրայ կը խորհի ու զանիկայ ծախու կ՚առնէ, և իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ։

17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պնդէ, ու իր բազուկները կը զօրացընէ։

18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ. անոր ճրագը գիշերը չմարիր։

19 Իր ձեռքերը իլիկին կ՚երկընցընէ, ու ափովը բոզը կը բռնէ։

20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ, ու ձեռքերը կարօտներուն կ՚երկընցընէ։

21 Իր տանը մարդոցը համար ձիւնէն չվախնար. քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են։

Իրեն ծածկոցներ կը շինէ. իր հանդերձը բեհեզ ու ծիրանի է։ 22

Անոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ՝ երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի։ 23

Կտաւ կը գործէ ու կը ծախէ, և վաճառականներուն գօտիներ կու տայ։ 24

Զօրութիւն ու փառք կը հագնի. ու ետքի օրերը պիտի ուրախանայ։ 25

Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ, և իր լեզուին վրայ քաղցրութեան օրէնք կայ։ 26

Իր տանը ճամբաները կը քննէ, և ծուլութեան հացը չուտեր։ 27

Անոր տղաքը կ՚ելլեն, ու զանիկայ երանելի կ՚անուանեն. անոր էրիկն ալ զանիկայ կը գովէ, ըսելով, 28

Շատ աղջիկներ առաքինի եղան. բայց դուն ամենէն գերազանց եղար։ 29

Վայելչութիւնը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է. — Տէրոջմէ վախցող կնիկը պիտի գովուի։ 30

Տուէք անոր իր ձեռքին պտուղէն, ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկայ։ 31

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն Ժողովողին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը, ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն բան ունայնութիւն է։

3 Ի՞նչ օգուտ կ՚ունենայ մարդ՝ արևուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքէն։

4 Ազգ կ՚երթայ և ազգ կու գայ. բայց երկիրը միշտ կը կենայ։

5 Նաև արևը կը ծագի, ու արևը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը արտորալով կը դառնայ։

Հովը դէպ ՚ի հարաւ կ՚երթայ, ու դէպ ՚ի հիւսիս կը պտըտի. և հովը աս դին ան դին պտըտելով՝ կ՚երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։ 6

Ամէն գետերը ծովը կ՚երթան, բայց ծովը չլեցուիր. ան տեղը որ գետերը կ՚երթային, նորէն հոն կ՚երթան։ 7

Ամէն խօսքերը կը հատնին, մարդս խօսելու կարող չէ. աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չլեցուիր։ 8

Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի 9

ըլլայ, ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի․ և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։

10 Կա՞յ արդեօք անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ, թէ Ասիկայ նոր է․ —ա՛ն մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր։

11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ․ ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։

12 Ես Ժողովողս Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,

13 Ու իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածները իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի․ Աստուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։

14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ․ և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն, ու հոգիի տանջանք է։

15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շիտկուիլ, ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։

16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի, Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն ստացայ Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն ամէնէն աւելի․ և իմ սիրտս շատ իմաստութիւն ու գիտութիւն տեսաւ։

17 Ու իմ սիրտս՝ իմաստութիւնը ճանչնալու, ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնալու տուի․ հասկցայ որ ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է։

18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ շատ տրտմութիւն կայ․ ու ով գիտութիւնը աւելցընէ նէ վիշտը կ՚աւելցընէ։

ԳԼ․ Բ

1 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի, Եկո՛ւր հիմա ուրախութեան միջոցով քեզ փորձեմ․ ուստի բարիքները վայելէ․ և ահա ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

2 Ծիծաղին համար ըսի թէ Յիմար է, և ուրախութեան համար՝ թէ Ասոր ըրածը ի՞նչ է։

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինիով զուարթացընեմ, և իմաստութեան առաջնորդութեամբը անմտութիւնը ճանչնամ, որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բարին՝ որ կրնան ընել երկինքին տակը իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ։

4 Մեծ գործքեր ըրի․ ինծի տուներ շինեցի, — ինծի այգիներ տնկեցի․

5 Ինծի պարտէզներ և դրախտներ շինեցի, ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի․

6 Ինծի ջուրի աւազաններ շինեցի, որ անոնցմէ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի․

7 Ծառաներ ու աղախիններ ստացայ, և իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ․ ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ, ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն աւելի։

8 Նաև ինծի արծաթ ու ոսկի, և թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի․ ինծի այր և կին երգեցողներ ստացայ, ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները —ամէն տեսակ չքեղութիւն։

9 Ու ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ․ իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար։

10 Ու իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնցմէ չարգիլեցի, — իմ սիրտս ամէն տեսակ ուրախութենէ զուրկ չթողուցի․ հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ․ և իմ բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկայ էր։

11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն, ու ընելու համար իմ քաշած ամէն աշխատանքիս նայեցայ, և ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր, ու արեւուն տակը օգուտ չկար։

12 Ու ես դարձայ իմաստութիւնը տեսնելու, նաև յիմարութիւնը ու անմտութիւնը․ վասն զի թագաւորին ետեւէն եկող մարդը ի՞նչ կրնայ ընել․ ինչ որ արդէն ըրած են։

13 Ու տեսայ որ իմաստութիւնը անմտութենէն օգտակար է, ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է։

14 Իմաստունին աչքերը իր գլխուն վրայ է, իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ․ բայց ես հասկցայ որ անոնց ամէնուն պատահած դիպուածը մէկ է։

15 Ան ատենը իմ սրտիս մէջ ըսի, Որովհետեւ անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի, ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի իմաստուն եղայ․ աս պատճառաւ իմ սրտիս մէջ ըսի որ աս ալ ունայնութիւն է։

16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս իմաստունին ալ յաւիտեան յիշատակը չկայ․ ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի․ ու իմաստունը ի՞նչպէս կը մեռնի․ անմիտին պէս։

17 Ասոր համար — կեանքէս զզուեցայ․ վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինծի գէշ երեւցան․ քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

18 Ու ես արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատութիւններէս զզուեցայ, քանզի ինծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում զանիկայ․

19 Ու ո՞վ գիտէ թէ անիկայ իմաստուն պիտի ըլլայ, թէ անմիտ․ բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ, որ արեւուն տակը աշխատեցայ, ու անոնց մէջը իմաստութիւն ցուցուցի․ ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

20 Ու ես դարձայ, որ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքիս վրայով իմ սրտէս յոյս կտրեմ։

21 Վասն զի մարդ կայ՝ որուն աշխատութիւնը իմաստութեամբ, գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ՚ըլլայ․ բայց անոր մէջը չաշխատող մարդուն իբրեւ բաժին կու տայ․ ասիկայ ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է․

22 Վասն զի մարդը՝ արեւուն տակը քաշած իր բոլոր աշխատանքէն, ու սրտին տանջանքէն ի՞նչ օգուտ կ՚ունենայ․

23 Քանզի անոր բոլոր օրերը վիշտերով՝ ու գործքը տրտմութեամբ լեցուն են․ անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ․ ասիկայ ալ ունայնութիւն է։

24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն և իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն ՚ի զատ աղէկութիւն մը չունի․ ես ասիկայ ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ՚ըլլայ։

25 Վասն զի ինծմէ զատ ո՞վ կրնայ ուտել, և ո՞վ կրնայ զուարճանալ։

26 Քանզի Աստուած՝ իր առջեւը հաճելի եղող մարդուն իմաստութիւն, գիտութիւն և ուրախութիւն կու տայ․ բայց մեղաւորին զբաղմունք կու տայ, որ անիկայ [illegible] ժողվէ ու դիզէ, որ Աստուծոյ առջեւը հաճելի եղողին տայ․ ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

ԳԼ․ Գ

1 Ամէն բանին ատենը կայ, ու երկինքին տակը եղող ամէն գործին ժամանակը․

2 Ծնանելու ժամանակ, և մեռնելու ժամանակ․ տնկելու ժամանակ, ու տնկուածը փրցնելու ժամանակ․

3 Սպաննելու ժամանակ, և բժշկելու ժամանակ․ փլցընելու ժամանակ, ու շինելու ժամանակ․

4 Լալու ժամանակ, և ծիծաղելու ժամանակ․ սուգ ընելու ժամանակ, ու կաքաւելու ժամանակ․

5 Քարեր դուրս նետելու ժամանակ, և քարեր ժողվելու ժամանակ․ գրկելու ժամանակ, ու գրկելէն հեռանալու ժամանակ․

6 Փնտռելու ժամանակ, և կորսնցընելու ժամանակ․ պահելու ժամանակ, ու դուրս ձգելու ժամանակ․

7 Պատռելու ժամանակ, և կարելու ժամանակ․ լռելու ժամանակ, ու խօսելու ժամանակ․

8 Սիրելու ժամանակ, և ատելու ժամանակ․ պատերազմի ժամանակ, ու խաղաղութեան ժամանակ։

9 Աշխատողին իր քաշած աշխատանքէն ինչ օգուտ կ'ըլլայ ։

10 Տեսայ այն զբաղմունքը՝ որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին ։

11 Ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ ըրաւ. և աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջ դրաւ. բայց Աստուծոյ ըրած գործքը մարդ չըկրնար սկիզբէն մինչև վերջը գտնել ։

12 Ես գիտեմ որ ուրախ ըլլալէն ու կենդանութեան ատենը աղէկութիւն ընելէն ՚ի զատ՝ ուրիշ աղէկ բան մը չկայ անոնց մէջ ։

13 Ու նաև ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը, և իր բոլոր աշխատութենէն բարիք վայելելը Աստուծոյ պարգևն է ։

14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւիտեան պիտի մնայ. անոր վրայ բան մը աւելցնել, կամ անկէ պակսեցնել կարելի չէ. և Աստուած զանիկայ ըրաւ, որ իր երեսէն վախնան ։

15 Ինչ որ եղած է, հիմա ալ կայ. ու ինչ որ պիտի ըլլայ, արդէն եղած է. և Աստուած անցածը կը փընտռէ ։

16 Ու նաև արևուն տակը տեսայ որ դատաստանի տեղ՝ ամբարշտութիւն, և արդարութեան տեղ ա՛նօրէնութիւն կար ։

17 Իմ սրտիս մէջը ըսի թէ Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն ։

18 Իմ սրտիս մէջը ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ. ու պիտի տեսնեն որ իրենք անասուններ են ։

19 Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը և անասուններուն պատահածը մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, միւսն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամենուն շունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի, վասն զի ամէնը ունայնութիւն է ։

20 Ամէնը մէկ տեղ կ'երթայ ։ ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ ։

21 Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ'ելլեն, և անասուններուն հոգիները վար գետինը կ'իջնեն ։

22 Ու տեսայ որ մարդս իր գործքերովը ուրախ ըլլալէն ՚ի զատ ուրիշ աղէկութիւն մը չունի. քանզի անոր բաժինը այն է. վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ թէ իրմէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ. Դ.

1 Ես դարձայ, ու տեսայ արևուն տակը եղած բոլոր զրկանքները. և ահա զրկուածներուն արցունքը կար. բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց զրկողներուն ձեռքը ոյժ կար. բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար ։

2 Ես ալ մեռածները՝ արդէն մեռածները մինչև հիմա ապրող կենդանիներէն աւելի գովեցի ։

3 Բայց այն որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է, վասն զի անիկայ արևուն տակը եղած չարութիւնը չտեսաւ ։

4 Ու ես ամէն աշխատութիւնը, և ամէն յաջող գործքը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերէն կը նախանձի. անիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

5 Անմիտը իր ձեռքերը կը ծալլէ, ու իր միսը կ'ուտէ ։

6 Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է ։

7 Ես դարձայ ու արևուն տակը ունայնութիւն տեսայ ։

8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի, ո՛չ տղայ ունի և ոչ եղբայր. բայց անոր ամէն աշխատութիւնը վախճան չունի, ու անոր աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար, և չըսեր թէ Ես որո՞ւն համար կ'աշխատիմ, ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ. անիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է ։

9 Երկուքը մէկէն աղէկ է. վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք ունի.

10 Քանզի թէ որ իյնան, մէկզմէկ կը վերցընեն. բայց վա՜յ իյնող մէկուն՝ որ զինքը վերցընող երկրորդ մը չունի ։

11 Ու երկու մարդ միասին պառկելով կը տաքնան. բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ ։

12 Ու թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ, երկուքը կրնան անոր դէմ դնել. ու եռապատիկ դերձանը դիւրաւ չկտրուիր ։

13 Աղէկ է աղքատ ու իմաստուն տղան, քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտեր խրատուիլ ։

14 Քանզի միւսը բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւորէ, բայց ասիկա ալ որ թագաւոր ծնած է, աղքատ կ'ըլլայ ։

15 Տեսայ արևուն տակը քալող ամէն կենդանիները այն տղուն հետ՝ որ թագաւորին երկրորդն էր, ու անոր տեղը պիտի անցնէր.

16 Անոնց առջևը կեցող բոլոր ժողովուրդը անթիւ էր. սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան. անիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

ԳԼ. Ե.

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս, ոտքերդ զգուշութիւն ըրէ. և աւելի մօտիկ ըլլալու մօտեցիր, քան թէ անմիտներու զոհ մատուցանելու. վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ'ընեն ։

2 Բերնովդ մի՛ աճապարեր, և քու սիրտդ Աստուծոյ առջևը խօսք հանելու չաճապարէ. քանզի Աստուած երկինքն է, ու դուն երկրի վրայ ես. անոր համար քու խօսքերդ քիչ ըլլան ։

3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն առաջ կու գայ, ու յիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն ։

4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես, զանիկայ կատարելու մի՛ ուշացըներ. քանզի Աստուած անմիտներուն չըհաճիր. ըրած ուխտդ կատարէ ։

5 Աղէկ է որ ուխտ չընես, քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես ։

6 Թող մի՛ տար որ քու բերանդ մարմինդ մեղք գործել տայ, և հրեշտակին առջևը մի՛ ըսեր թէ Սխալմունք եղաւ. ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքիդ համար բարկանայ, ու ձեռքերուդ գործքը աւրէ ։

7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ, և խօսքերուն շատութեանը մէջ ունայնութիւններ ալ կան. բայց դուն Աստուծմէ վախցիր ։

8 Թէ որ գաւառի մէջ աղքատին եղած զրկանքը ու իրաւունքի և արդարութեան ծռութիւնը տեսնես, այն բանին վրայ մի՛ զարմանար. վասն զի բարձրերուն վրայ Բարձր եղողը կը դիտէ, և անոնցմէ Բարձրը կայ ։

9 Երկիրը ամենուն ալ օգտակար է. թագաւորին անգամ արտէն ծառայութիւն կ'ըլլայ ։

10 Արծաթ սիրողը արծաթէն չըկշտանար, ո՛չ ալ հարստութիւն սիրողը եկէկէն բերքէն. անիկայ ալ ունայնութիւն է ։

11 Երբոր բարիքը կը շատնայ, ուտողներն ալ կը շատնան. ուրեմն զանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով տեսնելէն ՚ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ ։

12 Քաղցր է աշխատող մարդուն քունը՝ թէ շատ և թէ քիչ ուտէ. բայց հարուստին կուշտ ըլլալը չըթողուր որ անիկայ հանգիստ քնանայ ։

13 Արևուն տակը տեսայ որ մէկ գէշ ցաւ մը կայ, այսինքն այն հարստութիւնը որ իր տիրոջը ձախորդութեանը համար պահուած է.

14 Ու այն հարստութիւնը մէկ ձախորդ զբաղմունքով մը կը կորսուի. ու ինքը տղայ կը ծնանի, և անոր ձեռքը բան մը չկայ ։

15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ, այնպէս մերկ կը դառնայ. ինչպէս որ եկաւ, այնպէս կ'երթայ, ու իր աշխատութենէն բան մը չառներ որ իր հետը տանի ։

16 Աս ալ գէշ ցաւ մըն է, որ ինչ-

պէս եկաւ , նոյնպէս կ'երթայ ․ և ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝ որ հովի համար կ'աշխատի ։

17 Անիկայ իր բոլոր օրերը՝ խաւարի մէջ կ'ուտէ մեծ տրտմութեամբ , հիւանդութեամբ և սրտմտութեամբ ։

18 Ահա աս աղէկութիւնը տեսայ , որ վայելուչ է ուտել ու խմել , և Աստուծոյ մէկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ արեւուն տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքներէն բարիքը վայելել ․ վասն զի անոր բաժինը ասիկայ է ։

19 Նաև այն մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ , ու անկէ ուտելու , և բաժինը առնելու , ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ , ասիկայ Աստուծոյ պարգեւն է ։

20 Քանզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չյիշեր ․ վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը անոր պատասխան կու տայ ։

ԳԼ. Զ.

1 Արեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ , ու անիկայ մարդոց մէջ շատ կը գտնուի ։

2 Մարդ մը՝ որուն Աստուած հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ , այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բաներէն պակասութիւն մը չունենար ․ բայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու , հապա զանիկայ օտար մարդ կ'ուտէ ․ աս ալ ունայնութիւն ու դէշ ցաւ մըն է ։

3 Թէև որ մարդ հարիւր զաւակ ծնանի , ու շատ տարիներ ապրի , և անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ , ու անոր հոգին բարութենէ չկշտանայ , և անիկայ թաղում ալ չունենայ , կ'ըսեմ՝ որ վիժածը անկէ աղէկ է ․

4 Վասն զի ասիկայ ունայնութեամբ կու գայ , ու խաւարով կ'երթայ , և անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի ․

5 Արեւն ալ չտեսաւ , ու բան մը ճանչցաւ ․ ասիկայ միւսէն աւելի հանգիստ է ։

6 Իսկ անիկայ թէև երկու հազար տարի ապրի , ու աղէկութիւն չտեսնէ , միթէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար ։

7 Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է ․ սակայն անոր հոգին չկշտանար ։

8 Քանզի իմաստունը անմիտէն աւելի ի՞նչ բան ունի ․ կենդանիներուն մէջ քալել գիտցող աղքատը ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ ։

9 Աչքերով տեսնելը հոգիով թափառելէն աղէկ է ․ ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է ։

10 Ինչ որ եղաւ , արդէն անոր անունը դրուած է , և յայտնի է թէ մարդն է ․ ու անիկայ իրմէ զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ ։

11 Որովհետև ունայնութիւն շատցնող շատ բաներ կան , մարդուն ի՞նչ կը մնայ ։

12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ ի՞նչ բանը աղէկ է կենդանի մարդուն՝ ստուերի պէս անցուցած իր ունայն կենացը բոլոր օրերուն մէջ ․ վասն զի մարդուն ո՞վ պիտի յայտնէ , թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ. Է.

1 Բարի անունը՝ հոտաւէտ եղէն , ու մահուան օրը ծննդեան օրէն աղէկ է ։

2 Սուգի տուն երթալը կոչունքի տուն երթալէն աղէկ է ․ վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է , ու կենդանի եղողը զանիկայ իր սրտին մէջ կը դնէ ։

3 Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է ․ վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը կը զուարճանայ ։

4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը , իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախութեան տունը կ'ըլլայ ։

5 Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը յիմարներուն երգը լսելէն աղէկ է ։

6 Վասն զի ինչպէս է փուշերուն ձայնը կաթսային տակը , յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է ․ ասիկայ ալ ունայնութիւն է ։

7 Իրաւ որ բռնութիւնը իմաստունը յիմար կ'[illegible] ու պարգեւը մարդուն սիրտը կ'ապականէ ։

8 Մէկ բանին վախճանը սկիզբէն աղէկ է ․ ու երկայնամիտ ոգին հպարտ ոգիէն աղէկ է ։

9 Մի՛ արտորար հոգիովդ բարկանալու ․ քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի ։

10 Մի՛ ըսեր թէ Ինչո՞ւ համար առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին ․ վասն զի աս բանիս համար ըրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ ։

11 Իմաստութիւնը ժառանգութեան պէս աղէկ է , ու արեւը տեսնողներուն օգտակար է ։

12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութիւն կ'ընէ , և արծաթը հովանաւորութիւն կ'ընէ ․ բայց գիտութեան օգուտը աս է , որ իմաստութիւնը զինքը ստացողները կ'ապրեցնէ ։

13 Աստուծոյ գործքին նայէ ․ վասն զի անոր ծռածը ո՞վ կրնայ շտկել ։

14 Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր , ու դէշ օրը զգուշութիւն ըրէ ․ և Աստուած իրարու դիմացը դրաւ զանոնք , որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։

15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջ ամէնը տեսայ ․ արդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի , և ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտութեանը մէջ իր կեանքը կ'երկնցընէ ։

16 Խիստ շատ արդար մի՛ ըլլար ․ ու ինքզինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի՛ կարծեր ․ ինչո՞ւ համար քեզ կորսնցընես ։

17 Խիստ ամբարիշտ մի՛ ըլլար , ու յիմար մի՛ ըլլար ․ ինչո՞ւ համար ատենդ չեկած մեռնիս ։

18 Աղէկ է որ մէկը բռնես , ու միւսէն ալ ձեռքդ չքաշես ․ վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ազատ կ'ելլէ ։

19 Իմաստութիւնը աւելի ոյժ կու տայ իմաստունին , քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանը՝ [illegible] ։

20 Իրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ որ աղէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։

21 Աղէկ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի տար , որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես ․

22 Վասն զի քու սիրտդ գիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։

23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի ․ ըսի թէ Իմաստուն ըլլամ ․ բայց անիկայ ինծմէ հեռու էր ։

24 Հեռուն ինչ ըլլալը , ու խիստ խորունկ եղածը ո՞վ կը գտնէ ։

25 Ես իմ սրտովս պտըտեցայ՝ որ գիտնամ , և քննեմ , ու փնտռեմ իմաստութիւնը ու համարը ․ և յիմարութեան չարութիւնը , ու անմտութիւնը և խենթութիւնը գիտնամ ․

26 Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան կինը՝ որուն սրտին մէջ ցանցեր և ուռկաններ , ու ձեռքերուն մէջ կապանքներ կան ․ Աստուծոյ առջևը հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի ․ բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի ։

27 Ահա ասիկայ գտայ , կ'ըսէ Ժողովողը , մէկիկ մէկիկ համրելով՝ համարը գտնելու համար ․

28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ , բայց չեմ կրնար գտնել ․) Էրիկ մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ ․ բայց բոլոր ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ ։

29 Ահա միայն ասիկայ գտայ որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց ․ բայց անոնք շատ հնարքներ փնտռեցին ։

ԳԼ. Ը.

1 Իմաստունին պէս ո՞վ կայ ․ ու խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ գիտէ ․ մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցնէ ․ ու երեսին պնդութիւնը կը փոխուի ։

2 Ես կ'ըսեմ որ Թագաւորին հրամանը պահէ՛ , մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառովը ։

3 Անոր առջեւէն ելլելու մի՛ աճապարեր. չար գործքի մէջ մի՛ կենար. վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ'ընէ։

4 Ուր որ թագաւորին խօսքը կայ, հոն իշխանութիւն կայ, ու մի՛վ կրնայ անոր ըսել, Թէ ի՞նչ կ'ընես։

5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չհանդիպիր. և իմաստունին սիրտը ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ։

6 Վասն զի ամէն դիտաւորութիւն իր ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի. քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ։

7 Վասն զի անիկայ ըլլալու բանը չգիտեր. և մի՛վ պիտի յայտնէ անոր՝ թէ ինչպէս պիտի ըլլայ։

8 Հոգիին վրայ իշխող մարդ չկայ, որ հոգին արգիլէ, ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ. և այն պատերազմին մէջ արձակում չկայ. ու ամբարշտութիւնը իրեն հետեւողները չազատեր։

9 Այսոնց ամէնը տեսայ, ու արեւուն տակը եղող ամէն գործքերին իմ սիրտս տուի։ Ատեն կայ որ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ'իշխէ իրեն թշուառութեանը համար։

10 Ու ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները որ թաղուեցան գացին, ու սուրբ տեղէն ելան. և մոռցուեցան այն քաղաքին մէջը՝ ուր որ այնանկ ըրին. աս ալ ունայնութիւն է։

11 Որովհետեւ գէշ գործքին վրայ վճիռը շուտով չկատարուիր, ատ պատճառաւ մարդոց որդիներուն սիրտը չարութիւն ընելու [illegible] լեցուած է։

12 Թէեւ մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ, ու անոր կեանքը երկննայ ալ, սակայն ամենայնիւ գիտեմ որ բարութիւնը՝ Աստուծմէ վախցողներուն, անոր երեսէն վախցողներուն պիտի ըլլայ։

13 Բայց ամբարիշտին բարութիւն պիտի չըլլայ. ու անիկայ իր օրերը պիտի չերկնցնէ, [illegible] ստուերի պէս պիտի ըլլայ. վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար։

14 Ունայնութիւն մը կայ, որ աշխարհիս վրայ կ'ըլլայ. այնպիսի արդարներ կան, որոնց ամբարիշտներուն գործքին պէս կը պատահի. ու ամբարիշտներ ալ կան, որոնց արդարներուն գործքին պէս կը պատահի. ըսի որ Աս ալ ունայնութիւն է։

15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի, վասն զի մարդը արեւուն տակը՝ ուտելէն, խմելէն, և ուրախութիւն ընելէն՝ի զատ աղէկ բան մը չունի. վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ իր աշխատանքէն ատիկայ կը մնայ անոր։

16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի իմաստութիւնը գիտնալու, ու երկրի վրայ եղած զբաղմունքը տեսնելու, (վասն զի թէ ցորեկ և թէ գիշեր իր աչքը քուն չտեսնող մարդ կայ,)

17 Այն ատենը Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հասկցայ, որ մարդ չկրնար գտնել այն գործը՝ որ արեւուն տակը կ'ըլլայ. վասն զի մարդը կ'աշխատի փնտռելու, բայց չգտներ, ու թէ և իմաստունն ալ Գիտնամ ըսէ, գտնելու կարող չըլլար։

ԳԼ. Թ.

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս մէջ դրի, որ աս ամէնը քննեմ, որ արդարները և իմաստունները ու անոնց գործքերը Աստուծոյ ձեռքին մէջ են. մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը. ամէն բան անոնց առջեւն է։

2 Ամէն բան ամենուն հաւասարապէս կը պատահի. արդարին ու ամբարիշտին, բարի մարդուն, մաքուրին ու անմաքուրին, զոհ ընողին ու զոհ չընողին պատահած դիպուածը մէկ է. ինչպէս է բարի մարդը, մեղաւորն ալ այնպէս է. երդում ընողը երդումէն վախցողին պէս է։

3 Արեւուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը աս է, որ ամենուն պատահած դիպուածը մէկ է. ու նաեւ մարդոց որդիներուն սիրտը չարութեամբ լեցուած ըլլալով՝ իրենց կենդանութեանն ատենը իրենց սրտին մէջ խենթութիւն կայ. ու ետքը մեռելներուն կ'երթան։

4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդէն յոյս կայ. վասն զի ողջ շունը մեռած առիւծէն աղէկ է։

5 Որովհետեւ կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին. բայց մեռելները բան մը չեն գիտեր, ու ալ վարձք մը չեն առներ. վասն զի անոնց յիշատակը մոռցուեցաւ։

6 Թէ՛ անոնց սէրը, թէ ատելութիւնը և թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ. ու անոնք արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ ալ յաւիտեան բաժին մը չունին։

7 Գնա՛ հացդ ուրախութեամբ կե՛ր, ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ՛. վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաճեցաւ։

8 Հանդերձներդ ամէն ատեն ճերմակ ըլլան, ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ։

9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանքը վայելէ քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն մէջ, որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ. վասն զի աս կեանքիս մէջ քու բաժինդ անիկայ է, արեւուն տակը քաշած աշխատանքէդ։

10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու, քու ուժովդ ըրէ՛. քանզի այն քու երթալու գերեզմանիդ մէջ գործք, խորհուրդ, գիտութիւն ու իմաստութիւն չկայ։

11 Դարձայ ու արեւուն տակը տեսայ, որ ճամբան վազողներուն չէ, ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ. ու նաեւ հացը իմաստուններուն չէ, և հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ, ու նաեւ շնորհքը գիտուններուն չէ. հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն։

12 Վասն զի մարդ իր ատենը անգամ չգիտեր. ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին և թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին, նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ որոգայթի մէջ կ'իյնան, երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ։

13 Արեւուն տակը աս իմաստութիւնն ալ տեսայ, ու անիկայ ինծի մեծ երեւցաւ.

14 Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու մէջն ալ քիչ մարդ կար. և անոր վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց, և անոր դէմ մեծ պատնէշներ շինեց.

15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաստուն մը գտնուեցաւ. և անիկայ իր իմաստութեամբը քաղաքը ազատեց. բայց աս աղքատ մարդը բնաւ յիշող մը չեղաւ։

16 Այն ատենը ըսի թէ Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է, թէ և աղքատին իմաստութիւնը կ'անարգուի, ու անոր խօսքերը մտիկ չեն ըներ։

17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը յիմարներուն մէջ իշխան եղողին աղաղակէն աղէկ կը լսուին։

18 Իմաստութիւնը պատերազմական զէնքերէն աղէկ է. բայց մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու կորստեանը պատճառ կ'ըլլայ։

ԳԼ. Ժ.

1 Մեռած ճանճերը իւղագործին եղը գարշահոտ կ'ընեն. քիչ մը անմտութիւնն ալ իմաստութեամբ և պատուով երեւելի [illegible] կ'ընէ։

2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է, ու անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է։

3 Ու անմիտ մարդը ճամբան քալելու ատենն ալ, խելքը պակաս ըլլալուն համար՝ իր յիմար ըլլալը ամենուն կը յայտնէ։

4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի դէմ ելլէ, քու տեղդ մի՛ ձգեր. վասն զի քաղցրութիւնը մեծ յանցանքները կը դադրեցնէ։

5 Արեւուն տակը մէկ չարութիւն մըն ալ տեսայ, որ իշխանին երեսէն

ելած անխոհեմութիւն մը պէս կ'երևնայ ։

6 Անմտութիւնը խիստ բարձր տեղերու վրայ կը դրուի ․ ու հարուստները ցած տեղ մը կը նստին ։

7 Տեսայ ծառաներ՝ որ ձիերու վրայ հեծեր են , և իշխաններ՝ որ երկրի վրայ ծառաներու պէս կը քալեն ։

8 Փոս փորողը ինքը մէջը կ'իյնայ , ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ ։

9 Քարեր կտրողը անոնցմէ կը վնասուի , և փայտ ճեղքողը անկէ վտանգի մէջ կ'ըլլայ ։

10 Եթէ որ երկաթը բթացած է , ու անոր բերանը չսրէ , այն ատենը մարդը իր ուժը կրկնապատկելու է ․ բայց իմաստութիւնը յաջողելու օգուտը ունի ։

11 Եթէ որ օձը թովելէն առաջ խածնէ , այն ատենը թովիչին օգուտ մը չըլլար ։

12 Իմաստունին բերնին խօսքերը շնորհք է ․ բայց անմիտին շրթունքները զինքը կը կլլեն ։

13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնաւորութիւնը անմտութիւն է ․ ու անոր խօսքին վերջը գէշ խենթութիւն է ։

14 Ու յիմարը իր խօսքերը կը շատցնէ ․ մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր , ու անոր ո՞վ պիտի յայտնէ թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։

15 Յիմարներուն աշխատանքը զիրենք կը ձանձրացընէ , քաղաքը երթալը չգիտցողին պէս ։

16 Վա՜յ քեզի երկիր , երբոր քու թագաւորդ տղայ է , ու իշխաններդ առտուանց կերակուր կ'ուտեն ։

17 Երանի քեզի երկիր , երբոր քու թագաւորդ ազնուազարմ է ․ և քու իշխաններդ ատենով կ'ուտեն , ուժի համար , և ոչ թէ գինովութեան համար ։

18 Շատ ծուլութիւնով շէնքը կը փլի , և ձեռաց թուլութիւնով տունը կը կաթի ։

19 Սեղանը ծիծաղելու համար կ'ընեն , ու գինին կեանքը կ'ուրախացընէ ․ իսկ արծաթը ամէն բանի պատասխան կ'ըլլայ ։

20 Միտքիդ մէջ անգամ թագաւորին անէծք մի տար , և քու պառկելու սենեակներուդ մէջ մեծերուն անէծք մի տար ․ վասն զի երկնքի թռչունը այն ձայնը կը տանի , ու թևաւորը խօսքը կը պատմէ ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քու հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ ․ վասն զի շատ օրերէն ետքը զանիկայ պիտի գտնես ։

2 Եօթնին և ութին ալ բաժին տուր ․ վասն զի չես գիտեր թէ երկրիս վրայ ինչ պատուհաս պիտի ըլլայ ։

3 Եթէ որ ամպերը լեցուն ըլլան , երկրիս վրայ անձրև կը թափեն ․ ու երբոր ծառ մը դէպ 'ի հարաւ կամ դէպ 'ի հիւսիս իյնայ , այն ծառը ինկած տեղը կը մնայ ։

4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել , և ամպերուն նայողը չկրնար հնձել ։

5 Ինչպէս որ դուն հովին ճամբան որն ըլլալը , — յղին արգանդին մէջ ոսկորներուն ինչպէս կազմուիլը չես գիտեր , այնպէս ալ ամենաստեղծ Աստուծոյն գործը չես գիտեր ։

6 Առտուանց քու սերմդ ցանէ՛ , և իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի՛ թողուր ․ վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ , աս թէ ան ․ կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան ։

7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է , ու արևը տեսնելը աչքերու ախորժելի է ․

8 Բայց թէ և մարդ մը շատ տարի ապրի , — անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ , խաւարի օրերն ալ յիշելու է , վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան ․ բոլոր գալիքը ունայնութիւն է ։

9 Ո՛վ երիտասարդ , քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր ․ ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ թող քեզ զուարճացընէ ․ և քու սրտիդ ճամբաներովը ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ ․ բայց գիտցիր որ ատոնց ամենուն համար Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ ։

10 Ու քու սրտէդ տրտմութիւնը վերցուր , ու մարմինէդ չարութիւնը հեռացուր ․ վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Ու քու Ստեղծիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ՛ դեռ թշուառութեան օրերը չեկած , ու այն տարիները չհասած , որոնց մէջ պիտի ըսես թէ Անոնց չեմ հաւնիր ․

2 Արևը , լոյսը , լուսինը ու աստղերը չխաւարած , ու անձրևէն ետևէն ամպերը չդարձած ․

3 Այն օրը որ տանը պահապանները պիտի դողան , ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին , և աղացողները՝ քիչ մնալնուն համար , պիտի դադարին , ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթըննան ․

4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը նուազանայ , փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին ․ և թռչունի ձայնով պիտի ելլեն , ու բոլոր երգեցող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան ․

5 Ու բարձրէն պիտի վախնան , ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան ․ և նշենին պիտի ծաղկի , ու մարախը ծանրութիւն պիտի առնու , և ախորժակը պիտի դադրի ․ վասն զի մարդ իր յաւիտենական տունը կ'երթայ , ու լացողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին ․

6 Դեռ արծաթէ թելը չկտրած , ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած , և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած , ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած ։

7 Ու ատենը հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ առջի եղածին պէս ․ ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ , որ զանիկայ տուաւ ։

8 Ունայնութիւն ունայնութեանց , ըսաւ Ժողովողը , ամէն բան ունայնութիւն է ։

9 Ու որչափ որ Ժողովողը իմաստուն էր , այնչափ ալ ժողովուրդին գիտութիւն սորվեցուց ․ և խորհելով ու քննելով շատ առակներ շարադրեց ։

10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ ․ ու գրուածը ուղիղ և ճշմարիտ խօսքեր են ։

11 Իմաստուններուն խօսքերը խթաններու պէս են , ու ժողովներու տէրերէն գամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած ։

12 Ալ վերջապէս որդեակ իմ՛ , անոնցմէ խրատ առ ․ շատ գիրք շինելը ծայր չունի , ու շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ ։

13 Աս բոլոր խօսքին վախճանը լսենք ․ Աստուծմէ վախցիր , ու անոր պատուիրանքները պահէ՛ ․ վասն զի մարդուս բոլոր պարտաւորութիւնը ասիկայ է ։

14 Քանզի Աստուած ամէն գործը՝ ամէն ծածուկ բաներու հետ՝ թէ՛ բարին և թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երգ երգոց Սողոմոնի ։

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ՛ զիս ․ վասն զի քու սէրդ գինիէն աղէկ է ։

3 Քու եղերուդ հոտը ախորժելի է , քու անունդ թափուած եղի պէս է , անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն ։

4 Զիս քաշէ՛ , քու ետևէդ պիտի վազենք ․ Թագաւորը իր ներքին սենեակները տարաւ զիս ․ քեզի հետ ցնծանք և ուրախանանք , քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք ․ քեզ ուղղութեամբ կը սիրեն ։

5 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ, ես սեւ եմ՝ բայց գեղեցիկ, Կեդարու վրաններուն պէս, Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս։

6 Իմ սեւցած ըլլալուս մի՛ նայիք․ վասն զի արեւը զիս այրեց, իմ մօրս որդիքը ինծի բարկացան․ զիս այգիներու պահապան ըրին․ բայց իմ այգիիս պահպանութիւն չըրի։

7 Պատմէ՛ ինծի, ո՛վ հոգիիս սիրածը, ու՞ր հօտդ կ'արածես․ կէսօրին ո՞ւր կը պառկեցընես․ քանզի քու ընկերներուդ հօտերուն քով ինչո՞ւ թափառականի պէս ըլլամ։

8 Թէ որ դուն չես գիտեր, ո՛վ կիներուն գեղեցիկը, հօտերուն շաւիղներէն գնա, ու հովիւներուն վրաններուն քով քու ուլերդ արածէ՛։

9 Փարաւոնի կառքերուն [illegible] ձիերուս նմանցուցի քեզ, ո՛վ իմ սիրուհիս․

10 Քու այտերդ զարդերով գեղեցիկ է, և քու պարանոցդ՝ քառամանեակներով։

11 Քեզի ոսկեղէն զարդեր պիտի շինենք արծաթէ կիտուածներով։

12 Երբոր թագաւորը սեղանն էր, իմ նարդոսս իր հոտը բուրեց։

13 Իմ սիրականս ինծի ստաշխի ծրարին պէս է, գիշերը իմ ստինքներուս մէջը պիտի հանգչի։

14 Իմ սիրականս հինայի ողկոյզին պէս է ինծի Ենգադդիի այգիներուն մէջ։

15 Ահա գեղեցիկ ես, ո՛վ իմ սիրուհիս, ահա գեղեցիկ ես․ քու աչքերդ աղաւնիներու աչքերուն կը նմանին։

16 Ո՛վ իմ սիրականս, ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ․ և մեր անկողինը կանանչ է։

17 Մեր տուներուն գերանները եղեւնափայտ են, ու մեր առաստաղները մայրի փայտ են։

ԳԼ․ Բ

1 Ես Սարոնին ծաղիկն եմ, ու հովիտներուն շուշանը։

2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ։

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ՝ անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ․ անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ, ու անոր պտուղը իմ քիմքիս քաղցր է։

4 Զիս խնճոյքին տունը բերաւ, և անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր։

5 Զիս կարկանդակներով զօրացուցէք․ զիս խնձորներով ուժովցուցէք․ վասն զի ես սիրով կը նուաղիմ։

6 Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակ կը ըլլայ, ու աջ ձեռքը զիս գրկէ։

7 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ այծեամներով, կամ դաշտի եղնիկներով կ'երդմնեցընեմ, որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթնցընէք, մինչեւ որ ինքը ուզէ։

8 Իմ սիրականիս ձայնն է․ ահա անիկայ լեռներուն վրայէն ցատկելով՝ ու բլուրներուն վրայէն ցատկռտելով կու գայ։

9 Իմ սիրականս այծեամի կամ եղնիկի ձագի կը նմանի․ ահա հիմա մեր պատին ետեւը կայներ է․ պատուհաններէն կը նայի․ վանդակներէն կ'երեւնայ։

10 Իմ սիրականս պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ, Ելի՛ր ո՛վ սիրուհիս, ո՛վ գեղեցիկս, ու եկուր․

11 Քանզի ահա ձմեռը անցաւ, անձրեւները անցան գացին․

12 Գետնի վրայ ծաղիկները կ'երեւնան, յօտելու ժամանակը հասաւ, ու մեր երկրին վրայ տատրակին ձայնը կը լսուի։

13 Ահա թզենին իր թուզերը կը հասցընէ․ ու որթերը ծաղկեցան, և իրենց հոտը կու տան․ ելի՛ր ո՛վ սիրուհիս, ո՛վ գեղեցիկս, ու եկուր։

14 Ո՛վ իմ աղաւնիս, վէմին խոռոչներուն մէջը, զառիվայրին հովանիին տակը եղող․ ինծի երեսդ ցուցուր․ ձայնդ ինծի լսել տուր․ քանզի ձայնդ քաղցր, ու դէմքդ գեղեցիկ է։

15 Բռնեցէ՛ք մեզի աղուէսները, այգիները աւրող պզտիկ աղուէսները․ վասն զի մեր այգիները ծաղկեր են։

16 Իմ սիրականս իմս է, ու ես անորն եմ․ անիկայ իր հօտը շուշաններուն մէջ կ'արածէ։

17 Օրուան հովը չփչած, ու շուքերը չհեռացած, դարձի՛ր ո՛վ իմ սիրականս․ և Բեթերի լեռներուն վրայի այծեամին պէս կամ եղնիկներու ձագին պէս եղի՛ր։

ԳԼ․ Գ

1 Իմ հոգւոյս սիրածը գիշերը անկողինիս մէջ փնտռեցի․ զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտայ։

2 Ելլեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին մէջը, փողոցներուն ու հրապարակներուն մէջ․ իմ հոգիիս սիրածը փնտռեմ․ Զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտայ։

3 Քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս գտան․ Արդեօք իմ հոգիիս սիրածը տեսա՞ք՝ ըսի։

4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնելով՝ իմ հոգիիս սիրածը գտայ․ զանիկայ բռնեցի ու չթողուցի, մինչեւ որ իմ մօրս տունը՝ ու զիս ծնանողին սենեակը տարի։

5 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ այծեամներով կամ դաշտին եղնիկներովը կ'երդմնեցընեմ, որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթնցընէք, մինչեւ որ ինքը ուզէ։

6 Ո՛վ է ասիկայ՝ որ զմուռսով և կնդրուկով, ու վաճառականներուն ամէն տեսակ փոշիովը խնկուած՝ անապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու պէս։

7 Ահա Սողոմոնին գահոյքը, որուն բոլորտիքը Իսրայէլի զօրաւորներէն վաթսուն զօրաւոր կայ․

8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են, ու պատերազմի վարժուած են․ գիշերուան վախին համար՝ ամէն մէկուն սուրը իր ազդրին վրայ է։

9 Սողոմոն թագաւորը Լիբանանի ծառերէն մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն համար․

10 Սիւները արծաթէ, յենարանները ոսկիէ, բազմոցը ծիրանիէ շինեց․ ու մէջը Երուսաղէմի աղջիկներէն սիրով գեղեցիկ նկարագրուած էր։

11 Ո՛վ Սիոնի աղջիկներ, ելէ՛ք, և Սողոմոն թագաւորը տեսէ՛ք այն թագովը, որով իր մայրը՝ իր փեսայութեան օրը, ու սրտին ուրախութեան օրը՝ պսակեց զանիկայ։

ԳԼ․ Դ

1 Ահա դուն գեղեցիկ ես՝ ո՛վ իմ սիրուհիս, ահա դուն գեղեցիկ ես․ քողակիդ մէջէն քու աչքերդ աղաւնիներու աչքերուն կը նմանին․ քու մազերդ Գաղաադ լեռը պառկող այծերուն հօտին պէս են։

2 Ակռաներդ լուացարանէն ելլող խուզած հօտի պէս են, որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին, ու անոնց մէջը ամուլ չկայ։

3 Քու շրթունքներդ կարմիր դերձանի պէս են, ու խօսուածքդ գեղեցիկ է․ այտերդ քողակիդ մէջէն նուռի կտորներու կը նմանին։

4 Քու պարանոցդ զինարանի համար շինուած Դաւիթի աշտարակին պէս է, որ հոն հազար ասպար կախուած են․ ամէնն ալ զօրաւորներուն վահաններն են։

5 Քու երկու ստինքդ նման է երկու ուլերու, որ այծեամի մը երկուորեակ ծնած են, և շուշաններու մէջ կ'արածուին։

6 Օրուան հովը չփչած, ու շուքերը չհեռացած, ես զմուռսի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պիտի երթամ։

7 Բոլորովին գեղեցիկ ես՝ ո՛վ իմ սիրուհիս, և քու վրադ արատ չկայ։

8 Ո՛վ հարսս՝ ինծի հետ Լիբանանէն եկո՛ւր, ինծի հետ Լիբանանէն եկուր․ Ամանայի գագաթէն՝ Սանիրին ու Հերմոնին գագաթէն, առիւծներուն մորիներէն՝ ու ինձերուն լեռներէն նայէ՛։

9 Սիրտս առիր, ո՛վ իմ հարսս քոյրս․ սիրտս առիր քու մէկ աչքովդ և պարանոցիդ մէկ քառամանեակովը։

10 Քու սէրդ ի՜նչ գեղեցիկ է, ո՛վ հարսս քոյրս․ քու սէրդ գինիէն աղէկ

է, ու քու եղերուդ անուշահոտութիւնը՝ ամէն խունկերէն :

11 Շրթունքներէդ խորիսխի մեղր կը կաթի՝ ով հարսն. լեզուիդ տակը մեղր ու կաթ կայ. և քու զգեստներուդ անուշահոտութիւնը Լիբանանի հոտին պէս է :

12 Իմ հարս քոյրս փակեալ պարտէզ մըն է, փակեալ աղբիւր ու կնքուած աղբերակ մըն է :

13 Քու տունկերդ քաղցրահամ պտուղներով՝ հինաներով ու նարդոսներով նռնենեաց դրախտ է :

14 Նարդոս և քրքում, եղէգն և կինամոն, ամէն կնդրուկի ծառով, զմուռսով ու հալուէով, և բոլոր գլխաւոր խունկերով :

15 Պարտէզներու աղբիւր, կենդանի ջուրի ջրհոր, ու Լիբանանէն հոսող հեղեղներ :

16 Արթնցիր ով հիւսիս, եկուր ով հարաւ. իմ պարտէզիս մէջ փչէ, որ անոր խունկերը բուրեն. իմ սիրականս թող իր պարտէզը գայ, ու իրեն ախորժելի եղած պտուղները ուտէ :

ԳԼ. Ե

1 Իմ պարտէզս եկայ՝ ով հարս քոյրս. իմ զմուռս խունկերուս հետ ժողվեցի, իմ խորիսխս մեղրիս հետ կերայ. իմ գինիս կաթիս խմեցի. կերէք՝ ով բարեկամներ, խմեցէք ու գինովցէք՝ ով սիրելիներ :

2 Ես կը քնանամ, բայց իմ սիրտս արթուն է. ահա իմ սիրականիս ձայնն է. դուռը կը զարնէ, ու կ'ըսէ. Ով իմ քոյրս, իմ սիրուհիս, իմ աղաւնիս, իմ կատարեալս, բաց ինծի. վասն զի իմ գլուխս ցօղով լեցուեցաւ, ու փունջերս գիշերուան ցողերով :

3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ, ինչպէս զանիկայ պիտի հագնիմ. ոտքերս լուացեր եմ, զանոնք ինչպէս աղտոտեմ :

4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն երկընցուց. ու անոր համար իմ աղիքս գալարեցան :

5 Ես ելայ որ իմ սիրականիս բանամ. ու ձեռքերէս զմուռս ու իմ մատներէս ընտիր զմուռս կաթեց փականքին բռնելու տեղին վրայ :

6 Ես իմ սիրականիս բացի. բայց իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր. երբոր անիկայ կը խօսէր, իմ հոգիս նուաղեցաւ. զանիկայ փնտռեցի, բայց չգտայ. զանիկայ կանչեցի, բայց ինծի պատասխան չտուաւ :

7 Քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս գտան, զարկին վիրաւորեցին զիս. պարիսպին պահապանները քողս վրայէս վերցուցին :

8 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմնցընեմ, թէ որ իմ սիրականս գտնէք, անոր պատմեցէք որ ես սիրով կը նուաղիմ :

9 Ով կիներուն գեղեցիկը՝ քու սիրականդ ուրիշ սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի. քու սիրականդ ուրիշ սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի, որ մեզ այդպէս կ'երդմնցընես :

10 Իմ սիրականս սպիտակ ու կարմիր է. տասը հազարի մէջ երեւելի է :

11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է. վարսերը ցրուած՝ ու ագռաւի պէս սեւ են :

12 Աչքերը՝ վազող ջուրերուն քովը կաթով լուացուած աղաւնիներու ուլունքով կը նմանին. զամուած գոհարներու պէս են :

13 Անոր այտերը՝ խնկալից տունկերու ածուքն, ու անուշահոտ ծաղիկներու թաղարներուն պէս են. շրթունքները ընտիր զմուռս կաթող շուշաններ են :

14 Ձեռքերը ոսկի մատանիներ են, Թարսիսի քարերով լեցուած. որովայնը բանուած փղոսկր է, շափիւղաներով ծածկուած :

15 Սրունքները մարմարիոն սիւներ են, ընտիր ոսկի խարիսխներու վրայ հաստատուած. կերպարանքը Լիբանանին պէս՝ եղեւիններուն պէս ընտիր է :

16 Անոր քիմքը քաղցր, ու ինքը բոլորովին ցանկալի է. ահա այսպէս է իմ սիրականս, այսպէս է իմ բարեկամս, ով Երուսաղէմի աղջիկներ :

ԳԼ. Զ

1 Քու սիրականդ ո՞ւր գնաց, ով կիներուն գեղեցիկը. քու սիրականդ ո՞ւր դարձաւ, որ զանիկայ քեզի հետ փնտռենք :

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ խնկալից տունկերուն ածուները իջաւ, որ պարտէզներու մէջ արածէ, ու շուշաններ ժողվէ :

3 Ես իմ սիրականինն եմ, և իմ սիրականս իմս է. անիկայ շուշաններու մէջ կ'արածէ :

4 Թերսայի պէս գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս. Երուսաղէմի պէս հաճելի ես, ու դրօշակիր զօրքերու պէս ահարկու ես :

5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր. վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին. մազերդ՝ Գաղաադը պառկող այծերուն հօտին պէս են :

6 Ակռաներդ լուացարանէն ելած ոչխարներուն հօտին կը նմանին, որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին, ու անոնց մէջը ամուլ չկայ :

7 Այտերդ քօղիդ մէջէն նռան կտորներու կը նմանին :

8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու հարճերը ութսուն, և օրիորդները անթիւ են :

9 Իմ աղաւնիս, իմ կատարեալս մէկ է. իր մօրը մէկ հատիկը, զինքը ծնանողին ընտրեալն է. զանիկայ աղջիկները տեսան, ու անոր՝ Երանի ըսին. թագուհիները ու հարճերն ալ, և զանիկայ գովեցին :

10 Ո՞վ է ասիկայ՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի, որ լուսինի պէս գեղեցիկ, արեւու պէս մաքուր, ու դրօշակիր զօրքերու պէս ահարկու է :

11 Ընկուզենիներու պարտէզը իջայ, որ ձորին կանաչութիւնը տեսնեմ, և նայիմ թէ որթը ծլեցա՞ւ, ու նռնենիները ծաղկեցա՞ն :

12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառքերուն պէս ըրաւ զիս :

13 Դարձիր՝ դարձիր, ով Սողոմացիդ, դարձիր՝ դարձիր, որ քեզ տեսնենք : Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին վրայ : Իբրև երկու բանակներու գունդը :

ԳԼ. Է

1 Ի՜նչ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօշիկներով՝ ով իշխանի աղջիկ. քու բարձերուդ կապմուածքը երևելի արուեստաւորի մը ձեռքով շինուած մանեակներու կը նմանի :

2 Քու պորտդ ըմպելիքով լեցուն բոլորակ թասի մը կը նմանի. քու փորդ՝ շուշանով պատած ցորենի շեղջին պէս է :

3 Քու երկու ստինքդ նման է երկուորեակներու, որ այծեամի մը երկուորեակ ձագեր են :

4 Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարակի պէս է. աչքերդ Եսեբոնի՝ Բաթրաբբիմ դրանը քովի եղող աւազաններուն կը նմանին. ու քիթդ՝ ի Դամասկոս նայող Լիբանանին աշտարակին պէս է :

5 Գլուխդ քու վրադ Կարմեղոսի պէս, և գլխուդ հիւսուածքը ծիրանիի պէս է. թագաւորը քու խոպոպիկներուդ կապուած է :

6 Ո՜րչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր ես, ո՜վ փափկալից սիրուհիս :

7 Քու հասակդ արմաւենիի՝ ու ստինքներդ ողկոյզներուն կը նմանին :

8 Ըսի, Արմաւենիին վրայ ելլեմ, անոր ոստերուն փաթչիմ. և քու ստինքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս, ու ռնգացդ հոտը խնձորներու հոտին պէս ըլլայ :

9 Եւ քու քիմքդ՝ ազնիւ գինիի պէս է, որ շիտակ կը վազէ իմ սիրականիս, ու քնացողներուն շրթունքները կը խօսեցնէ :

10 Ես իմ սիրականինն եմ, և անոր բաղձանքը ինծի է :

11 Եկո՛ւր, իմ սիրականս, դաշտը ելլենք. գիւղերը գեղերու մէջ անցընենք :

12 Առաւօտուց կանուխ այգիները երթանք, ու տեսնենք թէ որթը ծլե՞ր է, ծաղիկը բացուե՞ր է, և նռնենի-

ները ծաղկե՞ր են . հոն իմ սէրս քեզի տամ ։

13 Մանրագորները իրենց հոտը կու տան . ու մեր դռներուն մէջ՝ ամէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ՛ նոր և թէ՛ հին, քեզի համար պահեր եմ, ո՛վ իմ սիրականս ։

ԳԼ. Ը

1 Երանի թէ իմ մօրս ստինքը ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր . դուրսը քեզ գտնէի, պիտի համբուրէի, և զիս պիտի չանարգէին ։

2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի, որ զիս սորվեցընես . քեզի հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի ։

3 Ձախ ձեռքը գլխուս տակը, ու աջ ձեռքը զիս կը գրկէր .

4 Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմնցընեմ, որ չի՛ սիրուհիս զարթնցընէք ու չվերցընէք, մինչև որ ինքը ուզէ ։

5 Ո՞վ է ասիկա՝ որ իր սիրականին կռթնած՝ անապատէն կ'ելլէ . Քեզ խնձորենիին տակը արթնցուցի . հոն քու մայրդ քեզ հոն ծնաւ, քու ծնողդ քեզ հոն ծնաւ ։

6 Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր . վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ ու նախանձը գերեզմանի պէս խիստ է . անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են ։

7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել, ու գետերը զանիկա չեն կրնար ընկղմել . Թէ որ մէկ մարդ մը՝ սիրոյ փոխարէն՝ իր բոլոր ստացուածքը տայ, զանիկա բոլորովին կ'անարգեն ։

8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք, ու անիկա ստինք չունի . մեր քրոջը ի՞նչ ընենք, անոր համար խօսուած օրը ։

9 Թէ որ անիկա պարիսպ է, վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը շինենք . և թէ որ դուռ է, զանիկա եղեւնափայտի տախտակներով պատենք ։

10 Ես պարիսպ եմ, ու իմ ստինքներս աշտարակներու պէս են . աս պատճառով անոր աչքին խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ ։

11 Սողոմոն Բաաղհամոնի մէջ այգի ունէր, անիկա այգին պահապաններու տուաւ, ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր ։

12 Իմ այգիս իմ առջևս է . ո՛վ Սողոմոն՝ հազարը քուկդ ըլլայ, ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն ։

13 Ո՛վ պարտէզներու մէջ նստող՝ ընկերները քու ձայնդ կը լսեն . ինծի ալ լսել տուր ։

14 Շուտ ըրէ՛ ո՛վ իմ սիրականս, ու խնկաբեր լեռներուն վրայ այծեամի կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամովսի որդւոյն Եսայիին տեսիլքը՝ որ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսաւ, Յուդայի թագաւորներուն՝ Ոզիային, Յովաթամին, Աքազին — Եզեկիային օրերը ։

2 Լսեցէ՛ք երկինք, և ականջ դի՛ր երկիր, վասն զի Տէրը կը խօսի . Զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի, և անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան . 3 Եզը իր Տէրը կը ճանչնայ, ու էշը իր տիրոջը մսուրը . բայց Իսրայէլ զիս չճանչնար, իմ ժողովուրդս չիմանար ։

4 Վա՜յ մեղաւոր ազգին, անօրէնութիւնով ծանրացած ժողովուրդ, չարագործներու սերունդ, ապականիչ զաւակներ . անոնք Տէրը թողուցին, Իսրայէլին Սուրբը անարգեցին, — ետ քաշուեցան ։

5 Ո՞ր հարուածոյն վրայ կրնաք զարնուիլ, երբոր ալ աւելի ապստամբէք . Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և
6 բոլոր սիրտը մաշած է ։ Ոտքին թաթէն մինչև գլուխը՝ անոր վրայ ողջ տեղ չմնաց . հարուածներ, վէրքեր ու չորացած խոցեր կան . անոնք չգոցուեցան, չկապուեցան, ու եղով ալ չկակղցուեցան ։
7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է, և ձեր քաղաքները կրակով այրուած են . ձեր արտերը աչքերնուդ առջևը օտարները կ'ուտեն, ու անոնք օտարներուն ձեռքէ աւերակներուն պէս
8 խոպանացած են ։ Եւ Սիոնին աղջիկը այգիի մէջ եղած խրճիթի պէս, վարունգի արտի մէջ եղած հիւղի պէս, պաշարուած քաղաքի պէս թողուած
9 մնացեր է ։ Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ թողուցած չըլլար, մենք Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք ։
10 Լսեցէք Տէրոջը խօսքը, ո՛վ Սոդոմի իշխաններ, ականջ դրէք մեր Աստուծոյն օրէնքին, ո՛վ Գոմորի
11 ժողովուրդ ։ Ի՞նչ պէտք է ինծի ձեր զոհերուն շատութիւնը, կ'ըսէ Տէրը, Ես խոյերուն ողջակէզներէն ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտացած եմ, և զուարակներուն ու գառներուն և նոխազներուն արիւնները չեմ ախորժեր
12 ։ Երբոր կու գաք իմ առջևս երևնալու՝ ո՞վ պահանջեց ձեզմէ, որ սրահիս կոխէք ։
13 Ալ ձեր ունայն ընծաները մի բերէք . ձեր խունկը ինծի պիղծ է . ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն և ժողովներու գումարումներուն չեմ կրնար տանիլ, ձեր տօնախմբութիւնը անգամ անօրէնու-
14 թիւն է ։ Ձեր ամսագլուխներէն ու տօներէն կը զզուի իմ հոգիս . անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան .
15 վերցընելէն յոգնեցայ ։ Ասոր համար երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք, աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ . նաև երբոր աղօթքներնիդ կը շատցնէք, պիտի չլսեմ . ձեր ձեռքերնիդ արիւնով լեցուն են ։

16 Լուացուեցէք, մաքրուեցէք, իմ աչքերուս առջևէն ձեր չար գործքերը մէկդի ըրէք, չարութիւն գործելէն դադարեցէք ։ 17 Բարութիւն ընել սորվեցէք, իրաւունքը փնտռեցէք, զրկուածին աջակցութիւն ըրէք, որբին դատաստանը տեսէք, ու որբևայրիին դատը պաշտպանեցէք ։

18 Հիմա եկէք վիճաբանինք, կ'ըսէ Տէրը . թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են, ձիւնի պէս պիտի ճերմըկնան . և թէ որ որդան կարմիրի նման են, ասրի պէս ճերմակ պիտի ըլլան ։ 19 Թէ որ դուք յօժարիք ու հնազանդիք, երկրին բարիքը պիտի ուտէք . 20 Բայց թէ որ զիս մերժելով ապստամբիք, սուրը պիտի ուտէ ձեզ, վասն զի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ասիկայ ։

21 Ինչպէս պոռնկացաւ աս հաւատարիմ քաղաքը . անիկայ իրաւունքով լեցուն էր, ու անոր մէջ արդարութիւն կը բնակէր . բայց հիմա մարդասպաններու բնակարան է ։ 22 Քու արծաթդ կղկղանք դարձաւ . գինիիդ մէջ ջուր խառնուած է ։ 23 Քու իշխաններդ ապստամբ ու գողերու ընկեր եղան . ամենքն ալ կաշառք սիրելով՝ պարգևներ կը փնտռեն . անոնք որբին դատաստանը չեն տեսներ, և որբևայրիին դատը անոնց առջևը չի գար ։

24 Ասոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը, Իսրայէլին Հզօրը ասանկ կ'ըսէ . Ահա՛, իմ հակառակորդներուս համար պիտի ընեմ, ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առնեմ ։ 25 Ես իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձնեմ, և քու կղկղանքդ բորակով պիտի մաքրեմ, ու բոլոր անագդ մէկդի պիտի առնեմ ։ 26 Ես քու դատաւորներդ առջինին պէս, ու խորհրդականներդ սկիզբէն եղածին պէս նորէն պիտի հաստատեմ . անկէ ետքը դուն պիտի կոչուիս արդարութեան քաղաք և հաւատարիմ աւան ։ 27 Սիոն դատաստանով պիտի փրկուի, և հոն դարձողները՝ արդա-

28 թեամբ ։ Բայց անօրէնները ու
մեղաւորները մէկտեղ պիտի ջարդուին,
և անոնք որ Տէրը կը թողուն,
բնաջինջ պիտի ըլլան ։
29 Վասն զի ձեր ցանկացած բեւեկնիներէն
պիտի ամչնան, և դուք ձեր
ընտրած պարտէզներուն համար
30 ամօթով պիտի մնաք ։ Վասն զի
տերեւները թառամած բեւեկնիի պէս,
և ջուր չունեցող պարտէզի պէս
31 պիտի ըլլաք ։ Ու զօրութիւն
ունեցողը՝ խծուծի պէս, և անոր
գործը կայծի նման պիտի ըլլայ, ու
երկուքն ալ մէկէն պիտի այրին, և
մարող պիտի չգտնուի ։

ԳԼ. Բ.

1 Ամովսի որդւոյն Եսայիին Յուդայի
ու Երուսաղէմի վրայ տեսած
տեսիլքին խօսքը ։
2 Յետին օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը
տանը լեռը՝ լեռներուն գլխուն
վրայ պիտի հաստատուի, և բլուրներէն
վեր պիտի բարձրանայ, ու
բոլոր հեթանոսները հեղեղի պէս
3 պիտի դիմեն անոր ։ Եւ շատ ժողովուրդներ
պիտի երթան ու ըսեն,
Եկէք՝ Եհովային լեռը՝ Յակոբին
Աստուծոյն տանը ելլենք, որ մեզի
իր ճամբաները սորվեցնէ, ու անոր
շաւիղներուն մէջ քալենք . Ինչու
որ օրէնքը՝ Սիօնէն, ու Տէրոջը խօսքը
4 Երուսաղէմէն պիտի ելլէ . Եւ
անիկայ հեթանոսներուն մէջ դատաստան
պիտի ընէ, և շատ ժողովուրդներ
պիտի յանդիմանէ . ու
անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և
իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի
շինեն . ազգ ազգի վրայ սուր պիտի
չվերցնէ, և ալ պատերազմ՝ պիտի
չսորվին ։
5 Ո՛վ Յակոբին տունը՝ եկէք Տէրոջը
6 լուսովը քալենք ։ Ինչու որ
դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին
տունը թողուցիր, վասն զի արևելքին
[illegible] լեցուեցան, և
փղշտացւոց պէս հմայութիւն կ'ընեն,
ու օտարներու որդւոց հետ
7 դաշնակից եղան ։ Եւ անոնց երկիրը
արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ,
ու անոնց գանձերը անթիւ
եղան . անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ,
և անոնց կառքերը անթիւ են ։
8 Կուռքերով ալ լեցուած
է անոնց երկիրը . իրենց ձեռացը
գործքերուն երկրպագութիւն կ'ընեն,
անոնց՝ որ իրենց մատերը շինեցին ։
9 Եւ ռամիկ մարդը ծռեցաւ,
ու ազնուականը խոնարհեցաւ,
և անոնց պիտի չներես ։
10 Տէրոջը վախէն երեսէն և անոր
վեհափառութեանը մեծութենէն
վէմին մ'էջը մտիր, ու հողին մ'էջը
11 պահուէ ։ Մարդուն ամբարտաւանութեան
աչքերը պիտի խոնարհին, և
մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ,
ու ան օրը միայն Տէրը պիտի
12 բարձրանայ ։ Ինչու որ զօրաց Տէրոջը
օրը՝ ամէն ամբարտաւաններուն
ու բարձրամիտներուն վրայ, և ամէն
հպարտացածներուն վրայ պիտի
ըլլայ . ու անոնք պիտի խոնարհին ։
13 Եւ Լիբանանու ամէն բարձրացած
ու վերցած եղեւիններուն վրայ, ու
Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ,
14 Եւ ամէն բարձր լեռներուն վրայ, ու
ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ,
15 Եւ ամէն բարձր աշտարակներուն
վրայ, ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ,
16 Եւ Թարսիսի
ամէն նաւերուն վրայ, ու ամէն հաճելի
երեւցած բաներուն վրայ պիտի
17 ըլլայ . Եւ մարդուն ամբարտաւանութիւնը
պիտի ցածնայ, ու մարդոց
հպարտութիւնը պիտի խոնարհի,
և ան օրը միայն Տէրը պիտի
18 բարձրանայ ։ Ու կուռքերը բնաջինջ
19 պիտի ըլլան ։ Եւ քարայրներու
մէջ ու երկրին խոռոչները
պիտի մտնեն Տէրոջը վախէն երեսէն
և անոր վեհափառութեանը
մեծութենէն, երբոր ինք երկիրը
սարսելու ելլէ ։
20 Ան օրը մարդ խլուրդներուն ու
չղջիկներուն պիտի նետէ իր արծաթեղէն
կուռքերը, ու իր ոսկեղէն
կուռքերը, որոնք իրեն շինել էր
երկրպագութիւն ընելու համար .
21 Որ Տէրոջը վախէն երեսէն ու անոր
վեհափառութեանը մեծութենէն՝
ապառաժներուն ծակերը ու վէմերուն
ծերպերը մտնէ, երբոր Անիկայ

22 երկիրը սարսելու ելլէ ։ Ետ
կեցէք մարդէն՝ որուն շունչը իր
ռնգացը մէջն է . վասն զի ի՞նչ
բանի մէջ [illegible] կը համարուի
ան ։

ԳԼ. Գ.

1 Ինչու որ ահա զօրաց Եհովայ Տէրը
Երուսաղէմէն ու Յուդայէն
պիտի վերցնէ զաւազանը և ցուպը,
հացին բոլոր զօրութիւնը ու
2 ջուրին բոլոր զօրութիւնը . Կտրիճը
ու պատերազմող մարդը, դատաւորը
ու մարգարէն, գուշակութիւն
3 ընողը ու ծերը, Յիսնապետը
ու պատուաւոր մարդը, խորհրդականը
ու իմաստուն ճարտարապետը
և հանճարեղ կախարդը ։
4 Եւ անոնց վրայ մանուկները իշխաններ
պիտի կարգեմ, ու անոնց վրայ
5 տղաքը պիտի իշխեն . Եւ ժողովուրդը
իրարմէ՝ ու ընկերը իր ընկերէն
հարստահարութիւն պիտի
կրեն . մանուկները ծերերուն գոռոզութիւն
պիտի ընեն, և անարգները՝
6 պատուականներուն ։ Ան ատենը
պիտի բռնէ մարդ իր հօրը
տունէն եղող իր եղբայրը, ու ըսէ .
Դուն հանդերձ ունիս, մեր վրայ
իշխան եղիր, ու աս աւերակը քու
7 ձեռքիդ տակը ըլլայ ։ Ան օրը
անիկայ պատասխան պիտի տայ ու
ըսէ, Ես առաջնորդ չեմ ըլլար,
Ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց
կայ և ոչ հանդերձ . զիս ժողովուրդին
վրայ իշխան մի կարգէք ։
8 Ինչու որ Երուսաղէմ սասանեցաւ,
և Յուդա ինկաւ . վասն զի անոնց
լեզուները ու գործքերը Տէրոջը
դէմ են, որ բարկացընեն անոր փառաւոր
9 աչքերը ։ Անոնց երեսներուն
տեսքը իրենց դէմ կը վկայէ,
և իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը
յայտնեն, չեն ծածկեր . վա՜յ անոնց
անձին, Ինչու որ իրենց վրայ չարիք
10 բերին ։ Արդարին ըսէք՝ որ իրեն
աղէկ պիտի ըլլայ . Ինչու որ անոնք
իրենց գործքերուն պտուղը պիտի
11 ուտեն ։ Վա՜յ անօրէնին՝ դէշ պիտի
ըլլայ անոր . Ինչու որ անոր ձեռացը
գործքերուն փոխարէնը իրեն պիտի
տրուի ։ Բայց իմ ժողովուրդիս
12 վրայ տղաք բռնաւորութիւն կ'ընեն,
ու անոր վրայ կիներ կը տիրեն .
ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ քու առաջնորդներդ
քեզ գլխէ կը հանեն, և քու
շաւիղներուդ ճամբան կը խանգարեն ։
13 Տէրը դատաստան տեսնելու ելեր
է, ու ժողովուրդները դատելու
14 կայներ է ։ Տէրը ինք դատաստան
ընելու պիտի գայ իր ժողովուրդին
ծերերուն ու իշխաններուն հետ .
Ինչու որ դուք այգին այրեցիք, ու
աղքատէն յափշտակուածը ձեր
15 տունն է ։ Ձեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ
իմ ժողովուրդս կը ճզմէք, ու աղքատներուն
երեսը կը ծեծէք, կ'ըսէ
Եհովայ՝ զօրաց Տէրը ։
16 Եւ Տէրը այսպէս ըսաւ . Որովհետեւ
Սիօնի աղջիկները հպարտացան,
և բարձրապարանոց կը քալեն,
անհամեստ ակնարկութիւններ
կ'ընեն, մանրաքայլ կ'երթան ու
17 ոտքերով շաչիւն կը հանեն . Տէրն
ալ Սիօնի աղջիկներուն գագաթը
պիտի կնտացնէ, և Տէրը անոնց
18 ամօթոյքը պիտի մերկացնէ ։ Եւ
ան օրը Տէրը պիտի վերցնէ անոնց
ոտքի մեհեանդներուն փառքը, ու
ցանցակերպ ծամակալները և մահիկները,
19 Գինդերը, ապարանջանները
20 ու շղարշաւորները, Ապարօշները,
ոտքի շղթաները ու գօտիները,
[illegible] ոգիներուն տուփերը,
21 Հմայեակները, Մատանիները և
22 քիթերնուն օղերը, Պատմուճանները,
վերարկուները, ծածկոցները
23 ու քսակները . Հայելիները ու
բեհեզները, խոյրերը ու քօղերը ։
24 Եւ պիտի ըլլայ որ անուշահոտութեան
տեղ՝ փտութիւն, ու գօտիի
տեղ՝ չուան, և գանգուր մազերու
տեղ՝ կնտութիւն, և լանջագեղ
կամարի տեղ՝ խորգեղէն գօտի, ու
գեղեցկութեան տեղ՝ խարան պիտի
25 ըլլայ ։ Քու մարդիկներդ սրով
պիտի իյնան, ու կտրիճներդ ալ
26 պատերազմի մէջ ։ Եւ անոր դռները
պիտի ողբան ու սուգ բռնեն,
և անիկայ ամայի ըլլալով՝ գետինը
պիտի նստի ։

ԳԼ. Դ

1 Ու ան օրը հօթը կնիկ մէկ էրիկ մարդը պիտի բռնեն ու ըսեն, Մեր հացը ուտենք ու մեր հանդերձը հագնինք, բայց միայն քու անունդ կանչուի մեր վրայ, մեր նախատինքը վերցնելու համար։

2 Ան օրը Տէրոջը շառաւիղը փառաւոր ու պատուական պիտի ըլլայ, և Իսրայէլի փրկուածներուն՝ երկրին պտուղը պարծանաց և պատուոյ
3 համար պիտի ըլլայ։ Ու պիտի ըլլայ որ Սիոնի մէջ մնացածը, ու Երուսաղէմի մնացորդը, այսինքն Երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ կեցող-
4 ները սուրբ պիտի բռուին, Երբոր Տէրը Սիոնի աղջիկներուն աղտը լուայ, ու դատաստանի հոգիով և այրող հոգիով Երուսաղէմի ա-
5 րիւնները անոր մէջէն սրբէ։ Ու Տէրը Սիոն լեռանը ամէն տեղերուն վրայ ու անոր ժողովքներուն վրայ՝ ցորեկը ամպ և մէգ, ու գիշերը փայլուն կրակի բոց պիտի ստեղծէ. Ինչու որ բոլոր փառքին վրայ հովա-
6 նի պիտի ըլլայ։ Ու ցորեկը վրան պիտի ըլլայ տաքութենէն համար հովանի և մրրիկի ու անձրեւի համար ապաստանարան և ծածկոց ըլլալու։

ԳԼ. Ե

1 Հիմա իմ սիրականիս երգը իմ սիրելիիս երգեմ իր այգիին վրայով. իմ սիրելիս այգի մը ունէր խիստ պտղաբեր բլուրի մը վրայ.
2 Զանիկայ ցանկով պատեց, քարերը հանեց մէջէն, և ընտիր որթեր անկեց, ու անոր մէջտեղը աշտարակ շինեց, և հոն հնձան մըն ալ փորեց. ու կը սպասէր որ խաղող տայ, բայց անիկայ ազոխ տուաւ։

3 Արդ հիմա դուք ով Երուսաղէմի բնակիչներ ու Յուդայի մարդիկ՝ իմ ու այգիիս մէջտեղը դա-
4 տաստան ըրէք։ Իմ այգիիս՝ ալ ինչ պէտք էր ընել, որ ես անոր չըրի. ինչու համար՝ երբոր ես խաղող տալուն կը սպասէի, ա-
5 նիկայ ազոխ տուաւ։ Ու հիմա ես ձեզի պատմեմ՝ թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այգիիս. անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ անասնոց ճարակ ըլլայ, անոր պատերը պիտի փլցնեմ, որ ոտնակոխ ըլլայ. Խոպանացած պի-
6 տի թողում. անիկայ պիտի չըսնուի ու չբրուի, հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցնէ. և ամպերուն պիտի պատուիրեմ որ անոր վրայ անձրեւ չտեղան։
7 Ինչու որ զօրաց Տէրոջը այգին Իսրայէլի տունն է, ու Յուդայի մարդիկը անոր ախորժելի տունկը. և անիկայ իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն, արդարութեան՝ և ահա աղաղակ։

8 Վա՜յ անոնց՝ որոնք տունը տան կը կպցնեն, ագարակը ագարակի վրայ կ'աւելցնեն, մինչև որ տեղ մը չմնայ, ու դուք մինակ բնակիք
9 երկրին մէջ։ Զօրաց Տէրը իմ ականջիս խօսեցաւ ըսելով, Յիրաւի շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան, մեծ ու գեղեցիկ տուներ, ու անոնց մէջը բնակող պիտի չգտնուի։
10 Տասն գի տաւար լծավար այգին մէկ մար պիտի տայ, ու մէկ քոռ սերմը մէկ արդու պիտի տայ։

11 Վա՜յ անոնց՝ որ առաւօտուն կանուխ կ'ելլեն, ու ցքի խմելու ետևէ կ'ըլլան, և իրիկունն ալ կ'ուշանան, մինչև որ գինին իրենց [illegible]
12 տաքցընէ։ Ու անոնց խնճոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ, թմբուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի. բայց Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ, և անոր ձեռացը
13 գործերուն չեն նայիր։ Անոր համար իմ ժողովուրդս Տէրը չճանչնալով՝ գերի կ'իյնայ, ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրեն, և բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին։

14 Անոր համար դժոխքը փորը կը լայնցնէ, ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ. և անոր պարծանքը ու բազմութիւնը և աղմուկը ու զուարճութիւնը անոր մէջը
15 պիտի իջնէ։ Ու ռամիկ մարդը պիտի իյնայ, ու ազնուականը պիտի խոնարհի. ամբարտաւաններուն
16 աչքերն ալ պիտի խոնարհին։ Ու զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի բարձրանայ, ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի փառաւո-
17 րի։ Ու գառնուկները իրենց սովորութեանը պէս պիտի արածին, ու հարուստներուն աւերակները օտարները պիտի ուտեն։

18 Վա՜յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան չուաններով կը քաշեն, ու մեղքը՝ սայլի փոկերով
19 քաշելու պէս. Որոնք կ'ըսեն, Թող արտորայ, իր գործը շուտով կատարէ, որ զանիկայ տեսնենք. և Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը թող մօտենայ, գայ, որ
20 զանիկայ գիտնանք։ Վա՜յ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն, ու բարիին չար, որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն, որ դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը
21 դառնի տեղ կը դնեն։ Վա՜յ անոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն և
22 իրենց առջին խոհական են. Վա՜յ անոնց՝ որ գինի խմելու զօրաւոր՝ ու
23 ցքի խառնելու կտրիճ են. Որոնք կաշառքի համար ամբարիշտը կ'արդարացնեն, և արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն։

24 Անոր համար ինչպէս որ կրակին բոցը յարդը կ'ուտէ, ու չոր խոտը բոցին մէջը կը հատնի, անանկ ալ անոնց արմատը փտութեան պէս պիտի ըլլայ, ու անոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ. Ինչու որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին, և Իսրայէլի Սուրբին խօսքը անար-
25 գեցին։ Անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ, ու անոնց վրայ ձեռքը երկնցուց ու զարկաւ անոնք, անանկ որ լեռները դողացին, ու անոնց դիերը ճամբաներուն վրայ աղբի պէս մնացին. այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկնցած է։

26 Ու հեռաւոր ազգաց դրօշակ պիտի վերցնէ, ու զանոնք երկրիս ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ, և ահա անոնք արտորալով արագու-

թեամբ պիտի գան։ Անոնց մէջը 27
մէկը յոգնած պիտի չըլլայ, ու մէկը պիտի չսահի. մէկը պիտի չնիրհէ ու չքնանայ. մէկուն մէջքին գօտին պիտի չքակուի, ոչ ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի։
Անոնց նետերը սուր են, ու բոլոր 28
աղեղները լարուած. անոնց ձիերուն սմբակները գայլախազի կը նըմանին, և կառքերուն անիւները մրրիկի պէս են։ Անոնց մռնչիւնը 29
առիւծին պէս է. կորիւններու պէս կը մռնչեն. կը գոչեն ու կողոպուտը կը յափշտակեն, և զանիկայ կը փախցնեն, ու ազատող մը չըլլայ։ Ու ան օրը անոնց վրայ 30
պիտի գոչեն ծովուն գոչելուն պէս. ու երբոր մէկը երկրին նայի, ահա խաւար ու տագնապ պիտի տեսնէ. և լոյսը անոր ամպերուն մէջ պիտի խաւարի։

ԳԼ. Զ

Ոզիա թագաւորին մեռած տարին 1
Տէրը տեսայ որ բարձր ու վերցուած աթոռի վրայ նստեր էր. ու անոր քղանցքը տաճարը կը լեցնէր։ Անոր կողմը սերովբէնե- 2
րը կը կայնէին անոր առջևը, որոնց ամէն մէկը վեց վեց թևեր ունէին. երկուքով երեսնին կը ծածկէին, երկուքով ոտքերնին կը ծածկէին, ու երկուքով կը թռչէին։ Ու 3
փոխեփոխ կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց Տէրը, բոլոր երկիրը անոր փառքովը լեցուն է։ Ու աղաղա- 4
կողին ձայնէն սեմերուն հիմերը շարժեցան, ու տունը ծխով լեցուեցաւ։ Ու ըսի, Վա՜յ ինծի, ահա 5
կը կորսուիմ. վասն զի ես պիղծ շրթունք ունեցող մարդ մըն եմ, ու պղծաշրթուն ժողովուրդի մէջ կը բնակիմ, և իմ աչքերս զօրաց
Տէրը՝ թագաւորը տեսան։ Բայց 6
սերովբէներուն մէկը դէպ 'ի ինծի թռաւ, ու ձեռքը կրակի կայծ մը կար՝ որ սեղանէն ունելիքով առած էր, Ու բերնիս դպցնելով՝ ըսաւ. 7
Ահա ասիկայ քու շրթունքներուդ դպաւ, ու քու անօրէնութիւնդ

վերցաւ, և մեղքիդ քաւութիւն եղաւ։

8 Ետքը լսեցի Տէրոջը ձայնը, որ ըսաւ, Ո՞վ խրկեմ, և մեզի համար ո՞վ պիտի երթայ. ու ես ըսի, 9 Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ։ Ան ատենը ըսաւ, Գնա՛, ըսէ աս ժողովուրդին. Լսելով պիտի լսէք, բայց պիտի չիմանաք, ու տեսնելով պիտի տեսնէք, բայց պիտի չճանչնաք։ 10 Այս ժողովուրդին սիրտը թանձրացուր, և ականջները ծանրացուր, ու անոր աչքերը գոցէ, որ չըլլայ թէ աչքերովը տեսնէ ու ականջներովը լսէ և սրտովը իմանայ, և դարձի գայ ու բժշկուի։ 11 Ու ես ըսի, Մինչև ե՞րբ, ով Տէր. ու ըսաւ, Մինչև որ քաղաքները բնակիչ չունենալով, և տուները մարդ չգտնուելով ամայի մնան, ու երկիրը բոլորովին աւերակ 12 ըլլայ. Ու մինչև որ Տէրը հեռացընէ մարդիկը, ու երկրին մէջ 13 տեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ։ Բայց անոր մէջ դեռ տասներորդ մասը պիտի գտնուի, և ան ալ դարձեալ պիտի այրուի. ինչպէս բևեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ անոնց բունը կը մնայ, անանկ ալ սուրբ սերունդը՝ ան ծառերուն բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Ոզիայի որդւոյն Յովաթամի որդւոյն Աքազին օրերը, Ասորւոց Ռասին թագաւորը ու Իսրայէլի թագաւորը Ռոմելեայի որդին Փակէէ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու ելան, բայց չկրցան անոր 2 հետ պատերազմ ընել։ Ու Դաւիթին տանը լուր տրուեցաւ թէ Ասորիք Եփրեմին հետ միաբանեցան, անոր սիրտը և անոր ժողովուրդին սիրտը շարժեցաւ, ինչպէս որ անտառին ծառերը 3 հովէն կը շարժին։ Բայց Տէրը Եսայիին ըսաւ, Ելի՛ր դուն ու քու որդիդ Սէարյասուբ թափիչին արտերուն ճամբուն վրայ վերի աւազանին ջրմուղին եզերքը ելիր Աքազը դիմաւորելու. 4 Եւ ըսէ անոր, Զգո՛յշ եղիր որ հանդարտ ըլլաս. մի՛ վախնար ու սիրտդ չմարի աս ծուխ հանող երկու կիսայրեաց փայտի ծայրերէն, այսինքն Ռասինի ու Ասորւոց, և Ռոմելեայի որդւոյն սաստիկ բարկութենէն. 5 Որովհետև Ասորիք, Եփրեմ ու Ռոմելեայի որդին քու վրայովդ չար 6 խորհուրդ ըրին ու ըսին, Յուդային վրայ երթանք, ու զանիկայ բռնադատենք, և մեզի յանձնեցընենք. ետքը անոր մէջ Տաբէէլին 7 որդին թագաւոր դնենք. Ասոր վրայ Տէրը ասանկ կ'ըսէ. Ան խորհուրդը պիտի չհաստատուի ու չկատարուի. 8 Վասն զի Ասորւոց երկրին գլուխը Դամասկոս, և Դամասկոսի գլուխը Ռասին է. ու վաթսունհինգ տարուան մէջ Եփրեմ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի ջնջուի։ 9 Ու Եփրեմին գլուխը Սամարիա, և Սամարիային գլուխը Ռոմելեայի որդին է. թէ որ չհաւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլլաք։

10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Աքազին ու ըսաւ, 11 Քու Տէր Աստուծմէդ քեզի համար նշան խնդրէ, խորութեան մէջ կամ բարձրութեան մէ՛ջ խնդրէ։ 12 Բայց Աքազ ըսաւ, Չեմ խնդրեր, և Տէրը 13 չեմ փորձեր։ Ան ատենը անիկայ ըսաւ, Լսեցէք հիմա ով Դաւիթին տունը. պզտի՞կ բան կ'երևնայ ձեզի մարդիկները աշխատցընելնիդ՝ որ իմ Աստուծոս ալ պիտի 14 աշխատցընէք։ Անոր համար Տէրը ինքը նշան պիտի տայ ձեզի. ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ 15 պիտի կոչէ։ Անիկայ կոգի ու մեղր պիտի ուտէ, մինչև որ գիտնայ չարը մերժել ու բարին 16 ընտրել։ Վասն զի տղան չարը մերժելը ու բարին ընտրելը գիտնալէն առաջ, պիտի թողուի ան երկիրը՝ որուն երկու թագաւորներէն 17 դուն կը վախնաս։ Տէրը քու վրադ, ու քու ժողովուրդիդ վրայ, և քու հօրդ տանը վրայ անանկ օրեր պիտի բերէ, որ Եփրեմ Յուդայէն զատուած օրէն 'ի վեր չեկան, այսինքն՝ Ասորեստանի թագաւորը։

18 Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի սուլէ Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանճերուն, ու Ասորեստանի երկրին մէջ եղած մեղուներուն. 19 Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանգչին ամայի ձորերուն մէջը, ու վէմերուն խոռոչներուն մէջը, և ամէն թուփերուն ու ամէն 20 արօտներուն մէջ։ Ան օրը Տէրը՝ վարձքով առնուած ածելիով՝ այսինքն Գետին անդիի կողմը եղող Ասորեստանի թագաւորով գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ, և մօրուքն ալ բոլորովին պիտի 21 սափրէ. Ու պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը մէկ երինջ ու երկու ոչ-22 խար պահելով, Անոնց տուած կաթին առատութենէն կոգի պիտի ուտէ. վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացողները կոգի ու մեղր պիտի 23 ուտեն։ Եւ պիտի ըլլայ ան օրը՝ ուր որ հազար որթ գտնուած է հազար արծաթի արժէքով՝ ցախերով ու փուշերով պիտի լեցուի. 24 Նետերով ու աղեղներով հոն պիտի գան. ինչու որ բոլոր երկիրը ցախերով ու փուշերով պիտի լե-25 ցուի։ Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիչով կը փորուէին, ցախի ու փուշի երկիւղին պատճառաւը հոն պիտի չերթաս. արջառներուն արօտ ու խաշինքներուն կոխան պիտի ըլլան։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Դուն քեզի մեծ տախտակ մը առ, և անոր վրայ մարդու գրիչով գրէ՛ Մահէր 2 շալալ հաշ պազին վրայով։ Եւ ինծի հաւատարիմ վկաներ բռնեցի՝ Ուրիա քահանան ու Բարաքիայի 3 որդին Զաքարիան։ Եւ մերձեցայ մարգարէուհիին, ու անիկայ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ. և Տէրը ինծի ըսաւ, Անոր անունը Մահէր 4 շալալ հաշ պազ դիր. Ինչու որ դեռ տղան հայրս և մայրս կանչելը չգիտցած՝ Դամասկոսին հարստութիւնները ու Սամարիայի աւարը Ասորեստանի թագաւորին առջևը պիտի տարուի։

5 Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ, 6 Որովհետև աս ժողովուրդը Սիլովայի հանդարտ վազող ջուրերը կ'արհամարհէ, և Ռասինին ու Ռոմելեայի որդւոյն կը 7 հաճի, Անոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ Գետին զօրաւոր ու առատ ջուրերը՝ այսինքն Ասորեստանի թագաւորը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը պիտի հանէ. և անիկայ իր ամէն յատակներէն վեր պիտի ելլէ, ու իր բոլոր եզերքներուն վրայէն 8 պիտի քալէ։ Եւ Յուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի երթայ, ու մինչև վիզը պիտի հասնի, և անոր թևերուն տարածութիւնը քու երկրիդ լայնութիւնը պիտի լեցընէ, ով Էմմանուէլ։

9 Ո՛վ ժողովուրդներ, դաշնակից եղէք, բայց պիտի խորտակուիք. ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝ ականջ դրէք. պատրաստուեցէ՛ք, բայց պիտի խորտակուիք. պատրաստուեցէ՛ք, բայց պիտի խորտակուիք. 10 Խորհուրդ ըրէք, բայց պիտի խափանուի. խօսք խօսեցէք, բայց պիտի չհաստատուի. քանզի 11 Աստուած մեզի հետ է։ Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ ինծի, ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ աս ժողովուրդին ճամբուն 12 մէջը քալել, ըսելով, Դաշնակցութիւն մի՛ ըսէք, ինչ բանի որ աս ժողովուրդը դաշնակցութիւն կ'ըսէ. և անոր վախովը մի՛ վախ-13 նաք ու մի՛ զարհուրիք. Այլ զօրաց Տէ՛րը փառաւորեցէք. անիկայ ըլլայ ձեր վախը և ձեր զարհուրանքը. 14 Եւ անիկայ ձեզի սրբարան պիտի ըլլայ. բայց Իսրայէլի երկու տուներուն՝ գայթակղութեան քար և գլորելու վէմ, — Երուսաղէմի բնակիչներուն թակարդ ու որո-15 գայթ պիտի ըլլայ։ Եւ անոնցմէ շատերը պիտի գլորին, ու ինկնալով պիտի խորտակուին, ու որոգայթի 16 մէջ ինկնալով պիտի բռնուին։ Վկայութիւնը կապէ՛, աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ՛։

17 Ուրեմն ես պիտի սպասեմ Տէրոջը՝ որ Յակոբին տունէն իր երեսը ծածկեր է, ու անոր պիտի յուսամ։ 18 Ահաւասիկ ես ու ան զաւակները՝ որ Տէրը ինծի տուաւ, նշաններ ու սքանչելիքներ ըլլալու Իսրայէլի մէջ, Սիօն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջը կողմանէ։

19 Ու երբոր ձեզի ըսեն թէ Հմայող ու քրթմնջող վհուկներուն և նշանագէտներուն հարցուցէք, — ան ժողովուրդը իր Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞, կենդանիներուն համար մեռածներո՞ւն 20 պէտք հարցընէ։ Օրէնքին ու վկայութեանը նայեցէք. թէ որ աս խօսքիս համեմատ չըսեն, 21 անոնք ամենևին լոյս չունին։ Ու [illegible] վիշտ ու սով կրելով պիտի անցնի անկէ. ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ, ու իր թագաւորին և իր Աստուծոյն պիտի 22 հայհոյէ, ու վեր նայի, Ու դէպ 'ի երկիրը պիտի նայի, և ահա վիշտ ու խաւար, նեղութեան մէգ. ու դէպ 'ի մառախուղ պիտի քշուի։

ԳԼ. Թ.

1 Բայց անանկ խաւար պիտի չըլլայ, ինչպէս նեղութեան ժամանակը, երբոր առջի ատենը անարգեց Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը. հապա վերջէն ատենը պիտի պատուէ ծովուն ճամբան, Յորդանանու անդիի կողմը՝ հեթանոսաց Գալիլեան։ 2 Խաւարի մէջ պտըտող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, մահուան ստուերին երկիրը բնակողներուն լոյս ծագեցաւ։ 3 Ազգը շատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր. անոնք քու առջեւդ կ'ուրախանան, հունձքի ատենի ուրախութեան պէս, ինչպէս կը ցնծան անոնք որ աւար կը բաժնեն։ 4 Ինչու որ Մադիանին օրուանը պէս՝ անոր ծանր լուծը ու կռնակին գաւազանը, և անոր վրայ բռնութիւն ընողին ցուպը կոտրեցիր։ 5 Վասնզի շառաչիւնով պատերազմողներուն ամէն զէնքերը և արիւնաթաթախ հանդերձները պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան։

6 Վասն զի մեզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի որդի մը տրուեցաւ, և իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ, ու անոր անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդական, Հզօր Աստուած, Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան։ 7 Դաւիթին աթոռին վրայ ու անոր թագաւորութեանը վրայ, անոր իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղութեանը սահման չկայ, որ հիմնաւորէ մինչև յաւիտեան իրաւունքով ու արդարութիւնով հաստատէ և զօրացընէ զանիկայ։ Զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ասիկայ։

8 Տէրը Յակոբին պատգամ խրկեց, ու անիկայ Իսրայէլին վրայ իջաւ։ 9 Ու բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ, այսինքն Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները, որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի հպարտութեամբ կ'ըսեն, 10 Թուխ աղիւսները ինկան, բայց մենք տաշուած քարերով պիտի շինենք. մոլաթզենիները կտրուեցան, բայց մենք անոնց տեղը եղեւնափայտեր պիտի դնենք։ 11 Ասկայն Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառակորդները պիտի յարուցանէ, ու անոր թշնամիները պիտի գրգռէ։ 12 Ասորիները արևելքէն, Փղշտացիները արևմուտքէն. ու անոնք լեցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն։ Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

13 Բայց ժողովուրդը զինքը զարնողին չդառնար, ու զօրաց Տէրը չփնտռեր։ 14 Ու Տէրը Իսրայէլէն գլուխը ու պոչը՝ արմաւենիին ոստը ու կնիւնը՝ մէկ օրուան մէջ պիտի կտրէ։ 15 (Ծերը ու պատուաւոր մարդը գլուխն է. և ստութիւն սորվեցընող մարգարէն պոչն է։) 16 Ու աս ժողովուրդին առաջնորդները կը մոլորեցընեն զանի, և անոնցմէ առաջնորդուածները պիտի կլլուին։ 17 Ասոր համար Տէրը անոր երիտասարդներուն պիտի չհաճի, և անոր որբերուն ու որբևայրիներուն պիտի չողորմի. վասն զի ամենքն ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան, և ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի։ Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

18 Վասն զի անօրէնութիւնը կրակի պէս կ'այրէ. ցախերը ու փուշերը կը սպառէ. անտառին թանձրախիտ ծառերը կ'այրէ. ու անոնք կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս։ 19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի այրի, ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլլայ. մարդ իր եղբօրը պիտի չխնայէ։ 20 Ու աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ, ու անօթի պիտի մնայ, և ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ ու չկշտանայ. ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի ուտէ։ 21 Մանասէ Եփրեմը պիտի ուտէ, ու Եփրեմ Մանասէն. և անոնք մէկտեղ Յուդայի վրայ պիտի յարձակին։ Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

ԳԼ. Ժ.

1 Վա՜յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոններ կը սահմանեն, և ան գրիչներուն՝ որ անիրաւութիւն կը 2 գրեն, Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն, ու իմ ժողովուրդիս տնանկներուն իրաւունքը յափշտակեն. որ որբևայրիները իրենց աւար ըլլան, ու որբերը կողոպտեն։ 3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք այցելութեան օրը, և հեռուանց գալու կործանման ատենը. օգնութեան համար որո՞ւն պիտի դիմէք, ու ձեր 4 փառքը ո՞ւր պիտի թողուք։ Առանց ինծի գերիներուն մէջ պիտի ծռին, ու սպաննուածներուն մէջ պիտի իյնան։ Այսու ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ, հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

5 Վա՜յ Ասորեստանի [illegible]՝ որ իմ բարկութեանս գաւազանն է. որուն ձեռքի ցուպը իմ սրտմտութիւնս է։ 6 Զանիկայ կեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի խրկեմ, ու իմ սրդողած ժողովուրդիս դէմ հրաման պիտի տամ անոր, որ աւար ժողվէ ու յափշտակութիւն ընէ, և զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկռտէ։ 7 Բայց անիկայ այնպէս չմտածեր, ու սրտովը այնպէս չխորհիր. հապա իր միտքը գրեր է որ կործանէ, և շատ ազգեր բնաջինջ ընէ։ 8 Վասն զի կ'ըսէ, Միթէ իմ իշխաններս ամենքն ալ թագաւորներ չե՞ն. 9 Քաղանէ Քարքամիսի պէս չէ՞. Եմաթ Արփաթի պէս չէ՞. Սամարիա Դամասկոսի պէս չէ՞։ 10 Ինչպէս որ իմ ձեռքս անոնց կռապաշտ թագաւորութիւններուն, որոնց կուռքերը Երուսաղեմի ու Սամարիայի կուռքերէն շատ էին, 11 Միթէ Սամարիային ու անոր կուռքերուն ըրածիս պէս, Երուսաղեմին ու անոր կուռքերուն ալ այնպէս պիտի չընե՞մ։ 12 Ու երբոր Տէրը Սիօն լեռանը վրայ ու Երուսաղեմի մէջ իր ամէն գործը կատարէ, Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պտուղը և անոր ամբարտաւան աչքերուն փառքը 13 պիտի քննեմ։ Վասն զի անիկայ կ'ըսէ, Ես իմ ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաստութեամբս ըրի ասիկայ. որովհետև ես խելացի եմ. և ազգերուն սահմանները վերցուցի, ու անոնց գանձերը յափշտակեցի, և զօրաւորի պէս բնակիչները նուաճեցի։ 14 Ու իմ ձեռքս ժողովուրդներուն ստացուածքը բոյնի պէս գտաւ. և բոլոր երկիրը ժողվեցի, ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները. ու թև շարժող կամ բերան բացող կամ ճիկ հանող մը 15 չեղաւ։ Միթէ տապարը իրմով կտրողին [illegible] դէմ կը պարծենա՞յ. կամ սղոցը զինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ. ասիկայ այնպէս է որպէս թէ գաւազանը զինքը վերցընողը շարժէր, և ցուպը բարձրացընէր ան որ փայտ չէ։ 16 Ասոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր գէր [illegible] նիհարութիւն պիտի խրկէ, ու անոր փառ-

րին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ
17 բոցավառ հրդեհի պէս։ Ու Իսրայէլին Լոյսը կրակ ու անոր Սուրբը
բոց պիտի ըլլայ. և մէկ օրուան
մէջ անոր փուշերը ու տատասկները այ-
18 րելով պիտի սպառէ. Ու անոր անտառին ու բարեբեր ագարակին
փառքը՝ հոգին ու մարմինը պիտի
հատցընէ. և մարդ հիւանդի պէս
19 պիտի ըլլայ։ Ու անոր անտառին
մնացած ծառերը քիչ պիտի ըլլան,
այնպէս որ մէկ տղայ մը կարենայ
զանոնք գրել։
20 Ու պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը ու Յակոբին
տանը ազատուածները մէյմըն ալ
պիտի չյապաւինին զիրենք զարնողին. հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջ՝ Իսրայէլի Սուրբին պիտի ապա-
21 ւինին։ Մնացորդը՝ Յակոբին
մնացորդը Հզօր Աստուծոյն պիտի
22 դառնայ։ Վասն զի քու ժողովուրդդ՝ ով Իսրայէլ, թէև ծովու
աւազին չափ ըլլայ, անոնցմէ մնացորդ մը միայն պիտի դառնայ. նախասահմանեալ աւերումը արդա-
23 րութեամբ պիտի յորդահոսի։ Վասն
զի զօրաց Եհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ նախասահմանեալ աւե-
24 րումը 'ի գործ պիտի դնէ։ Անոր
համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ո՛վ Սիոնի մէջ բնակող
ժողովուրդս՝ Ասորեստանցիէն մի
վախնար. անիկայ քեզ գաւազանով պիտի զարնէ, և իր ցուպը
քու վրադ պիտի վերցընէ Եգիպ-
25 տացւոց կերպովը. Բայց շատ քիչ
ժամանակի մէջ իմ բարկութիւնս
պիտի դադարի, ու իմ սրտմտութիւնս անոնց կորստեանը պիտի
26 դառնայ։ Ու զօրաց Տէրը անոր
վրայ մէկ խարազան մը պիտի վերցընէ, Որեբի վէմին քով Մադիամու հարուածին պէս. ու իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցընէ,
ինչպէս որ ըրաւ Եգիպտոսի մէջ.
27 Ու պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ անոր
բեռը քու կռնակէդ, ու անոր լուծը
քու պարանոցէդ պիտի վերնայ. և
լուծը գիրութեան պատճառով
պիտի կոտրի։

Այդէ տեղը եկաւ, Միգրոնէ 28
անցաւ, — իր կահ կարասիքը
Մաքմասի մէջ տեղաւորեց։ Անց- 29
քէն անցան. Գաբաայի մէջ իջեւան
ըրին. Ռամա վախցաւ, Սաւուղի
Գաբաան փախաւ։ Ո՛վ Գաղ- 30
իմի աղջիկը՝ ձայնդ վերցուր, Լայիսին լսել տուր ով խեղճ Անա-
թովթ։ Մադմենա հեռացաւ, 31
Գեբիմի բնակիչները փախան. Տա- 32
կաւին այսօր Նոբի մէջ պիտի կենայ, ձեռք 'ի Սիոնի աղջկանը լեռը,
Երուսաղէմի բլուրը ձեռքը պիտի
շարժէ։
Ահա զօրաց Տէր Եհովան ահաւոր 33
զօրութեամբ գեղեցիկ ոստերը պիտի կտրէ. և բարձրահասակները
պիտի կտրուին, ու բարձրերը պիտի ցածնան։ Ու Անիկայ անտառ- 34
ին խիտ ծառերը երկաթով պիտի
կտրէ. ու Լիբանան Հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ։

ԳԼ. ԺԱ.

Ու Յեսսէին բունէն շառաւիղ մը պի- 1
տի ելլէ, և անոր արմատէն ընձիւղ պիտի բուսնի. Ու անոր վրայ 2
պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին, իմաստութեան ու հանճարի Հոգին,
խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին,
գիտութեան և Աստուծոյ վախին
Հոգին։ Ու անիկայ Տէրոջը վա- 3
խովը պիտի լեցուի. և իր աչքերուն
տեսածին համեմատ պիտի չդատէ,
ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չյանդիմանէ. Հապա 4
աղքատին դատը արդարութեամբ
պիտի տեսնէ, ու երկրին զրկուածներուն համար իրաւամբ պիտի յանդիմանէ. և իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ, ու իր
շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ։ Ու իր մէջքին 5
գօտին՝ արդարութիւն, ու իր երիկամունքներուն գօտին հաւատարմութիւն պիտի ըլլայ։ Ու գայլը 6
գառին հետ պիտի բնակի, ու ինձը
ուլին հետ պիտի պառկի. և որթը
ու մատաղ առիւծը և պարարտ
զուարակը մէկտեղ, պզտիկ տղան

ու զանոնք մէկ պզտիկ տղայ մը
7 պիտի քշէ։ Ու կովը արջին հետ
պիտի արածի. անոնց ձագերը
մէկտեղ պիտի պառկին. և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ։
8 Ու կաթնկեր տղան իժին ծակին
վրայ պիտի խաղայ, և կաթէն կտրուածը ձեռքը քարբին բոյնին վրայ
9 պիտի դնէ։ Անոնք պիտի չվնասեն
ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լեռանս վրայ. վասն զի երկիրը Տէրոջը
գիտութեամբը պիտի լեցուի, ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն։
10 Ու այն օրը Յեսսէին մէկ արմատը
պիտի ըլլայ, որ պիտի կայնի ժողովրդոց դրօշակ ըլլալու համար.
զանիկայ ազգերը պիտի փնտռեն,
ու անոր հանգիստը փառաւոր պի-
11 տի ըլլայ։ Ու այն օրը պիտի ըլլայ
որ Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի երկընցընէ, որ Ասորեստանէն, Եգիպտոսէն, Պաթուրեսէն, Եթէովպիայէն, Եղամէն, Սենաարէն,
Եմաթէն ու ծովու կղզիներէն իրեն առնէ իր ժողովուրդին մնացած
12 մնացորդը. Ու ազգերուն դրօշակ
պիտի վերցընէ, ու Իսրայէլին աքսորուածները պիտի ժողվէ. ու երկրին չորս անկիւններէն Յուդայի
13 ցրուածները պիտի ժողվէ։ Ու
Եփրեմին նախանձը պիտի վերնայ.
և Յուդայի դէմ եղող նեղիչները
պիտի կորսուին. Եփրեմ պիտի
չնախանձի Յուդայի, ու Յուդա
14 պիտի չնեղէ Եփրեմը. Հապա անոնք դէպ 'ի արեւմուտք Փղշտացւոց
ուսերուն վրայ պիտի թռչին, —
մէկտեղ արեւելքի բնակիչները պիտի կողոպտեն. Եդովմի և Մովաբի
վրայ ձեռքերնին պիտի երկընցընեն.
ու Ամմոնի որդիքը անոնց պիտի
15 հնազանդին։ Ու Տէրը Եգիպտոսի ծովին լեզուն պիտի կործանէ.
ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը
ձեռքը գետին վրայ պիտի երերցընէ,
ու զանիկայ եօթը ձորի ճեղքելով
պիտի զարնէ, այնպէս որ մարդ չոր
16 կօշիկներով քալէ։ Ու իր ժողովուրդին մնացած մնացորդին համար ճամբայ մը պիտի ըլլայ
Ասորեստանէն, ինչպէս որ եղաւ
Իսրայէլին այն օրը՝ որ Եգիպտոսի
երկրէն ելաւ։

ԳԼ. ԺԲ.

Ու այն օրը պիտի ըսես. Ո՛վ 1
Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ, որ
թէև ինծի բարկացած էիր, սակայն
բարկութիւնդ ինծմէ դարձաւ, և
զիս մխիթարեցիր։ Ահա իմ փրկ- 2
ութիւնս Աստուած է. ես պիտի
յուսամ ու պիտի չվախնամ.
վասն զի իմ զօրութիւնս ու օրհնութիւնս Տէր Եհովան է, ու անիկայ
իմ փրկութիւնս եղաւ։ Ու ու- 3
րախութեամբ ջուր պիտի քաշէք
փրկութեան աղբիւրներէն։ Ու 4
այն օրը պիտի ըսէք, Գոհացէ՛ք
Տէրոջմէ, անոր անունը կանչեցէք.
անոր գործերը ազգերուն մէջ
պատմեցէ՛ք. յիշեցէ՛ք որ անոր
անունը բարձր է։ Տէրոջը սաղ- 5
մոս ըսէք, վասն զի անիկայ մեծամեծ բաներ ըրաւ. ասիկայ բոլոր երկրի մէջ գիտցուած է։ Ո՛վ 6
Սիոնի բնակիչներ, աղաղակեցէ՛ք
ու ցնծացէ՛ք. վասն զի ձեր մէջ Իսրայէլին Սուրբը մեծ է։

ԳԼ. ԺԳ.

Բաբելոնի պատգամը՝ որ Ամովսի 1
որդւոյն Եսայիին յայտնուեցաւ։
Մերկ լեռանը վրայ դրօշակ տնկեցէք, անոնց ձայն վերցուցէք, 2
ձեռքով նշան ըրէք, որ իշխաններուն դռները գան։ Իմ սրբուած- 3
ներուս հրաման ըրի. իմ զօրաւորներս՝ իմ փառքիս համար ուրախացողները իմ բարկութիւնս 'ի գործ
դնելու կանչեցի։ Լեռներուն վրայ 4
բազմութեան մը ձայն կայ, մեծ ժողովուրդի մը ձայնին պէս, մէկտեղ
ժողվուած ազգերուն թագաւորութեանցը աղմուկին ձայնը կայ. զօրաց Տէրը պատերազմի համար իր
զօրքերը աչքէ կ'անցընէ։ Հե- 5
ռաւոր երկրէ՝ երկնից ծայրէն Տէրը
ու անոր բարկութեանը գործիքները բոլոր երկիրը աւրելու կու գան։
Ողբացէ՛ք, վասն զի Տէրոջը օրը 6
մօտ է. անիկայ Ամենակարողէն
[illegible] աւերման պէս կու գայ։ Անոր 7

համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան, ու ամէն մարդու սիրտը պիտի հալի։ 8 Ու անոնք պիտի սոսկան. նեղութիւն ու անձկութիւն պիտի տիրէ անոնց, ծննդական կնոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն. ամէն մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի ու ապշի. անոնց երեսները բոցագոյն պիտի ըլլան։

9 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ անգթութեամբ, սրտմտութեամբ և սաստիկ բարկութեամբ, որ երկիրը աւերակ դարձնէ, ու անոր մեղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ։ 10 Վասն զի երկնից աստղերը ու անոնց համաստեղութիւնները իրենց լոյսը պիտի չտան. արեւը իր ելած ատենը պիտի խաւարի, և լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ։ 11 Ու ես պիտի պատժեմ աշխարհը իր չարութեանը համար, և ամբարիշտները իրենց անօրէնութեանը համար. ու հպարտներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցնեմ, և բռնաւորներուն գոռոզութիւնը պիտի 12 ցածցնեմ։ Մարդը զուտ ոսկիէն, ու Ոփիրի ոսկիէն պատուական 13 պիտի ընեմ։ Ասոր պիտի սարսեմ երկինքը, ու երկիրը իր տեղէն պիտի շարժի զօրաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ անոր սաստիկ 14 բարկութեան օրը։ Ու Բաբելոնի բնակիչները հալածուած այծեման պէս պիտի ըլլան, ու հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս՝ որ զանոնք ժողվող մը չկայ. անոնց ամէն մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառնայ, և ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի։ 15 Ով որ գտնուի՝ պիտի խոցուի, ու ով որ բռնուի՝ սրով պիտի իյնայ։ 16 Ու անոնց տղաքը աչքերնուն առջին գետինը պիտի զարնուին, անոնց տուները պիտի կողոպտուին, և անոնց կնիկները պիտի պղծուին։ 17 Ահա անոնց վրայ Մարաց ազգը պիտի յարուցանեմ, որ անոնք արծաթը բանի տեղ չեն դներ, ու 18 ոսկիէն չեն ախորժիր։ Անոնց աղեղները երիտասարդները պիտի խոցեն. ու անոնք որովայնի պտուղին գթութիւն պիտի չընեն. և անոնց աչքը պիտի չխնայէ տղայներուն։ 19 Ու թագաւորութիւններուն փառքը և Քաղդէացւոց փառաւորութեանը զարդը եղող Բաբելոնը տակնուվրայ պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Աստուած Սոդոմը ու Գոմորը կործանեց։ 20 Հոն յաւիտեան բնակութիւն պիտի չըլլայ, և ազգէ ազգ մարդ պիտի չբնակի. ու հոն Արաբացիք վրան պիտի չկանգնեն, և հովիւները իրենց հօտը հոն պիտի չպառկեցնեն. 21 Հապա հոն վայրենի կատուներ պիտի պառկին. ու անոնց տուները ոռնացող անասուններով պիտի լեցուին. և հոն ջայլամներ պիտի բնակին, ու հոն այծամարդներ պիտի կաքաւեն։ 22 Ու անոր պալատներուն մէջ բորենիներ, ու զբօսանաց տուներուն մէջ ճագարներ պիտի կանչուըռտեն. և անոր ժամանակը հասնելու վրայ է. ու անոր օրերը ալ պիտի չերկննան։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Վասն զի Տէրը պիտի ողորմի Յակոբին, և Իսրայէլը նորէն պիտի ընտրէ, ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հանգստացնէ. և օտարազգիներ պիտի միանան անոնց, ու Յակոբին տանը պիտի յարին։ 2 Ու ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն ու իրենց տեղը պիտի տանին. ու Իսրայէլի տունը պիտի ժառանգէ զանոնք Տէրոջը երկրին վրայ իբրև ծառաներ ու աղախիններ. և անոնք իրենց գերեվարողները գերի պիտի առնեն, ու իրենց բռնութիւն ընողներուն վրայ պիտի տիրեն։

3 Ու պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հանգստացնէ քու աշխատանքէդ, տանջանքէդ, ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայութենէն, 4 Բաբելոնի թագաւորին համար այս առակը զրուցես ու ըսես, Ի՜նչպէս դադարեցաւ բռնութիւն ընողը. ի՜նչպէս դադարեցաւ հարկապահանջ քաղաքը։ 5 Տէրը ամբարիշտներուն գաւազանը ու իշխաններուն ցուպը կոտրեց։ 6 Սրտմտութեամբ և անդադար հարուածով ազգերը զարնողը՝ և բարկութեամբ ժողովուրդներուն վրայ իշխողը հիմա կը հալածուի, ու արգիլող մը չկայ։ 7 Բոլոր երկիրը հանգստացաւ ու հանդարտեցաւ, և ցնծութեամբ ձայներ կը հանեն։ 8 Նաև մայրիները ու Լիբանանի եղեւիները քեզի համար կ'ուրախանան ու կ'ըսեն, Քանի որ դուն պառկեր ես, մեր վրայ ծառ կտրող 9 չելաւ։ Դժոխքը վարէն քեզի համար դղրդեցաւ, որ քու գալուստդ դիմաւորէ. քեզի համար արթնցուց մեռելները՝ երկրիս բոլոր իշխանները. բոլոր ազգերուն թագաւորները իրենց աթոռներէն վերցուց։ 10 Անոնք ամէնը պատասխան կու տան, ու քեզի կ'ըսեն, Միթէ դո՞ւն ալ մեզի պէս տկարացար, 11 ու մեզի նմանեցար։ Քու փառքդ ու տաւիղներուդ ձայնը գերեզմանը իջան. քու տակդ զեռուններ տարածուեցան, ու որդերը քեզ կը 12 ծածկեն։ Ո՜վ առաւօտուն ծագող Արուսեակ՝ ի՜նչպէս երկինքէն ինկար, ու մինչև գետինը կործանեցար, դուն որ ազգերը նկուն կ'ընէիր։ 13 Դուն սրտիդ մէջ ըսած էիր, Երկինքը ելլեմ, ու իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր բարձրացնեմ. և ժողովքի լեռը 14 հիւսիսի քովերը բնակիմ. Ամպերու բարձրութիւններուն վրայ 15 ելլեմ, Բարձրեալին նմանիմ։ Բայց հիմա դժոխքը կ'իջնես՝ գուբին խորունկ տեղուանքը։ 16 Քեզ տեսնողները քու վրադ պիտի զարմանան, ու քեզի նայելով պիտի ըսեն, Ասիկա՞ն մարդն է որ երկիրը կը սարսէր, թագաւորութիւնները կը 17 դողացընէր. Աշխարհս անապատ կը դարձնէր, և անոր քաղաքները աւերակ կ'ընէր, ու իր գերիները 18 տուներնին չէր թողուր։ Ազգերուն բոլոր թագաւորները՝ ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պառ-19 կի։ Բայց դուն գարշելի ընձիւղի մը պէս գուբի քարերուն մէջ իջնող՝ սրով խոցուած մեռելներուն հանդերձին պէս՝ ոտքի տակ կոխուած դիակի պէս քու գերեզմանէդ դուրս նետուեցար։ 20 Դուն թաղումով անոնց հետ չես միանար. քանզի քու երկիրդ աւրեցիր, ու ժողովուրդդ սպաննեցիր. չարերուն սերունդը յաւիտեան պիտի չյիշուի։ 21 Սպանութիւն պատրաստեցէք անոր տղոցը՝ իրենց հայրերուն անօրէնութեանը համար, որ չելլեն ու երկիրը չժառանգեն, և աշխարհիս երեսը թշնամիներով չլեցնեն։

22 Քանզի զօրաց Տէրը կ'ըսէ որ Անոնց վրայ պիտի ելլեմ, և Բաբելոնի անունը, ու մնացորդը, և զաւակը, ու սերունդը պիտի կտրեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ 23 Ես զանիկա ոզնիներու ժառանգութիւն ու ջուրի լճակներ պիտի ընեմ, ու կործանման աւելով պիտի աւլեմ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ու ըսաւ, Ինչպէս որ խորհեցայ, անանկ պիտի ըլլայ. ու ինչպէս որ որոշեցի, այնպէս պիտի հաստատուի. 25 Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի կոտրեմ, ու իմ լեռներուս վրայ զանիկա պիտի կոխկրտեմ. և անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի վերնայ, ու անոր բեռը անոնց ուսերէն պիտի վերնայ։ 26 Բոլոր երկրին վրայ խորհուած խորհուրդը այս է. և ամէն ազգերուն վրայ երկնցած ձեռքը այս է։ 27 Վասն զի զօրաց Տէրը խորհեցաւ, ու ո՞վ պիտի խափանէ. և անոր ձեռքը երկնցած է, ու ո՞վ զանիկա ետ պիտի դարձնէ։

28 Աքազ թագաւորին մեռած տարին այս բեռը եղաւ։

29 Ով բոլոր Փղշտացիներ, ուրախ մի ըլլար, որ քեզ զարնողին գաւազանը կոտրեցաւ. վասն զի օձին արմատէն իժ պիտի ելլէ, ու անոր պտուղը թռչող հրեղէն օձ պիտի ըլլայ։ 30 Ու աղքատներուն անդրանիկները պիտի կերակրուին, ու չքաւորները ապահովութեամբ պիտի պառկին. և քու արմատդ սովով պիտի մեռցնեմ, ու

նիկայ՝ քու մնացորդդ պիտի մեռ-
31 ցընէ։ Ողբա՛, ո՛վ դուռ, աղա-
ղակէ՛, ո՛վ քաղաք. դուն՝ ո՛վ բոլոր
Փղշտացւոց երկիր՝ տակնուվրայ պի-
տի ըլլաս. քանզի հիւսիսէն մէկ
ծուխ մը կու գայ, ու անոր զօրքե-
րէն առանձնացող մը պիտի չըլլայ։
32 Ու ազգաց դեսպաններուն ի՞նչ
պատասխան պիտի տրուի. թէ
Տէրը Սիոնին հիմունքը հաստա-
տեց, ու անոր ժողովուրդին աղ-
քատները հոն պիտի ապաւինին։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Մովաբի պատգամը.
Յիրաւի Մովաբին Ար քաղաքը
գիշերով կորսուեցաւ ու կործանե-
ցաւ. յիրաւի Մովաբին Կիր քա-
ղաքը գիշերով կորսուեցաւ ու կոր-
2 ծանեցաւ։ Անիկայ տաճարը ու
Դեբոն և բարձր տեղերը ելաւ
լալու համար. Նաբաւի ու Մեդա-
բայի վրայ Մովաբ պիտի ողբայ.
անոր ամէն գլուխները կնտակ պի-
տի ըլլան. ամէն մօրուք պիտի կըտ-
3 րուի։ Անոր փողոցներուն մէջ
քուրձ պիտի հագնին. անոր տա-
նիքներուն վրայ ու հրապարակնե-
րուն մէջ ամէնքը պիտի ողբան ու
4 լան։ Ու Եսեբոն ու Եղեաղէ պի-
տի աղաղակեն, անոնց ձայնը մինչեւ
Յասսա պիտի լսուի. անոր համար
Մովաբին սպառազէնները պիտի
կանչուըռտեն, իրենց հոգիէն պի-
5 տի ձանձրանան։ Իմ սիրտս Մո-
վաբի համար պիտի աղաղակէ, ա-
նոր փախստականները իրեք տարե-
կան երինջի պէս մինչեւ Սեգովր պի-
տի փախչին. քանզի Ղուհիթի զա-
ռիվերը լալով պիտի ելլեն, վասն զի
Որոնայիմի ճամբան կոտորածի ա-
6 ղաղակ պիտի հանեն։ Քանզի
Նեմրիմի ջուրերը կ'աւրուին.
քանզի խոտը կը չորնայ, կանանչ
խոտը կը հատնի ու կանանչեղէն
7 չմնար։ Անոր համար իրենց ստա-
ցած հարստութիւնը ու բոլոր պա-
հածնին ուռիներուն ձորը պիտի
8 տանին։ Քանզի Մովաբին սահ-
մանը աղաղակ շրջապատեց. անոր
ողբը մինչեւ Եգղայիմ, անոր ողբը
մինչեւ Բէերելիմ հասաւ։ Քանզի 9
Դիմոնի ջուրերը արիւնով պիտի
լեցուի. քանզի Դիմոնի վրայ աւելի
չարիք՝ ու Մովաբէն ազատուածնե-
րուն վրայ ու երկրին մնացորդին
վրայ առիւծներ պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԺԶ.

Ղրկեցէք գառը երկրի տիրոջը, 1
Սէլայէն անապատի ճամբայով Սի-
ոնի աղջկան լեռը։ Ու Մովաբին 2
աղջիկները Առնոնի անցքերուն քո-
վը՝ բոյնէն վռնտուած թափառա-
կան թռչունի պէս պիտի ըլլան։
Խորհուրդ տուր, դատաստան ըրէ, 3
քու հովանիդ կէս օրուան առենը
գիշերի պէս ըրէ, աքսորուածները
պահէ՛ ու փախստականները ձեռք
մի՛ տար։ Իմ աքսորուածներս թող 4
քու քովդ պանդուխտի պէս բնա-
կին՝ ո՛վ Մովաբ. դուն անոնց ծած-
կոյթ եղիր կործանողին երեսէն.
քանզի բռնաւոր չմնաց, աւերողը
պակսեցաւ ու կոխողները երկրին
վրայէն վերցան։ Ու աթոռը ո- 5
ղորմութեամբ պիտի հաստատուի.
և անոր վրայ՝ Դաւիթի խորանին
մէջ անանկ դատաւոր մը պիտի
նստի ճշմարտութեամբ, որ իրա-
ւունքը պիտի փնտռէ, ու արդա-
րութիւնը շուտով ՚ի գործ պիտի
դնէ։
Մովաբին ամբարտաւանութիւնը 6
լսեցինք, անիկայ խիստ ամբարտա-
ւան է. անոր գոռոզութիւնը,
ամբարտաւանութիւնը ու սրտմը-
տութիւնը լսեցինք, անոր սնապարծ
խօսքերը սուտ են։ Ասոր պատ- 7
ճառով Մովաբ Մովաբին համար
պիտի ողբայ, ամէն մէկը պիտի
ողբայ. Կիրհարեսեթին հիմունքը
համար պիտի հեծէք. անոնք յի-
րաւի կործանուած են։ Քանզի 8
Եսեբոնին դաշտերը նուաղեցան.
ազգաց իշխանները Սեբամայի որ-
թին ընտիր պատուական ճիւղերը
կոտրեցին, որոնք մինչեւ Յազեր
հասեր էին. անապատը շրջապա-
տեր էին. անոր շառաւիղները եր-
կըննալով՝ ծովէն անցեր էին։ Անոր 9
համար Սեբամայի որթին վրայ Յա-
զերի լալովը պիտի լամ. քեզ աչ-
քիս արցունքովը պիտի ոռոգեմ՝
ո՛վ Եսեբոն ու Եղեաղէ. վասն զի
ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ
համար եղած աղաղակը դադարե-
10 ցաւ։ Ու պտղաբեր արտերէն
ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը
պիտի վերնայ. ու այգիներու մէջ
երգող և ցնծութեան ձայն պիտի
չլսուի. հնձանի մէջ՝ ալ գինի պի-
տի չկոխեն. անոնց աղաղակը վեր-
11 ջացուցի։ Ասոր պատճառաւ իմ ա-
ղիքս Մովաբի համար, ու փորս
Կիրհարէսէթի համար քնարի պէս
12 ձայն պիտի տայ։ Ու ատենը պի-
տի երեւնայ թէ ինչպէս Մովաբ իր
բարձր տեղը երթալով պիտի յոգնի,
ու իր սրբարանը պիտի մտնէ ա-
ղօթք ընելու համար, բայց օգուտ
մը պիտի չըլլայ։
13 Ա՛յս է այն խօսքը որ Տէրը շա-
տոնցմէ Մովաբին համար խօսեր է.
14 Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ ու
ըսաւ, Երեք տարուան մէջ՝ վարձ-
կանի տարիներուն պէս Մովաբին
փառքը պիտի անարգուի այն բոլոր
մեծ բազմութիւնովը, և մնացորդը
խիստ քիչուոր ու տկար պիտի ըլ-
լայ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Դամասկոսի պատգամը.
Ահա Դամասկոս քաղաք ըլ-
լալէն պիտի վերնայ, ու աւերակի
2 շեղջ մը պիտի ըլլայ։ Արոերի
քաղաքները պիտի թողուին. հօ-
տերու փարախներ պիտի ըլլան, որ
անոնք պառկին, ու վախցընող
3 չըլլայ։ Ու Եփրեմէն ամրոցը
պիտի վերնայ, և Դամասկոսէն ու
Ասորւոց մնացորդէն՝ թագաւորու-
թիւնը. անոնք Իսրայէլի որդւոցը
փառքին պէս պիտի ըլլան, կ'ըսէ
4 զօրաց Տէրը։ Ու այն օրը Յա-
կոբին փառքը պիտի պակսի, ու
անոր մարմնոյն գիրութիւնը պիտի
5 նիհարնայ։ Ու այնպէս պիտի
ըլլայ, ինչպէս որ հնձողը երբոր
ցորենը կը հնձէ, թեւին վրայ հաս-
կերը կը ժողվէ. ու Ռափայիմ
հովիտը հասկեր քաղողին պէս պի-
տի ըլլայ։ Ու ինչպէս որ ձիթենին 6
կը թօթուեն, — բարձր ոստին
ծայրը երկու երեք հատ՝ և խիստ
պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ
հատ կը մնայ, անոր վրայ ալ գոյն
ճիւղեր պիտի մնան, կ'ըսէ Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը։
Այն օրը մարդ իր Արարչին 7
պիտի նայի, ու իր աչքերը Իսրա-
յէլի Սուրբը պիտի դիտեն։ Ու 8
իր ձեռքերուն գործը եղող սեղան-
ներուն պիտի չնայի, ու իր մատ-
ներուն շինածը, թէ՛ Աստարովթի
կուռքերը և թէ՛ արեգակի կուռ-
քերը պիտի չդիտէ։ Այն օրը անոր 9
ամուր քաղաքները՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը երեսէն ձգուած անտառին
թուփերուն և բարձր ոստերուն պիտի
նմանին, ու աւերակ պիտի ըլլան։
Որովհետեւ դուն քու փրկութեանդ 10
Աստուածը մոռցար, և քու զօրու-
թեանդ Վէմը չյիշեցիր, անոր հա-
մար հաճելի տունկեր պիտի տնկես,
և օտար երկրի ճիւղով տունկեր
պիտի տնկես։ Տնկածդ ցորեկը 11
պիտի աճեցընես, ու ցանածդ ա-
ռաւօտուն պիտի բուսցընես. բայց
բերքին օրը հունձքը պիտի պակ-
սի, և սաստիկ տրտմութիւն պիտի
ըլլայ։
Վա՜յ շատ ժողովրդոց բազմու- 12
թեանը՝ որ ծովու ձայնին պէս կը
գոռան, ու ժողովուրդներուն աղ-
մուկին՝ որ սաստիկ ջուրերու ձայնին
պէս կը գոչեն։ Ժողովուրդները 13
շատ ջուրերու ձայնին պէս կը գո-
չեն. բայց Աստուած զանոնք պիտի
յանդիմանէ, և հեռու պիտի փախ-
չին. ու լեռներուն վրայի մղեղին
պէս հովին երեսէն՝ և մրրիկին ա-
ռջեւէն գլորուած փուշին պէս պիտի
հալածուին։ Ու իրիկուան ատեն՝ 14
ահա խռովութիւն պիտի գայ. և
առաւօտ չեղած՝ բնաջինջ պիտի ըլ-
լան. մեր յափշտակիչներուն բա-
ժինը ու մեր կողոպտիչներուն վի-
ճակը ասիկայ է։

ԳԼ. ԺԸ.

Ո՛վ Եթովպացւոց գետերուն 1
անդին կողմը եղող թեւերով

2 հովանաւոր երկիր, Որ ծովէն պըղ-
տաւեցէն նաւակներով ջուրի երե-
սին վրայէն դեսպաններ կը ղրկէ։
Ա՛կ արագընթաց դեսպաններ՝ գա-
ցէ՛ք երկայնահասակ ու լերկ ազգին,
սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողո-
վուրդին, խիստ զօրաւոր ու ամէնը
կոխկըռտող ազգին, որուն երկիրը
3 գետերը կը կտրեն։ Ամ՛ աշխար-
հիս բոլոր բնակիչները՝ ու երկրի
վրայ բնակողներ, երբոր լեռներուն
դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէ՛ք, ու
4 երբոր փող զարնուի՝ լսեցէ՛ք։ Քան-
զի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Ես
հանգիստ պիտի ըլլամ, ու իմ բը-
նակարանէս պիտի նայիմ, խոտի
վրայի պայծառ տաքութեանը պէս,
ու հնձոց տաքութեանը մէջ ցօղա-
5 ցին ամպին պէս։ Քանզի հունձքի
ժամանակէն առաջ, երբոր բողբոջը
կը մեծնայ, ու ծաղիկը ազոխ ըլլա-
լով հասնելու վրայ է, անիկայ ճիւ-
ղերը յօտոցով պիտի կտրէ, և ու-
6 ռերը պիտի փրցնէ նետէ։ Անոնք
միասին լեռներու թռչուններուն՝ ու
երկրի գազաններուն պիտի թո-
ղուին. և թռչունները ամառը ա-
նոնց վրայ պիտի անցընեն. ու երկ-
րի ամէն գազանները ձմեռը անոնց
7 վրայ պիտի անցընեն։ Այն ժամա-
նակը զօրաց Տէրոջը, երկայնահա-
սակ ու լերկ ժողովուրդէն՝ և բու-
նէն մինչև հիմա ահեղ ժողո-
վուրդէն, խիստ զօրաւոր ու ամէնը
կոխկըռտող ազգէն՝ որուն երկիրը
գետերը կը կտրեն, զօրաց Տէրոջը
անուանը տեղը՝ Սիոն լեռը ընծայ
պիտի բերուի։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եգիպտոսի պատգամը։
Ահա Տէրը թեթև ընթացող ամպի
վրայ հեծեր է, ու Եգիպտոս պիտի
մտնէ. և անոր երեսէն Եգիպտոսի
կուռքերը պիտի շարժին, ու Ե-
գիպտոսի սիրտը իր ներսի դին պի-
2 տի հալի։ Ու Եգիպտացիները
պիտի գրգռեմ Եգիպտացիներուն
վրայ, ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ,
և ամէն մէկը իր ընկերին հետ,
քաղաք քաղաքի հետ, ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան հետ
պատերազմ պիտի ընէ։ Ու Ե- 3
գիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի
պակսի, և անոր խորհուրդը պիտի
ցրուեմ. ու անոնք կուռքերուն,
կախարդներուն, վհուկներուն ու
նշանագէտներուն պիտի հարցընեն։
Ու Եգիպտացիները խստասիրտ տի- 4
րոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ, և
անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր
մը պիտի տիրէ՝ կ՚ըսէ զօրաց Եհո-
վայ Տէրը։ Ու ջուրերը ծովէն 5
պիտի պակսին, ու գետը պիտի
ցամքի ու չորնայ։ Ու գետերուն 6
ջուրերը պիտի քաշուին, ու պարըս-
պաւոր քաղաքներուն գետերը պիտի
պարպուին ու չորնան. եղէգը ու
պրտուն պիտի թառամի։ Գետին 7
քովը ու գետին եզերքին վրայ ե-
ղող մարգագետինները, և գետին
բոլոր վարուցանը պիտի չորնայ,
ցիրուցան ըլլայ ու կորսուի։ Ձըկ- 8
նորսներն ալ պիտի հեծեն, ու գե-
տին բոլոր կարթ ընկէցները պիտի
ողբան, և ջուրին վրայ ցանց նետող-
ները պիտի տրտմին։ Ու բարակ 9
քթան գործողները, ու ճերմակ
կտաւ հիւսողները պիտի ամչնան։
Անոր սիւները պիտի կոտրին, ու 10
ամէն վարձք առնողներուն հոգին
պիտի տրտմի։ Իրաւ որ Տայա- 11
նիսի իշխանները յիմարներ են.
փարաւոնի իմաստուն խորհրդա-
կաններուն խորհուրդը անասնական
է. ի՞նչպէս փարաւոնին կրնաք ը-
սել Թէ Ես իմաստուններու որդի
եմ. ես հին թագաւորներու որդի
եմ։ Արդ. ո՞ւր են քու իմաստուն- 12
ները, որ հիմա քեզի պատմեն, ու
իմացընեն թէ զօրաց Տէրը ինչ
վճռեր է Եգիպտոսի համար։ Տա- 13
յանիսի իշխանները յիմարեցան.
Մեմփիսի իշխանները խաբուեցան.
ու Եգիպտոսը իր ցեղերուն գլխա-
ւորները մոլորեցուցին։ Տէրը անոր 14
մէջը մոլորութեան ոգի խառնեց.
ու անոնք Եգիպտոսը իր ամէն գործ-
քին մէջ մոլորեցուցին, ինչպէս որ
փսխող գինովը կը մոլորի։ Ու 15
Եգիպտոսի մէջ գործք պիտի չըլ-
լայ, որ գլուխ կամ պոչ, եղէգ ար-

մաւենիի ոստ կամ կնիւն գործէ։
16 Այն օրը Եգիպտոս կիներու պէս
պիտի ըլլայ, ու պիտի դողայ և
զարհուրի զօրաց Տէրոջը ձեռքին
շարժմանքէն, որ պիտի շարժէ ա-
17 նոր վրայ։ Ու Յուդայի երկիրը
Եգիպտացւոց արհաւիրք պիտի ըլ-
լայ. ով որ զանիկայ յիշէ, պիտի
վախնայ զօրաց Տէրոջը խորհուրդին
պատճառաւը՝ որ անոր դէմ սահմա-
18 ներ է։ Այն օրը Եգիպտոսի երկ-
րին մէջ Քանանու լեզուն խօսող՝ և
զօրաց Տէրոջը անուամբը երդում
ընող՝ հինգ քաղաք պիտի ըլլայ.
մէկը Արեգ քաղաք պիտի ըսուի։
19 Այն օրը Եգիպտոսի երկրին մէջ Տէ-
րոջը համար սեղան, ու անոր սահ-
մանին քովը Տէրոջը համար կոթող
20 մը պիտի ըլլայ. Ու անիկայ Եգիպ-
տացւոց երկրին մէջ՝ զօրաց Տէրոջը
համար նշան ու վկայութիւն պիտի
ըլլայ. վասն զի բռնաւորներուն
պատճառաւը Տէրոջը պիտի աղաղա-
կեն, ու անիկայ մէկ ազատիչ ու
մեծ տէր մը ղրկելով անոնց՝ պիտի
21 ազատէ զանոնք։ Ու Տէրը Ե-
գիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի, ու
այն օրը Եգիպտացիք Տէրը պիտի
ճանչնան, և զոհեր ու պատարագ-
ներ պիտի մատուցանեն, և Տէրոջը
ուխտ պիտի ընեն ու կատարեն։
22 Ու Տէրը Եգիպտացիները պիտի
զարնէ. պիտի զարնէ ու պիտի
բժշկէ. և անոնք Տէրոջը պիտի
դառնան. ու անիկայ պիտի ընդունի
23 զանոնք, ու պիտի բժշկէ։ Այն օրը
Եգիպտոսէն դէպ ՚ի Ասորեստան
բանուկ ճամբայ պիտի ըլլայ, ու
Ասորեստանցիք Եգիպտոս՝ ու Ե-
գիպտացիք Ասորեստան պիտի եր-
թան. ու Եգիպտացիք Ասորես-
տանցւոց հետ Աստուծոյ պիտի ծա-
24 ռայեն։ Այն օրը Իսրայէլ երրորդ
պիտի ըլլայ Եգիպտոսի ու Ասորես-
տանի հետ. ու երկրին մէջ օրհնու-
25 թիւն մը ըլլայ։ Քանզի զօրաց
Տէրը զանիկայ պիտի օրհնէ, ու պի-
տի ըսէ. Օրհնեա՛լ ըլլայ իմ ժողո-
վուրդս՝ Եգիպտոս, ու իմ ձեռքե-
րուս գործը՝ Ասորեստան, և իմ
ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլ։

ԳԼ. Ի.

Այն տարին որ Տարտան Ասո- 1
րեստանի Սարգոն թագաւորէն
ղրկուելով՝ Ազոտոս գնաց, ու Ա-
զոտոսի հետ պատերազմ ըրաւ,
ու զանիկայ առաւ, Այն ժամանակը 2
Տէրը Ամովսի որդւոյն Եսայիին
ձեռքովը խօսեցաւ, ըսելով. Գնա՛
մէջքէդ քուրձդ հանէ՛, ու ոտքեդ
կօշիկներդ հանէ՛. ու անիկայ այն-
պէս ըրաւ, և մերկ ու բոկոտն կը
շրջէր։ Ու Տէրը ըսաւ. Ինչպէս 3
որ իմ ծառաս Եսային իրեք տարի
մերկ ու բոկոտն շրջեցաւ, որ Ե-
գիպտոսի համար ու Եթովպիայի
համար նշան ու ցոյց մըն է, Այն- 4
պէս ալ Ասորեստանի թագաւորը
Եգիպտացիները գերի ու Եթով-
պացիները աքսոր պիտի տանի,
երիտասարդները ու ծերերը մերկ
բոկոտն և իրենց ամօթոյքը բաց,
Եգիպտոսի նախատինք ըլլալու հա-
մար։ Ու անոնք պիտի սոսկան ու 5
ամչնան Եթովպիայէն՝ որ իրենց
ապաւէնն էր, ու Եգիպտոսէն՝ որ
իրենց փառքն էր։ Ու այն օրը աս 6
ծովեզերեայ երկրին բնակիչները
պիտի ըսեն. Ահա այսպէս եղաւ
մեր ապաւինածնուս՝ որ մենք Ասո-
րեստանի թագաւորին երեսէն ա-
զատելու համար, ու օգնութիւն
գտնելու համար հոն փախանք. ու-
րեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազա-
տինք։

ԳԼ. ԻԱ.

Ծովու անապատին պատգամը։ 1
Հարաւէն յարձակող մրրիկ-
ներուն պէս անիկայ անապատէն՝
ահաւոր երկրէն կու գայ։ Խիստ 2
մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուե-
ցաւ. յափշտակողը կը յափշտակէ,
ու կործանողը կը կործանէ. ո՛վ
Եղամացիք՝ վեր ելէք. ո՛վ Մարք՝
պաշարեցէ՛ք. անոր պատճառած
բոլոր հառաչանքը դադրեցուցի։
Անոր համար երիկամունքս ցաւով 3
լեցուեցան, ու ծննդական կնոջ ցա-
ւերուն պէս ցաւեր բռնեց զիս.
անանկ կծկուած եմ որ չեմ կրնար

ըլլալ. անանկ խռոված եմ որ չեմ
4 կրնար տեսնել: Սիրտս շփոթեցաւ, սարսափները զիս դողացուց.
իմ ուրախութեանս գիշերը ինծի
սրտադողի [illegible] ըրաւ:
5 Սեղանը կը պատրաստեն, դէտերը կը դնեն, կ'ուտեն կը խմեն,
Ելէ՛ք ով իշխաններ, վահանները
6 օծեցէ՛ք: Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Գնա՛ մէկ դէտ մը դիր,
7 որ տեսածը պատմէ: Եւ անիկա
հեծելազօրներ տեսաւ, երկու ձիաւոր,
— էշերու վրայ հեծածներ, և ուղտերու վրայ հեծածներ, և ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրութեամբ
8 մտիկ ըրաւ, Ու առիւծի պէս աղաղակեց. Ո՛վ տէր՝ ես ցորեկը միշտ
իմ դիտանոցիս մէջ կը կենամ,
ու բոլոր գիշերը իմ պահպանու-
9 թեանս տեղը կը կենամ. Եւ ահա
հեծեալ մարդիկներ, երկու ձիաւոր
կու գան. Նաև պատասխան տալով
ըսաւ, Ինկաւ Բաբելոն, ինկաւ. ու անոր աստուածներուն բոլոր որձանները կոտրուեցան — գե-
10 տինը նետուեցան: Ո՛վ իմ կալսուածներս ու իմ կալիս ցորենը,
ես ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ
զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն:

11 Դումայի պատգամը:

Սէիրէն ձայն մը կու գայ ինծի, Ո՛վ
պահապան՝ գիշերուան համար ի՞նչ,
ո՛վ պահապան՝ գիշերուան համար
12 ի՞նչ լուր կայ: Պահապանը կ'ըսէ, Առաւօտը կու գայ ու նաև գիշերը. թէ որ կ'ուզէք հարցընել,
հարցուցէք. դարձէք ու եկէք:

13 Արաբիայի պատգամը:

Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը
պիտի անցընէք, ո՛վ Դեդանացւոց
14 կարաւանները: Ո՛վ Թեմայի երկրին բնակիչներ՝ ծարաւին առջեւ
ջրով ելէք, փախստականին առ-
15 ջեւը հացով եկէք: Վասն զի
անոնք կը փախչին սուրերուն առջեւէն, քաշուած սուրին առջեւէն,
ու լարուած աղեղին առջեւէն, և
սաստիկ պատերազմին առջեւէն:
16 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տա-
րիներուն պէս Կեդարի բոլոր
փառքը պիտի վերջանայ. Ու ա- 17
ղեղնաւորներուն մնացած թիւը՝
Կեդարի որդւոց զօրաւորները պիտի
քիչնան. քանզի Իսրայէլի Տէր
Աստուածը խօսեցաւ:

ԳԼ. ԻԲ

Տեսիլքի ձորին պատգամը: 1

Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ, որ
ամէնքդ տանիքներու վրայ ելար:
Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած աղ- 2
մկալի քաղաք՝ զուարճալի քաղաք,
քու սպաննուածներդ սրով սպաննուած չեն, ու պատերազմի մէջ
չմեռան: Բոլոր իշխաններդ մէ- 3
կէն փախան. աղեղնաւորներէն
կապուեցան. քու [illegible] հե-
ռու փախչողներէն բոլոր գտնուածները մէկտեղ կապուեցան: Անոր 4
համար ըսի. Թո՛ղ տուէք զիս,
որ դառնապէս լամ. իմ ժողովուրդիս աղջկանը կործանումին համար զիս մխիթարելու մի՛ աշխատիք: Քանզի տեսիլքի ձորին մէջ՝ 5
զօրաց Եհովայ Տէրոջմէն խռովութեան, կոխման ու շփոթութեան
օր է. պարիսպը կը փլցնեն, և
աղաղակը մինչև լեռը կը հասնի:
Ու Եղամ կառ ձիաւոր մարդիկնե- 6
րով կապարճը վերցուց, և Կիր
վահանը բացաւ. Եւ քու ընտիր 7
հովիտներդ կառքերով լեցուեցան.
ու ձիաւորները դուռին կողմէն
դիրքերնին բռնեցին. Եւ Յուդայի 8
ծածկոյթը բացուեցաւ. ու այն օրը
անտառի տանը զէնքերուն նայե-
ցար. Եւ Դաւիթի քաղաքին փլած 9
տեղերուն շատ ըլլալը տեսաք, ու
վարի աւազանին ջուրերը ժողվե-
ցիք. Ու Երուսաղէմի տուները 10
համրեցիք, և պարիսպը ամրացը-
նելու համար տուները փլցուցիք.
Ու հին աւազանին ջուրերուն հա- 11
մար երկու պարսպին մէջտեղը ջրամ-
բար մը շինեցիք. բայց զանիկա
շինողին չնայեցաք, ու շատոնցմէ
զանիկա կազմողին ուշադրութիւն
չըրիք: Եւ այն օրը զօրաց Եհովայ 12
Տէրը ձայն կանչեց լալու ու սգա-
լու, գլուխ կնտացընելու և քուրձ

13 հագնելու. Եւ ահա ցնծութիւն
և ուրախութիւն ըրիք. արջառներ
կը սպաննէիք և ոչխարներ կը մոր-
թէիք. միս կ'ուտէիք, ու գինի
կը խմէիք, ըսելով. Ուտենք ու
խմենք, քանզի վաղը պիտի մեռ-
14 նինք: Բայց զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներուս յայտնուեցաւ որ անշուշտ այս անօրէնութիւնը ձեզի պիտի չթողուի, մինչև որ
դուք մեռնիք, կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը:
15 Զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս
ըսաւ. Գնա՛, ու այս տանտիրոջ՝ Սեբնա գանձապետին
16 քով մտիր, — ըսէ. Դուն հոս ի՞նչ
ունիս, և հոս ո՞վ ունիս, որ հոս քեզի
գերեզման փորեցիր, ո՛վ դուն՝ որ քու
գերեզմանդ բարձր տեղ կը փորես,
ու քեզի վէմի մէջ բնակարան կը
17 շինես: Ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մեծ զօրաւոր նետուածքով մը,
և քեզ բոլորովին պիտի ծածկէ:
18 Անշուշտ գնտակի պէս մեծ լայնատարած երկիր մը պիտի գլորէ
քեզ. դուն հոն պիտի մեռնիս,
և քու փառացդ կառքերը հոն պիտի մնան, ո՛վ քու տիրոջդ տանը
19 անարգանքը: Ու քու պաշտօնէդ
քեզ պիտի վռնտեմ, և քու աս-
20 տիճանէդ քեզ պիտի զրկեմ: Ու
այն օրը պիտի կանչեմ իմ ծառաս՝
21 Քեղկիայի որդին Եղիակիմը, Եւ
քու պատմուճանդ անոր պիտի հագցընեմ, ու քու գօտիովդ անիկա
պիտի զօրացընեմ, և քու իշխանութիւնդ անոր ձեռքը պիտի
տամ. ու անիկա Երուսաղէմի
բնակիչներուն, ու Յուդայի տանը
22 հօր պէս պիտի ըլլայ: Եւ Դաւիթի տանը բանալին անոր ուսին
վրայ պիտի դնեմ, որ անիկա բանայ, և գոցող չըլլայ, ու գոցէ,
23 և բացող չըլլայ: Ու զանիկա
մէկ հաստատ տեղ մը բևեռի պէս
պիտի զամեմ. և անիկա իր հօրը
տանը փառաւոր աթոռի պէս պիտի
24 ըլլայ: Ու անոր հօրը տանը բոլոր
փառքը անոր վրայ պիտի կախուի,
անոր սերունդէն եղող պատուականները ու անարգները, ամէն
պզտիկ ամանները տեսակ տեսակ
թասերէն մինչև ամէն տեսակ սափորները: Այն օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէ- 25
րը, — հաստատ տեղը զամուած
բևեռը պիտի վերցուի, և պիտի
կտրուի ու իյնայ. ու վրան եղած
բեռը պիտի կտրուի. քանզի Տէրը
խօսեցաւ:

ԳԼ. ԻԳ

Տիւրոսի պատգամը: 1

Ողբացէ՛ք ո՛վ Թարշիշի նաւեր,
քանզի անիկա բնաջինջ եղաւ, հոն
տուն կամ դուռ չմնաց. — [illegible] Կիտտացւոց երկրէն յայտնուեցաւ անոնց:
Ո՛վ կղզիի բնակիչներ՝ լռեցէք. 2
ծովէ անցնող Սիդոնացւոց վաճառականները լեցուցեր էին քեզ.
Եւ շատ ջուրերու մէջ Սիհորի 3
հունձքը՝ գետին հունձքը
անոր եկամուտն էր. ու անիկա ազգերուն վաճառանոցն էր: Ո՛վ 4
Սիդոն՝ ամչցի՛ր. քանզի ծովը կը
խօսի. ծովուն զօրութիւնը [illegible]
ու կ'ըսէ. Ես ծննդականի ցաւ չեմ
քաշեր, ու չեմ ծնանիր. երիտասարդներ չեմ սնուցաներ, և կոյս
աղջիկներ չեմ մեծցըներ: Երբոր 5
— լուրը Եգիպտացւոց ականջը
հասնի, Տիւրոսի լուրին համար
պիտի ցաւագնին: Թարշիշ ան- 6
ցէք, ո՛վ ծովեզերքի բնակիչներ՝
ողբացէ՛ք: Ձեր ուրախութեան 7
քաղաքը ասիկա՞ է, որուն հնութիւնը շատոնցմէ է. անոր ոտքերը հեռու տեղ պանդուխտ ըլլալու
պիտի տանին զանիկա: Ո՞վ աս 8
խորհուրդը ըրաւ Տիւրոսի դէմ,
որ իր թագաւորները կը պսակէր. անոր
վաճառականները իշխաններ էին,
— առուտուր ընողները՝ երկրին
պատուաւոր մարդիկներն էին: Զօրաց 9
Տէրը աս խորհուրդը ըրաւ, որ ամէն փառքին ամբարտաւանութիւնը
խայտառակէ, — երկրին բոլոր պատուաւորները անարգէ:

Ո՛վ Թարշիշի աղջիկ, քու 10
երկրէդ գետի պէս անցիր, ասկէ
ետքը գօտի չկայ: Իր ձեռքը ծո- 11
վուն վրայ երկնցուց. թագաւորութիւնները սարսեց. Տէրը Քանա-

նացւոց համար հրամայեց, որ անոր
12 բերդերը աւրեն ։ Ու ըսաւ, Դուն
մէյմըն ալ պիտի չուրախանաս, ով
Սիդոնի անարգուած կոյս աղջիկը ։
Ելիր, Կիտիմ անցիր ։ Բայց հոն
ալ հանգստութիւն պիտի չունե-
13 նաս ։ Ահա Քաղդէացւոց երկիրը՝
որ առաջ ժողովուրդ չէր, զանիկայ
Ասորեստանցիք հիմնեցին անապա-
տի բնակիչներուն համար ։ անոր
աշտարակները կանգնեցին, անոր
պալատները քակեցին, զանիկայ
14 հին աւերակ ըրաւ ։ Ողբա-
ցէք՝ ով Թարսիսի նաւեր,
վասն զի ձեր զօրութիւնը կործանե-
ցաւ ։

15 Եւ այն օրը Տիւրոս մոռցուած
պիտի մնայ եօթանասուն տարի՝ մէկ
թագաւորի օրերուն չափ ։ Իսկ եօ-
թանասուն տարիէն ետքը երգ մը
պիտի երգեն Տիւրոսին՝ պոռնիկի եր-
16 գին պէս ։ Ո՛վ մոռցուած պոռնիկ,
քնար առ ու քաղաքին մէջը պտըտ-
տէ ։ աղէկ զարկ, շատ խաղ կանչէ,
17 որ քեզ յիշեն ։ Ու եօթա-
նասուն տարիէն ետքը Տէրը այցե-
լութիւն պիտի ընէ Տիւրոսին ։ և
անիկայ իր շահին պիտի դառնայ,
ու աշխարհքիս երեսը եղող բոլոր
երկրիս թագաւորութիւններուն
հետ պոռնկութիւն պիտի ընէ ։
18 Եւ անոր վաճառականութեան շա-
հը Տէրոջը պիտի նուիրուի ։ անիկայ
գանձատունը պիտի չդրուի, կամ
շտեմարանի մէջ պիտի չպահուի,
հապա անոր վաճառականութեան
շահը Տէրոջը առջեւը բնակողներուն
պիտի ըլլայ, որ մինչեւ կշտանալնին
ուտեն, ու պատուական զգեստներ
հագնին ։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Ահա Տէրը երկիրը կը պարպէ ու
զանիկայ կը դատարկացընէ, և
տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչ-
2 ները կը ցրուէ ։ Ու ինչպէս է
ժողովուրդը՝ քահանան ալ այնպէս,
ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն ալ այն-
պէս, ինչպէս է աղախինը՝ իր տի-
կինն ալ այնպէս, ինչպէս է ծախու
առնողը՝ ծախողն ալ այնպէս, ինչ-
պէս է փոխ տուողը՝ փոխ առնողն
ալ այնպէս, ինչպէս է տոկոսիք
առնողը՝ տոկոսիք տուողն ալ այն-
պէս պիտի ըլլայ ։ Երկիրը բոլո- 3
րովին պիտի պարպուի ու բոլորո-
վին պիտի կողոպտուի ։ քանզի այս
խօսքը Տէրը խօսեցաւ ։ Երկիրը 4
սուգ կը բռնէ ու կը մարի ։ աշ-
խարհս կը նուաղի ու կը մարի ։
երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը
նուաղին ։ Ու երկիրը իր բնակիչ- 5
ներուն տակը պղծուեցաւ ։ քանզի
անոնք օրէնքները զանց ըրին, պա-
տուիրանքը փոխեցին, յաւիտենա-
կան ուխտը խափանեցին ։ Այս 6
պատճառաւ նզովքը կերաւ երկիրը ։
ու անոր մէջը բնակողները իրենց
յանցանքին պատիժը կրեցին ։ այս
պատճառաւ երկրին բնակիչները
այրեցան, ու քիչ մարդիկ մնա-
ցին ։ Նոր գինին սուգ կը բռնէ, 7
որթը կը նուաղի, և ամէն ուրա-
խասիրտ եղողները կը հառաչեն ։
Թմբուկներուն ցնծութիւնը կը 8
դադարի ։ ուրախութիւն ընողնե-
րուն աղաղակը կը կտրի ։ քնարին
ցնծութիւնը կը դադարի ։ Երգով 9
գինի պիտի չխմեն ։ օղին՝ խմողնե-
րուն դառն պիտի ըլլայ ։ Աւերակ 10
քաղաքը կործանեցաւ ։ ամէն տուն
գոցուեցաւ, որ մէկը չմտնէ ։
Փողոցներուն մէջ գինիի համար ա- 11
ղաղակ կայ ։ ամէն ուրախութիւն
մթնցաւ, երկրին ցնծութիւնը
վերցուեցաւ ։ Քաղաքին մէջը ամայու- 12
թիւն մնաց ։ ու դուռը զարնուե-
ցաւ, — աւերակ եղաւ ։ Քանզի 13
երկրին մէջ՝ ժողովրդոց մէջը թօթ-
փուած ձիթենիի պէս, ու այգեկու-
թէն ետքը ճռաքաղի պէս պիտի
ըլլայ ։ Անոնք ձայներնին վերցը- 14
նելով ցնծութեամբ պիտի երգեն ։
ծովուն կողմէն Տէրոջը փառքին հա-
մար բարձրաձայն պիտի աղաղակեն ։
Անոր համար արեւելեան կողմը փա- 15
ռաւորեցէք Տէրը, ծովու կղզինե-
րուն մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
անունը ։ Երկրի ծայրերէն օրհ- 16
նութիւններ լսեցինք, արդարին
փառք ըլլայ ։ բայց ես ըսի,
Նիհարցայ ես, նիհարցայ ես ։ վայ ինծի ։

յափշտակողները կը յափշտակեն ։
յափշտակողները բոլորովին կը յափշտա-
17 կեն ։ Ո՛վ երկրին բնակիչ՝
վախ, գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ
18 քու վրադ ։ Ու վախին ձայնէն
փախչողը գուբը պիտի իյնայ, և
գուբին մէջէն ելլողը որոգայթին
մէջ պիտի բռնուի ։ քանզի բարձ-
րէն պատուհանները բաց են, ու
19 երկրին հիմերը կը շարժին ։ Եր-
կիրը բոլորովին կը ճեղքուի ։ երկիրը
բոլորովին կը պատռի ։ երկիրը բո-
20 լորովին կը սասանի ։ Երկիրը գի-
նովի պէս անդադար պիտի երերայ,
ու հիւղի պէս պիտի շարժի ։ և ա-
նոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր
վրայ ։ ու անիկայ պիտի իյնայ, ու
21 մէյմըն ալ պիտի չելլէ ։ Եւ այն
օրը Տէրը բարձրէն այցելութիւն
պիտի ընէ հպարտներուն զօրքին,
ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագաւոր-
22 ներուն ։ Եւ անոնք պիտի ժող-
վուին, ինչպէս որ բանտարկեալ-
ները գուբին մէջ կը ժողվուին ու
բանտի մէջ պիտի գոցուին ։ և շատ
ատենէն ետքը անոնց այցելութիւն
23 պիտի ըլլայ ։ Եւ լուսինը պիտի
ամչնայ, ու արեւը պիտի պատկա-
ռի, երբոր զօրաց Տէրը Սիոն լե-
ռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ
թագաւորէ, ու իր ծերերուն առ-
ջեւը փառաւորուի ։

ԳԼ. ԻԵ.

1 Ո՛վ Տէր՝ իմ Աստուածս դուն ես ։
քեզ պիտի բարձրացընեմ, քու
անուանդ փառք պիտի տամ ։ քան-
զի սքանչելի բաներ ըրիր, քու վա-
ղեմի խորհուրդներդ հաւատարիմ
2 և ճշմարիտ են ։ Քանզի քաղաքը՝
հողակոյտ, ու պարսպաւոր քաղա-
քը աւերակ դարձուցիր, որ օ-
տարազգեաց քաղաք չըլլալով, օտա-
րականներուն պալատը յաւիտեան
3 չշինուի ։ Անոր համար զօրաւոր
ժողովուրդը քեզ պիտի պատուէ,
և ահարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
4 պիտի վախնայ ։ Վասն զի դուն
աղքատին եղար ապաւէն, տնանկին՝
չքաւորին՝ իր նեղութեան ատենը,
ապաստանարան՝ փոթորիկէն, հո-
վանի՝ տաքութենէն, երբոր անօրէն
մարդոց կատաղութիւնը պատ փլը-
ցընող փոթորիկի պէս էր ։
Օտարականներուն աղաղակը չոր 5
տեղուոյն տաքութեանը պէս պիտի
խոնարհեցընես ։ ինչպէս որ տաքու-
թիւնը ամպի հովանիով կ'իջնէ, ա-
նանկ ալ բռնաւորներուն ցնծութեան
ձայնը պիտի ցածնայ ։

Եւ զօրաց Տէրը այս լերանս վրայ 6
բոլոր ազգերուն կոչունք մը պիտի
ընէ, պարարտ բաներով և հին գի-
նիներով, ծուծով լեցուած պա-
րարտ բաներով ու զտուած հին
գինիներով կոչունք ։ Եւ այս լե- 7
ռանս վրայ ամէն ժողովուրդներուն
վրայ տարածուած ծածկոցը, ու ա-
մէն ազգերուն վրայ փռուած վարա-
գոյրը բնաջինջ պիտի ընէ ։ Մահը 8
յաւիտեան բնաջինջ պիտի ընէ, ու
Տէր Եհովան ամէն աչքէ արցունքը
պիտի սրբէ, և բոլոր երկրիս երե-
սէն իր ժողովուրդին նախատինքը
պիտի վերցընէ ։ վասն զի Տէրը խօ-
սեցաւ ։

Ու այն օրը պիտի ըսեն, Ահա մեր 9
Աստուածը աս է ։ անոր յու-
սացինք, ու անիկայ մեզ ազատեց ։
Տէրը աս է ։ անոր յուսացինք ։
անոր փրկութիւնովը պիտի ցնծանք
և ուրախանանք ։ Քանզի Տէրոջը 10
ձեռքը այս լերանս վրայ պիտի հանգ-
չի, ու Մովաբը անոր տակը պիտի
կոխուի, ինչպէս որ յարդը կը կո-
խուի աղբանոցին մէջը ։ Եւ իր 11
ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը,
ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ
լողալու համար ։ ու անոր հպար-
տութիւնը անոր ձեռացը հնարքնե-
րուն հետ պիտի կործանէ ։ Եւ 12
քու բարձր պարիսպներուդ ամրու-
թիւնը պիտի խոնարհեցընէ, ու
գետնի հետ հաւասարելով՝ փոշիի
մէջ պիտի ձգէ ։

ԳԼ. ԻԶ.

Այն օրը Յուդայի երկրին մէջ աս 1
երգը պիտի երգեն ։
Մենք զօրաւոր քաղաք ունինք ։
փրկութիւնը պարիսպներու ու
պատնէշներու տեղ կը դնէ ։

2 Դռները բացէք, որ ճշմարտութիւն պահող արդար ազգը ներս մտնէ։ 3 Հաստատ միտքը կատարեալ խաղաղութեան մէջ կը պահես, քանզի որ քեզի կը յուսայ։ 4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք, քանզի Տէր Եհովան յաւիտենական վէմ է։ 5 Քանզի անիկայ բարձր տեղուանք բնակողները կը խոնարհեցընէ. բարձր քաղաքը կը ցածցընէ, մինչև գետինը կը ցածցընէ. զանիկայ հողի հետ հաւասար կ'ընէ։ 6 Ոտքը զանիկայ պիտի կոխէ, աղքատին ոտքը ու չքաւորներուն քայլերը։ 7 Արդարին ճամբան շիտակ է. ով Ուղիղ' արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես։ 8 Եւ քու դատաստաններուդ ճամբուն մէջ քեզի կը սպասենք' ով Տէր. մեր հոգիին փափաքը քու անուանդ և քու յիշատակիդ վրայ է։ 9 Գիշերը փափաքեցայ քեզի հոգւովս, ու առաւօտուն քեզ կը փնտռեմ բոլոր սրտովս. քանզի երբոր քու դատաստաններդ երկրիս վրայ ըլլան, աշխարհի բնակիչները արդարութիւն պիտի սորվին։ 10 Ամբարիշտին ողորմութիւն ալ ըլլայ' արդարութիւն չսորվիր. անիկայ ուղղութեան երկրին մէջ անօրէնութիւն կը գործէ, ու Տէրոջը մեծափառութիւնը չտեսներ։ 11 Ո՛վ Տէր' անոնք քու ձեռքիդ բարձրանալը չեն տեսներ. բայց ժողովուրդին վրայ ըրած նախանձդ պիտի տեսնեն ու ամչնան. և քու թշնամիներդ կրակը պիտի սպառէ։ 12 Ո՛վ Տէր' մեզի խաղաղութիւն պիտի տաս. վասն զի մեր ամէն գործքերնիս ալ դուն մեզի համար գործեցիր։ 13 Ո՛վ Տէր Աստուած մեր' քեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ' տիրեցին. բայց քու անունդ' մինակ քեզ կը յիշենք։ 14 Անոնք մեռած են, պիտի չողջնան. ուրուականներ են, չեն կրնար ելլել. վասն զի դուն այցելութիւն ընելով' զանոնք բնաջինջ ըրիր, ու անոնց բոլոր յիշատակը կորսնցուցիր։ 15 Դուն այս ազգը աւելցուցիր' ով Տէր, այս ազգը աւելցընելով' փառաւորուեցար. երկրին ամէն ծայրերը ընդարձակեցիր։ 16 Ո՛վ Տէր' նեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին. քու պատիժդ անոնց վրայ եղած ատենը աղօթքներ ըրին։ 17 Ինչպէս որ ծնանելու մօտ եղող յղի կինը իր երկունքը մէջ տանջուելով կ'աղաղակէ, մենք ալ քու առջեւդ այնպէս եղանք' ով Տէր։ 18 Յղացանք, ցաւեր քաշեցինք, հով ծնանողի պէս եղանք, ու երկիրը չկրցանք ազատել, և աշխարհի բնակիչները չինկան։ 19 Քու մեռելներդ պիտի ողջնան, իմ մեռելներուս մարմինները յարութիւն պիտի առնեն. արթնցէ'ք ու ցնծութեամբ երգեցէ'ք' ով հողի մէջ բնակողներ. քանզի քու ցօղդ խոտերու ցօղ է. ու երկիրը իր մեռելները դուրս պիտի նետէ։

20 Գնա' ով իմ ժողովուրդս, քու սենեակներուդ մէջը մտիր ու քու վրադ դռներդ գոցէ. պահուէ' քիչ մը' մէկ վայրկեան մը, մինչև որ բարկութիւնը անցնի։ 21 Քանզի ահա Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ, որ երկրի բնակիչներուն այցելութիւն ընէ իրենց անօրէնութեանը համար. ու երկիրը իր արիւնները պիտի յայտնէ, և սպաննուածները' ալ պիտի չծածկէ։

ԳԼ. ԻԷ.

1 Այն օրը Տէրը իր ամրակուռ, մեծ ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ փախչող Լեւիաթան օձը, այսինքն ան ծամածռուն Լեւիաթան օձը, ու ծովուն մէջը եղող վիշապը պիտի մեռցընէ։ 2 Այն օրը գինիի այգիին վրայ երգեցէք. 3 Ես Տէրս կը պահեմ զանիկայ. ամէն վայրկեանի մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ. գիշեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն պիտի ընեմ, որ չըլլայ թէ անոր վրայ ձեռք մը յարձակի։ 4 Ես բարկութիւն չունիմ. երանի թէ ցախերը ու փուշերը ինծի դէմ պատերազմին. ես անոնց վրայ պիտի քալէի, ու զանոնք մէկէն պիտի այրէի։ 5 Եթէ ոչ' թող իմ զօրութեանս ապաւինին, թող ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն. ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն։

6 Գալոց ժամանակին մէջ Յակոբ պիտի արմատանայ. Իսրայէլ պիտի ծաղկի ու պիտի ընձիւղի, և պտուղով աշխարհիս երեսը 7 պիտի լեցընեն։ Միթէ զանիկայ զարնողին հարուածի՞ն պէս զարկաւ զանիկայ. կամ անկէ սպաննուածներուն սպաննմա՞նը պէս սպաննուեցաւ։ 8 Չափաւորութեամբ վիճեցար անոր հետ, երբոր զանիկայ խրկեցիր, [illegible] արևելեան հովին օրը սաստիկ հովով տարիր։ 9 Ասոր Յակոբին անօրէնութեանը ասով քաւութիւն պիտի ըլլայ. և բոլոր դիտաւորութիւնը աս է' որ անոր մեղքը վերցընէ, երբոր զոհարաններուն բոլոր քարերը կրոյ փշրուած քարերու պէս ընէ, Աստարովթի կուռքերը ու արեգականի արձանները' ալ պիտի չկանգնին։ 10 Քանզի պարսպաւոր քաղաքը' ամայի, ու շէն տեղը անապատի պէս թողուած ու մերժուած պիտի ըլլայ. հոն զուարակ պիտի արածի և հոն պիտի պառկի, ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ։ 11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին. կիները պիտի գան ու զանոնք պիտի բռնկցընեն. քանզի անիկայ իմաստուն ժողովուրդ չէ. ուստի զանիկայ ստեղծողը անոր վրայ պիտի չգթայ, ու զանիկայ կազմողը անոր պիտի չողորմի։ 12 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը' որ Տէրը Գետին յորձանքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ. և դուք, ով Իսրայէլի որդիք, մէկիկ մէկիկ պիտի ժողվուիք։ 13 Եւ այն օրը մեծ փողը պիտի հնչուի, և Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական եղողները, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ աքսորուածները պիտի գան, ու Երուսաղէմ սուրբ լերանը վրայ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Վա՜յ Եփրեմի գինովներուն հպարտութեան պսակին' որուն փառաւոր զարդը թառամելու ծաղիկ մըն է, որ գինիով թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կը գտնուի։ 2 Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր [illegible] մը' կարկուտի փոթորիկի պէս, աւերիչ մըրրիկի պէս, ու սաստիկ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս' ձեռքով գետինը պիտի զարնէ զանոնք։ 3 Եփրեմի գինովներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի։ 4 Եւ պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր փառաց զարդը' որ թառամելու ծաղիկ մըն է, հունձքէն առաջ վաղահասուկ թուզի պէս պիտի ըլլայ, որ զանիկայ տեսնողը ձեռքը առածին պէս կը կլլէ։ 5 Այն օրը զօրաց Տէրը իր ժողովուրդեանը մնացորդին փառաց պսակ ու չքեղ թագ պիտի ըլլայ. 6 Եւ դատաստանի նստողին' դատաստանի ոգի, ու պատերազմը դէպ 'ի դուռը դարձընողին զօրութիւն պիտի ըլլայ։ 7 Բայց ասոնք ալ գինիով կը մոլորին, ու օղիով կը դանդաչեն. քահանան ու մարգարէն օղիով կը մոլորին. անոնք գինիէն կ'ընկղմին, օղիէն կը դանդաչեն, տեսիլքի մէջ կը մոլորին, — դատաստանի մէջ կը սխալին։ 8 Վասն զի անոնց ամէն սեղանները փսխուքի աղտեղութիւնով լեցուած են, այնպէս որ մաքուր տեղ մը չկայ։

9 Որո՞ւն գիտութիւն սորվեցընէ, որո՞ւն կրթութիւն հասկցընէ. կաթէն կտրուածներո՞ւն, ստինքէն զատուածներո՞ւն։ 10 Քանզի խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը հոն։ 11 Յիրաւի աս ժողովուրդին հետ' չհասկցուելու լեզուով և օտար լեզուով պիտի խօսի։ 12 Քանզի անոնց ըսաւ, Յոգնածը հանգստացընելու հանգիստը ասիկայ է, ու մխիթարութիւնը ասիկայ է. բայց անոնք մտիկ ընել չուզեցին։ 13 Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց' խրատ խրատի վրայ, խրատ խրատի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը

հետ․ որպէս զի երթան՝ կռնակի
վրայ իյնան ու կոտրուին, և որոգայթի
մէջ իյնալով բռնուին։
14 Ասոր համար Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝
ով ծաղր ընող մարդիկ, որ
Երուսաղէմի մէջ եղող այս ժողովուրդին
15 վրայ կը տիրէք։ Որովհետև
ըսիք, Մենք մահուան հետ
ուխտ ըրինք, ու գերեզմանին հետ
դաշնակից եղանք, որ եթէ յորդահոս
հեղեղը անցնի, մեր վրայ
պիտի չգայ․ վասն զի ստութիւնը
մեզի պատսպարան ըրինք, և ունայնութեան
մէջ պահուեցանք․
16 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ․ Ահա ես Սիոնի մէջ վէմ
մը կը դնեմ իբրև հիմ, ընտիր
վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն
հիմ․ ով որ հաւատայ
անոր, պիտի չփութայ փախչելու։
17 Ու դատաստանը լարին ու արդարութիւնը
կշիռին համեմատ պիտի
դնեմ․ և ստութեան ապաստարանը
կարկուտը պիտի տանի․ ու
պահուելու տեղը ջուրերը պիտի
18 հեղեղեն։ Ու մահուան հետ ըրած
ուխտերնիդ պիտի աւրուի, ու գերեզմանի
հետ ըրած դաշնակցութիւննիդ
պիտի չհաստատուի․
երբոր յորդահոս հեղեղը անցնի,
դուք անկէ պիտի կոխուիք։
19 Անցնելու ատենը ձեզ պիտի տանի․
քանզի ամէն առտու, ցորեկ ու
գիշեր պիտի անցնի․ ու անոր լուրը
հասկնալը սոսկալի պիտի ըլ-
20 լայ։ Քանզի անկողինը երկննալու
համար կարճ է, ու ծածկոցը
21 ծածկուելու համար նեղ է։ Քանզի
Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ
Փարասիմ լեռանը վրայ ելաւ, ու
պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Գաբաւոնի
ձորին մէջ բարկացաւ, որ
իր գործը՝ իր օտար գործը գործէ,
ու իր աշխատանքը՝ իր օտար աշխատանքը
22 կատարէ։ Ու հիմա ծաղր ընողներ
մի ըլլաք, որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները
աւելի ուժովնան․ քանզի
զօրաց Տէր Եհովայէն կործանում՝
բոլոր երկրին վրայ վախճանական
ու սահմանուած մը լսեցի։
23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք․
մտիկ ըրէք ու իմ խօսքս
24 լսեցէք․ Միթէ հերկողը ցանելու
համար միշտ կը հերկէ՞․ միշտ իր
երկիրը կը բանայ, ու անոր կոշտերը
25 կը տափանէ՞․ Անոր երեսը
շիտկելէն ետքը միթէ արջնդեղը ու
չամանը չ'ցաներ, և ցորենը կարգով,
ու գարին որոշուած տեղը,
և հաճարը իր սահմանին մէջ չ'դըներ․
26 Վասն զի իր Աստուածը կըրթութիւն
կու տայ անոր, ու կը
սորվեցնէ թէ ինչ պէտք է ընել։
27 Քանզի արջնդեղը կամնասայլով
չծեծուիր, ու չամանին վրայ սայլին
անիւը չդառնար․ հապա արջնդեղը
գաւազանով, ու չամանը ցուպով
28 կը թօթուի։ Հացին ցորենը կը
կոխուի․ բայց զանիկայ միշտ չծեծեր,
ու սայլին անիւը զանիկայ
չկոտրտեր, և ձիերը զանիկայ չեն
29 փշրեր։ Ասիկայ ալ զօրաց Տէրոջմէն
կ'ելլէ, որուն խորհուրդը
սքանչելի է, ու անոր իմաստութիւնը
գերազանց է։

ԳԼ․ ԻԹ

1 Վա՜յ Արիէլին՝ Դաւիթին բնակած
Արիէլ քաղաքին․ տարի տարիի
վրայ աւելցուցէք․ թող տօնախմբութիւնները
2 դառնան։ Բայց ես
Արիէլը նեղը պիտի ձգեմ, ու անիկայ
տրտում ու տխուր պիտի ըլ-
լայ․ և ինծի Արիէլի պէս պիտի ըլ-
3 լայ։ Ու քեզի դէմ չորս կողմէ
բանակ պիտի դնեմ, և քեզ
պատնէշներով պիտի պաշարեմ
ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի
4 կանգնեմ։ Ու պիտի ցածնաս ու
գետնէն խօսիս, և քու խօսքերդ
հողին տակէն պիտի ելլեն, ու քու
ձայնդ վհուկի ձայնին պէս գետնէն
պիտի ըլլայ, և քու խօսքդ հողէն
պիտի փսփսայ։
5 Ու քու թշնամիներուդ բազմութիւնը՝
մանր փոշիի պէս, և
քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը
անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ․
ու ասիկայ յանկարծ մէկ վայրկեանի
6 մէջ պիտի ըլլայ։ Զօրաց Տէրոջը
կողմանէ՝ որոտումով, գետնաշարժով,
մեծ ձայնով, մրրիկով, փոթորիկով
ու մաշող կրակի բոցով
7 այցելութիւն պիտի ըլլայ։ Ու
Արիէլի վրայ պատերազմի եկող բոլոր
ազգերուն բազմութիւնը, և
անոր ամրոցին վրայ ու անոր պարիսպներուն
վրայ բոլոր յարձակողները,
ու զանիկայ պաշարողները
գիշերը տեսնուած երազի պէս պիտի
8 ըլլան։ Ու ինչպէս որ անօթի եղողը
երազին մէջ կը տեսնէ թէ
կերակուր կ'ուտէ, ու արթըննալէն
ետքը փորը անօթի կը մնայ, և
ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին
մէջ կը տեսնէ թէ ջուր կը խմէ,
ու արթըննալէն ետքը կը մարի ու
հոգին կը պապակի, այնպէս պիտի
ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝
որ Սիոն լեռանը դէմ պատերազմի
9 կու գան։ Ապշեցէք ու
զարմացէք, չլացէք ու թմբեցէք․
անոնք արբած են, բայց գինիէն չէ․
անոնք կը տատանին, բայց օղիէն
10 չէ։ Քանզի Տէրը ձեր վրայ թըմբութեան
ոգի թափեց, ու ձեր աչքերը
գոցեց․ մարգարէները ու ձեր
գլխաւորները՝ որոնք տեսիլք կը
11 տեսնէին, ծածկեց։ Ու ամենուն
տեսիլքները կնքուած գիրքի մը
խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի,
որ կարդալ գիտցողին կու տան, ու
կ'ըսեն, Կ'աղաչենք, ասիկայ կարդա․
ու անիկայ կ'ըսէ, Չեմ կըր-
12 նար, վասն զի կնքուած է։ Ու
այն գիրքը կարդալ չգիտցողին կու
տան, ու կ'ըսեն, Կ'աղաչենք, ասիկայ
կարդա․ ու անիկայ կ'ըսէ,
13 Կարդալ չեմ գիտեր։ Ասոր համար
Տէրը կ'ըսէ, Որովհետև այս
ժողովուրդը ինծի բերնովը կը մօտենայ,
և զիս շրթունքներովը կը
պատուէ, բայց անոնց սիրտը ինծմէ
հեռու է, ու ինծմէ ունեցած վախերնին՝
մարդոց սորվեցուցած պա-
14 տուիրանք մըն է․ Ասոր համար ահա
ես այս ժողովուրդին մէջը այսուհետև
զարմանալի գործքեր ու հըրաշքներ
պիտի ընեմ․ և անոնց
իմաստուններուն իմաստութիւնը
պիտի կորսուի, ու հանճարեղներուն
հանճարը ծածկուած պիտի ըլլայ։
15 Վա՜յ անոնց՝ որ խորունկ տեղ կը
փնտռեն, իրենց խորհուրդը Տէրոջմէ
պահելու համար․ ու իրենց
գործը մութի մէջ կ'ընեն, ու
կ'ըսեն, Մեզ ով կը տեսնէ, ու
16 մեզ ով գիտէ։ Վա՜յ ձեր կամակորութեանը․
միթէ բրուտը կաւին
տեղը կը դրուի՞․ քանզի կարելի՞
է որ գործը զինքը գործողին
համար ըսէ թէ Անիկայ զիս չշինեց․
ու ստեղծուածը՝ զինքը ստեղծողին
համար թէ Անիկայ չհասկընար։
17 Ահա քիչ ժամանակէն
ետքը Լիբանանը պտղաբեր արտի
պիտի դառնայ, ու պտղաբեր արտը
18 անտառ պիտի սեպուի։ Ու
այն օրը խուլերը գիրքին խօսքերը
պիտի լսեն, և կոյրերուն աչքերը մէգէն
ու խաւարէն ազատելով պիտի
19 տեսնեն։ Ու խեղճերը Տէրոջմով
իրենց ուրախութիւնը պիտի աւելցընեն,
ու չքաւոր մարդիկները Իսրայէլին
Սուրբովը պիտի ցնծան։
20 Վասն զի բռնաւորը պիտի վերնայ,
և ծաղր ընողը պիտի չմնայ․ ու
ամէն անոնք՝ որ անօրէնութեան համար
կը հսկեն, պիտի կորսուին․
21 Անոնք որ մարդը դատաստանի մէջ
յանցաւոր կը հանեն, ու ատեանին
դրանը մէջ յանդիմանութիւն ընողին
համար որոգայթ կը լարեն․ և
արդարին իրաւունքը կը խափանեն։
22 Ասոր համար Աբրահամը
փրկող Տէրը Յակոբին տանը համար
այսպէս կ'ըսէ․ Յակոբ մէյմըն
ալ պիտի չամչնայ, ու անոր
երեսը մէյմըն ալ պիտի չգունատի․
23 Վասն զի երբոր տեսնէ իր տղաքը
իմ ձեռքիս գործը իր մէջը, անոնք
իմ անունս պիտի սրբացընեն․
Յակոբին Սուրբը պիտի
փառաւորեն, ու Իսրայէլի Աստուծ-
24 մէն պիտի վախնան։ Ու հոգիով
մոլորածները խոհեմութիւնը պիտի
ճանչնան․ ու տրտնջողները իմաստութիւն
պիտի սորվին։

ԳԼ․ Լ

1 Վա՜յ ապստամբ տղաքներուն՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ մեղք մեղքի վրայ աւելցնելու
համար խորհուրդ կ'ընեն,
բայց ինծմով չէ․ ու դաշնադրու-

թիւն կ'ընեն , բայց իմ Հոգիովս
2 չէ · Որ առանց իմ բերնիս հարցընելու կ'երթան Եգիպտոս կ'իջնեն , փարաւոնի պաշտպանութեանը տակը ամրանալու ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւինելու հա-
3 մար ։ Բայց փարաւոնին պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ , ու Եգիպտոսի հովանիին ապաւինիլը ձեզի
4 նախատինք պիտի ըլլայ ։ Քանզի անոր իշխանները Տանիս գացին , ու դեսպանները Հանէս հասան ։
5 Ամէնքը ամչցան այն ժողովուրդին պատճառաւը՝ որ իրենց օգուտ մը ընելու կարողութիւն չունի · անիկայ չըլլար օգնութիւն մը կամ օգուտ մը ըլլալ · հապա իրենց ամօթ
6 ու նախատինք պիտի ըլլայ ։ Ահա բեռ կրող անասունները դէպ 'ի հարաւ՝ նեղութեան ու վշտաց , մատակ առիւծի , և արուն առիւծի , իժի , ու կիզող թեւաւոր օձին երկիրը կ'երթան · իրենց ստացուածքը էշերու կռնակին վրայ , ու իրենց գանձերը ուղտի սապատին վրայ կը տանին անանկ ժողովուրդի մը՝ որ
7 իրենց օգուտ չունի ։ Վասն զի Եգիպտացիք պարապ ու զուր տեղը օգնութիւն կ'ընեն · անոր համար անոր՝ Գոռոզ նստող պարծենկոտ
8 կանչեցի ։ Արդ հիմա գնա , անոնց առջևը տախտակի վրայ գրէ , և գիրքի մէջ գրոշմէ , որ գալու ժամանակին մնայ յաւիտե-
9 նական վկայութեան համար ։ Քանզի ասիկայ ապստամբ ժողովուրդ մըն է · ստախօս տղաքներ են , ու անանկ տղաքներ են որ Տէրոջը օրէնքը լսել
10 չեն ուզեր ։ Որոնք տեսանողներուն կ'ըսեն , Մի տեսնէք , ու մարգարէներուն՝ Մեզի համար ուղիղ բաներ մի մարգարէանաք · մեզի շողոքորթութիւններ խօսեցէք , խաբէութիւններ մարգարէացէք ·
11 Ճամբայէն ետ քաշուեցէք , շաւիղէն խոտորեցէք , Իսրայէլին Սուր-
12 բը մեր առջևէն վերցուցէք ։ Ասոր համար Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ · Որովհետև դուք աս խօսքը անարգեցիք , և բռնութեան ու ծռութեան ապաւինեցաք , ու անոնց

վրայ կռթընեցաք · Անոր համար 13
աս անօրէնութիւնը՝ բարձր պարսպի մը իյնալու վրայ եղող ուռեցած ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձեզի , որուն կործանումը յանկարծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ ։
Ու զանիկայ բրուտներու ամանին 14
կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ , պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ · և անոր կոտրուածքներուն մէջը՝ կրակարանէն կրակ առնելու կամ փոսէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի չգըտնուի ։ Վասն զի Եհովայ Տէրը՝ 15
Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ · Դուք դառնալով ու հանգստանալով փրկութիւն կը գտնէք · ձեր զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու ապաւինութեամբ կ'ըլլայ · բայց դուք չուզեցիք , Հապա ըսիք ։ 16
Ոչ , ձի հեծնենք փախչինք · անոր համար պիտի փախչիք · Արագընթաց ձիերու վրայ հեծնենք՝ ըսիք , անոր համար ձեզ հալածողներն ալ արագընթաց պիտի ըլլան ։ Մէ- 17
կուն սպառնալիքովը հազարներդ՝ հինգին սպառնալիքովը ամէնքդ պիտի փախչիք · մինչև որ լեռան գըլուխը ծառի մը պէս , ու բլուրի վրայ դրօշակի պէս թողուիք ։ Բայց 18
Տէրը կը սպասէ որ ձեզի գթութիւն ընէ , ու պիտի բարձրանայ որ ձեզի ողորմի · քանզի Տէրը արդար Աստուած մըն է · երանի անոնց ամէնուն՝ որ անոր կը սպասեն ։

Քանզի ժողովուրդը Սիոնի վրայ , 19
Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակի · ալ բնաւ պիտի չլաս · քու աղաղակիդ ձայնը երբոր լսէ՝ անշուշտ քեզի պիտի ողորմի , զանիկայ լըսածին պէս՝ քեզի պատասխան պիտի տայ ։ Թէև Տէրը ձեզի նեղու- 20
թեան հաց և տառապանաց ջուր տայ , քու ուսուցիչներդ մէկդի ալ պիտի չհեռանան , հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի տեսնեն ։ Ու երբոր աջ կողմը 21
կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս , քու ականջներդ ետևէդ մէկ խօսք մը պիտի լսեն , որ կ'ըսէ , Ասիկայ է ճամբան , ասոր մէջ քալեցէք ։
Ու ատենը քու քանդակած ար- 22

ծաթ կուռքերուդ ծածկոցները ու ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդերը պիտի պղծես · զանոնք դաշտանի լաթի պէս պիտի նետես · անոնց ամէն մէ-
23 կուն պիտի ըսես , Դո՛ւրս ելիր ։ Ու Տէրը քու սերմանած երկրիդ հունտերուն վրայ անձրև , ու երկրի արդիւնքէն հաց պիտի տայ , և առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ · այն օրը քու խաշինքդ ընդարձակ
24 արօտի մէջ պիտի ճարակին ։ Ու երկիրը գործող եզները ու էշերը թիով ու հեծանոցով հոսած մա-
25 քուր կերակուր պիտի ուտեն ։ Ու մեծ կոտորածին օրը , — աշտարակներուն կործանման ատենը , ամէն բարձր լեռան վրայ և ամէն բարձրացած բլուրի վրայ գետեր — ջուրի առուներ պիտի ըլլան ։
26 Ու այն օրը որ Տէրը իր ժողովուրդին վէրքը պիտի պատէ , ու անոնց հարուածքին խոցը պիտի բըժշկէ , լուսնին լոյսը արևին լոյսին պէս , ու արևին լոյսը եօթնապատիկ աւելի , ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ ։
27 Ահա Տէրոջը անունը հեռուէն կու գայ , անոր բարկութիւնը կը վառի , ու բոցը սաստիկ է · շըրթունքները սրտմտութեամբ լեցուած է , ու լեզուն մաշող կրակի
28 պէս է · Ու անոր հոգին յորդահոս գետի պէս մինչև պարանոցը պիտի հասնի , որ ազգերը ունայնութեան մաղով մաղէ , և ժողովուրդներուն կզակը սանձ դը-
29 նելով՝ զանոնք խոտորցընէ ։ Դուք սուրբ տօնի մը գիշերուան պէս երգ պիտի ունենաք , ու Իսրայէլի Վէմին՝ Տէրոջը լեռը երթալու համար՝ սրինգով գացողի պէս սրտի ու-
30 րախութիւն պիտի ունենաք ։ Ու Տէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ , ու իր սաստիկ բարկութեամբը և մաշող կրակին բոցովը , հեղեղով , փոթորիկով ու կարկուտի քարերով իր երկընցած
31 բազուկը պիտի ցուցընէ ։ Վասն զի գաւազանով զարնող Ասորեստանցին Տէրոջը ձայնէն պիտի ջըն-
32 ջուի ։ Ու որոշուած գաւազանին

ամէն հարուածը՝ որ Տէրը անոր վրայ պիտի դնէ , թմբուկներով ու քնարներով պիտի ըլլայ · և անոր հետ ալեկոծեալ պատերազմներով պիտի պատերազմի ։ Քանզի Տո- 33
փեթ շատոնցմէ պատրաստուած է , անիկայ ալ թագաւորին համար պատրաստուեցաւ , զանիկայ խորունկցուց ու լայնցուց · անոր դէզը կրակ ու շատ փայտ է , զանիկայ Տէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի պէս պիտի բորբոքէ ։

ԳԼ. ԼԱ

Վա՜յ անոնց՝ որ օգնութեան հա- 1
մար Եգիպտոս կ'իջնեն , ու ձիերու կը վստահին և կառքերու կ'ապաւինին , որովհետև շատ են , ու ձիաւորներուն , որովհետև խիստ զօրաւոր են · և Իսրայէլին Սուրբին չեն նայիր ու Տէրը չեն փնտռեր ։
Բայց անիկայ ալ իմաստուն է , ու 2
չարիք կը բերէ · և իր խօսքերը ետ չդարձըներ · ու չարերուն տանը դէմ , և անօրէնութիւն գործողներուն օգնութեանը դէմ կ'ելլէ ։
Արդ Եգիպտացիք մարդ են , և չէ 3
թէ Աստուած · ու անոնց ձիերը մարմին են , և չէ թէ հոգի · ու երբոր Տէրը իր ձեռքը երկընցընէ , թէ՛ օգնութիւն ընողը պիտի սահի , և թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ · ու ամէնը մէկտեղ պիտի կորսուին ։ Քանզի Տէրը ինծի այս- 4
պէս ըսաւ · Որ օրինակ առիւծը կամ կորիւնը իր որսին համար կը գոչէ , ու երբոր հովիւներուն դասը անոր վրայ կը ժողվուին , անոնց ձայնէն չվախնար , ու անոնց աղաղակէն չվհատիր , այնպէս ալ զօրաց Տէրը Սիոն լեռանը համար ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պիտի իջնէ ։ Ինչպէս որ թըռ- 5
չունները իրենց ձագերը կը ծածկեն , այնպէս ալ զօրաց Տէրը Երուսաղէմին պաշտպանութիւն պիտի ընէ · պիտի պաշտպանէ ու փրկէ զանիկայ · պիտի անցնի , ու պիտի ազատէ ։

Դուք այն Աստուծոյն դարձէք , 6
ուսկից որ Իսրայէլի որդիները շատ-

7 չափ ապստամբեցան ։ Բայց ան օրը ամէն մարդ մէկդի պիտի նետէ իր արծաթէ կուռքերը ու ոսկիէ կուռքերը, որոնք ձեռքերնիդ շինեցին ձեզի մեղքի համար ։ 8 Ու Ասորեստանցին սրով պիտի իյնայ, բայց ոչ թէ մարդու սրով · հապա զանիկայ անանկ մէկ սուր մը պիտի ուտէ, որ մարդու սուր չէ · ու անիկայ սուրին երեսէն պիտի փախչի, և անոր երիտասարդները հարկատու 9 պիտի ըլլան ։ Ու անիկայ իր փախին պատճառաւը իր բերդը պիտի անցնի · և անոր իշխանները դրօշակէն պիտի զարհուրին, կ'ըսէ Տէրը, որուն կրակը Սիոնի մէջ է, ու փուռը Երուսաղէմի մէջ ։

ԳԼ. ԼԲ.

1 Ահա թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի թագաւորէ · ու իշխանները իրաւունքով պիտի իշխեն ։ 2 Ու ան մարդը հովին դէմ ծածկոց պատսպարանի պէս, ու փոթորիկի դէմ ծածկոցի պէս, չոր տեղը ջուրի վտակներու պէս, և ծարաւուտ երկրի մէջ մեծ ապառաժի 3 մը հովանիին պէս պիտի ըլլայ ։ Ու տեսնողներուն աչքերը պիտի չմթնան, և լսողներուն ականջները մտիկ 4 պիտի ընեն ։ Ու արտորացողներուն սիրտը գիտութիւն պիտի հասկընայ, և թոթովախօսներուն լեզուն յստակ խօսելու պատրաստ 5 պիտի ըլլայ ։ Անզգամին մէյմըն ալ ազնուականութիւն պիտի չըսուի, ու ագահին մէյմըն ալ առատաձեռն 6 պիտի չըսուի ։ Վասն զի անզգամը անզգամութիւն կը խօսի, ու անոր սիրտը անօրէնութիւն կը գործէ · կեղծաւորութիւն կ'ընէ ու Տէրոջը վրայով մոլորութիւն կը խօսի · անօթիին հոգին կերակուրէն կը զրկէ, ու ծարաւածին խմելիքը 7 կը հատցընէ ։ Ու ագահին գործիքները չար են · անիկայ սուտ խօսքերով աղքատները կորսնցընելու համար նենգութիւններ կը խորհի, թէև անանկը արդարութեամբ խօ- 8 սի ։ Բայց ազնուականը ազնիւ բաներ կը խորհի, ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ ։

9 Ո՛վ հանգիստ կիներ՝ ելէ՛ք, իմ ձայնս մտիկ ըրէք · ո՛վ անհոգ աղջիկներ՝ իմ խօսքիս ականջ 10 տուէք ։ Օրերով ու տարիներով խռովութեան մէջ պիտի ըլլաք, ո՛վ անհոգ կիներ · քանզի այգեկութը կորսուեցաւ, հունձքի ժամանակ 11 պիտի չգայ ։ Ո՛վ հանգիստ կիներ՝ դողացէ՛ք · ո՛վ անհոգ կիներ՝ խռովութեան մէջ ինկէք · հանուեցէ՛ք ու մերկ եղէք, ու մէջ- 12 քերնիդ քուրձ կապեցէք ։ Ցանկալի արտերուն ու պտղաբեր որթին համար կուրծքերնին պիտի ծե- 13 ծեն ։ Իմ ժողովուրդիս երկրին վրայ փուշ ու ցախ պիտի բուսնի · նաև ամէն ուրախութեան տուներուն վրայ բերկրալի քաղաքին մէջ ։ 14 Քանզի պալատները երեսէ պիտի ձգուին · ամբոխայոյզ քաղաքը պիտի թողուի · բերդերը ու աշտարակները յաւիտեան քարայրներ պիտի ըլլան, ցիներու զուարճութեան համար, ու խաշինքներու արօտ ըլլալու համար, 15 Մինչև որ վերէն մեր վրայ Հոգի թափուի, ու անապատը պտղաբեր արտ դառնայ, և պտղաբեր 16 արտը անտառ համարուի ։ Ու իրաւունքը անապատին մէջը պիտի բնակի, ու պտղաբեր արտին մէջը արդարութիւն պիտի հանգչի ։ 17 Ու արդարութեան գործը՝ խաղաղութիւն, ու արդարութեան արդիւնքը հանգիստ ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան ։ 18 Ու իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնակութեան մէջ, ու ապահով վրաններու մէջ, և հանդարտ հանգըստութեան մէջ պիտի բնակի ։ 19 Բայց կարկուտ պիտի իջնէ անտառին վրայ, ու քաղաքը բոլորովին 20 պիտի խոնարհի ։ Երանի ձեզի որ ամէն ջուրերու քով կը ցանէք, ու եզան և իշուն ոտքը հոն կոխել կուտաք ։

ԳԼ. ԼԳ.

1 Վա՜յ քեզի, ո՛վ կործանող՝ որ դուն չկործանուեցար · ու վա՜յ քեզի, ո՛վ յափշտակող՝ որ քեզ չյափշտակեցին · երբոր դուն կործանելը լմնցընես, քեզ պիտի կործանեն · երբոր յափշտակելէն դադարիս, քեզ պիտի յափշտակեն ։

2 Ո՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ՛, քեզի կը յուսանք · ամէն առտու անոնց զօրութիւն եղիր, ու նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն եղի՛ր ։ 3 Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին, քու բարձրանալէդ ազգերը կը ցրուին ։

4 Ու ձեր աւարը թրթուրին ժողվելուն պէս պիտի ժողվեն · անոր վրայ մարախներուն ցատկելուն պէս 5 պիտի ցատկեն ։ Տէրը բարձրացած է · վասն զի բարձրերը կը բնակի · Սիոնը իրաւունքով ու 6 արդարութիւնով լեցուց ։ Ու քու ժամանակներուդ հաստատութիւնը ու փրկութեանդ զօրութիւնը իմաստութիւն ու գիտութիւն պիտի ըլլայ · Տէրոջը վախը անոր գանձն է ։

7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ'աղաղակեն · խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կու լան ։ 8 Բանուկ ճամբաները ամայի եղան · ճամբայէն անցնող չմնաց · անիկայ ուխտը աւրեց, քաղաքները կ'անարգէ, մարդը բանի տեղ չդներ ։ 9 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը նուաղի · Լիբանան ամչցաւ ու թառամեցաւ · Սարոն անապատի պէս եղաւ, և Բասան ու 10 Կարմեղոս կը թօթափուին ։ Հիմա պիտի ելլեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, հիմա պիտի փառաւորուիմ, հիմա պիտի 11 բարձրանամ ։ Դուք յարդով պիտի յղանաք ու ծղօտ պիտի ծնանիք · ու ձեր շունչը կրակի պէս 12 ձեզ պիտի ուտէ ։ Ու ժողովուրդները կիրի այրուելուն պէս պիտի ըլլան · անոնք կրակի մէջ կտրուած 13 փուշերու պէս պիտի այրին ։ Ո՛վ հեռու եղողներ՝ իմ ըրածս լսեցէ՛ք · ու մօտ եղողներ՝ իմ զօրութիւնս 14 գիտցէ՛ք ։ Սիոնի մէջ մեղաւորները կը վախնան · կեղծաւորները դող կը բռնէ ։ Մեզմէ ո՛վ պիտի բնակի մաշող կրակին մէջ · մեզմէ ո՛վ պիտի բնակի յաւիտենական բոցերուն մէջ ։ 15 Արդարութեամբ քալողը, և ուղղութիւն խօսողը, անիրաւութեան շահը մերժողը, կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթվողը, արիւնահեղութեան խօսքերը չլսելու համար ականջները գոցողը, ու չարութիւնը չտեսնելու համար աչքերը գոցողը, 16 Անիկայ բարձրերը պիտի բնակի · անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ · անոր հաց պիտի տրուի, ու անոր ջուրը անպակաս պիտի ըլլայ ։ 17 Քու աչքերդ թագաւորը իր վայելչութեամբը պիտի տեսնեն · անոնք հեռաւոր երկիր պիտի նային ։ 18 Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ · Ո՞ւր է դպիրը, ո՞ւր է կշռողը, ո՞ւր է աշտարակները գրողը ։ 19 Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը, դժուարիմաց ու անծանօթ լեզու ունեցող ժողովուրդը, թոթովախօս ու անիմանալի լեզուով խօսողը ։ 20 Մեր տօնախմբութեանց քաղաքին՝ Սիոնին նայէ · քու աչքերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն, Իբրև հանգիստ բնակարան մը ու չփոխադրուելու վրան մը, որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չքակուին, ու չուանները բնաւ պիտի չկտրին ։ 21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը պիտի ըլլայ մեզի լայնատարած գետերու ու վտակներու տեղ, ուր որ թիակաւոր նաւ պիտի չմտնէ, և անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի ։ 22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է · մեր օրէնսդիրը Տէրն է · մեր թագաւորը Տէրն է, անիկայ մեզ պիտի ազատէ ։

23 Քու չուաններդ թուլցան, իրենց կայմին խարիսխը չկրցան հաստատ բռնել, առագաստը չկրցան բանալ · ան ատենը մեծ աւար բաժնուեցաւ, մինչև անդամ կաղերը աւար առին ։ 24 Ու հոն բնակողը պիտի չըսէ թէ Հիւանդ եմ · հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի ։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Ո՛վ ազգեր՝ մօտեցէք որ լսէք, ո՛վ ժողովուրդներ՝ ականջ տուէք ·

երկիրը ու անոր լեցուածքը, աշխարհքը ու անոր բոլոր բնակիչնե-
2 րը թող մտիկ ընեն։ Վասն զի
Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգերուն վրայ, ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է. անիկայ զանոնք նզովից, զանոնք բո-
3 պանման մատնեց։ Եւ անոնց բոպանմուածները պիտի նետուին. ու անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ, և անոնց արիւնէն լեռները
4 պիտի հալին։ Ու երկինքին բոլոր զօրքերը պիտի հալին. ու երկինքը մագաղաթի պէս պիտի գալարի. և անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին, ինչպէս որ որթէն տերևը կը թափի, ու ինչպէս որ թուզը
5 թզենիէն կը թափի։ Քանզի իմ սուրս երկինքի մէջ արբեցած է. ահա անիկայ Եդովմին վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ դատաս-
6 տան ընելու պիտի իջնէ։ Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է, ճարպով եղած է, գառներուն և նոխազներուն արիւնովը ու խոյերուն երիկամանց ճարպովը. քանզի Տէրը Բոսրայի մէջ զոհ ունի, ու Եդովմի երկրին մէջ՝ մեծ սպանդ։
7 Եւ անոնց հետ պիտի իյնան միեղջերուները, ու զուարակները ցուլերուն հետ. և անոնց երկիրը արիւնով պիտի գինովնայ, ու անոնց հողը ճարպով պիտի պարարտանայ։
8 Քանզի Տէրոջը վրէժխնդրութեան օրը՝ ու Սիոնի վէճին համար հա-
9 տուցման տարին է։ Եւ անոր գետերը՝ ձիւթի, ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ. և անոր երկիրը
10 վառած ձիւթ պիտի ըլլայ։ Գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի. անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ, և ազգէ 'ի ազգ աւերակ պիտի մնայ. յաւիտեանս յաւիտենից անկէ անցնող
11 պիտի չըլլայ։ Հապա զանիկայ հաւալուսնները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն. և հոն քաջահաւը ու ագռաւը պիտի բնակին. ու անոր վրայ աւերութեան լարը և ունայնութեան կշիռը պիտի քաշուի։
12 Անոր աղնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն, բայց հոն մէկը պիտի չգտնուի. ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան։
Եւ անոր պալատներուն մէջը փու- 13
շեր, ու անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկքան պիտի բուսնի. և չագալներու բնակարան, ու ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ։
Եւ վայրենի կատուները բորենի- 14
ներուն պիտի հանդիպին, ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան, և յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին, ու հոն իրենց հան-
գիստ տեղ պիտի գտնեն։ Հոն 15
նետօձը իր բոյնը պիտի շինէ, ու հաւկիթ պիտի ածէ, և իր ձագերը պիտի հանէ, ու իր հովանիին տակը ամփոփէ՝ պիտի խնամէ. և ագռաւները հոն պիտի ժողվուին՝ ամէն
մէկը իր ընկերին հետ։ Տէրոջը 16
գիրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդացէք. անոնց մէկը պիտի չպակսի. մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ. վասն զի իր բերանը հրամայեց է, ու իր Հոգին պիտի ժող-
վէ զանոնք։ Եւ ինքը անոնց հա- 17
մար վիճակ ձգեր է. ու իր ձեռքը զանիկայ լարով բաժներ է անոնց. զանիկայ յաւիտեան պիտի ժառանգեն, ազգէ 'ի ազգ անոր մէջը պիտի բնակին։

ԳԼ. ԼԵ

Անապատը ու չոր երկիրը պիտի 1
ուրախանայ. և անբնակ երկիրը պիտի ցնծայ ու շուշանի պէս պիտի
ծաղկի։ Անիկայ բոլորովին պիտի 2
ծաղկի, և ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրախանայ. անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը, Կարմեղոսին ու Սարոնին վայելչութիւնը. անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն։

Թուլցած ձեռքերը ուժովցու- 3
ցէք, ու դողդոջուն ծունկերը զօ-
րացուցէք. Թուլասիրտներուն ը- 4
սէք, Ուժովցէք, մի վախնաք. ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով ու Աստուծոյ հատուցմամբը կու գայ. անիկայ պիտի գայ, ու
ձեզ ազատէ։ Այն ատենը կոյրե- 5
րուն աչքերը պիտի բացուին, ու խուլերուն ականջները պիտի բա-
6 ցուին։ Այն ատենը կաղը եղջերուի պէս պիտի ցատկըտէ, ու համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ. քանզի անապատի մէջ ջուրեր, ու անբնակ երկրի մէջ հե-
7 ղեղներ պիտի բղխին։ Եւ խորշակահար երկիրը լիճի պիտի դառնայ, ու ծարաւուտ երկիրը ջուրի աղբիւրներ պիտի բղխէ. և չագալներուն պառկած բնակարանը եղէգի ու կնիւնի գաւիթ պիտի
8 ըլլայ։ Եւ հոն պողոտայ ու ճամբայ պիտի ըլլայ, որ անիկայ սուրբ ճամբայ պիտի ըսուի. անկէ պիղծ մէկը պիտի չանցնի, հապա անիկայ անոնց համար պիտի ըլլայ. ան ճամբուն մէջ քալողը, ու յիմար-
9 ները անգամ պիտի չմոլորին։ Հոն առիւծ պիտի չըլլայ, ու անոր վրայ պատառող գազան պիտի չելլէ, և հոն պիտի չգտնուի, հապա փըր-
10 կուածները հոն պիտի քալեն։ Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան, ու երգերով Սիոն պիտի գան, և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ. անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի առնեն. և տրտմութիւնը ու հեծութիւնը անանկ պիտի հեռանայ։

ԳԼ. ԼԶ.

1 Ու եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք
2 առաւ։ Եւ Ասորեստանի թագաւորը Ռափսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ ղրկեց Եզեկիա թագաւորին. ու անիկայ թափիչի ագարակին ճամբուն եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ կայնեցաւ։
3 Եւ Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը ու Սեբնա ատենադպիրը ու յիշատակագիր Ասափի որդին Յովաքը անոր ելան։

4 Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ, Եզեկիայի ըսէք. Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ է աս յոյսը՝ որուն
դուն կ'ապաւինիս. Դուն ըսիր, 5
Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ, բայց շրթունքի խօսքեր են. հիմա որու՞ն ապաւինելով՝ ինծի ապստամբեցար։ Ահա 6
դուն այն ջախջախուած եղէգէ ցուպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթընի, ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկայ պիտի ծակէ. Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողնե-
րուն այնպէս է. Բայց թէ որ ին- 7
ծի ըսես թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք. անիկայ ան չէ՞, որուն բարձր տեղուանքը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց, և Յուդայի ու Երուսաղէմի ըսաւ, Միայն աս սեղանին առջևը
երկրպագութիւն ըրէք։ Ու հիմա 8
իմ տիրոջս Ասորեստանի թագաւորին հետ հաշտուէ, ու քեզի երկու հազար ձի տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծնողներ
դնելու կարող ես։ Եւ իմ տի- 9
րոջս պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ'ապաւի-
նիս։ Եւ հիմա աս երկրիս վրայ 10
արդեօք առանց Եհովայի հրամանի՞ն ելեր եմ՝ զանիկայ աւրելու համար. Եհովան ինծի ըսաւ, Այն երկրին վրայ ելիր ու զանիկայ աւրէ։

Ու Եղիակիմ, և Սեբնա, ու 11
Յովաք Ռափսակին ըսին, Շնորհք ըրէ, քու ծառաներուդ հետ Ասորերէն խօսէ, քանզի մենք կը հասկընանք, ու մեզի հետ Եբրայեցերէն մի խօսիր որ պարսպին վրայ
եղող ժողովուրդը լսէ։ Բայց 12
Ռափսակ ըսաւ, Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս զիս քու տիրոջդ ու քեզի՞ ղրկեց. չէ՞ որ աս մարդիկներուն ալ՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ իրենց աղբը ուտելու, ու իրենց մէզը խմելու։

Եւ Ռափսակ ոտք ելաւ, ու մեծ 13

ձայնով մը Եբրայեցերէն աղաղակեց
ու ըսաւ, Մեծ թագաւորին՝
Ասորեստանի թագաւորին խօսքերը
14 մտիկ ըրէք. Թագաւորը այսպէս
կ'ըսէ. Եզեկիա ձեզ չխաբէ.
քանզի անիկայ չկրնար ձեզ ազատել։
15 Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային
չյուսացընէ՝ ըսելով, Եհովան
մեզ անշուշտ պիտի ազատէ, ու
աս քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին
16 ձեռքը պիտի չտրուի։ Եզեկիային
մտիկ մի ընէք, քանզի Ասորեստանի
թագաւորը այսպէս կ'ըսէ.
Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք ու
ինծի ելէք. և ամէն մարդ իր որթէն՝
ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ,
և ամէն մարդ իր ջրհորին ջուրէն
17 խմէ, Մինչև որ ես գամ, ու ձեզ
ձեր երկրին պէս երկիր մը՝ ցորենի
ու գինիի երկիր մը՝ հացի, ու այգիներու
18 երկիր մը տանիմ։ Զգոյշ
որ Եզեկիա ձեզ գլխէ հանէ՝ ըսելով,
Եհովան մեզ պիտի ազատէ։
Միթէ ազգաց աստուածները Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն
19 մէկը իր երկիրը ազատե՞ց։ Եմաթի
ու Արփաթի աստուածները ո՞ւր
են. Սեփարուիմի աստուածները
ո՞ւր են. միթէ անոնք Սամարիան
20 իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն. Այս երկիրներուն
ամէն աստուածներէն ո՞վ
իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց, որ
Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս
21 ազատէ։ Ու անոնք լուռ կեցան,
և անոր ամենևին պատասխան մը
չտուին. քանզի թագաւորը հրամայեր
էր, ըսելով, Անոր պատասխան
մի տաք։

22 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝
պալատին հազարապետը և Սեբնա
ատենադպիրը ու յիշատակագիր
Ասափի որդին Յովաք հանդերձնին
պատռած՝ Եզեկիային գացին,
ու Ռափսակին խօսքերը անոր
պատմեցին։

ԳԼ. ԼԷ։

1 Ու երբոր Եզեկիա թագաւորը
լսեց, իր հանդերձները պատռեց
ու քուրձ հագաւ, և Տէրոջը
2 տունը մտաւ. Ու Եղիակիմ՝ պալատին
հազարապետը և Սեբնա
ատենադպիրը ու քահանաներուն
ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի
որդւոյն Եսայի մարգարէին ղրկեց։
Ու անոր ըսին, Եզեկիա այսպէս 3
կ'ըսէ. Այսօր նեղութեան, կշտամբանաց
ու նախատանաց օր է. քանզի
տղաքը մինչև ծնանելու վայրկեանը
հասան, բայց ծնանելու ոյժ
չկայ։ Կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ 4
Ռափսակին խօսքերը լսէ,
որն որ իր տէրը Ասորեստանի թագաւորը
ղրկեց՝ կենդանի Աստուածը
նախատելու համար, ու քու
Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն
համար յանդիմանութիւն
տայ. ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին
համար աղօթք ըրէ։ Ու 5
Եզեկիա թագաւորին ծառաները
Եսայիին գացին։ Ու Եսայի անոնց 6
ըսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ
ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի
վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով
Ասորեստանի թագաւորին
ծառաները զիս հայհոյեցին։ Ահա 7
ես անոր վրայ մէկ ոգի մը կը
ղրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝
իր երկիրը պիտի դառնայ, ու
զանիկայ իր երկրին մէջ սրով
պիտի կործանեմ։

Ու Ռափսակ դարձաւ ու Ասորեստանի 8
թագաւորը գտաւ, որ
Լեբնայի հետ կը պատերազմէր.
վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն
չուեր է։ Ու Սենեքերիմ Եթէովպացւոց 9
Թարակա թագաւորին
համար լսեց, որ կ'ըսէին, Ահա
անիկայ քեզի հետ պատերազմելու
ելեր է. ու երբոր ասիկայ լսեց,
Եզեկիային դեսպաններ ղրկեց՝ ըսելով,
Յուդայի Եզեկիա թագաւորին 10
այսպէս խօսիք ու ըսէք.
Քու Աստուածդ՝ որուն դուն
ապաւիներ ես, թող քեզ չխաբէ՝
ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի
թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի։
Ահա դուն լսեցիր ինչ որ Ասորեստանի 11
թագաւորները բոլոր երկիրներուն
ըրին, ու ինչպէս զանոնք
բոլորովին կործանեցին, ու
հիմա դուն պիտի ազատիս։ Միթէ 12

իմ հայրերուս կործանած ազգերուն,
այսինքն Գոզանին, Խառանին,
Ռեսեփին, ու Թելասարի մէջ
եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները
13 զանոնք ազատեցի՞ն։ Ո՞ւր
է Եմաթի թագաւորը, ու Արփաթի
թագաւորը, ու Սեփարուիմ
քաղաքին Անայի և Աւայի թագաւորը։

14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն
ձեռքէն առաւ ու զանիկայ
կարդաց, և Տէրոջը տունը ելաւ.
ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը բացաւ
15 զանիկայ։ Ու Եզեկիա Տէրոջը
առջևը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ,
16 Ո՛վ Տէր զօրութեանց՝ Աստուած
Իսրայէլի, որ քերովբէներուն վրայ
կը նստիս. երկրիս ամէն թագաւորութիւններուն
վրայ Աստուած
միայն դուն ես. երկինքը ու երկիրը
17 դուն ստեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ ականջդ
խոնարհեցուր ու լսէ՛. ո՛վ
Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ՛, և լսէ՛
Սենեքերիմին բոլոր խօսքերը, որ
ղրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու
18 համար։ Ո՛վ Տէր՝ իրաւցընէ
Ասորեստանի թագաւորները
բոլոր ազգերը ու անոնց երկիրը
19 աւրեցին, Ու անոնց աստուածները
կրակի տուին. վասն զի անոնք
Աստուած չէին, հապա մարդու
ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին,
անոր համար զանոնք կորսնցուցին։
20 Ու հիմա դուն ո՛վ Տէր Աստուած
մեր՝ ազատէ՛ մեզ անոր ձեռքէն,
որպէս զի երկրիս բոլոր թագաւորութիւնները
գիտնան, որ Տէրը
միայն դուն ես։

21 Ու Ամովսի որդին Եսային Եզեկիային
լուր ղրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլի
Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Որովհետև Ասորեստանի
Սենեքերիմ թագաւորին համար
22 աղօթք ըրիր ինծի, Անոր վրայով
Տէրոջը ըսած խօսքը աս է. Սիոնի
կոյս աղջիկը քեզ անարգեց, քեզ
ծաղր ըրաւ, Երուսաղէմի աղջիկը
23 քու ետևէդ գլուխ շարժեց. Դուն
ո՞վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր,
ու որո՞ւն վրայ ձայնդ վերցուցիր,
և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին
դէմ վեր վերցուցիր։ Քու ծառաներուդ 24
ձեռքովը Տէրը նախատելով՝
ըսիր, Իմ կառքերուս
շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝
Լիբանանու կողմերը
ելայ, ու անոր բարձր եղևինները
և ընտիր մայրիները պիտի կտրեմ.
ու անոր խիտ բարձր ծայրը՝ անոր
Կարմեղոսին անտառը պիտի մտնեմ։
Ես փորեցի ու ջուր խմեցի, 25
ու պաշարուած տեղերուն բոլոր
գետերը ոտքերուս թաթովը ցամքեցուցի։

Միթէ լսած չե՞ս որ ասիկայ 26
շատոնցմէ ես շինեցի, ու առջի
օրերէն 'ի վեր ձևակերպեցի. հիմա
հասուցի, որ դուն պարսպաւոր
քաղաքները աւերակի հողակոյտներու
դարձընես։ Ուստի անոնց 27
բնակիչներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն
համար զարհուրեցան ու ամչցան.
անոնք դաշտի խոտի, և
կանանչ բանջարի պէս, ու տանիքի
խոտի պէս, և դեռ չհասած ու
խորշակէն դարձուած հունձքի պէս
եղան։ Բայց ես քու բնակութիւնդ, 28
ելլելդ ու մտնելդ և ինծի
ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ։
Որովհետև ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ 29
ու քու ամբարտաւանութիւնդ
իմ ականջներուս ելաւ,
ես ալ իմ կարթս քու քիթդ՝
և իմ սանձս քու բերանդ պիտի
դնեմ, ու քու եկած ճամբայէդ
քեզ ետ պիտի դարձընեմ։

Ու ասիկայ քեզի նշան ըլլայ. 30
աս տարի ինքիրմէ բուսածը, ու
երկրորդ տարին՝ նոյն հատերէն
բուսածը պիտի ուտէք. ու երրորդ
տարին ցանեցէք ու հնձեցէք և
այգիներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը
կերէք։ Ու Յուդայի տանը 31
ազատուած մնացորդը վարէն
արմատ պիտի արձակէ, ու վերէն
պտուղ պիտի տայ։ Քանզի Երուսաղէմէն 32
մնացորդ, ու Սիոն
լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ.
ասիկայ զօրաց Տէրոջը նախանձը
պիտի ընէ։

Անոր համար Ասորեստանի թագաւորին 33
վրայով Տէրը այսպէս

կ՚ըսէ․ Անիկայ աս քաղաքը պիտի
չմտնէ, ու անոր նետ պիտի չնետէ,
և անոր առջևը վահանով պիտի
չգայ, ու անոր դէմ պատնէշ պիտի
34 չկանգնէ․ Իր եկած ճամբայէն ետ
պիտի դառնայ, ու աս քաղաքը
35 պիտի չմտնէ, կ՚ըսէ Տէրը։ Ես
աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ, ու
զանիկայ ազատեմ ինծի համար
ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար։
36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ, և
Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր
ութսունուհինգ հազար հոգի զար-
կաւ․ ու երբոր առտուանց կա-
նուխ ելան, ահա անոնց ամէնը
37 մեռած մարմիններ էին։ Ու Ա-
սորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը
չուեց գնաց, ու դարձաւ Նինուէի
38 մէջ նստաւ։ Ու երբոր անիկայ
իր աստուծոյն Նեսրաքին տանը
մէջ երկրպագութիւն կ՚ընէր, ա-
նոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարա-
սար զանիկայ սրով զարկին, ու
Արարատի երկիրը փախան․ և
անոր տեղը անոր որդին Ասորդան
թագաւոր եղաւ։

ԳԼ․ ԼԸ

1 Այն օրերը Եզեկիա մահուան աս-
տիճանը հիւանդացաւ։ Ու
Ամովսի որդին Եսայի մարգարէն
անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ, Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ․ Տանդ համար պա-
տուէր տուր, քանզի դուն մեռ-
2 նելու ես ու պիտի չապրիս։ Ու
Եզեկիա իր երեսը պատին դար-
3 ձուց ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ, Ու
ըսաւ, Ո՛վ Տէր, կ՚աղաչեմ, քու
առջևդ ճշմարտութեամբ ու կատա-
րեալ սրտով քալելս և քու աչքիդ
առջևը բարի եղածը ընելս յիշէ․
ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ։
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին, ըսելով, Գնա՛ Եզեկիային
ըսէ, Քու հօրդ Դաւիթին Տէր
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ․ Քու
աղօթքդ լսեցի, քու աչքիդ ար-
ցունքը տեսայ․ ահա ես քու օրե-
րուդ վրայ տասնուհինգ տարի պի-
6 տի աւելցնեմ․ Ու քեզ ու աս
քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին
ձեռքէն պիտի ազատեմ, և աս
քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի
ընեմ։ Ու ասիկայ քեզի Տէրոջ- 7
մէն նշան ըլլայ, թէ Տէրը աս իր
ըսած խօսքը պիտի կատարէ․ Ահա 8
աստիճանը Աքազին արևու ժամա-
ցոյցին վրայ իջած աստիճաններէն
տասը աստիճան ետ պիտի դարձը-
նեմ․ ու արևը իջած աստիճան-
ներէն տասը աստիճան ետ դար-
ձաւ։

Աս է Յուդայի Եզեկիա թագա- 9
ւորին գրածը, որ իր հիւանդա-
նալուն ու հիւանդութենէ ելլելուն
ատենը գրեց։

Ես ըսի, Իմ օրերուս հանգիստ 10
ժամանակին մէջ գերեզմանին դըռ-
ները պիտի երթամ․ Մնացած տա-
րիներէս զրկուեցայ։ Ըսի թէ 11
Տէրը պիտի չտեսնեմ, Տէրը [illegible]
կենդանեաց երկրին մէջ․
և մէյ մը աշխարհին բնակչացը հետ
ըլլալով, ալ մարդու պիտի չնա-
յիմ։ Իմ շրջանս կը չուէ, ու 12
հովիւներուն տաղաւարին պէս ինծ-
մէ կը փոխադրուի․ իմ կեանքս
կտրեցի ոստայնանկի պէս․ առէջէն
զիս կը կտրէ․ ցորեկուընէ մինչև
գիշեր զիս պիտի լմնցընես։ Մին- 13
չև առաւօտ սպասեցի․ առիւծի
պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ․
ցորեկուընէ մինչև գիշեր զիս պիտի
լմնցընես։ Կռունկի պէս կամ ծի- 14
ծեռնիկի պէս կը ճչէի․ աղաւնիի
պէս կը մնչէի․ վեր նայելէն աչ-
քերս տկարացան․ ո՛վ Տէր, տագ-
նապի մէջ եմ, ինծի ձեռնտու ե-
ղիր։

Ի՞նչ ըսեմ․ Ինքը ինծի խօսե- 15
ցաւ, ու ինքը կատարեց․ իմ բո-
լոր տարիներուս մէջ հոգւոյս դառ-
նութեան համար կամաց պիտի քա-
լեմ։ Ո՛վ Տէր, ասոնցմով 16
կ՚ապրին․ ու իմ հոգւոյս կեանքը
ասոնց ամէնէն է․ և զիս բժշկե-
ցիր ու ապրեցուցիր։ Ահա խա- 17
ղաղութեան տեղ մեծ դառնու-
թիւն հասաւ ինծի․ բայց դուն
իմ հոգիս սիրեցիր, որ ապակա-
նութեան գուբէն հանեցիր․ վասն
զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը

18 նետեցիր։ Քանզի գերեզմանը քեզ
չկրնար օրհնել․ մահը քեզի փառք
չկրնար տալ․ գուբը իջնողները
քու ճշմարտութեանդ չեն կրնար
19 յուսալ։ Ապրողը՝ ապրողը քեզ
պիտի օրհնէ, ինչպէս որ ես այսօր
կ՚ընեմ․ քու ճշմարտութիւնդ հայ-
րը իր որդւոցը պիտի գիտցընէ։
20 Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ․ ա-
նոր համար մեր կենացը բոլոր օրե-
րուն մէջ՝ իմ օրհնութիւններս Տէ-
րոջը տանը մէջ լար ունեցող նուա-
գարաններով պիտի երգենք։
21 Վասն զի Եսայի ըսեր էր, Չոր
թուզեր առնեն, մանրեն ու վէր-
քին վրայ դնեն, և պիտի առողջա-
22 նայ։ Ու Եզեկիա ըսեր էր, Տէ-
րոջը տունը ելլելուս նշանը ի՞նչ
ըլլայ։

ԳԼ․ ԼԹ

1 Այն ատենը Բաբելոնի թագաւորը՝
Բաղադանի որդին Մերոդաքայ
Բաղադան նամակներ ու ընծաներ
խրկեց Եզեկիային, քանզի անոր
հիւանդանալը և առողջանալը լսեր
2 էր։ Ու Եզեկիա անոնց վրայ ու-
րախացաւ, և իր թանկագին բա-
ներուն տունը, արծաթը, ու ոս-
կին, ու խունկերը, և պատուա-
կան եղը, ու իր զէնքերուն բոլոր
տունը, և իր գանձերուն մէջը բոլոր
գտնուածը ցուցուց․ ու իր տանը
մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ
բան մը չմնաց, որ Եզեկիա անոնց
չցուցընէ։
3 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա
թագաւորին եկաւ ու անոր ըսաւ,
Աս մարդիկները ի՞նչ ըսին, և
ո՞ւրկէց եկան քեզի․ ու Եզեկիա
ըսաւ, Ինծի հեռու տեղէ՝ Բաբե-
4 լոնէն եկան։ Ու անիկայ ըսաւ,
Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան․ ու
Եզեկիա ըսաւ, Տանս մէջ ինչ որ
կար՝ տեսան, ու գանձերուս մէջ
անոնց չցուցուցած բան չմնաց։
5 Այն ատենը Եսայի Եզեկիային ը-
սաւ, Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ
6 ըրէ․ Ահա օրեր կու գան՝ որ քու
տանդ մէջ ինչ որ կայ, ու քու
հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողո-
վեցին, Բաբելոն պիտի տարուի․
մէկ բան մը պիտի չմնայ՝ կ՚ըսէ
Տէրը․ Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծը- 7
նանելու որդիներէդ պիտի առնեն,
և անոնք Բաբելոնի թագաւորին
պալատին մէջը ներքինիներ պիտի
ըլլան։ Ու Եզեկիա Եսայիին ը- 8
սաւ, Տէրոջը խօսքը որ դուն ը-
սիր, բարի է․ նաև ըսաւ, Ո-
րովհետև իմ օրերուս մէջ խաղա-
ղութիւն ու ապահովութիւն պիտի
ըլլայ։

ԳԼ․ Խ

Մխիթարեցէք, մխիթարեցէք իմ 1
ժողովուրդս, կ՚ըսէ ձեր Ա-
ստուածը․ Երուսաղէմին քաղց- 2
րութեամբ խօսեցէք․ ու անոր
կանչեցէ՛ք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լմնցաւ, և անոր անօ-
րէնութիւնը թողուեցաւ․ քանզի
իր բոլոր մեղքերուն համար Տէ-
րոջը ձեռքէն կրկին հատուցում ա-
ռաւ։

Անապատի մէջ կանչողին ձայնը․ 3
Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէ՛ք,
ու ամայութեան մէջ մեր Աստու-
ծոյն համար շաւիղ շինեցէք։
Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ, և 4
ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ,
ու ծուռը պիտի շիտկուի, և խորտու-
բորտ տեղերը հաւասար պիտի
ըլլան․ Ու Տէրոջը փառքը պիտի 5
յայտնուի, և ամէն մարմին մէկ-
տեղ զանիկայ պիտի տեսնէ․ քանզի
Տէրոջը բերանը խօսեցաւ։

Մէկ ձայն մը ըսաւ, Կանչէ՛․ 6
ու անիկայ ըսաւ, Ի՞նչ կանչեմ․
Ամէն մարմին խոտ է, ու անոր
բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծա-
ղիկին պէս է։ Խոտը կը չորնայ, 7
ծաղիկը կը թառամի, երբոր անոր
վրայ Տէրոջը հովը կը փչէ․ իրաւ-
ցընէ ժողովուրդը խոտ է։ Խոտը 8
կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի․
բայց մեր Աստուծոյն խօսքը յաւի-
տեան պիտի մնայ։

Եկո՛ր բարձր լեռան վրայ, ո՛վ 9
դուն՝ որ Սիոնին աւետիս կը բերես․
քու ձայնդ ուժով բարձրացուր,
ո՛վ դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս

կը բերես. բարձրացո՛ւր, մի՛ վախնար.
Յուդայի քաղաքներուն ըսէ՛.
10 Ահա ձեր Աստուածը։ Ահա
Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի
գայ, ու անոր բազուկը իրեն համար
պիտի իշխէ. ահա իր վարձքը
իր հետն է, ու գործոց հատուցումը
11 իր առջեւն է։ Ինչպէս հովիւի պէս
իր հօտը պիտի հովուէ. գառնուկները
իր բազուկովը պիտի ժողվէ,
ու զանոնք իր գրկոցը մէջ պիտի
կրէ եւ ծիծ տուողները կամաց պիտի
քշէ։
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց,
ու թիզով երկինքը ծրագրեց, ու
երկրին հողը չափի մէջ ամփոփեց,
եւ լեռները կշռոցով, ու բլուրները
13 կշիռքով կշռեց։ Ո՞վ քննեց
Տէրոջը Հոգին. ու անոր խորհրդակից
ըլլալով, խելամուտ ըրաւ
14 զանիկայ։ Անիկայ որո՞ւն խորհուրդ
հարցուց. ու ո՞վ անոր իմաստութիւն
տուաւ, եւ դատաստանի
ճամբան սորվեցուց. ո՞վ անոր
գիտութիւն սորվեցուց, ու
իմաստութեան ճամբան ցուցուց։
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթող կաթիլի
պէս են, ու կշիռքի մէջի մանր
փոշիին պէս կը սեպուին. ահա
կղզիները ցրուած փոշիի պէս են։
16 Եւ Լիբանան կրակի համար բաւական
չէ. ու անոր անասունները
ողջակէզի համար բաւական չեն։
17 Ամէն ազգերը անոր առջեւը ոչինչի
պէս — ոչինչէն պակաս, եւ ունայնութիւն
կը սեպուին։
18 Ուստի դուք զԱստուած որո՞ւ կը
նմանցնէք, ու զանիկայ ի՞նչ նմանութեան
հետ կը համեմատընէք։
19 Արուեստաւորը կը ձուլէ
կուռքը, ու ոսկերիչը զանիկայ
ոսկիով կը պատէ, եւ անոր արծաթէ
20 շղթաներ կը շինէ։ Ան աղքատը
որ չկրնար մեծամեծ նուէրներ
ընել, անփուտ փայտ կ'ընտրէ,
իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը
փնտռէ, որ անշարժ կուռք մը շինէ։
21 Միթէ չգիտցա՞ք, չլսեցի՞ք,
ձեզի առաջուց չըսուեցա՞ւ, երկրի
հիմնադրութենէն չհասկցա՞ք։
22 Ան է երկրի շրջանին վրայ նստողը.
ու անոր բնակիչները մարախներու
պէս են. Ան է երկինքը
վարագոյրի պէս տարածողը, ու
նստելու համար զանոնք վրանի
պէս կանգնողը։ Ան է իշխանները 23
բնաջինջ ընողը, — երկրի
դատաւորները ունայնցընողը։ Անոնք 24
դեռ չտնկուած, չցանուած,
եւ անոնց բունը հողի մէջ չարմատացած,
անիկայ անոնց վրայ կը
փչէ, ու անոնք կը չորնան. եւ փոթորիկը
զանոնք յարդի պէս կը տանի։
Արդ որո՞ւն կը նմանցնէք 25
զիս, որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝
կ'ըսէ Սուրբը։ Աչքերնիդ վեր 26
վերցուցէք ու նայեցէք. ասոնք
ո՞վ ստեղծեց. անիկայ անոնց զօրքը
համրանքով կը հանէ, անոնց
ամէնը իրենց անուններովը կը կանչէ.
իր մեծ իշխանութեամբը ու սաստիկ
զօրութեամբը անոնցմէ բնաւ
մէկը ետ չմնար։
Ո՛վ Յակոբ՝ ինչո՞ւ կ'ըսես, ու 27
ո՛վ Իսրայէլ՝ ինչո՞ւ կը զրուցես թէ
իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ,
եւ իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէս
զանց եղաւ։ Միթէ չգիտցա՞ր, 28
կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աստուածը
Եհովան՝ երկրի ծայրերուն
Ստեղծիչը չյոգնիր ու չթուլնար.
անոր իմաստութիւնը չքննուիր։ Անիկայ 29
է յոգնածին ոյժ տուողը, ու
կարողութիւն չունեցողին շատ զօրութիւն
հասցնողը։ Երիտասարդները 30
անգամ պիտի յոգնին
ու թուլնան, եւ ընտիր կտրիճները
բոլորովին պիտի իյնան։ Բայց Տէրոջը 31
սպասողներուն ոյժը պիտի
նորոգուի. եւ անոնք արծիւներու պէս
թեւերով վեր պիտի ելլեն. պիտի
վազեն ու չթուլնան, պիտի քալեն
ու չյոգնին։

ԳԼ. ԽԱ

Ո՛վ կղզիներ՝ իմ առջեւ լուռ կեցէք, 1
ու ժողովուրդները իրենց
ոյժը նորոգեն. մօտենան — ան
ատենը խօսին. մէկտեղ դատաստանի
մօտենանք։ Ո՞վ ասը հանեց 2
արդարը արեւելքէն, ու զանիկայ
իր ոտքերուն կանչեց, ազգերը
անոր առջեւը դրաւ, ու թագաւորներուն
վրայ անոր տիրել
տուաւ, զանոնք փոշիի պէս դրաւ
անոր սուրին առջեւը, ու հողմավար
յարդի պէս՝ անոր աղեղին առջեւը։
3 Զանոնք հալածեց, ու խաղաղութեամբ
անցաւ անանկ ճամբայէ
մը, ուր որ բնաւ իր ոտքը կոխած
4 չէր։ Ո՞վ է ասիկայ գործողը ու
ընողը, — սերունդները սկիզբէն
կանչողը. ես Տէրս որ առաջինն եմ,
ու վերջիններուն հետ եմ։
5 Կղզիները տեսան ու վախցան.
երկրի ծայրերը դողացին. անոնք
6 մօտեցան ու եկան. Անոնց ամէն
մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ,
ու ամէն մարդ իր եղբօրը, Զօրացի՛ր
7 ըսաւ։ Եւ արուեստաւորը՝ ոսկերիչին,
մուրճով ծեծողը սալի վրայ
զարնողին սիրտ կու տայ, ու կ'ըսէ,
Անիկայ կպցնելու համար աղէկ է,
ու զանիկայ գամերով կը գամէ, որ
չշարժի։
8 Բայց դուն՝ ո՛վ իմ ծառաս Իսրայէլ,
իմ ընտրեալս Յակոբ՝ իմ
սիրելիս Աբրահամին սերունդը՝
9 Որ քեզ երկրի ծայրերէն առի, ու
քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի,
եւ քեզի ըսի. Դուն իմ ծառաս ես,
քեզ ընտրեցի ու քեզ չմերժեցի.
10 Մի՛ վախնար, քանզի ես քեզի
հետ եմ. մի՛ զարհուրիր, վասն զի
ես քու Աստուածդ եմ. քեզ պիտի
զօրացնեմ եւ քեզի օգնութիւն
պիտի ընեմ, ու իմ արդարութեանս
աջովը քեզ պիտի բռնեմ։
11 Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները
պիտի ամչնան ու պիտի
պատկառին. ու քեզի հետ վիճող
մարդիկները չեղածի պէս պիտի
12 ըլլան ու պիտի կորսուին։ Քեզի
հետ կռուող մարդիկները պիտի
փնտռես ու պիտի չգտնես. քեզի
հետ պատերազմ ընող մարդիկները
չեղածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի
13 ըլլան։ Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ
եմ, որ քու աջ ձեռքէդ
կը բռնեմ, — քեզի կ'ըսեմ.
Մի՛ վախնար, ես քեզի օգնութիւն
14 կ'ընեմ։ Ո՛վ Յակոբին
որդը՝ մի՛ վախնար, ո՛վ Իսրայէլին
մահկանացուները, քեզի պիտի
օգնեմ, կ'ըսէ Տէրը ու Իսրայէլին
Սուրբը՝ քու Փրկիչդ։ Ահա ես 15
քեզ նոր՝ սուր եւ ատամնաւոր կամնասայլի
պէս պիտի ընեմ. լեռները
պիտի մանրես ու փշրես, եւ բլուրները
մղեղի պէս պիտի դարձնես.
Զանոնք պիտի հոսես, ու հովը 16
զանոնք պիտի տանի, եւ փոթորիկը
զանոնք պիտի ցրուէ. ու դուն Տէրոջմով
պիտի ցնծաս, Իսրայէլին
Սուրբովը պիտի պարծենաս։
Աղքատները ու տնանկները ջուր 17
կը փնտռեն, բայց չկայ. անոնց
լեզուն ծարաւէն չորցեր է. ես Տէրս
անոնց խնդրուածքը պիտի լսեմ,
ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք
երբեք պիտի չթողեմ։ Բարձր տեղերու 18
վրայ գետեր, ու հովիտներու
մէջ աղբիւրներ պիտի բանամ.
անապատը ջուրի լիճ, ու չոր երկիրը
ջուրի աղբիւրներու պիտի
դարձնեմ։ Անապատին մէջ եղեւին, 19
ատախ. մրտենի եւ իւղի
ծառ պիտի տնկեմ. անջուր երկրին
մէջ մայրի, սօսի ու տօսախ մէկտեղ
պիտի դնեմ. Որպէս զի տեսնեն 20
ու գիտնան, ու մէկտեղ մտածեն
ու հասկընան, որ ասիկայ Տէրոջը
ձեռքը ըրաւ, ու Իսրայէլին Սուրբը
ստեղծեց։
Ձեր դատը առաջ բերէք, կ'ըսէ 21
Տէրը. ձեր զօրաւոր փաստերը մօտեցուցէք,
կ'ըսէ Յակոբին թագաւորը։
Թող մօտեցընեն, ու 22
ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն. առաջինները
մեզի յայտնեն թէ անոնք
ինչ էին, որպէս զի միտքերնիս
պահենք, ու անոնց վախճանը գիտնանք.
կամ ապագայ բաները մեզի
գիտցընեն։ Ետքէ եկող ըլլալիքները 23
պատմեցէք, որ ձեր աստուած
ըլլալը գիտնանք. կամ աղէկ կամ
գէշ բան մը ըրէք, որ զարմանանք
ու մէկտեղ տեսնենք։ Ահա դուք 24
ոչինչ էք, ու ձեր գործքն ալ ոչինչ
է. ձեզ ընտրողը պղծութիւն է։
Հիւսիսի կողմէն մէկը արթնցուցի, 25
եւ պիտի գայ, — արեւելքէն իմ
անունս պիտի կանչէ. եւ իշխանները
տիղմի պէս պիտի կոխէ, ինչպէս

26 որ բրուտը կաւը կը կոխէ ։ Ո՞վ
պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք . ու
առջի դարերէն՝ որ Ճշմարիտ է՝ ըսենք .
ո՛չ պատմող մը կայ , ո՛չ
գիտցընող մը , և ո՛չ ձեր խօսքերը
27 մտիկ ընող մը ։ Առաջ ես ըսի
Սիոնին , Ահա՝ ասոնք անոնք . ու
Երուսաղէմին աւետիս բերող տուի ։
28 Եւ նայեցայ , ու մարդ մը չկար ,
և ասոնցմէ բնաւ մէկ խորհրդական
մը չկար , որ հարցընեմ , ու պատասխան
29 տայ ։ Ահա ամէնքը սնոտի
են , գործերնին ոչինչ է .
անոնց ձուլածոյ կուռքերը հով և
ունայնութիւն են ։

ԳԼ. ԽԲ

1 Ահա իմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու
պիտի ըլլամ , — իմ ընտրածս՝
որուն իմ անձս հաճեցաւ . իմ
Հոգիս անոր վրայ դրի . անիկայ
ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ ։
2 Անիկայ պիտի չպոռայ ու պիտի
չաղաղակէ , և իր ձայնը դուրսը լսել
3 պիտի չտայ ։ Ջախջախուած եղէգը
պիտի չփշրէ , ու պլպլած պատրոյգը
պիտի չմարէ . իրաւունքը
4 Ճշմարտութեամբ պիտի հանէ ։ Անիկայ
պիտի չտկարանայ ու պիտի
չթուլնայ , մինչև որ իրաւունքը
երկրի վրայ հաստատէ . և կղզիները
անոր օրէնքին պիտի սպասեն ։
5 Երկինքը ստեղծող ու զանիկայ
կազմող , երկիրը ու անոր մէջ
բուսածը տարածող , անոր վրայ
եղող ժողովուրդին շունչ՝ և անոր
մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր
6 Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ես Տէրս
քեզ արդարութեամբ կանչեցի , և
ձեռքէդ պիտի բռնեմ ու քեզ
պիտի պահպանեմ , և քեզ ժողովուրդին
ուխտ , — ազգերուն
7 լոյս պիտի տամ . Որ կոյրերուն աչքերը
բանաս , բանտարկեալները
բանտէն հանես , — խաւարի մէջ
8 նստողները կապանքի տունէն ։ Ես
Եհովայ եմ , իմ անունս աս է .
ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ
տար , ոչ ալ իմ պատիւս կուռքերուն
9 քերուն ։ Առջի բաները ահա եկան
, ու նորերը ես կը յայտնեմ .
անոնք դեռ չելած ձեզի կ'իմացընեմ
։

Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը , — 10
անոր գովութիւնը երկրիս ծայրերէն
, ով ծովը իջնողներ ու զանիկայ
լեցընողներ , կղզիներ և անոնց
բնակիչները ։ Անապատը ու 11
անոր քաղաքները Կեդարու բնակած
գիւղերը ձայն վերցընեն . Սէլի
բնակիչները յաղթանակի երգով
լեռներուն գլխէն ձայն տան . Տէրոջը 12
փառք տան , և անոր գովութիւնը
կղզիներուն մէջ պատմեն ։
Տէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ , պատերազմող 13
մարդու պէս իր նախանձը
պիտի արթընցընէ . պիտի աղաղակէ
ու բարձրաձայն պիտի գոչէ
, և իր թշնամիներուն վրայ յաղթող
պիտի ըլլայ ։

Ես շատոնցմէ լուռ կեցայ , ձայն 14
կտրեցի , ու զիս զսպեցի . հիմա
ծննդական կնկան պէս պիտի պոռամ ,
պիտի աւրեմ , ու մէկէն պիտի
կլլեմ . Լեռները ու բլուրները անապատ 15
պիտի ընեմ , և անոնց բոլոր
խոտը պիտի չորցընեմ , ու
գետերը ցամաքի պիտի դարձընեմ ,
և լիճերը պիտի ցամքեցընեմ ։
Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբուն 16
մէջ պիտի պտըտցընեմ , զանոնք
իրենց չգիտցած շաւիղներուն
մէջ պիտի քալեցընեմ . անոնց առջևը
խաւարը՝ լոյս , ու խորտուբորտ
տեղերը հաւասար պիտի ընեմ .
անոնց աս բաները պիտի ընեմ ,
ու զանոնք երբեք պիտի չձգեմ ։

Քանդակած կուռքերու ապաւինողները 17
, և ձուլածոյ կուռքերուն՝
Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսողները
ետ պիտի դառնան , ու ամօթալից
ըլլան ։

Ո՛վ խուլեր՝ լսեցէք , ու ո՛վ 18
կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք ։ Ո՞վ 19
է կոյր՝ բայց 'ի իմ ծառայէս , կամ
խուլ՝ իմ ղրկած պատգամաւորիս պէս .
ո՞վ է կոյր՝ Աստուծոյ նուիրեալին
պէս , և կոյր՝ Տէրոջը ծառային
պէս ։ Շատ բաներ կը տեսնես , 20
բայց զգուշութիւն չես ըներ . ականջներդ
բաց են , բայց չես լսեր ։
Տէրը իր արդարութեանը համար 21

անոր հաճեցաւ . իր օրէնքը մեծցուց
22 ու փառաւորեց ։ Բայց անիկայ
յափշտակուած և կողոպտուած
ժողովուրդ է . ամէնքը փոսերու
մէջ որոգայթի բռնուեցան , ու
բանտերու մէջ պահուեցան . անոնք
յափշտակութեան մատնուեցան , և
ազատող մը չկայ . կողոպուտ եղան
, ու մէկը չգտնուիր որ Ե՛տ
23 տուր՝ ըսէ ։ Ձեր մէջը ո՞վ կայ ,
որ ասոր ականջ դնէ , և մտիկ ընէ
ու լսէ գալու ժամանակին համար ։
24 Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան
, ու Իսրայէլը կողոպտիչներուն
. չէ՞ որ Տէրը՝ որուն
դէմ մեղք գործեցինք . վասն զի
անոր ճամբաներուն մէջը քալել
չուզեցին , և անոր օրէնքին հնազանդութիւն
25 չըրին ։ Ասոր իր
սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի
ուժգնութիւնը անոր վրայ
թափեց , և ամէն կողմէն զանիկայ
բորբոքեց , բայց անիկայ չգիտցաւ
. զանիկայ այրեց , բայց անիկայ
իր սրտին մէջ չդրաւ ։

ԳԼ. ԽԳ

1 Եւ հիմա՝ ով Յակոբ՝ քեզ ստեղծողը
, ու՝ ով Իսրայէլ՝ քեզ
ձևակերպողը Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Մի՛ վախնար , վասն զի ես քեզ
փրկեցի . քեզ քու անունովդ կանչեցի
2 . դուն իմս ես ։ Երբոր ջուրերէն
անցնիս , ես քեզի հետ պիտի
ըլլամ , ու երբոր գետերէն անցնիս ,
քեզ պիտի չխեղդեն . երբոր կրակի
մէջէն քալես , պիտի չայրիս , և
բոցը քեզ պիտի չբորբոքեցընէ ։
3 Վասն զի ես քու Տէր Աստուածդ՝
Իսրայէլին Սուրբը՝ քու փրկիչդ
եմ . Եգիպտոսը քեզի համար փրկանք՝
Եթէովպիան ու Սաբան քեզի
4 համար փոխարէն տուի ։ Որովհետև
իմ աչքիս պատուական եղար
, պատիւ գտար , ու ես քեզ
սիրեցի . անոր համար քու տեղդ
փոխարէն՝ մարդ , ու քու հոգւոյդ
փոխարէն ժողովուրդներ պիտի
5 տամ ։ Մի՛ վախնար , քանզի ես
քեզի հետ եմ . քու սերունդդ արևելքէն
պիտի բերեմ , և քեզ արևմուտքէն պիտի ժողվեմ ։ Հիւսիսին 6
պիտի ըսեմ թէ Տո՛ւր , ու
հարաւին թէ Մի՛ արգիլեր . իմ
տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս
երկրի ծայրէն բեր , Ամէնը բոլոր 7
իմ անունովս կոչուածները . վասն
զի անոնք իմ փառացս համար ստեղծեցի
, զանոնք ձևակերպեցի ու
կազմեցի ։

Աչք ունեցող կոյր ժողովուրդը , 8
ու ականջ ունեցող խուլերը հանեցէք
։ Բոլոր ազգերը մէկտեղ 9
ժողվուին , և ժողովուրդները հաւաքուին
. անոնցմէ ո՞վ կրնայ ասիկայ
պատմել , ու առջի բաները
մեզի գիտցընել . իրենց վկաները
թող բերեն , որ արդարանան , և
[illegible] լսեն ու ըսեն թէ Ասիկայ
ճշմարիտ է ։ Դուք իմ վկաներս դուք 10
էք՝ կ'ըսէ Տէրը , նաև իմ ընտրած
ծառաս . որպէս զի գիտնաք ու
ինծի հաւատաք , և հասկընաք որ
ես եմ . ինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ
, ու ինծմէ ետքն ալ պիտի
չըլլայ ։ Տէրը ես եմ՝ ես եմ , և 11
ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ ։ Ես 12
յայտնեցի ու փրկեցի և գիտցուցի
, երբոր ձեր մէջը օտար աստուած
չկար . ու իմ վկաներս դուք էք ,
կ'ըսէ Տէրը , որ ես եմ Աստուած ։
Սկիզբէն 'ի վեր ես նոյն եմ , ու 13
չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ .
երբոր ես բան մը կ'ընեմ , ո՞վ
կրնայ զանիկայ արգիլել ։

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ ձեր փրկիչը՝ 14
Իսրայէլին Սուրբը . Ձեր սիրոյն համար
Բաբելոն կը ղրկեմ , և անոնց
ամէն փախստականները , ու նաւերու
մէջ աղաղակող Քաղդէացիները
կ'իջեցընեմ ։ Ես եմ Եհովայ՝ 15
ձեր Սուրբը , Իսրայէլին Ստեղծիչը՝
ձեր Թագաւորը ։ Այսպէս կ'ըսէ 16
Տէրը՝ որ ծովու մէջ ճամբայ , ու
զօրաւոր ջուրերու մէջ շաւիղ կը
դնէ , Որ կառքը ու ձին , զօրքը և 17
զօրութիւնը կը հանէ . անոնք մէկտեղ
կը պառկին ու չեն ելլեր .
անոնք պատրոյգի պէս կը մարին և
կ'անցնին . Առջինները մի՛ յիշէք , 18
ու հին բաները միտքերնիդ մի՛ բերէք
։ Ահա ես նոր բան պիտի 19

կանեմ, որ հիմա պիտի յայտնուի. միթէ զանիկա պիտի չգիտնաք. ես անապատին մէջ ալ ճամբայ՝ ու անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի 20 դնեմ։ Զիս դաշտի գազանները, չագաղները ու ջայլամները պիտի փառաւորեն. վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ ընտրեալներուս խմցընելու համար անապատին մէջ ջուրեր, և անջրդի երկրի մէջ գետեր 21 պիտի տամ։ Այս ժողովուրդը ես ինծի համար ստեղծեցի, անոնք իմ գովութիւնս պիտի պատմեն։

22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր՝ ով Յակոբ, հապա ինծմէ ձանձրացար 23 ով Իսրայէլ։ Քու ողջակէզներուդ ոչխարները ինծի չբերիր, և քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր. ընծայի համար քեզ չծառայեցուցի, ու կնդրուկի համար քեզ չյոգնեցուցի։ 24 Ինծի համար ստակով խունկեղէգն ծախու չառիր, և քու զոհերուդ ճարպովը զիս չյագեցուցիր. հապա քու մեղքերովդ զիս ծառայեցուցիր, ու քու անօրէնութիւններովդ զիս յոգնեցուցիր։ 25 Ես եմ՝ ես եմ, որ քու յանցանքներդ ինծի համար կը ջնջեմ, ու քու մեղքերդ՝ ալ պիտի չյիշեմ։ 26 Միտքս ձգէ. մէկտեղ դատուինք. ըսէ, դուն զրուցէ՛, որպէս զի արդարանաս։ 27 Քու նախահայրդ մեղք գործեց, և քու ուսուցիչներդ ինծմէ 28 ապստամբեցան։ Ասոր համար ես ալ սրբարանին իշխանները պիղծ սեպեցի, և Յակոբը նզովքի, ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի։

ԳԼ. ԽԴ

1 Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով իմ ծառաս Յակոբ, ու դուն ով իմ 2 ընտրած Իսրայէլս։ Քեզ ստեղծող, և արգանդի մէջ ձեւակերպող, ու քեզի օգնութիւն ընող Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի՛ վախնար, ով իմ ծառաս Յակոբ, և դուն ով իմ ընտրած Իսրայէլս՝ մի՛ վախնար. 3 Քանզի ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ, ու անջուր երկրին վրայ՝ հեղեղներ. քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թափեմ, և քու որդւոցդ վրայ՝ իմ օրհնութիւնս։ 4 Ու անոնք խոտ ըլլալու պէս պիտի բուսնին, ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս պիտի բուսնին։ 5 Մէկը պիտի ըսէ թէ Ես Տէրոջն եմ. մէկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի, և միւսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ, թէ Ես Տէրոջն եմ, ու Իսրայէլին անունովը պիտի մականուանի։

6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւորը և զօրաց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս կ՚ըսէ. Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը, ու ինծմէ զատ 7 Աստուած չկայ։ Ու հին ժողովուրդը հաստատելէս 'ի վեր ո՞վ կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել, և ասիկայ ինծի համար կարգի դնել. թող պատմեն գալու ու ըլլալու բաները։ 8 Մի՛ վախնաք ու մի՛ զարհուրիք. միթէ ես ձեզի ան ատենէն չլսեցուցի՞ ու չպատմեցի՞. դուք իմ վկաներս էք. ինծմէ զատ Աստուած կա՞յ. Ապառաժ ալ չկայ, ուրիշ մը չեմ գիտեր։ 9 Կուռք շինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն են, և անոնց ընտիր գործերը օգուտ մը չեն ըներ, ու իրենք իրենց դէմ վկաներ են. չեն տեսներ ու չեն իմանար, որ 10 ամչնան։ Բայց ո՞վ է անիկայ, որ աստուած կը շինէ, և կուռք կը 11 ձուլէ, որ օգուտ մը չըներ։ Ահա անոր բոլոր ընկերները պիտի ամչնան. վասն զի արուեստաւորները անգամ մարդ են. թող անոնք ամէնը ժողվուին ու կայնին. պիտի վախնան ու մէկտեղ պիտի 12 ամչնան։ Երկաթագործը ածուխով կը շինէ տապարը, և կռաններով անոր ձեւ կու տայ, ու զանիկայ իր զօրաւոր բազուկովը կը շինէ. երբոր անօթենայ, ուժէ կը կտրի. 13 երբոր ջուր չխմէ, կը մարի։ Հիւսնը լար կը քաշէ, և մատիտով նշանը կը գծագրէ. զանիկայ քանդակագործի գործիքով կը բանի, ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ. զանիկայ մարդու կերպարանքով, և մարդկային գեղեցկութիւնով կը

14 շինէ, որ տան մէջ դրուի։ Անիկայ իրեն եղեւիններ կը կտրէ, և թեղօշ ու կաղնի կ'առնէ, որոնք իրեն՝ անտառի ծառերէն կ'ընտրէ. սօճի կը տնկէ, և զանիկայ անձրեւը 15 կը մեծցընէ։ Ու անոնք մարդուն վառելիք կ'ըլլան. և անոնցմէ կ'առնէ, որ [illegible] տաքնայ. անոնց մէկ մասը կ'այրէ ու հաց կ'եփէ. նաև աստուած մը կը շինէ և անոր երկրպագութիւն կ'ընէ. զանիկայ կուռք կը ձեւացընէ 16 ու կը պաշտէ։ Անոր կէսովը կրակ կը վառէ, կէսովը միս կ'ուտէ. խորոված կ'եփէ ու կը կշտանայ. և կը տաքնայ, ու կ'ըսէ, Ահա 17 տաքցայ, կրակը տեսայ։ Ու անոր մնացածը աստուած՝ այսինքն կուռք կը շինէ իրեն, զանիկայ կը պաշտէ, ու անոր երկրպագութիւն կ'ընէ և անոր աղօթք կ'ընէ ու կ'ըսէ. Զիս ազատէ, քանզի իմ 18 աստուածս դուն ես։ Չեն գիտեր ու չեն հասկընար. քանզի անոնց աչքերը՝ տեսնելէն, և անոնց սիրտերը հասկընալէն ծեփուեցան։ 19 Ու մէկը միտքը չբերեր, և գիտութիւն ու հանճար չունի որ ըսէ, Անոր կէսովը կրակ վառեցի, և անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի. միս խորովեցի ու կերայ, և մնացածը պղծութի՞ւն շինեմ. 20 ծառի կո՞ճղ պաշտեմ։ Անիկայ մոխիրով կը սնանի. անոր խաբուած սիրտը զինքը կը մոլորեցնէ, և իր հոգին չկրնար փրկել, ու չըսեր թէ Իմ աջ ձեռքիս մէջը ստութիւն 21 չկա՞յ։ Ասոնք միտքդ բեր՝ ով Յակոբ, և դուն ով Իսրայէլ, քանզի իմ ծառաս ես. ես ստեղծեցի քեզ, դուն իմ ծառաս ես. ո՛վ Իսրայէլ, ինծմէ պիտի չմոռ- 22 ցուիս։ Քու յանցանքներդ մէգի պէս, ու քու մեղքերդ ամպի պէս ջնջեցի. ինծի դարձիր, քանզի քեզ փրկեցի։

23 Ուրախ եղէք՝ ով երկինք, քանզի Տէրը ըրաւ ասիկայ. ով երկրիս վարի կողմերը՝ ցնծութեամբ աղաղակեցէք. լեռներ, անտառ ու անոր մէջը եղող բոլոր ծառեր՝ ուրախութեամբ ձայներ հանեցէք. քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը, և Իսրայէլի մէջ փառաւորուեցաւ։

24 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը քու Փրկիչդ, ու քեզ արգանդի մէջ Ստեղծողը. Ես եմ Տէրը, որ ամէն բաներ ըրի. երկինքը մինակ ես տարածեցի, ու երկիրը իմ կարողութեամբս հաստատեցի. 25 Սուտախօսներուն նշանները պարապը կը հանեմ, և գուշակողները կը յիմարեցընեմ. իմաստունները ետ կը դարձընեմ, ու անոնց գիտութիւնը յիմարութեան կը հանեմ. 26 Իմ ծառայիս խօսքը կը հաստատեմ, և իմ դեսպաններուս խորհուրդը կը կատարեմ։ Ես եմ՝ որ Երուսաղէմին համար կ'ըսեմ թէ Պիտի բնակուի, ու Յուդայի քաղաքներուն համար՝ թէ Պիտի շինուին. ու անոր աւերակները պիտի կանգնեմ։ 27 Ես անդունդին կ'ըսեմ թէ Չորցիր, ու քու գետերդ պիտի ցամքեցընեմ։ 28 Ես Կիւրոսին համար կ'ըսեմ, Իմ հովիւս է, ու իմ ամէն կամքս պիտի կատարէ. ու Երուսաղէմին կ'ըսեմ թէ Պիտի շինուիս, և տաճարին՝ թէ Քու հիմերդ պիտի դրուին։

ԳԼ. ԽԵ

1 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին, որուն աջ ձեռքը բռնեցի, որ ազգերը անոր առջեւը նուաճեցընեմ, ու թագաւորներուն մէջքը թուլցընեմ, և անոր առջեւը դռներուն փեղկերը բացուին ու դռները չգոցուին. 2 Ես քու առջեւէդ պիտի երթամ, և խորտուբորտ տեղուանքը պիտի շտկեմ. պղնձէ դռները պիտի փշրեմ, ու երկաթէ նիգերը պիտի կտրտեմ. 3 Ես քեզի խաւարի մէջ ծածկուած գանձերը, ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ, որպէս զի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը, որ քեզ քու անունովդ կը կանչեմ։ 4 Իմ Յակոբ ծառայիս համար, և իմ ընտրած Իսրայէլիս

համար քեզ քու անունովդ կանչեցի ։ ու քեզի մականուն դրի ,
5 թէև զիս չէիր ճանչնար ։ Ես եմ
Տէրը , և ուրիշ մը չկայ , ինծմէ
զատ Աստուած չկայ ․ ես քեզի գօտի կապեցի , թէև զիս չէիր ճանչնար ․
6 Որպէս զի արևելքէն ու արևմուտքէն գիտնան՝ որ ինծմէ զատ
մէկը չկայ ․ ես եմ Տէրը , ու ուրիշ
7 մը չկայ ։ Լոյսը հաստատողը , և խաւարը ստեղծողը , խաղաղութիւնը ընողը , ու չարիքը
ստեղծողը , ես ամէն բաները ընողը՝
ես Տէրս եմ ։
8 Ո՛վ երկինքներ՝ վերէն ցօղ կաթեցուցէք , և ամպերը արդարութիւն տեղան ․ երկիրը բացուի ու
փրկութեան պտուղ տայ , ու միատեղ արդարութիւն բուսնի ․ ասոնք
ստեղծողը ես Տէրս եմ ։
9 Վա՜յ անոր որ իր Արարչին հետ
կը վիճի , ան՝ հողէ երկրի խեցեղէններուն պէս խեցի մըն է ․ միթէ կաւը
զինքը ձևացնողին կրնա՞յ ըսել ,
Թէ Ինչ կը շինես , կամ քու
գործդ կրնա՞յ քեզի ըսել , թէ Ձեռք
10 չունիս ։ Վա՜յ անոր որ իր հօրը
կ'ըսէ ․ Ինչ կը ծնանիս , ու իր
մօրը՝ Ինչ ցաւով կը բերես ։
11 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին
Սուրբը ու անոր Արարիչը ․ Գալու
բաներուն վրայով ինծի հարցուցէք ․ իմ որդւոցս համար ու իմ
ձեռացս գործերուն համար ինծի
12 պատուէր տուէք ։ Երկիրը ես
շինեցի , ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի ․ երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին , և անոր բոլոր զօրքին ես
13 պատուէր տուի ։ Ես զանիկայ արդարութեամբ արթնցուցի , ու
անոր ամէն ճամբաները պիտի շիտկեմ ․ անիկայ իմ քաղաքս պիտի
շինէ , և իմ աքսորուածներս ետ
պիտի դարձնէ առանց գնոյ ու առանց կաշառքի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
14 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ․ Եգիպտոսին վաստակը ու Եթովպացւոց
և երկայնահասակ Սաբայեցւոց վաճառականութիւնը քեզի պիտի անցնին , ու քուկդ պիտի ըլլայ ․ անոնք
քու ետևէդ պիտի քալեն , և շղթաներով պիտի պտըտին , ու քեզի
երկրպագութիւն ընելով՝ քեզի պիտի աղաչեն , ու ըսեն ․ Միայն քու
մէջդ Աստուած կայ , ու անկէ 'ի զատ
ուրիշ Աստուած մը չկայ ։
Յիրաւի դուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես , ո՛վ Իսրայէլին 15
փրկիչ Աստուածը ։ Անոնք ամէնը 16
պիտի ամչնան ու պատկառին ․
կուռք շինողները միատեղ ամօթով
պիտի երթան ։ Իսրայէլ յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ 17
պիտի փրկուի ․ դուք յաւիտեանս
յաւիտենից պիտի չամչնաք ու
չպատկառիք ։
Վասն զի այսպէս կ'ըսէ երկինքը 18
ստեղծող Տէրը , ան Աստուածը որ
երկիրը կազմեց , զանիկայ շինեց
և հաստատեց ․ զանիկայ պարապ
տեղը չստեղծեց , հապա բնակութեան համար կազմեց ․ Տէրը ես
եմ , ու ինծմէ ուրիշը չկայ ։ Ես 19
ծածկաբար՝ երկրիս մութ տեղը չխօսեցայ ․ Յակոբին սերունդին չըսի թէ Զուր տեղը զիս փնտռեցէք ․
ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ ,
և ճշմարիտ բաներ կը յայտնեմ ։
Ժողվուեցէք ու եկէք ․ միատեղ 20
մօտեցէք դուք՝ ո՛վ ազգերէն ազատուածներ ․ անոնք գիտութիւն չունին , որ իրենց կուռքին փայտը կը
կրեն , ու փրկելու կարողութիւն
չունեցող աստուծոյ աղօթք կ'ընեն ։
Պատմեցէք , ու զանոնք մօտեցուցէք , և անոնք միատեղ խորհուրդ 21
ընեն ․ ասիկայ 'ի սկզբանէ ո՛վ գիտցուց , ան ժամանակէն 'ի վեր ո՛վ
պատմեց ․ չէ՞ որ ես Տէրս , որ ինծմէ
զատ ուրիշ Աստուած չկայ , ու
ինծմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած ու
փրկիչ չկայ ։ Ո՛վ երկրիս բոլոր 22
ծայրերը՝ ինծի նայեցէք , որ փրկուիք ․ քանզի ես եմ Աստուած ,
և ինծմէ ուրիշը չկայ ։ Իմ անձիս 23
վրայ երդում ըրի ․ իմ բերնէս արդարութեան խօսք ելաւ , ու ետ
չդառնար , որ ամէն ծունկ ինծի
պիտի կրկնուի , և ամէն լեզու երդում պիտի ընէ ։ Մէկը պիտի 24
ըսէ ․ Միայն Տէրոջմով արդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ ․ անոր

Մէկը անոր պիտի գայ ․ և բոլոր
անոր դէմ բարկացողները պիտի
25 ամչնան ։ Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէրոջմով պիտի արդարանայ ու պիտի պարծենայ ։

ԳԼ. ԽԶ.

1 Բէլ խոնարհեցաւ , Նաբաւ
ծռեցաւ ․ անոնց կուռքերը
կենդանիներու ու անասուններու
վրայ էին ․ ձեր բեռցուած բեռները յոգնած անասունին ծանրութիւն
2 եղան ։ Անոնք ծռեցան ու
միատեղ խոնարհեցան ․ բեռը ազատելու կարող չեղան , և իրենք
ալ գերութեան գացին ։
3 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ո՛վ Յակոբին
տունը , ու Իսրայէլի տանը բոլոր
մնացորդը , որ ձեզ որովայնէ կը
կրեմ , և արգանդէ կը վերցընեմ ․
4 Մինչև ձեր ծերութիւնը անգամ ես
նոյն եմ , ու մինչև ձեր ալևորութիւնը ես ձեզ պիտի կրեմ ․ ես
ստեղծեցի ու ես պիտի վերցընեմ ,
ես պիտի կրեմ ու պիտի ազատեմ ։
5 Զիս որո՞ւ կը նմանցընէք , և
որո՞ւ հաւասար կը սեպէք ․ ինծի
ի՞նչ նմանութիւն կը շինէք , որ
6 նման ըլլանք ։ Վասն զի քսակէն ոսկի կը
թափեն ու կշիռքով արծաթ կը
կշռեն , վարձքով ոսկերիչ կը բռնեն , որ անով աստուած կը շինէ ․
զանիկայ կը պաշտեն և անոր երկրպագութիւն կ'ընեն ։
7 Զանիկայ
ուսերնու վրայ կը վերցընեն կը տանին , իր տեղը կը հաստատեն ու
կը կայնի , անիկայ իր տեղէն չշարժիր ․ և թէ որ մէկը անոր աղաղակէ , պատասխան չտար ․ զանիկայ իր նեղութենէն չազատեր ։
8 Ասիկայ յիշեցէք , ու մարդ եղէք , միտքերնիդ բերէք՝ ո՛վ յանցաւորներ ,
9 Յաւիտենից եղած առաջի բաները յիշեցէք ․ քանզի ես եմ
Աստուած , և ինծմէ ուրիշը չկայ ․
ես եմ Աստուած , և ինծի պէս մէկը
10 չկայ ։ Որ վերջինը սկիզբէն , ու
դեռ չեղածը առաջուընէ պատմեցի ․ ու կ'ըսեմ թէ Իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի , և իմ
ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։ Ես 11
եմ որ արևելքէն գիշատիչ թռչունը
կը կանչեմ , ան հեռու երկրէ՝ իմ
խորհուրդս 'ի գործ դնելու մարդը ․
ես խօսեցայ ու ես պիտի կատարեմ , ես խորհեցայ ու ես 'ի գործ
պիտի դնեմ ։ Ո՛վ արդարութենէ 12
հեռացած խստասիրտներ՝ ինծի
մտիկ ըրէք ․ Իմ արդարութիւնս 13
մօտեցուցի , անիկայ պիտի չհեռանայ , և իմ փրկութիւնս պիտի
չուշանայ ․ ու իմ փառքս եղող
Իսրայէլին համար Սիօնի մէջ փրկութիւն պիտի դնեմ ։

ԳԼ. ԽԷ.

Ո՛վ Բաբելոնի կոյս աղջիկ՝ իջիր 1
ու հողի վրայ նստէ ․ ո՛վ Քաղդէացւոց աղջիկ՝ գետնի վրայ առանց աթոռի նստէ ․ քանզի մէյմըն ալ քնքուշ ու փափուկ պիտի
չկոչուիս ։ Աղօրիքին քարերը առ , 2
ալիւր աղա ․ քօղակդ հանէ , քղանցքդ վերցուր , սրունքդ բաց ,
գետերէն անցիր ։ Թող քու մերկութիւնդ բացուի և նախատինքդ 3
ալ երևնայ ․ վրէժ պիտի
առնեմ , ու մարդու մը միջնորդութիւնը պիտի չընդունիմ ։ (Մեր 4
փրկչին անունը Եհովայ Սաբաւովթ է ․ անիկայ Իսրայէլին
Սուրբն է ։) Լուռ նստէ , խաւարի մէջ մտիր՝ ո՛վ Քաղդէացւոց 5
աղջիկ՝ քանզի մէյմըն ալ թագաւորութեանց տիկին պիտի չկոչուիս ։
Ես իմ ժողովուրդիս բարկացայ , և 6
իմ ժառանգութիւնս պղծեցի , ու
զանոնք քու ձեռքդ տուի ․ դուն անոնց գթութիւն չցուցուցիր ․ ծերին վրայ քու լուծդ խիստ ծանրացուցիր ․ Ու ըսիր , Ես յաւիտեան 7
տիկին պիտի մնամ ․ այնպէս որ
ասիկայ մտքիդ մէջ չդրիր , անոր
վախճանը չյիշեցիր ։ Ու հիմա 8
մտիկ ըրէ՛ ո՛վ անհոգութեամբ նստող հեշտասէր , որ սրտիդ մէջ
կ'ըսես , Ես եմ , ու ինծմէ ուրիշը
չկայ ․ որբևայրի պիտի չնստիմ ,
ու անզաւակութիւն պիտի չգիտնամ ։ Բայց ասոնք երկուքն ալ՝ 9
թէ անզաւակութիւնը և թէ որ-

բևարութիւնը յանկարծ մէկ օրուան
մէջ քու վրադ պիտի գան.
քու դիւթութիւններուդ շատութեանը
մէջ, և քու անթիւ կախարդութիւններուդ
մէջ, անոնք
ամբողջ քու վրադ պիտի գան։
10 Ու դուն քու չարութեանդ ապաւինեցար
ու ըսիր, Զիս տեսնող
չկայ. Քեզ գլխէ հանողը քու
իմաստութիւնդ ու գիտութիւնդ
է. և սրտիդ մէջը ըսիր, Ես եմ,
11 ու ինձմէ ուրիշը չկայ։ Անոր համար
քու վրադ մէկ ձախորդութիւն
մը պիտի գայ, որ անոր ուսկից
ծագիլը պիտի չգիտնաս. և քու
վրադ թշուառութիւն մը պիտի իյնայ,
որ զանիկայ ետ դարձընելու
կարող պիտի չըլլաս. ու քու վրադ
յանկարծ աւերում մը պիտի գայ,
որ դուն զանիկայ պիտի չգիտնաս։
12 Հիմա քու կախարդութիւններուդ
և շատ դիւթութիւններուդ մէջը
կեցիր, որոնցմով քու մանկութենէդ
'ի վեր աշխատեր ես. գուցէ
օգուտ մը գտնելու կարող ըլլաս,
13 գուցէ կարենաս յաղթել։ Խորհուրդներուդ
շատութենէն ձանձրացար.
հիմա երկինքը զննողները,
աստղագէտները, նոր ամիսներով
գուշակութիւն ընողները
թող ելլեն, և քու վրադ գալու
14 բաներէն քեզ ազատեն։ Ահա անոնք
յարդի պէս պիտի ըլլան, ու
զանոնք կրակը պիտի այրէ. իրենց
հոգին բոցին զօրութենէն պիտի
չկրնան ազատել. տաքնալու համար
կայծ մը՝ կամ դիմացը նստելու
համար կրակ մը պիտի չմնայ։
15 Այսպէս պիտի ըլլան քեզի անոնք՝
որոնց հետ աշխատեցար, ու մանկութենէդ
'ի վեր առուտուր ըրիր.
ամէն մէկը իր ճամբան իյնալով՝
ցիրուցան պիտի ըլլան, ու քեզ
ազատող մը պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԽԸ.

1 Լսեցէ՛ք ասիկայ՝ ո՛վ Յակոբի տունը,
որ Իսրայէլին անունովը
կանչուած էք, ու Յուդային աղբիւրէն
ելեր էք, և Տէրոջը անունովը
երդում կ'ընէք, ու Իսրայէլին
Աստուածը կը յիշէք, բայց ճշմարտութեամբ
չէ, ու արդարութեամբ
չէ։ (Վասնզի անոնք Սուրբ քաղաքին 2
անունովը կը կոչուին, և
Իսրայէլի Աստուծոյն կը կռթնին,
որուն անունը Եհովայ Սաբաւովթ
է։) Առջի բաները հին ժամանակէն 3
'ի վեր պատմեցի, ու անոնք իմ
բերնէս ելան, և զանոնք իմացուցի.
զանոնք յանկարծ ըրի, ու եղան։
Որովհետև գիտէի որ դուն խիստ 4
ես, և քու պարանոցդ երկաթէ
ջիղեր ունի, ու պղնձէ ճակատ մը
ունիս։ Ասոր համար քեզի հին ժամանակէն 5
'ի վեր պատմեցի, ու դեռ
չեղած՝ քեզի իմացուցի, որ չըլլայ
թէ ըսես, Զանոնք իմ արձանս
ըրաւ, և իմ քանդակած ու ձուլածոյ
կուռքս հրամայեց։ Դուն անոնք 6
լսեցիր. նայէ՛ անոնց ամէնը [illegible]
[illegible]. ու դուք զանիկայ պիտի
չհրատարակէ՞ք. ես քեզի ասկէ
ետքը նոր ու ծածուկ բաներ պիտի
գիտցընեմ, որ դուն անոնք չգիտցար։
Անոնք հիմա ստեղծուեցան, 7
և չէ թէ առաջուց. ու այս օրէն
առաջ զանոնք չլսեցիր, որ չըլլայ
թէ ըսես. Ահա զանոնք գիտցայ։
Դուն ոչ լսեցիր, ոչ ալ գիտցար. 8
և՛ սկիզբէն քու ականջդ չբացուեցաւ.
վասն զի գիտցայ որ դուն
խիստ նենգաւոր ես, ու դուն որովայնէ
ապստամբ կոչուեցար։ Ես 9
իմ անուանս համար բարկութիւնս
պիտի ուշացընեմ. և իմ փառացս
համար համբերող պիտի ըլլամ քեզի,
որ քեզ չկորսնցընեմ։ Ահա 10
քեզ մաքրեցի, բայց չէ թէ արծաթի
պէս. ես քեզ նեղութեան
հալոցին մէջը փորձեցի։ Ինծի 11
համար՝ ինծի համար պիտի
ընեմ. քանզի իմ անունս ինչո՞ւ
պղծուի. ու ես իմ փառքս ուրիշին
չեմ տար։ Ո՛վ Յակոբ ու իմ 12
կանչած Իսրայէլս՝ ինծի մտիկ ըրէ.
Ես նոյն եմ, առաջինը ես եմ, վերջինն
ալ ես եմ։ Եւ երկիրը 13
իմ ձեռքս հիմնեց, ու երկինքը իմ
աջ ձեռքս տարածեց. երբոր ես
անոնք կանչեմ, անոնք մէկտեղ կ'
ոտքի կը կայնին։ Ամէնքդ ժողովուեցէք 14
ու մտիկ ըրէք. անոնցմէ
ո՞վ պատմեց աս բաները. Տէրոջը
սիրածը Բաբելոնի մէջ անոր կամքը
'ի գործ պիտի դնէ, և իր բազուկը
Քաղդէացւոց վրայ պիտի իջնեցնէ։
15 Ես՝ ես խօսեցայ, ու
զանիկայ կանչեցի, անիկայ բերի,
և անոր ճամբան յաջող պիտի ըլլայ։
16 Ինծի մօտեցէք. ասիկայ
լսեցէք. առաջուց ծածուկ չխօսեցայ.
աս բաները եղած ժամանակէն
'ի վեր ես հոն եմ. ու հիմա զիս
Տէր Եհովան ու անոր Հոգին խրկեց։
17 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ քու
փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը. Ես
եմ քու Տէր Աստուածդ, որ քեզի
օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ,
ու քալելու ճամբուդ մէջ քեզ կ'առաջնորդեմ։
18 Երանի թէ իմ պատուիրանքս
մտիկ ընէիր. ան ատենը
քու խաղաղութիւնդ գետի պէս,
ու արդարութիւնդ ծովուն ալիքներուն
19 պէս պիտի ըլլար. Ու քու
սերունդդ աւազի չափ ու որովայնիդ
ծնունդը անոր խիճին չափ պիտի
ըլլար. անոր անունը իմ առջևէս
պիտի չկտրուէր, ու չկորսուէր։
20 Բաբելոնէն ելէք, Քաղդէացիներէն
փախէք. ասիկայ յաղթութեան
երգով պատմեցէք, ու հրատարակեցէք.
ասիկայ մինչև երկրին
ծայրը տարածեցէք, ըսելով. Տէրը
21 իր Յակոբ ծառան փրկեց։ Ու
երբոր զանոնք անապատներու մէջ
պտըտցուց, չծարաւեցան. անոնց
համար վէմէն ջուրեր վազցուց.
վէմը պատռեց ու անկէ ջուրեր
22 բղխեցան։ Ամբարիշտները խաղաղութիւն
պիտի չունենան, կ'ըսէ
Տէրը։

ԳԼ. ԽԹ.

1 Ո՛վ կղզիներ՝ ինծի մտիկ ըրէք,
ու ո՛վ ժողովուրդներ՝ հեռուէն
ականջ առէք. Տէրը զիս արգանդէն
կանչեց. իմ անունս մօրս որո-
2 վայնէն յիշեց. Ու իմ բերանս
սրած թուրի պէս ըրաւ, զիս իր
ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց,
և զիս փայլուն նետի պէս ըրաւ.
իր կապարճին մէջը պահեց զիս.
Ու ինծի ըսաւ, Դուն իմ ծառաս 3
ես, ո՛վ Իսրայէլ՝ որ քեզմով պիտի
փառաւորուիմ։ Ու ես ըսի, Պարապ 4
տեղը աշխատեցայ. և իմ
զօրութիւնս ունայն ու դատարկ տեղը
գործածեցի. բայց իմ իրաւունքս
Տէրոջը առջևն է, և իմ գործքս իմ
Աստուծոյս քովն է։ Ու հիմա այսպէս 5
կ'ըսէ Տէրը՝ որ զիս որովայնէ
իրեն ծառայ ըլլալու համար ստեղծեց,
որ Յակոբը անոր դարձընեմ,
և Իսրայէլ անոր ժողվուի, որ Տէրոջը
առջևը փառաւորուիմ, և իմ
Աստուածս ինծի զօրութիւն ըլլայ.
Այսպէս կ'ըսէ. Յակոբին ցեղերը 6
նորէն հաստատելու համար ու Իսրայէլին
ազատուածները դարձընելու
համար իմ ծառաս ըլլալդ քեզի
քիչ է. ահա քեզ ազգերուն լոյս
պիտի դնեմ, որ մինչև երկրին ծայրը
իմ փրկութիւնս ըլլաս։

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին 7
փրկիչը՝ անոր Սուրբը՝ անարգուած
անձին՝ ազգաց ատելի եղածին՝ իշխանաց
ծառային. Թագաւորները
պիտի տեսնեն ու ոտք պիտի ելլեն.
իշխաններն ալ երկրպագութիւն
պիտի ընեն, Տէրոջը համար՝
որ հաւատարիմ է, Իսրայէլի Սուրբին
համար՝ որ քեզ ընտրեր է։
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ընդունելի 8
ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի, և
փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն
ըրի ու քեզ պահեցի, և ժողովուրդին
ուխտ ըլլալու տուի, որ
երկիրը հաստատես, ու աւրուած
ժառանգութիւնները ժառանգեցընես.
Ու կապուածներուն ըսես, 9
Ելէ՛ք, ու խաւարի մէջ եղողներուն՝
Յայտնուեցէ՛ք։ Անոնք ճամբաներու
վրայ պիտի արածին, և
անոնց արօտը ամէն բլուրներու
վրայ պիտի ըլլայ։ Անոնք պիտի 10
չանօթենան ու չծարաւին, և
զանոնք խորշակը կամ արևը պիտի
չզարնէ. քանզի անոնց ողորմութիւն
ընողը պիտի առաջնորդէ
անոնց, ու ջուրի աղբիւրներուն
քովը պիտի տանի զանոնք։ Ես 11
ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի
ընեմ. ու իմ պողոտաներս պիտի

12 բարձրաւանդ ։ Ահա ասոնք հեռուէն, և ահա ասոնք հիւսիսէն ու արևմուտքէն. և ասոնք Սինէացւոց երկրէն պիտի գան ։

13 Ո՛վ երկինք՝ ուրախ եղէք, ու ո՛վ երկիր՝ ցնծութիւն ըրէ, և ո՛վ լեռներ՝ ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք. քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն տուաւ, ու իր տնանկներուն ողորմեցաւ ։

14 Բայց Սիոն ըսաւ. Եհովան զիս թողուց, ու Տէրը զիս մոռցաւ ։

15 Միթէ կնիկը իր կաթնկեր մանուկը կրնա՞յ մոռնալ, անանկ որ իր որովայնին զաւկին վրայ չգթայ. թէև անոնք մոռնան, բայց ես քեզ պիտի չմոռնամ ։

16 Ահա ես քեզ իմ ձեռքիս մէջ նկարագրեցի. քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս են ։

17 Քու տղաքներդ պիտի արտորան. — քեզ փլցնողները և աւրողները քեզմէ պիտի ելլեն ։

18 Աչքերդ վերցուր, ու բոլորտիքդ նայէ. ամէնքը կը ժողվուին — քեզի կու գան. Տէրը կ'ըսէ որ Ես կենդանի եմ. անշուշտ անոնց ամէնը զարդերու պէս պիտի հագնիս, և անոնցմով հարսի պէս պիտի զարդարուիս ։

19 Քանզի քու աւերակներդ, ամայի տեղուանքդ ու քու կործանմանդ երկիրը հիմա ըլ բնակիչներուն նեղ պիտի գայ, և քեզ կլլողները պիտի հեռանան ։

20 Քու անզաւակութենէդ ետև ծնածներու որդիքդ քու ականջներուդ պիտի ըսեն. Աս տեղը ինծի նեղ է, տեղ տուր ինծի որ բնակիմ ։

21 Ու դուն քու սրտիդ մէջը պիտի ըսես, Ասոնք ինծի ո՞վ ծնաւ, ես անզաւակ ու ամուլ էի. ես գերի ու աքսորուած էի, ասոնք ո՞վ մեծցուց. ահա ես մինակ մնացեր էի, ասոնք ո՞ւր էին ։

22 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան. Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցընեմ, ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ. և անոնք քու տղաքներդ իրենց ծոցին մէջը պիտի բերեն, ու քու աղջիկներդ անոնց ուսերուն վրայ պիտի վերցուին ։

23 Ու թագաւորները քու սնուցիչներդ պիտի ըլլան, ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ. երեսնին գետնէն ծռելով՝ քեզի երկրպագութիւն պիտի ընեն, ու ոտքերուդ փոշին պիտի լզեն. և պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը. քանզի ինծի սպասողները պիտի չամչնան ։

24 Միթէ հզօրէն աւարը կ'առնուի՞, կամ՝ ահարկու մարդուն գերի առածը կ'ազատի՞ ։

25 Բայց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հզօրին գերի առածը անգամ պիտի առնուի, ու բռնաւոր մարդուն աւարը պիտի ազատուի. ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ, և քու տղաքներդ ես պիտի ազատեմ ։

26 Ու քեզ հարստահարողներուն իրենց մարմինները պիտի կերցընեմ, և իրենց արիւնը նոր գինիի պէս խմելով՝ պիտի գինովնան. և ամէն մարմին պիտի գիտնայ թէ ես եմ Տէրը որ քեզ ազատեցի, ու քու փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։

Գլ. Ծ.

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ո՞ւր է ձեր մօրը ապահարզանի թուղթը, որով ես զանիկայ արձակեցի. կամ ո՞վ է ան պարտատէրս՝ որուն ես ձեզ ծախեցի. ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը համար ծախուեցաք, ու ձեր մայրը ձեր յանցանացը համար արձակուեցաւ ։

2 Ինչո՞ւ համար իմ եկած ատենս մարդ մը չկար, — կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար. միթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճցա՞ւ՝ որ փրկելու կարող չըլլամ, կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունի՞մ. ահա իմ սաստելովս ծովը կը ցամքեցընեմ. գետերը անապատ կը դարձընեմ. անոնց ձուկերը ջուր չըլլալուն համար կը հոտին, ու ծարաւէն կը մեռնին ։

3 Երկինքներուն խաւար կը հագցընեմ, ու ծածկոցի համար անոնց վրայ քուրձ կը դնեմ ։

4 Տէր Եհովան ինծի իմաստուններու լեզու տուաւ, որ յոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ. ամէն առտու զիս կ'արթընցընէ. անիկայ իմ ականջս կ'արթընցընէ, որ աշակերտներու պէս լսեմ ։

5 Տէր Եհովան իմ ականջս բացաւ, ու ես անհնազանդ չեղայ, ետ չդարձայ ։

6 Իմ կռնակս՝ զարնողներուն, և այտերս փետտողներուն տուի. իմ երեսս նախատինքէն ու թուքէն չծածկեցի ։

7 Բայց Տէր Եհովան ինծի կ'օգնէ, անոր համար ամօթապարտ պիտի չըլլամ. անոր համար իմ երեսս կայծքարի պէս ըրի, ու գիտեմ որ պիտի չամչնամ ։

8 Զիս արդարացընողը մօտ է, ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. մէկտեղ ———— կայնինք. իմ դատախազս ո՞վ է, թող ինծի մօտենայ ։

9 Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ. ո՞վ է անիկայ որ զիս յանցաւոր պիտի հանէ. ահա ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին, ցեցը պիտի ուտէ զանոնք ։

10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող, անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող ո՞վ կայ, որ մութին մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի. թող անիկայ Տէրոջը անուանը ապաւինի ու իր Աստուծոյն կռթընի ։

11 Ահա դուք ամէնքդ՝ որ կրակ կը վառէք, ու կայծերով կը շրջապատիք. ձեր կրակին լուսովը ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք. ասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ, դուք տրտմութեամբ պիտի պառկիք ։

Գլ. ԾԱ.

1 Ո՛վ դուք՝ արդարութեան հետևողներ — Տէրը փնտռողներ՝ ինծի մտիկ ըրէք. դուք ան վէմին նայեցէք, ուսկից որ կտրուեցաք, և ան գուբին փոսին, ուսկից որ փորուեցաք ։

2 Ձեր հօրը Աբրահամին ու ձեզ ծնանող Սառային նայեցէք. քանզի անիկայ կանչեցի որ մէկ հատ մը էր, և զանիկայ օրհնեցի ու բազմացուցի ։

3 Վասն զի Տէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ, անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ. և անոր անապատը Եդեմի պէս, ու անոր ամայութիւնը Տէրոջը դրախտին պէս պիտի ընէ. անոր մէջը ցնծութիւն և ուրախութիւն, գոհութիւն և օրհնութեան ձայն պիտի գտնուի ։

4 Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ ինծի մտիկ ըրէ, ո՛վ իմ ազգս՝ ինծի ականջ տուր. քանզի ինծմէ օրէնք պիտի ելլէ, և իմ իրաւունքս ժողովուրդներուն լոյս ըլլալու համար պիտի հաստատեմ ։

5 Իմ արդարութիւնս մօտ է. իմ փրկութիւնս ելած է. ու իմ բազուկներս ժողովուրդները պիտի դատեն. կղզիները ինծի պիտի յուսան, և իմ բազուկիս պիտի ապաւինին ։

6 Աչքերնիդ վեր վերցուցէք դէպ 'ի երկինքը, ու վար նայեցէք դէպ 'ի երկիրը. քանզի երկինքը ծուխի պէս պիտի անցնի, ու երկիրը հանդերձի պէս պիտի մաշի. նմանապէս անոր բնակիչները ալ պիտի մեռնին. բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ, ու իմ արդարութիւնս պիտի չըպակսի ։

7 Ինծի մտիկ ըրէք՝ ո՛վ արդարութիւն ճանչցողներ, և իմ օրէնքս ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ. մարդոց նախատինքէն մի վախնաք, ու անոնց բամբասանքէն մի զարհուրիք ։

8 Վասն զի ցեցը պիտի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս, և մէցը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի պէս. բայց իմ արդարութիւնս յաւիտեան, ու իմ փրկութիւնս ամէն դարերու մէջ պիտի ըլլայ ։

9 Արթընցիր, արթընցիր, ո՛վ Տէրոջը բազուկը՝ զօրութիւն հագիր. արթընցիր առջի օրերուն պէս, շատոնցմէ անցած դարերուն պէս. դուն անիկայ չե՞ս որ Ռահաբը ջարդեցիր ու վիշապը վիրաւորեցիր ։

10 Դուն անիկայ չե՞ս որ ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը ցամքեցուցիր, և ծովուն խորունկ տեղուանքը ճամբայ ըրիր, որ փրկուածները անկէ անցնին ։

11 Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան, ու երգերով Սիոն պիտի գան, և անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ. անոնք ցնծութիւն և ուրախութիւն պիտի առնեն, տրտմութիւնը ա-

հեծութիւնը անանցն պիտի հեռանան ։
12 Ես եմ, ես եմ որ ձեզ կը մխիթարեմ. դուն ո՛վ ես որ մահկանացու մարդէն, ու խոտի նմանելու
13 մարդու զաւակէն կը վախնաս. Եւ
քեզ ստեղծող՝ երկինքները տարածող ու երկրին հիմերը դնող Տէրը
կը մոռնաս. ու բռնաւորին սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը վախնաս, իբր թէ նա կորսնցնելու
պատրաստուած է. բայց հիմա ո՞ւր
է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։
14 Աքսորուածը շուտով պիտի արձըկուի, ու գուբին մէջ պիտի չմեռնի, և իր հացը պիտի չպակսի ։
15 Քանզի քու Տէր Աստուածդ ես եմ՝
որ ծովը կը յանդիմանեմ, երբոր
անոր ալիքները կը գոռան. իմ
16 անունս Եհովայ Սաբաւովթ է ։ Ու
իմ խօսքերս քու բերանդ դրի, և
քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկեցի,
որ երկինքը հաստատեմ, ու երկրին
հիմերը դնեմ, և Սիոնին ըսեմ.
Դուն իմ ժողովուրդս ես ։
17 Արթնցիր, արթնցիր — ելի՛ր
ով Երուսաղէմ, որ Տէրոջը ձեռքէն անոր բարկութեանը բաժակը
խմեցիր. թմրութեան բաժակին
18 մրուրը քամելով խմեցիր ։ Անոր
բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն առաջնորդող չկայ, ու բոլոր մեծցուցած տղաքներէն՝ իրեն ձեռնտու
19 չկայ ։ Այս երկու բաները քեզի
պատահեցան, ո՞վ քեզի պիտի
ցաւի. կործանում ու կոտորած,
սով ու սուր. քեզ ինչո՞վ մխի-
20 թարեմ ։ Քու տղաքդ մարած՝
ամէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին, որոգայթի մէջ բռնուած
յամոյրի պէս. անոնք Տէրոջը բարկութեամբը՝ քու Աստուծոյդ յանդիմանութեամբը լեցուած են ։
21 Ուրեմն ասիկայ մտիկ ըրէ՛ ով ողորմելի, որ արբած ես, բայց գի-
22 նիէն չէ ։ Այսպէս կ'ըսէ քու Իշխող Տէրդ, և քու Աստուածդ՝
որ իր ժողովուրդին դատը կը
պաշտպանէ. Ահա քու ձեռքէդ
թմրութեան բաժակը, իմ բարկութեանս բաժակին մրուրը առի.
զանիկայ մէյմըն ալ պիտի չխմես.
Եւ զանիկայ քեզ հարստահարող- 23
ներուն ձեռքը պիտի դնեմ, որոնք
քու անձիդ կ'ըսէին. Ծռէ՛ որ անցնինք. ու դուն կռնակդ՝ անցնողներուն համար՝ գետնի պէս ու փողոցի
պէս դրիր ։

ԳԼ. ԾԲ

Արթնցիր, արթնցիր, քու 1
զօրութիւնդ հագի՛ր ով Սիոն.
քու փառաւոր հանդերձներդ հագի՛ր ով Երուսաղէմ սուրբ քաղաք. քանզի մէյմըն ալ անթլփատ
ու պիղծ մէկը քու մէջդ պիտի չմտնէ ։ Փոշին քեզմէ թօթուէ՛, 2
ել նստէ՛ ով Երուսաղէմ. քու
պարանոցիդ կապերը քակէ՛, ով
Սիոնի գերի աղջիկը ։ Վասն զի 3
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձրի ծախուեցաք, և առանց ստակի պիտի փրկուիք ։ Քանզի Տէր Եհովան 4
այսպէս կ'ըսէ. Իմ ժողովուրդս
առաջ Եգիպտոս իջաւ, որ հոն
պանդխտութիւն ընէ. ու Ասորեստանցիք առանց պատճառի անոր
բռնութիւն ըրին ։ Եւ հիմա հոս 5
ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ իմ
ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ. անոր վրայ իշխողները զանիկայ
կը պոռացընեն, կ'ըսէ Տէրը, ու միշտ
ամէն օր իմ անունս կը հայհոյուի ։
Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի 6
գիտնայ իմ անունս. ասոր համար
ան օրուան մէջ պիտի գիտնայ, թէ
ես ան եմ՝ որ կը խօսէի. ահա ես
եմ ։

Ի՜նչ գեղեցիկ են լեռներուն վը- 7
րայ անոր ոտքերը, որ աւետիս կը
բերէ, խաղաղութիւն կը քարոզէ.
բարութեան աւետիս կը բերէ,
փրկութիւն կը քարոզէ, — Սիոնին կ'ըսէ, Քու Աստուածդ կը
թագաւորէ ։ Քու պահապան- 8
ներդ ձայն պիտի վերցընեն, ցընծութեան ձայնով միասին պիտի
երգեն. քանզի երբոր Տէրը Սիոնը
ետ դարձընէ, անոնք յայտնապէս
պիտի տեսնեն ։ Ո՛վ Երուսաղէմի 9
աւերակներ՝ ցնծութեան ձայնով
մէկտեղ աղաղակեցէ՛ք. քանզի
Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց,
10 — Երուսաղէմը փրկեց ։ Տէրը իր
սուրբ բազուկը մերկացուց բոլոր
ազգաց աչքերուն առջեւ, ու երկրիս ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն
փրկութիւնը պիտի տեսնեն ։
11 Քաշուեցէ՛ք, քաշուեցէ՛ք, անկէ ելէ՛ք. պիղծ բանի մը դպչիք.
անոր մէջէն ելէ՛ք. մաքուր եղէ՛ք՝
ով Տէրոջը սպասները վերցընողներ ։
12 Քանզի չէ թէ արտորալով պիտի
ելլէք, և չէ թէ փախչելով պիտի
երթաք. հապա Տէրը ձեր առջեւէն
պիտի երթայ, ու Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի
ըլլայ ։
13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն
պիտի գտնէ. նա պիտի մեծնայ, ու
պիտի բարձրանայ ու խիստ պիտի
14 փառաւորի ։ Ինչպէս որ շատերը
անոր վրայ զարմացան, (անոր երեսը՝ մարդու երեսէն, ու կերպարանքը մարդու որդւոցմէն աւելի
15 աւրած ըլլալուն համար,) Այնպէս
ալ շատ ազգեր պիտի զարմացընէ,
թագաւորները անոր առջեւ իրենց
բերանը պիտի գոցեն. վասն զի
իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն,
և իրենց չլսածը պիտի իմանան ։

ԳԼ. ԾԳ

1 Ո՞վ հաւատաց մեր տուած լուրին, ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ
2 յայտնուեցաւ ։ Քանզի անիկայ
անոր առջեւ մատաղատունկի պէս
և ծարաւուտ երկրէ ելած արմատի
պէս բուսաւ. անիկայ կերպարանք
կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր
նայէինք, ո՛չ ալ տեսանելի երեւոյթ
3 մը՝ որ անկէ ախորժէինք ։ Անիկայ
մարդոցմէ անարգուեցաւ ու երեսէ
ձգուեցաւ. վշտաց այր ու ցաւոց
տեղեակ եղաւ, և անկէ երես դարձընելու մարդու պէս եղաւ. անարգուեցաւ, ու զանիկայ չյարգեցինք ։
4 Իրաւցընէ անիկայ մեր ցաւերը վերցուց, ու մեր վիշտերը իր վրան
առաւ. և մենք զանիկայ վիրաւորուած, Աստուծմէ զարնուած
ու չարչարուած սեպեցինք ։
5 Բայց անիկայ մեր մեղքերուն համար վիրաւորուեցաւ, ու մեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ. մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ, և անոր վէրքերովը մենք բժշկուեցանք ։ Ա- 6
մենքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք.
ամէն մէկերնիս իր ճամբուն դարձաւ. և Տէրը մեր ամենուն անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ ։
Անիկայ անիրաւութիւն կրեց ու 7
չարչարուեցաւ, բայց իր բերանը
չբացաւ. մորթուելու տարուող
ոչխարի պէս, ու իր խուզողներուն
առջեւ մունջ կեցող մաքիի պէս՝
անանկ իր բերանը չբացաւ ։ Նե- 8
ղութեամբ և դատաստանութեամբ
վերցուեցաւ. ու անոր ազգատոհմը ո՞վ
կրնայ պատմել. քանզի անիկայ
կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ.
անիկայ իմ ժողովուրդիս յանցանքին համար զարնուեցաւ ։ Եւ 9
անոր գերեզմանը ամբարիշտներու
հետ դրուեցաւ. բայց երբոր մեռաւ, հարուստին հետ եղաւ.
քանզի անիկայ անօրէնութիւն մը
չգործեց, ու անոր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ ։ Բայց 10
Տէրը հաճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցաւերու մատնէ. անոր անձը
մեղաց համար զոհ ընելէդ ետքը
անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ, իր
օրերը պիտի երկընցընէ, ու Տէրոջը կամքը անոր ձեռքովը պիտի
յաջողի ։ Իր անձին աշխատու- 11
թեանը պտուղը տեսնելով՝ պիտի
կշտանայ. իմ արդար ծառաս իր
գիտութեամբը շատերը պիտի արդարացընէ, քանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը պիտի կրէ ։
Անոր համար մեծերուն հետ բաժին 12
պիտի տամ անոր, և հզօրներուն
հետ աւարին բաժին պիտի առնէ.
քանզի իր անձը մահուան մատնեց,
ու յանցաւորներու հետ սեպուեցաւ. և շատերուն մեղքը վերցուց, ու յանցաւորներուն համար
միջնորդութիւն ըրաւ ։

ԳԼ. ԾԴ

Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա. ով 1
ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցնծա-

թեամբ գոչէ՛ ու աղաղակէ՛ · քանզի երեսէ ձգուածին որդիները էրիկ ունեցողին որդիներէն շատ
2 պիտի ըլլան , կ'ըսէ Տէրը ։ Վրանիդ տեղը լայնցուր , ու քու բնակարաններուդ վարագոյրները տարածուին · մի՛ խնայեր · չուաններդ երկնցուր , ու ցիցերդ ամրցուր ։
3 Վասնզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս · եւ քու սերունդդ ազգերը պիտի ժառանգէ , ու աւերուած քաղաքները բնակիչներով պիտի
4 լեցընէ ։ Մի՛ վախնար , վասն զի պիտի չամչնաս · ու մի՛ պատկառիր , վասն զի պիտի չնախատուիս · քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս , եւ քու որբեւայրութեանդ նախատինքը մէյմըն ալ
5 պիտի չյիշես ։ Վասնզի քու Երիկդ քու Արարիչդ է · անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է · ու քու Փրկիչդ Իսրայէլին Սուրբն է , անիկայ բոլոր երկրին Աստուածը
6 պիտի կոչուի ։ Վասնզի Տէրը քեզ՝ երեսէ ձգուած ու հոգւով վշտացած կնկան պէս ու մերժուած նորահասակ հարսի պէս կանչեց ,
7 կ'ըսէ քու Աստուածդ ։ Փոքր վայրկեան մը քեզ թողուցի , բայց մեծ ողորմութիւններով քեզ պիտի
8 ժողվեմ ։ Պզտիկ մը սրտմտութեամբ՝ մէկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծածկեցի , բայց յաւիտենական ողորմութիւնով քեզի պիտի ողորմիմ , կ'ըսէ քու Փրկիչդ Եհո-
9 վան ։ Վասնզի ասիկայ ինծի Նոյի ջուրերուն պէս է · ինչպէս որ երդուեր էի թէ Նոյի ջուրերը մէյմըն ալ երկրի վրայ չանցնին , այնպէս ալ երդուեր եմ որ քեզի չբարկանամ , ու քեզ չյանդիմա-
10 նեմ ։ Վասնզի լեռները պիտի վերնան · եւ բլուրները պիտի սասանին · բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չվերնայ ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի , կ'ըսէ Տէրը՝ որ քեզի կ'ողոր-
11 մի ։ Ո՛վ փոթորիկէ զարնուած անմխիթար աղքատ , ահա ես քու քարերդ գոյնզգոյն պիտի դնեմ , ու քեզ շափիւղաներով պիտի հիմնեմ ·

Ու քու մարտկոցներդ կարմիր յակինթներով , ու դռներդ կարկեհաններով , ու բոլոր պարիսպներդ թանկագին քարերով պիտի շի- 12
նեմ ։ Ու քու բոլոր որդիքդ 13
Տէրոջմէ սորված պիտի ըլլան , ու քու որդւոցդ խաղաղութիւնը շատ
պիտի ըլլայ ։ Դուն արդարու- 14
թեամբ պիտի հաստատուիս · բռնութենէ հեռու պիտի ըլլաս որ չվախնաս , ու արհաւիրքէն՝ որ քեզի չմօտենայ ։ Ահա անշուշտ ժո- 15
ղով պիտի ընեն , բայց ինծմէ չէ · ով որ քու վրադ ժողվուի , քու կողմդ պիտի դառնայ ։ Ահա կը- 16
րակի մէջ ածուխները փչող՝ եւ իր գործքին համար գործիք շինող գործաւորը ես ստեղծեցի , ու աւերելու համար կործանողը ես ստեղծե-
ցի ։ Քեզի դէմ շինուած գործիքը 17
ամենեւին պիտի չյաջողի , եւ քու վրադ դատաստանի ելլող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուի · Տէրոջը ծառաներուն ժառանգութիւնը ասիկայ է , ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. ԾԵ

Ո՛վ բոլոր ծարաւածներ՝ ջուրերուն 1
եկէք եւ ստակ չունեցողներ՝ եկէք , ծախու առէք ու կերէք · եկէք առանց ստակի եւ առանց գնոյ գինի ու կաթ ծախու առէք ։ Ին- 2
չո՞ւ ձեր ստակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար , եւ ձեր վաստակը անանկ բանի համար՝ որ չկշտացըներ · ուշադրութեամբ ինծի մտիկ ըրէք , որ բարիքները ուտէք , ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զըւարճանայ ։ Ձեր ականջը խոնար- 3
հեցուցէք ու ինծի եկէք · մտիկ ըրէք , ու ձեր հոգին պիտի ապրի · եւ ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ , Դաւիթին հաստատուն ողորմութիւնները ձեզի տալով ։ Ահա զանիկայ ժողովուրդ- 4
ներուն վկայ՝ ազգերուն առաջնորդ ու հրամանատար դրի ։ Ահա չը- 5
գիտցած ազգդ պիտի կանչես , եւ քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պի-

տի դիմեն , քու Տէր Աստուծոյդ համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար · քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց ։

6 Տէրը փնտռեցէք , քանի որ անիկայ կը գտնուի · զանիկայ կանչեցէք , քանի որ անիկայ մօտ է ։
7 Թող ամբարիշտը իր ճամբայէն՝ ու անօրէն մարդը իր խորհուրդներէն հրաժարի եւ Տէրոջը դառնայ , ու անիկայ պիտի ողորմի անոր · ու մեր Աստուծոյն , ինչու որ անիկայ
8 առատապէս կը ներէ ։ Վասնզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդները չեն , ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն , կ'ըսէ Տէրը ·
9 Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է , այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր են , եւ իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդ-
10 ներէն ։ Վասն զի ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը երկինքէն կ'իջնէ եւ հոն չդառնար , հապա երկիրը կ'ոռոգէ , ու զանիկայ պտղաբեր եւ արդասաւոր կ'ընէ , ու ցանողին հունտ՝ եւ ուտողին հաց կու տայ ,
11 Իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ · ինծի պարապ պիտի չդառնայ , հապա իմ կամքս պիտի կատարէ , ու յաջողութեամբ 'ի գործ դնէ ան բանը՝ որուն համար
12 զանիկայ խրկեցի ։ Վասնզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք , ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք · լեռները՝ ու բլուրները ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն , եւ դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ
13 պիտի զարնեն ։ Թուփին տեղը՝ մայր , ու եղինջին տեղը մրտենի պիտի բուսնի · եւ ասիկայ Տէրոջը անուանը փառքին համար անջնջելի ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ ։

ԳԼ. ԾԶ.

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Իրաւունքը պահեցէք , ու արդարութիւն ըրէք · քանզի իմ փրկութիւնս գալու , ու արդարութիւնս յայտնուե-
2 լու մօտ է ։ Երանի՜ այն մարդուն՝ որ ասիկայ կ'ընէ , ու մարդու որդին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ , այսինքն շաբաթը կը պահէ , ու զանիկայ չպղծեր , եւ ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը ետ կը պահէ ։

Ու Տէրոջը յարող օտարականի 3
որդին թող չըսէ ըսելով · Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց · ու ներքինին ալ թող չըսէ՝ Ահա ես չոր ծառ մըն եմ ։
Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ան 4
ներքինիներուն , որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն , եւ ինծի հաճոյ եղածը կ'ընտրեն , ու իմ ուխտիս
մէջ հաստատ կը կենան , Անոնց՝ 5
իմ տանս մէջ եւ պարիսպներուս մէջ՝ տղաներէ ու աղջիկներէ աւելի աղէկ տեղ ու անուն պիտի տամ · անոնց յաւիտենական անուն պիտի
տամ , որ պիտի չկտրուի ։ Ու այն 6
օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յարեր են՝ անոր ծառայութիւն ընելու , Տէրոջը անունը սիրելու , ու անոր ծառաներ ըլլալու համար , այսինքն ամէն անոնք որ շաբաթը կը պահեն ու չեն պղծեր , եւ իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան ,
Զանոնք ալ իմ սուրբ լեռս պիտի 7
բերեմ , եւ իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացընեմ · անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան , քանզի իմ տունս բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի
կոչուի ։ Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհո- 8
վան , որ Իսրայէլին աքսորուածները կը ժողվէ · անոր ժողվուածներուն վրայ ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր ։

Ո՛վ դաշտի բոլոր գազաններ , ո՛վ 9
անտառի բոլոր գազաններ՝ ուտելու
եկէք ։ Անոր բոլոր պահապանները 10
կոյր են , բան մը չեն գիտեր · ամէնքն ալ համր շուներ են , հաչելու կարող չեն · անոնք կը ցնորեն , կը
պառկին , քունը կը սիրեն · Այո՛ , 11
շատակեր ու անյագ շուներ են , ու անոնք իմացողութենէ զուրկ հովիւներ են · ամէնքը իրենց ճամբաներուն դարձած՝ ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ վաստակը փնտռելով ·

12 — ըսեն, Եկէք, գինի բերենք,
ու օղիով արբենանք. վաղն ալ
աս օրուան պէս — ալ աւելի առատ
պիտի ըլլայ :

ԳԼ. ԾԷ.

1 Արդարը կը կորսուի, և ողորմութիւն
ընող մարդ չկայ.
ու բարի մարդիկը — [illegible] — կը
վերցուին, առանց մէկու մը խելամտելուն
թէ արդարը չարիքէն երեսէն
2 կը վերցուի : Անիկա խաղաղութեան
մէջ կը մտնէ . ուղղութեամբ
քալողները իրենց անկողիններուն
վրայ հանգստութիւն կը
3 գտնեն : Բայց դուք, ով վհուկի
որդիք, շնացողի ու պոռնիկի սերունդ՝
4 հոս մօտեցէք . Դուք որո՞ւ
ծաղր կ'ընէք . ձեր բերանը որո՞ւ
վրայ կը լայնցընէք, — լեզունիդ
կ'երկնցընէք . չէ՞ որ դուք անօրէնութեան
զաւակներ — սուտութեան
5 սերունդ էք : Դուք ամէն
կանանչ ծառերու տակ՝ դէպ 'ի
կուռքերուն ցանկութենէ՞ կը տաքնաք.
տղաքները ձորերու մէջ՝ վէմերու
խոռոչներուն մէջը կը մորթէք :
6 Քու բաժինդ ձորին սահուն
քարերուն մէջն է, քու վիճակդ
անոնք են անոնք . անոնց անդամ
նուէր թափեցիր, ընծայ մատուցիր .
միթէ ես ասոնց կրնա՞մ
7 համբերել : Դուն քու անկողինդ
բարձր ու վերցուած լեռան վրայ
դրիր . հոն ալ զոհ ընելու ելար :
8 Եւ դռներուն ու դրանդիներուն ետեւը
քու յիշատակդ դրիր . քանզի
ինծմէ զատ ուրիշին քու անձդ մերկացուցիր,
ու վեր ելլելով անկողինդ
լայնցուցիր . և անոնց հետ դաշնադրութիւն
ըրիր, անոնց անկողինը
սիրեցիր, — անոր համար
9 տեղ պատրաստեցիր : Եւ թագաւորին
քովը հոտաւէտ իւղով գացիր,
ու անուշահոտութիւններդ
շատցուցիր, և դեսպաններդ հեռաւոր
տեղուանք խրկեցիր, ու
ինքզինքդ մինչև դժոխքը իջեցու-
10 ցիր : Դու ճամբուդ երկայնութենէն
յոգնեցար, բայց Յոյս չկայ՝
չըսիր . քու ձեռքիդ կեանքը գըտար,
անոր համար չթուլցար :
11 Եւ դուն որմէ՞ զարհուրեցար ու
վախցար, որ ստախօս ելար, և զիս
չյիշեցիր, ու սիրտդ չդրիր . չէ՞
որ իմ շատոնցմէ լուռ կենալուս
համար է որ ինծմէ չես վախնար :
12 Ես քու արդարութիւնդ ու գործքերդ
պիտի հրատարակեմ, որ անոնք
քեզի օգուտ պիտի չընեն :
13 Երբոր դուն աղաղակես, թող
քու ժողովածներդ քեզ փրկեն .
բայց ամէնը հովը պիտի տանի,
մէկ շունչ մը զանոնք պիտի առնէ .
սակայն ինծի յուսացողները երկիրը
իբրև կալուածք պիտի առնեն, ու
իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգեն .
14 Եւ պիտի ըսեն, Ճամբայ ըրէք,
ճամբայ ըրէք . ճամբան պատրաստեցէք,
խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն
վերցուցէք : Վասնզի այսպէս
15 կ'ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝ որ
յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի,
ու անոր անունը Սուրբ է .
Ես բարձր ու սուրբ տեղը կը բնակիմ,
բայց կոտրած ու խոնարհ
հոգի ունեցողին հետ ալ, որ խոնարհներուն
հոգին կենդանացընեմ,
և կոտրած սիրտերը ապրեցընեմ :
16 Վասնզի յաւիտեան պիտի չվիճիմ,
ու միշտ պիտի չբարկանամ . վասնզի
իմ առջևս հոգիները պիտի
մարէին, և ան կեանքերը՝ որ ես
17 ստեղծեցի : Անոր ագահութեան
անօրէնութեանը համար բարկացայ,
ու զանիկայ զարկի, իմ երեսս
ծածկեցի ու սրդողեցայ . և
ապստամբը իր կամացը ճամբան
18 հետևեցաւ : Անոր ճամբաները
տեսայ, ու զանիկայ պիտի բժշկեմ,
և անոր առաջնորդութիւն
պիտի ընեմ, ու զանիկայ ու անոր
սգաւորները պիտի մխիթարեմ :
19 Շրթունքներուն պտուղը ես կը
ստեղծեմ . Խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն
ըլլայ հեռուն եղողին և
մօտը եղողին՝ կ'ըսէ Տէրը, ու ես
20 զանիկայ պիտի բժշկեմ : Բայց
ամբարիշտները ալեկոծեալ ծովու պէս
են, որ չկրնար հանդարտիլ, որ
անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս
21 կը նետեն : Ամբարիշտները խաղաղութիւն
պիտի չունենան, կ'ըսէ
իմ Աստուածս :

ԳԼ. ԾԸ.

1 Բարձրաձայն կանչէ և մի խնայեր,
ձայնդ փողի պէս բարձրացուր.
և իմ ժողովուրդիս՝ իրենց
յանցանքը, ու Յակոբին տանը
2 իրենց մեղքերը պատմէ : Բայց
անոնք ամէն օր զիս կը փնտռեն,
և իմ ճամբաներս գիտնալու կը
փափաքին, անանկ ազգի մը պէս՝
որ արդարութիւն կ'ընէ, ու իր
Աստուծոյն իրաւունքը զանց չըներ .
Ինծի արդարութեան կանոնները կը
հարցընեն, Աստուծոյ մօտենալու
3 կը փափաքին . Ու՝ կ'ըսեն, Ինչո՞ւ
ծոմ պահեցինք, և դուն
չտեսար, մեր անձերը չարչարեցինք,
ու դուն չգիտցար . ահա ձեր
ծոմապահութեան օրը ձեր բաղձանքը
կը կատարէք, և ձեր ամէն
պահանջմունքները խստութեամբ
4 կը պահանջէք : Ահա կռուի ու
վէճի համար և չարութեան բռունցքով
զարնելու համար ծոմ կը պահէք .
աս օրուան պէս ծոմ մի պահէք,
որ ձեր ձայնը բարձրէն լսել
5 տալ : Իմ ընտրած ծոմապահութիւնս,
— մարդու մը իր անձը
խոնարհեցընելու օրը՝ այսպէս կ'ըլլայ .
իր գլուխը եղէգնի պէս ծռելով,
և իր տակը քուրձ ու մոխիր
տարածելո՞վ . Ասիկայ ծոմապահութիւն
ու Տէրոջը ընդունելի
6 օր պիտի անուանես : Ահա
աս է իմ ընտրած ծոմապահութիւնը,
որ անիրաւութեան կապերը
քակես, և լուծին կապերը թուլցընես,
ու հարստահարութիւն
կրողները ազատ թողուս, և ամէն
7 լուծը կոտրես : Չէ՞ հացդ անօթիին
բաժնես, և թափառական
աղքատները տունդ ընդունիս, երբոր
մերկ մը տեսնես՝ զանիկայ հագուեցընես,
ու քու մարմինէդ քեզ
8 չպահես : Այն ատենը քու լոյսդ
առաւօտի պէս պիտի ծագի, ու
բժշկութիւնդ շուտով պիտի յայտնուի,
և քու արդարութիւնդ
քու առջևէդ պիտի երթայ, —
Տէրոջը փառքը քու ետևէդ քեզ
պիտի պահպանէ : Այն ատենը 9
պիտի կանչես, և Տէրը պատասխան
պիտի տայ . պիտի աղաղակես,
ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ահա ես :
Թէ որ քու մէջէդ լուծը, մատով
ցուցընելը ու չար խօսքերը վերցընես .
Թէ որ անօթիին յօժարութեամբ 10
կերակրես, և կարօտին հոգին
կշտացընես . ան ատենը քու
լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի,
ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս
պիտի ըլլայ . Եւ Տէրը միշտ քեզի 11
առաջնորդութիւն պիտի ընէ, ու
քու հոգիդ երաշտութեան ատենը
պիտի կշտացընէ, և ոսկորներդ
պիտի զօրացընէ . ու դուն
ջրարբի պարտէզի պէս և ջուրը
չպակսող աղբիւրակի պէս պիտի ըլլաս :
Ու քեզմէ ծնածները հին 12
աւերակները պիտի շինեն . — ազգերուն
հիմերը պիտի վերականգնես,
և դուն Փլածներ նորոգող,
— բնակութեան համար
ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս :
Թէ որ Շաբաթը՝ իմ սուրբ օրս 13
քու ցանկութիւնդ կատարելէն
ոտքդ դարձընես, ու Շաբաթը՝ [illegible]
զուարճութիւնդ, և Տէրոջը նուիրուած
օրը պատուական անուանես
ու զանիկայ պատուես, քու ճամբաներուդ
չհետևելով, քու ցանկութիւնդ
չկատարելով, ու պարապ
խօսք չխօսելով, Այն ատենը 14
Տէրոջմով պիտի ուրախանաս . և
քեզ երկրին բարձր տեղուանքը
պիտի հանեմ, ու քու հօրդ Յակոբին
ժառանգութիւնը քեզի պիտի
կերցընեմ . քանզի Տէրոջը բերանը
խօսեցաւ :

ԳԼ. ԾԹ.

Ահա Տէրոջը ձեռքը փրկելէն չը- 1
կարճցաւ, ու անոր ականջը
լսելէն չծանրացաւ : Հապա ձեր 2
ու ձեր Աստուծոյն միջևնիդ բաժանում
ձգողը ձեր անօրէնութիւնները
եղան, և ձեր մեղքերը անոր
երեսը ձեզմէ ծածկեցին, որ չլսէ :
Վասնզի ձեր ձեռքերը արիւնով՝ 3
ու ձեր մատները անօրէնութիւնով

պղծուեցան . ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան, և ձեր լեզուները անիրաւութիւն արտաբերեցին ։ 4 Չկայ մէկը որ արդարութեամբ կանչը բողոքէ, ու չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ դատ վարէ . անոնք անօգուտ բաներու կը յուսան և ունայնութիւն կը խօսին . թշուառութիւն կը յղանան ու անօրէնութիւն կը ծնանին ։ 5 Իժերու հաւկիթներ կը տաքցընեն, ու սարդի ոստայն կը գործեն . անոնց հաւկիթները ուտողը կը մեռնի, 6 ու բացուածէն իժ կ'ելլէ ։ Անոնց ոստայններէն հանդերձ չըլլար, և իրենց գործերովը չեն կրնար զիրենք ծածկել . անոնց գործերը անօրէնութեան գործեր են, ու անոնց ձեռքերը մէջ բռնութեան գործ 7 կայ ։ Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն, ու անմեղ արիւն թափելու կ'աճապարեն . անոնց խորհուրդները անօրէնութեան խորհուրդներ են, անոնց ճամբաներուն մէջը կործանում ու կոտորած կայ ։ 8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գիտեր, և անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ . իրենց շաւիղները խոտորեցուցին, անոնց մէջը քալողներուն ամէնը խաղաղութիւն 9 չեն գիտեր ։ Անոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ, ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր . լոյսի կը սպասենք, և ահա խաւար կայ . պայծառութեան կը սպասենք, և մութ մառախուղի մէջ կը քալենք ։ 10 Կոյրերուն պէս պատերը կը շօշափենք, ու աչք չունեցողներուն պէս կը խարխափենք . կէսօրին գիշերուան պէս կը գլորինք . ուժովներուն մէջ մեռելներու պէս ենք ։ 11 Ամէնքս արջերու պէս կը մռնչենք, ու աղաւնիներու պէս անդադար կը հեծենք . դատաստանի կը սպասենք, բայց չկայ . փրկութեան համար կը նայինք, բայց անիկայ մեզմէ հեռա-12 ցած է ։ Վասնզի մեր յանցանքները քու առջևդ շատցան, ու մեր մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն կու տան . քանզի որ մեր յանցանքները մեր քովն են, ու մեր անօրէնութիւնները գիտենք ։ 13 Յանցանք ըրինք, Տէրը ուրացանք և մեր Աստուծոյն հետևելէն խոտորեցանք . անիրաւութիւն ու ապստամբութիւն խօսեցանք, մեր սրտին մէջ սուտ խօսքեր մտածեցինք ու զրուցեցինք ։ 14 Ու դատաստանը ետ դարձաւ ու արդարութիւնը հեռուն կայնեցաւ . քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջ ինկաւ, և ուղղութիւնը չկրնար ներս մտնել ։ 15 Ու ճշմարտութիւնը կը պակսի, և չարութենէ զգուշացողը կը կողոպտուի . ու Տէրը տեսաւ, և աչքին անոր առջևը գէշ երևցաւ, քանզի իրաւունք չկայ ։ 16 Ու տեսաւ որ մարդ մը չկար, և զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր գտնուեր . ուստի իր բազուկը իրեն օգնեց, ու իր արդարութիւնը իրեն նեցուկ եղաւ ։ 17 Ու արդարութիւնը զրահի պէս՝ ու փրկութիւնը իր գլուխը սաղաւարտի պէս հագաւ, և վրէժխնդրութեան զգեստը պատմուճանի պէս հագաւ, ու նախանձը վերարկուի պէս իր վրան առաւ ։ 18 Իրենց գործերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ . բարկութիւն՝ իր հակառակորդներուն, հատուցում՝ իր թշնամիներուն . կղզիներուն հատուցում պիտի ընէ ։ 19 Ու արևմուտքը՝ Տէրոջ անունէն, և արևելքը անոր փառքէն պիտի վախնան, երբոր թշնամին գետի պէս գայ, Տէրոջ Հոգին անոր դէմ դրօշակ պիտի կանգնէ ։ 20 Ու Փրկիչ պիտի գայ Սիոնին, ու Յակոբի մէջ չարութենէ դարձողներուն, կ'ըսէ Տէրը ։ 21 Իսկ անոնց հետ ըրած ուխտս ասիկայ է՝ կ'ըսէ Տէրը . Իմ Հոգիս որ քու վրադ է, ու իմ խօսքերս որ քու բերանդ դրած եմ, քու բերնէդ ու քու զաւակներուդ բերնէն և քու զաւակացդ զաւակներուն բերնէն հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պիտի չպակսին, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. Կ

1 Ելիր, լուսաւորուէ՛, քանզի քու լոյսդ եկաւ, ու Տէրոջ փառքը

2 քու վրադ ծագեցաւ ։ Վասն զի ահա երկիրը՝ խաւար, ու ազգերը մառախուղ պիտի ծածկէ . բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի, և անոր փառքը քու վրադ պիտի երևնայ ։ 3 Ու քու լոյսիդ ազգեր պիտի գան, և քու վրադ ծագած պայծառութեանդ՝ թագաւորներ ։ 4 Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիքդ նայէ . ամէնքը կը ժողվուին ու քեզի կու գան . քու տղաքներդ հեռուէն պիտի գան, և քու աղջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վերցուին ։ 5 Այն ատենը պիտի տեսնես և ուրախանաս, ու սիրտդ պիտի զարմի ու բացուի . քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտի դառնայ, ազգաց հարստութիւնը քեզի 6 պիտի գայ ։ Ուղտերուն երամակը՝ Մադիամու ու Գեփայի ատամիկ ուղտերը պիտի ծածկեն . ամէնը Սաբայէն պիտի գան, ոսկի ու կնդրուկ պիտի բերեն, և Տէրոջը գովութիւնները պիտի աւետեն ։ 7 Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի ժողվուին, ու Նաբէօթին խոյերը քեզի պիտի ծառայեն . անոնք իմ սեղանիս վրայ պիտի ելլեն ընդունելի [illegible] ըլլալու . և իմ փառացս տունը պիտի փառաւորեմ ։ 8 Ո՞վ են ասոնք, որ կը թռչին ամպի պէս, ու դէպ 'ի իրենց վանդակը [illegible] աղաւնիներու պէս ։ 9 Քանզի կղզիները ու նախ Թարշիշի նաւերը քեզի համար պատրաստ պիտի ըլլան, որ հեռուէն քու տղաքներդ, և անոնց հետ անոնց արծաթը ու ոսկին բերեն, քու Տէր Աստուծոյդ անուանը համար ու Իսրայէլի Սուրբին համար, քանզի անիկայ քեզ կը փառաւորէ ։ 10 Ու օտարաց որդիքը քու պարիսպներդ պիտի շինեն, ու անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն . քանզի իմ բարկութեամբս քեզ զարկի, բայց բարեհաճութեամբս քեզի պիտի ողորմիմ ։ 11 Ու քու դռներդ միշտ բաց պիտի ըլլան, ցորեկ ու գիշեր պիտի չգոցուին, որ քեզի ազգերուն ստացուածքը կրեն, և անոնց թագաւորները բերուին ։ 12 Քանզի քեզի ծառայութիւն չընող ազգը ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուի, ու ազգերը բոլորովին պիտի կործանին ։ 13 Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ, մայրը, սօսին ու տօսախը մէկտեղ, իմ սրբարանիս տեղը զարդարելու համար, և իմ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւորեմ ։ 14 Ու քեզի նեղութիւն տուողներուն տղաքները ծռելով քեզի պիտի գան, և քեզ անարգողներուն ամէնը քու ոտքերուդ գարշապարներուն երկրպագութիւն պիտի ընեն . ու քեզ՝ Տէրոջ քաղաքը, Իսրայէլի Սուրբին Սիոնը պիտի անուանեն ։ 15 Դուն որ երեսէ ձգուած ու ատելի եղար, և անցնող չեղաւ, քեզ յաւիտենական փառք ու ազգէ ազգ ուրախութիւն պիտի ընեմ ։ 16 Ու ազգերուն կաթը պիտի ծծես, ու թագաւորներուն ստինքը պիտի ծծես . և պիտի գիտնաս որ ես Տէրս եմ քու Ազատիչդ, ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։ 17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ, ու երկաթի տեղ՝ արծաթ, և փայտերու տեղ՝ պղինձ, ու քարերու տեղ երկաթ պիտի բերեմ . և քու վերակացուներդ խաղաղութիւն [illegible], ու քու իշխաններդ արդարութիւն [illegible] պիտի ընեմ ։ 18 Այլ ևս քու երկրիդ մէջ բռնութիւն, և քու սահմաններուդ մէջ յափշտակութիւն ու կոտորած պիտի չլսուի . հապա քու պարիսպներդ՝ փրկութիւն, ու դռներդ՝ Գովութիւն պիտի անուանես ։ 19 Այլ ևս ցորեկը քու լոյսդ արևը պիտի չըլլայ, ու գիշերը լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի լոյս պիտի չտայ . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝ և քու Աստուածդ քու փառքդ պիտի ըլլայ ։ 20 Քու արեգակդ այլ ևս պիտի չմտնէ, ու քու լուսինդ պիտի չնուազի . հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պիտի ըլլայ, և սուգի օրերդ պիտի վերջանան ։ 21 Ու քու ժողովուրդիդ ամէնը արդար պիտի ըլլան, ու երկիրը յաւիտեան պիտի

ժառանգեն․ իմ տնկած տունկս՝
իմ ձեռքերուս գործքը՝ իմ փառքիս
22 համար պիտի ըլլայ ։ Պզտիկը հազարաւոր,
ու քիչուորը մեծ ազգ
պիտի ըլլայ․ ես Տէրս շուտով պիտի
կատարեմ ասիկայ իր ժամանակին ։

ԳԼ. ԿԱ

1 Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս
է․ վասն զի Տէրը զիս օծեց,
— զիս ղրկեց աղքատներուն աւետիս
տալու, կոտրած սիրտ ունեցողները
բժշկելու՝, գերիներուն ազատութիւն՝
և բանտարկեալներուն բանտին
բացուիլը հրատարակելու․
2 Տէրոջը ընդունելի տարին, ու մեր
Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը
հրատարակելու, ամէն սգաւորները
3 մխիթարելու, Սիոնի սգաւորներուն
որոշելու, — անոնց մոխիրի տեղ՝
փառք, սուգի տեղ՝ ուրախութեան
իւղ, կոտրած հոգիի տեղ գովութեան
պատմուճան տալու․ և պիտի
անուանեն զանոնք Արդարութեան
բեւեկիններ, որ Տէրը տնկեր է իր
4 փառքին համար ։ Եւ հին աւերակները
պիտի շինեն, — առջի
կործանուածները պիտի կանգնեն,
և աւրուած քաղաքները ու շատ
դարերէն 'ի վեր աւերակ մնացածները
5 պիտի նորոգեն ։ Եւ օտարականները
պիտի կենան, ու ձեր
հօտերը պիտի հովուեն, ու օտարաց
որդիքը ձեր երկրագործները և
6 այգեգործները պիտի ըլլան ։ Բայց
դուք Տէրոջը քահանաները պիտի
կոչուիք, մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները
պիտի ըսուիք․ ազգաց
հարստութիւնը պիտի ուտէք, ու
անոնց փառքովը պիտի փառաւորուիք ։
7 Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին
[illegible], և անարգանաց
տեղ իրենց ժառանգութեանը մէջ
պիտի ցնծան․ ուստի իրենց երկրին
մէջը կրկին ժառանգութիւն պիտի
առնեն․ անոնք յաւիտենական ուրախութիւն
8 պիտի ունենան ։ Քանզի
ես Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ,
անիրաւութիւնը ու յափշտակութիւնը
կ'ատեմ․ իրաւցնէ
անոնց գործքերուն վարձքը պիտի
տամ, ու անոնց հետ յաւիտենական
ուխտ պիտի ընեմ ։ Եւ անոնց 9
սերունդը ազգերուն մէջ՝ ու
անոնց զաւակները ժողովուրդներուն
մէջ պիտի ճանչցուին․ զանոնք ամէն
տեսնողները պիտի ճանչնան,
թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սերունդն
են ։

Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի 10
ցնծամ, — իմ հոգիս իմ Աստուծոյս
պիտի ուրախանայ․ քանզի ինծի
փրկութեան հանդերձներ հագցուց,
զիս արդարութեան պատմուճանով
ծածկեց, փեսայի պէս՝ որ իրեն
փառաւոր խոյր կը դնէ, ու հարսի
պէս՝ որ իր զարդերովը կը զարդարուի ։
Քանզի ինչպէս որ երկիրը 11
իր տունկը կ'աճեցնէ, ու պարտէզը
իր մէջը ցանուածները կը
բուսցնէ, այնպէս ալ Տէր Եհովան
բոլոր ազգերուն առջեւ արդարութիւն
ու գովութիւն պիտի
բուսցնէ ։

ԳԼ. ԿԲ

Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ, 1
ու Երուսաղեմի սիրոյն համար
պիտի չհանդարտիմ, մինչև որ
անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս,
և անոր փրկութիւնը բոցավառ ջահի
պէս ճառագայթէ ։ Ու ազգերը 2
քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թագաւորները
քու փառքդ պիտի
տեսնեն․ ու դուն նոր անունով
պիտի կոչուիս, որն որ Տէրոջը բերանը
պիտի անուանէ ։ Եւ Տէրոջը 3
ձեռքին մէջ վայելչութեան պսակ՝
ու քու Աստուծոյդ ձեռքին
մէջ արքայական թագ պիտի ըլլաս ։
Դուն մէյմըն ալ Թողուած 4
պիտի չկոչուիս, ու քու երկիրդ
մէյմըն ալ Աւերակ պիտի չըսուի․
հապա դուն՝ Իմ հաճածս, ու քու
երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի ըսուի․
քանզի Տէրը քեզի պիտի
հաճի ու քու երկիրդ պիտի ամուսնանայ ։
Վասն զի ինչպէս որ 5
երիտասարդ մը կոյսի մը հետ կ'ամուսնանայ,
այնպէս ալ քու տղաքներդ
քեզի հետ պիտի ամուսնանան․
և ինչպէս որ փեսան հարսին
վրայ կ'ուրախանայ, այնպէս ալ քու
Աստուածդ քու վրադ պիտի ուրախանայ ։

6 Քու պարիսպներուդ վրայ՝ ո՛վ
Երուսաղէմ՝ պահապաններ դրի․
անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
բնաւ պիտի չլռեն․ դուք ո՛վ Տէրը
7 յիշեցնողներ՝ լուռ մի կենաք, Ու անոր
հանգստութիւն մի տաք, մինչև
որ անիկայ հաստատէ, ու մինչև
որ երկրի վրայ Երուսաղէմը գովելի
8 ընէ ։ Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ
ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ այսպէս
երդում ըրաւ, թէ քու ցորենդ
մէյմըն ալ քու թշնամիներուդ
կերակուր պիտի չտամ․ և
օտարաց որդիքը պիտի չխմեն քու
գինիդ, որուն համար դուն աշխատեցար․
9 Հապա զանիկայ ժողվողները
պիտի ուտեն, ու Տէրոջը փառք
պիտի տան․ և զանիկայ քաղողները
իմ սուրբ սրահներուս մէջը պիտի
խմեն ։

10 Անցէք, անցէք դռներէն, ժողովուրդին
ճամբան պատրաստեցէք․
շինեցէք, շինեցէք շաւիղները,
քարերը մէկդի ժողվեցէք․ ժողովուրդներուն
դրօշակ վերցուցէք ։
11 Ահա Տէրը մինչև երկրիս ծայրը
լսել տուաւ․ Սիոնի աղջկանը ըսէք․
Ահա քու փրկիչդ կու գայ․
ահա անոր վարձքը իր հետն է, ու
գործոց հատուցումը իր առջեւն է ։
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէրոջը
փրկածները պիտի ըսուին․ ու
դուն Փնտռուած — Չթողուած
քաղաք պիտի կոչուիս ։

ԳԼ. ԿԳ

1 Ո՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդովմէն՝,
կարմրագոյն զգեստով Բոսրայէն,
որ փառաւոր հանդերձով
զարդարուած է, և իր շատ զօրութեամբը
պանծալով կը քալէ ։

Ես եմ, որ արդարութիւն կը
խօսիմ — փրկելու կարողութիւն
ունիմ ։

2 Ինչո՞ւ համար քու հանդերձդ
կարմիր է, ու քու զգեստներդ
հնձանի մէջ կոխողին պէս ։

Հնձանին մէջ մինակ ես կոխեցի, 3
և ժողովուրդներէն ինծի հետ
մարդ մը չկար․ ու զանոնք իմ
բարկութեամբս կոխեցի, և իմ
սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի․
ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս
վրայ ցաթկեց, և բոլոր հանդերձներս
ներկեցի․ Քանզի իմ սրտիս 4
մէջը վրէժխնդրութեան օր կար,
ու իմ փրկածներուս տարին հասած
էր․ Եւ նայեցայ, բայց օգնող չըկար, 5
և զարմացայ որ ձեռնտու եղող
մը չկար․ ուստի իմ բազուկս
ինծի համար փրկութիւն ըրաւ, ու
իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու
եղաւ ։ Եւ իմ բարկութեամբս 6
ժողովուրդներ կոխեցի, ու զանոնք
իմ սրտմտութեամբս գինովցուցի,
և անոնց արիւնը գետինը իջեցուցի ։

Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէրոջը 7
գովութիւնները պիտի յիշեմ,
Տէրոջը բոլոր մեզի ըրածներուն համեմատ,
և ան շատ բարիքներուն
համեմատ որ իր գթութեամբը և
առատ ողորմութեամբը Իսրայէլի
տանը ըրած է ։ Քանզի ըսաւ, 8
Իրաւցնէ անոնք իմ ժողովուրդս
են, սուտ չխօսելու որդիներ են․
ու անիկայ անոնց փրկիչ եղաւ․
Անոնց ամէն նեղութիւններուն ատենը 9
նեղութիւն քաշեց․ և իր
երեսին հրեշտակը զանոնք ազատեց․
իր սիրովը ու գթութիւնովը
զանոնք փրկեց, և զանոնք
վերցուց, ու հին ժամանակին բոլոր
օրերուն մէջ զանոնք կրեց ։ Բայց 10
անոնք ապստամբեցան, ու անոր
Սուրբ Հոգին բարկացուցին․ անիկայ
ալ դարձաւ անոնց թշնամի
եղաւ, ու ինքը անոնց հետ պատերազմ
ըրաւ ։ Ան ատենը առջի 11
օրերը — Մովսէսը և անոր ժողովուրդը
յիշեցին․ Ո՞ւր է անիկայ,
որ իր հօտին հովիւովը զանոնք
ծովէն հանեց․ ո՞ւր է անիկայ,
որ անոնց մէջը իր Սուրբ Հոգին
դրաւ․ Իր փառաւոր բազուկը 12
Մովսէսին աջ ձեռքին հետ պտըտցուց․
իրեն յաւիտենական անուն
վաստըկելու համար անոնց առջեւէն

13 ջուրերը պատռեց . Ան զանոնք
անդունդներէն առանց սահելու անցուց ,
ինչպէս որ ձի մը անապատէն
14 կ'անցնի : Տէրոջը Հոգին զանոնք
հանգստացուց հովիտի մէջ
իջնող անասուններու պէս . դուն
քու ժողովուրդիդ այնպէս առաջնորդութիւն
ըրիր , որ քեզի փառաւոր
անուն վաստըկիս :
15 Երկինքէն նայէ՛ , և քու սուրբ
ու փառաւոր բնակութենէդ տես .
ո՞ւր է քու նախանձդ ու զօրութիւնդ .
քու աղիքներուդ գալարիլը
և ծնած ողորմութիւններդ
16 արգիլուեցա՛ն : Քանզի մեր
Հայրը դուն ես , թէև Աբրահամ
մեզ չգիտեր , ու Իսրայէլ մեզ
չճանչնար . դուն , ով Տէր՝ մեր
Հայրն ես , — քու անունդ 'ի
17 սկզբանէ մեր Փրկիչն է : Ո՛վ
Տէր , ինչո՞ւ համար մեզ քու ճամբաներէդ
կը մոլորեցնես . ինչո՞ւ
մեր սիրտը կը խստացնես , որ
քեզմէ չվախնանք . քու ծառաներուդ
համար՝ քու ժառանգութեանդ
18 ցեղերուն համար դարձիր : Քու
սուրբ ժողովուրդդ իրենց ժառանգութիւնը
քիչ ատեն վայելեցին .
մեր թշնամիները քու սրբարանդ
19 կոխկռտեցին : Մենք 'ի սկզբանէ
քուկդ էինք . դուն անոնց վրայ
չտիրեցիր , — քու անունդ անոնց
վրայ չկանչուեցաւ :

ԳԼ. ԿԴ.

1 Երանի թէ երկինքը ճեղքելով
վար իջնէիր . քու ներկայութենէդ
2 լեռները հալէին . Խարոյկները
բորբոքեցնող կրակին պէս , ջուրերը
եռացնող կրակին պէս , որ քու
անունդ թշնամիներուդ յայտնէիր ,
— ազգերը քու երեսէդ դողային :
3 Երբոր ահ սոսկալի բաները ըրիր ,
որոնց չէինք յուսար , իջար , քու
4 երեսէդ լեռները հալեցան : Վասնզի
աշխարհէն 'ի վեր չլսուեցաւ ու
ականջ չլսեց և աչք չտեսաւ
քեզմէ զատ Աստուած մը , որ
իրեն յուսացողներուն համար գործէ
5 ըլլայ : Ուրախ եղողին ու արդարութիւն
գործողին և քու ճամբաներուդ
մէջ քեզ յիշողներուն
համար . ահա բարկացար , վասն
զի մեղք գործեցինք . անոնց մէջ
տևողութիւն կայ , ու պիտի փրկըւինք
6 : Բայց ամէնքս պիղծ
բանի պէս եղանք , ու մեր բոլոր
արդարութիւնները դաշտանի լաթին
պէս է . և ամէնքս տերեւի
պէս կը թառամինք , ու մեր անօրէնութիւնները
հովի պէս մեզ կը
7 վերցնեն : Ու քու անունդ կանչող
չկայ , որ արթննայ , ու
քեզմով ոյժ գտնէ . քանզի քու
երեսդ մեզմէ ծածկեցիր , ու մեր
անօրէնութիւններուն պատճառաւ
8 մեզ մաշեցիր : Բայց հիմա , ով
Տէր՝ դուն մեր Հայրն ես . մենք
կաւ ենք , ու դուն մեր Բրուտն
ես . և ամէնքս քու ձեռացդ գործքն
9 ենք : Շատ մի բարկանար՝ ով
Տէր , ու միշտ անօրէնութիւնը յաիշեր .
ահա նայէ՛ ,
կ'աղաչենք , ամէնքս քու ժողովուրդդ
10 ենք : Սուրբ քաղաքներդ
անապատ եղան . Սիոն անապատ
եղաւ . Երուսաղէմ աւերակ ե-
11 ղաւ : Մեր սուրբ ու փառաւոր
տունը՝ որուն մէջ մեր հայրերը քեզ
կ'օրհնէին , հրոյ ճարակ եղաւ , և
մեր ամէն ցանկալի տեղերը աւերակ
12 եղան : Անոնց վրայ ինքզինքդ
պիտի զսպե՞ս ով Տէր . [illegible]
պիտի լռե՞ս , ու մեզ խիստ չափ
պիտի նեղե՞ս :

ԳԼ. ԿԵ.

1 Զիս չհարցնողներէն փնտռուեցայ ,
զիս չփնտռողներէն գտնըւեցայ .
իմ անունս չկանչող ազգին՝
Ահա ես , ահա ես՝ ըսի : Ամէն
2 օր իմ ձեռքերս երկնցուցի ապըստամբ
ժողովուրդի մը՝ որոնք անանկ
ճամբու մէջ կը քալեն որ աղէկ չէ ,
և իրենց խորհուրդներուն կը հետևին .
3 Անանկ ժողովուրդի մը՝ որ
միշտ երեսիս դէմ զիս կը սրդողեցընեն .
պարտէզներու մէջ կը զոհեն ,
ու աղիւսներու վրայ խունկ
4 կը ծխեն . Գերեզմաններու մէջ կը
նստին , և գիշերը առանձին տեղուանք
կ'անցընեն . խոզի միս կ'ուտեն ,
ու իրենց ամաններուն մէջը
գարշելի բաներու արգանակ կայ ,
5 Որոնք կ'ըսեն , Մէկդի կեցիր , ինծի
մի՛ դպչիր , քանզի ես քեզմէ
սուրբ եմ : Ասոնք իմ ռնգացս
մէջ ծուխ են , ու ամէն օր բորբոքած
6 կրակ են : Ահա իմ առջևս
գրուած է . պիտի չլռեմ , հապա
պիտի հատուցանեմ . այո , անոնց
ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնները ձեր հայրերուն
անօրէնութեանցը հետ մէկտեղ ,
որոնք լեռներուն վրայ խունկ
ծխեցին , ու բլուրներուն վրայ զիս
անարգեցին , կ'ըսէ Տէրը . ուստի
անոնց առջի գործքերը իրենց ծոցերուն
մէջ պիտի չափեմ :
8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Զոր օրինակ
երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցու
գտնուի , կ'ըսեն թէ Անիկայ մի՛
կորսնցըներ , քանզի անոր վրայ
օրհնութիւն կայ . ես ալ իմ ծառաներուս
համար այնպէս պիտի ընեմ ,
որպէս զի ամէնը չկորսնցը-
9 նեմ : Ու Յակոբէն սերունդ , և
Յուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ
մը պիտի հանեմ . ու իմ
ընտրեալներս անիկա պիտի ժառանգեն ,
և իմ ծառաներս հոն
10 պիտի բնակին : Ու զիս փնտռող
ժողովուրդիս համար Սարոն՝ հօտերու
փարախ , և Աքորի ձորը
արջառներու մակաղատեղ պիտի ըլ-
11 լայ : Բայց դուք Տէրը թողուցիք
ու իմ սուրբ լեռս մոռցաք .
Գադ [illegible] սեղան պատրաստեցիք ,
ու Մենիին թափելու նուէր
12 լեցուցիք : Ես ալ ձեզ սուրի պիտի
մատնեմ , և ամէնքդ պիտի ծըռիք
մորթուելու համար . քանզի
կանչեցի ու պատասխան չտուիք .
խօսեցայ ու մտիկ չըրիք . հապա
իմ առջևս չարութիւն ըրիք , և
ինծի հաճելի չեղածը ընտրեցիք :
13 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա իմ ծառաներս պիտի
ուտեն , բայց դուք անօթի պիտի
մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի
խմեն , բայց դուք ծարաւ պիտի
մնաք . ահա իմ ծառաներս պիտի
ուրախանան , բայց դուք ամօթալից
պիտի ըլլաք . Ահա իմ ծառաներս 14
սրտի ուրախութեամբ պիտի ցընծան ,
բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի
աղաղակէք , և հոգիի ճնշումէն պիտի
ոռնաք : Ու ձեր անունը իմ 15
ընտրածներուս անէծքի համար պիտի
թողուք . և Տէր Եհովան քեզ
պիտի մեռցընէ , ու իր ծառաները
ուրիշ անունով պիտի կանչէ , Որ 16
երկրի վրայ օրհնուողը ճշմարիտ Աստուծով
օրհնուի , ու երկրի վրայ
երդում ընողը ճշմարիտ Աստուծով
երդում ընէ . քանզի առջի նեղութիւնները
մոռցուեցան ու անոնք
իմ աչքերէս ծածկուեցան : Քան- 17
զի ահա ես նոր երկինք ու նոր երկիր
կը ստեղծեմ . և առջինները
պիտի չյիշուին , ու [illegible] միտքը
պիտի չգան : Բայց դուք իմ 18
ստեղծագործութիւնովս յաւիտեան
յաւիտենից ուրախացէք և ցնծացէք .
վասն զի ահա ես Երուսաղէմը
ցնծութեան համար , ու անոր
ժողովուրդը ուրախութեան համար
կը ստեղծեմ : Ու Երուսաղէմի 19
վրայ պիտի ցնծամ , և իմ ժողովուրդիս
վրայ պիտի ուրախանամ .
ու հոն մէյմըն ալ լալու ձայն ու
աղաղակի ձայն պիտի չլսուի : Հոն 20
մէյմըն ալ քիչ օր ապրող տղայ ,
կամ օրերը չլեցուցած ծեր պիտի
չըլլայ . քանզի երիտասարդը հարիւր
տարեկան պիտի մեռնի , և
հարիւր տարեկան մեղաւորը անէծքի
պիտի հանդիպի : Ու տուներ 21
պիտի շինեն ու պիտի բնակին , և
այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց
պտուղը պիտի ուտեն : Անոնք 22
պիտի չշինեն որ ուրիշները բնակին ,
անոնք պիտի չտնկեն որ ուրիշները
ուտեն . վասն զի իմ ժողովուրդիս
օրերը ծառի օրերու չափ
պիտի ըլլան , և իմ ընտրածներս
իրենց ձեռացը գործքերը պիտի
հնցընեն : Անոնք պարապ տեղը 23
պիտի չաշխատին , ու դժբաղդութեան
համար զաւակներ պիտի չծընանին .
քանզի անոնք Տէրոջը
օրհնածներուն սերունդն են , ու անոնց
հետ անոնց զաւակներն ալ :
Ու պիտի ըլլայ որ անոնք դեռ 24

չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ, ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի լսեմ։ 25 Գայլը ու գառը միասին պիտի արածին, և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ, ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ. անոնք իմ բոլոր սուրբ լերանս մէջ վնաս պիտի չտան ու պիտի չապականեն, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԿԶ.

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երկինքը իմ աթոռս է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է. այն ի՞նչ տուն է որ դուք ինծի համար կը շինէք, և այն ի՞նչ տեղ է իմ հանգստութեանս համար. 2 Քանզի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս շինեց, ու ասոնց ամէնը եղան, կ՚ըսէ Տէրը. բայց ես ասոր պիտի նայիմ, աղքատին խոնարհին և կոտրած հոգի ունեցողին ու իմ խօսքէս դողացողին։

3 Արջառ մորթողը մարդ մեռցնողի պէս է, գառնուկ զոհողը շուն մորթողի պէս, և նուէր մատուցանողը խոզի արիւն մատուցանողի պէս, կնդրուկ ծխողը կուռք պաշտողի պէս. իրաւցընէ անոնք իրենց ճամբաները ընտրեցին, ու անոնց հոգիները իրենց գարշելիներուն կ՚ախորժին։ 4 Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտրեմ, և իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պիտի բերեմ. վասն զի կանչեցի ու պատասխան տուող չեղաւ, խօսեցայ ու մտիկ չըրին. հապա իմ աչքիս չարութիւն ըրին, և իմ չհաւնածս ընտրեցին։

5 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ անոր խօսքէն դողացողներ. իմ անուանս համար ձեզ ատող, ու ձեզ մերժող ձեր եղբայրները ըսին, Թող Տէրը փառաւորուի, ու ձեր ուրախութիւնը տեսնենք. բայց անոնք պիտի ամչնան։

6 Քաղաքէն աղմուկի ձայն՝ տաճարէն մէկ ձայն մը կու գայ՝ Տէրոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պատիժ կը հատուցանէ։ 7 Չցաւած՝ ծնաւ, ցաւ չհասած արու զաւակ 8 ծնաւ։ Ասանկ բան մը ո՞վ լսեց, ասանկ բաներ ո՞վ տեսաւ. միթէ երկիրը մէկ օրուան մէ՞ջ կը ծնանի, կամ մէկ ազգ մը մէկ անգամի՞ն ծնաւ. քանզի Սիօն ցաւ քաշածին պէս իր տղաքները ծնաւ։ 9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ, ծնանիլ պիտի չտա՞մ, կ՚ըսէ Տէրը. ես որ ծնանիլ կու տամ, արգելք պիտի դնե՞մ, կ՚ըսէ քու Աստուածդ։ 10 Երուսաղէմին հետ ուրախացէ՛ք, ու անոր հետ ցնծացէ՛ք դուք ամէնքդ որ զանիկայ կը սիրէք. մեծապէս ուրախացէ՛ք անոր հետ դուք ամէնքդ որ անոր համար սուգ կը բռնէք. 11 Վասն զի անոր մխիթարութեան ստինքներէն պիտի ծծէք, ու կշտանաք. վասն զի դուք պիտի դիէք, և անոր փառքին առատութենովը զուարճանաք։

12 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես անոր վրայ խաղաղութիւնը գետի պէս, ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս պիտի տարածեմ. և պիտի դիէք. գիրկի վրայ պիտի վերցուիք, ու ծունկերու վրայ պիտի գգուիք։ 13 Ինչպէս որ մէկ մայր մը իր տղան կը մխիթարէ, այնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ. ու Երուսաղէմին մէջ մխիթարութիւն պիտի գտնէք։ 14 Ու պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ պիտի ուրախանայ, և ձեր ոսկորները կանանչ խոտի պէս պիտի ծաղկին. ու Տէրոջը ձեռքը իր ծառաներուն վրայ՝ և անոր բարկութիւնը իր թշնամիներուն վրայ պիտի յայտնուի։ 15 Քանզի ահա Տէրը կրակով կու գայ, ու անոր կառքերը մրրիկի պէս են, որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով, և իր սպառնալիքը կրակի բոցով 'ի գործ դնէ։ 16 Քանզի Տէրը կրակով ու իր սրովը պիտի դատէ ամէն մարմինը. ու Տէրոջմէ սպաննուածները շատ պիտի ըլլան։

17 Զիրենք սրբողները, և պարտէզներու մէջտեղը իրարմէ ետև մաքրուողները, և խոզի միս ու պիղծ բաներ և մուկ ուտողները միասին բնաջինջ պիտի ըլլան, կ՚ըսէ Տէրը։ 18 Բայց ես անոնց

գործքերը ու խորհուրդները գիտեմ. և պիտի ըլլայ որ բոլոր ազգերը ու լեզուները պիտի ժողվեմ. և անոնք պիտի գան ու իմ փառքս տեսնեն։ 19 Ու անոնց մէջը նշան պիտի դնեմ, ու անոնցմէ ազատուածները ազգերուն պիտի ղրկեմ, դէպ 'ի Թարսիս, դէպ 'ի Փուղ և Ղուդ (աղեղնաւորները,) դէպ 'ի Թուբէլ ու Յաւան, այն հեռու կղզիները, որ իմ համբաւս չլսեցին և իմ փառքս չտեսան. ու իմ փառքս ազգերու մէջ 20 պիտի պատմեն։ Ու անոնք ձիերով ու կառքերով, գահաւորակներով, ջորիներով ու տաճիկ ուղտերով՝ ձեր բոլոր եղբայրները ամէն ազգերէն իմ սուրբ լեռս Երուսաղէմ Տէրոջը ընծայ պիտի բերեն, կ՚ըսէ Տէրը, ինչպէս որ Իսրայէլի որդիքը մաքուր ամանով Տէրոջը տունը ընծայ կը բերեն։ 21 Ու անոնցմէ ալ պիտի առնեմ, քահանաներ ու Ղևտացիներ ըլլալու համար, կ՚ըսէ Տէրը։ 22 Քանզի ինչպէս որ իմ ստեղծելու նոր երկինքս ու նոր երկիրս իմ առջևս պիտի կենայ, կ՚ըսէ Տէրը, այնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր անունը պիտի կենայ։ 23 Ու պիտի ըլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս ու շաբաթէ շաբաթ ամէն մարմին իմ առջևս երկրպագութիւն ընելու պիտի գայ, կ՚ըսէ Տէրը։ 24 Ու անոնք պիտի ելլեն ու ինծի ապստամբ եղող մարդոց դիերը պիտի տեսնեն. քանզի անոնց որդը պիտի չմեռնի, և անոնց կրակը պիտի չմարի, ու անոնք ամէն մարմնոյ զզուանք պիտի ըլլան։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բենիամինի երկիրը՝ Անաթօթի մէջ եղող քահանաներէն Քեղկիայի որդւոյն Երեմիայի խօսքերը. 2 Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ, Յուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիայի օրերը՝ անոր թագաւորութեանը տասնևերեքերորդ 3 տարին. Նաև Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին օրերը՝ մինչև Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդեկիայի մետասաներորդ տարւոյն վերջը՝ մինչև Երուսաղէմի գերութիւնը՝ որ հինգերորդ ամսուան մէջ եղաւ։

4 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, 5 ըսելով, Քեզ որովայնի մէջ չստեղծած՝ քեզ գիտցայ, ու դուն մօրդ արգանդէն չելած՝ քեզ սրբեցի. քեզ ազգերուն մարգարէ 6 ըրի։ Ես ալ ըսի, Ո՜հ, Տէր Եհովայ, ահա ես խօսիլ չեմ գիտեր. վասն զի ես մանուկ եմ. 7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ, Մի՛ ըսեր թէ Ես մանուկ եմ. վասն զի ո՛ւր որ քեզ ղրկեմ, պիտի երթաս, ու ինչ որ քեզի պատուիրեմ, պիտի խօսիս։ 8 Անոնց երեսէն մի՛ վախնար. քանզի ես քեզի հետ եմ քեզ ազատելու համար, կ՚ըսէ Տէրը։

9 Ու Տէրը իր ձեռքը երկընցուց ու իմ բերնիս դպաւ. և Տէրը ինծի ըսաւ, Ահա իմ խօսքերս քու բերանդ դրի։ 10 Նայէ՛, ես այսօր քեզ ազգերուն վրայ և թագաւորութիւններուն վրայ կայնեցուցի, որ խլես ու փլցնես և կործանես ու աւրես, նաև շինես ու տնկես։

11 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ո՛վ Երեմիա, ի՞նչ կը տեսնես։ Ու ես ըսի, Նշենիի գաւազան մը կը տեսնեմ։ 12 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Աղէկ տեսար. վասն զի ես իմ խօսքիս հա-

ձեր զանիկայ կատարելու պիտի
արտորամ ։
13 Ու երկրորդ անգամ Տէրոջը
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ի՞նչ
կը տեսնես ։ Ու ես ըսի, Եռացող
կաթսայ մը կը տեսնեմ՝ որ անոր
երեսը դէպ 'ի հիւսիս է ։
14 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Չարիքը
հիւսիսէն պիտի բորբոքի երկրին
15 բոլոր բնակչացը վրայ ։ Վասնզի
ահա ես հիւսիսի թագաւորութիւններուն
բոլոր ազգատոհմները պիտի
կանչեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու պիտի
գան, և ամէն մէկը իր աթոռը Երուսաղէմի
դռներուն առջեւը՝ և անոր
չորս կողմի պարիսպներուն վրայ ու
Յուդայի բոլոր քաղաքներուն վրայ
16 պիտի դնեն ։ Ու պիտի խօսիմ
անոնց իմ դատաստաններս, անոնց
բոլոր չարութիւններուն համար.
վասն զի անոնք զիս թողուցին, և
ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին,
ու իրենց ձեռացը գործքերուն
երկրպագութիւն ըրին ։
17 Ուրեմն դուն քու մէջքդ պնդէ
ու ելիր, և քեզի բոլոր հրամայածս
անոնց ըսէ. անոնց երեսէն մի
վախնար՝ չըլլայ որ քեզ անոնց
18 առջեւը ամօթով ընեմ ։ Ու ես
ահա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
այսինքն Յուդայի թագաւորներուն,
անոր իշխաններուն, անոր քահանաներուն
և երկրին ժողովուրդին՝
ամուր քաղաքի պէս ու երկաթէ
սիւնի պէս ու պղնձէ պարիսպներու
19 պէս ըրի. Ու անոնք քեզի
հետ պիտի պատերազմին, բայց
պիտի չկրնան քեզ յաղթել. վասն
զի ես քեզի հետ եմ քեզ ազատելու
համար, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. Բ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ըսելով,
2 Գնա, ու Երուսաղէմին
ականջներուն կանչէ ու ըսէ, Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Անապատին մէջ
ան չցանուած երկիրը իմ ետեւէս
եկած ատենդ՝ քու մանկութեանդ
քաղցրութիւնը, քու հարսնութեանդ
սէրը քեզի համար յիշեցի ։
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր. անոր
արմտեացը երախայրին էր. ամէն
անոնք որ զանիկայ կ'ուտէին, յանցաւոր
կ'ըլլային. անոնց վրայ չարիք
կը հասնէր, կ'ըսէ Տէրը ։
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ 4
Յակոբի տունը, ու Իսրայէլի տանը
բոլոր ազգատոհմները. Տէրը 5
այսպէս կ'ըսէ. Ձեր հայրերը ի՞նչ
անիրաւութիւն գտան իմ վրաս,
որ ինծմէ հեռացան, և ունայնութեան
ետեւէ երթալով՝ ունայն
եղան. Ու չըսին թէ Ո՞ւր է Տէրը՝ 6
որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց.
որ մեզ անապատէն պտըտցուց,
ամայութեան և փոսերու
երկրէն, չորութեան և մահուան
ստուերի երկրէն, անանկ երկրէ մը՝
ուսկից որ մարդ չէր անցներ, ու
հոն մարդ չէր բնակեր ։ Ու ձեզ 7
բարեբեր երկիր մը բերի, որ անոր
պտուղը ու բարիքը ուտէք. և
դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր
ըրիք, և իմ ժառանգութիւնս
պղծեցիք ։ Քահանաները 8
չըսին թէ Տէրը ո՞ւր է, ու օրինաց
վարդապետները զիս չճանչցան, և
հովիւները ինծմէ ապստամբեցան,
ու մարգարէները Բահաղով մարգարէութիւն
ըրին, և անօգուտ
բաներու ետեւէ գացին ։ Անոր 9
համար ձեզի հետ տակաւին պիտի
վիճիմ՝ կ'ըսէ Տէրը. ու ձեր որդւոցը
որդիներուն հետ պիտի վիճիմ ։
Վասն զի Կիտտացւոց կղզիները 10
անցէք ու նայեցէք. և
Կեդար մարդ խրկեցէք ու աղէկ
հասկցէք, և տեսէք թէ այսպէս
բան մը եղե՞ր է. Միթէ մէկ ազգ 11
մը իր աստուածները փոխե՞ց, թէև
անոնք Աստուած չեն. բայց իմ
ժողովուրդս իր փառքը անօգուտ
բանի հետ փոխեց ։ Ո՛վ երկինք՝ 12
ասոր վրայ զարմացէք. սարսեցէք
ու խիստ ամայացէք, կ'ըսէ Տէրը.
Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու 13
չարութիւն գործեց. զիս՝ կենաց
ջուրին աղբիւրը թողուցին և իրենց
գուբեր փորեցին, ծակոտ
գուբեր՝ որ չեն կրնար ջուր պահել ։
Միթէ Իսրայէլ ծառա՞յ է, կամ 14
ծառայի զաւա՞կ է. անիկայ ինչո՞ւ

համար յափշտակութեան մատնուեցաւ ։
15 Անոր վրայ առիւծի
կորիւնները գոչեցին ու ձայներնին
հանեցին, և անոր երկիրը աւերակ
ըրին. անոր քաղաքները այրեցան,
16 անբնակ եղան ։ Մեմփացւոց ու
Տափնացւոց որդիները անգամ քու
17 գլխուդ գագաթը կոտրեցին ։ Չէ՞
որ զանիկայ դուն քու վրադ բերիր
քու Տէր Աստուածդ ձգելով, երբոր
անիկայ ճամբուն մէջ քեզի առաջնորդութիւն
18 կ'ընէր ։ Ու հիմա
դուն Եգիպտացւոց ճամբան ի՞նչ
բան ունիս, որ Սիհովրի ջուրը խմելու
երթաս. կամ Ասորեստանի
ճամբան ի՞նչ բան ունիս, որ Գետին
19 ջուրը խմելու երթաս ։ Քու
չարութիւնդ քեզ պիտի խրատէ,
ու քու անհաւատարմութիւններդ
քեզ պիտի յանդիմանեն. արդ գիտցիր
ու տես թէ գէշ ու դառն բան
մըն է, որ քու Տէր Աստուածդ կը
թողուս, և քու վրադ իմ վախս
չկայ, կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը ։
20 Վասն զի քու լուծդ շատոնցմէ կոտրեցի,
քու կապանքներդ փրցուցի,
ու դուն ըսիր, Օրինազանց չեմ ըլլար.
սակայն ամէն բարձր բլուրի
վրայ, ամէն կանանչ ծառի
տակ ծռեցար, պոռնկութիւն ըրիր ։
21 Ու ես քեզ ընտիր որթ, — բոլորովին
հարազատ սերմ տնկեր էի.
և դուն ի՞նչպէս վայրենի որթի անպիտան
ճիւղերու պէս եղար ինծի ։
22 Թէ որ բորակով լուացուիս ու
շատ օճառ ալ գործածես, քու անօրէնութիւնդ
առջեւս բիծի պէս կը
23 մնայ, կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Ի՞նչպէս
կրնաս ըսել, Ես չպղծուեցայ.
Բահաղին ետեւէն չգացի. հովիտին
մէջ քու ճամբադ նայէ, ինչ
ըրածդ գիտցիր, ո՛վ խոտորնակ
ճամբաներ պտըտող արագընթաց
24 ուղտ ։ Անապատը սովորած
վայրենի էշը՝ որ իր հոգւոյն
ցանկութեամբը օդը կը ծծէ, իր
ցանկութենէն ո՞վ կրնայ ետ դարձնել.
զանիկայ ամէն փնտռողները
չեն յոգնիր, զանիկայ իր ամսուն
25 մէջ կը գտնեն ։ Ոտքդ մերկութենէ
ու կոկորդդ ծարաւէն ետ
պահէ. բայց դուն ըսիր, Անկարելի
է, չըլլար. վասն զի օտարները
սիրեր եմ, ու անոնց ետեւէն պիտի
երթամ ։
Ինչպէս որ գողը բռնուած ատենը 26
կ'ամչնայ, անանկ ալ պիտի
ամչնան Իսրայէլի տունը՝ իրենք, իրենց
թագաւորները — իշխանները
և քահանաները ու մարգարէները.
Որոնք փայտին կ'ըսեն, Դուն իմ 27
հայրս ես, ու քարին՝ Դուն զիս
ծնար. քանզի ինծի կռնակ դարձուցին
և ոչ թէ երես. բայց իրենց
նեղութեան ժամանակը
կ'ըսեն, Ելիր ու մեզ ազատէ ։
Ու ո՞ւր են քու աստուածներդ՝ 28
որոնք քեզի շինեցիր. թէ որ քու
նեղութեանդ ժամանակը քեզ
կրնան ազատել, թող ելլեն. վասն
զի քու աստուածներդ՝ ո՛վ Յուդա՝
քու քաղաքներուդ թուոյն չափ եղան ։
Ինչու համար ինծի հետ 29
կը վիճիք. դուք ամէնքդ ինծմէ
ապստամբեցաք, կ'ըսէ Տէրը ։ Պարապ 30
տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի.
անոնք խրատ չառին. ձեր սուրը
ապականարար առիւծի պէս ձեր
մարգարէները կերաւ ։
Ո՛վ ազգ՝ Տէրոջը խօսքին նայեցէք. 31
միթէ ես անապատ եղայ
Իսրայէլին կամ մութ երկի՞ր մը.
իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ'ըսեն. Մենք
ինքնագլուխ կը պտըտինք, մէյմըն
ալ քեզի չենք գար ։ Միթէ կոյսը 32
իր զարդերը, կամ հարսը իր գօտին
կը մոռնա՞յ. բայց իմ ժողովուրդս
անթիւ օրեր զիս մոռցաւ ։ Սէր 33
փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ
աղէկ կը ցուցնես, անանկ
որ քու ճամբաներդ չար կիներուն
ալ սորվեցուցիր ։ Նաև քու քղանցքներուդ 34
վրայ անմեղ աղքատաց
հոգիներուն արիւնները գըտնուեցաւ.
զանոնք գաղտուկ տեղուանք
չգտայ, հապա ասոր ամէն 35
բաներուն վրայ ։ Բայց դուն կ'ըսես
թէ Անմեղ ըլլալուս համար՝ անոր
բարկութիւնը անշուշտ ինծմէ պիտի
դառնայ ։ Ահա ես քեզի հետ
դատ պիտի վարեմ՝ Ես մեղք չգործեցի
ըսելուդ համար ։ Ինչու 36

ճամբադ փոխելով այսչափ կը թափառիս. դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի
ամչնաս, ինչպէս որ Ասորեստանէն
37 ամչցար։ Դուն անկէ ալ
պիտի ելլես՝ ձեռքերդ գլխուդ վրայ
դրած. քանզի Տէրը քու յոյսերդ
մերժեց, ու անոնցմով յաջողութիւն
պիտի չունենաս։

ԳԼ. Գ

1 Կ'ըսեն թէ Մէկ մարդ մը թէ որ
իր կինը արձակէ, և անիկայ
անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ
էրիկ մը առնէ, անիկայ մէյմըն ալ
ան կնկանը կը դառնա՞յ. ան երկիրը
բոլորովին չպղծուի՞ր. Բայց դուն
շատ հոմանիներու հետ պոռնկութիւն ըրիր, նորէն ինծի դարձիր՝
2 կ'ըսէ Տէրը։ Աչքերդ բլուրներուն վերցուր ու նայէ, ուր
պոռնկութիւն չըրիր. դուն անոնց
համար ճամբաներուն վրայ նստար
անապատի Արաբացիին պէս, և քու
պոռնկութիւններովդ ու չարութիւններովդ
3 երկիրը պղծեցիր։ Անոր
անձրևները խափանեցան, ու վերջին
անձրևը չեղաւ. սակայն քու ճակատդ պոռնիկի ճակատին պէս եղաւ.
4 ամօթը մէկդի ձգեցիր։ Միթէ ասկէ ետքը ինծի պիտի չաղաղակե՞ս ըսելով, Ո՛վ Հայր իմ՝
դուն ես իմ մանկութեանս առաջնորդը։
5 Միթէ յաւիտեան պիտի
բարկանա՞յ, կամ՝ իր սրտմտութիւնը
միշտ պիտի պահէ՞. ահա դուն
ասանկ խօսեցար, և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր։

6 Ու Յովսիա թագաւորին օրերը
Տէրը ինծի ըսաւ, Ապստամբ Իսրայէլին ըրածը տեսա՞ր. անիկայ
ամէն բարձր լեռան վրայ ու ամէն
կանանչ ծառի տակ գնաց, և հոն
7 շնութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ աս
ամէն բաները ընելէն ետքը՝ ըսի,
Ինծի դարձիր. բայց անիկայ չդարձաւ. և անոր ուխտադրուժ
8 քոյրը Յուդա աս տեսաւ։ Ու
երբոր ապստամբ Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառաւը զանիկայ արձակեցի, և արձակման թուղթը անոր տուի, տեսայ որ անոր
ուխտադրուժ քոյրը Յուդա չվախցաւ, հապա գնաց ինքն ալ շնութիւն ըրաւ։ Ու եղաւ որ անիկայ 9
իր շնութեանը լրբութիւնովը երկիրը պղծեց, քանզի քարի ու
փայտի հետ շնութիւն ըրաւ։ Այսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ 10
քոյրը Յուդան ալ բոլոր սրտովը
ինծի չդարձաւ, հապա սուտութեամբ
դարձաւ, կ'ըսէ Տէրը։ Ու Տէրը 11
ինծի ըսաւ, Ապստամբ Իսրայէլը
ուխտադրուժ Յուդայէն աւելի արդար
երևցաւ։ Գնա՛ աս խօսքերը դէպ 'ի հիւսիս կանչելով ըսէ՛, 12
Դարձի՛ր, ո՛վ ապստամբ Իսրայէլ՝ կ'ըսէ Տէրը, իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ թափեր.
քանզի ես ողորմած եմ, կ'ըսէ Տէրը, յաւիտեան ոխ չեմ պահեր.
Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ 13
ճանչցիր, որ քու Տէր Աստուծմէդ
ապստամբեցար, և ամէն կանանչ
ծառի տակ քու ճամբաներդ օտարներուն տարածեցիր, ու իմ խօսքիս հնազանդութիւն չըրիք, կ'ըսէ
Տէրը։ Դարձէ՛ք՝ ո՛վ ապստամբ 14
որդիք, կ'ըսէ Տէրը, քանզի ձեր
վրայ տիրողը ես եմ, և ձեզ պիտի
առնեմ՝ մէկ քաղաքէ մէկ հոգի,
ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի, ու
ձեզ Սիոն պիտի բերեմ. Եւ ձեզի 15
իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի
տամ, ու ձեզ գիտութեամբ և
հանճարով պիտի հովուեն։ Ու 16
երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ
շատնաք ու աճիք, կ'ըսէ Տէրը,
մէյմըն ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պիտի չըսեն. և անիկայ միտքերնին ալ պիտի չգայ, ու զանիկայ
պիտի չյիշեն, և անոր պակասութիւնը
պիտի չզգան. ու աս բաները մէյմըն
ալ պիտի չըլլայ։ Ան ատենը Երուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի 17
անուանեն, և ամէն ազգերը հոն
Տէրոջը անուանը համար Երուսաղէմ պիտի ժողվուին. և մէյմըն
ալ իրենց չար սրտին կամակորութեանը ետևէն պիտի չերթան։
Ան օրերը Յուդայի տունը Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ. ու 18

երկուքը մէկտեղ հիւսիսի երկրէն
անոնց հայրերուն ժառանգութիւն
19 տուած երկիրս պիտի գան։ Բայց
ես ըսի, Քեզ ինչպէս որդւոց
մէջ դնեմ, և քեզի ան ցանկալի
երկիրը՝ ազգաց խիստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ. ու ըսի,
Ինծի Հա՛յր իմ պիտի աղաղակես,
և ինծի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս։
20 Իրաւցընէ՝ ո՛վ Իսրայէլի
տունը՝ ինչպէս որ մէկ կնիկ մը իր
էրկանը անհաւատարիմ կ'ըլլայ,
այնպէս ալ դուք ինծի անհաւատարիմ եղաք, կ'ըսէ Տէրը։

21 Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ, Իսրայէլի որդւոցը աղաչանքի
ու լացի ձայնը. վասն զի անոնք
իրենց ճամբան խոտորեցուցին, իրենց Տէր Աստուածը մոռցան։

22 Ո՛վ ապստամբ որդիք՝ դարձէք,
ես ձեր ապստամբութիւնները կը
բժշկեմ։

Ահա մենք քեզի կու գանք, քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես։
23 Յիրաւի բլուրներուն և լեռանց
բազմութեանը յուսալը պարապ
բան է. հապա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր Աստուծմէն է։
24 Վասն զի մեր մանկութենէն 'ի
վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց
հօտերը և արջառները, անոնց
տղաքները ու աղջիկները ամօթը
25 կերաւ։ Մեր ամօթովը կը պառկինք, ու մեր անարգանքը մեզ կը
ծածկէ. վասն զի մեր մանկութենէն մինչև աս օրս թէ՛ մենք և թէ՛
մեր հայրերը մեր Տէր Աստուծոյն
դէմ մեղք գործեցինք, ու մեր Տէր
Աստուծոյն ձայնին հնազանդութիւն
չըրինք։

ԳԼ. Դ

1 Թէ որ դառնաս, ո՛վ Իսրայէլ,
կ'ըսէ Տէրը, ինծի պիտի դառնաս. ու թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջևէս վերցընես, ալ
2 թափառական պիտի չըլլաս։ Եւ
ճշմարտութեամբ, իրաւամբ ու արդարութեամբ երդում պիտի ընես
թէ Տէրը կենդանի է. և ազգերը
անով պիտի օրհնուին ու անով
պիտի պարծին։ Վասն զի Տէրը 3
Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ'ըսէ. Չմշակուած
երկիրներ հերկեցէք ձեզի. ու փուշերու մէջ մի՛ ցանէք։ Ո՛վ Յուդայի մարդիկներ, ու Երուսաղէմի 4
բնակիչներ, Տէրո՛ջը թլփատուեցէք, և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք. որ չըլլայ թէ
իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար կրակի պէս բորբոքի
ու այրէ, և մարող մը չըլլայ։

Յուդայի մէջ պատմեցէք, ու 5
Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք, ու
ըսէք, Երկրի վրայ փող հնչեցուցէք. բարձրաձայն աղաղակեցէք,
ու ըսէք, Ժողվուեցէք, ու պարըսպաւոր քաղաքները մտնենք։ Դէպ 6
'ի Սիոն դրօշ վերցուցէք. փախչեցէք, մի՛ կենաք. վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի բերեմ
հիւսիսէն։ Առիւծը իր որջէն ելաւ, և ազգերը կործանողը իր տեղէն 7
ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ, որ քու երկիրդ աւերակ ընէ. քաղաքներդ
պիտի փլչին, ու անոնց մէջ բնակիչ պիտի չմնայ։ Անոր համար 8
քուրձեր հագէք, և սուգ ընելով
ողբացէք. վասն զի Տէրոջը սաստիկ
բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ։ Ու 9
պիտի ըլլայ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, որ
թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն
սիրտը պիտի հատնի. և քահանաները պիտի ապշին, ու մարգարէները պիտի հիանան։

Ան ատենը ըսի, Աւա՜ղ, ո՛վ 10
Տէր Աստուած, յիրաւի դուն աս
ժողովուրդը ու Երուսաղէմը խաբելով խաբեցիր, ըսելով, Ձեզի
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. և ահա սուրը մինչև անոնց հոգին հասաւ։

Ան ատենը աս ժողովուրդին ու 11
Երուսաղէմին պիտի ըսուի. Այրող
հով մը անապատին բլուրներէն կը
հչէ իմ ժողովուրդիս աղջկանը
ճամբուն մէջ, ոչ թէ հովելու համար, ոչ ալ մաքրելու համար։ Անկէ 12
սաստիկ հով մը պիտի գայ ինծի. հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով պիտի խօսիմ։

13 Ահա անիկայ ամպերու պէս պիտի
ելլէ, ու անոր կառքերը մրրիկի
պէս. անոր ձիերը արծիւներէն ա-
րագընթաց են. վա՜յ մեզի՝ որ կ'աւա-
14 րուինք։ Ո՛վ Երուսաղէմ՝ սիրտդ
չարութենէ լուա, որպէս զի փըր-
կութիւն գտնես. քու չար խոր-
հուրդներդ մինչեւ ե՞րբ սրտիդ մէջ
15 պիտի մնան։ Վասն զի ձայն մը
Դանէն լուր կը բերէ, ու Եփրեմի
լեռնէն թշուառութիւն լսել կու
16 տայ։ Ազգերուն յիշեցէք.
ահա Երուսաղէմի վրայով պատ-
մեցէք, որ հեռաւոր երկրէ պաշա-
րողներ կու գան, ու Յուդայի քա-
ղաքներուն վրայ իրենց ձայնը կ'ար-
17 ձակեն։ Անոր շուրջ կողմը ագա-
րակի պահապաններու պէս պիտի
պաշարեն. վասն զի անիկայ ինծի
18 ապստամբեցաւ, կ'ըսէ Տէրը։ Քու
ճամբաներդ ու գործ-
քերդ բերին քու վրադ. ասիկայ
քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն
է. որովհետեւ մինչեւ քու սիրտդ
հասաւ։

19 Փորս, փորս. մինչեւ սրտիս
[illegible] ցաւ կը զգամ.
սիրտս իմ ներսի դին կը խռովի,
չեմ կրնար լռել. քանզի դուն՝ ո՛վ
իմ անձս, փողին ձայնը, պատե-
20 րազմին աղաղակը լսեցիր։ Ա-
ւերում աւերումի վրայ կը կան-
չուի, վասն զի բոլոր երկիրը կոր-
ծանեցաւ. վրաններս յանկարծակի
ու խորաններս մէկէն կործանեցան.
21 Մինչեւ ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ,
ու փողին ձայնը պիտի լսեմ։
22 Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար
է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ
զաւակներ են, ու անոնց բնաւ հան-
ճար չկայ. անոնք չարութիւն ընե-
լու իմաստուն են, բայց աղէկու-
թիւն ընել չեն գիտեր։
23 Երկրի վրայ նայեցայ, ու ահա
անձեւ ու պարապ էր. երկինքը
24 նայեցայ, ու լոյս չունէր։ Լեռ-
ներուն նայեցայ, ու ահա կը դո-
ղային, ու ամէն բլուրները կը
25 սասանէին։ Նայեցայ, ու ահա մարդ
մը չկար, ու երկինքի բոլոր թռ-
26 չունները փախած էին։ Նայեցայ,
ու ահա պտղաբեր երկիրը անապատ
եղած էր, ու ամէն քաղաքները
Տէրոջը երեսէն՝ անոր սաստիկ բար-
կութեանը երեսէն փլած էին։
Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 27
Բոլոր երկիրը պիտի աւրուի. բայց
բոլորովին բնաջինջ պիտի չընեմ։
Անոր վրայ երկիրը սուգ պիտի բռը- 28
նէ, ու վերէն երկինքը պիտի խա-
ւարի. վասն զի խօսեցայ, որո-
շեցի ու պիտի չզղջամ, ու անկէ
ետ պիտի չդառնամ։ Ձիաւորնե- 29
րուն ու աղեղնաւորներուն ձայնէն
բոլոր քաղաքը պիտի փախչի. ա-
նոնք թանձրախիտ անտառներու
մէջ պիտի մտնեն, ու ապառաժ-
ներու վրայ պիտի ելլեն. ամէն
քաղաքները պիտի թողուին, ու
անոնց մէջ մարդ պիտի չբնակի։
Ու դուն ո՛վ աւերուած, ի՞նչ պի- 30
տի ընես. թէեւ կարմիրներ հագ-
նիս, քեզ ոսկի զարդերով զարդա-
րես, ու աչքերուդ վրայ շատ ծա-
րոյր ալ դնես, պարապ տեղը կը
զարդարուիս. սա՝ հոմանիներդ
քեզ մերժեցին, ու քու հոգիդ կը
փնտռեն։ Քանզի ձայն մը լսեցի 31
ծննդական կնոջ ձայնին պէս, ու
իր անդրանիկը ծնանողին երկանցը
պէս, Սիոնի աղջկանը ձայնը՝ որ
կը հառաչէ, ու ձեռքերը բանա-
լով կ'ըսէ, Հիմա վա՜յ ինծի. քան-
զի սպաննողներուն պատճառաւը
հոգիս մարեցաւ։

ԳԼ. Ե

Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պը- 1
տըտեցէք, ու հիմա նայեցէք,
ու գիտցէք, ու անոր հրապարակ-
ներուն մէջ փնտռեցէք. թէ որ
մարդ մը կրնաք գտնել, թէ որ
իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն
փնտռող մը կայ, ես ան քաղաքին
թողութիւն ընեմ։ Ու թէեւ Տէ- 2
րը կենդանի է՝ կ'ըսեն, բայց ստու-
թեամբ երդում կ'ընեն։
Ո՛վ Տէր՝ միթէ քու աչքերդ 3
ճշմարտութեան չե՞ն նայիր. զա-
նոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգա-
ցին. զանոնք հատեցիր, բայց
խրատ ընդունիլ չուզեցին. իրենց

երեսը ապառաժէն աւելի կարծրա-
ցուցին, ու դառնալ չուզեցին։
4 Ու ես ըսի, Իրաւցընէ անոնք աղ-
քատ են. անոնք անմիտ են.
քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աս-
տուծոյն դատաստանը չեն գիտեր։
5 Երթամ մեծերուն, ու անոնց
հետ խօսիմ. վասն զի անոնք Տէ-
րոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դա-
տաստանը գիտեն. բայց [illegible] ա-
նոնք ալ լուծը կոտրեցին. կապե-
6 րը փրցուցին։ Անոր համար զա-
նոնք անտառին առիւծը պիտի
մեռցընէ. զանոնք անապատներուն
գայլը պիտի աւերցընէ. անոնց
քաղաքներուն վրայ ինձը պիտի
հսկէ. անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը
պիտի գիշատուի. վասն զի անոնց
յանցանքները շատցան, ու անոնց
ապստամբութիւնները բազմացան։
7 Ասոր համար քեզի ի՞նչպէս
ներեմ. քու որդիներդ զիս թողու-
ցին, ու չաստուածներով երդում
ըրին. ու երբոր զանոնք կշտացու-
ցի, անոնք շնութիւն ըրին, ու
բազմութեամբ բոզանոցը գացին։
8 Առատանց գիրցած ձիերու պէս
են. ամէն մարդ իր դրացիին կը-
9 նոջը կը վրնջէ։ Միթէ աս բա-
ներուն համար այցելութիւն պիտի
չընե՞մ, կ'ըսէ Տէրը, կամ ասանկ
ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի
չառնէ՞։
10 Անոր պարիսպներուն վրայ ելէք
ու կործանեցէք, բայց չէ թէ բո-
լորովին. անոր մարտկոցները վեր-
ցուցէք, վասն զի անոնք Տէրոջը
11 չեն։ Քանզի Իսրայէլի տունը ու
Յուդայի տունը ինծի խիստ ան-
հաւատարիմ եղան, կ'ըսէ Տէրը.
12 Անոնք Տէրը ուրացան ու ըսին,
Անիկայ չէ, ու մեր վրայ չարիք
պիտի չգայ. ու սուր ու սով պիտի
13 չտեսնենք. Ու մարգարէները հովի
պէս են, ու անոնց մէջ Տէրոջը
խօսքը չկայ. անոնց այնպէս ըլլայ։
14 Անոր համար զօրաց Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք աս
խօսքը խօսելնուդ համար, ահա ես
իմ խօսքերս քու բերնիդ մէջ՝ կը-
րակ, ու աս ժողովուրդը փայտ պի-
տի ընեմ, ու զանոնք պիտի այ-
րէ։ Ահա ես ձեր վրայ հեռուէն 15
մէկ ազգ մը կը բերեմ՝ ո՛վ Իսրա-
յէլի տունը, կ'ըսէ Տէրը. անիկայ
զօրաւոր ազգ է. անիկայ հին ազգ
է, ու անանկ ազգ մըն է, որ դուն
անոր լեզուն չես գիտեր, ու խօսածը
չես հասկընար. Անոնց կապարճ- 16
ները բաց գերեզմանի պէս են.
ամէնքն ալ զօրաւոր մարդիկ են։
Ու անիկայ պիտի ուտէ քու հունձ- 17
քդ, ու քու տղաքներուդ ու
աղջիկներուդ ուտելու հացը. քու
հօտերդ ու արջառներդ պիտի ուտէ,
քու այգիներդ ու թզենիներդ պիտի
ուտէ. քու ապաւինած պարսպաւոր
քաղաքներդ սրով պիտի աւրէ։
Բայց ան օրերն ալ՝ կ'ըսէ Տէրը, 18
քեզ պիտի չհատցընեմ։ Ու թէ 19
որ ըսէք, Ի՞նչ պատճառով մեր
Տէր Աստուածը աս ամէնը մեզի
ըրաւ. դուն անոնց ըսէ, Ինչպէս
որ դուք զիս թողուցիք, ու ձեր
երկրին մէջ օտար աստուածներու
ծառայութիւն ըրիք, այնպէս ալ
դուք ձերը չեղած երկրին մէջ օ-
տարներու ծառայութիւն պիտի ը-
նէք։
Ասիկայ Յակոբին տանը մէջ 20
պատմեցէք, ու Յուդայի մէջ հրա-
տարակելով ըսէք. Հիմա մտիկ 21
ըրէք ասիկայ՝ ո՛վ յիմար ու անմիտ
ժողովուրդ, որ աչքեր ունիք, բայց
չէք տեսներ. ականջներ ունիք,
բայց չէք լսեր։ Ինծմէ պիտի 22
չվախնա՞ք, կ'ըսէ Տէրը, իմ երեսէս
պիտի չդողա՞ք, որ յաւիտենական
հրամանով մը աւազը ծովուն սահ-
ման դրի, ու անկէ չանցնիր. թէեւ
անոր ալիքները կը ծփին, բայց չեն
կրնար յաղթել, թէեւ անոնք կը
գոչեն, բայց անկէ չեն կրնար անց-
նիլ։ Սակայն աս ժողովուրդը 23
անհնազանդ ու ապստամբ սիրտ մը
ունի. անոնք երթալով իրենց ճամ-
բան ծռեցին, Ու իրենց սրտին մէջ 24
չըսին, Մեր Տէր Աստուծմէն վախ-
նանք, ան որ անձրեւը՝ առջի ու
վերջի անձրեւը իր ատենին կու
տայ, ու հունձքի համար որոշուած
շաբաթները մեզի կը պահէ։ Ձեր 25

անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին. ձեր մեղքերը բարիքը
26 ձեզմէ արգիլեցին։ Վասն զի իմ
ժողովուրդիս մէջ ամբարիշտներ
գտնուեցան. անոնք որսորդներուն
կծկուելուն պէս դարանամուտ կ'ըլլան.
որոգայթ կը լարեն, մարդիկներ
27 կը բռնեն։ Ինչպէս որ
վանդակը թռչուններով լեցուն է,
այնպէս ալ անոնց տուները նենգութեամբ
լեցուն են. անոր համար
անոնք մեծցան ու հարստացան.
28 Գիրցան, պարարտացան, և չարերուն
գործերէն ալ գերազանցեցին.
անոնք շիտակ դատաստան
չեն ըներ, որբին իրաւունքը չեն
պաշտպաներ, (այսու ամենայնիւ յաջողութիւն
կը գտնեն,) և աղքատին
29 դատը չեն տեսներ։ Միթէ
աս բաներուն համար այցելութիւն
պիտի չընե՞մ, կ'ըսէ Տէրը. կամ
ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ
պիտի չառնէ՞։

30 Երկրի վրայ զարմանալի ու սոսկալի
31 գործ կ'ըլլայ. Մարգարէները
ստութեամբ մարգարէութիւն կ'ընեն,
և քահանաները անոնց ձեռքով
կ'իշխեն, ու իմ ժողովուրդս
այսպէս կ'ախորժի. բայց ի՞նչ պիտի
ընէք, երբոր ասոնց վախճանը
հասնի։

ԳԼ. Զ.

1 Ո՛վ Բենիամինի որդիք՝ Երուսաղէմի մէջէն փախչեցէք, ու
Թեկուէի մէջ փող հնչեցուցէք,
և Բեթաքարեմի վրայ նշան վերցուցէք.
վասն զի հիւսիսէն չարիք ու մեծ կոտորած կ'երեւնայ։
2 Սիոնի աղջիկը գեղեցիկ ու փափուկ
3 կնկան մը նմանցուցի։ Հովիւները
և անոնց հօտերը անոր պիտի
երթան, անոր դէմ չորս կողմը
վրաններ պիտի կանգնեն, ամէն
մէկը իր սահմանին մէջ պիտի հովուէ։
4 Անոր վրայ պատերազմ
պատրաստեցէք. ելէ՛ք, ու կէսօրին
ելլենք. վա՜յ մեզի, վասն զի օրը
կանցնի, և իրիկուան ստուերները
5 կ'երկննան։ Ելէ՛ք, ու գիշերով
ելլենք, և անոր բերդերը կործանենք։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս 6
կ'ըսէ. Ծառերը կտրեցէք
ու Երուսաղէմի դէմ պատնէշ
կանգնեցէք. ասիկայ այցելութիւն
ընելու քաղաք մըն է. բոլորովին
հարստահարութեամբ լեցուած է։
Ինչպէս որ ջրհորը իր ջուրերը կը 7
բղխէ, անիկայ ալ իր չարութիւնը
այնպէս կը բղխէ. անոր մէջ զրկանք
ու յափշտակութիւն կը լսուի.
իմ առջեւս միշտ ցաւեր ու
հարուածներ կան։ Ո՛վ Երուսաղէմ՝ 8
խրատուէ՛, չըլլայ որ իմ հոգիս
քեզմէ զատուի, չըլլայ որ քեզ
աւերակ և անբնակ երկիր մը դարձնեմ։

Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 9
Իսրայէլի մնացորդները այգիի պէս
բոլորովին ճռաքաղ պիտի ընեն.
քու ձեռքդ՝ կթողի պէս կողովներուն
դարձուր։

Որո՞ւն խօսիմ ու վկայութիւն 10
ընեմ, որ լսեն. ահա անոնց ականջները
անթլփատ են, և չեն
կրնար մտիկ ընել. ահա Տէրոջը
խօսքը անոնց առջեւ անարգանք
եղաւ, անկէ չեն ախորժեր։ Սակայն 11
ես Տէրոջը բարկութեամբը
լեցուած եմ, բռնելէն յոգնեցայ.
զանիկայ դուրսը պիտի
թափեմ տղաքներուն վրայ, ու նաեւ
երիտասարդաց ժողովքին վրայ, քանզի
էրիկ ու կնիկ մարդը, ծերը ու
տարիքը առածը պիտի բռնուին։
Եւ անոնց տուները, արտերը 12
ու կիները մէկտեղ օտարաց ձեռքը
պիտի անցնին. վասն զի երկրին
բնակիչներուն վրայ իմ ձեռքս պիտի
երկընցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչեւ 13
մեծը ամէնքը ագահութեան ետեւէ
եղան, ու մարգարէէն մինչեւ քահանան
ամէնքը ստութեամբ կը
վարուին։ Եւ իմ ժողովուրդիս 14
աղջկանը վէրքը հարեւանցի բժշկելով՝
Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն
է կ'ըսեն, երբոր խաղաղութիւն
չկայ։ Միթէ պղծութիւն 15
ըրած ատեննին կամչնա՞ն. ընաւ
չեն ամչնար, ու պատկառիլ չեն
գիտեր. անոր համար իյնողներուն

մէջ պիտի իյնան. անոնց այցելութիւն
ըրած ատենս պիտի գլորին,
կ'ըսէ Տէրը։

16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ճամբաներուն
վրայ կայնեցէք ու նայեցէք,
և հին շաւիղներուն համար հարցուցէք,
թէ ո՞րն է բարի ճամբան.
ու անոր մէ՛ջ քալեցէք, որ ձեր
հոգիներուն հանգիստ գտնէք. բայց
անոնք ըսին, Անոր մէջ չենք քալեր։
17 Եւ ձեր վրայ դէտեր դրի,
ըսելով. Փողին ձայնը մտիկ ըրէք.
բայց անոնք ըսին. Մտիկ չենք ըներ։
18 Ուրեմն ով ազգեր՝ լսեցէք.
ով ժողովք՝ անոնց մէջ եղած բանը
19 գիտցիր. Լսէ՛, ով երկիր, ահա
ես աս ժողովուրդին վրայ չարիք՝
անոնց խորհուրդներուն պտուղը պիտի
բերեմ. վասն զի իմ խօսքերս
մտիկ չըրին, և իմ օրէնքս ալ մերժեցին։
20 Ինչո՞ւ ինծի այսպէս Սաբայէն
կնդրուկ գայ, ու հեռաւոր
երկրէ անուշահոտ խունկեղէգն.
ձեր ողջակէզները ընդունելի չեն,
և ձեր զոհերը ինծի հաճելի չեն։
21 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես աս ժողովուրդին առջեւը
խոչեր կը դնեմ, ու հայրերը որդւոցը
հետ մէկտեղ անոնց զարնուելով
պիտի գլորին. դրացին ու
բարեկամը պիտի կորսուին։

22 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա հիւսիսի
երկրէն ժողովուրդ մը կու
գայ, ու երկրիս ծայրերէն մեծ ազգ
23 մը կ'ելլէ. Անոնք աղեղ և նիզակ
կը կրեն, անոնք անգութ ու անողորմ
են. անոնց ձայնը ծովու պէս
կը գոռայ, և անոնք ձիերու վրայ
կը հեծնեն, ու պատերազմող մարդու
պէս քեզի դէմ կը շարուին՝
ով դուստր Սիոնի։

24 Անոր լուրը լսեցինք. ձեռքերնիս
թուլցան, և ցաւերը մեզ պաշարեցին՝
ծննդական կնոջ երկունքը
25 պէս։ Արտերը մի ելլէք, ու
ճամբաները մի պտըտիք. վասն
զի չորս կողմը թշնամիին սուրը,
26 — վախ կայ։ Ո՛վ իմ ժողովուրդիս
աղջիկը՝ քուրձ հագիր, և
մոխիրի մէջ թաւալէ՛, ու խիստ
դառն ողբով լաց, ինչպէս որ մէկ
հատիկ տղու վրայ կու լան. վասն
զի կործանողը յանկարծ մեր վրայ
պիտի գայ։

Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ փորձիչ՝ 27
ու բերդ դրի, որ անոնց ճամբան
գիտնաս և փորձես։ Ամէնքը 28
կամակոր ապստամբներ են, բանսարկութեամբ
կը պտըտին, պղինձ
ու երկաթ են. ամէնքը ապականողներ
են։ Փուքը այրեցաւ, 29
կապարը կրակէն հատաւ. արծաթագործը
պարապ տեղը կ'աշխատի,
վասն զի չարերը չզատուեցան։
Անոնց Անպիտան արծաթ՝ 30
պիտի կանչեն, վասն զի Տէրը զանոնք
մերժեց։

ԳԼ. Է.

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է, որ ըսաւ. Տէրոջը 2
տանը դուռը կայնէ՛, ու հոն աս
խօսքը կանչէ՛ ու ըսէ՛. Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով բոլոր Յուդա,
որ աս դռներէն կը մտնէք՝
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու
համար։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 3
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր
ճամբաները ու գործերը ուղղեցէք,
և ձեզ պիտի թողում որ
աս տեղը բնակիք։ Դուք մի՛ ապաւինիք 4
սուտ խօսքերուն՝ որ կ'ըսեն,
Տէրոջը տաճարը, Տէրոջը
տաճարը, Տէրոջը տաճարը ասոնք
են։ Բայց եթէ որ ձեր ճամբաները 5
ու գործերը բոլորովին ուղղէք,
և թէ որ մարդուն ու անոր
ընկերին մէջտեղը իրաւունքը գթութեամբ
'ի գործ դնէք, Պանդուխտին, 6
որբին ու որբեւայրիին
զրկանք չընէք, ու աս տեղս անմեղ
արիւն չթափէք, և օտար աստուածներու
ետեւէ չերթաք, որ
ձեզի չարիքի պատճառ կ'ըլլայ, Ես 7
ձեզ աս տեղս՝ ձեր հայրերուն
տուած երկրիս մէջ պիտի բնակեցընեմ
յաւիտենէ յաւիտեան։

Ահա դուք սուտ խօսքերու կ'ապաւինիք, 8
որոնք չեն կրնար օգուտ
մը ընել։ Արդեօք գողութիւն, 9
մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով,
ու սուտ երդում ընելով,

և Բահաղին խունկ ծխելով, ու
ձեր չճանչցած օտար աստուածներուն
10 ետևէն երթալով, Կուգաք ու
իմ առջևս կը կենաք այս տանը մէջ՝
որուն վրայ իմ անունս կոչուած է,
և կ'ըսէք թէ Ազատեցանք որ այս ամէն
11 պղծութիւնները ընենք։ Այս տունը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած
է, միթէ ձեր աչքերուն առջևը աւազակներու քարայր եղաւ. ահա
12 ես ալ տեսայ, կ'ըսէ Տէրը։ Բայց
հիմա գացէք Սելովի մէջ եղող իմ
տեղս գացէք, ուր որ առաջ իմ
անունս հաստատեցի, և տեսէք
ինչ որ անոր ըրի իմ՝ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին չարութեանը
համար։

13 Ու հիմա որովհետև այս բոլոր
գործերը ըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը, ու
թէպէտ ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով, բայց դուք մտիկ
չըրիք, ձեզ կանչեցի, բայց դուք
14 պատասխան չտուիք, Ես ալ այս
ձեր ապաւինած տանը՝ որուն վրայ
իմ անունս կոչուած է, և ձեզի
ու ձեր հայրերուն տուած տեղւոյս
Սելովին ըրածիս պէս պիտի ընեմ.
15 Ու ինչպէս որ ձեր բոլոր եղբայրները, Եփրեմի բոլոր սերունդը
վռնտեցի, այնպէս ալ ձեզ իմ
առջևէս պիտի վռնտեմ։

16 Ուստի դուն այս ժողովուրդին
համար աղօթք մի ըներ. և անոնց
համար աղաղակ ու աղաչանք մի
մատուցաներ, ու ինծի բարեխօսութիւն մի ըներ, քանզի քեզի
17 մտիկ չեմ ըներ։ Դուն չե՞ս տեսներ թէ անոնք ինչ կը գործեն
Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու
Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ։
18 Տղաքները փայտ կը ժողվեն, և
հայրերը կրակ կը վառեն, ու կիները խմոր կը շաղեն, երկնից
թագուհիին բլիթներ շինելու համար. և օտար աստուածներուն
թափելու նուէրներ կը մատուցա-
19 նեն, որ զիս բարկացընեն։ Միթէ անոնք զի՞ս կը բարկացընեն,
կ'ըսէ Տէրը. չէ՞ որ իրենց անձը
կը խայտառակեն իրենց երեսին ամօթին
համար։

Անոր համար այսպէս կ'ըսէ Տէր 20
Աստուած. Ահա իմ բարկութիւնս
ու սրտմտութիւնս այս տեղւոյս վրայ
պիտի թափի, մարդու վրայ և
անասունի վրայ ու դաշտի ծառերուն վրայ ու երկրի պտուղներուն
վրայ. և պիտի բորբոքի ու պիտի
չմարի։

Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աս- 21
տուածը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ողջակէզները ձեր զոհերուն վրայ աւելցուցէք, և միս կերէք։ Վասն 22
զի ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն
հանած օրս անոնց բան մը չխօսեցայ
ողջակէզի ու զոհի վրայով, ու ալ
անոնց հրամայեցի. հապա անոնց 23
այս բանը հրամայեցի ու ըսի, Իմ
ձայնս մտիկ ըրէք, և ես ձեզի Աստուած ըլլամ, ու դուք ինծի ժողովուրդ ըլլաք. և ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք,
որ ձեզի աղէկ ըլլայ։ Բայց անոնք 24
մտիկ չըրին, ու ականջնին չծռեցին. հապա իրենց չար սրտին կամակորութեանը, իրենց խորհուրդներուն հետևեցան, ու ետ գացին՝,
և ոչ թէ յառաջ։ Ձեր հայրերը 25
Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև այս օրս իմ բոլոր ծառաներս
մարգարէները ձեզի ղրկեցի. ամէն
օր կանուխ ելլելով կը ղրկէի.
Ու ինծի մտիկ չըրին, և ականջնին 26
չծռեցին. հապա իրենց պարանոցը
խստացուցին, իրենց հայրերէն աւելի չար եղան։

Ու դուն այս բոլոր խօսքերը ա- 27
նոնց պիտի զրուցես, բայց քեզի
մտիկ պիտի չընեն. զանոնք պիտի
կանչես, բայց քեզի պատասխան
պիտի չտան։ Ան ատենը անոնց 28
ըսես, Ի՞նչ Տէր Աստուծոյն ձայնը
մտիկ չընող ու խրատ չընդունող
ազգը ասիկայ է. ճշմարտութիւնը
կորսուեցաւ ու անոնց բերնէն կըտրեցաւ։

Մազերդ կտրէ՛ ու նետէ՛, ո՛վ 29
Երուսաղէմ, և բլուրներուն վրայ
ողբա. քանզի Տէրը մերժեց ու
երեսէ ձգեց ան ազգը՝ որուն դէմ
շատ սրդողէր էր։ Վասն զի Յու- 30
դայի որդիները իմ առջևս չարու-

թիւն գործեցին, կ'ըսէ Տէրը.
իրենց գարշելի բաները իմ անունով կոչուած տանը մէջ դրին, որ
31 զանիկայ պղծեն։ Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթի
բարձր տեղերը շինեցին, իրենց
տղաքը ու աղջիկները կրակով այրելու համար. որ անոնց չհրամայեցի, ու միտքս ալ անցած չէր։
32 Ուստի ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ
Տէրը, որ ալ Տոփեթ, կամ Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի,
հապա Սպանութեան ձոր. և Տոփեթի մէջ մեռելներ պիտի թաղեն
33 մինչև որ ալ տեղ չմնայ։ Ու այս
ժողովուրդին դիերը երկնքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն
կերակուր պիտի ըլլան. և զանոնք
34 վռնտող մը պիտի չըլլայ։ Ու
Յուդայի քաղաքներէն ու Երուսաղէմի փողոցներէն ցնծութեան
ձայնը և ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը
պիտի դադրեցընեմ. վասն զի երկիրը աւերակ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ը.

1 Ան ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը, Յուդայի թագաւորներուն ոսկորները, ու անոր իշխաններուն ոսկորները, և քահանաներուն ոսկորները, ու մարգարէներուն ոսկորները ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ոսկորները իրենց գերեզմաններէն դուրս
2 հանեն, Ու պիտի տարածեն
զանոնք արևուն առջևը ու լուսնին
առջևը, և երկնքի բոլոր զօրքին
առջևը, որ զանոնք սիրեցին, ու
անոնց ծառայեցին, և անոնց ետևէն
գացին, ու զանոնք փնտռեցին, և
անոնց երկրպագութիւն ըրին. անոնք պիտի չժողվուին ու պիտի
չթաղուին. երկրի երեսին վրայ
3 աղբի պէս պիտի ըլլան։ Ու մահը
կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ
այս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն
տեղերուն, ուր որ զանոնք վռնտեր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Ու անոնց ըսես, Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Միթէ անոնք պիտի իյնան

ու պիտի չելլե՞ն. կամ մէկը ետ դառնալէն
կը խոտորի ու ետ չի՞ դառնար.
Ինչո՞ւ այս Երուսաղէմի ժողո- 5
վուրդը մշտական խոտորումով մը
խոտորեցաւ. անոնք նենգութեան
յարեցան, դառնալ չուզեցին։
Ականջ դրի ու մտիկ ըրի. անոնք 6
ուղիղ չեն խօսիր. մարդ մը
չկայ որ իր չարութենէն զղջայ, ու
ըսէ թէ, Ես ի՞նչ գործեցի. ամէնքը իրենց ընթացքին դարձան պատերազմի վազող ձիու պէս։ Արա- 7
գիլը անգամ օդին մէջ իր որոշ
ժամանակը գիտէ, ու տատրակը
և կռունկը ու ծիծեռնիկը իրենց
գալըստեան ժամանակը կը գիտեն.
բայց իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը չգիտեր։ Ինչպէ՞ս կ'ը- 8
սէք թէ Մենք իմաստուն ենք, ու
Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է. իրաւցընէ ահա դպիրներուն սուտ գրիչը
ստութիւն կը գործէ։ Իմաս- 9
տունները ամչցան. անոնք զարհուրեցան ու բռնուեցան. ահա
Տէրոջը խօսքը անարգեցին. ալ անոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը
մնայ։ Ուստի անոնց կիները 10
օտարներուն, անոնց ագարակները
անոնց տիրողներուն պիտի տամ.
ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը
ամէնքը ագահութեան ետևէ եղան.
մարգարէէն մինչև քահանան ամէնքը ստութեամբ կը վարուին։
Ու իմ ժողովուրդիս աղջկանը 11
վէրքը հարևանցի բժշկելով՝ Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն, երբոր խաղաղութիւն չկայ։ Միթէ պղծութիւն ըրած 12
ատեննին կ'ամչնա՞ն. բնաւ չեն
ամչնար, ու պատկառիլ չեն գիտեր. անոր համար իյնողներուն
մէջը պիտի իյնան. անոնց այցելութեան եղած ատենը պիտի գլորին,
կ'ըսէ Տէրը։ Զանոնք բոլորովին 13
բնաջինջ պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը.
որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ,
և թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ. անոնց տերևն ալ պիտի թառամի, ու անոնց տուածս անոնցմէ
պիտի անցնի։
Մենք ինչո՞ւ կը նստինք. ժող- 14

փախչինք ու պարսպաւոր քաղաք-
ներու մէջ մտնենք, և հոն լուռ
կենանք. վասն զի մեր Տէր Աս-
տուածը մեզ լռեցուց, ու մեզի
դառնութեան ջուր խմցուց. քանզի
Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք։
15 Խաղաղութեան սպասեցինք, բայց
բարութիւն չկար. բժշկութեան
ժամանակին սպասեցինք, բայց ահա
16 խռովութիւն եկաւ։ Անոր ձիերուն
փռնչիւնը Դանէն լսուեցաւ. անոր
երիվարներուն խրխնջիւնը ձայնէն
բոլոր երկիրը շարժեցաւ. վասն զի
պիտի գան, ու երկիրը և անոր լի-
ութիւնը, քաղաքը ու անոր բնա-
17 կիչները պիտի ուտեն։ Վասնզի
ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ քարբեր կը
խրկեմ, որ անոնց թովչութիւն
չազդեր, և ձեզ պիտի խածնեն,
կ՚ըսէ Տէրը։

18 Իմ զուարթութիւնս տրտմու-
թեան փոխուեցաւ. իմ սիրտս ներ-
19 սի դիս կը մարի։ Ահա հեռաւոր
երկրէ եկողներուն պատճառաւը իմ
ժողովուրդիս աղջկանը աղաղակին ձայ-
նը. Միթէ Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞.
անոր Թագաւորը հոն չէ՞.

Ինչո՞ւ իրենց քանդակած կուռ-
քերովը — օտարաց ունայնու-
թիւններովը զիս բարկացուցին։

20 Հունձքի ատենը անցաւ, ամառը
վերջացաւ, բայց մենք չփրկուե-
ցանք։

21 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէր-
քին համար վիրաւորեցայ, խաւա-
րեցայ — ապշութիւնը զիս պաշա-
22 րեց։ Միթէ Գաղաադու մէջ
բալասան չկա՞յ, հոն բժիշկ չկա՞յ.
հապա ինչո՞ւ համար իմ ժողովր-
դեանս աղջիկը բժշկութիւն չը-
առաւ։

ԳԼ. Թ.

1 Երանի թէ գլուխս ջուր, ու աչ-
քերս արցունքի աղբիւր ըլլա-
յին, որ ցորեկ ու գիշեր լայի իմ
ժողովուրդիս աղջկանը սպաննուած-
2 ներուն համար։ Երանի թէ ա-
նապատի մէջ ճամբորդներու իջևան
մը ունենայի, որ՝ իմ ժողովուրդս
թողուի, ու անոնցմէ երթայի.
վասն զի ամէնքը շնացողներ են, ա-
նենգաւորներու ժողով են. Ու ի- 3
րենց լեզուները իրենց աղեղներուն
պէս կը լարեն ստութեան համար,
բայց ճշմարտութեան համար երկրի
վրայ քաջութիւն չունին. վասն զի
չարութենէ 'ի չարութիւն կ՚եր-
թան, ու զիս չեն ճանչնար, կ՚ըսէ
Տէրը։ Ամէն մարդ թող իր ըն- 4
կերէն զգուշանայ, ու բնաւ մէկ եղ-
բօր մը մի՛ ապաւինիք. վասն զի
ամէն եղբայր խաբէութիւն կը գոր-
ծէ, և ամէն ընկեր բամբասկու-
թեան կը պտըտի։ Ու ամէն մարդ 5
իր ընկերը կը խաբէ, և ճշմարտու-
թիւն չեն խօսիր. անոնք իրենց լե-
զուները սուտ խօսելու սորվեցու-
ցած են, անօրէնութիւն ընելով կը
յոգնին։

Քու բնակարանդ նենգութեան 6
մէջ է. նենգութեան պատճառաւ
զիս ճանչնալ չեն ուզեր, կ՚ըսէ
Տէրը։ Անոր համար զօրաց Տէրը 7
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա զանոնք պիտի
հալեցընեմ, ու պիտի փորձեմ.
վասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկանը
համար ի՞նչպէս ընեմ։ Անոնց լե- 8
զուն մահաբեր նետ է. նենգու-
թիւն կը խօսի. բերնովը իր ըն-
կերին հետ խաղաղութիւն կը խօ-
սի, բայց սրտովը անոր դարան կը
պատրաստէ։ Միթէ աս բանե- 9
րուն համար անոնց այցելութիւն
պիտի չընե՞մ, կ՚ըսէ Տէրը. կամ
ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ
պիտի չառնէ՞։

Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝ 10
և անապատի արօտներուն համար
կոծ պիտի ընեմ. վասն զի այրե-
ցան. անկէ մարդ չանցնիր, ու
խաշինքներու ձայն չլսուիր. օդին
թռչուններէն մինչև անասունները
փախան՝ գացին։ Ու Երուսաղէմը 11
աւերակներու դէզեր, և չագալ-
ներու բնակարան պիտի ընեմ, ու
Յուդայի քաղաքները անբնակ ա-
մայութեան պիտի դարձընեմ։
Ո՞վ է ան իմաստուն մարդը, որ 12
ասիկայ հասկընայ. և անոր՝ Աս-
տուծոյ բերանը խօսած ըլլայ, որ
ասիկայ պատմէ, թէ երկիրը ի՞-

նչու համար աւրուեցաւ, ու այրած
անապատի պէս եղաւ, ուսկից որ
13 մարդ չանցնիր։ Ու Տէրը ըսաւ.
Վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին,
որն որ իրենց առջևը դրեր էի, ու
իմ ձայնիս մտիկ չըրին, անոր հա-
14 մեմատ չքալեցին, Հապա իրենց
սրտին կամակորութեանը՝ և հայ-
րերնուն իրենց սորվեցուցած Բահա-
ղիմին ետևէն գացին։

15 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես աս ժողովուրդին օշինդր
պիտի կերցընեմ, ու անոնց դառ-
նութեան ջուր պիտի խմցընեմ։
16 Ու զանոնք պիտի ցրուեմ ան ազ-
գերուն մէջը, որոնք ո՛չ իրենք
գիտցան, ո՛չ ալ իրենց հայրերը,
ու անոնց վրայ սուր պիտի խըր-
կեմ, մինչև որ զանոնք հատցը-
նեմ։

17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մտածեցէք, ու լացող կիներ
կանչեցէք, որ գան, և հանճարեղ
կիներուն ալ խրկեցէք, որ
18 գան, Ու մեզի համար շուտով
ողբի ձայն վերցընեն, որ մեր աչ-
քերը արցունքներ թափեցընեն, և մեր
արտևանունքը ջուրեր վազցընեն.
19 Վասնզի Սիոնէն ողբի ձայն լսուե-
ցաւ, Ի՞նչպէս կործանեցանք,
խիստ ամչցանք. վասն զի երկիրը
թողուցինք, վասն զի [illegible]
հիմնայատակ ըրին մեր բնակարան-
20 ները։ Ուրեմն ո՛վ կիներ՝ Տէ-
րոջը խօսքը մտիկ ըրէք, և ձեր
ականջները անոր բերնին խօսքը
թող ընդունին. ու ձեր աղջիկ-
ներուն ողբ սորվեցուցէք. և ամէն
կին իր դրացիին եղերերգութիւն
21 սորվեցնէ։ Վասն զի մահը մին-
չև մեր պատուհանները ելաւ, մեր
պալատները մտաւ, որ փողոցներէն
տղաքները՝ — հրապարակներէն ե-
րիտասարդները բնաջինջ ընէ։
22 Ըսէ որ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մարդոց դիակունքը պիտի իյնան
արտերու երեսին վրայ եղող աղբին
պէս, կամ հնձողներուն ետևը մնա-
ցած խուրձի պէս. և պիտի չըլլայ
մէկը որ զանոնք ժողվէ։

Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իմաստունը 23
իր իմաստութեամբը չպարծի, ու
զօրաւորը իր զօրութեամբը չպար-
ծի. հարուստը իր հարստութեամ-
բը չպարծի. Հապա ան որ կը 24
պարծի՝ թող ասով պարծի, որ կը
հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ, և
գիտէ թէ ես եմ Տէրը, որ երկրի
վրայ ողորմութիւն, իրաւունք ու
արդարութիւն կ՚ընեմ. քանզի ես
ասոնց կը հաճիմ, կ՚ըսէ Տէրը։
Ահա օրեր պիտի գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, 25
որ ամէն թլփատուածներուն ու
անթլփատներուն, Եգիպտոսին և 26
Յուդային ու Եդովմին և Ամ-
մոնի որդւոցը ու Մովաբին ու
իրենց մազերուն ծայրերը կտրող ա-
նապատի բոլոր բնակիչներուն այ-
ցելութիւն պիտի ընեմ. վասն զի
ամէն ազգերը անթլփատ են, ու
բոլոր Իսրայէլի տունը սրտով ան-
թլփատ է։

ԳԼ. Ժ.

Ո՛վ Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը ձեզի 1
համար ըսած խօսքը մտիկ ը-
րէք։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ազ- 2
գերուն ճամբաները մի՛ սորվիք, ու
երկինքին նշաններէն մի՛ զարհու-
րիք. վասն զի անոնցմէ հեթանոս-
ները կը զարհուրին։ Ինչու որ 3
ժողովրդոց սովորութիւնները ու-
նայնութիւն են, քանզի անտառէն
փայտ կը կտրեն. ասիկայ արուես-
տագէտին ձեռացը գործն է տապա-
րով շինուած։ Զանիկայ ար- 4
ծաթով և ոսկիով կը զարդարեն,
ու գամերով և ուռերով կը զամեն
զանիկայ, ու չշարժիր։ Անոնք 5
արմաւենիի պէս շիտակ են, բայց
չեն խօսիր. անոնք 'ի հարկէ պիտի
վերցուին, վասն զի չեն կրնար քա-
լել. անոնցմէ մի՛ վախնաք, վասն
զի չարիք մը չեն կրնար հասցընել,
ո՛չ ալ բարիք ընելու կարող են։

Ո՛վ Տէր՝ քեզի նման մէկը չկայ. 6
դուն մեծ ես, ու քու անունդ զօրու-
թեամբ մեծ է։ Քեզմէ ո՛վ պիտի 7
չվախնայ՝ ո՛վ ազգաց Թագաւոր.
քանզի քեզի կը վայլէ. վասն զի
ազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջ

և անոնց բոլոր թագաւորութիւն-
ներուն մէջը քեզի նման մէկը չկայ ։
8 Բայց անոնք բոլորովին անբան ու
անմիտ են . անոնց կռքերը ունայնու-
թեանց վարդապետութիւն է . փայտ
9 է ։ Թարշիշէն ծեծուած արծաթ ,
և Ուփազէն ոսկի կը բերուի , ասոնք
վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը
գործքն են . անոնց զգեստը կապոյ-
տակ ու ծիրանի է . ամէնը հանճա-
10 րեղներու գործքեր են ։ Սակայն
Եհովան է ճշմարիտ Աստուածը ,
անիկայ է կենդանի Աստուած և
յաւիտենական Թագաւոր . անոր
բարկութենէն երկիրը կը դողայ ,
ու ազգերը անոր սրտմտութեանը չեն
11 դիմանար ։ [Անոնց այսպէս ըսէք .
Այն աստուածները՝ որոնք երկինքը
ու երկիրը չշինեցին , երկրէ ու աս
երկինքներուն տակէն պիտի կոր-
12 սուին ։] Երկիրը իր զօրութեամ-
բը շինեց . աշխարհքը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց , ու երկինքը
13 իր խորհրդովը տարածեց ։ Երբոր
իր ձայնը կու տայ , երկինքի մէջ
ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ . և
երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ ,
անձրևի համար փայլակներ կը շինէ ,
ու հով կը հանէ իր շտեմարաննե-
14 րէն ։ Ամէն մարդ գիտութենէ
զրկուած՝ անասուն դարձաւ . ամէն
ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին
պատճառաւը ամօթով եղաւ . վասն
զի ձուլած կուռքը ստութիւն է .
15 ու անոնք հոգի չունին ։ Անոնք
ունայնութեան և խաբէութեան
գործքեր են . անոնց այցելութեան
եղած ատենը անոնք պիտի կոր-
16 սուին ։ Յակոբին Բաժինը անոնց
պէս չէ , վասն զի անիկայ ամէն
բանը Ստեղծողն է , ու Իսրայէլ
անոր ժառանգութեանը ցեղն է .
և անոր անունը Եհովայ Սաբա-
ւովթ է ։

17 Ո՛վ բերդի մէջ բնակող՝ քու
վաճառանքդ երկրէն ժողվէ ։
18 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես աս անգամ երկրին բնակիչները
դուրս պիտի նետեմ , ու զանոնք
նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ , որ
իրենց ըրածը գտնեն ։

Վա՜յ ինծի իմ հարուածքիս հա- 19
մար , իմ վէրքս անդարմանելի է .
բայց ես ըսի , Իրաւցընէ ասիկայ
ցաւ է , ու զանիկայ կրելու եմ ։
Իմ վրանս կործանեցաւ և ամէն 20
չուանները փրթան . տղաքներս
ինծմէ ելան ու չկան . ասկէ ետև
վրանս կանգնող ու վարագոյրներս
դնող չկայ ։ Վասն զի հովիւները 21
անասուն դարձան և Տէրը չփնտռ-
ռեցին . անոր համար յաջողութիւն
չգտան , ու անոնց բոլոր հօտը
ցրուեցաւ ։ Ահա հիւսիսի երկրէն 22
դղորդի ձայն և մեծ խռովութիւն
կու գայ , որ Յուդայի քաղաքները
աւերակ՝ ու շնագայլերու բնակարան
ընէ ։

Գիտեմ՝ ո՛վ Տէր , որ մարդուն 23
ճամբան իր ձեռքը չէ . քալող մար-
դը իր քայլուածքը շիտկելու կա-
րող չէ ։ Ո՛վ Տէր՝ զիս խրատէ , 24
բայց չափաւորութեամբ , և ո՛չ թէ
քու բարկութեամբդ , չըլլայ որ
զիս սպառես ։ Քու սրտմտու- 25
թիւնդ քեզ չճանչցող ազգերուն
վրայ և քու անունդ չկանչող ազ-
գատոհմներուն վրայ թափէ . վասն
զի Յակոբը կերան . զանիկայ կերան
ու հատցուցին , և անոր բնակու-
թիւնը աւերակ դարձուցին ։

ԳԼ. ԺԱ

Ան խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Ե- 1
րեմիային եղաւ՝ ըսելով , Այս 2
ուխտիս խօսքերը մտիկ ըրէք , և
Յուդայի մարդոցը ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն խօսեցէք . Եւ դուն 3
անոնց ըսէ , Իսրայէլի Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ'ըսէ . Անիծեալ
ըլլայ ան մարդը՝ որ մտիկ չըներ աս
ուխտին խօսքերը , Որն որ ես ձեր 4
հայրերուն պատուիրեցի՝ Եգիպ-
տոսի երկրէն ան երկաթի հնոցէն
զանոնք հանած օրս՝ ու ըսի , Իմ
ձայնս մտիկ ըրէք , ու ձեզի բոլոր
հրամայածիս համեմատ 'ի գործ դը-
րէք , որ դուք իմ ժողովուրդս ըլ-
լաք , ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ .
Որպէս զի հաստատեմ ան երդումը 5
որ ձեր հայրերուն ըրի , անոնց եր-
կիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու

մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ այսօր
կ'երևնայ ։ Եւ ես պատասխան
տուի ու ըսի . Ամէն՝ ո՛վ Տէր ։
6 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Այս բո-
լոր խօսքերը Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցնե-
րուն մէջ կանչելով ըսէ , Այս ուխ-
տին խօսքերը մտիկ ըրէք ու զա-
7 նոնք 'ի գործ դրէք . Վասն զի
ձեր հայրերը փութով խրատեցի ,
զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած
օրէս մինչև աս օրս ; կանուխ ել-
լելով ու խրատելով ըսի , Իմ
8 ձայնս մտիկ ըրէք ։ Բայց անոնք
մտիկ չըրին , ու իրենց ականջը չը-
խոնարհեցուցին . հապա ամէն մարդ
իր չար սրտին կամակորութեանը
համեմատ քալեց . ուստի ես անոնց
վրայ կը բերեմ աս ուխտիս բոլոր
խօսքերը , որն որ ես անոնց պա-
տուիրեցի որ ընեն , ու անոնք չը-
9 րին ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ .
Յուդայի մարդոցը մէջ ու Երու-
սաղէմի բնակիչներուն մէջ դաւաճա-
10 նութիւն գտնուեցաւ . Անոնք իմ
խօսքերս մտիկ ընել չուզող իրենց
նախահարցը անօրէնութիւններուն
դարձան , և օտար աստուածներու
ետևէ գացին , որ անոնց ծառա-
յութիւն ընեն . Իսրայէլի տունը
ու Յուդայի տունը իրենց հայրե-
րուն հետ ըրած ուխտս աւրեցին ։
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Ահա ես անանկ չարիք կը
բերեմ անոնց վրայ , որ անկէ ել-
լելու կարող պիտի չըլլան . և ինծի
պիտի աղաղակեն , ու անոնց մտիկ
12 պիտի չընեմ ։ Եւ Յուդայի քա-
ղաքները ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ները պիտի երթան , ու պիտի ա-
ղաղակեն ան աստուածներուն՝ որոնց
խունկ ծխեր էին . բայց անոնց
նեղութեան ժամանակը բնաւ
13 պիտի չազատեն զանոնք ։ Վասն զի
քու աստուածներդ , ո՛վ Յուդա ,
քու քաղաքներուդ թուոյն չափ ե-
ղան . ու Երուսաղէմի փողոցնե-
րուն թուոյն չափ ամօթալից [illegible]
[illegible] համար սեղաններ ,
Բահաղին խունկ ծխելու համար
14 սեղաններ կանգնեցիք ։ Ուստի
դուն աս ժողովուրդին համար ա-
ղօթք մի՛ ըներ , ու անոնց համար
խնդրուածքով ու պաղատանքով
մի՛ աղաչեր . քանզի երբոր իրենց
վրայ հասած չարիքին համար ինծի
աղաղակեն , անոնց մտիկ պիտի չը-
նեմ ։

Իմ սիրելիս ի՞նչ բան ունի 15
իմ տանս մէջ , որովհետև շատե-
րուն հետ անօրէնութիւն գործեր
է . սուրբ միսն ալ քեզմէ անց-
ցաւ , քանզի բուն քու չարութիւ-
նովդ կ'ուրախանաս ։ Տէրը քու 16
անունդ կանանչ , գեղեցիկ ու
բարեպտուղ ձիթենի կոչեց . բայց
անոր վրայ մեծ աղմուկի ձայնով
կրակ բռնկցուց , և անոր ոստերը
կոտրեցան ։ Ու քեզ տնկող զօ- 17
րաց Տէրը քու վրադ չարիք խօ-
սեցաւ , Իսրայէլի տանը ու Յու-
դայի տանը չարութեանը համար՝
որ անոնք գործեցին , և Բահաղին
խունկ ծխելով՝ զիս բարկացուցին ։

Եւ Տէրը ինծի գիտցուց , ու 18
հիմակ գիտեմ . ան ատենը ինծի
անոնց գործքերը ցուցուցիր ։ Բայց 19
ես մորթուելու տարուող ընտանե-
ցած գառի մը պէս էի , ու չէի
գիտեր որ անոնք ինծի համար նեն-
գութիւններ կը հնարէին , ըսելով ,
Ծառը իր պտղովը կործանենք , և
զանիկայ կենդանեաց երկրէն բնա-
ջինջ ընենք , որ անոր անունը մէյ-
մըն ալ չյիշուի ։ Սակայն ո՛վ Տէր 20
զօրութեանց՝ արդար Դատաւոր ,
որ երիկամունքը ու սիրտը կը քըն-
նես , անոնցմէ առնելիք վրէժդ տես-
նեմ . քանզի իմ դատս քեզի
յայտնեցի ։

Ուստի Տէրը այսպէս կ'ըսէ Ա- 21
նաթովթի մարդոցը համար՝ որոնք
քու հոգիդ կը փնտռեն , ու կ'ը-
սեն , Տէրոջը անունովը մարգա-
րէութիւն մի՛ ըներ , որ մեր ձեռ-
քերովը չմեռնիս ։ Անոր համար 22
զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես անոնց այցելութիւն պիտի ը-
նեմ . կտրիճները սրով պիտի մեռ-
նին ; անոնց տղաքները ու աղջիկ-
ները սովամահ պիտի ըլլան . Եւ 23
անոնք մնացորդ պիտի չունենան .

վասն զի ես Անաթովթի մարդոցը
վրայ՝ անոնց այցելութեան տարին
չարիք պիտի բերեմ ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ո՛վ Տէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ,
դուն արդար պիտի երեւնաս .
սակայն քեզի իրաւունքի
վրայով պիտի խօսիմ . ինչո՞ւ ամբարիշտներուն
ճամբան յաջող է ,
ու բոլոր նենգութիւն ընողները
2 հանդարտութիւն կը վայելեն ։ Դուն
զանոնք տնկեցիր , և անոնք արմատացան ։
Անոնք կ'աճին ու պըտուղ
կու տան . դուն անոնց բերնին
մօտ ես , բայց անոնց երիկամունքէն
3 հեռու ես ։ Իսկ դուն ով
Տէր՝ զիս գիտես . զիս տեսար , ու
իմ սիրտս քու առջեւդ քննեցիր .
զատէ՛ անոնք մորթուելու ոչխարներու
պէս , և սպանման օրուան
4 համար պատրաստէ ։ Մինչեւ ե՞րբ
երկիրը սուգ պիտի ընէ իր ընակչացը
չարութեանը համար , ու
բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ .
անասունները ու թռչունները
կորսուեցան , վասն զի ըսին ,
Անիկայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ ։

5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ
վազեցիր , ու քեզ յոգնեցուցին ,
հապա ձիաւորներու հետ ի՞նչպէս
ասպարէզը պիտի մտնես . և դուն
որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով
ես , ի՞նչ պիտի ընես երբոր
Յորդանան գետը բարձրանայ ։
6 Վասն զի քու եղբայրներդ ու քու
հօրդ տունն ալ՝ անոնք անգամ քեզի
դէմ նենգութիւն ըրին , և քու
ետեւէդ բարձրաձայն աղաղակեցին .
Թէեւ անոնք քեզի աղէկ բաներ ալ
խօսին , դուն անոնց մի՛ հաւատար ։

7 Իմ տունս թողուցի , իմ ժառանգութիւնս
ձգեցի , հոգիիս սիրածը
իր թշնամիներուն ձեռքը
8 տուի ։ Իմ ժառանգութիւնս անտառի
առիւծին պէս եղաւ ինծի ,
անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց .
աս պատճառով զանիկայ
9 ատեցի ։ Իմ ժառանգութիւնս
գիշատիչ թռչունի մը պէս
եղաւ ինծի , թռչունները անոր չորս
կողմն են . եկէք , անապատին բոլոր
գազանները ժողվեցէք . բերէք որ
ուտեն ։ Շատ հովիւներ իմ այգիս 10
աւրեցին . իմ բաժինս ոտնակոխ
ըրին , և իմ ցանկալի վիճակս
անապատի ամայութեան դարձուցին ։
Զանիկայ ամայութեան 11
դարձուցին . ու ամայի ըլլալով իմ
առջեւս սուգ բռնեց . բոլոր երկիրը
ամայութեան դարձաւ , վասն զի մարդ
մը չկայ որ աս բաները մտածէ ։
Անապատին ամէն բլուրներուն վրայ 12
աւերողներ եկան . վասն զի երկրին
մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը
Տէրոջը սուրը կ'ուտէ , և ամէն
մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ ։ Ցորեն 13
ցանեցին , բայց փուշեր պիտի
հնձեն . աշխատանք քաշեցին , բայց
օգուտ պիտի չունենան . ու Տէրոջը
սաստիկ բարկութեանը համար ձեր
արդիւնքներէն պիտի ամչնաք ։

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը իմ չար դըրացիներուս 14
համար , որոնք իմ ժողովուրդիս
Իսրայէլին տուած ժառանգութեանս
կը դպչին . Ահա ես
զանոնք իրենց երկրին երեսէն պիտի
խլեմ , Յուդայի տունն ալ անոնց
մէջէն պիտի խլեմ ։ Ու պիտի 15
ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետքը պիտի
դառնամ անոնց ողորմիմ , և
ամէն մէկը իր ժառանգութեանը՝
ու ամէն մէկը իր երկիրը պիտի
դարձնեմ ։ Իսկ թէ որ անոնք իմ 16
ժողովրդեանս ճամբաները սորվին ,
ու իմ անունովս երդում ընեն՝ ըսելով ,
Կենդանի է Տէր , (ինչպէս
որ անոնք իմ ժողովուրդիս՝ Բահաղին
անունովը երդում ընել սորվեցուցին .
) ան ատենը իմ ժողովուրդիս
մէջը պիտի հաստատուին ։
Բայց թէ որ մտիկ չընեն , ան ատենը 17
ան ազգը արմատէն պիտի
խլեմ ու պիտի կորսնցնեմ ,
կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. ԺԳ

Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ . Գնա՛ , 1
քեզի մէկ քթանէ գօտի մը ծախու
առ , և զանիկայ մէջքդ կապէ ,

ու զանիկայ ջուրը մի՛ խոթեր ։
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ
գօտին ծախու առի ու մէջքս կապեցի ։
3 Իսկ երկրորդ անգամ Տէրոջը
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
4 Ան ծախու առած գօտիդ՝ որ քու
մէջքիդ վրայ է , առ ու ելի՛ր՝ Եփրատ
գնա , և հոն վէմին ծակին
5 մէջը պահէ՛ զանիկայ ։ Ու ես գացի ,
և զանիկայ Եփրատի քովերը
պահեցի , ինչպէս որ Տէրը ինծի
6 պատուիրեց ։ Իսկ շատ օրերէն ետքը
Տէրը ինծի ըսաւ , Ելի՛ր Եփրատ
գնա՛ , ու անկէ առ ան գօտին ,
որ քեզի հրամայեցի որ հոն պահես ։
7 Ես ալ Եփրատ գացի , ու փորելով՝
գօտին ան պահած տեղէս առի .
և ահա գօտին փտեր էր , ու բնաւ
8 մէկ բանի մը չէր գար ։ Իսկ Տէրոջը
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
9 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Յուդային
հպարտութիւնը ու Երուսաղէմին
մեծ հպարտութիւնը այսպէս պիտի
10 աւրեմ ։ Աս չար ժողովուրդը՝ որ
իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր , ու
իրենց սրտին կամակորութեամբը
կը քալեն , և օտար աստուածներու
ետեւէ կ'երթան անոնց ծառայութիւն
ընելու և անոնց երկրպագութիւն
ընելու համար , աս անպիտան
գօտիին պէս պիտի ըլլան .
11 Վասն զի ինչպէս որ գօտին մարդուն
մէջքը կը փակչի , բոլոր Իսրայէլի
տունը ու բոլոր Յուդայի
տունը ինծի այնպէս փակցուցեր էի՛
կ'ըսէ Տէրը , որ ինծի ժողովուրդ
ըլլան , նաեւ անուն և փառք ու
պարծանք . բայց անոնք մտիկ չըրին ։

12 Նաեւ աս խօսքը ըսէ անոնց ,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ . Ամէն տիկ գինիով պիտի
լեցուի . բայց անոնք քեզի պիտի
ըսեն . Միթէ մենք չե՞նք գիտեր
որ ամէն տիկ գինիով պիտի լեցուի ։
13 Իսկ դուն անոնց ըսէ ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես աս
երկրին բոլոր բնակիչները , ու
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորները , և քահանաները ,
ու մարգարէները , ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչները արբեցութեամբ
պիտի լեցընեմ . Իսկ զանոնք իրարու 14
զարնելով պիտի կոտրեմ ,
հայրերը տղաքը հետ մէկտեղ՝ կ'ըսէ
Տէրը , և անոնց պիտի չխնայեմ ու
պիտի չխղճամ , և անոնց ողորմելու՝
զանոնք բնաջինջ պիտի ընեմ ։

Մտիկ ըրէք , ականջ տուէք , 15
մի՛ հպարտանաք , վասն զի Տէրը
խօսեցաւ ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն 16
փառք տուէք , դեռ խաւարը չեկած ,
ու ձեր ոտքերը մութ
լեռներու վրայ չզարնած , և ձեր լոյսի
սպասած ատենը՝ Անիկայ զանիկայ
մահուան շուքի չփոխած ,
ու զանիկայ թանձր մէգի չդարձուցած ։
Բայց թէ որ մտիկ չընէք , 17
ձեր հպարտութեանը համար իմ
հոգիս ծածուկ տեղուանք պիտի
լայ , և իմ աչքս խիստ շատ լալով
արցունք պիտի թափէ . վասն զի
Տէրոջը հօտը գերի առնուեցաւ ։

Թագաւորին ու թագուհիին ըսէ՛ . 18
Ձեր անձը խոնարհեցուցէք , ու
վար իջէք նստեցէք . վասն զի ձեր
գլխէն ձեր փառաց թագը ինկաւ ։
Հարաւային քաղաքները գոցուեցան 19
ու բացող մը չկայ . բոլոր Յուդա
գերութեան գնաց . ամէնքը գերութեան
գացին ։ Աչքերնիդ վերցուցէք 20
և հիւսիսի կողմէն եկողներուն
նայեցէք . քեզի տրուած հօտը ,
քու փառացդ խաշինքը ո՞ւր
են ։ Ի՞նչ պիտի ըսես երբոր քեզի 21
այցելութիւն ընէ . վասն զի
դուն անոնց սորվեցուցիր որ քու
վրադ իշխան և գլուխ ըլլան . միթէ
քեզ ծննդականի կնոջ պէս
ցաւեր պիտի չբռնե՞ն ։ Ու թէ 22
որ սրտիդ մէջը ըսես , Աս բաները
ինչո՞ւ հանդիպեցան ինծի . քու
անօրէնութեանդ շատութենէն քու
քղանցքներդ բացուեցան , և դարշապարներդ
բռնութեամբ մերկացան ։
Միթէ կարելի՞ է որ Եթովպացին 23
իր մորթը , կամ ինձը
իր խայտուցները փոխէ , որ դուք
ալ չարութիւն ընելու սորված
ըլլալով , կարենաք աղէկութիւն
ընել ։ Ուստի անապատի հովէն 24
վերցուած յարդի պէս պիտի ցրուեմ

25 զանոնք ։ Աս է քու վիճակդ և
քու բաժինդ՝ որն որ ես քեզի որոշեցի,
կ'ըսէ Տէրը. քանզի զիս
մոռցար ու սուտութեան ապաւինեցար
26 ։ Անոր համար ես ալ քու քղանցքներդ
քու երեսիդ վրայ վերցուցի,
ու քու անարգանքդ երևցաւ
27 ։ Ես քու շնութիւններդ,
ու վրնջիւններդ, և քու լկտի պոռնկութիւնդ,
— բլուրներու վըրայ,
և դաշտի վրայ քու զազրելիութիւններդ
տեսայ. վա՜յ քեզի,
ով Երուսաղէմ. պիտի չըմաքրուի՞ս.
ալ մինչև ե՞րբ ։

Գլ. ԺԴ

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային եղաւ
2 երաշտութեան վրայով ։ Յուդա
սուգ կը բռնէ, և անոր դըռները
կը նուաղին. անոնք գետնի
վրայ տրտում կը նստին. ու Երուսաղէմի
աղաղակը վեր ելաւ ։
3 Ու անոնց ազնուականները իրենց
մանկտիքը ջուրի կը ղրկեն. աւազանները
գացին, ջուր չգտան,
ու դարձան՝ իրենց ամանները պարապ
բերելով. ամչցան ու պատկառեցան
և գլուխնին ծածկեցին ։
4 Երկրին վրայ անձրև չըլլալուն պատճառովը
գետինը ճաքճքելուն համար,
երկրագործները ամչցան, և գլուխնին
5 ծածկեցին ։ Քանզի նաև եղնիկը
դաշտի մէջ ծնաւ, ու խոտ
չըլլալուն համար ձգեց թողուց ։
6 Ու վայրենի էշերը բլուրներու վրայ
կայնեցան, և չագալներու պէս օդը
ծծեցին, ու աչքերնին տկարացաւ,
վասն զի խոտ չկայ ։
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները
մեզի դէմ ելեր են, — ըրէ՛ ով
Տէր՝ քու անուանդ համար ըրէ՛ .
քանզի մեր յանցանքները շատ են.
8 քեզի դէմ մեղք գործեցինք ։ Ո՛վ
Իսրայէլի Յոյսը՝ նեղութեան ատենը
անոր Փրկիչը, ինչո՞ւ համար
երկրի վրայ հիւրի պէս, ու գիշերը
իջևան բռնելու դարձող ճամբորդի
9 պէս ըլլաս ։ Ինչո՞ւ համար ապշած
մարդու պէս, ու ազատելու
կարողութիւն չունեցող հզօրի մը
պէս ըլլաս. և դուն ով Տէր՝ մեր
մէջն ես, ու քու անունդ մեր վրայ
կոչուած է. մեզ մի թողուր ։

Այսպէս կ'ըսէ Տէրը աս ժողովուրդին 10
համար. Անոնք աստանդական
շրջիլը այսպէս սիրեցին, և
իրենց ոտքերը չզսպեցին. ուստի
Տէրը անոնց չհաւնեցաւ. հիմա
անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ,
ու անոնց մեղքերուն այցելութիւն
պիտի ընէ ։ Ու Տէրը ինծի 11
ըսաւ, Աս ժողովուրդին բարիք
ըլլալու համար աղօթք մի ըներ ։
Թէ որ անոնք ծոմ պահեն, անոնց 12
աղաղակը մտիկ պիտի չընեմ. ու
թէ որ ողջակէզ կամ զոհ մատուցանեն,
զանոնք պիտի չընդունիմ.
հապա սրով, սովով և ժանտախտով
պիտի սպառեմ զանոնք ։ Ու 13
ես ըսի, Ա՜հ, ով Տէր Եհովա,
ահա մարգարէները անոնց կ'ըսեն,
Սուր պիտի չտեսնէք ու ձեր մէջը
սով պիտի չըլլայ. հապա ձեզի աս
տեղը ճշմարիտ խաղաղութիւն պիտի
տամ ։ Ու ատենը Տէրը ինծի 14
ըսաւ, Մարգարէները իմ անունովս
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն. զանոնք
ես չղրկեցի և անոնց չհրամայեցի
ու անոնց չխօսեցայ. անոնք
ձեզի սուտ տեսիլքներ, սնոտի
գուշակութիւններ և իրենց սրտին
խաբէութիւնները կը մարգարէանան
։ Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 15
Այն մարգարէներուն համար, որոնք
իմ անունովս մարգարէութիւն կ'ընեն,
(թէպէտև զանոնք ես չղրկեցի,)
ու կ'ըսեն թէ Աս երկրին
մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ.
ան մարգարէները սրով ու սովով
պիտի կորսուին. Ու ան ժողովուրդը՝ 16
որոնց անոնք մարգարէութիւն
կ'ընեն, սուրին ու սովին
պատճառովը Երուսաղէմի փողոցները
պիտի ձգուին. և զանոնք,
անոնց կիները, տղաքները ու
աղջիկները թաղող պիտի չըգտնուի.
ու անոնց վրայ իրենց չարութիւնը
պիտի թափեմ ։

Ասոր համար աս խօսքը զըրուցես. 17
Գիշեր ու ցորեկ աչքերս արցունք
պիտի թափեն ու ընաւ
պիտի չդադարին, վասն զի իմ

ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կոտորածով,
խիստ սաստիկ հարուածով
18 կոտրեցաւ ։ Թէ որ
դաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռցուածներ,
և թէ որ քաղաքը
մտնեմ, ահա սովով տկարացածներ
կան. վասն զի թէ մարգարէն
և թէ քահանան իրենց չգիտցած
երկիրը կը պտըտին ։
19 Միթէ Յուդան բոլորովին մերժեցի՞ր.
քու հոգիդ Սիոնէն զզուեցա՞ւ.
մեզի ինչո՞ւ այնպէս զարկիր՝
որ մեզի բժշկութիւն չկայ. մենք
խաղաղութեան սպասեցինք, բայց
բարութիւն չկար. բժշկութեան
ժամանակին սպասեցինք, բայց ահա
20 խռովութիւն եկաւ ։ Մենք՝ ով
Տէր՝ մեր ամբարշտութիւնը ու մեր
հայրերուն անօրէնութիւնը գիտենք.
վասն զի քեզի դէմ մեղք
21 գործեցինք ։ Քու անուանդ համար
մեզի մի զզուիր. քու փառացդ
աթոռը մի անարգեր. մեզի հետ
ըրած ուխտդ յիշէ և անիկայ մի
22 աւրեր ։ Միթէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն
մէջ անձրև տուող
մը կա՞յ, կամ թէ անձրևը երկինքնե՞րը
կու տան. չէ՞ որ ատիկայ
ընողը դուն ես, ով մեր Տէր Աստուածը.
ուստի քեզի կը յուսանք,
վասն զի ասոնց ամէնը դուն
ըրիր ։

Գլ. ԺԵ

1 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Թէև Մովսէս
ու Սամուէլ իմ առջևս
կայնելու ըլլային, աս ժողովուրդին
վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի.
զանոնք առջևէս վռնտէ՛, ու թող
2 ելլեն ։ Ու թէ որ քեզի Ո՞ւր
ելլենք ըսեն, ան ատենը անոնց ըսես,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մահուան
համար որոշուածները՝ մահուան,
ու սուրի համար որոշուածները՝
սուրի, և սովի համար որոշուածները՝
սովի, ու գերութեան
համար որոշուածները՝ գերութեան
3 ելլեն ։ Ու անոնց վրայ չորս տեսակ
պատիժ պիտի խրկեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը. մեռցընելու համար՝ սուրը,
ու պատառելու համար՝ շուները,
և ուտելու ու ապականելու համար՝
երկինքի թռչունները ու երկրի գազանները
։ Ու զանոնք նեղութիւն 4
կրելու համար երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն
ձեռքը պիտի
մատնեմ, Յուդայի թագաւորին
Եզեկիայի որդւոյն Մանասէին պատճառաւը՝
անոր Երուսաղէմի մէջ
ըրած բաներուն համար ։ Վասն 5
զի ո՞վ քեզի պիտի խնայէ՝ ով Երուսաղէմ,
ու ո՞վ քեզի ցաւակից
պիտի ըլլայ, և քու ողջութիւնդ
հարցընելու համար ո՞վ պիտի դառնայ
։ Դուն զիս թողուցիր՝ կ'ըսէ 6
Տէրը, — ետ գացիր. ես ալ իմ
ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ
և քեզ պիտի կորսընցընեմ.
գթութիւն ընելէն ձանձրացայ ։ Ու 7
զանոնք երկրին դռներուն մէջը պիտի
հոսեմ հեծանոցով. իմ
ժողովուրդս անզաւակ պիտի թողում
և պիտի կորսընցընեմ, վասն
զի անոնք իրենց ճամբաներէն չդարձան
։ Անոնց որբևարիները ծովու 8
աւազէն աւելի շատցան իմ առջևս.
անոնց վրայ — երիտասարդին մօրը
վրայ կէս օրուան ատենը աւերողը
բերի. անոր վրայ յանկարծ արհաւիրք
ու սարսափ ձգեցի ։ Եօթը 9
զաւակ ծնանողը նուաղեցաւ, իր
հոգին աւանդեց, ցորեկուան ատենը
անոր արևը մտաւ. անիկայ
ամչցաւ ու պատկառեցաւ, և անոնց
մնացորդը իրենց թշնամիներուն
առջևը սուրի պիտի մատնեմ, կ'ըսէ
Տէրը ։

Վա՜յ ինծի՝ ով մայրս, որ զիս 10
բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ
ու վէճի մարդ ծնար. ոչ ես շահով
ստակ տուի, ոչ ալ ինծի շահով
ստակ տուին, — բայց ամէնը ինծի
անէծք կու տան ։ Տէրը կ'ըսէ որ 11
Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ, ու
երջանիկ պիտի ըլլաս. և անշուշտ
նեղութեան ու տառապանաց ժամանակը
թշնամիդ քեզի աղաչել
պիտի տամ ։ Միթէ երկաթը 12
հիւսիսի երկաթը ու պղինձը կը
կոտրէ՞ ։ Քու բոլոր մեղքերուդ 13
համար՝ բոլոր սահմաններուդ մէջ
քու ստացուածքդ ու գանձերդ

հրկիզելու յափշտակութեան պիտի
14 մատնեմ․ Եւ թշնամիներուդ
հետ քու չգիտցած երկիրդ
պիտի փոխադրեմ․ վասն զի իմ
բարկութենէս կրակ վառեցաւ, ու
ձեր վրայ պիտի բորբոքի։
15 Ո՛վ Տէր՝ դուն կը ճանչնաս զիս․
զիս յիշէ, և ինծի այցելութիւն
ըրէ, ու իմ հալածիչներէս
իմ վրէժս առ․ քու երկայնմտութեանդ
համար զիս մի՛ վերցըներ․
գիտցիր որ քեզի համար նախատինք
16 կրեցի։ Քու խօսքերդ գտնուեցան
ու զանոնք կերայ, և քու խօսքդ
իմ սրտիս ցնծութիւն և ուրախութիւն
եղաւ․ վասն զի քու անունդ
իմ վրաս կոչուած է ո՛վ զօրաց Տէր
17 Աստուած։ Խաղցողներուն
ժողովքին մէջ չնստայ ու չուրախացայ․
քու ձեռքիդ պատճառովը
առանձին նստայ, վասն զի զիս
բարկութիւնովդ լեցուցիր։
18 Ինչո՞ւ իմ ցաւս մշտնջենաւոր, և
իմ վէրքս անողորմելի է․ անիկայ
բժշկուիլ չուզեր․ դուն ինծի բոլորովին
սուտ ու անհաւատարիմ
ջուրերու պէ՞ս պիտի ըլլաս։
19 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ․
Թէ որ դառնաս, ես քեզ
պիտի բերեմ, ու իմ առջևս պիտի
կայնիս․ և թէ որ պատուականը
անարգէն որոշես, իմ բերնիս պէս
պիտի ըլլաս․ անոնք քեզի դառնան,
բայց դուն անոնց մի՛ դառ-
20 նար։ Ու քեզ այս ժողովուրդին
պղնձէ ամուր պարիսպի պէս պիտի
ընեմ․ և քեզի հետ պիտի պատերազմին,
բայց պիտի չկրնան քեզ
յաղթել․ վասն զի ես քեզի հետ եմ
քեզ փրկելու ու ազատելու համար,
21 կ'ըսէ Տէրը։ Եւ քեզ չարերուն
ձեռքէն պիտի ազատեմ, ու բռնաւորներուն
ձեռքէն պիտի փրկեմ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ըսելով,
2 Քեզի կին մի՛ առներ,
ու այս տեղը տղաքներ ու աղջիկներ
3 չունենաս․ Վասն զի այս տեղը ծնած
տղաքներուն ու աղջիկներուն համար,
և այս երկրին մէջ զանոնք
ծնանող մայրերուն համար, ու զանոնք
ծնանող հայրերուն համար,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Անոնք մահացու 4
հիւանդութիւններով պիտի
մեռնին․ անոնց համար սուգ պիտի
չըլլայ, ու անոնք պիտի չթաղուին․
երկրի երեսին վրայ աղբի
պէս պիտի ըլլան, և սրով ու սովով
պիտի հատնին․ և անոնց դիակները
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի
ըլլան։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ 5
Սուգի տուն մի՛ մտներ ու
լալու մի՛ երթար, և անոնց համար
մի՛ ողբար․ վասն զի իմ խաղաղութիւնս
այս ժողովուրդէն վերցուցի՛
կ'ըսէ Տէրը, ողորմութիւնը ու գթութիւնը
վերցուցի։ Ու այս երկրին 6
մէջ մեծերը ու պզտիկները
պիտի մեռնին և պիտի չթաղուին․
ու անոնց համար սուգ պիտի չընեն,
և իրենց մարմիններուն վրայ կտրածներ
պիտի չընեն, ու անոնց
համար իրենց մազերը պիտի չփետտեն։
Եւ մեռելի մը վրայով մխիթարութիւն 7
տալու համար սուգի
հաց պիտի չբաժնեն, ու անոնց
հայրերուն ու մայրերուն համար՝
մխիթարութեան բաժակը անոնց
պիտի չխմցընեն։ Նաև կոչունքի 8
տուն մի՛ մտներ, որ անոնց հետը
նստիս ուտելու ու խմելու համար․
Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 9
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ․ Ահա ես
այս տեղէն՝ ձեր աչքին առջևէն ու
ձեր օրերուն մէջը ցնծութեան ձայնը
և ուրախութեան ձայնը, փեսային
ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի
դադրեցընեմ։ Ու երբոր այս բոլոր 10
խօսքերը այս ժողովուրդին պատմես,
և անոնք քեզի ըսեն, Ինչո՞ւ համար
Տէրը բոլոր այս մեծ չարիքը մեր
վրայ խօսեցաւ, ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիւնը
ու մեր մեղքը որ մեր
Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք,
Ըն ատենը անոնց ըսես, Վասն զի 11
ձեր հայրերը զիս թողուցին, կ'ըսէ
Տէրը, և ուրիշ աստուածներու
ետևէ գացին, ու անոնց ծառայութիւն
ըրին և անոնց երկրպագութիւն
ըրին․ զիս թողուցին ու իմ

12 օրէնքս չպահեցին։ Եւ դուք ձեր
հայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք․
և ահա ինծի մտիկ չընելով, ձեզմէ
ամէն մէկը իր չար սրտին կամակորութեանը
13 ետևէն գնաց․ Ես ալ
այս երկրէն ձեզ պիտի նետեմ անանկ
երկիր մը՛ որ չէք ճանչնար
ո՛չ դուք՝ ո՛չ ալ ձեր հայրերը․
ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար
աստուածներու ծառայութիւն պիտի
ընէք, ինչու որ ձեզի ողորմութիւն
պիտի չընեմ։
14 Անոր համար ահա օրեր կու գան՝
կ'ըսէ Տէրը, որ ալ պիտի չըսուի
թէ Կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի
որդիները Եգիպտոսի երկրէն հանեց․
15 Հապա՝ Կենդանի է Տէրը որ Իսրայէլի
որդիները հանեց հիւսիսի երկրէն,
և այն բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ
զանոնք քշեր էր․ ու զանոնք պիտի
դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որն որ
իրենց հայրերուն տուի։
16 Ահա ես շատ ձկնորսներ բերել
պիտի տամ՝ կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք
պիտի որսան․ և անկէ ետքը
շատ որսորդներ բերել պիտի տամ,
ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն և
ամէն բլուրի վրայէն ու վէմերուն
17 ծակերէն պիտի որսան։ Վասն զի
իմ աչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն
վրայէն․ իմ երեսէս ծածկուած
չէն, ու անոնց անօրէնութիւնը իմ
աչքերուս առջևէն պահուած չէ։
18 Եւ նախ անոնց անօրէնութեանը ու
մեղքին կրկնապատիկ հատուցում
պիտի ընեմ, որովհետև իմ երկիրս
պղծեցին, և իրենց գարշութիւններուն
ու պղծութիւններուն դիակներով
իմ ժառանգութիւնս լեցուցին։
19 Ո՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս և իմ
բերդս ու իմ ապաստանարանս նեղութեան
օրը, երկրին ծայրերէն
ազգերը քեզի պիտի գան ու պիտի
ըսեն, Իրաւցընէ մեր հայրերը ստութիւն,
ունայնութիւն ու անօգուտ
բաներ ժառանգեցին։
20 Մի՞թէ մարդ իրեն աստուածնե՞ր
պիտի ընէ․ ու անոնք աստուածներ
21 չէն։ Անոր համար ահա ես անոնց
այս անգամ պիտի գիտցընեմ, իմ
ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի
գիտցընեմ անոնց․ և պիտի գիտնան
որ իմ անունս Եհովա է։

ԳԼ. ԺԷ.

Յուդայի մեղքը երկաթէ գրիչով 1
ու ադամանդի ծայրով
գրուած է․ անոնց սրտին տախտակին
վրայ և անոնց սեղաններուն
եղջիւրներուն վրայ փորուած է․
Որպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին 2
բերեն անոնց սեղանները ու անոնց
Աստարովթի կուռքերը, որոնք կանանչ
ծառերուն քովը բարձր բլուրներուն
վրայ կանգնած էին։ Ո՛վ 3
իմ լեռս որ դաշտի մէջ ես, քու
ստացուածքդ, քու բոլոր գանձերդ,
ու բոլոր սահմաններուդ
մէջ մեղքի համար կանգնած բարձր
տեղերդ յափշտակութեան պիտի
մատնեմ։ Եւ դուն ալ պիտի 4
զրկուիս քու ժառանգութենէդ որ
քեզի տուի․ և քու չգիտցած երկրիդ
մէջ քու թշնամիներուդ ծառայ
պիտի ընեմ քեզ․ վասն զի
իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք,
որ յաւիտեան պիտի բորբոքի։

Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Անիծեալ 5
ըլլայ այն մարդը որ մարդու կ'ապաւինի,
ու մարմինը իրեն բազուկ
կ'ընէ, և իր սիրտը Տէրոջմէ
կը խոտորի։ Անիկայ անապատի 6
մէջ մացառի պէս պիտի ըլլայ․
ու երբոր աղէկութիւն գայ, պիտի
չտեսնէ․ և անապատին այրուած
տեղուանքը՝ աղի ու անբնակ երկրի
մէջ պիտի բնակի։ Օրհնեալ ըլ- 7
լայ այն մարդը որ Տէրոջը կ'ապաւինի,
ու անոր յոյսը Տէրն է։ Ա- 8
նիկայ ջուրերու քով տնկուած ծառի
պէս պիտի ըլլայ, որ իր արմատները
գետի քով կերկնցընելով
տապութեան գալը չտեսներ․ հապա
անոր տերևը կանանչ կ'ըլլայ, ու
երաշտութեան տարին նեղութիւն
չքաշեր, ու պտուղ տալէն ետ
չմնար։

Սիրտը ամէն բանէն աւելի խաբեբայ 9
ու խիստ չար է․ զանիկայ

10 Ո՞վ կրնայ գիտնալ։ Ես Տէրս
սիրտը կը քննեմ, երիկամունքներ-
ը կը փորձեմ, որ մարդուն՝ իր
ճամբաներուն համեմատ, ու իր
գործքերուն պտուղին համեմատ հա-
տուցում ընեմ։

11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն
դիզողը իր չածած հաւկիթներուն
թուխսի նստող կաքաւի պէս է.
զանիկայ իր օրերուն կէսին պիտի
թողու, ու վերջը անմիտ պիտի
ըլլայ։

12 Մեր սրբարանին տեղը 'ի սկզբա-
նէ փառաւոր ու բարձր աթոռ է։
13 Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը, ամէն
անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի
ամչնան. «Ինծմէ հեռացողները երկ-
րի հողին վրայ պիտի գրուին, վասն
զի Տէրը՝ կենաց ջուրին աղբիւրը
թողուցին։

14 Ո՛վ Տէր՝ զիս բժշկէ ու պիտի
բժշկուիմ. զիս փրկէ ու պիտի
փրկուիմ. վասն զի իմ պարծանքս
15 դուն ես։ Ահա անոնք ինծի կ'ը-
սեն, Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է. հիմա
16 թող գայ։ Բայց ես քու ետեւէդ
հովիւ ըլլալէն չփախայ, ու չարիքի
օրուան չցանկացայ, ինչ որ դուն
գիտես. իմ շրթունքներէս ելածը
17 քու առջեւդ էր։ Ինծի արհաւիրք
մի ըլլար. նեղութեան օրը իմ ա-
18 պաւէնս դուն ես։ Զիս հալա-
ծողները թող ամչնան, ու ես
չամչնամ. թող անոնք զարհու-
րին, ու ես չզարհուրիմ. անոնց
վրայ թշուառութեան օրը բեր, և
զանոնք կրկին կոտորածով կոտրէ։

19 Տէրը այսպէս ըսաւ ինծի. Գնա
ու ժողովուրդին որդւոցը դուռը՝
ուսկից որ Յուդայի թագաւորները
կը մտնեն ու կ'ելլեն, ու Երուսա-
20 ղէմին ամէն դռները կայնէ. Ու
անոնց ըսէ, Ո՛վ Յուդայի թա-
գաւորներ, ու բոլոր Յուդա, ու
Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ
աս դռներէն կը մտնէք, Տէրոջը
21 խօսքը մտիկ ըրէք. Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ձեր անձերուն զգուշու-
թիւն ըրէք, և շաբաթ օրը բեռ
մի վերցնէք, ու Երուսաղէմի
22 դռներէն ներս մի բերէք. Ու շա-
բաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ
մի հանէք, ու բնաւ գործ մը չը-
նէք. հապա շաբաթ օրը սուրբ
պահեցէք, ինչպէս որ ձեր հայրե-
րուն պատուիրեցի. Բայց անոնք 23
մտիկ չըրին ու ականջնին չծռե-
ցին. հապա իրենց պարանոցը խըս-
տացուցին որ մտիկ չընեն ու խրատ
չընդունին։ Իսկ թէ որ ուշադրու- 24
թեամբ ինծի մտիկ ընէք, կ'ըսէ
Տէրը, որ շաբաթ օրը աս քաղաքին
դռներէն ներս բեռ չբերէք, ու
շաբաթ օրը սուրբ պահէք, բնաւ
անոր մէջ գործ մը չընելով, Ան 25
ատենը Դաւիթին աթոռին վրայ
նստող թագաւորներ ու իշխաններ՝
կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
աս քաղաքին դռներէն պիտի մտնեն,
իրենք և իրենց իշխանները՝ Յուդայի
մարդիկները ու Երուսաղէմի բնա-
կիչները. ու աս քաղաքը յաւի-
տեան պիտի մնայ։ Ու Յուդայի 26
քաղաքներէն ու Երուսաղէմի շրջա-
կայ տեղերէն, ու Բենիամինի երկ-
րէն և դաշտերէն ու լեռներէն
ու հարաւէն պիտի գան, և ողջա-
կէզ ու զոհ և հացի ընծայ ու
կնդրուկ պիտի բերեն, և Տէրոջը
տունը գոհաբանութեան ընծաներ
պիտի բերեն։ Բայց թէ որ ինծի 27
մտիկ չընէք, որ շաբաթ օրը սուրբ
պահէք ու շաբաթ օրը բեռ չվեր-
ցնէք, ու Երուսաղէմի դռներէն
ներս չմտնէք, ես ալ անոր դռնե-
րուն մէջ կրակ պիտի բորբոքեմ.
ու Երուսաղէմին պալատները պիտի
ուտէ, ու պիտի չմարի։

ԳԼ. ԺԸ.

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է, որ ըսաւ, Ելիր 2
ու բրուտին տունը իջիր. և հոն
քեզի իմ խօսքերս լսել տամ։ Ու 3
ես բրուտին տունը իջայ, և ահա
անիկայ ճախարակով կը գործէր։
Ու կաւէ շինած ամանը բրուտին 4
ձեռքին մէջը աւրուեցաւ. և զա-
նիկայ նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝
ինչպէս որ բրուտին հաճոյ եղաւ որ
ընէ։ Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 5
ըսելով, Միթէ ձեզի աս բրուտին 6

բրուտին պէս ընելու կարող չե՞մ, ո՛վ
Իսրայէլին տունը, կ'ըսէ Տէրը. ահա
ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին
մէջ՝ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս
7 էք, ո՛վ Իսրայէլին տունը։ Երբ-
որ մէկ ազգի մը, կամ թագաւո-
րութեան մը համար խօսելու ըլլամ,
թէ պիտի քակեմ, պիտի փլցնեմ
8 ու պիտի կործանեմ, (Ու թէ որ այն
ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ, իր
չարութիւններէն դառնայ, ես ալ պի-
տի զղջամ այն չարիքին համար՝ որ
9 անոր ընելու մտածեր էի։ Իսկ
երբոր մէկ ազգի մը կամ թագա-
ւորութեան մը համար խօսելու ըլ-
լամ, թէ պիտի շինեմ ու պիտի
10 տնկեմ, (Ու թէ որ անիկայ իմ խօսքս
մտիկ չընելով՝ իմ առջեւս չարու-
թիւն ընէ, ես ալ պիտի զղջամ
այն բարիքին համար որ ըսեր էի
թէ անոր պիտի ընեմ։

11 Ու հիմա Յուդայի մարդիկնե-
րուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն
խօսէ ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ. Ահա ես ձեզի համար չարիք
կը պատրաստեմ, ու ձեզի համար
խորհուրդ մը կը խորհիմ. հիմա
ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբանե-
րէն դարձէք, և ձեր ճամբաները
12 ու ձեր գործքերը ուղղեցէք։ Բայց
անոնք կ'ըսեն, Յոյս չկայ. վասն
զի մենք մեր խորհուրդներուն ետե-
ւէն պիտի երթանք, ու ամէն մէ-
կերնիս մեր չար սրտին կամակո-
րութեանը պէս պիտի ընենք։

13 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ. Հիմա ազգերուն մէջ հարցու-
ցէք, ասանկ բան մը ո՞վ լսեր է։
Իսրայէլին կոյսը խիստ սոսկալի բան
14 ըրաւ։ Միթէ Լիբանանի ձիւնը
արտին վէմէն կը պակսի՞, կամ
հեռուէն վազող ցուրտ ջուրերը կը
15 ցամքի՞ն։ Բայց իմ ժողովուրդս
զիս մոռցաւ, ունայնութիւններու
խունկ ծխեցին. ու զանոնք իրենց
քալած հին ճամբաներուն մէջը սա-
հեցուցին, որ արահետ շաւիղներու
մէջ՝ չշինուած ճամբայի մէջ քա-
16 լեն, Որ իրենց երկիրը աւերակ,
ու յաւիտեան սուլելու ինչ-որ ը-
նեն. անկէ ամէն անցնողը պիտի
հիանայ, ու գլուխը պիտի շարժէ։
Զանոնք թշնամիին առջեւը պիտի 17
ցրուեմ իբր թէ արեւելեան հովով,
անոնց թշուառութեան օրը անոնց
կռնակ պիտի ցուցնեմ և ոչ թէ
երես։

Ու ըսին, Եկէք՝ Երեմիային 18
դէմ հնարքներ խորհինք. վասն զի
քահանայէն՝ օրէնք, ու իմաստու-
նէն՝ խորհուրդ, և մարգարէէն
խօսք պիտի չկորսուի. եկէք՝ զա-
նիկայ լեզուով զարնենք, ու անոր
ամէն խօսքերուն ականջ չտանք։

Ո՛վ Տէր, ինծի ականջ տուր, 19
ու ինծի հետ վիճողներուն ձայ-
նը լսէ։ Միթէ աղէկութեան 20
փոխարէն՝ չարիք կը հատուցուի՞։
Վասն զի անոնք իմ անձիս համար
փոս փորեցին. յիշէ որ քու առ-
ջեւդ կայնեցայ, որ անոնց համար
բարեխօսութիւն ընեմ, ու քու
բարկութիւնդ անոնցմէ դարձը-
նեմ։ Անոր համար անոնց տղաք- 21
ները սովի մատնէ, ու զանոնք
սուրին ձեռքը յանձնէ. անոնց
կնիկները անզաւակ ու որբեւարի
ըլլան, և էրիկները մահուամբ
կոտորուին, ու երիտասարդները
պատերազմի մէջ սրով զարնուին։
Երբոր անոնց վրայ յանկարծակի 22
աւազակախումբ գունդեր բերես, ա-
նոնց տուներէն աղաղակ լսուի.
ինչու որ զիս բռնելու համար փոս
փորեցին, և իմ ոտքերուս համար
ծածուկ որոգայթներ լարեցին։ Ու 23
դուն ո՛վ Տէր՝ գիտես անոնց բոլոր
խորհուրդը ինծի դէմ՝ զիս մեռցը-
նելու համար. անոնց անօրէնու-
թիւնը մի քաւեր, և անոնց մեղ-
քը քու առջեւէդ մի ջնջեր, հապա
անոնք քու առջեւդ կործանին. քու
բարկութեանդ ատենը անոնց այսպի-
սին ըրէ։

ԳԼ. ԺԹ.

Տէրը այսպէս ըսաւ. Գնա, բը- 1
րուտի մը կաւէ կուժ մը ծա-
խու առ, ու ժողովուրդին ծերե-
րէն և քահանաներուն ծերերէն
հետդ առ. Ու խեցիներու դրանը 2
դիմացը եղող Ենովմի որդւոյն ձորը

ելքը , ու հոն քարոզէ՛ ան խօսքերը
3 որ քեզի պիտի զրուցեմ . Ու ըսէ ,
Ո՛վ Յուդայի թագաւորներ , ու
Երուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը
խօսքը մտի՛կ ըրէք . Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես աս տեղւոյս վրայ անանկ
չարիք պիտի բերեմ , որ զանիկայ
ամէն լսողին ականջները պիտի
4 խօսին . Վասն զի անոնք զիս
թողուցին , ու աս տեղս ինծմէ օտարացուցին ,
և հոս խունկ ծխեցին
ուրիշ աստուածներու՝ որ
ո՛չ իրենք և ո՛չ իրենց հայրերը ,
ո՛չ ալ Յուդայի թագաւորները
ճանչցեր էին . ու աս տեղս անմեղ
5 արիւնով լեցուցին . Եւ Բահաղին
բարձր տեղւանքը շինեցին , որ իրենց
տղաքները կրակով այրեն՝
Բահաղին ողջակէզ ընելու . որն որ
ես չհրամայեցի , չխօսեցայ ու մտքէս
6 ալ չանցաւ ։ Ատոր համար ահա
օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը , որ
մէյմըն ալ աս տեղս Տոփեթ ու
Ենովմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի ,
հապա Սպանութեան ձոր ։
7 Եւ աս տեղս Յուդային ու Երուսաղէմին
խորհուրդը պիտի խափանեմ .
ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
առջևը սրով , և իրենց
հոգին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի
կործանեմ . ու անոնց դիերը
երկինքի թռչուններուն ու երկրի
գազաններուն կերակուր պիտի տամ .
8 Եւ աս քաղաքը աւերակ ու նախատինք
պիտի ընեմ . անկէ ամէն
անցնողը անոր բոլոր հարուածներուն
պատճառաւը պիտի հիանայ
9 ու պիտի սուլէ ։ Եւ պաշարման
ատենը ան նեղութեանը մէջ՝ որով
անոնց թշնամիները և անոնց հոգին
փնտռողները՝ զանոնք պիտի նեղեն ,
իրենց տղոցը միսը ու իրենց աղջիկներուն
միսը պիտի կերցընեմ անոնց .
ու իրարու միսը պիտի ուտեն ։

10 Եւ քու ան կուժը քեզի հետ եկող
մարդիկներուն աչքին առջևը
11 կոտրէ . Ու անոնց ըսէ , Զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ես ժողովուրդը
ու աս քաղաքը այնպէս պիտի կոտրեմ ,
ինչպէս որ մէկը բրուտի ամանը
կը կոտրէ , որ ալ չկրնար
նորոգուիլ . ու զանոնք Տոփեթի
մէջ պիտի թաղեն՝ մինչև որ ալ
թաղելու տեղ չմնայ ։ Աս տեղւոյս 12
ու անոր բնակիչացը այսպէս պիտի
ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , և աս քաղաքը
Տոփեթի պէս պիտի ընեմ . Ու Երուսաղէմի 13
տուները և Յուդայի
թագաւորներուն տուները Տոփեթի
տեղին պէս պիղծ պիտի ըլլան , ան
բոլոր տուներուն պատճառովը որոնց
տանիքներուն վրայ երկինքի բոլոր
զօրքերուն խունկ ծխեցին , և օտար
աստուածներուն թափելու նուէրներ
մատուցին ։

Ու Երեմիա Տոփեթէն եկաւ , 14
ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր՝ էր
մարգարէութիւն ընելու համար .
և Տէրոջը տանը գաւիթը կայնեցաւ
ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը 15
այսպէս կ'ըսէ . Ահա աս քաղաքիս
վրայ ու անոր բոլոր գիւղաքաղաքներուն
վրայ՝ պիտի բերեմ ան բոլոր
չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ .
վասն զի իրենց պարանոցը խստացուցին ,
որ իմ խօսքերս մտիկ չընեն ։

ԳԼ. Ի

Եւ Տէրոջը տանը գլխաւոր վերակացուն 1
Իմմերի որդին Փասքուր
քահանան լսեց աս խօսքերը՝ որ Երեմիա
կը մարգարէանար ։ Ու 2
Փասքուր Երեմիա մարգարէն զարկաւ ,
և զանիկայ Տէրոջը տանը մէջ
եղող Բենիամինի վերի դրանը
կոճղը դրաւ ։ Ու հետևեալ օրը 3
Փասքուր Երեմիան կոճղէն հանեց .
ու Երեմիա անոր ըսաւ , Տէրը
քու անունդ Փասքուր չկոչեց ,
հապա Մակոր միսաբիբ . Վասն 4
զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
քեզ՝ սարսափ պիտի ընեմ քու
անձիդ ու քու բոլոր բարեկամներուդ .
և անոնք իրենց թշնամիներուն
սրովը պիտի իյնան , ու քու
աչքերդ պիտի տեսնեն . և բոլոր
Յուդան Բաբելոնի թագաւորին
ձեռքը պիտի մատնեմ . ու զանոնք
Բաբելոն գերի պիտի տանի , ու
5 զանոնք սրով պիտի զարնէ ։ Եւ
աս քաղաքին բոլոր հարստութիւնը
ու անոր բոլոր վաստակը ու
անոր բոլոր պատուական բաները
պիտի տամ . և Յուդայի թագաւորներուն
բոլոր գանձերը իրենց
թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ .
և զանոնք պիտի յափշտակեն ու
6 առնեն և Բաբելոն տանին ։ Եւ
դուն ո՛վ Փասքուր՝ ու քու տանդ
բոլոր բնակիչները՝ գերութեան պիտի
երթաք . և Բաբելոն պիտի երթաս ,
ու հոն պիտի մեռնիս , և
հոն պիտի թաղուիս՝ թէ՛ դուն և
թէ՛ քու բոլոր բարեկամներդ ,
որոնց սուտ մարգարէութիւն ըրիր ։
7 Զիս համոզեցիր ո՛վ Տէր , ու
ես համոզուեցայ . դուն ինծմէ զօրաւոր
ես ու յաղթեցիր . ամէն
օր խաղք եղայ , ամէնը զիս ծաղր
8 կ'ընեն . Վասն զի քանի որ կը խօսիմ՝
կ'աղաղակեմ և բռնութեան
ու զրկանաց համար կը բողոքեմ .
վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր
նախատինք ու անարգանք եղաւ
9 ինծի ։ Ու ես ըսի , Զանիկայ
չյիշեմ , և մէյմըն ալ անոր անունովը
չխօսիմ . բայց սրտիս մէջը վառած
կրակի պէս եղաւ ոսկորներուս
մէջը գոցուած . և յոգնեցայ զանիկայ
10 կրելէն ու ալ չեմ կրնար ։ Վասն
զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի .
ամէն կողմանէ վախ եղաւ ։
Բամբասեցէք , ու բամբասենք ըսին ,
իմ բոլոր բարեկամներս իմ
սխալիլս կը դիտէին , ըսելով , Գուցէ
անիկայ խաբուի , ու անոր յաղթենք ,
և անկէ մեր վրէժը առնենք ։
11 Բայց Տէրը ինծի հետ է
զօրաւոր ահաւորի պէս . անոր համար
զիս հալածողները պիտի գլրին
ու պիտի չյաղթեն . անոնք
խիստ պիտի ամչնան , քանզի անխելքութեամբ
կը վարուին . անոնց
յիշելու անարգանքը յաւիտեան պիտի
12 չմոռցուի ։ Բայց դուն՝ ո՛վ
զօրաց Տէր՝ որ արդարը կը փորձես ,
երիկամունքը ու սիրտը կը
տեսնես . անոնց վրայ քու վրէժխնդրութիւնդ
տեսնեմ , քանզի իմ
դատս քեզի յայտնեցի ։ Տէրոջը 13
երգեցէք , Տէրը գովեցէք . քանզի
տնանկին հոգին չարագործներուն
ձեռքէն ազատեց ։

Անիծեա՜լ ըլլայ ան օրը որ ես 14
ծնայ . իմ մայրս զիս ծնած օրը
օրհնեալ չըլլայ ։ Անիծեա՜լ ըլլայ 15
ան մարդը որ իմ հօրս աւետիս բերաւ ,
ու զանիկայ խիստ ուրախացուց՝
ըսելով , Քեզի արու զաւակ
մը ծնաւ ։ Եւ ան մարդը ան 16
քաղաքներուն պէս ըլլայ՝ որոնք Տէրը
կործանեց ու չխղճաց . անիկայ
առաւօտուն աղաղակ լսէ , ու կէսօրուան
ատենը աղաղակ ։ Վասն 17
զի ծոցս արգանդէն զիս չմեռցուց ,
որ մայրս ինծի գերեզման ըլլար . և
անոր արգանդը յաւիտեան յղի
մնար ։ Ինչո՞ւ այսպէս ծոցս ար- 18
գանդէն ելայ , որ աշխատանք ու
ցաւ տեսնեմ , և իմ օրերս ամօթով
սպառին ։

ԳԼ. ԻԱ

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է , երբոր Սեդեկիա թագաւորը
Մելքիայի որդին Փասքուրը
ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա
քահանան անոր խրկեց , ըսելով ,
Հարցո՛ւ մեզի համար Տէրոջը 2
հարցում . վասն զի Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մեզի
հետ պատերազմ կ'ընէ . գուցէ
Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն
համեմատ ընէ . և անիկայ
մեզմէ գնայ ։

Ու Երեմիա անոնց ըսաւ , Սեդեկիային 3
այսպէս ըսէք . Իսրայէլին 4
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Ահա
ես ձեր ձեռքերուն մէջ եղող
պատերազմական զէնքերը պիտի
դարձընեմ , որոնցմով դուք պարսպին
դուրսէն ձեզ պաշարող Բաբելոնի
թագաւորին ու Քաղդէացիներուն
հետ կը պատերազմիք . և զանոնք աս քաղաքիս մէջը
պիտի ժողվեմ ։ Ու ես ալ եր- 5
կընցած ձեռքով և զօրաւոր բազուկով ,
սրտմտութեամբ , բարկութեամբ
ու մեծ ցասումով ձեզի

6 հետ պիտի պատերազմիմ ։ Ու
այս քաղաքին բնակիչները՝ թէ՛ մարդ
եւ թէ՛ անասուն պիտի զարնեմ . ա-
նոնք մեծ ժանտախտով պիտի մեռ-
7 նին ։ Ու անկէ ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը՝
Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան,
եւ անոր ծառաները ու ժողովուր-
դը, եւ այս քաղաքին մէջ ժանտա-
խտէն, սուրէն ու սովէն մնա-
ցածները՝ Բաբելոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորին ձեռքը, եւ անոնց
թշնամիներուն ձեռքը, ու անոնց
հոգիները փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ . եւ զանոնք սուրի
բերնէ պիտի անցընէ, անոնց պիտի
չխնայէ, պիտի չգթայ ու ողորմու-
թիւն պիտի չընէ ։
8 Ու այս ժողովուրդին ըսէ, Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես ձեր
առջեւը կը դնեմ կենաց ճամբան
9 ու մահուան ճամբան . Այս քաղա-
քին մէջ կեցողը սրով, սովով ու
ժանտախտով պիտի մեռնի . իսկ
ելլողը ու ձեզ պաշարող Քաղ-
դէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մը-
նայ . ու անոր կեանքը իրեն աւարի
10 մը պէս պիտի ըլլայ ։ Քանզի իմ
երեսս այս քաղաքին վրայ հաստա-
տեցի չարիք ընելու համար, եւ ո՛չ
թէ բարիք՝ կ'ըսէ Տէրը . անիկայ
Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը պի-
տի տրուի, ու զանիկայ կրակով
պիտի այրէ ։
11 Ու Յուդայի թագաւորին տանը
12 ըսէ, Տէրոջը խօսքը լսեցէք, Ո՛վ
Դաւիթի տունը, Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Առաւօտուն իրաւունքով
դատաստան ըրէք, ու զրկուածը
հարստահարողին ձեռքէն ազատե-
ցէք . չըլլայ որ ձեր չար գործքե-
րուն համար իմ բարկութիւնս կը-
րակի պէս ելլելով բռնկի, ու
13 մարող մը չըլլայ ։ Ահա ես ձեզի
դէմ եմ, ո՛վ հովիտին դաշտակայն
վէմին բնակիչները, որ կ'ըսէք թէ
Մեզի դէմ ո՞վ պիտի իջնէ, կամ
մեր բնակարաններուն մէջ ո՞վ պի-
14 տի մտնէ . Բայց ես ձեզի ձեր
գործքերուն պտուղին համեմատ այ-
ցելութիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ
Տէրը, ու անոր անտառին մէջ
կրակ պիտի բորբոքեմ, որ ա-
նոր ամէն բոլորտիքը եղածը պիտի
այրէ ։

ԳԼ. ԻԲ

Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Յուդայի 1
թագաւորին տանը իջիր, ու
հոն այս խօսքը խօսէ . Ու ըսէ, 2
Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ նըս-
տող Յուդայի թագաւոր՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ, թէ՛ դուն եւ թէ՛
քու ծառաներդ ու ժողովուրդդ որ
այս դռներէն կը մտնէք ։ Տէրը 3
այսպէս կ'ըսէ . Իրաւունք ու ար-
դարութիւն ըրէք, ու զրկուածը
հարստահարողին ձեռքէն ազատե-
ցէք, եւ օտարականին, որբին ու
որբեւայրիին անիրաւութիւն ու
բռնութիւն մի՛ ընէք, եւ այս տե-
ղը անմեղ արիւն մի՛ թափէք ։ Վասն 4
զի թէ որ ամէն կերպով այս խօսքը
'ի գործ դնէք, այն ատենը Դաւի-
թի աթոռին վրայ նստող թագա-
ւորներ կառքերու ու ձիերու վրայ
հեծած՝ այս տանը դռներէն պիտի
մտնեն, իրենք եւ իրենց ծառանե-
րը ու ժողովուրդը ։ Բայց թէ որ 5
այս խօսքերը մտիկ չընէք, իմ ան-
ձիս վրայ երդում կ'ընեմ, կ'ըսէ
Տէրը, որ այս տունը աւերակ պի-
տի ըլլայ ։ Քանզի Յուդայի թա- 6
գաւորին տանը վրայով Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Դուն ինծի Գաղա-
դու պէս ու Լիբանանու գա-
գաթին պէս ես, սակայն անշուշտ
քեզ անապատի պէս ու անբնակ
քաղաքներու պէս պիտի ընեմ ։
Ու քու վրադ կործանողներ պիտի 7
հանեմ . ամէն մէկը իր զէնքովը
զինուած, ու քու ընտիր եղեւնի-
ներդ պիտի կտրեն եւ կրակը ձը-
գեն ։ Ու այս քաղաքէն շատ ազգեր 8
պիտի անցնին . եւ իրարու պիտի
ըսեն, Ինչո՞ւ համար Տէրը այս մեծ
քաղաքին այսպէս ըրաւ ։ Ու պի- 9
տի ըսեն, Վասն զի իրենց Տէր Աս-
տուծոյն ուխտը թողուցին, եւ օ-
տար աստուածներու երկրպագու-
թիւն ըրին ու անոնց ծառայե-
ցին ։

10 Մեռնողին համար մի՛ լաք, ու
անոր համար մի՛ ողբաք . հապա
գացողին համար դառնապէս լացէք,
որովհետեւ մէյմըն ալ պիտի չդառ-
նայ, ու իր հայրենիքը պիտի չը-
11 տեսնէ ։ Վասն զի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ Յուդայի թագաւորին Յովսի-
այի որդւոյն Սեղղումին համար,
որ իր հօրը Յովսիային տեղը թա-
գաւոր նստաւ, ու այս տեղէս ելաւ .
Անիկայ մէյմըն ալ հոս պիտի չը-
12 դառնայ . Հապա անիկայ իր գե-
րի քշուած տեղը պիտի մեռնի . ու
մէյմըն ալ այս երկիրը պիտի չը-
տեսնէ ։
13 Վա՜յ անոր՝ որ իր տունը զրկան-
քով, ու իր վերնատուները անի-
րաւութեամբ կը շինէ . իր դրացին
ձրի կը բանեցնէ, եւ անոր աշ-
խատութեանը վարձքը չվճարեր .
14 Ինծի ընդարձակ տուն ու հովա-
սուն վերնատուններ շինեմ՝ ըսելով՝
իրեն պատուհաններ կը բանայ,
ու զանիկայ եղեւնափայտով կը պա-
15 տէ, ու նօթով կը ներկէ ։ Մի-
թէ դուն շատ եղեւնափայտերէ ժող-
վելովդ թագաւոր պիտի ըլլաս ։
Չէ՞ որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց,
նաեւ իրաւունք ու արդարութիւն
ըրաւ, այն ատենը անոր աղէկ ե-
16 ղաւ . Աղքատին ու տնանկին դատը
տեսաւ, այն ատենը անոր աղէկ
եղաւ . միթէ զիս ճանչնալը ասիկայ
17 չէ՞, կ'ըսէ Տէրը ։ Սակայն քու
աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բանի
վրայ չէ, բայց միայն քու ագահու-
թեանդ եւ անմեղ արիւն թափե-
լու եւ անիրաւութեան ու բռնա-
ւորութեան վրայ է, որ զանոնք ը-
նես ։
18 Անոր համար Յուդայի թագա-
ւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակի-
մին վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով,
Վա՜յ, եղբայրս, կամ վա՜յ, քոյրս .
անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով,
Վա՜յ, տէր իմ, կամ վա՜յ անոր փա-
19 ռացը ։ Անիկայ իշու թաղումով
պիտի թաղուի, եւ քաշելով պիտի
տարուի, ու Երուսաղէմի դռնե-
րէն դուրս պիտի նետուի ։
Լիբանանն՝ ելիր ու աղաղակէ՛, 20
եւ Բասանի վրայ ձայնդ ձգէ՛, ու
Աբարիմէն աղաղակէ՛ . վասն զի
քու բոլոր հոմանիներդ կոտրուե-
ցան ։ Երբոր դուն յաջողութեան 21
մէջ էիր՝ քեզի զրուցեցի, — դուն
ըսիր, Մտիկ չեմ ըներ . քու մանը-
կութենէդ 'ի վեր ճամբադ այս է,
որ իմ խօսքս մտիկ չըներ ։ Քու 22
բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կոր-
ծանէ, ու հոմանիներդ գերութեան
պիտի երթան . յիրաւի այն ատենը
բոլոր չարութեանդ համար պիտի
ամչնաս ու պիտի պատկառիս ։
Ո՛վ Լիբանանի մէջ բնակող, ու 23
եղեւնիներու մէջ բոյն ունեցող,
երբոր քեզի ծննդականի կնոջ եր-
կանցը պէս ցաւեր գան, ո՞րչափ
ողորմելի պիտի ըլլաս ։ Ես կեն- 24
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, ո՛վ Յու-
դայի թագաւոր՝ Յովակիմի որդին
Յեքոնիա, թէեւ իմ աջ ձեռքիս
վրայ կնիք ալ ըլլաս, անկէ ալ
քեզ պիտի փրցնեմ . Ու քեզ 25
քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը
ու այն մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց
երեսէն դուն կը վախնաս, եւ Բա-
բելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագա-
ւորին ձեռքը ու Քաղդէացւոց ձեռ-
քը պիտի մատնեմ . Ու քեզ ու 26
քու մայրդ որ քեզ ծնաւ, օտար
երկիր պիտի նետեմ, ուր որ ծնած
չէք, եւ հոն պիտի մեռնիք ։ Ու 27
պիտի չդառնան այն երկիրը, ուր
որ դառնալու կը յուսան ։ Միթէ 28
այս Յեքոնիա ըսուած մարդը անար-
գուած — կոտրած սափոր մըն է,
կամ թէ անանկ աման մըն է՝ որուն
մէկը չհաճիր . ինչո՞ւ համար ինքը
ու իր սերունդը նետուեցան, ու
իրենց չգիտցած երկիրը քշուեցան ։
Ո՛վ երկիր, երկիր, երկիր, Տէ- 29
րոջը խօսքը մտիկ ըրէ . Տէրը այս- 30
պէս կ'ըսէ . Այս մարդը անզաւակ
գրեցէք, — մարդ մը իր օրերուն
մէջը յաջողութիւն պիտի չգտնէ .
քանզի անոր սերունդէն բնաւ մէկը
յաջողութիւն պիտի չգտնէ, որ
Դաւիթի աթոռին վրայ նստի, եւ
այսուհետեւ Յուդայի վրայ թագա-
ւորութիւն ընէ ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Վա՜յ այն հովիւներուն՝ որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորսնցնեն ու կը ցրուեն, կ'ըսէ Տէրը։
2 Անոր համար այսպէս կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այն հովիւներուն վրայով, որ իմ ժողովուրդս
կը հովուեն. Դուք իմ ոչխարներս
ցրուեցիք, ու զանոնք վռնտեցիք,
և անոնց այցելութիւն չըրիք. ահա
ես ձեր գործոցը չարութեանը համար
ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ,
3 կ'ըսէ Տէրը. Ու ես իմ ոչխարներուս մնացորդը պիտի ժողվեմ
այն բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ
զանոնք քշեր եմ, և զանոնք իրենց
փարախները պիտի դարձընեմ, և
4 պիտի աճին ու շատնան։ Ու անոնց վրայ հովիւներ պիտի դնեմ,
որ զանոնք հովուեն. և անոնք մէյմըն ալ պիտի չվախնան ու պիտի
չզարհուրին ու պիտի չպակսին,
կ'ըսէ Տէրը։
5 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Դաւիթէն արդարութեան Շառաւիղ մը պիտի հանեմ, որ թագաւորի պէս թագաւորութիւն պիտի ընէ, իմաստութեամբ պիտի վարուի, ու երկրի վրայ իրաւունք ու
6 արդարութիւն պիտի ընէ։ Անոր օրերը Յուդա պիտի ազատի, և Իսրայէլ ապահովութեամբ պիտի բնակի. ու աս է անոր անունը՝ որով
պիտի կոչուի, ՏԷՐԸ ՄԵՐ ԱՐԴԱ-
7 ՐՈՒԹԻՒՆԸ։ Անոր համար ահա
օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ալ
պիտի չըսուի Թէ Կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիները Եգիպտոսի
8 երկրէն հանեց. Հապա Կենդանի
է Տէրը՝ որ Իսրայէլի տանը սերունդը հանեց ու բերաւ հիւսիսի երկրէն, և այն բոլոր երկիրներէն՝ ուր
որ զանոնք քշեր էի. ու անոնք իրենց երկրին մէջ պիտի բնակին։
9 Մարգարէներուն համար սիրտս
ներսիդիս կը կոտրի. բոլոր ոսկորներս կը դողան. Տէրոջը երեսէն
ու անոր սուրբ խօսքերուն երեսէն
գինով մարդու պէս, և գինին գըլուխը զարկած մարդու պէս եղայ։
Քանզի երկիրը շնացողներով լեցուած է. քանզի անէծքի պատճառով երկիրը սուգ կը բռնէ. անապատին արօտները չորցան, որովհետեւ անոնց ճամբան չար եղաւ.
և անոնց ոյժը ուղղութեան համար 10
չէ։ Վասն զի թէ՛ մարգարէն և թէ՛ 11
քահանան պղծուեցան, անոնց չարութիւնը իմ տանս մէջն ալ գըտայ, կ'ըսէ Տէրը։ Անոր համար 12
անոնց ճամբաները խաւարի մէջ
սահելու տեղերու պէս պիտի
ըլլան անոնց, անոնք պիտի մղուին
ու հոն պիտի իյնան. վասն զի ես
անոնց այցելութեան տարին անոնց
վրայ չարիք պիտի բերեմ, կ'ըսէ
Տէրը։

Ու Սամարիայի մարգարէներուն 13
մէջը անզգամութիւն տեսայ. Բահաղին անունովը մարգարէութիւն
կ'ընէին, և իմ ժողովուրդս Իսրայէլը կը մոլորցնէին։ Ու Երուսաղէմի մարգարէներուն մէջը սոսկալի բան տեսայ. անոնք շնութիւն 14
կ'ընեն, ու ստութեան մէջ կը քալեն, և չարագործներուն ձեռքերը
կ'ուժովցնեն, որ չդառնան ամէն
մէկը իր չարութենէն. անոնց ամէնը ինծի Սոդոմի պէս, ու անոր
բնակիչները Գոմորի պէս եղան։
Անոր համար զօրաց Տէրը մարգարէներուն վրայով այսպէս կ'ըսէ. 15
Ահա ես անոնց օշինդր պիտի կերցնեմ, և անոնց դառնութեան
ջուր պիտի խմցնեմ. վասն զի Երուսաղէմի մարգարէներէն ամբարըշտութիւն ելաւ, ու բոլոր երկրին
մէջ տարածուեցաւ։

Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 16
Ձեզի մարգարէութիւն ընող մարգարէից խօսքերուն մտիկ մի՛ ընէք.
անոնք ունայնութեամբ կը տանին
ձեզ, իրենց սրտին տեսիլքը կը
խօսին, ու չէ թէ Տէրոջը բերնէն։
Անոնք իս անարգողներուն կը խօսին 17
ու կ'ըսեն, Տէրը ըսաւ, Ձեզի
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. և իրենց սրտին կամակորութեանը մէջ
բոլոր քալողներուն կ'ըսեն, Ձեր
վրայ չարիք պիտի չգայ։ Վասն 18
զի Տէրոջը խորհուրդին մէջ ո՞վ

կայներցաւ. ո՞վ տեսաւ ու անոր
խօսքը լսեց. անոր խօսքին ո՞վ ականջ դրաւ ու մտիկ ըրաւ։
19 Ահա Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ. անիկայ սաստիկ
մրրիկ է, ամբարիշտներուն գլխուն
20 վրայ պիտի յորձանքի. Տէրոջը
բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ,
մինչև որ իր սրտին խորհուրդները
չկատարէ ու չհաստատէ. Վերջի օրերը աղէկ պիտի հասկընաք։
21 Ես մարգարէները ես չղըրկեցի, բայց անոնք կը վազէին. ես
անոնց չխօսեցայ, բայց անոնք կը
22 մարգարէանային։ Իսկ թէ որ անոնք իմ խորհուրդիս մէջ կեցած
ըլլային, այն ատենը իմ խօսքս իմ
ժողովուրդիս լսել պիտի տային.
և զանոնք իրենց չար ճամբաներէն,
ու իրենց չար գործքերէն պիտի
դարձընէին։
23 Միթէ ես մօտո՞նց Աստուած
եմ, ու հեռուանց Աստուած չե՞մ՝
24 կ'ըսէ Տէրը։ Կամ թէ մէկը ծածուկ տեղուանք կրնա՞յ պահուիլ,
որ ես զանիկայ չտեսնեմ, կ'ըսէ
Տէրը. Միթէ երկինքը ու երկիրը
լեցընողը ես չե՞մ՝ կ'ըսէ Տէրը։
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն ընող մարգարէներուն ըսածները լսեցի, որ կ'ըսեն. Երազ
26 տեսայ, երազ տեսայ։ Մինչև
ե՞րբ ասիկայ սուտ մարգարէութիւն
ընող մարգարէներուն սրտին մէջ
պիտի ըլլայ, որ իրենց սրտին նենգութիւնները կը մարգարէանան։
27 Անոնք իրենց երազներովը՝ որ իրարու կը պատմեն, իմ անունս իմ
ժողովուրդիս մոռցնել կը խորհին, ինչպէս որ անոնց հայրերը
Բահաղին պատճառովը իմ անունս
28 մոռցան։ Երազ ունեցող մարգարէն թող երազ պատմէ, իսկ
իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտութեամբ թող իմ խօսքս խօսի.
յարդը ցորենին քով ի՞նչ է՝ կ'ը-
29 սէ Տէրը։ Միթէ իմ խօսքս կրակի պէս չէ՞, կ'ըսէ Տէրը, ու ապառաժը կոտրող մուրճի պէս
30 չէ՞։ Անոր համար ահա ես այն
մարգարէներուն դէմ եմ, կ'ըսէ
Տէրը, որոնք ամէն մէկը իր ընկերէն իմ խօսքերս կը գողնան։
Ահա ես այն մարգարէներուն դէմ 31
եմ, կ'ըսէ Տէրը, որ իրենց լեզուները կը գործածեն ու կ'ըսեն,
Անիկայ ըսաւ։ Ահա ես այն սուտ 32
երազներ մարգարէացողներուն դէմ
եմ, կ'ըսէ Տէրը, որ զանոնք պատմելով իմ ժողովուրդս կը մոլորցնեն իրենց ստութիւններովը ու սնապարծութիւններովը. ու ես զանոնք չղրկեցի և անոնց չպատուիրեցի. ու անոնք աս ժողովուրդին
ամենևին օգուտ մը պիտի չընեն,
կ'ըսէ Տէրը։

Ուստի երբոր աս ժողովուրդը, 33
կամ մարգարէ մը, կամ քահանայ
մը քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէրոջը բեռը ի՞նչ է. այն ատենը
անոնց ըսէ, Ի՞նչ բեռ. Ես
ձեզ անշուշտ պիտի թողում, կ'ըսէ Տէրը։ Ու այն մարգարէն, 34
կամ քահանան, կամ ժողովուրդը
որ Տէրոջը բեռը կ'ըսէ, այն մարդուն ու անոր տանը այցելութիւն
պիտի ընեմ։ Ամէն մարդ իր ընկերին ու ամէն մարդ իր եղբօրը 35
այսպէս ըսէք. Տէրը ի՞նչ պատասխան տուաւ, և Տէրը ի՞նչ
խօսեցաւ։ Ու մէյմըն ալ Տէրոջը 36
բեռը չյիշէք, վասն զի անոր բեռը ամէն մարդուն խօսքը պիտի
ըլլայ. բայց դուք կենդանի Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը մեր Աստուծոյն խօսքը փոխեցիք։ Մարգարէին այսպէս ըսէ. Տէրը քեզի 37
ի՞նչ պատասխան տուաւ և Տէրը
ի՞նչ խօսեցաւ։ Բայց որովհետև 38
Տէրոջը բեռը կ'ըսէք, անոր համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև աս
խօսքը՝ Տէրոջը բեռը կ'ըսէք, թէև ես ձեզի լուր ղրկեցի,
ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք ըսի,
Անոր համար ահա ես ձեզ բոլորովին պիտի մոռնամ, ու երեսէս 39
պիտի նետեմ ձեզ և այն քաղաքը որ
ձեզի ու ձեր հայրերուն տուի. Ու 40
ձեր վրայ յաւիտենական նախատինք, ու յաւիտենական անարգանք պիտի դնեմ, որ պիտի չմոռցուի։

ԳԼ. ԻԴ

1 Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ Յուդայի թագաւորը Յովակիմի որդին Յեքոնիան, և Յուդայի իշխանները և հիւսները ու դարբինները Երուսաղէմէն գերի առնելէն ու Բաբելոն տանելէն ետքը. Տէրը ինծի ցուցուց, որ ահա Տէրոջը տաճարին առջեւը դրուած երկու կողով թուզ կար։ 2 Մէկ կողովին մէջ խիստ աղէկ թուզեր կային կանխահաս թուզերու պէս, ու միւս կողովին մէջ խիստ գէշ թուզեր կային, այնպէս որ գէշութենէն անոնց ուտուիլը անկարելի էր։ 3 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Ո՛վ Երեմիա՛ ի՞նչ կը տեսնես. ու ես ըսի, Թուզեր. աղէկ թուզերը խիստ աղէկ են, ու գէշերը շատ գէշ են, այնպէս որ գէշութենէն անոնց ուտուիլը անկարելի է։

4 Ու ասանկ Տէրոջը խօսքը ինծի 5 եղաւ, ըսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս աղէկ թուզերուն պէս պիտի ճանչնամ Յուդայէն գերի քշուածները՝ որոնք աս տեղէն Քաղդէացւոց երկիրը խրկեցի իրենց աղէկ ըլլալու համար. 6 Ու իմ աչքերս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ բարութեան համար, ու զանոնք աս երկիրը պիտի դարձընեմ, և զանոնք պիտի շինեմ, ու պիտի չքակեմ, և զանոնք պիտի տնկեմ, ու պիտի 7 չխլեմ։ Ու անոնց ասանկ սիրտ մը պիտի տամ, որ զիս ճանչնան թէ ես եմ Տէրը. ու անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան, ու ես անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ. վասն զի իրենց բոլոր սրտովը ինծի 8 պիտի դառնան։ Ու ինչպէս են աս գէշ թուզերը որ գէշութենէն չեն ուտուիր, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան, ու անոր իշխանները ու Երուսաղէմի մնացորդը որ աս երկրին մէջ մնացեր են, նաև Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակողները այնպէս պիտի 9 ընեմ. Ու զանոնք երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նեղութեան ու թշուառութեան պիտի մատնեմ, որպէս զի անոնք նախատինք, առակ, անարգանք ու անէծք ըլլան ան բոլոր տեղուանքը՝ ուր որ զանոնք պիտի քշեմ. 10 Ու անոնց վրայ սուրը, սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ, մինչև որ հատնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց հայրերուն տուի։

ԳԼ. ԻԵ

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին էր, բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով Երեմիային եղած խօսքն է, 2 Որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ,

3 Յուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յովսիային տասնըերեքերորդ տարիէն մինչև աս օրս՝ որ քսանըերեք տարի է, Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով, բայց մտիկ չըրիք։ 4 Ու Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաները՝ մարգարէները, կանուխ ելլելով ու խրկելով, բայց մտիկ չըրիք, ու մտիկ ընելու համար ականջնիդ չծռեցիք. 5 Որոնք կ՚ըսէին, Ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէք, որ բնակիք յաւիտենէ յաւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն տուաւ. 6 Ու օտար աստուածներուն ետևէն մի՛ երթաք՝ անոնց ծառայելու ու երկրպագութիւն ընելու համար. և զիս ձեր ձեռացը գործերովը մի՛ բարկացընէք, որ ձեզի չարիք չընեմ. 7 Բայց դուք ինծի մտիկ չըրիք՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ զիս ձեր ձեռացը գործերովը բարկացընէք, ու ձեզի գէշ ըլլայ։

8 Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև իմ խօսքերս մտիկ չըրիք, 9 Ահա ես պիտի խրկեմ,

ու բոլոր հիւսիսի ազգատոհմերը, և իմ ծառաս Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ, կ՚ըսէ Տէրը, ու զանոնք աս երկրիս վրայ, և անոր բնակչացը վրայ, ու բոլոր աս չորս կողմի ազգերուն վրայ պիտի բերեմ, ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ, և զանոնք զարմանքի ու սուլելու [illegible] ընեմ, ու յաւիտենական աւերակի պիտի դարձընեմ։ 10 Ու անոնցմէ ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը, փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը, աղօրիքին ձայնը ու ճրագին լոյսը պիտի կորսընցընեմ. 11 Ու աս բոլոր երկիրը անապատ ու ամայութիւն պիտի ըլլայ. և աս ազգերը եօթանասուն տարի Բաբելոնի թագաւորին պիտի ծառայեն։

12 Ու եօթանասուն տարին լմնալէն ետքը Բաբելոնի թագաւորին, ու ան ազգին այցելութիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէնութեանը համար. նաև Քաղդէացւոց երկիրը [illegible] ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը, և զանիկայ յաւիտենական ամայութեան պիտի դարձընեմ. 13 Ու ան երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը որ ես անոր դէմ խօսեցայ, այսինքն Երեմիային բոլոր ազգերուն վրայով ըրած մարգարէութեանը աս գրքին մէջ գրուած բոլոր բաները։ 14 Քանզի զանոնք ալ՝ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ՝ իրենց ծառայ պիտի ընեն. ու ես անոնց հատուցում պիտի ընեմ իրենց ըրածներուն ու իրենց ձեռացը գործերուն համեմատ։

15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի այսպէս ըսաւ. Աս բարկութեան գինիին գաւաթը ձեռքէս առ, ու զանիկայ խմցուր ան բոլոր ազգերուն՝ որոնց որ ես քեզ կը խրկեմ. 16 Ու խմեն ու խռովին, ու անոնց մէջը խրկած սուրիս երեսէն յիմարին։ 17 Ուստի Տէրոջը ձեռքէն գաւաթը առի ու խմցուցի ան բոլոր ազգերուն, որոնց որ 18 Տէրը զիս խրկեց. Երուսաղէմին ու Յուդայի քաղաքներուն, և անոր թագաւորներուն, ու անոր իշխաններուն՝ որ զանոնք անապատ, ամայութիւն, անարգանք ու անէծք ընէ, ինչպէս որ այսօր կ՚երևնայ. 19 Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, և անոր ծառաներուն ու իշխաններուն, ու անոր բոլոր ժողովուրդին. 20 Ու բոլոր խառնիճաղանճ ժողովուրդներուն, ու Ուս երկրին բոլոր թագաւորներուն, ու Փղշտացւոց երկրին բոլոր թագաւորներուն, այսինքն Ասկաղոնի, Գազայի ու Ակկարոնի և Ազովտոսի մնացորդին. 21 Եդովմին, ու Մովաբին, ու Ամմոնի որդւոցը. 22 Ու Տիւրոսի բոլոր թագաւորներուն, ու Սիդոնի բոլոր թագաւորներուն, և ծովուն անդիի կողմը եղող կղզիներու թագաւորներուն. 23 Դեդանին, ու Թեմային, և Բուզին, ու ամէն իրենց մազերուն ծայրերը կտրողներուն. 24 Ու Արաբացւոց բոլոր թագաւորներուն, ու անապատը՝ բնակող խառնիճաղանճ ժողովուրդին բոլոր թագաւորներուն. 25 Ու Զամբրիի բոլոր թագաւորներուն, ու Եղամի բոլոր թագաւորներուն, ու Մարաց բոլոր թագաւորներուն. 26 Ու բոլոր մօտ կամ հեռու եղող հիւսիսի բոլոր թագաւորներուն, ու երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն խմցուցի. և անոնցմէ ետքը Սեսակի թագաւորը պիտի խմէ։ 27 Ու անոնց ըսես, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Խմեցէք, ու գինովցէք, ու փսխեցէք, և ձեր մէջը խրկելու սուրիս երեսէն ինկէք, ու մի՛ ելլէք։ 28 Ու թէ որ գաւաթը քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու համար, ան ատենը անոնց ըսես, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Անշուշտ պիտի խմէք. 29 Քանզի ահա ես իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ չարիք բերելու սկսայ. միթէ դուք անպատիժ պիտի մնաք. անպատիժ պիտի չմնաք, քանզի երկրիս բոլոր բնակիչներուն վրայ սուր պիտի կանչեմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։

30 Ուստի դուն այս բոլոր խօսքերը անոնց մարգարէանալով՝ անոնց ըսէ, Տէրը բարձրէն պիտի գոչէ, ու իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի տայ․ իր բնակարանին վրայ ահարկու ձայնով պիտի գոչէ, խաղող կոխողներուն աղաղակին պէս՝ երկրի բոլոր բնակիչներուն պատասխան պիտի տայ։

31 Անոր բարձր ձայնը մինչև երկրի ծայրերը պիտի հասնի, վասն զի Տէրը ազգերուն հետ դատաստան ունի․ անիկայ ամէն մարմնոյ հետ դատ պիտի վարէ, ու ամբարիշտները սուրի պիտի տայ, կ'ըսէ Տէրը։

32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Ահա չարիք պիտի ելլէ, ազգէ ազգի պիտի անցնի․ ու երկրի ծայրերէն մեծ մրրիկ պիտի ելլէ։

33 Նոյն օրը Տէրոջմէ սպաննուածները երկրի մէկ ծայրէն մինչև երկրի միւս ծայրը պիտի ըլլան․ անոնց համար սուգ պիտի չընեն, անոնք պիտի չժողվուին, ու պիտի չթաղուին․ երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան։

34 Ողբացէ՛ք ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէք, և մոխիրին մէջ թաւալեցէ՛ք ով հօտին ընտիրները․ վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է, ու պատուական ամանի պէս պիտի իյնաք։

35 Եւ հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու

36 միջոցը պիտի կորսուի։ Հովիւներուն աղաղակին ձայնը, և հօտին ընտիրներուն ոռնալուն ձայնը կայ․ վասն զի Տէրը անոնց արօտները

37 կորսնցուց․ Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն խաղաղութեան բնակարանները ամայութեան

38 դարձան։ Առիւծի պէս իր բնակարանը թողուց․ քանզի բռնաւորին բարկութեանը երեսէն, ու անոր սաստիկ սրտմտութեանը երեսէն անոնց երկիրը ամայի եղաւ։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ այս խօսքը եղաւ՝ ըսելով,

2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Տէրոջը տանը գաւիթին մէջ կայնէ՛, ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն ընելու եկող Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ՛ այն ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի անոնց խօսելու համար․ մէկ խօսք մը ետ մի՛

3 ձգեր․ Գուցէ մտիկ ընեն ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ․ ես ալ զղջամ այն չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործերուն պատճառաւը իրենց վրայ բերելու կը

4 խորհիմ։ Եւ անոնց ըսէ․ Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Թէ որ ինծի մտիկ չընելով՝ ձեր առջևը դրած օրէնքիս

5 մէջ չքալեք, Ու ձեզի ղրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մտիկ չընէք, որ կանուխ ելլելով ղրկեցի կը ղրկէի, ու դուք մտիկ

6 չըրիք․ Այն ատենը այս տունը Սելովի պէս պիտի ընեմ, և այս քաղաքը երկրի բոլոր ազգերուն անէծք պիտի ընեմ։

7 Ու քահանաները, և մարգարէները, ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին, երբոր Երեմիա Տէրոջը տանը մէջ այս խօսքերը կը խօսէր։

8 Ու երբոր Երեմիա լմնցուց այն բոլոր խօսքերը խօսելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօսելու, քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին ու ըսին, Դուն անպատճառ

9 պիտի մեռնիս։ Ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով, Այս տունը Սելովի պէս պիտի ըլլայ, ու այս քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ, և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ․ ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը մէջ Երեմիայի վրայ ժողվուեցաւ։

10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները այս բաները լսեցին, թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան, և Տէրոջը տանը նոր դրանը մուտքը

11 նստան։ Ու քահանաները և մարգարէները իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին, Այս մարդը մեռնելու արժանի է, քանզի այս քաղաքին դէմ մարգարէութիւն ըրաւ, ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք։

12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ, Տէրը զիս ղրկեց որ այս տանը ու այս քաղաքին վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը ցուցնելով՝ մար-

13 գարէութիւն ընեմ։ Եւ հիմա ձեր ճամբաները ու գործերը ուղղեցէք, ու ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ ըրէք․ և Տէրը ձեր վրայով ըսած չարիքին համար պիտի զղջայ։

14 Բայց ես ահա ձեր ձեռքն եմ․ ձեր աչքին աղէկ ու շիտակ երևցածը

15 ըրէք ինծի։ Սակայն աղէկ գիտցէք որ եթէ դուք զիս մեռցընէք, ձեր վրայ ու այս քաղաքին վրայ և անոր բնակիչներուն վրայ անմեղ արեան պարտքը պիտի բերէք․ վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի ղրկեց, որ այս բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զրուցեմ։

16 Այն ատենը իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին, Այս մարդը մեռնելու արժանի չէ․ վասն զի մեր Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի

17 խօսեր է։ Ու երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ ելան, և ժողովուրդին բոլոր ժողովքին խօսեցան՝

18 ըսելով, Յուդայի Եզեկիա թագաւորին օրերը Մորասթացի Միքիա մարգարէութիւն ըրաւ․ և բոլոր Յուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ Սիոն արտերու պէս պիտի հերկուի, ու Երուսաղէմ աւերակներու դէզեր, ու Տէրոջը տանը լեռը անտառի բարձր տե-

19 ղերու պէս պիտի ըլլայ։ Միթէ Յուդայի Եզեկիա թագաւորը, ու բոլոր Յուդա զանիկայ մեռցուցի՞ն․ չէ՞ որ անիկայ Տէրոջմէ վախնալով՝ Տէրոջը առջևը աղօթք ըրաւ, և Տէրը անոնց վրայով ըսած չարիքին համար զղջաց․ ուրեմն մենք մեծ չարիք մը ըրած կ'ըլլանք մեր անձերուն։

20 Ու նաև Կարիաթարիմէն Սեմայեայի որդի Ուրիա անունով մարդ մը կար, որ Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն կ'ընէր․ և անիկայ այս քաղաքին վրայ ու այս երկրին վրայ Երեմիայի բոլոր խօսքերուն պէս մարգարէացաւ։

21 Ու երբոր Յովակիմ թագաւորը, ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը, ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին, թագաւորը ուզեց որ զանիկայ մեռցընէ․ բայց Ուրիա ասիկա լսելով վախցաւ, ու փախաւ

22 Եգիպտոս գնաց։ Ու Յովակիմ թագաւորը մարդիկներ ղրկեց Եգիպտոս․ Աքորոբի որդին Եղնաթանը, ու անոր հետ քանի մը

23 մարդիկ ղրկեց Եգիպտոս․ Ու անոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հանեցին, ու զանիկայ Յովակիմ թագաւորին բերին․ ան ալ զանիկայ սրով զարկաւ, ու անոր մարմինը ժողովուրդին որդւոցը գերեզման-

24 ները նետեց։ Բայց Սափանի որդւոյն Աքիկամին ձեռքը Երեմիայի հետն էր, որ չըլլայ թէ անիկայ ժողովուրդին ձեռքը մատնուելով՝ մեռցուի։

ԳԼ. ԻԷ.

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդեկիայի թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կողմանէ Երեմիայի այս խօսքը եղաւ, ըսելով,

2 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ․ Քեզի կապեր ու լուծեր շինէ, ու զա-

3 նոնք պարանոցիդ վրայ դիր․ Ու զանոնք Երուսաղէմ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին եկող դեսպաններուն ձեռքովը Եդովմի թագաւորին, ու Մովաբի թագաւորին, ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին, և Տիւրոսի թագաւորին, ու Սիդոնի թագաւորին ղրկէ․

4 Ու անոնց պատուէր տուր իրենց տէրերուն համար ու ըսէ, Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ․ Ձեր տէրերուն ասանկ ըսէք,

5 Ես իմ մեծ զօրութեամբս ու երկնցած բազուկովս երկիրը, մարդը ու երկրի երեսին վրայ եղող

անասունները ստեղծեցի, և զանիկայ
կու տամ, որուն որ իմ աչքիս
6 առջևը հաճոյ կ'երևնայ տալ։ Ու
հիմա աս բոլոր երկիրները իմ
ծառայիս՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին ձեռքը կու տամ,
ու դաշտի գազաններն ալ անոր կու
տամ, որ անոր ծառայութիւն ընեն։
7 Ու բոլոր ազգերը ծառայութիւն
պիտի ընեն անոր, ու անոր
որդւոյն, ու անոր որդիին որդւոյն,
մինչև որ անոր երկրին ժամանակն
ալ հասնի, ու զանիկայ ալ շատ
ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց
8 ծառայ ընեն։ Ու այն ազգը կամ
թագաւորութիւնը որ Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայութիւն
չընէր, ու իր պարանոցը
Բաբելոնի թագաւորին լուծին
տակը չդնէր, այն ազգին սրով,
սովով ու ժանտախտով այցելութիւն
պիտի ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը,
մինչև որ զանոնք անոր ձեռքովը
հատցընեմ։

9 Ու դուք մտիկ մի ընէք ձեր մարգարէներուն,
բաղդ նայողներուն,
երազատեսներուն, գուշակողներուն
ու կախարդներուն՝ որոնք ձեզի կը
խօսին՝ ըսելով, Բաբելոնի թագաւորին
10 ծառայ պիտի չըլլաք. Վասն զի
անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն
կ'ընեն. որպէս զի ձեր երկրին
վրայէն ձեզ հեռացընեն, ու ես
ձեզ վռնտեմ, ու կորսուիք։
11 Բայց իր պարանոցը Բաբելոնի
թագաւորին լուծին տակը դնող և
անոր ծառայութիւն ընող ազգը
անշուշտ իր երկրին վրայ հանգիստ
պիտի թողում, կ'ըսէ Տէրը, ու
պիտի մշակէ զանիկայ, ու անոր
մէջը պիտի բնակի։
12 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին
ալ աս բոլոր խօսքերուն համեմատ
զրուցեցի ու ըսի, Ձեր պարանոցը
Բաբելոնի թագաւորին լուծին
տակը դրէք՝ և անոր ու անոր
ժողովուրդին ծառայութիւն ըրէք,
13 որ ապրիք։ Ինչո՞ւ համար դուն
ու քու ժողովուրդդ սրով, սովով
ու ժանտախտով մեռնիք, ինչպէս
որ Տէրը Բաբելոնի թագաւորին
ծառայութիւն չընող ազգին համար
խօսեցաւ։ Ու դուք մտիկ մի 14
ընէք այն մարգարէներուն խօսքերը,
որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով,
Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի
չըլլաք. վասն զի անոնք ձեզի
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն.
Քանզի ես զանոնք չղրկեցի՝ կ'ըսէ 15
Տէրը, հապա անոնք իմ անունովս
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն,
որպէս զի ես ձեզ վռնտեմ, և
դուք ու ձեզի մարգարէութիւն ընող
մարգարէները կորսուիք։

Ու ես քահանաներուն և աս բոլոր 16
ժողովուրդին զրուցեցի ու ըսի,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր
մարգարէներուն խօսքերը մտիկ մի
ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն
կ'ընեն՝ ըսելով, Ահա Տէրոջը տանը
անօթները մօտերս Բաբելոնէն
ետ պիտի բերուին. քանզի անոնք
սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզի.
Անոնց մտիկ մի ընէք. Բաբելոնի 17
թագաւորին ծառայեցէ՛ք, որ ապրիք.
ինչո՞ւ աս քաղաքը աւերակ
ըլլայ։ Բայց թէ որ անոնք մարգարէներ 18
են, ու թէ որ անոնց
քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա
զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն, որ
Տէրոջը տանը մէջ, և Յուդայի
թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի
մէջ մնացած անօթները
Բաբելոն չերթան։ Վասն զի 19
զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ սիւներուն
ու ծովին և մեքենայթներուն
ու աս քաղաքիս մէջ մնացած
անօթներուն վրայով, Որոնք Բաբելոնի 20
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
չառաւ, երբոր Յուդայի
թագաւորը Յովակիմի որդին Յեքոնիան,
և Յուդայի ու Երուսաղէմի
բոլոր ազնուականները Երուսաղէմէն
Բաբելոն գերի տարաւ.
Յիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 21
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը
տանը մէջ, և Յուդայի թագաւորին
տանը մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ մնացած անօթներուն համար.
Անոնք Բաբելոն պիտի տարուին, 22
և հոն պիտի մնան մինչև այն օրը՝
որ անոնց այցելութիւն ընեմ, կ'ըսէ
Տէրը, ետքը զանոնք պիտի հանեմ,
ու աս տեղս պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ու եղաւ որ նոյն տարին՝ Յուդայի
թագաւորին Սեդեկիայի թագաւորութեանը
սկիզբը չորրորդ
տարւոյն հինգերորդ ամիսը Գաբաւոնէն
եղող Ազուրի որդին Անանիա
մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ
քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին
առջևը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ,
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կը խօսի ու
կ'ըսէ. Բաբելոնի թագաւորին
3 լուծը կոտրեցի. Մինչև երկու
տարի Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին աս տեղէն առած ու
Բաբելոն տարած Տէրոջը տանը բոլոր
անօթները աս տեղս պիտի դարձընեմ.
4 Ու Յուդայի թագաւորը
Յովակիմի որդին Յեքոնիան, ու
Բաբելոն գացած Յուդայի բոլոր
գերիները աս տեղս պիտի դարձընեմ՝
կ'ըսէ Տէրը, վասն զի Բաբելոնի
թագաւորին լուծը պիտի
կոտրեմ։

5 Ու Երեմիա մարգարէն Տէրոջը
տանը մէջ կայնող քահանաներուն
ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առջևը
Անանիա մարգարէին խօսեցաւ.
6 Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ, Ամէն.
Տէրը այնպէս ընէ. Տէրը
քու մարգարէացած խօսքերդ հաստատէ,
ու Տէրոջը տանը անօթները
ու բոլոր գերիները Բաբելոնէն աս
7 տեղս դարձընէ։ Բայց հիմա քու
ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին
ականջներուն աս իմ ըսելու խօսքս
8 մտիկ ըրէ. Ինծմէ առաջ ու քեզմէ
առաջ՝ սկիզբէն 'ի վեր եղող մարգարէները
շատ երկիրներու դէմ ու
մեծ թագաւորութեանց դէմ պատերազմի,
չարիքի ու ժանտախտի
9 վրայով մարգարէացան։ Երբոր
մէկ մարգարէ մը խաղաղութիւն կը
մարգարէանայ, ու այն մարգարէին
խօսքը կը կատարուի, այն ատենը
կը հասկըցուի որ անիկայ ճշմարտապէս
Տէրոջմէ ղրկուած մարգարէ
մըն է։
Այն ատենը Անանիա մարգարէն 10
Երեմիա մարգարէին պարանոցէն
լուծը առաւ ու զանիկայ կոտրեց։
Ու Անանիա բոլոր ժողովուրդին 11
աչքին առջևը խօսեցաւ ու ըսաւ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մինչև երկու
տարի Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին լուծը ամէն ազգերուն
պարանոցին վրայէն այսպէս պիտի
կոտրեմ, ու Երեմիա մարգարէն իր
ճամբան գնաց։

Ու Անանիա մարգարէն Երեմիա 12
մարգարէին պարանոցին վրայէն լուծը
կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը
Երեմիային եղաւ՝ ըսելով, Գնա 13
Անանիային խօսէ ու ըսէ, Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Դուն փայտէ լուծերը
կոտրեցիր, սակայն անոնց
տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շինես։
Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին 14
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Աս բոլոր
ազգերուն պարանոցին վրայ երկաթէ
լուծ դրի, որ Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայութիւն
ընեն. և անոր պիտի
ծառայեն. դաշտի գազաններն ալ
անոր տուի։

Ու Երեմիա մարգարէն Անանիա 15
մարգարէին ըսաւ, Հիմա լսէ՛ ով
Անանիա, Տէրը քեզ ղրկած չէ,
ու դուն աս ժողովուրդը ստութեան
յուսացուցիր։ Անոր համար Տէրը 16
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզ երկրի
երեսին վրայէն պիտի վռնտեմ.
դուն աս տարի պիտի մեռնիս, վասն
զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն
խօսեցար։ Ու Անանիա մարգարէն 17
այն տարւոյն եօթներորդ ամսուն մէջ
մեռաւ։

ԳԼ. ԻԹ.

Ասոնք են այն նամակին խօսքերը, 1
որ Երեմիա մարգարէն Երուսաղէմէն
ղրկեց գերիներուն մնացած
ծերերուն, քահանաներուն և մարգարէներուն
ու բոլոր ժողովուրդին,
որոնք Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն
Բաբելոն քշեր էր,
Յեքոնիա թագաւորը և թագուհին 2
ու պալատականները, Յուդայի
ու Երուսաղէմի իշխանները,

ու հիւսները և դարբինները Ե-
3 րուսաղէմէն ելլելէն ետքը, Սափանի
որդւոյն Եղէասային ու Քեղկիայի
որդւոյն Գամարիային ձեռքովը, (որ
զանոնք Յուդայի թագաւորը Սե-
դեկիա Բաբելոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորին Բաբելոն խրկեր
էր,) ըսելով·
4 Այսպէս կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը բոլոր գերինե-
րուդ՝ որոնք Երուսաղէմէն Բաբելոն
5 քշել տուեր եմ· Տուներ շինե-
ցէք ու բնակեցէք· պարտէզներ
անկեցէք ու անոնց պտուղը կե-
6 րէք· Կիներ առէք և տղաքներ
ու աղջիկներ ունեցէք· ու ձեր տղա-
քը կիներ առէք, և ձեր աղ-
ջիկները էրիկներու տուէք որ տղա-
քներ ու աղջիկներ ծնանին· և
7 հոն բազմացէք ու չպակսիք։ Ու
այն քաղաքին խաղաղութիւնը փըն-
տռեցէք, ուր որ ձեզ քշել տուեր
եմ, և անոր համար Տէրոջը աղօթք
ըրէք· վասն զի անոր խաղաղու-
թիւնովը ձեզի խաղաղութիւն կ'ըլ-
8 լայ։ Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ·
Ձեր մէջը եղող ձեր մարգարէները,
ու ձեր բաղդ նայողները ձեզ չխա-
բեն, և ձեր տեսնել տուած երազ-
9 ներուն մտիկ մի՛ ընէք։ Վասն զի
անոնք իմ անունովս սուտ մարգա-
րէութիւններ կ'ընեն ձեզի· զանոնք
10 ես չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը։ Վասն զի
Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Երբոր Բա-
բելոնին եօթանասուն տարին լմըն-
նայ, ձեզի այցելութիւն պիտի ը-
նեմ, և ձեզ աս տեղս դարձնելով՝
իմ բարի խոստմունքս ձեր վրայ պի-
11 տի կատարեմ։ Վասն զի ես ձեր
վրայով խորհած խորհուրդներս գի-
տեմ՝՝ կ'ըսէ Տէրը, անոնք ձեր
յուսացած վախճանը ձեզի տալու
համար՝ խաղաղութեան խորհուրդ-
12 ներ են և ոչ թէ չարիքի։ Ու
դուք ինծի պիտի կանչէք, և պիտի
երթաք ու ինծի աղօթք պիտի ը-
13 նէք, և ձեզի պիտի լսեմ։ Ու
զիս պիտի փնտռէք, և պիտի գը-
նէք· վասն զի ձեր բոլոր սրտովը
14 պիտի խնդրէք զիս· Ու ես ձեզի
պիտի գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը, և
ձեր գերութիւնը ետ պիտի դար-
ձնեմ· ու ձեզ պիտի ժողվեմ
բոլոր ազգերէն ու այն բոլոր տե-
ղերէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի, կ'ըսէ
Տէրը, և ձեզ պիտի դարձնեմ
այն տեղը՝ ուսկից որ ձեզ գերու-
թեան քշել տուի։ (Վասն զի 15
դուք ըսիք թէ Տէրը մեզի Բաբե-
լոնի մէջ մարգարէներ հանեց։)
Վասն զի Դաւիթի աթոռին վրայ 16
նստող թագաւորին համար, ու աս
քաղաքիս մէջը բնակող բոլոր ժո-
ղովուրդին համար՝ ձեզի հետ գե-
րութեան չգացող եղբայրներնուդ
համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Զօ- 17
րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Ահա ես
անոնց մէջ պիտի խրկեմ սուրը,
սովը ու ժանտախտը, և զանոնք
խիստ գէշ թուզերուն պէս պիտի
ընեմ, որոնք գէշութենէն չեն ու-
տուիր· Ու զանոնք սրով, սովով 18
ու ժանտախտով պիտի հալածեմ,
և զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի
մատնեմ երկրիս բոլոր թագաւո-
րութիւններուն մէջ· ու զանոնք
անէծքի, զարմանքի, սուլելու, ու
նախատինքի ենթակայ պիտի ընեմ այն
բոլոր ազգերուն մէջ՝ ուր որ զա-
նոնք պիտի քշեմ· Որովհետև իմ 19
խօսքերս մտիկ չըրին՝ կ'ըսէ Տէրը,
երբոր իմ ծառաներս մարգարէները
անոնց խրկեցի, կանուխ ելլելով ու
խրկելով· ու դուք մտիկ չըրիք՝
կ'ըսէ Տէրը։ Ուրեմն Տէրոջը խօս- 20
քը մտիկ ըրէք՝ ո՛վ դուք բոլոր
գերիներդ՝ որ ձեզ Երուսաղէմէն
Բաբելոն խրկեցի։ Իմ անունովս 21
ձեզի սուտ մարգարէութիւն ընող
Կողիայի որդւոյն Աքաաբին վրա-
յով ու Մաասիայի որդւոյն Սե-
դեկիային վրայով զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ·
Ահա ես զանոնք Բաբելոնի Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պի-
տի տամ· ու զանոնք ձեր աչքերուն
առջևը պիտի զարնէ· Ու Բաբելոն 22
եղող Յուդայի բոլոր գերիներուն
մէջ անոնց պատահածէն անէծք
պիտի առնուի ըսելով· Տէրը
քեզ Բաբելոնի թագաւորին կրակի

մէջ խորոված Սեդեկիային ու Ա-
23 քաաբին պէս ընէ։ Վասն զի Իս-
րայէլի մէջ անզգամութիւն գործե-
ցին, և իրենց ընկերներուն կա-
նանցը հետ շնութիւն ըրին, ու իմ
անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան,
որ ես անոնց չհրամայեցի· բայց ես
գիտեմ, ու վկայ եմ՝՝ կ'ըսէ Տէրը։
24 Ու Նեհելամացի Սեմայիային խօ-
25 սէ ու ըսէ, Զօրաց Տէրը՝ Իս-
րայէլին Աստուածը այսպէս կը խօ-
սի ու կ'ըսէ, Որովհետև դուն
Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողովուր-
դին, և Մաասիայի որդւոյն Սո-
փոնիա քահանային, ու բոլոր քա-
հանաներուն քու անունովդ թուղ-
26 թեր խրկեցիր, ըսելով, Տէրը
քեզ Յովիադա քահանային տեղը
քահանայ դրաւ, որ Տէրոջը տանը
վերակացու ըլլաս, ու ամէն խե-
լագար մարդը՝ որ զինքը մարգարէ
կը ձևացընէ, կոճղը ու երկաթը
27 դնես։ Ու հիմա ինչո՞ւ համար
ձեզի մարգարէութիւն ընող Անա-
թովթացի Երեմիան չյանդիմանե-
28 ցիր· Վասն զի անիկայ մեզի այս-
պէս նամակ խրկեց Բաբելոն, ու
ըսաւ, Աս գերութիւնը պիտի եր-
կըննայ· տուներ շինեցէք, ու
բնակեցէք· պարտէզներ անկեցէք,
29 և անոնց պտուղը կերէք։ Ու
Սոփոնիա քահանան աս թուղթը
Երեմիա մարգարէին ականջներուն
30 կարդաց։ Ու Տէրոջը խօսքը Ե-
31 րեմիային եղաւ՝ ըսելով, Բոլոր
գերիներուն լուր խրկէ ու ըսէ,
Նեհելամացի Սեմայիային համար
Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Որովհետև
Սեմայիա ձեզի մարգարէութիւն
ըրաւ, թէպէտև զանիկայ ես չը-
խրկեցի, ու ձեզ սուտութեան յու-
32 սացուց, Անոր համար Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ· Ահա ես Նեհելամացի
Սեմայիային ու անոր սերունդին
այցելութիւն պիտի ընեմ· աս
ժողովուրդին մէջը բնակող անոր
մէկ մարդը պիտի չմնայ, և իմ
ժողովուրդիս ընելու բարիքս անի-
կայ պիտի չտեսնէ, կ'ըսէ Տէրը·
վասն զի Տէրոջը դէմ ապստամբու-
թիւն խօսեցաւ։

ԳԼ. Լ.

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած 1
խօսքն է որ ըսաւ, Իսրայէլին 2
Տէր Աստուածը այսպէս կը խօսի
ու կ'ըսէ, Բոլոր քեզի ըսած խօ-
սքերս գիրքի մը մէջ գրէ· Վասն զի 3
ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին և
Յուդային գերութիւնը պիտի դար-
ձնեմ՝՝ կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք
իրենց հայրերուն տուած երկիրս
պիտի դարձնեմ, ու զանիկայ պի-
տի ժառանգեն։
Ու Իսրայէլին համար ու Յու- 4
դային համար Տէրոջը ըսած խօս-
քերը ասոնք են· Տէրը այսպէս
կ'ըսէ· Սոսկալի ձայն լսեցինք, 5
վախ կայ ու խաղաղութիւն չը-
կայ։ Հիմա հարցուցէ՛ք ու տե- 6
սէ՛ք, թէ արդեօք էրիկ մար-
դը զաւակ կը ծնանի՞· ինչո՞ւ
համար ամէն կտրիճը՝ ծննդական
կնոջ պէս ձեռքերը մէջքը դրած,
ու բոլոր երեսները դեղնած կը
տեսնեմ։ Վա՜յ, քանզի անիկայ 7
մեծ օր է· անոր պէս չկայ· ու ա-
նիկայ Յակոբին նեղութեան ժա-
մանակ պիտի ըլլայ· բայց անկէ
պիտի ազատի· Վասն զի այն օրը՝ 8
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, անոր լուծը
քու պարանոցէդ պիտի կոտրեմ, և
քու կապերդ պիտի փրցնեմ, ու
զանիկայ մէյմըն ալ օտարները պի-
տի չծառայեցընեն· Հապա անոնք 9
իրենց Տէր Աստուծոյն ու իրենց
Դաւիթ թագաւորին ծառայու-
թիւն պիտի ընեն, որն որ ես պի-
տի հանեմ անոնց։ Բայց դուն 10
ո՛վ իմ ծառաս Յակոբ՝ մի՛ վախ-
նար՝ կ'ըսէ Տէրը, ու ո՛վ Իսրայէլ՝
մի՛ զարհուրիր· քանզի ահա ես
քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ
իրենց գերութեանը երկրէն պիտի
ազատեմ· ու Յակոբ պիտի դառ-
նայ, և հանդարտ ու հանգիստ պի-
տի ըլլայ· և զինքը վախցընող
պիտի չըլլայ· Վասն զի ես քեզ 11
ազատելու համար քեզի հետ եմ,
կ'ըսէ Տէրը· քանզի պիտի սպառեմ
այն բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ

ցրուեցի , բայց քեզ պիտի չսպառեմ .
Հապա քեզ չափաւորութեամբ
պիտի խրատեմ , ու քեզ
բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ .
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Քու
հարուածքդ անբժշկելի է ու վէրքդ
13 անդարմանելի է . Զանիկայ պատելու
համար քու դատաստանդ
տեսնող մը չկայ . քեզի համար
14 դեղ ու ապաքինում չկայ : Քու բարեկամներդ
քեզ մոռցան , քեզ
չեն փնտռեր . վասն զի քեզ թշնամիի
հարուածքով' անգութ մէկու
մը պատիժովը զարկի քու անօրէնութիւններուդ
շատութեանը համար ,
ու քու մեղքերդ շատցան :
15 Քու բեկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես
. քու ցաւդ անբժշկելի
է . աս բաները քու անօրէնութիւններուդ
շատութեանը համար քեզի
ըրի , քու մեղքերդ շատցան
16 : Անոր համար ամէն անոնք
որ քեզ կը կլլեն' պիտի կլլուին , և
քու բոլոր թշնամիներդ գերութեան
պիտի երթան , ու քեզ
յափշտակողները պիտի յափշտակուին
. ու քեզ կողոպտողներուն
ամէնը կողոպտուելու պիտի մատնեմ
17 . Վասն զի քու վէրքդ պիտի
պատեմ , և քեզ քու վէրքերէդ
պիտի բժշկեմ , կ'ըսէ Տէրը . քանզի
քեզի Աքսորուած կանչեցին ,
Աս ան Սիոնն է' որ զանիկայ փնտռող
չկայ ըսին :

18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես
Յակոբին վրաններուն գերութիւնը
պիտի դարձընեմ , և անոր բնակարաններուն
ողորմութիւն պիտի
ընեմ . ու քաղաքը իր աւերակներուն
վրայ պիտի շինուի , և պալատը
առջինին պէս պիտի կանգնուի :
19 Ու անոնցմէ պիտի ելլէ գոհութիւն'
և ուրախութիւն ընողներու ձայն .
ու զանոնք պիտի շատցընեմ ու
պիտի չպակսին , և զանոնք պիտի
փառաւորեմ ու պզտիկ պիտի չըլլան
20 : Եւ անոնց տղաքները առջինին
պէս պիտի ըլլան , անոնց ժողովքը
իմ առջևս պիտի հաստատուի
, ու բոլոր անոնց նեղութիւն
տուողներուն այցելութիւն պիտի
ընեմ : Եւ անոնց իշխանը իրենցմէ 21
պիտի ըլլայ , ու անոնց վրայ տիրողը
իրենց մէջէն պիտի ելլէ . և
զանիկայ պիտի մօտեցընեմ , ու ինծի
մօտ պիտի ըլլայ . վասն զի ո՞վ է
անիկայ' որ իր սիրտը պատրաստեց
ինծի մօտենալու , կ'ըսէ Տէրը . Եւ 22
դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք
, ես ալ ձեզի Աստուած պիտի
ըլլամ :

Ահա Տէրոջը մըրրիկը սրտմտութեամբ 23
ելաւ . անիկայ տևող մըրրիկ
է . ամբարիշտներուն գլխուն
վրայ պիտի յարձակի : Տէրոջը 24
սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի
չդառնայ , մինչև որ իր սրտին խորհուրդները
չկատարէ ու 'ի գործ չդնէ
. վերջի օրերը զանիկայ պիտի
հասկընաք :

ԳԼ. ԼԱ

Այն ատենը կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլին 1
բոլոր ազգատոհմներուն Աստուած
պիտի ըլլամ , ու անոնք ինծի
ժողովուրդ պիտի ըլլան : Տէրը 2
այսպէս կ'ըսէ . Սուրէն փախած
ժողովուրդը անապատին մէջ շնորհք
գտաւ , երբոր կ'երթար
Իսրայէլ հանգստութիւն գտնելու .
Տէրը շատոնցմէ ինծի երևցաւ , 3
ըսելով , Քեզ յաւիտենական սիրով
սիրեցի , անոր համար ողորմութեամբ
քեզ քաշեցի : Քեզ 4
նորէն պիտի շինեմ , ու պիտի շինուիս'
ով Իսրայէլի կոյսը . նորէն
քու թմբուկներովդ պիտի զարդարուիս
, և ցնծութեամբ պար բռնողներուն
խումբին հետ պիտի ելլես
: Նորէն Սամարիայի լեռներուն 5
վրայ այգիներ պիտի տնկես . տնկողները
պիտի տնկեն ու անոնց պտուղը
պիտի ուտեն : Վասն զի օր պիտի 6
գայ որ Եփրեմի լեռանը վրայ պահապանները
պիտի կանչեն . Ելէ՛ք ,
ու մեր Տէր Աստուծոյն' դէպ 'ի
Սիոն ելլենք :

Վասնզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ . 7
Յակոբին համար ուրախութեամբ
երգեցէք , և ազգաց գլխուն համար
ցնծացէք . ձայն տուէք , օրհնեցէք
, ու ըսէք , Ո՛վ Տէր' քու

ժողովուրդդ' Իսրայէլին մնացորդը
8 փրկէ : Ահա ես զանոնք հիւսիսի
երկրէն պիտի բերեմ . և զանոնք
երկրի ծայրերէն' ու անոնց հետ կոյրը
ու կաղը , յղին ու ծնած կնիկը մէկտեղ
պիտի ժողվեմ . մեծ ժողով
9 մը հոս պիտի դառնայ : Լալով պիտի
գան , ու աղաչանքներով զանոնք
պիտի բերեմ . զանոնք ջուրերու
վտակներուն քովէն պիտի պտըտցընեմ
, շիտակ ճամբայէն' որ անոր
մէջը չգայթակղին . վասն զի Իսրայէլին
հայր եղայ , ու Եփրեմ իմ
անդրանիկս է :

10 Ո՛վ ազգեր' Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէք , ու հեռաւոր կղզիներուն
պատմեցէք ու ըսէք , Իսրայէլը
ցրուողը' զանիկայ պիտի ժողվէ , և
զանիկայ պիտի պահպանէ , ինչպէս
որ հովիւը իր հօտը կը պահպանէ :
11 Քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը , ու
զանիկայ անկէ զօրաւորին ձեռքէն
12 ազատեց : Եւ պիտի գան , ու
Սիոնին բարձրութեանը վրայ ուրախութեան
ձայն պիտի վերցընեն
, և պիտի դիմեն Տէրոջը բարիքներուն'
այսինքն ցորենին , ու
գինիին , ու եղին , և հօտերուն ,
ու արջառներուն . և անոնց անձերը
ջրուած պարտէզի պէս պիտի
ըլլան , ու մէյմըն ալ պիտի
13 չնուաղին : Այն ատենը կոյսը
պար բռնելով պիտի ուրախանայ
, նաև երիտասարդները և
ծերերը մէկտեղ . վասն զի անոնց
սուգը ուրախութեան պիտի դարձընեմ
, և անոնց տրտմութենէն
զանոնք մխիթարելով պիտի ուրախացընեմ
14 : Ու քահանաներուն
հոգիները պարարտութիւնով պիտի
լեցընեմ . և իմ ժողովուրդս
իմ բարիքներովս պիտի կշտանայ ,
կ'ըսէ Տէրը :

15 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ռամայի
մէջ ձայն մը լսուեցաւ , ողբի ու
դառնագին լացի ձայն . Ռաքէլ իր
տղաքը համար կու լար , ու իր տղոցը
համար մխիթարուիլ չէր
ուզեր , վասն զի անոնք չկային :
16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Քու ձայնդ
լալէն և աչքերդ արցունքէն դադրեցուր
. վասն զի քու գործքիդ
համար վարձք կայ , կ'ըսէ Տէրը ,
ու թշնամիին երկրէն պիտի դառնան
: Եւ քու ապագայ ժամանակիդ 17
համար յոյս կայ , կ'ըսէ Տէրը ,
որ քու տղաքներդ իրենց սահմանը
դառնան :

Յիրաւի Եփրեմին տրտմելով ողբալը 18
լսեցի . Զիս խրատեցիր , ու խրատուեցայ
լծի չվարժած զուարակի
պէս . զիս դարձուր որ դառնամ
. վասն զի իմ Տէր Աստուածս
դուն ես : Իրաւցընէ դառնալէս 19
ետքը զղջացի . ու կրթուելէս ետքը
իմ ազդրիս զարկի . ամչցայ ու
պատկառեցայ , վասն զի իմ մանկութեանս
անարգանքը կրեցի :
Միթէ Եփրեմ իմ պատուական 20
որդի՞ս է , կամ սիրական զաւա՞կ մըն
է . վասն զի քանի որ ես անոր վըրայով
կը խօսիմ , շարունակ զանիկայ
կը յիշեմ . աս պատճառով
իմ աղիքս կը դողդողի անոր համար
. անշուշտ անոր ողորմութիւն
պիտի ընեմ , կ'ըսէ Տէրը :

Քեզի կոթողներ կանգնէ , քեզի 21
սիւներ տնկէ . սիրտդ մեծ ճամբուն
քու գացած շաւիղիդ դիր . դարձիր
ով Իսրայէլի կոյսը' աս քու քաղաքներդ
դարձիր : Ո՛վ ապստամբ 22
աղջիկ' մինչև ե՞րբ տատանական
պիտի շրջիս . քանզի Տէրը երկրի
վրայ նոր բան ստեղծեց . կնիկ մարդը
պիտի շրջապատէ էրիկ մարդը :
Զօրաց Տէրը' Իսրայէլին Աստուածը 23
այսպէս կ'ըսէ . Դարձեալ
Յուդայի երկրին մէջ ու անոր քաղաքներուն
մէջ աս խօսքը պիտի
ըսեն , երբոր անոնց գերութիւնը
դարձընեմ , Տէրը քեզ օրհնէ' ով
արդարութեան բնակարան' սուրբ
լեռ : Եւ հոն' Յուդայի մէջ ու 24
միաբանութեամբ անոր բոլոր քաղաքներուն
մէջ երկրագործներ , ու հօտերու
հետ շրջողներ պիտի բնակին :
Քանզի յոգնած հոգին պիտի զովացընեմ 25
, ու ամէն մարած հոգին
պիտի կշտացընեմ : Անոր վրայ 26
արթնցայ ու նայեցայ , և իմ
քունս ինծի անոյշ էր :

Ահա օրեր կու գան' կ'ըսէ Տէրը , 27

որ Իսրայէլի տունը եւ Յուդայի
տունը մարդու սերմ ու անասունի
28 սերմ պիտի ցանեմ։ Ինչպէս որ
խլելու, փլցնելու, ու աւրելու,
եւ կործանելու ու չարիք հասցնելու համար անոնց վրայ հսկեցի, նոյնպէս ալ շինելու ու տնկելու
համար անոնց վրայ պիտի հսկեմ՝
29 կ'ըսէ Տէրը։ Այն օրերը մէջ
ալ պիտի չըսեն, Հայրերը ագոխ
կերան ու որդւոցը ակռաները առին.
30 Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը համար պիտի մեռնի.
ամէն մարդ որ ագոխ կ'ուտէ, անոր
ակռաները պիտի առնեն։
31 Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի
32 ընեմ, Ոչ թէ այն ուխտին պէս՝
որ անոնց հայրերուն հետ ըրի այն
օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու
համար. Ինչու որ անոնք իմ ուխտս
զանց ըրին, ես ալ անոնք մերժեցի,
33 կ'ըսէ Տէրը. Հապա այն օրերէն
ետքը Իսրայէլի տանը հետ ընելու
ուխտս աս է, կ'ըսէ Տէրը,
Իմ օրէնքս անոնց ներսի դին պիտի
դնեմ, ու զանիկայ անոնց սրտին
վրայ պիտի գրեմ, ու ես անոնց
Աստուած պիտի ըլլամ, եւ անոնք
34 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։ Ու
անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին, ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը
պիտի չսորվեցնէ՝ ըսելով թէ Տէրը ճանչցիր. հապա անոնց պզտիկէն մինչեւ մեծը ամէնը զիս պիտի
ճանչնան, կ'ըսէ Տէրը. վասն զի
անոնց անօրէնութիւնը պիտի ներեմ, ու անոնց մեղքը մէյմէն ալ
35 պիտի չյիշեմ։ Այսպէս կ'ըսէ
Տէրը որ արեւը հաստատեց օրուան
լոյսին համար, եւ գիշերուան լոյսին
համար լուսինին ու աստղերուն
կանոնները [illegible], որ ծովը կը
յանդիմանէ՝ երբոր անոր ալիքները
կը գոռան. անոր անունը Ամենակալ
36 Աստուածն է. Թէ որ աս կանոնները իմ առջեւէս դադարին, կ'ըսէ
Տէրը, Իսրայէլին սերունդն ալ իմ
առջեւս միշտ ազգ ըլլալէն պիտի
դադարի։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 37
Թէ որ երկինքները կրնան վերէն
չափուիլ, ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ, ես ալ բոլոր Իսրայէլին սերունդը իրենց բոլոր ըրածներուն համար պիտի մերժեմ,
կ'ըսէ Տէրը։
Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, 38
որ Անանայէլի աշտարակէն մինչեւ
Անկեան դուռը քաղաքը Տէրոջը
համար պիտի շինուի. Ու անոր 39
դիմացէն չափին լարը մինչեւ Գարեբի բլուրը պիտի ելլէ, ու դէպ 'ի
Գոաթ պիտի դառնայ։ Ու դիակ- 40
ներուն ու մոխրոց բոլոր ձորը, ու
բոլոր արտերը մինչեւ Կեդրոն հեղեղատը, մինչեւ Ձիերուն դրանը
անկիւնը դէպ 'ի արեւելք սուրբ պիտի ըլլայ Տէրոջը. մէյմէն ալ պիտի
չփլցուի ու չքակուի յաւիտեան։

ԳԼ. ԼԲ

Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 1
տասներորդ տարին՝ այսինքն
Նաբուգոդոնոսորին տասնութերորդ տարին Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է։ Ու այն 2
ատենը Բաբելոնի թագաւորին
զօրքը Երուսաղէմը կը պաշարէր,
ու Երեմիա մարգարէն Յուդայի
թագաւորին տանը եղող բանտին
գաւիթին մէջը արգիլուած էր։
Վասն զի Յուդայի Սեդեկիա թա- 3
գաւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով,
Դուն ինչո՞ւ համար մարգարէութիւն ըրիր ու ըսիր թէ Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես աս քաղաքը Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը
պիտի տամ, ու զանիկայ պիտի
առնէ. Ու Յուդայի Սեդեկիա 4
թագաւորը Քաղդէացւոց ձեռքէն
պիտի չազատի, հապա անշուշտ
Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու անոր հետ բերան
առ բերան պիտի խօսի, եւ անոր
հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի.
Ու զանիկայ Սեդեկիան Բաբելոն 5
պիտի տանի. ու անիկայ հոն պիտի
մնայ, մինչեւ որ ես անոր այցելութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. Թէ որ
Քաղդէացւոց հետ պատերազմ ընէք, յաջողութիւն պիտի չգտնէք։

6 Ու ատենը Երեմիա ըսաւ,
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
7 Ահա քու հօրեղբօրդ Սեղղումին
որդին Անամայէլ քեզի պիտի գայ,
ու պիտի ըսէ, Անաթոթի մէջ
եղող ագարակս քեզի ծախու առ.
վասն զի ազգականութեան իրաւունքովը քեզի կ'իյնայ որ ծախու
8 առնես։ Ու Տէրոջը խօսքին համեմատ իմ հօրեղբօրս որդին Անամայէլ ինծի բանտին գաւիթը եկաւ, ու ինծի ըսաւ, Շնորհք
ըրէ, Բենիամինի երկիրը Անաթոթի մէջ ունեցած ագարակս
ծախու առ. վասն զի ժառանգութեան իրաւունքը քուկդ է, ու
քեզի կ'իյնայ որ փրկես. քեզի ծախու առ. ան ատենը գիտցայ որ
9 անիկայ Տէրոջը խօսքն էր։ Ու
հօրեղբօրս որդիէն Անամայէլէն Անաթոթի մէջ եղող ագարակը
ծախու առի, ու ատակը տասնեօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր։
10 Ու մուրհակ մը գրեցի ու կնքեցի,
ու վկաներ բռնեցի, եւ արծաթը
11 կշիռքով կշռեցի։ Ու առուծախին մուրհակը՝ թէ հրամանին ու
կանոններուն համեմատ կնքուածը,
12 եւ թէ բաց եղածը առի։ Ու առուծախին մուրհակը՝ հօրեղբօրս
որդւոյն Անամայէլին աչքերուն առջեւը ու առուծախին մուրհակին
մէջը գրուող վկայից աչքերուն առջեւը՝ բանտին գաւիթին մէջը նստող
բոլոր Հրէից աչքերուն առջեւը՝
Մաասիայի որդւոյն Ներիայի որ-
13 դւոյն Բարուքին տուի։ Ու անոնց
աչքերուն առջեւը Բարուքին պա-
14 տուիրեցի ու ըսի, Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Աս մուրհակները՝ աս կնքուած
առուծախին մուրհակը, ու աս
բաց մուրհակը առ, եւ զանոնք հողէ ամանի մը մէջ դիր, որ շատ
15 օրեր մնան։ Քանզի Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Աս երկրիս մէջ նորէն տուներ
ու ագարակներ եւ այգիներ ծախու
պիտի առնուին։
16 Ու առուծախին մուրհակը Ներիայի որդւոյն Բարուքին տալէն
ետքը՝ Տէրոջը աղօթք ըրի ու ըսի,
Ա՜հ, Տէր Եհովայ՝ ահա դուն քու 17
մեծ զօրութեամբդ ու երկնցած
բազուկովդ երկինքը ու երկիրը ստեղծեցիր. բնաւ մէկ բան մը քեզի
դժուարին չէ. Դուն հազարներուն 18
ողորմութիւն կ'ընես, ու հայրերուն
անօրէնութեանը պատիժը անոնցմէ
ետքը անոնց որդիներուն ծոցը կու
տաս. դուն մեծ ու հզօր Աստուած
ես, եւ քու անունդ Զօրաց Տէր է։
Դուն խորհրդով մեծ, ու գործքով 19
զօրաւոր ես, այնպէս որ ամէն մէկուն իր ճամբաներուն համեմատ,
ու անոր գործքերուն պտուղին համեմատ հատուցում ընելու համար՝
քու աչքերդ մարդոց որդիներուն
բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց է։
Դուն որ մինչեւ աս օրս Եգիպտոսի 20
երկրին մէջ, ու Իսրայէլի մէջ, եւ
բոլոր մարդոց մէջ նշաններ ու հրաշքներ ըրելով՝ քեզի անուն վաստըկեցար, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ. Ու քու ժողովուրդդ Իսրա- 21
յէլը՝ նշաններով, ու հրաշքներով,
եւ զօրաւոր ձեռքով, ու երկնցած
բազուկով, եւ մեծ ահարկութեամբ
Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, Ու 22
անոնց տուիր աս երկիրը որն որ
իրենց հայրերուն երդում ըրեր էիր
իրենց տալու, անանկ երկիր մը որ
կաթ ու մեղր կը բղխէ. Ու մտան 23
զանիկայ ժառանգեցին. բայց քու
ձայնիդ ականջ չդրին, եւ քու օրէնքիդ համեմատ չքալեցին. անոնք
չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր
որ ընեն. ասոր համար բոլոր չարիքը
անոնց վրայ բերիր։ Ահա քաղա- 24
քին դէմ պատնէշներ կանգնեցուցին
որ զանիկայ առնեն. եւ քաղաքը՝
սուրին, սովին ու ժանտախտին
պատճառաւը՝ անոր դէմ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը
տրուեցաւ. եւ քու ըսածդ կատարուեցաւ, ու ահա կը տեսնես։
Բայց դուն՝ ո՜վ Տէր Եհովայ, ինծի 25
ըսիր որ Ագարակը արծաթով քեզի
ծախու առ ու վկաներ բռնէ. եւ
ահա քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը
կը մատնուի։

26 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
27 եղաւ՝ ըսելով, Ահա ես եմ Եհովա՛յ ամէն մարմնոյ Աստուածը. միթէ ինծի դժուարին բան մը կա՞յ։
28 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես աս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբելոնի Նաբուքոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ պիտի առնէ.
29 Ու աս քաղքին դէմ պատերազմող Քաղդէացիները պիտի գան, ու աս քաղաքը կրակի պիտի տան ու այրեն. նաև այն տուներն ալ՝ որոնց տանիքներուն վրայ Բահաղին խունկ կը ծխէին, և օտար աստուածներուն թափելու նուէրներ կը մատուցանէին՝ զիս բարկացնելու համար։
30 Քանզի Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը իրենց մանկութենէն 'ի վեր իմ առջևս միայն չարութիւն կը գործեն. որովհետև Իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռացը գործերովը անդադար զիս կը բարկացնեն՝ կ՚ըսէ Տէրը։
31 Քանզի աս քաղաքը իր շինուած օրէն մինչև աս օրս իմ բարկութեանս ու սրտմտութեանս համար եղաւ, որ զանիկայ երեսիս առջևէն
32 վերցնեմ՝ Իսրայէլի որդւոցը, ու Յուդայի որդւոցը՝ թէ իրենց և թէ իրենց թագաւորներուն, իշխաններուն, քահանաներուն, ու մարգարէներուն, և Յուդայի մարդիկներուն, ու Երուսաղէմի բնակիչացը բոլոր չարութեանը պատճառաւ՝ որ ըրին զիս բարկացնելու
33 համար։ Ու ինծի կռնակ դարձուցին և ոչ թէ երես, ու թէև անոնց առտուընէ կանուխ ելլելով ու սորվեցնելով, բայց անոնք մտիկ
34 չըրին, որ խրատ ընդունին. Հապա իմ անունովս կոչուած տանը մէջ իրենց պղծութիւնները դրին՝
35 զանիկայ պղծելու համար։ Ու Ենովմի որդւոյն ձորին մէջ եղող Բահաղին բարձր տեղերը շինեցին՝ իրենց տղաքները ու աղջիկները Մողոքին համար կրակէ անցընելու, զոր ես անոնց հրամայած չէի, ու միտքս ալ անցած չէր, որ անոնք աս պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մեղանչել տալու համար։
36 Ուստի հիմա Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ աս քաղաքին համար՝ որ դուք կ՚ըսէք թէ սրով, սովով ու ժանտախտով Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը կը մատնուի.
37 Ահա ես զանոնք պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն, ուր որ զանոնք իմ բարկութեամբս, սրտմտութեամբս ու մեծ ցասումովս վռնտեցի, և զանոնք աս տեղս պիտի դարձնեմ, ու ապահովութեամբ պիտի բնակեցնեմ։
38 Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ.
39 Ու անոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ պիտի տամ, որ միշտ ինծմէ վախնան, և իրենց ու իրենցմէ ետքը իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ։
40 Ու անոնց հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ, որ անոնց բարիք ընելէն անոնցմէ ետ չքաշուիմ. ու իմ վախս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ, որ ինծմէ չխոտորին։
41 Ու անոնց բարիք ընելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրախանամ, ու զանոնք բոլոր սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմարտութեամբ աս երկրիս մէջը պիտի տնկեմ։
42 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս որ աս ժողովուրդին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ անոնց համար խօսեցայ։
43 Ու նորէն ագարակներ ծախու պիտի առնուին աս երկրին մէջ, որուն համար դուք կ՚ըսէք թէ Ամայացած է, ու մարդէ և անասունէ զուրկ է, — Քաղդէացւոց ձեռքը արուած է։
44 Բենիամինի երկրին մէջ, ու Երուսաղէմին չորս կողմը, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու լեռնային քաղաքներուն մէջ, և դաշտային քաղաքներուն մէջ, ու հարաւային քաղաքներուն մէջ ստակով ագարակներ ծախու պիտի առնեն. և մուրհակներ պիտի գրեն ու պիտի կնքեն, ու վկաներ պիտի բռնեն. վասն զի անոնց գերութիւնը ետ պիտի դարձնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԼԳ

1 Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Երեմիային եղաւ, երբոր անիկայ տակաւին բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր, ըսելով,
2 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը որ աս քաղաքը շինեց, Տէրը որ զանիկայ հաստատելու համար զանիկայ ստեղծեց,
3 որուն անունը Եհովայ է. Ինծի կանչէ ու քեզի պատասխան տամ, և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատմեմ,
4 որ դուն չես գիտեր։ Վասն զի աս քաղաքին տուներուն համար, ու Յուդայի թագաւորներուն տուներուն համար՝ որոնք պատնէշներէն ու սուրէն փլած են, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
5 Քաղդէացւոց դէմ պատերազմ ընելու կու գան. և ան տուները մեռած մարդոց դիերովը պիտի լեցունեն, որոնք իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի զարնեմ. վասն զի ես աս քաղաքէն իմ երեսս ծածկեցի անոնց բոլոր չա-
6 րութեանը համար։ Ահա անոր առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտի բերեմ, ու զանոնք պիտի բժշկեմ, և խաղաղութեան ու ճշմարտութեան առատութիւնը անոնց
7 պիտի ՚յայտնեմ։ Ու Յուդային գերութիւնը ու Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձնեմ, ու զանոնք առջինին պէս պիտի հաստա-
8 տեմ։ Ու անոնց ինծի դէմ գործած բոլոր անօրէնութիւնէն զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնց ինծի դէմ ըրած բոլոր անօրէնութիւնները ու
9 յանցանքները պիտի ներեմ։ Ու անիկայ ինծի ուրախութեան անուն, փառք ու պարծանք պիտի ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝ որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը՝ որ ես անոնց պիտի ընեմ. և պիտի վախնան ու դողան ան ամէն բարիքին ու ամէն յաջողութեանը համար՝ որ ես աս քաղաքին պիտի ընեմ։

10 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Աս տեղւոյս մէջ՝ որուն համար դուք կ՚ըսէք թէ Մարդէ ու անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ՝ որոնք անմարդ ու անբնակ ու անասունէ զուրկ ըլլալով՝ ամայացած
11 են, նորէն պիտի լսուի ցնծութեան ձայն, և ուրախութեան ձայն, փեսայի ձայն, ու հարսի ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք Տէրոջը տունը գոհութեան ընծաներ բերելով՝ կ՚ըսեն, Գոհացէք զօրաց Տէրոջմէն, ինչու որ Տէրը բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. քանզի աս երկրիս գերիները ետ առջի վիճակին պիտի դարձնեմ՝
12 կ՚ըսէ Տէրը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Աս տեղւոյս մէջ՝ որ մարդէ ու անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և անոր ամէն քաղաքներուն մէջ նորէն հօտեր պառկեցնող հովիւներու բնակարաններ
13 պիտի ըլլան։ Լեռնային քաղաքներուն մէջ, դաշտային քաղաքներուն մէջ ու հարաւային քաղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկրին մէջ, ու Երուսաղէմի չորս կողմը և Յուդայի քաղաքներուն մէջ հօտերը դարձեալ զանոնք համրողին ձեռքէն պիտի անցնին, կ՚ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի տանը համար և Յուդայի տանը համար ըրած բարի
15 խօսքս պիտի կատարեմ։ Ան օրերը ու ան ժամանակը՝ Դաւիթին արդարութեան շառաւիղ մը պիտի բուսցնեմ, և անիկայ երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
16 պիտի ընէ։ Ան օրերը Յուդա պիտի ազատի, ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակի. և աս է անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի. Տէրը մեր արդարութիւնն
17 է։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դաւիթէն՝ Իսրայէլի տանը աթոռին վրայ նստող մարդ պակաս պի-
18 տի չըլլայ. Ու Ղևտացի քահանաներէն՝ ողջակէզ, հացի ընծայ ու զոհ մատուցանող մարդ յաւիտեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առջևս։

19 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
20 Թէ որ ցորեկուան ուխտս, ու գիշերուան ուխտս կրնաք աւրել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց
21 ժամանակովը չըլլան, իմ ծառայիս Դաւիթին հետ ունեցած ուխտս ալ պիտի աւրուի, որ իր աթոռին վրայ թագաւորութիւն ընելու որդի չունենայ, նաև ալ ինծի ծառայութիւն ընող Ղևտացի քահանաներուն հետ ունեցած ուխտս։
22 Ինչպէս որ երկնից զօրքերը չեն համրուիր ու ծովուն աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդը՝ և ինծի ծառայութիւն ընող Ղևտացիները այնպէս պիտի շատցընեմ։

23 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
24 եղաւ ըսելով, Չե՞ս տեսներ որ աս ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ'ըսէ, Տէրը իր ընտրած երկու ազգատոհմները երեսէ ձգեց. ու ասանկ իմ ժողովուրդս կ'անարգեն, մինչև զանիկայ իրենց առջևը ազգ
25 չսեպելով։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ ցորեկուան ու գիշերուան համար ուխտս ըրած չեմ, և երկինքներուն ու երկրիս կանոնները դրած
26 չեմ, Յակոբին ու իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդն ալ երեսէ պիտի ձգեմ, որ մէյմէն ալ անոր սերունդէն Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին սերունդին վրայ իշխաններ չառնեմ. վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ. ԼԴ.

1 Երբոր Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը, ու իր իշխանութեանը տակը եղող երկրին բոլոր թագաւորութիւններովը, և բոլոր ժողովուրդներով Երուսաղէմի վրայ ու անոր բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ'ընէր, Տէրոջը կողմանէ Երեմիային աս խօսքը եղաւ, ըսելով,
2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Գնա՛, Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսէ, ու անոր ըսէ՛, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա աս քաղաքը Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ կրակով պիտի այրէ. Ու դուն 3
անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անշուշտ պիտի բռնուիս, ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս. և քու աչքերդ Բաբելոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի. ու Բաբելոն պիտի երթաս։
Բայց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՛ ով 4
Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ.
Դուն սրով պիտի չմեռնիս, Դուն 5
խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս որ քեզմէ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի թագաւորներուն համար խունկեր ծխեցին, նոյնպէս ալ քեզի համար պիտի ծխեն, ու Վա՜յ տէր իմ՝ ըսելով, քու վրադ պիտի ողբան. վասն զի աս խօսքը ես խօսեցայ, կ'ըսէ Տէրը։

Ու Երեմիա մարգարէն աս բոլոր 6
խօսքերը Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսեցաւ Երուսաղէմի
մէջ։ Ու Բաբելոնի թագաւորին 7
զօրքը Երուսաղէմի դէմ ու Յուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ Լաքիսին ու Ազեկային հետ պատերազմ կ'ընէր. վասն զի Յուդայի քաղաքներէն պարսպաւոր քաղաքներ անոնք մնացեր էին։

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ե- 8
ղած խօսքն է՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ ըրաւ
որ ազատութիւն քարոզեն, Որ 9
ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը, Եբրայեցի մարդը ու Եբրայեցի կնիկը ազատ արձակէ, ու մէյմէն ալ մէկ մարդ մը իր Հրէայ եղբայրը չծառայեցընէ։ Ու հնազանդեցան բոլոր 10
իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը որոնք աս ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցընէ. հնազանդեցան, և զանոնք արձակեցին.

11 Բայց անկէ ետքը դարձան ու իրենց ազատ թող տուած ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցին, և զանոնք բռնադատեցին որ ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։
12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ Տէրոջմէն, ըսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ ըրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանած օրս,
14 ու ըսի, Եօթը տարիէն ետքը ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէ իր Եբրայեցի եղբայրը, որ քեզի ծախուած է ու վեց տարի քեզի ծառայեր է. զանիկայ քովէդ ազատ արձակես. բայց ձեր հայրերը ինծի մտիկ չըրին ու ականջնին
15 չծռեցին։ Ու դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով իմ աչքիս ուղիղ եղածը ըրիք, և իմ առջևս ուխտ ըրիք այն տանը մէջ՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է.
16 Բայց ետքը դառնալով՝ իմ անունս պղծեցիք. ու ամէնքդ ալ ձեր ազատ արձակած ու իրենց կամացը թող տուած ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցիք, ու զանոնք բռնադատեցիք որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։

17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուք ինծի մտիկ չըրիք, որ ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը համար, ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար՝ կ'ըսէ Տէրը, սուրին՝ ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ. ու ձեզ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նե-
18 ղութեան պիտի մատնեմ։ Ու զուարակը երկուքի կտրելով, ու անոր կտորներուն մէջտեղէն անցնելով՝ իմ առջևս ըրած ուխտերնուն խօսքերը չկատարող, և իմ ուխտս զանց ընող մարդիկները պիտի մատ-
19 նեմ, Այսինքն Յուդային իշխանները ու Երուսաղէմին իշխանները, պալատականները և քահանաները, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք զուարակին կտորներուն մէջտեղէն անցան, Զանոնք 20
իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և անոնց դիերը երկնքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլ-
լան։ Ու Յուդայի Սեդեկիա 21
թագաւորը ու անոր իշխանները իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը, և ձեզմէ դարձող Բաբելոնի թագաւորին զօրքերուն ձեռքը պի-
տի մատնեմ։ Ահա ես հրամայեցի 22
կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք աս քաղաքը ետ պիտի բերեմ, և անոր դէմ պատերազմ պիտի ընեն, ու զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով այրեն. և Յուդայի քաղաքները՝ անբնակ ամայութեան պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԼԵ.

Յուդայի թագաւորին Յովսիայի 1
որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած
խօսքն է, որ ըսաւ, Ռեքաբեանց 2
տունը գնա ու անոնց հետ խօսէ՛, և զանոնք Տէրոջը տունը մէկ սենեակ մը տար, ու անոնց գինի խմցուր։
Ու Խաբասինեայի որդւոյն Երեմի- 3
ային որդին Յեզոնիան, ու անոր եղբայրները և բոլոր որդիները, ու Ռեքաբեանց բոլոր տունը առի.
Ու զանոնք Տէրոջը տունը տարի 4
Սեղղումի որդւոյն Մաասիա դռնապանին սենեակին վրայ եղող իշխաններուն սենեակին քովը Աստուծոյ մարդուն Յեգդողիայի որդւոյն Անանի որդւոցը սենեակը.
Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոցը 5
առջևը գինիով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի, և անոնց ըսի,
Գինի խմեցէք։ Ու անոնք ըսին, 6
Գինի չենք խմեր. քանզի մեր հայրը՝ Ռեքաբի որդին Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ, Դուք ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի
չխմէք. Ու տուն չշինէք ու սերմ 7
չցանէք և այգի չտնկէք ու չունենաք, հապա ձեր բոլոր օրերը վրաններու մէջ բնակիք. որպէս զի ձեր

պանդուխտ եղած երկրին վրայ շատ
8 օրեր ապրիք։ Ու մեր հօրը Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս՝ անոր խօսքը մտիկ ըրինք՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ մենք, մեր կիները, մեր տղաքները ու մեր աղջիկները գինի
9 չենք խմեր. Ու բնակելու համար տուներ չենք շիներ, ու այգի և արտ ու սերմ չենք ստանար.
10 Հապա վրաններու մէջ կը բնակինք, ու հնազանդութիւն ընելով՝ մեր հօրը Յովնադաբին բոլոր հրամայածը 'ի գործ կը դնենք.
11 Բայց երբոր Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը աս երկիրը ելաւ, ըսինք, Եկէք, Քաղդէացւոց զօրքին երեսէն ու Ասորւոց զօրքին երեսէն Երուսաղէմ երթանք. այսպէս Երուսաղէմի մէջ կը բնակինք։

12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ՝ ըսելով, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Գնա, Յուդայի մարդիկներուն ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ըսէ, Իմ խօսքերս մտիկ ընելու համար խրատ չէ՞ք ընդունիր, կ'ըսէ Տէրը։
14 Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին իր որդւոցը գինի չխմելու համար պատուիրած խօսքերը հաստատ պահուեցան. վասն զի իրենց հօրը հրամանին հնազանդութիւն ընելով, մինչև աս օրս չեն խմեր. բայց թէև ես ձեզի խօսեցայ՝ կանուխ ելլելով ու խօսելով, սակայն դուք ինծի մտիկ չը-
15 րիք։ Ու իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի ղրկեցի՝ կանուխ ելլելով ու ղրկելով, ու ըսի, Ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ, և բարի գործքեր ըրէք, ու օտար աստուածներու ետևէ մի՛ երթաք որ անոնց ծառայութիւն ընէք, որպէս զի ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը բնակիք. բայց ձեր ականջը չծռեցիք,
16 ու ինծի մտիկ չըրիք։ Ու Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին որդիքը իրենց հօրը պատուիրած հրամանը հաստատ պահեցին, բայց աս ժո-
17 ղովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ։ Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Յուդային, ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խօսեր էի. վասն զի անոնց խօսեցայ, բայց մտիկ չըրին, ու անոնց կանչեցի, բայց պատասխան չտուին։

Ու Երեմիա Ռեքաբեանց տանը ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև ձեր հօրը Յովնադաբին պատուէրը մտիկ ըրիք, ու անոր բոլոր հրամանները պահեցիք, և ձեզի ամէն պատուիրածին պէս ըրիք. 18
Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ռեքաբեան Յովնադաբէն միշտ իմ առջևս կայնող մարդ պակաս պիտի չըլլայ։ 19

ԳԼ. ԼԶ.

Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին Տէրոջը կողմանէ աս խօսքը եղաւ Երեմիային, ըսելով, 1
Քեզի մէկ գիրքի տոմս մը առ, ու անոր վրայ գրէ՛ ան բոլոր խօսքերը՝ որ քեզի հետ խօսելու սկսած օրէս՝ Յովսիայի օրերէն մինչև աս օրս Իսրայէլի վրայով, ու Յուդայի վրայով, և բոլոր ազգերուն վրայով խօսեցայ։ 2
Կարելի է որ Յուդայի տունը լսէ ան բոլոր չարիքը որ ես կը մտածեմ անոնց ընելու, որպէս զի ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ, և ես անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը ներեմ։ 3

Ու Երեմիա Ներիայի որդին Բարուքը կանչեց. և Բարուք Երեմիային բերնէն Տէրոջը անոր ըսած բոլոր խօսքերը ան գիրքի տոմսին վրայ գրեց։ 4
Ու Երեմիա Բարուքին պատուիրեց ու ըսաւ, Ես աս փակս արգիլուած եմ. Տէրոջը տունը երթալու կարող չեմ. 5
Ուստի դուն երթաս, ու ծոմապահութեան օրը Տէրոջը տանը մէջ ժողովուրդին ականջներուն իմ բեր- 6

նէս գրած տոմսէդ Տէրոջը խօսքերը կարդաս, ու նաև իրենց քաղաքներէն եկող բոլոր Յուդային ական-
7 ջներուն զանոնք կարդաս։ Գուցէ Տէրոջը առջևը խնդալով աղօթք ընեն, և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ. քանզի մեծ է ան բարկութիւնը ու սրտմտութիւնը որ Տէրը աս ժողովուրդին համար
8 խօսեցաւ։ Ու Ներիայի որդին Բարուք Երեմիա մարգարէին բոլոր իրեն հրամայածին պէս ըրաւ, և ան գիրքէն Տէրոջը խօսքերը կարդաց Տէրոջը տանը մէջ։

9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին հինգերորդ տարին՝ իններորդ ամիսը բոլոր Երուսաղէմի ժողովուրդին, ու Յուդայի քաղաքներէն Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին՝ Տէրոջը առջևը ծոմապահու-
10 թիւն քարոզեցին։ Ու Բարուք Սափան դպիրին որդւոյն Գամարիային սենեակը՝ Տէրոջը տանը նոր դրանը մուտքը՝ վերի գաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջներուն ան գիրքէն Երեմիային խօսքերը կարդաց։

11 Ու Սափանի որդւոյն Գամարիային որդին Միքիան, երբոր գիրքէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը լսեց,
12 Թագաւորին տանը դպիրին սենեակը իջաւ. և ահա բոլոր իշխանները՝ Եղիսամա դպիրը, ու Սեմայիայի որդին Դալայիա, ու Աքոբորի որդին Եղնաթան, և Սափանի որդին Գամարիա, ու Անանիայի որդին Սեդեկիա, և բոլոր իշխանները հոն նստեր էին։
13 Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բոլոր խօսքերը որ լսեր էր, երբոր Բարուք ժողովուրդին ականջներուն
14 ան գիրքէն կը կարդար։ Ու բոլոր իշխանները՝ Քուսիի որդւոյն Սելեմիայի որդւոյն Նաթանիային որդին Յուդին Բարուքին ղրկեցին՝ ըսելով, Ժողովուրդին ականջներուն կարդացած տոմսդ ձեռքդ առ ու հոս եկուր. ուստի Ներիայի որդին Բարուք տոմսը ձեռքը առաւ ու
15 անոնց գնաց։ Ու անոնք ըսին անոր, Կ'աղաչենք նստէ՛ ու մեր ականջներուն ալ կարդա զանիկայ։ Ու Բարուք անոնց ականջներուն կարդաց։ Ու երբոր ան բոլոր խօսքերը լսեցին, վախով իրարու կը նայէին. ու Բարուքին ըսին. Անշուշտ աս բոլոր խօսքերը թագաւորին պիտի պատմենք։ Ու Բարուքին հարցուցին ու ըսին, Հիմակ ըսէ՛ պատմէ՛ մեզի թէ ինչպէս գրեցիր աս խօսքերը անոր բերնէն։ Ու Բարուք անոնց ըսաւ, Աս խօսքերուն ամէնը անիկայ ինծի բերնով արտասանեց, ու ես զանոնք մելանով աս գիրքին մէջ գրեցի։ Ան ատենը իշխանները Բարուքին ըսին, Գնա՛ պահուըտէ՛ թէ՛ դուն և թէ Երեմիան, և ձեր ըլլալնիդ մարդ չգիտնայ։ 16 17 18 19

Ու անոնք սրահը թագաւորին մտան, բայց տոմսը Եղիսամա դպիրին սենեակին մէջ պահեր էին, և աս բոլոր խօսքերը թագաւորին ականջներուն պատմեցին։ Ու թագաւորը ղրկեց Յուդին որ ան տոմսը առնէ. ու զանիկայ Եղիսամա դպիրին սենեակէն առաւ. և Յուդի զանիկայ թագաւորին ականջներուն ու թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխաններուն ականջներուն կարդաց։ Ու իններորդ ամիսը ըլլալով՝ թագաւորը ձմերատանը մէջ նստած էր, ու առջևը վառած կրակարան կար։ Ու երբոր Յուդի իրեք կամ չորս երես կարդաց, զանիկայ գմելինով կտրեց, ու կրակարանի կրակին մէջ նետեց, մինչև որ բոլոր տոմսը կրակարանին կրակին մէջը հատաւ։ Ու թագաւորը ու անոր բոլոր ծառաները՝ որոնք աս բոլոր խօսքերը կը լսէին, չվախցան, ու ալ հանդերձնին պատռեցին. Թէպէտև Եղնաթան, Դալայիա ու Գամարիա թագաւորին աղաչեցին որ տոմսը չայրէ, բայց անոնց մտիկ չըրաւ։ Ու թագաւորը թագաւորի որդւոյն Յերամիէլին, ու Եզրիէլի որդւոյն Սարայիային, ու Աբդիէլի որդւոյն Սելեմիային հրամայեց որ Բարուք դպիրը ու Երեմիա 20 21 22 23 24 25 26

մարգարէն բռնեն, բայց Տէրը զանոնք
պահեց ։
27 Եւ թագաւորը այն տոմարը, ու
Երեմիայի բերնէն Բարուքին գրած
խօսքերը այրելէն ետքը, Տէրոջը
խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով,
28 Նորէն գնա՛, քեզի մէկ ուրիշ տոմար
մը առ, ու անոր վրայ գրէ՛ այն բոլոր
առջի խօսքերը որ Յուդայի
Յովակիմ թագաւորին այրած առջի
29 տոմարին մէջ կային ։ Եւ Յուդայի
Յովակիմ թագաւորին ըսէ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Դուն աս
տոմարը այրեցիր, ըսելով Թէ Ինչու
համար անոր վրայ գրեցիր Թէ Բաբելոնի
թագաւորը անպատճառ պիտի
գայ, ու աս երկիրը պիտի աւրէ,
և անկէ մարդը ու անասունը
պիտի վերցնէ ։
30 Անոր համար Տէրը Յուդայի
Յովակիմ թագաւորին վրայով այսպէս
կ'ըսէ ։ Անիկայ Դաւիթի աթոռին
վրայ նստող մարդ պիտի
չունենայ ։ և անոր մեռելը ցորեկը
տաքի մէջ ու գիշերը ցուրտի մէջ
31 պիտի ձգուի ։ Ու անոր և անոր
սերունդին ու անոր ծառաներուն
այցելութիւն պիտի ընեմ իրենց
անօրէնութեանը համար ։ և անոնց
վրայ, ու Երուսաղէմի բնակչացը
վրայ, ու Յուդայի մարդոցը վրայ
պիտի բերեմ այն ամէն չարիքը որ
անոնց խօսեցայ, և անոնք մտիկ չըրին ։
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմար մը
առաւ, ու զանիկայ Ներիայի որդւոյն
Բարուք դպիրին տուաւ ։ և
անիկայ անոր վրայ Երեմիային բերնէն՝
Յուդայի Յովակիմ թագաւորին
կրակով այրած գրքին բոլոր
խօսքերը գրեց ։ ու անոնց վրայ
անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցաւ ։

ԳԼ. ԼԷ։

1 Եւ Յովսիայի որդին Սեդեկիա
թագաւորը Յովակիմի որդւոյն
Յեքոնիային տեղը թագաւորեց,
որն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը Յուդայի վրայ թագաւոր
2 դրաւ ։ Բայց անիկայ ու
անոր ծառաները ու երկրին ժողովուրդը
Տէրոջը Երեմիա մարգարէին
ձեռքովը խօսած խօսքերը մտիկ
չըրին ։
Ու Սեդեկիա թագաւորը Սեղեմիայի 3
որդին Յուքաղը ու Մաասիայի
որդին Սոփոնիա քահանան
Երեմիա մարգարէին ղրկեց, ըսելով,
Շնորհք ըրէ՛ մեզի համար
մեր Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ ։
Այն ժամանակը Երեմիա ժողովուրդին 4
մէջ կը մտնէր կ'ելլէր ։ ու զանիկայ
տակաւին բանտը դրած չէին ։
Ու Եգիպտոսէն Փարաւոնին զօրքը 5
ելաւ ։ ու Երուսաղէմը պաշարող
Քաղդէացիները երբոր անոնց լուրը
լսեցին, Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան ։
Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա մարգարէին 6
եղաւ, ըսելով, Իսրայէլին 7
Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։
Ինծի հարցընելու համար ձեզ
ինծի ղրկող Յուդայի թագաւորին
այսպէս ըսէք ։ Ահա ձեզի օգնութեան
համար ելլող Փարաւոնի
զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի
դառնայ ։ Ու Քաղդէացիք պիտի 8
դառնան, և աս քաղաքին դէմ
պատերազմ պիտի ընեն ։ ու զանիկայ
պիտի առնեն, և զանիկայ
կրակով այրեն ։ Տէրը այսպէս 9
կ'ըսէ ։ Մի խաբէք ձեր անձերը,
ըսելով Թէ Քաղդէացիք անշուշտ
մեզմէ պիտի երթան, վասն զի
պիտի չերթան ։ Քանզի թէև ձեզի 10
հետ պատերազմ ընող Քաղդէացւոց
բոլոր զօրքը զարնէք, ու
անոնցմէ միայն մէկ քանի վիրաւորուած
մարդիկ մնան, անոնց ամէն
մէկը իր վրանէն ելլելով՝ աս քաղաքը
կրակով պիտի այրեն ։
Ու երբոր Քաղդէացւոց զօրքը 11
Փարաւոնի զօրքին պատճառաւը
Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան,
Երեմիա Երուսաղէմէն ելաւ որ 12
Բենիամինի երկիրը երթայ, ու
անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը
առնէ ։ Ու երբոր անիկայ Բենիամինի 13
դուռն էր, հոն Անանիայի
որդւոյն Սեղեմիայի որդին Յերիա
անունով սարիկան մը կար ։ և անիկայ
Երեմիա մարգարէն բռնեց ու
ըսաւ, Դուն Քաղդէացւոց կողմը
14 կ'անցնիս ։ Ու Երեմիա ըսաւ,
Սուտ է, ես Քաղդէացւոց կողմը
չեմ անցնիր ։ բայց անիկայ անոր
մտիկ չըրաւ ։ ու Յերիա բռնեց
Երեմիան, ու զանիկայ իշխաններուն
15 տարաւ ։ Եւ իշխանները Երեմիային
սրդողեցան, ու զանիկայ
ծեծեցին, և բանտարկեցին Յովնաթան
դպիրին տանը մէջ ։ վասն
զի այն տունը բանտ ըրեր էին ։
16 Երբոր Երեմիա բանտը ու խուցերուն
մէջը մտաւ, ու հոն շատ
17 ատեն նստաւ, Սեդեկիա թագաւորը
մարդ ղրկեց՝ զանիկայ առաւ,
և թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ
անոր հարցուց, ու ըսաւ,
Արդեօք Տէրոջմէ մէկ խօսք մը կա՞յ ։
Ու Երեմիա ըսաւ, Այո ։ նաև
ըսաւ, Դուն Բաբելոնի թագաւորին
18 ձեռքը պիտի տրուիս ։ Ու
Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագաւորին,
Քեզի, կամ ծառաներուդ,
կամ աս ժողովուրդին դէմ
ի՞նչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը
19 դրիք ։ Եւ ո՞ւր են ձեր մարգարէները,
որ ձեզի մարգարէութիւն
ըրին ու ըսին, Բաբելոնի թագաւորը
ձեր վրայ ու աս երկրիս
20 վրայ պիտի չգայ ։ Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝
ով տէր իմ թագաւոր,
մտիկ ըրէ, թող իմ աղաչանքս
քու առջևդ ընդունելի ըլլայ ։ ու
զիս Յովնաթան դպիրին տունը ետ
21 մի՛ ղրկեր, որ հոն չմեռնիմ ։ Եւ
Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց,
ու Երեմիան բանտին գաւիթը դրերին,
ու ամէն օր հացագործներուն
փողոցէն մէյմէկ նկանակ հաց կուտային
անոր, մինչև որ քաղաքին
հացը բոլորովին հատաւ ։ ու Երեմիա
բանտին գաւիթին մէջ կը
նստէր ։

ԳԼ. ԼԸ.

1 Եւ Մատթանի որդին Սափատիա,
ու Փասուրի որդին
Գոդողիա և Սեղեմիայի որդին
Յուքաղ, ու Մեղքիայի որդին
Փասուր Երեմիային բոլոր ժողովրդեան
հետ խօսած խօսքերը
լսեցին, որ ըսաւ, Տէրը այսպէս 2
կ'ըսէ ։ Աս քաղաքիս մէջ կեցողը
սրով, սովով ու ժանտախտով
պիտի մեռնի ։ իսկ Քաղդէացւոց
ելլողը ողջ պիտի մնայ ։ և անոր
կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի
ըլլայ, ու պիտի ապրի ։ Տէրը 3
այսպէս կ'ըսէ ։ Աս քաղաքը անպատճառ
Բաբելոնի թագաւորին
զօրքին ձեռքը պիտի տրուի, ու
զանիկայ պիտի առնէ ։ Եւ իշխանները 4
թագաւորին ըսին, Կ'աղաչենք,
թող աս մարդը մեռցուի ։
ինչու որ աս քաղաքիս մէջ
մնացած պատերազմողներուն մարդոց
ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին
ձեռքերը կը թուլցընէ՝ անոնց ասանկ
խօսքեր խօսելով ։ վասն զի
աս մարդը աս ժողովուրդին խաղաղութիւնը
չփնտռեր, հապա անոր
չարիքը ։ Եւ Սեդեկիա թագաւորը 5
ըսաւ, Ահա անիկայ ձեր
ձեռքն է ։ որովհետև թագաւորը
ձեր քովը կարողութիւն մը չունի ։
Ու Երեմիան առին, և զանիկայ 6
թագաւորի որդւոյն Մեղքիային
գուբը նետեցին, որ բանտին գաւիթին
մէջ էր ։ ու Երեմիան
չուաններով իջեցուցին ։ և այն գուբին
մէջը ջուր չկար, հապա միայն
տիղմ ։ ու Երեմիա տիղմին մէջը
կ'ընկղմէր ։
Եւ թագաւորին տանը եղող 7
Եթովպացի ներքինին Աբդեմելէք
լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին ։
ու թագաւորը Բենիամինի դուռը
կը նստէր ։ Եւ Աբդեմելէք թագաւորին 8
տունէն ելաւ, ու թագաւորին
խօսեցաւ, ու ըսաւ,
Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ աս մարդիկները 9
գէշ ըրին՝ ամէն ինչ որ
Երեմիա մարգարէին ըրին՝ զանիկայ
գուբը նետելով ։ քանզի քաղաքիս
մէջ՝ ալ հաց չգտնուելուն համար
անիկայ իր տեղը անօթութենէն պիտի
մեռնի ։ Եւ թագաւորը Եթովպացի 10
Աբդեմելէքին հրամայեց ու
ըսաւ, Ասկէ քեզի հետ երեսուն
մարդ առ, ու Երեմիա մարգարէն
գուբէն հանէ՛, քանի որ մեռած

11 չէ։ Եւ Աբդեմելէք իր հետը առաւ
մարդիկները, ու թագաւորին
տունը՝ շտեմարանին տակը գնաց,
և անկէ պատառած լաթեր ու հին
լաթեր առաւ, և զանոնք չուաններով
գուբը Երեմիային իջեցուց։
12 Ու Եթովպացի Աբդեմելէք Երեմիային
ըսաւ, Այս պատառած ու
հին լաթերը թեւերուդ տակը
չուաններուն տակէն դիր. ու Երեմիա
13 այնպէս ըրաւ։ Ու Երեմիան
չուաններով քաշեցին, և զանիկայ
գուբէն դուրս հանեցին. ու Երեմիա
բանտին գաւիթին մէջը նըստաւ։

14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը մարդ
խրկեց ու Երեմիա մարգարէն իր
քովը առաւ Տէրոջը տանը եղող
երրորդ մուտքը. և թագաւորը
Երեմիային ըսաւ, Քեզի մէկ բան
մը պիտի հարցնեմ, ինծմէ բան
15 մի պահեր։ Ու Երեմիա ըսաւ
Սեդեկիային, Թէ որ քեզի պատմեմ,
չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի
մեռցընես. և թէ որ քեզի խրատ
տամ, ինծի մտիկ պիտի չընես։
16 Բայց Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային
գաղտուկ երդում ըրաւ ու
ըսաւ, Մեզի այս հոգին ստեղծող
Տէրը կենդանի է որ քեզ պիտի
չմեռցընեմ, և քեզ պիտի չմատնեմ
այս մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնք
քու հոգիդ կը փնտռեն։
17 Ան ատենը Երեմիա Սեդեկիային
ըսաւ, Զօրաց Տէր Աստուածը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Թէ որ Բաբելոնի թագաւորին
իշխաններուն ելլես, քու հոգիդ
ողջ պիտի մնայ. և այս քաղաքը
կրակով պիտի չայրի, հապա դուն
ու քու տունդ ողջ պիտի մնաք.
18 Բայց թէ որ Բաբելոնի թագաւորին
իշխաններուն չելլես, ան ատենը
այս քաղաքը Քաղդէացւոց
ձեռքը պիտի տրուի, ու զանիկայ
կրակով պիտի այրեն. և դուն անոնց
19 ձեռքէն պիտի չազատիս։ Ու
Սեդեկիա թագաւորը Երեմիային
ըսաւ, Քաղդէացւոց կողմը անցած
Հրէաներէն կը վախնամ. չըլլայ
որ զիս անոնց ձեռքը տան, ու ինծի
հետ անարգանք վարուին։ Ու 20
Երեմիա ըսաւ, Պիտի չտան.
կ՚աղաչեմ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ, որպէս
զի քեզի աղէկ ըլլայ ու քու անձդ
ապրի։ Բայց թէ որ ելլել չուզես, 21
Տէրոջը ինծի ցուցուցած բանը
այս է. Ահա Յուդայի թագաւորին 22
տունը մնացած բոլոր կնիկները
Բաբելոնի թագաւորին իշխաններուն
պիտի տարուին. ու ան
կնիկները պիտի ըսեն, Քու բարեկամներդ
քեզ հրապուրեցին, ու
քեզ յաղթեցին. ոտքերդ տիղմի
մէջ ընկղմելուն պէս անոնք ետ քաշուեցան։
Եւ քու բոլոր կնիկներդ 23
ու տղաքներդ Քաղդէացիներուն
պիտի հանեն. դուն ալ անոնց ձեռքէն
պիտի չազատիս, հապա Բաբելոնի
թագաւորին ձեռքովը պիտի
բռնուիս. և դուն պատճառ պիտի
ըլլաս որ այս քաղաքը կրակով այրի։
Ու Սեդեկիա ըսաւ Երեմիային, 24
Այս խօսքերը մարդ մը չիմանայ, ու
դուն պիտի չմեռնիս։ Եւ թէ որ 25
իշխանները քեզի հետ խօսիլս լսեն,
ու քեզի գան, ու քեզի ըսեն,
Հիմա թագաւորին հետ ինչ խօսեցար՝
մեզի պատմէ. մեզմէ մի՛
պահեր, ու քեզ չենք մեռցըներ.
և թագաւորը քեզի հետ ինչ խօսեցաւ.
Ան ատենը անոնց ըսէ, 26
Ես թագաւորին առջևը աղաչանք
ըրի, որ զիս Յովնաթանին տունը
ետ չղրկէ, որ հոն մեռնիմ։ Եւ 27
բոլոր իշխանները Երեմիային եկան,
ու անոր հարցուցին. և անոնց
պատմեց այս ամէն խօսքերուն
համեմատ՝ որ թագաւորը պատուիրեր
էր. ու անոր խօսելէն դադրեցան,
վասն զի բանը չյայտնուեցաւ։
Ու Երեմիա բանտին 28
գաւիթին մէջ կը նստէր՝ մինչև
Երուսաղէմին առնուած օրը. ու
երբոր Երուսաղէմ առնուեցաւ,
անիկայ հոն էր։

ԳԼ. ԼԹ.

Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին 1
իններորդ տարին տասներորդ
ամիսը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր բոլոր զօրքովը
Երուսաղէմ եկաւ. ու զանիկայ
2 պաշարեցին։ Սեդեկիային մետասաներորդ
տարին չորրորդ ամիսը՝
ամսուն իններին քաղաքին դուռը
3 ճեղքուեցաւ։ Եւ Բաբելոնի թագաւորին
բոլոր իշխանները՝ այսինքն
Ներգէղսարասար, Սամեգարնաբաւ,
Սարսեքիմ ներքինապետը,
Ներգէղսարասար մոգպետը, ու
Բաբելոնի թագաւորին բոլոր մնացած
իշխանները եկան միջին դուռը
նստան։

4 Ու երբոր Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորը ու բոլոր պատերազմիկան
մարդիկները զանոնք տեսան,
փախան, ու քաղաքէն գիշերով
թագաւորի պարտէզին ճամբայովը
երկու պարսպին մէջի դռնէն ելան.
5 ու ինք դաշտի ճամբան ելաւ։ Եւ
Քաղդէացւոց զօրքը անոնց ետևէն
ինկան, ու Երիքովի դաշտերուն
մէջ Սեդեկիային հասան և զանիկայ
բռնեցին, ու Եմաթի երկիրը
Սեբղայի մէջ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին առջևը հանեցին,
որ անոր դատաստանը տեսաւ։
6 Եւ Բաբելոնի թագաւորը
Սեբղայի մէջ Սեդեկիային տղաքը
անոր աչքերուն առջևը մորթեց.
ու Բաբելոնի թագաւորը Յուդայի
բոլոր ազնուականները մորթեց։
7 Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրացուց,
ու զանիկայ շղթաներով
8 կապեց, որ Բաբելոն տանի։ Եւ
Քաղդէացիք կրակով այրեցին թագաւորին
տունը ու ժողովուրդին
տուները, ու Երուսաղէմին պա-
9 րիսպները փլուցին։ Եւ Նաբուզարդան
դահճապետը քաղաքին
մէջ մնացած ժողովուրդին մնացորդը,
ու իրեն ինկած փախստականները,
և ժողովուրդին ուրիշ մնացորդները
Բաբելոն գերի տարաւ։
10 Ու Նաբուզարդան դահճապետը
Յուդայի երկրին մէջ թողուց ժողովուրդին
աղքատներէն՝ որոնք բան
մը չունէին, և նոյն օրը անոնց այգիներ
ու արտեր տուաւ։
11 Ու Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը Երեմիային համար՝
Նաբուզարդան դահճապետին պատուիրեց
ու ըսաւ, Զանիկայ առ, 12
և աչքդ անոր վրայ ըլլայ, ու անոր
ամենևին չարիք մի՛ հասցըներ.
հապա ինչ որ քեզի ըսէ, անոր
այնպէս ըրէ։ Եւ Նաբուզարդան 13
դահճապետը, ու Նաբուսազարան
ներքինապետը, ու Ներգէղսարասար
մոգպետը, և Բաբելոնի թագաւորին
բոլոր նախարարները մարդ
խրկեցին, Ու Երեմիան բանտին 14
գաւիթէն առին, ու զանիկայ Սափանի
որդւոյն Աքիկամի որդւոյն
Գոդողիային տուին, որ զանիկայ
տունը տանի. ու անիկայ ժողովուրդին
մէջը բնակեցաւ։

Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային, 15
երբոր անիկայ բանտին
գաւիթին մէջը արգիլուած էր,
ըսելով, Գնա՛ Եթովպացի Աբդեմելէքին 16
խօսէ՛, ու ըսէ՛, Զօրաց
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես այս քաղաքիս
վրայով չարի խօսքերս 'ի գործ
պիտի դնեմ, չարիքի և ոչ թէ
բարիքի համար. ու ան օրը քու
աչքերուդ առջևը պիտի կատարուին։
Եւ ան օրը քեզ պիտի 17
ազատեմ, կ՚ըսէ Տէրը, ու պիտի
չտրուիս ան մարդիկներուն ձեռքը՝
որոնց երեսէն դուն կը վախնաս։
Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ազատեմ, 18
ու սրով պիտի չիյնաս.
և քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս
պիտի ըլլայ, քանզի ինծի ապաւինեցար՝
կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Խ.

Այն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային 1
եղաւ, Նաբուզարդան
դահճապետը զանիկայ Ռամայէն
արձակելէն ետքը. երբոր Բաբելոն
տարուող Երուսաղէմի ու
Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ
զանիկայ ալ շղթաներով կապած
առեր էր։

Եւ դահճապետը Երեմիան առնելով, 2
անոր ըսաւ, Քու Տէր
Աստուածդ այս տեղւոյս վրայ այս չարիքը
խօսած է. Ու Տէրը զանիկայ 3
բերաւ ու իր ըսածին պէս ըրաւ,

քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք, և անոր ձայնին մտիկ չըրիք, ու աս բանը ձեզի եղաւ։ 4 Եւ հիմա ահա այսօր քու ձեռքերուդ շղթաները քակեցի. թէ որ ինծի հետ Բաբելոն երթալը քու աչքիդ առջեւը աղէկ է՝ եկո՛ւր, ու իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ. բայց թէ որ ինծի հետ Բաբելոն երթալը քու աչքիդ գէշ կ'երեւնայ, զանց ըրէ. ահա բոլոր երկիրը քու առջեւդ է, ուր որ քեզի աղէկ ու հաճոյ կ'երեւնայ երթալու, հոն գնա։ 5 Ուստի դո՛ւ Բաբելոնի թագաւորին՝ Յուդայի քաղաքներուն վրայ դրած Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդողիան դեռ ևս չդարձած՝ անոր գնա, ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ՛, և կամ ուր որ քեզի աղէկ կ'երեւնայ երթալու, հոն գնա. ու դահճապետը անոր պաշարներ ու պարգեւ տուաւ, և զանիկայ արձակեց։ 6 Ու Երեմիա Մասփա գնաց Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային, և անոր հետ երկրին մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ։

7 Ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները իրենք ու իրենց մարդիկները երբոր լսեցին թէ Բաբելոնի թագաւորը Աքիկամի որդին Գոդողիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբելոն չքշուած մարդիկները ու կնիկները և տղաքները ու երկրին 8 աղքատները անոր յանձնեց, Մասփա եկան Գոդողիային. այսինքն՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ, ու Կարէի որդիքը՝ Յօհանան ու Յովնաթան, և Թանհումեթի որդին Սարայիա, ու Նետոփաթացի Եփային որդիքը, ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիա, թէ իրենք և 9 թէ իրենց մարդիկները։ Եւ Սափանի որդւոյն՝ Աքիկամին որդին Գոդողիա՝ անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու ըսաւ. Քաղդէացւոց ծառայութիւն ընելէն մի՛ վախնաք. աս երկրիս մէջ բնակեցէ՛ք, և Բաբելոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք, ու 10 ձեզի աղէկ պիտի ըլլայ։ Եւ ես ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ, որ մեզի եկող Քաղդէացիներուն առջեւը կենամ. ու դուք գինի և ամառնային պտուղ ու եղ ժողվեցէք, ու ձեր ամաններուն մէջը դրէք, և ձեռքերնուդ տակը եղած քաղաքներուն մէջ բնակեցէք։ 11 Ու Մովաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը մէջ ու Եդովմի մէջ և ամէն երկիրներուն մէջ եղող բոլոր Հրեաներն ալ երբոր լսեցին որ Բաբելոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողուցեր է, ու անոնց վրայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդին Գոդողիան դրեր է, 12 Բոլոր Հրեաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան, ու Յուդայի երկիրը՝ Մասփա Գոդողիային եկան, և խիստ շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին։

13 Եւ Կարէի որդին Յօհանան, ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները Մասփա եկան Գոդողիային, 14 Ու անոր ըսին. Գիտե՞ս որ Ամմոնի որդւոցը թագաւորը Բաաղիս Նաթանիայի որդին Իսմայէլը ղրկեց քեզ մեռցնելու համար. բայց Աքիկամի որդին Գոդողիա անոնց չհաւատաց։ 15 Եւ Կարէի որդին Յօհանան Մասփայի մէջ Գոդողիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ ու ըսաւ. Հիմա երթամ, ու Նաթանիայի որդին Իսմայէլը զարնեմ, ու մարդ չիմանայ. ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռցնէ, ու քովդ ժողվուած բոլոր Հրեաները ցրուին, և Յուդայի մնացորդը կորսուի։ 16 Ու Աքիկամի որդին Գոդողիա Կարէի որդւոյն Յօհանանին ըսաւ. Աս բանը մի՛ ըներ, վասն զի դուն Իսմայէլին վրայով սուտ կը խօսիս։

ԳԼ. ԽԱ

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսուն մէջ թագաւորական սերունդէն եղող՝ Եղիսամայի որդւոյն Նաթանիային որդին Իսմայէլ թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով Մասփա եկաւ Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային, ու հոն մէկտեղ հաց կերան Մասփայի

2 մէջ։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ ու իր հետը եղող տասը մարդը ելան՝ և Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդողիան սրով զարկին ու մեռցուցին զանիկայ՝ որն որ Բաբելոնի թագաւորը երկրին 3 վրայ դրեր էր։ Նաեւ Գոդողիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրեաները, և հոն գտնուած Քաղդէացի պատերազմականները Իսմայէլ կոտորեց։

4 Ու եղաւ որ Գոդողիան մեռցնելէն ետքը հետեւեալ օրը դեռ 5 մարդ չիմացած, Սիւքեմէն, Սելովէն ու Սամարիայէն՝ մօրուքնին ածիլած, և հանդերձնին պատռած, ու իրենց մարմնին վրայ կտրուածներ ըրած ութսուն մարդ եկան, և անոնց ձեռքը ընծաներ ու կնդրուկ կար Տէրոջը տունը տանելու 6 համար։ Եւ Նաթանիայի որդին Իսմայէլ Մասփայէն ելաւ զանոնք դիմաւորելու. անիկայ գացած ատենը լալով կ'երթար. ու երբոր անոնց հասաւ, անոնց ըսաւ, Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային ե-7 կէք։ Ու եղաւ որ երբ անոնք քաղաքին մէջտեղը եկան, Նաթանիայի որդին Իսմայէլ՝ ինքը իր հետը եղող մարդիկներովը զանոնք մեռցուց ու փոսին մէջը նետեց։ 8 Եւ անոնց մէջը տասը մարդ գտնուեցաւ՝ որ Իսմայէլին ըսին, Մեզ մի՛ մեռցըներ. վասն զի մենք դաշտը ցորենի, գարիի, եղի ու մեղրի ծածուկ շտեմարաններ ունինք. ուստի անիկայ զանց ըրաւ, և զանոնք իրենց եղբայրցը մէջ չմեռցուց։

9 Ու ան փոսը՝ որուն մէջ Իսմայէլ Գոդողիային պատճառաւը բոլոր մեռցուցած մարդիկներուն դիակները նետեց, նոյնն էր որ Ասա թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի Բաասա թագաւորին երեսէն վախնալուն համար. Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանիկայ մեռելներով լեցուց։

10 Եւ Իսմայէլ Մասփայի մէջ եղող ժողովուրդին բոլոր մնացորդը գերի ըրաւ, թագաւորին աղջիկները, ու Մասփայի մէջ մնացած բոլոր ժողովուրդը, որոնց վրայ Նաբուզարդան դահճապետը Աքիկամի որդին Գոդողիան վերակացու դրեր էր. և Նաթանիայի որդին Իսմայէլ զանոնք գերի տանելով՝ գնաց Ամմոնի որդւոցը անցնելու։

11 Եւ Կարէի որդին Յօհանան, ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները երբոր Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին ըրած բոլոր չարութիւնը լսեցին, 12 Իրենց բոլոր մարդիկները առին, ու Նաթանիայի որդւոյն Իսմայէլին հետ պատերազմելու գացին, և զանիկայ Գաբաւոնի շատ ջուրերուն քովը 13 գտան։ Ու Իսմայէլին հետը եղող բոլոր ժողովուրդը երբոր Կարէի որդին Յօհանանը ու անոր հետը եղող բոլոր զօրավարները տեսան, 14 ուրախացան։ Եւ Իսմայէլին Մասփայէն գերի քշած բոլոր ժողովուրդը երեսնին դարձուցին, ու ետ դառնալով՝ Կարէի որդւոյն Յօհանանին գացին։ 15 Բայց Նաթանիայի որդին Իսմայէլ ութը մարդով Յօհանանին երեսէն փախաւ, ու Ամմոնի որդւոցը գնաց։

16 Եւ Կարէի որդին Յօհանան, ու անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները Նաթանիայի որդին Իսմայէլէն ետ բերած ժողովուրդին բոլոր մնացորդը Մասփայէն առին՝ Աքիկամի որդւոյն Գոդողիային մեռցնելէն ետքը, այսինքն Գաբաւոնէն ետ բերած պատերազմող կտրիճները ու կնիկները և տղաքները ու ներքինիները, 17 Ու գացին Բեթլեհէմին քովը եղող Քամաամի պանդոկին մէջ նստան, 18 որ երթան Եգիպտոս մտնեն Քաղդէացւոց երեսէն, վասն զի անոնցմէ վախցան. քանզի Նաթանիայի որդին Իսմայէլ Բաբելոնի թագաւորին՝ երկրին վրայ դրած Աքիկամի որդին Գոդողիան մեռցուցեր էր։

ԳԼ. ԽԲ

1 Եւ բոլոր զօրավարները, ու Կարէի որդին Յօհանան, և Ովսէիայի որդին Յեզոնիա, ու բոլոր

ժողովուրդը պզտիկէն մինչեւ մեծը
2 մօտեցան։ Ու Երեմիա մարգարէին
ըսին, Մեր խնդիրքը քու առջեւդ
ընդունելի ըլլայ. ու մեզի համար՝
այսինքն այս բոլոր մնացորդներուն
համար քու Տէր Աստուծոյդ աղօթք
ըրէ. վասն զի շատէն քիչ մնա-
ցինք, ինչպէս որ աչքերդ մեզ կը
3 տեսնեն. Որ քու Տէր Աստուածդ
մեր երթալու ճամբան ու մեր ընե-
4 լու բանը մեզի իմացնէ։ Ու Ե-
րեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ,
Լսեցի. ահա ձեր Տէր Աստուծոյն
աղօթք կ'ընեմ ձեր խօսքերուն հա-
մեմատ, և Տէրը ձեզի համար ինչ
պատասխան որ տալու ըլլայ, ձեզի
կ'իմացնեմ. ձեզմէ բան մը չեմ
5 պահեր։ Ու անոնք Երեմիային
ըսին, Տէրը մեր մէջ ճշմարիտ ու
հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ
չընենք այն ամէն բաներուն համե-
մատ՝ որոնց համար քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ մեզի պիտի ղրկէ։
6 Թէ՛ բարի և թէ չար մեր Տէր
Աստուծոյն ձայնին պիտի հնազան-
դինք, որուն որ քեզ կը ղրկենք.
որպէս զի մեր Տէր Աստուծոյն ձայ-
նին հնազանդելով՝ մեզի աղէկ ըլլայ։
7 Ու տասը օրէն ետքը Տէրոջը
8 խօսքը եղաւ Երեմիային. Ու Կա-
րէի որդին Յոհանանը, և անոր
հետ եղող բոլոր զօրավարները,
ու պզտիկէն մինչեւ մեծը բոլոր ժո-
9 ղովուրդը կանչեց, Ու անոնց ը-
սաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝
որուն որ դուք զիս ղրկեցիք ձեր
աղաչանքը մատուցանելու համար,
10 այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ շարունա-
կէք այս երկրին մէջ բնակելու, ես
ալ ձեզ պիտի շինեմ ու պիտի
չփլցնեմ, և ձեզ պիտի տնկեմ,
ու պիտի չխլեմ. վասն զի ձեզի
բրած չարիքիս վրայով զղջացի։
11 Մի՛ վախնաք Բաբելոնի թագա-
ւորին երեսէն՝ ուսկից որ կը վախ-
նաք. անկէ մի՛ վախնաք՝ կ'ըսէ
Տէրը, վասն զի ձեզ անոր ձեռքէն
ազատելու համար ու ձեզ ապրե-
ցնելու համար ես ձեզի հետ եմ.
12 Ու ձեզի ողորմութիւններ պիտի
տամ, և անիկայ ձեզի պիտի
ողորմի, ու ձեզ ձեր երկիրը դար-
ձնէ։ Բայց թէ որ ըսէք, Այս 13
երկրին մէջ չենք բնակիր. ու ձեր
Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ չընե-
լով՝ Ըսէք, Ոչ, հապա Եգիպ- 14
տոսի երկիրը մտնենք, որ հոն պա-
տերազմ պիտի չտեսնենք, ու փողի
ձայն պիտի չլսենք, և հացի համար
անօթի պիտի չմնանք, ու հոն պի-
տի բնակինք. Ուրեմն հիմա Տէ- 15
րոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Յու-
դայի մնացորդը։ Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Թէ որ դուք ձեր երեսները
շտկէք Եգիպտոս մտնելու, ու հոն
պանդխտանալու երթաք, Այն ա- 16
տենը այն սուրը՝ ուսկից որ կը վախ-
նաք, հոն Եգիպտացւոց երկրին մէջ
ձեր վրայ պիտի գայ, և այն սովը՝
ուսկից որ դուք կը դողահարիք, հոն
Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր ե-
տեւէն պիտի պաշարէ, ու հոն պիտի
մեռնիք։ Այն ամէն մարդիկը՝ 17
որոնք իրենց երեսները կը շտկեն
Եգիպտոս երթալու՝ հոն պանդխտա-
նալու համար, սրով, սովով
ու ժանտախտով պիտի մեռնին.
ու իմ անոնց վրայ բերելու չարիքիս
երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազա-
տուած պիտի չմնայ։

Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ- 18
լին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինչ-
պէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմը-
տութիւնս Երուսաղէմի բնակիչներուն
վրայ թափեցաւ, այնպէս ձեր վրայ
պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս,
երբոր Եգիպտոս մտնէք. և անէծ-
քի, զարմանքի, նզովքի ու նա-
խատինքի նշաւակ պիտի ըլլաք, ու
մէյմըն ալ այս տեղը պիտի չտես-
նէք։ Ո՛վ Յուդայի մնացորդ- 19
ներ, Տէրը ձեզի համար Եգիպտոս
մի՛ մտնէք՝ ըսաւ. [illegible] աղէկ
գիտցէք որ այսօր ձեզի վկայութիւն
կ'ընեմ։ Վասն զի դուք ձեր հո- 20
գւոյն դէմ նենգութիւն ըրիք,
երբոր զիս ձեր Տէր Աստուծոյն ղըր-
կեցիք՝ ըսելով, Մեզի համար մեր
Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ, ու
մեր Տէր Աստուծոյն ամէն ըսած
խօսքը մեզի պատմէ՛, ու պիտի ը-

21 նենք։ Ու ես այսօր ձեզի պատ-
մեցի, ու դուք մտիկ չըրիք ձեր
Տէր Աստուծոյն ձայնը, ու այն ամէն
խօսքը՝ որոնց համար զիս ձեզի
22 ղրկեց։ Ու հիմա աղէկ գիտցէք՝
որ դուք սրով, սովով ու ժանտա-
խտով պիտի մեռնիք այն տեղը՝
ուր որ կ'ուզէք երթալ հոն պան-
դխտանալու համար։

ԳԼ. ԽԳ

1 Երբոր Երեմիա բոլոր ժողովուր-
դին անոնց Տէր Աստուծոյն բո-
լոր խօսքերը խօսիլը լմնցուց, ո-
րոնց համար անոնց Տէր Աստուածը
զանիկայ անոնց ղրկեր էր, այսինքն
2 այս բոլոր խօսքերը, Այն ատենը
Ովշէայի որդին Ազարիա, ու
Կարէի որդին Յոհանան, և բոլոր
ամբարտաւան մարդիկները Երեմի-
ային խօսեցան ու ըսին, Դուն
սուտ կը խօսիս, մեր Տէր Ա-
ստուածը քեզ չղրկեց որ մեզի ըսես
թէ Եգիպտոս մի՛ մտնէք հոն
3 պանդխտանալու համար. Հապա
Ներիայի որդին Բարուք քեզ
մեզի դէմ սիրտ կը հանէ, որպէս
զի մեզ Քաղդէացւոց ձեռքը տայ,
որ մեզ մեռցնեն, ու մեզ Բա-
4 բելոն գերի տանին։ Ու Կարէի
որդին Յոհանան ու բոլոր զօրա-
վարները և բոլոր ժողովուրդը
Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին, որ Յու-
5 դայի երկրին մէջ բնակին. Հապա
Կարէի որդին Յոհանան ու բոլոր
զօրավարները Յուդայի բոլոր մնա-
ցորդները առին, որոնք Յուդայի
երկրին մէջ բնակելու համար ետ
դարձեր էին այն բոլոր ազգերէն՝
6 ուր որ ցրուած էին. Այսինքն էրիկ
մարդիկները, ու կնիկները, և տը-
ղաքները, ու թագաւորին աղջիկ-
ները, և Նաբուզարդան դահճա-
պետին՝ Սափանի որդւոյն Աքիկամի
որդւոյն Գոդողիային քովը թողու-
ցած բոլոր մարդիկները, ու Երե-
միա մարգարէն, և Ներիայի որդին
7 Բարուքը. Ու Եգիպտոսի երկիրը
գացին. վասն զի Տէրոջը ձայնը
մտիկ չըրին. ու մինչեւ Տափնաս
եկան։

Ու Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը 8
եղաւ Երեմիային՝ ըսելով, Ձեռքդ 9
մեծ քարե՛ր առ, ու զանոնք Յու-
դայի մարդոց աչքերուն առջեւ՝
Տափնաս եղող՝ Փարաւոնի տանը
դրանը առջեւի աղիւսատունը կաւին
մէջը թաղէ, Ու անոնց ըսէ, 10
Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես պիտի
ղրկեմ, ու իմ ծառաս Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պի-
տի առնեմ, և անոր աթոռը այս իմ
թաղած քարերուս վրայ պիտի դը-
նեմ. ու անիկայ իր արքայական
խորանը անոնց վրայ պիտի տարա-
ծէ. Ու պիտի գայ՝ Եգիպտոսի 11
երկիրը պիտի զարնէ. մահուան
համար եղողները՝ մահուան, գե-
րութեան համար եղողները՝ գե-
րութեան, և սուրի համար եղող-
ները սուրի [illegible]։ Ու 12
Եգիպտոսի աստուածներուն տու-
ներուն մէջը կրակ պիտի բռնկցը-
նեմ. և անիկայ զանոնք պիտի
այրէ, ու զանոնք գերի պիտի տա-
նի. և անիկայ Եգիպտոսի երկիրը
պիտի հագնի, ինչպէս որ հովիւը
իր հանդերձը կը հագնի. ու անկէ
խաղաղութեամբ պիտի ելլէ։ Ու 13
Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող Ա-
րեւու տանը արձանները պիտի կո-
տրտէ, ու Եգիպտոսի աստուած-
ներուն տուները կրակով պիտի
այրէ։

ԳԼ. ԽԴ

Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող 1
բոլոր Հրեաներուն համար,
այսինքն Մագդող, Տափնաս,
Մեմփիս, ու Պաթուրէսի երկրին
մէջ բնակողներուն համար Երե-
միայի եղած խօսքն է, որ ըսաւ,

Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա- 2
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք տե-
սաք այն ամէն չարիքը որ Երուսա-
ղէմին վրայ, ու բոլոր Յուդայի
քաղաքներուն վրայ բերի. և ահա
անոնք այսօր աւերակ են, ու անոնց
մէջը բնակող չկայ, Իս բարկացընե- 3
լու համար ըրած չարութիւններու-
նուն պատճառաւը, որ գացին խունկ

ծխեցին, ու ծառայութիւն ըրին
ուրիշ աստուածներու, որոնք ոչ
իրենք ճանչցեր էին, ոչ դուք, ոչ
4 ալ ձեր հայրերը։ Ու ես ձեզի
ղրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝
կանուխ ելլելով ու ղրկելով,
և ըսի, Ա՛ս պիղծ գործը
մի՛ ընէք, որն որ ես կ'ատեմ։
5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին
չծռեցին որ իրենց չարութիւններէն
դառնան, և ուրիշ աստուածներու
6 խունկ չծխեն։ Աստի իմ սրտմտութիւնս
ու բարկութիւնս թափեցաւ,
և Յուդայի քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն
մէջ բորբոքեցաւ· ու անոնք աս
օրուան [illegible] պէս անապատ ու
7 ամայի եղան։ Ու հիմա զօրաց
Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ· Ինչո՞ւ համար
դուք ձեր հոգւոյն դէմ աս մեծ
չարութիւնը կը գործէք, որ Յուդայի
մէջէն էրիկ մարդը ու կնիկը,
տղան ու կաթնկեր մանուկը կորսընցնէք,
այնպէս որ ձեզի մնացորդ
8 մը չմնայ· Ձեր ձեռացը գործերովը
զիս սրդողցնելով, և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխելով Եգիպտոսի
երկրին մէջ, ուր որ դուք
մտաք հոն պանդխտանալու համար,
որպէս զի ձեր անձը կորսընցնէք,
ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը
9 անէծք ու նախատինք ըլլաք։ Միթէ
Յուդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ ձեր
հայրերուն ըրած չարութիւնները,
և Յուդայի թագաւորներուն
չարութիւնները ու անոնց կնիկներուն
չարութիւնները, և
ձեր չարութիւնները ու ձեր կնիկներուն
չարութիւնները մոռ-
10 ցա՞ք։ Անոնք մինչև աս օրս իրենց
անձերը չխոնարհեցուցին ու չվախցան,
և ձեր առջևը ու ձեր
հայրերուն առջևը դրած օրէնքիս
ու պատուիրանքներուս մէջ չքալե-
11 ցին։ Անոր համար զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ·
Ահա ես ձեր վրայ կը հաստատեմ
իմ երեսս չարիքի համար, ու
բոլոր Յուդան կորսընցնելու համար·
Ու պիտի առնեմ Յուդայի 12
մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստատեցին
Եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝
հոն պանդխտանալու համար· ու
ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ
պիտի հատնին· սրով, սովով
պիտի իյնան ու հատնին· պզտիկէն
մինչև մեծը սրով ու սովով
պիտի մեռնին, և անէծքի,
զարմանքի, նզովքի ու նախատինքի
ենթակայ պիտի ըլլան։ Ու Եգիպ- 13
տոսի երկիրը բնակողներուն այցելութիւն
պիտի ընեմ, ինչպէս որ
Երուսաղէմին սրով, սովով ու
ժանտախտով այցելութիւն ըրի։
Ու Յուդայի մնացորդէն՝ [illegible] 14
Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու
գացողներէն մնացորդ ու ազատուած
պիտի չմնայ, որ Յուդայի
երկիրը դառնան, ուր որ անոնք կը
յուսան դառնալու և հոն բնակելու·
վասն զի [illegible] փախչողները
միայն պիտի դառնան։

Ու ան բոլոր մարդիկները՝ որ 15
գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար
աստուածներու խունկ կը ծխէին,
և բոլոր ներկայ եղող կնիկները՝
մեծ ժողով մը, ու Եգիպտոսի
երկիրը՝ Պաթուրէսի մէջ բնակող
բոլոր ժողովուրդը Երեմիային պատասխան
տուին, ըսելով· Տէրոջը 16
անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վրայով
մենք քեզի մտիկ չենք ըներ·
Հապա անշուշտ մեր բերնէն ելած 17
ամէն խօսքը պիտի ընենք, երկնից
թագուհիին խունկ ծխելով և անոր
թափելու նուէրներ մատուցանելով,
ինչպէս որ ըրինք մենք ու
մեր հայրերը, մեր թագաւորները
ու մեր իշխանները Յուդայի քաղաքներուն
մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ, ուր որ հացով
կշտացանք և հանգիստ էինք ու
չարիք մը չտեսանք։ Սակայն ան 18
ատենէն 'ի վեր որ երկնից թագուհիին
խունկ ծխելէն ու անոր թափելու
նուէրներ մատուցանելէն ետ
կեցանք, ամէն բանի կարօտ եղանք,
և սրով ու սովով հատանք։
Ու երբոր երկնից թագուհիին 19
խունկ կը ծխէինք և անոր թափելու
նուէրներ կը մատուցանէինք·
միթէ առանց մեր էրիկներուն
հրամանի՞ն՝ զանիկայ պաշտելու համար
բլիթներ շինեցինք, ու անոր
թափելու նուէրներ մատուցինք։
20 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին,
էրիկներուն և կնիկներուն, ու իրեն
ան պատասխանը տուող բոլոր
ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ.
21 Միթէ ան խունկը որ Յուդայի
քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ կը ծխէիք դուք
ու ձեր հայրերը, ձեր թագաւորները
ու ձեր իշխանները ու երկրին
ժողովուրդը, Տէրը չյիշե՞ց,
22 ու անոր միտքը չեկա՞ւ։ Ու Տէրը
ձեր չար գործերուն, ու ձեր
ըրած գարշութիւններուն՝ ալ չկըրցաւ
համբերել· ուստի ձեր երկիրը
անապատ, ամայի ու նզովուած
և անբնակ եղաւ, ինչպէս
23 որ այսօր կ'երևնայ։ Որովհետև
դուք խունկ ծխեցիք, ու Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք, և Տէրոջը
ձայնին հնազանդութիւն չըրիք, ու
անոր օրէնքին, պատուիրանքներուն
ու վկայութիւններուն մէջ չքալեցիք,
անոր համար աս չարիքը
ձեզի եկաւ, ինչպէս որ այսօր կ'երևնայ։
24 Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին
ու բոլոր կնիկներուն ըսաւ. Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով Եգիպտոսի
երկրին մէջ եղող բոլոր Յուդա·
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ,
Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնովը
խօսեցաք, ու ձեր ձեռքովը 'ի գործ
դրիք, ու ըսիք. Անշուշտ ըրած
ուխտերնիս պիտի կատարենք, այսինքն
երկնից թագուհիին խունկ պիտի
ծխենք, ու անոր թափելու
նուէրներ պիտի մատուցանենք· այո՛
դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ
պիտի կենաք, և ձեր ուխտերը պի-
26 տի կատարէք։ Անոր համար Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով բոլոր
Յուդա, որ Եգիպտոսի երկրին
մէջ կը բնակիք· Ահա ես իմ մեծ
անունովս երդում ըրի՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին
մէջ մէկուն ալ բնաւ Յուդայի
մարդու մը բերնէն իմ անունս պիտի
չկանչուի՝ ըսելով, Եհովայ
Տէրը կենդանի է։ Ահա ես անոնց 27
վրայ կը հսկեմ չարիքի համար և
չէ թէ բարիքի համար· ու Եգիպտոսի
երկրին մէջ եղող Յուդայի
բոլոր մարդիկները սրով ու սովով
պիտի կորսուին մինչև որ հատնին։
Ու խիստ քիչ մարդիկ պիտի ըլլան 28
որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտոսի
երկրէն Յուդայի երկիրը պիտի
դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը
պանդխտանալու գացող Յուդայի
բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան
թէ որո՛ւն խօսքը պիտի հաստատուի,
իմս թէ իրենցը։ Ու ասիկայ 29
ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ աս տեղս ձեզի այցելութիւն պիտի
ընեմ, որպէս զի գիտնաք որ
իմ խօսքս ձեր վրայ անշուշտ պիտի
հաստատուի չարիքի համար։ Տէ- 30
րը այսպէս կ'ըսէ· Ահա ես Եգիպտոսի
փարաւոն Վափրէ թագաւորը
իր թշնամիներուն ձեռքը՝ ու
իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ· ինչպէս որ Յուդայի
Սեդեկիա թագաւորը իր
թշնամին ու իր հոգին փնտռող
Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ. ԽԵ

Երեմիա մարգարէին խօսքը, որ 1
Ներիայի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ,
երբոր անիկայ աս խօսքերը
Երեմիային բերնէն գիրքի մէջ գըրեց՝
Յուդայի թագաւորին Յովսիայի
որդւոյն Յովակիմին չորրորդ
տարին· ու ըսաւ.
Ո՛վ Բարուք՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը 2
քեզի համար այսպէս կ'ըսէ·
Դուն ըսիր. Հիմա վա՜յ ինծի, 3
վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ
տրտմութիւն աւելցուց· իմ հեծութիւնէս
յոգնեցայ ու հանգըստութիւն
չեմ գտներ։ Անոր ասանկ 4
ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ·
Ահա ես իմ շինածս պիտի փլցնեմ,
ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այսինքն
աս բոլոր երկիրը։ Ու դուն 5

քեզի մեծ բաներ կը փնտռես . մի՛ փնտռեր , քանզի ահա ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը , բայց քու կեանքդ քեզի աւար մը պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղերուդ :

ԳԼ. ԽԶ.

1 Տէրոջ խօսքը որ եղաւ Երեմիա մարգարէին՝ ազգերուն վրայով ,
2 Եգիպտոսի համար , Եգիպտոսի թագաւորին՝ Փարաւոն Նեքաւովին Քարքամիսի մէջ Եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ , Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին :
3 Ասպար ու վահան պատրաստեցէ՛ք , և պատերազմի մօտեցէ՛ք .
4 Ձիերը լծեցէ՛ք , ու դուք ո՛վ ձիաւորներ՝ հեծէ՛ք . սաղաւարտներով կայնեցէ՛ք , նիզակները փայլեցու-
5 ցէ՛ք , զրահները հագէ՛ք : Զանոնք ինչո՞ւ համար զարհուրած — ետ դարձած կը տեսնեմ . անոնց զօրաւորները անգամ զարնուեցան , ու արագութեամբ փախչելով ետեւնին չը- նայեցան . ամէն կողմէն վախ
6 կայ՝ կ'ըսէ Տէրը : Արագ վազողը թող չփախչի , ու զօրաւորը չազատի . անոնք հիւսիսային կողմը՝ Եփրատ գետին քովը գլորելով
7 պիտի իյնան : Ո՞վ է ասիկա որ գետի պէս վեր կ'ելլէ , որուն ջու-
8 րերը գետերուն պէս կը ծփին : Եգիպտոսը գետի պէս վեր կ'ելլէ , և անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին . ու կ'ըսէ , Վեր ելլեմ , երկիրը ծածկեմ , քաղաքը ու անոր բնակիչները բնաջինջ ընեմ :
9 Ո՛վ ձիեր՝ ելէ՛ք , և ո՛վ կառքեր՝ կատղեցէ՛ք . և զօրաւորները թող ելլե՛ն , վահան բռնող Եթովպացիք ու Փուտացիք , ու աղեղ բռնող — լարող Ղուդացիք .
10 Վասն զի այսօր զօրաց Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրն է , որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ . և սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ , և անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ .
վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ Եփրատ գետին քովը զօրաց Տէր Աստուծոյն
զոհ մը կայ : Գաղաադ ելի՛ր , ու 11
բալասան առ՝ ո՛վ Եգիպտոսին կոյս աղջիկը . դեղերը պարապ տեղը կը շատցընես , քեզի բժշկութիւն չը-
կայ : Ազգերը քու անարգանքդ 12
լսեցին , ու քու աղաղակդ երկիրը լեցուց . վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորեցաւ , երկուքը մէկտեղ ինկան :

Ասիկայ է այն խօսքը՝ որ Տէրը Ե- 13
րեմիա մարգարէին խօսեցաւ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին գալուն — Եգիպտոսի եր-
կիրը զարնելուն վրայով : Եգիպ- 14
տոսի մէջ պատմեցէ՛ք , Մագդոլի մէջ հրատարակեցէ՛ք , և Մեմփիսի ու Տափնասի մէջ հրատարակեցէ՛ք , — ըսէ՛ք , Կայնէ՛ , ու պատրաստ եղի՛ր , վասն զի քու բոլորտիքդ
սուրը պիտի ուտէ : Քու զօրա- 15
ւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան . անոնք չկրցան կենալ , վասն զի Տէրը
զանոնք վար ձգեց : Գլորուածնե- 16
րը շատցուց , ու իրարու վրայ ինկան . ու ըսին , Ելէ՛ք , ու դառնանք սուրին երեսէն մեր ժողովուրդին ու մեր ծնած երկիրը դառնանք :
Հոն կը կանչէին , Եգիպտոսի Փա- 17
րաւոն թագաւորը պարապ աղաղակ է . անիկայ իր որոշուած ժամանակը
անցուց : Ես կենդանի եմ , կ'ըսէ 18
այն Թագաւորը՝ որուն անունը Զօրաց Տէր է , ինչպէս որ Թաբօրը լեռներու մէջ է , ու ինչպէս որ Կարմեղոսը մինչև ծովը կը հասնի , այնպէս ալ անիկայ պիտի գայ :
Ո՛վ Եգիպտոս բնակող աղջիկ 19
գերութեան կարասիներ պատրաստէ քեզի . վասն զի Մեմփիս աւերակ պիտի ըլլայ , ու աւերակ՝ առանց բնակիչի :

Եգիպտոսը խիստ գեղեցիկ երինջ 20
մըն է . բայց կոտորած կու գայ .
հիւսիսէն կու գայ : Եւ անոր մէ- 21
ջը վարձքով բռնուած զօրքերը գէրցած զուարակներու պէս են . քանզի անոնք ալ դարձան , մէկտեղ փախան , չկայնեցան . վասն զի անոնց վրայ անոնց կորստեան օրը , — անոնց այցելութեան ժամանակը
22 հասաւ : Անոր ձայնը օձի շաչիւնին պէս պիտի ըլլայ . վասն զի զօրքով պիտի հասնին , և անոր վրայ փայտահատներու պէս տապարներով
23 պիտի գան . Անոր անտառը պիտի կտրեն , կ'ըսէ Տէրը , թէպէտև անոր ծառերը անթիւ են . քանզի անոնք մարախէն շատ են , այնպէս որ չեն
24 համրուիր : Եգիպտոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ , հիւսիսային ժողովուրդին ձեռքը պիտի մատ-
25 նուի : Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ'ըսէ , Ահա ես Նովայի Ամոնին , և Փարաւոնին , ու Եգիպտոսին , և անոր աստուածներուն , ու թագաւորներուն , այսինքն Փարաւոնին , ու անոր ապաւինողներուն այցելութիւն պիտի
26 ընեմ . Եւ զանոնք անոնց հոգին փնտռողներուն ձեռքը , ու Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը , ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատնեմ . և անկէ ետքը առջի օրերուն պէս պիտի բնակուի՝ կ'ըսէ Տէրը :

27 Բայց դուն , ո՛վ իմ ծառաս Յակոբ՝ մի՛ վախնար , և ո՛վ Իսրայէլ՝ մի՛ զարհուրիր . քանզի ահա ես քեզ հեռուէն՝ և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ . ու Յակոբ պիտի դառնայ , և հանդարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ , և զինքը վախցընող
28 պիտի չըլլայ : Դուն մի՛ վախնար , ո՛վ իմ ծառաս Յակոբ՝ կ'ըսէ Տէրը , վասն զի ես քեզի հետ եմ . քանզի պիտի սպառեմ այն բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի . բայց քեզ պիտի չսպառեմ , հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ , ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ :

ԳԼ. ԽԷ.

1 Տէրոջ խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ Փղշտացւոց վրայով՝ դեռ Փարաւոն Գազան չը-
2 զարկած , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Ահա հիւսիսէն ջուրեր կ'ելլեն , որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան , ու երկիրը և անոր լիութիւնը , քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն . և մարդիկները պիտի աղաղակեն , ու երկրին բոլոր բնա-
կիչները պիտի ոռնան : Անոր ե- 3
րիվարներուն սմբակներուն ձայնէն , անոր կառքերուն շաչիւնէն ու անիւներուն շառաչիւնէն , հայրերը իրենց տղոցը պիտի չնային՝ իրենց
ձեռքերը թուլնալուն համար , Բո- 4
լոր Փղշտացիները կործանելու , և Տիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կտրելու եկող օրուանը պատճառաւ . քանզի Տէրը Փղշտացիները՝ Կափթոր կղզիին մնացորդները պիտի կոր-
ծանէ : Գազայի վրայ կնտու- 5
թիւն եկաւ , Ասկաղոն իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ . մինչև ե՞րբ քու մարմինդ վրայ կտրածներ պիտի ընես :

Ո՛վ Տէրոջ սուրը՝ մինչև ե՞րբ 6
հանդարտ չես կենար . քու պատեանդ դարձիր , հանգչէ՛ ու լռէ՛ :

Ինչպէս կրնայ հանդարտ կենալ . 7
վասն զի Տէրը անոր հրաման տուեր է Ասկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ . հոն խրկեր է զանիկայ :

ԳԼ. ԽԸ.

Մովաբի վրայով զօրաց Տէրը՝ 1
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Վա՜յ Նաբաւին , վասն զի աւրուեցաւ . Կարիաթեմ ամչցաւ , — առնուեցաւ . Մսգաբ ամչցաւ ,
ու զարհուրեցաւ : Մովաբ մէկ- 2
մըն ալ պիտի չպարծի Եսեբոնի մէջ . անոր վրայ չարիք խորհեցան , ըսելով , Եկէ՛ք , ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք : Դուն ալ ո՛վ Մադմէն՝ պիտի կտրուիս . քու ե-
տեւէդ սուր կու գայ : Որոնայիմէն 3
աղաղակի ձայն կու գայ . աւերում
ու մեծ կոտորած կայ : Մովաբ 4
կոտրեցաւ . անոր պզտիկ տղաքնե-
րը աղաղակ վերցուցին : Քանզի 5
Ղուհիթի զառ 'ի վերին վրայ մեծ լացով պիտի ելլեն . քանզի Որոնայիմի զառ 'ի վայրին վրայ թշնամիները կոտորածի աղաղակ լսեցին .
փախէ՛ք , ձեր անձը ազատեցէ՛ք , 6

և անապատի մէջի մորիին պէս
7 եղէք ։ Քանզի քու գործերուդ
ու գանձերուդ ապաւինելուդ համար դուն ալ պիտի առնուիս. և
Քամովս գերութեան պիտի երթայ իր քուրմերովը ու իր իշխաններովը
8 միասին ։ Եւ աւերիչը ամէն քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ.
ու քաղաք մը պիտի չազատի.
հովիտը պիտի կորսուի, ու դաշտը
պիտի աւրուի, ինչպէս որ Տէրը
9 ըսաւ ։ Մովաբին թևեր տուէք,
որ թռչելով փախչի. ու անոր
քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան՝
10 բնակիչ չունենալով ։ Տէրոջը
գործը նենգութեամբ կատարողը
անիծեալ ըլլայ, ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ ։
11 Մովաբը իր տղայութենէն 'ի վեր
հանդարտութեան մէջ էր, ու գինիի
պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր.
և ամանէ աման չթափուեցաւ, ու
գերութեան չգնաց. անոր համար
իր համը իր մէջը մնաց, ու հոտը
12 չփոխուեցաւ ։ Ուստի ահա օրեր
կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անոր
փոխադրողներ պիտի ղրկեմ՝, ու
զանիկայ պիտի փոխադրեն. և անոր ամանները պիտի պարպեն, ու
տիկերը կտոր կտոր պիտի ընեն ։
13 Եւ Մովաբը Քամովսէն պիտի ամչնայ, ինչպէս որ Իսրայէլի տունը
իր ապաւինած Բեթէլէն ամչցաւ ։
14 Ի՞նչպէս կ'ըսէք թէ Մենք կտրիճներ ենք, ու պատերազմի համար
15 զօրաւոր մարդիկներ ենք ։ Մովաբ
աւրուեցաւ, և անոր քաղաքները
այրեցան, ու անոր ընտիր երիտասարդները մորթուելու իջան՝
կ'ըսէ այն Թագաւորը՝ որուն անունը
16 Զօրաց Տէր է ։ Մովաբին
կորուստը գալու մօտ է, և անոր
պատուհասը խիստ կ'արտորայ ։
17 Ո՛վ անոր բոլորտիքը եղողներ՝ ամէնքդ զանիկայ ողբացէք, ու բոլոր
դուք ամէնքդ որ անոր անունը
գիտէք, Զօրութեան գաւազանը՝
պատուական ցուպը ի՛նչպէս կոտրեցաւ ։
18 Ո՛վ Դիբոնի մէջ բնակող
աղջիկ՝ փառքէն իջիր, ու ծարաւութեան մէջ նստէ. վասն զի
Մովաբը կործանողը քու վրադ պիտի ելլէ, և քու պարիսպներդ պիտի
աւրէ ։ Ճամբու վրայ կայնէ՛ ու 19
դիտէ՛, ո՛վ Արոերի բնակիչ,
փախչողին ու ազատողին հարցուր
— ըսէ՛ թէ Ի՞նչ եղաւ ։
Մովաբ ամչցաւ, վասն զի կոտրեցաւ. հեծէ՛ ու աղաղակէ՛. 20
Մովաբին աւրուիլը Առնոնի մէջ
պատմեցէք ։ Եւ դատաստանն երկրին վրայ Քողոնի, Յասայի ու 21
Մեփայաթի վրայ դատաստան եկաւ. Նաև Դիբոնի վրայ, Նաբաւի վրայ, Բեթդեբլաթեմի վրայ, 22
Ու Կարիաթեմի վրայ, և 23
Բեթգամուղի վրայ, ու Բեթմաւոնի վրայ, Եւ Կարիոթի վրայ, 24
ու Բոսրայի վրայ, ու Մովաբի
երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ
թէ հեռաւոր և թէ մօտաւոր ։
Մովաբին եղջիւրը կոտրուեցաւ, ու 25
բազուկը կոտրեցաւ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
Զանիկայ գինովցուցէք, վասն զի 26
Տէրոջը դէմ հպարտացաւ. ու
Մովաբ թող իր փսխածքին մէջ
թաւալի, և ինքն ալ ծաղր ըլլայ ։
Միթէ Իսրայէլ քեզի ծաղր չեղա՞ւ. անիկայ գողերու՞ մէջ գտնուեցաւ, որ դուն քանի որ անոր 27
վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շարժէիր ։ Ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝ 28
քաղաքները թողուցէք՝ վէմերու
մէջ բնակեցէք, ու փոսի բերնին
քովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին
պէս եղէք ։

Մովաբին ամբարտաւանութիւնը 29
լսեցինք. անիկայ խիստ ամբարտաւան է. անոր հպարտութիւնը,
ամբարտաւանութիւնը, գոռոզութիւնը ու սրտին բարձրութիւնը
լսեցինք ։ Ես անոր սրտմտութիւնը գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, բայց պարապ 30
է. անոր ստապատիր խօսքերը
պարապ պիտի ելլեն ։ Ուստի Մովաբին համար պիտի ողբամ, ու 31
բոլոր Մովաբին համար պիտի աղաղակեմ. Կիրհարեսի մարդիկներուն համար սուգ պիտի բռնուի ։
Ո՛վ Սեբամայի որթը, քու վրադ 32
Յազերի լացովը պիտի լամ. քու
ճիւղերդ ծովէն անցնելով՝
մինչև Յազերի ծովը հասեր են.
քու ամառնային պտուղիդ վրայ,
և այգեկութիդ վրայ աւարառու
33 ինկաւ ։ Ու պտղաբեր արտերէն
և Մովաբի երկրէն ուրախութիւնը
ու ցնծութիւնը պիտի վերնայ. ու
հնձաններէն գինին դադրեցուցի.
ցնծութեամբ կոխող պիտի չըլլայ, — ցնծութեան ձայն պիտի
34 չըլլայ ։ Եսեբոնին աղաղակէն
մինչև Եղէաղէ, մինչև Յասսա
իրենց ձայնը տուին, իրեք տարեկան երինջի պէս՝ Սեգորէն մինչև
Որոնայիմ. քանզի Նեմրիմի ջուրերը
35 անապատ կ'աւրուին ։ Եւ
Մովաբէն բարձր տեղը ողջակեզ
մատուցանողը, ու իր աստուածներուն խունկ ծխողը պիտի վերցնեմ՝
կ'ըսէ Տէրը ։
36 Աս պատճառաւ իմ սիրտս Մովաբի համար սրինգներու պէս պիտի
հնչէ, ու Կիրհարեսի մարդոցը համար իմ սիրտս սրինգներու պէս
պիտի հնչէ, վասն զի անոնց ստացած հարստութիւնը կորսուեցաւ ։
37 Քանզի ամէն գլուխ կնտակ պիտի
ըլլայ, և ամէն մօրուք պիտի կտրուի. ու ամէն ձեռքերու վրայ
կտրածներ պիտի ըլլայ, և մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ ։
38 Մովաբին բոլոր տանիքներուն վրայ, ու անոր փողոցներուն մէջը
բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ. վասն
զի Մովաբը կոտրեցի անօթի ամանի
մը պէս, որուն մէկը չհաճիր՝ կ'ըսէ
39 Տէրը ։ Ի՜նչպէս կոտրեցաւ Մովաբ, ու ի՜նչպէս ամօթով կռնակ
դարձուց՝ ըսելով, պիտի ողբան. ու Մովաբ ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն՝ խայտառակութեան ու սոսկումի պատճառ պիտի
40 ըլլայ ։ Վասն զի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ահա թշնամին արծիւի պէս
պիտի թռչի, ու իր թևերը Մովաբի
41 վրայ պիտի տարածէ ։ Քաղաքները կ'առնուին և բերդերը
կը նուաճին. ու այն օրը Մովաբի
զօրաւորներուն սիրտը իր երկունքը
մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի
42 ըլլայ ։ Եւ Մովաբ ժողովուրդ
ըլլալէն պիտի կորսուի, վասն զի
Տէրոջը դէմ հպարտացաւ ։ Ո՛վ 43
Մովաբի բնակիչ՝ քու վրադ վախ,
փոս ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ'ըսէ
Տէրը ։ Վախէն փախչողը փոսը 44
պիտի իյնայ. և փոսէն ելլողը
որոգայթին մէջ պիտի բռնուի.
քանզի անոր վրայ՝ Մովաբին վրայ
անոնց այցելութեան տարին պիտի
բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Ուժէն 45
փախչողները Եսեբոնի հովանիին
տակը կայնեցան. բայց Եսեբոնէն
կրակ, ու Սեհոնին մէջէն բոց ելաւ, և Մովաբին ծայրը ու աղաղակողներուն գագաթը կերաւ ։
Վա՜յ քեզ՝ Մովաբ, Քամովսի ժողովուրդը կորսուեցաւ. քանզի քու 46
տղաքներդ գերի առնուեցան, ու
աղջիկներդ գերութեան գացին ։
Բայց վերջի օրերը Մովաբին գերութիւնը պիտի դարձնեմ, կ'ըսէ 47
Տէրը ։

Մովաբին դատաստանը մինչև հոս է ։

ԳԼ. ԽԹ.

Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը 1
այսպէս կ'ըսէ. Միթէ Իսրայէլ տղաքներ չունի՞. միթէ անիկայ ժառանգ չունի՞. ինչո՞ւ Մեղքոմը Գադին ժառանգ եղաւ, ու
իր ժողովուրդը անոր քաղաքներուն
մէջ բնակեցաւ ։ Անոր համար ահա 2
օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ
Ամմոնի որդւոցը Ռաբբային մէջ
պատերազմի աղաղակ լսել պիտի
տամ. ու անիկայ աւերակներու
դէզ պիտի ըլլայ, և անոր գեղերը
կրակով պիտի այրին. ու Իսրայէլ
իրեն տիրողներուն վրայ պիտի տիրէ՝
կ'ըսէ Տէրը ։

Ողբա՛ ո՛վ Եսեբոն, վասն զի 3
Գայի կորսուեցաւ. աղաղակեցէ՛ք
ո՛վ Ռաբբայի աղջիկներ. քուրձեր հագէք, լացէք ու ցանկերուն մէջ վազվզեցէք. վասն զի Մեղքոմ
գերութեան կ'երթայ իր քուրմերովը ու իշխաններովը մէկտեղ ։
Ինչո՞ւ դուն հովիտներովդ կը պարծիս. քու հովիտդ աւրեցաւ՝ ո՛վ 4
ապստամբ աղջիկ, որ քու գանձերուդ ապաւինած էիր, — Ո՞վ

թէ՝ Իմ վրաս ո՞վ կրնայ գալ ։
5 Ահա ես՝ կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը՝
քու վրադ վախ պիտի բերեմ քու
բոլորտիքդ եղողներէն , և ամէն
մէկը իր առջևի ճամբան իյնալով՝
պիտի ցրուին , ու փախստական-
6 ները ժողվող պիտի չըլլայ ։ Ա-
նկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը գե-
րութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը ։

7 Եդովմի վրայով զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Արդեօք Թեմանի
մէջ՝ ալ իմաստութիւն չկա՞յ . —
հանճարեղներէն խորհուրդը կոր-
սուեցա՞ւ . անոնց իմաստութիւնը
8 հատա՞ւ ։ Փախէք , դարձէք ,
խորունկ տեղերանք բնակեցէք՝ ո՛վ
Դեդանի բնակիչներ . վասն զի Ե-
սաւին կորուստը՝ անոր այցելութեան
ըրած ժամանակս անոր վրայ կը
9 բերեմ ։ Թէ որ քեզի կթողներ
գային , միթէ ճիւղեր պիտի չթո-
ղուի՞ն . թէ որ գիշերով գողեր
գային , իրենց բաւական եղածին
10 չափ պիտի յափշտակէին ։ Բայց
ես Եսաւը մերկացուցի , անոր ծա-
ծուկ տեղերը բացի , ու անիկայ
պահուըտելու կարող չէ . անոր
զաւակները , անոր եղբայրները ու
անոր դրացիները կորսուեցան , և
11 ինքը չկայ ։ Որբերդ թո՛ղ տուր ,
ես զանոնք ողջ կը պահեմ . ու քու
որբևայրիներդ թող ինծի ապաւի-
12 նին ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ . Ահա անոնք որ բաժակը խմե-
լու պարտաւոր չէին , անշուշտ պի-
տի խմեն . հապա դուն բոլորովին
անպատի՞ժ պիտի մնաս . անպա-
տիժ պիտի չմնաս , հապա անպատ-
13 ճառ պիտի խմես ։ Վասն զի իմ
անձիս վրայ երդում կ'ընեմ , կ'ըսէ
Տէրը , որ Բոսրա աւերութիւն ,
նախատինք , աւերակ ու անէծք
պիտի ըլլայ , և անոր ամէն քա-
ղաքները յաւիտենական աւերակներ
պիտի ըլլան ։

14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի , ու
ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ որ
Եկէք , ժողվուեցէք , և անոր վրայ
գացէք , ու պատերազմի ելէք ,
15 Վասն զի ահա քեզ ազգերու մէջ
պզտիկ , — մարդոց մէջ անարգ
ըրի ։ Քու ահաւորութիւնդ՝ քու 16
սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խա-
բեցին , ո՛վ վէմին խոռոչներուն
մէջը բնակող , ու բարձր բլուրնե-
րուն փակչող . թէև քու բոյնդ
արծիւին պէս բարձրերը շինես , քեզ
անկէ պիտի իջեցընեմ , կ'ըսէ Տէ-
րը ։ Ու Եդովմ աւերակ պիտի 17
ըլլայ . անկէ ամէն անցնողը պիտի
հիանայ , և անոր բոլոր հարուած-
ներուն համար պիտի սուլէ ։ Սո- 18
դոմի ու Գոմորի և անոր շրջակայ
քաղաքներուն կործանմանը պէս՝ կ'ը-
սէ Տէրը , հոն ալ մարդ մը պիտի
չնստի , ու անոր մէջ մարդու զա-
ւակ պիտի չբնակի ։ Ահա անիկայ 19
առիւծի պէս ամուր բնակարանին
վրայ պիտի ելլէ՝ Յորդանանու ջու-
րերուն յորդելէն . բայց անոր վրա-
յէն շուտով պիտի փախցընեմ զա-
նիկայ . և ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ
անոր վրայ դնեմ . վասն զի ինծի
նման ո՞վ կայ . ու ինծի հետ ո՞վ
պիտի վիճաբանի . և ո՞վ է ան
հովիւը՝ որ իմ առջևս պիտի կե-
նայ ։ Անոր համար Եդովմի վրա- 20
յով Տէրոջը խորհած խորհուրդը ,
ու Թեմանի բնակչացը վրայով մը-
տածած մտածմունքը մտիկ ըրէք .
հօտին պզտիկը անպատճառ
պիտի քշէ զանոնք , անշուշտ անոնց
բնակարանները անոնց հետ պիտի
աւրէ ։ Անոնց իյնալուն ձայնէն 21
երկիրը կը շարժի , անոնց աղաղա-
կին ձայնը մինչև Կարմիր ծովը կը
լսուի ։ Ահա թշնամին արծիւի պէս 22
բարձրանալով պիտի թռչի , ու իր
թևերը Բոսրայի վրայ պիտի տա-
րածէ . և ան օրը Եդովմի զօրա-
ւորներուն սիրտը իր երկունքը մէջ
եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլ-
լայ ։

Դամասկոսի վրայով ։ 23

Եմաթ ու Արփաթ ամչցան ,
քանզի գէշ լուր լսեցին ու մա-
րեցան . ծովուն մէջը տագնապանք
կայ , — անիկայ չկրնար հանդար-
տիլ ։ Դամասկոս տկարացաւ , 24
փախչելու դարձաւ , սարսափը
անոր վրայ հասաւ , զանիկայ նեղու-

ղական կնոջ պէս նեղութիւն ու
25 ցաւեր բռնեցին ։ Ի՞նչպէս չթո-
ղուեցաւ երևելի քաղաքը , իմ ու-
26 րախութեանս քաղաքը ։ Ուստի
անոր կտրիճները իր հրապարակ-
ներուն մէջ պիտի իյնան , և բոլոր
պատերազմական մարդիկները ան
օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ
27 զօրաց Տէրը ։ Ու Դամասկոսի
պարսպին մէջ կրակ պիտի բոցավառ-
ցընեմ , ու Բենադադին պալատ-
ները պիտի ուտէ ։

28 Կեդարու վրայով ու Հասորի
թագաւորութեանցը վրայով , ո-
րոնք Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը զարկաւ , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ . Ելէք , Կեդարու վրայ գա-
ցէք , և արևելքի բնակիչները ջար-
29 դեցէք ։ Անոնց վրանները ու հօ-
տերը պիտի առնեն . անոնց վա-
րագոյրները ու բոլոր կարասի-
ները և ուղտերը իրենց համար
պիտի առնեն . ու անոնց ձայն պիտի
տրուի թէ Ամէն կողմանէ վախ
կայ ։

30 Փախէք , շուտով հեռացէք ,
խորունկ տեղերանք բնակեցէք ո՛վ
Հասորի բնակիչներ , կ'ըսէ Տէրը .
վասն զի Բաբելոնի Նաբուգոդո-
նոսոր թագաւորը ձեզի դէմ խոր-
հուրդ մը խորհեցաւ , ու ձեզի դէմ
դիտաւորութիւն մը մտածեց ։

31 Ելէք , ու հանդարտութեան և
ապահովութեան մէջ բնակող ազ-
գին գացէք՝ կ'ըսէ Տէրը , որ անի-
կայ դռներ ու նիգեր չունի , ու
32 առանձին կը բնակի ։ Ու անոնց
ուղտերը աւար պիտի ըլլայ , ու
անոնց խաշինքներուն բազմութիւնը
պիտի յափշտակուի . և իրենց մօ-
րուքին ծայրը կտրողները ամէն հովի
պիտի ցրուեմ , ու անոնց կործա-
նումը ամէն կողմէն պիտի բերեմ՝
33 կ'ըսէ Տէրը . Ու Հասոր չա-
գալներու բնակարան՝ յաւիտենա-
կան աւերութիւն պիտի ըլլայ . հոն
մարդ պիտի չնստի , ու հոն մարդու
զաւակ պիտի չբնակի ։

34 Յուդայի թագաւորին Սեդե-
կիայի թագաւորութեանը սկիզ-
բը Եղամի վրայով Երեմիա մար-
գարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ
ըսաւ ,

Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ . 35
Ահա ես Եղամի աղեղը՝ անոնց գըլ-
խաւոր զօրութիւնը պիտի կոտ-
րեմ ։ Ու Եղամի վրայ երկինքին 36
չորս կողմէն չորս հովերը պիտի բե-
րեմ , և զանոնք այս բոլոր հովերուն
պիտի ցրուեմ . ու պիտի չըլլայ մէկ
ազգ մը , որուն Եղամի փախստա-
կանները չերթան ։ Ու Եղամացիք 37
իրենց թշնամիներուն առջևը և
իրենց հոգին փնտռողներուն առջևը
պիտի վախցընեմ , ու անոնց վրայ
պատուհաս պիտի բերեմ , այսինքն
իմ սաստիկ բարկութիւնս՝ կ'ըսէ
Տէրը . և անոնց ետևէն սուր պիտի
խրկեմ , մինչև որ զանոնք հատցը-
նեմ ։ Ու իմ աթոռս Եղամի մէջ 38
պիտի դնեմ . և անկէ թագաւոր
ու իշխաններ պիտի կորսնցընեմ՝
կ'ըսէ Տէրը ։ Բայց ետքի օրերը 39
Եղամի գերութիւնը պիտի դար-
ձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. Ծ

Բաբելոնի վրայով՝ Քաղդէացւոց 1
երկրին վրայով Երեմիա մար-
գարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսած
խօսքը ։

Ազգերուն մէջ պատմեցէք , հը- 2
րատարակեցէք ու դրօշ վերցու-
ցէք . հրատարակեցէք — մի՛ ծած-
կէք , — ըսէք , Բաբելոն առ-
նուեցաւ , Բէլ ամչցաւ , Մերով-
դաք կոտրեցաւ , անոր արձանները
ամչցան , անոր կուռքերը կոտրուե-
ցան . Վասն զի անոր վրայ հիւսի- 3
սէն ազգ մը ելաւ . անիկայ անոր
երկիրը աւերակ պիտի ընէ , ու հոն
բնակիչ պիտի չըլլայ . մարդէ մին-
չև անասուն պիտի փախչին եր-
թան ։

Ան օրերը ու ան ժամանակը , 4
կ'ըսէ Տէրը , Իսրայէլի որդիքը ի-
րենք ու Յուդայի որդիքը մէկ-
տեղ պիտի գան , քալելով ու լա-
լով պիտի երթան , և իրենց Տէր
Աստուածը պիտի փնտռեն ։ Սիո- 5
նի համար պիտի հարցընեն՝ իրենց
երեսը դէպ 'ի հոն դարձնելով .

Եկէք ու Տէրոջը յարինք յաւիտենական — անմոռաց ուխտով մը :

6 Իմ ժողովուրդս կորսուած ոչխարներու պէս եղաւ , զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին , զանոնք լեռներու վրայ պտըտցուցին . անոնք ալ լեռնէ լեռ — բլուրէ բլուր գացին , — իրենց մակաղատեղը մոռցան : 7 Զանոնք գտնողները զանոնք կերան . ու անոնց թշնամիները ըսին , Մենք յանցանք չունինք . վասն զի անոնք արդարութեան բնակարան եղող Տէրոջը դէմ , ու իրենց հայրերուն յոյսը եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին : 8 Բաբելոնի մէջէն փախէք , ու Քաղդէացւոց երկրէն ելէք , և հօտերուն առջևէն գացող նոխազներուն պէս եղէք : 9 Քանզի ահա ես Բաբելոնի վրայ հիւսիսի երկրէն մեծ ազգերու ժողովք մը պիտի արթընցնեմ ու հանեմ . և անոր առջևը գունդերով պիտի շարուին , անկէ պիտի առնուի . անոնց նետերը յաջողակ պատերազմողի նետերուն պէս պարապ պիտի չդառնան : 10 Եւ Քաղդէացւոց երկիրը աւար պիտի ըլլայ , — զանիկա բոլոր թալլողները պիտի կշտանան՝ կ՚ըսէ Տէրը :

11 Որովհետև դուք ուրախացաք ու խնդացիք՝ ով իմ ժառանգութեանս կողոպտիչները . կանանչ խոտերու մէջ արածող երինջի պէս ցատկեցիք , ու երիվարներու պէս վրնջեցիք . 12 Ձեր մայրը խիստ ամչցաւ , ձեզ ծնանողը ամօթով եղաւ . ահա անիկա ազգերուն յետինը , անապատ , անջուր ու ամայի պիտի ըլլայ : 13 Տէրոջը բարկութեանը պատճառաւ հոն մարդ պիտի չբնակի , հապա բոլորովին ամայի պիտի ըլլայ . Բաբելոնէն անցնողը անոր բոլոր հարուածներուն վրայ պիտի հիանայ ու պիտի սուլէ : 14 Բաբելոնին դէմ շուրջանակի շարուեցէք՝ ով բոլոր աղեղ լարողներ , անոր նետեցէք՝ նետերնիդ մի խնայէք , քանզի անիկա Տէրոջը դէմ մեղք գործեց : 15 Անոր դէմ շուրջանակի աղաղակ վերցուցէք . անիկա իր ձեռքը տուաւ . անոր հիմերը կործանեցան , անոր պարիսպները աւրեցան , վասն զի ասիկա Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է . անկէ վրէժ առէք , անոր իր ըրածին համեմատ ըրէք : 16 Բաբելոնէն սերմանողը ու հնձոց ժամանակը մանգաղ բռնողը կոտորեցէք . բռնաւոր սուրին երեսէն ամէն մարդ իր ժողովուրդին պիտի դառնայ , ու ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի :

17 Իսրայէլ մոլորեալ ոչխար մըն է , առիւծները զանիկա հալածեցին . զանիկա նախ Ասորեստանի թագաւորը կերաւ , ու ետքը աս Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց : 18 Անոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես Բաբելոնի թագաւորին ու անոր երկրին այցելութիւն պիտի ընեմ , ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւորին այցելութիւն ըրի : 19 Եւ Իսրայէլը իր բնակարանը պիտի դարձնեմ , ու Կարմեղոսի և Բասանի մէջ պիտի արածի , ու անոր հոգին Եփրեմի լեռանը վրայ ու Գաղաադու վրայ պիտի կշտանայ : 20 Այն օրերը ու այն ժամանակը , կ՚ըսէ Տէրը , Իսրայէլին անօրէնութիւնը պիտի փնտռուի , բայց անիկա անօրէնութիւն պիտի չունենայ . և Յուդային մեղքերը պիտի փնտռուին , բայց պիտի չգտնուին . վասն զի իմ պահած մնացորդներուս մեղքը պիտի ներեմ :

21 Մերաթայիմի երկրին վրայ և Փեկուդի բնակիչներուն վրայ ելիր . անոնց ետևէն աւրէ , ու նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ՝ կ՚ըսէ Տէրը , և քեզի ամէն պատուիրածիս պէս ըրէ : 22 Երկրին մէջը պատերազմի ձայն , ու մեծ կոտորած կայ : 23 Բոլոր երկրին մուրճը ի՜նչպէս կոտրեցաւ ու մանրեցաւ . Բաբելոն ազգերուն մէջ ի՜նչպէս աւերակ եղաւ : 24 Քեզի որոգայթ լարեցի , ու բռնուեցար , ով Բաբելոն , բայց դուն չգիտցար . գտնուեցար , ու ձեռք անցար , վասն զի Տէրոջը

25 դէմ հակառակեցար : Տէրը իր զինարանը բացաւ , ու իր բարկութեան զէնքերը հանեց . քանզի Քաղդէացւոց երկրին մէջ զօրաց Տէր Եհովան 26 գործ ունի : Ամէն ծայրէն անոր վրայ եկէք , անոր շտեմարանները բացէք , զանիկա շեղջերու պէս դիզեցէք , ու նզովածի պէս զանիկա բնաջինջ ըրէք . անոր մնա- 27 ցորդ մը չմնայ : Անոր բոլոր զուարակները կոտորեցէք , թող անոնք սպանդանոցը իջնեն . վա՜յ անոնց , քանզի անոնց օրը՝ անոնց այցելութեան ժամանակը հասած 28 է : Բաբելոնի երկրէն փախչողներուն ու ազատուածներուն ձայնը կու գայ , որ մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրութիւնը՝ անոր տաճարին վրէժխնդրութիւնը Սիոնի մէջ պատմեն :

29 Բաբելոնի վրայ աղեղնաւորները կանչեցէք . ով բոլոր աղեղ լարողներ՝ անոր բոլորտիքը անոր դէմ բանակեցէք , չըլլայ որ մարդ մը ազատի . անոր իր գործոցը համեմատ հատուցում ըրէք , անոր իր ամէն ըրածին համեմատ ըրէք . վասն զի անիկա Տէրոջը դէմ՝ Իսրայէլի Սուրբին դէմ հպարտու- 30 թիւն ըրաւ : Ասոր համար անոր կտրիճները իր հրապարակներուն մէջը պիտի իյնան . և անոր բոլոր պատերազմական մարդիկները այն օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը : 31 Ահա ես քեզի դէմ եմ , ով հըպարտ , կ՚ըսէ զօրաց Տէր Եհովան . քանզի քու օրդ՝ քեզի այցելութիւն ընելու ժամանակս հասած է : 32 Եւ հպարտը գլորելով պիտի իյնայ , ու մէկը պիտի չըլլայ որ զանիկա վերցնէ . և անոր քաղաքներուն մէջը կրակ պիտի բորբոքեցնեմ , որ անոր բոլոր շրջակայ տեղուանքը պիտի ուտէ :

33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Իսրայէլի որդիքը , ու Յուդայի որդիքը մէկտեղ զրկանք կրեցին . ու անոնց բոլոր գերեվարները զանոնք բռնեցին , — չեն ուզեր զա- 34 նոնք արձակել : Անոնց փրկիչը զօրաւոր է , անոր անունը Զօրաց Տէր է . անիկա անշուշտ անոնց դատերին ջատագով պիտի ըլլայ . որպէս զի երկրին հանգստութիւն տայ , ու Բաբելոնի բնակիչները խռովցնէ : Տէրը կ՚ըսէ որ Քաղ- 35 դէացւոց վրայ ու Բաբելոնի բնակիչներուն վրայ և անոր իշխաններուն ու իմաստուններուն վրայ սուր կու գայ : Ստախօսներուն 36 վրայ սուր կու գայ , ու պիտի խենթենան . անոր կտրիճներուն վրայ սուր կու գայ , ու պիտի զարհուրին . Անոր ձիերուն ու կառքերուն 37 վրայ և անոր մէջը եղող բոլոր խառնիճաղանճ բազմութեանը վրայ սուր կու գայ , ու կիներու պէս պիտի ըլլան . անոր գանձերուն վրայ սուր կու գայ , ու պիտի յափշտակուին . Անոր ջուրերուն վրայ 38 չորութիւն կու գայ , ու պիտի ցամքին . քանզի անիկա դրօշեալներու երկիր է . ու իրենց կուռքերով կը յիմարին : Անոր համար 39 հոն վայրենի կատուներ ու բորենիներ պիտի բնակին , ու հոն ջայլամներ պիտի բնակին . և անիկա մէյմըն ալ մարդաբնակ պիտի չըլլայ , ու ազգէ ազգ հոն բնակիչ պիտի չըլլայ : Աստուծոյ կործա- 40 նած Սոդոմին ու Գոմորին և անոր շրջակայ քաղաքներուն պէս՝ կ՚ըսէ Տէրը , հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի , և անոր մէջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի :

Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու 41 գայ , ու մեծ ազգ և շատ թագաւորներ երկրիս ծայրերէն պիտի արթըննան : Անոնք աղեղ ու 42 նիզակ կը կրեն , անոնք անգութ ու անողորմ են . անոնց ձայնը ծովու պէս կը գոռայ , և անոնք ձիերու վրայ կը հեծնեն , ու պատերազմող մարդու պէս քեզի դէմ կը շարուին՝ ով Բաբելոնի աղջիկ : Երբոր Բաբելոնի թագաւորը անոնց 43 լուրը լսեց , անոր ձեռքերը թուլցան . նեղութիւնը շրջապատեց զանիկա ծննդական կնոջ երկանցը պէս : Ահա անիկա առիւծի պէս 44 ամուր բնակարանին վրայ պիտի ելլէ Յորդանանու ջրհեղեղէն յորդե-

լէն . բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցընեմ զանոնք . և ո՞վ
է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ .
վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ ,
ու ինծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի .
և ո՞վ է ան հովիւը որ իմ
45 առջևս պիտի կենայ ։ Անոր համար
Բաբելոնի վրայով Տէրոջը խորհած
խորհուրդը , ու Քաղդէացւոց երկրին
վրայ մտածած մտածմունքը մտիկ
ըրէք . հօտին պզտիկները
անպատճառ պիտի քշէ զանոնք .
անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց
46 հետ պիտի աւրէ ։ Բաբելոնին
առնուելուն ձայնէն երկիրը կը
շարժի , ու ազգերուն մէջ աղաղակ
կը լսուի ։

ԳԼ. ԾԱ.

1 Տէրը այսպէս կըսէ . Ահա ես Բաբելոնի
վրայ ու իմ թշնամիներուս
մէջտեղը բնակողներուն վրայ
ապականիչ հով մը պիտի հանեմ ։
2 Ու Բաբելոնի վրայ հօսողներ պիտի
խրկեմ , ու զանիկայ պիտի հօսեն ,
և անոր երկիրը պիտի պարպեն .
վասն զի պատուհասին օրը անոր
վրայ ամէն կողմէն պիտի գան ։
3 Աղեղնաւորը պիտի լարէ իր աղեղը
աղեղնաւորին դէմ , ու իր զրահովը
հպարտացողին դէմ . և անոր
երիտասարդներուն մի՛ խնայէք ,
անոր բոլոր զօրքը նզովածի պէս
4 բնաջինջ ըրէք ։ Ու Քաղդէացւոց
երկրին մէջ սպաննուածներ ,
և անոր հրապարակներուն մէջը
5 խոցոտուածներ պիտի իյնան ։ Քանզի
Իսրայէլ ու Յուդա իր Աստուծմէն
զօրաց Տէրոջմէն չմերժուեցաւ ,
թէպէտև անոնց երկիրը
Իսրայէլի Սրբոյն դէմ յանցանքով
6 լեցուեցաւ ։ Բաբելոնի մէջէն փախէ՛ք ,
ու ամէն մարդ թող իր անձը
ազատէ , որ անոր անօրէնութեանը
չկորսուիք . քանզի ասիկայ Տէրոջը
վրէժխնդրութեան ժամանակն
է , ինք անոր հատուցում պիտի
7 ընէ ։ Բաբելոն Տէրոջը ձեռքին
մէջ բոլոր երկիրը գինովցընող
ոսկի գաւաթ եղաւ . անոր գինիէն
ազգերը խմեցին , անոր համար
ազգերը յիմարեցան ։ Բաբելոն 8
յանկարծ ինկաւ կործանեցաւ , անոր
վրայ ողբացէ՛ք . անոր վէրքին համար
բալասան առէք , գուցէ բժշկութիւն
գտնէ ։

Բաբելոնին դեղ ըրինք , բայց 9
բժշկութիւն չգտաւ . զանիկայ թողէ՛ք ,
ու ամէն մէկերնիս իր երկիրը
երթայ . վասն զի անոր դատաստանը
մինչև երկինքը հասաւ , ու
մինչև ամպերը ելաւ ։

Տէրը մեր արդարութիւնը երևան 10
հանեց . եկէ՛ք , ու Սիոնի մէջ
մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատմենք ։

Նետերը փայլեցուցէ՛ք , վահանները 11
առէք . Տէրը Մարաց թագաւորներուն
հոգին արթնցուց ,
քանզի Բաբելոնի վրայով խորհեցաւ
որ զանիկայ բնաջինջ ընէ .
վասն զի ասիկայ Տէրոջը վրէժխնդրութիւնը՝
իր տաճարին վրէժխնդրութիւնն
է ։ Բաբելոնի պա- 12
րիսպներուն դէմ դրօշ վերցուցէ՛ք ,
պահապան զօրքը ուժովցուցէ՛ք ,
դէտեր կարգեցէք , դարաններ
պատրաստեցէք . քանզի Տէրը որոշեց ,
և Բաբելոնի բնակչացը վրայով
ըսած խօսքը 'ի գործ դրաւ ։
Ո՛վ շատ ջուրերու քով բնակող , 13
ու շատ գանձեր ունեցող , քու
վախճանդ ու քու ագահութեանդ
չափը եկաւ ։ Զօրաց Տէրը իր 14
անձին վրայ երդում ըրաւ՝ ըսելով ,
Անշուշտ քեզ մարախի բազմութեանը
չափ մարդիկներով պիտի լեցընեմ ,
ու քու վրադ բարձր ձայնով
պիտի պոռան ։

Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց , 15
աշխարհքը իր իմաստութեամբը
հաստատեց , ու երկինքը իր խորհրդովը
տարածեց ։ Երբոր իր 16
ձայնը կու տայ , երկինքի մէջ ջուրերու
բազմութիւն կ'ըլլայ , և երկրի
ծայրերէն շոգիներ կը հանէ .
անձրևի համար փայլակներ կը շինէ ,
ու հով կը հանէ իր շտեմարաններէն ։
Ամէն մարդ գիտութենէ 17
զրկուած՝ անասուն դարձաւ , ամէն
ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին
պատճառաւը ամօթով եղաւ .

վասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սըտութիւն
է , ու անոնք հոգի չունին
18 ։ Անոնք ունայնութեան և
խաբէութեան գործքեր են . անոնց
այցելութեան եղած ատենը անոնք
19 պիտի կորսուին ։ Յակոբին բաժինը
անոնց պէս չէ՛ , վասն զի անիկայ
ամէն բանը Ստեղծողն է ,
ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեանը
վիճակն է . և անոր անունը Եհովայ
Սաբաւովթ է ։
20 Դուն իմ կռանս՝ պատերազմական
գործիքս ես . և քեզմով ազգեր
պիտի կոտրեմ , ու քեզմով թագաւորութիւններ
պիտի աւրեմ ,
21 Ու ձին ու անոր հեծեալը քեզմով
պիտի կոտրեմ , ու կառքը և անոր
վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտ-
22 րեմ , Ու քեզմով մարդը ու կինը
պիտի կոտրեմ , և քեզմով ծերը
ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ ,
ու կորիւնը և կոյսը քեզմով պիտի
23 կոտրեմ , Ու հովիւը և անոր հօտը
քեզմով պիտի կոտրեմ , երկրագործը
ու անոր եզներուն զոյգը
քեզմով պիտի կոտրեմ , և կուսակալները
ու նախարարները քեզ-
24 մով պիտի կոտրեմ ։ Ու Բաբելոնին ,
ու Քաղդէացւոց երկրին
բոլոր բնակիչներուն պիտի հատուցանեմ
իրենց բոլոր չարութիւնը ,
որ ձեր աչքերուն առջևը Սիոնին
25 ըրին՝ կ'ըսէ Տէրը ։ Ո՛վ բոլոր
երկիրը աւրող ապականիչ լեռ՝
ահա ես քեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը ,
և իմ ձեռքս քու վրադ պիտի
երկնցընեմ , ու քեզ վէմերէն վար
պիտի գլտորցընեմ , և քեզ այրած
26 լեռ պիտի ընեմ . Ու քեզմէ անկեան
քար և հիման քար պիտի
չառնեն , քանզի յաւիտենական
աւերակ պիտի ըլլաս՝ կ'ըսէ Տէրը ։
27 Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք ,
ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք ,
անոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք ,
անոր վրայ Արարատի , Մինիի ,
ու Ասքանազի թագաւորութիւնները
կանչեցէ՛ք . անոր վրայ զօրապետներ
դրէք , մազոտ մարախներու
28 պէս ձիեր հանեցէք . Անոր վրայ
ազգեր՝ Մարաց թագաւորները ,
անոնց կուսակալները ու բոլոր
նախարարները և անոնց իշխանութեանը
բոլոր երկիրը պատրաստեցէք
։ Ու երկիրը պիտի դողայ ու 29
նեղութիւն կրէ , վասն զի Բաբելոնի
վրայով Տէրոջը ունեցած խորհուրդները
պիտի հաստատուին ,
Բաբելոնի երկիրը անբնակ ամայութիւն
ընելու համար ։ Բաբելոնի 30
զօրաւոր մարդիկները պատերազմելէն
դադարեցան , բերդերու մէջ
բնակեցան . ուժերնին կորսուեցաւ ,
կիներու պէս եղան . անոր բնակարանները
այրեցին , անոր նիգերը
կոտրեցան ։ Սուրհանդակը սուր- 31
հանդակի հանդիպելու , ու լրաբերը
լրաբերի հանդիպելու պիտի վազէ ,
Բաբելոնի թագաւորին պատմելու
համար թէ անոր քաղաքը մէկ
ծայրէն առնուեցաւ , Ու թէ անց- 32
քերը բռնուեցան , ու եղէգները
կրակով այրեցան , և պատերազմական
մարդիկները զարհուրեցան ։
Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլի 33
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Բաբելոնի
աղջիկը կալի պէս է , անոր
ծեծուելու ատենն է . քիչ ատենէն
ետքը անոր հունձքին ժամանակը
պիտի գայ ։

Բաբելոնի Նաբուքոդոնոսոր թա- 34
գաւորը զիս կերաւ , զիս բնաջինջ
ըրաւ , զիս պարապ ամանի պէս
ըրաւ ; վիշապի պէս զիս կլլեց ,
իմ փափկութիւններէս իր փորը
կշտացուց , զիս դուրս նետեց ։
Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ , Ինծի 35
ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը
Բաբելոնին վրայ ըլլայ . ու Երուսաղէմ
պիտի ըսէ , Իմ արիւնս
Քաղդէացւոց երկրին բնակչացը
վրայ ըլլայ ։ Անոր համար Տէրը 36
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քու դատիդ
պաշտպան պիտի կայնիմ , ու
քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլլամ ,
և անոր ծովը ցամաք պիտի
ընեմ , ու անոր աղբիւրը պիտի
չորցընեմ ։ Ու Բաբելոն աւե- 37
րակ դէզեր , չագալներու բնակարան ,
ու զարմանքի և սուլելու
խնդալիք պիտի ըլլայ , ու հոն մարդ
պիտի չբնակի ։ Անոնք առիւծ ա- 38

ռիւծներու պէս մէկտեղ պիտի
մռնչեն, և կորիւններու պէս պիտի
39 կանչուըռտեն : Երբոր անոնք գինեէն
տաքնան՝ անոնց կոչունք պիտի
ընեմ. ու զանոնք պիտի գինովցնեմ,
որպէս զի զուարթանան,
և յաւիտենական քունով
քնանան ու չարթննան, կ՚ըսէ
40 Տէրը : Զանոնք սպանդանոցը
պիտի իջեցնեմ գառնուկներու պէս՝
խոյերու պէս նոխազներու հետ :
41 Ի՜նչպէս առնուեցաւ Սեսաք,
ու բոլոր երկրին պարծանքը բըռնուեցաւ.
Բաբելոն ի՜նչպէս աւերակ
42 եղաւ ազգերուն մէջ : Ծովը
Բաբելոնին վրայ ելաւ, անոր ալիքներուն
շատութենէն ծածկուեցաւ
43 : Անոր քաղաքները աւերակ,
անջուր երկիր ու անապատ եղան.
և անանկ երկիր մը եղան, որ հոն
մարդ մը չբնակիր, ու անկէ մարդու
44 զաւակ չանցնիր : Ես Բաբելոնի
մէջ Բէլին այցելութիւն
պիտի ընեմ, ու անոր բերնէն՝ անոր
կլլածը պիտի հանեմ. ու մէյմըն
ալ ազգերը անոր պիտի չհոսին.
Բաբելոնի պարիսպն ալ պիտի
45 փլչի : Անոր մէջէն ելէք, ով
իմ ժողովուրդս, և ամէն մարդ
թող իր անձը ազատէ Տէրոջը սաստիկ
46 բարկութենէն : Ու չըլլայ
որ երկրին մէջ լսուելու լուրէն ձեր
սիրտը թուլնայ ու վախնաք, երբոր
մէկ տարուան մէջ մէկ լուր մը,
և հետևեալ տարուան մէջ մէկ ուրիշ
լուր մը գայ, ու երկրին մէջ
բռնութիւն ըլլայ, և իշխան իշխանի
դէմ ոտք ելլէ :

47 Անոր համար ահա օրեր կու գան՝
որ Բաբելոնի կուռքերուն այցելութիւն
պիտի ընեմ. ու անոր բոլոր
երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ. և
անոր բոլոր սպաննուածները անոր
48 մէջը պիտի իյնան : Ու երկինքը
ու երկիրը և բոլոր անոնց մէջը
եղածը Բաբելոնին վրայ պիտի ցընծան,
վասն զի աւերողները հիւսիսէն
պիտի գան անոր՝ կ՚ըսէ Տէ-
49 րը : Ինչպէս որ Բաբելոն Իսրայէլին
սպաննուածները վար ձգեց,
այնպէս ալ Բաբելոնի մէջ բոլոր
երկրին սպաննուածները պիտի իյնան
: Ո՛վ սուրէ ազատուածներ՝ 50
գացէք, մի՛ կայնիք. հեռուէն Տէրը
յիշեցէք, ու Երուսաղէմ ձեր
միտքը թող գայ :

Նախատինք լսելնուս համար ամչցանք. 51
ամօթը մեր երեսը ծածկեց,
քանզի Տէրոջը տանը սրբարաններուն
մէջ՝ օտարազգիներ մըտան
: Անոր համար ահա օրեր կու 52
գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ անոր կուռքերուն
այցելութիւն պիտի ընեմ,
և անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւորները
պիտի հեծեն : Թէև Բաբելոն 53
մինչև երկինքը ելլէ, ու իր
զօրութիւնը բարձրութեան մէջ
հաստատէ, իմ կողմանէս աւերողները
պիտի գան անոր՝ կ՚ըսէ Տէրը :
Բաբելոնէն աղաղակի ձայն, ու 54
Քաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորածի
ձայն կու գայ : Քանզի Տէրը 55
Բաբելոնը կ՚աւրէ, ու անոր մէջէն
մեծ ձայնը կը խափանէ. որովհետև
անոնց ալիքները շատ ջուրերու
պէս կը գոչեն, և անոնց
ձայնը աղմկալից կ՚ելլէ : Քանզի 56
անոր վրայ՝ Բաբելոնին վրայ
աւերող մը եկաւ, ու անոր զօրաւորները
առնուեցան, անոնց աղեղները
կոտրեցան. քանզի Տէրը
հատուցիչ Աստուած է, անշուշտ
հատուցում պիտի ընէ : Ես անոր 57
իշխանները ու իմաստունները, կուսակալները
ու նախարարները, և
զօրաւոր մարդիկները պիտի գինովցնեմ.
ու անոնք յաւիտենական
քունով պիտի քնանան, ու պիտի
չարթննան՝ կ՚ըսէ ան Թագաւորը՝
որուն անունը Զօրաց Տէր է :
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Բաբելոնին 58
լայն պարիսպները բոլորովին
պիտի փլչին, ու անոր բարձր
դռները կրակով պիտի այրին. և
ժողովուրդները պարապ տեղը, ու
ազգերը կրակի համար պիտի աշխատին
ու յոգնին :

Այս խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն 59
պատուիրեց Մաասիայի որդւոյն
Ներիայի որդւոյն Սարայիային,
երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա
թագաւորին կողմանէ անոր թագաւորութեանը
չորրորդ տարին
Բաբելոն գնաց. ու Սարայիա
60 գլխաւոր սենեկապան էր : Ասանկ
զի Երեմիա Բաբելոնին վրայ գալու
ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ
գրեց, այսինքն այս բոլոր խօսքերը
որ Բաբելոնի դէմ գրուած են :
61 Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ,
Երբոր Բաբելոն երթաս, նայէ որ
62 կարդաս այս բոլոր խօսքերը, Ու
ըսէ, Ո՛վ Տէր՝ դուն այս տեղւոյս
համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւրես,
ու մարդէ մինչև անասուն անոր
մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ,
հապա յաւիտենական ամայութիւն
63 պիտի ըլլայ : Ու երբոր այս գիրքը
կարդալը լմնցընես, անոր վրայ
քար մը կապես ու զանիկայ Եփրատի
64 մէջ նետես, Ու ըսես,
Ասանկ պիտի ընկղմի Բաբելոնը,
ու ձեռքէ ալ պիտի չկանգնի, իմ
անոր վրայ բերելու չարիքներուս
պատճառաւը. և անոնք պիտի
յոգնին :

Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են :

ԳԼ. ԾԲ

1 Սեդեկիա քսանումէկ տարեկան էր
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի
մէջ տասնումէկ տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր որ
Լեբնացի Երեմիային աղջիկն էր :
2 Ու անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին
պէս Տէրոջը առջևը չարու-
3 թիւն ըրաւ : Քանզի Տէրոջը
բարկութիւնը Երուսաղէմին ու
Յուդային վրայ էր, մինչև որ զանոնք
իր երեսէն ձգէ. անոր համար
Սեդեկիա Բաբելոնի թագաւորէն
ապստամբեցաւ :

4 Ու եղաւ որ անոր թագաւորութեանը
իններորդ տարին տասներորդ
ամիսը՝ ամսուն տասներորդ
օրը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի
վրայ եկաւ, ու անոր
դիմացը բանակեցաւ, և անոր դէմ
չուրջանակի պատնէշներ շինեցին.
5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին
մետասաներորդ տարին քաղաքը
պաշարման մէջ էր : Ու չորրորդ 6
ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին քաղաքին
մէջ սաստիկ սով կար, ու
երկրին ժողովուրդը հաց չունէր.
Ու քաղաքին պարիսպը ծակուեցաւ, 7
ու բոլոր պատերազմողները
փախան, և գիշերով թագաւորի
պարտէզին քովը եղող երկու պարիսպին
մէջի դռնէն ճամբայով քաղաքէն
ելան. ու Քաղդէացիք քաղաքին
բոլորտիքը կեցեր էին. ու
անոնք դաշտի ճամբայէն գացին :
Ու Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին 8
ետևէն ինկան, ու Երիքովի
դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան.
և անոր բոլոր զօրքը անոր
քովէն ցրուեցաւ. Ու թագաւորը 9
բռնեցին, ու զանիկայ Բաբելոնի
թագաւորին Ռեբլա տարին՝ Եմաթի
երկրին մէջ. և անոր դատաստանը
տեսաւ : Ու Բաբելոնի թա- 10
գաւորը Սեդեկիային տղաքները անոր
աչքերուն առջևը մորթեց.
Յուդայի բոլոր իշխաններն ալ
Ռեբլայի մէջ մորթեց. Ու Սե- 11
դեկիային աչքերը կուրացուց, ու
զանիկայ շղթաներով կապեց, և
Բաբելոնի թագաւորը զանիկայ
Բաբելոն տարաւ, ու զանիկայ
մինչև իր մեռնելուն օրը բանտի մէջ
պահեց :

Ու Բաբելոնի թագաւոր՝ Նա- 12
բուգոդոնոսոր թագաւորին տասնուիններորդ
տարին հինգերորդ ամիսը՝
ամսուն տասնին Բաբելոնի
թագաւորին առջևը կայնող Նաբուզարդան
դահճապետը Երուսաղէմի
մէջ մտաւ. Ու Տէրոջը տու- 13
նը և թագաւորին տունը այրեց.
ու Երուսաղէմին բոլոր տուները,
ու ամէն մեծ տուները կրակով
այրեց : Ու դահճապետին հետը 14
եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը
Երուսաղէմին բոլոր չորս կողմի պարիսպները
փլցուցին : Ու ժողո- 15
վուրդին աղքատներէն, և քաղաքին
մէջը մնացած ժողովուրդին մնացորդը,
ու Բաբելոնի թագաւորին
իյնող փախստականները, ու մնացած
բազմութիւնը Նաբուզարդան
դահճապետը գերի տարաւ : Ու 16

Նաբուզարդան դահճապետը երկրին աղքատներէն թողուց այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար։

17 Ու Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու մեքենովթները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտոր կոտոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբելոն
18 տարին։ Ու թաղարները, ու թիակները, և բազմակալները, ու կոնքերը, և խնկամանները, ու պաշտամունքի համար գործածուած բո-
19 լոր պղնձէ անօթները առին։ Ու գաւաթները, ու բուրվառները, կոնքերը, ու թաղարները, ու աշտանակները, և խնկամանները ու բաժակները առաւ դահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ [illegible] ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ [illegible] ար-
20 ծաթ։ Նոյն Սողոմոն թագաւորին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը ու մեքենովթներուն տակ եղած տասներկու պղնձէ եզները. բոլոր այս գործիքներուն պղինձը կշիռքի չէր գար։
21 Ու սիւներուն մէկուն բարձրութիւնը տասնըութը կանգուն էր, ու անոր շրջապատը տասներկու կանգուն էր, և անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, —
22 մէջը պարապ էր։ Ու անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար. ու մէկ խոյակին բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ զարդ ու նռնակներ կային, ամենն ալ պղնձէ էին. միւս սիւնն ալ նռնակով այնպէս էր։
23 Ու նռնակները ամէն կողմէն իննսունըվեց էին, ու ցանցակերպ զարդին վրայ շուրջանակի բոլոր նռնակները հարիւր էին։
24 Ու դահճապետը առաջին քահանան Սարայիան ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան ու դրան երեք
25 պահապանները առաւ. Ու քաղաքէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկայ պատերազմող մարդիկներուն վերակացու էր. ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թագաւորին առջեւը կեցողներէն եօթը մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ դպիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ առաւ։
26 Ու Նաբուզարդան դահճապետը զանոնք առաւ ու Բաբելոնի թագաւորին՝ Ռեբղա տարաւ։
27 Ու Բաբելոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու Եմաթի երկրին Ռեբղային մէջ զանոնք մեռցուց։ Այսպէս Յուդա իր երկրէն գերի տարուեցաւ։

28 Նաբուգոդոնոսորին գերի քշած ժողովուրդը ասիկայ է. եօթներորդ տարին երեք հազար քսանըերեք
29 Հրեայ. Նաբուգոդոնոսորին տասնըութերորդ տարին՝ Երուսաղէմէն ութը հարիւր երեսունըերկու հո-
30 գի. Նաբուգոդոնոսորին քսանըերեքերորդ տարին Նաբուզարդան դահճապետը Հրեաներէն եօթը հարիւր քառասունըհինգ հոգի գերի քշեց. ամէնը չորս հազար վեց հարիւր հոգի էր։

31 Ու եղաւ որ Յուդայի Յովակին թագաւորին գերութեանը երեսունըեօթներորդ տարին երկոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն քսանըհինգերորդ օրը, Բաբելոնի Եւիլմարոդաք թագաւորը՝ իր թագաւոր եղած տարին, Յուդայի Յովակին թագաւորին գլուխը բարձրացուց,
32 ու զանիկայ բանտէն հանեց. Ու անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու անոր աթոռը Բաբելոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորներուն աթոռէն վեր դրաւ.
33 Ու անոր բանտի լաթերը փոխեց. ու անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ միշտ անոր առջեւը հաց կ'ուտէր.
34 Ու անոր ռոճիկը մշտական ռոճիկ ըլլալով, անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ մինչև անոր մահուան օրը Բաբելոնի թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր։

ՈՂԲՔ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ի՜նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քաղաքը. ազգերուն մէջ մեծ եղողը որբևայրիի պէս եղաւ, գաւառներուն մէջ իշխանուհի եղողը հարկատու եղաւ։

2 Գիշերը անդադար կու լայ, ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են. անոր բոլոր սիրելիներէն անոր մխիթարութիւն տուող չկայ. անոր բոլոր բարեկամները անոր նենգութիւն ըրին, անոր թշնամի եղան։

3 Յուդա տառապանաց և խիստ ծառայութեան համար գերի քշուեցաւ. հեթանոսներուն մէջը կը բնակի, հանգստութիւն չգտներ. անոր բոլոր հալածիչները անոր նեղութեանցը մէջ անոր վրայ հասան։

4 Սիոնին ճամբաները սուգ կը բռնեն, հանդիսաւոր տօներուն եկողներ չըլլալուն համար. անոր բոլոր դռները աւերուած են, անոր քահանաները կը հեծեն. անոր կոյսերը կը տրտմին, ու ինքը դառնութեան մէջ է։

5 Անոր նեղիչները իշխան եղան, անոր թշնամիները յաջողութիւն գտան, վասն զի Տէրը զանիկայ տրտմութեան մատնեց՝ անոր շատ յանցանքներուն համար. անոր պզտիկ տղաքը թշնամիին առջեւէն գերի գացին։

6 Ու Սիոնի աղջիկէն իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց. անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան, ու հալածողին առջեւէն առանց ուժի կ'երթան։

7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառութեան օրերը՝ իր առաջուց ունեցած բոլոր ցանկալի բաները կը յիշէ, երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը ինկաւ, ու իրեն օգնութիւն ընող չեղաւ. թշնամիները զանիկայ տեսան — անոր կործանմանը վրայ խնդացին։

8 Երուսաղէմ ծանր մեղք գործեց, անոր համար պիղծ սեպուեցաւ. զանիկայ ամէն պատուողները զանիկայ անարգեցին, վասն զի անոր մերկութիւնը տեսան. անիկայ ալ հառաչեց ու ետ դարձաւ։

9 Անոր պղծութիւնը իր քղանցքներուն վրայ է, անիկայ իր վախճանը չյիշեց, ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ. անիկայ մխիթարիչ չունի։ Ո՛վ Տէր, իմ տառապանքիս նայէ՛, վասն զի թշնամին հպարտացաւ։

10 Անոր բոլոր ցանկալի բաներուն՝ թշնամին ձեռք երկնցուց. քանզի հեթանոսները տեսաւ որ իր սրբարանին մէջը մտան, որոնց համար դուն պատուիրեր էիր որ անոնք քու ժողովքիդ մէջը չմտնեն։

11 Անոր բոլոր ժողովուրդը հաց փնտռելէն հառաչեց. իրենց հոգին ուժովցնելու համար՝ իրենց ցանկալի բաները կերակուրի փոխարէն տուին. տե՛ս ո՛վ Տէր, ու նայէ՛, վասն զի անարգուեցայ։

12 Աղեկոց հոգ չէ՞ք ըներ, ո՛վ բոլոր ճամբայէ անցնողներ. նայեցէք ու տեսէք, թէ արդեօք իմ ցաւիս պէս ցաւ կա՞յ, որ իմ վրաս եկաւ. վասն զի Տէրը զիս նեղեց իր սաստիկ բարկութեան օրը.

13 Բարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ խրկեց, որ անոնց տիրեց. ոտքերուս ցանց տարածեց ու զիս ետ դարձուց. զիս ամայի ըրաւ, — բոլոր օրը վշտէ մարած նուաղուն։

14 Իմ յանցանքներուս լուծը անոր ձեռքովը կապուեցաւ. անոնք միացան ու իմ պարանոցիս վրայ ելան. իմ ոյժս կոտրեց, Տէրը զիս անանկ ձեռքերու մատնեց, որ անոնցմէ չեմ կրնար ազատիլ։

15 Տէրը իմ մէջս իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց. իմ երիտասարդներս կոտրելու համար իմ վրաս ժողով կանչեց. Տէրը Յու-

դայի կոյս աղջիկը հնձանի մէջ կոխեց։

16 Ասոնց համար կու լամ, աչքերս՝ աչքերս արցունք կ'իջեցնեն, վասն զի ինծմէ հեռացաւ մխիթարիչը, որ իմ հոգիս պիտի նորոգէր. իմ տղաքս նուաղեցան, վասն զի թշնամին զօրացաւ։

17 Սիօն իր ձեռքերը տարածեց. անոր մխիթարութիւն տուող չըկայ. Տէրը՝ Յակոբին համար հրամայեց, որ անոր թշնամիները զանիկայ շրջապատեն. Երուսաղէմ անոնց մէջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ։

18 Տէրը արդար է, վասն զի անոր հրամանին ապստամբ եղայ. հիմա դուք բոլոր ժողովուրդներ՝ մտիկ ըրէք, ու իմ ցաւս տեսէ՛ք. իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին։

19 Իմ սիրականներս կանչեցի. անոնք զիս խաբեցին. իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին մէջ հոգինին աւանդեցին, երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին, իրենց հոգին ուժովցնելու համար։

20 Ո՛վ Տէր նայէ՛, վասն զի նեղեցայ. աղիքներս խռովեցան, սիրտս ներսիդիս տակնուվրայ է, վասն զի խիստ շատ ապստամբեցայ. դուրսէն սուրը զիս կը զրկէ, ներսը մահ կայ։

21 Իմ հառաչանքս լսեցին, բայց ինծի մխիթարութիւն տուող չըկայ. իմ բոլոր թշնամիներս իմ թշուառութիւնս լսելով ուրախացան, վասն զի դուն ըրիր զանիկայ. կանչած օրդ պիտի բերես, ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան։

22 Անոնց բոլոր չարութիւնը թող քու առջեւդ համնի. և անոնց այնպէս ըրէ, ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար. վասն զի իմ հեծութիւններս շատ են ու իմ սիրտս նուաղած է։

ԳԼ. Բ

1 Ինչպէս Տէրը իր բարկութեամբը խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջիկը. Իսրայէլին փառքը երկինքէն վար նետեց, ու իր բարկութեան օրը իր ոտքերուն պատուանդանը չյիշեց։

2 Տէրը առանց խնայելու Յակոբին բոլոր բնակարանները կլլեց. Յուդայի աղջկանը ամրոցները իր բարկութեամբը փլցուց ու հիմնայատակ ըրաւ. թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց։

3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց. անոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսէն ետ դարձուց, և Յակոբին մէջ կրակի բոցի պէս բորբոքեցաւ, որ անոր բոլորտիքը կերաւ։

4 Իր աղեղը թշնամիի պէս լարեց, իր աջ ձեռքովը հակառակորդի պէս կեցաւ, և բոլոր աչքի հաճոյ եղողները մեռցուց, իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի աղջկանը խորանին մէջ։

5 Տէրը թշնամիի պէս եղաւ, Իսրայէլը կլլեց. անոր բոլոր պալատները կլլեց. անոր ամրոցները կործանեց, և Յուդայի աղջկանը մէջ սուգը ու կոծը շատցուց։

6 Անոր հիւղը պարտէզի մը պէս բռնութեամբ կործանեց, անոր ժողովատեղին աւրեց. Տէրը Սիօնի մէջ հանդիսաւոր տօնը ու շաբաթը մոռցուց, և իր սաստիկ բարկութեամբը թագաւորը ու քահանան անարգեց։

7 Տէրը իր սեղանը մերժեց ու իր սրբարանէն զզուեցաւ. անոր պալատներուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց. անոնք Տէրոջը տանը մէջ հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս ձայն տուին։

8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը պարիսպը աւրել. լարը քաշեց, իր ձեռքը կործանելէն ետ չդարձուց. պատնէշին ու պարիսպին սուգ բռնել տուաւ, անոնք մէկտեղ տրտմութեան մէջ են։

9 Անոր դռները գետինը անցան, անոր նիգերը աւրեց ու կոտրեց. անոր թագաւորը ու իշխանները ազգաց մէջ են. օրէնք չկայ, անոր մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ։

10 Սիօնի աղջկանը ծերերը գետնի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան. իրենց գլխուն վրայ հող դրին, քուրձեր հագան, Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետինը իջեցուցին։

11 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկմանը համար աչքերս արցունքներէն աւրեցան, աղիքներս խռովեցան, լեարդս գետինը թափեցաւ. վասն զի տղաքները ու կաթնկերները քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին։

12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն, Ո՞ւր է ցորենն ու գինի, երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ, — երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ։

13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ. քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ՝ ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկ. քեզ մխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանութիւն բերեմ՝ ո՛վ Սիօնի կոյս աղջիկ. քանզի քու խըրամատութիւնդ ծովու չափ մեծ է. ո՛վ կրնայ քեզ բժշկել։

14 Քու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան, և քու անօրէնութիւնդ քեզի չյայտնեցին, որ քու գերութիւնդ ետ դարձնեն. հապա քեզի համար սնոտի տեսիլքներ ու մոլորութիւններ տեսան։

15 Բոլոր ճամբայէ անցնողները քեզի համար ծափ զարկին, ու սուլելով գլուխնին շարժեցին Երուսաղէմին աղջկանը համար, — ըսին, Ա՞ս է այն քաղաքը որ Գեղեցկութեան կատարելութիւն՝ — Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր։

16 Քու բոլոր թշնամիներդ իրենց բերանը քու վրադ բացին. ու սուլելով ակռայ կրճտեցին ու ըսին, Զանիկայ կլլեցինք. ահա աս է մեր սպասած օրը, գտանք, տեսանք զանիկայ։

17 Տէրը իր խորհածը կատարեց, առջի օրերէն պատուիրած խօսքը 'ի գործ դրաւ. փլցուց ու չխնայեց, և թշնամին քու վրադ ուրախացուց, քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց։

18 Անոնց սիրտը Տէրոջը աղաղակեց. ո՛վ Սիօնի աղջկանը պարիսպը՝ ցորեկ ու գիշեր հեղեղի պէս արցունք թափէ. քեզի հանգիստ մի՛ տար, աչքիդ բիբը չդադարի։

19 Ելի՛ր, գիշերով աղաղակէ՛ գիշերուան պահերուն սկիզբը. քու սիրտդ ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երեսին առջեւը. ձեռքերդ դէպ 'ի անո՛ր վերցուր քու տղոցդ հոգիներուն համար, որոնք ամէն փողոցներուն գլուխը անօթութենէ կը մարին։

20 Տե՛ս ո՛վ Տէր, ու նայէ. որո՞ւն այսպէս ըրիր. միթէ կիները իրենց պտուղը՝ իրենց գրկած տղաքները ուտե՞ն. քահանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը սպաննուի՞ն։

21 Տղան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան, իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան. քու բարկութեանդ օրը զանոնք մեռցուցիր, մորթեցիր ու չխնայեցիր։

22 Ամէն կողմէն իմ վախերս հանդիսաւոր տօնի օրուան պէս կանչեցիր, ու Տէրոջը բարկութեան օրը մնացորդ կամ ազատուած չմնաց. իմ գրկածներս ու մեծցուցածներս իմ թշնամիս հատցուց։

ԳԼ. Գ

1 Ես այն մարդն եմ, որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը։

2 Զիս տարաւ խաւարի մէջ պըտըտցուց, և ո՛չ թէ լոյսի մէջ։

3 Այլ ինծի դէմ դարձաւ, ամէն օր իր ձեռքը ինծի դէմ դարձուց։

4 Իմ մարմինս ու մորթս մաշեց. ոսկորներս կոտրեց։

5 Ինծի դէմ պատնէշներ շինեց, և զիս դառնութեամբ ու նեղութեամբ շրջապատեց։

6 Զիս մութ տեղուանք նստեցուց յաւիտենական մեռածներուն պէս։

7 Իմ բոլորտիքս ցանկ քաշեց, ու

չեմ կրնար դուրս ելլել. իմ շղթաներս ծանրացուց ։

8 Մինչև անգամ աղաղակած ու կանչած ատենս, անիկայ իմ աղօթքս մերժեց ։

9 Իմ ճամբաներս տաշուած քարերով շրջապատեց, իմ շաւիղներս ծռեց ։

10 Անիկայ ինծի դարանակալ արջու պէս, ու ծածուկ տեղուանք դարանամուտ առիւծի պէս եղաւ ։

11 Իմ ճամբաներս խոտորեցուց, և զիս պատառեց, զիս ամայի ըրաւ ։

12 Իր աղեղը լարեց, ու զիս նետի նպատակի պէս կայնեցուց ։

13 Իր նետերը երիկամունքներուս մէջը խոթեց ։

14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս ծաղր եղայ, ու բոլոր օրը անոնց երգը ։

15 Զիս դառնութիւններով կշտացուց, զիս օշինդրով գինովցուց ։

16 Նաև ակռաներս խիճերով կոտրեց, զիս մոխիրով ծածկեց ։

17 Այսպէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացուցիր, բարիքը մոռցայ.

18 Ու ըսի, Կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ ակնկալութիւնս Տէրոջմէ ։

19 Յիշէ իմ տառապանքս ու թշուառութիւնս, օշինդրը ու դառնութիւնը ։

20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ զանոնք, ու իմ ներսիդիս կը նուաստանայ ։

21 Ասիկայ միտքս կը բերեմ, անոր համար յոյս կ'ունենամ.

22 Տէրոջը ողորմութիւններն է որ չհատանք, վասն զի անոր գթութիւնը չպակսեցաւ.

23 Անոնք ամէն առտու կը նորոգուին. քու հաւատարմութիւնդ մեծ է ։

24 Իմ հոգիս ըսաւ, Տէրը իմ բաժինս է, ատ պատճառով անոր պիտի յուսամ ։

25 Տէրը բարի է իրեն ապաւինողներուն ու զինքը փնտռող հոգիին ։

26 Տէրոջը փրկութեանը սպասելը ու լռութեամբ յուսալը աղէկ է ։

27 Աղէկ է մարդուս, որ իր երիտասարդութեան ատենը լուծը կրէ ։

28 Առանձին կը նստի ու լուռ կը կենայ, քանզի լուծը վրան դրուեցաւ ։

29 Իր բերանը հողին կու տայ, ըսելով. Թէ Գուցէ յոյս կայ.

30 Իր ծնօտը զինքը զարնողին կու տայ, ու նախատինքով կը կշտանայ ։

31 Բայց Տէրը յաւիտեան չմերժեր.

32 Վասն զի թէև ցաւ կու տայ, իր ողորմութեանը շատութիւնովը գթութիւն ալ կ'ընէ ։

33 Քանզի իր կամքովը նեղութիւն չտար, ու մարդու որդիները չտրտմեցըներ ։

34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտքին տակ ճզմելը,

35 Բարձրեալին առջևը մարդու մը իրաւունքը ծռելը,

36 Մարդու մը իր դատին մէջ անիրաւութիւն ընելը Տէրոջը հաճելի չէ ։

37 Ո՞վ է անիկայ որ կը խօսի ու անոր խօսքը կը կատարուի, եթէ որ Տէրը հրամայած չէ ։

38 Միթէ բարիքը ու չարիքը Բարձրեալին բերնէն չե՞լլեր ։

39 Ապրող մարդը ինչո՞ւ տրտունջ ընէ, մարդը իր մեղքերուն պատիժին համար ։

40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք, և Տէրոջը դառնանք ։

41 Մեր սիրտերը ձեռքերնուս հետ երկինքը եղող Աստուծոյն վերցընենք ։

42 Մենք յանցանք ըրինք ու ապստամբեցանք, դուն թողութիւն չտուիր ։

43 Բարկութեամբ ծածկեցիր զմեզ ու մեզ հալածեցիր, մեռցուցիր ու չխնայեցիր ։

44 Քեզ ամպով ծածկեցիր, որ մեր աղօթքը չանցնի ։

45 Մեզ ժողովուրդներուն մէջտեղը խոտան ու անարգ ըրիր ։

46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի դէմ բերաննին բացեր են ։

47 Մեր վրայ վախ ու գուբ, աւերում ու կոտրած եկաւ ։

48 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բեկմանը համար աչքես ջուրի հեղեղներ կ'իջնեն ։

49 Իմ աչքս անդադար արցունք կը թափէ, ու բնաւ հանգստութիւն պիտի չունենայ,

50 Մինչև որ Տէրը երկինքէն նայի ու տեսնէ ։

51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար աչքս հոգւոյս նեղութիւն կու տայ ։

52 Իմ թշնամիներս զուր տեղը անդադար զիս ճնճղուկի պէս կ'որսան ։

53 Իմ կեանքս գուբի մէջ կտրեցին, վրաս քար նետեցին ։

54 Ջուրերը գլխէս վեր բարձրացան. ըսի թէ Ես կորեցայ.

55 Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի՝ ո՛վ Տէր ։

56 Իմ ձայնս լսեցիր. իմ հառաչանքիս ու աղաղակիս քու ականջդ մի՛ գոցեր ։

57 Քեզի կանչած օրս մօտեցար. ըսիր թէ Մի՛ վախնար ։

58 Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր, ո՛վ Տէր, իմ կեանքս ազատեցիր ։

59 Ո՛վ Տէր՝ ինծի եղած զրկանքը տեսար. իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։

60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը՝ անոնց ինծի դէմ մտածած բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։

61 Անոնց նախատինքը լսեցիր՝ ո՛վ Տէր, անոնց ինծի դէմ մտածած բոլոր դիտաւորութիւնները,

62 Իմ վրաս ելլողներուն շրթունքները ու ամէն օր ինծի դէմ անոնց խորհած հնարքները ։

63 Անոնց նստելուն ու ելլելուն նայէ. ես անոնց երգն եմ ։

64 Ո՛վ Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի ընես իրենց ձեռացը գործերուն համեմատ ։

65 Անոնց սրտի թմրութիւն պիտի տաս, քու անէծքդ ըլլայ վրայ անոնց ։

66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք, ու Տէրոջը երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի ընես ։

ԳԼ. Դ

1 Ոսկին ի՛նչպէս իր գոյնը կորսնցուց, ու մաքուր ոսկին փոխուեցաւ. սրբարանին քարերը ամէն փողոցներուն գլուխը թափուեցան ։

2 Սիոնի պատուական տղաքները՝ որոնք ընտիր ոսկիի հաւասար էին, ի՛նչպէս բրուտի ձեռքով շինուած խեցեղէն ամաններու պէս սեպուեցան ։

3 Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն ու իրենց լակոտներուն կաթ կու տան. իմ ժողովուրդիս աղջիկը անապատի ջայլամներու պէս անգութ եղաւ ։

4 Կաթնկերին լեզուն ծարաւութենէն իր քիմքը փակաւ. տղաքները հաց ուզեցին, բայց անոնց ջարդող չկար ։

5 Ազնիւ կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատ մնացին. կարմիր հագուստներով մեծցողները աղբանոցներ գրկեցին ։

6 Ու իմ ժողովուրդիս *աղջկանը անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ. որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ, առանց ձեռք մը ձեռքերը անոր դպչելու ։

7 Անոր ազնուականները ձիւնէն մաքուր՝ կաթէն ճերմակ էին. անոնց մարմինը յակինթներէն կարմիր էր, անոնց կերպարանքը շափիւղայի կը նմանէր ։

8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սև եղաւ, ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր. անոնց մորթը իրենց ոսկորներուն փակաւ. չորցաւ ու փայտի պէս եղաւ ։

9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին, վասն զի ասոնք ագարակի արդիւնքը պակսութենէն մաշեցան ու մեռան ։

10 Ողորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին, իմ ժողովուրդիս աղջկանը կոտորածին ատենը անոնց կերակուր եղան ։

11 Տէրը իր սրտմտութիւնը կատարեց, իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց. և Սիոնի մէջ կրակ բորբոքեցուց, որ անոր հիմերը կերաւ ։

12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն ներս մտնէ։

13 Անոր մարգարէներուն մեղքերէն, անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝ որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին,

14 Փողոցներուն մէջ կոյրերու պէս տատանելով պտըտեցան. արիւնով պղծուեցան, այնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու։

15 Անոնց կը կանչէին, Ետ քաշուեցէք՝ ով պիղծեր, ետ քաշուեցէք, ետ քաշուեցէք, մի՛ դպչիք. անոնք փախան ու ասդին անդին պտըտեցան. ազգերուն մէջ ըսուեցաւ, Անոնք մէյմըն ալ հոս չբնակին։

16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք, անոնց մէյմըն ալ չնայիր. քահանայից երեսին պատիւ չըրին, ծերերուն գթութիւն չըրին։

17 Մեզի [illegible] օգնութեան համար պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մաշեցան. դիտելով սպասեցինք անանկ ազգի մը՝ որ չէր կրնար մեզ ազատել։

18 Մեր քայլերը կ՚որսան, որ մեր փողոցներուն մէջ չպտըտինք. մեր վախճանը մօտեցաւ, մեր օրերը լմնցուեցան, յիրաւի մեր վախճանը հասաւ։

19 Մեզ հալածողները երկինքի արծիւներէն արագընթաց եղան, մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալածեցին, անապատի մէջ մեզի համար դարանամուտ եղան։

20 Մեր ռնգացը շունչը՝ Տէրոջը օծեալը՝ անոնց որոգայթներուն մէջ բռնուեցաւ, որուն համար մենք կ՚ըսէինք, Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք։

21 Ցնծա՛ և ուրախ եղիր՝ ով Եդովմի աղջիկ, որ Ուսի երկրին մէջ կը բնակիս. քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը. պիտի գինովնաս ու ինքզինքդ պիտի մերկացնես։

22 Քու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիոնի աղջիկ, քեզ մէյմըն ալ գերի պիտի չտանի. քու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ընէ՝ ով Եդովմի աղջիկ, քու մեղքերդ պիտի յայտնէ։

ԳԼ. Ե

Մեզի եղածը յիշէ՛ ով Տէր, նայէ՛ ու մեր նախատինքը տես։ 1

Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ, մեր տուները՝ օտարազգիներուն։ 2

Հայր չունեցող որբեր եղանք, մեր մայրերը որբևայրիներու պէս են։ 3

Մեր ջուրը ստակով խմեցինք, մեր փայտը գնով կու գայ։ 4

Լուծը մեր պարանոցին վրայ ըլլալով հալածուեցանք, կ՚աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք։ 5

Հացով կշտանալու համար դէպ 'ի Եգիպտոս ու Ասորեստան ձեռք երկնցուցինք։ 6

Մեր հայրերը մեղք գործեցին և չկան, ու անոնց անօրէնութիւններուն պատիժը մենք կը կրենք։ 7

Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ, անոնց ձեռքէն մեզ ազատող չկայ։ 8

Անապատի սուրին երեսէն՝ մեր հացը մեր կեանքերնիս վտանգելով ձեռք բերինք։ 9

Սովին սաստկութեանը պատճառաւ մեր մորթը փուռի պէս սևցաւ։ 10

Կիները Սիոնի մէջ բռնաբարեցին, ու կոյսերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ։ 11

Իշխանները անոնց ձեռքով կախուեցան. ծերոց երեսին պատիւ չըրին։ 12

Երիտասարդները երկանաքարեր վերցուցին, ու տղաքը փայտի տակ ինկան։ 13

Ծերերը դադարեցան դուռը նստելէն, ու երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն։ 14

Մեր սրտին ուրախութիւնը դադարեցաւ, մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ։ 15

Մեր գլխուն թագը ինկաւ. հիմա վա՜յ մեզի, վասն զի մեղք գործեցինք։ 16

17 Անոր համար մեր սիրտը նուաղած է, անոնց պատճառաւը աչքերնիս խաւարեցան՝

18 Սիոն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամայի եղաւ. անոր վրայ աղուէսներ կը պտըտին։

19 Դուն ով Տէր՝ յաւիտեան կը մնաս. քու աթոռդ դարէ 'ի դար կը տևէ։

Ինչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս, ու երկար ժամանակ մեզ կը թողուս։ 20

Քեզի դարձուր մեզ՝ ով Տէր, ու դառնանք. մեր օրերը առջինին պէս նորոգէ։ 21

Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր, մեր վրայ խիստ շատ բարկացար։ 22

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու եղաւ որ երեսներորդ տարին՝ չորրորդ ամսուն, ամսուն հինգին՝ երբոր ես գերիներուն մէջ Քոբար գետին քովն էի, երկինքը բացուեցաւ, ու Աստուծոյ տեսիլքները
2 տեսայ։ Ամսուն հինգերորդ օրը՝ այսինքն Յովակիմ թագաւորին գերութեանը հինգերորդ տարին,
3 Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ Քոբար գետին քովը Բուզիի որդւոյն Եզեկիէլ քահանային յայտնապէս Տէրոջը խօսքը եղաւ, և հոն անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ։

4 Ու տեսայ որ ահա հիւսիսային կողմէն մրրկալից հով՝ մեծ ամպ ու բռնկած կրակ կու գար, որուն բոլորտիքը պայծառութիւն կար, ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ոսկեպղնձի նմանութիւն մը կ՚երևնար։
5 Եւ անոր մէջէն չորս կենդանիի կերպարանք կար. ու անոնց երեսոյթը աս էր. անոնք մարդու կերպարանք
6 ունէին։ Եւ ամէն մէկը չորս երես ունէր, ու անոնց ամէն մէկը չորս
7 թև ունէր։ Եւ անոնց ոտքերը շիտակ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքերուն թաթը զուարակի ոտքին թաթին պէս էր. ու փայլուն պղնձի
8 պէս կը փայլէին։ Եւ անոնց չորս կողմերը անոնց թևերուն տակը մարդու ձեռքեր կար, ու չորսն ալ
9 երեսներ ու թևեր ունէին։ Անոնց թևերը իրարու կցուած էին. անոնք երթալու ատեննին չէին դառնար, ամէն մէկը շիտակ առաջ
կ՚երթար։ Եւ անոնց երեսներուն 10
ձևը ասանկ էր. չորսն ալ մարդու երես ունէին, ու աջ կողմէն առիւծի երես. նաև չորսն ալ ձախ կողմէն եզի երես, ու չորսն ալ արծիւի
երես ունէին։ Ու անոնց երեսնե- 11
րը ասանկ էին. և անոնց թևերը վերէն կը տարածուէին, երկուքը իրարու կցուած էին, ու երկուքը
անոնց մարմինը կը ծածկէին։ Եւ 12
ամէն մէկը շիտակ առաջ կ՚երթար. ուր որ հոգին երթալու ըլլար, անոնք հոն կ՚երթային. գացած ա-
տեննին չէին դառնար։ Եւ կեն- 13
դանիներուն կերպարանքը՝ անոնց երեսոյթը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ ջահերու երեսոյթին պէս էր, որ կենդանիներուն մէջտեղը կը պտըտէր. ու այն կրակը լուսափայլ
էր. ու կրակէն փայլակներ կ՚ելլէր։
Եւ կենդանիները փայլակի երևու- 14
թին պէս կը վազէին, ու կը դառնային։

Ու կենդանիներուն նայեցայ, և 15
ահա գետնի վրայ՝ կենդանիներուն ամէն մէկուն քովը չորս երեսով ա-
նիւ մը կար։ Անիւներուն երևոյ- 16
թը ու անոնց շինուածքը ոսկերակի կը նմանէր, և չորսին ձևը մէկ էր. ու անոնց երեսոյթը ու շինուածքը ասանկ էր, որպէս թէ անիւ անիւի
մէջ եղած ըլլար։ Գացած ատեն- 17
նին՝ իրենց չորս կողմերուն վրայ կ՚երթային. գացած ատեննին իրենց աջ կամ ձախ [illegible] չէին դառնար։

18 Ու անոնց շրջանակները բարձր ու ահեղ էին, և չորսին ալ շրջանակները ամէն կողմէն աչքերով լեցուն 19 էին։ Ու երբոր կենդանիները կ'երթային, անիւներն ալ անոնց քովէն կ'երթային. ու երբոր կենդանիները երկրէ երեսէն կը վերնային, անիւներն ալ կը վերնային։ 20 Ոգին ուր որ երթալու ըլլար, անոնք հոն՝ ոգիին գացած տեղը կ'երթային. անիւներն ալ անոնց հետ մէկտեղ կը վերնային. քանզի անիւներուն մէջը կենդանիներուն ոգին կար։ 21 Երբոր անոնք կ'երթային, ասոնք ալ կ'երթային, ու երբոր անոնք կը կայնէին, ասոնք ալ կը կայնէին. ու երբոր անոնք երկրէ երեսէն կը վերնային, անիւները անոնց հետ կը վերնային. քանզի անիւներուն մէջը կենդանիներուն ոգին կար։ 22 Ու կենդանիներուն գլխուն վրայ՝ երկնքի հաստատութեանը նմանութիւնը վերէն անոնց գլուխներուն վրայ տարածուած 23 էր՝ լուսափայլ ակնվանիի նման։ Ու այն հաստատութեանը տակը՝ անոնց թեւերը իրարու կը շիտկուէին. ամէն մէկը մէկ կողմէն իր մարմինը ծածկող երկու թեւ ունէր, և ամէն մէկը միւս կողմէն իր մարմինը 24 ծածկող երկու թեւ ունէր։ Ու երբոր կ'երթային, անոնց թեւերուն ձայնը լսեցի, շատ ջուրերու ձայնին պէս՝ Ամենակարողին ձայնին պէս, աղմուկի ձայնի ու բանակի ձայնի պէս. երբոր կը կայնէին, իրենց 25 թեւերը կ'իջեցնէին։ Ու երբոր անոնք կը կայնէին ու թեւերնին կ'իջեցնէին, անոնց գլխուն վրայ եղող հաստատութենէն ձայն մը կ'ելլէր։

26 Ու անոնց գլխուն վրայ եղող հաստատութենէն վեր՝ շափիւղայ քարի երեւութով աթոռի նմանութիւն մը կար, ու այն աթոռի նմանութեանը վրայ մարդու կերպարանքով նմանութիւն մը կար 27 վերէն։ Ու անոր երիկամներուն երեւութէն վեր ոսկեպղինձի նման՝ բոլորտիքը ու ներսը կրակի նմանութեան պէս տեսայ. ու երիկամանցը երեւութէն վար կրակի նմանութեան պէս տեսայ. ու պայծառութեամբ շրջապատուած էր. 28 Ինչպէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ եղող ծիածանին երեւոյթը, այնպէս էր այն շրջապատուած պայծառութեանը երեւոյթը։ Ասիկայ Տէրոջը փառացը նմանութեանը երեւոյթն էր. ու երբոր տեսայ, երեսի վրայ ինկայ, ու մէկ խօսողի մը ձայնը լսեցի։

ԳԼ. Բ

1 Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ, ոտքերուդ վրայ կայնէ, ու քեզի հետ խօսիմ։ 2 Ու ինծի հետ խօսածին պէս Հոգին իմ վրաս եկաւ, և զիս ոտքերուս վրայ վերցուց. ու ինծի հետ խօսողին ձայնը լսեցի. 3 Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ ես քեզ Իսրայէլի որդւոցը՝ ինծի դէմ ապստամբող ապստամբներուն ազգին կը ղրկեմ, որ թէ իրենք և թէ իրենց հայրերը մինչև այս օրս ինծի դէմ յանցաւոր գտնուեցան. 4 Ու անոնք պնդերես և խստասիրտ որդիներ են. ես քեզ անոնց կը ղրկեմ. ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ 5 Ու անոնք՝ թէ լսեն, և թէ զանց ընեն, (քանզի անոնք ապստամբներու տուն են,) սակայն պիտի գիտնան թէ մէջերնին մարգարէ կայ։

6 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ անոնցմէ մի՛ վախնար, և անոնց խօսքերէն մի՛ վախնար. թէև քու քովդ կամակոր ու ծուռ մարդիկ կան, և կարիճներու քով կը բնակիս. անոնց խօսքերէն մի՛ վախնար, և անոնց երեսէն մի՛ զարհուրիր, թէև անոնք ապստամբներու տուն են։ 7 Ու անոնց իմ խօսքերս խօսէ, թէ լսեն և թէ զանց ընեն. քանզի անոնք ապստամբ են։

8 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի ըսածս մտիկ ըրէ. այն ապստամբ տանը պէս ապստամբ մի՛ ըլլար. բերանդ բաց, ու քեզի տուածս կեր։ 9 Ու նայեցայ, և ահա ինծի երկնցած ձեռք մը, և ահա անոր մէջը գիրքի տոմս մը կար. 10 Ու զանիկայ իմ առջևս բացաւ, և անիկայ ներսէն ու դուրսէն գրուած էր. ու անոր վրայ ողբեր, հառաչանք ու վայ գրուած կար։

ԳԼ. Գ

1 Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ ինչ որ գտածդ կեր. այս տոմսը կեր ու գնա Իսրայէլի տանը խօսէ։ 2 Ու իմ բերանս բացի, ու 3 այն տոմսը ինծի կերցուց. Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ այս իմ քեզի տուած տոմսս փորիդ կերցուր ու աղիքներդ լեցուր. ու ես զանիկայ կերայ, ու բերնիս մէջը մեղրի պէս 4 անոյշ եղաւ։ Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ աղէ՛ Իսրայէլի տանը գնա ու իմ խօսքերովս 5 անոնց խօսէ՛։ Վասն զի դուն դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու ունեցող ազգի մը չես ղրկուիր, 6 հապա Իսրայէլի տանը. Դժուարիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունեցող շատ ազգերուն չէ՛, որոնց խօսքերը դուն չես հասկնար. յիրաւի թէ որ քեզ անոնց ղրկէի, անոնք քեզի 7 մտիկ պիտի ընէին։ Բայց Իսրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն, վասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել. որովհետև բոլոր Իսրայէլի տունը պնդերես ու խստասիրտ 8 է։ Ահա անոնց երեսին դէմ քու երեսդ պինդ, ու անոնց ճակատին դէմ քու ճակատդ պինդ 9 ըրի։ Քու ճակատդ վէմէն ամուր՝ ադամանդի պէս ըրի. անոնցմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չզարհուրիս, թէև անոնք ապստամբներու տուն են։

10 Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ, իմ բոլոր խօսքերս՝ որ քեզի պիտի խօսիմ, սրտիդ մէջը ընդունէ 11 ու ականջներովդ լսէ. Ու գնա գերիներուն մէջը մտիր՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը մէջ, ու անոնց խօսէ և անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. թէ՛ մտիկ ընեն և թէ զանց ընեն։

12 Ու անիկայ Հոգին զիս վերցուց, ու ետևէս մեծ շառաչումի ձայն մը լսեցի, որ կ'ըսէր, Տէրոջը փառքը օրհնեա՜լ ըլլայ իր տեղէն։ 13 Ու կենդանիներուն թեւերը իրարու զարնելուն ձայնը, ու անոնց քովի անիւներուն ձայնը, ու մեծ շառաչումի ձայն լսեցի։ 14 Ու Հոգին զիս վերցուց տարաւ, ու ես իմ հոգիիս տաքութենէն դառնութեամբ գացի. ու Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ զօրութեամբ։ 15 Ու Քոբար գետին քովը բնակող Թէլաբիբի գերիներուն եկայ, ու անոնց նստած տեղը նստայ, և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ։

16 Ու եօթը օրէն ետքը Տէրոջը 17 խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի՛ մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը դէտ դրի. ու իմ բերնէս խօսք լսես, ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշացընես։ 18 Երբոր ամբարիշտին ըսեմ թէ Անշուշտ պիտի մեռնիս, ու դուն զանիկայ չզգուշացընես, ու չըխօսիս որ ամբարիշտը ազատելու համար՝ իր չար ճամբայէն զգուշացընես. այն ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ։ 19 Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացընես, ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ, անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի. բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ'ըլլաս։ 20 Ու երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ, ու չարութիւն ընէ, ու ես անոր առջևը գայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի, զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի, և անոր ըրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի. բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ։ 21 Իսկ թէ որ դուն այն արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ, ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ, անիկայ անշուշտ պիտի ապրի խրատ մտիկ ընելուն համար, ու դուն քու հոգիդ ազատած պիտի ըլլաս։

22 Ու հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու ինծի ըսաւ, Ե՛լ, դաշտը գնա, ու հոն քեզի հետ պիտի

23 խօսիմ : Ու ես ելայ՝ դաշտը գացի . և ահա հոն կայներ էր Տէրոջը փառքը , Քոբար գետին քովը տեսած փառքիս պէս . ու երեսիս վրայ
24 ինկայ : Ու Հոգին իմ վրաս եկաւ , ու զիս ոտքի վրայ կայնեցուց . և ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի ըսաւ , Գնա՛ տանդ մէջ պահուըտէ՛ :
25 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ ահա քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն , և անոնցմով քեզ պիտի կապեն ,
26 ու անոնց մէջը պիտի չելլես : Ու քու լեզուդ քու քիմքդ պիտի փակցընեմ , ու համր պիտի ըլլաս , և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս , վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են :
27 Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ , քու բերանդ պիտի բանամ . ու անոնց պիտի ըսես , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ : Լսողը թող լսէ՛ , ու զանց ընողը թող զանց ընէ . վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են :

ԳԼ. Դ

1 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ աղիւս մը առ , ու զանիկայ առջեւդ դիր , և անոր վրան քաղաք մը՝ այսինքն Երուսաղէմը գծագրէ :
2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր , և անոր դէմ մարտկոց շինէ , ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ , և անոր դէմ բանակ կեցուր , ու անոր բոլորտիքը պատերազմական
3 մեքենաներ դիր : Ու դուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ , ու զանիկայ քու ու քաղաքին մէջտեղը երկաթէ պարիսպի պէս դիր , ու քու երեսդ անոր դէմ շտկէ , որ անիկայ պաշարուի , ու զանիկայ պաշարէ՛ . ասիկայ Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ :
4 Ու դուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ , ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը . անոր վրայ պառկած օրերուդ թուովը անոնց անօրէնութիւնը կրես :
5 Քանզի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները օրերու թուովը քու վրադ դրի՝ իրեք հարիւր իննսուն օր , որ Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը կրես : Ու երբոր ատ օրերը լմնցընես , նորէն պառկէ քու աջ կողմիդ վրայ , ու քառսուն օր Յուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես . քեզի ամէն մէկ տարիին համար մէկ-մէկ օր տուի : 6

Ու քու երեսդ դէպ 'ի Երուսաղէմի պաշարումը շտկես , ու քու բազուկդ մերկացընես , ու անոր վրայ մարգարէութիւն ընես : 7
Ու ես ահա քու վրադ կապանքներ պիտի դնեմ , որ մէկ կողմէդ միւս կողմդ չդառնաս , մինչեւ որ քու պաշարման օրերդ լմնցընես : 8

Ու դուն քեզի ցորեն , գարի , բակլայ , ոսպ , կորեկ ու հաճար առ , և զանոնք աման մը մէջ դիր , ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ . զանիկայ՝ քու ձախ կողմիդ վրայ պառկած օրերուդ համրանքովը՝ իրեք հարիւր իննսուն օր ուտես : 9
Ու ուտելու կերակուրդ կշռով ըլլայ , օրը քսան սիկղ . զանիկայ ժամանակէ ժամանակ ուտես : Ու 10
ջուրը չափով՝ հինին մէկ վեցերորդ մասը խմես . զանիկայ ժամանակէ ժամանակ խմես : Ու ան [illegible] 11
[illegible] գարեղէն շօթերու պէս [illegible] ուտես . ու զանիկայ անոնց աչքին առջեւ մարդու աղբի վրայ եփես : Ու Տէրը ըսաւ , Իսրայէլի որդիքը այսպէս պղծութեամբ պիտի ուտեն իրենց հացը այն ազգերուն մէջ , ուր որ զանոնք պիտի քշեմ : Ու ես ըսի , Ա՜հ , Տէր Եհովայ՝ ահա իմ անձս չպղծուեցաւ , և իմ տղայութենէս մինչեւ հիմա մեռելոտի կամ գազանաբեկ չկերայ . ու իմ բերանս պիղծ միս չմտաւ : Ու ինծի ըսաւ , Նայէ՛ , քեզի մարդու աղբին տեղը կովի թրիք տուի , ու քու հացդ անոր վրայ եփես : 12 13 14 15

Նաև ինծի ըսաւ , Որդի՛ մարդոյ՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ հացին ցուպը պիտի կոտրեմ , ու հացը կշռով և անձկութեամբ պիտի ուտեն , ու ջուրը չափով և ապշութեամբ պիտի խմեն : Վասն զի հացի ու ջուրի կարօտութիւն պիտի քաշեն , ու իրարու նայելով 16 17

պիտի ապշին , և իրենց անօրէնութիւնովը պիտի հալին :

ԳԼ. Ե

1 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի սուր դանակ մը առ , քեզի սափրիչի ածելի մը առ , և զանիկայ գլխուդ վրայէն ու մօրուքիդ վրայէն անցուր . և քեզի կշիռ մը առ , ու
2 մազերը բաժին բաժին ըրէ : Երրորդ մասը քաղաքին մէջը կրակով այրես , երբոր պաշարման օրերը լմննան . ու երրորդ մասը առնես , և դանակով զարնես անոր բոլորտիքը . ու երրորդ մասը հովին ցրուես , ու ես անոնց ետեւէն սուր
3 պիտի քաշեմ : Ու անոնցմէ քիչ թուով առնես , ու զանոնք քղանցքներուդ մէջը ծրարես :
4 Ու դարձեալ անոնցմէ առնես ու զանոնք կրակը նետես և զանոնք կրակով այրես . անկէ բոլոր Իսրայէլի տանը կրակ պիտի ելլէ :
5 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ասիկայ Երուսաղէմն է . զանիկայ ազգերուն մէջը ու իր բոլորտիքը
6 եղող երկիրներուն մէջը դրի : Ու անիկայ իմ դատաստաններս ազգերէն , ու իմ կանոններս իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն աւելի ամբարշտութեան փոխեց . վասն զի իմ դատաստաններս մերժեցին , և
7 իմ կանոններովս չքալեցին : Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Որովհետեւ ձեր բոլորտիքը եղող ազգերէն աւելի ապստամբ եղաք , իմ կանոններովս չքալեցիք և իմ դատաստաններս 'ի գործ չըրիք . ոչ ալ ձեր բոլորտիքը եղող հեթանոսներուն սովորութեանցը համեմատ
8 ըրիք . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ , ու ազգաց աչքերուն առջեւը քու մէջդ դատաստաններ
9 'ի գործ պիտի դնեմ : Ու քու բոլոր պղծութիւններուդ համար անանկ բան մը պիտի ընեմ քու մէջդ , որուն նմանը ոչ ըրած
10 եմ , ոչ ալ պիտի ընեմ : Անոր համար քու մէջդ հայրերը իրենց տղաքը պիտի ուտեն , ու տղաքը իրենց հայրերը պիտի ուտեն . և քու մէջդ դատաստաններ 'ի գործ պիտի դնեմ , ու քու բոլոր մնացորդդ ամէն հովի պիտի ցրուեմ :
Անոր համար ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որովհետեւ դուն քու բոլոր գարշութիւններովդ ու բոլոր պղծութիւններովդ իմ սրբարանս պղծեցիր , ես ալ անշուշտ քեզ պիտի կոտրեմ , և իմ աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ : Քու 11 12
երրորդ մասդ ժանտախտով պիտի մեռնի , և քու մէջդ սովով պիտի սպառի . և քու երրորդ մասդ չորս կողմդ սրով պիտի իյնան . ու երրորդ մասդ ամէն հովի պիտի ցրուեմ , ու անոնց ետեւէն սուր պիտի քաշեմ : Այսպէս իմ բարկու- 13
թիւնս պիտի կատարուի , և իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի իջեցընեմ , ու վրէժ պիտի առնեմ . ու երբոր իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ կատարեմ , պիտի գիտնան թէ ես Տէրս՝ իմ նախանձովս խօսեցայ :
Ու ամէն անցնողին աչքերուն առ- 14
ջեւ՝ քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը աւերման ու անարգութեան պիտի մատնեմ քեզ : Ու 15
երբոր բարկութեամբ , և սրտմտութեամբ , ու սրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ 'ի գործ դնեմ , [illegible] քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջ՝ անարգանք , նախատինք , առակ ու զարմացում պիտի ըլլայ . ես Տէրս խօսեցայ : Երբոր անոնց վրայ սովուն 16
չար ու ապականիչ նետերը ղրկեմ , որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի ղրկեմ , սովը ձեր վրայ պիտի աւելցընեմ , ու ձեզի համար հացին ցուպը պիտի կոտրեմ : Այսպէս 17
ձեր վրայ սով՝ ու չար գազաններ պիտի ղրկեմ , ու քեզ անզաւակ պիտի թողուն . և քու մէջէդ ժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի , ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ . ես Տէրս խօսեցայ :

ԳԼ. Զ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե- 1
լով . Որդի՛ մարդոյ՝ երեսդ Իս- 2

րայէլի լեռներուն դարձուր, ու անոնց մարգարէութիւն ըրէ, 3 Ու ըսէ, Ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք. այսպէս կ՚ըսէ Եհովայ Տէրը լեռներուն, բլուրներուն, ձորերուն ու հովիտներուն. Ահա ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ, ու ձեր բարձր 4 տեղուանքը պիտի կործանեմ. Եւ ձեր սեղանները աւերակ պիտի ըլլան, ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրուին. և ձեր մէջէն սպաննուածները ձեր կուռքերուն առջևը ինկած 5 պիտի ձգեմ։ Ու Իսրայէլի որդւոց դիակունքը իրենց կուռքերուն առջևը պիտի դնեմ, և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բոլորտ- 6 իքը պիտի ցրուեմ։ Ձեր ամէն բնակած տեղերուն մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան, ու բարձր տեղուանքը ամայի պիտի ըլլան. որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի ըլլան, և ձեր կուռքերը կոտրուին ու խափանուին, և ձեր արեգական կուռքերը կործանուին, 7 ու ձեր գործքերը ջնջուին։ Ու ձեր մէջը սպաննուածներ պիտի իյնան, և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

8 Բայց երբոր դուք երկիրներուն մէջ ցրուիք, ձեզմէ սուրէն ազատուածները ազգերուն մէջ մնացորդ 9 պիտի թողում։ Եւ ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն այն ազգերուն մէջը, ուր որ գերի պիտի տարուին. վասն զի իրենց շնացող ու ինծմէ խոտորած սրտովը, ու իրենց կուռքերուն ետևէն պոռնկութիւն ընող աչքերովը տանջուեցայ. և անոնք իրենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ ըրած չարութիւններուն պատճառովը իրենց 10 անձերէն պիտի զզուին։ Ու պիտի գիտնան թէ ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ թէ այս չարիքը անոնց 11 պիտի ընեմ։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ձեռքերդ իրարու զարկ ու ոտքդ գետինը զարկ, ու ըսէ, Աւա՜ղ Իսրայէլի տանը բոլոր չար պղծութիւններուն. վասն զի սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի իյնան։ 12 Հեռուն եղողը ժանտախտով պիտի մեռնի, ու մօտ եղողը սրով պիտի իյնայ, և մնացածը ու պաշարման մէջ եղողը սովով պիտի մեռնի. այսպէս իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի կատարեմ։ 13 Ու երբոր անոնց սպաննուածները՝ իրենց կուռքերուն մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլորտիքը, ամէն բարձր բլուրի վրայ, ամէն լեռներու գլուխ, ու ամէն կանանչ ծառի տակ, և ամէն տերևախիտ կաղնիի տակ ձգուած ըլլան, ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անոյշ հոտ կը մատուցանէին, պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։ 14 Այսպէս իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկընցընեմ. ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղուանքը Դեբղաթի կողմը եղող անապատէն աւելի ամայի ու աւերակ պիտի ընեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Է.

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. 2 Ու դուն որդի մարդոյ՝ [illegible] Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ՚ըսէ. Վախճան՝ երկրին չորս կողմին վրայ վախճանը հասեր է։ 3 Հիմա քու վրադ վախճանը եկաւ, ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի ղրկեմ. և քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի ընեմ, և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի բերեմ։ 4 Եւ իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. հապա քու ճամբաներդ քու վրադ պիտի դնեմ, և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան, ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու 6 գայ։ Վախճանը կու գայ, վախճանը կու գայ. քու վրադ արթընցաւ. ահա կու գայ։ 7 Ով երկրին բնակիչ՝ կարգը քեզի կու գայ, ժամանակը կու գայ, խռովութեան օրը մօտեցաւ, և ոչ թէ լերանց ցնծութիւնը։ 8 Հիմա մօտեցս իմ սրտմտութիւնս քու վրադ պիտի թափեմ, և իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի կատարեմ, ու քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի ընեմ, և քու բոլոր պղծութիւններդ 9 քու վրադ պիտի բերեմ։ Ու իմ աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ, և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան, ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ։ 10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ. կարգը եկեր հասաւ, գաւազանը ծաղկեցաւ, ամբարտաւանութիւնը ընձիւղե- 11 ցաւ։ Բռնաւորութիւնը ելաւ, ամբարշտութեան գաւազան եղաւ. անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ. ու անոնց բազմութենէն ու ստացուածքէն բան մը պիտի չմնայ, և անոնց մէջը վայելչութիւն պիտի չըլլայ։ 12 Ժամանակը եկաւ, օրը մօտեցաւ. գնողը չուրախանայ ու ծախողը չողբայ, քանզի անոր բոլոր բազմութեանը վրայ բարկութիւն 13 կայ։ Ինչու որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ, թէև ողջ ըլլան. վասն զի անոր բոլոր բազմութեանը համար եղած տեսիլքը ետ պիտի չդառնայ. ու մարդ մը իր կենացը անօրէնութեամբը պիտի չուժովնայ։

14 Փողը հնչեցուցին, ամէն բան պատրաստեցին, բայց պատերազմի գացող չկայ. վասն զի իմ բարկութիւնս անոր բոլոր բազմութեա- 15 նը վրայ է։ Դուրսէն սուր, ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ. դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի, ու քաղաքին մէջ եղողը սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ։ 16 Եւ անոնց ազատուածները որ պիտի ազատին, լեռներուն վրայ ձորերու աղաւնիներուն պէս պիտի ըլլան. ամէնքը պիտի հեծեն, ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար։ 17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան, ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի 18 հալին։ Եւ անոնք քուրձեր պիտի հագնին, ու զանոնք սոսկումը պիտի ծածկէ. ու ամէն երեսի վրայ՝ ամօթ, և անոնց ամէն գլխուն վրայ կնտութիւն պիտի ըլլայ։ 19 Իրենց արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի նետեն, ու անոնց ոսկին անարգ բան մը պիտի սեպուի. անոնց արծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկութեան օրը կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազատելու. անով պիտի չկրնան իրենց անձը կշտացընել, ո՛չ ալ իրենց փորը լեցընել. վասն զի անիկայ իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը եղաւ։ 20 Իրենց զարդերուն փառքը հպարտութեան դարձուցին. և անով իրենց գարշութիւնները՝ իրենց պղծութիւններուն պատկերները շինեցին. ասոր համար անոնց առջևը անարգ բան մը կ՚ընեմ զանիկայ։ 21 Եւ զանիկայ օտարներուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ յափշտակեն, ու երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանիկայ կողոպտեն, ու զանիկայ պիտի պղծեն։ 22 Եւ իմ երեսս անոնցմէ պիտի դարձընեմ, ու իմ գաղտնի տեղս պիտի պղծեն. և հոն բռնաւորներ պիտի մտնեն, ու զանիկայ պիտի պղծեն։

23 Մէկ շղթայ մը շինէ, վասն զի երկիրը արեան դատաստանով լեցուեցաւ, ու քաղաքը բռնութիւնով լեցուեցաւ։ 24 Եւ ազգերուն խիստ չարերը պիտի բերեմ, ու անոնց տուները* պիտի ժառանգեն. և բռնաւորներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցընեմ, ու անոնց սուրբ տեղերը պիտի պղծուին։ 25 Կործանումը կու գայ. ու խաղաղութիւն պիտի փնտռեն, բայց պիտի չգտնուի։ 26 Պատուհասի վրայ պատուհաս պիտի գայ, և գուժի վրայ գոյժ պիտի ըլլայ. ու մարգարէէն տեսիլք պիտի ուզեն, և քահանայէն օրէնքը՝ ու ծերերէն խորհուրդը պիտի կորսուի։ 27 Թագաւորը սուգ պիտի ընէ, ու իշխանը սոսկում պիտի հագնի. ու երկրին ժողովուրդին ձեռքերը վախով պիտի թուլնան. անոնց ճամբաներուն համեմատ անոնց հատուցում պիտի ընեմ, և

անոնց դատաստաններուն համեմատ
զանոնք պիտի դատեմ, ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ. Ը.

1 Ու եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ վեցերորդ
ամսուան հինգերորդ օրը
ես իմ տանս մէջ կը նստէի, և
Յուդայի ծերերը իմ առջևս կը
նստէին. ու հոն Տէր Եհովային
2 ձեռքը իմ վրաս ինկաւ. Ու նայեցայ,
ու ահա մարդու կերպարանք
մը կար կրակի երևոյթով. անոր
երիկամանցը երևոյթէն վար կրակ
էր, ու անոր երիկամունքներէն վեր
ոսկեպղինձի նման փայլուն երևոյթ
3 մը կար ։ Ու անիկայ ձեռքի նըմանութիւն
մը երկնցուց, ու իմ
գլխուս վարսերէն բռնեց. ու Հոգին
զիս երկրի ու երկինքի մէջտեղը
վերցուց, և զիս Աստուծոյ տեսիլքով
Երուսաղէմ՝ դէպ 'ի հիւսիս
նայող ներքին դրանը մուտքը բերաւ,
ուր որ նախանձ գրգռող
Նախանձու կուռքը կը կենար ։
4 Ու ահա հոն՝ դաշտի մէջ տեսած
տեսիլքիս պէս Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը կար ։
5 Ու ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝
հիմա քու աչքերդ դէպ 'ի հիւսիս
վերցուր. ու երբոր աչքերս դէպ 'ի
հիւսիս վերցուցի, ահա սեղանին
դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը
6 այս Նախանձու կուռքը կար ։ Ու
անիկա ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝
կը տեսնե՞ս ասոնց ըրածը՝ այն մեծ
պղծութիւնները որ Իսրայէլի տունը
հոս կ՚ընէ, որպէս զի ես իմ
սրբարանէս հեռանամ. բայց նորէն
դարձիր, ու աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես ։
7 Ու զիս գաւիթին դուռը տարաւ.
ու տեսայ, և ահա պատին
8 վրայ ծակ մը կար ։ Ու ինծի
ըսաւ, Որդի մարդոյ՝ հիմա այս
պատը փորէ. ու երբոր պատը
փորեցի, ահա դուռ մը կար ։
9 Ու ինծի ըսաւ, Մտիր ու տես
այն չար պղծութիւնները որ անոնք
10 հոս կ՚ընեն ։ Ու ես մտայ, ու
տեսայ, և ահա ամէն տեսակ սողուններու
ու զազիր անասուններու
պատկերները՝ և Իսրայէլի տանը
բոլոր կուռքերը պատին վրայ չորջանակի
փորուած էր ։ Ու անոնց 11
առջևը կայնած էին Իսրայէլի տանը
ծերերէն եօթանասուն մարդ,
և Սափանի որդին Յեզոնիա ալ
անոնց մէջը կայնած էր. ամէն մէկը
ձեռքը բուրվառ ունէր. ու խունկին
ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր ։
Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝ 12
կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ՚ընեն
Իսրայէլի տանը ծերերը մութ տեղը՝
ամէն մարդ իր ծածուկ պատկերատանը
մէջ. վասն զի անոնք
կ՚ըսեն թէ Տէրը մեզ չտեսներ.
Տէրը երկիրը թողուց ։ Ու ինծի 13
ըսաւ, Նորէն դարձիր, և անոնց
ըրած աւելի մեծ պղծութիւնները
պիտի տեսնես ։

Ու զիս Տէրոջը տանը դէպ 'ի 14
հիւսիս եղող դրանը մուտքը բերաւ.
և ահա հոն Թամուզին համար
լացող կիները կը նստէին ։ Ու 15
ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝ կը
տեսնե՞ս. նորէն դարձիր, ու ասոնցմէ
աւելի մեծ պղծութիւններ
պիտի տեսնես ։

Ու զիս Տէրոջը տանը ներքին 16
գաւիթը բերաւ. և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ սրահին ու սեղանին
մէջտեղը քսանըհինգ մարդու
չափ կային. անոնք կռնակնին
Տէրոջը տաճարին դարձուցեր էին,
ու երեսնին արևելք, ու դէպ 'ի
արևելք արևուն երկրպագութիւն
կ՚ընէին ։ Ու ինծի ըսաւ, Որդի 17
մարդոյ՝ տեսա՞ր. միթէ Յուդայի
տանը պզտի՞կ բան կ՚երևնայ իրենց
հոս ըրած պղծութիւնները ընելը,
որ երկիրն ալ բռնութիւնով լեցուցին,
ու զիս բարկացնելու դարձան.
և ահա ճիւղը իրենց քիթին
կ՚երկընցընեն ։ Ու ես ալ սրտմտութեամբ 18
պիտի վարուիմ անոնց
հետ. աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի
չողորմիմ. և անոնք իմ ականջներուս
մեծ ձայնով պիտի կանչեն,
սակայն անոնց մտիկ պիտի չընեմ ։

ԳԼ. Թ.

1 Ու մեծ ձայնով կանչեց իմ ականջներուս,
ու ըսաւ. Քաղաքին
վրայ որոշուածները մօտեցուցէք,
ու ամէն մէկը իր ապականիչ գործիքը
2 իր ձեռքը ունենայ ։ Ու ահա
դէպ 'ի հիւսիս նայող վերի
դրանը ճամբայէն վեց մարդ կու
գար, ու ամէն մէկուն կոտորելու
գործիքը իր ձեռքն էր. և անոնց
մէջը կտաւէ զգեստ հագած մարդ
մը կար, ու մէջքը դպրապետի կաղամար
ունէր. և անոնք գացին
պղնձէ սեղանին քովը կայնեցան ։
3 Ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը՝ որ
քերովբէներուն վրան էր, անոնց
վրայէն տանը սեմը ելաւ ։
Ու ան կտաւէ զգեստ հագած,
ու մէջքը դպրապետի կաղամար ունեցող
4 մարդը կանչեց. Ու Տէրը
անոր ըսաւ, Քաղաքին մէջէն՝ Երուսաղէմին
մէջէն անցիր, ու անոր
մէջը եղած բոլոր պղծութիւններուն
համար հառաչող ու ողբացող
մարդոցը ճակատներուն վրայ նշան
5 դիր ։ Ու քանի որ ես կը լսէի
միւսներուն ըսաւ, Անոր ետևէն
քաղաքէն անցէք ու զարկէք.
աչքերնիդ չխնայէ ու մի ողորմիք.
6 Ծերը, երիտասարդը ու
կոյսը, պզտիկ տղաքը ու կիները
ապաննեցէք ու կորսնցուցէք. բայց
վրան նշան ունեցող մարդու մը ամէնևին
մի մօտենաք. ու իմ սըրբարանէս
սկսեցէք ։ Ուստի տանը
առջևը եղող ծեր մարդիկներէն
7 սկսան ։ Ու անոնց ըսաւ, Տունը
պղծեցէք, ու գաւիթները մեռելներով
լեցուցէք ու ելէք ։ Ու անոնք
ելան ու քաղաքին մէջը զարկին ։

8 Ու երբոր զանոնք զարկին, ու ես
մնացի, ան ատենը երեսիս վրայ
ինկայ և աղաղակելով ըսի, Ո՜հ
Տէր Եհովայ՝ դուն Երուսաղէմի վըրայ
քու բարկութիւնդ թափելով՝
Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնաջի՞նջ
9 պիտի ընես ։ Ու ինծի ըսաւ,
Իսրայէլի և Յուդայի տանը
անօրէնութիւնը խիստ շատ մեծ է,
ու երկիրը արիւնով լեցուեցաւ և
քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ.
վասն զի ըսին, Տէրը երկիրը
թողուց, ու Տէրը չտեսներ ։
Ու հիմա իմ աչքս ալ պիտի չխնայէ, 10
ու պիտի չողորմիմ. իրենց
ճամբաները իրենց գլուխը պիտի
բերեմ ։

Ու ահա կտաւէ զգեստ հագած, 11
ու մէջքը կաղամար ունեցող մարդը
լուր բերաւ ու ըսաւ, Ինծի հրամայածիդ
պէս ըրի ։

ԳԼ. Ժ.

Ու տեսայ որ ահա քերովբէներուն 1
գլխուն վրայի հաստատութեանը
մէջ՝ շափիւղայ քարի պէս աթոռի
ձևով նմանութիւն մը կ՚երևնար
անոնց վրայ ։ Ու կտաւէ զգեստ 2
հագած մարդուն խօսեցաւ ու ըսաւ,
Քերովբէներուն տակը եղող
անիւներուն մէջտեղը մտիր, և ձեռքերդ
քերովբէներուն մէջտեղը եղող
կրակի կայծերէն լեցո՛ւր, ու քաղաքին
վրայ ցանէ. և անիկայ իմ
աչքերուս առջևը մտաւ ։ Ու երբոր 3
ան մարդը մտաւ, քերովբէները
տանը աջ կողմը կայներ էին. և
ամպը ներքին գաւիթը լեցուցեր
էր ։ Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն 4
վրայէն տանը սեմը վերացաւ,
և տունը ամպով լեցուեցաւ,
ու գաւիթը Տէրոջը փառքին
պայծառութեամբը լեցուեցաւ ։ Ու 5
քերովբէից թևերուն ձայնը մինչև
արտաքին գաւիթը կը լսուէր Ամենակարող
Աստուծոյն ձայնին պէս,
երբոր կը խօսի ։ Ու երբոր կըտաւէ 6
զգեստ հագած մարդուն հրամայեց,
ու ըսաւ թէ Քերովբէներուն
մէջտեղը եղող անիւներուն
մէջէն կրակ առ, անիկայ գնաց անիւներուն
քովը կայնեցաւ ։ Ու 7
քերովբէներուն մէջէն քերովբէին
մէկը իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը
եղող կրակին երկընցուց ու
առաւ, և կտաւէ զգեստ հագնողին
ձեռքը տուաւ. անիկայ ալ առաւ
ու ելաւ ։ (Ու քերովբէից թևերուն 8
տակը՝ մարդու ձեռքի նմանութիւն
կ՚երևնար ։)

9 Եւ տեսայ որ՝ աջին քերովբէնե-
րուն քովը չորս անիւ կար, ամէն
մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ.
ու անիւներուն երեւոյթը ոսկեքա-
10 րի կը նմանէր։ Եւ անոնց երեւոյ-
թը՝ չորսին ալ ձեւը մէկ էր, որպէս
թէ անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար։
11 Գացած ատեննին իրենց չորս կող-
մերուն վրայ կ'երթային. գացած
ատեննին ետ ալ [illegible]
չէին դառնար, վասն զի ուր կողմը
որ գլուխը կը նայէր, անոր ետեւէն
կ'երթային, գացած ատեննին չէին
12 դառնար։ Եւ անոնց բոլոր մարմի-
նը, կռնակները, ու ձեռքերը, ու
թեւերը, և անիւները՝ այնպէս ան
չորսին անիւները ամէն կողմէն ա-
13 չքերով լեցուն էին։ Անիւներուն
համար լսեցի որ անոնց անուն գը-
14 րուեցաւ՝ Անիւ։ Ու ամէն մէկը
չորս երես ունէր. առջի երեսը քե-
րովբէի երես էր, երկրորդ երեսը
մարդու երես էր, ու երրորդը ա-
ռիւծի երես էր, և չորրորդը ար-
15 ծուի երես էր։ Ու քերովբէները
վերցուան։ Քոբար գետին քովը
տեսած կենդանիներս ասոնք էին։
16 Ու երբոր քերովբէները կ'երթա-
յին, անիւներն ալ անոնց քովէն
կ'երթային, ու երբոր քերովբէները
երկրէն բարձրանալու համար թեւեր-
նին կը վերցնէին, աս անիւներն
ալ անոնց քովէն չէին զատուեր։
17 Երբոր անոնք կենէին, ասոնք ալ
կը կենէին, երբոր անոնք վերա-
նային, ասոնք ալ կը վերանային
անոնց հետ. վասն զի անոնց մէջը
կենդանիներուն ոգին կար։
18 Եւ Տէրոջը փառքը տանը սեմին
վրայէն ելաւ, ու քերովբէներուն
19 վրայ կայնեցաւ։ Եւ իմ աչքերուս
առջեւը քերովբէները ելլելով թե-
ւերնին վերցուցին, ու երկրէն
բարձրացան. անիւներն ալ անոնց
հետն էին ու Տէրոջը տանը ա-
րեւելեան դրանը մուտքը կայնեցան,
ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վե-
20 րէն անոնց վրայ էր։ Քոբար գե-
տին քովը Իսրայէլի Աստուծոյն
տակը տեսած կենդանիներս ասոնք
էին, ու գիտցայ որ անոնք քերով-
բէներ են։ Ամէն մէկը չորս երես՝ 21
ու ամէն մէկը չորս թեւ ունէր, և
անոնց թեւերուն տակը մարդու
ձեռքերու նմանութիւն կար։ Ու 22
անոնց երեսներուն երեւոյթը նոյն
երեսներուն կը նմանէր որ Քոբար
գետին քովը տեսայ, թէ՛ անոնց
կերպարանքը և թէ իրենք. ամէն
մէկը շիտակ յառաջ կ'երթար։

ԳԼ. ԺԱ

Եւ Հոգին զիս վերցուց, ու Տէ- 1
րոջը տանը դէպ 'ի արեւելք նա-
յող արեւելեան դրանը բերաւ. և
ահա դրանը մուտքը քսանուհինգ
մարդ կար. ու անոնց մէջը Ժողո-
վուրդին իշխանները՝ Ազուրի որդին
Յեզոնիան, ու Բանեայի որդին
Փաղատիան տեսայ։ Եւ ինծի 2
ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝ ասոնք
են ան մարդիկները որ անօրէնու-
թիւն կը մտածեն, ու չար խոր-
հուրդներ կու տան աս քաղաքին
մէջ, Ու կ'ըսեն, Մօտ չէ ժամա- 3
նակը, տուներ շինենք. աս քաղաքը
կաթսայ է, ու մենք միս ենք։
Ասոր համար մարգարէացիր անոնց վրայ, 4
մարգարէացի՛ր՝ որդի մարդոյ։
Ան ատենը Տէրոջը Հոգին իմ 5
վրաս ինկաւ, ու ինծի ըսաւ.
Ըսէ՛ որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք այսպէս ըսիք՝ ո՛վ Իսրայէլի
տունը. բայց ես ձեր միտքէն ան-
ցածը գիտեմ։ Դուք աս քաղա- 6
քին մէջ ձեր սպաննուածները շատ-
ցուցիք, ու անոր փողոցները սպան-
նուածներով լեցուցիք։ Ասոր հա- 7
մար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր սպաննուածները որ անոր մէջը
դրիք, անոնք միսն են, ու անիկայ
կաթսան է. բայց ձեզ անոր մէջէն
պիտի հանեմ։ Դուք սուրէն վախ- 8
ցաք. ու ես սուրը ձեր վրայ պիտի
բերեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ու 9
ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ, և
ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի
մատնեմ, ու ձեր մէջը դատաս-
տաններ 'ի գործ պիտի դնեմ։
Դուք սրով պիտի իյնաք. Իսրա- 10
յէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի
դատեմ, ու պիտի գիտնաք թէ ես

11 եմ Տէրը։ Աս քաղաքը ձեզի հա-
մար կաթսայ պիտի չըլլայ, ու դուք
անոր մէջը միս չըլլաք։ Իսրայէլի
սահմանին վրայ ձեզ պիտի դա-
12 տեմ, Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը. վասն զի իմ օրէնքնե-
րովս չքալեցիք, ու իմ իրաւունք-
ներս 'ի գործ չդրիք. հապա ձեր
բոլորտիքը եղող ազգերուն աւրե-
նութեանցը համեմատ վարուեցաք։
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն
ըրած ատենս Բանեայի որդին Փա-
ղատիան մեռաւ. ան ատենը երե-
սիս վրայ ինկայ, բարձր ձայնով
աղաղակեցի, ու ըսի. Ո՛հ, Տէր
Եհովայ՝ միթէ Իսրայէլի մնացորդը
14 բոլորովին պիտի սպառե՞ս։ Ան
ատենը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
15 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ քու եղ-
բայրներդ, քու եղբայրներդ, քու
ազգականներդ ու բոլոր Իսրայէլի
տունը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ը-
սին. Տէրոջը քովէն հեռացէք. աս
երկիրը մեզի ժառանգութիւն տը-
րուած է։
16 Ասոր համար ըսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Թէպէտեւ զանոնք
ազգերուն մէջը հեռացուցի, ու զա-
նոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի,
բայց անոնց մտած երկիրներուն մէ-
ջը քիչ մը ատեն անոնց սրբարան
17 պիտի ըլլամ։ Ասոր համար ըսէ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձեզ
ժողովուրդներէն պիտի հաւաքեմ,
և ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրնե-
րէն՝ ուր որ դուք ցրուած էք, ու
ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։
18 Եւ հոն պիտի մտնեն, ու անոր
բոլոր գարշելիութիւնները ու բոլոր
պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
19 ցնեն։ Եւ անոնց մէկ սիրտ պի-
տի տամ, ու անոնց ներսի դին նոր
հոգի պիտի դնեմ. և անոնց մար-
մինէն քարեղէն սիրտը պիտի հա-
նեմ, ու անոնց մարմնեղէն սիրտ
20 պիտի տամ. Որպէս զի իմ օրէնք-
ներուս մէջը քալեն, ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն ու զանոնք 'ի
գործ դնեն, և անոնք ինծի ժողո-
վուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աս-
տուած ըլլամ։ Բայց անոնց՝ որոնց 21
սիրտը իրենց կամացը գարշելիութիւ-
ներուն ու պղծութիւններուն ե-
տեւէն կ'երթայ, անոնց ճամբան
իրենց գլուխը պիտի բերեմ, կ'ը-
սէ Տէր Եհովան։
Ու քերովբէները իրենց թեւերը 22
վերցուցին, ու անիւները անոնց
քովն էին. և Իսրայէլի Աստուծոյն
փառքը վերէն անոնց վրան էր։
Ու Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջ- 23
տեղէն վերցուեցաւ, և քաղաքին
արեւելեան կողմը եղող լերանը վրայ
կայնեցաւ։
Ու Հոգին զիս վերցուց, ու 24
Քաղդէացւոց երկիրը եղող գերի-
ներուն քովը բերաւ, ի տեսիլ-
եան Աստուծոյ Հոգւովը տեսիլքի
մէջ. ու ան տեսած տեսիլքս իմ
վրայէս ելաւ։ Ու ես գերիներուն 25
խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ
ինծի յայտներ էր։

ԳԼ. ԺԲ

Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե- 1
լով. Որդի՛ մարդոյ՝ դուն ապըս- 2
տամբներու տանը մէջ բնակած ես,
որ անոնք տեսնելու աչքեր ունին,
ու չեն տեսներ, և լսելու ականջ-
ներ ունին, ու չեն լսեր. վասն զի
անոնք ապստամբներու տուն են։
Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի չուելու 3
կարասիներ պատրաստէ, ու անոնց
աչքերուն առջեւը ցորեկով չուէ, և
անոնց աչքերուն առջեւը քու եղած
տեղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ, գու-
ցէ ուշադրութիւն ընեն, թէեւ ա-
նոնք ապստամբներու տուն են։ Եւ 4
անոնց աչքերուն առջեւը քու կա-
րասիներդ ցորեկով հանես՝ չուելու
կարասիներու պէս. բայց դուն ա-
նոնց աչքերուն առջեւը իրիկունը
ելլես՝ գերութեան գացողներուն
պէս։ Անոնց աչքերուն առջեւը 5
պատը ծակես, ու անկէ հանես.
Անոնց աչքերուն առջեւը շալկես ու- 6
սիդ վրայ վերցընես, ու մթընցած
ատենը հանես. երեսդ ծածկէ որ
երկիրը չտեսնես. վասն զի քեզ
Իսրայէլի տանը նշան տուի։
Եւ այնպէս ըրի, ինչպէս որ ին- 7

ծի հրամայուեցաւ . իմ կարասի-
ները չուելու կարասիներու պէս ցո-
րեկով հանեցի , ու իրիկունը ձեռ-
քովս պատը ծակեցի , ու մթընցած
ատենը հանեցի . անոնց աչքերուն
8 առջեւը ուսիս վրայ վերցուցի ։ Ու
առտուանց Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
9 ղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ Իս-
րայէլի տունը՝ այն ապստամբներու
տունը քեզի չըսի՞ն թէ՝ Դուն ի՞նչ
10 կ'ընես ։ Անոնց ըսէ , Տէր Եհո-
վան այսպէս կ'ըսէ . Այս պատգամը
Երուսաղէմի մէջ եղող իշխանին ,
ու հոն բնակող Իսրայէլի բոլոր տա-
11 նը համար է ։ Ըսէ , Ես ձեզի հա-
մար նշան եմ . ես ինչպէս որ ըրի ,
անոնց այնպէս պիտի ըլլայ . անոնք
պիտի չուեն , ու գերութեան եր-
12 թան ։ Ու անոնց մէջի եղող իշ-
խանը իր ուսին վրայ բեռ պիտի
վերցընէ , ու մթընցած ատենը պի-
տի ելլէ . պատը պիտի ծակեն՝ որ
անկէ հանեն . անիկայ իր երեսը
պիտի ծածկէ , որ երկիրը աչքով
13 չտեսնէ ։ Ու անոր վրայ իմ ցանցս
պիտի տարածեմ , ու անիկայ իմ
որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի . և
զանիկայ Բաբելոն՝ Քաղդէացւոց
երկիրը պիտի տանիմ . ու անիկայ
ան զայն պիտի չտեսնէ , թէև հոն
14 պիտի մեռնի ։ Ու անոր բոլորտի-
քը եղող բոլոր օգնականները , ու
անոր բոլոր գունդերը՝ ամէն հովե-
րու պիտի ցրուեմ , և անոնց ետևէն
15 սուր պիտի քաշեմ ։ Ու երբոր
զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ , ու
զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ , պի-
տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
16 Ու անոնցմէ՝ սուրէն , սովէն ու
ժանտախտէն՝ քիչ մարդ մնացորդ
պիտի թողում , որպէս զի իրենց
բոլոր պղծութիւնները պատմեն այն
ազգերուն մէջ՝ ուր որ պիտի մըտ-
նեն . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ
Տէրը ։

17 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
18 սելով , Որդի մարդոյ՝ քու հացդ
դողալով կեր , ու ջուրդ տագ-
նապով և անձկութեամբ խմէ ։
19 Ու երկրին ժողովուրդին ըսէ .
Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երու-
սաղէմի բնակիչներուն վրայով՝ Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Անոնք ի-
րենց հացը անձկութեամբ պիտի
ուտեն , ու իրենց ջուրը ապշու-
թեամբ պիտի խմեն . որպէս զի
իրենց երկիրը բոլորովին աւերակ մը-
նայ՝ իր բոլոր բնակչացը անիրաւու-
թեանը պատճառաւ ։ Ու մար- 20
դաբնակ քաղաքները պիտի աւ-
րուին , ու երկիրը աւերակ պիտի
ըլլայ . ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը ։

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 21
ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ի՞նչ պի- 22
տի ըլլայ ձեզի այն առակը որ դուք
Իսրայէլի երկրին մէջ կը գործածէք ,
ու կ'ըսէք , Օրերը կ'երկընան .
ու ամէն տեսիլք պարապ կ'ելլէ ։
Անոր համար անոնց ըսէ , Տէր 23
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Այս առա-
կը պիտի խափանեմ . և աս ա-
ռակը մէյմըն ալ Իսրայէլի մէջ
պիտի չգործածեն . բայց անոնց ըսէ ,
Օրերը մօտեցան , նաև ամէն տե-
սիլքին կատարումը ։ Վասն զի 24
Իսրայէլի տանը մէջ մէյմըն ալ
ունայն տեսիլք , և շողոքորթու-
թեան գուշակութիւն պիտի չըլ-
լայ ։ Քանզի ես Տէրս կը խօսիմ , 25
ու խօսած խօսքս 'ի գործ պիտի
դրուի . ալ պիտի չուշանայ . վասն
զի ձեր օրերուն մէջ՝ ո՛վ ապըս-
տամբներու տուն , խօսք պիտի խօ-
սիմ ու պիտի կատարեմ , կ'ըսէ
Տէր Եհովան ։

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 26
ըսելով , Որդի մարդոյ՝ ահա Իս- 27
րայէլի տունը կ'ըսեն թէ Անոր
տեսած տեսիլքը շատ օրերու համար
է , ու անիկայ հեռաւոր ժամանակ-
ներու համար մարգարէութիւն կ'ը-
նէ ։ Անոր համար անոնց ըսէ , 28
Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան . Այ-
սուհետև բնաւ մէկ խօսքս պիտի
չուշանայ . հապա իմ խօսած խօսքս
պիտի կատարուի կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան ։

ԳԼ. ԺԳ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը- 1
սելով , Որդի մարդոյ՝ մար- 2

գարէութիւն ընող Իսրայէլի մար-
գարէներուն դէմ մարգարէացիր , ու
իրենց սրտէն մարգարէութիւն ընող-
ներուն ըսէ , Տէրոջը խօսքը մտիկ
3 ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Վա՜յ անզգամ մարգարէներուն՝ որոնք
իրենց հոգիին ետևէն կ'երթան , ու
4 բան մը տեսած չեն ։ Քու մար-
գարէներդ՝ ո՛վ Իսրայէլ , աւե-
րակներու մէջ եղող աղուէսներու
5 պէս եղան ։ Խրամատութեան տե-
ղուանքը չելաք , ու Տէրոջը օրը՝
պատերազմի մէջ հաստատ կայնելու
համար Իսրայէլի տանը պարսպով
6 չպատեցիք ։ Անոնք ունայն տե-
սիլք , և սուտ գուշակութիւն կը
տեսնեն , և կ'ըսեն թէ Տէրը ը-
սաւ , թէև Տէրը զանոնք խրկած
չէ . և յոյս կու տան թէ իրենց
7 խօսքը պիտի կատարուի ։ Միթէ
դուք ունայն տեսիլքներ չտեսա՞ք ,
և սուտ գուշակութիւններ չխօսե-
ցա՞ք , ու չըսի՞ք թէ Տէրը խօսե-
8 ցաւ , երբոր ես խօսած չէի ։ Անոր
համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ձեր խօսքը ունայն , ու ձեր տեսիլքը
սուտ ըլլալուն համար , ահա ես
ձեզի դէմ եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան .
9 Ու իմ ձեռքս՝ ունայն տեսիլք տես-
նող , և սուտ գուշակութիւն ընող
մարգարէներուն դէմ պիտի ըլլայ .
անոնք իմ ժողովրդեանս խորհուր-
դին մէջ պիտի չըլլան , ու Իսրա-
յէլի տանը գիրքին մէջ պիտի չգը-
րուին , և Իսրայէլի երկիրը պիտի
չմտնեն . ու պիտի գիտնաք թէ ես
10 եմ Տէր Եհովան ։ Որովհետև ա-
նոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցը-
նեն , և Խաղաղութիւն է կ'ըսեն ,
երբոր խաղաղութիւն չկայ . ու
անիկայ պատ կը շինէ , և անոնք
11 կիրով կը ծեփեն զանիկայ . Ան
կիրով ծեփողներուն ըսէ որ Անիկայ
պիտի փլլի . յորդահոս անձրև
պիտի ըլլայ . և դուք ո՛վ կարկուտի
քարեր՝ պիտի իյնաք . ու զանիկայ
12 մրրկալից հովը պիտի ճեղքէ ։ Ու
ահա երբոր պատը փլլի , ձեզի պի-
տի չըսե՞ն թէ Ո՞ւր է այն ծեփը ,
13 որ դուք ծեփեցիք ։ Անոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իմ
սրտմտութեամբս մրրկալից հով պի-
տի հանեմ , և իմ բարկութեամբս
յորդահոս անձրև , ու սրտմտու-
թեամբս կարկուտի քարեր պիտի
ըլլան , որ զանիկայ բնաջինջ ընեն ։
Ու կիրով ծեփած պատերնիդ պիտի 14
փլցընեմ , և զանիկայ գետնին հետ
հաւասար պիտի ընեմ . ու անոր
հիմը պիտի երևնայ , և անիկայ
պիտի իյնայ , ու դուք անոր մէջը
բնաջինջ պիտի ըլլաք . ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։ Ու ես 15
իմ սրտմտութիւնս պատին վրայ ,
ու զանիկայ կիրով ծեփողներուն
վրայ պիտի կատարեմ , ու ձեզի
պիտի ըսեմ , Պատը , ու զանիկայ
ծեփողները ոչինչ եղան , Այսինքն 16
Իսրայէլի մարգարէները՝ որոնք Ե-
րուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն
կ'ընեն , և անոր վրայով խաղա-
ղութեան տեսիլքներ կը տեսնեն ,
քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան ։

Ու դուն որդի մարդոյ՝ երեսդ 17
շիտկէ քու ժողովուրդիդ աղջիկնե-
րուն դէմ՝ որոնք իրենց սրտէն մար-
գարէութիւն կ'ընեն , ու անոնց վը-
րայ մարգարէացիր , Ու ըսէ , Տէր 18
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Վա՜յ այն
կիներուն՝ որ ամէն թևերու տակ
բարձ կը կարեն , և ամէն հասակի
մարդոց գլուխներուն լաչակներ կը
շինեն , որ հոգիներ որսան . միթէ
դուք իմ ժողովուրդիս հոգիները
որսալով ձեր հոգիները պիտի ապ-
րեցընէ՞ք ։ Ու ափեր լեցուն գա- 19
րիի համար , ու հացի պատառնե-
րու համար իմ ժողովուրդիս առջևը
զիս պիտի անարգէ՞ք , որպէս զի
ստութեան ականջ դնող ժողովուր-
դիս ստութիւն պատմելով՝ չմեռնե-
լու հոգիները մեռցընէք , ու չապ-
րելու հոգիները ապրեցընէք ։ Ա- 20
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես ձեր բարձերուն
դէմ եմ՝ որոնցմով դուք հոգիները
կ'որսաք թռչուններու պէս , և զա-
նոնք ձեր թևերէն պիտի պատռեմ ,
ու այն հոգիները պիտի արձակեմ ,
այսինքն այն հոգիները որոնք դուք
կ'որսաք թռչուններու պէս ։ Ու 21

ձեր լաչակները պիտի պատռեմ ,
ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի
ազատեմ , ու միւսանգամ ալ ձեր
ձեռքին մէջը որս պիտի չըլլան . ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
22 Վասն զի դուք արդարին սիրտը ձեր
սուտութիւններովը տրտմեցուցիք , որ
ես զանիկայ չէի տրտմեցուցած . ու
ամբարշտին ձեռքը ուժովցուցիք ,
որպէս զի իր չար ճամբայէն չդառ-
23 նայ , ու ապրի ։ Անոր համար
միւսանգամ ալ ունայն տեսիլք պիտի
չտեսնէք , և գուշակութիւն պիտի
չընէք . ու իմ ժողովուրդս ձեր
ձեռքէն պիտի ազատեմ . և պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու Իսրայէլի երէցներէն քանի մը
մարդիկ ինծի եկան , ու իմ
2 առջևս նստան ։ Ու Տէրոջը խօսքը
3 ինծի եղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մար-
դոյ՝ աս մարդիկը իրենց կուռքերը
իրենց սրտերուն մէջը կանգնեցին ,
ու իրենց անօրէնութեանը գայթակ-
ղութիւնը իրենց երեսներուն առ-
ջևը դրին . միթէ ես անոնց պա-
4 տասխան պիտի տամ ։ Ասոր հա-
մար անոնց հետ խօսէ ու անոնց ըսէ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Իս-
րայէլի տունէն ամէն մարդ որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանգնէ , ու իր
անօրէնութեանը գայթակղութիւնը
իր երեսին առջևը դնէ , ու մարգա-
րէին գայ , ան եկողին՝ ես Տէրս ա-
նոր կուռքերուն շատութեանը հա-
մեմատ պատասխան պիտի տամ .
5 Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց
սիրտերէն բռնեմ , վասն զի անոնց
ամէնը իրենց կուռքերովը ինծմէ
օտարացան ։
6 Անոր համար Իսրայէլի տանը
ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Դարձէք , ու ձեր կուռքերէն ետ
դարձուցէք . և ձեր ամէն պղծու-
թիւններէն երեսնիդ դարձուցէք ։
7 Վասն զի Իսրայէլի տունէն կամ Իս-
րայէլի մէջ պանդուխտ եղող օտա-
րականներէն ամէն մարդ որ ինծմէ զատուի ,
և իր կուռքերը իր սրտին մէջը
կանգնէ , ու իր անօրէնութեանը
գայթակղութիւնը իր երեսին առ-
ջևը դնէ , և մարգարէին գայ՝ անոր
միջոցովը ինծի հարցնելու համար ,
ես Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի
8 տամ անոր . Ու իմ երեսս ան մար-
դուն վրայ պիտի հաստատեմ , և
զանիկայ նշան ու առակ պիտի ը-
նեմ , ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս
մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ . ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։
9 Ու թէ որ մէկ մարգարէ մը մո-
լորելով բան մը խօսի , ան մար-
գարէն ես Տէրս մոլորեցուցի . ու
իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկընցը-
նեմ , և իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին մէջէն զանիկայ պիտի կորսընցը-
10 նեմ ։ Ու անոնք իրենց պատիժը
պիտի կրեն . հարցընողին պա-
տիժը ու մարգարէին պատիժը
11 մէկ պիտի ըլլայ . Որպէս զի Իս-
րայէլի տունը միւսանգամ ալ ինծմէ
չմոլորի , ու միւսանգամ ալ իրենց
բոլոր յանցանքներովը չպղծուին ,
հապա անոնք ինծի ժողովուրդ ըլ-
լան , ես ալ անոնց Աստուած ըլ-
լամ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
12 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
13 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ թէ որ մէկ
երկիր մը անհաւատարմութիւն ը-
նելով ինծի դէմ մեղանչէ , ու ես
անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցընեմ ,
ու անոր հացին ցուպը կոտրեմ , և
անոր վրայ սով ղրկեմ , ու մարդը
14 և անասունը անկէ կտրեմ . Ու թէ
որ աս երեք մարդը՝ Նոյ , Դանիէլ
ու Յոբ անոր մէջը ըլլան , անոնք
իրենց արդարութեամբը միայն իրենց
հոգին պիտի ազատեն՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան ։
15 Թէ որ երկրին վրայ չար գազան-
ներ բերեմ , որ զանիկայ անզաւակ
թողուն , ու աւերակ ըլլայ . այնպէս
որ գազաններուն պատճառաւը ան-
16 կէ անցնող չըլլայ . Թէև որ ան երեք
մարդիկը անոր մէջը ըլլան , ես կեն-
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան , որ
իրենց տղաքները ու աղջիկները պի-
տի չկարենան ազատել . միայն ի-
րենք պիտի ազատին , ու երկիրը
աւերակ պիտի ըլլայ ։
17 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ

սուր բերեմ , և ըսեմ թէ Ո՛վ
սուր՝ երկրին մէջէն անցիր . ու ան-
կէ մարդը ու անասունը կտրեմ .
18 Ու թէ որ ան երեք մարդիկը անոր
մէջը ըլլան , ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան , որ իրենց տղաքները
ու աղջիկները պիտի չկարենան ա-
զատել . բայց միայն իրենք պիտի
ազատին ։
19 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ
ժանտախտ ղրկեմ , ու արիւնով
իմ բարկութիւնս անոր վրայ թա-
փեմ , այնպէս որ՝ մարդը ու անա-
20 սունը անկէ կտրեմ . Ու Նոյ ,
Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան ,
ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան , որ իրենց մէկ տղան կամ աղ-
ջիկը պիտի չկարենան ազատել .
անոնք իրենց արդարութեամբը միայն
իրենց անձը պիտի ազատեն ։
21 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ո՛րչափ աւելի , երբոր ես
իմ չորս սաստիկ պատիժներս՝ սու-
րը , սովը , չար գազանները ու
ժանտախտը Երուսաղէմի վրայ ղըր-
կեմ , մարդը ու անասունը անկէ
22 կտրելու համար ։ Բայց ահա հոն
ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլ-
լայ , այսինքն տղաքներու ու աղջիկ-
ներու՝ որոնք պիտի ելլեն . ահա
անոնք ձեզի պիտի ելլեն , և անոնց
ճամբան ու անոնց գործերը պիտի
տեսնէք . ու Երուսաղէմի վրայ բե-
րած չարիքիս վրայով՝ անոր վրայ
բերած բոլոր չարիքիս վրայով պիտի
23 մխիթարուիք ։ Ու երբոր անոնց
ճամբան ու գործերը տեսնէք , ա-
նոնք ձեզ պիտի մխիթարեն . և
պիտի գիտնաք թէ ինչ որ ըրի
անոր մէջը , առանց պատճառի չըրի՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
2 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ որթին
փայտը ի՞նչ աւելի ունի ամէն
ամէն առէկ փայտերէն , այսինքն ա-
նտառի ճիւղ մը՝ որ անտառի
3 ծառերուն մէջն է ։ Միթէ անկէ
փայտ կ'առնուի՞ բանի մը գործա-
ծելու համար . կամ թէ անկէ ցից
մը կ'առնուի՞ անկէ աման մը կա-
4 խելու համար ։ Ահա կրակի մէջ
կը նետուի , անոր կերակուր ըլ-
լալու համար . կրակը անոր երկու
ծայրերը կ'ուտէ , ու մէջը կ'այրի .
միթէ անիկայ բանի մը օգտակար
5 է ։ Ահա անիկայ ամբողջ եղած
ատենը բանի մը չգար . ուր մնաց
որ անիկայ բանի մը օգտակար ըլ-
լայ՝ կրակը զանիկայ ուտելէն ու
6 այրելէն ետքը ։ Անոր համար Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Անտառի
փայտերուն մէջը ինչպէս է որթին
փայտը՝ որն որ կրակին տուի կերա-
կուրի համար , այնպէս ալ Երուսա-
7 ղէմի բնակիչները տուի ։ Ու իմ
երեսս անոնց վրայ պիտի հաստա-
տեմ . անոնք մէկ կրակէ պիտի ել-
լեն , և ուրիշ կրակ մը զանոնք պի-
տի ուտէ . ու երբոր իմ երեսս ա-
նոնց վրայ հաստատեմ , պիտի գիտ-
8 նաք թէ ես եմ Տէրը ։ Ու իրենց
անհաւատարմութիւն ընելուն հա-
մար , երկիրը աւերակ պիտի ընեմ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝
Երուսաղէմին՝ իր պղծութիւնները
3 գիտցուր . Ու ըսէ , Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ Երուսաղէմին . Քու
սկիզբդ ու ծնունդդ Քանանացւոց
երկրէն էր . քու հայրդ Ամօրհացի ,
4 ու մայրդ Քետացի էր ։ Ու քու
ծնունդդ այսպէս էր . քու ծնած
օրդ պորտդ չկտրուեցաւ , ու մաք-
րուելու համար ջրով չլուացուե-
ցար , և աղով չաղուեցար ու
խանձարուրով չփաթթուեցար ։
5 Աչք մը քեզի չխնայեց , որ քեզի
ողորմի , ու աս բաներուն մէկը
քեզի ընէ . բայց ծնած օրդ քու
անձիդ գարշութեամբը դաշտի ե-
6 րեսին վրայ նետուեցար . Ու ես
քու քովէդ անցայ , և քեզ արեանդ
մէջ կոխուած տեսայ . ու երբոր
արեանդ մէջն էիր , քեզի Ապրէ՛
ըսի . այո երբոր արեանդ մէջն էիր ,
7 քեզի Ապրէ՛ ըսի . Քեզ դաշտի
բոյսերուն պէս բիւրաւոր ըրի , և

ցանցար ու մեծցար, և կատարեալ
գեղեցկութեան հասար. ստինքներդ
գոյացան, ու մազերդ աճեցան.
բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ
էիր։

8 Ու քու քովէդ անցայ ու քեզի
նայեցայ, և ահա քու ժամանակդ
սիրոյ ժամանակ էր, ու ես իմ քղանցքս
քու վրադ տարածեցի, և
քու մերկութիւնդ ծածկեցի. ու
քեզի երդում ընելով քեզի հետ
ուխտ ըրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, ու
9 դուն իմս եղար։ Ու քեզ ջրով
լուացի, ու քու վրայէդ քու արիւնդ
աղէկ մաքրեցի, ու քեզ
10 իւղով օծեցի. Ու քեզի նկարագործ
հանդերձ հագցուցի, ու քեզի թէհասի
կաշիէն մուճակներ
հագցուցի, և քու մէջքդ բեհեզէ
գօտի կապեցի, ու քեզ մետաքսներով
11 ծածկեցի. Ու քեզ զարդերով
զարդարեցի, ու ձեռքերուդ
վրայ ապարանջաններ դրի, ու պարանոցիդ
12 վրայ մանեակ դրի. Ու
քու քիթդ օղակ, ու ականջներդ
գինտեր, ու գլուխդ պարծանաց
13 պսակ դրի։ Ու դուն ոսկիով ու
արծաթով զարդարուեցար, ու քու
հանդերձներդ բեհեզ, մետաքս ու
նկարագործ եղան. նաշիհ, ու
մեղր, ու եղ կերար, և խիստ շատ
գեղեցկացար, ու թագաւորութեան
14 հասար։ Ու քու գեղեցկութեանդ
համար քու անունդ ազգերուն մէջ
տարածուեցաւ. վասն զի անիկայ
կատարեալ եղաւ այն վայելչութեանը
պատճառաւ, որն որ քու
վրադ դրի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

15 Բայց դուն քու անունդ պատճառաւ՝
քու գեղեցկութեանդ ապաւինելով
շնութիւն ըրիր, և քու
պոռնկութիւնդ ամէն անցնողին առջեւ
թափեցիր. անորը կ'ըլլար։
16 Ու քու հանդերձներէդ առիր, և
քեզի գոյնզգոյն զարդերով բարձր
տեղեր շինեցիր, ու անոնց վրայ շընութիւն
ըրիր. անանկ նմանը չեղաւ,
17 ու չ'ալ պիտի ըլլայ։ Ու
իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծաթէս
քու պարծանացդ զարդերը առիր,
ու քեզի արուական պատկերներ
շինեցիր, և անոնցմով պոռնկեցար։
Ու քու նկարագործ հանդերձներդ 18
առնելով՝ զանոնք ծածկեցիր,
ու իմ եղս ու խունկս անոնց
առջին դրիր. Ու քեզի տուած 19
հացս, քեզի կերցուցած նաշիհս,
եղս ու մեղրս ալ անոնց առջին
դրիր անոյշ հոտի համար. ու այսպէս
եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
Ու ինծի համար ծնած տղաքներդ 20
ու աղջիկներդ առիր, ու զանոնք
կերակուրի համար զոհ ըրիր անոնց.
աս քու պոռնկութիւնդ քի՞չ բան
է, Որ իմ տղաքներս մորթեցիր, 21
ու զանոնք անոնց տուիր՝ կրակէ
անցընելով։ Ու քու բոլոր պղծութիւններուդ 22
ու պոռնկութիւններուդ
մէջ քու մանկութեանդ
օրերը չյիշեցիր, երբոր մերկ ու
անծածկոյթ, և քու արեանդ մէջ
կոխուած էիր։ Ու եղաւ որ բոլոր 23
չարութիւններէդ ետքը՝ (Վա՜յ վա՜յ
քեզի՛ կ'ըսէ Տէր Եհովան,) Դուն 24
քեզի բարձրոց ալ շինեցիր, ու
քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր
տեղ ըրիր։ Ամէն ճամբու գլուխ 25
քու բարձր տեղերդ շինեցիր, ու
քու գեղեցկութիւնդ գզուելի ըրիր,
և ամէն անցնողին քու ոտքերդ բացիր,
ու քու պոռնկութիւններդ
շատցուցիր։ Ու քու մեծանդամ 26
սահմանակիցներուդ՝ Եգիպտոսի որդւոցը
հետ պոռնկութիւն ըրիր,
ու զիս սրդողցընելու համար քու
պոռնկութիւններդ շատցուցիր։ Ու 27
ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկընցուցի,
ու քու ռոճիկդ պակսեցուցի,
ու քեզ քու թշնամիներուդ՝
Փղշտացւոց աղջիկներուն կամքը
յանձնեցի, որոնք քու անհամեստ
վարմունքէդ կ'ամչնան։

Ու չկշտանալով Ասորեստանի 28
որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր,
և թէպէտ անոնց հետ պոռնկութիւն
ըրիր, սակայն չկշտացար։
Ու Քանանացւոց երկրէն մինչև 29
Քաղդէացւոց երկիրը քու պոռնկութիւններդ
շատցուցիր, բայց
ասով ալ չկշտացար։ Քու սիրտդ 30
ո՜րչափ տկար է՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան,
որ աս ամէն բաները ըրիր,

անամօթ պոռնիկ կնկան մը գործքը։
31 Ամէն ճամբու գլուխ քու
բարձրոցներդ շինեցիր, և քեզի
ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր, ու վարձքը անարգելով՝
32 պոռնիկ կնկան պէս չեղար, Հապա
ան շնութիւն ընող կնկանը պէս
եղար, որ իր էրկանը տեղը օտարներ
33 կ'առնէ։ Ամէն բոզերուն
վարձք կու տան. բայց դուն ամէն
հոմանիներուդ քու վարձքերդ կու
տաս, այս կաշառք կու տաս անոնց՝
որ ամէն կողմէն քեզի գան, քեզի
հետ պոռնկութիւն ընելու համար։
34 Ու քու պոռնկութեանցդ մէջ կիներուն
եղածին ներհակը կ'ըլլայ
քեզի. վասն զի պոռնկութեան
համար քու ետևէդ եկող մարդ
չկայ, և քու վարձք տալովդ և
ուրիշէն վարձք չառնելովդ, դուն
ուրիշներուն ներհակը եղար։

35 Ասոր համար՝ ո՛վ պոռնիկ՝ Տէրոջը
36 խօսքը մտիկ ըրէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև քու
պղինձդ տարածուեցաւ, և քու
պոռնկութիւններովդ մերկութիւնդ՝
քու հոմանիներուդ, ու ամէն զազրելի
կուռքերուդ յայտնուեցաւ, և
անոնց նուիրած տղոցդ արիւնը
37 թափուեցաւ, Անոր համար ահա ես
պիտի ժողվեմ քու բոլոր հոմանիներդ՝
որոնց դուն հաճոյ եղար,
և ամէն անոնք որ սիրեցիր, ու ամէն
անոնք որ ատեցիր. և զանոնք
ամէն կողմէն քու վրադ պիտի ժողվեմ,
ու քու մերկութիւնդ անոնց
պիտի բանամ, և անոնք քու բոլոր
մերկութիւնդ պիտի տեսնեն։
38 Ու քեզ պիտի դատեմ շնութիւն
ընող և արիւն թափող կնիկներուն
դատաստանովը, ու քեզի բարկութեամբ
ու նախանձով արեան [illegible]
39 պիտի տամ. Ու քեզ անոնց ձեռքը
պիտի տամ, ու քու բոզանոցդ
պիտի փլցընեն, ու քու բարձր
տեղերդ պիտի աւրեն. և քու հանդերձներէդ
քեզ պիտի մերկացընեն,
ու քու պարծանացդ զարդերը
պիտի առնեն, և քեզ մերկ ու
40 անծածկոյթ պիտի թողուն. Ու
քու վրադ ժողովք մը ոտք պիտի
հանեն, և քեզ քարերով պիտի
քարկոծեն, ու իրենց սուրերովը
քեզ պիտի խոցոտեն. Ու քու տուներդ 41
կրակով պիտի այրեն, ու
շատ կնիկներու առջին քու վրադ
դատաստաններ 'ի գործ պիտի դընեն.
և քեզ պոռնկութիւն ընելէն
պիտի դադրեցընեմ, ու մէկմէն ալ
վարձք պիտի չտաս։ Այսպէս 42
պիտի դադրեցընեմ իմ բարկութիւնս
որ քեզի դէմ է. ու իմ
նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ, ու
պիտի հանդարտիմ, ու ալ պիտի
չբարկանամ։ Որովհետև դուն 43
քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր,
հապա աս ամէն բաներով զիս
սրդողեցուցիր, անոր համար ահա ես
ալ քու ճամբադ քու գլուխդ պիտի
բերեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան. ու
դուն քու բոլոր պղծութիւններուդ
վրայ աս եղեռնագործութիւնը պիտի
չընես։

Ահա ամէն առակ խօսողը քու 44
վրադ առակ պիտի խօսի՝ ըսելով,
Ինչպէս է մայրը, աղջիկն ալ անանկ
է։ Դուն քու մօրդ աղջիկն 45
ես, որ իր էրիկէն ու տղաքներէն
զզուեցաւ. և քու քոյրերուդ քոյրն
ես, որ անոնք իրենց էրիկներէն ու
տղաքներէն զզուեցան. ձեր մայրը
Քետացի ու ձեր հայրը Ամօրհացի
է։ Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան 46
է, որ իր աղջիկներովը քու ձախ
կողմդ կը բնակի, և քեզմէ պզտիկ
քոյրդ Սոդոմն է, որ իր աղջիկներովը
քու աջ կողմդ կը բնակի։
Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը 47
չքալեցիր, և անոնց պղծութիւններուն
պէս չըրիր. հապա որպէս
թէ անոնց ըրածը պզտիկ ու չնչին
էր, դուն քու բոլոր ճամբաներուդ
մէջ անոնցմէ աւելի ապականեցար։
Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, 48
որ քու քոյրդ Սոդոմ՝ ինքը
ու իր աղջիկները անանկ չըրին,
ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ
ըրիք։ Ահա քու քրոջդ Սոդոմին 49
անօրէնութիւնը աս էր. անիկայ
իր աղջիկներովը հպարտութիւն,
հացի կշտութիւն ու անհոգ հանգստութիւն
ունեցաւ, և աղքա-

տին ու անանկին ձեռքը չզօրացուց ։
50 Ու հպարտացան և իմ
առջևս պղծութիւն ըրին . ու զանոնք
տեսածիս պէս վերցուցի ։
51 Եւ Սամարիան քու մեղքերուդ կէսին
չափ մեղք չգործեց . ու դուն
քու պղծութիւններդ անոնցմէ աւելի
շատցուցիր , և քու ըրած բոլոր
պղծութիւններովդ քու քոյրերդ
52 արդարացուցիր ։ Ու դուն որ քու
քոյրերդ դատապարտեցիր , քու անարգանքդ
կրէ՛ քու մեղքերուդ համար ,
որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն
ըրիր . անոնք քեզմէ արդար
են . խել դուն քոյրերդ արդարացընելուդ
համար ամչցիր ու
53 քու անարգանքդ կրէ՛ ։ Ու ես
պիտի դարձընեմ անոնց գերութիւնը ,
Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն
գերութիւնը , և Սամարիային
ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը .
անոնց մէջը քու գերութիւնդ
ալ ետ պիտի դարձընեմ .
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես ,
ու ամէն ըրածէդ ամչնաս , անոնց
մխիթարութիւն ըլլալուդ համար ։
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու անոր
աղջիկները իրենց առջի վիճակին
պիտի դառնան , և Սամարիա
ու անոր աղջիկներն ալ իրենց առջի
վիճակին պիտի դառնան , ու դուն
և քու աղջիկներդ ալ ձեր առջի
56 վիճակին պիտի դառնաք ։ Վասն
զի քու հպարտութեանդ օրը քու
քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուեցաւ ,
57 Քանի որ դեռ քու չարութիւնդ
յայտնուած չէր , ինչպէս որ
հիմա յանդիմանեցար , Ասորւոց
աղջիկներուն առջևը , ու անոնց
բոլորտիքը եղող բոլոր Փղշտացւոց
աղջիկներուն առջևը անարգ եղար ,
որ անոնք ամէն կողմէն քեզ
58 նախատեցին ։ Քու եղեռնագործութիւնդ
և քու պղծութիւններդ
դուն կրեցիր՝ կ'ըսէ Տէրը ։
59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Քու ըրածիդ համեմատ պիտի
ընեմ քեզի , որ երդումը անարգեցիր ,
և ուխտը աւրեցիր ։
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը
քեզի հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ ,
ու քեզի հետ յաւիտենական
ուխտ պիտի հաստատեմ ։ Եւ դուն 61
քու ճամբաներդ պիտի յիշես , ու
պիտի ամչնաս՝ երբոր ընդունիս
քեզմէ մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ ,
ու ես զանոնք քեզի աղջիկներու
տեղ տամ , բայց ոչ թէ
քու ուխտովդ ։ Ապա ես քեզի 62
հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ ,
և պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
Որպէս զի յիշես ու ամչնաս , և 63
ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն ալ
բերանդ չբանաս , երբոր քու ըրած
բոլոր գործերուդ համար՝ քեզի
քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով , 1
Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի 2
տանը հանելուկ պատմէ , ու
առակ խօսէ , Ու ըսէ , Տէր Եհովան 3
այսպէս կ'ըսէ . Մէկ մեծ
արծիւ մը՝ մեծ թևերով , երկայն
փետուրներով ու գոյնզգոյն բարակ
փետուրներով լեցուն՝ Լիբանան եկաւ ,
ու եղևնին ամենաբարձր
ճիւղը առաւ . Անոր ընձիւղներուն 4
ծայրը փրցուց , և զանիկայ վաճառականի
երկիրը տարաւ , ու
զանիկայ վաճառականաց քաղաքը
դրաւ ։ Եւ այն երկրին հունտէն 5
առաւ , ու զանիկայ բարեբեր արտի
մէջ դրաւ . զանիկայ շատ ջուրերու
քով տարաւ , ուռիի պէս դրաւ .
(Եւ անիկայ բուսաւ , ու տարածուած՝ 6
կարճահասակ որթ մը եղաւ .)
անանկ որ անոր ոստերը
դէպ 'ի իրեն նային , ու արմատները
իր տակը ըլլան . և անիկայ որթ
ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ընձիւղներ
արձակեց ։

Եւ մէկ ուրիշ մեծաթև ու բազմափետուր 7
մեծ արծիւ մըն ալ կար .
և ահա աս որթը իր արմատները
դէպ 'ի անոր ծռեց , ու իր ոստերը
դէպ 'ի անոր երկընցուց . որպէս
զի իր տնկուած ածուներովը զինքը
ոռոգէ ։ Անիկայ բարեբեր արտի 8
մէջ շատ ջուրերու քով տնկուեցաւ ,
որ ոստեր արձակէ և պտուղ
բերէ ու աղնիւ որթ ըլլայ ։
9 Ըսէ՛ որ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Արդեօք անիկայ պիտի յաջողի՞ .
միթէ ան առջի արծիւը անոր արմատները
պիտի չքակէ՞ , ու անոր
պտուղը պիտի չկտրէ՞ , որ չորնայ ։
Անոր ամէն բուսած տերևները
պիտի չորնան . և առանց մեծ
բազուկի ու շատ ժողովուրդի զանիկայ
10 արմատէն պիտի խլէ ։ Եւ
ահա տնկուեցաւ , միթէ պիտի յաջողի՞ .
չէ՞ որ արևելեան հովը անոր
դպածին պէս բոլորովին պիտի չորնայ .
անիկայ իր բուսած ածուներուն
վրայ պիտի չորնայ ։
11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
12 եղաւ՝ ըսելով , Հիմա ապստամբներու
տանը ըսէ՛ , Անոնց ինչ
ըլլալը չե՞ք գիտեր . ըսէ որ Ահա
Բաբելոնի թագաւորը Երուսաղէմ
եկաւ . և անոր թագաւորը ու իշխանները
առաւ , ու զանոնք իր
13 քովը Բաբելոն տարաւ ։ Եւ թագաւորին
սերունդէն մէկը առնելով ,
անոր հետ ուխտ ըրաւ , ու անոր
երդում ընել տուաւ . նաև երկրին
14 զօրաւորները առաւ . Որպէս
զի թագաւորութիւնը ցած ըլլայ ,
ու չկրնայ զինքը բարձրացընել , և
իր ուխտը պահելով անոր վրայ
15 հաստատ կենայ ։ Բայց անիկայ
անկէ ապստամբեցաւ , ու Եգիպտոս
դեսպաններ խրկեց , որ իրեն ձիեր
ու շատ զօրքեր տան . միթէ անիկայ
յաջողութիւն պիտի գտնէ՞ .
աս բաները ընողը պիտի ազատի՞ ,
կամ թէ ուխտը աւրելով պիտի
16 ազատի՞ ։ Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան , որ անիկայ անշուշտ
ան թագաւորին բնակած տեղը
որ զինքը թագաւոր ըրեր էր ,
որուն երդումը անարգեր էր , ու
անոր ուխտը աւրեր էր , անոր քովը
17 Բաբելոնի մէջ պիտի մեռնի ։ Եւ
Փարաւոնը մեծ զօրքով ու շատ
բազմութիւնով պատերազմի մէջ
անոր համար բան մը պիտի չընէ ,
երբոր պատնէշներ կանգնուի , ու
մարտկոցներ շինուի շատ հոգիներ
18 կոտրելու համար ։ Վասն զի անիկայ
երդումը անարգեց և ուխտը
աւրեց . և ահա անիկայ իր ձեռքը
տալէն ետքը , աս ամէն բաները
ընելուն համար պիտի չազատի ։

Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս 19
կ'ըսէ . Ես կենդանի եմ՝ որ
անշուշտ անոր գլուխը պիտի դարձընեմ
իմ երդումս որ անիկայ անարգեց ,
ու իմ ուխտս որ աւրեց .
Եւ անոր վրայ իմ ցանցս պիտի 20
տարածեմ , ու անիկայ իմ որոգայթիս
մէջ պիտի բռնուի . և զանիկայ
Բաբելոն պիտի տանիմ , ու
հոն անոր հետ դատ պիտի վարեմ ,
անոր ինծի դէմ ըրած յանցանքին
համար ։ Ու անոր բոլոր փախըստականները 21
և անոր բոլոր զօրքերը
սրով պիտի իյնան , ու անոր մնացորդները
ամէն հովերու պիտի ցըրուին ,
ու պիտի գիտնաք թէ ես
Տէրս խօսեցայ ։

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Ես 22
ալ բարձր եղևնին ամենաբարձր
ճիւղէն պիտի առնեմ ու պիտի
տնկեմ . ես անոր ընձիւղներուն
ծայրէն մատղաշը պիտի փրցընեմ ,
ու մէկ բարձր ու վերացած լեռան
մը վրայ պիտի տնկեմ . Զանիկայ 23
Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պիտի
տնկեմ . և անիկայ ոստեր պիտի
արձակէ , ու պտուղ պիտի
տայ , ու աղնիւ եղևին պիտի ըլլայ .
և անոր տակը ամէն տեսակ
թև ունեցող բոլոր թռչունները
պիտի նստին , անոր ոստերուն հովանիին
տակը պիտի բնակին ։ Եւ 24
դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան
թէ ես Տէրս բարձր ծառը
ցածցուցի , ու ցած ծառը բարձրացուցի ,
կանանչ ծառը չորցուցի
ու չոր ծառը կանանչցուցի .
ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ ։

ԳԼ. ԺԸ.

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 1
ըսելով , Ի՞նչ պիտի 2
ըլլայ ձեզի ան առակը որ դուք Իսրայէլի
երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով ,
Հայրերը ագուխ կերան , ու
որդւոցը ակռաները առին ։ Ես 3
կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,

որ Իսրայէլի մէջ այս առակը մէյմըն
4 ալ պիտի չըսուի։ Ահա բոլոր
հոգիները իմս են. ինչպէս հօրը
հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին
իմս է. այն անձը որ մեղք կը գործէ՝
5 անիկայ պիտի մեռնի։ Իսկ
թէ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ,
և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ,
6 Լեռներու վրայ չուտէ, ու աչքը
դէպ 'ի Իսրայէլի տանը կուռքերուն
չվերցընէ, ու իր դրացիին կնիկը
չպղծէ, և իր դաշտանին մէջ եղող
7 կնկան մը չմօտենայ, Ու մարդու
մը զրկանք չընէ, ― պարտականին՝
գրաւը ետ տայ, բռնութեամբ բան
մը չյափշտակէ, և իր հացը քաղցածին
տայ, ու մերկը հանդերձով
8 ծածկէ, Ստակը վաշխով չտայ,
ու աւելորդ չառնէ, իր ձեռքը անօրէնութենէ
ետ պահէ, երկու
մարդու մէջ ուղիղ դատաստան
9 ընէ, Ճշմարտութիւն ընելով՝
իմ օրէնքներուս մէջը քալէ, ու իմ
իրաւունքներս պահէ. անիկայ արդար
է, անշուշտ պիտի ապրի՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան։
10 Բայց թէ որ անիկայ անիրաւ ―
արիւնահեղ որդի մը ծնանի, որ
11 ասոնց պէս բան մը ընէ. Այսինքն՝
թէ որ անիկայ ան ամէն աղէկ բաները
չընէ, հապա միայն լեռներու
վրայ ուտէ, ու իր դրացիին կնիկը
12 պղծէ, Աղքատին ու տնանկին զըրկանք
ընէ, բռնութեամբ բան մը
յափշտակէ, գրաւը ետ չտայ, ու
իր աչքերը կուռքերուն վերցընելով
13 պղծութիւն գործէ, Վաշխով
տոկոս տայ, ու աւելորդ առնէ.
անիկայ պիտի ապրի՞. պիտի չապրի.
անիկայ այս բոլոր գարշութիւնները
ընելուն համար, անշուշտ
պիտի մեռնի. անոր արիւնը
իր վրան պիտի ըլլայ։
14 Եւ թէ որ անիկայ որդի ծնանի,
ու անիկայ իր հօրը ըրած բոլոր
մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու անոնց
15 համեմատ չընէ. Լեռներու
վրայ չուտէ, ու իր աչքերը դէպ 'ի
Իսրայէլի տանը կուռքերուն չվերցընէ,
իր դրացիին կնիկը չպղծէ,
16 Եւ մարդու մը զրկանք չընէ, գրաւը
չպահէ, ու բռնութեամբ բան
մը չյափշտակէ, իր հացը քաղցածին
տայ, ու մերկը հանդերձով
ծածկէ, Աղքատին անիրաւութիւն 17
ընելէն իր ձեռքը ետ քաշէ, վաշխ
ու աւելորդ չառնէ, իմ դատաստաններս
'ի գործ դնէ, ― իմ օրէնքներուս
մէջը քալէ. անիկայ
իր հօրը անօրէնութեանը համար
պիտի չմեռնի, անիկայ անշուշտ
պիտի ապրի։ Իսկ անոր հայրը 18
որովհետեւ զրկանք ըրաւ, ― իր
եղբօրմէն բռնութեամբ բան յափշտակեց,
և աղէկ չեղածը ըրաւ իր
ժողովուրդին մէջ, ահա անիկայ իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի։
Եւ դուք կ'ըսէք թէ Ինչո՞ւ համար 19
որդին իր հօրը անօրէնութիւնը
չկրեր։ Որովհետեւ որդին իրաւունք
ու արդարութիւն ըրաւ, և
իմ բոլոր օրէնքներս պահեց ու զանոնք
'ի գործ դրաւ, անշուշտ պիտի
ապրի։ Այն անձը որ մեղք կը 20
գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի. որդին
հօրը անօրէնութիւնը պիտի
չկրէ, ու հայրը որդւոյն անօրէնութիւնը
պիտի չկրէ. արդարին արդարութիւնը
իր վրայ պիտի ըլլայ,
ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը
իր վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ 21
ամբարիշտը իր գործած բոլոր մեղքերէն
դառնայ, ու իմ բոլոր օրէնքներս
պահէ, և իրաւունք ու
արդարութիւն ընէ, անիկայ անշուշտ
պիտի ապրի, պիտի չմեռնի։
Անոր ըրած բոլոր յանցանքները 22
իրեն դէմ պիտի չյիշուին, հապա
անիկայ իր ըրած արդարութեամբը
պիտի ապրի։ Միթէ ես բնաւ 23
ամբարշտին մեռնիլը կ'ուզե՞մ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան. չէ՞ որ ես կ'ուզեմ
որ անիկայ իր ճամբայէն դառնայ ու
ապրի։ Բայց թէ որ արդարը իր 24
արդարութենէն դառնայ, ու ամբարշտին
ըրած բոլոր գարշութիւններուն
պէս անօրէնութիւն ընէ,
պիտի ապրի՞. անոր ըրած բոլոր
արդարութիւնը պիտի չյիշուի.
անիկայ իր ըրած յանցանքովը ու
գործած մեղքովը՝ անոնցմով պիտի
մեռնի։

25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ Տէրոջը
ճամբան ուղիղ չէ. հիմա մտիկ
ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը. միթէ
իմ ճամբաս ուղիղ չէ. չէ՞ որ ձեր
26 ճամբան ուղիղ չէ։ Երբոր արդարը
իր արդարութենէն դառնայ,
ու անօրէնութիւն ընէ, և անոր
մէջը մեռնի, անիկայ իր ըրած անօրէնութեանը
համար կը մեռնի։
27 Ու երբոր ամբարիշտը իր ըրած ամբարշտութենէն
դառնայ, և իրաւունք
ու արդարութիւն ընէ, անիկայ
իր անձը պիտի ապրեցընէ։
28 Որովհետեւ անիկայ ուշադրութիւն
ըրաւ, ու իր ըրած բոլոր յանցանքներէն
ետ դարձաւ, անշուշտ պիտի
ապրի, պիտի չմեռնի։
29 Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ թէ
Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. ով Իսրայէլի
տունը՝ միթէ իմ ճամբաներս
ուղիղ չեն. չէ՞ որ ձեր ճամբաները
30 ուղիղ չեն։ Անոր համար
ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզմէ ամէն
մէկը իր ճամբաներուն համեմատ
պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան.
դարձի եկէք, ու ձեր բոլոր յանցանքներէն
ետ դարձէք, որպէս զի
անօրէնութիւնը ձեր կործանման
31 պատճառ չըլլայ։ Ձեր ըրած բոլոր
յանցանքները ձեր վրայէն նետեցէք,
և ձեզի նոր սիրտ ու նոր հոգի
ստացէք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝
32 ով Իսրայէլի տունը։ Վասն զի
մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, ուստի դարձէք ու
ապրեցէք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ դուն՝ Իսրայէլի իշխաններուն
2 վրայ ողբ ըրէ, Ու ըսէ, Քու
մայրդ ի՞նչ է. մատակ առիւծ մըն
է, որ առիւծներու մէջ կը պառկի.
ու իր կորիւնները առոյգ առիւծներու
3 մէջ կը մեծցընէ։ Եւ անիկայ
իր կորիւններուն մէկը մեծցուց.
― անիկայ առոյգ առիւծ
եղաւ, և յափշտակութիւն ընել
4 սորվեցաւ, ― մարդ կ'ուտէր։ Եւ
անոր վրայով ազգերը լսեցին. անիկայ
անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ,
ու զանիկայ կարթերով Եգիպտոսի
երկիրը տարին։ Ու 5
երբոր անիկայ տեսաւ որ պարապ
տեղ կը սպասէ, յոյսը կորսուեցաւ.
և իր կորիւններէն մէկ ուրիշ առաւ
ու զանիկայ առոյգ առիւծ
ըրաւ։ Եւ անիկայ առիւծներու 6
մէջ պտըտող առոյգ առիւծ եղաւ,
ու յափշտակութիւն ընել սորվեցաւ,
― մարդ կ'ուտէր։ Եւ 7
անոնց պալատները գիտցաւ, ու
անոնց քաղաքները կործանեց. և
անոր մռնչելուն ձայնէն երկիրը իր
լիութեամբը աւերուեցաւ։ Ու 8
չորս կողմէ գաւառներէն անոր վրայ
ազգեր եկան, և անոր դէմ իրենց
ցանցը տարածեցին, ― անոնց փոսին
մէջը բռնուեցաւ։ Եւ զանիկայ 9
կարթերով վանդակի մէջ դրին,
ու զանիկայ Բաբելոնի թագաւորին
տարին, ― զանիկայ բերդը դրին,
որպէս զի անոր ձայնը մէյմըն ալ
Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի։
Քու մայրդ քու նմանութիւնովդ՝ 10
ջուրերու քով տնկուած որթի պէս
է, որ շատ ջուրերուն պատճառաւը
պտղաբեր ու ոստերով լեցուն եղաւ։
Եւ անիկայ զօրաւոր շառաւիղներ 11
ունեցաւ իշխանաց գաւազաններու
համար, ու իր հասակը
խիտ ճիւղերուն մէջէն բարձրացաւ,
և իր բարձրութեամբը ու բարունակներուն
շատութեամբը երեւցաւ։
Բայց անիկայ բարկութեամբ խլուեցաւ, 12
ու գետինը ձգուեցաւ. և
արեւելեան հովը անոր պտուղը չորցուց.
անոր զօրաւոր շառաւիղները
կոտրեցան ու չորցան, ― զանոնք
կրակը կերաւ։ Ու հիմա անապատի 13
մը մէջ, չոր ու անջրդի տեղ
մը տնկուեցաւ։ Եւ անոր ոստերուն 14
մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ,
― անոր պտուղը կերաւ, և անոր
վրայ իշխանի գաւազանի համար
զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց։ Ասիկայ
ողբ է, ու ողբի տեղ պիտի
ըլլայ։

ԳԼ. Ի

Ու եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ 1
հինգերորդ ամսուն տասներորդ
օրը Տէրոջը հարցընելու համար՝

Իսրայէլի ծերերէն մարդիկներ եկան, և իմ առջևս նստան։

2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. 3 Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ, ու անոնց ըսէ, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցնելու՞ եկաք. ես կենդանի եմ՝ որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ, կ'ըսէ 4 Տէր Աստուած։ Միթէ անոնց դատաստան պիտի ընե՞ս, դատաստան պիտի ընե՞ս՝ որդի մարդոյ. անոնց հայրերուն պղծութիւնները անոնց 5 գիտցուր, Ու անոնց ըսէ, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Այն օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի, և Յակոբին տանը սերունդին իմ ձեռքս վերցուցի, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ անոնց յայտնուեցայ, և իմ ձեռքս անոնց վերցընելով, ըսի թէ Ձեր 6 Տէր Աստուածը ես եմ, Այն օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ այն կաթ ու մեղր բղխող ու ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ, որն որ անոնց համար 7 պատրաստեր էի. Ու անոնց ըսի, Ամէն մարդ իր աչքերուն գարշութիւնները թող մէկդի ձգէ. ու Եգիպտոսի կուռքերովը մի՛ պղծուիք. ես եմ ձեր Տէր Աստուածը։

8 Բայց անոնք ինծի ապստամբեցան, և չուզեցին ինծի մտիկ ընել, — մէկդի չձգեցին ամէն մէկը իր աչքերուն գարշութիւնները, ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին. ան ատենը ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։ 9 Բայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի այն ազգերուն առջին՝ որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին, և որոնց առջևը ես անոնց յայտնուեցայ, երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։

10 Ու զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ու զանոնք անապատը 11 բերի. Ու իմ օրէնքներս անոնց տուի, ու իմ դատաստաններս անոնց գիտցուցի, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ։ 12 Ու իմ շաբաթներս ալ անոնց տուի, որ իմ ու անոնց մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ։

13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ ինծի ապստամբեցաւ. իմ օրէնքներովս չքալեցին, ու իմ դատաստաններս մերժեցին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ շաբաթներս խիստ պղծեցին. անոր համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ անապատին մէջ, ու զանոնք սպառեմ։ 14 Բայց ես ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի այն ազգերուն առջին՝ որոնց առջևը զանոնք հանեցի։ 15 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք չտանիմ այն կաթ ու մեղր բղխող, ու ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը, որ անոնց տուեր էի։ 16 Քանզի իմ դատաստաններս մերժեցին, ու իմ օրէնքներովս չքալեցին, և իմ շաբաթներս պղծեցին. վասն զի անոնց սիրտը իրենց կուռքերուն ետևէն կ'երթար։ 17 Բայց իմ աչքս անոնց խնայեց, որ զանոնք չկորսնցնեմ, ու ասոր անապատին մէջ զանոնք չսպառեցի։

18 Ու անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի, Ձեր հարցը կանոններովը մի՛ քալէք, ու անոնց սովորութիւնները մի՛ պահէք, և անոնց կուռքերովը մի՛ պղծուիք. 19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը. իմ օրէնքներովս քալեցէք, ու իմ դատաստաններս պահեցէք, ու զանոնք 'ի գործ դրէք. 20 Ու իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէք. ու անոնք իմ ու ձեր մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

21 Բայց անոնց որդիներն ալ ինծի ապստամբեցան. իմ օրէնքներովս չքալեցին, ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ շաբաթներս պղծեցին. ուստի ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու անապատին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։ 22 Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի, ու ըրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի այն ազգերուն առջին՝ որոնց առջևը զանոնք հանեցի։

23 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ։ 24 Վասն զի իմ դատաստաններս 'ի գործ չդրին, ու իմ օրէնքներս մերժեցին, և իմ շաբաթներս պղծեցին. ու անոնց աչքերը իրենց հարցը կուռքերուն ետևէն եղաւ։ 25 Ուստի ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին, ու անանկ դատաստաններ, որ անոնցմով 26 չէին կրնար ապրիլ։ Ու զանոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի, զանոնք թող տալով որ ամէն արգանդ բացողը կրակէ անցընեն, որպէս զի զանոնք կորսնցնեմ, որ գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

27 Անոր համար՝ որդի մարդոյ, Իսրայէլի տանը խօսէ ու անոնց ըսէ, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Ձեր հայրերը ասով ալ ինծի դէմ յանցանք ընելով, զիս նախատեցին։ 28 Վասն զի երբոր զանոնք տարի այն երկիրը, որն որ անոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի, ամէն բարձր բլուրը ու ամէն թանձրախիտ ծառը տեսնելով, հոն իրենց զոհերը մատուցին, և իրենց բարկութիւն գրգռող ընծաները հոն տարին, ու իրենց անուշահոտ խունկերը հոն ծխեցին, և իրենց թափելու նուէրները հոն մատուցին։ 29 Ու անոնց ըսի, Ի՞նչ է այս բարձր տեղը որ դուք հոն կ'երթաք. և անոր անունը մինչև այս օրս Բարձր տեղ կ'ըսուի։

30 Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն մէջը կը պղծուիք, և անոնց գարշութիւններուն հետևելով պոռնկութիւն կ'ընէք, 31 Ու ձեր ընծաները մատուցանելով ու ձեր տղաքը կրակէ անցընելով, ձեր բոլոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև այս օրս. միթէ ես ձեզի պատասխան պիտի տա՞մ, ո՛վ Իսրայէլի տունը. ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած, որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ։ 32 Ու ձեր սրտին խորհուրդը ամենևին պիտի չկատարուի, որ կ'ըսէք թէ Մենք փայտ ու քար պաշտելով, հեթանոսներուն պէս՝ երկիրներուն ազգատոհմերուն պէս պիտի ըլլանք։ 33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած, որ անշուշտ ձեր վրայ զօրաւոր ձեռքով ու երկնցած բազուկով ու թափուած բարկութիւնով թագաւորութիւն պիտի ընեմ։ 34 Ու զօրաւոր ձեռքով, ու երկնցած բազուկով և թափուած բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդներէն պիտի հանեմ, ու ձեզ պիտի ժողվեմ այն երկիրներէն՝ ուր որ դուք ցրուեցաք։ 35 Ու ձեզ ժողովրդոց անապատը պիտի տանիմ, ու հոն ձեզի հետ երես երեսի դատ պիտի վարեմ։ 36 Ինչպէս որ Եգիպտոսի երկրին անապատին մէջ ձեր հայրերուն հետը դատ վարեցի. այնպէս ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած։ 37 Ու ձեզ գաւազանին տակէն պիտի անցընեմ, ու ձեզ ուխտին կապին տակը պիտի մտցընեմ։ 38 Ու ապստամբները ու ինծի դէմ յանցաւոր եղողները ձեզմէ պիտի զատեմ. զանոնք իրենց պանդխտութեան երկրէն պիտի հանեմ, ու անոնք Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն. ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

39 Ու դուք՝ ո՛վ Իսրայէլի տունը, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Գացէք, այսուհետև ալ ամէն մէկերնիդ ձեր կուռքերուն ծառայութիւն ըրէք, քանի որ դուք ինծի մտիկ չէք ըներ. բայց իմ սուրբ անունս ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը մի՛ պղծէք։ 40 Վասն զի իմ սուրբ լեռանս վրայ, Իսրայէլին բարձր լեռանը վրայ, կ'ըսէ Տէր Աստուած, բոլոր Իսրայէլի տունը ամէնը իրենց երկրին մէջ ըլլալով՝ հոն ինծի ծա-

այութիւն պիտի ընեն . հոն անոնց
պիտի հաճիմ , և ձեր պատարագները
ու ձեր ընծաներուն երախայրիքները
, ձեր բոլոր սուրբ բաներովը
41 հոն պիտի փնտռեմ : Երբոր
ձեզ ազգերէն հանեմ ու ձեզ ժողվեմ
այն երկիրներէն , ուր որ դուք
ցրուած էք , անուշահոտ խունկի պէս
ձեզի պիտի հաճիմ , և ձեր մէջը
ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ պի-
42 տի ըլլամ : Ու երբոր ձեզ Իսրայէլի
երկիրը տանիմ , այսինքն այն
երկիրը՝ որն որ ձեր հայրերուն տալու
համար ձեռքս վերցուցի , պիտի
43 գիտնաք թէ ես եմ Տէրը : Ու
հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբաները ,
ու ձեր բոլոր գործքերը որոնցմով
պղծուեցաք . և ձեր ըրած բոլոր
չարութիւններուն համար դուք
44 ձեզմէ պիտի զզուիք : Ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը , երբոր
ձեզի այնպէս ընեմ իմ անուանս
համար , ոչ թէ ձեր չար ճամբաներուն
ու ձեր ապականած գործքերուն
համեմատ , ով Իսրայէլի
տունը , կ'ըսէ Տէր Եհովան :
45 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
46 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ
դէպ 'ի հարաւ շիտկէ , ու դէպ 'ի
հարաւ խօսէ ու հարաւային դաշտին
անտառին վրայ մարգարէու-
47 թիւն ըրէ . Ու հարաւային անտառին
ըսէ , Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ . Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես քու մէջդ կրակ պիտի բռնկցընեմ
, և քու մէջդ եղած
ամէն կանանչ ծառը ու ամէն չոր
ծառը պիտի ուտէ . բռնկած բոցը
պիտի չմարի , ու անով՝ հարաւէն
մինչև հիւսիս ամէն կողմերը պիտի
48 այրին : Ու ամէն մարմին պիտի
տեսնէ , թէ ես Տէրս զանիկայ բռնկցուցի
. ու անիկայ պիտի չմարի :
49 Ես ալ ըսի , Ո՜հ ,
Տէր Եհովայ , անոնք ինծի համար
կ'ըսեն , Չէ՞ որ ասիկայ առակներ
կը խօսի :

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
2 ըսելով , Որդի մարդոյ՝ երեսդ
դէպ 'ի Երուսաղէմ շիտկէ , ու
սուրբ տեղերուն խօսէ , ու Իսրայէլի
երկրին մարգարէութիւն ըրէ ,
Ու Իսրայէլի երկրին ըսէ . Տէրը 3
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ
եմ , ու իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի հանեմ , և արդարը ու ամբարիշտը
քեզմէ պիտի կտրեմ :
Որովհետև արդարը ու ամբարիշտը 4
քեզմէ պիտի կտրեմ , անոր համար
հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմնոյ
դէմ իմ սուրս իր պատեանէն
պիտի քաշուի : Ու ամէն մարմին 5
պիտի գիտնայ թէ ես Տէրս իմ
սուրս իր պատեանէն հաներ եմ .
անիկայ մէյմըն ալ ետ պիտի չդառնայ
: Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ 6
հեծէ . մէջքդ կոտրածի պէս դառնութեամբ
անոնց աչքերուն առջևը
հեծէ : Ու երբոր քեզի ըսեն՝ 7
թէ Ինչո՞ւ կը հեծես , ան ատենը
ըսես՝ Լուրին համար . վասն զի
կու գայ . և ամէն սիրտ պիտի
հալի , և ամէն ձեռք պիտի թուլնայ
, ու ամէն հոգի պիտի մարի , և
ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի ըլլայ
. ահա կու գայ ու պիտի կատարուի՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան :
Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 8
եղաւ՝ ըսելով , Որդի մարդոյ՝ 9
մարգարէացիր ու ըսէ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Ըսէ որ Սուրը ,
սուրը սրուեցաւ ու նաև սրբուեցաւ
: Մեծ կոտորած ընելու հա- 10
մար սրուեցաւ , փայլելու համար
սրբուեցաւ . հիմա մենք ուրախանա՞նք
. իմ որդւոյս գաւազանը
ամէն փայտը կ'անարգէ : Բայց 11
Ինքը սրբելու տուաւ զանիկայ ,
որ ձեռքով բռնուի . աս սուրը
սրուած է ու սրբուած է , որ զանիկայ
սպաննողին ձեռքը տայ :
Աղաղակէ ու ողբա՛ որդի մարդոյ , 12
քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս
վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
վրայ պիտի ըլլայ . իմ ժողովուրդիս
վրայ սուրի սպառնալու վախեր
պիտի ըլլայ . անոր համար ազդրերդ
զարկ : Վասն զի փորձը 13
եղաւ . ու ի՞նչ պիտի ըլլայ , թէ
որ ան անարգող գաւազանը ալ

14 չըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան : Ու
դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգարէութիւն
ըրէ , ու ձեռքերդ իրարու
զարկ . և սուրը՝ սպաննուածներուն
սուրը իրեք անգամ պիտի կրկնուի
. մեծամեծաց վիրաւորներուն
սուրը ասիկայ է , որ անոնց բո-
15 լորտիքը պաշարեց : Սիրտերը
նուաղելու համար , ու խոչերը
շատնալու համար անոնց բոլոր
դռներուն վրայ սուրին վախը դրի .
աւա՜ղ , անիկայ փայլելու համար
շինուեցաւ . մորթելու համար սը-
16 րուեցաւ : Ինքզինքդ ժողվէ՝ ու քու
աջ կամ ձախ կողմդ՝ ուր որ երեսդ
17 դարձած է , զա՛րկ : Ու ես ալ
ձեռքերս իրարու պիտի զարնեմ ,
և իմ սրտմտութիւնս պիտի հանգչեցնեմ
. ես Տէրս խօսեցայ :
18 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով . Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի
երկու ճամբայ պատրաստէ , որ
Բաբելոնի թագաւորին սուրը գայ .
անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պիտի
ելլեն . ու մէկ տեղ մը ընտրէ ,
քաղաքին ճամբուն գլուխը ընտրէ :
20 Ճամբայ պատրաստէ , որ Ամմոնի
որդւոցը Ռաբբային վրայ և Յուդայի
մէջ եղող պարսպաւոր Երուսաղէմին
վրայ սուր գայ :
21 Վասն զի Բաբելոնի թագաւորը
ճամբուն բաժանմանը վրայ երկու
ճամբուն գլուխը կայնեցաւ , որ
հմայութիւն ընէ . անիկայ իր նետերը
երերցուց , թերափիմներուն
22 հարցուց , լեարդին նայեցաւ : Անոր
աջ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար
Երուսաղէմի համար , որ մեքենաներ
դնեն , պատերազմի մէջ բերաննին
բանան ու աղաղակով
ձայն վերցընեն , դռներու դէմ մեքենաներ
դնեն , հողաբլուր կանգնեն
23 , ու մարտկոց շինեն : Բայց
ասիկայ անոնց աչքերուն առջին
սուտ հմայութեան մը պէս պիտի
ըլլայ , քանզի անոնց երդումներ ըրեր
էին . բայց անիկայ իրենց անօրէնութիւնը
պիտի յիշեցնէ , որպէս
զի բռնուին :
24 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Որովհետև դուք ձեր
անօրէնութիւնը յիշեցուցիք , երբոր
ձեր յանցանքները յայտնուեցան
, ու բոլոր գործքերնուդ մէջ
ձեր մեղքերը երևցան , զանոնք
յիշեցընելնուդ համար ձեռքով պիտի
բռնուիք : Ու դուն ով պիղծ 25
ու ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի ,
որ քու օրդ հասեր է , ու անօրէնութեանդ
ժամանակին վախճանը ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ . Խոյրը 26
վերցուր ու թագը հանէ . ասիկայ
այսպէս չըլլար . ցածը բարձրացուր
ու բարձրը ցածցուր :
Զանիկայ տակնուվրայ , տակնու- 27
վրայ , տակնուվրայ պիտի ընեմ .
ու ալ պիտի չըլլայ , մինչև որ գայ
անիկայ՝ որուն իրաւունքն է , ու
անոր պիտի տամ :
Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգա- 28
րէացիր ու ըսէ , Ամմոնի որդւոցը
համար , ու անոնց նախատանացը
համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . ու ըսէ , Սուրը՝ սուրը
քաշուած է , ու մորթելու համար
սրբուած է , որ իր փայլմամբը
հատցընէ , Երբոր քեզի համար 29
ունայն տեսիլքներ կը տեսնեն և
սուտ հմայութիւններ կ'ընեն , որ
քեզ սպաննուելու ամբարիշտներուն
պարանոցին վրայ բերեն , որոնց օրը
հասեր է , անոնց անօրէնութեանը
ժամանակին վախճանը : Զանիկայ 30
իր պատեանը դարձընե՞մ . քեզ
քու ստեղծուած տեղդ ու քու
ծննդեանդ երկրին մէջ պիտի դատեմ
. Ու քու վրադ իմ բար- 31
կութիւնս պիտի թափեմ . քու
վրադ իմ սրտմտութեանս կրակովը
պիտի փչեմ , ու քեզ բարբարոս
մարդիկներուն՝ ապականելու վարպետ
եղողներուն ձեռքը պիտի
տամ : Հրոյ ճարակ պիտի ըլլաս , 32
քու արիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի
ըլլայ , դուն պիտի չյիշուիս . վասն
զի ես Տէրս խօսեցայ :

ԳԼ. ԻԲ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով 1
, Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ 2
ու արիւնահեղ քաղաքին դատաստան
պիտի ընե՞ս , դատաստան

պիտի ընե՞ս . ուրեմն անոր բոլոր
պղծութիւնները իրեն գիտցուր ,
3 Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ո՛վ քաղաք՝ որ քու մէջդ
արիւն կը թափես , որպէս զի քու
ժամանակդ գայ , և քու անձդ
պղծելու համար քեզի դէմ կուռքեր
4 կը շինես , Դուն քու թափած ա-
րիւնովդ յանցաւոր եղար , ու շինած
կուռքերովդ պղծուեցար , և քու
օրերդ մօտեցուցիր , ու քու տա-
րիներուդ հասար . անոր համար
քեզ ազգերուն նախատինք , ու
ամէն երկիրներուն ծաղր ըրի
5 տուի . Քեզի մօտ եղողները ու
քեզմէ հեռու եղողները քեզ ծաղր
պիտի ընեն , ո՛վ վատահամբաւ ու
աղմկալից քաղաք ։
6 Ահա քու մէջդ Իսրայէլի իշխան-
ները ամէն մէկը իր բազուկովը ա-
րիւն թափելու համար կային հոն ։
7 Քու մէջդ հայրը ու մայրը անար-
գեցին , քու մէջդ օտարականին
բռնութիւն ըրին , քու մէջդ որբին
8 ու որբևայրին զրկանք ըրին ։ Իմ
սուրբ բաներս արհամարհեցիր , և
9 իմ շաբաթներս պղծեցիր ։ Քու
մէջդ բանսարկու մարդիկներ եղան
արիւն թափելու համար , ու քու
մէջդ լեռներու վրայ կերան , և քու
մէջդ եղեռնագործութիւն ըրին ։
10 Քու մէջդ մէկը իր հօրը մերկու-
թիւնը յայտնեց . քու մէջդ դաշ-
տանի պատճառով անմաքուր եղող
11 կինը բռնադատեցին ։ Մէկը
իր դրացիին կնկանը հետ պղծու-
թիւն ըրաւ , ու մէկը եղեռնագոր-
ծութիւն ըրաւ իր հարսը պղծե-
լով , և քու մէջդ ուրիշ մէկն ալ
իր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը բռնա-
12 դատեց ։ Քու մէջդ արիւն թա-
փելու համար կաշառք առին , վաշխ
ու տոկոսիք առիր , և բռնութիւն
ընելով քու դրացիներէդ բան վաս-
տըկեցար ագահութեամբ , ու զիս
13 մոռցար կ'ըսէ Տէր Եհովան ։ Ուս-
տի ահա քու ըրած ագահութեանդ ,
ու քու մէջդ եղած արիւնահեղու-
թեանը համար ձեռքերս իրարու
14 զարկի ։ Միթէ քու սիրտդ կրնա՞յ
դիմանալ , կամ թէ ձեռքերդ կըր-
նա՞ն ուժովնալ՝ այն օրերը որ ես
քեզի հատուցում պիտի ընեմ . Ես
Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատա-
15 րեմ ։ Ու քեզ ազգերու մէջ պի-
տի ցրուեմ , ու քեզ երկիրներու
մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ , և քու
պղծութիւնդ քեզմէ պիտի հատ-
16 ցընեմ ։ Ու դուն քեզմէ պիտի
պղծուիս ազգաց աչքերուն առջևը ,
ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէ-
րը ։

17 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
18 ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի
տունը ինծի կղկղանքի պէս եղաւ .
ամէնը հալոցի մէջ՝ պղինձի , անա-
գի , երկաթի ու կապարի պէս ար-
19 ծաթի կղկղանք եղան ։ Անոր հա-
մար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Որովհետև ամէնքդ կղկղանքի պէս
եղաք , անոր համար ահա ես ձեզ
Երուսաղէմի մէջ պիտի ժողվեմ .
20 Ինչպէս որ արծաթը , ու պղինձը ,
ու երկաթը , և կապարը , ու ա-
նագը հալոցի մէջ կը ժողվեն , ու
անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ զանոնք
հալեցընելու համար , այնպէս ալ
ձեզ իմ բարկութեամբս ու սրտմը-
տութեամբս պիտի ժողվեմ , և պի-
տի թողում ու պիտի հալեցը-
21 նեմ ։ Ու ձեզ մէկտեղ բերելով՝
ձեր վրայ իմ բարկութեանս կրա-
կովը պիտի փչեմ . և դուք անոր
22 մէջը պիտի հալիք ։ Ինչպէս որ
արծաթը հալոցին մէջը կը հալի ,
դուք ալ անոր մէջը այնպէս պիտի
հալիք , ու պիտի գիտնաք որ ես
Տէրս իմ սրտմտութիւնս թափեցի
ձեր վրայ ։

23 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ը-
24 սելով , Որդի՛ մարդոյ՝ անոր ըսէ ,
Դուն անանկ երկիր մըն ես , որ չէ
մաքրուած է , ո՛չ ալ բարկութեան
25 օրը անձրևով թրջուած ։ Անոր
մէջը իր մարգարէներուն դաւաճա-
նութիւնը կայ , որոնք աւար յա-
փշտակող ու մռնչող առիւծի պէս
հոգիներ կ'ուտեն . անոնք գանձ ու
պատուական բաներ առին , ու ա-
նոր մէջը անոր որբևայրիները շատ-
26 ցուցին ։ Անոր քահանաները իմ
օրէնքս աւրեցին , ու իմ սուրբ
բաներս պղծեցին . սուրբը պիղծէն
չզատեցին , և անմաքուրին ու մա-
քուրին տարբերութիւնը չգիտցու-
ցին , և իրենց աչքերը իմ շաբաթ-
ներէս ծածկեցին , ու ես անոնց մէ-
27 ջը պիղծ սեպուեցայ ։ Անոր իշ-
խանները անոր մէջը յափշտակող
գայլերու պէս արիւն թափելու ու
հոգի կորսնցընելու եռանդ եղան ,
որպէս զի ագահութեամբ բան վաս-
28 տըկին ։ Ու անոր մարգարէները
ունայն տեսիլքներ տեսնելով , ու
անոնց սուտ գուշակութիւն ընելով՝
զանոնք կիրով ծեփեցին , ու ըսին ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ , թէև
29 Տէրը խօսած չէր ։ Երկրին ժողո-
վուրդը մեծ զրկանք ըրին , ու մեծ
յափշտակութիւն ըրին , և աղքա-
տը ու տնանկը բռնադատեցին , ու
օտարականին անիրաւութեամբ զըր-
30 կանք ըրին ։ Ու անոնցմէ մարդ
մը փնտռեցի , որ պարիսպ շինէ ,
ու խրամատին մէջ իմ առջևս կայնի
երկրին համար , որ զանիկայ չաւ-
31 րեմ . բայց չգտայ ։ Ուստի իմ
բարկութիւնս անոնց վրայ թափե-
ցի , զանոնք իմ սրտմտութեանս
կրակովը սպառեցի . անոնց ճամբա-
ները իրենց գլուխը տուի կ'ըսէ
Տէր Եհովան ։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝
երկու կիներ կային մէկ մօր աղ-
3 ջիկներ . Ու անոնք Եգիպտոսի մէջ
պոռնկութիւն ըրին , իրենց մանկու-
թեան ատենը պոռնկութիւն
ըրին . անոնց ծիծերը հոն ճմլուե-
ցան , ու անոնց կուսութեանը ըս-
4 տինքները հոն շօշափուեցան ։ Ու
անոնց անունները՝ մեծին Ոողայ ,
ու անոր քրոջը՝ Ոողիբայ էր . ու
անոնք ինծի եղան , և տղաքներ ու աղ-
ջիկներ ծնան . (ու անոնց անուն-
ները՝ Ոողայ Սամարիան է , ու Ոո-
ղիբայ Երուսաղէմն է ։)
5 Ու Ոողայ քանի որ ինծի էր ,
պոռնկութիւն ըրաւ , ու իր հոմա-
նիներուն սիրահարեցաւ , այսինքն
6 Ասորեստանցի դրացիներուն , Կա-
պուտակ հագնող կուսակալներուն
ու նախարարներուն , ձի հեծնող
ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը ընտր-
7 հալի երիտասարդներ էին ։ Ու
անիկայ պոռնկութիւն ըրաւ անոնց
հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն
ընտիր որդւոցը հետ , նաև ան ա-
մէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ
ու անոնց ամէն կուռքերովը պղը-
8 ծուեցաւ ։ Ու Եգիպտոսէն բերած
պոռնկութիւնները չթողուց . վասն
զի անոր մանկութեան ատենը ա-
նոր հետ պառկեր էին , և անոր
կուսութեանը ստինքները շօշափեր
էին , ու իրենց պոռնկութիւնը ա-
9 նոր վրայ թափեր էին ։ Անոր հա-
մար զանիկայ իր հոմանիներուն
ձեռքը տուի , Ասորեստանի որդւո-
ցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած էր ։
10 Անոնք անոր մերկութիւնը յայտ-
նեցին . անոր տղաքները ու աղջիկ-
ները առին , ու զանիկայ սրով
մեռցուցին . այսպէս անիկայ կնիկ-
ներուն մէջը անուանի եղաւ . և
անոր վրայ դատաստաններ 'ի գործ
դրին ։

11 Ու երբոր անոր քոյրը Ոողիբայ
տեսաւ , իր սիրահարելովը անկէ
աւելի ապականեցաւ . և իր պոռնը-
կութիւնները իր քրոջը պոռնկու-
12 թիւններէն աւելի շատցուց . Ան իր
դրացիներուն սիրահարեցաւ , այս-
ինքն Ասորեստանի որդիներուն ,
չքնաղութեամբ հագուած կուսակալ-
ներուն ու նախարարներուն , ձի
հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէ-
նը ընտրհալի երիտասարդներ էին ։
13 Ու տեսայ որ պղծեցաւ , ու երկու-
14 քին ալ ճամբան մէկ եղաւ ։ Ու
իր պոռնկութիւնները աւելցուց ,
քանզի երբոր պատի վրայ նկարուած
մարդիկներ՝ նաթով նկարուած
Քաղդէացւոց պատկերները տե-
15 սաւ , Որոնք մէջքերնին գօտի կա-
պած էին , և իրենց գլուխներուն
վրայ ներկուած խոյրեր ունէին ,
ու ամէնքը իշխաններու կերպարան-
քով էին , իրենց ծննդեան երկրին՝
Բաբելոնի որդւոցը՝ Քաղդէացւոց
16 նմանութեանը պէս , Զանոնք իր
աչքերովը տեսածին պէս անոնց

սիրահարեցաւ, և անոնց՝ Քաղդէացւոց երկիրը դեսպաններ խրկեց։ 17 Ու Բաբելոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և զանիկայ իրենց պոռնկութիւններովը պղծեցին, ու անիկայ անոնց հետ պղծուեցաւ, ու ետքը անոր հոգին անոնցմէ զզուեցաւ։ 18 Եւ իր պոռնկութիւնները յայտնեց, ու իր մերկութիւնը բացաւ. ուստի իմ հոգիս անկէ զզուեցաւ, ինչպէս որ անոր քրոջմէն զզուեր էր։ 19 Նաև անիկայ իր պոռնկութիւնները շատցուց, յիշելով իր մանկութեան օրերը, Եգիպտոսի երկրին մէջ շնութիւն ըրած ժամանակը. 20 Ու սիրահարեցաւ անոնց տարփածուներուն, որոնց մարմինը էշերու մարմին է, ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրութիւն է։ 21 Եւ դուն նորէն քու մանկութեանդ պղծագործութիւնը ձեռք առիր, որ քու մանկութեանդ ծիծերուն ճըմլըմլուելը՝ ստինքներդ Եգիպտացիներէն շօշափուեցաւ։

22 Անոր համար՝ ով Ողիբա, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քու վրադ պիտի արթընցնեմ քու հոմանիներդ, որոնցմէ քու հոգիդ զզուեցաւ, ու զանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի բերեմ, 23 Բաբելոնի որդիքը, ու բոլոր Քաղդէացիները, Փակուդը, Սուէն, ու Կուէն, և անոնց հետ Ասորեստանի բոլոր որդիքը, ամէնքը շնորհալի երիտասարդներ, կուսակալներ ու նախարարներ, ամէնքը ձի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի մարդիկներ. 24 Եւ անոնք զէնքերով, կառքերով, ու անիւներով, ու ժողովուրդներու բազմութիւնով քու վրադ պիտի գան, և ամէն կողմէն քեզի դէմ վահան, ասպար ու սաղաւարտ պիտի դնեն. և դատաստանը անոնց ձեռքը պիտի տամ. ու քեզ իրենց դատաստաններովը պիտի դատեն։ 25 Եւ իմ նախանձս քեզի դէմ պիտի դնեմ. ու քեզի հետ բարկութեամբ պիտի վարուին, քու քիթդ ու ականջներդ պիտի կտրեն, և քու մնացորդդ սրով պիտի իյնայ. անոնք քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պիտի առնեն, ու քու մնացորդդ կրակով պիտի այրի։ 26 Եւ քու հանդերձներդ քեզ պիտի մերկացընեն, ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն։ 27 Ու քեզմէ պիտի դադրեցընեմ քու պղծագործութիւնդ ու քու պոռնկութիւններդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն բերեր ես. ու աչքերդ անոնց պիտի չվերցընես, ու մէյմըն ալ Եգիպտոսը պիտի չյիշես։

28 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք դուն ատեցիր, և անոնց ձեռքը՝ որոնցմէ քու հոգիդ զզուեցաւ։ 29 Եւ անոնք քեզի հետ ատելութեամբ պիտի վարուին, ու քու բոլոր վաստակդ պիտի առնեն, և քեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թողուն. ու քու պոռնկութիւններուդ մերկութիւնը, քու պղծագործութիւնդ ու պոռնկութիւնդ պիտի յայտնուի։ 30 Ազգերուն հետևելով պոռնկութիւն ընելուդ համար, և անոնց կուռքերովը պղծուելուդ համար, աս բաները քեզի պիտի ընեմ։ 31 Դուն քու քրոջդ ճամբան գացիր, ես ալ անոր բաժակը քու ձեռքդ պիտի տամ։ 32 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն քու քրոջդ խորունկ ու լայն բաժակը պիտի խմես, խաղք ու խայտառակ պիտի ըլլաս, ան [illegible] շատ բան կ՚առնէ. 33 Դուն արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ պիտի լեցուիս, աւերութեան ու զարմացման բաժակ մըն է քու քրոջդ Սամարիայի բաժակը. 34 Ու դուն զանիկայ պիտի խմես, ու պիտի քամես, և անոր կտորները պիտի լզես, ու ստինքներդ պիտի պատռըտես, քանզի ես խօսեցայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ 35 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Զիս մոռնալուդ ու կռնակիդ ետև նետելուդ համար, դուն ալ քու պղծագործութիւնդ ու պոռնկութիւններդ կրէ։

36 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ Ողային ու Ողիբային դատաստանը պիտի տեսնե՞ս. ուրեմն անոնց պղծութիւնները իրենց պատմէ։ 37 Վասն զի շնութիւն ըրին, ու ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ. և իրենց կուռքերովը շնութիւն ըրին, ու իրենց ինծի ծնած տղաքն ալ կրակէ անցուցին, որ անոնց կերակուր ըլլան։ 38 Աս ալ ըրին ինծի. նոյն օրը իմ սրբարանս անմաքուր ըրին ու իմ շաբաթներս պղծեցին։ 39 Վասն զի երբոր իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն զոհեցին, նոյն օրը իմ սրբարանս մտան որ զանիկայ պղծեն. և ահա իմ տանս մէջ այսպէս ըրին։ 40 Ու նաև հեռուէն գալու մարդիկներուն լուր խրկեցիք, որ անոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան. և դուն անոնց համար լուացուեցար, ու աչքերուդ վրայ ծարիր դրիր, ու զարդերով զարդարուեցար. 41 Եւ պատուական բազմոցի վրայ նստար, որուն առջևը պատրաստուած սեղան կար, և իմ խունկս ու եղս անոր վրայ դրիր։ 42 Ու հոն ուրախութիւն ընող բազմութեան ձայն կը լսուէր. ու ան բազմութիւն մարդիկներէն 'ի զատ անապատէն գինեմոլ մարդիկներ բերուեցան, որոնք անոնց ձեռքերը՝ ապարանջաններ, ու անոնց գլուխները՝ պարծանաց թագեր կը դընէին։

43 Եւ շնութեան մէջ պառաւածին վրայով ըսի. Հիմա ալ ասոր հետ պոռնկութիւն պիտի ընե՞ն։ 44 Ու անոր քովը կը մտնէին. ինչպէս որ պոռնիկ կնկան քովը կը մտնեն, անանկ ալ Ողային ու Ողիբային՝ ան պղծագործ կիներուն քովը կը մտնէին։ 45 Բայց արդար մարդիկները՝ շնացող կիներուն դատաստանովը ու արիւն թափող կիներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք. վասն զի անոնք շնացող կիներ են, ու անոնց ձեռքերուն մէջը արիւն կայ։

46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Անոնց դէմ ժողովք պիտի հանեմ, և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ։ 47 Ու ժողովքը զանոնք քարերով պիտի քարկոծեն, և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կտրեն. անոնց տղաքները ու աղջիկները պիտի մեռցընեն, ու անոնց տուները կրակով պիտի այրեն։ 48 Ու երկրէն պղծագործութիւնը պիտի վերցընեմ, որ ամէն կիները խրատուին ու ձեր պղծագործութեանը պէս չընեն։ 49 Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն, ու դուք ձեր կուռքերուն մեղքերը պիտի կրէք. ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ իններորդ տարին տասներորդ ամսոյն՝ ամսուան տասներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 2 Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի աս օրուան անունը՝ բուն աս օրը գրէ. Բաբելոնի թագաւորը բուն աս օրս Երուսաղէմին մօտեցաւ։ 3 Եւ ան ապստամբներուն տանը առակ խօսէ, ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Կաթսան դիր, զանիկայ դիր ու մէջն ալ ջուր լեցուր։ 4 Անոր կտորները, ամէն աղէկ կտորները, ազդրը և ուսը անոր մէջը ժողվէ. ու զանիկայ ընտիր ոսկորներով լեցուր։ 5 Ոչխարներուն ընտիրները առ, ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ. զանիկայ խիստ շատ եռացուր, այնպէս որ մէջի ոսկորներն ալ եփին։

6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՜յ արիւնահեղ քաղաքին, ան կաթսային՝ որուն ժանգը իր մէջն է, ու ժանգը մէջէն ելած չէ. զանիկայ իր կտոր կըտորներովը հանէ. անոր վրայ վիճակ չձգուի. 7 Վասն զի անոր արիւնը իր մէջն է. զանիկայ չոր ապառաժի վրայ դրաւ, զանիկայ գետնի վրայ չթափեց որ զանիկայ հողով ծածկէ։ 8 Իմ սրտմտութիւնս հանելու ու վրէժ առնելու համար, անոր արիւնը չոր ապառաժի վրայ դրի որ չծածկուի։ 9 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Վա՜յ արիւնահեղ քաղաքին, ես

ալ կրակին դէզը պիտի մեծցընեմ ։
10 Փայտերը շատցո՛ւր, կրակը բորբոքցո՛ւր
որ միսը հալի, համեմներ ալ
11 դիր, ու ոսկորները այրին ։ Ետքը
պարապ խառնը կայծերուն վրայ
դիր, որպէս զի պղինձը տաքնայ ու
այրի, ու մէջի պղծութիւնը հալի,
12 ու ժանգը հատնի ։ Անիկայ աշխատութիւնով
զիս յոգնեցուց, ու
անոր շատ ժանգը իրմէն չելաւ ։
13 անոր ժանգը կրակով մնայ ։ Քու
անմաքրութեանդ մէջ պղծագործութիւն
կայ. որովհետեւ քեզ
մաքրելու աշխատեցայ, ու դուն
չմաքրուեցար. ասկէ ետեւ քու անմաքրութենէդ
պիտի չմաքրուիս,
մինչեւ որ իմ բարկութիւնս քու
14 վրադ չիջեցընեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ.
Իմ խօսքս պիտի գայ, ու
զանիկայ պիտի կատարեմ, պիտի
չներեմ ու պիտի չխնայեմ և
պիտի չզղջամ. քու ճամբաներուդ
ու քու գործերուդ համեմատ
պիտի դատուիս՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան ։

15 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 ըսելով, Որդի մարդոյ՝ ահա ես
հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը
քեզմէ պիտի առնեմ.
ու դուն չողբաս ու չլաս և քու
17 աչքերէդ արցունք չգայ ։ Լռութեամբ
ըրէ քու հեծութիւնդ,
մեռելի սուգ մի ըներ. քու ապարօշդ
գլխուդ փաթթէ. կօշիկներդ
ոտքերդ հագիր, ու շրթունքդ
մի ծածկեր, և մարդոց հացը մի
ուտեր ։
18 Ու առաւօտուն ժողովուրդին
խօսեցայ, ու իրիկունը կինս մեռաւ,
ու հետեւեալ առաւօտուն
19 ինծի հրամայուածը ըրի ։ Ու ժողովուրդը
ինծի ըսաւ, Մեզի չե՞ս
պատմեր թէ ասոնք քու ըրածներդ
ի՞նչ պիտի նշանակեն մեզի ։
20 Ու ես անոնց ըսի. Տէրոջը խօսքը
21 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Իսրայէլի
տանը ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Ահա ես իմ սրբարանս՝ ձեր
զօրութեանը պարծանքը, ձեր աչքերուն
ցանկութիւնը, ու ձեր հոգւոյն
խնայածը պիտի պղծեմ. և
ձեր թողուցած տղաքներնիդ ու աղջիկներնիդ
սրով պիտի իյնան ։
Ու դուք իմ ըրածիս պէս պիտի 22
ընէք. ձեր շրթունքները պիտի չծածկէք,
ու մարդոց հացը պիտի
չուտէք ։ Ու ձեր ապարօշները գլուխներնիդ, 23
և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ
պիտի ըլլայ. պիտի չողբաք
ու պիտի չլաք, հապա ձեր
անօրէնութիւններովը պիտի մաշիք,
և իրարու հետ պիտի հեծէք ։ Ու 24
Եզեկիէլ ձեզի նշան մըն է. դուք
անոր բոլոր ըրածին պէս պիտի ընէք.
ու երբոր ասիկայ ըլլայ, պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան ։

Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ երբոր 25
ես անոնցմէ առնեմ անոնց զօրութիւնը,
անոնց պարծանաց ցնծութիւնը,
անոնց աչացը ցանկութիւնը,
ու անոնց հոգւոյն սիրած
տղաքները ու աղջիկները, Այն 26
օրը ազատուածը քեզի պիտի գայ,
և քու ականջներուդ պիտի պատմէ ։
Այն օրը քու բերանդ պիտի բացուի 27
ազատուածին, ու պիտի խօսիս,
և ալ համր չըլլաս. ու դուն անոնց
նշան պիտի ըլլաս, ու պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ. ԻԵ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ՝ 2
երեսդ Ամմոնի որդիներուն դարձուր,
ու անոնց վրայ մարգարէութիւն
ըրէ. Ու Ամմոնի որդւոցը 3
ըսէ, Տէր Եհովային խօսքը մտիկ
ըրէք. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Որովհետեւ դուն՝ Վա՜յ ըսիր իմ
սրբարանիս վրայով, երբոր պղծուեցաւ,
ու Իսրայէլի երկրին վրայով,
երբոր աւերակ եղաւ, և
Յուդայի տանը վրայով, երբոր
գերութեան գնաց. Անոր համար 4
ահա ես քեզ արեւելքի բնակիչներուն
ժառանգութիւն կու տամ.
ու քու մէջդ իրենց գեղերը պիտի
հաստատեն, ու քու մէջդ իրենց
վրանները պիտի դնեն. քու պտուղներդ
պիտի ուտեն, և քու
կաթդ պիտի խմեն ։ Ու Ռաբբան 5

ուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոց
երկիրը հօտերու մակաղատեղ
պիտի ընեմ, ու պիտի գիտնաք
6 թէ ես եմ Տէրը ։ Վասն զի Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ
դուն ծափ զարկիր, ու ոտքդ գետինը
զարկիր, ու Իսրայէլի երկրին
վրայ քու հոգւոյդ բոլոր արհամարհանքը
7 ուրախացար, Անոր համար
ահա ես իմ ձեռքս քու վրադ պիտի
երկնցընեմ, ու քեզ ազգերուն
յափշտակութիւն ըլլալու պիտի
տամ, և քեզ ժողովուրդներէն
պիտի կտրեմ, ու քեզ երկիրներուն
մէջէն պիտի կորսնցընեմ.
քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ, ու
պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
8 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ
Մովաբ ու Սէիր ըսին,
Թէ Ահա Յուդայի տունը ամեն
9 ազգերուն պէս է. Անոր համար ահա
ես Մովաբի ուսերը կը քաղաքներէն՝
իր ծայրը եղող քաղաքներէն,
երկրին պարծանքը եղող
Բեթյեսիմօթի, Բէեղմէոնի ու Կարիաթիմի
կողմէն պիտի բանամ
10 Արեւելքի բնակիչներուն, որ Ամմոնի
որդւոցը վրայ գան. ու ան
երկիրը անոնց ժառանգութիւն պիտի
տամ, որպէս զի Ամմոնի որդիքը
11 ազգերուն մէջ չյիշուին ։ Մովաբի
մէջ ալ դատաստաններ 'ի գործ
պիտի դնեմ, ու պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը ։
12 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Որովհետեւ Եդոմ Յուդայի տանը
դէմ դնելով վրէժ առաւ, և անոնց
վրէժ առնելով մեծ յանցանք
13 ըրաւ, Անոր համար Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Եդոմի վրայ անշուշտ
ձեռքս պիտի երկնցընեմ,
և մարդը ու անասունը անկէ պիտի
կտրեմ, և զանիկայ անապատ պիտի
ընեմ Թեմանէն, ու մինչեւ
14 Դեդան սրով պիտի իյնան ։ Ու
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ձեռքովը
իմ վրէժխնդրութիւնս Եդոմին
վրայ պիտի կատարեմ, ու անոնք
իմ սրտմտութեանս ու բարկութեանս
համեմատ պիտի ընեն
Եդոմին մէջ. և իմ վրէժխնդրութիւնս
պիտի գիտնան՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան ։
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 15
Որովհետեւ Փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ
վարուեցան, ու հոգիի
արհամարհանքով վրէժ առին՝ հնաւուրց
ատելութեամբ աւրելով,
Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս 16
կ'ըսէ. Ահա ես իմ ձեռքս Փղշտացւոց
վրայ պիտի երկնցընեմ, և
Քերեթեցիները պիտի կտրեմ, ու
ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը
բնաջինջ պիտի ընեմ. Ու անոնց 17
վրայ իմ սրտմտութեանս յանդիմանութիւններովը
մեծ վրէժխնդրութիւններ
պիտի կատարեմ. ու
երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ,
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ. ԻԶ.

Ու եղաւ որ մետասաներորդ տա- 1
րին՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի 2
մարդոյ՝ որովհետեւ Տիւրոսը Երուսաղէմի
վրայով ըսաւ, Վա՜յ՝ ժողովուրդներուն
դռները կոտրեցաւ, անոր
ամէն բանը ինծի փոխադրուեցաւ,
անոր աւերակ ըլլալովը ես պիտի
լեցուիմ. Անոր համար Տէր 3
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
քեզի դէմ եմ՝ ով Տիւրոս, ու
քու վրադ շատ ազգեր պիտի բարձրացնեմ,
ինչպէս որ ծովը իր ալիքները
կը բարձրացնէ. Ու անոնք 4
Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւրեն,
ու անոր աշտարակները պիտի
փլցընեն. ու ես անոր հողը անկէ
պիտի աւլեմ, և զանիկայ լերկ ապառաժի
պիտի դարձընեմ ։ Անիկայ 5
ծովուն մէջ ուռկաններ փռելու
տեղ պիտի ըլլայ, վասն զի
ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան,
ու անիկայ ազգերուն աւար պիտի
ըլլայ. Ու անոր աղջիկները որ 6
դաշտին մէջ են, սրով պիտի սպաննուին,
և պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը ։
Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս 7
կ'ըսէ. Ահա ես հիւսիսէն Տիւրոսի
վրայ պիտի բերեմ թագաւորաց
թագաւորը՝ Բաբելոնի Նաբուքոդո-

դոնոսոր Թագաւորը ձիերով,
կառքերով, ձիաւորներով, բազմութենով
ու շատ ժողովուրդով։
8 Անիկա քու աղջիկներդ դաշտի
մէջ սրով պիտի մեռցնէ, և քեզի
դէմ մարտկոց պիտի շինէ, ու քեզի
դէմ հողաբլուր պիտի կանգնէ,
ու քեզի դէմ վահան պիտի վերցնէ.
9 Ու քու պարիսպներուդ
դէմ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ, ու իր տապարներովը քու աշտարակներդ պիտի
10 փլցնէ։ Անոր ձիերուն բազմութենէն՝ անոնց փոշին քեզ պիտի
ծածկէ. ձիաւորներուն ու անիւներուն և կառքերուն ձայնէն քու
պարիսպներդ պիտի սասանին, երբոր ինքը քու դռներէդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի մէջ մըտնողներուն
11 պէս։ Քու ամէն փողոցներդ իր ձիերուն սմբակներովը
պիտի կոխէ, քու ժողովուրդդ
սրով պիտի սպաննէ, և քու ամուր
արձաններդ գետնի հետ հաւասար պիտի
12 ըլլան։ Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալլեն, ու ապրանքներդ աւար պիտի առնեն, և
քու պարիսպներդ պիտի փլցնեն,
ու գեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն,
և քու քարերդ, փայտերդ ու
հողդ ջուրերուն մէջը պիտի ձգեն։
13 Ու քու երգերուդ աղաղակը պիտի
դադրեցընեմ. ու քու քնարներուդ ձայնը մէյմըն ալ պիտի չը-
14 լսուի։ Ու քեզ չոր ապառաժի
պիտի դարձընեմ. ուռկաններ փըռելու տեղ պիտի ըլլաս, մէյմըն
ալ պիտի չշինուիս. վասն զի ես
Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած։

15 Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ Տիւրոսին. Միթէ քու կործանմանդ
ձայնէն կղզիները պիտի չսասանի՞ն,
երբոր քու մէջդ կոտորած ըլլալով
16 վիրաւորները հեծեն։ Ու ծովուն
բոլոր իշխանները իրենց
աթոռներուն վրայէն պիտի իջնեն,
և իրենց պատմուճանները պիտի
հանեն, ու իրենց նկարագործ հանդերձները պիտի մերկանան, սոսկում պիտի հագնին, գետնի վրայ
պիտի նստին, և ամէն վայրկեան
պիտի սարսափին, ու քու վրայովդ
պիտի զարմանան։ Ու քու վրայովդ 17
ողբ ընելով՝ քեզի պիտի ըսեն.
Ի՞նչպէս կործանեցար՝ ո՛վ ծովաբնակ
անուանի քաղաք, որ ծովուն
մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բընակիչներդ՝ որ ահարկու էիք ծովեզերքին
բոլոր բնակիչներուն։ Հի- 18
մա քու կործանմանդ օրը կղզիները պիտի դողան, ու ծովու մէջ եղող կղզիները քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի սասանին։

Քանզի Տէր Աստուած այսպէս 19
կ'ըսէ. Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընեմ ան քաղաքներուն
պէս՝ որոնք բնակիչ չունին, և քու
վրադ անդունդը հանեմ, ու շատ
ջուրերը քեզ ծածկեն, Ու քեզ 20
գուբը իջնողներուն հետ հին ժողովուրդին իջեցընեմ, ու քեզ գուբը իջնողներուն հետ գետնին տակերը յաւիտենական աւերակներուն
մէջը նստեցընեմ, այնպէս որ մէյմ
ալ չբնակուիս. ան ատենը ես կենդանեաց երկրին մէջ փառք պիտի
դնեմ։ Քեզ ահռելի սոսկում 21
պիտի ընեմ, ու պիտի ոչնչանաս.
ու երբոր փնտռուիս, ա՛լ յաւիտեան պիտի չգտնուիս, կ'ըսէ Տէր
Աստուած։

Գլ. ԻԷ.

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով, Դուն՝ որդի 2
մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ ողբ ըսէ։
Ու Տիւրոսին ըսէ, Ո՛վ ծովուն 3
մուտքերը բնակող, շատ կղզիներու
մէջ ժողովուրդներուն հետ վաճառականութիւն ընող, Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ. Ո՛վ Տիւրոս՝
դուն ըսիր թէ Ես գեղեցկութեան
մէջ կատարեալ եմ։ Քու սահ- 4
մաններդ ծովուն մէջտեղն են. քեզ
շինողները քու գեղեցկութիւնդ
կատարեալ ըրին։

Անոնք քու ամէն նաւու տախ- 5
տակներդ Սանիրի մայրէն շինեցին.
Լիբանանէն եղեւնիներ առին, որ
քեզի կայմեր շինեն։ Քու թիերդ 6
Բասանի կաղնիներէն շինեցին, քու
նստարաններդ Կիտտացւոց կղզիներէն եկած տօսախէ շինեցին փղոսկրով
7 զարդարած։ Քու բացած առագաստդ Եգիպտոսի նկարագործ
բեհեզն էր. քու ծածկոցդ Եղիսայի
կղզիներուն կապուտակ ու ծիրանեգոյն
8 կերպասն էր։ Սիդոնի ու
Արուադի բնակիչները քու թիավարներդ էին. քու մէջդ եղող իմաստուններդ՝ ո՛վ Տիւրոս, անոնք
9 քու նաւավարներդ էին։ Գեբաղին ծերերը ու անոր իմաստունները քու մէջդ էին, քու ծածկուած
ճեղքերդ նորոգելու համար. ծովուն
բոլոր նաւերը ու անոնց նաւաստիները քու առուտուրդ ընելու
10 համար քու մէջդ էին։ Քու զօրքերուդ մէջ պատերազմական մարդիկներդ Պարսք, Լուդացիք ու
Փուդացիք էին. քու մէջդ վահան
ու սաղաւարտ կախողը անոնք էին,
ու անոնք քեզ փառաւորեցին։
11 Արուադացիք քու զօրքիդ հետ
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ, ու Գամադացիք քու աշտարակներուդ մէջն էին. անոնք
իրենց վահանները շուրջանակի քու
պարիսպներուդ վրայ կը կախէին,
անոնք քու գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին։

12 Ամէն տեսակ ապրանքը շատ ըլլալուն համար Թարսիսի բնակիչները
քու վաճառականներդ էին. անոնք
քու վաճառանոցներուդ մէջ արծաթի, երկաթի, անագի ու կա-
13 պարի առուտուր կ'ընէին։ Յաւան, Թոբէլ ու Մոսոք քու վաճառականներդ էին. անոնք քեզի
հետ մարդոց հոգիներու ու պղնձէ
ամաններու առուտուր կ'ընէին։
14 Թորգոմայի տունէն քու վաճառանոցներդ կը բերէին ձիեր ու ձիա-
15 ւորներ և ջորիներ։ Դեդանի
որդիքը քու վաճառականներդ էին.
շատ կղզիներու վաճառականութիւնը քու ձեռքդ էր. անոնք քեզի
հետ փղոսկրի ժանիքներով ու ոպնիազով փոխանակութիւն կ'ընէ-
16 ին. Ձեռագործներուդ շատութեանը համար Ասորիք քու վաճառականներդ էին. և քու վաճառանոցներուդ մէջ կարկեհանի,
ծիրանեգոյնի, նկարագործ կերպասի, բեհեզի, բուստերու ու կարմիր յակինթի առուտուր կ'ընէին։
Յուդա ու Իսրայէլի երկիրը քու 17
վաճառականներդ էին. անոնք քեզի հետ Մեննիթի ցորենի, խմորեղէնի, մեղրի, եղի ու բալասանի
առուտուր կ'ընէին։ Ձեռագործ- 18
ներուդ շատութենէն՝ ամէն տեսակ
ապրանք շատ ըլլալուն համար՝ Դամասկոս քու վաճառականդ էր՝
Քեղբոնի գինիով ու ճերմակ բուր-
դով։ Վեդան ու Յաւան քու 19
վաճառանոցներդ մանած կը բերէին. քու վաճառներուդ մէջ՝ բանուած երկաթ, կասիա ու խունկեղէգն կար։ Կառքերու համար 20
պատուատակարներ բերող վաճառականդ Դեդան էր։ Արաբացիք, 21
ու Կեդարի բոլոր իշխանները քու
պատրաստ վաճառականներդ էին.
անոնք քեզի հետ գառնուկներու,
խոյերու ու նոխազներու առուտուր
կ'ընէին։ Սաբայի ու Ռեգմայի 22
վաճառականները քու վաճառականներդ էին. անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ ամէն տեսակ ընտիր
խունկերու, և ամէն տեսակ պատուական քարերու ու ոսկիի ա-
ռուտուր կ'ընէին։ Խառան, Քան- 23
նէ ու Եդեմ, Սաբայի վաճառականները, Ասորեստան — Քաղմադ քու վաճառականներդ էին։
Անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ 24
քեզի հետ շքեղ հանդերձներով,
կապուտակ ու նկարագործ վերարկուներով, ու երփնագեղ զգեստներով լեցուած՝ ու չուաններով
կապուած՝ եղեւնափայտէ սնտուկներու առուտուր կ'ընէին։ Թար- 25
սիսի նաւերը քու առուտուրիդ
համար կը պտըտէին. ու դուն
լեցուեցար, ու խիստ փառաւոր
եղար ծովուն մէջտեղը։

Քու թիավարներդ քեզ շատ ջու- 26
րերուն բերին. արեւելեան հովը քեզ
ծովուն մէջտեղը կոտրեց։ Քու 27
ապրանքներդ ու վաճառանոցներդ
— առուտուրդ, քու նաւաստիներդ
ու նաւավարներդ, քու նաւերդ նո-

նորոգողները ու քեզի հետ առուտուր
ընողները, և քու մէջդ եղող բոլոր
պատերազմական մարդիկներդ, ու
քու մէջդ եղող բոլոր բազմութիւնդ
քու կործանմանդ օրը ծովուն
28 մէջտեղը պիտի իյնան։ Քու
նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն
արուարձանները պիտի սարսին։
29 Ու ամէն թի բռնող նաւաստիները,
ամէն ծովու նաւավարները
իրենց նաւերէն պիտի իջնեն, ու
30 ցամաքը պիտի կայնին. Ու իրենց
ձայնը քու վրայովդ լսել պիտի
տան, ու դառնապէս պիտի աղաղակեն,
և իրենց գլուխներուն վրայ
հող պիտի ձգեն, ու մոխիրի մէջ
31 պիտի թաւալին. Ու քեզի համար
մազերնին պիտի փետտեն, և քուրձ
պիտի հագնին. ու քեզի համար
սրտի ցաւով ու դառն ողբով պիտի
32 լան։ Ու իրենց սուգին մէջը քեզի
համար ողբալու ձայն պիտի վերցընեն,
ու քու վրադ ողբան ըսելով.
Ի՞նչ քաղաք կար Տիւրոսի
նման, որ ծովուն մէջը բնաջինջ
33 եղաւ։ Քանի որ քու վաճառքներդ
ծովէն կ'ելլէր, շատ ազգեր կը կշտացընէիր,
շատ ապրանքներովդ ու
առուտուրներովդ երկրի թագաւորները
34 կը հարստացընէիր։ Ջուրերուն
խորութեանը մէջ ծովերէն
կոտրուած ատենդ՝ քու վաճառականութիւնդ
ու բոլոր բազմութիւնդ
35 քու մէջդ ինկան։ Կղզիներուն
բոլոր բնակիչները քու վըրայովդ
ապշեցան. ու անոնց թագաւորները
խիստ զարհուրեցան.
36 իրենց երեսները դեղնեցան։ Ազգերուն
մէջ վաճառականները քու
վրադ սուլեցին. դուն սոսկում
[illegible] եղար և յաւիտեան
ոչնչացար։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.
2 Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի
իշխանին ըսէ թէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Որովհետեւ քու սիրտդ
հպարտացաւ. ու ըսիր թէ Ես
աստուած մըն եմ, ես ծովուն մէջտեղը
Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ.
սակայն դուն մարդ ես ու չէ թէ
Աստուած, թէև քու սիրտդ Աստուծոյ
սրտին տեղը դրիր. Ահա 3
դուն Դանիէլէն իմաստուն ես,
բնաւ մէկ գաղտնիք մը քեզմէ չծածկուեցաւ.
Քու իմաստութեամբդ 4
ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն
ստացար, և գանձերուդ մէջ ոսկի
ու արծաթ ժողվեցիր։ Շատ իմաստութեամբդ 5
ու վաճառականութեամբդ
քու հարստութիւնդ
շատցուցիր, և քու հարստութեանդ
պատճառաւ սիրտդ հպարտացաւ։

Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս 6
կ'ըսէ. Որովհետեւ դուն քու սիրտդ
Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր, Անոր 7
համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝
ազգաց բռնաւորները պիտի
բերեմ. և անոնք քու իմաստութեանդ
գեղեցկութեանը վրայ սուրերնին
պիտի քաշեն, ու քու փայլունութիւնդ
պիտի ապականեն.
Քեզ գուբը պիտի իջեցնեն. ու 8
ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն մահուամբը
պիտի մեռնիս։ Միթէ 9
քեզ սպաննողներուն առջևը պիտի
կրնաս ըսել, թէ Ես Աստուած
եմ. դուն քեզ մեռցընողներուն
ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլլաս ու
չէ թէ Աստուած։ Օտարաց ձեռքովը՝ 10
անթլփատներուն մահուամբը
պիտի մեռնիս, քանզի ես խօսեցայ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 11
ըսելով, Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի 12
թագաւորին վրայով ողբ ըսէ, ու
անոր ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Դուն որ կատարելութեան
կնիքն ես, իմաստութեամբ լեցուած,
ու գեղեցկութեան մէջ
կատարեալ ես, Դուն Աստուծոյ 13
դրախտին՝ Եդեմի մէջ էիր, քու
ծածկոյթդ ամէն պատուական քարերն
էին, սարդիոն, տպազիոն ու ադամանդ,
ոսկեքար, եղնգնաքար և
յասպիս, շափիւղայ, կարկեհան և
զմրուխտ ու ոսկի. քու թմբուկներուդ
ու սրինգներուդ գործը քու
ստեղծուած օրդ քեզի պատրաստուեցաւ։
Դուն տարածուած — 14
ծածկող քերովբէ մըն էիր, ու ես
քեզ դրի. և դուն Աստուծոյ սուրբ
լեռանը վրայ էիր, դուն հրեղէն
քարերուն մէջտեղը կը քալէիր։
15 Դուն քու ճամբաներուդ մէջը
կատարեալ էիր, քու ստեղծուած
օրէդ մինչև այն օրը՝ որ քու
վրադ անօրէնութիւն գտնուեցաւ։
16 Քու առուտուրիդ շատութեանը
համար քու մէջդ զրկանքով լեցուցին.
ու մեղք գործեցիր. ես ալ
քեզ Աստուծոյ լեռնէն իբրև պիղծ
վար նետեցի, և քեզ՝ ով ծածկող
քերովբէ, հրեղէն քարերուն մէջէն
17 բնաջինջ ըրի։ Քու գեղեցկութեանդ
համար սիրտդ հպարտացաւ,
քու փայլունութեանդ պատճառաւը
քու իմաստութիւնդ ապականեցիր.
ես ալ քեզ գետինը նետեցի,
քեզ թագաւորներուն առջևը
դրի տեսարան ըլլալու համար։
18 Քու խարդախ վաճառականութեամբդ
ըրած շատ անօրէնութիւններովդ
քու սրբութիւններդ պղծեցիր.
ես ալ քու մէջէդ կրակ հանեցի,
անիկայ քեզ կերաւ, ու
ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին
առջևը քեզ գետնի վրայ մոխիր
19 ըրի։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ
ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան.
դուն սոսկում [illegible] եղար,
ու յաւիտեան ոչնչացար։
20 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
21 ըսելով, Որդի մարդոյ՝ երեսդ Սիդոնին
դարձուր, ու անոր վրայով
22 մարգարէութիւն ըրէ, Ու ըսէ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սիդոն, և
քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ. ու
երբոր անոր մէջը դատաստաններ
ընեմ, ու անոր մէջը սուրբ սեպուիմ,
պիտի գիտնան թէ ես եմ
23 Տէրը։ Վասն զի անոր մէջը ժանտախտ,
ու անոր փողոցներուն մէջը
արիւն պիտի ղրկեմ. և շուրջանակի
անոր վրայ եղող սրովը անոր
մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան.
ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
24 Ու Իսրայէլի տանը մէյմըն ալ
խայթող տատասկ ու ցաւցընող
փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը
եղող զիրենք ամէն նախատողներէն.
ու պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէր Եհովան։

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 25
Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ
այն ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջը որ
ցրուած են, այն ատենը անոնց մէջը
ազգաց աչքերուն առջևը սուրբ
պիտի սեպուիմ. ու անոնք պիտի
բնակին իրենց երկրին մէջ, որն որ
ես իմ Յակոբ ծառայիս տուի։
Ու անոր մէջը ապահովութեամբ 26
պիտի բնակին, ու տուներ պիտի
շինեն և այգիներ պիտի տնկեն.
ու երբոր դատաստաններ 'ի գործ
դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղողներուն
վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին,
անոնք ապահովութեամբ
պիտի բնակին, ու պիտի գիտնան
թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը։

ԳԼ. ԻԹ.

Տասներորդ տարին՝ տասներորդ 1
ամսուն երկոտասաներորդ օրը
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
Որդի մարդոյ՝ երեսդ Եգիպտոսի 2
փարաւոն թագաւորին դարձուր,
ու անոր դէմ ու բոլոր Եգիպտոսին
դէմ մարգարէութիւն ըրէ,
խօսէ ու ըսէ, Տէր Եհովան 3
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ
եմ՝ ով Եգիպտոսի փարաւոն թագաւոր՝
քու գետերուդ մէջը պառկող
մեծ վիշապ, որ կ'ըսես թէ Իմ
գետս իմս է, ու զանիկայ ես ինծի
համար շինեցի։ Բայց ես քու կզակներուդ 4
կարթեր պիտի անցընեմ, և
քու գետերուդ ձուկերը քու թեփերուդ
պիտի փակցընեմ, ու քեզ
գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ, ու
գետերուդ բոլոր ձուկերը քու թեփերուդ
պիտի փակչին։ Ու քեզ 5
ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը
պիտի նետեմ. դուն դաշտի
երեսին վրայ պիտի իյնաս, — պիտի
չժողվուիս և չամփոփուիս.
քեզ երկրի գազաններուն ու
երկինքի թռչուններուն կերակուր
տուի։ Ու Եգիպտոսի բոլոր բընակիչները 6
պիտի գիտնան թէ ես

եմ Տէրը. վասն զի Իսրայէլի տա-
7 նը եղէգէ գաւազան եղան։ Երբոր ա-
նոնք քեզ ձեռքով բռնեցին, դուն
կոտրեցար ու անոնց բոլոր բա-
զուկը ճեղքեցիր. ու երբոր քեզի
կռթընեցան, փշրուեցար ու ա-
նոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր։

8 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Ահա ես քու վրադ սուր
պիտի բերեմ, և մարդը ու անա-
9 սունը քեզմէ պիտի կոտրեմ։ Ու
Եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու ա-
նապատ պիտի ըլլայ. ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը. որով-
հետեւ անիկայ ըսաւ, Գետը իմս
10 է, ու զանիկայ ես շինեցի։ Անոր
համար ահա ես քեզի և քու գետե-
րուդ դէմ եմ, ու Եգիպտոսի եր-
կիրը Միգդոլէն մինչև Սուենէ,
ու մինչև Եթովպիայու սահմանը՝
աւերակ — անշէն անապատ պիտի
11 ընեմ. Մարդու ոտք պիտի
չանցնի, ո՛չ ալ անասունի ոտք
անկէ պիտի անցնի. և քառասուն
12 տարի անբնակ պիտի մնայ։ Ու
Եգիպտոսի երկիրը՝ ամայացած եր-
կիրներու մէջ ամայի պիտի ընեմ,
և անոր քաղաքները աւերուած քա-
ղաքներու մէջ քառասուն տարի ա-
մայի պիտի մնան, ու Եգիպտացի-
ները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ,
ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրու-
ցան պիտի ընեմ։

13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ. Քառասուն տարիէն ետքը
Եգիպտացիները պիտի ժողվեմ այն
ազգերէն՝ որոնց մէջ որ ցրուեցան.
14 Ու Եգիպտացւոց գերութիւնը ետ
պիտի դարձընեմ, և զանոնք Պա-
թուրէսի երկիրը՝ իրենց հայրենի
երկիրը պիտի դարձընեմ, ու հոն
ցած թագաւորութիւն մը պիտի
15 ըլլան։ Թագաւորութիւններուն
խիստ ցածը պիտի ըլլայ, ու մէյմըն
ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձ-
րանայ. վասն զի զանոնք պիտի
պզտիկցընեմ, որ ազգերուն վրայ
16 չիշխեն։ Ու անոնք մէյմըն ալ
Իսրայէլի տանը ապաւինութիւն
պիտի չըլլան, որ իրենց ետեւէն եր-
թալուն անօրէնութիւնը յիշէ.
ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր
Եհովան։

Ու եղաւ որ քսանըեօթներորդ 17
տարին՝ առաջին ամսուն առաջին
օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
լով. Որդի՛ մարդոյ՝ Բաբելոնի 18
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ իր
զօրքը մեծ ծառայութեան գործա-
ծեց Տիւրոսի դէմ. ամէն գլուխ
կնտացաւ ու ամէն ուսին մորթը
ելաւ. սակայն իրեն ու իր զօրքին
մէկ հատուցում մը չեղաւ Տիւրո-
սէն՝ այն ծառայութեանը համար որ
անոր դէմ ըրաւ։ Անոր համար 19
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա
ես Եգիպտոսի երկիրը Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին պի-
տի տամ. ու անոր բազմութիւնը
պիտի առնէ, և անոր կողոպուտը
պիտի կողոպտէ, ու անոր աւարը
պիտի յափշտակէ, և ատիկայ անոր
զօրքին վարձք մը պիտի ըլլայ։
Հոն ըրած գործքին համար Եգիպ- 20
տոսի երկիրը անոր տուի. վասն զի
ինծի համար աշխատեցան՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան։ Այն օրը Իսրայէլի 21
տանը եղջիւրը պիտի բուսցընեմ,
ու անոնց մէջը քեզի բերնի բացու-
թիւն պիտի տամ. ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Լ.

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ՝ ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ 2
մարգարէութիւն ըրէ, ու ըսէ.
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ողբա-
ցէք, — ըսէ՛ք. Ա՜ւաղ, ցաւալի
օր. Վասն զի օրը մօտ է, Տէրոջը 3
օրը մօտ է, ամպոտ օր է.
ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ։
Ու Եգիպտոսի վրայ սուր պիտի 4
գայ, ու Եթովպիայի մէջ սաստիկ
խռովութիւն պիտի ըլլայ, երբոր
Եգիպտոսին մէջ վիրաւորներ իյ-
նան. և անոր բազմութիւնը պիտի
առնեն, ու անոր հիմերը պիտի
կործանին։ Եթովպացիք, Փու- 5
դացիք, և Ղուդացիք, ու բոլոր
խառնիճաղանճ ժողովուրդը, և
Քուբացիք, և ուխտի երկրին որ-
դիքը անոնց հետ մէկտեղ սրով

---

6 պիտի իյնան։ Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ. Եգիպտոսի օգնականներն ալ
պիտի իյնան, ու անոր զօրութեանը
հպարտութիւնը պիտի խոնարհի.
Միգդոլէն մինչև Սուենէ սրով
պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ՚ըսէ Տէր
7 Եհովան. Ու ամայացած երկիրնե-
րու մէջ ամայի պիտի ըլլան, և ա-
նոր քաղաքները կործանուած քա-
8 ղաքներու մէջ պիտի ըլլան։ Ու
երբոր Եգիպտոսի մէջ կրակ ձգեմ,
ու անոր բոլոր օգնականները կոտ-
րին, պիտի գիտնան թէ ես եմ
9 Տէրը։ Այն օրը իմ առջեւէս նաւե-
րով դեսպաններ պիտի ելլեն, որ
ապահովութեան մէջ եղող Եթովպա-
ցիները վախցընեն, և անոնց
վրայ սաստիկ խռովութիւն պիտի
ըլլայ Եգիպտոսի օրուանը պէս.
վասն զի ահա կու գայ։

10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ե-
գիպտոսի բազմութիւնն ալ Բա-
բելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագա-
ւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ը-
11 նեմ։ Անիկայ ու անոր հետ իր
ժողովուրդը՝ ազգերուն բռնաւորնե-
րը երկիրը աւրելու պիտի բերուին.
անոնք իրենց սուրերը Եգիպտոսի
վրայ պիտի քաշեն, ու երկիրը սպա-
նուածներով պիտի լեցընեն։
12 Ու ես գետերը պիտի ցամքեցընեմ,
ու երկիրը չարերուն ձեռքը պիտի
ծախեմ. ու երկիրը և բոլոր ա-
նոր մէջը եղածը օտարներուն ձեռ-
քովը պիտի կործանեցընեմ. ես Տէրս
խօսեցայ։

13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Կուռքերն ալ բնաջինջ պիտի ը-
նեմ, ու Մեմփիսէն չաստուածնե-
րը պիտի ոչնչացընեմ, ու մէյմըն
ալ Եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի
չըլլայ. ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
14 վախ պիտի դնեմ։ Ու Պաթու-
րէսը աւերակ պիտի ընեմ, ու Տա-
նիսը կրակի պիտի տամ, ու
Նովի մէջ դատաստաններ ՚ի գործ
15 պիտի դնեմ։ Ու Եգիպտոսին ամ-
րութիւնը եղող Սինի վրայ իմ
սրտմտութիւնս պիտի թափեմ, ու
Նովին բազմութիւնը պիտի կոտ-
16 րեմ։ Ու Եգիպտոսի մէջ կրակ
պիտի ձգեմ. Սին սաստիկ պիտի
տագնապի, ու Նովին պարսպին խը-
րամատութիւն պիտի ըլլայ, և
Մեմփիսին ցորեկով [illegible]
թշնամիները։ Արեգ քաղաքին, 17
ու Բուբաստոսին կտրիճները սրով
պիտի իյնան. ու անոնց քաղաքները
գերութեան պիտի երթան։ Նաև 18
Տափնասի մէջ ցորեկը խաւար պի-
տի ըլլայ, երբոր հոն Եգիպտոսի
լուծերը կոտրեմ. ու հոն անոր
զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի
ոչնչանայ. զանիկայ ամպ պիտի
ծածկէ, և անոր աղջիկները գերու-
թեան պիտի երթան։ Այսպէս 19
Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ ՚ի
գործ պիտի դնեմ. ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը։

Ու եղաւ որ տասնըմէկերորդ տա- 20
րին՝ առաջին ամսուն եօթնին
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.
Որդի՛ մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն 21
թագաւորին բազուկը կոտրեցի. և
ահա անիկայ պիտի չփաթթուի,
ո՛չ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր
դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն,
որ զօրանայ սուր բռնելու։ Անոր 22
համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես Եգիպտոսի փարաւոն թա-
գաւորին դէմ եմ, ու անոր բա-
զուկները պիտի կոտրեմ, թէ զօ-
րաւորը և թէ կոտրածը. և սու-
րը անոր ձեռքէն վար ձգել պիտի
տամ։ Ու Եգիպտացիները ազ- 23
գերուն մէջ պիտի ցրուեմ, և զա-
նոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան
պիտի ընեմ։ Ու Բաբելոնի թա- 24
գաւորին բազուկները պիտի զօրա-
ցընեմ, և իմ սուրս անոր ձեռքը
պիտի տամ. իսկ փարաւոնին բա-
զուկները պիտի կոտրեմ, ու անի-
կայ անոր առջեւ ՚ի մահ վիրաւո-
րուածին հեծութեամբը պիտի հե-
ծէ։ Այսպէս Բաբելոնի թագա- 25
ւորին բազուկները պիտի զօրացը-
նեմ, ու փարաւոնին բազուկները
պիտի իյնան. ու երբոր իմ սուրս
Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը
տամ, և ան ալ զանիկայ Եգիպ-
տոսի երկրին վրայ երկընցընէ, պի-
տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Ու 26

Եգիպտացիները ազգերուն մէջ՝ պիտի ցրուեմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԱ

1 Ու եղաւ որ մետասաներորդ տարին երրորդ ամսոյն՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.

2 Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին ու անոր բազմութեանը ըսէ, Դուն քու մեծութեամբդ որո՞ւ կը նմանիս։

3 Ահա Ասորեստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղեւնի մը պէս էր, անոր ոստերը գեղեցիկ, ու տերևախիտ շառաւիղները հովանաւոր էին, ու հասակը բարձր էր, և անոր գլուխը խիտ ճիւղերու մէջ էր։

4 Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին, անդունդները զանիկայ բարձրացուցին, իրենց գետերը անոր տնկուած տեղին բոլորտիքը կը պտըտէին, ու իրենց վտակները դաշտին բոլոր ծառերուն կը ղրկէին։

5 Ասոր համար անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ. ու տարածուելովը ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան, և շառաւիղները երկընցան։

6 Անոր ոստերուն վրայ երկինքի բոլոր թռչունները բոյն կը շինէին, ու շառաւիղներուն տակը դաշտի բոլոր գազանները կը ծնանէին, և անոր հովանիին տակը բոլոր մեծ ազգերը կը բնակէին։

7 Ու իր մեծութեամբը, ու իր ոստերուն երկայնութեամբը գեղեցիկ էր, վասն զի անոր արմատը շատ ջուրերու քով էր։

8 Աստուծոյ դրախտին եղեւինները զանիկայ չէին ծածկեր. մայրի ծառերը անոր ոստերուն չէին նմաներ, ու սօսիները անոր շառաւիղներուն պէս չէին. Աստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը գեղեցկութեան կողմանէ անոր նման չէր։

9 Զանիկայ իր ոստերուն շատութիւնովը գեղեցիկ ըրեր էի, ու Աստուծոյ դրախտին մէջ եղող Եդեմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձէին։

10 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև հասակով բարձրացաւ, ու գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց, և իր սիրտը իր բարձրութեամբը հպարտացաւ,

11 Ես ալ զանիկայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի, որ անշուշտ անոր հատուցում պիտի ընէ. զանիկայ իր չարութեանը համար քշեցի։

12 Ու օտարները՝ ազգերուն բռնաւորները զանիկայ կտրեցին և զանիկայ թողուցին. անոր ոստերը լեռներուն վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ ինկան, և անոր շառաւիղները երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան, ու երկրիս ամէն ժողովուրդները անոր հովանիէն իջան ու զանիկայ թողուցին։

13 Անոր ինկած աւերման վրայ երկինքի բոլոր թռչունները պիտի բնակին, և անոր շառաւիղներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները պիտի ըլլան։

14 Որպէս զի ջուրերուն ծառերը՝ բնաւ իրենց հասակին վրայ չհպարտանան, և իրենց գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը չվերցընեն, ու բոլոր ջրով ոռոգուածները անոնց հպարտութեանը համար անոնց չկայնին. վասն զի ամէնը գետնի տակերը մահուան ձեռքը տրուած են գուբը իջնող մարդոց որդիներուն մէջ։

15 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դժոխքը իջած օրը սուգ բռնել տուի. անոր համար անդունդը ծածկեցի ու անոր գետերը արգիլեցի, և շատ ջուրեր արգիլուեցան. ու անոր համար Լիբանանին սուգ հագցուցի, և անոր համար դաշտի բոլոր ծառերը թառամեցան։

16 Երբոր զանիկայ գուբը իջնողներուն հետ դժոխքը իջեցուցի, անոր կործանմանը ձայնէն ազգերը դողացուցի. ու Եդեմին բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ ծառերը՝ ամէն ջրով ոռոգուածները գետնին տակերը մխիթարուեցան։

17 Անոնք ալ անոր հետ՝ սրով սպաննուածներուն քով դժոխքը իջան, ու նաև անոր բազուկը եղողները, որ անոր հովանիին տակը ազգերուն մէջ կը նստէին։

18 Դուն ասոնց փառքով ու մեծութեամբ որո՞ւ կը նմանիս Եդեմի ծառերուն մէջը. դուն Եդեմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի նետուիս, ու սրով սպաննուածներուն հետ անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս։ Փարաւոն, ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկոտասաներորդ ամսոյն՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը

2 ինծի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին վրայ ողբ ըսէ, ու անոր ըսէ, Դուն ազգաց մէջ առոյգ առիւծի կը նմանիս, և ծովերու մէջ վիշապի պէս ես. դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս, ու ոտքերովդ ջուրերը կը խառնես, և անոնց գետերը կը

3 պղտորես։ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ես շատ ազգերու ժողովուրդով իմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ. և քեզ իմ ուռկանովս

4 պիտի հանեն։ Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ, և քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ, ու քու վրադ երկինքին բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ. ու բոլոր երկրին գազանները քեզմէ պիտի կշտացը-

5 նեմ. Ու քու մարմինդ լեռներուն վրայ պիտի դնեմ, ու քու դիակ-

6 ներովդ ձորերը պիտի լեցընեմ։ Ու քու լողացած երկիրդ մինչև լեռները քու արիւնովդ պիտի ոռոգեմ. ու հեղեղատները քեզմէ պի-

7 տի լեցուին։ Ու երբոր քեզ մարեմ, երկինքը պիտի ծածկեմ, ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ. արևը ամպով պիտի ծածկեմ, ու լուսինը իր լոյսը պիտի

8 չտայ։ Քու վրադ երկինքին բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ, և քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ, կ՚ըսէ Տէր

9 Եհովան։ Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ, շատ ժողովուրդներուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ։

10 Ու քու պատճառաւդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ. ու քու պատճառաւդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին, երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջևը երերցընեմ. ու քու կործանմանդ օրը ամէն մարդ իր հոգիին համար ամէն վայրկեան պիտի սարսափի։

11 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Բաբելոնի թագաւորին սուրը քու վրադ պիտի գայ։

12 Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ, անոնց ամէնը ազգաց բռնաւորներն են. ու անոնք Եգիպտոսի փառքը պիտի կողոպտեն, ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի կորսուի։

13 Ու անոր բոլոր անասունները շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսնցընեմ. ու մէյմըն ալ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ, անասունի կճղակներն ալ զանոնք պիտի չպղտորեն։

14 Ան ատենը անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի ընեմ, և անոնց գետերը եղի պէս պիտի քալեցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան,

15 Երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ, ու երկիրը բոլորովին ամայի ըլլայ, — երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ. և պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

16 Աս ողբն է, որ պիտի զրուցեն. զանիկայ ազգաց աղջիկները պիտի զրուցեն, Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկայ պիտի զրուցեն, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

17 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնըհինգին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.

18 Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի բազմութեանը վրայ ողբա. և զանիկայ՝ ու հզօր ազգերուն աղջիկները՝ գետնին տակերը գուբը իջնողներուն հետ վար իջեցուր։

19 Դուն որմէ՞ գեղեցիկ ես. իջիր ու անթլփատներուն հետ պառկէ։

20 Անոնք սրով սպաննուածներուն մէջ պիտի իյնան. ան սրոյ մատնուեցաւ. զանիկայ ու անոր բոլոր բազմութ-

21 թիւնը քաշկռտեցէ՛ք ։ Գերեզմանին
մէջէն զօրաւոր կտրիճները՝
անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝
անոր պիտի զրուցեն . անոնք սրով
սպաննուած անթլփատները հոն իջած
կը պառկին ։
22 Ասուր ու իր բոլոր ժողովքը
հոն են . անոր գերեզմանները իր
բոլորտիքն է . ամէնքը սպաննուած՝
23 սրով ինկած են . Որուն գերեզմանները
գուբին խորունկ տեղուանքը
տեղաւորուած են , ու անոր ժողովքը
իր գերեզմանին բոլորտիքն է .
ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած
են , անոնք որ կենդանեաց երկրին
մէջ վախ կու տային ։
24 Եղամ ու իր բոլոր բազմութիւնը
հոն անոր գերեզմանին բոլորտիքն
են . ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած
են , ու գետնին տակերը անթլփատ
իջան , անոնք որ կենդանեաց
երկրին մէջ իրենց վախը
կու տային , սակայն գուբը իջնողներուն
հետ իրենց ամօթը կը
25 կրեն ։ Սպաննուածներուն մէջը անկողին
դրին անոր ու իր բոլոր բազմութեանը .
անոր գերեզմանները
իր բոլորտիքն է . ամէնքը սրով
սպաննուած անթլփատներ են . թէպէտև
անոնք կենդանեաց երկրին
մէջ իրենց վախը կու տային , սակայն
գուբը իջնողներուն հետ իրենց
ամօթը կը կրեն . անիկայ սպաննուածներուն
մէջը դրուած է ։
26 Մոսոք — Թոբէլ և անոր
բոլոր բազմութիւնը հոն է . անոր
գերեզմանները իր բոլորտիքն է .
ամէնքը սրով սպաննուած անթլփատներ
են , թէպէտև անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վախը
27 կու տային ։ Ու անոնք անթլփատներէն
ինկող զօրաւորներուն
հետ պիտի չպառկին , որոնք իրենց
պատերազմական զէնքերովը գերեզմանը
իջան , ու իրենց սուրերը
իրենց գլուխներուն տակը դրին .
սակայն անոնց անօրէնութիւնները
իրենց ոսկորներուն վրայ պիտի ըլլայ ,
թէև անոնք կենդանեաց երկրին
մէջ զօրաւորներուն ահարկութիւն
28 էին ։ Ու դուն անթլփատներուն
մէջը պիտի կոտրուիս , ու
սրով սպաննուածներուն հետ պիտի
պառկիս ։
Եդոմ , անոր թագաւորները , 29
ու բոլոր իշխանները հոն են , որոնք
իրենց զօրութեամբը սրով սպաննուածներուն
հետ դրուած են .
անոնք անթլփատներուն հետ , ու
գուբը իջնողներուն հետ կը պառկին ։
Հիւսիսի բոլոր իշխանները և 30
բոլոր Սիդոնացիք հոն են , որոնք
սպաննուածներուն հետ իջան . անոնք
իրենց ահարկութեամբը իրենց
զօրութենէն կ՚ամչնան , և անոնք
սրով սպաննուածներուն հետ անթլփատ
կը պառկին , ու գուբը
իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն ։
Փարաւոն զանոնք պիտի տեսնէ , 31
և իր բոլոր բազմութեանը համար
պիտի մխիթարուի . Փարաւոն ու
իր բոլոր զօրքը որ սրով սպաննուեցան ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
Քանզի կենդանեաց երկրին մէջ իմ 32
վախս դրի , և անիկայ անթլփատներուն
մէջ սրով սպաննուածներուն
հետ պիտի պառկի , այսինքն Փարաւոն
ու անոր բոլոր բազմութիւնը՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ . ԼԳ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 1
ըսելով . Որդի՛ մարդոյ 2
քու ժողովրդեանդ որդւոցը խօսէ ,
ու անոնց ըսէ՛ , Թէ որ երկրի մը
վրայ սուր բերեմ , ու այն երկրին
ժողովուրդը իրենց մէջէն մէկ մարդ
մը ընտրեն , ու զանիկայ իրենց համար
դէտ դնեն . Ու անիկայ այն 3
երկրին վրայ սուրին գալը տեսնէ ,
և փողը հնչեցնէ ու ժողովուրդը
զգուշացնէ . Ան ատենը թէ որ 4
փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ , և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցնէ , անոր
արիւնը իր գլուխը պիտի ըլլայ .
Անիկայ փողին ձայնը լսեց ու չզգուշացաւ , 5
անոր արիւնը իր վրայ
պիտի ըլլայ . բայց զգուշացողը իր
հոգին կ՚ազատէ ։ Իսկ թէ որ 6
դէտը սուրին գալը տեսնէ և փողը

չհնչեցնէ , ու ժողովուրդը չզգուշանայ ,
և սուրը գայ ու անոնցմէ
մէկ հոգի մը վերցնէ , անիկայ իր
անօրէնութեանը համար վերցուեցաւ .
բայց անոր արիւնը դէտին
ձեռքէն պիտի պահանջեմ ։
7 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզ
Իսրայէլի տանը դէտ դրի . ու իմ
բերնէս խօսք լսես , և իմ կողմանէս
8 զանոնք զգուշացընես ։ Երբոր
ամբարշտին ըսեմ թէ Ո՛վ ամբարիշտ՝
անշուշտ պիտի մեռնիս ,
ու դուն ամբարիշտը իր ճամբայէն
զգուշացընելու համար չխօսիս , այն
ամբարիշտը իր անօրէնութեանը
մէջ պիտի մեռնի . բայց անոր արիւնը
քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ ։
9 Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը իր
ճամբայէն զգուշացընես՝ որ անկէ
դառնայ , ու անիկայ իր ճամբայէն
չդառնայ , անիկայ իր անօրէնութեանը
մէջ պիտի մեռնի , բայց
դուն քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս ։
10 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի
տանը ըսէ՛ , Դուք այսպէս
կը խօսիք ու կ՚ըսէք , Մեր յանցանքները
ու մեղքերը մեր վրայ
են , ու մենք անոնց մէջը կը մաշինք ,
ուրեմն ի՞նչպէս պիտի ապրինք ։
11 Անոնց ըսէ՛ , Ես կենդանի
եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ ամբարշտին
մեռնիլը չեմ ուզեր , հապա
որ ամբարիշտը իր ճամբայէն
դառնայ ու ապրի . դարձէ՛ք դարձէ՛ք
ձեր չար ճամբաներէն , վասն
զի ինչո՞ւ մեռնիք՝ ո՛վ Իսրայէլի
տունը ։
12 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ
որդւոցը ըսէ՛ , Արդարին
արդարութիւնը՝ անոր յանցանք
ըրած օրը զանիկայ պիտի չազատէ .
ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝
իր ամբարշտութենէն դարձած օրը
իրեն գլորման պատճառ պիտի չըլլայ .
ո՛չ ալ արդարը՝ մեղք գործած
օրը իր ~~արդարութիւնովը~~ պիտի
13 կրնայ ապրիլ ։ Երբոր ես արդարին
ըսեմ թէ անշուշտ պիտի ապրի .
ու անիկայ իր արդարութեանը
ապաւինելով անօրէնութիւն ընէ ,
անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի
չյիշուի ։ հապա անիկայ իր ըրած
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի ։
Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ 14
թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս .
ու անիկայ իր մեղքէն դառնայ և
իրաւունք ու արդարութիւն ընէ .
Ան ամբարիշտը գրաւը ետ տայ 15
— յափշտակածը հատուցանէ , և
անօրէնութիւն չընելով կենաց կանոններուն
համեմատ քալէ , անիկայ
անշուշտ պիտի ապրի , պիտի չմեռնի .
Անոր գործած բոլոր մեղքերը 16
իրեն դէմ պիտի չյիշուին .
անիկայ իրաւունք ու արդարութիւն
ըրաւ , անշուշտ պիտի ապրի ։
Ու քու ժողովուրդիդ որդիքը 17
կ՚ըսեն թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ
չէ . սակայն իրենց ճամբան է որ
ուղիղ չէ ։ Երբոր արդարը իր 18
արդարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն
ընէ , անիկայ անոր մէջը
պիտի մեռնի ։ Ու երբոր ամբարիշտը 19
իր ամբարշտութենէն դառնայ ,
և իրաւունք ու արդարութիւն
ընէ , անիկայ անոնցմով պիտի ապրի ։
Բայց դուք կ՚ըսէք թէ Տէրոջը 20
ճամբան ուղիղ չէ . ես ձեր
ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն
համեմատ պիտի ընեմ՝
ո՛վ Իսրայէլի տունը ։
Ու եղաւ որ մեր գերութեանը 21
երկոտասաներորդ տարին՝ տասներորդ
ամսուն հինգերորդ օրը Երուսաղէմէն
ազատուածին մէկը ինծի
եկաւ , ու ըսաւ , Քաղաքը զարնուեցաւ ։
Ու այն ազատուածը չեկած՝ իրիկունը 22
Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ ,
ու իմ բերանս բացաւ մինչև
որ առաւօտուն անիկայ ինծի եկաւ ,
ու երբոր բերանս բացուեցաւ , ալ
համր չէի ։
Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 23
ըսելով , Որդի՛ մարդոյ՝ աս Իսրայէլի 24
երկրին աւերակներուն բնակիչները
կը խօսին ու կ՚ըսեն . Աբրահամ
մէկ հատ մըն էր , ու երկիրը
ժառանգեց . մենք որ շատուոր
ենք , երկիրը մեզի ժառանգութիւն

25 տրուեցաւ։ Անոր համար ըսէ
անոնց. Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-
սէ. Դուք միսը արիւնով կ'ու-
տէք, ու աչքերնիդ ձեր կուռքերուն
կը վերցնէք, և արիւն կը թա-
փէք. ու երկիրը պիտի ժառան-
26 գէ՞ք։ Դուք ձեր սուրերուն կ'ա-
պաւինիք, պղծութիւն կ'ընէք. ու
ամէն մէկերնիդ իր ընկերին կնիկը
կը պղծէ. ու երկիրը պիտի ժա-
27 ռանգէ՞ք։ Անոնց այսպէս ըսէ.
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես
կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ
եղողները սրով պիտի իյնան, ու
դաշտին երեսը եղողները գազան-
ներուն կերակուր ըլլալու պիտի
տամ, և բերդերուն ու քարայր-
ներուն մէջ եղողները ժանտախտով
28 պիտի մեռնին։ Ու երկիրը բոլորո-
վին ամայի պիտի ընեմ. և անոր
զօրութեանը հպարտութիւնը պի-
տի կորսուի. Իսրայէլի լեռներն ալ
ամայի պիտի ըլլան, և անոնց վրայէն
29 անցնող պիտի չըլլայ։ Ու երբոր
երկիրը բոլորովին ամայի ընեմ ի-
րենց ըրած բոլոր գարշութիւննե-
րուն համար, պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը։

30 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ, քու ժո-
ղովուրդիդ որդիները պատերուն քովը
ու տուներուն դռները՝ քու վրայովդ
խօսակցութիւն կ'ընեն. և իրարու՝
ամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ ու
կ'ըսէ. Հիմա եկէք ու լսեցէ՛ք թէ
31 ինչ է Տէրոջմէ ելած խօսքը։ Անոնք
ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կու
գան, ու քու առջեւդ իմ ժողովուր-
դիս պէս կը նստին, և քու խօսքերդ
կը լսեն, բայց զանոնք չեն ըներ.
վասն զի անոնք իրենց բերնովը հա-
ճութիւն կը ձեւացնեն. բայց սըր-
տերնին իրենց ագահութեանը ե-
32 տեւէն կ'երթայ։ Եւ ահա դուն
անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմտանուա-
գածուի մը ախորժելի երգին պէս
ես, որ քու խօսքերդ կը լսեն,
բայց զանոնք 'ի գործ չեն դներ։
33 Սակայն երբոր ասիկա ըլլայ, (ա-
հա պիտի ըլլայ,) այն ատենը պի-
տի գիտնան՝ թէ իրենց մէջը մար-
գարէ կար։

ԳԼ. ԼԴ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
կաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ 2
Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգա-
րէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն
ըրէ ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ հովիւներուն. Վա՜յ
Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինք-
զինքնին կ'արածեն. հովիւները հօ-
տը արածելու չե՞ն։ Դուք ճարպը 3
կ'ուտէք, ու բուրդը կը հագնիք,
և գէրը կը մորթէք, բայց հօտը
չէք արածեր։ Տկարները չզօրա- 4
ցուցիք, ու հիւանդները չբժշկե-
ցիք, և կոտրածը չփաթթեցիք,
ու մոլորածը չդարձուցիք, և կո-
րսուածը չփնտռեցիք. հապա բռնու-
թեամբ ու խստութեամբ անոնց
վրայ տիրեցիք։ Եւ անոնք հովիւ 5
չունենալնուն համար ցրուեցան, ու
ցրուելով՝ դաշտի բոլոր գազաննե-
րուն կերակուր եղան։ Իմ ոչխար- 6
ներս ամէն լեռներու վրայ, ու ա-
մէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորե-
ցան, և իմ ոչխարներս բոլոր երկ-
րի երեսին վրայ ցրուեցան, ու
խնդրող չկայ, ու փնտռող չկայ։
Անոր համար ով հովիւներ՝ Տէ- 7
րոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Ես կեն- 8
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան.
որովհետեւ հովիւ չըլլալուն համար
իմ հօտս յափշտակուեցաւ, ու իմ
ոչխարներս դաշտի բոլոր գազան-
ներուն կերակուր եղան. և իմ
հովիւներս իմ ոչխարներս չփնտռե-
ցին, ու հովիւները ինքզինքնին ա-
րածեցին ու իմ հօտս չարածեցին.
Անոր համար՝ ով հովիւներ՝ Տէրոջը 9
խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր Եհովան 10
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես հովիւնե-
րուն դէմ եմ. ու իմ ոչխարներս
անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ,
և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի
արգիլեմ. ու հովիւները մէյմըն
ալ զիրենք պիտի չարածեն. ու իմ
ոչխարներս անոնց բերնէն պիտի հա-
նեմ, որպէս զի մէյմըն ալ անոնց
կերակուր չըլլան։

Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս 11
կ'ըսէ. Ահա ես ինքնին իմ ոչխար-
ներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտռը-
12 տեմ։ Ինչպէս որ հովիւը երբոր
իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը
գտնուի, իր հօտը կը փնտռէ,
այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի
փնտռեմ, ու պիտի ազատեմ զա-
նոնք ամէն տեղերէն, ուր որ ամպի
13 ու մառախուղի օրը ցրուեցան. Եւ
զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հա-
նեմ, ու զանոնք երկիրներէն պիտի
ժողվեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը
պիտի բերեմ, և զանոնք Իսրայէլի
լեռներուն վրայ՝ ձորերու մէջ ու
երկրին ամէն բնակուելու տեղուան-
14 քը պիտի արածեմ. Զանոնք ա-
ղէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ.
ու անոնց փարախը Իսրայէլի բարձր
լեռներուն վրայ պիտի ըլլայ. հոն
աղէկ փարախի մէջ պիտի պառկին,
ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պա-
րարտ արօտի մէջ պիտի արածին։
15 Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ,
ու զանոնք ես պիտի պառկեցնեմ
16 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Կորսուածը
պիտի փնտռեմ ու մոլորածը պի-
տի դարձնեմ, և կոտրածը պիտի
փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ու-
ժովցնեմ, բայց պարարտը ու զօ-
րաւորը պիտի կորսնցնեմ. զա-
նոնք իրաւունքով պիտի արածեմ։
17 Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես ոչխարին ու ոչխարին, խոյե-
րուն ու նոխազներուն մէջտեղը դա-
18 տաստան պիտի ընեմ։ Միթէ
աղէկ արօտի մէջ արածուիլը քի՞չ
բան է ձեզի, որ ձեր արօտներուն
մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կո-
խէք. ու մաքուր ջուրերն ալ խմե-
լը, որ մնացածները ձեր ոտքերովը
19 կը պղտորէք։ Եւ իմ ոչխարներս
ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարա-
կեն, ու ձեր ոտքերէն պղտորածը
կը խմեն։
20 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ անոնց. Ահա ես ինքնին
դատաստան պիտի ընեմ պարարտ
ոչխարին ու նիհար ոչխարին մէջտե-
21 ղը։ Որովհետեւ դուք կողքով
և ուսով հրեցիք, ու ձեր եղջիւր-
ներովը բոլոր տկարները զարկիք,

մինչեւ որ դուրսը ցրուեցիք զանոնք,
Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազա- 22
տեմ, ու մէյմըն ալ պիտի յափշը-
տակուին, և ոչխարին ու ոչխարին
մէջտեղը դատաստան պիտի ընեմ։
Ու անոնց վրայ մէկ Հովիւ մը՝ այս- 23
ինքն իմ ծառաս Դաւիթը պիտի
կեցնեմ, որ զանոնք հովուէ. ա-
նիկայ պիտի հովուէ զանոնք, և ա-
նիկայ պիտի ըլլայ անոնց հովիւը։
Ու ես Տէրս անոնց Աստուած պիտի 24
ըլլամ. և իմ ծառաս Դաւիթը
անոնց մէջը իշխան պիտի ըլլայ. Ես
Տէրս խօսեցայ։ Ու անոնց հետ 25
խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ը-
նեմ, ու այն երկրէն չար գազաննե-
րը բնաջինջ պիտի ընեմ. և անա-
պատին մէջ ապահովութեամբ պի-
տի բնակին, ու անտառներուն մէջ
պիտի քնանան։ Եւ զանոնք ու 26
իմ լերանս չորսդին տեղուանքը
օրհնութեամբ պիտի լեցնեմ, ու
անձրեւները իրենց ժամանակին պի-
տի իջեցնեմ. անոնք օրհնութեան
անձրեւներ պիտի ըլլան։ Եւ դաշ- 27
տի ծառերը իրենց պտուղը պիտի
տան, ու երկիրը իր բերքը պիտի
տայ, և անոնք իրենց երկրին վրայ
ապահովութեամբ պիտի բնակին.
ու երբոր անոնց լուծին կապերը
կոտրեմ, ու զանոնք իրենց ծառա-
յեցընողներուն ձեռքէն ազատեմ,
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
Եւ անոնք մէյմըն ալ ազգերէն պի- 28
տի չյափշտակուին, ու երկրին գա-
զանները զանոնք պիտի չուտեն.
այլ ապահովութեամբ պիտի բնա-
կին, ու վախցընող մը պիտի չըլ-
լայ։ Եւ անոնց մէկ անուանի 29
տունկ մը պիտի բուսցընեմ, ու
մէյմըն ալ երկրին վրայ սովով պի-
տի չսպառին, ու մէյմըն ալ ազ-
գերէն նախատինք պիտի չկրեն։ Եւ 30
պիտի գիտնան թէ ես անոնց Տէր
Աստուածը անոնց հետ եմ, ու
անոնք Իսրայէլի տունը իմ ժողո-
վուրդս են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Եւ դուք իմ ոչխարներս՝ իմ ա- 31
րօտիս ոչխարները՝ մարդիկ էք, ու
ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան։

ԳԼ. ԼԵ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
2 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝
երեսդ Սէիր լերանը վրայ դարձուր,
ու անոր դէմ մարգարէութիւն
3 ըրէ, Ու անոր ըսէ՝ Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես
քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ,
ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի
երկընցընեմ, ու քեզ բոլորովին
4 ամայի պիտի ընեմ. Քու քաղաքներդ
աւերակ պիտի ընեմ, և դուն
ամայի պիտի ըլլաս, ու պիտի գիտնաս
թէ ես եմ Տէրը։
5 Որովհետև դուն հինաւուրց ատելութիւն
ունեցար, ու Իսրայէլի
որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը,
անօրէնութեան ժամանակը
լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատ-
6 նեցիր. Անոր համար ես կենդանի
եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ քեզ
արեան մէջ պիտի դնեմ, և արիւնը
քեզ պիտի հալածէ. դուն
արիւնը չատելուդ համար, արիւնը
7 քեզ պիտի հալածէ։ Ու Սէիր
լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ,
և անկէ անցնողը ու դարձողը
8 պիտի կտրեմ. Ու անոր լեռները
իր սպաննուածներովը պիտի լեցընեմ.
քու բլուրներուդ վրայ, քու
հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ
մէջ սրով սպաննուածներ
9 պիտի իյնան։ Քեզ մշտնջենաւոր
ամայութիւն պիտի ընեմ, և քու
քաղաքներդ մէյմըն ալ պիտի չբնակուին.
ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։
10 Որովհետև դուն ըսիր թէ Այս
երկու ազգը, ու այս երկու երկիրը
իմս պիտի ըլլան, ու անոնց պիտի
11 տիրենք. (ու Տէրը հոն էր.) Անոր
համար ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան, որ քու թշնամութենէդ
անոնց դէմ ՚ի գործ դրած
բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը
հատուցում պիտի ընեմ, և
քու դատաստանդ տեսած ատենս
12 անոնց մէջը պիտի ճանչցուիմ։ Ու
պիտի գիտնաս որ ես Տէրս լսեցի
քու բոլոր հայհոյութիւններդ՝ որ
Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար,
ըսելով. Անոնք աւերակ եղան,
անոնք մեզի կերակուր տրուեցան.
Ու ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք, 13
ու խօսքերնիդ ինծի դէմ
շատցուցիք, ու ես լսեցի։
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. 14
Բոլոր երկրին ուրախութեան ատենը
քեզ ամայի պիտի ընեմ։ Ինչպէս 15
որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը
վրայ ուրախացար,
որ ամայի եղաւ, քեզի ալ այնպէս
պիտի ընեմ. դուն ով Սէիր լեռ
ու բոլոր Եդովմ՝ բոլորովին ամայի
պիտի ըլլաս. ու պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԶ.

Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի 1
լեռներուն մարգարէութիւն ըրէ՝ ու ըսէ. Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև 2
թշնամին ձեզի համար ըսաւ, Վա՜շ,
յաւիտենական բլուրներն ալ մեզի
ժառանգութիւն եղան, Անոր համար 3
մարգարէութիւն ըրէ ու ըսէ, Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև
ձեզ աւրեցին, ու ամէն կողմէն
կլլեցին, այնպէս որ մնացած ազգերուն
ժառանգութիւն ըլլաք, ու
դուք լեզուանի մարդկներուն խօսքը,
ու ժողովուրդին նախատինքը
եղաք. Անոր համար՝ ով Իսրայէլի 4
լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ
ըրէք. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ
լեռներուն ու բլուրներուն, ձորերուն
ու հովիտներուն, և ամայի
եղած աւերակներուն ու պարապ
թողուած քաղաքներուն՝ որոնք շրջակայ
ազգերուն մնացորդին յափշտակութիւն
ու նախատինք եղած
են. Անոր համար Տէր Եհովան 5
այսպէս կ՚ըսէ. Մնացած ազգերուն
համար ու բոլոր Եդովմին համար
անշուշտ իմ նախանձիս կրակովը
խօսեր եմ, վասն զի անոնք բոլոր
սրտի ուրախութեամբ, ու հոգիի
հպարտութեամբ իմ երկիրս իրենց
ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին,

որ զանիկայ աւարի պէս յափշտակեն։
6 Անոր համար Իսրայէլի երկրին
վրայ մարգարէութիւն ըրէ, և լեռներուն
ու բլուրներուն, ձորերուն
ու հովիտներուն ըսէ, Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուք ազգերէն
նախատինք կրելնուդ համար,
ահա ես իմ նախանձովս ու իմ
7 բարկութեամբս խօսեցայ։ Անոր
համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Ես իմ ձեռքս վերցուցի որ ձեր
բոլորտիքը եղող ազգերը իրենց
անարգանքը իրենք պիտի կրեն։
8 Իսկ դուք՝ ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝
ձեր ոստերը պիտի երկընցընէք, ու
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին համար
ձեր պտուղները պիտի բերէք.
վասն զի անոնք մօտերս պիտի գան։
9 Վասնզի ահա ես ձեր կողմէն եմ
ու ձեզի պիտի դառնամ, և դուք
պիտի մշակուիք ու պիտի սերմանուիք.
10 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝
բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի
շատցընեմ. ու քաղաքները
պիտի բնակուին, և աւերակները
11 պիտի շինուին։ Ու ձեր վրայ մարդը
ու անասունը պիտի շատցընեմ,
և անոնք պիտի շատնան ու պտղաբեր
պիտի ըլլան. և ձեր առջի
կացութեանը պէս ձեզ պիտի բնակեցընեմ,
ու ձեր առջի վիճակէն
աւելի աղէկ պիտի ընեմ ձեզի. ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
12 Ու ձեր վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը պիտի պտըտցընեմ,
ու անոնք քեզ պիտի ժառանգեն,
և դուն անոնց ժառանգութիւնը
պիտի ըլլաս, ու մէյմըն
ալ զանոնք պիտի չսպառես։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև
ձեզի համար կ՚ըսեն թէ
Դուն մարդակեր երկիր մըն ես, ու քու
14 ազգերդ սպառեցիր. Անոր համար
մէյմըն ալ մարդ պիտի չուտես,
ու մէյմըն ալ քու ազգերդ պիտի
15 չսպառես՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ Ու
քու մէջդ մէյմըն ալ ազգերուն
նախատինքը լսել պիտի չտամ,
ու մէյմըն ալ ժողովուրդներուն անարգանքը
պիտի չկրես, և քու
ազգերդ մէյմըն ալ պիտի չսպառես՝
կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 16
ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի 17
տունը իրենց երկրին մէջ բնակեցան,
և զանիկայ իրենց ճամբաներովը
ու գործերովը պղծեցին. անոնց
ճամբան իմ առջևս դաշտանաւոր
կնկան անմաքրութեանը պէս եղաւ։
Ասոր իմ բարկութիւնս անոնց վրայ 18
թափեցի այն արիւնին համար՝
որ իրենք թափեցին երկրին վրայ,
ու զանիկայ իրենց կուռքերովը պղծեցին.
Ու զանոնք ազգերուն մէջ 19
ցրուեցի, ու երկիրներուն մէջ ցիրուցան
եղան. զանոնք իրենց ճամբաներուն
ու գործերուն համեմատ
դատեցի։ Ու իրենց գացած ազգերուն 20
մէջ երթալնուն պէս՝ իմ
սուրբ անունս պղծեցին, երբոր իրենց
համար ըսուեցաւ թէ Ասոնք
Եհովային ժողովուրդն են, ու անոր
երկրէն ելան։ Սակայն ես խնայեցի 21
իմ սուրբ անունս համար,
որն որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած
ազգերուն մէջ պղծեցին։
Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ. 22
որ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Չէ թէ ձեզի համար կ՚ընեմ ասիկայ՝
ով Իսրայէլի տունը, հապա
իմ սուրբ անունս համար, որն որ
դուք ձեր մտած ազգերուն մէջ պղծեցիք։
Ու սուրբ պիտի ընեմ 23
իմ մեծ անունս, որ ազգերուն մէջ
պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց
մէջը պղծեցիք. ու ազգերը պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը, կ՚ըսէ
Տէր Եհովան, երբոր անոնց աչքերուն
առջևը ձեր մէջը սրբուիմ։
Ու ձեզ ազգերէն պիտի առնեմ 24
ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի
ժողվեմ, ու ձեզ ձեր երկիրը պիտի
բերեմ, Ու ձեր վրայ մաքուր 25
ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք.
ձեր բոլոր պղծութիւններէն
ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ
պիտի մաքրեմ. Ու ձեզի նոր սիրտ 26
պիտի տամ, ու ձեր ներսի դին նոր
հոգի պիտի դնեմ, և ձեր մարմիններէն
քարեղէն սիրտը պիտի հանեմ,
ու ձեզի մարմնեղէն սիրտ

27 պիտի տամ · Ու իմ Հոգիս ձեր
ներսի դին պիտի դնեմ, ու ձեզի
իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի
տամ, ու իմ իրաւունքներս պիտի
28 պահէք ու 'ի գործ դնէք · Ու ձեր
հայրերուն տուած երկրիս մէջ պիտի
բնակիք, ու դուք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլաք, ես ալ ձեզի Աստուած
29 պիտի ըլլամ : Ու ձեր բոլոր պղծութիւններէն
ձեզ պիտի ազատեմ,
ու ցորենը պիտի կանչեմ
և զանիկայ պիտի շատցնեմ, ու
30 ձեր վրայ սով պիտի չբերեմ : Ու
ծառերուն պտուղը ու արտերուն
բերքը պիտի շատցնեմ, որպէս
զի մէյմըն ալ ազգերուն մէջ սովի
31 նախատինք չկրէք : Ու ձեր գէշ
ճամբաները և անբարի գործերը
պիտի յիշէք, ու ձեր անօրէնութեանցը
համար և ձեր պղծութեանցը
համար դուք ձեր անձերնէն
32 պիտի զզուիք : Չէ թէ ձեզի համար
կ'ընեմ ասիկայ՝ կ'ըսէ Տէր
Եհովան, ձեզի յայտնի ըլլայ · ձեր
ճամբաներէն ամչցէք ու պատկառեցէք՝
ո՛վ Իսրայէլի տունը :

33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ · Ան
օրը որ ձեր բոլոր անօրէնութիւններէն
ձեզ մաքրեմ, քաղաքները
մարդաբնակ պիտի ընեմ, ու աւերակները
34 պիտի շինուին : Ու ան
ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին
աչքերուն առջեւը ամայի ըլլալուն
35 տեղը՝ պիտի մշակուի : Ու պիտի
ըսեն, Այս ամայացած երկիրը Եդեմի
պարտէզին պէս եղաւ . և աւերակ,
ամայի ու փլած քաղաքները
պարսպաւոր ու մարդաբնակ եղան :
36 Ու ձեր բոլորտիքը մնացած ազգերը
պիտի գիտնան՝ թէ ես Տէրս փլածները
կը շինեմ, ու ամայացած երկիրը
կը տնկեմ . ես Տէրս խօսեցայ
ու պիտի կատարեմ :

37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Իսրայէլի տանը խնդրուածքը ալ
պիտի ընդունիմ, որ անոնց ասիկայ
ընեմ . անոնց մարդիկները հօտի
38 պէս պիտի շատցնեմ : Սուրբ
հօտին պէս՝ Երուսաղէմի հանդիսաւոր
տօներուն հօտին պէս՝ աւերած
քաղաքները մարդոց հօտերով այնպէս
լեցուն պիտի ըլլան . ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ. ԼԷ

Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, և 1
Տէրը 'զիս Հոգիով հանեց ու
զիս դաշտին մէջը դրաւ, և անիկայ
ոսկորներով լեցուն էր . Ու զիս 2
անոնց քովէն պտըտցուց շուրջանակի
. և ահա անոնք դաշտին
երեսին վրայ խիստ շատ էին, և ահա
անոնք խիստ չորցած էին :

Ու ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝ 3
աս ոսկորները կրնա՞ն կենդանանալ
. ու ըսի, Ո՛վ Տէր Եհովայ՝
դուն գիտես : Ու ինծի ըսաւ, 4
Աս ոսկորներուն վրայ մարգարէութիւն
ըրէ ու անոնց ըսէ, Ո՛վ
չորցած ոսկորներ՝ Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք · Այսպէս կ'ըսէ Տէր 5
Եհովան աս ոսկորներուն · Ահա ես
ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ, ու
պիտի կենդանանաք · Ու ձեր վրայ 6
ջիղեր պիտի դնեմ, ու ձեզ միսով
պիտի պատեմ, ու ձեզ մորթով
պիտի ծածկեմ, և ձեր մէջը շունչ
պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք
· և պիտի գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը :

Ու ես մարգարէութիւն ըրի ինչպէս 7
որ ինծի հրամայուեցաւ · ու
մարգարէութիւն ըրածիս պէս ձայն
մը եղաւ · և ահա շարժում մը եղաւ,
ու ոսկորները իրարու մօտեցան՝
ոսկորը իր ոսկորին : Ու 8
տեսայ որ ահա անոնք ջիղերով ու
միսով պատեցան, ու վրայէն մորթով
ծածկուեցան, բայց անոնց
մէջը շունչ չկար : Ան ատենը ինծի 9
ըսաւ, Շունչին մարգարէութիւն
ըրէ, մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի
մարդոյ՝ ու շունչին ըսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ · Ո՛վ շունչ՝
չորս հովերէն եկո՛ւր, ու աս սպաննուածներուն
վրայ փչէ՛ որ կենդանանան
: Ու ես մարգարէութիւն 10
ըրի, ինչպէս որ ինծի հրամայեց,
ու շունչը անոնց մէջը մտաւ, ու
կենդանացան և իրենց ոտքերուն
վրայ կայնեցան, ու խիստ մեծ զօրք
մը եղաւ :

11 Ու ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ՝
աս ոսկորները բոլոր Իսրայէլի տունն
է . ահա անոնք կ'ըսեն, Մեր ոսկորները
չորցան ու մեր յոյսը
կորսուեցաւ . մենք կորսուած ենք :
12 Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ
ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ . Ահա ես ձեր գերեզմանները
պիտի բանամ, ու ձեր
գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝
ո՛վ իմ ժողովուրդս, և ձեզ Իսրայէլի
13 երկիրը պիտի բերեմ : Ու
երբոր ձեր գերեզմանները բանամ,
ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝
ո՛վ իմ ժողովուրդս, պիտի գիտնաք
14 թէ ես եմ Տէրը : Ու իմ Հոգիս
ձեր ներսի դին պիտի դնեմ, ու
պիտի կենդանանաք . ու ձեր երկրին
մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ,
ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրս խօսեցայ
ու ըրի, կ'ըսէ Տէրը :
15 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 ըսելով, Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝
քեզի մէկ փայտ մը առ ու անոր
վրայ գրէ, Յուդայի համար ու անոր
ընկերներուն Իսրայէլի որդւոցը
համար . ետքը մէկ ուրիշ փայտ մը
առ ու անոր վրայ գրէ՝ Յովսէփի
համար, Եփրեմին ու անոր ընկերներուն
բոլոր Իսրայէլի տանը փայտը
17 . Ու զանոնք իրարու մօտեցուր,
որ մէկ փայտ ըլլան, ու քու
18 ձեռքիդ մէջը միանան : Ու երբոր
քու ժողովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին
ու ըսեն, Ի՞նչ պիտի ըլլայ
քեզի աս բաները . մեզի չե՞ս պատմեր
19 . Անոնց ըսէ . Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ . Ահա ես պիտի առնեմ
Յովսէփին փայտը որ Եփրեմին
ձեռքն է, ու անոր ընկերները՝ Իսրայէլի
ցեղերը, և զանոնք անոր
հետ մէկտեղ Յուդայի փայտին հետը
պիտի դնեմ, ու զանոնք մէկ
փայտ պիտի ընեմ . ու իմ ձեռքիս
20 մէջը մէկ պիտի ըլլան : Ու ան
փայտերը՝ որոնց վրայ դուն պիտի
գրես, անոնց աչքերուն առջեւը քու
21 ձեռքիդ մէջը ըլլան : Ու անոնց
ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի
առնեմ ան ազգերուն մէջէն՝ ուր որ
գացին, ու զանոնք ամէն կողմէն
պիտի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց
երկիրը պիտի բերեմ . Ու զանոնք 22
երկրին մէջը Իսրայէլի լեռներուն
վրայ մէկ ազգ պիտի ընեմ, ու
անոնց ամէնուն վրայ մէկ թագաւոր
մը պիտի թագաւորէ . ու մէյմըն
ալ երկու ազգ պիտի չըլլան, ու
մէյմըն ալ երկու թագաւորութեան
պիտի չբաժնուին . Ու մէյմըն ալ 23
իրենց կուռքերովը ու զազրելիութիւններովը
ու իրենց բոլոր յանցանքներովը
պիտի չպղծուին . ու
ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց
բոլոր բնակութիւններէն, որոնց
մէջը որ իրենք մեղք գործեցին, և
զանոնք պիտի սրբեմ . ու անոնք
ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես
ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ :
Ու անոնց վրայ իմ ծառաս Դաւիթ 24
թագաւոր պիտի ըլլայ, ու
ամէնքը մէկ հովիւ պիտի ունենան .
և իմ իրաւունքներուս մէջ պիտի
քալեն, ու իմ օրէնքներս պիտի
պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն
. Ու պիտի բնակին ան երկրին 25
վրայ՝ որն որ իմ Յակոբ ծառայիս
տուի, որուն մէջ ձեր հայրերը
բնակեցան . ու անոր վրայ՝ իրենք
ու իրենց որդիքը և իրենց որդւոցը
որդիքը յաւիտեան պիտի բնակին .
ու իմ ծառաս Դաւիթ յաւիտեան
անոնց իշխան պիտի ըլլայ : Ու 26
անոնց հետ խաղաղութեան ուխտ
պիտի ընեմ, անիկայ անոնց յաւիտենական
ուխտ պիտի ըլլայ . և
զանոնք պիտի հաստատեմ ու
պիտի շատցնեմ, և իմ սրբարանս
անոնց մէջը պիտի դնեմ յաւիտեան :
Ու իմ խորանս անոնց քովը պիտի 27
ըլլայ . և ես անոնց Աստուած պիտի
ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլան : Ու իմ սրբարանս 28
յաւիտեան անոնց մէջը ըլլալով,
ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ
Տէրը որ Իսրայէլը կը սրբեմ :

ԳԼ. ԼԸ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 1
ըսելով, Որդի մարդոյ՝ 2
երեսդ Մագոգի երկիրը դրէ՛ Ռոշ-

ի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝
Գոգին դարձուր, և անոր վրայով
3 մարգարէութիւն ըրէ, Ու ըսէ՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ, Ռոշի,
Մոսոքի ու Թոբելի իշխան.
4 Ու քեզ պիտի դարձընեմ, և քու
կզակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ,
ու քեզ ու քու բոլոր զօրքդ
պիտի հանեմ, ձիերը, ու ձիաւորները՝
ամէնն ալ կատարելապէս հագուած.
և վահաններով ու ասպարներով մեծ ժողովքը՝
5 ամէնն ալ սուր բռնող. Անոնց
հետ Պարսիկները, Եթովպացիները
ու Փութացիները, ամէնն ալ
ասպարաւոր ու սաղաւարտաւոր.
6 Գոմեր ու անոր բոլոր գունդերը,
Թորգոմայի տունը հիւսիսի
ծայրերէն, ու անոր բոլոր գունդերը,
շատ ժողովուրդներ քեզի հետ
պիտի հանեմ։
7 Պատրաստ եղիր, և քեզ ու
քու քովդ ժողվուած բոլոր ժողովներդ
պատրաստէ, ու դուն անոնց
8 պահապան եղիր։ Շատ օրերէն
ետքը դուն զօրքերդ պիտի հաւաքես.
ետքի տարիներու պիտի գաս այն երկրին
վրայ՝ որ սուրէն ազատուած է,
և ան ժողովուրդին վրայ՝ որ շատ ազգերէն
ժողվուած է Իսրայէլի լեռներուն
վրայ՝ որոնք մշտնջենաւոր աւերակ
էին. բայց անիկայ ազգերէն
ելած ըլլալով, ամէնքը ապահովութեամբ
9 պիտի բնակին։ Իսկ դուն
մըրրիկի պէս պիտի ելլես գաս, ու
երկիրը ծածկելու համար ամպի պէս
պիտի ըլլաս, դուն և քու բոլոր
գունդերդ ու շատ ժողովուրդներ
քեզի հետ։

10 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Այն
օրը պիտի ըլլայ որ քու միտքդ
բաներ պիտի գան, ու չար խոր-
11 հուրդ մը պիտի մտածես. Ու պիտի
ըսես. Անպարիսպ գիւղերուն երկիրը
ելլեմ, հանդարտութեամբ մէջ
եղողներուն, ապահովութեամբ բընակողներուն
վրայ երթամ. անոնց
ամէնը անպարիսպ [illegible] կը
բնակին, և նիգեր ու դռներ չու-
12 նին. Որ աւար յափշտակես և
կողոպուտ կողոպտես, և քու ձեռքդ՝
բնակուած աւերակներուն վըրայ,
ու ազգերէն ժողվուած և
խաշինք ու ստացուածք ստացած ու
երկրին բարձր տեղուանքը բնակած
ժողովուրդին վրայ դարձընես։ Սա- 13
բա ու Դեդան և Թարսիսի վաճառականները
ու անոր բոլոր
առիւծները քեզի պիտի ըսեն,
Միթէ աւա՞ր յափշտակելու
եկար. կողոպո՞ւտ կողոպտելու համար
քու ժողովքդ ժողվեցիր, որ
արծաթ ու ոսկի վերցընես, խաշինք
ու ստացուածք առնես, մեծ աւար յափշտակես։

Անոր համար մարգարէութիւն 14
ըրէ՝ որդի՛ մարդոյ, ու Գոգին
ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Այն օրը որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլ
ապահովութեամբ բնակի ահա
դուն պիտի գիտնաս, Ու քու 15
տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի
գաս, դուն ու քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝
ամէնը ձիեր հեծած,
մեծ բազմութեամբ ու շատ զօրքով.
Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին 16
վրայ ամպի պէս երկիրը
ծածկելու պիտի ելլես. ասիկայ ետքի
օրերը պիտի ըլլայ, ու քեզ
իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ, որպէս
զի ազգերը զիս ճանչնան երբոր
ես անոնց աչքերուն առջեւ՝
քու վրադ սրբացուիմ՝ ով
Գոգ։

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 17
Դուն անիկա՞յ ես, որ քեզի համար
առջի օրերը՝ ան օրերը ու տարիները
մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի
մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս
միջոցովը ըսի թէ քեզ անոնց վրայ
պիտի բերեմ։ Ու ան օրը Գոգը 18
Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան, իմ սրտմտութիւնս
երեսս պիտի ելլէ. Ու իմ 19
նախանձովս՝ իմ բարկութեանս կըրակովը
խօսեցայ, որ այն ատենը
անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ
խռովութիւն պիտի ըլլայ. Ու ծո- 20
վու ձուկերը ու երկինքի թըռչունները
և դաշտի գազանները
ու գետնի վրայ սողացող բոլոր

սողուններըը ու երկրի երեսին վրայ
եղող բոլոր մարդիկները իմ երեսէս
պիտի խռովին. և լեռները պիտի
փլին, ու գահավէժ ժայռերը
պիտի իյնան, ու բոլոր պարիսպները
21 գետինը պիտի իյնան։ Ու անոր
դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ
սուր պիտի կանչեմ, կ'ըսէ Տէր
Եհովան. մարդուն սուրը իր եղբօրը
22 վրայ պիտի ըլլայ։ Ու անոր հետ
ժանտախտով ու արիւնով պիտի
վիճիմ, և անոր վրայ ու անոր
[illegible] գունդերուն վրայ ու անոր
հետ եղող շատ ժողովուրդներուն
վրայ՝ յորդահոս անձրև ու կարկուտի
քարեր, կրակ ու ծծումբ
23 պիտի տեղամ։ Ու շատ ազգերու
առջև պիտի փառաւորուիմ ու
սրբուիմ և ճանչցուիմ. ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԹ.

1 Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Գոգին վըրայով
մարգարէութիւն ըրէ
ու ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով
Գոգ, Ռոշի, Մոսոքի ու Թոբելի
2 իշխանը. Ու ես քեզ պիտի դարձընեմ,
քեզ պիտի տանիմ և
հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հանեմ,
ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն
3 վրայ պիտի բերեմ։ Ու քու աղեղդ
քու ձախ ձեռքէդ վար պիտի
ձգեմ, ու քու նետերդ աջ ձեռքէդ
4 վար պիտի նետեմ։ Դուն
քու բոլոր գունդերովդ, ու քու
հետդ եղող ժողովուրդներով Իսրայէլի
լեռներուն վրայ պիտի իյնաս.
քեզ ամէն տեսակ թեւ ունեցող
գիշատիչ թռչունին ու դաշտի
գազաններուն կերակուր պիտի
5 տամ. Դաշտի երեսին վրայ պիտի
իյնաս, վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ
6 Տէր Եհովան։ Ու Մագոգի վրայ
ու կղզիներուն մէջ ապահովութեամբ
բնակողներուն վրայ կրակ
պիտի ղրկեմ, ու պիտի գիտնան
7 թէ ես եմ Տէրը։ Ու իմ սուրբ
անունս իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
մէջ պիտի ճանչցընեմ. ու պիտի
չթողում որ մէյմըն ալ իմ
սուրբ անունս պղծուի. ու ազգերը
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝
Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը։ Ա- 8
հա կու գայ, ու պիտի կատարուի՛
կ'ըսէ Տէր Եհովան. իմ ըսած օրս
ասիկայ է։ Ու Իսրայէլի քաղաք- 9
ներուն բնակիչները պիտի ելլեն,
ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը
պիտի այրեն. և ասպարներով,
վահաններով, աղեղներով, նետերով,
բիրերով ու նիզակներով
եօթը տարի կրակ պիտի վառեն։
Ու դաշտէն փայտ պիտի չբերեն, 10
ո՛չ ալ անտառներէն պիտի կտրեն.
հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն.
ու զիրենք թալլողները պիտի
թալլեն, ու զիրենք կողոպտողները
պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը հոն 11
Իսրայէլի մէջ Գոգին գերեզմանի
տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝
ծովուն արեւելեան կողմէն. և անիկայ
անցաւորները պիտի արգիլէ.
ու հոն Գոգը ու անոր բոլոր բազմութիւնը
պիտի թաղեն, և անիկայ
Գոգի բազմութեան ձորը պիտի
կոչեն։ Ու Իսրայէլի որդիքը 12
երկիրը մաքրելու համար եօթը ամիս
զանոնք պիտի թաղեն։ Ու 13
երկրին բոլոր ժողովուրդը զանոնք
պիտի թաղեն. և ասիկայ անոնց
անուն մը պիտի ըլլայ ան օրը՝ որ
ես փառաւորուիմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
Ու մարդիկներ պիտի որոշեն՝ 14
որ շարունակ երկրին մէջ պըտըտին,
ու անցնողներուն հետ՝
երկրի երեսին վրայ մնացածները
թաղեն, որպէս զի զանիկայ մաքրեն.
անոնք եօթը ամիսէն ետքը
պիտի փնտռեն։ Ու երկրին մէջէն 15
անցնողները անցած ատեննին երբոր
մարդու ոսկոր տեսնեն, քովը
նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ
թաղողները զանիկայ Գոգի բազմութեան
ձորը թաղեն։ Ու քա- 16
ղաքին անունն ալ Համոնա պիտի
ըլլայ. այսպէս երկիրը պիտի մաքրեն։

Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Տէր 17
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն տե-

ամէն թեւաւոր թռչուններն ու դաշտի
բոլոր գազաններուն ըսէ՛. Ժողվուեցէք
ու եկէք. իմ ձեզի
համար զոհած զոհիս՝ Իսրայէլի
լեռներուն վրայ [illegible] մեծ
զոհին ամէն կողմէն ժողվուեցէք, որ
միս ուտէք ու արիւն խմէք.
18 Զօրաւորներուն միսը ուտէք, ու
երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք,
խոյերու, գառներու, նոխազներու
ու զուարակներու՝ որոնց ամէնը
Բասանի գէր անասուններ են։
19 Ու ձեզի համար զոհած զոհէս՝ մինչեւ
կշտանալնիդ ճարպ ուտէք, ու մինչեւ
20 գինովնալնիդ արիւն խմէք։ Ու
իմ սեղանիս վրայ ձիերէն ու կառքի
[illegible], զօրաւորներէն ու
ամէն պատերազմող մարդէն կշտանաք՝
21 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ու ազգերուն
մէջ իմ փառքս պիտի դնեմ,
ու ամէն ազգերը իմ ըրած դատաստաններս
ու անոնց վրայ դրած ձեռքս
22 պիտի տեսնեն։ Ու Իսրայէլի տունը
այն օրէն ետեւ՝ ալ պիտի գիտնան
թէ իրենց Տէր Աստուածը ես
23 եմ։ Ու ազգերը պիտի գիտնան
թէ Իսրայէլի տունը իրենց անօրէնութեանը
համար՝ ինծի ապստամբ
ըլլալուն համար գերի եղան, ու
ես իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի,
և զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը
տուի, ու ամէնքը սրով ինկան։
24 Իրենց պղծութեանը համեմատ ու
իրենց յանցանքներուն համեմատ իրենց
հատուցում ըրի, ու իմ երեսս իրենցմէ
ծածկեցի։

25 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Հիմա Յակոբին գերութիւնը
պիտի դարձնեմ, ու
բոլոր Իսրայէլի տանը պիտի ողորմիմ,
և իմ սուրբ անուանս համար
26 նախանձաւոր պիտի ըլլամ։ Ու
երբոր անոնք իրենց երկրին մէջ ապահովութեամբ
բնակին, ու վախցնող
մը չըլլայ, այն ատենը իրենց
անարգանքը ու իրենց ինծի դէմ
ըրած բոլոր յանցանքները պիտի
27 կրեն։ Երբոր զանոնք ժողովուրդներէն
դարձնեմ, ու զանոնք իրենց
թշնամիներուն երկիրներէն ժողվեմ,
ու ատենը անոնց մէջը՝ շատ ազգաց
աչքերուն առջեւը պիտի սրբուիմ։
Ու պիտի գիտնան թէ ես եմ անոնց 28
Տէր Աստուածը. որովհետեւ զանոնք
ազգերու մէջ գերի քշեցի, ու զանոնք
նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի,
և ալ անոնցմէ հոն մէկը չթողուցի։
Ու մէյմըն ալ իմ երեսս 29
անոնցմէ պիտի չծածկեմ, քանզի
իմ Հոգիս Իսրայէլի տանը վրայ
թափեցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. Խ

Մեր գերութեանը քսանըհինգերորդ 1
տարին՝ տարւոյն սկիզբը ամսուն
տասներորդ օրը՝ քաղաքին զարնուելէն
տասնըչորսերորդ տարին՝
նոյն օրը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ,
ու զիս հոն տարաւ։ Զիս 2
Աստուծոյ տեսիլքներովը Իսրայէլի
երկիրը տարաւ, և զիս խիստ բարձր
լեռան մը վրայ դրաւ. ու անոր
վրայ հարաւային կողմը քաղաքի մը
շինուածքի պէս երեւոյթ մը կար։
Ու երբոր զիս հոն տարաւ, ահա 3
մէկ մարդ մը՝ որուն երեւոյթը պղնձի
երեւութի պէս էր, և անոր ձեռքը
քթանէ լար ու չափի եղէգ կար,
ու անիկայ դրանը կայներ էր։ Ու 4
այն մարդը ինծի ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝
աչքերովդ տես ու ականջներովդ
լսէ, ու քեզի ամէն ցուցանելիքներուս
ուշադրութի՛ւն ըրէ.
վասն զի դուն հոս բերուեցար, որ
ասոնք քեզի ցուցնեմ. ամէն
տեսածդ Իսրայէլի տանը պատմէ։
Ու ահա տանը դուրսէն չորս 5
բոլորտիքը պարիսպ կար, ու այն մարդուն
ձեռքը վեց կանգունի երկայնութեամբ
չափի եղէգ մը կար,
[illegible]՝ մէկ կանգուն ու չորս
մատնաչափ [illegible]. ու պարիսպին
լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրութիւնը
եղէգ մը չափեց։
Ու անիկայ դէպ 'ի արեւելք նայող 6
դուռը եկաւ, ու անոր սանդուխներուն
վրայ ելաւ, ու դրանը
մէկ սեմը եղէգ մը լայն, ու
միւս սեմը եղէգ մը լայն չափեց։
Ու ամէն մէկ խուցը եղէգ մը երկայն 7
ու եղէգ մը լայն էր, ու խուցերուն
միջոցը հինգ կանգուն էր.

և դրանը սրահին քովը եղող դրանը
սեմը ներսէն մէկ կանգուն էր։
8 Ու անիկայ դրանը սրահը ներսէն
9 մէկ եղէգ չափեց։ Ու դրանը
սրահը ութը կանգուն չափեց. ու
անոր դրանդիքը երկու կանգուն
էր, ու դրանը սրահը ներսի կողմն
10 էր։ Ու դէպ 'ի արեւելք եղող
դրանը խուցերը մէկ կողմէն երեք
ու միւս կողմէն երեք էին, ու երեքին
չափը մէկ էր. և դրանդիներուն
չափը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն
11 մէկ էր։ Ու դրանը մուտքին
լայնութիւնը տասը կանգուն
չափեց, ու դրանը երկայնութիւնը
12 տասներեք կանգուն։ Ու խուցերուն
առջեւը՝ մէկ կողմէն մէկ կանգունի
սահման՝ ու միւս կողմէն
մէկ կանգունի սահման մը կար.
ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կանգուն՝
ու միւս կողմէն վեց կանգուն
13 էին։ Ու դուռը չափեց մէկ
խուցի տանիքէն մինչեւ միւսին
տանիքը. անոր լայնութիւնը քսանըհինգ
կանգուն էր, ու մուտքերը
14 դիմացէ դիմաց էին։ Ու դրանդներուն
[illegible] վաթսուն կանգուն
ըրաւ, մինչեւ դրանը բոլորտիքը
15 եղող գաւիթին դրանդիքը։ Ու
դուրսի դրանը երեսէն մինչեւ ներսի
դրանը սրահին երեսը յիսուն կանգուն
16 էր։ Ու խուցերուն և անոնց
դրանդիներուն քով՝ դրանը
ներսի կողմէն չորս բոլորտիքը վանդակապատ
պատուհաններ կային, սըրահներն
ալ այսպէս էին. ու ներսի
կողմէն չորս բոլորտիքը պատուհաններ
կային. և դրանդիներուն վրայ արմաւենիներ
կային։
17 Ու զիս դուրսի գաւիթը բերաւ,
և ահա հոն սենեակներ՝ ու գաւիթին
համար շինուած չորս բոլորտիքը
քարայատակ կար. ու քարայատակին
վրայ երեսուն սենեակ կար։
18 Ու դռներուն քովի քարայատակը
դռներուն երկայնութեանը դիմացը
19 եղող վարի քարայատակն էր։ Ու
անիկայ՝ վարի դրանը առջեւէն մինչեւ
ներքին սրահին առջեւը դուրսէն՝
դէպ 'ի արեւելք ու հիւսիս լայնութիւնը
հարիւր կանգուն չափեց։
Ու դուրսի գաւիթին դէպ 'ի 20
հիւսիս նայող դրանը երկայնութիւնը
ու լայնութիւնը չափեց։
Ու անոր խուցերը երեք մէկ կողմէն 21
էր, ու երեք միւս կողմէն,
և անոր դրանդիքը ու սրահները
առջի դրանը չափովն էին. անոր
երկայնութիւնը յիսուն կանգուն,
ու լայնութիւնը քսանըհինգ կանգուն
էր։ Ու պատուհանները 22
ու սրահները ու արմաւենիները
դէպ 'ի արեւելք նայող դրանը չափովն
էին, ու եօթը աստիճանով
ան [illegible] կ'ելլէին. և սրահները
անոնց առջեւն էին։ Ու ներքի 23
գաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսիսային
դրանը ու արեւելեան դրանը
դիմացը, ու մէկ դռնէն մինչեւ
միւս դուռը հարիւր կանգուն չափեց։
Ու զիս հարաւային կողմը տարաւ, 24
և ահա հարաւային կողմը
դուռ մը կար. ու անոր դրանդիքը
ու սրահները չափեց, որ նոյն
չափերուն համեմատ էին։ Ու անիկայ 25
ու անոր սրահները նոյն պատուհաններուն
պէս պատուհաններ
ունէին չորս բոլորտիքը. անոր երկայնութիւնը
յիսուն կանգուն, ու
լայնութիւնը քսանըհինգ կանգուն
էր։ Ու ան [illegible] ելլելու համար 26
եօթը աստիճան կար, ու անոր
սրահները անոնց առջեւն էին. ու
անոր դրանդիքը վրայ մէկ կողմէն
ու միւս կողմէն արմաւենիներ կային։
Ու ներքի գաւիթը դուռ մը ունէր 27
դէպ 'ի հարաւ, ու մէկ դռնէն
մինչեւ միւս դուռը դէպ 'ի հարաւ
հարիւր կանգուն չափեց։ Ու զիս 28
հարաւային դռնէն ներքի գաւիթը
բերաւ, ու հարաւային դուռը չափեց,
որ նոյն չափերուն համեմատ
էր։ Ու անոր խուցերը ու 29
դրանդիքը ու սրահները նոյն չափերուն
համեմատ էին. և անիկայ
ու անոր սրահները չորս բոլորտիքը պատուհաններ
ունէին. անոր երկայնութիւնը
յիսուն կանգուն, ու
լայնութիւնը քսանըհինգ կանգուն
էր։ Ու սրահները չորս բոլորտիքը 30

քսանըհինգ կանգուն երկայն , ու
31 հինգ կանգուն լայն էին ։ Ու սրահները
դէպ 'ի դուրսի գաւիթն
էին , ու դրանդիներուն վրայ արմաւենիներ
կային . և ան դուռը ելլելու
համար ութը աստիճան կար ։
32 Ու զիս ներսի գաւիթը տարաւ
դէպ 'ի արևելք , ու դուռը չափեց
, որ նոյն չափերուն համեմատ
33 էր ։ Ու անոր խուցերը ու
դրանդիները ու սրահները նոյն չափերուն
համեմատ էին . և անիկայ
ու անոր սրահները շուրջանակի պատուհաններ
ունէին . անոր երկայնութիւնը
յիսուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսանըհինգ կանգուն
34 էր ։ Ու անոր սրահները դէպ 'ի
դուրսի գաւիթն էին , ու անոր
դրանդիները մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն արմաւենիներ ունէին . և ան
դուռը ելլելու համար ութը աստիճան
կար ։

35 Ու զիս հիւսիսային դուռը բերաւ
, ու նոյն չափերուն համեմատ
36 չափեց խուցերը , դրանդիները ու
սրահները , և շուրջանակի պատուհաններ
ունէր . անոր երկայնութիւնը
յիսուն կանգուն , ու լայնութիւնը
քսանըհինգ կանգուն էր ։
37 Ու անոր դրանդիները դէպ 'ի դուրսի
գաւիթն էր . ու դրանդիները մէկ
կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ
ունէին ։ և ան դուռը ելլելու
համար ութը աստիճան կար ։
38 Ու մէկ սենեակ մը կար , որ անոր
մուտքը դռներուն քովի դրանդիներուն
մօտ էր . ողջակէզը հոն կը
39 լուային ։ Ու դրանը սրահին մէջ
մէկ կողմէն երկու սեղան՝ ու միւս
կողմէն երկու սեղան կար , որ անոնց
վրայ ողջակէզը ու մեղքի պատարագը
ու յանցանքի պատարագը
40 մորթեն ։ Ու հիւսիսային դրանը
մուտքը ելլելուն դուրսի կողմը երկու
սեղան , ու միւս կողմը եղող
դրանը սրահին մէջ երկու սեղան
41 կար ։ Դրանը քովը մէկ կողմէն
չորս սեղան , ու մէկալ կողմէն չորս
սեղան կար , ութը սեղան էր , որոնց
42 վրայ կը մորթէին ։ Ու չորս
սեղանները որոնք ողջակէզի համար
էին , տաշուած քարէ մէկ ու կէս
կանգուն երկայն , ու մէկ ու կէս
կանգուն լայն , ու մէկ կանգուն
բարձր էին . և ողջակէզը ու զոհը
մորթելու գործիքները անոնց վրայ
կը դնէին ։ Ու ներսէն շուրջանա- 43
կի չորս մատնաչափ եղերք մը շինուած
էր . ու սեղաններուն վրայ
զոհին միսը [կը դրուէր] ։

Ու ներսի դրանը դուրսի կողմը՝ 44
հիւսիսային դրանը քովը եղող ներսի
գաւիթին մէջ երգեցողներուն
սենեակները կար . ու անոնց երեսը
դէպ 'ի հարաւ էր . մէկը արևելեան
դրանը քովն էր , ու երեսը դէպ 'ի
հիւսիս էր ։ Ու ինծի ըսաւ , Այս 45
սենեակը որ դէպ 'ի հարաւ կը նայի
, տանը պահպանութիւնը ընող
քահանաներուն համար է . Ու ան 46
սենեակը որ դէպ 'ի հիւսիս կը նայի
, սեղանին պահպանութիւնը ընող
քահանաներուն համար է . անոնք
Սադովկի որդիքն են , որոնք
Ղևիի որդւոցմէ Տէրոջը կը մօտենան՝
անոր ծառայութիւն ընելու
համար ։

Ու գաւիթը չափեց , որուն եր- 47
կայնութիւնը հարիւր կանգուն , ու
լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր ;
անիկայ քառակուսի էր . ու սեղանը
տանը առջևն էր ։

Ու զիս տանը սրահը տարաւ , 48
ու սրահին դրանդիները չափեց՝ հինգ
կանգուն մէկ կողմէն ու հինգ
կանգուն միւս կողմէն . և դրանը
լայնութիւնը մէկ կողմէն երեք կանգուն
, ու միւս կողմէն երեք կանգուն
էր ։ Սրահին երկայնութիւ- 49
նը քսան կանգուն , ու լայնութիւնը
տասնըմէկ կանգուն էր , և հոն
[դուռը] աստիճաններով կ'ելլէին .
ու դրանդիներուն քովը սիւներ կային ,
մէկը մէկ կողմէն , միւսն ալ միւս
կողմէն ։

ԳԼ. ԽԱ

Ու զիս տաճարը տարաւ , ու անոր 1
դրանդիները չափեց , մէկ կողմէն
վեց կանգուն լայն ու միւս կողմէն
վեց կանգուն լայն էր , խորանին
լայնութեանը համեմատ ։ Ու 2

դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն
էր , ու դրանը քովերը մէկ կողմէն
հինգ կանգուն , ու միւս կողմէն
հինգ կանգուն էին . և անոր երկայնութիւնը
քառասուն կանգուն , ու
լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց
։
3 Ու ներս մտաւ , և դրանը դրանդիները
երկու կանգուն , ու դուռը
վեց կանգուն չափեց . ու դրանը
լայնութիւնը եօթը կանգուն էր ։
4 Ու անոր երկայնութիւնը չափեց
քսան կանգուն , ու լայնութիւնը
քսան կանգուն՝ տաճարին լայնութեանը
համեմատ . ու ինծի ըսաւ ,
Ասիկայ է սրբութիւն սրբութեանցը
։
5 Ու տանը պատը վեց կանգուն ,
ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն
լայնութիւնը չորս կանգուն
չափեց ։
6 Ու սենեակները իրարու վրայ էին
երեք դստիկոնով , ու թուով երեսուն
. և անոնց գերանները կը մըտնէին
տաճարին ան պատին մէջ՝ որ
սենեակներուն համար շինուած էր
շուրջանակի , որ անոր կռթընին ,
բայց տանը պատին մէջը չէին կռթ-
7 ընէր ։ Ու սենեակները ելլելու
համար՝ լայնցող ու շրջանակաւոր
սանդուխ մը կար , որ տանը բոլորտիքը՝
վեր ելլելու համար տանը կը
պատէր . անոր համար ելլելով
տունը կը լայննար , և այսպէս վարի
դստիկոնէն վերի դստիկոնը միջին
8 դստիկոնէն կ'ելլէին ։ Ու շուրջանակի
տանը բարձրութիւնը տեսայ .
սենեակներուն հիմերը ամբողջ մէկ
9 եղէգ՝ վեց մեծ կանգուն էր ։ Սենեակներուն
պատին լայնութիւնը
դուրսէն հինգ կանգուն էր ։ ու
մնացածը սենեակներուն ներսի մի-
10 ջոցն էր ։ Ու [illegible] սենեակներուն
միջնեղը՝ տանը բոլորտիքը
քսան կանգուն լայն միջոց մը կար ։
11 Ու սենեակներուն մուտքերը մնացած
տեղին կը նայէին . մուտքին
մէկը՝ դէպ 'ի հիւսիս , և մուտքին
մէկը դէպ 'ի հարաւ կը նայէր . ու
մնացած տեղին լայնութիւնը շուրջանակի
հինգ կանգուն էր ։

Ու զատուած տեղին առջևը՝ դէպ 12
'ի արևմտեան ծայրը եղող շէնքին
լայնութիւնը եօթանասուն կանգուն
էր . ու շէնքին պատը շուրջանակի
հինգ կանգուն լայն ու երկայնութիւնը
իննսուն կանգուն էր ։
Ու տանը երկայնութիւնը հարիւր 13
կանգուն չափեց . ու զատուած տեղը
, ու շէնքը իր պատերովը հարիւր
կանգուն երկայն էր ։ Ու 14
տանը ու զատուած տեղին երեսը
դէպ 'ի արևելք հարիւր կանգուն
լայն էր ։

Ու [illegible] ետևի կողմէն՝ զա- 15
տուած տեղին դիմացը եղող շէնքին
երկայնութիւնը և անոր սիւնազարդ
սրահները մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն ներքին տաճարին
ու գաւիթին սրահներուն հետ հարիւր
կանգուն չափեց ։ Դրանը 16
սեմերը ու վանդակապատ պատուհանները
, և շուրջանակի ան երեք
[illegible] սեմացը դիմացը եղող
սիւնազարդ սրահները ամէն կողմէն
տախտակամած [illegible] էին գետնէն
մինչև պատուհանները , ու պատուհանները
ծածկուած էին . [illegible] 17
դրանը վրան ու մինչև ներքին
տունը , և դուրսէն ու բոլոր պատը
շուրջանակի ներսէն ու դուրսէն
[illegible] չափերովը ։

Ու [illegible] քերով- 18
բէներ ու արմաւենիներ քանդակուած
էին , ու երկու քերովբէներուն
մէջը արմաւենի մը , ու ամէն
քերովբէն երկու երես ունէր ,
Մարդուն մէկ կողմէն դէպ 'ի ար- 19
մաւենին մարդու երես՝ ու միւս
կողմէն դէպ 'ի արմաւենին առիւծի
երես . բոլոր տանը քանդակը
շուրջանակի [illegible] էր ։
Գետնէն մինչև դրանը վրան քե- 20
րովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած
էին , նոյնպէս ալ տաճարին
պատին [illegible] ։ Տաճարին դրանդիները 21
քառակուսի էին , ու սրբարանին
երեսը՝ [illegible] երևոյթը [illegible] երևութին
պէս էր ։

Փայտէ սեղանը երեք կանգուն 22
բարձր էր , ու երկայնութիւնը երկու
կանգուն էր , և անոր անկիւն-

ները խորշ էին, ու անոր երկայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին. ու անիկայ ինծի ըսաւ, Ասիկայ է Տէրոջ առջեւը եղող սեղանը։ 23 Ու տաճարը ու սրբարանը երկու դուռ ունէին. 24 Ու դռները երկերկու փեղկ ունէին, ու փեղկերը երկուքի կը ծալուէին, երկու փեղկ մէկը ունէր ու երկու փեղկ միւսը։ 25 Ու անոնց վրայ՝ տաճարին դռներուն վրայ պատերուն վրայի քանդակին պէս քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին. ու դուրսէն սրահին երեսը փայտէ սանդուխ մը կար։ 26 Ու սրահին քովերը ու տանը սենեակներուն մէջ և սանդուխներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն վանդակաւոր պատուհաններ ու արմաւենիներ կային։

ԳԼ. ԽԲ

1 Ընկէ ետքը զիս դէպ ՚ի հիւսիս եղող ճամբովը արտաքին գաւիթը հանեց, և զիս տարաւ անդին դիմացը եղող՝ ու դէպ ՚ի հիւսիս նայող շէնքին դիմացի սենեակները 2 բերաւ։ Ու հարիւրկանգունեան հիւսիսային մուտքին առջեւի երկայնութիւնը հարիւր կանգուն, ու լայնութիւնը յիսուն կանգուն էր։ 3 Ներսի գաւիթին քսան կանգունին դէմ ու դուրսի գաւիթին քարայատակին դէմ՝ իրարու դիմացը երեք դասակարգով սիւնազարդ սրահներ կային։ 4 Ու սենեակներուն առջեւը՝ ներսէն տասը կանգուն լայն ճեմելիք մը — մէկ կանգուն ճամբայ մը կար. և անոնց դռները դէպ ՚ի հիւսիս էր։ 5 Ու վերի սենեակները կարճ էին, վասն զի սիւնազարդ սրահները անոնցմէ՝ աւելի շէնքին վարի ու միջին սենեակներէն տեղ կ'առնէին։ 6 Որովհետեւ անոնք երեք դասակն էին, ու գաւիթներուն սիւներուն պէս սիւներ չունէին. անոր համար գետնէն՝ աւելի վարի ու միջին սենեակներէն կը նեղնային։ 7 Ու սենեակներուն դիմացը՝ դուրսի գաւիթին կողմը սենեակներուն առջեւի դուրսի պատին երկայնութիւնը յիսուն կանգուն էր։ 8 Վասն զի դուրսի գաւիթը նայող սենեակներուն երկայնութիւնը յիսուն կանգուն էր. և ահա տաճարին դիմացը հարիւր կանգուն էր։ 9 Ու աս սենեակներուն տակէն՝ դուրսի գաւիթէն անոնց երթալու համար արեւելեան կողմէն մուտք մը կար։ 10 Ու գաւիթին պարսպին լայնութեանը մէջ դէպ ՚ի արեւելք՝ զատուած տեղին դիմացը ու շէնքին դիմացը սենեակներ կային։ 11 Ու անոնց առջեւը ճամբայ մը կար դէպ ՚ի հիւսիս եղող սենեակներուն երեւոյթին պէս, թէ անոնց երկայնութեանը՝ թէ անոնց լայնութեանը՝ և թէ անոնց բոլոր ելքերուն՝ և անոնց ձեւերուն ու դռներուն կողմանէ։ 12 Նոյնպէս ալ էին դէպ ՚ի հարաւ եղող սենեակներուն մուտքերը. ճամբուն գլուխը մուտք մը կար, այսինքն արեւելեան ճամբուն ընթացքը՝ պատին առջեւի չիտակ ճամբան։

13 Ու ինծի ըսաւ, Զատուած տեղին առջեւը եղող հիւսիսային կողմի սենեակները, — հարաւային կողմի սենեակները սուրբ սենեակներն են, ուր որ Տէրոջ մօտեցող քահանաները ամենասուրբ բաները պիտի ուտեն. հոն պիտի դնեն ամենասուրբ բաները ու հացի ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը, քանզի այն տեղը սուրբ է։ 14 Երբոր քահանաները հոն մտնեն, սուրբ տեղէն դուրսի գաւիթը պիտի չելլեն. հապա իրենց պաշտամունքի զգեստները հոն պիտի թողուն, վասն զի անոնք սուրբ են. և ուրիշ հանդերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին վերաբերեալ բաներուն պիտի մօտենան։

15 Ու երբոր անիկայ ներքին տանը չափելը լմնցուց, զիս դէպ ՚ի արեւելք նայող դուռը հանեց, ու զանիկայ ամէն կողմէն չափեց։ 16 Արեւելեան կողմը չափի եղէգով՝ չուրջանակի հինգ հարիւր եղէգ չափեց չափի եղէգով։ 17 Հիւսիսային կողմը չուրջանակի չափի եղէգով հինգ 18 հարիւր եղէգ չափեց։ Հարաւային կողմը չափի եղէգով հինգ հարիւր եղէգ չափեց։ 19 Արեւմտեան կողմը դարձաւ, — չափի եղէգով 20 հինգ հարիւր եղէգ չափեց։ Զանիկայ չորս կողմէն չափեց. անիկայ հինգ հարիւր եղէգ երկայն, ու հինգ հարիւր եղէգ լայն էր, — պարիսպ ունէր, սուրբ ու անսուրբ զատելու համար։

ԳԼ. ԽԳ

1 Ու զիս դուռը՝ դէպ ՚ի արեւելք 2 նայող դուռը տարաւ։ Ու ահա արեւելեան ճամբայէն Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը կու գար. ու անոր ձայնը շատ ջուրերու ձայնին պէս էր, ու երկիրը անոր փառքէն 3 լուսաւորուեցաւ։ Ու տեսած տեսիլքս նման էր այն տեսիլքին, որն որ տեսայ, երբոր քաղաքը աւրելու եկայ. ու տեսիլքները Քոբար գետին քովը տեսած տեսիլքիս պէս էին. ու երեսիս վրայ ինկայ։

4 Ու Տէրոջ փառքը դէպ ՚ի արեւելք նայող դրանը ճամբայէն 5 տունը մտաւ։ Ու Հոգին զիս վերցուց, և զիս ներքին գաւիթը տարաւ, ու ահա Տէրոջ փառքը տունը 6 լեցուցեր էր։ Ու ձայն մը լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօսէր. (ու մարդ մը քովս կայներ էր.) 7 Ու ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջ յաւիտեան բնակելու աթոռիս տեղը, և իմ ոտքերուս գարշապարներուն տեղը աս է, ու Իսրայէլի տունը՝ իրենք ու իրենց թագաւորները իրենց պոռնկութիւններովը, ու իրենց թագաւորներուն դիակներովը իրենց բարձր տեղերուն մէջ՝ ալ իմ սուրբ 8 անունս պիտի չպղծեն։ Վասն զի իրենց սեմերը իմ սեմիս, ու իրենց դրանդիքը իմ դրանդիքներուս քովը դրին, այնպէս որ իմ ու անոնց մէջտեղը միայն մէկ պատ մը կար, և իրենց ըրած գարշութիւններովը իմ սուրբ անունս պղծեցին. ես ալ իմ բարկութեամբս սպառեցի 9 զանոնք։ Հիմա թող իրենց պոռնկութիւնը, ու իրենց թագաւորներուն դիակը ինծմէ հեռացընեն, ու յաւիտեան անոնց մէջը պիտի բնակիմ։

10 Դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը աս տունը ցուցուր, որ իրենց անօրէնութիւններէն ամչնան, ու թող անոր գաղափարը չափեն։ 11 Ու թէ որ իրենց բոլոր ըրածներէն ամչնան, տանը ձեւը ու կարգաւորութիւնը, և անոր ելքը ու մուտքը, ու բոլոր ձեւերը, և բոլոր կանոնները, ու [բոլոր ձեւերը] և բոլոր օրէնքները անոնց ցուցուր. ու անոնց աչքերուն առջեւը գրէ, և անոր բոլոր ձեւերը ու բոլոր կանոնները պահեն ու զանոնք կատարեն։ 12 Աս է տաճարին օրէնքը. Անոր բոլոր սահմանը չուրջանակի լեռանը գլխուն վրայ՝ ամենասուրբ պիտի ըլլայ. ահա տաճարին օրէնքը ասիկայ է։

13 Ու ասոնք են սեղանին չափերը՝ կանգունով. (կանգունը մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ է.) ու խորը տեղը մէկ կանգուն, ու անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն, և անոր սահմանը անոր եզերքին վրայ չուրջանակի մէկ թիզ մը պիտի ըլլայ. ու աս պիտի ըլլայ սեղանին հիմը։ 14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչեւ վարի շրջանակը երկու կանգուն, և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ. ու պզտիկ շրջանակէն մինչեւ մեծ շրջանակը չորս կանգուն, ու լայնութիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ։ 15 Ու կրակարանը չորս կանգուն բարձր պիտի ըլլայ, ու կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի ըլլայ։ 16 Ու կրակարանը տասներկու կանգուն երկայն ու տասներկու կանգուն լայն, չորս կողմն ալ հաւասար քառակուսի պիտի ըլլայ։ 17 Ու անոր բոլորտիքը եղող շրջանակը տասնըչորս կանգուն երկայն ու տասնըչորս կանգուն լայն պիտի ըլլայ, և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս կանգուն, ու խորը տեղը չուրջանակի մէկ կանգուն պիտի ըլլայ, ու անոր աստիճանները դէպ ՚ի արեւելք պիտի ըլլան։

18 Ու ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ասոնք պիտի ըլլան սեղանին կանոնները՝ այն օրը որ զանիկա շինեն, անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու, ու անոր վրայ արիւն ցանելու համար։

19 Սադովկի սերունդէն եղող Ղեւտացի քահանաներուն՝ (որոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի մօտենան, կ'ըսէ Տէր Եհովան,) մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը պիտի տաս։

20 Ու անոր արիւնէն պիտի առնես, ու անոր չորս եղջիւրներուն վրայ, ու շրջանակին չորս անկիւններուն վրայ, և չուրջանակի անոր սահմանին վրայ դնես, ու զանիկա պիտի սրբես և անոր համար քաւութիւն ընես։

21 Ու մեղքի պատարագին զուարակը պիտի առնես, և սրբարանէն դուրս՝ տաճարին որոշուած տեղը պիտի այրուի։

22 Ու երկրորդ օրը մեղքի պատարագի համար այծերէն անարատ նոխազ մը մատուցանես, ու սեղանը պիտի սրբեն, ինչպէս որ զուարակով սրբեցին։

23 Երբոր սրբելը լմնցընես, արջառներէն անարատ զուարակ մը, ու ոչխարներէն անարատ խոյ մը պիտի մատուցանես.

24 Ու զանոնք Տէրոջը առջեւը պիտի մատուցանես, ու քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն, ու զանոնք Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցանեն։

25 Եօթը օր մեղքի պատարագի համար՝ օրը մէկ մէկ նոխազ պիտի մատուցանես. նաեւ արջառներէն զուարակ մը, ու ոչխարներէն խոյ մը պիտի մատուցանեն, որ անարատ պիտի ըլլան։

26 Եօթը օր սեղանին քաւութիւն պիտի ընեն, և զանիկա պիտի սրբեն ու զանիկա նուիրեն։

27 Ու երբոր այն օրերը լմննան, ութերորդ օրը ու անկէ ետքը քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, և ես ձեզ պիտի ընդունիմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԴ.

1 Ու զիս սրբարանին դէպ 'ի արեւելք նայող դուրսի դրանը ճամբան դարձուց, ու անիկա գոց էր։

2 Ու Տէրը ինծի ըսաւ. Այս դուռը գոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի, ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ. քանզի անկէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ, անոր համար գոց պիտի մնայ։

3 Անիկա իշխանին համար պիտի ըլլայ, հոն միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջեւը հաց ուտելու համար. անիկա դրանը սրահին ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն պիտի ելլէ։

4 Ու զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն տանը առջեւը բերաւ. ու տեսայ որ ահա Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր. ու երեսի վրայ ինկայ։

5 Ու Տէրը ինծի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ Տէրոջը տանը բոլոր կանոններուն ու անոր բոլոր օրէնքներուն վրայով քեզի ամէն բանը սրտիդ մէջ դիր, ու աչքերովդ նայէ և ականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը աղէկ դիտէ.

6 Ու ապստամբներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ալ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ ով Իսրայէլի տունը,

7 Որ դուք սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ օտարազգիներ մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս մէջ ըլլան ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք իմ հացս՝ ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններէն 'ի զատ անոնք իմ ուխտս խափանեցին։

8 Ու իմ սուրբ բաներուս պահպանութիւնը չպահեցիք, հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր ուզածին պէս իմ պահպանութեանս վրայ պահապաններ դրիք։

9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն՝ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ ըլլալով մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի

10 չմտնէ։ Այլ Ղեւտացիները՝ որ ինծմէ հեռացան, երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան ու իրենց կուռքերուն ետեւէն գացին, իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն.

11 Ու իմ սրբարանիս մէջ տանը դռները որոշուած սպասաւորներ, ու տաճարին սպասաւորները պիտի ըլլան. ժողովուրդին համար ողջակէզները ու զոհերը անոնք պիտի մորթեն, ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար անոնց առջեւը անոնք պիտի կայնին։

12 Որովհետեւ անոնց համար անոնց կուռքերուն առջեւը ծառայութիւն ըրին, ու Իսրայէլի տանը՝ գայթակղութիւն ու անօրէնութեան պատճառ եղան, անոր համար անոնց վրայով իմ ձեռքս վերցուցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն.

13 Ու ինծի պիտի չմօտենան ինծի քահանայութիւն ընելու, ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և ամենասուրբ բաներուս մօտենալու, հապա իրենց անարգանքը ու իրենց ըրած պղծութիւնները պիտի կրեն։

14 Սակայն զանոնք տանը պահպանութեանը վրայ պահապան պիտի դնեմ, անոր ամէն ծառայութեանը համար, ու անոր մէջը ըլլալու ամէն գործին համար։

15 Բայց Ղեւտացի քահանաները՝ Սադովկի որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին, երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան, և ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար անոնք իմ առջեւս պիտի կայնին՝

16 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն, ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար անոնք պիտի մօտենան իմ սեղանիս, և իմ պահպանութիւնս պիտի պահեն։

17 Ու երբոր ներսի գաւիթին դռներէն մտնեն, կտաւէ զգեստներ պիտի հագնին, ու ներսի գաւիթին դռները, ու ներսը ծառայութիւն ըրած ատեննին վրանին բուրդ պիտի չհագնին։

18 Իրենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապարօշներ ըլլայ, ու մէջքերնին կտաւէ վարտիքներ ըլլայ. ու քրտնեցընող բան պիտի չհագնին։

19 Ու երբոր դուրսի գաւիթը ժողովուրդին ելլեն, իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն, ու զանոնք սուրբ սենեակներուն մէջը դնեն, և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին, որպէս զի իրենց զգեստներովը ժողովուրդը չսրբեն։

20 Ու գլուխնին պիտի չածիլեն, ո՛չ ալ վարսերնին երկընցընեն, հապա միայն գլուխնուն մազերը փոքրեն։

21 Ու բնաւ մէկ քահանայ մը գինի չխմէ՝ երբոր ներքին գաւիթը կը մտնէ։

22 Ու որբեւայրին կամ արձակուածը իրենց կնիկ չառնեն, հապա Իսրայէլի տանը սերունդէն եղող կոյսը, կամ քահանայէ մը որբեւայրի մնացած կնիկը առնեն։

23 Ու իմ ժողովուրդիս՝ սուրբ ու անսուրբ բաներուն տարբերութիւնը պիտի սորվեցընեն, և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը անոնց գիտցընեն։

24 Ու դատերու վրայ անոնք պիտի կենան դատաստան ընելու համար, ու իմ իրաւունքներուս համեմատ զանոնք դատեն, և իմ բոլոր տօներուս մէջը իմ օրէնքներս ու կանոններս պիտի պահեն, ու իմ շաբաթներս սրբեն։

25 Ու մարդու մեռելի քով չերթան որ պղծուին. հապա միայն հօր համար, կամ մօր համար, կամ տղու համար, կամ աղջկան համար, եղբօր համար, Եւ չամուսնացած քրոջ համար պղծուին։

26 Ու մէկը սրբուելէն ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր։

27 Ու անիկա սրբարանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար ներսի գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝ անիկա իր մեղքի պատարագը պիտի մատուցանէ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

28 Ու ասիկա անոնց ժառանգութիւն ըլլայ. անոնց ժառանգութիւնը ես եմ. ու Իսրայէլի մէջ անոնց կալուածք չտաք. անոնց կալուածքը ես եմ։

29 Հացի ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի պատարագը անոնք պիտի ուտեն. ու Իսրայէլի մէջ ամէն նուէր

30 տանոց պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն տե-
սակ բանին բոլոր երախայրիներուն
առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն
ամէն բանի ընծայքին բոլորը քահա-
նայինը պիտի ըլլայ . ու ձեր խմորեղէ-
նին երախայրիքն քահանային պիտի
տաք , որ քու տանդ վրայ օրհնու-
31 թիւն բերես ։ Քահանաները ինքնա-
մեռած կամ գազանաբեկ անասունէ
մը մսէ պիտի չուտեն , թէ՛ թռ-
չուն ըլլայ ան և թէ չորքոտանի ։

ԳԼ. ԽԵ.

1 Ու երբոր երկիրը վիճակով ժա-
ռանգութիւն բաժնէք , երկրէն
քսանըհինգ հազար եղէգ երկայնու-
թեամբ , ու տասը հազար լայնու-
թեամբ սուրբ ընծայ մատուցանէք
Տէրոջը . անիկայ չուրջանակի իր բո-
լոր սահմաններուն մէջը սուրբ ըլլայ ։
2 Անկէ քառակուսի չափուած՝ հինգ
հարիւրով հինգ հարիւրը սրբարա-
նին համար ըլլայ , ու անիկայ չորս-
նակի յիսուն կանգուն արուարձան
3 ունենայ ։ Եւ այս չափով՝ երկայնու-
թիւնը քսանըհինգ հազար ու
լայնութիւնը տասը հազար չափես ,
ու անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝
4 ամենասուրբ տեղը ։ Անիկայ Տէ-
րոջը ծառայութիւն ընելու մօտեցող
սրբարանին պաշտօնեաներուն քահա-
նաներուն համար սուրբ ըլլայ երկ-
րէն , որ անոնց՝ տուներու համար
տեղ մը , ու սրբարանին համար
սուրբ տեղ մը ըլլայ ։

5 Եւ տանը ծառայութիւնը ընող
Ղեւտացիները քսանըհինգ հազար
երկայնութեամբ ու տասը հազար
լայնութեամբ կալուածք պիտի ու-
նենան , քսան սենեակ ։

6 Եւ հինգ հազար լայնութեամբ
ու քսանըհինգ հազար երկայնու-
թեամբ՝ քաղաքին կալուածքը պի-
տի տաք սրբարանին ընծային քո-
վը . անիկայ բոլոր Իսրայէլի տանը
ըլլայ ։

7 Եւ իշխանին [illegible]՝ սուրբ
ընծային ու քաղաքին կալուած-
քին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ,
սուրբ ընծային և քաղաքին կա-
լուածքին դիմացը արեւմտեան ծայ-
րէն դէպ ՚ի արեւմուտք՝ ու արեւելեան
ծայրէն դէպ ՚ի արեւելք ըլլայ . ու
երկայնութիւնը արեւմտեան սահ-
մանէն մինչև արեւելեան սահմանը
մէկ բաժիններուն մէկուն հետ
հաւասար ըլլայ ։ Իսրայէլի մէջ 8
երկրէն անիկայ անոր կալուածք ըլ-
լայ ; ու իմ իշխաններս մէյմըն ալ
իմ ժողովուրդս չհարստահարեն .
ու մնացած երկիրը Իսրայէլի տա-
նը տրուի իրենց ցեղերուն համե-
մատ ։

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ա՛լ 9
հերիք է ձեզի՛ ով Իսրայէլի իշ-
խաններ . զրկանքը ու յափշտա-
կութիւնը վերցուցէք , և իրաւունք
ու արդարութիւն ըրէք . իմ ժո-
ղովուրդէս ձեր բռնի պահանջմունք-
ները վերցուցէք՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան ։ Ձեր կշիռները արդար՝ 10
ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը
արդար ըլլայ ։ Արդուն ու մարը 11
մէկ չափ ըլլան , որ մարը՝ քոռին
տասներորդը պարունակէ , ու ար-
դուն ալ քոռին տասներորդը .
քոռին նայելով պիտի ըլլայ անոնց
չափը ։ Եւ սիկղը քսան կերա 12
պիտի ըլլայ . ձեր մնասը քսան
սիկղ , քսանըհինգ սիկղ , տասնը-
հինգ սիկղ պիտի ըլլայ ։

Ձեր մատուցանելու ընծան ասի- 13
կայ ըլլայ . ցորենի քոռէն արդունին
վեցերորդ մասը , ու գարիի քոռէն
արդունին վեցերորդ մասը . Ու եղին 14
կանոնը այսպէս ըլլայ . եղին մարէն՝
մարին տասներորդը քոռէն ,
այսինքն տասը խոմէրէն , որ տասը
մար կը պարունակէ , վասն զի տասը
մարը մէկ խոմէր մըն է . Եւ Իս- 15
րայէլին ջրարբի արօտներուն հօտե-
րէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար ։
Ասոնք պէտք է մատուցանուին իբրև հացի
ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղու-
թեան զոհ , որ իրենց համար քա-
ւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
Երկրին բոլոր ժողովուրդը այս ըն- 16
ծան Իսրայէլի մէջ իշխան եղողին
տալու պատրաստ պիտի ըլլան ։

Եւ տօներու ու ամսագլուխներու 17
ու շաբաթներու մէջ՝ Իսրայէլի տա-
նը ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ՝

ողջակէզները ու հացի ընծան
և թափելու նուէրը իշխանին վրայ
պիտի ըլլայ . մեղքի պատարագը
ու հացի ընծան ու ողջակէզը և
խաղաղութեան զոհը անիկայ պիտի
մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը քա-
ւութիւն ընելու համար ։

18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Առջի ամսուն առջի օրը արջառնե-
րէն մէկ անարատ զուարակ մը առ-
19 նես , ու սրբարանը մաքրես ։ Եւ
քահանան մեղքի պատարագին ա-
րիւնէն պիտի առնէ , և տանը դրան-
դեւոցը վրայ , ու սեղանին չորրորդին
չորս անկիւններուն վրայ , և ներքին
գաւիթին դրանը դրանդեւոցը վրայ
20 դնէ ։ Ամսուն եօթներորդ օրն ալ
սխալած կամ անմիտ մարդու հա-
մար այնպէս ընես , և տանը համար
քաւութիւն պիտի ընէք ։

21 Առջի ամսուն չորեքտասներորդ
օրը ձեզի զատիկ ըլլայ . եօթը օր
տօն պիտի պահուի , ու բաղարջ
22 ուտուի . Եւ այն օրը իշխանը ի-
րեն համար ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդին համար մէկ զուարակ
մը պիտի մատուցանէ՝ իբրև մեղքի
23 պատարագ . Ու տօնին եօթը օրը
Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
նէ , այն եօթը օրուան մէջ՝ օրը
եօթը զուարակ ու եօթը անարատ
խոյ , և ամէն օր այծերէն մէկ նո-
խազ մը իբրև մեղքի պատարագ .
24 Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝
մէկ արդու մը , և ամէն մէկ խոյին
համար՝ մէկ արդու մը հացի ընծայ ,
ու ամէն մէկ արդուին համար մէկ
25 հին եղ մատուցանէ ։ Նոյնպէս
ալ եօթներորդ ամսուն հնգետասա-
ներորդ օրը՝ տօնին ատենը եօթը
օր ասոր մեղքի պատարագին , ող-
ջակէզին , հացի ընծային ու եղին
պէս պիտի մատուցանէ ։

ԳԼ. ԽԶ.

1 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ներ-
քին գաւիթին դէպ ՚ի արեւելք
նայող դուռը գործի վեց օրերը
գոց ըլլայ , ու շաբաթ օրը բա-
ցուի , ու ամսագլխուն օրը բա-
2 ցուի ։ Եւ իշխանը այն դրանը
սրահին ճամբայէն դուրսէն պիտի
մտնէ , ու դրանը դրանդեւոցը քովը
կենայ . և քահանաները անոր ող-
ջակէզը ու խաղաղութեան զոհերը
պիտի մատուցանեն , ու անիկայ
դրանը սեմին վրայ երկրպագութիւն
պիտի ընէ ու ելլէ . և այն դուռը
մինչև իրիկուն պիտի չգոցուի ։
Ու երկրին ժողովուրդը շաբաթ 3
օրերը ու ամսագլուխները Տէրոջը
առջևը այս դրանը մուտքին մէջ
երկրպագութիւն պիտի ընեն ։

Եւ իշխանին շաբաթ օրը Տէ- 4
րոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց
անարատ գառն ու մէկ անարատ
խոյ ըլլայ ։ Եւ խոյին համար հացի 5
ընծայ՝ մէկ արդու մը , ու գառանց
համար հացի ընծայ՝ ձեռքէն եկա-
ծը , և ամէն մէկ արդուի համար
մէկ հին եղ մատուցանէ ։ Ու 6
ամսագլխուն օրը՝ արջառներէն մէկ
անարատ զուարակ մը ու վեց
գառն ու մէկ խոյ մը , որոնք ա-
նարատ պիտի ըլլան ։ Եւ զուա- 7
րակին համար մէկ արդու մը , ու
խոյին համար մէկ արդու մը հացի
ընծայ մատուցանէ , ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքէն կու գայ ,
և ամէն մէկ արդուի համար մէկ
հին եղ ըլլայ ։

Ու երբոր իշխանը գայ , դրանը 8
սրահին ճամբայէն մտնէ , և նոյն
ճամբայէն ելլէ ։ Ու երկրին ժողո- 9
վուրդը՝ հանդիսաւոր օրերուն մէջ
երկրպագութիւն ընելու համար Տէ-
րոջը առջևը եկած ատենները , հիւ-
սիսային դրանը ճամբայէն մտնողը
հարաւային դրանը ճամբայէն ելլէ ,
ու հարաւային դրանը ճամբայէն
մտնողը հիւսիսային դրանը ճամբա-
յէն ելլէ . մտած դրանը ճամբայէն
չդառնայ , հապա անոր դիմացինէն
ելլէ ։ Եւ իշխանը անոնց մտած 10
ատենը անոնց հետ մտնէ , ու
անոնց ելած ատենը անոնց հետը
ելլէ ։

Եւ տօներու մէջ ու հանդիսա- 11
ւոր օրերու մէջ հացի ընծան՝ ամէն
զուարակի համար մէկ արդու մը ,
և ամէն խոյի համար մէկ արդու մը
ըլլայ , ու գառանց համար՝ ձեռքէն

նկանը, ու ամէն մէկ արդուին հա-
12 մար մէկ հինին եղ ըլլայ։ Ու թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ մը, կամ մէկ կամաւոր խաղաղութեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանելու ըլլայ, դէպ 'ի արեւելք նայող դուռը անոր բանան. ու անիկայ իր ողջակէզը, ու խաղաղութեան զոհը մատուցանէ՝ ինչպէս որ շաբաթ օրը կը մատուցանէ, ու ելլէ. և անոր ելլելէն ետքը դուռը գոցեն։
13 Ու ամէն օր մէկ տարեկան անարատ գառնուկ մը Տէրոջը ողջակէզ մատուցանես, զանիկայ ամէն առ-
14 տու մատուցանես։ Ու անոր հետ ամէն առտու արդուին վեցերորդ մասը հացի ընծայ մատուցանես, ու հինին երրորդ մասը եղ՝ նաշիհին հետ խառնելու համար. ասիկայ յաւիտենական կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր հացի ընծայ ըլլայ։
15 Ու գառնուկը ու հացի ընծան ու եղը ամէն առտու մատուցանեն. ասիկայ մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլլայ։
16 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Եթէ որ իշխանը իր որդւոցը մէկուն պարգեւ տայ, անոր ժառանգութիւնը անոր որդւոցը ըլլայ. անիկայ ժառանգութեան կալուածք մը
17 ըլլայ անոնց։ Իսկ եթէ որ իր ժառանգութենէն իր ծառաներուն մէկուն պարգեւ տայ, ան առնողը անիկայ մինչեւ թողութեան տարին անորը պիտի ըլլայ, ետքը իշխանին պիտի դառնայ. վասն զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւո-
18 ցը պիտի ըլլայ։ Ու իշխանը ժողովուրդին ժառանգութենէն չառնէ, զանոնք իրենց կալուածքէն զրկելով. իր որդւոցը իր կալուածքէն ժառանգութիւն տայ, որպէս զի իմ ժողովուրդս ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի։
19 Ու զիս դրանը քովը եղող մուտքէն քահանաներուն դէպ 'ի հիւսիս նայող սուրբ սենեակները տարաւ. և ահա հոն ետեւի կողմերը դէպ 'ի
20 արեւմուտք մէկ տեղ մը կար. Ու ինծի ըսաւ, Ասիկայ ան տեղն է՝ ուր որ քահանաները յանցանքի պատարագին ու մեղքի պատարագին միսը պիտի խաշեն, ու հոն հացի ընծան պիտի եփեն, որ չըլլայ թէ դուրսի գաւիթը հանեն ու
21 ժողովուրդը սրբեն։ Ու զիս դուրսի գաւիթը հանեց, ու զիս գաւիթին չորս անկիւններէն անցուց. և ահա գաւիթին ամէն մէկ անկիւնը մէյմէկ գաւիթ կար։
22 Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ քառասուն կանգուն երկայնութեամբ, ու երեսուն լայնութեամբ՝ շուրջանակի գոցուած գաւիթներ կային. չորսին չափը մէկ էր անկիւններուն
23 մէջ։ Ու անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլորտիքը շինուած կարգ մը կար, ու ան կարգերուն տակը շուրջանակի եփարաններ շինուած
24 էին։ Ու ինծի ըսաւ. Ասոնք եփողներուն տեղերն են, ուր որ տանը պաշտօնեաները ժողովրդեան զոհը պիտի եփեն։

ԳԼ. ԽԷ.

1 Ու զիս նորէն տանը դրանը առջեւը բերաւ, և ահա արեւելեան կողմէն տանը սեմին տակէն ջուրեր կ'ելլէին, քանզի տանը երեսը դէպ 'ի արեւելք էր. ու ջուրերը տանը աջ կողմին տակէն՝ սեղանին հա-
2 րաւային կողմէն կ'իջնէին։ Ու զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն հանեց, ու զիս դուրսի ճամբան՝ դուրսի դրանը արեւելք նայող ճամբան պտըտցուց. և ահա աջ կողմէն ջուրեր կը վազէին։
3 Ան մարդը որ իր ձեռքը լար ունէր, դէպ 'ի արեւելք ելաւ, ու հազար կանգուն չափեց, և զիս ջուրերէն անցուց, ու ջուրերը մինչեւ
4 գարշապարներս կ'ելլէին։ Հազար մը չափեց, ու զիս ջուրերէն անցուց, ու ջուրերը մինչեւ ծունկերս կ'ելլէին։ Հազար մը չափեց, ու զիս ջուրերէն անցուց, ու ջուրերը մինչեւ մէջքս կ'ելլէին։
5 Նորէն հազար ալ չափեց, ու անիկայ գետ մը եղած էր, որ չէի կրնար անցնիլ. վասն զի ջուրերը յորդեր էին, ու լողալու գետ մը եղեր էին, գետ մը որ մարդ չէր կրնար անցնիլ, բայց միայն լողալով։
6 Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Տեսա՞ր, որդի մարդոյ. և զիս տարաւ ու
7 գետին եզերքը պտըտցուց։ Ու քանի որ հոն կը պտըտէի, ահա որ գետին եզերքը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն խիստ շատ ծառեր
8 կային։ Ու ինծի ըսաւ, Աս ջուրերը արեւելեան կողմը կ'ելլեն ու անապատը կ'իջնեն ու ծովը կ'երթան. և ծովը ելլելով՝ անոր ջու-
9 րերը բժշկութիւն կը գտնեն։ Ու գետին ամէն գացած տեղը ամէն շարժուն կենդանիները պիտի ապրին, ու ձուկերը խիստ շատ պիտի ըլլան, քանզի աս ջուրերը հոն պիտի երթան, ու գետին ամէն գացած տեղը բժշկութիւն պիտի
10 ըլլայ, ու պիտի ապրին։ Ու անոր վրայ Ենգադդիէն մինչեւ Ենեգղայիմ ձկնորսներ պիտի կենան, հոն ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ. ձուկերը տեսակ տեսակ պիտի ըլլան, մեծ ծովուն ձուկերուն պէս
11 խիստ շատ պիտի ըլլան։ Բայց անոր տղմալից տեղուանքը ու ճահիճները բժշկութիւն պիտի չգտնեն, անոնք աղի համար պիտի
12 թողուին։ Ու գետին եզերքը՝ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ամէն տեսակ պտղաբեր ծառեր պիտի բուսնին, որոնց տերեւը պիտի չթառամի ու պտուղը չհատնի. ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի տան. վասն զի անոր ջուրերը սրբարանէն կ'ելլեն. և անոնց պտուղը կերակուրի համար, ու տերեւները բժշկութեան համար պիտի ըլլան։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Աս է երկրին սահմանը՝ որ դուք պիտի ժառանգէք Իսրայէլի տասներկու ցեղերուն համեմատ. (Յովսէփ
14 երկու բաժին պիտի առնէ.) Ու զանիկայ ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժառանգէ. վասն զի իմ ձեռքս վերցուցի որ զանիկայ ձեր հայրերուն տամ. և աս երկիրը ձեզի ժառանգութիւն պիտի իյնայ։
15 Ու երկրին սահմանը աս է. Հիւսիսային կողմը՝ մեծ ծովէն Եթլոնի
16 ճամբուն մինչեւ Զեդադ, Եմաթ, Բերոթա, Սաբրայիմ՝ որ Դամասկոսի սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է, ու Միջին Աւրանի սահմանը եղող Հասեր Աթ-
17 թիկոնը։ Ու երկրին սահմանը ծովէն մինչեւ Հասար Ենան՝ որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ 'ի հիւսիս, նաեւ Եմաթի սահմանը պիտի ըլլայ. և հիւսիսային կողմը ասիկայ
18 ըլլայ։ Ու արեւելեան կողմը՝ Աւրանի մէջէն ու Դամասկոսի մէջէն և Գաղաադի մէջէն ու Յորդանանու քովը եղող Իսրայէլի երկրին մէջէն՝ սահմանէն մինչեւ արեւելեան ծովը չափեցէք. ու արեւելեան կողմը
19 ասիկայ ըլլայ։ Ու դէպ 'ի հարաւ հարաւային կողմը՝ Թամարէն մինչեւ Վիճաբանութեան ջուրերը Կադէսի մէջ, ու մինչեւ մեծ ծովը եղող հեղեղատը պիտի ըլլայ. և դէպ 'ի հարաւ հարաւային կողմը ասիկայ
20 ըլլայ։ Ու արեւմտեան կողմը մեծ ծովը պիտի ըլլայ, սահմանէն մինչեւ Եմաթի դիմացը. արեւմտեան կողմը ասիկայ ըլլայ։
21 Ու աս երկիրը ձեզի բաժնէք
22 Իսրայէլի ցեղերուն համեմատ, Ու զանիկայ ժառանգութեան համար վիճակով բաժնէք՝ թէ ձեզի, և թէ ձեր մէջը բնակող ու ձեր մէջը զաւակներ ծնանող օտարականներուն. ու անոնք ձեզի բնիկներու պէս պիտի ըլլան Իսրայէլի որդւոցը մէջ, ու անոնք ձեզի հետ ժառանգութիւն պիտի առնեն Իսրայէլի ցեղերուն մէջ։
23 Ու որ ցեղին մէջ որ օտարականը պանդխտացած է, հոն անոր ժառանգութիւնը պիտի տաք՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԸ.

1 Աս ցեղերուն անունները ասոնք են։ Հիւսիսի ծայրէն՝ Եթլոնի ճամբուն քովը դէպ 'ի Եմաթ երթալով՝ մինչեւ Հասար Ենան որ Դամասկոսի սահմանն է դէպ 'ի հիւսիս մինչեւ Եմաթին քովը, ու արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմուտք

2 Դանին մէկ բաժին ըլլայ։ Եւ
Դանի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝
3 Ասերին մէկ բաժին ըլլայ։ Ու Ասերի
սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝
Նեփթաղիմին մէկ բաժին ըլլայ։
4 Ու Նեփթաղիմի սահմանին քով՝
արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Մանասէին մէկ բաժին ըլլայ։
5 Եւ Մանասէի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ։
6 Ու Եփրեմի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝
Ռուբէնին մէկ բաժին ըլլայ։
7 Եւ Ռուբէնի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Յուդային մէկ բաժին ըլլայ։
8 Եւ Յուդայի սահմանին քով՝
արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը պիտի ըլլայ այն ընծան՝ որ
պիտի նուիրէք, — անիկայ քսանու-հինգ
հազար եղէգ լայնութիւն,
և միւս բաժիններուն մէկուն չափ
երկայնութիւն պէտք ունենայ, արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը. և սրբարանը անոր մէջտեղը
9 պիտի ըլլայ։ Տէրոջը նուիրելու
ընծանիդ՝ քսանուհինգ հազար
երկայնութիւն, ու տասը հազար
10 լայնութիւն ունենայ։ Եւ սուրբ
ընծան ասոնց ըլլայ՝ այսինքն քահանաներուն.
հիւսիսէն՝ երկայնութիւնը
քսանուհինգ հազար, ու արեւմուտքէն՝
լայնութիւնը տասը հազար,
և արեւելքէն՝ լայնութիւնը
տասը հազար, ու հարաւէն՝ երկայնութիւնը
քսանուհինգ հազար
երկու. ու Տէրոջ սրբարանը անոր
11 մէջտեղը ըլլայ։ Ա՛յս բաժինը Սադոկի
որդւոցմէ սրբուած քահանաներուն
ըլլայ, որ անոնք իմ
պահպանութիւնս պահեցին, ու
երբոր Իսրայէլի որդիքը մոլորեցան,
անոնք չմոլորեցան, ինչպէս որ Ղեւտացիները
12 մոլորեցան։ Ու երկրին
ընծայէն՝ սա ընծան անոնց համար
ամենասուրբ պիտի ըլլայ Ղեւտացւոց
սահմանին քով։
13 Եւ քահանաներուն սահմանին քով

Ղեւտացւոց բաժինը ըլլայ քսանուհինգ
հազար երկայնութեամբ ու
տասը հազար լայնութեամբ. բոլոր
երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար,
ու լայնութիւնը տասը հազար
ըլլայ։ Եւ անկէ պիտի չծախեն 14
ու չփոխեն, ու երկրին երախայրիքը
ուրիշ ձեռք չպիտի անցնի.
վասն զի անիկայ Տէրոջը նուիրուած
է։

Եւ քսանուհինգ հազարին քով 15
լայնութենէն մնացած հինգ հազարը
անսուրբ պիտի ըլլայ՝ քաղաքին
համար, բնակութեան համար ու
արուարձաններուն համար, և քաղաքը
անոր մէջտեղը ըլլայ։ Ու 16
անոր չափերը ասոնք ըլլան. Հիւսիսային
կողմը՝ չորս հազար հինգ
հարիւր, և հարաւային կողմը՝ չորս
հազար հինգ հարիւր, և արեւելեան
կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր,
ու արեւմտեան կողմը՝ չորս հազար
հինգ հարիւր։ Եւ քաղաքին արուարձանը 17
դէպ ի հիւսիս երկու
հարիւր յիսուն, ու դէպ ի հարաւ
երկու հարիւր յիսուն, և դէպ
ի արեւելք երկու հարիւր յիսուն,
ու դէպ ի արեւմուտք երկու հարիւր
յիսուն ըլլայ։ Եւ սուրբ 18
ընծային քով երկայնութենէն մնացած
դէպ ի արեւելք տասը հազարը,
ու դէպ ի արեւմուտք տասը
հազարը (որ սուրբ ընծային քովն
է,) անոր բերքը քաղաքին ծառայութիւնը
ընողներուն կերակուր
ըլլայ։ Եւ քաղաքին ծառայութիւնը 19
ընողները՝ Իսրայէլին ամէն
ցեղերէն պիտի ըլլան։

Բոլոր ընծան քսանուհինգ հազարով 20
քսանուհինգ հազար ըլլայ,
— սուրբ ընծան քաղաքին կալուածքին
հետ մէկտեղ քառակուսի
զատուցանէք։

Եւ սուրբ ընծային, ու քաղաքին 21
կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն մնացածը իշխանին համար
ըլլայ. նուիրուած քսանուհինգ հազարին
դիմացը մինչեւ արեւելեան
սահմանը՝ ու դէպ ի արեւմուտք
քսանուհինգ հազարին դիմացը մինչեւ
արեւմտեան սահմանը՝ ցեղերուն

բաժիններուն քով իշխանին համար
ըլլայ։ Ասիկայ պիտի ըլլայ
սուրբ ընծան. ու տաճարին սրբարանը
անոր մէջտեղը պիտի ըլլայ։
22 Իշխանին բաժինին մէջտեղը եղող
Ղեւտացւոց կալուածքէն — քաղաքին
կալուածքէն դուրս, Յուդայի
սահմանին ու Բենիամինի
սահմանին մէջտեղը իշխանին պիտի
ըլլայ։
23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը
24 Բենիամինին մէկ բաժին ըլլայ։ Ու
Բենիամինի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Շմաւոնին մէկ բաժին ըլլայ։
25 Եւ Շմաւոնի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը Իսաքարին մէկ բաժին ըլլայ։
26 Ու Իսաքարի սահմանին քով՝ արեւելեան
կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը Զաբուղոնին մէկ բաժին
27 ըլլայ։ Եւ Զաբուղոնի սահմանին
քով՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը Գադին մէկ բաժին
28 ըլլայ։ Ու Գադի սահմանին քով՝
հարաւային կողմը դէպ ի հարաւ
եղերքին սահմանը՝ Թամարէն մինչեւ
Վիճաբանութեան ջուրերը Կադէսի
մէջ, — մինչեւ մեծ ծովը եղող
29 հեղեղատը պիտի ըլլայ։ Ա՛յս է այն
երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վիճակով
պիտի բաժնէք ժառանգութեան
համար, ու անոնց բաժինները
ասոնք են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Եւ քաղաքին ելքերը ասոնք են. 30
հիւսիսային կողմէն չորս հազար
հինգ հարիւր չափ եղէգով, (Ու 31
քաղաքին դռները Իսրայէլի ցեղերուն
անուններուն համեմատ պիտի
ըլլայ.) երեք դուռ դէպ ի
հիւսիս. մէկ դուռ մը Ռուբէնին,
մէկ դուռ մը Յուդային —
մէկ դուռ մը Ղեւիին. Եւ արեւելեան 32
կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր
չափ եղէգով, երեք դուռ պիտի
ըլլայ. մէկ դուռ մը Յովսէփին,
մէկ դուռ մը Բենիամինին —
մէկ դուռ մը Դանին. Եւ հարաւային 33
կողմէն չորս հազար հինգ
հարիւր չափ եղէգով երեք դուռ
պիտի ըլլայ. մէկ դուռ մը Շմաւոնին,
մէկ դուռ մը Իսաքարին
— մէկ դուռ մը Զաբուղոնին.
Արեւմտեան կողմէն ալ չորս հազար 34
հինգ հարիւր չափ եղէգով, երեք
դուռ պիտի ըլլայ. մէկ դուռ մը
Գադին, մէկ դուռ մը Ասերին
— մէկ դուռ մը Նեփթաղիմին։
Բոլոր շրջապատը տասնըութը հազար 35
չափ պիտի ըլլայ. ու այն օրէն
քաղաքին անունը Եհովա շամմա պիտի
ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յուդայի թագաւորին Յովակիմին
թագաւորութեանը երրորդ տարին
Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, ու
2 զանիկայ պաշարեց։ Եւ Տէրը անոր
ձեռքը տուաւ Յուդայի Յովակիմ
թագաւորը, ու Աստուծոյ
տանը անօթներուն մէկ մասը. և
անիկայ զանոնք Սենաար երկիրը իր
աստուծոյն տանը տարաւ, ու անօթները
իր աստուծոյն գանձատունը
դրաւ։

Եւ թագաւորը իր ներքինապետին 3
Ասփանեզին ըսաւ որ Իսրայէլի
որդիներէն ու թագաւորական սերունդէն
և իշխաններէն՝ Բնաւ արատ 4
չունեցող, գեղեցիկ դէմքով,
ու ամէն իմաստութեան հմուտ, ու
գիտութեան տեղեակ՝ հանճարեղ,
և թագաւորին պալատին մէջ կայնելու
կարողութիւն ունեցող տղաքներ
բերէ, և անոնց՝ Քաղդէա-

ցւոց գիրը ու լեզուն սորվեցնէ։
5 Ու թագաւորը անոնց օրական ռո-
ճիկ սահմանեց՝ թագաւորին սեղանի
կերակուրէն ու իր խմած գինիէն,
որ զանոնք երեք տարի այսպէս սնու-
ցանէ, ու ետքը թագաւորին առ-
6 ջեւը կայնին։ Ու անոնց մէջն էին
Յուդայի որդիներէն Դանիէլ, Ա-
նանիա, Միսայէլ ու Ազարիա։
7 Ու ներքինապետը անոնց անուններ
դրաւ. Դանիէլին՝ Բաղտասար,
Անանիային՝ Սեդրաք, Միսայէլին՝
Միսաք, ու Ազարիային Աբեդնա-
գով դրաւ։

8 Ու Դանիէլ միտքը դրաւ որ
թագաւորին սեղանի կերակուրով
ու անոր խմած գինիովը չպղծուի.
և ներքինապետէն թոյլտուութիւն
խնդրեց որ ատանկով ինքզինքը
9 չպղծէ։ Ու Աստուած ներքինա-
պետին առջեւը շնորհք ու գթու-
թիւն գտնել տուաւ Դանիէլին։
10 Ու ներքինապետը Դանիէլին ը-
սաւ, Ես կը վախնամ իմ թագա-
ւոր տէրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու
խմելիքը սահմանեց. վասն զի ին-
չու համար անիկայ ձեր երեսները
ձեզի հասակակից եղող տղոցը երե-
սներէն տրտում տեսնէ, ու գլխս թա-
գաւորին առջեւը գլխապարտ ընէք։
11 Ու Դանիէլ ըսաւ տնտեսին՝ որն որ
ներքինապետը Դանիէլին, Անա-
նիային, Միսայէլին ու Ազարիային
12 վրայ դրեր էր. Շնորհք ըրէ, քու
ծառաներդ տասը օր փորձէ՛, ու
մեզի ուտելու համար ընդեղէն, ու
13 խմելու համար ջուր տրուի. Ու
քու առջեւդ մեր դէմքը, ու թագա-
ւորին սեղանի կերակուրը ուտող
տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս
որ տեսնես, անանկ համեմատ ըրէ
14 քու ծառաներուդ։ Ու անիկայ
աս բանին համար անոնց մտիկ ը-
րաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։
15 Ու տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝
թագաւորին սեղանի կերակուրը ու-
տող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի ա-
16 ղէկ ու գէր երեւցաւ։ Ուստի
տնտեսը անոնց սեղանի կերակուրը
ու խմելու գինին կը վերցընէր, ու
անոնց ընդեղէն կու տար։

Ու Աստուած աս չորս տղոցը ա- 17
մէն գրագիտութեան ու իմաստութեան
մէջ գիտութիւն ու հանճար տուաւ.
ու Դանիէլ ամէն տեսիլքը ու երա-
զը կը հասկընար։ Ու այն օրերը 18
լմննալէն ետքը՝ որ թագաւորը
հրաման ըրեր էր որ զանոնք բերեն,
ներքինապետը զանոնք Նաբուգո-
դոնոսորին առջեւը տարաւ։ Ու 19
թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ,
և անոնց ամենուն մէջ Դանիէլին,
Անանիային, Միսայէլին ու Ազա-
րիային պէս չգտնուեցաւ. ու անոնք
թագաւորին առջեւը կը կայնէին։
Ու թագաւորը անոնց հարցուցած 20
ամէն իմաստութեան ու գիտու-
թեան վերաբերեալ բաներուն մէջ՝
զանոնք իր բոլոր թագաւորութեա-
նը մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հը-
մայողներէն տասնապատիկ գերա-
զանց գտաւ։ Ու Դանիէլ մինչեւ Կիւ- 21
րոս թագաւորին առաջին տարին
մնաց։

ԳԼ. Բ.

Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւո- 1
րութեանը երկրորդ տարին
Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ,
և անոր ոգին խռովեցաւ ու քունը
փախաւ։ Ու թագաւորը հրա- 2
մայեց որ մոգերը, հմայողները,
կախարդները ու Քաղդէացիները
կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր
երազները պատմեն. և անոնք ե-
կան ու թագաւորին առջեւը կայ-
նեցան։

Ու թագաւորը անոնց ըսաւ, 3
Երազ տեսայ, ու իմ ոգիս կը
խռովի որ այն երազը գիտնամ։
Ու Քաղդէացիները թագաւորին Ա- 4
սորերէն ըսին. Ո՛վ թագաւոր՝
յաւիտեան ողջ կեցիր. ըսէ երազը
քու ծառաներուդ, ու մենք անոր
մեկնութիւնը իմացընենք։ Թա- 5
գաւորը պատասխան տուաւ ու
Քաղդէացիներուն ըսաւ. Խօսքը ինծ-
մէ ելաւ. թէ որ երազը ու անոր
մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, դուք
կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր
տուները աղբանոց պիտի ըլլան։
Բայց թէ որ երազը ու անոր մեկ- 6
նութիւնը ինծի իմացընէք, ինծմէ

պարգեւներ, տուրքեր ու շատ պա-
տիւ պիտի առնէք. ուրեմն ե-
րազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի
7 իմացուցէք։ Անոնք նորէն պա-
տասխան տուին ու ըսին, Թա-
գաւորը թող ըսէ երազը իր ծա-
ռաներուն, ու անոր մեկնութիւնը
8 իմացընենք։ Թագաւորը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Աղէկ գի-
տեմ որ դուք ժամանակը ծախու
կ'առնէք. վասն զի կը տեսնէք որ
9 բանը ինծմէ ելած է։ Բայց թէ
որ դուք երազը ինծի չյայտնէք,
ձեզի համար մէկ վճիռ կայ. վասն
զի դուք մէջերնիդ որոշեցիք՝ որ իմ
առջեւս սուտ ու ապականեալ խօսք
մը զրուցէք՝ մինչեւ որ ժամանակը
փոխուի. ուստի ըսէք ինծի երազը,
որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք
անոր մեկնութիւնը իմացընել։
10 Քաղդէացիները թագաւորին առջեւը
պատասխան տուին ու ըսին, Երկ-
րի վրայ անանկ մարդ մը չկայ, որ
կարող ըլլայ թագաւորին պահան-
ջած բանը իմացընելու. անոր հա-
մար ընաւ մէկ թագաւոր մը, նա-
խարար մը, կամ իշխան մը ատանկ
բան պահանջած չէ մէկ մոգէ մը
կամ հմայողէ մը կամ Քաղդէացիէ
11 մը. Ու թագաւորին պահանջած
բանը դժուար է, և ուրիշ մէկը
չկայ որ զանիկայ թագաւորին առ-
ջեւը իմացընէ, բայց եթէ աս-
տուածները որ մարմնոյ մէջ չեն
բնակիր։

12 Աս որ վրայ թագաւորը սրդողե-
ցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրա-
մայեց որ Բաբելոնի բոլոր իմաս-
13 տունները կոտորեն։ Ու հրամանը
ելաւ, և իմաստունները կը կոտո-
րուէին. ու փնտռեցին Դանիէլը
ու անոր ընկերները որ մեռցընեն։
14 Այն ատենը Դանիէլ իմաստու-
թեամբ ու խոհեմութեամբ խօսե-
ցաւ թագաւորին դահճապետին Ա-
րիովքին հետ՝ որ Բաբելոնի իմաս-
15 տունները կոտորելու ելեր էր. Ու
թագաւորին իշխանին Արիովքին
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ինչո՞ւ համար
աս հրամանը թագաւորին երեսէն
արտորնօք ելաւ. այն ատենը Արիովք

բանը Դանիէլին յայտնեց։ Ու 16
Դանիէլ մտաւ ու թագաւորէն
խնդրեց որ իրեն ժամանակ տայ,
որ մեկնութիւնը թագաւորին իմա-
ցընէ։ Ու Դանիէլ իր տունը 17
գնաց, և աս բանը իր ընկերներուն՝
Անանիային, Միսայէլին ու Ազա-
րիային յայտնեց, Որ աս գաղտնի- 18
քին համար՝ երկնից Աստուծմէն գը-
թութիւն խնդրեն, որպէս զի Դա-
նիէլ ու անոր ընկերները Բաբե-
լոնի միւս իմաստուններուն հետ
չկորսընցընեն։

Ու գաղտնիքը գիշերուան տե- 19
սիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուե-
ցաւ. այն ատենը Դանիէլ երկնից
Աստուածը օրհնեց։ Դանիէլ խօ- 20
սեցաւ ու ըսաւ, Աստուծոյ անու-
նը յաւիտենէ յաւիտենից օրհնեալ
ըլլայ, վասն զի իմաստութիւնը ու
զօրութիւնը անորն է. Ու ատեն- 21
ները ու ժամանակները փոխողը,
թագաւորները վերցընողը ու թա-
գաւորներ դնողը անիկայ է. անիկայ
իմաստուններուն իմաստութիւն կու
տայ, ու հանճարեղներուն՝ գիտու-
թիւն. Խորունկ ու ծածկուած 22
բաները ինքը կը յայտնէ, մութի
մէջ եղածը գիտէ, ու լոյսը անոր
քովը կը բնակի։ Ես քեզի գո- 23
հութիւն ու փառք կու տամ՝
ո՛վ իմ հայրերուս Աստուածը,
որ ինծի իմաստութիւն ու զօրու-
թիւն տուիր. ու հիմա ինծի գի-
տցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրեցինք,
քանզի թագաւորին բանը մեզի
գիտցուցիր։

Ուստի Դանիէլ Արիովքին առ- 24
ջեւը ելաւ, որն որ թագաւորը դը-
րեր էր Բաբելոնի իմաստունները
կորսընցընելու. գնաց ու անոր այս-
պէս ըսաւ. Բաբելոնի իմաստուն-
ները մի՛ կորսընցըներ, զիս թա-
գաւորին առջեւը տար, ու մեկնու-
թիւնը թագաւորին իմացընեմ։
Այն ատենը Արիովք արտորնօք Դա- 25
նիէլը թագաւորին առջեւը հանեց,
ու անոր այսպէս ըսաւ. Հրէաս-
տանի գերիներէն մարդ մը գտայ,
որ մեկնութիւնը պիտի գիտցընէ
թագաւորին։ Պատասխան տուաւ 26

թագաւորը ու ըսաւ Դանիէլին,
որուն անունը Բաղտասասար դրուած էր, Կարո՞ղ ես դուն իմ
տեսած երազս ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընել։
27 Դանիէլ թագաւորին առջեւը
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Թագաւորին հարցուցած գաղտնիքը՝ իմաստունները, հմայողները,
մոգերը ու բաղդ նայողները թագաւորին յայտնելու կարող չեն։
28 Բայց երկինքի մէջ գաղտնիքները
յայտնող Աստուած կայ, ու Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կը
յայտնէ ինչ որ վերջի օրերը պիտի
ըլլայ։ Երազդ, ու անկողնիդ
մէջ գլխուդ տեսիլքը՝ ասիկայ է.
29 Դուն ով թագաւոր՝ քու անկողնիդ մէջը կը մտածէիր թէ ասկէ
ետքը ինչ պիտի ըլլայ. ու գաղտնիքները յայտնողը՝ ըլլալու բանը
30 քեզի գիտցուց։ Ինծի ալ այս գաղտնիքը՝ ոչ թէ ամէն ապրողներէն աւելի
իմաստութիւն ունենալուս համար
ինծի յայտնուեցաւ, հապա մեկնութիւնը թագաւորին գիտցընելու
համար, և որ դուն քու սրտիդ
խորհուրդները գիտնաս։
31 Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տեսնէիր
որ ահա մէկ մեծ արձան մը կար.
այս մեծ ու խիստ պայծառ արձանը
քու դիմացդ կայներ էր, և անոր
32 երեւոյթը ահաւոր էր։ Այս արձանին գլուխը զուտ ոսկիէ, անոր
կուրծքը ու թեւերը արծաթէ,
33 մէջքը ու ազդրերը պղնձէ, Սրունքները երկաթէ, — ոտքերուն մէկ
մասը երկաթէ, ու մէկ մասը կաւէ
34 էր։ Դուն կը տեսնէիր, մինչեւ
որ մէկ քար մը կտրուեցաւ առանց
ձեռքի, ու այն արձանին երկաթէ
ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ, ու
35 զանոնք փշրեց։ Այն ատենը երկաթը, կաւը, պղինձը, արծաթը
ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան, և
ամառուան կալերուն մղեղին պէս
եղան. ու հովը զանոնք տարաւ,
ու ամենեւին անոնց տեղ մը չգտնուեցաւ. բայց արձանը զարնող
քարը մեծ լեռ մը եղաւ, ու բոլոր
36 երկիրը լեցուց։ Երազը աս է, ու
թագաւորին առջեւը անոր մեկնութիւնը ըսենք։
Ո՛վ թագաւոր՝ դուն թագաւորաց թագաւոր ես. վասն զի երկնից Աստուածը քեզի թագաւորութիւն, կարողութիւն, զօրութիւն ու պատիւ տուեր է. Ու 37
մարդոց որդիներուն բոլոր բնակած
տեղերուն մէջ՝ դաշտի գազանները,
ու երկինքի թռչունները քու ձեռքդ
տուեր է, և անոնց ամենուն վրայ
քեզ իշխան դրեր է. այն ոսկի գլուխը դուն ես։ Ու քեզմէ ետքը 38
մէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը
պիտի ելլէ քեզմէ ցած, ու պղնձէ
մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորութիւն մը՝ որ բոլոր երկրին պիտի
տիրէ։ Ու չորրորդ թագաւորութիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի 39
ըլլայ. — ինչպէս որ երկաթը ամէն բանը կը փշրէ ու կը մանրէ,
ասիկայ ալ՝ աս ամէն բաները կոտրող երկաթին պէս փշրելով պիտի 40
կտրէ։ Ու որովհետեւ ոտքերը ու
մատները՝ մէկ մասը բրուտի կաւէ
ու մէկ մասը երկաթէ տեսար, այն
թագաւորութիւնը պիտի բաժնուի, բայց երկաթի պնդութենէն 41
բաժին պիտի ունենայ, քանզի երկաթը տղմուտ կաւի հետ խառնուած
տեսար։ Ու ոտքերուն մատները՝ 42
մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը
կաւէ ըլլալը — է որ՝ այն թագաւորութեանը մէկ մասը ամուր, ու
մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլլայ։
Ու տղմուտ կաւին հետ երկաթը 43
խառնուած տեսնելդ — է որ՝ անոնք
մարդոց սերունդին հետ պիտի
խառնուին, բայց անոնք իրարու
պիտի չփակչին, ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ չխառնուիր։
Ու այն թագաւորներուն օրերը 44
երկնից Աստուածը մէկ թագաւորութիւն մը պիտի հանէ, որ անիկայ յաւիտեան պիտի չաւրի, և աս
թագաւորութիւնը ուրիշ ժողովուրդի պիտի չթողուի. անիկայ
աս բոլոր թագաւորութիւնները
պիտի փշրէ ու պիտի հատցընէ, ու
ինքը յաւիտեան պիտի մնայ։ Ո- 45
րովհետեւ դուն առանց ձեռքի լեռնէն կտրած քար մը տեսար, և անիկայ երկաթը, պղինձը, կաւը,
արծաթը ու ոսկին փշրեց, մեծ
Աստուածը ասկէ ետքը ինչ ըլլալիքը թագաւորին գիտցուց. ու
երազը ճշմարիտ է, և անոր մեկնութիւնը հաւատարիմ։
46 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր երեսին վրայ ինկաւ,
ու Դանիէլին երկրպագութիւն ըրաւ, և հրամայեց որ ընծայ ու անոյշ հոտեր մատուցանեն անոր։
47 Ու թագաւորը Դանիէլին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Իրաւցնէ ձեր Աստուածը՝ ինքն է աստուածներուն Աստուածը, և թագաւորաց Տէրը, ու գաղտնիքները
յայտնողը. քանզի դուն կարող եղար աս գաղտնիքը յայտնելու։ Այն
48 ատենը թագաւորը մեծցուց Դանիէլը, ու անոր շատ — մեծ պարգեւներ տուաւ, և զանիկայ Բաբելոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ, ու Բաբելոնի բոլոր
իմաստնոց գլխաւորներուն վրայ իշխան դրաւ։ Ու Դանիէլ թա-
49 գաւորէն խնդրեց, ու Բաբելոնի
գաւառին գործոցը վրայ Սեդրաքը,
Միսաքը ու Աբեդնագովը դրաւ.
ու Դանիէլ թագաւորին դուռն
էր։

ԳԼ. Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ
ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր
բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն,
— լայնութիւնը վեց կանգուն,
զանիկայ Բաբելոնի գաւառը՝ Դու-
2 րա դաշտին մէջ կանգնեց։ Ու
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մարդ խրկեց՝ կուսակալները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, գանձապետները,
խորհրդականները, օրէնսգէտները
ու գաւառներուն բոլոր իշխանները
ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած արձանին
3 նաւակատիքին գան։ Այն ատենը
կուսակալները, նախարարները,
կառավարիչները, դատաւորները,
գանձապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած
արձանին նաւակատիքին ժողվեցան, ու Նաբուգոդոնոսորին կանգնած արձանին առջեւը կայնեցան։
Ու մունետիկը ուժով կը կանչէր, Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր 4
ու լեզուներ՝ ձեզի կը զրուցուի.
Երբոր փողին, սրինգին, քնարին, 5
ջութակին, սաւիղին, տիկին ու
ամէն տեսակ նուագարաններուն
ձայնը լսէք, Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին առջեւը իյնաք, ու երկրպագութիւն ընէք. Ու ով որ չիյ- 6
նայ ու երկրպագութիւն չընէ,
նոյն ժամուն բորբոքած կրակի հնոցին մէջը պիտի նետուի։ Ուստի 7
երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին,
սրինգին, քնարին, ջութակին,
սաւիղին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսեցին, բոլոր
ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ'իյնային, և Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած ոսկի արձանին երկրպագութիւն կ'ընէին։
Ուստի այն ատենը քանի մը 8
Քաղդէացի մարդիկ մօտեցան, ու
Հրէաներուն վրայով ամբաստանութիւն ըրին. Նաբուգոդոնոսոր 9
թագաւորին խօսեցան ու ըսին,
Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր. Դուն՝ ով թագաւոր՝ հրա- 10
ման ըրիր որ ամէն մարդ որ փողին,
սրինգին, քնարին, ջութակին,
սաւիղին, տիկին և ամէն տեսակ
նուագարաններուն ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին երկրպագութիւն ընէ. Ու ով որ չիյնայ ու 11
երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած
կրակի հնոցին մէջը նետուի։ Քանի մը Հրէայ մարդիկ կան, որոնք 12
դուն Բաբելոնի գաւառին գործոցը
վրայ դրիր, — Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով, աս մարդիկը
քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ով
թագաւոր. քու աստուածներդ չեն
պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի

արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ։

13 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր սրտմտութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը բերեն. ուստի այն մարդիկը թագաւորին առջեւը բերին։ 14 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր, ու անոնց ըսաւ. Ո՛վ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով՝ խորհրդո՞վ է որ իմ աստուածներս չէք պաշտեր, և իմ կանգնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն չէք ըներ։ 15 Հիմա թէ որ պատրաստ էք, փողին, սրինգին, քնարին, ջութակին, սաւիղին, տիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսած ատեննիդ՝ իյնալու ու իմ շինած արձանիս երկրպագութիւն ընելու, աղէկ. բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի հնոցին մէջը պիտի նետուիք. և ո՞վ է այն Աստուածը որ ձեզ իմ ձեռքէս պիտի ազատէ։

16 Պատասխան տուին Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, ու թագաւորին ըսին. Ո՛վ Նաբուգոդոնոսոր՝ աս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորութիւն մը չունինք։ 17 Ահա՛ մեր պաշտած Աստուածը մեզ բորբոքած կրակի հնոցէն ազատելու կարող է. քու ձեռքէդ ալ մեզ պիտի ազատէ, ո՛վ թագաւոր։ 18 Եւ թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ո՛վ թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ։

19 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայ, և պատասխան տալով՝ հրամայեց որ հնոցը վառելու սովորութենէն եօթնապատիկ աւելի վառեն. 20 Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը կապեն, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեն։ 21 Այն ատենը այս մարդիկը իրենց անդրավարտիկներովը, բաճկոններովը, վերարկուներովը ու ամէն հանդերձներովը կապուեցան, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետուեցան։ 22 Ու թագաւորին հրամանը սաստկագոյն ըլլալուն, ու հնոցը շատ տաքցած ըլլալուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող մարդիկները կրակին բոցը սպաննեց։ 23 Ու այս իրեք մարդիկը՝ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կապուած ինկան բորբոքած կրակի հնոցին մէջը։

24 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ապշած՝ արտորնօք ոտք ելաւ, իր խորհրդականներուն խօսեցաւ ու ըսաւ. Մենք կրակին մէջ իրեք կապուած մարդ չնետեցի՞նք. անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին ըսին. Այո՛, ո՛վ թագաւոր։ 25 Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ահա՛ ես կրակին մէջ չորս արձակուած մարդ կը տեսնեմ՝ որ կը քալեն, անոնք ամենեւին վնաս մը չեն քաշեր. ու չորրորդին դէմքը աստուածներու որդիի մը կը նմանի։ 26 Այն ատենը Նաբուգոդոնոսոր բորբոքած կրակի հնոցին դրանը մօտենալով, խօսեցաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաները՝ Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով՝ դո՛ւրս ելէք ու հո՛ս եկէք։ Այն ատենը Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կրակին մէջէն ելան։ 27 Ու կուսակալները, նախարարները ու կառավարիչները ու թագաւորին խորհրդականները ժողվուեցան, և տեսան այս մարդիկները, որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենեւին չայրեց, ու անոնց գլխուն մէկ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց անդրավարտիկները գոյներնին չփոխեցին. անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար։

28 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր ու ըսաւ. Օրհնեա՜լ ըլլայ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուածը, որ իր հրեշտակը խրկեց, ու իր ծառաները ազատեց. վասն զի անոր ապաւինելով՝ թագաւորին խօսքը անարգեցին, ու իրենց մարմինները յանձն տուին, որպէս զի իրենց Աստուծմէն զատ ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն ու երկրպագութիւն չընեն։ 29 Արդ ես հրաման կու տամ որ ամէն ժողովուրդ, ազգ ու լեզու, որ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուծոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ, կտոր կտոր ըլլայ, ու անոր տունը աղբանոց ըլլայ. վասն զի ուրիշ աստուած չկայ, որ կարող ըլլայ այսպէս ազատելու։ 30 Այն ատենը թագաւորը աւելի մեծցուց Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը Բաբելոնի գաւառին մէջ։

ԳԼ. Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր բոլոր երկրի վրայ բնակող բոլոր ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն. Ձեր խաղաղութիւնը 2 շատնայ։ Իմ աչքիս հաճոյ երեւցաւ որ Բարձրեալ Աստուծոյն ինծի ըրած նշանները ու հրաշքները 3 յայտնեմ։ Անոր նշանները ի՜նչ մեծ, ու հրաշքները ի՜նչ զօրաւոր են. անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է, ու անոր իշխանութիւնը դարէ 'ի դար կը մնայ։

4 Ես Նաբուգոդոնոսորս երբոր իմ տանս մէջ հանգիստ էի, ու պալատիս մէջ կը զուարճանայի, 5 Երազ տեսայ, որ զիս վախցուց. և անկողնիս վրայ իմ խորհուրդներս ու իմ գլխուս տեսիլքները զիս խռովեցուցին։ 6 Ուստի Բաբելոնին բոլոր իմաստունները իմ առջեւս բերելու հրաման ըրի, որ անոնք ինծի երազին մեկնութիւնը գիտցնեն։ 7 Այն ատենը մոգերը, հմայողները, Քաղդեացիները ու բախտ նայողները եկան, ու ես երազը անոնց առջեւը ըսի. բայց անոնք չկրցան մեկնութիւնը ինծի գիտցնել։ 8 Ու վերջապէս Դանիէլ առջեւս եկաւ, որուն անունը իմ աստուծոյս անունը համեմատ Բաղտասասար կը կոչուի, և որուն ներսիդին սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, ու անոր առջեւը երազը պատմելով ըսի, 9 Ո՛վ մոգերուն իշխանը Բաղտասասար, որովհետեւ գիտեմ որ քու ներսիդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ, ու քեզի բնաւ մէկ գաղտնիք մը նեղութիւն չտար. ահա՛ տեսած երազիս տեսիլքները, ու զանոնց մեկնութիւնը ըսէ։

10 Իմ անկողնիս մէջ գլխուս տեսիլքները ասոնք էին. Ես կը տեսնէի որ ահա՛ երկրին մէջ ծառ մը կար, ու անոր բարձրութիւնը մեծ էր։ 11 Այն ծառը մեծցաւ, և ուժովցաւ, ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ. ու անիկայ բոլոր երկրիս ծայրերէն կը տեսնուէր։ 12 Անոր տերեւները գեղեցիկ, ու պտուղը առատ էր. և անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար. դաշտի անասունները անոր շուքին տակը կը նստէին, ու երկինքի թռչունները անոր ոստերուն վրայ կը բնակէին, և ամէն մարմին անկէ կը կերակրուէր։ 13 Անկողնիս վրայ գլխուս տեսիլքներուն մէջ կը տեսնէի որ ահա՛ երկինքէն սուրբ պահապան մը իջաւ. 14 Անիկայ ուժով կանչեց ու ասանկ ըսաւ. Ծառը կտրեցէք, ու ոստերը մէկդի հանեցէք. տերեւները թօթափեցէք, ու պտուղները ցրուեցէք. անոր տակէն անասունները, ու ոստերէն թռչունները փախչին. 15 Բայց արմատներուն բունը երկրի մէջ թողուցէք, ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով դաշտի խոտերուն մէջը ըլլայ, ու երկինքին ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը անասուններու հետ երկրի խոտին մէջ ըլլայ. 16 Անոր սիրտը մարդու սրտէն փոխուի, ու անոր՝ անասունի սիրտ տրուի, և անոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի։ 17 Այս բանը պահապաններուն վճռովն է, ու այս խնդիրքը սուրբերուն խօսքովն է. որպէս զի ապրողները գիտնան թէ Բարձրեալը կը տիրէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ, ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ, ու անոր վրայ մարդոց անարգը կը

18 դնէ ։ Այս Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորս ես երազը տեսայ ․ ու դուն՝
ո՛վ Բաղտասասար՝ անոր մեկնու-
թիւնը ըսէ ․ վասն զի իմ թագա-
ւորութեանս բոլոր իմաստունները
կարող չեղան անոր մեկնութիւնը
ինծի գիտցընել ․ բայց դուն կա-
րող ես ․ քանզի քու ներսի դին
սուրբ աստուածներուն հոգին կայ ։
19 Այն ատենը Դանիէլ՝ որուն ա-
նունը Բաղտասասար էր, մէկ ժամու
չափ հիացած մնաց ․ ու անոր խոր-
հուրդները զանիկայ խռովեցուցին ։
Պատասխան տուաւ թագաւորը ու
ըսաւ, Ո՛վ Բաղտասասար՝ երազը
կամ անոր մեկնութիւնը քեզ չը-
խռովեցընէ ․ պատասխան տուաւ
Բաղտասասար ու ըսաւ, Ո՛վ տէր
իմ, երազը քեզ ատողներուն, ու
անոր մեկնութիւնը քու թշնամի-
20 ներուդ ըլլայ ։ Այն տեսած ծառդ՝
որ մեծցաւ և զօրացաւ, ու անոր
բարձրութիւնը մինչև երկինքը հա-
սաւ, ու անիկայ բոլոր երկրի մէջ
21 կը տեսնուէր, Ու անոր տե-
րեւները գեղեցիկ, ու պտուղը ա-
ռատ էր, ու անոր վրայ ամենուն
համար կերակուր կար, անոր տակը
դաշտի անասունները կը բնակէին,
ու անոր ոստերուն վրայ երկնքի
22 թռչունները կը կենային, Անիկայ
դուն ես՝ ո՛վ թագաւոր, որ մեծ-
ցար և զօրացար ․ և քու մեծու-
թիւնդ բարձրացաւ ու մինչև եր-
կինքը հասաւ, ու քու իշխանու-
թիւնդ մինչև երկրիս ծայրերը հա-
23 սաւ ։ Ու որովհետև թագաւորը
մէկ սուրբ պահապան մը տեսաւ որ
երկինքէն իջաւ ու ըսաւ, Ծառը
կտրեցէք ու զանիկայ աւրեցէք,
բայց անոր արմատներուն բունը
երկրի մէջ թողուցէք, ու երկաթէ
և պղնձէ կապանքով դաշտի խո-
տերուն մէջ ըլլայ, ու երկնքին
ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը
դաշտի անասուններուն հետ ըլլայ,
մինչև որ անոր վրայէն եօթը ժա-
24 մանակ անցնի ․ Այս է մեկնութիւնը՝
ո՛վ թագաւոր, և աս է Բարձրե-
լոյն վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տի-
25 րոջս վրայ հասած է ․ Քեզ մարդոց
մէջէն պիտի վռնտեն, և քու բը-
նակութիւնդ դաշտի անասուննե-
րուն հետ պիտի ըլլայ ․ ու քեզ
պիտի թողուն որ արջառներու պէս
խոտ ուտես, ու երկնքին ցօղովը
թրջուիս ․ և քու վրայէդ եօթը
ժամանակ պիտի անցնի, մինչև որ
գիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Բարձրեալը կը տի-
րէ, ու զանիկայ իր ուզածին կու
տայ ։ Ու որ ըսուեցաւ թէ ան 26
ծառին արմատներուն բունը թո-
ղուի, աս է որ դուն երկնաւոր իշ-
խանութիւնը ճանչնալէդ ետքը,
քու թագաւորութիւնդ քեզի պիտի
հաստատուի ։ Անոր համար՝ ո՛վ 27
թագաւոր, թող իմ խրատս քեզի
հաճոյ երևնայ ․ քու մեղքերդ ար-
դարութեամբ, ու քու անօրէնու-
թիւններդ աղքատներուն ողորմ-
ելով մէկդի ձգէ ․ գուցէ հանգստու-
թիւնդ երկըննայ ։

Այս ամենը Նաբուգոդոնոսոր 28
թագաւորին վրայ եկաւ ։ Տաս- 29
ներկու ամիսէն ետքը երբոր Բա-
բելոնի թագաւորութեանը պալա-
տին վրայ կը քալէր, Թագաւորը 30
խօսեցաւ ու ըսաւ ․ Այս չէ՞ ան մեծ
Բաբելոնը՝ որ ես իմ զօրութեամբս
ու կարողութեամբս՝ իմ մեծու-
թեանս փառքին համար թագաւո-
րութեան տուն շինեցի ։ Երբոր 31
խօսքը դեռ թագաւորին բերանն
էր, երկինքէն ձայն մը իջաւ ․ Քեզի
կ'ըսուի, ո՛վ Նաբուգոդոնոսոր
թագաւոր, թագաւորութիւնը
քեզմէ գնաց ․ Ու քեզ մարդոց 32
մէջէն պիտի վռնտեն, և քու բը-
նակութիւնդ դաշտի անասուննե-
րուն հետ պիտի ըլլայ ․ քեզ պիտի
թողուն որ արջառներու պէս խոտ
ուտես, ու քու վրայէդ եօթը ժա-
մանակ պիտի անցնի, մինչև որ
գիտնաս թէ մարդոց թագաւորու-
թեանը վրայ Բարձրեալը կը տիրէ,
ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ ։
Նոյն ժամուն մէջ աս խօսքը Նա- 33
բուգոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ ․ ու մարդոց մէջէն վռնտուե-
ցաւ, ու արջառներու պէս խոտ
կ'ուտէր, և անոր մարմինը երկնքին

ցօղովը կը թրջուէր, մինչև որ
մազերը արծիւներու փետուրներուն
պէս, ու եղունգները թռչուններու
մագիլներուն պէս երկընցան ։
34 Ու ան օրերուն վերջը՝ ես Նա-
բուգոդոնոսորս աչքերս երկինք
վերցուցի, ու խելքս ինծի դարձաւ,
և Բարձրեալը օրհնեցի, ու գովեցի
ու փառաւորեցի զանիկայ որ յաւի-
տեան կենդանի է, ու անոր իշխա-
նութիւնը յաւիտենական իշխա-
նութիւն է, և անոր թագաւորու-
35 թիւնը դարէ 'ի դար կը մնայ ։ Ու
երկրիս բոլոր բնակիչները ոչինչի
պէս կը սեպուին ․ և անիկայ երկնից
զօրքերուն մէջ ու երկրի բնակիչ-
ներուն մէջ իր ուզածը կը գործէ ․
ու անոր ձեռքին դէմ դնող, կամ
անոր Ի՞նչ կ'ընես ըսող չկայ ։
36 Այն ատենը խելքս ինծի դարձաւ,
ու իմ թագաւորութեանս պա-
տուոյն հետ իմ փառքս ու մեծվա-
յելչութիւնս ինծի դարձաւ, և իմ
խորհրդականներս ու մեծամեծ-
ներս զիս փնտռեցին, ու իմ թա-
գաւորութեանս մէջ հաստատուե-
ցայ ․ և ինծի աւելի մեծ վեհափա-
ռութիւն տրուեցաւ ։
37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսորս
երկնից Թագաւորը կը գովեմ, կը
բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ,
ինչու որ անոր բոլոր գործերը ճըշ-
մարտութիւն, ու ճամբաները իրա-
ւունք են, ու անիկայ կարող է
ամբարտաւանութեամբ քալողները
ցածցընելու ։

ԳԼ. Ե

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծա-
մեծներէն հազար հոգիի մեծ կո-
չունք ըրաւ, ու հազարին առջևը
2 գինի խմեց ։ Ու երբոր Բաղտա-
սար գինիէն զուարթացաւ, հրա-
մայեց որ իր հօրը Նաբուգոդոնո-
սորին Երուսաղէմի տաճարէն հանած
ոսկիէ ու արծաթէ անօթները բե-
րեն, որպէս զի թագաւորը ու
իր մեծամեծները, իր կիները ու
3 հարճերը անոնցմով խմեն ։ Ու ա-
նոր Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ
տանը տաճարէն հանուած ոսկի ա-
նօթները բերին ․ և թագաւորը,
ու իր մեծամեծները, իր կիները
ու հարճերը անոնցմով խմեցին ։
Անոնք գինի խմեցին, ու ոսկիէ, 4
արծաթէ, պղնձէ, երկաթէ, փայ-
տէ ու քարէ աստուածները գո-
վեցին ։
Նոյն ժամուն մէջ մարդու ձեռքի 5
մատներ ելան, ու աշտանակին դի-
մացը՝ թագաւորական պալատին
պատին ծեփին վրայ գրեցին ․ և
թագաւորը ան գրող ձեռքին թա-
թը տեսաւ ։ Այն ատենը թագա- 6
ւորին գոյնը փոխուեցաւ, ու անոր
խորհուրդները զանիկայ խռովեցու-
ցին, այնպէս որ մէջքին յօդուած-
ները կը քակուէին, ու ծունկերը
իրարու կը զարնէին ։ Թագա- 7
ւորը բարձրաձայն աղաղակեց որ
հմայողները, Քաղդէացիները ու
բաղդ նայողները բերեն ․ թագա-
ւորը Բաբելոնի իմաստուններուն
խօսեցաւ ու ըսաւ ․ Ո՛վ որ աս
գիրը կարդայ ու մեկնութիւնը
ինծի իմացընէ, ծիրանի պիտի հագ-
նի ու անոր պարանոցը ոսկի մա-
նեակ պիտի դրուի, և թագաւորու-
թեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի
ըլլայ ։ Ուստի թագաւորին բոլոր 8
իմաստունները եկան, բայց գիրը
կարդալու ու անոր մեկնութիւնը
թագաւորին գիտցընելու կարող
չեղան ։ Այն ատենը Բաղտասար 9
թագաւորը սաստիկ խռովեցաւ ու
երեսին գոյնը փոխուեցաւ ․ անոր
մեծամեծներն ալ ապշեցան ։
Իսկ թագուհին՝ թագաւորին ու 10
անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատ-
ճառաւը կոչունքին տունը եկաւ,
ու թագուհին խօսեցաւ ու ըսաւ ․
Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ
կեցիր ․ քու խորհուրդներդ քեզ
չխռովեցընեն, ու երեսիդ գոյնը
չփոխուի ․ Քու թագաւորութեանդ 11
մէջ մարդ մը կայ, ու անոր ներսի
դին սուրբ աստուածներուն հոգին
կայ, և քու հօրդ օրերը անոր վրայ
լոյս, հանճար, ու աստուծոյ ի-
մաստութեանը պէս իմաստութիւն
գտնուեցաւ, և քու հայրդ Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորը՝ զանի-

կայ մոգերուն, հմայողներուն, Քաղդէացիներուն ու բախտ նայողներուն վրայ իշխան դրաւ։ 12 Քանզի աս [illegible] քովը տեսնուած Դանիէլին՝ որուն անունը թագաւորը Բաղտասասար դրաւ, գերազանց հոգի, գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազները մեկնելու, առեղծուածները յայտնելու ու դժուարին խնդիրները լուծելու. հիմա Դանիէլ թող կանչուի, ու անիկայ մեկնութիւնը պիտի իմացընէ։

13 Ան ատենը Դանիէլ թագաւորին առջեւը տարուեցաւ. թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին ըսաւ, Իմ թագաւոր հօրս՝ Հրէաստանէն բերած Հրէաստանի գերիներէն եղող Դանիէլը դո՞ւն ես. 14 Լսած եմ քեզի համար լսեցի որ քու ներսի դին աստուածներուն հոգին կայ, ու քու վրադ լոյս, հանճար ու գերազանց իմաստութիւն կը գտնուի։ 15 Ու հիմա իմ առջեւս իմաստուններ ու հմայողներ բերուեցան որ աս գրուածը կարդան, ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընեն. բայց անոնք չկրցան աս խօսքին մեկնութիւնը իմացընել. 16 Ու ես քեզի համար լսեցի որ մեկնութիւններ տալու, ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես. հիմա թէ որ դուն աս գրուածը կարդալու, և անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցընելու կարող ըլլաս, ծիրանի պիտի հագնիս, և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ պիտի դրուի, ու թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս։

17 Ան ատենը Դանիէլ պատասխան տուաւ ու թագաւորին առջեւը ըսաւ, Քու պարգեւներդ քեզի ըլլան, ու տուրքերդ ուրիշին տուր. բայց ես աս գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ, ու մեկնութիւնը անոր գիտցընեմ։ 18 Ո՛վ թագաւոր՝ Բարձրեալ Աստուածը քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութիւն ու մեծութիւն և պատիւ ու փառք տուաւ. 19 Եւ անոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները անոր երեսէն կը դողային ու կը վախնային. անիկայ ուզածը կը մեռցընէր և ուզածը ողջ կը թողուր. անիկայ ուզածը կը բարձրացընէր և ուզածը կը ցածցընէր։ 20 Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ, ու անոր հոգին ամբարտաւանութեամբ կարծրացաւ, իր թագաւորութեանը աթոռէն ինկաւ, ու պատիւը անկէ առնուեցաւ. 21 Ու անիկայ մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ, ու անոր սիրտը անասնոց պէս եղաւ, և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ. արջառներու պէս խոտ կը կերցընէին անոր, ու անոր մարմինը երկնքին ցօղովը կը թրջուէր, մինչեւ որ գիտցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ Բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ, ու իր ուզած մարդը անոր վրայ կը դնէ։ 22 Ու դուն՝ ո՛վ Բաղտասար անոր որդին՝ քու սիրտդ չխոնարհեցուցիր, թէեւ աս ամէնը գիտցար. 23 Հապա երկնից Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր, ու անոր տանը անօթները քու առջեւդ բերին. և դուն ու քու մեծամեծներդ, քու կիներդ ու հարճերդ անոնցմով գինի խմեցիք. և դուն արծաթէ, ոսկիէ, պղնձէ, երկաթէ, փայտէ ու քարէ շինուած աստուածները գովեցիր, որոնք ո՛չ կը տեսնեն, ո՛չ կը լսեն, ո՛չ ալ բան մը գիտեն. և ան Աստուածը՝ որուն ձեռքն է քու շունչդ, և որուն են քու ամէն ճամբաներդ, չփառաւորեցիր. 24 Անոր համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրկուեցաւ, ու աս գրուածը գրուեցաւ։ 25 Ու գրուած գիրը ասիկայ է. ՄԱՆԷ, ՄԱՆԷ, ԹԵԿԷՂ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ։ 26 Աս խօսքին մեկնութիւնը աս է. Մանէ, Աստուած քու թագաւորութիւնդ համրեց ու զանիկայ վերջացուց։ 27 Թեկէղ, կշիռքով կշռուեցար ու պակաս գտնուեցար։ 28 Փարէս, քու թագաւորութիւնդ բաժնուեցաւ և Մարաց ու Պարսից տրուեցաւ։

29 Ան ատենը Բաղտասար հրամայեց, ու Դանիէլին ծիրանի հագցուցին ու պարանոցը ոսկի մանեակ դրին, և անոր համար մունետիկ կանչել տուին՝ որ թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան ըլլայ։

30 Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց Բաղտասար թագաւորը սպաննուեցաւ։ 31 Ու թագաւորութիւնը Մարաց Դարեհ [illegible] առաւ, երբոր վաթսունըերկու տարեկանի չափ էր։

ԳԼ. Զ.

1 Դարեհին առջեւը հաճոյ երեւցաւ որ թագաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսակալներ դնէ, որոնք բոլոր թագաւորութեանը 2 մէջ ըլլան. Ու անոնց վրայ երեք հրամանատար՝ որոնց մէկը Դանիէլ էր. որպէս զի ան կուսակալները անոնց հաշիւ տան որ թագաւորին 3 վնաս չըլլայ։ Ու աս Դանիէլ միւս հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախապատիւ էր, վասն զի անոր վրայ գերազանց հոգի կար, ու թագաւորը միտք ունէր որ զանիկայ բոլոր թագաւորութեանը վրայ դնէ։

4 Ու հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորութեանը գործերուն կողմէ Դանիէլին դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային, բայց անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն մը գտնելու կարող չեղան. վասն զի անիկայ հաւատարիմ էր, ու անոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք մը կամ չարութիւն մը 5 չգտնուեցաւ։ Ուստի աս մարդիկը ըսին, Մենք աս Դանիէլին դէմ ամենեւին մէկ պատճառ մը պիտի չգտնենք, բայց եթէ անոր դէմ անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմանէ գտնենք։

6 Ան ատենը հրամանատարները ու կուսակալները թագաւորին քովը ժողվուեցան, ու անոր այսպէս ըսին. Ո՛վ Դարեհ թագաւոր՝ յաւիտեան 7 ողջ կեցիր։ Թագաւորութեանը բոլոր հրամանատարները, նախարարները, կուսակալները, խորհրդականները ու կառավարիչները խորհուրդ ըրին, որ թագաւորական հրաման մը որոշուի, և արգելիչ օրէնք մը հաստատուի, թէ ո՛վ որ մինչեւ երեսուն օր խնդրուած մը խնդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը, բաց 'ի քեզմէ՝ ո՛վ թագաւոր, առիւծներուն գուբը նետուի։ 8 Հիմա ո՛վ թագաւոր՝ աս արգելիչ օրէնքը հաստատէ՝, ու հրովարտակը ստորագրէ՝, որ Մարաց ու Պարսից անփոփոխելի օրէնքին համեմատ չփոխուի։ 9 Անոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտակը ու արգելիչ օրէնքը ստորագրեց։

10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտակը ստորագրուեցաւ, իր տունը գնաց, ու իր սենեակին մէջը պատուհանները դէպ 'ի Երուսաղէմ բաց էին, և օրը երեք անգամ ծունկի վրայ գալով աղօթք կ'ընէր, ու իր Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր առջի սովորութեանը պէս։ 11 Ուստի աս մարդիկները ժողվուեցան, ու Դանիէլը գտան որ իր Աստուծոյն առջեւը աղօթք ու աղաչանք կ'ընէր։ 12 Ան ատենը մօտեցան, ու թագաւորին առջեւը թագաւորին արգելիչ օրէնքին վրայով ըսին. Դուն մէկ արգելիչ օրէնք մը չստորագրեցի՞ր, թէ ո՛վ որ մինչեւ երեսուն օր բան մը խնդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ մը բաց 'ի քեզմէ՝ ո՛վ թագաւոր, առիւծներուն գուբը նետուի. Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Աս խօսքը ճշմարիտ է՝ Մարաց ու Պարսից անփոփոխելի օրէնքին համեմատ։ 13 Ան ատենը անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին առջեւը ըսին, Հրէաստանի գերութեանը որդիներէն եղող Դանիէլը՝ քեզ և քու ստորագրած արգելիչ օրէնքդ բանի տեղ չդներ՝ ո՛վ թագաւոր, հապա օրը երեք անգամ իր խնդրուածքը կը մատուցանէ։ 14 Ան ատենը թագաւորը աս խօսքերը լսածին պէս, ինքնիրեն շատ տրտմեցաւ, ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազատէ, ու մինչեւ արեւուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ապրեցընէ։

15 Բայց այն մարդիկները թագաւորին
քովը ժողվուեցան, ու թագաւորին
ըսին. Ո՛վ թագաւոր՝ գիտցիր որ
Մարաց ու Պարսից օրէնքը աս է,
որ թագաւորին ամէն հաստատած
արգիլելը օրէնքը ու հրամանը չփոխուիր։
16 Ան ատենը թագաւորը
հրամեց, ու Դանիէլը բերին, և
զանիկայ առիւծներուն գուբը նետեցին։
Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ
ու ըսաւ, Քու Աստուածդ՝
որ դուն անդադար կը պաշտես,
17 անիկայ քեզ պիտի ազատէ։ Ու մէկ
քար մը բերին, ու գուբին բերանը
դրին, և թագաւորը զանիկայ իր
կնիքովը, ու իր մեծամեծներուն
կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին
18 վրայով բան մը չփոխուի։ Ասոր
թագաւորը իր տունը գնաց, ու
գիշերը անօթի անցուց, և իր առջևը
նուագարաններ բերել չտուաւ.
ու քունը իրմէ փախաւ։
19 Ու թագաւորը առտուընին կանուխ
ելաւ, ու արտորնոք առիւծներուն
20 գուբը գնաց։ Ու երբոր
գուբին մօտեցաւ, տրտում ձայնով
մը Դանիէլին պոռաց, և թագաւորը
խօսեցաւ, ու Դանիէլին ըսաւ.
Ո՛վ Դանիէլ՝ կենդանի
Աստուծոյ ծառայ, քու Աստուածդ՝
որն որ դուն անդադար կը
պաշտես, կարող եղա՞ւ քեզ առիւծներէն
21 ազատելու։ Ան ատենը
Դանիէլ թագաւորին ըսաւ. Ո՛վ
թագաւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր։
22 Իմ Աստուածս իր հրեշտակը ղրկեց,
ու առիւծներուն բերանը գոցեց,
ու ինծի վնաս չտուին. վասն
զի անոր առջևը իմ վրաս անմեղութիւն
գտնուեցաւ, և քու առջևդ
ալ՝ ո՛վ թագաւոր, մէկ յանցանք
23 մը ըրած չեմ։ Ան ատենը թագաւորը
շատ ուրախացաւ, ու հրամեց
որ Դանիէլը գուբէն հանեն.
և Դանիէլը գուբէն հանեցին,
ու անոր վրան ամենևին մէկ վնաս
մը չգտնուեցաւ, վասն զի իր Աստուծոյն
24 հաւատաց։ Ու թագաւորը
հրամեց, ու Դանիէլին վրայով
չարախօսութիւն ընող մարդիկները
բերին, և զանոնք
անոնց տղաքները ու կնիկները առիւծներուն
գուբը նետեցին. ու
անոնք դեռ գուբին յատակը չհասած՝
առիւծները անոնց վրայ տիրեցին,
ու անոնց բոլոր ոսկորները
փշրեցին։

Ան ատենը Դարեհ թագաւորը՝ 25
բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն,
ազգերուն ու լեզուներուն
այսպէս գրեց. Ձեր խաղաղութիւնը
շատնայ. Ինծմէ հրաման 26
ելաւ որ իմ թագաւորութեանս
բոլոր իշխանութեանը մէջ՝
Դանիէլին Աստուծոյն երեսէն դողան
ու վախնան, վասն զի անիկայ
կենդանի Աստուած է ու յաւիտեան
կը կենայ, և անոր թագաւորութիւնը
չաւրուիր, ու անոր
իշխանութիւնը մինչև վերջը կը
մնայ։ Անիկայ կ'ազատէ ու կը 27
փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ
նշաններ ու հրաշքներ կ'ընէ,
որ Դանիէլը առիւծներուն բերնէն
ազատեց։

Ու աս Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը, 28
ու Պարսիկ Կիւրոսին
թագաւորութեանը ատենը
յաջողութիւն գտաւ։

ԳԼ. Է.

Բաբելոնի Բաղտասար թագաւորին 1
առջի տարին Դանիէլ երազ
տեսաւ, ու իր անկողնին մէջ
իր գլխուն տեսիլքները. և անիկայ
երազը գրեց ու բաներուն համառօտութիւնը
ըսաւ։ Դանիէլ 2
խօսեցաւ ու ըսաւ, Գիշերը տեսիլքիս
մէջ տեսայ որ ահա երկինքին
չորս հովերը մեծ ծովուն վրայ կը
յարձակէին։ Ու ծովէն չորս մեծ 3
գազաններ ելան, որոնք իրարմէ
տարբեր էին։

Առաջինը առիւծի պէս էր, ու 4
արծիւի թևեր ունէր. ու կը տեսնէի
մինչև որ անոր թևերը փրցուեցան,
ու երկրէն վերցուեցաւ. և
մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ.
ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ։

Ու ահա մէկ ուրիշ երկրորդ 5
գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովին
վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝
ակռաներուն մէջը երեք կողի ոսկոր
կար. և անոր այսպէս ըսին. Ելի՛ր,
շատ միս կեր։

6 Ասկէ ետքը կը տեսնէի. և ահա
ընձու նման մէկ ուրիշ մը՝ որուն
կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր
կային. և աս գազանը չորս գլուխ
ունէր, ու անոր իշխանութիւն
տրուեցաւ։

7 Ասկէ ետքը գիշերուան տեսիլքներու
մէջ կը տեսնէի, և ահա
մէկ չորրորդ գազան մը. անիկայ
ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր
էր, և անիկայ մեծ երկաթէ
ակռաներ ունէր, անիկայ կ'ուտէր
ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը
կը կոխէր, ու իրմէ առաջ եղող
ամէն գազաններէն տարբեր էր, և
8 տասը եղջիւր ունէր։ Երբոր ես
այն եղջիւրները կը դիտէի, ահա
անոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր
մը ելաւ, որ անոր առջևէն՝
առջի եղջիւրներուն իրեքը խլուեցան.
և ահա աս եղջիւրին վրայ
մարդու աչքերու պէս աչքեր, ու
մեծ բաներ խօսող բերան կար։
9 Ու կը տեսնէի մինչև որ աթոռներ
դրուեցան, ու Հինաւուրցը
նստաւ. անոր զգեստը ձիւնի պէս
ճերմակ՝ ու գլխուն մազը մաքուր
բուրդի պէս էր. անոր աթոռը
կրակի բոցի պէս, ու անիւները
10 վառած կրակի պէս էր. Անոր առջևէն
կրակի գետ կ'ելլէր ու կը վազէր.
հազարք հազարաց ծառայութիւն
կ'ընէին անոր, և բիւրք
բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին.
ատեանը բազմեցաւ, ու գիրքերը
11 բացուեցան։ Ան ատենը կը նայէի
այն եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն
ձայնին համար, ու նայեցայ
մինչև որ այն գազանը սպաննուեցաւ,
և անոր մարմինը կորսուեցաւ ու
12 կրակի բոցերու տրուեցաւ։ Ու
միւս գազաններուն իշխանութիւնը
վերցուեցաւ, բայց մինչև ժամանակ
մը ու ատեն մը կենաց երկարութիւն
13 տրուեցաւ անոնց։ Գիշերուան
տեսիլքներու մէջ կը տեսնէի,
և ահա երկինքի ամպերով
մարդու Որդւոյն նման մէկը կու գար,
ու մինչև Հինաւուրցը եկաւ, և
զանիկայ անոր առջևը մօտեցուցին։
Ու անոր իշխանութիւն՝ պատիւ ու 14
թագաւորութիւն տրուեցաւ, որ
ամէն ժողովուրդները, ազգերը ու
լեզուները անոր ծառայութիւն ընեն.
անոր իշխանութիւնը յաւիտենական
իշխանութիւն է որ չանցնիր,
ու թագաւորութիւնը չաւրուիր։

Ու Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ 15
ներսի դին, և իմ գլխուս տեսիլքները
զիս խռովեցուցին։ Հոն 16
կայնողներէն մէկուն մօտեցայ, ու
աս ամէն բաներուն ճշմարտութիւնը
անոր հարցուցի. և անիկայ ինծի
խօսեցաւ, ու աս բաներուն մեկնութիւնը
ինծի գիտցուց։ Աս չորս 17
մեծ գազանները չորս թագաւորներ
են, որոնք երկրէն պիտի ելլեն։
Ու թագաւորութիւնը Բարձրելոյն 18
սուրբերը պիտի առնեն, ու անոնք
պիտի ժառանգեն թագաւորութիւնը
յաւիտեան, և յաւիտեանս յաւիտենից։

Ասոր չորրորդ գազանին վրայով 19
ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի, որ անիկայ
բոլոր միւսներէն տարբեր
էր, ու խիստ ահեղ էր. անոր
ակռաները երկաթէ, և ըղունգները
պղնձէ էին, անիկայ կ'ուտէր,
կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը
կը կոխէր. Ու անոր գլուխը եղող 20
տասը եղջիւրներուն վրայով, ու
միւս ելածին վրայով՝ որ անոր
առջևէն իրեքը ինկան, այսինքն այն
եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ
բաներ խօսող բերան ունէր, և
անոր դէմքը միւսներէն մեծ էր։
Ու կը տեսնէի որ այն եղջիւրը 21
սուրբերուն հետ պատերազմ կ'ընէր,
ու անոնց յաղթեց, Մինչև 22
որ Հինաւուրցը եկաւ, և Բարձրելոյն
սուրբերուն իրաւունք տրուեցաւ,
ու ժամանակը հասաւ որ
սուրբերը թագաւորութիւնը առին։
Անիկայ այսպէս ըսաւ. Չորրորդ 23
գազանը երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւն
պիտի ըլլայ, որ ամէն
թագաւորութիւններէն տար-

քեր պիտի ըլլայ, ու բոլոր երկիրը
պիտի ուտէ, ու զանիկայ պիտի
24 կոխէ ու փշրէ։ Եւ այն տասը եղ-
ջիւրները այն թագաւորութենէն
ելլելու տասը թագաւորներ են,
ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշ պիտի
ելլէ, ու անիկայ առջիններէն տար-
բեր պիտի ըլլայ, և անիկայ երեք
25 թագաւոր պիտի կործանէ. Ու
Բարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի ը-
սէ, ու Բարձրելոյն սուրբերը պիտի
մաշէ, և պիտի մտածէ ժամանակ-
ներ ու օրէնքներ փոխելու. ու ա-
նոնք մինչև ժամանակ մը, ժամա-
նակներ ու կէս ժամանակ անոր
26 ձեռքը պիտի տրուին։ Բայց ա-
տեանը պիտի բազմի, ու անոր իշ-
խանութիւնը պիտի վերցընեն, զա-
նիկայ մինչև վերջը բնաջինջ պիտի
27 ընեն ու կորսնցընեն։ Եւ թա-
գաւորութիւնը ու իշխանութիւ-
նը, ու բոլոր երկինքին տակը եղող
թագաւորութեանց մեծութիւնը
Բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուր-
դին պիտի տրուի. անոր թագա-
ւորութիւնը յաւիտենական թա-
գաւորութիւն է, ու բոլոր իշխան-
ները անոր պիտի ծառայեն ու պի-
տի հնազանդին։

28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է։
Զիս Դանիէլս՝ իմ խորհուրդներս
խիստ խռովեցուցին, ու երեսիս
գոյնը փոխուեցաւ. և այս խօսքը
սրտիս մէջը պահեցի։

ԳԼ. Ը.

1 Բաղտասար թագաւորին թագա-
ւորութեանը երրորդ տարին
ինծի Դանիէլիս տեսիլք երեւցաւ,
2 այն առջի տեսածէս ետքը։ Եւ
տեսիլքի մէջ տեսայ. ու եղաւ որ
տեսած ատենս, ես Եղամի գաւա-
ռին մէջը եղող Շուշան մայրաքա-
ղաքն էի, ու տեսիլքի մէջ տեսայ
որ Ուլայ գետին քովն էի։

3 Եւ իմ աչքերս վերցուցի ու տե-
սայ, և ահա գետին քովը խոյ մը
կայնած էր, ու անիկայ երկու եղ-
ջիւր ունէր, և այն եղջիւրները
բարձր էին, ու մէկը միւսէն
բարձր էր, ու այն բարձրը ետ-
քէն ելաւ։ Եւ տեսայ այն խոյը՝ 4
որ իր եղջիւրներովը դէպ 'ի արեւ-
մուտք, դէպ 'ի հիւսիս ու դէպ 'ի
հարաւ կը զարնէր, ու բնաւ մէկ
գազան մը անոր առջևը չէր կրնար
կայնիլ, և անոր ձեռքէն ազատող
չկար. հապա անիկայ իր ուզածին
պէս ըրաւ ու մեծցաւ։

Ու երբոր ես կը մտածէի, ահա 5
արեւմուտքէն բոլոր երկրի երեսին
վրայ այծերու քօշ մը եկաւ, ու
գետնին չէր դպչէր. ու քօշը իր
աչքերուն մէջտեղը մէկ նշանաւոր
եղջիւր մը ունէր. Եւ անիկայ հա- 6
սաւ մինչև երկու եղջիւր ունեցող
խոյը, որն որ տեսայ որ գետին քո-
վը կայնած էր, ու իր կատաղի զօ-
րութեամբը անոր վրայ յարձակե-
ցաւ։ Եւ տեսայ որ խոյին մօտե- 7
ցաւ, ու անոր վրայ կատաղելով՝
խոյը զարկաւ, և անոր երկու եղ-
ջիւրը կոտրեց. ու խոյը ոյժ չունէր
որ անոր առջևը կայնի, ու զանի-
կայ գետինը զարկաւ ու զանիկայ
կոխկռտեց. և մէկը չկար որ խոյը
անոր ձեռքէն ազատէ։ Ու այծերու 8
քօշը խիստ մեծցաւ. ու անիկայ
ուժովցածին պէս՝ այն մեծ եղջիւրը
կոտրեցաւ, և անոր տեղը դէպ 'ի
երկինքին չորս հովերը չորս նշանա-
ւոր եղջիւրներ ելան։ Ու անոնց 9
մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, և
անիկայ դէպ 'ի հարաւ, դէպ 'ի
արեւելք ու դէպ 'ի փառաւոր երկիրը
խիստ մեծցաւ. Ու մինչև երկնից 10
զօրքը մեծցաւ, և զօրքէն ու
աստղերէն գետինը ձգեց ու զա-
նոնք կոխկռտեց. Ու մինչև զօրաց 11
Իշխանը զինքը բարձրացուց. ու
անկէ մշտնջենաւոր զոհը վերցուե-
ցաւ, և անոր սրբարանին բնակա-
րանը կործանեցաւ։ Ու զօրք մը 12
անիրաւութեամբ մշտնջենաւոր զո-
հին դէմ դրուեցաւ, ու ճշմարտութիւնը
գետինը զարկաւ, ու բան տեսաւ
և յաջողեցաւ։ Ու լսեցի որ մէկ 13
սուրբ մը կը խօսէր, և այն խօսողին
մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ. Մշտ-
նջենաւոր զոհին, ու աւրող ան-
իրաւութեանը, ու սրբարանին
և զօրքին կոխուելու տեսիլքին տե-

14 սիլքը մինչև ե՞րբ պիտի տևէ։ Ու
անիկայ ինծի ըսաւ, Մինչև երկու
հազար երեք հարիւր օր. ետքը
սրբարանը պիտի մաքրուի։

15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը
տեսայ, ու մեկնութիւնը կը փնտռէի
որ հասկընամ, ահա իմ դիմացս
մարդու կերպարանքով մէկը կը կայ-
16 նէր։ Եւ Ուլայ գետին մէջէն մար-
դու ձայն լսեցի, որ կը կանչէր ու
կ'ըսէր, Ո՛վ Գաբրիէլ՝ տեսիլքը
17 ասոր հասկըցուր։ Ու անիկայ իմ
կեցած տեղիս մօտ եկաւ. ու երբոր
եկաւ, վախցայ ու երեսիս վրայ
ինկայ. և անիկայ ինծի ըսաւ,
Հասկըցիր՝ որդի մարդոյ, որ աս
տեսիլքը վերջին ժամանակին համար
18 է։ Ու երբոր անիկայ ինծի հետ
կը խօսէր, ես թմրած՝ երեսիս վրայ
գետինը ինկած էի. և անիկայ ին-
ծի դպաւ, ու զիս իմ կեցած տեղս
19 կայնեցուց. Ու ըսաւ, Ահա քեզի
կ'իմացընեմ բարկութեան վերջը
ինչ ըլլալիքը. վասն զի աս տեսիլ-
քը վերջի ժամանակին համար է։
20 Այն քու տեսած խոյդ՝ որ երկու եղ-
ջիւր ունէր, Մարաց ու Պարսից
21 թագաւորներն է։ Եւ այծերու
քօշը Յունաց թագաւորն է. ու
անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղ-
22 ջիւրը՝ առաջին թագաւորն է։ Եւ
այն որ կոտրեցաւ, ու անոր տեղը
չորսը ելան, աս է որ այն ազգէն
չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ,
բայց ոչ թէ անոր զօրութեամբը։
23 Ու անոնց թագաւորութեանը վեր-
ջը՝ երբոր անօրէնները իրենց ա-
նօրէնութիւնը լեցընեն, մէկ
պնդերես ու խորամանկ թագաւոր
24 մը պիտի ելլէ. Եւ անոր իշխա-
նութիւնը պիտի զօրանայ, բայց
ոչ թէ իր զօրութեամբը. ու ա-
նիկայ զարմանալի կերպով պիտի աւ-
րէ, և պիտի յաջողի ու բան
պիտի տեսնէ, ու զօրաւորները և
սրբոց ժողովուրդը պիտի աւրէ.
25 Ու իր խելքին միջոցովը իր ձեռքին
մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի,
և իր սրտին մէջ պիտի հպարտա-
նայ, ու խաղաղութեան մէջ շա-
տերը պիտի կորսնցընէ, և իշխա-
նաց Իշխանին դէմ պիտի ելնէ.
բայց առանց ձեռքի պիտի կոտրի։
Եւ իրիկուան ու առաւօտուան տեսիլ- 26
քը որ ըսուեցաւ, ճշմարիտ է. ու
դուն տեսիլքը գոցէ, քանզի շատ
օրերու համար է։

Ու ես Դանիէլս մարեցայ և 27
քանի մը օր հիւանդացայ. ետքը
ելայ թագաւորին գործը տեսայ.
ու տեսիլքին համար զարմացման
մէջ էի. ու մէկը չկար որ ինծի
հասկըցնէր։

ԳԼ. Թ.

Ասուերոսի որդւոյն Դարեհին առա- 1
ջի տարին որ անիկայ Մարաց
սերունդէն էր, ու Քաղդէացւոց
թագաւորութեանը վրայ թագա-
ւոր դրուեցաւ, Անոր թագաւո- 2
րութեանը առջի տարին ես Դա-
նիէլս գիրքերէն իմացայ այն տա-
րիներուն թիւը՝ որոնց համար Տէ-
րոջը խօսքը եղեր էր Երեմիա մար-
գարէին, թէ եօթանասուն տարիով
պիտի վերջացընէր Երուսաղէմի ա-
ւերումները։

Ու ես իմ երեսս Տէր Աստուծոյ 3
դարձուցի, որ ծոմապահութեամբ,
քուրձով ու մոխիրով աղօթք ու
աղաչանք մատուցանեմ. Եւ իմ 4
Տէր Աստուծոյս աղօթք ըրի, խոս-
տովանեցայ ու ըսի. Ո՛հ, Տէր՝
մեծ և ահաւոր Աստուած, որ քեզ
սիրողներուն և քու պատուիրանք-
ներդ պահողներուն ուխտ ու ողոր-
մութիւն կը պահես. Մենք մեղք 5
գործեցինք, անօրէնութիւն ը-
րինք, ու անիրաւութիւն ը-
րինք, և ապստամբ եղանք, ու
քու պատուիրանքներէդ ու իրա-
ւունքներէդ խոտորեցանք. Եւ քու 6
ծառաներուդ՝ մարգարէներուն մը-
տիկ չըրինք, որոնք մեր թագա-
ւորներուն, մեր իշխաններուն ու
մեր հայրերուն ու երկրին բոլոր
ժողովրդեանը քու անունովդ խօսե-
ցան։ Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը վայլէ 7
արդարութիւն, ու մեզի երեսի
ամօթ, (ինչպէս որ այսօր է-
ղաւ,) Յուդայի մարդիկներուն,
Երուսաղէմի բնակիչներուն, ու

ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր Իսրայելացիներուն՝ այն բոլոր երկիրներուն
մէջ ուր որ զանոնք
ցրուեցիր՝ անոնց քեզի դէմ ըրած
8 յանցանքին համար։ Ո՛վ Տէր՝
երեսի ամօթ կը հասնի մեզի, մեր
թագաւորներուն, մեր իշխաններուն
ու մեր հայրերուն, ինչու որ
9 քեզի դէմ մեղք գործեցինք. Իսկ
ողորմութիւն ու ներողութիւն
մեր Տէր Աստուծոյն կը վայլէ,
վասն զի մենք անկէ ապստամբեցանք,
10 Ու մեր Տէր Աստուծոյն
ձայնին մտիկ չըրինք որ անոր օրէնքներովը
քալենք, որոնք իր ծառաներուն՝
մարգարէներուն ձեռքովը մեր
11 առջեւը դրաւ։ Ու բոլոր Իսրայէլ
քու օրէնքդ զանց ըրին, և
քու ձայնիդ մտիկ չընելով խոտորեցան.
ուստի Աստուծոյ ծառային
Մովսէսին օրէնքը մէջ գրուած
անէծքը ու երդումը մեր վրայ թափեցաւ.
քանզի Անոր դէմ մեղք
12 գործեցինք. Ու մեր վրայ մեծ չարիք
բերելով՝ հաստատեց իր խօսքը՝
որ մեր վրայով, ու մեզ
դատող մեր դատաւորներուն վրայով
խօսեր էր. անանկ որ Երուսաղէմի
մէջ եղածին պէս բոլոր
13 երկինքին տակը չեղաւ։ Մովսէսին
օրէնքը մէջ գրուածին պէս
աս բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ.
սակայն մենք մեր անօրէնութիւններէն
դառնալու և քու ճշմարտութեանդ
խելամուտ ըլլալու համար՝
մեր Տէր Աստուծոյն երեսը չաղաչեցինք։
14 Ու Տէրը աս չարիքին
համար հսկելով՝ զանիկայ մեր վրայ
բերաւ, քանզի մեր Տէր Աստուածը
իր ըրած բոլոր գործերուն մէջ
արդար է. բայց մենք անոր ձայնին
15 մտիկ չըրինք։ Ու հիմա՝ ո՛վ Տէր
Աստուած մեր՝ որ քու ժողովուրդդ
զօրաւոր ձեռքով Եգիպտոսի երկրէն
հանեցիր, ու քեզի անուն վաստըկեցար՝
ինչպէս որ այսօր կ'երեւնայ,
մենք մեղք գործեցինք, ամբարշտութիւն
16 ըրինք։ Ո՛վ Տէր՝ քու
բոլոր բարութեանցդ համեմատ շնորհք
ըրէ, քու սուրբ լեռնէդ՝
Երուսաղէմ քաղաքէն քու սրտմտութիւնդ
ու բարկութիւնդ դառնայ.
վասն զի մեր մեղքերուն համար,
ու մեր հայրը անօրէնութիւններուն
համար Երուսաղէմ
ու քու ժողովուրդդ ամէն մեր բոլորտիքը
եղողներուն նախատինք
եղան։ Ու հիմա ո՛վ Աստուած 17
մեր՝ քու ծառայիդ աղօթքը ու աղաչանքը
լսէ՛, ու Տէրոջը համար՝
քու աւերուած սրբարանիդ վրայ
երեսդ փայլեցո՛ւր։ Ականջդ խոնարհեցո՛ւր, 18
ո՛վ Աստուած իմ, ու
լսէ՛, աչքերդ բա՛ց ու տե՛ս մեր
աւերումները և այն քաղաքը՝ որուն
վրայ քու անունդ կոչուած է.
վասն զի մեր աղաչանքը չէ՛ թէ մեր
արդարութիւններուն համար քու
առջեւդ կը մատուցանենք, հապա
քու մեծ ողորմութեանց համար։
Ո՛վ Տէր՝ լսէ՛, ո՛վ Տէր՝ ներէ՛, 19
ո՛վ Տէր՝ մտիկ ըրէ, ու կատարէ՛.
մի՛ ուշանար քեզի համար՝ ո՛վ Աստուած
իմ, քանզի քու քաղաքիդ
վրայ ու քու ժողովրդեանդ վրայ
քու անունդ կոչուած է։

Ու երբոր ես տակաւին կը խօսէի, 20
կ'աղօթէի, և իմ մեղքս ու իմ
ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը կը
խոստովանէի, և իմ Աստուծոյս
սուրբ լեռանը համար իմ աղաչանքս
իմ Տէր Աստուծոյս առջեւը կը մատուցանէի.
Երբոր ես տակաւին 21
աղօթքի մէջ կը խօսէի, առջի անգամ
տեսիլքին մէջը տեսած մարդս՝
Գաբրիէլ, շուտ մը թռչելով՝ ինծի
դպաւ իրիկուան զոհին ատենը,
Ու ինծի հասկըցընելով՝ ինծի հետ 22
խօսեցաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Դանիէլ՝
հիմա եկայ, որ քեզի իմաստութիւն
սորվեցընեմ։ Քու աղաչանքիդ 23
սկիզբը պատգամ ելաւ,
ու ես եկայ որ պատմեմ, վասն զի
դուն Աստուծոյ սիրելի ես. ուրեմն
պատգամը միտք առ, ու տեսիլքը
հասկըցի՛ր։ Յանցանքը վերջացընելու, 24
ու մեղքը հատցընելու, և
անօրէնութիւնը քաւելու, ու յաւիտենական
արդարութիւնը բերելու,
և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը
կնքելու, ու սրբոց Սուրբը
օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ

վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ՝
եօթանասուն եօթնեակ որոշուած
25 է։ Ու գիտցի՛ր ու հասկըցի՛ր, որ
Երուսաղէմը նորէն շինելու հրամանը
ելլելէն մինչև Օծեալ իշխանը
եօթը եօթնեակ ու վաթսուներկու
եօթնեակ կայ. և նորէն հրապարակը
ու պարիսպը պիտի շինուի
նեղութեան ժամանակներու մէջ։
26 Ու վաթսուներկու եօթնեակէն
ետքը Օծեալը պիտի կտրուի,
բայց չէ՛ թէ իրեն համար. ու գալու
իշխանին ժողովուրդը՝ քաղաքը
ու սրբարանը պիտի աւրէ. և վերջը
հեղեղով պիտի ըլլայ. ու մինչև
պատերազմին վերջը աւերումներ
27 սահմանուած են։ Ու մէկ եօթնեակ
մը շատերուն հետ ուխտ պիտի
հաստատէ, և եօթնեկին մէջտեղը
զոհը ու պատարագը պիտի
դադրեցընէ. ու աւրողը պղծութեանց
աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ,
մինչև որ աւրուածին վրայ
նախասահմանեալ կորուստը թափուի։

ԳԼ. Ժ.

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին երրորդ
տարին խօսք մը յայտնուեցաւ
Դանիէլին, որուն անունը
Բաղտասասար կոչուած էր. ու
այն խօսքը ճշմարիտ էր, ու մեծ
տառապանաց վրայով էր. ու անիկայ
խօսքը հասկըցաւ ու տեսիլքին
2 տեղեակ եղաւ։ Այն օրերը ես Դանիէլս
լման երեք շաբաթ սուգի մէջ
3 էի. Ախորժելի կերակուր չկերայ
ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ,
ու ամենևին իւղով չօծուեցայ, մինչև
որ երեք շաբաթը լմնցաւ։
4 Ու առաջին ամսուան քսանչորսերորդ
օրը ես Տիգրիս կոչուած մեծ
5 գետին եզերքն էի. Ու աչքերս
վերցուցի ու նայեցայ, և ահա կտաւ
հագած, ու մէջքը Ուփազի ոսկիէ
6 գօտի կապած մարդ մը կար. Ու
անոր մարմինը ոսկեքարի պէս, ու
երեսը փայլակի երևոյթի պէս, և
աչքերը կրակի ջահերու պէս, ու
թևերը ու ոտքերը փայլուն պղնձի
գոյնին պէս, և իր խօսքերուն ձայնը
բազմութեան ձայնին պէս էր։
Ու աս տեսիլքը միմիայն ես Դանիէլս 7
տեսայ, ու ինծի հետ եղող մարդիկները
տեսիլքը չտեսան. հապա
անոնց վրայ մեծ վախ ինկաւ, ու
փախան որ պահուըտին։ Ու ես 8
միմիակ մնացի, ու աս մեծ տեսիլքը
տեսայ, ու իմ վրաս ոյժ չմնաց, և
իմ վայելչութիւնս ապականութեան
դարձաւ, ու ալ ոյժ չունեցայ։
Ու անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի, 9
ու անոր խօսքերուն ձայնը լսածիս
պէս՝ թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը
ինկայ։

Ու ահա ինծի մէկ ձեռք մը դըպաւ, 10
ու զիս ծունկերուս ու ձեռքերուս
թաթերուն վրայ վերցուց.
Ու ինծի ըսաւ. Ո՛վ Դանիէլ՝ սիրելի 11
մարդ, քեզի ըսելու խօսքերս
հասկըցի՛ր, ու եղած տեղդ կայնէ՛,
քանզի հիմա քեզի ղրկուեցայ. ու
երբոր անիկայ աս խօսքը ինծի ըսաւ,
դողալով կայնեցայ։ Ու 12
ինծի ըսաւ. Մի՛ վախնար, ո՛վ
Դանիէլ, քանզի այն առջի օրէն 'ի
վեր որ քու սիրտդ տուիր հասկընալու,
և քու Աստուծոյդ առջեւը
քու անձդ խոնարհեցընելու, քու
խօսքերդ լսուեցան, ու ես քու
խօսքերուդ համար եկայ։ Բայց 13
Պարսից թագաւորութեանը իշխանը
քսանումէկ օր իմ երեսիս
դէմ կեցաւ. սակայն ահա Միքայէլ՝
առաջին իշխաններէն մէկը
ինծի օգնութեան եկաւ, ու ես
հոն Պարսից թագաւորներուն քովը
մնացի. Ու հիմա եկայ, որ վերջի 14
օրերը քու ժողովուրդիդ ինչ ըլլալիքը
քեզի հասկըցընեմ, վասն զի
տեսիլքը գալու օրերուն համար է։
Ու անիկայ ինծի աստանկ խօսքեր ըսածին 15
պէս, երեսս դէպ 'ի գետինը
ծռեցի ու համր մնացի։

Ու ահա մարդու որդւոց կերպարանքով 16
մէկը շրթունքներուս դպաւ,
ու բերանս բացի ու խօսեցայ, ու
դիմացս կայնողին ըսի. Ո՛վ տէր
իմ՝ աս տեսիլքով ցաւերս վրաս
դարձան, և ալ ոյժ չունեցայ։
Ու աս իմ տիրոջս ծառան՝ աս իմ 17
տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու կա-

րով ըլլայ. վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ չկայ, ու վրաս շունչ չմնաց։ 18 Ու ան մարդու կերպարանքը ունեցողը նորէն ինծի դպաւ և զիս ուժովցուց. 19 Ու ըսաւ. Մի՛ վախնար՝ ով սիրելի մարդ, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, ուժովցիր և քաջ եղիր. ու երբոր անիկայ ինծի հետ խօսեցաւ, ուժովցայ ու ըսի. Թող խօսի իմ տէրս, վասն զի ուժովցուցիր զիս։

20 Ու անիկայ ըսաւ. Գիտե՞ս թէ ինչու համար քեզի եկայ. ու հիմա Պարսից իշխանին դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ, ու ելլելուս պէս, ահա Յունաց իշխանը պիտի գայ։ 21 Բայց ես ճշմարտութեան գիրքին մէջ գրուածը քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց մէջ մէկը չկայ որ ինծի օգնէ, բայց միայն ձեր իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու Մարաց Դարեհ թագաւորին առջի տարին ես կայնեցայ որ զանիկայ ուժովցընեմ ու զօրացընեմ։ 2 Ու հիմա քեզի ճշմարտութիւն պիտի պատմեմ. Ահա Պարսից երկրին մէջ երեք թագաւոր ալ պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժովնայ, ամէնը ասոր պիտի հանէ Յունաց թագաւորութեանը դէմ։

3 Ետքը մէկ զօրաւոր թագաւոր մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ, և իր կամքին 4 պէս պիտի ընէ. Ու ելլելուն պէս անոր թագաւորութիւնը պիտի կոտրի, ու երկնքին չորս հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր յաջորդներուն չէ, ոչ ալ իր վարած իշխանութեանը պէս. վասն զի անոր թագաւորութիւնը պիտի քակուի, ու անոնցմէ ուրիշներուն պիտի ըլլայ։

5 Ու հարաւի թագաւորը պիտի ուժովնայ, ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի ուժովնայ, ու պիտի տիրէ. անոր իշխանութիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի ըլլայ։ 6 Ու մէկ քանի տարիէն ետքը իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի ընեն, վասն զի հարաւի թագաւորին աղջիկը հիւսիսի թագաւորին պիտի երթայ հաշտութիւն ընելու համար, բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ. և ան թագաւորը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ, հապա ան աղջիկը ու զանիկայ բերողները ու զանիկայ ծնանողը և զանիկայ ժամանակներուն հաստատ ուժովցընողը ձեռք պիտի տրուին։

7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն մէկը պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի գայ, և հիւսիսի թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ, ու անոնց մէջը բան պիտի ընէ ու յաղթող պիտի ըլլայ. 8 Ու անոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կուռքերուն ու ոսկիէն ու արծաթէն ընտիր ամաններուն հետ Եգիպտոս գերութեամբ պիտի տանի. ու անիկայ հիւսիսի թագաւորէն աւելի շատ տարիներ պիտի կայնի. 9 Որ հարաւի թագաւորին թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։

10 Ու անոր որդիքը պատերազմի պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն. մէկն ալ անպատճառ պիտի գայ ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դառնալով մինչև անոր ամրոցը պիտի պատերազմի։ 11 Իսկ հարաւի թագաւորը պիտի կատղի ու պիտի ելլէ, և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի թագաւորին հետ պատերազմ պիտի ընէ. ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։ 12 Ու երբոր ան բազմութիւնը առնէ, իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց պիտի չուժովնայ. 13 Վասն զի հիւսիսի թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն ետքը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաստութեամբ անշուշտ պիտի գայ։ 14 Ու ան ժամանակները հարաւի թագաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն. ու քու ժողովուրդիդ բռնաւորներուն որդիքը ոտք պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար, բայց 15 պիտի գլորին։ Ու հիւսիսի թագաւորը պիտի գայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ, ու պարսպաւոր քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի թագաւորին բազուկները ու անոր ընտրեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։ 16 Ու անոր վրայ եկողը իր ուզածին պէս պիտի ընէ, ու անոր երեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ. և փառաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ, 17 որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի։ Ու երեսը պիտի դնէ իր բոլոր թագաւորութեանը ուժովը գալու, և իր հետը ուղիղներ պիտի ըլլան, ու բան պիտի ընէ. և կանանց աղջիկը անոր պիտի տայ, որ անոր թագաւորութիւնը աւրէ. բայց անիկայ անոր հետ պիտի չկայնի ու 18 անոր պիտի չըլլայ։ Ետքը իր երեսը դէպ ՚ի կղզիները պիտի դարձընէ, ու շատերը պիտի առնէ. և մէկ իշխան մը անոր նախատինքը պիտի դադրեցընէ, ու առկէ ՚ի զատ անոր նախատինքը վրան պիտի դարձընէ։ 19 Ու իր երեսը դէպ ՚ի իր երկրին ամրոցները պիտի դարձընէ, բայց պիտի գլորի, պիտի իյնայ ու պիտի չգտնուի։

20 Ու անոր տեղը մէկը պիտի ելլէ, որ հարկապահանջը պիտի ղրկէ իր թագաւորութեանը փառքին համար. բայց անիկայ քիչ օրերու մէջ պիտի կոտրի, առանց ոչ բարկութեամբ և ոչ պատերազմով։

21 Ու անոր տեղը մէկ անարգ մը պիտի ելլէ, որ անոր թագաւորական պատիւ պիտի չտան. բայց անիկայ հանդարտութեամբ պիտի գայ, ու շողոքորթութիւններով թագաւորութիւնը պիտի առնէ։ 22 Ու անոր առջևէն հեղեղին բազուկներովը պիտի ընկղմին ու պիտի կոտրին, նաև ուխտին իշխանը։ 23 Վասն զի անոր հետ դաշնակցութիւն ընելէն ետքը անիկայ նենգութիւն պիտի ընէ, և պիտի ելլէ ու պզտիկ ազգով պիտի յաղթէ։ 24 Անիկայ հանդարտութեամբ խիստ պարարտ գաւառին մէջը պիտի մտնէ, ու իր հայրերուն ու հարցը հայրերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ. անոնց մէջը աւար և կողոպուտ ու ստացուածք պիտի բաշխէ, ու մինչև մէկ ժամանակ մը պարիսպներուն դէմ իր խորհուրդները պիտի խորհի։ 25 Ու մեծ զօրքով իր զօրութիւնը ու սիրտը պիտի գրգռէ հարաւի թագաւորին դէմ. հարաւի թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօրաւոր զօրքով պատերազմի պիտի ելլէ, բայց պիտի չկարենայ դիմանալ. վասն զի անոր դէմ խորհուրդներ պիտի խորհին։ 26 Անոր ազնիւ կերակուրները ուտողները անգամ զանիկայ պիտի կոտրեն. և անոր զօրքը պիտի ցրուի, ու շատերը սպաննուած պիտի իյնան։ 27 Ու աս թագաւորներուն երկուքին ալ սիրտը չարութիւն ընելու համախորհուրդ պիտի ըլլայ, ու մէկ սեղանի վրայ սուտ պիտի խօսին, բայց պիտի չյաջողի. վասն զի վախճանը որոշուած ժամանակի մէջ պիտի ըլլայ։ 28 Ու անիկայ շատ հարստութիւնով իր երկիրը պիտի դառնայ, և իր սիրտը սուրբ ուխտին դէմ պիտի ըլլայ, ու բան պիտի ընէ, ու իր երկիրը պիտի դառնայ։

29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի դառնայ, ու հարաւի վրայ պիտի երթայ. բայց վերջինը առջինին պէս պիտի չըլլայ։ 30 Վասն զի Կիտացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի երթան, և անիկայ պիտի թուլնայ. ու դառնալով սուրբ ուխտին դէմ պիտի բարկանայ, ու բան պիտի ընէ. և պիտի դառնայ, ու սուրբ ուխտը թողողներուն ուշադրութիւն պիտի ընէ։ 31 Ու անոր կողմէն բազուկներ պիտի կայնին, և սրբարանը — ամրոցը պիտի պղծեն, ու մշտընջենաւոր զոհը պիտի վերցընեն, ու աւերող պղծու-

32 Թիւնը պիտի դնեն ։ Ու ուխտին
դէմ ամբարշտութիւն ընողները
շողոքորթութիւններով գլխէ պիտի
հանէ. բայց իրենց Աստուածը
ճանչցողներուն ժողովուրդը պիտի
զօրանան, ու բան պիտի ընեն ։
33 Ու ժողովուրդին խելացիները
շատերուն պիտի սորվեցնեն,
ու ատեն մը՝ սուրի, կրակի, գերութեան
և յափշտակութեան պիտի
34 հանդիպին ։ Ու երբոր — քանդուելու
հանդիպին, քիչ մը օգնութիւն
պիտի գտնեն, ու շատերը
շողոքորթութիւններով անոնց պիտի
35 յարին ։ Ու խելացիներէն
ոմանք — քանդուելու պիտի հանդիպին,
որպէս զի մինչև վերջին ժամանակը
զանոնք փորձէ, մաքրէ ու
ճերմկցընէ. քանզի անիկա տակաւին
որոշ ժամանակ մը պիտի տեւէ ։
36 Ու այն թագաւորը իր
ուզածը պիտի ընէ, ու զինքը բոլոր
աստուածներէն վեր պիտի բարձրացնէ
ու պիտի մեծցնէ, և աստուածոց
Աստուծոյն դէմ սոսկալի
բաներ պիտի խօսի, ու յաջողութիւն
պիտի գտնէ՝ մինչև որ բարկութիւնը
կատարուի. քանզի նախասահմանուածը
՚ի գործ պիտի
37 դրուի ։ Ու անիկա իր հայրերուն
աստուածները բանի տեղ պիտի
չնայի, և կանանց ցանկութիւնը
ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի
չնայի. վասն զի զինքը ամենուն
38 վրայ պիտի մեծցնէ ։ Հապա
բերդերուն աստուածը իր եղած
տեղը պիտի պատուէ, ու իր հայրերուն
չճանչցած աստուածը ոսկիով,
արծաթով, պատուական
քարերով ու ցանկալի բաներով
39 պիտի պատուէ ։ Ու օտար
աստուծոյն հետ զօրաւոր բերդերու
մէջ բան պիտի ընէ, — զանիկայ
ճանչցողներուն փառքը պիտի շատցնէ,
և շատերուն վրայ իշխել
պիտի տայ անոնց, ու երկիրը իբրև
վարձք պիտի բաժնէ ։
40 Ու վերջին ժամանակը հարաւի
թագաւորը անոր հետ պիտի ծեծկուի,
ու հիւսիսի թագաւորը
կառքերով, ձիաւորներով ու շատ
նաւերով մրրիկի պէս անոր դէմ
պիտի երթայ, ու երկիրները պիտի
մտնէ ու ողողելով պիտի անցնի.
Ու փառաւոր երկիրը պիտի մտնէ. 41
ու շատ երկիրներ տակնուվրայ պիտի
ըլլան. բայց անոր ձեռքէն ասոնք
պիտի ազատին. Եդոմ, Մովաբ
ու Ամմոնի որդւոց գլխաւոր մասը ։
Ու իր ձեռքը երկիրներուն 42
վրայ պիտի երկնցնէ, ու Եգիպտոսի
երկիրը պիտի չկարենայ ազատիլ ։
Ու ոսկիի ու արծաթի 43
գանձերուն ու Եգիպտոսի բոլոր
պատուական բաներուն պիտի տիրէ,
և Լիբէացիք ու Եթովպացիք
անոր հետևէն պիտի ըլլան ։
Բայց արևելքէն ու հիւսիսէն լուրեր 44
պիտի գան, ու զանիկայ պիտի
խռովեցնեն. ու մեծ բարկութեամբ
պիտի ելլէ որ շատերը
կորսնցնէ ու բնաջինջ ընէ ։ Ու 45
պալատներու պէս վրանները՝ ծովերուն
միջև եղող փառաւոր ու սուրբ
լերան վրայ պիտի կանգնէ. բայց
անիկայ մինչև իր վախճանը պիտի
հասնի, ու անոր օգնութիւն ընող
պիտի չըլլայ ։

ԳԼ. ԺԲ

Ու այն ժամանակը քու ժողովուրդիդ 1
որդւոցը վրայ կեցող Միքայէլ
մեծ իշխանը պիտի ելլէ, ու
անանկ նեղութեան ժամանակ պիտի
ըլլայ, որ ազգ ըլլալէն մինչև այն
ատենը անանկը եղած չէ. և այն
ժամանակը քու ժողովուրդդ պիտի
ազատի, ամէն ով որ գրքին մէջ
գրուած գտնուի ։ Ու երկրիս հողին 2
մէջ քնացողներուն շատերը
պիտի արթննան, ոմանք յաւիտենական
կենաց համար, և ոմանք
ալ նախատանաց — յաւիտենական
անարգանաց համար ։ Ու իմաստունները 3
երկնից հաստատութեանը
լոյսին պէս, ու անոնք որ շատերը
արդարութեան կ'առաջնորդեն՝
աստղերուն պէս պիտի փայլին յաւիտեանս
յաւիտենից ։
Ու դուն՝ ով Դանիէլ՝ — խօսքերը 4
գոցէ, ու գիրքը կնքէ՝ մինչև
վերջին ժամանակը. շատերը
ուշադրութեամբ պիտի կարդան,
ու գիտութիւնը պիտի շատնայ ։
5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա
ուրիշ երկու մարդիկ կայներ էին,
մէկը գետին մէկ եզերքը, ու միւսը
6 գետին միւս եզերքը ։ Ու մէկը
ըսաւ այն կտաւ հագած մարդուն
որ գետին ջուրերուն վրայ
կայնած էր. Այս սքանչելի բաներուն
վերջը մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ ։
7 Ու լսեցի որ այն կտաւ հագած
մարդը որ գետին ջուրերուն վրայ
կայնած էր, իր աջ ու ձախ ձեռքերը
երկինքը վերցնելով՝ յաւիտեան
կենդանի եղողին վրայ երդում ըրաւ,
որ ժամանակ մը, ժամանակներ,
ու կէս ժամանակ պիտի ըլլայ.
ու երբոր սուրբ ժողովուրդին զօրութիւնը
բոլորովին ցրուի, ասոնց
ամէնը պիտի կատարուի ։
8 Ու ես լսեցի, բայց չհասկցայ.
ու ըսի, Ո՛վ տէր իմ՝ ասոնց վերջը
ի՞նչ պիտի ըլլայ ։ Ու անիկայ 9
ըսաւ. Գնա՛ ով Դանիէլ, քանզի
— խօսքերը մինչև վերջին ժամանակը
գոցուած ու կնքուած են ։
Շատերը պիտի մաքրուին ու 10
պիտի ճերմըկնան ու պիտի փորձուին,
բայց ամբարիշտները ամբարշտութիւն
պիտի ընեն. ու
բնաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհասկընայ,
հապա իմաստունները
պիտի հասկընան ։ Ու մշտնջենաւոր 11
զոհին վերցուելուն և աւրող
պղծութեան դրուելուն ժամանակէն
հազար երկու հարիւր իննսուն
օր պիտի ըլլայ ։ Երանի անոր որ 12
պիտի սպասէ, ու հազար երեք հարիւր
երեսունըհինգ օրուան պիտի
հասնի ։ Բայց դուն գնա՛ մինչև 13
վախճանը. վասն զի պիտի հանգչիս,
ու օրերուն վերջը քու վիճակիդ
մէջ պիտի կայնիս ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԷԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէերիի որդւոյն
Ովսէէին եղաւ, Յուդայի թագաւորներուն
Ոզիային, Յովաթամին,
Աքազին — Եզեկիային օրերը
և Իսրայէլի թագաւորին Յովասու
որդւոյն Յերոբովամին օրերը ։
2 Ովսէէին միջոցաւ եղած Տէրոջը
խօսքին սկիզբը ։ Ու Տէրը ըսաւ
Ովսէէին, Գնա՛, քեզի պոռնկութեան
կնիկ մը ու պոռնկութեան
տղաքներ առ, քանզի երկիրը Տէրոջմէ
խոտորելով, խիստ շատ
պոռնկեցաւ ։
3 Ու անիկայ գնաց ու Դաբելայիմի
աղջիկը Գոմերը առաւ, և
անիկայ յղացաւ ու անոր որդի մը
4 ծնաւ ։ Ու Տէրը անոր ըսաւ.
Անոր անունը Յեզրայէլ դիր,
քանզի քիչ ատենէն ետքը Յեզրայէլի
մէջ թափուած արիւնները
Յէուին տունէն պիտի պահանջեմ,
ու Իսրայէլի տանը թագաւորութիւնը
պիտի դադրեցնեմ ։ Ու 5
պիտի ըլլայ որ այն օրը Յեզրայէլի
հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի
կոտրեմ ։
Ու Գոմեր դարձեալ յղացաւ 6
ու աղջիկ մը ծնաւ ։ Ու Տէրը
ըսաւ Ովսէէին, Անոր անունը Լօրուհամա
դիր, քանզի ալ պիտի
չողորմիմ Իսրայէլի տանը, հապա
զանիկայ բոլորովին պիտի վերցընեմ ։
Բայց Յուդայի տանը ողորմութիւն 7
պիտի ընեմ, ու զանոնք
իրենց Տէր Աստուծովը պիտի
փրկեմ, և զանոնք աղեղով կամ
սրով կամ պատերազմով, ձիերով
կամ ձիաւորներով պիտի
չփրկեմ ։
Ու երբոր Լօրուհաման կաթէն 8
կտրեց, նորէն յղացաւ ու որդի մը
ծնաւ ։ Ան ատենը Տէրը ըսաւ. 9
Անոր անունը Լօամմի դիր, քան-

զի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու
ես ձեզի Աստուած պիտի չըլլամ ։
10 Բայց Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ
անչափ ու անթիւ է. ու ան տեղը
որ անոնց ըսուեցաւ. Թէ Դուք իմ
ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պիտի ը-
11 սուին ։ Ու Յուդայի որդիքը
ու Իսրայէլի որդիքը մէկտեղ պիտի
ժողվուին, ու իրենց վրայ իշխան
մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի
ելլեն ։ քանզի Յեզրայէլին օրը մեծ
պիտի ըլլայ ։

ԳԼ. Բ

1 Ձեր եղբայրներուն Ամմի, ու ձեր
քոյրերուն Ռուհամա ըսէք ։
2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճեցէք, քանզի անիկայ իմ կինս չէ,
ու ես անոր էրիկը չեմ. և անիկայ
իր երեսէն իր պոռնկութիւնները,
ու իր ծծերուն մէջէն իր շնու-
3 թիւնները թող վերցնէ. Որ չըլլայ թէ զանիկայ մերկացընեմ, ու
զանիկայ իր ծնած օրուանը պէս
թողում, և զանիկայ անապատի
դարձընեմ, ու զանիկայ անջուր
երկրի պէս ընեմ, ու զանիկայ ծա-
4 րաւով մեռցընեմ ։ Ու անոր որդւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ,
քանզի անոնք պոռնկութեան որ-
5 դիք են ։ Քանզի անոնց մայրը
պոռնկութիւն ըրաւ. զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց,
վասն զի ըսաւ, Իմ հոմանիներուս
ետևէն երթամ, որոնք իմ հացս ու
ջուրս, բուրդս ու քթանս, եղս ու
6 խմելիքներս կու տան ։ Անոր
համար ահա ես փուշերով ցանկ
պիտի քաշեմ անոր ճամբուն, ու
անոր բոլորտիքը պատ պիտի շինեմ,
որ իր ճամբաները չկրնայ գտնել ։
7 Ու անիկայ իր հոմանիներուն ետևէն
պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի
չհասնի, ու զանոնք պիտի փնտռէ,
բայց պիտի չկրնայ գտնել. ան ա-
տենը պիտի ըսէ, Երթամ իմ
առջի էրկանս դառնամ, քանզի
ան ատենը հիմակուընէ աղէկ [illegible]
8 էի ։ Ու անիկայ չգիտցաւ որ
ցորենը ու գինին ու եղը ես անոր
կու տայի, և անոր արծաթը ու ոսկին ես կը շատցընէի, որոնցմով
անոնք Բահաղի կուռքեր շինեցին ։
Անոր համար պիտի դառնամ, ու 9
իմ ցորենս իր եղանակին մէջ, ու
իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ
պիտի առնեմ, և անոր մերկութիւնը ծածկող բուրդս ու քթանս
ետ պիտի առնեմ ։ Ու հիմա անոր 10
հոմանիներուն առջևը անոր անըզգամութիւնը պիտի յայտնեմ, ու
մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանիկայ
իմ ձեռքէս ազատէ ։ Ու անոր 11
բոլոր ուրախութիւնը, անոր տօները, ամսագլուխները ու շաբաթները և բոլոր հանդիսաւոր
օրերը պիտի խափանեմ ։ Ու պի- 12
տի աւրեմ անոր որթերը ու թզենիները, որոնց համար կ'ըսէր
թէ Ասոնք իմ հոմանիներուս ինծի
տուած պարգևներն են, և զանոնք
անտառի պիտի դարձընեմ. ու
զանոնք դաշտի գազանները պի-
տի ուտեն ։ Ու զանիկայ պիտի 13
պատժեմ ան օրերուն համար ո-
րոնց մէջ անիկայ Բահաղիմներուն
խունկ կը ծխէր, իր օղերովը ու
մանեակներովը կը զարդարուէր, և
իր հոմանիներուն ետևէն կ'երթար,
ու զիս մոռցեր էր, կ'ըսէ Տէրը ։
Անոր համար ահա ես զանիկայ 14
պիտի համոզեմ, և զանիկայ անապատը պիտի տանիմ, ու անոր
սրտին պէս պիտի խօսիմ ։ Ու 15
անկէ անոր այգիները ու Աքորի
ձորը յոյսի դրան համար անոր
պիտի տամ. և հոն իր մանկութեան օրերուն պէս, ու Եգիպտոսի
երկրէն ելած օրերուն պէս երգեր
պիտի երգէ ։ Ու պիտի ըլլայ որ 16
ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, զիս Իմ էրիկս պիտի կոչես, ու մէկմըն ալ
զիս Իմ Բահաղս պիտի չկոչես ։
Ու անոր բերնէն Բահաղիմին ա- 17
նունները պիտի վերցընեմ, ու անոնք մէկմըն ալ իրենց անուններովը պիտի չյիշուին ։ Ու անոնց 18
համար ան օրը դաշտի գազաններուն հետ ու երկինքի թռչուններուն հետ ու երկրի սողուններուն

հետ ուխտ պիտի ընեմ, ու երկրէն աղեղը, սուրը ու պատերազմը
պիտի կոտրեմ, և զանոնք ապահովութեամբ պիտի պառկեցընեմ ։
19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի
նշանեմ, և քեզ արդարութիւնով, իրաւունքով, ողորմութիւնով ու գթութիւնով ինծի պիտի
20 նշանեմ. Այո՛ քեզ հաւատարմութիւնով ինծի պիտի նշանեմ, ու Տէրը
21 պիտի ճանչնաս ։ Ու պիտի ըլլայ որ
ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, պատասխան
պիտի տամ. ես երկինքներուն պատասխան պիտի տամ, ու անոնք
երկրին պատասխան պիտի տան,
22 Ու երկիրը ցորենին, գինիին ու
եղին պատասխան պիտի տայ, և
անոնք Յեզրայէլին պատասխան պի-
23 տի տան ։ Ու զանիկայ ինծի համար երկրի վրայ պիտի սերմանեմ,
ու չողորմեալին պիտի ողորմիմ, և
իմ ժողովուրդս չեղողին՝ Դուն իմ
ժողովուրդս ես՝ պիտի ըսեմ. ան
ալ ինծի՝ Իմ Աստուածս ես՝ պիտի
ըսէ ։

ԳԼ. Գ

1 Անկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ,
Նորէն գնա, իր բարեկամէն
սիրուած շնացող կնիկ մը սիրէ,
ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը
կը սիրէ, թէև անոնք օտար աստուածներու կը դառնան, ու չամիչէն կարկանդակներ կը սիրեն ։
2 Ուստի զանիկայ տասնըհինգ սիկղ
արծաթով ու մէկ ու կէս քոռ
3 գարիով ինծի առի. Ու անոր ըսի,
Ինծի համար շատ օրեր նստիս,
շնութիւն չընես և ուրիշ մարդու
մը չմնաս. ու ես ալ քեզի համար այնպէս պիտի ըլլամ ։
4 Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ
օրեր առանց թագաւորի, առանց
իշխանի, առանց զոհի, առանց
կուռքի, առանց եփուտի ու թե-
5 րափիմի պիտի նստին ։ Ետքը
Իսրայէլի որդիքը պիտի դառնան,
ու իրենց Տէր Աստուածը և իրենց
Դաւիթ թագաւորը պիտի փնտռեն, ու վերջի օրերը Տէրոջը ու անոր
բարութեանը պիտի ապաւինին ։

ԳԼ. Դ

Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով 1
Իսրայէլի որդիք, քանզի Տէրը
երկրի բնակիչներուն հետ վէճ ունի, քանզի երկրի վրայ ճշմարտութիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ
ու Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ ։
Նզովքը, ստախօսութիւնը, մար- 2
դասպանութիւնը, գողութիւնը ու
շնութիւնը շատցեր են, ու արիւնները արիւններու կը հասնին ։ Ա- 3
նոր համար երկիրը սուգ պիտի
ընէ, ու անոր բոլոր բնակիչները
դաշտի գազաններուն ու երկինքի
թռչուններուն հետ պիտի նուաղին, ու ծովու ձուկերն ալ պիտի
սպառին ։ Սակայն մարդ մը թող 4
չվիճի, ու մարդ մը թող չյանդիմանէ, քանզի քու ժողովուրդդ
քահանային հետ վիճողներու պէս
է ։ Ուստի դուն ցորեկով պիտի 5
գլորիս, ու մարգարէն ալ քեզի
հետ գիշերով պիտի գլորի. և քու
մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ ։
Իմ ժողովուրդս գիտութիւն 6
չունենալուն համար բնաջինջ եղաւ.
որովհետև դուն գիտութիւնը մերժեցիր, ես ալ քեզ պիտի մերժեմ, որ մէկմըն ալ ինծի քահանայ
չըլլաս. և որովհետև քու Աստուծոյդ օրէնքը մոռցար, ես ալ քու
որդիներդ պիտի մոռնամ ։ Անոնք 7
որչափ որ բազմացան, այնչափ ալ
ինծի դէմ մեղք գործեցին. [illegible]
անոնց փառքը անարգութեան պիտի
փոխեմ ։ Անոնք իմ ժողովուրդիս 8
մեղքը կ'ուտեն, և իրենց սիրտերը անոնց անօրէնութեանը կու
տան ։ Ուրեմն ինչպէս ժողովուր- 9
դին՝ նոյնպէս ալ քահանային պիտի ըլլայ. և զանոնք իրենց ճամբաներուն համեմատ պիտի պատժեմ, ու անոնց՝ իրենց գործքերուն
փոխարէնը պիտի հատուցանեմ ։
Ու պիտի ուտեն, բայց պիտի 10
չկշտանան. պոռնկութիւն պիտի
ընեն, բայց պիտի չշատնան. քանզի Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը
թողուցին ։
Շնութիւնը, գինին ու քաղ- 11

ցուն սիրտը կը խլեն։ 12 Իմ ժողովուրդս իր փայտէն կը հարցնէ, ու իր ցուպը իրեն կ՚իմացնէ. քանզի պոռնկութեան ոգին զանոնք զլխէ հանեց, ու իրենց Աստուածը թող տալով, պոռնկեցան։ 13 Լեռներուն գլուխները զոհ կը մատուցանեն, ու բլուրներուն վրայ կաղնիի, կաղամախի ու բեւեկնիի տակ՝ անոնց հովանին հաճելի ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն. անոր համար ձեր աղջիկները պոռնկութիւն պիտի ընեն, ու ձեր հարսերը շնութիւն պիտի ընեն։ 14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր պոռնկութիւն ընեն, ո՛չ ալ ձեր հարսերը՝ երբոր շնութիւն ընեն. քանզի անոնք իրենք պոռնիկներուն հետ կը զատուին, ու բոզերուն հետ կը զոհեն. ուստի անհանճար ժողովուրդը պիտի կործանի։

15 Թէեւ դուն պոռնկութիւն կ՚ընես, ով Իսրայէլ, Յուդա թող յանցաւոր չըլլայ. ու Գաղգաղա մի՛ մտնէք, ու Բեթաւան մի՛ ելլէք, ու «Տէրը կենդանի է» ըսելով՝ երդում մի՛ ընէք։ 16 Քանզի Իսրայէլ կամակոր երինջի պէս ապստամբեր է. հիմա Տէրը լայնարձակ տեղ մը գառնուկի պէս պիտի արածէ զանոնք։ 17 Եփրեմ կուռքերուն յարեր է. զանիկա թող տուր։ 18 Անոնց խմիչքը ապականած է. շատ պոռնկութիւն ըրին. Տուէք ըսել կը սիրեն. ամօթ անոնց իշխաններուն։ 19 Հովը զանիկա իր թեւերուն վրայ պիտի կապէ, ու անոնք իրենց զոհերէն պիտի ամչնան։

ԳԼ. Ե

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահանաներ, ու մտիկ ըրէք՝ ով Իսրայէլի տունը, ու ականջ տուէք՝ ով թագաւորին տունը, ինչու որ ձեզի համար դատաստան կայ, քանզի դուք Մասփայի մէջ որոգայթ, ու Թաբորի վրայ տարածուած վարմ եղաք։ 2 Ապստամբները սպանութիւն ընելով [illegible] խորասոյզ եղան, թէեւ ես անոնց ամենուն խրատ կուտամ։ 3 Ես Եփրեմը կը ճանչնամ, ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ. այժմ հիմա՝ ով Եփրեմ, դուն շնութիւն կ՚ընես, ու Իսրայէլ պղծուած է։ 4 Անոնք իրենց գործքերը չեն ձգեր, որ իրենց Աստուծոյն դառնան. քանզի անոնց մէջը պոռնկութեան ոգի կայ, ու Տէրը չեն ճանչնար։ 5 Ուստի Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին առջեւը պիտի խոնարհի. ու Իսրայէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնութեամբը պիտի գլորին. Յուդա ալ անոնց հետ պիտի գլորի։ 6 Անոնք իրենց ոչխարներովը ու արջառներովը Տէրը փնտռելու պիտի երթան, բայց պիտի չգտնեն. անիկայ անոնցմէ քաշուեցաւ։ 7 Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին, քանզի օտար տղաքներ ծնան. հիմա իրենց վիճակներովը մէկ ամսուան մէջ պիտի սպառին։

8 Գաբաայի մէջ շեփոր փչեցուցէք, ու Ռամայի մէջ ալ փող. Բեթաւանի մէջ բարձրաձայն կանչեցէք, քու ետեւէդ՝ ով Բենիամին։ 9 Յանդիմանութեան օրը Եփրեմ ամայի պիտի ըլլայ. Իսրայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարիտը գիտցուցի։ 10 Յուդայի իշխանները սահմաններ փոխողներու պէս եղան. անոնց վրայ ջուրի պէս պիտի թափեմ իմ բարկութիւնս։ 11 Եփրեմ հարստահարուած, ու դատաստանով կոտրուած է. քանզի յօժար կամքով հրամանին ետեւէն քալեց։ 12 Ուստի ես Եփրեմին ցեցի պէս, ու Յուդայի տանը փայտի որդի պէս պիտի ըլլամ։ 13 Երբոր Եփրեմ իր ախտը, ու Յուդա իր վէրքը տեսաւ, Եփրեմ Ասորեստան գնաց, ու Յարեբ թագաւորին պատգամաւորներ խրկեց. բայց անիկայ ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը առողջացնելու կարող չէ։ 14 Քանզի ես Եփրեմին առիւծի պէս, ու Յուդայի տանը առոյգ առիւծի պէս պիտի ըլլամ. ես՝ ես պիտի պատառեմ ու պիտի երթամ. պիտի տանիմ, ու ազատող մը պիտի չըլլայ։ 15 Ես պիտի երթամ ու իմ տեղս դառնամ, մինչեւ որ անոնք իրենց յանցաւոր ըլլալը խոստովանին, ու իմ երեսս փնտռեն. երբոր նեղութեան մէջ մտնեն, զիս կանուխ պիտի փնտռեն։

ԳԼ. Զ

1 Եկէք, ու Տէրոջը դառնանք, քանզի անիկայ պատառեց, ու անիկայ մեզ պիտի բժշկէ. անիկայ զարկաւ, ու անիկայ մեզ պիտի պատէ։ 2 Երկու օրէն ետքը մեզ պիտի կենդանացընէ. երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ, ու անոր առջեւը պիտի ապրինք։ 3 Ու Տէրը պիտի ճանչնանք, ու զանիկայ ճանչնալու ետեւէ պիտի ըլլանք. անոր ելքը արշալոյսի պէս պատրաստուած է, ու անիկայ մեզի պիտի գայ՝ անձրեւի պէս, երկիրը թրջող վերջին անձրեւին պէս։

4 Քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Եփրեմ, քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Յուդա, վասն զի ձեր բարութիւնը առաւօտեան ամպին պէս, ու կանուխ իջած ցօղին պէս է, որ կ՚անցնի։ 5 Անոր համար մարգարէներուն ձեռքովը զանոնք կոտրեցի, բերնիս խօսքերովը զանոնք մեռցուցի, ու քու դատաստաններդ լոյսի պէս պիտի ելլէ։ 6 Քանզի ես ողորմութիւն կ՚ուզեմ, ու ոչ թէ զոհ, ու ողջակէզներէն աւելի՝ Աստուծոյ գիտութիւնը։ 7 Իսկ անոնք Ադամին պէս ուխտազանց եղան. հոն ինծի անհաւատարմութիւն ըրին։ 8 Գաղաադ անօրէնութիւն ընողներու քաղաք է, արեան չուքերով լեցուն է։ 9 Ու ինչպէս որ աւազակաց գունդերը մարդու համար դարանամուտ կ՚ըլլան, այնպէս ալ քահանաներուն խումբը Սիւքէմի ճամբուն մէջ սպանութիւն կ՚ընեն, քանզի անոնք եղեռնագործութիւն կ՚ընեն։ 10 Իսրայէլի տանը մէջ սոսկալի բան տեսայ. Եփրեմին պոռնկութիւնները հոն է, Իսրայէլ պղծուեցաւ։ 11 Քեզի ալ հունձք մը պատրաստուած է՝ ով Յուդա, երբոր իմ ժողովուրդիս գերութիւնը դարձնեմ։

ԳԼ. Է

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի, Եփրեմին անօրէնութիւնը, ու Սամարիային չարութիւնները յայտնուեցան. քանզի անոնք ստութիւն կը գործեն. ու գողը ներս կը մտնէ, ու դուրսը աւազակներուն գունդը կը մերկացընէ։ 2 Ու իրենց սրտին մէջը չեն մտածեր, թէ ես անոնց բոլոր չարութիւնը կը յիշեմ. հիմա անոնց գործքերը զիրենք պաշարեցին, անոնք իմ երեսիս առջեւն են։ 3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝ ու իրենց ստութիւններովը իշխանները կ՚ուրախացընեն։ 4 Անոնց ամէնը շնացողներ են՝ հացթուխէն վառուած թոնիրի պէս, որ անիկայ զանգուածը շաղելէն ետքը՝ մինչեւ անոր խմորիլը վառելէն կը դադարի։ 5 Մեր թագաւորին օրը իշխանները գինիին տաքութենէն հիւանդցան. անիկայ իր ձեռքը ծաղր ընողներուն երկընցուց։ 6 Քանզի անոնք դարանամուտ ըլլալով, իրենց սիրտը թոնիրի պէս պատրաստեցին. անոնց հացթուխը բոլոր գիշերը կը քնանայ, առաւօտուն անիկայ բոցավառ կրակի պէս կը վառի։ 7 Ամէնքը թոնիրի պէս տաքցան, ու իրենց դատաւորները կերան. անոնց բոլոր թագաւորները ինկան. անոնց մէջը ինծի կանչող մը չկայ։

8 Եփրեմ ժողովուրդներուն հետ խառնուեցաւ. Եփրեմ չդարձուած շօթի պէս է։ 9 Օտարները անոր զօրութիւնը կերան, ու ինքը չգիտեր. մազերուն մէջը անգամ ճերմակ ինկաւ, ու ինքը չգիտեր։ 10 Ու Իսրայէլին հպարտութիւնը՝ իր երեսին առջեւը խոնարհած է. այսու ամենայնիւ անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն չեն դառնար, ու զանիկայ չեն փնտռեր։ 11 Ու Եփրեմը միամիտ ու անխելք աղաւնիի պէս եղաւ. Եգիպտացիները կը կանչեն, Ասորեստան կ՚երթան։ 12 Երբոր անոնք երթան, անոնց վրայ իմ վարմս պիտի տարածեմ, որ զանոնք երկինքի թռչունի պէս իջեցը-

նեմ , ու զանոնք պատժեմ , ինչ-
պէս որ անոնց ժողովքը լսեր է ։
13 Վա՜յ անոնց , քանզի ինծմէ փա-
խան . կորուստը անոնց վրայ հա-
սնի , քանզի ինծի դէմ յանցաւոր
եղան , ու թէեւ զանոնք ես փրկեցի ,
բայց անոնք ինծի դէմ ստութիւն-
14 ներ կը խօսին ։ Ու երբոր անոնք
իրենց անկողիններուն վրայ կ՚ող-
բային , իրենց սրտովը ինծի չաղա-
ղակեցին . անոնք ցորենի ու գինիի
համար կը ժողվուին — ինծմէ
15 կ՚ապստամբին ։ Ես թէպէտ զա-
նոնց խրատեցի , — անոնց բազուկ-
ները զօրացուցի , սակայն — ինծի
16 չարութիւն սեպեցին ։ Անոնք կը
դառնան , բայց Բարձրեալին չէ .
անոնք խաբեբայ աղեղի պէս են ,
անոնց իշխանները իրենց լեզուին
կատաղութեանը համար սրով պիտի
իյնան . ասիկայ պիտի ըլլայ անոնց
նախատինքը Եգիպտոսի երկրին
մէջ ։

ԳԼ. Ը

1 Փողը բերանդ դիր . Եհովային Տէ-
րոջը տանը վրայ արծիւի պէս
կու գայ , քանզի իմ ուխտս զանց
ըրին , ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
2 ցաւոր եղան ։ Իսրայէլ ինծի կ՚ա-
ղաղակէ , — Ըսէ ։ Ո՛վ իմ Աս-
տուածս՝ մենք քեզ կը ճանչնանք ։
3 Իսրայէլ բարին մերժեց , զանիկայ
4 թշնամին պիտի հալածէ ։ Անոնք
թագաւորներ դրին , բայց ինծմով
չէ . իշխաններ ընտրեցին , բայց ես
չգիտցայ . իրենց արծաթովը ու
ոսկիովը իրենց կուռքեր շինեցին ,
որպէս զի բնաջինջ ըլլան ։
5 Քու որթդ՝ ով Սամարիա , մեր-
ժուեցաւ . իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ բորբոքեցաւ . մինչեւ
ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի
6 չբերեն ։ Քանզի ասիկայ ալ Իս-
րայէլէն է . զանիկայ արուեստա-
ւորը շինեց . ուրեմն Աստուած չէ .
հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սա-
7 մարիային որթը ։ Քանզի հով
ցանեցին ու մրրիկ պիտի հնձեն .
անիկայ հասուն ցորեն պիտի չբերէ ,
— ասոր արդիւնքէն ալիւր պիտի
չըլլայ . ու թէ որ ըլլայ ալ , օտար-
ները պիտի կլլեն զանիկայ ։ Իս- 8
րայէլ կլլուեցաւ , հիմա ազգերուն
մէջ անպիտան ամանի պէս պիտի
ըլլան ։ Քանզի անոնք առանձ- 9
նակեաց վայրենի իշու պէս Ասորես-
տան գացին . Եփրեմ վարձքով
սիրականներ բռնեց ։ Թէեւ ազ- 10
գերէն սիրականներ վարձքով բռնեն
ալ , հիմա զանոնք պիտի ժողվեմ .
ու իշխանաց թագաւորին բեռէն
քիչ մը նեղութիւն պիտի կրեն ։
Քանզի Եփրեմ շատ սեղաններ շի- 11
նեց մեղքի համար , — սեղանները
իրեն մեղքի համար եղան ։ Իմ 12
օրէնքիս մեծ բաները անոր գրեցի ,
սակայն օտար բանի պէս սեպուե-
ցան ։ Իմ ընծաներուս զոհերուն 13
համար անոնք միս կը զոհեն ու
կ՚ուտեն , բայց Տէրը անոնց չհաւ-
նիր . հիմա անոնց անօրէնութիւնը
պիտի յիշէ , և անոնց մեղքերուն
պատժութիւն պիտի ընէ . անոնք
Եգիպտոս պիտի դառնան ։ Քանզի 14
Իսրայէլ իր Արարիչը մոռցաւ ,
ու մեհեաններ շինեց , և Յուդա
պարսպաւոր քաղաքներ շատցուց .
բայց ես անոր քաղաքները կրակ
պիտի ղրկեմ , ու անոր պալատնե-
րը պիտի ուտէ ։

ԳԼ. Թ

Ժողովուրդներուն պէս ցնծու- 1
թեամբ մի ուրախանար , ով
Իսրայէլ . քանզի քու Աստուծմէդ
հեռանալով պոռնկութիւն ըրիր .
ամէն ցորենի կալերուն վրայ պոռն-
կութեան վարձք սիրեցիր ։ Կալը ու 2
հնձանը զանոնք պիտի չկերակրէ ,
և քաղցուն հոն պիտի աւրուի ։
Անոնք Տէրոջը երկրին մէջ պիտի 3
չբնակին . հապա Եփրեմը Եգիպ-
տոս պիտի դառնայ , ու Ասորես-
տանի մէջ պիղծ բաներ պիտի ու-
տեն ։ Տէրոջը գինիի նուէր պիտի 4
չմատուցանեն , և անոր ընդունելի
պիտի չըլլան . անոնց զոհերը սգա-
ւորաց հացին պէս պիտի ըլլան ի-
րենց , զանիկայ ամէն ուտողները
պիտի պղծուին . քանզի անոնց հա-
ցը իրենց անձերուն համար է ,

5 Տէրոջը տանը պիտի չմտնէ ։ Ի՞նչ
պիտի ընէք տօնի օրը ու Տէրոջը
6 տօնախմբութեան օրը ։ Քանզի ահա
կործանումէն փախչելով կ՚երթան .
Եգիպտոս զանոնք պիտի ժողվէ ,
Մեմփիս զանոնք պիտի թաղէ .
անոնց արծաթին [illegible] [illegible]
ցանկալի տեղերը եղինջը պիտի
ժառանգէ . անոնց վրաններուն մէջը
7 փուշեր պիտի բուսնին ։ Այցելու-
թեան օրերը հասան , հատուցման
օրերը հասան , Իսրայէլ պիտի
գիտնայ . քու անօրէնութեանդ շա-
տութեանը համար և քու մեծ
հակառակութեանդ համար մար-
գարէն անմիտ , ու հոգեւոր մարդը
8 խենթ եղաւ ։ Եփրեմ իմ Աս-
տուծոյս կը դիտէ , մարգարէն իր
ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթ
կը լարէ , — իր Աստուծոյն տանը
մէջ հակառակութեան պատճառ է ։
9 Գաբաայի օրերուն պէս խիստ շատ
ապականեցան . անոնց անօրէնու-
թիւնը պիտի յիշէ , — անոնց
մեղքերուն պատժութիւն պիտի ը-
նէ ։
10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղող
խաղողի պէս գտայ . ձեր հայրերը
թզենիին առջի կանխահաս պտու-
ղին պէս տեսայ . — սակայն անոնք
Բէեղփեգովը մտան , ու իրենց անձը
ամօթալից գործերու համար զա-
տեցին , և իրենց սիրած բանին պէս
11 իրենք ալ պիղծ եղան ։ Եփրեմին
փառքը ծնունդէն և արգանդէն
ու յղութենէն՝ թռչունի պէս պիտի
12 թռչի ։ Թէեւ իրենց տղաքները
մեծցընեն , զանոնք մարդէ զուրկ
պիտի թողում . նաեւ վա՜յ անոնց՝
13 երբոր անոնցմէ քաշուիմ ։ Եփրեմ
ալ՝ ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ ,
զուարճալի տեղ մը տնկուած էր .
բայց Եփրեմ իր տղաքները մարդա-
14 սպանին պիտի հանէ ։ Տո՛ւր անոնց՝
ով Տէր . ի՞նչ պիտի տաս . ա-
նոնց վիժող արգանդ , ու չոր ստ-
15 ինքներ տուր ։ Անոնց բոլոր չա-
րութիւնը Գաղգաղայի մէջ է ,
քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ .
անոնց չար գործերուն պատճառա-
ւը զանոնք իմ տունէս պիտի վռնտ-
տեմ , զանոնք մէյմըն ալ պիտի
չսիրեմ . անոնց բոլոր իշխանները
ապստամբներ են ։ Եփրեմ զար- 16
նուեցաւ , անոնց արմատը չորցաւ ,
պտուղ պիտի չտան . թէ որ ա-
նոնք ծնանին ալ , անոնց արգան-
դին ցանկալի պտուղներն ալ պիտի
մեռցընեմ ։

Իմ Աստուածս զանոնք պիտի 17
մերժէ , քանզի անոր մտիկ չըրին .
ու ազգերու մէջ թափառական պի-
տի ըլլան ։

ԳԼ. Ժ

Իսրայէլ լայնատարած որթ մըն 1
է , իրեն համար պտուղ կը
բերէ . իր պտուղին շատութեանը
չափ սեղաններ շատցուց , իր երկ-
րին գեղեցկութեանը պէս գեղեցիկ
կուռքեր շինեցին ։ Անոնց սիրտը 2
փոփոխական է , հիմա յանցաւոր
պիտի ըլլան . անիկայ անոնց սե-
ղանները պիտի փլցընէ , անոնց
կուռքերը պիտի աւրէ ։ Ահա որ 3
հիմա անոնք պիտի ըսեն Մենք
թագաւոր չունինք , քանզի Տէրոջ-
մէ չվախցանք . ու թագաւորը մե-
զի ի՞նչ պիտի ընէ ։ Ու խօսք ըրած 4
ատեննին՝ սուտ երդում ընելով
խօսքեր խօսեցան . ու դատաստա-
նը՝ արտին ակօսներուն մէջ թու-
նաւոր խոտերու պէս պիտի բուսնի ։
Սամարիայի բնակիչները Բեթա- 5
ւենի որթերուն պատճառաւը պի-
տի վախնան , քանզի անոր վրայ
անոր ժողովուրդը սուգ պիտի ընէ ,
ու անոր քուրմերը անոր փառքը
համար պիտի դողան , քանզի անի-
կայ իրմէ գերութեան կ՚երթայ ։
Անիկայ ալ Ասորեստան պիտի տա- 6
րուի Յարեբ թագաւորին պարգեւ
ըլլալու . Եփրեմ ամօթ պիտի
կրէ , ու Իսրայէլ իր խորհուրդէն
պիտի ամչնայ ։ Սամարիայի թա- 7
գաւորը բնաջինջ պիտի ըլլայ ,
ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին
պէս ։ Ու Աւէնի բարձր տեղուան- 8
քը՝ Իսրայէլին մեղքը աւերակ պի-
տի ըլլան . անոնց սեղաններուն վը-
րայ փուշ ու տատասկ պիտի բուս-
նի . և լեռներուն պիտի ըսեն , Մեզ

ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ ինկէք :

9 Գաբաայի օրերէն 'ի վեր մեղք գործեցիր՝ ո՛վ Իսրայէլ. հոն կայնեցան [illegible]. Գաբաայի մէջ չարութեան որդւոցը դէմ եղած պատերազմը անոնց չհասաւ :

10 Զանոնք խրատելու կը ցանկամ. ու անոնց վրայ ժողովուրդներ պիտի ժողվուին, երբոր իրենց երկու անօրէնութեանցը համար կապուին :

11 Ու Եփրեմ երինջ մըն է, որ սորված է ու կը սիրէ ցորեն կոխել, բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը վրայ լուծ 'ի անցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ, Յուդա պիտի հերկէ, Յակոբ անոր կոշտերը պիտի տափանէ :

12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք, ու ողորմութիւնով հնձեցէք, ու չմշակուած երկիրը հերկեցէ՛ք. քանզի Տէրը փնտռելու ատեն է, մինչև որ ինք գայ ու ձեր վրայ արդարութիւն տեղայ :

13 Ամբարշտութիւն հերկեցիք, ու անօրէնութիւն հնձեցիք. ստութեան պտուղը կերաք. քանզի դուն քու ճամբուդ, ու քու զօրաւորներուդ բազմութեանը ապաւինեցար :

14 Ուստի քու ժողովուրդներուդ մէջ խռովութիւն պիտի ելլէ. և քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին, ինչպէս որ Սաղման՝ պատերազմին օրը Բեթարբէլը կործանեց. ուր մայրը իր տղոցը վրայ գետինը զարնուեցաւ :

15 Բեթէլ ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ, ձեր չափազանց չարութեանը համար. արշալոյսին ատենը Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Երբոր Իսրայէլ մանուկ էր, զանիկա կը սիրէի, ու իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի :

2 Որչափ որ զանոնք կանչեցին, այնչափ անոնց երեսէն գացին. Բահաղիմներուն զոհ մատուցին, ու կուռքերուն խունկ ծխեցին :

3 Ու Եփրեմը ես քալեցուցի. զանոնք իրենց թևերէն կը բռնէի. սակայն չգիտցան թէ զիրենք բժշկող ես եմ :

4 Զանիկայ մարդու չուաններով, սիրոյ կապերով քաշեցի, ու անոնց պարանոցէն լուծը հանողներու պէս եղայ իրենց, և անոնց հանգստութեամբ կերցուցի :

5 Անիկայ Եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ, հապա Ասորեստանցին պիտի ըլլայ անոր թագաւորը. քանզի դառնալ չուզեցին :

6 Ու անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի յարձակի, ու անոր իշխանները պիտի ուտէ հատցընէ, անոնց խորհուրդներուն համար :

7 Ու իմ ժողովուրդս ինծի դէմ ապստամբելու հակամիտեալ է. ու թէև անոնք Բարձրեալին կը հրաւիրուին, սակայն բնաւ մէկը զանիկայ չբարձրացըներ :

8 Քեզ ի՞նչպէս տամ՝ ո՛վ Եփրեմ, քեզ ի՞նչպէս յանձնեմ՝ ո՛վ Իսրայէլ. քեզ ինչո՞ւ Ադմայի պէս ընեմ, քեզ ինչո՞ւ Սեբոյիմի պէս դնեմ. իմ սիրտս ներսիդիս կը խռովի, կարեկցութիւններս ալ միանգամայն կը բորբոքին :

9 Իմ սաստիկ բարկութիւնս 'ի գործ պիտի չդնեմ. Եփրեմը աւրելու պիտի չդառնամ. քանզի ես Աստուած եմ, և ոչ թէ մարդ. քու մէջդ եղող Սուրբը ես եմ, ու բարկութեամբ պիտի չգամ :

10 Տէրոջը ետևէն պիտի երթան. անիկայ առիւծի պէս պիտի գոչէ. երբոր անիկայ գոչէ, արևմուտքի կողմէն տղաքները դողալով պիտի գան :

11 Անոնք Եգիպտոսէն թռչունի պէս ու Ասորեստանի երկրէն աղաւնիի պէս դողալով պիտի գան. ու զանոնք իրենց տուներուն մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը :

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եփրեմ զիս կը պաշարէ ստութեամբ, ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութեամբ. բայց Յուդա տակաւին Աստուծոյ կը տիրէ, ու սուրբերուն մէջ հաւատարիմ է :

2 Եփրեմ հով կը ճարակէ, ու արևելեան հովին ետևէն կը վազէ. ամէն օր ստութիւնը ու յափշտակութիւնը կը շատցընէ. Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեն, ու Եգիպտոս եղ կը տանին :

3 Տէրը Յուդայի հետ ալ վէճ ունի, ու Յակոբին անոր ճամբաներուն համեմատ այցելութիւն պիտի ընէ, ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պիտի ընէ անոր :

4 Անիկայ արգանդի մէջ իր եղբօրը գարշապարէն բռնեց, և իր ուժովը Աստուծոյ հետ ըմբշամարտեցաւ :

5 Ու հրեշտակին հետ ըմբշամարտեցաւ և յաղթեց. լացաւ և անկէ շնորհք խնդրեց. զանիկայ Բեթէլի մէջ գտաւ, ու հոն մեզի հետ խօսեցաւ :

6 Անիկայ, Այսինքն զօրաց Տէր Աստուածը, որուն յիշատակը Եհովա է :

7 Ուրեմն դուն քու Աստուծոյդ դարձիր, ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ, ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա :

8 Եփրեմ վաճառական է, անոր ձեռքը նենգութեան կշիռ կայ, անիկայ հարստահարելը կը սիրէ :

9 Ու Եփրեմ ըսաւ, Իրաւցընէ հարստացայ, ինծի ստացուածք գտայ. իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝ անօրէնութիւն պիտի չգտնեն իմ վրաս, որ մեղք ըլլայ :

10 Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն 'ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ. քեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւոր տօնի օրերուն պէս :

11 Ու մարգարէներուն միջոցով խօսեցայ, ու տեսիլքները շատցուցի, ու մարգարէներուն ձեռքովը նմանութիւններ գործածեցի :

12 Յիրաւի Գաղաադ անօրէն է. յիրաւի ունայնութիւն եղան. Գաղգաղայի մէջ արջառներ մորթեցին, անոնց սեղանները անդաստանի ակօսներուն վրայ եղող քարակոյտներու պէս են :

13 Ու Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ, ու Իսրայէլ կնկան համար ծառայութիւն ըրաւ, ու կնկան համար հովիւ եղաւ :

14 Ու Տէրը մէկ մարգարէով Եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը, ու անիկայ մէկ մարգարէով պահպանուեցաւ :

15 Եփրեմ դառնապէս բարկացուց զԱստուած. անոր համար անոր արիւնները անոր վրայ պիտի ձգէ, ու անոր Տէրը անոր նախատինքը անոր պիտի հատուցանէ :

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եփրեմ երբոր դողալով կը խօսէր, Իսրայէլի մէջ բարձրացաւ. բայց երբոր Բահաղով յանցաւոր եղաւ, մեռաւ :

2 Ու հիմա նորէն մեղք կը գործեն, ու իրենց համար իրենց արծաթէն՝ իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր ու արձաններ կը շինեն, որոնց ամէնը արուեստաւորի գործեր են. իրենք անոնց համար կ'ըսեն, Զոհ ընող մարդիկը թող որթերը համբուրեն :

3 Անոր համար անոնք առաւօտեան ամպին պէս, ու կանուխ իյնող ցօղին պէս, կալէն փոթորիկով վերցուած մղեղին պէս, ու ծխնելոյզէն ելած ծուխին պէս պիտի ըլլան :

4 Սակայն ես Եգիպտոսի երկրէն 'ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ. ու ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտնաս, քանզի ինծմէ ուրիշ փրկիչ մը չկայ :

5 Ես քեզ անապատին մէջ՝ խիստ անջրդի երկրի մէջ ճանչցայ :

6 Անոնք իրենց արօտին համեմատ կշտացան, կշտացան ու անոնց սիրտը բարձրացաւ,

7 անոր համար զիս մոռցան : Ուստի անոնց առիւծի պէս պիտի ըլլամ. ճամբուն քովը ընձու պէս դարանամուտ պիտի ըլլամ :

8 Իր ձագերը կորսնցուցած արջու պէս անոնց պիտի հանդիպիմ, ու անոնց սրտին վարագոյրը պիտի պատառեմ, և զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ. զանոնք դաշտի գազանը պիտի պատառէ :

9 Դուն քեզ կորսնցուցիր՝ ո՛վ Իսրայէլ, բայց քու օգնութիւնդ ինծմէ է :

10 Հիմա ո՞ւր է քու թագաւորդ, որ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ազատէ. և ո՞ւր են ան դատաւորները, որոնց համար ըսիր թէ Ինծի թագաւոր ու իշխաններ տուր :

11 Իմ բարկութեամբս քեզի թագաւոր տուի, ու իմ սրտմտութեամբս առի :

12 Եփրեմին անօրէնութիւնը կապուած, անոր մեղքը պահուած

13 է ։ Անոր վրայ ծննդական կնոջ ցաւերը պիտի հասնին . անիկայ իմաստուն տղայ չէ . ապա թէ ոչ արգանդին բերանը երկար ատեն 14 չէր կենար ։ Զանոնք գերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ . զանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ . քու ժանտախտդ ո՞ւր է , ո՛վ մահ , քու աւերումդ ո՞ւր է , ո՛վ գերեզման . իմ աչքերէս զղջումը 15 պիտի ծածկուի ։ Թէև անիկայ եղբայրներուն մէջ պտղաբեր ըլլայ , արևելեան հովը պիտի գայ , անապատէն Տէրոջը հովը պիտի ելլէ . և անոր աղբիւրը պիտի ցամքի , ու անոր աղբերակը պիտի չորնայ . անիկայ բոլոր ցանկալի ամաններուն գանձը պիտի կողոպ- 16 տէ ։ Սամարիա աւերակ պիտի ըլլայ , քանզի իր Աստուծոյն ապստամբեցաւ . անոնք սրով պիտի իյնան . անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնուին , ու յղի կնիկները պիտի ճեղքուին ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ո՛վ Իսրայէլ՝ քու Տէր Աստուծոյդ դարձիր , քանզի քու անօրէնութեանդ պատճառաւ գլորե- 2 ցար ։ Ձեր հետ խօսքեր առէք , ու Տէրոջը դարձէք . անոր ըսէք , Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր և զմեզ բարութեամբ ընդունէ՛ , ու մեր շրթունքներուն զուարակները պի- 3 տի մատուցանենք ։ Ասորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ . ձիերու վրայ պիտի չհեծնենք , ու մէյմըն ալ մեր ձեռացը գործքերո՛ն Մեր Աստուածն ես՝ պիտի չըսենք . քանզի որբը քեզմէ ողորմութիւն կը գտնէ ։

4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի բժշկեմ , զանոնք ձրիապէս պիտի սիրեմ , քանզի իմ բարկութիւնս անոնցմէ դարձաւ ։ 5 Իսրայէլին ցօղի պէս պիտի ըլլամ . անիկայ շուշանի պէս պիտի ծաղկի , և իր արմատները Լիբանանի եղևիններուն պէս պիտի արձակէ ։ 6 Անոր ոստերը պիտի տարածուին , ու անոր վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պիտի ըլլայ , և անոր անուշահոտութիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլլայ ։ 7 Անոր հովանիին տակը նստողները պիտի դառնան , ցորենի պէս պիտի կենդանանան , ու որթի պէս պիտի ծաղկին . անոր յիշատակը Լիբանանի գինիին պէս պիտի ըլլայ ։ 8 Եփրեմ պիտի ըսէ , Կուռքերու հետ՝ ալ ի՞նչ բան ունիմ ։ Ես անոր խնդրուածքը լսեցի ու անոր խնամք տարի . ես կանանչ մայրի ծառի պէս եմ , քու պտուղդ ինձմէ է ։

9 Ո՞վ է իմաստուն , որ ասոնք հասկընայ , կամ խոհեմ , որ ասոնք գիտնայ . քանզի Տէրոջը ճամբաները շիտակ են , ու արդարները անոնց մէջ պիտի քալեն . բայց յանցաւորները անոնց մէջ պիտի գլորին ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փաթուէլի որդւոյն Յովէլին ։ 2 Լսեցէք ասիկայ՝ ո՛վ ծերեր , ու ականջ տուէք՝ ո՛վ երկրիս բոլոր բնակիչները . միթէ ասանկ բան մը եղա՞ւ ձեր օրերուն մէջ , կամ ձեր հայրերուն 3 օրերուն մէջ ։ Ասիկայ ձեր որդւոցը պատմեցէք , ու ձեր որդիքը իրենց որդւոցը , ու անոնց որդիքը յետագայ ազգին պատմեն ։ 4 Խածանիչին թողածը մարախը կերաւ , ու մարախին թողածը ջորեակը կերաւ , ու ջորեակին թողածը գրդուռիճը կերաւ ։

5 Արթընցէք՝ ո՛վ գինովներ , ու լացէք , և գոչ առէք՝ ո՛վ գինի խմողներ , անուշ ըմպելիքին քաղցուին համար , քանզի ձեր բերնէն կտրե- 6 ցաւ ։ Վասն զի իմ երկրիս վրայ մէկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ մը ելաւ . անոր ակռաները առիւծի ակռաներ են , ու անիկայ մատակ ա- 7 ռիւծի ժանիքներ ունի ։ Անիկայ իմ որթս աւրեց , և իմ թզենիս կոտրատեց . զանիկայ բոլորովին մերկացուց ու վար ձգեց , անոր ուռերը ճերմըկցան ։

8 Ողբ ըրէ կոյսի մը պէս , որ իր մանկութեան էրկանը համար քուրձ 9 հագած է ։ Հացի ընծան ու թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն կտրեցաւ . Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները սուգ կը 10 բռնեն ։ Արտերը աւրեցան , երկիրը սուգ կը բռնէ , քանզի ցորենը աւրեցաւ , նոր գինին չորցաւ , եղը պակսեցաւ ։

11 Ամչցէք՝ ո՛վ երկրագործներ , ողբացէ՛ք ո՛վ այգեգործներ , թէ ցորենին համար և թէ գարիին համար . քանզի արտերուն բերքը կոր- 12 սուեցաւ ։ Որթը չորցաւ ու թզենին նուաղեցաւ . նռնենին , արմաւենին , խնձորենին , արտին բոլոր ծառերը չորցան . այսպէս մարդոց որդիներէն ուրախութիւնը վերցաւ ։

13 Քո՛ւրձ հագէք ու ողբացէ՛ք , ո՛վ քահանաներ . հառաչեցէ՛ք , ո՛վ սեղանին պաշտօնեաները . եկէք ո՛վ իմ Աստուծոյս ծառաները , գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք , քանզի հացի ընծան ու թափելու նուէրը ձեր Աստուծոյն տունէն վեր- 14 ցան ։ Ծոմապահութեան օր մը որոշեցէք , հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք . ծերերը ու երկրին բոլոր բնակիչները ձեր Տէր Աստուծոյն տունը ժողվեցէք , ու Տէրոջը աղաղակեցէ՛ք ։

15 Վա՜յ այն օրուան համար , քանզի Տէրոջը օրը մօտ է , ու Ամենակարողէն եղած աւերման պէս պիտի 16 գայ ։ Ահա մեր աչքին առջևէն կերակուրը , մեր Աստուծոյն տունէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը 17 կտրեցաւ ։ Հողին տակ կը փտեւ- րուն տակը սերմերը փտեցան , շտեմարանները ամայի մնացին , ամբարները աւրեցան , քանզի ցորենը խորշակահար եղաւ ։ 18 Ի՜նչպէս կը հեծեն անասունները . արջառներուն անդեռները տատանելով կը պտըտին , քանզի անոնց համար արօտ չկայ , ոչխարներուն հօտերն ալ կորսուեցան ։ 19 Քեզի պիտի աղաղակեմ , ո՛վ Տէր . քանզի անապատին արօտները կրակը կերաւ , ու դաշտին բոլոր ծառերը բոցը այրեց ։ 20 Դաշտին անասունները անգամ քեզի կը նային , քանզի ջուրերուն վտակները ցամքեր են , ու անապատին արօտները կրակը կերեր է ։

ԳԼ. Բ

1 Սիոնի մէջ փող հնչեցուցէք , և իմ սուրբ լերանս վրայ ազդարարութեան ձայն վերցուցէք . երկրին բոլոր բնակիչները դողան , քանզի Տէրոջը օրը կու գայ , վասն զի մօտ է , 2 խաւարի ու մէգի օր՝ ամպի ու մառախուղի օր . ինչպէս որ առաւօտը լեռներուն վրայ կը տարածուի , այնպէս ալ մեծ շատւոր ու զօրաւոր ժողովուրդ մը պիտի գայ , որ 'ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած , ու անկէ ետքը մէյմըն ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամանակին մէջ՝ ազգէ 'ի ազգ ։ 3 Անոր առջևէն կրակը պիտի ուտէ , ու ետևէն բոցը պիտի այրէ . երկիրը անոր առջևը Եդեմի դրախտին պէս է , և անոր ետևը ամայի անապատ մըն է , ու անկէ ազատուած բան մը չկայ ։ 4 Անոր տեսքը ձիերու տեսքին պէս է , ու ձիաւորներու պէս պիտի վազեն ։ 5 Կառքերու ձայնին պէս լեռներուն գլուխը պիտի ոստոստեն , եղէգը լափող կրակին բոցին ձայնին պէս , պատերազմի համար շարուած զօրաւոր ժողովուրդի մը պէս ։ 6 Անոնց առջևէն ժողովուրդները պիտի չարչարուին , բոլոր երեսները պիտի սևնան ։ 7 Անոնք զօրաւորներու պէս

պիտի վազեն, պատերազմիկ մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն. և ամէն մէկերնին իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն, ու իրենց շաւիղները պիտի չփոխեն։ 8 Ու մէկզմէկ պիտի չնեղեն, ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ. ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան, պիտի չվիրաւորուին։ 9 Քաղաքին մէջ պիտի պտըտին, ու պարսպին վրայ պիտի վազեն. տուները պիտի ելլեն, գողի պէս պատուհաններէն պիտի մտնեն։ 10 Անոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ, երկինքը պիտի սարսի, արեւը ու լուսինը պիտի խաւարին, ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը ետ պիտի քաշեն։ 11 Ու Տէրը իր զօրացը առջեւը իր ձայնը պիտի տայ, քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է, քանզի անոր խօսքը՝ ի գործ դնողը զօրաւոր է. քանզի Տէրոջ օրը մեծ ու խիստ ահեղ է, ու ո՞վ կրնայ անոր դիմանալ։

12 Սակայն հիմա ալ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը ծոմապահութեամբ, լալով ու սգալով, 13 Ու ձեր սիրտերը պատռեցէք, և ոչ թէ ձեր հանդերձները, և ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք. քանզի անիկայ ողորմած ու գթած, երկայնամիտ ու բազմողորմ է, ու չարիքի համար կը զղջայ։ 14 Ո՞վ գիտէ, գուցէ անիկայ դառնայ ու զղջայ, ու իր ետեւէն օրհնութիւն թողու, որ խաղող ըլլայ ձեր Տէր Աստուծոյն հացի ընծայ ու թափելու նուէր [illegible]։

15 Սիոնի մէջ փող հնչեցուցէք, ծոմապահութիւն մը որոշեցէք. հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք. 16 Ժողովուրդը ժողվեցէք, ժողովքը սրբեցէք, ծերերը հաւաքեցէք. տղաքները ու կաթնկեր մանուկները ժողվեցէք. փեսան իր սենեակէն թող ելլէ, ու հարսը իր առագաստէն։ 17 Տէրոջ պաշտօնեայ քահանաները սրահին ու սեղանին մէջտեղը թող լան, ու ըսեն, Ո՛վ Տէր՝ քու ժողովուրդիդ խնայէ, և քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի՛ տար, որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն. ինչո՞ւ համար ժողովուրդներուն մէջը ըսեն թէ Ո՞ւր է անոնց Աստուածը։

18 Ան ատենը Տէրը իր երկրին համար պիտի նախանձի, ու իր ժողովուրդին պիտի ողորմի։ 19 Ու Տէրը պատասխան պիտի տայ, ու իր ժողովուրդին ըսէ. Ահա ես ձեզի ցորեն, գինի ու եղ պիտի ղրկեմ, ու անոնցմով պիտի կշտանաք, և ձեզ մէյմըն ալ ազգաց մէջ նախատինք պիտի չընեմ։ 20 Ու հիւսիսայինը ձեզմէ ձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ, ու անոր երեսը դէպ 'ի արեւելեան ծովը, ու ետեւը դէպ 'ի արեւմտեան ծովը քշեմ, զանիկայ չոր ու ամայի երկիր մը պիտի քշեմ. ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ, և անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ, քանզի մեծ բաներ ըրաւ։ 21 Մի՛ վախնար՝ ո՛վ երկիր, ցնծա և ուրախացիր, քանզի Տէրը մեծ բաներ պիտի ընէ։ 22 Ո՛վ դաշտի անասուններ՝ մի՛ վախնաք, քանզի անապատին արօտները կը կանանչին. քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ, թզենին ու որթը իրենց զօրութիւնը կու տան։ 23 Ու դուք՝ ո՛վ Սիոնի որդիք, ձեր Տէր Աստուծով ցնծացէք և ուրախ եղէք. քանզի անիկայ չափաւորապէս առջի անձրեւը ձեզի կու տայ, ձեզի անձրեւ կ'իջեցընէ՝ առջի անձրեւը, ու վերջի անձրեւը առջի ամսուն մէջ։ 24 Ու կալերը ցորենով պիտի լեցուին, ու հնձանները գինիով ու եղով պիտի յորդին։ 25 Ու ձեզի ետ պիտի տամ ան տարիներուն պտուղները, որ մարախը, ձորեակը, գրուիճը ու խառնիճը, ձեր մէջը ղրկած իմ մեծ զօրքս կերաւ։ 26 Ու առատօրէն պիտի ուտէք ու կշտանաք, ու ձեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք, որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ. և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ։ 27 Ու պիտի գիտնաք թէ ես Իսրայէլին մէջն եմ, և թէ ձեր Տէր Աստուածը ես եմ, ու ուրիշ մը չկայ. և իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ։

28 Ու պիտի ըլլայ որ ասկէ ետեւ իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան. ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն, ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն։ 29 Ու ծառաներուն վրայ ու աղախիններուն վրայ ալ ան օրերը իմ Հոգիս պիտի թափեմ։ 30 Ու երկինքի մէջ ու երկրի վրայ նշաններ պիտի ընեմ, արիւն ու կրակ և ծուխի սիւներ։ 31 Արեւը խաւարի պիտի դառնայ, ու լուսինը արիւնի, դեռ Տէրոջ մեծ ու ահեղ օրը չեկած։ 32 Ու պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջ անունը կանչէ, պիտի ազատի. քանզի Տէրոջ ըսածին պէս՝ Սիոն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ փրկութիւն պիտի ըլլայ, ու ան մնացորդներուն մէջը՝ որոնք Տէրը պիտի կանչէ։

ԳԼ. Գ

1 Քանզի ահա ան օրերը ու ան ժամանակը, որ ես Յուդայի ու Երուսաղէմի գերութիւնը ետ պիտի դարձընեմ, 2 Ան ատենը բոլոր ազգերը պիտի ժողվեմ, ու զանոնք Յովսափատու հովիտը պիտի իջեցընեմ, և հոն անոնց հետ դատ պիտի վարեմ, իմ ժողովուրդիս ու իմ ժառանգութեանս Իսրայէլին համար, որն որ ազգերու մէջ ցրուեցին, ու իմ երկիրս բաժնեցին. 3 Ու իմ ժողովուրդիս համար վիճակ ձգեցին, ու տղան պոռնիկի [illegible] տեղ տուին, և աղջիկը գինիի համար ծախեցին, որ խմեն։ 4 Ու նաև դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք, ո՛վ Տիւրոս ու Սիդոն, և Փղշտացւոց բոլոր սահմանները, միթէ դուք ինծի հատուցո՞ւմ պիտի ընէք. թէ որ դուք ինծի հատուցում ընէք, շուտով ու անյապաղ ձեր հատուցումը ձեր գլուխը պիտի դարձընեմ։ 5 Քանզի իմ արծաթս ու ոսկիս առիք, ու իմ աղէկ ու ցանկալի բաներս ձեր մեհեանները տարիք. 6 Ու Յուդայի որդիքը ու Երուսաղէմի որդիքը Յունաց որդւոցը ծախեցիք, որպէս զի զանոնք իրենց սահմանէն հեռացընէք։ 7 Ահա ես զանոնք պիտի արթնցընեմ ան տեղէն՝ ուր որ դուք զանոնք ծախեցիք, և ձեր հատուցումը ձեր գլխուն վրայ պիտի դարձընեմ. 8 Ու ձեր տղաքները ու աղջիկները Յուդայի որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ. և անոնք հեռաւոր ազգի Սաբայեցւոց պիտի ծախեն զանոնք, քանզի Տէրը խօսեցաւ։

9 Ասիկայ ազգերու մէջ հրատարակեցէք, պատերազմ քարոզեցէք, զօրաւորները արթնցուցէք. բոլոր պատերազմիկ մարդիկները մօտենան ու ելլեն։ 10 Ձեր խոփերը սուրեր շինեցէք, ու ձեր յօտոցները՝ նիզակներ. տկար եղողը Ես զօրաւոր եմ՝ թող ըսէ։ 11 Շուտով եկէք՝ ո՛վ բոլոր շրջակայ ազգեր, ու ժողվուեցէք. քու զօրաւորներդ՝ ո՛վ Տէր՝ հոն իջեցուր։ 12 Ազգերը թող արթըննան ու Յովսափատու հովիտը ելլեն. քանզի բոլոր շրջակայ ազգերը դատելու համար հոն պիտի նստիմ։

13 Մանգաղը երկընցուցէք, քանզի հունձքը հասած է. եկէք, իջէք, քանզի հնձանը լեցուեցաւ, աւազանները կը յորդին. քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է։ 14 Բազմութիւննե՜ր բազմութիւններ՝ Վճռոյ հովիտին մէջ. քանզի Տէրոջ օրը մօտ է Վճռոյ հովիտին մէջ։ 15 Արեւը ու լուսինը պիտի խաւարին, և աստղերը իրենց պայծառութիւնը ետ պիտի քաշեն. 16 Տէրը Սիոնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ, և երկինքը ու երկիրը պիտի սարսին. բայց Տէրը իր ժողովուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որդւոցը ամրութիւն պիտի ըլլայ։ 17 Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ իմ սուրբ լեռանս Սիոնին մէջ կը բնակիմ. ու Երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ. և

անկէ մէջէն ալ օտարները պիտի
չանցնին ։
18 Այն օրը լեռները քաղցր գինի
պիտի կաթեցնեն, ու բլուրները կաթ պիտի վազցնեն,
և Յուդայի բոլոր ձորերը
ջուրեր պիտի քալեցնեն. ու Տէրոջ
տունէն աղբիւր պիտի ելլէ,
և Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ ։
19 Յուդայի որդւոցը ըրած անիրաւութեանը համար, Եգիպտոս աւերակութիւն պիտի ըլլայ, ու Եդովմ
ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին ։ Բայց Յուդա 20
մշտնջենաւոր պիտի ըլլայ բնակութեան, և Երուսաղէմ դարէ 'ի
դար ։ Այն պիտի մաքրեմ անոնց 21
արիւնը որ մաքրած չէի. և Տէրը
Սիոնի մէջ պիտի բնակի ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Թեկուէի հովիւներուն մէջէն եղող
Ամովսի խօսքերն են, որ Յուդայի թագաւորին Ոզիայի օրերը
ու Իսրայէլի թագաւորին Յովասի
որդւոյն Յերոբովամին օրերը գետնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուեցաւ Իսրայէլի
2 վրայով ։ Ու ըսաւ, Տէրը
Սիոնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիւներուն արօտները սուգ պիտի ընեն,
ու Կարմեղոսի գլուխը պիտի
չորնայ ։
3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դամասկոսի երեք յանցանքին համար, ու
չորսին համար անոր պատիժը ետ
պիտի չդարձնեմ. քանզի անոնք
Գաղաադը երկաթէ կամնասայլերով
4 ծեծեցին. Անկէ Ազայէլի
տանը վրայ կրակ պիտի ղրկեմ, ու
Բենադադի պալատները պիտի ուտէ ։
5 Նաև Դամասկոսի նիգերը պիտի կոտրեմ, ու Աւենի դաշտէն
բնակիչը, ու Եդեմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ. և
Արամի ժողովուրդը Կիր գերի
պիտի քշուի, կ'ըսէ Տէրը ։
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գազայի
երեք յանցանքին համար, ու չորսին
համար անոր պատիժը ետ պիտի
չդարձնեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, որ
7 Եդովմի ձեռքը մատնեն. Անկէ
Գազայի պարսպին վրայ կրակ պիտի ղրկեմ, ու անոր պալատները պիտի
ուտէ ։ Նաև Ազովտոսէն բնակիչը, 8
ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը
պիտի կտրեմ, և իմ ձեռքս
Ակկարոնի վրայ պիտի դարձնեմ.
ու Փղշտացւոց մնացորդը պիտի
կորսուի, կ'ըսէ Տէր Եհովան ։
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տիւրոսի 9
երեք յանցանքին համար, ու չորսին
համար անոր պատիժը ետ պիտի
չդարձնեմ. քանզի գերիները բոլորովին Եդովմին ձեռքը մատնեցին, ու եղբայրական ուխտը չյիշեցին. Անկէ Տիւրոսի պարսպին 10
վրայ կրակ պիտի ղրկեմ,
ու անոր պալատները պիտի ուտէ ։
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եդովմի 11
երեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի
չդարձնեմ. քանզի իր եղբայրը
սրով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կորեց. և իր բարկութիւնը միշտ պատառեց, ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց.
Անկէ Թեմանի վրայ կրակ պիտի 12
ղրկեմ, ու Բոսրայի պալատները
պիտի ուտէ ։
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ամմոնի 13
որդւոցը երեք յանցանքին համար,
ու չորսին համար անոնց պատիժը
ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի Գաղաադի յղի կիները ճեղքեցին,
որպէս զի իրենց սահմանները լայնցընեն. Անկէ Ռաբբայի պարըսպին 14

վրայ կրակ պիտի բորբոքեցընեմ, ու անոր պալատները պիտի
ուտէ. ասիկայ պատերազմի օրը
աղաղակով — փոթորիկի օրը
15 խռովութեամբ պիտի ըլլայ ։ Ու
անոնց թագաւորը գերութեան պիտի երթայ, ինքը ու իր իշխանները
մէկտեղ, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. Բ.

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մովաբի երեք յանցանքին համար, ու չորսին համար անոր պատիժը ետ պիտի
չդարձնեմ. քանզի Եդովմի թագաւորին ոսկորները մինչև կիր
2 դառնալը այրեց. Անկէ Մովաբի վրայ կրակ պիտի ղրկեմ, ու
Կարիոթի պալատները պիտի ուտէ. ու Մովաբ խռովութեամբ,
աղաղակով ու փողի ձայնով պիտի
3 մեռնի. Նաև անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ, ու
անոր հետ անոր բոլոր իշխանները
պիտի մեռցնեմ, կ'ըսէ Տէրը ։
4 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Յուդայի
երեք յանցանքին համար, ու չորսին
համար անոր պատիժը ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի Տէրոջը օրէնքը
անարգեցին, ու անոր պատուիրանքները չպահեցին. հապա իրենց
սուտութիւնները զիրենք մոլորեցուցին, որոնց հետևող եղեր էին
5 իրենց հայրերը. Անկէ Յուդայի
վրայ կրակ պիտի ղրկեմ, ու Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ ։
6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի
երեք յանցանքին համար, ու չորսին
համար անոր պատիժը ետ պիտի
չդարձնեմ. քանզի անոնք արդարը ստակով, ու տնանկը զոյգ մը
7 կօշիկով ծախեցին. Անոնք աղքատներուն գլխուն վրայ եղող երկրի հողին կը ցանկան, ու խոնարհներուն ճամբան կը ծռեն. և իմ
սուրբ անունս պղծելու համար որդին ու հայրը՝ մի և նոյն աղջկան կը
8 մտնեն. Ու ամէն սեղանի քով
գրաւ առնուած հանդերձներու վրայ
կը պառկին, և իրենց աստուածներուն տանը մէջ զրկուածներուն
գինին կը խմեն ։ Բայց ես անոնց 9
առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի,
որուն բարձրութիւնը եղևիններու
բարձրութեանը պէս էր. և անիկայ կաղնիներու պէս ամուր էր. ու
վերէն անոր պտուղը, և վարէն անոր արմատները բնաջինջ ըրի ։
Ու ես ձեզ Եգիպտոսի երկրէն 10
հանեցի, և ձեզ քառասուն տարի
անապատին մէջ պտըտցուցի, որ
Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք ։
Ու ձեր տղաքներէն մարգարէներ, 11
և ձեր երիտասարդներէն ուխտաւորներ հանեցի. հիմա աստանկ չէ՞,
ով Իսրայէլի որդիք՝ կ'ըսէ Տէրը ։
Բայց դուք՝ ուխտաւորներուն գինի 12
խմցուցիք, ու մարգարէներուն պատուիրեցիք ըսելով, Մարգարէութիւն մի ընէք ։ Ահա ես ձեր 13
եղած տեղը ձեզ պիտի կոխեմ,
ինչպէս որ որաներով լեցուն սայլը
իր տակը եղածը կը կոխէ ։ Ու 14
արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ, և ուժովը պիտի չկրնայ
իր ոյժը գործածել, և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել, Ու աղեղ բռնողը պիտի 15
չկրնայ կենալ, և շուտ վազողը
պիտի չկրնայ ինքզինքը ազատել, ու
ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը
ազատել, Ու զօրաւորներուն մէջ 16
քաջասիրտ եղողը այն օրը մերկ պիտի փախչի՛ կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. Գ.

Լսեցէք այս խօսքը՝ ով Իսրայէլի 1
որդիք, որ Տէրը ձեր վրայ կը
խօսի, այն բոլոր ազգատոհմին վրայ՝
որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի,
ըսելով, Երկրիս բոլոր ազգատոհմերէն միայն ձեզ ճանչցայ, 2
ատ պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար ձեզ պիտի
պատժեմ ։ Կարելի՞ է որ երկու 3
հոգի մէկտեղ քալեն, թէ որ
միաբանութիւն չունենան ։ Միթէ 4
առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ՞,
թէ որ որս մը չունենայ. կամ
առիւծը իր որջէն իր ձայնը կու
տա՞յ, թէ որ բան մը առած չըլլայ ։
Միթէ թռչունը երկրի վրայ փորձի 5

մէջ կ'իյնա՞յ, թէ որ անոր համար
որոգայթ լարուած չըլլայ. — ու փորձը
երկրէն կը վերցուի՞, երբոր
6 բան մը բռնած չէ. Թէ որ քաղաքին մէջ փող հնչուի, ժողովուրդը չը՞վախնար. միթէ քաղաքին
մէջ չարիք մը կ'ըլլա՞յ, թէ որ
7 Տէրը գործած չըլլայ. Յիրաւի
Տէր Եհովան բան մը չըներ, մինչև
որ իր գաղտնիքը իր ծառաներուն՝
8 մարգարէներուն չյայտնէ. Առիւծը
մռնչեց, ո՞վ պիտի չվախնայ. Տէր
Եհովան խօսեցաւ, ո՞վ պիտի չմարգարէանայ։

9 Ազոտոսի մէջ պալատներու
վրայ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
պալատներու վրայ կանչեցէք ու
ըսէք, Սամարիայի լեռներուն վրայ
ժողվուեցէք, և անոր մէջը շատ
խռովութիւններ, ու անոր մէջը
10 բռնութիւններ տեսէք։ Քանզի
ուղղութիւն ընել չեն գիտեր,
կ'ըսէ Տէրը, իրենց պալատներուն
մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն
11 կը դիզեն։ Անոր համար Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Թշնամին
երկրին բոլորտիքը պիտի ըլլայ, ու
քեզմէ քու ոյժդ պիտի իջեցնէ.
և քու պալատներդ պիտի կողոպտուին։

12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս
որ հովիւը առիւծին բերնէն երկու
ոտքը կամ մէկ ականջի կտոր կ'ազատէ, այնպէս ալ պիտի ազատին
Իսրայէլի որդիները, որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնը, ու
Դամասկոսի մէջ անկողինի վրայ
կը նստին։

13 Լսեցէք ու Յակոբին տանը
վկայութիւն ըրէք, կ'ըսէ զօրաց
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան, Այն
օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն
պատիժը անոր վրայ բերեմ, Բեթէլի սեղաններն ալ պիտի պատժեմ. ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրուին ու գետինը պիտի
15 իյնան։ Ու ձմեռնային տունը
ու ամառնային տունը պիտի զարնեմ, և փղոսկրեայ տուները պիտի
կորսուին, ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Դ

Լսեցէք աս խօսքը, ո՛վ Սամա- 1
րիայի լեռանը վրայ եղող Բասանի կովեր, որ աղքատներուն
զրկանք կ'ընէք, ու տնանկները
ոտքի տակ կ'առնէք, և ձեր տէրերուն՝ Բեր որ խմենք՝ կ'ըսէք։ Տէր 2
Եհովան իր սրբութեամբը երդում
ըրաւ, Թէ ահա ձեր վրայ օրեր կու
գան, որ ձեզ կարթերով պիտի
վերցընէ, ու ձեր սերունդը՝ ձկնի
կարթերով։ Ու փլած տեղերէն 3
պիտի ելլէք ամէն մէկերնիդ իր
երեսին դարձած կողմէն, ու բերդը
պիտի նետուիք, կ'ըսէ Տէրը։

Բեթէլ եկէք ու յանցանք գոր- 4
ծեցէք. Գաղգաղայի մէջ յանցանք
ընելը շատցուցէք. և ամէն առտու
ձեր զոհերը, — ամէն երեք օրը ձեր
տասանորդները բերէք։ Ու շը- 5
նորհակալութեան զոհը խմորէն
մատուցէք, ու կամաւոր ընծաներ
քարոզեցէք — հրատարակեցէ՛ք.
քանզի այսպէս սիրեցիք՝ ո՛վ Իսրայէլի որդիք, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
Ու ես ալ ձեզի ձեր ամէն քաղաք- 6
ներուն մէջ՝ ակռայի մաքրութիւն,
ու ձեր ամէն տեղուանքը հացի կարօտութիւն տուի. սակայն ինծի
չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Ու նաև 7
հունձքէն երեք ամիս առաջ անձրևը
ձեզմէ արգիլեցի. ու մէկ քաղաքին
վրայ անձրև իջեցուցի, և միւս քաղաքին վրայ անձրև չիջեցուցի. մէկ
վիճակին վրայ անձրև եկաւ, ու
միւս վիճակը՝ որուն վրայ անձրև չեկաւ, չորցաւ։ Ու երկու երեք 8
քաղաք ջուր խմելու համար մէկ
քաղաքի մէջ ժողվուեցան, բայց
բաւական չգտան. սակայն ինծի
չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Ձեզ 9
խորշակահարութեամբ ու դալուկով զարկի. խառնիճը կերաւ ձեր
բազմաթիւ պարտէզները ու այգիները և թզենիները ու ձիթենիները. սակայն ինծի չդարձաք,
կ'ըսէ Տէրը։ Եգիպտոսի ճամբուն 10
մէջ ձեր վրայ ժանտախտ ղրկեցի.
ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի, ու ձեր ձիերը գերի ըրի, և

ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի.
սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէ-
11 րը։ Աստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին պէս ձեզ ալ կործանեցի. ու կրակէ հանուած խանձողի պէս եղաք. սակայն ինծի չը-
12 դարձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Անոր համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ, ո՛վ
Իսրայէլ. և որովհետև քեզի աս
բանը պիտի ընեմ, քու Աստուծոյդ
դիմաւորելու պատրաստուէ՛, ո՛վ
13 Իսրայէլ։ Քանզի ահա ան որ
լեռները հաստատեց ու հովը ստեղծեց, և կը յայտնէ մարդուն՝
թէ ինչ է անոր խորհուրդը, առաւօտը խաւար կ'ընէ, ու երկրիս
բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ,
անոր անունը Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է։

ԳԼ. Ե

1 Լսեցէք աս խօսքը՝ ձեր վրայ ըրած
ողբս, ո՛վ Իսրայէլի տունը։
2 Իսրայէլի կոյսը ինկած է. մէյմըն
ալ պիտի չելլէ. իր երկրին վրայ
ձգուած է, զանիկայ վերցընող
3 չկայ։ Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան քաղաքին մէջ՝
ուսկից որ հազար կ'ելլէր, հարիւր
պիտի մնայ, և ուսկից որ հարիւր
կ'ելլէր, տասը պիտի մնայ Իսրայէ-
4 լի տանը։ Քանզի Տէրը Իսրայէլի
տանը այսպէս կ'ըսէ. Զիս փնտռե-
5 ցէ՛ք, որ ապրիք. Բայց Բեթէլը մի փնտռէք, ու Գաղգաղա մի
մտնէք, ու Բերսաբէէ մի անցնիք.
քանզի Գաղգաղա անշուշտ գերութեան պիտի քշուի ու Բեթէլ
6 պիտի ոչնչանայ։ Տէրը փնտռեցէ՛ք, որ ապրիք. չըլլայ որ Յովսէփին տանը մէջ կրակի պէս իյնայ,
և զանիկայ ուտէ, ու Բեթէլի մէջ
7 մարող չըլլայ։ Դուք որ իրաւունքը օշինդրի կը դարձնէք, ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք,
8 Փնտռեցէ՛ք զանիկայ, որ Բազմաստեղը ու Հայկը շինեց, ու մահուան ստուերը առաւօտեան լոյսի
կը դարձնէ, և ցորեկը գիշերուան
պէս կը մթընցնէ, ու ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի
երեսին վրայ կը թափէ. անոր անունը Եհովայ է. Որ զօրաւորին 9
վրայ յանկարծ կորուստ կը բերէ,
ու կորուստը մինչև ամրոցը կը
հասնի։

Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'ատեն, ու շիտակ խօսողէն կը զըզուին։ Ասոր համար որովհետև աղքա- 11
տին վրայ կը կոխէք, ու անկէ
ցորենի պարգևներ կ'առնէք, ձեր
տաշուած քարէ տուներ շինէք,
բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք.
— ձեր ցանկալի այգիներ տնկէք,
բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։
Քանզի ձեր շատ յանցանքները 12
ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ.
արդարը կը նեղէք, կաշառք կ'առնէք ու դրանը մէջ տնանկներուն
դատը կը ծռէք։ Անոր համար 13
խելացի եղողը ան ատենը պիտի
լռէ, քանզի ժամանակը չար է։
Բարութիւն փնտռեցէք ու չէ՛ 14
թէ չարութիւն, որպէս զի ապրիք. և այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ,
ինչպէս որ ըսիք։ Չարութիւնը 15
ատեցէք, ու բարութիւնը սիրեցէք, և դրանը մէջ իրաւունքը
հաստատեցէք. գուցէ զօրաց Տէր
Աստուածը Յովսէփին մնացորդին
ողորմութիւն ընէ։

Անոր համար զօրաց Աստուածը՝ 16
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն
հրապարակներու մէջ ողբ պիտի
ըլլայ, ու ամէն փողոցներու մէջ
Վա՜յ, վա՜յ պիտի ըսեն, ու երկրագործը սուգի, ու ողբ գիտցողները
ողբալու պիտի կանչեն։ Ու ամէն 17
այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ.
քանզի քու մէջէդ պիտի անցնիմ՝
կ'ըսէ Տէրը։

Վա՜յ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուան 18
կը ցանկան. ձեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ Տէրոջը օրը. անիկայ խաւար
է, և չէ՛ թէ լոյս. Ինչպէս երբոր 19
մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի,
ու արջ մը անոր հանդիպի, և
կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պատին վրայ կոթընցընէ, և զանիկայ
օձը խածնէ։ Ահա Տէրոջը օրը 20

խաւար է, և ո՛չ թէ լոյս, ու անոր մէջը մառախուղ կայ, և ո՛չ թէ պայծառութիւն։

21 Ձեր տօները կ'ատեմ ու կը մերժեմ, և ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ հոտ պիտի չառնեմ։ 22 Թէ՛ որ ինծի ողջակէզներ ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ, պիտի չընդունիմ, և ձեր գէր անասուններուն խաղաղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ։ 23 Քու երգերուդ աղաղակը ինծմէ հեռացուր. քանզի քու տաւիղներուդ եղանակը պիտի չլսեմ։ 24 Հապա իրաւունքը ջուրի պէս թող վազէ, ու արդարութիւնը՝ զօրաւոր գետի պէս։ 25 Միթէ անապատին մէջ քառասուն տարի ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցի՞ք, ով Իսրայէլի տունը. 26 Հապա դուք ձեր Մողոքի խորանները ու ձեր Քիունի կուռքերը և ձեզի համար շինած աստուածներնուդ աստղը կրեցիք։ 27 Ուստի ձեզ Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ, կ'ըսէ Տէրը, որուն անունը Զօրաց Աստուած է։

ԳԼ. Զ.

1 Վա՜յ Սիոնի մէջ հանգիստ բնակողներուն, ու Սամարիայի լերանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն, ազգաց գլուխն երեւելիներուն՝ որ Իսրայէլի տունը անոնց 2 կը դիմէ։ Քաղանէ անցէք ու տեսէք, ու անկէ՝ մեծ Եմաթը գացէք, ու Փղշտացւոց Գէթը իջէք. միթէ անոնք այս թագաւորութիւններէն աղէ՞կ են, կամ անոնց սահմանը ձեր սահմանէն մե՞ծ 3 է։ Վա՜յ անոնց՝ որ չար օրը կը հեռացընեն, ու բռնութեան աթոռը 4 կը մօտեցընեն, փղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին, ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկըննան, և հօտերէն գառնուկները, ու գոմերու մէջէն պարարտ 5 որթերը կ'ուտեն, Տաւիղի ձայնով խաղ կը կանչեն, ու Դաւիթին պէս իրենց երաժշտական գործիք6 ներ կը հնարեն, Գաւաթներով գինի կը խմեն, ու ծանրագին իւղերով կ'օծուին, և Յովսէփին բեկմանը վրայ չեն ցաւիր։ 7 Անոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին, ու խնճոյքներու մէջ երկընցողներուն ուրախութեան ձայնը պիտի վերնայ։

8 Տէր Եհովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը. Ես Յակոբին ամբարտաւանութիւնը կը զզուիմ, ու անոր պալատները կ'ատեմ, և քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը թշնամիին պիտի մատնեմ. 9 Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մնացած ըլլայ, անոնք ալ պիտի մեռնին. 10 Ու մէկուն հօրեղբայրը, կամ զինք այրող մարդը զանիկայ պիտի վերցընէ, ոսկորները տունէն դուրս հանելու համար, ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ, Ալ ուրիշ մէկը կա՞յ քովդ. և անիկայ պիտի ըսէ, Ո՛չ. ու ան ալ պիտի ըսէ, Լո՛ւռ կեցիր. քանզի Տէրոջը անունը յիշելու ատեն չէ։ 11 Վասն զի ահա Տէրը կը հրամայէ. ու մեծ տունը կործանումով, ու պզտիկ տունը պատառատումով պիտի զարնէ։

12 Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն. կամ անիկայ եզներով կը հերկուի՞. քանզի դուք իրաւունքը դառնութեան, և արդարութեան պտուղը օշինդրի դարձուցիք, 13 Ո՛վ ոչինչ բանով ուրախացողներ, որ կ'ըսէք թէ Չէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք։ 14 Անոր համար ահա ես ձեզի, ով Իսրայէլի տունը՝ ձեր վրայ ազգ մը պիտի հանեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը, ու ձեզ Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն։

ԳԼ. Է.

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա վերջին խոտին բուսնելուն սկիզբը մարախներ կը ստեղծէր. և ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքէն ետքն էր։ 2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը, ես ըսի,

Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, ներէ. Յակոբ ինչպէս պիտի կանգնի, 3 քանզի պզտիկ է։ Տէրը ասոր համար զղջաց, Ըլլալու չէ՛, ըսաւ Տէրը։

4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան ընէ. և անիկայ մեծ անդունդը կերաւ, ու արտերը ապականեց։ 5 Ու ես ըսի, Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, դադարէ. Յակոբ ինչպէս պիտի կանգնի, քանզի պզտիկ 6 է։ Տէրը ասոր համար զղջաց, Ասիկայ ալ չըլլայ, ըսաւ Տէր Եհովան։

7 Ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէրը գնդակի ուղղով շինուած պարըսպի մը վրայ կայներ էր, ու ձեռքը գնդակ մը 8 կար։ Ու Տէրը ինծի ըսաւ, Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս. ու ես ըսի, Գնդակ մը. և Տէրը ըսաւ, Ահա ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը գնդակ մը կը դնեմ. ալ անոնց յանցանքները անտես պիտի չընեմ։ 9 Ու Իսահակին բարձր տեղերը աւերակ պիտի ըլլան, ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւրուին, ու Յերոբովամին տանը վրայ սրով պիտի ելլեմ։

10 Ու Բեթէլին քուրմը Ամասիա Իսրայէլի Յերոբովամ թագաւորին ղրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլի տանը մէջ Ամովս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ. երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ. 11 Քանզի Ամովս այսպէս կ'ըսէ. Յերոբովամ սրով պիտի մեռնի, ու Իսրայէլ իր երկրէն վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ։ 12 Ու Ամասիա ըսաւ Ամովսին, Ո՛վ տեսանող՝ գնա Յուդայի երկիրը փախիր, ու հոն հաց կեր, և հոն մարգարէութիւն ըրէ, 13 Ու մէյմըն ալ Բեթէլի մէջ մարգարէութիւն մի՛ ըներ, քանզի անիկայ թագաւորին սրբարանն է, ու թագաւորութեանը տունն է։ 14 Ու Ամովս պատասխան տուաւ ու Ամասիային ըսաւ, Ես ո՛չ մարգարէ էի, ո՛չ ալ մարգարէի որդի. հապա ես արջառներու հովիւ, ու մոլաթզի քաղող էի. 15 Ու Տէրը զիս հօտին ետեւէն առաւ, և Տէրը ինծի ըսաւ, Գնա, իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մարգարէութիւն ըրէ։ 16 Ու հիմա Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. դուն կ'ըսես որ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի՛ ըներ, ու Իսահակի տանը վրայով խօսք մի՛ խօսիր։ 17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու կինդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ, և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի իյնան, ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի, և դուն պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս. ու Իսրայէլ իր երկրէն վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ։

ԳԼ. Ը.

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց. և ահա մէկ կողով մը ամառնային 2 պտուղ։ Ու ըսաւ, Ի՞նչ կը տեսնես՝ ով Ամովս. ու ես ըսի, Կողով մը ամառնային պտուղ. և Տէրը ինծի ըսաւ, Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճանը հասած է. ալ անոնց յանցանքները անտես պիտի չընեմ։ 3 Ու այն օրը տաճարին երգերը հառաչանքներ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէր Եհովան. շատ մեռելներ պիտի ըլլան, ու զանոնք ամէն տեղ լռութեամբ պիտի նետեն։

4 Ասիկայ մտիկ ըրէք, դուք որ աղքատը կլլէք, ու երկրին աղքատները կորսնցընելու կը ջանաք, 5 Ու կ'ըսէք, Ամսագլուխը ե՞րբ պիտի անցնի, որ ընդեղէն ծախենք, և շաբաթը՝ որ ցորենը ծախու հանենք, ու արդուն պզտիկցընենք ու սիկղը մեծցընենք, և նենգութեամբ խարդախ կշիռներ գործածենք. 6 Որ աղքատները արծաթով, ու տնանկները զոյգ մը կօշիկով ծախու առնենք, ու ցորենին խոտանը ծախենք։ 7 Տէրը Յակոբին մեծվայելչութեանը վրայ երդում ըրաւ, Երբե՛ք, Անոնց բոլոր գործերը յաւիտեան պիտի չը-

մոռնամ։ 8 Չէ՞ որ աս բանին համար երկիրը պիտի դողայ, ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ, և բոլորը Նեղոսը գետի պէս վեր պիտի ելլէ, ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի գետով։ 9 Ու պիտի ըլլայ որ այն օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, արևը կէս օրուան ատենը մարը պիտի մտցընեմ, ու ցորեկուան լոյսին ատենը երկիրը պիտի խաւարցընեմ։ 10 Ու ձեր տօները սուգի, ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ. ու ամէն մէջքերու վրայ քուրձ՝ և ամէն գլուխի վրայ կնտութիւն պիտի բերեմ. ու Երկրին վրայ սուգ պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս, և անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս։

11 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ. չէ թէ հացի սով, և չէ թէ ջուրի ծարաւ. հապա 12 Տէրոջը խօսքերը լսելու սով։ Ու մէկ ծովէն միւս ծովը, և հիւսիսէն մինչև արևելք պիտի թափառին. Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար հոս հոն պիտի վազեն, 13 բայց պիտի չգտնեն։ Այն օրը գեղեցիկ կոյսերը ու երիտասարդները 14 ծարաւով պիտի մարին, Որոնք Սամարիոյի յանցանքովը երդում կ'ընեն ու կ'ըսեն, Կենդանի է քու աստուածդ, ով Դան, ու Կենդանի է Բերսաբէէին ճամբան. անոնք պիտի իյնան ու մէյմըն ալ պիտի չելլեն։

ԳԼ. Թ.

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր ու ըսաւ, Խոյակին զարկ որ սեմերը դողան, և զանոնք կտոր կտոր ըրէ անոնց ամէնուն գլխուն վրայ. ու անոնց մնացորդը սրով պիտի մեռցընեմ. անոնց փախստականը պիտի չկրնայ փախչիլ, ու անոնց ազատուածը 2 պիտի չկրնայ ազատիլ։ Թէև անոնք մինչև դժոխքը փորեն, իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք. ու թէև երկինքը ելլեն, զանոնք անկէ պիտի իջեցընեմ. 3 Ու թէև Կարմեղոսի գլուխը պահուըտին, զանոնք պիտի փնտռեմ, անկէ պիտի առնեմ. ու թէև իմ աչքերուս առջևէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին, հոն օձին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի խայթէ. 4 Ու թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առջևէն գերութեան երթան, հոն սուրին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի մեռցընէ. և իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար, և ոչ թէ բարիքի համար։

5 Վասնզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն է որ երկրիս կը դպչի, ու անիկայ կը հալի, ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն, և բոլոր Նեղոսը գետի պէս վեր կ'ելլէ, ու կ'ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի գետով։ 6 Ինքն է որ երկինքին մէջ իր վերնատուները կը շինէ, ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմնէ, ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ. անոր անունը Եհովայ է։

7 Միթէ դուք ինծի Եթովպացւոց որդիներուն պէս չէ՞ք, ով Իսրայէլի որդիք կ'ըսէ Տէրը. չէ՞ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն, ու Փղշտացիները Կափթորէն, և Ասորիները Կիրէն հանեցի։ 8 Ահա Տէր Եհովային աչքերը աս մեղաւոր թագաւորութեանը վրայեն, ու զանիկայ երկրիս երեսին վրայէն պիտի կորսընցընեմ. սակայն Յակոբին տանը բոլորովին պիտի չկորսընցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։ 9 Վասնզի ահա ես կը հրամայեմ, ու Իսրայէլի տանը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարբալեմ, ինչպէս որ ցորենը մաղով կը խարբալեն. բայց մէկ հատ մը գետինը պիտի չիյնայ։ 10 Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով պիտի մեռնին, որոնք կ'ըսեն թէ Չարիքը մեզ վրայ պիտի չհասնի, ու մեր առջևը պիտի չառնէ։

11 Այն օրը Դաւիթին ինկած խորանը պիտի կանգնեմ, և անոր փլածները պիտի նորոգեմ, ու աւրածները պիտի կանգնեմ, և զանիկայ հին օրերուն պէս պիտի շինեմ. 12 Որպէս զի անոնք Եդովմին մնացորդը ու բոլոր ազգերը ժառանգեն, որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, կ'ըսէ Տէրը՝ որ աս բանը կ'ընէ։ 13 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէրը, որ հերկողը հնձողին, և խաղող կոխողը սերմանացանին պիտի հասնի. ու լեռները քաղցու պիտի կաթեցընեն, և ամէն բլուրները պիտի հալին։ 14 Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ. ու աւրած քաղաքները պիտի շինեն, ու անոնց մէջ բնակին. և այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց գինին խմեն, և պարտէզներ պիտի շինեն ու անոնց պտուղները ուտեն։ 15 Ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ. ու մէյմըն ալ պիտի չփրցուին իրենց երկրէն որ իրենց տուի, կ'ըսէ քու Տէր Աստուածդ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱԲԴԻՈՒ

1 Աբդիու տեսիլքը։

Տէր Եհովան Եդովմի վրայով այսպէս կ'ըսէ. Տէրոջմէ լուր լսեցինք. ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ, ըսելով, Ելէք, ու անոր վրայ պատերազմի ելլենք։ 2 Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի. դուն խիստ անարգուած ես։ 3 Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց, ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող, — բարձր բնակարան ունեցող, որ սրտիդ մէջ կ'ըսես, Ո՞վ զիս գետինը պիտի իջեցընէ։ 4 Թէև արծիւի պէս բարձրանաս, և քու բոյնդ աստղերուն մէջը դնես, քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։ 5 Թէ որ քեզի գողեր կամ գիշերուայ աւազակներ գային, (ի՜նչպէս կործանեցար.) անոնք իրենց բաւականին եղածին չափ պիտի չգողնայի՞ն. թէ որ քեզի կթողներ գային, միթէ ճիւղեր պիտի չթողուի՞ն։ 6 Եսաւ ի՜նչպէս քննուեցաւ. անոր ծածուկ տեղերը փնտռուեցան։ 7 Քու բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչև սահմանը խրկեցին. քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկները քեզ խաբեցին — քեզ յաղթեցին. քու հացդ ուտողները քու տակդ որոգայթ դրին. անոր քովը հանճար չկայ։

8 Ահա այն օրը՝ կ'ըսէ՝ Տէրը, Եդովմէն իմաստունները, ու Եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի ընեմ։ 9 Ու քու զօրաւորներդ՝ ով Թեման՝ պիտի զարհուրին. որպէս զի Եսաւի լեռնէն ամէն մարդ սպաննուելով կորսուի։ 10 Քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար ամօթը քեզ պիտի ծածկէ, ու յաւիտեան բնաջինջ պիտի ըլլաս։ 11 Այն դիմացը կայնած օրդ՝ երբոր օտարականները անոր զօրքը գերի առին, ու օտարները անոր դռները մտան, ու Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին, դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր։ 12 Ու պէտք չէր որ քու եղբօրդ օրը, անոր օտարութեան օրը դիմացէն նայէիր, և Յուդայի որդւոցը վրայ անոնց կորստեան օրը խնդայիր, ու անոնց նեղութեան օրը՝ քու բերանդ մեծցընէիր, 13 Ո՛չ ալ իմ ժողովուրդիս դուռը անոնց թշուառութեան օրը մտնէիր, անոնց կործանման օրը դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր, և անոնց կործանման օրը անոնց ստացուածքին վրայ ձեռք ձգէիր. 14 Ու ոչ անոր ազատուածները կոտորելու համար ճամբուն բերանը կայնէիր, ու անոր նեղութեան օրը անոր մնացորդները մատնէիր։ 15 Վասնզի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է. քեզի քու ըրածիդ պէս պիտի ընեն.

քու հատուցումդ գլխուդ պիտի 16 դառնայ։ Քանզի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմեցիք, բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն. պիտի խմեն ու պիտի կլլեն, ու չեղածի պէս պիտի ըլլան։

17 Բայց Սիոն լեռանը վրայ փրկութիւն պիտի ըլլայ, և սրբութիւն պիտի ըլլայ. ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն պիտի տի-18 րեն։ Ու Յակոբին տունը կրակ, ու Յովսէփին տունը բոց, ու Եսաւին տունը յարդ պիտի ըլլայ. և անոնց մէջ պիտի բռնկին, ու զանոնք պիտի ուտեն. ու Եսաւի տանը մնացորդ մը պիտի չըլլայ. քանզի Տէրը խօսեցաւ։ Ու հա-19 րաւայինները Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն, ու դաշտայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը. նաև Եփրեմի դաշտը ու Սամարիայի դաշտը պիտի ժառանգեն. ու Բենիամին՝ Գաղաադը պիտի ժառանգէ։ Ու 20 Իսրայէլի որդւոց աս զօրքին գերիները՝ Քանանացւոց երկրը պիտի ժառանգեն մինչև Սարեփթա, ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի մէջ են, հարաւային քաղաքները պիտի ժառանգեն։ Ու 21 ազատողներ պիտի ելլեն Սիոն լեռը, Եսաւի լեռը դատելու համար. ու թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն Յովնանին եղաւ, ըսե-2 լով, Ելիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, ու անոր դէմ քարոզութիւն ըրէ. քանզի անոնց չարութիւնը 3 իմ առջևս ելաւ։ Բայց Յովնան ելաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս փախչի. և Յոպպէ իջաւ, ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ'երթար, և անոր վարձքը տուաւ ու անոր մէջը մտաւ, որ անոնց հետ Թարսիս երթայ Տէրոջը երեսէն։

4 Ու Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց, ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ, այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ էր։ 5 Ու նաւավարները վախցան, և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ'աղաղակէր. ու նաւուն մէջի կարասիները ծովը նետեցին, որ զանոնք իրենցմէ թեթևցընեն. բայց Յովնան նաւուն խորշը իջնելով պառկեր էր 6 ու խորունկ կը քնանար։ Ու նաւապետը անոր մօտեցաւ ու անոր ըսաւ, Ինչի՞ ինչ եղար՝ ով խորունկ քնացող. ելիր քու Աստուծոյդ աղաղակէ՛, գուցէ Աստուած մեզ յիշէ, որ չկորսուինք։

7 Ու իրարու ըսին, Եկէք՝ վիճակ ձգենք, ու գիտնանք թէ աս չարիքը որո՞ւն պատճառովը մեր վրայ եկաւ։ Ու վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Յովնանին ելաւ։ 8 Ու անոր ըսին, Հիմա պատմէ՛ մեզի թէ աս չարիքը որո՞ւն պատճառովը մեր վրայ եկաւ. քու գործդ ի՞նչ է, և ուսկի՞ց կու գաս, քու երկիրդ ո՞րն է, ու դուն ո՞ր ժողովուրդէն ես։ 9 Ու անիկայ ըսաւ անոնց, Ես Եբրայեցի եմ, և ծովը ու ցամաքը ստեղծող երկնից Աստուածմէն Եհովայէն կը վախնամ։ 10 Ու այն մարդիկը խիստ շատ վախցան, ու անոր ըսին, Աս բանը ինչո՞ւ ըրիր. քանզի այն մարդիկը գիտցան որ անիկայ Տէրոջը երեսէն կը փախչէր, ինչու որ անոնց պատմեր էր։ 11 Ու անոր ըսին, Քեզի ի՞նչ ընենք, որ ծովը մեզմէ դադարի. քանզի ծովը երթալով աւելի կը սաստկանար։ 12 Ու անիկայ ըսաւ անոնց, Զիս վերցուցէք ու զիս ծովը նետեցէք, ու ծովը ձեզմէ պիտի դադարի. քանզի ես գիտեմ որ աս մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եկաւ։

13 Ու այն մարդիկը թի քաշելով կը ջանային նաւը ցամաքը դարձընել, բայց չկրցան. քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց 14 վրայ։ Ու Եհովային աղաղակեցին ու ըսին, Ո՛հ, Եհովա՛ կ'աղաչենք, աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք, ու մեր վրայ անմեղ արիւն մի՛ դներ. քանզի դուն՝ ո՛վ Եհովայ, ուզածիդ պէս ըրիր։ 15 Ու Յովնանը վերցուցին ու ծովը նետեցին. և ծովը իր սաստկութե-16 նէն դադարեցաւ։ Ու այն մարդիկը Եհովայէն մեծ վախով վախցան, ու Եհովային զոհ մատուցին և ուխտեր ըրին։

17 Ու Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յովնանը կլլէ. ու Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր ձուկին փորը մնաց։

ԳԼ. Բ

1 Ու Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր 2 Աստուծոյն աղօթք ըրաւ, Ու ըսաւ, Իմ նեղութենէս Տէրոջը աղաղակեցի. և անիկայ ինծի պատասխան տուաւ. գերեզմանին փորէն կանչեցի, — իմ ձայնս լսեցիր։ 3 Ինչու որ զիս ծովերուն մէջը՝ անդունդը նետեցիր. ու հեղեղները զիս պաշարեցին. քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս 4 անցան։ Ու ես ըսի, Քու աչքերուդ առջևէն վռնտուեցայ, բայց տակաւին քու սուրբ տաճարիդ պի-5 տի նայիմ։ Օ՜խ մինչև հոգիս ջուրերը պաշարեցին. անդունդը ամէն կողմէն զիս շրջապատեց. կընիւնները գլուխս փաթթուեցան։ 6 Լեռներուն տակերը իջայ. երկիրը իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլորտիքս էր. բայց դուն իմ կեանքս գուբէն հանեցիր, ո՛վ իմ Տէր 7 Աստուած։ Երբոր հոգիս իմ վրաս մարեցաւ, Տէրը յիշեցի. ու իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տաճարդ 8 հասաւ։ Սուտ ունայնութիւններու նայողները իրենց ըլլալու ողոր-9 մութիւնը կը թողուն։ Բայց ես շնորհակալութեան ձայնով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ, — ըրած ուխտս պիտի կատարեմ. փրկութիւնը Տէրոջն է։

10 Ու Տէրը ձուկին հրաման ըրաւ. ան ալ Յովնանը ցամաքը փսխեց։

ԳԼ. Գ

Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ 1 Յովնանին եղաւ՝ ըսելով, Ելիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, 2 ու քարոզէ՛ անոր այն քարոզութիւնը որ ես քեզի կը խօսիմ։ Ու 3 Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ ելաւ Նինուէ գնաց։ Իսկ Նինուէ խիստ մեծ քաղաք մըն էր, իրեք օրուան ճամբու պտըտըտուելիքով։

Ու Յովնան սկսաւ քաղաքը մտնել, ու մէկ օրուան ճամբայ պտըտելով կը քարոզէր ու կ'ըսէր, Քառասուն օր կայ, ու Նինուէն պիտի կործանի։ 4

Ու Նինուէի մարդիկը Աստուծոյ 5 հաւատալով՝ ծոմապահութիւն քարոզեցին, ու անոնց մեծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան։ Ու աս 6 խօսքը Նինուէի թագաւորին հասաւ, ու անիկայ իր աթոռէն ելաւ ու վրայէն պատմուճանը հանեց, և քուրձ հագաւ ու մոխիրի վրայ նստաւ. Ու Նինուէի մէջ 7 մունետիկ կանչել տուաւ, ու թագաւորին ու իր մեծամեծներուն հրամանովը պատուիրեց ըսելով, Մարդ ու անասուն, արջառ ու ոչխար բան մը չուտեն, չարածին ու ջուր չխմեն։ Ու մարդիկները 8 ու անասունները քուրձ հագնին, ու բարձր ուժով Աստուծոյ աղաղակեն. և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն ու իր ձեռքերուն մէջ եղած անիրաւութենէն դառնայ. Ո՞վ 9 գիտէ. թերևս Աստուած դառնայ ու զղջայ, և իր սաստիկ բարկութենէն դառնայ, ու չկորսուինք։ Ու Աստուած անոնց գործքերը տե-10 սաւ, որ իրենց չար ճամբաներէն դարձան. ու Աստուած զղջաց այն չարիքին համար որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ, ու զանիկայ չըրաւ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յովնան խիստ դժուարեցաւ ու նեղացաւ։

2 Ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ ու ըսաւ. Ո՜հ Տէր, երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի, իմ խօսքս ասիկա չէ՞ր. անոր համար առաջ Թարսիս փախչելու եղայ. քանզի գիտէի որ դուն ողորմած, գթած, երկայնամիտ և բազումողորմ Աստուած ես, ու չարիքի համար կը զղջաս։

3 Եւ հիմա ով Տէր, կ'աղաչեմ, իմ հոգիս ինծմէ առ. քանզի մեռնիլս ապրելէս աղէկ է։

4 Եւ Տէրը ըսաւ, Միթէ արդարեւ նեղանալուդ աղէ՞կ կ'ընես։

5 Եւ Յովնան քաղաքէն դուրս ելաւ, ու քաղաքին արեւելեան կողմը նստաւ, և հոն իրեն տաղաւար մը շինեց, ու անոր հովանիին տակը նստաւ, մինչեւ որ տեսնէ թէ քաղաքին ինչ պիտի ըլլայ։

6 Եւ Տէր Աստուած դդմենիի մը հրամայեց, ու Յովնանին վրայ ելաւ, որ անոր գլխուն վրայ հովանի ըլլայ, որպէս զի զանիկայ իր տառապանքէն ազատէ. և Յովնան դդմենիին համար մեծ ուրախութիւնով ուրախացաւ։

7 Ու հետեւեալ օրը երբոր առաւօտ կ'ըլլար, Աստուած հրամայեց որդի մը, որ դդմենին զարկաւ, ու անիկայ չորցաւ։

8 Ու եղաւ որ երբ արեւը կը ծագէր, Աստուած խորշակաւոր արեւելեան հովի մը հրամայեց. ու արեւը Յովնանին գլխուն վրայ զարկաւ, այնպէս որ անիկայ մարեցաւ. ու անիկայ իրեն մահը ուզելով՝ ըսաւ, Մեռնիլս ապրելէս աղէկ է։

9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ, Միթէ դդմենիին համար նեղանալուդ աղէ՞կ կ'ընես. ու անիկայ ըսաւ, Մինչեւ 'ի մահ նեղանալս աղէկ կ'ընեմ։

10 Ու անոր Տէրը ըսաւ, Դուն դդմենիին խնայեցիր, որ անոր համար աշխատութիւն չքաշեցիր ու զանիկայ չմեծցուցիր. որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուեցաւ.

11 Ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէին՝ այն մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, որոնք աջ ու ձախ ձեռքերնին տարբերութիւնը չեն գիտեր, ու նաեւ շատ անասուններ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը որ Յուդայի թագաւորներուն՝ Յովաթամին, Աքազին ու Եզեկիային օրերը Մորասթացի Միքիային եղաւ, և Սամարիայի ու Երուսաղէմի վրայով անոր յայտնուեցաւ։

2 Լսեցէ՛ք ով բոլոր ժողովուրդներ, մտի՛կ ըրէ՛ ով երկիր, ու անոր բոլոր բնակիչները. և Տէր Եհովան ձեզի դէմ վկայ ըլլայ, Տէրը իր սուրբ տաճարէն։

3 Քանզի ահա Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ, և պիտի իջնէ ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ պիտի պտըտի։

4 Ու լեռները անոր տակը պիտի հալին, և հովիտները պիտի պատռին, կրակին առջեւը մոմի պէս, ու զառ 'ի վայրէն թափուած ջուրի պէս։

5 Աս ամէնը Յակոբին յանցանքին համար ու Իսրայէլի տանը մեղքը համար է. Յակոբին յանցանքին պատճառը ո՞վ է. Սամարիա չէ՞. և Յուդայի բարձր տեղերուն պատճառը ո՞վ է. Երուսաղէմ չէ՞։

6 Ուստի Սամարիան դաշտի քարակոյտի — այգի տնկելու տեղի պիտի դարձնեմ. անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորցընեմ, ու անոր հիմերը պիտի բանամ.

7 Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրտին, ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով պիտի այրին, և անոր բոլոր արձանները բնաջինջ պիտի ընեմ. քանզի անոնք պոռնիկի վարձքով ժողվեց, ու պոռնիկի վարձքի պիտի դառնան։

8 Անոր համար պիտի ողբամ ու պիտի հառաչեմ, անծածկոյթ ու մերկ պիտի շրջիմ, շնագայլերու պէս կոծ, ու ջայլամներու պէս սուգ պիտի ընեմ։

9 Քանզի անոր վէրքերը անբժշկելի են. քանզի մինչեւ Յուդա եկաւ, մինչեւ իմ ժողովուրդիս դուռը՝ մինչեւ Երուսաղէմ հասաւ։

10 Գեթի մէջ մի՛ պատմէք — բնաւ մի՛ լաք. Բեթափրայի մէջ փոշիի մէջ թաւալէ՛։

11 Ո՛վ Սափիրի բնակիչ՝ քու մերկութիւնդ բաց ամչնալով անցիր. Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր, Բեթեսելի կոծը իր օթեւանը ձեզմէ կ'առնէ։

12 Ահա զի Մարոթի բնակիչը բարիքի համար կը վշտանայ. քանզի մինչեւ Երուսաղէմի դուռը Տէրոջմէ չարիք իջաւ։

13 Երիվարը կառքին լծէ՛ ով Լաքիսի բնակիչ. Սիոնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկայ է. քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները գտնուեցան։

14 Անոր համար Մորեսեթգեթին ընծաներ պիտի տաս. Աքզիբի տուները՝ Իսրայէլի թագաւորներուն պիտի ստեն։

15 Տակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ՝ ով Մարեսայի բնակիչ. Իսրայէլի փառքը մինչեւ Ոդողամ պիտի հասնի։

16 Քու սիրելի որդւոցդ համար մազերդ փետտէ՛ ու կտրէ՛. կնտութիւնդ արծիւի պէս շատցուր, քանզի քեզմէ գերութեան գացին։

ԳԼ. Բ

1 Վա՜յ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը խորհին, ու իրենց անկողիններուն վրայ չարութիւն կը հնարեն. անոնք առաւօտեան լոյսին ատենը զանիկայ 'ի գործ կը դնեն, քանզի իրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ.

2 Ու անոնք ագարակներու կը ցանկան ու զանոնք կը յափշտակեն, և տուներու՝ ու զանոնք կ'առնեն. և մարդուն ու իր տանը, մարդուն ու իր ժառանգութեանը զրկանք կ'ընեն։

3 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես աս ազգին վրայով չարիք մը կը խորհիմ, ուսկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել, ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ քալել, վասն զի ժամանակը չար է։

4 Այն օրը ձեր վրայ առակ պիտի խօսին, ու տրտմալի ողբով պիտի ողբան ու ըսեն, Բոլորովին յափշտակուեցանք. իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց. զանիկայ ի՜նչպէս ինծմէ վերցուց. մեր ագարակները բաժնեց։

5 Անոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ վիճակով լար ձգող մը պիտի չունենաս։

6 Մարգարէութիւն մի՛ ընէք, մարգարէութիւն կ'ընեն. ասոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն, ամօթը պիտի չվերցուի։

7 Ո՛վ Յակոբին տունը ըսուածդ, միթէ Տէրոջը հոգին կարճեցա՞ւ. միթէ իր գործերը ասո՞նք են. իմ խօսքերս ուղղութեամբ քալողին բարիք չե՞ն ըներ։

8 Բայց ասկէ առաջ իմ ժողովուրդս թշնամիի պէս ելաւ. պատերազմէն դարձողներու պէս ապահովութեամբ անցնողներէն վերարկուն պատմուճանին հետ կը կողոպտէք։

9 Իմ ժողովուրդիս կիները իրենց հաճոյական տուներէն դուրս կը հանէք. անոնց տղաքներէն իմ փառքս յաւիտեան կ'առնէք։

10 Ելէք ու գացէք, քանզի ասիկա ձեր հանգստութեան տեղը չէ. պղծութեան համար սաստիկ կորուստով մը պիտի կործանէ։

11 Եթէ մարդ մը հովի ու ստութեան ետեւէն երթալով սուտ խօսի ու ըսէ, Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն պիտի ընեմ, այս ժողովուրդին մարգարէն ան պիտի ըլլայ։

12 Ո՛վ Յակոբ, անշուշտ բոլորդ պիտի ժողվեմ, Իսրայէլին մնացորդը անշուշտ պիտի հաւաքեմ, զանոնք Բոսրայի ոչխարներուն պէս

մէջը եղող հօտերուն պէս մէկտեղ
պիտի դնեմ. մարդոց բազմութենը
համար աղմուկ պիտի ընեն:
13 Խրամատութիւն ընողը անոնց առջևը
ելաւ. անոնք խրամատեցին
ու դռնէն անցան և անկէ ելան.
ու անոնց թագաւորը անոնց առջևը
անցաւ, և Տէրը իբրև անոնց գլուխ
առջևէն կ'երթայ:

ԳԼ. Գ

1 Ու ըսի. Հիմա մտիկ ըրէք, ո՛վ
Յակոբին գլխաւորները, ու
Իսրայէլի տանը իշխանները. չէ՞
որ դուք իրաւունքը ճանչնաք.
2 Դուք որ աղէկութիւնը կ'ատէք,
ու չարութիւնը կը սիրէք, մարդոց
վրայէն մորթերը, ու անոնց
3 ոսկորներէն միսերը կը հանէք. Ու
անոնք որ իմ ժողովուրդիս միսը
կ'ուտեն, և անոնց վրայէն մորթերը
կը հանեն, ու անոնց ոսկորները
կը փշրեն, և զանոնք պտուկի մէջ
ու կաթսայի մէջ եփելու միսի պէս
4 կտոր կտոր կ'ընեն, Այն ատենը
Տէրոջը պիտի աղաղակեն, բայց անոնց
պատասխան պիտի չտայ, ու
այն ժամանակը իր երեսը անոնցմէ
պիտի ծածկէ, վասն զի անոնք չար
գործերը ըրին:
5 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը այն մարգարէներուն
համար՝ որոնք իմ ժողովուրդս
կը մոլորցընեն, ու իրենց
ակռաներովը կը խածնեն, և խաղաղութիւն
կը քարոզեն, ու ո՛վ որ
անոնց բերանը բան չդնէր, անոր
դէմ պատերազմ կը հրատարակեն:
6 Անոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ,
որ տեսիլք չտեսնէք. և ձեզի
խաւար պիտի ըլլայ, որ գուշակութիւն
չընէք. ու մարգարէներուն
վրայ արևը պիտի մտնէ, և անոնց
7 վրայ օրը պիտի խաւարի. Ու տեսանողները
պիտի ամչնան, և գուշակողները
ամօթով պիտի ըլլան.
ամէնքն ալ իրենց շրթունքը պիտի
ծածկեն, վասն զի Աստուծմէ պատասխան
8 մը պիտի չըլլայ: Սակայն
ես Տէրոջը Հոգւովը զօրութեամբ,
դատաստանով և արիութեամբ
լեցուած եմ, որ Յակոբին իր
յանցանքը, ու Իսրայէլին իր մեղքը
յայտնեմ:

Հիմա ասիկայ մտիկ ըրէք, ո՛վ 9
Յակոբի տանը գլխաւորները ու
Իսրայէլի տանը իշխանները, դուք
որ իրաւունքէն կը զզուիք, ու ամէն
ուղղութիւնը կը ծռէք, Սիոնը 10
արիւններով, ու Երուսաղէմը
անիրաւութեամբ կը շինէք: Անոր 11
գլխաւորները կաշառքով կը դատեն,
ու անոր քահանաները վարձքով
կը սորվեցընեն, և անոր մարգարէները
ստակով գուշակութիւն
կ'ընեն, ու Տէրոջը վրայ կը կռթընին
ու կ'ըսեն, Չէ՞ որ Տէրը
մեր մէջն է. մեր վրայ չարիք պիտի
չգայ: Ուրեմն ձեր պատճառաւը 12
Սիոն արտերուն պէս պիտի
հերկուի, ու Երուսաղէմ աւերակներու
դէզեր, ու Տէրոջը տանը
լեռը անտառի բարձր տեղերու պէս
պիտի ըլլայ:

ԳԼ. Դ

Բայց վերջի օրերը պիտի ըլլայ որ 1
Տէրոջը տանը լեռը՝ լեռներուն
գլխուն վրայ պիտի հաստատուի,
և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
ու ժողովուրդները հեղեղի
պէս անոր պիտի դիմեն. Ու շատ 2
ազգեր պիտի երթան ու ըսեն,
Եկէք, Եհովային լեռը՝ Յակոբին
Աստուծոյն տանը ելլենք, որ մեզի
իր ճամբաները սորվեցընէ, ու անոր
շաւիղներուն մէջը քալենք. քանզի
որ օրէնքը Սիոնէն՝ ու Տէրոջը
խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
Ու անիկայ շատ ժողովուրդներու 3
մէջ դատաստան պիտի ընէ, ու
զօրաւոր ազգեր մինչև հեռաւոր
տեղուանք պիտի յանդիմանէ. ու
անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և
իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի
շինեն. ազգ ազգի վրայ սուր պիտի
չվերցընէ, և ալ պատերազմ պիտի
չսորվին. Հապա ամէն մարդ իր 4
որթին տակը ու իր թզենիին
տակը պիտի նստի, ու վախցընող
պիտի չըլլայ. քանզի զօրաց Տէրոջը
բերանը խօսեցաւ: Թէպէտ 5
բոլոր ժողովուրդներէն ամէն մէկը

իր աստուծոյն անունովը կը քալէ.
բայց մենք յաւիտեանս յաւիտենից
մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի
քալենք:
6 Այն օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, կաղը պիտի
ժողվեմ, ու արտաքսուածը պիտի
հաւաքեմ, և զանիկայ ալ որ
7 նեղեցի. Ու կաղը մնացորդ պիտի
ընեմ, ու հեռուն վռնտուածը՝
զօրաւոր ազգ. և Տէրը Սիոն լեռանը
մէջ անոնց վրայ պիտի թագաւորէ
հիմակուընէ մինչև յաւիտեան:
8 Ու դուն՝ ո՛վ հօտի աշտարակ,
Սիոնի աղջկանը բլուրը,
մինչև քեզի պիտի գայ, և՛ պիտի
հասնի առջի իշխանութիւնը,
ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի
աղջկանը:
9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրաձայն կը
պոռաս. միթէ քու մէջդ թագաւոր
չկա՞յ, կամ թէ քու խորհրդականդ
կորսուեցա՞ւ, որ քեզ ծննդականի
կնոջ պէս ցաւ բռնեց:
10 Ցաւ քաշէ, ու ծննդականի պէս
երկանց մէջ եղիր, ո՛վ Սիոնի աղջիկ,
քանզի հիմա քաղաքէն պիտի
ելլես, ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս,
ու մինչև Բաբելոն պիտի
երթաս, և հոն պիտի ազատիս.
հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ քու
11 թշնամիներուդ ձեռքէն: Ու հիմա
քու վրադ շատ ազգեր ժողվեցան,
որոնք կ'ըսեն. Թող անիկայ պղծուի,
ու մեր աչքերը Սիոնը տեսնեն:
12 Բայց անոնք Տէրոջը խորհուրդները
չեն գիտեր, ու անոր
դիտաւորութիւնը չեն հասկընար.
քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ,
ինչպէս որաները կալին մէջ խուրձերը:
13 Ելիր ու կալը ծեծէ,
ո՛վ Սիոնի աղջիկ, քանզի քու
եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ, և
քու կճղակներդ պղնձէ պիտի ընեմ,
ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես.
ու անոնց վաստակը Եհովային,
և անոնց ստացուածքը բոլոր
երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ:

ԳԼ. Ե

1 Հիմա ո՛վ գունդի աղջիկ՝ քեզի
գունդ կազմէ. մեր վրայ պաշարում
դրուեցաւ. Իսրայէլի դատաւորին
ծնօտին գաւազանով պիտի
զարնեն: Ու դուն՝ ո՛վ Բեթլէհէմ 2
Եփրաթա, թէև Յուդայի հազարաւորներուն
մէջը ըլլալու պզտիկ
ես, բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինծի
ան որ Իսրայէլի վրայ իշխան պիտի
ըլլայ. ու անոր ելքը ի հնուց՝
յաւիտենական օրերէն է: Անոր 3
համար զանոնք թող պիտի տայ,
մինչև ծննդականին ծնանելու ժամանակը.
և անոր եղբայրներուն մնացորդը
Իսրայէլի որդւոցը պիտի
դառնայ: Ու անիկայ պիտի կենայ, 4
ու Տէրոջը զօրութեամբը և
իր Տէր Աստուծոյն անուանը մեծվայելչութեամբը
պիտի հովուէ,
ու անոնք պիտի բնակին. քանզի
հիմա մինչև երկրին ծայրերը պիտի
մեծնայ: Ու անիկայ խաղաղութիւն 5
պիտի ըլլայ. երբոր Ասորեստանցին
մեր երկիրը մտնէ, ու մեր
պալատներուն մէջը ոտք կոխէ, անոր
դէմ եօթը հովիւ և ութը
իշխանաւոր մարդիկ պիտի հանենք:
Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը 6
սրով, ու Նեբրովթի երկիրը իր
դռներուն մէջը պիտի արածեն. և
անիկայ մեզ պիտի ազատէ Ասորեստանցիներէն,
երբոր անոնք մեր
երկիրը մտնեն ու մեր սահմաններուն
մէջը ոտք կոխեն:

Ու Յակոբին մնացորդը շատ 7
ժողովրդոց մէջ ցօղի պէս պիտի
ըլլայ՝ որ Տէրոջմէ կու գայ, և
շաղի պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ
կ'իջնէ. որ անիկայ մարդէ չսպասեր,
ու մարդու որդիներէն չյուսար:
Ու Յակոբին մնացորդը 8
ազգաց մէջ, շատ ժողովրդոց մէջ՝
առիւծ պիտի ըլլայ, ինչպէս առիւծ
մը՝ անտառի գազաններուն մէջը,
կամ առոյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն
մէջը. որ եթէ անցնի, կը
կոխկռտէ ու կը պատառէ, և ազատող
մը չըլլար: Քու ձեռքդ 9
քու հակառակորդներուդ վրայ պիտի
վերնայ, ու բոլոր թշնամիներդ
պիտի կոտրին:

Ու պիտի ըլլայ որ այն օրը՝ կ'ըսէ 10
Տէրը, քու ձիերդ քու մէջէդ բնա-

ջնջեմ պիտի ընեմ, և քու կառքերդ
11 պիտի կործանեմ. Ու քու երկրիդ
քաղաքները բնաջինջ պիտի
ընեմ, ու բոլոր պարիսպներդ պիտի
12 փլցնեմ. Ու քու ձեռքէդ
կախարդութիւնները բնաջինջ պիտի
ընեմ. ու ալ գուշակութիւն
13 ընողներ պիտի չունենաս. Ու քու
մէջէդ քու դրօշեալներդ ու արձաններդ
բնաջինջ պիտի ընեմ, ու
մէյմըն ալ քու ձեռացդ գործերուն
երկրպագութիւն պիտի չընես։
14 Ու քու մէջէդ Աստարովթի
կուռքերդ պիտի կործանեմ, ու քու
15 քաղաքներդ պիտի աւրեմ։ Ու
ինծի մտիկ չընող ազգերէն սրտմտութեամբ
ու բարկութեամբ վրէժ
պիտի առնեմ։

ԳԼ. Զ.

1 Հիմա Տէրոջ ըսածը մտիկ ըրէք. Ելի՛ր ու լեռներուն առջևը
դատ վարէ, և բլուրները քու ձայնդ
2 թող լսեն։ Ո՛վ լեռներ,
ու երկրին ամուր հիմերը՝ Տէրոջ
դատը մտիկ ըրէք, քանզի Տէրը
իր ժողովուրդին հետ դատ ունի,
ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի։
3 Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ քեզի ի՞նչ
ըրի ու ի՞նչ բանով քեզ յոգնեցուցի.
ինծի դէմ պատասխան տուր։
4 Վասն զի քեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանեցի, ու ծառայութեան տունէն
քեզ փրկեցի, և քու առջևդ Մովսէսը,
Ահարոնը ու Մարիամը ղրկեցի։
5 Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝
միտքդ բեր ինչ որ Մովաբացւոց
Բաղակ թագաւորը խորհեցաւ, ու
ինչ որ Բէովրեան Բաղաամ անոր
պատասխանեց, և ինչ որ եղաւ
Սատիմէն մինչև Գաղգաղա, որպէս
զի Տէրոջ արդարութիւնը գիտնաս։

6 Տէրոջ առջևը ինչո՞վ երթամ,
ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջևը
իյնամ. արդեօք անոր առջևը ողջակէզներո՞վ,
մէկ տարեկան որթերո՞վ
7 երթամ։ Արդեօք Տէրը
հազարաւոր խոյերու, կամ բիւրաւոր
եղի գետերու պիտի հաճի՞.
արդեօք իմ յանցանքիս համար իմ
անդրանիկս, ու հոգւոյս մեղքին
համար որովայնիս պտուղը տամ։
Քեզի յայտնեց՝ ո՛վ մարդ, թէ 8
ինչ է աղէկը. ու Տէրը քեզմէ
ի՞նչ կը պահանջէ, բայց միայն
իրաւունք ընել, ողորմութիւն սիրել,
ու խոնարհութեամբ քու
Աստուծոյդ հետը քալել։
Տէրոջ ձայնը քաղաքին կը կանչէ, 9
ու իմաստունը քու անունդ
պիտի տեսնէ. գաւազանը ու անոր
հրամայողը լսեցէք։ Ամբարիշտին 10
տանը մէջ տակաւին անօրէնութեան
գանձեր կա՞ն, ու պակաս
արդուն՝ որ պիղծ է։ Միթէ անօրէնութեան 11
կշիռներ ու խաբէական
քարերու քսակ ունեցողը մաքուր
պիտի սեպե՞մ։ Քանզի անոր 12
հարուստները զրկանքով լեցուն են,
և անոր բնակիչները սուտ կը խօսին,
ու իրենց բերնին մէջ նենգաւոր
լեզու ունին։ Ուստի ես ալ 13
քեզ զարնելով հիւանդ պիտի ընեմ,
և քու մեղքերուդ համար
քեզ աւերակ պիտի ընեմ։ Դուն 14
պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս,
և քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը
պիտի ըլլայ. պիտի յափշտակես,
բայց պիտի չկարենաս ազատել,
ու ազատածդ սուրի պիտի մատնեմ։
Դուն պիտի սերմանես, 15
բայց պիտի չհնձես. դուն ձիթապտուղ
պիտի կոխես, բայց եղով
պիտի չօծուիս. քաղցու [illegible]
[illegible], բայց գինի պիտի չխմես։
Քանզի Ամրիին հրամանները 16
կը պահուին և Աքաաբին
տանը բոլոր գործերը. և դուք անոնց
խորհուրդներովը կը քալէք,
որպէս զի քեզ աւերակ ընեմ, և
քու բնակիչներդ սուլելու [illegible].
ուստի իմ ժողովուրդիս նախատինքը
պիտի կրէք։

ԳԼ. Է.

Վա՜յ ինծի որ ամառնային պտուղը 1
քաղուածի պէս, այգեկութէն
[illegible] ճիւղերու պէս եղայ. ուտելու
ողկոյզ չկայ. հոգիս կանխահաս
պտուղներուն կը ցանկայ։
Բարեպաշտը երկրէս կորսուեցաւ, 2

ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ.
ամէնքը արիւններու համար դարան
կը գործեն, ամէն մարդ իր եղբայրը
3 որոգայթով կ'որսայ։ Ձեռքերով
չար չարութիւն ընելու համար՝
իշխանը ընծայ կը պահանջէ,
և դատաւորը կաշառքի կը նայի,
ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկութիւնը
համարձակ կը խօսի. այսպէս
4 զանիկայ կը ծռեն։ Անոնց
աղէկը փուշի պէս, շիտակը փշեղէն
ցանկէն գէշ է. քու դէտերուդ
օրը՝ քու այցելութիւնդ եկաւ.
անոնց շփոթութիւնը հիմա
5 պիտի ըլլայ։ Բարեկամի մի հաւատաք,
մտերիմ բարեկամի մի
ապաւինիք. ծոցդ պառկողէն բերնիդ
6 դռները պահէ։ Քանզի որդին
իր հայրը կ'անարգէ, աղջիկը
իր մօրը վրայ, ու հարսը իր կեսուրին
վրայ կ'ելլէ. մարդուն թշնամիները
իր ընտանիքն են։
7 Բայց ես Տէրոջ պիտի նայիմ,
իմ փրկութեանս Աստուծոյն պիտի
յուսամ. իմ Աստուածս ինծի պիտի
8 լսէ։ Ո՛վ իմ թշնամիս՝ վրաս
մի խնդար. թէև իյնամ, պիտի
ելլեմ, թէև խաւարի մէջ նստիմ,
Տէրը ինծի լոյս պիտի ըլլայ։
9 Տէրոջ բարկութիւնը պիտի կրեմ,
(քանզի անոր դէմ մեղք գործեցի,)
մինչև որ անիկայ իմ դատս
պաշտպանէ, ու ինծի իրաւունք
ընէ, զիս լոյսը հանէ ու անոր
10 արդարութիւնը տեսնեմ։ Ու ատենը
իմ թշնամիս պիտի տեսնէ.
ամօթը պիտի ծածկէ զանիկայ, որ
ինծի կ'ըսէր թէ Ո՞ւր է քու Տէր
Աստուածդ. իմ աչքերս զանիկայ
պիտի տեսնեն. հիմա անիկայ փողոցներուն
ցեխին պէս ոտքի կոխան
պիտի ըլլայ։
11 Այն օրը որ քու պարիսպներդ
պիտի շինուին, նոյն օրը պատուէրը
հեռացած պիտի ըլլայ։ Այն 12
օրը Ասորեստանէն և պարսպաւոր
քաղաքներէն, ու պարիսպէն մինչև
Գետը, և ծովէ ծով ու լեռնէ
լեռ քեզի պիտի գան։ Սակայն 13
երկիրը աւերակ պիտի ըլլայ իր բնակիչներուն
պատճառաւը, ու իրենց
գործերուն պտուղէն [illegible]։
Քու գաւազանովդ հովուէ՛ քու 14
ժողովուրդդ, քու ժառանգութեանդ
խաշինքը՝ որ առանձին
անտառի մը կը նստի Կարմեղոսի
մէջ. անոնք առջի օրերուն պէս
Բասանի ու Գաղաադի մէջ թող
արածին։ Անոր հրաշքներ պիտի 15
ցուցընեմ, ինչպէս այն օրը որ
Եգիպտոսի երկրէն ելար։ Ազգերը 16
պիտի տեսնեն, ու իրենց բոլոր
զօրութենէն պիտի ամչնան. բերնի
վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնց
ականջները պիտի խլանան։
Օձի պէս հող պիտի լզեն, երկրի 17
սողուններուն պէս իրենց պահուըտած
տեղերէն պիտի դողան. մեր
Տէր Աստուծմէն պիտի զարհուրին,
ու քեզմէ պիտի վախնան։
Քեզի պէս Աստուած ո՞վ կայ, 18
որ անօրէնութիւնը կը ներէ, ու
իր ժառանգութեանը մնացորդին
յանցանքը անտես կ'ընէ. իր բարկութիւնը
յաւիտեան չպահեր,
քանզի ողորմութիւնը կը սիրէ։
Անիկայ պիտի դառնայ, մեզի ողորմութիւն 19
պիտի ընէ, մեր անօրէնութիւնները
ոտքին տակը պիտի
առնէ. այո՛ անոնց բոլոր մեղքերը
ծովուն խորութեանը մէջ պիտի
նետես։ Յակոբին ճշմարտութիւն 20
պիտի ընես, և Աբրահամին ողորմութիւն,
ինչպէս որ առջի օրերէն
'ի վեր մեր հայրերուն երդմամբ
խոստացար։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱՀՈՒՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Նինուէի պատգամը․ Եղկոսացի
Նաւումին տեսիլքին գիրքը։
2 Եհովան նախանձոտ ու վրէժխնդիր
Աստուած է․ Եհովան վրէժ
առնող ու բարկութեան տէր է․
Եհովան իր հակառակորդներէն վրէժ
կ'առնէ, ու իր թշնամիներուն բարկութիւն
3 կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ է, ու անոր զօրութիւնը
մեծ է, բայց յանցաւորը ամենեւին
անպարտ չթողուր։ Եհովային
ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ
է, ու ամպերը անոր ոտքերուն փոշին
4 են։ Ծովուն կը սաստէ ու
զանիկայ կը ցամքեցնէ, և բոլոր
գետերը կը չորցնէ․ Բասան ու
Կարմեղոս կը թառամին, և Լիբանանին
ծաղիկը կը թառամի։
5 Լեռները անկէ կը դողան ու բլուրները
կը հալին․ երկիրը անոր
երեսէն կը խախտի, աշխարհը ու
6 անոր բոլոր բնակիչները։ Անոր
ցասմանը առջեւ ո՞վ կրնայ կենալ,
և անոր սաստիկ բարկութեանը
ո՞վ կրնայ դէմ դնել․
անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս
կը թափի, ու ապառաժները անկէ
կը խորտակին։
7 Եհովան բարի է, նեղութեան
օրը ամրութիւն է․ ու իրեն ապա-
8 ւինողները կը ճանչնայ։ Բայց ան
[illegible] տեղը յորդառատ հեղեղով
բոլորովին պիտի աւրէ․ և խաւարը
պիտի հալածէ անոր թշնամիները։
9 Եհովային դէմ ի՞նչ կը խորհիք․
բնաջինջ ընողը անիկայ է․ նեղութիւնը
երկրորդ անգամ պիտի չելլէ։
10 Վասն զի փուշի պէս որ անոնք փաթթուած են, ու իրենց
ըմպելիքովը գինովցածի պէս
են, բոլորովին չորցած յարդի պէս
11 պիտի այրին։ Քեզմէ Եհովային
դէմ չարութիւն մտածող մը, անօրէն
խորհրդական մը ելաւ։
12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ․ թէև անոնք
խաղաղութեան մէջ են ու բազմաթիւ
են, սակայն անոնք պիտի
կտրուին, երբոր անիկայ անցնի․
թէև քեզ նեղեցի, ալ պիտի չնեղեմ։
Ու հիմա քու վրայէդ անոր 13
լուծը պիտի կոտրեմ, ու քու
կապերդ պիտի կտրեմ։ Ու Տէրը 14
քեզի համար հրամայեց, որ մէջէն
ալ քու անունէդ [illegible] չտարածուի․
քու աստուածներուդ տունէն քանդակած
և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ
պիտի ընեմ․ [illegible] քու
գերեզմանդ պիտի ընեմ, քանզի
դուն անարգ եղար։ Ահա լեռներուն 15
վրայ աւետիս բերողին՝ խաղաղութիւն
քարոզողին ոտքերը․ տօներդ
պահէ՛, ո՛վ Յուդա, ուխտերդ
կատարէ՛․ քանզի մէջէն ալ քու
մէջէդ անօրէն պիտի չանցնի, անիկայ
բոլորովին կտրեցաւ։

ԳԼ. Բ

Խորտակողը քու երեսիդ դէմ ելաւ․ պարիսպը պահպանէ՛, 1
ճամբան դիտէ՛, մէջքերը ամրացո՛ւր — բոլոր ոյժդ ժողվէ՛։
Վասն զի Տէրը Յակոբին 2
վեհութիւնը Իսրայէլին վեհութեանը պէս նորոգեց․ վասն զի
պարպողները զանոնք պարպեցին,
ու անոնց որթի ուռերը աւրեցին։
Անոր զօրաւորներուն վահանը կարմրեցաւ, 3
[illegible] քաջ մարդիկները
կարմիրով ներկուեցան․ անոր պատրաստութեան
օրը կառքը պողպատի
փայլունութիւն պիտի ունենայ, ու
նիզակները պիտի երերցուին։ Կառքերը 4
փողոցներուն մէջը պիտի կատղին
, հրապարակներուն մէջը իրար
պիտի բաղխեն․ անոնց երեւոյթը
ջահերու պէս պիտի ըլլայ, — փայլակներու
պէս պիտի վազեն։
Իր կտրիճները պիտի յիշէ․ անոնք 5
քալած ատենին պիտի գլորին,
իսկ [illegible] պարսպին [illegible]
պիտի արտորան, ու
պատսպարան պիտի պատրաստուի։

6 Գետերուն դռները պիտի բացուին,
7 և պալատը պիտի փլչի։ Ու նախասահմանուեցաւ
որ անիկայ գերութեան
պիտի ելլէ, և անոր
աղախինները կուրծքերնուն զարնելով
— աղաւնիի պէս մնչելով,
8 [illegible] հետը պիտի երթան։ Ու
Նինուէ շատ ժամանակէ 'ի վեր
ջուրերու աւազանի պէս էր․ սակայն
անոնք փախչելով՝ Կայնեցէ՛ք,
կայնեցէ՛ք՝ [illegible], բայց դարձող
9 պիտի չըլլայ։ Արծաթ յափշտակեցէ՛ք,
ոսկի յափշտակեցէ՛ք․
քանզի [illegible] գանձերը անթիւ են,
ու ամէն ցանկալի ապրանքներու առատութիւն
10 կայ։ Պարապ ու պարպուած
ու դատարկուած է․ և սիրտերը
կը հալին, ու ծունկերը
իրարու կը զարնեն, և ամէն մէջքերը
կը դողան, ու ամենուն երեսները
գոյներնին կը նետեն։
11 Ո՞ւր է առիւծներուն բնակարանը,
և մատղ առիւծներուն արօտը,
ուր առու առիւծը, մատակ
առիւծը ու առիւծի կորիւնը հոն
կը պտըտէին, ու [illegible] վախցնող
12 մը չկար։ Առիւծը իր կորիւններուն
բաւական եղածին չափ կը
պատառէր, ու իր մատակ առիւծներուն
համար կը խեղդէր, և իր
մայրերը որսով, ու իր բնակարանները
յափշտակութեամբ կը
13 լեցնէր։ Ահա ես քեզի դէմ եմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, և անոր կառքերը
պիտի այրեմ — ծուխի [illegible]
[illegible], և քու մատղ առիւծներդ
սուրը պիտի ուտէ, ու քու
որսդ երկրին վրայէն պիտի ջնջեմ,
և քու դեսպաններուդ ձայնը մէջէն
ալ պիտի չլսուի։

ԳԼ. Գ

1 Վա՜յ արիւններու քաղաքին, բոլորովին
ստութեամբ — յափշտակութեամբ
լեցուն է․ հոն որսը
2 պակաս չէ։ Ահա խարազանին ձայնը,
ու անիւին չարխման ձայնը,
և սրընթաց ձիին ու ցնցուող
3 կառքին [illegible]։ Ձիաւորը կը
վերցնէ փայլուն սուրը ու շողշողուն
նիզակը, և շատ վիրաւորներ
ու խիստ շատ մեռելներ կ'ըլլան,
ու դիերը անթիւ են, դիերուն
վրայ կը գլորին, Այն պոռնիկին 4
պոռնկութեանցը շատութեանը
համար, որ խիստ շնորհալի ու
կախարդութեանց տէր [illegible], իր
պոռնկութիւններովը ազգեր, և իր
կախարդութիւններովը ազգատոհմներ
կը ծախէր։ Ահա ես քեզի 5
դէմ եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու
քու երեսիդ դէմ քղանցքդ
պիտի բանամ, և քու մերկութիւնդ
ազգերուն՝ ու քու անարգանքդ
թագաւորութիւններուն պիտի
ցուցընեմ։ Ու քու վրադ 6
պղծութիւններ պիտի նետեմ, ու
քեզ խայտառակ պիտի ընեմ, ու
քեզ օրինակ պիտի դնեմ։ Ու 7
պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը
քեզմէ պիտի փախչի, ու պիտի
ըսէ․ Նինուէ աւերակ եղաւ․
անոր վրայ ո՞վ պիտի ողբայ․ քեզի
ուսկից մխիթարիչներ փնտռեմ։
Մի՞թէ դուն Նով-Ամոնէն աղէ՞կ 8
ես, որ գետերուն մէջը կը բնակէր,
ու ջուրերով շրջապատուած էր, որ
ծովը անոր խրամ եղած էր, — ծովը
անոր պարիսպն էր․ Անոր զօրութիւնը 9
Եթէովպիա ու Եգիպտոս
էր, ու ծայր չունէր․ Փուտացիք
ու Լիբէացիք քեզի օգնական
էին։ Անիկայ ալ աքսոր ու 10
գերութեան գնաց, անոր տղաքները
անգամ ամէն ճամբու գլուխ
գետինը զարնուեցան․ և անոր պատուականներուն
վրայ վիճակ ձգեցին,
ու անոր բոլոր մեծամեծները
շղթաներով կապուեցան։ Դուն 11
ալ պիտի գինովնաս ու անյայտ
ըլլաս, դուն ալ թշնամիէն ամրանալու
տեղ պիտի փնտռես։ Քու 12
բոլոր բերդերդ՝ կանխահաս պտուղներ
ունեցող թզենիներու պէս պիտի
ըլլան, [illegible] երբոր թօթուին,
ուտողին բերանը կ'իյնան։ Ահա 13
քու ժողովուրդդ քու մէջդ կիներու
պէս պիտի ըլլան, քու երկրիդ
դռները անշուշտ քու թշնամիներուդ
պիտի բացուին․ կրակը պիտի
ուտէ քու նիգերդ։ Պաշար- 14

ման համար քեզի ջուրեր քաշէ ,
բերդերդ ամրացուր . ցեխի մէջ
մտիր ու կաւը կոխէ , եւ աղիւսին
15 փուռը նորոգէ . Հոն կրակը քեզ
պիտի ուտէ , սուրը քեզ պիտի
կտրէ , ու ջորեակի պէս քեզ պիտի
հատցնէ . քեզ ջորեակի պէս
շատցուր , քեզ մարախի պէս շատցուր :
16 Քու վաճառականներդ երկինքի
աստղերէն աւելի շատցուցիր .
ջորեակը տարածուեցաւ , ետքը
17 թռաւ : Քու թագակիրներդ
մարախի պէս , ու զօրավարներդ
անթիւ մարախներու պէս են , որ
ցուրտ օրը ցանկերու վրայ կը հանգչին .
երբոր արեւը ծագի՝ կը չուեն ,
ու անոնց տեղը ուր ըլլալը չգիտցուիր :
Քու հովիւներդ կը քնանան , 18
ո՛վ Ասորեստանի թագաւոր ,
քու ազնուականներդ կը պառկին .
քու ժողովուրդդ լեռներուն վրայ
ցրուեցան , ու մէկը չկայ որ զանոնք
ժողվէ : Քու բեկմանդ դարման չկայ , 19
քու վէրքդ անդարմանելի է . ամէն
անոնք որ քու լուրդ կը լսեն , քեզի
համար ծափ պիտի զարնեն ,
քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ
որո՞ւ վրայ անցած չէ :

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամբակում մարգարէին տեսիլքով
յայտնուած պատգամը :

2 Մինչեւ ե՞րբ ո՛վ Տէր՝ աղաղակեմ ,
ու չլսես , եւ զրկանաց համար
3 քեզի կանչեմ , ու չազատես : Ինչո՞ւ
համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես ,
եւ նեղութիւն կ'երեւցընես .
քանզի իմ առջեւս յափշտակութիւն
ու զրկանք կայ , եւ դատ ու վէճ հանող
4 կայ : Անոր համար օրէնքը կը
խափանի , ու իրաւունքը 'ի գործ
չդրուիր , վասն զի անօրէնը արդարին
բոլորտիքը կ'առնէ . աս պատճառաւ
դատաստանը ծուռ կ'ելլէ :

5 Ազգերուն մէջ նայեցէ՛ք ու տեսէ՛ք ,
եւ զարմանալով սքանչացէ՛ք ,
վասն զի ձեր օրերուն մէջ անանկ
գործ մը պիտի գործեմ , որ եթէ
ձեզի պատմուի , պիտի չհաւատաք :
6 Քանզի ահա ես պիտի արթնցընեմ
Քաղդէացիները , այն դառն
ու արագընթաց ազգը , որ իրենը
չեղող բնակութիւններուն տիրելու
համար երկրիս լայնութիւնը կը
7 պտըտի : Անիկայ ահաւոր եւ ահարկու
է , անոր դատաստանը ու
8 իշխանութիւնը իրմէ կ'ելլէ : Անոր
ձիերը ինձերէն աւելի արագաշարժ
են , ու երեկոյեան գայլերէն
աւելի կատաղած են . եւ անոր ձիաւորները
պիտի ցաթկեն , ու անոր
ձիաւորները հեռուէն պիտի գան ,
ու կերակուրի վրայ արտորացող
արծիւի պէս պիտի թռչին : Ամէնքը 9
զրկանաց համար պիտի գան ,
գունդերուն երեսները դէպ 'ի առաջ
պիտի ըլլայ , ու աւազի պէս
գերիներ պիտի ժողվէ : Ու անիկայ 10
թագաւորները ծաղր պիտի ընէ ,
ու իշխանները անոր խաղալիկ
պիտի ըլլան . անիկայ ամէն պարիսպի
վրայ պիտի խնդայ . վասն զի
հող պիտի դիզէ ու զանիկայ պիտի
առնէ : Ան ատենը անոր միտքը 11
պիտի փոխուի ու պիտի հըպարտանայ ,
եւ աս իր զօրութիւնը
իր աստուծոյն ընծայելով , յանցաւոր
պիտի ըլլայ :

Միթէ դուն 'ի յաւիտենից չե՞ս , 12
ո՛վ իմ Տէր Աստուածս , իմ Սուրբս .
պիտի չմեռնինք : Ո՛վ Տէր՝
զանիկայ դատաստանի համար որոշեցիր .
ո՛վ Վէմ՝ զանիկայ յանդիմանելու
համար հաստատեցիր :
Դուն որ քու աչքերդ չարութիւն 13
տեսնելէն մաքուր են , ու անիրաւութեան
նայելու կարող չես ,
նենգաւորներուն ինչո՞ւ կը նայիս ,
ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը
կլլած ատենը ինչո՞ւ կը լռես . Ու 14

մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ'ընես ,
սողուններուն պէս՝ որոնք իրենց
15 վրայ տիրող չունին : Անոնց
ամէնը կարթով կը հանէ , զանոնք
իր ուռկանովը կը բռնէ , եւ զանոնք
իր ցանցովը կը ժողվէ , անոր
համար կ'ուրախանայ ու կը ցնծայ .
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը
մատուցանէ , ու իր ցանցին խունկ
կը ծխէ , վասն զի անոնցմով իր
բաժինը գէր , ու իր կերակուրը
17 պարարտ է : Արդեօք աս պատճառաւ
իր ուռկանը պիտի պարպէ՞ ,
ու միշտ ազգերը կոտորելէն պիտի
չդադարի՞ :

ԳԼ . Բ.

1 Իմ պահպանութեանս տեղը պիտի
կենամ , ու պարսպին վրայ պիտի
կայնիմ , ու պիտի սպասեմ որ
տեսնեմ թէ ինծի հետ ինչ պիտի
խօսի , եւ թէ իմ ըրած յանդիմանութեանս
վրայ ինչ պատասխան
պիտի տամ :

2 Ու Տէրը ինծի պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Տեսիլքը գրէ
ու տախտակներու վրայ յայտնի
նշանակէ , որ զանիկայ կարդացողը
3 համարձակ կարդայ : Քանզի տեսիլքը
տակաւին որոշուած ժամանակի
համար է , բայց վախճանին
կ'արտորայ , սուտ պիտի չելլէ .
թէ որ ուշանայ , անոր սպասէ՛ .
քանզի անշուշտ պիտի գայ , ետ
4 պիտի չմնայ : Ահա հպարտ մարդուն
հոգին իր ներսիդին ուղիղ
չէ , բայց արդարը իր հաւատքովը
5 պիտի ապրի : Մանաւանդ գինին
կը կատղեցընէ , հպարտ մարդը
հանգարտ չկենար , քանզի իր հոգին
գերեզմանի պէս կը լայնցընէ ,
ու մահուան պէս ըլլալով՝ չկշտանար ,
հապա բոլոր ազգերը իրեն
կը ժողվէ , ու բոլոր ժողովուրդները
6 իր քովը կը գումարէ : Միթէ
ասոնց ամէնը անոր վրայ առակ պիտի
չհանե՞ն , ու անոր համար
ծաղրական խօսքերով պիտի չըսե՞ն .
Վա՜յ անոր՝ որ իրենը չեղածը
կը շատցընէ . (մինչեւ ե՞րբ պիտի
տեւէ ,) ու իր վրայ գրաւներ կը
բեռնաւորէ : Միթէ յանկարծ 7
քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն ,
ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի
չարթննա՞ն , եւ դուն անոնց
աւար պիտի չըլլա՞ս : Որովհետեւ 8
դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր ,
քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր
մնացորդները պիտի կողոպտեն
մարդոց արիւններուն համար ու
երկրին , քաղաքին եւ բոլոր անոր
մէջը բնակողներուն զրկանացը համար :

Վա՜յ անոր՝ որ իր տանը համար 9
չար ագահութեամբ բան կը վաստըկի ,
որպէս զի իր բոյնը բարձր
տեղ դնէ չարին ձեռքէն զինքը
ազատելու համար : Շատ ժողովուրդներ 10
կոտորելովդ , քու տանդ
վրայ անարգանք բերիր , եւ քու հոգւոյդ
դէմ մեղք գործեցիր : Քանզի 11
քարը պատէն պիտի աղաղակէ ,
ու գերանը շէնքին փայտերուն մէջէն
պատասխան պիտի տայ անոր :

Վա՜յ անոր՝ որ արիւններով քաղաք 12
կը շինէ , ու անիրաւութեամբ
աւան կը հաստատէ : Ահա՛ ասիկայ 13
զօրաց Տէրոջմէն չէ՞ , որ ժողովուրդները
կրակի համար կ'աշխատին ,
ու ազգերը պարապ տեղը կը
յոգնին : Քանզի երկիրը Տէրոջը 14
փառացը գիտութեամբը պիտի լեցուի ,
ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը
ծածկեն :

Վա՜յ անոր՝ որ քու ընկերիդ գինի 15
կը խմցընես , եւ քու արբեցուցիչ
ըմպելիքդ առատ կը թափես , որ
զանոնք ալ գինովցընես , որպէս
զի անոնց մերկութիւնը տեսնես :
Փառքէն աւելի ամօթով կշտացար , 16
դուն ալ խմէ ու մերկացիր .
Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը
քեզի պիտի դառնայ , եւ քու փառացդ
վրայ անարգանք պիտի գայ :
Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ 17
պիտի ծածկէ , ու գազաններուն
յափշտակութիւնը պիտի փախցընէ ,
մարդոց արիւններուն համար
ու երկրին , քաղաքին եւ բոլոր անոր
մէջը բնակողներուն զրկանացը համար :

Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստա- 18

ւորքին քանդակած կուռքը, ձուլածոյ
կուռքը եւ ստութիւն սորվեցընողը,
որ չխօսող իր շինած բաներն
ապաւինի, ու համր կուռքեր
19 շինէ։ Վա՜յ անոր՝ որ փայտին
կ'ըսէ, Արթընցի՛ր, ու համր քարին՝
Ելի՛ր. միթէ անիկայ բան մը
սորվեցընէ՞. ահա անիկայ
ոսկիով ու արծաթով պատած է,
բայց անոր մէջը ամենեւին հոգի չըկայ։
20 Սակայն Տէրը իր սուրբ
տաճարին մէջն է. անոր երեսին
առջեւը լուռ կեցիր՝ ո՛վ բոլոր երկիր։

ԳԼ. Գ

1 Շիկիոնոթի վրայ, Ամբակում
մարգարէին աղօթքը։

2 Ո՛վ Տէր՝ քու լուրդ լսեցի —
վախցայ. քու գործդ տարիներուն
մէջը նորոգէ՛, ո՛վ Տէր. տարիներուն
մէջը գիտցուր, բարկութեան
մէջ ողորմութիւն յիշէ։

3 Աստուած Թեմանէն եկաւ, ու
Սուրբը՝ Փառան լեռնէն. (Սելա.)
անոր փառքը երկինքը ծածկեց,
ու երկիրը անոր գովութեամբը
4 լեցուեցաւ։ Ու անոր պայծառութիւնը
լոյսի պէս էր. անոր
ձեռքէն ճառագայթներ կ'ելլէին, ու
անոր զօրութեանը ծածկոյթը հոն
5 էր. Անոր առջեւէն ժանտախտը
կ'երթար, և անոր ոտքերուն ետեւէն
հրատապ տենդը կ'ելլէր։
6 Անիկայ կայնեցաւ ու երկիրը չափեց,
նայեցաւ և ազգերը դողդղացուց.
ու յաւիտենական լեռները
փշրուեցան, և վաղեմի բլուրները
խոնարհեցան. անիկայ յաւիտենական
ճամբաներ ունի։

7 Քուշանի վրանները նեղութեան
տակ տեսայ, Մադիամու երկրին
8 վրանները դողացին։ Միթէ գետերուն
բարկացա՞ր Տէրը, քու
սրտմտութիւնդ գետերուն վրա՞յ էր,
բարկութիւնդ ծովուն վրա՞յ էր, որ
քու ձիերդ — փրկութեան կառքերդ
9 հեծար։ Քու աղեղդ բոլորովին
մերկ եղաւ, խոստացիր ցեղերուն
ըստ երդումներուդ, ու քու
խօսքիդ պէս. (Սելա.) երկիրը
գետերով պատռեցիր։ Լեռները 10
քեզ տեսան — դողացին, ջուրերուն
յորդութիւնը անցաւ, անդունդը
իր ձայնը տուաւ, — ձեռքերը
վեր վերցուց։ Արեւը — 11
լուսինը իրենց կարգին մէջ կայնեցան,
անոնք քու նետերուդ լուսովը
եւ քու շողշողուն նիզակիդ
պայծառութիւնովը քալեցին։ Երկրին 12
վրայ սրտմտութեամբ պտըտեցար,
ու բարկութեամբ ազգերը
կոխեցիր։ Քու ժողովուրդիդ փըրկութեանը 13
համար՝ քու օծեալիդ
հետ փրկութեան համար ելար. անօրէնին
տունէն գլուխ ճզմեցիր,
հիմը մինչեւ պարանոցը բանալով։
(Սելա.) Իրենց գաւազաններովը 14
իրենց զօրավարներուն գլուխը ծակծակեցիր,
զիս ցրուելու համար
փոթորիկի պէս եկան, անոնց ուրախութիւնը
տնանկը գաղտուկ
ուտելու պէս էր։ Քու ձիերովդ 15
ծովուն վրայ՝ շատ ջուրերուն խառնակութեանը
վրայ քալեցիր։ Լսեցի 16
ու փորս տարտամեցաւ, ձայնէն
շրթունքներս դողացին, ոսկորներուս
մէջ փտութիւն մտաւ, ու
եղած տեղս տարտամեցայ, որ հանգստութիւն
ունենամ նեղութեան
օրը, երբոր ժողովուրդին ելլէ ան
ու իր զունդերովը անոր վրայ պիտի
յարձակի։

Թէեւ թզենին ծաղկիլ չտայ, ու 17
որթերու վրայ պտուղ չըլլայ, և
ձիթենիին բերքը սուտ, ու արտերը
կերակուր չտան, — փարախէն ոչխարը
կտրի, և գոմերու մէջ արջառ
չըլլայ, Սակայն ես Տէրոջմով 18
պիտի ցնծամ, իմ փրկութեանս
Աստուծովը պիտի ուրախանամ։
Տէր Եհովան իմ զօրութիւնս է, 19
ու իմ ոտքերս եղնիկի ոտքերուն պէս
պիտի ընէ, և զիս իմ բարձր տեղերուս
վրայ պիտի պտըտցընէ։

Գլխաւոր երգեցողին, իմ զարներու
նուագարաններուս վրայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Եզեկիայի որդւոյն
Ամարիայի որդւոյն Գոդողիայի
որդւոյն Քուշիի որդւոյն Սոփոնիային
եղաւ Յուդայի թագաւորին
Ամոնի որդւոյն Յովսիային
օրերը։

2 Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլորովին
պիտի կորսընցընեմ, կ'ըսէ
3 Տէրը։ Մարդը ու անասունը պիտի
կորսընցընեմ, երկինքին թռչչունները
ու ծովուն ձուկերը և
գայթակղութիւնները ամբարիշտներուն
հետ պիտի կորսընցընեմ,
ու երկրիս երեսէն մարդը պիտի
4 կտրեմ, կ'ըսէ Տէրը։ Ու իմ
ձեռքս Յուդայի վրայ ու Երուսաղէմի
բոլոր բնակչացը վրայ պիտի
երկընցընեմ. ու աս տեղէս բնաջինջ
պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը,
քուրմերուն անունը՝ քահանաներուն
5 հետ, Ու տանիքներու
վրայ երկնից զօրքերուն երկրպագութիւն
ընողները, ու երկրպագութիւն
ընելով Տէրոջմով երդում
ընողները, և Մելքոմով երդում
6 ընողները, Ու Տէրոջմէ ետ դարձողները,
ու Տէրը չփնտռողները
և զանիկայ չխնդրողները։

7 Տէր Եհովային առջեւը լուռ կեցիր.
քանզի Տէրոջը օրը մօտ է,
քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց, իր
8 կոչնականները հրաւիրեց։ Ու
պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը
իշխանները ու թագաւորին տղաքները
ու բոլոր օտար զգեստ հագնողները
9 պիտի պատժեմ։ Ու ան
օրը սեմին վրայէն բոլոր ցատկողները՝
իրենց տէրոջը տունը զրկանքով
ու նենգութեամբ լեցընողները
10 պիտի պատժեմ։ Ու պիտի ըլլայ
որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, Ձկնոյ
դռնէն աղաղակի ձայն, և Մասենայէն
հեծութիւն՝ ու բլուրներէն
11 մեծ կոտորած պիտի ըլլայ։ Ողբացէ՛ք
ո՛վ Մակթեսի բնակիչները.
քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը
կորսուեցաւ, բոլոր արծաթ
բերողները կոտրեցան։

Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը 12
Երուսաղէմը ճրագներով պիտի
քննեմ, ու գինիի պէս իրենց մրուրին
վրայ հանգիստ նստող մարդիկները
պիտի պատժեմ, որոնք իրենց
սրտին մէջը կ'ըսեն, Տէրը ո՛չ բարիք
պիտի ընէ և ո՛չ չարիք։
Ու անոնց ստացուածքը՝ աւար, ու 13
անոնց տուները աւերակ պիտի ըլլան.
և տուներ պիտի շինեն, բայց
անոնց մէջը պիտի չբնակին, ու այգիներ
պիտի տնկեն, բայց անոնց
գինին պիտի չխմեն։

Տէրոջը մեծ օրը մօտ է, մօտ է, 14
ու խիստ կ'արտորայ. Տէրոջը օրուան
ձայնը դառն է, զօրաւորը հոն
դառնապէս պիտի աղաղակէ։ Ան 15
օրը բարկութեան օր է. նեղութեան
ու տառապանաց օր, կործանման
ու աւերման օր, խաւարի
ու մէգի օր, ամպի ու մառախուղի
օր է. Պարսպաւոր քաղաքներու 16
դէմ և բարձր աշտարակներու
դէմ փողի ու աղաղակի օր է։
Ու մարդիկները նեղութեան մէջ 17
պիտի ձգեմ, և կոյրերու պէս պիտի
պտըտին, քանզի Տէրոջը դէմ
մեղք գործեցին. ու անոնց արիւնը
փոշիի պէս ու մարմինները աղբի
պէս պիտի թափուի։ Տէրոջը բարկութեան 18
օրը անոնց արծաթը ու
ոսկին անգամ զանոնք ազատելու
կարող պիտի չըլլան. հապա բոլոր
երկիրը անոր նախանձին կրակովը
պիտի սպառի, քանզի անիկայ
խիստ շուտով երկրիս բոլոր բնակիչները
պիտի հատցընէ։

ԳԼ. Բ

Քննեցէ՛ք ձեր անձերը, քննեցէ՛ք, 1
ո՛վ չամչցող ազգ, Դեռ նախասահմանութիւնը 2
չծնած, օրը
մղեղի պէս չանցած, դեռ Տէրոջը
սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ

չեկած, դեռ Տէրոջը բարկութեան
3 օրը ձեր վրայ չեկած։ Տէրը փնտռեցէք՝ ո՛վ երկրի բոլոր խոնարհները, դուք որ անոր իրաւունքը 'ի գործ կը դնէք. արդարութիւն փնտռեցէք, խոնարհութիւն փնտռեցէք, գուցէ Տէրոջը բարկութեան
4 օրը պահուիք։ Քանզի Գազա պիտի թողուի, Ասկաղոն աւերակ պիտի ըլլայ. Ազովտոսը կէսօրուան ատենը պիտի վռնտեն, և Ակկարոն արմատէն պիտի խլուի։
5 Վա՜յ ծովեզերքը բնակողներուն, Քերեթեցիներուն ազգին. Տէրոջը խօսքը ձեզի դէմ է, ո՛վ Փղշտացւոց երկիրը Քանան. քեզ այնպէս պիտի աւրեմ, մինչև որ բնակիչ
6 չմնայ։ Ու ծովեզերքը հովիւներու բնակարաններ — աւազաններ ու հօտերու փարախներ պիտի
7 ըլլայ։ Ու ծովեզերքը Յուդայի տանը մնացորդին պիտի ըլլայ՝ հոն պիտի արածեն. իրիկունը Ասկաղոնի տուներուն մէջ պիտի պառկին, քանզի անոնց Տէր Աստուածը անոնց այցելութիւն պիտի ընէ, և անոնց գերութիւնը պիտի դարձնէ։

8 Մովաբին նախատինքը ու Ամմոնի որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի, որ անոնք իմ ժողովուրդս նախատեցին, ու անոնց սահմանին
9 դէմ հպարտացան։ Անոր համար Իսրայէլին Աստուածը՝ զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Կենդանի եմ ես, որ Մովաբը Սոդոմի պէս, ու Ամմոնի որդիքը Գոմորի պէս եղինջներու կալուածք և աղի հանք ու յաւիտենական աւերութիւն պիտի ըլլան. իմ ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի յափշտակէ, ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի
10 ժառանգեն։ Ասիկայ անոնց հպարտութեանը համար իրենց պիտի ըլլայ, քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը ժողովուրդը նախատեցին, ու անոր
11 դէմ հպարտացան։ Տէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ. քանզի անիկայ երկրին բոլոր աստուածները բնաջինջ պիտի ընէ, և ազգաց բոլոր կղզիները՝ ամէն մէկը իր տեղէն երկրպագութիւն պիտի ընեն անոր։

12 Դուք ալ՝ ո՛վ Եթովպացիք՝ իմ սրովս պիտի սպաննուիք։

13 Ու անիկայ իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկընցնէ, ու Ասորեստանցին պիտի կորսնցնէ. և Նինուէն աւերակի — անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձնէ.
14 Ու անոր մէջը հօտեր՝ ազգաց բոլոր գազանները պիտի պառկին. հաւալուսն ու ոզնին ալ անոր խոյակներուն մէջ տեղաւորուելով գիշերը պիտի անցընեն. պատուհաններէն ձայն պիտի հնչուի. սեմերուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ, քանզի եղեւնափայտը պիտի քակուի։
15 Ամբարտաւան քաղաքը ասիկայ է, որ ապահովութեամբ կը բնակէր, որ իր սրտին մէջը կ'ըսէր թէ Ես եմ ու ինծմէ ուրիշ չկայ. ինչպէս աւերակ ու գազանաց խշտի եղաւ. անկէ ամէն անցնողը պիտի սուլէ, — ձեռքը պիտի շարժէ։

ԳԼ. Գ

1 Վա՜յ ապստամբ ու պիղծ քաղաքին, հարստահարութիւն ընող քաղաքին։
2 Խօսք մտիկ չըրաւ, խրատ չընդունեց, Տէրոջը չյուսաց, իր Աստուծոյն չմօտեցաւ։
3 Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են. անոր դատաւորները երեկոյեան գայլեր են, որ մինչև
4 առաւօտ բան մը չեն թողուր։ Անոր մարգարէները անառակ — նենգաւոր մարդիկներ են. անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին
5 — օրէնքը բռնադատեցին։ Արդար Տէրը անոր մէջն է. անիկայ անօրէնութիւն չըներ. առաւօտ առաւօտ իր իրաւունքը 'ի լոյս կը հանէ — ու չպակսիր. բայց անի-
6 րաւը ամչնալ չգիտեր։ Ազգերը բնաջինջ ըրի. անոնց աշտարակները կործանեցան. անոնց փողոցները աւրեցի, մինչև որ անոնցմէ անցնող չըլլայ. անոնց քաղաքները աւերեցան, անմարդ ու անբնակ
7 եղան։ Ըսի որ Դուն ինծի պիտի վախնաս — խրատ պիտի ընդունիս. և անոր բնակարանը բնաջինջ չըլլայ, ինչպէս որ զանիկայ պատժեցի. բայց անոնք կանուխ ելան, — իրենց բոլոր գործքերը ապականեցին։

8 Ուրեմն ինծի սպասեցէք, կ'ըսէ Տէրը, մինչև այն օրը որ որսի համար ոտք ելլեմ. քանզի իմ վճիռս ազգերը ժողվել, թագաւորութիւնները գումարել է, որ անոնց վրայ իմ սրտմտութիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ. քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձիս կրակովը պիտի սպառի։
9 Վասն զի այն ժամանակը ժողովուրդներուն շրթունքները մաքուր շրթունքներու պիտի դարձնեմ, որ ամէնքը Տէրոջը անունը կանչեն, ու մէկ սրտով անոր ծառայութիւն
10 ընեն։ Եթովպիայի գետերուն անդին կողմէն իմ աղօթողներս, իմ ցրուածներուս աղջիկը իմ ընծաս
11 պիտի բերեն։ Այն օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր գործքերէդ, որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըրիր. քանզի այն ատենը քու հըպարտութեամբդ ցնծացողները քու մէջէդ պիտի վերցնեմ, ու մէյմըն ալ իմ սուրբ լերանս վրայ
12 գոռոզութիւն պիտի չընես։ Ու քու մէջդ խոնարհ ու աղքատ ժողովուրդ՝ մնացորդ պիտի թողում, ու Տէրոջը անուանը պիտի յուսան։
13 Իսրայէլին մնացորդը անօրէնութիւն պիտի չընէ, ու սուտ պիտի չխօսի, և անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լեզու պիտի չգտնուի. քանզի անոնք պիտի արածին ու պիտի պառկին, ու վախցընող պիտի չըլլայ։

14 Ցնծա՛, ո՛վ Սիոնի աղջիկ, բարձրաձայն աղաղակէ՛, ո՛վ Իսրայէլ. բոլոր սրտով ուրախ ու զուարթ եղիր, ո՛վ Երուսաղէմի
15 աղջիկ։ Տէրը քու դատաստաններդ վերցուց, քու թշնամիդ վռնտեց. Իսրայէլին թագաւորը՝ Տէրը քու մէջդ է, մէյմըն ալ չարիք պիտի չտեսնես։

16 Այն օրը Երուսաղէմին պիտի ըսուի, Մ'ի վախնար, — Սիոնի՛
17 Ձեռքերդ չթուլնան։ Քու Տէր Աստուածդ քու մէջդ զօրաւոր է, անիկայ քեզ պիտի փրկէ. անիկայ քեզի համար ուրախութեամբ պիտի զուարճանայ, — իր սիրովը քեզ թողութիւն պիտի տայ, և քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ուրախա-
18 նայ։ Հանդիսաւոր տօներու համար տրտմածները պիտի ժողվեմ, որոնք քեզմէ էին, — անոնց վրայ
19 նախատինքը բեռ էր։ Ահա ես այն ժամանակը քու բոլոր նեղիչներդ պիտի սպառեմ, և կաղը պիտի ազատեմ, ու վռնտուածը պիտի ժողվեմ. և զանոնք գովելի ու անուանի պիտի ընեմ այն բոլոր երկիրներուն մէջ՝ ուր որ նախատինք
20 կրեր էին։ Այն ատենը ձեզ ետ պիտի բերեմ, և այն ատենը ձեզ պիտի ժողվեմ. վասն զի երկրին բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ անուանի ու գովելի պիտի ընեմ, երբոր ձեր գերութիւնը ձեր աչքերուն առջևը ետ դարձնեմ, կ'ըսէ Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դարեհ թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամսոյն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Յուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուին եղաւ, ըսելով,
2 Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Այս ժողովուրդը կ'ըսէ թէ, ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանա-
3 կը։ Ու Անգէ մարգարէին ձեռ-

քովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով,
4 Արդեօք ժամանակ է որ դուք ձեզանազարդ
տուներնուդ մէջ բնակիք,
ու այս տունը աւերակ
5 մնայ։ Արդ հիմա զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաներուն
6 վրայով մտածեցէք։ Շատ ցանեցիք,
բայց քիչ բերիք. կերաք,
բայց չկշտացաք. խմեցիք, բայց
ծարաւնիդ չանցուցիք. հագուեցաք,
բայց չտաքցաք. ու վարձկան
բանողը ծակ քսակի համար կը վաստկի
իր վարձքը։
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։
8 Լեռը ելէք, փայտ բերէք
ու տունը շինեցէք, և անոր պիտի
հաճիմ, ու պիտի փառաւորուիմ,
9 կ'ըսէ Տէրը։ Շատին նայեցաք,
և ահա քիչ եղաւ. ու երբ տունը
անգամ բերիք, բայց անոր վրայ
փչեցի։ Ինչո՞ւ համար՝ կ'ըսէ
զօրաց Տէրը։ Իմ տանս համար,
որ անխնամ աւերակ է. ու ձեզմէ
ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։
10 Անոր համար երկինքը ձեր վրայէն
իր ցօղը ետ կը պահէ, ու երկիրն
11 ալ իր պտուղը չտար։ Ու ես
երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ,
և ցորենին վրայ, ու գինիին վրայ,
ու եղին վրայ, ու գետնին բերքերուն
վրայ, և մարդոց վրայ, ու անասուններուն
վրայ, և ձեռաց բոլոր
վաստակին վրայ երաշտութիւն
կանչեցի։
12 Ու ասկէ Սաղաթիէլեան Զօրոբաբէլ,
ու մեծ քահանան Յովսեդեկեան
Յեսու, և ժողովուրդին
բոլոր մնացորդը մտիկ ըրին իրենց
Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Անգէ
մարգարէին խօսքերուն, ինչպէս որ
իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ
ղրկեր էր. ու ժողովուրդը Տէրոջը
13 երեսէն վախցաւ։ Ու Տէրոջը
դեսպանը Անգէ Տէրոջը դեսպանութեամբը
ժողովուրդին խօսեցաւ
ու ըսաւ, Ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ
14 Տէրը։ Ու Տէրը Յուդայի իշխանին՝
Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին
հոգին, ու մեծ քահանային
Յովսեդեկեան Յեսուին հոգին, և
ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին
արթնցուց. ու գացին և
իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը
տանը մէջ աշխատեցան, Դարեհ 15
թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ
ամսուն քսանըչորսերորդ
օրը։

ԳԼ. Բ

Եօթներորդ ամսուն քսանումէկերորդ 1
օրը Անգէ մարգարէին
ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով,
Հիմա Յուդայի իշխանին 2
Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին,
ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան
Յեսուին, և ժողովրդեան մնացորդին
խօսէ՛ ու ըսէ՛,
Ձեր մէջը մնացած մէ՛կ կայ, որ 3
այս տունը իր առջի փառաւորութեամբը
տեսած ըլլայ. ու հիմա
զանիկայ ի՞նչպէս կը տեսնէք,
միթէ անիկայ անոր քովը ոչինչ
բանի մը պէս չէ՞ ձեր աչքերուն
առջեւ։ Բայց արդ զօրացի՛ր ո՛վ 4
Զօրաբաբէլ, կ'ըսէ Տէրը. և
ո՛վ Յովսեդեկեան Յեսու մեծ քահանայ՝
զօրացի՛ր. ու դուք՝ ո՛վ
երկրին բոլոր ժողովուրդ՝ զօրացէք,
կ'ըսէ Տէրը, ու աշխատեցէք.
քանզի ես ձեզի հետ եմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ինչպէս որ 5
ձեր Եգիպտոսէն ելած ատենը ձեզի
հետ խօսք կապեցի, իմ Հոգիս
ձեր մէջը կը կենայ. մի՛ վախնաք։
Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 6
Քիչ ատենէն ետքը նորէն երկինքը
ու երկիրը, և ծովը ու ցամաքը
պիտի շարժեմ։ Նաև ամէն ազգերը 7
պիտի շարժեմ, ու ամէն ազգերուն
ցանկալի բաները պիտի
գան. և այս տունը փառքով պիտի
լեցնեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
Արծաթը իմս է ու ոսկին իմս է, 8
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Այս վերջին 9
տանը փառքը առջինէն մեծ պիտի
ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու այս
տեղս խաղաղութիւն պիտի տամ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
Դարեհին երկրորդ տարին՝ իններորդ 10
ամսուն քսանուչորսերորդ
օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը

11 խօսքը եղաւ, ըսելով. Զօրաց
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հիմա օրէնքին
վրայով հարցմունք ըրէ՛ քահանաներուն
12 ու ըսէ՛, Թէ որ
մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը
սուրբ միս վերցնէ, ու
քղանցքովը՝ հացի կամ ապուրի
կամ գինիի կամ եղի կամ ինչ
և իցէ կերակուրի դպչի, անիկայ
սուրբ կ'ըլլա՞յ։ Ու քահանաները
պատասխան տուին ու ըսին,
13 Ո՛չ։ Ու Անգէ ըսաւ, Թէ որ
մեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն
դպչելու ըլլայ, կը պղծուի՞։ Ու
քահանաները պատասխան տուին
14 ու ըսին, Կը պղծուի։ Ու Անգէ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
Այսպէս է այս ժողովուրդը, և այսպէս
է այս ազգը իմ առջեւս, կ'ըսէ
Տէրը, ու այսպէս է իրենց ձեռացը
բոլոր գործքը. ու ինչ որ հոն
ընծայ կը մատուցանեն պիղծ է։
15 Ուրեմն հիմա այս օրէն առաջ խորհրդածեցէ՛ք,
երբոր դեռ Տէրոջը
տաճարին մէջ քար քարի վրայ դրուած
16 չէր. Որ ան ատենը երբոր
քսան կոտ ցորենի դէզին քովը
կ'երթար, տասը կոտ կը գտնուէր.
ու երբոր իր գինիին աւազանին քովը
կ'երթար հնձանէն յիսուն մաս հանելու,
քսան մաս կը գտնուէր։
17 Ձեզ ու ձեր ձեռացը բոլոր գործքը
խորշակահարութեամբ և գալունով
ու կարկուտով զարկի,
սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
Հիմա այս օրէն առաջ խորհրդածեցէ՛ք, 18
Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը
օրէն, իններորդ
ամսուն քսանըչորսերորդ օրէն առաջ
խորհրդածեցէ՛ք։ Հունտը 19
շտեմարանին մէ՞ջն է. և
որթը ու թզենին և նռնենին ու
ձիթենին դեռ պտուղ չտուին. այս
օրէն 'ի վեր պիտի օրհնեմ։
Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ 20
Անգէին եղաւ ամսուն քսանուչորսերորդ
օրը՝ ըսելով, Յուդայի 21
իշխանին՝ Զօրաբաբէլին խօսէ՛ ու
ըսէ, Ես երկինքը ու երկիրը պիտի
շարժեմ, Ու թագաւորութեանց 22
աթոռը տակնուվրայ պիտի
ընեմ, ու ազգաց թագաւորութիւններուն
զօրութիւնը պիտի
կործանեմ. և կառքը, ու անոր
հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ.
և ձիերը ու անոնց հեծեալները
պիտի իյնան, ամէն մէկը
իր եղբօրը սրովը։ Այն օրը՝ 23
կ'ըսէ զօրաց Տէրը, քեզ պիտի
առնեմ՝ ո՛վ Սաղաթիէլեան Զօրոբաբէլ՝
իմ ծառաս, կ'ըսէ Տէրը,
ու քեզ կնիքի պէս պիտի
դնեմ, քանզի քեզ ընտրեր եմ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դարեհին երկրորդ տարին ութերորդ
ամսոյն՝ Տէրոջը խօսքը Ադդովի
որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն
Զաքարիա մարգարէին եղաւ, ըսելով,
2 Տէրը ձեր հայրերուն խիստ
3 բարկացաւ։ Ու անոնց ըսէ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի
դարձէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու
ես ձեզի պիտի դառնամ, կ'ըսէ
4 զօրաց Տէրը։ Ձեր հայրերուն պէս
մի՛ ըլլաք, որ առջի մարգարէները
անոնց կը կանչէին՝ ըսելով, Զօրաց
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր չար
ճամբաներէն ու չար գործքերէն
դարձէք, բայց անոնք մտիկ չըրին,
ու ինծի ականջ չդրին, կ'ըսէ
Տէրը։ Ձեր հայրերը ո՞ւր են. 5
ու մարգարէները յաւիտեան կ'ապրի՞ն։
Սակայն իմ խօսքերս ու 6
հրամաններս որ իմ ծառաներուս
մարգարէներուն պատուիրեր էի,
ձեր հայրերուն չհասա՞ն. ու անոնք
դարձան ու ըսին, Զօրաց Տէրը
ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր

ճամբաներուն ու գործերուն համեմատ, զանիկայ մեր վրայ 'ի գործ դրաւ:

7 Դարեհին երկրորդ տարին մետասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Տէրոջը խօսքը Եդդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա
8 մարգարէին եղաւ, ըսելով. Գիշերով տեսայ որ ահա աշխէտ ձիի վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջ եղող մրտենիներուն մէջտեղը կը կայնէր, ու անոր ետեւը աշխէտ, պիսակ ու ճերմակ ձիեր կային:
9 Ու ըսի, Ասոնք ի՞նչ են ո՛վ տէր իմ. ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ասոնց ինչ
10 ըլլալը քեզի պիտի ցուցնեմ: Ու մրտենիներուն մէջ կայնող մարդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ասոնք անոնք են, որ Տէրը ղրկեց
11 երկիրը պտըտելու համար: Ու մրտենիներուն մէջ կայնող Տէրոջը հրեշտակին պատասխան տուին ու ըսին, Երկիրը պտըտեցանք, և ահա համայն երկիրը հանդարտութեամբ
12 կը նստի: Ու Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՛վ զօրաց Տէր, մինչեւ ե՞րբ չես ողորմիր Երուսաղէմին, ու Յուդայի քաղաքներուն, որոնց այս եօթա-
13 նասուն տարին բարկացար: Ու Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին բարի խօսքերով, ու մխիթարական խօսքերով պատասխան տուաւ:
14 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Կանչէ՛ ու ըսէ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երուսաղէմի համար ու Սիոնի համար մեծ նախանձով կը նախանձիմ:
15 Ու հանգիստ եղող ազգերուն խիստ շատ բարկացած եմ, քանզի ես քիչ բարկացայ, ու անոնք չարիքը
16 աւելցուցին: Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երուսաղէմին ողորմութեամբ դարձայ. իմ տունս անոր մէջ պիտի շինուի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու Երուսաղէմի վրայ
17 լար պիտի քաշուի: Դարձեալ կանչէ՛ ու ըսէ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ քաղաքներս նորէն նորէն բարիքներով պիտի լեցուին, և Տէրը նորէն Սիոնը պիտի մխիթարէ, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ:

Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, 18
և ահա չորս եղջիւր: Ու ինծի 19
հետ խօսող հրեշտակին ըսի, Ասոնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ, Ասոնք են այն եղջիւրները՝ որոնք Յուդան, Իսրայէլը ու Երուսաղէմը ցրուեցին: Ու Տէրը ինծի չորս ար- 20
հեստաւոր ցուցուց: Ու ըսի, 21
Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան. և անիկայ խօսեցաւ ու ըսաւ, Ասոնք են այն եղջիւրները որ Յուդան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ մը չվերցուց իր գլուխը. ու ասոնք եկան որ զանոնք վախցնեն, ու Յուդայի երկրին վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար եղջիւր վերցնող ազգերուն եղջիւրները վար ձգեն:

ԳԼ. Բ

Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, 1
և ահա մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափելու չուան կար: Ու 2
ըսի, Դուն ո՞ւր կ'երթաս. ու ինծի ըսաւ, Երուսաղէմը չափելու, որ լայնութիւնը որչափ, ու երկայնութիւնը որչափ ըլլալը տեսնեմ:
Ու ահա ինծի հետ խօսող հրեշտա- 3
կը ելաւ, ու անոր դիմացը ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ. Ու անոր ը- 4
սաւ, Վազէ՛ այս երիտասարդին խօսէ՛ ու ըսէ, Երուսաղէմ առանց պարսպի պիտի բնակուի մարդու ու անասունի բազմութեանը համար, որ անոր մէջ պիտի ըլլան:
Ու ես անոր բոլորտիքը հրեղէն 5
պարիսպ պիտի ըլլամ կ'ըսէ Տէրը, ու անոր մէջ փառաց համար պիտի ըլլամ:

Եղէ՛ աղէ՛, հիւսիսի երկրէն փա- 6
խէք, կ'ըսէ Տէրը, քանզի ձեզ երկինքի չորս հովերուն պէս ցրուեցի, կ'ըսէ Տէրը: Եղէ՛ քեզ ա- 7
զատէ՛, ո՛վ Սիոն, որ Բաբելոնի աղջկանը հետ կը բնակիս: Վասն- 8
զի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Փառաց ետեւէն զիս ձեզ կողոպտող

ազգերուն ղրկեց, քանզի ձեզի դպչողը անոր աչքին բիբին կը դըպ-
9 չի: Վասն զի ահա ես իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ, ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի ըլլան, ու պիտի գիտնաք որ
10 զօրաց Տէրը զիս ղրկեր է: Ցընծա՛ և ուրախացի՛ր՝ ո՛վ Սիոնի աղջիկ, քանզի ահա ես կու գամ ու քու մէջդ պիտի բնակիմ, կ'ը-
11 սէ Տէրը: Ու այն օրը շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին, ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան. և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ, ու պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս քեզի
12 ղրկեր է: Ու Տէրը իր բաժինը Յուդան սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնէ, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ:
13 Տէրոջը առջեւը լո՛ւռ կեցիր՝ ո՛վ բոլոր մարմին, քանզի անիկայ իր սուրբ բնակութենէն արթնցաւ:

ԳԼ. Գ

1 Ու Տէրը ինծի ցուցուց մեծ քահանան Յեսուն որ Տէրոջը հրեշտակին առջեւը կայներ էր, ու Սատանան անոր աջ կողմը կայներ
2 էր՝ անոր դէմ դնելու համար: Ու Տէրը Սատանային ըսաւ, Տէրը քեզ յանդիմանէ՛ ո՛վ Սատանայ, ու քեզ Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ. միթէ ասիկայ կըրակէ հանուած խանձող չէ՞:
3 Ու Յեսու աղտոտ հանդերձներ հագեր էր, ու հրեշտակին առջեւը
4 կը կայնէր: Ու իր առջեւը կայնողներուն պատասխան տուաւ, ու խօսեցաւ ըսելով, Աղտոտ հանդերձները ատոր վրայէն հանեցէ՛ք. և անոր ըսաւ, Նայէ՛, քու անօրէնութիւնդ վրայէդ վերցուցի, ու քեզի պատուական զգեստներ պիտի
5 հագցնեմ: Ու ես ըսի որ անոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն. և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրին, ու անոր հանդերձներ հագցուցին. ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր:
6 Ու Տէրոջը հրեշտակը Յեսուին
7 վկայութիւն ըրաւ ու ըսաւ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջ քալես ու իմ պահպանութիւնս պահես, ան ատենը դուն ալ իմ տունս պիտի դատես և իմ սրահներս ալ պիտի պահես, ու քեզի աս հոս կեցողներուն մէջէն առաջնորդներ
պիտի տամ: Հիմա մտիկ ըրէ՛ 8
ո՛վ Յեսու մեծ քահանայ՝ դուն ու քու առջեւդ նստող ընկերակիցներդ, քանզի անոնք նշան ըլլալու մարդիկ են. վասն զի ահա ես իմ ծառաս Շառաւիղը պիտի բերեմ:
Քանզի ահա Յեսուին առջեւը դը- 9
րած քարը, այն մէկ քարին վրայ եօթը աչք պիտի ըլլայ. ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ կ'ըսէ զօրաց Տէրը, և այն երկրին անօրէնութիւնը մէկ օրուան
մէջ պիտի վերցնեմ: Այն օրը՝ 10
կ'ըսէ զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին որթի տակ, ու թզենիի տակ պիտի կանչէ:

ԳԼ. Դ

Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը 1
դարձաւ, և զիս իր քունէն արթնցող մարդու պէս արթնցուց: Ու ինծի ըսաւ, Ի՞նչ կը 2
տեսնես. ու ըսի, Կը տեսնեմ որ ահա բոլորովին ոսկիէ աշտանակ մը կայ, ու անոր վրայ բաժակ մը, և անոր վրայ եօթը ճրագ, ու անոր վրայի եօթը ճրագներուն համար
եօթը խողովակ կայ. Ու անոր քո- 3
վը երկու ձիթենի կայ. մէկը բաժակին աջ կողմէն, ու միւսը ձախ
կողմէն: Ու պատասխան տուի, 4
ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին խօսեցայ ու ըսի, Ասոնք ի՞նչ են,
ո՛վ տէր իմ: Ու ինծի հետ խօ- 5
սող հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի ըսաւ, Ասոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի, Ոչ, ո՛վ
տէր իմ: Ու պատասխան տուաւ 6
ու ինծի խօսեցաւ ըսելով, Այս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբէլին կ'ըսուի. Զօրութեամբ չէ, և ուժով չէ, հապա իմ Հոգւովս՝ կ'ը-
սէ զօրաց Տէրը: Դուն ո՛վ մեծ 7
լեռ, ո՞վ ես. Զօրաբաբէլին առջեւը դաշտ պիտի ըլլաս. ու գլուխի

քարը ինքը պիտի հանէ. ու պիտի
աղաղակեն, Շնորհք՝ շնորհք անոր։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ ըսելով, Այս տունը Զօրաբաբէլին ձեռքերը հիմնեցին, և անոր
ձեռքերը պիտի կատարեն զանիկայ.
ու պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը
10 զիս ձեզի ղրկած է։ Քանզի պզտիկ բաներուն օրը ով անարգեց.
վասն զի այն եօթը աչքերը ուրախութեամբ պիտի տեսնեն գնտակը
Զօրաբաբէլին ձեռքին մէջ. անոնք Տէրոջը աչքերն են, որ բոլոր
երկրին մէջ կը պտըտին։
11 Ու ես պատասխան տուի ու
անոր ըսի, Աշտանակին աջ կողմը
ու անոր ձախ կողմը եղող աս եր-
12 կու ձիթենիները ի՞նչ են։ Ու
երկրորդ անգամ պատասխան տուի
ու անոր ըսի, Երկու ոսկի խողովակներուն միջոցովը իրենցմէ
ոսկիի պէս թափող երկու ձիթե-
13 նիի ոստերը ի՞նչ են։ Ու ինծի
խօսեցաւ ու ըսաւ, Անոնց ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես ըսի, Ոչ,
14 ով տէր իմ։ Ու ըսաւ, Ասոնք
երկու օծեալներն են, որ բոլոր երկրին Տէրոջը առջեւ կը կայնին։

ԳԼ. Ե.

1 Ու դարձայ ու աչքերս վերցնելով տեսայ, և ահա թռչող
2 տոմս մը։ Ու ինծի ըսաւ, Ի՞նչ
կը տեսնես. ու ըսի, Թռչող տոմս
մը կը տեսնեմ. երկայնութիւնը
քսան կանգուն, ու լայնութիւնը
3 տասը կանգուն է։ Ու ինծի ըսաւ, Ասիկայ բոլոր երկրի երեսին
վրայ ելլող անէծքն է. քանզի ամէն
գողութիւն ընողը աս կողմէն գրուածքին համեմատ պիտի կտրուի,
ու ամէն երդում ընողը միւս
կողմէն գրուածքին համեմատ պիտի
4 կտրուի։ Զանիկայ ես կը հանեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու
գողին տունը և իմ անունովս սուտ
երդում ընողին տունը պիտի մտնէ,
ու անոր տանը մէջ պիտի մնայ.
և զանիկայ իր փայտերովը ու իր
քարերովը պիտի սպառէ։

Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը 5
ելաւ ու ինծի ըսաւ, Հիմա աչքերդ վերցուր ու նայէ թէ աս
ելլողը ինչ է։ Ու ես ըսի, Ի՞նչ 6
է. ու ըսաւ, Աս ելլողը արդու է.
ու ըսաւ, Բոլոր երկրի վրայ անոնց
նմանութիւնը ասիկայ է։ Ու ահա 7
կապարեայ տաղանդ մը վերցուեցաւ, ու կնիկ մը արդուին մէջ
կը նստէր։ Ու ըսաւ, Աս է 8
Չարութիւնը. ու զանիկայ արդուին մէջ ձգեց, և այն կապարեայ
կշիռքը ան արդուին բերանը ձգեց։
Ու աչքերս վերցուցի ու տեսայ, 9
և ահա երկու կնիկ ելան, ու հովը
անոնց թեւերուն մէջն էր, և անոնք
արագիլի թեւերու նման թեւեր ունէին, ու այն արդուն երկրի ու
երկինքի միջեւ վերցուցին։ Ու 10
ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի,
Ասոնք ո՞ւր կը տանին արդուն։
Ու անիկայ ինծի ըսաւ, Կը տանին 11
որ անոր տուն շինեն Սենաար երկրին մէջ. ու պիտի հաստատուի
և հոն իր խարիսխին վրայ պիտի
դրուի։

ԳԼ. Զ.

Ու դարձայ ու աչքերս վերցուցի 1
ու տեսայ, և ահա երկու լեռներու մէջէն չորս կառք կ'ելլէր, ու
լեռները պղնձէ լեռներ էին։ Առջի 2
կառքին աշխէտ ձիեր լծուած էին,
ու երկրորդ կառքին՝ սև ձիեր, Ու 3
երրորդ կառքին՝ ճերմակ ձիեր, և
չորրորդ կառքին՝ պիսակ ու գորշագոյն ձիեր։ Ու պատասխան 4
տուի, ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի, Ասոնք ի՞նչ են, ով
տէր իմ։ Ու հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի ըսաւ, Ասոնք 5
երկինքի չորս հովերն
են, որ բոլոր երկրին Տէրոջը առջեւ
կայնելէն կ'ելլեն. Սև ձիերը՝ որ 6
ան կառքին լծուած են, հիւսիսի
երկիրը կ'ելլեն, ու ճերմակները
անոնց ետեւէն կ'ելլեն, ու պիսակները հարաւայ երկիրը կ'ելլեն։ Ու 7
գորշագոյնները ելան, և ուզեցին
որ երթան ու երկրի վրայ պտըտին. և անիկայ ըսաւ, Գացէք,

երկրի վրայ պտըտեցէք. ու անոնք
8 երկրի վրայ պտըտեցան։ Ու անիկայ ինծի աղաղակեց ու ինծի
խօսեցաւ, ըսելով, Նայէ՛ հիւսիսի երկիրը ելլողները իմ հոգիս
հիւսիսային երկրին մէջ հանգչեցուցին։
9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
10 եղաւ, ըսելով, Գերութենէ դարձողներէն՝ Հեղդայէն, Տուբիայէն
ու Յեդայիայէն առ, ու նոյն օրը
գնա Բաբելոնէն եկող Սոփոնիայի
որդւոյն Յովսիայի տունը մտիր.
11 Արծաթ ու ոսկի առ ու պսակներ
շինէ, ու մեծ քահանային՝ Յովսե-
12 դեկեան Յեսուին գլուխը դիր. Ու
անոր խօսէ ըսելով, Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ.
Ահա այն մարդը՝ որուն անունը
Շառաւիղ է. անիկայ իր տեղէն
պիտի բուսնի, ու Տէրոջը տաճարը
13 պիտի շինէ։ Անիկայ պիտի շինէ
Տէրոջը տաճարը, ու պատիւ պիտի
ունենայ, և իր աթոռին վրայ նստելով՝ իշխանութիւն պիտի վարէ,
ու քահանայ պիտի ըլլայ իր աթոռին վրայ. ու երկուքին մէջ խաղաղութեան խորհուրդ պիտի ըլլայ։
14 Ու պսակները Հելեմին, Տուբիային ու Յեդայիային և Սոփոնիայի որդւոյն Հենին պիտի
ըլլան՝ Տէրոջը տաճարին մէջ յիշա-
15 տակ ըլլալու համար։ Ու հեռուն
եղողները պիտի գան, ու Տէրոջը
տաճարին մէջ պիտի շինեն. և
պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս
ձեզի ղրկեր է. ու ասիկայ պիտի
ըլլայ, թէ որ ուշադրութեամբ
ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ
ընէք։

ԳԼ. Է.

1 Ու եղաւ որ Դարեհ թագաւորին
չորրորդ տարին իններորդ ամսուն՝ այսինքն Քասղեւին չորրորդ օրը
Տէրոջը խօսքը Զաքարիային եղաւ,
2 Երբոր Սարասար ու Ռեգեմմելէք և անոնց մարդիկները Աստուծոյ տունը ղրկուեցան, որ Տէ-
3 րոջը առջեւ աղօթք ընեն, Ու
զօրաց Տէրոջը տանը մէջ եղող
քահանաներուն ու մարգարէներուն
խօսին ու ըսեն, Արդեօք հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս զատելով լա՞մ, ինչպէս որ այսչափ տարիներ ըրի։ Ան ատենը զօրաց 4
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
Աս երկրիս բոլոր ժողովուրդին ու 5
քահանաներուն խօսէ՛ ու ըսէ՛, Այս
եօթանասուն տարին՝ երբոր հինգերորդ ու եօթներորդ ամիսներուն
մէջ ծոմապահութիւն կ'ընէիք ու
սուգ կը բռնէիք, միթէ ինծի՞
համար ծոմապահութիւն կ'ընէիք։
Ու երբոր կ'ուտէիք ու կը խմէիք, 6
ձեզի համար չէի՞ք ուտեր, ու ձեզի
համար չէի՞ք խմեր։ Ասոնք չե՞ն 7
այն խօսքերը, որ Տէրը առջի մարգարէներուն ձեռքովը հրատարակեց,
երբոր Երուսաղէմ ու անոր չորս կողմի քաղաքները բնակուած ու հանգիստ էին, և հարաւային ու դաշտային կողմերը բնակուած էին։
Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զաքարիային եղաւ ըսելով, Զօ- 8 9
րաց Տէրը այսպէս խօսեցաւ ու
ըսաւ. Արդար դատաստան տեսէք, և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողորմութիւն ու գթութիւն
ընէ. Ու որբևարին ու որբը, 10
օտարականը և աղքատը մի՛ հարստահարէք, ու բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ. Բայց անոնք չու- 11
զեցին մտիկ ընել, հապա իրենց
ուսը ետ քաշեցին, և ականջնին
ծանրացուցին որ չլսեն. Ու իրենց 12
սիրտը ադամանդի պէս ըրին, որ
չլսեն այն օրէնքը ու այն խօսքերը,
որ զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի
մարգարէներուն ձեռքովը անոնց
ղրկեց. անոր համար զօրաց Տէրոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն եղաւ։ Ու եղաւ որ ինչպէս որ 13
անիկայ կանչեց ու անոնք մտիկ
չըրին, այնպէս ալ անոնք կանչեցին ու ես մտիկ չըրի՛ կ'ըսէ զօրաց Տէրը. Հապա զանոնք իրենց 14
չճանչցած բոլոր ազգերուն մէջ փոթորիկով ցրուեցի. և անոնց ետեւէն երկիրը անշէնցաւ՝ ու դարձող

ամայի մնաց · այսպէս ցանկալի եր-
կիրը ամայի ըրին ։

ԳԼ. Ը.

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
2 ինծի եղաւ՝ ըսելով ։ Զօրաց
Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Սիօնի հա-
մար խիստ մեծ նախանձով նախան-
ձեցայ, ու անոր համար մեծ սրտ-
3 մտութիւնով նախանձեցայ ։ Տէրը
այսպէս կ'ըսէ · Սիօնին դարձած
եմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի
բնակիմ, ու Երուսաղէմ Ճշմար-
տութեան քաղաք, և զօրաց
Տէրոջը լեռը Սուրբ լեռ պիտի
կոչուի ։
4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ
տակաւին ծեր մարդիկներ ու պա-
ռաւ կիններ պիտի նստին, որ
օրերու շատութենէն ամէն մէկուն
5 ձեռքը ցուպ պիտի ըլլայ · Ու քա-
ղաքին հրապարակները տղաքներով
ու աղջիկներով պիտի լեցուին, ո-
րոնք անոր հրապարակներուն մէջը
պիտի խաղան ։
6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Թէ որ ան օրերը՝ աս ժողովուրդին
մնացորդին աչքին առջեւ դժուար
երեւնայ, միթէ իմ՝ աչքերուս ալ
դժուար պիտի երեւնայ, կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը ։
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա իմ ժողովուրդս արեւելեան
երկրէն ու արեւմտեան երկրէն պի-
8 տի փրկեմ ։ Ու զանոնք պիտի
բերեմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի
բնակին · և անոնք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլան, ես ալ Ճշմարտու-
թեամբ և արդարութեամբ անոնց
Աստուած պիտի ըլլամ ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ձեր ձեռքերը թող զօրանան,
ո՛վ դուք՝ որ աս օրերս կը լսէք աս
խօսքերը ան մարգարէներուն բեր-
նէն, որոնք զօրաց Տէրոջը տանը
հիմնարկութեան ու տաճարին նո-
10 րոգութեան օրը խօսեցան ։ Վասնզի
ան օրերէն առաջ մարդու համար
վարձք չկար, ու անասունի համար
վարձք չկար · և նեղութեան պատ-
ճառաւ՝ ելլողին ու մտնողին խաղա-
ղութիւն չկար, քանզի ես ամէն
մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ
էի ։ Բայց հիմա աս ժողովրդեանս 11
մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պի-
տի չըլլամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
Վասնզի հունտը խաղաղութիւն պի- 12
տի գտնէ · որթը իր պտուղը պիտի
տայ, ու երկիրը իր բերքը պիտի
տայ, ու երկինքը իր ցօղը պիտի
տայ · և աս ամէն բաները աս ժո-
ղովրդեանս մնացորդին ժառանգել
պիտի տամ ։ Ու պիտի ըլլայ որ 13
ինչպէս դուք ազգերու մէջ ա-
նէծք եղաք, ո՛վ Յուդայի տունը
ու Իսրայէլի տունը, այնպէս ալ
ձեզ պիտի ազատեմ, ու օրհնու-
թիւն պիտի ըլլաք · մի՛ վախնաք,
ձեր ձեռքերը թող զօրանան ։
Վասնզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · 14
Ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դի-
տաւորութիւն ըրի, երբոր ձեր
հայրերը զիս սրդողեցուցին, կ'ըսէ
զօրաց Տէրը, ու չզղջացի, Այն- 15
պէս ալ դարձայ, ու աս օրերը
Երուսաղէմին, ու Յուդայի տանը
բարիք ընելու դիտաւորութիւն ը-
րի · մի՛ վախնաք ։ Ձեր ընելու 16
բաները ասոնք են · Ճշմարտու-
թիւն խօսեցէք ամէն մէկերնիդ իր
ընկերին հետ ։ ձեր դռներուն մէջ
արդարութեամբ և խաղաղութեամբ
դատաստան ըրէք · Ու ձեզմէ մէ- 17
կը իր սրտին մէջ իր ընկերին հա-
մար չարութիւն չմտածէ, և սուտ
երդումը մի՛ սիրէք · վասն զի ես
աս բոլոր բաները կ'ատեմ, կ'ըսէ
Տէրը ։

Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը 18
ինծի եղաւ, ըսելով, Զօրաց 19
Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Չորրորդ
ամսուան ծոմը, ու հինգերորդին
ծոմը, ու եօթներորդին ծոմը, և
տասներորդին ծոմը Յուդայի տանը
ցնծութիւն և ուրախութիւն ու
խնդալից տօներ պիտի ըլլան · ուս-
տի Ճշմարտութիւնը ու խաղաղու-
թիւնը սիրեցէք ։
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ · 20
Նորէն ժողովուրդներ ու շատ քա-
ղաքներու բնակիչներ պիտի գան ·

21 Ու մէկուն բնակիչները միւսին
պիտի երթան ու ըսեն, Երթանք
Տէրոջը առջեւը աղօթք ընելու և
զօրաց Տէրը փնտռելու երթանք ·
22 ես ալ պիտի երթամ ։ Ու շատ
ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր
Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտ-
ռելու, ու Տէրոջը առջեւը աղօթք
23 ընելու պիտի գան ։ Զօրաց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ · Ան օրերը ազգերուն
ամէն լեզուներէն տասը մարդ՝ մէկուն
քղանցքը պիտի բռնեն, այսինքն՝
Հրեայ եղող մարդուն քղանցքը
պիտի բռնեն, ու ըսեն, Ձեզի
հետ երթանք, քանզի լսեցինք որ
Աստուած ձեզի հետ է ։

ԳԼ. Թ.

1 Հադրաքի երկրին դէմ Տէրոջը
խօսքին պատգամն է, ու Դա-
մասկոսի վրայ պիտի հանգչի ·
(քանզի Տէրոջը աչքը մարդու,
ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն կը
2 նայի ։) Ու Եմաթ ալ անոր սահ-
մանակիցն է, նաեւ Տիւրոս ու Սի-
դոն թէեւ շատ իմաստուն են ։
3 Ու Տիւրոս իրեն ամրոց շինեց ·
ու արծաթը՝ հողի պէս, և ոսկին
փողոցներու ցեխի պէս դի-
4 զեց ։ Ահա Տէրը զանիկայ պիտի
քշէ, և ծովուն մէջ անոր ունեցած
զօրութիւնը պիտի զարնէ ։ ու ա-
նիկայ կրակով պիտի սպառի ։
5 Ասկաղոն պիտի տեսնէ ու
պիտի վախնայ ։ Գազա ալ՝ ու
մեծապէս պիտի տագնապի ։ Ակ-
կարոն ալ, քանզի իր յոյսը պա-
րապ պիտի ելլէ · և Գազայէն թա-
գաւորը պիտի կորսուի, ու Ասկա-
6 ղոն պիտի չբնակուի · Ու Ազով-
տոսի մէջ օտարազգի պիտի բնակի,
ու Փղշտացւոց հպարտութիւնը պի-
7 տի ջնջեմ · Ու անոնց արիւնը
իրենց բերնէն, ու անոնց պղծու-
թիւնները իրենց ակռաներուն մէջէն
պիտի վերցընեմ · ու մնացորդը՝
անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի
ըլլայ, և Յուդայի մէջ հազարա-
պետի պէս, ու Ակկարոն Յեբու-
սացիին պէս պիտի ըլլայ ։
Ու անցնող ու դարձող զօրքին 8
պատճառաւը՝ իմ տանս բոլորտիքը
պիտի բանակիմ, ու մէյմըն ալ
անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանց-
նի ։ քանզի հիմա իմ աչքերովս
տեսայ ։
Մեծապէս ուրախացիր, ո՛վ 9
Սիօնի աղջիկ ։ ցնծութեամբ աղա-
ղակէ, ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկ ·
ահա քու Թագաւորդ քեզի կու
գայ · անիկայ արդար ու փրկիչ
է, հեզ է, ու իշու վրայ հեծած,
և իշու ձագի՝ աւանակի վրայ ։ Ու 10
Եփրեմէն կառքը, ու Երուսաղէմէն
ձին պիտի ջնջեմ, ու պատերազ-
մին աղեղը պիտի կտրի · և անիկայ
ազգերուն խաղաղութիւն պիտի
խօսի · ու անոր իշխանութիւնը
ծովէն մինչեւ ծով, ու գետէն մինչեւ
երկրի ծայրերը պիտի ըլլայ ։ Ու 11
քեզի ալ՝ քու ուխտիդ արիւ-
նովը քու գերիներդ ջուր չունեցող
գուբէն հանեցի ։ Ամրոցը դար- 12
ձէք, ո՛վ յուսոյ գերիներ · ես
այսօր ալ կը ծանուցանեմ, որ քեզի
կրկնապատիկ հատուցում պիտի
ընեմ · Ահա ես Յուդան ինծի 13
համար աղեղի պէս պիտի լարեմ,
Եփրեմը նետի պէս պիտի դնեմ,
և քու որդիքդ՝ ո՛վ Սիօն, Յունաց
որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ,
ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պի-
տի ընեմ ։ Ու Տէրը անոնց վրայ 14
պիտի երեւնայ · ու անոր նետը փայ-
լակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհո-
վան փող պիտի հնչեցնէ, ու
հարաւային մրրիկներով պիտի քա-
լէ ։ Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի 15
պաշտպանէ · և անոնք բնաջինջ
պիտի ընեն, ու պարսաքարերու
վրայ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն
ու գինովի պէս պիտի աղաղակեն ·
ու անոնք տաշտի պէս՝ սեղանին
անկիւններուն պէս պիտի լեցուին ։
Ու ան օրը անոնց Տէր Աստուածը 16
զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս
պիտի փրկէ, քանզի անոր երկրին
վրայ թագի քարերու պէս պիտի
բարձրանան ։ Վասնզի անոր բա- 17
րութիւնը ու գեղեցկութիւնը
ի՜նչ մեծ է · ցորենը՝ երիտասարդ-

ները, ու քաղցուն կոյսերը պիտի աճեցընէ ։

ԳԼ. Ժ

1 Ետքի անձրեւին ժամանակը Տէրոջմէ անձրեւ խնդրեցէք · Տէրը փայլակներ պիտի ընէ, և անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ, ու ամէն մէկուն արտերուն խոտը ։

2 Վասնզի թերափիմները ունայնութիւն խօսեցան, ու գուշակութիւն ընողները ստութիւն տեսան, և սուտ երազներ զրուցեցին, պարապ մխիթարութիւն տուին · անոր համար հօտերու պէս քալեցին, հովիւ չըլլալուն համար տառապեցան ։

3 Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ, ու նոխազներուն այցելութիւն պիտի ընեմ · քանզի զօրաց Տէրը իր հօտին՝ Յուդայի տանը այցելութիւն ըրաւ, և զանոնք իր պատերազմի մէջ հեծած գեղեցիկ ձիուն պէս պիտի ընէ ։

4 Անկիւնը անկէ՝ բեւեռը անկէ՝ պատերազմի աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ մէկտեղ անկէ պիտի ելլէ ·

5 Ու անոնք զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան, որ պատերազմի մէջ թշնամին փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն · ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն · քանզի Տէրը անոնց հետ է, ու ձիերու վրայ հեծնողները պիտի ամչնան ։

6 Եւ Յուդայի տունը պիտի զօրացընեմ, և Յովսէփի տունը պիտի փրկեմ, և զանոնք նորէն պիտի բնակեցընեմ, քանզի անոնց ողորմեցայ · ու անոնք այնպէս պիտի ըլլան, որպէս թէ զանոնք երբեք մերժած չէի · քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես եմ, ու անոնց պիտի լսեմ ։

7 Ու Եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ, և անոնց սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ իբր թէ գինիով · անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան · անոնց սիրտը Տէրոջմով պիտի ցնծայ ։

8 Անոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողվեմ, ինչու որ զանոնք փրկեցի · ու անոնք պիտի շատնան, ինչպէս որ շատ էին ։

9 Թէեւ զանոնք ժողովուրդներու մէջ ցանեմ, սակայն հեռաւոր տեղուանք զիս պիտի յիշեն, և իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին, ու ետ պիտի դառնան ։

10 Եւ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձընեմ, ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ, և զանոնք Գաղաադու երկիրը ու Լիբանան պիտի բերեմ · ու անոնց համար բաւական տեղ պիտի չգտնուի ։

11 Եւ ծովէն նեղութեամբ պիտի անցնի, ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ · ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին, և Ասորեստանի հպարտութիւնը պիտի իջնէ, ու Եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի ։

12 Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ, ու անոր անունովը պիտի պտըտին, կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Դռներդ բաց, ո՛վ Լիբանան, ու կրակը քու եղեւիններդ ուտէ ։

2 Ողբա՛ ծառը, թող ողբայ, քանզի եղեւինը ինկաւ, վասն զի ազնուականները կողոպտուեցան · Բասանու կաղնիները թող ողբան, քանզի անմատչելի անտառը կործանեցաւ ։

3 Հովիւներուն ողբալու ձայնը կը լսուի, քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ · առիւծներու մռնչելուն ձայնը կը լսուի, քանզի Յորդանանու շքեղութիւնը յափշտակուեցաւ ։

4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ'ըսէ · Մորթուելու ոչխարները արածէ,

5 Զանոնք որ ծախու առնողները կը մորթեն, ու յանցաւոր չեն սեպուիր · և զանոնք ծախողները կ'ըսեն, Տէրը օրհնեալ ըլլայ, որ հարստացայ · ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին ։

6 Վասնզի ես մէյմըն ալ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ, կ'ըսէ Տէրը, մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ · ու երկիրը պիտի զարնեն · և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ ։

7 Ու մորթուելու ոչխարները՝ այն հօտին խեղճերը արածեցի ։ Ու ինծի երկու գաւազան առի, մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն, ու միւսին անունը Կապեր դրի, և ոչխարները արածեցի ։

8 Ու մէկ ամսուան մէջ երեք հովիւ կտրեցի, քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ, և անոնց հոգին ալ ինծմէ զզուեցաւ ։

9 Ու ըսի, Ձեզ պիտի չհովուեմ · մեռնողը թող մեռնի, ու կորսուողը թող կորսուի, և մնացածները թող իրարու միս ուտեն ։

10 Ու Գեղեցկութիւն ըսուած գաւազանս առի, և զանիկայ կտրեցի, որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ ըրած ուխտս աւրեմ ։

11 Ու նոյն օրը աւրեցաւ · և ինծի սպասող հօտին խեղճերը հասկցան որ անիկայ Տէրոջը խօսքն է ։

12 Ու անոնց ըսի, Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ'երեւնայ, իմ վարձքս տուէք, ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք · ու իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթ կշռեցին ։

13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Զանիկայ բրուտին նետէ · ահիկայ վայելուչ գին մըն է, որ անոնք ինծի համար կտրեցին · ու երեսուն արծաթը առի, և զանիկայ Տէրոջը տանը՝ բրուտին նետեցի ։

14 Ետքը Կապեր ըսուած միւս գաւազանս կտրեցի, որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղած եղբայրութիւնը աւրեմ ։

15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Դեռ նորէն յիմար հովիւի գործիքները առ ·

16 Վասնզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ · անիկայ կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ, ցրուածը պիտի չփնտռէ և կոտրածը պիտի չբժշկէ, ու ողջը պիտի չսնուցանէ · հաստ գէրերուն միսը պիտի ուտէ, ու անոնց կճղակները պիտի խորտակէ ։

17 Վա՜յ ունայնութեան հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու · անոր բազուկին վրայ ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ · անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ, ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը ։ Երկինքը տարածող, ու երկիրը հիմնարկող, ու մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղծող Տէրը կ'ըսէ,

2 Ահա ես Երուսաղէմը բոլոր շրջակայ ազգերուն թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ · նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ՝ Երուսաղէմի պաշարման ատենը ։

3 Եւ պիտի ըլլայ որ այն օրը Երուսաղէմը բոլոր ժողովուրդներուն ծանր քար պիտի ընեմ · ամէն անոնք որ անով կը բեռնաւորուին, բոլորովին պիտի կտրտին, թէև երկրիս բոլոր ազգերը անոր վրայ ժողվուին ։

4 Այն օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, ամէն ձին տագնապով պիտի զարնեմ, ու անոր հեծնողը ապշութեամբ · և Յուդայի տանը վրայ աչքերս պիտի բանամ, ու ժողովուրդներուն բոլոր ձիերը կուրութեամբ պիտի զարնեմ ։

5 Եւ Յուդայի հազարապետները իրենց սրտին մէջը պիտի ըսեն, Երուսաղէմի բնակիչները մեր զօրութիւնն են զօրաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստուծովը ։

6 Այն օրը Յուդայի հազարապետները կրակի վառարանի պէս պիտի ընեմ փայտերու մէջ, ու կրակի ջահի պէս՝ որաներու մէջ · և անոնք աջ կողմէն ու ձախ կողմէն բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն · և դարձեալ Երուսաղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակուի ։

7 Եւ Տէրը նախ Յուդայի վրանները պիտի փրկէ, որպէս զի Դաւիթի տանը պարծանքը ու Երուսաղէմի բնակիչներուն պարծանքը Յուդայի վրայ չհպարտանայ ։

8 Այն օրը Տէրը Երուսաղէմի բնակիչներուն պաշտպան պիտի ըլլայ · ու անոնց մէջ տկար եղողը այն օրը Դաւիթի պէս պիտի ըլլայ, և Դաւիթի տունը Աստուծոյ պէս, Տէրոջը հրեշտակին պէս անոնց առջեւ պիտի ըլլայ ։

9 Ու այն օրը Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը բնաջինջ ընելու ջա-

10 տի ըլլամ ։ Եւ Դաւիթին տանը
վրայ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն
վրայ շնորհաց և աղօթից Հոգին
պիտի թափեմ, և անոնք ինծի
իրենց խոցածին պիտի նային · ու
անոր վրայ մէկ հատիկ զաւակի
վրայ ողբալու պէս պիտի ողբան,
ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի
վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին ։
11 Ան օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ
պիտի ըլլայ, Մակեդդովի դաշտին
մէջ Ադադ-ռեմմոնին ողբին պէս ·
12 Ու երկիրը պիտի ողբայ, ամէն մէկ
ազգատոհմը առանձին · Դաւիթին
տանը ազգատոհմը առանձին, ու
անոնց կիները առանձին · Նաթանին
տանը ազգատոհմը առանձին,
ու անոնց կիները առանձին ·
13 Ղեւիի տանը ազգատոհմը
առանձին, ու անոնց կիները առանձին ·
Սեմէիին ազգատոհմը
առանձին, ու անոնց կիները առանձին ·
14 Բոլոր մնացած ազգատոհմերուն
ամէն մէկը առանձին,
ու անոնց կիները առանձին ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Այն օրը Դաւիթին տանը ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն բացուած
աղբիւր մը պիտի ըլլայ, մեղքի
համար ու պղծութեան համար ։
2 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ
զօրաց Տէրը, կուռքերուն անունները
երկրէն պիտի ջնջեմ, ու
մէյմըն ալ պիտի չյիշուին · և անոնց
մարգարէները ու պիղծ ոգին
3 ալ երկրէն պիտի վերցընեմ ։ Ու
պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը
անկէ ետև մարգարէութիւն ընէ,
զանիկայ ծնանող հայրը ու մայրը
անոր պիտի ըսեն, Չապրիս ։ քանզի
Տէրոջը անունովը սուտ խօսեցար ·
և անոր մարգարէութիւն
ըրած ատենը՝ զանիկայ ծնանող
հայրը ու մայրը զանիկայ պիտի
4 խոցեն ։ Ու պիտի ըլլայ որ ան
օրը մարգարէները մարգարէութիւն
ըրած ատեննին պիտի ամչնան,
ամէն մէկը իր տեսիլքէն, ու խաբելու
համար մազոտ վերարկու պիտի
5 չհագնին ։ Ու անոնց ամէն մէկը
պիտի ըսէ, Ես մարգարէ չեմ,
ես երկրագործ մարդ եմ, քանզի
իմ մանկութենէս 'ի վեր զիս
ստացան ինծի հովիւ ։ Եւ անոր 6
պիտի ըսուի, Ձեռքերուդ մէջ
աս վէրքերը ի՞նչ են · ու անիկայ
պիտի ըսէ, Ասոնք իմ բարեկամներուս
տանը մէջ ընդունած վէրքերս
են ։

Արթընցիր, ո՛վ սուր, իմ հովիւիս 7
վրայ, ու իմ ընկերս եղող
մարդուն վրայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ·
Հովիւը զարկ, ու ոչխարները ցրուին ։
ու իմ ձեռքս պզտիկներուն
վրայ դարձընեմ ։ Եւ պիտի ըլլայ 8
բոլոր երկրին մէջ՝ կ'ըսէ Տէրը՝ որ
երկու մասը պիտի կորսուին ու պիտի
մեռնին, ու երրորդ մասը պիտի
մնայ անոր մէջը ։ Եւ ան երրորդ 9
մասը կրակէ պիտի անցընեմ, ու
զանոնք պիտի զտեմ, ինչպէս որ
արծաթը կը զտուի, և զանոնք
պիտի փորձեմ, ինչպէս որ ոսկին
կը փորձուի · անոնք իմ անունս
պիտի կանչեն, ու ես անոնց պատասխան
պիտի տամ · ես պիտի
ըսեմ թէ Անիկայ իմ ժողովուրդս
է · անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս
է՛ պիտի ըսեն ։

ԳԼ. ԺԴ

Ահա Տէրոջը օրը կու գայ, և քու 1
աւարդ քու մէջդ պիտի բաժնուի ։
Վասնզի բոլոր ազգերը պատերազմի 2
համար Երուսաղէմի վրայ
պիտի ժողվեմ · և քաղաքը պիտի
առնուի, ու տուները պիտի կողոպտուին,
և կիները պիտի պղծուին,
ու քաղաքին կէսը գերութեան
պիտի ելլէ ։ բայց ժողովուրդին
մնացորդը քաղաքէն պիտի չկտրի ։
Եւ Տէրը պիտի ելլէ, ու 3
ան ազգերուն հետ պիտի պատերազմի,
ինչպէս որ պատերազմին
օրը պատերազմեցաւ ։ Եւ ան օ- 4
րը անոր ոտքերը Ձիթենեաց լերանը
վրայ պիտի կայնին, որ
Երուսաղէմի առջևն է դէպ 'ի արևելք ·
ու Ձիթենեաց լեռը դէպ
'ի արևելք ու դէպ 'ի արևմուտք
կէսէն պիտի պատռի, ու խիստ

մեծ ձոր մը պիտի ըլլայ · և լերանը կէսը
դէպ 'ի հիւսիս, ու կէսը դէպ 'ի
5 հարաւ պիտի քաշուի ։ Եւ դուք
լեռներուն ձորը պիտի փախչիք,
քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ասաղ
պիտի հասնի · ու պիտի փախչիք,
ինչպէս որ գետնաշարժէն փախաք
Յուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը ·
և իմ Տէր Աստուածս պիտի
գայ, բոլոր սուրբերը քու հետդ
6 պիտի ըլլան ։ Եւ պիտի ըլլայ որ
ան օրը լոյսը պայծառ կամ աղօտ
7 պիտի չըլլայ ։ Ու անիկայ Տէրոջը
յայտնի օր մը՝ ո՛չ ցորեկ ու ո՛չ
գիշեր պիտի ըլլայ · սակայն իրիկուան
ժամանակը լոյս պիտի ըլլայ ։
8 Եւ ան օրը Երուսաղէմէն կենդանի
ջուրեր պիտի ելլեն, կէսը դէպ 'ի
արևելեան ծովը, ու կէսը դէպ 'ի
արևմտեան ծովը · ամառ ու ձմեռ
9 այնպէս պիտի ըլլայ ։ Եւ Տէրը
բոլոր երկրի վրայ թագաւոր պիտի
ըլլայ · ան օրը Տէրը մէկ ու անոր
10 անունը մէկ պիտի ըլլայ ։ Բոլոր
երկիրը դաշտ պիտի դառնայ Գաբայէն
մինչև Ռեմմոն, Երուսաղէմի
հարաւային կողմը, ու պիտի բարձրանայ
ու իր տեղը պիտի բնակուի,
Բենիամինի դռնէն մինչև
Առաջին դրանը տեղը՝ մինչև Անկեանց
դուռը, ու Անանայէլի աշտարակէն
մինչև թագաւորին հնձանները ։
11 Եւ հոն պիտի բնակին,
ու հոն մէյմըն ալ նզովք պիտի չըլլայ ·
ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ
պիտի բնակուի ։
12 Եւ աս պիտի ըլլայ ան հարուածը՝
որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն
ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի
դէմ պատերազմեցան · ոտքի վրայ
կայնած ատեննին անոնց մարմինը
պիտի հալի, ու անոնց աչքերը
իրենց խոռոչներուն մէջը պիտի հալին,
և անոնց լեզուն իրենց բերնին մէջը
13 պիտի հալի ։ Ու պիտի ըլլայ որ
ան օրը անոնց մէջը մեծ խառնակութիւն
պիտի ըլլայ Տէրոջմէ, և ամէն
մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ,
ու անոր ձեռքը իր ընկերին
ձեռքին դէմ պիտի վերցուի ։ Եւ 14
Յուդա ալ Երուսաղէմի մէջ պիտի
պատերազմի · ու բոլոր շրջակայ
ազգերուն ստացուածքը՝ ոսկի ու
արծաթ ու հանդերձներ մեծ առատութեամբ
հոն պիտի ժողվուի ։
Եւ ձիին, ջորիին, ուղտին ու 15
իշուն և ան բանակներուն մէջի
բոլոր անասուններուն հարուածը
նոյն հարուածին պէս պիտի ըլլայ ։
Ու Երուսաղէմի վրայ եկած բոլոր 16
ազգերէն ամէն մնացորդը՝ ան ատենը
տարիէ տարի թագաւորին՝ զօրաց
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու,
և տաղաւարահարաց տօնը
կատարելու պիտի ելլեն ։ Ու երկրի 17
ազգատոհմներէն ով որ Երուսաղէմ
չելլէ թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը
երկրպագութիւն ընելու, անոր
վրայ անձրև պիտի չըլլայ ։ Եւ 18
թէ որ Եգիպտացւոց ազգատոհմը
չելլէ ու չգայ, (որ անոնք անձրև
չունին,) անոնց վրայ պիտի ըլլայ
ան հարուածը, որով Տէրը պիտի
զարնէ ան ազգերը՝ որոնք տաղաւարահարաց
տօնը կատարելու չեն ելլեր ։
Ասիկայ պիտի ըլլայ Եգիպտոսի 19
պատիժը, և տաղաւարահարաց
տօնը կատարելու չելլող
բոլոր ազգերուն պատիժը ։

Ան օրը ձիերուն սանձի զանգերուն 20
վրայ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ
պիտի ըլլայ · ու Տէրոջը տանը մէջի
կաթսաները սեղանին առջևի
կոնքերուն պէս պիտի ըլլան ։ Ու 21
Երուսաղէմի մէջ և Յուդայի մէջ
ամէն կաթսայ զօրաց Տէրոջը սուրբ
պիտի ըլլայ · և ամէն զոհ ընողները
պիտի գան, ու անոնցմէ պիտի առնեն,
ու անոնց մէջը պիտի եփեն ·
և ան օրը մէյմըն ալ զօրաց Տէրոջը
տանը մէջ Քանանացի պիտի չըլլայ ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մաղաքիային ձեռքովը Իսրայէլին եղած Տէրոջը խօսքին պատգամը ։

2 Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը, ու դուք Ի՞նչ բանով սիրեցիր՝ կ'ըսէք ։ Միթէ Եսաւ Յակոբին եղբայրը չէ՞ր, կ'ըսէ Տէրը, 3 ու Յակոբը սիրեցի, Բայց Եսաւը ատեցի, և անոր լեռները՝ ամայութեան, ու անոր ժառանգութիւնը անապատի բնակութեան դարձուցի ։ 4 Թէև որ Եդոմ ըսէ թէ Կործանեցանք, բայց պիտի դառնանք ու աւերակները շինենք, զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անոնք պիտի շինեն, բայց ես պիտի փլցնեմ. և անոնք պիտի կոչուին Անօրէնութեան սահման, ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը յաւիտեան բարկացեր է ։ 5 Ու ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք, Տէրը Իսրայէլի սահմանէն անդին փառաւորուի ։

6 Տղան իր հօրը, ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ. Թէ որ ես հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ւր է, ու թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը ո՞ւր է, կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը, ո՛վ քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք. և դուք կ'ըսէք, Քու անունդ ի՞նչ բանով անարգեցինք ։ 7 Իմ սեղանիս վրայ պիղծ հաց կը մատուցանէք, ու կ'ըսէք, Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք. Տէրոջը սեղանը 8 անարգ է՝ ըսելովնիդ ։ Ու երբոր կոյրը զոհի համար կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. ու երբոր կաղը կամ հիւանդը կը մատուցանէք, գէշ չէ՞. ահա՛, զանիկայ քու իշխանիդ ընծայէ, միթէ քեզի պիտի հաճի՞, կամ քեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 9 Ու հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէք, որ մեզի ողորմութիւն ընէ. ասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ ձեզ սիրով պիտի ընդունի՞, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 10 Ձեր մէջը անգամ դռները ծեծ գոցող մ'ըլ կայ. իմ սեղանիս կրակն ալ ձրի չէք վառեր. ձեզի չեմ հաճիր, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ընդունիր ։ 11 Քանզի արևուն ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը՝ ազգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ. և ամէն տեղ իմ անունս խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի. քանզի իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 12 Ու դուք զանիկայ կը պղծէք, ըսելով թէ Տէրոջը սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը 13 այսինքն կերակուրը՝ անարգ ։ Նաև կ'ըսէք, Ահա ի՜նչ աշխատութիւն է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. և յափշտակուածը ու կաղը ու հիւանդը բերիք. այսպէս ընծայ բերիք, միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունի՞մ, կ'ըսէ Տէրը ։ 14 Բայց անիծեալ ըլլայ այն խաբեբայ մարդը, որ իր հօտին մէջը որձ ունենալով, ուխտ կ'ընէ, և արատաւորը Տէրոջը կը մատուցանէ. քանզի ես մեծ թագաւոր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է ։

ԳԼ. Բ

1 Ու հիմա այս պատուէրը ձեզի է ո՛վ քահանաներ ։ 2 Թէ որ մտիկ չընէք, ու թէ որ ձեր սրտին մէջը չդնէք որ իմ անունս պատիւ տաք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ես ատենը ձեզի անէծք պիտի ղրկեմ, ու ձեր օրհնութիւնները պիտի անիծեմ. այո՛ զանոնք արդէն անիծեր եմ, քանզի դուք ձեր սրտին մէջը չէք դներ ։ 3 Ահա ես ձեր սերմնդը պիտի յանդիմանեմ, ու ձեր երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տօներուն աղբը պիտի ցանեմ. և անիկայ ձեզ իր հետը պիտի տանի ։ 4 Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի ղրկեցի այս պատուէրը, որպէս զի իմ ուխտս Ղևիին հետ ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց 5 Տէրը ։ Իմ ուխտս անոր հետ էր՝ կենաց ու խաղաղութեան համար. ու զանոնք անոր տուի այն երկիւղին համար՝ որով ինծմէ կը վախնար, ու իմ անուանս երեսէն կը սարսափէր ։ 6 Ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր, և անոր շրթունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ. ինծի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր, ու շատերը անօրէնութենէ 7 դարձուց ։ Քանզի քահանային շրթունքները գիտութիւն պահելու են, և մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են, քանզի անիկայ զօրաց Տէրոջը դեսպանն է ։ 8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք, շատերը օրէնքին մէջ գայթակղեցուցիք, Ղևիին ուխտը աւրեցիք, 9 կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ Ուստի ես ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին առջևը անարգուած ու ցած ըրի, ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք, ու օրէնքին մէջ աչառութիւն ըրիք ։

10 Միթէ ամենքս մէկ հայր չունի՞նք. միթէ մէկ Աստուած չստեղծե՞ց մեզ. ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով, մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն 11 կ'ընէ ։ Յուդա նենգութիւն ըրաւ. և Իսրայէլի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ. վասն զի Յուդա պղծեց Տէրոջը սրբարանը, զոր ինք կը սիրէր, և օտար աստուծոյ աղջիկանը էրիկ 12 եղաւ ։ Տէրը Յակոբի վրաններէն բնաջինջ պիտի ընէ այն բանը ընող մարդը, արթուն եղողը ու պատասխան տուողը, և զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը ։

13 Ու դարձեալ ասիկայ ըրիք. Տէրոջը սեղանը արցունքներով, լալով ու ողբով ծածկեցիք. այնպէս որ Անիկայ մէյմըն ալ ընծային չնայիր, ու զանիկայ ձեր ձեռքէն 14 հաճութեամբ ընդունիր ։ Բայց դուք ըսիք, Ինչո՞ւ. անոր համար որ Տէրը վկայ եղաւ քու և քու երիտասարդութեանդ կնկանը միջևը, որուն հետ անհաւատարմութեամբ վարուեցար. ու անիկայ քու ընկերդ ու քու ուխտիդ կինն է ։ 15 Ու մէկը չըրա՞ւ, որ Հոգիին աւելցուքը ունէր. և ան մէկը ի՞նչ կը փնտռէր. Աստուծոյ սերունդ. ուրեմն ձեր հոգիին զգուշութիւն ըրէք, ու ձեզմէ մէկը իր երիտասարդութեանը կնկանը հետ անհաւատարմութեամբ չվարուի ։ 16 Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը կ'ըսէ թէ ինքը կ'ատէ կին արձակելը. բայց մարդը իր հանդերձովը զրկանքը կը ծածկէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն ըրէք, ու անհաւատարիմ մի՛ ըլլաք ։

17 Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացուցիք. բայց դուք կ'ըսէք, Ինչո՞վ ձանձրացուցինք ։ Ասանկ ըսելովնիդ. Ամէն չարութիւն ընողը Տէրոջը աչքերուն առջևը հաճոյ է, ու Ինքը անոնց կը հաւնի, կամ թէ Դատաստանի Աստուածը ո՞ւր է ։

ԳԼ. Գ

1 Ահա ես իմ դեսպանս կը ղրկեմ, ու իմ առջևս ճամբայ պիտի պատրաստէ. և ձեր փնտռած Տէրը՝ այսինքն ուխտին հրեշտակը՝ որուն կը հաւնիք, յանկարծ իր տաճարը պիտի գայ. ահա՛ կու գայ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։ 2 Ու անոր գալստեանը օրը ո՞վ կրնայ դիմանալ, և անոր երևնալուն ատենը ո՞վ կրնայ կայնիլ. քանզի անիկայ հալեցնողին կրակին պէս, ու թափիչներուն օճառին պէս պիտի ըլլայ. 3 Ու անիկայ արծաթ հալեցնողի ու մաքրողի պէս պիտի նստի, ու Ղևիի որդիները պիտի մաքրէ, և զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պիտի զտէ. ու անոնք արդարութեամբ Տէրոջը ընծայ մատուցանողներ պիտի ըլլան. 4 Ու Յուդայի ու Երուսաղէմի ընծան հին օրերուն պէս ու առջի տարիներուն պէս Տէրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ ։ 5 Ու դատաստանի համար ձեզի պիտի մօտենամ, և կախարդներուն ու շնացողներուն ու սուտ երդում ընողներուն, և վարձկանին իր վարձքին

վարձով, որբևայրին ու որբին զրկանք ընողներուն, և պանդուխտին իրաւունքը խոտորողներուն, ու ինծմէ չվախցողներուն դէմ արագ վկայ պիտի ըլլամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
6 Քանզի ես Եհովայ եմ, չեմ փոխուիր. անոր համար դուք՝ ո՛վ Յակոբի որդիք՝ չսպառեցաք։
7 Ձեր հայրերուն օրերէն 'ի վեր իմ հրամաններէս զատուեցաք ու զանոնք չպահեցիք. ինծի դարձէք, ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. սակայն դուք կ'ըսէք, Ինչո՞վ դառնանք։
8 Միթէ մարդ Աստուած կը կողոպտէ՞, որ դուք զիս կը կողոպտէք. բայց դուք կ'ըսէք, Քեզմէ ի՞նչ կողոպտեցինք. տասանորդներ ու ընծաներ։
9 Դուք անէծքով անիծուած էք, քանզի դուք՝ բոլոր ազգդ զիս կը կողոպտէք։
10 Բոլոր տասանորդները գանձատունը տարէք, որ իմ տանս մէջ պաշար ըլլայ. և ասով զիս փորձեցէ՛ք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, թէ արդեօք ձեզի երկինքին պատուհանները չե՞մ բանար, ու ձեզի օրհնութիւն թափեր, այնպէս որ տեղ բաւական չըլլայ։
11 Ու ձեզի համար ուտողը պիտի յանդիմանեմ, ու անիկայ ձեր երկրին պտուղը պիտի չապականէ, և ձեր այգիին մէջ որթը անպտուղ պիտի չըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
12 Ու ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի տան, քանզի դուք ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
13 Ձեր խօսքերը ինծի դէմ խիստ եղան, կ'ըսէ Տէրը. բայց դուք կ'ըսէք, Քեզի դէմ ի՞նչ խօսեցանք։
14 Դուք ըսիք, Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է, և անոր պահպանութիւնը պահելէն ու զօրաց Տէրոջը առջևը սգաւոր քալելէն ի՞նչ շահեցանք.
15 Ու հիմա մենք հպարտներուն երանի կ'ըսենք. ամբարշտութիւն ընողները անգամ բարեշէն կ'ըլլան ու Աստուած ալ կը փորձեն ու կ'ազատին։
16 Այն ատենը Տէրոջմէ վախցողները իրարու հետ խօսեցան, և Տէրը մտիկ ըրաւ ու լսեց. և իր առջևը յիշատակի գիրք գրուեցաւ Տէրոջմէ վախցողներուն համար, ու անոր անունը մտածողներուն համար։
17 Ու անոնք իմս պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, այն օրը որ ես սեփհական գանձս ժողվեմ. ու անոնց պիտի խնայեմ, ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն՝ որ իրեն ծառայութիւն կ'ընէ։
18 Ու պիտի դառնաք, ու արդարին և ամբարշտին, Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին և անոր ծառայութիւն չընողին տարբերութիւնը պիտի տեսնէք։

ԳԼ. Դ

1 Քանզի ահա փուռի պէս վառած օրը կու գայ, ու բոլոր հպարտները և բոլոր ամբարշտութիւն ընողները յարդի պէս պիտի ըլլան. ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, այնպէս որ անոնց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու։
2 Բայց ձեզի իմ անունէս վախցողներուդ՝ արդարութեան արեգակը պիտի ծագի, և անոր թևերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ. ու դուք գոմի պարարտ որթերուն պէս դուրս պիտի ելլէք ու պիտի ցատկէք։
3 Ու ամբարիշտները պիտի կոխէք, վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս անոնք ձեր ոտքին թաթերուն տակը մոխիր պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Յիշեցէք իմ ծառայիս Մովսէսին օրէնքը, այսինքն այն կանոնները ու դատաստանները, որ անոր պատուիրեցի Քորեբի մէջ բոլոր Իսրայէլին համար։
5 Ահա ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի ղրկեմ, գալու Տէրոջը մեծ ու ահեղ օրը չեկած։
6 Ու անիկայ հայրերուն սիրտը որդւոցը, ու որդւոցը սիրտը հայրերուն պիտի դարձնէ. որ չըլլայ թէ ես գամ, ու երկիրը անէծքով զարնեմ։

ՎԵՐՋ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՆՈՐ
ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
1897

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի
Դաւիթի որդւոյն, Աբրահամի
որդւոյն :
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը . Իսահակ
ծնաւ Յակոբը . Յակոբ
ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրները
3 . Յուդա ծնաւ Փարէսը ու
Զարան Թամարէն . Փարէս ծնաւ
Եսրոմը . Եսրոմ ծնաւ Արամը
4 . Արամ ծնաւ Ամինադաբը .
Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը . Նաասոն
5 ծնաւ Սաղմոնը . Սաղմոն ծնաւ
Բոոսը Ռախաբէն . Բոոս
ծնաւ Ովբէդը Հռութէն . Ովբէդ
ծնաւ Յեսսէն . Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ
6 թագաւորը . Դաւիթ թագաւորը
ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի
7 կնիկէն . Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը
. Ռոբովամ ծնաւ Աբիան . Աբիա
8 ծնաւ Ասան . Ասա ծնաւ
Յովսափատը . Յովսափատ ծնաւ
Յովրամը . Յովրամ ծնաւ Ոզիան .
9 Ոզիա ծնաւ Յովաթամը . Յովաթամ
ծնաւ Աքազը . Աքազ ծնաւ
10 Եզեկիան . Եզեկիա ծնաւ Մանասէն
. Մանասէ ծնաւ Ամոնը . Ամոն
11 ծնաւ Յովսիան . Յովսիա ծնաւ
Յեքոնիան ու անոր եղբայրները
Բաբելոնեան գերութեանը ատենները
12 . Բաբելոնի գերութենէն ետքը
Յեքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը . Սաղաթիէլ
ծնաւ Զօրաբաբէլը
13 . Զօրաբաբէլ ծնաւ
Աբիուդը . Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը
. Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը .
14 Ազովր ծնաւ Սադովկը . Սադովկ
ծնաւ Աքիմը . Աքիմ ծնաւ Եղիուդը
15 . Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը .
Եղիազար ծնաւ Մատթանը .
16 Մատթան ծնաւ Յակոբը . Յակոբ
ծնաւ զՅովսէփ այրն Մարիամու,
որմէ ծնաւ Յիսուս , որ
17 կ'ըսուի Քրիստոս : Արդ բոլոր
ազգերը Աբրահամէն մինչեւ Դաւիթ
տասնուչորս ազգ , և Դաւիթէն
մինչեւ Բաբելոնեան գերութիւնը
տասնուչորս ազգ , ու Բաբելոնեան
գերութենէն մինչեւ Քրիստոս
տասնուչորս ազգ :

Իսկ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը 18
աս կերպով էր . անոր մայրը
Մարիամ Յովսէփին նշանուած ,
դեռ իրարու քով չեկած՝ Սուրբ
Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ : Իսկ 19
Յովսէփ անոր էրիկը արդար մարդ
ըլլալով՝ ու չուզելով որ զանիկայ
խայտառակ ընէ , մտածեց որ ծածկաբար
արձակէ զանիկայ : Իսկ 20
քանի որ անիկայ աս բաները կը մտածէր
, ահա Տէրոջը հրեշտակը
երազի մէջ երեւցաւ անոր ու ըսաւ ,
Յովսէփ Դաւիթի որդի , մի
վախնար քեզի առնել քու Մարիամ
կնիկդ , ինչու որ անոր ներսի
դին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է : Իսկ 21
որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր
անունը Յիսուս դնես ; քանզի անիկայ
իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն
պիտի փրկէ : Իսկ աս ամէնը 22
եղաւ որ կատարուի Տէրոջմէն
ըսուածը՝ մարգարէին ձեռքովը , որ
կ'ըսէ , Ահա կոյսը պիտի յղանայ 23
ու որդի պիտի ծնանի , և անոր
անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն ,
որ կը թարգմանուի Աստուած մեզի
հետ : Իսկ Յովսէփ քունէն արթննալով՝ 24
ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը
իրեն հրամայեց , այնպէս
ըրաւ ու իր կնիկը քովն առաւ .
Իսկ չէր գիտեր զանիկայ , մինչեւ իր 25
անդրանիկ որդին ծնաւ , ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ :

ԳԼ. Բ

Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի 1
Բեթղեհէմին մէջ Հերովդէս
թագաւորին օրերը , ահա
արեւելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ ,

2 Ու ըսին, Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ Հրէաներուն թագաւոր ծնաւ. քանզի որ մենք արեւելքի մէջ անոր աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու։ 3 Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմը իրեն հետ. 4 Ու ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին դպիրները, հարցուց անոնց՝ թէ Քրիստոս ո՞ւր պիտի ծնանի։ 5 Անոնք ալ իրեն ըսին, Հրէաստանի Բեթլեհէմին մէջ. քանզի որ աստնկ գրուած է մարգարէին ձեռքովը. 6 Ու դուն Բեթլեհէմ՝ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. քանզի որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի 7 հովուէ։ Ան ատենը Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու ատուգեց անոնցմէ աստղին երեւցած ատենը. Ու զանոնք Բեթլեհէմ խրկելով՝ ըսաւ, Գացէք աղուոր իմացէք ան մանուկին վրայով, ու երբոր գտնէք, ինծի իմացուցէք, որ ես ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն 9 ընեմ։ Ու երբոր անոնք թագաւորէն ան խօսքը լսեցին, գացին. և ահա ան աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւէն գնաց, մինչեւ որ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։ 10 Երբոր տեսան աստղը, շատ մեծ 11 ուրախութիւնով ուրախացան։ Ու տունը մտնելով, տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու կնդրուկ և զմուռս։ 12 Ու հրաման առնելով երազի մէջ՝ որ նորէն Հերովդէսին չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։

13 Ու երբոր անոնք գացին անկէ, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսէփին ու ըսաւ, Ելիր առ մանուկը ու անոր մայրը, ու Եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչեւ որ ես քեզի ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ ան մանուկը կորսընցնելու համար։ 14 Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ և գնաց Եգիպտոս. ու մինչեւ Հերովդէսին մահը հոն էր. 15 Որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքովը, որ կ'ըսէ. Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։

16 Ան ատենը երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խաբուեցաւ մոգերէն, շատոնկ սրդողեցաւ, ու խրկեց ջարդեց Բեթլեհէմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝ երկու տարուընէն վար, ան ժամանակին համեմատ որ մոգերէն ատուգեց։ 17 Ան ատենը կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուածը, որ կ'ըսէ, 18 Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր մխիթարուիլ, քանզի որ չըկային։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսէփին երեւցաւ, 20 Ու ըսաւ, Ելիր՝ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին։ 21 Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ 22 Իսկ երբոր լսեց թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերովդէսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ պատգամ առնելով՝ Գալիլեայի կողմերը գնաց. 23 Ու եկաւ Նազարէթ ըսուած քաղաքը բնակեցաւ, որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

ԳԼ. Գ.

1 Ան օրերը Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ, ու Հրէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր, 2 Ու կ'ըսէր, Ապաշխարեցէք, քանզի որ երկնից թագաւորութիւնը մօտեցած է։ 3 Վասն զի ասիկայ ան է՝ որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Անապատի

մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտկեցէք։ 4 Ու աս Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ունէր. և իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր։ 5 Ան ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն կ'ելլէին, 6 Ու կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանու մէջ, ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին։ 7 Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած, ըսաւ անոնց, Իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ։ 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղ բերէք. 9 Ու մի խորհիք գալ ձեր ներսի դին ըսել թէ Մենք մեր հայր Աբրահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ հանել։ 10 Ալ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ 11 Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ ետեւէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է, ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ. անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու կրակով. 12 Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։

13 Ան ատենը Յիսուս Գալիլեայէն Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին, 14 որ անկէ մկրտուի։ Ու Յովհաննէս կ'արգիլէր անիկայ ու կ'ըսէր, Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, 15 ու դուն ինծի՞ կու գաս։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Թող տուր հիմա, քանզի որ այսպէս կը վայլէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք. ետքը 16 թող տուաւ անոր։ Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ, շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ, և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ, ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր, ու կու գար իր վրայ։ 17 Ու ահա երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր, Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ եմ։

ԳԼ. Դ.

1 Ան ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սուրբ Հոգիէն՝ որ Սատանայէն փորձուի. 2 Ու քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը՝ անօթեցաւ։

3 Ու փորձողը անոր մօտենալով՝ ըսաւ, Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ աս քարերը հաց ըլլան։ 4 Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Գրուած է թէ Ո՛չ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ։

5 Ան ատենը Սատանան առաւ տարաւ զանիկայ սուրբ քաղաքը, և կայնեցուց զանիկայ տաճարին աշտարակին վրայ, 6 Ու ըսաւ անոր, Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ աստի վար ձգէ, քանզի որ գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար, ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես։ 7 Յիսուս ըսաւ անոր, Դարձեալ գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ չփորձես։

8 Սատանան նորէն առաւ հանեց զանիկայ խիստ բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց անոր աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ու անոնց փառքը. 9 Ու ըսաւ անոր, Ասոնք ամէնը քեզի կու տամ, թէ որ ինկած՝ ինծի երկրպագութիւն ընես։ 10 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոր, [Ետիս] գնա՝ Սատանայ. քանզի որ գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկայ պաշտես։ 11 Ան ատենը Սատանան զանիկայ թողուց. և ահա հրեշտակներ եկան ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէին։

12 Ու երբոր լսեց Յիսուս թէ Յով-

Հաննէս մատնուեցաւ , ելաւ գնաց
13 Գալիլիա ։ Ու ձգելով Նազարէթը , եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում
ծովեզերեայ քաղաքը , Զաբուղոնի
ու Նեփթաղիմի սահմաններուն
14 մէջ . Որ կատարուի Եսայի
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը ,
15 Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի
երկիրը , ծովու ճամբով
Յորդանանու անդին կողմը , Հեթանոսաց
16 Գալիլիան . Խաւարի
մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս
տեսաւ , և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ
մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը
17 նստէին ։ Անկէ ետև Յիսուս սկըսաւ
քարոզել ու ըսել , Ապաշխարեցէք ,
Ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը մօտ է ։

18 Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց
ծովուն քովէրը կը պտըտէր , տեսաւ
երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած
Սիմոնը և անոր եղբայրը
Անդրէասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձըգէին ,
19 ինչու որ ձկնորս էին ։ Ու ըսաւ
անոնց , Իմ ետևէս եկէք , ու
20 ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ ։ Անոնք
ալ շուտ մը ուռկանները թողուցին
ու անոր ետևէն գացին ։
21 Ու անկէ առաջ երթալով՝ տեսաւ
ուրիշ երկու եղբայրներ , Զեբեդեան
Յակոբոսը ու անոր եղբայրը
Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը
Զեբեդէոսին հետ , երբ իրենց
ուռկանները կը կարկըտէին . ու
22 կանչեց զանոնք ։ Անոնք ալ շուտ
մը նաւը ու հայրերնին թողուցին
ու անոր ետևէն գացին ։

23 Ու Յիսուս բոլոր Գալիլեան
պտըտելով , կը սորվեցնէր անոնց
ժողովարաններուն մէջ , և արքայութեան
աւետարանը կը քարոզէր ,
ու ժողովուրդին մէջի ամեն
կերպ հիւանդութիւնները ու ամեն
24 կերպ ցաւերը կը բժշկէր ։ Ու անոր
համբաւը բոլոր Սուրիա տարածուեցաւ ,
և բերին անոր՝ բոլոր
հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով
ու տանջանքներով կը նեղուէին ,
և դիւահարները ու լուսնոտները
և անդամալոյծները . ու բըժշկեց
25 զանոնք ։ Ու շատ ժողովուրդներ
անոր ետևէն կ'երթային՝
Գալիլիայէն ու Դեկապոլիսէն և
Երուսաղեմէն ու Հրէաստանէն
և Յորդանանու անդիի կողմէն ։

ԳԼ. Ե

Ու տեսնելով ժողովուրդները՝ լեռը 1
ելաւ . ու երբոր նստաւ ,
իր աշակերտները քովը գացին
։ Ու իր բերանը բանալով 2
կը սորվեցնէր անոնց ու կ'ըսէր ։
Երանի հոգւով աղքատներուն , 3
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը
անոնցն է ։ Երանի սգաւորներուն 4
, ինչու որ անոնք պիտի մխիթարուին
։ Երանի հեզերուն , 5
ինչու որ անոնք պիտի ժառանգեն
երկիրը ։ Երանի անոնց՝ որ անօթի 6
ու ծարաւ են արդարութեան ,
ինչու որ անոնք պիտի կշտանան ։
Երանի ողորմածներուն , ինչու որ 7
անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն ։
Երանի անոնց՝ որ սրտով մաքուր 8
են , ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
զԱստուած ։ Երանի խաղաղութիւն 9
ընողներուն , ինչու որ անոնք
Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին ։
Երանի անոնց՝ որ հալածուած են 10
արդարութեան համար , ինչու որ
երկնից թագաւորութիւնը անոնցն
է ։ Երանի է ձեզի երբոր կը 11
նախատեն ձեզ ու կը հալածեն , և
սուտ տեղը ամեն կերպ գէշ խօսքեր
կը խօսին վրանիդ իմ համար .
Ճնծացէք և ուրախ եղէք , ինչու 12
որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը .
քանզի աս կերպով հալածեցին
ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։

Դուք էք երկրի աղը . հապա 13
թէ որ աղը իր համը կորսնցնէ ,
ինչը ինչո՞վ պիտի աղուի . անկէ
ետև բանի մը չգար , միայն թէ
դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին
տակը կոխուելու ։ Դուք էք աշխարհի 14
լոյսը . քաղաք մը՝ որ լեռան
վրայ կեցած է , չկրնար պահուիլ ։
Ու ճրագը չեն վառեր և դներ գըրուանի 15
տակ , հապա աշտանակի
վրայ , և լոյս կու տայ բոլոր տանը
մէջ եղողներուն ։ Անանկ թող 16
լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջին

, որ տեսնեն ձեր բարի գործքերը
, ու փառաւորեն ձեր Հայրը
որ երկինքն է ։

17 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը
կամ մարգարէները աւրելու . չեկայ
աւրելու , հապա կատարելու ։
18 Քանզի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի ,
Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին
, օրէնքէն յովտ մը կամ նշանագիր
մը պիտի չանցնի , մինչև
19 որ բոլորն ալ կատարուի ։ Ուստի
ով որ աս ամենափոքր պատուիրանքներուն
մէկը աւրէ , ու մարդոց
անանկ սորվեցնէ , անիկայ ամենափոքր
պիտի կոչուի երկնից թագաւորութեանը
մէջ . բայց ով որ
ընէ և սորվեցնէ , անիկայ մեծ պիտի
կոչուի երկնից թագաւորութեանը
20 մէջ ։ Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի , Թէ որ ձեր արդարութիւնը
դպիրներուն ու փարիսեցիներուն
[illegible] աւելի չըլլայ , բնաւ
պիտի չմտնէք երկնից թագաւորութիւնը
։

21 Լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջիններուն
, Սպանութիւն մի ըներ .
և ով որ սպանութիւն ընէ , դատաստանի
պարտաւոր պիտի ըլլայ ։
22 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ , Ով որ
իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի ,
դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ
. և ով որ իր եղբօրը Յիմար
ըսէ , ատեանի պարտաւոր պիտի
ըլլայ . և ով որ ~~իր եղբօրը~~ Անմիտ
ըսէ , գեհենի կրակին պարտաւոր
23 պիտի ըլլայ ։ Ուրեմն թէ որ քու
ընծադ սեղանին վրայ բերես , ու
հոն միտքդ գայ թէ քու եղբայրդ
24 քեզի դէմ բան մը ունի , Հոն
ձգէ քու ընծադ սեղանին առջևը ,
և գնա առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ
, ու ետքը եկուր որ քու
25 ընծադ մատուցանես ։ Քու ոսոխիդ
հետ շուտով միաբանէ՛ , քանի
որ անոր հետ ճամբուն մէջն ես .
չըլլայ որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին
մատնէ , և դատաւորը դահճին
26 , և բանտը ձգուիս ։ Ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի , պիտի չելլես
անկէ , մինչև որ վերջի նաքարակիտը
չվճարես ։

Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Շնութիւն 27
մի ըներ ։ Բայց ես ձեզի 28
կ'ըսեմ , Ո՛վ որ կնիկ մարդու կը
նայի անոր ցանկանալու համար ,
ալ անիկայ իր սրտին մէջ շնութիւն
բրաւ անոր հետ ։ Արդ թէ 29
որ քու աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցնէ
, հանէ զանիկայ ու
քեզմէ ձգէ . ինչու որ աղէկ է քեզի
որ անդամներուդ մէկը կորսուի ,
ու քու բոլոր մարմինդ գեհենը
չձգուի ։ Ու թէ որ աջ ձեռքդ 30
քեզ կը գայթակղեցնէ , կտրէ
զանիկայ ու քեզմէ ձգէ . ինչու որ
աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը
կորսուի , ու քու բոլոր մարմինդ
գեհենը չձգուի ։ Իսկ 31
ըսուեցաւ թէ Ո՛վ որ իր կնիկը
կ'արձակէ , թող անոր արձակման
թուղթ տայ . Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ 32
թէ Ո՛վ որ իր կնիկը կ'արձակէ
առանց պոռնկութեան պատճառի ,
ինքը պատճառ կ'ըլլայ անոր շնութիւն
ընելուն , և ով որ այն արձակուածը
առնէ , շնութիւն կը
գործէ ։

Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ 33
առաջիններուն , Սուտ երդում մի
ըներ , հապա ըրած երդումներդ
վճարէ Տէրոջը ։ Բայց ես ձեզի 34
կ'ըսեմ , Ամենևին երդում մի ընէք
, ոչ երկինքի վրայ՝ որ Աստուծոյ
աթոռն է , Ու ոչ երկրի վրայ՝ 35
որ անոր ոտքերուն պատուանդանն
է , ոչ ալ Երուսաղեմի վրայ՝ որ
մեծ Թագաւորին քաղաքն է . Ու 36
ոչ քու գլխուդ վրայ երդում ընես ,
ինչու որ չես կրնար մէկ մազ մը
ճերմկեցնել կամ սևցնել ։ Հապա 37
ձեր խօսքը ըլլայ այոն՝ այո , և
ոչը՝ ոչ . ու անկէ աւելին չարէն
յառաջ կու գայ ։

Լսեր էք որ ըսուեցաւ , Աչքի 38
տեղ աչք , ու ակռայի տեղ ակռայ
։ Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ , 39
Չարին հակառակ մի կենար , հապա
թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ
աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն
ալ ։ Ու մէկը որ կ'ուզէ քեզի 40
հետ դատ վարել ու քու շապիկդ
առնել , թող առնէ անոր հետ վե-

41 բաճկոնդ ալ ։ Ու ով որ քեզ,
պաշտօնի բռնէ ու մէկ մը մղոնայ
քշէ, գնա անոր հետ երկու ։
42 Քեզմէ ուզողին տուր, ու երես մի
դարձըներ անկէ՝ որ կ'ուզէ քեզմէ
փոխ առնել ։

43 Լսեր էք որ ըսուեցաւ, Քու ընկերդ
սիրես ու թշնամիդ ատես ։
44 Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ, Սիրեցէք
ձեր թշնամիները, օրհնեցէք ձեզ
անիծողները, բարիք ըրէք անոնց
որ ձեզ կ'ատեն, և աղօթք ըրէք
անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչըրկեն
45 ու կը հալածեն ։ Որ ձեր երկնաւոր
Հօրը որդիքը ըլլաք ։ Ինչու որ իր
արեւը կը ծագեցընէ թէ չարերուն
և թէ բարիներուն վրայ, և անձրեւ
կը բերէ թէ արդարներուն և թէ
46 մեղաւորներուն վրայ ։ Վասն զի
թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք,
ի՞նչ վարձք կ'ունենաք ։ չէ՞ որ
մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն ։
47 Ու թէ որ միայն ձեր եղբայրներուն
բարեւ տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք
ուրիշներէն ։ չէ՞ որ մաքսաւորներն
48 ալ նոյնը կ'ընեն ։ Ուրեմն դուք
կատարեալ եղէք՝ ինչպէս որ ձեր
երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ
է ։

ԳԼ. Զ.

1 Զգուշ եղէք որ ձեր ողորմութիւնը
մարդոց առջեւը չընէք՝ անոնց
երեւնալու համար, ապա թէ ոչ վարձք
չէք առներ ձեր Հօրմէն՝ որ երկինքն
2 է ։ Ուստի երբոր ողորմութիւն
կ'ընես, առջեւդ փող մի հնչեցըներ,
ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարաններուն
ու փողոցներուն մէջ
կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորուին ։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք
իրենց վարձքը առած կ'ըլլան ։
3 Իսկ դուն երբոր ողորմութիւն կ'ընես,
ձախ ձեռքդ թող չգիտնայ
4 աջ ձեռքիդ ինչ գործելը ։ Որ քու
ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ ։ և
քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ,
քեզի յայտնապէս հատուցում
պիտի ընէ ։
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղծաւորներուն
նման չըլլաս, որ կը
սիրեն ժողովարաններուն մէջ ու
հրապարակներուն անկիւնները կայնելով
աղօթք ընել, որ մարդոց
երեւնան ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան ։
Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ընես, 6
մտիր քու ներքին սենեակդ ու
դուռդ գոցէ՝, և աղօթք ըրէ քու
Հօրդ որ գաղտուկ տեղ կը գտնուի ։
և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում
պիտի ընէ ։ Ու երբոր 7
աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն
պէս շատախօս մի ըլլաք ։ վասն զի
կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն
համար պիտի լսուին ։ Ուրեմն անոնց 8
չնմանիք ։ Ինչու որ ձեր Հայրը
ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դեռ
դուք իրմէ չխնդրած ։ Ուստի ասանկ 9
աղօթք ըրէք դուք ։

Ո՛վ Հայր մեր որ երկինքն ես,
քու անունդ սուրբ ըլլայ ։ Քու 10
թագաւորութիւնդ գայ, քու կամքդ
ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ
ալ երկրիս վրայ ։ Մեր ամէն աւուր 11
հացը այսօր մեզի տուր ։ Ու մեզի 12
ներէ՝ մեր պարտքերը, ինչպէս որ
մենք ալ կը ներենք մեր պարտականներուն ։ Ու մեզ փորձութեան 13
մի տանիր, հապա չարէն մեզ ազատէ ։ Ինչու որ քուկդ է թագաւորութիւնը
և զօրութիւնը ու
փառքը յաւիտեան ։ Ամէն ։

Վասն զի թէ որ դուք ներէք 14
մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր
երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը ներէ ։
Հապա թէ որ դուք չներէք 15
մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր
Հայրն ալ ձեզի չներեր ձեր յանցանքները ։

Ու երբոր ծոմ կը պահէք, կեղծաւորներուն 16
պէս տրտմերես մի
ըլլաք ։ քանզի իրենց երեսները
կ'աւրեն որ մարդոց երեւնան թէ
ծոմ կը պահեն ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, Անոնք իրենց վարձքը առած
կ'ըլլան ։ Բայց դուն երբոր ծոմ 17
կը պահես, գլուխդ օծէ ու երեսդ
լուա, Որ մարդոց ծոմ պահողի 18
պէս չերեւնաս, հապա քու Հօրդ՝
որ գաղտուկ տեղ կը գտնուի ։ և

քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ,
քեզի հատուցում պիտի ընէ ։
19 Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դիզէք,
ուր որ ցեցը ու ժանգը կ'ապականեն,
և ուր գողերը պատ կը
20 ծակեն ու կը գողնան ։ Հապա
ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը,
ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանգը կ'ապականէ,
ու ոչ գողերը պատ կը
21 ծակեն և կը գողնան ։ Քանզի
ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ
22 ալ հոն պիտի ըլլայ ։ Մարմնին
ճրագը աչքն է ։ հապա թէ որ քու
աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ
23 լուսաւոր կ'ըլլայ ։ Բայց թէ որ քու
աչքդ չար է, բոլոր մարմինդ մութ
կ'ըլլայ ։ ուրեմն թէ որ քու մէջդ
եղած լոյսը խաւար է, ալ ան խաւարը
24 ո՛րչափ է ։ Մարդ մը չկրնար
երկու տիրոջ ծառայութիւն ընել ։
Ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և
միւսը սիրէ, կամ մէկուն պիտի
յարի և միւսը արհամարհէ ։ չէք կըրնար
ծառայել Աստուծոյ ու մամոնային ։
25 Ուստի կ'ըսեմ ձեզի, Հոգ
մի ընէք ձեր կեանքին համար թէ
ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի
խմէք ։ ոչ ալ ձեր մարմիններուն
համար, թէ ինչ պիտի հագնիք ։
չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է,
26 ու մարմինը հագուստէն ։ Նայեցէք
երկինքի թռչուններուն, որ
ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն և
ոչ ամբարի մէջ կը ժողվեն, ու
ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ
զանոնք ։ չէ՞ որ դուք անոնցմէ աւելի
27 էք ։ Ձեզմէ ո՞վ
կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին
28 վրայ կանգուն մը աւելցնել ։ Ու
հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք ։
Նայեցէք դաշտի շուշաններուն՝
ինչպէս կ'աճին ։ ոչ կ'աշխատին
29 և ոչ կը մանեն ։ Բայց
ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ
մէկուն պէս չհագուեցաւ ։
30 Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այսօր
կայ և վաղը փուռը կը ձգուի,
Աստուած անանկ կը հագուեցընէ,
հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ՝ թերահաւատներ ։
31 Ուրեմն հոգ մի ընէք ըսելով, Ի՞նչ պիտի ուտենք,
կամ Ի՞նչ պիտի խմենք, կամ
Ի՞նչ պիտի հագնինք ։ (Ինչու որ 32
այս բոլոր բաները հեթանոսները
կը խնդրեն ։) վասն զի ձեր երկնաւոր
Հայրը գիտէ՝ թէ այս բոլոր
բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց 33
առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ թագաւորութիւնը
և անոր արդարութիւնը,
ու այս բոլոր բաներն ալ
ձեզի պիտի տրուի ։ Ուստի վաղուան 34
համար հոգ մի ընէք, ինչու
որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ
պիտի ընէ ։ հերիք է օրուան իր
նեղութիւնը ։

ԳԼ. Է.

Մի դատէք՝ որ չդատուիք ։ 1
Քանզի ինչ դատաստանով որ 2
դատէք, անով պիտի դատուիք ։ և
ինչ չափով որ չափէք, անով պիտի
չափուի ձեզի ։ Ու ինչո՞ւ քու եղբօրդ 3
աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես,
ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես
նայիր ։ Կամ ինչպէս կրնաս ըսել 4
քու եղբօրդ, Թող տուր
աչքէդ շիւղը հանեմ ։ և ահա քու
աչքիդ մէջը գերան կայ ։ Կե՛ղծաւոր՝ 5
առաջ քու աչքէդ գերանը
հանէ, ու ետքը աղէկ պիտի տեսնես
եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու ։

Սուրբ բանը շուներուն մի տաք, 6
և ձեր մարգարիտները խոզերուն
առջեւը մի ձգէք, որ ոտքերնուն
տակը չկոխկըռտեն զանոնք, ու
դառնան ձեզ պատառեն ։

Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի ։ 7
փնտռեցէ՛ք և պիտի գտնէք ։
դուռը զարկէ՛ք և պիտի բացուի
ձեզի ։ Վասն զի ամէն ով որ կը 8
խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը
փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դուռը
կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր ։
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն իր 9
որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար
պիտի տայ անոր ։ Ու կամ թէ՛ որ 10
ձուկ ուզէ, միթէ օձ պիտի տայ անոր ։
Ուստի եթէ դուք որ չար էք, 11
ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ
տալ գիտէք, ո՛րչափ աւելի ձեր
Հայրը որ երկինքն է, բարի բա-

նէր պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը
խնդրեն ։
12 Ուստի ամէն ինչ որ կ՚ուզէք որ
մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց
անանկ ըրէք . քանզի աս է
օրէնքը ու մարգարէները ։
13 Նեղ դռնէն ներս մտէք, ինչու
որ լայն է այն դուռը ու ընդարձակ
այն ճամբան, որ դէպ ՚ի կորուստ
կը տանի . և շատուոր են անոնք որ
14 անկէ կը մտնեն ։ Ինչու որ նեղ է
այն դուռը ու նեղուած է այն ճամբան,
որ դէպ ՚ի կեանք կը տանի .
և քիչուոր են անոնք որ զանիկայ կը
գտնեն ։
15 Զգուշ կեցէք սուտ մարգարէներէն՝
որոնք ձեզի կու գան ոչխարի
հանդերձներով, բայց ներսէն յափշտակող
16 գայլեր են ։ Իրենց պտուղէն
պիտի ճանչնաք զանոնք .
միթէ փուշերէն խաղող կը քաղե՞ն,
կամ տատասկէն՝ թուզ .
17 Նոյնպէս ալ ամէն բարի ծառ բարի
պտուղ կու տայ, և չար ծառ չար
18 պտուղ կու տայ ։ Բարի ծառը
չկրնար չար պտուղ տալ, ո՛չ ալ
19 չար ծառը բարի պտուղ տալ ։ Ամէն
ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը
կտրուի ու կրակը կը ձգուի ։
20 Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի
ճանչնաք զանոնք ։
21 Ո՛չ թէ ամէն մէկը որ ինծի
Տէր Տէր կ՚ըսէ, պիտի մտնէ երկնից
թագաւորութիւնը . հապա անիկայ
որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը
22 կը կատարէ ։ Շատերը այն
օրը ինծի պիտի ըսեն, Տէր Տէր՝
չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն
ըրինք, և քու անունովդ
դևեր հանեցինք, ու քու անունովդ
23 շատ հրաշքներ ըրինք ։ Այն ատենը
անոնց յայտնապէս պիտի ըսեմ
թէ Ես բնաւ ձեզ չէի ճանչնար .
մէկդի գացէք քովէս դուք
որ անօրէնութիւն կը գործէիք ։
24 Արդ ով որ աս իմ խօսքերս կը
լսէ ու կը կատարէ զանոնք, զանիկայ
պիտի նմանցընեմ խելացի մարդու
մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 շինեց ։ Եւ անձրև իջաւ, ու
գետերը վազեցին ու հովերը փչեցին,
և զարկին այն տանը, ու
չիյնաւ . ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած
էր ։ Եւ ով որ աս իմ 26
խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր անոնք,
կը նմանի անխելք մարդու
մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց .
Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազեցին 27
ու հովերը փչեցին, և զարկին
այն տանը, ու փլաւ, և մեծ
էր անոր կործանումը ։

Ու երբոր Յիսուս լմնցուց աս 28
խօսքերը, ժողովուրդները կը զարմանային
անոր վարդապետութեանը
վրայ . Ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի 29
մը պէս կը սորվեցընէր անոնց,
ու չէ՛ թէ դպիրներուն պէս ։

ԳԼ. Ը.

Ու երբոր այն լեռնէն վար իջաւ, 1
շատ ժողովուրդներ գացին անոր
ետևէն ։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, 2
երկրպագութիւն կ՚ընէր անոր ու
կ՚ըսէր, Տէ՛ր, թէ որ ուզես, կրնաս
զիս մաքրել ։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը 3
երկընցընելով դպաւ անոր ու
ըսաւ, Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ՛ . և շուտ
մը անոր բորոտութիւնը մաքրուեցաւ
։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, 4
Զգուշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես,
հապա գնա՛ քեզ քահանային ցուցո՛ւր,
և Մովսէսին պատուիրած
ընծան տո՛ւր, անոնց վկայութիւն
ըլլալու համար ։

Ու երբոր Կափառնայում մտաւ, 5
հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ՚աղաչէր
անոր, Ու կ՚ըսէր, Տէ՛ր՝ իմ 6
ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած
չարաչար կը տանջուի ։ Եւ 7
Յիսուս ըսաւ անոր, Ես կու գամ
ու զանիկայ կը բժշկեմ ։ Եւ հարիւրապետը 8
պատասխան տալով՝
ըսաւ, Տէ՛ր՝ ես արժանի չեմ որ
դուն իմ յարկիս տակը մտնես .
միայն թէ խօսքո՛վ պատուիրէ, ու իմ
ծառաս պիտի բժշկուի . Ինչու որ 9
ես ալ իշխանութեան տակ մարդ
մըն եմ, ու իմ ձեռքիս տակը
զինուորներ ունիմ . և ասոր կ՚ըսեմ,
Գնա՛, ու կ՚երթայ . և միւսին՝
թէ Եկո՛ւր, ու կու գայ . և
ծառայիս՝ թէ Աս բանը ըրէ՛, ու

10 կ՚ընէ ։ Յիսուս երբոր լսեց՝ զարմացաւ,
և իր ետևէն գացողներուն
ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
11 հաւատք չգտայ ։ Եւ ձեզի կ՚ըսեմ
որ արևելքէն ու արևմուտքէն շատեր
պիտի գան, ու երկնից թագաւորութեանը
մէջ պիտի բազմին
Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին
12 հետ . Իսկ թագաւորութեանը
որդիքը դուրսի խաւարը
պիտի հանուին . հոն պիտի ըլլայ
13 լաց ու ակռաներ կրճտել ։ Եւ
Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ,
Գնա՛, ու ինչպէս որ դուն հաւատացիր,
անանկ թող ըլլայ քեզի .
և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ
։

14 Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը
գալով՝ տեսաւ որ անոր զոքանչը
15 ջերմէն բռնուած պառկած էր . Եւ
անոր ձեռքէն բռնեց, ու ջերմը
թող տուաւ զանիկայ . ան ալ
ոտքի վրայ ելաւ և անոնց սպասաւորութիւն
կ՚ընէր ։
16 Երբոր իրիկուն եղաւ, շատ
դիւահարներ բերին անոր, ու խօսքով
հանեց չար ոգիները . և բոլոր
17 հիւանդները բժշկեց . Որ Եսայի
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը
կատարուի, Անիկայ մեր հիւանդութիւնները
վերցուց և մեր ցաւերը
կրեց ։
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովուրդ
տեսնելով, հրաման ըրաւ
19 որ մէկալ կողմը երթան ։ Եւ
դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր,
Վարդապետ՝ ես քու ետևէդ պիտի
20 գամ, ու՛ր որ երթաս ։ Եւ Յիսուս
ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր
ունին, ու երկնից թռչունները
բոյներ . բայց Որդին մարդոյ տեղ
մը չունի, որ հոն իր գլուխը դնէ ։
21 Եւ մէկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտներէն
էր, ըսաւ անոր, Տէ՛ր՝ ինծի
հրաման տուր, որ երթամ առաջ
22 իմ հայրս թաղեմ ։ Յիսուս ըսաւ
անոր, Եկո՛ւր իմ ետևէս, ու
թո՛ղ տուր մեռելներուն որ թաղեն
իրենց մեռելները ։
23 Ու երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները
իր ետևէն գացին . Եւ 24
ահա մեծ ալէկոծութիւն մը եղաւ
ծովուն մէջ, անանկ որ նաւը ալիքներէն
կը ծածկուէր . իսկ ինքը
կը քնանար ։ Եւ աշակերտները 25
մօտ գացին՝ արթնցուցին զանիկայ
ու ըսին . Տէ՛ր՝ ազատէ՛ մեզ .
ահա՛ կը կորսուինք ։ Եւ ըսաւ 26
անոնց, Թերահաւատներ՝ ինչո՞ւ
ատանկ վախկոտ էք . ան ատենը
ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց,
և մեծ խաղաղութիւն եղաւ ։ Ու 27
մարդիկը զարմացան՝ և կ՚ըսէին,
Ի՞նչպէս մարդ է աս՝ որ հովերը ու
ծովը ասոր կը հնազանդին ։

Ու երբոր միւս կողմը Գերգեսացւոց 28
երկիրը անցաւ, երկու
դիւահար պատահեցան իրեն՝ գերեզմաններէն
ելած՝ սաստիկ կատղած,
անանկ որ ճար չէր մէկու մը
այն ճամբայէն անցնիլ ։ Եւ ահա 29
աղաղակեցին ու ըսին, Յիսուս Որդի
Աստուծոյ՝ դուն մեր հետը ի՞նչ
բան ունիս, ատենէն առաջ մեզ
տանջելո՞ւ համար հոս եկար ։ Եւ 30
անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ
մը կար, որ կ՚արածուէին ։
Ու դևերը կ՚աղաչէին իրեն ու կ՚ըսէին, 31
Թէ որ մեզ կը հանես,
հրաման տուր մեզի որ երթանք
խոզերուն երամակին մէջը մտնենք ։
Եւ ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք . ու անոնք 32
ելան գացին խոզերուն երամակին
մէջը մտան . և ահա բոլոր
երամակը զառիվէր տեղէն ծովը
վազեցին, ու ջուրերուն մէջը մեռան
։ Խոզարածները ալ փախան, 33
և քաղաքը երթալով բոլորը պատմեցին,
ու դիւահարներուն պատահած
բաները ։ Եւ ահա բոլոր 34
քաղաքը Յիսուսին դէմ ելաւ . ու
երբոր տեսան զանիկայ, աղաչեցին
որ իրենց սահմաններէն երթայ ։

ԳԼ. Թ.

Եւ նաւը մտնելով՝ անդին կողմը 1
անցաւ, ու եկաւ իր քաղաքը ։
Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ 2
մը, որ մահիճի մէջ պառկած էր .
և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝
ըսաւ անդամալոյծին, Որդ-

Քաջալերուէ՛ որդեակ, քու մեղքերդ
3 քեզի ներուած են։ Ու ահա դը-
պիրներէն ոմանք իրենց մտքին մէջ
ըսին, Ասիկայ հայհոյութիւն կ'ը-
4 նէ՛։ Յիսուս ալ անոնց խորհուրդ-
ները իմանալով ըսաւ, Ինչո՞ւ
սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խոր-
5 հիք․ Քանզի ո՞րը աւելի դիւրին
է․ Քու մեղքերդ ներուած են՝ ը-
սե՞լը, թէ Ելիր ու քալէ՛ ըսելը։
6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեղքերու թողութիւն տա-
լու, (ան ատենը անդամալոյծին
ըսաւ,) Ելի՛ր՝ մահիճդ առ ու
7 տունդ գնա։ Ու անիկայ ելաւ՝
8 իր տունը գնաց։ Ժողովուրդները
երբոր տեսան՝ զարմացան, ու փա-
ռաւորեցին զԱստուած, որ մարդոց
անանկ իշխանութիւն տուեր էր։

9 Ու Յիսուս անկէ առաջ անցնե-
լով՝ մարդ մը տեսաւ Մատթէոս
անունով, որ մաքս ընդունելու
տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր,
Ետեւէս եկուր․ ան ալ ելաւ անոր
10 ետեւէն գնաց։ Ու եղաւ որ տունը
սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ
շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ
եկած՝ ու սեղան նստած էին Յի-
սուսին ու անոր աշակերտներուն
11 հետ։ Ու փարիսեցիները երբոր
տեսան, ըսին անոր աշակերտնե-
րուն, Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը
մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն
12 հետ կ'ուտէ։ Բայց Յիսուս երբոր
լսեց, ըսաւ անոնց, Առողջներուն
բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդ-
13 ներուն։ Գացէ՛ք՝ սորվեցէ՛ք թէ
ինչ է աս խօսքը՝ Ողորմութիւն
կ'ուզեմ և ոչ թէ զոհ․ ինչու որ ես
արդարները կանչելու չեկայ, հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան։
14 Ան ատենը Յովհաննէսին աշա-
կերտները անոր եկան ու ըսին,
Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ
անգամ ծոմ կը պահենք, և քու
15 աշակերտներդ չեն պահեր։ Ու
Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կա-
րելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը սուգ
պահեն քանի որ փեսան իրենց հետն
է․ բայց օրեր պիտի գան որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի, ան ատե-
նը ծոմ պիտի պահեն։ Ու մէկը 16
չկցեր նոր լաթի կտոր հին հան-
դերձի վրայ, քանզի ան որ անոր
լրութեանը համար դրուած է,
կ'առնէ հանդերձէն, ու պատա-
ռուածքը աւելի գէշ կ'ըլլայ․
Ո՛չ ալ նոր գինին հին տիկերու 17
մէջ կը դնեն․ եթէ ոչ՝ տիկերը
կը պատռին ու գինին կը թափի,
և տիկերը կը կորսուին․ հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն,
ու երկուքն ալ կը պահուին։

Երբոր անիկայ անոնց հետ աս 18
բաները կը խօսէր, ահա իշխան մը
եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր ա-
նոր ու կ'ըսէր, Աղջիկս ալ մինչև
հիմա մեռած է, բայց եկո՛ւր ձեռքդ
անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի։
Ու Յիսուս ելաւ ու իր աշա- 19
կերտներուն հետ անոր ետեւէն գը-
նաց։

Ու ահա տասուերկու տարուան 20
արիւնահոս կին մը մօտեցաւ ետեւէն՝
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ․
Քանզի իր մտքին մէջ կ'ըսէր, Թէ 21
որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ,
պիտի բժշկուիմ։ Բայց Յիսուս 22
երբոր ետին դարձաւ ու տեսաւ
զանիկայ, ըսաւ, Քաջալերուէ՛
աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժըշ-
կեց․ և կինը նոյն ժամէն բժըշ-
կուեցաւ։

Ու երբոր Յիսուս իշխանին տու- 23
նը եկաւ, ու տեսաւ փողահարները
և խռոված բազմութիւնը, Ըսաւ 24
անոնց, Մեկդի՛ գացէք, Ինչու
որ աղջիկը մեռած չէ, հապա կը
քնանայ․ և ծաղր կ'ընէին անիկայ։
Ու երբոր բազմութիւնը դուրս 25
ձգուեցաւ, ինքը ներս մտաւ՝ անոր
ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը ոտք
ելաւ։ Ու աս լուրը ան բոլոր եր- 26
կիրը տարածուեցաւ։

Ու երբոր Յիսուս անկէ՝ առաջ 27
անցաւ, երկու կոյր ինկան անոր
ետեւէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին,
Ողորմէ՛ մեզի Որդի Դաւթի։
Ու երբոր տուն եկաւ, կոյրերը ի- 28
րեն եկան․ և Յիսուս անոնց ը-
սաւ, Կը հաւատա՞ք թէ կրնամ

աս բանը ընել․ ըսին անոր,
29 Այո՛ Տէր։ Ան ատենը անոնց աչ-
քերուն դպաւ ու ըսաւ, Ձեր
30 հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի։ Ու
անոնց աչքերը բացուեցան․ և Յի-
սուս սաստիկ պատուէր տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Զգո՛յշ կեցէք,
31 մէկը չիմանայ։ Բայց անոնք ելան
ան բոլոր երկրին մէջ անոր համ-
բաւը տարածեցին։

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան,
ահա մէկ համր դիւահար մարդ մը
33 բերին իրեն։ Ու երբոր դեւը ե-
լաւ, համրը խօսեցաւ․ և ժողո-
վուրդները զարմացան ու կ'ըսէին
թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ անանկ
34 բան մը տեսնուած չէ։ Բայց փա-
րիսեցիները կ'ըսէին թէ Անիկայ
դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հա-
նէ։

35 Ու Յիսուս կը պտըտէր բոլոր
քաղաքները ու գեղերը, և անոնց
ժողովարաններուն մէջ կը սորվե-
ցընէր ու կը քարոզէր արքայու-
թեան աւետարանը, և կը բժշկէր
բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդու-
36 թիւնները ժողովուրդին մէջ։ Ու
ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց
վրայ խղճաց․ ինչու որ յոգնած ու
ցիրուցան եղած էին հովիւ չունե-
37 ցող ոչխարներու պէս։ Ան ա-
տենը ըսաւ իր աշակերտներուն,
Հունձքը շատ է, բայց մշակները
38 քիչ․ Ուստի հունձքին Տէրոջը
աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ իր
հունձքին։

ԳԼ. Ժ.

1 Ու իր քովը կանչելով իր տասու-
երկու աշակերտները, անոնց
իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգինե-
րուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն, և
ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդու-
թիւնները բժշկեն։
2 Ու տասուերկու առաքելոց ա-
նունները աս են․ առաջինը
Սիմոն՝ Պետրոս ըսուածը և անոր
3 եղբայրը Անդրէաս, Յակոբոս Զեբե-
դեան և անոր եղբայրը Յով-
հաննէս, Փիլիպպոս և Բարթու-
ղիմէոս, Թովմաս և Մատթէոս
մաքսաւոր, Յակոբոս Ալփեան և
Ղեբեոս որ Թադէոս մականուա-
նեցաւ, Սիմոն Կանանացի և Յու- 4
դա Իսկարիովտացի, որ նաև մատ-
նեց զանիկայ։

Աս տասուերկուքը Յիսուս ղրը- 5
կեց, և անոնց պատուիրեց ըսե-
լով, Հեթանոսներու ճամբայ մի՛
երթաք, ու Սամարացիներու քա-
ղաք մի՛ մտնէք․ Հապա աւելի Իս- 6
րայէլի տանը կորսուած ոչխարնե-
րուն գացէք։ Ու երբոր կ'երթաք, 7
քարոզեցէ՛ք ու ըսէ՛ք թէ Երկնից
թագաւորութիւնը մօտեցած է։
Հիւանդները բժշկեցէ՛ք, բորոտ- 8
ները մաքրեցէ՛ք, դեւերը հանեցէ՛ք․
ձրի առեր էք, ձրի տուէ՛ք։ Մի՛ 9
ստանաք ոսկի և ոչ արծաթ՝ և ոչ
պղինձ ձեր գօտիներուն մէջ, Ո՛չ 10
ճամբու համար պարկ, և ոչ
կրկին հանդերձ, ոչ կօշիկ, ոչ
գաւազան․ ինչու որ մշակը իր կե-
րակուրին արժանի է։ Ու որ 11
քաղաք կամ գեղ մտնէք, հարցու-
ցէ՛ք թէ ո՞վ է անոր մէջը արժա-
նաւոր, ու հոն կեցէ՛ք մինչև որ
անկէ ելլէք։ Ու երբոր տունը կը 12
մտնէք, բարեւ տուէք անոր։ Ու 13
թէ որ ան տունը արժանաւոր է,
ձեր բարեւը անոր վրայ գայ․ հապա
թէ որ արժանաւոր չէ, ձեր բարեւը
ձեզի դառնայ։ Ու ով որ ձեզ 14
չընդունի՝ ու ձեր խօսքերը մտիկ չը-
նէ, երբոր ան տունէն կամ քաղաքէն
կ'ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին թօթա-
փեցէ՛ք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, 15
Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաս-
տանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին։

Ահա ես ձեզ կը ղրկեմ իբրև 16
ոչխարներ գայլերու մէջ․ ուստի
օձերու պէս խորագէտ եղէք և ա-
ղաւնիներու պէս միամիտ։ Իսկ 17
մարդոցմէ զգուշացէ՛ք, ինչու որ
ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն,
ու իրենց ժողովարաններուն մէջը
ձեզ պիտի ծեծեն․ Ու իմ անուանս 18
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի տարուիք,
անոնց և հեթանոսներուն վկայու-
թիւն ըլլալու համար։ Բայց երբ- 19

որ ձեզ մատնեն, հոգ մի ընէք թէ
ինչպէս կամ ինչ պիտի խօսիք.
ինչու որ ձեզի պիտի տրուի այն ժամուն՝
20 ինչ որ պիտի խօսիք։ Վասն
զի չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք,
հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր
21 ներսի դին կը խօսի։ Եւ եղբայր
եղբայրը մահուան պիտի մատնէ,
և հայրը՝ որդին. և որդիք ելլեն
ծնողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռցընեն
22 զանոնք։ Եւ իմ անուանս
համար ամենուն ատելի պիտի ըլլաք.
բայց ով որ մինչև վերջը
համբերէ, անիկայ պիտի ապրի։
23 Ու երբոր աս քաղաքին մէջ ձեզ
կը հալածեն, մէկալ քաղաքը փախէք.
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի
քաղաքները պիտի չհատցընէք,
մինչև որ Որդին մարդոյ գայ։
24 Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի
չէ, և ոչ ծառան իր տիրոջմէն։
25 Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վարդապետին
պէս ըլլայ, ու ծառային՝
իր տիրոջը պէս. թէ որ տանուտէրը
Բէէլզեբուղ կոչեցին, որչափ
26 աւելի անոր ընտանիքը։ Ասոր
մի վախնաք անոնցմէ. ինչու որ
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի,
և գաղտուկ՝ որ պիտի
27 չգիտցուի։ Ինչ որ ձեզի մութին
մէջ կ'ըսեմ, անիկայ լոյսի մէջ
խօսեցէք, և ինչ որ ականջէն 'ի
վեր կը լսէք, տանիքներուն վրայ
28 քարոզեցէք։ Եւ մի վախնաք անոնցմէ՝
որ մարմինը կը սպաննեն,
ու չեն կրնար հոգին սպաննել.
հապա աւելի անկէ վախցէք դուք,
որ կրնայ հոգին ու մարմինը դժոխքին
29 մէջ կորսնցընել։ Չէ՞ որ երկու
ճնճղուկ մէկ դահեկանի կը ծախուին,
և անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար
30 առանց ձեր Հօրը։ Բայց ձեր
գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած
31 են։ Ուրեմն մի վախնաք, ինչու
որ շատ ճնճղուկներէն լաւ էք դուք։
32 Արդ ով որ մարդոց առջև զիս կը
դաւանի, ես ալ անիկայ պիտի
դաւանիմ իմ Հօրս առջևը որ երկինքն
33 է. Եւ ով որ մարդոց առջև
զիս կ'ուրանայ, ես ալ անիկայ պիտի
ուրանամ իմ Հօրս առջևը որ
երկինքն է։ Մի կարծէք թէ ես 34
երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու
եկայ. խաղաղութիւն ձգելու չեկայ,
հապա սուր. Ինչու որ եկայ 35
մարդը իր հօրմէն զատելու, ու աղջիկը՝
իր մօրմէն, ու հարսը՝ իր կեսուրէն.
Եւ մարդուն թշնամիները 36
իր ընտանիքը պիտի ըլլան։ Ան որ 37
հայրը կամ մայրը ինծմէ աւելի կը
սիրէ, ինծի արժանի չէ. և ան որ
տղան կամ աղջիկը ինծմէ աւելի կը
սիրէ, ինծի արժանի չէ. Եւ ան 38
որ իր խաչը չառներ ու իմ ետևէս
գար, ինծի արժանի չէ։ Ան որ 39
իր անձը կը գտնէ, պիտի կորսընցընէ
զանիկայ. և ան որ իր անձը
ինծի համար կը կորսընցընէ, պիտի
գտնէ զանիկայ։ Ան որ ձեզ կ'ընդունի, 40
զիս կ'ընդունի. և ան որ
զիս կ'ընդունի, զիս ղրկողը կ'ընդունի։
Ան որ մարգարէ մը կ'ընդունի 41
մարգարէի անունով, մարգարէի
վարձք կ'առնէ. և ան որ
արդար մը կ'ընդունի արդարի անունով,
արդարի վարձք կ'առնէ։
Ու ան որ աս պզտիկներէն մէկուն 42
միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը
խմցընէ աշակերտի անունով, ճըշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, բնաւ իր
վարձքը պիտի չկորսընցընէ։

ԳԼ. ԺԱ

Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմնցուց 1
իր տասներկու աշակերտներուն
պատուէր տալը, գնաց անկէ անոնց
քաղաքներուն մէջ քարոզելու
և սորվեցընելու։

Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջը 2
երբոր լսեց Քրիստոսի գործերը,
իր աշակերտներէն երկուքը ղրկելով
ըսաւ անոր. Դուն ա՞ն ես որ 3
գալու էիր, թէ ուրիշ մը սպասենք։
Եւ Յիսուս պատասխան 4
տալով՝ անոնց ըսաւ, Գացէք
պատմեցէք Յովհաննէսին ինչ որ
կը լսէք ու կը տեսնէք. Կոյրերը 5
կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն,
բորոտները կը մաքրուին, խուլերը
կը լսեն, մեռելները յարութիւն
կ'առնեն ու աղքատներուն աւետարան
կը քարոզուի։ Եւ երանի 6

անոր որ իմ վրայովս չգայթակղի։
7 Ու երբոր անոնք գացին, Յիսուս
սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին
համար, Ի՞նչ տեսնելու
ելաք անապատին մէջ. եղէ՞գ
8 մը հովէն շարժուած։ Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք. փափուկ հանդերձներ
հագած մարդ մը. ահա փափուկ
հանդերձներ հագնողները թա-
9 գաւորաց տուներն են։ Հապա
ի՞նչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞.
այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն
10 ալ աւելի։ Ինչու որ ասիկայ է՛
որուն համար գրուած է. Ահա ես
իմ դեսպանս կը ղրկեմ քու երեսիդ
առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
պատրաստէ քու առջևէդ։
11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, կիներէրէն
ծնածներուն մէջը Յովհաննէս
մկրտիչէն մեծը ելած չէ. սակայն
երկնից թագաւորութեանը մէջ
12 ամենա պզտիկը անկէ մեծ է։ Ու
Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչև
հիմա երկնից թագաւորութիւնը
ուժով կ'առնուի, և ուժեղները
13 կը յափշտակեն անիկայ։ Ինչու որ
բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչև
Յովհաննէս մարգարէութիւն ը-
14 րին. Եւ եթէ կ'ուզէք ընդունիլ,
անիկայ է Եղիան՝ որ պիտի գար։
15 Ան որ լսելու ականջ ունի, թող
16 լսէ։ Բայց որո՞ւ նմանցընեմ աս
ազգը. կը նմանի տղոց, որ շուկաները
նստելով՝ իրենց ընկերնե-
17 րուն կը կանչեն, Ու կ'ըսեն. Փող
չալեցուցինք ձեզի ու չխաղցիք,
ողբ կարդացինք ձեզի ու կոծ չը-
18 րիք. Վասն զի Յովհաննէս եկաւ,
ոչ կ'ուտէր և ոչ կը խմէր, ու
կ'ըսեն, Դև կայ անոր ներսի
19 դին։ Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ
ու կը խմէ, և կ'ըսեն, Ահա ուտող
և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներու
ու մեղաւորներու բարեկամ.
և իմաստութիւնը արդարացաւ
իր որդւոցմէն։
20 Ան ատենը սկսաւ նախատել ան
քաղաքները, որոնց մէջ գործուեր
էին իր հրաշքներուն շատերը.
21 քանզի չապաշխարեցին. Վա՜յ քեզ՝
Քորազին, վա՜յ քեզ՝ Բեթսայիդա.
ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ
քուրձով ու մոխիրով ապաշխարած
պիտի ըլլային։ Բայց ձեզի կ'ը- 22
սեմ, Տիւրոսին և Սիդոնին աւելի
դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին
օրը՝ քան թէ ձեզի։ Եւ դուն 23
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սոդոմի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝
որ քու մէջդ եղան, իրաւ որ
մինչև աս օրս դեռ պիտի մնար։
Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սոդոմացւոց 24
երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ
դատաստանին օրը, քան թէ քեզի։

Նոյն ժամանակին պատասխան 25
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Շնորհակալ
եմ քեզմէ ով Հայր՝ Տէր
երկնի և երկրի, որ աս բաները ծածուկ
պահեցիր իմաստուններէն և
գիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր։
Այո՛ ով Հայր, ինչու որ 26
քու առջևդ աւանկ հաճելի եղաւ։
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ 27
Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝
բայց Հայրը. և մէկը չճանչնար
Հայրը՝ բայց Որդին, և ան՝ որուն
որ Որդին կ'ուզէ յայտնել։ Եկէք 28
ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներ,
և ես ձեզ պիտի հանգըստեցընեմ։
Իմ լուծս ձեր վրայ ա- 29
ռէք, և ինծմէ սորվեցէք որ հեզ
եմ ու սրտով խոնարհ, և ձեր
անձերուն հանգստութիւն պիտի
գտնէք։ Ինչու որ իմ լուծս քաղցր 30
է, և իմ բեռս թեթև։

ԳԼ. ԺԲ

Ան ատենը Յիսուս շաբաթ օրը 1
գնաց արտերուն մէջէն. և իր
աշակերտները անօթեցան, ու սկըսան
ցորենի հասկեր փրցընել և ու-
տել։ Փարիսեցիները երբոր տե- 2
սան, ըսին անոր. Ահա քու աշակերտներդ
կը գործեն ինչ որ օրէն
չէ շաբաթ օրը գործել։ Ան 3
ալ անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր

դուք Դաւիթին ըրածը, երբոր
անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
4 հետն էին. Ինչպէս մտաւ Աս-
տուծոյ տունը, և առաջաւորու-
թեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն
օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց՝
որ իր հետն էին, բայց միայն քա-
5 հանաներուն։ Կամ թէ օրէնքին
մէջը չէ՞ք կարդացեր, որ քահա-
նաները շաբաթ օրերը տաճարին
մէջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ
6 են։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ աս
տեղը տաճարէն մեծ մէկը կայ։
7 Ու թէ որ գիտնայիք թէ ինչ
ըսել է, Ողորմութիւն կ՚ուզեմ՝
ու չէ թէ զոհ, ան ատենը ան-
պարտները չէիք դատապարտեր.
8 Վասնզի Որդին մարդոյ շաբաթին
տէրն է։

9 Ու անկէ երթալով՝ եկաւ ա-
10 նոնց ժողովարանը. Ու հոն մէկ
մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած
էր. և հարցուցին անոր ու ըսին
Թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն
է, որ անոր վրայով ամբաստանե-
11 թին զանի։ Ան ալ ըսաւ անոնց,
Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչ-
խար մը ունենայ, և անիկայ շա-
բաթ օրը փոսի մէջ իյնայ, պիտի
չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկայ։
12 Արդ՝ որչափ աւելի է մարդը ոչ-
խարէն. ուրեմն շաբաթ օրը բարի
13 գործել արժան է։ Ան ատենը
ըսաւ ան մարդուն, Երկընցուր
ձեռքդ. ան ալ երկընցուց, ու
14 ողջացաւ միւսին պէս։ Իսկ փա-
րիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր
վրայ խորհուրդ կ՚ընէին թէ ինչպէ՞ս
անիկայ կորսընցընեն։

15 Ու Յիսուս երբոր գիտցաւ, գնա-
ցաւ անկէ. և շատ ժողովուրդ-
ներ անոր ետևէն գացին, ու ամէնը
16 բժշկեց։ Ու սաստիկ պատուիրեց
անոնց որ զինքը մէկու մը չյայտ-
17 նեն. Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէին ձեռքով ըսուած խօսքը,
18 Ահա իմ ծառաս՝ որ ընտրեցի, և
իմ սիրելիս՝ որուն հաճեցաւ իմ
անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի
դնեմ, ու հեթանոսներուն իրա-
19 ւունք պիտի պատմէ։ Ո՛չ պիտի
վիճի, և ոչ պիտի աղաղակէ, և
ոչ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը
20 հրապարակներուն մէջ։ Ջախ-
ջախած եղէգը պիտի չփշրէ, ու
պլպլած պատրոյգը պիտի չմարէ,
մինչև որ դատաստանը յաղթու-
21 թեան հանէ։ Ու հեթանոսները
անոր անուանը պիտի յուսան։

22 Ան ատենը կոյր ու համր դիւա-
հար մը բերին իրեն, և զանիկայ
բժշկեց, անանկ որ համրը ու կոյրը
23 խօսեցաւ ու տեսաւ։ Ու բոլոր
ժողովուրդները զարմացան ու կ՚ը-
սէին, Արդեօք ասիկա՞յ է Դաւիթի
24 որդին։ Բայց փարիսեցիները երբոր
լսեցին, ըսին, Ասիկայ ուրիշ բանով
չհաներ դևերը՝ բայց դևերուն Բէե-
25 ղզեբուղ իշխանովը։ Ու Յիսուս
անոնց խորհուրդները իմանալով՝
ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորու-
թիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ՚ա-
ւերի. և ամէն քաղաք կամ տուն
իրեն դէմ բաժնուած՝ չկրնար կե-
26 նալ։ Ու թէ որ Սատանան
Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ
բաժնուեցաւ. ուստի ինչպէ՞ս պիտի
կենայ անոր թագաւորութիւնը։
27 Ու թէ որ ես Բէեղզեբուղով դևե-
րը կը հանեմ, ձեր որդիները ին-
չո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք
պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։
28 Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հո-
գիովը կը հանեմ դևերը, ուրեմն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
29 վրայ հասած է։ Կամ ինչպէ՞ս
կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը
տունը մտնել, և անոր կարասի-
ները յափշտակել, թէ որ առաջ
ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ։ Ան
որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ
է, և ան որ ինծի հետ չժողվեր,
31 ցիրուցան կ՚ընէ։ Անոր համար
ձեզի կ՚ըսեմ, Ամէն մեղք ու հայ-
հոյութիւն պիտի ներուի մարդոց.
բայց Սուրբ Հոգւոյն դէմ եղած
հայհոյութիւնը պիտի չներուի մար-
32 դոց։ Ու ով որ Որդւոյ մարդոյ
դէմ բան կ՚ըսէ, պիտի ներուի
անոր. բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ
դէմ կ՚ըսէ, պիտի չներուի անոր,

ո՛չ աս աշխարհիս մէջ՝ և ո՛չ գա-
33 լու աշխարհին մէջ։ Կամ ծառը
բարի՛ ըրէք, ու անոր պտուղը բա-
րի. կամ ծառը չար ըրէք, ու ա-
նոր պտուղը չար. ինչու որ ծառը
34 պտուղէն կը ճանչցուի։ Իժերու
ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի
խօսիլ, որ չար էք. ինչու որ սըր-
տին աւելցուքէն բերանը կը խօսի։
35 Բարի մարդը իր սրտին բարի գան-
ձէն բարի բաներ կը հանէ. և չար
մարդը իր սրտին չար գանձէն չար
36 բաներ կը հանէ։ Բայց ձեզի կ՚ը-
սեմ թէ Ամէն դատարկ խօսքերու
համար՝ որ մարդիկ կը խօսին, դա-
տաստանին օրը հաշիւ պիտի տան։
37 Ինչու որ քու խօսքերէդ պիտի ար-
դարանաս, և քու խօսքերէդ պիտի
դատապարտուիս։

38 Ան ատենը դպիրներէն ու փա-
րիսեցիներէն ոմանք պատասխան
տուին իրեն ու ըսին, Վարդա-
պետ՝ կ՚ուզենք քեզմէ նշան մը տես-
39 նել։ Անիկայ պատասխան տուաւ
ու անոնց ըսաւ, Չար և շնացող
ազգը նշան կ՚ուզէ, և ուրիշ նշան
պիտի չտրուի անոր, բայց միայն
40 Յովնան մարգարէին նշանը։ Վասն-
զի ինչպէս որ Յովնան իրեք օր ու
իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն
էր, անանկ ալ Որդին մարդոյ
պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջը ի-
41 րեք օր ու իրեք գիշեր։ Նինուէի
մարդիկը դատաստանին օրը աս
ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի
դատապարտեն ասիկայ, ինչու որ
Յովնանին քարոզութեանը զղջացին.
և ահա Յովնանէն մեծ մէկը
42 կայ հոս։ Հարաւի թագուհին
դատաստանին օրը աս ազգին դէմ
պիտի ելլէ ու պիտի դատապարտէ
ասիկայ, ինչու որ ինքը երկրի ծայ-
րերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստու-
թիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն
մեծ մէկը կայ հոս։

43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ՚ելլէ, անջուր տեղուանք կը պը-
տըտի, հանգստութիւն կը փնտռէ
44 ու չգտներ. Ան ատենը կ՚ըսէ,
Դառնամ նորէն իմ տունս ուսկից
որ ելայ. և կու գայ զանիկայ կը
գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու զար-
45 դարուած։ Ան ատենը կ՚երթայ
և իր հետը կ՚առնէ եօթը ուրիշ
ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնե-
լով հոն կը բնակին, և ան մար-
դուն վերջը առջինէն գէշ կ՚ըլլայ.
անանկ պիտի ըլլայ աս չար ազգին
ալ։

46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին
կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղ-
բայրները դուրսը կայներ էին, և
47 կ՚ուզէին իր հետը խօսիլ։ Ու մէ-
կը իրեն ըսաւ, Ահա քու մայրդ ու
եղբայրներդ դուրսը կայներ են, և
48 կ՚ուզեն հետդ խօսիլ։ Ան ալ
իրեն ըսողին պատասխան տուաւ ու
ըսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են
49 իմ եղբայրներս։ Ու իր ձեռքը
դէպ իր աշակերտներուն երկըն-
ցընելով՝ ըսաւ, Ահա իմ մայրս և
50 իմ եղբայրներս. Վասն զի ով որ
իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատա-
րէ անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս
ու մայրս։

ԳԼ. ԺԳ.

Ան օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ 1
ծովուն եզերքը նստաւ։ Ու 2
շատ ժողովուրդներ քովը ժողվեցան,
անանկ որ ինքը նաւը մտաւ
ու նստաւ. և բոլոր ժողովուրդը
ծովեզերքը կայներ էր։ Ու շատ 3
բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝
և ըսաւ,

Ահա սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ 4
ցանէ. ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ
քանիները ճամբուն քովը ինկան,
և թռչունները եկան ու կերան զա-
նոնք։ Ու ուրիշները ապառաժուտ 5
տեղերու վրայ ինկան՝ ուր որ շատ
հող չկար. և շուտ մը բուսան
հողը խորունկութիւն չունենալուն
համար. Արևն ալ ծագած 6
ատենը այրեցան, ու արմատ չու-
նենալուն համար չորցան։ Ու 7
ուրիշները ինկան փուշերու մէջ,
և փուշերը ելան ու խեղդեցին զա-
նոնք։ Ու ուրիշները ինկան աղէկ 8
հողի մէջ, ու պտուղ կու տային՝
ոմը հարիւր, ոմը վաթսուն,
և ոմը երեսուն։ Ան 9

որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։
10 Ու աշակերտները մօտենալով՝
ըսին իրեն, Ինչո՞ւ համար առակներով
11 կը խօսիս անոնց։ Ան ալ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց,
Անոր համար՝ որ ձեզի տըրուած
է գիտնալ երկնից թագաւորութեանը
խորհուրդները, և
12 անոնց տրուած չէ։ Վասն զի ով
որ ունի անոր պիտի տրուի ու պիտի
աւելնայ. և ով որ չունի, ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի։
13 Անոր համար առակներով կը խօսիմ
անոնց, որ կը տեսնեն՝ ու չեն
տեսներ, և կը լսեն՝ ու չեն լսեր
14 ու միտք չեն առներ։ Ու անոնց
վրայ կը կատարուի Եսայիին մարգարէութիւնը
որ կ'ըսէ, Լսելով
պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք, և
տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք։ Ինչու որ աս ժողովուրդին
սիրտը թանձրացաւ, և իրենց
ականջներովը ծանր լսեցին,
ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ
թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ականջներով
լսեն և սրտով իմանան
ու դարձի գան, և ես անոնք
16 բժշկեմ։ Բայց երանի է ձեր աչքերուն
որ կը տեսնեն, ու ձեր ականջներուն՝
17 որ կը լսեն։ Վասնզի
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ շատ
մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան
ձեր տեսածները տեսնելու՝
ու չտեսան, և ձեր լսածները լսելու՝
ու չլսեցին։
18 Հիմա դուք սերմ ցանողին առակը
19 լսեցէք։ Ան ամէնը որ թագաւորութեան
խօսքը կը լսէ ու
միտք չառներ, չարը կու գայ ու
անոր սրտին մէջ ցանուածը կը
յափշտակէ. ասիկայ ան է, որ ճամբուն
20 քովը ցանուեցաւ։ Իսկ ապառաժոտ
տեղերու վրայ ցանուածը
ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, շուտ
մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զանիկայ.
21 Բայց իր մէջը արմատ չունենալով՝
քիչ ժամանակ կը տևէ.
ու երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
ըլլայ խօսքին համար, շուտ
22 մը կը գայթակղի։ Իսկ փուշերուն
մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը
լսէ խօսքը, աշխարհիս զբաղմունքը
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ։
Իսկ աղէկ հողի մէջ 23
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը, միտք կ'առնէ, և պտուղ
կու տայ՝ մէկը հարիւր, մէկը վաթսուն,
ու մէկը երեսուն։
Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ 24
բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից
թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ
մարդու մը, որ իր արտին մէջ բարի
սերմ ցանեց. Ու երբոր մարդիկ 25
կը քնանային, իր թշնամին եկաւ
ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց և
գնաց. Ու երբոր խոտը բուսաւ 26
ու պտուղ բերաւ, անկէ ետև որոմն
ալ երևցաւ։ Ու տանուտիրոջը 27
ծառաները մօտեցան ու
իրեն ըսին, Տէ՛ր, չէ՞ որ դուն քու
արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր,
ուրեմն որոմը ո՞ւրկից ունի։ Ու 28
անիկայ ըսաւ անոնց, Մէկ թշնամի
մարդ մը ըրած է ասիկայ. ծառաները
իրեն ըսին, Հիմա կ'ուզե՞ս
որ երթանք անիկայ մէկդի
քաղենք։ Ան ալ ըսաւ, Չէ, 29
չըլլայ թէ որոմը քաղած ատեննիդ
ցորենն ալ անոր հետը փրցնէք։
Թո՛ղ տուէք որ երկուքն ալ մէկտեղ 30
աճին մինչև հունձքի ատենը.
և հունձքին ատենը հնձողներուն պիտի
ըսեմ, Նախ որոմը քաղեցէք,
և անիկայ խուրձ խուրձ կապեցէ՛ք
այրելու համար, իսկ ցորենը իմ
ամբարս ժողվեցէք։
Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ 31
բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից
թագաւորութիւնը մանանեխի հատի
նման է, որն որ մարդ մը առաւ՝
իր արտին մէջը ցանեց. Որ ամէն 32
սերմերէն պզտիկ է, ու երբոր աճի՝
ամէն խոտեղէններէն մեծ է, ու
ծառ կ'ըլլայ, անանկ որ երկնից
թռչունները կու գան և անոր
ճիւղերուն վրայ կը հանգչին։
Ուրիշ առակ մըն ալ զրուցեց 33
անոնց ու ըսաւ, Երկնից թագաւորութիւնը
խմորի նման է, որն
որ կնիկ մը առաւ՝ երեք գրիւ ալիւրի
մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն
ալ խմորեցաւ։

34 Յիսուս աս ամէն բաները առակներով
խօսեցաւ ժողովուրդին, ու
առանց առակի բան մը չէր խօսեր
35 անոնց. Որ կատարուի մարգարէին
ձեռքով ըսուած խօսքը, Առակներով
պիտի բանամ իմ բերանս,
աշխարհի սկիզբէն 'ի վեր ծածկուած
բաները յառաջ պիտի բերեմ։
36 Ան ատենը Յիսուս ժողովուրդները
թողուց, տունը եկաւ. և
իր աշակերտները մօտեցան իրեն ու
ըսին, Արտին որոմներուն առակը
37 մեկնէ՛ մեզի։ Ան ալ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց, Բարի
սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է.
38 Ու արտը աշխարհս է. իսկ բարի
սերմը անոնք են որ թագաւորութեանը
որդիքն են, բայց որոմը
39 չարին որդիքն են. Ու թշնամին
որ անիկայ ցանեց Սատանան է,
և հունձքը աշխարհիս վերջն է, ու
40 հնձողները հրեշտակներն են։ Արդ
ինչպէս որ որոմը կը ժողվուի ու
կրակի մէջ կ'այրի, աշխարհիս
վերջն ալ անանկ պիտի ըլլայ։
41 Որդին մարդոյ իր հրեշտակները
պիտի ղրկէ, ու պիտի ժողվեն անոր
թագաւորութենէն բոլոր գայթակղութիւնները՝
և անոնք որ անօրէնութիւն
42 կը գործեն, Ու կրակի
հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք.
հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ
43 կրճտել։ Ան ատենը արևի պէս
պիտի փայլին արդարները իրենց
Հօրը թագաւորութեանը մէջ։
Ան որ լսելու ականջ ունի, թող
լսէ։
44 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը
արտի մէջ պահուած գանձի
նման է, որ անիկայ մէկ մարդ մը
գտնելով՝ կը ծածկէ, և ուրախութենէն
կ'երթայ բոլոր ունեցածը
կը ծախէ, ու ան արտը կը գնէ։
45 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը
վաճառական մարդու մը նման
է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ
46 կը փնտռէ. Իսկ մէկ պատուական
մարգարիտ մը գտնելով՝ գնաց իր
բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանիկայ
գնեց։
Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը 47
ծովը ձգուած ուռկանի մը
նման է, որ ամէն տեսակէն կը ժողվէ.
Որ երբոր լեցուեցաւ՝ ցամաքը 48
հանեցին, ու նստան աղէկները ամաններու
մէջ ժողվեցին և անպէտը
դուրս ձգեցին։ Անանկ պիտի 49
ըլլայ աշխարհիս վերջը. հրեշտակները
պիտի ելլեն՝ ու արդարներուն
մէջէն չարերը պիտի զատեն, Ու 50
պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին
մէջ. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ
կրճտել։
Ըսաւ անոնց Յիսուս, Հասկըցա՞ք 51
աս ամէն բաները. ըսին անոր,
Այո՛ Տէր։ Ու անիկայ ըսաւ 52
անոնց, Անոր համար ամէն դպիր
որ երկնից թագաւորութեան
աշակերտած է, նման է տանուտէր
մարդու մը՝ որ իր գանձէն նոր ու հին
բաներ կը հանէ։
Ու երբոր կատարեց Յիսուս աս 53
առակները, անկէ մեկնեցաւ. Ու 54
եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը
սորվեցնէր իրենց ժողովարանին
մէջը. մինչև որ կը զարմանային
անոնք ու կ'ըսէին, Ասիկայ ուսկի՞ց
ունի աս իմաստութիւնը և հրաշքները.
Ասիկայ հիւսին որդին չէ՞. 55
ասոր մայրը Մարիամ չը՞կոչուիր,
ու ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս և
Յովսէս ու Սիմոն և Յուդա։
Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը 56
չե՞ն. ալ ինքը ուսկի՞ց ունի աս
ամէն բաները։ Ու անոր վրայով 57
կը գայթակղէին. բայց Յիսուս ըսաւ
անոնց, Մարգարէ մը անպատիւ
չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
իր տանը մէջ։ Ու հոն շատ հրաշքներ 58
չըրաւ անոնց անհաւատութեանը
համար։

ԳԼ. ԺԴ.

Ան ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը 1
Յիսուսին համբաւը
լսեց. Ու իր ծառաներուն ըսաւ, 2
Ասիկայ Յովհաննէս Մկրտիչն է.
անիկայ մեռելներէն յարութիւն ա-

առած է, և անոր համար հրաշքները կ'ըլլան անով։

3 Քանզի Հերովդէս Յովհաննէսը բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը դրեր էր իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիայի համար։ 4 Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր, Քեզի օրինաւոր չէ զանիկայ քեզի ունենալ։ 5 Ուստի կ'ուզէր զանիկայ սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը վախնար, քանզի որ իբրև մարգարէ 6 կ'ընդունէին զանիկայ։ Ու երբոր Հերովդէսին ծննդեան օրը եղաւ, Հերովդիայի աղջիկը խաղաց հանդէսին մէջ, ու Հերովդէսին 7 հաճելի եղաւ։ Ուստի երդումով խոստացաւ որ տայ անոր ինչ որ 8 ուզելու ըլլայ։ Ու անիկայ առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ, Տո՛ւր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլուխը սկուտեղի մը վրայ։ 9 Ու թագաւորը տրտմեցաւ. բայց երդումներուն համար ու իր հետը նստողներուն համար հրաման ըրաւ 10 որ տրուի։ Ու մարդ ղրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխատեց։ 11 Ու անոր գլուխը սկուտեղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ աղջկանը, ան ալ իր մօրը տա- 12 րաւ։ Ու անոր աշակերտները եկան ու մարմինը վերցնելով թաղեցին, և գացին Յիսուսին պատմեցին։

13 Ու երբոր լսեց Յիսուս, անկէ նաւով անապատ տեղ մը գնաց առանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդները՝ ոտքով անոր ետևէն գացին իրենց քաղաքներէն։

14 Ու երբոր դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկեց։

15 Ու իրիկուան ատեն իր աշակերտները իրեն եկան, ու ըսին, Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժամանակը անցած է. արձակէ՛ ժողովուրդները, որ գիւղերը երթան 16 ու իրենց կերակուր գնեն։ Ու Յիսուս անոնց ըսաւ, Հարկ չէ որ անոնք երթան, դո՛ւք տուէք ա- 17 նոնց որ ուտեն։ Անոնք ալ ըսին անոր, Հոս ուրիշ բան մը չունինք, բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու ձուկ։ Ու ըսաւ անոնց, Հոս ինծի 18 բերէք զանոնք։ Ու հրամայեց որ 19 ժողովուրդները խոտին վրայ նըստին. և հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ, ու դէպ 'ի երկինքը նայելով օրհնեց, ու կտրելով նկանակները աշակերտներուն տուաւ, և աշակերտները ժողովուրդին։ 20 Ու ամէնքը կերան ու կշտացան, և տասներկու կողով լեցուն աւելցած կտորուանքները վերցուցին։ 21 Ու անոնք որ կերան, հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ էին՝ կնիկներէն և տղաքներէն 'ի զատ։

22 Ու շուտ մը աշակերտները ստիպեց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ անդիի կողմը անցնին, մինչև որ ինքը ժողովուրդները արձակէ։ 23 Ու ժողովուրդները արձակելէն ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու. ու երբոր իրիկուն եղաւ, հոն մինակ էր. 24 Իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկոծութեան մէջ էր, քանզի որ հովը դէմ էր։ 25 Ու գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպ 'ի անոնց գնաց՝ ծովուն վրայ քալելով։ 26 Ու աշակերտները երբոր անիկայ տեսան՝ որ ծովուն վրայ կը քալէր, խռովեցան, և ըսին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է. ու վախերնուն կանչըռտեցին։ 27 Ու շուտ մը Յիսուս խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ, Քա՛ջ եղէք՝ ես եմ, մի՛ վախնաք։ 28 Պետրոս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Տէ՛ր, թէ որ դուն ես, հրաման ըրէ ինծի որ քովդ գամ ջուրերուն վրայէն։ 29 Ան ալ ըսաւ, Եկո՛ւր. Պետրոս ալ նաւէն իջաւ, ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յիսուսին քովը երթայ. 30 Բայց հովը սաստիկ տեսնելով՝ վախցաւ, ու երբոր սկսաւ ընկղմիլ, աղաղակեց ու ըսաւ, Տէ՛ր, ազատէ՛ զիս։ 31 Ու Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը երկնցուց, բռնեց զանիկայ ու անոր ըսաւ, Թերահաւատ՝ ինչո՞ւ երկմտեցար։ 32 Ու երբոր նաւը ելան, հովը դադարեցաւ։ 33 Ու անոնք որ նաւուն մէջն էին, եկան երկրպագութիւն ըրին անոր ու ըսին, Իրաւցընէ Որդի Աստուծոյ ես դուն։

34 Ու անդիի կողմը անցնելով՝ Գեննեսարեթի երկիրը հասան։ 35 Ու երբոր ան տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկայ, մարդ ղրկեցին բոլոր շրջակայ տեղուանքը, ու բոլոր հի- 36 ւանդները անոր բերին. Ու կ'աղչէին անոր, որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դպչին. և անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ան ատենը Յիսուսին եկան դպիրները ու փարիսեցիները՝ որ Երու- 2 սաղէմէն էին, ու ըսին, Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութիւնը զանց կ'ընեն, քանզի որ ձեռքերնին չեն լուար, երբոր հաց 3 կ'ուտեն։ Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանքը զանց կ'ընէք ձեր աւանդու- 4 թեանը պատճառաւ։ Քանզի Աստուած պատուիրեց ըսելով, Քու 5 հայրդ ու մայրդ պատուէ՛. Ու Ով որ իր հայրը կամ մայրը անիծէ, 6 մահով թող մեռնի։ Բայց դուք կ'ըսէք, Ով որ իր հօրը կամ մօրը ըսէ՝ թէ Ան բանը՝ որ ինծմէ պիտի շահիս, Աստուծոյ [illegible] ընծայ է. ու իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ, ազատ է. և այսպէս ձեր աւանդութեանը պատճառաւ Աստուծոյ պատուիրանքը 7 խափանած էք։ Կեղծաւորնե՛ր, աղէկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ 8 Եսայի ու ըսաւ, Այս ժողովուրդը միայն շրթունքներովը զիս կը պատուէ, բայց իրենց սիրտը հե- 9 ռացած զատուած է ինծմէ. Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն, մարդոց պատուիրած բաները իբրև վարդապետութիւն սորվեցնելով։

10 Ու ժողովուրդները իրեն կանչելով ըսաւ անոնց, Լսեցէ՛ք ու 11 միտք առէք. Չէ՛ թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը, հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անիկայ կը պղծէ մարդը։

12 Ան ատենը իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն, Գիտե՞ս որ փարիսեցիները գայթակղեցան՝ երբոր 13 լսեցին ան խօսքը։ Ան ալ պատասխան տալով ըսաւ, Ամէն տունկ որ իմ երկնաւոր Հայրս չէ 14 անկեր, պիտի խլուի։ Թո՛ղ տուէք անոնք. կոյրեր են՝ կոյրերու առաջնորդ. իսկ թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ, երկուքն ալ 15 փոսը պիտի իյնան։ Ու Պետրոս պատասխան տալով անոր ըսաւ, 16 Մեկնէ՛ մեզի աս առակը։ Ըսաւ Յիսուս, Դո՞ւք ալ տակաւին ան- 17 միտ էք. Ու չէ՞ք հասկընար, թէ ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ, փորը կ'երթայ ու արտաքնոցը կը 18 ձգուի. Բայց բերնէն ելած բաները սրտէն յառաջ կու գան, և անոնք 19 կը պղծեն մարդը։ Քանզի որ սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ, սպանութիւններ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւններ, սուտ վկայութիւններ, հայհոյու- 20 թիւններ։ Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը, բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը չպղծեր մարդը։

21 Ու Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սիդոնի կողմերը գնաց. 22 Ու ահա Քանանացի կնիկ մը ան սահմաններէն ելած՝ կ'աղաղակէր անոր ու կ'ըսէր, Ողորմէ՛ ինծի Տէ՛ր որդի Դաւիթի, աղջիկս դևէն սաս- 23 տիկ կը չարչարուի։ Ու ինքը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր. ու իր աշակերտները մօտենալով՝ կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին, Արձակէ՛ զանիկայ, վասն զի 24 մեր ետևէն կ'աղաղակէ։ Ու ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ես ուրիշի մը չղրկուեցայ՝ բայց միայն Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար- 25 ներուն։ Ու անիկայ եկաւ երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ը- 26 սէր, Տէ՛ր, օգնէ՛ ինծի։ Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Աղէկ չէ՛ տղոց հացը առնել ու 27 շուներուն ձգել։ Ու անիկայ ըսաւ, Այո՛ Տէր, քանզի որ շու-

ներն ալ իրենց տէրոջը սեղանէն
ինկած փշրանքներէն կը կերակրուին ։
28 Այն ատենը Յիսուս պատասխան
տուաւ անոր ու ըսաւ ,
Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ մեծ է ,
քու ուզածիդ պէս ըլլայ քեզի ։ Եւ
նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուեցաւ ։

29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալիլեայի
ծովեզերքը եկաւ , և լեռը
30 ելլելով հոն նստաւ ։ Եւ շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան , որ իրենց
հետ ունէին կաղեր , կոյրեր ,
համրեր , հաշմանդամներ , և ուրիշ
շատեր . ու ձգեցին անոնք Յիսուսի
31 ոտքը , և բժշկեց զանոնք ։ Անանկ
որ ժողովուրդները զարմացան , տեսնելով
որ համրերը կը խօսէին ,
հաշմանդամները կը բժշկուէին ,
կաղերը կը քալէին և կոյրերը կը
տեսնէին , ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին ։

32 Եւ Յիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով՝ ըսաւ ։ Կը խղճամ
այս ժողովուրդին վրայ . քանզի որ
հիմա իրեք օր է որ իմ քովս են , և
բան մը չունին ուտելու . ու անոնք
անօթի արձակել չեմ ուզեր , չըլլայ
33 որ ճամբան մարին ։ Իսկ աշակերտները
անոր ըսին , Ասկէ անապատի
մէջ ուսկի՞ց պիտի ունենանք
այնչափ հաց , որ այսչափ բազմութիւնը
34 կշտացընենք ։ Եւ Յիսուս
ըսաւ անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք
. անոնք ալ ըսին , Եօթը ,
35 ու քանի մը մանր ձուկեր ։ Եւ
հրամայեց ժողովուրդին որ գետնին
36 վրայ նստին ։ Ու եօթը նկանակը
և ձուկերը առաւ , գոհացաւ
և կտրեց ու տուաւ աշակերտներուն
, աշակերտներն ալ՝ ժողովուրդին
37 ։ Կերան ամէնքը և կշտացան
, ու եօթը զամբիւղ լեցուն՝
աւելցած կտորուանքները վերցուցին
38 ։ Եւ անոնք որ կերան՝
չորս հազար էրիկ մարդիկ
էին կիներէն և տղաքներէն 'ի
զատ ։

39 Ու երբոր ժողովուրդը արձակեց ,
նաւը մտաւ ու Մագդաղայի սահմանները
եկաւ ։

ԳԼ. ԺԶ.

Եւ փարիսեցիները ու սադուկեցիները 1
քովը եկան՝ փորձելով
իրմէն կ'ուզէին որ երկինքէն նշան
մը ցուցընէ իրենց ։ Անիկայ պատասխան 2
տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ , կ'ըսէք
թէ Պարզ պիտի ըլլայ , քանզի որ
երկինքը կարմրած է ։ Եւ առտուանց՝ 3
Այսօր մրրիկ պիտի ըլլայ ,
քանզի որ երկինքը մթագարած ու
կարմրած է ։ Կեղծաւորներ՝ երկինքին
երեսը քննել գիտէք , բայց
ժամանակներուն նշանները չէ՞ք կըրնար
գիտնալ ։ Չար ու շնացող 4
ազգը նշան կ'ուզէ . և ուրիշ նշան
պիտի չտրուի անոր , բայց Յովնան
մարգարէին նշանը . և թողուց անոնք՝
ու գնաց ։

Ու երբոր իր աշակերտները անդին 5
կողմը անցան՝ հաց առնելու
մոռցեր էին ։ Եւ Յիսուս անոնց 6
ըսաւ , Նայեցէ՛ք ու զգուշացէ՛ք
փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն
։ Անոնք մէջերնին կը խորհէին 7
ու կ'ըսէին թէ Հաց չառինք
ծիտերնիս ։ Իսկ Յիսուս անոնց 8
խորհուրդը գիտնալով ըսաւ անոնց
, Մէջերնիդ ինչո՞ւ կը խորհիք՝
թերահաւատներ , թէ հաց
չառիք ։ Տակաւին չէ՞ք հասկընար 9
և չէ՞ք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ
հազարին , ու քանի՜ կողով վերցուցիք
. Ո՛չ ալ եօթը նկանակը՝ 10
չորս հազարին , ու քանի՜ զամբիւղ
վերցուցիք ։ Ի՞նչպէս չէք հասկընար 11
թէ ես հացի համար չըսի
ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց
խմորէն զգուշ կենալ ։ Այն ատենը 12
հասկըցան որ հացի խմորէն զգուշանալ
չըսաւ , հապա փարիսեցւոց
ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն
։

Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի Կեսարիային 13
կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն
հարցուց ու ըսաւ ,
Մարդիկ զիս կ'ըսեն թէ եմ ես
Որդի մարդոյ ։ Ու անոնք ըսին , 14
Ոմանք կ'ըսեն թէ Յովհաննէս Մկրտիչն
ես , ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն
ալ՝ Երեմիան կամ մար-

գարէներէն մէկը ։
15 Ըսաւ անոնց ,
Հապա դուք ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք՝
16 թէ եմ ։ Սիմոն Պետրոս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Դուն ես Քրիստոս՝ կենդանի Աստուծոյ
17 Որդին ։ Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր ,
Երանի քեզ , Սիմոն՝ Յովնանու
որդի , քանզի որ մարմինը և արիւնը
քեզի չյայտնեց ասիկայ , հապա
18 իմ Հայրս որ երկինքն է ։ Եւ ես
քեզի կ'ըսեմ որ Դուն Պետրոս ես ,
ու աս վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ
եկեղեցիս , և դժոխքին դռները անիկայ
19 պիտի չյաղթեն ։ Ու երկնից
թագաւորութեան բանալիները
քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկրի
վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած
պիտի ըլլայ . ու ինչ որ
երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ
20 արձակուած պիտի ըլլայ ։ Այն ատենը
աշակերտներուն պատուիրեց ,
որ մէկու մը չըսեն թէ ինքը Քրիստոսն
է ։

21 Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն
ցուցընել՝ թէ պէտք
է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու
շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և
քահանայապետներէն ու դպիրներէն ,
և սպաննուի , ու երրորդ օրը յարութիւն
22 առնէ ։ Եւ Պետրոս մէկդի
առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանդիմանել
զանիկայ ու ըսել , Քաւ
լիցի քեզ Տէ՛ր , աս բանը քեզի
23 չըլլայ ։ Եւ ինքը դառնալով՝
Պետրոսին ըսաւ , Ետիս գնա Սատանայ
, ինծի գայթակղութիւն ես
դուն . քանզի որ Աստուծոյ բաները
չես մտածեր , հապա մարդոց բաները
։

24 Այն ատենը Յիսուս իր աշակերտներուն
ըսաւ , Թէ որ մէկը իմ ետևէս
գալ կ'ուզէ , թող իր անձը
ուրանայ և իր խաչը վերցընէ ու
25 իմ ետևէս գայ ։ Վասն զի ո՛վ որ
կ'ուզէ իր անձը ազատել , պիտի
կորսնցընէ անիկայ . և ո՛վ որ ինծի
համար իր անձը կը կորսնցընէ ,
26 պիտի գտնէ զանիկայ ։ Քանզի
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ բոլոր
աշխարհը վաստըկի և իր անձը
կորսնցընէ , կամ իր անձին
համար ի՞նչ ազատանք պիտի տայ
մարդ ։ Վասն զի Որդին մարդոյ իր 27
Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հրեշտակներուն
հետ , և ան ատենը
ամէն մէկուն իր գործերուն համեմատ
հատուցում պիտի ընէ ։ Ճշմարիտ 28
կ'ըսեմ ձեզի որ հոս ներկայ
եղողներէն մէկ քանիները կան՝
որոնք մահուան համը պիտի չտեսնեն
, մինչև որ տեսնեն Որդին
մարդոյ իր թագաւորութիւնովը եկած
։

ԳԼ. ԺԷ.

Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը 1
առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը
և անոր եղբայրը Յովհաննէսը
, ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը
հանեց առանձին . Եւ անոնց առջևը 2
այլակերպեցաւ , ու իր երեսը փայլեցաւ
արեգակի պէս , ու իր հանդերձները
ճերմըկցան լուսոյ պէս ։
Եւ ահա երևցան անոնց Մովսէս ու 3
Եղիա , ու իր հետը կը խօսէին ։
Պատասխան տուաւ Պետրոս ու 4
ըսաւ Յիսուսին , Տէ՛ր՝ աղէկ է որ
հոս կենանք . թէ որ կ'ուզես , իրեք
խրճիթ շինենք հոս , մէկը քեզի և
մէկը Մովսէսին՝ ու մէկը Եղիային ։
Եւ քանի որ անիկայ կը խօսէր , 5
ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ
հովանի եղաւ . և ահա ամպէն ձայն
մը եկաւ ըսելով , Ասիկայ է իմ
սիրելի Որդիս , որուն հաճեր եմ ,
անոր մտիկ ըրէք ։ Աշակերտները 6
երբոր լսեցին , երեսնուն վրայ
ինկան ու խիստ վախցան ։ Եւ 7
Յիսուս մօտենալով դպաւ անոնց
ու ըսաւ , Ելէ՛ք ու մի՛ վախնաք ։
Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չտեսան 8
, բայց միայն Յիսուսը ։

Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջնէին 9
, Յիսուս պատուիրեց անոնց
ու ըսաւ , Աս տեսիլքը մարդու մի՛
ըսէք , մինչև Որդին մարդոյ մեռելներէն
յարութիւն առնէ ։ Եւ 10
իր աշակերտները իրեն հարցուցին
ու ըսին , Ուրեմն ինչո՞ւ համար
դպիրները կ'ըսեն թէ Պէտք է որ

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

ԳԼ. ԺԸ.

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 պարտքը վճարէ։ Այսպէս ալ իմ
երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի,
թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր
ամէն մէկդ իր եղբօրը իրենց յանցանքները։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս աս խօսքերը լմնցուց, Գալիլեայէն ելաւ,
ու եկաւ Հրէաստանի սահմանները
2 Յորդանանու անդին կողմը։ Ու
անոր հետևէն շատ ժողովուրդներ
գացին, ու հոն բժշկեց զանոնք։
3 Ու փարիսեցիները անոր մօտենալով, զանիկա կը փորձէին ու
կ'ըսէին թէ Արժա՞ն է որ մարդ մը
իր կնիկը արձակէ ամէն պատճառի
4 համար։ Անիկայ ալ պատասխան
տուաւ ու անոնց ըսաւ, Չէ՞ք
կարդացեր թէ ան որ սկիզբէն
ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց զա-
5 նոնք՝ ու ըսաւ, Ասոր համար մարդ
իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և
իր կնկանը պիտի յարի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Ասկէ ետքը երկուք չեն, հապա մէկ
մարմին. ուրեմն ան որ Աստուած
7 միաւորեց՝ մարդ թող չզատէ։ Ըսին իրեն, Հապա Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ
8 տալ և արձակել։ Ըսաւ անոնց,
Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կնիկներնիդ արձակել. բայց սկիզ-
9 բէն անանկ չեղաւ։ Սակայն ձեզի
կ'ըսեմ, Ով որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն
կ'ընէ. և ով որ արձակուածը առնէ՝
10 շնութիւն կ'ընէ։ Իր աշակերտները ըսին իրեն, Թէ որ ասանկ
բան կայ էրկան ու կնկան մէջտեղը՝
11 չամուսնանալը աղէկ է։ Ու ինքը
անոնց ըսաւ, Ամէնը բռնական չեն
աս բանին, հապա անոնք՝ որոնց
12 տրուած է։ Ինչու որ կան ներքինիներ, որ իրենց մօրը որովայնէն
անանկ ծնան. և կան ներքինիներ,
որ մարդոցմէ ներքինի եղան. և
կան ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին
ներքինի ըրին երկնից թագաւորութեանը համար. ով որ կրնայ առնել, թող առնէ։
13 Ան ատենը մանր տղաք բերուեցան իրեն, որ անոնց վրայ ձեռք
դնէ և աղօթք ընէ, ու աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք։
14 Բայց Յիսուս ըսաւ, Թո՛ղ տուէք
աս մանր տղաքը, և մի՛ արգիլէք
ատոնք ինծի գալէն. ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը ատանկներունն է։
15 Ու անոնց վրայ ձեռք
դնելէն ետև գնաց անկէ։
16 Ու ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ
անոր, Բարի վարդապետ՝ ինչ
բարի գործ գործեմ, որ յաւիտենական կեանքը ընդունիմ։
17 Ու անիկայ ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս
բարի կ'անուանես. մէկէն 'ի զատ
բարի չկայ, որ է Աստուած. հապա
թէ որ կ'ուզես կեանքը մտնել,
պատուիրանքները պահէ։
18 Ըսաւ անոր, Որո՞նք. և Յիսուս ըսաւ,
Ասոնք. Սպանութիւն մի՛ ըներ,
Շնութիւն մի՛ ըներ, Գողութիւն
մի՛ ըներ, Սուտ վկայութիւն մի՛
19 ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ՛, և Քու ընկերդ քու անձիդ
20 պէս սիրէ։ Պատանին ըսաւ անոր, Ասոնք ամէնը մանկութենէս
'ի վեր պահեր եմ. ալ ի՞նչ պակաս եմ։
21 Ըսաւ անոր Յիսուս, Թէ որ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ, գնա՛ ունեցածդ ծախէ՛ և տուր աղքատներուն, ու
երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և
22 եկո՛ւր իմ ետևէս։ Երբոր պատանին աս խօսքը լսեց՝ տրտմած
գնաց. ինչու որ շատ ստացուածք
ունէր։
23 Ու Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ
հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ
24 երկնից թագաւորութիւնը։ Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի, Դիւրին է որ
ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան
թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւո-
25 րութիւնը մտնէ։ Աշակերտները
երբոր լսեցին, շատ զարմացան ու
ըսին, Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ։
26 Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ,
Ասիկայ մարդոց կողմանէ անկարելի

է բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է։
27 Ան ատենը Պետրոս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա մենք
ամէն բան թողուցինք և քու ետևէդ եկանք. ուստի մեզի ի՞նչ պի-
28 տի ըլլայ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ դուք
որ իմ ետևէս եկաք, միւսանգամ
գալուստին երբոր Որդին մարդոյ իր
փառաց աթոռը նստի, դուք ալ
տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
29 ցեղերը դատելու։ Ու ով որ
թողուց տուներ, կամ եղբայրներ,
կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ
մայր, կամ կին, կամ որդիներ,
կամ արտեր՝ իմ անուանս համար,
հարիւրապատիկ պիտի առնէ, և
յաւիտենական կեանք պիտի ժա-
30 ռանգէ։ Բայց շատ առաջիններ
պիտի ըլլան յետին, և յետիններ՝
առաջին։

ԳԼ. Ի.

1 Վասնզի երկնից թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման
է, որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր
այգիին համար բանուորներ բռնե-
2 լու։ Ու բանուորներուն հետ օրը
մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց, ու
3 զանոնք խրկեց իր այգին։ Ու
ժամը իրեքին ատենները ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ, որ շուկային մէջ
4 պարապ կայներ էին. Ու ըսաւ ա-
նոնց, Դուք ալ գացէք իմ այգիս,
և ինչ որ արժան է՝ կու տամ ձե-
5 զի։ Անոնք ալ գացին. ու նորէն
ժամը վեցին և ժամը իննին ատեն-
6 ները ելաւ՝ անանկ ըրաւ։ Ու
ժամը տասնումէկին ատենները ելաւ, ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ
կայներ էին, ու անոնց ըսաւ,
Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայ-
7 ներ էք։ Ըսին իրեն, Անոր համար որ մէկը մեզ վարձքով չբռնեց. ըսաւ անոնց, Դուք ալ
այգին գացէք, ու ինչ որ արժան
8 է՝ պիտի առնէք։ Ու իրիկուն որ
եղաւ, այգիին տէրը իր տնտեսին
ըսաւ, Բանուորները կանչէ՛, և
անոնց վարձքը տուր, ետքիններէն
սկսելով մինչև առջինները։ Ու
9 երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնումէկին գացեր էին, մէյմէկ դա-
10 հեկան առին. Ու առջինները գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի
առնեն, ու անոնք ալ առին մէյմէկ
11 դահեկան։ Երբոր առին, տանը
տիրոջը դէմ տրտունջ կ'ընէին ու
12 կ'ըսէին թէ Աս ետքինները մէկ
ժամ մը գործեցին, և անոնք հաւասար ըրիր մեզի, որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշե-
13 ցինք։ Անիկայ պատասխան տուաւ
անոնցմէ մէկուն ու ըսաւ, Ընկեր՝
ես քեզ չեմ զրկեր. չէ՞ որ դուն
իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք
14 կապեցիր. Ա՛ռ քուկդ ու գնա՛,
կ'ուզեմ որ աս ետքինին քեզի
15 պէս տամ։ Միթէ ես
իշխանութիւն չունի՞մ իմ բանեցուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու.
կամ թէ քու աչքդ չա՞ր է որ ես
16 բարերար եմ։ Այսպէս յետինները
առաջին պիտի ըլլան, և առաջինները՝ յետին. ինչու որ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները
քիչ։
17 Ու երբոր Յիսուս Երուսաղէմ
կ'ելլէր, տասներկու աշակերտները հետը առաւ առանձին, ու ըսաւ անոնց.
18 Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք, և Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն, և զանիկայ
մահուան պիտի դատապարտեն,
19 Ու զանիկայ հեթանոսներուն պիտի
մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու
և խաչը հանելու. ու երրորդ օրը
յարութիւն պիտի առնէ։
20 Ան ատենը Զեբեդէոսին որդւոցը մայրը իր որդւոցը հետ եկաւ
անոր, երկրպագութիւն կ'ընէր՝ ու
21 բան մը կը խնդրէր անկէ։ Ան ալ
ըսաւ անոր, Ի՞նչ կ'ուզես։ Ըսաւ անոր, Ըսէ որ աս իմ երկու որդիքս մէկը աջ կողմդ, և միւսը
ձախ կողմդ նստին քու թագաւո-
22 րութեանդ մէջ։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Չէ՞ք
գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնա՞ք

խմել ան գաւաթը՝ որ ես պիտի
խմեմ, կամ ան մկրտութիւնովը
մկրտուիլ՝ որ ես պիտի մկրտուիմ.
23 ըսին իրեն, Կրնանք. Ու ըսաւ ա-
նոնց, Իմ գաւաթս պիտի խմէք,
և ան մկրտութիւնովը՝ որ ես մկրտուելու
եմ, պիտի մկրտուիք.
բայց իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս
նստիլը՝ իմս չէ տալը, հապա անոնց
որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս։
24 Ու երբոր տասը աշակերտները
լսեցին, ան երկու եղբայրներուն
25 նեղացան։ Իսկ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք ու ըսաւ, Գիտէք
որ ազգաց իշխանները կը տիրեն
անոնց, և մեծամեծները կ'իշխեն
26 անոնց. Բայց ձեր մէջը անանկ պի-
տի չըլլայ, հապա ձեզմէ ով որ
մեծ ըլլալ կ'ուզէ, թող անիկայ
27 ձեր սպասաւորը ըլլայ. Ու ձեզմէ
ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ, թող
28 անիկայ ձեր ծառան ըլլայ. Ինչպէս
Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորու-
թիւն ընդունելու, հապա սպասա-
ւորութիւն ընելու, և իր կեանքը
շատերուն համար փրկանք տալու։
29 Ու երբոր անոնք Երիքովէն ե-
լան, մեծ բազմութիւն անոր ետևէն
30 գնաց։ Ու ահա ճամբուն քովը
երկու կոյր նստած էին. երբոր լսե-
ցին թէ Յիսուս կ'անցնի, աղաղա-
կեցին ու ըսին, Ողորմէ մեզի Տէր՝
31 որդի Դաւթի։ Ու բազմու-
թիւնը կը յանդիմանէր զանոնք
որ լռեն. բայց անոնք՝ ալ աւելի
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ողորմէ
32 մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի։ Ու
Յիսուս կանգ առնելով՝ կանչեց
զանոնք ու ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզէք
33 որ ձեզի ընեմ։ Ըսին անոր, Տէր՝
34 որ աչքերնիս բացուին։ Ու Յի-
սուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն
դպաւ. և շուտ մը անոնց աչքերը
բացուեցան, ու անոր ետևէն գա-
ցին։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան
ու եկան Բեթփագէ դէպ 'ի
Ձիթենեաց լեռը, ան ատենը Յի-
սուս իր աշակերտներէն երկուքը
խրկեց. Ու ըսաւ անոնց, Գացէք 2
ան ձեր դիմացի գիւղը, և շուտ մը
պիտի գտնէք կապած էշ մը ու
անոր հետ աւանակ մը. արձակեցէք
անոնք ու ինծի բերէք. Ու թէ 3
որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ, ըսէք
թէ Տէրոջը պէտք են. և շուտ մը
անոնք պիտի խրկէ։ Ասոր ամէն 4
բաները եղաւ, որ կատարուի մար-
գարէին խօսքը որ կ'ըսէ, Ըսէք 5
Սիոնի աղջկանը, Ահա քու թա-
գաւորդ քեզի կու գայ, հեզ՝ ու ի-
շու վրայ հեծած՝ և իշու ձագի աւա-
նակի վրայ։ Աշակերտները գա- 6
ցին, և ինչպէս որ Յիսուս իրենց
պատուիրեր էր, ըրին. Ու բերին 7
էշը և աւանակը, և անոնց վրայ
իրենց հանդերձները դրին, ու
նստաւ անոնց վրայ։ Ու ժողո- 8
վուրդէն շատերը իրենց հանդերձ-
ները ճամբուն վրայ փռեցին, և ու-
րիշները ծառերէն ճիւղեր կը կըտ-
րէին ու ճամբուն վրայ կը տարա-
ծէին։ Ու ժողովուրդները որ 9
առջևէն ու ետևէն կ'երթային,
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ով-
սաննա Որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ
է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ.
Ովսաննա 'ի բարձունս։

Ու երբոր անիկայ Երուսաղէմ 10
մտաւ, բոլոր քաղաքը շարժեցաւ
ու ըսաւ, Ո՞վ է աս։ Ու ժողո- 11
վուրդները ըսին, Անիկայ Յիսուս
մարգարէն է Գալիլեացի Նազարէ-
թէն.

Ու Յիսուս Աստուծոյ տաճարը 12
մտաւ, ու դուրս հանեց ամէն ա-
նոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին
ու կը գնէին, և ստակ փոխողնե-
րուն սեղանները ու աղաւնի ծա-
խողներուն աթոռները կործանեց.
Ու ըսաւ անոնց, Գրուած է թէ 13
Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կո-
չուի, բայց դուք անիկայ աւազակ-
ներու այր ըրիք։

Ու տաճարին մէջ կոյրեր ու կա- 14
ղեր եկան իրեն, և բժշկեց զանոնք։
Երբոր քահանայապետները ու դը- 15
պիրները տեսան անոր ըրած հրաշք-
ները, և տղաքը որ տաճարին մէջ
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ովսան-

նա որդւոյ Դաւթի, բարկացան.
16 Ու ըսին անոր, Կը լսե՞ս ինչ
կ'ըսեն ասոնք. և Յիսուս ըսաւ
անոնց, Այո. բնաւ չէ՞ք կարդա-
ցեր, թէ Մանկանց ու կաթնկեր
տղայոց բերնէն գովութիւն կատա-
րեցիր։
17 Ու թողուց զանոնք՝ քաղաքէն
դուրս Բեթանիա ելաւ, ու գիշերը
հոն կեցաւ։
18 Ու առտուանց երբոր քաղաքը
19 կը դառնար, անօթեցաւ. Ու ճամ-
բուն վրայ թզենի մը տեսնելով՝
քովը գնաց, և անոր վրայ տերև-
ներէն 'ի զատ բան մը չգտաւ. ու
ըսաւ անոր, Ասկէ ետև քեզմէ
պտուղ չըլլայ յաւիտեան. և իս-
20 կոյն թզենին չորցաւ։ Ու աշա-
կերտները երբոր տեսան, զարմա-
ցան ու ըսին թէ Ինչպէ՞ս թզենին
21 շուտ մը չորցաւ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ որ
հաւատք ունենաք ու չերկմտիք,
չէ թէ միայն աս թզենիին եղածը
պիտի ընէք, հապա նաև՝ թէ որ
աս լեռանը ըսէք՝ Ելիր ու ծովը
22 ինկիր, պիտի ըլլայ։ Ու ամէն
ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով
կը խնդրէք, պիտի առնէք։
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը ե-
կաւ, քահանայապետները և ժո-
ղովուրդին ծերերը անոր մօտեցան՝
երբոր կը սորվեցընէր, ու ըսին,
Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես աս
բաները, և ո՞վ տուաւ քեզի աս իշ-
24 խանութիւնը։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Ես ալ
ձեզի բան մը հարցընեմ, որ եթէ
անիկայ ինծի ըսէք, ես ալ ձեզի
պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու-
25 թիւնով կ'ընեմ աս բաները։ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնը ուսկի՞ց
էր, երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ. և
անոնք մէջերնին կը խորհէին ու
26 կ'ըսէին, Թէ որ ըսենք՝ Երկին-
քէն, մեզի պիտի ըսէ թէ Հապա
ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր. Իսկ
թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ, ժողո-
վուրդէն կը վախնանք, ինչու որ
բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև մար-
գարէ կ'ընդունէին։ Ու պատասխան 27
տալով Յիսուսին ըսին,
Չենք գիտեր. և ինքը ըսաւ ա-
նոնց, Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս
բաները։

Բայց ի՞նչպէս կ'երևնայ ձեզի. 28
Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր,
ու գնաց առջինին ըսաւ, Որդեակ՝
գնա այսօր այգիիս մէջ գործէ։
Անիկայ պատասխան տուաւ ու ը- 29
սաւ, Չեմ ուզեր երթալ. բայց
ետքը զղջացաւ ու գնաց։ Միւ- 30
սին ալ գնաց և անանկ ըսաւ.
անիկայ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ, Կ'երթամ՝ տէր. և չգնաց։
Հիմա աս երկուքէն ո՞րը իր հօրը 31
կամքը կատարեց. ըսին անոր՝ Առ-
ջինը. Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ մաքսա-
ւորները ու պոռնիկները ձեզմէ
առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը։ Ինչու որ Յով- 32
հաննէս արդարութեան ճամբայով
եկաւ ձեզի, և դուք անոր չհաւա-
տացիք. բայց մաքսաւորները ու
պոռնիկները անոր հաւատացին. և
դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք
անոր հաւատալու։

Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք. 33
Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ որ
այգի մը տնկեց ու ցանկով պա-
տեց զանիկայ, և անոր մէջը հնձան
փորեց ու աշտարակ շինեց, և
զանիկայ մշակներու յանձնեց, ու
ինքը օտար երկիր մը գնաց։ Երբ- 34
որ պտուղի ժամանակը մօտեցաւ,
իր ծառաները մշակներուն խրկեց,
որ անոր պտուղները առնեն։ Ու 35
մշակները անոր ծառաները բռնե-
ցին, մէկը ծեծեցին՝ միւսը սպան-
նեցին՝ մէկ ուրիշը քարկոծեցին։
Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց 36
առջիններէն շատ, և անոնց ալ ա-
նանկ ըրին։ Վերջը իր որդին 37
խրկեց անոնց՝ ըսելով, Գուցէ
ամչնան իմ որդիէս։ Բայց մշակ- 38
ները երբոր տեսան որդին, իրարու
ըսին, Անիկայ է ժառանգը, եկէք
զանիկայ սպաննենք ու անոր ժա-
ռանգութիւնը առնենք։ Ու առին 39

զանիկայ՝ այգիէն դուրս հանեցին
40 ու սպաննեցին ։ Արդ երբոր
այգիին տէրը գայ, ի՞նչ պիտի
41 ընէ ան մշակներուն ։ Ըսին իրեն,
Այն չարերը չարաչար պիտի կոր-
ծանէ, և այգին պիտի յանձնէ
ուրիշ մշակներու, որոնք պտուղ-
ները իրենց ժամանակին պիտի տան
42 իրեն ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս,
Դուք չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ,
Այն քարը որ շինողները անարգե-
ցին, անիկայ անկիւնին գլուխը
եղաւ. ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ և
43 զարմանալի է մեր աչքերուն. Ասոր
համար կ՚ըսեմ ձեզի, որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի
առնուի, ու անանկ ազգի մը պիտի
տրուի որ անոր պտուղները ընէ ։
44 Ու ով որ աս քարին վրայ իյնայ՝
պիտի կոտրուի, և որո՛ւ վրայ որ
իյնայ՝ պիտի փշրէ զանիկայ ։
45 Ու երբոր քահանայապետները և
փարիսեցիները անոր առակները լը-
սեցին, իմացան որ իրենց համար
46 կ՚ըսէր ։ Ու կը փնտռէին թէ
ինչպէս բռնեն զանիկայ, բայց ժո-
ղովուրդէն վախցան, ինչու որ
մարգարէի պէս կ՚ընդունէին զա-
նիկայ ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Դարձեալ պատասխան տուաւ Յի-
սուս և առակներով ըսաւ ա-
2 նոնց, Երկնից թագաւորութիւնը
թագաւոր մարդու մը կը նմանի,
որ իր որդւոյն համար հարսնիք ը-
3 րաւ ։ Ու իր ծառաները ղրկեց
որ կանչեն հարսնիքի հրաւիրուած-
ները, և անոնք չուզեցին գալ ։
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ ղրկեց ու
ըսաւ, Ըսէք հրաւիրուածներուն,
Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի,
զուարակներս ու գէր կենդանիներս
մորթուած են, և ամէն բան պատ-
5 րաստ է. հարսնիք եկէք ։ Բայց
անոնք անհոգութիւն ընելով գա-
ցին, մէկը իր արտը, ու միւսը
6 իր առուտուրին. Ու ուրիշները
անոր ծառաները բռնեցին, նախա-
7 տեցին ու սպաննեցին ։ Թագա-
ւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ,
և իր զօրքերը ղրկեց ու ան սպան-
նողները սատկեցուց, ու անոնց
քաղաքը այրեց ։ Այն ատենը իր 8
ծառաներուն ըսաւ, Հարսնիքը
պատրաստ է՛ բայց հրաւիրուածնե-
րը արժանի չէին ։ Արդ գացէ՛ք 9
ճամբու գլուխները, և ով որ գըտ-
նելու ըլլաք՝ հարսնիքի՛ հրաւիրե-
ցէք ։ Ու ան ծառաները ելան 10
ճամբաներուն վրայ, ու ով որ գը-
տան թէ՛ չար և թէ բարի՛ ա-
մէնն ալ ժողվեցին, ու հարսնիքը
հարսնաւորներով լեցուեցաւ ։ Ու 11
թագաւորը երբոր մտաւ հարսնե-
ւորները տեսնելու, հոն մէկ մարդ
մը տեսաւ, որ հարսնիքի հանդերձ
հագած չէր. Ու ըսաւ անոր, 12
Ընկե՛ր ինչո՞ւ համար հոս մտար,
առանց հարսնիքի հանդերձ ունե-
նալու. և անիկայ պապանձեցաւ ։
Այն ատենը թագաւորը սպասաւոր- 13
ներուն ըսաւ, Կապեցէ՛ք ասոր
ոտքերը ու ձեռքերը, և առէ՛ք ու
հանեցէ՛ք զանիկայ դուրսի խաւա-
րը. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաներ կրճտել ։ Ինչու որ կան- 14
չուածները շատ են՝ ու ընտրուած-
ները քիչ ։

Այն ատենը փարիսեցիները գա- 15
ցին խորհուրդ ըրին, թէ ինչպէս
անոր որոգայթ մը դնեն խօսքով ։
Ու իրենց աշակերտները Հերով- 16
դէսականներուն հետ մէկտեղ ղրկե-
ցին անոր ու ըսին, Վարդապե՛տ,
գիտենք որ ճշմարիտ ես, և ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը
սորվեցընես, ու մէկու մը համար
հոգ չէ, քանզի մարդոց երես-
պաշտութիւն չես ըներ ։ Արդ 17
մեզի ըսէ՛, քեզի ի՞նչպէս կ՚երե-
նայ, Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն
է թէ չէ ։ Յիսուս գիտնալով ա- 18
նոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ,
Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք՝ կեղծաւոր-
ներ. Ցուցուցէ՛ք ինծի տուրքին 19
դրամը. և անոնք դահեկան մը բե-
րին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց, Ա- 20
րո՞ւն է աս պատկերը ու գիրը ։
Ըսին անոր՝ Կայսրին. ան ատենը 21
ըսաւ անոնց. Ուրեմն ան որ Կայսե-
րինն է՝ Կայսրին տուէք, և ան որ

Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք ։
22 Երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թո-
ղուցին զանիկայ ու գացին ։
23 Նոյն օրը անոր քով եկան սա-
դուկեցիները, որոնք կ՚ըսեն թէ
յարութիւն չկայ, և անոր հար-
24 ցուցին՝ Ըսելով, Վարդապե՛տ
Մովսէս ըսաւ, Թէ որ մէկը ա-
ռանց զաւակի մեռնելու ըլլայ, ա-
նոր եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և
25 իր եղբօրը զաւակ հանէ ։ Արդ
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը,
և առջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ,
և զաւակ չունենալուն համար՝ իր
26 կնիկը թողեց իր եղբօրը ։ Նոյնպէս
ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը ։ Ամենէն ետքը կնիկն
28 ալ մեռաւ ։ Ուրեմն յարութեան
ատենը ան եօթնէն որո՞ւն կնիկը
պիտի ըլլայ, ինչու որ ամէնքն ալ
29 զանիկայ կնիկ ունեցան ։ Ու Յի-
սուս պատասխան տալով՝ անոնց ը-
սաւ, Դուք մոլորած էք, որ ո՛չ
գիրքերը գիտէք՝ և ո՛չ Աստուծոյ
30 զօրութիւնը. Քանզի յարութեան
ատենը ո՛չ կնիկ կ՚առնեն՝ և ո՛չ
էրկան կը տրուին, հապա երկինքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս
31 են ։ Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելուն համար՝ չէ՞ք կար-
դացեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
32 խօսքը. Ես եմ Աբրահամին Աս-
տուածը, և Իսահակին Աստուա-
ծը, ու Յակոբին Աստուածը.
Աստուած մեռելներուն Աստուածը
33 չէ՛, հապա կենդանիներուն ։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ կը զարմա-
նային անոր վարդապետութեանը
վրայ ։

34 Բայց փարիսեցիները երբոր լսե-
ցին թէ անիկայ պապանձեցուց
սադուկեցիները, մէկտեղ ժող-
35 վուեցան. Ու անոնցմէ մէկը՝ օրի-
նական մը՝ հարցուց զանիկայ փոր-
36 ձելով, ու ըսաւ, Վարդապե՛տ
ո՞ր պատուիրանքը մեծ է օրէնքին
37 մէջ ։ Ու Յիսուս ըսաւ անոր,
Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ
38 ու քու բոլոր մտքովդ. Աս է առա-
39 ջին ու մեծ պատուիրանքը ։ Ու
երկրորդը ասոր նման՝ Քու ընկերդ
սիրես քու անձիդ պէս ։ Աս երկու 40
պատուիրանքէս կախուած են բոլոր
օրէնքը և մարգարէները ։

Ու երբոր փարիսեցիները ժող- 41
վուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց
ու ըսաւ, Քրիստոսի վրայով ի՞նչ 42
կարծիք ունիք. անիկայ որո՞ւ որ-
դին է ։ Ըսին իրեն, Դաւիթին ։ 43
Ըսաւ անոնց Յիսուս, Հապա
ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զանի-
կայ Տէր կը կոչէ ու կ՚ըսէ, Տէրը 44
իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ իմ աջ
կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ
ոտքերուդ պատուանդան ընեմ ։
Ուրեմն թէ որ Դաւիթ զանիկայ 45
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ ա-
նոր որդին կ՚ըլլայ ։ Ու մէկը չէր 46
կրնար անոր խօսք մը պատասխա-
նել. ու ան օրէն ետև մէկը չէր
համարձակեր անոր բան մը հարցը-
նելու ։

ԳԼ. ԻԳ

Այն ատենը Յիսուս խօսեցաւ ժո- 1
ղովուրդներուն և իր աշակերտ-
ներուն ու ըսաւ, Մովսէսին աթո- 2
ռը դպիրները և փարիսեցիները
նստած են. Ուրեմն ինչ որ ձեզի 3
կ՚ըսեն որ պահէք, պահեցէ՛ք ու
ըրէ՛ք, բայց անոնց գործքերուն պէս
մի՛ ընէք. ինչու որ կ՚ըսեն ու չեն
ըներ ։ Քանզի ծանր և տանելու 4
դժուար բեռներ կը կապեն ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
շարժել ։ Ու իրենց ամէն գործ- 5
քերը մարդոց երևնալու համար
կ՚ընեն. կը լայնցընեն իրենց գրա-
պանակները, ու կ՚երկընցընեն ի-
րենց հանդերձներուն քղանցքները.
Ընթրիքներու մէջ առաջին բազ- 6
մոցները կը սիրեն, և ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները, ու
շուկաներուն մէջ բարևները, Ու 7
մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլ ։
Բայց դուք Ռաբբի մի՛ կոչուիք, 8
ինչու որ ձեր ուսուցիչը մէկ մըն է,
այսինքն Քրիստոս, և դուք ամէնքդ
եղբայր էք ։ Ու երկրի վրայ մէկը 9
ձեզի Հայր մի՛ կոչէք, ինչու որ ձեր

Հայրը մէկ մըն է, որ երկինքն է։ 10 Ու դուք ուսուցիչներ մի՛ կոչուիք, քանզի որ ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է, 11 այսինքն Քրիստոս։ Ու ձեր մէջէն մեծը ձեր սպասաւորը պիտի ըլլայ։ 12 Ո՛վ որ իր անձը կը բարձրացնէ, պիտի խոնարհի, եւ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ, պիտի բարձրանայ։

13 Բայց վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ երկնից թագաւորութիւնը մարդոց առջեւ կը գոցէք. քանզի դուք չէք մտներ, եւ մտնողներն ալ չէք թողուր 14 որ մտնեն։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ որբեւայրիներուն տուները կ'ուտէք, ու մարդոց երեւնալու համար աղօթքը կ'երկնցնէք. անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի 15 ընդունիք։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորադարձ ընելու, ու երբոր ըլլայ, զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի 16 գեհենի որդի կ'ընէք։ Վա՜յ ձեզի կոյր առաջնորդներ՝ որ կ'ըսէք թէ Ո՛վ որ տաճարին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ տաճարին մէջի ոսկիին վրայ երդում 17 ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է, ոսկի՞ն թէ տաճարը որ կը սրբացնէ 18 ոսկին։ Ու թէ Ո՛վ որ սեղանին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդում ընէ, 19 պարտաւոր կ'ըլլայ։ Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ ո՞րը մեծ է, պատարագը թէ սեղանը որ կը սրբացնէ պա- 20 տարագը։ Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ՝ եւ անոր վրայի ամէն բա- 21 ներուն վրայ։ Ու ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ՝ եւ անոր մէջ բնակողին 22 վրայ։ Ու ով որ երկինքին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ՝ եւ անոր վրան 23 նստողին վրայ։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ անանուխին ու սամիթին ու չամանին տասանորդը կը վճարէք, ու կը թողէք օրէնքին ծանր ծանր բաները՝ դատաստանը եւ ողորմութիւնը ու հաւատքը. ասոնք պէտք էր ընել եւ անոնք չթողուլ։ 24 Կոյր առաջնորդներ՝ որ մժղուկը կը քամէք եւ ուղտը կը կլլէք։ 25 Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին ու պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք, ու ներսէն յափշտակութենէ եւ անիրաւութենէ լեցուն են։ 26 Կոյր փարիսեցի՛ առաջ գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ, որ անոնց դուրսի կողմն ալ 27 մաքուր ըլլայ։ Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երեւնան, եւ ներսէն մեռելներու ոսկորներով եւ ամէն կեղտութիւնով լեցուն են։ 28 Նոյնպէս ալ դուք դուրսէն մարդոց արդար կ'երեւնաք, ու ներսէն կեղծաւորութենէ եւ անօրէնութենէ լեցուն էք։ 29 Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէներուն տապանները կը շինէք, եւ արդարներուն գերեզմանները կը զարդարէք. 30 Ու կ'ըսէք. Թէ որ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մարգարէներուն արեանը մասնակից չէինք ըլլար։ 31 Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք թէ անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպաննէին։ 32 Ուստի դուք ալ ձեր հայրերուն չափը լեցուցէ՛ք։ 33 Օձե՛ր, իժերու ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախչիք գեհենին դատապարտութենէն։ 34 Անոր համար ահա ես կը ղրկեմ ձեզի մարգարէներ եւ իմաստուններ ու դպիրներ, եւ անոնցմէ ոմանք պիտի սպաննէք ու խաչը հանէք, եւ մէկ քանիները ձեր ժողովարաններուն մէջ պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ քաղաք հալածէք։ 35 Որպէս զի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ, արդար Աբէլին արիւնէն մինչեւ Զաքարիային, որդւոյն Բարաքիայի արիւնը, որ տաճարին ու սեղանին միջեւ 36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Ասոնք ամէն բաները պիտի գան աս ազգին վրայ։

37 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննես, ու քեզի ղրկուածները կը քարկոծես. քանի՜ անգամ քու տղաքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տակը կը ժողվէ, եւ դուք չուզեցիք։ 38 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի- 39 տի մնայ։ Քանզի որ ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ ասկէ ետեւ պիտի չտեսնէք զիս, մինչեւ որ ըսէք. Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով կ'երթար, ու աշակերտները անոր քով եկան՝ տաճարին 2 շէնքերը իրեն ցուցնելու։ Ու Յիսուս անոնց ըսաւ. Չէ՞ք տեսներ ասոնք ամէն բաները. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։

3 Ու երբոր անիկա Ձիթենեաց լեռը նստեր էր, աշակերտները իրեն եկան առանձին ու ըսին. Ըսէ՛ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան աս բաները. եւ քու գալստեանդ ու աշխարհի վերջին նշանը ի՞նչ պիտի 4 ըլլայ։ Ու Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց. Զգո՛յշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ։ 5 Քանզի շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը. ու շատերը պիտի մո- 6 լորեցնեն։ Ու պիտի լսէք պատերազմներ ու պատերազմներու լուրեր. զգո՛յշ կեցէք որ չխռովիք. քանզի աս ամէն բաները պէտք է որ ըլլան, բայց դեռ վերջը չէ։ 7 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ. եւ տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ եւ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան։ 8 Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն սկիզբն են։ 9 Ան ատենը ձեզ նեղութեան պիտի մատնեն եւ ձեզ պիտի սպաննեն, ու իմ անունիս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի 10 ըլլաք։ Ու ան ատենը շատերը պիտի գայթակղին, ու մէկզմէկ պիտի մատնեն, եւ մէկզմէկ պիտի 11 ատեն։ Ու շատ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու շատերը պիտի 12 մոլորեցնեն։ Ու անօրէնութիւնը շատնալուն համար շատերուն սէրը 13 պիտի պաղի։ Բայց ով որ մինչեւ վերջը համբերէ, անիկայ պիտի 14 ապրի։ Ու արքայութեան աս աւետարանը բոլոր աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգերուն վկայութիւն ըլլալու, եւ անկէ ետեւ վերջը պիտի գայ։

15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերման պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է, թէ սուրբ տեղը կը կենայ. (ով որ կարդայ՝ թող հասկնայ.) 16 Ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին. 17 Ու ան որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ իր տունէն բան մը առնելու. 18 Ու ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձները առնելու։ 19 Բայց վա՜յ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն։ 20 Ու աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ, ոչ ալ շաբաթ օրը. 21 Վասն զի ան ատենը անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ, որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչեւ հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։ 22 Ու թէ որ ան օրերը չկարճուէին, բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չազատէր. բայց ընտրեալներուն համար ան օրերը պիտի կարճուին։ 23 Ան ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Ահա հոս է Քրիստոսը կամ՝ հոն, մի՛ հաւատաք։ 24 Քանզի սուտ քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու մեծ նշաններ եւ հրաշքներ պիտի ցուցնեն, որ եթէ կարելի ըլլայ ընտրեալներն ալ մոլորեցնեն։ 25 Ահա ձեզի առաջուց ըսի։ 26 Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն թէ Ահա անապատին մէջն է, մի՛ ելլէք. ու թէ Ահա ներսի սենեակներուն մէջն է, մի՛

27 Վասն զի ինչպէս որ
փայլակը արեւելքէն կ'ելլէ ու մինչեւ
արեւմուտք կ'երեւնայ, անանկ պիտի
ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գալուստը։
28 Քանզի ուր որ մեռած մարմին կայ,
հոն պիտի ժողվուին արծիւները։
29 Եւ շուտ մը այն նեղութեան օրե-
րէն ետեւ արեգակը պիտի խաւա-
րի, ու լուսինը իր լոյսը պիտի
չտայ, եւ աստղերը երկինքէն պիտի
իյնան, ու երկնից զօրութիւնները
30 պիտի շարժին։ Եւ այն ատենը
Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւնայ
երկինքի մէջ, ու այն ատենը երկ-
րիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն,
ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
երկինքի ամպերուն վրայ եկած զօ-
31 րութիւնով ու մեծ փառքով։ Եւ
անիկայ իր հրեշտակները պիտի
ղրկէ մեծաձայն փողով, ու պիտի
ժողվեն իր ընտրեալները չորս հո-
վերէն՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչեւ
միւս ծայրը։
32 Թզենիէն առակ մը սորվեցէք.
որ երբ անոր ոստերը կը կակուղ-
նան ու տերեւները կը ցցուին,
33 գիտէք թէ ամառը մօտ է։ Նոյն-
պէս ալ դուք երբոր աս ամէն բա-
ները տեսնէք, գիտցէ՛ք որ մօտ է
34 դռներուն քովը։ Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի՝ որ աս ազգը պիտի
չանցնի մինչեւ որ աս ամէն բա-
35 ները ըլլան։ Երկինք ու երկիր
պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս
բնաւ պիտի չանցնին։
36 Իսկ այն օրուան եւ այն ժամուն
համար մէկը չգիտեր, ո՛չ ալ
երկնից հրեշտակները, հապա միայն
37 իմ Հայրս։ Բայց ինչպէս որ
Նոյի օրերը էին, Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։
38 Քանզի ինչպէս էին այն օրերը ջրհե-
ղեղէն առաջ, կ'ուտէին՝ կը խը-
մէին՝ կնիկ կ'առնէին ու էրկան կու
տային, մինչեւ այն օրը որ Նոյ
39 տապանը մտաւ, Եւ չգիտցան՝
մինչեւ որ ջրհեղեղը եկաւ ու ա-
մէնը վերցուց. Որդւոյ մարդոյ
գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։
40 Այն ատենը թէ որ երկու հոգի արտի
մը մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի

ու միւսը ձգուի. Ու թէ որ երկու 41
կնիկ մէկ աղօրիքի մէջ աղալու վը-
րայ գտնուին, մէկը պիտի առնուի
ու միւսը ձգուի։
Ուրեմն արթուն կեցէք. Ինչու 42
որ չէք գիտեր թէ որ ժամուն ձեր
Տէրը կու գայ։ Բայց աս գի- 43
ցէ՛ք, որ եթէ տանուտէրը գի-
տնար թէ գիշերուան որ պահուն գո-
ղը կու գայ, արթուն կը կենար
եւ թող չէր տար որ իր տանը ծա-
կեն։ Անոր համար դուք ալ պատ- 44
րաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ
կու գայ անանկ ժամու մը՝ որ դուք
չէք կարծեր։ Ուստի ո՞վ է այն 45
հաւատարիմ ու իմաստուն ծառան՝
որն որ իր տէրը իր ծառաներուն
վրայ դրաւ, որ ատենին անոնց կե-
րակուր տայ։ Երանի է այն ծա- 46
ռային, որն որ իր տէրը եկած ա-
տենը անանկ ըրած պիտի գտնէ։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ իր 47
բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կե-
ցընէ զանիկայ։ Հապա թէ որ 48
այն չար ծառան իր սրտին մէջը
ըսէ. Իմ տէրս իր գալը կ'ուշա-
ցընէ. Եւ սկսի իր ծառայակից- 49
ները ծեծել, ու գինովներուն հետ
ուտել ու խմել, Այն ծառային 50
տէրը պիտի գայ անանկ մէկ օր մը՝
որ չսպասեր, եւ անանկ մէկ ժամ
մը՝ որ չգիտեր։ Եւ զանիկայ մէջ- 51
տեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բա-
ժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի
դնէ. հոն պիտի ըլլայ լալ ու
ակռաներ կրճտել։

ԳԼ. ԻԵ

Այն ատենը երկնից թագաւորու- 1
թիւնը պիտի նմանի տասը կոյ-
սերու, որոնք իրենց լապտերները
առնելով՝ փեսային դիմաւորելու ե-
լան։ Անոնցմէ հինգը իմաստուն 2
էին, եւ հինգը յիմար։ Որ յիմար- 3
ները առին իրենց լապտերները, ու
հետերնին եղ չառին։ Բայց իմաս- 4
տունները իրենց լապտերներուն հետ
ամաններով եղ ալ առին։ Եւ 5
փեսան որ ուշացաւ, ամէնն ալ
թմրեցան ու քնացան։ Եւ կէս 6
գիշերին ձայն մը եղաւ, Ահա փե-

սան կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու
7 ելէք։ Այն ատենը բոլոր կոյսերը
ելան ու իրենց լապտերները շտկե-
8 ցին։ Եւ յիմարները ըսին իմա-
ստուններուն, Տուէք մեզի ձեր
եղէն, ինչու որ մեր լապտերները
9 մարելու վրայ են։ Պատասխան
տուին իմաստունները ու ըսին,
Չըլլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւակա-
նանայ. այլ բաւական ծախողներուն
գացէք ու գնեցէք ձեզի համար։
10 Երբոր անոնք գացին գնելու՝ փեսան
եկաւ. ու պատրաստ եղողները ա-
նոր հետ հարսնիքը մտան, ու դու-
11 ռը գոցուեցաւ։ Ետքը միւս
կոյսերը եկան ու ըսին, Տէ՛ր Տէ՛ր
12 բաց մեզի։ Բայց անիկայ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, Ճշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ես ձեզ
13 չեմ ճանչնար։ Ուրեմն արթուն
կեցէք, ինչու որ ո՛չ օրը գիտէք
եւ ո՛չ ժամը։
14 Քանզի ինչպէս օտար երկիր գա-
ցող մարդ մը կանչեց իր ծառանե-
րը, եւ իր ունեցածը անոնց յանձ-
15 նեց։ Մէկուն տուաւ հինգ տա-
ղանդ, ու մէկուն՝ երկու, եւ
մէկուն՝ մէկ, ամէն մէկուն իր կա-
րողութեանը չափ, ու անմիջապէս
16 ճամբայ ելաւ։ Եւ այն որ հինգ
տաղանդը առած էր, գնաց անոնց-
մով գործ ըրաւ, եւ ուրիշ հինգ
17 տաղանդ շահեցաւ։ Նմանապէս
ան որ երկուքը առած էր, ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ։ Իսկ ան որ
մէկը առած էր, գնաց գետինը փո-
րեց, ու իր տիրոջը արծաթը պա-
19 հեց։ Շատ ժամանակէ ետեւ ան
ծառաներուն տէրը եկաւ, եւ ա-
20 նոնցմէ հաշիւ ուզեց։ Եւ հինգ
տաղանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ
հինգ տաղանդ ալ բերաւ, ու ը-
սաւ, Տէ՛ր՝ հինգ տաղանդ յանձ-
նեցիր ինծի, ահա ուրիշ հինգ
տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ։
21 Ըսաւ անոր իր Տէրը, Աղէ՛կ
բարի ու հաւատարիմ ծառայ,
դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-
րիմ եղար, շատ բաներու վը-
րայ պիտի կեցընեմ. մտիր քու
22 տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Եր-

կու տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու
ըսաւ, Տէ՛ր՝ երկու տաղանդ յանձ-
նեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու
տաղանդ ալ անոնց վրայ շահեցայ։
Ըսաւ անոր իր տէրը, Աղէ՛կ 23
բարի ու հաւատարիմ ծառայ,
դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատա-
րիմ եղար, շատ բաներու վը-
րայ պիտի կեցընեմ. մտիր քու
տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Մէկ 24
տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու ը-
սաւ, Տէ՛ր՝ գիտէի որ դուն խիստ
մարդ մըն ես, չսերմանած տեղէդ
կը հնձես, ու չցանած տեղէդ կը
ժողվես. Ուստի վախնալով, գա- 25
ցի քու տաղանդդ գետինը տակը
պահեցի. [illegible] ահա՛ քուկդ քեզի։
Պատասխան տուաւ անոր տէրը ու 26
ըսաւ անոր, Չա՛ր ու ծոյլ ծառայ՝
գիտէիր որ չսերմանած տեղէս կը
հնձեմ ու չցանած տեղէս կը ժող-
վեմ. Ուրեմն պէտք էր քեզի որ 27
իմ արծաթս սեղանաւորներուն տա-
յիր, որ ես եկած ատենս շահովը
առնէի իմս։ Առէք ատկէ 28
տաղանդը, ու տասը տաղանդ ու-
նեցողին տուէք։ Ինչու որ ամէն 29
ունեցողին պիտի տրուի, ու պիտի
աւելնայ. եւ չունեցողին ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի։ Եւ աս 30
անպիտան ծառան դուրսի խաւարը
հանեցէք. հոն պիտի ըլլայ լալ
ու ակռաներ կրճտել։
Ու երբոր Որդին մարդոյ իր 31
փառքովը գայ, ու բոլոր սուրբ հրեշ-
տակները իր հետը, այն ատենը իր
փառաց աթոռը պիտի նստի։ Եւ 32
անոր առջեւը պիտի ժողվուին բոլոր
ազգերը, ու զանոնք իրարմէ պի-
տի զատէ, ինչպէս որ հովիւ մը
ոչխարները այծերէն կը զատէ։
Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պի- 33
տի կայնեցընէ, ու այծերը՝ ձախ
կողմը։
Այն ատենը Թագաւորը իր աջ 34
կողմը եղողներուն պիտի ըսէ, Ե-
կէ՛ք իմ Հօրս օրհնածները, աշ-
խարհի սկիզբէն ձեզի համար պատ-
րաստուած թագաւորութիւնը ժա-
ռանգեցէք. Ինչու որ անօթեցայ, 35
եւ ինծի ուտելիք տուիք. ծարա-

ւեցայ, ու ինծի խմցուցիք. օտարական
էի, և զիս ներս առիք.
36 Մերկ էի, և զիս հագուեցուցիք.
հիւանդ էի, ու ինծի տես եկաք.
բանտի մէջ էի, և ինծի եկաք։
37 Այն ատենը արդարները անոր պատասխան
պիտի տան ու ըսեն, Տէ՛ր,
Ե՞րբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու
կերակրեցինք, կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք. Ե՞րբ քեզ օտարական
տեսանք՝ և ներս առինք, կամ մերկ՝
39 ու հագուեցուցինք. Ե՞րբ քեզ
հիւանդ կամ բանտի մէջ տեսանք,
40 ու քեզի եկանք։ Եւ թագաւորը
պատասխան տալով պիտի ըսէ անոնց,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Որովհետև աս իմ եղբայրներուս
պզտիկներէն մէկուն ըրիք,
ինծի ըրիք։
41 Այն ատենը ձախ կողմը եղողներուն
ալ պիտի ըսէ, Մէկդի գացէք
ինծմէ անիծեալներ՝ յաւիտենական
կրակին մէջը, որ պատրաստուած
է Սատանային ու իր
42 հրեշտակներուն։ Ինչու որ անօթեցայ,
և ինծի ուտելիք չտուիք.
ծարաւեցայ, ու ինծի չխմցուցիք.
43 Օտարական էի, և զիս ներս չառիք.
մերկ էի, և զիս չհագուեցուցիք.
հիւանդ ու բանտի մէջ
44 էի, և ինծի տես չեկաք։ Այն ատենը
անոնք ալ պատասխան պիտի
տան ու ըսեն, Տէ՛ր, Ե՞րբ տեսանք
քեզ անօթեցած կամ ծարաւած՝ կամ
օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝
կամ բանտի մէջ, ու քեզի սպասաւորութիւն
45 չըրինք։ Այն ատենը
պատասխան պիտի տայ անոնց ու
ըսէ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Որովհետև ասոնց պզտիկներէն
մէկուն չըրիք, ինծի ալ
չըրիք։
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական
տանջանքը, իսկ արդարները՝
յաւիտենական կեանքը։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Ու երբոր Յիսուս լմնցուց աս բոլոր
խօսքերը, ըսաւ իր աշակերտներուն.
2 Գիտէք որ երկու օրէն
ետև զատիկ կ'ըլլայ, և Որդին
մարդոյ կը մատնուի խաչը ելլելու։
Այն ատենը քահանայապետները 3
ու դպիրները և ժողովուրդին ծերերը
ժողվուեցան քահանայապետին
սրահը, որուն անունը Կայիափա
էր. Ու խորհուրդ ըրին որ 4
նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը ու
մեռցնեն։ Բայց կ'ըսէին թէ 5
Ո՛չ տօնին ատենը, որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ։
Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա էր 6
բորոտ Սիմոնին տունը, կին մը 7
եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին
եղի շիշ մը, և թափեց անոր գլխուն
վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան
նստած էր։ Եւ անոր աշակերտները 8
տեսնելով՝ դժուարեցան՝ ու
ըսին, Ինչո՞ւ աս կորուստը ըլլայ.
Վասնզի աս եղը կրնար սուղ գնով 9
ծախուիլ, ու աղքատներուն տրուիլ։
Եւ Յիսուս իմանալով՝ 10
ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ անհանգիստ
կ'ընէք կնիկը. քանզի անիկայ բարի
գործ մը գործեց ինծի։ Ինչու 11
որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետը
ունիք, բայց զիս ամէն ատեն
չունիք։ Վասն զի անիկայ՝ որ աս 12
եղը իմ մարմնիս վրայ թափեց, իմ
թաղմանս համար ըրաւ։ Ճշմարիտ 13
կ'ըսեմ ձեզի թէ բոլոր աշխարհի
մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս
քարոզուի, ասոր ըրածն ալ պիտի
խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար։
Այն ատենը տասուերկուքէն մէկը՝ 14
որ Յուդա Իսկարիովտացի կ'ըսուէր,
գնաց քահանայապետներուն՝
ու ըսաւ. Ի՞նչ կ'ուզէք ինծի 15
տալ, ու ես ձեզի մատնեմ զանիկայ.
և անոնք երեսուն արծաթ
խոստացան անոր։ Եւ անկէ 16
ետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր,
որ զանիկայ մատնէ անոնց։
Եւ բաղարջակերաց առջի օրը աշակերտները 17
Յիսուսի եկան ու անոր
ըսին, Ո՞ւր կ'ուզես որ քեզի
պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու համար։
Եւ անիկայ ըսաւ, Գացէ՛ք 18
քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէ՛ք
անոր. Վարդապետը կ'ըսէ, Ժամանակս
մօտ է, աշակերտներուս

հետ մէկտեղ քու քովդ պիտի ընեմ
19 զատիկը։ Աշակերտներն ալ
ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հրաման
ըրաւ, ու պատրաստեցին
զատիկը։
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ, տասուերկուքին
հետ սեղան նստաւ։
21 Եւ քանի որ կ'ուտէին՝ ըսաւ,
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ
22 մէկը զիս պիտի մատնէ։ Ու շատ
տրտմեցան, և անոնցմէ ամէն մէկը
սկսաւ ըսել անոր. Տէ՛ր, միթէ ե՞ս
23 եմ։ Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, Ան որ իմ հետս իր ձեռքը
պնակը խօթեց, նոյնը պիտի
24 մատնէ զիս։ Յիրաւի Որդին մարդոյ
կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար, բայց վա՜յ ան մարդուն՝
որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ
կը մատնուի. աղէկ էր ան մարդուն
25 որ ծնած չըլլար։ Պատասխան
տուաւ Յուդա որ անիկայ
պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ, Վարդապե՛տ
միթէ ե՞ս եմ. ըսաւ անոր,
Դուն ըսիր։
26 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կտրեց,
և տուաւ աշակերտներուն ու
ըսաւ, Առէ՛ք՝ կերէ՛ք, աս է իմ
27 մարմինս։ Եւ գաւաթը առաւ՝
գոհացաւ, ու տուաւ անոնց և ըսաւ,
Ամէնքդ ալ խմեցէ՛ք ասկէ.
28 Ինչու որ ասիկայ է իմ արիւնս նոր
ուխտի, որ շատերու համար կը
թափուի մեղաց թողութեան համար։
29 Բայց կ'ըսեմ ձեզի, Ասկէ
ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի
չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր
հետը անիկայ նոր խմեմ իմ Հօրս
թագաւորութեանը մէջ։
30 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև
31 Ձիթենեաց լեռը ելան։ Այն ատենը
Յիսուս ըսաւ անոնց, Դուք ամէնքդ
աս գիշեր իմ վրայովս պիտի
գայթակղիք. ինչու որ գրուած է
թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու
հօտին ոչխարները պիտի ցրուին։
32 Բայց յարութիւն առնելէս ետև
ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ։
33 Պատասխան տուաւ Պետրոս
ու ըսաւ անոր, Թէպէտև ամէնքն
ալ քու վրայովդ գայթակղին,
բայց ես բնաւ պիտի չգայթակղիմ։
Ըսաւ անոր Յիսուս, Ճշմարիտ 34
կ'ըսեմ քեզի, Աս գիշեր դեռ հաւը
չխօսած՝ երեք անգամ զիս պիտի
ուրանաս։ Ըսաւ անոր Պետրոս, 35
Թէև քեզի հետ մեռնելու ալ ըլլամ՝
բնաւ քեզ պիտի չուրանամ.
ատանկ կ'ըսէին նաև ամէն աշակերտները։
Այն ատենը Յիսուս անոնց հետ 36
տեղ մը եկաւ, որուն անունը
Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ աշակերտներուն,
Հոս նստեցէ՛ք մինչև
որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ։
Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը 37
ու Զեբեդեոսին երկու որդիքը,
սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ։ Այն 38
ատենը ըսաւ անոնց, Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է. հոս կեցէք
և ինծի հետ արթուն մնացէք։
Ու քիչ մը առաջ երթալով՝ 39
իր երեսին վրայ ինկաւ, և
աղօթք ըրաւ՝ ըսելով, Ո՛վ Հայր
իմ՝ թէ որ կարելի է, թող աս
գաւաթը ինծմէ անցնի. բայց չէ
թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ, հապա
ինչպէս որ դուն կ'ուզես։ Եւ 40
եկաւ աշակերտներուն ու զանոնք
քնացած գտաւ, և ըսաւ Պետրոսին,
Այդպէս մէկ ժամ մըն ալ
չկրցա՞ք ինծի հետ արթուն կենալ։
Արթուն կեցէք և աղօթք ըրէք, 41
որ փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին
յօժար է, բայց մարմինը տկար։
Դարձեալ երկրորդ անգամ 42
գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով, Ո՛վ
Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ աս
գաւաթը ինծմէ անցնի առանց անկէ
խմելուս, թող քու կամքդ
ըլլայ։ Եւ եկաւ զանոնք նորէն 43
քնացած գտաւ, ինչու որ աչքերնին
ծանրացած էր։ Եւ թողուց 44
անոնք, ու նորէն գնաց երրորդ անգամ
աղօթք ըրաւ՝ նոյն խօսքը ըսելով։
Այն ատենը եկաւ իր աշակերտներուն՝ 45
ու ըսաւ անոնց,
Ասկէ ետև քնացէք ու հանգչեցէ՛ք.
ահա ժամը հասաւ, և Որդին մարդոյ
մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի։
Ելէ՛ք ասկէ երթանք. ա- 46

հա մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս պիտի
մատնէ ։
47 Ու դեռ անիկայ աս որ կը խօսէր, ահա Յուդա՝ տասներկուքէն
մէկը եկաւ. և իր հետը շատ
բազմութիւն սուրերով ու բիրերով՝
քահանայապետներէն և ժողովուրդին
48 ծերերէն ։ Ու զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով,
Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝
49 ան է, բռնեցէ՛ք անիկայ ։ Ու
շուտ մը Յիսուսին մօտենալով ըսաւ,
Ողջո՛յն քեզ՝ վարդապետ,
50 ու համբուրեց զանիկայ ։ Ու Յիսուս
ըսաւ անոր, Ընկե՛ր, ինչո՞ւ
համար եկար հոս. ան ատենը մօտեցան՝
ձեռք զարկին Յիսուսին ու
51 բռնեցին զանիկայ ։ Ու ահա Յիսուսի
հետ եղողներուն մէկը ձեռքը
երկնցուց և իր սուրը հանելով՝
զարկաւ քահանայապետին ծառային,
և անոր ականջը մէկդի հանեց
52 ։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր, Սուրդ իր տեղը դարձուր,
ինչու որ ամէն սուր առնողները
53 սրով պիտի կորսուին ։ Կը կարծե՞ս
թէ չեմ կրնար հիմա իմ
Հօրս աղաչել, և ինծի հասցնէ
տասներկու գունդէն աւելի հրեշտակներ
54 ։ Բայց ինչպէս պիտի
կատարուին գիրքերը, թէ պէտք է
ասանկ ըլլայ ։
55 Ան ատենը Յիսուս ըսաւ ան
բազմութեանը, Իբր թէ աւազակի՞
վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով
զիս բռնելու. ամէն օր տաճարին
մէջ ձեզի հետ կը նստէի ու կը
սորվեցնէի, և զիս չբռնեցիք ։
56 Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝ որ
կատարուին մարգարէից գիրքերը ։
Ան ատենը բոլոր աշակերտները
թողուցին անիկայ ու փախան ։
57 Ու անոնք որ Յիսուսը բռնեցին,
Կայիափա քահանայապետին տարին,
ուր որ դպիրները ու ծերերը
58 ժողվուեր էին ։ Ու Պետրոս հեռուանց
անոր ետևէն գնաց մինչև
քահանայապետին գաւիթը, ու
ներս մտաւ սպասաւորներուն հետ
59 նստաւ որ վերջը տեսնէ ։ Իսկ
քահանայապետները ու ծերերը և
բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ սուտ
վկայութիւն մը կը փնտռէին, որ
անիկայ մեռցնեն ։ Ու չգտան. 60
թէև շատ սուտ վկաներ ալ եկան,
բայց չգտան. ետքը երկու սուտ
վկայ եկան, Ու ըսին թէ Ասիկայ 61
ըսաւ, Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը
քակել, և զանիկայ իրեք
օրուան մէջ շինել ։ Ու քահանայապետը 62
ոտք ելլելով ըսաւ անոր,
Պատասխան մը չե՞ս տար.
ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ ։
Ու Յիսուս լուռ կը կենար ։ Պատասխան 63
տուաւ քահանայապետը
ու ըսաւ անոր, Կենդանի Աստուծով
քեզ կ'երդմնցընեմ որ մեզի
ըսես, թէ դո՞ւն ես Քրիստոս Որդին
Աստուծոյ ։ Ըսաւ անոր Յիսուս, 64
Դուն ըսիր. բայց կ'ըսեմ ձեզի,
Ասկէ ետև պիտի տեսնէք Որդին
մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը
նստած, ու երկնից ամպերուն վրայ
եկած ։ Ան ատենը քահանայապետը 65
իր հանդերձները պատռեց՝
ու ըսաւ, Հայհոյութիւն ըրաւ.
ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ.
ահա հիմա լսեցիք անոր հայհոյութիւնը.
Ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ. 66
անոնք պատասխան տուին ու ըսին,
Մահապարտ է ։ Ան ատենը անոր 67
երեսը թքին, ու բռունցքով ծեծեցին
անիկայ. ոմանք ալ ապտակ
զարնելով՝ ըսին, Մարգարէացի՛ր 68
մեզի դուն Քրիստոս, ո՛վ է ան
որ քեզի զարկաւ ։
Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը 69
նստեր էր. և մէկ աղախին մը եկաւ
անոր՝ ու ըսաւ, Դուն ալ Գալիլեացի
Յիսուսին հետն էիր ։ Բայց 70
անիկայ ամէնուն առջևը ուրացաւ
ու ըսաւ, Չեմ գիտեր դուն ինչ
կը խօսիս ։ Ու երբոր դուռը ելաւ, 71
ուրիշ աղջիկ մը զանիկայ
տեսաւ, և հոն եղողներուն ըսաւ,
Ասիկայ ալ Յիսուս Նազովրեցիին
հետն էր ։ Ու Պետրոս նորէն երդում 72
ընելով ուրացաւ, թէ Ես
ան մարդը չեմ ճանչնար ։ Ու քիչ 73
մը ատենէն ետև հոն եղողները եկան
և ըսին Պետրոսին, Յիրաւի
դուն ալ անոնցմէ ես, ինչու որ

քու զրուցուածքդ ալ քեզ յայտնի
74 կ'ընէ ։ Ան ատենը սկսաւ անիծել
ու երդում ընել՝ ըսելով, թէ Ես
ան մարդը չեմ ճանչնար. և իսկոյն
75 հաւը խօսեցաւ ։ Ու Պետրոս
միտքը բերաւ Յիսուսի խօսքը՝
որ իրեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը
չխօսած՝ իրեք անգամ պիտի ուրանաս
զիս. ու դուրս ելլելով դառնապէս
լացաւ ։

ԳԼ. ԻԷ։

1 Երբոր առտու եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին
ծերերը Յիսուսի դէմ խորհուրդ
ըրին որ զանիկայ մեռցնեն ։
2 Ու կապելով զանիկայ տարին, ու
Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին
ձեռքը տուին ։
3 Ան ատենը Յուդա՝ որ զանիկայ
մատնեց, տեսնելով թէ դատապարտուեցաւ,
զղջացի եկաւ, ու
երեսուն արծաթը ետ դարձուց քահանայապետներուն
և ծերերուն,
4 Ու ըսաւ, Մեղայ, որ անմեղ արիւն
մատնեցի. և անոնք ըսին,
5 Մեզի ի՞նչ, դո՛ւն նայէ ։ Ու
արծաթը տաճարին մէջ ձգեց ու
դուրս ելաւ, և գնաց ինքզինքը
6 խեղդեց ։ Քահանայապետներն ալ
արծաթը առնելով՝ ըսին, Արժան
չէ՛ ասիկայ կորբանին մէջ դնել,
7 ինչու որ արեան գին է ։ Ուստի
խորհուրդ ըրին, և անով բրուտին
արտը ծախու առին՝ օտարներու
գերեզմանատուն ըլլալու համար ։
8 Աս պատճառով ան արտը Արեան
9 արտ ըսուեցաւ մինչև այսօր ։ Ան
ատենը կատարուեցաւ Երեմիա
մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը,
Ու առին երեսուն արծաթը՝
գին կորսուածին գինը, որ Իսրայէլի
10 որդւոցմէ ոմանք գին կտրեցին, Ու
տուին անիկայ բրուտին արտին,
ինչպէս որ ինծի հրաման ըրաւ Տէրը ։
11 Ու Յիսուս կուսակալին առջևը
կայնեցաւ. և կուսակալը հարցուց
անոր ու ըսաւ, Հրէից թագաւորը
դո՞ւն ես ։ Ու Յիսուս ըսաւ
12 անոր, Դուն կ'ըսես ։ Ու քահանայապետներէն
և ծերերէն ամբաստանուած
ատենը ինքը պատասխան
մը չտուաւ ։ Ան ատենը 13
Պիղատոս ըսաւ անոր, Չե՞ս լսեր
թէ որչափ քեզի դէմ կը վկայեն
ասոնք ։ Ու անոր բան մը պատասխան 14
չտուաւ, մինչև շատ զարմացաւ
կուսակալը ։
Բայց կուսակալը սովորութիւն 15
ունէր որ տօնին ատենը կապուած
մը արձակէր ժողովուրդին, ո՛վ որ
ուզէին ։ Ան ատենը Բարաբբա 16
անունով մէկ երևելի բանտարկեալ
մը ունէին ։ Երբոր ժողվուեցան՝ 17
ըսաւ անոնց Պիղատոս, Ո՞րը կ'ուզէք
որ ձեզի արձակեմ. Բարաբբա՞ն
թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս
կ'ըսուի. Քանզի գիտէր թէ նախանձի 18
համար մատնեցին զանիկայ ։
Ու երբոր անիկայ ատեանը նստեր 19
էր, անոր կնիկը մէկ ղրկեց անոր
ու ըսաւ, Դուն ան արդարին հետ
բան մը չունենաս, ինչու որ այսօր
երազիս մէջ շատ գիպուածներ
անցուցի գլխէս անոր համար ։
Բայց քահանայապետները և ծերերը 20
ժողովուրդը համոզեցին որ
Բարաբբան խնդրեն ու Յիսուսը
կորսնցընեն ։ Պատասխան տուաւ 21
կուսակալը ու ըսաւ անոնց, Աս
երկուքէս ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի
արձակեմ. և անոնք ըսին, Բարաբբան ։
Ըսաւ անոնց Պիղատոս, 22
Հապա ի՞նչ ընեմ Յիսուսը՝ որ
Քրիստոս կ'ըսուի ։ Ամէնքն ալ 23
ըսին անոր, Թող խաչուի. և
կուսակալը ըսաւ, Բայց ի՞նչ չար
գործ ըրաւ. և անոնք ևս աւելի
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Թող
խաչուի ։ Ու Պիղատոս տեսնելով 24
որ օգուտ մը չըլլար, հապա
ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ,
ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողովուրդին
առջևը՝ ու ըսաւ, Ես աս
արդարին արիւնէն անպարտ եմ.
դո՛ւք մտածեցէք ։ Ու բոլոր ժողովուրդը 25
պատասխան տալով ըսաւ,
Անոր արիւնը մեր վրայ ու
մեր որդւոցը վրայ ըլլայ ։ Ան ատենը 26
Բարաբբան արձակեց անոնց,

և Յիսուսը ծեծելով՝ անոնց ձեռքը
տուաւ որ խաչուի ։
27 Այն ատենը կուսակալին զինուորները
պալատին ներսը առին Յիսուսը
, ու բոլոր զինուորներուն
28 գունդը անոր վրայ ժողվեցին ։ Ու
զանիկայ մերկացընելով՝ կարմիր
վերարկու մը հագցուցին անոր ։
29 Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին , ու եղէգ մը
անոր աջ ձեռքը ։ և անոր առջևը
ծունկի վրայ գալով ծաղր կ՚ընէին
զանիկայ , ու կ՚ըսէին , Ողջո՛յն քեզ՝
30 Հրէից Թագաւոր ։ Ու թքնելով
անոր վրայ՝ եղէգը կ՚առնէին ու
31 անոր գլուխը կը ծեծէին ։ Ու
երբոր ծաղր ըրին անիկայ , վերարկուն
վրայէն հանեցին ու իր հանդերձները
հագցուցին անոր , և տարին
զանիկայ խաչը հանելու ։

32 Ու դուրս ելնելով՝ Կիւրենացի
մարդ մը գտան Սիմոն անունով ,
զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ անոր
33 խաչը վերցընէ ։ Ու եկան Գողգոթա
ըսուած տեղը , որ է գանկի
34 տեղ ։ Ու լեղիով խառնած քացախ
տուին անոր որ խմէ ։ ու երբոր
համը առաւ , խմել չէր ուզեր ։
35 Ու զանիկայ խաչը հանելով , անոր
հանդերձները վիճակով բաժնեցին ։
[որ մարգարէէն ըսուածը կատարուի
, Իմ հանդերձներս իրենց մէջ
բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս
36 վրայ վիճակ ձգեցին ։] Ու նստեր
37 անիկայ կը պահէին ։ Ու անոր
գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած
դրին , Թէ Անիկայ է Յիսուս՝ Հրէից
38 Թագաւորը ։ Այն ատենը անոր
հետ երկու աւազակ խաչուեցան ,
մէկը աջ կողմէն , ու
մէկը ձախ կողմէն ։

39 Ու անոնք որ կ՚անցնէին՝ կը հայհոյէին
անոր , գլուխնին կը շարժէին
40 , Ու կ՚ըսէին , Դուն որ տաճարը
կը քակէիր և իրեք օրուան
մէջ կը շինէիր , ինքզինքդ ազատէ՛ .
թէ որ Աստուծոյ Որդին ես , իջի՛ր
41 աս խաչէն ։ Նոյնպէս ալ քահանայապետները
դպիրներուն ու ծերերուն
հետ ծաղր ընելով՝ կ՚ըսէին ,
42 Ուրիշները ազատեց , ինքզինքը
չկրնար ազատել ։ Թէ որ Իսրայէլի
Թագաւոր է , թող հիմա իջնէ
խաչէն , և իրեն հաւատանք ։ Աստուծոյ 43
յուսացեր է , հիմա թող
փրկէ զանիկայ՝ եթէ կ՚ուզէ զանիկայ .
ինչու որ ըսաւ , Թէ Ես Որդի Աստուծոյ
եմ ։ Իր հետը խաչուած 44
աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին
զանիկայ ։

Ու վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ 45
ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ
խաւար եղաւ ։ Ու ժամը իննին 46
ատենները Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց
ու ըսաւ , Էլի՛ Էլի՛ լամա
սաբաքթանի . որ ըսել է՝ Աստուած
իմ , Աստուած իմ , ինչո՞ւ
զիս թողուցիր ։ Անոնցմէ ոմանք՝ 47
որ հոն կայներ էին , երբոր լսեցին՝
կ՚ըսէին , Անիկայ Եղիան կը կանչէ
։ Ու շուտ մը անոնցմէ մէկը 48
վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով
լեցուց , ու եղէգի մը անցընելով՝
տուաւ անոր որ խմէ ։ Ու միւսները 49
կ՚ըսէին , Թո՛ղ տուր՝ տեսնենք
թէ Եղիան կու գա՞յ զանիկայ
ազատելու ։

Ու Յիսուս դարձեալ մեծ ձայնով 50
աղաղակեց՝ ու հոգին աւանդեց ։

Ու ահա տաճարին վարագոյրը 51
վերէն ՚ի վար երկուքի ճեղքուեցաւ ,
ու երկիրը շարժեցաւ , և քարերը
պատռեցան ։ Ու գերեզմանները 52
բացուեցան , ու շատ սուրբ ննջեցեալներու
մարմիններ յարութիւն
առին ։ Ու գերեզմաններէն ելան 53
անոր յարութենէն ետև , մտան
սուրբ քաղաքը ու շատերուն երևցան
։

Բայց հարիւրապետը և անոր հետ 54
Յիսուսը պահողները՝ երբոր տեսան
երկրաշարժը ու եղած բաները ,
շատ վախցան՝ ու ըսին , Յիրաւի
անիկայ Որդի Աստուծոյ էր ։

Ու հոն շատ կիներ կային որ 55
հեռուէն կը նայէին , որոնք Գալիլեայէն
Յիսուսի ետևէն եկան իրեն
ծառայութիւն ընելու . Որոնց մէջն 56
էր Մարիամ Մագդաղենացին և
Յակոբոսին ու Յովսէսին մայրը
Մարիամ և Զեբեդեոսի որդւոցը
մայրը ։

57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ , Արիմաթիայէն
հարուստ մարդ մը եկաւ՝
որուն անունը Յովսէփ էր , որ ինքն
58 ալ Յիսուսի աշակերտ էր ։ Անիկայ
Պիղատոսին քովը երթալով՝
Յիսուսին մարմինը խնդրեց . ան
ատենը Պիղատոս հրաման ըրաւ որ
59 մարմինը տրուի ։ Ու Յովսէփ
մարմինը առաւ՝ մաքուր կտաւով
60 պատեց , Ու դրաւ իր նոր գերեզմանին
մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր .
և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը
61 գլորցընելով գնաց ։ Ու հոն էր
Մարիամ Մագդաղենացին և միւս
Մարիամը՝ գերեզմանին դիմացը
նստած ։

62 Ու հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն
ետև էր , քահանայապետները ու
փարիսեցիները ժողվուեցան Պիղատոսին
63 քովը , Ու ըսին , Տէ՛ր
կը յիշենք որ ան մոլորեցուցիչը իր
կենդանութեան ատենը կ՚ըսէր
թէ Իրեք օրէն ետև յարութիւն
64 կ՚առնեմ ։ Ուստի հրաման ըրէ որ
մինչև երրորդ օրը գերեզմանին զգուշութիւն
ընեն . չըլլայ թէ իր
աշակերտները գիշերով գան զանիկայ
գողնան , և ժողովուրդին ըսեն
թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ .
ու ետքի մոլորութիւնը առաջինէն
65 գէշ ըլլայ ։ Պիղատոս անոնց
ըսաւ , Դուք ունիք պահապան
զինուորներ . գացէ՛ք՝ զգուշութիւն
ըրէք ինչպէս որ գիտէք ։
66 Անոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշութիւն
ըրին , քարը կնքելով
ու պահապան զինուորներ
դնելով ։

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ու շաբաթ գիշերը որ միաշաբաթին
կը լուսնար , եկաւ Մարիամ
Մագդաղենացին ու միւս Մարիամը
2 գերեզմանը տեսնելու ։ Ու
ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ ,
ինչու որ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն
իջնելով , գնաց դռնէն մէկդի
գլորցուց քարը , ու անոր վրայ
3 նստաւ ։ Ու անոր տեսքը փայլակի
պէս էր , ու անոր հանդերձները
4 ձիւնի պէս ճերմակ ։ Ու անոր
վախէն պահապանները խռովեցան ,
ու մեռածի պէս եղան ։ Պատասխան 5
տուաւ հրեշտակը ու ըսաւ
կիներուն , Դուք մի՛ վախնաք ՚
քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը՝
որ խաչուեցաւ . Անիկայ հոս 6
չէ , ինչու որ յարութիւն առաւ ,
ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք ան
տեղը՝ ուր որ Տէրը պառկած էր ։
Ու շուտ մը գացէ՛ք անոր աշակերտներուն 7
ըսէք թէ անիկայ
մեռելներէն յարութիւն առաւ , և
ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ՚երթայ ,
հոն պիտի տեսնէք անիկայ .
ահա ձեզի զրուցեցի ։ Ու անոնք 8
շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով
ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին
աշակերտներուն պատմելու ։

Ու երբոր կ՚երթային անոր աշակերտներուն 9
պատմելու , ահա Յիսուս
անոնց դէմը ելաւ ու ըսաւ ,
Ողջո՛յն ձեզ ։ Ու անոնք մօտենալով՝
անոր ոտքերը բռնեցին , ու
երկրպագութիւն ըրին անոր ։ Այն 10
ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց , Մի՛
վախնաք , գացէ՛ք իմ եղբայրներուս
ըսէ՛ք որ Գալիլեա երթան , ու հոն
զիս պիտի տեսնեն ։

Երբոր անոնք կ՚երթային՝ ահա 11
պահապան զինուորներէն մէկ քանին
քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն
պատմեցին բոլոր եղած
բաները ։ Ու անոնք ծերերուն 12
հետ մէկտեղ ժողվուելով
ու խորհուրդ ընելով՝ շատ ստակ
տուին զինուորներուն , Ու 13
ըսին , Ըսէ՛ք թէ Անոր աշակերտները
գիշերով եկան անիկայ
գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք ։
Ու թէ որ աս բանը կուսակալին 14
ականջը հասնի , մենք անիկայ կը
հաճեցընենք , և ձեզ ապահով
կ՚ընենք ։ Անոնք ալ ստակը առին՝ 15
ու սորվածնուն պէս ըրին . և
աս ձայնը Հրէից մէջ տարածուեցաւ
մինչև աս օրս ։

Իսկ տասնումէկ աշակերտները 16
գացին Գալիլեա ան լեռը՝ ուր որ
Յիսուս իրենց որոշեր էր ։ Ու 17
երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն
ըրին անոր , բայց ոմանք

18 տարակուսեցան։ Ու Յիսուս մօտենալով՝
խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ,
Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ
19 երկինքի ու երկրի մէջ։ Ուրեմն
գացէք բոլոր ազգերը աշակերտեցէք,
մկրտեցէք զանոնք յանուն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
Սրբոյ. Սորվեցուցէք անոնց որ ան 20
ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես
ձեզի պատուիրեցի. և ահա ամէն
օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս
վերջը։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի
աւետարանին սկիզբը։
2 Ինչպէս որ մարգարէից մէջ գրուած
է, Ահա ես իմ դեսպանս կը խըրկեմ
քու երեսիդ առջեւէն, որ քու
ճամբադ պիտի պատրաստէ քու
3 առջեւդ։ Անապատի մէջ կանչողին
ձայնը, Տէրոջը ճամբան
պատրաստեցէք, անոր շաւիղները
4 շտկեցէք։ Յովհաննէս անապատին
մէջ կը մկրտէր, և ապաշխարութեան
մկրտութիւն կը քարոզէր՝
մեղքերու թողութեան համար։
5 Ու բոլոր Հրէաստանի
երկիրը ու Երուսաղէմցիք կ'երթային
անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին
անկէ Յորդանան գետին
մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով։
6 Ու Յովհաննէս հագեր էր ուղտի
մազ, և իր մէջքը կաշիէ գօտի.
ու իր կերակուրը մարախ ու վայրենի
7 մեղր էր։ Ու կը քարոզէր
ու կ'ըսէր, Իմ ետեւէս ինծմէ զօրաւորը
կու գայ, որ ես արժանի
չեմ ծռելու և անոր կօշիկներուն
8 կապերը արձակելու։ Ես ձեզ ջրով
մկրտեցի, բայց անիկայ ձեզ
Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ։
9 Ու եղաւ որ այն օրերը Յիսուս
Գալիլեայի Նազարեթէն եկաւ, ու
Յովհաննէսէն մկրտուեցաւ Յորդանանու
10 մէջ։ Ու շուտ մը ջուրէն
ելլելուն պէս՝ երկինքը բացուած
տեսաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս՝
11 որ իր վրայ կ'իջնէր։ Ու ձայն մը
եկաւ երկինքէն՝ որ կ'ըսէր, Դուն
ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաճեր
եմ։

Ու շուտ մը Հոգին անապատը 12
հանեց զանիկայ։ Ու քառասուն օր 13
հոն էր անապատին մէջ՝ Սատանայէն
փորձուած. և գազաններու
հետ էր, ու հրեշտակները իրեն
սպասաւորութիւն կ'ընէին։

Ու Յովհաննէսին մատնուելէն 14
ետեւ Յիսուս Գալիլեա եկաւ, Աստուծոյ
արքայութեան աւետարանը
կը քարոզէր ու կ'ըսէր, Թէ ժամանակը 15
լեցուած է, և Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մօտեցած է.
ապաշխարեցէք ու աւետարանին
հաւատացէք։

Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն քովերը 16
կը պտըտէր, տեսաւ Սիմոնը
ու Սիմոնին եղբայրը Անդրէասը՝
ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս
էին։ Ու Յիսուս ըսաւ անոնց, 17
Իմ ետեւէս եկէք, ու ես
ձեզ ընեմ որ մարդու որսորդ ըլլաք։
Անոնք ալ շուտ մը իրենց 18
ուռկանները թողուցին ու անոր
ետեւէն գացին։ Ու անկէ քիչ մը 19
առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբեդեան
Յակոբոսը ու անոր եղբայրը
Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւուն
մէջ ուռկանները կը կարկըտէին։
Ու շուտ մը զանոնք կանչեց. 20
անոնք ալ իրենց հայրը Զեբեդէոսը
վարձկաններուն հետ նաւուն
մէջ ձգելով, անոր ետեւէն
գացին։

Ու մտան Կափառնայում. և 21
իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը
մտնելով՝ կը սորվեցընէր։ Ու կը 22
զարմանային անոր վարդապետութեանը
վրայ, ինչու որ իշխանութիւն
ունեցողի մը պէս կը սորվեցընէր
անոնց, ու չէ թէ դպիրներուն

23 պէս։ Ու անոնց ժողովարանին
մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ
ոգի ունէր իր ներսի դին, որ աղաղակեց
24 ըսելով, Թո՛ղ տուր,
դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս՝
Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ
կորսընցընելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ՝
25 ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։ Ու
Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով,
26 Պապանձէ ու ել անկէ։ Ու
պիղծ ոգին սաստիկ ցնցեց զանիկայ,
ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց
27 ու անկէ ելաւ։ Ու ամէնքը
զարմացան, անանկ որ իրարու հարցուփորձ
կ'ընէին ու կ'ըսէին, Աս
ի՞նչ է. ի՞նչ նոր վարդապետութիւն
է աս, որ իշխանութիւնով
պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ,
28 ու իրեն կը հնազանդին։ Ու շուտ
մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն
կողմերը ելաւ։
29 Ու շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝
Սիմոնին ու Անդրէասին տունը
մտան Յակոբոսին և Յովհաննէսին
30 հետ։ Ու Սիմոնին զոքանչը ջերմէ
բռնուած պառկած էր, և շուտ
31 մը անոր համար ըսին իրեն։ Ու
Յիսուս մօտեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝
վերցուց զանիկայ. և իսկոյն
ջերմը թող տուաւ զանիկայ, ու
անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։
32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ արեւը
մտած ատենը բոլոր հիւանդները
և դիւահարները իրեն
33 կը բերէին։ Ու բոլոր քաղաքը
34 դուռը ժողվուեր էր։ Ու շատ
հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէ
բժշկեց, ու շատ դեւեր հանեց. ու
դեւերուն խօսիլ չէր տար, ինչու որ
զինքը կը ճանչնային։
35 Ու առաւօտուն շատ կանուխ
ելլելով դեռ չլուսցած՝ ելաւ ու
գնաց անապատ տեղ մը, և հոն աղօթք
36 կ'ընէր։ Ու Սիմոն և իր
հետը եղողները գացին անոր ետեւէն։
37 Ու երբոր գտան զանիկայ՝ ըսին
անոր Թէ Ամէնը քեզ կը փնտռեն։
38 Ու ըսաւ անոնց, Եկէ՛ք
երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները,
որ հոն ալ քարոզեմ,
քանզի աս բանիս համար ելեր եմ։

Ու անոնց ժողովարաններուն մէջը 39
կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ,
ու դեւեր կը հանէր։

Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝ կ'աղաչէր, 40
ծունկ կը դնէր ու կ'ըսէր
անոր, Թէ որ ուզես, կրնաս զիս
մաքրել։ Ու Յիսուս խղճալով՝ 41
ձեռքը երկընցուց, դպաւ անոր՝ ու
ըսաւ անոր, Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ։
Ու երբոր աս ըսաւ անոր, շուտ մը 42
բորոտութիւնը անկէ գնաց, ու
մաքրուեցաւ։ Ու սաստիկ պատուէր 43
տալով անոր՝ շուտ մը դուրս
հանեց զանիկայ, ու ըսաւ անոր,
Զգո՛յշ կեցիր՝ մէկուն բան մը չըսես. 44
հապա գնա քեզ քահանային
ցուցո՛ւր, և տո՛ւր քու մաքրուելուդ
ընծան, որ Մովսէս պատուիրեց՝
անոնց վկայութիւն ըլլալու
համար։ Բայց անիկայ ելլելով՝ 45
սկսաւ շատ հրատարակել ու բանը
տարածել, անանկ որ ալ Յիսուս
չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք
մը մտնել. հապա դուրսը անապատ
տեղուանք էր, և ամէն կողմերէն
իրեն կու գային։

ԳԼ. Բ

Ու նորէն Կափառնայում մտաւ 1
քանի մը օրէն ետեւ. Ու լսուեցաւ 2
որ անիկայ տան մէջ է, և
շուտով շատ մարդիկ ժողվուեցան,
անանկ որ՝ ալ տեղ չկար, ո՛չ ալ
դրանը քովերը. ու կը խօսէր անոնց
Աստուծոյ խօսքը։ Ու կու 3
գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած
անդամալոյծ մը կը բերէին։ Ու 4
երբոր բազմութենէն չէին կրնար
անոր մօտենալ, քակեցին տանը
յարկը՝ ուր որ Յիսուս էր, ու ծակ
մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը՝
որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը։
Ու Յիսուս անոնց 5
հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին,
Ո՛րդեակ՝ քու մեղքերդ
քեզի ներուած են։ Ու դպիրներէն 6
մէկ քանիները կային որ հոն նստեր
էին, և իրենց սրտերուն մէջ կը
խորհէին՝ ըսելով, Ինչու համար 7
ասիկայ ասանկ հայհոյութիւններ
կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեղքեր թո-

ղութիւն տալ, բայց միայն Աստուած։
8 Եւ Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հոգւոյն մէջ՝ որ անոնք
այնպէս կը խորհին միջերնին, ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը խորհիք
9 ասոնք ձեր սրտերնուդ մէջ։ Ո՞րը աւելի դիւրին
է, անդամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ ներուած են, եթէ ըսել՝
10 Ելի՛ր, մահիճդ առ ու քալէ։ Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու,
11 (ըսաւ անդամալոյծին,) Քեզի կ'ըսեմ, Ելի՛ր, մահիճդ առ ու
12 տունդ գնա։ Ան ալ շուտ մը ելաւ, և իր մահիճը առնելով՝ ամենուն առջևը դուրս ելաւ, այնպէս որ ամէնքը զարմացան, և փառք տուին Աստուծոյ ու ըսին թէ Այսպէս բան մը ամենևին տեսած չենք։

13 Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը, ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային,
14 և կը սորվեցնէր անոնց։ Ու երբոր կ'անցնէր, տեսաւ Ղեւի Ալփէոսեանը, որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր. ու ըսաւ անոր, Ետևէս եկուր. ան ալ ելաւ
15 անոր ետևէն գնաց։ Ու եղաւ որ երբոր սեղան նստած էր անոր տանը մէջ, շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ սեղան նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտներուն հետ. քանզի շատուոր էին, ու
16 անոր ետևէն կ'երթային։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները երբոր տեսան թէ անիկայ մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ, ըսին անոր աշակերտներուն, Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ ու կը խմէ։
17 Եւ Յիսուս երբոր լսեց, ըսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն. ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները։
18 Եւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահէին. և եկան ու ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն, ու քու աշակերտներդ ծոմ չեն պահեր։ Եւ Յիսուս ըսաւ 19
անոնց, Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է, ծոմ պահեն. որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին, կարելի չէ ծոմ պահել։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ 20
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա ան օրը ծոմ պիտի պահեն։
Մէկը կարկըտան չըներ նոր ըթի 21
կտոր մը հին հանդերձի վրայ. թէ չէ՝ ան նորը որ անոր լըութեանը համար դրուած էր, հինէն կ'առնէ, ու պատառուածքը ալ աւելի գէշ
կ'ըլլայ. Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին 22
հին տիկերու մէջ կը դնէ. եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ, ու գինին կը թափի և տիկերը կը կորսուին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է։

Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը 23
արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները որ կ'երթային, սկըսան ցորենի հասկեր փրցընել։ Ու 24
փարիսեցիները ըսին իրեն, Նայէ շաբաթ օրը ի՛նչ կ'ընեն, որ արժան չէ։ Ինքն ալ անոնց ըսաւ, 25
Դուք չէ՞ք կարդացեր զոր Դաւիթ ըրաւ՝ երբոր պէտք ունեցաւ, և անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ իր
հետն էին. Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ 26
տունը Աբիաթար քահանայապետին օրովը, և առաջաւորութեան հացերը կերաւ, ու տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին, որ մէկու մը օրինաւոր չէ ուտել, բայց
միայն քահանաներուն։ Եւ ըսաւ 27
անոնց, Շաբաթը մարդուն համար եղաւ, ու ոչ թէ մարդը շաբաթին
համար։ Ուրեմն Որդին 28
մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է։

ԳԼ. Գ.

Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ, ու 1
հոն մարդ մը կար, որուն ձեռքը
չորցած էր։ Եւ իրեն կը 2
սպասէին թէ արդեօք շաբաթ օրը զանիկայ պիտի բժշկէ՞, որ իր վրայ
ամբաստանութիւն ընեն։ Եւ 3
ինքը ձեռքը չորցած մարդուն

4 ըսաւ. Ելի՛ր մէջտեղը կեցի՛ր։ Ու ըսաւ անոնց, Շաբաթ օրը բարի՞ք ընել արժան է, թէ չարիք ընել. հոգի մը ազատե՞լ, թէ մեռցընել. բայց անոնք լուռ
5 կեցան։ Եւ Յիսուս բարկութեամբ շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝ անոնց սրտերուն կուրութեանը համար տրտմած, ըսաւ ան մարդուն, Ձեռքդ երկընցուր. ան ալ երկընցուց, և անոր ձեռքը ողջացաւ։
6 Ու փարիսեցիները Հերովդէսեաններուն հետ մէկտեղ շուտ մը դուրս ելլելով, անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս կորսնցընեն անիկայ։

7 Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը գնաց. և շատ բազմութիւն անոր ետևէն գացին Գալի-
8 լիայէն, ու Հրէաստանէն, Եւ Երուսաղէմէն, ու Իդումէէն և Յորդանանու անդիի կողմէն. ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շըրջակայ տեղերէն էին, շատ բազմութիւն երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր,
9 իրեն եկան։ Եւ իր աշակերտներուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատճառաւ, որ
10 զինքը չնեղեն։ Քանզի շատերը բժշկեց, այնպէս որ ցաւ ունեցողները վրան կը դիպչէին որ իրեն
11 դպչին։ Եւ պիղծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին, կ'իյնային իր առջևը, կը կանչէին ու կ'ը-
12 սէին, Դուն ես Աստուծոյ Որդին. և ինքը սաստիկ կը յանդիմանէր զանոնք, որ զինքը չյայտնեն։
13 Եւ լեռը ելլելով, իր ուզածները իրեն կանչեց. ու գացին անոր
14 քովը։ Եւ տասնըերկու հոգի որոշեց, որ իր հետը ըլլան, և որ
15 զանոնք ղրկէ քարոզել, Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկե-
16 լու և դևերը հանելու։ Ու Սի-
17 մոնին անունը Պետրոս դրաւ. Եւ Զեբեդեան Յակոբոսին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ անոնց անունները Բանէրգէս դրաւ,
18 որ ըսել է՝ Որոտման որդիք. Եւ Անդրէասը, ու Փիլիպպոսը, և
Բարթուղիմէոսը, ու Մատթէոսը, և Թովմասը, ու Ալփէոսեան Յակոբոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն
Կանանացին, Եւ Յուդա Իսկարիովտացին, որ նաև մատնեց զանիկայ։ 19

Տուն մը եկան, և նորէն ժողովուրդը 20
ժողվուեցաւ, այնպէս որ հաց ուտելու ալ ժամանակ չկրցան
գտնել։ Ու երբոր իրենները լսեցին, 21
ելան որ զինքը բռնեն, քանզի
կ'ըսէին թէ խելքէն ելած է։ Եւ 22
ան դպիրները որ Երուսաղէմէն իջեր էին, կ'ըսէին թէ Անոր ներսիդին Բէեղզեբուղ կայ, և դևերուն իշխանովը դևերը կը հանէ։
Եւ իրեն կանչելով զանոնք, 23
առակներով կ'ըսէր անոնց, Ի՞նչպէս կրնայ Սատանան Սատանայ
հանել։ Ու թէ որ մէկ թագաւորութիւն 24
մը իրեն դէմ բաժնուի, ան թագաւորութիւնը չկրնար կենալ։
Եւ թէ որ տուն մը իրեն 25
դէմ բաժնուի, ան տունը չկրնար
կենալ։ Ու թէ որ Սատանան իրեն 26
դէմ ելաւ ու բաժնուած է, անիկայ չկրնար կենալ, հապա անոր
վերջը հասած է։ Մէկը չկրնար 27
զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կարասիները յափշտակել, թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ, ու ետքը անոր տունը կողոպտէ։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի 28
որ Ամէն մեղքերը պիտի ներուին մարդոց որդիներուն, և հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայհոյեն.
Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ 29
հայհոյէ, յաւիտեան թողութիւն պիտի չունենայ, հապա յաւիտենական դատաստանի պարտաւոր
պիտի ըլլայ. Վասն զի կ'ըսէին 30
թէ Պիղծ ոգի կայ անոր ներսիդին։

Եւ անոր մայրը ու եղբայրները 31
եկան, և դուրսը կայնելով՝ խրկեցին ու կը կանչէին զանիկայ։
Եւ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը 32
նստեր էր. ու իրեն ըսին թէ Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են ու քեզ
կ'ուզեն։ Եւ անիկայ պատասխան 33

տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ո՞վ է
34 իմ մայրս կամ եղբայրներս ։ Ու
իր բոլորտիքը նստողներուն նայելով՝
ըսաւ , Ահա իմ մայրս ու
35 իմ եղբայրներս . Վասն զի ով որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ , անիկայ
է իմ եղբայրս և քոյրս ու
մայրս ։

ԳԼ. Դ

1 Դարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին
վրայ , և շատ ժողովուրդ
անոր քովը ժողվուեցաւ ,
անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու
նստաւ ծովուն վրայ , և բոլոր ժողովուրդը
ցամաքը ծովուն եզերքն
2 էր ։ Ու անոնց շատ բաներ կը
սորվեցընէր առակներով , ու կ'ըսէր
անոնց իր վարդապետութեանը
3 մէջ , Լսեցէք , ահա սերմ ցանողը
4 ելաւ որ սերմ ցանէ ։ Ու երբոր
կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն
քովը ինկաւ , և թռչունները եկան
5 ու կերան զանիկայ ։ Ու ուրիշը
ինկաւ ապառաժոտ տեղի վրայ ,
ուր որ շատ հող չկար . և շուտ
մը բուսաւ , հողը խորունկութիւն
6 չունենալուն համար . Սակայն արևուն
ծագած ատենը այրեցաւ ,
ու արմատ չունենալուն համար չորցաւ ։
7 Ու ուրիշը ինկաւ փուշերու
մէջ , և փուշերը ելան՝ ու խեղդեցին
զանիկայ , ու պտուղ չտուաւ ։
8 Ու ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ ,
ու պտուղ կու տար , որ ելաւ
ու մեծցաւ , և կը բերէր մէկուն
տեղը երեսուն , ու մէկուն
տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը
9 հարիւր ։ Ու կ'ըսէր , Ան որ լսելու
ականջ ունի , թող լսէ ։
10 Ու երբոր առանձին էր , իր քովը
եղողները տասներկուքին հետ
մէկտեղ հարցուցին իրեն ան առակը
11 ։ Ու ըսաւ անոնց , Ձեզի
տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը
խորհուրդը , բայց
անոնց որ դուրսն են , ամէն բան
12 առակներով կ'ըլլայ . Որ տեսնելով
տեսնեն՝ ու չտեսնեն , և լսելով
լսեն՝ ու չիմանան , որ չըլլայ թէ
դարձի գան , և իրենց մեղքը թողութիւն
ըլլայ ։ Ու ըսաւ անոնց , 13
Այս առակը չէ՞ք գիտեր . ուրեմն
ի՞նչպէս պիտի գիտնաք ամէն առակները
։ Սերմ ցանողը խօսքը 14
կը ցանէ ։ Ու ճամբուն քովինները 15
անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը
կը ցանուի . ու երբոր կը լսեն ,
շուտ մը Սատանան կու գայ՝ և անոնց
սրտերուն մէջ ցանուած խօսքը
կը հանէ ։ Նոյնպէս ալ ապառաժոտ 16
տեղերու վրայ ցանուածները
անոնք են , որ երբոր կը լսեն խօսքը՝
շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունին
զանիկայ . Ու իրենց մէջը 17
արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ
կը տևեն , ետքը երբոր նեղութիւն
կամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար
, շուտ մը կը գայթակղին ։
Ու փուշերուն մէջ ցանուածները 18
անոնք են՝ որ երբ խօսքը կը լսեն ,
Աշխարհիս զբաղմունքները ու հարստութեան 19
խաբէութիւնները ,
և ուրիշ բաներուն ցանկութիւնները
մէջ մտնելով՝ խօսքը կը խեղդեն
, ու կ'ըլլայ անպտուղ ։ Ու աղէկ 20
հողի մէջ ցանուածները անոնք
են , որ խօսքը կը լսեն՝ և կ'ընդունին
, ու պտուղ կու տան՝ մէկուն
տեղը երեսուն , և մէկուն տեղը
վաթսուն , ու մէկուն տեղը հարիւր
։

Ու ըսաւ անոնց , Միթէ ճրագը 21
գրուանին կամ մահճին տակը
դրուելու համար կու գայ . չէ՞ որ
աշտանակին վրայ դրուելու համար ։
Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ , որ 22
պիտի չյայտնուի . և գաղտուկ բան
մը չէ եղած՝ որ երևան պիտի չելլէ ։
Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի , 23
թող լսէ ։

Ու ըսաւ անոնց , Նայեցէք ինչ 24
կը լսէք . ինչ չափով որ դուք կը
չափէք , նոյն չափովը պիտի չափուի
ձեզի . և ձեզի՝ որ կը լսէք , պիտի
աւելնայ ։ Վասն զի ով որ ունի , 25
անոր պիտի տրուի . և ով որ չունի
, ունեցածն ալ անկէ պիտի
առնուի ։

Ու կ'ըսէր , Աստուծոյ թագաւորութիւնը 26
անանկ է , ինչպէս թէ
մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ

27 ձգէ , Ու քնանայ և արթըննայ գիշեր
ու ցորեկ , և սերմը բուսնի
ու մեծնայ , — ինքը չգիտեր թէ
28 ինչպէս ։ Վասն զի հողը ինքիրմէն
պտուղ կու տայ , առաջ խոտը ,
ետքը հասկը , անկէ ետև լեցուն
29 ցորենը հասկին մէջ ։ Ու երբոր
պտուղը հասուննայ , շուտ մը մանգաղը
կը ղրկէ , ինչու որ հունձքի
ատենը հասած է ։
30 Ու կ'ըսէր , Աստուծոյ թագաւորութիւնը
ի՞նչ բանի նմանցընենք
, կամ ի՞նչ առակով անիկայ
31 բաղդատենք ։ Մանանեխի հատին
նման է , որ հողի մէջ ցանուած
ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմերուն
32 ամենէն պզտիկն է . Ու երբոր
ցանուի , կը բուսնի և ամէն
խոտեղէններէն ալ մեծ կ'ըլլայ ,
ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ , անանկ
որ երկնից թռչուններուն հերիք
կ'ըլլայ անոր շուքին տակը բնակելու
։
33 Ու անանկ շատ առակներով կը
խօսէր անոնց հետ խօսքը՝ ինչչափ
34 որ կրնային մտիկ ընել . Ու առանց
առակի բան մը չէր խօսեր անոնց ,
բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկնէր ամէնը ։
35 Ու նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ըլլար
, ըսաւ անոնց , Եկէ՛ք ծովուն
36 անդիի կողմը անցնինք ։ Անոնք
ալ ժողովուրդը թող տալով՝ առին
զինքը ինչպէս որ էր նաւուն
մէջ . և ուրիշ նաւակներ ալ կային
37 անոր հետ ։ Ու հովի մեծ
փոթորիկ մը եղաւ , և ալիքները
նաւուն վրայ կու գային , անանկ
38 որ գրեթէ կը լեցուէր ։ Ու ինքը
նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ
կը քնանար . արթընցուցին զանիկայ
և կ'ըսէին անոր , Վարդապե՛տ
39 հոգ չէ՞ որ կը կորսուինք ։ Ու
ելլելով՝ սաստեց հովին , և ծովուն
ըսաւ , Դադարէ՛ լուռ կեցիր . ու
հովը դադարեցաւ , և մեծ խաղաղութիւն
40 եղաւ ։ Ու ըսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ անանկ վախկոտ էք , ի՞նչպէս
կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք ։
Ու անոնք խիստ վախցան , ու կ'ըսէին
իրարու , Արդեօք ո՞վ է ասիկայ
, որ հովը ու ծովը ասոր կը
հնազանդին ։

ԳԼ. Ե

Ու եկան ծովուն անդիի կողմը 1
Գադարացւոց երկիրը ։ Ու 2
երբոր ինքը նաւէն ելաւ , գերեզմաններէն
խեղճ մարդ մը պատահեցաւ
իրեն , որ պիղծ ոգի ունէր .
Որ անոր բնակած տեղն ալ գերեզ- 3
մաններուն մէջն էր . ու շղթայով
ալ մէկը չէր կրնար զանիկայ կապել
. Որովհետև շատ անգամ 4
ոտնակապերով և շղթաներով կապուեր
էր , բայց անիկայ շղթաները
կտրեր ու ոտնակապերը կոտրտեր
էր , և մէկը չէր կրնար զանիկայ
նուաճել . Ու միշտ գիշեր ու ցորեկ 5
գերեզմաններուն մէջ ու լեռներուն
մէջ կը կանչըռտէր , ու
իր մարմինը քարերով կը ճեղքըռտէր
։ Ու երբոր հեռուանց Յիսուսը 6
տեսաւ , վազեց ու երկրպագութիւն
ըրաւ անոր , Ու մեծ ձայնով մը 7
աղաղակեց ու ըսաւ , Դուն իմ
հետս ի՞նչ բան ունիս Յիսուս՝
Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ , քեզ
Աստուծով կ'երդմնեցընեմ , զիս մի՛
տանջեր ։ (Վասն զի կ'ըսէր անոր , 8
Պի՛ղծ ոգի՛ ելի՛ր աս մարդէն ։)
Ու անոր հարցուց թէ Անունդ 9
ի՞նչ է . ու ըսաւ անոր , Իմ անունս
Լեգէոն է , ինչու որ մենք
շատուոր ենք ։ Ու շատ կ'աղաչէին 10
անոր՝ որ զիրենք ան երկրէն դուրս
չղրկէ ։ Ու հոն լեռանը մօտ խոզերու 11
մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արածուէին
։ Ու բոլոր դևերը աղաչեցին 12
անոր ու ըսին , Մեզ
խոզերուն ղրկէ , որ անոնց մէջը
մտնենք ։ Ու Յիսուս շուտ մը 13
հրաման տուաւ անոնց . ու երբոր
պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը
մտան , և երամակը զառիվեր տեղէն
ծովը վազեց , (երկու հազարի
չափ կային ,) ու ծովուն մէջը խեղդուեցան
։ Ու խոզարածները փախան 14
, ու պատմեցին քաղաքը ու
ագարակները . և ժողովք եղան տեսնելու՝
թէ ինչ բան է որ եղաւ ։
Ու եկան Յիսուսին , և տեսան դի- 15

ւահարը՝ որ լէգէոն ունէր, որ հա-
գուած ու խելքը վրան եկած նստեր
16 էր, ու վախցան։ Եւ անոնք որ
տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ
ինչ եղաւ դիւահարին, նաև խո-
17 զերուն վրայով։ Եւ սկսան ա-
ղաչել անոր, որ իրենց սահմաննե-
18 րէն ելլայ։ Ու երբոր անիկայ
նաւը մտաւ, դիւահարը կ'աղաչէր
19 անոր՝ որ հետը ըլլայ։ Եւ Յի-
սուս թող չտուաւ անոր, հապա
ըսաւ անոր, Գնա՛ քու տունդ քու
ընտանեացդ, ու պատմէ՛ անոնց
ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ, և ողոր-
20 մեցաւ քեզի։ Ան ալ գնաց, և
սկսաւ Դեկապոլիսի մէջ քարոզել
ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ. և ա-
մէնը կը զարմանային։
21 Ու երբոր Յիսուս նաւով նորէն
ծովուն անդիի կողմը անցաւ, շատ
բազմութիւն ժողվուեցաւ անոր քո-
22 վը, և ինք ծովեզերքն էր։ Եւ
ահա ժողովրդապետներուն մէկը կու-
գար, որուն անունը Յայրոս էր.
ու երբոր տեսաւ զանիկայ, անոր
23 ոտքը ինկաւ. Եւ շատ կ'աղաչէր
անոր ու կ'ըսէր թէ Իմ աղջիկս
մեռնելու մօտ է, գաս անոր վը-
րայ ձեռք դնես, որպէս զի ազատի,
24 ու պիտի ապրի։ Եւ գնաց անոր
հետ, ու շատ բազմութիւն իր
ետևէն կ'երթային ու կը նեղէին
զինքը։
25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերկու տա-
րի արիւնի տեղատուութեան մէջ
26 էր, Ու շատ նեղութիւն կրած էր շատ
բժիշկներէն, և իր բոլոր ունեցա-
ծը վատներ էր, ու օգուտ մը չէր
գտեր, հապա ևս աւելի գէշցա-
27 ծեր էր, Երբոր Յիսուսին վրայով
լսեց, ետևէն եկաւ բազմութեանը
մէջ, ու անոր հանդերձին դպաւ.
28 Վասն զի կ'ըսէր, Թէ որ միայն անոր
հանդերձներուն դպչիմ, պիտի
29 բժշկուիմ։ Եւ շուտ մը իր ա-
րիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ, ու իր
մարմնին մէջ իմացաւ թէ տան-
30 ջանքէն բժշկուեցաւ։ Եւ Յիսուս
շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ
ան զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ,
դարձաւ բազմութեանը մէջ ու ը-
սաւ, Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձ-
ներուս։ Եւ իր աշակերտները 31
ըսին իրեն, Կը տեսնես որ բազ-
մութիւնը քեզ կը նեղէ, ու կ'ը-
սե՞ս թէ Ո՛վ ինծի դպաւ։ Եւ 32
իր բոլորտիքը կը նայէր որ ատ բա-
նը ընողը տեսնէ։ Ու կնիկը վախ- 33
ցաւ ու դողաց, ինչու որ գիտէր
թէ իրեն ինչ եղաւ. և եկաւ՝ անոր
առջևը ինկաւ, ու բոլոր ճշմարտը
շիտակ շիտակ զրուցեց անոր։ Եւ 34
Յիսուս ըսաւ անոր, Աղջի՛կ, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց. գնա՛ խա-
ղաղութեամբ, ու բժշկուած եղիր
քու տանջանքէդ։
Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր, 35
ժողովրդապետին տունէն մարդ ե-
կան ու ըսին թէ Աղջիկդ մեռաւ,
ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնե-
ցընես։ Իսկ Յիսուս ըսուած խօ- 36
սքը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին
ըսաւ, Մի՛ վախնար, միայն թէ
հաւատա։ Եւ մէկը թող չտուաւ 37
իր հետը երթալու, բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակո-
բոսին եղբայրը Յովհաննէսը։ Ու 38
ժողովրդապետին տունը գալով՝ տե-
սաւ աղմուկ և սաստիկ լացողներ ու
աղաղակողներ։ Եւ ներս մտնելով՝ 39
ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ խռովեր էք
ու կու լաք. մանուկը մեռած չէ,
հապա կը քնանայ։ Եւ ծաղր կ'ը- 40
նէին անիկայ. բայց ինքը ամէնը
դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ
մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք
որ իր հետն էին, ու մտաւ հոն ուր
որ մանուկը պառկած էր։ Եւ 41
մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ
անոր, Տալիթա՛ կումի. որ կը
թարգմանուի, Աղջի՛կ (քեզի կ'ը-
սեմ,) ելի՛ր։ Եւ իսկոյն աղջիկը 42
ոտք ելաւ ու կը քալէր, ինչու որ
տասուերկու տարեկան էր. ու մեծ
ապշութեամբ ապշեցան։ Եւ սաս- 43
տիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մէ-
կը չգիտնայ ատ բանը. ու ըսաւ որ
անոր ուտելիք տան։

ԳԼ. Զ.

Եւ անկէ ելլելով՝ եկաւ իր երկի- 1
րը, ու անոր աշակերտները իր

2 ետևէն գացին։ Եւ շաբաթ օրը
հասնելուն՝ սկսաւ ժողովարանին մէջ
սորվեցընել. ու շատերը լսելով՝
կը զարմանային ու կ'ըսէին, Անի-
կայ ո՞ւրկից ունի ատ բաները, կամ
ատ ինչ իմաստութիւն է որ ատոր
տրուած է, որ ասանկ հրաշքներ
3 կ'ըլլան ատոր ձեռքովը։ Անիկայ
հիւսը չէ՞, Մարիամին որդին, և
Յակոբոսին ու Յովսէսին և Յու-
դային ու Սիմոնին եղբայրը. ու
ատոր քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն.
և անոր վրայով կը գայթակղէին։
4 Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց, Մար-
գարէ մը անպատիւ չէ բայց միայն
իր երկրին մէջ ու իր ազգական-
5 ներուն և իր տանը մէջ։ Ու
չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ
ընել, միայն թէ քանի մը հի-
ւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ու
6 բժշկեց զանոնք։ Եւ անոնց ան-
հաւատութեանը վրայ կը զարմա-
նար. ու չորս դին գեղերը պտըտե-
լով՝ կը սորվեցընէր։
7 Եւ իրեն կանչեց տասուերկուքը,
ու սկսաւ երկու երկու խրկել զա-
նոնք, ու անոնց իշխանութիւն
8 տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ։ Եւ
պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու հա-
մար բան մը չառնեն, բայց միայն
գաւազան մը. ո՛չ պարկ, ո՛չ
հաց, ո՛չ ստակ գօտիներնուն մէջ.
9 Հապա հողաթափ հագնին. և
Երկու հանդերձ մի հագնիք՝ ըսաւ։
10 Ու ըսաւ անոնց, Ո՛ր տուն որ
մտնէք, հոն կեցէք մինչև որ անկէ
11 ելլէք։ Եւ անոնք որ ձեզ չեն ըն-
դունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ,
երբոր անկէ կ'ելլէք, ոտքերնուդ
տակի փոշին թօթափեցէ՛ք՝ անոնց
վկայութիւն ըլլալու համար։ Ճըշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Սոդոմացւոց
ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պի-
տի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան
թէ ան քաղաքին։
12 Եւ անոնք ելլելով կը քարոզէին
13 որ մարդիկ ապաշխարեն։ Եւ շատ
դևեր կը հանէին, ու շատ հիւանդ-
ներ եղով կ'օծէին ու կը բժշկէին
զանոնք։
14 Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց,
(ինչու որ անոր անունը յայտնի
եղաւ,) ու կ'ըսէր թէ Յովհան-
նէս Մկրտիչը մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է, ու անոր համար
հրաշքներ կ'ըլլան անով։ Ուրիշ- 15
ները կ'ըսէին թէ Եղիան է, ուրիշ-
ներն ալ կ'ըսէին թէ Մարգարէ մըն
է, կամ մարգարէից մէկուն պէս։
Բայց երբոր Հերովդէս լսեց, ը- 16
սաւ, Անիկայ Յովհաննէսն է՝ որուն
գլուխը ես կտրեցի, մեռելներէն
յարութիւն առեր է։
Վասն զի Հերովդէս ինքը մարդ 17
խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց, ու
կապեց բանտը իր եղբօրը
Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիայի
համար, ինչու որ իրեն կնիկ առեր
էր զանիկայ։ Վասն զի Յովհան- 18
նէս Հերովդէսին կ'ըսէր, Քեզի
օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը
ունենալ։ Եւ Հերովդիա ոխ ու- 19
նէր անոր դէմ, ու կ'ուզէր անիկայ
մեռցընել ու չէր կրնար. Ինչու 20
որ Հերովդէս կը վախնար Յովհան-
նէսէն, գիտնալով թէ անիկայ ար-
դար և սուրբ մարդ մըն է. և անոր
բերանը կը նայէր, ու անկէ լսելով՝
շատ բան կ'ընէր, և քաղցրու-
թեամբ անոր մտիկ կ'ընէր։ Եւ 21
երբոր դիպուկ օր մը եղաւ, որ
Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազա-
րապետներուն ու Գալիլեայի երևե-
լիներուն, Եւ Հերովդիայի աղ- 22
ջիկը ժողովքին մէջը մտնելով խա-
ղաց, ու հաճելի եղաւ Հերովդէ-
սին և իր հետը նստողներուն.
թագաւորը ըսաւ աղջկանը, Խընդ-
րէ՛ ինծմէ ինչ որ կ'ուզես, ու
պիտի տամ քեզի։ Եւ անոր եր- 23
դում ըրաւ ըսելով, Ինչ որ դուն
ինծմէ խնդրես, պիտի տամ քեզի,
մինչև թագաւորութեանս կէսը։
Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը 24
ըսաւ, Ի՞նչ ուզեմ. ան ալ ը-
սաւ, Յովհաննէս Մկրտչին գլու-
խը։ Եւ շուտ մը արտորալով 25
թագաւորին քովը մտաւ ու խընդ-
րեց՝ ըսելով, Կ'ուզեմ որ շուտով
սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս
Մկրտչին գլուխը տաս ինծի։ Եւ 26

թագաւորը խիստ տրտմեցաւ ,
բայց երդումներուն համար ու իր
հետը նստողներուն համար չուզեց
27 որ անոր խնդիրքը մերժէ ։ Եւ թագաւորը
իսկոյն դահիճ խրկեց , ու
հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերելու
. ան ալ գնաց բանտին մէջ
28 գլխատեց զանիկայ ։ Եւ սկուտեղով
մը բերաւ անոր գլուխը ու տուաւ
աղջկանը , և աղջիկը զանիկայ իր
29 մօրը տուաւ ։ Եւ անոր աշակերտները
լսելով , եկան անոր մարմինը
վերցուցին ու գերեզմանի մէջ
դրին ։

30 Եւ առաքեալները Յիսուսի քովը
ժողվուեցան , ու պատմեցին
անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին և ինչ
31 որ սորվեցուցին ։ Եւ անիկայ ըսաւ
անոնց , Եկէ՛ք դուք առանձին՝
անապատ տեղ մը , և քիչ մը
հանգչեցէ՛ք . քանզի շատերը կային
որ կու գային ու կ'երթային . և
հաց ուտելու ալ ժամանակ չէին
32 ունենար ։ Եւ նաւով անապատ
33 տեղ մը գացին առանձին ։ Ու
ժողովուրդները տեսան զանոնք որ
կ'երթային , և շատերը զանիկայ
ճանչցան , ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն
հոն կը վազէին , և անոնցմէ
առաջ հասնելով՝ անոր քովը
34 ժողվուեցան ։ Ու Յիսուս երբոր
դուրս ելաւ , շատ ժողովուրդ
տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ . ինչու
որ հովիւ չունեցող ոչխարներու
պէս էին . և սկսաւ շատ բաներ
սորվեցընել անոնց ։

35 Ու երբոր ժամանակը շատ առաջացաւ
, իր աշակերտները իրեն
եկան՝ ու ըսին , Աս անապատ
տեղ մըն է , ու ժամանակը առաջացած
36 է . Արձակէ՛ ժողովուրդները
որ երթան բոլորտիքի ագարակները
ու գեղերը ու իրենց հաց
գնեն , ինչու որ ուտելու բան
37 մը չունին ։ Բայց անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
Դուք տուէք ասոնց որ ուտեն ։
Եւ ըսին իրեն , Երթանք երկու
հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝
38 և տանք ասոնց որ ուտեն ։ Ըսաւ
անոնց , Քանի՞ նկանակ ունիք ,
գացէ՛ք նայեցէ՛ք . ու երբոր գիտցան՝
ըսին , Հինգ , ու երկու ձուկ ։
39 Եւ հրաման ըրաւ անոնց՝ որ ամէնը
կանանչ խոտին վրայ գունդ գունդ
40 նստեցնեն ։ Եւ դաս դաս նստան՝
41 հարիւրական ու յիսունական ։ Եւ
հինգ նկանակը ու երկու ձուկը
առաւ ու դէպ 'ի երկինքը նայելով
, օրհնեց . և մանրեց նկանակները
ու տուաւ իր աշակերտներուն
, որ անոնց առջևը դնեն , ու
երկու ձուկը ամենուն ալ բաժնեց ։
42 Եւ ամէնքը կերան ու կշտացան .
43 Եւ տասուերկու կողով լեցուն կըտորուանքները
վերցուցին , և ձուկերէն
44 ալ ։ Եւ ան հացերէն ուտողները
հինգ հազարի չափ էրիկ
մարդիկ էին ։

45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները
ստիպեց որ նաւը մտնեն , և իրմէ
առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա
անցնին , մինչև որ ինքը ժողովուրդը
46 արձակէ ։ Եւ անոնցմէ զատուելով՝
լեռը ելաւ աղօթք ընելու
47 ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ ,
նաւը ծովուն մէջտեղն էր , ու ինքը
48 մինակ ցամաքն էր ։ Եւ տեսաւ
անոնք որ կը տառապէին հոգնած
թի քաշելու ատենին , ինչու որ
հովը իրենց դէմ էր . և գիշերուան
չորրորդ պահուն ատենները՝ ծովուն
վրայ քալելով կու գայ անոնց , ու
49 կ'ուզէր անոնցմէ անցնիլ ։ Անոնք
երբոր տեսան որ ծովուն վրայ
կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի
երևցած բան մըն է , ու կանչուըռտեցին
50 . Քանզի ամէնքն ալ զանիկայ
տեսան , ու խռովեցան . և
ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ
ու ըսաւ անոնց , Քա՛ջ եղէք՝ ես
51 եմ , մի՛ վախնաք ։ Եւ նաւը ելաւ
անոնց քովը , ու հովը դադարեցաւ
. և անոնք միտքերնուն մէջ
շատ դուրս ապշած էին ու կը
52 զարմանային ։ Վասն զի հացին
վրայ եղած հրաշքը չիմացան , ինչու
որ սիրտերնին թմրած էր ։

53 Ու միւս կողմը անցնելով ,
Գենեսարեթի երկիրը հասան և
54 նաւը տեղաւորեցին ։ Ու երբոր
նաւէն ելան , ան տեղի մարդիկը իսկոյն
55 ճանչցան զանիկայ . Եւ ասդին
անդին վազելով բոլոր շրջակայ
տեղուանքը , սկսան մահիճներով
հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լըսէին
56 թէ հոն է ։ Եւ ուր որ կը
մտնէր՝ գեղերը կամ քաղաքները
կամ ագարակները , հրապարակներուն
մէջ կը դնէին հիւանդները ,
ու կ'աղաչէին իրեն որ գոնէ իր
հանդերձին քղանցքին դպչին . և
ովոր որ դպան , բժշկուեցան ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ իր քովը ժողվուեցան փարիսեցիները
ու դպիրներէն ոմանք՝
որ Երուսաղէմէն եկած էին ։
2 Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն
ոմանք պիղծ՝ այսինքն
անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտէին ,
3 մեղադրեցին ։ Ինչու որ փարիսեցիները
ու բոլոր Հրեաները մինչև
որ աղէկ մը ձեռքերնին չլուան ,
հաց չեն ուտեր , քանզի ծերերուն
4 աւանդութիւնը կը բռնեն . Եւ
շուկայէն եկած ատենին թէ որ չըլուացուին
, չեն ուտեր . և ուրիշ
շատ բաներ կայ որ ընդունած են
ու կը բռնեն , այսինքն գաւաթներու
և փարչերու ու պղնձէ ամաններու
և անկողիններու լուացմունքներ
5 ։ Ան ատենը փարիսեցիները
ու դպիրները հարցուցին անոր ,
թէ Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն
աւանդութեանը պէս չեն
երթար , հապա անլուայ ձեռքերով
6 հաց կ'ուտեն ։ Ան ալ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Աղէկ
մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի
կեղծաւորներուդ համար , ինչպէս
որ գրուած է ։ Այս ժողովուրդը
միայն շրթունքներովը զիս կը պատուէ
, բայց իրենց սիրտը հեռացած
7 պատուած է ինծմէ . Ու պարապ
տեղը զիս կը պաշտեն , մարդոց
պատուիրած բաները իբրև վարդապետութիւն
8 սորվեցընելով ։ Վասն
զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողտալով՝
մարդոց աւանդութիւնը կը
բռնէք , ինչպէս փարչերու և գաւաթներու
լուացմունքներ , և ասոնց
նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք
։ Ու ըսաւ անոնց , Աղէ՛կ 9
կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը
, որ ձեր աւանդութիւնը պահէք
։ Քանզի Մովսէս ըսաւ , 10
Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ . և
Ով որ իր հայրը կամ մայրը անիծէ
, մահով թող մեռնի ։ Բայց 11
դուք կ'ըսէք , Թէ որ մէկը իր հօրը
կամ մօրը ըսէ , Ան բանը որ ինծմէ
պիտի շահիս , Աստուծոյ [illegible]
կորբան է , (որ ըսել է ընծայ ,)
[illegible] . Եւ ալ թող 12
չէք տար անոր բան մը ընել իր
հօրը կամ իր մօրը . Ու Աստուծոյ 13
խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը
որ կ'աւանդէք . և
ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք
։

Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ 14
ըսաւ անոնց , Լսեցէ՛ք ինծի
ամէնքդ ու հասկցէ՛ք ։ Բան մը 15
չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը
մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկայ
պղծելու , հապա ան բաները որ
անկէ կ'ելլեն , անոնք են որ մարդը
կը պղծեն ։ Ով որ լսելու ականջ 16
ունի , թող լսէ ։

Ու երբոր ան բազմութենէն զատուելով 17
տուն մտաւ , իր աշակերտները
հարցուցին իրեն ան առակին
համար ։ Ու ըսաւ անոնց , 18
Դո՞ւք ալ ասանկ անմիտ էք . չէ՞ք
հասկընար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն
մարդուն ներսի դին կը մտնէ ,
չկրնար զանիկայ պղծել . Վասն զի 19
չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ ,
հապա փորը , և արտաքնոցը կ'ելլէ
, ու բոլոր կերածները կը մաքրէ
։ Եւ կ'ըսէր թէ Ինչ որ կ'ելլէ 20
մարդուն ներսէն , անիկայ կը պղծէ
մարդը ։ Ինչու որ ներսէն մարդոց 21
սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդները ,
շնութիւններ , պոռնկութիւններ ,
սպանութիւններ , Գողութիւններ , 22
ագահութիւններ , չարութիւններ ,
նենգութիւն , գիճութիւն , չար
աչք , հայհոյութիւն , ամբարտաւանութիւն
, անզգամութիւն ։ Աս 23
բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն ,
ու կը պղծեն մարդը ։

Եւ անկէ ելլելով Տիւրոսի ու 24

Սիդոնի սահմանները գնաց , և
տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ
մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ
25 ծածկուիլ . Վասնզի կնիկ մը՝ որուն
աղջիկը պիղծ ոգի ունէր իր ներսը ,
լսելով անոր վրայով , ու եկաւ՝
26 անոր ոտքը ինկաւ ։ Ու այն կնիկը
հեթանոս էր՝ ազգով փիւնիկ Ասո-
րի , ու կ'աղաչէր անոր՝ որ դեւը իր
27 աղջիկէն հանէ ։ Ու Յիսուս ըսաւ
անոր , Թո՛ղ տուր որ առաջ տղա-
քը կշտանան . վասնզի աղէկ չէ
տղոցը հացը առնել ու շուներուն
28 ձգել ։ Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր , Այո՛ Տէր , Բայց
որ շուներն ալ սեղանին տակը տղո-
ցը փշրանքներէն կը կերակրուին ։
29 Ու ըսաւ անոր , Այս խօսքիդ հա-
մար գնա՛ , քու աղջիկէդ դեւը ե-
30 լաւ ։ Ու թէ՛ իր տունը երթա-
լով՝ գտաւ որ դեւը ելած , ու աղ-
ջիկը անկողինին վրայ պառկած էր ։
31 Ու նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի
սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գա-
լիլեայի ծովեզերքը Դեկապոլիսի
32 սահմաններուն մէջէն ։ Ու մէկը
բերին անոր ականջէն խուլ ու դը-
ժուարախօս , ու կ'աղաչէին որ ա-
33 նոր վրայ ձեռք դնէ ։ Ու ժողո-
վուրդէն մէկդի առնելով զանիկայ ,
իր մատը անոր ականջներուն
մէջ խոթեց ու թքաւ , և անոր
34 լեզուին դպաւ , Ու երկինքը նայե-
լով՝ հառաչեց ու ըսաւ անոր ,
Եփփաթա , (որ ըսել է Բա-
35 ցուէ ,) Ու իսկոյն անոր ականջ-
ները բացուեցան , ու անոր լեզուին
կապը քակուեցաւ , և շիտակ կը
36 խօսէր ։ Ու պատուիրեց անոնց որ
մէկու մը չըսեն . և որչափ ինք
կը պատուիրէր անոնց , անոնք ալ
37 աւելի կը քարոզէին . Ու չափէ
դուրս կը զարմանային և կ'ըսէին ,
Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկայ ,
ու խուլերուն լսել կու տայ և համ-
րերուն խօսիլ ։

ԳԼ. Ը

1 Այն օրերը ժողովուրդը խիստ շատ
ըլլալով , և ուտելու բան մը
չունենալով , Յիսուս իրեն կան-
չեց իր աշակերտները ու ըսաւ
անոնց , Կը խղճամ այս ժողովուր- 2
դին վրայ , Քանզի որ հիմա երեք օր
է որ ինծի քովս են , և բան մը չու-
նին ուտելու . Ու թէ որ առանց 3
անօթի արձակեմ իրենց տուները ,
ճամբուն մէջ պիտի մարին , քանզի
որ անոնցմէ՝ ոմանք հեռու տեղէ ե-
կած են ։ Ու իր աշակերտները 4
պատասխան տուին իրեն , Աս ա-
նապատիս մէջ ո՞ւսկից կրնայ մէկը
հացով կշտացընել զանոնք ։ Ու 5
հարցուց անոնց , Քանի՞ նկանակ
ունիք . ու անոնք ըսին , Եօթը ։
Ու հրաման ըրաւ ժողովուրդին՝ որ 6
գետնին վրայ նստին , ու առաւ
եօթը նկանակը , գոհացաւ և
կոտրեց ու տուաւ աշակերտներուն ,
որ ժողովուրդին առջևը դնեն , և
դրին ։ Ու քանի մը մանր ձուկեր 7
ունէին , և օրհնեց ու ըսաւ որ
անոնք ալ դնեն անոնց առ-
ջևը ։ Ու կերան ու կշտացան , 8
ու աւելցած կտորուանքները վեր-
ցուցին եօթը զամբիւղ ։ Ու ու- 9
տողները չորս հազարի չափ էին ,
ու արձակեց զանոնք ։ Ու շուտ 10
մը նաւը մտնելով աշակերտներուն
հետ , եկաւ Դաղմանութայի կող-
մերը ։

Ու փարիսեցիները ելլելով՝ սկը- 11
սան անոր հետ վիճաբանութիւն
ընել , և զանիկայ փորձելով՝ իրմէն
նշան մը կ'ուզէին երկինքէն ։ Ու 12
անիկայ իր հոգիին մէջ հառաչելով
ըսաւ , Ինչո՞ւ է որ աս ազգը նշան
կ'ուզէ . Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ
աս ազգին նշան պիտի չտրուի ։
Ու զանոնք թող տալով՝ նորէն նա- 13
ւը մտաւ , ու գնաց ծովուն միւս
կողմը ։

Ու հաց առնելու մոռցեր էին , 14
ու նաւուն մէջ իրենց հետը միայն
մէկ նկանակ մը ունէին ։ Ու կը 15
պատուիրէր անոնց ու կ'ըսէր ,
Նայեցէք ու զգուշացէք փարիսե-
ցւոց խմորէն ու Հերովդէսին
խմորէն ։ Ու իրարու հետ կը խոր- 16
հէին ու կ'ըսէին թէ Հաց չու-
նենալնուս համար է ։ Իսկ Յիսուս 17
անոնց խորհուրդը գիտնալով ըսաւ

անոնց , Ինչո՞ւ կը խորհիք թէ
հաց չունիք . տակաւին չե՞ք հա-
կընար ու չե՞ք իմանար . դեռ
18 սիրտերնիդ թմրած է . Աչքեր ու-
նիք ու չե՞ք տեսներ , և ականջներ
ունիք ու չե՞ք լսեր , և չե՞ք յի-
19 շեր ։ Երբոր հինգ նկանակը հինգ
հազարին կոտրեցի , քանի՞ կողով
լեցուն կտորուանք վերցուցիք . ըսին
20 անոր , Տասներկու ։ Ու երբոր
եօթը նկանակը չորս հազարին կըտ-
րեցի , քանի՞ զամբիւղ լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք . անոնք ալ
21 ըսին , Եօթը ։ Ու ըսաւ ա-
նոնց , Հապա ինչո՞ւ չէք հա-
կընար ։
22 Ու Բեթսայիդա եկաւ , ու անոր
առջևը կոյր մը բերին , ու կ'աղա-
23 չէին իրեն որ դպչի անոր . Ու ա-
նիկայ կոյրին ձեռքէն բռնելով՝ գե-
ղէն դուրս հանեց , ու անոր աչ-
քերուն թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ
դրաւ , ու կը հարցընէր անոր թէ
24 բան մը կը տեսնէ՞ . Ան ալ նա-
յեցաւ ու կ'ըսէր , Մարդիկներ
կը տեսնեմ ծառերու պէս՝ որ կը
25 պտըտին ։ Նորէն ձեռքը անոր
աչքերուն վրայ դրաւ , ու անոր
նայիլ տուաւ . և ողջացաւ ու ամէն
26 բան համարձակ կը տեսնէր ։ Ետքը
զանիկայ իր տունը խրկելով ըսաւ ,
Գեղը մի՛ մտներ , ու գեղին մէջ
մէկուն մի՛ ըսեր ։
27 Ու Յիսուս իր աշակերտներուն
հետ մեկնեցաւ Փիլիպպոսի Կեսա-
րիային գեղերը ելաւ ; ու ճամբուն
մէջ կը հարցընէր իր աշակերտնե-
րուն ու կ'ըսէր անոնց , Ինծի հա-
մար ով կ'ըսեն մարդիկ թէ եմ ,
28 Ու անոնք պատասխան տուին ը-
սին , Ոմանք՝ Յովհաննէս մկրտիչը ,
և ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն
29 ալ՝ մարգարէներէն մէկը ։ Ու
ինքը ըսաւ անոնց , Հապա դուք
ինծի համար ով կ'ըսէք թէ եմ .
պատասխան տուաւ Պետրոս ու
ըսաւ անոր , Դուն ես Քրիստո-
30 սը ։ Ու սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը
չզրուցեն ։
31 Ու սկսաւ սորվեցընել անոնց ,
թէ պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ
չարչարանքներ կրէ , ու երէցներէն
և քահանայապետներէն ու դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպաննուի , և
երեք օրէն ետև յարութիւն առնէ ։
Ու այս խօսքը յայտնի խօսեցաւ . 32
և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ ,
ու սկսաւ յանդիմանել զանիկայ ։
Ու ինքը դարձաւ ու իր աշակերտ- 33
ներուն նայելով , յանդիմանեց
Պետրոսը ու՝ ըսաւ , Ետևս գնա՛
Սատանայ , քանզի որ դուն Աստու-
ծոյ բաները չես մտածեր , հապա
մարդոց բաները ։

Ու ժողովուրդը իր աշակերտնե- 34
րուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝
ըսաւ անոնց , Ո՛վ որ կ'ուզէ իմ
ետևէս գալ , թող իր անձը ու-
րանայ , և իր խաչը վերցընէ , ու
իմ ետևէս գայ ։ Վասն զի ո՛վ 35
որ կ'ուզէ իր անձը ազատել ,
պիտի կորսընցընէ զանիկայ . և ո՛վ
որ ինծի ու աւետարանին համար
իր անձը կորսընցընէ , պիտի ազա-
տեցընէ զանիկայ ։ Վասնզի ի՞նչ 36
օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստըկի , և իր անձը կոր-
սընցընէ . Կամ իր անձին համար 37
ի՞նչ [illegible] պիտի տայ մարդ ։
Վասն զի ո՛վ որ զիս ու իմ խօս- 38
քերս [illegible] ամօթ սեպէ աս
շնացող ու մեղաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ [illegible]
ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ
իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշ-
տակներուն հետ ։ Ու ըսաւ ա- 39
նոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանի-
ները կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն , մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօ-
րութիւնով եկած ։

ԳԼ. Թ

Ու վեց օրէն ետև Յիսուս իր հե- 1
տը առաւ Պետրոսը ու Յակո-
բոսը և Յովհաննէսը , ու անոնք
մէկ բարձր լեռ մը հանեց առան-
ձին , և անոնց առջևը այլակերպե-
ցաւ ։ Ու իր հանդերձները եղան 2
փայլուն խիստ ճերմակ , անանկ

որ երկրի վրայ թափիչ մը չկրնար
3 այնպէս ճերմկցընել ։ Եւ Եղիան
Մովսէսին հետ երեցաւ անոնց , և
4 Յիսուսի հետ կը խօսէին ։ Եւ
Պետրոս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ Յիսուսին , Վարդապե՛տ աղէկ
է որ հոս կենանք ․ ու երեք խրճիթ
շինենք , մէկը քեզի , և մէկը Մով-
5 սէսին , ու մէկը Եղիային ․ Վասն
զի չէր գիտեր թէ ինչ խօսի , քա-
6 նզի որ զարհուրեր էին ։ Եւ մէկ
ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ ,
ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով ,
Ասիկայ է իմ սիրելի որդիս , անոր
7 մտիկ ըրէք ։ Եւ յանկարծ ասդին
անդին որ նայեցան , ալ ուրիշ
մէկը չտեսան , հապա միայն Յի-
8 սուսը իրենց հետ ։ Եւ երբոր լեռ-
նէն վար կ'իջնէին , պատուիրեց ա-
նոնց որ տեսածնին մէկու մը չպատ-
մեն , բայց միայն Որդին մարդոյ մե-
ռելներէն յարութիւն առնելէն ետև ։
9 Եւ անոնք ան խօսքը պահեցին , ու
մէջերնին հարցուփորձ կ'ընէին թէ
մեռելներէն յարութիւն առնելը
10 ի՞նչ է ։ Եւ իրեն հարցուցին
ու ըսին , Ի՞նչու է որ դպիրնե-
րը կ'ըսեն թէ պէտք է որ առաջ
11 Եղիան գայ ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Յիրաւի
առաջ Եղիան կու գայ , և ամէն
բան կարգի կը դնէ ․ և թէ ինչպէս
գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար ,
որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ
12 ու անարգուի ․ Բայց ձեզի կ'ըսեմ
որ Եղիան եկաւ ալ , և ինչ որ
ուզեցին՝ ըրին անոր , ինչպէս որ
գրուած է անոր համար ։

13 Եւ աշակերտներուն քովը գա-
լով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց
բոլորտիքը՝ և դպիրները , որ վի-
ճաբանութիւն կ'ընէին անոնց հետ ։
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը
երբոր տեսան անիկայ՝ խիստ զար-
մացան , ու առաջ վազելով բարև
15 կու տային անոր ։ Եւ հարցուց
դպիրներուն թէ Ի՞նչ վիճաբա-
16 նութիւն կ'ընէք անոնց հետ ։ Եւ
ժողովուրդէն մէկը պատասխան
տալով ըսաւ , Վարդապե՛տ իմ
որդիս քեզի բերի , որ համր ոգի

ունի ․ Եւ ուր որ անոր հանդի , զա- 17
նիկայ գետինը կը զարնէ ․ ան ալ
կը փրփրի և իր ակռաները կը
կրճտէ ու կը ցամքի ․ և քու
աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ
հանեն , ու չկրցան ։ Պատասխան 18
տուաւ անոնց ու ըսաւ , Ո՛վ ան-
հաւատ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ
պիտի ըլլամ , մինչև ե՞րբ ձեզի
պիտի համբերեմ ․ ինծի բերէք
անիկայ ։ Եւ զանիկայ բերին ի- 19
րեն ․ երբոր տղան տեսաւ զանի-
կայ , շուտ մը չար ոգին ցնցեց զա-
նիկայ , ու գետինը ինկած կը թա-
ւալէր ու կը փրփրէր ։ Եւ 20
Յիսուս հարցուց անոր հօրը ու
ըսաւ , Ո՞րչափ ատեն է որ աս
բանը ասոր եղաւ ․ ու անիկայ ը-
սաւ , Տղայութենէն 'ի վեր ․ Եւ 21
շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ
կը նետէ զանիկայ՝ որ կորսնցընէ ․
բայց թէ որ կարողութիւն մը ու-
նիս , օգնէ՛ մեզի , խղճալով մեր
վրայ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , 22
Թէ որ կարող ես հաւատալու ,
ամէն բան կարելի է անոր որ կը
հաւատայ ։ Եւ տղուն հայրը շուտ 23
մը աղաղակեց ու արցունքով ը-
սաւ , Կը հաւատամ Տէ՛ր , օգնէ՛
իմ անհաւատութեանս ։ Յիսուս 24
երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան
կը դիզուի , սաստեց պիղծ ոգին
ու ըսաւ անոր , Համր ու խուլ
ոգի՛ ես կը հրամայեմ քեզի , ելի՛ր
ասկէ , ու մէյմըն ալ չմտնես անոր
ներսը ։ Եւ կանչըռտալով՝ սաս- 25
տիկ ցնցեց զանիկայ ու ելաւ ․ և
տղան մեռելի պէս եղաւ , անանկ
որ շատերը ըսին թէ Մեռաւ ։
Եւ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով 26
վերցուց զանիկայ ․ ան ալ կայնե-
ցաւ ։ Եւ երբոր տունը 27
մտաւ , իր աշակերտները առանձին
հարցուցին իրեն՝ ըսելով , Մենք
ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկայ ։
Եւ ըսաւ անոնց , Աս տեսակը կա- 28
րելի չէ ուրիշ բանով մը ելլել ,
բայց միայն աղօթքով ու ծոմապա-
հութեամբ ։

Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի 29
մէջէն կ'անցնէին ․ ու չէր ուզեր որ

30 մէկը գիտնայ ։ Ինչու որ կը սոր-
վեցընէր իր աշակերտներուն ու
կ'ըսէր անոնց թէ Որդին մարդոյ
պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը , և
զանիկայ պիտի սպաննեն ․ ու երբ-
որ սպաննուի , երրորդ օրը յարու-
31 թիւն պիտի առնէ ։ Եւ անոնք
չէին հասկընար ան խօսքը , ու կը
վախնային իրեն հարցընելու ։

32 Եւ եկաւ Կափառնայում , ու
երբոր տուն մտաւ , հարցուց ա-
նոնց , Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
33 նէիք ճամբան իրարու հետ ։ Եւ
անոնք լուռ կեցան , ինչու որ ճամ-
բուն մէջ իրարու հետ վիճաբանու-
34 թիւն կ'ընէին թէ ով մեծ է ։ Եւ
երբոր նստաւ , կանչեց տասուերկու-
քը ու ըսաւ անոնց , Թէ որ
մէկը կ'ուզէ առաջին ըլլալ , ամե-
նուն յետինը պիտի ըլլայ և ա-
35 մենուն սպասաւորը ։ Եւ տղայ
մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջը ,
և իր գիրկը առնելով զանիկայ՝ ը-
36 սաւ անոնց , Ո՛վ որ ասանկ տղայ-
մէն մէկը ընդունի իմ անունովս ,
զիս կ'ընդունի ․ և ով որ զիս ըն-
դունի , չէ՛ թէ զիս կ'ընդունի ,
37 հապա զիս ղրկողը ։ Պատասխան
տուաւ անոր Յովհաննէս ու ըսաւ ,
Վարդապե՛տ մէկը տեսանք որ քու
անունովդ դևեր կը հանէր , ու մեր
ետևէն չգալուն , և զանիկայ ար-
գիլեցինք՝ մեր ետևէն չգալուն
38 համար ։ Եւ Յիսուս ըսաւ , Մի՛
արգիլէք զանիկայ , ինչու որ մէկը
չկայ որ իմ անունովս հրաշք գոր-
ծէ , ու կարենայ շուտ մը զիս հայ-
39 հոյել ․ Քանզի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ , մեր կողմէն է ։ Վասն
զի ով որ ձեզի գաւաթ մը ջուր
խմցընէ իմ անունովս՝ թէ դուք
Քրիստոսին էք , ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , Անիկայ իր վարձքը պիտի
41 չկորսնցընէ ։ Եւ ով որ գայ-
թակղեցընէ աս պզտիկներէն մէկը
որ ինծի կը հաւատան , աւելի ա-
ղէկ էր անոր՝ որ աղօրիքի քար
մը իր վիզէն կախուէր , ու ծովը
42 ձգուէր ։ Եւ թէ որ քու ձեռքդ
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛ ա-
նիկայ ․ աղէկ է քեզի պակասաւոր

մտնել կեանքը , քան թէ երկու
ձեռք ունենալ ու գեհենը երթալ
չմարելու կրակին մէջը ․ Ուր որ 43
անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը
չմարիր ։ Եւ թէ որ քու ոտքդ 44
քեզ կը գայթակղեցընէ , կտրէ՛
անիկայ ․ աղէկ է քեզի կաղ մտնել
կեանքը , քան թէ երկու ոտք ու-
նենալ՝ ու գեհենը ձգուիլ չմա-
րելու կրակին մէջը ․ Ուր որ անոնց 45
որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր ։
Եւ թէ որ քու աչքդ քեզ կը գայ- 46
թակղեցընէ , հանէ՛ անիկայ ․ ա-
ղէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտնել , քան
թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին
գեհենը ձգուիլ ․ Ուր որ անոնց 47
որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր ։
Ինչու որ ամէն մարդ կրակով պի- 48
տի աղուի , և ամէն զոհ աղով
պիտի աղուի ։ Աղը աղէկ է , բայց 49
թէ որ աղը անհամնայ , ինչո՞վ պի-
տի համեմեցընէք ․ ձեր անձին մէջ
աղ ունեցէք , և իրարու հետ խա-
ղաղութիւն ըրէք ։

ԳԼ. Ժ.

Եւ անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի 1
սահմանները եկաւ Յորդանա-
նու անդիի կողմէն , ու նորէն ժո-
ղովուրդները անոր քովը կը ժող-
վուէին ․ և ինչպէս որ սովորութիւն
ունէր , դարձեալ կը սորվեցընէր
անոնց ։

Եւ փարիսեցիները քովը եկան , 2
և զանիկայ փորձելով կը հարցընէին
անոր թէ Արժա՞ն է որ էրիկը իր
կնիկը արձակէ ․ Եւ անիկայ պա- 3
տասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ ,
Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց ։
Եւ անոնք ըսին , Մովսէս հրաման 4
տուաւ արձակման գիր գրել , ու ար-
ձակել ։ Եւ Յիսուս պատասխան 5
տալով անոնց ըսաւ , Ձեր սրտին
կարծրութեանը համար գրեց ձեզի
աս պատուէրը ․ Բայց ստեղծա- 6
գործութեան սկիզբէն Աստուած ա-
նոնք արու և էգ ըրաւ , — ըսաւ — ,
Ասոր համար մարդ իր հայրը ու 7
մայրը պիտի ձգէ , և իր կնկանը
պիտի յարի ․ Եւ երկուքը մէկ 8

մարմին պիտի ըլլան. ասոր համար ալ
երկուք չեն, հապա մէկ մարմին.
9 Ուրեմն ան որ Աստուած միաւորեց,
10 մարդ թող չզատէ։ Ու
տունը իր աշակերտները նորէն նոյն
11 բանը հարցուցին իրեն։ Ու ըսաւ
անոնց. Ո՛վ որ իր կնիկը արձակէ
և ուրիշ մը առնէ, անոր դէմ
12 շնութիւն կ՚ընէ։ Ու կնիկ մը
թէ որ իր էրիկէն զատուի և ուրիշ
էրկան մը ըլլայ, շնութիւն
կ՚ընէ։

13 Ու մանր տղաք բերին իրեն, որ
անոնց դպչի. բայց աշակերտները
14 կը յանդիմանէին բերողները։ Յիսուս
երբոր տեսաւ, սրդողելով անոնց
ըսաւ. Թո՛ղ տուէք այս մանր
տղաքը որ ինծի գան, և մի՛ արգիլէք
զանոնք. ինչու որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ասանկներուն
15 է։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի.
Ո՛վ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
պզտիկ տղու մը պէս չընդունի,
բնաւ պիտի չմտնէ անոր
16 մէջը։ Ու անոնք գիրկը առաւ,
վրանին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք։

17 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ
ճամբուն մէջ, մէկ մարդ մը
վազելով՝ ու անոր առջեւը ծունր դնելով
կը հարցնէր անոր ու կ՚ըսէր.
Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ
ընեմ որ յաւիտենական կեանքը
18 ժառանգեմ։ Ու Յիսուս ըսաւ
անոր. Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուանես.
մէկէն ՚ի զատ բարի չկայ,
19 որ է Աստուած։ Պատուիրանքները
գիտես. Շնութիւն մի՛ ըներ,
Սպանութիւն մի՛ ըներ, Գողութիւն
մի՛ ըներ, Սուտ վկայութիւն
մի՛ ըներ, Զրկանք մի՛
ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ։
20 Անիկայ պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ ասոնք
ամէնը մանկութենէս ՚ի վեր
21 պահեր եմ։ Ու Յիսուս անոր
նայելով սիրեց զանիկայ, ու ըսաւ
անոր. Մէկ բան մը պակաս է
քեզի. գնա՛ ունեցածդ ծախէ՛ և
տո՛ւր աղքատներուն, ու երկինքը
գանձ պիտի ունենաս, և խաչը
վերցո՛ւր ու եկո՛ւր իմ ետեւէս։
Ու անիկայ այս խօսքին համար խոժոռելով՝ 22
տրտմած գնաց, ինչու
որ շատ ստացուածք ունէր։ Ու 23
Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝
ըսաւ իր աշակերտներուն. Որչափ
դժուար է անոնց որ հարստութիւն
ունին, Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնել։ Ու աշակերտները 24
զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ.
բայց Յիսուս նորէն պատասխան
տալով՝ անոնց ըսաւ. Որդեակներ՝
որչափ դժուար է իրենց
հարստութեանը յուսացողներուն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։
Դիւրին է որ ուղտը ասեղին 25
ծակէն անցնի, քան թէ հարուստը
Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնէ։ Ու անոնք խիստ շատ 26
կը զարմանային ու կ՚ըսէին իրարու.
Ա՛լ ո՞վ կրնայ փրկուիլ։
Ու Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ. 27
Ասիկայ մարդոց կողմանէ անկարելի
է, բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ.
քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է։ Պետրոս սկսաւ 28
ըսել անոր. Ահա՛ մենք ամէն բան
թողուցինք և քու ետեւէդ եկանք։
Ու Յիսուս պատասխան տալով 29
ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ
եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ
հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ
որդիներ, կամ արտեր՝ ինծի համար
ու աւետարանին համար, Որ պիտի 30
չառնէ հարիւրապատիկ հիմա այս
ատենս՝ տուներ, ու եղբայրներ,
և քոյրեր, ու մայրեր, և որդիներ,
ու արտեր՝ հալածանաց հետ, և
գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական
կեանքը։ Բայց շատ առաջիններ 31
պիտի ըլլան յետին, ու յետիններ՝
առաջին։

Ու անոնք դէպ ՚ի Երուսաղէմ 32
կ՚ելլէին — ճամբուն մէջն էին.
և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ՚երթար,
ու անոնք կը զարմանային,
ու ետեւէն երթալով՝ կը վախնային։
Ու նորէն քովը առնելով
տասներկուքը, սկսաւ ըսել անոնց
ինչ բաներ որ իրեն պիտի

33 պատահէին. Ու ըսաւ, Ահա՛
Երուսաղէմ կ՚ելլենք, և Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն
ու դպիրներուն, և
զանիկայ մահուան պիտի դատապարտեն,
ու զանիկայ հեթանոսներուն
34 պիտի մատնեն. Ու զանիկայ
ծաղր պիտի ընեն ու ծեծեն,
և անոր վրայ պիտի թքնեն, ու զանիկայ
մեռցընեն, ու երրորդ օրը
յարութիւն պիտի առնէ։

35 Ու անոր քովը գացին Յակոբոս
ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը,
ու ըսին, Վարդապետ՝
կ՚ուզենք որ ինչ որ խնդրենք,
36 մեզի ընես։ Ան ալ ըսաւ
անոնց, Ի՞նչ կ՚ուզէք որ ձեզի
37 ընեմ։ Ու անոնք ըսին իրեն,
Շնորհէ՛ մեզի որ նստինք մեզմէ
մէկը աջ կողմդ, և միւսը ձախ
38 կողմդ քու փառացդ մէջ։ Ու Յիսուս
ըսաւ անոնց, Չէ՛ք գիտեր
ինչ կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել ան
գաւաթը որ ես կը խմեմ, և ան
մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով
39 ես կը մկրտուիմ. Ու անոնք ըսին
իրեն, Կրնանք. ու Յիսուս
ըսաւ անոնց, Ան գաւաթը որ ես
կը խմեմ՝ պիտի խմէք, և ան
մկրտութիւնովը որ ես կը մկրտուիմ՝
40 պիտի մկրտուիք. Բայց
իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նստիլը
իմս չէ տալը, հապա որոնց որ
41 պատրաստուած է։ Ու երբոր տասը
աշակերտները լսեցին, ըսկսան
Յակոբոսին ու Յովհաննէսին
42 նեղանալ. Իսկ Յիսուս իրեն
կանչեց զանոնք ու ըսաւ անոնց,
Գիտէք որ ազգաց իշխան սեպուածները
կը տիրեն անոնց, և
անոնց մեծամեծները կ՚իշխեն անոնց.
43 Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի
չըլլայ, հապա ձեզմէ ո՛վ որ մեծ
ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ ձեր սպասաւորը
44 ըլլայ. Ու ձեզմէ ո՛վ որ առաջին
ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ ամենուն
45 ծառայ ըլլայ։ Քանզի Որդին
մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն
ընդունելու, հապա սպասաւորութիւն
ընելու, և իր կեանքը շատերուն
համար փրկանք մը տալու։

Ու եկան Երիքով. ու երբոր 46
Երիքովէն կ՚ելլէր աշակերտներովը
և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի
որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն
քովը նստեր էր մուրալու։ Ու 47
երբոր լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին
է, սկսաւ աղաղակել ու
ըսել, Յիսուս՝ որդի՛ Դաւիթի
ողորմէ ինծի։ Ու շատերը կը 48
յանդիմանէին զանիկայ, որ լռէ.
բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ՚աղաղակէր,
Որդի՛ Դաւիթի ողորմէ ինծի։
Ու Յիսուս կանգ առնելով՝ 49
ըսաւ որ անիկայ կանչեն. կանչեցին
կոյրը ու ըսին անոր, Քա՛ջ
եղիր, ելի՛ր՝ քեզ կը կանչէ։ Ու 50
անիկայ իր հանդերձը ձգելով,
ելաւ ու եկաւ Յիսուսին։ Ու 51
Յիսուս պատասխան տուաւ ու
անոր ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզես որ քեզի
ընեմ. կոյրը ըսաւ անոր,
Ռա՛բբունի՛ որ աչքերս բացուին։
Ու Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՛ 52
քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. և
շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան,
ու ճամբան Յիսուսին ետեւէն կ՚երթար։

ԳԼ. ԺԱ.

Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան՝ 1
Բեթփագէ ու Բեթանիա դէպ
՚ի Ձիթենեաց լեռը, Յիսուս իր
աշակերտներէն երկուքը ղրկեց,
Ու ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք այս ձեր 2
դիմացի գիւղը. և անոր մէջ մտնելնուդ
պէս՝ պիտի գտնէք կապած
աւանակ մը, որուն վրայ մարդ մը
նստած չէ. արձակեցէ՛ք անիկայ ու
բերէք. Ու թէ որ մէկը ըսէ ձեզի, 3
թէ Ատ ի՞նչ կ՚ընէք, ըսէ՛ք թէ
Տէրոջը պէտք է. և շուտ մը հոս
պիտի ղրկէ զանիկայ։ Գացին 4
և գտան աւանակը դուրսը փողոցին
մէջ դրանը քով կապած, ու արձակեցին
զանիկայ։ Ու հոն կայնողներէն 5
ոմանք ըսին անոնց, Ի՞նչ
կ՚ընէք որ կ՚արձակէք ատ աւանակը։
Ու անոնք ըսին անոնց ինչպէս 6
որ Յիսուս պատուիրեր էր,
ու իրենց թող տուին։ Ու աւանակը 7
Յիսուսի բերին, ու անոր

վրայ իրենց հանդերձները դրին ,
8 ու նստաւ անոր վրայ : Ու շատերը
իրենց հանդերձները ճամբուն
վրայ փռեցին , և ուրիշները ծառերէն
ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն
9 վրայ կը տարածէին : Ու
առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին
ու կ'ըսէին , Ովսաննա .
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը
10 կու գայ . Օրհնեալ է մեր Դաւիթ
հօրը թագաւորութիւնը որ
կու գայ . Ովսաննա 'ի բարձունս :
11 Ու Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ
ու տաճարը , և չորս կողմը ամէն
բաները աչքէ անցուց . և արդէն
ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա
ելաւ տասներկուքին հետ
մէկտեղ :
12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բեթանիայէն
կ'ելլէին , անօթեցաւ .
13 Ու հեռուանց տերևալից թզենի
մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր
վրայ բան մը գտնէ . ու երբոր անոր
քովը գնաց , տերևներէն 'ի զատ
բան մը չգտաւ , ինչու որ դեռ
14 թուզի ատեն չէր . Ու պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր , Ասկէ ետև
մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան
. և իր աշակերտները լսեցին
:
15 Ու եկան Երուսաղէմ . և Յիսուս
տաճարը մտնելով՝ սկսաւ
դուրս հանել անոնք որ տաճարին
մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և
ստակ փոխողներուն սեղանները ,
ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները
16 կործանեց . Ու թող չէր
տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն
17 աման մը անցընէ : Ու կը սորվեցընէր
ու կ'ըսէր անոնց , Գրուած
չէ՞ որ իմ տունս աղօթքի տուն
պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն ,
բայց դուք աւազակներու
18 այր ըրիք : Ու դպիրները ու
քահանայապետները ասոր լսելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս կորսնցընեն
զանիկայ , քանզի անկէ կը վախնային
. ինչու որ բոլոր ժողովուրդը
զարմացեր էր անոր վարդապետութեանը
19 վրայ : Ու երբոր իրիկուն
եղաւ , քաղաքէն դուրս ելաւ :

Ու առտուանց երբոր անկէ կ'անցնէին 20
, թզենին տեսան արմատէն
չորցած : Ու Պետրոս միտքը 21
եկաւ ու ըսաւ անոր , Ռա՛բբի ,
ահա թզենին որ անիծեցիր , չորցեր
է : Ու Յիսուս պատասխան 22
տալով՝ ըսաւ անոնց , Աստուծոյ
հաւատք ունեցէ՛ք : Քանզի ճշմարիտ 23
կ'ըսեմ ձեզի , Ով որ այս
լեռանը ըսէ՝ Ելի՛ր ու ծովը ինկի՛ր ,
և իր սրտին մէջ չերկմտի , հապա
հաւատայ թէ ինչ որ կ'ըսէ կ'ըլլայ ,
պիտի ըլլայ անոր ինչ որ ըսէ :
Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի , Ինչ 24
բան որ աղօթքով կը խնդրէք ,
հաւատացէ՛ք թէ պիտի առնէք ,
և պիտի ըլլայ ձեզի : Ու երբոր 25
աղօթքի կը կենաք , ներեցէ՛ք թէ
որ մէկուն դէմ բան մը ունիք .
որպէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկինքն
է , ներէ ձեզի ձեր յանցանքները
: Իսկ թէ որ դուք չէք ներեր 26
, ձեր Հայրն ալ որ երկինքն
է , պիտի չներէ ձեր յանցանքները
:

Ու նորէն Երուսաղէմ եկան , ու 27
երբոր տաճարին մէջ կը պտըտէր ,
քահանայապետները և դպիրները ու
ծերերը անոր եկան , Ու ըսին 28
անոր , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես
աս բաները , և ո՞վ տուաւ
քեզի աս իշխանութիւնը , որ աս
բաները ընես : Պատասխան տուաւ 29
Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Ես ալ
ձեզի բան մը հարցընեմ , ու ինծի որ
պատասխան տաք , ես ալ ձեզի
պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով
կ'ընեմ աս բաները .
Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն 30
էր՝ թէ մարդոցմէ , պատասխան
տուէք ինծի : Ու անոնք 31
մէջերնին կը խորհէին ու կ'ըսէին ,
Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի
ըսէ , Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք
անոր . Իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ 32
, ժողովուրդէն կը վախնային .
ինչու որ ամէնքը գիտէին Յովհաննէսը
թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր :
Ու պատասխան տալով՝ ըսին Յիսուսին 33
, Չենք գիտեր : և Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ

անոնց , Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ աս
բաները :

ԳԼ . ԺԲ

1 Ու սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց
հետ ու ըսել , Մէկ մարդ
մը այգի տնկեց , ու անոր բոլորտիքը
ցանկ քաշեց , և ստորահնձան
փորեց , ու աշտարակ շինեց , և
զանիկայ մշակներու յանձնեց , ու
2 ինքը օտար երկիր մը գնաց : Ու
ատենին ծառայ մը խրկեց մշակներուն
, որ մշակներէն այգիին պտուղէն
3 առնէ : Իսկ անոնք բռնեցին՝
ծեծեցին զանիկայ ու պարապ
4 ճամբեցին : Նորէն ուրիշ ծառայ
մըն ալ խրկեց անոնց . և զանիկայ
քարկոծելով՝ գլուխը վիրաւորեցին
5 ու անարգուած ճամբեցին : Ու
դարձեալ ուրիշ մը խրկեց . ու զանիկայ
սպաննեցին . և շատ ուրիշներ
ալ խրկեց , որոնց մէկ քանիները
ծեծեցին ու մէկ քանիները սպաննեցին
6 : Ուստի մէկ սիրելի որդի
մըն ալ ունենալով , վերջապէս զանիկայ
ալ խրկեց անոնց՝ ըսելով ,
7 Պիտի ամչնան իմ որդիէս : Բայց
ան մշակները ըսին իրարու , Ասիկայ
է ժառանգը . եկէք զանիկայ
սպաննե՛նք , ու ժառանգութիւնը
8 մերը ըլլայ : Ու բռնեցին զանիկայ
ու սպաննեցին , և այգիէն դուրս
9 հանեցին : Ուստի այգիին տէրը
ի՞նչ պիտի ընէ . պիտի գայ ու
կորսնցընէ մշակները , և այգին
10 ուրիշներու պիտի տայ : Ու աս
գիրը չէ՞ք կարդացեր , Թէ Ան
քարը որ շինողները անարգեցին ,
անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ .
11 Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի
է մեր աչքերուն :
12 Ու կը փնտռէին թէ ինչպէս
բռնեն զանիկայ , բայց ժողովուրդէն
վախցան , քանզի իմացան որ
ան առակը իրենց համար ըսաւ . և
ձգեցին անիկայ ու գացին :
13 Ու փարիսեցիներէն ու Հերովդէսականներէն
քանի մը հոգի խրկեցին
անոր , որ խօսքով բռնեն զանիկայ
14 : Ու անոնք եկան ու ըսին
անոր , Վարդապե՛տ , գիտենք որ
ճշմարիտ ես , և մէկու մը համար
հոգ չէ , քանզի մարդոց երեսապաշտութիւն
չես ըներ , հապա
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցընես . Կայսրին տուրք
տալ արժա՞ն է թէ չէ , տա՞նք
թէ չտանք : Ու Յիսուս գիտնալով 15
անոնց կեղծաւորութիւնը՝ ըսաւ
անոնց , Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք .
բերէ՛ք ինծի մէկ դահեկան մը որ
տեսնեմ : Ու անոնք բերին . ու 16
ըսաւ անոնց , Որո՞ւնն է աս պատկերը
ու գիրը . և անոնք ըսին անոր
, Կայսրին : Ու Յիսուս պատասխան 17
տալով՝ ըսաւ անոնց , Ան
որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք , և
ան որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ
տուէք . ու զարմացան անոր վրայ :

Ու անոր քովը եկան սադուկեցիները 18
, որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն
չկայ , և անոր հարցուցին ըսելով
, Վարդապե՛տ , Մովսէս մեզի 19
գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի
ու կինը ձգէ և զաւակ չձգէ ,
անոր եղբայրը առնէ անոր կինը ,
և իր եղբօրը զաւակ հանէ : Արդ 20
եօթը եղբայրներ կային , և առջինը
կին առաւ ու մեռաւ և զաւակ
չձգեց : Ու երկրորդը առաւ զանիկայ 21
ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ
չձգեց . նոյնպէս ալ երրորդը : Ու 22
եօթն ալ զանիկայ առին և զաւակ
չձգեցին . ամէնէն ետքը կինն
ալ մեռաւ : Ուրեմն յարութեան 23
ատենը՝ երբոր յարութիւն առնեն ,
անոնցմէ որո՞ւն կինը պիտի ըլլայ .
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կին
ունեցան : Ու Յիսուս պատասխան 24
տալով՝ անոնց ըսաւ , Ասոր
համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ո՛չ
Գիրքը գիտէք , և ո՛չ Աստուծոյ
զօրութիւնը : Քանզի երբոր մեռելներէն 25
յարութիւն առնեն , ո՛չ
կին կ'առնեն , և ո՛չ էրկան կը
տրուին , հապա երկինքի հրեշտակներուն
պէս են : Բայց մեռելներուն 26
համար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն
, Մովսէսին գրքին մէջ չէ՞ք
կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս
Աստուած անոր խօսեցաւ ըսելով ,

Ես եմ Աբրահամին Աստուածը, և
Իսահակին Աստուածը, ու Յակո-
27 բին Աստուածը։ Անիկայ մեռե-
լներուն Աստուածը չէ, հապա կեն-
դանիներուն. ուրեմն դուք խիստ
մոլորած էք։

28 Ու դպիրներէն մէկը եկաւ, ու
մտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբոր վիճա-
բանութիւն կ'ընէին, որ երբոր
տեսաւ թէ աղէկ պատասխան տուաւ
անոնց, հարցուց անոր — ըսաւ,
Ո՞րն է բոլոր պատուիրանքներուն
29 առաջինը։ Ու Յիսուս պատասխա-
նեց անոր, Բոլոր պատուի-
րանքներուն առաջինը ան է. Լսէ՛
ով Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածը
30 մէկ Տէր մըն է. Ու քու Տէր Աս-
տուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ,
և քու բոլոր անձէդ, ու քու բոլոր
միտքէդ, և քու բոլոր զօրութենէդ.
ասիկայ է առաջին պատուիրանքը։
31 Ու երկրորդը ասոր նման՝ Քու ըն-
կերդ սիրես քու անձիդ պէս. ա-
սոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք
32 չկայ։ Ու դպիրը ըսաւ անոր,
Աղէկ՝ վարդապետ, ճշմարիտ խօսեցար
թէ Աստուած մէկ է, և անկէ 'ի
33 զատ ուրիշ մը չկայ. Ու բոլոր
սրտէ, ու բոլոր միտքէ, և բոլոր
անձէ, ու բոլոր զօրութենէ անիկայ
սիրելը, ու ընկերը իր անձին պէս
սիրելը ամէն ողջակէզներէ ու զո-
34 հերէ աւելի է։ Ու Յիսուս տես-
նելով որ անիկայ խելացութիւնով
պատասխան տուաւ, ըսաւ անոր,
Աստուծոյ թագաւորութենէն հե-
ռու չես. և ալ ուրիշ մէկը չէր
համարձակէր անոր բան մը հարցը-
նելու։

35 Ու Յիսուս երբոր տաճարին մէջ
կը սորվեցնէր, պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, Դպիրները ինչո՞ւ կ'ը-
սեն, թէ Քրիստոս Դաւիթի որ-
36 դին է. Ու ինքը Դաւիթ Սուրբ
Հոգիով կ'ըսէ, Տէրը իմ Տէ-
րոջս ըսաւ, Նստէ՛ իմ աջ կողմս,
մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքե-
37 րուդ պատուանդան ընեմ։ Ու-
րեմն Դաւիթ ինքը զանիկայ
Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ
անոր որդին կ'ըլլայ. և ժողովուր-
դէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ
կ'ընէին անոր։

Ու իր վարդապետութեանը մէջ 38
կ'ըսէր անոնց, Զգուշացէ՛ք դը-
պիրներէն, որոնք կ'ուզեն փառա-
ւոր հանդերձներով պտըտիլ, և
շուկաներուն մէջ բարևներ ընդու-
նիլ, Ու ժողովարաններուն մէջ 39
առաջին աթոռները, և ընթրիք-
ներու մէջ առաջին բազմոցները.
Որոնք որբևայրիներուն տուները 40
կ'ուտեն, ու [illegible] երևնալու հա-
մար աղօթքը կ'երկընցընեն. ասոնք
աւելի դատապարտութիւն պիտի
ընդունին։

Ու Յիսուս գանձանակին դի- 41
մացը նստած՝ կը նայէր թէ ինչպէ՛ս
ժողովուրդը գանձանակին մէջ [illegible]
կը ձգէ. և շատ հարուստներ
շատ բան ձգեցին։ Մէկ աղքատ 42
որբևայրի մըն ալ եկաւ ու երկու
լումայ ձգեց, որ մէկ նաքարակիտ
մը կ'ընէ։ Ու իր աշակերտները 43
իրեն կանչելով ըսաւ անոնց, Ճշը-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս աղ-
քատ որբևայրին գանձանակը [illegible]
ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց.
Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն 44
ձգեցին, բայց ասիկայ իր չքաւո-
րութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝
իր բոլոր ապրուստը։

ԳԼ. ԺԳ.

Ու երբոր տաճարէն դուրս կ'ելլէր, 1
իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ
իրեն, Վարդապե՛տ նայէ՛ ինչպէ՜ս
քարեր են, և ինչ կերտ շէնքեր։
Ու Յիսուս պատասխան տալով ը- 2
սաւ անոր, Կը տեսնե՞ս աս մեծ
շէնքերը. քար մը քարի վրայ պիտի
չմնայ որ չքակուի։

Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց 3
լեռը տաճարին դիմացը նստեր էր,
Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհան-
նէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն
առանձին, Ըսէ՛ մեզի ե՞րբ պիտի 4
ըլլան աս բաները, և ի՞նչ նշան
պիտի ըլլայ աս ամէն բաներուն
կատարուելու ատենը։ Ու Յի- 5
սուս պատասխան տուաւ անոնց ու
սկսաւ ըսել, Զգո՛յշ կեցէ՛ք չըլ-

6 լայ որ մէկը ձեզ խաբէ. Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը,
ու շատերը պիտի մոլորցընեն։
7 Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և
պատերազմներու լուրեր, մի՛ խռո-
վիք, ինչու որ պէտք է ըլ-
8 լալ. բայց դեռ վերջը չէ։ Ազգ
մը ազգի մը վրայ պիտի ելլէ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ, և տեղ տեղ երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան, սո-
վեր ու խռովութիւններ ալ պիտի
ըլլան. ասոնք ցաւերուն սկիզբներն
9 են։ Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն,
քանզի ձեզ ատեաններու պիտի
մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ
ձեզ պիտի ծեծեն, և իմ անուանս
համար կուսակալներու ու թագա-
ւորներու առջև պիտի կենաք՝ ա-
նոնց վկայութիւն ըլլալու համար.
10 Ու առաջ պէտք է որ աւետարանը
11 քարոզուի բոլոր ազգերուն։ Բայց
երբոր ձեզ մատնելու տանին, ա-
ռաջուց հոգ մի՛ ընէք և մի՛ մը-
տածէք թէ ինչ պիտի խօսիք,
հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի
տրուի, անիկայ խօսեցէք. ինչու
որ չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք,
12 հապա Հոգին Սուրբը։ Ու եղ-
բայր՝ եղբայրը մահուան պիտի մատ-
նէ, և հայրը՝ որդին. և որդիք
ծնողացը վրայ պիտի ելլեն
13 ու մեռցընեն զանոնք։ Ու իմ ա-
նուանս համար ամենուն ատելի պի-
տի ըլլաք. բայց ով որ մինչև վեր-
ջը համբերէ, անիկայ պիտի ապրի։
14 Ու երբոր տեսնէք աւերմունքին
պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
րէին ձեռքովը ըսուած է, թէ որ-
ժան չեղած տեղը կը կենայ. (ով
որ կարդայ՝ թող հասկընայ.) ան
ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները
15 լեռները թող փախչին. Ու ան
որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն
չիջնէ, ու չմտնէ իր տունէն բան մը
16 առնելու. Ու ան որ արտին մէջն
է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը
17 առնելու։ Բայց վա՜յ ան օրերը յղի
եղողներուն ու ծիծ տուողներուն։
18 Ու աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը
ձմեռը չըլլայ. Քանզի ան օրերը 19
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ,
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած
արարածոց սկիզբէն մինչև հիմա ե-
ղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։ Ու 20
թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճեց-
նէր, բնաւ մէկ մարմին մը պի-
տի չապրէր. բայց ընտրեալներուն
համար որոնք ընտրեց, ան օրե-
րը կարճեցուց։ Ու ան ատենը 21
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ, Ահա հոս
է Քրիստոսը՝ կամ Ահա հոն,
մի՛ հաւատաք. Ինչու որ սուտ 22
քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ
պիտի ելլեն, ու նշաններ և հրաշք-
ներ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կա-
րելի էր՝ ընտրեալներն ալ մոլոր-
ցընեն։ Իսկ դուք զգո՛յշ կե- 23
ցէք. ահա առաջուց ըսի ձեզի
ամէնը։

Բայց ան օրերը ան նեղութենէն 24
ետև արեգակը պիտի խաւարի, ու
լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ, Ու 25
աստղերը երկինքէն պիտի թափ-
թփին, ու երկնից մէջի զօրու-
թիւնները պիտի շարժին։ Ու ան 26
ատենը պիտի տեսնեն Որդին մար-
դոյ ամպերու մէջ եկած, մեծ զօ-
րութիւնով ու փառքով։ Ու ան 27
ատենը իր հրեշտակները պիտի
ղրկէ, ու իր ընտրեալները պիտի
ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն
մինչև երկինքի ծայրը։ Թզենիէն 28
առակ մը սորվեցէք. որ երբ անոր
ոստերը կը կակուղնան ու տերև-
ները կը ցցուին, գիտէք թէ ա-
մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք 29
երբոր աս բաները եղած տեսնէք,
գիտցէ՛ք որ մօտ է դռներուն քով։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս 30
ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ աս
ամէն բաները ըլլան։ Երկինք 31
ու երկիր պիտի անցնին, բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։
Իսկ ան օրուան ու ժամուն համար 32
մէկը չգիտեր, ոչ երկինքի մէջ
եղող հրեշտակները և ոչ Որ-
դին, հապա միայն Հայրը։ Ըզ- 33
գո՛յշ կեցէք, արթուն մնացէք և
աղօթք ըրէք, ինչու որ չէք գիտեր
ատենը երբ է. Ինչպէս տար եր- 34

երբ պտըտըղ մարդ մը իր տունը կը թողու, ու իր ծառաներուն իշխանութիւն կու տայ, և ամէն մէկուն իր գործը, ու դռնապանին կ'ապսպրէ որ արթուն կենայ. 35 Ուրեմն արթո՛ւն կեցէք, ինչու որ չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տանտէրը, իրիկուընը՝ թէ կէս գիշերին՝ թէ հաւախօսին և թէ առտուանց. 36 Չըլլայ որ յանկարծակի գայ ու 37 ձեզ քունի մէջ գտնէ։ Ու ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի, ամենուն կ'ըսեմ, Արթո՛ւն կեցէք։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Ու երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջակերք էր. և քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս նենգութեամբ բռնեն զանիկայ՝ ու մեռ- 2 ցընեն։ Բայց կ'ըսէին թէ Մէ՛չ տօնին ատենը, որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ։

3 Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նըստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր, և կոտրեց այն շիշը ու անոր 4 գլխուն վրայ թափեց։ Ու կային ոմանք որ կը դժուարէին ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար եղաւ այս 5 եղին կորուստը. Քանզի աս [եղը] երեք հարիւր դահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն տրուիլ. և սաստիկ կը յանդի- 6 մանէին զանիկայ։ Բայց Յիսուս ըսաւ, Թո՛ղ տուէք ասոր. ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք զանիկայ. 7 բարի գործ մը գործեց ինծի։ Ինչու որ աղքատները ամէն ատեն ձեր հետ ունիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք անոնց բարիք ընել, բայց 8 զիս ամէն ատեն չունիք։ Ասիկայ ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ մարմինս օծեց իմ թաղմանս հա- 9 մար. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ բոլոր աշխարհքի մէջ՝ ուր որ աս աւետարանս քարոզուի, ասոր ըրածն ալ պիտի խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար։

10 Ու Յուդա Իսկարիովտացին տասնըերկուքէն մէկը, գնաց քահանայապետներուն, որ զանիկայ մատնէ անոնց։ 11 Անոնք ալ լսելով ուրախացան, ու իրեն ստակ տալ խոստացան. և կը փնտռէր թէ ինչպէս պատեհութիւնով մը մատնէ զանիկայ։

12 Ու բաղարջակերաց առջի օրը որ զատիկը կը մորթէին, անոր աշակերտները ըսին իրեն, Ո՞ւր կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զատիկը ուտես։ 13 Ու իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց ու ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք քաղաքը, ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի, որ ուսին վրայ ջուրի սափոր մը կը տանի. գացէք անոր ետևէն. 14 Ու ուր որ մտնէ, տանը տիրոջը ըսէք, Վարդապետը կ'ըսէ, Ո՞ւր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ մէկտեղ զատիկը ուտեմ։ 15 Ան ալ ձեզի յարդարուած ու պատրաստ մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ. հոն պատրաստեցէ՛ք մեզի։ 16 Ու իր աշակերտները գացին ու քաղաքը մտան, և ինչպէս որ իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան և զատիկը պատրաստեցին։

17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասնըերկուքին հետ մէկտեղ եկաւ։ 18 Ու երբոր սեղան նստան և կ'ուտէին, ըսաւ Յիսուս, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ հիմա իմ հետս կ'ուտէ, զիս պիտի մատնէ։ 19 Ու անոնք սկսան տրտմիլ, ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր, Միթէ ե՞ս եմ, և ուրիշ մը՝ Միթէ ե՞ս եմ։ 20 Անիկայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Աս տասնըերկուքէն մէկը՝ որ ինծի հետ ձեռքը պնակը թաթխեց։ 21 Յիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար, բայց վա՜յ այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ կը մատնուի. աղէկ էր այն մարդուն որ ծնած չըլլար։

22 Ու քանի որ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու կտրեց, և տուաւ անոնց ու ըսաւ, Առէ՛ք, աս է իմ մարմինս։ 23 Ու գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ, ու տուաւ անոնց. և ամէնքն ալ խըմեցին անկէ։ 24 Ու ըսաւ անոնց, Ասիկայ է իմ արիւնս նոր ուխտի, որ շատերու համար կը թափուի։ 25 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ասկէ ետև որթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև այն օրը՝ երբոր անիկայ նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ։

26 Ու օրհնութիւն մը երգելէն ետև 27 Ձիթենեաց լեռը ելան։ Ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Ամէնքդ ալ աս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրուած է թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու ոչխար- 28 ները պիտի ցրուին։ Բայց յարութիւն առնելէս ետև ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ։ 29 Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր, Թէպէտև ամէնքն ալ գայթակղին, բայց չէ՛ 30 թէ ես։ Ու Յիսուս ըսաւ անոր, Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, որ դուն ալ աս գիշեր դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած, երեք անգամ զիս 31 պիտի ուրանաս։ Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր ու կ'ըսէր, Թէև քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի, բնաւ քեզ պիտի չուրանամ. նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ։

32 Ու կուգան այն տեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ իր աշակերտներուն, Հոս նստեցէ՛ք՝ 33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ։ Ու իր հետը առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, սկսաւ 34 խռովիլ և վշտանալ։ Ան ատենը ըսաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է. հո՛ս կեցէք և 35 արթո՛ւն մնացէք։ Ու քիչ մը առաջ երթալով, իր երեսին վրայ գետինը ինկաւ և աղօթք ըրաւ, որ եթէ կարելի է՝ այն ժամը իրմէ 36 անցնի։ Ու ըսաւ, Աբբա՛ Հայր, ամէն բան քեզի կարելի է, աս գաւաթը ինծմէ անցո՛ւր. բայց չէ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ, հապա ինչպէս որ դուն կ'ուզես։ 37 Ու եկաւ ու զանոնք քնացած գըտաւ, և ըսաւ Պետրոսին, Սիմո՛ն կը քնանա՞ս. չկրցա՞ր ժամ մը արթուն կենալ։ 38 Արթո՛ւն կեցէք և աղօթք ըրէք, որ փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է, բայց մարմինը տկար։ 39 Ու նորէն գնաց աղօթք ըրաւ, նոյն խօսքը ըսելով։ 40 Ու դարձաւ ու զանոնք նորէն քնացած գտաւ, ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր, և չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր։ 41 Երրորդ անգամ ալ եկաւ ու ըսաւ անոնց, Ասկէ ետև քնացէ՛ք ու հանգչեցէ՛ք. բաւական է, ժամը հասաւ. ահա՛ Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի։ 42 Ելէ՛ք երթանք, ահա՛ մօտեցաւ անիկայ որ զիս պիտի մատնէ։

43 Ու դեռ անիկայ — որ կը խօսէր, իսկոյն Յուդա՝ տասնըերկուքէն մէկը եկաւ, և իր հետը քահանայապետներուն և դպիրներուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով։ 44 Ու զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով, Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ այն է, բռնեցէ՛ք անիկայ և զգուշութեամբ տարէ՛ք։ 45 Ու անիկայ գալով շուտ մը մօտեցաւ անոր և ըսաւ, Ռա՛բբի՝ Ռա՛բբի, ու համբուրեց զանիկայ։ 46 Ու անոնք ձեռք զարկին անոր 47 ու բռնեցին զանիկայ։ Ու քովը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց ու զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր ականջը մէկդի հանեց։ 48 Ու Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով զիս բռնելու. 49 Ամէն օր ձեր քովն էի ու տաճարին մէջ կը սորվեցընէի, և զիս չբռնեցիք. բայց որպէս զի գիրքերը կատարուին։ 50 Ան ատենը բոլոր աշակերտները թողուցին զանիկայ ու փախան։ 51 Ու մէկ երիտասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝ մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը առած, ու երիտասարդները զանիկայ բռնեցին. 52 Ան ալ կտաւը թողուց ու մերկ փախաւ անոնցմէ։

53 Ու տարին Յիսուսը քահանա-

քահանայի, ու անոր քովը ժողվուեցան
բոլոր քահանայապետները
54 և ծերերը ու դպիրները։ Եւ
Պետրոս հեռուանց անոր ետևէն
գնաց մինչև ներսը քահանայապետին
գաւիթը, և սպասաւորներուն
հետ նստաւ, ու կրակին
55 քովը կը տաքնար։ Իսկ քահանայապետները
ու բոլոր ժողովքը
Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը
փնտռէին որ զանիկայ մեռցնեն,
56 և չէին գտներ. Ինչու որ շատերը
սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր
դէմ, ու վկայութիւնները իրարու
57 համաձայն չէին։ Եւ ոմանք ելան
սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
58 դէմ ու կ'ըսէին, Թէ Մենք լսեցինք
ասիկէ որ կ'ըսէր. Ես աս
ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ,
և իրեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի
59 շինեմ առանց ձեռագործի։ Բայց
անանկ ալ իրենց վկայութիւնը
60 համաձայն չէր։ Եւ քահանայապետը
մէջտեղը ոտք ելլելով, հարցուց
Յիսուսին ու ըսաւ, Պատասխան
մը չե՞ս տար. ի՞նչ կը
61 վկայեն ասոնք քեզի դէմ։ Բայց
անիկայ լուռ կը կենար և պատասխան
մը չէր տար. քահանայապետը
նորէն կը հարցնէր անոր
ու կ'ըսէր, Դո՞ւն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Եւ
Յիսուս ըսաւ, Ես եմ. ու պիտի
տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան
աջ կողմը նստած, ու երկնից
63 ամպերովը եկած։ Եւ քահանայապետը
իր հանդերձները պատռեց
ու ըսաւ, Ալ ի՞նչ պէտք է
64 մեզի վկաներ։ Աստուծոյ հայհոյութիւնը
լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ.
և ամէնքը դատապարտեցին
զանիկայ թէ մահապարտ է։
65 Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր
ու երեսը ծածկել և բռունցքով
ծեծել ու ըսել, Մարգարէացիր.
ու սպասաւորները ապտակ կը զարնէին
անոր։
66 Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր,
ու քահանայապետին աղախիններէն
67 մէկը եկաւ, Ու տեսնելով Պետրոսը
որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր
ու ըսաւ, Դուն ալ Յիսուս
Նազովրեցիին հետ էիր։ Բայց 68
անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ, Չեմ
գիտեր և չեմ հասկընար թէ դուն
ինչ կը խօսիս. ու երբոր դուրս
ելաւ գաւիթին դրանը առջևը,
հաւը խօսեցաւ։ Եւ աղախինը 69
նորէն տեսաւ զանիկայ, ու սկսաւ
բոլորտիքը կայնողներուն ըսել Թէ
Աս ալ անոնցմէ է. Եւ անիկայ նորէն 70
ուրացաւ։ Ու քիչ մը ատենէն
ետքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները
ըսին Պետրոսին, Յիրաւի
դուն անոնցմէ ես, ինչու որ
Գալիլեացի ես, և քու զրուցուածքդ
ալ նման է անոնց։ Բայց 71
անիկայ սկսաւ անիծել ու երդում
ընել՝ ըսելով Թէ Ես աս մարդը
չեմ ճանչնար, որուն համար դուք
կ'ըսէք։ Եւ իսկոյն երկրորդ անգամ 72
հաւը խօսեցաւ. ու Պետրոս
միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս
իրեն ըսեր էր Թէ Դեռ հաւը
երկու անգամ չխօսած՝ դուն իրեք
անգամ պիտի ուրանաս զիս. ու
սկսաւ լալ։

ԳԼ. ԺԵ

Եւ առտուանց շուտ մը քահանայապետները 1
ծերերուն ու դպիրներուն
հետ՝ և բոլոր ժողովքն
ալ խորհուրդ ըրին, Յիսուսը
կապեցին ու տարին մատնեցին Պիղատոսին։
Եւ Պիղատոս հարցուց 2
անոր ու ըսաւ, Դո՞ւն ես Հրէից
Թագաւորը. անիկայ ալ պատասխան
տալով ըսաւ անոր, Դուն
կ'ըսես։ Եւ քահանայապետները 3
շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր
վրայով։ Ու Պիղատոս նորէն 4
հարցուց անոր ըսելով, Պատասխան
մը չե՞ս տար. նայէ որչափ
քեզի դէմ կը վկայեն։ Եւ 5
Յիսուս տակաւին պատասխան մը
չտուաւ, մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ։

Բայց տօնին ատենը կապուած 6
մը կ'արձակէր անոնց, զոր որ իրենք
ուզէին։ Եւ մէկը կար Բարաբբա 7
անունով իր ընկեր խռովարարներուն
հետը կապուած, որոնք

խռովութեան ատենը մարդասպանութիւն
8 ըրեր էին։ Եւ ժողովուրդը
աղաղակելով՝ սկսաւ խնդրել
որ ընէ ինչպէս որ միշտ կ'ընէր
9 իրենց։ Եւ Պիղատոս անոնց պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Կ'ուզէ՞ք
որ Հրէից Թագաւորը արձակեմ
10 ձեզի։ Քանզի գիտէր որ
քահանայապետները նախանձի համար
11 մատներ էին զանիկայ։ Բայց
քահանայապետները ժողովուրդը
գրգռեցին որ նորէն յաւէտ Բարաբբան
12 իրենց արձակել։ Նորէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոնց, Հապա Հրէից Թագաւոր
ըսածնիդ ի՞նչ կ'ուզէք որ
13 ընեմ։ Եւ անոնք նորէն կ'աղաղակէին,
Խաչը հանէ ասիկայ։
14 Պիղատոս ըսաւ անոնց, Բայց ի՞նչ
չար գործ ըրած է ասիկայ. և անոնք՝
ալ աւելի կ'աղաղակէին ու
15 կ'ըսէին, Խաչը հանէ ասիկայ։ Եւ
Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել
ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց անոնց,
ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք
տուաւ որ խաչուի։
16 Եւ զինուորները ներս տարին
զանիկայ գաւիթը՝ այսինքն պալատը,
և բոլոր գունդը մէկտեղ
17 կանչեցին. Ու հագցուցին անոր
ծիրանիներ, և փշերէն պսակ հիւսելով՝
18 անոր գլուխը դրին. Ու
սկսան բարեւ տալ անոր ու ըսել,
Ողջո՜յն քեզ՝ Հրէից Թագաւոր։
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծեծէին
ու կը թքնէին անոր, և
ծունկի վրայ գալով երկրպագութիւն
20 կ'ընէին անոր։ Ու երբոր
ծաղր ըրին զանիկայ, ծիրանիները
վրայէն հանեցին և իր հանդերձները
հագցուցին անոր, ու դուրս
հանեցին զանիկայ՝ որ խաչը հանեն։
21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Աղեքսանդրոսին
և Ռուփոսին հայրը,
որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած,
պահակ բռնեցին որ անոր խաչը վերցընէ։
22 Ու տարին անիկայ Գողգոթա
ըսուած տեղը, (որ կը
23 թարգմանուի Գանկի տեղ.) Եւ
անոր զմուռսով խառնած գինի
տուին որ խմէ, բայց ինքը չառաւ.
Ու խաչը հանեցին զանիկայ, և անոր 24
հանդերձները բաժնեցին, անոնց
վրայ վիճակ ձգելով թէ ով
ինչ պիտի առնէ։ Ժամը իրեքն 25
էր, ու խաչը հանեցին անիկայ։
Եւ անոր յանցանքի գիրը գրուած 26
էր Ինք Հրէից Թագաւորն է։ Ու 27
անոր հետ երկու աւազակ խաչը
հանեցին, մէկը անոր աջ կողմէն
ու մէկը ձախ կողմէն։ Եւ կատարուեցաւ 28
ան գիրը՝ որ կ'ըսէ Թէ
Անօրէններուն հետ սեպուեցաւ։
Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայհոյէին 29
անոր, գլուխնին կը շարժէին
ու կ'ըսէին, Ահա՜ որ տաճարը
կը քակէիր, և իրեք օրուան
մէջ կը շինէիր. Ինքզինքդ ազատէ. 30
ու իջիր աս խաչէն։ Նոյնպէս 31
ալ քահանայապետները դպիրներուն
հետ իրենց մէջը ծաղր ընելով
կ'ըսէին, Ուրիշները ազատեց,
ինքզինքը չկրնար ազատել։ Աս 32
Քրիստոսը Իսրայէլի Թագաւորը
թող հիմա խաչէն վար իջնէ, որ
տեսնենք ու հաւատանք. և իր հետը
խաչը ելլողները կը նախատէին
զանիկայ։
Ու վեցերորդ ժամը հասածին 33
պէս, բոլոր երկրին վրայ խաւար
եղաւ մինչև իններորդ ժամը։ Եւ 34
իններորդ ժամուն Յիսուս մեծ ձայնով
աղաղակեց ու ըսաւ, Էլոի
Էլոի՝ լամա սաբաքթանի. որ կը
թարգմանուի, Աստուած իմ՝ Աստուած
իմ, ինչո՞ւ զիս թողուցիր։
Եւ քովը կայնողներէն ոմանք երբոր 35
լսեցին՝ կ'ըսէին Թէ Եղիան կը
կանչէ։ Ու մէկը վազեց սպունգ 36
մը քացախով լեցուց, ու եղէգի մը
անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ,
և ըսաւ, Թո՛ղ տուր տեսնենք Թէ
Եղիան կու գա՞յ ասիկայ վար իջեցնելու։
Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց 37
ու հոգի տուաւ։ Ու տաճարին 38
վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ վերէն
'ի վար։ Եւ հարիւրապետը 39
որ անոր դիմացը կեցեր էր, տեսնելով
որ այսպէս աղաղակելով հոգի
տուաւ, ըսաւ, Յիրաւի Որդի
Աստուծոյ էր աս մարդը։ Կին- 40

նէր ալ կային որ հեռուանց կը նայէին,
որոնց մէջն էր Մարիամ
Մագդաղենացին, եւ պզտիկ Յակոբոսին
ու Յովսէսին մայրը Մարիամ,
41 եւ Սաղովմէ. Որոնք՝ երբոր
Յիսուս Գալիլեա էր, իր ետեւէն
կ'երթային եւ իրեն սպասաւորութիւն
կ'ընէին. եւ ուրիշ շատ
կիններ ալ՝ որ իր հետը Երուսաղէմ
ելեր էին։

42 Ու երբոր իրիկուն եղաւ, — ան օրը
ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթէն առջի
43 օրը ըլլալով, Յովսէփ Արիմաթացի
երեւելի խորհրդական մը՝ որ ինքն
ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը
կը սպասէր, եկաւ ու համարձակութիւն
ընելով՝ Պիղատոսին քովը
մտաւ, եւ Յիսուսի մարմինը
44 խնդրեց։ Ու Պիղատոս զարմացաւ
որ արդէն մեռած ըլլայ. եւ
հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ հարցուց
անոր թէ Շա՞տ ատեն է որ
45 մեռաւ։ Ու երբոր ստոյգը իմացաւ
հարիւրապետէն, մարմինը
46 Յովսէփին շնորհեց։ Ու Յովսէփ
կտաւ գնեց, ու զանիկայ վար իջեցնելով՝
կտաւովը փաթթեց, ու
դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ
փորուած էր. եւ քար մը գլորեց
47 գերեզմանին դուռը։ Իսկ Մարիամ
Մագդաղենացին ու Յովսէսին
մայրը Մարիամ տեսան ան տեղը
ուր որ դրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ
Մագդաղենացին եւ Յակոբոսին
մայրը Մարիամ եւ Սաղովմէ
խունկեր ծախու առին, որ գան
2 օծեն անիկայ։ Ու միաշաբթի
առտուանց շատ կանուխ՝ արեւը որ
3 կը ծագէր՝ եկան գերեզմանը, Ու
իրարու կ'ըսէին, Քարը ո՞վ պիտի
գլորէ մեզի գերեզմանին դրանէն,
4 (Ու նայեցան տեսան որ քարը
գլորուած էր,) ինչու որ
5 շատ մեծ էր։ Ու ներս գերեզմանը
մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան
որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ
պատմուճան հագած, ու զարհուրեցան։
6 Ու անիկայ ըսաւ անոնց,
Մի՛ զարհուրիք. Յիսուս
Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ.
անիկայ յարութիւն առաւ,
հոս չէ. ահա՛ ան տեղը ուր
որ դրին զանիկայ։ Բայց գացէ՛ք 7
ըսէ՛ք անոր աշակերտներուն եւ
Պետրոսին, թէ ահա ձեզմէ առաջ
Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք
անիկայ՝ ինչպէս որ ձեզի ըսաւ։
Ու անոնք դողով ու ապշութեամբ 8
բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն,
եւ մէկու մը բան չըսին,
քանզի կը վախնային։

Յիսուս միաշաբթի առտուանց 9
յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ
Մագդաղենացիին երեւցաւ,
որմէ եօթը դեւ հաներ էր։ Անիկայ 10
գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք
անոր հետ էին, երբոր սուգ կ'ընէին
ու կու լային։ Իսկ անոնք 11
երբոր լսեցին թէ կենդանի է եւ թէ
իրեն երեւցաւ, չհաւատացին։

Ետքը ուրիշ կերպարանքով երեւցաւ 12
անոնցմէ երկուքին՝ որ քալելով
արտը կ'երթային։ Ու 13
անոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին
ու անոնց ալ չհաւատացին։

Վերջը տասնումէկին երեւցաւ, 14
երբոր սեղան նստած էին, ու երեսնին
զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը
եւ սրտերնուն կարծրութիւնը,
վասն զի որոնց որ ինքը
երեւցաւ մեռելներէն յարութիւն
առած, իրենք չհաւատացին։

Ու ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք բոլոր 15
աշխարհ, ու աւետարանը քարոզեցէ՛ք
բոլոր ստեղծուածներուն։
Ան որ հաւատայ ու մկրտուի, պիտի 16
փրկուի, եւ ան որ չհաւատայ,
պիտի դատապարտուի։ Ու անոնք 17
որ կը հաւատան, աս նշանները
անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս
դեւեր պիտի հանեն, նոր
լեզուներ պիտի խօսին. Ձեռքերնին 18
օձեր պիտի բռնեն, եւ թէ որ
մահաբեր դեղ մը խմեն, իրենց
պիտի չվնասէ. հիւանդներու վրայ
ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի
առողջանան։

Արդ Տէրը անոնց հետ խօսելէն 19
ետքը երկինքը համբարձաւ, ու

20 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ Ու
անոնք ելան ու ամէն տեղ կը քարոզէին,
եւ Տէրը անոնց գործակից
էր, ու խօսքը կը հաստատէր
ան նշաններով որ անոնց հետը
կ'երթային։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Որովհետեւ շատերը մեր մէջ հաստատ
գիտցուած բաներուն վրայով
եղած պատմութիւնը կարգի
2 դնելու ձեռք զարկին, Ինչպէս որ
սկիզբէն աչքով տեսնողները եւ
խօսքին սպասաւոր եղողները աւանդեցին
3 մեզի, Ինծի ալ որ սկիզբէն
ան ամէն բաներուն ճշդութեամբ
տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի
կարգաւ գրել քեզի՝ ո՛վ պատուական
4 Թէոփիլէ, Որ սորված բաներուդ
ստուգութիւնը իմանաս։

5 ✕ Հրէաստանի Հերովդէս թագաւորին
օրերը Աբիայի դասակարգութենէն
Զաքարիա անունով
քահանայ մը կար, որուն
կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր,
6 եւ անոր անունը Եղիսաբեթ։ Ու
երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւը արդար
էին, եւ Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն
ու իրաւունքներուն
մէջ անարատութեամբ կը
7 քալէին։ Ու զաւակ չունէին,
ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր,
ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած
էին։

8 Ու երբոր անիկայ իր դասակարգութեան
օրերը հանելուն քահանայական
պաշտօնը կը կատարէր
9 Աստուծոյ առջեւը, Քահանայութեան
սովորութեանը պէս իրեն
ինկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ
10 խնկարկութիւն ընէ։ Ու ժողովուրդին
բոլոր բազմութիւնը դուրսը
աղօթքի կայներ էին խունկին
11 ատենը։ Ու երեւցաւ անոր՝ Տէրոջը
հրեշտակը, որ կայներ էր
12 խունկի սեղանին աջ կողմը։ Ու
Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ,
ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ։
Ու հրեշտակը ըսաւ անոր, 13
Մի՛ վախնար՝ Զաքարիա, ինչու
որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, եւ քու
կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը
պիտի ծնանի, ու անոր անունը
Յովհաննէս դնես։ Ու քեզի ուրախութիւն 14
ու ցնծութիւն պիտի
ըլլայ, եւ շատերը անոր ծնանելուն
վրայ պիտի ուրախանան. Ինչու 15
որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ,
եւ գինի ու օղի պիտի չխմէ. եւ դեռ
իր մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով
պիտի լեցուի. Ու Իսրայէլի որդւոցմէ 16
շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն
պիտի դարձընէ։ Ու ինքը անոր 17
առջեւէն պիտի գայ Եղիայի հոգիովը
ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը
որդւոցը վրայ դարձընելու,
եւ անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեանը,
որ Տէրոջը բարեկարգ
ժողովուրդ մը պատրաստէ։
Ու Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին, 18
Ինչո՞վ գիտնամ աս բանը, որովհետեւ
ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր
օրերը անցուցած է։ Ու հրեշտակը 19
պատասխան տալով ըսաւ անոր,
Ես եմ Գաբրիէլը որ Աստուծոյ
առջեւը կը կայնիմ, ու
խրկուեցայ քեզի զրուցելու, եւ աս
բաներուն աւետիսը քեզի տալու։
Ու ահա համր պիտի ըլլաս դուն, 20
ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան
օրը՝ որ աս բաները ըլլան. քանզի
չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք
իրենց ատենին պիտի կատարուին։
Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը 21
սպասէր, եւ կը զարմանային անոր
տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։
Ու երբոր դուրս ելաւ, չէր կրնար 22
խօսիլ անոնց հետ. եւ իմացան որ

տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած
է . ու ինքը նշանով կը խօսէր անոնց
23 հետ , և համր կը կենար ։ Ու
եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը
24 լմնցան , իր տունը գնաց ։ Ու
ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ
յղացաւ , ու հինգ ամիս
ինքզինքը կը պահէր , և կ'ըսէր ,
25 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը այն օրերը ,
որ ի՛նք նայեցաւ նախատինքս
մարդոց մէջէն վերցընելու ։ ✕
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ
հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ
Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝
27 որուն անունը Նազարէթ էր , Մէկ
կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած ,
որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի
տունէն , և այն կոյսին անունը
28 Մարիամ էր ։ Ու հրեշտակը անոր
գալով ըսաւ , Ողջո՛յն քեզ՝
ով շնորհընկալ կոյս ։ Տէրը քեզի
հետ է . դուն կանանց մէջ օրհնեալ
29 ես ։ Ու անիկայ տեսնելով՝ անոր
խօսքին վրայ շփոթեցաւ , ու ինքնիրեն
կը մտածէր թէ ինչպէս
30 բան պիտի ըլլայ այս ողջոյնը ։ Ու
հրեշտակը անոր ըսաւ , Մի՛ վախնար՝
Մարիամ , ինչու որ Աստուծմէ
31 շնորհք գտար . Ու ահա պիտի
յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս ,
և անոր անունը Յիսուս պիտի դընես ։
32 Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ ,
ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ըսուի ,
և Տէր Աստուած պիտի տայ
անոր իր հօրը Դաւիթին աթոռը ,
ու Յակոբին տանը վրայ յաւիտեան
33 պիտի թագաւորէ ։ Ու անոր թագաւորութիւնը
վերջ պիտի չունենայ ։
34 Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին ,
Ինչպէս պիտի ըլլայ այս
բանը , որովհետև ես էրիկ մարդ
35 չեմ գիտեր ։ Ու հրեշտակը պատասխան
տալով ըսաւ անոր , Հոգին
Սուրբ պիտի գայ քեզի , ու
Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ
հովանի պիտի ըլլայ . ուստի այն
քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ
36 Որդի պիտի ըսուի ։ Ու ահա քու
ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ ալ
իր պառաւութեան ատենը որդի մը
յղի է . ու անիկայ ան
ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն
է . Ինչու որ Աստուծոյ քով բնաւ 37
մէկ բան մը անկարելի չըլլար ։ Ու 38
Մարիամ ըսաւ , Ահա ես Տէրոջը
աղախինն եմ , քու ըսածիդ պէս
թող ըլլայ ինծի . ու հրեշտակը
անոր քովէն գնաց ։

Ան օրերը ելաւ Մարիամ ու 39
արտորնոք լեռնակողմը Յուդայի
մէկ քաղաքը գնաց ։ Ու մտաւ 40
Զաքարիայի տունը ու Եղիսաբեթին
բարև տուաւ ։ Ու եղաւ 41
որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին
բարևը , մանուկը անոր որովայնին
մէջը խաղաց , ու Եղիսաբեթ Սուրբ
Հոգիով լեցուեցաւ . Ու բարձր 42
ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ ,
Օրհնեա՛լ ես դուն կանանց մէջ , և
օրհնեա՛լ է քու որովայնիդ պտուղը ։
Ու աս ինծի ուսկից եղաւ , որ իմ 43
Տէրոջս մայրը ինծի գայ . Վասն 44
զի ահա երբոր քու բարևիդ ձայնը
ականջիս եկաւ , մանուկը որովայնիս
մէջը խաղաց ուրախութենէն ։ Ու 45
երանի անոր որ հաւատացեր է ,
քանզի պիտի կատարուի այն բաները
որ Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն ։ Ու 46
Մարիամ ըսաւ , Իմ անձս կը մեծցընէ
Տէրը ։ Ու իմ հոգիս ուրախացաւ 47
իմ Փրկիչ Աստուծմովս ։
Ինչու որ իր աղախինին խոնարհութեանը 48
նայեցաւ , քանզի ահա ասկէ
ետև բոլոր ազգերը ինծի երանութիւն
պիտի տան ։ Վասն զի 49
Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ ըրաւ .
ու անոր անունը սուրբ է ։
Ու անոր ողորմութիւնը իրմէն 50
վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ ։
Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց ։ 51
ցիրուցան ըրաւ ամբարտաւանները
իրենց սրտին խորհուրդովը ։ Զօրաւորները 52
իրենց աթոռներէն իջեցուց ,
ու խոնարհները բարձրացուց ։
Անօթիները բարիքներով 53
լեցուց , և հարուստները պարապ
ճամբեց ։ Օգնութիւն ըրաւ իր 54
Իսրայէլ ծառային՝ իր ողորմութիւնը
միտք բերելով , Ինչպէս որ 55
ինքը խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Աբրահամին
ու անոր սերունդին յաւիտեան ։

56 Ու Մարիամ անոր քովը իրեք
ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տունը
դարձաւ ։

57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու ժամանակը
լեցուեցաւ , ու որդի մը
58 ծնաւ ։ Ու լսեցին անոնք որ անոր
բոլորտիքը կը բնակէին՝ ու անոր
ազգականները , որ Տէրը անոր վըրայ
իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց ,
և անոր հետ կ'ուրախանային ։

59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան
թլփատելու եկան , և զանիկայ իր
հօրը անունովը Զաքարիա կը կոչէին ։
60 Իսկ անոր մայրը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Չէ , հապա
Յովհաննէս պիտի կոչուի ։
61 Ու անոր ըսին թէ Քու ազգականներուդ
մէջ մէկը չկայ որ այս
62 անունով կոչուի ։ Ապա կ'ըսէին
անոր հօրը թէ ինչ անունով կ'ուզէ
63 որ անիկայ կոչուի ։ Ան ալ
տախտակ մը ուզեց ու գրեց ըսելով ,
Յովհաննէս է անոր անունը .
ու ամէնքը զարմացան ։
64 Ու իսկոյն բացուեցաւ անոր բերանը
ու անոր լեզուն , և կը խօսէր
65 ու կ'օրհնէր զԱստուած ։ Ու վախ
մը ինկաւ ան ամէնուն վրայ՝ որոնք
անոնց բոլորտիքը կը բնակէին .
ու այս ամէն բաները Հրէաստանի
բոլոր լեռնակողմը կը զրուցուէր ։
66 Ու ամէն լսողները իրենց սրտերնուն
մէջը դրին , ու կ'ըսէին ,
Արդեօք աս տղան ի՞նչ պիտի ըլլայ .
ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ
էր ։

67 Ու անոր հայրը Զաքարիա
Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգարէացաւ
68 ու ըսաւ , Օրհնեա՛լ ըլլայ
Իսրայէլի Տէր Աստուածը , որ այցելութեան
եկաւ և իր ժողովուրդին
69 փրկութիւն ըրաւ . Ու մեզի
փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր
70 Դաւիթ ծառային տունէն . (Ինչպէս
որ սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ ,
որոնք աշխարհի սկիզբէն 'ի
վեր անոր մարգարէներն էին .)
71 Փրկութիւն մեր թշնամիներէն և
բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն ,
72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն
վրայ , և իր սուրբ ուխտը
միտք բերելու , (Ան երդումը որ 73
մեր հօրը Աբրահամին ըրաւ ,) մեզի
տալու , Որ մեր թշնամիներուն 74
ձեռքէն ազատուելով առանց վախի
զանիկայ պաշտենք Սրբութիւնով 75
ու արդարութիւնով անոր
առջևը մեր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ ։ Ու դուն ալ՝ մանուկ Բարձրելոյն 76
մարգարէն պիտի կոչուիս ,
ինչու որ Տէրոջը երեսին առջևէն
պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները
պատրաստելու , Անոր ժողովուրդին 77
գիտցընելու իրենց փրկութիւնը իրենց
մեղքերուն թողութիւնովը ,
Մեր Աստուծոյն գթած ողորմութեանը 78
համար՝ որով `Ծագող արևելքը
վերէն մեզի այցելութեան
եկաւ , Խաւարի և մահուան ստուերի 79
մէջ նստողներուն լոյս տալու ,
ու մեր ոտքերը խաղաղութեան
ճամբուն մէջ շիտկելու ։

Ու տղան կը մեծնար ու կը զօրանար 80
հոգիով , և անապատներուն
մէջն էր մինչև ան օրը՝ որ ինքը
Իսրայէլին երևցաւ ։

ԳԼ. Բ

Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս 1
կայսրէն հրաման ելաւ՝ որ բոլոր
աշխարհ գրուի ։ (Աս առջի 2
աշխարհագիրը եղաւ Կիւրենոսին
Ասորիքայի վրայ կուսակալութիւն
ըրած ատենը ։) Ու ամէնքը կ'երթային 3
աշխարհագիրը մտնելու՝ ամէն
մէկը իր քաղաքին մէջ ։ Յովսէփ 4
ալ Գալիլեայէն՝ Նազարէթ
քաղաքէն ելաւ գնաց 'ի Հրէաստան
Դաւիթի քաղաքը՝ որ Բեթլեհեմ
կ'ըսուի , (Ինքը Դաւիթի տունէն
ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար ,)
Աշխարհագիրը մտնելու Մարիամին 5
հետ մէկտեղ , որ իր նշանածն
էր , և յղի էր ։ Ու եղաւ որ երբ 6
անոնք հոն էին , անոր ծնանելու
օրերը լեցուեցան . Ու իր անդրանիկ 7
որդին ծնաւ , ու խանձարուրով
փաթթեց , և զանիկայ մսուրին
մէջը պառկեցուց , ինչու որ իջևաններուն
մէջ իրենց տեղ չկար ։

Ու ան տեղը հովիւներ կային 8

դաշտի մէջ կեցած, որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանութիւնը կ'ընէին։ 9 Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ եկաւ, ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ. ու խիստ շատ վախցան։ 10 Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց, Մի վախնաք, ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ, որ բոլոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ. 11 Վասն զի ձեզի այսօր փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ, որ ինքը Օծեալ Տէր է։ 12 Եւ աս ձեզի նշան մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթուած ու մսուրի մէջ պառկած։ 13 Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ, որոնք զԱստուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին, 14 Ամէնից բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ փառք, ու երկրիս վրայ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ հաճութիւն։ 15 Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինքը վերցան, հովիւները իրարու ըսին, Եկէք մինչեւ Բեթլեհէմ երթանք, ու տեսնենք՝ ի՞նչ է աս եղած բանը, որն որ 16 Տէրը մեզի ցուցուց։ Ու եկան արտորնօք, և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած 17 մանուկը։ Ու երբոր տեսան, իմացուցին ան խօսքին վրայով, որ աս մանուկին համար իրենց զրուցուեցաւ։ 18 Եւ ամէնքը որ կը լսէին, կը զարմանային ան բաներուն վրայ որ հովիւները իրենց կը զրուցէին։ 19 Բայց Մարիամ աս ամէն բաները կը պահէր, ու իր 20 սրտին մէջը կը մտածէր։ Եւ հովիւները դարձան, կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին զԱստուած ան ամէն բաներուն համար որ լսեցին ու տեսան, ինչպէս որ իրենց զրուցուած էր։

21 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան մանուկը թլփատելու, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն կոչուած էր՝ դեռ ինքը մօրը որովայնին մէջ չյղացած։

22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ երբոր անոնց մաքրութեան օրերը լմնցան, Երուսաղէմ տարին զանիկայ Տէրոջը առջեւը հանելու, 23 (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ, թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ, Տէրոջը սուրբ 24 ըսուի,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու զոյգ մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու 25 ձագ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէոն էր, ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր, և Իսրայէլի մխիթարութեանը կը սպասէր. ու 26 Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր։ Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչեւ որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։ 27 Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ. ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը պէս անոր համար ընեն, 28 Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ, և օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ, 29 Ալ հիմա՛ ո՛վ Տէր՝ արձակեա քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ. 30 Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու 31 փրկութիւնդ, Որ բոլոր ժողովուրդներուն առջեւը պատրաստեցիր. 32 Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու, և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ։ 33 Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին ան բաներուն վրայ, որ անոր համար կը խօսուէին։ 34 Ու Սիմէոն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ. Ահա աս մանուկը Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար, ու հակառակութեան նպատակ մը ըլլալու համար կեցած է. 35 (Եւ քու սրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի,) որ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին։

36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն Փանուէլի աղջիկը՝ Ասերի ցեղէն. անիկայ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ էրկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեանը ժամանակէն, 37 Եւ որբեւարի էր գրեթէ ութսունըչորս տարուան. որ տաճարէն չէր զատուէր, հապա ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ։ 38 Եւ անիկայ նոյն ժամուն եկաւ, ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն, որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։

39 Ու երբոր ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազարեթ քաղաքը։ 40 Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգւով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր։

41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթային։ 42 Ու երբոր անիկայ տասնուերկու տարեկան եղաւ, տօնին սովորութեանը պէս երբոր անոնք Երուսաղէմ ելան, 43 Եւ ան օրերը որ լմնցուցին ու նորէն ետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը 44 չէին գիտեր. Հապա կարծելով թէ անիկայ ճամբորդներուն հետն է, մէկ օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զանիկայ իրենց ազգականներուն և ծանօթներուն մէջը։ 45 Ու երբոր չգտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան անիկայ փնտռելու։ 46 Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը տաճարին մէջը գտան զանիկայ, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մտիկ կ'ընէր 47 ու անոնց բան կը հարցընէր։ Եւ ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը 48 ու պատասխաններուն վրայ։ Ու երբոր տեսան զանիկայ, ապշած մնացին. և անոր մայրը ըսաւ անոր, Ո՛րդեակ՝ ինչո՞ւ համար մեզի այսպէս ըրիր. ահա քու հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փնտռէինք։ 49 Եւ ըսաւ անոնց, Օխ ինչո՞ւ կը փնտռէիք, չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս 50 տանը ըլլամ։ Եւ անոնք չհասկցան ան խօսքը որ իրենց զրուցեց։ 51 Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարեթ, և անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը աս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։

52 Եւ Յիսուս կը զօրանար իմաստութիւնով ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք գտնելով։

ԳԼ. Գ.

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասնուհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ըրած ատենը, ու Հերովդէսին Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իտուրեացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան ատենը, և Լիւսանիայի Աբիլենացւոց վրայ չորրորդապետութեան ատենը, 2 Եւ Աննայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան ատենը՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ անապատին մէջ։ 3 Ու անիկայ եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր մեղաց թողութեան համար. 4 Ինչպէս որ Եսայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով. Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շտկեցէք։ 5 Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծուռը պիտի շտկուի, ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան. 6 Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ։

7 Ու իրեն մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն ըսաւ, Իժերու ծնունդներ՝ ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ։ 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի՛ սկսիք ձեր ներսի դին ըսել թէ Մենք մեզի հայր՝ Աբրահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է աս քարերէս Աբրահամին որդիներ հանելու։ 9 Ալ հիմա կացինը ծառերուն ար-

մառքն քովը կը դրուի . ուստի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չըբերեր ,
կը կտրուի ու կրակը կը
10 ձգուի ։ Եւ ժողովուրդները կը
հարցնէին իրեն ու կ'ըսէին , Ուրեմն
11 ի՞նչ ընենք ։ Պատասխան
տալով ու ըսաւ անոնց , Ա՛ն որ
երկու հանդերձ ունի , թող մէկը
չունեցողին տայ . և ա՛ն որ կերակուր
12 ունի , նոյնպէս ընէ ։ Մաքսաւորներն
ալ եկան մկրտուելու ,
ու ըսին անոր , Վարդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ ընենք ։ Ան ալ ըսաւ անոնց ,
Ձեզի հրամայուածէն աւելի
14 բան չպահանջէք ։ Զինուորներն
ալ կը հարցնէին անոր ու կ'ըսէին ,
Եւ մենք ի՞նչ ընենք . ըսաւ
անոնց , Մէկը մի՛ հարստահարէք ,
և մէկու մը վրայ զրպարտութիւն մի՛
ընէք , ու ձեր թոշակովը բաւականացէք ։

15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր ,
և ամէնքը իրենց սրտերնին մէջ կը
մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ
16 մի՞թէ ինք է արդեօք Քրիստոսը , Յովհաննէս
պատասխան տուաւ ամենուն
ու ըսաւ , Ես ձեզ ջրով կը
մկրտեմ , բայց ինձմէ աւելի զօրաւորը
կու գայ , որ ես անոր կօշիկներուն
կապերը քակելու արժանի
չեմ . անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ
17 Հոգւով Սրբով և կրակով ։ Անոր
հեծանոցը իր ձեռքն է , և իր
կալը պիտի մաքրէ , ու ցորենը իր
ամբարը պիտի ժողվէ , և յարդը
չմարելու կրակով պիտի այրէ ։
18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր
ժողովուրդը յորդորելով ։

19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը
անկէ յանդիմանուելով իր եղբօրը
կնկանը Հերովդիայի համար , և
բոլոր չարութիւններուն համար որ
20 Հերովդէս գործեց , Ան ամենուն
վրայ աս ալ աւելցուց , որ Յովհաննէսը
բանտի մէջ գոցեց ։

21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը
, և Յիսուս ալ մկրտուելով՝
աղօթք կ'ընէր , երկինքը
22 բացուեցաւ . Եւ Սուրբ Հոգին
մարմնաւոր երեւոյթով աղաւնիի
պէս անոր վրայ իջաւ , ու երկինքէն
ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր , Դուն
ես իմ սիրելի Որդիս , քեզի հաւնեցայ ։

Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր գրեթէ 23
երեսուն տարեկան ըլլալ , որ
(ինչպէս կը կարծուէր) ինքը
Յովսէփին որդին էր , որ ան Հեղիին
, որ ան Մատաթին , Որ ան 24
Ղեւիին , որ ան Մեղքիին , որ ան
Յաննէին , որ ան Յովսէփին , Որ 25
ան Մատաթիային , որ ան Ամովսին
, որ ան Նաւումին , որ ան
Եսղիին , որ ան Նանգէին , Որ ան 26
Մաաթին , որ ան Մատաթիային ,
որ ան Սեմէիին , որ ան Յովսէփին ,
որ ան Յուդային , Որ ան Յովհաննային 27
, որ ան Ռեսային , որ ան
Զօրաբաբելին , որ ան Սաղաթիելին
, որ ան Ներիին , Որ ան Մեղքիին 28
, որ ան Ադդիին , որ ան Կովսամին
, որ ան Եղմովդադին , որ
ան Էրին , Որ ան Յովսէսին , որ 29
ան Եղիազարին , որ ան Յովրիմին ,
որ ան Մատաթին , որ ան Ղեւիին ,
Որ ան Սիմէօնին , որ ան Յուդային 30
, որ ան Յովսէփին , որ ան
Յովնանին , որ ան Եղիակիմին ,
Որ ան Մելեային , որ ան Մայնանին 31
, որ ան Մատաթային , որ ան
Նաթանին , որ ան Դաւիթին ,
Որ ան Յեսսէին , որ ան Ովբեդին , 32
որ ան Բոոսին , որ ան Սաղմոնին ,
որ ան Նաասոնին , Որ ան Ամինադաբին 33
, որ ան Արամին , որ ան
Եսրոնին , որ ան Փարեսին , որ
ան Յուդային , Որ ան Յակոբին , 34
որ ան Իսահակին , որ ան Աբրահամին
, որ ան Թարային , որ ան
Նաքովրին , Որ ան Սերուքին , որ 35
ան Ռագաւին , որ ան Փաղեկին ,
որ ան Եբերին , որ ան Սաղային ,
Որ ան Կայնանին , որ ան Արփաքսադին 36
, որ ան Սեմին , որ ան Նոյին
, որ ան Ղամեքին , Որ ան 37
Մաթուսաղային , որ ան Ենովքին ,
որ ան Յարեդին , որ ան Մաղաղիելին
, որ ան Կայնանին , Որ ան 38
Ենովսին , որ ան Սեթին , որ ան
Ադամին , որ ան Աստուծոյ ։

ԳԼ. Դ.

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ ,
ու Հոգիէն անապատը տարուեցաւ
2 , Եւ քառասուն օր Սատանայէն
փորձուեցաւ . ու ան օրերը
բան մը չկերաւ , և ան օրերը լմննալէն
ետև անօթեցաւ ։

3 Ու Սատանան ըսաւ անոր , Թէ
որ Աստուծոյ Որդին ես , ըսէ աս
4 քարին որ հաց ըլլայ ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ , Գրուած է թէ Ո՛չ միայն
հացով կ'ապրի մարդ , հապա Աստուծոյ
ամէն խօսքովը ։

5 Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ մը
հանելով զանիկայ , աշխարհի բոլոր
թագաւորութիւնները ցուցուց անոր
6 մէկ վայրկեանի մը մէջ . Եւ
Սատանան ըսաւ անոր . Աս ամէն
իշխանութիւնը ու անոնց փառքը
քեզի պիտի տամ , ինչու որ ինծի
յանձնուած է . և որու որ ուզեմ՝
7 կու տամ անիկայ . Ուստի թէ որ
դուն իմ առջևս ինկած երկրպագութիւն
ընես , ամէնը քեզի ըլլայ ։
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր
ու ըսաւ , Գրուած է թէ
Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն
ընես , ու միայն զանիկայ
պաշտես ։

9 Եւ զանիկայ տարաւ Երուսաղէմ
ու տաճարին աշտարակին վըրայ
կայնեցուց , ու ըսաւ անոր ,
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես ,
10 քեզ ասկէ վար ձգէ . Ինչու որ
գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն
պիտի ապսպրէ քեզի համար՝ որ
11 քեզ պահեն . Ու ձեռքերնուն վրայ
պիտի վերցընեն քեզ , որ չըլլայ
12 թէ ոտքդ քարի զարնես ։ Եւ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր , Ըսուած է թէ Քու Տէր
13 Աստուածդ չփորձես ։ Ու երբոր
Սատանան ամէն փորձութիւնը
կատարեց , ատեն մը ետ կեցաւ
անկէ ։

14 Եւ Յիսուս Հոգիին զօրութեամբը
Գալիլեա դարձաւ ։ ու
անոր համբաւը ան գաւառին ամէն
կողմերը տարածուեցաւ ։ Եւ ինքը 15
անոնց ժողովարաններուն մէջը կը
սորվեցընէր , ու ամէնէն կը փառաւորուէր
։

Ու եկաւ Նազարէթ , ուր որ 16
ինքը մեծցած էր . և իր սովորութեանը
պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը , ու ելաւ որ կարդայ
։ Եւ տուին անոր Եսայի 17
մարգարէին գիրքը . ու երբոր գիրքը
բացաւ , գտաւ ան տեղը՝ ուր
որ գրուած էր , Տէրոջը Հոգին իմ 18
վրաս է . ինչու որ զիս օծեց աղքատներուն
աւետարան քարոզելու
, զիս ղրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները
բժշկելու ։ Գերիներուն 19
ազատութիւն և կոյրերուն տեսութիւն
քարոզելու , հարստահարութիւն
կրողները ազատ թող
տալու , Տէրոջը ընդունելի տարին
քարոզելու ։ Եւ գիրքը գոցելով՝ 20
տուաւ սպասաւորին ու նստաւ . և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը
աչքերնին անկած անոր կը նայէին ։
Եւ սկսաւ անոնց ըսել , Այսօր աս 21
գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր
ականջները լսեցին ։ Եւ ամէնքը 22
անոր վրայ կը վկայէին , ու կը
զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի
խօսքերուն վրայ՝ ու կ'ըսէին
, Միթէ Յովսէփին որդին
չէ՞ ։ Եւ ըսաւ անոնց , Իրաւ որ 23
դուք ինծի պիտի ըսէք աս առակը ,
Բժիշկ՝ քու անձդ բժշկէ . ինչ որ
բաներ լսեցինք որ Կափառնայումի
մէջ եղաւ , հոս ալ ըրէ քու քաղաքիդ
մէջ ։ Եւ ըսաւ , Ճշմարիտ 24
կ'ըսեմ ձեզի թէ Մարգարէ
մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ ։
Եւ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Շատ 25
որբևայրիներ կային Եղիային օրերը
Իսրայէլի մէջ , երբոր իրեք տարի
ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ ,
այնանկ որ մեծ սով եղաւ բոլոր
երկրին մէջ . Բայց Եղիա անոնցմէ 26
մէկուն չղրկուեցաւ , հապա մինակ
Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին
մէջ որբևայրի կնկան մը ։
Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի 27
մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը ,
ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ ,

հապա մինակ Նէեման Ասորին ։
28 Ու ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ
բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր
29 ասոնք լսեցին ։ Ու ելլան ա-
նիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին, և
տարին զանիկայ մինչեւ այն լեռանը
ցցուած ծայրը, որուն վրայ իրենց
քաղաքը շինուած էր, որ զանիկայ
30 բարձր տեղէն վար ձգեն ։ Բայց
ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց ։
31 Ու իջաւ Գալիլեայի Կափառնա-
ում քաղաքը, ու շաբաթ օրերը
32 կը սորվեցնէր անոնց ։ Ու կը
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ, ինչու որ իշխանու-
33 թիւնով էր անոր խօսքը ։ Ու
ժողովարանին մէջ մարդ մը կար,
որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով,
Թո՛ղ տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ
բան ունիս՝ Յիսուս Նազովրեցի.
միթէ մեզ կորսնցնելո՞ւ եկար.
գիտեմ քեզ ով ես, Աստուծոյ
35 Սուրբը ։ Ու Յիսուս սաստեց ա-
նոր՝ ըսելով, Պապանձէ ու ելի՛ր
անկէ. ու դեւը զանիկայ նետելով
ժողովարանին մէջտեղը գետինը
զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու վնաս
36 մը չտուաւ անոր ։ Ու զարմանք
եկաւ ամենուն վրայ. և իրարու
հետ կը խօսէին ու կ՚ըսէին, Աս
ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւնով
և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ
37 ոգիներուն, ու կ՚ելլեն ։ Ու ա-
նոր համբաւը տարածուեցաւ շրջա-
կայ գաւառին ամէն տեղերը ։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սի-
39 մոնին տունը մտաւ ։ Սիմոնին զո-
քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տառա-
պէր, ու անոր համար աղաչեցին
40 իրեն ։ Ու Յիսուս անոր վրայ
կայնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թո-
ղուց զանիկայ. և շուտ մը ելաւ
ու անոնց սպասաւորութիւն կ՚ընէր ։
41 Ու արեւը մարը մտած ատենը՝
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տե-
սակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն
բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝
42 բժշկեց զանոնք ։ Դեւեր ալ կ՚ել-
լէին շատերէն, կ՚աղաղակէին ու
կ՚ըսէին թէ Դուն ես Քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին. և ինքը կը սաս-
տէր ու թող չէր տար անոնց որ
խօսին, ինչու որ գիտէին թէ ինքը
Քրիստոսն է ։
Ու երբոր ցորեկ եղաւ, ելաւ 43
ու գնաց անապատ տեղ մը, և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ. եկան մինչեւ անոր, ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ չեր-
թայ. Բայց անիկայ ըսաւ անոնց, 44
Պէտք է ինծի որ ուրիշ քաղաքնե-
րու ալ Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը քարոզեմ, քանզի աս բա-
նիս համար խրկուած եմ ։ Ու 45
Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր ։

ԳԼ. Ե

Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր 1
բոլորտիքը դիզուեցաւ Աստու-
ծոյ խօսքը լսելու համար, ինքն ալ
Գեննեսարեթի ծովակին քովը կե-
ցեր էր ։ Ու տեսաւ երկու նաւեր՝ 2
որ ծովակին քովը կեցեր էին, և
ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռ-
կաններնին կը լուային ։ Ինքը ան 3
նաւերուն մէկուն մէջը մտաւ որ
Սիմոնինն էր, և աղաչեց անոր որ
քիչ մը ցամաքէն ծովուն մէջը տա-
նի. և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժո-
ղովուրդներուն կը սորվեցնէր ։
Ու երբոր խօսելէն դադարեցաւ, 4
ըսաւ Սիմոնին, Առա՛ջ տար նաւը
դէպ 'ի խորունկը, և ուռկաններ-
նիդ ձգեցէ՛ք ձուկ որսալու ։ Ու 5
Սիմոն պատասխան տալով ըսաւ
անոր, Վարդապե՛տ, բոլոր գիշերը
աշխատեցանք, ու բան մը չբռնե-
ցինք. բայց քու խօսքիդ համար
ուռկանը ձգեմ ։ Ու երբոր ասը- 6
րին, խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին
մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պա-
տըռտէր ։ Ու ձեռք կ՚ընէին միւս 7
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերնե-
րուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և ե-
կան, ու երկու նաւերն ալ լեցուե-
ցին, մինչեւ որ ընկղմելու մօտ էին ։
Սիմոն Պետրոս երբոր տեսաւ, Յի- 8
սուսի ծունկերուն ինկաւ ու ըսաւ,
Տէ՛ր, իմ քովէս մէկդի՛ գնա, ին-

չու որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ ։
9 Վասն զի ապշութիւնը պատեց ա-
նիկայ և անոր հետը եղող ամէնը,
այն իրենց բռնած ձուկերուն որսին
10 համար. Նոյնպէս ալ Զեբեդէո-
սին որդիքը Յակոբոս և Յովհան-
նէս, որոնք Սիմոնին ընկերներն
էին. ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնին,
Մի՛ վախնար, ասկէ ետեւ մարդոց
11 որսորդ պիտի ըլլաս ։ Ու նաւերը
ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թո-
ղուցին ու անոր ետեւէն գացին ։
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի
մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ մը բո-
րոտութիւնով լեցուն՝ երբոր Յի-
սուսը տեսաւ, երեսի վրայ ինկալով
աղաչեց անոր ու ըսաւ, Տէ՛ր թէ
որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել ։
13 Ու Յիսուս իր ձեռքը երկընցնե-
լով դպաւ անոր, ու ըսաւ, Կ՚ու-
զեմ՝ մաքրուէ՛. և շուտ մը բորո-
14 տութիւնը անկէ գնաց ։ Ու ինքը
պատուիրեց անոր որ մէկու մը չըսէ,
հապա ըսաւ, Գնա՛ քեզ քահա-
նային ցուցո՛ւր, և Մովսէսին պա-
տուիրածին պէս քու մաքրուելուդ
ընծան տո՛ւր՝ անոնց վկայութիւն
15 ըլլալու համար ։ Ու անոր վրայով
խօսքը աւելի կը տարածուէր. ու
շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին
մտիկ ընելու, և անով իրենց հի-
16 ւանդութիւններէն բժշկուելու ։ Ու
ինքը անապատ տեղուանք կը քա-
շուէր և աղօթք կ՚ընէր ։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը
սորվեցնէր, ու փարիսեցիներ և
օրինաց վարդապետներ նստած էին,
որոնք Գալիլեայի ու Հրէաստանի
ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքա-
ղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէ-
րոջը զօրութիւնը ներկայ էր անոնք
18 բժշկելու ։ Ու ահա քանի մը մար-
դիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մա-
հիճով բերին, և հնարք կը փնտը-
ռէին թէ ինչպէս զանիկայ ներս խո-
19 թեն, ու դնեն անոր առջեւը. Ու
երբոր բազմութենէն ճամբայ չէին
գտներ՝ որ անկէ ներս խոթեն անի-
կայ, տանիքին վրայ ելան, և զա-
նիկայ կղմինտրներուն մէջէն մահի-
ճով մէջտեղը Յիսուսին առջեւը
իջեցուցին ։ Ու անիկայ տեսնելով 20
անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր, Ո՛վ
մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի ներուած
են ։ Ու դպիրները ու փարիսե- 21
ցիները սկսան խորհիլ ու ըսել,
Ո՞վ է ասիկայ, որ հայհոյութիւն-
ներ կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեղաց
թողութիւն տալ, բայց միայն Աս-
տուած ։ Ու Յիսուս իմանալով 22
անոնց խորհուրդները՝ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սրտեր-
նուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք ։ Ո՞րը 23
աւելի դիւրին է, Քու մեղքերդ
քեզի ներուած են ըսե՞լը, թէ Ե-
լի՛ր ու քալէ՛ ըսելը ։ Բայց որպէս 24
զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշ-
խանութիւն ունի երկրի վրայ մեղ-
քերու թողութիւն տալու, (ըսաւ
անդամալոյծին,) Քեզի կ՚ըսեմ,
Ելի՛ր մահիճդ առ ու տո՛ւնդ գնա ։
Ան ալ իսկոյն անոնց առջեւը ելաւ, 25
ու վրան տարաւ ինչ բանի վրայ որ
պառկած էր, և գնաց իր տունը,
ու Աստուծոյ փառք կու տար ։ Ու 26
ամէնքը ապշած մնացին, ու Աս-
տուծոյ փառք կու տային. և վախով
լեցուած՝ կ՚ըսէին թէ Այսօր նո-
րանշան բաներ տեսանք ։
Ու աս բաներէն ետեւ ելաւ անկէ, 27
ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր մը՝ որուն
անունը Ղեւի էր, որ մաքս ընդու-
նելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ ա-
նոր, Ետեւէ՛ս եկուր ։ Ան ալ 28
թողուց ամէնը և ելաւ գնաց անոր
ետեւէն ։ Ու Ղեւի անոր մեծ կո- 29
չունք մը ըրաւ իր տանը մէջ. և
շատ բազմութիւն կար մաքսաւորնե-
րու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ
սեղան նստեր էին ։ Ու անոնց 30
դպիրները ու փարիսեցիները տրը-
տունջ կ՚ընէին անոր աշակերտնե-
րուն ու կ՚ըսէին, Ինչո՞ւ համար
մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն
հետ կ՚ուտէք ու կը խմէք ։ Ու 31
Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ
անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք
չէ, հապա հիւանդներուն. Ես 32
արդարները կանչելու չեկայ, հապա
մեղաւորները ապաշխարութեան ։
Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ 33
Յովհաննէսին աշակերտները շատ

անգամ ծոմ կը պահեն, և աղօթքներ
կ'ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցւոց
աշակերտները. և քուկիններդ
կ'ուտեն ու կը խմեն։
34 Ինքն ալ ըսաւ անոնց, Կրնա՞ք
հարսնիքին տղաքը ծոմ պահել
տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն
35 է։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ
փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա
36 ան օրերը ծոմ պիտի պահեն։ Առակ
մըն ալ ըսաւ անոնց, Թէ
Մէկը չկրեր նոր լաթի կտոր հին
հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝ ան նորը
պատռուածք ալ կ'ընէ, ու հինցածին
հետ ալ չմիաբանիր ան նոր
37 լաթէն եղած կտորը։ Ու մէկը
նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ.
եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը
կը պատռէ, ինքը կը թափի ու
38 տիկերը կը կորսուին. Հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է,
39 ու երկուքն ալ կը պահուին։ Ու
մէկը հին գինին խմելէն ետև անմիջապէս
նորը չուզեր, քանզի կ'ըսէ
թէ Հինը աւելի աղուոր է։

ԳԼ. Զ.

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ
օրը Յիսուս արտերուն մէջէն
կ'անցնէր և իր աշակերտները ցորենի
հասկեր փրցընելով, ձեռքերնուն
2 մէջ կը շփէին ու կ'ուտէին։ Ու
փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց,
Ի՞նչու բան կ'ընէք, որ արժան
3 չէ ընել շաբաթ օրը։ Ու Յիսուս
պատասխան տալով անոնց
ըսաւ. Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին
ըրածը, երբոր անօթեցաւ
ինքը և անոնք որ իր հետն էին.
4 Ինչպէս անիկա Աստուծոյ տունը
մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը
առաւ ու կերաւ, և տուաւ
անոնց ալ որ իր հետն էին. որ
զանոնք օրինաւոր չէ ուտել, բայց
5 միայն քահանաներուն։ Ու ըսաւ
անոնց, Որդին մարդոյ շաբաթին
ալ Տէրն է։

6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ Յիսուս ժողովարանը մտաւ
ու կը սորվեցընէր. և հոն մարդ մը
կար որուն աջ ձեռքը չորցած
էր։ Ու դպիրները ու փարիսեցիները 7
անոր կը սպասէին թէ շաբաթ
օրը [illegible] կը բժշկէ՞, որպէս
զի ամբաստանութեան [illegible] մը
գտնեն անոր դէմ։ Իսկ Յիսուս 8
գիտնալով անոնց խորհուրդները,
ըսաւ ան մարդուն որուն ձեռքը
չորցած էր. Ելի՛ր մէջտեղը կայնէ.
ան ալ ելաւ կայնեցաւ։ Ու ատենը 9
Յիսուս ըսաւ անոնց, Ձեզի
բան մը հարցընեմ. Շաբաթ օրը
ի՞նչ արժան է, բարի՞ք ընել,
թէ չարիք ընել. հոգի մը ապրեցընե՞լ,
թէ մեռցընել։ Ու 10
չորս դին ամենուն վրայ նայելով՝
ըսաւ անոր, Ձեռքդ երկնցուր.
ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր
ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս։
Ու անոնք կատաղութեամբ լեցուեցան, 11
ու իրարու հետ կը խօսէին
թէ ի՞նչ ընեն Յիսուսին։
Ու եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ 12
աղօթք ընելու, ու բոլոր գիշերը
Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց։
Ու երբոր առտու եղաւ, կանչեց 13
իր աշակերտները, ու անոնցմէ
տասնըերկու հոգի ընտրեց, որոնք
առաքեալ ալ անուանեց. Սիմոնը 14
որն որ Պետրոս ալ անուանեց, և
անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը
ու Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը
և Բարթուղիմէոսը, Մատթէոսը 15
և Թովմասը, Աղփէոսեան
Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ըսուած
Սիմոնը, Յակոբոսին եղբայր 16
Յուդան և Իսկարիովտացի
Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ։
Ու անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տափարակ 17
տեղ մը կայնեցաւ, նաև
իր աշակերտներուն ժողովը ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու
բոլոր Հրէաստանէն ու Երուսաղեմէն
և Տիւրոսի ու Սիդոնի
ծովեզերքէն. Որոնք եկան անոր 18
խօսքը մտիկ ընելու, ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու.
և պիղծ ոգիներէն նեղութիւն կրողներն
ալ եկան ու կը բժշկուէին։
Ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն 19
դպչիլ, ինչու որ զօրութիւն կ'ելլէր
իրմէն ու ամէնը կը բժշկէր։

20 Ու Յիսուս իր աչքերը վերցուց իր
աշակերտներուն վրայ ու ըսաւ,
Երանի՜ ձեզ աղքատներուդ, ինչու
որ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը։
21 Երանի՜ ձեզ որ
հիմա անօթի էք, ինչու որ պիտի
կշտանաք. երանի՜ ձեզ որ հիմա
կու լաք, ինչու որ պիտի խնդաք։
22 Երանի՜ է ձեզի երբոր մարդիկ ձեզ
ատեն, ու երբոր ձեզ իրենց ընկերութենէն
մերժեն ու նախատեն,
և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն
23 Որդւոյ մարդոյ պատճառաւը։ Ուրախ
եղէք դուք ան օրը ու ցնծացէ՛ք,
որ ահա ձեր վարձքը շատ է
երկինքը. վասն զի իրենց հայրերը
այնպէս կ'ընէին մարգարէներուն։
24 Բայց վա՜յ ձեզի հարուստներուդ,
ինչու որ ձեր մխիթարութիւնը առած
25 էք։ Վա՜յ ձեզի որ կուշտ
էք, ինչու որ պիտի անօթենաք.
վա՜յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք,
ինչու որ սուգ պիտի ընէք ու լաք։
26 Վա՜յ ձեզի երբոր մարդիկ ձեր վրայով
աղէկ խօսին, ինչու որ իրենց
հայրերը այնպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն։

27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք.
Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները,
ձեզ ատողներուն բարիք ըրէք.
28 Ձեզ անիծողները օրհնեցէ՛ք, ձեզի
նեղութիւն տուողներուն համար
29 աղօթք ըրէք։ Ան որ քու մէկ
ծնօտիդ կը զարնէ, միւսն ալ մօտեցուր
անոր. և ան որ քու վերարկուդ
քեզմէ կը հանէ, մի՛ արգիլեր
30 անկէ շապիկդ ալ։ Ան
ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր,
ու քու բաներդ առնողէն ետ մի՛
31 պահանջեր։ Ու ինչպէս կ'ուզէք
որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ
32 անոնց անանկ ըրէք։ Ու թէ որ
դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ
շնորհ կ'ունենաք. ինչու որ մեղաւորներն
ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները։
33 Ու թէ որ դուք ձեզի
բարի ընողներուն բարի ընէք,
ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. ինչու որ
մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն։
34 Ու թէ որ անանկ մարդիկներու
փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ունիք
առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք.
ինչու որ մեղաւորներն ալ
մեղաւորներուն փոխ կու տան, որ
նոյն չափովը ետ առնեն։ Հապա 35
սիրեցէ՛ք դուք ձեր թշնամիները,
ու բարիք ըրէք, և փոխ տուէք
առանց փոխարէնի մը սպասելու.
և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ,
ու Բարձրելոյն որդիքը պիտի ըլլաք.
ինչու որ անիկա քաղցր է
ապերախտներուն ու չարերուն։
Ուրեմն ողորմած եղէ՛ք՝ ինչպէս որ 36
ձեր Հայրն ալ ողորմած է։ Մի՛ 37
դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի՛
դատապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք.
ներեցէ՛ք, ու ձեզի
պիտի ներուի. Տուէ՛ք՝ ու ձեզի 38
պիտի տրուի. աղէկ չափով՝ կոխուած՝
ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի
տրուի ձեր ծոցը. քանզի ան չափովը
որով դուք կը չափէք, ձեզի
պիտի չափուի։
Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց, 39
Միթէ կոյրը կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն
ընել. չէ՞ որ երկուքն
ալ փոսը պիտի իյնան։ Աշակերտը 40
իր վարդապետէն մեծ չէ,
բայց ամէն կատարելապէս վարժուածը
իր վարդապետին պէս կ'ըլլայ։

Ու ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին 41
մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ
մէջի գերանին չես նայիր։
Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու 42
եղբօրդ, Եղբա՛յր, թո՛ղ տուր որ
աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ. և դուն
քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ.
Կեղծաւո՛ր, առաջ քու աչքէդ
գերանը հանէ, ու ետքը աղէկ պիտի
տեսնես քու եղբօրդ աչքին մէջի
շիւղը հանելու։ Ինչու որ չկայ բարի 43
ծառ մը որ չար պտուղ բերէ. ոչ
ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ
բերէ. Վասն զի ամէն ծառ իր 44
պտուղէն կը ճանչցուի. ինչու որ
փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու
մորենիէն խաղող չեն ժողվեր։
Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն 45
բարութիւն կը բղխէ, և չար
մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն
կը բղխէ. ինչու որ իր

բերանը սրտին աւելցուքէն կը
խօսի։
46 Եւ ինչո՞ւ զիս Տէր Տէր՝ կը կոչէք,
ու ըսած բաներս չէք կատարեր։
47 Ան ամէնը որ ինծի կու գայ
և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք
կը կատարէ, ձեզի ցուցնեմ թէ
48 որո՛ւ կը նմանի։ Անիկայ տուն
շինող մարդու մը կը նմանի, որ
փորեց ու խորունկցուց, ու հիմը
վէմի վրայ դրաւ. և ջրհեղեղուն
յորդած ատենը գետը զարկաւ ան
տանը, ու չկրցաւ զանիկայ շարժել,
ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր։
49 Բայց ան որ իմ խօսքերս
կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի
ան մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց
հիմի տուն կը շինէ. որուն գետը
զարկաւ, և շուտ մը փլաւ, ու ան
տանը կործանումը մեծ էր։

ԳԼ. Է։

1 Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին
ականջներուն խօսելը
լմնցուց, մտաւ Կափառնայում։
2 Եւ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր
հիւանդացած՝ մօտ էր մեռնելու, որ
3 սիրելի էր անոր։ Երբոր Յիսուսի
վրայով լսեց, Հրէաներէն քանի մը
ծերեր խրկեց, աղաչելով անոր որ
4 գայ իր ծառան ապրեցնէ։ Անոնք
ալ եկան Յիսուսի և թախանձանօք
կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին
թէ Անիկայ արժանի է որուն
5 սա շնորհքը պիտի ընես. Ինչու
որ մեր ազգը կը սիրէ, ու ժողովարանը
6 անիկայ շինեց մեզի։ Եւ
Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբոր
տունէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը
խրկեց անոր քանի մը բարեկամներ,
ու ըսաւ անոր. Տէ՛ր, մի՛
յոգնիր, ինչու որ ես արժանի չեմ
որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես.
7 Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի
չսեպեցի քեզի գալու. հապա
խօսքո՛վ զրուցէ, և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես ալ
իշխանութեան տակ դրուած մարդ
մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ՝
Գնա՛, ու կ'երթայ. և միւսին
թէ Եկո՛ւր, ու կու գայ, և
ծառայիս թէ Սա բանը ըրէ՛, ու
9 կ'ընէ։ Յիսուս աս բաները լսելով՝
զարմացաւ անոր վրայ. և իր
ետևէն գացող ժողովուրդին դարձաւ
ու ըսաւ. Ձեզի կ'ըսեմ, որ
Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ
10 հաւատք չգտայ։ Ու պատգամաւորները
նորէն տուն դարձան, և
հիւանդ ծառան առողջացած գտան։

11 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քաղաք
մը կ'երթար, որուն անունը
Նային էր. և անոր հետը կ'երթային
իր աշակերտներէն շատերը
12 ու մեծ բազմութիւն։ Ու երբոր
քաղաքին դրանը մօտեցաւ, ահա
մեռել մը դուրս կը հանէին, իր
մօրը մէկ հատիկ տղան. և անիկայ
որբևայրի էր, ու քաղաքին շատ
13 ժողովուրդը անոր հետն էր։ Եւ
Տէրը անիկայ տեսնելով՝ խղճաց
անոր վրայ, ու ըսաւ անոր, Մի՛
14 լար։ Եւ մօտենալով՝ դագաղին
դպաւ, ու տանողները կանգ առին.
և ըսաւ, Ո՛վ պատանի
15 քեզի կ'ըսեմ՝ Ելի՛ր։ Ու մեռելը
ելաւ նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը։ Եւ ամէնքն
ալ վախով բռնուեցան, ու
զԱստուած կը փառաւորէին ըսելով.
թէ Մեծ մարգարէ մը ելեր
է մեր մէջը. և թէ Աստուած իր
ժողովուրդին այցելութիւն ըրաւ։
17 Եւ աս համբաւը անոր վրայով բոլոր
Հրէաստան ելաւ, ու բոլոր շրջակայ
տեղուանքը։
18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին իր
աշակերտները աս ամէն բաներուն
19 վրայով։ Յովհաննէս ալ իր աշակերտներէն
երկուքը իրեն կանչեց,
և զանոնք Յիսուսի խրկեց՝
ըսելով, Դուն ա՞ն ես որ գալու
էիր, թէ ուրիշի մը սպասենք։
20 Եւ ան մարդիկը եկան անոր ու ըսին,
Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ
խրկեց քեզի, ու կ'ըսէ, Դուն
ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի
21 մը սպասենք։ Եւ նոյն ժամուն
շատերը բժշկեց ինչինչ հիւանդութիւններէն
ու հարուածներէն և

չար ոգիներէն, ու շատ կոյրերու
22 տեսութիւն շնորհեց։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով անոնց ըսաւ,
Գացէ՛ք Յովհաննէսին պատմեցէ՛ք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. որ
կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը
քալեն, բորոտները կը մաքրուին,
խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն
կ'առնեն, աղքատներուն
23 աւետարան կը քարոզուի. Եւ երանի
անոր որ իմ վրայովս չգայթակղի։
24 Ու երբոր Յովհաննէսին խրկած
մարդիկը գացին, Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսին
համար, Ի՞նչ տեսնելու ելաք
անապատին մէջ, եղէ՞գ մը հովէն
25 շարժուած։ Հապա ի՞նչ տեսնելու
ելաք, փափուկ հանդերձներ
հագած մա՞րդ մը. ահա անոնք որ
փառաւոր հագուստներով ու փափկութեան
մէջ են, թագաւորական
26 պալատներուն են։ Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք, մարգարէ՞. այո՛
կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ
27 աւելի։ Ինչու որ անիկայ է՛ որուն
համար գրուած է, Ահա ես իմ
գեսպանս կը խրկեմ քու երեսիդ
առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
28 պատրաստէ քու առջևդ։ Քանզի
կ'ըսեմ ձեզի, Կիներէն ծնածներուն
մէջ Յովհաննէս Մկրտիչէն
մեծ մարգարէ չկայ. սակայն Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ
պզտիկը անկէ մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները
երբոր լսեցին, արդարացուցին
զԱստուած, որ Յովհաննէսին
մկրտութիւնովը մկրտուեցան։
30 Բայց փարիսեցիները
և օրէնականները իրենց անձին դէմ
Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին,
որ անկէ չմկրտուեցան։
31 Ասոր որո՞ւ նմանցընեմ աս ազգին
մարդիկը, և որո՞ւ կը նմանին։
32 Կը նմանին տղոց, որ շուկաները
նստելով՝ իրարու կը կանչեն
ու կ'ըսեն, Փող հնչեցուցինք
ձեզի ու չխաղացիք, ողբ կարդացինք
33 ձեզի ու չլացիք։ Վասն զի
Յովհաննէս Մկրտիչ եկաւ, ո՛չ
հաց կ'ուտէր և ո՛չ գինի կը խմէր,
ու կ'ըսէք, Դև կայ անոր ներսիդին։
34 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ
ու կը խմէ, և կ'ըսէք, Ահա ուտող
և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներու
ու մեղաւորներու բարեկամ։
35 Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ
իր բոլոր որդւոցմէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'աղաչէր
անոր որ իր հետը հաց ուտէ. ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու
37 սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին
մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար, երբոր
իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին
տունը սեղան նստեր է, մէկ շիշ
38 մը անուշահոտ եղ բերաւ. Ու ետևի
կողմէն անոր ոտքերուն քովը
կեցեր՝ կու լար, և արցունքովը
սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և
կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 եղով կ'օծէր։ Ու երբոր տեսաւ
փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր
էր, կ'ըսէր իր մտքին մէջ, Ասիկայ
թէ որ մարգարէ ըլլար, պիտի
գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կնիկ է
իրեն դպչողը, ինչու որ մեղաւոր
40 է։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոր, Սիմո՛ն՝ քեզի բան
մը ունիմ ըսելու. ան ալ ըսաւ,
41 Ըսէ՛ վարդապետ. և ըսաւ, Մէկ
փոխ տուող մը երկու պարտական
ունէր. մէկը հինգ հարիւր դահեկան
պարտք ունէր, ու միւսը
42 յիսուն։ Եւ որովհետև հատուցանելու
բան մը չունէին, երկուքին
ալ շնորհեց. հիմա զրուցէ,
Անոնցմէ ո՞րը աւելի պիտի սիրէ
43 զանիկայ։ Պատասխան տուաւ
Սիմոն ու ըսաւ, Ինծի այնպէս
կ'երևնայ, թէ որուն որ շատ շնորհեց.
ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ
44 դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ 'ի
ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին, Կը
տեսնե՞ս աս կնիկը. ես քու տունդ
մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր,
բայց ասիկայ իր արցունքովը ոտքերս
թրջեց, և իր մազերովը սրբեց։
45 Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր,
բայց ասիկայ ան մտնելէս 'ի վեր
ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ։

46 Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր,
բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշահոտ
47 իւղով օծեց։ Անոր համար
կ'ըսեմ քեզի. Ներուած են անոր
շատ մեղքերը, ինչու որ շատ սիրեց.
բայց որուն որ քիչ կը ներուի,
48 անիկայ քիչ կը սիրէ։ Ու
ըսաւ անոր, Քու մեղքերդ ներուած
49 են։ Ու անոր հետ սեղան
նստողները սկսան իրենց մէջ ըսել,
Ո՞վ է ասիկայ որ մեղաց թողութիւն
50 ալ կու տայ։ Ու ինքը ըսաւ
կնկանը, Քու հաւատքդ քեզ
փրկեց, գնա խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև' ալ ինքը
քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ
պտըտելով' կը քարոզէր, և Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կ'աւետարանէր,
ու տասնըերկուքը իր
2 հետն էր. Նաև քանի մը կիներ'
որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ
բժշկուեր էին, Մարիամ որ
Մագդաղենացի կ'ըսուէր, ուկից
3 որ եօթը դև ելեր էր, Ու Յովհաննա'
Հերովդէսին տանը վերակացուին
Քուզային կինը, ու
Շուշան և շատ ուրիշներ, որոնք
իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն
կ'ընէին։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողվուեցաւ,
և շատ քաղաքներէ իրեն
եկան, առակով մը ըսաւ անոնց,
5 Սերմ ցանող մը ելաւ իր սերմը
ցանելու. ու ցանած ատենը մէկ
քանին ճամբուն քովը ինկաւ և
ոտքի տակ կոխուեցաւ, ու երկնքի
6 թռչունները կերան զանիկայ։ Ու
ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ ու
բուսածին պէս չորցաւ' հողը հիւթ
7 չունենալուն համար։ Ու ուրիշը
փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը
անոր հետը բուսնելով' խեղդեցին
8 զանիկայ։ Ու ուրիշը աղէկ հողի
մէջ ինկաւ, ու բուսնելով' հարիւրապատիկ
պտուղ տուաւ։ Երբոր
աս բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր,
Ան որ լսելու ականջ ունի,
թող լսէ։
9 Ու իր աշակերտները կը հարցընէին
իրեն' ըսելով. Թէ Ի՞նչ պիտի
ըլլայ աս առակը։ Ու ան ալ ըսաւ, 10
Ձեզի տրուած է գիտնալ
Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդները,
բայց ուրիշներուն առակներով
կը խօսիմ. որ տեսնելով'
չտեսնեն, և լսելով' չիմանան։

Աղէկ առակը աս է. Սերմը Աս- 11
տուծոյ խօսքն է։ Ու ճամբուն քովինները 12
անոնք են' որ կը լսեն, ու
ետքը Սատանան կու գայ' անոնց
սրտէն կը հանէ խօսքը, որ չըլլայ
թէ հաւատան ու փրկուին։ Ու 13
ապառաժին վրայինները անոնք են'
որ երբ կը լսեն, ուրախութեամբ
կ'ընդունին խօսքը, բայց արմատ
չունին. ատեն մը կը հաւատան'
ու փորձութեան ժամանակը կը հեռանան։
Ու փուշերուն մէջ ինկածը 14
անոնք են' որ կը լսեն, բայց
հոգերով ու հարստութիւնով և աս
կեանքին ցանկութիւններովը զբաղած
ըլլալով' կը խեղդուին և անպտուղ
կ'ըլլան։ Իսկ աղէկ հողի 15
մէջ ցանուածը անոնք են' որ բարի
և յօժար սրտիւ լսելով խօսքը' կ'ընդունին
ու համբերութիւնով պըտուղ
կու տան։

Չկայ մէկը որ ճրագը վառէ ու 16
ամանի մը տակ կամ մահճին ներքևը
դնէ. հապա աշտանակի վրայ
կը դնէ, որ ներս մտնողները լոյսը
տեսնեն։ Վասն զի չկայ ծածուկ 17
բան մը որ պիտի չյայտնուի, ո՛չ
ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի չըգիտցուի
ու երևան չելլէ։ Ուստի 18
նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք,
քանզի ո՛վ որ ունի' անոր պիտի
տրուի, և ո՛վ որ չունի' ան ալ որ
ինքը կը կարծէ թէ ունի, անկէ
պիտի առնուի։

Ու անոր մայրը ու եղբայրները 19
իրեն եկան, ու բազմութենէն չէին
կրնար անոր քովը երթալ։ Ու 20
անոր իմացուցին' ըսելով, Քու
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ
են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն։
Ու անիկայ պատասխան տալով ըսաւ 21
անոնց, Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս
անոնք են, որ Աստուծոյ

խօսքը կը լսեն ու զանիկայ կը կատարեն։
22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը
մտաւ ինքը և իր աշակերտներն
ալ, ու ըսաւ անոնց, Ծովակին
միւս կողմը անցնինք. և ճամբայ
23 ելան։ Ու երբոր նաւով կ'երթային,
ինքը քնացաւ. ու հովի
փոթորիկ մը ինկաւ ծովակին վրայ,
և նաւը կը լեցուէր, ու իրենք վըտանգի
24 մէջ էին։ Մօտեցան արթընցուցին
անիկայ ու ըսին,
Վարդապետ վարդապետ' ահա կը
կորսուինք. ան ալ ելաւ սաստեց
հովին ու ջուրերուն խռովութեանը,
և հանդարտեցան, ու
25 խաղաղութիւն եղաւ։ Ու ըսաւ
անոնց, Ո՞ւր է ձեր հաւատքը.
և անոնք վախի մէջ ինկած զարմացան,
ու իրարու կ'ըսէին, Արդեօք
ո՞վ է ասիկայ, որ հովերուն ու
ջուրին ալ հրաման կու տայ, և կը
հնազանդին անոր։
26 Ու նաւելով իջան Գադարացւոց
երկիրը, որ Գալիլեային
27 դիմացի կողմն է։ Ու ինքը ցամաքը
ելլելուն պէս' ան քաղաքէն
մարդ մը ելաւ դիմացը' որուն ներսը
շատ ատենէ 'ի վեր դևեր կային.
ու անիկայ հանդերձ չէր հագներ,
ո՛չ ալ տան մէջ կը բնակէր,
28 հապա գերեզմաններու մէջ։ Ու
Յիսուսը տեսնելով' աղաղակեց,
ու ինկաւ անոր առջևը ու բարձր
ձայնով ըսաւ, Դուն իմ հետս
ի՞նչ բան ունիս Յիսուս' Որդի
Աստուծոյ բարձրելոյ. կ'աղաչեմ
29 քեզի' զիս մի' տանջեր. (Ինչու որ
հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մարդէն
ելլէ. որովհետև շատ ատեն
էր' որ զանիկայ յափշտակեր էր. և
անիկայ շղթաներով, ու ոտնակապերով
կապուած կը պահուէր,
բայց կապերը կը կտրտէր, ու
դևէն անապատը կը քշուէր.)
30 Հարցուց անոր Յիսուս ու ըսաւ,
Անունդ ի՞նչ է. ան ալ ըսաւ, Լէգէոն.
ինչու որ շատ դևեր մտեր
31 էին անոր ներսի դին։ Ու կ'աղաչէին
անոր' որ անդունդը երթալու
32 հրաման չընէ իրենց։ Ու ան
տեղը շատ խոզերու երամակ մը
կար' որ լեռը կ'արածուէին. ու աղաչեցին
անոր' որ իրենց հրաման
տայ անոնց մէջը մտնելու. և հրաման
տուաւ անոնց։ Ու դևերը 33
մարդէն ելլելով' խոզերուն մէջը
մտան, և երամակը զառիվայր տեղէն
ծովակը վազեց ու խեղդուեցաւ։
Ու խոզարածները աս եղած 34
բանը տեսնելով փախան, ու
պատմեցին քաղաքը ու ագարակները։
Ու մարդիկ ելան եղած բանը 35
տեսնելու, ու եկան Յիսուսին,
և գտան ան մարդը' ուկից որ դևերը
ելեր էին, հագուած ու խելքը
վրան Յիսուսի ոտքերուն քովը
նստած, ու վախցան։ Ու անոնք 36
որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց
թէ ինչպէս դիւահարը աղատեցաւ։
Ու Գադարացւոց շրջակայ 37
տեղուանքը գտնուող բոլոր բազմութիւնը
կ'աղաչէր անոր, որ
իրենցմէ երթայ, ինչու որ մեծ
վախով բռնուած էին. ան ալ նաւը
մտնելով ետ դարձաւ։ Ու ան 38
մարդը' ուկից որ դևերը ելեր էին,
կ'աղաչէր անոր որ հետը ըլլայ.
բայց Յիսուս արձակեց անիկայ' ու
ըսաւ, Դարձիր քու տունդ, ու 39
պատմէ' ինչ որ Աստուած քեզի
ըրաւ. ան ալ գնաց, ու բոլոր
քաղաքին մէջը քարոզեց ինչ որ
Յիսուս իրեն ըրաւ։

Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ, 40
ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց,
ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէին։
Ու ահա Յայրոս անունով 41
մարդ մը եկաւ, ու ինքը ժողովարանին
իշխանն էր. և Յիսուսի
ոտքը ինկնալով' կ'աղաչէր անոր'
որ իր տունը մտնէ. Ինչու որ մէկ 42
հատիկ աղջիկ մը ունէր' գրեթէ
տասնըերկու տարեկան, որ մեռնելու
մօտ էր. ու երբոր անիկայ
կ'երթար, բազմութիւնը կը նեղէր
զանիկայ։

Ու կին մը' որ տասնըերկու 43
տարիէ 'ի վեր արիւնի տեղատուութեան
մէջ էր, ու իր բոլոր
ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած
էր, և իրեն մէկէ մը բժշկուելու ճամբ

44 մը եղած չէր, ետեւէն մօտենալով՝
անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ,
և. իսկոյն իր արիւնին հոսումը դադարեցաւ։
45 Ու Յիսուս ըսաւ,
Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ. երբոր
ամէնքը կ'ուրանային, ըսաւ Պետրոս
ու անոր հետ եղողները,
Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ
կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ըսե՞ս թէ
46 Ո՞վ ինծի դպաւ։ Ու Յիսուս
ըսաւ, Մէկը ինծի դպաւ, քանզի
ճանչցայ որ ինծմէ զօրութիւն մը
47 ելաւ։ Երբոր տեսաւ կինը որ
ծածուկ մնալ չկրցաւ, դողալով
եկաւ ու անոր առջեւը ինկաւ,
և. բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր
պատմեց թէ ինչ բանի համար
անոր դպեր էր, և. թէ ինչպէս
ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ։
48 Ու Յիսուս ըսաւ անոր, Քաջալերուէ՛
աղջիկ, քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց, գնա խաղաղութեամբ։

49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր,
ժողովրդապետին տունէն մէկը եկաւ
ու ըսաւ անոր, Աղջիկդ մեռաւ,
ալ վարդապետը մի՛ յոգնեցըներ։
50 Բայց Յիսուս երբոր
լսեց, պատասխան տուաւ անոր
ու ըսաւ, Մի՛ վախնար, միայն
51 հաւատա, ու պիտի ապրի։ Ու
երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը
թող չտուաւ որ մտնէ, բայց միայն
Պետրոսը ու Յակոբոսը և. Յովհաննէսը
ու աղջկան հայրը ու
52 մայրը։ Ամէնքն ալ կու լային ու
կ'ողբային անոր վրայ. և. ինքը ըսաւ,
Մի՛ լաք, անիկայ մեռած
53 չէ, հապա կը քնանայ։ Ու անոնք
ծաղր կ'ընէին զանիկայ, քանզի
54 գիտէին՝ թէ մեռաւ։ Ու ինքը
ամէնն ալ դուրս հանելով,
բռնեց անոր ձեռքէն ու կանչեց
55 ըսելով, Աղջիկ՛ ելիր։ Ու
անոր հոգին դարձաւ, ու իսկոյն
ոտք ելաւ. և. Յիսուս հրաման
ըրաւ որ ուտելիք տան անոր։
56 Ու անոր ծնողքը ապշած մնացին.
և. ինքը անոնց պատուիրեց
որ եղած բանը մէկու մը չըսեն։

ԳԼ. Թ.

Ու իր տասնըերկու աշակերտները 1
միասին իրեն կանչելով, անոնց
զօրութիւն ու իշխանութիւն
տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ և.
ախտերը բժշկելու։ Ու զանոնք 2
խրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
քարոզեն ու հիւանդները
բժշկեն։ Ու ըսաւ անոնց, Ճամբու 3
համար բան չառնէք, ո՛չ գաւազան
և. ոչ պարկ, ո՛չ հաց
և. ոչ ստակ, ո՛չ ալ երկերկու հանդերձ
ունենաք։ Ու ո՛ր տուն որ 4
մտնէք՝ հոն մնացէք, ու անկէ
ելէք։ Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, 5
երբոր ան քաղաքէն կ'ելլէք,
ձեր ոտքերուն փոշին անգամ
թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն
ըլլալու համար։ Ու անոնք 6
ելան ու գեղէ գեղ կը պտըտէին,
և. ամէն տեղ աւետարանը կը քարոզէին
ու բժշկութիւն կ'ընէին։

Ու Հերովդէս չորրորդապետը 7
անոր բոլոր գործքերը լսելով՝ տարակուսանաց
մէջ էր. որովհետև
ոմանք ըսած էին թէ Յովհաննէսը 8
յարութիւն առաւ մեռելներէն,
և. ոմանք՝ թէ Եղիան յայտնուեցաւ,
և. ուրիշներն ալ՝ թէ Առջի
մարգարէներէն մէկը յարութիւն
առաւ։ Ու Հերովդէս ըսաւ, 9
Յովհաննէսը ես գլխատեցի, հապա
ասիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն
վրայով աստանկ բաներ կը լսեմ. ու
կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ։

Ու առաքեալները դարձան ու 10
պատմեցին անոր ինչ որ ըրին. և.
առաւ զանոնք՝ առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը
քով, որուն անունը Բեթսայիդա
էր։ Ու ժողովուրդները երբոր 11
իմացան, անոր ետեւէն գացին, ու
զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց
Աստուծոյ թագաւորութեանը
վրայով. և. որոնք որ բժշկութեան
կարօտ էին, կը բժշկէր։

Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկուան 12
մօտենալ, տասնըերկուքը եկան ու
ըսին անոր, Արձակէ՛ ժողովուրդները,

որ շրջակայ գեղերը ու ագարակները
երթան՝ իջեւանին ու
կերակուր գտնեն, ինչու որ հոս
13 անապատ տեղ մըն ենք։ Ըսաւ
անոնց, Դո՛ւք տուէք ատոնց ուտելիք.
անոնք ալ ըսին, Մենք
հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն
աւելի բան չունինք, թէ որ չերթանք
աս բոլոր ժողովուրդին համար
14 կերակուր չգնենք։ (Քանզի
հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ
կային։) Ու ըսաւ իր աշակերտներուն,
Ատոնք գաս գաս՝ յիսուն
15 յիսուն նստեցուցէ՛ք։ Ու անանկ
ըրին ու ամէնն ալ նստեցուցին։
16 Ու ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով ու դէպ 'ի երկինքը
նայելով, օրհնեց զանոնք ու կտրեց,
և. կու տար աշակերտներուն, որ
17 ժողովուրդին առջեւը դնեն։ Ու
կերան ու կշտացան ամէնքն ալ,
ու աւելցած կտորուանքները տասնըերկու
կողով վերցուցին։

18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին
աղօթք կ'ընէր, աշակերտներն ալ
իր հետը էին, և. հարցուց անոնց
ըսելով, Ժողովուրդները ինծի
19 համար ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ։ Անոնք
ալ պատասխան տալով ըսին,
Ոմանք՝ Յովհաննէս Մկրտիչը, և. ուրիշները՝
Եղիան, ուրիշներն ալ՝
թէ Առջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն
20 առեր է։ Ու ինքը ըսաւ
անոնց, Հապա դուք ինծի համար
ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ. պատասխան
տուաւ Պետրոս ու ըսաւ, Աստուծոյ
21 Քրիստոսը։ Ու ինքը
սաստիկ պատուիրեց անոնց որ աս
22 բանը մէկու մը չըսեն. Ու ըսաւ,
թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ
շատ չարչարանքներ կրէ, և.
ծերերէն ու քահանայապետներէն և.
դպիրներէն մերժուի, ու սպաննուի,
ու երրորդ օրը յարութիւն
23 առնէ։ Ու ամէնուն կ'ըսէր, Թէ
որ մէկը կ'ուզէ իմ ետեւէս գալ,
թող իր անձը ուրանայ, և. ամէն
օր իր խաչը վերցընէ, ու իմ ետեւէս
24 գայ։ Վասն զի ո՛վ որ կ'ուզէ
իր անձը ազատել, պիտի կորսընցընէ
զանիկայ. և. ո՛վ որ ինծի

համար իր անձը կորսընցընէ, պիտի
ազատէ զանիկայ։ Քանզի 25
ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ թէ որ
բոլոր աշխարհը վաստըկի, և. իր
անձը կորսընցընէ կամ վնասէ։
Վասն զի ո՛վ որ զիս ու իմ խօսքերս 26
[illegible] ամօթ սեպէ, Որդին
մարդոյ ալ զանիկայ [illegible]
ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր
ու Հօրը և. սուրբ հրեշտակներուն
փառքովը։ Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ 27
ձեզի, որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները
կան՝ որոնք մահուան համը
պիտի չառնեն, մինչև որ տեսնեն
Աստուծոյ թագաւորութիւնը։

Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրեթէ 28
ութ օր ետքը՝ Պետրոսը ու Յովհաննէսը
և. Յակոբոսը առնելով՝
լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ու 29
երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր, իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ,
ու իր հագուստը ճերմակ ու
փայլուն եղաւ։ Ու ահա երկու 30
մարդիկ իր հետը կը խօսէին, որոնք
Մովսէս ու Եղիա էին, փառքով 31
երեւցած, և. անոր [illegible]
ելլելուն վրայով կը խօսէին, որ
Երուսաղէմի մէջ պիտի կատարուէր։
Բայց Պետրոս և. անոր 32
հետ եղողները քունով ծանրացած
էին, ու երբոր արթընցան, տեսան
անոր փառքը և. ան երկու
մարդիկը՝ որ անոր քովը կեցեր էին։
Ու եղաւ որ երբ անոնք կը զատուէին 33
անոր քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսի,
Վարդապետ՝ աղէկ է որ
հոս կենանք, ու իրեք խրճիթ շինենք,
մէկը քեզի, և. մէկը Մովսէսին,
ու մէկը Եղիային. վասն
զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր։
Ու քանի որ անիկայ աս բաները 34
կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց
վրայ հովանի եղաւ, և. ամպին տակը
մտած ատեննին վախցան։ Ու 35
ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով,
Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս, ատոր
մտիկ ըրէք։ Ու ան ձայնը 36
որ եղաւ, Յիսուս միմինակ գտնուեցաւ։
Ու իրենք լուռ կեցան, և.
իրենց տեսածներէն ան օրերը մէկուն
բան մը չպատմեցին։

37 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը՝ երբոր
անոնք լեռնէն վար իջան, շատ
38 ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ ։ Ու
ահա ժողովուրդին մէջէն մէկ մարդ
մը աղաղակեց ու ըսաւ, Վարդապետ՝
կ'աղաչեմ քեզի՝ նայէ իմ
որդիիս, քանզի իմ մէկ հատիկս
39 է ․ Ու ահա ոգի մը կը բռնէ զանիկայ
․ ան ալ յանկարծ կը կանչըռտէ,
և զանիկայ ցնցելով կը
փրփրցընէ, ու հազիւ կը զատուի
անկէ՝ ջարդուփշուր ընելով զանիկայ
40 ․ Ու քու աշակերտներուդ աղաչեցի
որ հանեն զանիկայ, ու
41 չկրցան ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս
ու ըսաւ, Ո՛վ անհաւատ և
խոտորեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբերեմ
42 ․ հոս բեր քու որդիդ ։ Ու
երբոր դեռ կը մօտենար, դևը զանիկայ
գետինը զարկաւ ու սաստիկ
43 ցնցեց ։ Իսկ Յիսուս սաստեց
պիղծ ոգիին, և բժշկեց տղան ու
44 զանիկայ իր հօրը տուաւ ։ Ու
ամէնքը կը զարմանային Աստուծոյ
մեծամեծ գործքերուն վրայ ։

Ու քանի որ ամէնքը կը զարմանային
Յիսուսի ըրած բոլոր գործքերուն
վրայ, անիկայ ըսաւ իր աշակերտներուն,
Դուք այս խօսքերը
ականջներնիդ դրէք, վասն զի
Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց
45 ձեռքը ։ Բայց անոնք չէին
իմանար այն խօսքը, և անոնցմէ
ծածկուած էր որ չհասկընան, ու
կը վախնային այն խօսքին համար իրեն
հարցընելու ։

46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց
մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը ո՛վ է
47 մեծ ։ Իսկ Յիսուս անոնց սրտին
խորհուրդը իմանալով, տղայ մը
առաւ ու զանիկայ իր քովը կայնեցուց,
48 Ու ըսաւ անոնց, Ո՛վ որ
այս տղան իմ անունովս կ'ընդունի՝
զիս կ'ընդունի ․ և ան որ զիս կ'ընդունի՝
անիկայ զիս խրկողը կ'ընդունի
․ վասն զի ան որ ձեր ամէնուդ
մէջը պզտիկ է, անիկայ մեծ պիտի
ըլլայ ։

49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս
ու ըսաւ, Վարդապետ՝ մէկը տեսանք
որ քու անունովդ դևեր կը
հանէր, և զանիկայ արգիլեցինք,
վասն զի մեր հետը չպտըտիր ։ Ու 50
Յիսուս ըսաւ անոր, Մի՛ արգիլէք
, քանզի ան որ մեզի հակառակ
չէ, մեր կողմն է ։

Ու եղաւ որ երբ իր աշխարհէն 51
վերնալու օրերը կը կատարուէր,
Ինքն ալ հաստատ որոշեց Երուսաղէմ
երթալ ։ Ու իր երեսին 52
առջևէն պատգամաւորներ խրկեց,
որ երբոր գացին՝ Սամարացւոց մէկ
գիւղը մտան որ իրեն համար պատրաստութիւն
մը ընեն ։ Ու չընդունեցին 53
զանիկայ, վասն զի անոր
երեսը դէպ 'ի Երուսաղէմ երթալու
ուղղուած էր ։ Երբոր իր աշակերտները 54
Յակոբոս ու Յովհաննէս
տեսան, ըսին, Տէ՛ր՝ կ'ուզե՞ս
որ ըսենք, ու երկինքէն կրակ իջնէ
և սատկեցընէ անոնք, ինչպէս որ
Եղիան ալ ըրաւ ։ Ու դարձաւ 55
յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով, Չէք
գիտեր թէ ինչ հոգիի տէր էք
դուք ․ Վասն զի Որդին մարդոյ 56
չեկաւ մարդոց հոգիները կորսընցընելու,
հապա փրկելու ․ և ուրիշ
գեղ մը գացին ։

Ու երբոր անոնք ճամբան կ'երթային, 57
մէկը ըսաւ անոր, Տէ՛ր՝
քու ետևէդ գամ՝ ուր որ երթաս ։
Ու Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները 58
որջեր ունին, ու երկնից թռչունները
բոյներ, բայց Որդին մարդոյ
տեղ մը չունի, որ հոն իր գլուխը
դնէ ։

Մէկ ուրիշի մըն ալ ըսաւ, Ե- 59
կո՛ւր իմ ետևէս ․ ան ալ ըսաւ,
Տէ՛ր՝ ինծի հրաման տուր որ առաջ
երթամ իմ հայրս թաղեմ ։ Յի- 60
սուս ըսաւ անոր, Թո՛ղ տուր մեռելներուն
որ թաղեն իրենց մեռելները
․ բայց դուն գնա Աստուծոյ
թագաւորութիւնը քարոզէ ։

Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ, Տէ՛ր՝ 61
ես քու ետևէդ պիտի գամ, բայց
ինծի հրաման տուր որ առաջ իմ
տանս մէջ եղողներուն հրաժարական
ողջոյն տամ ։ Յիսուս ըսաւ 62
անոր, Ո՛չ մէկը որ ձեռքը մաճին
վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի,
Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար
է ։

ԳԼ. Ժ.

1 Այս բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուն
ալ որոշեց, և զանոնք
իր առջևէն երկու երկու խրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր
2 որ ինքը պիտի երթար ։ Ու կ'ըսէր
անոնց, Հունձքը շատ է, ու
մշակները քիչ ․ ուստի հունձքին
Տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին ։ Գացէ՛ք ․ ահա
ես ձեզ կը խրկեմ իբրև գառներ
4 գայլերու մէջ ։ Հետերնիդ
քսակ մի՛ առնէք, ո՛չ ալ պարկ,
և ո՛չ կօշիկներ, ու ճամբան մէկու
5 մը բարև մի՛ տաք ։ Ու ո՛ր տուն
որ մտնէք, առաջ ըսէք, Բարև
6 այս տանս ։ Ու թէ որ հոն բարևի
արժանաւոր մարդ կայ, ձեր բարևը
պիտի հանգչի անոր վրայ, հապա
7 թէ չէ՛ ձեզի պիտի դառնայ ։ Ու
այն տանը մէջ մնացէք, ու անոնցմէ
կերէք ու խմեցէք, վասն զի որ
մշակը իր վարձքին արժանի է ․
8 տունէ տուն մի՛ փոխուիք ։ Ու ո՛ր
քաղաք որ մտնէք ու ձեզ ընդունին,
ինչ որ առջևնիդ դրուի,
9 կերէք ․ Ու բժշկեցէք անոր մէջի
հիւանդները, և ըսէք անոնց, Աստուծոյ
թագաւորութիւնը ձեզի մօ-
10 տեցեր է ։ Բայց ո՛ր քաղաք որ
մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր
11 հրապարակները ելլելով՝ ըսէք, Ան
փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ոտքերուն փակած է, ձեզի կը թօթափենք
․ միայն թէ այս գիտցէք որ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի
12 մօտեցեր է ։ Ձեզի կ'ըսեմ որ
այն օրը Սոդոմի դատաստանը աւելի
դիւրին պիտի ըլլայ, քան թէ
13 այն քաղաքին ։ Վա՜յ քեզ՝ Քորազին,
վա՜յ քեզ՝ Բեթսայիդա, վասն
զի որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները՝
որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քուրձով՝
ու մոխիրի մէջ նստելով ա-
14 պաշխարած պիտի ըլլային ։ Բայց
դատաստանին օրը Տիւրոսին ու
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլ-
լայ, քան թէ ձեզի ։ Ու դուն 15
Կափառնայում՝ որ մինչև երկինքը
բարձրացած ես, մինչև դժոխքը
պիտի իջնես ։ Ան որ ձեզի մտիկ 16
կ'ընէ, ինծի մտիկ կ'ընէ ․ և ան
որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ ․
և ան որ զիս կը մերժէ, զիս խրկողը
կը մերժէ ։

Ու եօթանասուն աշակերտները 17
դարձան ուրախութեամբ ու ըսին,
Տէ՛ր՝ քու անունովդ դևերն ալ մե-
զի կը հնազանդին ։ Ու ըսաւ ա- 18
նոնց, Սատանան փայլակի պէս
երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի ։
Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ 19
օձերու ու կարիճներու՝ և թշնամիին
բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկըռտելու
․ ու բնաւ մէկ բան մը ձեզի պի-
տի չվնասէ ։ Բայց դուք անոր վրայ 20
մի՛ ուրախանաք որ չար ոգիները
ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէք
որ ձեր անունները երկինքը
գրուած են ։

Այն նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով 21
ուրախացաւ ու ըսաւ, Շնորհակալ
եմ քեզմէ ո՛վ Հայր՝ Տէր
երկնի և երկրի, որ այս բաները
ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն
և գիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր
․ այո՛ ո՛վ Հայր, վասն զի
քու առջևդ ասանկ հաճելի եղաւ ։
Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ 22
Հօրմէս, ու մէկը չգիտեր թէ ո՛վ
է Որդին, բայց միայն Հայրը ․ և
թէ ո՛վ է Հայրը, բայց միայն Որդին
, և ան՝ որուն որ Որդին կ'ուզէ
յայտնել ։

Ու աշակերտներուն դառնալով՝ 23
առանձին ըսաւ, Երանի՜ այն աչքերուն՝
որ ձեր տեսածները կը տեսնեն
․ Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ 24
շատ մարգարէներ և թագաւորներ
ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել,
ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել,
ու չլսեցին ։

Ու ահա մէկ օրինական մը ե- 25
լաւ, ու զանիկայ փորձելով ըսաւ,
Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենական
կեանքը ժառանգեմ ։
Անիկայ ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին 26
մէջ ի՞նչ գրուած է ․ ինչպէ՞ս կը

կարդաս։ 27 Պատասխան տուաւ անիկայ ու ըսաւ, Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր մտքէդ, և քու ընկերդ ալ քու անձիդ պէս։ 28 Ու ինքը ըսաւ անոր, Շիտակ պատասխան տուիր. ասիկայ ըրէ՛, 29 ու պիտի ապրիս։ Իսկ անիկայ ուզելով ինքզինքը արդարացընել, ըսաւ Յիսուսին, Բայց իմ ընկերս 30 ո՞վ է։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մէկ մարդ մը Երուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր, ու աւազակներու ձեռք ինկաւ, որոնք մերկացուցին զանիկայ ու վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գա31 ցին։ Ու պատահեցաւ որ քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր, ու զանիկայ տեսնելով՝ ան դիի կողմէն 32 անցաւ։ Նոյնպէս ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, և անդիի կողմէն անցաւ։ 33 Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր, եկաւ անոր քովը, 34 ու զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց. Ու մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթթեց՝ վրան ձէթ և գինի թափելով, ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ մը, և անոր 35 հոգ տարաւ։ Ու հետեւեալ օրը երբոր կ'ելլէր անկէ, երկու դահեկան հանեց պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ, Հոգ տար ասոր, ու ինչ որ աւելի ծախք ընես, ես դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ։ 36 Հիմա ան երեքէն ո՞րը քեզի կ'երեւնայ ընկեր ըլլալ աւազակներուն 37 ձեռքը իյնողին։ Ու անիկայ ըսաւ, Ան որ անոր ողորմութիւն ըրաւ։ Ու ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՛ դուն ալ նոյնպէս ըրէ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինքը գեղ մը մտաւ. և մէկ կնիկ մը Մարթա անունով զանի39 կայ իր տունը ընդունեց։ Ու անիկայ քոյր մը ունէր, որուն անունը Մարիամ էր, որ Յիսուսի ոտքերուն քովը նստաւ, ու անոր 40 խօսքերը մտիկ կ'ընէր։ Բայց Մարթա շատ սպասաւորութիւնով զբաղած էր, եկաւ անոր քովը ու ըսաւ, Տէ՛ր, քու հոգդ չէ՞, որ իմ քոյրս զիս մինակ թողուց սպասաւորութեան մէջ. ուստի ասոր ըսէ որ ինծի օգնէ։ 41 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Մարթա՛, Մարթա, դուն շատ բաներու համար հոգ ընելով 42 կը տաղնապիս. Բայց մէկ բան մը պէտք է, և Մարիամ ան աղէկ բաժինը ընտրեց, որ իրմէ պիտի չառնուի։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր. ու երբոր դադարեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Տէ՛ր, մեզի աղօթք ընել սորվեցուր, ինչպէս որ Յովհաննէս ալ 2 իր աշակերտներուն սորվեցուց։ Ու ըսաւ անոնց, Երբոր աղօթք կ'ընէք, ըսէք, Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. քու թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս վրայ. 3 Մեր ամէն աւուր հացը օրէ օր 4 մեզի տուր. Ու մեզի ներէ՛ մեր մեղքերը, ինչու որ մենք ալ կը ներենք ան ամէնուն՝ որ մեզի պարտական են. ու մեզ փորձութեան մի՛ տանիր, հապա չարէն մեզ ազատէ։

5 Ու ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞վ է ան, որ բարեկամ մը ունենայ, ու կէս գիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ անոր, Բարեկա՛մ, ինծի երեք նկանակ փոխ տուր. 6 Ինչու որ իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ, ու բան մը չու7 նիմ անոր առջեւը դնելու։ Անիկայ ալ ներսէն պատասխան տայ և ըսէ, Զիս մի՛ յոգնեցըներ, արդէն դուռը գոցուած է, ու տղաքս իմ քովս անկողինի մէջ են, չեմ կրնար ելլել ու քեզի հաց 8 տալ։ Ձեզի կ'ըսեմ, թէեւ բարեկամութեան համար չելլէ տայ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք

9 ուզածը տայ անոր։ Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի, Խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք ու պիտի գտնէք. դուռը զարկէք և պիտի 10 բացուի ձեզի. Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դուռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի 11 անոր։ Ձեզմէ ո՞վ է ան հայրը, որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին 12 տեղը օձ պիտի տայ անոր. Ու կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ, միթէ 13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր։ Ուստի եթէ դուք որ չար էք, ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց, որ իրմէ կը խնդրեն։

14 Ու դեւ մը կը հանէր, և անիկայ համր էր. ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ, համրը խօսեցաւ, և ժողո15 վուրդները զարմացան։ Բայց անոնցմէ մէկ քանիները ըսին, Ասիկայ դեւերուն Բէեղզեբուղ իշխանին միջոցովը դեւերը կը հանէ։ 16 Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն 17 նշան մը կ'ուզէին անկէ։ Բայց ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի, և տուն մը իրեն դէմ 18 բաժնուած՝ կը կործանի. Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը ինչպէ՞ս պիտի կենայ. որովհետեւ կ'ըսէք թէ Բէեղզեբուղով դեւերը 19 կը հանեմ։ Իսկ թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդի՞քը ինչով կը հանեն. ուստի անոնք պիտի ըլլան ձեր դա20 տաւորները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութի21 նը ձեր վրայ հասած է։ Երբոր զօրաւոր մը զէնքերը վրան առած՝ իր տանը բակը կը պահպանէ, անոր բաները խաղաղու22 թեան մէջ կը մնան. Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ, անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր, և անկէ առած կողոպուտը կը բաժ23 նէ։ Ան որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ է. և ան որ ինծի հետ չժողվեր, ցիրուցան կ'ընէ։

24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղուանք կը պըտըտի, հանգստութիւն կը փնտռէ. ու երբոր չգտներ, կ'ըսէ, Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուսկից որ 25 ելայ. Ու կու գայ՝ զանիկայ մաքրուած ու զարդարուած կը գտնէ։ 26 Ան ատենը կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին. և ան մարդուն վերջը առջինէն գէշ կ'ըլլայ։

27 Ու եղաւ որ երբ անիկայ աս բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց ու ըսաւ անոր, Երանի ան որովայնին՝ որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզի կաթ տուին։ 28 Ու ինքը ըսաւ, Մանաւանդ թէ երանի անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։

29 Ու երբոր ժողովուրդները անոր քով կը դիզուէին, սկսաւ ըսել, Աս ազգը չար է. նշան կ'ուզէ, և առանց նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին 30 նշանը։ Վասն զի ինչպէս որ Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ, անանկ ալ Որդին մարդոյ աս ազգին պիտի ըլլայ։ 31 Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը աս ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի դատապարտէ զանոնք, ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։ 32 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը աս ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատապարտեն զանիկայ, ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զղջցին. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս։

33 Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրուանի տակ, հապա աշտանակի վրայ, որ

ներս մտնողները լոյսը տեսնեն ։
34 Մարմինին ճրագը աչքն է . ուստի
երբոր աչքդ պարզ է , բոլոր
մարմինդ ալ լուսաւոր կ՚ըլլայ .
բայց երբոր աչքդ չար է , մարմինդ
35 ալ մութ կ՚ըլլայ ։ Ուրեմն զգո՛ւշ
կեցիր , որ քու մէջդ եղած լոյսը
36 խաւար չըլլայ ։ Արդ թէ որ քու
բոլոր մարմինդ լուսաւոր է , և
մութ մաս մը չունի , բոլորն ալ
լուսաւոր կ՚ըլլայ , ինչպէս երբոր
ճրագ մը իր փայլունութեամբը
քեզ կը լուսաւորէ ։
37 Ու երբոր ասոնք կը խօսէր ,
փարիսեցի մը կ՚աղաչէր անոր՝ որ
իր քովը ճաշ ընէ . անիկայ ալ
38 մտաւ՝ սեղան նստաւ ։ Իսկ փարիսեցին
երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ
, որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն
39 առաջ ։ Ու Տէրը ըսաւ անոր ,
Հիմա դուք փարիսեցիներ՝ գաւաթին
ու պնակին դուրսի դին կը
մաքրէք , ու ձեր ներսիդին յափշտակութեամբ
և չարութեամբ
40 լեցուն է ։ Անմիտներ՝ ան որ
դուրսինը ըրաւ , ներսինն ալ ինքը
41 չըրա՞ւ ։ Սակայն անոնց մէջը եղածներէն
ողորմութիւն տուէք ,
և ահա ամէն բան մաքուր կ՚ըլլայ
42 ձեզի ։ Բայց վա՜յ ձեզի փարիսեցիներուդ՝
որ անանուխին ու փեգենային
և բոլոր խոտեղէններուն տասանորդը
կը վճարէք ու զանց կ՚ընէք
իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը .
ասոնք պէտք էր ընել , և անոնք
43 չթողուլ ։ Վա՜յ ձեզի փարիսեցիներուդ՝
որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները կը սիրէք , ու
շուկաներուն մէջ բարևները ։
44 Վա՜յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու
փարիսեցիներ՝ որ անյայտ գերեզմաններու
նման էք , որոնց վրայէն
մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր ։
45 Ու օրէնսգէտներէն մէկը պատասխան
տալով ըսաւ անոր ,
Վարդապետ՝ աս խօսքերը զրուցելով՝
մեզ ալ վար կը զարնես ։
46 Ու անիկայ ըսաւ , Ձեզ ալ վա՜յ
օրէնսգէտներուդ , որ տանելու դժուար
բեռներ կը բեռցնէք մարդոց ,
ու դուք մէկ մատովնիդ ան
բեռներուն չէք դպչիր ։ Վա՜յ 47
ձեզի՝ որ մարգարէներուն գերեզմանները
կը շինէք , ու ձեր հայրերը
սպաննեցին զանոնք ։ Ուրեմն 48
կը վկայէք և հաւանութիւն կուտաք
ձեր հայրերուն ըրածներուն . ինչու
որ իրենք սպաննեցին զանոնք ,
ու դուք անոնց գերեզմանները կը
շինէք ։ Անոր համար ալ Աստուծոյ 49
իմաստութիւնը ըսաւ , Պիտի
խրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ
, և անոնցմէ ոմանք պիտի
սպաննեն ու ոմանք հալածեն .
Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ 50
թափուած բոլոր մարգարէներուն
արիւնը աս ազգէն պահանջուի ,
Աբէլին արիւնէն մինչև Զաքարիային 51
արիւնը , որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ .
Այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի , Աս ազգէն
պիտի պահանջուի ։ Վա՜յ ձեզի 52
օրէնսգէտներուդ՝ որ գիտութեան
բանալին վերցուցիք . դուք չմտաք ,
և մտնողներն ալ արգիլեցիք ։
Ու երբոր աս բաները անոնց կը 53
զրուցէր , դպիրները ու փարիսեցիները
սկսան խիստ դժուարել , և
շատ բաներու վրայով անոր բերնէն
խօսք փնտռել . Ու անոր դարան 54
պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ
ինչպէս անոր բերնէն բան մը որսան
, որ անոր վրայով ամբաստանութիւն
ընեն ։

ԳԼ . ԺԲ

Ասոր մէջ երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ 1
վրան ժողվուեցան ,
մինչև որ մէկզմէկ կը կոխէին ,
սկսաւ ըսել իր աշակերտներուն ,
Նախ առաջ ինքզինքնիդ զգո՛ւշ
պահեցէք փարիսեցւոց խմորէն , որ
է կեղծաւորութիւն ։ Ինչու որ 2
բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի
, և գաղտուկ՝ որ պիտի
չգիտցուի ։ Ուստի ինչ որ մութ 3
տեղը զրուցեցիք , անիկայ լոյս տեղը
պիտի լսուի . և ան որ ներքին
սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք
, տանիքներուն վրայ պիտի
քարոզուի ։ Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս 4

կը զրուցեմ , Մի
վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը
սպաննեն , ու անկէ ետև աւելի
բան մը ընելու կարողութիւն չունին
5 ։ Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ
որմէ պիտի վախնաք . Անկէ վախցէք՝
որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն
ունի գեհեանը ձգելու . այո
6 կ՚ըսեմ ձեզի , Անկէ վախցէք ։ Չէ՞
որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը
ծախուի , և անոնցմէ մէկը մոռցուած
7 չէ Աստուծոյ առջևն ։ Բայց
ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համբուած
է . ուրեմն մի՛ վախնաք ,
ինչու որ դուք շատ ճնճղուկներէն
8 աւելի աղէկ էք ։ Ու ձեզի կ՚ըսեմ
, Ամէն ով որ զիս կը դաւանի
մարդոց առջևը , Որդին մարդոյ ալ
անիկայ պիտի դաւանի Աստուծոյ
9 հրեշտակներուն առջևը ։ Բայց ան
որ զիս մարդոց առջևը կ՚ուրանայ ,
ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջևը ։ Ու ամէն
ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ
բան կ՚ըսէ , պիտի ներուի անոր .
բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ
հայհոյութիւն կ՚ընէ , պիտի չներուի
11 անոր ։ Ու երբոր ձեզ ժողովարանները՝
և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև
տանելու ըլլան , հոգ մի՛ ընէք թէ
ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի
տաք , կամ ինչ պիտի ըսէք .
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի
սորվեցընէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ
որ պէտք է խօսիլ ։
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ
անոր , Վարդապետ՝ զրուցէ եղբօրս
, որ ինծի հետ ժառանգութիւնը
14 իմ հետս բաժնէ ։ Ան ալ
ըսաւ անոր , Մարդ՝ ո՞վ զիս ձեր
վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող
15 դրաւ ։ Ու ըսաւ անոնց , Նայեցէք
և զգուշացէք ագահութենէն
. ինչու որ մարդուս ստացուածքներուն
աւելնալէն կախուած
16 չէ իր կեանքը ։ Առակ մըն ալ
խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով , Մէկ
հարուստ մարդու մը արտերը առատ
17 բերքեր տուին . Ու ինքը կը
մտածէր ինքնիրեն ու կ՚ըսէր , Ի՞նչ
ընեմ , վասն զի տեղ չունիմ , որ
հոն իմ բերքերս ժողվեմ ։ Ու ըսաւ 18
, Աս ընեմ . իմ ամբարներս
քակեմ ու ալ աւելի մեծ շինեմ ,
և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
ու բարիքներս . Ու իմ անձիս ըսեմ 19
, Ո՛վ անձ՝ շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար ժողվուած
. հանգչէ , կեր , խմէ և
ուրախ եղիր ։ Բայց Աստուած ըսաւ 20
անոր , Անմիտ՝ աս գիշեր հոգիդ
քեզմէ պիտի պահանջուի .
ուստի ան քու պատրաստած բաներդ
որո՞ւն պիտի ըլլայ ։ Այսպէս 21
է անիկայ որ իր անձին համար
գանձ կը դիզէ , ու Աստուծոյ չըհարստանար ։
Ու ըսաւ իր աշակերտներուն , 22
Անոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , Հոգ
մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար թէ
ինչ պիտի ուտէք , ոչ ալ մարմնին
համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք
. Ինչու որ կեանքը կերակուրէն 23
աւելի է , ու մարմինը հագուստէն
։ Նայեցէք ագռաւներուն , 24
որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն
, որոնք ոչ շտեմարաններ ունին՝
ոչ ալ ամբարներ , ու Աստուած
անոնք կը կերակրէ . դուք
որչափ աւելի լաւ էք թռչուններէն
։ Ու ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր 25
հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
կանգուն մը աւելցնել ։ Հապա 26
թէ որ ամենափոքր բանին կարող
չէք , ուրիշ բաներուն համար ինչո՞ւ
հոգ կ՚ընէք ։ Նայեցէք շուշաններուն՝ 27
ինչպէս կ՚աճին . ոչ
կ՚աշխատին և ոչ կը մանեն , բայց
ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր
բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ
մէկուն պէս չհագուեցաւ ։
Ուստի թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի 28
մէջ է ու վաղը փուռը կը ձգուի
, Աստուած անանկ կը հագուեցնէ
, որչափ աւելի ձեզ՝
թերահաւատներ ։ Ալ դուք մի՛ 29
փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք
և ինչ պիտի խմէք , ու մի՛ ըզփօթիք
. Վասն զի աս բոլոր բաները 30
աշխարհիս ազգերը կը փնտռեն
. ու ձեր Հայրը գիտէ որ աս

31 բաները ձեզի պէտք են ։ Բայց
դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը
խնդրեցէք, և ասոր բոլոր բաներն
32 ալ ձեզի պիտի տրուի ։ Մի՛ վախնար՝
պզտիկ հօտ, քանզի որ ձեր
Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորութիւնը
33 ձեզի տայ ։ Ծախեցէ՛ք
ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն
տուէք. — ձեզի չհիննալու քսակներ
պատրաստեցէք, — երկինքը՝
չպակսելու գանձ մը, ուր ո՛չ գողը
կը մօտենայ և ո՛չ ցեցը կ'ապականէ ։
34 Վասն զի ձեր գանձը ուր որ
է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ ։
35 Ձեր մէջքերը գօտեպատ
36 ըլլան, ու ճրագները վառած. Եւ
դուք ան մարդոցը նմա՛ն որ իրենց
տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՞րբ պիտի
դառնայ հարսնիքէն. որ երբ գայ
և դուռը զարնէ, իսկոյն բանան
37 անոր ։ Երանի՜ ան ծառաներուն,
որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք արթուն
պիտի գտնէ. ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ ինքը գօտին մէջքը
պիտի կապէ ու սեղան նստեցընէ
զանոնք, և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն
պիտի ընէ անոնց ։
38 Եւ թէ որ գիշերուան երկրորդ պահուն
գայ, կամ երրորդ պահուն
գայ ու անանկ գտնէ, երանելի են
39 ան ծառաները ։ Բայց աս գիտցէք,
որ եթէ տանուտէրը գիտնար
թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ,
արթուն կը կենար ու թող չէր
40 տար որ իր տունը ծակեն ։ Ուրեմն
դուք ալ պատրաստ կեցէք,
քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ
ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր ։

41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէ՛ր,
աս առակը մեզի՞ կ'ըսես թէ ամենուն
42 ալ ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ուրեմն
ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խոհեմ
տնտեսը, որն որ տէրը իր
գերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որ
43 ատենին անոնց ուտելիքը տայ ։ Երանի
է ան ծառային, որն որ իր
տէրը եկած ատենը անանկ ըրած
44 պիտի գտնէ ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցընէ զանիկայ ։ Բայց
թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջ
ըսէ, Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացընէ.
և սկսի ծառաները ու աղախինները
ծեծել, և ուտել ու խըմել
ու գինովնալ, Ան ծառային 46
տէրը պիտի գայ անանկ մէկ օր մը
որ չսպասեր, և անանկ մէկ ժամ մը
որ չգիտեր, և զանիկայ մէջտեղէն
պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարիմներուն
հետ պիտի դնէ ։
Եւ ան ծառան՝ որ իր տիրոջը կամքը 47
գիտէ ու չպատրաստուիր,
ո՛չ ալ անոր կամքը 'ի գործ կը
դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ ։ Բայց 48
ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի
բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի
ուտէ. որու՛ն որ շատ տրուեցաւ,
շատ պիտի ուզուի անկէ, և որու՛ն
որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւելի
պիտի պահանջուի անկէ ։

Եւ կրակ ձգելու եկայ երկրիս 49
վրայ, ու ի՞նչ կ'ուզեմ թէ որ արդէն
բորբոքած է ։ Բայց մկրտութիւն 50
մը ունիմ մկրտուելու, և
ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ
կատարուի ։ Կը կարծէք թէ ես 51
երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու
եկայ. ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ, հապա
բաժանմունք. Վասն զի աս ատենէն 52
մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժնուած
պիտի ըլլան. իրեքը երկուքին,
ու երկուքը իրեքին. Հայրը 53
պիտի բաժնուի որդիէն, և որդին
հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու
աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հարսէն
ու հարսը իր կեսուրէն ։

Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն, 54
Երբոր արևմուտքին կողմէն ամպ մը
ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք
թէ Անձրև պիտի գայ, և անանկ
կ'ըլլայ ։ Ու երբոր հարաւային 55
հովը կը փչէ՝ կ'ըսէք թէ Տօթ
պիտի ըլլայ, և անանկ կ'ըլլայ ։
Կեղծաւորներ՝ երկրի ու երկինքի 56
երեսը քննել գիտէք, հապա աս
ժամանակը ինչպէս չէք քններ ։
Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր 57
իրաւունքը ։ Երբոր դուն քու 58
ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու
ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատելու
համար ջանք ըրէ. որ չըլլայ թէ

քեզ դատաւորին առջևն քաշէ, ու
դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ
քեզ, ու դահիճն ալ բանտը դնէ ։
59 Քեզի կ'ըսեմ, բնաւ պիտի չելլես
անկէ, մինչև որ վերջին լուման չվճարես ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ ոմանք ան ատենը ներկայ գըտնուելով՝
պատմեցին անոր Գալիլեացւոց
վրայով, որոնց արիւնը
Պիղատոս իրենց զոհերուն հետը
2 խառնեց ։ Եւ Յիսուս պատասխան
տալով ըսաւ անոնց, Կը
կարծէ՞ք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր
էին, որ ասանկ բաներ քաշեցին ։
3 Ձեզի կ'ըսեմ Չէ՛. հապա
թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ
4 ալ անանկ պիտի կորսուիք ։ Կամ
թէ ան տասնութը հոգին որոնց
վրայ Սիլովամին մէջի աշտարակը
ինկաւ և անոնք մեռցուց. կը
կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ
բնակած բոլոր մարդիկներէն աւելի
5 պարտաւոր էին ։ Ձեզի կ'ըսեմ՝
Չէ՛. հապա թէ որ չապաշխարէք,
ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք ։

6 Աս առակն ալ ըսաւ. Մարդ մը
իր այգիին մէջ տնկուած թզենի մը
ունէր, ու եկաւ անկէ պտուղ
7 փնտռելու և չգտաւ ։ Ասոր ըսաւ
այգեպանին, Ահա իրեք տարի
է որ կու գամ աս թզենիին վրայ
պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ.
զանիկայ կտրէ, ինչո՞ւ համար
8 գետինը խափանէ ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ ու անոր ըսաւ,
Տէ՛ր, աս տարի ալ զանիկայ թո՛ղ
տուր, մինչև որ ասոր բոլորտիքը
9 բրեմ ու թրիք դնեմ, Եւ թէ որ
պտուղ տայ, աղէկ է. հապա թէ
չէ՝ դուն ետքը կտրես զանիկայ ։

10 Եւ ինքը ժողովարաններուն մէկուն
մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցընէր ։
11 Եւ ահա մէկ կնիկ մը կար,
որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր
տասնութը տարիէ 'ի վեր, ու
կծկուած էր և ամենևին չէր կրնար
12 շիտակ կայնիլ ։ Ու Յիսուս զանիկայ
տեսնելով՝ իրեն կանչեց և
ըսաւ անոր, Կնի՛կ՝ դուն քու հիւանդութենէդ
արձակուած ես ։
Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և 13
իսկոյն շիտկուեցաւ ու փառք կու
տար Աստուծոյ ։ Իսկ ժողովարանին 14
իշխանը պատասխան տուաւ
բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ
օրը բժշկեց, և ըսաւ ժողովուրդին,
Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ արժան
է գործ գործել, ուստի ան
օրերը եկէք բժշկուեցէք, ու չէ՛
թէ շաբաթ օրը ։ Ան ատենը Տէրը 15
պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ, Կեղծաւոր, ձեզմէ ամէն
մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չարձըկե՞ր՝ որ տանի ջուր
տայ ։ Հապա ասիկայ որ Աբրահամի 16
աղջիկ էր, որ ահա տասնըութը
տարի Սատանան զանիկայ
կապեց, չէ՞ր վայլեր որ շաբաթ օրը
ան կապէն արձըկուի ։ Եւ աս բանը 17
որ ըսաւ, իրեն հակառակ կեցողները
ամէնքն ալ ամչցան.
ու բոլոր ժողովուրդը
կ'ուրախանար ան ամէն փառաւոր
գործքերուն համար՝ որ անկէ կ'ըլլային ։

Եւ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը 18
ի՞նչ բանի կը նմանի,
ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
անիկայ ։ Մանանեխի հատի նման 19
է, որն որ մարդ մը առաւ՝ իր
պարտէզը ձգեց. և աճեցաւ ու
մեծ ծառ եղաւ. ու երկնից թռչունները
անոր ճիւղերուն վրայ
բնակեցան ։

Դարձեալ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը 20
ի՞նչ բանի նմանցընեմ ։
Խմորի նման է, որն որ 21
կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ ալիւրի
մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ
խմորեցաւ ։

Եւ քաղաքները ու գեղերը պըտըտելով՝ 22
կը սորվեցընէր, ու դէպ 'ի
Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր ։ Եւ 23
մէկը ըսաւ անոր, Տէ՛ր, քիչե՞ր
են անոնք որ պիտի փրկուին ։ Անիկայ
ալ ըսաւ անոնց, Ջա՛նք ըրէք 24
որ նեղ դռնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ
ձեզի, որ շատերը մտնել պիտի

25 ուզեն և պիտի չկրնան : Անկէ
ետև որ տանուտէրը ելլէ ու դուռը
գոցէ, և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ, ու դուռը զարնել և ըսել,
Տէ՛ր Տէր, բաց մեզի. ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ ձե-
զի, Ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք:
26 Այն ատենը պիտի սկսիք ըսել, Մենք
քու առջևդ կերանք ու խմեցինք, և
դուն մեր փողոցներուն մէջ սոր-
27 վեցուցիր: Ու անիկայ պիտի ըսէ,
Ձեզի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչնար
ուսկից էք, մէկ դի կեցէք ինծմէ
բոլոր անիրաւութեան գործողներդ:
28 Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ
կրճտել, երբոր տեսնէք Աբ-
րահամը ու Իսահակը և Յակոբը
ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ
թագաւորութեանը մէջ, ու ձեզ
29 դուրս հանած: Ու պիտի գան
արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսի-
սէն ու հարաւէն, ու պիտի բազմին
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ:
30 Ու ահա կան յետիններ՝ որ առա-
ջիններ պիտի ըլլան, ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան:
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցի-
ներ եկան ու ըսին անոր, Ելիր
ու գնա ասկէ, ինչու որ Հերովդէս
32 քեզ սպաննել կ'ուզէ: Ու ինքը
ըսաւ անոնց, Գացէ՛ք՝ ան աղուէ-
սին ըսէք, Ահա ես դևեր կը հա-
նեմ ու բժշկութիւններ կը կատա-
րեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարուիմ: Միայն թէ
պէտք է որ այսօր ու վաղը և միւսալ
օրը պտըտիմ, վասն զի կարելի չէ
որ մարգարէ մը Երուսաղեմէն դուրս
34 կորսուի: Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Ե-
րուսաղէմ, որ մարգարէները կը
սպաննէիր, ու քեզի ղրկուածները
կը քարկոծէիր, քանի անգամ քու
տղաքներդ ժողվել ուզեցի ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թևերուն տա-
կը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք:
35 Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
տի մնայ. սակայն ձեզի կ'ըսեմ,
որ ալ զիս պիտի չտեսնէք, մինչև
գայ ան ժամանակը որ պիտի ըսէք,
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անու-
նովը կու գայ:

ԳԼ. ԺԴ.

Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր 1
մը փարիսեցւոց գլխաւորներուն
մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու,
ու անոնք անոր կը սպասէին: Ու 2
ահա հոն ջրգողեալ մարդ մը կար
իր առջևը: Ու Յիսուս պատաս- 3
խան տուաւ՝ ու խօսեցաւ օրէնս-
գէտներուն ու փարիսեցիներուն ը-
սելով, Արժա՞ն է շաբաթ օրը
բժշկել: Անոնք ալ լուռ կեցան. 4
և ինքը բռնեց զանիկայ՝ բժշկեց ու
ձամբեց. Ու պատասխան տալով 5
ըսաւ անոնց, Ձեզմէ որո՞ւն էշը
կամ եզը հորը իյնալու ըլլայ, ու
շուտ մը չհանէր անիկայ շաբաթ
օրը: Ու աս բաներուն չկրցան 6
անոր պատասխան տալ:

Առակ մը զրուցեց ան հրաւի- 7
րուած մարդոց ալ, երբոր տեսաւ
թէ ինչպէս առաջին բազմոցները
կ'ընտրէին, ու ըսաւ անոնց,
Երբոր մէկէ մը հարսնիքի հրաւի- 8
րուիս, առաջին բազմոցին վրայ մի
նստիր. չըլլայ որ քեզմէ աւելի
պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
ըլլայ անկէ. Ու ան որ քեզ ու 9
զանիկայ հրաւիրեց, գայ ըսէ
քեզի, Ասոր տեղ տուր, և անկէ
ետև սկսիս ամօթով յետին տեղը
բռնել: Հապա երբոր հրաւի- 10
րուիս, գնա յետին տեղը նստէ.
որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ, քե-
զի ըսէ, Բարեկա՛մ՝ վեր հրամմէ.
ան ատենը քու հետդ նստողներուն
առջևը քեզի փառք կ'ըլլայ:
Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը 11
բարձրացընէ, պիտի խոնարհի. և
ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ,
պիտի բարձրանայ:

Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, 12
Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես,
մի կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ
ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ ալ հա-
րուստ դրացիներդ, որ չըլլայ թէ
անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա-
ւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ:
Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ընես, 13
աղքատներ, պակասաւորներ, կա-
14 ղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երա-
նելի պիտի ըլլաս, ինչու որ ա-
նոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի
հատուցանել. քանզի արդարնե-
րուն յարութիւն առած ատենը
փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի:
15 Ու սեղան նստողներէն մէկը
երբոր լսեց աս խօսքը՝ ըսաւ անոր,
Երանի անոր որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ: Ու ինքը ըսաւ անոր,
Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց: Ու
ընթրիքին ատենը ղրկեց իր ծա-
ռան, որ հրաւիրուածները կանչէ,
ըսելով, Եկէ՛ք, ինչու որ արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է: Ու ա-
մէնքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ.
առջինը անոր ըսաւ, Ես արտ մը
ծախու առի, ու պէտք է որ ելլեմ
տեսնեմ անիկայ. կ'աղաչեմ քեզի,
19 զիս հրաժարուած սեպէ: Ու
միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ եզ ծա-
խու առի, ու կ'երթամ որ անոնք
փորձեմ. կ'աղաչեմ քեզի, զիս
20 հրաժարուած սեպէ: Ու միւսը
ըսաւ, Կնիկ առի, ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ: Ու ան
ծառան եկաւ ու իր տիրոջը պատ-
մեց աս բաները. ան ատենը բար-
կացաւ տանուտէրը ու ըսաւ իր
ծառային, Շուտով քաղաքին հը-
րապարակները ու փողոցները ելիր,
և աղքատները ու պակասաւորնե-
րը և կաղերը ու կոյրերը հոս
22 մտցուր: Ծառան ալ ըսաւ,
Տէ՛ր, եղաւ ինչ որ հրամայեցիր,
23 ու տակաւին տեղ կայ: Ու Տէրը
ըսաւ ծառային, Ելի՛ր ճամբաները
ու ցանկերը, և գտածներդ ստիպէ՛
հոս մտնելու, որ տունս լեցուի:
24 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ ան հրա-
ւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթ-
րիքէս համը պիտի չառնէ:
25 Ու իր հետը շատ ժողովուրդներ
կ'երթային. և դառնալով անոնց
26 ըսաւ, Թէ որ մէկը ինծի կու
գայ, ու չատեր իր հայրը և մայրը,
ու կինը և զաւակները, ու եղբայր-
ները և քոյրերը, նաև իր կեանքն
ալ, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ:
Ու ով որ իր խաչը չվերցըներ ու 27
իմ ետևէս գար, չկրնար իմ աշա-
կերտս ըլլալ: Վասն զի ձեզմէ 28
ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով,
առաջ չնստիր ու հաշիւ ընէր ծախ-
քը, թէ անիկայ լմընցընելու կարո-
ղութիւն ունի՞. Որ չըլլայ թէ 29
երբ հիմը դնէ ու չկրնայ լմընցը-
նել, բոլոր տեսնողները սկսին ա-
նիկայ ծաղր ընել, Ու ըսել, Թէ 30
Աս մարդը սկսաւ շինել ու չկրցաւ
լմընցընել: Կամ թէ ո՞ր թա- 31
գաւոր ուրիշ թագաւորի մը հետ
պատերազմելու երթալով, առաջ
չնստիր ու խորհիր, թէ արդեօք
տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կե-
նալ անոր՝ որ քսան հազարով իր
վրայ կու գայ: Հապա թէ չէ՝ 32
քանի որ անիկայ հեռու է, դես-
պան ղրկելով՝ խաղաղութիւն կը
խնդրէ: Ահա ասանկ ալ ձեր 33
մէջէն ամէն մէկը թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չկենայ, չկրնար
իմ աշակերտս ըլլալ: Աղը աղէկ 34
բան է. բայց թէ որ աղը իր համը
կորսընցընէ, ինչո՞վ պիտի հա-
մեմուի: Ո՛չ հողի ու ոչ թրիքի 35
տեղ օգտակար կ'ըլլայ, հապա ա-
նիկայ դուրս կը նետեն: Ան որ
լսելու ականջ ունի, թող լսէ:

ԳԼ. ԺԵ.

Ու բոլոր մաքսաւորները ու մե- 1
ղաւորները անոր կը մօտենային
իրմէն լսելու համար: Ու փա- 2
րիսեցիները ու դպիրները տրտունջ
կ'ընէին ու կ'ըսէին, Անիկայ մե-
ղաւորները կ'ընդունի, ու անոնց
հետ կ'ուտէ:

Ու անիկայ աս առակը խօսեցաւ 3
անոնց՝ ըսելով, Ձեզմէ ո՞վ է ան 4
մարդը՝ որ հարիւր ոչխար ունենայ,
և անոնցմէ մէկը որ կորսընցընէ,
իննսունինը չթողեր անապատին
մէջ՝ ու ան կորսուածին ետևէն եր-
թար, մինչև որ զանիկայ գտնէ:
Ու երբոր կը գտնէ, ուրախանալով 5
իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկայ,
Ու տունը գալով, կը կանչէ բա- 6
րեկամները ու դրացիները, ու ա-
նոնց կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի

[illegible]

ԳԼ. ԺԳ.

[illegible]

[illegible]

կայ [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն
26 կը տանջուիս : Ու ասոնց ամէն բա-
նէրէն 'ի զատ' մեր ու ձեր մէջտեղը
մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած.
անանկ որ աստի ձեզի անցնիլ ու-
զողները չկրնան, ո՛չ ալ անկէ
27 մեզի գալ ուզողները անցնին : Ան
ալ ըսաւ, Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՛
հայր, որ անիկայ իմ հօրս տու-
28 նը խրկես, Վասնզի հինգ եղբայր
ունիմ, որ երթայ անոնց վկայու-
թիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք
ալ աս չարչարանքին տեղը գան :
29 Ու Աբրահամ ըսաւ անոր, Անոնք
Մովսէսը ու մարգարէները ունին,
30 թող անոնց մտիկ ընեն : Ան ալ
ըսաւ, Ո՛չ հայր Աբրահամ, հա-
պա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց
31 երթայ, պիտի ապաշխարեն : Ու
անիկայ ըսաւ անոր, Թէ որ Մով-
սէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն
ըներ, ո՛չ ալ թէ որ մեռելներէն
մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ,
պիտի համոզուին :

ԳԼ. ԺԷ.

1 Ու ըսաւ իր աշակերտներուն, Ան-
կարելի է որ գայթակղութիւն-
ներ չգան. բայց վա՛յ անոր, որուն
2 ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի
աղէկ է, որ անոր պարանոցէն իշու
աղացքի քար մը կախուի, ու ա-
նիկայ ծովը ձգուի, քան թէ աս
պզտիկներէն մէկը գայթակղեցընէ :
3 Զգուշացէ՛ք ձեր անձերուն :
Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ
մեղանչէ, յանդիմանէ՛ զանիկայ.
ու թէ որ ապաշխարէ, ներէ՛ ա-
4 նոր : Ու թէ որ օրը եօթը ան-
գամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը
եօթը անգամ դառնայ քեզի ու
ըսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներէ՛ անոր :
5 Ու առաքեալները ըսին Տէրոջը.
6 Մեր հաւատքը աւելցու՛ր : Ու
Տէրը ըսաւ, Թէ որ մանանեխի
հատի չափ հաւատք ունենայիք,
աս թթենիին կրնայիք ըսել, Ար-
մատքի խլուէ՛ ու ծովուն մէջը
տնկուէ՛, ան ալ պիտի հնազանդէր
ձեզի :

Բայց ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ 7
ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ
ծառայ մը, որ անիկայ երբոր արտէն
րակէն տուն մտնէ, շուտով պիտի
ըսէ անոր, Թէ Անցի՛ր սեղան նստէ.
Հապա չ՞ըսեր անոր թէ Պատրաստէ 8
ըրէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կա-
պած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ,
մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու
ետքը դուն ալ կեր ու խմէ : Մի- 9
թէ շնորհակա՞լ կ'ըլլայ ան ծառա-
յին, իրեն հրամայուած բաները
կատարելուն համար. չեմ կարծեր :
Նոյնպէս ալ դուք երբոր բոլոր ձե- 10
զի հրամայուած բաները ընէք, ը-
սէք թէ Անպիտան ծառաներ
ենք, քանզի ան որ պարտական
էինք ընելու, ըրինք :

Ու եղաւ որ երբ Երուսա- 11
ղէմ կ'երթար, Սամարիայի ու Գա-
լիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր : Ու 12
երբոր մէկ գեղ մը պիտի մտնէր,
տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան
անոր, որոնք հեռուն կայնեցան,
Ու ձայներնին վերցուցին ու ըսին. 13
Յիսուս վարդապետ, ողորմէ՛ մե-
զի : Ու տեսնելով՝ անոնց ըսաւ. 14
Գացէ՛ք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէ՛ք. ու եղաւ որ երբ կ'եր-
թային, մաքրուեցան : Ու անոնց- 15
մէ մէկը երբոր տեսաւ թէ բժշկուե-
ցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով
փառք կու տար Աստուծոյ. Ու ե- 16
րեսի վրայ անոր ոտքը ինկաւ՝ շը-
նորհակալ կ'ըլլար անոր. և ինք
ալ Սամարացի էր : Պատասխան 17
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Չէ՞ որ
տասն ալ մաքրուեցան. իսկ ան
ինը ո՞ւր են. Աս օտարազգիէն 'ի 18
զատ ուրիշներ չգտնուեցան՝ որ դառ-
նալով Աստուծոյ փառք տան : Ու 19
ըսաւ անոր, Ելի՛ր գնա՛, քու հա-
ւատքդ քեզ բժշկեց :

Ու երբոր փարիսեցիները իրեն 20
հարցուցին թէ Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պա-
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ,
Աստուծոյ թագաւորութիւնը դի-
տուելու երևցած բաներով չգար.
Ու պիտի չըսեն թէ Ահա հոս է 21
կամ Ահա հոն, ինչու որ ահա Աս-

տուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներ-
սի դին է :

22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. Օ-
րեր պիտի գան որ դուք Որդւոյ
մարդոյ օրերուն մէկը տեսնելու պի-
տի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք :
23 Ու թէ որ ըսեն ձեզի թէ Ահա հոս
է կամ Ահա հոն, մի՛ երթաք ու
24 անոնց մի՛ հետեւիք : Վասն զի ինչ-
պէս որ փայլակը երկինքին տակը
մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև եր-
կինքին տակը միւս դին լոյս կու
տայ, նոյնպէս ալ պիտի ըլլայ Որ-
25 դին մարդոյ իր գալուն օրը : Միայն
թէ պէտք է որ ինքը առաջ շատ
չարչարանքներ կրէ ու մերժուի աս
26 ազգէն : Ու ինչպէս որ Նոյի օրե-
րը եղաւ, անանկ պիտի ըլլայ Որ-
27 դւոյ մարդոյ օրերն ալ : Կ'ուտէին
կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին, էրկան
կը տրուէին, մինչև ան օրը որ
Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը
28 եկաւ ու ամէնը կորսնցուց : Նը-
մանապէս՝ ինչպէս որ Ղովտին օրերը
եղաւ, կ'ուտէին՝ կը խմէին՝ ծախու
կ'առնէին՝ կը ծախէին՝ կը տնկէին՝
29 կը շինէին. Բայց ան օրը որ Ղովտ
Սոդոմէն ելաւ, երկինքէն կրակ ու
ծծումբ տեղաց և բոլորն ալ կոր-
30 սնցուց. Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան
օրը՝ որուն մէջ Որդին մարդոյ պի-
31 տի յայտնուի : Ան օրը՝ ան որ
տանիքին վրայ է և իր կարասիները
տանը մէջ, թող վար չիջնէ՝ զա-
նոնք առնելու. և ան որ արտին
մէջն է՝ նոյնպէս թող ետ չդառնայ :
32 Միտքերնիդ բերէք Ղովտին կնի-
33 կը : Ով որ իր կեանքը կ'ուզէ
ազատելու, պիտի կորսնցընէ զա-
նիկայ. և ո՛վ որ կը կորսնցընէ,
34 պիտի ազատէ զանիկայ : Ձեզի
կ'ըսեմ, Ան գիշերը թէ որ երկու
հոգի մէկ անկողինի մէջ ըլլան, մէ-
կը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի.
35 Ու թէ որ երկու կնիկ մէկտեղ ա-
ղօրու ըլլան, մէկը պիտի առնուի
ու միւսը ձգուի. և թէ որ երկու
հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը
պիտի առնուի ու միւսը ձգուի :
36 Ու պատասխան տալով ըսին անոր,
Տէ՛ր, ո՞ւր տեղ պիտի ըլլայ աս բա-
նը : Ան ալ ըսաւ անոնց, Ո՛ւր 37
որ մարմինն կայ, հոն պիտի ժողո-
վուին արծիւները :

ԳԼ. ԺԸ.

Անոնց առակ մըն ալ ըսաւ աս 1
բանիս վրայով թէ պէտք է ա-
մէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձ-
րանալ, Ըսաւ, Մէկ դատաւոր 2
մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աս-
տուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր
ամչնար : Ու նոյն քաղաքին մէջ 3
որբևայրի մը կար, որ անոր կու
գար ու կ'ըսէր, Իրաւունք ըրէ
ինծի աս [illegible]՝ [illegible] իմ ոսոխէս :
Ու անիկայ ժամանակ մը չէր ուզեր 4
անոր հոգ ընել, բայց ետքը ըսաւ
իր մտքին մէջ, Թէև Աստուծմէ
չեմ վախնար, ու մարդէ չեմ ամչը-
նար, Գոնէ աս որբևայրին գլխ 5
ձանձրացընելուն համար իրեն իրա-
ւունք ընեմ, որ չգայ ամէն ատեն
գլխ թախանձէ : Ու Տէրը ըսաւ, 6
Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ դատաւորը ինչ
կ'ըսէ : Հապա Աստուած իր ընտ- 7
րեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞,
որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղա-
ղակեն, թէև երկայնամիտ ալ ըլ-
լայ անոնց վրայ : Ձեզի կ'ըսեմ 8
որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի
ընէ. բայց Որդին մարդոյ երբոր
գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞
երկրի վրայ :

Ու մէկ քանիներուն՝ որոնք իրենց 9
անձերուն վրայ կը վստահանային
թէ արդար են, և ուրիշները կ'ա-
նարգէին, աս առակը ըսաւ. Եր- 10
կու մարդ ելան տաճարը աղօթք
ընելու. մէկը փարիսեցի ու միւսը
մաքսաւոր : Փարիսեցին կայներ 11
էր, ու առանձին այսպէս աղօթք
կ'ընէր. Ով Աստուած՝ շնորհակալ
եմ քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս
չեմ, յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
ցող, և կամ աս մաքսաւորին
պէս. Հապա շաբաթը երկու ան- 12
գամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր
ստացուածքիս տասանորդը կու
տամ : Ու մաքսաւորը հեռուն 13
կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ
երկինքը վերցընել, հապա իր

կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր , Ո՜վ Աստուած՝ ողորմէ՛ ինծի մեղաւորիս ։
14 Ձեզի կ'ըսեմ թէ ասիկայ ան միւսէն աւելի արդարացած իր տունը իջաւ . վասն զի ամէն ով որ իր անձը
կը բարձրացընէ , պիտի խոնարհի .
և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ ,
պիտի բարձրանայ ։

15 Անոր տղաք ալ բերին իրեն ,
որ անոնց դպչի . ու աշակերտները
տեսնելով կը յանդիմանէին
16 զանոնք ։ Բայց Յիսուս անոնք
իրեն կանչելով ըսաւ , Թող
տուէք որ մանր տղաքը որ ինծի
գան , և մի՛ արգիլէք զանոնք . ինչու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
17 անոնցներունն է ։ Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , Ով որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը
պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ
անոր մէջը ։
18 Ու մէկ իշխան մը հարցուց անոր
ու ըսաւ , Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ
գործեմ որ յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ ։ Ու Յիսուս
ըսաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի
կ'անուանես , մէկէն 'ի զատ բարի
20 չկայ , որ է Աստուած ։ Պատուիրանքները գիտես . Շնութիւն մի՛
ընէր , Սպանութիւն մի՛ ընէր ,
Գողութիւն մի՛ ընէր , Սուտ վկայութիւն մի՛ ընէր , Քու հայրդ ու
21 մայրդ պատուէ ։ Ան ալ ըսաւ ,
Ասոնք ամէնը մանկութենէս 'ի վեր
22 պահեր եմ ։ Ու լսելով Յիսուս
ըսաւ անոր , Մէկ բան մըն ալ
պակաս է քեզի . քու բոլոր ունեցածդ ծախէ , և աղքատներուն
բաշխէ , ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս , և եկուր իմ ետեւէս ։
23 Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝
տրտմեցաւ , ինչու որ շատ հարուստ
24 էր ։ Ու Յիսուս երբոր անիկայ
տրտմած տեսաւ , ըսաւ , Որչափ
դժուար է անոնց՝ որ հարստութիւն
ունին , Աստուծոյ թագաւորութիւնը
25 թիւնը մտնել ։ Վասն զի դիւրին
է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի ,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
26 գաւորութիւնը մտնէ ։ Ու անոնք
որ լսեցին կ'ըսէին , Եւ ով կրնայ
փրկուիլ ։ Ու ինքը ըսաւ , 27
Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
բաները Աստուծոյ կողմանէ կարելի
են ։ Ու Պետրոս ըսաւ , Ահա մենք 28
ամէն բան թողուցինք և քու ետեւէդ եկանք ։ Ու անիկայ ըսաւ 29
անոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի
թէ Մարդ մը չկայ՝ որ թողուց
տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ որդիներ՝
Աստուծոյ թագաւորութեանը համար , Որ պիտի չառնէ բազմա- 30
պատիկ աս ատենիս մէջ , և գալու
աշխարհին մէջ յաւիտենական
կեանքը ։

Ու տասներկուքը իր քովը առնելով՝ ըսաւ անոնց , Ահա մենք 31
Երուսաղէմ կ'ելլենք , և մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ
համար բոլոր գրուածները պիտի
կատարուին ։ Ինչու որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու 32
ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի , ու պիտի թքնեն անոր ,
Ու պիտի ծեծեն ու սպաննեն անիկայ , ու երրորդ օրը յարութիւն 33
պիտի առնէ ։ Բայց անոնք աս 34
բաներէն մէկն ալ չհասկցան . ու
աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր ,
և ըսած բաները չէին իմանար ։

Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին 35
կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն
քովը նստեր էր մուրալու ։ Երբոր 36
լսեց բազմութեանը անցնիլը , հարցուց թէ Ի՞նչ է ան ։ Ու իրեն 37
ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցին
կ'անցնի ։ Անոր աղաղակեց ու 38
ըսաւ , Յիսուս՝ որդի Դաւթի ,
ողորմէ՛ ինծի ։ Ու անոնք որ 39
առջեւէն կ'երթային , կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց
անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր ,
Որդի Դաւթի ողորմէ՛ ինծի ։
Ու Յիսուս կանգ առնելով՝ հրաման 40
ըսաւ որ զանիկայ իրեն բերեն , ու
երբոր անիկայ մօտեցաւ , հարցուց
անոր ու ըսաւ , Ի՞նչ կ'ուզես որ 41
քեզի ընեմ . անիկայ ալ ըսաւ ,
Տէ՛ր՝ որ աչքերս բացուին ։ Ու 42
Յիսուս ըսաւ անոր , Թող բացուին . քու հաւատքդ քեզ ող-

43 ջացուց ։ Ու իսկոյն անոր աչքերը
բացուեցան , ու անոր ետեւէն կ'երթար՝ և փառք կու տար Աստուծոյ .
բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝
զԱստուած կը գովաբանէին ։

ԳԼ . ԺԹ

1 Ու մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անց-
2 նէր ։ Ու ահա մարդ մը կար ,
անունը Զակքէոս ըսուած , որ մաքսապետ էր ու հարուստ մէկ մըն
3 էր ։ Ու կ'ուզէր տեսնել թէ ով
է Յիսուս , ու բազմութենէն չէր
կրնար , ինչու որ հասակով կարճ
4 էր ։ Ու առաջ վազեց ու ժանտաթզենիի մը վրայ ելաւ , որ զանիկայ տեսնէ . ինչու որ անկէ պիտի
5 անցնէր ։ Ու երբոր Յիսուս ան
տեղը եկաւ , վեր նայելով զանիկայ
տեսաւ , ու ըսաւ անոր , Զակքէոս՝
շուտ ըրէ , ասկէ վար իջիր , ինչու
որ պէտք է ինծի այսօր քու տունդ
6 կենալ ։ Ու աճապարելով վար իջաւ , և ուրախութեամբ ընդունեց
7 զանիկայ ։ Երբոր ամէնն ալ տեսան , կը տրտնջէին ու կ'ըսէին թէ
Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջեւան
8 ընելու ։ Ու Զակքէոս կայնեցաւ
ու ըսաւ Տէրոջը , Տէ՛ր՝ ահա իմ
ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու
տամ , ու թէ որ զրպարտութեամբ
մէկու մը զրկանք ըրած եմ , չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոր ։
9 Ու Յիսուս ըսաւ անոր , Այսօր
աս տանը փրկութիւն եղաւ . ինչու
որ ասիկայ ալ Աբրահամի որդի է ։
10 Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ
կորսուածը փնտռէ ու փրկէ ։
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը
լսէին , առակ մըն ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար , և
անոնց անանկ կարծելուն համար
թէ շուտ մը Աստուծոյ թագաւո-
12 րութիւնը պիտի յայտնուի ։ Ուստի ըսաւ , Մէկ ազնուական մարդ
մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու ։ Ու իր տասը ծառաները
կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ անոնց , ու ըսաւ անոնց , Բանեցուցէք ասոնք՝ մինչև որ ես գամ ։
Ու անոր քաղաքացիները զանիկայ 14
կ'ատէին , ու դեսպաններ խրկեցին
անոր ետեւէն , ըսելով թէ Չենք
ուզեր որ ասիկայ մեր վրայ թագաւորութիւն ընէ ։ Ու եղաւ որ երբ 15
անիկայ թագաւորութիւնը առնելով ետ դարձաւ , իրեն կանչել
տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստակը տուեր էր , որ գիտնայ թէ
ով ինչ շահ ըրած է ։ Ու առ- 16
ջինը եկաւ ու ըսաւ , Տէ՛ր՝ քու
մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ ։ Ու 17
ըսաւ անոր , Աղէկ՝ բարի ծառայ . որովհետև քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար , տասը քաղաքի
վրայ իշխանութիւն ունեցիր ։ Ու 18
երկրորդը եկաւ ու ըսաւ , Տէ՛ր՝
քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ ։
Ու ըսաւ անոր , Դուն ալ հինգ 19
քաղաքի վրայ եղիր ։ Ու ուրիշ 20
մը եկաւ ու ըսաւ , Տէ՛ր՝ ահա
քու մնասդ՝ որ թաշկինակի մէջ
ծրարած կը պահէի . Վասն զի կը 21
վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն
խիստ մարդ մըն ես . չդրած բանդ
կը վերցընես ու չսերմանածդ կը
հնձես ։ Ու անիկայ ըսաւ անոր , 22
Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝
ով չար ծառայ . գիտէիր որ ես
խիստ մարդ մըն եմ , չդրած բանս
կը վերցընեմ , ու չսերմանածս կը
հնձեմ . Ու ինչո՞ւ համար իմ ստա- 23
կս սեղանաւորներուն չտուիր , որ
ես եկած ատենս շահովը առնէի զանիկայ ։ Ու հոն կայնողներուն ը- 24
սաւ , Առէք ասկէ մնասը ու
տուէք անոր՝ որ տասը մնաս ունի .
(Ու ըսին իրեն , Տէ՛ր՝ անիկայ 25
տասը մնաս ունի .) Վասն զի կ'ը- 26
սեմ ձեզի , թէ ամէն ունեցողին
պիտի տրուի , և չունեցողէն ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի ։
Բայց ան իմ թշնամիներս՝ որոնք 27
չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ , հոս բերէք ու իմ
առջեւս սպաննեցէք ։ Ու աս բա- 28
ները խօսելէն ետև , առաջ գնաց
Երուսաղէմ ելլելու ։

Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին 29
ու Բեթանիային մօտեցաւ , դէպ 'ի
ան լեռը որ Ձիթենեաց կ'ը-

մօտ , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , Ու ըսաւ . Գացէք դէպ դի-
մացը եղած գիւղը . և անոր մէջ մտնե-
նելնուդ պէս պիտի գտնէք կապուած
աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ մարդ
մը նստած չէ . արձակեցէք անիկայ
31 ու բերէք . Ու թէ որ մէկը ձեզի
հարցընէ թէ Ինչու կ'արձակէք ,
ասանկ ըսէք անոր թէ Տէրոջը
32 պէտք է ։ Երբոր գացին անոնք որ
խրկուեցան , ինչպէս որ իրենց ըսե-
33 րեր էր՝ գտան ։ Ու երբոր ա-
ւանակը կ'արձակէին , անոր տէրերը
ըսին անոնց , Ինչու կ'արձակէք
34 ատ աւանակը ։ Անոնք ալ ըսին ,
35 Տէրոջը պէտք է . Ու զանիկայ Յի-
սուսի բերին . ու իրենց հանդերձ-
ները աւանակին վրայ ձգելով՝ Յի-
36 սուսը հեծուցին ։ Ու երբոր
կ'երթար , իրենց հանդերձները
37 ճամբուն վրայ կը փռէին ։ Ու
երբոր ա՛լ մօտեցաւ , և Ձիթե-
նեաց լերանը զառ'ի վայրէն կ'իջ-
նէր , աշակերտներուն բոլոր բազ-
մութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով
ան բոլոր հրաշքներուն համար՝ որ
38 տեսեր էին . Ու կ'ըսէին , Օրհնեա՜լ
է ան թագաւորը որ Տէրոջը ա-
նունովը կու գայ . երկինքի մէջ
խաղաղութիւն , ու փառք՝ բարձ-
39 րութեան մէջ ։ Ու բազմութեա-
նը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քա-
նիները ըսին անոր , Վարդապետ՝
ատ քու աշակերտներդ յանդիմա-
40 նէ ։ Ու անիկայ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ձեզի կ'ը-
սեմ , թէ որ ասոնք լուռ կենան ,
քարերը պիտի աղաղակեն ։
41 Ու երբոր մօտեցաւ , քաղաքը
տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ և ը-
42 սաւ , Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ
գիտնայիր քու խաղաղութեանդ ,
բայց հիմա ծածկուեցաւ քու ա-
43 չքերէդ ։ Ինչու որ օրեր պիտի
գան քու վրադ , որ թշնամիներդ
քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շի-
նեն , ու քեզ պիտի պաշարեն ,
և ամեն կողմէ քեզ նեղը պիտի
44 ձգեն . Ու հիմնայատակ պիտի ը-
նեն քեզ ու քու մէջդ եղած զա-
ւակները , և քար մը քարի վրայ
ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ ,
անոր համար որ չճանչցար քու այ-
ցելութեան ժամանակդ ։
Ու տաճարը մտնելով՝ սկսաւ 45
դուրս հանել անոր մէջ ծախող-
ները և գնողները . Ու ըսաւ ա- 46
նոնց , Գրուած է թէ Իմ տունս
աղօթքի տուն է , բայց դուք ա-
նիկայ աւազակներու այր ըրիք ։
Ու ամեն օր տաճարին մէջ կը 47
սորվեցընէր . բայց քահանայապետ-
ները ու դպիրները և ժողովուր-
դին գլխաւորները կը փնտռէին
թէ ինչպէս կորսնցընեն զանիկայ ,
Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ 48
ինչ ընեն . ինչու որ բոլոր ժողո-
վուրդը անոր կապուեր էին մտիկ
ընելու ։

ԳԼ. Ի

Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝ 1
երբոր տաճարին մէջ ժողովուր-
դին կը սորվեցընէր և աւետա-
րանը կը քարոզէր , քահանայա-
պետները ու դպիրները ծերերուն
հետ մէկտեղ վրայ հասան , Ու 2
անոր խօսեցան՝ ըսելով , Ըսէ՛
մեզի՝ ինչ իշխանութիւնով կ'ը-
նես ատ բաները , կամ ով է ատ
իշխանութիւնը քեզի տուողը ։
Պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա- 3
նոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հար-
ցընեմ , և ըսէք ինծի , Յովհան- 4
նէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր
թէ մարդոցմէ ։ Ու անոնք մէ- 5
ջերնին խորհեցան ու ըսին , Թէ 6
որ ըսենք՝ Երկինքէն , պիտի ըսէ ,
Հապա ինչու չհաւատացիք անոր .
իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ ,
բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քար-
կոծեն . ինչու որ հաստատ համո-
զուած են թէ Յովհաննէս մարգա-
րէ էր ։ Ու պատասխան տուին 7
թէ չեն գիտեր ուսկից էր ։ Ու 8
Յիսուս ըսաւ անոնց , Ես ալ ձե-
զի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ աս բաները ։
Սկսաւ աս առակը զրուցել ժո- 9
ղովուրդին . Մէկ մարդ մը այգի
տնկեց . և զանիկայ մշակներու

յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց ։
10 Ու ատենին ծառայ մը խրկեց մշա-
կներուն , որ այգիին պտուղէն
անոր տան . բայց մշակները ծեծեցին
զանիկայ ու պարապ ճամբեցին ։
11 Ու ուրիշ ծառայ մըն ալ խըր-
կեց . բայց անոնք զանիկայ ալ ծե-
ծեցին , անարգեցին ու պարապ
12 ճամբեցին ։ Ու երրորդ մըն ալ
խրկեց . բայց անոնք զանիկայ ալ
վիրաւորեցին ու դուրս հանեցին ։
13 Ան ատենը այգիին տէրը ըսաւ ,
Ի՞նչ ընեմ . իմ սիրելի որդիս
խրկեմ , գուցէ զանիկայ տեսնելով
14 ամչնան ։ Բայց մշակները երբոր
տեսան զանիկայ , իրարու հետ
խորհուրդ ըրին՝ ըսելով , Ասիկայ
է ժառանգը , եկէք զանիկայ ըս-
պաննենք՝ որ ժառանգութիւնը մե-
15 րը ըլլայ ։ Ու զանիկայ այգիէն
դուրս հանեցին ու սպաննեցին .
ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի
16 ընէ անոնց . Պիտի գայ ու կոր-
սնցընէ ան մշակները , և այգին
ուրիշներու պիտի տայ ։ Երբոր
ասի լսեցին , ըսին , Քա՛ւ լիցի ։
17 Ու ինքը անոնց նայելով ըսաւ ,
Հապա ի՞նչ է աս գրուածը թէ
Ան քարը որ շինողները մերժե-
ցին , անիկայ անկիւնին գլուխը ե-
18 ղաւ ։ Ամեն ով որ ան քարին վրայ
իյնայ՝ պիտի կոտրի , և որուն վրայ
որ իյնայ՝ պիտի փշրէ զանիկայ ։
19 Ու քահանայապետները ու դպիր-
ները կը փնտռէին թէ ինչպէս նոյն
ժամուն ձեռք զարնեն անոր , բայց
ժողովուրդէն վախցան . քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրենց համար
ըսաւ ։
20 Ու ետքը յարմար առիթի սպասե-
լով՝ խրկեցին քանի մը խաբեբայ
մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացընէին ,
որ զանիկայ խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թեան և կուսակալին իշխանութեա-
21 նը զանիկայ մատնելու ։ Ու անոր
հարցուցին ըսելով , Վարդապետ՝
գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը
սորվեցընես , և աչառութիւն չես
ըներ , հապա ճշմարտութեամբ Աս-
տուծոյ ճամբան կը սորվեցընես ։
Մեզի արժա՞ն է Կայսրին տուրք 22
տալ թէ չէ ։ Ու անոնց խո- 23
րամանկութիւնը հասկընալով՝ ը-
սաւ անոնց , Ինչո՞ւ զիս կը փոր-
ձէք . Ցուցուցէ՛ք ինծի դահեկան 24
մը ։ Որո՞ւն պատկերը ու գիրը
ունի վրան ։ Պատասխան տուին
ու ըսին , Կայսրինը ։ Ու ինքը 25
ըսաւ անոնց , Ուրեմն ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ
Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք ։
Ու չկրցան զանիկայ խօսքով մը 26
բռնել ժողովուրդին առջևը , ու
զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լուռ կեցան ։
Ու սադուկեցիներէն ոմանք ե- 27
կան , (որոնք հակառակութիւն կ'ը-
նեն՝ թէ յարութիւն չկայ ,) և
անոր հարցուցին՝ ըսելով , Վար- 28
դապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց , Թէ
որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով
մեռնելու ըլլայ , ու մեռած ատենը
զաւակ չունենայ , անոր եղբայրը
առնէ ան կնիկը և իր եղբօրը
զաւակ հանէ ։ Արդ եօթը եղ- 29
բայրներ կային . ու առջինը կնիկ
մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մե-
ռաւ ։ Երկրորդն ալ առաւ ան 30
կնիկը , և ինքն ալ մեռաւ առանց
զաւակի ։ Երրորդն ալ առաւ 31
զանիկայ , նմանապէս եօթն ալ ,
ու զաւակ չձգեցին ու մեռան ։
Ամենէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ ։ 32
Ուրեմն յարութեան ատենը ա- 33
նոնցմէ որո՞ւն կնիկը պիտի ըլլայ ,
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
առնեցան ։ Ու Յիսուս պատաս- 34
խան տալով անոնց ըսաւ , Աս աշ-
խարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու
էրկան կը տրուին ։ Բայց անոնք 35
որ արժանի պիտի ըլլան ան աշ-
խարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն , ոչ կնիկ
կ'առնեն և ոչ էրկան կը տրուին .
Որովհետև ալ չեն կրնար մեռնիլ . 36
քանզի հրեշտակներուն հաւասար
են , ու Աստուծոյ որդիք են , ինչու
որ յարութեան որդիք են ։ Բայց 37
մեռելներուն յարութիւն առնելը
Մովսէս ալ իմացուց մորենիին

պատմութեանը մէջ, երբոր կը կոչէ
Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը, ու
Իսահակին Աստուածը, և Յակո-
38 բին Աստուածը։ Բայց Աստուած
մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա
կենդանիներուն, քանզի որ ամէնքը
39 անոր կենդանի են։ Եւ դպիրնե-
րէն մէկ քանին պատասխան տուին
ու ըսին. Վարդապե՛տ, աղէկ ը-
40 սիր։ Եւ ալ մէկը համարձակու-
թիւն չէր ըներ անոր բան մը հար-
ցընելու։

41 Եւ ըսաւ անոնց. Ի՞նչպէս կ'ը-
սեն թէ Քրիստոս Դաւիթին որ-
42 դին է. Եւ ինքը Դաւիթ Սաղ-
մոսներուն գրքին մէջ կ'ըսէ,
Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ՛
43 իմ աջ կողմս, Մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուան-
44 դան ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ։

45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջևը
46 ըսաւ իր աշակերտներուն. Զգու-
շացէ՛ք դպիրներէն, որոնք կ'ու-
զեն փառաւոր հանդերձներով պը-
տըտիլ, և շուկաներուն մէջ բա-
րևներ կը սիրեն, ու ժողովարան-
ներուն մէջ առաջին աթոռները,
և ընթրիքներու մէջ առաջին բազ-
47 մոցները. Որոնք որբևայրիներուն
տուները կ'ուտեն ու ձևով երկե-
նալու համար աղօթքը կ'երկնցը-
նեն. ատոնք աւելի դատապարտու-
թիւն պիտի ընդունին։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները
որ իրենց ընծաները գանձանակը
2 կը ձգէին։ Մէկ աղքատ որբևայրի
մըն ալ տեսաւ, որ հոն երկու
3 լումայ ձգեց։ Ու ըսաւ. Ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի որ աս աղքատ
որբևայրին ամէնէն աւելի ձգեց.
4 Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւել-
ցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը
ձգեցին. բայց անիկայ իր չքաւո-
րութենէն բոլոր իր ունեցած ապ-
րուստը ձգեց։

5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ'ըսէին թէ գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
դարուած է, ըսաւ. Աս բաները 6
որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան
որ ան տեղը քար մը քարի վրայ
պիտի չմնայ որ չքակուի։ Հար- 7
ցուցին իրեն ու ըսին. Վարդապե՛տ,
ե՞րբ պիտի ըլլան ատ բաները, և
ի՞նչ է նշանը՝ երբոր ատ բաները
պիտի ըլլան։ Ան ալ ըսաւ. 8
Զգո՛յշ կեցէք՝ չխաբուիք, քանզի
որ շատերը պիտի գան իմ անու-
նովս ու ըսեն թէ Ես եմ Քրի-
ստոսը. ու ժամանակը մօտե-
ցած է. ուրեմն անոնց ետևէն չեր-
թաք։ Բայց երբոր լսէք պատե- 9
րազմներ և խռովութիւններ՝ մի՛
վախնաք, քանզի որ պէտք է առաջ
ատ բաները ըլլան, բայց վախճանը
իսկոյն չէ։ Ան ատենը ըսաւ ա- 10
նոնց. Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ,
ու թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ. Եւ տեղ տեղ մեծ 11
երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան,
ու սովեր և մահտարաժամներ,
նաև երկինքէն ահաւոր բաներ և
մեծ նշաններ պիտի ըլլան։ Բայց 12
ատ ամէն բաներէն առաջ իրենց
ձեռքերը ձեզի պիտի զարնեն ու
հալածեն, և ժողովարաններու ու
բանտերու պիտի մատնեն. և իմ
անունիս համար թագաւորներու ու
կուսակալներու առջև պիտի տա-
րուիք։ Եւ ատ բանը վերջը 13
ձեզի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ։
Ուստի ձեր սրտին մէջ դրէք՝ որ 14
առաջուց չմտածէք պատասխան
տալու վրայով. Վասն զի ես 15
ձեզի բերան ու իմաստութիւն պի-
տի տամ, որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ, կամ դէմ կենալ ձեր
ամէն հակառակորդները։ Եւ 16
պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու
եղբայրներէ և ազգականներէ ու
բարեկամներէ, ու ձեզմէ պիտի
սպաննեն. Եւ իմ անունիս համար 17
ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք.
Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն պիտի 18
չկորսուի։ Ձեր համբերութիւ- 19
նովը հոգիներնիդ պիտի ստանաք։

Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը 20
չորս կողմէն զօրքերով պատած,

ան ատենը գիտցէք որ անոր աւե-
21 րումը մօտ է։ Ան ատենը Հրէ-
աստանի մէջ եղողները լեռները
թող փախչին, ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան, և անոնք
որ ագարակներն են, թող չմտնեն
22 անոր մէջը։ Վասն զի ան օրերը
վրէժխնդրութեան օրեր են, որ
բոլոր գրուածները կատարուին։
23 Բայց վա՜յ ան օրերը յղի եղողներուն
ու ծիծ տուողներուն, քանզի որ մեծ
նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վը-
րայ, ու բարկութիւն պիտի գայ ատ
24 ժողովուրդին վրայ. Եւ սուրի բեր-
նով պիտի իյնան, ու բոլոր ազգե-
րուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու
Երուսաղէմ ազգերուն ոտքի կոխան
պիտի ըլլայ, մինչև որ ազգերուն
25 ժամանակները լմըննայ։ Ու արե-
գակին և լուսնին ու աստղերուն
վրայ նշաններ պիտի ըլլան, ու
երկրի վրայ ազգերը անձկութեամբ
պիտի տագնապին, և ծովը ու ա-
26 լիքները պիտի գոռան. Մարդոց
սիրտերը պիտի նուաղին իրենց վա-
խէն՝ և աշխարհի վրայ գալու բա-
ներուն սպասելէն, քանզի որ երկ-
նից զօրութիւնները պիտի շարժին։
27 Եւ ան ատենը պիտի տեսնեն Որ-
դին մարդոյ ամպի մէջ եկած զօ-
28 րութիւնով ու մեծ փառքով։ Ու
երբոր աս բաները սկսին ըլլալ,
ելէք ու գլուխնիդ բարձրացու-
ցէք, քանզի որ ձեր փրկութիւնը
մօտ է։

29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց. Տե-
սէք թզենին ու ամէն ծառերը.
30 Երբոր կը բողբոջին, տեսնելով՝
դուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ա-
31 մառը մօտ է։ Նոյնպէս ալ դուք
երբոր աս բաները եղած տեսնէք,
գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւորու-
32 թիւնը մօտ է։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ աս ազգը պիտի չանցնի,
մինչև որ ատ ամէն բաները ըլլան։
33 Երկինք ու երկիր պիտի անցնին,
բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի
34 չանցնին։ Իսկ դուք զգուշացէք
ձեր անձերուն, չըլլայ որ սիրտեր-
նիդ կերուխումով ու գինովութի-
նով և աշխարհային զբաղմունքնե-
րով ծանրանայ, ու յանկարծակի
ան օրը ձեր վրայ հասնի. Վասն 35
զի բոլոր երկրին երեսը բնակողնե-
րուն ամէնուն վրայ որոգայթի մը
պէս պիտի հասնի։ Ուստի ար- 36
թուն կեցէք, ու ամէն ատեն ա-
ղօթք ըրէք, որ արժանի ըլլաք ան
բոլոր ըլլալու բաներէն ազատուե-
լու և Որդւոյ մարդոյ առջևը կայ-
նելու։

Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը 37
սորվեցնէր, և գիշերները կ'ելլէր
Ձիթենեաց ըսուած լեռը կը կե-
նար։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ա- 38
ռտուանց կանուխ իրեն կ'երթային
տաճարը՝ իր խօսքը լսելու։

ԳԼ. ԻԲ

Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ որ 1
Զատիկ կ'ըսուէր. Եւ քա- 2
հանայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն
զանիկայ, քանզի ժողովուրդէն կը
վախնային։

Եւ Սատանան Իսկարիովտացի 3
մականուանեալ Յուդային ներսը
մտաւ, որ անիկայ տասնըերկուքին
համրանքէն էր։ Եւ գնաց քահա- 4
նայապետներուն ու իշխաններուն
հետ խօսք ըրաւ թէ ինչպէս զանի-
կայ մատնէ անոնց։ Անոնք ալ ու- 5
րախացան և խոստացան անոր ըս-
տակ տալ։ Ու ինքը վրան ա- 6
ռաւ, և պատեհութիւն մը կը
փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց
առանց բազմութեանը ժողվուե-
լուն։

Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, 7
որուն մէջ պէտք էր զատիկը մոր-
թել։ Ու ղրկեց Պետրոսը և 8
Յովհաննէսը ու ըսաւ, Գացէ՛ք
պատրաստեցէք մեզի զատիկը որ
ուտենք։ Անոնք ալ ըսին անոր, 9
Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք։
Եւ ըսաւ անոնց, Ահա երբոր քա- 10
ղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի
պատահի որ ուսին վրայ ջուրի սա-
փոր մը կը տանի. անոր ետևէն
գացէ՛ք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը
մտնէ. Եւ ան տանը տիրոջը ը- 11
սէք. Վարդապետը կ'ըսէ քեզի,

Ո՞ւր է օթեւանը՝ ուր հոն աշակերտներուս
հետ մէկտեղ զատիկը ուտեմ։
12 Ան ալ ձեզի յարդարուած
մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցնէ,
13 հոն պատրաստեցէք։ Եւ գացին
գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ, ու
զատիկը պատրաստեցին։
14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան
նստաւ, և տասներկու առաքեալները
15 իր հետը։ Ու ըսաւ անոնց,
Փափաքելով փափաքեցայ որ այս
զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարուելէս
16 առաջ։ Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի որ ալ բնաւ ասկէ պիտի
չուտեմ՝ մինչեւ որ Աստուծոյ թագաւորութեանը
մէջ կատարուի։
17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու
ըսաւ, Առէք ասիկայ ու բաժնեցէք
18 ձեր մէջը. Ինչու որ ձեզի
կ'ըսեմ որ բնաւ որթին բերքէն
պիտի չխմեմ՝ մինչեւ որ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը գայ։
19 Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ, կոտրեց
և տուաւ անոնց ու ըսաւ, Ասիկա է
իմ մարմինս, որ ձեզի համար տրուած
է. ասիկայ ըրէք զիս յիշելու
20 համար։ Նոյնպէս ալ գաւաթը
——— ընթրիքէն ետեւ ու
ըսաւ, Այս գաւաթը նոր ուխտ է
իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը
թափուի։
21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը
22 ինծի հետ — սեղանն է։ Եւ յիրաւի
Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս
որ սահմանուած է, բայց վայ
այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկայ
23 կը մատնուի։ Եւ անոնք սկսան
մէջերնին հարցուփորձ ընել, թէ
իրենցմէ ո՛վ է որ այս բանը պիտի
ընէ։
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը
թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սեպուի։
25 Եւ անիկայ ըսաւ անոնց,
Ազգաց թագաւորները անոնց կը
տիրեն, և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝
26 բարերար կը կոչուին. Բայց դուք
անանկ պիտի չըլլաք, հապա ան որ
ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող
ըլլայ, և առաջնորդը սպասաւորին
27 պէս։ Քանզի ո՞վ է մեծը, սեղան
նստողը թէ սպասաւորը. չէ՞

որ սեղան նստողը. սակայն ես ձեր
մէջը սպասաւորի մը պէս եմ։ Եւ 28
դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ
կը կենայիք իմ փորձութիւններուս
մէջ. Ես ալ ձեզի թագաւորութիւն 29
մը ուխտ կ'ընեմ, ինչպէս որ իմ
Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը
ուխտ ըրաւ. Որ դուք իմ սեղանէս 30
ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս
մէջ, և աթոռներու վրայ
նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու
ցեղերը դատելու։
Եւ Տէրը ըսաւ, Սիմո՛ն Սիմո՛ն՝ 31
ահա Սատանան ձեզ փնտռեց, որ
ցորենի պէս խարբալէ. Բայց ես 32
քեզի համար աղօթք ըրի որ քու
հաւատքդ չպակսի. և դուն երբոր
դարձի գաս, քու եղբայրներդ ալ
հաստատէ՛։ Ան ալ ինքը ըսաւ անոր, 33
Տէ՛ր, ես պատրաստ եմ քեզի
հետ բանտը երթալու ալ, մեռնելու
ալ։ Եւ անիկայ ըսաւ, 34
Պետրո՛ս, քեզի կ'ըսեմ որ այսօր
հաւը պիտի չխօսի՝ մինչեւ որ դուն
իրեք անգամ ուրանաս, ըսելով թէ
զիս չես ճանչնար։
Եւ ըսաւ անոնց, Երբոր ձեզ 35
խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և
կօշիկներու, բանի մը կարօտ եղա՞ք։
Անոնք ալ ըսին, Բանի մըն ալ 36
չէ. Ետքը ըսաւ, Բայց հիմա ան
որ քսակ ունի՝ թող զայն առնէ,
նոյնպէս ալ պարկը. և ան որ չունի,
թող իր հանդերձը ծախէ
ու իրեն թուր մը ծախու առնէ.
Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ այս գրուած 37
բանն ալ պէտք է որ իմ
վրաս կատարուի, Եւ անօրէններու
հետ սեպուեցաւ. քանզի ինչ որ
ինծի համար գրուած է, կատարուելու
վրայ է։ Անոնք ալ ըսին, 38
Տէ՛ր, ահա հոս երկու թուր
կայ. ան ալ ըսաւ անոնց, Հերիք
են։
Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս 39
Ձիթենեաց լեռը գնաց. աշակերտներն
ալ իր ետեւէն գացին։
Երբոր այն տեղը հասաւ, ըսաւ 40
անոնց, Աղօթք ըրէք որ փորձութեան
մէջ չմտնէք։ Եւ ինքը 41
անոնցմէ զատուեցաւ քարընկեցի մը

չափ, ու ծունկի վրայ գալով աղօթք
42 կ'ընէր, Ու կ'ըսէր, Հա՛յր՝ թէ որ
կ'ուզես, այս գաւաթը ինծմէ անցուր.
բայց չէ թէ իմ կամքս՝
43 հապա քուկդ թող ըլլայ։ Ու
երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ անոր
և կը զօրացնէր զանիկայ.
ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝
աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք
44 կ'ընէր։ Եւ իր քրտինքը
արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր,
որ գետինը կը թափուէր։
45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշակերտներուն
քովը եկաւ, ու գտաւ անոնք
46 տրտմութենէն քնացած. Եւ
ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք.
ելէ՛ք աղօթք ըրէ՛ք՝ որ փորձութեան
մէջ չմտնէք։
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր, ահա
մէկ բազմութիւն մը, և Յուդա
ըսուածն ալ՝ տասներկուքէն մէկը
անոնց առջեւէն կ'երթար, ու Յիսուսին
մօտեցաւ որ զանիկայ համբուրէ։
48 Բայց Յիսուս ըսաւ անոր,
Յուդա՛, համբուրելո՞վ կը մատնես
49 Որդին մարդոյ։ Երբոր անոր բոլորտիքը
եղողները տեսան ինչ որ
պիտի ըլլար, ըսին անոր, Տէ՛ր,
50 թուրով զարնե՞նք։ Եւ անոնցմէ
մէկը քահանայապետին ծառային
զարկաւ ու մէկդի հանեց անոր
51 աջ ականջը։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ, Թո՛ղ տուէք
մինչեւ այս տեղը. և դպաւ անոր
52 ականջին ու բժշկեց զանիկայ։ Եւ
Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն
ու տաճարին իշխաններուն
ու ծերերուն ըսաւ, Իբր թէ
աւազակի՞ վրայ եկաք սուրերով ու
53 բիրերով։ Ամէն օր ձեզի հետ էի
տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չերկնցուցիք.
բայց այս է ձեր ժամանակը
ու խաւարին իշխանութիւնը։
54 Եւ զանիկայ բռնելով՝ տարին ու
քահանայապետին տունը մտցուցին.
Պետրոս ալ հեռուէն անոր
55 ետեւէն կ'երթար։ Երբոր կրակ
վառեցին գաւիթին մէջ ու մէկտեղ
նստան, Պետրոս ալ նստաւ անոնց
56 մէջը։ Աղջիկ աղախին մը
տեսնելով զանիկայ որ կրակին

քովը նստեր էր, նայեցաւ անոր ու
ըսաւ, Ասիկայ ալ անոր հետն էր։
Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկայ 57
ու ըսաւ, Կի՛նի, ես անիկայ չեմ
ճանչնար։ Եւ քիչ մը ետքը 58
մէկ ուրիշ մը տեսաւ զանիկայ ու
ըսաւ, Դուն ալ անոնցմէ ես. և
Պետրոս ըսաւ, Մա՛րդ, ես անոնցմէ
չեմ։ Եւ ժամու մը չափ անցնելէն 59
ետեւ, ուրիշ մըն ալ կը պնդէր
ու կ'ըսէր, Յիրաւի ասիկայ ալ
անոր հետն էր, ինչու որ Գալիլեացի
է։ Բայց Պետրոս ըսաւ, 60
Մա՛րդ, չեմ գիտեր ինչ կը զրուցես
դուն. և քանի որ իր խօսքը
բերանն էր, իսկոյն հաւը խօսեցաւ։
Եւ Տէրը դարձաւ ու Պետրոսին 61
նայեցաւ. Պետրոս ալ միտքը բերաւ
Տէրոջը խօսքը՝ որ իրեն ըսեր
էր թէ Դեռ հաւը չխօսած՝ իրեք
անգամ պիտի ուրանաս զիս։ Ու 62
Պետրոս դուրս ելլելով դառնապէս
լացաւ։
Եւ այն մարդիկը որ Յիսուսը 63
կը պահէին, ծաղր կ'ընէին զանիկայ,
ու կը ծեծէին. Եւ անոր 64
աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին
կը զարնէին, ու կը հարցնէին
իրեն ըսելով, Մարգարէացի՛ր՝ ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ։ Եւ ուրիշ 65
շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով։
Ու երբոր առտու եղաւ՝ ժողովուրդին 66
ծերակոյտը, քահանայապետները
և դպիրները ժողվուեցան,
ու տարին զանիկայ իրենց
ատեանը՝ և ըսին, Թէ որ Քրիստոսը
դուն ես, ըսէ՛ մեզի։ Ըսաւ 67
անոնց, Թէ որ ձեզի ըսեմ ալ,
պիտի չհաւատաք. Եւ թէ որ ձեզի 68
ալ բան մը հարցնեմ, ինծի պատասխան
պիտի չտաք, ո՛չ ալ զիս
պիտի արձակէք։ Ասկէ ետեւ Որդին 69
մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը
աջ կողմը պիտի նստի։ Եւ ամէնքը 70
ըսին, Ուրեմն դուն Աստուծոյ
Որդի՞ն ես. Ինքն ալ ըսաւ անոնց,
Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ։
Եւ անոնք ըսին, Ա՛լ ի՞նչ պէտք է 71
մեզի վկայութիւն, ինչու որ մենք
մեզմէ անոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Ու անոնց բոլոր բազմութիւնը
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
2 Պիղատոսին . Ու սկսան անոր վըրայով
ամբաստանութիւն ընել և
ըսել , Ասիկայ գտանք՝ որ մեր ազգը
կը մոլորեցնէր , ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր , և իրեն
համար կ'ըսէր թէ ինք Քրիստոս
3 թագաւոր է : Իսկ Պիղատոս
հարցուց անոր ու ըսաւ , Հրէից
թագաւորը դո՞ւն ես . անիկայ ալ
պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ ,
4 Դուն կ'ըսես : Ու առնէ Պիղատոս
քահանայապետներուն ու
ժողովուրդներուն ըսաւ , Ես աս
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ
5 գտներ : Բայց անոնք աւելի կը կոխէին
ու կ'ըսէին թէ ժողովուրդը
իրար կ'անցընէ , ու բոլոր
Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝
Գալիլեայէն սկսած մինչև աս տեղս :
6 Ու Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեայի
համար՝ հարցուց թէ աս
7 մարդը Գալիլեայի՞ է : Ու երբոր
իմացաւ թէ Հերովդէսի իշխանութեան
տակէն էր , զանիկայ Հերովդէսին
խրկեց , քանզի ան ալ
ան օրերը Երուսաղէմ էր :

8 Ու Հերովդէս երբոր Յիսուսը
տեսաւ , շատ ուրախացաւ . վասն
զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր
անիկայ տեսնելու . ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր ,
և կը յուսար որ անկէ եղած նը-
9 շան մը տեսնէ : Ու շատ խօսքերով
հարցափորձ կ'ընէր անոր ,
բայց անիկայ բնաւ իրեն պատաս-
10 խան մը չտուաւ : Քահանայապետները
ու դպիրները ալ կեցեր
էին , և սաստիկ ամբաստանութիւն
11 կ'ընէին անոր վրայ : Իսկ Հերովդէս
անարգեց զանիկայ իր զօրականներուն
հետ , ու ծաղր ընելէն
ետև փառաւոր հանդերձներ հագցուց
անոր , և նորէն Պիղատոսին
12 խրկեց : Ու ան օրը Պիղատոս և
Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ
եղան . որովհետև առաջ իրենց
մէջը թշնամութիւն կար :

Ու Պիղատոս քահանայապետները 13
ու իշխանները և ժողովուրդը
մէկտեղ կանչեց , Ու ըսաւ անոնց , 14
Աս մարդը առջևս բերիք ժողովուրդը
մոլորեցնողի մը պէս , և
ահա ես ձեր առջևը քննութիւն ընելով՝
ասոր համար ձեր ըրած ամբաստանութիւններէն
յանցանք մը
չգտայ աս մարդուն վրայ . Ո՛չ ալ 15
Հերովդէս , ինչու որ ձեզ անոր
խրկեցի , և ահա անիկայ մահուարժանի
գործ մը ըրած չէ . Ու- 16
րեմն պատիժ մը տամ ասոր ու
արձակեմ . (Իսկ տօնին ատենը 17
պէտք էր որ մէկը արձակէ անոնց .)
Ու բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ 18
աղաղակեցին ըսելով , Վերցո՛ւր
ասիկայ ու Բարաբբան արձակէ
մեզի . (Որ անիկայ քաղաքին մէջ 19
եղած խռովութեան մը և մարդասպանութեան
համար բանտը դըրուած
էր :) Ու Պիղատոս Յի- 20
սուսը արձակել ուզելով , նորէն
խօսեցաւ անոնց : Բայց անոնք 21
կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին , Խաչը
հանէ ասիկայ՝ խաչը հանէ :
Ու ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա- 22
նոնց , Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած
է ասիկայ . ես ասոր վրայ մահուարժանի
յանցանք մը չգտայ . ուրեմն
պատիժ մը տամ ասոր ու
արձակեմ : Իսկ անոնք մեծաձայն 23
աղաղակներով առաջ կը կոխէին , ու
կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի . և անոնց
ու քահանայապետներուն ձայները
զօրաւոր եղան : Ու Պիղա- 24
տոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը 'ի
գործ դրուի : Ու անոնց ուզած 25
մարդը՝ որ խռովութեան և մարդասպանութեան
համար բանտը դրուած
էր , արձակեց անոնց , և Յիսուսը
իրենց կամացը յանձնեց :

Ու երբոր զանիկայ կը տանէին , 26
Սիմոն Կիւրենացի ըսուած մէկը
բռնեցին՝ որ արտէն կու գար , և
խաչը անոր վրայ դրին որ Յիսուսի
ետևէն բերէ : Ու անոր ետևէն 27
կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողովուրդի
, նաև կանանց , որոնք կ'ողբային
ու կու լային անոր համար :
Ու Յիսուս դարձաւ անոնց ու ը- 28
սաւ , Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ՝
իմ վրաս մի լաք , հապա ձեր անձերուն
վրայ ու ձեր զաւակներուն
29 վրայ լացէք : Ինչու որ ահա օրեր
կու գան՝ որոնց մէջ պիտի ըսեն ,
Երանի ամուլներուն , և ան որովայններուն
որ չծնան , և ծիծե-
30 րուն որ կաթ չտուին : Ան ատենը
պիտի սկսին ըսել լեռներուն , Մեր
վրայ ինկէք , ու բլուրներուն , Մեզ
31 ծածկեցէք : Վասն զի թէ որ դալար
փայտին ասանկ կ'ընեն , հապա
չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ :

32 Ուրիշ երկուք ալ չարագործներ
բերուեցան անոր հետը սպաննուե-
33 լու : Երբոր Գագաթ ըսուած տեղը
գացին , հոն խաչը հանեցին զանիկայ
, և ան չարագործներն ալ
մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ
34 կողմէն խաչեցին : Ու ըսաւ Յիսուս
, Հա՛յր՝ թողութիւն տուր
ասոնց , ինչու որ չեն գիտեր ինչ
կ'ընեն : Ու անոր հանդերձները
բաժնելու ատենին վիճակ ձգեցին :
35 Ու ժողովուրդը կայներ կը նայէր .
իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին
զանիկայ ու կ'ըսէին , Ուրիշները
ազատեց , թող ինքզինքն
ալ ազատէ՝ թէ որ ասիկայ է Քրիստոսը՝
Աստուծոյ ընտրեալը :
36 Ծաղր կ'ընէին անիկայ զինուորներն
ալ , առջևը կու գային քա-
37 ցախ կը մատուցանէին անոր , Ու
կ'ըսէին , Թէ որ դուն ես Հրէից
թագաւորը , քու անձդ ազատէ :
38 Ու գիր մը գրուած էր անոր վրայ
Յունարէն ու Լատիներէն և Եբրայեցերէն
գիրերով թէ Ասիկայ
է Հրէից թագաւորը :

39 Ու ան կախուած չարագործներուն
մէկը հայհոյութիւն կ'ընէր անոր
ու կ'ըսէր , Թէ որ դուն Քրիստոս
ես , ազատէ քու անձդ ու
40 մեզ ալ : Իսկ միւսը պատասխան
տուաւ և զանիկայ յանդիմանելով
ըսաւ , Դուն Աստուծմէ չե՞ս
վախնար , որովհետև նոյն դատա-
41 պարտութեան մէջն ես : Ու մենք
իրաւունքով , քանզի ահա մեր ըրածներուն
արժանաւոր հատուցումը
կ'առնենք . բայց ասիկայ մէկ
գէշ բան մը չըրաւ : Ու ըսաւ 42
Յիսուսի , Տէ՛ր՝ յիշէ զիս , երբոր
քու թագաւորութիւնովդ գաս :
Յիսուս ալ ըսաւ անոր , Ճշմա- 43
րիտ կ'ըսեմ քեզի , Դուն այսօր
իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլլաս
:

Ու ժամը վեցին ատեններն էր , 44
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ
մինչև իններորդ ժամը . և արևը
խաւարեցաւ , Ու տաճարին վա- 45
րագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ . Ու 46
Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու
ըսաւ , Հա՛յր՝ քու ձեռքդ կ'աւանդեմ
իմ հոգիս . ու երբոր աս ըսաւ
, հոգի տուաւ :

Ու հարիւրապետը եղած բանը 47
տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ
ու ըսաւ , Իրաւցընէ աս մարդը
արդար էր : Ու աս տեսարանը 48
դիտելու համար ժողվուած բոլոր
բազմութիւնները եղած բաները
տեսնելով՝ կուրծքերնին կը զարնէին
ու ետ կը դառնային : Անոր 49
իր ճանչցողներն ալ հեռուն կայներ
էին , նոյնպէս ալ ան կիները՝ որ
իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն ,
ու կը տեսնէին աս բաները :

Ու ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ 50
անունով , որ խորհրդական էր՝ բարի
ու արդար մարդ մը , (Ասիկայ 51
անոնց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն
տուած չէր ,) Հրէաներուն
Արիմաթիա քաղաքէն , որ
ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը
կը սպասէր . Ասիկայ Պի- 52
ղատոսին գնաց , ու Յիսուսի մարմինը
խնդրեց : Ու զանիկայ խաչէն 53
իջեցընելով՝ կտաւով փաթթեց ,
ու քարէ փորուած գերեզմանի մը
մէջ դրաւ , որ հոն բնաւ մէկը դըրուած
չէր : Ու ան օրը ուրբաթ 54
էր , ու շաբաթը պիտի սկսէր :

Ու անոր ետևէն գացին ան կինե- 55
րը՝ որ իրեն հետ Գալիլեայէն
եկած էին , ու տեսան գերեզմանը՝
և թէ ինչպէս անոր մարմինը հոն
դրուեցաւ : Ու դառնալով՝ խուն- 56
կեր ու եղեր պատրաստեցին , և
շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին
համեմատ :

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու միաշաբթի օրը առտուանց շատ
կանուխ գերեզմանը եկան, ու
բերին այն խունկերը որ պատրաստ-
եր էին, և ուրիշ կիներ ալ ա-
2 նոնց հետ։ Ու քարը գերեզմանէն
3 մէկդի գլորուած գտան։ Եւ
ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մար-
4 մինը չգտան։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք աս բանիս համար տա-
րակուսանաց մէջ էին, ահա երկու
մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով
5 հասան անոնց։ Ու երբոր վախով
լցուած՝ երեսնին դէպ 'ի գետինը
ծռեցին, անոնք ըսին անոնց,
Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն
6 հետ կը փնտռէք. Հոս չէ ան,
հապա յարութիւն առաւ. միտ-
քերնիդ բերէք ինչ որ խօսեցաւ
ձեզի՝ երբոր դեռ Գալիլեայի մէջ
7 էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ
պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը
մատնուի ու խաչը ելլէ, ու եր-
8 րորդ օրը յարութիւն առնէ. Եւ
միտքերնին բերին անոր խօսքերը։
9 Ու գերեզմանէն դառնալով աս ա-
մէն բաները պատմեցին տասնըմէ-
10 կին, ու բոլոր ուրիշներուն։ Եւ
էին Մարիամ Մագդաղենացին ու
Յովհաննա և Յակոբոսին մայրը
Մարիամ, ու անոնց հետ ուրիշներ
ալ, որ աս բաները առաքեալնե-
11 րուն պատմեցին։ Եւ անոնց առ-
ջևը ցնորական խօսքեր երևցաւ
անոնց զրուցածը, ու չէին հաւա-
12 տար անոնց։ Բայց Պետրոս ելաւ
վազեց դէպ 'ի գերեզմանը, ու
ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ
միայն կտաւները կը կենային. ու
գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով
այն եղածին վրայ։

13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն
օրը մէկ գեղ մը կ'երթային, որ
Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ
հեռու էր, և անոր անունը Էմ-
14 մաուս էր։ Եւ անոնք կը խօսէին
իրարու հետ աս բոլոր եղած անց-
15 քերուն վրայով։ Ու եղաւ որ երբ
անոնք կը խօսակցէին ու խորհըր-
դածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն
ալ մօտենալով՝ հետերնին կ'եր-
թար։ Բայց անոնց աչքերը բըռ- 16
նուած էին, որ զինքը չճանչնան։
Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ է աս 17
խօսքերը, որ քալելով իրարու հետ
կը խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։
Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ 18
որուն անունը Կղէովպաս էր, ու
ըսաւ անոր, Դո՞ւն միայն Երու-
սաղէմի մէջ կը կենաս, ու չես գի-
տեր թէ ինչեր եղաւ հոն աս օրերս։
Եւ ինքը ըսաւ անոնց, Ի՞նչ. ա- 19
նոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի
Յիսուսին համար, ան որ Աստու-
ծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջևը
գործքով ու խօսքով զօրաւոր մար-
գարէ մը եղաւ. Ինչպէս քահա- 20
նայապետները ու մեր իշխանները
մահուան դատաստանի մատնեցին
անիկայ և խաչը հանեցին։ Իսկ 21
մենք կը յուսայինք թէ անիկայ էր
որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և
աս ամենուն վրայ աս երրորդ օրն է
որ աս բաները եղաւ։ Նաև մեր 22
մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ
զարմացուցին, որոնք առտուանց
կանուխ գերեզմանը գացին, Ու ա- 23
նոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու
ըսին թէ հրեշտակներու տեսիլք
ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ
անիկայ ողջ է։ Եւ մերիններէն 24
մէկ քանիները ալ գերեզմանը գա-
ցին ու անանկ գտան, ինչպէս
որ այն կիները զրուցեցին, միայն
թէ զինքը չտեսան։ Ան ալ ըսաւ 25
անոնց, Ո՛վ անմիտներ ու թու-
լասիրտներ հաւատալու այն բոլոր
բաներուն՝ որ մարգարէները խօսե-
ցան. Չէ՞ որ Քրիստոսի պէտք 26
էր աս չարչարանքները կրել. և իր
փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մով- 27
սէսէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը
մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն հա-
մար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած
էր։ Երբոր մօտեցան այն գեղին՝ 28
ուր որ կ'երթային, ինքն ալ կը
ցուցընէր որպէս թէ աւելի հեռու
տեղ մը պիտի երթար։ Բայց 29
ստիպեցին զինքը ու ըսին, Մեր
քովը կեցիր, ինչու որ իրիկուընը
մօտ է և օրը իջած է. և մտաւ

30 անոնց հետ կենալու։ Ու եղաւ
որ երբ ինքը անոնց հետ սեղան
նստաւ, հացը առաւ՝ օրհնեց, ու
31 կտրելով տուաւ անոնց։ Ան ա-
տենը անոնց աչքերը բացուեցաւ
ու զինքը ճանչցան, և ինքը ա-
32 նոնցմէ աներևոյթ եղաւ։ Ու իրա-
րու կ'ըսէին, Չէ՞ որ սիրտերնիս
մեր ներսի դին կը բորբոքէր, երբոր
ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն
մէջ, և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսա-
ղէմ դարձան, ու մէկտեղ ժողո-
վուած գտան տասնըմէկը ու ա-
34 նոնց հետ եղողները, Որոնք կ'ըսէ-
ին թէ Իրաւցնէ Տէրը յարու-
թիւն առաւ, ու Սիմոնին երև-
35 ցաւ։ Եւ իրենք պատմեցին ինչ
որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ին-
չպէս զինքը իրենց ճանչցուց հա-
ցը կտրած ատենը։
36 Եւ քանի որ աս բաները կը խօ-
սէին, Յիսուս ինքը կայնեցաւ ա-
նոնց մէջտեղը ու ըսաւ անոնց,
37 Խաղաղութիւն ձեզի։ Բայց ա-
նոնք զարհուրելով կը վախնային,
ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տես-
38 նեն։ Եւ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ
խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր-
նուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն։
39 Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս, որ ես
ինքս եմ. շօշափեցէք զիս ու տե-
սէք, վասն զի ոգին մարմին և ոս-
կորներ չունենար, ինչպէս որ զիս
40 կը տեսնէք որ ունիմ։ Եւ աս
ըսելով ձեռքերը ու ոտքերը ցու-
41 ցուց անոնց։ Ու երբոր տակաւին
իրենց ուրախութիւնէն չէին հաւա-
տար՝ և զարմանքի մէջ էին, ըսաւ
անոնց, Ուտելիք մը ունի՞ք հոս։
Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ 42
ու մեղրախորիսխ տուին իրեն։
Եւ առաւ կերաւ անոնց առջևը։ 43
Եւ ըսաւ անոնց, Ասոնք են ան 44
խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ երբոր
դեռ ձեր հետն էի, թէ պէտք է որ
կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի
օրէնքին մէջ ու մարգարէներուն
մէջ և սաղմոսներուն մէջ ինծի
համար գրուած են։ Ան ատե- 45
նը անոնց միտքը բացաւ որ գիր-
քերը հասկընան. Եւ ըսաւ ա- 46
նոնց թէ Անանկ գրուած է, և ա-
նանկ պէտք էր Քրիստոսի չարչա-
րուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն
յարութիւն առնել. Եւ անոր ա- 47
նունովը ապաշխարութիւն ու մեղաց
թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազ-
գերու մէջ՝ Երուսաղէմէն սկսած։
Ու դուք էք աս բաներուս վկանե- 48
րը։ Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստ- 49
մունքը ձեր վրայ կը ղրկեմ. բայց
դուք Երուսաղէմ քաղաքին մէջը
նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրու-
թիւն առնէք վրանիդ։

Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա 50
հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-
ցընելով օրհնեց անոնք։ Եւ ե- 51
ղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր, զա-
տուեցաւ անոնցմէ ու վեր կ'ելլէր
երկինքը։ Անոնք ալ երկրպա- 52
գութիւն ընելով անոր, մեծ ու-
րախութեամբ Երուսաղէմ դար-
ձան. Եւ ամէն ատեն տաճարին 53
մէջն էին, ու կը գովաբանէին և
կ'օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը Աս-
տուծոյ քովն էր, և Բանը Աս-
2 տուած էր։ Անիկայ սկիզբէն Աս-
3 տուծոյ քովն էր։ Ամէն բան ա-
նով եղաւ, և առանց անոր բան մը
չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ Կեանքը 4
անով էր, ու կեանքը մարդոց լոյսն
էր. Եւ լոյսը խաւարի մէջ կը 5
լուսաւորէր, ու խաւարը զանիկայ
չհասկըցաւ։

Աստուծմէ խրկուած մարդ մը 6
կար, որուն անունը Յովհաննէս

7 էր ։ Ասիկայ վկայութեան եկաւ
որ Լուսոյն համար վկայէ, որ ա-
մէնքը անոր միջոցովը հաւատան ։
8 Ինքը չէր ան Լոյսը, հապա եկաւ
որ Լուսոյն համար վկայութիւն տայ ։
9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշ-
խարհ եկող բոլոր մարդիկը կը լու-
10 սաւորէ ։ Ինքը աշխարհի մէջ
էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս զանիկայ չճանչցաւ ։ Ի-
րեններուն եկաւ, և իրենները զին-
12 քը չընդունեցին ։ Բայց որոնք որ
զինքը ընդունեցին, անոնց իշխա-
նութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ
ըլլալու, որոնք կը հաւատան իր
13 անունը ։ Որ անոնք ոչ արիւնէ
և ոչ մարմինի կամքէ՝ ոչ ալ մար-
դու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծը-
14 նան ։ Եւ Բանը մարմին եղաւ
ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր
փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի
փառքին պէս,) շնորհքով ու ճըշ-
մարտութիւնով լեցուն ։

15 Յովհաննէս վկայեց անոր հա-
մար և աղաղակեց ըսելով, Ասի-
կայ է՝ որուն համար կը զրուցէի,
Ան որ իմ ետևէս կու գայ, ինծմէ
առաջ եղաւ, ինչու որ ինծմէ ա-
16 ռաջ էր ։ Եւ անոր լեցունութե-
նէն մենք ամէնքս շնորհք առինք
17 շնորհքի տեղ ։ Ինչու որ օրէնքը
Մովսէսի ձեռքով տրուեցաւ, բայց
շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան ։
18 Մէկը երբէք զԱստուած տեսած
չէ, բայց միածին Որդին որ Հօրը
ծոցն է, անիկայ պատմեց ։

19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը
աս է, երբոր Հրէաները Երուսա-
ղեմէն քահանաներ ու Ղևտացիներ
խրկեցին որ հարցնեն անոր թէ
20 Դուն ո՞վ ես ։ Եւ անիկայ խոս-
տովանեցաւ ու չուրացաւ. խոս-
տովանեցաւ թէ Ես Քրիստոսը
21 չեմ ։ Ու հարցուցին անոր, Հա-
պա ի՞նչ, Եղիա՞ն ես. և ըսաւ,
Չեմ. Այն մարգարէ՞ն ես. պա-
22 տասխան տուաւ թէ Չէ ։ Այն
ատենը ըսին անոր, Դուն ո՞վ ես.
ըսէ՛ մեզի, որ պատասխան տանինք
մեզ խրկողներուն. դուն ի՞նչ կ'ը-
սես քու գլխուդ համար ։ Ըսաւ, Ես 23
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ
կը կանչէ, Շիտկեցէք Տէրոջը
ճամբան, ինչպէս որ Եսայի մար-
գարէն ըսաւ ։ Եւ ան խրկուած- 24
ները փարիսեցիներէն էին ։ Ու 25
հարցուցին իրեն ըսելով, Հապա
ինչո՞ւ մկրտութիւն կ'ընես, թէ
որ դուն Քրիստոսը չես, ու ոչ
Եղիան, և ոչ մարգարէն ։ Պա- 26
տասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս
ու ըսաւ, Ես ջրով կը մկրտեմ ։
բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
զան չէք ճանչնար. Անիկայ է իմ 27
ետևէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ ե-
ղաւ, որ ես արժանի չեմ անոր
կօշիկին կապը քակելու ։ Աս բա- 28
ները Բեթաբարայի մէջ եղան Յոր-
դանանու անդիի կողմը, ուր որ
Յովհաննէս կը կենար ու կը մը-
կրտէր ։

Հետևեալ օրը Յովհաննէս տե- 29
սաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար, և
ըսաւ, Ահա Աստուծոյ Գառը՝ որ
աշխարհի մեղքը կը վերցնէ ։ Ա- 30
սիկայ է՝ որուն համար ես կը զրու-
ցէի, Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ՝
որ ինծմէ առաջ եղաւ, ինչու որ
ինծմէ առաջ էր ։ Ու ես զանիկայ 31
չէի ճանչնար, բայց անոր համար
ես եկայ ջրով մկրտելու, որ անի-
կայ Իսրայէլին յայտնուի ։ Եւ 32
Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ը-
սելով թէ Կը տեսնէի Հոգին՝
որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'իջ-
նէր, ու անոր վրայ կը հանգչէր ։
Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար, բայց 33
ան որ զիս խրկեց ջրով մկրտելու,
ինքը ըսաւ ինծի, Որու վրայ տես-
նես Հոգին, որ կ'իջնէ ու կը
հանգչի անոր վրայ, անիկայ է որ
Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ ։ Ես 34
ալ տեսայ, ու վկայեցի թէ ասիկայ
է Աստուծոյ Որդին ։

Հետևեալ օրը դարձեալ Յով- 35
հաննէս կայներ էր, և իր աշա-
կերտներէն երկուքը ։ Ու նայելով 36
Յիսուսի վրայ որ կը պտըտէր,
ըսաւ, Ահա Աստուծոյ Գառը ։
Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտ- 37
ները՝ երբոր կը խօսէր, ու գացին

38 Յիսուսի ետևէն ։ Յիսուս երբոր
դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ իր
ետևէն կու գային, ըսաւ անոնց,
Ի՞նչ կ'ուզէք. անոնք ալ ըսին
իրեն, Ռա՛բբի, (որ թարգմա-
նուելով վարդապետ ըսել է,)
39 ո՞ւր է քու օթևանդ ։ Ըսաւ ա-
նոնց, Եկէք ու տեսէք. եկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևա-
նը. և ան օրը անոր քովը կեցան,
ինչու որ ժամը տասնի ատեններ
40 էր ։ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը
Անդրէաս ան երկուքէն մէկն էր,
որ լսեցին Յովհաննէսէն և անոր
41 ետևէն գացին ։ Ասիկայ նախ իր
Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ'ըսէ
անոր, Գտանք Մեսիան, (որ
42 Քրիստոս կը թարգմանուի.) Ու
տարաւ զանիկայ Յիսուսի քովը.
Յիսուս անոր նայելով ըսաւ, Դուն
ես Յովնանի որդին Սիմոնը. դուն
Կեփաս պիտի ըսուիս, որ Պետրոս
կը թարգմանուի ։

43 Հետևեալ օրը Յիսուս Գալի-
լեա երթալ ուզեց, և Փիլիպպոսը
գտնելով՝ ըսաւ անոր, Եկուր իմ
44 ետևէս ։ Եւ Փիլիպպոս Բեթսա-
յիդայէն էր՝ Անդրէասին ու Պետ-
45 րոսին քաղաքէն ։ Փիլիպպոս կը
գտնէ Նաթանայէլը և կ'ըսէ անոր,
Ան՝ որուն համար Մովսէս օրինաց
մէջ գրեց, և մարգարէներն ալ,
զանիկայ գտանք, այսինքն Յիսուս
Նազովրեցին՝ Յովսէփի որդին ։
46 Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր,
Նազարէթէն կարելի՞ է որ աղէկ
բան մը ըլլայ. ըսաւ անոր Փիլիպ-
47 պոս, Եկո՛ւր ու տես ։ Յիսուս
երբոր տեսաւ Նաթանայէլը որ
դէպ 'ի իրեն կու գար, ըսաւ անոր
համար, Ահա իրաւցընէ Իսրայէլացի
մը, որուն ներսը նենգութիւն չը-
48 կայ ։ Նաթանայէլ ըսաւ անոր,
Ուսկի՞ց կը ճանչնաս զիս. պատաս-
խան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ ա-
նոր, Դեռ Փիլիպպոս քեզ չկան-
չած, դուն որ թզենիին տակն էիր,
49 ես քեզ տեսայ ։ Պատասխան
տուաւ Նաթանայէլ ու ըսաւ ա-
նոր, Ռա՛բբի՛ դուն ես Աստուծոյ
Որդին, Դուն ես Իսրայէլի թա-
գաւորը ։ Յիսուս պատասխան 50
տուաւ և ըսաւ անոր, Անոր համար՝
որ քեզի ըսի թէ քեզ թզենիին
տակը տեսայ, կը հաւատա՞ս. աս-
կէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես ։
Ու ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճշմա- 51
րիտ կ'ըսեմ ձեզի, ասկէ ետև պիտի
տեսնէք երկինքը բացուած, և Աս-
տուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու
կ'իջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ ։

ԳԼ. Բ

Ու երրորդ օրը հարսնիք մը կար 1
Գալիլեայի Կանայ քաղաքը, և
Յիսուսի մայրը հոն էր ։ Յիսուս 2
ալ կանչուեցաւ ան հարսնիքը՝ ու
իր աշակերտներն ալ ։ Ու երբոր 3
գինին պակսեցաւ, Յիսուսի մայ-
րը ըսաւ անոր, Գինի չունին ։
Յիսուս ըսաւ անոր, Կնի՛կ՝ դուն 4
իմ հետս ի՞նչ բան ունիս. իմ
ժամանակս դեռ հասած չէ ։ Իր 5
մայրը սպասաւորներուն ըսաւ,
Ի՛նչ որ ձեզի ըսէ, ըրէք ։ Հոն 6
վեց հատ քարէ կարասներ դրուած
էին Հրէից մաքրուելու սովորու-
թեանը համեմատ, որ անոնց ամէն
մէկը երկու կամ երեք մար բան
կ'առնէր ։ Յիսուս ըսաւ անոնց, 7
Լեցուցէք աս կարասները ջրով.
ու լեցուցին անոնք մինչև բերանը ։
Եւ ըսաւ անոնց, Հիմա հանեցէք 8
ու սեղանապետին տարէք. անոնք
ալ տարին ։ Ու սեղանապետը 9
երբոր գինի եղած ջուրին համը ա-
ռաւ, և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը.
(բայց սպասաւորները որ ջուրը
քաշեր էին, գիտէին.) սեղանա-
պետը կը խօսի փեսային, Ու անոր 10
կ'ըսէ, Ամէն մարդ աղէկ գինին ա-
ռաջ կը մատուցանէ, ու երբոր
խմած կ'ըլլան, ան ատենը ստոր-
նագոյնը. բայց դուն աղէկ գինին
մինչև հիմա պահեցիր ։ Յիսուս 11
հրաշքներուն սկիզբը աս ըրաւ Գա-
լիլեայի Կանայ քաղաքին մէջ, և իր
փառքը յայտնեց. ու իր աշակերտ-
ները հաւատացին իրեն ։

Ասկէ ետև Յիսուս Կափառնա- 12
ում իջաւ, ինքը և իր մայրը ու

իր եղբայրները և իր աշակերտները, ու շատ օրեր հոն չկեցան։

13 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր, ու
14 Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ. Ու
տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները, ու
սառի փոխողներն ալ՝ որ նստեր
15 էին. Ու չուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց, ոչխարներն ալ ու արջառներն ալ, և սառի փոխողներուն
պղինձները ցիրուցան ըրաւ, ու սե-
16 ղանները կործանեց. Ու աղաւնի
ծախողներուն ըսաւ, Ասկէ վերցուցէք ասոնք, իմ Հօրս տունը ա-
17 ռուտուրի տուն մի՛ ընէք։ Ու իր
աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է, Քու տանդ նախանձը զիս կերաւ։

18 Ան ատենը պատասխան տուին Հրէաները ու ըսին անոր, Ի՞նչ
նշան կը ցուցընես մեզի՝ որ աս բա-
19 ները կ'ընես։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Քակեցէք աս տաճարը, ու երեք օրուան
20 մէջ անիկայ պիտի կանգնեմ։ Ու
Հրէաները ըսին, Քառասունվեցից տարուան մէջ շինուեցաւ աս տաճարը, և դուն երեք օրուան մէջ
21 պիտի կանգնե՞ս անիկայ։ Բայց
ինքը իր մարմնոյն տաճարին համար
22 կ'ըսէր։ Ուստի երբոր ինքը մեռելներէն յարութիւն առաւ, իր աշակերտները միտքերնին բերին թէ աս բանը ըսած էր, ու հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին։

23 Ու երբոր զատկի տօնին ատենը Երուսաղէմ էր, շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝ հա-
24 ւատացին անոր անուանը։ Բայց
ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար, ինչու որ ինքը գիտէր
25 ամէն մէկը. Ու պէտք չէր որ մէկը
մարդու համար վկայութիւն տայ իրեն, քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դին։×

ԳԼ. Գ

1 Ու փարիսեցիներէն մարդ մը կար Նիկոդեմոս անունով, որ Հրէ-
րէից իշխան էր։ Անիկայ գիշերով 2
Յիսուսի քովը եկաւ, և ըսաւ անոր, Ռաբբի, գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես. ինչու որ մէկը չկրնար ընել աս հրաշքները որ դուն կ'ընես, թէ որ Աստուած
իր հետը չըլլայ։ Պատասխան 3
տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, թէ որ մէկ մարդ մը նորէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել։ Նիկոդեմոս 4
ըսաւ անոր, Ինչպէ՞ս կրնայ մարդ մը ծնանիլ, որ ծերացած է. Հնարաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը
որովայնը մտնէ ու ծնանի։ Յի- 5
սուս պատասխան տուաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ Մարմի- 6
նէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն
ծնածը հոգի է։ Դուն մի՛ զար- 7
մանար որ քեզի ըսի, Պէտք է ձեզի
նորէն ծնանիլ։ Հովը ուր որ 8
ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես, բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ՝ կամ ուր կ'երթայ, ասանկ ալ է ան ամէնը՝ որ Հոգիէն կը
ծնանի։ Պատասխան տուաւ Նի- 9
կոդեմոս ու ըսաւ անոր, Աս ի՞նչ-
պէս կրնայ ըլլալ։ Պատասխան 10
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Դուն Իսրայէլի մէջ վարդապետ մըն ես, և աս բաները չե՞ս գիտեր։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, 11
թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք, և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք, ու մեր վկայութիւնը չէք ընդու-
նիր։ Թէ որ երկրաւոր բաները 12
ձեզի զրուցեցի ու չէք հաւատար, ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի զրուցեմ։
Ու մէկը երկինքը չելաւ, բայց ա- 13
նիկայ միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ, որ երկինքն է։
Ու ինչպէս որ Մովսէս անապատին 14
մէջ օձը բարձրացուց, անանկ ալ պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձ-
րանայ, Որ ամէն մէկ որ անոր հա- 15
ւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւի-

16 տենական կեանք ունենայ։ Ինչու
որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ, որ ամէն մէկ որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտե-
17 նական կեանք ունենայ։ Վասն
զի Աստուած իր Որդին չղրկեց աշխարհ որ աշխարհը դատէ, հապա որ աշխարհս անով փրկուի։
18 Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր. և ան որ չհաւատար, անիկայ արդէն դատապարտուած է, ինչու որ Աստուծոյ միածին Որ-
19 դւոյն անուանը չհաւատաց։ Ու
աս է դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին. ինչու որ իրենց գործքերը չար էին։
20 Վասն զի ամէն մէկ որ չար կը գործէ, անիկայ լոյսը կ'ատէ, և լոյսին քովը չգար որ իր գործքերը չյան-
21 դիմանուին։ Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ, լոյսին քովը կու գայ, որ իր գործքերը յայտնի ըլլան թէ Աստուծմով գործուեցան։
22 Աս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը, և հոն կը կենար անոնց հետ մէկտեղ, ու մկրտութիւն կ'ը-
23 նէր։ Յովհաննէս ալ Այինոնի
մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր, որովհետև հոն շատ ջուր կար. ու կու գային և կը մկրտուէ-
24 ին. Ինչու որ Յովհաննէս դեռ
բանտը դրուած չէր։

25 Ան ատենը վիճաբանութիւն մը ելաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն Հրէաներուն հետ՝ մաքրու-
26 թեան վրայով։ Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին, Ռաբբի՛ անիկայ որ քեզի հետ Յորդանանու անդին կեցեր էր, որուն համար դուն վկայութիւն տուիր, ահա ինքը կը մկրտէ, և ամէնը անոր
27 կու գան։ Պատասխան տուաւ
Յովհաննէս և ըսաւ, Մարդ մը չկրնար բան մը առնել, թէ որ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր։
28 Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար, որ ըսի թէ Ես Քրիստոսը չեմ, հապա անոր առջևէն խըր-
կուած եմ։ Ան որ հարսը ունի, 29
փեսան անիկայ է. բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր, մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար. ուստի աս
իմ ուրախութիւնս լրացած է։ Ա- 30
նիկայ պէտք է որ մեծնայ, բայց ես
պզտիկնամ։ Ան որ վերէն կու 31
գայ՝ ամէնէն վեր է. ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է, ու երկրէն կը խօսի. ան որ երկինքէն կու գայ՝ ա-
մէնէն վեր է. Ու ինչ որ տեսաւ 32
ու լսեց, ան կը վկայէ, ու անոր վկայութիւնը մէկը չընդունիր։
Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ըն- 33
դունի, կնքեց թէ Աստուած ճշմա-
րիտ է։ Վասն զի ան որ Աստուած 34
խրկեց, Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, ինչու որ Աստուած անոր չա-
փով չտար Հոգին։ Հայրը կը 35
սիրէ Որդին, և ամէն բան անոր
ձեռքը տուած է։ Ան որ Որդւոյն 36
կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք ունի. և ան որ Որդւոյն չհնազանդիր, անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

ԳԼ. Դ

Երբ որ Տէրը իմացաւ որ փա- 1
րիսեցիները լսեր են՝ թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ
կ'ընէ և կը մկրտէ, (Թէպէտ 2
չէ թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր,
հապա իր աշակերտները,) Թո- 3
ղուց Հրէաստանը ու նորէն Գա-
լիլեա գնաց։ Ու պէտք եղաւ որ 4
Սամարիայի մէջէն անցնի։ Ուստի 5
եկաւ Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սիքար էր, ան տեղին մօտ՝ որն որ Յակոբ իր որդւոյն
Յովսեփին տուաւ. Ու հոն Յա- 6
կոբին մէկ աղբիւրը կար. Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին վրայ նստաւ. Ու ժամը վեցին ատեններն էր։

Սամարիայէն կին մը եկաւ ջուր 7
հանելու. Յիսուս ըսաւ անոր,
Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու. (Վասն- 8
զի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին, որ ուտելիք առնեն։)

9 Ան ատենը Սամարացի կնիկը ըսաւ
անոր. Դուն որ Հրեայ ես, ի՞նչպէս
կ'ուզես ջուր խմել ինծմէ՝
Սամարացի կնիկէ մը. վասն զի
Հրեայք Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն
10 չեն ըներ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր.
Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ
պարգեւը, և թէ ո՛վ է ան որ քեզի
կ'ըսէ, Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու,
դուն անկէ պիտի ուզէիր, և ինք
քեզի կենդանի ջուր պիտի տար։
11 Կնիկը ըսաւ անոր, Տէ՛ր, դուն
ջրհան ալ չունիս ու ան հորը
խորունկ է. ուրեմն ուսկի՞ց պիտի
ունենաս ան կենդանի ջուրը։
12 Միթէ դուն մեր Յակոբ հօրմէն
աւելի մե՞ծ մըն ես, որ ան հորը
մեզի տուաւ, և ասկէ խմեց ինքը
ու իր որդիները և իր անասունները։
13 Պատասխան տուաւ Յիսուս
ու ըսաւ անոր. Ամէն ո՛վ որ աս
ջուրէն խմէ, նորէն պիտի ծարաւի.
բայց ո՛վ որ խմէ ան ջուրէն՝
որ ես անոր պիտի տամ, յաւիտեան
14 պիտի չծարաւի. Հապա ան
ջուրը որ ես անոր պիտի տամ, պիտի
ըլլայ անոր ներսիդին ջուրի աղբիւր
մը՝ որ յաւիտենական կենաց համար
15 կը բղխէ։ Կնիկը ըսաւ անոր,
Տէ՛ր՝ տո՛ւր ինծի ան ջուրը որ չծարաւիմ,
և հոս չգամ ջուր հանելու։
16 Յիսուս ըսաւ անոր,
Գնա՛ քու էրիկդ կանչէ՛, ու հոս
17 եկուր։ Կնիկը պատասխան տուաւ
ըսաւ. Ես էրիկ չունիմ.
Յիսուս ըսաւ անոր, Աղէկ ըսիր,
18 թէ Էրիկ չունիմ. Ինչու որ դուն
հինգ էրիկ ունեցեր ես, և ան որ
հիմա ունիս, քու էրիկդ չէ. ատիկայ
19 շիտակ զրուցեցիր։ Կնիկը
ըսաւ անոր, Տէ՛ր, կը տեսնեմ որ
20 դուն մարգարէ մըն ես։ Մեր
հայրերը աս լեռանս վրայ երկրպագութիւն
ըրին. և դուք կ'ըսէք
թէ Երուսաղէմ է տեղը,
ուր պէտք է երկրպագութիւն ընել։
21 Յիսուս ըսաւ անոր. Կնի՛կ
հաւատա ինծի որ ժամանակ կուգայ,
որ ան ատենը ո՛չ աս լեռանը
վրայ՝ և ո՛չ Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն
պիտի ընէք Հօրը։
Դուք անոր երկրպագութիւն կ'ընէք, 22
որ չէք ճանչնար. մենք անոր
երկրպագութիւն կ'ընենք՝ որ կը
ճանչնանք. ինչու որ փրկութիւնը
Հրեաներէն է։ Բայց ժամանակ 23
կու գայ ու հիմա ալ է, որ ճշմարիտ
երկրպագողները երկրպագութիւն
պիտի ընեն Հօրը՝ հոգիով
ու ճշմարտութիւնով. ինչու
որ Հայրն ալ իրեն անանկ երկրպագողներ
կ'ուզէ։ Աստուած 24
Հոգի է, և իրեն երկրպագողներուն
ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով
երկրպագութիւն ընեն։
Կնիկը ըսաւ անոր. Գիտեմ 25
որ Մեսիան կու գայ, (Քրիստոս
ըսուածը,) երբոր ինքը
գայ, ամէն բան մեզի պիտի պատմէ։
Յիսուս ըսաւ անոր, Ես եմ 26
ան՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ։
Ու աս խօսքին վրայ իր աշակերտները 27
եկան, ու զարմացան որ ան
կնկանը հետ կը խօսէր. բայց անոնցմէ
մէկը չըսաւ թէ Ի՞նչ կ'ուզես,
կամ Ի՞նչ կը խօսիս ասոր
հետ։ Ան ատենը կնիկը ձգեց իր 28
սափորը, ու քաղաքը գնաց, և
ըսաւ մարդիկներուն, Եկէ՛ք տեսէ՛ք 29
մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի
ամէն ինչ որ գործեր եմ. արդեօք
անիկա՞յ է Քրիստոսը։ Ու անոնք 30
քաղաքէն ելան ու անոր կու
գային։

Ու աս միջոցիս աշակերտները 31
իրեն կ'աղաչէին ու կ'ըսէին, Ռաբբի՛
հաց կեր։ Անիկայ ըսաւ անոնց, 32
Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝
որ դուք չէք գիտեր։ Ասոր 33
աշակերտները կ'ըսէին իրարու,
Արդեօք մէկը ասոր ուտելու բան
մը բերա՞ւ։ Յիսուս ըսաւ անոնց, 34
Իմ կերակուրս ան է որ ես զիս
ղրկողին կամքը ընեմ, և անոր
գործը կատարեմ։ Չէ՞ որ դուք 35
կ'ըսէք թէ Տակաւին չորս ամիս
կայ որ հունձքի ատենը գայ. ահա
ես ձեզի կ'ըսեմ, Աչքերնիդ վերցուցէք
ու արտերուն նայեցէք,
որ արդէն ճերմկած ու հնձուելու
պատրաստ են։ Ու ան որ կը հնձէ 36

վարձք կ'առնէ, ու յաւիտենական
կենաց համար պտուղ կը ժողվէ,
որ սերմանողը ու հնձողը մէկտեղ
37 ուրախանան։ Վասն զի աս բանիս
մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը թէ
Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը կը
38 հնձէ։ Ես ձեզ ղրկեցի հնձելու ան
որ դուք չաշխատեցաք. ուրիշները
աշխատեցան, ու դուք անոնց աշխատանքին
մէջ մտաք։

39 Ու ան քաղաքէն շատ Սամարացիք
իրեն հաւատացին ան կնկանը
խօսքին համար որ վկայեց, ըսելով
թէ Ինչ որ ես գործեր էի, բոլորը
40 ինծի ըսաւ։ Ու երբոր Սամարացիք
անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր
որ իրենց քովը կենայ. ու երկու օր
41 հոն կեցաւ։ Ու ալ շատերը իրեն
հաւատացին իր խօսքին համար.
42 Ու կ'ըսէին կնկանը, Ասկէ ետև չէ՛
թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք.
ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք,
և գիտենք որ ատիկայ է
ճշմարտապէս աշխարհքի փրկիչը՝
Քրիստոսը։

43 Ու երկու օրէն ետև ելաւ անկէ
44 և Գալիլեա գնաց։ Ինչու որ Յիսուս
ինքը վկայեց թէ Մարգարէ
մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունենար։
45 Ու երբոր Գալիլեա եկաւ,
Գալիլեացիները զինքը ընդունեցին.
ինչու որ տեսած էին ան բոլոր
հրաշքները՝ որ ինքը ըրաւ Երուսաղէմի
մէջ տօնին ատենը. վասն
զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին։

46 Ու Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց
Կանայ գեղը, ուր որ
ջուրը գինի ըրած էր. և հոն ազնուական
մէկը կար, որուն որդին
հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ։
47 Անիկայ լսելով որ Յիսուս Հրէաստանէն
Գալիլեա եկեր է, եկաւ անոր
ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին
բժշկէ. ինչու որ մեռնելու վրայ
48 էր։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր, Թէ որ նշաններ ու հրաշքներ
չտեսնէք, բնաւ պիտի չհաւատաք։
49 Ազնուականը ըսաւ անոր,
Տէ՛ր, իջի՛ր քանի որ իմ տղաս մեռած
50 չէ։ Յիսուս ըսաւ անոր,
Գնա՛, քու որդիդ ողջ է. մարդն
ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս
իրեն ըսաւ, ու գնաց։ Ու 51
երբոր կ'իջնէր, իր ծառաները
դիմաւորեցին զինքը, և աւետիս
տուին ըսելով թէ Քու տղադ
ողջ է։ Ասոր հարցուց անոնց թէ 52
ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի գալու.
և ըսին իրեն, Երէկ ժամը եօթնին
տենդը թողուց զանիկայ։ Ան ատենը 53
գիտցաւ անոր հայրը թէ ան
ժամն էր որ Յիսուս իրեն ըսաւ,
թէ Քու որդիդ ողջ է. ու հաւատաց
ինքը և իր բոլոր տունը։ Աս 54
նորէն երկրորդ հրաշքն է որ Յիսուս
ըրաւ, երբոր Հրէաստանէն
Գալիլեա եկաւ։

ԳԼ. Ե

Ասկէ ետև Հրէից տօն էր, և Յի- 1
սուս Երուսաղէմ ելաւ։ Ու 2
Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց դրանը
քով աւազան մը կայ, որ Եբրայեցերէն
Բեթհեզդա կ'ըսուի, որ
հինգ սրահ ունի։ Անոնց մէջ 3
խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին,
կոյրեր՝ կաղեր՝ չորցածներ, որոնք կը
սպասէին ջուրին խառնուելուն։
Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ 4
ժամանակ աւազանը կ'իջնէր ու
ջուրերը կը խառնէր. և ո՛վ որ
ջուրին խառնուելէն ետև ամենէն առաջ
անոր մէջ կը մտնէր, կը
բժշկուէր՝ ինչ հիւանդութիւն որ
ունենար։ Ու հոն մէկ մարդ մը 5
կար, որ երեսուն ութը տարիէ 'ի
վեր հիւանդութիւն մը ունէր։
Յիսուս երբոր տեսաւ զանիկայ որ 6
ինկած պառկած էր, ու գիտցաւ
որ շատ ժամանակէ 'ի վեր է, ըսաւ
անոր, Կ'ուզե՞ս առողջանալ։
Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր, 7
Տէ՛ր, մարդ մը չունիմ որ
երբ ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը
ձգէ. հապա քանի որ ես
ծանր կը շարժիմ, ինծմէ առաջ
ուրիշ մը կ'իջնէ։ Յիսուս ըսաւ 8
անոր, Ելի՛ր մահիճդ առ ու քալէ։
Ու իսկոյն մարդը առողջա- 9
ցաւ, ու իր մահիճը վերցնելով
կը քալէր. ու ան օրը շաբաթ էր։
Ան ատենը Հրեաները ըսին բժշկ- 10

կուած մարդուն, Շաբաթ է, և
արժան չէ որ մահիճդ վերցնես։
11 Պատասխանն տուաւ անոնց,
Ան որ զիս բժշկեց՝ Նոյնը ին-
ծի ըսաւ, Մահիճդ առ ու քալէ։
12 Ասոր հարցուցին անոր, Ո՞վ է
ան մարդը որ քեզի ըսաւ, Մահիճդ
13 առ ու քալէ։ Իսկ բժշկուողը չէր
գիտեր թէ ով է ան, քանզի որ
Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տե-
ղը բազմութիւն ըլլալուն համար։
14 Ետքը Յիսուս զանիկայ տա-
ճարին մէջ գտնելով՝ ըսաւ անոր,
Ահա բժշկուեցար, ալ մեղք մի
գործեր, որ ալ աւելի չար բան մը
15 չպատահի քեզի։ Գնաց մարդը,
ու Հրէաներուն պատմեց թէ Յի-
սուս էր որ զինքը բժշկեց։
16 Ու ասոր համար Հրէաները կը
հալածէին Յիսուսը, և կը փնտռ-
էին զանիկայ սպաննել, որ աս
17 բաները շաբաթ օրը կ'ընէր։ Ու
Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց,
Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ,
18 ես ալ կը գործեմ։ Ասոր համար
ալ աւելի կը փնտռէին Հրէաները
զանիկայ սպաննել, վասն զի ոչ թէ
միայն շաբաթ օրը կը լուծէր, հա-
պա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'ա-
նուանէր, ու ինքզինքը Աս-
19 տուծոյ հաւասար կ'ընէր։ Իսկ
Յիսուս պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, Որդին ինքիրմէն բան
մը ալ չկրնար ընել, միայն թէ
ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ.
վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ,
նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ։
20 Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին,
և ամէն բան կը ցուցնէ անոր՝
ինչ որ ինքը կ'ընէ. և ասոնցմէ
ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի ցու-
ցնէ անոր, որպէս զի դուք զար-
21 մանաք։ Վասն զի ինչպէս որ
Հայրը մեռելները կը յարուցանէ
ու կենդանի կ'ընէ, անանկ ալ Որ-
դին՝ որոնք որ կ'ուզէ կը կենդանա-
22 ցընէ։ Քանզի Հայրը մէկը չդա-
տեր, հապա ամէն դատաստանը
23 Որդւոյն տուաւ. Որ ամէնը պա-
տուեն Որդին, ինչպէս որ Հայրը
կը պատուեն. ան որ Որդին չպա-
տուեր, զանիկայ ղրկող Հայրը
չպատուեր։ Ճշմարիտ ճշմարիտ 24
կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս
մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր
որ զիս ղրկեց, յաւիտենական
կեանք ունի, ու դատապարտու-
թեան տակ չիյնար, հապա մա-
հուանէ դէպ 'ի կեանք անցած է։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, 25
որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա
է, որ ան ատենը մեռելները պիտի
լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը, և
անոնք որ կը լսեն, պիտի ապրին։
Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր ան- 26
ձին մէջը կեանք ունի, անանկ ալ
Որդիին տուաւ որ իր անձին մէջը
կեանք ունենայ. Ու դատաստան 27
ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ
անոր, քանզի անիկայ Որդի մար-
դոյ է։ Ասոր վրայ մի զարմանաք. 28
ինչու որ ժամանակ պիտի գայ՝ որ
բոլոր գերեզմաններուն մէջ եղողնե-
րը անոր ձայնը պիտի լսեն, Ու 29
դուրս պիտի գան. անոնք որ բարի
գործեր են, կենաց յարութեան
համար, և անոնք որ չար գործեր
են, դատապարտութեան յարու-
թեան համար։ Ես ինքիրմէս 30
բան մը չեմ կրնար ընել. ին-
չոր կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ,
և իմ դատաստանս արդար է, ին-
չու որ ես իմ կամքս չեմ փնտռեր,
հապա անոր կամքը որ զիս ղրկեց։
Թէ որ ես ինծի համար վկայեմ, 31
իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ու- 32
րիշ մըն է որ ինծի համար կը վը-
կայէ. և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է
ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի հա-
մար վկայեց։ Դուք Յովհաննէսին 33
ղրկեցիք, և ինքը ճշմարտութեա-
նը վկայեց։ Բայց ես չէ թէ մար- 34
դոցմէ վկայութիւն կ'առնեմ, հա-
պա աս բաները կ'ըսեմ որ դուք
փրկուիք։ Անիկայ ճրագ մըն էր 35
որ կը վառէր ու լոյս կու տար. և
դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր
լոյսովը ուրախանալ։ Բայց ես 36
Յովհաննէսին վկայութենէն ալ մեծ
վկայութիւն ունիմ, քանզի ան
գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ

որ անոնք կատարեմ, ան նոյն գործ-
քերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար
կը վկայեն թէ Հայրը զիս ղրկեց։
37 Ու Հայրը որ զիս ղրկեց, ինքը
վկայեց ինծի համար. դուք բնաւ
անոր ձայնը չլսեցիք, ոչ ալ անոր
38 կերպարանքը տեսաք. Ու ոչ անոր
խօսքը ձեր մէջը բնակած ունիք,
քանզի ան որ ինքը ղրկեց, դուք
39 անոր չէք հաւատար։ Գիրքերը
քննեցէք, ինչու որ դուք անոնցմով
կը սեպէք յաւիտենական կեանքը
ունենալ, և բուն անոնք են որ ին-
40 ծի համար կը վկայեն. Ու դուք
չէք ուզեր ինծի գալ, որ կեանք
41 ունենաք։ Ես մարդոցմէ փառք
42 չեմ առներ։ Բայց գիտեմ ձեզ
որ Աստուծոյ սէրը մէջերնիդ չու-
43 նիք։ Ես իմ Հօրս անունովը ե-
կայ, ու զիս չէք ընդունիր. թէ որ
ուրիշ մէկը իր անունովը գայ, ա-
44 նիկայ պիտի ընդունիք։ Դուք
ինտո՞ր կրնաք հաւատալ, որ իրար-
մէ փառք կ'առնէք, և ան փառքը
որ մէկ Աստուծմէն է, չէք փնտը-
45 ռեր։ Մի կարծէք թէ ես ձեզի
համար ամբաստանութիւն պիտի ը-
նեմ Հօրը. կայ մէկը որ ձեզի
համար ամբաստանութիւն կ'ընէ,
Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք։
46 Վասն զի թէ որ դուք Մովսէսին
հաւատայիք, ինծի ալ պիտի հա-
ւատայիք, ինչու որ անիկայ ինծի
47 համար գրեց։ Բայց թէ որ անոր
գրածներուն չէք հաւատար, իմ
խօսքերուս ինտո՞ր պիտի հաւատաք։

ԳԼ. Զ.

1 Աս բաներէն ետքը Յիսուս Գալի-
լեայի այսինքն Տիբերիայի ծովուն
2 անդիի կողմը գնաց. Ու անոր ե-
տևէն շատ ժողովուրդ կ'երթար,
ինչու որ կը տեսնէին ան հրաշք-
ները որ հիւանդներուն վրայ կ'ը-
3 նէր։ Ու Յիսուս լեռը ելաւ, ու
հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ
4 մէկտեղ։ Ու Հրէից զատկի տօ-
նը մօտ էր։

5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վեր
վերցուց ու տեսաւ որ շատ ժողո-
վուրդ կու գար իրեն, ըսաւ Փի-
լիպպոսին, Ո՞ւրկէ հաց ծախու
առնենք որ ասոնք ուտեն։ (Ու 6
աս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու հա-
մար, քանզի ինքը գիտէր ինչ
պիտի ընէր։) Փիլիպպոս պա- 7
տասխան տուաւ անոր, Երկու
հարիւր դահեկանի հաց ասոնց
հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը
առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ 8
Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդ-
րէաս ըսաւ իրեն, Հոս մէկ պա- 9
տանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն
հաց ու երկու ձուկ ունի. բայց
անոնք ինչ պիտի ըլլան այսչափ
մարդոց։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, 10
Նստեցուցէք աս մարդիկը. և ան
տեղը շատ խոտ կար, ու մարդիկը
նստան թուով հինգ հազարի չափ։
Ու Յիսուս հացերը առաւ ու գո- 11
հացաւ, և աշակերտներուն բաժ-
նեց, աշակերտներն ալ նստողնե-
րուն, նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ
որ ուզեցին։ Ու երբոր կշտացան, 12
ըսաւ իր աշակերտներուն, Ժող-
վեցէք աւելցած կտորուանքները՝ որ
բան մը չկորսուի։ Ուստի ժող- 13
վեցին, և տասնուերկու կողով լե-
ցուցին ան հինգ գարեղէն հացերէն
մնացած կտորուանքները, որ ու-
տողներէն աւելցաւ։ Իսկ մար- 14
դիկը երբոր Յիսուսին ըրած հը-
րաշքը տեսան, կ'ըսէին թէ Ա-
նիկայ է ճշմարտապէս ան մարգա-
րէն՝ որ աշխարհ պիտի գար։ Ու 15
Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան
զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թա-
գաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռը
գնաց։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ, 16
իր աշակերտները ծովեզրը իջան.
Ու նաւը մտնելով ծովուն անդիի 17
կողմը Կափառնայում կ'երթային.
և արդէն մութը կոխեր էր, ու
Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր.
Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն 18
տակնուվրայ կ'ըլլար։ Ու երբոր 19
թի քաշելով քսանուհինգ կամ
երեսուն ասպարէզի չափ գացին,
տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն
քալելով՝ նաւուն կը մօտենար, ու
վախցան։ Բայց ինքը ըսաւ ա- 20
նոնց, Ես եմ՝ մի վախնաք։ Ա- 21

ատենը ուզեցին զանիկայ նաւը առնել . և շուտ մը նաւը այն երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային :

22 Հետևեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդին կողմը էր , և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն այն մէկէն 'ի զատ՝ որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին , և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր , հապա միայն անոր աշակերտները գացեր էին .
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան այն տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր
24 էին .) Ան ատենը ժողովուրդը տեսնելով թէ ոչ Յիսուս հոն է , ոչ ալ անոր աշակերտները , իրենք ալ նաւերը մտան ու եկան Կափառնայում Յիսուսը փնտռելու :
25 Ու երբոր անիկայ ծովուն անդին կողմը գտան , ըսին անոր , Ռաբբի
26 ե՞րբ եկար դուն հոս : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց և ըսաւ , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ թէ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք , հապա անոր համար որ հացերէն կե-
27 րաք ու կշտացաք : Գո՛րծ գործեցէք՝ չէ թէ կորստական կերակուրին համար , հապա ան կերակուրին համար որ յաւիտենական կենաց մէջ կը մնայ , որ զանիկայ Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ . Ինչու որ Հայր
28 Աստուած զանիկայ կնքեց : Ան ատենը ըսին անոր , Ի՞նչ ընենք որ Աստուծոյ գործերը գործենք :
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց , Աս է Աստուծոյ գործը , որ անոր խրկածին հաւատաք :
30 Ըսին անոր , Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք . ի՞նչ կը գործես :
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ինչպէս որ գրուած է , Երկինքէն հաց տուաւ անոնց
32 որ ուտեն : Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը , բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր հա-
33 ցը : Ինչու որ Աստուծմէ տրուած հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ , ու աշխարհիս կեանք կու տայ :
34 Ուստի ըսին անոր , Տէ՛ր՝ ամէն ատեն աս հացը մեզի տո՛ւր : Եւ
35 Յիսուս ըսաւ անոնց , Ես եմ կենաց հացը . ան որ ինծի կու գայ , երբեք պիտի չանօթենայ . և ան որ ինծի կը հաւատայ , պիտի չծարւի :
36 Բայց ես ձեզի ըսի որ դուք զիս տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար :
37 Ան ամէնը որ Հայրը ինծի կու տայ , ինծի պիտի գայ . և ան որ ինծի կու գայ , բնաւ դուրս պիտի չհանեմ :
38 Ինչու որ ես երկինքէն իջայ , չէ թէ իմ կամքս ընելու , հապա անոր կամքը՝ որ զիս խրկեց :
39 Եւ զիս խրկողին Հօրը կամքը աս է որ ան ամէնը որ ինծի տուաւ՝ չկորսնցընեմ անկէ , հապա անոր յարութիւն տանիլ տամ
40 վերջին օրը : Քանզի զիս խրկողին կամքը աս է , որ ան ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր , յաւիտենական կեանք ունենայ . ես ալ անոր յարութիւն տանիլ տամ վերջին օրը :
41 Ուստի Հրէաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ ըսաւ , թէ Ես եմ երկինքէն իջած հացը .
42 Եւ կ'ըսէին , Ասիկայ Յովսէփին որդին Յիսուսը չէ՞ , որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք . ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ ասիկայ թէ
43 Ես երկինքէն իջայ : Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց ,
44 Տրտունջ մի՛ ընէք մէջերնիդ : Մէկը չկրնար ինծի գալ , թէ որ զիս խրկող Հայրը զանիկայ չքաշէ . ու ես անոր յարութիւն տանիլ պիտի
45 տամ վերջին օրը : Մարգարէից մէջ գրուած է , Եւ ամէնքն ալ Աստուծմէ սորված պիտի ըլլան . ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
46 կը սորվի , ինծի կու գայ : Չէ թէ մէկը Հայրը տեսած է , եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է , անիկայ
47 Հայրը տեսած է : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ , յաւիտենական
48 կեանք ունի : Ես եմ կենաց հա-
49 ցը : Ձեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան , ու մեռան :
50 Աս է ան հացը որ երկինքէն կ'իջնէ , որ եթէ մէկը անկէ ուտէ ,
51 պիտի չմեռնի : Ես եմ կենդանի
52 հացը որ երկինքէն իջայ : Թէ որ մէկը աս հացէն ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի . և ան հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է , որ ես պիտի տամ աշխարհիս կենացը համար :
53 Ասոր վրայ Հրէաները իրարու հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին , Ինչպէ՞ս կրնայ ասիկայ իր մարմինը մե-
54 զի տալ ուտելու : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք և անոր արիւնը չխմէք , ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէք ունենար : Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր յարութիւն տանիլ
56 պիտի տամ վերջին օրը : Ինչու որ իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է , և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք
57 է : Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և իմ արիւնս կը խմէ , անիկայ իմ ներսիդիս կը բնակի՝ ու ես անոր
58 ներսիդին : Ինչպէս որ կենդանի Հայրը զիս խրկեց , ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքովը , այնպէս ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ իմ
59 ձեռքովս կենդանի կը մնայ : Աս է ան հացը որ երկինքէն իջած է . չէ թէ ինչպէս որ հայրերնիդ մանանան կերան ու մեռան . ո՛վ որ աս հացը ուտէ , յաւիտեան պիտի ապրի :
60 Աս բաները զրուցեց ժողովարանին մէջ՝ երբոր Կափառնայումի մէջ կը սորվեցընէր :
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին , ըսին , Խիստ է աս խօսքը , ո՞վ կրնայ ատոր մտիկ ը-
62 նել : Յիսուս երբոր ինքնիրենը հասկցաւ որ իր աշակերտները ան բանին համար տրտունջ կ'ընեն , ըսաւ անոնց , Ասիկայ ձեզ կը գայ-
63 թակղեցընէ՞ : Հապա ի՞նչ պիտի ըսէք , թէ որ տեսնէք Որդին մարդոյ որ ելլէ ուր տեղ որ առաջ
64 էր : Հոգին է կենդանի ընողը , մարմինը շահ մը չըներ . ան խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ , հոգի
65 ու կեանք են : Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք որ չեն հաւատար . Ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր՝ թէ ո՛վ են անոնք որ չեն հաւատար , և ո՛վ է ան որ զինքը պիտի մատնէ .
66 Ու կ'ըսէր , Ասոր համար ձեզի ըսի որ մէկը չկրնար ինծի գալ , թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր :
67 Աս պատճառով իր աշակերտներուն շատերը ետ գացին , և ալ իր
68 հետը չէին պտըտէր : Ան ատենը Յիսուս տասնուերկուքին ըսաւ , Միթէ դուք ալ կ'ուզէ՞ք երթալ :
69 Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր , Տէ՛ր՝ որո՞ւ պիտի երթանք , դուն յաւիտենական կենաց խօսքեր
70 ունիս . Եւ մենք հաւատացինք ու գիտցանք թէ դուն ես Քրիստոսը
71 Աստուծոյ Որդին : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Ես ձեզ տասնուերկուքդ չընտրեցի՞ , ու ձեզմէ
72 ալ մէկը սատանայ է : Աս կ'ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար , ինչու որ անիկայ էր որ զինքը պիտի մատնէր , ու տասնուերկուքէն մէկն էր :

ԳԼ. Է.

1 Եւ աս բաներէն ետև Յիսուս Գալիլեայի մէջ կը պտըտէր . ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ , վասն զի Հրէաները զինքը սպաննել կ'ուզէին :
2 Եւ Հրէաներուն տաղաւարահա-
3 րաց տօնը մօտ էր : Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն , Ելի՛ր ասկէ ու Հրէաստան գնա , որ քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու
4 գործերդ որ կ'ընես . Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ , և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ . թէ որ դուն աս բաները կ'ընես , ինքզինքդ աշխարհին յայտնէ՛ :
5 Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին
6 հաւատար իրեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց , Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ , բայց ձեր ժամանակը

7 միջէն պատրաստ է։ Աշխարհը
ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ'ատէ,
ինչու որ ես անոր վրայով կը
վկայեմ թէ իր գործերը չար են։
8 Դուք ելէք աս տօնին. ես [դեռ] չեմ
ելլեր աս տօնին, ինչու որ իմ ժամանակս
9 դեռ լրացած չէ։ Աս ըսելով
անոնց, ինքը Գալիլեա մնաց։
10 Բայց երբոր իր եղբայրները ելան,
ինքն ալ ելաւ տօնին, ոչ
թէ յայտնի, հապա գաղտուկ կերպով
մը։

11 Ու Հրեաները տօնին ատենը կը
փնտռէին զինքը' ու կ'ըսէին, Ո՞ւր
12 է անիկայ։ Ու ժողովուրդին մէջ
շատ շշունջ կար անոր վրայով.
ոմանք կ'ըսէին թէ Աղէկ մարդ է.
ուրիշները կ'ըսէին, Ոչ, հապա
13 ժողովուրդը կը մոլորցնէ։ Սակայն
մէկը անոր վրայով համարձակ
չէր խօսեր Հրեաներուն վախէն։

14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Յիսուս
տաճարը ելաւ ու կը սորվեցնէր։
15 Ու Հրեաները կը զարմանային
ու կ'ըսէին, Ասիկայ
գիրքերը գիտէ, որ սորված
16 չէ։ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոնց ու ըսաւ, Իմ վարդապետութիւնս
իմս չէ, հապա զիս ղրկողինն
17 է։ Թէ որ մէկը կ'ուզէ
անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ
աս վարդապետութեան համար թէ
արդեօք Աստուծմէ՞ է, թէ ես ինքիրմէս
18 կը խօսիմ։ Ան որ ինքիրմէն
կը խօսի, իր անձին փառքը
կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը ղրկողին
փառքը կը փնտռէ, անիկայ
ճշմարիտ է, և անոր քովը անիրաւութիւն
19 չկայ։ Մովսէս չտուա՞ւ
ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ մէկն ալ
20 չպահեր օրէնքը։ Ինչո՞ւ կը փնտռէք
զիս սպաննել. պատասխան
տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ, Դեւ
կայ քու ներսդ. ո՞վ քեզ կը
21 փնտռէ սպաննել։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոնց,
Մէկ գործ մը գործեցի, ու ամէնքդ
22 ալ զարմացեր էք։ Արդ Մովսէս
ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (ոչ
թէ Մովսէսէն էր, հապա Նախահայրերէն,)
ու շաբաթ օրը մարդ
կը թլփատէք. Թէ որ շաբաթ օրը 23
մարդ թլփատութիւն կ'առնէ' որ
Մովսէսին օրէնքը չքակուի, ինծի
կը բարկանա՞ք որ ես շաբաթ օրը
ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ Աչքի 24
երեւցածին պէս դատաստան մի ընէք,
հապա արդար դատաստան
ըրէք։

Ան ատենը Երուսաղէմացիներէն 25
ոմանք կ'ըսէին, Ասիկայ ան չէ՞
որն որ կը փնտռեն սպաննել. Ու 26
ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը
չեն ըսեր անոր. միթէ իշխանները
գիտցա՞ծ են թէ ասիկայ ճշմարտապէս
Քրիստոսն է։ Սակայն մենք 27
ասիկայ գիտենք ուսկից է. բայց
Քրիստոս երբոր գայ, մէկը չգիտեր
ուսկից է։ Ու Յիսուս քանի 28
որ կը սորվեցնէր, տաճարին մէջ
աղաղակեց ըսելով, Իս ալ գիտէք,
և ուսկից ըլլալս ալ գիտէք.
ու ես ինքիրմէս եկած չեմ, հապա
ան որ զիս ղրկեց, ճշմարիտ է, որ
անիկայ դուք չէք գիտեր։ Բայց ես 29
գիտեմ անիկայ, ինչու որ ես անկէ
եմ, և անիկայ զիս ղրկեց։ Ուստի 30
կը փնտռէին զինքը բռնել,
բայց մէկն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ,
ինչու որ իր ժամանակը դեռ հասած
չէր։ Ու ժողովուրդէն շատ մարդիկ 31
հաւատացին իրեն, և կ'ըսէին,
Քրիստոս երբոր գայ, ասոնցմէ
աւելի նշաննե՞ր պիտի ընէ, որչափ
որ ասիկայ կ'ընէ։

Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին 32
աս շշունջը անոր վրայով. ու
փարիսեցիները և քահանայապետները
սպասաւորներ ղրկեցին, որ
զանիկայ բռնեն։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, 33
Քիչ մը ժամանակ ալ ձեզի
հետ եմ, ու կ'երթամ անոր
որ զիս ղրկեց։ Իս պիտի փնտռէք 34
ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած
տեղս դուք չէք կրնար գալ։
Ան ատենը Հրեաները ըսին իրարու, 35
Ո՞ւր պիտի երթայ ասիկայ,
որ մենք զինքը պիտի չգտնենք.
միթէ հեթանոսաց մէջ ցրուած
եղածներո՞ւն պիտի երթայ, և հեթանոսներուն
պիտի սորվեցնէ։

36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ զրուցեց,
Իս պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք,
և իմ եղած տեղս դուք չէք
կրնար գալ։

37 Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս
կայներ էր, կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր,
Թէ որ մէկը ծարաւ է, թող
38 ինծի գայ ու խմէ։ Ան որ ինծի
կը հաւատայ' ինչպէս որ գիրքը
կ'ըսէ, անոր փորէն կենդանի ջուրի
39 գետեր պիտի բղխեն. Աս ըսաւ
Հոգիին համար' որ իրեն հաւատացողները
պիտի առնէին. վասն զի
Սուրբ Հոգին տրուած չէր տակաւին,
ինչու որ Յիսուս դեռ փառաւորուած
40 չէր։ Ժողովուրդէն
շատ մարդիկ աս խօսքը որ լսեցին,
կ'ըսէին, Իրաւցընէ ասիկայ է մարգարէն։
41 Ուրիշները կ'ըսէին, Ասիկայ
է Քրիստոսը. ուրիշներն ալ
կ'ըսէին, Միթէ Քրիստոսը Գալիլեայէ՞ն
42 կու գայ։ Չէ՞ որ գիրքը
կ'ըսէ թէ Քրիստոս Դաւիթի
սերունդէն ու Դաւիթին եղած
43 գեղէն Բեթլեհէմէն կու գայ։ Ուստի
ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն
44 եղաւ անոր համար։ Ու
անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել զանիկայ,
բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ։

45 Ու սպասաւորները նորէն եկան
քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն.
ու անոնք ըսին անոնց,
46 Ինչո՞ւ անիկայ հոս չբերիք։ Պատասխան
տուին սպասաւորները,
Երբեք մէկը աս մարդուն պէս խօսած
47 չէ։ Ան ատենը փարիսեցիները
պատասխան տուին անոնց և
ըսին, Միթէ դո՞ւք ալ մոլորեցաք։
48 Իշխաններէն կամ փարիսեցիներէն
մէկը հաւատացի՞ց անոր.
49 Բայց աս ռամիկ ժողովուրդը' որ
օրէնքը չեն գիտեր, նզովուած են։
50 Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց, (որ առաջուց
գիշեր ատեն իրեն եկեր էր,
51 և անոնցմէ մէկն էր,) Միթէ մեր
օրէնքը մարդ կը դատէ՞, թէ որ
առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտնայ
52 թէ ինչ կ'ընէ։ Պատասխան
տուին ու ըսին անոր, Միթէ
դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես. քննէ'
ու նայէ' որ Գալիլեայէն մարգարէ
չելլեր։ Ու ամէն մէկը իր տունը 53
գնաց։

ԳԼ. Ը.

Ու Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գնաց։ 1
Ու առտուանց նորէն 2
տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուրդը
իրեն կու գար, ու ինքը նստեր
կը սորվեցնէր անոնց։ Ու դպիրները 3
ու փարիսեցիները շնութեան
մէջ բռնուած կնիկ մը բերին անոր,
ու զանիկայ մէջտեղը կայնեցնելով'
ըսին իրեն, Վարդապետ, 4
աս կնիկը շնութեան մէջ
աս մեղքը գործած ատենը բռնուեցաւ.
Ու օրինաց մէջ Մովսէս 5
մեզի պատուիրեց ասանկները քարկոծել.
հիմա դուն ի՞նչ կ'ըսես
ատոր համար։ Աս կ'ըսէին' անիկայ 6
փորձելով, որ անոր վրայ ամբաստանութիւն
ընելու առիթ մը
ունենան. բայց Յիսուս դէպ 'ի
վար ծռելով' մատովը գետնին վրայ
կը գրէր։ Սակայն երբոր վրան 7
ինկան' հարցնելով իրեն, վեր նայեցաւ
ու ըսաւ անոնց, Ձեզմէ
անմեղ եղողը' առաջ անիկա՛յ թող
քար ձգէ ասոր վրայ։ Ու նորէն 8
դէպ 'ի վար ծռելով' գետնին վրայ
կը գրէր։ Ու անոնք աս լսելով 9
ու իրենց խղճմտանքէն յանդիմանուելով'
մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ելլէին,
ծերերէն սկսած մինչև յետինները.
և Յիսուս մինակ մնաց,
ու կնիկը մէջտեղը կայնած։ Ու 10
Յիսուս վեր նայելով ու կնիկէն
զատ մէկը չտեսնելով' ըսաւ անոր,
Կնիկ' ո՞ւր են անոնք որ քու վրայովդ
ամբաստանութիւն կ'ընէին,
մէկը քեզ չդատապարտե՞ց։
Ու անիկայ ըսաւ, Ո՛չ մէկը 11
Տէր. ու Յիսուս ըսաւ անոր,
Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ.
գնա ու ասկէ ետեւ մեղք մի' գործեր։

Արդ Յիսուս նորէն խօսեցաւ 12
անոնց ու ըսաւ, Ես եմ աշխարհի
լոյսը. ան որ իմ ետեւէս կու գայ,
խաւարի մէջ պիտի չքալէ, հապա
կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ Իսկ 13

փարիսեցիները ըսին անոր, Դուն
քու անձիդ համար կը վկայես,
քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ։
14 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ
անոնց, Թէեւ ես իմ անձիս
համար վկայեմ, բայց իմ վկայութիւնս
ճշմարիտ է, ինչու որ գիտեմ
ուսկից եկայ եւ ուր կ'երթամ.
բայց դուք չէք գիտեր ուսկից
կու գամ կամ ուր կ'երթամ։
15 Դուք մարմնին նայելով
դատաստան կ'ընէք, ես բնաւ մէկը
16 չեմ դատեր. Ու թէեւ դատելու
ալ ըլլամ, իմ դատաստանս ճշմարիտ
է. ինչու որ ես մինակ չեմ,
հապա ես, եւ Հայրը որ զիս խրկեց։
17 Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ
գրուած է թէ Երկու մարդու վկայութիւնը
18 ճշմարիտ է։ Ես եմ
որ իմ անձիս համար կը վկայեմ,
ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն
19 ալ որ զիս խրկեց։ Ան ատենը
ըսին անոր, Ո՞ւր է քու Հայրդ.
Յիսուս պատասխան տուաւ, Ո՛չ
զիս գիտէք՝ եւ ոչ իմ Հայրս. թէ
որ զիս գիտնայիք, իմ Հայրս ալ
պիտի գիտնայիք։

20 Յիսուս աս խօսքերը խօսեցաւ
գանձատունը, երբոր տաճարին մէջ
կը սորվեցընէր. ու մէկը չբռնեց
զանիկայ, ինչու որ դեռ անոր ժամանակը
հասած չէր։

21 Ետքը Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց,
Ես կ'երթամ՝ ու զիս պիտի
փնտռէք, եւ ձեր մեղացը մէջ պիտի
մեռնիք. ուր որ ես կ'երթամ,
22 դուք չէք կրնար գալ։ Անոր վրայ
Հրեաները կ'ըսէին, Միթէ ինքզինքը
պիտի մեռցընէ՞, որ կ'ըսէ
թէ Ուր որ ես կ'երթամ, դուք
23 չէք կրնար գալ։ Ու ըսաւ անոնց,
Դուք վարէն էք, ես վերէն եմ.
դուք աս աշխարհէս էք, ես աս
24 աշխարհէս չեմ։ Անոր համար ձեզի
ըսի թէ Ձեր մեղացը մէջ պիտի
մեռնիք. ինչու որ եթէ չհաւատաք
թէ ես եմ, ձեր մեղացը մէջ պիտի
25 մեռնիք։ Ան ատենը ըսին անոր,
Դուն ո՞վ ես. եւ Յիսուս ըսաւ
անոնց, Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը
26 խօսիմ։ Շատ բաներ ունիմ
ձեզի համար խօսելու եւ դատելու.
բայց ան որ զիս խրկեց, ճշմարիտ
է, եւ ես ինչ որ իրմէ լսեցի, անիկայ
կը խօսիմ աշխարհիս մէջ։
Անոնք չիմացան թէ Հօրը համար 27
կը զրուցէր իրենց։

Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց, Երբոր 28
Որդին մարդոյ բարձրացընէք,
ան ատենը պիտի գիտնաք թէ ես
եմ, ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ,
հապա Հայրս ինչպէս որ ինծի
սորվեցուց, անանկ կը խօսիմ։
Ու զիս խրկողը իմ հետս է. Հայրը 29
զիս մինակ չթողուց. ինչու որ
ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները
կ'ընեմ։

Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ 30
մարդիկ իրեն հաւատացին։ Ան 31
ատենը Յիսուս իրեն հաւատացող
Հրեաներուն ըսաւ, Թէ որ դուք
իմ խօսքիս մէջ կենաք, ճշմարտապէս
իմ աշակերտներս կ'ըլլաք.
Ու ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք, 32
ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ
պիտի ազատէ։ Պատասխան տուին 33
իրեն, Մենք Աբրահամի սերունդ
ենք, ու երբեք մէկու մը չծառայեցինք.
դուն ինչո՞ւ կ'ըսես թէ
ազատ պիտի ըլլաք։ Յիսուս 34
պատասխան տուաւ անոնց, Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ
Ամեն ով որ մեղք կը գործէ, անիկայ
մեղքի ծառայ է։ Ու ծառան 35
տանը մէջ յաւիտեան չմնար, բայց
որդին յաւիտեան կը մնայ։ Ուստի 36
թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ,
ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք։
Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ 37
էք, բայց կը փնտռէք զիս
մեռցընել, ինչու որ իմ խօսքս ձեր
ներսիդին տեղ չունի։ Ես ինչ 38
որ տեսայ իմ Հօրս քովը՝ ան կը
խօսիմ. եւ դուք ալ ինչ որ տեսաք
ձեր հօրը քովը ան կ'ընէք։
Պատասխան տուին ու ըսին անոր, 39
Մեր հայրը Աբրահամ է. ըսաւ
անոնց Յիսուս, Թէ որ Աբրահամի
որդիք ըլլայիք, Աբրահամին
գործքերը պիտի գործէիք։ Բայց 40
հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս,
անանկ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն
խօսեցայ, որն որ Աստուծմէ
լսեցի. Աբրահամ աս բանը չըրաւ։
41 Դուք ձեր հօրը գործքերը
կ'ընէք. ան ատենը ըսին անոր,
Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած,
մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ է
42 Աստուած։ Յիսուս ըսաւ անոնց,
Թէ որ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար,
պիտի սիրէիք զիս. ինչու որ
ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ. եւ չէ
թէ ես ինքիրմէս եկայ, հապա անիկայ
43 զիս խրկեց։ Ինչո՞ւ դուք
իմ զրուցուածքս չէք հասկընար.
անոր համար որ չէք կրնար իմ
44 խօսքս մտիկ ընել։ Դուք ձեր
հօրմէն Սատանայէն էք, ու ձեր
հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել.
անիկայ սկիզբէն հետէ մարդասպան
էր, եւ ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ,
ինչու որ անոր ներսի դին
ճշմարտութիւն չկայ. երբոր անիկայ
ստութիւն խօսի, բուն իրեններէն
կը խօսի, քանզի անիկայ
45 ստախօս է եւ անոր հայրը։ Բայց
որովհետեւ ես ճշմարտութիւն կը
խօսիմ, ինծի չէք հաւատար։
46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել
մեղքի համար. իսկ թէ որ ես ճշմարտութիւն
կը խօսիմ, ինչո՞ւ
47 ինծի չէք հաւատար։ Ան որ Աստուծմէ
է, Աստուծոյ խօսքերը մտիկ
կ'ընէ. դուք անոր համար մտիկ
չէք ըներ, որ Աստուծմէ չէք։
48 Պատասխան տուին Հրեաները ու
ըսին անոր, Աղէկ չե՞նք ըսեր մենք,
թէ դուն Սամարացի ես՝ ու դեւ կայ
49 քու ներսդ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Իմ ներսս դեւ
չկայ, հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ,
եւ դուք զիս կ'անարգէք։
50 Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր.
կայ մէկը որ կը փնտռէ ու կը
51 դատէ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, Թէ որ մէկը իմ խօսքս
պահէ, յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ։
52 Ան ատենը Հրեաները
ըսին անոր, Հիմա գիտցանք որ
քու ներսդ դեւ կայ. Աբրահամ
մեռաւ՝ ու մարգարէները, եւ դուն
կ'ըսես, Թէ որ մէկը իմ խօսքս
պահէ, յաւիտեան մահուան համը
պիտի չտեսնէ։ Միթէ դուն ալե՞ 53
մեծ ես մեր հայր Աբրահամէն
որ մեռաւ, ու մարգարէներն ալ
մեռան. դուն քեզ ո՞վ կ'ընես։
Յիսուս պատասխան տուաւ, Թէ 54
որ ես ինքզինքս փառաւորեմ, իմ
փառքս բան մը չէ. իմ Հայրս է
որ զիս կը փառաւորէ, որուն համար
դուք կ'ըսէք թէ Մեր Աստուածն
է. Ու անիկայ չէք ճանչնար, 55
բայց ես գիտեմ անիկայ. ու
թէ որ ըսեմ թէ անիկայ չեմ գիտեր,
ձեզի պէս ստախօս պիտի ըլլամ.
հապա ես գիտեմ անիկայ,
եւ անոր խօսքը կը պահեմ։ Ձեր 56
հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ
օրս տեսնելու, ու տեսաւ եւ ուրախացաւ։
Իսկ Հրեաները ըսին 57
անոր, Դուն տակաւին յիսուն
տարեկան չես, Աբրահա՞մն ալ
տեսար։ Յիսուս ըսաւ անոնց, 58
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Աբրահամին ըլլալէն առաջ եմ ես։
Ան ատենը քարեր վերցուցին որ 59
անոր վրայ նետեն. բայց Յիսուս
ծածկուեցաւ անոնց աչքէն, եւ անոնց
մէջէն անցնելով՝ տաճարէն
դուրս ելաւ, ու այսպէս գնաց։

ԳԼ. Թ.

Ու երբոր կ'անցնէր, մէկ մարդ մը 1
տեսաւ կոյր ծնած. Ու իր ա- 2
շակերտները հարցուցին իրեն ու
ըսին, Ռաբբի՛ որո՞ւն է մեղքը,
ասո՞ր թէ իր ծնողացը, որ անիկայ
կոյր ծնաւ։ Պատասխան տուաւ 3
Յիսուս, Ո՛չ ասոր է մեղքը,
ո՛չ ալ իր ծնողացը, հապա որ
Աստուծոյ գործքերը ասոր վրայ
յայտնի ըլլան։ Քանի որ ցորեկ 4
է, պէտք է որ զիս խրկողին գործքերը
գործեմ. գիշերը կու գայ՝
որ ան ատենը մէկը չկրնար գործել։
Քանի որ ես աշխարհի մէջ 5
եմ, աշխարհի լոյսն եմ։ Երբոր 6
աս ըսաւ, թքաւ գետինը, եւ
թուքովը կաւ շինեց, ու ան կաւը
կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց. Ու 7
ըսաւ անոր, Գնա՛ լուացուէ Սիլովամի
աւազանին մէջ, (որ Խրկուած
կը թարգմանուի.) ուստի

գնաց ու լուացուեցաւ, եկաւ ու
8 կը տեսնէր։ Իսկ դրացիները և ա-
նոնք որ առաջուց տեսած էին զա-
նիկայ որ կոյր էր, կ՚ըսէին, Ասի-
կայ չէ՞ որ կը նստէր և կը մու-
րար. ոմանք կ՚ըսէին, Ասիկայ
9 է. ուրիշները կ՚ըսէին, Անոր նը-
ման մըն է. ինք կ՚ըսէր թէ
10 Ես եմ։ Ուստի ըսին իրեն, Ի՞նչ-
պէս բացուեցան քու աչքե-
11 րըդ։ Ինքը պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, Յիսուս կոչուած մարդ
մը կաւ շինեց ու աչքերս օծեց,
և ըսաւ ինծի, Գնա Սիլովամի
աւազանը ու լուացուէ. ես ալ
գացի լուացուեցայ ու կը տեսնեմ։
12 Ըսին իրեն, Ո՞ւր է անիկայ.
ըսաւ անոնց, Չեմ գիտեր։
13 Փարիսեցիներուն տարին զանի-
14 կայ որ առաջուան կոյր էր։ Եւ շա-
բաթ օր էր երբոր Յիսուս կաւը
շինեց, ու անոր աչքերը բացաւ։
15 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հար-
ցնէին իրեն, թէ ինչպէս կը տես-
նէ. անիկայ ալ ըսաւ անոնց, Կաւ
դրաւ աչքերուս վրայ, ու լուա-
16 ցուեցայ և կը տեսնեմ։ Ասոր վը-
րայ փարիսեցիներէն ոմանք կ՚ըսէին,
Ան մարդը Աստուծմէ չէ, ինչու որ
շաբաթ օրը չպահեր. ուրիշները
կ՚ըսէին, Ինչպէ՞ս կրնայ մեղաւոր
մարդ մը աւանկ հրաշքներ ընել. ու
մէջերնին երկպառակութիւն կար։
17 Նորէն ըսին կոյրին, Դուն ի՞նչ
կ՚ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ
բացաւ. ան ալ ըսաւ թէ Մար-
18 գարէ մըն է։ Իսկ Հրէաները
չէին հաւատար անոր համար՝ թէ
կոյր էր ու բացուեցաւ, մինչև որ
ան աչքը բացուածին ծնողքը կան-
19 չեցին. Եւ անոնց հարցուցին ու
ըսին, Ա՞ս է ձեր որդին, որուն
համար դուք կ՚ըսէք թէ կոյր ծնաւ.
հապա հիմա ինչպէ՞ս կը տեսնէ։
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին
անոնց ու ըսին, Գիտենք որ ասի-
կայ է մեր որդին, և որ ինքը կոյր
21 ծնաւ. Բայց հիմա ինչպէ՞ս կը տես-
նէ, չենք գիտեր, կամ թէ ո՛վ
բացաւ անոր աչքերը, մենք չենք
գիտեր. ինքը չափահաս է, իրեն
հարցուցէք. թող ինքը խօսի ի-
րեն համար։ Աս ըսին անոր ծնող- 22
քը Հրէաներէն վախնալնուն հա-
մար, քանզի Հրէաները միաբան
հաւանութիւն մը ըրած էին որ եթէ
մէկը անիկայ Քրիստոս դաւանի,
ժողովարանէն դուրս ձգուի։ Անոր 23
համար անոր ծնողքը ըսին թէ
ինքը չափահաս է, իրե՛ն հարցու-
ցէք։ Նորը նորէն կանչեցին ան 24
մարդը որ կոյր էր, ու ըսին անոր,
Աստուծոյ փառք տուր. մենք գի-
տենք որ ան մարդը մեղաւոր է։
Անիկայ ալ պատասխան տուաւ ու 25
ըսաւ, Եթէ որ մեղաւոր է, ես չեմ
գիտեր. միայն աս գիտեմ որ կոյր
էի և հիմա կը տեսնեմ։ Նորէն 26
ըսին անոր, Ի՞նչ ըրաւ քեզի.
քու աչքերդ ինչպէ՞ս բացաւ։ Պա- 27
տասխան տուաւ անոնց, Հիմա
ըսի ձեզի ու չլսեցիք. ինչու՞ հա-
մար նորէն լսել կ՚ուզէք. միթէ
դո՞ւք ալ կ՚ուզէք անոր աշակերտ
ըլլալ։ Անոնք նախատելով զա- 28
նիկայ ըսին, Դուն ես անոր աշա-
կերտը. իսկ մենք Մովսէսին աշա-
կերտներն ենք։ Մենք գիտենք որ 29
Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ,
բայց ասիկայ չենք գիտեր թէ ուս-
կից է։ Պատասխան տուաւ մար- 30
դը և ըսաւ անոնց, Ասիկայ է
զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք
գիտեր թէ ուսկից է, և անիկայ
իմ աչքերս բացաւ։ Գիտենք որ 31
Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չը-
ներ. բայց թէ որ մէկը աստուա-
ծապաշտ ըլլայ ու անոր կամքը
կատարէ, անոր մտիկ կ՚ընէ։ Աշ- 32
խարհիս սկիզբէն ՚ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը
բացած է։ Եթէ որ Աստուծմէ 33
չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր
կրնար ընել։ Պատասխան տուին 34
և ըսին անոր, Դուն բոլորովին
մեղաց մէջ ծնած ես, ու մեզի վար-
դապետութի՞ւն կ՚ընես. և դուրս
ըրին անիկայ։

Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս 35
ըրին, ու երբոր գտաւ զանիկայ՝
ըսաւ անոր, Դուն կը հաւատա՞ս
Աստուծոյ Որդիին։ Անիկայ պա- 36

տասխան տուաւ ու ըսաւ, Տէ՛ր
37 ո՞վ է որ հաւատամ անոր։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Տեսար ալ
զանիկայ, և քեզի հետ խօսողը ան
38 է։ Անիկայ ալ ըսաւ, Կը հա-
ւատամ՝ Տէ՛ր. ու անոր երկրպա-
39 գութիւն ըրաւ։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ, Ես դատաստանի համար ե-
կայ աս աշխարհս, որ չտեսնող-
ները տեսնեն և տեսնողները կու-
րանան։

40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր
հետը էին, աս բաները լսելով՝ ը-
սին իրեն, Միթէ մե՞նք ալ կոյր
41 ենք։ Յիսուս ըսաւ անոնց, Եթէ
որ կոյր ըլլայիք, դուք մեղք չէիք
ունենար. բայց հիմա կ՚ըսէք թէ
Կը տեսնենք, ատոր համար ձեր
մեղքը ձեր վրայ կը մնայ։

ԳԼ. Ժ.

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Ան որ դռնէն չմտներ ոչխար-
ներուն բակը, հապա ուրիշ տեղէն
կ՚ելլէ, անիկայ գող ու աւազակ
2 է։ Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ,
անիկայ ոչխարներուն հովիւն է։
3 Դռնապանը կը բանայ անոր, և
ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն,
ու իր ոչխարները անուններնին կը
կանչէ, և դուրս կը հանէ զանոնք։
4 Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ,
անոնց առջևէն կ՚երթայ, ու ոչ-
խարները իր ետևէն կ՚երթան, ին-
չու որ անոր ձայնը կը ճանչնան։
5 Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար.
հապա անկէ կը փախչին, ինչու որ
օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար։
6 Յիսուս աս առակը ըսաւ անոնց,
բայց անոնք չէին իմանար թէ ինչ
7 էր որ իրենց կը խօսէր։ Եւ Յի-
սուս նորէն ըսաւ անոնց, Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ես
8 եմ ոչխարներուն դուռը։ Ամէն
անոնք որ ինծմէ առաջ եկան, գող
ու աւազակ էին, բայց անոնց չլսե-
9 ցին ոչխարները։ Ես եմ դուռը.
թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պի-
տի փրկուի, ու պիտի մտնէ ու
10 ելլէ և արօտ գտնէ։ Գողը չգար,
միայն թէ գողնալու և սպաննելու
ու կորսնցնելու համար. ես եկայ
որ կեանք ունենան, և ալ աւելի
ունենան։ Ես եմ բարի հովիւը. 11
բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
ներուն համար կը դնէ։ Բայց 12
վարձկանը որ հովիւ չէ ու ոչխար-
ները իրը չեն, երբոր կը տեսնէ
գայլը որ կու գայ, կը թողու ոչ-
խարները ու կը փախչի. և գայլը
կը յափշտակէ ոչխարները ու զա-
նոնք կը ցրուէ։ Եւ վարձկանը 13
կը փախչի, ինչու որ վարձկան է
ու իր հոգը չէ ոչխարներուն հա-
մար։ Ես եմ բարի հովիւը, և 14
կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
ցուիմ իմիններէս։ Ինչպէս որ 15
Հայրը զիս կը ճանչնայ, ես ալ
Հայրը կը ճանչնամ, ու իմ կեան-
քս ոչխարներուն համար կը դնեմ։
Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որոնք 16
աս բակէն չեն. անոնք ալ պէտք է
որ բերեմ, ու իմ ձայնիս պիտի
լսեն, և պիտի ըլլան մէկ հօտ ու
մէկ հովիւ։ Անոր համար Հայ- 17
րը զիս կը սիրէ, որ ես իմ
կեանքս կը դնեմ, որ նորէն առնեմ
զանիկայ։ Մէկը չհաներ զանիկայ 18
ինծմէ, հապա ես կը դնեմ զանիկայ
ինքիրմէս. իշխանութիւն ունիմ
զանիկայ դնելու, և իշխանութիւն
ունիմ զանիկայ նորէն առնելու. աս
պատուէրը իմ Հօրմէս առի։

Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլ- 19
լար Հրէից մէջ աս խօսքերուն հա-
մար։ Եւ անոնցմէ շատերը կ՚ը- 20
սէին, Դև կայ անոր ներսի դին՝
ու խելագարած է, ինչու՞ անոր մտիկ
կ՚ընէք։ Ուրիշները կ՚ըսէին, Աս 21
խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն.
միթէ դև մը կրնա՞յ կոյրերուն աչքե-
րը բանալ։

Ան ատենը Երուսաղէմ նաւա- 22
կատիքի տօնը եղաւ, ու ձմեռ էր։
Եւ Յիսուս կը պտըտէր տաճարին 23
մէջ Սողոմոնին սրահը։ Եւ Հը- 24
րէաները անոր չորս կողմը առին ու
ըսին անոր, Մինչև ե՞րբ մեզ տա-
րակուսանաց մէջ կը թողուս. թէ
որ Քրիստոսը դուն ես, մեզի հա-
մարձակ ըսէ։ Յիսուս պատաս- 25
խան տուաւ անոնց, Ըսի ձեզի ու

չէք հաւատար. ան գործքերը որ
ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ,
անոնք կը վկայեն ինծի համար։
26 Բայց դուք չէք հաւատար, ինչու
որ իմ ոչխարներէս չէք, ինչպէս որ
27 ձեզի ըսի։ Իմ ոչխարներս իմ
ձայնիս կը լսեն, ես ալ անոնք կը
ճանչնամ, ու իմ ետեւէս կու գան.
28 Ու ես անոնց յաւիտենական կեանք
կու տամ, ու յաւիտեան պիտի
չկորսուին. և մէկը իմ ձեռքէս
29 պիտի չյափշտակէ զանոնք։ Իմ
Հայրս որ անոնք ինծի տուաւ, ամենէն
մեծ է. և մէկը չկրնար իմ
30 Հօրս ձեռքէն յափշտակել։ Ես
ու Հայրս մէկ ենք։
31 Ան ատենը Հրեաները նորէն
քարեր վերցուցին, որ անիկայ
32 քարկոծեն։ Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց, Շատ բարի գործքեր
ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս,
անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք։ Հրեաները պատասխան
տուին անոր՝ ըսելով, Բարի
գործի համար քեզ չենք քարկոծեր,
հապա հայհոյութեան համար, և
քանզի դուն որ մարդ ես, ինքզինքդ
34 Աստուած կ՚ընես։ Յիսուս
պատասխան տուաւ անոնց, Չէ՞
որ ձեր օրէնքին մէջ գրուած է,
Ես ըսի թէ դուք աստուածներ էք։
35 Թէ որ աստուածներ կ՚անուանէ
զանոնք, որոնց որ Աստուծոյ խօսքը
եղաւ, (ու կարելի չէ որ ան գրուածը
36 աւրուի,) Հապա ան որ
Հայրը սրբեց և աշխարհք խրկեց,
դուք անոր կ՚ըսէ՞ք թէ Հայհոյութիւն
կ՚ընես, Աստուծոյ Որդի եմ
37 ըսելուս համար։ Թէ որ իմ Հօրս
գործքերը չեմ գործեր, ինծի մի՛
38 հաւատաք. Հապա թէ որ կը
գործեմ, թէև ինծի չէք հաւատար,
գոնէ գործքերուն հաւատացէք.
որ գիտնաք ու հաւատաք թէ
Հայրը իմ մէջս է, և ես անոր
մէջ։
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանիկայ
բռնել, և անոնց ձեռքէն ելաւ.
40 Ու նորէն գնաց Յորդանանու անդիի
կողմը՝ ան տեղը, ուր որ Յովհաննէս
առաջուց կը մկրտէր, ու
հոն կեցաւ։ Ու շատերը եկան 41
անոր ու կ՚ըսէին, Իրաւ Յովհաննէս
մէկ հրաշք մը չըրաւ.
Բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ անոր 42
համար, ամէնը ճշմարիտ էր.
և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին։

ԳԼ. ԺԱ.

Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային 1
գեղէն՝ Բեթանիայէն
Ղազարոս անունով մէկը հիւանդ
էր։ Անիկա ան Մարիամն էր, որ 2
Տէրը եղով օծեց, ու անոր ոտքերը
իր մազերովը սրբեց, որուն եղբայրը
Ղազարոս հիւանդ էր։ Ուստի 3
իր քոյրերը մարդ խրկեցին անոր ու
ըսին, Տէ՛ր՝ ահա անիկայ որ դուն
կը սիրես, հիւանդ է։ Յիսուս 4
երբոր լսեց, ըսաւ, Աս հիւանդութիւնը
մահուան համար չէ,
հապա Աստուծոյ փառքը համար,
որ Աստուծոյ Որդին անով փառաւորուի։
Արդ Յիսուս կը սիրէր 5
Մարթան և անոր քոյրը ու Ղազարոսը։
Իսկ երբոր լսեց թէ 6
հիւանդ է, եղած տեղը երկու օր
ալ կեցաւ։ Ու անկէ ետքը ըսաւ 7
աշակերտներուն, Եկէ՛ք նորէն Հրէաստան
երթանք։ Աշակերտները 8
իրեն ըսին, Ռաբբի՛ Հրեաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու,
ու նորէն հո՞ն կ՚երթաս։
Պատասխան տուաւ Յիսուս, Չէ՞ 9
որ օրը տասուերկու ժամ է. թէ
որ մէկը ցորեկը քալէ, չսահիր,
ինչու որ աս աշխարհքիս լոյսը կը
տեսնէ. Բայց թէ որ մէկը գիշերը 10
քալէ, կը սահի, ինչու որ իր
հետը լոյս չկայ։ Ան բաները ըսելէն 11
ետքը ըսաւ անոնց, Ղազարոս
մեր բարեկամը քնացած է, բայց
կ՚երթամ որ անիկայ արթընցընեմ։
Իր աշակերտները ըսին, 12
Տէ՛ր թէ որ քնացած է, պիտի առողջանայ։
Իսկ Յիսուս անոր 13
մեռնելուն համար կ՚ըսէր, բայց անոնք
կը կարծէին թէ քուն քնանալուն
համար կ՚ըսէր։ Ան ատենը 14
Յիսուս յայտնապէս ըսաւ անոնց,
Ղազարոս մեռաւ. Ու ես ուրախ 15

եմ ձեզի համար որ հոն չէի, որ
դուք հաւատաք. բայց եկէ՛ք երթանք
16 անոր։ Թովմաս որ Երկուորեակ
կ՚ըսուէր, ըսաւ իր աշակերտակիցներուն,
Մենք ալ երթանք՝ որ անոր հետ մեռնինք։
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ որ
անիկայ արդէն չորս օրուան գերեզմանը
18 դրուած էր։ Ու Բեթանիա
Երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարէզի չափ։
19 Ու Հրեաներէն շատերը Մարթային
ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք իրենց եղբօրը
20 համար։ Արդ երբոր լսեց
Մարթա թէ Յիսուս կու գայ, զանիկայ
դիմաւորելու գնաց. բայց
Մարիամ տանը մէջ նստեր էր։
21 Ու Մարթա ըսաւ Յիսուսին, Տէ՛ր
թէ որ հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս
22 չէր մեռներ. Բայց գիտեմ որ հիմա
ալ դուն ինչ որ խնդրես Աստուծմէ,
Աստուած պիտի տայ քեզի։
23 Յիսուս ըսաւ անոր, Քու եղբայրդ
24 յարութիւն պիտի առնէ։ Մարթա
ըսաւ անոր, Գիտեմ որ յարութեան
ժամանակը՝ վերջին օրը յարութիւն
25 պիտի առնէ։ Յիսուս
ըսաւ անոր, Ես եմ յարութիւնը
և կեանքը. ան որ ինծի կը հաւատայ,
թէև մեռնի՝ պիտի ապրի.
26 Ու ան ամէնը որ կենդանի է ու
ինծի կը հաւատայ, յաւիտեան
պիտի չմեռնի. դուն կը հաւատա՞ս
27 ասոր։ Ըսաւ անոր, Այո՛ Տէ՛ր
ես հաւատացեր եմ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին,
28 որ աշխարհք գալու էիր։ Ու երբոր
աս ըսաւ, գնաց իր քոյրը Մարիամը
գաղտուկ մը կանչեց՝ ըսելով,
Վարդապետը եկեր է՝ ու
29 քեզ կը կանչէ։ Անիկայ լսածին
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր։
30 Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր,
հապա ան տեղն էր, ուր որ Մարթա
31 զանիկայ դիմաւորեց։ Բայց
Հրեաները որ անոր հետ տանը
մէջն էին ու կը մխիթարէին զանիկայ,
երբոր տեսան որ Մարիամ
շուտ մը ելաւ ու գնաց, ետեւէն ալ
անոր եկան գացին, ըսելով թէ
Գերեզմանը կ՚երթայ որ հոն տեղը
լայ։ Իսկ Մարիամ երբոր Յիսուսին 32
եղած տեղը եկաւ ու զանիկայ
տեսաւ, անոր ոտքը ինկնալով
ըսաւ անոր, Տէ՛ր թէ որ հոս ըլլայիր,
իմ եղբայրս չէր մեռներ։
Յիսուս երբոր տեսաւ անիկայ որ 33
կու լար, և անոր հետ եկող Հրեաները
որ կու լային, իր հոգւոյն մէջ
հառաչեց ու խռովեցաւ, Ու ըսաւ, 34
Ո՞ւր դրած էք անիկայ.
ըսին իրեն, Տէ՛ր եկո՛ւր ու տես։
(35) Յիսուս լացաւ։ Ուստի 36
Հրեաները կ՚ըսէին, Նայեցէ՛ք
ինչպէս կը սիրէր զանիկայ։ Անոնցմէ 37
ոմանք ալ կ՚ըսէին, Անիկայ
որ կոյրին աչքերը բացաւ, չէ՞ր
կրնար ընել որ աս ալ չմեռնէր։
Յիսուս նորէն իր ներսիդին հառաչելով՝ 38
գերեզմանը կու գայ. և
անիկայ քարայր մըն էր, ու անոր վըրայ
քար մը դրուած էր։ Յիսուս 39
ըսաւ, Մէկդի՛ ըրէք աս քարը.
մեռելին քոյրը Մարթան ըսաւ անոր,
Տէ՛ր արդէն հոտած պիտի
ըլլայ, ինչու որ չորս օրուան է։
Ըսաւ անոր Յիսուս, Քեզի չըսի՞ 40
որ եթէ հաւատաս, Աստուծոյ
փառքը պիտի տեսնես։ Ան ատենը 41
մէկդի ըրին քարը. և Յիսուս
իր աչքերը վեր վերցուց ու
ըսաւ, Հա՛յր՝ շնորհակալ եմ քեզմէ,
որ ինծի լսեցիր։ Ու ես գիտէի 42
որ ամէն ատեն ինծի կը լսես.
բայց աս բոլորտիքս կայնող ժողովուրդին
համար ըսի, որ հաւատան
թէ դուն խրկեցիր զիս։ Ու աս 43
ըսելէն ետքը, մեծ ձայնով մը
կանչեց, Ղազարո՛ս՝ դո՛ւրս եկուր։
Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու ձեռքերը 44
պատանքով կապած, և երեսը
վարշամակով պատած. Յիսուս
ըսաւ անոնց, Արձակեցէ՛ք անիկայ
ու թողէ՛ք որ երթայ։
Ու Հրեաներէն շատերը որ 45
Մարիամին եկեր էին, երբոր Յիսուսին
ըրածը տեսան, հաւատացին
իրեն։ Բայց անոնցմէ ոմանք 46
գացին Փարիսեցիներուն, ու Յիսուսին
ըրածը անոնց պատմեցին։
Ուստի քահանայապետները և 47

փարիսեցիները ժողով գումարեցին՝
ու ըսին , Ի՞նչ ընենք , քանզի աս
48 մարդը շատ հրաշքներ կ'ընէ ։ Թէ
որ անիկայ ասանկ թող տանք , ամէնքն
ալ անոր պիտի հաւատան ,
և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր
տեղը ու ազգը պիտի վերցնեն ։
49 Ու անոնցմէ մէկը Կայիափա անունով՝
որ ան տարուան քահանայապետն
էր , ըսաւ անոնց , Դուք
50 բան մը չէք գիտեր ։ Ու չէք ալ
խորհիր , թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի ,
51 ու բոլոր ազգը չկորսուի ։ Բայց
աս բանը չէ թէ ինքնիրմէն ըսաւ ,
հապա ան տարուան քահանայապետը
ըլլալով , մարգարէացաւ
թէ Յիսուս ազգին համար
52 պիտի մեռնէր . Ու չէ թէ միայն
ազգին համար , հապա որ Աստուծոյ
ցիրուցան եղած որդիներն ալ
մէկտեղ ժողվէ ։

53 Ալ ան օրէն ետև խորհուրդ ըրին
54 որ սպաննեն զանիկայ ։ Ասոր
Յիսուս անկէ ետքը համարձակ չէր
պտըտեր Հրէից մէջ , հապա անկէ
անապատին մօտ տեղ մը գնաց ,
մէկ քաղաք մը՝ որուն անունը Եփրայիմ
էր , ու իր աշակերտներուն
հետ մէկտեղ հոն կը կենար ։

55 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր , ու
ան տեղէն շատ մարդիկ զատիկէն առաջ
Երուսաղէմ ելան որ իրենք
56 զիրենք մաքրեն . Ու կը փնտռէին
Յիսուսը , ու տաճարին մէջ կեցած
ատեննին իրարու կ'ըսէին , Ձեզի
ի՞նչպէս կ'երեւնայ , թէ աս տօնին
բնաւ պիտի չգա՞յ ։ Իսկ քահանայապետները
ու փարիսեցիները պատուէր
տուեր էին , որ եթէ մէկը
գիտնայ անոր ուր ըլլալը՝ իմացընէ ,
որ անիկայ բռնեն ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ
Բեթանիա եկաւ , ուր էր Ղազարոս
մեռածը , որն որ Յիսուս
2 մեռելներէն յարուց ։ Ու հոն անոր
ընթրիք մը ըրին . ու Մարթա
սպասաւորութիւն կ'ընէր , և Ղազարոս
անոր հետ սեղան նստողներուն
մէկն էր ։ Իսկ Մարիամ մէկ 3
լիտր նարդոսի պատուական մեծագին
եղ առնելով , Յիսուսի ոտքերը
օծեց ու իր մազերովը անոր
ոտքերը սրբեց . և տունը եղին
անուշահոտութենովը լեցուեցաւ .
Ու անոր աշակերտներուն մէկը 4
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա՝
որ զանիկայ պիտի մատնէր ,
ըսաւ , Ինչո՞ւ համար աս եղը չծախուեցաւ 5
երեք հարիւր դահեկանի ,
որ աղքատներուն տրուէր ։ Աս 6
ըսաւ , չէ թէ աղքատներուն համար
իր հոգն էր , հապա որ գող
էր , ու գանձանակը ինքը կը պահէր ,
և ինչ որ ձգուէր՝ ինքը կը
կրէր ։ Իսկ Յիսուս ըսաւ , Թող 7
տուր ասոր . աս բանը իմ պատանքուելուս
օրուանը համար պահեց ։ Վասն զի աղքատները ամեն 8
ատեն ձեր հետը ունիք , բայց զիս
ամեն ատեն չունիք ։

Ասոր Հրեաներէն շատ ժողովուրդ 9
անոր հոն ըլլալը իմացան ,
ու եկան , չէ թէ միայն Յիսուսի
համար , հապա որ Ղազարոսն ալ
տեսնեն , որն որ մեռելներէն յարուց ։
Իսկ քահանայապետները 10
խորհուրդ ըրին որ Ղազարոսն ալ
մեռցընեն . Ինչու որ Հրեաներէն 11
շատերը անոր պատճառովը կ'երթային
ու կը հաւատային Յիսուսի ։

Հետևեալ օրը շատ ժողովուրդ 13
որ տօնին եկած էին , երբոր լսեցին
թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ ,
Արմաւենիի ոստեր առին ու ելան 12
զանիկայ դիմաւորելու , և կ'աղաղակէին ,
Ովսաննա՝ օրհնեալ է
Իսրայէլի Թագաւորը՝ որ Տէրոջը
անունովը կու գայ ։ Ու Յիսուս 14
աւանակ մը գտնելով անոր վրայ
նստաւ , ինչպէս որ գրուած է ,
Մի՛ վախնար՝ ո՛վ Սիոնի աղջիկ , 15
ահա քու Թագաւորդ կու գայ իշու
աւանակի վրայ նստած ։ Ու անոր 16
աշակերտները առաջ չիմացան աս
բաները . բայց երբոր Յիսուս փառաւորուեցաւ ,
ան ատենը միտքերնին
բերին թէ աս բաները անոր
համար գրուած էր , և թէ ինչ աս

17 բաները ըրին անոր ։ Ու իր հետը
եղող ժողովուրդը վկայութիւն կու
տար թէ Ղազարոսը գերեզմանէն
դուրս կանչեց , ու մեռելներէն յարուց
18 զանիկայ ։ Անոր համար ալ
ժողովուրդը զանիկայ դիմաւորեց ,
վասն զի լսեցին թէ անիկայ աս
19 հրաշքը ըրած էր ։ Իսկ փարիսեցիները
իրարու կ'ըսէին , Կը տեսնե՞ք
որ օգուտ մը չէք կրնար ընել .
ահա բոլոր աշխարհ անոր ետևէն
գնաց ։

20 Ու հոն քանի մը Յոյներ կային
տօնին երկրպագութիւն ընելու ելողներուն
21 մէջ ։ Ասոնք Փիլիպպոսին
եկան , որ Գալիլեայի Բեթսայիդայէն
էր , և կ'աղաչէին անոր
ու կ'ըսէին , Տէր , կ'ուզենք
22 Յիսուսը տեսնել ։ Փիլիպպոս եկաւ
ու Անդրէասին ըսաւ , և նորէն
Անդրէաս ու Փիլիպպոս Յիսուսին
23 ըսին ։ Յիսուս ալ պատասխան տուաւ
անոնց ու ըսաւ ,
Ժամանակը հասաւ , որ փառաւորուի
24 Որդին մարդոյ ։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ որ
ցորենին հատը հողին մէջ իյնալով
25 չմեռնի , ինքը միայն կը մնայ .
հապա թէ որ մեռնի , շատ արդիւնք
կը բերէ ։ Ան որ իր անձը
կը սիրէ , պիտի կորսնցընէ զանիկայ .
և ան որ իր անձը աս աշխարհիս
մէջ կ'ատէ , յաւիտենական
կենաց համար պիտի պահէ զա-
26 նիկայ ։ Թէ որ մէկը ինծի կը
ծառայէ , թող իմ ետևէս գայ .
ու ես ուր որ եմ , իմ ծառաս ալ
հոն պիտի ըլլայ . թէ որ մէկը ինծի
կը ծառայէ , Հայրը պիտի պա-
27 տուէ զանիկայ ։ Հիմա իմ հոգիս
խռոված է , և ի՞նչ ըսեմ . Հա՛յր ,
զիս ազատէ աս ժամէն . բայց
ես ասոր համար եկայ աս ժա-
28 մին ։ Հա՛յր՝ փառաւորէ՛ քու անունդ .
ան ատենը ձայն մը եկաւ
երկինքէն , փառաւորեցի ալ , ու
29 նորէն պիտի փառաւորեմ ։ Ու
ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր , կ'ըսէին՝ Որոտում կ'ըլլայ .
ոմանք ալ կ'ըսէին՝ Հրեշտակ խօսեցաւ
30 իրեն հետ ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ , Աս ձայնը
ինծի համար չեկաւ , հապա
ձեզի համար ։ Հիմա է աս աշ- 31
խարհիս դատաստանը , հիմա աս
աշխարհիս իշխանը դուրս պիտի
ձգուի ։ Ու ես ալ երբոր երկրէն 32
բարձրանամ , ամենն ալ ինծի պի-
տի քաշեմ ։ Աս բանս կը զրուցէր՝ 33
իմացընելով թէ ինչ կերպ մահով
պիտի մեռնէր ։ Ժողովուրդը ա- 34
նոր պատասխանեց , Մենք օրէնքէն
լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան
կը մնայ , և դուն ինչո՞ւ կ'ըսես
թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձ-
րանայ . ո՞վ է աս Որդին մարդոյ ։
Ու Յիսուս անոնց ըսաւ , Քիչ 35
մը ատեն ալ լոյսը ձեր հետն է .
քանի որ լոյսը ունիք՝ քալեցէք ,
որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի . ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ ։ Քանի 36
որ լոյսը ունիք , հաւատացէ՛ք ան
լոյսին՝ որ լուսոյ որդիք ըլլաք .
Յիսուս աս բաները զրուցեց , ու
գնաց պահուեցաւ անոնցմէ ։

Ու թէպէտ այնքան հրաշքներ 37
ըրած էր անոնց առջևը , բայց ա-
նոնք չէին հաւատար իրեն . Որ 38
կատարուի Եսայի մարգարէին խօս-
քը , որ ըսաւ , Տէ՛ր՝ ո՛վ հաւա-
տաց մեր տուած լուրին , և Տէրոջը
բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ ։ Ա- 39
նոր համար չէին կրնար հաւատալ ,
որ դարձեալ կ'ըսէ Եսայի , Անոնց 40
աչքերը կուրցուց , և անոնց սիր-
տերը թմրեցուց , որ չըլլայ թէ
աչքերնին տեսնեն ու սրտերնին
իմանան և դարձի գան , ու ես
անոնք բժշկեմ ։ Աս խօսքը ըսաւ 41
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը , ու խօսեցաւ անոր վրայով ։
Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ 42
շատերը իրեն հաւատացին , բայց
փարիսեցիներուն համար զանիկայ
չէին դաւաներ , որ ժողովարանէն
դուրս չձգուին . Ինչու որ մարդոց 43
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի
սիրեցին ։

Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու կ'ը- 44
սէր , Ան որ ինծի կը հաւատայ՝
ինծի չհաւատար , հապա զիս ղրկո-

45 կողին ։ Ու ան որ զիս կը տեսնէ ,
46 զիս ղրկողը կը տեսնէ ։ Ես լոյս
եկայ աշխարհս , որ ամէն ով որ
ինծի հաւատայ , խաւարի մէջ
47 չմնայ ։ Ու թէ որ մէկը իմ խօսքերս
լսէ ու չհաւատայ , ես անիկայ
չեմ դատեր . քանզի ես չեկայ որ
աշխարհը դատեմ , հապա որ աշխարհը
48 փրկեմ ։ Ան որ զիս կ'անարգէ
և իմ խօսքերս չընդունիր ,
կայ մէկը որ զանիկայ կը դատէ .
ան խօսքը որ ես խօսեցայ , ան պիտի
դատէ զանիկայ վերջին օրը ։
49 Ինչու որ ես ինքնիրմէս չխօսեցայ .
հապա Հայրը որ զիս ղրկեց , ինքը
ինծի պատուիրեց ինչ որ պիտի
ըսեմ՝ և ինչ որ պիտի խօսիմ ։
50 Ու գիտեմ որ անոր պատուիրանքը
յաւիտենական կեանք է . ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ , ինչպէս որ
Հայրը ինծի ըսաւ , անանկ կը
խօսիմ ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Զատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս
գիտնալով թէ իր ժամանակը
հասեր է որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քով , սիրելով իրեններն
որ աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն
ալ սիրեց զանոնք ։
2 Ու ընթրիքը որ կ'ըլլար , (Սատանան
արդէն Իսկարիովտացի Սիմոնեան
Յուդային սրտին մէջը դրեր
3 էր , որ զանիկայ մատնէ .) Յիսուս
գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան
իր ձեռքը տուաւ , և թէ ինքը Աստուծմէ
ելաւ ու Աստուծոյ քով
4 կ'երթայ , Ընթրիքէն ելաւ , և
հանդերձները մէկդի դրաւ ու
ղենջակ մը առնելով մէջքը փաթթեց
5 ։ Ետքը կոնքին մէջ ջուր
լեցուց , ու սկսաւ աշակերտներուն
ոտքերը լուալ , և ան իր փաթթուած
6 ղենջակովը սրբել ։ Ուստի
եկաւ Սիմոն Պետրոսին . ան
ալ ըսաւ անոր , Տէ՛ր , դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուաս ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր ,
Ես ինչ որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես
իմանար , հապա ետքը պիտի իմանաս
8 ։ Պետրոս ըսաւ անոր , Բնաւ
դուն իմ ոտքերս պիտի չըլուաս
, պատասխան տուաւ անոր
Յիսուս , Թէ որ քեզ չլուամ ,
դուն ինծի հետ բաժին չունիս ։
Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր , Տէ՛ր , 9
ոչ թէ միայն ոտքերս , հապա նաև
ձեռքերս ու գլուխս ։ Յիսուս ըսաւ 10
անոր , Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն 'ի զատ ուրիշ բան պէտք
չէ , այլ բոլորովին մաքուր է . և
դուք մաքուր էք , բայց ոչ թէ
ամէնքդ ։ Վասն զի գիտէր զանիկայ 11
որ զինքը պիտի մատնէր .
անոր համար ըսաւ՝ Ոչ թէ ամէնքդ
ալ մաքուր էք ։ Ու երբոր անոնց 12
ոտքերը լուաց , և իր հանդերձները
առնելով նորէն սեղան նստաւ , ըսաւ
անոնց , Գիտէ՞ք ինչ ըրի ձեզի
։ Դուք զիս Վարդապետ ու 13
Տէր կը կոչէք , և աղէկ կ'ըսէք ,
ինչու որ այնպէս եմ ։ Հապա թէ 14
որ ես Տէրս ու Վարդապետս ձեր
ոտքերը լուացի , պէտք է որ դուք
ալ իրարու ոտքերը լուաք ։ Վասն 15
զի ձեզի մէկ օրինակ մը տուի , որ
ինչպէս ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք ։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , 16
Ծառան իր տէրոջմէն մեծ չէ , ոչ
ալ ղրկուածը զինքը ղրկողէն մեծ
է ։ Ու թէ դուք աս բաները գիտէք 17
, երանելի էք՝ թէ որ զանոնք
կատարէք ։ Ոչ թէ ձեր ամէնուն 18
համար կ'ըսեմ . [illegible] ես կը
ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի ,
հապա որ ան գրուածը կատարուի
թէ Ան որ իմ հետս հաց կ'ուտէր ,
ինծի դէմ կրունկ վերցուց ։ Հիմակուընէ 19
կ'ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ
եղեր , որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք
թէ ես ան եմ ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ 20
կ'ըսեմ ձեզի , Ով որ կ'ընդունի
անիկայ որ ես կը ղրկեմ ,
զիս կ'ընդունի . և ով որ զիս կ'ընդունի
, զիս ղրկողը կ'ընդունի ։

Յիսուս երբոր աս ըսաւ , իր հոգիին 21
մէջ խռովեցաւ , և վկայեց ըսելով
, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ ձեզմէ մէկը զիս պիտի
մատնէ ։ Ուստի աշակերտները 22
տարակուսած իրարու կը նայէին
թէ որու համար կը խօսի ։ Ու 23

աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսի
քովը նստած , որն որ Յիսուս կը
24 սիրէր ։ Ու Սիմոն Պետրոս անոր
աչք կ'ընէր հարցնելու թէ ո՛վ
պիտի ըլլայ անիկայ՝ որուն համար
25 կը խօսէր ։ Ան ալ Յիսուսին
կուրծքին վրայ իյնալով՝ ըսաւ անոր
26 , Տէ՛ր , ո՛վ է ան ։ Յիսուս
պատասխան տուաւ , Անիկայ է
որուն որ պատառը թրջելով կու
տամ . և թրջելով պատառը Իսկարիովտացի
Սիմոնեան Յուդային
27 տուաւ ։ Ու պատառէն ետքը
Սատանան անոր ներսը մտաւ ։
Ու Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչ որ
28 պիտի ընես , շուտով ըրէ ։ Բայց
աս բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկցաւ , թէ ինչու համար ըսաւ
29 անոր ։ Վասն զի ոմանք կը
խորհէին թէ՝ որովհետև գանձանակը
Յուդան կը պահէր , Յիսուս
անոր կ'ըսէր . Ծախէ՛ աս
ինչ որ մեզի աս տօնիս պէտք է ,
կամ որ աղքատներուն բան մը
30 տայ ։ Անիկայ ալ պատառը առածին
պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ ,
ու գիշեր էր ։

31 Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ ,
Յիսուս ըսաւ , Հիմա փառաւորուեցաւ
Որդին մարդոյ , ու Աստուած
փառաւորուեցաւ անով .
32 Թէ որ Աստուած անով փառաւորուեցաւ
, Աստուած ալ անիկայ
իր անձովը պիտի փառաւորէ , և
շուտով պիտի փառաւորէ զանիկայ ։
33 Որդեակնե՛ր՝ քիչ մը ատեն ալ
ձեզի հետ եմ . զիս պիտի փնտռէք .
և ինչպէս որ Հրեաներուն ըսի
թէ Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուք
չէք կրնար գալ , հիմա ձեզի ալ
34 կ'ըսեմ ։ Նոր պատուիրան մը
կու տամ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք ,
ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի , որ դուք
35 ալ մէկզմէկ սիրէք ։ Ասով ամէնը
պիտի գիտնան թէ իմ աշակերտներս
էք , թէ որ իրարու վրայ
36 սէր ունենաք ։ Սիմոն Պետրոս
ըսաւ անոր , Տէ՛ր , ո՞ւր կ'երթաս .
Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ,
Ո՛ւր որ ես կ'երթամ , դուն հիմա
չես կրնար իմ ետևէս գալ , բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետևէս ։
Պետրոս ըսաւ անոր , Տէ՛ր , ինչո՞ւ 37
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ .
ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պիտի
դնեմ ։ Յիսուս պատասխան 38
տուաւ անոր , Դուն կեա՞նքդ պիտի
դնես ինծի համար . ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի , Հաւը պիտի
չխօսի մինչև որ դուն երեք անգամ
զիս ուրանաս ։

ԳԼ. ԺԴ

Սիրտերնիդ չխռովի . Աստուծոյ 1
հաւատացէք , ինծի ալ հաւատացէք
։ Իմ Հօրս տունը շատ 2
բնակարաններ կան . ապա թէ ոչ
ես ձեզի պիտի ըսէի ։ Հիմա կ'երթամ
ու ձեզի տեղ կը պատրաստեմ
։ Ու թէ որ երթամ ու 3
ձեզի տեղ պատրաստեմ , նորէն
կու գամ և ձեզ քովս կ'առնեմ ,
որպէս զի ուր որ ես եմ՝ դուք ալ
հոն ըլլաք ։ Ու ուր որ ես կ'երթամ՝ 4
գիտէք , ու ճամբան ալ
գիտէք ։

Թովմաս ըսաւ անոր , Տէ՛ր , չենք 5
գիտեր ուր կ'երթաս , և ի՞նչպէս
կրնանք ճամբան գիտնալ ։ Յիսուս 6
ըսաւ անոր , Ես եմ ճամբան
ու ճշմարտութիւնը ու կեանքը .
մէկը Հօրը քով չգար , եթէ ոչ
ինձմով ։ Թէ որ զիս ճանչնայիք՝ 7
իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք , և
ասկէ ետև կը ճանչնաք անիկայ ու
տեսաք անիկայ ։

Փիլիպպոս ըսաւ անոր , Տէ՛ր , 8
Հայրը մեզի ցուցուր , ու հերիք է
մեզի ։ Ըսաւ անոր Յիսուս , Այսքան 9
ժամանակ ձեզի հետ եմ , և
զիս չճանչցա՞ր Փիլիպպոս . ան որ
զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ , և դուն
ինչո՞ւ կ'ըսես թէ Հայրը մեզի
ցուցուր ։ Չե՞ս հաւատար թէ 10
ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը իմ
մէջս է . ան խօսքերը որ ես ձեզի
կը խօսիմ , չէ թէ ինքնիրմէս կը
խօսիմ , հապա Հայրը որ իմ մէջս
բնակած է , անիկայ կը գործէ ան
գործքերը ։ Հաւատացէք ինծի , 11
թէ ես Հօրը մէջն եմ ու Հայրը
իմ մէջս է . Ապա թէ ոչ գոնէ 12

գործերուն համար ինծի հաւատացէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի թէ Ան որ ինծի կը
հաւատայ, ան գործերը որ ես կը
գործեմ, ինքն ալ պիտի գործէ,
և անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պիտի
գործէ. ինչու որ ես Հօրս քովը
13 կ'երթամ։ Եւ իմ անունովս
ինչ որ խնդրէք, պիտի կատարեմ
անիկայ, որ Հայրը Որդիով փառաւորուի.
14 Թէ որ իմ անունովս
բան մը խնդրէք, անիկայ պիտի
15 կատարեմ։ Թէ որ զիս կը սիրէք,
իմ պատուիրանքներս պահեցէք։
16 Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ,
և ուրիշ Մխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
17 ձեզի հետ բնակի, Ճշմարտութեան
Հոգին, որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ. ինչու
որ չտեսներ անիկայ ու չճանչնար
անիկայ. բայց դուք կը ճանչնաք
անիկայ, ինչու որ ձեր քովը կը
բնակի և ձեր հետը պիտի ըլլայ։
18 Ձեզ որբ չեմ թողուր, կու գամ
19 ձեզի։ Քիչ մը ատենէն ետև՝ ալ
աշխարհս զիս չտեսներ. բայց դուք
պիտի տեսնէք զիս, ինչու որ ես
կենդանի եմ, և դուք կենդանի
20 պիտի ըլլաք։ Ան օրը պիտի գիտնաք
թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և դուք
21 իմ մէջս, ես ալ ձեր մէջը։ Ան
որ իմ պատուէրներս կը բռնէ ու
կը պահէ անոնք, անիկայ է զիս
սիրողը. և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ
Հօրմէս պիտի սիրուի. ու ես անիկայ
պիտի սիրեմ, և ինքզինքս անոր
պիտի յայտնեմ։

22 Ըսաւ անոր Յուդա, (ոչ Իսկարիովտացին,) Տէ՛ր՝ ինչպէս կ'ըլլայ
որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի
յայտնես, և չէ՛ թէ աշխարհքին։
23 Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր. Թէ որ մէկը զիս կը
սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ. ու
իմ Հայրս զանիկայ պիտի սիրէ,
և անոր պիտի գանք ու անոր քովը
24 օթևան պիտի ընենք։ Ան որ զիս
չսիրեր, իմ խօսքերս չպահեր, ու
ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմս չէ,
25 հապա Հօրը՝ որ զիս ղրկեց։ Աս
բաները ձեզի խօսեցայ՝ քանի որ ձեր
քովն եմ։ Բայց Մխիթարիչը՝ 26
Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անունովս
պիտի ղրկէ, անիկայ ձեզի
բոլորը պիտի սորվեցնէ, և ինչ
որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ։
Խաղաղութիւն կը թողում 27
ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կու տամ
ձեզի. չէ՛ թէ ինչպէս որ աշխարհս
կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ. սիրտերնիդ
չխռովի ու չվախնայ։
Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ կ'երթամ 28
ու ձեզի կու գամ. թէ որ
զիս սիրէիք, պիտի ուրախանայիք,
թէ ես Հօրը քով կ'երթամ.
ինչու որ իմ Հայրս ինծմէ մեծ է։
Եւ հիմակուց գիտցած ըսի ձեզի, 29
որ երբոր ըլլայ՝ հաւատաք։ Ալ 30
ձեր հետը շատ պիտի չխօսիմ. ինչու
որ աս աշխարհքիս իշխանը կու
գայ, և իմ վրաս բան մը չունի.
Սակայն թէ աշխարհս գիտնայ որ ես 31
Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ
Հայրը ինծի պատուիրեց, անանկ
կ'ընեմ. ելէք ասկէ երթանք։

ԳԼ. ԺԵ.

Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ 1
Հայրս մշակն է։ Ամէն ճիւղ 2
որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերեր,
կը կտրէ զանիկայ. և ամէնը որ պտուղ
կը բերէ, կը մաքրէ զանիկայ,
որ ալ աւելի պտուղ բերէ։
Դուք հիմակուընէ մաքուր էք ան 3
խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ։ Իմ 4
մէջս կեցէք՝ ու ես ձեր մէջը. ինչպէս
որ ճիւղը չկրնար ինքնիրմէն պտուղ
բերել, թէ որ որթին վրայ
հաստատուած չըլլայ, նոյնպէս ալ
դուք չէք կրնար, թէ որ իմ վրաս
հաստատուած չըլլաք։ Ես որթն 5
եմ ու դուք ճիւղերն էք. ան որ
իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես անոր
վրայ, անիկայ շատ պտուղ կը
բերէ, ինչու որ առանց ինծի բան
մը չէք կրնար ընել։ Թէ որ մէկը 6
իմ վրաս հաստատուած չէ, անիկայ
ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու
չորցած է. և կը ժողվեն զանոնք
ու կրակը կը նետեն, ու կ'այրին։
Թէ որ դուք իմ մէջս կենաք՝ և իմ 7

խօսքերս ալ ձեր մէջը կենան, ինչ
որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի
8 ըլլայ ձեզի։ Ասով իմ Հայրս փառաւորուեցաւ,
որ դուք շատ պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտներս
ըլլաք։

9 Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց, ես
ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
10 հաստատ կեցէք։ Թէ որ իմ պատուէրներս
պահէք, իմ սիրոյս մէջը
պիտի կենաք. ինչպէս որ ես իմ
Հօրս պատուէրները պահեցի, և
11 անոր սիրոյն մէջը կեցեր եմ։ Աս
բաները ձեզի խօսեցայ որ իմ ուրախութիւնս
ձեր մէջը մնայ, ու ձեր
12 ուրախութիւնը լման ըլլայ։ Աս է
իմ պատուէրս որ մէկզմէկ սիրէք,
13 ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի։ Ասկէ
աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ,
որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն
14 համար դնէ։ Դուք իմ
բարեկամներս էք, թէ որ ընելու
ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ։
15 Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ
անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր
իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա
ես ձեզ բարեկամ անուանեցի, ինչու
որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի։
16 Չէ՛ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա
ես ձեզ ընտրեցի, ու դրի ձեզ,
որ դուք երթաք և պտուղ բերէք,
ու ձեր պտուղը մնայ. որպէս զի իմ
անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք,
17 ձեզի տայ։ Աս կը պատուիրեմ
ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք։

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ,
գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց։
19 Թէ որ աշխարհքէս եղած ըլլայիք,
աշխարհ իրենները կը սիրէր. բայց
որովհետև աշխարհքէ չէք՝ հապա ես
ձեզ աշխարհքէն ընտրեցի, անոր համար
20 աշխարհ ձեզ կ'ատէ։ Միտքերնիդ
բերէք ան խօսքը որ ձեզի
ըսի թէ Ծառան իր տէրոջմէն
մեծ չէ. թէ որ զիս հալածեցին,
ձեզ ալ պիտի հալածեն. թէ որ
իմ խօսքս պահեցին, ձերն ալ պիտի
21 պահեն։ Բայց աս ամէն բաները
պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
համար, ինչու որ չճանչցան անիկայ
որ զիս ղրկեց։ Թէ որ ես եկած և 22
անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք
չէին ունենար. բայց հիմա իրենց
մեղքին պատճառանք մը չունին։
Ան որ զիս կ'ատէ, իմ Հայրս ալ 23
կ'ատէ։ Թէ որ ան գործերը իրենց 24
մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ
մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք
չէին ունենար. բայց հիմա տեսան,
ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ։
Սակայն աս եղաւ որ կատարուի ան 25
խօսքը որ իրենց օրինացը մէջ գրուած
է թէ Զուր տեղը զիս ատեցին։
Բայց երբոր Մխիթարիչը 26
գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի
ղրկեմ, ան Ճշմարտութեան Հոգին՝
որ Հօրմէն կ'ելլէ, անիկայ ինծի
համար պիտի վկայէ. Եւ դուք 27
ալ կը վկայէք, ինչու որ սկիզբէն
'ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. ԺԶ.

Աս բաները ձեզի խօսեցայ որ չգայթակղիք։ 1
Իրենց ժողովարաններէն 2
դուրս պիտի հանեն ձեզ. ու
ժամանակ ալ պիտի գայ որ ամէն
ով որ ձեզ սպաննէ, անանկ պիտի
սեպէ թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ։
Եւ աս բաները ձեզի 3
պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ
Հայրը ճանչցան ոչ ալ զիս։
Բայց աս բաները ձեզի խօսեցայ 4
որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ
բերէք թէ ես ըսի ձեզի. և աս բաները
սկիզբէն չըսի ձեզի, ինչու որ
ես հետերնիդ էի։

Սակայն հիմա ես կ'երթամ զիս 5
ղրկողին քովը, և ձեզմէ մէկն ալ
չհարցըներ ինծի թէ Ո՞ւր կ'երթաս։
Բայց որովհետև աս բաները 6
ձեզի խօսեցայ, ձեր սիրտերը
տրտմութիւնով լեցաւ։ Բայց ես 7
ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի, աղէկ է
ձեզի թէ որ ես երթամ. քանզի
թէ որ ես չերթամ, Մխիթարիչը
ձեզի չգար. հապա թէ որ երթամ,
անիկայ ձեզի կը ղրկեմ։ Եւ ինքը 8
երբոր գայ՝ աշխարհքը պիտի
յանդիմանէ մեղքի համար և արդարութեան
համար ու դատաստանի համար։
Մեղքի համար՝ որ 9

10 ինծի չեն հաւատար · Արդարու-
թեան համար՝ որ ես իմ Հօրս քով
կ'երթամ, և ալ զիս չէք տեսներ ·
11 Եւ դատաստանի համար՝ որ աս աշ-
խարհիս իշխանը դատապարտուած
12 է ։ Ձեզի տակաւին շատ բաներ
ունիմ ըսելու, բայց հիմա չէք կըր-
13 նար տանիլ ։ Իսկ երբոր Ինքը՝
ճշմարտութեան Հոգին գայ, ամէն
ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ
ձեզի, ինչու որ չէ՛ թէ ինքնիրմէն
պիտի խօսի, հապա ինչ որ լսէ՝
ան պիտի խօսի ու գալիքները ձե-
14 զի պիտի պատմէ ։ Անիկայ զիս
պիտի փառաւորէ, ինչու որ իմինէս
15 պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ ։ Ան
ամէն բաները որ Հայրը ունի,
իմս է · անոր համար ձեզի ըսի թէ
իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատ-
16 մէ ։ Քիչ մը ատենէն՝ ալ զիս
պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ
մը ատենէն զիս պիտի տեսնէք,
քանզի ես Հօրը կ'երթամ ։
17 Ասոր համար աշակերտներէն ոմանք
իրարու կ'ըսէին, Ի՞նչ է աս որ
մեզի կ'ըսէ թէ Քիչ մը ատենէն՝
ալ զիս պիտի չտեսնէք · և դար-
ձեալ քիչ մը ատենէն զիս պիտի
տեսնէք · և Քանզի ես Հօրը
18 կ'երթամ ։ Ու կ'ըսէին, Ի՞նչ
պիտի ըլլայ ան Քիչ մըն ալը՝ որ
կ'ըսէ · չենք գիտեր ինչ կը զը-
19 րուցէ ։ Իսկ Յիսուս գիտնալով
որ կ'ուզէին իրեն հարցընել, ըսաւ
անոնց, Ասո՞ր համար իրարու կը
հարցընէք, որ ըսի թէ Քիչ մը
ատենէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք,
և դարձեալ քիչ մը ատենէն զիս
20 պիտի տեսնէք ։ Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք պիտի լաք
ու ողբաք, բայց աշխարհս պիտի
ուրախանայ · դուք պիտի տրտմիք,
սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրա-
21 խութեան պիտի փոխուի ։ Կին
մը երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմու-
թիւն կ'ունենայ, ինչու որ իր ժա-
մը հասած է · բայց երբոր տղան
ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք չը-
բերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ
22 մարդ մը ծնաւ ։ Եւ յիրաւի դուք
հիմա տրտմութիւն ունիք · բայց ես
ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ, և ձեր
սիրտերնիդ ուրախ պիտի ըլլան, ու
ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
պիտի չհանէ ։ Եւ ան օրը ինծի 23
բան մը պիտի չհարցընէք ։ Ճշը-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ
իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
մէն, պիտի տայ ձեզի ։ Մինչև 24
հիմա իմ անունովս բան մը չը-
խնդրեցիք · խնդրեցէք ու պիտի
առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը
լման ըլլայ ։ Աս բաները առակ- 25
ներով խօսեցայ ձեզի · բայց ժա-
մանակ պիտի գայ, որ ալ ձեզի
առակներով պիտի չխօսիմ, հա-
պա յայտնապէս Հօրը վրայով պի-
տի պատմեմ ձեզի ։ Ան օրը իմ 26
անունովս պիտի խնդրէք · և չեմ
ըսեր ձեզի թէ ես ձեզի համար պի-
տի աղաչեմ Հօրը · Ինչու որ ին- 27
քը Հայրը ձեզ կը սիրէ, վասն զի
դուք զիս սիրեցիք և հաւատացիք
թէ ես Աստուծմէ ելայ ։ Հօրմէն 28
ելայ ու աշխարհ եկայ · նորէն կը
թողում աշխարհը և Հօրը կ'եր-
թամ ։

Ըսին անոր իր աշակերտները, 29
Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս,
և առակ մըն ալ չես ըսեր ։ Հի- 30
մա գիտցանք որ ամէն բան գիտես
և բան մըն ալ պէտք չէ որ մէկը քե-
զի հարցընէ · ասով կը հաւատանք
որ Աստուծմէ ելար ։ Յիսուս պա- 31
տասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ,
Հիմա կը հաւատա՞ք · Ահա ժամա- 32
նակ պիտի գայ, ու եկած ալ է,
որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ամէն մէ-
կը իր տեղը, ու զիս մինակ պիտի
թողուք · բայց ես մինակ չեմ, ին-
չու որ Հայրը իմ հետս է ։ Աս 33
բաները ձեզի խօսեցայ, որ ինծմով
խաղաղութիւն ունենաք · աշխարհի
մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք,
բայց քաջալերուեցէք · ես աշխար-
հին յաղթեցի ։

ԳԼ. ԺԷ.

Յիսուս երբոր ասանք խօսեցաւ, 1
իր աչքերը դէպ'ի երկինք վեր-
ցուց ու ըսաւ, Հա՛յր՝ ժամանակը
հասեր է, փառաւորէ՛ քու Որդիդ,

որ քու Որդիդ ալ քեզ փառա-
2 ւորէ · Ինչպէս որ իրեն իշխանու-
թիւն տուիր ամէն մարմնոյ վրայ,
որ յաւիտենական կեանք տայ ան
3 ամենուն որ իրեն տուիր ։ Եւ
աս է յաւիտենական կեանքը, որ
ճանչնան քեզ մի միայն ճշմարիտ
Աստուածդ, ու Յիսուս Քրիստո-
4 սը՝ որն որ դուն ղրկեցիր ։ Ես
քեզ երկրիս վրայ փառաւորեցի,
ան գործը որ ինծի տուիր ընելու՝
5 լմնցուցի ։ Եւ հիմա դուն՝ Հա՛յր՝
փառաւորէ՛ զիս քու քովդ ան
փառքովդ՝ որ աշխարհի ըլլալէն ա-
6 ռաջ քովդ ունէի ։ Քու անունդ
յայտնի ըրի ան մարդոցը՝ որոնք որ
աշխարհէն ինծի տուիր · քուկդ
էին, ու ինծի տուիր անոնք, և
7 քու խօսքդ պահեցին ։ Հիմա
գիտցան թէ ան ամէն բաները որ
8 ինծի տուիր, քեզմէ են · Ինչու որ
ան խօսքերը որ ինծի տուիր, ես
անոնց տուի, անոնք ալ ընդունե-
ցին, և ճշմարտութեամբ իմացան
որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին
9 թէ դուն ղրկեցիր զիս ։ Ես ա-
նոնց համար կ'աղաչեմ · չէ թէ
աշխարհի համար կ'աղաչեմ, հա-
պա անոնց համար որոնք դուն ինծի
տուիր, ինչու որ քուկդ են անոնք ։
10 Եւ ինչ որ իմս է, ան բոլորը
քուկդ է, և ինչ որ քուկդ է, ան
իմս է, ու ես անոնցմով փառա-
11 ւորուած եմ ։ Եւ ես՝ ալ աշխար-
հի մէջ չեմ, բայց անոնք աշխարհի
մէջ են, ու ես քեզի կու գամ ·
ով Սուրբ Հա՛յր՝ քու անունովդ
պահէ՛ անոնք որ դուն ինծի տուիր,
որպէս զի մէկ ըլլան, ինչպէս որ
12 մենք մէկ ենք ։ Քանի որ աշխար-
հի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պա-
հէի անոնք քու անունովդ · որոնք
որ դուն ինծի տուիր, ես պահեցի,
և անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ,
միայն թէ ան կորստեան որդին, որ
13 գրուածը կատարուի ։ Եւ հիմա
քեզի կու գամ, ու աշխարհի մէջ
աս բաները կը խօսիմ, որ իմ ու-
րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ
14 կատարեալ ունենան ։ Ես քու
խօսքդ անոնց տուի, ու աշխարհս
անոնք ատեց · ինչու որ աշխարհէ
չեն, ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ ։
Չեմ աղաչեր որ անոնք աշխարհէն 15
վերցընես · հապա որ անոնք չարէն
պահես ։ Անոնք աշխարհէ չեն, 16
ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ ։ Սըր- 17
բէ՛ անոնք քու ճշմարտութիւնովդ ·
քու խօսքդ ճշմարտութիւն է ։
Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք ղըր- 18
կեցիր, ես ալ անոնք աշխարհք
ղրկեցի ։ Եւ անոնց համար ես 19
իմ անձս կը սրբեմ, որ իրենք ալ
ճշմարտութիւնով սրբացած ըլլան ։
Բայց չէ՛ թէ մինակ անոնց համար 20
կ'աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը
բոլոր ինծի հաւատացողներուն հա-
մար ալ · Որ ամէնն ալ մէկ ըլ- 21
լան, ինչպէս որ դուն՝ ո՛վ Հա՛յր՝
իմ մէջս, ու ես քու մէջդ, որ ա-
նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան · որ-
պէս զի աշխարհս հաւատայ թէ
դուն ղրկեցիր զիս ։ Եւ ան փառ- 22
քը որ դուն ինծի տուիր՝ ես անոնց
տուի, որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ
մենք մէկ ենք · (Ես անոնց մէջ՝ և 23
դուն իմ մէջս,) որ իրենք կատա-
րեալ ըլլան միութեան մէջ · ու
աշխարհս գիտնայ թէ դուն ղրկեցիր
զիս, ու սիրեցիր անոնք՝ ինչպէս որ
զիս սիրեցիր ։ Ո՛վ Հա՛յր՝ անոնք 24
որ դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ որ
ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ հետս
ըլլան, որպէս զի տեսնեն իմ փառ-
քըս՝ որն որ ինծի տուիր · ինչու որ
դուն զիս սիրեցիր աշխարհիս սկիզ-
բէն առաջ ։ Ո՛վ արդար Հա՛յր՝ 25
աշխարհս քեզ չճանչցաւ, բայց ես
քեզ ճանչցայ, և ասոնք ճանչցան
թէ դուն զիս ղրկեցիր ։ Եւ քու 26
անունդ անոնց ճանչցուցի, ու պի-
տի ճանչցընեմ, որ ան սէրը որով
դուն զիս սիրեցիր, անոնց մէջը ըլ-
լայ, ու ես ալ անոնց մէջը ։

ԳԼ. ԺԸ.

Յիսուս աս բաները ըսելէն ետև՝ 1
իր աշակերտներուն հետ մէկ-
տեղ Կեդրոն հեղեղատին անդիի
կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը
կար, որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր
աշակերտները ։ Եւ Յուդա ալ 2

որ զանիկայ պիտի մատնէր, գիտէր
այն տեղը. քանզի որ Յիսուս շատ
անգամ իր աշակերտներուն հետ
3 միաբան հոն ժողվուած էր։ Ուստի
Յուդա զինուորներուն գունդը
ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն
սպասաւորներ հետը առնելով,
այն տեղը եկաւ ջահերով
ու լապտերներով և զէնքերով։
4 Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր
բաները գիտնալով՝ եկաւ ու ըսաւ
5 անոնց. Ո՞վ կը փնտռէք։ Պատասխան
տուին անոր. Նազովրեցի
Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս,
Ես եմ. Յուդա ալ որ
զանիկայ կը մատնէր՝ անոնց հետ
6 կայներ էր։ Ու երբոր ըսաւ թէ
Ես եմ, ետ ետ գացին ու գետինը
7 ինկան։ Ու նորէն հարցուց անոնց,
Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք
ալ ըսին, Նազովրեցի Յիսուսը։
8 Յիսուս պատասխան տուաւ. Ըսի
ձեզ թէ Ես եմ. ուստի թէ որ
զիս կը փնտռէք, թող տուէք ասոնք
9 որ երթան։ Որ կատարուի
այն խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ թէ
Անոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսնցուցի։ Ան ատենը
Սիմոն Պետրոս որ սուր մը
ունէր, քաշեց անիկայ ու քահանայապետին
ծառային զարնելով՝ անոր
աջ ականջը կտրեց հանեց. և
այն ծառային անունը Մաղքոս էր։
11 Իսկ Յիսուս ըսաւ Պետրոսին,
Սուրդ իր պատեանը դիր. այն գաւաթը
որ Հայրը ինծի տուաւ,
պիտի չխմե՞մ անիկայ։
12 Ուստի զինուորներուն գունդը ու
հազարապետը և Հրէից սպասաւորները
բռնեցին Յիսուսը ու
13 կապեցին. Ու առաջ զանիկայ Աննային
տարին, քանզի ինքը այն
տարուան քահանայապետին Կայիափային
14 աներն էր։ Ու ան
Կայիափան էր, որ Հրէից խրատ
տուաւ թէ Աղէկ է որ մէկ մարդ
մը կորսուի ժողովուրդին համար։
15 Ու Յիսուսին ետևէն կ'երթային
Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը. և այն աշակերտը քահանայապետին
ծանօթ ըլլալով՝ Յիսուսին
հետ քահանայապետին գաւիթը
մտաւ։ Բայց Պետրոս դուրսը դըրանը 16
քով կը կենար. ուստի ելաւ
միւս աշակերտը որ քահանայապետին
ծանօթն էր, և ըսաւ
դռնապանին, ու ներս մտցուց
Պետրոսը։ Ան ատենը դռնապան 17
աղջիկը ըսաւ Պետրոսին, Միթէ
դո՞ւն ալ այն մարդուն աշակերտներէն
ես. ան ալ ըսաւ, Չեմ։
Իսկ ծառաները ու սպասաւորները 18
հոն կայներ էին, և կրակ վառած
կը տաքնային, քանզի ցուրտ էր։
Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր
ու կը տաքնար։ Ու քահանայապետը 19
Յիսուսին հարցուց անոր
աշակերտներուն ու վարդապետութեանը
վրայով։ Յիսուս պատասխան 20
տուաւ անոր. Ես աշխարհին
յայտնի խօսեցայ. ես ամէն
ատեն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի, ուր
որ բոլոր Հրէաները կը ժողվուին,
ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ։
Ինչո՞ւ ինծի կը հարցնես, լսողներուն 21
հարցուր թէ ինչ խօսեցայ
իրենց. ահա ինչ որ խօսեցայ,
գիտեն իրենք։ Երբոր աս ըսաւ, 22
սպասաւորներէն մէկը որ հոն կայներ
էր, Յիսուսին ապտակ մը
զարկաւ՝ ըսելով, Այդպէ՞ս պատասխան
կու տաս քահանայապետին։
Յիսուս անոր պատասխանեց, 23
Եթէ որ չար խօսեցայ, վկայէ
չարին համար. հապա թէ որ բարի
խօսեցայ, ինչո՞ւ կը զարնես ինծի։
Ու Աննա զանիկայ կապած՝ Կայիափա 24
քահանայապետին ղրկեց։ Սիմոն 25
Պետրոսն ալ հոն կայներ էր ու
կը տաքնար. և ըսին իրեն, Միթէ
դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն
ես. անիկայ ուրացաւ ու ըսաւ թէ
Չեմ։ Քահանայապետին ծառաներէն 26
մէկն ալ՝ ան մարդուն ազգականը՝
որուն ականջը Պետրոս կտրեր
էր, ըսաւ, Չէ՞ որ ես քեզ
տեսայ պարտէզին մէջը անոր հետ՝։
Ան ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ, 27
և շուտ մը հաւը խօսեցաւ։
Ու Յիսուսը Կայիափայի տունէն 28
կուսակալին պալատը տարին. և ալ՝
առտու էր. ու իրենք պալատը չըմտան
որ չպղծուին, հապա որ զատիկը
29 ուտեն։ Ուստի Պիղատոս
դուրս ելաւ անոնց ու ըսաւ, Ի՞նչ
ամբաստանութիւն կը ներկայացընէք
30 աս մարդուն դէմ։ Պատասխան
տուին ու ըսին իրեն, Եթէ որ
ասիկայ չարագործ մը չըլլար, քեզի
31 չէինք մատներ զանիկայ։ Ան
ատենը Պիղատոս ըսաւ անոնց,
Դուք առէք անիկայ, ու ձեր օրէնքին
համեմատ անոր դատաստանը
տեսէք։ Հրէաները իրեն ըսին,
Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցընել.
32 Որ կատարուի Յիսուսի
խօսքը, որ ըսաւ, իմացընելով թէ
ինչ մահով պիտի մեռնէր։
33 Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մըտաւ,
կանչեց Յիսուսը ու ըսաւ
անոր, Դո՞ւն ես Հրէից թագաւորը։
34 Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր, Ասիկայ դուն քեզմէ՞ կ'ըսես,
թէ ինծի համար ուրիշները
35 քեզի ըսին։ Պատասխան տուաւ
Պիղատոս, Միթէ ես Հրէա՞յ
եմ. քու ազգդ և քահանայապետները
քեզ ինծի մատնեցին. ի՞նչ
36 ըրած ես դուն։ Յիսուս պատասխան
տուաւ, Իմ թագաւորութիւնս
աս աշխարհէս չէ. թէ որ
աս աշխարհէս ըլլար իմ թագաւորութիւնս,
իմ սպասաւորներս կը
կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը չըմատնուիմ.
բայց հիմա իմ թագաւորութիւնս
37 ասկէ չէ։ Ան ատենը
Պիղատոս ըսաւ անոր, Ուրեմն
դուն թագաւո՞ր մըն ես. պատասխան
տուաւ Յիսուս, Դուն
կ'ըսես, քանզի թագաւոր եմ. ես աս
բանիս համար ծնած եմ, և ասոր
համար աշխարհք եկած, որ ճշմարտութեան
համար վկայեմ. ան ամէնը
որ ճշմարտութենէն է, իմ
38 ձայնիս ականջ կը դնէ։ Պիղատոս
ըսաւ անոր, Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը.
և աս ըսելով՝ նորէն դուրս
ելաւ Հրէաներուն, և ըսաւ անոնց,
Ես մէկ յանցանք մը չեմ
39 գտներ անոր վրայ։ Բայց սովորութիւն
ունիք որ մէկ հոգի մը
արձակեմ ձեզի զատկին. հիմա
կ'ուզէ՞ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ
ձեզի։ Ան ատենը ամէնքն 40
ալ նորէն աղաղակեցին՝ ըսելով,
Մի՛ արձակեր ասիկայ, հապա Բարաբբան.
ու Բարաբբա աւազակ
մըն էր։

ԳԼ. ԺԹ.

Ան ատենը Պիղատոս առաւ Յիսուսը 1
ու ծեծեց։ Զինուորները 2
ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝
անոր գլուխը դրին, և անոր ծիրանի
հանդերձ մը հագցուցին. Ու կ'ըսէին, 3
Ողջո՜յն քեզ՝ Հրէից թագաւոր.
և ապտակներ կը զարնէին
անոր։ Պիղատոս նորէն դուրս 4
ելաւ ու ըսաւ անոնց, Ահա անիկայ
դուրս կը բերեմ ձեզի, որ
գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք
մը չեմ գտներ։ Ան ատենը 5
Յիսուս դուրս ելաւ, փշեղէն պըսակ
ու ծիրանի հանդերձ հագած.
և Պիղատոս ըսաւ անոնց, Ահա այն
մարդը։ Քահանայապետները ու 6
սպասաւորները երբոր տեսան անիկայ,
աղաղակեցին ու ըսին, Խաչը
հանէ՛ խաչը հանէ [անիկայ]։ Պիղատոս
ըսաւ անոնց, Դո՛ւք առէք
անիկայ ու խաչը հանեցէք, քանզի
որ ես ասոր վրայ յանցանք մը չեմ
գտներ։ Հրէաները պատասխան 7
տուին իրեն. Մենք օրէնք ունինք,
և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է
որ մեռնի, քանզի որ ինքզինքը Աստուծոյ
Որդի ըրաւ։ Երբոր Պիղատոս 8
աս խօսքը լսեց, ալ աւելի
վախցաւ։ Ու նորէն պալատը 9
մտնելով՝ ըսաւ Յիսուսին, Ո՞ւրկէց
ես դուն. բայց Յիսուս պատասխան
չտուաւ անոր։ Ուստի 10
Պիղատոս ըսաւ անոր, Ինծի հետ
չե՞ս խօսիր. չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն
ունիմ քեզ խաչը հանելու,
ու իշխանութիւն ունիմ քեզ
արձակելու։ Յիսուս պատասխան 11
տուաւ, Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն
մըն ալ չէիր ունենար,
թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար.
անոր համար՝ ան որ զիս քեզի
մատնեց, անոր մեղքը աւելի մեծ
է. Ասկէ ետև Պիղատոս կը 12

փնտռէր թէ ինչպէս զանիկայ արձակէ.
բայց Հրեաները կ'աղաղակէին
ու կ'ըսէին, Թէ որ ատիկայ
արձակես, Կայսրին բարեկամը
չես. ամէն մէկ որ ինքզինքը Թագաւոր
կ'անուանէ, անիկայ Կայսրին
13 հակառակ կը խօսի ։ Իսկ
Պիղատոս երբոր այս խօսքը լսեց,
դուրս հանեց Յիսուսը, ու նստաւ
բեմին վրայ այն տեղը՝ որ Քարայատակ
կ'ըսուէր, և Եբրայեցերէն
14 Կապպաթա. (Զատկին ուրբաթ
օրն էր ու ժամը վեցին ատենները
էր,) և Հրեաներուն ըսաւ, Ահա
15 ձեր Թագաւորը ։ Բայց անոնք
աղաղակեցին, Վերցո՛ւր՝ վերցո՛ւր,
խաչը հանէ ատիկայ. Պիղատոս
ըսաւ անոնց, Ձեր Թագաւորը
խա՞չը հանեմ. քահանայապետները
պատասխան տուին, Մենք
Կայսրէն 'ի զատ Թագաւոր չունինք
16 ։ Ան ատենը անոնց ձեռքը
տուաւ զանիկայ որ խաչուի ։
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը
տանէին. և ինքը իր խաչը վերցընելով,
ելաւ Գագաթ ըսուած տեղը, որ Եբրայեցերէն
18 Գողգոթա կ'ըսուի. Հոն զանիկայ
խաչը հանեցին, և անոր հետ ուրիշ
երկուք ալ մէկ դիէն ու միւս
դիէն, և մէջտեղը Յիսուսը ։
19 Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս,
ու դրաւ խաչին վրայ. և այսպէս
գրուած էր. ՅԻՍՈՒՍ ՆԱԶՈՎՐԵՑԻ
ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԻՑ
20 ։ Ու այն տախտակը Հրեաներէն
շատերը կարդացին,
վասն զի քաղաքին մօտ էր այն տեղը՝
ուր որ Յիսուս խաչուեցաւ. ու
գրուած էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն
21 և Լատիներէն ։ Ան ատենը
Հրէից քահանայապետները Պիղատոսին
ըսին, Մի գրեր Թագաւոր
Հրէից, հապա թէ Ինքը
ըսաւ, Թագաւոր եմ Հրէից ։
22 Պիղատոս պատասխան տուաւ,
Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի ։
23 Ու զինուորները երբոր Յիսուսը
խաչը հանեցին, անոր հանդերձները
առին, ու չորս բաժին ըրին՝
ամէն մէկ զինուորին բաժին մը.
նաև պատմուճանը. բայց պատմուճանը
առանց կարի էր վերէն 'ի վար
բոլորը հիւսուած. Անոր համար իրարու 24
ըսին, Ատիկայ չպատռենք, հապա
վիճակ ձգենք անոր վրայ թէ
որուն պիտի ըլլայ. որ կատարուի
այն գրուածը որ կ'ըսէ, Իմ հանդերձներս
իրենց մէջ բաժնեցին,
և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ
ձգեցին. ահա զինուորները աս բաները
ըրին ։
Ու Յիսուսին խաչին քով կայներ 25
էին իր մայրը և իր մօրը քոյրը
Մարիամ՝ Կղէովպասին կինը ու
Մարիամ Մագդաղենացին ։ Ուստի 26
Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը,
և այն աշակերտը որ կը սիրէր, որ
մօտը կայներ էր, ըսաւ իր մօրը,
Ո՛վ կին՝ ահա քու որդիդ ։ Ետքը 27
ըսաւ աշակերտին, Ահա քու
մայրդ. և այն ժամանակէն աշակերտը
զանիկայ իր քովը առաւ ։
Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով 28
թէ արդէն ամէն բան լմնցած է,
(որպէս զի գրուածը կատարուի,)
ըսաւ, Ծարաւ եմ ։ Ու հոն 29
քացախով լեցուն աման մը կար.
անոնք ալ քացախով սպունգ մը
լեցընելով՝ զոպայի մշտիկի վրայ
փաթթած, անոր բերնին մօտեցուցին
։ Ուստի Յիսուս երբոր 30
քացախը առաւ, ըսաւ, Ամէն բան
կատարուեցաւ. ու գլուխը ծռելով
հոգին աւանդեց ։
Իսկ Հրեաները՝ որովհետև ուրբաթ 31
օր էր, որ չըլլայ թէ այն մարմինները
խաչին վրայ մնան մինչև
շաբաթ օրը, (ինչու որ այն շաբաթը
մեծ օր էր,) Պիղատոսին աղաչեցին
որ անոնց սրունքները կոտրտեն,
ու վերցուին ։ Ուստի զինուորները 32
եկան՝ և առջինին սրունքները
կոտրեցին, նաև միւսինը,
որ անոր հետ խաչը ելած էր ։ Բայց 33
երբոր Յիսուսին եկան ու տեսան
որ արդէն մեռած էր, անոր սրունքները
չկոտրեցին. Հապա զինուորներէն 34
մէկը գեղարդով անոր
կողը խոցեց, և շուտ մը արիւն
ու ջուր ելաւ ։ Ու ան որ տեսաւ 35
աս բաներս՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը

ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ
որ ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք [ալ]
36 հաւատաք ։ Ինչու որ աս բաները
եղաւ որ կատարուի այն գրուածը
թէ Անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրուի
37 ։ Ու մէկալ մըն ալ ուրիշ գըրուած
մը կ'ըսէ թէ Պիտի նային
անոր՝ որ խոցեցին ։
38 Անկէ ետև Յովսէփ որ Արիմաթիայէն
էր, (Յիսուսի աշակերտ
եղած՝ բայց գաղտուկ Հրեաներուն
վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին,
որ Յիսուսի մարմինը վերցընէ.
Պիղատոս ալ հրաման տուաւ.
ուստի եկաւ ու վերցուց Յիսուսի
39 մարմինը. Նիկոդեմոս ալ եկաւ,
(որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսի
եկեր էր,) ու բերաւ հարիւր
լիտրի չափ զմուռսի ու հալուէի
40 խառնուրդ մը ։ Ու Յիսուսի
մարմինը առին՝ ու խունկերով
փաթթեցին զանիկայ կտաւներու
մէջ, ինչպէս որ Հրէայք սովորութիւն
41 ունին թաղելու ։ Ու այն
տեղը ուր որ խաչուեցաւ, պարտէզ
մը կար, ու այն պարտէզին մէջ նոր
գերեզման մը, որուն մէջը ամենևին
42 մարդ դրուած չէր ։ Հրեաներուն
ուրբաթին համար հոն դրին Յիսուսը,
ինչու որ գերեզմանը մօտ
էր ։

ԳԼ. Ի

1 Ու միաշաբաթի օրը Մարիամ Մագդաղենացին
առտուանց դեռ չլուսացած
գերեզմանը կու գայ, ու
կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին
2 դրանէն վերցուած է ։ Ինքը կը
վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին
և միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս
կը սիրէր, և կ'ըսէ անոնց, Տէրը
գերեզմանէն վերցուցին, ու չենք
3 գիտեր ուր դրին անիկայ ։ Ուստի
ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը,
ու դէպ 'ի գերեզմանը կու գային։
4 Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վազէին.
և միւս աշակերտը Պետրոսէն
աւելի շուտ վազելով՝ անկէ առաջ
5 գերեզմանը եկաւ ։ Ու ծռելով
նայեցաւ, ու տեսաւ որ կտաւները
հոն կը կենային, բայց ինքը
ներս չմտաւ ։ Սիմոն Պետրոս ալ 6
հասաւ, որ անոր ետևէն կու գար,
ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ
կտաւները որ հոն կը կենային.
Ու վարշամակը որ անոր գլուխն էր, 7
առջի կտաւներուն հետը չէր, հապա
ծալլած զատ մէկ կողմը դրուած
էր ։ Ան ատենը ներս մտաւ միւս 8
աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը
եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց ։
Ինչու որ դեռ գրուածը չէին գիտեր 9
թէ Պէտք է որ անիկայ մեռելներէն
յարութիւն առնէ ։ Ետքը 10
աշակերտները նորէն իրենց տանը
գացին ։
Բայց Մարիամ գերեզմանին 11
դուրսը կայներ էր և կու լար. ու
երբոր կու լար՝ դէպ 'ի գերեզմանը
ծռեցաւ նայելու. Ու տեսաւ երկու 12
հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով,
որ նստեր էին ուր որ Յիսուսի
մարմինը դրուած էր, մէկը
գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին
կողմէն ։ Ու անոնք իրեն ըսին, 13
Ո՛վ կին, ինչո՞ւ կու լաս. ըսաւ անոնց,
Անոր համար որ իմ Տէրս
գերեզմանէն վերցուցին, ու չեմ
գիտեր ուր դրին անիկայ. Աս որ 14
ըսաւ, ետին դարձաւ և տեսաւ
Յիսուսը որ կայներ էր, ու չէր գիտեր
թէ Յիսուս է ։ Յիսուս անոր 15
ըսաւ, Ո՛վ կին՝ ինչո՞ւ կու լաս,
ո՞վ կը փնտռես ։ Ինքը կարծելով
թէ անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ
անոր, Տէ՛ր՝ թէ որ դուն վերցուցիր
անիկայ, ըսէ ինծի՝ ո՞ւր դրիր
ան, որ ես անիկայ առնեմ ։ Յիսուս 16
ըսաւ անոր, Մարիա՛մ. ան
ալ դարձաւ ու [Եբրայեցերէն] անոր
ըսաւ, Ռաբբունի, որ Վարդապետ
ըսել է ։ Յիսուս ըսաւ անոր, 17
Ձեռք մի՛ դպչիր, ինչու որ
դեռ Հօրս քովը ելած չեմ. հապա
գնա՛ եղբայրներուս և ըսէ անոնց,
Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս քովը ու ձեր
Հօրը քովը, և իմ Աստուծոյս քովը
ու ձեր Աստուծոյն քովը ։ Մարիամ 18
Մագդաղենացին եկաւ ու
աշակերտներուն պատմեց թէ ինքը
Տէրը տեսաւ, և թէ անիկայ աս
բաները իրեն ըսաւ ։

19 Ու նոյն օրը մէկշաբթի իրիկունը՝ աշակերտներուն ժողվուած տեղին դռները գոց ըլլալով՝ Հրէաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ 20 Ու աս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց. աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէրը տեսան։ 21 Ու Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի. ինչպէս որ Հայրը զիս խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ։ 22 Ու աս ըսելով՝ անոնց վրայ փչեց, ու ըսաւ անոնց, Առէք Հոգին Սուրբ. 23 Որոնց որ մեղքերը թողուք, թողուած ըլլայ անոնց. և որոնց որ մեղքերը ետ բռնէք, բռնուած ըլլայ։

24 Բայց տասուերկուքէն մէկը՝ Երկուորեակ ըսուած Թովմաս անոնց հետը չէր՝ երբոր Յիսուս եկաւ։ 25 Ուստի միւս աշակերտները կ՚ըսէին անոր թէ Տէրը տեսանք. ան ալ ըսաւ անոնց, Եթէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ, ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ, և իմ ձեռքս անոր կողը չխոթեմ, չեմ հաւատար։

26 Ու ութը օրէն ետև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ. եկաւ Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով, ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և ըսաւ, 27 Խաղաղութիւն ձեզի։ Նայէ ըսաւ Թովմասին, Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս, ու բեր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ, ու մի ըլլար անհաւատ, հապա հաւատացեալ։ 28 Ու Թովմաս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Իմ Տէրս 29 և իմ Աստուածս։ Յիսուս ըսաւ անոր, Որովհետև զիս տեսար, հաւատացիր. երանի անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան։

30 Ու Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջին, որ աս գրքիս մէջ գրուած 31 չեն. Բայց ասոնք գրուեցան, որ հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է Աստուծոյ Որդին, և որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը։

ԳԼ. ԻԱ

1 Անկէ ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը, և ասանկ յայտնեց։ 2 Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս Երկուորեակ ըսուածը, և Նաթանայէլ որ Գալիլեայի Կանայ քաղաքէն էր, ու Զեբեդէոսի որդիքը և աշակերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ 3 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց, Ես ձուկ որսալու կ՚երթամ. ըսին անոր, Մենք ալ կու գանք քեզի հետ. ելան և շուտ մը նաւը մտան, ու ան գիշերը բան մը չբռնեցին։ 4 Ու երբոր ալ առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չճանչցան թէ Յիսուսն է։ 5 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց, Տղա՛ք՝ ուտելու բան մը ունի՞ք. պատասխան տուին իրեն, Ո՛չ։ 6 Ու ըսաւ անոնց, Ուռկանը նաւին աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք. ուստի ձգեցին, և ձուկերուն շատութենէն՝ ալ չէին կրնար զանիկայ քաշել։ 7 Ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրոսին, Անիկայ Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան առաւ, ինչու որ մերկ էր, ու ծովը նետուեցաւ։ 8 Ու միւս աշակերտները նաւակովը եկան, (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն թէ երկու հարիւր կանգունի չափ,) և ուռկանը ձուկերովը կը քաշէին։ 9 Ու երբոր ցամաքը ելան, հոն վառած կրակ տեսան, ու վրան ձուկ դրուած, և հաց։ 10 Յիսուս ըսաւ անոնց, Բերէք աս ձուկերէն որ դուք հիմա բռնեցիք։ 11 Սիմոն Պետրոս նաւը մտաւ, և ուռկանը ցամաքը քաշեց հարիւր յիսունուերեք խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ շատ կար ու չպատռեցաւ ուռկանը։ 12 Յիսուս ըսաւ անոնց, Եկէք ճաշ ըրէք. ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցնելու թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին 13 թէ Տէրն է։ Ան ատենը Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց 14 տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ Աս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երևցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։

15 Ու երբոր ճաշը ըրին, Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին, Սիմո՛ն Յովնանի որդի, զիս ասոնցմէ աւելի կը սիրե՞ս. անիկայ ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր, Արածէ՛ իմ գառնուկներս։ 16 Նորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր, Սիմո՛ն Յովնանի որդի, զիս կը սիրե՞ս. ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր, Արածէ՛ իմ ոչխարներս։ 17 Ըսաւ անոր երրորդ անգամ, Սիմո՛ն Յովնանի որդի, զիս կը սիրե՞ս. Պետրոս տրտմեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ Զիս կը սիրե՞ս. և ըսաւ անոր, Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես, դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ. ըսաւ անոր Յիսուս, Արածէ՛ իմ 18 ոչխարներս։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ երբ դուն պատանի էիր, ինքզինքդ գօտի կը կապէիր, ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր. բայց երբոր ծերանաս, ձեռքերդ վեր պիտի բռնես, և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի տանի հոն ուր որ չես ուզեր։ 19 Աս բանը ըսաւ, ցուցընելով թէ անիկայ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած. ու երբոր աս զրուցեց, ըսաւ անոր, Եկուր իմ ետևէս։ 20 Ու Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր, որ ետևէն կ՚երթար, (որ նաև ընթրիքին ատենը անոր կուրծքին վրայ ինկեր և ըսեր էր, Տէր՝ ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ։) 21 Պետրոս անիկայ տեսնելով, ըսաւ Յիսուսին, Տէր՝ հապա ասիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ։ 22 Յիսուս ըսաւ անոր, Եթէ որ ես ուզեմ որ ասիկայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է. դուն իմ ետևէս եկուր։ 23 Ալ աս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ՝ թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի. սակայն Յիսուս չըսաւ անոր՝ թէ պիտի չմեռնի, հապա՝ Եթէ որ ես ուզեմ որ ասիկայ կենայ մինչև որ ես գամ, քու ի՞նչ հոգդ է։

24 Անիկայ ան աշակերտն է, որ կը վկայէ աս բաներուս համար, որ գրեց ալ աս բաները. ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։ 25 Ու ուրիշ շատ բաներ ալ կան, որ Յիսուս ըրաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլային, կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային։ Ամէն։

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առջի պատմութիւնը ըրի, ո՛վ Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ընել և 2 սորվեցընել, Մինչև ան օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջնորդովը պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբարձաւ. 3 Որ անոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետև շատ ապացոյցներով, քառասուն օրուան մէջ անոնց երևնալով, ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով։ 4 Ու անոնց հետ մէկտեղ գտնուած ատենը կ՚ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա ըսպասեն Հօրը խոստմունքին, որ ան ինծմէ լսեցիք կ՚ըսէր։ 5 Ինչու որ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։

6 Անոնք ալ միասին գալով կը հարցընէին իրեն ու կ'ըսէին, Տէ՛ր,
Իսրայէլի թագաւորութիւնը այս
ժամանակի՞ս մէջ նորէն պիտի հաստատես։
7 Ու ըսաւ անոնց, Ձեզի
չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները գիտնալը, որոնք որ Հայրը իր
8 իշխանութեանը մէջ դրաւ. Բայց
Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը զօրութիւն պիտի առնէք, ու
ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք
Երուսաղէմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ ու մինչև
9 երկրի ծայրերը։ Ու աս բաները
որ ըսաւ, երբոր անոնք կը նայէին,
համբարձաւ, և ամպ մը զանիկայ
10 անոնց աչքէն առաւ։ Ու քանի
որ աչքերնին տնկած դէպ 'ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վըրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը
կայնեցան ճերմակ հանդերձներով,
11 Որոնք նաև ըսին. Ո՛վ Գալիլեացի
մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ 'ի երկինքը կը նայիք. այս Յիսուսը որ
ձեզմէ երկինքը համբարձաւ, ասանկ
պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսաք անոր
12 երկինք երթալը։ Ան ատենը Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց ըսուած լեռնէն, որ շաբաթ օրուան
ճամբու չափ մօտ է Երուսաղէմին։
13 Ու երբոր ներս մտան, ելան
վերնատունը, ուր որ կը բնակէին
Պետրոս և Յակոբոս, Յովհաննէս
և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթուղիմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփէոսեան ու
Սիմոն Նախանձայոյզ և Յուդա
14 Յակոբեան։ Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ աղօթք ու աղաչանք կ'ընէին կիներուն հետ,
և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ միասին։
15 Ու ան օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը, (հոն որ հարիւր քսան հոգիի չափ ժողվուած
բազմութիւն կար,) ու ըսաւ,
16 Մարդիկ եղբայրներ՝ պէտք էր որ
կատարուէր այս գրուածը, որն որ
առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին
բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝
որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ. Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ, և 17
այս պաշտօնէս ան ալ բաժին ունէր։
Անիկայ անիրաւութեան վարձքով 18
ագարակ մը ստացաւ, ու գլխիվայր
ինալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ,
և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ։ Ու աս բանը Երուսաղէմ 19
բնակողներուն ամենուն յայտնի
եղաւ, մինչև որ իրենց լեզուովը
ան ագարակին անունը Ակեղդամա
դրուեցաւ, այսինքն Արեան ագարակ։ Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին 20
մէջ գրուած է թէ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոր մէջը
բնակող մը չըլլայ, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։ Ուրեմն 21
պէտք է որ աս մարդիկներէն՝ որ
մեր հետը եղան ան բոլոր ատենը,
որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու
ելաւ, Յովհաննէսին մկրտութենէն 22
սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ
համբարձաւ, ասոնցմէ մէկը մեզի
հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը։ Ու երկու հոգի կայնեցուցին, 23
Յովսէփը՝ որ Բարսաբայ կը
կոչուէր, որ Յուստոս ալ մականուանեցաւ, ու Մատաթիան. Ու 24
աղօթք ընելով ըսին, Դուն՝ ո՛վ
Տէր, որ ամենուն սիրտը գիտես,
աս երկուքէս մէկը որն որ ընտրեցիր, ցո՛յց տուր. Որ աս պաշտօնիս 25
և առաքելութեանս վիճակը
առնէ, որ անկէ Յուդա ինկաւ
իր տեղը երթալու։ Ու անոնց համար 26
վիճակ ձգեցին, ու վիճակը
Մատաթիային ելաւ, և անիկայ
տասնումէկ առաքելոց հետ սեպուեցաւ։

ԳԼ. Բ

Ու Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ 1
ամէնքն ալ միաբան մէկտեղ էին։ Ու յանկարծակի երկինքէն 2
ձայն մը եղաւ սաստկաշունչ հովի մը շունչին պէս, և բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նստեր
էին։ Ու բաժնուած լեզուներ 3
երևցան իրենց որպէս թէ կրակէ,
ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ։ Ու 4
ամէնքն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան,
ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին
5 իրենց խօսիլ կու տար։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրեաներ
կային՝ աստուածավախ մարդիկ երկինքին տակը եղած բոլոր ազգերէն
6 ժողվուած։ Ու երբոր աս ձայնը
եղաւ, բազմութիւնը միասին եկաւ ու խռովեցաւ, ինչու որ կը
լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն
7 լեզուովը կը խօսէին։ Ամէնքն ալ
կը սքանչանային ու կը զարմանային
և իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին,
8 Գալիլեացի են. Ու ի՞նչպէս կը
լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝
9 որ անոր մէջը ծնած ենք. Պարթևք
և Մարք ու Ելամացիք, և անոնք որ
կը բնակին Միջագետի մէջ, և
Հրէաստանի ու Կապադովկիայի
մէջ, Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ,
10 Փռիւգիայի և Պամփիւլիայի մէջ,
Եգիպտոսի մէջ, և Կիւրենէի մօտ
Լիբէացւոց կողմերուն մէջ, նաև
11 Հռովմայեցի պանդուխտներ, թէ՛
Հրեաներ և թէ նորահաւատներ,
Կրետացիներ և Արաբացիներ, կը
լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով
կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բաները։
12 Ու կը սքանչանային ամէնքն ալ
ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին,
13 Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս։ Ոմանք ալ
ծաղր ընելով կ'ըսէին թէ Ասոնք
նոր գինիով լեցուեր են։
14 Բայց Պետրոս ելաւ տասնումէկին հետ միասին, ձայնը վերցուց
ու խօսեցաւ անոնց, Ո՛վ Հրեայ
մարդիկ և դուք ամէնքդ որ Երուսաղէմ կը բնակիք, աս ձեզի յայտնի ըլլայ, ու ականջ դրէք իմ
15 խօսքերուս։ Վասնզի չէ՛ թէ ասոնք գինովցած են, ինչպէս որ
դուք կը կարծէք. ինչու որ դեռ
16 օրուան երրորդ ժամն է. Հապա
անիկայ ան է որ Յովէլ մարգա-
17 րէին ձեռքովը ըսուեցաւ. Ու պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ'ըսէ
Աստուած, իմ Հոգիէս ամէն
մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու
ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան, ու ձեր երիտասարդները
տեսիլքներ պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի
տեսնեն. Ու իմ ծառաներուս վրայ 18
ու իմ աղախիններուս վրայ ալ ան
օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ,
և պիտի մարգարէանան։ Ու վերը 19
երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցընեմ, ու վարը երկիրը նշաններ,
արիւն ու կրակ և ծուխի մառախուղ. Արևը խաւարի պիտի 20
դառնայ, և լուսինը արիւնի, դեռ
Տէրոջը մեծ ու երևելի օրը չեկած.
Ու պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ 21
Տէրոջը անունը կանչէ, պիտի փըրկուի։ Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ 22
լսեցէք աս խօսքերը. Յիսուս Նազովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցուցուած մարդ մը զօրութիւններով
ու հրաշքներով և նշաններով, որ
Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր
մէջը, ինչպէս որ դուք ալ գիտէք.
Անիկայ Աստուծոյ որոշած խորհըր- 23
դովը և կանխագիտութեամբը մատնուած ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ
գամելով սպաննեցիք. Որն որ 24
Աստուած յարոյց՝ մահուան ցաւերը քակելով, վասնզի չէր որ
ինքը անկէ բռնուի։ Ինչու որ 25
Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ, Առաջուց ամէն ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առջևս, վասնզի իմ աջ կողմս
է, որ չսասանիմ. Անոր համար 26
ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու իմ
լեզուս ցնծաց, նաև իմ մարմինս
ալ յուսով պիտի հանգստանայ,
Վասն զի իմ անձս գերեզմանին մէջը 27
պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ
ալ ապականութիւն տեսնել պիտի
չտաս։ Կենաց ճամբաները ինծի 28
ճանչցուցիր. քու երեսիդ ուրախութիւնովը զիս պիտի լեցընես։
Մարդիկ եղբայրներ՝ արժան է համարձակ 29
զրուցել ձեզի Դաւիթ
նահապետին համար, թէ մեռաւ
ու թաղուեցաւ, և անոր գերեզմանը մինչև աս օրս մեր մէջն է։
Արդ որովհետև անիկայ մարգարէ 30
էր, և գիտէր թէ Աստուած հաստատ երդումով ըսաւ իրեն, թէ իր
երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կող-

[illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

46 [illegible]

47 [illegible]

ԳԼ. Գ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

[illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

ԳԼ. Դ

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 բժշկուեցաւ , Յայտնի ըլլայ ձեզի
ամենուդ ու բոլոր Իսրայէլի
ժողովուրդին , որ Նազովրեցի Յիսուսի
Քրիստոսի անունովը՝ որն որ
դուք խաչեցիք , և որն որ Աստուած
մեռելներէն յարոյց , անոր անունովը
այս մարդը բժշկուած կեցեր
11 է ։ Անիկայ է այն քարը ձեզմէ
շինողներէդ անարգուած , որ անկիւնի
12 գլուխ եղաւ ․ Ու ուրիշ
մէկով մը փրկութիւն չկայ ․ քանզի
որ անկէ 'ի զատ ուրիշ անուն մը
չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ
տրուած , որ անով կարող ըլլանք
13 փրկուելու ։ Իսկ անոնք Պետրոսին
ու Յովհաննէսին համարձակութիւնը
տեսնելով , և հասկընալով որ
տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ
են , կը զարմանային ․ և ճանչցան
որ անոնք Յիսուսի հետ էին ․
14 Ու այն բժշկուած մարդը տեսնելով
որ անոնց հետ կայներ էր , չէին
կրնար անոնց դէմ բան մը խօսիլ ։
15 Ու հրամայելով անոնց որ ատեանէն
դուրս ելլեն , իրարու հետ խորհուրդ
16 ըրին , Ու ըսին , Ի՞նչ ընենք
աս մարդոցը ․ քանզի որ Երուսաղէմի
բոլոր բնակիչներուն յայտնի
է թէ ասոնց ձեռքովը երևելի
հրաշք մը եղաւ , ու մենք չենք
17 կրնար ուրանալ ։ Բայց թէ ժողովուրդին
մէջ ալ աւելի չտարածուելու
համար՝ սաստիկ սպառնալէք
ընենք անոնց , որ այն անունով
մէկուն ալ չըլլայ որ մարդու բան
18 խօսին ։ Ու զանոնք կանչելով պատուիրեցին
անոնց որ ամենևին չըխօսին
և չսորվեցընեն Յիսուսի անունովը
19 ։ Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս
պատասխան տուին անոնց
ու ըսին , Թէ որ Աստուծոյ առջևը
ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի
մտիկ ընենք , դո՛ւք դատեցէք ։
20 Վասն զի մենք ան որ տեսանք ու
21 լսեցինք , չենք կրնար չխօսիլ ։ Իսկ
անոնք նորէն սպառնալէք ընելէն
ետև արձակեցին զանոնք , բան մը
չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն զանոնք
ժողովուրդին համար , քանզի
որ ամենքն ալ Աստուած կը փառաւորէին
եղած բանին համար ։

Վասն զի այն մարդը քառասուն տարեկանէն 22
աւելի էր , որուն վրայ աս
բժշկութեան հրաշքը եղաւ ։

Ու անոնք արձակուելով՝ իրենցներուն 23
քովը եկան , ու պատմեցին
ինչ որ քահանայապետները և ծերերը
իրենց ըսին ։ Անոնք ալ երբոր 24
լսեցին , միաբանութեամբ ձայներնին
Աստուծոյ վերցուցին՝ ըսելով
․ Ով Տէր , դուն ես այն Աստուածը՝
որ երկինքը ու երկիրը և
ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները
ստեղծեցիր , Որ քու ծառայիդ Դաւիթին 25
բերանովը խօսեցար , Ինչո՞ւ
հեթանոսները խռովութիւն ըրին ,
ու ժողովուրդները պարապ բաներ
մտածեցին ․ Երկրի թագաւորները 26
պատրաստ կայնեցան , և իշխանները
մէկտեղ ժողվուեցան Տէրոջը դէմ
և անոր Օծեալին դէմ ։ Քանզի 27
արդարև [աս քաղաքիս մէջ] ժողվուեցան
քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին
վրայ՝ որն որ դուն օծեցիր ,
Հերովդէս և Պոնտացի Պիղատոս
ազգերուն հետ ու Իսրայէլի
ժողովուրդներուն հետ , Ընել՝ ինչ 28
որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ առջևանց
սահմանեց որ ըլլայ ։ Ու 29
հիմա ալ Տէր՝ նայէ՛ անոնց սպառնալիքներուն
, ու շնորհէ՛ քու ծառաներուդ
որ բոլոր համարձակութիւնով
քու խօսքդ խօսին , Քու 30
ձեռքդ երկընցընելով բժշկելու , և
քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի անունովը
նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու
։ Ու երբոր անոնք աղօթք 31
ըրին , շարժեցաւ այն տեղը՝ ուր որ
ժողվուած էին , և ամենքը Հոգւով
Սրբով լեցուեցան , ու Աստուծոյ
խօսքը համարձակ կը խօսէին
։

Ու հաւատացեալներուն բազմութիւնը 32
մէկ սիրտ ու մէկ հոգի
ունէին ․ և անոնցմէ մէկը չէր ըսեր
իր ստացուածներէն մէկուն համար՝
թէ իրն է , հապա իրենց ամէն
բաները հասարակաց կը սեպէին ։
Ու մեծ զօրութիւնով առաքեալները 33
վկայութիւն կու տային Տէր
Յիսուսի յարութեանը , և անոնց
ամենուն վրայ մեծ շնորհք կար ․

34 Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քաշող
մը չկար ․ վասն զի անոնք որ
ագարակներու կամ տուներու տէր
էին , կը ծախէին և ծախուածներուն
35 գիները կը բերէին , Ու առաքելոց
ոտքը կը դնէին ․ և ամէն
մէկուն իր կարօտութեանը նայելով
36 կը բաժնուէր ։ Ու Յովսէս որ
առաքեալներէն Բառնաբաս մականուանեցաւ
, (որ կը թարգմանուի
Մխիթարութեան որդի ,)
Ղևտացի , ծնունդով Կիպրացի ,
37 Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց
ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտքը
դրաւ ։

ԳԼ․ Ե

1 Բայց մէկ մարդ մը Անանիա անունով
իր կնկանը Սափիրայի
հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծախեց
2 ․ Ու անոր գինէն խորեց , որ
կնիկն ալ գիտէր , ու մէկ բաժինը
բերաւ առաքելոց ոտքը դրաւ ։
3 Ու Պետրոս ըսաւ , Անանիա՛ ինչո՞ւ
Սատանան քու սիրտդ լեցուց ,
որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ ստես խօսիս
, ու ագարակին գինէն խորես ․
4 Չէ՞ որ քուկդ էր ան՝ քանի որ
կեցեր էր , ու ծախուած ալ՝ քու
իշխանութեանդ տակն էր ․ աս
ինչու է որ քու սրտիդ մէջ աս
բանը դրիր ․ չէ՛ թէ մարդոց ստես
5 խօսեցար , հապա Աստուծոյ ։ Ու
Անանիա աս խօսքերը լսելով՝ ինկաւ
ու հոգի տուաւ ․ և մեծ վախ
ինկաւ ամենուն վրայ որ աս լսեցին ։
6 Ու երիտասարդները ելան ու
պատեցին անիկայ , և դուրս հանելով
7 թաղեցին ։ Ու երբոր իրեք
ժամու չափ վերջը անցաւ , անոր
կնիկը չգիտնալով ինչ որ եղեր էր ,
8 ներս մտաւ ․ Ու Պետրոս ըսաւ անոր
, Ըսէ՛ ինծի , ագարակը ա՞յսչափ
գնով ծախեցիք ․ ան ալ ըսաւ
9 , Այո՛ , այնչափ ․ Ու Պետրոս
ըսաւ անոր , Աս ինչու է որ
դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին
փորձելու ․ ահա՛ քու էրկանդ թաղողներուն
ոտքերը դրանը քովն
են , քեզ ալ դուրս պիտի հանեն ։
10 Ու իսկոյն անոր ոտքերուն քովը

ինկաւ ու հոգի տուաւ ․ և երիտասարդները
ներս մտնելով անիկայ
մեռած գտան , ու հանելով
իր էրկանը քովը թաղեցին ։ Ու 11
մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին
վրայ ու ամենուն վրայ որ աս
բաները լսեցին ։

Ու առաքեալներուն ձեռքովը 12
շատ նշաններ ու հրաշքներ կ'ըլլային
ժողովուրդին մէջ ․ և ամէնքը
միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին
մէջն էին ։ Ու ուրիշներէն մէկը 13
չէր համարձակեր անոնց յարելու ,
հապա ժողովուրդը կը մեծարէր անոնք
։ Ու Տէրոջը հաւատացողները 14
ալ աւելի կը շատնային ,
բազմութիւն էրիկմարդոց ու կնիկներու
․ Այնպէս որ հիւանդները 15
հրապարակները կը հանէին , և
պատգարակներով ու մահիճներով
կը դնէին , որ Պետրոսին անցնելու
ատենը՝ գոնէ անոր շուքը անոնց
մէկուն վրայ հասնի ։ Ու շրջակայ 16
քաղաքներուն բազմութիւնը Երուսաղէմ
կը ժողվուէր , հիւանդներ
և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն
կրողներ բերելով , որոնք ամէնն ալ
կը բժշկուէին ։

Այն ատեն քահանայապետը և 17
բոլոր իր հետը եղողները , որոնք
Սադուկեցւոց աղանդէն էին՝ նախանձով
լեցուած , Ու առաքեալներուն 18
ձեռք զարկին և հասարակաց
բանտը դրին զանոնք ։ Բայց 19
Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բանտին
դռները բացաւ , ու դուրս
հանելով զանոնք՝ ըսաւ , Գացէ՛ք 20
և տաճարին մէջ կայնելով ժողովուրդին
խօսեցէ՛ք աս կենաց բոլոր
խօսքերը ։ Ու երբոր ան լսեցին , 21
տաճարը մտան առաւօտանց և կը
սորվեցընէին ․ Իսկ քահանայապետը
եկաւ ու իր հետը եղողները՝
ու մէկտեղ կանչեցին ժողովքը ու
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյտը
․ և ղրկեցին բանտը՝ որ
զանոնք բերեն ։ Ու երբոր սպասաւորները 22
գացին , զանոնք բանտին
մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան
պատմեցին , Ու ըսին թէ Բանտը 23
ամէն զգուշութիւնով գո-

ցուած զատանք, ու պաշտպանները
գոներուն առջևը կայնած, բայց
բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք։
24 Ու երբոր մեծ քահանան և տաճարին
իշխանը ու քահանայապետները
լսեցին աս խօսքերը, կը զարմանային
անոնց համար թէ ինչ
25 պիտի ըլլայ ան։ Եւ մէկը եկաւ
պատմեց անոնց թէ Ահա ան մարդիկը
որ բանտը դրիք, տաճարը
կայներ են և ժողովուրդին
26 կը սորվեցընեն։ Ան ատենը իշխանը
սպասաւորներովը մէկտեղ
գնաց զանոնք բերաւ առանց բռնութեան,
քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային որ չքարկոծուին։
27 Ու բերին զանոնք ատեանը կայնեցուցին.
և քահանայապետը անոնց
28 հարցուց, Ըսելով, Չէ՞ որ
սաստիկ պատուիրեցինք ձեզի որ
աս անունով չսորվեցընէք. և ահա
Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք,
և ան մարդուն արիւնը
կ՚ուզէք մեր վրայ բերել։
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և
միւս առաքեալները ու ըսին. Աստուծոյ
հնազանդիլ պէտք
30 է քան թէ մարդոց։ Մեր հայրերուն
Աստուածը Յիսուսը յարոյց,
որն որ դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք։
31 Զանիկայ Աստուած իր
աջ ձեռքովը Առաջնորդ ու Փրկիչ
բարձրացուց, Իսրայէլին ապաշխարութիւն
և մեղաց թողութիւն
32 տալու։ Եւ մենք աս բաներուս
համար անոր վկաներն ենք,
ու Սուրբ Հոգին ալ՝ որն որ Աստուած
իրեն հնազանդողներուն
33 տուաւ։ Եւ անոնք ասոր լսելով
խիստ կատղեցան, ու կը խորհէին
որ զանոնք մեռցընեն։
34 Եւ ատեանին մէջ փարիսեցի մը
ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն անունը Գամաղիէլ
էր, օրինաց վարդապետ մը՝
բոլոր ժողովուրդին առջևը պատուաւոր
մէկը, ու հրաման ըրաւ
որ առաքեալները քիչ մը դուրս հանեն.
35 Եւ ըսաւ անոնց, Ով Իսրայելացի
մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէ՛ք
աս մարդոցը համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք. Վասնզի աս օրերէս
առաջ Թևդաս ելաւ, իրեն համար
ըսելով թէ ինքը մէկ մըն է,
ու թուով չորս հարիւրի չափ մարդիկ
իրեն յարեցան. որ ինքը սպաննուեցաւ,
և ան ամէնը որ իրեն
հնազանդեր էին՝ ցրուեցան ու ոչինչ
եղան։ Անոր ետևէն Յուդա 37
Գալիլեացին ելաւ աշխարհագիր եղած
օրերը, և շատ ժողովուրդ իր
կողմը ձգեց. ինքն ալ կորսուեցաւ,
և ան ամէնը որ իրեն հնազանդեր
էին՝ ցիրուցան եղան։ Եւ 38
հիմա ձեզի կ՚ըսեմ, Աս մարդոցմէ
մէկդի կեցէք ու թող տուէք
զանոնք, ինչու որ եթէ աս խորհուրդը
կամ գործը մարդոցմէ է,
պիտի քակուի. Հապա թէ որ 39
Աստուծմէ է, չէք կրնար անիկայ
քակել, չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ
մարտնչող ալ գտնուիք։ Եւ անոնք 40
հաւանութիւն տուին անոր. ու
առաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին,
և պատուիրելով որ ա՛լ Յիսուսի
անունովը չխօսին, արձակեցին
զանոնք։ Անոնք ալ ժողովքին 41
առջևէն գացին, ուրախանալով
որ Տէրոջը անունը համար
արժանի եղան անարգուելու։ Եւ 42
ամէն օր տաճարը ու տուներուն մէջ
չէին դադարեր սորվեցընելէն ու
Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն։

ԳԼ. Զ.

Եւ ան օրերը աշակերտները որ 1
շատցան, Հելլենացիներուն կողմէն
տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց
դէմ, ինչու որ իրենց որբևայրիները
ամէն օրուան ապրուստին մատակարարութեանը
մէջ անտես կ՚ըլլային։
Եւ տասնևերկուքը կանչեցին 2
աշակերտներուն բազմութիւնը ու ըսին,
Մեզի չվայլեր Աստուծոյ խօսքը ձգել
ու սեղաններու ծառայութիւն ընել։ Ուստի 3
եղբայրներ՝ ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝
բարի վկայուած՝ Հոգւով
Սրբով և իմաստութիւնով լեցուն,
որ զանոնք աս գործիս վրայ դնենք.
Եւ մենք աղօթքի ու Աստուծոյ 4
խօսքին պաշտօնին պարապինք։ Եւ 5
աս խօսքը բոլոր բազմութեան առջևը

հաճոյ երևցաւ. ու ընտրեցին
Ստեփաննոսը՝ հաւատքով և Հոգւով
Սրբով լեցուն մարդ մը, ու
Փիլիպպոսը, և Պրոքորոնը, ու
Նիկանովրը, և Տիմոնը, ու
Պարմենասը և Նիկողայոս նորահաւատ
6 Անտիոքացին. Զանոնք առաքեալներուն
առջևը կայնեցուցին.
անոնք ալ աղօթք ընելով՝ ձեռքերնին
7 անոնց վրայ դրին։ Եւ Աստուծոյ
խօսքը կ՚աճէր, ու աշակերտներուն
թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի
մէջ. և քահանաներէն մեծ
բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ հաւատքով
ու զօրութիւնով լեցուած մէկ մըն
էր, մեծ հրաշքներ և նշաններ կ՚ընէր
9 ժողովուրդին մէջ։ Բայց ոմանք
ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց,
և Կիւրենացւոց ու Աղեքսանդրացւոց
ժողովարան կ՚ըսուէր,
և անոնք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն
էին, ելան ու Ստեփաննոսին հետ
10 վիճաբանութիւն կ՚ընէին. Եւ չէին
կրնար դէմ դնել ան իմաստութեանը
ու հոգիին, որով կը խօսէր։
11 Ան ատենը հրապուրեցին
քանի մը մարդիկ, որ ըսին թէ
Մենք լսեցինք որ անիկայ հայհոյական
խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու
12 Աստուծոյ դէմ։ Եւ գրգռեցին
ժողովուրդը ու ծերերը և դպիրները,
ու վրան հասնելով զինքը
13 բռնեցին ու ատեանը տարին։ Եւ
սուտ վկաներ կայնեցուցին, որոնք
կ՚ըսէին, Աս մարդը չդադարիր
հայհոյական բաներ խօսելէն աս սուրբ
14 տեղիս և օրէնքին դէմ. Վասնզի
լսեցինք ատկէ որ կ՚ըսէր թէ Աս
Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ
աս տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսին
մեզի աւանդած սովորութիւնները։
15 Եւ ատեանը նստողներուն
ամէնը երբոր անոր նայեցան,
անոր երեսը հրեշտակի երեսի
պէս տեսան։

ԳԼ. Է.

1 Ան ատենը քահանայապետը ըսաւ,
Իրաւցընէ աս բաները ասանկ
են։ Եւ անիկայ ըսաւ, Մարդիկ 2
եղբայրներ ու հայրեր՝ մտիկ ըրէք.
Փառաց Աստուածը մեր հօրը Աբրահամին
երևցաւ, քանի որ Միջագետքի
մէջ էր, դեռ Խառանի
մէջ չբնակած. և ըսաւ անոր,
Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ, 3
ու եկո՛ւր ան երկիրը
որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ։ Ան 4
ատենը Քաղդէացւոց երկրէն ելլելով՝
Խառանի մէջ բնակեցաւ. և
անոր հօրը մեռնելէն ետև անկէ
փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը,
ուր որ դուք հիմա կը բնակիք.
Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն 5
չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ
մը տեղ, բայց խոստացաւ որ անիկայ
իրեն տայ իրբև կալուածք, և
իրմէ ետև իր սերունդին, երբոր
դեռ ինքը որդի չունէր։ Եւ Աստուած 6
այսպէս խօսեցաւ՝ թէ Անոր
սերունդը օտար երկրի մէջ պանդուխտ
պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցընեն
անիկայ և չարչարեն
չորս հարիւր տարի։ Եւ ան ազգը՝ 7
որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի
դատեմ, ըսաւ Աստուած, և
անկէ ետև պիտի ելլեն ու աս տեղը
ինծի պաշտեն։ Եւ անոր թլփատութեան 8
ուխտը տուաւ, ու ետքը
Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և թլփատեց
զանիկայ ութերորդ օրը.
Իսահակ ալ Յակոբը ծնաւ,
Յակոբ ալ տասնևերկու նահապետները։
Եւ նահապետները 9
Յովսէփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս
ծախեցին.
բայց Աստուած անոր հետն էր,
Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն, 10
և անոր շնորհք ու
իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի
Փարաւոն թագաւորին առջևը. ան
ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի
ու իր բոլոր տանը վրայ։
Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր 11
երկրին վրայ սով մը եկաւ, ու մեծ
նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտելիք
չէին գտներ։ Եւ Յակոբ 12
երբոր լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ
ցորեն կը գտնուի, առջի անգամին
մեր հայրերը ղրկեց։ Եւ երկրորդ 13

անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն
ճանչցուց ինքզինքը. ու Յովսէփին
ազգը փարաւոնին յայտնի եղաւ։
14 Ու Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր
հայրը Յակոբը ու բոլոր ազգատոհմը,
եօթանասունըհինգ հոգի։
15 Ու Յակոբ Եգիպտոս իջաւ,
ու մեռաւ ինքը ու մեր հայրերը։
16 Ու Սիւքէմ տարուեցան՝ ան գերեզմանին
մէջը դրուեցան, որն որ
Աբրահամ արծաթի գնով ծախու
առեր էր Սիւքէմի հօրը Էմմօրի
17 որդիներէն։ Ու երբոր մօտեցաւ
խոստմունքին ատենը, որ Աստուած
երդումով խոստացեր էր Աբրահամին,
ժողովուրդը աճեցաւ ու շատ-
18 ցաւ Եգիպտոսի մէջ, Մինչեւ որ
ուրիշ թագաւոր մը ելաւ՝ որ Յով-
19 սէփը չէր ճանչնար։ Անիկայ հնարք
բանեցուց մեր ազգին դէմ
ու չարչարեց մեր հայրերը, մինչեւ
անգամ անոնց տղաքը դուրս ձգել
20 տուաւ որ չապրին։ Այն ժամանակը
Մովսէս ալ ծնաւ, և Աստուծոյ
առջեւը գեղեցիկ էր, որ իր հօրը
21 տունը սնեցաւ երեք ամիս։ Ու
երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ,
փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վերցուց,
և իրեն իբրեւ որդի մեծ-
22 ցուց։ Ու Մովսէս Եգիպտացւոց
բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ,
և զօրաւոր էր իր խօսքերովը
23 ու գործքերովը։ Ու երբոր քառասուն
տարեկան եղաւ, իր սիրտը
ինկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի
24 որդւոցը այցելութիւն ընել։ Ու
Իսրայէլացիներէն մէկը հարստահարուած
տեսնելով՝ պաշտպանեց, և
զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Ե-
25 գիպտացին սպաննելով։ Ու կարծէր
թէ իր եղբայրները պիտի իմանային
որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց
ազատութիւն պիտի տար,
26 բայց անոնք չիմացան։ Ու հետեւեալ
օրը անոնց դիմացը ելաւ՝
երբոր կը կռուէին, և խաղաղութիւն
ընելու ստիպեց զանոնք, ըսելով.
Մարդիկ՝ դուք եղբայրներ
էք, ինչո՞ւ մէկզմէկ կը զրկէք։
27 Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր,
մերժեց զանիկայ ու ըսաւ. Ո՞վ
քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր
դրաւ. Միթէ զիս ալ սպաննել կ'ուզես, 28
ինչպէս որ երէկ Եգիպտացին
սպաննեցիր։ Ու Մովսէս այս խօսքին 29
վրայ փախաւ, ու Մադիամու
երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ, ուր
որ երկու որդի ծնաւ։ Ու քառա- 30
սուն տարի անցնելէն ետեւ՝ Սինայ
լերանը անապատին մէջ Տէրոջը
հրեշտակը երեւցաւ անոր մորենիի
կրակի բոցով։ Մովսէս ալ երբոր 31
տեսաւ՝ զարմացաւ ան տեսիլքին
վրայ. ու երբոր մօտեցաւ զննելու,
Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր որ կ'ըսէր.
Ես եմ քու հայրերուդ Աս- 32
տուածը, Աբրահամին Աստուածը,
ու Իսահակին Աստուածը, և Յակոբին
Աստուածը։ Մովսէս ալ
վախէն դողալով չէր համարձակեր
զննելու։ Ու Տէրը ըսաւ անոր, 33
Ոտքերուդ կօշիկները հանէ, ինչու
որ այն տեղը որ դուն կայներ ես,
սուրբ երկիր է։ Յիրաւի Եգիպ- 34
տոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը
տեսայ, ու լսեցի անոնց
հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու.
և հիմա եկուր քեզ Ե-
գիպտոս խրկեմ։ Այն Մովսէսը որ 35
ուրացան ու կ'ըսէին, Ո՞վ քեզ
իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած
զանիկայ իշխան և փրկիչ
խրկեց այն հրեշտակին ձեռքովը՝ որ
մորենիին մէջ անոր երեւցաւ։ Ա- 36
նիկայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու
նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին
ու Կարմիր ծովուն մէջ, և անապատին
մէջ քառասուն տարի։ Այս 37
Մովսէսն է որ ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը.
Ձեր Տէր Աստուածը ձեր
եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը
պիտի հանէ ձեզի. անոր մտիկ ըրէք։
Անիկայ ան է որ անապատը 38
ժողովքին մէջն էր, Սինայ լերան
վրայ իրեն խօսող հրեշտակին հետ
ու մեր հայրերուն հետ, որ կենդանի
պատգամներ առաւ մեզի տալու.
Որուն մեր հայրերը չուզեցին 39
հնազանդ ըլլալ, հապա մերժեցին,
և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դարձան։
Ու ըսին Ահարոնին, Մեզի 40
աստուածներ շինէ որ մեր առջեւէն

երթան. քանզի ան Մովսէսը որ
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց,
չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։
41 Ու ան օրերը որթ մը շինեցին, ու
կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց
ձեռացը գործքերովը կը զուարճա-
42 նային։ Աստուած ալ ետեւ դարձուց,
ու թողուց զանոնք որ երկնից
զօրքը պաշտեն. ինչպէս որ գրուած
է մարգարէից գրքին մէջ, Միթէ
անապատին մէջ քառասուն տարի
զոհեր ու պատարագնե՞ր մատուցիք
43 ինծի ով Իսրայէլի տունը. Ու
Մողոքին վրանը առիք ու ձեր
Հռեմփա աստուծոյն աստղը, ան
պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց
երկրպագութիւն ընելու. ես ալ
ձեզ Բաբելոնէն անդին պիտի փո-
44 խադրեմ։ Վկայութեան խորանը
անապատին մէջ մեր հայրերուն
հետն էր, ինչպէս որ Մովսէսին
հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ որ տեսած
օրինակին պէս շինէ զանիկայ.
45 Որ մեր հայրերն ալ յաջորդաբար
առնելով՝ Յեսուին հետ բերին զանիկայ
ան ազգերուն կալուածքը,
որոնք Աստուած վռնտեց մեր հայրերուն
առջեւէն մինչեւ Դաւիթին
46 օրերը, Որ Աստուծոյ առջեւը շնորհք
գտաւ, և ուզեց որ Յակոբին
Աստուծոյն բնակարան մը գըտ-
47 նէ։ Ու Սողոմոն անոր տուն մը
48 շինեց։ Սակայն Բարձրեալը ձեռքով
շինուած տաճարներու մէջ չը
բնակիր, ինչպէս որ մարգարէն կ'ը-
49 սէ, Երկինքը իմ աթոռս է, ու
երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն
է. որպիսի՞ տուն պիտի շինէք
ինծի, կ'ըսէ Տէրը, կամ ի՞նչ
տեղ է իմ հանգստութեանս
50 տեղը. Չէ՞ որ այս ամէնը իմ
51 ձեռքս շիներ է։ Ո՛վ խստապարանոցներ
ու սրտով և ականջով
չթլփատուածներ, դուք ամէն ատեն
Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը
կենաք, ինչպէս ձեր հայրերը՝ ա-
52 նանկ ալ դուք։ Մարգարէներէն
ո՞րը չհալածեցին ձեր հայրերը, ու
սպաննեցին զանոնք որ առաջուց
պատմեցին ան Արդարին գալուն
համար, որ դուք հիմա անոր մատնիչները
և սպաննողները եղաք.
Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակներուն 53
միջնորդութեամբը՝ ու
չպահեցիք։

Ու անոնք այս բաները լսելով՝ 54
սրտերնուն մէջ կը կտրտէին ու
ակռաներնին անոր վրայ կը կըրճտէին։
Բայց անիկայ Հոգւով 55
Սրբով լեցուած՝ երկինքը նայեցաւ
և տեսաւ Աստուծոյ փառքը, ու
Յիսուսն ալ որ Աստուծոյ աջ կողմը
կայներ էր, և ըսաւ. Ահա կը
տեսնեմ երկինքը բացուած, ու
Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կողմը
կայնած։ Իսկ անոնք մեծաձայն 56
աղաղակելով՝ ականջներնին գոցեցին,
և ամէնը մէկէն վազեցին անոր
վրայ. Ու քաղաքէն դուրս 57
հանելով՝ կը քարկոծէին զանիկայ.
և վկաները իրենց հանդերձները
դրած կը դնէին երիտասարդի մը
ոտքերուն քովը, որ Սօղոս կ'ըսուէր։
Ու կը քարկոծէին Ստե- 58
փաննոսը, որ աղօթք կ'ընէր ու
կ'ըսէր, Տէ՛ր Յիսուս՝ ընդունէ՛
իմ հոգիս։ Ու ծնկան վրայ գա- 59
լով բարձրաձայն աղաղակեց, Տէ՛ր՝
աս մեղքը մի՛ սեպեր ասոնց. և
աս ըսելով ննջեց. Սօղոս ալ համաձայն
էր անոր սպաննուելուն։

ԳԼ. Ը.

Ու ան օրը մեծ հալածում եղաւ 1
Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղեցիին
վրայ, և առաքեալներէն 'ի
զատ ամէնն ալ ցրուեցան եղան
Հրէաստանի ու Սամարիայի երկիրներուն
մէջ։ Ու աստուածա- 2
վախ մարդիկ Ստեփաննոսը վերցուցին,
ու անոր վրայ մեծ ողբ ըրին։
Բայց Սօղոս եկեղեցիին շատ վնաս 3
կու տար, տուները կը մտնէր,
էրիկ ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝
բանտը դնել կու տար։

Ու ան ցրուեցան եղածները կը 4
պտըտէին ու խօսքը կը քարոզէին։
Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քա- 5
ղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քարոզէր
անոնց։ Ու ժողովուրդները 6
միաբան հաւանութեամբ Փիլիպպոսին
ըսածներուն ուշադրութիւն

կու տային՝ լսելով ու տեսնելով ան
7 նշանները որ կ՚ընէր ։ Վասն զի
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները
մեծաձայն աղաղակելով կ՚ելլէին ։
8 Եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր
9 կը բժշկուէին ․ Ու մեծ ուրախու-
թիւն եղաւ այն քաղաքին մէջ ։
Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար՝
որ առաջուընէ այն քաղաքին մէջ մո-
գութիւն կ՚ընէր, ու Սամարացւոց
ազգը կ՚ապշեցնէր, իրեն համար
10 ըսելով թէ մեծ մէկ մըն է ․ Որ
անոր ուշադրութիւն կու տային
ամէնն ալ պզտիկէն մինչև մեծը,
և կ՚ըսէին, Ասիկայ Աստուծոյ մեծ
11 [ըսուած] զօրութիւնն է ։ Շատ
ժամանակէ 'ի վեր կախարդութիւն-
ներով զանոնք ապշեցնելուն հա-
մար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տա-
12 յին ։ Բայց երբոր Փիլիպպոսին
հաւատացին՝ որ Աստուծոյ թագա-
ւորութեանը ու Յիսուս Քրիստոսի
անուանը վրայով կը քարոզէր, կը
մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ
13 կնիկ մարդիկ ։ Եւ Սիմոն ինքն ալ
հաւատաց, ու մկրտուելով միշտ
Փիլիպպոսին հետ էր ․ և տեսնե-
լով այն նշանները ու մեծ զօրու-
թիւնները որ կ՚ըլլային, կը զար-
14 մանար ։ Իսկ Երուսաղէմի մէջ
եղող առաքեալները երբոր լսեցին
թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը
ընդունեցեր են, Պետրոսը ու Յով-
15 հաննէսը անոնց խրկեցին ․ Անոնք
իջնելով՝ աղօթք ըրին անոնց հա-
մար որ Սուրբ Հոգին առնեն ․
16 (Ինչու որ դեռ անոնց մէկուն վրայ
իջած չէր, հապա միայն Տէր Յի-
սուսի անուանը մկրտուած էին ․)
17 Այն ատենը ձեռքերնին դրին անոնց
վրայ, ու Սուրբ Հոգին կ՚առնէին ։
18 Երբոր տեսաւ Սիմոն թէ առա-
քեալները անոնց վրայ ձեռք դնելով՝
Սուրբ Հոգին կը տրուի, անոնց
19 ստակ մատուց ու ըսաւ, Ինծի ալ
աս իշխանութիւնը տուէք՝ որպէս
զի որուն վրայ ձեռք դնեմ, անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ ։ Բայց Պետ-
րոս ըսաւ անոր, Քու արծաթդ
քեզի հետ թող կորսուի, ինչու
որ Աստուծոյ պարգևը կարծեցիր
թէ ստակով կ՚առնուի ։ Դուն 21
ալ աս բանին մէջ մասն ու բաժին
չունիս, ինչու որ քու սիրտդ Աս-
տուծոյ առջևը շիտակ չէ ։ Ուս- 22
տի ատ քու չարութենէդ զղջէ՛
եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ՛, գու-
ցէ ներուի քեզի քու սրտիդ այդ
խորհուրդը ։ Ինչու որ ես քեզ 23
մաղձի դառնութեան մէջ և անի-
րաւութեան կապին մէջ կը տես-
նեմ ։ Սիմոն պատասխան տուաւ 24
ու ըսաւ, Դուք ինծի համար ա-
ղօթք ըրէք Տէրոջը, որ ատ ձեր
ըսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ ։
Անոնք ալ վկայութիւն տալով Աս- 25
տուծոյ խօսքը խօսելէն ետև, դար-
ձան Երուսաղէմ, և Սամարացւոց
շատ գիւղերուն մէջ աւետարանը
քարոզեցին ։

Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպ- 26
պոսին խօսեցաւ՝ ըսելով, Ելիր ու
գնա դէպ հարաւային կողմը այն
ճամբան, որ Երուսաղէմէն դէպ 'ի
Գազա կ՚իջնէ, որ անապատ տե-
ղի է ։ Ան ալ ելաւ գնաց ․ և 27
ահա Եթովպացի ներքինի մարդ
մը՝ Եթովպացւոց Կանդակա թա-
գուհիին մեծ զօրաւորը, որ ինքը
անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր, որ
Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագու-
թիւն ընելու ․ Եւ ետ կը 28
դառնար, ու իր կառքը նստած՝
Եսայի մարգարէին գիրքը կը կար-
դար ։ Եւ Հոգին ըսաւ Փիլիպ- 29
պոսին ․ Մօտեցիր և աս կառքին
քովը գնա ։ Փիլիպպոս ալ վա- 30
զելով մօտ գնաց՝ ու մտիկ կ՚ընէր
որ Եսայի մարգարէին գիրքը կը
կարդար, և ըսաւ ․ Կարդացածդ
կը հասկընա՞ս արդեօք ։ Ան ալ 31
ըսաւ, Ինչպէ՞ս կրնամ հասկընալ,
թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ ․
ու աղաչեց Փիլիպպոսին որ ելլէ
իր քովը նստի ։ Եւ գրքին մէջ 32
կարդացած տեղը աս էր ․ Ոչխարի
պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու
իր խուզողին առջևը մունջ կեցող
գառնուկի պէս՝ անանկ իր բերանը
չբանար ․ Իր խոնարհութեանը 33
մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ,
և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի

պատմէ ․ ինչու որ անոր կեանքը
34 երկրէն կը վերցուի ։ Ներքինին
պատասխան տուաւ Փիլիպպոսին ու
ըսաւ, Կ՚աղաչեմ քեզի, մարգա-
րէն որո՞ւ համար կ՚ըսէ աս ․ իրե՞ն
համար թէ մէկ ուրիշի մը հա-
35 մար ։ Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը
բացաւ, և գրքին աս խօսքէն սկսե-
լով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր ։
36 Ու երբոր իրենց ճամբան կ՚երթային,
ջուրի մը քով եկան ․ ու ըսաւ
ներքինին, Ահա ջուր, ալ ի՞նչ
բան զիս կ՚արգիլէ մկրտուելէն ։
37 [Եւ Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Թէ
որ քու բոլոր սրտովդ կը հաւա-
տաս, կարելի է ․ անիկայ պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Կը հաւա-
տամ թէ Յիսուս Քրիստոս Որ-
38 դի Աստուծոյ է ։] Ու հրաման ըրաւ
որ կառքը կայնեցընեն ․ և երկուք-
նին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը
ու ներքինին, և մկրտեց զանիկայ ։
39 Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան, Տէ-
րոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպո-
սը, և ալ ներքինին զանիկայ չտե-
սաւ, ու իր ճամբան կ՚երթար
40 ուրախութեամբ ։ Բայց Փիլիպ-
պոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ ․
ու պտըտելով բոլոր քաղաքներուն
աւետարան կը քարոզէր, մինչև որ
Կեսարիա եկաւ ։

ԳԼ․ Թ․

1 Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը ա-
շակերտներուն դէմ սպառնալիք
ու մահ փչելով՝ քահանայապետին
2 քովը գնաց ․ Եւ անկէ թուղթեր
ուզեց Դամասկոս ժողովարաններուն
համար, որ եթէ այն ճամբուն
հետևողներ գտնելու ըլլայ, էրիկ
մարդիկ կամ կնիկ մարդիկ կապած
3 Երուսաղէմ բերէ ։ Ու երբոր
կ՚երթար, ու Դամասկոսին մօտե-
ցաւ, յանկարծ իր բոլորտիքը եր-
4 կինքէն լոյս մը փայլատակեց ․ Եւ
ինքը գետինը ինկալով՝ մէկ ձայն
մը լսեց՝ որ կ՚ըսէր իրեն, Սաւուղ՝
Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես ։
5 Եւ անիկայ ըսաւ, Ո՞վ ես դուն՝
Տէր ․ և Տէրը ըսաւ, Ես եմ Յի-
սուսը՝ որ դուն կը հալածես ․ դը-
ժուար բան է քեզի խթանի դէմ
կից զարնել ։ Ան ալ դողալով ու 6
ապշելով ըսաւ, Տէ՛ր, ի՞նչ
կ՚ուզես որ ընեմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ 7
անոր, Ելիր ու քաղաքը մտիր,
և քեզի պիտի զըրուցուի ինչ որ
պարտիս ընել ․ Իսկ այն մարդիկը
որ իր հետը կ՚երթային, ապշած
կեցեր էին, ձայնը միայն կը լսէին,
բայց մէկը չէին տեսներ ։ Եւ 8
Սօղոս գետնէն ելաւ, ու բաց աչ-
քերով մէկը չէր տեսներ ․ ուստի
անոր ձեռքէն բռնեցին ու Դամաս-
կոս մտցուցին ։ Եւ երեք օր կե- 9
ցաւ առանց տեսնելու, և ոչ կե-
րաւ, ոչ ալ խմեց ։

Ու Անանիա անունով աշակերտ 10
մը կար Դամասկոսի մէջ ․ և Տէրը
տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ, Անա-
նիա ․ ան ալ ըսաւ, Տէ՛ր ահա
հոս եմ ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր, 11
Ելիր ու գնա այն փողոցը որ Ուղիղ
կ՚ըսուի, և հոն Յուդայի տանը
մէջ փնտռէ Սօղոս անունով Տար-
սոնացի մը ․ վասն զի ահա անիկայ
աղօթք կ՚ընէ ․ Ու տեսիլքի մէջ 12
մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով՝
ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դը-
րած, որ տեսնէ ։ Անանիա ալ 13
պատասխան տուաւ, Տէ՛ր շատե-
րէն լսեցի այն մարդուն համար թէ
ո՛րչափ չարիքներ ըրաւ քու սուր-
բերուդ Երուսաղէմի մէջ ․ Եւ հոս 14
ալ քահանայապետներէն իշխանու-
թիւն ունի կապելու այն ամէնը, որ
քու անունդ կը կանչեն ։ Եւ Տէ- 15
րը ըսաւ անոր, Գնա՛ դուն, ինչու
որ անիկայ ինծի ընտիր աման մըն
է, իմ անունս կրելու հեթանոս-
ներուն ու թագաւորներուն և Իս-
րայէլի որդւոցը առջևը ․ Վասնզի 16
ես անոր պիտի ցուցընեմ թէ որ-
չափ պէտք է իրեն իմ անուանս
համար նեղութիւն կրել ։ Եւ 17
Անանիա գնաց ու այն տունը մտաւ,
և ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ,
Սաւուղ եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց,
այն Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի
երևցաւ երբոր կու գայիր, որպէս զի
տեսութիւնդ առնես, ու Հո-
գւով Սրբով լեցուիս ։ Եւ շատ 18

մը անոր աչքերէն թեփերու պէս
թափեցաւ . և իսկոյն տեսաւ
19 ու ելաւ , մկրտուեցաւ . Եւ կերակուր
առնելով՝ ուժը վրան եկաւ ,
ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ
եղող աշակերտներուն հետը կեցաւ ։
20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն
մէջ կը քարոզէր Յիսուսը ,
թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին ։
21 Եւ ամէն լսողները զարմացեր
էին , ու կ՚ըսէին , Անիկայ
ան չէ՞ , որ Երուսաղէմի մէջ կը
կործանէր անոնք որ այս անունը կը
կանչէին . և հոս ալ ան բանին համար
եկած էր , որպէսզի կապած՝
22 քահանայապետներուն տանի ։ Բայց
Սօղոս՝ ալ աւելի կը զօրանար , և
Դամասկոսի մէջ բնակող Հրէաները
կը պապանձեցընէր , ապացուցանելով թէ Քրիստոսը ասիկայ
23 է ։ Ու շատ օրեր անցնելէն
ետքը՝ Հրէաները խորհուրդ ըրին
24 որ անիկայ սպաննեն ։ Բայց Սօղոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը . և ցորեկ ու գիշեր դռները կը պահէին որ անիկայ սպաննեն ։
25 Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկայ , ու զամբիւղով մը կախելով՝ պարէն վար իջեցուցին ։

26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ ,
կը ջանար աշակերտներուն յարելու . բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ , չհաւատալով թէ անիկայ
27 աշակերտ էր ։ Բայց Բառնաբաս անիկայ առնելով առաքեալներուն տարաւ , ու պատմեց անոնց
թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը
տեսաւ , և թէ անոր հետ խօսեցաւ ,
և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի անուանովը ։
28 Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց
հետ կը մտնէր ու կ՚ելլէր , Տէր
Յիսուսի անուանովը համարձակ քարոզելով ։
29 Նաև Յելլենացւոց
դէմ կը խօսէր և վիճաբանութիւն
կ՚ընէր . անոնք ալ կը փնտռէին
30 անիկայ սպաննել ։ Իսկ եղբայրները իմանալով՝ զանիկայ Կեսարիա
իջեցուցին , և անկէ Տարսոն խրկեցին զանիկայ ։

Ան ատենը եկեղեցիները բոլոր 31
Հրէաստանի և Գալիլիայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունէին , և շինութիւն կ՚ընդունէին ,
ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն
Սրբոյ մխիթարութեամբը քալելով
կ՚աճէին ։

Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը 32
պտըտէր , Լիւդդիա բնակող սուրբերուն քովն ալ իջաւ ։ Եւ հոն 33
մէկ մարդ մը գտաւ , որուն անունը
Ենեաս էր , ութը տարիէ 'ի վեր
մահճին պառկած անդամալոյծ ։ Եւ 34
ըսաւ անոր Պետրոս , Ենեա՛ Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ .
ելի՛ր ու քու անկողինդ շինէ՛ . ան
ալ շուտ մը ելաւ ։ Եւ Լիւդդիայի 35
ու Սարոնի մէջ բնակողները ամէնը անիկայ տեսան , ու
Տէրոջը դարձան ։ Եւ Յոպպէի 36
մէջ աշակերտ եղած կնիկ մը կար՝
անունը Տաբիթա , (որ թարգմանուելով Այծեամնիկ կ՚ըսուի .)
անիկայ լեցուած էր բարի գործքերով ու ողորմութիւններով , որ
կ՚ընէր ։ Ու եղաւ որ ան օրերը 37
ինքը հիւանդացաւ ու մեռաւ . լուացին անիկայ և վերի սենեակ մը
դրին ։ Ու Լիւդդիա Յոպպէին 38
մօտ էր . ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է , անոր
երկու մարդ խրկեցին , աղաչելով
որ չուշանայ իրենց գալու ։ Պետրոս ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ . 39
ու երբոր եկաւ , վերի սենեակը հանեցին զանիկայ . և բոլոր որբևայրիները անոր բոլորտիքը կայնեցան ,
կու լային ու կը ցուցնէին ան
բաճկոնները և հանդերձները որ
կ՚ընէր Այծեամնիկ , քանի որ իրենց
հետն էր ։ Պետրոս ալ ամէնը 40
դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ
ու աղօթք ըրաւ , և դէպ 'ի մարմինը դառնալով՝ ըսաւ , Տաբիթա՛
ելի՛ր կայնէ՛ . ան ալ իր աչքերը
բացաւ , ու Պետրոսը տեսնելով՝
ելաւ նստաւ ։ Ինքն ալ 41
ձեռքը անոր տուաւ , ու վերցուց
զանիկայ . և սուրբերը ու որբևայրիները կանչելով՝ անոնց առջևը ողջ
կայնեցուց զանիկայ ։ Եւ աս բանս 42

բոլոր Յոպպէին մէջ իմացուեցաւ ,
ու շատերը Տէրոջը հաւատացին ։
43 Եւ եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպպէ
կեցաւ Սիմոն անունով կաշի բանողի մը քով ։

ԳԼ. Ժ.

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար
Կոռնելիոս անունով , հարիւրապետ՝ Իտալական ըսուած գուն-
2 դէն . Բարեպաշտ ու աստուածավախ իր բոլոր տունովը , որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու
տար , և ամէն ատեն Աստուծոյ աղօթք
3 կ՚ընէր ։ Անիկայ օրուան
ժամը իննին առտնները տեսիլքի
մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի
տեսաւ , որ իր քովը մտաւ և իրեն
4 ըսաւ , Կոռնելիոս ։ Ան ալ անոր
նայելով ու խիստ վախնալով , ըսաւ , Ի՞նչ է Տէր . ան ալ ըսաւ
անոր , Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջևը ելան
5 յիշատակի համար ։ Եւ հիմա
Յոպպէ մարդիկ խրկէ , ու կանչէ
Սիմոն անունով մէկը որ Պետրոս
6 մականուանեալ է . Անիկայ իջևանած է Սիմոն անունով կաշի
բանողի մը քով , որուն տունը ծո-
7 վուն մօտ է ։ Ու երբոր գնաց ան
հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր ,
իր ծառաներէն երկուքը կանչեց , ու
իր քովը սպասողներէն ալ բարեպաշտ
8 զինուոր մը , Եւ բոլորը անոնց պատմելով՝ Յոպպէ խրկեց
զանոնք ։

9 Ու հետևեալ օրը երբոր անոնք
ճամբայ երթալով՝ քաղաքին մօտեցան , Պետրոս ժամը վեցին տանիքը ելաւ աղօթք ընելու .
10 Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով՝ կ՚ուզէր ճաշ ընել . ու քանի որ կերակուր պատրաստութիւն կը տեսնէին , իր վրայ մտքի յափշտակու-
11 թիւն մը եկաւ . Եւ տեսաւ երկինքը բացուած , ու չորս ծայրէն կապուած ամա՛ն մը մեծ կտաւի մը
12 պէս , որ իջաւ երկրի վրայ . Որուն
մէջը կար երկրի բոլոր չորքոտանիները ու գազանները և սողունները
13 ու երկնից թռչունները ։ Եւ ձայն
մը եկաւ իրեն , Ելի՛ր Պետրոս՝
մորթէ՛ ու կե՛ր ։ Բայց Պետրոս 14
ըսաւ , Քա՛ւ լիցի Տէր . ինչու որ
ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր
բան կերած չեմ ։ Նորէն մէյմըն 15
ալ ձայն եղաւ իրեն , Ան որ Աստուած մաքրեց , դուն պիղծ մի՛ սեպեր ։ Անիկայ երեք անգամ եղաւ , 16
և ամանը երկինքը վերցուեցաւ ։ Ու 17
Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը
զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան
իր տեսած տեսիլքը , ահա Կոռնելիոսէն խրկուած մարդիկը Սիմոնին
տունը հարցուցին , ու դրանը առջևը կայնեցան . Եւ կանչելով կը 18
հարցընէին թէ Սիմոնը որ Պետրոս կ՚ըսուի , հո՞ս կը կենայ ։ Ու 19
երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով կը մտածէր , Հոգին Աստուծոյ
ըսաւ անոր , Ահա երեք մարդիկ
քեզ կը փնտռեն . Ուստի ելի՛ր 20
իջի՛ր , և անոնց հետը գնա՛ առանց
խղճահարութեան , ինչու որ ես
խրկեցի անոնք ։ Պետրոս ալ ան 21
մարդիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ , Ահա ես եմ անիկայ որ դուք
կը փնտռէք . ի՞նչ բանի համար
եկած էք ։ Անոնք ալ ըսին , Կոռնելիոս հարիւրապետը՝ արդար և 22
աստուածավախ մարդ՝ բոլոր Հրէից
ազգէն վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ
մը հրաման առաւ , որ քեզ իր
տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր
լսէ ։ Ան ատենը ներս կանչեց անոնք 23
և իր քովը վար դրաւ ։

Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ
անոնց հետը գնաց , և քանի մըն
ալ Յոպպէէն եղող եղբայրներէն իր
հետը գացին ։ Ու հետևեալ օրը 24
Կեսարիա մտան . Կոռնելիոս ալ
իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց կը սպասէր ։ Ու երբոր Պետրոս ներս կը 25
մտնէր , Կոռնելիոս անոր դիմացը
ելաւ , ու անոր ոտքը իյնալով
երկրպագութիւն կ՚ընէր ։ Բայց 26
Պետրոս անիկայ կանգնեցուց ու ըսաւ , Ելի՛ր կայնէ՛ . ես ինքս ալ
մարդ եմ ։ Եւ անոր հետը խօսակ- 27
ցելով ներս մտաւ , ու հոն շատ
մարդիկ ժողվուած գտաւ . Եւ ը- 28

տուաւ անոնց, Դուք գիտէք թէ ինչպէս
ապօրինաւոր բան է Հրէայ
մարդու մը օտարազգիի հետ հաղորդակցութիւն
ընելը կամ անոր մօտենալը.
բայց Աստուած ինծի ցուցուց
որ մարդիկներէն մէկուն պիղծ
29 կամ անմաքուր չըսեմ։ Անոր համար
ես ալ որ կանչուեցայ՝ առանց
դէմ խօսելու եկայ. բայց հիմա կը
հարցընեմ, ի՞նչ բանի համար զիս
30 կանչեցիք։ Կոռնելիոս ալ ըսաւ,
Չորս օր առաջ մինչև աս ժամս ծոմ
կը պահէի, ու ժամը իններն տանս
մէջ աղօթք կ'ընէի. և ահա փայլուն
հանդերձներով մարդ մը կայ-
31 նեցաւ առջևս ու ըսաւ, Կոռնելիոս՝
քու աղօթքդ լսուեցաւ, և
քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ
32 առջև յիշուեցան. Արդ մարդ
ղրկէ Յոպպէ, ու կանչէ՛ Սիմոնը՝
որ Պետրոս ալ կ'ըսուի. անիկայ
ծովուն մօտ Սիմոն անունով կաշի
բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր
կը կենայ. որ երբոր գայ, քեզի
33 պիտի խօսի։ Արդ անմիջապէս
մարդ ղրկեցի քեզի, դուն ալ աղէկ
ըրիր որ եկար. և հիմա մենք
ամենքս Աստուծոյ առջև կեցեր ենք
լսելու ան ամէն բաները, որ Աստուծմէ
հրամայուած է քեզի։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու
ըսաւ. Ճշմարտութեամբ կը հասկընամ
որ Աստուծոյ քով աչառու-
35 թիւն չկայ. Հապա ամէն ազգի
մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու
արդարութիւն կը գործէ, անոր
36 ընդունելի է։ Ան խօսքը որ Իսրայէլի
որդւոցը ղրկեց Աստուած
խաղաղութիւն քարոզելու Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը, (անիկայ է
37 ամենուն Տէրը.) Դուք աղէկ գիտէք
ան բանը, որ բոլոր Հրէաստանի
մէջ եղաւ Գալիլեայէն սկըսած՝
ան մկրտութենէն ետև որ
38 Յովհաննէս քարոզեց. Յիսուսը
որ Նազարեթէն էր, որ Աստուած
զանիկայ օծեց Սուրբ Հոգիով և
զօրութիւնով, որ պտըտեցաւ բարիք
ընելով, ու Սատանայէն բռնըր
տանջուածները բժշկելով,
քանզի Աստուած իր հետն էր։

Ու մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն 39
որ ըրաւ Հրէաստանի երկրին
մէջ ու Երուսաղէմի մէջ, որն որ
փայտէն կախած սպաննեցին ալ.
Աստուած զանիկայ երրորդ օրը յարուց, 40
և յայտնի ըրաւ զանիկայ,
Ոչ թէ բոլոր ժողովուրդին, հապա 41
մեզի առաջուց Աստուծմէ վըկայ
ըլլալու ընտրուածներուս. որ
մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք
ալ՝ անոր մեռելներէն յարութիւն
առնելէն ետքը։ Ու ինքը պատուիրեց 42
մեզի որ ժողովուրդին
քարոզենք ու վկայութիւն տանք,
թէ անիկայ է Աստուծմէ սահմանուած՝
կենդանիներուն ու մեռելներուն
դատաւորը։ Անոր կը 43
վկայեն բոլոր մարգարէները թէ
ամէն իրեն հաւատացողները իր անունովը
մեղաց թողութիւն կ'առնեն։

Ու երբոր Պետրոս աս խօսքերը 44
կը խօսէր, Հոգին Սուրբ իջաւ
ամենուն վրայ, որոնք խօսքը կը
լսէին։ Ու թլփատուածներէն 45
եղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին, զարմացան
որ հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը կը
լցուէր. Քանզի կը լսէին ա- 46
նոնցմէ որ օտար լեզուներով կը
խօսէին, և զԱստուած կը փառաւորէին։
Ան ատենը Պետրոս 47
պատասխան տուաւ, Կրնա՞յ մէկը
ջուրը արգիլել որ ասոնք չմկըրտուին,
որոնք Հոգին Սուրբն ալ
ընդունեցին մեզի պէս։ Ու հրա- 48
ման ըրաւ որ Տէրոջը անունովը
մկրտուին. ան ատենը իրեն աղաչեցին
որ քանի մը օր հոն մնայ։

ԳԼ. ԺԱ.

Ու առաքեալները ու եղբայրները 1
որ Հրէաստանի կողմերն էին,
լսեցին որ հեթանոսներն ալ Աստուծոյ
խօսքը ընդուներ են։ Ու 2
երբոր Պետրոս Երուսաղէմ ելաւ,
թլփատուածներէն եղողները անոր
հետ կը վիճէին, Ու կ'ըսէին թէ 3
Դուն անթլփատ մարդոց քովը մըտար,
և անոնց հետ հաց կերար։

4 Պետրոս ալ սկսաւ ճանը կարգով
5 պատմել անոնց, ու ըսաւ, Ես
Յոպպէ քաղաքը աղօթք կ'ընէի,
ու մտքի յափշտակութեան մէջ
տեսիլք մը տեսայ. մէկ աման մը
մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն
կախուած իջաւ, ու մինչև
6 ինծի հասաւ. Անոր վրայ աչքս
տնկեր կը նայէի, և տեսայ երկրի
չորքոտանիները, ու գազանները,
և սողունները, ու երկնից թռչուն-
7 ները։ Ու ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր
ինծի, Ելի՛ր Պետրոս՝ մորթէ
8 ու կե՛ր։ Բայց ես ըսի, Քաւ
լիցի Տէր, ինչու որ պիղծ կամ
անմաքուր բան մը ամենևին մտած չէ
9 իմ բերանս։ Պատասխան տուաւ
ինծի երկրորդ անգամ ան ձայնը
երկինքէն, Ան որ Աստուած մաք-
10 րեց, դուն պիղծ մի՛ սեպեր։ Ասի
իրեք անգամ եղաւ, ու նորէն բո-
11 լորը երկինքը քաշուեցաւ։ Ու
ահա իսկոյն իրեք մարդ Կեսարիայէն
ինծի ղրկուած՝ ինչ իմ եղած
12 տանս առջևը կեցան։ Հոգին
ալ ինծի ըսաւ որ անոնց հետը
երթամ առանց խղճահարութեան.
աս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ
գացին, ու մտանք ան մարդուն
13 տունը։ Ու անիկայ մեզի պատմեց
թէ ինչպէս իր տանը մէջ հրեշտակը
տեսաւ՝ որ կայներ էր և
ինծի կ'ըսէր, Մարդ ղրկէ Յոպպէ
ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ
14 կը կոչուի. Որ ան քեզի խօսքեր
պիտի խօսի, որոնցմով փրկուիս
15 դուն և քու բոլոր տունդ։ Ու
երբոր սկսայ խօսիլ, Հոգին Սուրբ
անոնց վրայ իջաւ, ինչպէս որ ա-
16 ռաջուց մեր վրայ ալ։ Ան ատենը
յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ'ըսէր,
Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց
դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտ-
17 ուիք։ Արդ թէ որ Աստուած
մի և նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝
ինչպէս որ մեզի ալ, երբոր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի հաւատացինք,
ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ
18 դէմ դնել։ Ասիկայ բաները լսելով
ձայներնին կտրեցին, և Աստուած կը
փառաւորէին ու կ'ըսէին, Ուրեմն
Աստուած հեթանոսներուն ալ կենաց
համար ապաշխարութիւն տուաւ։

Ու Ստեփանոսին [illegible] 19
վրայ եղած նեղութենէն ցրուածները
մինչև Փիւնիկէ ու Կիպրոս
և Անտիոք հասան, ու մէկու
մը Աստուծոյ խօսքը չէին խօսէր,
միայն թէ Հրեաներուն։ Բայց 20
անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրենացի
մարդիկ էին, որոնք երբոր
Անտիոք մտան, Հելլենացիներուն հետ կը
խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով։
Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր, 21
և բազմութիւն մարդիկ հաւատալով
Տէրոջը դարձան։ Ու անոնց վրա- 22
յով ան լուրը Երուսաղէմի եկեղեցիին
ականջը հասաւ. ու Բառնաբասը
ղրկեցին որ մինչև Անտիոք
երթայ. Որ երբոր եկաւ և Աս- 23
տուծոյ շնորհքը տեսաւ, ուրախացաւ,
ու կը յորդորէր ամէնն ալ
որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ կե-
ցած մնան. Քանզի ինքը բարի 24
մարդ էր, ու Սուրբ Հոգիով և
հաւատքով լեցուն. ու Տէրոջը շատ
ժողովուրդ աւելցաւ։ Ու ետքը Բառ- 25
նաբաս Տարսոն ելաւ՝ Սօղոսը
փնտռելու, և զանիկայ գտնելով՝
Անտիոք բերաւ։ Ու եղաւ որ ա- 26
նոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ
մէկտեղ ժողվուելով, շատ ժողովուրդի
սորվեցուցին. ու [illegible] առաջ
Անտիոքի մէջ աշակերտները
Քրիստոնեայ անուանեցան։
Ան օրերը Երուսաղէմէն մարգա- 27
րէներ իջան Անտիոք։ Ու անոնց- 28
մէ մէկը Ագաբոս անունով՝ ելաւ.
ծանուց Հոգիին զօրութեամբը
թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր
աշխարհ, որ և եղաւ Կղօդիոսին
օրերը։ Ու աշակերտները որոշե- 29
ցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն
եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բընակող
եղբայրներուն օգնութիւն
ղրկեն. Որ կատարեցին ալ, երէց- 30
ներուն ղրկելով Բառնաբասին ու
Սօղոսին ձեռքովը։

ԳԼ. ԺԲ.

Ան ատենները Հերովդէս թագա- 1
ւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիէն

2 մէկ քանիները չարչարելու ։ Եւ
Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը
3 սրով սպաննեց ։ Եւ տեսնելով որ
Հրեաներուն հաճելի է , անոր վրայ
Պետրոսն ալ բռնեց . ու բաղարջակերաց
4 օրերն էին ։ Զանիկայ երբոր
բռնեց՝ բանտը դրաւ , և չորս
կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց
որ պահեն , և կ'ուզէր զատկէն
ետև ժողովուրդին հանել զանիկայ ։
5 Ուստի Պետրոս բանտին մէջ պահուած
էր , բայց եկեղեցին անդադար
աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ անոր
6 համար ։ Եւ երբոր Հերովդէս ուզեց
զանիկայ դուրս բերել , ան գիշերը
Պետրոս երկու զինուորներու
մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով
կապուած . ու պահապանները
դրանը առջևը բանտը կը պահպանէին ։
7 Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը
իջաւ վրան կայնեցաւ , ու տանը
մէջ լոյս մը ծագեցաւ , և Պետրոսին
կողը խթելով արթնցուց զանիկայ ,
ու ըսաւ , Շուտով ելիր .
ու շղթաները անոր ձեռքերէն վար
8 ինկան ։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր ,
Գօտիդ կապէ ու հողաթափներդ
ոտքդ հագիր . անիկայ
ալ այնպէս ըրաւ . և ըսաւ անոր ,
Հանդերձդ վրադ առ ու եկուր իմ
9 ետևէս ։ Ան ալ ելլելով անոր
ետևէն կ'երթար , և չէր գիտեր թէ
ան հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է ,
հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը
10 տեսնէ ։ Եւ երբոր անոնք առաջին
ու երկրորդ պահապաններէն անցան ,
եկան մինչև երկաթի դուռը ,
որ քաղաքին մէջը կը հանէր , որ
ան ինքնիրմէ բացուեցաւ անոնց . և
անկէ ելլելով՝ մէկ փողոց մը անցան ,
հրեշտակն ալ խկոյն անկէ զատուեցաւ
11 ։ Եւ Պետրոս ինքզինքին գալով
ըսաւ . Հիմա ճշմարտապէս
գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը խրկեց ,
և ազատեց զիս Հերովդէսին
ձեռքէն ու Հրէից ժողովուրդին
12 բոլոր ակնկալութիւնէն ։ Եւ մտածելով՝
եկաւ Մարկոս ըսուած Յովհաննէսին
մօրը Մարիամին տունը ,
ուր որ շատերը ժողվուած աղօթք
13 կ'ընէին ։ Եւ դուրսի դուռը
որ զարկաւ , Հռոդէ անունով
աղախին մը գնաց ականջ դնելու ։
Եւ երբոր Պետրոսին ձայնը ճանչցաւ , 14
ուրախութենէն դուռը չբացաւ ,
հապա ներս վազելով պատմեց
թէ Պետրոս դրանը առջևը
կայներ է ։ Իսկ անոնք ըսին անոր , 15
Խենթեցեր ես . բայց ինքը կը պնդէր
թէ անանկ է . անոնք ալ կ'ըսէին ,
Անոր հրեշտակը պիտի ըլլայ ։
Սակայն Պետրոս անդադար 16
կը զարնէր . ու երբոր բացին ,
զինքը տեսնելով ապշեցան ։ Բայց 17
անիկայ ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց
որ լուռ կենան , ու պատմեց անոնց
թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն
հանեց , և ըսաւ , Ասիկայ Յակոբոսին
ու եղբայրներուն պատմեցէք .
և ելաւ ուրիշ տեղ գնաց ։ Եւ 18
երբոր առտու եղաւ , մեծ խռովութիւն
կար զինուորներուն մէջ թէ
արդեօք ի՞նչ եղաւ Պետրոս ։
Հերովդէս ալ երբոր ուզեց անիկայ՝ 19
ու չգտաւ , պահապաններուն հարցափորձ
ընելով՝ հրաման ըրաւ որ
սպաննուին . և ինքը Հրէաստանէն
Կեսարիա իջաւ , ու հոն կը կենար ։
Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած 20
էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացիներուն
հետ . անոնք ալ միաբան
հաւանութեամբ իրեն եկան , ու
թագաւորին Բղաստոս սենեկապետը
համոզելով՝ հաշտութիւն կը
խնդրէին . ինչու որ իրենց երկիրը
թագաւորին երկրէն ապրուստ կ'առնէր ։
Եւ մէկ որոշուած օր մը 21
Հերովդէս թագաւորական հանդերձը
հագած ու ատեանը նստած՝
անոնց ատենաբանութիւն կ'ընէր ։
Ժողովուրդն ալ կ'աղաղակէր , Թէ 22
Ասիկայ Աստուծոյ ձայն է , ու չէ
թէ մարդու ։ Եւ խկոյն Տէրոջը 23
հրեշտակը զանիկայ զարկաւ , Աստուծոյ
փառք չտալուն համար . և
որդնալից ըլլալով մեռաւ ։

Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու 24
կը շատնար ։ Եւ Բառնաբաս ու 25
Սօղոս երբոր իրենց յանձնուած պաշտօնը
լմնցուցին՝ Երուսաղէմէն
դարձան , Մարկոս ըսուած Յովհաննէսն
ալ հետերնին առնելով ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղեցիին
քանի մը մարգարէներ ու վարդապետներ
կային , Բառնաբաս
ու Շմաւոն որ Նիգեր կ'ըսուէր ,
և Ղուկիոս Կիւրենացի ու Մանայէն՝
Հերովդէս չորրորդապետին
2 մնծակիցը , և Սօղոս ։ Երբոր
անոնք Տէրոջը պաշտամին մէջ էին՝
և ծոմ կը պահէին , Հոգին Սուրբ
ըսաւ , Զատեցէք ինծի Բառնաբասը
և Սօղոսը այն գործին համար ,
3 որուն ես կանչեր եմ անոնք ։ Ան
ատենը ծոմ պահելով և աղօթք ընելով ,
ձեռք դրին անոնց վրայ ու
խրկեցին ։

4 Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրկուած՝
Սելևկիա իջան , ու անկէ
5 նաւով Կիպրոս գացին ։ Եւ Սաղամինա
հասնելով՝ Հրէից ժողովարաններուն
մէջ Աստուծոյ խօսքը
կը քարոզէին , ու Յովհաննէսն ալ
6 իրենց սպասաւոր ունէին ։ Եւ պտըտելով
այն [բոլոր] կղզին մինչև
Պափոս , հոն գտան սուտ մարգարէ՝
Հրեայ մոգ մը , որուն անունը
7 Բարյեսու էր . Որ ինքը փոխանորդ-բդեշխին
հետն էր , որ կ'ըսուէր
Սերգիոս Պօղոս , խելացի մարդ
մը . անիկայ Բառնաբասը և Սօղոսը
հրաւիրելով՝ ուզեց Աստուծոյ
8 խօսքը լսել ։ Սակայն անոնց դէմ
կեցաւ Եղիմաս մոգը , (քանզի այսպէս
կը թարգմանուի անոր անունը ,)
որ կ'ուզէր փոխանորդ-բդեշխը
9 հաւատքէն դարձնել ։ Բայց
Սօղոս (որ Պօղոս ալ կ'ըսուի ,)
Հոգւով Սրբով լեցուած՝ աչքերը
10 անոր վրայ տնկեց , Եւ ըսաւ , Ո՛վ
ամէն խաբէութիւնով և ամէն
խորամանկութիւնով լեցուած Սատանայի
որդի՛ , թշնամի բոլոր արդարութեան ,
պիտի չդադարի՞ս
Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռելէն ։
11 Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու
վրադ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ ատեն
մը արևը չտեսնելով ։ Եւ
խկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը
ինկաւ , ու պտըտելով առաջնորդ
12 կը փնտռէր ։ Ան ատենը փոխանորդ-բդեշխը
աս բաները որ տեսաւ՝
հաւատաց , մեծապէս զարմանալով
Տէրոջը վարդապետութեանը
վրայ ։

Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէն 13
ելան , ու եկան Պամփիլիայի
Պերգէն . բայց Յովհաննէս
անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ
դարձաւ ։ Անոնք ալ Պերգէէն 14
գացին ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը ,
և շաբաթ օրը ժողովարանը
մտնելով՝ նստան ։ Եւ օրէնքը 15
և մարգարէները կարդացուելէն
ետև՝ ժողովրդապետները լուր խրկեցին
իրենց ու ըսին , Մարդիկ
եղբայրներ՝ թէ որ դուք ժողովուրդին
յորդորական խօսք մը
ունիք , խօսեցէք ։ Ան ատենը 16
Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով , ձեռքը
շարժեց ու ըսաւ , Ո՛վ Իսրայէլացի
մարդիկ և դուք որ Աստուծմէ
կը վախնաք , մտիկ ըրէք ։ Այս Իսրայէլ 17
ժողովուրդին Աստուածը մեր
հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը
բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ
պանդխտութեան ատենը , և բարձր
բազուկով զանոնք անկէ հանեց ։
Եւ քառասուն տարուան ժամանակի 18
չափ անապատին մէջ կերակրեց զանոնք ։
Եւ Քանանու երկրին մէջ 19
եօթը ազգ կործանելով , անոնց
երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն ։
Եւ անկէ ետև չորս հարիւր 20
յիսուն տարիի չափ դատաւորներ
տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ մարգարէն ։
Եւ ետքը թագաւոր ուզեցին 21
. և Աստուած Կիսի որդին
Սաւուղը տուաւ անոնց՝ Բենիամինի
ցեղէն մարդ մը , քառասուն
տարի ։ Եւ երբոր զանիկայ փոխեց , 22
Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր ,
որուն համար վկայութիւն
տալով ըսաւ , Յեսսէի որդին Դաւիթը
գտայ իմ սրտիս համեմատ
մարդ , որ իմ բոլոր կամքս պիտի
կատարէ ։ Ասոր սերունդէն Աստուած 23
իր խոստմունքին պէս Իսրայէլին
փրկիչ Յիսուսը հանեց .
Եւ դեռ անիկայ իր մուտքին չեկած՝ 24
Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլի
բոլոր ժողովուրդին ապաշխա-

րութեան մկրտութիւնը քարոզեց ·
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը
կը կատարէր , ըսաւ , Ո՞վ կը
կարծէք թէ եմ . ես Քրիստոսը
չեմ , հապա ահա իմ ետեւէս
կու գայ , որ ես արժանի չեմ
անոր ոտքերուն կօշիկները քակելու ։
26 Մարդիկ եղբայրներ՝ Աբրահամի
ազգին որդիքը , ու անոնք
որ ձեր մէջը աստուածավախ են ,
աս փրկութեան խօսքը ձեզի ղրկուեցաւ ։
27 Քանզի Երուսաղէմ
բնակողները և անոնց իշխանները
ոչ անիկայ ճանչցան , ոչ ալ մարգարէներուն
ձայները , որ ամէն
շաբաթ օրերը կը կարդացուին ·
հապա զանոնք կատարեցին՝ զինք
28 դատապարտելով ։ Եւ մահուան
պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն
խնդրեցին որ անիկայ սպաննուի ։
29 Ու երբոր անոր համար
բոլոր գրուած բաները կատարեցին ,
փայտէն վար իջեցնելով՝
30 գերեզմանի մէջ դրին ։ Բայց Աստուած
անիկայ յարուց մեռելներէն ·
որ ինքը շատ օրեր երեւցաւ
31 անոնց , Որ իր հետը Գալիլեայէն
Երուսաղէմ ելեր էին , որոնք հիմա
անոր վկաներն են ժողովուրդին առջեւ ։
32 Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք
ան խոստմունքը որ հայրերուն
33 եղած էր , Որ զանիկայ Աստուած
կատարեց մեզի որ անոնց զաւակներն
ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով ,
ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն
ալ գրուած է , Դուն իմ Որդիս
34 ես , ես այսօր քեզ ծնայ ։ Եւ
որ զանիկայ մեռելներէն յարուց ,
ու մէյմըն ալ ապականութեան պիտի
չդառնայ , ասանկ կ'ըսէ թէ
Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ
սուրբ խոստմունքները ։
35 Ասոր համար ուրիշ տեղ մը մէջ ալ
կ'ըսէ , Քու Սուրբիդ ապականութիւն
տեսնել պիտի չտաս ։
36 Ինչու որ Դաւիթ իր դարուն մէջ
Աստուծոյ կամքը ծառայելով՝ մեռաւ ,
ու իր հայրերուն քովը դըրուեցաւ
և ապականութիւն տեսաւ ։
37 Բայց ան որ Աստուած յարուց ,
ապականութիւն չտեսաւ ։

Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի մարդիկ 38
եղբայրներ , որ ասոր միջոցովը ձեզի
մեղաց թողութիւն կը քարոզուի ·
Եւ ան ամէն բաներէն՝ որ Մովսէսի 39
օրէնքովը չկրցաք արդարանալ · ասով՝
ամէն մէկ որ հաւատայ , կ'արդարանայ ։
Արդ զգուշացէք որ 40
չըլլայ թէ ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէներուն
մէջ ըսուած է , Նայեցէք 41
արհամարհողներ՝ և զարմացէք
ու ոչնչացէք · ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրերուն
մէջ , անանկ գործ մը՝ որ եթէ
մէկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւատաք ։

Ու երբոր անկէ դուրս ելան , 42
կ'աղաչէին որ հետեւեալ շաբաթ
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի ։
Եւ ժողովուրդը երբոր արձակուեցաւ , 43
Հրէաներէն ու նորահաւատ բարեպաշտներէն
շատերը Պօղոսին ու
Բառնաբասին ետեւէն կ'երթային ·
որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու
կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ
կենան ։ Եւ հետեւեալ շաբաթ 44
օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողվուեցաւ
Աստուծոյ խօսքը լսելու ։
Իսկ Հրէաները երբոր տեսան ան 45
բազմութիւնը , նախանձով լեցուեցան ,
ու Պօղոսի ըսուածներուն
դէմ կը խօսէին հակառակելով
ու հայհոյութիւն ընելով ։
Ան ատենը Պօղոս և Բառնաբաս 46
համարձակեցան ու ըսին , Պէտք
էր որ առաջ ձեզի խօսուի Աստուծոյ
խօսքը , բայց որովհետեւ զանիկայ
կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ
յաւիտենական կենաց արժանի չէք
սեպեր , ահա մենք հեթանոսներուն
կը դառնանք ։ Ինչու որ 47
Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի ·
Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի ,
որ դուն փրկութեան պատճառ ըլլաս
մինչև երկրի ծայրերը ։ Ու 48
լսելով հեթանոսները կ'ուրախանային ,
ու Աստուծոյ խօսքը կը
փառաւորէին · և որոնք որ յաւիտենական
կենաց սահմանուած էին ,
հաւատացին ։ Ու Տէրոջը խօսքը 49
բոլոր գաւառը կը տարածուէր ։

50 Բայց Հրէաները գրգռեցին բարեպաշտ
և պատուաւոր կիները ու
քաղաքին մեծերը , և Պօղոսին ու
Բառնաբասին վրայ հալածանք հանելով՝
զանոնք իրենց սահմաններէն
51 դուրս ըրին ։ Անոնք ալ
իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ
52 թօթուելով՝ Իկոնիոն եկան ։ Ու
աշակերտները ուրախութեամբ և
Հոգւով Սրբով կը լեցուէին ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք
մէկտեղ Հրէաներուն ժողովարանը
մտան , և այնպէս խօսեցան
որ խիստ շատ Հրէաներ և Յոյներ
2 հաւատացին ։ Բայց չհաւատացող
Հրէաները գրգռեցին ու չարութեան
գրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը
3 եղբայրներուն դէմ ։ Իսկ անոնք
շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակ
կը քարոզէին Տէրոջմով ,
որ իր շնորհաց խօսքին կը վկայէր ,
և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու
4 տար անոնց ձեռքովը ։ Եւ քաղաքին
բազմութեանը մէջ երկպառակութիւն
մը եղաւ · ոմանք Հրէաներուն
կողմն եղան , ոմանք
5 ալ առաքեալներուն ։ Ու երբոր
հեթանոսները և Հրէաները իրենց
իշխաններովը հանդերձ յարձակեցան՝
զանոնք նախատելու ու քարկոծելու ,
6 Իրենք իմանալով Լիկայոնացւոց
քաղաքները փախան՝ Լիւստրա
ու Դերբէ և շրջակայ սահմանները ,
ու հոն աւետարանը կը
քարոզէին ։

7 Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը նստեր
էր ոտքերովը տկար , իր մօրը
որովայնէն կաղ ծնած , որ բնաւ
8 քալած չէր ։ Անիկայ Պօղոսին
խօսքերը մտիկ կ'ընէր · ան ալ աչքը
անոր տնկելով և տեսնելով թէ
9 բժշկուելու հաւատք ունի , Բարձր
ձայնով մը ըսաւ · Ելիր ոտքերուդ
վրայ շիտակ կայնէ · ան ալ ցատկելով
10 կը քալէր ։ Եւ ժողովուրդները
երբոր Պօղոսին ըրածը
տեսան՝ ձայներնին վերցնելով Լիկայոներէն
ըսին , Աստուածները
մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր
են ։ Ու Բառնաբասին Դիոս կը 11
կանչէին , և Պօղոսին Հերմէս ,
ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր խօսողը ։
Իսկ քաղաքին առջեւ եղած 12
Դիոսին քուրմը ցուլեր և
պսակներ բերելով դռներուն առջեւը ,
բազմութեանը հետ մէկտեղ
կ'ուզէր որ զոհ ընէ ։ Բայց Բառնաբաս 13
ու Պօղոս առաքեալները
երբոր լսեցին , իրենց հանդերձները
պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազմութեանը
մէջ , կ'աղաղակէին
Ու կ'ըսէին , Մարդիկ՝ ինչո՞ւ համար 14
աս բաները կ'ընէք · մենք ալ
ձեզի պէս կիրքեր ունեցող մարդիկ
ենք , ու կը քարոզենք ձեզի որ աս
փուճ բաներէն կենդանի Աստուծոյն
դառնաք , որ ինքը ստեղծեց երկինքը
ու երկիրը և ծովը ու բոլոր
անոնց մէջի եղածները ։ Որ անցած 15
դարերուն մէջ թող տուաւ
ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները
երթալու ։ Սակայն ամենեւին ինքզինքը 16
առանց վկայութեան չթողուց ,
բարերարութիւնով երկինքէն
մեզի անձրեւներ ու պտղաբեր
եղանակներ տալով , կերակուրներով
և ուրախութիւնով մեր սիրտերը
լեցնելով ։ Ու աս բաները 17
ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները
զսպելու , որ իրենց զոհ
չընեն ։

Սակայն Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն 18
Հրէաներ հասան , ու ժողովուրդները
համոզեցին , և Պօղոսը քարկոծեցին
ու քաղաքէն դուրս քաշեցին՝
կարծելով թէ մեռած է ։
Բայց աշակերտները երբոր անոր 19
բոլորտիքը պատեցին , ելաւ քաղաքը
մտաւ ։ ու հետեւեալ օրը
Բառնաբասին հետ մէկտեղ Դերբէ
ելաւ ։ Եւ անոնք ան քաղաքին 20
մէջ աւետարանը քարոզելով , ու
շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա
և Իկոնիոն և Անտիոք դարձան ,
Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով , 21
և յորդորելով որ հաստատ
մնան հաւատքի մէջ . և ըսին
թէ շատ նեղութիւններով
պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնել ։ Ու երբոր ա- 22

նոնց ամէն մէկ եկեղեցիին երէցներ
ձեռնադրեցին, ծոմապահութեամբ
աղօթք ընելով զանոնք յանձնեցին
Տէրոջը՝ որուն հաւատացեր էին։
23 Ու Պիսիդիայի մէջէն պտըտելով
24 եկան Պամփիւլիա։ Պերգէի մէջ
ալ Տէրոջը խօսքը խօսելէն ետև
25 Ատալիա իջան։ Անկէ ալ նաւով
Անտիոք գացին, ուսկից որ Աստուա-
ծոյ շնորհքին յանձնուած էին այն
գործին համար որ կատարեցին։
26 Ու երբոր եկան, եկեղեցին միա-
բան ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ
Աստուած ըրեր էր իրենց հետ, և
որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ
27 բացեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ
աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Ու մէկ քանիները Հրէաստանէն
իջած՝ եղբայրներուն կը սորվե-
ցնէին որ Եթէ Մովսէսին աւան-
դած սովորութեանը համեմատ չը-
թլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ։
2 Ուստի Պօղոս և Բառնաբաս անոնց
դէմ շատ մը հակառակութիւն ու
վէճ ընելէն ետքը, վճռեցին որ
Պօղոս ու Բառնաբաս և մէկ քանի-
ներն ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ ելլեն
առաքեալներուն ու երէցներուն աս
3 խնդրոյս համար։ Անոնք ալ եկե-
ղեցիէն ճամբայ դրուած՝ Փիւնիկէէն
ու Սամարիայէն անցնելով, հեթա-
նոսաց դարձի գալը կը պատմէին,
և մեծ ուրախութիւն կու տային
4 բոլոր եղբայրներուն։ Ու երբոր
Երուսաղէմ հասան, եկեղեցիէն ու
առաքեալներէն և երէցներէն ընդու-
նուեցան, և պատմեցին ինչ որ
Աստուած ըրեր էր իրենց հետ։
5 Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատա-
ցեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ'ըսէին
Թէ պէտք է թլփատել անոնք ու
պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը
պահեն։
6 Ու առաքեալները ու երէցները
ժողվուեցան աս բանիս վրայով խոր-
7 հելու։ Ու շատ վիճաբանութիւն
ըլլալէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ
ելաւ ու ըսաւ անոնց, Մարդիկ
եղբայրներ՝ դուք գիտէք որ առջի
օրերէն Աստուած զիս ընտրեց մեր
մէջէն, որ իմ բերնովս հեթանոս-
ները աւետարանի խօսքը լսեն ու
հաւատան։ Ու սրտագէտն Աս- 8
տուած վկայեց անոնց, Հոգին
Սուրբը տալով անոնց՝ ինչպէս որ
մեզի ալ։ Ու մէկ խտրութիւն 9
մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը, հա-
ւատքով անոնց սիրտերը մաքրե-
լով։ Ուստի հիմա ինչու Աս- 10
տուած կը փորձէք, աշակերտներուն
պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը
դնելով, որ անիկայ ո՛չ մեր հայ-
րերը՝ ո՛չ ալ մենք կրցանք վերցը-
նել։ Բայց կը հաւատանք որ Տէր 11
Յիսուսի՝ շնորհքովը կը փրկուինք
մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։

Ու բոլոր ժողովուրդը լուռ կե- 12
ցաւ, ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբա-
սին ու Պօղոսին, որոնք կը պատ-
մէին թէ Աստուած որչափ նշաններ
ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսնե-
րուն մէջ իրենց ձեռքովը։ Ու ա- 13
նոնք խօսքերնին կտրելէն ետև՝ Յա-
կոբոս պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ, Մարդիկ եղբայրներ՝ ինծի
մտիկ ըրէք. Շմաւոն պատմեց 14
թէ Աստուած ինչպէս առաջ այ-
ցելութիւն ըրաւ, որ հեթանոս-
ներէն ժողովուրդ առնէ իր անուանը
համար։ Ու աս բանիս մարգա- 15
րէից խօսքերն ալ կը միաբանին,
ինչպէս որ գրուած է, Ասկէ ետև 16
պիտի դառնամ ու Դաւիթին
ինկած խորանը նորէն պիտի շինեմ,
և անոր կործանուած աւերակները
նորէն պիտի շինեմ, և կանգնեմ
անիկայ. Որ մնացած մարդիկը Տէրը 17
փնտռեն, և բոլոր հեթանոսները՝
որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է,
կ'ըսէ Տէրը՝ որ աս ամէն բաները կ'ը-
նէ։ Յայտնի է Աստուծոյ իր բոլոր 18
գործքերը աշխարհիս սկիզբէն հե-
տէ։ Ասոր համար ես յորդոր կը 19
դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց
որ հեթանոսներէն Աստուծոյ կը
դառնան. Հապա թուղթ մը գը- 20
րել անոնց՝ որ ետ կենան կռոց պըղ-
ծութիւններէն և պոռնկութենէ
ու խեղդուածէ և արիւնէ։ Ին- 21
չու որ Մովսէս հին դարերէն 'ի վեր

ամէն քաղաքի մէջ զինքը քարոզող-
ներ ունի, և ժողովարաններու մէջ
ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի։
22 Ան ատենը առաքեալներուն ու
երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ
միաբան աղէկ երևցաւ որ իրենցմէ
մարդիկ ընտրելով Անտիոք ղրկեն
Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ,
Բարսաբա մականուանեալ Յուդան
և Շիղան՝ որոնք գլխաւոր մարդիկ
23 էին եղբայրներուն մէջ. Ու անոնց
ձեռքովը նամակ մը ղրկեցին այսպէս
գրուած.

Առաքեալներ ու երէցներ և եղ-
բայրներ՝ Անտիոքի ու Ասորիքի և
Կիլիկիայի մէջ հեթանոսներէն եղած
24 եղբայրներուդ ողջոյն։ Որովհետև
լսեցինք թէ ոմանք մեր մէջէն ելլե-
լով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր
և ձեր անձերը խախտեր են,
ըսելով թէ պէտք է թլփատուիլ
ու օրէնքը պահել, որ անոնց մենք
25 այսպէս չպատուիրեցինք։ Ասոր
միաբանութեամբ ժողվուածներուս
աղէկ երևցաւ, որ մարդիկ ընտ-
րելով ձեզի ղրկենք մեր սիրելինե-
րուն Բառնաբասին ու Պօղոսին
26 հետ, Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրի-
ստոսի անուանը համար անձերնին
27 մատնած մարդիկ են։ Ուստի ղըր-
կեցինք Յուդան և Շիղան, որ
իրենք ալ բերնով նոյն բաները
28 յիշեցնեն։ Ինչու որ աղէկ
երևցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի
ալ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել,
աս հարկաւոր բաներէս 'ի զատ,
29 Որ ետ կենաք կուռքերու զոհուա-
ծէ և արիւնէ ու խեղդուածէ
և պոռնկութենէ. որ աս բաներէն
ինքզինքնիդ պահելով աղէկ պիտի
ընէք։ Ո՛ղջ եղէք։
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Ան-
տիոք գացին, և ժողովուրդը մէկ-
տեղ ժողվելով թուղթը տուին։
31 Ու երբոր կարդացին, ուրախացան
32 այն մխիթարութեանը վրայ։ Իսկ
Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ
մարգարէ էին, շատ խօսքերով
յորդորեցին եղբայրները՝ ու հաս-
33 տատեցին։ Ու ատեն մը հոն կե-
նալէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղու-
թեամբ ճամբայ դրուեցան առա-
քեալներուն դառնալու։ Բայց 34
Շիղային աղէկ երևցաւ հոն մը-
նալ։ Պօղոս ու Բառնաբաս ալ 35
Անտիոքի մէջ կը կենային, և ու-
րիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը
կը սորվեցնէին ու կը քարոզէին։

Ու քանի մը օրերէ ետև Պօղոս 36
ըսաւ Բառնաբասին, Դառնանք ու
այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝
ամէն մէկ քաղաքները, ուր որ Տէ-
րոջը խօսքը քարոզեցինք, և տես-
նենք թէ ինչպէս են։ Իսկ Բառ- 37
նաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ
առնեն, որ Մարկոս կ'ըսուէր.
Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ 38
Պամփիւլիայի մէջ իրենցմէ զա-
տուողը ու իրենց հետը գործի չե-
կողը հետերնին առնեն։ Այսպէս 39
մէջերնին դժտութիւն մը եղաւ,
մինչև որ իրարմէ զատուեցան.
և Բառնաբաս առաւ Մարկո-
սը ու նաւով Կիպրոս գնաց։ Պօ- 40
ղոս ալ Շիղան ընտրեց ու ելաւ,
եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը
յանձնուելով, Ու Ասորիքի ու 41
Կիլիկիայի մէջ կը պտըտէր, ու
եկեղեցիները կը հաստատէր։

ԳԼ. ԺԶ.

Ու հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա. 1
և ահա հոն աշակերտ մը կար
Տիմոթէոս անունով, որ հաւա-
տացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ
էր, և հայրը Յոյն էր. Որ Լիւս- 2
տրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն
ալ բարւոք վկայուած էր։ Պօղոս 3
ուզեց որ անիկայ իր հետը ելլէ,
և առաւ թլփատեց զանիկայ այն
տեղուանքը եղած Հրէաներուն հա-
մար, ինչու որ ամէնն ալ գիտէին
թէ անոր հայրը Յոյն էր։ Ու 4
քաղաքներէն անցնելով, Երուսա-
ղէմ եղած առաքեալներէն ու երէց-
ներէն սահմանուած հրամանները
կ'աւանդէին անոնց որ պահեն։
Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը 5
հաստատուէին, և օրէ օր անոնց
թիւը կ'աւելնար։

Ու Փռիւգիա ու Գաղատացւոց 6
կողմերը պտըտեցան. և Սուրբ

Հոգիէն արգիլուելով որ Աստուծոյ
7 խօսքը Ասիոյ մէջ չխօսին, Մի-
սիոյ կողմերը որ եկան, կը ջա-
նային դէպ 'ի Բիւթանիա երթալ.
և Յիսուսի Հոգին թող չտուաւ
8 անոնց։ Եւ Միւսիոյ քովէն անց-
9 նելով Տրովադա իջան։ Եւ հոն
գիշերը Պօղոսին տեսիլք մը երե-
ցաւ. Մակեդոնացի մարդ մը կայ-
ներ կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր,
Մակեդոնիա անցիր և օգնէ՛ մե-
10 զի։ Ու երբոր այն տեսիլքը տե-
սաւ, շուտ մը ուզեցինք Մակեդո-
նիա ելլել, հասկընալով որ Տէրը
մեզ կը հրաւիրէ անոնց աւետարան
քարոզելու։

11 Ուստի նաւով Տրովադայէն ե-
լանք ու շիտակ Սամոթրակէ գա-
ցինք, ու հետեւեալ օրը Նէապօ-
12 լիս. Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ, որ
է Մակեդոնիայի մէկ մասին գլխաւոր
քաղաքը՝ գաղթնիս. և այն քաղա-
13 քին մէջ քանի մը օր կեցանք. Ու
շաբաթ օրը քաղաքէն դուրս ելանք
գետեզերքին քով՝ ուր որ սովորու-
թիւն ունէին աղօթք ընելու, ու
նստելով ժողվուած կնիկներուն կը
14 խօսէինք։ Եւ Թիւատիր քաղա-
քէն ծիրանավաճառ կին մը՝ Լիդիա
անուն, որ աստուածավախ մէկ մըն
էր, մտիկ կ'ընէր. որուն սիրտը
Տէրը բացաւ Պօղոսին խօսքերուն
15 ուշադրութիւն ընելու։ Ու երբոր
մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը, ա-
ղաչեց ու ըսաւ. Թէ որ զիս Տէ-
րոջը հաւատացեալ կը սեպէք, իմ
տունս մտէք՝ բնակեցէ՛ք. և ստիպե-
լով տարաւ մեզ։

16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ'երթայինք, աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի որ հարցուկ ոգի ու-
նէր, որ գուշակութիւն ընելով՝ իր
տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր։
17 Ասիկայ Պօղոսին և մեր ետեւէն եր-
թալով կը պոռար ու կ'ըսէր, Աս
մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծա-
ռաններն են, որ մեզի փրկութեան
18 ճամբան կը քարոզեն։ Եւ աս
բանը շատ օրեր կ'ընէր. բայց Պօ-
ղոս վշտանալով՝ դարձաւ ու ըսաւ
այն ոգիին, Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունովը հրաման կ'ընեմ քեզի, Ե-
լի՛ր ատկէ. և նոյն ժամուն ելաւ։
Երբոր տեսան անոր տէրերը որ ի- 19
րենց վաստակին յոյսը կորսուեցաւ,
Պօղոսը ու Շիղան բռնեցին ու հը-
րապարակը քաշեցին իշխաններուն
առջին։ Եւ տարին զանոնք դա- 20
տաւորներուն քով ու ըսին, Աս
մարդիկները մեր քաղաքը խռով
կ'անցընեն. Հրեայ են, Եւ 21
անանկ սովորութիւններ կը քարո-
զեն, որ արժան չէ մեզի ընդունիլ,
ոչ ալ ընել, ինչու որ Հռովմա-
յեցի ենք։ Եւ բազմութիւնը ա- 22
նոնց վրայ դիզուեցաւ. դատաւորնե-
րն ալ բռնութեամբ անոնց հան-
դերձները հանեցին, և հրաման ը-
րին որ գանակոծ ծեծեն. Եւ անոնց 23
շատ վէրքեր տալէն ետեւ բանտը
դրին, պատուիրելով բանտապետին
որ զգուշութեամբ պահէ զանոնք։
Ան ալ ասանկ հրաման առնելով՝ 24
զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու
ոտքերնին կոճղի մէջ ամրցուց։

Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի- 25
ղա աղօթք կ'ընէին և զԱստուած
կ'օրհնէին, ու բանտարկեալներն ալ
անոնց մտիկ կ'ընէին։ Եւ յան- 26
կարծակի մեծ շարժ մը եղաւ, ա-
նանկ որ բանտին հիմերը սասանե-
ցան, և անմիջապէս բոլոր դռները
բացուեցան, ու ամենուն կապերը
արձըկուեցան։ Եւ բանտապետը 27
երբոր արթնցաւ ու բանտին դըռ-
ները բացուած տեսաւ, թուրը
քաշեց և ինքզինքը պիտի սպան-
նէր, կարծելով թէ կապուածները
փախեր են։ Բայց Պօղոս բարձր 28
ձայնով կանչեց ու ըսաւ, Դուն
քու անձիդ վնաս մը մի՛ ըներ,
ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք։ Եւ 29
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս
վազեց, և դողալով Պօղոսին ու
Շիղային առջեւը ինկաւ. Եւ ա- 30
նոնք դուրս բերելով ըսաւ, Տէ-
րե՛ր՝ ինծի ի՞նչ պէտք է ընել, որ
փրկուիմ։ Անոնք ալ ըսին, Հա- 31
ւատա՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսին,
ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու
տունդ։ Եւ Տէրոջը խօսքը խօսե- 32
ցան անոր, ու այն ամենուն որ իր

33 տունը մէջն էին։ Եւ առաւ զա-
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն ու
անոնց վէրքերը լուաց, և շուտ մը
մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր իրեն-
34 ները։ Եւ զանոնք իր տունը տա-
նելով՝ անոնց առջեւը սեղան դրաւ,
և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Աս-
35 տուծոյ հաւատալով։ Ու երբոր
առտու եղաւ, դատաւորները խրը-
կեցին սպասաւորները ու ըսին,
36 Արձակէ աս մարդիկը։ Բանտա-
պետն ալ այն խօսքերը Պօղոսին
պատմեց թէ, Դատաւորները
խրկեցին որ արձակուիք. ուստի
հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գա-
37 ցէք։ Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց,
Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չը-
դատապարտուած Հռովմայեցի մար-
դիկ ենք, բանտը դրին, ու հիմա
գաղտնի կը հանեն մեզ. ասանկ
չէ, հապա թող իրենք գան ու
38 մեզ հանեն։ Եւ սպասաւորները
դատաւորներուն պատմեցին այն
խօսքերը. անոնք ալ երբոր լսե-
ցին թէ Հռովմայեցի են, վախ-
ցան, ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ. Եւ դուրս
հանելով՝ կ'աղաչէին որ այն քաղա-
40 քէն երթան։ Անոնք ալ բանտէն
ելլելով՝ Լիդիային տունը մտան,
ու եղբայրները տեսնելով մխիթա-
րեցին զանոնք և գացին։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ Ամփիպօլիսէն ու Ապողոնիա-
յէն պտըտելով Թեսաղոնիկէ
եկան, ուր էր Հրեաներուն ժո-
2 ղովարանը։ Պօղոս ալ իր սովո-
րութեանը պէս անոնց մէջը մը-
տաւ, և երեք շաբաթ օր խօսեցաւ
3 անոնց հետ գիրքերէն։ Մեկնե-
լով և առջեւնին դնելով թէ պէտք
էր Քրիստոսի չարչարուիլ, ու մե-
ռելներէն յարութիւն առնել, և
թէ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը
քարոզեմ, ըսաւ, Քրիստոսն է։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին
ու Պօղոսի և Շիղայի հետ մի-
ացան. աստուածավախ Յոյներէն
ալ մեծ բազմութիւն, ու երեւելի
կնիկներէն ալ հաւատացողներ
քիչուոր չէին։ Բայց չհաւատա- 5
ցող Հրեաները նախանձեցան, և
քանի մը դատարկապորտ անօրէն
մարդիկ առնելով՝ ամբոխ հանեցին
ու քաղաքը տակնուվրայ ըրին, և
Յասոնին տանը վրայ յարձակելով՝
կ'ուզէին զանոնք ժողովքին առջեւը
տանիլ։ Ու երբոր զանոնք չը- 6
գտան, Յասոնը ու մէկ քանի եղ-
բայրներ քաշելով տարին քաղա-
քապետներուն առջեւը, կանչուըռ-
տելով թէ անոնք որ աշխարհը
տակնուվրայ ըրին, հոս ալ հասեր
են. Որոնք Յասոն ընդուներ է. 7
և ասոնք ամէնը Կայսրին հրաման-
ներուն դէմ կը գործեն, ըսելով թէ
ուրիշ թագաւոր մը կայ Յիսուս։
Եւ խռովեցուցին ժողովուրդը ու 8
քաղաքապետները, որ աս բաները
կը լսէին։ Բայց երբոր Յասոնէն 9
և ուրիշներէն երաշխաւորութիւն
առին, արձակեցին զանոնք։ Իսկ 10
եղբայրները շուտ մը գիշերով Պօ-
ղոսը և Շիղան Բերիա խրկեցին.
որոնք հոն հասնելով՝ Հրեից ժողո-
վարանը գացին։ Ասոնք Թեսա- 11
ղոնիկէի մէջ եղողներէն աւելի ազ-
նիւ մարդիկ էին, որ Աստուծոյ
խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ
ընդունեցին, և ամէն օր Գիրքերը
կը քննէին թէ աս բաները ասանկ
է։ Ուստի անոնցմէ շատերը հա- 12
ւատացին. և պատուաւոր Յոյն
կնիկներէն ու մարդոցմէն հաւա-
տացողներ ալ քիչուոր չէին։ Բայց 13
երբոր իմացան Թեսաղոնիկեցի Հը-
րեաները թէ Բերիոյ մէջ ալ Աս-
տուծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօ-
ղոսէն, հոն ալ եկան ու ժողո-
վուրդը գրգռեցին։ Ան ատենը 14
եղբայրները շուտ մը Պօղոսը խըր-
կեցին որ մինչեւ ծովեզերքը եր-
թայ. բայց Շիղա ու Տիմոթէոս
հոն մնացին։ Եւ անոնք որ Պօ- 15
ղոսը կը տանէին, մինչեւ Աթէնք
բերին զանիկայ. և իրմէն հրաման
առնելով Շիղային ու Տիմոթէո-
սին համար որ շուտով իրեն գան՝
գացին։

Եւ Պօղոս Աթէնքի մէջ անոնց 16
սպասելով՝ իր հոգին անհանգիստ

էր ներսիդին , վասն զի քաղաքը
բոլորովին կռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր ։ Ուստի ժողովարանին
մէջ կը խօսէր Հրեաներուն
ու բարեպաշտ մարդոց , և
ամէն օր հրապարակներուն մէջ առանց
18 որ պատահէր ։ Ու Եպիկուրեան
և Ստոյիկեան փիլիսոփաներէն
մէկ քանիները իրեն հետ հակառակութիւն
կ'ընէին . և ոմանք
կ'ըսէին , Այս սերմնաքաղը ի՞նչ
ըսել կ'ուզէ . ուրիշներն ալ կ'ըսեն
, Կ'երեւի թէ օտար աստուածներու
քարոզիչ է . Ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'աւետարանէր
19 անոնց ։ Ու առին
զանիկայ Արիսպագոս տարին , ու
կ'ըսէին , Կրնա՞նք իմանալ թէ
ինչ է աս նոր վարդապետութիւնը
20 որ դուն կը գրուցես . Վասնզի
մեր ականջներուն օտար բաներ կը
բերես . ուրեմն կ'ուզենք իմանալ
21 թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք . (Ինչու
որ Աթենացիները ամէնն ալ ,
ու հոն եկող օտարականները ուրիշ
բանի չէին պարապէր , բայց
միայն նոր բան գրուցելու կամ լսելու
։)
22 Ու ատենը Պօղոս Արիսպագոսին
մէջը կայնեցաւ ու ըսաւ . Ո՛վ Աթենացի
մարդիկ՝ ամէն կողմանէ
խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ ։
23 Վասնզի ես պտըտելով ու ձեր պաշտամունքը
դիտելով՝ մէկ սեղան մը
գտայ , որուն վրայ գրուած էր
ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՈՅՆ .
Ուստի անիկայ որ դուք չճանչնալով
կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի կը
24 քարոզեմ ։ Աստուած որ աշխարհը
ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բաները
, անիկայ երկնքի ու երկրի
Տէրն ըլլալով , ոչ ձեռագործ տաճարներու
25 մէջ կը բնակի , Ու ոչ ալ
մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի բանի
մը կարօտի պէս . քանզի ինքը
կու տայ ամէնուն կեանք ու
26 շունչ և ամէն բան . Ու բոլոր
մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը
ըրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին
վրայ բնակին . և որոշուած ժամանակները
հաստատեց , ու անոնց
բնակութեան սահմանները ,
զԱստուած փնտռելու , Որ 27
թերեւս թէ խարխափելով զինքը
գտնեն . թէպէտև մեր ամէն մէկէն
ալ հեռու չէ . Ինչու որ անով 28
կ'ապրինք և կը շարժինք ու կանք ,
ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն
մէկ քանիներն ալ ըսին , Վասնզի
մենք անոր ցեղէն ալ ենք ։ Ուստի 29
որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք ,
պէտք չէ որ կարծենք թէ
Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի
կամ արծաթի կամ քարի ,
որ մարդու վարպետութիւնովը ու
խելքովը քանդակուած է ։ Արդ 30
Աստուած ագիտութեան ատենները
անտես ընելով , հիմա ամէն տեղ
կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ
ապաշխարեն ։ Ինչու որ ինքը մէկ 31
օր մը սահմանեց , որուն մէջ աշխարհս
արդարութեամբ պիտի դատէ
այն մարդուն ձեռքովը , որն որ
որոշեց , ու ամենուն հաւատացուց՝
զանիկայ մեռելներէն յարուցանելով ։

Երբոր մեռելոց յարութիւնը 32
լսեցին , ոմանք ծաղր կ'ընէին , ոմանք
ալ կ'ըսէին , Այս բանին
համար ուրիշ անգամ մըն ալ պիտի
լսենք քեզի ։ Ու այսպէս Պօղոս 33
անոնց մէջէն ելաւ ։ Սակայն քանի 34
մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին
, որոնց մէջ էր Դիոնէսիոս
Արիսպագացին , և Դամարիս անունով
կնիկ մը , ու անոնց հետ ուրիշներ
ալ ։

ԳԼ. ԺԸ.

Անկէ ետև Պօղոս Աթենքէն զա- 1
տուելով Կորնթոս եկաւ , Ու 2
մէկ Հրեայ մը գտաւ Ակիւղաս անունով
ծննդեամբ Պոնտացի , որ
իր Պրիսկիղա կնկանը հետ նոր եկեր
էր Իտալիայէն , (Կղօդիոսին
հանած հրամանին համար որ բոլոր
Հրեաները Հռոմէն հեռանան ։)
ու անոնց քովը գնաց ։ Ու որով- 3
հետև նոյնը արհեստէն էր՝ անոնց
քովը կեցաւ և կը բանէր , ինչու
որ արհեստով վրանագործ էին ։
Ու ամէն շաբաթ օրերը ժողովարանին 4
մէջ կը խօսէր , և Հրեաները
5 ու Յոյները կը համոզէր ։ Ու երբոր
Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն
եկան , Պօղոսի հոգին եռանդով
վառուած ըլլալով , Հրեաներուն
վկայութիւնով կը հաստատէր
թէ Յիսուսը Քրիստոսն
6 է ։ Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան
ու կը հայհոյէին , իրեն հանդերձները
թօթուելով ըսաւ անոնց ,
Ձեր արիւնը ձեր գլուխը , ես անպարտ
եմ . ասկէ ետև հեթանոսներուն
7 պիտի երթամ ։ Ու անկէ
երթալով մտաւ մէկու մը տունը ,
որուն անունը Յուստոս էր՝ աստուածավախ
մարդ մը , որուն տունը
8 ժողովարանին քով էր ։ Ու ժողովրդապետը
Կրիսպոս իր բոլոր
տունովը հաւատաց Տէրոջը . և
Կորնթացիներէն շատերը լսելով
9 հաւատացին ու մկրտուեցան ։ Ու
գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ
Պօղոսին , Մի՛ վախնար՝ հապա
10 խօսէ՛ և լուռ մի՛ կենար , Ինչու
որ ես քեզի հետ եմ , և մէկը քեզի
դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը
հասցնելու . քանզի աս քաղաքիս
մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ ։
11 Ու հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ
, ու Աստուծոյ խօսքը անոնց
մէջ կը սորվեցնէր ։
12 Ու Աքայիայի փոխանորդ ըլլալուն
Գաղղիոնին օրերը Հրեայք
միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ ելան ,
13 և զանիկայ ատեանը տարին , Ըսելով
թէ Ասիկայ կը հրապուրէ
մարդիկ օրէնքէն դուրս Աստուած
14 պաշտելու ։ Ու երբոր Պօղոս իր
բերանը բանալու պատրաստ էր ,
Գաղղիոն ըսաւ Հրեաներուն ։ Թէ
որ անիրաւութեան մը կամ չար
գործքի մը համար ըլլար՝ ո՛վ Հրեաներ
, արժան էր ինծի որ ձեզի
15 մտիկ ընէի ։ Բայց թէ որ վէճը
խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին
վրայով է , դուք ձեզմէ տեսէ՛ք
. ինչու որ ես ատանկ բաներու
16 դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր ։ Ու
17 զանոնք ատեանէն վռնտեց ։ Ան
ատենը բոլոր Յոյները Սոսթենէս
ժողովրդապետը բռնեցին ու ատեանին
առջևը կը ծեծէին . և աս
բաներուս վրայով Գաղղիոն բնաւ
հոգ չէր ըներ ։

Պօղոս ալ տակաւին շատ մը օ- 18
րեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայրներէն
հրաժարելով , նաւով դէպ ՚ի Ասորիս
գնաց . ու իր հետ ալ Պրիսկիղա
և Ակիւղաս , ―― Կենքրեայի
մէջ իր գլուխը փոցխած , ինչու
որ ուխտաւոր էր ։ Ու Եփեսոս 19
որ հասաւ , անոնք հոն ձգեց , և
ինքը ժողովարանը մտնելով՝ Հրեաներուն
հետ կը խօսէր ։ Ու 20
իրեն կ'աղաչէին որ ալ աւելի ժամանակ
իրենց քովը մնայ , բայց
յանձն առնու չեղաւ . Հապա հրա- 21
ժարեցաւ անոնցմէ ըսելով , Պէտք
է որ անպատճառ աս առաջիկայ տօնը
Երուսաղէմի մէջ ընեմ . բայց
Աստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը
դառնամ . ու Եփեսոսէն նաւով
ճամբայ ելաւ . Ու Կեսարիա հաս- 22
նելով՝ Երուսաղէմ ելաւ , ու եկեղեցիին
բարև տուաւ , ու իջաւ
Անտիոք ։ Ու ատեն մը հոն 23
կենալէն ետև ելաւ , ու կարգով
Գաղատացւոց երկիրը և Փռիւգիա
կը պտըտէր , ու բոլոր աշակերտները
կը հաստատէր ։

Ու Ապողոս անունով Հրեայ մը , 24
ծննդեամբ Աղեքսանդրացի ճարտասան
մարդ մը եկաւ հասաւ Եփեսոս
. որ Գիրքը զօրաւոր էր [illegible]
գիրքերով ։ Ասիկայ Տէրոջը ճամ- 25
բուն մէջ վարժուած էր , և ջերմեռանդ
հոգի ունենալով , կը խօսէր
ու կը սորվեցնէր ճշդութեամբ
Տէրոջը վրայով . բայց միայն
Յովհաննէսին մկրտութիւնը գիտէր
։ Ասիկայ սկսաւ ժողովարա- 26
նին մէջ համարձակ խօսիլ . ու
երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիղա լսեցին
անկէ , ալ զանիկայ իրենց քովը
առին , և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ
ճամբան անոր հասկըցուցին ։ Ու 27
երբոր անիկայ ուզեց Աքայիա երթալ
, եղբայրները քաջալերեցին
զանիկայ , ու [illegible] գրեցին
աշակերտներուն որ զանիկայ ընդունին
. որ հոն հասնելով՝ շատ
օգտակար եղաւ շնորհքով հաւա-

28 տացեալներուն. Վասնզի հրապարակաւ
սաստիկ կը յանդիմանէր
Հրեաները, սուրբ գիրքերէն ցուցնելով
թէ Յիսուսը Քրիստոսն
է։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ քանի որ Ապողոս Կորնթոսի
մէջ էր, Պօղոս վերի կողմերը
պտըտելով Եփեսոս եկաւ, և քանի
2 մը աշակերտներ գտնելով, Ըսաւ
անոնց, Երբոր հաւատացիք՝
Սուրբ Հոգին առի՞ք արդեօք.
անոնք ալ ըսին իրեն, Բայց մենք
լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ։ Եւ ըսաւ անոնց, Հապա
ինչո՞վ մկրտուեցաք. անոնք ալ
ըսին, Յովհաննէսին մկրտութիւնովը։
4 Պօղոս ալ ըսաւ, Յովհաննէս
ապաշխարութեան մկրտութիւնով
մկրտեց, ժողովուրդին ըսելով
թէ ան որ իրմէ ետքը պիտի
գայ՝ անոր հաւատան, այսինքն
5 Քրիստոս Յիսուսի։ Ու երբոր
աս լսեցին, Տէր Յիսուսի անունովը
6 մկրտուեցան։ Եւ Պօղոս
երբոր անոնց վրայ ձեռք դրաւ,
Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ,
և լեզուներ կը խօսէին ու կը մարգարէանային։
7 Եւ ան բոլոր մարդիկը
տասնըերկուքի չափ էին։
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ երեք
ամիս համարձակութեամբ Աստուծոյ
թագաւորութեանը վրայով կը
9 խօսէր ու կը համոզէր։ Իսկ
երբոր մէկ քանիները կը խստանային
ու դէմ կը դնէին բազմութեան
առջևը ան ճամբան բամբասելով,
Ինքը անոնցմէ հեռացաւ և աշակերտները
զատեց, ու ամէն օր
Տիւրան անուն մէկու մը դպրոցանը
10 մէջ կը խօսէր։ Եւ աս երկու
տարի քաշեց՝ մինչև որ բոլոր Ասիոյ
մէջ բնակող Հրեաները ու Յոյները
11 Տէրոջը խօսքը լսեցին։ Եւ
Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ'ընէր
12 Պօղոսին ձեռքովը. Այնանկ որ
անոր մարմինէն թաշկինակներ ու
գոգնոցներ կը տանէին հիւանդներուն,
և անոնց ցաւերէն կը բժշկուէին,
ու չար ոգիները կ'ելլէին։

Բայց թափառական Հրեաներէն 13
մէկ քանիները որ երդմնեցուցիչ
էին, յանդգնեցան Տէր Յիսուսի
անունը կանչել անոնց վրայ որոնք
չար ոգիներ ունէին, և կ'ըսէին,
Ձեզ կ'երդմնեցնենք Յիսուսով,
որն որ Պօղոս կը քարոզէ։ Եւ 14
աս ըսողները Սկևա ըսուած
Հրեայ քահանայապետի մը եօթը
որդիքն էին։ Իսկ չար ոգին պատասխան 15
տուաւ ու ըսաւ, Յիսուսը
կը ճանչնամ ու Պօղոսը գիտեմ,
բայց դուք ո՞վ էք։ Եւ 16
ան մարդը որուն ներսի դին էր չար
ոգին, անոնց վրայ ցատկելով՝
բռնեց զանոնք ու յաղթեց, մինչև
որ ան տունէն մերկ ու վիրաւորուած
դուրս փախան։ Եւ աս 17
բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր
Հրեաներուն ու Յոյներուն յայտնի
եղաւ. և անոնց ամենուն վրայ վախ
մը ինկաւ, ու Տէր Յիսուսի անունը
կը մեծարուէր։ Եւ հաւատացեալներէն 18
շատերը կու գային,
ու կը խոստովանէին ու կը
պատմէին իրենց ըրածները։ Եւ 19
կախարդութեան հետևողներուն շատերը
գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝
ամենուն առջևը կ'այրէին. և անոնց
գինը հաշուեցին ու յիսուն
հազար արծաթ դահեկան գտան։
Այսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս 20
կ'աճէր և կը զօրանար։

Ու երբոր աս բաները լմնցաւ, 21
Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդոնիայէն
ու Աքայիայէն պտըտելով՝
Երուսաղէմ երթայ. ու կ'ըսէր
թէ Հոն երթալէս ետքը պէտք է
Հռովմ ալ տեսնեմ։ Եւ 22
իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն
երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու Երաստոսը
խրկեց Մակեդոնիա, ու ինքը ատեն
մըն ալ Ասիոյ մէջ կեցաւ։

Եւ ան ատենները շատ խռովութիւն 23
եղաւ Տէրոջ ճամբուն համար։
Վասնզի Դեմետրիոս անունով 24
արծաթագործ մը Արտեմիսին
փոքրիկ տաճարներ կը շինէր արծաթէ,
ու քիչ շահ չէր բերեր
վարպետներուն. Որոնք ասիկայ 25
մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին

բանուորներուն հետ, ու ըսաւ,
Մարդիկ՝ դուք գիտէք որ աս գործէս
26 է մեր շահը. Եւ կը տեսնէք
ու կը լսէք որ աս Պօղոսը ոչ թէ
միայն Եփեսոսի, հապա գրեթէ
բոլոր Ասիոյ շատ ժողովուրդները
համոզելով՝ մտքերնին դարձուց,
ըսելով թէ Ձեռքով շինուածները
27 աստուածներ չեն։ Ասոր
վտանգ կայ որ ոչ թէ միայն աս
մեր կողմը պիտի նախատուի, հապա
մեծ աստուածուհիին Արտեմիսին
տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի,
և անոր մեծափառութիւնը
պիտի խափանուի, որն որ բոլոր
Ասիա ու աշխարհք կը պաշտեն։
28 Ու երբոր ասոնք լսեցին, բարկութեամբ
լեցուած կը կանչըռտէին
ու կ'ըսէին, Մեծ է Եփեսացւոց
29 Արտեմիսը։ Եւ բոլոր քաղաքը
խռովութեամբ լեցուեցաւ. և յափշտակելով
Գայիոս ու Արիստարքոս
Մակեդոնացիները՝ Պօղոսին
ճանապարհորդակիցները, ամէնը
30 մէկէն թէատրոնը վազեցին։ Իսկ
Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին
մէջը մտնել, աշակերտները թող
31 չտուին զինքը։ Ասիապետներէն
ալ ոմանք որ իր բարեկամներն էին,
մարդ խրկելով իրեն կ'աղաչէին
որ չհամարձակի թէատրոնը
32 երթալու։ Ասոր մէկը մէկ կերպ
ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը
կանչըռտէին. Ինչու որ ժողովքը
շփոթութեան մէջ էր, և շատերը
չէին գիտեր թէ ինչ բանի համար
33 ժողվուած են։ Եւ բազմութեանը
մէջէն առաջ բերին Աղեքսանդրոսը,
որն որ Հրեայք առաջ քշեցին.
Աղեքսանդրոս ալ ձեռքը շարժելով՝
կ'ուզէր որ ժողովուրդին պատասխան
34 տայ։ Իսկ երբոր գիտցան
թէ անիկայ Հրեայ է, ամէնքը
մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ
կը կանչըռտէին թէ Մեծ է Եփեսացւոց
35 Արտեմիսը։ Սակայն
ատենադպիրը բազմութիւնը հանդարտեցնելով՝
ըսաւ, Ո՛վ Եփեսացի
մարդիկ՝ ո՞ր մարդն է որ չըգիտնայ
թէ Եփեսացւոց քաղաքը
մեծ Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած

կուռքին տաճարին պաշտօնեան է։
Ուրեմն աս որ անժխտելի բան մըն 36
է, պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ,
և յանդգնութեամբ բան մը չընել։
Վասնզի դուք աս մարդիկը հոս բերիք, 37
որոնք ո՛չ տաճար կողոպտողներ
են, ո՛չ ալ ձեր աստուածուհիին
հայհոյանք ըրեր են։ Ասոր թէ 38
որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած
վարպետները մէկու մը հետ բան մը
ունին, դատի օրեր կան ու փոխանորդ
բդեշխներ կայ. թող իրարու
դէմ ամբաստանութիւն ընեն.
Հապա թէ որ ուրիշ բաներու 39
համար է ձեր պահանջմունքը, օրինաւոր
ժողովքի մէջ թող որոշուի։
Ինչու որ մենք ալ աս օրուան եղածին 40
համար իբրև խռովայոյզ մարդիկ
ամբաստանուելու վտանգի մէջ
ենք, քանզի պատճառ մը չկայ որով
կարող ըլլանք աս խառնամբոխ
բազմութեանը համար պատասխան
տալ։ Եւ ասանկ ըսելով՝
ժողովքը արձակեց։

ԳԼ. Ի.

Եւ աղմուկը դադարելէն ետև Պօղոս 1
աշակերտները իրեն կանչեց,
ու հրաժարական ողջոյն տալով
ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ։
Եւ ան կողմերը պտըտելէն ու 2
շատ խօսքերով զանոնք յորդորելէն
ետև՝ Յունաստան եկաւ։ Եւ հոն իրեք 3
ամիս կենալէն ետքը, Հրեաները
իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ
ըրին՝ երբոր կ'ուզէր Ասորիք
ելլել. անոր համար որոշեց Մակեդոնիայի
վրայէն դառնալ։ Ու 4
մինչև Ասիա իր հետը կ'երթար
Բերիացի Պիւռոսի որդին Սոպատրոս,
և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոս
ու Սեկունդոս, և
Գայիոս Դերբեացին ու Տիմոթէոսը,
և Ասիացիք Տիւքիկոս ու
Տրոփիմոս։ Ասոնք առաջ գացին 5
ու Տրովադայի մէջ մեզի կը սպասէին։
Մենք ալ բաղարջակերաց 6
օրերէն ետև Փիլիպպէէն նաւեցինք,
և հինգ օրուան մէջ Տրովադա եկանք
անոնց քովը, ու հոն եօթը
օր կեցանք։

7 Եւ միաշաբթի օրը երբոր ժողվուեր էինք հաց կտրելու, Պօղոս
անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետեւեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր.
և խօսքը երկնցուց մինչև կէս գի-
8 շեր։ Ու շատ լապտերներ կային
այն վերնատանը՝ ուր որ մենք
9 ժողվուած էինք։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ
քնոյ մէջ ծանր էր. երբոր Պօղոս
խօսքը երկնցուց, անիկայ խորունկ
քնով բռնուած՝ երրորդ դստիկոնէն
վար ինկաւ, ու զանիկայ մեռած
10 վերցուցին։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ ինկաւ ու գրկեց
զանիկայ ու կ'ըսէր. Մի խռովիք,
ինչու որ անոր հոգին իր մէջն է։
11 Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու
կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև
12 առտու, ետքը ելաւ գնաց։ Եւ
այն պատանին ողջ բերին ու մե-
13 ծապէս մխիթարուեցան։ Իսկ մենք
նաւը մտնելով ճամբայ ելանք դէպ
'ի Ասոն, որ անկէ Պօղոսը պիտի
առնէինք, ինչու որ անանկ ապսպրեր էր, որովհետեւ ինքը ցա-
14 մաքով պիտի երթար։ Ու երբոր
Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առինք անիկայ և Միտիլենէ եկանք։
15 Անկէ ալ նաւելով հետեւեալ օրը
Քիոսի դիմացը հասանք. և միւս
օրը Սամոս հասանք, ու [illegible]
Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը
16 Միլիտոս եկանք. Ինչու որ Պօղոս
միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի
Եփեսոսի քովէն, որ չըլլայ թէ
Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ,
որովհետեւ կ'աճապարէր որ եթէ կարելի է իրեն, Պենտէկոստէին օրը
Երուսաղէմ ըլլայ։

17 Եւ Միլիտոսէն մարդ խրկեց Եփեսոս ու եկեղեցիին երէցները կան-
18 չեց։ Ու երբոր իրեն եկան, ըսաւ
անոնց, Դուք գիտէք որ այն առջի օրէն հետէ որ ես Ասիա եկայ,
ինչպէս ձեր հետը վարուեցայ բոլոր
19 ժամանակը. Ամենայն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով, և շատ
արցունքով ու փորձութիւններով,
որ Հրէից նենգութիւններէն ինծի
պատահեցան. [illegible] [illegible] 20
ետ չկեցայ օգտակար բաներուն բընաւ մէկը ձեզի պատմելէն, ու ձեզի
հրապարակաւ և տուն մէջ սորվեցընելէն. Վկայութիւն տալով 21
Հրէից և Յունաց [illegible] դէպ 'ի
Աստուած ապաշխարութեան համար, ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ եղած հաւատքին համար։ Եւ հիմա ահա ես հոգւով 22
կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ,
և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր. Միայն թէ Հո- 23
գին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի
կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ կապեր ու
նեղութիւններ ինծի կը սպասեն։
Բայց ես բանի մը համար հոգ չեմ 24
ընէր, և իմ անձս պատուական չեմ
սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս
ուրախութեամբ կատարեմ, և այն
պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի
Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին
վկայ ըլլալու։ Եւ հիմա ահա ես 25
գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չըտեսնէք դուք ամէնքդ, որ մէջերնիդ պտըտեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով։ Անոր 26
համար այս օրս կը վկայեմ ձեզի, որ ես
անպարտ եմ ամենուն արիւնէն.
Ինչու որ ես չկեցայ Աստուծոյ բո- 27
լոր կամքը ձեզի յայտնելէն։ Ու- 28
րեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և
բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին
Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու, որն որ
իր արիւնովը ստացաւ։ Քանզի 29
գիտեմ որ իմ գացուելէս ետքը ձեր
մէջը յափշտակող գայլեր պիտի
մտնեն, որ պիտի չխնայեն հօտին։
Եւ ձեզմէ ալ անանկ մարդիկ պիտի 30
ելլեն՝ որ ծուռ բաներ պիտի խօսին, աշակերտները իրենց ետեւէն
քաշելու համար։ Անոր համար արթուն 31
կեցէք, և միտքերնիդ բերէք՝ որ
երեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադրեցայ ամէն մէկը արցունքով
խրատելէն։ Եւ հիմա եղբայրներ՝ 32
կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու
անոր շնորհացը խօսքին, որ կարող
է շինելու և բոլոր սրբուածներուն
հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու։

33 Մէկու մը արծաթին կամ ոսկիին
34 կամ հագուստին չցանկացայ. Դուք
ձեզմէ գիտէք որ ինծի և իմ հետս
եղողներուն պէտք եղածը աս ձեռ-
35 քերս հոգացին։ Ամէն բան ձեզի
ցուցուցի, թէ անանկ պէտք է աշխատիլ ու տկարներուն օգնութիւն ընել, և միտք բերել Տէր
Յիսուսի խօսքը, որ ինքը ըսաւ,
Աւելի երանելի է տալը քան թէ
36 առնելը։ Եւ աս որ ըսաւ, անոնց
ամենուն հետ ծնկան վրայ գալով
37 աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաստիկ կու լային, ու Պօղոսի պարանոցին վրայ իյնալով զանիկայ կը
38 համբուրէին։ Ամէնքնին մանաւանդ կը ցաւէր այն խօսքին համար,
որ կ'ըսէր թէ ալ պիտի չտեսնեն
իր երեսը. և զանիկայ ճամբայ
դրին մինչև նաւը [illegible]։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու երբոր ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւելով Կով
եկանք, և միւս օրը Հռոդոս, ու
2 անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը
գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար, ու
անոր մէջը մտնելով՝ ճամբայ ելանք։
3 Եւ Կիպրոս որ երեցաւ, զանիկայ
ձախ կողմերնիս թող տալով՝ դէպ
'ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս
ելանք, ինչու որ նաւը հոն պիտի
4 թափէր իր բեռը։ Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով կ'ըսէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ չել-
5 լէ։ Ու երբոր այն օրերը անցուցինք, ելանք ու կ'երթայինք. ամէնն ալ կնիկներով ու տղաքներով
մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ
դրին. և ծովուն եզերքը ծնկան
6 վրայ գալով՝ աղօթք ըրինք։ Ու
իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը ելանք, անոնք ալ
7 տեղերնին դարձան։ Իսկ մենք
Տիւրոսէն [illegible] և ծովու
ճամբորդութիւնը լմնցընելով Պըտղոմայիս հասանք, ու եղբայրները բարեւելով օր մը քովերնին կե-
8 ցանք։ Եւ հետեւեալ օրը անկէ
ելանք ու Կեսարիա եկանք, և Փի-
լիպպոս աւետարանչին տունը մըտնելով, որ եօթնէն մէկն
էր, անոր քովը կեցանք։ Անիկայ 9
չորս կոյս աղջիկ ունէր, որ մարգարէութիւն կ'ընէին։ Եւ հոն 10
շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաստանէն մարգարէ մը իջաւ Ագաբոս
անունով. Ու երբոր մեզի եկաւ, 11
Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտքերը կապեց, և ըսաւ, Ասանկ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ.
Այն մարդը՝ որունն է աս գօտին,
անանկ պիտի կապեն Հրեաները
Երուսաղէմի մէջ, ու հեթանոսներուն ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու 12
երբոր աս լսեցինք, աղաչեցինք մենք
ալ և տեղացիք ալ որ Երուսաղէմ չելլէ։ Իսկ Պօղոս պատաս- 13
խան տուաւ, Ի՞նչ կ'ընէք, ինչո՞ւ կու լաք ու իմ սիրտս կը
ճմլէք. քանզի ես ոչ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ
եմ Տէր Յիսուսի անուանը համար։
Եւ ինքը որ մտիկ չըրաւ, լուռ 14
կեցանք, ու ըսինք՝ Տէրոջը կամքը
թող ըլլայ։

Եւ այն օրերէն ետև պատրաս- 15
տուելով Երուսաղէմ ելանք։ Կե- 16
սարացի աշակերտներէն ալ մէկ քանիները մեր հետը եկան, և [illegible]
բերին նախնի աշակերտ մը՝ Կիպրացի Մնասոնին, որուն քովը պիտի
կենայինք։ Ու երբոր Երուսաղէմ 17
մտանք, եղբայրները ուրախութեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ 18
հետեւեալ օրը Պօղոս մեզի հետ
Յակոբոսին քովը գնաց, ու բոլոր
երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք 19
բարեւելով մի ըստ միոջէ կը պատմէր ինչ որ Աստուած հեթանոսներուն մէջը ըրաւ իր ծառայութիւնովը։ Անոնք ալ լսելով փառք 20
կու տային Տէրոջը. և ըսին իրեն,
Կը տեսնե՞ս եղբայր՝ քանի բիւրաւոր հաւատացեալ Հրէաներ կան,
ու ամէնն ալ օրէնքին նախանձաւոր
են։ Բայց քու վրայովդ իմացան 21
թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն
մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն
ապստամբիլ կը սորվեցընես, ը-

ւելով որ տղաքնին չթլփատեն, և
աւանդութիւններուն համեմատ չքա-
22 լեն ։ Արդ ի՞նչ պիտի ըլլայ.
անշուշտ բազմութիւն պիտի ժող-
վուի ; ինչու որ պիտի լսեն թէ ե-
23 կեր ես ։ Ասոր աս ըսածը ըրէ՛ որ
քեզի կ'ըսենք. Մեր քովը չորս
մարդ կայ, որոնք իրենց վրայ ուխտ
24 դրած են. Անոնք առ՝ իրենց հետը
մաքրուէ, և անոնց համար ծախք
ըրէ, որ իրենց գլուխը ածիլեն.
որպէս զի ամենն ալ գիտնան թէ
քու վրայովդ իմացած բաներնին
ոչինչ է, հապա դուն ալ մէջ հետը
կը քալես օրէնքը պահելու մէջ.
25 Բայց հաւատքի եկող հեթանոսնե-
րուն համար մենք թուղթ խրկե-
ցինք՝ ինչպէս որ որոշեցինք, որ ա-
նոնք բնաւ ասանկ բաներ չպահեն.
միայն թէ զգուշանան կուռքերու զո-
հուածէ ու արիւնէ. և խեղդուա-
26 ծէ ու պոռնկութենէ։ Ան ատե-
նը Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու
հետեւեալ օրը անոնց հետ մաք-
րուած տաճարը մտաւ, մաքրու-
թեան օրերը լմննալը ցուցնելու
համար, մինչև որ անոնց ամէն մէ-
կուն համար պատարագ մատուցուե-
ցաւ ։
27 Ու երբոր եօթը օրերը լմննալու
վրայ էին, Ասիայէ Հրեաները զա-
նիկայ տաճարին մէջը տեսնելով՝ բո-
լոր բազմութիւնը խռովեցուցին,
և անոր ձեռք զարկած կը կան-
28 չէին, Իսրայէլացի մարդիկ՝
օգնութեան հասէք. աս ան մարդն
է որ ամէն տեղ ժողովուրդին և
օրէնքին ու աս տեղին դէմ բան
կը սորվեցնէ ամենուն, մինչև որ
տաճարին մէջը Յոյներ ալ մտցուց,
29 և աս սուրբ տեղը պղծեց. (Ինչու
որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը
իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր
էին, և կը կարծէին թէ Պօղոս
30 զանիկայ տաճարը մտցուց.) Ու
բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, և ժո-
ղովուրդը դիզուեցաւ, ու բռնեցին
Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին.
և շուտ մը դռները գոցուեցան.
31 Ու երբոր անոնք կ'ուզէին անիկայ
սպաննել, լուր հասաւ գունդին
հազարապետին թէ բոլոր Երուսա-
ղէմ խռովեր անցեր է։ Ան ալ ան- 32
միջապէս զինուորներ և հարիւրա-
պետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց.
անոնք ալ հազարապետը ու զի-
նուորները տեսնելով՝ Պօղոսը ծե-
ծելէն դադարեցան։ Ան ատենը 33
հազարապետը մօտենալով՝ բռնեց
զանիկայ, և հրամայեց որ երկու
շղթայով կապեն. ու կը հար-
ցնէր թէ անիկայ ո՞վ է ու ի՞նչ
ըրեր է։ Ու բազմութեանը մէ- 34
ջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու միւսը ու-
րիշ կերպ բան կը կանչէին.
բայց երբոր չկրցաւ ան շփոթութե-
նէն ստոյգը գիտնալ, հրաման ը-
րաւ որ զանիկայ բերդը տանին։
Ու երբոր սանդուխը հասաւ, ա- 35
սանկ պատահեցաւ որ զինուորները
վեր վերցնեն անիկայ՝ ժողովուրդին
բռնութեանը համար. Ինչու որ 36
ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն
կ'երթար, ու կ'ըսէին, Վերցո՛ւր
զանիկայ։ Ու երբոր Պօղոս բերդը 37
մտնելու վրայ էր, հազարապետին
ըսաւ, Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի
բան մը խօսիմ։ Ան ալ ըսաւ,
Յունարէն գիտե՞ս. Չէ՞ որ դուն 38
ան Եգիպտացին ես, որ աս օրերէս
առաջ չորս հազար սրիկայ մարդիկ
ապստամբեցուցիր, ու անապատը
հանեցիր։ Պօղոս ալ ըսաւ, Ես 39
Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ
Տարսոնէն, չէ թէ աննշան քաղա-
քի մը քաղաքացի, ու կ'աղաչեմ
քեզի ինծի հրաման տուր որ ժողո-
վուրդին խօսիմ։
Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ, 40
Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով՝
ձեռքը շարժեց ժողովուրդին, ու
երբոր շատ մը լռութիւն եղաւ,
Եբրայական լեզուով խօսեցաւ ա-
նոնց, ու ըսաւ,

ԳԼ. ԻԲ

Մարդիկ եղբայրներ և հայրեր՝ ի- 1
նծի մտիկ ըրէք որ հիմա ձեզի
պատասխան կու տամ. (Երբոր 2
լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը
խօսէր իրենց, ալ աւելի լուռ կե-
ցան՝. Ան անիկայ ըսաւ,) Ես 3

Հրէայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տար-
սոնին մէջ ծնած՝ և աս քաղաքիս
մէջ Գամաղիէլին ոտքը մեծցած,
ու մեր հայրենի օրէնքին ճշդութեանը
պէս կրթուած, նախանձաւոր էի
Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այսօր դուք
4 ամէնքդ էք։ Որ ես էրիկ մարդիկ
ու կնիկ մարդիկ կապելով, ու
բանտերու մատնելով աս ճամբան
5 հալածեցի մինչև 'ի մահ. Ինչպէս
որ քահանայապետն ալ կը վկայէ
ինծի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը.
որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով
եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ'երթա-
յի, որ հոն եղածներն ալ կա-
պուած Երուսաղէմ բերեմ որ
6 պատժուին։ Ու եղաւ որ երբ
կ'երթայի ու Դամասկոսին մօտե-
ցայ, կէս օրուան դէմ յանկարծա-
կի երկինքէն մեծ լոյս մը փայլա-
7 տակեց իմ բոլորտիքս. Ու գետինը
ինկայ, ու ձայն մը լսեցի որ ինծի
կ'ըսէր, Սաւո՛ւղ՝ Սաւուղ, ին-
8 չո՞ւ զիս կը հալածես։ Ես ալ
պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ
ես Տէր. ան ալ ինծի ըսաւ, Ես
Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն
9 կը հալածես։ Բայց անոնք որ իմ
հետս էին՝ լոյսը տեսան, ու վախով
լեցուեցան, սակայն ինծի խօսողին
10 ձայնը չլսեցին։ Ես ալ ըսի, Ի՞նչ
ընեմ՝ Տէր. և Տէրը ինծի ըսաւ,
Ելիր գնա՛ Դամասկոս, ու հոն
քեզի պիտի զրուցուի ան ամէն բա-
ներուն համար, որ աւանդուած է
11 որ ընես։ Ու երբոր չէի տեսներ
ան լոյսին փառքէն, հետս եղող-
ները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս
12 մտայ։ Եւ Անանիա անուն մարդ
մը՝ օրէնքին համեմատ աստուածա-
վախ, ու Դամասկոս բնակող բոլոր
13 Հրեաներէն բարի վկայուած, ինծի
եկաւ, ու քովս կայնելով ինծի ը-
սաւ, Սաւուղ եղբայր, վեր նա-
14 յէ։ Ես ալ նոյն ժամուն վեր
նայեցայ իրեն. և անիկայ ըսաւ,
Մեր հայրերուն Աստուածը առա-
ջուց քեզ ընտրեց, որ իր կամքը
ճանչնաս ու ան Արդարը տեսնես,
15 և անոր բերնէն ձայն լսես. Վասն զի
բոլոր մարդոց առջևը անոր վկայ
պիտի ըլլաս ան բաներուն համար,
որ տեսար ու լսեցիր։ Ու հիմա 16
ալ ի՞նչ կ'ուշանաս. ելիր մկրտ-
ուէ ու մեղքերդ լուա՛ անոր ա-
նունը կանչելով։ Ու եղաւ որ 17
երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տա-
ճարին մէջ աղօթք կ'ընէի, մտքի
յափշտակութիւն մը եկաւ վրաս,
Ու զինքը տեսայ, որ ինծի կ'ըսէր. 18
Աճապարէ՛ շուտով Երուսաղէմէն
ելիր, ինչու որ քու ինծի համար
ըրած վկայութիւնդ պիտի չընդու-
նին։ Ես ալ ըսի, Տէ՛ր իրենք 19
աղէկ գիտեն թէ ես էի որ քեզի
հաւատացողները բանտը կը դնէի,
և ժողովարաններուն մէջ կը ծե-
ծէի. Ու երբոր քու Ստեփանոս 20
վկայիդ արիւնը կը թափուէր, ես
ինքս ալ հոն կայնած էի և կամակից
էի անոր սպաննուելուն. ու զանի-
կայ սպաննողներուն հանդերձները
ես կը պահէի։ Ան ինծի ըսաւ, 21
Գնա՛, ինչու որ ես քեզ հեռաւոր
հեթանոսներուն պիտի խրկեմ։
Ու անոնք մինչև աս խօսքը ա- 22
կանջ դրին իրեն, ետքը ձայներնին
վերցուցին ու ըսին, Վերցո՛ւր աշ-
խարհէն ասանկ մարդը, քանզի
չվայլեր ասոր ողջ մնալ։ Ու երբ- 23
որ կը կանչէին ու հան-
դերձնին կը նետէին, և փոշին դէպ
'ի օդը կը ցանէին, Հազարապե- 24
տը հրամայեց որ զանիկայ բեր-
դը մտցնեն, ու ըսաւ որ ծեծով
հարցափորձ ընեն անոր, որ գիտնայ
թէ ինչ յանցանքի համար անոր
դէմ ասանկ կը կանչէին։
Ու երբոր կաշի կապերով զինքը 25
կապեցին, Պօղոս վերակացու հա-
րիւրապետին ըսաւ, Արժա՞ն է
ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապար-
տուած մարդ մը ծեծել։ Հա- 26
րիւրապետը երբոր աս լսեց, գնաց
հազարապետին պատմեց ու ըսաւ,
Ի՞նչ պիտի ընես, ինչու որ աս
մարդը Հռովմայեցի է։ Հազա- 27
րապետն ալ քովը գնաց ու ըսաւ
անոր, Ըսէ՛ ինծի, դուն Հռով-
մայեցի՞ ես. ան ալ ըսաւ, Այո՛։
Հազարապետը պատասխան տուաւ, 28
Ես շատ ստակով ձեռք բերի աս

քաղաքացիութեան իրաւունքը ։ Եւ Պօղոս ըսաւ, Ես բուն ազատ ծնած եմ ։ 29 Ու անոնք որ իրեն հարցուփորձ պիտի ընէին, շուտ մը ետ կեցան իրմէն. և հազարապետն ալ վախցաւ, երբոր իմացաւ թէ Հռովմայեցի է, և որովհետև զանիկայ կապեր էր ։

30 Ու հետևեալ օրը ուզելով որ ստոյգը գիտնայ թէ ինչ է Հրեաներուն բրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ, արձակեց անիկայ, և հրաման ըրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը մէկտեղ գան. և Պօղոսը իջեցնելով անոնց առջևը կայնեցուց ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձընելով՝ ըսաւ, Մարդիկ եղբայրներ, ես բոլորովին բարի խղճմտանքով կեցած եմ Աստուծոյ առջևը մինչև աս օրս ։ 2 Անանիա քահանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քովը կայնողներուն՝ 3 որ անոր բերնին զարնեն ։ Ան ատենը Պօղոս ըսաւ անոր, Աստուած քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ, որ դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու, և օրէնքէն դուրս հրաման կ'ընես որ ինծի զարնեն ։ 4 Եւ բոլորտիքը կայնողները ըսին, Աստուծոյ քահանայապե՞տը 5 կը նախատես ։ Պօղոս ալ ըսաւ, Ե՛ղբայրներ՝ չէի գիտեր որ քահանայապետ է. ինչու որ գրուած է, Քու ժողովուրդիդ իշխանին դէմ 6 չարախօսութիւն մի՛ ըներ ։ Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը Սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ, կ'աղաղակէր ժողովքին մէջ, Մարդիկ եղբայրներ, ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի. մեռելոց յարութեանը յոյսին համար կը դատուիմ ։ 7 Ու երբոր աս ըսաւ, փարիսեցւոց և Սադուկեցւոց մէջ երկպառակութիւն ինկաւ, և բազմութիւնը բաժնուեցաւ ։ 8 Քանզի Սադուկեցիք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և ո՛չ հրեշտակ, ո՛չ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք երկուքն ալ կը դաւանին ։ 9 Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ. ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դպիրները ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային ու կ'ըսէին. Մենք աս մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք գտներ. հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշտակ մը անոր խօսած է, Ի՞նչ ։ 10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ, հազարապետը վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ պատառուի, զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց մէջէն յափշտակեն ու բերդը բերեն ։ 11 Եւ հետևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ, Քաջասիրտ եղիր՝ Պօղոս, վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր, անանկ պէտք է քեզի որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես ։

12 Ու երբոր առտու եղաւ, Հրեաներէն ոմանք միաբանեցան, ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին, ըսելով որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ Պօղոսը սպաննեն ։ 13 Եւ քառասունէն աւելի էին որ աս երդումը իրարու հետ ըրին. 14 Ու ասոնք քահանայապետներուն և ծերերուն գացին ու ըսին, Անէծքով անիծեցինք անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչև որ Պօղոսը սպաննենք ։ 15 Արդ դուք ժողովքին հետ մէկտեղ հազարապետին իմացուցէք որ վաղը զանիկայ ձեզի իջեցնէ, որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով. և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ ենք զանիկայ սպաննելու ։ 16 Եւ Պօղոսին քրոջը որդին երբոր աս դաւաճանութիւնը լսեց, եկաւ բերդը մտաւ ու Պօղոսին պատմեց ։ 17 Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ, Աս պատանին հազարապետին տար, ինչու որ բան մը ունի անոր իմացընելու ։ 18 Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հազարապետին ու ըսաւ, Կալանաւորեալ Պօղոսը զիս կանչեց, և աղաչեց որ աս պատանին քեզի բերեմ, որ քեզի խօսելիք ունի ։ 19 Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնելով մէկդի գնաց, ու հարցուց թէ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացընելու ։

20 Եւ անիկայ ըսաւ, Հրեաները միաբանեցան քեզի աղաչելու որ վաղը Պօղոսը ատեանը իջեցնես, որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրայով. 21 Բայց դուն անոնց մտիկ չընես. ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին որ չուտեն ու չխմեն, մինչև որ անիկայ սպաննեն. ու հիմա պատրաստ են, և քու հրամանիդ կը սպասեն ։ 22 Ան ատենը հազարապետը պատանին ճամբեց, պատուիրելով թէ Մէկու մը մի՛ ըսեր որ աս բանը ինծի իմացուցիր ։

23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց ու ըսաւ, Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, ու եօթանասուն ձիաւոր և երկու հարիւր նիզակաւոր, որ մինչև Կեսարիա երթան գիշերուան ժամը իրեքին. 24 Եւ գրաստներ պատրաստեցէք, որ Պօղոսը հեծցընեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսակալին տանին ։ 25 Եւ թուղթ մը գրեց աս 26 օրինակին պէս. Կղօդիոս Լիւսիաս՝ պատուական Փելիքս կուսակալին ողջոյն ։ 27 Աս մարդը Հրեաներէն բռնուեր էր, և անոնցմէ պիտի սպաննուէր. ես ալ զինուորներով վրայ հասած՝ ազատեցի զանիկայ, իմանալով որ Հռովմայեցի է ։ 28 Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ՝ որուն համար անոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին, իջեցուցի անիկայ 29 անոնց ատեանը. Որ գտայ ամբաստանուած իրենց օրէնքին վէճերուն խնդիրներու համար, և մեռնելու կամ կապուելու արժանի 30 յանցանք մը չունէր ։ Ու երբոր լուր առի որ Հրեայք աս մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն, իսկոյն քեզի խրկեցի, հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջևդ խօսին անոր վրայով. Ո՛ղջ եղիր ։

31 Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը ու գիշերով Անտիպատրիս տարին ։ 32 Եւ հետևեալ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետ երթալու, ու իրենք բերդը դարձան ։ 33 Անոնք ալ Կեսարիա մտան, ու թուղթը կուսակալին տուին, և Պօղոսը անոր առջևը կայնեցուցին ։ 34 Երբոր կարդաց, հարցուց թէ ո՞ր գաւառէն է, և իմանալով որ Կիլիկիայէն է, 35 ըսաւ, Պիտի լսեմ քեզի երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան. և հրաման ըրաւ որ զանիկայ Հերովդէսին պալատը պահեն ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ հինգ օրէն ետքը Անանիա քահանայապետը ծերերուն հետ՝ ու Տերտիւղոս անուն ճարտասանի մը հետ իջաւ. և ասոնք կուսակալին իմացուցին իրենց ամբաստանութիւնը Պօղոսին դէմ ։ 2 Ու երբոր կանչեցին անիկայ, Տերտիւղոս սկսաւ ամբաստանել ու ըսել, Որովհետև քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն, ու քու խնամքովդ աս ազգին բաներուն աղէկ կարգադրութիւնը կը վայելենք, 3 Ամէն կերպով ու ամէն տեղ բոլորովին գոհ ըլլալով՝ շնորհակալ ենք՝ ո՛վ պատուական Փելիքս ։ 4 Բայց չըլլայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն տամ քեզի, կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամբդ մեզի ականջ դնես, որ համառօտաբար պիտի խօսինք ։ 5 Ինչու որ մենք աս մարդը գտանք ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրեաներուն որ աշխարհիս մէջ են, և Նազովրեցւոց աղանդին 6 առաջնորդ. Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել. որն որ բռնեցինք ու մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք 7 դատաստանը ընել. Բայց Լիւսիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ, 8 Եւ հրաման ըրաւ որ անոր դատախազները քեզի գան, որն որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ աս ամէն բաներուն, որոնց համար մենք ամբաստանութիւն կ'ընենք անոր վրայ ։ 9 Հրե-

րէաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ըսին
թէ Այսպէս է ։
10 Պատասխան տուաւ Պօղոս՝
(երբոր կուսակալը անոր ակնարկ ըրաւ
որ խօսի ․) Գիտնալով որ շատ
տարիներէ հետէ դուն աս ազգին
դատաւորն ես, աւելի յօժարութեամբ ինծի վերաբերեալ բաներուն համար պատասխան կու տամ ․
11 Որովհետեւ կրնաս գիտնալ որ ես
տասուերկու օրէն աւելի չէ՝ քանի
որ Երուսաղէմ ելայ երկրպագութիւն
12 ընելու ։ Ու գիս տաճարին
մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն
ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
մէկտեղ ժողված չգտան, ոչ ալ
13 ժողովարաններուն մէջ, ու ոչ
քաղաքին մէջ ․ ոչ ալ կրնան ապացուցանել այն բաները, որոնց
համար հիմա ամբաստանութիւն
14 կ'ընեն ինծի դէմ ։ Բայց աս կը
խոստովանիմ քեզի թէ այն ճամբուն համեմատ որ ասոնք հերձուած
կ'ըսեն, ես անանկ կը պաշտեմ իմ
հայրենի Աստուածս, հաւատալով
այն ամէն բաներուն որ օրէնք և
15 մարգարէից մէջ գրուած են ։ Ու
յոյս ունիմ առ Աստուած՝ ինչոր
որ ասոնք ալ ակնկալութիւն ունին, որ մեռելոց յարութիւն պիտի ըլլայ, թէ արդարներուն և թէ
16 մեղաւորներուն ։ Ու ես աս բաներ համար կը ջանամ, որ ամէն
ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ
Աստուծոյ առջեւ ու մարդոց առջեւ ։
17 Արդ ես շատ տարիներէ
ետեւ եկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ու ընծաներ տալու ․
18 Ասանկով քանի մը Ասիացի Հրէաներ գիս տաճարին մէջը մաքրուած գտան՝ ոչ բազմութիւնով
19 և ոչ ամբոխով, Որ անոնց պէտք
էր առջեւդ գալ ու ամբաստանութիւն ընել, թէ որ իմ վրայովս
20 ըսելու բան մը ունէին ․ Կամ թէ
ասոնք իրենք թող ըսեն՝ ինչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս,
21 երբոր ատեանը կայներ էի ․ Միայն
թէ աս մէկ խօսքիս համար՝ որ երբ
մէջերնին կայներ էի, կանչեցի
թէ Մեռելոց յարութեանը համար
ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ ։
Ու Փելիքս ուրիշ անգամի թողուց 22
անոնք ։ Ինչու որ աղէկ տեղեկութիւն ունէր այն ճամբուն վրայով ․
ու ըսաւ ։ Երբոր Լիւսիաս հազարապետը հոս իջնէ, պիտի քննեմ
ձեր գործը ։ Ու հարիւրապետին 23
հրաման ըրաւ որ զանիկայ պահէ,
և ընդարձակութիւն տայ, ու իրեններէն մէկը չարգիլէ անոր սպասաւորութիւն ընելէն կամ անոր քովը
երթալէն ։
Ու քանի մը օրէն ետեւ Փելիքս 24
եկաւ իր Դրուսիլլա կնկանը հետ
որ Հրէայ էր, ու Պօղոսը կանչել
տուաւ, և լսեց անկէ այն հաւատքին համար որ Քրիստոս Յիսուսի
վրայ է ։ Ու երբոր անիկայ ար- 25
դարութեան ու ժուժկալութեան
և գալու դատաստանին վրայով կը
խօսէր, Փելիքս զարհուրելով պատասխան տուաւ ։ Դուն հիմա գնա,
ու երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես
քեզ նորէն կը կանչեմ ։ Նաեւ 26
յոյս ունէր որ Պօղոսին կողմէն իրեն
ստակ արուի, անոր համար շատ
անգամ կանչել կու տար զանիկայ
ու հետը կը խօսակցէր ։ Բայց 27
երկու տարի որ եղաւ, Փելիքսին
տեղը Պորկիոս Փեստոսը եկաւ ․
Փելիքս ալ Հրէաներուն շնորհք
ընել ուզելով, Պօղոսը կապուած
թողուց ։

ԳԼ․ ԻԵ

Արդ երբոր Փեստոս իր իշխանութեանը գաւառը հասաւ, իրեք 1
օրէն ետեւ Կեսարիայէն Երուսաղէմ ելաւ ։ Ու քահանայապետը 2
ու Հրէից գլխաւորները անոր իմացուցին իրենց ամբաստանութիւնը
Պօղոսին դէմ, Ու կ'աղաչէին իրեն 3
ու շնորհք կը խնդրէին անոր
դէմ, որ զանիկայ Երուսաղէմ բերել տայ ․ ու իրենք դարան կը
պատրաստէին ճամբուն մէջ զանիկայ սպաննելու ։ Բայց Փեստոս 4
պատասխան տուաւ, որ Պօղոս
Կեսարիայի մէջ պահուի, և որ ինքը շատ չանցած հոն պիտի երթայ ։ Ուստի ձեզմէ որոնք որ 5

կարող են՝ ըսաւ, ի՛նծի հետ թող
իջնեն, և թէ որ այն մարդուն վրայ յանցանք մը կայ, թող անոր
6 դէմ ամբաստանութիւն ընեն ։ Ու
հոն ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով, Կեսարիա իջաւ ․ ու
հետեւեալ օրը ատեանը նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն ։
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ, Երուսաղէմէն իջնող Հրէաները անոր բոլորտիքը կայնելով, շատ ու ծանր
ամբաստանութիւններ կը բերէին
Պօղոսի դէմ, որոնք չէին կրնար
8 ապացուցանել ․ Ինչու որ Պօղոս
պատասխան կու տար թէ Ես ոչ
Հրէաներուն օրէնքին՝ և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ կայսրին դէմ յանց-
9 անք մը ըրած եմ ։ Բայց Փեստոս ուզելով որ Հրէաներուն շնորհք ընէ, պատասխան տուաւ
Պօղոսին ու ըսաւ, Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ ելլել, և հոն աս բաներուն վրայով իմ առջեւս դա-
10 տուիլ ։ Պօղոս ալ ըսաւ, Կայսրին ատեանը կայներ եմ, ուր որ
պէտք է ինծի դատուիլ ․ ես Հրէաներուն անիրաւութիւն մը ըրած
չեմ, ինչպէս որ դուն ալ աղէկ
11 գիտես ։ Քանզի թէ որ անիրաւութիւն մը և մահուան արժանի
բան մը ըրած եմ, ես մեռնելէն
չեմ քաշուիր ․ բայց թէ որ չկայ
ի՛նչ որ այն բաներէն մէկն ալ՝ որոնց համար ասոնք ինծի դէմ ամբաստանութիւն կ'ընեն, մէկը չըկրնար գիս ասոնց շնորհել ։ Կայս-
12 րին կը բողոքեմ ․ Այն ատենը Փեստոս խորհրդականաց հետը խօսելով՝
պատասխան տուաւ. Թէ Կայսրին
բողոքեցիր, կայսրին պիտի երթաս ։
13 Ու քանի մը օր անցնելէն ետեւ՝
Ագրիպպաս թագաւորը և Բերենիկէ Կեսարիա եկան Փեստոսը
14 ողջունելու ։ Ու շատ օրեր որ հոն
անցուցին, Փեստոս Պօղոսին համար թագաւորին իմացուց ու ըսաւ ․ Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ
Փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է, Որուն վրայով՝ երբոր Երուսաղէմ գացի, քահանայապետները ու
Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի,
և կը խնդրէին որ անոր դէմ դատապարտութեան վճիռ տրուի ․ Ո- 16
րոնց պատասխան տուի թէ Հռոմայեցւոց սովորութիւնը չէ
մարդ մը կորսնելու շնորհել, մինչեւ որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմացը չունենայ, ու այն
ամբաստանութեանը պատասխան
տալու պատեհութիւն չառնու իրեն ։ Ուստի երբոր անոնք ինծի 17
հետ հոս եկան, ամենեւին չուշացուցի, հապա հետեւեալ օրը ատեանը նստելով՝ հրաման ըրի որ
մարդը բերեն ․ Անոր դատախազ- 18
ները ալ ներկայանալով, իմ կարծած ըրած յանցանքներէս մէկն ալ
յառաջ չէին բերեր ․ Հապա մէկ 19
քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ
իրենց կրօնքին վրայ, և Յիսուս
անունով մեռածի մը վրայ, որուն
համար Պօղոս կ'ըսէր թէ կենդանի
է ։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ 20
էի աս բանիս քննութեանը վրայով,
ըսի թէ Կ'ուզե՞ս Երուսաղէմ երթալ, և հոն աս բաներուն համար
դատուիլ ։ Բայց Պօղոս երբոր 21
բողոքեց որ պահուի Օգոստոս
Կայսրին դիմացը ելլելու, հրաման
ըրի որ զինքը պահեն՝ մինչեւ որ
Կայսրին ղրկեմ ։ Ու Ագրիպպաս 22
ըսաւ Փեստոսին, Ես ալ կ'ուզէի
աս մարդը մտիկ ընել ․ ան ալ ըսաւ, Վաղը մտիկ կ'ընես ։
Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպ- 23
պաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով
եկան՝ ու ատեանը մտան հազարապետներով և քաղաքին պատուաւոր մարդիկներովը մէկտեղ, Փեստոս ալ հրաման ընելով՝ բերին
Պօղոսը ։ Ու ըսաւ Փեստոս, Ագ- 24
րիպպա արքայ՝ և դուք ալ բոլոր
մարդիկ որ մեր հետն էք, ասիկայ
կը տեսնէք ․ ասոր վրայով Հրէից
բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկայացան Երուսաղէմի մէջ և հոս
ալ, ու կ'աղաղակէին թէ պէտք
չէ որ ալ ասիկայ ողջ մնայ ․ Բայց 25
ես որ հասկցայ թէ անիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ, և
ինքը որ Օգոստոս Կայսրին բողոքեց, որոշեցի որ ղրկեմ զանիկայ ․

26 Որուն համար մէկ հաստատ բան մը
չունիմ գրելու իմ տիրոջս . ուստի
անիկայ ձեր առջեւը բերի , և մանաւանդ
քու առջեւդ՝ ով Ագրիպպաս
թագաւոր , որպէս զի քննութիւն
ըլլալէն ետեւ՝ գրելու բան մը ունենամ :
27 Ինչու որ ինծի անտեղի
կ'երեւնայ որ մէկ բանտարկեալ մը
ղրկեմ , և անոր վրայ դրուած յանցանքները
չիմացընեմ :

ԳԼ. ԻԶ.

1 Ու Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին ,
Հրաման է քեզի որ դուն քեզի
համար խօսիս . այն ատենը Պօղոս
ձեռքը երկնցընելով իրեն համար
2 պատասխան տուաւ . Հրեաներուն
ինծի վրայ ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն
համար՝ ով Ագրիպպաս
թագաւոր՝ ես զիս երանելի
կը սեպեմ , որ այսօր քու առջեւդ
3 պատասխան պիտի տամ . Մանաւանդ
որ դուն Հրեաներուն բոլոր
սովորութիւնները և խնդիրները
աղէկ գիտես , անոր համար
կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ
4 ինծի մտիկ ընես : Արդ իմ մանկութենէս
'ի վեր իմ ինչպէս ապրելս՝
սկիզբէն Երուսաղէմ իմ
ազգիս մէջ ըլլալովս , բոլոր Հրեաները
5 գիտեն , Վասն զի
առաջուց 'ի վեր զիս գիտեն , (թէ
որ ուզեն վկայել ,) որ մեր կրօնքին
ամենէն զգուշաւոր ճամբուն վրայ
6 փարիսեցի ապրեր եմ : Ու հիմա
ատեանը կեցեր կը դատուիմ՝ Աստուծմէ
մեր հայրերուն եղած խոստ-
7 մունքին յուսոյն համար . Որ մեր
տասնեւերկու ցեղը անդադար գիշեր
ու ցորեկ պաշտելով՝ կը յուսան
անոր հասնելու . ես աս յոյսին համար
Հրեաներէն կ'ամբաստանուիմ՝
8 ով Ագրիպպաս թագաւոր : Ինչ .
չհաւատալի՞ բան կ'երեւնայ ձեզի
թէ Աստուած մեռելները կը յարուցանէ :
9 Ես ինքս ալ ինծի
պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին
անուանը դէմ շատ բաներ
10 ընել . Որ ըրի ալ Երուսաղէմի
մէջ , և քահանայապետներէն իշխանութիւն
առած՝ սուրբերէն շատերը
բանտարկեցի , ու անոնց
սպաննուած ատենը հաւանութիւն
տուի : Ու բոլոր ժողովարաններուն 11
մէջը շատ անգամ զանոնք
պատժելով՝ կը բռնադատէի որ
հայհոյեն , և անոնց դէմ սաստիկ
կատղած՝ մինչեւ օտար քաղաքները
կը հալածէի : Անանկով երբոր 12
Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահանայապետներէն
իշխանութիւն ու
հրաման առած , Կէս օրուան ատենը 13
ճամբուն վրայ՝ ով թագաւոր , երկինքէն
լոյս մը տեսայ արեւին լուսաւորութենէն
աւելի՝ բոլորտիքս
ծագած , նաեւ անոնց բոլորտիքը
որ իմ հետս կ'երթային : Ու 14
երբոր մենք ամէնքս գետինը ինկանք ,
ձայն մը լսեցի որ Եբրայեցւոց
լեզուով ինծի կ'ըսէր , Սաւուղ՝
Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը
հալածես . դժուար բան է քեզի
խթանի դէմ կից զարնել : Ես 15
ալ ըսի , Դուն ո՞վ ես՝ Տէր . և
անիկայ ըսաւ , Ես եմ Յիսուսը՝
որ դուն կը հալածես . Բայց ելի՛ր 16
ու ոտքիդ վրայ կայնէ . ինչու որ
ասոր համար քեզի երեւցայ , որ
քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և
վկայ ըլլալու այն բաներուն որ տեսար ,
ու այն բաներուն որոնցմով
պիտի երեւնամ քեզի , Քեզ ազա- 17
տելով աս ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն ,
որոնց հիմա քեզ
կը ղրկեմ , Անոնց աչքերը բանա- 18
լու , խաւարէն՝ լոյսի , ու Սատանայի
իշխանութենէն՝ Աստուծոյ
դարձընելու , որ անոնք մեղաց թողութիւն
առնեն , և սուրբերուն
հետ մասնակից ըլլան ինծի հաւատալով .
Ասոր համար՝ Ագրիպպաս թագաւոր՝ 19
այն երկնային տեսիլքին անհնազանդ
չեղայ ես . Հապա առաջ Դա- 20
մասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն ,
և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու
հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն ,
ու Աստուծոյ դառնան ,
և ապաշխարութեան արժանաւոր
գործքեր գործեն : Աս պատ- 21
ճառով Հրեաները զիս տաճարին
մէջը բռնեցին , և կը ջանային որ
սպաննեն : Ասկէ զատ Աստուծմէ 22
օգնութիւն հասնելով՝ մինչեւ աս
օրս ալ կեցեր եմ , պզտիկին ու մեծին
վկայութիւն տալով , բան մը չաւելցընելով
այն բաներէն դուրս՝ որ
մարգարէները և Մովսէս խօսեցան
23 թէ պիտի ըլլային . Թէ Քրիստոս
պիտի չարչարուէր , և թէ անիկայ
պիտի առաջ մեռելներէն յարութիւն
առած՝ լոյս պիտի քարոզէր
ժողովուրդին ու հեթանոսներուն :
24 Ու քանի որ անիկայ ասանկ պատասխան
կու տար իրեն համար ,
Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ ,
Կը խելագարիս Պօղոս . շատ կարդացողութիւնդ
քեզ կը յիմարեցընէ :
25 Պօղոս ալ ըսաւ , Ես չեմ
խելագարիր՝ ով պատուական Փեստոս ,
հապա ճշմարտութեան և ըղջախոհութեան
խօսքեր կը զրուցեմ :
26 Վասն զի աս բաները թագաւորը
գիտէ , որուն առջեւը ես ալ համարձակ
կը խօսիմ . ինչու որ չեմ
կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը
անոր ծածկուած ըլլայ , վասն զի
աս՝ բանը մէկ անկիւնի մը մէջ եղած
27 չէ : Մարգարէներուն կը հաւատա՞ս
Ագրիպպաս թագաւոր . գիտեմ
28 որ կը հաւատաս : Ու Ագրիպպաս
ըսաւ Պօղոսին , Քիչ մնաց որ
զիս համոզես քրիստոնեայ ըլլալու :
29 Պօղոս ալ ըսաւ , Աստուծմէ կը
խնդրէի որ թէ քիչով և թէ շատով՝
չէ թէ միայն դուն , հապա
ամէնքն ալ որ այսօր ինծի կը լսեն ,
անանկ ըլլան ինչպէս որ ես եմ , աս
կապերէս 'ի զատ :
30 Ասկէ վերջ ելաւ թագաւորը և
կուսակալը ու Բերենիկէ , և անոնք
որ իրենց հետը նստեր էին :
31 Ու դուրս ելլելէն ետեւ , իրարու
հետ խօսեցան ու ըսին թէ Աս
մարդը մեռնելու կամ կապուելու
32 արժանի բան մը չըներ : Ագրիպպաս
ալ Փեստոսին ըսաւ , Կարելի
էր աս մարդը արձակել , թէ որ
Կայսրին բողոքած չըլլար :

ԳԼ. ԻԷ.

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա
երթանք , Պօղոս և ուրիշ
քանի մը կապուածները յանձնեցին
հարիւրապետի մը՝ որուն անունը
Յուլիոս էր , Օգոստոսեան
գունդէն : Ու մէկ Ադրամիտտացի 2
նաւ մը մտնելով ճամբայ ելանք ,
ու Ասիայի կողմերէն պիտի նաւէինք
. Թեսաղոնիկեցի եղող Արիստարքոս
Մակեդոնացին ալ մեր
հետն էր : Ու հետեւեալ օրը Սի- 3
դոն իջանք . և Յուլիոս մարդասիրութիւն
ցուցընելով Պօղոսին՝
հրաման տուաւ որ բարեկամներուն
երթայ ու դարման գտնէ : Ու 4
անկէ ելլելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն
նաւեցինք հովը դէմ ըլլալուն
համար : Ու Կիլիկիայի ու 5
Պամփիւլիայի ծովուն մէջէն
նաւելով՝ Լիկիայի Միւռա քաղաքը
իջանք : Ու հարիւրապետը հոն 6
Աղեքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝
որ Իտալիա կ'երթար , մեզ անոր
մէջ մտցուց : Ու շատ օրեր կամաց 7
կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Կնիդոսին
քովերը հասանք . և հովը մեզի
դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն
Սաղմոնայի քովէն նաւեցինք :
Ու դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մէկ 8
տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկ նաւահանգիստ
կ'ըսուէր , որուն մօտ
էր Լասեա քաղաքը :
Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , 9
և նաւին ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր
էր , ծոմին ատենն ալ արդէն
անցած ըլլալով , Պօղոս խրատ
կու տար , Ու կ'ըսէր անոնց . 10
Մարդիկ՝ ես կը տեսնեմ որ աս նաւուն
ճամբայ ըլլալը տառապանքով
ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չէ
թէ միայն բեռին ու նաւուն՝ հապա
մեր անձերուն ալ : Բայց հարիւ- 11
րապետը աւելի նաւապետին և նաւատիրոջ
մտիկ կ'ընէր , քան թէ
Պօղոսին խօսքերուն : Ու որովհետեւ 12
այն նաւահանգիստը յարմար
չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը
խորհուրդ տուին անկէ երթալ , որ դուցէ
կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնելու ու
ձմեռը հոն կենալու , որ Կրետէի
նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ 'ի
հարաւ և արեւմտեան հիւսիս կը
նայի : Ու երբոր հարաւային մեղմ 13
հով մը փչեց , կարծելով թէ իրենց

դիտաւորութիւննին հասեր են ,
ճամբայ ելան ու Կրետէին քովերէն
14 կ'անցնէին : Ու շատ ատեն չանցած՝
մրրկալից հով մը ելաւ անոր
դէմ , որ Եւրակլիդոն կ'ըսուի :
15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ , և
հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ ,
թողտուած կ'երթայինք ու կու գայինք .
16 Ու դէպ 'ի մէկ փոքր կղզիի մը
ետեւի կողմը դիմելով՝ որ Կլօդա
կ'ըսուէր , հազիւ կրցանք մակոյկը
17 բռնել . Զոր որ առին՝ ու
օգնութիւնները գործածելով նաւը տակէն
կապեցին . և վախնալով որ
չըլլայ թէ յորձանուտը իյնան ,
առագաստը իջեցուցած՝ անանկ
18 կ'երթային ու կու գային : Ու սաստիկ
ալեկոծութեան մէջ որ էինք ,
հետեւեալ օրը բեռները դուրս
19 նետեցին : Ու երրորդ օրը նաւին
գործիքները մեր ձեռքովը դուրս
20 նետեցինք : Ու երբոր շատ օրեր ոչ
արեւ՝ ոչ ալ աստղեր կ'երեւնային ,
և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս , ալ
բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը
21 կտրեցաւ : Ու որովհետեւ շատ
օրերէ 'ի վեր անօթի էին , ան ատենը
Պօղոս անոնց մէջը կայնելով ըսաւ ,
Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ
ինծի մտիկ ընէիք ու Կրետէէն
չելլէիք , և այս տառապանքը ու
22 վնասը չքաշէիք : Ու հիմա ձեզի
կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք ,
քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս
մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն նաւին .
23 Ինչու որ աս գիշեր երեւցաւ ինծի
ան Աստուծոյն հրեշտակը , որ ես
Անորն եմ ու զԱնիկայ կը
24 պաշտեմ , Ու ըսաւ , Մի վախնար ,
Պօղոս՝ Կայսրին դիմացը պէտք է որ
ելլես դուն . և ահա Աստուած
քեզի շնորհեց ան ամէնը՝ որ քու հետդ
25 նաւին մէջն են : Ուստի մարդիկ՝
սիրտ առէք , ինչու որ ես կը
հաւատամ Աստուծոյ՝ որ անանկ պիտի
ըլլայ , ինչպէս որ ինծի
26 զրուցուեցաւ . Միայն թէ պէտք է որ մէկ
կղզի մը իյնանք :

27 Ու երբոր տասնըչորրորդ
գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ
կը տարուբերէինք , կէս գիշերին
նաւավարները կը կարծէին թէ մէկ
երկրի մը մօտեցեր են . Ու 28
գնտակը ձգելով՝ քսան գրկաչափ գտան .
ու քիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝
նորէն ձգեցին , և տասնըհինգ
գրկաչափ գտան . Ու վախնալով որ 29
չըլլայ թէ քարոտ տեղուանք
իյնան , ետեւի կողմէն չորս խարիսխ
ձգեցին , և առտու ըլլալուն կը
փափաքէին : Իսկ նաւավարները 30
նաւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը
իջեցուցին , պատճառելով որպէս
թէ առջեւի կողմէն ալ խարիսխներ
պիտի ձգեն : Բայց Պօղոս ըսաւ 31
հարիւրապետին ու զինուորներուն ,
Թէ որ ասոնք նաւին մէջը
չկենան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ :
Ան ատենը զինուորները մակոյկին 32
չուանները կտրեցին , և թողուցին
որ դուրս իյնայ : Ու երբոր 33
առտու ըլլալու վրայ էր , Պօղոս
կ'աղաչէր ամէնուն որ կերակուր
ուտեն , ըսելով . Այսօր տասնըչորս
օր է որ դուք սպասելով անօթի
մնացեր էք , ու բան մը կերած
չէք . Ասոր կ'աղաչեմ ձեզի որ 34
կերակուր ուտէք , ինչու որ աս ալ
ձեր ազատութեանը համար է ,
քանզի ձեզմէ մէկուն գլխէն մազ մը
պիտի չկորսուի : Ու այսպէս 35
ըսելով , հաց առաւ , ու ամէնուն
առջեւը Աստուծմէ գոհացաւ , և
կտրելով սկսաւ ուտել : Ու ամէնն 36
ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ
կերակուր կերան : Ու նաւին մէջը 37
ամէնքս երկու հարիւր եօթանասունըվեց
հոգի էինք : Երբոր 38
կշտացան կերակուրով՝ նաւը
թեթեւցուցին՝ ցորենը ծովը թափելով :

Ու երբոր առտու եղաւ , ցամաքը 39
չէին ճանչնար , միայն թէ մէկ ծոց
մը կը նշմարէին որ ծովեզերք
ունէր , ու կը խորհէին որ եթէ
կարելի է նաւը անոր մէջը մտնեն : Ու 40
խարիսխները կտրելով՝ ծովը
ձգեցին , ու ղեկերուն կապերը
թուլցուցին , և առագաստը հովին
բանալով՝ դէպ 'ի ան ծովեզերքը
կ'երթային : Ու անանկ տեղ մը 41
իյնալով որ երկու կողմը ծով էր ,
նաւը նստեցուցին . և նաւին առջեւի

կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու
ետեւի կողմը ալիքներուն
42 սաստկութենէն կը քակուէր : Զինուորները
ալ խորհուրդ ըրին որ
կապուածները սպաննեն , որ չըլլայ թէ
43 մէկը լողայ ու փախչի : Բայց
հարիւրապետը որ Պօղոսը ազատել
կ'ուզէր , արգիլեց զանոնք ան
խորհուրդէն , և հրաման ըրաւ թէ
ասոնք որ կրնան լողալ , թող անոնք
առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն .
44 Ու մնացածները՝ ոմանք
տախտակներով և ոմանք նաւին կոտրած
բաներովը . և այսպէս ամէնը
ազատեցան՝ ցամաքը ելան :

ԳԼ. ԻԸ.

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ
ան կղզիին անունը Մելիտէ էր .
և բարբարոսները քիչ
2 մարդասիրութիւն չցուցուցին մեզի . Ինչու
որ կրակ վառեցին , և մեզ ամէնքս
ալ ընդունեցին՝ վրանիս հասած
անձրեւին համար ու ցուրտին
3 համար : Ու երբոր Պօղոս շատ մը
խռիւ ժողվեց և կրակին վրայ
դըրաւ , տաքութենէն իժ մը ելաւ՝
4 անոր ձեռքը բռնեց : Բարբարոսները
ալ երբոր ան գազանը տեսան
անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու
կ'ըսէին , Անշուշտ ասիկայ
մարդասպան մըն է , որ թէպէտ ծովէն
ազատեցաւ , բայց իրաւունքը թող
5 չտուաւ որ ապրի : Իսկ անիկայ
գազանը կրակին մէջը թօթուելով՝
6 իրեն մէկ վնաս մը չեղաւ : Ու
անոնք կը սպասէին որ անիկայ
ուռենայ՝ կամ յանկարծակի մեռած
իյնայ . բայց երբոր շատ մը
սպասեցին , ու տեսան որ իրեն վնաս մը
չեղաւ , կարծիքնին փոխելով ,
7 կ'ըսէին թէ աստուած մըն է : Ու
ան տեղին բոլորտիքը՝ կղզիին
գըլխաւոր մարդուն ագարակները
կային , որուն անունը Պոպղիոս էր ,
որ մեզ ընդունեց և իրեք օր
հիւրասիրութեամբ իր քովը պահեց :
8 Ու եղաւ որ Պոպղիոսին հայրը
ջերմով և թանչքով հիւանդցած
պառկած էր . ու Պօղոս անոր քովը
մտաւ , և աղօթք ընելով ձեռքերը
վրան դրաւ ու բժշկեց զանիկայ :
Ու երբոր ասիկայ եղաւ , ուրիշ 9
հիւանդներ որ ան կղզիին մէջն էին ,
կու գային և կը բժշկուէին . Անոնք 10
շատ պատիւներով ալ մեզ
պատուեցին , ու երթալու ատեննիս
պէտք եղած բաները տուին :

Ու իրեք ամիսէն ետեւ 11
Աղեքսանդրացի նաւով մը ճամբայ
ելանք , որ ձմեռը ան կղզին անցուցեր
էր , ու Դիոսկուրացւոց նշանը
ունէր : Ու Սիրակուսա իջնելով՝ 12
իրեք օր հոն կեցանք : Անկէ ալ 13
պտոյտ մը ընելով՝ Ռեգիոն
հասանք . և մէկ օրէն ետեւ որ հարաւ
փչեց , երկրորդ օրը Պոտիողոս
եկանք : Ու հոն եղբայրներ գտանք , 14
որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց
քովը մնանք . ու ետքը Հռովմ
եկանք : Ու անկէ եղբայրները 15
երբոր մեր վրայով լսեցին , մեզ
դիմաւորելու ելան մինչեւ Ապփիոսի
վաճառանոցը ու Իրեք
պանդոկները . և Պօղոս անոնք տեսնելով ,
գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ և
սիրտ առաւ :

Ու երբոր Հռովմ մտանք , 16
հարիւրապետը կապուածները
զօրապետին յանձնեց . իսկ Պօղոսին
հրաման եղաւ որ իր պահապան
զինուորին հետ զատ կենայ : Ու 17
եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ անիկայ
Հրեից գլխաւորները կանչեց . ու
երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ անոնց ,
Մարդիկ եղբայրներ՝ ես
ժողովուրդին կամ հայրենական
սովորութեանց դէմ բան մը չըրած ,
Երուսաղէմէն կապուած՝
Հռովմայեցւոց ձեռքը մատնուեցայ . Անոնք 18
երբոր զիս քննեցին , ուզեցին որ
արձակեն , ինչու որ իմ վրաս
մեռնելու յանցանք մը չկար : Բայց 19
երբոր Հրեաները հակառակ կեցան ,
պէտք եղաւ որ Կայսրին բողոքեմ ,
չէ թէ իմ ազգիս դէմ
ամբաստանութիւն մը ունենալու պէս : 20
Ուստի աս պատճառով աղաչեցի որ
ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ .
ինչու որ Իսրայէլի յուսոյն համար ես
աս շղթան վրաս ունիմ : Անոնք 21

ալ բան իրեն ։ Մենք քու վրայովդ
Հրէաստանէն ոչ թուղթեր առինք,
և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս
գալով՝ քու վրայովդ չարութիւն
22 մը պատմեց կամ խօսեցաւ ։ Բայց
կ'ուզենք որ քեզմէ լսենք թէ դուն
ինչ միտքի վրայ ես. քանզի որ մենք
աս աղանդին վրայով տեղեկացած
ենք՝ որ ամէն տեղ ասոր դէմ կը
23 խօսին ։ Ու մէկ օր մը որոշելով
անոր՝ շատերը անոր գացին իր
բնակած տեղը, որոնց Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր
վկայութիւնով, և կը համոզէր
զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին
օրէնքէն ու մարգարէներէն առտուընէ
24 մինչև իրիկուն ։ Ու անոնք կը
հաւատային ըսածներուն, ու անոնք
25 չէին հաւատար ։ Ու իրարու հետ
չմիաբանած գացին՝ երբոր Պօղոս
մէկ խօսք մը ըսաւ, թէ Հոգին
Սուրբ աղէկ խօսեցաւ մեր հայրերուն՝
Եսայի մարգարէին ձեռքովը,
26 Ու ըսաւ, Գնա աս ժողովուրդին

ու ըսէ, Լսելով պիտի լսէք՝ ու
չիմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝
ու չտեսնէք. Քանզի որ աս 27
ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ,
և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին,
ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ
թէ իրենց աչքերովը տեսնեն, ու
ականջներովը լսեն, և սրտերովը
իմանան, ու դարձի գան, և ես
բժշկեմ զանոնք ։ Ուստի յայտնի 28
ըլլայ ձեզի որ Աստուծոյ փրկութիւնը
հեթանոսներուն խրկուեցաւ, և
անոնք մտիկ պիտի ընեն ։ Ու երբոր 29
որ աս ըսաւ, Հրէաները դուրս
ելան, շատ վիճաբանութիւն ունենալով
մէջերնին ։

Ու լման երկու տարի իր վարձքով 30
բռնած տունը կեցաւ. Ու 31
իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդունէր,
Ու քարոզէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը, 33
և Տէր Յիսուս
Քրիստոսի վրայով առանց արգիլուելու
կը սորվեցնէր ամենայն համարձակութեամբ ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ՀՌՈՄԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ՝
առաքեալ ըլլալու կանչուած,
Աստուծոյ աւետարանին
2 համար որոշուած, (Ան որ առաջուց
իր մարգարէներուն ձեռքովը
3 սուրբ գիրքերով խոստացաւ,) Իր
Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
վրայով՝ որ մարմնոյ կողմանէ
4 Դաւիթի սերունդէն եղաւ, Ան որ
սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի
Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ,
մեռելներէն յարութիւն
5 առնելով. Որով շնորհք և առաքելութիւն
առինք՝ հաւատքի հնազանդութեան
համար բոլոր ազգերուն

մէջ, անոր անուանը համար.
Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս 6
Քրիստոսի կանչուածներն էք. Զեր 7
ամէնուն որ Հռոմայ մէջ էք՝ Աստուծոյ
սիրելիներուդ, սուրբ ըլլալու
կանչուածներուդ՝ շնորհք և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծմս 8
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը
ձեր ամէնուն համար, որ ձեր հաւատքը
բոլոր աշխարհ կը պատմուի ։
Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, 9
որն որ ես կը պաշտեմ իմ
հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարանին
մէջ, թէ ինչպէս անդադար 10

ձեզ կը յիշեմ, ամէն ատեն իմ
աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ
գուցէ անգամ մը Աստուծոյ կամքովը
ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ
11 ձեզի գալու ։ Քանզի կը փափաքիմ
ձեզ տեսնելու, որ ձեզի հոգևոր
շնորհք մը հաղորդեմ՝ որպէսզի
12 հաստատուիք. Այսինքն ձեր
հետը ես ալ մխիթարակից ըլլամ
իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին
13 միջոցովը ։ Սակայն չեմ ուզեր որ
չգիտցող ըլլաք եղբայրներ՝ որ շատ
անգամ ուզեցի գալ ձեզի, (և
մինչև հիմա արգիլուեցայ,) որ ձեր
մէջն ալ պտուղ մը ունենամ,
ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ
14 ալ ։ Յոյներուն ու Բարբարոսներուն,
իմաստուններուն ու անմիտներուն
ալ պարտական եմ ։
15 Ուստի որչափ որ ձեռքէս կու գայ՝
յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ որ
Հռոմայ մէջ էք՝ աւետարանը քարոզելու ։

16 Քանզի որ ես ամօթ չեմ սեպեր
աւետարանը, վասն զի Աստուծոյ
զօրութիւնն է ան բոլոր հաւատացեալներուն
փրկութեան համար,
առաջ Հրէային ու ետքը Յոյնին ։
17 Քանզի որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝
որ է հաւատքէն, հաւատքի
համար կը յայտնուի. Ինչպէս
որ գրուած է թէ Արդարը
հաւատքէն պիտի ապրի ։

18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը
երկինքէն կը յայտնուի մարդոց բոլոր
ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը
վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը
անիրաւութեամբ բռներ են ։
19 Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու
բանը իրենց մէջը յայտնի է,
որովհետև Աստուած անոնց յայտ-
20 նեց ։ Քանզի որ իր աներևոյթ բաները
աշխարհքի սկիզբէն ստեղծուածներովը
կ'իմացուին կը տեսնուին,
այսինքն է իր մշտնջենաւոր
զօրութիւնը ու աստուածութիւնը,
որպէս զի անպատասխանի մը-
21 նան ։ Քանզի որ իրենք Աստուած
ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին,
կամ շնորհակալ չեղան.
հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ

ունայնացան, և սիրտերնին անմտութիւնով
խաւարեցաւ ։ Իրենք 22
իմաստուն ենք՝ ըսելով, յիմարեցան.
Ու անեղծ Աստուծոյ փառքը 23
փոխեցին՝ նմանցընելով եղծանելի
մարդու, և թռչուններու, ու
չորքոտանիներու և սողուններու
պատկերին ։ Անոր համար Աս- 24
տուած ալ պղծութեան մատնեց
զանոնք իրենց սրտերուն ցանկութիւններովը՝
իրենց մարմինները
իրենց մէջը խայտառակելու.
Որոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը 25
սուտի հետ փոխեցին, ու
երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին
ստեղծուածներուն քան թէ
Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան
օրհնեալ է ։ Ամէն ։ Անոր համար 26
Աստուած զանոնք անարգ կիրքերու
մատնեց, որ իրենց էգերը անգամ
բնական պէտքը բնութեան դէմ եղող
պէտքի փոխեցին ։ Նոյնպէս 27
ալ արուները կնկան բնական պէտքը
թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը
իրարու հետ վառուեցան. արուները
արուներու հետ խայտառակութիւն
կը գործէին, և իրենց
մոլորութեանը վայլած հատուցումը
իրենց վրայ կ'ընդունէին ։ Ու ա- 28
սոր համար որովհետև չուզեցին զԱստուած
իրենց գիտութեանը մէջ պահել,
Աստուած ալ զանոնք անարգ խորհուրդներու
մատնեց անվայել բաներ
ընելու. Որոնք լեցուած էին 29
ամէն անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով,
անզգամութիւնով,
ագահութիւնով, չարութիւնով,
նախանձով լեցուն, մարդասպանութիւնով,
հակառակութիւնով,
նենգութիւնով, չարասրտութիւնով,
և էին քսուներ, Զրպարտողներ, 30
Աստուած ատողներ, նախատողներ,
հպարտներ, ամբարտաւաններ,
չար բաներ հնարողներ,
ծնողաց անհնազանդներ, Անմիտներ, 31
ուխտ չպահողներ, անգութներ,
անհաշտներ, անողորմներ.
Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դա- 32
տաստանը թէ անոնք որ ասանկ
բաներ կ'ընեն՝ մահուան արժանի
են, չէ թէ միայն ան բաները կ'ը-

նէն, հապա ընողներուն հաւանութիւն
ալ կու տան ։

ԳԼ. Բ

1 Ուստի ո՛վ մարդ՝ ո՛վ որ ըլլաս
դուն որ կը դատես, պատասխան
չունիս տալու. քանզի ինչ
բանով որ ուրիշը կը դատես, անով
քու անձդ կը դատապարտես,
վասն զի դուն ալ որ կը դատես,
2 նոյն բաները կ՚ընես ։ Բայց գիտենք
որ Աստուծոյ դատաստանը
ճշմարտութիւնով կ՚ըլլայ անոնց
վրայ, որ անանկ բաներ կը գործեն ։
3 Եւդ՝ ո՛վ մարդ, դուն որ անանկ
բաներ ընողները կը դատես, և
դուն նոյն բաները կ՚ընես, ա՞ս
միտքէդ կ՚անցընե՞ս թէ դուն
Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի
4 մնաս. Կամ թէ անոր անչափ
քաղցրութիւնը և համբերութիւնը
ու երկայնմտութիւնը կ՚արհամարհե՞ս,
չգիտնալով որ Աստուծոյ
քաղցրութիւնը քեզ դէպ 'ի ապաշխարութիւն
կ՚առաջնորդէ ։
5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ
և անզեղջ սրտովդ քու անձիդ
բարկութիւն կը դիզես՝ բարկութեան
և Աստուծոյ արդար դատաստանին
յայտնուելու օրուանը
6 համար. Որ ամէն մէկուն իր
գործերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ.
7 Յաւիտենական կեանք
անոնց՝ որ բարի գործերու մէջ
համբերութեամբ յարատևելով,
փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը
8 խնդրեն. Բայց անոնց որ հակառակ
են, և ճշմարտութեան անհնազանդ
ու անիրաւութեան հնազանդած,
9 բարկութիւն և սրտմտութիւն՝ Նեղութիւն
և տառապանք պիտի ըլլայ
ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ,
առաջ Հրէային ու ետքը
10 Յոյնին. Իսկ փառք ու պատիւ և
խաղաղութիւն ան ամենուն որ
բարի կը գործէ, առաջ Հրէային
11 ու ետքը Յոյնին ։ Ինչու որ Աստուծոյ
քովը աչառութիւն չկայ ։
12 Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի
մեղք գործեցին, առանց օրէնքի
պիտի կորսուին. և անոնք որ օրէնքի
տակ մեղք գործեցին, օրէնքով
պիտի դատուին, (Ինչու որ չէ թէ 13
օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջևը
արդար են, հապա օրէնքը կատարողները
պիտի արդարանան ։ Քանզի 14
հեթանոսները որ օրէնք չունին՝
երբոր բնականապէս օրէնքին գործերը
կը գործեն, օրէնք չունենալով՝
իրենց անձերուն օրէնքը իրենք
կ՚ըլլան. Որ օրէնքին գործը 15
իրենց սրտին մէջ գրուած կը
ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը,
և իրենց խորհուրդներուն
իրար յանդիմանելովը՝
կամ՝ իրաւունք տալովը,) Ան օրը 16
որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները
պիտի դատէ Յիսուս Քրիստոսի
ձեռքովը՝ իմ աւետարանիս
համեմատ ։

Ահա դուն Հրէայ կոչուեր ես, 17
և օրէնքին կռթըներ ես, ու Աստուծմով
կը պարծենաս, Եւ անոր 18
կամքը գիտես, ու տարբեր բաները
կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած
ըլլալով. Եւ քու անձիդ վրայ 19
վստահութիւն ունիս թէ կոյրերուն
առաջնորդ ես, խաւարածներուն
լոյս, Անմիտներուն խրատ տուող, 20
տղայոց վարժապետ, և թէ գիտութեան
ու ճշմարտութեան կերպարանքը
օրէնքէն ունիս ։ Իսկ արդ 21
դուն որ ընկերիդ կը սորվեցընես,
քու անձիդ չե՞ս սորվեցըներ. որ
կը քարոզես գողութիւն չընել,
կը գողնա՞ս. Որ կ՚ըսես շնութիւն 22
չընել, շնութի՞ւն կ՚ընես. որ կը
զզուիս կուռքերէն, սրբապղծութի՞ւն
կ՚ընես. Որ օրէնքով կը 23
պարծենաս, օրինազանց ըլլալով
զԱստուած կ՚անարգե՞ս ։ Ինչու 24
որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը
հեթանոսաց մէջ կը հայհոյուի,
ինչպէս որ գրուած է ։

Արդ թլփատութիւնը շահ կ՚ունենայ, 25
թէ որ օրէնքը պահես. իսկ
թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես,
քու թլփատութիւնդ անթլփատութիւն
եղաւ ։ Ուստի թէ որ անթլփատութիւնը 26
օրէնքին իրաւունքները
պահէ, չէ՞ որ անոր
անթլփատութիւնը թլփատութիւն

27 պիտի սեպուի. Եւ 'ի բնէ եղած
անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝
պիտի դատապարտէ քեզ,
որ գիրով ու թլփատութիւնով
28 օրէնքին յանցաւոր ես ։ Ինչու որ
Հրէայ չէ ան որ դրսանց է, և
թլփատութիւն չէ ան որ դրսանց
29 մարմինով է. Հապա Հրէայ ան է
որ ներսանց է, և թլփատութիւն
սրտինը՝ հոգիով, ու չէ թէ գիրով.
որուն գովութիւնը չէ թէ
մարդիկներէն է, հապա Աստուծմէ ։

ԳԼ. Գ

1 Արդեմն Հրէան ի՞նչ աւելի բան
ունի, կամ թլփատութենէն
2 ի՞նչ շահ կայ ։ Շատ՝ ամէն
կերպով. պէտք առաջ՝ ան որ Աստուծոյ
պատգամները անոնց հաւատացուեցաւ
3 ։ Քանզի թէ որ ոմանք
անոնցմէ չհաւատացին, ի՞նչ.
միթէ անոնց անհաւատութիւնը
Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը
4 խափանէ՞ր. քա՛ւ լիցի ։ Այլ
Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ,
և բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպէս որ
գրուած է, Որ քու խօսքերուդ մէջ
արդար ըլլաս, և դատուելու ատենդ
5 յաղթես ։ Արդեմն թէ որ
մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ
արդարութիւնը յայտնի կը ցուցընէ,
ի՞նչ ըսենք. արդեօք անիրաւ
է Աստուած որ իր բարկութիւնը
6 վրանիս կը բերէ. (Մարդկօրէն
կ՚ըսեմ.) քա՛ւ լիցի. հապա
թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած պիտի
7 դատէ աշխարհը ։ Ինչու որ եթէ
Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ ստութիւնովս
կ՚աւելնայ իր փառքին
համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղաւորի
8 մը պէս կը դատուիմ ։ Եւ ինչո՞ւ
չըսենք՝ (ինչպէս որ
ոմանք մեր վրայ հայհոյութիւն
ընելով կ՚ըսեն թէ մենք կ՚ըսենք,)
Չար գործենք՝ որ բարին գայ.
որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով
է ։

9 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով
մը աւելի՞ ենք հեթանոսներէն. Իրաւ
որ բանով մըն ալ չէ. ինչու որ
առաջ մեղադրեցինք Հրէաները
և հեթանոսները թէ ամէնքը մեղաց
տակ են. Ինչպէս որ գրուած 10
է թէ Արդար մը չկայ՝ ո՛չ մէկ
հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկընայ, 11
մէկը չկայ որ Աստուած փնտռէ
։ Ամէնքը խոտորեցան, 12
մէկտեղ անպիտան եղան. աղէկութիւն
ընող մը չկայ, մէկ մըն ալ
չկայ ։ Անոնց կոկորդը բաց գերեզման 13
է, իրենց լեզուովը նենգաւոր
եղան, իժերու թոյն կայ անոնց
շրթունքներուն տակը. Անոնց բերանը 14
անէծքով ու դառնութեամբ
լեցուն է. Անոնց ոտքերը շուտ են 15
արիւն թափելու. Կործանում և 16
թշուառութիւն կայ իրենց ճամբաներուն
մէջ. Եւ խաղաղութեան 17
ճամբան չճանչցան ։ Աստուծոյ 18
վախը չկայ անոնց աչքերուն առջև ։
Ասիկայ գիտենք որ օրէնքը ինչ որ 19
կ՚ըսէ, անոնց կ՚ըսէ՝ որ օրէնքին
տակն են. որպէս զի ամէն բերան
գոցուի, և բոլոր աշխարհ դատապարտուած
ըլլայ Աստուծոյ առջևը ։
Ինչու որ անոր առջևը մէկ մարմին 20
մը պիտի չարդարանայ օրէնքին
գործերովը, քանզի օրէնքով է
մեղքը ճանչնալը ։

Բայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ 21
արդարութիւնը յայտնուած
է, օրէնքէն և մարգարէներէն վկայուած
ըլլալով. Այսինքն Աստուծոյ 22
արդարութիւնը որ Յիսուս Քրիստոսի
հաւատքէն է՝ ամէն հաւատացողներուն
ու անոնց ամենուն վրայ
կ՚ըլլայ. քանզի խտրութիւն չկայ ։
Ինչու որ ամէնքը մեղք գործեցին, 23
և Աստուծոյ փառքէն պակսած են ։
Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ՚արդարանան 24
Քրիստոս Յիսուսով եղած
փրկութեամբը. Որ զանիկայ առաջուց 25
առաջադրեց Աստուած՝ քաւութիւն
ըլլալու անոր արեանը
հաւատքով, Աստուծոյ երկայնմտութեան
առաջուց գործուած մեղքերուն
թողութիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը
ցուցընելու
համար. Այժմեան իր արդարութիւնը 26
աս ժամանակիս մէջ ցուցընելու
համար, որ ինքը արդար
ըլլայ, և արդարացընէ Յիսուսի

27 հաւատքէն եղողը ։ Ուրեմն ո՞ւր
մնաց պարծենալը. խափանեցաւ.
ո՞ր օրէնքին, գործքերո՞ւն օրէնքին.
ոչ, հապա հաւատքի օրէնքին ։
28 Ինչու որ կը սեպենք թէ մարդը
հաւատքով կ'արդարանայ առանց
29 օրէնքին գործքերուն ։ Միթէ Աստուած
միայն Հրէաներո՞ւնն է ու
հեթանոսներունը չէ՞. այո, հեթանոսներունն
30 ալ ։ Որովհետեւ
Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը
հաւատքէն կ'արդարացընէ, և
անթլփատութիւնը նոյն հաւատքով
31 ։ Ուրեմն մենք հաւատքով
օրէնքը կը խափանե՞նք. քաւ լիցի.
հապա օրէնքը կը հաստատենք ։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ
գտաւ Աբրահամ մեր նահապետը
2 մարմնոյ կողմանէ ։ Ինչու
որ եթէ Աբրահամ գործքով արդարացած
ըլլար, ինքնիրեն պարծանք
կ'ունենար, բայց ոչ թէ
3 Աստուծոյ առջեւը ։ Քանզի գիրքը
ի՞նչ կ'ըսէ. Աբրահամ Աստուծոյ
հաւատաց, և ան իրեն արդարութիւն
4 սեպուեցաւ ։ Բայց
ան որ գործ մը կ'ընէ, վարձքը
շնորհքի եղած չսեպուիր անոր,
5 հապա պարտքի ։ Իսկ ան որ չգործեր,
բայց կը հաւատայ անոր
որ ամբարիշտը կ'արդարացընէ,
անոր հաւատքը իրեն արդարութիւն
6 կը սեպուի ։ Ինչպէս որ
Դաւիթ ալ կը գովէ ան մարդուն
երանութիւնը, որուն Աստուած
արդարութիւն կը սեպէ
7 առանց գործքերու ։ Երանի անոնց՝
կ'ըսէ, որոնց անօրէնութիւնները
ներուեցան, և որոնց մեղքերը
8 ծածկուեցան ։ Երանի ան մարդուն
որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր ։
9 Ուստի աս երանութիւնը թլփատութեան
վրայ է, թէ անթլփատութեան
վրայ ալ. քանզի կ'ըսենք
թէ Հաւատքը Աբրահամին արդարութիւն
10 սեպուեցաւ ։ Ուրեմն
ինչպէ՞ս սեպուեցաւ. թլփատութեան
մէջ եղած ատենը, թէ
անթլփատութեան մէջ. ոչ թէ
թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան
։ Ու ինքը թլփատութեան նշանը առաւ՝ կնիք 11
անթլփատութեան ատենէն ունեցած
հաւատքին արդարութեանը
մէկ կնիք մը, որ ինքը հայր ըլլայ
ան բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք
անթլփատութենէ են, (անոնց ալ
արդարութիւն սեպուելու համար,)
Ու հայր թլփատութեան՝ ոչ թէ 12
միայն թլփատութենէ եղողներուն,
հապա անոնց ալ՝ որ մեր հօրը Աբրահամին
անթլփատութեան ատենի
հաւատքին շաւիղներուն մէջը կը
քալեն ։ Ինչու որ Աբրահամին և 13
անոր սերունդին՝ աշխարհը ժառանգելու
համար դրուած խոստումները
ոչ թէ օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին
արդարութենովը ։ Քանզի 14
եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ
ըլլային, հաւատքը փուճ պիտի ըլլար,
և խոստումները պիտի խափանուէր
։ Վասն զի օրէնքը բարկութիւն 15
կը գործէ. քանզի ուր որ
օրէնք չկայ, օրինազանցութիւն ալ
չկայ ։ Անոր համար ժառանգ ըլլալը 16
հաւատքէն է, որ շնորհքով եղած
ըլլայ, խոստումները հաստատուն ըլլալու
համար բոլոր սերունդին, ոչ
թէ միայն անոր որ օրէնքէն է,
հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամին
հաւատքէն է, որ մեր ամենուն
հայրն է, (Ինչպէս որ գրուած է 17
թէ Քեզ շատ ազգերու հայր ըրի,)
Աստուծոյ առջեւը, որուն ինքը հաւատաց,
ան որ մեռելները կ'ողջցընէ,
և չեղած բաները եղածներու
պէս կը կանչէ ։ Ու չյուսալու 18
բանին յուսով հաւատաց՝
թէ ինքը շատ ազգերու հայր
պիտի ըլլայ, (ինչպէս որ ըսուեցաւ
ալ թէ Քու սերունդդ անանկ
պիտի ըլլայ.) Ու ինքը հաւատքի 19
մէջ չտկարացած, չնայեցաւ իր
մարմնին արդէն մեռած պէս ըլլալուն,
(որովհետեւ ինքը հարիւր
տարեկանի չափ էր,) ո՛չ ալ Սառային
արգանդին մեռած ըլլալուն ։
Ու անհաւատութենով չտարակուսեցաւ 20
Աստուծոյ խոստումներէն,

հապա հաւատքով զօրացած՝ Աստուծոյ
21 փառք տուաւ, Ու իր միտքին
մէջ հաստատ պահեց թէ ան որ
խոստացաւ, ինքը կարող է ընելու
22 ալ ։ Անոր համար իրեն արդարութիւն
սեպուեցաւ ։
23 Բայց չէ թէ միայն անոր համար
գրուեցաւ որ իրեն սեպուեցաւ.
24 Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի
սեպուի, որ կը հաւատանք անոր
որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր
25 Յիսուսը, Ան որ մեր յանցանքը
համար մատնուեցաւ, և մեզ արդարացընելու
համար յարութիւն
առաւ ։

ԳԼ. Ե

1 Ուստի մենք հաւատքով արդարացած
ըլլալով՝ խաղաղութիւն
ունինք Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջը
2 Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։ Որուն
միջոցովը ընդունեցինք հաւատքով
աս շնորհքին մտնելն ալ, որուն
մէջը կեցեր ենք, և Աստուծոյ փառաց
3 յուսովը կը պարծինք ։ Ու
ոչ միայն այսչափ, հապա նաև նեղութիւններու
մէջ կը պարծինք.
ինչու որ գիտենք թէ նեղութիւնը
4 համբերութիւն կը գործէ, Ու
համբերութիւնը՝ փորձառութիւն,
5 ու փորձառութիւնը՝ յոյս ։ Ու
յոյսը ամօթով չձգեր. ինչու որ
Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջը
տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ
ձեռքովը, որ մեզի տրուեցաւ
6 ։ Վասն զի երբոր մենք դեռ
տկար էինք, յարմար ժամանակին
Քրիստոս ամբարիշտներուն համար
7 մեռաւ ։ Ինչու որ արդարի մը համար
հազիւ կ'ըլլայ որ մէկը մեռնի.
(բայց մէկ բարի մարդու մը
համար կարելի է որ մէկը համարձակի
8 մեռնելու ։) Սակայն Աստուած
իր սէրը որ մեր վրայ ունի՝
յայտնեց, որ երբ դեռ մեղաւոր
9 էինք, Քրիստոս մեզի համար մեռաւ.
ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը
արդարացանք, որչափ աւելի իրմով
պիտի ազատինք բարկութենէն
10 ։ Վասն զի թէ որ թշնամի
եղած ատեննիս Աստուծոյ հետ հաշտուեցանք
իր Որդւոյն մահովը, որչափ
աւելի մեր հաշտուած ատենը
պիտի ազատինք անոր կեանքովը ։ Ու 11
ոչ միայն աս, հապա Աստուծմով
ալ կը պարծենանք մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը, որով
հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք ։
Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդէ 12
մը մեղքը աշխարհք մտաւ, և ան
մեղքէն մահը, և այնպէս ամէն
մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը,
քանզի ամէնքը մեղանչեցին ։
(Վասն զի մինչև օրէնքին ատենը 13
աշխարհի մէջ մեղք կար. բայց
մեղք չսեպուիր՝ ուր որ օրէնք չկայ
։ Սակայն մահը Ադամէն մինչև 14
Մովսէս թագաւորեց, նաև Ադամին
յանցանքին նման չմեղանչողներուն
վրայ ալ, որ ան օրինակ էր
անոր որ ետքէն պիտի գար ։ Բայց 15
ոչ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ
ալ շնորհքն է. ինչու որ եթէ մէկուն
յանցանքովը շատերը մեռան,
ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը
և ան պարգեւը որ Յիսուս
Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովն
է, շատերուն վրայ աւելցաւ ։ Ու 16
ոչ թէ աս պարգեւը անանկ է՝ ինչպէս
մէկէ մը որ մեղանչեց. ինչու
որ դատաստանը մէկ մեղքէն դատապարտութեան
մէջ ինկաւ. բայց շնորհքը
շատ մեղքերէն արդարութեան
տարաւ ։ Վասն զի թէ որ 17
մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց
ան մէկովը, որչափ աւելի
անոնք որ շնորհքի ու արդարութեան
պարգեւին առատութիւնը կ'առնեն,
կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ
Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը ։)
Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը 18
բոլոր մարդոց դատապարտութեան
վճիռ եղաւ, անանկ ալ մէկուն
արդարութիւնովը բոլոր մարդոց
կենաց արդարութեան շնորհք
եղաւ. Վասն զի ինչպէս որ մէկ 19
մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը
մեղաւոր եղան, անանկ ալ
մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը
արդար պիտի ըլլան ։ Սակայն օրէնքը 20
մէջտեղը ինկաւ որ յանցանքը
շատնայ. բայց ուր որ աւելի

եղաւ մեղքը , ու աւելի եղաւ շը-
21 նորհքը · Որ ինչպէս մեղքը թա-
գաւորեց մահուամբ , անանկ ալ շը-
նորհքը թագաւորէ արդարութեամբ
մինչեւ յաւիտենական կեանքը մեր
Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ։

Գլ. Զ.

1 Ալ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք · մեղ-
քերու մէջ մնա՞նք արդեօք , որ
2 շնորհքը շատնայ ։ Քաւ լիցի ·
Մենք որ մեղքին մեռանք , ի՞նչպէս
3 դեռ անոր մէջը կենանք ։ Չէ՞ք
գիտեր թէ մենք որ Յիսուս Քրի-
ստոսով մկրտուեցանք , անոր
4 մահուանը մկրտուեցանք ։ Անոր
հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով
մահուան համար , որ ինչպէս Քրի-
ստոս Հօրը փառքովը յարութիւն
առաւ մեռելներէն , անանկ ալ մենք
կենաց նորոգութեան մէջ պտը-
5 տինք ։ Ինչու որ եթէ մենք ան-
կակից եղանք անոր մահուանը նմա-
նութիւնովը , նաեւ անոր յարու-
թեանը նմանութիւնովն ալ կցորդ
6 պիտի ըլլանք ։ Ասիկա գիտնանք որ
մեր հին մարդը անոր հետը խա-
չուեցաւ , որ մեղաց մարմինը փը-
ճանայ , որ ասկէ ետեւ մեղքի չը-
7 ծառայենք ։ Վասն զի ան որ մեռած
է՝ մեղքէն արդարացած է ։
8 Արդ թէ որ մենք Քրիստոսի հետ
մեռանք , կը հաւատանք որ անոր
9 հետը պիտի ապրինք ալ ։ Քանզի
գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն
յարութիւն առած ըլլալով նորէն
չմեռնիր , ու մահը անոր վրայ իշ-
10 խանութիւն չունի ։ Վասն զի քա-
նի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ
անգամ , և որ կենդանի է՝ Աստու-
11 ծոյ կենդանի է ։ Անանկ ալ դուք
ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպե-
ցէք , բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր
Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռ-
12 քովը ։ Ուստի ալ մեղքը չթա-
գաւորէ՝ ձեր մահկանացու մարմինին
վրայ , որ անոր ցանկութիւններուն
13 հնազանդիք ։ Ու ձեր անդամները
անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի՛
ընծայէք մեղքին , հապա ձեր ան-
ձերը Աստուծոյ ընծայեցէք՝ որպէս
թէ մեռելներէն ողջնցած , և ձեր
անդամները արդարութեան գոր-
ծիքներ՝ Աստուծոյ ։ Քանզի մեղ- 14
քը վրանիդ պիտի չիշխէ · ինչու
որ օրէնքի տակ չէք , հապա շնոր-
հաց տակ ։

Ուրեմն ի՞նչ · մե՞ղք գործենք 15
որ օրէնքի տակ չենք , հապա շը-
նորհքի տակ · քաւ լիցի ։ Չէ՞ք 16
գիտեր թէ որուն որ անձերնիդ
ծառայ կ'ընծայէք հնազանդելու ,
ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը հնա-
զանդիք , թէ մեղքի՝ որ մահուան
կը տանի , և թէ հնազանդելու՝ որ
արդարութեան ։ Բայց գոհութիւն 17
Աստուծոյ , որ թէեւ դուք մեղաց
ծառայ էիք , սակայն սրտանց հնա-
զանդեցաք ան վարդապետութեան
գաղափարին որ ձեզի յանձնուե-
ցաւ ։ Ուստի դուք մեղքէն ազատ 18
ըլլալով՝ արդարութեան ծառայ ե-
ղաք · (Մարդու սովորութեան պէս 19
կ'ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարու-
թեանը համար ·) քանզի ինչպէս որ
ձեր անդամները անօրէնութեան
համար ընծայեցիք՝ պղծութեան և
անօրէնութեան ծառաներ ըլլալու ,
անանկ ալ հիմա ձեր անդամները
սրբութեան համար ընծայեցէք՝ ար-
դարութեան ծառաներ ըլլալու ։
Վասն զի երբոր դուք մեղաց ծա- 20
ռաներ էիք , արդարութենէն ա-
զատ էիք ։ Ուրեմն ան ժամանակը 21
ի՞նչ պտուղ ունէիք ան բաներէն՝
որոնցմով հիմա կ'ամչնաք · ինչու
որ անոնց վերջը մահ է ։ Բայց 22
հիմա մեղքէն ազատուած և Ա-
ստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը
ունիք սրբութիւնով , ու վերջը
յաւիտենական կեանք ։ Քանզի 23
մեղաց վարձքը մահ է , բայց Ա-
ստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական
կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիս-
տոսի ձեռքովը ։

Գլ. Է.

Միթէ չէ՞ք գիտեր եղբայրներ , 1
(քանզի ես օրէնքը գիտցողնե-
րուն կը խօսիմ ,) որ օրէնքը մար-
դուս վրայ կ'իշխէ՝ մինչեւ ժամանակ
որ ողջ է ։ Ինչու որ էրիկ ունե- 2

ցող կնիկը իր ողջ էրկանը կա-
պուած է օրէնքով · բայց թէ որ է-
րիկը մեռնի , արձակուած է էրկանը
3 օրէնքէն ։ Ուրեմն քանի որ էրիկը
ողջ է , շուն պիտի ըսուի՝ թէ որ
ուրիշ էրկան մը ըլլայ · բայց թէ
որ էրիկը մեռնի , ան օրէնքէն ա-
զատ կ'ըլլայ , անանկ որ շնացող
չըլլար , թէ որ ուրիշ էրկան մը
4 ըլլայ ։ Ուստի դուք ալ իմ եղ-
բայրներս՝ Քրիստոսի մարմինովը
օրէնքին մեռաք , որ ուրիշի մը ըլ-
լաք , անոր՝ որ մեռելներէն յարու-
թիւն առեր է , որ Աստուծոյ պը-
5 տուղ բերող ըլլանք ։ Քանզի
քանի որ մենք մարմինով էինք՝ մե-
ղաց կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլա-
յին , մեր անդամներուն մէջը կը
ներգործէին , որ մենք մահուան
6 պտուղ բերենք ։ Բայց հիմա ան
օրէնքէն արձակուեցանք · ինչու որ
մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք ,
որ մենք ծառայենք հոգւոյն նորո-
գութեամբը , և չէ՛ թէ գրոյն հնու-
թեամբը ։

7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք · օրէնքը
մե՞ղք է , քաւ լիցի · բայց ես մեղ-
քը չէի ճանչնար , եթէ ոչ օրէն-
քով · ինչպէս ցանկութիւնն ալ
չէի գիտեր , թէ որ օրէնքը ըսած
8 չըլլար , Մի ցանկար ։ Բայց մեղ-
քը պատուիրանքէն առիթ առնե-
լով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւն-
ները գործեց · ինչու որ առանց
9 օրէնքի մեղքը մեռած է ։ Ես ալ
առանց օրէնքի ատեն մը կենդանի
էի · բայց երբոր պատուիրանքը
եկաւ հասաւ , մեղքը ողջնցաւ ,
10 Ու ես մեռայ · ու ան պատուիրանքը
որ կենաց համար էր , նոյնը ինծի
11 մահուան համար եղաւ ։ Ինչու
որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ
առնելով՝ զիս խաբեց , ու անով
12 մեռցուց ։ Ուստի օրէնքը սուրբ
է , ու պատուիրանքը սուրբ և ար-
դար ու բարի ։

13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ ,
քաւ լիցի · հապա մեղքը , որպէս
զի երեւնայ մեղքը որ ան բարի բա-
նով ինծի մահ գործեց , որ մեղքը
պատուիրանքով աւելի մեղաւոր
ըլլայ ։ Վասն զի գիտենք որ օ- 14
րէնքը հոգեւոր է , բայց ես մարմ-
նաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած ։
Քանզի ինչ որ կ'ընեմ չեմ ճանչ- 15
նար · չէ՛ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝
ան կ'ընեմ , հապա ինչ որ կ'ա-
տեմ՝ ան կ'ընեմ ։ Բայց թէ որ 16
չուզածս կ'ընեմ , հաւանութիւն
կու տամ օրէնքին թէ բարի է ։
Իսկ արդ չէ՛ թէ ես կ'ընեմ անի- 17
կայ , հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի
դիս կը բնակի ։ Քանզի գիտեմ 18
որ իմ ներսիդիս՝ այսինքն իմ մար-
մինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբը-
նակիր · ինչու որ կամեցողութիւն
կայ քովս , բայց բարին 'ի գործ
դնելը չեմ գտներ ։ Քանզի չէ՛ թէ 19
բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ , հապա
չարը որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ ։
Իսկ թէ որ չուզած բանս կ'ընեմ , 20
ալ չէ՛ թէ ես կ'ընեմ անիկայ ,
հապա մեղքը՝ որ իմ ներսի դիս
բնակած է ։ Ուստի ես կը գտնեմ 21
օրէնք մը՝ որ երբ բարին ընելը կը
կամենամ , չարը իմ քովս է ։
Վասն զի ներսի մարդուն նայելով՝ 22
Աստուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ ·
Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ 23
իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ մը-
տքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի ,
և զիս գերի կ'ընէ մեղաց օրէնքին
որ իմ անդամներուս մէջն է ։
Ի՜նչ խղճալի մարդ եմ ես · ո՞վ 24
զիս պիտի ազատէ աս մահկանացու
մարմինէն ։ Գոհութիւն Աստու- 25
ծոյ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստո-
սի ձեռքովը · ուրեմն ես ինքս միտ-
քով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառա-
յեմ , ու մարմինով՝ մեղաց օրէնքին ։

Գլ. Ը.

Իսկ արդ դատապարտութիւն չը- 1
կայ Քրիստոս Յիսուսով եղող-
ներուն՝ որոնք մարմնաւոր կերպով
չեն վարուիր ։ Ինչու որ Քրիստոս 2
Յիսուսով կենաց հոգիին օրէնքը
զիս ազատեց մեղաց և մահուան
օրէնքէն ։ Վասն զի ան որ անկա- 3
րելի էր օրէնքին՝ որովհետեւ տկար
էր մարմինով , Աստուած իր Որդին
ղրկեց մեղանչական մարմինի նմա-

նութեամբ ու մեղքի համար, և
դատապարտեց մեղքը ան մարմնին
4 մէջ. Որ օրէնքին արդարութիւնը
կատարուի մեր մէջը, որ մարմնաւորապէս
չենք քալեր՝ հապա հոգեւորապէս։
5 Ինչու որ մարմնաւոր
եղողները մարմինին բաները կը
մտածեն, ու հոգեւոր եղողները՝
6 հոգիին բաները։ Վասն զի մարմնաւոր
խորհուրդը մահ է, և հոգեւոր
խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն։
7 Վասնզի մարմնաւոր
խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն
է. ինչու որ Աստուծոյ
օրէնքին չհնազանդիր, մանաւանդ
8 չկրնար ալ։ Վասն զի մարմինով
եղողները չեն կրնար Աստուծոյ հաճոյ
9 ըլլալ։ Բայց դուք մարմինով
չէք, հապա հոգիով, թէ որ Աստուծոյ
Հոգին ձեր մէջը բնակած
է. իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի
Հոգին չունի, անիկայ անորը չէ։
10 Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է,
ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար,
ու հոգին կենդանի է արդարութեան
11 համար։ Իսկ թէ որ
Յիսուսը մեռելներէն յարուցանողին
Հոգին ձեր մէջը բնակած է,
ալ անիկայ որ Քրիստոսը մեռելներէն
յարուց, պիտի կենդանացընէ
ձեր մահկանացու մարմինները
իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը
բնակի։

12 Ասոր ուրեմն եղբայրներ՝ պարտական
ենք, չէ թէ մարմինին՝
13 մարմնաւորապէս ապրելու. Ինչու
որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու
ըլլաք, պիտի մեռնիք. բայց թէ
որ Հոգիով մարմինին գործերը
14 սպաննէք, պիտի ապրիք։ Վասն
զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը
կ՚առաջնորդուին, անոնք Աստուծոյ
15 որդիքն են։ Ինչու որ դուք ծառայութեան
հոգին չառիք կրկին
վախնալու, հապա որդեգրութեան
Հոգին առիք, որ անով կը կանչենք
16 Աբբայ Հայր։ Նոյն ինքն
Հոգին վկայութիւն կու տայ մեր
հոգիին հետ, թէ մենք Աստուծոյ
17 որդիքն ենք. Եւ թէ որ որդիք,
ուրեմն ժառանգներ՝ Աստուծոյ ժառանգներ
ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ.
որ եթէ իր չարչարանացը
կցորդ ըլլանք, իր փառացն
ալ հաղորդ ըլլանք։

Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ 18
որ աս ժամանակիս չարչարանքները
բան մը չեն գալու փառքին քովը,
որ մեզի պիտի յայտնուի։ Ինչու 19
որ արարածոց եռանդուն ակնկալութիւնը
Աստուծոյ որդւոցը յայտնուելուն
կը սպասէ։ Ինչու որ 20
ունայնութեան հնազանդեցան արարածները՝
(չէ թէ իրենց կամքովը,
հապա անոր համար որ հնազանդեցուց,)
Յոյսով՝ որ 21
արարածներն իրենք ալ ապականութեան
ծառայութենէն ազատելով
Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր
ազատութեանը հասնին։ Վասնզի 22
գիտենք որ ամէն արարածները
մինչեւ հիմա մէկտեղ կը հառաչեն
ու ծննդական ցաւ կը քաշեն։ Եւ 23
ոչ միայն այսոնք, հապա մենք ալ
որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք,
մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը
հառաչենք որդեգրութեան՝ այսինքն
մեր մարմինին ազատութեանը սպասելով։
Ինչու որ յուսով փըրկուեցանք. 24
բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝
յոյս չէ. վասն զի ան բանը
որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչո՞ւ պիտի
յուսայ։ Հապա թէ որ չտեսած 25
բաներնուս կը յուսանք, ալ համբերութիւնով
կը սպասենք անոր։
Նմանապէս ալ Հոգին օգնութեան կը 26
հասնի մեր տկարութիւններուն.
քանզի ինչ բանի համար աղօթելու
ենք ըստ արժանւոյն, չենք գիտեր.
բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ՚ըլլայ
մեզի համար անբարբառ հառաչանքներով։
Եւ սրտերը քննողը 27
գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը.
քանզի Աստուծոյ կամացը համեմատ
բարեխօսութիւն կ՚ընէ սուրբերուն
համար։

Սակայն գիտենք որ ամէն բաները 28
բարիի գործակից կ՚ըլլան անոնց որ
Աստուած կը սիրեն, որոնք անոր
նախասահմանութեամբը կանչուած
են։ Վասն զի՝ անոնք որ առաջ կը 29
ճանչնար, առաջուց ալ սահմանեց
իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից
ըլլալու. որ անիկայ անդրանիկ
ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ։
30 Եւ որոնք որ առաջուց սահմանեց,
նաեւ կանչեց զանոնք. և որոնք որ
կանչեց, նաեւ արդարացուց զանոնք.
և որոնք որ արդարացուց,
31 նաեւ փառաւորեց զանոնք։ Ուրեմն
ի՞նչ ըսենք աս բաներուս համար.
թէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ
32 պիտի ըլլայ մեզի հակառակ։ Ան
որ իր Որդւոյն չխնայեց, հապա մեր
ամենուն համար մատնեց զանիկայ,
ալ ի՞նչպէս անոր հետը ամէն բաները
33 մեզի չպարգեւեր։ Ո՞վ է որ
Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր
ըլլայ. Աստուած է որ կ՚արդարացընէ.
34 Ուրեմն ո՞վ է որ կը
դատապարտէ. Քրիստոս է որ
մեռաւ, մանաւանդ թէ յարութիւն
ալ առաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմն
է, որ նաեւ մեզի համար բարեխօսութիւն
35 կ՚ընէ. Ուրեմն ո՞վ պիտի
զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն. տառապանքը,
կամ նեղութի՞ւնը,
կամ հալածանքը, կամ սո՞վը,
կամ մերկութի՞ւնը, կամ վտանգը,
36 կամ սուրը. (Ինչպէս որ
գրուած է, Ամէն օր քեզի համար
կը սպաննուինք, մորթուելու ոչխարի
37 պէս կը սեպուինք։) Հապա
աս ամէն բաներուն մէջ՝ ալ
աւելի յաղթող կ՚ըլլանք անով որ
38 մեզ սիրեց։ Ինչու որ ես հաստատ
գիտեմ թէ ոչ մահը, և
ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակները,
և ոչ իշխանութիւնները, ու ոչ
զօրութիւնները, և ոչ ներկայ բաները,
39 ու ոչ գալու բաները, Եւ
ոչ բարձրութիւնը, ու ոչ խորունկութիւնը,
և ոչ մէկ ուրիշ
արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ
սէրէն, որ Քրիստոս Յիսուս
մեր Տէրոջմով է։

ԳԼ. Թ.

1 Ստոյգը կ՚ըսեմ Քրիստոսով, —
չեմ ստեր, (իմ խիղճս ալ
ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով,)
2 Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի, ու
3 իմ սրտիս անդադար ցաւ։ Վասնզի
ես ինքս կը խնդրէի նզովեալ ըլլալ
Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ
եղբայրներուս ու ազգականներուս
համար, Որոնք Իսրայէլացի 4
են. որ իրենցն է որդեգրութիւնը
ու փառքը և ուխտերը՝
ու օրէնսդրութիւնը և պաշտօնը
ու խոստումները. Իրենցն 5
են նահապետները, իրենցմէ ելաւ
Քրիստոս ալ մարմնոյ կողմանէ,
որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած
օրհնեալ յաւիտեանս. Ամէն։
Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը 6
գետինը ինկած է. քանզի չէ թէ
ամէն Իսրայէլէն եղողները Իսրայէլացի
են. Եւ չէ թէ Աբրահամի 7
սերունդ ըլլալնուն համար ամէնը
որդիք են. հապա Իսահակով
քեզի սերունդ պիտի կոչուի։
Այսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմինի 8
որդիք են, Աստուծոյ որդիք
ալ են, հապա խոստմունքի որդիքը
սերունդ կը սեպուին։ Ինչու 9
որ խոստմունքին խօսքը աս
էր թէ Աս ատենս պիտի գամ,
ու Սառա որդի պիտի ունենայ։
Եւ ոչ միայն այսչափ, հապա Ռեբեկայէն 10
ալ յայտնի է որ յղացաւ
մէկէ մը, այսինքն մեր Իսահակ
հօրմէն. Ինչու որ տղաքը դեռ 11
չծնած, և դեռ մէկ աղէկ կամ գէշ
բան մը չըրած, (որ Աստուծոյ
նախասահմանութիւնը հաստատ
մնայ ընտրութեանը պէս՝ Ոչ թէ 12
գործքերէն, հապա անկէ որ կանչեց,)
իրեն ըսուեցաւ, Թէ մեծը 13
պզտիկին պիտի ծառայէ. Ինչպէս
որ գրուած է թէ Յակոբը սիրեցի,
բայց Եսաւը ատեցի։

Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. միթէ Աստուծոյ 14
քովը անիրաւութի՞ւն կայ.
քաւ լիցի։ Ինչու որ Մովսէսին 15
կ՚ըսէ. Որու որ պիտի ողորմիմ՝
կ՚ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի
գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ 16
անկէ է որ կը կամի, ու ոչ անկէ
որ կը վազէ, հապա Աստուծմէ
որ կ՚ողորմի։ Վասնզի գիրքը Փարաւոնին 17
կ՚ըսէ, Ասոր համար քեզ
վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով
ցուցընեմ, ու բոլոր երկրի

18 մէջ իմ անունս պատմուի։ Ուս-
տի որուն որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի, եւ
19 որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացնէ։ Ու-
րեմն ինծի պիտի ըսես թէ, Ալ
ինչու մեղադիր կ'ըլլայ. վասն զի
ո՞վ անոր կամքը դէմ դրաւ։
20 Ուրեմն դուն ո՞վ ես մարդ՝ որ Աս-
տուծոյ դէմ պատասխան կու տաս.
միթէ ստեղծուածը իր Ստեղծողին
կրնայ ըսել թէ, Ինչու ա-
21 սանկ շինեցիր։ Միթէ բրուտը իշխա-
նութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն
շաղուածքէն աման շինելու, մէկը
պատուոյ եւ միւսը անարգանաց
22 համար։ Հապա ի՞նչ ըսենք ասոր
մէջը, թէ որ Աստուած իր բարկու-
թիւնը ցուցընել՝ ու իր զօրու-
թիւնը յայտնել ուզելով, շատ եր-
կայնմտութեամբ համբերեց կոր-
ստեան պատրաստուած բարկու-
23 թեան ամաններուն. Ու ի՞նչ որ իր
փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ
ողորմութեան ամաններուն վրայ, որոնք
որ փառքի համար առաջուց պատ-
24 րաստեց. Այսինքն մեզ՝ որ կանչեց,
ոչ թէ միայն Հրէաներէն, հապա
25 հեթանոսներէն ալ. Ինչպէս Ովսէ-
էին մէջ ալ կ'ըսէ, Իմ ժողո-
վուրդս չեղողին իմ ժողովուրդս
պիտի կանչեմ, ու սիրելի չեղողին՝
26 սիրելի։ Ու պիտի ըլլայ թէ այն
տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ Դուք
իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք
Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պի-
27 տի ըսուին։ Եսայի ալ Իսրա-
յէլին համար կ'աղաղակէ, Թէեւ
Իսրայէլի որդւոցը թիւը ծովու ա-
ւազին պէս ըլլայ, միայն մնացորդ մը
28 պիտի ազատի։ Վասն զի Տէրը
համառօտ եւ կարճ բան մը կ'ընէ
արդարութեամբ. ինչու որ Տէրը
կարճ բան մը պիտի ընէ երկրի վը-
29 րայ։ Ու ինչպէս որ Եսայի ա-
ռաջուց ըսաւ, Թէ որ զօրաց Տէ-
րը մեզի սերունդ մը թողուցած
չըլլար, մենք Սոդոմին պէս պիտի
ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմա-
նէինք։

30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. թէ հե-
թանոսները որ արդարութեան չէին
հետեւեր՝ արդարութեան հասան,
ան արդարութիւնը որ հաւատքէն
է. Բայց Իսրայէլ՝ որ արդարու- 31
թեան օրէնքին կը հետեւէր, ար-
դարութեան օրէնքին չհասաւ։
Ինչու համար. վասն զի ոչ թէ 32
հաւատքէն, հապա որպէս թէ օրէ-
նաց գործքերէն ուզէին արդարանալ.
ինչու որ գայթակղութեան քարին
վրայ զարկուեցան. Ինչպէս որ գը- 33
րուած է, Ահա Սիոնի մէջ գայ-
թակղութեան քար մը կը դնեմ
ու գլորելու վէմ մը. եւ ամէն ով
որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼ. Ժ.

Եղբայրներ՝ իմ սրտիս փափաքը 1
ու աղօթքը առ Աստուած Իս-
րայէլին փրկուելուն համար է։ Ինչու 2
որ ես կը վկայեմ անոնց համար
թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւ-
նը ունին, բայց ոչ թէ գիտու-
թեամբ։ Վասն զի անոնք Աս- 3
տուծոյ արդարութիւնը չգիտնա-
լով, ու իրենց արդարութիւնը
հաստատել ուզելով, Աստուծոյ
արդարութեանը չհնազանդեցան։
Վասնզի օրէնքին վախճանը Քրիս- 4
տոս է ամէն հաւատացեալին ար-
դարութեան համար։

Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած 5
արդարութիւնը կը ստորագրէ,
Թէ զանոնք կատարող մարդը ա-
նոնցմով պիտի ապրի։ Բայց հա- 6
ւատքէն եղած արդարութիւնը ա-
սանկ կ'ըսէ. Մի՛ ըսեր քու սըր-
տիդ մէջը, Ո՞վ պիտի ելլէ եր-
կինքը, (այսինքն Քրիստոսը իջե-
ցընելու.) Կամ թէ Ո՞վ պիտի 7
իջնէ անդունդը, (այսինքն Քրիս-
տոսը մեռելներէն հանելու։) Հա- 8
պա ի՞նչ կ'ըսէ. Խօսքը մօտ է,
քու բերնիդ մէջը եւ քու սրտիդ
մէջն է, այսինքն հաւատքին խօս-
քը որ մենք կը քարոզենք։ Ինչու 9
որ եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր
խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջ
հաւատաս թէ Աստուած զանիկայ
մեռելներէն յարուց, պիտի փըր-
կուիս. (Վասն զի սրտով կը հա- 10
ւատայ մէկը արդարանալու, ու
բերնով կը խոստովանի փրկուե-

---

11 լու։) Վասնզի գիրքը կ'ըսէ, Ա-
մէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի
12 չամչնայ։ Ինչու որ խտրութիւն
չկայ Հրէային ու Յոյնին մէջտեղը.
վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է,
առատ ամենուն որ իրեն կը կան-
13 չեն։ Վասնզի ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ՝ պիտի փրկուի։
14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն
անոր՝ որուն որ չհաւատացին. կամ
ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ ո-
րուն վրայով չլսեցին. կամ ինչպէ՞ս
պիտի լսեն առանց մէկու մը քա-
15 րոզելուն. Կամ ի՞նչպէս պիտի
քարոզեն՝ թէ որ չղրկուին. ինչ-
պէս որ գրուած է. Ինչպէս գեղե-
ցիկ են խաղաղութիւն աւետարա-
նողներուն ու բարի բաներու աւե-
16 տիս տուողներուն ոտքերը։ Բայց
ամէնը հնազանդ չեղան աւետարա-
նին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, Տէր՝
ո՞վ հաւատաց մեր տուած լուրին։
17 Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու
18 լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ Բայց
կ'ըսեմ, Միթէ չլսեցի՞ն. մա-
նաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց
ձայնը, ու անոնց խօսքը մինչեւ
19 աշխարհի ծայրերը։ Բայց կ'ը-
սեմ, Միթէ Իսրայէլ չգիտցա՞ւ.
առաջ Մովսէս կ'ըսէ, Ես ձեզ
նախանձի պիտի գրգռեմ անզգամ
ժողովուրդով մը, ու անմիտ ազ-
գով մը ձեզ պիտի բարկացընեմ։
20 Բայց Եսայի կը համարձակի ու
կ'ըսէ, Ես անոնց գտնուեցայ՝ որ
զիս չէին փնտռեր, յայտնի եղայ
անոնց՝ որ զիս չէին հարցըներ։
21 Սակայն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ,
Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկընցուցի
անհնազանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ Աստուած
իր ժողովուրդը մերժե՞ց. քաւ
լիցի. ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի
եմ, Աբրահամի սերունդէն՝ Բենիա-
2 մինի ցեղէն։ Չմերժեց Աստուած
իր ժողովուրդը՝ որն որ ինքը առա-
ջուց ճանչցաւ. միթէ չէ՞ք գիտեր
Եղիային պատմութեանը մէջ՝ գիրքը
ի՞նչ կ'ըսէ. ինչպէս անիկայ Իս-
րայէլին համար գանգատ կ'ընէ Աս-
տուծոյ, ըսելով, Տէր՝ քու մարգա- 3
րէներդ մեռցուցին ու քու սե-
ղաններդ փլցուցին, ու մինակ ես
մնացեր եմ, եւ իմ անձս կը փնտը-
ռեն։ Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր 4
աստուածային պատասխանը. Ինծի
թողուցի՝ կ'ըսէ, եօթը հազար
մարդիկ, որոնք Բահաղին ծնրադ-
րութիւն չըրին։ Անանկ ալ աս 5
ատենս շնորհքին ընտրութեանը
համեմատ մնացորդ մը կայ. Ու 6
թէ որ շնորհքով, ուրեմն ալ գործ-
քերէն չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքը
ալ շնորհք չըլլար. իսկ թէ որ
գործքերէն է, ալ շնորհք չէ. ապա
թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար։
Ուրեմն ի՞նչ. Իսրայէլ չհասաւ 7
ան բանին որ կը փնտռէր. բայց
ընտրուածները հասան, ու մնա-
ցածները կուրցան, (Ինչպէս որ 8
գրուած է, Աստուած անոնց թըմ-
րութեան ոգի տուաւ, աչքեր՝ ո-
րոնցմով պիտի չտեսնեն, ու ականջ-
ներ՝ որոնցմով պիտի չլսեն,) մինչեւ
աս օրուան օրս։ Ու Դաւիթ 9
կ'ըսէ, Անոնց սեղանը իրենց որո-
գայթ ու որս եւ գայթակղութիւն
ու հատուցում ըլլայ. Անոնց աչ- 10
քերը մթնան որ չտեսնեն, ու
անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ։
Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ անոր 11
համար անոնք յանցանք ըրին, որ
կործանին. քաւ լիցի. հապա իրենց
յանցանքովը հեթանոսաց փրկու-
թիւն եղաւ, որ զիրենք նախանձի
գրգռէ։ Ուստի թէ որ անոնց 12
յանցանքը աշխարհի մեծութիւն ե-
ղաւ, ու անոնց նուաստութիւնը՝
հեթանոսներուն մեծութիւն, ալ
որչափ աւելի անոնց լըրութիւնը։
Բայց ձեզի կ'ըսեմ հեթանոսնե- 13
րուդ. Որովհետեւ հեթանոսներուն
առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մե-
ծարեմ. Որ գուցէ իմ մարմինս 14
եղողները նախանձի գրգռեմ, ու
անոնցմէ մէկ քանիները ազատը-
նեմ։ Վասն զի թէ որ անոնց 15
մերժուիլը աշխարհին հաշտութիւն
է, հապա անոնց ընդունուիլը ի՞նչ

պիտի ըլլայ, բայց եթէ մեռելներէն
16 կենդանի ըլլալ։ Արդ թէ որ
երախայրիքն սուրբ է, նաև զան-
գուածը. և թէ որ արմատը սուրբ
17 է, ասոնց ճիւղերն ալ։ Թէ որ
ան ճիւղերէն մէկ քանիները կոտ-
րեցան, ու դուն որ վայրենի ձիթենի
էիր՝ անոնց մէջ պատուաստուեցար,
ու ձիթենիին արմատին և պարար-
18 տութեանը հաղորդ եղար, Ճիւ-
ղերուն դէմ մի՛ պարծենար. հապա
թէ որ պարծենաս, չէ թէ դուն
արմատը վեր բռներ ես, հապա ար-
19 մատը քեզ։ Ուրեմն պիտի ըսես,
Ճիւղերը կոտրեցան որ ես պա-
20 տուաստուիմ։ Աղէկ, անոնք ան-
հաւատութենով կոտրեցան, ու
դուն հաւատքով հաստատուեցար.
մի՛ հպարտանար, հապա վախցիր.
21 Ինչու որ եթէ Աստուած բնական
ճիւղերուն չխնայեց, գուցէ քեզի
22 ալ չխնայէ։ Ուստի տե՛ս Աստուծոյ
քաղցրութիւնը ու խստութիւնը,
կործանուածներուն վրայ խստու-
թիւնը՝ և քու վրադ քաղցրութիւ-
նը, թէ որ անոր քաղցրութեանը
մէջ կենաս. ապա թէ ոչ՝ դուն ալ
23 պիտի կտրուիս։ Եւ անոնք ալ՝
թէ որ իրենց անհաւատութեանը
մէջ չկենան, պիտի պատուաստուին.
Ինչու որ կարող է Աստուած անոնք
24 նորէն պատուաստել։ Քանզի
եթէ դուն ծնէ բնական եղող վայ-
րենի ձիթենիէն կտրուեցար, ու ան
բարի ձիթենիին վրայ որ ծնէ բը-
նական չէր, պատուաստուեցար, ալ
ո՞րչափ աւելի անոնք որ բնական
ճիւղեր են, պիտի պատուաստուին ի-
25 րենց ձիթենիին վրայ։ Վասն զի
չեմ ուզեր եղբայրներ՝ որ չգիտնաք
աս խորհուրդս, (որպէս զի ինք-
զինքնիդ իմաստուն չսեպէք.) որ
լոկ մասին կուրութիւն եղաւ Իս-
րայէլին, մինչև որ հեթանոսներուն
26 լրութիւնը մտնէ. Եւ այսպէս բո-
լոր Իսրայէլ պիտի փրկուի. ինչ-
պէս որ գրուած է, Սիոնէն պիտի
գայ Փրկիչը, ու Յակոբէն ամ-
բարշտութիւնները մէկդի պիտի
27 դարձնէ. Եւ աս է իմ ուխտս ա-
նոնց, երբոր անոնց մեղքերը վեր-
ցընեմ։ Աւետարանին նայելով՝ 28
անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն հա-
մար. բայց ընտրութեանը նայելով՝
սիրելի են իրենց հարցը սիրոյն հա-
մար։ Ինչու որ Աստուծոյ պար- 29
գևները ու կոչումը առանց զղջա-
նալու են։ Վասն զի ինչպէս որ 30
դուք ալ ատեն մը Աստուծոյ չէիք
հաւատար, ու հիմա ողորմութիւն
գտաք անոնց անհաւատութիւ-
նովը, Անանկ ալ անոնք հիմա ան- 31
հաւատ եղան որ ձեր ողորմութիւն
գտնելովը՝ անոնք ալ ողոր-
մութիւն գտնեն։ Ինչու որ Աս- 32
տուած ամէնն ալ անհաւատութեան
մէջ արգիլեց, որ ամէնուն ողորմի։
Ո՜վ Աստուծոյ մեծութեան ու 33
իմաստութեան և գիտութեան խո-
րունկութիւնը. ինչպէս անքննելի
են իր դատաստանները, ու ան-
գննելի են իր ճամբաները։ Վասն 34
զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը.
կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղաւ.
Կամ ո՞վ առաջուց անոր բան մը 35
տուաւ, որ փոխարէնը իրեն տը-
րուի։ Ինչու որ ամէն բաները 26
անկէ ու անով և անոր համար են.
իրեն փառք յաւիտեան։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԲ

Արդ կ՚աղաչեմ ձեզի՝ եղբայրներ՝ 1
Աստուծոյ ողորմութեամբը, որ
ձեր մարմինները ընծայէք կենդանի
զոհ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ հաճելի,
որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը. Եւ 2
մի՛ կերպարանիք աս աշխարհիս
կերպարանքովը, հապա ձեր մտքին
նորոգութեամբը նորոգուեցէ՛ք, որ
քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամ-
քը, ան որ բարի ու հաճելի և
կատարեալ է։ Վասնզի ինծի տը- 3
րուած շնորհքովը աս կ՚ըսեմ
ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն,
որ արժան եղածէն մտածելէն աւելի
բան չմտածէ՛, հապա զգաստ կե-
նալ մտածէ. ինչպէս որ Աստուած
ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին
չափը։ Վասն զի ինչպէս որ մէկ 4
մարմնի մէջ շատ անդամներ ու-
նինք, ու ան ամէն անդամները մի
և նոյն գործը չունին. Անանկ ալ 5

մենք շատուորներս մէկ մարմին մըն
ենք Քրիստոսով, և ամէն մէկերնիս
6 իրարու անդամներ ենք։ Ուստի
մենք զանազան պարգևներ ունենա-
լով ան շնորհքին համեմատ որ մեզի
տրուած է, թէ որ մարգարէու-
թիւն՝ հաւատքին չափովը գոր-
7 ծենք. Թէ որ պաշտօնութիւն՝
պաշտօնութեան մէջ ըլլանք. թէ
ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 ետևէ ըլլայ. Թէ ան որ կը յոր-
դորէ՝ յորդորելու ետևէ. ան որ կը
բաշխէ՝ պարզմտութեամբ թող
ըլլայ, ան որ վերակացու է՝ ջան-
քով, ան որ կ՚ողորմի՝ յօժարու-
9 թեամբ. Սէրը առանց կեղծաւո-
րութեան ըլլայ. չարէն զզուելով՝
10 բարիին յարելով. Եղբայրսիրու-
թեան մէջ իրարու վրայ գորովալից
եղէք. պատուելու մէջ իրարմէ ան-
11 ցէք. Ջանքի մէջ թուլասիրտ
չըլլաք. հոգիով եռանդեցէք. Տէ-
12 րոջը ծառայեցէք. Յուսով ուրախ
եղէք. նեղութեան մէջ համբերե-
13 ցէք. աղօթքի կեցէք. Սուր-
բերուն պիտոյքը հաղորդեցէք.
հիւրասիրութեան ետևէ եղէք.
14 Ձեզ հալածողները օրհնեցէք. օրհ-
15 նեցէք ու մի՛ անիծէք. Խնդացող-
ներուն հետ խնդացէք, և լացող-
16 ներուն հետ լացէք. Իրարու վրայ
մի և նոյն խորհուրդը ունեցէք.
ամբարտաւանութիւն մի՛ ընէք,
հապա խոնարհներուն հետ խոնար-
հեցէք. Ինքզինքնիդ իմաստունի
17 տեղ մի՛ դնէք. Չարութեան փո-
խարէն մէկուն չարութիւն մի՛ հա-
տուցանէք. ամէն մարդոց առջևը
բարի բաներ ընելու հոգ տարէք։
18 Ո՛րչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն
մարդոց հետ խաղաղութիւն ունե-
19 ցէք։ Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն
մի՛ ընէք ձեր անձերուն համար,
հապա բարկութեան տեղ տուէք.
ինչու որ գրուած է. Վրէժխնդրու-
թիւնը իմս է, ես պիտի հա-
20 տուցանեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Ուստի
թէ որ քու թշնամիդ անօթեցեր է՝
հաց տուր անոր, և թէ որ ծարաւ
է՝ ջուր տուր անոր. քանզի աս ը-
նելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի
կայծեր պիտի դիզես։ Չարէն մի՛ 21
յաղթուիր, հապա բարիով յաղ-
թէ՛ չարին։

ԳԼ. ԺԳ

Ամէն մարդ իր վրան եղած իշխա- 1
նութիւններուն թող հնազան-
դի. վասն զի չկայ իշխանութիւն
մը որ Աստուծմէ չըլլայ. և անոնք
որ կան՝ Աստուծմէ կարգուած են.
Ուրեմն ո՛վ որ իշխանութեան դէմ 2
կը կենայ, Աստուծոյ հրամանին դէմ
կը կենայ. և անոնք որ դէմ կը կե-
նան, անձերնուն դատապարտու-
թիւն կ՚ընդունին։ Վասն զի իշ- 3
խանները բարի գործերու վախ
տալու չեն, հապա չարերու. Կ՚ու-
զե՞ս չվախնալ իշխանութենէն.
բարի գործէ, ու անկէ գովութիւն
պիտի ընդունիս. Ինչու որ անիկայ 4
Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բա-
րիի համար. բայց թէ որ դուն չար
կը գործես, վախցիր. ինչու որ
դատարկ տեղը մէջքը թուր չէ կա-
պեր, քանզի Աստուծոյ սպասա-
ւորն է, և վրէժխնդիր բարկու-
թիւն հասցընելու անոր վրայ՝ որ
չար կը գործէ։ Անոր համար պէտք 5
է հնազանդ ըլլալ, ոչ թէ մի-
նակ բարկութեանը համար՝ հապա
խղճմտանքի համար ալ։ Ասոր պատ- 6
ճառով՝ է որ տուրք ալ կու տաք.
ինչու որ Աստուծոյ սպասաւորներն
են ան նոյն բանին հոգ տանելու։
Ուստի հատուցէ՛ք պէտք եղածը ա- 7
մէնուն. որուն որ տուրք պէտք
է՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաքսը,
որուն որ վախ՝ վախնալը, որուն որ
պատիւ՝ պատիւը։
Բնաւ մէկուն պարտական մի՛ 8
գտնուիք, միայն թէ մէկզմէկ սի-
րելու. վասն զի ո՛վ որ ընկերը կը
սիրէ, օրէնքը կը կատարէ. Ինչու 9
որ ան Մի՛ շնար, Մի՛ սպան-
ներ, Մի՛ գողնար, Սուտ վը-
կայութիւն մի՛ ըներ, Մի՛ ցան-
կար, և ուրիշ ինչ պատուէր որ
կայ՝ բոլորը աս խօսքին մէջ կը բո-
վանդակուի թէ Սիրէ ընկերդ ի-
րեն քու անձիդ պէս։ Սէրը ընկերին 10

գէշութիւն չըներ . ուրեմն օրէնքին
լրումը սէրն է ։
11 Եւ այսպէս ըրէ՛ք՝ գիտնալով ժամանակը, որ հիմա ժամանակ է մեզի
քունէ արթըննալու . քանզի որ հիմա մօտ է մեզի փրկութիւնը՝ քան
թէ այն ատենը որ հաւատացինք ։
12 Գիշերը յառաջացած է ու ցորեկը
մօտեցած . ուստի մէկդի ընենք խաւարին գործերը , ու վզմանք հագ-
13 նինք լուսոյ զէնքերը ։ Որպէս թէ
ցորեկ ատեն պարկեշտութեամբ պտըտինք՝ ո՛չ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով , և ո՛չ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով , և
ո՛չ թէ հակառակութիւնով ու նա-
14 խանձով . Հապա հագէ՛ք զՏէր Յիսուս Քրիստոսը , ու մարմնոյ խնամք մի՛ տանիք ցանկութիւններու համար ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէ՛ք՝ ո՛չ թէ տարակուսա-
2 կան որոշմունքներով ։ Մէկը կը
հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել . և ան որ տկար է՝ կանանչե-
3 ղէն կ'ուտէ ։ Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ , ու ան որ
չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ . քանզի որ Աստուած զանիկայ ընդունեց
4 է ։ Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես . իր Տէրոջը կը
կանգնի կամ կ'իյնայ . բայց պիտի
կանգնի , քանզի որ Աստուած կարող
5 է զանիկայ կանգնեցընել ։ Մէկը մէկ
օրը ուրիշ օրէն աւելի կը սեպէ ,
ու մէկն ալ ամէն օրը մէկ կը սեպէ .
թող ամէն մարդ իր միտքը հաս-
6 տատէ ։ Ան որ կը հոգայ օրը ,
Տէրոջը կը հոգայ , և ան որ չհոգար
օրը , Տէրոջը չհոգար . ու ան որ
կ'ուտէ , Տէրոջը կ'ուտէ , քանզի
Աստուծմէ կը գոհանայ . և ան որ
չուտեր , Տէրոջը չուտեր , ու Աս-
7 տուծմէ կը գոհանայ ։ Քանզի որ
մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր , ու մէկը ինքզինքին համար
8 չմեռնիր ։ Քանզի թէ որ ապրինք , Տէրոջը համար կ'ապրինք ,
և թէ որ մեռնինք , Տէրոջը համար
կը մեռնինք . ուրեմն թէ՛ ապրինք
և թէ մեռնինք , մենք Տէրոջն ենք ։
Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ու ապրեցաւ , որ առհասարակ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ ։ Իսկ դուն ինչո՞ւ 9
քու եղբայրդ կը դատես , կամ 10
դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես . վասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի ատեանին առջեւը պիտի կայնինք ։ Ինչու որ գրուած է , Ես
կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը , որ 11
ամէն ծունկ ինծի պիտի ծռի , և
ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի ։ Ուրեմն մեզմէ ամէն 12
մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ
իր անձին համար ։ Ասոր ալ 13
իրար չդատենք , հապա աւելի աս
որոշումը ըրէք մտքերնուդ մէջ՝
խոչ կամ գայթակղութիւն չդնել
եղբօրը ։ Ես գիտեմ ու հաստա- 14
տուած եմ Տէր Յիսուսով , որ մէկ
բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ , բայց
ան որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը ,
անոր պիղծ է ան ։ Իսկ թէ որ 15
կերակուրի համար քու եղբայրդ
տրտմի , ալ դուն սիրով չվարուիր . քու կերակուրովդ մի՛ կորսնցըներ զանիկայ՝ որուն համար որ
Քրիստոս մեռաւ ։ Արդ չըլլայ որ 16
ձեր բարիքին համար չար խօսին ։
Ինչու որ Աստուծոյ արքայութիւնը 17
կերակուր ու խմելիք չէ , հապա
արդարութիւն և խաղաղութիւն ու
խնդութիւն Հոգւով Սրբով ։
Քանզի թէ որ մէկը աս բաներով 18
Քրիստոսի կը ծառայէ , անիկայ
Աստուծոյ հաճելի է ու մարդոց գովելի ։ Արդ ուրեմն խաղաղու- 19
թեան և իրարու շինութեան ետեւէ
ըլլանք ։ Չըլլայ որ կերակուրի 20
պատճառով Աստուծոյ գործը քակես . ամէն բան մաքուր է . միայն
թէ ան մարդուն է գէշ՝ որ առջինին
գայթակղութիւն տալով կ'ուտէ ։
Աղէկ է միս չուտել և գինի չխմել , ո՛չ ալ բան մը ընել , որով
քու եղբայրդ կը գլորի կամ կը 21
գայթակղի կամ կը տկարանայ ։
Դուն հաւատք ունի՞ս . անիկայ քե- 22

զի պահէ Աստուծոյ առջեւը . երանի
անոր որ իր անձը չդատապարտեր
23 անով՝ որ ինքը կ'ընդունի ։ Բայց
ան որ խիղճ կ'ընէ , թէ որ ուտէ կը
դատապարտուի . վասն զի չէ թէ
հաւատքով կ'ուտէ . քանզի ինչ
բան որ հաւատքով չէ , մեղք է ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Պէտք է մեզի որ կարող ենք ,
տկարներուն տկարութիւնը վերցընենք , և չէ թէ միայն մեր անձին
2 հաճոյ ըլլանք . Հապա մեզմէ ամէն
մէկը շինութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բաներու
3 մէջ ։ Քանզի Քրիստոս ալ չէ
թէ իր անձին հաճոյ եղաւ , հապա
ինչպէս որ գրուած է , Քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ
4 վրաս ինկան ։ Վասն զի ինչ որ
առաջուց գրուեցաւ , մեր սորվելուն
համար գրուեցաւ , որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթա-
5 րութիւնովը յոյս ունենանք ։ Եւ
համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու
հետ մէկ և նոյն խորհուրդը ունենալ
Քրիստոս Յիսուսի ուզածին պէս .
6 Որ մէկ սրտով ու մէկ բերնով
փառաւորէք զԱստուած ու մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի Հայրը ։
7 Ասոր համար մէկզմէկ ընդունեցէ՛ք ,
ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար ։
8 Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ
ըլլալը Աստուծոյ ճշմարտութեանը
համար էր , որ նախահայրերուն տըրուած խոստմունքները հաստատէ .
9 Ու հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն . ինչպէս որ գրուած է ,
Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովեմ , և քու անունդ
10 սաղմոս պիտի երգեմ ։ Եւ դարձեալ կ'ըսէ թէ Ո՛վ ազգեր՝ անոր
ժողովուրդին ուրախակից եղէք ։
11 Եւ դարձեալ թէ Օրհնեցէ՛ք Տէրը
ո՛վ բոլոր ազգեր , ու գովեցէ՛ք զանիկայ՝ ո՛վ բոլոր ժողովուրդներ ։
12 Եւ դարձեալ Եսայի կ'ըսէ . Յեսսէի մէկ արմատը պիտի ըլլայ ,
ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի
կայնի , ազգերը անոր պիտի յուսան ։ Արդ յուսոյ Աստուածը ձեզ 13
լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու
խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ ,
որ առատանաք յուսով Հոգւոյն
Սրբոյ զօրութեամբը ։
Ես ինքս ալ հաստատուած եմ 14
ձեզի համար՝ իմ եղբայրներս , որ
դուք լեցուն էք բարութիւնով ,
լեցուած էք ամէն գիտութիւնով ,
և կրնաք մէկզմէկ խրատել ։ Սա- 15
կայն մէկ կողմանէ համարձակարար
գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրներս , որպէս թէ միտքերնիդ ձգեմ աս բաները ան շնորհքին պատճառաւ՝ որ
Աստուծմէ ինծի տրուած է , Որ ես 16
Յիսուս Քրիստոսի պաշտօնեայը ըլլամ հեթանոսներուն մէջ , և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ , որպէս զի հեթանոսաց ընծայութիւնը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ
Հոգիով սրբուելով ։ Ուստի Աս- 17
տուծոյ քովը պարծանք ունիմ Քրիստոս Յիսուսով ։ Ինչու որ չեմ 18
համարձակիր խօսելու ան բաներէն
մէկը , որ Քրիստոս իմ ձեռքովս
գործած չէ հեթանոսները հնազանդեցընելու համար՝ խօսքով ու գործքով , Նշաններու ու հրաշքներու 19
զօրութիւնով , Աստուծոյ Հոգւոյն
զօրութիւնովը . անանկ որ ես Երուսաղէմէն սկսած՝ և շրջան ընելով
մինչև Իլլիւրիկոյ կողմերը Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի ։ Ա- 20
նանկ ջանացի աւետարանը քարոզելու , ո՛չ թէ ուր որ Քրիստոսի
անունը յիշուած էր , որ չըլլայ թէ
մէկ ուրիշի մը դրած հիմին վրայ
շինեմ . Հապա ինչպէս որ գրուած
է , Անոնք որոնց որ չպատմուեցաւ 21
անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն , ու
անոնք որ չլսեցին՝ պիտի իմանան ։
Ասոր համար ալ շատ արգիլուեցայ 22
ձեզի գալէն ։ Բայց հիմա որ աս 23
կողմերս՝ ալ ինծի տեղ չկայ , ու
շատ տարիներէ 'ի վեր խիստ կը
փափաքիմ ձեզի գալու ։ Երբոր 24
դէպ 'ի Սպանիա երթամ , կը յուսամ որ անցնելու ատեն ձեզ տես-

նեմ, ու ձեզմէ յուղարկուիմ հոն
երթալու, թէ որ առաջ քիչ մը
25 ձեզմով լեցուիմ։ Բայց հիմա Երուսաղէմ
կ'երթամ սուրբերուն
26 սպասաւորելու։ Վասն զի Մակեդոնացիք
և Աքայեցիք յօժարեցան
որ Երուսաղէմի մէջ եղած
աղքատ սուրբերուն քիչ մը հաղորդութիւն
27 ընեն. Յօժարեցան,
ինչու որ անոնց պարտական ալ
են. վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր
բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները,
կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն
ընեն անոնց՝ մարմնաւոր
28 բաներու մէջ ալ։ Ուրեմն ասիկայ
կատարելով՝ ու կնքելով անոնց
աս պտուղը, ձեզմէ Սպանիա պիտի
29 անցնիմ։ Եւ աս գիտեմ որ իմ
ձեզի գալու ատենս՝ Քրիստոսի աւետարանին
լեցուն օրհնութիւնովը
պիտի գամ։

30 Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսով, ու
Հոգւոյն սիրովը, որ ինծի հետ
պատերազմակից ըլլաք ձեր աղօթքներուն
մէջ առ Աստուած ինծի համար,
31 Որ Հրէաստանի մէջ հաւատքի
չհնազանդողներէն ազատուիմ,
ու իմ Երուսաղէմ ընելու սպասաւորութիւնս
սուրբերուն ընդունելի
32 ըլլայ, Որպէս զի Աստուծոյ կամքովը
ուրախութեամբ ձեզի գալով
33 ձեզի հետ հանգչիմ։ Եւ խաղաղութեան
Աստուածը ձեր ամենուդ
հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյրը,
որ Կենքրեայի եկեղեցիին
2 սպասաւորն է. Որ անիկայ ընդունիք
Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուրբերուն
արժան է, և անոր խնամք տանիք
ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնութեանը
կարօտի. քանզի ինքն ալ շատերուն
խնամք տարաւ, ու ինծի ալ։
3 Բարեւ ըրէք Պրիսկէին ու Ակիւղասին՝
Քրիստոս Յիսուսով իմ
4 գործակիցներուս. (Որոնք իմ
կեանքիս համար իրենց պարանոցները
տուին. որ անոնցմէ չէ թէ
միայն ես շնորհակալ կ'ըլլամ,
հապա հեթանոսներուն բոլոր եկեղեցիներն
ալ.) Եւ անոնց տանը 5
մէջի եկեղեցիին ալ։ Բարեւ ըրէք
Եպենետոս իմ սիրելիիս, որ Աքայիայէն
առջի պտուղ մըն է Քրիստոսի։
Բարեւ ըրէք Մարիամին, 6
որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ։
Բարեւ ըրէք Անդրոնիկոսին ու Յունիային՝ 7
իմ ազգականներուս և գերութեան
ընկերներուս, որոնք առաքեալներուն
մէջը երևելիներ են,
որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի
եղան։ Բարեւ ըրէք Ամպղիաս իմ 8
սիրելիիս Տէրոջմով։ Բարեւ ըրէք 9
Ուրբանոս մեր գործակիցին Քրիստոսով,
ու Ստաքէս իմ սիրելիիս։
Բարեւ ըրէք Ապեղէսին որ ընտրեալ 10
է Քրիստոսով։ Բարեւ ըրէք 11
անոնց որ Արիստաբուղոսի
տունէն են։ Բարեւ ըրէք Հերովդիոն
իմ ազգականիս։ Բարեւ
ըրէք անոնց որ Նարկիսոսին տունէն
են Տէրոջմով։ Բարեւ ըրէք Տրիփոնէին 12
ու Տրիփոսէին՝ Տէրոջմով
աշխատողներուն։ Բարեւ ըրէք
Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշխատեցաւ
Տէրոջմով։ Բարեւ ըրէք 13
Ռուփոսին՝ Տէրոջմով ընտրուածին,
ու անոր մօրը և ինծի։
Բարեւ ըրէք Ասինկրիտոսին, Փղեգոնին, 14
Երմեասին, Պատրոբասին,
Երմէսին, ու անոնց հետ եղող
եղբայրներուն։ Բարեւ ըրէք Փիղողոգոսին 15
ու Յուլիային, Ներէոսին
ու անոր քրոջը, և Ողիմպասին
ու անոնց հետ եղող բոլոր
սուրբերուն։ Բարեւ ըրէք իրարու 16
սրբութեամբ համբուրով։
Բարեւ կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի [բոլոր]
եկեղեցիները։

Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ, որ 17
դիտէք այնպիսիները՝ որոնք ձեր
սորված վարդապետութենէն դուրս
հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ
կ'ընեն, և անոնցմէ
ետ կեցէք. Ինչու որ անանկները 18
մեր Տէրոջը Քրիստոսի չեն ծառայեր,
հապա իրենց որովայնին.
և անոյշ խօսքերով ու գովութիւններով
պարզամիտներուն սիրտերը
կը խաբեն։ Քանզի ձեր հնազան- 19

դութիւնը ամենուն հասած է.
ասոր համար ձեր վրայ ուրախ եմ. բայց
կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք
բարիին, ու միամիտ՝ չարին։
20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը
խորտակէ Սատանան շուտով ձեր
ոտքին տակը։ Մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ։
21 Բարեւ կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ
գործակիցս, և Ղուկիոս ու Յասոն
և Սոսիպատրոս՝ իմ ազգականներս։
22 (Բարեւ կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես
ալ Տերտիոս, որ աս թուղթը
23 գրեցի։) Բարեւ կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝
իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը։
Բարեւ կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝
քաղաքին գանձապետը,
ու Կուարտոս եղբայրը։ Մեր 24
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

Արդ անոր՝ որ կարող է ձեզ 25
հաստատել իմ աւետարանիս պէս
ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը
պէս, այն խորհուրդին
յայտնութեանը պէս, որ յաւիտենական
ատեններէն 'ի վեր ծածկուած
էր, Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու 26
մարգարէական գիրքերով յաւիտենական
Աստուծոյ հրամանովը բոլոր
հեթանոսներուն ծանուցուեցաւ հաւատքի
հնազանդելու համար, Մի 27
միայն իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը՝ փառք յաւիտեանս։
Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս
Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու
կանչուած, ու Սոսթենէս եղբայրը,
2 Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ
եկեղեցիին՝ Քրիստոս Յիսուսով
սրբուածներուն՝ սուրբեր ըլլալու
կանչուածներուն, ան ամենուն հետ՝
որ ամեն տեղ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի անունը կը կանչեն,
3 իրենցը ու մերը. Ձեզի շնորհք
և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

4 Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի
համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին
վրայ, որ ձեզի տրուած է
5 Քրիստոս Յիսուսով. Որ դուք
անով ամէն բանի մէջ հարստացաք
ամէն խօսքով ու ամենայն գիտութեամբ.
6 Ինչպէս որ Քրիստոսի
վկայութիւնը ձեր մէջը հաստատուեցաւ.
7 Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով
մըն ալ չմնացիք՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելուն
սպասելով. Որ նաև ձեզ մինչև 8
վերջը անմեղադրելի
հաստատէ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի օրը։ Հաւատարիմ 9
է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք
հաղորդ ըլլալու իր Որդւոյն՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսին։

Ձեզի կ'աղաչեմ եղբայրներ՝ մեր 10
Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը,
որ մի և նոյն խօսքը ունենաք ամէնքդ,
ու երկպառակութիւններ
չըլլայ ձեր մէջը. հապա դուք մէկ
միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ
հաստատուած ըլլաք։ Ինչու որ 11
ձեզի համար ինծի յայտնի եղաւ եղբայրներ՝
Քղոէի տանէն եղողներէն,
թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ
կան։ Հիմա աս կը զրուցեմ, 12
որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղեր
թէ Ես Պօղոսեան եմ,
ու միւսը՝ թէ Ես Ապողոսեան, և
ուրիշը՝ թէ Ես Կեփասեան, ու

ձայն՝ թէ Ես Քրիստոսին ։
13 Միթէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է .
միթէ Պօղո՞ս խաչը ելաւ ձեզի հա-
մար, կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը
14 մկրտուեցաք ։ Կը գոհանամ Աս-
տուծմէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի,
միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոսը .
15 որ մէկը չըսէ թէ իմ անունովս
16 մկրտեցի ։ Իրաւ Ստեփանանեանին
ընտանիքն ալ մկրտեցի . ալ ուրիշ
մէկը չեմ գիտեր ամենեւին թէ մը-
կրտեցի ։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու
չղրկեց, հապա աւետարանը քա-
րոզելու . չէ՛ թէ խօսքերու ճարտա-
րութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը
18 ոչինչ չըլլայ ։ Քանզի խաչին
քարոզութիւնը կորսուածներուն
յիմարութիւն է, բայց մեզի փրկ-
ուածներուս Աստուծոյ զօրութիւնն
19 է ։ Վասն զի գրուած է, Իմաս-
տուններուն իմաստութիւնը պիտի
կորսնցընեմ, ու հանճարեղներուն
20 հանճարը պիտի խափանեմ ։ Ո՞ւր
է իմաստունը, ո՞ւր է դպիրը,
ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը . չէ՞
որ Աստուած յիմարեցուց աս աշ-
21 խարհիս իմաստութիւնը ։ Քան-
զի որովհետեւ Աստուծոյ իմաստու-
թեամբը աշխարհ չճանչցաւ զԱս-
տուած իր իմաստութիւնովը, Աս-
տուած հաճեցաւ քարոզութեան
յիմարութիւնովը հաւատացողնե-
22 րը ապրեցընելու ։ Ինչու որ Հը-
րեաները նշան կ'ուզեն, և Յոյները
23 իմաստութիւն կը փնտռեն . Իսկ
մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիս-
տոսը՝ Հրեաներուն գայթակղու-
թիւն, ու Յոյներուն յիմարու-
24 թիւն . Բայց անոնց որ կանչուած
են, թէ՛ Հրեաներուն և թէ Յոյնե-
րուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօ-
րութիւնը և Աստուծոյ իմաստու-
25 թիւնը ։ Ինչու որ Աստուծոյ յի-
մարը մարդիկներէն աւելի իմաս-
տուն է, և Աստուծոյ տկարը մար-
26 դիկներէն աւելի զօրաւոր է ։ Ար-
դարեւ դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝
եղբայրներ, որ չէ՛ թէ մարմնոյ կող-
մանէ շատ իմաստուններ, և չէ՛ թէ
շատ զօրաւորներ, և չէ՛ թէ շատ
ազնուականներ կանչուեցան . Բայց 27
Աստուած աշխարհիս յիմարները
ընտրեց, որ ամօթով ընէ իմաս-
տունները . ու աշխարհիս տկար-
ները ընտրեց Աստուած, որ ամօ-
թով ընէ զօրաւորները . Եւ աշ- 28
խարհիս ցածազգիները ու անարգ-
ները ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչնե-
րը, որ բան մը եղողները խափա-
նէ . Որպէս զի մէկ մարմին մը չը- 29
պարծի Աստուծոյ առջեւ ։ Իսկ 30
դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսու-
սով, որ ան մեզի Աստուծմէ իմաս-
տութիւն՝ արդարութիւն՝ սրբու-
թիւն և փրկութիւն եղաւ . Որ 31
ինչպէս գրուած է, Ան որ կը պար-
ծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ ։

ԳԼ. Բ

Ես ալ եղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ, 1
չէ՛ թէ խօսքի կամ իմաստու-
թեան գերազանցութիւնով մը Աս-
տուծոյ վկայութիւնը ձեզի պատ-
մելու եկայ ։ Վասն զի ես միտքս 2
չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտ-
նալ, բայց միայն Յիսուս Քրիս-
տոսը, ու ան՝ խաչը ելած ։ Ես 3
ալ տկարութիւնով ու վախով և
շատ դողով ձեր քովը եկայ . Ու 4
իմ խօսքս և քարոզութիւնս չէ՛
թէ մարդկային իմաստութեան հա-
մոզիչ խօսքերով էր, հապա Հո-
գւոյն և զօրութեան ապացուցու-
թեամբը . Որպէս զի ձեր հաւատ- 5
քը մարդոց իմաստութիւնովը չըլ-
լայ, հապա Աստուծոյ զօրութիւ-
նովը ։ Սակայն կատարեալներուն 6
հետ իմաստութիւն կը խօսինք,
բայց չէ՛ թէ աս աշխարհիս իմաս-
տութիւնը, և ո՛չ աս աշխարհիս
ոչնչանալու իշխաններունը . Հա- 7
պա Աստուծոյ ծածուկ իմաստու-
թիւնը կը խօսինք խորհրդով, որ
աշխարհէն առաջ սահմանեց Աս-
տուած մեր փառքին համար . Որ 8
զանիկայ աս աշխարհիս իշխաններէն
մէկը չճանչցաւ . քանզի թէ որ
ճանչցած ըլլային, ալ փառաց
Տէրը խաչը չէին հաներ . Հապա 9
ինչպէս որ գրուած է, Ան բաները
որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ

լսեր ու մարդու սրտին մէջ չէ
ինկեր, Աստուած զինքը սիրողներուն
10 պատրաստեց ։ Բայց Աստուած
մեզի յայտնեց իր Հոգիովը . ինչու
որ Հոգին ամէն բան կը քննէ,
Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ ։
11 Վասն զի մարդիկներէն ո՞վ գիտէ
մարդուն բաները, բայց միայն
մարդուն հոգին որ իր մէջն է .
անանկ ալ Աստուծոյ բաները
մէկը չգիտեր, բայց միայն Աս-
12 տուծոյ Հոգին ։ Իսկ մենք չէ՛
թէ աս աշխարհիս հոգին առ-
ինք, հապա ան Հոգին որ Աս-
տուծմէ է . որ մենք ճանչնանք ան
բաները որ Աստուծմէ տրուեցաւ
13 մեզի . Որոնք նաև կը խօսինք,
չէ՛ թէ մարդկային իմաստութեան
սորվեցուցած խօսքերովը, հապա
Հոգիին սորվեցուցածներովը, և
հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը
14 յարմարցընենք ։ Իսկ շնչաւոր
մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները
չընդունիր, ինչու որ անոր իրեն
յիմարութիւն են, ու չկրնար ալ
գիտնալ, ինչու որ հոգևոր կեր-
15 պով կը քննուին ։ Բայց ան որ
հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու
16 ինքը մէկէ մը չքննուիր ։ Քանզի
ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը, որ
անոր խրատ տուող ալ ըլլայ . բայց
մենք Քրիստոսի միտքը ունինք ։

ԳԼ. Գ

1 Ես ալ եղբայրներ՝ չկրցայ խօսիլ
ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու,
հապա որպէս թէ մարմնաւորնե-
2 րու, Որպէս թէ Քրիստոսով տղա-
յոց . ձեզի կաթ կերցուցի, և
չէ՛ թէ կերակուր . ինչու որ դեռ
կարող չէիք, ու հիմա ալ տա-
կաւին կարող չէք . վասն զի դեռ
3 մարմնաւոր էք ։ Որովհետեւ տա-
կաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակա-
ռակութիւն և բաժանումներ կան,
չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու մարդկօ-
4 րէն կը քալէք ։ Քանզի երբոր
ձեզմէ մէկը կ'ըսէ թէ Ես Պօղո-
սեան եմ, և միւսը թէ Ես Ապո-
ղոսեան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք ։
Ուրեմն ո՞վ է Պօղոս կամ ո՞վ է
Ապողոս . Պաշտօնեաներ են, ո- 5
րոնցմով հաւատացիք . և ինչպէս
որ Տէրը տուաւ անոնց ամէն մէ-
կուն ։ Ես տնկեցի, Ապողոս ջուր 6
տուաւ, բայց Աստուած աճեցուց ։
Ուստի ո՛չ տնկողը բան մըն է, և 7
ո՛չ ջուր տուողը, հապա Աստուած՝
որ աճեցուց ։ Տնկողը ու ջուր 8
տուողը մէկ են, և ամէն մէկը իր
վարձքը պիտի առնէ իր աշխատու-
թեանը չափովը ։ Ինչու որ մենք 9
Աստուծոյ գործակից ենք, դուք Աս-
տուծոյ մշակութիւնն էք, Աստու-
ծոյ շինութիւնն էք ։ Աստուծոյ 10
շնորհացը չափովը որ ինծի տրուե-
ցաւ, իմաստուն ճարտարապետի
մը պէս հիմ դրի, բայց անոր վրայ
շինողը ուրիշ է . միայն թէ ամէն
մէկը թող զգուշանայ թէ ինչպէս
կը շինէ ։ Ինչու որ մէկը՝ ալ ու- 11
րիշ հիմ չկրնար դնել դրուածէն
'ի զատ, որ է Յիսուս Քրիստոս ։
Թէ որ մէկը աս հիմին վրայ կը շինէ 12
ոսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝
փայտ՝ խոտ՝ եղէգ, Ամէն մէկուն 13
գործը յայտնի պիտի ըլլայ . քան-
զի օրը երևան պիտի հանէ, ինչու
որ կրակով պիտի յայտնուի . և
ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ
ըլլալը կրակը պիտի փորձէ ։ Թէ 14
որ մէկուն շինած գործը մնալու ըլ-
լայ, ինքը վարձք պիտի առնէ .
Եւ թէ որ մէկուն շինածը այրելու 15
ըլլայ, անիկայ վնաս պիտի քաշէ .
բայց ինքը պիտի ազատի, սակայն
անանկ՝ իբր թէ կրակի մէջէն ։
Չէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար 16
էք դուք՝ և Աստուծոյ Հոգին ձեր
մէջը բնակած է ։ Թէ որ մէկը 17
Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ,
Աստուած անիկայ պիտի ապականէ,
ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ
է, որ դուք էք ։

Չըլլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ . 18
թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը իմաստուն
կը սեպէ աս աշխարհիս մէջ, թող
յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն ըլլայ .
Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստու- 19
թիւնը Աստուծոյ առջեւը յիմարու-
թիւն է . վասն զի գրուած է թէ
Անիկայ իմաստուններուն իրենց խո-

րամանկութեանը մէջ կը բռնէ ։
20 Եւ դարձեալ, Թէ Տէրը գիտէ ի-
մաստուններուն խորհուրդները, որ
21 ունայն են ։ Ուրեմն մէկը թող
22 չպարծենայ մարդոցմով. Վասն զի
ամէն բան ձերն է, թէ Պօղոս,
թէ Ապողոս, թէ Կեփաս, թէ
աշխարհ, թէ կեանքը, թէ մա-
հը, թէ ներկայ բաները եւ թէ
գալիքները՝ ամէն բան ձերն է.
23 Դուք ալ Քրիստոսինն էք, եւ Քը-
րիստոս՝ Աստուծոյ ։

ԳԼ. Դ

1 Այսպէս մարդիկ մեզ սեպեն՝
որպէս թէ Քրիստոսի սպասա-
ւորները ու Աստուծոյ խորհուրդ-
2 ներուն տնտեսները ։ Աւստի տըն-
տեսներուն մէջ կը փնտռուի որ
3 մէկը հաւատարիմ գտնուի ։ Բայց
ինծի սակաւ ոչինչ բան մըն է,
որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոց
դատողութենէն, մանաւանդ որ ես
4 ալ իմ անձս չեմ դատեր. (Վասն
զի ես իմ անձիս վրայով բան
մը չեմ գիտեր. բայց չէ թէ ատով
կ'արդարանամ.) Հապա զիս դա-
5 տողը Տէրն է ։ Ուրեմն ժամանա-
կէն առաջ դատողութիւն մի՛ ընէք,
մինչեւ որ գայ Տէրը՝ որ խաւարին
գաղտնիքը 'ի լոյս պիտի հանէ, ու
սրտերուն խորհուրդները յայտնի
պիտի ընէ. եւ ան ատենը ամէն
մէկուն գովութիւնը Աստուծմէ պի-
տի ըլլայ ։

6 Ասոնք օրինակ բերի եղբայրներ՝
իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ ձեզի
համար, որ դուք մեզմէ սորվիք
մարդոց վրայով գրուածէն աւելի բան
մը չխորհիլ, որ չըլլայ թէ ձեզմէ
մէկը հպարտանայ մէկու մը համար
7 ուրիշի մը դէմ ։ Վասնզի ո՞վ է
ան որ քեզ տարբեր կ'ընէ ուրիշ-
ներէն. եւ ի՞նչ ունիս որ չես առեր
դուն. եւ թէ որ առիր՝ ինչո՞ւ չա-
ռածի պէս կը պարծենաս ։

8 Արդէն կշտացած էք, արդէն
հարուստցաք, առանց մեզի թա-
գաւորեցիք. եւ երանի թէ թա-
գաւորէիք, որ մենք ալ ձեզ հետը
9 թագաւորէինք ։ Վասնզի կարծեմ
թէ Աստուած յետիններս ըրաւ մեզ
առաքեալներս մահապարտներու նը-
ման. Ինչու որ տեսարան եղանք
աշխարհքի, եւ հրեշտակներուն ու
մարդիկներուն ։ Մենք յիմարներ 10
ենք Քրիստոսի համար, եւ դուք
իմաստուններ Քրիստոսով. մենք
տկար՝ եւ դուք զօրաւոր. դուք փա-
ռաւորեալ՝ ու մենք անարգեալ ։
Մինչեւ աս օրուան ատենը կ'անօ- 11
թենանք ալ, կը ծարաւինք ալ,
մերկ ալ կը մնանք, կը ծեծուինք
ալ, աստանդական ալ կը պտըտ-
ինք, Եւ մեր ձեռքերովը գործելով 12
կ'աշխատինք. երբոր մեզ կը նախա-
տեն՝ կ'օրհնենք. երբոր կը հալածեն՝
կը համբերենք. Երբոր դէշ կը 13
խօսին՝ կ'աղաչենք. իբրեւ աշխարհքի
աղտեղութիւնը՝ ամէնուն անարգը
ըլլալով մինչեւ հիմա ։ Աս բաները 14
կը գրեմ՝ չէ թէ ձեզ ամչցնելու
համար, հապա կը խրատեմ իբրեւ
սիրելի որդիներուս պէս ։ Վասն 15
զի թէեւ դուք շատ հազար վար-
ժապետներ ունենաք Քրիստոսով,
բայց չէ թէ շատ հայրեր ունիք,
Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ես
ձեզ ծնայ աւետարանովը ։ Ուրեմն 16
կ'աղաչեմ ձեզի՝ ինծի նմանող ե-
ղէք ։ Ասոր համար ձեզի ղրկեցի 17
Տիմոթէոսը, որ իմ սիրելի որդիս
է՝ ու Տէրոջմով հաւատարիմ. որ
անիկայ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիս-
տոսով իմ ճամբաներս,
ինչպէս որ ամէն տեղ ամէն եկե-
ղեցիներուն մէջ կը սորվեցընեմ ։
Մէկ քանիները հպարտացան, որ- 18
պէս թէ ես պիտի չգամ ձեզի ։
Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի՝ թէ 19
որ Տէրը կամենայ, եւ պիտի հաս-
կընամ՝ չէ թէ հպարտացողներուն
խօսքերը, հապա զօրութիւնը ։
Վասն զի Աստուծոյ թագաւորու- 20
թիւնը չէ թէ խօսքով է, հապա
զօրութենով ։ Ի՞նչպէս կ'ու- 21
զէք, գաւազանո՞վ գամ ձեզի,
թէ սիրով եւ հեզութեան հոգիով ։

ԳԼ. Ե

Ալ հասարակ կը լսուի ձեր մէջը 1
պոռնկութիւն ըլլալ, եւ անանկ

պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն
մէջ ալ չկայ ։ որպէս թէ մէկը իր
2 հօրը կնիկը ունենայ ։ Եւ դուք
հպարտացեր էք, եւ ոչ մանաւանդ
սուգ ըրիք, որ ձեր մէջէն վերցուի
3 աս բանը ընողը ։ Ինչու որ թէ-
պէտ ես մարմնով հեռու եմ, բայց
հոգիով ներկայ եմ. ուստի հիմա
որպէս թէ ներկայ ըլլալով որոշեցի,
4 որ աս բանը ընողը՝ Երբոր մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը մէկ-
տեղ ժողվուիք դուք՝ ու իմ հոգիս
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրու-
5 թիւնովը, Անանկը Սատանային
մատնէք՝ մարմինը կորսուելու հա-
մար, որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը ։ Աս ձեր պարծանքը
աղէկ չէ. չէ՞ք գիտեր որ քիչ մը
խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ ։
7 Մաքրեցէք հին խմորը մէկդի, որ
ըլլաք նոր զանգուած, ինչպէս որ
անխմոր էք. Ինչու որ Քրիստոս
մեր զատիկը մեզի համար զոհուե-
8 ցաւ ։ Ուստի տօն կատարենք՝ չէ
թէ հին խմորով եւ չէ թէ չարու-
թեան ու անզգամութեան խմորովը,
հապա անկեղծութեան ու ճշմար-
9 տութեան անխմոր հացովը ։ Գրե-
ցի ձեզի թուղթին մէջ, որ պոռ-
10 նիկներուն հետ չխառնուիք ։ Եւ
[illegible] չէ թէ աս աշխարհքիս պոռ-
նիկներուն հետ, կամ ագահներուն
հետ, կամ յափշտակողներուն հետ,
կամ կռապաշտներուն հետ. հապա
թէ չէ պէտք էր որ դուք աշխարհքէս
11 դուրս ելլէիք ։ Բայց հիմա ձեզի
գրեցի չխառնուիլ, այնինչ թէ որ
մէկը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռնիկ
ըլլայ, կամ ագահ, կամ կռա-
պաշտ, կամ նախատող, կամ
գինով, կամ յափշտակող, ա-
նանկին հետ հաց ալ չուտել ։
12 Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինծի դուր-
սինները ալ դատել. չէ՞ որ դուք
13 ներսինները կը դատէք. Իսկ դուր-
սինները Աստուած պիտի դատէ.
ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէք ։

ԳԼ. Զ

1 Ձեզմէ մէկը՝ թէ որ մէկ բան մը
ունենայ իր ընկերին հետ, կը
համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւը
դատուիլ, ու չէ թէ սուրբերուն
առջեւը ։ Չէ՞ք գիտեր որ սուրբե- 2
րը պիտի դատեն աշխարհը. ու թէ
որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի,
ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չնչին
դատեր որոշելու ։ Չէ՞ք գիտեր որ 3
մենք հրեշտակներ պիտի դատենք.
ո՞ւր կը մնան հապա աշխարհքային
բաները ։ Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը 4
աշխարհքային դատեր ունիք, եկե-
ղեցւոյն անարգները ձեզի դատաւոր
դրէք ։ Ձեզ ամչցնելու համար 5
կը գրուցեմ. այնչափ եղաւ որ ձեր
մէջը մէկ իմաստուն մը չկայ որ
կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել իր
եղբայրներուն մէջ. Հապա եղբայր 6
եղբօր հետ դատի կը մտնէ, ան
ալ անհաւատներուն առջեւը ։ Ար- 7
դարեւ բոլորովին յանցանք մըն է աս
ձեր մէջը, որ իրարու հետ դատեր
ունիք. ինչո՞ւ մանաւանդ դուք ա-
նիրաւութիւն չէք կրեր. ինչո՞ւ
մանաւանդ դուք զրկանք չէք քաշեր ։
Հապա դուք անիրաւութիւն ու 8
զրկանք կ'ընէք, եւ ան ալ եղբայր-
ներուն ։ Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւ- 9
ները Աստուծոյ արքայութիւնը պի-
տի չժառանգեն. մի՛ խաբուիք,
ո՛չ պոռնիկները՝ ո՛չ կռապաշտնե-
րը՝ ո՛չ շնացողները՝ Ո՛չ իգացեալ- 10
ները՝ ո՛չ արուագէտները՝ ո՛չ գո-
ղերը՝ ո՛չ ագահները՝ ո՛չ գինովնե-
րը՝ ո՛չ նախատողները — ո՛չ յափշ-
տակողները Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը պիտի ժառանգեն ։ Եւ 11
ձեզմէ մէկ քանիները ասանկ էին.
բայց լուացուեցաք, բայց
սրբուեցաք, բայց արդարա-
ցաք Տէր Յիսուսին անունովը
ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը ։
Ամէն բան ինծի արտօնուած է, 12
բայց ամէն բան օգտակար չէ. ամէն
բան ինծի արտօնուած է, բայց
ես բանի մը իշխանութեան տակ պի-
տի չմտնեմ ։ Կերակուրները 13
փորին համար են ու փորը կերա-
կուրներուն համար, բայց Աստուած
ատիկա ալ ատոնք ալ պիտի խափանէ.
իսկ մարմինը պոռնկութեան համար
չէ, հապա Տէրոջ համար, ու Տէրը
մարմնոյն համար ։

14 մարմնին համար ։ Եւ Աստուած որ
Տէրը յարոյց , մեզ ալ պիտի յա-
15 րուցանէ իր զօրութիւնովը ։ Չէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս-
տոսի անդամներն են . ուստի Քրիս-
տոսի անդամները առնելով՝ պոռ-
նիկի անդամնե՞ր ընեմ . քաւ լիցի ։
16 Չէ՞ք գիտեր թէ ան որ պոռնիկին
կը միանայ , անոր հետ մէկ մարմին
կ'ըլլայ . քանզի կ'ըսէ , Եր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան ։
17 Իսկ ան որ Տէրոջը կը միանայ ,
18 անոր հետ մէկ հոգի կ'ըլլայ ։ Պոռ-
նկութենէն փախէ՛ք . ամէն մեղք որ
մարդ կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս
է . բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մար-
19 մինին դէմ կը մեղանչէ ։ Չէ՞ք
գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար
են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է ,
որ անիկայ Աստուծմէ ունիք , ու
20 դուք ձեր անձին տէրը չէք . Քան-
զի գնով ծախու առնուեցաք . ուս-
տի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր
մարմիններուն ու հոգիներուն մէջ ,
որ Աստուծոյ են ։

ԳԼ . Է.

1 Արդ ան բաներուն համար որ դուք
ինծի գրեցիք , աղէկ է մար-
2 դուս որ կնկան չմօտենայ ։ Բայց
պոռնկութիւնը արգիլելու համար
ամէն մարդ թող իր կինը ունե-
նայ , ու ամէն կնիկ իր էրիկը թող
3 ունենայ ։ Էրիկը իր կնկանը թող
պարտքը վճարէ՝ , նոյնպէս կնիկն
4 ալ իր էրկանը ։ Կնիկը իր մար-
մինին չիշխեր , հապա էրիկը . ա-
նանկ ալ էրիկը իր մարմինին չիշ-
5 խեր , հապա կնիկը ։ Մէկզմէկ
մի՛ զրկէք , եթէ ոչ միաբանու-
թեամբ ատեն մը՝ աղօթքի պարա-
պելու համար , ու նորէն իրարու
դարձէք , որ Սատանան ձեզ չփորձէ
ձեր անժուժկալութեանը համար ։
6 Աս կը գրեմ թոյլ տալով , և
7 չէ՛ թէ հրամայելով ։ Քանզի կ'ու-
զէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլ-
լային . բայց ամէն մէկը իր պար-
գևը ունի Աստուծմէ , մէկը անանկ՝
8 ու միւսը անանկ ։ Բայց չամուս-
նացածներուն ու որբևայրիներուն
կ'ըսեմ , Աղէկ է անոնց՝ թէ որ
ինծի պէս կենան ։ Հապա թէ որ 9
ժուժկալութիւն չունին , թող ա-
մուսնանան , ինչու որ աղէկ է ա-
մուսնանալը քան թէ բորբոքիլը ։
Բայց ամուսնացածներուն կը պա- 10
տուիրեմ ոչ թէ ես , հապա Տէ-
րը , որ կնիկը էրիկէն չզատուի ,
(Իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց 11
ամուսնանալու մնայ , կամ իր էր-
կանը հետ հաշտուի ,) ու էրիկը
իր կնիկը թող չձգէ ։ Բայց ու- 12
րիշներուն ես կ'ըսեմ՝ ոչ թէ Տէ-
րը . Թէ որ մէկ եղբայր մը ան-
հաւատ կնիկ ունենայ , ու անոր
հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը ,
թող չձգէ զանիկայ ։ Եւ կնիկ 13
մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ , ու
անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնա-
կիլը թող չձգէ զանիկայ ։ Ինչու 14
որ անհաւատ էրիկը սրբուած է
կնիկովը , և անհաւատ կնիկը սրբ-
ուած է էրիկովը . ապա թէ ոչ՝
ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային .
բայց հիմա սուրբ են ։ Իսկ թէ 15
որ անհաւատը զատուի , թող զա-
տուի . եղբայր մը կամ քոյր մը
անանկ պարագաներու մէջ գերի
չէ . սակայն Աստուած խաղաղու-
թեան կանչեց մեզ ։ Քանզի ի՞նչ 16
գիտես դուն կնիկ՝ դուցէ քու էրիկդ
պիտի ազատես . կամ դուն ի՞նչ
գիտես էրիկ՝ դուցէ քու կնիկդ պի-
տի ազատես ։ Միայն թէ ամէն 17
մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց ,
ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած
կանչեց , անանկ թող երթայ , ու
ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես ասանկ
պատուէր կու տամ ։

Թէ որ թլփատուած մէկը հա- 18
ւատքի կանչուեցաւ , թող նորէն
անթլփատ չըլլայ . չթլփատուած-
ներէն մէկը կանչուեցաւ , թող
չթլփատուի ։ Ինչու որ թլփա- 19
տութիւնը բան մը չէ , ու անթլ-
փատութիւնը բան մը չէ . հապա
Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահ-
պանութիւնը պէտք է ։ Բայց ամէն 20
մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կան-
չուեցաւ , թող անոր մէջ կենայ ։

21 Ծառա՞յ կանչուեցար , հոգ չըլլայ
քեզի . բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ , ան ընտրէ ։ Վասն զի
ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած
է , Տէրոջը ազատագրեալն է անի-
կայ . նոյնպէս ալ ան ազատը որ
կանչուած է , Քրիստոսի ծառան
23 է ։ Դուք գնով ծախու առնուե-
ցաք , մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք ։
24 Եղբայրներ՝ ամէն մէկը ինչ կո-
չումի մէջ որ կանչուեցաւ , թող
անոր մէջ կենայ Աստուծոյ առ-
ջևը ։

25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն
հրաման մը չունիմ , միայն թէ Տէ-
րոջմէն հաւատարիմ ըլլալու ողոր-
մութիւն գտածի մը պէս խրատ կու
26 տամ ։ Ուրեմն ես կը սեպեմ որ
ասիկայ աղէկ է հիմակուան նեղու-
թեանը համար , այսինքն աղէկ է
27 մարդուս որ անանկ ըլլայ ։ Կա-
պուա՞ծ ես կնկան , մի՛ փնտռեր ար-
ձակուիլ . արձակուա՞ծ ես կնիկէ ,
28 մի՛ փնտռեր կնիկ ։ Իսկ թէ որ ա-
մուսնանաս՝ չմեղանչեցիր , և թէ որ
կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց . բայց
անանկները մարմնոյ նեղութիւն պի-
տի ունենան . սակայն ես ձեզի կը
29 խնայեմ ։ Բայց աս կ'ըսեմ եղ-
բայրներ , որ ժամանակը կարճցած
է . ալ անոնք որ կնիկ ունին , ա-
30 նանկ ըլլան որպէս թէ չունին , Եւ
անոնք որ կու լան , որպէս թէ չեն
լար , ու անոնք որ կը խնդան , որ-
պէս թէ չեն խնդար , և անոնք որ
ծախու կ'առնեն , որպէս թէ բան
31 մը չունին , Եւ անոնք որ աշխարհս
կը գործածեն՝ որպէս թէ դէշ կեր-
պով չեն գործածեր . ինչու որ աս
աշխարհիս կերպարանքը կ'անցնի ։
32 Բայց ես կ'ուզեմ որ դուք անհոգ
ըլլաք . ան որ չամուսնացած մար-
դը Տէրոջը բաները կը հոգայ , թէ
33 ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ . Իսկ
ամուսնացածը աշխարհիս բաները
կը հոգայ , թէ ինչպէս իր կնկանը
34 հաճելի ըլլայ ։ Եւ ամուսնացած
կնիկը ու կոյսը կը տարբերին ի-
րարմէ . ինչու որ կոյսը Տէրոջը բա-
ները կը հոգայ , որ ինքը սուրբ
ըլլայ հոգւով ու մարմնով . իսկ
ամուսնացած կնիկը աշխարհիս բա-
ները կը հոգայ , թէ ինչպէս իր էր-
կանը հաճելի ըլլայ ։ Բայց աս բա- 35
նը ձեր օգուտին համար կը զրու-
ցեմ , ոչ թէ ձեր վրայ վարմ մը
ձգելու , հապա պարկեշտութեան
համար ու առանց զբաղմանց Տէ-
րոջը ծառայելու համար ։ Իսկ թէ 36
որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին
համար՝ թէ որ չափը անցեր է , ու
պէտք է անանկ ըլլալ , ինչ որ
կ'ուզէ՝ թող ընէ , մեղք չգործեր .
թող ամուսնանան ։ Բայց ան որ 37
իր սրտին մէջ հաստատ կը կենայ ,
ու իր վրայ հարկ մըն ալ չկայ , հա-
պա իր կամքին վրայ իշխանութիւն
ունի , ու իր սրտին մէջ այսպէս
որոշեր է որ իր կոյսը պահէ , աղէկ
կ'ընէ ։ Ուստի ան որ իր կոյսը 38
կ'ամուսնացընէ , աղէկ կ'ընէ . ու
ան որ չամուսնացըներ , աւելի ա-
ղէկ կ'ընէ ։ Կնիկը կապուած է՝ 39
որչափ ժամանակ որ իր էրիկը ողջ
է . հապա թէ որ իր էրիկը մեռնի ,
ազատ է ամուսնանալու որու որ ու-
զէ , միայն թէ Տէրոջմով ։ Բայց 40
իմ դատողութեանս նայելով աւելի երա-
նելի է թէ որ անանկ կենայ . և
կարծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հո-
գին ունիմ ։

ԳԼ . Ը.

Բայց կռոց զոհերուն վրայով՝ գի- 1
տենք որ ամէնքս ալ գիտութիւն
ունինք . գիտութիւնը կը հպար-
տացընէ , բայց սէրը շինութիւն
կ'ընէ ։ Եւ թէ որ մէկը կը կարծէ 2
թէ բան մը գիտէ , դեռ բնաւ մէկ
բան մը չգիտեր՝ ինչպէս որ պէտք է
գիտնալ ։ Իսկ թէ որ մէկը զԱս- 3
տուած կը սիրէ . ինքը անկէ ճանչ-
ցուած է ։ Ուստի կռոց զոհուած- 4
ները ուտելու վրայով՝ գիտենք որ
կուռքը ոչինչ է աշխարհիս մէջ ,
և որ մէկէն ՚ի զատ ուրիշ Աստուած
մը չկայ ։ Քանզի թէև ըլլան ալ 5
անուանով աստուածներ՝ թէ երկին-
քը և թէ երկրիս վրայ , (ինչպէս
որ կան շատ աստուածներ ու շատ
տէրեր ,) Բայց մեզ մէկ Աստուած 6
ունինք Հայրը , ուկից են ամէն

բաները, և մենք ալ անով. ու մէկ
Տէր Յիսուս Քրիստոս, որ անով
են ամէն բաները, ու մենք ալ անով։
7 Բայց ամէնուն քովը գիտութիւն
չկայ. և ոմանք կուռքի
վրայով խղճմտանք ունենալով՝ մինչև
հիմա կ'ուտեն կուռքի զոհուածի
պէս, և իրենց խղճմտանքը որովհետև
8 տկար է՝ կը պղծուի։ Սակայն
կերակուրը մեզ Աստուծոյ առջև
չընծայեր. քանզի ոչ եթէ
ուտենք՝ կ'աւելնանք, և ոչ եթէ
9 չուտենք՝ կը պակսինք։ Բայց զգուշացէք,
որ չըլլայ թէ ատ ձեր
իշխանութիւնը տկարներուն գայթակղութիւն
10 ըլլայ։ Քանզի եթէ
մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն
ունիս, կուռքի մեհեանին մէջ սեղան նստած,
չէ՞ որ անոր տկար մարդուն
խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի
առնէ կուռքի զոհուածը ուտելու,
11 Եւ քու գիտութեամբդ ան տկար
եղբայրը կորսուի, որուն համար որ
12 Քրիստոս մեռաւ։ Եւ այսպէս
եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու
անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով,
Քրիստոսի դէմ կը մեղանչէք։
13 Ուստի թէ որ կերակուրը
կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս,
միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ
իմ եղբայրս չգայթակղեցնեմ։

ԳԼ. Թ.

1 Չէ՞ որ ես առաքեալ եմ. չէ՞ որ
ես ազատ եմ. չէ՞ որ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը տեսայ.
չէ՞ որ դուք էք իմ գործս Տէրոջմով։
2 Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ
չըլլամ ալ, բայց անտարակոյս
ձեզի եմ. ինչու որ իմ առաքելութեանս
կնիքը դուք էք Տէրոջմով։
3 Իմ պատասխանս անոնց
4 որ զիս կը քննեն՝ աս է. Միթէ
մենք իշխանութիւն չունի՞նք ուտելու
5 ու խմելու։ Միթէ մենք
իշխանութիւն չունի՞նք Քրիստոնեայ
քոյր եղող կին մը մեր հետը
պտըտցնելու, ինչպէս որ ուրիշ
առաքեալները ու Տէրոջը եղբայր-
6 ները ու Կեփաս կ'ընեն։ Միթէ
ես ու Բառնաբաս միայն իշխանութիւն
չունի՞նք չգործելու։ Ո՞վ 7
իր ապրուստովը զինուորութիւն
կ'ընէ. ո՞վ այգի կը տնկէ, ու
անոր պտուղէն չուտեր. կամ ո՞վ
ոչխարներ կ'արածէ, ու ոչխարներուն
կաթէն չուտեր։ Միթէ 8
մարդկօրէ՞ն կը զրուցեմ աս բաները,
կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյնը
կը զրուցէ։ Քանզի Մովսէսին 9
օրէնքին մէջն ալ գրուած է,
Կալի մէջ աշխատող եզին դունչը
չկապես։ Միթէ եզնե՞րուն համար
Աստուծոյ հոգն էր. Չէ՞ որ մանաւանդ 10
մեզի համար կ'ըսէ. վասն զի
մեզի համար գրուեցաւ. որովհետև
ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յուսով
հերկէ, և ան որ ցորենը կը
ծեծէ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով
ընէ։ Թէ որ մենք ձեզի հոգևոր 11
բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան
մըն է թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր
բաներ հնձենք։ Թէ որ ուրիշները 12
ձեր վրայ աս իշխանութիւնը ունին,
չէ՞ որ աւելի մենք. բայց մենք
աս իշխանութիւնը չգործածեցինք,
հապա ամէն բանի կը համբերենք,
որ Քրիստոսի աւետարանին արգելք
մը չըլլանք։ Չէ՞ք գիտեր 13
որ տաճարին մէջ աշխատողները
տաճարէն կ'ուտեն, ու անոնք որ
սեղանին պաշտօնեաներն են, սեղանէն
բաժին կ'առնեն։ Նոյնպէս ալ 14
Տէրը հրաման տուաւ, որ աւետարանը
քարոզողները աւետարանէն
ապրին։ Բայց ես աս բաներուն 15
մէկը չգործածեցի, ո՛չ ալ աս
բաները գրեցի որ ինծի ասանկ ըլլայ.
քանզի աւելի աղէկ է ինծի որ
մեռնիմ, քան թէ մէկը իմ պարծանքս
պարապ հանէ։ Վասն զի 16
թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ,
ինծի պարծանք մը չէ, ինչու որ
իմ վրաս հարկ մըն է. մանաւանդ
վայ է ինծի՝ թէ որ աւետարանը
չքարոզեմ։ Ինչու որ եթէ ասիկայ 17
կամաւ ընեմ, վարձք կ'ունենամ. իսկ եթէ ակամայ, ան ինծի
յանձնուած տնտեսութիւն մըն է։
Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ'ըլլայ ինծի. 18
ան է՝ որ քարոզելու ատենս

Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ,
որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ
իշխանութիւնս գէշ կերպով գործածեմ։
19 Քանզի թէև ես ամէնէն
ազատ էի, իմ անձս ամէնուն ծառայ
ըրի, որ շատերը շահիմ։
20 Հրեաներուն հետ Հրեայի պէս
21 եղայ՝ որ Հրեաները շահիմ. Օրէնքի
տակ եղողներուն հետ օրէնքի
տակ եղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես
օրէնքի տակ էի,) որ օրէնքի տակ
եղողներն ալ շահիմ. օրէնքի տակ
չեղողներուն հետ օրէնքի տակ չեղողի
պէս եղայ, (չէ թէ ես Աստուծմէ
օրէնք չունէի, հապա Քրիստոսի
օրէնքին տակն էի,) որ
օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ.
22 Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ,
որ տկարները շահիմ. ամէնուն
հետ ամէն բան եղայ, որ ըլլայ թէ
23 մէկ քանիները ազատեմ։ Եւ
ասիկայ աւետարանին համար կ'ընեմ,
որ անոր կցորդ ըլլամ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ
վազողները իրաւ կը վազեն ամէնը,
բայց մէկը կ'առնէ մրցանակը.
25 անանկ վազեցէք որ հասնիք։ Եւ
ամէն մէկ որ կը մրցի՝ ամէն բանի
մէջ ժուժկալութիւն կը պահէ.
անոնք եղծանելի պսակը
առնելու համար, ու մենք՝ անեղծանելին։
26 Ուստի ես անանկ կը
վազեմ, չէ թէ որպէս թէ անըստուգութեամբ.
ես անանկ բռնամարտութիւն կ'ընեմ, չէ թէ որ-
27 պէս թէ հովը ծեծելով. Բայց իմ
մարմինս կը ճնշեմ ու կը նուաճեմ,
որ չըլլայ թէ ուրիշներուն
քարոզելէս ետև ես ինքս խոտելի
գտնուիմ։

ԳԼ. Ժ.

1 Չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք
եղբայրներ, որ մեր հայրերը
2 ամէնքն ալ ամպին տակն էին. Ու
ամէնքն ալ ծովէն անցան, և ամէնքն
ալ Մովսէսով մկրտուեցան
3 ամպին ու ծովին մէջ, Եւ ամէնքն
ալ նոյն հոգևոր կերակուրը կերան.
4 Ու ամէնքն ալ նոյն հոգևոր խմելիքը
խմեցին, ինչու որ կը խմէին
ան հոգևոր վէմէն որ անոնց հետը
կ'երթար. ու ան վէմը Քրիստոս
էր։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շատերուն 5
հաճեցաւ Աստուած, ինչու
որ անապատին մէջ փռուած
ինկան։ Ու ան բաները մեզի օրինակ 6
եղան, որ չար բաներու ցանկացող
չըլլանք, ինչպէս որ անոնք
ցանկացան։ Ո՛չ ալ կռապաշտ 7
ըլլաք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք.
ինչպէս որ գրուած է, Ժողովուրդը
նստաւ ուտելու ու խմելու, ու ելան
խաղալու։ Եւ պոռնկութիւն 8
չընենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք
պոռնկեցան, ու մէկ օրուան մէջ
քսանըերեք հազար հոգի ինկան։
Եւ Քրիստոսը չփորձենք, ինչպէս 9
որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին, ու
օձերէն կորսուեցան։ Եւ տրտունջ 10
չընէք, ինչպէս որ անոնցմէ
ոմանք տրտունջ ըրին, ու սատակիչէն
կորսուեցան։ Բայց աս 11
ամէն բաները իբրև օրինակ կը
պատահէր անոնց. իսկ մեզի որոնց
դարերուն վերջը հասաւ, խրատ
ըլլալու համար գրուեցաւ։ Ուստի 12
ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն
կեցած է, թող զգուշանայ որ
չըլլայ թէ իյնայ։ Ձեզի մարդկային 13
փորձութենէ 'ի զատ ուրիշ
չէ պատահած. բայց Աստուած հաւատարիմ
է, որ ձեզ պիտի չթողու
ձեր կարողութենէն աւելի
փորձուելու, հապա փորձութեանը
հետ ազատութեան միջոց մըն ալ
պիտի տայ, որ կարող ըլլաք համբերելու։

Անոր համար, իմ սիրելիներս՝ 14
կռապաշտութենէ փախէք։ Որ- 15
պէս թէ իմաստուններու հետ կը
խօսիմ. դուք դատեցէք ինչ որ կը
զրուցեմ։ Օրհնութեան գաւաթը 16
որ մենք կ'օրհնենք, չէ՞ որ Քրիստոսի
արեանը հաղորդութիւնն
է. հացը որ մենք կը կտրենք, չէ՞
որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդութիւնն
է։ Ինչու որ մենք շատերնիս 17
մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք,
վասն զի ամէնքս ալ ան մէկ հացէն
կը վայելենք։ Նայեցէք մարմնաւոր 18
Իսրայէլին. չէ՞ որ ան զոհուած-

նե՛րը ուտողները սեղանին հաղորդ
19 են ։ Ուրեմն ի՞նչ կ'ըսեմ , թէ
կուռքը բա՞ն մըն է , կամ թէ կուռ-
20 քի զոհուածը բա՞ն մըն է ։ Բայց —
կ'ըսեմ թէ ան բաները որ հեթա-
նոսները զոհ կ'ընեն , դևերուն կը
զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ . ու
չեմ ուզեր որ դուք դևերուն հա-
ղորդ ըլլաք . չէք կրնար խմել Տէ-
րոջը գաւաթը ու դևերուն գաւա-
21 թը . Չէք կրնար վայելել Տէրոջը
սեղանէն ու դևերուն սեղանէն ։
22 Նախանձի՞ գրգռենք Տէրը , միթէ
մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք ։
23 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է ,
բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար .
ամէն բան ինծի օրինաւոր է , բայց
չէ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ը-
24 նէ ։ Զըլլայ որ մէկը միայն իր ան-
ձին օգուտը փնտռէ , հապա իր
25 ընկերինն ալ ։ Ամէն ինչ որ բա-
պանդանոցին մէջ կը ծախուի կե-
րէք , ու քննութիւն մի՛ ընէք
26 խղճմտանքի համար . Ինչու որ եր-
կիրը իր լրութեամբը Տէրոջն է ։
27 Ու թէ որ անհաւատներէն մէկը
ձեզ կերուխումի հրաւիրէ , և ուզէք
երթալ , ամէն ինչ որ առջևնիդ
դրուի կերէք , ու քննութիւն մի՛
28 ընէք խղճմտանքի համար ։ Հապա
թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Ասիկայ
կուռքի զոհուած է , ան ըսողին իրեն
համար որ յայտնեց , ու խղճ-
29 մտանքի համար մի՛ ուտէք . Ա-
նոր խղճմտանքը կ'ըսեմ՝ չէ թէ
ձերը , հապա ընկերինը ։ Բայց
ինչու իմ ազատութիւնս ուրիշ
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն . Եթէ
որ ես շնորհակալութեամբ կը վայե-
լեմ , ինչու հայհոյուիմ , որուն համար
31 որ կը գոհանամ ։ Արդ թէ ուտէք՝
թէ խմէք և թէ ինչ գործ որ ընէք ,
ամէն բան Աստուծոյ փառքին համար
32 ըրէք ։ Գայթակղութեան պատ-
ճառ մի՛ ըլլաք , ոչ Հրեաներուն ,
ոչ հեթանոսներուն և ոչ Աստու-
33 ծոյ եկեղեցիին . Ինչպէս որ ես ալ
ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ'ըլ-
լամ , ու չեմ փնտռեր իմ անձիս
օգուտը , հապա շատերունը՝ որ
փրկուին ։

ԳԼ. ԺԱ

Ինծի նմանող եղէք , ինչպէս որ 1
ես ալ Քրիստոսի ։ Արդ ձեզ 2
կը գովեմ՝ եղբայրներ , որ ամէն
բանի մէջ զիս կը յիշէք , ու ա-
ւանդութիւնները կը բռնէք՝ ինչպէս որ
ես ձեզի աւանդեցի ։ Բայց կ'ու- 3
զեմ որ գիտնաք թէ ամէն էրիկ
մարդուն գլուխը Քրիստոս է , ու
կնկանը գլուխը՝ էրիկ մարդը , և
Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած ։ Ա- 4
մէն էրիկ մարդ որ գլուխը գոց ա-
ղօթքի կը կայնի կամ մարգա-
րէութիւն կ'ընէ , անպատիւ կ'ընէ
իր գլուխը ։ Ու ամէն կնիկ որ 5
գլուխը բաց աղօթքի կը կայնի ,
կամ մարգարէութիւն կ'ընէ , ան-
պատիւ կ'ընէ իր գլուխը . ինչու
որ մի և նոյն բանն է որպէս
թէ ածիլուած էր ։ Վասն զի թէ 6
որ կնիկը չծածկուիր , թող իր
մազերն ալ կտրէ . հապա թէ որ
ամօթ է կնկան մը իր մազերը կտրե-
լը կամ ածիլուիլը , թող ծած-
կուի ։ Էրիկ մարդու պէտք չէ իր 7
գլուխը ծածկել , ինչու որ Աստու-
ծոյ պատկերը ու փառքն է . բայց
կնիկը էրկանը փառքն է ։ Քան- 8
զի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է ,
հապա կնիկը՝ էրիկ մարդէն ։ Ին- 9
չու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ
կնկանը համար , հապա կնիկը՝ էր-
կանը համար ։ Ասոր պատճառով պէտք 10
է որ կնիկը իր գլխուն շուք դնէ
հրեշտակներուն համար ։ Բայց ո՛չ 11
կնիկը առանց էրիկ մարդու կ'ըլլայ ,
ու ո՛չ էրիկ մարդը առանց կնկան՝
Տէրոջմով ։ Վասն զի ինչպէս որ 12
կնիկը էրիկ մարդէն է , անանկ ալ
էրիկ մարդը կնկան միջոցով ։ բայց
ամէնը Աստուծմէ ։ Դուք ձեզի՛ 13
դատեցէք . կը վայլէ՞ որ կնիկ մարդու
գլուխը բաց աղօթքի կայնիլ Աս-
տուծոյ առջևը . Չէ՞ որ բնու- 14
թիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ
էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մա-
զերով է , իրեն անարգանք է .
Բայց կնիկը թէ որ երկար մազերով 15
է , իրեն փառք է . ինչու որ մա-
զերը ծածկոցի տեղ տրուած են

16 իրեն ։ Սակայն թէ որ մէկը հա-
կառակող ըլլալ կ'ուզէ , մենք ա-
նանկ սովորութիւն չունինք , ո՛չ
ալ Աստուծոյ եկեղեցիները ։
17 Բայց աս պատուիրելով չեմ
գովեր , ինչու որ ձեր ժողվուիլը
չէ թէ աղէկ՝ հապա գէշ արդիւնք
18 կ'ունենայ ։ Քանզի նախ՝ երբոր
մէկտեղ կը ժողվուիք եկեղեցւոյն
մէջ , կը լսեմ որ բաժանմունքներ
կան ձեր մէջը ։ և քիչ մասին կը
19 հաւատամ ։ Վասն զի հարկա-
ւոր է ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ
պիտի ըլլան , որ ձեր մէջը եղող
20 ընտիրները երևնան ։ Ուստի դուք
որ մէկտեղ կը ժողվուիք , ատիկայ
Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ .
21 Ինչու որ ուտելու ատենը ամէն մէ-
կը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ .
ու մէկը անօթի կը մնայ , ու միւ-
22 սը կը գինովնայ ։ Միթէ ուտե-
լու ու խմելու համար տուն չու-
նի՞ք , կամ թէ Աստուծոյ եկեղե-
ցի՞ն կ'անարգէք , և ամօթով կ'ը-
նէք չքաւորները . ձեզի ի՞նչ ը-
սեմ , ձեզ գովե՞մ . աս բանին
23 մէջ չեմ գովեր ։ Ինչու որ ես
Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի
ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս
իր մատնուած գիշերը հաց առաւ .
24 Ու գոհանալով՝ կտրեց ու ըսաւ ,
Առէք ու կերէք , աս է իմ մար-
մինս՝ որ ձեզի համար կը կտրուի .
ասիկայ ըրէք զիս յիշելու համար ։
25 Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն
ետք ——— ու ըսաւ , Աս գաւա-
թը նոր ուխտ է իմ արիւնովս .
ասիկայ ըրէք քանի անգամ որ խը-
մելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար ։
26 Վասն զի քանի անգամ որ աս հա-
ցը ուտէք ու աս գաւաթը խմէք ,
Տէրոջը մահը կը պատմէք , մինչև
27 որ ինքը գայ ։ Ուստի ով որ աս
հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը
խմէ անարժանաբար , պարտական
պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն և ա-
28 րեանը ։ Ուրեմն թող մարդ իր
անձը փորձէ , ու այնպէս ան հացէն
ուտէ և ան գաւաթէն խմէ ։
29 Վասն զի ան որ անարժանաբար
կ'ուտէ ու կը խմէ , իր անձին դա-
տապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը
խմէ , ինչու որ Տէրոջը մարմինը
չորոշեր ։ Ասոր համար ձեր մէջ 30
շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ
կան , և շատեր ալ կը ննջեն ։
Ինչու որ եթէ ինքզինքնիս դատելու 31
ըլլայինք , պիտի չդատուէինք ։ Իսկ 32
երբոր կը դատուինք , Տէրոջմէ կը
խրատուինք , որ աշխարհքի հետ չը-
դատապարտուինք ։ Ուստի իմ 33
եղբայրներս՝ երբոր մէկտեղ կը ժող-
վուիք ուտելու , իրարու սպասե-
ցէք ։ Իսկ թէ որ մէկը անօթի 34
է , թող իր տանը մէջ ուտէ , որ
չըլլայ թէ դատապարտութեան հա-
մար ժողվուիք ։ Ու ուրիշ բա- 35
ները՝ ինքս եկած ատենս պիտի պա-
տուիրեմ ։

ԳԼ. ԺԲ

Բայց հոգևոր պարգևներուն վրա- 1
յով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ ,
որ չգիտցող ըլլաք ։ Դուք գի- 2
տէք որ երբ հեթանոս էիք , համր
կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս
որ կ'առաջնորդուէիք ։ Ուստի 3
— ձեզի կ'իմացընեմ , թէ մէկը
չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօ-
սի՛ ու Յիսուսը նզովեալ կո-
չէ . և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը
Տէր կոչել , եթէ ոչ Հոգւով
Սրբով ։ Ու պարգևները զա- 4
նազան են , բայց նոյն Հոգին
է ։ Ու պաշտօնները զանազան 5
են , բայց նոյն Տէրն է ։ Նոյնպէս 6
ներգործութիւնները զանազան են ,
բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներ-
գործէ ամէնը ամէն բանի մէջ ։
Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտ- 7
նութիւնը տրուած է օգուտի հա-
մար ։ Մէկու մը՝ Հոգիով իմաս- 8
տութեան խօսք տրուած է , ուրի-
շին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
—— չափովը . Մէկալին հաւատք՝ 9
նոյն Հոգիովը . ուրիշին բժշկու-
թեան պարգևներ՝ նոյն Հոգիովը .
Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ , 10
ուրիշին՝ մարգարէութիւն , ուրի-
շին՝ հոգւոց զննութիւն , ուրիշին
զանազան լեզուներ , ուրիշին լե-
զուներու թարգմանութիւն ։ Բայց 11

այս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը
ներգործէ, և ամէն մէկուն զատ
զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ կ'ուզէ։
12 Վասնզի ինչպէս որ մարմինը մէկ
է ու շատ անդամներ ունի, և այն
մարմինին բոլոր անդամները որ շատ
են՝ մէկ մարմին են, անանկ ալ
13 Քրիստոս։ Ինչու որ մենք ամէնքս
մէկ Հոգիով մէկ մարմին
ըլլալու մկրտուեցանք, թէ Հրեաներ,
թէ հեթանոսներ, թէ
ծառաներ, թէ ազատներ, և ամէնքս
ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք։
14 Ինչու որ մարմինը մէկ անդամ մը
15 չէ, հապա շատ։ Եթէ որ ոտքը
ըսէ, Որովհետև ես ձեռք չեմ՝
մարմինէն չեմ, չէ՞ թէ անով ան
16 մարմինէն չէ։ Ու թէ որ ականջը
ըսէ, Որովհետև ես աչք չեմ՝ մարմինէն
չեմ, չէ՞ թէ անով ան մարմինէն
17 չէ։ Եթէ որ բոլոր մարմինը
աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պիտի
ըլլար. և թէ որ բոլորը լսելիք
ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտոտելիքը։
18 Բայց հիմա Աստուած անդամները
դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը
մարմինին մէջ, ինչպէս որ ինքը
19 ուզեց։ Հապա թէ որ ամէնը
մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր
20 պիտի ըլլար։ Բայց հիմա անդամները
շատ են, ու մարմինը՝
21 մէկ։ Չկրնար աչքը ըսել ձեռքին
թէ Դուն ինծի պէտք չես.
և ոչ դարձեալ գլուխը ոտքերուն
22 թէ Ինծի պէտք չէք։ Մանաւանդ
մարմնոյն այն անդամները որ շատ
տկար կ'երևնան, աւելի հարկաւոր
23 են. Ու մարմնոյն այն անդամները
որ կարծես անպատիւ ըլլալ կը
սեպենք, անոնց վրայ աւելի պատիւ
կը դնենք. ու ասանկով մեր
անվայելուչ անդամները աւելի վայելչութիւն
24 ունին։ Ու մեր վայելուչ
անդամներուն բան մը պէտք
չէ. բայց Աստուած մարմինը
բարեխառնեց, ու պակասութիւն
ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 Որպէս զի մարմնոյն մէջ երկպառակութիւն
չըլլայ, հապա անդամները
մի և նոյն հոգը ունենան
26 իրարու վրայ։ Ու թէ որ մէկ
անդամը նեղութիւն քաշէ, բոլոր
անդամները կը նեղուին անոր հետը.
և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը,
բոլոր անդամները կ'ուրախանան
անոր հետը։ Արդ դուք Քրիստոսի 27
մարմինն էք, ու մասնաւորապէս
անոր անդամները։ Ու 28
Աստուած եկեղեցիին մէջ դրաւ մէկ
քանիները, նախ՝ առաքեալներ,
երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝
վարդապետներ, ետքը հրաշքներ,
ետքը բժշկութիւններու պարգևներ,
օգնութիւններ, կառավարութիւններ,
լեզուներու տեսակներ։ Միթէ ամէնը առաքեալնե՞ր 29
են. միթէ ամէնը մարգարէնե՞ր
են. միթէ ամէնը վարդապետնե՞ր
են. միթէ ամէնը հրաշքնե՞ր
կը գործեն. Միթէ ամէնը 30
բժշկութեան պարգևնե՞ր ունին.
միթէ ամէնը լեզունե՞ր կը խօսին.
միթէ ամէնը թարգմանութի՞ւն
կ'ընեն։

Բայց դուք նախանձաւոր եղէք 31
այն շնորհքներուն որ լաւագոյն են.
և ես ալ աւելի աղէկ ճամբայ մը
կը ցուցնեմ ձեզի։

ԳԼ. ԺԳ.

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակներուն 1
լեզուները խօսիմ՝ և սէր չունենամ,
ես ձայն տուող պղինձի
պէս եղայ, կամ ճչեցող ծնծղաներու
պէս։ Ու թէ որ մարգարէութիւն 2
ունենամ, ու հասկընամ
ամէն խորհուրդները ու ամէն գիտութիւնը,
և թէ որ ունենամ
ամէն հաւատքը մինչև լեռները տեղափոխելու,
ու սէր չունենամ,
ոչինչ եմ։ Ու թէ որ իմ բոլոր 3
ստացուածքս աղքատներուն կերցընեմ,
ու իմ մարմինս այրուելու
տամ, և սէր չունենամ, օգուտ մը
չեմ ունենար։ Սէրը երկայնամիտ 4
է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր,
սէրը չգոռոզանար, չհպարտանար,
Անվայել վարմունք չունենար, իրենը 5
չփնտռեր, բարկութեան չգրգռուիր,
չարութիւն չխորհիր,
Անիրաւութեան վրայ չխնդար, 6
հապա ճշմարտութեան խնդակից

7 կ'ըլլայ, Ամէն բանի կը զիջանի,
ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն
բանի կը յուսայ, ամէն բանի կը
8 համբերէ։ Սէրը բնաւ չիյնար.
բայց թէ որ մարգարէութիւններ
ըլլան՝ պիտի խափանին, թէ որ լեզուներ՝
պիտի դադարին, թէ որ
9 գիտութիւն՝ պիտի խափանի։ Ինչու
որ շատէն քիչը գիտենք՝ ու
շատէն քիչը կը մարգարէանանք.
10 Բայց երբոր կատարեալը գայ, այն
ատենը շատէն քիչը պիտի խափանի։
11 Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս
կը խօսէի, տղայի պէս կը խորհէի,
տղայի պէս համարում ունէի. բայց
երբոր այր եղայ, տղայութեան բաները
12 մէկդի ձգեցի։ Վասնզի հիմա
մենք որպէս թէ հայելիի մէջ կը
տեսնենք աղօտ կերպով, բայց այն
ատենը երես առ երես. հիմա շատէն
քիչ մը տեղեակ եմ, բայց այն
ատենը անանկ պիտի ճանչնամ՝
13 ինչպէս որ ճանչցուեցայ։ Ուստի
հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր,
այս երեքը, ու ասոնց մեծագոյնը
սէրն է։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Սիրոյ ետևէն գացէք, ու հոգևոր
պարգևներուն նախանձաւոր եղէք,
մանաւանդ մարգարէութիւն
2 ընելու։ Վասն զի ան որ օտար
լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ մարդոց
կը խօսի, հապա Աստուծոյ. ինչու
որ մէկը չկայ որ իմանայ, բայց անիկայ
հոգիով խորհուրդներ կը
3 խօսի։ Սակայն ան որ կը մարգարէանայ,
մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն
ու յորդորանք և մխիթարութիւն
4 տալու։ Ան որ օտար
լեզուով կը խօսի, իր անձին շինութիւն
կ'ընէ. ու ան որ կը մարգարէանայ,
եկեղեցւոյն շինութիւն
5 կ'ընէ։ Կ'ուզեմ որ դուք ամէնդ
լեզուներ խօսիք, բայց մանաւանդ
որ մարգարէութիւն ընէք, ինչու
որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ,
քան թէ ան՝ որ լեզուներ
կը խօսի. միայն թէ թարգմանելու
ըլլայ, որ եկեղեցին շինութիւն
առնէ։
Ու հիմա եղբայրներ՝ թէ որ ես 6
ձեզի գամ լեզուներ խօսելով, ի՞նչ
օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ թէ որ
չխօսիմ ձեզի կամ յայտնութիւնով,
կամ գիտութիւնով, կամ
մարգարէութիւնով, կամ վարդապետութիւնով։
Ու ձայն տուող 7
անկենդան բաները անգամ, թէ
սրինգ և թէ քնար, եթէ ձայներու
զանազանութիւն չընեն, ի՞նչպէս
պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քնարով
զարնուածը։ Ինչու որ եթէ 8
փողն ալ անորոշ ձայն հանէ, ո՞վ
պիտի պատրաստուի պատերազմի։
Անանկ ալ դուք թէ որ լեզուով 9
բացայայտ խօսք չըլլուցէք, խօսուածը
ինչպէ՞ս պիտի հասկցուի.
ինչու որ օդին խօսողներ պիտի ըլլաք։
Աշխարհի մէջ այնքան 10
տեսակ ձայներ կան, և անոնց մէկը
առանց նշանակութեան չէ։ Ուստի 11
թէ որ այն ձայնին զօրութիւնը
չգիտնամ, ես խօսողին բարբարոս
մը պիտի ըլլամ, խօսողն ալ ինծի
բարբարոս մը պիտի ըլլայ։ Անանկ 12
ալ դուք որովհետև հոգևոր պարգևներու
նախանձաւոր էք, եկեղեցւոյն
շինութեանը համար խնդրեցէք
որ աւելնաք նոյն պարգևներուն։
Անոր համար ան որ օտար 13
լեզուով կը խօսի, աղօթք թող
ընէ որ թարգմանէ ալ։ Վասնզի 14
թէ որ ես աղօթք ընեմ օտար լեզուով,
իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ,
բայց միտքս անպտուղ է։ Ուրեմն 15
ի՞նչ է. աղօթք ընեմ հոգիով,
աղօթք ընեմ մտաւորութեամբ ալ.
սաղմոս երգեմ հոգիով, սաղմոս
երգեմ մտաւորութեամբ ալ։ Հապա 16
թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով
օրհնութիւն ընես, անիկայ որ տըգէտի
տեղ կայներ է՝ ինչպէ՞ս Ամէն
պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալու
ատենդ. ինչու որ ան քու զրուցածդ
չիմանար։ Որ թէպէտ դուն 17
աղէկ գոհութիւն կ'ընես, բայց
միւսը շինութիւն չառներ։ Աստուծմէ 18
կը գոհանամ որ ձեր ամէնէն
աւելի լեզուներով կը խօսիմ.
Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ'ուզեմ 19
հինգ խօսք մտաւորութեամբս

խօսիլ, որ ուրիշներուն ալ սորվեցընեմ, քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լեզուով։

20 Եղբայրնե՛ր, մտքով տղայ մի՛ ըլլաք, հապա չարութիւն գիտնալու կողմէ՛ տղայ եղէք, ու մտքով չափահաս եղէք։ 21 Օրէնքին մէջ գրուած է թէ Օտար լեզուներով ու օտար շրթունքներով այս ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ, սակայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի չընեն, կ'ըսէ Տէրը։ 22 Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ ոչ թէ հաւատացեալներուն, հապա անհաւատներուն, բայց մարգարէութիւնը ոչ թէ անհաւատներուն, 23 հապա հաւատացեալներուն։ Արդ թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ գայ, ու ամէնն ալ օտար լեզուներով խօսելու ըլլան, և հոն մտնեն տգէտներ կամ անհաւատներ, պիտի չըսե՞ն թէ դուք խենթեցեր էք։ 24 Իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան, ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ, ամէնէն ալ կը յանդիմանուի, ամէնէն ալ կը 25 քննուի, Ու անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ'ըլլան. և այսպէս երեսի վրայ ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ, ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է։

26 Ուստի ի՞նչ է եղբայրներ. երբոր մէկտեղ կը ժողվուիք, ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի, վարդապետութիւն ունի, լեզու ունի, յայտնութիւն ունի, թարգմանութիւն ունի. ամէնը շինութեան 27 համար թող ըլլայ։ Թէ որ մէկը օտար լեզու կը խօսի, երկու հոգի, և թէ շատ՝ իրեք հոգի ըլլան, և ան ալ մէկիկ մէկիկ, ու մէկը թող 28 թարգմանէ։ Բայց թէ որ թարգմանող չըլլայ, եկեղեցւոյն մէջ լուռ թող կենայ, և ինքնիրեն ու Աստուծոյ թող խօսի։ 29 Իսկ մարգարէները երկու կամ իրեք հոգի թող խօսին, ու միւսները թող քննութիւն ընեն։ 30 Հապա թէ որ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան մը յայտնուելու ըլլայ, առաջինը թող լռէ։ 31 Ինչու որ ամէնքդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ, որ ամէնն ալ սորվին ու ամէնն ալ մխիթարուին։ 32 Ու մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն հնազանդ են։ 33 Ինչու որ Աստուած խռովութեան Աստուած չէ, հապա խաղաղութեան, ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջը։

34 Ձեր կիները եկեղեցիներուն մէջ լուռ կենան, ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսելու, հապա հնազանդ ըլլալու, ինչպէս որ օրէնքն ալ կ'ըսէ։ 35 Բայց թէ որ բան մը սորվիլ կ'ուզեն, տունը իրենց էրիկներուն թող հարցընեն. քանզի կիներուն անվայել է եկեղեցւոյ մէջ խօսիլը։ 36 Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ, կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ։ 37 Թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ է, կամ հոգեւոր, թող հաստատ գիտնայ թէ ինչ որ ձեզի գրեցի Տէրոջը պատուէրներն են. 38 Բայց թէ որ մէկը տգէտ է, թող տգէտ ըլլայ։ 39 Ուստի եղբայրներ՝ մարգարէութիւն ընելու նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խօսիլն ալ մի՛ արգիլէք։ 40 Ու ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եղբայրնե՛ր, ձեզի կ'իմացընեմ այն աւետարանը որ ես ձեզի քարոզեցի, որ նաև ընդունեցիք ու անոր վրայ հաստատուած էք. 2 Որով կը փրկուիք ալ, թէ որ ամուր բռնէք այն խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի, միայն եթէ պարապ տեղը հաւատացած չէք։ 3 Ինչու որ [illegible] առաջ ես ձեզի աւանդեցի անիկայ՝ որն որ ես ալ ընդունեցի, թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ գիրքերուն ըսածին համեմատ, 4 Ու թէ թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը՝ գիրքերուն ըսածին համեմատ. 5 Ու թէ երեւցաւ Կեփասին, ու ետքը տասնըերկուքին. 6 Ետքը հինգ հարիւրէն աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երեւցաւ, որոնցմէ շատերը մինչև հիմա կան, և ոմանք ալ ննջեցին. 7 Ու ետքը երեւցաւ Յակոբոսին, ետքը 8 բոլոր առաքեալներուն։ Ամենէն ետքը որպէս թէ վիժածի մը՝ 9 ինծի ալ երեւցաւ։ Վասն զի ես առաքեալներուն ամենէն պզտիկն եմ, որ արժանի ալ չեմ առաքեալ ըսուելու, ինչու որ Աստուծոյ եկեղեցին 10 հալածեցի։ Միայն թէ Աստուծոյ շնորհքովն եմ՝ ինչ որ եմ. և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է, պարապ բան մը չեղաւ, հապա ես անոնց ամենէն աւելի աշխատեցայ. և ոչ թէ ես, հապա Աստուծոյ շնորհքը որ իմ հետս էր։ 11 Ուստի թէ ես և թէ անոնք այսպէս կը քարոզենք, ու դուք այսպէս հաւատացիք։

12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քարոզուի որ մեռելներէն յարութիւն առած է, ի՞նչպէս ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ Մեռելոց 13 յարութիւն չկայ։ Թէ որ մեռելոց յարութիւն չկայ, ուրեմն Քրիստոս ալ յարութիւն առած 14 չէ. Ու թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է, ու ձեր 15 հաւատքն ալ պարապ է. Ու մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները գտնուած կ'ըլլանք. որովհետեւ Աստուծոյ համար վկայութիւն տուինք թէ Ինքը մեռելներէն յարուց Քրիստոսը. որ իրաւ չյարուց զանիկայ, թէ որ մեռելները յարութիւն 16 չեն առներ. Քանզի թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ, Քրիստոս ալ յարութիւն առած 17 չէ. Ու թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատքը պարապ է, ու տակաւին ձեր մեղ18քերուն մէջն էք. Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջողները կորսուած 19 են։ Թէ որ միայն այս կեանքիս համար Քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բոլոր մարդիկներէն աւելի 20 խղճալի ենք։ Բայց հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած 21 է՝ ննջեցելոց առջի պտուղը։ Քանզի որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ մեռելոց յարութիւնը. 22 Վասն զի ինչպէս որ Ադամով ամէնը կը մեռնին, անանկ ալ Քրիստոսով ամէնը կենդանի պիտի 23 ըլլան. Բայց ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը Քրիստոս, ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալուստ24ովը. Անկէ ետև կու գայ վախճանը, երբոր թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռքը, երբոր խափանէ ամէն իշխանութիւնը և ամէն պետութիւնը 25 ու զօրութիւնը։ Ինչու որ անոր պէտք է թագաւորութիւն ընել, մինչև որ բոլոր թշնամիները իր 26 ոտքերուն տակը դնէ։ Վերջին թշնամին որ պիտի խափանուի, մահն է. վասն զի Գիրքը կ'ըսէ, Ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնա27զանդեցուց. Բայց երբոր կ'ըսէ թէ Ամէն բան անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բաց 'ի անկէ՝ որ 28 ամէնը անոր հնազանդեցուց։ Ու երբոր ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ, ան ատենը Որդին ինքն ալ պիտի հնազանդի անոր, որ իրեն հնազանդեցուց ամէնը, որպէս զի Աստուած ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ։ 29 Հապա թէ չէ, ի՞նչ պիտի ընեն անոնք որ մեռելներուն համար կը մկրտուին, թէ որ մեռելները բնաւ յարութիւն չառնեն. ինչո՞ւ ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին. 30 Ինչո՞ւ համար մենք ալ վտանգի 31 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ։ Վկայ կը բերեմ այն պարծանքը՝ որ ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով, որ ես ամէն օր կը 32 մեռնիմ։ Թէ որ Եփեսոսի մէջ մարդոց նման գազաններու հետ մարտնչեցայ, ի՞նչ օգուտ է ինծի, թէ որ մեռելները յարութիւն չառնեն. ուտենք ու խմենք, ինչու որ 33 վաղը կը մեռնինք։ Մի՛ խաբուիք. չար ընկերակցութիւնները աղէկ 34 բարքը կ'ապականեն։ Արդարութիւնով զգաստացէ՛ք, ու մեղք մի՛ գործէք. ինչու որ ոմանք Աստուծոյ գիտութիւնը չունին. ձեզ ամչցընելու համար կը զրուցեմ։

35 Բայց պիտի ըսէ մէկը թէ Ինչպէս մեռելները յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմնով կու 36 գան։ Ո՛վ անմիտ՝ դուն ինչ որ կը սերմանես, թէ որ չմեռնի՝ չկեն- 37 դանանար. Ու ան որ կը սերմանես, չէ թէ ան մարմինը որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ հատ մը՝ թէ ցորենի ըլլայ և թէ 38 մէկ ուրիշ սերմի. Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր 39 յատուկ մարմինը։ Ամէն մարմին մէկ մարմին չէ, հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու անասնոց մարմինը ուրիշ, ձուկերուն ալ ուրիշ, և թռչուններունը ուրիշ։ 40 Երկնաւոր մարմիններ ալ կան, երկրաւոր մարմիններ ալ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, 41 ու երկրաւորներունը ուրիշ։ Արեւուն փառքը ուրիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և աստղերուն փառքը ուրիշ. ու մէկ աստղը միւս աստղէն տարբեր է փառքով։ 42 Ասանկ ալ է մեռելոց յարութիւնը. Մարմինը ապականութիւնով կը սերմանուի, ու անապականութիւ- 43 նով յարութիւն կ'առնէ. Անարգութիւնով կը սերմանուի, ու փառքով յարութիւն կ'առնէ. տկարութիւնով կը սերմանուի, ու զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ. 44 Կը սերմանուի շնչաւոր մարմին, և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր մարմին. շնչաւոր մարմին կայ, հո- 45 գեւոր մարմին ալ կայ։ Նոյնպէս գրուած է, Առջի մարդը Ադամ կենդանի շունչ եղաւ, վերջի Ադա- 46 մը՝ կենդանարար հոգի։ Բայց չէ թէ առաջ հոգեւորը, հապա շնչ- 47 աւորը, ու ետքը հոգեւորը։ Առջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն, բայց երկրորդ մարդը՝ Տէր է երկինքէն։ 48 Ինչպէս էր հողեղէնը, անանկ ալ հողեղէնները. ու ինչպէս երկնաւորը, անանկ ալ երկնաւորները։ 49 Ու ինչպէս որ հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք, երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք։ 50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ, որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել. ոչ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւն։

Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը զը- 51 րուցեմ. ամէնքս պիտի չննջենք, բայց ամէնքս ալ պիտի փոխուինք, 52 Յանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչուելու ատենը, որովհետեւ փողը պիտի հնչուի, ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան, և մենք ալ պիտի փոխուինք։ 53 Վասն զի պէտք է որ աս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի, ու աս մահկանացուս անմահութիւն հագնի։ 54 Բայց երբոր աս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի, և աս մահկանացուս անմահութիւն հագնի, ան ատենը պիտի կատարուի ան խօսքը որ գրուեցաւ. Թէ Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ։ 55 Ո՞ւր է ով մահ՝ քու խայթոցդ, ո՞ւր է ով գերեզման՝ քու յաղթութիւնդ։ 56 Մահին խայթոցը մեղքն է, ու մեղքին զօրը՝ օրէնքը։ 57 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։ 58 Ուստի իմ սիրելի եղբայրներս՝ հաստատուն եղէք, անշարժ կեցէք և ամէն ատեն աւելցէք Տէրոջը գործին մէջ, գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Բայց սուրբերուն համար դրամ ժողվելու վրայով, ինչպէս որ պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ 2 ըրէք։ Ամէն մէկշաբթի օրը ձեզմէ ամէն մէկը իր քովը թող դնէ ինչ որ կը յաջողի, որ չըլ- 3 լայ թէ երբոր գամ, ան ատենը ժողովումներ ըլլան. ու երբոր գամ, որոնց որ դուք հաւնիք, ես զանոնք թուղթերով պիտի ղրկեմ՝ ձեր պարգեւները Երուսա-

4 ղէմ տանելու։ Ու թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի, իմ 5 հետս թող երթան։ Ասկից ետեւ ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ. (քանզի Մակե- 6 դոնիայէն կ'անցնիմ.) Ու կրնայ է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ. որ դուք զիս ճամբայ դնէք, ուր որ ես պիտի երթամ։ 7 Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարեւանցի մը տեսնել, բայց յոյս ունիմ որ ատեն մը ձեր քովը կենամ, թէ որ Տէրը հրաման տայ։ 8 Ասկից ետեւ ես Եփեսոս պիտի 9 մնամ մինչեւ Պենտեկոստէ. Ինչու որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է, ու շատ հակառակորդներ կան։

10 Արդ թէ որ Տիմոթէոսը գայ, նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ. քանզի անիկայ Տէրոջը գործը կը գործէ, ինչպէս որ ես ալ։ 11 Ուստի չըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ, հապա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ դրէք, որ ինծի գայ. ինչու որ անոր կը սպասեմ 12 եղբայրներով մէկտեղ։ Իսկ Ապողոս եղբօրը համար, շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ. ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ, բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ։

13 Արթուն կեցէք, հաւատքի մէջ հաստատուն կեցէք, այր եղէք, զօ- 14 րացէք։ Ձեր ամէն բանը սիրով ըլլայ։

15 Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ, (գիտէք դուք Ստեփանոսին ընտանիքը թէ Աքայիայի առջի պտուղն է, ու անձերնին սուրբերուն սպասաւորութեանը նուիրեցին.) 16 Որ հնազանդ ըլլաք անանկներուն, և ամենուն որ մեզ հետ մէկտեղ 17 կը գործէ ու կ'աշխատի։ Ուրախ եմ ես Ստեփանոսին ու Փորտունատոսին ու Աքայիկոսին գալուն վրայ, որ ձեր պակասութիւնը անոնք 18 լեցուցին. Քանզի հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձերը. ուստի անանկները ճանչցէք։

19 Բարեւ կ'ըսեն ձեզի Ասիոյ եկեղեցիները. շատ բարեւ կ'ըսեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղաս ու Պրիսկիղա՝ իրենց տանը մէջի եկեղեցիով 20 մէկտեղ։ Բարեւ կ'ըսեն ձեզի բոլոր եղբայրները. բարեւ տուէք իրարու սուրբ համբուրով։

21 Աս բարեւը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին 22 է։ Թէ որ մէկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր, նզովեալ ըլլայ՝ 23 Իրէ մեր Տէրը գայ։ Տէր Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը ձեր հետը. 24 Իմ սէրս ձեր ամենուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուս Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս մեր եղբայրը. Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և բոլոր Աքայիայի մէջ եղող ա- 2 մէն սուրբերուն. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, ողորմութեանց Հայրը և ամէն մխիթարութեան Աստուածը. 4 Ան որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ, որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ

ամէն նեղութիւններուն մէջ են, ան
մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աս-
5 տուծմէ կը մխիթարուինք ։ Քան-
զի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչա-
րանքները մեր վրայ շատ եղան,
նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր
մխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ ։
6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք, ձեր
մխիթարութեանը ու փրկութեանը
համար է, և թէ մխիթարուինք,
ձեր մխիթարութեանը ու փրկու-
թեանը համար է, որ կը յաջողի
համբերելով ան չարչարանքներուն՝
որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք ․
7 Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի
համար, ինչու որ գիտենք թէ ին-
չպէս որ չարչարանքներուն հաղորդ
էք, անանկ ալ մխիթարութեանը
8 պիտի ըլլաք ։ Վասն զի Ասիոյ
մէջ մեզի պատահած նեղութիւն-
ներուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չը-
գիտնաք, եղբայրներ, թէ
մեր կարողութենէն շատ աւելի ծան-
րաբեռնեցանք, մինչև որ կենդանի
9 ալ մնալու անյոյս եղանք ։ Բայց մա-
հուան վճիռը մենք մեզմէ պահե-
ցինք, որ ինքզինքնուս չյուսանք,
հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը
10 յարուցանէ ․ Որ ինքը անանկ մեծ
մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ ․
11 Որուն կը յուսանք թէ տակաւին
պիտի փրկէ, մեզի համար ձեր ըրած
աղօթքին օգնականութիւնովը ․ որ
շատերուն [illegible] պատճառովը մե-
զի եղած շնորհքին համար՝ շատե-
րէն գոհութիւն տրուի մեզի հա-
մար ։

12 Ինչու որ մեր պարծանքը աս է,
մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ թէ
մենք Աստուծոյ առջևը պարզմտու-
թեամբ ու անկեղծութեամբ, և
չէ թէ մարմնաւոր իմաստութիւ-
նով մը, հապա Աստուծոյ շնորհ-
քովը աշխարհի մէջ վարուեցանք,
13 բայց աւելի դէպ 'ի ձեզի ։ Քան-
զի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի,
հապա ան որ դուք կը կարդաք ու
կը ճանչնաք ․ և կը յուսամ թէ
14 մինչև վերջը պիտի ճանչնաք ․ Ինչ-
պէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ,
որ ձեր պարծանքն ենք, ինչպէս որ
դուք ալ մերը, Տէր Յիսուսի օ-
րը ։

Եւ աս վստահութիւնով կ'ու- 15
զէի առաջ ձեզի գալ, որ դուք
երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք ․
Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ 'ի Մակե- 16
դոնիա, և դարձեալ Մակեդոնիա-
յէն ձեզի գալ, ու ձեզմէ ճամբայ
դրուիլ դէպ 'ի Հրէաստան ։ Ու- 17
րեմն աս որ ես մտածեցի, միթէ թե-
թևութիւնո՞վ շարժեցայ ․ կամ թէ
ան որ ես կը խորհիմ, մարմնաւորա-
պէ՞ս կը խորհիմ, որ իմ կողմա-
նէս այո՛ այո և ո՛չ ոչ ըլլայ ։ Ա- 18
կայն հաւատարիմ է Աստուած,
որ մեր խօսքը ձեզի որ հասաւ,
այո՛ և ո՛չ չէր ։ Ինչու որ Աստու- 19
ծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ
մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ,
(ինծմով և Սիղուանոսով ու Տի-
մոթէոսով,) այո՛ և ո՛չ չեղաւ,
հապա իր մէջը եղաւ այոն ․ Քան- 20
զի որչափ որ Աստուծոյ խոստմունք-
ները կան, իր մէջը Այո՛ են, ու իր
մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ փառքին
համար մեր ձեռքովը ։ Բայց ան 21
որ մեզ ձեզի հետ միասին Քրիս-
տոսով հաստատեց, ու մեզ օծեց,
Աստուած է ․ Որ մեզ կնքեց ալ, 22
և տուաւ Հոգւոյն գրաւը մեր
սրտերուն մէջը ։ Բայց ես զԱս- 23
տուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս,
որ ձեզ խնայելուս համար տակաւին
Կորնթոս չեկայ ․ [illegible] չէ՛ թէ
ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապե-
տենք, հապա գործակից ենք ձեր
ուրախութեանը ․ ինչու որ դուք
հաւատքով կը կենաք ։

ԳԼ. Բ

Արդ ես ինծի աս որոշեցի, որ 1
նորէն տրտմութիւնով չգամ ձե-
զի ։ Ինչու որ եթէ ես ձեզ տրտմ- 2
ցընեմ, ալ ո՞վ է որ զիս պիտի
ուրախացընէ, թէ չէ ան՝ որ ինծմէ
կը տրտմի ։ Ու աս գրեցի, որ 3
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ տրտմու-
թիւն մը կրեմ անոնցմէ, ուսկից
որ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ ․
քանզի ձեր ամէնուն վրայ վստահ
եմ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր

4 ամէնուն է ։ Ինչու որ շատ նե-
ղութենէ և սրտի տագնապէ ես
ձեզի գրեցի շատ արցունքով ․ չէ՛
թէ՝ որ դուք տրտմիք, հապա որ
գիտնաք ան սէրը՝ որ ես ունիմ
աւելի ձեր վրայ ։

5 Բայց թէ որ մէկը տրտմեցուց,
չէ՛ թէ զիս տրտմեցուց, հապա
քիչ մասին (որ ծանր չընեմ)
6 ձեզ ամէնքդ ։ Հերիք է անանկ
մարդուն ան պատիժը, որ շատե-
7 րէն եղաւ ։ Ասոր ընդհակառակն
պէտք է աւելի ներել անոր ու
մխիթարել, որ չըլլայ թէ անանկը
8 աւելի տրտմութենէն ընկղմի ։ Աս-
տի կ'աղաչեմ ձեզ, որ անոր վրայ
9 ձեր սէրը հաստատէք ․ (Քանզի ասոր
համար ալ գրեցի, որ ձեզ փորձե-
լով գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ
10 հնազանդ էք ։ Եւ որուն որ դուք
բան մը կը ներէք, ես ալ կը ներեմ ․
ինչու որ եթէ ես ալ ներեմ, որու
որ ներեմ՝ ձեզի համար է Քրիս-
11 տոսի կողմանէ ․) Որ չըլլայ թէ
զրկանք մը կրենք Սատանայէն ․
քանզի անոր խորհուրդները չգիտ-
ցող չենք ։

12 Արդ երբոր ես Տրովադա հասայ
Քրիստոսի աւետարանը քարոզելու,
և ինծի դուռ մը բաց էր Տէրոջմով,
13 իմ հոգւոյս մէջ հանգստութիւն
չունէի, ինչու որ իմ Տիտոս եղ-
բայրս հոն չգտայ ․ հապա անոնցմէ
հրաժարելով Մակեդոնիա գացի ։
14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝ որ
միշտ յաղթող կ'ընէ մեզ Քրիստո-
սով, ու զինքը ճանչնալուն հոտը
մեզմով յայտնի կ'ընէ ամէն տեղ ․
15 Ինչու որ մենք Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսի անոյշ հոտն ենք՝ փըր-
կուածներուն մէջ և կորսուածնե-
16 րուն մէջ ․ Ոմանց մահուան հոտ
դէպ 'ի մահ, և ոմանց կենդանու-
թեան հոտ դէպ 'ի կեանք ․ և աս
17 բաներուն ո՞վ բաւական է ։ Քան-
զի մենք շատերուն պէս չենք, որ
Աստուծոյ խօսքին խարդախութիւն
կ'ընեն ․ հապա որպէս թէ անկեղ-
ծութեամբ, հապա որպէս թէ Աս-
տուծմէ՝ Աստուծոյ առջևը Քրիս-
տոսով կը խօսինք ։

ԳԼ. Գ

Կը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յանձն 1
ընել ․ կամ թէ ոմանց պէս
պէ՞տք է մեզի յանձնարարութեան
թուղթեր ձեզի, կամ ձեզմէ ։
Հապա մեր թուղթը դուք էք 2
մեր սրտերուն մէջը գրուած, ճանչ-
ցուած ու կարդացուած ամէն մար-
դիկներէն ․ Յայտնի ըլլալով որ 3
դուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր
սպասաւորութիւնովը, չէ թէ մե-
լանով գրուած, հապա կենդանի
Աստուծոյ Հոգիովը ․ չէ թէ քա-
րեղէն տախտակներու վրայ, հապա
սրտին մարմնեղէն տախտակներուն
վրայ ։ Եւ ասանկ վստահութիւն 4
ունինք մենք Աստուծոյ վրայ Քրիս-
տոսի ձեռքովը ․ Չէ թէ մենք ինքն- 5
իրեննիս բաւական ենք բան մը
խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ, հա-
պա մեր բաւականութիւնը Աս-
տուծմէ է ․ Որ մեզ բաւական ալ 6
ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեա-
ներ ըլլալու՝ չէ թէ գիրին, հապա
հոգիին ․ ինչու որ գիրը կը սպան-
նէ, բայց հոգին կ'ապրեցընէ ։ Իսկ 7
թէ որ քարերու վրայ գրով փո-
րուած մահուան պաշտօնը փառքով
եղաւ, որ Իսրայէլի որդիքը կարող
չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ ա-
նոր երեսին փառացը համար, որ
պիտի խափանուէր ․ Ո՞րչափ հոգի- 8
ին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի փառ-
քով պիտի ըլլայ ։ Ինչու որ ե- 9
թէ դատապարտութեան պաշտօնը
փառքով էր, ո՜րչափ աւելի արդա-
րութեան պաշտօնը փառքով պիտի
ըլլայ ։ Վասն զի ան որ փառաւոր 10
էր, աս մասին փառաւոր չէ՛ գե-
րազանց փառքին պատճառովը ․
Քանզի եթէ ան որ պիտի խափա- 11
նուէր՝ փառքով էր, ո՜րչափ աւելի
ան որ կը կենայ՝ փառքով պիտի
ըլլայ ։ Ուստի ասանկ յոյս որ ու- 12
նինք, շատ համարձակութեամբ կը
վարուինք մեր խօսքին մէջ ․ Եւ չէ 13
թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին
վրայ ծածկոց կը դնէր, որ Իսրա-
յէլի որդիքը չնային ան խափա-
նուելու բաներուն վախճանին ։ Ա- 14

կայն անոնց միտքերը կուրցան․ Քանզի
որ մինչև այսօրուան օրս նոյն
ծածկոցը մնացած է հին կտակարանին
ընթերցմունքին վրայ, ու չվերնար,
(Քանզի որ Քրիստոսով կը
15 խափանուի,) Հապա մինչև ցայսօր
երբոր Մովսէսին գիրքը կը կարդան,
անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը
16 կենայ․ Բայց երբոր Տէրոջը դառնան,
այն ատենը պիտի վերնայ այն
17 ծածկոցը․ Արդ Տէրը Հոգին
է․ և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ,
18 հոն ազատութիւն կայ։ Բայց մենք
ամէնքս բաց երեսով Տէրոջը փառքը
որպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով,
նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառաց
'ի փառս, որպէս թէ Տէրոջը
Հոգիէն։

ԳԼ․ Դ

1 Ասոր համար այս պաշտօնը ունենալով,
ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք,
2 չենք ձանձրանար․ Հապա հրաժարեցանք
ամօթալի ծածուկ բաներէն,
ու խորամանկութիւնով
չենք վարուիր, և խարդախութիւն
չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ․
հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝
անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին
կ'ընծայենք Աստուծոյ առջեւը։
3 Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած
ալ է, կորսուածներուն մէջ
4 ծածկուած է․ Որոնց մէջ այս աշխարհիս
աստուածը անհաւատներուն
միտքերը կուրցուց, որ Քրիստոսի
փառաց աւետարանին լոյսը
անոնց վրայ չծագէ, որ ինքն է Աստուծոյ
5 պատկերը։ Ինչու որ չէ
թէ անձերնիս կը քարոզենք, հապա
Քրիստոս Յիսուս Տէրը, ու մեզ՝
ձեր ծառաները Յիսուսի համար։
6 Վասն զի Աստուած որ հրաման ըրաւ
խաւարէն լոյս ծագել, Ինքը
մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ
փառաց գիտութեան լոյսը տալու
համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը։
7 Արդ մենք այս գանձը հողէ
ամաններու մէջ ունինք, որ զօրութեան
առաւելութիւնը Աստուծմէ
8 ըլլայ, ու չէ թէ մեզմէ․ Ամէն
կողմանէ վշտացած ենք, բայց նեղը-
նկած չենք․ կարօտեալ ենք, բայց
յուսահատած չենք․ Հալածուած 9
ենք, բայց երեսէ ձգուած չենք․
վար ձգուած ենք, բայց կորսուած
չենք․ Ամէն ատեն Յիսուսի մահը 10
մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք,
որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն
մէջը յայտնուի։ Վասն 11
զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի
համար միշտ մահուան կը մատնուինք,
որ Յիսուսի կեանքն ալ
մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը
յայտնի ըլլայ։ Ասոր համար մահը 12
մեր մէջը կը ներգործէ, և կեանքը
ձեր մէջը։ Բայց հաւատքին նոյն 13
հոգին ունինք, ինչպէս որ գրուած
է, Հաւատացի, անոր համար
խօսեցայ․ մենք ալ կը հաւատանք,
ու անոր համար կը խօսինք․ Ու 14
գիտնալով թէ ան որ Տէր Յիսուսը
յարուց, մեզ ալ Յիսուսով
պիտի յարուցանէ, ու անոր առջեւը
պիտի կայնեցընէ ձեզմով մէկտեղ․
Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է, 15
որ այն շնորհքը առատացած՝ շատերուն
գոհութիւն ընելովը աւելնայ
Աստուծոյ փառքին համար։

Վասն որոյ չենք ձանձրանար․ 16
բայց թէպէտ և մեր դուրսի մարդը
կ'ապականի, սակայն մեր ներսի
մարդը օրէ օր կը նորոգուի։ Ինչու 17
որ մեր վայրկենական թեթև
նեղութիւնը առաւել քան զառաւել
փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն
կը գործէ մեզի։ Վասն 18
զի մենք երևցած բաներուն չենք նայիր,
հապա չերևցածներուն․ Ինչու
որ երևցած բաները ժամանակաւոր
են, բայց չերևցածները՝ յաւիտենական։

ԳԼ․ Ե

Վասն զի գիտենք որ եթէ մեր վըրանի 1
նման երկրաւոր տունը
քակուի, մէկ շինուած մը ունինք
Աստուծմէ, անձեռագործ յաւիտենական
տուն մը երկնից մէջ։ Ու 2
իրաւի ասոր մէջ կը հառաչենք,
մեր երկնաւոր բնակութիւնը
հագնելու փափաքելով․ Միայն 3
թէ երբոր ան հագնելու ըլլանք,

4 մերկ չգտնուինք։ Վասն զի մենք
որ այս վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք
ծանրութիւն քաշելով․ Ինչու
որ չենք ուզեր վրանուս հանել, հապա
անոր վրայէն հագնիլ,
որ մահկանացութիւնը ըլլայ կեանքէն։
5 Իսկ ան որ մեզ այս բանիս
կը պատրաստէ՝ Աստուած է, որ
նաև մեզի տուաւ Հոգւոյն գրաւը։
6 Ասոր ամէն ատեն վստահութիւն
ունինք, և գիտենք թէ մինչև որ
մարմնի մէջ կը կենանք, Տէրոջմէ
7 հեռու ենք․ (Ինչու որ հաւատքով
կը քալենք, ու չէ թէ երևութով․)
8 Ասոր վստահութիւն ունինք՝ և ալ
աւելի կ'ուզենք մարմնէն հեռանալ
ու Տէրոջը քովը կենալ։
9 Ասոր համար կը ջանանք ալ, որ
թէ կենանք և թէ հեռանանք,
10 անոր հաճոյ ըլլանք։ Վասն զի
պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի
ատեանին առջեւը ներկայանանք, որ
ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն
փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է,
թէ՛ բարի և թէ չար։
11 Ասոր Տէրոջը վախը գիտնալով՝
մարդոց միտքը կը հաճեցընենք․
սակայն մենք Աստուծոյ առջեւ
յայտնի ենք, և կը յուսամ որ ձեր
խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք։
12 Չէ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք․
հապա առիթ կու տանք
ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու․ որ
բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝
որ աչքի երևցածովը կը պարծենան,
13 ու չէ թէ սրտով։ Ինչու
որ եթէ խելագարած ենք՝ ան Աստուծոյ
համար է, և թէ որ զգաստ
14 ենք՝ ան ձեզի համար է․ Ինչու որ
Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ․
քանզի մեր դատածը այս է որ եթէ
մէկը ամէնուն համար մեռաւ, ուրեմն
15 ամէնն ալ մեռան․ Ու
ամէնուն համար մեռաւ, որ կենդանի
եղողները՝ ալ իրենց անձերուն
կենդանի չըլլան, հապա անոր
որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն
16 առաւ։ Ասոր ասկէ ետև
մենք մէկ մը մարմնով չենք գիտեր․
ու թէև Քրիստոսը մարմնով ճանչցանք,
բայց հիմա՝ ալ անանկ չենք
ճանչնար։ Ուրեմն թէ որ մէկը 17
Քրիստոսի մէջ է, անիկայ նոր ստեղծուած
մըն է․ հիները անցան,
և ահա ամէն բան նոր եղաւ։ Սակայն 18
ամէն բան Աստուծմէ է, որ
մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը, ու տուաւ
մեզի հաշտութեան պաշտօնը․ Այսինքն 19
Աստուած էր, որ Քրիստոսով
աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց,
և անոնց յանցանքները իրենց
չսեպեց, ու հաշտութեան խօսքը
մեր մէջը դրաւ։ Ուրեմն Քրիստոսի 20
կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք,
իբրև թէ Աստուած կը բարեխօսէր
մեզմով․ կ'աղաչենք ձեզ
Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէք
Աստուծոյ հետ։ Վասն զի Աստուած 21
զանիկայ որ մեղք չէր գիտեր,
մեզի համար մեղաւոր սեպեց,
որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ
արդարները ըլլանք։

ԳԼ․ Զ

Ասոր մենք ալ գործակից ըլլալով՝ 1
կ'աղաչենք որ Աստուծոյ
շնորհքը պարապ տեղը ընդունած
չըլլաք։ Ինչու որ՝ Ընդունելի ժամանակի 2
մը մէջ լսեցի քեզի կ'ըսէ,
և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրի
քեզի․ ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը,
ահա հիմա է փրկութեան
օրը։ Ոչ մէկ բանով մը գայթակղութիւն 3
չենք տար, որ մեր
պաշտօնը չպարսաւուի․ Բայց ամէն 4
բանի մէջ մեր անձը կ'ընծայենք
Աստուծոյ սպասաւորներու պէս՝
շատ համբերութիւնով վիշտերու
մէջ, տառապանքներու, նեղութիւններու,
Ծեծերու, բանտերու, 5
խռովութիւններու, աշխատութիւններու,
հսկումներու, ծոմերու
մէջ, Սրբութիւնով, գիտութիւնով, 6
երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով,
Սուրբ Հոգիով, անկեղծ
սիրով, Ճշմարտութեան խօսքով, 7
Աստուծոյ զօրութիւնով,
արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ
կողմն ու ձախ կողմն է․ Փառքով 8
ու անարգութիւնով, պարսաւանքով
և գովութիւնով․ մոլորեցընող

9 ներու պէս՝ ու ճշմարիտներ. Անծանօթներու
պէս՝ և ծանօթներ. մեռնողներու
պէս՝ և ահա կենդանի
ենք. պատժուածներու պէս, ու
10 չսպաննուածներ. Տրտմածներու
պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. աղքատներու
պէս՝ ու շատերը կը
հարստացընենք. բան մը չունեցողներու
պէս՝ և ամէն բան ստա-
11 ցած ենք։ Մեր բերանը ձեզի
բացուած է՛ ով Կորնթացիք, և
12 մեր սիրտը լայնցած։ Դուք մեր
կողմէն չէք նեղուիր, հապա ձեր
ունեցած գթոյն կողմէ կը նեղուիք։
13 Ուստի անոր հատուցումը [illegible]
համար (իբրև որդիներուս կը խօսիմ
ձեզի,) դուք ալ դէպ ՚ի ինծի
լայնցէք։

14 Անհաւատներուն հետ օտարախառն
լծակից մի՛ ըլլաք. քանզի
ի՞նչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը
անօրէնութեան հետ,
և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը
15 խաւարին հետ. Եւ ի՞նչ միաբանութիւն
ունի Քրիստոս Բելիարին
հետ, կամ ի՞նչ բաժին
ունի հաւատացեալը անհաւատին
16 հետ. Եւ ի՞նչ յարմարութիւն
ունի Աստուծոյ տաճարը կռոց հետ.
վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ
տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած
ըսաւ թէ Անոնց մէջը պիտի բնակիմ,
ու անոնց մէջը պիտի քալեմ,
և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի
17 ըլլան։ Ասոր համար ելէ՛ք անոնց
մէջէն, ու զատուեցէ՛ք, կ՚ըսէ Տէ-
18 րը, և պիղծ բանի մի՛ դպչիք. Ու
ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և ես
ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք
ինծի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի
ըլլաք՝ կ՚ըսէ Ամենակալ Տէրը։

ԳԼ. Է.

1 Ուստի սիրելի՛ք՝ որովհետև մենք
աս խոստումներն ունինք, մեր
անձերը մարմինի ու հոգիի ամէն
ինչ պղծութենէն մաքրենք, և սրբութիւնը
կատարելագործենք Աստուծոյ
վախովը։
2 Ընդունեցէ՛ք մեզ. մէկու մը
մեղք չըրինք, ոչ մէկը եղծեցինք,
և ոչ մէկը զրկեցինք։ Չէ թէ 3
ձեզ դատապարտելու համար աս կը
գրեմ. որովհետև ես առաջուց
ըսեր եմ որ դուք մեր սիրտերուն
մէջն էք՝ մեռնելու ու ապրելու ձեզի
հետ։ Շատ է իմ համարձակութիւնս 4
ձեր վրայ. շատ է իմ պարծանքս
ձեզի համար. լեցուն եմ
մխիթարութիւնով, աւելցած եմ
ուրախութիւնով մեր ամէն նեղութիւններուն
մէջ։ Վասն զի երբ 5
որ մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ
մեր մարմինը հանգստութիւն չունեցաւ,
հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն
կը քաշէինք. դուրսէն
պատերազմներ էին, ու ներսէն
վախեր։ Բայց Աստուած որ խո- 6
նարհները կը մխիթարէ, մեզ մխիթարեց
Տիտոսի գալովը։ Եւ 7
չէ՛ թէ միայն անոր գալովը, հապա
ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով
ինքը մխիթարուեր էր ձեզմով,
երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը,
ձեր ողբը, ձեր ինծի համար
ունեցած նախանձաւորութիւնը,
անանկ որ ալ աւելի ուրախ եղայ։
Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան 8
թուղթովը, չեմ զղջար, (թէև
զղջացեր էի.) քանզի կը տեսնեմ
որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց,
թէև քիչ մը ատեն։ Հիմա ու- 9
րախ եմ, չէ՛ թէ որ տրտմեցաք,
հապա որ ապաշխարութեան համար
տրտմեցաք. որովհետև դուք Աստուծոյ
ուզածին պէս տրտմեցաք, անանկ
որ բանով մըն ալ մեզմէ վնաս
չքաշէք։ Ինչու որ Աստուծոյ ու- 10
զածին պէս եղած տրտմութիւնը
փրկութեան համար ապաշխարութիւն
կը գործէ, որ զղջալու
բան չէ. բայց աշխարհի տրտմութիւնը
մահ կը գործէ։ Քանզի 11
ահա աս բանը՝ որ դուք Աստուծոյ
ուզածին պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը
որչափ ջանք գործեց, որչափ ջատագովութիւն,
որչափ սրտմտութիւն,
որչափ վախ, որչափ բաղձանք, որչափ
նախանձաւորութիւն, որչափ
վրէժխնդրութիւն. ամէն կերպով
ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ աս բա-

12 նին մէջ մաքուր էք։ Ուրեմն ան
որ ես ձեզի գրեցի, չէ՛ թէ զրկանքը
ընողին համար էր, և չէ՛ թէ
զրկանքը կրողին համար, հապա որ
ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի
13 ըլլայ ձեզի Աստուծոյ առջևը։ Ուստի
ան ձեր մխիթարութեանը համար
մենք մխիթարուեցանք. շատ
աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը
համար. ինչու որ
անոր հոգին ձեր ամէնէն հանգստու-
14 թիւն գտեր էր։ Վասն զի ինչ որ
ես անոր առջևը ձեզի համար պարծեցայ՝
ամօթով չեղայ. հապա
ինչպէս որ ամէն բան ճշմարտութիւնով
խօսեցանք ձեզի, անանկ
ալ Տիտոսին առջևը պարծենալնիս
15 ճշմարիտ եղաւ։ Նաև անոր սէրը
աւելի է ձեր վրայ, երբոր կը յիշէ
ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը,
թէ ինչպէս վախով ու դողով անի-
16 կայ ընդունեցիք։ Ուստի ուրախ
եմ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ
վստահութիւն ունիմ։

ԳԼ. Ը.

1 Արդ՝ եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը ծանուցանենք
Աստուծոյ շնորհքը, որ
Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն տը-
2 րուած է. Որ նեղութեան մեծ փորձին
մէջ իրենց ուրախութեանը առատութիւնը
եղաւ, և իրենց
ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ
3 առատաձեռնութիւն եղաւ։ Ինչու
որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութեանը
չափովը՝ ու կարողութենէն
ալ աւելի յօժարակամ ըլլա-
4 լով, Շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին
որ սուրբերը ու սուրբերուն համար
եղած պաշտօնին մասնակցութիւնը
5 ընդունինք։ Եւ չէ թէ որչափ որ
մենք կը յուսայինք, հապա անձերնին
ալ տուին, առաջ Տէրոջը ու
6 ետքը մեզի Աստուծոյ կամքովը. Որ
Տիտոսին աղաչեցինք թէ ինչպէս որ
անիկայ առաջուց սկսեց, անանկ ալ
ձեր մէջը կատարէ աս շնորհքն ալ։
7 Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած
էք դուք, (հաւատքով
ու խօսքով ու գիտութիւնով և
ամէն ջանքով ու ձեզմէ մեր վրայ
եղած սիրովը,) նոյնպէս որ աս
շնորհքով ալ առատանաք։ Չէ 8
թէ հրամայելով մը կը գրուեմ,
հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառովը,
և որ փորձեմ ձեր սիրոյն
հարազատութիւնը։ Քանզի դուք 9
գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
շնորհքը, թէ ինքը ձեզի համար
աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր,
որ դուք անոր աղքատանալովը հարստանաք։
Եւ աս բանիս մէջ 10
խրատ մը կու տամ. ինչու որ ասիկայ
ձեր օգտին համար է, դուք
որ չէ՛ թէ միայն ընելը, հապա կամենալն
ալ առաջուց սկսեր էք անցած
տարուընէ հետէ։ Ուստի հի- 11
մա ընելն ալ կատարեցէք, որ ինչպէս
կամելու յօժարութիւն կայ,
նոյնպէս ալ ընելը ունեցածներնուդ
չափովը ըլլայ։ Վասն զի թէ որ 12
առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ ունեցածին
չափովը ընդունելի է,
ու չէ թէ չունեցածին չափովը։
Ինչու որ չէ՛ թէ ես ուրիշներուն 13
հանգստութիւն կ՚ուզեմ, ու ձեզի
նեղութիւն. Հապա հաւասարու- 14
թիւնով՝ հիմակուան ատենս ձեր
աւելին անոնց պակասութիւնը լեցնէ,
որպէս զի անոնց աւելին ալ ձեր
պակասութեանը ըլլայ, որ հաւասարութիւն
ըլլայ. Ինչպէս որ գրուած է թէ Ան 15
որ շատ ժողվեր էր, չաւելցաւ. և ան
որ քիչ, չպակսեցաւ։ Բայց շնոր- 16
հք Աստուծոյ, որ նոյն հոգը
ձեր վրայ Տիտոսին սիրտը դրեց.
Ինչու որ մեր աղաչանքը ընդունեց, 17
և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլլալով՝
իր կամքովը ելաւ ձեզի եկաւ։
Ու անոր հետ խրկեցինք ան 18
եղբայրը, որուն գովութիւնը աւետարանին
մէջն է բոլոր եկեղեցիներուն
մէջ. Եւ ոչ միայն այսչափ, 19
հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ
մեզի ճամբորդութեան ընկեր
ըլլալու աս շնորհքին մէջ, որ
մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին
համար, ու մեր յօժարութեանը։
Բայց աս մասին զգուշութիւն կ՚ը- 20
նենք, որ չըլլայ թէ մէկը արատ
մը դնէ մեր վրայ աս առատութեան

մէջ , որուն մենք կը ծառայենք ։
21 Քանզի ոչ միայն Տէրոջը առջեւը ,
հապա մարդոց առջեւն ալ բարի
բաներ ընելու հոգ կը տանինք ։
22 Նաեւ անոնց հետ մեր եղբայրը խրկեցինք ,
որն որ շատ բաներու մէջ
փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ
գտեր ենք . ու հիմա՝ ալ աւելի յօժարամիտ՝
ան մեծ վստահութիւնովը
23 որ ձեր վրայ ունի ։ Բայց թէ որ
Տիտոսին համար կը հարցնէք , անիկայ
իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ
գործակիցս . իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն
համար , անոնք եկեղեցիներուն
խրկածներն են , ու Քրիստոսի
24 փառքը ։ Ուստի ձեր սիրոյն՝
և մեր ձեր վրայով պարծենալուն
ապացոյցը անոնց վրայ ցուցուցէք
եկեղեցիներուն առջեւը ։

ԳԼ . Թ.

1 Վասնզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին
վրայով աւելորդ
2 է ձեզի գրել . Ինչու որ գիտեմ
ձեր յօժարամտութիւնը , որուն
վրայով կը պարծենամ ձեզի համար
Մակեդոնացւոց մէջ , թէ Աքայեցիք
անցած տարուընէ հետէ պատրաստ
են . ու ձեր նախանձը
3 շատերը գրգռեց ։ Նաեւ
եղբայրները խրկեցի , որ մեր
ձեզի համար պարծենալը աս մասին
մէջ պարապ չըլլայ , հապա պատրաստ
գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր
4 եմ . Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք
ինծի հետ գան ու ձեզ
անպատրաստ գտնեն , ալ մենք
(որ չըսենք թէ դուք ,) ամօթով
մնանք աս պարծանքին վստահու-
5 թեանը մէջ ։ Ուստի հարկաւոր
սեպեցի եղբայրներուն աղաչել , որ
առաջուց ձեզի գան ու առաջուց
կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած
օրհնութիւնը՝ որ պատրաստ ըլլայ ,
անանկ որ օրհնութեան պէս ըլլայ ,
ու ոչ թէ ագահութեան պէս ։
6 Բայց ասիկայ կը ծանուցանեմ թէ
ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով
պիտի հնձէ , ու ան որ առատութիւնով
կը սերմանէ՝ առատու-
7 թիւնով պիտի հնձէ ։ Ամէն
մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի ,
նոյնպէս թող տայ , ոչ թէ
տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ .
ինչու որ Աստուած յօժարակամ
տուողը կը սիրէ ։ Բայց կարող 8
է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի
առատօրէն տալու , որ ամէն
բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի
պէտք եղածը ունենալով , ամէն
բարի գործերով առատանաք .
Ինչպէս որ գրուած է , Տարածեց 9
ու աղքատներուն տուաւ . անոր
արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։
Նաեւ անիկայ որ սերմ ցանողին 10
սերմ կը պարգեւէ , և կերակուրի
համար հաց , ձեր սերմանիքը պարգեւէ
և աւելցընէ , ու ձեր արդարութեան
պտուղները շատցընէ . Որ ամէն 11
բանի մէջ հարստանաք ամէն
կերպ առատութիւնով , որ մեր ձեռքովը
կը պատճառէ գոհութիւն
դէպ Աստուծոյ ։ Ինչու որ աս պաշտօնիս 12
մատակարարութիւնը ոչ թէ
միայն սուրբերուն պակասութիւնը
լեցընելու համար է , հապա նաեւ
աւելի շատցընելու Աստուծոյ գոհութիւն
տալը . Երբոր աս ձեր 13
պաշտօնին փորձովը փառաւորեն
զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը
խոստովանելնուդ հնազանդութեանը
համար , և ան առատաձեռնութեանը
համար որով հաղորդակցութիւն
կ'ընէք անոնց ու ամենուն .
Նաեւ իրենց աղօթքը ձեզի 14
համար հոգացածնին , փափաք ունենալով
ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց
շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջն
է ։ Եւ գոհութիւն Աստուծոյ՝ անոր 15
չպատմուելու պարգեւին համար ։

ԳԼ . Ժ.

Բայց ես Պօղոս ձեզի կ'աղաչեմ 1
Քրիստոսի հեզութիւնովը ու
քաղցրութիւնովը , որ երես առ երես
գտնուած ատենս՝ խոնարհ եմ
ձեր մէջը , բայց հեռուէն կը համարձակիմ
ձեզի . Կ'աղաչեմ՝ որ 2
չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ
ան վստահութիւնովը՝ որով միտք
ունիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն
վրայ , որոնք որ մեր վրայով անանկ
կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս
3 կը քալենք ։ Քանզի թէպէտ մարմնի
մէջ կը քալենք , բայց ոչ
թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն
4 կ'ընենք . Ինչու որ մեր զինուորութեան
զէնքերը մարմնաւոր չեն ,
հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝
ամրոցները քակելու . մենք
5 խորհուրդներ կը քակենք , Նաեւ Աստուծոյ
գիտութեանը դէմ բոլոր
հպարտացած բարձր բաները , ու
բոլոր միտքերը Քրիստոսի հնազան-
6 դութեանը գերի կ'ընենք . Նաեւ պատրաստութիւն
ունինք վրէժ առնելու
ամէն անհնազանդութենէ , երբոր
ձեր հնազանդութիւնը կատարեալ
7 ըլլայ ։ Դուրսի երեւութքի՞ն կը նայիք .
թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր
անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն
է՝ , աս նորէն ինքիրմէ խորհի որ
ինչպէս ինքը Քրիստոսինն է , անանկ
8 ալ մենք ։ Քանզի թէ որ
աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս
մեր իշխանութեանը վրայով՝ որ
Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու ,
ու ոչ թէ քակելու համար , պիտի
9 չամչնամ . Որ անանկ չերեւնամ՝
որպէս թէ ես թուղթերովս ձեզի
10 վախ մը կը ձգեմ . Քանզի Անոր
թուղթերը , կ'ըսէ մէկը , ծանր
ու զօրաւոր են , բայց անոր մարմնոյն
երեւոյթը տկար է , ու խօս-
11 քը անարգ . Անանկ մարդը աս
թող խորհի , որ մենք հեռուէն
ինչպէս որ ենք խօսքով մեր թուղթերովը ,
մօտէն ալ անանկ պիտի
12 ըլլանք գործքով ։ Ինչու որ մենք
չենք համարձակիր մեր անձը կարգի
դնել ու բաղդատել անոնց հետ ,
որ ինքզինքնին կը գովեն . բայց անոնք
իրենցմով իրենց անձերը չափելով ,
և զիրենք իրենց հետ բաղ-
13 դատելով՝ չեն հասկընար ։ Բայց
մենք չափէ դուրս բաներով պիտի
չպարծենանք , հապա ան կանոնին
չափովը , որ Աստուած մեզի բաժին
14 տուաւ մինչեւ ձեզի հասնելու . Չէ
թէ որպէս թէ մենք ձեզի հասած
չենք , ու ինքզինքնիս չափէն աւելի
կ'երկնցընենք . ինչու որ Քրիստոսի
աւետարանովը մինչեւ ձեզի
հասանք ։ Նաեւ ոչ թէ չափէ դուրս 15
բաներով ուրիշներուն աշխատանքովը
կը պարծենանք , հապա յոյս
ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնալուն՝
մեր կանոնին չափովը ձեզմով
աւելի ընդարձակինք , Ձեզմէ անդին 16
կողմերը աւետարանը քարոզելու ,
և ոչ թէ պատրաստ բաներու
վրայ պարծենալու ուրիշի մը
կանոնով ։ Բայց ան որ կը պարծենայ , 17
թող Տէրոջմով պարծենայ ։
Վասն զի ոչ թէ ան որ իր 18
անձը կը գովէ , անիկայ է ընտրուածը ,
հապա ան որ Տէրը զանիկայ
կը գովէ ։

ԳԼ . ԺԱ.

Երանի թէ քիչ մը ներէիք իմ 1
անմտութեանս . և իրաւցընէ
համբերեցէք ինծի ։ Վասն զի ձեր 2
վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ
նախանձովը . ինչու որ ես ձեզ մէկ
էրկան մը նշանեցի՝ մաքուր կոյսի մը
պէս Քրիստոսի դիմացը հանելու ։
Միայն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ 3
ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր
խորամանկութիւնովը , անանկ ալ
ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի
վրայ եղած միամտութենէն ։ Վասն 4
զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ և
ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան
չքարոզեցինք , կամ ուրիշ հոգի
առնէք՝ որ չառիք , կամ ուրիշ
աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած ,
անանկներուն աղէկ կը համբերէիք ։
Քանզի ես անանկ կը սեպեմ՝ որ 5
ամենէն երեւելի առաքեալներէն բանով
մըն ալ պակաս չեմ ։ Նաեւ 6
թէպէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ ,
բայց ոչ թէ գիտութեան կողմէ ,
սակայն ամէն բանի մէջ բոլորովին
անձերնիս ձեզի յայտնի ըրինք ։ Մի- 7
թէ յանցանք գործած եղայ՝ որ Աստուծոյ
աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով
իմ անձս խոնարհեցուցի ,
որ դուք բարձրանաք ։ Ուրիշ եկեղեցիները 8
կողոպտեցի՝ անոնցմէ
թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու
համար ։ Ու ձեր քովը գտնուած 9
ատենս՝ երբոր պակասութիւն մը ունեցայ ,
ոչ մէկուն ծանրութիւն

չտուի․ քանզի որ իմ պակասութիւնս
լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայրները․ և ամէն կերպով՝ ձեզի
ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՛
10 ու պիտի պահեմ ալ ։ Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսիդին
է, որ աս իմ պարծենալս պիտի
չխափանուի ինծմէ Աքայիայի
11 կողմերը ։ Ինչո՞ւ․ որպէս թէ չե՞մ
սիրեր ձեզ․ հա՛ Աստուած գիտէ ։
12 Բայց ան որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ
ալ, որ կտրեմ անոնց պատճառը՝
որոնք պատճառ կը փնտռեն, որ
ինչ բանով կը պարծենան, իրենք
13 ալ մեզի պէս գտնուին ։ Ինչու որ
անանկները սուտ առաքեալներ՝ խաբերայ բանւորներ են, Քրիստոսի
առաքեալներուն կերպարանքը
14 վրանին կ'առնեն ։ Ու զարմանք
մը չէ․ քանզի որ ինքը Սատանան
ալ լուսաւոր հրեշտակի կերպարանք
15 կ'առնէ․ Ալ մեծ բան մը չէ, որ
անոր պաշտօնեաներն ալ արդարութեան
պաշտօնեաներու նման կերպարանք կ'առնեն․ որոնց վերջը իրենց
գործերուն համեմատ պիտի
16 ըլլայ ։ Դարձեալ կ'ըսեմ, չըլլայ
որ մէկը զիս անմիտ սեպէ, հապա
թէ չէ՝ գոնէ անմիտի մը պէս զիս
ընդունեցէք, որ ես ալ քիչ մը
17 պարծենամ ։ Ան որ ես կը խօսիմ՝
չէ՛ թէ Տէրոջը կամքին պէս կը խօսիմ,
հապա որպէս թէ անմտութիւնով մը աս պարծենալուն վստահութիւնովը ։
18 Որովհետև շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ ։
19 Քանզի դուք խմաստուն
ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերէք
20 անմիտներուն ։ Ինչու որ
կը համբերէք, թէ որ մէկը ձեզ
ծառայեցընէ, թէ որ մէկը ձեր ըստացուածքը
ուտէ, թէ որ մէկը
ձեզմէ բան մը առնէ, թէ որ մէկը
ձեր վրայ հպարտանայ, թէ որ մէկը
21 ձեր երեսին զարնէ ։ Նախատինքի
ձևով կը խօսիմ, իբր թէ մենք
տկար էինք․ բայց ինչ բանով որ
մէկը պարծենալու կը համարձակի
(անմտութեամբ կը խօսիմ,) ես
22 ալ կը համարձակիմ ։ Անոնք Եբրայեցի՞
են, ես ալ․ Իսրայելացի՞
են, ես ալ․ Աբրահամի՞ սերունդ
են, ես ալ․ Քրիստոսի՞ պաշտօնեաներ 23
են, (յիմարաբար կը խօսիմ՝)
ալ աւելի ես․ աշխատանքներով՝ աւելի, ծեծերով՝ ալ աւելի,
բանտարկութիւններով՝ աւելի,
մահուան վտանգներով՝ շատ անգամ․ Հրէաներէն հինգ անգամ 24
քառասունէն մէկ մը պակաս ծեծ կերայ․
Երեք անգամ ձաղկով ծեծուեցայ․ 25
մէկ անգամ քարկոծուեցայ․ երեք անգամ նաւաբեկութեան
հանդիպեցայ․ գիշեր մը ու
ցորեկ մը ծովին անդունդը մնացի․
Շատ անգամ ճամբորդութեանց 26
մէջ ըլլալով․ գետերէն վտանգներ,
աւազակներէն վտանգներ,
իմ ազգէս վտանգներ, հեթանոսներէն
վտանգներ, քաղաքի
մէջ վտանգներ, անապատի մէջ
վտանգներ, ծովու վրայ վտանգներ,
սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ
քաշեցի․ Չարչարանքի ու աշխատանքի 27
մէջ, շատ անգամ քնահատութեան
մէջ, անօթութեան ու ծարաւութեան
մէջ, շատ անգամ ծոմ կենալու
մէջ, ցուրտի ու մերկութեան
մէջ էի․ Զատ արտաքին 28
ներքինները, ամէն օրուան ըզբաղմունքը՝
բոլոր եկեղեցիներուն
հոգը վրաս կը դիզուէր ։ Ո՞վ կը 29
տկարանայ, ու ես չեմ տկարանար․
մէկը կը գայթակղի, ու իմ
սիրտս չայրիր ։ Թէ որ պարծենալ 30
պէտք ըլլայ, տկարութեանս բաներուն
վրայ պարծենամ ։ Աստուած 31
և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
Հայրը որ յաւիտեան օրհնեալ
է, գիտէ որ սուտ չեմ զրուցեր ։
Դամասկոսի մէջ Արետա 32
թագաւորին ազգապետը զիս բռնել
ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղաքը
պահապաններ դրեր էր․ Ու ես 33
պատուհանէ մը զամբիւղով պարըսպէն
վար թող տրուեցայ, ու
անոր ձեռքէն փախայ ։

ԳԼ. ԺԲ

Պարծենալ իրաւցընէ ինծի անօգուտ է․ միայն թէ Տէրոջը 1
տեսիլքներուն ու յայտնութիւններուն
2 գամ ։ Մարդ մը գիտեմ
Քրիստոսով տասնուչորս տարի առաջ,
(եթէ մարմինով էր՝ չեմ
գիտեր, և եթէ առանց մարմնի՝
չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
որ անանկ մէկը յափշտակուեցաւ
3 մինչև երրորդ երկինքը ։ Ու գիտեմ
անանկ մարդ մը, (եթէ մարմինով
և եթէ առանց մարմնի,
չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,)
4 Որ դրախտը յափշտակուեցաւ ու
լսեց չպատմուելու խօսքեր, որ մարդու
5 արժան չէ խօսիլ ։ Այս անանկին
համար պիտի պարծենամ․
բայց իմ անձիս համար պիտի չպարծենամ,
հապա միայն տկարութեանս
6 վրայ ։ Ինչու որ եթէ
պարծենալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի
չըլլամ, որովհետև ճշմարտը
պիտի զրուցեմ․ բայց կը խնայեմ
խօսելու՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս
աւելի համարում ունենայ, քան
որչափ որ իմ վրաս կը տեսնէ, կամ
7 ինծմէ կը լսէ ։ Ու որ չըլլայ թէ
ես հպարտանամ խիստ շատ յայտնութիւններուն
համար, ինծի մարմնի
խայթոց մը տրուեցաւ՝ Սատանայի
հրեշտակ մը՝ զիս ծեծելու
համար, որ չըլլայ թէ հպարտանամ ։
8 Անոր համար երեք անգամ
աղաչեցի Տէրոջը, որ մէկդի ընէ
9 ինծմէ ։ Ու ըսաւ ինծի, Իմ շնորհքս
հերիք է քեզի, ինչու որ
իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ
կը կատարուի․ ուստի մեծ յօժարութեամբ
աւելի իմ տկարութիւններուս
վրայ պիտի պարծենամ, որ
Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս
10 հանգչի ։ Անոր համար հաճելի եմ
ես տկարութիւններու, նախատինքներու,
տառապանքներու, հալածանքներու,
ու նեղութիւններու՝
Քրիստոսի համար․ ինչու որ երբոր
կը տկարանամ, ան ատենը զօրաւոր
11 եմ ։ Ես անմիտ եղայ պարծենալով․
դուք ստիպեցիք զիս․
վասն զի ինծի պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն
առնել, քանզի ես երբեք
առաքեալներէն բանով մը
պակաս չմնացի, թէև ես ոչինչ
եմ ։ Յիրաւի ձեր մէջը առաքեալի 12
նշաններ գործուեցան ամէն
համբերութիւնով, նշաններով և
սքանչելիքներով ու զօրութիւններով ։
Վասն զի ալ ի՞նչ կայ, 13
որ անով պակաս գտնուեցաք ուրիշ
եկեղեցիներէն, միայն թէ անով՝ որ
ես ձեզի ծանրութիւն չտուի․ ներեցէ՛ք
ինծի աս յանցանքը ։

Ահա աս երրորդ անգամ է որ կը 14
պատրաստուիմ ձեզի գալու․ և ես
ձեզի ծանրութիւն պիտի չտամ,
ինչու որ ես ձեր ունեցածը չեմ
փնտռեր, հապա ձեզ․ որովհետև
որդիները պարտաւոր չեն ծնողքներուն
համար բան դիզել, հապա
ծնողքները՝ որդիներուն համար ։
Ու ես մեծ յօժարութեամբ ծախք 15
պիտի ընեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ
ալ ձեր անձերուն համար, թէպէտև
ձեզ աւելի սիրելով՝ ձեզմէ
քիչ սիրուիմ ալ ։

Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի 16
ծանրութիւն մը չտուի, բայց գուցէ
մէկը ըսէ թէ խորամանկ ըլլալով
նենգութեամբ ձեզ բռնեցի ։ Մի՞թէ 17
իմ ձեզի խրկածներուս մէկուն
ձեռքովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞ ։
Տիտոսին աղաչեցի, ու անոր հետը 18
ան եղբայրը խրկեցի․ միթէ Տիտոս
ձեզմէ բան մը քաշե՞ց․ չէ՞ որ
երկուքնիս ալ նոյն հոգիով քալեցինք,
չէ՞ որ նոյն ճամբով դարձանք ։

Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր 19
առջին ջատագովութի՞ւն կ'ընենք
մեր անձերուն․ Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսով կը խօսինք․ և ամէն
բան սիրելիք՝ ձեր շինութեանը համար
է․ Քանզի կը վախնամ որ 20
չըլլայ թէ երբոր գամ, ձեզ ուզածիս
պէս չգտնեմ, և ես ալ ձեզի
ձեր չուզածին պէս գտնուիմ․
չըլլայ թէ ձեր մէջը գտնուին կռիւներ,
նախանձներ, սրտմտութիւններ,
գրգռութիւններ, չարախօսութիւններ,
բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ,
խռովութիւններ․ Չըլլայ թէ երբոր նորէն 21
գամ՝ իմ Աստուածս զիս նկուն ընէ
ձեր քովը, ու սուգ ընեմ շատերուն

համար՝ որ առաջուց մեղք գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը և պոռնկութեանը ու գիճութեանը վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Աս երրորդ անգամ է որ ձեզի կուգամ. երկու կամ երեք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի ամէն բան։ 2 Առաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը զրուցեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն կը գրեմ) առջի մեղանչողներուն և ուրիշ ամենուն, որ եթէ նորէն 3 գամ՝ պիտի չխնայեմ. Որովհետև Քրիստոսի ինծմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ տկարացած չէ, հապա ձեր 4 մէջը զօրացած է. Որ թէպէտ խաչեցաւ տկարութիւնով, բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութեամբը. քանզի մենք ալ թէպէտ կը տկարանանք անով, բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ 5 զօրութեամբը ձեր մէջ։ Փորձեցէ՛ք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէջն էք. քննեցէ՛ք ձեր անձերը. չէ՞ք գիտեր ձեզմէնիդ, որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, միայն 6 թէ որ խոտելի չըլլաք։ Բայց կը յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ մենք խոտելի չենք։ 7 Նաև կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք. ոչ թէ որ մենք ընտիր երևինք, հապա որ դուք բարին գործէք, թէև մենք իբրև խոտելի ըլլանք։ 8 Ինչու որ ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար։ 9 Ուրախ ենք՝ երբոր մենք կը տկարանանք ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, և մենք ալ աս ձեր հաստատութեանը համար կ'աղօթենք։ 10 Ասոր աս կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ սաստկութեամբ վարուիմ ան իշխանութեանը համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ շինելու և ոչ թէ քակելու համար։

11 Վերջապէս, եղբայրներ՝ ողջ եղէք, կատարեալ կեցէք, մխիթարուեցէ՛ք, միաբան եղէք, խաղաղութիւն ըրէք. և սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։ 12 Բարևեցէ՛ք իրարու սուրբ համբուրով. բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր սուրբերը։ 13 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը և Աստուծոյ սէրը ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ, (ոչ թէ մարդոցմէ ու ոչ թէ մարդու ձեռքով, հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկայ մեռելներէն յարոյց,) 2 Ու բոլոր եղբայրները որ ինծի հետ են՝ Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ. 3 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն, 4 Ան որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամացը համեմատ. 5 Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

6 Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի 7 շնորհքովը կանչեց. Որ չկայ ուրիշ աւետարան. միայն թէ կան ոմանք՝ որ ձեզ կը խռովեցընեն, ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետարանը խանգարել։ 8 Բայց թէ որ մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը գայ աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի, նզովեալ 9 ըլլայ։ Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ. եթէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ ձեզի, 10 նզովեալ ըլլայ։ Քանզի հիմա մարդիկնե՞րը կը հաճեցընեմ թէ զԱստուած. կամ մարդո՞ց հաճելի ըլլալ կը փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։

11 Կը ծանուցանեմ ձեզի, եղբայրներ՝ ան աւետարանը՝ որ ինծմէ քարոզուեցաւ, թէ անիկայ մարդու 12 բան չէ։ Որովհետև ես ալ մարդէ չառի անիկայ, և մէկէ մը ալ չսորվեցայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի 13 յայտնութենէն։ Վասն զի լսած էք դուք իմ առջի ժամանակի վարմունքս Հրէութեան մէջ, ինչպէս չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին՝ ու կը կործանէի 14 զանիկայ. Ու իմ հայրենի աւանդութիւններուս խիստ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ էի Հրէութեան մէջ։ 15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (որ առջի գլխէ իմ մօրս որովայնէն, և 16 իր շնորհքովը զիս կանչեց,) Իր Որդին յայտնել, որ զանիկայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն 'ի մէկ բան մը չիմացուցի մարմինին 17 ու արիւնին, Ո՛չ ալ Երուսաղէմ ելայ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն Դամասկոս դար- 18 ձայ. Ետքը երեք տարիէն ետև Երուսաղէմ ելայ Պետրոսը տեսնելու, և տասնուհինգ օր անոր քովը 19 կեցայ. Առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, բայց միայն 20 Յակոբոս՝ Տէրոջը եղբայրը։ Բայց աս որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Աստուծոյ առջևը կը հաստատեմ, որ սուտ չեմ զրուցեր։ 21 Ետքը եկայ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի կողմերը. 22 Ու զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիստոսով. 23 Միայն թէ անոնք լսած էին թէ Ան որ առաջ մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ ատեն մը կը կործանէր. 24 Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

ԳԼ. Բ

1 Ետքը տասնուչորս տարիէն ետև նորէն Երուսաղէմ ելայ Բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ մէկտեղ առնելով։ 2 Ու ելայ յայտնութիւնով, և անոնց իմացուցի ան աւետարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ, բայց առանձին անոնց որ երևելիներ էին, որ չըլլայ թէ պարապ տեղը վազեմ կամ վազած ըլլամ։ 3 Բայց ոչ թէ իմ հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատուիլ. 4 Մանաւանդ ներս սպրդուող սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք ասհելով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լրտեսելու համար, որ մեզ ծառայեցընեն. 5 Որ անոնց քիչ մը ատեն անգամ մտիկ չըրինք հնազանդելու, որ աւետարանին ճշմարտութիւնը հաստատուն մնայ ձեր մէջը։ 6 Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ. Աստուած մարդոց աչառութիւն չըներ. վասն զի անոնք կարծուածները բան մը չիմացուցին ինծի։ 7 Հապա անոր հակառակը՝ երբոր տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը ինծի յանձնուած է, ինչպէս Պետրոսին ալ թլփատուածներունը. 8 (Վասն զի ան որ Պետրոսին յաջողեց թլփատուածներուն առաքելութիւն ընելու, ինծի ալ յաջողեց հեթանոսներունը.) 9 Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կե-

վաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ
սեպուած էին, աջ ձեռքերնին
տուին ինծի ու Բառնաբասին՝ ի նշան
հաղորդակցութեան, որ մենք
հեթանոսներուն մէջը երթանք, ու
10 անոնք՝ թլփատուածներուն. Միայն
թէ կը խնդրէին որ աղքատները յի-
շենք. որ ես ալ փոյթ ունեցայ զանի
11 բանը ընելու: Բայց երբոր Պետ-
րոս Անտիոք եկաւ, ես անոր դէմ
կեցայ. որովհետեւ ինքը մեղա-
12 դրուելու էր: Ինչու որ դեռ Յա-
կոբոսին քովէն մէկ քանի հոգի
չեկած, ինքը հեթանոսներուն հետ
[illegible] կ'ուտէր. բայց երբոր
եկան՝ մէկդի կը քաշուէր, ու ինք-
զինքը կը զատէր, վախնալով ա-
նոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին:
13 Ու անոր հետ կեղծաւորեցան
միւս Հրեաներն ալ, անանկ որ
Բառնաբաս ալ անոնց կեղծաւո-
14 րութեանը ծռեցաւ: Բայց ես երբոր
տեսայ որ աւետարանին ճշմարտու-
թեանը մէջ շիտակ չեն քալեր,
ամէնուն առջին Պետրոսս զրուցե-
ցի, Եթէ դուն որ Հրեայ ես, հե-
թանոսի պէս ու չէ՛ թէ Հրեայի
պէս կ'ապրիս, ի՞նչպէս հեթանոս-
ները կը ստիպես Հրեայի պէս վա-
15 րուելու: Մենք որ բուն Հրեայ
ենք, և չէ՛ թէ հեթանոսներէն մե-
16 ղաւորներ, Ու գիտնալով՝ որ մարդ
օրէնքին գործքերէն չկրնար արդա-
րանալ, հապա Յիսուս Քրիստոսի
հաւատքէն, մենք ալ Քրիստոս
Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդա-
րանանք Քրիստոսի հաւատքէն, և
չէ՛ թէ օրէնքին գործքերէն, որով-
հետեւ օրէնքին գործքերէն մէկ մար-
17 մին մը պիտի չարդարանայ: Իսկ
եթէ մենք որ կ'ուզենք Քրիստոս-
ով արդարանալ, մեղաւոր գըտ-
նուինք, ուրեմն Քրիստոս մեղաց
սպասաւոր եղաւ. քա՛ւ լիցի:
18 Վասն զի եթէ ես իմ քակած բա-
ներս նորէն կը շինեմ, իմ անձս
19 յանցաւոր կը ցուցընեմ: Ինչու
որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին, որ
Աստուծոյ կենդանի ըլլամ: Քը-
20 րիստոսի հետ խաչը ելայ. Ու ալ
կենդանի եմ. չէ՛ թէ ես՝ հապա
Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս.
բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապ-
րիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատ-
քովը կ'ապրիմ՝ ան որ զիս սիրեց,
ու իր անձը ինծի համար մատնեց:
Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ խափա- 21
ներ. ինչու որ եթէ արդարութիւ-
նը օրէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս
պարապ տեղը մեռաւ:

ԳԼ. Գ.

Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ 1
ձեզ հրապուրեց. որ ձեր աչքե-
րուն առջևը Յիսուս Քրիստոս
ձեր մէջը խաչը ելած նկարագրուե-
ցաւ: Ասիկայ միայն կ'ուզեմ ձեզ- 2
մէ սորվիլ. Օրէնքի՞ն գործքե-
րովը դուք Հոգին առիք՝ թէ հա-
ւատքին լսելովը: Այդչափ ան- 3
մի՞տ էք. Հոգիով սկսեցիք, ու
հիմա մարմնո՞վ կը վերջանաք:
Այնչափ դիպուածները պարապ 4
տեղը ձեր վրայէն անցան, (թէ որ
պարապ ըլլայ ալ:) Ուստի ան 5
որ ձեզի Հոգին բաշխեց, և ձեր
մէջը զօրութիւններ գործեց, օրէն-
քի՞ն գործքերովն էր՝ թէ հաւատ-
քին լսելովը: Ինչպէս որ Աբրա- 6
համ Աստուծոյ հաւատաց, ու անոր
արդարութիւն սեպուեցաւ: Ու- 7
րեմն գիտցէ՛ք թէ անոնք որ հա-
ւատքէն են, անոնք են Աբրահամի
որդիքը: Ու գիրքը՝ առաջուց 8
գիտնալով թէ Աստուած հեթա-
նոսները հաւատքով կ'արդարացը-
նէ, առաջուց աւետիս տուաւ Աբ-
րահամին թէ Քեզմով պիտի օրհ-
նուին բոլոր ազգերը: Ուստի 9
անոնք որ հաւատքէն են՝ կ'օրհնուին
հաւատացեալ Աբրահամին հետ:
Վասն զի անոնք որ օրէնքին գործ- 10
քերէն են, անէծքի տակ են. ինչու
որ գրուած է թէ Անիծեալ ըլլայ
ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ա-
մէն գրուածներուն մէջ չկենար՝ որ
զանոնք կատարէ: Ու թէ օրէն- 11
քով մէկը չկրնար արդարանալ
Աստուծոյ առջևը, ան յայտնի է.
քանզի Արդարը հաւատքէն պիտի
ապրի: Բայց օրէնքը հաւատքէն 12
չէ, հապա Ան որ կը կատարէ ան
բաները՝ անոնցմով պիտի ապրի:
13 Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէն-
քին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար ա-
նէծք ըլլալով. (ինչու որ գրուած է
թէ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտէ
14 կը կախուի.) Որ Աբրահամին օրհ-
նութիւնը հեթանոսներուն վրայ
ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով. որ
մենք ալ Հոգւոյն խոստումները ա-
15 ռնենք հաւատքով: Մարդու օ-
րինակին պէս կը զրուցեմ՝ Եղ-
բայրներ. ինչու որ մարդու մը
հաստատած կտակը մէկը չխափա-
ներ, ոչ ալ անոր վրայ ուրիշ
16 պատուէր մը կ'աւելցնէ: Աբրա-
համին խոստումները Աբրահամին ու ա-
նոր սերունդին եղան. չըսեր, Ու
սերունդներուդ՝ որպէս թէ
շատերու համար, հապա որպէս թէ
մէկու մը համար, Ու քու սերուն-
17 դիդ, որ ան Քրիստոս է: Բայց
աս կը զրուցեմ. Ան կտակը՝ որ
առաջուց Աստուծմէ հաստատուե-
ցաւ Քրիստոսով, օրէնքը չորս
հարիւր երեսուն տարիէն ետև որ
գրուեցաւ, չկրնար անվաւեր ընել՝
խոստումները խափանելու համար:
18 Վասն զի թէ որ ժառանգութիւնը
օրէնքէն կ'ըլլայ, ուրեմն ալ խոստ-
մունքէն չէ. բայց Աբրահամին
խոստումով շնորհեց Աստուած:
19 Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը.
յանցանաց համար վրայ աւելցաւ,
(մինչև որ գայ ան սերունդը՝ որուն
որ խոստացուեր էր,) հրեշտակնե-
րով տրուած՝ միջնորդի մը ձեռ-
20 քով: Բայց միջնորդը մէկու մը
միջնորդ չէ. սակայն Աստուած մէկ
21 է: Ուրեմն օրէնքը հակառա՞կ [illegible]
է Աստուծոյ խոստումներուն.
քա՛ւ լիցի. քանզի թէ որ տրուած
ըլլար անանկ օրէնք մը՝ որ կարող
ըլլար կենդանի ընելու, ան ատենը
իրաւցընէ արդարութիւնը օրէնքէն
22 կ'ըլլար: Բայց գիրքը ամէնը մեղ-
քի տակ գոցեց, որ խոստումները
Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը տը-
23 րուի հաւատացեալներուն: Բայց
քանի որ հաւատքը չէր եկած, օ-
րէնքին տակը գոցուած կը պա-
հուէինք, սպասելով ան հաւատքին՝
որ պիտի յայտնուէր: Ուրեմն օ- 24
րէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէ-
պի Քրիստոսի երթալու, որ մենք հա-
ւատքով արդարանանք: Բայց երբ- 25
որ հաւատքը եկաւ, ալ դաստիա-
րակի տակ չենք: Ինչու որ ամէնքդ 26
ալ Աստուծոյ որդիք էք՝ Քրիստոս
Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով:
Քանզի դուք ամէնքդ որ Քրիստո- 27
սով մկրտուեցաք, Քրիստոսը զգե-
ցած հագած էք. [illegible] 28
ոչ Հրեայ կայ, ոչ ալ Յոյն. ոչ
ծառայ կայ, ոչ ալ ազատ. ոչ
արու կայ, ոչ ալ էգ. ինչու որ
դուք ամէնքդ ալ մէկ էք Քրիստոս
Յիսուսով: Հապա թէ որ դուք 29
Քրիստոսինն էք, ուրեմն Աբրա-
համին սերունդն էք, ու խոստ-
մունքին նայելով՝ ժառանգներ:

ԳԼ. Դ.

Բայց աս կը զրուցեմ, որչափ ժա- 1
մանակ որ ժառանգը տղայ է՝
ծառայէն տարբերութիւն մը չու-
նի, թէև ամէնուն տէրն է. Հա- 2
պա խնամակալներու ու հոգաբար-
ձուներու տակ է՝ մինչև հօրը որո-
շած ժամանակը: Անանկ ալ մենք 3
երբոր տղայ էինք, աշխարհիս սկզբ-
բունքներուն տակը ծառայ եղած
էինք: Բայց երբոր ժամանակը 4
լեցուեցաւ, ղրկեց Աստուած իր
Որդին՝ որ կնիկէ մը եղաւ, ու օրէն-
քի տակ մնաց. Որպէս զի օրէնքի 5
տակ եղողները գնէ, որ մենք որ-
դեգրութիւնը ընդունինք: Ու ո- 6
րովհետեւ դուք որդիք էք, Աս-
տուած իր Որդւոյն Հոգին ձեր սիր-
տերուն մէջը ղրկեց, որ կ'աղաղակէ
Աբբա՛ Հայր: Ուստի ալ ծառայ 7
չես, հապա որդի. և թէ որ որդի,
ալ Աստուծոյ ժառանգ Քրիստոս-
ով: Բայց ան ատենը որ չէիք 8
գիտեր զԱստուած, կը ծառայէիք
անոնց՝ որոնք 'ի բնէ Աստուածներ
չէին: Սակայն հիմա որ ճանչցաք 9
զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք
Աստուծմէ ճանչցուեցաք, ինչո՞ւ
նորէն կը դառնաք ան տկար ու չը-
քաւոր սկզբունքներուն, որոնց նո-
րէն կ'ուզէք ծառայութիւն ընել:

10 Օրերը կը զանազանէք, ու ամիսները, և ժամանակները ու տարի-
11 ները։ Կը վախնամ ձեզմէ, որ գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ աշխատած ըլլամ։
12 Ինծի պէս եղէք, ինչու որ ես ալ ձեզի պէս եղայ, եղբայրներ՝ ձեզի կ'աղաչեմ. դուք ինծի վնաս մը
13 հասուցած չէք։ Գիտէք դուք՝ որ մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի առաջին անգամ աւետարանը քարոզեցի. և իմ մարմնիս վրայ եղած փորձու-
14 թիւնս Չանարգեցիք ու չարհամարհեցիք, հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝
15 Քրիստոս Յիսուսի պէս։ Ուրեմն ի՞նչ էր այն ձեր երանութիւնը. քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի
16 հանէիք ու ինծի տայիք։ Ուրեմն ձեր թշնամի՞ն եղայ ձեզի ճշմարիտը
17 խօսելուս համար։ Ձեզի նախանձաւոր են անոնք՝ չէ թէ բարիին, և կ'ուզեն ձեզ արգիլել, որ իրենց
18 նախանձաւոր ըլլաք։ Սակայն աղէկ է ամէն ատեն բարիին նախանձաւոր ըլլալ, ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
19 մէջը ըլլամ։ Իմ որդեակներս՝ որ ձեզմով նորէն ծննդական ցաւ կը քաշեմ, մինչև որ Քրիստոս ձեր
20 մէջը ձևակերպի։ Կ'ուզէի հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու փոխել իմ ձայնս. ինչու որ ես ձեր վրայով տարակուսած եմ։
21 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին տակը կ'ուզէք ըլլալ, օրէնքը չէ՞ք
22 լսեր։ Վասն զի գրուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր, մէկը՝ աղախինէն, ու միւսը՝ ազատ
23 կնիկէն։ Բայց այն որ աղախինէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, իսկ ան որ ազատ կնիկէն՝ խոստմունքին
24 համեմատ. Որ ասոնք բաները այլաբանօրէն կը մեկնուին. ինչու որ ասոնք են երկու կտակարանները, մէկը՝ Սինայ լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար կը ծնանի, որ է
25 Հագար. Ինչու որ Հագար Արաբիայի մէջ Սինայ լեռն է, և կը համեմատի հիմակուան Երուսաղէմին որ իր զաւակներովը մէկտեղ
կը ծառայէ։ Բայց վերի Երուսաղէմը 26
ազատ է, որ մեր ամենուն
մայրն է։ Ինչու որ գրուած է, 27
Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա. ձայն
ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և
աղաղակէ. քանզի երկար ձգուածին
զաւակները էրիկ ունեցողին զաւակներէն
շատ պիտի ըլլայ։ Ուստի 28
մենք եղբայրներ՝ Իսահակին պէս
խոստմունքին որդիներն ենք։ Բայց 29
ինչպէս որ այն ատենը մարմնոյ կողմանէ
ծնածը կը հալածէր զանիկայ
որ Հոգիին կողմանէ էր, անանկ ալ
հիմա։ Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. 30
Դո՛ւրս հանէ այս աղախինը
ու անոր որդին, ինչու որ աղախինին
որդին ազատ կնկանը որդւոյն
հետ ժառանգութիւն պիտի չառնէ։
Ուստի եղբայրներ՝ մենք ա- 31
ղախինին զաւակները չենք, հապա
ազատին։

ԳԼ. Ե

Ուստի ամուր կեցէք այն ազատութեամբ՝ 1
որով Քրիստոս մեզ
ազատեց, և նորէն ծառայութեան
լուծի տակ մի՛ մնաք։ Ահա ես 2
Պօղոս կը յայտնեմ ձեզի, որ եթէ
թլփատուիք, Քրիստոս ձեզի օգուտ
մը չըներ։ Նաև դարձեալ ա- 3
մէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ
թէ պարտական է բոլոր օրէնքը
կատարելու։ Խափանած էք 4
դուք Քրիստոսէն, որ օրէնքով
արդարանալ կ'ուզէք, ու շնորհքէն
ինկած էք։ Ինչու որ մենք 5
Հոգիով կը սպասենք արդարութեան
յոյսին՝ հաւատքով։ Վասն 6
զի Քրիստոս Յիսուսի քով ո՛չ
թլփատութիւնը բանի մը կարող է,
ո՛չ ալ անթլփատութիւնը, հապա
հաւատքը՝ որ սիրով 'ի գործ կը
գործի։ Դուք աղէկ կը վազէիք. 7
ո՞վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ճշմարտութեան
չհնազանդիք։ Այս դրդումը 8
անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց։ Քիչ 9
մը խմորը բոլոր զանգուածը կը
խմորէ։ Բայց ես յոյս ունիմ ձեր 10
վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ միտք
բան մը պիտի չխորհիք. և ան որ
ձեզ կը խռովեցնէ, դատապարտութիւն
պիտի կրէ՝ ո՛վ որ ըլլայ։
11 Սակայն եղբայրներ՝ թէ որ ես տակաւին
թլփատութիւն կը քարոզեմ, ալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ.
ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը
12 խափանուած է։ Երանի՜ թէ բոլորովին
կտրուէին անոնք որ ձեզ
կը խռովեցնեն։
13 Վասն զի դուք ազատութեան
կանչուած էք՝ եղբայրներ. միայն
թէ ձեր ազատութիւնը մարմնոյ
ցանկութիւններու պատճառ չըլլայ.
հապա սիրով իրարու ծառայու-
14 թիւն ըրէք։ Ինչու որ բոլոր օրէնքը
այս մէկ խօսքիս մէջ կը կատարուի
թէ Քու ընկերդ սիրես
15 քու անձիդ պէս։ Հապա թէ որ
իրար խածնէք և ուտէք, զգո՛յշ
կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ սպառիք։
16 Միայն թէ ես կը զգուշացնեմ. Հոգիով գացէք, ու մարմնին
ցանկութիւնը պիտի չկատա-
17 րէք։ Ինչու որ մարմինը կը ցանկայ
Հոգիին հակառակ, ու Հոգին
մարմնին հակառակ. և ասոնք իրարու
հակառակ են, որ չըլլայ թէ
18 ինչ որ կ'ուզէք՝ այն ընէք։ Բայց
թէ որ Հոգիէն կ'առաջնորդուիք,
19 ալ օրէնքին տակը չէք։ Արդ
մարմնին գործերը յայտնի են,
որ ասոնք են. շնութիւն, պոռնկութիւն,
պղծութիւն, գիճու-
20 թիւն, Կռապաշտութիւն, կախարդութիւն,
թշնամութիւններ,
կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ,
հակառակութիւններ,
երկպառակութիւններ, բաժանում-
21 ներ, Չար նայուածքներ, մարդասպանութիւններ,
գինովութիւններ,
անառակութիւններ, ու ինչ
որ ասոնց նման են. որ հիմակուց
ես ձեզի կը զգուշացնեմ, ինչպէս առաջուց
ալ կը զգուշացնէի, որ ասանկ
բաներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը
պիտի չժառանգեն։
22 Բայց Հոգիին պտուղը այս է. սէր,
խնդութիւն, խաղաղութիւն, եր-
23 կայնմտութիւն, Քաղցրութիւն,
բարութիւն, հաւատարմութիւն,
հեզութիւն, ժուժկալութիւն. ասանկ
բաներուն դէմ օրէնք չկայ։
Եւ անոնք որ Քրիստոսիններն են՝ 24
իրենց մարմինը խաչ հանեցին իրենց
կիրքերով ու ցանկութիւններով
մէկտեղ։ Թէ որ Հոգիով 25
կ'ապրինք, Հոգիին համեմատ քալենք։
Սնապարծ չըլլանք մէկզմէկ 26
գրգռելով, ու իրարու վրայ նախանձելով։

ԳԼ. Զ

Եղբայրներ՝ թէ որ մէկը յանկարծ 1
ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու
ըլլայ, դուք որ հոգևոր էք՝
անանկը հեզութեան հոգիով ուղղութեան
բերէք. քու անձիդ ալ
զգուշութիւն ըրէ որ չըլլայ թէ
փորձութեան մէջ իյնաս։ Իրա- 2
րու նեղութիւնները կրեցէ՛ք, ու
անանկ Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէ՛ք։
Քանզի թէ որ մէկը 3
ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ
ու չէ, անիկայ իր անձը կը խաբէ։
Բայց ամէն մարդ իր գործը թող 4
կշռէ՛, ու ետքը միայն իր անձին
վրայ պարծանք ունենայ, և չէ թէ
ուրիշին վրայ։ Ինչու որ ամէն 5
մէկը իր բեռը պիտի կրէ։
Խօսքին աշակերտութիւն ընողը 6
իր վարդապետը ամէն բարի բաներու
մասնակից ընէ։ Մի՛ խա- 7
բուիք՝ Աստուած ծաղր չըլլար։
Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը կը 8
սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ. ան որ
իր մարմնին կը սերմանէ՝ ան մարմինէն
ապականութիւն պիտի հնձէ.
ու ան որ Հոգիին կը սերմանէ,
ան Հոգիէն յաւիտենական
կեանք պիտի հնձէ։ Բայց բարի 9
գործելէն չձանձրանանք, քանզի
յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝
թէ որ չթուլնանք։ Ուստի քանի 10
որ ժամանակը ձեռքերնիս է, բարիք
ընենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատքին
ընտանիներուն։
«Նայեցէք՝ ինչպէս գիրերով գրե- 11
ցի ձեզի իմ ձեռքովս։ Անոնք որ 12
կ'ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի երևնալ,
անոնք ձեզ կը ստիպեն որ
թլփատուիք, միայն որ Քրիստոսի
խաչին համար չհալածուին։ Քան- 13
զի անոնք ալ որ թլփատուած են,

իրենք օրէնքը չեն պահեր, հապա կ'ուզեն որ դուք թլփատուիք, որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան։ 14 Բայց ես՝ քաւ լիցի որ պարծենամ, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը, որ անով աշխարհ ինծի խաչը ելած է, ես ալ 15 աշխարհի։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով ո՛չ թլփատութիւնը բան մըն է, ո՛չ ալ անթլփատութիւնը. հապա նոր ստեղծուած ըլլալ է բանը։ 16 Եւ ան ամէնը որ աս կանոնիս համեմատ կը քալեն, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ, ու Աստուծոյ Իսրայէլին վրայ։ 17 Ասկէ ետև մէկը զիս թող չնեղացընէ. ինչու որ ես Տէր Յիսուսին վէրքերի նշանները իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ։ 18 Եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացողներուն. 2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, ան որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ 4 Քրիստոսով. Ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց, որ մենք սուրբ ու անարատ 5 ըլլանք իր առջևը սիրով. Եւ առաջուց մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը իր կամքին հաճութեանը 6 պէս, Իր փառաւոր շնորհացը գովութեանը համար, որով մեզ զար-7 դարեց Սիրելիին ձեռքովը. Որ անով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով, մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեանը 8 չափովը. Որ մեր վրայ աւելցուց բոլոր իմաստութեամբ ու գիտու-9 թեամբ, Մեզի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեանը պէս, զոր որ իր մէջը նախասահմաներ էր. 10 Որ ժամանակաց լրմանը տնտեսութեանը մէջ ամէն բան բովանդակէ Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ, անով՝ 11 Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ առաջուց որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութիւնովը, որ ամէն բան իր կամքին խորհուրդովը 'ի գործ կը դնէ. 12 Որ մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուց Քրիստոսի վրայ յուսացողներս. 13 Որուն վրայ դուք ալ յուսացած՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան աւետարանը, որուն նաև հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգւոյն ձեռքովը կնքուեցաք. 14 Որ ան մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև ստացուածքին փրկութիւնը՝ իր փառացը գովութեանը համար։

15 Ասոր ես ալ երբոր լսեցի Տէր Յիսուսի վրայ ունեցած հաւատքնիդ, ու բոլոր սուրբերուն վրայ ձեր ունեցած սէրը, 16 Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով. 17 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը

տայ ձեզի իմաստութեան ու յայտնութեան հոգին իր գիտութիւնովը. 18 Որպէս զի սրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր կոչմանը յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութեանը փառքին 19 ճոխութիւնը սուրբերուն մէջ, Եւ ինչ է իր զօրութեանը գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ իր կարող զօրութեանը գոր-20 ծադրութեամբը, Որն որ Քրիստոսի վրայ 'ի գործ դրաւ, երբոր զանիկայ մեռելներէն յարուց, ու նստեցուց իր աջ կողմը երկինքին 21 մէջ Ամէն իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ՝ և ամէն անուան վրայ որ կ'անուանուի, ո՛չ թէ միայն աս աշխարհիս մէջ, հապա գալիքին 22 մէջ ալ. Եւ ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուց, և զանիկայ ամէն բաներու վրայ եկե-23 ղեցիին գլուխ դրաւ, Որ ան անոր մարմինն է, անոր լրումը, որ կը լեցընէ ամէնը ամէն բանի մէջ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ դուք որ յանցանքներու ու մեղքերու մէջ մեռած էիք, ինքը 2 ձեզ կենդանացուց. Որոնց մէջը ատենօք կը քալէիք աս աշխարհիս բռնած ճամբովը, օդուս իշխանութեանը իշխանին ուզածին պէս, ան ոգիին՝ որ հիմա ապստամբութեան որդւոցը ներսի դին կը ներ-3 գործէ. Որ ատենօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պտըտէինք մեր մարմինին ցանկութիւններովը, և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. և բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ու-4 րիշները. Բայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն 5 համար՝ որով մեզ սիրեց, Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք շնորհքով փրկուած էք,) 6 Եւ անոր հետ մէկտեղ յարուց, ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն 7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով, Որ գալու դարերուն մէջը ցուցընէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցուցուցած քաղցրութիւնովը։ 8 Ասանկ զի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով. և աս չէ թէ ձեզմէ է, հապա Աստուծոյ պարգևն է. 9 Չէ թէ գործքերէն, որ մէկը չպարծի. 10 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած բարի գործքերու համար, որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց մեզ, որ անոնց մէջը քալենք։

11 Ասոր համար միտքերնիդ բերէք, որ դուք ատեն մը մարմինով հեթանոսներ ըլլալով, (որոնք անթլփատութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ'ըսուին մարմինի մէջ ձեռքով եղած,) 12 Որ ան ատենը դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքականութենէն, և օտարացած խոստմանցին ուխտերէն, ու յոյս մըն ալ չունէիք, և աշխարհի մէջ անաստուած էիք։ 13 Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով դուք որ ատեն մը հեռաւոր էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ 14 Ասանկ զի անիկայ է մեր խաղաղութիւնը, որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ այսինքն իրարու հետ եղած թշնամութիւնը իր մարմինովը քակեց, 15 Եւ հրամաններով եղած պատուիրանքներուն օրէնքը խափանեց. որ իրմով ան երկուքը մէկ նոր մարդ մը հաստատէ, ու այսպէս խաղաղութիւն ընէ. 16 Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցընէ Աստուծոյ հետ իր խաչովը. ինչու որ անով սպաննեց թշնամութիւնը. 17 Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ էին։ 18 Քանզի անոր ձեռքովը մենք երկուքնիս ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենալու արտօնութիւնը՝ ունինք։ 19 Ուրեմն ալ ասկէ ետև դուք օտար ու պանդուխտ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը, 20 Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ շինուած,

որ անոր անկիւնին գլուխը Յիսուս
21 Քրիստոս է. Որով բոլոր շէնքը
մէկտեղ յարմարութեամբ կազմուած՝
կ'աճի սուրբ տաճար մը ըլլալու
22 Տէրոջմով. Որ անով դուք ալ
մէկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան
ըլլալու Հոգւով Սրբով։

ԳԼ. Գ

1 Ասոր ես Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի
կապուածը ձեզի հեթանոսներուդ
2 համար. Որ դուք անշուշտ
լսած էք Աստուծոյ շնորհքին
տնտեսութիւնը, որ ինծի տրուած
3 է ձեզի համար, Թէ ինծի ան խորհուրդը
յայտնութիւնով ցուցուեցաւ. (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի
4 համառօտաբար գրեցի, Որով կրնաք
կարդալ ու միտք առնել իմ
տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին
5 վրայով.) Որ ուրիշ դարերուն
մէջ մարդոց որդիներուն չերեւցաւ, ինչպէս որ հիմա Հոգւով
Սրբով յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէներուն.
6 Որ հեթանոսները Քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից եւ անոր
խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւե-
7 տարանով. Որուն ես սպասաւոր
եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգեւին
համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ իր
զօրութեանը ներգործութիւնովը,
8 (Ինծի՝ որ ամէն սուրբերուն փոքրագոյնն եմ, աս շնորհքը տրուեցաւ,)
հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի
անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու,
9 Եւ ամէնը լուսաւորելու, որ գիտնան թէ ինչ է ան խորհուրդին
տնօրէնութիւնը, որ 'ի յաւիտենից
ծածկուած էր Աստուծոյ քով, որ
10 ամէն բանը ստեղծեց. Որ հիմա
Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի
ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւն-
11 ներուն ու պետութիւններուն, Իր
յաւիտենական նախասահմանութեանը համեմատ, որ ըրաւ մեր
Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքո-
12 վը. Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու առաջնորդութիւն
ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հաւատալով։

Ասոր կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք 13
իմ նեղութիւններուս պատճառովը,
որ ձեզի համար են, եւ որ ձեր փառքն
են։ Ասոր համար ծունկի վրայ 14
գալով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
Հօրը առջեւ, Ասկից որ բոլոր 15
ազգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի
վրայ անուն կ'առնէ, Կ'աղաչեմ որ 16
տայ ձեզի իր փառաց ճոխութեանը
չափովը՝ զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը ներսի մարդուն
մէջ. Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր 17
սրտերուն մէջը բնակի, եւ դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած
ըլլաք, Որ կարենաք հասկընալ 18
բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ,
թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը եւ խորութիւնը ու բարձրութիւնը. Նաեւ ճանչնալ 19
Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ
գերազանց է, որ լեցուիք Աստուծոյ
ամէն լեցունութիւնովը։ Արդ անոր 20
որ կարող է առատութեամբ ընել
ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը
խնդրենք կամ կը խորհինք, ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներգործուի. Իրեն փառք եկեղեցիին 21
մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր
դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԳԼ. Դ

Ասոր կ'աղաչեմ ձեզի ես որ Տէ- 1
րոջը համար կապուած եմ, որ
դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը
վայլէ ան կոչմանը որով կանչուե-
ցաք, Բոլոր խոնարհութիւնով ու 2
հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ,
սիրով իրարու ներողամիտ ըլլալով.
Ջանալով Հոգւոյն Սրբոյ միաբա- 3
նութիւնը խաղաղութեան կապովը
պահել. Մէկ մարմին ու մէկ հո- 4
գի, ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր
կոչմանը մէկ յոյսովը. Տէրը մէկ 5
է, հաւատքը մէկ, մկրտութիւնը
մէկ. Մէկ է Աստուած եւ ամենուն 6
Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամենուն հետ եւ ձեր ամենուն մէջն է։
Բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք 7

տրուած է Քրիստոսի պարգեւին
8 չափովը։ Անոր համար կ'ըսէ թէ
Բարձրը ելաւ, գերութիւնը գերի
բռնեց, ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ։ Ան ելաւ ըսելը ինչ է,
միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմերը իջաւ։ Ան որ իջաւ՝
նոյն ինքն է, որ բոլոր երկինքներէն
վեր ելաւ, որ ամէն բան լեցընէ։
11 Եւ ինքը մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ըլլալ, մէկ քանին
մարգարէներ, մէկ քանին աւետարանիչներ, մէկ քանին հովիւներ ու
12 վարդապետներ. Սուրբերուն կատարելութեանը համար, պաշտօնին
գործքին համար, Քրիստոսի մարմնին
13 շինութեանը համար. Մինչեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հաւատքին ու Աստուծոյ Որդւոյն ճանչնալուն միաբանութեանը, կատարեալ
մարդ ըլլալու, Քրիստոսի լման
14 հասակին չափը ունենալու. Որ ալ
ասկէ ետեւ տղաք չըլլանք երերած ու
վարդապետութեան ամէն հովերէն
ասդին անդին տարուբերուած՝ մարդոց խաբէութիւնովը, որ խորամանկութեամբ կը խաբեն մոլորեցնելու.
15 Հապա սիրով ճշմարտութեան հետեւելով՝ ամէն բան Անով
աճեցընենք՝ որ գլուխ է՝ այսինքն
16 Քրիստոս. Որ անկէ բոլոր մարմինը մէկտեղ կազմուած՝ եւ ամէն յօդուածները իրարու հաղորդելով
կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով
ներգործելով՝ մարմինին աճում կու
տայ իրեն շինութեանը համար սիրով։

17 Ասոր աս կ'ըսեմ ու Տէրոջմով
վկայութիւն կ'ընեմ, որ դուք մէյմըն ալ անանկ չքալէք, ինչպէս որ
ուրիշ հեթանոսները կը քալեն իրենց միտքին ունայնութեանը մէջ.
18 Որոնց իմացողութիւնը խաւարած
է, ու օտարացած են Աստուծոյ
կեանքէն, իրենց մէջը եղած տգիտութեան պատճառովը իրենց սր-
19 տին կուրութեանը համար. Որոնք
անզգայ ըլլալով, ինքզինքնին անառակութեան տուին, ամէն կերպ
պղծութիւն գործելու ագահութիւ-
20 նով։ Բայց դուք ասանկ չսորվե-
ցաք Քրիստոսը, Թէ որ անոր 21
վրայով լսեցիք՝ ու անկէ սորված
էք, ինչպէս որ ճշմարտութիւնը
Յիսուսի մէջ է. Որ ձեր վրայէն 22
մէկդի հանէք ան ձեր առջի վարմունքին պէս եղած հին մարդը՝ խաբէութեան ցանկութիւններով ապականուածը. Եւ ձեր միտքին հոգիովը 23
նորոգուիք, Եւ նոր մարդը վրա- 24
նիդ հագնիք, ան որ Աստուծոյ
կերպարանին պէս ստեղծուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով։ Ասոր ստութիւնը 25
մէկդի դնելով, ճշմարտութիւն
խօսեցէք ամէն մէկերնիդ իր ընկերին հետ, ինչու որ մենք իրարու անդամներ ենք։ Թէ որ 26
բարկանաք՝ մեղք մի գործէք. արեւը ձեր բարկութեանը վրայ մարը
չմտնէ։ Ու Սատանային տեղ մի 27
տաք։ Ան որ գողութիւն կ'ընէր, 28
ալ թող չգողնայ. այլ մանաւանդ
աղէկ գործի մը պարապելով՝ իր
ձեռքերովը աշխատի, որ կարող
ըլլայ տալ կարօտ եղողին։ Բնաւ 29
ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը
չելլէ, հապա ինչ որ աղէկ է՝
պէտք եղած շինութեանը համար,
որ լսողներուն շնորհք տայ։ Եւ 30
Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի տրտմեցնէք, որով դուք կնքուեցաք
փրկութեան օրուանը համար։ Ա- 31
մէն դառնութիւն եւ բարկութիւն
ու սրտմտութիւն եւ աղաղակ ու
հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ ամէն
չարութիւններով մէկտեղ։ Եւ 32
իրարու հետ քաղցր եղէք, գթած,
ներելով իրարու, ինչպէս որ Աստուած Քրիստոսով ներեց ձեզի։

ԳԼ. Ե

Արդ Աստուծոյ նմանող եղէք սի- 1
րելի զաւակներու պէս. Եւ 2
սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր
անձը մեզի համար մատոյց՝ անուշահոտ պատարագ ու զոհ ըլլալով
Աստուծոյ։ Բայց պոռնկութեան կամ
եւ ամէն կերպ պղծութեան կամ
ագահութեան անունը անգամ չըլ-

չըլլայ ձեր մէջ, (ինչպէս որ կը
4 վայլէ սուրբերուն,) Ու գարշելի
բաներ կամ յիմարական խօսքեր
կամ խեղկատակութիւն, որ չվայլեր, այլ մանաւանդ գոհութիւն.
5 Վասնզի ասիկա գիտէք, որ ամեն
պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ
որ կռապաշտ է, Քրիստոսի ու
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
6 ժառանգութիւն չունի։ Զգուշացէք
որ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով. Ինչու որ աս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու
գայ անհնազանդութեան որդւոց վըրայ։
7 Ուստի անոնց հաղորդ մի՛
8 ըլլաք։ Վասնզի մէկ ատեն մը
դուք խաւար էիք, բայց հիմա լոյս
էք Տէրոջմով. լուսոյ որդիներու
9 պէս քալեցէք. Ինչու որ Հոգւոյն
պտուղը ամեն կերպ բարութիւնով
և արդարութիւնով ու ճշմարտու-
10 թիւնով է։ Քննեցէ՛ք ինչ է
11 Տէրոջը հաճելին. Ու կցորդ մի՛
ըլլաք խաւարին անպտուղ գործերուն, այլ մանաւանդ զանոնք յան-
12 դիմանեցէ՛ք։ Ինչու որ անոնց մէջէն
գաղտուկ գործուած բաները խօ-
13 սիլն ալ ամօթ է։ Բայց ամեն
բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտնի կ՚ըլլայ. Ինչու որ ամեն բան որ
14 յայտնի կ՚ըլլայ, լոյս է։ Անոր
համար կ՚ըսէ, Արթընցիր դուն
որ կը քնանաս, և կանգնէ՛ մեռելներէն, ու Քրիստոս քեզի լոյս պիտի տայ։

15 Ուստի նայեցէ՛ք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք, չէ
16 թէ անմիտներու պէս, հապա իմաստուններու պէս. Ժամանակը
ծախու առէք, ինչու որ օրերը չար
17 են։ Անոր համար անմիտ մի՛ ըլլաք, հապա իմացէ՛ք թէ ինչ է
18 Տէրոջը կամքը։ Ու մի՛ գինովնաք գինիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ. հապա Հոգիով
19 լեցուեցէ՛ք. Ու սաղմոսներով ու
օրհնութիւններով և հոգևոր երգերով մէկզմէկ խօսակցելով, երգեցէ՛ք ու սաղմոս ըսէք Տէրոջը ձեր
20 սրտերուն մէջ։ Ամեն ատեն ամեն բանի համար գոհութիւն

տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անունովը։

Իրարու հնազանդ եղէք Աստուծոյ 21
վախովը։ Կիները իրենց 22
էրիկներուն հնազանդ ըլլան՝ որպէս թէ Տէրոջը. Ինչու որ է- 23
րիկը կնկանը գլուխն է, ինչպէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցւոյն
գլուխն է, ու ինքը մարմնին փրկիչն է։ Ուստի ինչպէս որ եկե- 24
ղեցին հնազանդ կ՚ըլլայ Քրիստոսի, անանկ ալ կիները ամեն
բանի մէջ իրենց էրիկներուն։
Էրիկներ՝ սիրեցէ՛ք ձեր կիները, 25
ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ու իր անձը մատնեց անոր համար. Որ զանիկայ սրբէ ու 26
մաքրէ աւազանին ջրովը՝ խօսքով.
Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կե- 27
ցնէ եկեղեցին, որ մէկ արատ մը
կամ խորշոմութիւն կամ ուրիշ անոնց պէս բան մը չունենայ, հապա
որ սուրբ ու անարատ ըլլայ։ Նոյն- 28
պէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց
կիները սիրեն իրենց մարմիններուն պէս. ան որ իր կինը կը սի-
րէ՝ իր անձը կը սիրէ. Ինչու որ 29
մէկը բնաւ իր անձը չատեր,
հապա կը սնուցանէ ու կը խնամէ
զանիկայ, ինչպէս Տէրն ալ եկեղեցին, Վասնզի մենք անոր մար- 30
մնին անդամներն ենք՝ անոր մարմնէն ու անոր ոսկորներէն։ Անոր 31
համար մարդը պիտի ձգէ իր հայրը
ու մայրը, և իր կնկանը պիտի յարի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի
ըլլան։ Աս խորհուրդը մեծ է, 32
բայց ես կը զրուցեմ Քրիստոսի ու
եկեղեցիին վրայով։ Սակայն ձեզ- 33
մէ ամեն մէկն ալ իր կինը անանկ
սիրէ որպէս թէ իր անձը, ու կինը
իր էրիկէն ակնածութիւն ընէ։

ԳԼ. Զ.

Որդիք՝ ձեր ծնողացը հնազանդ ե- 1
ղէք Տէրոջմով, որ ան է արժանը։ Պատուէ՛ քու հայրդ ու 2
մայրդ, (որ առջի պատուիրանքն
է խոստմունքով,) Որ քեզի աղէկ 3
ըլլայ, ու երկար կեանք ունենաս
երկրի վրայ։ Ու դուք, հայրեր՝ 4

ձեր որդիները մի՛ բարկացընէք,
հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը
վարժութիւնովը ու խրատովը։
5 Ծառաներ՝ հնազանդ եղէք ձեր
մարմնաւոր տէրերուն ահով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը,
6 որպէս թէ Քրիստոսի. Չէ թէ
մարդահաճոյի պէս աչքի առջև ծառայելով, հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ
7 կամքը ընելով. Յօժարութեամբ
ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը, ու
8 չէ թէ մարդոց. Գիտնալով որ
ամեն մէկը ինչ բարիք որ ընէ,
նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի,
թէ ծառայ ըլլայ և թէ ազատ։
9 Դուք ալ տէրեր՝ նոյնը ըրէք անոնց, ու սպառնալիքը թող տուէք,
գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ
Տէրը երկինքն է, ու անոր քովը
աչառութիւն չկայ։

10 Ալ ասկէ ետև եղբայրներս՝ զօրացէ՛ք Տէրոջմով ու անոր զօրու-
11 թեան կարողութիւնովը։ Վըրանիդ հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք Սատանային հնարքներուն դէմ դնելու։
12 Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի
ու մարմնի հետ չէ, հապա իշխանութիւններու ու պետութիւններու հետ, և աս խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկնաւորներուն մէջը եղող չար ոգիներուն
13 հետ։ Անոր համար վրանիդ առէք
Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ
կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ
14 դնելու, Ու ամեն բանը լմնցընելէն ետև՝ հաստատուն կենալու։
Ուստի ձեր տեղ կայնեցէ՛ք, մէջ-
քերնիդ ճշմարտութեամբ ամուրցընելով, ու արդարութեան զրահը
հագնելով. Ու ոտքերնուդ հագ- 15
ցընելով խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը. Ու 16
ամեն բանին վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի
ըլլաք չարին ամեն կրակոտ նետերը
մարելու. Ու փրկութեան սաղա- 17
ւարտը առէք, ու Հոգիին սուրը՝
որ Աստուծոյ խօսքն է. Ամեն ա- 18
ղօթքով ու խնդրուածքով ամեն ատեն աղօթք ըրէք Հոգիով, ու
աս բանիս վրայ հսկեցէք համբերութեամբ ու աղաչանքով՝ բոլոր սուրբերուն համար,
Ինծի համար ալ, որ ինծի խօսք 19
տրուի որ բերանս բանամ համարձակութեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու. Որուն համար 20
ես դեսպանութիւն կ՚ընեմ կապանքով, որ անով համարձակութիւն
ունենամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է։

Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ 21
վրայովս՝ թէ ինչ կ՚ընեմ ես, ամեն
բանը պիտի ցուցընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ
պաշտօնեան Տէրոջմով. Որն որ 22
յատկապէս աս բանին համար ձեզի
խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր
վրայով, ու ինքը ձեր սիրտերը
մխիթարէ։

Խաղաղութիւն եղբայրներուն և 23
սէր հաւատքով մէկտեղ Հօր Աստուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ Շնորհք ան ամենուն 24
հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը անեղծութեամբ կը սիրեն։
Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառաները, Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝
որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիսկոպոսներով ու սարկաւագներով. Շնորհք ու խաղաղութիւն 2

ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։
3 Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս
ամէն անգամ որ ձեզ կը յիշեմ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս
մէջ ձեր ամէնուն համար ուրախութեամբ
5 աղօթք կ'ընեմ,) Աւետարանին
հաղորդ ըլլալնուդ համար
6 առջի օրուընէ մինչեւ հիմա ։ Ասոր
վստահ ըլլալով՝ թէ ան որ
ձեր մէջ բարի գործ մը սկսաւ,
մինչեւ Յիսուս Քրիստոսի օրը պիտի
7 կատարէ ։ Ինչպէս որ ինծի արժան
ալ է ձեր ամէնուն վրայ ասանկ
խորհիլ՝ ձեզ իմ սրտիս մէջ
ունենալուս համար իմ կապերուս
մէջ, և աւետարանին ջատագովութեանը
ու հաստատութեանը մէջ,
և ամէնքդ ինծի հետ շնորհքին
8 հաղորդ ըլլալնուդ համար ։ Վասն
զի վկայ է ինծի Աստուած, որ
ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամէնուդ
վրայ Քրիստոս Յիսուսի գթութովը ։
9 Եւ աս աղօթքը կ'ընեմ, որ ձեր
սէրը հետզհետէ աւելի շատնայ գիտութիւնով
ու բոլոր իմացողութիւնով,
10 Որ դուք տարբեր բաները
զանազանէք, որպէս զի մինչեւ
Քրիստոսի օրը անկեղծ և առանց
11 գայթակղութեան ըլլաք ։ Արդարութեան
պտուղներով լեցուած Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը՝ Աստուծոյ
փառքին ու գովութեանը համար ։
12 Կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայրներ,
թէ ինծի որ ինչ պատահեցաւ՝
ալ աւելի աւետարանին յառաջադիմութեանը
պատճառ եղաւ ։
13 Մինչեւ իմ կապերս որ Քրիստոսի
համար են, բոլոր պալատին մէջ
և ուրիշ ամէնուն ալ յայտնի եղան
14 ։ Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն
շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝
ալ աւելի համարձակիլ Աստուծոյ
15 խօսքը խօսելու առանց վախի ։ Ոմանք
նախանձէ ու հակառակութենէ
և ոմանք բարեսիրութենէ շարժեալ՝
Քրիստոսը կը քարոզեն ։
16 Ասոնք հակառակութեան համար
Քրիստոսը կը պատմեն, ոչ թէ
անկեղծութեամբ, կարծելով վիշտ
աւելցնել իմ կապերուս վրայ ։

Իսկ ասոնք սիրոյ համար, ինչու որ 17
գիտեն թէ ես աւետարանին համար
պատասխան տալու կեցեր եմ ։
Բայց ինչ է ։ ո՛ր կերպով որ ըլլայ՝ 18
թէ պատճառանքով և թէ
ճշմարտութիւնով՝ Քրիստոս կը
պատմուի ։ ու ասոր վրայ ուրախ
եմ և ուրախ ալ պիտի ըլլամ ։
Վասն զի գիտեմ որ ասոր վախճանը 19
իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ
ձեր խնդրուածքովը, ու Յիսուս
Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութեամբը,
Իմ ակնդրուն ակնկալութեանս 20
ու իմ յոյսիս համեմատ,
որ բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ ։
հապա կատարեալ համարձակութիւնով
ինչպէս որ ամէն ատեն՝ անանկ ալ հիմա Քրիստոս իմ
մարմինիս մէջ պիտի փառաւորուի
թէ՛ ապրելովս և թէ մեռնելովս ։
Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս 21
է, ու մեռնիլը օգուտ ։
Հապա թէ որ մարմինի մէջ ապրիլս 22
իմ գործիս պտուղ կը բերէ,
ալ չեմ գիտեր որը ընտրեմ ։
Երկու կողմանէ ալ նեղը մնացած 23
եմ, մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու
փափաք ունենալով ։ քանզի ան
շատ աւելի աղէկ է ։ Բայց մարմինի 24
մէջ կենալս ձեզի համար աւելի
հարկաւոր է ։ Եւ աս բանիս համոզուած 25
ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամէնուն
հետը պիտի կենամ ու մնամ,
որ դուք զօրանաք և ուրախ
ըլլաք հաւատքով ։ Որ ձեր պարծանքը 26
իմ վրայովս աւելի ըլլայ
Քրիստոս Յիսուսով, իմ նորէն
ձեզի գալուս պատճառովը ։
Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին 27
ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ
վարուեցէք ։ որ եթէ գամ ու ձեզ
տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ,
ձեր վրայօք լսեմ որ դուք հաստատուն
կը կենաք մէկ հոգիով, ու
մէկ շունչով պատերազմակից կ'ըլլաք
աւետարանին հաւատքին համար ։
Եւ մէկ բանով մըն ալ մի՛ 28
զարհուրիք հակառակորդներէն,
որ անոնց կորստեան ապացոյց մըն
է, ու ձեզի՝ փրկութեան ։ Ան ալ 29
Աստուծմէ է ։ Ինչու որ ձեզի տրուեցաւ

Քրիստոսի համար՝ ոչ թէ
միայն անոր հաւատալ, հապա ա-
30 նոր համար չարչարուիլ ալ ։ Նոյն
պատերազմը ունենալով՝ որ իմ վրաս
տեսաք ու հիմա իմ վրայովս
կը լսէք ։

ԳԼ. Բ

1 Ուրեմն թէ որ Քրիստոսով մխիթարութիւն
մը կայ, թէ սիրոյ
սփոփանք մը, թէ Հոգիի հաղորդութիւն
մը, թէ գթութիւն ու
2 ողորմութիւն մը, Իմ ուրախութիւնս
դուք լեցուցէք, նոյն խորհուրդը
ունեցէք, մի և նոյն սէրը
ունենալով, մէկ շունչ,
3 մէկ մտածմունք ։ Բան մը գրգռութիւնով
կամ սնապարծութիւնով
մի՛ ընէք ։ հապա խոնարհութիւնով
մէկզմէկ ձեզմէն լաւ
4 սեպեցէք ։ Մինակ անձերնուդ շահը
մի՛ նայիք ։ հապա ամէն մէկը
5 ընկերինն ալ ։ Ձեզմէ ամէն մէկը
նոյն միտքը թող ունենայ, որ
6 Քրիստոս Յիսուսի մէջն էր ։ Որ
Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով,
յափշտակութիւն մը չսեպեց
7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը ։ Հապա
անձը ունայնացուց ծառայի
կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման
ըլլալով ։ և կերպարանքովը մար-
8 դու պէս գտնուելով, Ինքզինքը
խոնարհեցուց՝ մինչեւ մահուան հնազանդ
եղաւ, ու ան ալ խաչին մա-
9 հուանը ։ Անոր համար Աստուած
ալ զանիկայ խիստ բարձրացուց, ու
անոր անուն մը տուաւ՝ որ ամէն
10 անունէն վեր է ։ Որ Յիսուսի անունին
ամէն ծունկ ծռի, երկնաւորներուն
ու երկրաւորներուն
11 և սանդարամետականներուն ։ Եւ
ամէն լեզու դաւանի թէ Յիսուս
Քրիստոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
12 փառքին համար ։ Ուստի իմ սիրելիներս՝
ինչպէս որ ամէն ատեն
հնազանդ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս,
հապա ալ աւելի
հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը,
ահով ու դողով անձերնուդ
13 փրկութիւնը գործեցէք ։ Ինչու
որ Աստուած է որ ձեր մէջ կը ներգործէ

կամենալը ու ընելը իր
հաճութեանը համար ։ Ամէն բան 14
առանց տրտունջներու ու վիճաբանութիւններու
ըրէք ։ Որ ըլլաք 15
անբիծ ու անպարտ՝ Աստուծոյ որդիներ
առանց մեղադրանքի՝ կամակոր
ու խոտորեալ ազգին մէջ,
որոնց մէջ դուք լուսաւորներու պէս
կը փայլիք աշխարհիս մէջ ։ Կենաց 16
խօսքը ամուր բռնելով՝ ինծի պարծանք
ըլլալու համար Քրիստոսի
օրը ։ թէ պարապ տեղը չվազեցի ։
և պարապ տեղը չաշխատեցայ ։
Բայց թէպէտև ձեր հաւատքին 17
պատարագին ու պաշտօնին վրայ
ընծայուիմ, կ'ուրախանամ և ձեր
ամէնուն հետը ուրախակից կ'ըլլամ ։
Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք 18
ու իմ հետս ուրախակից եղէք ։

Արդ կը յուսամ՝ Տէր Յիսուսով 19
որ Տիմոթէոսը շուտով ձեզի
խրկեմ, որ իմ սիրտս ալ հանգչի,
երբոր ձեր վիճակը գիտնամ ։ Ինչու 20
որ անոր նման սրտակից մէկը չունիմ,
որ մաքրամտաբար ձեզի համար հոգ
տանի ։ Վասն զի ամէնը իրենցը կը 21
փնտռեն, ու ոչ թէ Յիսուս Քրիստոսինը ։
Բայց դուք անոր փորձը 22
գիտէք, որ ինչպէս որդի մը հօրը
հետ՝ անանկ ինծի հետ ծառայութիւն
ըրաւ աւետարանին մէջ ։
Ուստի կը յուսամ զանիկայ խրկել ։ 23
շուտ մը իմ ինչպէս ըլլալիքս տեսածիս
պէս ։ Բայց վստահութիւն 24
ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ
ատենէն պիտի գամ ։ Միայն թէ 25
հարկաւոր սեպեցի ձեզի խրկել
Եպափրոդիտոս իմ եղբայրս և
գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ձեր
խրկածը ու իմ պիտոյքիս ծառայողը
։ Որովհետեւ ինքն ալ շատ 26
փափաք ունէր ձեզ ամէնքդ ալ [տեսնելու]
։ ու կը տրտմէր, որ դուք
լսած էիք թէ ինքը հիւանդացեր է ։
Եւ իրաւցի ինքը հիւանդացաւ մահուան 27
մօտ, բայց Աստուած ողորմեցաւ
անոր ։ ոչ թէ միայն անոր՝
հապա ինծի ալ, որ տրտմութեան
վրայ տրտմութիւն չունենամ ։
Ասոր համար աւելի փութով խրկե- 28

կեցի որ դուք զանիկայ տեսնելով
նորէն ուրախ ըլլաք, ու ես առանց
29 տրտմութեան ըլլամ։ Ուրեմն
ընդունեցէ՛ք զանիկայ Տէրոջմով ամէն
ուրախութեամբ, ու անանկները
պատուականներու կարգը
30 բռնեցէք. Քանզի Քրիստոսի
գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝
իր կեանքը վտանգի մէջ
ձգելով, որ ձեր ինծի ծառայելու
պակասութիւնը ինքը լեցնէ։

ԳԼ. Գ

1 Վերջապէս իմ եղբայրներս՝ ուրախ եղէք
Տէրոջմով. նոյն բաները
ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ,
2 ու ձեզի ապահովութիւն է։ Զգուշացէք
շուներէն, զգուշացէ՛ք
չար մշակներէն, զգուշացէ՛ք կրճատութենէն։
3 Ինչու որ թլփատութիւնը
մենք ենք, որ Հոգիով Աստուած
կը պաշտենք, ու կը պարծենանք
Քրիստոս Յիսուսով, և
մարմինի վրայ չէ վստահութիւննիս։
4 Թէպէտև ես ալ նոյն վստահութիւնը
ունիմ մարմինի վրայ. թէ որ ուրիշ
մէկը կը կարծէ թէ վստահութիւն
ունի մարմինի վրայ, ալ աւելի
5 ես. Ութ օրուան թլփատուած,
Իսրայէլի ազգէն, Բենիամինի
ցեղէն, Եբրայեցի Եբրայեցիներէ,
օրէնքին նայելով փարիսեցի.
6 Նախանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝
եկեղեցին կը հալածէի, օրէնքին
արդարութեանը կողմանէ անարատ
7 էի։ Բայց ինչ որ ինծի շահ էր,
անիկայ Քրիստոսի համար վնաս
8 սեպեցի։ Ու իրաւ բոլոր բաներն
ալ վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջս
Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գիտութեանը
համար. որուն համար
ամէն բանէն զրկուեցայ, և աղբեղութիւն
կը սեպեմ, որ Քրիստոսը
9 շահիմ, Ու իր մէջը գտնուիմ, չէ
թէ իմ արդարութիւնս ունենամ
որ օրէնքէն է, հապա Քրիստոսի
հաւատքովը եղած արդարութիւնը՝
10 որ Աստուծմէ է հաւատքով. Ճանչնալու
անիկայ և անոր յարութեանը
զօրութիւնը ու անոր չարչարանքներուն
հաղորդ ըլլալը, անոր մահուան
կերպարանքը առնելով. Որ 11
ըլլայ թէ մեռելներուն յարութեանը
հասնիմ։ Ոչ չէ թէ ես արդէն 12
առեր եմ, կամ արդէն կատարեալ
եղեր եմ, հապա ետևէ ինկած
եմ որ բռնեմ մրցանակը, որուն
համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս
Յիսուսէն։ Եղբայրնե՛ր, ես չեմ 13
սեպեր որ բռներ եմ. բայց մէկ
բան մը կայ, որ ետևի եղածները
մոռցած եմ, ու առջևի եղածներուն
կը դիմեմ. Նպատակը դիտելով՝ 14
Քրիստոս Յիսուսով եղած
Աստուծոյ վերին կոչմանը մրցանակին
կը վազեմ։ Ուստի մենք ամէնքս 15
որ կատարեալ ենք, ասիկայ
խորհինք, և թէ որ բան մը ուրիշ
կերպով խորհելու ըլլաք, զանիկայ
ալ ձեզի պիտի յայտնէ Աստուած։
Սակայն թէ ինչ աստիճանի որ հասեր 16
ենք՝ նոյն կանոնին համեմատ
քալենք, նոյն խորհուրդը ունենանք։
Ինծի նմանող եղէք՝ եղբայրներ, 17
ու նայեցէ՛ք անոնց որ
այնպէս կը քալեն, ինչպէս որ մեզի
օրինակ ունիք։ Ինչու որ 18
շատերը կը քալեն, որոնց համար
շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի, և հիմա
լալով ալ կը գրեմ, այսինքն
Քրիստոսի խաչին թշնամիներուն
համար. Որ անոնց վերջը կորուստ 19
է, որոնց աստուածը իրենց որովայնն
է, ու անոնց փառքը իրենց
ամօթն է, որոնք միայն երկրաւոր
բաները կը մտածեն։ Բայց մեր 20
քաղաքականութիւնը երկինքն է,
ուսկից ալ Փրկիչին կը սպասենք՝ Տէր
Յիսուս Քրիստոսին. Որ պիտի 21
նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր
փառաւոր մարմինին կերպարանակից
ըլլալու, այն զօրութիւնովը՝ որ
կարող է ամէնը իր տակը հնազանդեցընելու։

ԳԼ. Դ

Ուստի իմ սիրելի ու բաղձալի 1
եղբայրներս՝ իմ ուրախութիւնս
ու պսակս, ասանկ հաստատուն կեցէք
Տէրոջմով՝ սիրելիներս։
Եւոդիային կ'աղաչեմ ու Սիւնտիքին 2
կ'աղաչեմ՝ որ մի և նոյն

խորհուրդը ունենան Տէրոջմով։
3 Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝ իմ
հարազատ լծակիցս, դուն ալ օգնական
եղիր անոնց, որոնք իմ
հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ Կղեմէսին և իմ ուրիշ գործակիցներուս
հետ, որոնց անունները
4 կենաց գրքին մէջն են։ Ուրախ
եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն.
դարձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց
թող յայտնի ըլլայ. Տէրը
6 մօտ է։ Բանի մը համար հոգ մի
ընէք. հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով
ու աղաչանքով, գոհութիւնով
մէկտեղ ձեր խնդրուածքը
7 Աստուծոյ յայտնի ըլլայ։ Եւ Աստուծոյ
խաղաղութիւնը որ ամէն
միտքէ վեր է, ձեր սիրտերը ու
միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի
8 պահպանէ։ Վերջապէս, եղբայրներ՝
ինչ որ ճշմարտութիւնով
է, ինչ որ պարկեշտութիւնով,
ինչ որ արդարութիւնով,
ինչ որ մաքրութիւնով, ինչ որ
սիրով, ինչ որ բարի համբաւով,
ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն
որ կայ, այն բաները խորհեցէք։
9 Ինչ որ սորվեցաք ու առիք
և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս,
այն ըրէք. և խաղաղութեան Աստուածը
ձեր հետը պիտի ըլլայ։
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով,
որ իմ վրաս ունեցած հոգերնիդ
հիմա նորոգուեցաւ, ինչպէս
որ կը հոգայիք ալ, միայն թէ
11 պատեհութիւն չունէիք։ Չէ թէ
կարօտութեան համար կ'ըսեմ,
ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ
12 իմ գտնուած վիճակիս մէջ։ Գիտեմ
չքաւորութիւն քաշելը, գիտեմ
շատը ունենալը. ամէն բանի
մէջ ամէն կերպով աղէկ սորվեր եմ
թէ կշտանալը, թէ անօթենալը,
թէ շատ ունենալը և թէ պակասութիւն
քաշելը։ Ամէն բանի 13
կարող եմ անով՝ որ զիս զօրացուց։
Բայց աղէկ ըրիք որ իմ 14
նեղութեանս մէջ ինծի հաղորդ
եղաք։ Դուք ալ գիտէք Փիլիպպեցիներ, 15
որ աւետարանին սկիզբը
երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ,
մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղորդութիւն
չըրաւ տալու և առնելու
կողմէ, հապա միայն դուք. Որ 16
Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու
անգամ ինծի պէտք եղածը խրկեցիք։
Չէ թէ ես տուրք կը 17
փնտռեմ, հապա պտուղ կը փնտռեմ՝
որ ձեր հաշիւին վրայ աւելնայ։
Բայց ես ամէն բան առած 18
եմ ու առատօրէն ունիմ. լեցուած
եմ՝ Եպափրոդիտոսին ձեռքովը
ձեր ղրկածները ընդունելով,
որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի
պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի։
Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը 19
պիտի լեցնէ իր հարստութեանը
չափովը փառքով, Քրիստոս
Յիսուսի ձեռքովը։ Արդ Աստուծոյ 20
ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս
յաւիտենից։ Ամէն։
Բարև ըրէք բոլոր սուրբերուն 21
Քրիստոս Յիսուսով։ Ձեզի բարև 22
կ'ընեն իմ հետս եղող եղբայրները։
Ձեզի բարև կ'ընեն բոլոր 23
սուրբերը, մանաւանդ անոնք որ
Կայսրին տունէն են։ Տէր Յիսուս 24
Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամէնուն
հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը
Աստուծոյ կամքովը, և
Տիմոթէոս եղբայրը, Կողոսայի մէջ 2
եղող սուրբ ու հաւատարիմ եղբայրներուն
Քրիստոսով. Շնորհք 3
և խաղաղութիւն ձեզի Աստ-

տուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն ։
Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք
ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին Հօրմէն ,
4 Լսելով ձեր հաւատքը՝ որ
Քրիստոս Յիսուսի վրայ , և այն
սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն վրայ
5 ունիք ․ Այն յոյսին համար որ երկինքը
կը պահուի ձեզի , որուն
վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին
ճշմարտութեան խօսքովը ․
6 Որ ձեզի հասաւ , ինչպէս որ բոլոր
աշխարհ , ու պտուղներ բերելով
կ'աճի , ինչպէս ձեր մէջն ալ , այն
օրուընէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք
Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութեամբ ․
7 Ինչպէս որ սորվեցաք
մեր սիրելի ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն ,
որ ձեզի համար հաւատարիմ
պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի ․
8 Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը
Հոգիով ։
9 Անոր համար մենք ալ այն օրուընէ
որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի
համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք
մատուցանելէն , որ կատարեալ
ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբը՝
բոլոր իմաստութեամբ
10 ու հոգևոր հանճարով ․ Որ դուք
Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն
բանի մէջ զինքը հաճեցընելով ,
ամէն բարի գործերու մէջ պտուղներ
բերելով , ու աճելով Աստուծոյ
11 գիտութիւնովը ․ Իր փառաւոր
զօրութեանը համեմատ ամենայն
ուժով ուժովցած՝ բոլոր համբերութեան
ու երկայնմտութեան համար
12 ուրախութեամբ ․ Գոհանալով Հօր
Աստուծմէն , որ մեզ լուսոյ մէջ եղող
սուրբերուն վիճակին մասնա-
13 կից ըլլալու արժանացուց ․ Որ մեզ
ազատեց խաւարին իշխանութենէն ,
ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորու-
14 թեանը փոխադրեց ․ Որ անով
մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը ,
այսինքն մեղաց թողութիւն ․
15 Որ ինքը աներևոյթ Աստուծոյ պատկերն
է բոլոր ստեղծուածներուն
16 անդրանիկը ․ Ինչու որ անով ամէն
բան ստեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը
ու ինչ որ երկրի վրայ , անանք
որ կ'երևնան և անանք որ չեն երևնար ,
թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝
թէ պետութիւնները՝
թէ իշխանութիւնները ․ բոլոր բաները
անով ու անոր համար ստեղծուեցան ․
Ու ինքը ամէն բանէն 17
առաջ է , և ամէն բան անով հաստատ
կը կենայ ․ Ու ինքը է 18
մարմինին՝ այսինքն եկեղեցիին գլուխը ․
որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն
անդրանիկը , որ ինքը ըլլայ
ամէն բանի մէջ նախապատիւ ․
Ինչու որ Հօրը հաճեցաւ որ Աստուածութեան 19
բոլոր լեցունութիւնը
անոր մէջը բնակի ․ Ու անով 20
ամէնը հաշտեցընէ իրեն հետ , խաղաղութիւն
ընելով անոր խաչին
վրայ թափուած արիւնովը , թէ երկրի
վրայ և թէ երկինքի մէջ եղածները ։
Ու ձեզ ալ՝ որ ատեն մը օտարացած 21
էիք , ու չար գործերով
թշնամիներ ձեր խորհուրդներովը ,
Հիմա հաշտեցուց բանն իր մարմինովը՝ 22
մահուամբը , որ ձեզ անոր
դիմացը սուրբ ու անբիծ և անարատ
կայնեցընէ ․ Թէ որ կենաք 23
հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաստատ
և առանց խախտելու աւետարանին
յոյսէն՝ որ լսեցիք , որ
երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղծուածներուն
քարոզուեցաւ , որուն
ես Պօղոս պաշտօնեայ եղայ ։ Հիմա 24
ուրախ եմ՝ իմ ձեզի համար
կրած չարչարանքներուս վրայ , ու
Քրիստոսի կրած նեղութիւններուն
պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը
կը լեցընեմ՝ անոր մարմինին համար ,
որ եկեղեցին է ․ Որուն ես 25
պաշտօնեայ եղայ Աստուծոյ տնտեսութիւնովը՝
որ ինծի տրուեցաւ ձեզի
համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման
քարոզելու , Այն խորհուրդը՝ որ 26
ծածկուած էր դարերէն ու
ազգերէն հետէ , ու հիմա իր սուրբերուն
յայտնուեցաւ ․ Որոնց ուզեց 27
Աստուած գիտցընել , թէ ինչ
է աս խորհուրդին փառաւոր ճոխութիւնը
հեթանոսներուն մէջ ․
որ այն Քրիստոսն է ձեր մէջ՝ փառաց
յոյսը ․ Ու անիկայ մենք կը 28

քարոզենք , ու ամէն մարդ կը խրատենք ,
և կը սորվեցընենք ամէն
մարդ բոլոր իմաստութիւնով , որ
ամէն մարդ կատարեալ կեցընենք
29 Քրիստոս Յիսուսով ․ Որուն համար
ես ալ կ'աշխատիմ՝ ջանք ընելով
իր ներգործութեանը համեմատ՝
որ զօրութիւնով իմ մէջս 'ի գործ
կը դրուի ։

ԳԼ․ Բ

1 Վասնզի կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ
ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ
ձեզի համար ու Լաւոդիկեցւոց
համար , ու ամէն անոնց համար՝ որ
իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր ․
2 Որ անոնց սիրտերը մխիթարուին՝
սիրով միացած , ու կատարեալ
իմացողութեան բոլոր ճոխութեանը
հասնին , այսինքն Հօր Աստուծոյ
և Քրիստոսի խորհուրդին գիտու-
3 թեանը ․ Որուն մէջը իմաստութեան
ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են ։ Ու աս կ'ըսեմ ,
որ չըլլայ թէ մէկը հրապուրական
խօսքերով ձեզ մոլորցընէ ։
5 Որ թէպէտ մարմինով հեռու եմ ,
բայց հոգւով ձեզի հետ եմ , և
կ'ուրախանամ երբոր ձեր բարեկարգութիւնը
կը տեսնեմ , ու ձեր
հաւատքին հաստատութիւնը Քրի-
6 ստոսի վրայ ։ Ուստի ինչպէս որ
ընդունեցիք Քրիստոս Յիսուս Տէ-
7 րը՝ անով քալեցէք , Արմատ կապած
ու անոր վրայ շինուած՝ և հաւատքին
մէջ հաստատուած՝ ինչպէս
որ սորվեցաք , և անոր մէջը աճե-
8 ցէք գոհութիւնով ։ Զգուշացէ՛ք
չըլլայ որ մէկը ձեզ գերի վարէ փիլիսոփայութիւնով
ու փուճ խաբէութիւնով ,
որ մարդոց աւանդութեան
պէս է՝ ու աշխարհիս
սկզբունքներուն պէս , և չէ թէ
Քրիստոսի վարդապետութեանը պէս ․
9 Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան
բոլոր լեցունութիւ-
10 նը՝ մարմնապէս ։ Ու դուք ալ
անով լցուած էք , որ ինքը գլուխ
է բոլոր իշխանութեան ու պետու-
11 թեան ․ Որ անով դուք անձեռագործ
թլփատութիւնով թլփատուեցաք՝
մեղաց մարմինը մերկանալով
Քրիստոսի թլփատութիւնովը ․
Թաղուելով անոր հետ 12
մկրտութիւնով , որով նաև անոր
հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ
զօրութեանը հաւատալով ․ որ ինքը
զանիկայ մեռելներէն յարուց ։ Ու 13
ձեզ՝ որ ատեն մը յանցանքներու
մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեանը
մէջ մեռած էիք , կենդանացուց
անոր հետը ․ Ձեր ամէն
յանցանքները ներեց մեզի , Ու 14
հրամաններով եղած մեզի հակառակ
եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը
կենար , ջնջեց , զանիկայ մէջտեղէն
վերցուց ու խաչափայտին վրայ
գամեց ․ Ու իշխանութիւնները ու 15
պետութիւնները մերկացուց , ու
յայտնապէս խայտառակեց՝ յաղթելով
անոնց անով ։
Ուստի ալ մէկը թող չդատէ՝ 16
ձեզ ուտելու կամ խմելու կամ
տօներու կամ ամսագլուխներու
կամ շաբաթներու կողմանէ ․
Որոնք գալու բաներուն շուքն են , 17
բայց ինքն մարմինը Քրիստոսինն
է ։ Չըլլայ որ մէկը զրկէ ձեզ 18
մրցանակէն , որ ուզէ խոնարհութիւնով
ու հրեշտակներու կրօնքով
չտեսած բաներուն միջամուխ ըլլալ ,
իր մարմինոյն միտքովը փուճ
տեղը հպարտանալով ․ Ու չբռնէ 19
Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը
յօդուածներով ու խաղերով հաղորդուած
ու միասին կցուած՝ Աստուծոյ
աճումովը կ'աճի ։ Ուրեմն եթէ 20
դուք Քրիստոսի հետ աս աշխարհիս
սկզբունքներէն մեռաք , ալ ինչու
համար աշխարհիս մէջ կենդանի
եղողներու պէս ասանկ կանոններու
կը հնազանդիք , ըսելով ․ Մի՛ մօտենար , 21
համը մի՛ առներ , մի՛
դպչիր ։ (Որոնց ամէնը ապականութեան 22
համար են գործածութեամբ ,)
մարդոց պատուիրանքներուն ու
սորվեցուցածներուն համեմատ ,
Որոնք իմաստութեան կերպարանք 23
մը ունին ինքնակամ կրօնքով ու
խոնարհութիւնով և մարմինի
չխնայելով , բայց չէ թէ պատիւի

մը արժանի չեն, հապա մարմինը
յագեցնելու կը ծառայեն :

ԳԼ. Գ

1 Արդ թէ որ Քրիստոսի հետ յարութիւն առիք, ուրեմն վերի
բաները փնտռեցէք, ուր որ Քրիստոս
կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը :
2 Վերի բաները մտածեցէք, չէ թէ
3 աս երկրիս վրայինները : Ինչու
որ դուք մեռաք, ու ձեր կեանքը
պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիստոսի
4 հետ : Երբոր Քրիստոս՝ մեր
կեանքը յայտնուի, այն ատենը
դուք ալ անոր հետ փառքով
պիտի յայտնուիք :
5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները
սպաննեցէ՛ք . պոռնկութիւնը,
պղծութիւնը, անառակ կիրքը,
չար ցանկութիւնը և ագահութիւնը՝
որ կռապաշտութիւն է .
6 Որոնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը
անհնազանդութեան որդւոց
7 վրայ կու գայ . Որ ատեն մը դուք
ալ անոնց մէջ կը քալէիք, երբոր
8 անոնց մէջ կ'ապրէիք : Բայց հիմա
մէկդի ձգեցէք դուք ալ ան ամէնը
. բարկութիւնը, սրտմտութիւնը,
չարութիւնը, հայհոյութիւնը,
անհամեստ խօսքերը ձեր
9 բերաններէն : Իրարու սուտ մի
զրուցէք . հին մարդը իր գործքերովը
10 ձեր վրայէն հանեցէ՛ք . Ու
հագէք ան նորը գիտութիւնով
նորոգուած՝ իր Ստեղծողին պատկերին
11 պէս . Ուր որ Յոյն ու Հրեայ,
թլփատութիւն ու անթլփատութիւն,
Բարբարոս, Սկիւթացի,
ծառայ կամ ազատ չկայ .
հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն
12 բանի մէջ : Ուստի Աստուծոյ
ընտրեալ սուրբերու ու սիրելիներու
պէս վրանիդ հագէք գութը,
ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը,
խոնարհութիւնը, հեզութիւնը,
13 երկայնմտութիւնը, Իրարու համբերելով
և իրարու ներելով՝ թէ որ
մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ մը
ունենայ . Ինչպէս որ Քրիստոս ձեզի
14 ներեց, անանկ ալ դուք : Ու
աս ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէք,
որ կատարելութեան կապն
է . Ու Աստուծոյ խաղաղութիւնը 15
ձեր սրտերուն մէջ թագաւորէ,
որ դուք անոր կանչուեցաք մէկ
մարմինով . ու գոհացող եղէք :
Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջ բնակի 16
առատապէս ամէն իմաստութիւնով՝
իրար սորվեցնելու ու խրատելու,
սաղմոսներով և օրհնութիւններով
ու հոգևոր երգերով ձեր
սրտերուն մէջ շնորհքով զԱստուած
օրհնելու : Իսկ ամէն ինչ 17
որ կ'ընէք թէ խօսքով և թէ գործքով,
բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը
ըրէ՛ք, Աստուծոյ ու Հօրը
գոհութիւն մատուցանելով անոր
ձեռքովը :
Կիներ՝ հնազանդ եղէք ձեր էրիկներուն, 18
ինչպէս որ կը վայլէ՝
Տէրոջմով : Էրիկներ՝ սիրեցէ՛ք 19
ձեր կնիկները, ու դառն մի ըլլաք
անոնց : Որդիներ՝ ամէն բանի մէջ 20
հնազանդ եղէք ձեր ծնողքներուն .
ինչու որ ան է Տէրոջը ախորժելի
հաճելի : Հայրեր՝ ձեր որդիները 21
մի բարկացընէք որ չվհատին :
Ծառաներ՝ ամէն բանի մէջ հնազանդ 22
եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն
. չէ թէ աչքի առջև ծառայելով
մարդահաճներու պէս, հապա
սրտի միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ
վախնալով . Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց 23
ըրէք, որպէս թէ Տէրոջը ու
չէ թէ մարդոց, Գիտնալով որ 24
ժառանգութեան հատուցումը Տէրոջմէ
պիտի առնէք . ինչու որ Տէր
Քրիստոսին կը ծառայէք : Բայց 25
անօրէնը իր անօրէնութեանը դարձը
պիտի ընդունի, և աչառութիւն
չկայ :

ԳԼ. Դ

Տէրեր՝ ձեր ծառաներուն իրաւունք 1
ու հաւասարութիւն
տուէք, գիտնալով որ դուք ալ
Տէր ունիք երկինքը :
Շարունակ աղօթքի հսկող եղէք, 2
անոր մէջ արթուն մնալով
գոհութեամբ : Աղօթք ըրէք նաև 3
մեզի համար, որ Աստուած խօսքին

դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուրդը
խօսելու, որուն համար
4 կապուած ալ եմ, Որ յայտնի ընեմ
զանիկայ՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ : Իմաստութեամբ
վարուեցէք դուրսիններուն հետ,
6 ժամանակը ծախու առնելով : Ձեր
խօսքը ամէն ատեն շնորհքով՝ աղեցէ
աղով համեմուած ըլլայ, ու
գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի
ամէն մէկուն պատասխան տալ :
7 Այլ իմ վրայովս բոլորը պիտի
իմացընէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը
և հաւատարիմ պաշտօնեան
8 ու ծառայակիցը Տէրոջմով . Որն
որ աս բանին համար ձեզի խրկեցի,
որ գիտնայ ձեր վրայով,
9 ու ձեր սիրտերը մխիթարէ, Ոնեսիմոս
հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ մէկն
է . իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի
10 իմացընեն՝ ինչ որ հոս կայ : Բարև
կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերութեան
ընկերս, և Մարկոս՝ Բառնաբասին
եղբօրորդին, (որուն համար
պատուէր առիք . թէ որ ձեզի
գալու ըլլայ, ընդունեցէք զանիկայ,)
11 Ու Յիսուս՝ որ Յուստոս կոչուած
է, որոնք թլփատութենէն են . ասոնք
միայն ինծի գործակից եղան
Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ,
որոնք ինծի մխիթարութիւն եղան :
Բարև կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիստոսի 12
ծառան, որ ձեզմէ մէկն է,
ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար
ջանք ընելով, որ դուք կատարեալ
ու լման կենաք Աստուծոյ
բոլոր կամացը մէջ : Քանզի անոր 13
վրայով ես կը վկայեմ թէ շատ
նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար
ու Լաւոդիկէի և Յերապոլիսի
մէջ եղողներուն համար : Բարև 14
կ'ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը
ու Դեմաս : Բարև ըրէք 15
եղբայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են,
և Նիմփասին ու անոր տանը մէջի
եկեղեցւոյն : Ու երբոր աս թուղթը 16
ձեր մէջ կարդացուի, Լաւոդիկեցւոց
եկեղեցւոյն մէջն ալ
կարդալ տուէք . և դուք ալ Լաւոդիկիայէն
եկածը կարդացէ՛ք : Ու ըսէ՛ք Արքիպպոսին . 17
Զգոյշ եղիր քու պաշտօնութեանդ՝
որ Տէրոջմով առիր, որ
անիկայ կատարես : Աս բարևը իմ 18
ձեռքիս՝ Պօղոսինն է . իմ կապերս
միտքերնիդ թող ըլլան : Շնորհքը
ձեզի հետ : Ամէն :

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝
Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցւոյն՝
Հայր Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով . Շնորհք՝ և
խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր
Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն
ատեն ձեր ամէնուն համար՝ ձեզ յիշելով
մեր աղօթքներուն մէջ .
Անդադար յիշելով ձեր հաւատքին 3
գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը
և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յուսին
համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու
մեր Հօրը առջևը . Իբր գիտնալով 4
Աստուծմէ սիրուած եղբայրներ՝ ձեր
ընտրութիւնը . Որ մեր աւետարանը 5
չէ թէ միայն խօսքով եղաւ
ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ և
Հոգւով Սրբով ու շատ ապահովութիւնով,
ինչպէս որ գիտէք
ալ թէ ինչ կեցանք ձեր մէջ

6 մեզի համար։ Դուք ալ մեզի ու
Տէրոջը նմանող եղաք՝ ընդունեցիք
խօսքը շատ նեղութեան մէջ
Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնովը։
7 Այնպէս որ դուք օրինակ եղաք բոլոր
հաւատացեալներուն՝ որոնք Մակեդոնիայի
ու Աքայիայի մէջ են։
8 Ինչու որ ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը
խօսքը, ոչ թէ միայն Մակեդոնիայի
ու Աքայիայի մէջ, հապա
նաև ամէն տեղ ձեր հաւատքը որ
դէպ 'ի Աստուած է տարածուեցաւ,
անանկ որ ալ պէտք չէ մեզի
9 բան մը խօսիլ։ Վասնզի իրենք
կը պատմեն մեզի համար, թէ ինչպէս
եղաւ մեր ձեր քով մտնելը, և
ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ
դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աս
10 տուծոյ ծառայելու, Եւ սպասելու
անոր Որդւոյն երկինքէն, որ ինքը
մեռելներէն յարուց՝ այսինքն Յիսուսը,
որ կ'ազատէ մեզ
գալու բարկութենէն։

ԳԼ. Բ

1 Վասնզի եղբայրներ՝ դուք ինքնիրեննիդ
գիտէք ձեր մէջը մտնելնիս՝
2 որ պարապ տեղը չեղաւ. Հապա
առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք
կրելով ու անարգուելով՝
ինչպէս որ գիտէք, համարձակութիւն
ըրինք մեր Աստուծմով՝ ձեզի
պատմելու Աստուծոյ աւետարանը
3 մեծ հակառակութեան մէջ։ Ինչու
որ մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ
է ու ոչ պղծութենէ
4 և ոչ խաբէութեամբ. Հապա
ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք
ու աւետարանը մեզի հաւատացուեցաւ,
այնպէս կը խօսինք,
ոչ թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու համար,
հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սրտերը
5 կը քննէ. Ինչու որ մենք բնաւ
շողոքորթութեան խօսքեր չգործածեցինք,
ինչպէս որ գիտէք,
ոչ ալ ագահութեան պատճառանք,
6 Աստուած վկայ է, Եւ մարդոցմէ
փառք չփնտռեցինք, ոչ ձեզմէ,
7 ոչ ալ ուրիշներէն, թէև կրնայինք
իբրև Քրիստոսի առաքեալներ
ծանրութիւն տալ. բայց մենք
հեզ եղանք ձեր մէջը, ինչպէս որ
դայեակ մը իր երախաները կը խնամէ։
Նոյնպէս ալ մենք ձեր վրայ 8
փափաք ունենալով կը յօժարէինք,
ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը
ձեզի տալ, հապա մեր անձերն ալ,
ինչու որ դուք մեզի սիրելիներ եղաք։
Վասնզի կը յիշէք եղբայրներ՝ 9
մեր աշխատութիւնը ու ջանքը,
որ ձեզմէ մէկու մը ծանրութիւն
չտալու համար գիշեր ու ցորեկ
գործելով, ձեզի Աստուծոյ աւետարանը
քարոզեցինք։ Դուք վկայ 10
էք, և Աստուած ալ, թէ ինչպէս
սրբութիւնով ու արդարութիւնով
և անարատութիւնով վարուեցանք
ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք. Ինչպէս
գիտէք ալ, որ ձեզմէ ամէն 11
մէկը՝ ինչպէս հայր մը իր որդիները՝
Անանկ կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք 12
և վկայութիւն կը դնէինք
որ դուք Աստուծոյ վայելչապէս
քալէք, ան որ ձեզ իր թագաւորութեանը
ու փառքին կանչեց։
Անոր համար մենք ալ անդադար 13
կը գոհանանք Աստուծմէ,
որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով
ընդունեցիք, ոչ թէ իբրև մարդոց
խօսք, հապա ինչպէս որ ճշմարտապէս
է, Աստուծոյ խօսք, որ նաև
կը ներգործէ ձեր մէջը որ կը հաւատաք։
Վասնզի դուք եղբայրներ՝ 14
նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝
որ Հրէաստանի մէջ են
Քրիստոս Յիսուսով. ինչու որ
դուք ալ նոյն չարչարանքները կրեցիք
ձեր համազգիներէն, ինչպէս
որ անոնք ալ Հրեաներէն. Որոնք 15
Տէր Յիսուսն ալ մեռցուցին՝ մարգարէներն
ալ, և մեզ հալածեցին,
ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ և բոլոր
մարդոց հակառակ են. Ու մեզ 16
կ'արգիլեն հեթանոսներուն խօսելէն
անոնց փրկութեանը համար, որ
իրենց մեղքերուն չափը լեցնեն
ամէն ատեն. և բարկութիւնը անոնց
վրայ հասեր է մինչև վերջը։

Իսկ մենք եղբայրներ՝ իբրև քիչ 17
մը ատեն ձեզմէ որբ մնացինք երեսով
ու ոչ թէ սրտով, բայց աւելի
ջանացինք ձեր երեսը տեսնելու

18 մեծ փափաքով։ Անոր համար ես
Պօղոս մէկ երկու անգամ ուզեցի
ձեզի գալ, բայց Սատանան մեզ
19 արգիլեց։ Ինչու որ ո՞վ է մեր
յոյսը կամ ուրախութիւնը կամ
մե՞ր պարծանքին պսակը, եթէ ոչ
դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
20 առջևը անոր գալու ատենը։ Որովհետև
դուք էք մեր փառքը և
ուրախութիւնը։

ԳԼ. Գ

1 Ասոր համար չկրնալով աւելի համբերել,
աղէկ երևցաւ մեզի մի
2 նակ Աթէնք մնալ. Եւ Տիմոթէոս
մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշտօնեան
և մեր գործակիցը Քրիստոսի
աւետարանին մէջ՝ խրկեցինք ձեզ
հաստատելու ու մխիթարելու ձեր
3 հաւատքին համար. Որ աս նեղութիւններուն
մէջ ինչու մէկը չխախտի.
ինչու որ դուք ինքնիրեննիդ
գիտէք որ մենք աս բաներուն հա
4 մար կեցեր ենք։ Վասնզի երբոր
մենք ձեր քովն էինք, առաջուց ձեզի
կը զրուցէինք թէ նեղութիւններու
պիտի հանդիպինք, ինչպէս որ
5 եղաւ ալ, ու գիտէք։ Անոր համար
ես ալ չկրնալով աւելի համբերել,
[illegible] խրկեցի ձեր հաւատքը
գիտնալու, որ չըլլայ թէ փորձողը
ձեզ փորձած ըլլայ, և մեր աշխա
6 տութիւնը պարապ ըլլայ։ Բայց
հիմա երբոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի
եկաւ, ու ձեր հաւատքին և սիրոյն
աւետիսը մեզի տուաւ, որ ամէն
ժամանակ մեր բարի յիշատակը
մտքերնիդ ունիք, և կը փափաքիք
մեզ տեսնելու, ինչպէս որ մենք
7 ալ ձեզ. Անոր համար եղբայրներ՝
ձեր վրայ մխիթարուեցանք մեր բոլոր
վիշտերուն ու նեղութիւններուն
8 վրայ՝ ձեր հաւատքովը. Ինչու որ
հիմա կենդանի ենք մենք, թէ որ
դուք հաստատուն կենաք Տէրոջմով։
9 Վասնզի ի՞նչ գոհութիւն կրնանք
մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրայով՝
ան ամէն ուրախութեանը համար՝
որ կ'ուրախանանք ձեզի համար մեր
10 Աստուծոյ առջևը, Եւ գիշեր ու
ցորեկ խիստ շատ աղաչանք կ'ընենք
ձեր երեսը տեսնելու, ու ձեր հաւատքին
պակասութիւնները լեցնելու։
Բայց Աստուած ինքն ու մեր Հայրը 11
և մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս
մեր ճամբան դէպ 'ի ձեզի յաջողէ։
Եւ Տէրը աճեցնէ ու աւելցնէ ձեր 12
սէրը իրարու վրայ ու ամէնուն վրայ,
ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ ունինք,
Հաստատելով ձեր սրտերը անա- 13
րատ՝ սրբութեան մէջ Աստուծոյ և
մեր Հօրը առջևը՝ մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի գալու ատենը իր
բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ։

ԳԼ. Դ

Արդ հիմա, եղբայրներ՝ ձեզի կ'աղաչենք 1
ու կը յորդորենք Տէր
Յիսուսով, որ ինչպէս մեզմէ առիք՝
թէ ինչպէս պէտք է ձեզի քալել
ու Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ, ալ
աւելի առաջ երթաք։ Վասնզի 2
գիտէք թէ ինչ պատուէրներ
տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով։ Ինչու 3
որ Աստուծոյ կամքը աս է՝ այսինքն
ձեր սուրբ ըլլալը, որ դուք ետ
կենաք պոռնկութենէ. Ձեզմէ ա- 4
մէն մէկը գիտնայ իր անօթը սրբութիւնով
ու պատիւով ստանալ.
Ոչ թէ ցանկութեան կիրքով՝ ինչ- 5
պէս հեթանոսները՝ որոնք Աստուած
չեն ճանչնար։ Չըլլայ որ ան բանին 6
մէջ չափէ անցնի [illegible] ու իր եղբայրը
զրկէ. Ինչու որ Տէրը աս բոլոր
բաներուն համար վրէժխնդիր է.
ինչպէս առաջուց ըսինք ձեզի ու
վկայութիւն տուինք։ Ինչու որ 7
Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց,
հապա սրբութեան։ Ասոր 8
ան որ կ'անարգէ, ոչ թէ անիկայ
մարդ մը կ'անարգէ, հապա զԱստուած՝
որ իր Սուրբ Հոգին ալ
մեզի տուաւ։

Բայց եղբայրսիրութեան վրայով 9
պէտք չէ ձեզի բան գրել, ինչու
որ դուք ինքնիրեննիդ Աստուծմէ
սորված էք մէկզմէկ սիրել. Եւ ի- 10
րաւ աս բանը կ'ընէք դուք բոլոր
Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն,
սակայն կ'աղաչենք ձեզի
եղբայրներ՝ որ ալ աւելի առաւելնաք.
Եւ ջանք ընէք որ հան- 11

դադար կենաք, ու ամէն մէկերնիդ
իր գործը գործէ, ու ձեր ձեռքերո-
վը աշխատիք, (ինչպէս որ ձեզի
պատուիրեցինք,) որ դուրսիննե-
րուն հետ պարկեշտութեամբ վա-
րուիք, ու բանի մը կարօտ չըլլաք։
12 Չենք ուզեր՝ եղբայրներ՝ որ անգէտ
ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որ
չտրտմիք ինչպէս ուրիշները՝ որոնք
13 յոյս չունին։ Որովհետեւ եթէ որ կը
հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու
յարութիւն առաւ, անանկ ալ Ա-
ստուած ննջեցեալները Յիսուսով պի-
14 տի բերէ անոր հետ։ Ասանկ զի աս
կը զրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը,
թէ մենք որ մինչեւ Տէրոջը գալուս-
տը ողջ կը մնանք, բնաւ ննջեցեալ-
15 ներէն առաջ պիտի չանցնինք։ Ին-
չու որ Տէրը ինքն ազդարարութեան
հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայ-
նովը ու Աստուծոյ փողովը երկինքէն
պիտի իջնէ, և Քրիստոսով մե-
ռածները առաջ յարութիւն պիտի
16 առնեն։ Ետքը մենք ալ որ ողջ
մնացած ենք՝ անոնցմով մէկտեղ
պիտի յափշտակուինք ամպերով
Տէրոջը առջեւը ելլելու օդին մէջը,
և անանկ յաւիտեան Տէրոջը հետ
17 պիտի ըլլանք։ Ուստի մէկզմէկ
մխիթարեցէք աս խօսքերով։

ԳԼ. Ե

1 Բայց ով ժամերուն ու ժամանակ-
ներուն համար եղբայրներ՝ պէտք
2 չէ բան մը գրել ձեզի։ Որովհետեւ
դուք ինքնիրեննիդ աղէկ գիտէք թէ
Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս
3 անանկ կը հասնի։ Երբոր ըսելու
ըլլան թէ խաղաղութիւն ու ապա-
հովութիւն է, ան ատենը՝ կորուս-
տը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի
հասնի յղիին երկունքը պէս, ու
4 պիտի չազատին։ Բայց դուք եղ-
բայրներ՝ խաւարի մէջ չէք, որ ան
օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի.
5 Ինչու որ դուք ամէնքդ լուսոյ որդիք
էք ու ցերեկուան որդիք. գիշե-
6 րուան չենք, խաւարինը չենք։ Ու-
րեմն չքնանանք ինչպէս որ ուրիշնե-
րը, հապա արթուն ու զգաստ ըլ-
7 լանք։ Որովհետեւ անոնք որ կը քնա-
նան՝ գիշերը կը քնանան, և անոնք
որ կ'արբենան՝ գիշերը կ'արբենան։
Բայց մենք որովհետեւ ցերեկուան 8
ենք, զգաստ ըլլանք, և հաւատքին
ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք,
ու փրկութեան յուսոյն սաղաւար-
տը գլուխնիս դնենք։ Ինչու որ Ա- 9
ստուած մեզ բարկութեան համար
չորոշեց, հապա փրկութիւն ստա-
նալու համար մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը. Որ ինքը մե- 10
զի համար մեռաւ. որպէս զի թէ
արթուն ըլլանք և թէ քնանանք,
իր հետը մէկտեղ ապրինք։ Անոր 11
համար մէկզմէկ մխիթարեցէք և
իրարու շինութիւն տուէք, ինչպէս
որ կ'ընէք ալ։

Ու ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ 12
որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները
ու վերակացուները Տէրոջմով, ու
ձեզի խրատ տուողները. Ու զա- 13
նոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով
իրենց գործքին համար. իրարու
հետ խաղաղութիւն ունեցէք. Ու 14
ձեզի կ'աղաչենք եղբայրներ՝ անկարգ
վարմունք ունեցողները խրատեցէք,
վհատածները մխիթարեցէք,
տկարներուն ձեռնտու եղէք, ա-
մենուն ալ երկայնամիտ եղէք։
Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը չա- 15
րութեան փոխարէն չարութիւն հա-
տուցանէ մէկու մը. հապա ամէն
ատեն բարիք ընելու ետեւէ եղէք
թէ՛ իրարու, և թէ ամենուն։ Ա- 16
մէն ատեն ուրախ եղէք։ Անդա- 17
դար աղօթք ըրէք։ Ամէն բանի 18
մէջ գոհութիւն տուէք. ինչու որ
աս է Աստուծոյ կամքը Քրիստոս
Յիսուսով ձեր վրայ։ Հո- 19
գին մի՛ մարէք։ Մարգարէու- 20
թիւնները մի՛ արհամարհէք։ Ա- 21
մէն բան փորձեցէք, բարին ամուր
բռնեցէք։ Ամէն տեսակ չար բա- 22
ներէն ետ կեցէք։ Ու ինքը խա- 23
ղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլո-
րովին սուրբ ընէ, ու ձեր բոլոր հո-
գին և շունչը ու մարմինը անարատ
պահուի մինչեւ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի գալուստը։ Հա- 24
ւատարիմ է ան որ ձեզ կանչեց, որ
ինքը պիտի կատարէ ալ։

25 Եղբայրներ՝ աղօթք ըրէք մեզի
26 համար։ Բարեւ տուէք բոլոր եղ-
բայրներուն սուրբ համբուրով։
27 Կ'երդմնցընեմ ձեզ Տէրոջմով,
որ աս թուղթը բոլոր սուրբ եղ-
բայրներուն կարդացուի։ Մեր 28
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէ-
ոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկեղե-
ցւոյդ մեր Հօրը Աստուծով ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրի-
ստոսէն։
3 Պարտինք ամէն ատեն Աստուծմէ
գոհանալ ձեզի համար՝ եղբայրներ,
ինչպէս որ կը վայլէ. քանզի ձեր
հաւատքը շատ աճելու վրայ է, և
ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ
4 կը շատնայ. Անանկ որ մենք ալ
ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ
եկեղեցիներուն մէջ՝ ձեր համբե-
րութեանը ու հաւատքին համար
ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նե-
ղութիւններուն մէջ, որոնց որ դուք
5 կը համբերէք. Որ է Աստուծոյ
արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ
դուք արժանանաք Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը, որուն համար ալ
6 նեղութիւն կը կրէք. Որովհետեւ
Աստուծոյ առջեւը իրաւունք է՝ ձեզի
նեղութիւն տուողներուն նեղութիւն
7 հատուցանել, Ու ձեզի նեղութիւն
կրողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ,
Տէր Յիսուսի երկինքէն յայտնուե-
լու ատենը իր զօրաւոր հրեշտակնե-
8 րովը, Բոցեղէն կրակով վրէժ
առնելու անոնցմէ՝ որ Աստուած չեն
ճանչնար, և որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի աւետարանին չեն հնա-
9 զանդիր. Որոնք պիտի պատժուին
յաւիտենական աւերակումով Տէրո-
ջը երեսէն ու անոր զօրութեանը
փառքէն, Երբոր ինքը գայ փա- 10
ռաւորուելու իր սուրբերուն մէջ,
և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւա-
տացեալներուն մէջ, (ինչու որ
մեր վկայութիւնը ձեր մէջ հաւա-
տացուեցաւ,) ան օրը։ Ասոր 11
պատճառով ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ'ընենք, որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ իր
կոչմանը, և իր բարութեան բոլոր
հաճութիւնը կատարէ, ու հա-
ւատքին գործը զօրութիւնով. Որ 12
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունը փառաւորուի ձեր մէջ, և
դուք ալ անոր մէջ՝ մեր Աստուծոյն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնոր-
հքին համեմատ։

ԳԼ. Բ

Կ'աղաչենք ձեզի եղբայրներ՝ մեր 1
Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալստ-
եանը՝ ու մեր անոր քովը ժող-
վուելուն համար, Չըլլայ որ շուտ 2
մը խախտիք ձեր միտքէն, ու չըլ-
լայ որ խռովիք՝ ոչ հոգիով ու ոչ
խօսքով, ոչ ալ թուղթով մը
իբր թէ մեզմէ գրուած, որպէս թէ
Տէրոջը օրը եկած հասած ըլլայ։
Չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ 3
կերպով մը. ինչու որ ան օրը պիտի չ-
գայ՝ թէ որ ապստամբութիւնը
առաջ չգայ, ու յայտնուի մեղաց
մարդը՝ կորստեան որդին, Ան հա- 4
կառակորդը՝ հպարտացած ամենուն
վրայ որ Աստուած կըսուի կամ կը
պաշտուի, մինչեւ անիկայ Աստուծոյ
տաճարին մէջ պիտի նստի, և ինք-
զինքը ցուցնէ թէ Աստուած է։

5 Չե՞ք յիշեր որ երբ ձեր քովն էի ,
6 աս բաները կ'ըսէի ձեզի ։ Ու
հիմա դուք [illegible] գիտէք
ինչ է ան որ կ'արգիլէ , որ ինքը
7 իր ատենին յայտնուի ։ Ինչու որ
անօրէնութեան խորհուրդը հիմա-
կուընէ կը գործուի ․ բայց ան որ
հիմա կ'արգիլէ , [illegible] մին-
8 չև որ ինքը մէջտեղէն վերնայ ։ Ու
հետը պիտի յայտնուի ան անօրէ-
նը , որն որ Տէր Յիսուս իր բերնին
հոգւովը պիտի սպառէ , ու իր գալուն
9 յայտնուելովը պիտի կորսնցընէ ․ Ա-
նոր գալը Սատանային ազդեցու-
թիւնովն է բոլոր զօրութիւնով և
նշաններով ու սուտ հրաշքներով ,
10 Ու կորսուածներուն վրայ անիրա-
ւութեան բոլոր խաբէութիւնովը ․
որովհետև անոնք ճշմարտութեան
սէրը չընդունեցին որ փրկուին ,
անոր համար Աստուած ալ պիտի
ղրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն
11 մը՝ որ ստութեան հաւատան ․ Որ
դատապարտուին ամէն անոնք որ
չհաւատացին ճշմարտութեան , հա-
պա անօրէնութեան յօժարեցան ։
12 Բայց մեզի պէտք է միշտ Աս-
տուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ ։ Ինչու
որ Աստուած առաջուց ձեզ ընտրեց
փրկուելու , Հոգիին սրբելովը ու
13 ճշմարտութեան հաւատքովը ․ Որուն
ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառ-
քը ստանալու ։

14 Ուստի եղբայրներ՝ հաստատ կե-
ցէք , ու պինդ բռնեցէք ան ա-
ւանդութիւնները որ սորվեցաք թէ
խօսքով ու թէ մեր թուղթովը ։
15 Ու ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս ու մեր Հայրը Աստուած ,
որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յա-
ւիտենական մխիթարութիւն և
16 բարի յոյս շնորհքով , Ձեր սիր-
տերը մխիթարէ և ձեզ հաստատէ
ամէն բարի խօսքերու և գործերու
մէջ ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Վերջապէս եղբայրներ՝ մեզի հա-
մար աղօթք ըրէք , որ Տէրոջը
խօսքը յառաջանայ ու փառաւոր
ըլլայ , ինչպէս որ ձեր մէջը ․ Ու 2
որ անիրաւ ու չար մարդիկներէն
ազատինք ․ ինչու որ ամէնը հա-
ւատք չունին ․ Բայց Տէրը հաւա- 3
տարիմ է , որ ձեզ պիտի հաս-
տատէ ու չարէն պահէ ։ Ու ձեր 4
վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջ-
մով , թէ ինչ որ ձեզի պատուիրե-
ցինք՝ կ'ընէք , ու պիտի ընէք ալ ։
Ու Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ 5
սիրոյն ու Քրիստոսի համբերու-
թեանը ուղղէ ։

Ու ձեզի կը պատուիրենք եղ- 6
բայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի անունովը , որ ետ քաշուիք
ամէն եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ
կը վարուի , ու ոչ թէ ան աւան-
դութեանը պէս՝ որ մեզմէ առաւ ։
Ինչու որ դուք ինքնիրեննիդ գիտէք 7
թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող
ըլլալ ․ քանզի մենք ձեր մէջ ան-
կարգութեամբ չվարուեցանք , Ո՛չ 8
ալ մէկուն հացը ձրի կերանք ․
հապա ջանքով և աշխատանքով
գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ
մէկուն ծանրութիւն չըլլալու հա-
մար ․ Ոչ թէ՝ որ մենք իշխանու- 9
թիւն չունէինք , հապա որ անձերնիս
ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանող
ըլլաք ։ Վասն զի երբոր մենք ձեր 10
քովն էինք՝ աս ձեզի կը պատուի-
րէինք , թէ ան որ չուզեր գործ
գործել , հաց ալ թող չուտէ ։
Արդ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք 11
անկարգութեամբ կը վարուին , ու
գործ մը չեն գործեր , հապա հե-
տաքրքիր կը պտըտին ։ Անանկ- 12
ներուն պատուէր կու տանք ու
կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսով , որ հանդարտութեամբ
գործեն և իրենց հացը ուտեն ։
Բայց դուք եղբայրներ՝ մի՛ ձանձ- 13
րանաք բարիք գործելէն ։ Իսկ 14
թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօս-
քին աս թուղթով , դուք նշանա-
կեցէ՛ք անիկայ , ու անոր հետ մի՛
խառնուիք , որ ամչնայ ։ Բայց 15
չըլլայ թէ թշնամիի պէս սեպէք
զանիկայ , հապա եղբօր պէս խրատե-
ցէք ։ Ու ինքը խաղաղութեան 16

Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղա-
ղութիւն տայ ամէն ատեն ․ Տէրը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ ։
17 Աս ողջոյնը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին
է , որ ամէն թուղթերուն մէջ նշան
է ․ ասանկ կը գրեմ ։ Մեր Տէր 18
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր
ամենուն հետը ըլլայ ․ Ամէն ։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը մեր փրկիչ Աստուծոյ և
մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուսի
2 հրամանովը , Տիմոթէոսի՝ իմ հա-
րազատ որդւոյս հաւատքով ․ շը-
նորհք՝ ողորմութիւն ու խաղա-
ղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն
և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն ։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Եփե-
սոս մնալու , երբոր ես Մակեդո-
նիա կ'երթայի , որ պատուիրես
մէկ քանիներուն ուրիշ ուսմունք չը-
4 սորվեցընել , Ու չմտիկ ընել առա-
սպելներու ու ազգահամարներու՝ որ
վերջ չունին ․ որոնք աւելի վէճեր
կը պատճառեն , քան թէ Աստուծոյ
շինութիւնը՝ որ կ'ըլլայ
5 հաւատքով ։ Իսկ պատուիրան-
քին վախճանը սէր է՝ սուրբ սըր-
տով ու բարի խղճմտանքով և
6 անկեղծ հաւատքով ․ Որոնցմէ խո-
տորելով ոմանք փուճ խօսքերու ե-
7 տևէ գացին ․ Օրինաց վարդապետ
ըլլալ կ'ուզեն , բայց իրենք չեն
հասկընար ինչ որ կը խօսին , ո՛չ
ալ ան բաները՝ որոնց համար սաստ-
8 կը կը խօսին ։ Արդ գիտենք որ օ-
րէնքը աղէկ է , թէ որ մէկը անի-
կայ օրինաւոր կերպով գործածելու
9 ըլլայ ։ Բայց աս գիտնայ որ
արդարներուն համար չէ օրէնքը ,
հապա անօրէններուն ու անհնազանդ-
ներուն համար , ամբարիշտներուն
և մեղաւորներուն , անսուրբներուն
և պղծերուն , հայր ու մայր զար-
նողներուն , մարդասպաններուն ,
Պոռնիկներուն , արուագէտներուն , 10
մարդ գողցողներուն , ստախօս-
ներուն , սուտ երդում ընողներուն ,
և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է
ողջամիտ վարդապետութեան , Որ 11
երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւե-
տարանին համեմատ է , ան որ ինծի
յանձնուեցաւ ։ Ու շնորհակալ եմ 12
անոր՝ որ զիս զօրացուց , այսինքն
Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը , որ
հաւատարիմ սեպելով զիս աս ըս-
պասաւորութեանը մէջ դրաւ ․ Որ 13
առաջուց հայհոյիչ էի ու հալածող
և թշնամանող ․ բայց ողորմութիւն
գտայ , ինչու որ անհաւատութեան
մէջ չգիտնալով ըրի ․ Ու մեր Տէ- 14
րոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ինծի
հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս
Յիսուսով է ։ Աս խօսքը հաւա- 15
տարիմ է ու բոլորովին ընդունե-
լութեան արժանի , որ Քրիստոս
Յիսուս աշխարհք եկաւ մեղաւոր-
ները փրկելու , որոնց գլխաւորը ես
եմ ․ Բայց անոր համար ողորմու- 16
թիւն գտայ , որ ինծմէ առաջ Յի-
սուս Քրիստոս իմ վրաս ցուցընէ
բոլոր երկայնմտութիւնը՝ օրինակ
ըլլալու անոնց որ պիտի հաւատա-
յին իրեն յաւիտենական կենաց հա-
մար ։ Արդ յաւիտենական թա- 17
գաւորին՝ որ անեղծ ու աներևոյթ
է , մի միայն Աստուծոյն՝ փառք ու
պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից ․
Ամէն ։

Աս պատուէրը կ'աւանդեմ քեզի 18
իմ որդեակս Տիմոթէոս , քու վը-

վրայովդ առաջուց եղած մարգարէութիւններուն
համեմատ, որ անոնցմով
պատերազմիս ան բարի պատերազմը,
19 Ունենալով հաւատք
ու մաքուր խղճմտանք, որն որ մէկ
քանիները իրենցմէ մերժելով՝
նաւաբեկութիւն կրեցին հաւատքին
20 կողմանէ. Անոնցմէ են Հիմենոս
ու Աղեքսանդրոս, որոնք ես Սատանային
մատնեցի, որ սորվին հայհոյութիւն
չընել։

ԳԼ. Բ

1 Արդ կ'աղաչեմ ամէն բանէն առաջ՝
աղօթք ընել, խնդրուածք,
աղաչանք, գոհութիւն
2 ամէն մարդոց համար, Մանաւանդ
թագաւորներուն և բոլոր իշխանաւորներուն
համար. որ խաղաղ ու
հանդարտ կեանք վարենք բոլորովին
աստուածպաշտութիւնով ու պարկեշտութիւնով։
3 Քանզի որ ան է
աղէկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ
4 Աստուծոյն առջեւը. Որ կ'ուզէ թէ
ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութիւնը
5 ճանչնալու գան։ Վասն
զի մէկ Աստուած մը կայ, ու մէկ
միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց
մէջ՝ Քրիստոս Յիսուս մարդը,
6 Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք
տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլլալու.
7 Որ ես անոր քարոզիչ ու
առաքեալ դրուեցայ, (ճշմարիտ
կ'ըսեմ Քրիստոսով ու սուտ չեմ
խօսիր,) հեթանոսներուն վարդապետ
եղայ հաւատքով ու ճշմարտութիւնով։
8 Արդ կ'ուզեմ որ
էրիկ մարդիկ ամէն տեղ աղօթք
ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցնելով առանց
բարկութեան ու երկմտութեան։
9 Նոյնպէս ալ կիները
վայելուչ հագուստով, ամօթխածութեամբ
և պարկեշտութեամբ
ինքզինքնին զարդարեն, ո՛չ թէ
հիւսուածքներով կամ ոսկիով կամ
մարգարիտներով կամ մեծածախ
10 հանդերձներով, Հապա բարի
գործերով՝ ինչպէս որ կը վայլէ
աստուածպաշտութիւնը դաւանող
11 կիներուն։ Կնիկ մարդը թող սորվի
լռութեամբ՝ ամենայն հնազանդութիւնով։
Բայց կնիկ մարդու 12
հրաման չեմ տար սորվեցնելու,
ո՛չ ալ էրիկ մարդուն իշխելու,
հապա լուռ կենալու։ Քանզի որ 13
առաջ Ադամ ստեղծուեցաւ, ետքը
Եւա։ Ու Ադամ չխաբուեցաւ, 14
հապա կինը խաբուեցաւ
ու յանցանք գործեց. Սակայն 15
պիտի փրկուի անիկայ որդեծնութեամբ,
թէ որ կենան հաւատքի
և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով։

ԳԼ. Գ

Այս խօսքը հաւատարիմ է, թէ որ 1
մէկը եպիսկոպոսութեան կը
ցանկայ՝ աղէկ գործի կը ցանկայ։
Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անարատ 2
ըլլալ, մէկ կնկան մը էրիկ,
զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր,
սորվեցնող. Ո՛չ գինեմոլ, 3
ո՛չ զարնող, հապա հանդարտ,
ո՛չ կռուող, ո՛չ արծաթասէր.
Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն 4
ընող ըլլայ, իր զաւակները
հնազանդութեան մէջ պահելով
բոլոր ծանրապարկեշտութեամբ.
(Հապա թէ որ մէկը իր տանը 5
վերակացութիւն ընելը չգիտնայ,
ի՞նչպէս Աստուծոյ եկեղեցւոյն հոգաբարձու
պիտի ըլլայ.) Ո՛չ ալ 6
նորահաւատ ըլլայ, որ չըլլայ թէ
հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը
մէջ իյնայ։
Հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն 7
ալ բարի վկայութիւն
ունենալ, որ չըլլայ թէ նախատինքի
մէջ ու Սատանային որոգայթին
մէջը իյնայ։

Նոյնպէս ալ սարկաւագները ըլլան 8
ծանրաբարոյ, ո՛չ երկլեզու,
ո՛չ գինեսէր, ո՛չ անարգ շահախնդրութեան
ետեւէ եղող. Հապա 9
հաւատքին խորհուրդը պահեն մաքուր
խղճմտանքով։ Ու ասոնք 10
ալ առաջ թող փորձուին, ետքը
թէ որ անմեղադրելի գտնուին,
սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն։
Նոյնպէս ալ անոնց կնիկները՝ 11
ծանրաբարոյ ըլլան, ո՛չ չարախօս,
հապա զգաստ, ամէն բանի

12 մէջ հաւատարիմ։ Սարկաւագները
մէկ կնկան մը էրիկ ըլլան,
և իրենց զաւակներուն ու իրենց
տանը աղէկ վերակացութիւն ընող
13 ըլլան։ Վասն զի անոնք որ սարկաւագութեան
պաշտօնը աղէկ կը
կատարեն, բարի աստիճան մը իրենց
կը շահին՝ ու Քրիստոս Յիսուսի
վրայ եղած հաւատքին մէջ
շատ համարձակութիւն։

14 Աս բաները կը գրեմ քեզի,
յուսալով մօտերս քեզի գալ.
15 Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ, որ
գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի
Աստուծոյ տանը մէջ պտըտիլ, որ
կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է,
ճշմարտութեան սիւնը ու հաստատութիւնը։
16 Ու յայտնապէս մեծ
է աստուածպաշտութեան խորհուրդը.
Աստուած մարմինով յայտնուեցաւ,
Հոգիով արդարացաւ,
հրեշտակներուն երեցաւ, հեթանոսաց
մէջ քարոզուեցաւ, աշխարհի
մէջ հաւատացուեցաւ, ու փառքով
համբարձաւ։

ԳԼ. Դ

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ, թէ
ետքի ատենները մէկ քանիները
հաւատքէն պիտի ապստամբին, և
մոլորեցուցիչ ոգիներու ու դիւաց
ուսմունքներու ունկնդրութիւն պիտի
2 տան, Ստախօսներուն կեղծաւորութեամբը,
որոնց խղճմտանքը
3 խանձուած է. Որոնք ամուսնանալէն
պիտի արգիլեն, ու ետ պիտի
պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած
ստեղծեր է որ հաւատացեալները
և ճշմարտութիւնը ճանչցողները
գոհութեամբ վայելեն։
4 Քանզի որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը
բարի է՝ ու մերժելու բան մը
չկայ, թէ որ գոհութեամբ ընդունուի.
5 Վասն զի Աստուծոյ խօսքովը
ու աղօթքով կը սրբուի։
6 Աս բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝
Յիսուս Քրիստոսի բարի
պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս, ու
պիտի սնանիս հաւատքին խօսքերովը
և ան բարի վարդապետութիւնովը,
7 որուն հետեւող եղար։ Բայց
պիղծ ու պառաւական առասպելներէն
ետ կեցիր. և քու անձդ
աստուածպաշտութեան վարժեցուր.
Քանզի որ մարմինին վարժութիւնը 8
քիչ բանի օգտակար է,
բայց աստուածպաշտութիւնը ամէն
բանի օգտակար է, որ թէ՛ ներկայ
և թէ ապառնի կենաց խոստումները
ունի։ Աս խօսքը հաւատարիմ է 9
և բոլորովին ընդունելու արժանի։
Քանզի որ բուն ասոր համար կ'աշխատինք 10
ու նախատինք կը կրենք.
վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր
ենք, որ ամէն մարդոց Փրկիչն
է, մանաւանդ հաւատացեալներուն։
Աս բաները պատուիրէ՛ 11
ու սորվեցուր։ Չըլլայ որ մէկը 12
քու մանկութիւնդ անարգէ. հապա
դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝
խօսքով, վարմունքով,
սիրով, հաւատքով և մաքրութեամբ։
Մինչև որ ես գամ՝ 13
միտք դիր կարդալու, յորդորելու,
սորվեցնելու։ Անհոգ մի՛ 14
ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին
վրայով, որ մարգարէութեամբ
քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռքերը
քու վրադ դրուելովը։ Ասոնց 15
վրայ խորհէ ու ասոնց մէջը
պարապէ, որ քու յառաջադիմութիւնդ
ամենուն յայտնի ըլլայ։
Զգուշացիր քու անձիդ ու վարդապետութեանը՝ 16
ու միշտ ասոնց
մէջը կեցիր. քանզի այսպէս ընելով,
քեզ ալ պիտի ազատես,
ու անոնք ալ որ քեզի մտիկ կ'ընեն։

ԳԼ. Ե

Ծերը սաստիկ մի՛ յանդիմաներ, 1
հապա հօր պէս յորդորէ անիկայ.
երիտասարդները՝ եղբայրներու
պէս, Պառաւները՝ մայրերու պէս, 2
դեռահասակ կիները՝ քոյրերու
պէս՝ ամէն ջինջ մաքրութիւնով։
Որբեւարիները պատուէ՝ անոնք որ 3
ճշմարտապէս որբեւարի են։ Հապա 4
թէ որ մէկ որբեւարի մը զաւակներ
կամ թոռներ ունենայ,
թող անոնք առաջ սորվին իրենց
տանը մէջ օրինական գութ ցու-

ցընել, ու փոխարէն հատուցանել ի-
րենց ծնողացը. Ինչու որ ան է բարի
5 և ընդունելի Աստուծոյ առջեւը։ Բայց
ան որ ճշմարտապէս որբեւայրի է ու
մինակ մնացած, իր յոյսը Աստուծոյ
վրայ դրած է, և գիշեր ցորեկ ա-
ղօթքի ու աղաչանքի կը պարապի.
6 Բայց փափկասէր որբեւայրին կեն-
7 դանւոյն մեռած է։ Եւ աս բա-
ները պատուիրէ՛ որ անարատ ըլ-
8 լան։ Բայց թէ որ մէկը իրեննե-
րուն ու մանաւանդ իր ընտանեացը
հոգ չտանիր, անիկայ հաւատքը
ուրացած է, ու անհաւատէ մըն ալ
9 գէշ է։ Որբեւայրին որբեւայրինե-
րուն կարգը թող անցուի, որ
վաթսուն տարուընէ պակաս չէ,
10 մէկ էրկան մը կնիկ եղած, Բարի
գործքերով վկայուած. Թէ զա-
ւակներ մեծցուցած ըլլայ, թէ հիւ-
րեր ընդունած ըլլայ, թէ սուրբե-
րուն ոտքերը լուացած ըլլայ, թէ
նեղեալներուն օգնութիւն ըրած
ըլլայ, թէ ամէն տեսակ բարեգոր-
ծութեան մէջ յարատեւած ըլլայ։
11 Բայց դեռահասակ որբեւայրիները
մերժէ՛. քանզի երբոր Քրիստոսի
դէմ յանդգնելով հեշտասիրութեան
անձնատուր կ'ըլլան, ամուսնանալ
12 կ'ուզեն. Ու դատապարտութիւն
կ'ընդունին, ինչու որ առջի հա-
13 ւատքնին մէկդի ձգեցին։ Նաև
ծոյլ ըլլալ կը սորվին, տունէ տուն
պտըտողներ. և ոչ միայն ծոյլ,
հապա շաղակրատներ ու հետաքրք-
րիրներ, և անպատեհ բաներ կը
14 խօսին։ Ասոր համար կ'ուզեմ որ դեռա-
հասակ կնիկները ամուսնանան,
զաւակներ ծնանին, տանտէր ըլլան,
ու նախատանաց պատճառ չտան
15 հակառակորդին։ Քանզի արդէն
ոմանք Սատանային ետեւէն
16 խոտորեցան։ Թէ որ հաւատա-
ցեալ էրիկ մարդ մը կամ կնիկ մը
որբեւայրիներ ունենայ, թող օգ-
նութիւն ընէ անոնց, և եկեղեցին
չծանրաբեռնի, որ ճշմարտապէս որ-
բեւայրիներուն օգնութիւն ընէ։
17 Աղէկ վերակացութիւն ընող ե-
րէցները կրկին պատուոյ արժանի
թող սեպուին, մանաւանդ անոնք
որ կ'աշխատին խօսքը քարոզելով ու
սորվեցընելով։ Ինչու որ գիրքը 18
կ'ըսէ թէ՝ Կալի մէջ աշխատող ե-
զին դունչը չկապես. և թէ Մշա-
կը իր վարձքին արժանի է։ Երէցի 19
վրայով ամբաստանութիւն մի՛ ըն-
դունիր, բայց միայն երկու կամ
երեք վկաներով։ Անոնք որ մեղք 20
կը գործեն, ամենուն առջեւը յան-
դիմանէ՛, որ ուրիշներն ալ վախնան։
Վկայութիւն կը դնեմ Աստուծոյ 21
առջեւը և Յիսուս Քրիստոսի ու
ընտրեալ հրեշտակներուն, որ աս
բաները պահես առանց նախապա-
շարման, բան մը աչառութեամբ
չընելով։ Շուտով մէկուն վրայ 22
ձեռք չդնես, և ուրիշներուն մե-
ղացը հաղորդ չըլլաս. զուն քեզ
մաքուր պահէ։
Ասկէ ետեւ լոկ ջուր չխմես, հա- 23
պա քիչ մըն ալ գինի գործածէ
քու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւան-
դութիւններուդ համար։
Կան մարդիկ՝ որ իրենց մեղքերը 24
յայտնի են, ու առաջուց դատաս-
տանի հասած. և կան՝ որ իրենց
ետեւէն կ'երթան։ Անանկ ալ ա- 25
նոնց բարի գործքերը յայտնի են,
ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն
են, չեն կրնար ծածուկ մնալ։

ԳԼ. Զ.

Ան ամէնը որ ծառայութեան լուծի 1
տակ են, իրենց տէրերը ամէն
պատուոյ արժանի սեպեն, որ Աս-
տուծոյ անունը ու վարդապետու-
թիւնը չհայհոյուի։ Ու անոնք որ 2
հաւատացեալ տէրեր ունին, թող
չարհամարհեն՝ եղբայրներ ըլլալնուն
պատճառաւը. հապա աւելի ծա-
ռայութիւն ընեն, ինչու որ անոնք
հաւատացեալ են ու սիրելի, որոնք
բարերարութեան [illegible] մէջ մաս-
նակից են. աս բաները սորվեցուր
ու յորդորէ՛։ Թէ որ մէկը ուրիշ 3
կերպ բան մը սորվեցընէ, ու մօտիկ
չըլլայ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստո-
սի ողջամիտ խօսքերուն, և ան
վարդապետութեանը որ աստուած-
պաշտութեան համեմատ է, Այնպիսին 4
հպարտացած է ու բան մը չգիտեր,

հապա վէճերով ու հակառակու-
թիւններով ախտացած է. որոնց-
մէ կ'ըլլայ նախանձ, կռիւ, հայ-
հոյութիւններ, գէշ կասկածներ,
5 Անօգուտ ապականած ու ճշմարտու-
թենէն հեռացած մարդոց վիճաբա-
նութիւնները, որոնք աստուած-
պաշտութիւնը շահավաճառութիւն
մը կը սեպեն. անանկներէն մէկդի
6 կեցիր։ Սակայն աստուածպաշտու-
թիւնը գոհունակութիւնով մէկ-
տեղ մեծ շահավաճառութիւն մըն
7 է։ Ինչու որ բան մը չբերինք աշ-
խարհ, ու յայտնի է որ չենք կրնար
8 անկէ բան մը տանիլ։ Հապա
կերակուր ու հանդերձ ունենալով,
9 անոնցմով բաւականանանք։ Բայց
անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն,
կ'իյնան փորձութեան ու որոգայ-
թի և շատ յիմարական ու վնասա-
կար ցանկութիւններու մէջ, որոնք
սատակումի ու կորստեան մէջ կ'ըն-
10 կղմեն մարդիկ։ Ինչու որ ամէն
չարութիւններուն արմատը ար-
ծաթսիրութիւնն է. որուն մէկ
քանիները անձնատուր ըլլալով՝
հաւատքէն մոլորեցան, ու իրենք-
զինքնին շատ ցաւերով խոցեցին։
11 Բայց դուն ո՛վ մարդ Աստուծոյ՝
փախիր աս բաներէն, ու գնա՛ ար-
դարութեան՝ աստուածպաշտու-
թեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝ համբերու-
թեան ու հեզութեան ետեւէն.
12 Պատերազմէ՛ հաւատքին բարի պա-
տերազմը, բռնէ՛ յաւիտենական
կեանքը՝ որուն որ կանչուեցար, և
շատ վկաներու առջեւ դաւանեցար
բարի դաւանութիւնը։ Կը պա- 13
տուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջեւը՝
որ կենդանի կ'ընէ բոլորը, և Քրի-
ստոս Յիսուսի առջեւը՝ որ Պոն-
տացի Պիղատոսին առջին վկայեց
բարի դաւանութիւնը. Որ դուն 14
ան պատուէրը ամբիծ՝ անարատ
պահես՝ մինչև մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսին յայտնութիւնը. Որն 15
որ իր ատենին պիտի ցուցընէ՝ Ե-
րանելին ու մի միայն Հզօրը, Թա-
գաւորներուն Թագաւորը ու տէ-
րերուն Տէրը. Որ ինքը միայն 16
ունի անմահութիւն՝ անմերձենալի
լուսոյ մէջ բնակած. որն որ մար-
դիկներէն մէկը չտեսաւ, ոչ ալ
տեսնելու կարող է, որուն պատիւ
և զօրութիւն յաւիտեան։ Ամէն։
Աս աշխարհիս մէջ հարուստ ե- 17
ղողներուն պատուէր տուր որ չը-
հպարտանան, և անստոյգ հարստու-
թեան վրայ յոյսերնին չդնեն, հա-
պա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ որ
ամէն բանը մեզի առատօրէն կու-
տայ վայելելու, Բարիք գործեն, 18
բարի գործքերով հարստանան, ա-
ռատաձեռն, և ուրիշին [illegible]
հաղորդ ըլլան. Բարի հիմ գանձեն 19
անձերնուն հանդերձեալին համար, որ
յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն։
Ո՛վ Տիմոթէոս՝ քեզի տրուած 20
աւանդը պահէ՛, փախչելով պիղծ
ունայնաբանութիւններէն և սուտա-
նուն գիտութեան հակառակու-
թիւններէն, Որն որ մէկ քանիները 21
դաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան։
Շնորհքը քու հետդ ըլլայ. Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առա-
քեալը Աստուծոյ կամքովը կենաց
խոստմունքին պէս, որ Քրիստոս
Յիսուսով է, Տիմոթէոս իմ սիրելի 2
որդիիս՝ շնորհք, ողորմութիւն և
խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն

ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն ։
3 Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝ որն
որ կը պաշտեմ իմ նախնիքներէս
մաքուր խղճմտանքով, (երբոր անդադար
քեզ իմ աղօթքներուս մէջ
4 կը յիշեմ գիշեր ու ցորեկ, փափաքելով
քեզ տեսնել, ու միտք
բերելով քու արցունքներդ, որ ուրախութիւնով
5 լեցուիմ.) Մտածելով
քու վրադ եղած անկեղծ
հաւատքը, որ առաջ քու մեծ մօրդ
Լոյիսին ու քու մօրդ Եւնիկէին
վրայ բնակեցաւ, և համոզուած եմ
6 որ քու վրադ ալ կայ։ Անոր համար
քու միտքդ կը ձգեմ որ արծարծես
Աստուծոյ պարգևը, որ
քեզի տրուած է իմ ձեռքերուս քու
7 վրադ դրուելովը։ Ինչու որ Աստուած
մեզի երկչոտութեան հոգի
չտուաւ, հապա զօրութեան ու
8 սիրոյ և զգաստութեան։ Ասոր
համար մի՛ ամչնար մեր Տէրոջը վկայութիւնը,
ոչ ալ զիս անոր համար
կապուածս. հապա մասնակից
եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝
Աստուծոյ զօրութեանը համեմատ.
9 Որ մեզ փրկեց ու սուրբ
կոչումով կանչեց՝ ոչ թէ մեր գործքերուն
նայելով, հապա իր նախասահմանութեանը
ու շնորհքը նայելով, որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի
տրուեցաւ յաւիտենական դարերէն
10 առաջ. Բայց հիմա յայտնուեցաւ
մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի
երևնալովը. որ մահը խափանեց,
և 'ի լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը
աւետարանին միջոցովը.
11 Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ
դրուեցայ ու հեթանոսներուն վարդապետ։
12 Անոր համար աս չարչարանքներս
ալ կը կրեմ. բայց
ամօթ մը չեմ սեպեր, ինչու որ
գիտեմ թէ որու եմ հաւատացեր,
և համոզուած եմ որ իմ իրեն
աւանդած բանս կրնայ պահել մինչև
13 ան օրը։ Ամուր բռնէ ան ողջամիտ
խօսքերուն օրինակը որ ինծմէ
լսեցիր, հաւատքով ու սիրով՝ որ
Քրիստոս Յիսուսով է։
14 Ան բարի աւանդը պահէ՛ Հոգւոյն
Սրբոյ ձեռքովը որ մեր մէջ
բնակած է։ Աս գիտես որ 15
ինծմէ երես դարձուցին ան ամէնը
որ Ասիա էին, որոնցմէ են Փիգելոս
ու Հերմոգինէս։ Տէրը ողորմութիւն 16
տայ Ոնեսիփորոսին
տանը, ինչու որ շատ անգամ զիս
հանգստացուց, ու իմ շղթաս ամօթ
չսեպեց. Հապա երբոր Հռոմ 17
եկաւ, շատ ջանքով փնտռեց զիս
ու գտաւ։ (Տէրը իրեն տայ որ 18
ան օրը Տէրոջմէն ողորմութիւն
գտնէ.) և Եփեսոսի մէջ ալ ի՛նչ
չափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ ինծի,
դուն անիկայ շատ աղէկ գիտես։

ԳԼ. Բ

Արդ դուն, իմ որդեակս, զօրացի՛ր 1
ան շնորհքովը որ Քրիստոս
Յիսուսով է։ Ու ան բաները որ 2
ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հաւատարիմ
մարդոց յանձնէ, որոնք
կարող ըլլան ուրիշներուն ալ սորվեցնելու։
Արդ դուն նեղութիւններու 3
համբերէ՛ Յիսուսի
Քրիստոսի բարի զինուորի մը պէս։
Մէկ զինուորեալ մը աս կեանքիս 4
գործառնութիւններովը չզբաղիր,
որ զօրավարին հաճոյ ըլլայ։ Ու 5
թէ որ մէկը մրցի, չպսակուիր՝ թէ
որ օրինաւոր չմրցի։ Աշխատող 6
երկրագործին պէտք է առաջ
պտուղներէն վայելել։ Իմացի՛ր 7
ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը քեզի իմաստութիւն
տայ ամէն բանի մէջ.
Միտքդ բեր Դաւիթի ցեղէն եղող 8
Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն
յարութիւն առած՝ իմ քարոզած
աւետարանիս համեմատ. Որուն 9
մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ
մինչև անգամ կապերով.
բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
չէ։ Ասոր ամէն բանի կը համբերեմ 10
ընտրեալներուն համար,
որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը
որ Քրիստոս Յիսուսով
է յաւիտենական փառքով։ Աս 11
խօսքը հաւատարիմ է. վասն զի
թէ որ անոր հետը մեռանք, անոր
հետն ալ պիտի ապրինք. Թէ որ 12
համբերենք, անոր հետն ալ պիտի

թագաւորենք. թէ որ զինքը ուրանանք,
ինքն ալ մեզ պիտի ուրանայ.
13 Թէ որ չհաւատանք, ինքը հաւատարիմ
կը մնայ, իր անձը չկրնար
14 ուրանալ։ Աս բաները անոնց
միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջևը վկայութիւն
տալով, խօսքերու վրայ վէճ
չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ,
հապա միայն լսողներուն կործանմանը
15 համար է։ Ջանք ըրէ քու
անձդ ընտիր ցուցնելու Աստուծոյ
առջևը, անանկ բանուոր մը ըլլալով
որ պիտի չամչնայ, ճշմարտութեան
16 խօսքը ուղիղ բացատրելով։ Բայց
պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի
կեցիր. քանզի անոնք աւելի յառաջ
կ'երթան ամբարշտութեան մէջ.
17 Ու անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս
կը ճարակէ. որոնց կարգէն են Հիմենէոս
18 ու Փիղետոս. Որոնք ճշմարտութենէն
մոլորեցան, ու կ'ըսեն թէ Մեռելներուն յարութիւնը
արդէն եղած է, և կը կործանեն
19 մէկ քանիներուն հաւատքը։ Բայց
Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը
կենայ, ու աս կնիքը ունի, թէ
Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են.
և՝ Անիրաւութենէ մէկդի թող կենայ
ան ամէնը՝ որ Քրիստոսի անունը
20 կ'անուանէ։ Սակայն մէկ մեծ
տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ
ու արծաթէ ամաններ կան, հապա
փայտէ ու հողէ ամաններ ալ կան.
և ոմանք պատուոյ համար են, ու
21 ոմանք անարգանաց համար։ Ասոր
թէ որ մէկը իր անձը անանկ
բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պատուական
աման մը պիտի ըլլայ՝
սրբուած ու իր Տէրոջը պիտանի՝
ամէն բարի գործքերու համար
22 պատրաստուած։ Երիտասարդական
ցանկութիւններէն ալ փախիր,
ու գնա արդարութեան՝ հաւատքի՝
սիրոյ՝ խաղաղութեան ետևէ
անոնց հետ՝ որ Տէրոջը անունը կը
23 կանչեն մաքուր սրտով։ Բայց
յիմարական ու անխրատ վէճերէն
մէկդի քաշուէ, գիտնալով որ անոնցմէ
24 կռիւներ կը ծնանին. Ու
Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռուիլ,
հապա հեզահոգի ըլլալ
ամէնուն, սորվեցնող, ոխ չպահող.
Քաղցրութեամբ խրատել 25
հակառակ կեցողները, որ ըլլայ
թէ Աստուած ապաշխարութիւն
տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչնալու
համար, Ու Սատանային 26
որոգայթէն զգաստանան, որ անկէ
բռնուած են իր կամքին ծառայելու։

ԳԼ. Գ

Ու աս գիտցիր որ ետքի օրերը 1
չար ժամանակներ պիտի գան.
Ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, 2
արծաթասէր, ամբարտաւան,
հպարտ, հայհոյիչ, ծնողաց
անհնազանդ, ապերախտ, անսուրբ,
Անգութ, անհաշտ, բանսարկու, 3
անժուժկալ, դաժանաբարոյ, բարին
չսիրող, Մատնիչ, յանդուգն, 4
գոռոզ, աւելի հեշտասէր քան թէ
աստուածասէր. Որոնք աստուածպաշտութեան 5
կերպարանքը ունին,
բայց անոր զօրութիւնը ուրացած
են. և դուն ասոնցմէ մէկդի կեցիր։
Ինչու որ ասոնցմէ են որ 6
տուներէն ներս կը մտնեն, ու գերի
կ'ընեն մեղքով բեռնաւորուած ապիկարամիտ
կնիկները՝ զանազան ցանկութիւններէ
վարուած, Որ միշտ 7
կը սորվին, ու բնաւ ճշմարտութիւնը
ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ։
Հապա ինչպէս որ Յաննէս 8
ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մովսէսին,
անանկ ալ ասոնք ճշմարտութեանը
հակառակ կը կենան.
ապականած մտքով մարդիկներ,
հաւատքի մէջ անպիտաններ են։
Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան, 9
ինչու որ ասոնց անմտութիւնը ամէնուն
յայտնի պիտի ըլլայ, ինչպէս
որ անոնցը եղաւ։ Իսկ դուն 10
տեղեակ եղար իմ վարդապետութեանս,
վարմունքիս, դիտաւորութեանս,
հաւատքիս, երկայնմտութեանս,
սիրոյս, համբերութեանս,
Հալածանքներուս, չարչարանքներուս, 11
ինչպէս որ ինծի եղան Անտիոքի
ու Իկոնիոնի ու
Լիւստրայի մէջ, ինչ հալածանքներու
համբերեցի, ու ամէնէն զիս

12 ազատեց Տէրը ։ Նաև ամէն անոնք
որ կ'ուզեն աստուածպաշտութեամբ
ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հա-
13 լածանք պիտի կրեն ։ Բայց չար
ու խաբեբայ մարդիկները չարու-
թեան մէջ պիտի յառաջանան՝ մո-
14 լորցնելով ու մոլորելով ։ Սակայն
դուն հաստատուն կեցիր անոնց բան-
րուն մէջ որ սորվեցար ու հաւա-
տացիր, գիտնալով թէ որմէ
15 սորված ես. Նաև թէ մանկութե-
նէդ 'ի վեր սուրբ գիրքերը գիտես,
որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ
փրկութեան՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
16 եղած հաւատքովը ։ Բոլոր գիրքը
Աստուծոյ շունչն է, և օգտակար
է սորվեցնելու, յանդիմանելու,
շտկելու ու արդարութեան խը-
17 րատելու համար ։ Որ Աստուծոյ
մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բա-
րի գործքերու պատրաստուած ։

ԳԼ. Դ

1 Ես վկայութիւնը կը դնեմ Աս-
տուծոյ առջևը և Յիսուս Քը-
րիստոսի, որ պիտի գայ դատել կենդա-
նիները ու մեռելները իր յայտ-
նուելուն ու թագաւորութեանը
2 ատենը ։ Խօսքը քարոզէ, մտադ-
րութեամբ փութա՛ պարապ ա-
տենին ու ատենէ դուրս, յանդի-
մանէ, սաստէ, յորդորէ ամենայն
երկայնմտութեամբ ու վարդապե-
3 տութեամբ ։ Ինչու որ ժամա-
նակ պիտի գայ՝ որ ողջամիտ վար-
դապետութեանը պիտի չհամբե-
րեն ։ Հապա իրենց լսելիքին եռ-
ալովը իրենց ցանկութիւններուն
համեմատ վարդապետներ պիտի
4 դիզեն իրենց ։ Եւ ճշմարտութե-
նէն ականջներնին պիտի դարձնեն,
ու առասպելներու ետևէ պիտի մո-
5 լորին ։ Բայց դուն ամէն բանի
մէջ արթուն կեցիր, նեղութիւն-
ներու համբերէ՛, աւետարանիչի
գործ գործէ, քու պաշտօնդ կա-
6 տարէ՛ ։ Ինչու որ ես արդէն զոհ
ըլլալու նուիրուած եմ, ու իմ
7 մեկնելուս ատենը հասեր է ։ Բարի
պատերազմը պատերազմեցայ, ըն-
թացքը կատարեցի, հաւատքը
պահեցի ։ Ասկէ ետև կայ կը մնայ 8
ինծի արդարութեան պսակը, որ
Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի
հատուցանէ ինծի այն օրը, ու չէ թէ
միայն ինծի, հապա այն ամենուն ալ՝
որ անոր յայտնուիլը սիրեցին ։

Ջանա՛ որ շուտով ինծի գալու ։
Ինչու որ Դեմաս զիս թողուց ու 9
աս աշխարհը սիրեց, և գնաց Թեսա-
ղոնիկէ ։ Կրեսկէս գնաց Գա- 10
ղատիա, Տիտոս՝ Դաղմատիա ։
Միայն Ղուկաս իմ հետս է ։ 11
Մարկոսը առնես քու հետդ բերես,
ինչու որ ինծի օգտակար է սպա-
սաւորութեան համար ։ Նաև ես 12
Տիքիկոսը Եփեսոս խրկեցի ։ Այն 13
վերարկուն՝ որ Տրովադա թողու-
ցի Կարպոսին քովը, երբոր գաս՝
բեր, գիրքերն ալ, մանաւանդ
մագաղաթները ։ Դարբին Աղեք- 14
սանդրոսը շատ չարութիւն ըրաւ
ինծի ։ Տէրը անոր հատուցանէ
իր գործքերուն համեմատ ։ Դուն 15
ալ անկէ զգուշանաս, ինչու որ
մեր խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ ։
Առջի անգամ ատեանին առջևը 16
պատասխան տալուս՝ իմ կողմա-
նէս մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ,
հապա ամէնն ալ զիս թողու-
ցին ։ Աս իրենց չսեպուի ։ Բայց 17
Տէրը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս զօ-
րացուց, որ քարոզութիւնը իմ
միջոցովս լման ըլլայ, ու բո-
լոր հեթանոսները լսեն ։ Եւ ես
առիւծին բերնէն ազատեցայ ։ Նաև 18
Տէրը ամէն չար գործէ պիտի
ազատէ զիս, և ապահովութեամբ
իր երկնային թագաւորութեանը
պիտի հասցնէ ։ Իրեն փառք յա-
ւիտեանս յաւիտենից ։ Ամէն ։

Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիւ- 19
ղասին, ու Ոնեսիփորոսին տանը ։
Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց ։ 20
Եւ Տրոփիմոսը Միլիտոսի մէջ թո-
ղուցի հիւանդացած ։ Ջանա՛ որ 21
ձմեռէն առաջ գաս ։ Բարև կ'ը-
նեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս
և Լինոս ու Կղօդիա և բոլոր եղ-
բայրները ։ Տէր Յիսուս Քրիս- 22
տոս քու հոգիիդ հետը ըլլայ ։ Շը-
նորհքը ձեզի հետ ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ և Յիսուս
Քրիստոսի առաքեալ, Աս-
տուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին՝
ու աստուածպաշտութեան հետ կից
եղող ճշմարտութեանը գիտութեա-
2 նը համեմատ, Յաւիտենական կե-
նաց յուսովը, որ ինքն անստուտն
Աստուած խոստացաւ յաւիտենական
3 դարերէն առաջ, Բայց իր խօսքը
իր ժամանակին յայտնեց քարոզու-
թիւնով, որ ինծի յանձնուեցաւ
մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանովը,
4 Տիտոսին՝ իմ հարազատ որդւոյս հա-
սարակաց հաւատքովը՝ շնորհք և
խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու
մեր Փրկչէն՝ Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն ։

5 Աս համար ես քեզ Կրետէ
թողուցի, որ ինչ պակաս բան որ
կայ, շտկես, ու ամէն մէկ քա-
ղաքի մէջ երէցներ կարգես, ինչպէս
6 որ ես քեզի պատուիրեցի ։ Թէ որ
մէկը անմեղադրելի ըլլայ՝ մէկ կնկան
մը էրիկ, հաւատացեալ զաւակներ
ունենայ, որ անառակութեան հա-
մար ամբաստանուած՝ կամ անհնա-
7 զանդ չըլլան ։ Ինչու որ եպիսկո-
պոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ
Աստուծոյ տնտեսին պէս ։ Ոչ յան-
դուգն, ոչ բարկացող, ոչ գի-
նեմոլ, ոչ զարնող, ոչ անարգ
շահախնդրութեան ետևէ եղող,
8 Հապա հիւրասէր, բարեսէր, խո-
հեմ, արդար, սուրբ, ժուժկալ,
9 Հաստատ բռնելով վարդապետու-
թեան հաւատարիմ խօսքը, որ կա-
րող ըլլայ ողջամիտ վարդապետու-
թիւնով յորդորել, և հակառակ
10 կեցողները յանդիմանել ։ Քանզի
շատ են անհնազանդները, ունայ-
նութիւն խօսողները, ու միտք խա-
բողները ։ Մանաւանդ անոնք որ
թլփատութենէն են ։ Անոնք պէտք 11
է պապանձեցնել, որ ամբողջ տու-
ներ կը կործանեն, ու անպատեհ
բաներ կը սորվեցնեն անարգ շա-
հախնդրութեան համար ։ Անոնցմէ 12
մէկը զրուցեց՝ որ իրենց բուն մար-
գարէն էր, Կրետացիները միշտ
սուտ խօսող են, չար գազաններ,
դատարկապորտներ ։ Աս վկայու- 13
թիւնը ճշմարիտ է ։ Անոր համար
սաստիկ յանդիմանէ՛ անոնք, որ ա-
ռողջանան հաւատքին մէջ ։ Ու չըլ- 14
նային Հրէական առասպելներուն
և ճշմարտութենէն հեռացող մարդոց
պատուէրներուն ։ Ամէն բան մա- 15
քուր է մաքուրներուն, բայց պիղ-
ծներուն ու անհաւատներուն մէկ բան
մը մաքուր չէ, հապա անոնց միտքն
ալ խղճմտանքն ալ պղծուած են ։
Կը խոստովանին թէ զԱստուած կը 16
ճանչնան, և իրենց գործքովը կ'ու-
րանան, պիղծ ու անհնազանդ ըլ-
լալովին, և ամէն բարի գործի
անպիտան ։

ԳԼ. Բ

Բայց դուն խօսէ՛ ինչ որ կը վայլէ 1
ողջամիտ վարդապետութեանը ։
Ծերերուն զգաստ ըլլալ, ծան- 2
րաբարոյ, խոհեմ, ողջամիտ՝ հա-
ւատքով, սիրով, համբերութիւ-
նով ։ Նոյնպէս ալ պառաւներուն ա- 3
ռանձին վարմունք ունենալ, ինչպէս որ
կը վայլէ սրբութեան, ոչ բան-
սարկու ըլլալ, ոչ գինեմոլ, հապա
բարի խրատ տուող ։ Որ խրատեն 4
նորահասակ կիները՝ էրիկնին սի-
րող, զաւակնին սիրող ըլլալ,
խոհեմ, ողջախոհ, տնաչէն, բա- 5
րեգործ, իրենց էրիկներուն հնա-
զանդ, որ չըլլայ թէ Աստուծոյ
խօսքը հայհոյուի ։ Նմանապէս ալ 6
երիտասարդները յորդորէ խոհեմ
ըլլալ ։ Ամէն կողմէ քու անձդ բարի 7

գործքերու օրինակ ցուցընելով,
վարդապետութեան մէջ անեղծու-
8 թիւն, պարկեշտութիւն, Ողջամիտ
ու անմեղադրելի խօսք. որ հակա-
ռակ կեցողը ամչնայ, ու մեր վրայով
գէշ բան մը չունենայ ըսելու։
9 Ծառաներուն յորդորէ՝ իրենց
տէրերուն հնազանդ ըլլալ, և ամէն
բանի մէջ հաճելի. ոչ հակառա-
10 կախօսներ, Ոչ խորողներ, հապա
բոլորովին բարի հաւատարմութիւն
ցուցընեն, որ մեր Փրկիչ Աստու-
ծոյ վարդապետութիւնը ամէն բանի
11 մէջ զարդարեն։ Ինչու որ Աս-
տուծոյ փրկարար շնորհքը բոլոր
12 մարդոց երեւցաւ. Որ մեզ կը
խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը ու
աշխարհային ցանկութիւնները ու-
րանանք, և զգաստութիւնով ու
արդարութիւնով և բարեպաշտու-
թիւնով ապրինք աս աշխարհիս
13 մէջ, Ու սպասենք այն երջանիկ
յոյսին, և մեծ Աստուծոյ ու մեր
Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի փա-
14 ռացը յայտնուելուն. Որ իր անձը
մեզի համար տուաւ, որ մեզ ամէն
անօրէնութենէ ազատէ, ու մաքրէ
իրեն սեփհական ժողովուրդ մը՝
բարի գործքերու նախանձաւոր։
15 Աս բաները խօսէ՝ և յորդորէ ու
յանդիմանէ՝ բոլորովին սաստելով.
չըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ։

ԳԼ. Գ

1 Անոնց միտքը ձգէ իշխանութիւն-
ներուն և պետութիւններուն
հնազանդիլ ու հպատակ ըլլալ,
ու ամէն բարի գործքերու պատ-
2 րաստ գտնուիլ. Մէկու մը հայ-
հոյութիւն չընել, կռուարար չըլ-
լալ, հապա հեզահոգի, ամէն
մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն
3 ցուցընել։ Ինչու որ մենք ալ ա-
տեն մը անմիտ էինք, անհնազանդ,
մոլորեալ, և զանազան ցանկու-
թիւններու ու հեշտութիւններու
կը ծառայէինք. չարութիւնով ու
նախանձով կը վարուէինք, ատելի
էինք և մէկզմէկ կ՚ատէինք։ Բայց 4
երբոր մեր Փրկիչ Աստուծոյն քաղց-
րութիւնը ու մարդասիրութիւնը
յայտնուեցաւ, Ոչ թէ արդարու- 5
թեան գործքերէն՝ որ մենք ըրինք,
հապա իր ողորմութեանը համեմատ
մեզ փրկեց նորէն ծնանելու աւա-
զանին միջոցովը ու Սուրբ Հոգիին
նորոգելովը, Զոր առատօրէն 6
թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս
մեր Փրկչին ձեռքովը, Որ անոր 7
շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտե-
նական կենաց յուսով ժառանգ ըլ-
լանք։ Աս խօսքը հաւատարիմ է. 8
և կ՚ուզեմ որ ասոնք հաստատես,
որ Աստուծոյ հաւատացողները հոգ
տանին բարի գործքեր ընելու վրայ
ըլլալ. ասոնք են բարի ու մարդոց
օգտակար բաները։ Բայց դուն 9
յիմարական վէճերէն ու ազգահա-
մարներէն ու հակառակութիւննե-
րէն և օրէնքի վրայով եղած կռիւ-
ներէն մէկդի կեցիր, ինչու որ
անօգուտ են ու ունայն։ Հեր- 10
ձուածող մարդէն՝ առաջին ու երկ-
րորդ անգամ խրատելէն ետև ետ
քաշուէ, Գիտնալով որ անանկը 11
խոտորած է, և մեղք կը գործէ
ինքզինքը դատապարտելով։

Երբոր Արտեման կամ Տիւքիկոսը 12
քեզի խրկեմ, ջանք ըրէ ինծի գա-
լու Նիկոպոլիս, ինչու որ միտքս
դրի ձմեռը հոն անցընելու։ Զե- 13
նաս օրինականը ու Ապողոսը փու-
թով ճամբայ դիր, հոգ տանելով
որ անոնց բան մը չպակսի։ Եւ 14
մերիններն ալ թող սորվին բա-
րի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հար-
կաւոր պարագաներու մէջ, որ
անպտուղ չըլլան։ Բարեւ կ՚ընեն 15
քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս են.
բարեւ տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն
հաւատքով. շնորհքը ձեր ամենուդ
հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կա-
պեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայրը,
Փիլիմոնին մեր սիրելիին ու գործակ-
2 ցին, Եւ Ապփիա սիրելիին, ու
Արքիպպոս մեր զինուորակցին, ու
3 քու տանդ մէջի եկեղեցիին. Շ-
նորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աս-
տուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն։

4 Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծ-
մէս, քեզ իմ աղօթքներուս մէջ
5 յիշելով. Երբոր կը լսեմ քու
սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր
Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն
6 վրայ. Որ քու հաւատքիդ հաղոր-
դակցութիւնը պտղաբեր ըլլայ,
Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ եղած
ամէն բարութեանը ճանչցուելովը։
7 Քանզի շատ ուրախութիւն և մխի-
թարութիւն ունինք քու սիրոյդ
վրայ, որ սուրբերուն սիրտերը քեզ-
մով հանգստացած են՝ եղբայր։

8 Անոր համար թէև շատ համար-
ձակութիւն ունիմ Քրիստոսով՝
վայելուչ եղածը քեզի հրամայելու.
9 Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ՚աղա-
չեմ, անանկ մէկը ըլլալով՝ ինչպէս
որ եմ ես Պօղոս ծերացած, ու
հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար
10 կապուած ալ։ Կ՚աղաչեմ քեզի
իմ որդւոյս Ոնեսիմոսին համար՝ որն
որ իմ կապանքներուս մէջը ծնայ.
11 Որ ատեն մը անպիտան էր քեզի,
բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ պի-
12 տանի է. Անիկայ ետ խրկեցի.
դուն ալ ընդունէ զանիկայ՝ որ է
13 իմ աղիքս. Որն որ կ՚ուզէի իմ
քովս պահել, որ քու տեղդ ինծի
սպասաւորութիւն ընէ աւետարա-
նին կապանքներուն մէջ։ Բայց 14
առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը
ընել, որ քու բարերարութիւնդ
իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ,
հապա կամաւ։ Քանզի դուցէ աս 15
պատճառով անիկայ քիչ մը ատեն
զատուեցաւ, որ զանիկայ յաւի-
տեան ունենաս. Ոչ թէ ալ ծառա- 16
յի մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝
սիրելի եղբօր պէս. և ինծի որ
այսպէս սիրելի է, որչափ աւելի պի-
տի ըլլայ քեզի թէ մարմնի կող-
մանէ ու թէ Տէրոջը։ Ուստի թէ 17
որ զիս քեզի հաղորդ կը սեպես,
ընդունէ անիկայ՝ որպէս թէ զիս։
Եւ թէ որ քեզի անիրաւութիւն 18
մը ըրած է կամ պարտք մը ունի,
ան իմ հաշիւիս անցուր. Ես Պօ- 19
ղոս իմ ձեռքովս գրեցի, ես կը
վճարեմ. որ չըսեմ քեզի թէ դուն
ալ քու անձդ ինծի պարտական
ես։ Այո եղբայր՝ թող քեզմէ 20
ունենամ այս օգուտը Տէրոջմով.
հանգստացուր իմ աղիքս Տէրոջ-
մով։ Քու հնազանդութեանդ 21
վստահանալով քեզի գրեցի. գիտ-
նալով որ ըսածէս ալ աւելի
պիտի ընես։

Ասկէ 'ի զատ ինծի բնակարան 22
մըն ալ պատրաստէ. ինչու որ
կը յուսամ թէ ձեր աղօթքնե-
րուն միջոցովը ձեզի պիտի շնոր-
հուիմ։ Բարեւ կ՚ընէ ձեզի Ե- 23
պափրաս՝ իմ գերութեան ընկերս
Քրիստոս Յիսուսով. Նաեւ Մար- 24
կոս՝ Արիստարքոս՝ Դեմաս՝ Ղու-
կաս՝ իմ գործակիցներս։ Մեր 25
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հոգիին հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

[ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ]

ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Շատ մասերով ու շատ կերպերով
առաջուց խօսելով Աստուած
2 հայրերուն հետ մարգարէներով, Այս
վերջի օրերս ալ Որդիովը խօսեցաւ
մեր հետը, որ զանիկայ ամէն բանի
ժառանգ դրաւ, որ անով աշխարհքն
3 ալ ստեղծեց. Որ անիկայ
իր փառացը լոյսն է և իր էութեանը
բուն պատկերը. ան որ իր
զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը
բռնէ. իր անձովը մեր մեղքերը
սրբելով, բարձրերը՝ Աստուծոյ
մեծութեանը աջ կողմը նստաւ։
4 Ու այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն,
որչափ որ անոնցմէ աւելի
5 աղէկ անուն ժառանգեց։ Ինչու
որ հրեշտակներէն որո՞ւն բնաւ ըսեր է,
Դուն իմ Որդիս ես, ես
այսօր քեզ ծնայ. և դարձեալ՝ Ես
անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անիկայ
6 ինծի Որդի պիտի ըլլայ. Ու
դարձեալ՝ երբոր անդրանիկը աշխարհք
կը մտցնէ, կ'ըսէ, Աստուծոյ
բոլոր հրեշտակներն ալ անոր
երկրպագութիւն թող ընեն։
7 Ու հրեշտակներուն վրայով կ'ըսէ,
Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ,
ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց։ Սակայն Որդիին կ'ըսէ.
Քու աթոռդ ով Աստուած՝ յաւիտեանս
յաւիտենից է. քու թագաւորութեանդ
գաւազանը ուղղութեան
9 գաւազան է. Արդարութիւնը
սիրեցիր ու անօրէնութիւնը
ատեցիր. անոր համար ով
Աստուած՝ քու Աստուածդ ուրախութեան
եղով օծեց քեզ քու
10 ընկերներէդ աւելի։ Ու՝ Դուն ով
Տէր՝ սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր,
ու երկինքը քու ձեռքերուդ
11 գործքն է. Անոնք պիտի կորսուին,
բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս.
ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին,
Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես 12
զանոնք՝ և պիտի փոխուին. բայց
դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիները
պիտի չպակսին։ Ու հրեշտակներէն 13
որո՞ւն բնաւ ըսեր է, Իմ
աջ կողմս նստէ՛, մինչև որ քու
թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
ընեմ։ Չէ՞ որ անոնք ամէնը 14
սպասաւորող հոգիներ են, որոնք
սպասաւորութեան կը խրկուին անոնց
համար՝ որ փրկութիւն պիտի
ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

Անոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի 1
ուշադրութիւն տալ մեր
լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ երբեք
պակսինք։ Վասն զի թէ որ 2
ան խօսքը որ հրեշտակներուն ձեռքովը
զրուցուեցաւ, հաստատուն
եղաւ, և ամէն յանցաւորութիւն
ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում
առաւ, Հապա մենք ինտո՞ր 3
պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ
ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը,
որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ,
ու լսողներուն ձեռքովը մեզի
հաստատուեցաւ. Աստուած ալ 4
վկայեց նշաններով ու հրաշքներով
և զանազան զօրութիւններով ու
Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը՝ ինչոր
որ ինքը կամեցաւ։
Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն 5
հնազանդեցուց ան գալու աշխարհը,
որուն վրայով մենք կը խօսինք.
Հապա մէկը մէկ տեղ մը 6
վկայեց ու ըսաւ, Մարդը ի՞նչ
է՝ որ զանիկայ կը յիշես, կամ
մարդու որդին՝ որ անոր այցելութիւն
կ'ընես. Քիչ մը վար ըրիր 7
զանիկայ հրեշտակներէն. փառքով
ու պատուով պսակեցիր զանիկայ,
և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ

8 կեցուցիր զանիկայ. Ամէն բան անոր
ոտքերուն տակը հնազանդեցուցիր.
ուստի ամէնը որ անոր հնազանդեցուց,
անոր չհնազանդած բան մը
չձգեց. բայց հիմա դեռ չենք տեսներ
9 ամէնը անոր հնազանդած. Սակայն
Յիսուսը փառքով ու պատուով
պսակուած կը տեսնենք՝ որ
հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած
էր մահուան չարչարանքին համար,
որ Աստուծոյ շնորհքովը ամենուն
10 համար մահ ճաշակէ։ Որովհետև կը
վայլէր Անոր, (որուն համար ամէնը՝
և անով ամէն բաները եղած են,)
շատ որդիներ փառքին մէջ մտցնելու
ատենը՝ անոնց փրկութեան Առաջնորդը
չարչարանքով կատարել։
11 Վասն զի ան որ կը սրբէ ու ան
որ կը սրբուի, ամէնն ալ մէկէ
մըն են. անոր համար ինքը ամօթ
չսեպեր եղբայր կոչել զանոնք ըսելով,
12 Քու անունդ եղբայրներուս
պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ
13 քեզ պիտի գովեմ։ Ու դարձեալ՝
Ես անոր պիտի յուսամ. ու դարձեալ՝
Ահա ես ու ան զաւակները
14 որ Աստուած ինծի տուաւ։ Ուստի
որովհետև զաւակները մարմինի ու
արիւնի հաղորդ եղան, ինքն ալ
նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ,
որ իր մահովը փճացընէ զանիկայ որ
մահուան իշխանութիւնը ունէր,
15 այսինքն է Սատանան. Ու ազատէ
զանոնք որ մահուան վախովը միշտ
ծառայութեան մէջ կ'ապրէին։
16 Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք
չբռներ, հապա Աբրահամի սերունդին
17 ձեռք կը բռնէ։ Անոր
համար պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը
ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ
Աստուծոյ կողմանէ,
ժողովուրդին մեղքերը քաւելու համար։
18 Քանզի ինչ բանով որ ինքը
չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով,
կրնայ փորձանաւորներուն ալ
օգնական ըլլալ։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի սուրբ եղբայրներ՝ երկնային
կոչմանը մասնակիցներ, նայեցէք
մեր դաւանութեանը Առաքեալին
ու Քահանայապետին՝ Քրիստոս
Յիսուսի. Որ հաւատարիմ 2
է անոր՝ որ զինքը դրաւ, ինչպէս
որ Մովսէս ալ՝ անոր բոլոր տանը
մէջ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն 3
այնչափ աւելի փառքի արժանացաւ,
որչափ որ աւելի պատիւ կ'ունենայ
տուն շինողը քան թէ տունը։
Քանզի ամէն տուն մէկէ 4
մը կը շինուի. բայց ան որ
ամէն բաները ըրաւ, Աստուած է։
Ու յիրաւի Մովսէս անոր բոլոր 5
տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի
մը պէս՝ զրուցուելու բաներուն վկայ
ըլլալու համար. Բայց Քրիստոս 6
որդիի մը պէս իր տանը վրայ. որուն
տունը մենք ենք, միայն թէ
ան համարձակութիւնը և յոյսին
պարծանքը մինչև վերջը հաստատ
բռնենք։
Ուստի ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգին 7
Սուրբը, Այսօր թէ որ անոր ձայնին
պիտի լսէք, Չըլլայ սիրտերնիդ 8
խստացնէք բարկացընելու ատենին
պէս անապատին մէջ փորձութեան
օրը. Ուր որ ձեր հայրերը զիս 9
փորձեցին, քննեցին զիս՝ [illegible]
քառասուն տարի իմ գործքերս տեսան.
Անոր համար զզուեցայ ան 10
ազգէն, ու ըսի, Միշտ մոլորած
են սրտովին, և իմ ճամբաներս
չճանչցան անոնք. Ուստի երդում 11
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն։ Նայեցէք 12
եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ
մէկուն ներսի դին անհաւատութեան
չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ
ըլլալու կենդանի Աստուծմէն. Հապա 13
ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք՝
քանի որ այսօր կ'ըսուի, որ չըլլայ
թէ ձեզմէ մէկը խստանայ մեղքին
խաբէութիւնովը։ Քանզի մենք 14
Քրիստոսի մասնակից եղած ենք,
միայն թէ ան հաստատութեան սկիզբը
մինչև վերջը պինդ բռնենք.
Քանի որ կ'ըսուի, Այսօր թէ որ 15
անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը
մի խստացնէք բարկացընելու
ատենին պէս։ Քանզի ոմանք 16
լսեցին ու բարկացուցին, բայց չէ

թէ ոչ ամէնը որ Եգիպտոսէն ելած
17 էին Մովսէսին ձեռքովը։ Որոնցմէ՞
զզուեցաւ ան քառասուն տարին. չէ՞
որ մեղանչողներէն, որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջ ինկան։ Եւ
որո՞նց համար երդում ըրաւ իր
հանգիստը չմտնելու, եթէ ոչ՝ ան-
19 հաւատներուն համար։ Եւ կը
տեսնենք որ չկրցան մտնել իրենց
անհաւատութեանը համար։

Գլ. Դ.

1 Ուրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ
թէ անոր հանգիստը մտնելու
խոստմունքը որ դեռ մնացեր է,
ձեզմէ մէկը անկէ զրկուած գտնուի։
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս ա-
ւետիս առած ենք. բայց անոնց շահ
մը չըրաւ ան խօսքը լսելը, քանզի
հաւատքով խառնուած չէր լսողնե-
3 րուն մէջ։ Իսկ մենք որ հաւա-
տացինք, հանգիստը կը մտնենք.
ինչպէս որ ըսաւ, Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ
հանգստս պիտի չմտնեն. թէև
իր գործերը աշխարհի սկիզբէն ե-
4 ղած էին։ Ինչու որ Գիրքը ասանկ
կ'ըսէ մէկ տեղ մը եօթներորդ օ-
րուանը համար, Եւ Աստուած
եօթներորդ օրը հանգչեցաւ իր բո-
5 լոր գործերէն։ Ու հոս նորէն կ'ը-
սէ թէ իմ հանգստս պիտի չմտ-
6 նեն։ Ուստի որովհետև ոմանց կը
մնայ հոն մտնել, և անոնք որ ա-
ռաջուց աւետիսը առած էին, ան-
7 հաւատութեան համար չմտան. Նո-
րէն օր մը կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ,
Այսօր Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպէս որ ըսուե-
ցաւ, Այսօր թէ որ անոր ձայնին
պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի խըս-
8 տացընէք։ Ինչու որ եթէ Յեսու
հանգչեցուցած ըլլար զանոնք, ալ
անկէ ետքը ուրիշ օրուան համար
9 չէր զրուցեր։ Ուրեմն Աստուծոյ
ժողովուրդին [illegible] հանգիստ մը կը
10 մնայ։ Վասն զի ան որ անոր հան-
գիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ իր
գործերէն, ինչպէս որ Աստուած
11 ալ իրեններէն։ Ուրեմն ջանանք
ան հանգիստը մտնելու, որ չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան օ-
րինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ 12
Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօ-
րեղ՝ և ամէն երկսայրի սուրէ կըտ-
րուկ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին և յօդուածները ու
ծուծը բաժնելու, և կը քննէ սրտին
խորհուրդները ու մտածմունքները.
Եւ չկայ մէկ արարած մը անոր դի- 13
մացը չերևցած. հապա ամէն բան
բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն
առջևը, որուն պիտի տրուի մեր
հաշիւը։

Արդ մենք որ մեծ Քահանայա- 14
պետ մը ունինք երկինքը անցած,
Յիսուսը Աստուծոյ Որդին, ա-
մուր բռնենք մեր դաւանութիւնը։
Վասն զի չէ թէ անանկ քահանայա- 15
պետ մը ունինք՝ որ կարող չըլլայ
մեր տկարութիւններուն կարեկից
ըլլալու։ հապա ինքը ամէն կերպով
փորձը առած է մեզի նման, բայց
առանց մեղքի։ Ուստի ալ հա- 16
մարձակութիւնով մօտենանք շնոր-
հաց աթոռին առջևը, որ ողոր-
մութիւն ընդունինք ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը մեզի
օգնելու։

Գլ. Ե.

Ինչու որ ամէն քահանայապետ 1
մարդոց մէջէն առնուած՝ մարդոց
համար կը կենայ Աստուծոյ կողմը,
որ պատարագներ ու զոհեր մատու-
ցանէ մեղքերու համար. Եւ կարող 2
է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ
ու մոլորեալ են, ինչու որ ինքն
ալ տկարութիւնով պաշարուած
է. Եւ աս պատճառով պարտաւոր 3
է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ ա-
նանկ ալ իր անձին համար մեղքի
պատարագ մատուցանել։ Եւ չէ 4
թէ մէկը ինքիրմէ աս պատիւը
կ'առնէ, հապա ան որ Աստուծմէ
կանչուած է՝ ինչպէս որ Ահարոն։
Անանկ ալ Քրիստոս չէ թէ իր 5
անձը մեծարեց քահանայապետ ըլ-
լալու, հապա անիկայ՝ որ զրուցեց
անոր թէ Դուն իմ Որդիս ես, ես
այսօր քեզ ծնայ. Ինչպէս ուրիշ 6
տեղ մըն ալ կ'ըսէ, Դուն յաւի-

տեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի
7 կարգին պէս։ Որ իր մարմնին
օրերը սաստիկ գոչումով ու ար-
ցունքով աղօթք և աղաչանք մա-
տուց անոր՝ որ կարող էր զինքը
մահուանէ ազատելու, ու լսուեցաւ
իր բարեպաշտութեանը պատճառով.
8 Թէպէտ ինքը Որդի է, բայց իր չար-
չարանքներէն հնազանդութիւն սոր-
9 վեցաւ. Ու երբոր կատարուեցաւ,
բոլոր իրեն հնազանդողներուն յաւի-
տենական փրկութեան պատճառ ե-
10 ղաւ. Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ Քա-
հանայապետ Մելքիսեդեկի կարգին
11 պէս։ Որուն վրայով շատ ըսելիք
ունինք, որ դժուարին ալ է մեկ-
նելու, ինչու որ ձեր լսելիքները
12 բթացած են. Որ պէտք էր ձեզի
ժամանակին նայելով վարժեցընող
ըլլալ. բայց նորէն պէտք է ձեզի
սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատ-
գամներուն առջի սկզբունքները. ու
դուք կաթի կարօտ եղաք, և չէ
13 թէ հաստատուն կերակուրի։ Վասն-
զի ան ամէնը որ կաթնկեր է, ար-
դարութեան խօսքին անհմուտ է,
14 որովհետև տղայ է։ Բայց հաս-
տատուն կերակուրը կատարեալնե-
րուն է, որոնց զգայարանքները սո-
վորութեամբ կրթուած են բարին
ու չարը զանազանելու։

Գլ. Զ.

1 Ուստի Քրիստոսի վրայով առջի
սորվելիքները ձգելով՝ կատա-
րելին գանք. առանց նորէն հիմ
ձգելու մեռած գործերէն ապաշ-
խարելու ու առ Աստուած հա-
2 ւատք ունենալու, Եւ մկրտութիւն-
ներուն վարդապետութեանը, ու
ձեռք դնելուն, և մեռելներուն յա-
րութեանը, ու յաւիտենական դա-
3 տաստանին։ Եւ աս պիտի ընենք,
թէ որ Աստուած հրաման տայ։
4 Ինչու որ անկար է մէկ անգամ
լուսաւորուածներուն՝ որոնք երկնա-
ւոր պարգևին համը առին, ու
5 Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան, Եւ
Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու
աշխարհին զօրութիւններուն համը
6 առին, Թէ որ իյնան, նորէն ա-
պաշխարութիւնով նորոգուիլ. ո-
րովհետև կրկին Աստուծոյ Որդին
խաչը կը հանեն իրենց անձին, ու
կը խայտառակեն։ Ինչու որ ան 7
երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ
եկած անձրևը կը խմէ, և օր-
գինք կը բերէ պիտանի անոնց՝
որոնց համար որ կը մշակուի, Աս-
տուծմէ օրհնութիւն կ'ընդունի.
Բայց ան որ փուշեր ու տատասկներ 8
կը բերէ՝ անպիտան է ու անէծքի
մօտ, և անոր վերջը այրուիլ է։
Իսկ մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով 9
լաւագոյն և փրկութեան վերաբե-
րեալ յոյսեր ունինք, թէև ասանկ
կը խօսինք։ Վասն զի Աստուած 10
անիրաւ չէ, որ ձեր գործը մոռնայ,
ու ան սէրը որ իր անուանը համար
ցուցուցիք, որ սուրբերուն ծառա-
յեցիք ու կը ծառայէք։

Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ 11
ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցընէ յոյ-
սին հաստատուելուն մինչև վերջը.
Որ դուք չհեղգանաք, հապա նմա- 12
նող ըլլաք անոնց որ հաւատքով ու
համբերութիւնով խոստմունքները
ժառանգեցին։ Վասն զի երբոր 13
Աստուած Աբրահամին խոստմունք
ըրաւ, որովհետև իրմէ մեծը չկար՝
որ անոր վրայ երդում ընէր, Իր 14
անձին վրայ երդում ըրաւ ու ըսաւ,
Այո՛ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ,
ու շատցընելով պիտի շատցընեմ
քեզ։ Եւ այսպէս համբերելով 15
խոստմունքին հասաւ։ Վասն զի 16
մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում
կ'ընեն, ու անոնց բոլոր հակառա-
կութեանը հաստատ վճիռ տուող
երդումն է։ Որ անով Աստուած 17
իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը
ալ աւելի ցուցընել ուզելով խոստ-
մունքին ժառանգաւորներուն, եր-
դումը մէջ ձգեց. Որ երկու ան- 18
փոփոխելի բաներով՝ որոնցմով ան-
կարելի է Աստուծոյ սուտ զրուցել,
հաստատուն մխիթարութիւն ու-
նենանք մենք՝ որ ապաստանեցանք
առջևնիս դրուած յոյսը ամուր բըռ-
նելու. Որ ան յոյսը ունենանք իբրև 19
մէկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ
մը մեր անձին, որ վարագուրին

20 ներսի կողմը ալ կը մտնէ. Ուր որ
Յիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի
համար՝ յաւիտենական Քահանայապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի
կարգին պէս։

ԳԼ. Է.

1 Վասնզի աս Մելքիսեդեկը Սաղէմի
Թագաւորն էր՝ Բարձրեալ
Աստուծոյ քահանան, որ Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անիկայ
թագաւորներուն կոտորածէն կը
2 դառնար, ու օրհնեց զանիկայ. Որուն Աբրահամ ալ տասանորդ
տուաւ բոլոր բաներէն. որ նախ
արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի, ետքը Սաղէմի թագաւոր՝
որ է խաղաղութեան թագաւոր.
3 Առանց հօր՝ առանց մօր՝ ազգահամար չունեցող, որ ո՛չ անոր օրերուն
սկիզբը կայ՝ ո՛չ ալ կեանքին
վերջը. և Աստուծոյ Որդւոյն նման
ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ միշտ
քահանայ։
4 Արդ նայեցէ՛ք թէ ո՛րչափ մեծ
մէկ մըն էր ասիկայ, որ անոր Աբրահամ նահապետն ալ տասանորդ
5 տուաւ աւարէն։ Եւ Ղեւիի որդիներէն եղողները որ քահանայութիւն
կ'առնեն, պատուէր ունին
որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն
օրէնքին համեմատ, այսինքն իրենց
եղբայրներէն. թէպէտև անոնք Աբրահամին
6 երանքէն ելեր են. Բայց
անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ
չէր, Աբրահամէն տասանորդ
առաւ, ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոստմունքները
7 առած էր։ Սակայն առանց հակառակութեան բան մըն է,
որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի։
8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ
տասանորդ կ'առնեն, բայց հոն անիկայ
կ'առնէ, որուն համար վկայուած
9 է թէ կենդանի է։ Եւ
կրնայ ըսուիլ թէ Ղեւին ալ որ
տասանորդ կ'առնէ, Աբրահամին
10 ձեռքովը տասանորդ տուաւ. Ինչու
որ տակաւին իր հօրը երանքն էր,
երբոր Մելքիսեդեկ զանիկայ դիմաւորեց։
11 Արդ թէ որ կատարելութիւնը
Ղեւտացւոց քահանայութեամբ ձեռքովը
ըլլար, (որովհետեւ ժողովուրդը
անոր ատենը օրէնքին տակը
գրուեցաւ,) ալ ի՞նչ պէտք էր որ
Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ
քահանայ մը ելլէ, ու չըսուի Ահարոնի
կարգին պէս։ Արդ քահանայութիւնը 12
փոխուելուն պէս,
հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխութիւն
ըլլայ։ Եւ [illegible], 13
ինչու որ ան՝ որուն համար ասանկ
կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն
ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ
մէկը սեղանին չմօտեցաւ. Վասնզի 14
յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ
եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին
վրայով Մովսէս բան մը չյիշեց
քահանայութեան համար։ Ու 15
ալ աւելի յայտնի է աս [illegible],
քանի որ Մելքիսեդեկին նմանութիւնովը
ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ,
Որ ան չէ թէ մարմնաւոր պատուէրի 16
օրէնքին պէս եղաւ, հապա անվախճան
կենաց զօրութեանը պէս։
Ինչու որ կը վկայէ թէ Դուն յաւիտեան 17
քահանայ ես Մելքիսեդեկի
կարգին պէս։ Վասնզի առջի պատուէրը 18
կը խափանուի իր տկարութեանը
ու անշահութեանը համար,
(Ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ 19
չըրաւ,) և անոր տեղը
կը մտնէ լաւագոյն յոյս մը՝ որով
Աստուծոյ կը մօտենանք։
Եւ որչափ որ Յիսուս չէ թէ 20
առանց երդումի քահանայ եղաւ.
(Ինչու որ անոնք առանց երդումի
քահանայ եղած են. Բայց ասիկայ 21
երդումով՝ անոր ձեռքովը որ իրեն
ըսաւ, Տէրը երդում ըրաւ ու
պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան
քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին
պէս.) Այնչափ աւելի աղէկ ուխտի 22
մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս։
Ու անոնք շատ քահանաներ եղած 23
են, ինչու միշտ մեռնելուն մնալը արգելք
ըլլալուն համար. Բայց ասիկայ 24
յաւիտեան կենալուն համար՝
անանցանելի ունի քահանայութիւնը.
Ասոր համար բոլորովին կարող ալ 25
է ազատելու անոնք՝ որ իրմով
Աստուծոյ կու գան. որովհետեւ ինքը

միշտ կենդանի է անոնց համար
բարեխօս ըլլալու։
26 Վասն զի մեզի ասանկ քահանայապետ մը կը վայլէր, սուրբ՝
անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն
զատուած ու երկինքներէն վեր բարձրացած.
27 Որուն ամեն օր հարկ
չէ ինչպէս առջի քահանայապետներուն՝
առաջ իր մեղքերուն համար
պատարագ մատուցանել, ու ետքը
ժողովուրդին մեղքերուն համար.
վասն զի ինքը մէկ անգամ մը ըրաւ
ասիկայ, իր անձը պատարագ մատուցանելով։
28 Ինչու որ օրէնքը
տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը
քահանայապետ կը կարգէ.
բայց երդումին խօսքը որ օրէնքէն
ետև էր, Որդին՝ որ յաւիտեան
կատարեալ է։

ԳԼ. Ը.

1 Եւ ըսուած խօսքերուս բովանդակութիւնը
աս է. ասանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ նստաւ
երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը
աթոռին աջ կողմը.
2 Սրբարանին պաշտօնեայ, ու ճշմարիտ
խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց
3 և չէ թէ մարդ։ Վասնզի ամեն
քահանայապետ պատարագներ ու
զոհեր մատուցանելու համար որոշուած
է. ուստի հարկ է որ ասիկայ
ալ բան մը ունենայ մատուցանելու։
4 Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ
անգամ պիտի չըլլար. ինչու որ
կան քահանաներ՝ որոնք պատարագները
կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ
5 . (Որ անոնք երկնային բաներուն
նմանութիւնովը ու շուքովը կը
ծառայեն, ինչպէս որ Մովսէսին
հրամայուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի
շինէր. քանզի ըսաւ, Նայէ՛
որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին
6 պէս շինես ամենը.) Բայց հիմա
Յիսուս ալ աւելի գերազանց պաշտօն
մը հասաւ, որչափ որ լաւագոյն
խոստումներով հաստատուած
լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։
7 Ինչու որ եթէ առջինը անմեղադրելի
ըլլար, երկրորդին
8 տեղ չէր փնտռուեր։ Վասնզի կը
յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ, Ահա
օրեր կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի
տանը հետ ու Յուդայի տանը
հետ նոր ուխտ պիտի ընեմ,
Ոչ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց 9
հայրերուն հետ ըրի, ան օրը որ անոնց
ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի
երկրէն հանելու համար. ինչու
որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան,
ես ալ անհոգ եղայ անոնց
վրայով՝ կ'ըսէ Տէրը։ Վասնզի աս 10
է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը
հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝
կ'ըսէ Տէրը. իմ օրէնքներս անոնց
միտքին մէջը պիտի դնեմ, և անոնց
սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք,
ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
և անոնք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլան։ Ու բնաւ պիտի չսորվեցնեն 11
ամեն մէկը իր ընկերին,
և ամեն մէկը իր եղբօրը,
ըսելով թէ Տէրը ճանչցիր. ինչու
որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը ամենը
զիս պիտի ճանչնան. Վասնզի 12
ես անոնց անիրաւութիւններուն
ներող պիտի ըլլամ, և անոնց մեղքերը
ու անօրէնութիւնները ալ
պիտի չյիշեմ։
Նոր ուխտ ըսելովը առջինը 13
հնցուց. ու ան որ կը հննայ և
կը ծերանայ, ալ կորսուելու մօտ է։

ԳԼ. Թ.

Արդարև առջին ուխտն ալ ունէր 1
պաշտամունքին կանոնադրութիւնները
ու աշխարհային սուրբ
տեղը։ Ինչու որ առջին խորանը որ 2
Սրբութիւն կ'ըսուէր, ասանկ կազմուեցաւ,
որուն մէջն էր աշտանակը
ու սեղանը և առաջաւորութեան
հացը։ Եւ երկրորդ վարագուրին 3
ետևն ան խորանը որ
Սրբութիւն սրբութեանց կ'ըսուէր.
Որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը, 4
և ուխտին տապանակը ամեն կողմէն
ոսկիով պատած. որուն մէջն
էր ոսկի սափորը մանանայով լեցուած,
և Ահարոնին գաւազանը՝ որ
ծաղկեցաւ, և ուխտին տախտակները.
Եւ անոր վրայէն փառաց 5
քերովբէները՝ որ քաւութիւնին

վրայ հովանի կ՚ընէին, որոնց համար
պէտք չէ հիմա մէկիկ մէկիկ
զրուցել ։

6 Եւ աս բաները այսպէս կարգադրուած
ըլլալով, առաջին խորանը
ամէն ատեն կը մտնէին քահանաները՝
պաշտամունքը կատարելու ։
7 Բայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը
միայն քահանայապետը կը մտնէր.
ան ալ ոչ թէ առանց արիւնի, որն
որ իրեն համար ու ժողովուրդին
տգիտութիւններուն համար կը մատուցանէր,
8 Հոգին Սուրբը աս ցուցընելով՝
թէ սրբարանին ճանապարհը
յայտնի եղած չէր, քանի
որ տակաւին առջի խորանը կը կենար.
9 Որ ան օրինակ մըն էր ան
ժամանակին՝ որ պատարագներ ու
զոհեր կը մատուցուէին, որոնք
խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար
կատարեալ ընել պաշտօն մատուցանողը,
հապա միայն կերակուրներով
10 ու խմելիքներով, Եւ կերպ
կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր
արարողութիւններ էին, որոնք
մինչեւ ուղղութեան ատենը կը կենային ։
11 Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝
գալու բարիքներուն Քահանայապետը՝
աւելի մեծ ու կատարեալ
և անձեռագործ խորանով, այսինքն
ան որ աս ստեղծուածներէն
12 չէ, Ո՛չ ալ նոխազներու ու
զուարակներու արիւնով, հապա
իր արիւնովը մէկ անգամ մը
սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական
13 փրկութիւն ստանալով ։ Վասն
զի թէ որ ցուլերուն ու նոխազներուն
արիւնը և երինջին մոխիրը
սրսկուելով՝ պղծուածները կը սրբէր
մարմինի մաքրութեան կողմանէ,
14 Ո՛րչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝
որ յաւիտենական Հոգիին
ձեռքովը իր անձը անարատ պատարագ
մատոյց Աստուծոյ, պիտի սըրբէ
ձեր խղճմտանքը մեռած գործքերէն՝
կենդանի Աստուծոյ պաշտելու ։

15 Եւ աս համար ինքը նոր ուխտին
միջնորդն է, որ իր մահը առջի
ուխտին ժամանակը գործուած յանցանքներուն
քաւութեանը համար
եղած ըլլալով, հրաւիրուածները
յաւիտենական ժառանգութեան
խոստումը առնեն ։ Վասն զի ուր որ 16
կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը
ընողին մահը մէջ մտնէ. Քանզի որ 17
կտակը մեռնելէն ետեւ հաստատ
կ՚ըլլայ. քանզի բնաւ զօրաւորութիւն
չունենար, քանի որ կտակը
ընողը ողջ է ։ Անոր համար 18
առջինն ալ առանց արիւնի
չէր հաստատուեր ։ Վասն զի 19
երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուէրները
բոլոր ժողովուրդին
պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն
արիւնը առնելով՝ ջուրով ու
կարմիր բուրդով և զոպայով բուն
գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
սրսկեց. Եւ ըսաւ, Ասիկայ է ան 20
ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձեզի
պատուիրեց ։ Եւ խորանին 21
վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն
վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը ։
Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով 22
կը մաքրուի օրէնքին նայելով,
ու արիւն չթափուած թողութիւն
չըլլար ։

Ասոր համար հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն 23
օրինակները ասոնցմով մաքրուին.
բայց բուն երկնաւորները
ասոնցմէ աւելի աղէկ զոհերով ։
Քանզի Քրիստոս չէ թէ ձեռագործ 24
սրբարանը մտաւ, որ ճշմարիտին
օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝
որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ
առջեւը ներկայանայ. Ոչ 25
թէ որ շատ անգամ իր անձը պատարագ
մատուցանէ, ինչպէս քահանայապետը՝
որ ամէն տարի սըրբարանը
կը մտնէ իրը չեղած արիւնով.
Ապա թէ ոչ՝ պէտք էր իրեն 26
աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ
չարչարուիլ. բայց հիմա մէկ
անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին
պատարագովը յայտնուեցաւ՝
մեղքը մէկդի հանելու համար ։ Եւ 27
ինչպէս որ մարդոց սահմանուած է
մէկ անգամ մը մեռնիլ, ու անկէ
ետքը դատաստան, Անանկ ալ 28
Քրիստոս մէկ անգամ մը պատարագ
մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը
վերցնելու համար, բայց

երկրորդ անգամին առանց մեղքի
պիտի յայտնուի փրկութեան համար
անոնց որոնք անոր կը սպասեն ։

ԳԼ. Ժ.

1 Վասն զի օրէնքը գալու բարիքներուն
շուքը, ու չէ թէ ան բաներուն
բուն կերպարանքը ունենալով,
միշտ ամէն տարի մատուցուած
նոյն զոհերով երբեք չկրնար
կատարեալ ընել անոնք որ կը
2 մօտենան ։ Ապա թէ ոչ՝ պիտի
չդադարէի՞ն մատուցուելէն, պաշտօն
մատուցանողները մէկ անգամ
մաքրուելէն ետեւ՝ ալ մեղքի վրայով
խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը
3 չունենալնուն համար. Բայց ասոնցմով
ամէն տարի մեղաց յիշատակութիւն
4 կ՚ըլլայ. Քանզի որ
նոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը
5 չկրնար մեղքերը վերցնել ։ Անոր
համար իր աշխարհ մտնելու ատենը
կ՚ըսէ. Զոհ ու ընծայ չուզեցիր
դուն, հապա ինծի մարմին մը
6 պատրաստեցիր. Ողջակէզներու ու
մեղքի պատարագներու չհաւնեցար ։
7 Ան ատենը ըսի, Ահա կու
գամ ես, (գիրքին տոմարի մէջ ինծի
համար գրուած է,) քու կամքդ
8 ընելու՝ ով Աստուած ։ Վերը ըսելով
թէ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ
ու մեղքի պատարագներ
չուզեցիր՝ ու անոնց չհաւնեցար,
(որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,)
9 Ետքը կ՚ըսէ, Ահա
կու գամ ես քու կամքդ ընելու՝ ով
Աստուած. առջինը կը վերցնէ որ
10 երկրորդը հաստատէ. Որ ան կամքով
մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս
Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ
պատարագուելովը ։

11 Եւ ամէն քահանայ որ ըստ օրէ
իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և
նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ,
որոնք երբեք չեն կրնար
12 մեղքերը վերցնել. Բայց ասիկայ
մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու
համար, մշտնջենաւորապէս
13 Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ. Եւ
անկէ ետեւ կը սպասէ՝ մինչեւ որ իր
թշնամիները իր ոտքերուն պատուանդան
դրուին ։ Քանզի որ 14
մէկ պատարագով մը մշտնջենաւորապէս
կատարեց սրբուածները ։

Բայց Հոգին Սուրբն ալ մեզի 15
վկայութիւն կու տայ. քանզի առաջուց
ըսելէն ետեւ. Ասիկա է ան 16
ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի
ընեմ ան օրերէն ետքը, (կ՚ըսէ
Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտերին
մէջը պիտի դնեմ, ու անոնց
միտքերին մէջը պիտի գրեմ զանոնք.
Ետքը կ՚ըսէ թէ Անոնց մեղքերը 17
և անոնց անօրէնութիւնները ալ
պիտի չյիշեմ ։ Իսկ ուր որ ասոնց 18
թողութիւն կայ, ալ մեղքի համար
պատարագ պէտք չէ ։

Ուրեմն եղբայրներ՝ համարձակութիւն 19
ունենալով սուրբ տեղը մտնելու
Յիսուսի արիւնովը, Ան նոր 20
ու կենդանի ճամբովը՝ որ բացաւ
մեզի վարագոյրին մէջէն՝ որ է իր
մարմինը, Եւ մեծ քահանայ մը 21
ունենալով Աստուծոյ տանը վրայ,
Մօտենանք ճշմարիտ սրտով՝ լեցուն 22
հաւատքով, սիրտերնիս չար խղճմտանքէն
մաքրուած, ու մարմիններնիս մաքուր
ջրով լուացուած ։ Անխախտ 23
պահենք յոյսին դաւանութիւնը,
Քանզի որ հաւատարիմ է անիկայ
որ խոստացաւ ։ Եւ իրարու հոգ 24
տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան
գրգռելով. Եւ մէկտեղ ժողվուիլը 25
չթողունք, ինչպէս ոմանք սովորութիւն
ունին. հապա յորդորենք,
ու այնչափ աւելի՝ որչափ
որ ան օրուան մօտենալը կը
տեսնէք ։

Վասն զի թէ որ ճշմարտութեան 26
գիտութիւնը ընդունելէն ետեւ՝ կամաւ
մեղք գործելու ըլլանք, ալ
անկէ ետեւ մեղքերու համար ուրիշ
զոհ մը չմնար. Հապա մէկ զարհուրելի 27
սպասել մը դատաստանին,
ու կրակի բարկութիւն մը կը մնայ,
որ պիտի լափէ հակառակորդները ։
Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը 28
անարգէր, առանց ողորմութեան
երկու կամ իրեք վկաներով կը
մեռնէր. Ո՛րչափ աւելի պատժոյ 29
արժանի պիտի սեպուի անիկայ,

որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ, և ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց, որ անով ինքը սրբուեցաւ, և շնորհաց Հոգին նախատեց։ 30 Վասնզի գիտենք անիկայ որ ըսաւ, Ինծի է վրէժխնդրութիւնը, ես պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր 31 ժողովուրդը։ Ահաւորագին բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը իյնալը։

32 Արդ միտքերնիդ բերէք այն առջի օրերը՝ որ լուսաւորուելէն ետև շատ 33 տառապանք չարչարանքներ կրեցիք. Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով խայտառակուելով, երբեմն ալ անանկ վիճակի մէջ եղողներուն կցորդ 34 ըլլալով։ Ինչու որ իմ կապերուս մէջ ինծի չարչարակից եղաք, ու ձեր ստացուածքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք, գիտնալով որ լաւագոյն և մնայուն ստացուածքներ ունիք ձեզի 35 երկինքը։ Ուստի [illegible] մի՛ ձգէք ձեր վստահութիւնը, որ ան մեծ 36 վարձքի հատուցում ունի։ Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ խոստումը վայելէք. 37 Վասնզի դեռ քիչ մը ատենէն ան որ գալու է, պիտի գայ ու պիտի չուշանայ։ 38 Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ որ ետ քաշուի, 39 իմ հոգիս անոր չհաճիր։ Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք, հապա կը հաւատանք որ մեր հոգին փրկուի։

ԳԼ. ԺԱ

1 Արդ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնն ու չերեւցած բաներուն ապացոյցն է. 2 Վասն զի անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին։

3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու աներևոյթ բաներէն այս երևցածները եղան։

4 Հաւատքով Աբէլ Կայենէն աւելի աղէկ զոհ մատոյց Աստուծոյ, որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը. ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուած վկայութիւն եղաւ ինքը. և անով, թէպէտ մեռաւ, բայց տակաւին կը խօսի։

5 Հաւատքով Ենովք երկինք փոխադրուեցաւ, որ մահ չտեսնէ. ու ա՛լ տեղ մը չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկայ. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր։ 6 Բայց առանց հաւատքի անկարելի է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ, և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը կը փնտռեն։

7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աստուծմէ՝ դեռ չերեւցած բաներուն համար, վախնալով տապանը շինեց՝ իր տանը փրկելու համար, որով աշխարհս դատապարտեց, և ժառանգաւոր եղաւ այն արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ։

8 Հաւատքով՝ Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մտիկ ըրաւ այն տեղը ելլելու, որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր. և ելաւ գնաց, ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ։ 9 Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտարութեան մէջ, և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ միասին, որոնք իր հետը ժառանգորդ էին նոյն խոստումներուն. 10 Ինչու որ ինքը կը սպասէր այն հիմերով հաստատուած քաղաքին, որուն ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է։

11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ յղութեան սերմը առնելու զօրութիւն ընդունեց, և տարիքը անցած հասակի մէջ զաւակ ծնաւ. ինչու որ հաւատարիմ սեպեց զանիկայ՝ որ խոստումները ըրեր էր։ 12 Ուստի ան մէկէն ծնան, (ան ալ մեռածի պէս,) շատութեան կողմէ երկինքի աստղերուն պէս, ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց համրանքի։

13 Ասոնք ամենն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստումները չառած, հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ողջունեցին, և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտներ են երկրի վրայ։ 14 Վասնզի անոնք որ անանկ բաներ կը խօսին, յայտնի կ'ընեն թէ մէկ գաւառ մը կը փնտռեն։ 15 Եւ յիրաւի թէ որ անիկայ յիշէին՝ ուսկից որ ելան, ժամանակ ունէին հոն դառնալու։ 16 Բայց հիմա լաւագոյն գաւառի մը կը փափաքին, այսինքն երկնաւորին. ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած անոնց Աստուածը ըսուիլը, ինչու որ ինքը անոնց քաղաք մը պատրաստեց։

17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած ատենը Իսահակը պատարագ մատոյց. և ան որ խոստումները առած էր, իր մէկ հատիկ որդին կը մատուցանէր. 18 Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի 19 կոչուի. Վասնզի կը մտածէր թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել. ուսկից օրինակով մը ընդունեց զանիկայ։

20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար մարգարէանալով՝ օրհնեց 21 Յակոբը ու Եսաւը։ Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու ատենը՝ Յովսէփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց, ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլխուն վրայ։ 22 Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու ատենը յիշեց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն ելլելը, ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ։

23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մովսէս, իր ծնողքներուն ձեռքովը իրեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ, ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան ու չվախ- 24 ցան թագաւորին հրամանէն։ Հաւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ, չընդունեց փարաւոնի աղջկանը որ- 25 դի ըսուիլը. Վասնզի աւելի աղէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ, քան թէ մեղաց ժամանակաւոր զուարճութիւնը վայե- 26 լել. Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը, քան թէ Եգիպտոսի գանձերը. ինչու որ գիտնալով կը սպասէր վարձքի հատուցմանը։ 27 Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն. ինչու որ համբերեց՝ որպէս թէ Աներեւոյթը կը տեսնէր։ 28 Հաւատքով ըրաւ զատիկը և արիւն սրսկելը, որ անդրանիկները սատկեցնողը իրենց չդպչի։

29 Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան որպէս թէ ցամաքէ. որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան։

30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտըտելով։

31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ, որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդունեցեր էր։

32 Եւ ալ ի՞նչ ըսեմ. ինչու որ ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնին ու Բարակին և Սամփսոնին ու Յեփթայէին և Դաւիթին ու Սամուէլին և ուրիշ մարգարէներուն համար. 33 Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին, արդարութիւն գործեցին, խոստումներու հասան, առիւծներու բերաններ գոցեցին, 34 Կրակի զօրութիւն մարեցին, սուրի բերնէ ազատեցան, տկարութենէ ուժովցան, պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան, օտարներու բանակներ 35 ցրուեցին, Կիներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած. ոմանք չարչարուեցան և չընդունեցին ազատութիւնը, որ լաւագոյն յարութեան հասնին. 36 Ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու, նաև կապերու ու բանտերու փորձը առին. 37 Քարկոծուեցան, սղոցուեցան, փորձանքի մէջ ինկան, սրով սպաննուելով մեռան, ոչխարի մորթերով ու այծի մորթերով պտըտեցան, կարօտութիւն քաշելով, նեղի իյնալով, չարչարուելով, 38 (Որ անոնց արժանի չէր աշխարհս,) անապատներու ու լեռներու և այրե-

[illegible]

ԳԼ. ԺԲ

[illegible]

[illegible]

ԳԼ. ԺԳ

[illegible]

[illegible]

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

[illegible]

[illegible]

ԳԼ. Բ

[illegible]

18 նոյ, ըստ ինքեան մեռած է։ Կամ
կրնայ մէկը ըսել թէ Դուն հա-
ւատք ունիս, ես ալ գործեր ու-
նիմ. քու հաւատքդ ցուցուր
ինծի առանց գործերու, ու ես
քեզի ցուցնեմ իմ հաւատքս իմ
19 գործերէս։ Դուն կը հաւատաս
որ Աստուած մէկ է, աղէկ կ'ընես.
դեւերն ալ կը հաւատան ու կը
20 սարսափին։ Բայց կ'ուզե՞ս գիտ-
նալ, ո՛վ դատարկ մարդ, որ
հաւատքը առանց գործերու մեռած
21 է։ Աբրահամ մեր հայրը գործ-
քերով չարդարացա՞ւ, երբոր իր
որդին Իսահակը սեղանին վրայ հա-
22 նեց։ Կը տեսնե՞ս որ
հաւատքը անոր գործերուն հետ
մէկտեղ գործեց, ու ան գործերով
23 հաւատքը կատարեալ եղաւ։ Եւ
Գիրքին խօսքը կատարուեցաւ որ
կ'ըսէ. Աբրահամ Աստուծոյ հա-
ւատաց, ու ան իրեն արդարութիւն
սեպուեցաւ. և Բարեկամ Աստուծոյ կո-
24 չուեցաւ։ Կը տեսնէ՞ք
որ մարդս գործերով կ'արդարա-
նայ, ու ոչ թէ միայն հաւատքով։
25 Նոյնպէս ալ Ռախաբ պոռնիկը չէ՞
որ գործերով արդարացաւ, երբոր
լրտեսները ներս առաւ, և ուրիշ
26 ճամբայով արձակեց զանոնք։ Ինչ-
պէս որ մարմինը առանց հո-
գիի մեռած է, նոյնպէս ալ հա-
ւատքը առանց գործերու մեռած է։

ԳԼ. Գ

1 Եղբայրնե՛րս, շատ վարդապետներ
մի՛ ըլլաք. գիտնալով որ աւե-
լի մեծ դատաստան պիտի ընդու-
2 նինք։ Վասն զի ամէնքս ալ շատ
յանցանքներ կ'ընենք։ Թէ որ մէկը
խօսքով յանցանք չընէ, անիկայ
կատարեալ մարդ է, որ կարող է
3 բոլոր մարմինն ալ սանձել։ Տե՛ս
որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝
որ անոնք մեզի հնազանդին, ու ա-
նոնց բոլոր մարմինը կը կառավա-
4 րենք։ Ահա նաւերն ալ՝ որչափ
մեծ ըլլան են, և սաստիկ հովե-
րէն կը քշուին, բայց ամենա-
փոքր ղեկով մը կը կառավարուին՝
ղեկավարին կամքը որ կողմը որ
ուզէ։ Նոյնպէս ալ լեզուն մէկ 5
պզտիկ անդամ մըն է, ու մեծ բա-
ներ կը խօսի։ Ահա քիչ մը կրակը
ինչ մեծ բան բոցի կու տայ։ Լե- 6
զուն ալ կրակ մըն է՝ անիրաւու-
թեան աշխարհ մը։ Լեզուն մեր
անդամներուն մէջ անանկ դրուած
է, որ բոլոր մարմինը կ'աղտոտէ,
և բնութեան շրջանը կը բորբոքէ-
նէ, ու ինքը գեհենէն կը բորբոքի։
Բոլոր գազաններուն ու թռչուննե- 7
րուն և սողուններուն ու ծովու մէջ
եղածներուն բնութիւնը կը նուա-
ճի և նուաճուած է մարդկային բը-
նութենէն։ Բայց լեզուն մարդ 8
մէկը չկրնար նուաճել. անիկայ ան-
զուսպ չար է, ու մահաբեր թոյնով
լեցուն։ Անով կ'օրհնենք զԱստուած 9
ու Հայրը, և անով կ'անիծենք
մարդիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանու-
թեամբը ստեղծուած են։ Մէկ և 10
նոյն բերնէն կ'ելլեն օրհնութիւն ու
անէծք։ Եղբայրնե՛րս, պէտք չէ որ
աս ասանկ ըլլայ։ Միթէ աղբիւր 11
մը մէկ և նոյն բերնէն անուշ ու լե-
ղի կը բղխէ՞։ Միթէ կարելի՞ է 12
Եղբայրնե՛րս, որ թզենին ձիթապտ-
ուղ ընէ, կամ որթը՝ թուզ։
Նմանապէս կարելի չէ որ մէկ աղբիւ-
րէ մը աղի ու անուշ ջուր ելլէ։
Ձեր մէջ իմաստուն ու խելացի 13
ո՞վ կայ. թող անիկայ բարի վար-
մունքով ցուցնէ իր գործերը
իմաստութեան հեզութիւնով։
Բայց թէ որ դառն նախանձ և 14
հակառակութիւն ունենաք սրտեր-
նուդ մէջ, մի՛ պարծենաք ու ճըշ-
մարտութիւնը սուտ հանէք։ Այս 15
իմաստութիւնը վերէն իջած չէ,
հապա երկրաւոր՝ շնչաւոր և դիւա-
կան է։ Վասն զի ուր որ նախանձ 16
ու կռիւ կայ, հոն է անկարգու-
թիւնը և ամէն չար բաներ։
Բայց վերին իմաստութիւնը՝ 17
նախ սուրբ է, ետքը խաղաղարար,
հեզ, հլու, ողորմութիւնով ու բա-
րի պտուղներով լեցուն, անկողմ-
նապահ ու անկեղծ։ Եւ արդա- 18
րութեան պտուղը խաղաղութիւ-
նով կը սերմանուի անոնց՝ որոնք
խաղաղութիւն կ'ընեն։

ԳԼ. Դ

1 Ուսկից են պատերազմները, և
ուսկից կռիւները ձեր մէջ.
չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն, որ
ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
2 րազմին։ Կը ցանկաք ու չունիք.
կը սպաննէք ու կը նախանձիք, և
չէք կրնար ինչ որ ուզածնիդ հասնիլ. կը
պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց
3 չունիք, վասն զի չէք խնդրեր։ Կը
խնդրէք ու չէք առներ, վասն զի
չարաչար կը խնդրէք, որ ձեր ցան-
4 կութիւններուն ծախսեցնէք։ Շնա-
ցողնե՛ր, չէ՞ք գիտեր որ աս աշ-
խարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ թշը-
նամութիւն է. ուստի ով որ կ'ու-
զէ աշխարհիս բարեկամ ըլլալ, ինք-
զինքը Աստուծոյ թշնամի կ'ընէ։
5 Կամ թէ կը կարծէք որ Գիրքը
պարապ տեղը կ'ըսէ թէ Նախանձի
կը փափաքի մեր մէջ բնակող հո-
6 գին։ Սակայն աւելի շնորհք կու
տայ. անոր համար կ'ըսէ. Աս-
տուած ամբարտաւաններուն հա-
կառակ կը կենայ, բայց խոնարհնե-
7 րուն շնորհք կու տայ։ Ուստի
հնազանդեցէք Աստուծոյ։ Սատա-
նային հակառակ կեցէք, և ա-
8 նիկայ ձեզմէ պիտի փախչի։ Աս-
տուծոյ մօտեցէք, ու անիկայ ձեզի
պիտի մօտենայ. մաքրեցէ՛ք ձեռքեր-
նիդ՝ ո՛վ մեղաւորներ, և սրբեցէ՛ք
9 սրտերնիդ՝ երկմիտներ։ Տառա-
պեցէք, սուգ ըրէք ու լա-
ցէ՛ք. ձեր խնդութիւնը սուգի դառնայ,
ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմու-
10 թեան։ Տէրոջը առջեւ խոնար-
հեցէ՛ք, ու ան ձեզ պիտի բարձ-
րացնէ։

11 Մի՛ բամբասէք զիրար՝ եղ-
բայրնե՛ր. ան որ իր եղբայրը կը
բամբասէ կամ իր եղբայրը կը
դատէ, օրէնքը կը բամբասէ և
օրէնքը կը դատէ. հապա թէ որ
օրէնքը դատես, ալ դուն օրէնքը
կատարող չես՝ հապա դատաւոր։
12 Միայն մէկ Օրէնսդիր [ու Դատա-
ւոր] մը կայ, որ ինքը կարող է
փրկել և կորսնցնել. դուն
ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես։

Հիմա մտի՛կ ըրէք դուք որ կ'ը- 13
սէք, Այսօր կամ վաղը երթանք
այս անուն քաղաքը, ու հոն տարի
մը կենանք, և առուտուր ընենք ու
վաստկինք։ (Դուք որ վաղը չէք 14
գիտեր. Ինչպէ՞ս է ձեր կեան- 15
քը. յիրաւի շոգի մըն է, որ քիչ
մը ատեն կ'երեւնայ ու ետքը կ'ա-
ներեւութանայ.) անոր տեղը ըսելու
էիք, թէ որ Տէրը կամենայ ու
ապրինք, աս կամ ան բանը ընենք։
Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանու- 16
թիւնովը կը պարծենաք. բոլոր ա-
սանկ պարծանքները չարութիւն
են։ Ուստի ով որ բարին ընել 17
գիտնայ ու չընէ, ան մեղք է ա-
նոր։

ԳԼ. Ե

Եկէ՛ք հիմա հարուստներ՝ լացէ՛ք ու 1
աղաղակեցէ՛ք ձեր թշուառութիւննե-
րուն համար՝ որ ձեր վրայ պիտի
գան։ Ձեր հարստութիւնը ա- 2
պականած է, ու ձեր հանդերձները
ցեցի կերակուր եղան։ Ձեր ոս- 3
կին ու արծաթը ժանգոտած է, և
անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի
ըլլայ, ու ձեր մարմինը պիտի ու-
տէ կրակի պէս։ Վերջին օրերուն
համար գանձ դիզեցիք։ Ահա ձեր 4
արտերը հնձող բանւորներուն վարձ-
քը, որ դուք զրկեցիք, կ'աղաղակէ,
ու հնձողներուն բողոքը զօրութեանց
Տէրոջը ականջներուն հասաւ։ Երկ- 5
րի վրայ փափկութեամբ և հեշտու-
թեամբ ապրեցաք, սրտերնիդ պա-
րարեցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օ-
րուան համար։ Դատապարտեցիք 6
ու սպաննեցիք արդարը, որ ձեզի
հակառակ չկենար։
Ուստի համբերող եղէք եղբայր- 7
ներ՝ մինչեւ Տէրոջը գալուստը։ Ահա
երկրագործը կը սպասէ երկրի պա-
տուական պտուղին, անոր համար
համբերելով, մինչեւ որ առջի ու
վերջի անձրեւը առնէ։ Դուք ալ 8
համբերութիւն ըրէք, սրտերնիդ
հաստատ պահեցէք. վասն զի Տէ-
րոջը գալուստը մօտ է։ Իրարու 9
դէմ մի՛ հառաչէք՝ եղբայրներ, որ
չդատապարտուիք. ահա Դատա-

10 տորը դրանը քովը կայներ է ։ Ո՛վ եղբայրներս չարչարանքներու ու համբերութեան օրինակ առէք մարգարէները, որոնք Տէրոջը անունովը
11 խօսեցան ։ Ահա համբերողները երանի կու տանք ։ Յոբին համբերութիւնը լսեցիք դուք, և Տէրոջը տուած վախճանը տեսաք, որ Տէրը բազմագութ ու ողորմած է ։
12 Բայց ամէն բանէն առաջ ո՛վ եղբայրներս՝ երդում չընէք, ո՛չ երկինքի վրայ՝ ո՛չ երկրի վրայ, ո՛չ ալ մէկ ուրիշ երդում մը ։ Հապա ձեր այոն այո ըլլայ, և ոչը՝ ո՛չ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան տակ իյնաք ։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է, աղօթք թող ընէ ։ Թէ որ մէկը ուրախ է, սաղմոս թող եր-
14 գէ ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ է, եկեղեցիին երէցները թող կանչէ, ու անոր վրայ աղօթք թող ընեն, ու Տէրոջը անունովը եղով

օծեն զանիկայ ։ Ու հաւատքով եղած 15
աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը զանիկայ ոտք պիտի հանէ ։ և թէ որ մեղք ալ գործեր
է, պիտի ներուի անոր ։ Ձեր 16
յանցանքները իրարու խոստովանեցէք, ու աղօթք ըրէք իրարու համար որ բժշկուիք ։ արդարին ջերմեռանդ աղօթքը շատ ազդու-
թիւն ունի ։ Եղիան մեզի պէս 17
կրից ենթակայ մարդ մըն էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրև չգայ, և երեք տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ
անձրև չեկաւ ։ Ու նորէն աղօթք 18
ըրաւ՝ ու երկինքը անձրև տուաւ, և երկիրը իր պտուղը բուսցուց ։
Ո՛վ եղբայրներ՝ թէ որ ձեզմէ մէկը 19
ճշմարտութենէն մոլորի, ու մէկը
զանիկայ դարձի բերէ, Գիտցած 20
ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլորութեան ճամբայէն կը դարձընէ, հոգի մը մահուանէ կ'ազատէ, ու մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ ։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, պանդխտներուդ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատիոյ, Կապադովկիոյ, Ասիոյ ու Բիւթանիոյ մէջ, ընտրուած
2 Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեանը համեմատ՝ Հոգիին սրբագործելովը, հնազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի արեանը սրսկուելուն համար ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ ։
3 Օրհնեալ է Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեանը համեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռել-
4 ներէն յարութիւն առնելովը, Անեղծ ու անարատ և անթառամ

ժառանգութեանը համար՝ որ եր-
կինքը պահուած է ձեզի ։ Որ Աս- 5
տուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով ան փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջի
ժամանակը յայտնուելու ։ Որ ա- 6
նով կ'ուրախանաք, թէև հիմա ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ, քիչ մը ատեն տրտմած էք զանա-
զան փորձութիւններով ։ Որպէս 7
զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը (որ կորստական ոսկիէն աւելի պատուական է, թէև անիկայ կրակով կը փորձուի,) գտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելու ա-
տենը ։ Զոր դուք չտեսած՝ կը սի- 8
րէք, որ անիկայ հիմա չէք տեսներ, բայց կը հաւատաք, և ուրախ էք անպատմելի ու փառաւորեալ խըն-

9 դութիւնով ։ Ձեր հաւատքին վախճանը ընդունելով, այսինքն
10 հոգիներնուդ փրկութիւնը ։ Որ ան փրկութեանը համար փնտռեցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի ըլլալու շնորհ-
11 քին համար ։ Ու կը քննէին թէ ո՞ր կամ ինչպիսի ատեն կ'իմացընէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարանքը, ու անկէ ետև
12 փառաւորութիւնը ։ Որոնց յայտնուեցաւ, որ ոչ թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարեցին ան բաները, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզեցին ձեզի Հոգւովը Սրբով՝ որ երկինքէն խրկուեցաւ ։ որ ան բաներուն՝ հրեշտակները կը ցանկան ակնկառոյց նայելու ։
13 Ասոր համար ձեր մտքերուն մէջքը գօտեւորած՝ արթուն կեցած, կատարելապէս յուսացէք ան ձեր վրայ հասնելու շնորհքը՝ Յիսուս Քը-
14 րիստոսի յայտնուելու ատենը, Հնազանդ զաւակներու պէս, չէ թէ ձեր տգիտութեան ատենուան առջի ցանկութիւններովը վարուելով ։
15 Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր
16 վարմունքներուն մէջ ։ Ինչու որ գրուած է թէ Սուրբ եղէք, քան-
17 զի ես սուրբ եմ ։ Ու թէ որ Հայր կը կոչէք անիկայ որ առանց աչառութեան կը դատէ ամէն մէկուն գործքին համեմատ, ուրեմն ձեր պանդխտութեան ժամանակը վա-
18 խով անցուցէք, Գիտնալով որ դուք չէ թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր հայրերէն աւանդուած ունայն ճամ-
19 բաներէն, Հապա Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝ որպէս թէ
20 ամբիծ ու անարատ գառի մը ։ Որ առաջուց ճանչցուած էր աշխարհիս սկիզբէն առաջ, ու նոր ատենները յայտնուեցաւ ձեզի համար,
21 Որ անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւատացիք, որ զանիկայ մեռելներէն յարոյց, և անոր փառաւորութիւն տուաւ ։ որ ձեր հաւատքը ու յոյսը

Աստուծոյ վրայ ըլլայ ։ Ձեր ան- 22
ձերը մաքրելով Հոգիին միջոցովը ճշմարտութեանը հնազանդելով, եղբայրսիրութեան մէջ անկեղծ ըլլալով, սուրբ սրտով մէկզմէկ
պինդ սիրեցէք ։ Նորէն ծնած ըլ- 23
լալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն, հապա անապականացուէն Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտենական
խօսքովը ։ Վասն զի ամէն մարմին 24
խոտի պէս է, և մարդուն բոլոր փառաւորութիւնը խոտի ծաղիկի պէս ։ խոտը կը չորնայ ու անոր
ծաղիկը կը թափթըփի ։ Բայց 25
Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ, այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ ։

ԳԼ. Բ

Արդ մէկդի ձգելով ամէն չա- 1
րութիւնը ու ամէն խարէութիւնը ու կեղծաւորութիւնները, և նախանձը ու ամէն չարախօսու-
թիւնը, Նորածին մանկանց պէս 2
բանական — անխարդախ կաթին փափաքեցէք, որ անով մեծնաք
[մինչև փրկութիւնը], Թէ որ Տէ- 3
րոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք ։
Անոր մօտենալով՝ ան կենդանի 4
Վէմին, որ թէպէտ մարդիկներէն անարգուած է, բայց Աստուծմէ ընտրուած — պատուական է,
Դուք ալ կենդանի քարերու պէս 5
շինուիք հոգևոր տաճար մը, Սուրբ քահանայութիւն մը, Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ հաճելի հոգևոր պատարագներ մա-
տուցանելու ։ Որովհետև գիրքին 6
մէջն ալ կայ թէ Ահա Սիոնի մէջ ընտիր՝ պատուական անկեան վէմ մը կը դնեմ ։ և ով որ անոր հաւատայ, բնաւ պիտի չամչնայ ։
Ասոր ձեզի հաւատացեալներուդ 7
պատուական է ան, բայց անհաւատներուն՝ ան քարը որ շինողները անարգեցին, անկիւնին գը-
լուխը եղաւ ։ Ու գլորման վէմ ու 8
գայթակղութեան քար անոնց՝ որ չհաւատալով խօսքէն կը գայթակղին, որուն սահմանուած ալ էին ։
Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք, 9

թագաւորական քահանայութիւն,
սուրբ ազգ, սեփհական ժողովուրդ
մը, որ քարոզէք անոր առաքինութիւնները,
որ ձեզ խաւարէն իր
10 սքանչելի լոյսին կանչեց. Որ ատեն
մը ժողովուրդ չէիք, բայց հիմա
Աստուծոյ ժողովուրդն էք. որ առանց
ողորմութեան էիք, բայց հիմա
ողորմութիւն գտաք։
11 Սիրելինե՛ր, կ'աղաչեմ, պանդուխտներու
և օտարականներու
պէս մէկդի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն,
որ հոգիի դէմ կը
12 պատերազմին, Ձեր վարմունքը հեթանոսաց
մէջ բարի պահելով, որ
ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու
պէս կը բամբասեն, ձեր բարի
գործերը տեսնելով՝ փառաւորեն
զԱստուած այցելութեան օրը։
13 Ուստի հնազանդ եղէք ամեն մարդկային
հաստատութեան Տէրոջը
համար, թէ թագաւորին՝ վերնագոյն
14 մէկու մը պէս, Եւ կուսակալներուն՝
անոր կողմէն խրկուածներու
պէս՝ չարագործները պատժելու
և բարեգործները գովելու
15 համար։ Ինչու որ Աստուծոյ կամքը
աս անիկ է, որ բարեգործ ըլլալով՝
անմիտ մարդոց տգիտութիւնը
16 պապանձեցնէք. Ազատներու պէս
ըլլալով, և ոչ թէ ձեր ազատութիւնը
չարութեան ծածկոցի մը
պէս գործածելով, հապա Աստուծոյ
17 ծառաներու պէս։ Ամենը պատուեցէք.
եղբայրութիւնը սիրեցէք.
Աստուծմէ վախցէք. թագաւորը
պատուեցէք։
18 Ծառաները ամեն բանի մէջ
վախով հնազանդ ըլլան իրենց տէրերուն,
ոչ թէ միայն բարերարներուն
ու հեզերուն, հապա ժանտաբարոններուն
19 ալ. Քանզի աս
շնորհք մըն է, թէ որ մէկը աս
Աստուած ճանչցած խղճմտանքովը
անիրաւ տեղը կրած վիշտերուն համբերելու
20 ըլլայ։ Վասն զի ինչ
գովութիւն կ'ըլլայ ձեզ, թէ որ
մեղք գործելով ծեծուիք ու համբերէք.
հապա թէ որ բարիք գործելով
չարչարուիք ու համբերէք,
անիկայ Աստուծոյ քով շնորհք մըն
է։ Քանզի դուք աս բանիս համար 21
կանչուեցաք, որ Քրիստոս ալ ձեզի
համար չարչարուեցաւ, ու ձեզի
օրինակ թողուց՝ որ իր շաւիղներուն
հետևիք. Որ ինքը մեղք մը չգործեց, 22
ու իր բերնին մէջ նենգութիւն
մը չգտնուեցաւ. Որ կը նախատուէր 23
և փոխարէնը չէր նախատեր.
կը չարչարուէր ու սպառնալիք
չէր ըներ. հապա ինքզինքը
արդարութեամբ դատողին կը
յանձնէր։ Որ մեր մեղքերը իր 24
մարմնովը խաչափայտին վրայ վերցուց,
որ մենք մեղքերէն ազատինք
ու արդարութեան համար
ապրինք. որուն վէրքերովը դուք
բժշկուեցաք։ Ինչու որ մոլորեալ 25
ոչխարներու պէս էիք, բայց հիմա
ձեր հոգիներուն Հովիւին ու Տեսուչին
դարձաք։

ԳԼ. Գ

Նմանապէս կիները հնազանդ ըլլան 1
իրենց էրիկներուն. որ եթէ
ոմանք խօսքին հնազանդ չըլլան ալ,
առանց խօսքի շահուին կիներուն
վարմունքովը, Տեսնելով ձեր երկիւղած 2
պարկեշտ վարքը։ Որ իրենց 3
զարդարանքը չըլլայ դրսէն
մազերու հիւսուածքներով և ոսկիներու
շարքերով կամ չքնաղ հանդերձներ
հագնելով. Հապա սրտին 4
ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով
հեզ ու հանդարտ հոգիին
զարդով ըլլայ, որ Աստուծոյ
առջևը խիստ պատուական է։ Ինչու 5
որ առենօք սուրբ կիները՝ որ
իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած
էին, անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝
իրենց էրիկներուն հնազանդ
ըլլալով. Ինչպէս որ Սառա հնազանդ 6
էր Աբրահամին, և զանիկայ
տէր կը կոչէր. որ դուք բարեգործ
ըլլալով ու մէկ երկիւղէ մը չվախնալով՝
անոր զաւակները կ'ըլլաք։
Նմանապէս էրիկները խոհեմութիւնով 7
անոնց հետը բնակին,
տկար անօթի պէս պատիւ տալով
կիներուն, իբրև կենաց շնորհքին
ժառանգակիցներ, որ ձեր աղօթքներուն
արգելք չըլլայ։

8 Վերջապէս ամենքնիդ մէկ միտքի
վրայ ըլլաք, կարեկից, եղբայրասէր,
9 ողորմած ու քաղցրաբարոյ։ Չըլլայ
որ չարութեան փոխարէն չարութիւն
հատուցանէք, կամ նախատանաց
փոխարէն՝ նախատինք. այլ
ընդհակառակն օրհնեցէ՛ք, գիտնալով
որ աս բանիս համար կանչուեցաք,
որ օրհնութիւն ժառանգէք։
10 Վասն զի ան որ կ'ուզէ
կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել,
իր լեզուն թող զգուշացնէ
չարութենէն, ու իր շրթունքները
11 նենգութիւն խօսելէն. Չարութենէ
ետ քաշուի ու բարութիւն ընէ,
խաղաղութիւն փնտռէ և անոր ետևէն
12 երթայ։ Ինչու որ Տէրոջը
աչքերը արդարներուն վրայ է, ու
իր ականջները անոնց աղօթքին.
բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն
13 վրայ է։ Ու ո՞վ ձեզի չարիք
մը պիտի հասցնէ՝ թէ որ դուք
14 բարիին հետևող ըլլաք։ Բայց թէ
որ արդարութեան համար չարչարուիք
ալ՝ երանելի էք. և անոնց
ահէն մի՛ վախնաք ու մի՛ խռովիք.
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ
մէջ սուրբ պահեցէք. և միշտ
պատրաստ եղէք հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ
պատասխան տալու
ամենուն որ ձեր ունեցած յոյսին
պատճառը ձեզի կը հարցնեն.
16 Ու բարի խղճմտանք ունենաք, որ
ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն
իբրև չարագործներ, ամօթով մնան
անոնք՝ որ Քրիստոսով եղած ձեր
բարի վարմունքը կը պախարակեն։
17 Ինչու որ աւելի աղէկ է բարեգործութիւն
ընելով չարչարուիլ՝ թէ
որ Աստուծոյ կամքը ան ըլլայ, քան
թէ չարագործութիւն ընելով։
18 Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքի համար
մէկ անգամ չարչարուեցաւ,
Արդարը անարդարներուն վրայ, որ
ձեզ Աստուծոյ մատուցնէ. որ թէպէտ
մեռաւ մարմինով, բայց կենդանի
19 եղաւ Հոգիով. Որով բանտի
մէջ եղած հոգիներուն ալ գնաց ու
20 քարոզեց. Որոնք ատեն մը ապստամբ
էին, երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը
կը համբերէր անոնց
Նոյի օրերը՝ երբոր տապանը կը
շինուէր, որուն մէջ քիչ անձինք՝
այսինքն ութը հոգի ջուրէն ազատեցան.
Որ մեզ ալ ան օրինակին 21
պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ազատէ,
(ոչ թէ մարմինին աղտը
մէկդի ձգելը, հապա բարի խղճմտանքին
վկայութիւնը առ Աստուած,)
Յիսուս Քրիստոսի յարութիւնովը.
Որ անիկայ երկինք 22
գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է հրեշտակները
ու իշխանութիւնները
և զօրութիւնները իրեն հնազանդելով։

ԳԼ. Դ

Ուստի Քրիստոս որ մեզի համար 1
չարչարուեցաւ մարմինով, դուք
ալ նոյն միտքով զինուորեցէք.
վասն զի ան որ մարմինով չարչարուեցաւ,
մեղքէն դադարած է. Որ ալ 2
չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն
պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս
ապրիք մարմինի մէջ մնացած ատենը։
Ինչու որ հերիք է մեզի կենաց 3
անցեալ ժամանակը, որուն մէջ հեթանոսներուն
կամքը կատարեցինք,
ու գիճութիւններով՝ ցանկութիւններով՝
գինեմոլութիւններով՝ անառակութիւններով՝
արբեցութիւններով
ու անօրէն կռապաշտութիւններով
վարուեցանք։ Ու աս 4
բանիս կը զարմանան՝ որ դուք նոյն
չափազանց անառակութեան մէջ
անոնց հետ չէք վազեր, ու հայհոյութիւն
կ'ընեն. Որոնք պատասխան 5
պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ
է դատելու կենդանիները ու
մեռելները։ Քանզի ասոր համար 6
մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուեցաւ,
որ դատուին մարդոց
կողմանէ մարմինով, ու կենդանի
ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով։
Սակայն ամեն բանին վախճանը 7
մօտեցեր է. ուստի զգաստ եղէք
ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէք։
Ու ամեն բանէն առաջ իրարու հետ 8
սրտանց սէր ունեցէք. ինչու որ
սէրը մեղաց բազմութիւնը կը
ծածկէ։ Իրարու հիւրասիրու- 9

թիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ
10 ընելու ։ Ամէն մէկը ինչ տեսակ
շնորհք որ առաւ, անիկայ իրարու
մատակարարեցէ՛ք Աստուծոյ զանազան
շնորհացը բարի տնտեսներուն
11 պէս ։ Թէ որ մէկը խօսի,
Աստուծոյ պատգամներուն պէս թող
խօսի, թէ որ մէկը մատակարարութիւն
ընէ, որպէս թէ Աստուծոյ
շնորհած զօրութենէն թող ընէ, որ
ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը.
որուն փառք և զօրութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից.
Ամէն ։
12 Սիրելինե՛ր, օտար բան մի՛ սեպէք
ան նեղութեան բորբոքը, որ ձեզ
փորձելու համար կ'ըլլայ, որպէս
թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած
13 է. Հապա ուրախ եղէ՛ք՝ քանի որ
Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ
եղած էք, որ անոր փառքին
յայտնուելու ատենն ալ ցնծութեամբ
14 ուրախանաք ։ Թէ որ
Քրիստոսի անուանը համար նախատուիք,
երանելի էք. ինչու որ
փառաց[և զօրութեան]և Աստուծոյ
Հոգին ձեր վրայ հանգչած է. յիրաւի
անոնց կողմանէ կը հայհոյուի
անիկայ, բայց ձեր կողմանէ կը
15 փառաւորուի ։ Չըլլայ որ ձեզմէ
մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան,
կամ գող, կամ չարագործ,
կամ իբրև ուրիշին բանին խառնուող.
16 Բայց թէ որ չարչարուի
իբրև քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ,
հապա աս մասին թող Աստուծոյ
17 փառք տայ ։ Քանզի ժամանակ է
որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն
սկսի. և թէ որ առաջ մեզմէ կը
սկսի, հապա անոնց վերջը ինչ
պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին
18 չեն հնազանդիր ։ Ու
թէ որ արդարը դժուարաւ կը
փրկուի, հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը
19 ո՞ւր պիտի գտնուի ։ Ասոր
համար անոնք որ Աստուծոյ կամքը
համեմատ կը չարչարուին, բարիք
գործելով իրենց հոգիները թող
անոր յանձնեն, իբրև հաւատարիմ
Ստեղծողին ։

ԳԼ. Ե

Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ'աղաչեմ՝ 1
ես ալ անոնց պէս երէց
ըլլալովս, ու Քրիստոսի չարչարանացը
վկայ, և յայտնուելու հանդերձեալ
փառքին մասնակից. Աստուծոյ 2
հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէ՛ք,
վերակացու ըլլալով ո՛չ թէ ստիպմամբ՝
հապա կամաւ, ո՛չ թէ անարգ
շահախնդրութեամբ, հապա յօժարութեամբ.
Ո՛չ թէ վիճակներուն 3
վրայ տիրելով, հապա հօտին
օրինակ ըլլալով. Ու Հովուապետին 4
երևցած ատենը փառաց անթառամ
պսակը պիտի ընդունիք ։
Նմանապէս դուք երիտասարդներ՝ 5
հնազանդ եղէք ծերերուն. և
ամէնքդ իրարու հնազանդ ըլլալով՝
խոնարհութիւն հագէք. ինչու
որ Աստուած ամբարտաւաններուն
հակառակ կը կենայ, բայց
խոնարհներուն շնորհք կու տայ ։
Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին 6
տակը խոնարհեցէ՛ք, որ ձեզ ժամանակին
բարձրացընէ ։ Ձեր ամէն 7
հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի
անիկայ ձեզի համար կը հոգայ ։
Արթուն կեցէք, հսկեցէ՛ք, ինչու 8
որ ձեր հակառակորդը Սատանան
մռնչող առիւծի պէս կը պտըտի,
ու կը փնտռէ թէ զով կլլէ. Անոր 9
դէմ կեցէք հաւատքով հաստատուած,
գիտնալով որ ձեր եղբայրներուն
ալ աշխարհի մէջ նոյն
չարչարանքները կը կրեն ։
Ու բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ 10
մեզ իր յաւիտենական փառքին
կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը՝
քիչ մը ատեն նեղութիւն կրելնէդ
ետքը, ինքը ձեզ կատարեալ
ընէ, հաստատէ, զօրացընէ ու
հիմնէ ։ Իրեն փառք և զօրութիւն 11
յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն ։
Սիղուանոսի հաւատարիմ եղբօրը 12
ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ,)
համառօտ մը ձեզի գրեցի, յորդորելով
ու վկայելով՝ թէ աս է
Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն
մէջը հաստատ կեցեր էք ։ Բարև 13
կ'ընէ ձեզի Բաբելոնի մէջ եղած

եկեղեցին որ ձեզի հետ ընտրուած է,
14 ու իմ որդիս Մարկոս ալ ։ Բարե՛ւ
տուէք իրարու սիրոյ համբուրով.
խաղաղութիւն ձեր ամենուն
հետ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ
էք ։ Ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Շմաւոն Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի
ծառայ և առաքեալ,
անոնց որ մեր հետը նոյն պատուական
հաւատքին հասան մեր Աստուծոյն
ու փրկչին Յիսուս Քրիստոսի
2 արդարութիւնովը. Շնորհք և
խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ
Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսի
գիտութիւնովը ։
3 Ինչպէս որ իր աստուածային զօրութիւնը
կենաց և աստուածպաշտութեան
վերաբերեալ ամէն բաները
մեզի տուաւ անոր գիտութիւնովը՝
որ մեզ փառքով ու
4 առաքինութիւնով հրաւիրեց. Որոնցմով
ամենամեծ ու պատուական
խոստումներ տրուած են մեզի,
որպէս զի ասոնցմով աստուածային
բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ աշխարհի
մէջ ցանկութենէ յառաջ եկած
5 ապականութենէն փախչելով ։ Ու
աս բանիս համար բոլոր ջանքերնիդ
դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն
աւելցուցէք, ու առաքինութեան
վրայ գիտութիւն,
6 Ու գիտութեան վրայ ժուժկալութիւն,
ու ժուժկալութեան վրայ
համբերութիւն, և համբերութեան
վրայ աստուածպաշտութիւն,
7 Ու աստուածպաշտութեան վրայ
եղբայրսիրութիւն, ու եղբայրսիրութեան
վրայ սէր ։
8 Վասն զի քանի որ աս բաները ձեր
վրայ կը գտնուին ու կ'աճին, պարապ
ու անպտուղ չեն ըներ ձեզ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչնալուն
9 մէջ ։ Բայց որուն քով որ
աս բաները չկայ, անիկայ կոյր է
ու կարճատես, որ մոռցեր է իր
առջի մեղքերէն մաքրուիլը ։ Ասոր 10
համար՝ եղբայրնե՛ր՝ աւելի ջանք ըրէք
որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը
հաստատէք ։ ինչու որ աս
ընելով բնաւ պիտի չգայթիք.
Քանզի այսպէս ձեզի առատօրէն 11
պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական
թագաւորութիւնը մտնելը ։
Ասոր համար միշտ աս բաները մըտքերնիդ 12
ձգելու վրայով զանցառու
պիտի չըլլամ, թէև գիտէք և
հաստատուած էք ներկայ ճշմարտութեանս
վրայ ։ Ու իրաւունք 13
կը սեպեմ թէ քանի որ աս մարմինիս
մէջն եմ՝ մտքերնիդ ձգելով
ձեզ արթընցընեմ ։ Քանզի գիտեմ 14
որ ես շուտով — իմ մարմինս
պիտի մերկանամ, ինչպէս որ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց
ինծի ։ Ասոր պիտի ջանամ որ 15
իմ աշխարհէս ելլելէս ետքն ալ միշտ
կարող ըլլաք աս բաները յիշելու ։
Ինչու որ չէ թէ մենք վարպետութեամբ 16
շինուած առասպելներու ետևէ
երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուստը
ձեզի ցուցուցինք, հապա անոր
մեծափառութեանը ականատես ըլլալով ։
Վասն զի ինքը Հօր Աստուծմէ 17
փառք ու պատիւ առաւ,
ան մեծվայելչութեան փառքէն անանկ
ձայն մը գալով, թէ Ասիկայ
է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւներ
եմ ։ Ու աս երկինքէն եկած ձայնը 18
մենք լսեցինք, որ անոր հետ էինք
սուրբ լեռանը վրայ ։ Ու մարգարէական 19
խօսքն ալ ունինք՝ որ աւելի
հաստատուն է. ու աղէկ կ'ընէք՝

թէ որ անոր մտադրութիւն ընէք,
ինչպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող
ճրագի մը, մինչեւ որ ցորեկը լուսանայ
ու արուսեակը սրտերնուդ մէջը
20 ծագի։ Բայց առաջ աս գիտնաք,
որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր
21 յատուկ մեկնութիւնը չունի։ Ինչու
որ մարգարէութիւն մը երբեք
մարդոց կամքին պէս չըրուեցաւ,
հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը
Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան։

ԳԼ. Բ

1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային
ժողովուրդին մէջ, ինչպէս
որ ձեր մէջն ալ սուտ վարդապետներ
պիտի ըլլան, որ գաղտուկ
պիտի մտցնեն կորուսիչ հերձուածողութիւններ,
ու զիրենք ծախու
առնող Տէրը ուրանալով՝ իրենց
վրայ պիտի բերեն արագահաս կորուստը.
2 Ու շատերը անոնց կորըստական
ընթացքը ետեւէն պիտի երթան,
որոնց համար ճշմարտութեան
3 ճամբան պիտի հայհոյուի. Ու ագահութիւնով՝
խորամանկութեամբ
շինուած խօսքերով ձեզ վաճառաշահութեան
պիտի գործածեն. որոնց
դատապարտութիւնը շատոնցմէ
[illegible] չուշանար, ու
անոնց կորուստը չմրափեր։
4 Վասն զի թէ որ Աստուած մեղք
գործող հրեշտակներուն չխնայեց,
հապա խաւարի կապերով տարտարոս
ձգած՝ դատաստանի պահել
5 տուաւ. Ու առջի աշխարհին ալ
չխնայեց. միայն թէ Նոյ ութերորդ
անձը՝ արդարութեան քարոզիչը պահեց,
երբոր ջրհեղեղը ամբարիշտներուն
6 աշխարհին վրայ բերաւ. Ու
Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր
դարձնելով ու կործանելով
դատապարտեց, ետքէն ամբարշտութիւն
ընելու մարդոց օրինակ
7 ընելով զանոնք. Ու ազատեց արդար
Ղովտը որ անօրէններուն անառակ
8 վարմունքէն ձանձրացեր էր. (Ինչու
որ այն արդարը անոնց մէջը կենալով՝
աչքովը տեսնելով ու ականջովը
լսելով, օրէ օր իր արդար հոգին
կը տանջէր անոնց անօրէն վարմունքովը.) Տէրը գիտէ բարեպաշտները 9
փորձութենէ ազատել,
և անիրաւները տանջանքի համար
դատաստանի օրուան պահել։
Մանաւանդ անոնք որ պղծալից 10
ցանկութեամբ մարմնի ետեւէ կ'երթան,
և տէրութիւնը կ'անարգեն,
ինքնահաճ ու յանդուգն են, չեն
վախնար փառաւորներուն դէմ հայհոյելու.
Երբոր հրեշտակները՝ որ 11
անոնցմէ շատ մեծ են զօրութիւնով
ու կարողութիւնով, Տէրոջը առջեւը
հայհոյութեամբ դատապարտութիւն
չեն բերեր անոնց վրայ։
Բայց ասոնք անբան անասուններու 12
պէս՝ (որ բնականաբար որսի ու
ապականութեան համար եղած են,)
չգիտցած բաներնուն դէմ կը հայհոյեն,
և իրենց ապականութիւնովը
պիտի ապականին, Անիրաւութեան 13
վարձքը ընդունելով. որ
ցորեկուան մէջ եղած զեղխութիւնը
զուարճութիւն կը սեպեն. արատ
ու բիծ են, իրենց խաբէութիւններովը
զուարճանալով՝ ձեզի հետ կերուխումի
նստած ատեննին. Շնութեամբ 14
լեցուն աչքեր ունին,
որ մեղքէ չեն դադարիր. անհաստատ
հոգիները կը խաբեն. ագահութեան
սովորած սիրտեր ունին.
անիծեալ զաւակներ են. Շիտակ 15
ճամբան ձգելով մոլորեցան՝, Բոսորեան
Բաղաամին ճամբուն հետեւելով.
որ անիրաւութեան վարձքը
սիրեց. Բայց իր անօրէնութեանը 16
յանդիմանութիւնը առաւ. անխօս
էշը մարդկային ձայնով խօսելով՝
մարգարէին յիմարութիւնը արգիլեց։
Ասոնք ջուր չունեցող աղբիւրներ 17
են, ու փոթորիկէ քշուած
ամպեր, որոնց համար թանձր խաւարը
պահուած է յաւիտեան։
Վասն զի ունայնութեան հպարտ խօսքեր 18
ընելով՝ գիջութիւններով մարմնոյ
ցանկութիւններով կը խաբեն
զանոնք որ քիչ մը առաջ փախեր
էին անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ
կը պտըտին. Անոնց ազատութիւն 19
կը խոստանան, և իրենք ապականութեան
ծառաներ են. վասն զի

ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, անոր
20 ծառայ ալ կ'ըլլայ։ Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի
գիտութիւնովը աշխարհիս
պղծութիւններէն հրաժարելէն ետեւ՝
դարձեալ անոր բաներէն բռնուած
յաղթուին, անոնց վերջը առջինէն
21 գէշ կ'ըլլայ։ Ինչու որ աղէկ էր
անոնց՝ որ բնաւ արդարութեան
ճամբան ճանչցած չըլլային, քան թէ
ճանչնալով ետ դառնային ան սուրբ
պատուիրանքէն՝ որ իրենց յանձնուեցաւ։
22 Սակայն անոնց հանդիպեցաւ
ան ճշմարիտ առակին բանը,
թէ Շունը նորէն իր փսխածին կը
դառնայ, ու լուացուած խոզը ցեխի
մէջ թապըլտըկելու։

ԳԼ. Գ

1 Սիրելիներ՝ աս երկրորդ թուղթը
հիմա ձեզի կը գրեմ, որոնցմով
ձեր անկեղծ միտքը կ'արթնցընեմ
2 յիշելու, Որ սուրբ մարգարէներէն
առաջուց ըսուած խօսքերը, և
մեր՝ այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին առաքեալներուս
պատուէրները միտքերնիդ
3 բերէք։ Բայց առաջ աս
գիտնաք, որ վերջի օրերը ծաղր
ընողներ պիտի գան, որոնք իրենց
ցանկութիւններուն համեմատ
4 պիտի քալեն. Ու պիտի
ըսեն, Ո՞ւր է անոր գալուն
խոստմունքը. վասն զի քանի որ
հայրերը քնացան, ամէն բան անանկ
կայ կը մնայ արարածոց ըսկիզբէն
5 հետէ։ Վասն զի անոնք
(որ իրենց ուզածը աս է՝) ան բանը
մոռցեր են, թէ երկինքը առաջուց
եղաւ, ու երկիրը ջուրերէն և
ջուրերով հաստատ կեցեր է Աստուծոյ
6 խօսքովը. Ուստի հին
աշխարհը ջրհեղեղով ապականած
7 կորսուեցաւ. Ու հիմակուան երկինքը
ու երկիրը նոյն խօսքով
պահպանուած են, մինչեւ դատաստանին
ու ամբարիշտ մարդոց կորստեան
օրը կրակի համար
8 պահուած։ Ու աս մէկ բանը ձեզմէ
ծածուկ չմնայ՝ սիրելիներ, որ Տէրոջը
քովը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է, ու հազար տարին մէկ օրուան
պէս։ Տէրը չուշացըներ 9
իր խոստմունքը, ինչպէս որ ոմանք
ուշացուցած կը սեպեն, հապա մեզի
երկայնամիտ կ'ըլլայ. ինչու որ չուզեր
որ մէկը կորսուի, հապա որ
ամէնքը ապաշխարանքի գան։ Սակայն 10
Տէրոջը օրը գողի պէս պիտի
գայ, որ ան ատենը երկինքը սաստիկ
շառաչիւնով պիտի անցնի,
ու տարերքները բոցեկած պիտի
լուծուին, երկիրս ալ՝ ու ինչ
գործքեր որ անոր մէջը կը գտնուին,
պիտի այրուին. Ուստի աս ամէն 11
բաները որ պիտի լուծուին, ձեզի
ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայլէ
սուրբ վարմունքով ու բարեպաշտութեամբ,
Սպասելով ու արտորալով 12
Աստուծոյ օրուանը գալուն,
որուն մէջ երկինքը կրակով
այրուած պիտի լուծուի, ու տարերքները
բոցեկած պիտի հալին։
Սակայն իր խոստմունքին համեմատ 13
նոր երկինքի մը ու նոր երկրի մը կը
սպասենք, որոնց մէջ արդարութիւն
կը բնակի։

Ուստի սիրելիներ՝ ասոնց սպասելով 14
ջանացէք, որ ան ձեզ անարատ
ու անբիծ գտնէ խաղաղութիւնով.
Ու մեր Տէրոջը երկայնմտութիւնը 15
փրկութիւն սեպեցէք.
ինչպէս որ մեր սիրելի եղբայրը
Պօղոս ալ իրեն տրուած
իմաստութիւնովը գրեց ձեզի. Ինչպէս 16
որ ամէն թուղթերուն մէջ
ալ աս բաներուս վրայով կը խօսի.
որոնց մէջ քանի մը դըժուարիմաց
[illegible] կը գտնուին,
որ զանոնք տգէտները ու անհաստատները
ծուռ կողմը կը դարձընեն,
ինչպէս ուրիշ գիրքերն ալ՝
իրենց անձին կորստեանը համար։
Ուրեմն դուք սիրելիներ՝ առաջուց 17
գիտնալով զգոյշ եղէք, որ չըլլայ
թէ անօրէններուն խաբէութենէն
բռնուած՝ ձեր հաստատութենէն
իյնաք. Հապա աճեցէք մեր Տէր 18
ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը
ու գիտութիւնովը. անոր
փառք հիմա ալ, ու մինչեւ յաւիտենական
օրն ալ։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կենաց Բանին վրայով՝ որ սկիզբէն
էր, որուն համար լսեցինք, որն
որ մեր աչքերովը տեսանք, որուն
նայեցանք ու մեր ձեռքերը շօշափեցին.
2 (Ու կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք և կը վկայենք
ու ձեզի կը պատմենք այն յաւիտենական
կեանքը, որ Հօրը քովն
3 էր ու մեզի յայտնուեցաւ.) Ան
որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը
պատմենք, որ դուք ալ մեզի հետ
հաղորդութիւն ունենաք. և մեր
հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու
իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի
4 հետ: Ու աս բաները կը գրենք
ձեզի, որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ
ըլլայ:

5 Ու ասիկայ է այն պատգամը որ
իրմէն լսեցինք ու ձեզի կը պատմենք,
թէ Աստուած լոյս է, ու
անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ:
6 Թէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հաղորդութիւն
ունինք, ու խաւարի
մէջ պտըտինք, սուտ կը խօսինք
և ճշմարտութիւնը չենք ըներ:
7 Հապա թէ որ լուսոյ մէջ քալենք,
ինչպէս որ անիկայ լուսոյ մէջ է,
իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք,
ու անոր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղքէ
8 կը սրբէ: Թէ որ ըսենք թէ
Մենք մեղք մը չունինք, ինքզինքնիս
կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմարտութիւն
9 չկայ: Թէ որ խոստովանինք
մեղքերնիս, հաւատարիմ
ու արդար է անիկայ մեր մեղքերուն
թողութիւն տալու, և մեզ
բոլոր անիրաւութենէ սրբելու:
10 Թէ որ ըսենք թէ Մենք մեղք մը չգործեցինք,
սուտադըուց կ'ընենք անիկայ,
ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ:

ԳԼ. Բ

1 Իմ որդեակներս՝ աս բաները ձեզի
կը գրեմ որ մեղք չգործէք. և
թէ որ մէկը մեղք գործելու ըլլայ,
Հօրը քով բարեխօս ունինք Յիսուս
Քրիստոս արդարը. Ու անիկայ 2
մեր մեղքերուն քաւութիւն է,
և ոչ թէ միմիայն մերիններուն, հապա
բոլոր աշխարհքին ալ:

Ու ասով գիտենք թէ անիկայ 3
ճանչցանք, թէ որ անոր պատուիրանքները
պահենք: Ան որ կ'ըսէ 4
թէ Ես անիկայ ճանչցայ, ու անոր
պատուիրանքները չպահեր, ստախօս
է, և անոր մէջը ճշմարտութիւն
չկայ: Բայց ան որ անոր 5
խօսքը կը պահէ, իրաւցընէ իր
մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը.
ասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն
ենք: Ան որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը 6
կը բնակի, անանկ պէտք է որ քալէ՝
ինչպէս որ անիկայ քալեց:

Եղբայրներ, չէ՛ թէ մէկ նոր պատուիրանք 7
մը կը գրեմ ձեզի, հապա
այն հին պատուիրանքը որ սկիզբէն
'ի վեր ունէիք. և հին
պատուիրանքը այն խօսքն է, որ
դուք սկիզբէն լսեցիք: Դարձեալ 8
նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի,
որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու
ձեր մէջը. ինչու որ խաւարը կ'անցնի,
ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'երևնայ:
Ան որ կ'ըսէ թէ լուսոյ 9
մէջ է, ու իր եղբայրը կ'ատէ,
անիկայ տակաւին խաւարի մէջ է:
Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ, լուսոյ 10
մէջ կը բնակի, ու իր մէջը գայթակղութիւն
չկայ: Բայց ան որ 11
իր եղբայրը կ'ատէ, խաւարի մէջ
է ու խաւարի մէջ կը քալէ, և
չգիտեր թէ ուր կ'երթայ, ինչու
որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է:

Կը գրեմ ձեզի որդեակներ, ինչու 12
որ ձեր մեղքերը թողուած են
անոր անուանը համար: Կը գրեմ 13
ձեզի հայրեր, ինչու որ դուք ճանչցաք
անիկայ որ սկիզբէն է: Կը
գրեմ ձեզի երիտասարդներ, ինչու
որ դուք չարին յաղթեցիք: Կը 14
գրեմ ձեզի տղաքներ, ինչու որ
դուք ճանչցաք Հայրը: Գրեցի
ձեզի հայրեր, ինչու որ դուք ճանչցաք
անիկայ որ սկիզբէն է: Գրեցի
ձեզի երիտասարդներ, ինչու որ
դուք ուժով էք, և Աստուծոյ խօսքը
ձեր մէջը կը բնակի, ու չարին
15 յաղթեցիք: Մի՛ սիրէք աշխարհը,
ո՛չ ալ ինչ որ աշխարհքիս մէջ
16 է: Թէ որ մէկը աշխարհը կը
սիրէ, անոր ներսի դին Հօրը սէրը
չկայ. քանզի ամէն բան որ աշխարհքի
մէջ է, մարմնոյ ցանկութիւնը
ու աչաց ցանկութիւնը և աս
կեանքիս ամբարտաւանութիւնը,
Հօրմէն չէ՛, հապա աս աշխարհքէս
17 է: Աշխարհքս ալ կ'անցնի, անոր
ցանկութիւնն ալ. բայց ան որ
Աստուծոյ կամքը կը կատարէ, յաւիտեան
կը մնայ:

18 Որդեակներ՝ վերջին ժամանակն
է. ու ինչպէս որ լսեցիք թէ Նեռը
պիտի գայ, և արդէն շատ նեռեր
ելած են. անկէ կ'իմանանք թէ
19 վերջին ժամանակ է: Մեզմէ ելան
[illegible], բայց մեզմէ չէին. ինչու
որ եթէ մեզմէ ըլլային, մեր հետը
պիտի մնային. հապա ձգէն ելան,
որ յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէնը
20 մեզմէ չէին: Բայց դուք օծութիւն
ունիք Սուրբէն, ու ամէն
21 բան գիտէք: Չգրեցի ձեզի իբր
թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր,
հապա թէ գիտէք անիկայ, ու նաև
թէ ամէն ստութիւն ճշմարտութենէն
22 չէ՛: Ո՞վ է ստախօս, եթէ
ոչ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուսը
Քրիստոս չէ. անիկայ է Նեռը որ
23 կ'ուրանայ Հայրը ու Որդին: Ամէն
մ՛վ որ կ'ուրանայ Որդին, անիկայ
Հայրն ալ չընդունիր. [Իսկ
ան որ կը խոստովանի Որդին, անիկայ
24 Հայրն ալ կ'ընդունի:] Արդ՝
ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք,
թող անիկայ ձեր մէջը բնակի. թէ
որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը
բնակի, դուք ալ Որդւոյն ու Հօրը
25 մէջ պիտի բնակիք: Ու ասիկայ
է ան խոստմունքը որ ինքը մեզի
խոստացաւ, այսինքն յաւիտենական
26 կեանքը: Աս բաները ձեզի գրեցի
ձեզ մոլորցընողներուն համար: Ու 27
ան օծութիւնը որ դուք իրմէն ընդունեցիք,
ձեր մէջը կը մնայ, ու
պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցընէ.
հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը
ձեզի կը սորվեցընէ ամէն բանի վրայով,
և ճշմարիտ է ու սուտ չէ՛,
և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվեցուց,
անոր մէջը կեցէք:

Ու հիմա որդեակներ՝ անոր մէջը 28
կեցէք, որ երբ անիկայ յայտնուի,
մենք համարձակութիւն ունենանք,
ու անկէ չամչնանք իր գալու ատենը:
Թէ որ գիտէք թէ անիկայ 29
արդար է, կ'իմանաք թէ ամէն
մ՛վ որ արդարութիւն կը գործէ,
անկէ ծնած է:

ԳԼ. Գ

Տեսէ՛ք՝ Հայրը ինչպէս սէր շնորհեց 1
մեզի, որ մենք Աստուծոյ որդիք
ըսուինք. ասոր համար աշխարհ
մեզ չճանչնար, ինչու որ զանիկայ
ալ չճանչցաւ: Սիրելիներ՝ հիմա 2
մենք Աստուծոյ որդիքն ենք, և տակաւին
յայտնի չէ թէ ինչ պիտի
ըլլանք. բայց գիտենք որ երբ անիկայ
յայտնուի, անոր պէս պիտի
ըլլանք. վասն զի անիկայ պիտի
տեսնենք՝ ինչպէս որ է:

Ու ամէն մ՛վ որ աս յոյսը անոր 3
վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ,
ինչպէս որ անիկայ մաքուր է: Ամէն 4
մ՛վ որ մեղք կը գործէ, անիկայ
անօրէնութիւն ալ կը գործէ,
և քանի մեղքը անօրէնութիւն է:
Ու գիտէք որ անիկայ անոր համար 5
յայտնուեցաւ, որ մեր մեղքերը
վերցընէ. ու իր մէջը մեղք չկայ:
Ամէն մ՛վ որ անոր մէջը կը կենայ, 6
մեղք չգործեր. ամէն մ՛վ որ մեղք
կը գործէ, զանիկայ տեսած չէ ու
զանիկայ ճանչցած չէ: Որդեակներ՝ 7
մէկը ձեզ չխաբէ. ան որ արդարութիւն
կը գործէ՝ արդար է,
ինչպէս որ Անիկայ արդար է: Ու 8
ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատանայէն
է, ինչու որ Սատանան սկիզբէն
'ի վեր կը մեղանչէ. ասոր համար
Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ

9 Սատանային գործերը քակէ։ Ամէն
մարդ որ Աստուծմէ ծնած է,
մեղք չգործեր, ինչու որ անոր սերմը
իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար
մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ
10 ծնած է։ Ասով յայտնի են Աստուծոյ
որդիքը ու Սատանայի որդիքը։
Ամէն մարդ որ արդարութիւն չըգործեր,
անիկայ Աստուծմէ չէ, և
ան ալ որ իր եղբայրը չսիրեր։
11 Ինչու որ ասիկայ այն պատուիրանքն
է որ դուք սկիզբէն լսեցիք, որ
12 մէկզմէկ սիրենք։ Չէ թէ Կայինին
պէս որ չարէն էր, ու իր եղբայրը
սպաննեց. և ինչո՞ւ համար
զանիկայ սպաննեց. անոր համար
որ իր գործերը չար էին, ու իր
13 եղբօրը գործերը արդար։ Մի՛
զարմանաք եղբայրներս՝ թէ որ աշխարհ
14 ձեզ ատէ։ Մենք գիտենք
որ մահէն կեանքի փոխուեցանք,
ինչու որ եղբայրները կը սիրենք.
ան որ եղբայրը չսիրեր, մահուան
15 մէջ կը մնայ։ Ամէն մարդ որ իր
եղբայրը կ'ատէ, մարդասպան է.
ու գիտէք որ ամէն մարդասպան
իր մէջը բնակած յաւիտենական
16 կեանք չունի։ Ասով գիտցանք
Քրիստոսին սէրը, որ անիկայ իր
կեանքը մեզի համար դրաւ. մենք
ալ պարտաւոր ենք մեր եղբայրներուն
համար դնել մեր կեանքը։
17 Բայց ան որ աշխարհիս բարիքը
ունի, և իր եղբայրը բանի մը կարօտ
կը տեսնէ ու իր գութը անկէ
կը գոցէ, ինտո՞ր Աստուծոյ սէրը
18 անոր մէջը բնակած կ'ըլլայ։ Որդեակներս՝
չէ թէ խօսքով ու լեզուով
սիրենք, հապա գործքով ու
ճշմարտութիւնով։
19 Եւ ասով կը ճանչնանք թէ ճշմարտութենէն
ենք, ու մեր սրտերուն
համարձակութիւնովը անոր
20 առջեւը պիտի կրթնանք։ Քանզի
թէ որ մեր սիրտերը մեզ կը մեղադրեն,
հապա Աստուած մեր սիրտերէն
մեծ է և ամէն բան գիտէ։
21 Սիրելիներ՝ թէ որ մեր սիրտերը
մեզ չմեղադրեն, համարձակութիւն
կ'ունենանք Աստուծոյ առջեւը.
Եւ ինչ որ խնդրենք, կ'առնենք 22
անկէ. ինչու որ իր պատուիրանքները
կը պահենք, ու իր
առջեւը հաճոյ եղած բաները կ'ընենք։
Եւ ասիկայ է անոր պատուիրանքը, 23
որ իր Որդւոյն Յիսուսի
Քրիստոսի անուանը հաւատանք
ու մէկզմէկ սիրենք, ինչպէս
որ մեզի պատուէր տուաւ։ Եւ 24
ան որ անոր պատուիրանքները կը
պահէ, անոր մէջը կը կենայ, ու
անիկայ ալ անոր մէջը. և ասկէ
գիտենք որ անիկայ մեր մէջը կը
կենայ, այսինքն ան Հոգիէն որ մեզի
տուաւ։

ԳԼ. Դ

Սիրելիներ՝ ամէն հոգիի մի՛ հաւատաք, 1
հապա հոգիները փորձեցէք
թէ արդեօք Աստուծմէ՞ են.
ինչու որ աշխարհիս մէջ շատ սուտ
մարգարէներ ելած են։ Ասով կըրնաք 2
ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին.
ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը
մարմինով եկած կը խոստովանի,
անիկայ Աստուծմէ է. Եւ ամէն 3
հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմինով
եկած չխոստովանիր, անիկայ
Աստուծմէ չէ. ու ասիկայ Նեռին
հոգին է, որուն համար լսեցիք
թէ պիտի գայ, ու հիմակուընէ ալ
աշխարհիս մէջ է։ Դուք Աստուծմէ 4
էք՝ որդեակներ, ու անոնց
յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկայ
որ ձեր մէջն է, քան թէ անիկայ
որ աշխարհիս մէջ է։ Անոնք 5
աշխարհէ են. անոր համար աշխարհի
վրայով կը խօսին, և աշխարհս
մտիկ կ'ընէ անոնց։ Մենք Աստուծմէ 6
ենք. ան որ զԱստուած կը
ճանչնայ, մեզի մտիկ կ'ընէ. ան որ
Աստուծմէ չէ, մեզի մտիկ չըներ.
ասով կը ճանչնանք ճշմարտութեան
Հոգին ու մոլորութեան
հոգին։

Սիրելիներ՝ մէկզմէկ սիրենք. 7
ինչու որ սէրը Աստուծմէ է. ու
ամէն մարդ որ կը սիրէ, Աստուծմէ
ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱստուած։
Ան որ չսիրեր, զԱստուած 8

չճանչնար. ինչու որ Աստուած սէր
9 է։ Աս բանիս մէջ Աստուծոյ սէրը
մեր վրայ յայտնի եղաւ, որ Աստուած
իր միածին Որդին աշխարհք
խրկեց, որ անոր միջոցովը ապրինք։
10 Աս բանիս մէջ է սէրը, որ չէ՛
թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա
որ անիկայ մեզ սիրեց, ու իր
Որդին խրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն
11 ըլլալու։ Սիրելիներ՝ թէ
որ Աստուած մեզ ասանկ սիրեց,
ուրեմն մենք ալ կը պարտաւորինք
12 մէկզմէկ սիրել։ Մէկը երբէք
զԱստուած տեսած չէ. թէ որ մէկզմէկ
կը սիրենք, Աստուած մեր
մէջը կը բնակի, ու անոր սէրը մեր
13 մէջը կատարեալ է։ Ասով գիտենք
թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝
ու անիկայ մեր մէջը, որ իր
14 Հոգիէն մեզի տուաւ։ Եւ մենք
տեսանք ու կը վկայենք որ Հայրը
իր Որդին խրկեց աշխարհի Փրկիչ
15 ըլլալու։ Ով որ կը խոստովանի
թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է,
Աստուած անոր մէջը կը բնակի,
16 ան ալ Աստուծոյ մէջը։ Եւ մենք
ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը
որ Աստուած մեր վրայ ունի։ Աստուած
սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ
կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բընակի,
ու Աստուած անոր մէջը։
17 Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ
կ'ըլլայ, որ համարձակութիւն ունենանք
դատաստանին օրը. վասն
զի ինչպէս է ինքը, անանկ ալ մենք
18 ենք աս աշխարհիս մէջ։ Սիրոյ
մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ
սէրը վախը մէկ դի կը ձգէ. ինչու
որ վախը տանջանքի ենթակայ է
ուստի ան որ կը վախնայ, սիրոյ
19 մէջ կատարեալ չէ։ Մենք զանիկայ
կը սիրենք, ինչու որ առաջ
20 անիկայ մեզ սիրեց։ Թէ որ մէկը
ըսէ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ,
ու իր եղբայրը ատէ, անիկայ ստախօս
է. քանզի ան որ իր եղբայրը
չսիրեր՝ որ կը տեսնէ, զԱստուած՝
որ չտեսներ, ինտո՞ր կրնայ սիրել։
21 Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք,
թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր
եղբայրն ալ սիրէ։

ԳԼ. Ե

Ամէն մարդ որ կը հաւատայ թէ 1
Յիսուսը Քրիստոսն է, Աստուծմէ
ծնած է, և ամէն մարդ որ
ծնողը կը սիրէ, անկէ ծնածն ալ
կը սիրէ։ Ասով կը ճանչնանք թէ 2
Աստուծոյ որդիները կը սիրենք,
երբոր Աստուած սիրենք ու անոր
պատուիրանքները պահենք։ Ինչու 3
որ ասիկայ է Աստուծոյ սէրը,
որ անոր պատուիրանքները պահենք.
և անոր պատուիրանքները
ծանր բան չեն։ Վասն զի ան ամէնը 4
որ Աստուծմէ ծնած է, աշխարհքին
կը յաղթէ. և ասիկայ է
յաղթութիւնը որ աշխարհին կը
յաղթէ, այսինքն մեր հաւատքը։
Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ, 5
եթէ ոչ անիկայ որ կը հաւատայ
թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է։
Անիկայ է որ եկաւ ջուրով և 6
արիւնով, այսինքն Յիսուս Քրիստոս.
չէ՛ թէ միայն ջուրով, հապա
ջուրով ու արիւնով. և Հոգին
է որ կը վկայէ, ինչու որ Հոգին
ճշմարտութիւն է։ Վասն 7
զի երեք են որ [երկինքի մէջ կը
վկայեն, Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ
Հոգին, և աս երեքը մէկ են։ Ու 8
երեք են որ երկրի վրայ] կը վկայեն,
Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը, և երեքը
միաբան են։ Թէ որ մարդոց 9
վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ
վկայութիւնը աւելի մեծ է.
ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վըկայութիւնը,
որ իր Որդւոյն համար
վկայեց։ Ան որ Աստուծոյ 10
Որդւոյն կը հաւատայ, վկայութիւնը
իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ
չհաւատար, ստախօս կ'ընէ զանիկայ,
ինչու որ չհաւատար ան վըկայութեանը՝
որ Աստուած իր Որդւոյն
համար վկայեց։ Եւ վըկայութիւնը 11
աս է, որ Աստուած
մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ.
ու աս կեանքը անոր Որդւոյն մէջն
է։ Ան որ Որդին ընդունած է, 12
կեանք ունի, և ան որ Աստուծոյ
Որդին ընդունած չէ, կեանք չունի։

13 Աս բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք
թէ յաւիտենական կեանք ունիք
դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն
14 անուանը կը հաւատաք։ Եւ ան
համարձակութիւնը որ մենք անոր
վրայ ունինք՝ աս է, որ ինչ բան
որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին համեմատ՝
15 կը լսէ մեզի։ Եւ թէ որ
գիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ
խնդրելու ըլլանք, աղէկ կը գիտնանք
թէ կ'առնենք խնդիրքներս, որ
կը խնդրենք իրմէն։
16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը
մեղք մը գործեց՝ չէ թէ
մահուան, թող խնդրէ ու Աստուած
անոր կեանք պիտի տայ ան
մահուան չեղած մեղքը գործողին.
մեղք կայ որ մահուան է, չեմ ըսեր
որ անոր համար խնդրէ։ Ամէն 17
անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք
կայ որ մահուան չէ։
Գիտենք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ 18
ծնած է, մեղք չգործեր.
հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է,
իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն
չդպչիր։ Գիտենք որ մենք Աստուծմէ 19
ենք, ու բոլոր աշխարհք
չարին մէջն է։ Եւ գիտենք որ 20
Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու մեզի
միտք տուաւ, որ ճշմարիտը
ճանչնանք. և ան ճշմարիտին
մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսի մէջ. ասիկայ է ճշմարիտ
Աստուած ու յաւիտենական
կեանք։ Որդեակներ՝ ձեզզինքերնիդ 21
կուռքերէն պահեցէք։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր
որդիներուն, որ ես ճշմարտութեամբ
կը սիրեմ, (և չէ թէ
մինակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ
ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,)
2 Ան ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր
մէջը կը մնայ, ու յաւիտեան մեր
3 հետը պիտի ըլլայ. Շնորհք՝ ողորմութիւն՝
խաղաղութիւն Հայր
Աստուծմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝
Հօրը Որդիէն ձեր հետը
ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու
որդիներէդ գտայ որ ճշմարտութեամբ
կը քալեն ան պատուիրանքին
համեմատ, որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ՝ ով Տիկին,
ոչ իբր թէ նոր պատուիրանք
մը քեզի կը գրեմ, հապա ան որ
սկիզբէն ունէինք, որ մէկզմէկ սիրենք։
6 Եւ սէրը աս է՝ որ անոր
պատուիրանքներուն համեմատ քալենք.
աս պատուիրանքը աս է՝ որ
ինչպէս սկիզբէն 'ի վեր լսեցիք,
7 անոր համեմատ քալէք։ Ինչու որ
շատ մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհիս
մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը
մարմինով եկած չեն խոստովանիր.
ասանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու Նեռ
է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, 8
որ աշխատանքնիս չկորսնցընենք,
հապա որ լման վարձք առնենք։ Ամէն 9
ով որ յանցանք կը գործէ ու
Քրիստոսի վարդապետութեանը
մէջ չմնար, անիկայ Աստուած
չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը
մէջ կը կենայ, անիկայ
Հայրն ալ ունի Որդին ալ։
Թէ որ մէկը ձեզի գայ ու աս վարդապետութիւնը 10
չբերէ, անիկայ
տուներնիդ մի ընդունիք, և անոր
Բարև մի ըսէք։ Քանզի ով որ 11
անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար
գործքերուն հաղորդ կ'ըլլայ։
Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, 12
բայց չուզեցի թղթով ու մելանով
ընել. ինչու որ յոյս ունիմ որ ձեզի
գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ,
որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ
ըլլայ։ Բարև կ'ընեն քեզի քու 13
ընտրեալ քրոջդ որդիքը։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն Գայիոս սիրելիին, որն որ
ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ։
2 Սիրելի՛ աղօթք կ'ընեմ որ ամէն
կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ
ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ
3 յաջողութեան մէջ է։ Ինչու որ
շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը
եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ
վրայով վկայեցին,
ինչպէս որ դուն ճշմարտութեամբ
4 կը քալես։ Ասկէ մեծ ուրախութիւն
մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ
իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ
5 կը քալեն։ Սիրելի՛ դուն հաւատարմաբար
կ'ընես, ինչ որ կ'ընես
եղբայրներուն և օտարներուն.
6 Որոնք եկեղեցիին առջևը վկայեցին
քու սիրոյդ վրայով. որ եթէ աստուածահաճոյ
կերպով զանոնք
ճամբայ դնես, աղէկ պիտի ընես։
7 Ինչու որ Աստուծոյ անուանը համար
ելան, ու հեթանոսներէն բան մը չեն
8 առներ։ Ուստի մենք պարտաւոր
ենք անանկները ընդունել, որ
ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք։
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտրեփէս
որ մէջերնին առաջին ըլլալ
կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ Ասոր 10
համար թէ որ գամ, անոր ըրած
գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի
դէմ շաղակրատելով չարախօսութիւն
կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չեղած՝
ինքը չընդունիր եղբայրները,
ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ՝
կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը
հանէ։ Սիրելի՛ չարին նմանող 11
մի ըլլար, հապա բարիին. ան որ
բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է.
բայց ան որ չարիք կը գործէ,
անիկայ զԱստուած տեսած չէ։
Դեմետրիոսին համար ամէնն ալ կը 12
վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն
ալ. մենք ալ կը վկայենք, և դուք
գիտէք որ մեր վկայութիւնը ճշմարիտ
է։
Շատ բան ունէի գրելու, բայց 13
չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով
քեզի գրել։ Սակայն յոյս ունիմ 14
մօտերս քեզ տեսնելու, ու
բերան առ բերան պիտի խօսինք։
Խաղաղութիւն քեզի. բարեկամները 15
քեզի բարև կ'ընեն. բարև
ըրէ մեր բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն
անուանովը։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

1 Յուդա Յիսուս Քրիստոսի ծառայ
ու Յակոբոսին եղբայրը,
ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սրբուած
էք, և Յիսուս Քրիստոսէն
2 պահուած ու կանչուած։ Ողորմութիւն
ու խաղաղութիւն և սէր
ձեր վրայ շատնայ։
3 Սիրելիներ՝ բոլոր ջանքը վրան
առնելով ձեզի գրելու հասարակաց
փրկութեանը համար, ինծի
հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու յորդորել,
որ մղիք ան հաւատքին
համար որ անգամ մը սուրբերուն
աւանդուեցաւ. Քանզի մէկ քանի 4
մարդիկ գաղտուկ մտան, անոնք որ
առաջուց աս դատապարտութեանը
համար որոշուած էին, ամբարիշտներ,
որ մեր Աստուծոյ շնորհքը
անառակութեան դարձուցին, և մի
միայն Իշխանը ու մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսը ուրացան։ Արդ կ'ուզեմ 5
միտքերնիդ բերել, թէև ար-

գէն գիտէք ասիկայ, Թէ Տէրը որ
ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն
ազատեց, ետքը չհաւատացողները
6 կորսնցուց։ Եւ ան հրեշտակները՝
որ իրենց իշխանութիւնը չպահեցին,
հապա իրենց բնակութիւնը
ձգեցին, մշտնջենաւոր կապերով
խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուան
7 դատաստանին։ Ինչպէս Սոդոմ
ու Գոմոր և անոնց բոլորտիքը
եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց
նման պոռնկեցան ընկերներուն մարմինին
ետևէն երթալով, առջևնիս
օրինակ կեցեր են՝ յաւիտենական
կրակին դատապարտութիւնը
8 ընդունելով։ Նմանապէս աս ցնորածներն
ալ մարմինը կը պղծեն,
տէրութիւնը կ'անարգեն, փառաւորներուն
դէմ կը հայհոյեն։
9 Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը
երբոր Սատանային դէմ դնելով՝
Մովսէսին մարմինին համար կը
վիճէր, չհամարձակեցաւ հայհոյութեան
դատապարտութիւն բերել
անոր վրայ, հապա ըսաւ, Տէրը
10 յանդիմանէ քեզ։ Իսկ ասոնք՝
ան բաներուն որ չեն հասկընար,
հայհոյութիւն կ'ընեն. և ան բաները
որ բնականաբար անբան անասուններու
պէս գիտեն, անոնց
11 մէջ կ'ապականին։ Վայ անոնց՝
որ Կայենին ճամբովը գացին, ու
Բաղաամին մոլորութեանը [illegible]
ցանկութեամբ վարձքի ետևէ գացին,
և Կորխին հակառակութեանը
12 մէջ կորսուեցան։ Ասոնք ձեր
սիրոյ խնճոյքներուն մէջ արատներ
են, ու ձեզի հետ կերուխումի նըստած
ատեննին աներկիւղ իրենց
անձը կը կերակրեն. անջուր ամպեր
հովերէն քշուած. պտուղին կորսնցուցած
ծառեր, բերք չունեցող,
երկու անգամ մեռած, արմատէն
13 խլուած. Ծովու կատղած
ալիքներ, որ իրենց անձերուն ամօթը
կը փրփրցընեն. մոլորական
աստղեր, որոնց համար խաւարին
մէգը պահուած է յաւիտեան։
14 Ասոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք
ալ՝ որ եօթներորդ էր Ադամէն,
ու ըսաւ, Ահա Տէրը իր
բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ, Ամենուն 15
դատաստան ընելու, ու
բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու
իրենց ըրած ամբարշտութեանը
բոլոր գործքերուն համար, և բոլոր
խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ
մեղաւորները անոր դէմ
խօսեցան։ Ասոնք տրտնջողներ ու 16
քրթմնջողներ են, որոնք իրենց
ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան.
և իրենց բերանները ամբարտաւան
խօսքեր կը զրուցեն,
և շահի համար երեսպաշտութիւն
կ'ընեն։ Բայց դուք՝ սիրելիներ՝ 17
միտքերնիդ բերէք ան խօսքերը որ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն
առաջուց զրուցուեցան.
Որ ձեզի կ'ըսէին թէ Վերջի ժամանակը 18
ծաղր ընողներ պիտի ըլլան,
որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն
համեմատ պիտի
երթան։

Ասոնք ինքզինքնին զատող, շնչաւորներ 19
են, որ Հոգին չունին։
Բայց դուք սիրելիներ՝ անձերնիդ 20
շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին
վրայ, և Սուրբ Հոգիով աղօթք
ընելով, Անձերնիդ Աստուծոյ 21
սիրոյն մէջ պահեցէք, մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը
սպասելով յաւիտենական
կենաց համար։ Եւ խտրութիւն 22
ընելով՝ ոմանց ողորմեցէք. Եւ 23
ոմանք վախով ազատեցէք՝ կրակէն
յափշտակելով զանոնք, ատելով
մարմինէն աղտոտուած հանդերձն
ալ։

Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ անբիծ 24
պահել, և իր փառքին առջևը
անարատ կայնեցընել ցնծութիւնով,
Մեր փրկչին մի միայն 25
Աստուծոյ [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
ձեռքովը] փառք ու մեծութիւն,
զօրութիւն ու իշխանութիւն
[բոլոր դարերէն առաջ,] և
հիմա ու բոլոր դարերու մէջ։
Ամէն։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը,
որ Աստուած անոր տուաւ
իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ
շուտով պէտք է ըլլալ. և իր հրեշտակին
ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս
2 ծառային իմացուց, Որ
Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ըրաւ,
ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը,
3 ինչ որ տեսաւ։ Երանի
անոր որ կը կարդայ, ու անոնց
որ կը լսեն աս մարգարէութեանս
խօսքերը, և կը պահեն ինչ
որ անոր մէջը գրուած է. ինչու որ
ժամանակը մօտ է։

4 Յովհաննէսէն եօթը եկեղեցիներուն
որ Ասիայի մէջ են. շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ որ է
և որ էր և որ պիտի գայ, ու եօթը
Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին
5 առջևն են, Եւ Յիսուս Քրիստոս
հաւատարիմ վկայէն, որ մեռելներուն
անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն
իշխանը. անոր որ
մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը
6 մեր մեղքերէն լուաց, Եւ մեզ
թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ
Աստուծոյ ու իր Հօրը, անոր փառք
և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։
Ամէն։

7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ամէն
աչք պիտի տեսնէ զանիկայ, և
անոնք որ զանիկայ խոցեցին. և անոր
վրայ կոծ պիտի ընեն երկրի
8 բոլոր ազգերը։ Այո, Ամէն։ Ես
եմ Ալֆա և Օմէղա՝ կ'ըսէ Տէր
[Աստուած], որ է և որ էր և որ
պիտի գայ՝ Ամենակալը։

9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և
Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը
ու թագաւորութեանը և համբերութեանը
մէջ ընկերակիցը, Պատմոս
ըսուած կղզին էի, Աստուծոյ
խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի
վկայութեանը համար։ Եկիրակի 10
օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ,
ու ետևէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի
ձայնի պէս, որ կ'ըսէր. Ինչ որ 11
կը տեսնես գիրքի մը մէջ գրէ, ու
խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, որ
Եփեսոսի, ու Զմիւռնիայի, և
Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և
Սարդիկէի, ու Փիլադելփիայի, և
Լաւոդիկիայի մէջ են։ Եւ դարձայ 12
ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը
խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ եօթը
ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ. Եւ 13
եօթը աշտանակներուն մէջ մէկը
Որդւոյ մարդոյ նման՝ պճնաւոր
պատմուճան մը հագած, ու կուրծքին
վրայ ոսկի գօտի մը կապած.
Եւ իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի 14
պէս ճերմակ ու ձիւնի պէս, ու իր
աչքերը՝ կրակի բոցի պէս. Եւ իր 15
ոտքերը ոսկեպղինձի նման՝ որպէս
թէ հնոցի մէջ կրակ դարձած, ու
իր ձայնը շատ ջուրերու ձայնի պէս.
Եւ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ 16
ունէր, ու իր բերնէն սրած երկբերան
սուր մը կ'ելլէր, և իր երեսը
արևու պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը
կը փայլէ։ Ու երբոր տեսայ զանիկայ, 17
իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս.
ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու
ըսաւ ինծի, Մի վախնար. ես եմ
Առաջինը ու Վերջինը. Եւ ես 18
կենդանի եմ, ու ես ան եմ որ մեռայ,
և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս
յաւիտենից. և ես ունիմ
մահուան ու դժոխքին բանալիները։
[Ուստի] գրէ ինչ որ կը տեսնես, 19
ան որ կայ ու ան որ ետքը պիտի
ըլլայ. Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ 20
որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար,
և եօթը ոսկեղէն աշտանակները.
ան եօթը աստղերը եօթը եկեղեցիներուն
հրեշտակներն են. և եօ-

թը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են ։

ԳԼ. Բ

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ՛, Այսպէս կ՚ըսէ
անիկայ որ իր աջ ձեռքին մէջ
եօթը աստղերը ունի, ու եօթը
ոսկեղէն աշտանակներուն մէջէն կը
2 պտըտի. Գիտեմ՝ քու գործերդ
և քու աշխատութիւնդ ու քու
համբերութիւնդ, և որ չարերուն
չես կրնար տանիլ, ու փորձեցիր
անոնք որ կ՚ըսեն թէ իրենք առաքեալ
են ու չեն, և գտար թէ
3 ստախօս են. Ու համբերութիւն
ունենալով՝ նեղութիւն կրեցիր իմ
անուանս համար ու չթուլցար ։
4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ
5 քու առջի սէրդ ձգեցիր ։ Միտքդ
բեր հիմա ուսկից որ ինկար, ու ապաշխարէ՛
և առջի գործերդ
ըրէ՛. եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ
քեզի, ու քու աշտանակդ իր տեղէն
պիտի շարժեմ՝ թէ որ չապաշխարես ։
6 Բայց ասիկայ ունիս, որ
Նիկողայոսեանց գործերը կ՚ատես,
7 որոնք ես ալ կ՚ատեմ ։ Ան որ ականջ
ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին
ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ
կը յաղթէ՝ անոր ուտել պիտի տամ
կենաց ծառէն, որ Աստուծոյ դրախտին
մէջն է ։
8 Ու Զմիւռնիայի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ, Այսպէս
կ՚ըսէ Առաջինը ու Վերջինը, որ
9 մեռաւ ու կենդանացաւ. Գիտեմ
քու գործերդ ու նեղութիւնդ և
աղքատութիւնդ, (բայց հարուստ
ես,) ու անոնց հայհոյութիւնը՝ որ
կ՚ըսեն թէ իրենք Հրեայ են ու
չեն, հապա Սատանայի ժողովք
10 մը ։ Բնաւ մի՛ վախնար այն բաներէն
որ պիտի կրես. ահա Բանսարկուն
ձեզմէ մէկ քանիները բանտը
պիտի ձգէ որ փորձուիք, և
տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք.
մինչև 'ի մահ հաւատարիմ
եղիր, ու քեզի կենաց պսակը պիտի
11 տամ ։ Ան որ ականջ ունի՝
թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ
եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝
երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի ։
12 Ու Պերգամոնի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ՛, Այսպէս
կ՚ըսէ անիկայ որ սրած երկբերան
13 սուրը ունի. Գիտեմ՝ քու գործերդ,
և թէ ուր կը բնակիս՝ այնտեղ
Սատանային աթոռին եղած
տեղը, ու իմ անունս կը պահես,
և իմ հաւատքս չուրացար այն օրերը
անգամ՝ որ Անթիպաս իմ
հաւատարիմ վկաս սպաննուեցաւ
ձեր մէջը, ուր որ Սատանան կը
14 բնակի ։ Բայց քեզի դէմ քիչ մը
բան ունիմ, որ հոդ Բաղաամին
վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս
որ Բաղակին սորվեցուց Իսրայէլի
որդւոց առջևը գայթակղութիւն
դնել, որ անոնք կռոց զոհուածներ
ուտեն ու պոռնկութիւն
15 ընեն ։ Նոյնպէս ալ դուն Նիկողայոսեանց
վարդապետութիւնը բռնողներ
ունիս, որն որ ես կ՚ատեմ ։
16 [Ուստի] ապաշխարէ. եթէ ոչ՝ շուտով
կու գամ քեզի, ու իմ բերնիս
սրովը պիտի պատերազմիմ անոնց
17 հետ ։ Ան որ ականջ ունի՝
թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ
եկեղեցիներուն. Անոր որ կը յաղթէ՝
պահուած մանանայէն ուտել
պիտի տամ անոր, ու ճերմակ խիճ
մը պիտի տամ անոր, և այն խիճին
վրայ նոր անուն մը գրուած, որն որ
մէկը չգիտեր, բայց միայն ան՝ որ
կ՚ընդունի ։
18 Ու Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ՛, Այսպէս
կ՚ըսէ Աստուծոյ Որդին, որ կրակի
բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտքերը
19 ոսկեպղինձի նման են. Գիտեմ
քու գործերդ և սէրդ ու
ծառայութիւնդ, և քու հաւատքդ
ու համբերութիւնդ, և թէ քու
վերջին գործերդ առաջիններէն շատ
20 են ։ Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ,
որ թող կու տաս Յեզաբել
կնոջ, որ ինքզինքը մարգարէուհի
կ՚անուանէ, ու իմ ծառաներս մոլորցընելով՝
կը սորվեցընէ պոռնկութիւն
ընել և կռոց զոհուածներ
21 ուտել ։ Ու ես անոր ժամանակ

տուի իր պոռնկութեանը վրայ ապաշխարելու,
ու չապաշխարեց ։
22 Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի
ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն
ընողները՝ մեծ նեղութեան մէջ,
թէ որ իրենց գործերուն վրայ չապաշխարեն
23 ։ Ու անոր զաւակները
մահով պիտի սպաննեմ. ու
բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան
թէ ես այն եմ՝ որ երիկամունքները
ու սիրտերը կը քննեմ. և ամէն
մէկերնուդ ձեր գործերուն համեմատ
24 պիտի հատուցանեմ ։ Բայց
ձեզի կ՚ըսեմ միւսներուդ որ Թիւատիրի
մէջ էք, ու այս վարդապետութիւնը
չունիք, որ չճանչցաք
Սատանային խորունկ բաները՝
(ինչպէս որ կ՚ըսեն.) Ձեր վրայ
ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր.
25 Հապա այն որ ունիք՝ պահեցէ՛ք
26 մինչև որ ես գամ ։ Ու ան որ կը
յաղթէ ու իմ գործերս մինչև
վերջը կը պահէ, անոր իշխանութիւն
պիտի տամ ազգերուն վրայ ։
27 (Ու պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ
գաւազանով. անոնք բրուտի ամաններու
պէս պիտի փշրուին.)
28 Ինչպէս որ ես ալ իմ Հօրմէս առի.
ու անոր պիտի տամ առաւօտեան
29 աստղը ։ Ան որ ականջ ունի՝ թող
լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

ԳԼ. Գ

1 Ու Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ՛, Այսպէս
կ՚ըսէ անիկայ որ ունի Աստուծոյ
եօթը Հոգիները ու եօթը աստղերը.
Գիտեմ քու գործերդ՝
որ դուն անուն ունիս թէ կենդանի
2 ես, ու մեռած ես ։ Արթուն
կեցիր և հաստատէ՛ մնացած բաները
որ մեռնելու վրայ են, ինչու
որ քու գործերդ Աստուծոյ առջևը
3 կատարեալ չգտայ ։ Հիմա
միտքդ բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր
ու լսեցիր, ու պահէ՛, և ապաշխարէ՛.
բայց թէ որ արթըննալու չըլլաս,
գողի պէս քու վրադ
պիտի գամ, ու բնաւ պիտի չգիտնաս
թէ որ ժամուն քու վրադ
4 պիտի գամ ։ Սակայն քանի մը
անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ,
որոնք իրենց հանդերձները չաղտոտեցին,
և ճերմակներով պիտի
պտըտին ինծի հետ, քանզի արժանի
5 են ։ Ան որ կը յաղթէ՝
ճերմակներ պիտի հագնի. ու ես
անոր անունը կենաց գիրքէն պիտի
չջնջեմ, և անոր անունը պիտի
դաւանիմ իմ Հօրս առջևը՝ ու անոր
6 հրեշտակներուն առջևը ։ Ան որ
ականջ ունի՝ թող լսէ՛ թէ Հոգին
ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։
7 Ու Փիղադելփիայի մէջ եղած
եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ՛, Այսպէս
կ՚ըսէ ան Սուրբը՝ ան Ճշմարիտը
որ Դաւիթի բանալին ունի,
կը բանայ՝ ու մէկը չկայ որ գոցէ,
և կը գոցէ՝ ու մէկը չկայ որ բանայ.
8 Գիտեմ քու գործերդ. ահա քու
առջիդ բացուած դուռ մը դրի, որ
մէկը չկրնար գոցել. ինչու որ
դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս,
և իմ խօսքս պահեցիր ու իմ անունս
9 չուրացար ։ Ահա ես քեզի
կու տամ Սատանային ժողովքէն
եղողները՝ որոնք կ՚ըսեն թէ իրենք
Հրեայ են, ու չեն, հապա սուտ
կ՚ըսեն. ահա պիտի ընեմ զանոնք
որ գան ու երկրպագութիւն
ընեն քու ոտքերուդ առջևը, և
ճանչնան թէ ես քեզ սիրեցի ։
10 Որովհետև իմ համբերութեանս
խօսքը պահեցիր, ես ալ քեզ պիտի
պահեմ փորձութեան ժամանակը,
որ պատրաստ է գալու բոլոր
աշխարհի վրայ՝ երկրիս երեսը
բնակողները փորձելու համար ։
11 Ահա ես շուտով կու գամ. ունեցածդ
ամուր բռնէ, որ մէկը չառնէ
12 քու պսակդ ։ Ան որ կը յաղթէ՝
անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին
մէջ սիւն մը պիտի ընեմ, ու
ալ դուրս պիտի չելլէ. և անոր
վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի
գրեմ, ու իմ Աստուծոյս քաղաքին
անունը, այսինքն նոր Երուսաղեմին,
որ երկինքէն իմ Աստուծմէս
13 կ՚իջնէ, և իմ նոր անունս. Ան որ
ականջ ունի՝ թող լսէ՛ թէ Հոգին
ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն ։

14 Եւ Լաւոդիկեցի մէջ եղած եկե-
ղեցւոյն հրեշտակին գրէ, Այսպէս
կ'ըսէ Ամէնը՝ հաւատարիմ ու ճշմա-
րիտ Վկան, Աստուծոյ արարա-
15 ծոց Սկիզբը. Գիտեմ քու գործ-
քերդ որ ոչ պաղ ես ու ոչ
տաք. երանի թէ պաղ ըլլայիր
16 կամ տաք։ Ուստի դուն որ
գաղջ ես, ու ոչ տաք՝ ոչ ալ
պաղ, քեզ բերնէս դուրս փսխե-
17 լու վրայ եմ. Վասնզի կ'ըսես, Ես
հարուստ եմ ու մեծցայ և բանի
մը կարօտ չեմ. ու չես գիտեր որ
դուն խեղճ ու թշուառական ես՝ և
18 աղքատ ու կոյր ու մերկ։ Ես
քեզի խորհուրդ կու տամ. ինծմէ
կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու
առ որ հարստանաս, ու ճերմակ
հանդերձներ՝ որ հագնիս, որ քու
ամօթալի մերկութիւնդ չերևնայ.
և աչքերդ դեղ դիր որ տեսնես։
19 Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդի-
մանեմ ու կը խրատեմ. ուստի
նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ՛։
20 Ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը
զարնեմ. թէ որ մէկը իմ ձայնս
լսէ ու դուռը բանայ, անոր քովը
պիտի մտնեմ և անոր հետ ընթ-
րիք պիտի ընեմ, ան ալ իմ հետս։
21 Ան որ կը յաղթէ, իմ հետս իմ ա-
թոռս նստիլ պիտի տամ անոր,
ինչպէս որ ես ալ յաղթեցի ու իմ
Հօրս հետ անոր աթոռը նստայ։
22 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ
Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Դ.

1 Ասոնցմէ ետքը տեսայ, և ահա
երկնքի մէջ բացուած դուռ մը
կար, և առջի ձայնը որ լսեցի,
փողի նման էր, որ ինծի հետ կը
խօսէր ու կ'ըսէր, Հոս ելիր՝ ու
ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի
2 ցուցնեմ։ Եւ շուտ մը Հոգին
իմ վրաս եկաւ. և ահա աթոռ մը
3 դրուած էր երկնքի մէջ. Ու ա-
թոռին վրայ մէկը նստեր էր. և
նստողը յասպիս ու սարդիոն քա-
4 րերու երևութին նման էր։ Եւ
աթոռին բոլորտիքը ծիածան՝ զմը-
րուխտի երևութի նման. ու աթո-
ռին բոլորտիքը քսանըչորս ա-
թոռներ, և ան աթոռներուն վրայ
քսանըչորս երէցներ նստեր էին
ճերմակ հանդերձներ հագած, ու
գլուխնին ոսկիէ պսակներ ունէին։
Եւ աթոռէն փայլակներ ու ձայներ 5
և որոտումներ կ'ելլէին, ու աթո-
ռին առջին եօթը հատ բորբոքած
կրակի ջահեր կային, որոնք
Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են։
Եւ աթոռին առջևը բիւրեղ ապակե- 6
ղէն ծով մը՝ ակնվանիի նման, և
աթոռին մէջը ու աթոռին բոլոր-
տիքը չորս կենդանիներ, որ աչքե-
րով լեցուն էին առջևէն ու ետևէն։
Եւ առջի կենդանին առիւծի նման 7
էր, ու երկրորդ կենդանին՝ զուա-
րակի նման, և երրորդ կենդանին
մարդու երես ունէր, ու չորրորդ
կենդանին՝ թռչող արծիւի նման։
Եւ չորս կենդանիներուն ամէն մէկը 8
չուրջանակի վեց վեց թև ունէր,
ու ներսէն աչքերով լեցուն էին.
ու չէին հանգչեր ոչ ցորեկը ոչ
ալ գիշերը՝ ըսելով, Սուրբ՝
Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամե-
նակալ, որ էր և որ է և որ
պիտի գայ։ Ու երբոր ան կենդա- 9
նիները փառք ու պատիւ և գոհու-
թիւն կու տային աթոռին վրայ
նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս
յաւիտենից, Քսանըչորս երէցնե- 10
րը աթոռին վրայ նստողին առջևը
կ'իյնային ու երկրպագութիւն կ'ը-
նէին յաւիտեանս յաւիտենից կեն-
դանի եղողին, և իրենց պսակները
աթոռին առջևը կը ձգէին՝ ըսե-
լով, Արժանի ես՝ Տէր՝ փառք ու 11
պատիւ և զօրութիւն առնելու.
ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծե-
ցիր, ու քու կամքովդ եղան ու
ստեղծուեցան։

ԳԼ. Ե.

Եւ աթոռին վրայ նստողին աջ 1
ձեռքը մէկ գիրք մը տեսայ՝
ներսէն ու դուրսէն գրուած, և
եօթը կնիքով կնքուած։ Ու մէկ 2
զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
մեծ ձայնով կը կանչէր. Ո՞վ ար-
ժանի է այս գիրքը բանալու և
3 անոր կնիքները քակելու։ Եւ
ոչ երկնքի մէջ՝ ոչ երկրի վրայ
ու ոչ երկրի տակը գտնուեցաւ
մէկը՝ որ կարող ըլլար ան գիրքը
բանալու ոչ ալ անոր նայելու։
4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ մէկը
արժանի չգտնուեցաւ ան գիրքը
բանալու, ոչ ալ անոր նայելու։
5 Ու երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի.
Մի՛ լար. ահա Յուդայի ցեղէն
եղող Առիւծը՝ Դաւիթի Արմատը
յաղթեց ան գիրքը բանալու ու
անոր եօթը կնիքները քակելու։
6 Եւ տեսայ որ աթոռին ու չորս կեն-
դանիներուն մէջտեղը և երէցներուն
մէջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝
որպէս թէ մորթուած, որ եօթը
եղջիւր ու եօթը աչք ունէր, որոնք
Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ
7 բոլոր երկիրը կը ղրկուին։ Եւ
անիկայ եկաւ ու աթոռին վրայ
նստողին աջ ձեռքէն գիրքը առաւ։
8 Ու երբոր գիրքը առաւ, չորս կեն-
դանիները ու քսանըչորս երէց-
ները Գառնուկին առջևը ինկան,
և ամէնքն ալ քնարներ ունէին, ու
ոսկիէ խնկամաններ խունկով լե-
ցուն, որ սուրբերուն աղօթքն է։
9 Եւ նոր երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով,
Արժանի ես դուն այս գիրքը առնե-
լու և ասոր կնիքները բանալու.
ինչու որ մորթուեցար, ու մեզ
ծախու առիր Աստուծոյ՝ քու արիւ-
նովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժո-
10 ղովուրդէ ու ազգէ. Եւ մեզ մեր
Աստուծոյ թագաւորներ ու քահա-
նաներ ըրիր, ու երկրի վրայ պիտի
11 թագաւորենք։ Եւ նայեցայ՝ ու
շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի,
որոնք աթոռին ու կենդանիներուն
և երէցներուն բոլորտիքն էին. ու
անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց և
12 հազարք հազարաց. Որոնք մեծ
ձայնով կ'ըսէին, Այս մորթուած
Գառնուկը արժանի է զօրութիւն
ու հարստութիւն և իմաստութիւն
ու կարողութիւն և պատիւ ու
փառք ու օրհնութիւն առնելու։
13 Եւ բոլոր արարածները որ երկնքի
մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տա-
կը և ծովու մէջ, ու ամէն ինչ որ
անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին,
Աթոռին վրայ նստողին և Գառնու-
կին օրհնութիւն ու պատիւ և
փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից։ Եւ չորս կենդանի- 14
ները կ'ըսէին, Ամէն. ու երէցները
ինկան ու երկրպագութիւն ըրին։

ԳԼ. Զ.

Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը կը- 1
նիքներուն մէկը բացաւ, ու
չորս կենդանիներուն մէկէն որոտու-
մի պէս ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր,
Եկուր ու տես։ Ու տեսայ՝ և ա- 2
հա ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ
հեծնողը աղեղ մը ունէր. և պսակ
մը տրուեցաւ անոր, և անիկայ
յաղթող ելաւ ու յաղթելու ելաւ։
Ու երբոր երկրորդ կնիքը բա- 3
ցաւ, երկրորդ կենդանիէն լսեցի
որ կ'ըսէր, Եկուր։ Եւ ուրիշ 4
ձի մը ելաւ շառագոյն, ու անոր
վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուե-
ցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը
առնէ, որ իրարու սպաննեն. ու ա-
նոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ։
Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, 5
երրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ը-
սէր, Եկուր ու տես. ու տեսայ՝
և ահա սև ձի մը, ու անոր վրայ
հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։
Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն 6
մը լսեցի որ կ'ըսէր, Կապիճ մը
ցորենը մէկ դահեկանի, ու իրեք
կապիճ գարին մէկ դահեկանի. և
ձէթին ու գինիին վնաս չընես։
Ու երբոր չորրորդ կնիքը բա- 7
ցաւ, չորրորդ կենդանիէն ձայն մը
լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։
Ու տեսայ՝ և ահա դեղին ձի մը, ու 8
անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ
էր, և Դժոխքը անոր ետևէն կ'եր-
թար. ու անոնց իշխանութիւն տը-
րուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ,
որ սրով ու սովով և մահով ու
երկրի գազաններով սպաննեն։
Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բա- 9
ցաւ, սեղանին տակը տեսայ ան
մարդոց հոգիները, որ սպաննուած
էին Աստուծոյ խօսքին համար, ու
անոր վկայութեանը համար՝ որ ի-

10 րոնք ունէին ։ Եւ մեծ ձայնով ա-
ղաղակեցին ու ըսին ․ Ո՛վ սուրբ ու
ճշմարիտ Տէր՝ մինչեւ ե՞րբ չես դա-
տեր ու մեր արիւնին վրէժը երկրի
11 բնակիչներէն պահանջեր ։ Եւ ճեր-
մակ հանդերձներ տրուեցաւ անոնց ,
ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը ա-
տեն ալ հանգչին , մինչեւ որ անոնց
ծառայակիցները ու անոնց եղբայր-
ները լման ըլլան , որոնք իրենց պէս
պիտի սպաննուէին ։
12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնի-
քը բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ ,
ու արեւը սեւցաւ մազեղէն քուրձի
մը պէս , և լուսինը [բոլորովին] ա-
13 րիւնի պէս եղաւ ․ Ու երկնից աստ-
ղերը գետինը թափթփեցան , ինչ-
պէս որ սաստիկ հովէն շարժուած
թզենին իր տհաս պտուղները կը
14 թափէ ․ Եւ երկինքը գալարուող
տոմսի պէս կը քաշուէր ․ ու բոլոր
լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն
15 շարժեցան ։ Ու երկրի թագաւոր-
ները և մեծամեծները ու հարուստ-
ները , հազարապետները և զօրա-
ւորները , ու բոլոր ծառաները ու
բոլոր ազատները այրերուն և լերանց
ապառաժներուն մէջ պահուըտե-
16 ցան ․ Եւ լեռներուն ու ապառաժ-
ներուն կ՚ըսէին , Մեր վրայ ինկէք
ու մեզ ծածկեցէ՛ք անոր երեսէն՝ որ
աթոռին վրայ կը նստի , ու Գառ-
17 նուկին բարկութենէն ․ Ինչու որ
անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ ,
ու ո՞վ կրնայ դիմանալ ։

ԳԼ. Է.

1 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշ-
տակներ՝ որոնք երկրի չորս ան-
կիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս
հովերը բռներ էին , որ երկրի վրայ
հով չփչէ , ու ո՛չ ծովու վրայ , ո՛չ
2 ալ մէկ ծառի մը վրայ ։ Եւ մէկ
ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ որ ա-
րեւելքէն ելաւ , ու կենդանի Աս-
տուծոյ կնիքը ունէր ․ և մեծ ձայ-
նով մը աղաղակեց այն չորս հրեշ-
տակներուն , որոնց իշխանութիւն
տրուած էր երկրին ու ծովուն վնա-
3 սելու , Ու ըսաւ , Երկրին վնաս
մ՚ ընէք , ո՛չ ծովուն , ո՛չ ալ
ծառերուն , մինչեւ որ մեր Աստու-
ծոյն ծառաներուն ճակատները կնի-
քենք ։ Եւ կնքուածներուն համրան- 4
քը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասու-
նուչորս հազար՝ Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ցեղերէն կնքուած ․ Յուդայի 5
ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած,
Ռուբէնի ցեղէն տասուերկու հա-
զար կնքուած , Գադի ցեղէն տա-
սուերկու հազար կնքուած , Ասերի 6
ցեղէն տասուերկու հազար կնքուած,
Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու
հազար կնքուած , Մանասէի ցե-
ղէն տասուերկու հազար կնքուած ,
Շմաւոնի ցեղէն տասուերկու հա- 7
զար կնքուած , Ղեւիի ցեղէն տա-
սուերկու հազար կնքուած , Իսա-
քարի ցեղէն տասուերկու հազար
կնքուած , Զաբուղոնի ցեղէն տա- 8
սուերկու հազար կնքուած , Յովսէ-
փի ցեղէն տասուերկու հազար
կնքուած , Բենիամինի ցեղէն տա-
սուերկու հազար կնքուած ։
Ասկէ ետքը տեսայ , և ահա մեծ 9
բազմութիւն՝ զոր ոչ մէկը չէր կըր-
նար համրել , բոլոր ազգերէն ու
ցեղերէն և ժողովուրդներէն ու լե-
զուներէն , որոնք աթոռին առջեւը
ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝
ճերմակ հանդերձներ հագած և
ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած ․
Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին ըսե- 10
լով ․ Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝
որ աթոռին վրայ կը նստի , ու
Գառնուկին ։ Եւ բոլոր հրեշտակ- 11
ները աթոռին ու երէցներուն և չորս
կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր
էին , ու իրենց երեսներուն վրայ
աթոռին առջեւը ինկան ու Աստու-
ծոյ երկրպագութիւն ըրին , Ըսե- 12
լով , Ամէն ․ օրհնութիւն ու փառք
և իմաստութիւն ու գոհութիւն և
պատիւ ու զօրութիւն և կարողու-
թիւն մեր Աստուծոյն յաւիտեանս
յաւիտենից ․ Ամէն ։ Ու երէցնե- 13
րէն մէկը պատասխան տալով՝ ին-
ծի ըսաւ , Ասոնք որ ճերմակ հան-
դերձներ հագած են՝ ո՞վ են , և
ուրկէ՞ց եկան ։ Ես ալ ըսի անոր , 14
Տէ՛ր իմ՝ դուն գիտես ․ ու ըսաւ
ինծի , Ասոնք են մեծ նեղութենէ
եկողները , որ իրենց հանդերձնե-
րը լուացին , ու զանոնք Գառնու-
15 կին արիւնովը ճերմկցուցին ․ Անոր
համար Աստուծոյ աթոռին առջեւն
են , և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու
գիշեր իր տաճարին մէջը ․ և աթո-
ռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի
16 տարածէ անոնց վրայ ․ Ասկէ ետեւ
ո՛չ պիտի անօթենան ու ո՛չ ծա-
րաւին , ո՛չ ալ արեւը կամ մէկ
տապութիւն մը անոնց վրայ պիտի
17 իյնայ ․ Վասն զի Գառնուկը որ ա-
թոռին մէջն է , պիտի հովուէ զա-
նոնք , ու կենդանի ջուրերու աղ-
բիւրները պիտի առաջնորդէ զա-
նոնք ․ և Աստուած բոլոր արցունք-
ները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն ։

ԳԼ. Ը.

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բա-
ցաւ , լռութիւն եղաւ երկինքը
կէս ժամու չափ ։
2 Եւ տեսայ այն եօթը հրեշտակ-
ները , որ Աստուծոյ առջեւը կը
կայնէին ․ ու անոնց եօթը փող
3 տրուեցաւ ։ Եւ ուրիշ հրեշտակ
մը եկաւ սեղանին առջեւը կայնե-
ցաւ , ու ոսկեղէն խնկաման մը
ունէր ․ և իրեն շատ խունկ տրուե-
ցաւ , որ բոլոր սրբոց աղօթքնե-
րուն հետ աթոռին առջեւը եղող
ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ ։
4 Եւ խունկերուն ծուխը սրբոց ա-
ղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռ-
5 քէն Աստուծոյ առջեւը ելաւ ։ Ու
հրեշտակը առաւ խնկամանը ու
զանիկայ սեղանին կրակէն լեցուց ,
և ձգեց երկրին վրայ ․ ու եղան ձայ-
ներ և որոտումներ ու փայլակներ
6 ու երկրաշարժ ։ Եւ եօթը հրեշ-
տակները որ եօթը փողերը ունէին՝
պատրաստուեցան որ հնչեցնեն ։
7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչե-
ցուց , ու եղաւ կարկուտ ու կրակ
արիւնով խառնուած , ու երկրի
վրայ ձգուեցաւ , [ու երկրին երրորդ
մասը այրեցաւ , և ծառերուն եր-
րորդ մասը այրեցաւ ,] ու ամէն
կանանչ խոտ այրեցաւ ։
8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը
հնչեցուց , և որպէս թէ մէկ մեծ
լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը
ձգուեցաւ , ու ծովուն երրորդ մասը
արիւն եղաւ ․ Եւ ծովուն մէջի շըն- 9
չաւոր արարածներուն երրորդ մասը
մեռաւ , ու նաւերուն երրորդ մասը
կորսուեցաւ ։
Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչե- 10
ցուց , ու երկինքէն մէկ մեծ աստղ
մը ինկաւ ջահի մը պէս բորբոքած ,
և գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն
երրորդ մասին վրայ ինկաւ ։ Եւ 11
այն աստղին անունը Օշինդր էր ․
ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր
եղաւ , և շատ մարդիկ ջուրերէն
մեռան ․ քանզի դառն եղան ։
Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը 12
հնչեցուց , ու արեւին երրորդ մա-
սը և լուսնին երրորդ մասը ու
աստղերուն երրորդ մասը զար-
նուեցաւ , անանկ որ անոնց երրորդ
մասը խաւարի , և օրուան երրորդ
մասը լոյս չտայ , նոյնպէս ալ գի-
շերուանը ։
Եւ նայեցայ՝ ու երկնից մէջ թըռ- 13
չող հրեշտակի մը ձայն լսեցի , որ
մեծ ձայնով կ՚ըսէր , Վա՜յ, վա՜յ, վա՜յ
երկրի վրայ բնակողներուն՝ այն մը-
նացած փողի ձայներուն համար , որ
երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն ։

ԳԼ. Թ.

Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը 1
հնչեցուց , ու տեսայ որ երկինք-
քէն աստղ մը ինկաւ երկրի վրայ ,
և անդունդի գուբին բանալին
անոր տրուեցաւ ․ Ու անդունդին 2
գուբը բացաւ , ու այն գուբէն ծուխ
կ՚ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս ․
ու խաւարեցաւ արեւը ու օդը գու-
բին ծուխէն ։
Եւ ծուխէն մարախներ կ՚ելլէր 3
երկրի վրայ ․ ու անոնց զօրութիւն
տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ու-
նեցած զօրութեանը պէս ․ Եւ ա- 4
նոնց ըսուեցաւ որ չվնասեն երկրի
խոտին , ո՛չ ալ կանանչեղէնի մը
և ոչ մէկ ծառի մը , հապա միայն
այն մարդոց , որոնք իրենց ճակատ-
ներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չու-
նին ։ Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ 5
որ չսպաննեն զանոնք , հապա չար-

չարեն զանոնք հինգ ամիս . ու ա-
նոնց տանջանքը կարիճի
տանջանքին պէս էր՝ երբոր
6 մարդը կը զարնէ : Ու ան օրերը
մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու
պիտի չգտնեն . և պիտի ուզեն
մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի
7 փախչի : Ու մարախներուն նը-
մանութիւնը՝ պատերազմի պատ-
րաստուած ձիերու պէս , ու անոնց
գլուխներուն վրայ ոսկեղէն պսակ-
ներու պէս , և անոնց երեսները
8 մարդոց երեսներու պէս էր . Ու
անոնք մազեր ունէին կանանց մա-
զերուն պէս , ու անոնց ակռաները
առիւծներու ակռաներուն պէս էր :
9 Ու զրահներ ունէին երկաթէ զրահ-
ներու պէս . ու անոնց թեւերուն
ձայնը պատերազմի վազող շատ
ձիեր լծուած կառքերու ձայնին պէս
10 էր : Ու կարիճներու նման պոչեր
ունէին , ու պոչերնուն վրայ խայ-
թոց . և իշխանութիւն ունէին
հինգ ամիս մարդոց վնասելու :
11 Ու իրենց վրայ թագաւոր ունէին
անդունդին հրեշտակը , որուն ա-
նունը Եբրայեցերէն Աբադոն , և
Յոյն լեզուով կ՚ըսուի Ապողղիոն :
12 Մէկ վայը անցաւ . ասկէ ետև
ահա երկու վայեր ալ կու գան :
13 Ու վեցերորդ հրեշտակը փողը
հնչեց , ու ձայն մը լսեցի Աստու-
ծոյ առջևը եղող ոսկի սեղանին
14 չորս եղջիւրներէն , Որ կ՚ըսէր
վեցերորդ հրեշտակին որ փողը
ունէր , Եփրատ մեծ գետին վրայ
կապուած չորս հրեշտակները ար-
15 ձակէ՛ : Ու ան չորս հրեշտակները
արձակուեցան , որ պատրաստուած
էին ժամի ու օրուան և ամսոյ
ու տարիի համար , որ մարդոց եր-
16 րորդ մասը մեռցնեն : Ու ձիա-
ւոր զօրքերուն համրանքը երկու
բիւրք բիւրուց էր , ու լսեցի անոնց
17 համրանքը : Ու տեսիլքին մէջ
այսպէս տեսայ ձիերը , ու անոնց
վրայ հեծնողները , որ ունէին հրե-
ղէն ու յակնթեղէն և ծծմբեղէն
զրահներ . և ձիերուն գլուխները
առիւծներու գլուխներուն պէս էր ,
ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և
ծծումբ կ՚ելլէր : Այս երեք [հա- 18
րուած]ներէն մարդոց երրորդ մասը
մեռաւ , այսինքն կրակէն ու ծու-
խէն ու ծծումբէն՝ որ անոնց
բերնէն կ՚ելլէր : Ինչու որ անոնց 19
զօրութիւնը բերաններնուն մէջն է ,
ու պոչերնուն մէջ . քանզի անոնց
պոչերը օձերու նման էին , ու գը-
լուխներ ունէին որոնցմով կը վը-
նասէին : Ու ուրիշ մարդիկ որ 20
աս հարուածներէն չսպաննուեցան ,
իրենց ձեռացը գործքերէն չապաշ-
խարեցին , որ երկրպագութիւն չը-
նեն դեւերուն՝ ու ոսկիէ և արծաթէ
ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շի-
նուած կուռքերուն , որոնք ո՛չ
կրնան տեսնել , ո՛չ ալ լսել ու
ո՛չ քալել . Նաև չապաշխարեցին 21
իրենց մարդասպանութիւններէն ,
ո՛չ ալ իրենց կախարդութիւննե-
րէն , ո՛չ ալ իրենց պոռնկութե-
նէն , և ո՛չ իրենց գողութիւննե-
րէն :

ԳԼ. Ժ.

Ու տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշ- 1
տակ մը որ երկինքէն կ՚իջնէր ,
ու ամպ հագած էր , և իր գլխուն
վրայ ծիածան կար . ու իր երեսը
արեւի պէս էր , և իր ոտքերը կրակի
սիւներու պէս . Ու իր ձեռքը գըր- 2
քոյկ մը ունէր բացուած . ու իր
աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ , և
ձախը՝ ցամաքին վրայ . Ու մեծ 3
ձայնով աղաղակեց առիւծի մը գո-
չելուն պէս . ու երբոր աղաղակեց ,
եօթը որոտումները իրենց ձայնե-
րովը խօսեցան : Ու երբոր եօթը 4
որոտումները խօսեցան , պիտի գը-
րէի . ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ
կ՚ըսէր , Կնքէ՛ ան բաները որ եօ-
թը որոտումները խօսեցան , ու
զանոնք մի՛ գրեր : Ու ան հրեշ- 5
տակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին
վրայ կայնած տեսայ , իր [աջ] ձեռքը
երկինքը վերցուց . Ու երդում 6
ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից Կեն-
դանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց
երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է ,
ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է ,
և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է ,

թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ .
7 Հապա եօթներորդ հրեշտակին
ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հնչեցը-
նէ , Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կա-
տարուի , ինչպէս որ իր ծառանե-
րուն մարգարէներուն աւետիս տը-
ւաւ :

8 Ու ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի ,
նորէն խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ ,
Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծո-
վուն ու ցամաքին վրայ կայնող հը-
9 րեշտակին ձեռքն է : Ես ալ հրեշ-
տակին գացի ու ըսի անոր , Տո՛ւր
ինծի այդ գրքոյկը . ու ըսաւ ինծի ,
Ա՛ռ աւիկայ ու կե՛ր . և քու փո-
րիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատ-
ճառէ , բայց բերնիդ մէջ մեղրի
10 պէս անոյշ պիտի ըլլայ : Ու
գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի
ու կերայ զանիկայ . և իմ բերնիս
մէջը մեղրի պէս անոյշ էր , և ու-
տելէս ետքը փորիս մէջը դառնու-
11 թիւն եղաւ : Ու ըսաւ ինծի ,
Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէ-
ութիւն ընես շատ ժողովուրդնե-
րու և ազգերու ու լեզուներու և
թագաւորներու վրայով :

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու ինծի մէկ եղէգ մը տրուեցաւ
գաւազանի պէս , և հրեշտակը
կայներ էր ու կ՚ըսէր , Ելի՛ր ու
չափէ՛ Աստուծոյ տաճարը ու սե-
ղանը՝ և անոր մէջ երկրպագու-
2 թիւն ընողները : Ու գաւիթը
որ տաճարին դուրսն է , ձգէ՛ և մի՛
չափեր , ինչու որ անիկայ հեթա-
նոսներուն տրուած է , ու անոնք
սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն
3 քառասունըերկու ամիս : Ու իմ
երկու վկաներուս զօրութիւն պիտի
տամ , և անոնք քուրձ հագած հա-
զար երկու հարիւր ու վաթսուն օր
4 մարգարէութիւն պիտի ընեն : Ա-
նոնք ան երկու ձիթենիները ու
երկու աշտանակներն են , որ երկրին
5 Տէրոջը առջևը կը կենան : Ու
թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ը-
նել , անոնց բերաններէն կրակ
կ՚ելլէ , ու իրենց թշնամիները
կ՚ուտէ . և թէ որ մէկը ուզէ անոնց
վնաս ընել , պէտք է որ անիկայ
այսպէս սպաննուի : Ասոնք իշխա- 6
նութիւն ունին երկինքը գոցելու՝
որ իրենց մարգարէութեան օրերը
անձրեւ չգայ , ու ջուրերուն վրայ
իշխանութիւն ունին՝ անոնք արիւն
դարձնելու , և ամէն կերպ պա-
տուհասներով երկիրը զարնելու՝
քանի անգամ որ ուզեն : Ու երբ- 7
որ իրենց վկայութիւնը կատարեն ,
ան ատենը անդունդէն ելլող գա-
զանը անոնց հետ պատերազմ պիտի
ընէ , և անոնց պիտի յաղթէ ու
պիտի սպաննէ անոնք : Ու անոնց 8
դիերը ինկած պիտի մնան ան մեծ
քաղաքին հրապարակին մէջ , որ
հոգեւորապէս կ՚ըսուի Սոդոմ ու
Եգիպտոս , ուր որ մեր Տէրն ալ
խաչուեցաւ : Ու ժողովուրդներէն 9
ու ցեղերէն և լեզուներէն ու ազ-
գերէն պիտի տեսնեն անոնց դիերը
երեք ու կէս օր . ու թող պիտի
չտան անոնց դիերը գերեզմաններու
մէջ թաղելու : Ու անոնք որ 10
երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ
պիտի ըլլան ու խնդան անոնց վրայ .
մինչև անգամ իրարու ընծաներ
պիտի խրկեն . ինչու որ աս երկու
մարգարէները երկրի բնակիչները
չարչարեցին :

Ու երեք ու կէս օրէն ետև Աս- 11
տուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ
անոնց մէջ , ու իրենց ոտքերուն
վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնող-
ներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ : Ու 12
երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցին , որ
կ՚ըսէր անոնց , Վե՛ր ելէ՛ք՝ հո՛ս
[illegible] . և անոնք ամպով երկինքը
վերացան . ու անոնց թշնամիները
զանոնք տեսան : Ու նոյն ժամուն 13
մեծ երկրաշարժ մը եղաւ , ու քա-
ղաքին տասներորդ մասը կործանե-
ցաւ , և ան երկրաշարժէն եօթը
հազար մարդիկ մեռան , ու մնա-
ցածները վախով լեցուեցան ու
փառք տուին երկնից Աստուծոյն :
Երկրորդ վայը անցաւ . ահա եր- 14
րորդ վայը շուտով կու գայ :

Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը 15
հնչեց . ու երկինքի մէջ մեծ ձայ-
ներ եղան որ կ՚ըսէին , Աշխարհին

թագաւորութիւնները մեր Տէրոջը ու իր Օծեալինը եղան, և Անիկա պիտի թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից։ 16 Ու քսանըչորս երէցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջևը, իրենց երեսներուն վրայ ինկան, և Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝ 17 ըսելով, «Գոհութիւն կը մատուցանենք՝ Ամենակալ Տէր Աստուած՝ որ ես և որ էիր, որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր ու թագաւորեցիր։ 18 Ու ազգերը բարկացան․ ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և մեռելներուն ժամանակը՝ որ դատուին, ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունէդ վախցողներուն՝ պզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականես։

19 Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ, և անոր ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջը երևցաւ․ ու եղան փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ ու երկրաշարժ և խոշոր կարկուտ։»

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երևցաւ․ մէկ կնիկ մը արևը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը․ և իր գլխուն վրայ 2 տասնըերկու աստղէ պսակ մը․ Ու յղի էր, ու երկանց մէջ ըլլալով և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով կը պոռար։

3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երևցաւ, և ահա մէկ մեծ շառագոյն վիշապ մը, որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, և իր գլուխներուն 4 վրայ եօթը թագ։ Ու անոր պոչը երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, ու անոնք երկրի վրայ ձգեց․ և վիշապը կեցեր էր այն կնիկանը առջևը որ ծնանելու վրայ էր, որ երբոր ծնանի, անոր 5 զաւակը կլլէ։ Ու Անիկա արու զաւակ մը ծնաւ, որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը․ և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը ու անոր աթոռին քովը։ 6 Ու կնիկը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, որ հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր։

7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ․ Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան․ վիշապն ալ իր հրեշտակներովը պատերազմեցաւ․ 8 Ու չկրցան դէմ կենալ, ու երկինքի մէջ՝ ալ տեղ չգտնուեցաւ անոնց։ 9 Ու հոն ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ այն առջի օձը որ Բանսարկու ու Սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշխարհ մոլորցուց․ ու իր հրեշտակները իրեն հետ հոն ձգուեցան երկրի վրայ։ 10 Ու մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր, «Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը․ ինչու որ մեր եղբայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ, որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր Աստուծոյն առջևը ցորեկ ու գիշեր։ 11 Ու անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութեանը խօսքովը․ և իրենց կեանքը չսիրեցին մինչև 'ի մահ։ 12 Ասոր համար ուրախացէք ո՛վ երկինք ու անոր մէջը բնակողներ․ վա՜յ երկրին ու ծովուն, որ Բանսարկուն ձեզի իջաւ, որ շատ բարկութիւն ունի գիտնալով որ քիչ ժամանակ պիտի կենայ։

13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ, արու զաւակ ծնանող կնիկանը ետևէն ինկաւ։ 14 Ու այն կնիկանը մեծ արծիւի երկու թևեր տրուեցան, որ անապատ իր տեղը թռչի, ուր որ պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն։ 15 Ու օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնիկանը ետևէն, որ զանիկայ հեղեղով ընկղմէ։ 16 Ու երկիրը օգնեց կնիկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ և կլլեց այն գետը, որ վիշապը իր բերնէն վազցուց։ 17 Ու վիշապը բարկացաւ կնիկանը դէմ, և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահեն, ու Յիսուսի վկայութիւնը ունէին։

18 Ու կայնեցայ ծովուն աւազին վրայ․

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելլէր, և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր․ և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ, ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան 2 անուններ կար։ Ու այն գազանը որ տեսայ՝ ընձու նման էր, ու իր ոտքերը արջու պէս, և իր բերանը առիւծի բերնի պէս․ ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր 3 աթոռը ու մեծ իշխանութիւն։ Ու անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ վիրաւորուածի պէս էր․ ու անոր մահուան վէրքը առողջացաւ, և բոլոր երկիրը գազանին ետևէն զարմա- 4 ցաւ։ Ու երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւն տուաւ, ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով, Ո՞վ է աս գազանին նման․ և ո՞վ կրնայ 5 անոր հետ պատերազմ ընել։ Ու անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ․ և քառասունըերկու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ իր ջանքը ընե- 6 լու։ Ու իր բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ, անոր անունը ու անոր խորանը ու՝ երկինքը բնակողները հայհոյելու։ 7 Ու անոր [illegible] տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմ ընելու ու անոնց յաղթելու․ և անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու [և ժողովուրդներու] ու լե- 8 զուներու և ազգերու վրայ․ Ու անոր երկրպագութիւն պիտի ընեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց անունները աշխարհքիս սկիզբէն 'ի վեր՝ մորթուած Գառնուկին կենաց գրքին մէջը գրուած չեն։ 9 Ո՛վ որ ականջ ունի՝ թող լսէ։

10 Ո՛վ որ գերութեան քշէ, ինքը գերի պիտի տարուի․ ո՛վ որ սրով սպաննէ, պէտք է որ ինքը սրով սպաննուի․ հոս է սուրբերուն համբերութիւնը ու հաւատքը։

11 Ու մէկ ուրիշ գազան մը տեսայ որ երկրէն կ'ելլէր, ու գառնուկի նման երկու եղջիւր ունէր, ու կը խօսէր վիշապին պէս։ 12 Ու առջի գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը [illegible] անոր առջևը, ու երկիրը և անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առջի գազանին՝ որուն մահուան վէրքը առողջացաւ։ 13 Ու մեծ նշաններ կ'ընէր, ու մինչև անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէր երկրի վրայ մարդոց առջևը։ 14 Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորցնէր այն նշաններով, որ իր ձեռքը տրուած էր գազանին առջևը ընելու․ ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր որ պատկեր շինեն այն գազանին, որ սրով վիրաւորուած էր ու առողջացաւ։ 15 Ու [illegible] տրուեցաւ անոր, որ գազանին պատկերին հոգի տայ, որ գազանին պատկերը խօսի․ և ո՛վ որ գազանին պատկերին երկրպագութիւն չընէ, զանիկայ սպաննել տայ։ 16 Ու կը ստիպէր ամէնը՝ պզտիկները ու մեծերը և հարուստները ու աղքատները և ազատները ու ծառաները, որ իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ ընդունին․ 17 Ու որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծախել, բայց միայն ան որ ունի դրոշմը կամ գազանին անունը կամ անոր անուանը թիւը։ 18 Հոս է իմաստութիւնը․ ո՛վ որ միտք ունի, թող համրէ գազանին թիւը․ քանզի մարդու մը թիւ է, ու անոր թիւը վեց հարիւր վաթսունըվեց է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու տեսայ՝ և ահա Գառնուկը կայներ էր Սիոն լերանը վրայ, ու անոր հետը հարիւր քառասունըչորս հազարը, որոնք ունէին [անոր անունը և] անոր Հօրը անունը ի-

րենց ճակատներուն վրայ գրուած ։

2 Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի շատ ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որոտումի ձայնի մը պէս , ու լսած ձայնս քնարահարներուն իրենց քնարները զարնելուն ձայնին կը նմանէր ։

3 Եւ նոր երգ կ'երգէին աթոռին առջեւը ու չորս կենդանիներուն ու երէցներուն առջեւը . և մէկը չէր կրնար այն երգը սորվիլ բաց 'ի այն հարիւր քառասունեւչորս հազարէն , որոնք երկրէն փրկուած

4 էին ։ Ասոնք անոնք են որ կնիկներու հետ չպղծուեցան , քանզի կոյս են . ասոնք Գառնուկին ետեւէն կ'երթան' ուր որ ան երթայ . ասոնք մարդոց մէջէն փրկուեցան Աստուծոյ ու Գառնուկին երախայրի ըլ-

5 լալու . Եւ անոնց բերանը սուտ չգտնուեցաւ , ինչու որ անբիծ են ։

6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ' որ կը թռչէր երկինքին մէջ , և ունէր յաւիտենական աւետարանը' քարոզելու բոլոր ազգերուն ու ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողովուրդներուն որ երկրի վրայ կը

7 բնակին . Եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր , Աստուծմէ վախցէ՛ք ու փառք տուէ՛ք անոր , ինչու որ անոր դատաստանին ժամը եկաւ . ու երկրպագութիւն ըրէք անոր' որ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու ջուրերուն աղբիւրները ։

8 Եւ անոր ետեւէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու ըսաւ , Ինկաւ' ինկաւ մեծ Բաբելոնը , ինչու որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի

9 պոռնկութեանը գինիէն ։ Եւ անոնց ետեւէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ , ու մեծ ձայնով մը ըսաւ , Մէկ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ , և դրոշմը իր ճակատին վրայ կամ

10 իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի , Անիկայ Աստուծոյ սրտմտութեանը գինիէն պիտի խմէ' որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ , և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջեւը ու Գառնուկին առջեւը ։ Եւ անոնց տանջանքին 11 ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից . և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք' որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն , և անոր անուանը դրոշմը կ'ընդունին ։ Հոս է 12 սուրբերուն համբերութիւնը , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն ։

Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի' որ կ'ըսէր , Գրէ' , Այսուհետեւ երանելի են այն մեռելները' որոնք Տէրոջմով կը մեռնին , այո' կ'ըսէ Հոգին , որ իրենց աշխատութիւններէն հանգչին . ու իրենց գործերը իրենց ետեւէն կ'երթան ։ 13

Եւ տեսայ' և ահա ճերմակ ամպ մը , ու այն ամպին վրայ մէկը նըստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման . և իր գլուխը ոսկիէ պսակ մը' ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր ։ 14

Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր , որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր — կ'ըսէր , Երկնցու՛ր քու մանգաղդ ու հնձէ՛ . ինչու որ հնձելու ժամանակը եկաւ , ինչու որ երկրի հունձքը հասունցած է ։ Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր , իր մանգաղը երկրին վրայ երկնցուց' ու երկիրը հնձուեցաւ ։ 15 16

Ու երկինքին մէջի տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , և անիկայ ալ սուր մանգաղ մը ունէր ։ Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ , որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր , ու մեծ ձայնով կանչեց անոր' որ սուր մանգաղը ունէր , ու ըսաւ , Երկնցու՛ր քու սուր մանգաղդ , ու երկրի այգիին ողկոյզները կթէ՛ , ինչու որ անոր խաղողները հասունցած են ։ Եւ այն հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ երկնցուց , ու երկրին այգիին խաղողները կթեց , ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ հնձանին մէջ ձգեց ։ Եւ հնձանը քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ . ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր , որ մինչեւ ձիերուն սանձերը — հազար վեց հարիւր ասպարէզ կը հասնէր ։ 17 18 19 20

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ ուրիշ մեծ ու զարմանալի նըշան մը տեսայ երկինքի մէջ , եօթը հրեշտակներ' որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին , որովհետեւ անոնցմով կը կատարուէր

2 Աստուծոյ բարկութիւնը ։ Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը կրակով խառնուած . և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու անոր պատկերին և անոր անուանը թըւոյն , ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին , ու Աստուծոյ քնարները

3 ունէին . Եւ Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին , ու Գառնուկին երգը' ըսելով , Մեծ ու զարմանալի են քու գործերդ' ով Տէր Աստուած Ամենակալ . արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ' ով Թագաւոր սրբոց .

4 Տէ՛ր' ո՛վ պիտի չվախնայ քենէ , ու քու անունդ չփառաւորէ , ինչու որ դուն միայն սուրբ ես . քանզի բոլոր ազգերը պիտի գան ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ընեն , ինչու որ քու արդար դատաստաններդ յայտնուեցան ։

5 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ' ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին տա-

6 ճարը , որ երկինքն էր . Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները մաքուր ու պայծառ կտաւ հագած' և իրենց կուրծքերուն վըրայովը ոսկեղէն գօտի կապած' տա-

7 ճարէն ելան ։ Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը

8 լեցուն ։ Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ . ու մէկը չէր կըրնար տաճարը մտնել , մինչեւ որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր , Գացէ՛ք Աստուծոյ բարկութեանը [եօթը] սկաւառակները երկըրի վրայ թափեցէ՛ք ։

Եւ առաջինը գնաց ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց . ու չարաչար պալարներ եղան այն մարդոցը վրայ որոնք գազանին դըրոշմը ունէին' ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին ։ 2

Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց , ու ծովը մեռած մարդու արիւն դարձաւ և ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան ։ 3

Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն և ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց , ու անոնք արիւն դարձան ։ Եւ ջուրերուն հրեշտակէն լսեցի որ կ'ըսէր , Արդար ես դուն , որ ես և որ էիր , և սուրբ ես , որ ասանկ դատաստաններ ըրիր . Ինչու որ անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին . և դուն անոնց արիւն խմել տուիր , քանզի արժանի են ։ Եւ սեղանէն լսեցի որ կ'ըսէր , Այո' Ամենակալ Տէր Աստուած , քու դատաստաններդ արդար ու ճշմարիտ են ։ 4 5 6 7

Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց ։ Ու անոր զօրութիւն տրուեցաւ որ խորշակահար ընէ մարդիկները կըրակով . և սաստիկ տապէն խորշակահար եղան մարդիկ , և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը , որ աս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի . ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան ։ 8 9

Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վըրայ թափեց , ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ . և ցաւէն լեզուներնին կը ծամէին . Ու երկնից Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն և իրենց պալարներուն պատճառովը . ու իրենց գործերէն չապաշխարեցին ։ 10 11

Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց , ու անոր ջուրերը ցամքեցան , որ արեւելքի թագաւորնե- 12

13 րուն ճամբան պատրաստուի ։ Եւ
տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գազանին
բերնէն և սուտ մարգարէին
բերնէն իրեք պիղծ ոգիներ կ'ելլէին
14 գորտերու նման ։ Ինչու որ անոնք
դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն,
ու բոլոր աշխարհին թագաւորներուն
կ'երթան, որ զանոնք
Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օրուանը
պատերազմին համար ժողվեն ։
15 (Ահա գողի պէս կու գամ ։ Երանի
անոր՝ որ արթուն կը կենայ ու իր
հանդերձները կը պահէ, որ մերկ
չպտըտի, ու իր ամօթը տեսնեն ։)
16 Եւ զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին,
որ Եբրայեցերէն Արմագեդոն կ'ըսուի ։

17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկուտակը
օդին վրայ թափեց ։ ու
երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ
ձայն մը ելաւ՝ ըսելով, Եղաւ ։
18 Եւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ
եղան ։ ու մեծ երկրաշարժ
մը եղաւ, անանկ որ մարդոց երկրի
վրայ ըլլալէն 'ի վեր անանկ մեծ
19 երկրաշարժ մը եղած չէր ։ Եւ մեծ
քաղաքը իրեք մաս եղաւ, ու ազգերուն
քաղաքները կործանեցան,
և մեծ Բաբելոնը Աստուծոյ առջեւը
յիշուեցաւ, որ իր սաստիկ բարկութեանը
գինիին գաւաթը անոր
20 տայ ։ Եւ ամէն կղզի փախաւ, ու
21 լեռները չգտնուեցան ։ Եւ խոշոր
կարկուտ գրեթէ մէկ տաղանդի մը
կշռով երկինքէն կ'իջնէր մարդոց
վրայ ։ ու մարդիկ հայհոյեցին զԱստուած
կարկուտին հարուածին համար ։
Ինչու որ խիստ մեծ էր անոր
հարուածը ։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ եօթը սկուտակները ունեցող
եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ,
ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով,
Եկուր ու քեզի ցուցնեմ
այն մեծ պոռնիկին դատաստանը,
որ շատ ջուրերուն վրայ կը նստի ։
2 Որուն հետ երկրի թագաւորները
պոռնկեցան, ու երկրի բնակիչները
անոր պոռնկութեանը գինիովը գինովցան ։
Եւ զիս —— անապատը 3
տարաւ հոգւով ։ ու տեսայ մէկ
կնիկ մը՝ որ կարմիր գազանի մը
վրայ նստեր էր ։ և այն գազանը լեցուն
էր հայհոյութեան անուններով,
ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր
ունէր ։ Եւ կնիկը ծիրանի ու 4
կարմիր հագած էր, և զարդարուած
էր ոսկիով ու պատուական քարերով
և մարգարիտներով, և իր
ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր
պղծութիւններով ու իր պոռնկութեանը
անմաքրութիւններով լեցուն ։
Եւ անոր ճակատին վրայ 5
անուն մը գրուած էր Խորհուրդ,
Մեծ Բաբելոն՝ պոռնիկներուն ու
երկրի պղծութիւններուն մայրը ։
Եւ տեսայ այն կնիկը որ սուրբերուն 6
արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն
արիւնովը գինովցած էր ։ ու երբոր
տեսայ զանիկայ, մեծ զարմանքով
զարմացայ ։ Եւ հրեշտակը ինծի 7
ըսաւ, Ինչո՞ւ զարմացար ։ ես քեզի
ըսեմ այն կնկանը խորհուրդը,
ու այն գազանին՝ որ զանիկայ վրան
կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը
եղջիւր ունի ։ Այն գազանը որ տեսար, 8
կար ու չկայ, և անդունդէն
ելլելու ու կորուստը երթալու
վրայ է ։ ու երկրի վրայ բնակողները՝
որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն
'ի վեր կենաց գրքին մէջը գըրուած
չեն, պիտի զարմանան երբոր
տեսնեն այն գազանը թէ կար
ու չկայ, թէեւ կայ ։ Հոս պէտք է 9
իմաստութիւն ունեցող միտք մը ։
այն եօթը գլուխը եօթը լեռներ են,
ուր որ կնիկը անոնց վրայ կը նստի ։
և եօթը թագաւորներ են ։ Հինգը 10
ինկած են՝ մէկը կը կենայ, և
միւսը դեռ եկած չէ, ու երբոր
գայ՝ քիչ ատեն պիտի մնայ ։ Եւ 11
այն գազանը որ կար ու չկայ, անիկայ
ալ ութերորդ է, ու եօթներէն
է, ու դէպ 'ի կորուստը կ'երթայ ։
Եւ տասը եղջիւրը որ տեսար, 12
տասը թագաւորներ են, որոնք
դեռ թագաւորութիւն առած
չեն ։ հապա գազանին հետ մէկ
ժամու չափ թագաւորներու պէս
իշխանութիւն կ'առնեն ։ Ասոնք 13

մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը
և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան ։ Ասոնք Գառնուկին հետ
պիտի պատերազմին ։ և Գառնուկը
անոնց պիտի յաղթէ, քանզի անիկայ
տէրերուն Տէրն է ու թագաւորներուն
Թագաւորը ։ և անոր
հետը եղողները կանչուած ու ընտրուած
15 և հաւատարիմ են ։ Ու
ըսաւ ինծի, Այն ջուրերը որ տեսար՝
որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է,
ժողովուրդներ են ու բազմութիւններ
16 և ազգեր ու լեզուներ ։ Եւ
տասը եղջիւրները որ գազանին վրայ
տեսար, անոնք պիտի ատեն պոռնիկը,
ու զանիկայ ամայի ու մերկ
պիտի ընեն, և անոր մարմինը պիտի
ուտեն, ու զանիկայ կրակով
17 այրեն ։ Ինչու որ Աստուած անոնց
սրտին մէջը դրաւ որ իր կամքը կատարեն
ու մէկ կամք ըլլան, և իրենց
թագաւորութիւնը գազանին
տան, մինչեւ որ Աստուծոյ խօսքերը
18 կատարուին ։ Եւ կնիկը որ տեսար,
այն մեծ քաղաքն է, որ կը
թագաւորէ երկրի թագաւորներուն
վրայ ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Եւ ասկէ ետքը [ուրիշ] հրեշտակ մը
տեսայ որ երկինքէն կ'իջնէր, և
մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը
անոր փառքէն լուսաւորուե-
2 ցաւ ։ Եւ զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝
ըսելով, Ինկաւ՝ ինկաւ մեծ
Բաբելոնը, և դեւերու բնակարան
եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու
արգելանոց, և բոլոր պիղծ ու ա-
3 տելի թռչուններու վանդակ ։ Ինչու
որ անոր կատաղի պոռնկութեանը
գինիէն խմեցին բոլոր ազգերը,
ու երկրի թագաւորները անոր հետ
պոռնկեցան, և երկրի վաճառականները
անոր չափազանց զեղխու-
4 թենէն հարստացան ։ Ու երկինքէն
ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր,
Ելէ՛ք անոր մէջէն՝ իմ ժողովուրդս,
որ անոր մեղքերուն
հաղորդ չըլլաք, ու անոր հարուած-
5 ներէն բաժին չառնէք ։ Ինչու որ
անոր մեղքերը մինչեւ երկինքը հասան
կցուեցան ։ ու Աստուած անոր
անիրաւութիւնները յիշեց ։ Հա- 6
տուցէ՛ք անոր՝ ինչպէս որ ինքը հատուց ։
ու իր գործերուն համեմատ
կրկնապատիկ փոխարինեցէ՛ք անոր ։
այն գաւաթը որ ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ
լեցուցէ՛ք իրեն ։ Որ- 7
չափ որ փառաւորեց զինքը և զեղխութեամբ
ապրեցաւ, այնչափ ալ
տանջանք և սուգ հատուցէ՛ք անոր ։
Ինչու որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ թէ
Ես թագուհի կը նստիմ, ու որբեւարի
չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի
չտեսնեմ ։ Անոր համար մէկ օ- 8
րուան մէջ պիտի գան անոր հարուածները՝
մահ ու սուգ և
սով, ու կրակով պիտի այրի ։ Ին-
չու որ հզօր է Տէր Աստուած որ
զանիկայ դատեց ։ Ու երկրի թա- 9
գաւորները՝ որ անոր հետ պոռնկեցան
ու հեշտացան, պիտի լան ու
կոծեն անոր վրայ երբոր անոր հրդեհ-
կիզութեանը ծուխը տեսնեն ։ Եւ 10
անոր տանջանքին վախէն հեռուն
պիտի կայնին ու ըսեն, Վա՜յ վա՜յ
քեզ, մեծ Բաբելոն քաղաք՝ հզօր
քաղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ
քու դատաստանդ ։ Ու երկրի վա- 11
ճառականները պիտի ողբան ու սուգ
ընեն անոր վրայ ։ Ինչու որ ալ մէ-
կը ծախու չառներ անոնց վաճառքը,
Ոսկիի ու արծաթի և պատուական 12
քարերու՝ ու մարգարիտներու՝ և
բեհեզի ու ծիրանիի՝ և մետաքսի՝
ու որդան կարմիրի վաճառքը՝ և ա-
մէն խունկի փայտերը՝ ու ամէն փըղոսկրեայ
ամանները՝ և ամէն պատուական
փայտէ ու պղնձէ և երկաթէ
ու մարմարիոնէ ամանները,
Եւ կինամոնը՝ ու ամոմը՝ և խուն- 13
կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու կընդրուկը՝
և գինին՝ ու ձէթը՝ և նաշիհը՝
ու ցորենը՝ և արջառները՝ ու
ոչխարները՝ և ձիերը՝ ու կառքերը՝
և մարմինները ու մարդոց հոգինե-
րը ։ Եւ քու հոգիիդ ցանկացած 14
պտուղները քեզմէ գնաց, ու բոլոր
չաղ ու փայլուն բաները քեզմէ
կորսուեցան, և ալ բնաւ պիտի
չգտնես զանոնք ։ Ասոնց բաներուն 15

վաճառականները՝ որ անկէ հարըստացած
էին, հեռուն պիտի կենան
անոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու
16 սուգ ընելով, Ու պիտի ըսեն,
Վա՜յ վա՜յ մեծ քաղաք՝ որ բեհեզ ու
ծիրանի և որդան կարմիր հագած
էիր, ու ոսկիով և պատուական
քարերով ու մարգարիտներով զարդարուած
17 էիր. Ինչու որ այդչափ
հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ
փճացաւ: Ու ամէն նաւավարները՝
և ան ամէնը որ նաւով անդանդ
կ'երթան, ու նաւաստիները
և որոնք որ ծովու մէջ կը բանին,
18 հեռուն կայնեցան. Ու տեսնելով
անոր հրկիզութեանը ծուխը, կ'աղաղակէին
ըսելով, Ո՞վ նման է
19 այս մեծ քաղաքին. Ու իրենց գլուխներուն
վրայ հող ցանեցին, և
լալով ու սուգ ընելով կ'աղաղակէին
ըսելով, Վա՜յ վա՜յ այն մեծ
քաղաքին, որուն մէջ իր պատուականութենէն
հարստացան ամէնքը
որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. Ինչու
որ մէկ ժամու մէջ աւերացաւ:
20 Ուրախացի՛ր անոր վրայ, երկինք
ու սուրբ առաքեալներ և մարգարէներ,
որ Աստուած ձեր վրէժը
անկէ առաւ:

21 Ու մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ քարի
նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով, Ասանկ
ուժով վար պիտի ձգուի Բաբելոն
մեծ քաղաքը, ու ալ պիտի
22 չգտնուի: Ու քնարահարներուն ու
երաժիշտներուն և սրնգահարներուն
ու փողահարներուն ձայնը ալ պիտի
չլսուի քու մէջդ. և արհեստի
վարպետ մը ալ բնաւ պիտի չգըտնուի
9 քու մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը
23 ալ պիտի չլսուի քու մէջդ. Ու
ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ քու
մէջդ. ու փեսային ձայնը և հարսին
ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ.
քանզի քու վաճառականներդ երկրի
մեծամեծներն էին. Ինչու որ
քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազգերը
24 մոլորեցան: Ու մարգարէներուն
ու սուրբերուն ու երկրի
վրայ բոլոր սպաննուածներուն արիւնը
անոր մէջը գտնուեցաւ:

Գլ. ԺԹ.

Անկէ ետքը շատ բազմութեան մեծ 1
ձայն մը լսեցի երկինքը՝ ըսելով,
Ալէլուիա. փրկութիւն ու փառք և
պատիւ ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն.
Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար 2
են անոր դատաստանները,
քանզի դատեց այն մեծ պոռնիկը,
որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը
ապականեց, ու իր ծառաներուն
արեան վրէժը անոր ձեռքէն պահանջեց:
Ու կրկին անգամ՝ ըսին, 3
Ալէլուիա. ու անոր ծուխը յաւիտեանս
յաւիտենից կ'ելլէ: Ու 4
քսանուչորս երէցները ու չորս կենդանիները
ինկան ու երկրպագութիւն
ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռը
կը նստի, ըսելով, Ամէն, Ալէլուիա:
Ու աթոռէն ձայն մը ելաւ՝ 5
ըսելով, Մեր Աստուծոյն
օրհնութիւն տուէք՝ իր բոլոր ծառաները,
ու դուք որ իրմէն կը
վախնաք՝ պզտիկներ ու մեծեր:
Ու լսեցի շատ բազմութեան ձայնի 6
պէս՝ ու շատ ջուրերու ձայնի պէս,
ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս՝
որ կ'ըսէին, Ալէլուիա, Ինչու որ
[մեր] Ամենակալ Տէր Աստուածը
թագաւորեց: Խնդանք և ուրախանանք 7
ու փառք տանք անոր,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը հասաւ,
ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց: Ու իրեն տրուեցաւ 8
որ մաքուր ու լուսափայլ բեհեզ
հագնի, (որ այն բեհեզը սուրբերուն
արդարութիւնն է:) Ու 9
ինծի ըսաւ, Գրէ. Երանելի են
անոնք որ Գառնուկին հարսանեացը
ընթրիքին կանչուած են. ու ինծի
ըսաւ, Ասոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ
խօսքերը: Ու ես ալ անոր 10
ոտքերուն առջևը ինկայ, որ անոր
երկրպագութիւն ընեմ. ու ըսաւ
ինծի, Զգուշացի՛ր՝ մի՛ ըներ. Ինչու
որ ես ալ քու ծառայակիցդ
եմ ու քու եղբայրներուդ, որոնք
Յիսուսի վկայութիւնը ունին.
Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ.
(Ինչու որ Յիսուսի վկայութիւնը
մարգարէութեան հոգին է:)

11 Ու տեսայ երկինքը բացուած.
և ահա մէկ ճերմակ ձի մը, ու անոր
վրայ հեծնողը Հաւատարիմ
ու Ճշմարիտ կ'ըսուի. և արդարութեամբ
դատաստան կը տեսնէ
12 ու կը պատերազմի. Ու անոր աչքերը
կրակի բոցի պէս էր, ու անոր
գլխուն վրայ շատ թագեր կար, ու
գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը
13 չգիտեր, բայց միայն ինքը. Ու
արիւնով ներկուած հանդերձ մը
հագեր էր. ու անոր անունը Բան
14 Աստուծոյ կ'ըսուի: Ու երկինքի
մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն
կ'երթային ճերմակ ձիերով, ճերմակ
ու մաքուր բեհեզներ հագած:
15 Ու անոր բերնէն սրած սուր մը
կ'ելլէր, որ անով ազգերը զարնէ.
ու ինքը երկաթէ գաւազանով պիտի
հովուէ զանոնք, ու Ամենակալ
Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը
գինիին հնձանը ինքը պիտի կոխէ:
16 Ու իր պատմուճանին վրայ ու իր
ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր,
ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ
ԵՒ ՏԷՐ ՏԵՐԱՆՑ:

17 Ու մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
արևին մէջը կայներ էր, ու մեծ
ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ
թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով,
Եկէք՝ Աստուծոյ մեծ ընթրիքին
18 ժողվուեցէք. Որ ուտէք
թագաւորներուն մարմինները՝ ու
հազարապետներուն մարմինները՝ զօրաւորներուն
մարմինները՝ ու ձիերուն
և անոնց վրայ հեծնողներուն
մարմինները՝ ու ամէնուն մարմինները՝
թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն,
թէ պզտիկներուն և
թէ մեծերուն:

19 Ու տեսայ գազանը ու երկրի
թագաւորները ու անոնց զօրքերը
մէկտեղ ժողվուած պատերազմ ընելու
անոր հետ, որ ձիուն վրայ
հեծեր էր, ու անոր զօրքերուն
20 հետ: Ու գազանը բռնուեցաւ,
ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ
անոր առջևը նշաններ ըրաւ, որոնցմով
մոլորցուց գազանին դրոշմը
ընդունողները, և անոր պատկերին
երկրպագութիւն ընողները. երկուքն
ալ ողջ ողջ ծծումբով վառած
կրակին լիճը ձգուեցան: Ու 21
ուրիշներն ալ սպաննուեցան ձիուն
վրայ հեծնողին սուրէն, որ իր բերնէն
կ'ելլէր, ու բոլոր թռչունները
անոնց մարմիններէն կշտացան:

Գլ. Ի.

Ու հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն 1
կ'իջնէր, ու անդունդին
բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր
ձեռքը. Ու բռնեց վիշապը՝ այսինքն 2
առջի օձը՝ որ Բանսարկու ու Սատանան
է, և կապեց զանիկայ հազար
տարի. Ու անդունդը ձգեց 3
զանիկայ՝ և գոցեց ու վրայէն կնքեց,
որ ալ չմոլորցընէ ազգերը՝ մինչև
որ հազար տարին լմննայ, և անկէ
ետքը պէտք է որ արձակուի անիկայ
քիչ մը ժամանակ:

Ու աթոռներ տեսայ, ու նստան 4
անոնց վրայ. և անոնց դատաստանութիւն
տրուեցաւ. նաև Յիսուսի
վկայութեանը համար ու Աստուծոյ
խօսքին համար գլխատուածներուն
հոգիները տեսայ, և անոնք
որ երկրպագութիւն չըրին գազանին՝
ոչ ալ անոր պատկերին, ու
անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն
վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին.
և ապրեցան՝ ու Քրիստոսի
հետ հազար տարի թագաւորեցին:
Ու ուրիշ մեռելները 5
չապրեցան մինչև որ հազար տարին
կատարուեցաւ. ասիկայ է առջի
յարութիւնը: Երանելի և 6
սուրբ է ան որ առջի յարութեանը
մէջ բաժին ունի. ասոնց վրայ երկրորդ
մահը իշխանութիւն չունի,
հապա անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի
քահանաները պիտի ըլլան,
ու անոր հետ հազար տարի պիտի
թագաւորեն:

Ու հազար տարին լմննալուն՝ 7
պիտի արձակուի Սատանան իր
բանտէն. և պիտի ելլէ ու մոլորցընէ
երկրի չորս անկիւնները եղող
ազգերը՝ Գոգը ու Մագոգը,
որ զանոնք պատերազմի ժողվէ,
որոնց համրանքը ծովու աւազին
չափ է: Ու երկրի ընդարձակու- 8

թեանը մէջ եղած, և սուրբերուն
բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս
9 կողմէն պատեցին։ Ու երկինքէն
Աստուծմէ կրակ իջաւ, ու սպառեց
զանոնք. և բանսարկուն որ անոնք
մոլորցուց, ձգուեցաւ կրակի ու
ծծումբի լիճին մէջ, ուր որ էր
10 գազանը, Ու սուտ մարգարէն. ու
պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր
յաւիտեանս յաւիտենից։
11 Ու մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ,
ու անոր վրայ մէկը նստած,
որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը
փախան, և տեղ չգտնուեցաւ անոնց։
12 Ու տեսայ պզտիկ ու մեծ
մեռելները՝ որ Աստուծոյ առջևը
կայնած էին, ու գիրքերը բացուեցան,
և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝
այսինքն կենաց գիրքը. և
գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները
դատուեցան իրենց գործքերուն
13 համեմատ։ Ու ծովը իր
մէջի մեռելները տուաւ, ու մահը
և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները
տուին. ու ամէն մէկը իրենց գործքերուն
համեմատ դատուեցան։
14 Ու մահը ու դժոխքը կրակի լիճին
մէջը ձգուեցան. ասիկայ է երկրորդ
15 մահը։ Ու ով որ կենաց գրքին
մէջը գրուած չգտնուեցաւ, կրակի
լիճին մէջը ձգուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը
տեսայ. քանզի առջի երկինքը
ու առջի երկիրը անցաւ, ու
2 ալ ծով չկար։ Ու սուրբ քաղաքը՝
նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն
Աստուծմէ կ'իջնէր, իր էրկանը
համար զարդարուած հարսի
3 մը պէս պատրաստուած։ Ու երկինքէն
մեծ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր.
Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց
մէջը, ու անիկայ անոնց հետ
պիտի բնակի. և անոնք անոր ժողովուրդը
պիտի ըլլան, և Աստուած
ինքը անոնց հետը պիտի
4 ըլլայ

մաց պիտի սրբէ, ու ալ մահ
պիտի չըլլայ, ո՛չ սուգ և ո՛չ
աղաղակ և ո՛չ ցաւ պիտի ըլլայ
ալ. քանզի առջի բաները
անցան։ Ու ան որ աթոռին վրայ 5
կը նստէր, ըսաւ, Ահա ամէն բաները
նոր կ'ընեմ. ու ըսաւ ինծի,
Գրէ. քանզի այս խօսքերը ճշմարիտ
ու հաւատարիմ են։ Նաև
ըսաւ ինծի, Եղաւ. ես եմ Ալֆա
ու Օմեղա՝ սկիզբը ու վերջը. ես
ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց
ջուրին աղբիւրէն։ Ան որ կը յաղթէ՝ 7
ամէն բաները պիտի ժառանգէ.
ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ,
ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ։
Բայց վախկոտներուն՝ ու անհաւատներուն՝ 8
և պղծներուն ու մարդասպաններուն՝
ու պոռնիկներուն՝ և
կախարդներուն՝ ու կռապաշտներուն՝
և բոլոր ստախօսներուն բաժինը
կրակով ու ծծումբով վառած
լիճին մէջը պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ
մահը։
Ու եօթը վերջին հարուածներով 9
լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող
եօթը հրեշտակներէն մէկը
եկաւ, ու հետս խօսեցաւ ու ըսաւ
ինծի, Եկո՛ւր ցուցնեմ քեզի հարսը՝
Գառնուկին կինը։ Ու հոգւով 10
մէկ մեծ ու բարձր լեռան մը վրայ
տարաւ զիս, և ցուցուց ինծի սուրբ
Երուսաղէմ քաղաքը, որ երկինքէն
Աստուծմէ կ'իջնէր. Որ Աստուծոյ 11
փառքը ունէր, և անոր լուսաւորութիւնը
խիստ պատուական քարի
նման էր, ակնվանիի երևութով
յասպիս քարի պէս։ Ու անոր 12
պարիսպը մեծ ու բարձր էր, և
տասներկու դռներ ունէր, ու
դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ
կար, և դռներուն վրայ
անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի
որդւոցը տասներկու ցեղերուն
անունները։ Արևելեան կողմէն 13
երեք դուռ, ու հիւսիսային
կողմէն երեք դուռ, և հարաւային
կողմէն երեք դուռ, ու արևմտեան
կողմէն երեք դուռ։ Ու քաղաքին 14

15 կու անունները գրուած էր։ Ու
ինծի հետ խօսողը ձեռքը ոսկիէ
եղէգ մը ունէր, որ անով քաղաքը
ու անոր դռները ու անոր
16 պարիսպները չափէ։ Ու քաղաքը
քառակուսի էր, ու անոր երկայնութիւնը
լայնութեանը չափ էր.
և քաղաքը նոյն եղէգով տասներկու
հազար ասպարէզ չափեց. անոր
երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և
17 բարձրութիւնը հաւասար էր։ Ու
անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս
կանգուն չափեց՝ մարդու
չափով, այսինքն հրեշտակին չափով։
18 Ու անոր պարսպին շինուածքը
յասպիս քարէ էր, ու քաղաքը
զուտ ոսկի էր մաքուր ապակիի
19 նման։ Ու քաղաքին պարսպին
հիմերը ամէն տեսակ պատուական
քարերով զարդարուած էին. առջի
հիմը յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւղայ,
երրորդը՝ քաղկեդոն,
20 չորրորդը՝ զմրուխտ, հինգերորդը՝
եղնգնաքար, վեցերորդը՝ սարդիոն,
եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝
բիւրեղ, իններորդը՝ տպազիոն,
տասներորդը՝ քրիսոպրաս, մետասաներորդը՝
յակինթ, երկոտասաներորդը՝
21 ամեթիստ։ Ու տասուներկու
դռները տասուներկու մարգարիտ
էին, ամէն մէկ դուռը
մէյմէկ մարգարիտէ էր. ու
քաղաքին հրապարակը մաքուր ոսկի
էր թափանցիկ ապակիի նման։
22 Ու անոր մէջը տաճար չտեսայ.
քանզի որ Տէր Աստուած Ամենակալն
ու Գառնուկը անոր տաճարն է։
23 Ու քաղաքը արևի ու լուսնի պէտք
չունի, որ զանիկայ լուսաւորեն.
քանզի որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ
կը լուսաւորէ, ու անոր ճրագը
24 Գառնուկն է։ Ու [փրկուած] ազգերը
անոր լուսովը պիտի քալեն,
ու երկրի թագաւորները իրենց
փառքը ու պատիւը անոր մէջը պիտի
25 բերեն։ Ու անոր դռները
ցորեկը պիտի չգոցուին. (վասն զի
26 հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) Ու ազ-

ալ պղծութիւն ու ստութիւն գործող
մը. հապա միայն անոնք՝ որ
Գառնուկին կենաց գրքին մէջը
գրուած են։

ԳԼ. ԻԲ

Ու ինծի կենաց ջուրի գետ մը ցուցուց 1
ակնվանիի պէս պայծառ,
որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու Գառնուկին
աթոռէն։ Ու ան փողոցին 2
հրապարակին մէջ, ու ան գետին
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն կենաց
ծառ կար՝ որ տասուերկու ձևով պտուղ
կը բերէր, ու ամէն ամիս իր
պտուղը կու տար. և ան ծառին
տերևները հեթանոսներուն բժշկութիւն
կ'ըլլար։ Ու ալ բնաւ 3
նզովք պիտի չըլլայ. ու անոր մէջը
պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին
աթոռը, և անոր ծառաները
պիտի պաշտեն զանիկայ. Ու անոր 4
երեսը պիտի տեսնեն, ու անոր
անունը իրենց ճակատներուն վրայ
պիտի ըլլայ։ Ու հոն՝ ալ գիշեր 5
պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արևու
լոյս պէտք չէ. քանզի Տէր Աստուած
պիտի լուսաւորէ զանոնք,
և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի
թագաւորեն։
Ու ըսաւ ինծի, Այս խօսքերը 6
հաւատարիմ են ու ճշմարիտ. և
սուրբ մարգարէներուն Տէր Աստուածը
իր հրեշտակը խրկեց՝ իր
ծառաներուն ցուցնելու ինչ որ
շուտով պէտք է ըլլալ։ Ահա ես 7
շուտով կու գամ. երանի անոր՝
որ կը պահէ այս գրքիս մարգարէութեան
խօսքերը։
Ու ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ 8
այս բաները. և երբ լսեցի ու
տեսայ, ինկայ որ երկրպագութիւն
ընեմ ան հրեշտակին ոտքերուն առջևը՝
որ այս բաները ինծի կը ցուցնէր։
Ու ըսաւ ինծի. Զգուշացի՛ր՝ 9
մի՛ ըներ. քանզի ես քու
ու քու եղբայրներուդ մարգարէներուն՝
և այս գրքիս խօսքերը
պահողներուն ծառայակիցն եմ.

11 Քանզի որ ժամանակը մօտ է։ Ան
որ անիրաւութիւն կ՚ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ, ու ան որ
աղտոտ է՝ ալ աղտոտ ըլլայ, և ան
որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ, ու
ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ։
12 Ահա ես շուտով կու գամ, և իմ
վարձքս իմ հետս է՝ ամէն մէկուն իր
գործքին համեմատ հատուցանելու։
13 Ես եմ Ալֆան և Օմեղան՝ առաջինը
ու վերջինը՝ սկիզբը և վախճանը։
14 Երանելի են անոնք որ անոր պատուիրանքները կը կատարեն, որ
իշխանութիւն ունենան կենաց ծառին վրայ, և դռներէն ներս քաղա-
15 քը մտնեն։ Բայց դուրս պիտի
մնան շուները ու կախարդները և
պոռնիկները ու սպանութիւն ընողները և կռապաշտները ու ան
ամէնը որ ստութիւն կը սիրէ և
կ՚ընէ։
16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս ղրկեցի՝ աս բաները ձեզի վկայելու
եկեղեցիներուն մէջ. ես Դաւիթի
արմատը ու ցեղն եմ, ու առաւօտեան պայծառ աստղը։ Եւ Հո- 17
գին ու հարսը կ՚ըսեն, Եկո՛ւր. և
ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, Եկո՛ւր.
ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, ու
ան որ կ՚ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի
առնէ։
Ես կը վկայեմ ամենուն՝ որ աս 18
գրքին մարգարէութեան խօսքերը
կը լսեն. Թէ որ մէկը ասոնց վրայ
բան մը աւելցնէ, Աստուած ալ
անոր վրայ պիտի աւելցնէ ան հարուածները որ աս գրքին մէջ գրուած են։ Եւ թէ որ մէկը աս 19
մարգարէութեան գրքին խօսքերէն
բան մը պակսեցնէ, Աստուած ալ
անոր բաժինը պիտի պակսեցնէ
կենաց գրքէն և սուրբ քաղաքէն՝ որ
աս գրքին մէջ գրուած են։ Աս 20
բաներուն վկայութիւն տուողը կ՚ըսէ, Այո՛ շուտով կու գամ ես։
Ամէն, եկո՛ւր Տէր Յիսուս։ Մեր 21
Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր ամենուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

ՎԵՐՋ.

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԷՋ ՅԻՇՈՒԱԾ ՉԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1· ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ

	Եարտ ի 100-րդ	Մէթր ի 100-րդ
Ափ, չորս մատնաչափ,	0 · 12	0 · 09
Թիզ, 3 ափ,	0 · 36	0 · 27
Կանգուն, 2 թիզ,	0 · 71	0 · 46
Գրկաչափ, 4 կանգուն,	2 · 85	1 · 85
Եզեկիէլի եղէգը 6 կանգուն,	4 · 27	2 · 77
Ասպարէզ, 100 գրկաչափ,	284 · 62	184 · 94
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ,	1·707 · 71	1·109 · 62
Մղոն, 8 ասպարէզ,	2·276 · 95	1·479 · 50

2· ՀԵՂԱՆԻՒԹՈՑ ՉԱՓԵՐ

	Օխա	Դրհ.	Լիտր ի 100-րդ
Լոգ,	0	100	0 · 32
Հին, 12 լոգ,	3		3 · 83
Բաթ, 6 հին,	18		22 · 97
Քոռ կամ խոմեր, 10 բաթ,	180		229 · 68

3· ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ

	Օխա	Դրհ.	Լիտր ի 100-րդ
Քաբ,	1		1 · 27
Գոմոր, կամ ասսարոն՝ եփային 10երորդ մասը,	1	320	2 · 30
Սատոն, 6 քաբ,	6		7 · 65
Եփա, 3 սատոն,	18		22 · 97
Քոռ կամ խոմեր, 10 եփա,	180		229 · 68

4· ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օխա	Դրհ. ի 100-րդ	Կրամ ի 100-րդ
Գերա,		0 · 23	0 · 71
Սիկղ, 20 գերա		4 · 68	14 · 25
Մնաս, 100 սիկղ	1	46 · 88	1·425 · 51
Տաղանդ, 3000	33	206 · 10	42·765 · 50

5· [illegible]

ՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղրշ.	Փր.	Ֆրանք ի 100-րդ
	12	24	2 · 56
	1·260	16	266 · 45
	37·812	20	[illegible]
	201	27	45 · 83
	20·166	27	4338 · 33
	605·000		12[illegible] · 50

ՄԱՑԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղրշ.	Փր. ի 100-րդ	Ֆրանք ի 100-րդ
		1 · 57	0 · 01
		3 · 15	0 · 02
		12 · 60	0 · 07
	3	06	0 · 72
	6	12	1 · 43
	12	24	2 · 86
	315	00	71 · 5

Հեղանիւթոց և արմտեաց, ոմանք աւելի և ոմանք պակ

-200.000-

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0978489

i
999